
UNIV.
OF TORONTO
LIBRARY

OLDNORDISK ORDBOG

VED

DET KONGELIGE

NORDISKE OLDSKRIFT-SELSKAB

AF

ERIK JONSSON.

KJÖBENHAVN.

TRYKT HOS J. D. QVIST ET COMP.

1863.

FORTALE.

Siden man förſt begyndte at fatte Vigtigheden af den gamle nordiske Literatur, det vil egentlig sige nu i over to Hundrede Aar, har man levende fölt Savnet af en oldnordisk Ordbog; men det er en mærkelig literair Kjendsgjerning, at, uagtet dette tilstedeværende og af alle denne Literaturs Dyrkere udtalte Savn, er det dog for störste Delen blevet ved en Mængde Forsög og ufuldendte Udarbeidelser, som endnu gjemmes i Bibliothekerne og i private Haandskriftsamlinger. Her er ikke Stedet til nærmere at udvikle Aarsagerne til denne Kjendsgjerning, men man feiler dog neppe ved at antage, at selve Tilstedeværelsen af de udkomne Ordböger har været en af Aarsagerne dertil, idet de have været vigtige nok til at staae i Veien for andre lignende Arbeiders Udgivelse i Trykken, men ikke tilstrækkelige til at afhjelpe det virkelige Savn hos dem, der for Alvor vilde trænge ind i den gamle Literatur. At disse ældre Ordböger ikke ere blevne fortrængte, förend de ere blevne saa forbrugte, at de snart höre til de allerstörste boglige Sjeldenheder, vidner om, at Interessen for denne Literatur hidtil har været mere skjult end aabenbar tilstede udenfor Island, og aldrig meget betydelig, medens man derimod i Island har ladet sig nöie med Skrifterne selv som det levende Ord, der löd fra Folkets Læber og udgjorde dets bedste og saa at sige eneste Folkelæsning, uden at man fölte Trang til Ordbog eller Grammatik. Dette, som vi kunne kalde det practiske Sprogliv, har yttret sig saa stærkt, at det endogsaa er kjendeligt i alle de videnskabelige

Værker af denne Art, som have Islændere til Forfattere og som findes i vore Bibliotheker. Fordi de selv havde Sproget inde, forudsatte de som oftest en Kundskab deri, som kun findes hos de færreste Læsere udenfor Island, og undlode derfor at optegne Sprogphænomenerne i den nödvendige Fuldstændighed.

Det er bekjendt, at Professor i Medicinen ved Kjöbenhavns Universitet Ole Worm (✝ 1654) var den, der i sin Tid udviklede den störste Virksomhed for at gjöre Oldtidsvidenskaben, og navnlig den nordiske Oldtids Literatur, bekjendt. Det var uden Tvivl til Worms egen Afbenyttelse, at hans Ven og Medhjelper i disse Studier, Præsten Magnus Olafsson til Laufás i Island, der allerede 1609 havde været beskæftiget med en ny Redaction af Snorra Edda, havde udarbeidet en Ordbog, som hans Eftermand i Laufás Præstekald, den som islandsk Psalmedigter navnkundige Jon Magnusson, siden redigerede og sendte reenskreven til Worm i 1637 og fölgende Aar. I Slutningen af 1639 havde Worm den fuldstændig og laante den i Marts 1641 til Professor Stephanius i Sorö (Worm, Epist. I 199) til Afbenyttelse. En Afskrift, som Stephanius har taget af denne Ordbog, findes endnu i den DelaGardieske Samling i Upsala Nr. 55 med fölgende Titel: „Glossarium priscæ linguæ Danicæ, collectum a Magno Olai Islando, pastore Laufasiensi anno 1636." Denne Titel synes altsaa oprindelig at have tilhört Haandskriftet. Hovedordene i de særskilte Artikler i Ordbogen ere i dette Haandskrift i Bogstaverne G til S skrevne först med Runer og derhos med almindelige Bogstaver. Ved Udgivelsen har Worm sat Hovedordene overalt med Runer og forandret Titlen saaledes, at den kom til at hedde:

Specimen Lexici Runici, obscuriorum quarundam vocum, quæ in priscis occurrunt Historiis et Poëtis Danicis, enodationem exhibens, collectum a domino Magno Olavio, Pastore Laufasiensi in Islandia doctissimo. Nunc in ordinem redactum, auctum et locupletatum ab Olao Wormio in Acad. Hafn. P. p. Hafniæ 1650 fol., 144 Sider (foruden Titel, Æresvers og Indhold).

Dette var saaledes den förste Ordbog over Nordens Oldsprog, men dog kun bestemt til, som det hedder, at optage de mere vanskelige Ord. Den er siden efterfulgt af en Mængde större og mindre Arbeider, hvoraf vi her skulle anföre nogle af de vigtigste, uden dog derved at ville forsöge at give en fuldstændig Fortegnelse.

Allerede i Ole Worms Tid tilböd daværende Domkirkepræst paa Holum, og Worms forhenværende Universitets-Discipel, Sveinn Jonsson (f. 1603, † 1686), at udarbeide et „Lexicon Islandico-Latinum", hvoraf han tilstillede Worm en Pröve 1647 og önskede en Understöttelse fra Universitetet i den Anledning, men Worm saae sig ikke istand til at forskaffe ham en slig Hjelp, og lod sig nöie med at opmuntre ham til Arbeidet og at önske eet Exemplar deraf, naar det udkom i Trykken; men vi kjende nu ingen Spor til at det er blevet fuldfört. Maaskee har Worm ikke interesseret sig synderligt for et Arbeide, hvor man ikke paatænkte at anvende Runeskrift, og som han maaskee helst har antaget for en Skolebog. Ligesaa lidt finde vi Spor til, at Worm har haft nogen Andeel i de Arbeider i nordisk Oldliteratur, som ere udförte af Gudmund Andresson under hans Ophold ved Kjöbenhavns Universitet 1650-1654 († 1654 i Pesten); disse Arbeider kom derimod i Hænderne paa Peter Resenius, senere Præsident i Kjöbenhavn († 1688), der siden befordrede dem til Trykken. Blandt Gudmund Andressons efterladte Arbeider fandtes ogsaa et ufuldendt Udkast til en Ordbog, som Resenius kjöbte paa en Auction 1665 og siden lod trykke, under fölgende Titel:

Lexicon Islandicum sive Gothicæ Runæ vel Linguæ Septentrionalis Dictionarium . . . in gratiam eorum, qui archaicum Gothicæ gentis amant sermonem, qua fieri potuit diligentia concinnatum, adornatum et scriptum a Gudmundo Andreæ Islando, et nunc tandem in lucem productum per Petrum Johan. Resenium, Hafniæ 1683. 4to. 270 Sider, med Portraiter af Gudbrand Thor-

laksson, Biskop af Holum, og af Arngrim Jonsson Vidalin, Officialis i Holum Stift, hvilke begge lærde Mænd omtales i Fortalen.

Foruden disse anförte Arbeider har ogsaa Torfæus (þormóðr Torfason) i sin Tid udarbeidet en kortfattet „Sylloge vocum antiquarum", eller Fortegnelse over saadanne Ord, som forekomme i hans Norges Historie, med Forklaringer, hvilket Ordregister ligger til Grund for et af Vicelaugmand Eggert Olafsson senere udarbeidet „Glossarium Islandicum", som har circuleret i endeel Afskrifter og ofte citeres af Jon Olafsson den ældre fra Grunnavík under Navn af „Glossarium Thormod-Eggertianum". Udenfor dette kjende vi ingen egentlige islandske Ordbogs-Arbeider fra det syttende Aarhundrede, naar vi ikke dertil henregne de Forklaringer af gamle vanskelige Lov-Udtryk, som först anföres at være udarbeidede af Gudmund Illugason, en lovkyndig Bonde i Öfjords Syssel (ved 1600) og senere af Björn Jonsson af Skarðsá i Skagafjords Syssel († 1656), hvilke endnu findes i Haandskrifter (AM 61 8vo, jfr GhM I 82-83).

I Sverrig var Interessen for den gamle nordiske Literatur, Oldsproget og Mindesmærkerne meget levende i det syttende Aarhundrede, og tog et ikke ringe Opsving, efter at man ved Jon Rugmanns[1] og flere Islænderes Hjelp havde forskaffet sig en Samling fortrinlige Haandskrifter, og som Fölge deraf seet sig istand til at oprette et „Collegium antiquitatum" 1667. Ogsaa der blev derfor Trangen til en Ordbog snart meget levende. Man hjalp sig i Begyndelsen med at ledsage Udgaver af Oldskrifterne med korte Ordsamlinger: Saga Herrauðs ok Bósa 1666; þorsteins saga Víkíngssonar 1680; Ólafs saga Tryggvasonar 1691; Egils saga ok Ásmundar 1693. Jon Rugmann leverede ogsaa et lille Arbeide af lexicalsk Indhold, under Titelen:

[1] Om Rugmann og flere i Sverrig ansatte Islændere, see: Specimen biographicum de Antiquariis Sveciæ auct. Nic. Dal. Stockh. 1724, 4to. Den sidste ved Antiquitets-Archivet ansatte Islænder, Thorvald Grimsson Brockman (Student ved Kjöbenhavns Universitet 6te Nov. 1723, Baccalaur. Philos. sammesteds 1726) döde 26de Mai 1763, efter at have været bosat i Sverrig over tredive Aar.

Monosyllaba Islandica, a Jona Rvgman collecta, Upsalæ 1676, 32 Sider 8vo, der indeholder omtrent 1400 Ord (Bibl. Lubicens. 1725 seq. 8vo II 305-38).

Professor Olaf Verelius samlede til en mere fuldstændig Ordbog, og havde forelöbig sluttet den paa sin 64de Födselsdag 12te Februar 1681, men ved hans kort efter indtrufne Död havde han fraraadet at levere Haandskriftet i Trykken paa Grund af at det ikke var fuldendt. Professor Olaf Rudbeck (den yngre) paatog sig imidlertid at besörge Udgivelsen af denne Ordbog, den bedste indtil den Tid udkomne; den udgaves nogle Aar senere under fölgende Titel:

Olai Verelii Index lingvæ veteris Scytho-Scandicæ sive Gothicæ, ex vetusti ævi monumentis maximam partem manuscriptis collectus atque opera Olai Rudbecki editus. Upsalæ Anno 1691. fol., 4-304-2-14 Sider.

Som Tillæg til Ordbogen er vedföiet Supplement af Professor Lundius. Verelii Haandskrift er endnu opbevaret i Gymnasie-Bibliotheket i Gefle, og to Afskrifter i Upsala Universitets Bibliothek, det ene med Tillæg af Professor Olaf Rudbeck den yngre, det andet i den Cronstedtske Samling med Bemærkninger af Olaf Rabenius.

Her kunde endnu tilföies som Sprogarbeider fra denne Tid: Holsteneren Loccenii Lexicon juris Sveo-Gothici; Ostersen Weiles Glossarium til de dansk-norske Love og Ordregister og Grammatik i Hickes Thesaurus.

Den literaire Kappestrid, som i det syttende Aarhundrede fandt Sted imellem Danmark og Sverrig i Henseende til den gamle Literatur, som vi nu maatte smile ad, hvis vi ikke havde en ny Kappestrid omtrent af samme Art, var meget ufordeelagtig for den Samvirken, som kunde have fundet Sted til Videnskabens Gavn, i det man saavel fra dansk som svensk Side vilde tilegne sig den hele gamle Literatur. Ifölge denne Grundsætning skulde Oldtidens islandske Forfattere efter Worms Theorie have skrevet med Runeskrift, efter svensk Theorie paa „gammal Götska",

og saaledes udgav Verelius (Upsala 1665) et Brudstykke af den korte Saga af Olaf Tryggvason „hvilken på gammal Götska beskrifwit hafwer Oddur Munck", og senere (1691) udgav Reenhjelm den samme Saga fuldstændigere, som et Skrift „på gammal Swenska eller Gothiska af Odde munch som war i Omgeyrum (skal være þíngeyrum i Island).. nu på nya Swenskan o. s. v." — Fra dansk og islandsk Side vakte denne Benævnelse af det gamle Sprog mange Modsigelser, da man ingenlunde vilde tilstaae, at den islandske Munk havde skrevet paa gammel Svensk eller Götisk. Arne Magnusson stillede derimod Benævnelsen „Lingva Norvego-Svecico-Danica" (Brev til Torfæus 8de Januar 1690; Kalls Saml. i det Kongel. Bibl. 140 fol.).

De lexicalske Arbeider i det attende Aarhundrede, henhörende til denne Literatur, ere for största Delen henliggende i Manuscript. Det eneste, der er trykt, er Ordsamlingerne til flere af de udgivne Oldskrifter, hvorimod Udgivelsen af en heel Ordbog ikke kunde komme istand. Fra Arne Magnussons Haand har man kun adspredte lexicalske Optegnelser, hvoraf iövrigt mange ere af Vigtighed (Additam. Bibl. Univ. Hafn. Nr. 10, 19 a, b, 8vo og flere Steder). — Derimod finder man Efterretninger om, at han har sögt at formaae adskillige, som han tiltroede den fornödne Dygtighed, til at udarbeide et „Lexicon Islandicum". Hans egenhændige Optegnelser om denne Gjenstand ere meget faa, men dog tilstrækkelige til at vise et Omrids af, hvorledes han har tænkt sig denne Opgaves Lösning. Saaledes skriver han paa eet Sted som en Bemærkning til Erindring: „at bede dem, som for mig udarbeide Lexicon Islandicum, og til denne Ende læse Böger igjennem, ei alene at optegne deraf Ordene og deres Sammensætninger, samt Böiningerne, men og, hvis noget maatte findes enten i Bögerne selv eller deres Fortaler, som oplyser Islands Historie eller Tilstande, da at udskrive dette Ord for andet". Og et andet Sted har han optegnet fölgende Bemærkning: „De, som udarbeide Lexicon Islandicum, faae at læse igjennem alt,

smaat og stort, hvad der kommer dem for Öie: Viser, Psalmer, Skrifter, for at samle Ord deraf"[1].

Disse hans Bestræbelser udbragte dog kun som Resultat, at een af dem, han havde henvendt sig til, Præsten Olaf Jonsson til Stad i Grunnavík, sendte ham Bogstavet A som Pröve paa den Ordbog, han vilde udarbeide, men ved hans kort efter paafölgende Död (1707) standsede dette Værk, og Pröven var iblandt de Haandskrifter, som Arne Magnusson tabte i Ildebranden 1728[2].

Af Arne Magnussons Samtidige, den islandske Laugmand Paul Vidalin († 1727), har man en Samling mindre Afhandlinger over den islandske Landslov Jonsbogens vanskelige og forældede Ord (Fornyrði), samt adskillige andre gamle Ord, som forekomme i Oldskrifter og gamle Digte. Det störste og fuldstændigste Arbeide i denne Retning er det af Jon Olafsson fra Grunnavík udarbeidede „Lexicon Islandicum", som endnu opbevares blandt Additamenta til den Arna-Magnæanske Samling i Universitets-Bibliotheket i Kjöbenhavn Nr. 35-43 i fol.; af samme Forfatter findes ogsaa i samme Samling en Mængde andre lexicalske Arbeider, men alle i saa ubearbeidet Form, at de paa Grund deraf vanskelig kunne benyttes uden ved en ny fuldstændig Bearbeidelse. Idet vi forbigaae andre mindre betydelige Samlinger skulle vi her kun anföre:

Islandsk-Latinsk Lexicon af Biskop Jon Arnason i Skalholt (†1743) i det Store Kongelige Bibliothek, Gamle Kgl. Samling Nr. 2394. 4to. — Lexicon Islandicum, udarbeidet paa Klevenfeldts Foranstaltning af Björn Markusson, senere Laugmand i Island (†1791) i samme Bibliothek, Ny Kgl. Saml. Nr. 1101 fol. —

[1] Ad bidia þá, er giöra fyrir mig Lexicon Islandicum og in eum usum lesa bækur igiegnum, ei alleina ad annotera ur þeim voces og syntaxeis vocum, item flexiones helldr og ef nockud kann i þeim ad finnast eda þeirra præfationibus sem illustrera historiam vel statum insulæ, þá þad og ad describera verbo tenus.

Þeir sem giöra Lexicon Islandicum verda ad lesa í gegnum allar dröslur, er þeim fyrir augu bera: - qvædi — psalma — scripta, til ad excerpera þar ur voculas.

[2] Jon Olafsson fra Grunnavík, Lexicon Islandicum i Additamenta Bibl. Univ. Hafn. Nr. 35 fol. Der findes og et enkelt Blad af Concepten til denne Ordbog opbevaret.

Collectanea ad Lexicon Islandicum af GUDMUND MAGNUSSON (Gudm. Magnæus), Stipendiarius ved den Arna-Magnæanske Stiftelse († 1798), som i Henseende til Kritik og Orden hörer til de bedste, og tillige udmærker sig ved en fuldstændig Anförelse af Citater; den findes i det Kongelige Bibliotheks Ny Kgl. Saml. Nr. 1861-62. Et kortfattet „Lexicon Islandico-Latinum", som synes at være udarbeidet efter Gudm. Magnæi Samlinger, har man haft ved Haanden under denne Ordbogs Udarbeidelse (Ny Kgl. Saml. Nr. 1859 4to). — Det forhen omtalte „Glossarium Islandicum", grundet paa Torfæus' Sylloge og bearbeidet af EGGERT OLAFSSON, Vicelaugmand i Island († 1768), med dennes Haand i Rasks Haandskriftsamling paa Universitets - Bibliotheket i Kjöbenhavn Nr. 17 in 4to (jfr Additam. Bibl. Univ. Hafn. Nr. 9 fol.) — Biskop HANNES FINNSSON i Skalholt begyndte paa Udarbeidelsen af en temmelig udförlig islandsk-latinsk Ordbog, hvoraf de förste fire Bogstaver endnu haves i Biskop Steingrim Jonssons Haandskrifter i Islands Stiftsbibliotheks Haandskriftsamling og en Pröve i det Store Kongelige Bibliothek, Gamle Kgl. Saml. Nr. 2395, 4to (jfr Halfdan Einarssons Sciagraph. Historiæ liter. Island. S. 9; Æfisaga Hannesar Finnssonar. Leirárg. 1797, 8, S. 15). — Af Provst GUDLAUG THORGEIRSSON, Præst til Gardar paa Alptanes († 1789), har man en fuldstændig islandsk-latinsk Index til det af ham udarbeidede latinsk-islandske Lexicon efter Weismanns tydske (Rask Anvisn. till Isländskan, Fort. S. xxv), hvilket Arbeide endnu opbevares i Rasks Haandskriftsamling paa Universitets-Bibliotheket Nr. 1-3 i fol. — Mest bekjendt er dog den islandsk-latinske Ordbog, som blev udarbeidet af Provst BJÖRN HALDORSSON til Saudlauksdal og sidst til Setberg († 1794) og overdragen til den Arna-Magnæanske Stiftelse af Forfatteren 1786, derved, at den fremfor andre blev valgt til Udgivelse; Forfatterens Haandskrift opbevares endnu blandt Additamenta Bibl. Univ. Hafn. Nr. 22 i fol. og en anden Afskrift med Tillæg af Jon Olafsson den yngre, fra Svefneyjar, blandt de Raskiske Haandskrifter Nr. 4 fol.

Medens man i Danmark og paa Island saaledes arbeidede uafbrudt og ivrig, men uden at komme videre end til mere eller mindre fuldstændige Samlinger i Manuscript, udkom i Sverrig en Ordbog, som hos mange har maattet gjöre Tjeneste som en oldnordisk Haandordbog, nemlig:

Glossarium Sviogothicum, in quo tam hodierno usu frequentata vocabula, quam in legum patriarum tabulis aliisque ævi medii scriptis obvia explicantur, et ex dialectis cognatis: Mœsogothica, Anglosaxonica, Alemannica, Islandica ceterisque Gothicæ et Celticæ originis illustrantur; auctore Johanne Ihre. Upsalæ 1769. Tom. I-II fol.

Dette Værk var for sin Tid af en saadan Vigtighed, at Jon Olafsson den yngre († 1811), af hvem vi have nogle Ordsamlinger, f. Ex. til Landnámabók (1774), Skrifterne „De baptismo" og „De cognatione spirituali", lagde den til Grund for en stor lexicalsk Samling, som Forfatteren kaldte „Supplementa" til Ihres Glossarium; disse Supplementer have vel ikke heller opnaaet at blive trykte, men ere opbevarede i det Danske Videnskabernes Selskabs Samlinger, og have der afgivet et vigtigt Hjelpemiddel til Selskabets Ordbog (P. E. Müller, Om det islandske Sprogs Vigtighed, Fortalen.) — Til det attende Aarhundredes lexicalske Udarbeidelser kunne vi endnu tilföie et „Dictionarium Islandico-Latinum", udarbeidet af Provst Hakon Jonsson til Eyre i Skutulsfjord († 1817), sluttet 1805, hvilket Skrift nu opbevares i Rasks Samlinger i Universitetets Bibliothek Nr. 15 in 4to, — samt ligeledes det af Njáls-Sagas latinske Oversætter, senere Sysselmand Jon Jonsonius († 1826), udarbeidede „Etymologicum Islandicum", hvoraf förste Deel ligeledes findes i Rasks Samlinger Nr. 6 i fol.

Uagtet disse anförte mange og for sin Tid for en Deel vigtige Ordbogs-Arbeider vise hen paa en især hos Islænderne meget levende Interesse for den nordiske Literatur, havde de i det hele taget kun ringe Indflydelse til at skaffe denne Literatur en almindeligere udbredt folkelig Interesse i de andre nordiske

Lande. Ligesom Latinen för havde tildeels overvældet og kvalt, tildeels stillet sig iveien for Opblomstringen af den indenlandske folkelige Literatur i de nordiske Lande og holdt den borte, saaledes kom den söndenfra fremtrængende nye flersidige Civilisations Indflydelse til ganske at beherske Literaturen, först ved Reformationens Indförelse, og senere ved det attende Aarhundredes mere om sig gribende Videnskabelighed i mange Retninger. De Mænd, som i Særdelesked vare grebne af Tidernes Aand, vare ikke i Besiddelse af nogen særegen Dannelse i deres eget Sprog, og havde som oftest mere Kjendskab til fremmede Lande end deres eget; de kom derved sædvanligviis til at lægge mere Vægt paa, at fölge med hvad de kaldte den nyeste Civilisation, end at vente paa at denne Civilisation kunde dannes og ligesom fordöies efter deres eget Folks eiendommelige Natur. Dette finde vi i Særdeleshed bekræftet ved Dannelsen af den nyere Dansk-norske Literatur, hvis egentlige Fader, Ludvig Holberg, ikke havde nogen Smag for det eiendommelig classiske i den nordiske Literatur, eller gav sig Tid til at trænge dybere ind i Oldsproget, men tænkte hele Tiden paa, at skaffe Böger tilveie paa Dansk i alle de Fag, som de „polerede Nationer" allerede havde behandlet i Skrifter, for at man ogsaa her kunde have slige at opvise, da man efter hans Anskuelse ikke kunde kaldes at höre til en „poleret Nation", naar man ikke kunde opvise et Sidestykke til enhver Art af literair Frembringelse i Skikkelse af en Bog.

Efterat den Arna-Magnæanske Stiftelse begyndte at udgive Oldskrifterne, begyndte disse vistnok at vække större Opmærksomhed, og den nordiske Farve, som overveiende yttrede sig i den Guldbergske Periode, saavel hos Digterne som de historiske Forfattere, kastede ogsaa sit Skjær videre omkring blandt Mænd af almindelig Dannelse, men kun som noget de kjendte fra anden Haand. Og det var saaledes at de lærde Yndere af denne Literatur dengang vilde have det, hvorimod de ingenlunde kunde tænke sig, at det gamle Sprog og dets Literaturs Skatte kunde afgive den stærkeste Grundvold til en sand folkelig nordisk Dannelse,

eller det rigeste Malm til fremtidig Bearbeidelse i utallige Retninger. Efterhaanden blev dette Spörgsmaal dog Gjenstand for en nöiere Eftertanke, og det var af en dyb Betydning, at der först fra *Norge*, som hidtil kun havde taget liden activ Deel i dette Anliggende, blev i Aaret 1811 stillet det Priisspörgsmaal af det Kongelige Selskab for Norges Vel: „Hvad Indflydelse vilde det islandske Sprogs Studium have paa vort nuværende Skriftsprogs Dannelse, og hvorledes kan hint forsömte Studium bedst fremmes iblandt os?" Ikke mindre interessant er det Sammentræf, at Prisen blev vunden af en *dansk* Professor (Peter Erasmus Müller), som igjennem en ligesaa klar som lærerig Fremstilling beviser „det islandske Sprogs Vigtighed"[1] fra et flersidigt sprogvidenskabeligt Standpunkt; *at* de til Skriftets Bedömmelse valgte Censorer, to Nordmænd og to Islændere, allerede dengang fölte Savnet af „nöiere udviklede Forslag til iværksættelige og hensigtsmæssige Midler til dette Sprogstudiums mulige Opkomst" og sloge paa „Ansættelsen af en Professor i Nordens gamle Sprog og Oldsager ved det vordende Norske Universitet" og endelig: *at* Forfatteren svarer herpaa med fölgende bestemte Udtalelse: „*Ikke bör nogensinde* Oldsprogets Studium gjöres til *en almindelig Læregjenstand* for den *academiske Yngling*. Det er *ikkun dettes Resultater*, som vedkomme Almenheden af dannede Mænd. Men for at disse kunne vindes maae flere Videnskabsmænd end hidtil beskæftige sig med disse Forskninger, og Almenheden gjöres opmærksom paa det Udbytte, derved kunde erholdes" (P. E. Müllers anf. Priisskrift, Fortalen). Her have vi altsaa en klar Udtalelse af det Standpunkt, som i Begyndelsen af dette Aarhundrede maa ansees for at have været for Danmarks Vedkommende det vundne Resultat af hvad der til denne Tid var blevet udrettet til denne Sags Fremme.

Fra Fyen, Odins gamle Land, frembröde imidlertid netop samtidig hermed nye Kæmpere for det oldnordiske Sprog og

[1] Om det islandske Sprogs Vigtighed. Kbhavn 1813, 12, 206, 2 Sider 8vo.

dets Literatur, som hver paa sin Maade have virket for dets Anerkjendelse som et vigtigt Led i den almindelige Folkedannelse. Vi kunne anföre Nyerup som en Forlöber for denne Skole og Stiftelsen af Oldsag-Commissionen (1807) som en betydningsfuld Löftestang for Sagen. Rask som den ypperste Sprogmand i Rækken og hans Venner fra samme Skole N. M. Petersen og C. C. Rafn have hver paa sin Maade virket med ham og for at gjöre de samme Synsmaader gjeldende. Allerede som Skoledreng har Rask udtalt ikke alene sit eget Livsformaal, men ogsaa sin Overbevisning om det gamle Sprogs Vigtighed som Dannelsesmiddel for den almindelige Tænkemaade, der ikke burde forbeholdes de Lærde alene: „Saa længe Livet varer", skrev han, „skal det være min Tröst og Glæde at kjende dette Sprog, og at see i dets Skrifter, hvorledes Forfædrene have baaret Lidelser og djærve overvundet disse. Du kan troe, jeg i Förstningen forundrede mig, maaskee mere end du, over at vore Forfædre kunde have saa ypperligt et Sprog, og at vi, hos hvem jeg syntes Videnskaberne vare stegne langt videre, havde et langt ringere." Og paa et andet Sted: „Ikke lægger jeg mig efter det Islandske for deraf at lære Statskunst, Krigskunst og deslige, nei, for at tænke et Menneske værdigt, for at forandre den lave og nedtrykte Aand, der er mig bibragt ved Opdragelsen fra min spædeste Ungdom, for at danne min Sjæl til at gaae Farer imöde med Foragt, til hellere at forlade Legemet, end forandre de Grundsætninger, om hvis Sandhed og Værdighed den een Gang föler afgjörende Vished." Enhver, som nöiagtig fölger Rasks Færd, vil sande, at han har fundet hvad han sögte. Efter at han var kommen til Universitetet, og under daglig Omgang med sine islandske Venner havde haft Leilighed til at dyrke Sproget videre, skriver han: „Det islandske Sprog har været en Hovedkilde og det förste Udspring til mange, ja de allerfleste, endog ganske forskjelligartede Ideer hos mig, hvorfor jeg ogsaa har en overvættes Forkjærlighed for det. Jeg taler det derfor ved alle optænkelige Leiligheder med en vis

Stolthed og inderlig Glæde, naar andre tale Tydsk eller Fransk."[1] Allerede i Skolen havde Rask udarbeidet en *Haandordbog* til eget Brug, som endog gik i Afskrifter blandt hans Meddisciple. En islandsk Formlære havde han ogsaa begyndt at udarbeide i Skolen, og paa denne var grundet den „Veiledning til det Islandske eller gamle Nordiske Sprog", som udkom i Kjöbenhavn 1811. Da Interessen for Oldsprogets Studium ogsaa i denne Tid var vaagnet meget levende i Norge, og tildeels i Sverrig og Tydskland, overalt ledsaget af Paakaldelsen af de fornödne Hjelpemidler, besluttede man sig til, heller end at vente endnu en længere Tid paa Udarbeidelsen af en ny Ordbog, at benytte den för nævnte Ordbog fra 1786 af Björn Haldorsson, som havde det Fortrin at være mest tilgængelig til Benyttelse i Trykkeriet. Saaledes udkom:

Lexicon Islandico-Latino-Danicum Björnonis Haldorssonii. Ex manuscriptis Legati Arna-Magnæani cura R. K. Raskii editum. Hafniæ 1814. I-II. XXXIV og 520 Sider 4to. med en Fortale paa Latin og Dansk af P. E. Müller, og en Oversigt over de indtil den Tid udkomne Skrifter, der bidroge til at oplyse Nordens gamle Literatur.

Ved Benyttelsen af denne Ordbog fandt man imidlertid snart, at den tildeels var meget ufuldstændig, men især at den hovedsagelig var grundet paa det daglige Sprog, især i Forfatterens Egn paa Vesterlandet, men havde derimod ikke lagt Oldskrifterne til Grund, og kun af og til haft Hensyn til disse. Jo mere der efterhaanden blev udgivet af Oldtidens Literatur, desto mere fremtraadte disse Mangler. De to udmærkede Sprogmænd, som ved denne Tid og kort efter bleve Lærere ved Bessastad Skole i Island, Hallgrim Scheving og Sveinbjörn Egilsson arbeidede i mange Aar utrættelig paa at afhjelpe disse Savn, efter en saadan Plan, at Scheving anlagde to Samlinger over det prosaiske

[1] Rasks Levnet ved N. M. Petersen i Samlede Afhandlinger af R. K. Rask, udg. af H. K. Rask. Kbhvn. 1831. I 7, 14.

Sprog, den ene over Bogsproget navnlig fra Sagatiden, den anden over Talesproget; Egilsson derimod anlagde en Ordbog over Digtersproget for den ældre Tid, indtil 1400. Som Læseren bekjendt, er Egilssons fortræffelige Arbeide „Lexicon poeticum antiquæ linguæ Septentrionalis" udgivet 1860 af Oldskrift-Selskabet, hvorimod den ene Samling af Scheving, omfattende det nyere Sprog, saavidt vides, er opbevaret i Islands Stiftsbibliothek i Reykjavík, den anden derimod, som omfattede den gamle Prosa, skal være tilintetgjort af Forfatteren selv, da den ikke svarede til hans Fordringer. Man hjalp sig saaledes paa den samme Maade som hidtil, deels ved Ordsamlinger, der tilföiedes hvert af de udgivne Skrifter, deels ved Oversættelser, og disse fremtraadte efterhaanden i en meget mere practisk Form, og mere anlagte paa en almindelig Folkelæsning, ved at udgives for sig; derved fik enhver Ynder af denne Literatur sine Önsker nogenlunde tilfredsstillede, i det Folket i Island fik Grundtexten, Folket i Danmark og de andre scandinaviske Lande danske Oversættelser, og de Lærde Oversættelser paa Latin.

Siden Stiftelsen af det Kongelige Nordiske Oldskrift-Selskab og lidt tidligere af det Islandske Literaire Selskab, som dog hovedsagelig virker for den nyere islandske Literaturs Fremme, har der kjendelig rört sig en meget kraftigere og alsidigere Aand i den nordiske Oldforskning overhovedet, som især i Henseende til Sproget og Literaturen. Den forögede Interesse og den Forsynlighed, hvormed en stedse fremadskridende Virksomhed er sikkret, har bidraget til, at denne Literaturgreen er kommen under gunstigere Betingelser og kan udvikle sig med större Kraft end forhen, ligesom den efterhaanden finder flere og flere Dyrkere og Velyndere i andre Lande. Dette Fremskridt har modtaget en endnu större Kraft ved Stiftelsen af flere Samfund med lignende Formaal: Svenska Fornskrift-Sällskapet, det Nordiske Literatursamfund og det Norske Oldskrift-Selskab, ogsaa engere Samfund, der have sat sig Dialecternes Oplysning til særskilt Formaal, som Föreningen för Nerikes Folkspråk

och Fornminnen, Helsinglands Fornminnes-Sällskap og flere. Den Fordring, som Nordmænd og Islændere i Forening fremsatte 1812, om Ansættelse af academiske Lærere i Oldsproget, men som P. E. Müller, en af de daværende ypperste Dyrkere af Oldliteraturen, erklærede aldrig at burde opfyldes, er nu efterhaanden traadt i Kraft ved alle Nordens Universiteter, og deriblandt maaskee med störst Virkning i Norge, hvis Universitet var det förste, som optog denne Foranstaltning, og under Rudolph Keysers Ledelse har udviklet en Skole af Videnskabsmænd, som med ungdommelig Begeistring har optaget Norges Andeel i det fælles Arbeide. P. A. Munchs sprogvidenskabelige Arbeider bidroge væsentlig dertil ligesom ogsaa C. R. Ungers, og vi maae ogsaa her blandt flere sproglige Arbeider fremhæve med Paaskjönnelse Sprogværket: „Det norske Sprogs væsentligste Ordforraad, sammenlignet med Sanscrit og andre Sprog af samme Æt. Bidrag til en norsk etymologisk Ordbog af Chr. Andr. Holmboe". Wien 1852. XX og 496 Sider. 4to.

Fra alle Sider, saavel i som udenfor Norden, samlede sig saaledes efterhaanden flere og flere Kræfter, flere og flere Interesser, til det nordiske Oldstudiums Fremme. Man er derfor nu kommen til en saa meget videre gaaende Fordring, at man ikke længere nöies med at det oldnordiske Sprog er optaget som Lærefag ved Universiteterne, men vil have det indfört i Skolerne, hvor det ikke alene vilde fyldestgjöre Skolemændenes formelle Krav, men ogsaa stille hele Sprogundervisningen paa en naturlig Grundvold, og derved tillige aabne en naturlig Adgang til Studiet af det hele Dialectsprog, hvorfra en saa stor Mængde Ord og Sprogformer vil kunne hentes og före til en Berigelse af den hele nordiske Sprogvidenskab, at man nu af Molbechs, Ivar Aasens, Rietz' o. fl. Arbeider kun kan have en Anelse om Udbyttet.

Oldskrift-Selskabet stillede sig allerede i 1830 det Formaal, at söge at bevirke Udarbeidelsen af en oldnordisk Ordbog, der kunde böde paa det længe fölte Savn af et Hjelpe-

middel til at lære Sproget og gjöre den nordiske Literatur og de skriftlige Mindesmærker mere tilgængelige, især for Nordens Folk, end hidtil havde været Tilfældet. Dette Foretagende var allerede kommet i Gang, da en lærd Englænder, Richard Cleasby, fattede den Beslutning at udarbeide og paa sin Bekostning udgive en islandsk- eller oldnordisk(-engelsk) Ordbog, og i denne Hensigt opslog sin Bopæl her i Kjöbenhavn, for at have Adgang til de herværende store Haandskriftsamlinger. Cleasby anvendte flere Aar paa dette Arbeide, understöttet af yngre islandske Videnskabsmænd, hvoraf især maa nævnes nuværende Professor Konrad Gislason, Halldor Kr. Fridriksson, Brynjulf Pjetursson, Skule Thorlacius, Brynjulf Snorrason. Men da Indsamlingen af Ordbogens Stof omtrent var fuldendt, og man var begyndt paa den engelske Oversættelse, bortrykkedes Cleasby ved Döden og Arbeidets Fuldförelse maatte af Arvingerne overdrages andre. Dette blev ogsaa iværksat, under Professor Gislasons Opsyn, saa vidt det lod sig gjöre, og tildeels med hans Deeltagelse, af Gisle Magnusson, Benedict Gröndal, Erik Jonsson og Gunnlaug Thordsson m. fl., hvorpaa Haandskriftet blev oversendt til Cleasbys Arvinger i England og af dem skjenket til Universitetet i Oxford. Udgivelsen er senere overdragen George Webbe Dasent, men der haves her ingen Underretning om, hvorvidt den er skreden frem (jfr Ant. Tidsskrift 1858-1860 pag. 232-33).

Efter at dette vigtige Arbeide saaledes var stödt paa uforudsete Hindringer, optog Oldskrift-Selskabet sin forrige Idee paa ny, og efter at der i Selskabets Möde den 25de Februar 1852 var tagen Beslutning om Udgivelsen af en oldnordisk Ordbog, blev Udarbeidelsen i 1854 overdragen Erik Jonsson (Eiríkr Jónsson), der, som ovenfor bemærket, havde taget Deel i Bearbeidelsen af Cleasbys Ordbog.

I de siden dette Værks Begyndelse forlöbne Aar ere to andre vigtige Arbeider i samme Retning begyndte, og tildeels komne til Udförelse, nemlig:

1, en oldnordisk (-dansk) Ordbog af Professor Konrad Gislason, der udarbeides efter en meget omfattende Plan med Regjeringens Understöttelse.

2, Ordbog over det gamle norske Sprog af Pastor Joh. Fritzner i Norge, hvis Begyndelse indtil Ordet „garðhverfa" er udgiven.

Da man allerede har et rigt Udvalg af Læreböger i den oldnordiske og islandske Formlære, og da den förste „Oldnordiske Ordföiningslære" ogsaa nylig er udkommen fra Overlærer, Dr. G. F. W. Lunds Haand, kunne vi saaledes lykönske os til, at vi snart ingen Mangel ville lide paa Hjelpemidler ved Studiet af den nordiske Literaturs forskjellige Grene.

Forinden vi nærmere udvikle den Plan og Fremgangsmaade, der er fulgt ved denne Ordbogs Udarbeidelse, vil det ikke findes unödvendigt at forudskikke en kortfattet Forklaring om den historiske Gang i Henseende til Nordens Sprog og Literatur, sammes Benævnelser og indbyrdes Forhold, navnlig for at retfærdiggjöre den her brugte Benævnelse af „oldnordisk", der især fra norsk Side jævnlig har mödt Indsigelser, men som Oldskrift-Selskabet har meent at burde bibeholdes, naar Talen er om de Værker, hvortil Opfattelsen af en sammenhængende Sprogenhed maa knytte sig navnlig for den gamle Literaturs Vedkommende. Vi benytte herved i Særdeleshed den i Fortalen til Sveinbjörn Egilssons „Lexicon poëticum" givne Fremstilling af denne Gjenstand som Grundlag, og henvise dertil med Hensyn til en udförligere Anförelse af flere af Citaterne, hvortil her dog ogsaa ere föiede nogle andre.

Det er naturligt, at de förste og ældste Vidnesbyrd, vi have om de nordiske Folkeslag, ikke angaae deres Literatur, men kun deres Sprog eller deres nationale Særkjender og de derfra hidrörende Benævnelser. Vi kunne heller ikke vente at finde hos dem selv tydelige skriftlige Vidnesbyrd i denne Sag i hin fjerne Oldtid, men maae holde os til de nær eller fjernere boende Folk, der længe för end vore Forfædre havde en Literatur. Men uagtet vi saaledes maae nöies med andres

Vidnesbyrd, er det dog af stor Interesse at kjende disse, da vi derved kunne danne os et Begreb om, hvad der i Oldtiden har været en gjeldende Opfattelse af de nordiske Folkeslags Nationalitet, og sandsynligviis ogsaa Sprog, da man neppe vilde have blandet flere Folkeslag sammen, hvis det ikke havde været almindelig bekjendt, at de talte væsentlig eet og det samme Sprog.

De ældste Vidnesbyrd, vi have angaaende Nordens Folk og deres indbyrdes Forhold hos udenlandske Forfattere, fremkomme först i en bestemtere Skikkelse og blive efterhaanden hyppigere i det niende Aarhundrede og derefter. Man finder da i de ældste Kilder undertiden Navnet NORDMANNER som fælles Benævnelse, med den udtrykkelige Tilföielse, at Nordmanner betyder de nordiske Folk overhovedet; undertiden bruges Navnet DENER, *Deni*, eller DANER, *Dani*, som fælles Navn, med et Sprog som Angelsaxerne eller de oldengelske Forfattere kalde *denisc*, Dansk. Saaledes hedder det hos Geographen fra Ravenna: „Ved Nattens fjerde Time er Nordmannernes Land, som af de Gamle kaldes *Dania*, ved hvis Begyndelse er Elben" og paa et andet Sted: „Og kaldes dette Dania nu Nordmannernes Land".[1] Eginhard i Carl den Stores Levnet bruger ogsaa Benævnelsen Nordmanner som fælles for Svenske og Danske; paa et Sted siger han: „De Nordmanner, som hedde Daner", paa et andet: „Daner og Sveer, som vi kalde Nordmanner."[2]

Munken Ermoldus Nigellus, som skrev et Digt i fire Böger om Keiser Ludvig den Fromme, Carl den Stores Sön, og beretter deri blandt andet om Kong Harald Klaks Daab 826, hvortil han synes at have været Öienvidne, indleder sin Beretning om de nordiske Folk med de Udtryk: „Disse Folkeslag kaldtes forhen med et

[1] I 11: „Quarta ut hora noctis Northomanorum est patria, quæ et Dania ab antiquis dicitur, cujus ad frontem Alpes vel patria Albis. IV 13: Dania modo Nordomanorum dicitur patria. Ravennatis anonymi cosmographia etc. ed. Pinder et Parthey. Berol. 1860. 8. S. 27-28, 202; jfr Suhm, Historie af Danmark II 197, 199.

[2] Hi Nordmannorum, qui Dani vocantur (cap. 12); — Dani ac Sveones, quos Nordmannos appellamus (cap. 14).

gammelt Navn Dener, og kaldes saa endnu; de kaldes ligeledes med et fransk Navn Nortmanner."[1] I Fulda-Annalerne berettes om et Sammenstöd mellem Frankernes Hær under Kong Arnulf og „Nordmannerne" ved Læven i Brabant: „Hedningerne raabte efter deres Skik Krigsraab, *herόp*, ... men der var blandt Nordmannerne Danernes Stamme den tappreste; om dem har man aldrig hört at de ere blevne tagne eller overvundne, naar de havde nogen Befæstning at stötte sig til".[2] Denne Benævnelsesmaade var og bekjendt for Adam af Bremen endnu i det ellefte Aarhundrede, han siger nemlig: „Daner og Sveer og alle Folk hinsides Dania kaldes af Frankernes Historieskrivere Nordmanner" og paa et andet Sted: „Sveer og Göter (Gothi) eller Nordmanner, om de bedre kaldes saa". [3]

Blandt de nordiske Folk selv synes Navnet Daner og Danske at have i den ældste Tid været overveiende og meget omfattende. Sigurd Fofnesbane kaldes saaledes Dansk; i Heidreks Gaader bruges Navnet Danir om Krigere i Almindelighed; i Sagaen om Half og hans Kæmper i Norge kaldes nogle af hans ypperste Mænd „rette Dommere blandt det danske Folk" (FaS II 55). Man bliver derved fört til at antage, at Folkenavnet „Danir" oprindelig har haft den samme Betydning som adskillige andre ældgamle Folkenavne, nemlig den samme som „Mændene", „Indbyggerne" og lignende, som flere af Oldtidens Folk, der ansaae sig for deres Lands Urbeboere, gave sig selv; eller at det oprindelig har været Navn paa „Alfer eller andre Sydens Vætter (det vil sige: seet fra Norden), som be-

[1] SrD I 400: Hi populi porro veteri cognomine *Deni*
ante vocabantur et vocitantur adhuc,
Nort- quoque francisco dicuntur nomine *-manni*,
veloces, agiles, armigerique nimis.

[2] Erat autem ibi gens fortissima inter Nordmannos Danorum, quæ nunquam antea in aliqua munitione et capta et superata auditur; jfr ogsaa St. Bertins Chronik af Iperius, SrD V 182, 187; MGh II 187196, 198, 629, 632, 699, 707, 776-801.

[3] IV 12: Dani et Sveones ceterique trans Daniam populi ab hystoricis Francorum omnes vocantur Nordmanni. I 63: Sueones et Gothi, vel si ita melius dicuntur, Nordmanni; jfr I 16, 39, 40, 44, 49, 62.

boede Njords Odel".[1] Denne omfattende Betydning af Navnet Danir hos Nordens Folk bekræftes ved dette Folkenavns Anvendelse i de gamle nordiske Digte, thi næst efter Folkenavnet Gautar, Gotar eller Gotnar, hvilket sidste endogsaa er blevet til en reen appellativ Benævnelse, er Navnet Daner hyppigst brugt i digteriske Omskrivninger (Jætterne kaldes: *Berg-Danir* i Hýmiskviða og i Thjodolfs Digt Haustlaung; *Flóðrifs-Danir* i Thorsdrapa af Eilif Gudrunarson). Hálfdan (Hálfdanr) var et ældgammelt Mandsnavn saavel i Danmark som i Norge. Kun enkelte Gange forekomme Folkenavnene Saxar, Skotar, Bretar, Kumrar; derimod findes aldrig Folkenavnene Svíar, Norðmenn, Bjarmar, Finnar, Kvenir, Frísar, Frakkar, Flæmíngjar, Valir, Englar, Írar o. s. v. anvendte paa denne Maade. — I Begyndelsen af ellefte Aarhundrede fremtræder först Adskillelsen tydeligere. Saaledes opregnes Folkene i de nordiske Lande i en Bulle af Pave Benedict den Ottende (April 1022), hvorved Unvan, Biskop af Hamborg, beklædes med den erkebiskoppelige Værdighed over de nordiske Lande, nemlig Danerne, Sveerne, Norvenerne (de Norske) og Islænderne, samt over alle de Öer, som höre under disse Riger (Diplomatar. Island. I 51). I Begyndelsen af tolfte Aarhundrede skjelnes ligeledes i den islandske Lov Vígslóði imellem: Danskir, Sœnskir, Norrœnir og Íslendíngar. — Hos Snorre forekommer stedse den samme Adskillelse, og islandske Mænd omtales endog der som „udlandske Mænd" i Norge i Kong Olaf den Helliges Tid (Ólafs saga helga cap. 69, 148 o. fl. St.); i svenske Love omtales ligeledes „dansk man" og „norræn man" i Modsætning til en svensk. Paa den anden Side blive under Navnet „Norðmenn" saavel indbefattede Danske og Norske (Eiríks s. víðförla i FaS III 661-62), som i Særdeleshed ofte Norges og Islands Indbyggere (Ólafs s. Tryggvas. af Odd munk cap. 53; Gunnlaugs s. ormst. cap. 7; FmS V 6; Grettis s. cap. 89 (93), Sturl. s. V 15; Fóstbr. s. i Begynd. efter Flatöbogen. Nordmændenes sædvanlige Navn i Island var forövrigt Austmenn (Östmænd, jfr Ostmanner i Irland

[1] Gisle Brynjulfsson i Ný Félagsrit XIII 124.

og de vestlige Lande[1], hvorimod Irerne og Kelterne der kaldtes Vestmenn. Suðrmenn kaldtes kun de, der boede söndenfor Danmark.

I Henseende til det *Sprog*, der taltes af Nordens Folk, forsaavidt som disse hörte til de anförte Folkeslag, da ere der endnu til vore Tider bevårede mange Vidnesbyrd om, at det for dem alle har været det samme. Herom vidne ikke alene de gamle Stedsnavne overalt, hvor disse Folk have haft fast Fod, men ogsaa de bevarede skriftlige Mindesmærker fra Oldtiden og senere saavel uden- som indenlandske Forfatteres Vidnesbyrd. Den Forskjel, der kan eftervises for Oldtidens Vedkommende, er kun en Dialectforskjel, ingen Sprogforskjel. Den ældste Benævnelse paa dette de nordiske Folks fælles Sprog er „DÖNSK TÚNGA", den danske Tunge[2], med Bibegreb af det Landomraade, hvor dette fælles Sprog herskede. Allerede i niende Aarhundrede findes denne Benævnelse i engelske Skrifter[3], og senere forekommer den ikke sjelden hos saavel engelske som normannisk-franske Forfattere. Hos nordiske Forfattere findes de ældste Exempler hos Digterne, og det ældste er et Vers fra 1014 af Sighvat Thordsson, almindelig bekjendt under Navnet Sighvat Skald, Kong Olaf den Helliges Staller og fortrolige Ven. Han beretter nemlig i det omtalte Vers om Kong Olafs Sammenstöd med Jarlen Hakon Eriksson i Saudungssund, og kalder Jarlen der „den *anden* ypperste Mand

[1]) Allerede 1050 siger Thorleik den Fagre i en Flok, digtet om Svend Estridson, at han jagede „Östmændene" ud i Söen, Snorre, Haralds s. harðr. c. 35.

[2] Benævnelsen har givet Stof til mange mere eller mindre udtömmende Afhandlinger, hvortil vi med Hensyn til Samlingen af endeel flere Bevissteder kunne henvise. Vi nævne her kun: Laugmand Paul Vidalins Afhandling om „dönsk túnga" i hans Skýríngar yfir fornyrði Jónsbókar, udg. af det Islandske Lit. Selsk., Reykjavík 1854, 8vo, S. 125-42; paa Latin, med Tilföininger. som Anhang til Gunnlaugs saga Udg. 1775, S. 220-97. N. M. Petersen, Det danske, norske og svenske Sprogs Historie. Kjöbenhavn. 1829. 8vo. I 15 ff.; Om Benævnelserne af Norges Land, Folk og Sprog, SnH 1834 II 379-507; C. C. Rafn, Antiquités de l'Orient, monuments runographiques, Copenh. 1856. 8vo. Introd. p. XII-XLVIII.

[3]) Oldengelsk Homilie udg. af C. R. Unger i AnO 1846, S. 77, 79; Ethelwerds Chronik IV, 2, SrD V 35.

af den danske Tunge", FmS IV 73. Markus Skeggjason, der opholdt sig som Skald hos Kong Erik Eiegod i Danmark og döde som Lovsagnsmand, lögsögumaðr, i Island 1107 (Safn til sögu Íslands II 20-21) omtaler Indstiftelsen af Lunds Erkebispestol for „den hele danske Tunge", FmS XI 314. Einar Skulason, der fremsagde sit Digt, kaldet Straalen, Geisli, til Olaf den Helliges Ære i Throndhjems Domkirke ved den förste Erkebiskop Jon Byrgessons Indvielse 1152, opregner i dette Digt Hellig Olafs Mirakler, hvorved hans Magt fremmes „over hele den danske Tunge", FmS V 357. I alle de Digte, som vi endnu have beholdt fra Oldtiden, saavel hele som i Brudstykker, findes kun denne Benævnelse paa Sproget og dets Omraade, og endnu i fjortende Aarhundrede er dette beholdt i Digtet Lilja til den hellige Jomfrues Ære af Munken Eystein Asgrimsson († 1361); Digteren siger nemlig, at ligesom hans Forgængere havde besunget deres Kongers Priis „i den danske Tunge", saaledes vil han „i det samme Modersmaal" bringe den alvældige Konge et Digt som Kjærlighedens Udtryk.[1]

Blandt de ældste Sprogmindesmærker indtage Lovene en udmærket Plads, og deriblandt den gamle islandske Republiks Lovbog, der ifölge Ares og andre gamle Forfatteres Udsagn er for en Deel nedskreven i Aaret 1117-1118. Af denne Lov skulle vi kun anföre de to Hovedsteder, der vise, at Islænderne dengang kaldte deres eget Sprog den danske Tunge, og tillige udtalte bestemt, at det er fælles for Danske, Svenske, Norske, samt dem selv tillige:

1, Þíngskapa þáttr (Reglement for Althinget) cap. 1: „Den Mand skal ei nævnes til Dom, som ei fra Barndom er oplært i dansk Tunge, förend han har opholdt sig i Island tre Vintre eller længer."[2]

[1] Lilja v. 4, det hele Digt i Finn Jonssons Hist. eccl. Isl. II 398-464.

[2] Þann mann skal eigi í dóm nefna, er eigi hefir mál numit í barnæsku á danska túngu, áðr hann hefir verit þrjá vetr á Íslandi eða lengr. Grágás, efter den Kgl. Codex fra omtr. 1230 og den Arna-Magnæanske fra omtrent 1275, Vilh. Finsens Udg. I 38; den Arna-Magn. Udg. I 16.

2, Vígslóði cap. 37: „Hvis udenlandske Mænd maatte blive dræbte her i Landet, Danske, Svenske eller Norske . . . af de tre Kongeriger, i hvilke vor Tunge gaaer, da gives alle deres Frænder Ret til Paatale. Men af alle andre Lande end af den danske Tunge have kun den Dræbtes Fader, Sön eller Broder en slig Ret.[1]

I den islandske Landslov Jónsbók fra 1280 forekommer et lignende Sted i Arvebalken cap. 23, hvor det hedder: „Nu döer her en udenlandsk Mand af Norges Konges Rige .... Saaledes skal ogsaa gjelde om Arv efter danske Mænd og svenske, hvis de döe her; men af andre Tunger end den danske skal ingen tage Arv efter Slægtskab, med Undtagelse af Fader, Sön eller Broder".[2]

Blandt de ældste Skrifter, der höre til den islandske Literatur, ere Legender og gudelige Taler, bestemte til kirkelig Brug. En saadan Samling fra det tolfte Aarhundrede findes endnu i det Kongelige Bibliothek i Stockholm (Island. Nr. 15 4to). Nogle af disse Taler ere siden gaaede over i andre Haandskrifter og bearbeidede paa forskjellige Maader. I Samlingen findes saaledes en Tale, der var bestemt til at oplæses paa Tamperdagene, og denne har forplantet sig til et langt nyere Haandskrift, nemlig Membranhaandskriftet Nr. 114 A i den Arna-Magnæanske Samling, der indeholder norske Love og menes at være skrevet i Norge omtrent 1330-1355, samt at have tilhört de mægtige Bjarköingers Familie, der iövrigt nedstammede fra Island (ÍS II 394). Som Indledning bemærkes der om Oprindelsen til Ordet „imbrudagar" (Tamperdage), at det kommer af Ordet *imbres* (Byger) i det latinske Sprog, „men vi blande sammen Latinen og den danske Tunge (en vèr blavndum saman latínu

[1] Finsens Udg. I, 172; AM Udg. II 71-72.

[2] Nú andast útlendr maðr hèr, af Noregs konúngs ríki ... Svo skal ok fara um arf danskra manna ok svenskra, ef þeir andast hèr; en af öðrum túngum en danskri skal engi maðr at frændsemi arf taka hèr, nema faðir, sonr eða bróðir. Jónsbók, Udg. 1578, Ark Lj; Udg. 1709, S. 153-55.

ok danskri túnghu), naar vi nævne imbrudagar, det er Byge-dage, paa Grund af at de vare först beskikkede til Regn". [1]

þitte poſtu. Ymbret heita ſkur a
latinu. en u blavndu ſama ſaa
mi z danſkri tunghu. þa e kollu
imbrudagha þet e ſkurdaghar
þuat þr uoru firſt till regnſ ſetter

De sproglige Afhandlinger, som i den Wormske Codex ledsage Snorra Edda og i Udgaverne pleie at ledsage denne, afgive i denne Sag et meget interessant Vidnesbyrd. Forfatteren til den ældste af disse Afhandlinger, der synes at have skrevet omtrent 1140 (SnE II 10-43), da han ikke kjender noget andet Skrift paa Modersmaalet, end hvad Præsten Are havde skrevet, anförer selv, at det er hans Hensigt efter engelsk Exempel at danne et Alphabet for „os Islændere" (þá hefir ek ok ritað oss Íslendíngum stafrof, SnE II 12). Paa de fleste Steder bruger han Udtrykkene „vort Maal" — „vor Tunge" — „vor Bogstavrække" (vort mál — vor túnga — vort stafrof); kun eet Sted anvender han Benævnelsen „den danske Tunge" i den samme Betydning, som han ellers sædvanligviis bruger „vor Tunge" (SnE II 14), og viser derved, at han anseer begge Benævnelser for eenstydige. I den anden af disse Afhandlinger, fra en noget senere Tidsalder men dog ældre end 1200, forekommer aldrig Benævnelsen „dönsk túnga", men kun vor túnga (= Islandsk). I den tredie Afhandling, hvis Forfatter med Sikkerhed kan antages at være

[1] Det behöver neppe at bemærkes, at denne Etymologie er forfeilet, da Ordet *imbru-* dagar er ligefrem dannet ved en Afslibning af „Quatuor temporum" (ɔ: jejunium) — Quatember- Himber- Imbra (jfr paðreimr af ἱππόδρομος).

Arne Magnusson beretter som et islandsk Almuesagn, at paa Vesterlandet i Island har været en rig Kone ved Navn Ymbra, som fire Gange om Aaret holdt Gjestebud for sine Venner, og disse aarlige Gildedage kaldtes Ymbradage.

Snorre Sturlasons Brodersön, Digteren Olaf Thordsson hvítaskáld,[1] för eller henved 1250, forekommer een Gang Benævnelsen „dansk Tunge" (í danskri túngu); i et andet ældre Haandskrift læses der „í norrœnni túngu", men det sædvanlige og meget ofte forekommende Udtryk er „í norrœnu, norrœnu stafrofi, norrœnu máli, norrœnu skáldskap". Etsteds (SnE II 134) omtales en Skrivemaade, som bruges af Tydske og Danske („þýðerskir menn ok danskir") som en ældre, modsat en nyere, som bruges „í norrœnu máli". — I den Indledning eller Fortale, der i Haandskriftet er stillet foran de anförte tre Afhandlinger, og maa være skreven eller i alt Fald bearbeidet efter Snorres Tid, da den paaberaaber hans Autoritet, bruges igjen den ældre Benævnelse „í danskri túngu", hvorimod den fjerde Afhandling, som synes at være skreven henved Midten af 14de Aarhundrede, og maaskee af Prioren i Munkathveraa Kloster, Berg Sokkason, har kun Benævnelsen „norrœna, norrœnu skáldskapr".

Hos de egentlige historiske Forfattere danner Snorre Sturlasons Tidsalder paa en vis Maade en Grændse. För hans Tid er Sprogets Benævnelse „dönsk túnga" den overveiende, i og efter hans Tid bliver Benævnelsen „norrœna" fremherskende. Men ved Siden deraf finde vi tydelige Udtalelser, saavel hos fremmede som hos vore egne Forfattere, at de ansaae Sproget i Danmark, Norge, Sverrig og Island for eet og det samme. Saaledes siger Englænderen Ælnoth, som henved 1110 skrev om Kong Knud den Hellige: „Nordens Mænd, som paa Grund af deres Landes Beliggenhed kaldes Normanner, og Ysonierne (= Islænderne), som ogsaa paa Grund af Vinterens Strenghed hos dem og de sammenhængende Ismasser have Navn efter Isen, saavel i *deres* eget, som i det *normanniske* og *danske* Sprog" (SrD III 331), i hvilke Udtryk man netop finder Benævnelserne „vor túnga" (íslenzk túnga, túnga Íslendínga), „norrœna" og „dönsk túnga." Et islandsk Brudstykke, der handler om Knud den Store og

[1] dette Tilnavn er givet ham i Modsætning til hans Samtidige, Digteren Olaf Leggsson, ogsaa fra Borgarfjorden, der havde Tilnavnet *svartaskáld*.

synes at være skrevet henved 1222, udtrykker sig saaledes: „Knud, som hed Landbert til Döbenavn, og kaldes paa Dansk og norrœn Tunge (Dansk og Norsk) Knud den Mægtige" (SrD II 426). Derhos kan en Mængde Exempler anföres, hvor Udtrykkene „á danska túngu" omfatte alle de nordiske Lande, og især Danmark, Norge og Sverrig. Vi skulle kun anföre enkelte. Det hedder saaledes i Knytlínga Saga om Knud den Store: „Han blev kaldt Knud den Mægtige eller Knud den Gamle; han har været den mægtigste og videst herskende Konge i den danske Tunge" (FmS XI 209). Om Olaf Tryggvason, Konge i Norge, forekommer den Udtryksmaade næsten ligelydende hos Forfatterne Gunnlaug og Odd (omtr. 1200) og Forfatteren af Fagrskinna (omtr. 1250), at han var „en slig Hövding, ... som da var mest berömt i den danske Tunge", FmS III 10; X 364; Fagrsk. S. 66. Om den svenske Kongedatter Ingebjörg hedder det i Hervarar Saga, at hun var „en Datter af Kong Yngve i Upsaler, en Mö der var den skjönneste og aandrigeste af den danske Tunge"[1]. — Bekjendt er ogsaa Stedet af Fortalen til Snorre Sturlasons Heimskringla, hvis Indhold hovedsagelig behandler först Sverrigs og derefter Norges Historie, og hvor det dog strax i Begyndelsen hedder: „I denne Bog lod jeg nedskrive gamle Frasagn om de Hövdinger, der have regjeret i Nordens Lande og have talt den danske Tunge".[2] Ogsaa efter Snorres Tid forekommer i den historiske Stiil denne Benævnelse, for Exempel i Alexander den Stores Saga fra det trettende Aarhundrede, der tillægges Biskop Brand Jonsson til Holar († 1264): „Da kom der til Kongens Leir af Amazonia den Dronning, som hedder Kalestris og med hende cc af de Möer, der i den danske Tunge (paa Dansk) vel maa hedde Skjoldmöer".[3]

[1] Hervarar saga efter Laugmanden Hauk Erlendssons Bog, skreven omtrent 1300, FaS I 516.

[2] Snorre Sturlason, Heimskríngla eðr Noregs Konúnga Sögur i Fortalen.

[3] er á danska túngu mego vel heita skjaldmeyjar, Alexanders Saga, udg.

Den Benævnelse af Sproget, som derefter for en Tid blev den herskende, var „norrœna" eller „norrœn túnga", undertiden i den særlige Betydning af det i Norge talte Landsmaal, undertiden om det paa Island talte Sprog, eller om begge Landes Sprog under eet; undertiden ogsaa i Betydning af hele Norden eller hele Nordens Sprog, ligesom forhen Udtrykket „dönsk túnga".

Angaaende Sproget i Norge skulle vi anföre et Sted om Harald Gille, som, efter at være opdragen i Irland, kom til Norge 1129 og blev senere erkjendt som kongebaaren. Om ham beretter Snorre Sturlason: „Harald (Gille) havde megen Besvær ved at tale det norrœne Sprog og stammede stærkt paa Ordene, hvilket var til Spot for mange" (Saga Sigurðar Jórsalafara c. 34). I et latinsk Skrift om Lyse Kloster i Norge, som af Langebek tillægges Klosterets ældste Abbed Ranulf (omtr. 1150) hedder det: (Klosteret er bygget paa) „et Sted, som i det norræne Sprog hedder Lysa, men paa Latin kaldes Lux", loco qui lingua Norrensi *Lysa*, Latina *Lux* appellatur (SrD IV 407). Den samme Benævnelse synes at ligge til Grund i Pave Innocents den Fjerdes Skrivelse til Norges Prælater, af 21de December 1250, om at oversætte en Kirkes Brevskaber, der ere skrevne i det norske Sprog, „in norwagica lingua", paa Latin (Dipl. Norveg. I 45). I det fjortende Aarhundrede berettes om en flamsk Klerk, der kom til Nidaros 1294, at han „kunde kun lidet udrette til Gavn for Erkebiskoppen under dennes Uenighed med Korsbrödrene, fordi han ikke kunde tale det norrœne Sprog (hann kunni ekki norrœnu at tala) og Almuen forstod ham ikke; thi han talte alt paa Latin, Fransk eller Flamsk" (Laurentius Saga c. 91, Biskupa Sögur I 799). Som Islands Sprog omtales Norrœna i Beretningen om Kristendommens Indförelse paa Island, hvor det anföres, at Biskop Frederik og Thorvald den Vidförle reiste sammen, og at Thorvald forkyndte Christendommen, fordi Biskoppen forstod dengang ikke Norrœna (þvíat biskup undirstóð

af C. R. Unger, Christiania 1848. 8vo. S. 121. — „þær *heita* skjaldmeyjar á danska túngu". AMagn. Nr. 226 fol., Spalte 572.

þá eigi norrœnu [1]. Om den islandske Historieskrivnings Fader, Præsten Are Thorgilsson († 1148), hedder det hos Snorre: „Præsten Are den Frode skrev förste Mand her i Landet i det norrœne Sprog (at norrœnu máli) baade gammel og ny Lærdom" [2]. I Biskop Gudmunds Saga berettes om denne: (Han) tager med sig en (Pergaments)-Rulle, skreven paa Norrœne . . . Herr Biskoppen tager da Rullen og læser selv paa Norrœne de Bandsættelses-Ord, som der vare opsatte, dröie og vægtige at höre paa (Guðm. saga af Abbed Arngrim c. 29, Bisk. S. II 62). Om Biskop Laurentius paa Holum berettes (1326), at han havde en Tvistighed med Biskop Jon Haldorsson af Skalholt, og at denne ved en offentlig Sammenkomst talte Latin, hvorimod Biskop Laurentius talte i Norrœne, for at alle skulde forstaae hvad der taltes om (Laurent. saga cap. 55, Bisk. S. I 861). At dette Sprog var fælles for Norge og Island kan man see af hvad der berettes om Oversættelsen af Bibelhistorien, Alexanders Saga og Jödernes Historie i et af sammes gamle Haandskrifter (AM 226 fol. Spalt. 638): „Denne Bog oversatte den hellige Præst Jeronimus fra Hebraisk til Latin, men til Norrœne oversatte den Præsten Brand Jonsson, der siden blev Biskop paa Holum, efter Befaling af Kongen Herr Magnus, Sön af Kong Hakon den Gamle. I de islandske Samlinger af Máldagar, d. e. officielle Fortegnelser over Kirkernes Eiendomme og Inventarier, Haandskrifter m. v., anföres meget hyppig blandt de sidste „Latínu-bœkr" og i Modsætning dertil „Norrœnu-bœkr", det vil sige de Haandskrifter, der vare forfattede i Landets Sprog [3]. Endelig forekommer ogsaa Benævnelsen „norrœna" ofte om Nordens Sprog i Almindelighed, eller om de nordiske Lande. I Kong Hakon Hakonssons Saga ved Sturla Thordsson († 1284), hvor han beretter om Broder Absalon af Prædike-Munkenes Orden, som „var Provincial for alle Prædikanter-Klostre af den

[1] Kristnis. c. 1; jfr „biskupi var þá úkunnig túnga landsmanna" (Biskoppen var da ukjendt med Indbyggernes Sprog). þáttr af þorvaldi víðf. c. 2.

[2] Snorre, Heimskr. i Fort.; jfr Saga Ólafs helga i Prologen.

[3] Exempler anföres i Fortalen til Egilsson Lexicon poet. S. XXIX Anm. 3.

norrœne Tunge" (FmS X 76-77). Denne Broder Absalon af Dominicanernes Orden var nemlig beskikket til „minister provincialis" for den hele „danske Provinds", det vil sige for alle de nordiske Lande. Paa dette Sted bliver altsaa „norrœn túnga" brugt ganske i den samme Betydning som i den ældre Tid „dönsk túnga". Ved den pavelige Curie fulgte man endnu i det fjortende Aarhundrede den Skik, „at slaae hele Norden sammen under den ene Fællesbenævnelse: den danske Tunge, eller den danske Provinds"[1]. Hos udenlandske Forfattere finder man ogsaa endnu i det fjortende Aarhundrede den samme Udtryksmaade, som vi i det foregaaende have anfört fra de ældste Tider, at nemlig Benævnelsen Nordmanner anvendes som Fællesnavn for alle de nordiske Folk. En fransk Forfatter fra denne Tid udtrykker sig nemlig paa fölgende Maade: „De kaldes Nortmanner i barbarisk Sprog, det vil sige nordiske Mænd (Homines Septentrionales), fordi de kom fra denne Deel af Verden, nemlig fra det Indre af Scythien, som kaldes barbarisk Land ifölge Isidor. Oprindeligen ere de Daner, thi de ere udgangne fra Dacien (Danmark)". SrD II 18.

Benævnelsen „Íslenzka" eller „Íslenzk túnga, túnga Íslendínga" ligger allerede i de anförte Steder af de gamle islandske Love og andre gamle Forfattere. Selve Udtrykket „á íslenzku" forekommer i Betydningen „efter islandsk Skik" i Biskop Gudmunds Saga af Abbed Arngrim i fjortende Aarhundrede[2]. Omtrent ved samme Tid findes „Íslenzka" brugt om det fra Island udförte Vadmel[3].

I det sextende Aarhundrede finde vi i skriftlige Mindesmærker alle de anförte Benævnelser, ogsaa den ældste „dönsk túnga", anvendte i den samme Betydning, som vi kjende dem fra Oldtiden. Saa-

[1] P. A. Munch, Det norske Folks Historie. Anden Afd. I 559.

[2] stóð þar *á islenzku* stórt ker með búnyt, ok í öðrum stað smjörspann vel mikit, Guðm. S. (Arngr.) c. 65: Bisk. S. II 134.

[3] Biskop Håkon i Bergen 1337 (hos Suhm); jfr „grænlenzka", GhM II 667 Anm. 9.

ledes anholdes der om i et Andragende til Kong Christian den Tredie 1540 fra Biskoppen paa Holum Jon Arason og andre Islands fornemste Mænd: at han ikke vil ansætte nogen til Hövidsmand eller Hirdstjore paa Island, som ikke er af „den danske Tunge"[1]. De Skrifter, som ved Reformationstiden begyndte at udkomme i Trykken paa Landets Sprog, siges at være skrevne deels paa „Norræne" deels paa „Islandsk", hvorpaa en af de förste Böger, nemlig Odd Gottskalkssons Nye Testamente, leverer det tydeligste Beviis. Der staaer i Christian den Tredies Privilegium, dat. Kbhvn. in Octava omnium Sanctorum (8de Novbr.) 1539, at Bogen er „wdsett paa Islands tunghe";[2] paa Titelbladet hedder det at den er oversat paa „Norræne". Den af samme Forfatter oversatte Antonii Corvini Postil (udkommen 1546) siges paa Titelbladet at være oversat paa „Norræne"; i Fortalen siger Forfatteren, at han har fundet det nödvendigt at oversætte denne Bog i „vort islandske Tungemaal". Blandt de Böger, som den daværende Biskop i Skalholt Gizur Einarsson i hans skriftlige Optegnelser anförer som sendte til Island 1542, nævnes „Postilla de Sanctis í Íslenzku"[3]. Biskop Martein Einarssons Psalmebog (Khavn 1555, 12) siges at være uddraget af den Hellige Skrift og sat paa Islandsk („íslenzkað") af Biskoppen, og det samme Udtryk bruges i hans i samme Aar udgivne „Haandbog for Præster". Saaledes bliver „Norræna" og „Íslenzka" brugt skifteviis i islandske Skrifter fra sextende og syttende Aarhundrede, uagtet dog den sidste Benævnelse er den overveiende.

I det sextende Aarhundrede beskæftigede man sig i Norge meget med at omskrive eller egentlig at oversætte de gamle norske Love fra det ældre Sprog til det daværende. Man oversatte da ligeledes de gamle historiske Skrifter, navnlig Snorre Sturlasons Konge-Sagaer, og det var da en fuldkommen bekjendt

[1] Safn til sögu Íslands II 206, jfr „at íslenzkir sè lögmenn ok sýslumenn", i Overenskomsten med Norges Konge 1262 o. sen.

[2] Magnus Ketilssons Saml. af de til Island udgivne Forordn. Hrappsey 1776. 4to. I, 223.

[3] Gizurs Brevb. AM 266 fol., S. 33.

Sag for de Mænd, der beskæftigede sig med disse Arbeider, at det gamle Sprog endnu havde vedligeholdt sig paa Island, at dette gamle Sprogs Literatur næsten udelukkende var forfattet og opbevaret der eller kommen derfra, og at selv den „meste Parten af de Pergamentis Lougböger, som indtil denne Tid have været brugt her i Landet (Norge), de ere skrevne paa Island".[1] Det synes derfor at have været allerede dengang en almindelig Benævnelse, som ogsaa optoges i Literaturen, at kalde Sproget Islandsk, og Literaturen den islandske, hvilket ogsaa stemte med den gamle Betegnelsesmaade af Sproget, medens det var levende i hele Norden, og tillige en Erkjendelse af, at Literaturen i dette Sprog hovedsagelig hörte Island til og havde der opnaaet den höieste Blomstring. Saaledes beretter Peter Claussön, at Lehnsmanden i Mandals Lehn, Erik Brockenhuus (1583) havde seet den ganske Bibel, udsæt paa „*islandiske Maal*" og skreven for tre Hundrede Aar siden. Den förnævnte berömte danske Antiquar Ole Worm, der udgav Peter Claussöns Oversættelse af Snorres Sagaer, omtaler flere Gange i Fortalen Textens Grundsprog som „Islandsk Sprog", eller „Islandisk, som var vor rette gammel Maal", eller „det gamle norske Maal, som de endnu bruger paa Island og i fordum Tid var gangs i alle disse nordiske Riger"[2]. Ved Siden af denne Benævnelse begyndte de danske Oldforskere Worm og Stephanius at anvende Benævnelserne „Ásamál" og „Rúnamál" paa Oldsproget, foranledigede dertil ved deres lærde Sprogtheorier og tildeels stöttede ved et Par Steder i Snorra Edda.[3] Derimod sögte de svenske Forfattere, der beskæftigede

[1] P. Claussön Undalin, Norriges Beskrivelse 1632 4to S. 157; jfr Jon Thorkelsson, Om Fagrskinna og Olaf den Helliges Saga i Safn til sögu Íslands, I 138-40 Anm.

[2] Snorre Sturlesons Norske Kongers Chronica. Kbhvn. 1633 4to. Dedicationen til Norges Cantzler Christopher Urne og Fortalen af O. Worm.

[3] saaledes SnE Fort. I 28: þeirra túnga, Asíamanna, var eigin túnga um öll þessi lönd; deres, Asiamændenes (= Asernes) Sprog var eget Sprog (Landsmaal) over alle disse Lande (nemlig Norden); jfr Olaf hvítaskáld i SnE II 94. Af „Asiamændenes Sprog" dannede man „*Ásamál*". Med Hensyn til Benævnelsen

sig med Nordens Oldsprog og Literatur, at henföre begge Dele til Sverrig, som „gammal Swenska" eller „gammal Göthska", eller „Göta språket" (Verelius, Reenhjelm, Salan, Björner). De to islandske Forfattere, der först leverede Forsög til islandsk Grammatik og Ordbog, nemlig Runolf Jonsson (död som Rector i Christianstad i Skåne 1654) og den för nævnte Gudmund Andresson, vare de förste, der foresloge den almindelige Benævnelse „Nordisk",[1] hvilken Benævnelse siden blev optagen af Peringskiöld („gamla nordiska Språket"). I den sidste Deel af forrige Aarhundrede og den förste Deel af dette var dog Benævnelsen „Islandsk" den fremherskende (Brocman 1762, Sjöborg 1804, Hammarsköld 1815; Rask 1811, P. E. Müller 1813 o. fl.). Siden er den almindelige Benævnelse „oldnordisk", som Rask ogsaa havde optaget (nordiska Fornspråket), bleven den overveiende i danske Skrifter og i svenske fornnordisk, saavelsom i Udlandene (*Altnordisch*, *Old Northern*), og er især bleven fastholdt af det Nordiske Oldskrift-Selskab i de af det udgivne Skrifter, hvorimod enkelte i Norge have optaget den til en Tid gjeldende Benævnelse „Norrœna" eller „Norrœnasproget" i den særlige Betydning af norsk eller oldnorsk.

Ved at betragte denne Fremstilling vil det lettelig indsees, baade hvor önskeligt det er, navnlig for en Institution som Oldskrift-Selskabet, at have en fast Benævnelse for det gamle Nordens Sprog og Literatur og ligeledes, hvor vægtige Grunde tale for det af Selskabet trufne Valg, der stötter sig paa de bedste Autoriteter og allerede har en tohundredaarig Brug at stötte sig til. Kun denne Benævnelse forebygger al Misforstaaelse og forekommer al Tvistighed, fordi den udelukker al den locale

„*Rúnamál*" kunde man stötte sig til Olaf hvítaskálds Udtryk, især disse: „Samhljóðendr eru ellefu í *rúnamáli*" (der ere elleve Tvelyde i Runemaalet, men egentl. Runealphabetet) SnE II 72 jfr 78.

[1] Runólfr Jónsson, *Linguæ Septentrionalis* elementa 1651 4to. Samme: *Linguæ Septentrionalis* incunabula (Grammaticæ rudimenta). Hafniæ 1651 4to. Guðmundr Andrésson, Lexicon Islandicum sive... *Linguæ Septentrionalis* dictionarium. Hafniæ 1683. 4to.

Forestilling, som de andre Navne medföre, og anviser dem derimod den særegne Plads, der tilkommer dem. Vil man vælge nogen af de særegne Benævnelser, vilde den ældste „DEN DANSKE TUNGE" være den, der ifölge Alderen burde foretrækkes[1]; man maatte da ligefrem kalde Oldsproget „Dansk", ganske ligesom det nu værende Sprog i Danmark, eller man maatte kalde det Olddansk, ved hvilken Benævnelse man dog sædvanligen forstaaer Oldtidens danske Sprog paa et noget senere Stadium (omtrent 1250-1400 eller maaskee til 1530)[2]. Men begge Udtryk vilde være meget vildledende for Almenheden, og maae derfor ansees for ubekvemme. Mod Benævnelsen Norrœne, eller Norrœnesproget, maa man bemærke, at, naar den tages i den Betydning, som her er den passende, har den netop den samme Grundbetydning (*nordisk*), som ligger i Benævnelsen Oldnordisk, men er mindre velklingende; den hörer kun til en Mellemperiode i Literaturen, og har siden i sextende Aarhundrede været at ansee som forældet; tager man den derimod i den mere indskrænkede Betydning af „norsk", gjelder den samme Indvending som för anfört, og dette giver Anledning til tilsyneladende Overgreb, navnlig med Hensyn til Islands overveiende Andeel i denne Literatur, saavel som i Sproget og dets Udvikling, hvilken Islænderne naturligviis ikke ville give Slip paa[3]. De ældre svenske Benævnelser er der saa meget mindre Anledning til at före nogen Grunde imod, som svenske Forfattere selv synes at have opgivet dem i en rigtig Fölelse af, at de slet ikke svarede til det historiske eller sproglige Begreb, man nu maatte forbinde dermed. De synes endogsaa helst at foretrække Benævnelsen „Islandsk", og det kan heller ikke negtes, at denne Benævnelse ikke har nær

[1] N. M. Petersen. Om Modersmaalet, Univ. Program 1852 4to S. 14.

[2] det vil sige fra den Tid, som N. M. Petersen har kaldt anden, eller anden og tredie Periode i Sproghistorien.

[3] Det vil derfor være at ansee for vildledende Udtryk, naar „Stjórn" udgives for en „norsk" Bibelhistorie, da den kun findes i islandske Haandskrifter og har islandske Geistlige til Forfattere, skjönt paa Foranstaltning af Norges Konger.

saa meget vildledende som de andre. Den er grundet paa, at det nuværende Islandsk er det samme Sprog, som vi finde i ældre og yngre skriftlige Mindesmærker af saadanne, som pleie at henföres til „Dönsk túnga", Norrœna, „gammal Swenska eller Götiska" i den svenske Betydning fra syttende Aarhundrede o. s. v. Om man alligevel vil kalde det en Dialect af Oldsproget, da er det en saa udviklet Dialect i Henseende til Sprog og Skrift, at den kan gjelde for Rodsproget, og den kan bevise sin Adkomst dertil practisk, ved ikke alene at have beholdt den hele formelle grammaticalske Bygning, men ogsaa det lexicalske Forraad i det hele. Derimod har man villet undgaae Benævnelsen „Islandsk", deels for ikke at tilegne dette Land hvad der virkelig tilhörer de andre nordiske Lande, deels for at gjemme denne Benævnelse til de Nuancer i Sproget, som maatte vise sig at höre til de Eiendommeligheder, der have uddannet sig paa Island. Paa en saadan Adskillelse af det almindelige og særlige for de særskilte nordiske Lande, der efterhaanden ved Studiet af de særlige Sprog og Dialecter vil fremkomme, er grundet Benævnelsen „OLDNORDISK", der ogsaa tillægges denne Ordbog.

Vi skulle dernæst gaae over til at omtale nærmere denne Bog i Særdeleshed, dens Omfang og den Fremgangsmaade, som er fulgt med Hensyn til dens Udarbeidelse.

Ved stadig at have for Öie den vaagnende almindelige Interesse for Nordens Oldsprog, Literatur og Historie, har man sögt at indrette Bogen saaledes, at dens Omfang ikke skulde kunne hindre dens Udbredelse blandt alle dem, der maatte antages at kunne önske at berige deres Kundskaber i denne Retning. Man har saaledes, ved Siden af at man har bestræbt sig for at gjöre Ordsamlingen saa righoldig som muligt, sögt at vinde Plads ved Begrændsninger af forskjellig Art.

1. Man har hovedsagelig indskrænket sig til Oldsprogets Prosa, dog med Indbegreb af de simple digteriske Benævnelser, *úkend heiti*, hvoraf de vigtigste ere medtagne. Udeladelsen af det övrige af det egentlige Digtersprog finder formentlig en

tilstrækkelig Begrundelse i, at Versene findes særlig forklarede i mange Udgaver, og at Sveinbjörn Egilssons „Lexicon poëticum", der nylig er udkommet fra Selskabet, afgiver et paa dette Studium i Særdeleshed beregnet Hjelpemiddel.

2. Ved Samlingen af Stoffet har man næsten udelukkende holdt sig til den Deel af Oldliteraturen, som er udgiven i Trykken. Egentlig Excerpering er kun udfört med Hensyn til de historiske og sagnhistoriske Skrifter, af den prosaiske Edda, de islandske Love og af Stjórn, og iblandt de norske især af den ældre Gulathingslov og Vikens Kristenret, endvidere af Kongespeilet, samt endelig af Brudstykkerne af den islandske Elucidarius (AnO 1859). Af andre, saasom theologiske, legendariske, diplomatariske og æsthetiske Skrifter har man hovedsagelig kun benyttet hvad der til Sammenstilling findes anfört i Konrad Gislasons „Dönsk Orðabók með íslenzkum þýðíngum" (1851), samt ligeledes hvad der findes i de nogle Udgaver vedföiede Ordregistre eller paa andre Maader fremhæves i sprogvidenskabelige Arbeider. De ældre lexicalske Samlinger, der findes i Universitetets og det Kongelige Bibliotheks Samlinger, ere fremdeles ogsaa gjennemsete, men Udbyttet derfra har i det hele været af saa underordnet Betydning, at det ikke her videre kan fremhæves. Först efter at Ordbogen var trykt og Tillægget udarbeidet kom Selskabet i Besiddelse af tvende Ordsamlinger, begge skrevne af N. M. Petersen. Den mindste af disse Samlinger er formentlig en Afskrift af den af Rask i hans Skoleaar samlede Ordbog, eller hans „islandske Lexicon", som det kaldtes af hans Skolekammerater; den större Samling derimod er Petersens egen, hvori han ogsaa har optaget det meste af den forriges Indhold. Disse Samlinger ere ogsaa gjennemgaaede, og adskillige Ord deraf optagne i Tillægget. Man har endelig ogsaa benyttet Björn Haldorssons Ordbog, ved Tillægget det udkomne af Fritzners Ordbog (indtil Ordet *garðhverfa*) over „det gamle norske Sprog", og fortrinsviis Sveinbjörn Egilssons Lexicon

poëticum, forsaavidt det passede til denne Ordbogs ovenfor udviklede Plan og Omfang.

3. Til det Forraad, de ovenfor angivne Kilder have ydet, har man af Talesproget i Island föiet endeel *alene* af saadanne Ord, Ordbetydninger og Talemaader, hvis oldnordiske Charakteer syntes deels aabenbar, deels temmelig utvivlsom ifölge de senere Afændringer i de scandinaviske Dialecter. Alle disse Ord og Udtryk har man enten betegnet med Bogstavet *I* (= Islandsk), eller paa anden Maade fremhævet, at de ikke ere tagne af noget Oldskrift. Dog maa det tillige bemærkes, at denne Betegnelse ikke maa forstaaes saaledes, som om det övrige Ordforraad derved angaves som ikke hörende til det levende Sprog; tvertimod kunde fra denne Side betragtet den störste Deel af Ordforraadet have faaet den samme Betegnelse, naar man var gaaet ud alene fra dette Synspunkt; man har ogsaa senere, under den fortsatte Læsning og Benyttelse af Oldskrifterne, fundet endeel af de med *I* betegnede Ord. At oplyse om hvert enkelt sligt Ord i Tillægget har man ikke fundet nödvendigt, undtagen hvor det paagjeldende Sted afgav en anden eller ikke för forklaret Betydning af Ordet. Vi önske denne Fremgangsmaade betragtet som Beviis paa Erkjendelsen af det islandske levende Sprogs store Betydning for den nordiske Sproggranskning, idet vi udtale det som vor Overbevisning, at det er her Nöglerne gjemmes til Udtydningen af mange saadanne Steder i Oldskrifterne, som Forskningen endnu ikke har formaaet at gjennemtrænge, samt at en videnskabelig (critisk samlende) Virksomhed paa Talesprogets Omraade vil tilveiebringe meget, der kan sprede Lys over mange uklare og endnu ikke udtydede Sprogphænomener, ikke blot hos de nordiske men ogsaa hos andre med dem beslægtede Folk.

4. I denne oldnordiske Ordbog ere en Deel Ord optagne af de *nordiske Runeindskrifter*, og ere disse Ord, forsaavidt de ikke tillige findes i Oldskrifterne, her betegnede med Mærket *R;* den allerstörste Deel af dem forekomme dog ogsaa i Oldskrifterne og ere her optagne uden særskilt Betegnelse. Her

optoges saaledes Ord af Runeindskrifter, der findes, for en stor Deel ved Tilfælde opdagede, paa mange Steder her i det scandinaviske Norden, navnligen et stort Antal i Danmark og Sverrig, enkelte ogsaa i Storbritannien, ligefra Eidergrændsen op til Helsingland og længere mod Nord, ligefra Gulland over til Man og længere i Vest. Mange af disse Indskrifter ere ikke endnu behörig undersögte, med Sikkerhed gjengivne i Afbildninger og fortolkede, have saaledes kun med Varsomhed kunnet benyttes og Udbyttet har derfor været mindre righoldigt, end det i Fremtiden vil kunne ventes, da man nu har mere Övelse i Læsningen og baade i Sverrig og Danmark anvender stor Omhu paa disse vigtige Mindesmærkers Oplysning.

Hvad der i lexicalsk Retning hidtil er udgivet til Oplysning om det ogsaa i Runeindskrifterne bevarede selv samme oldnordiske Sprog er, og kan ikke andet end være, höist ufuldkomment og ufuldstændigt. Her indskrænke vi os til at nævne: „Runen Sprach-Schatz oder Wörterbuch über die ältesten Sprachdenkmale Skandinaviens in Beziehung auf Abstammung und Begriffsbildung von U. W. Dieterich. Stockholm 1844, 15 og 387 S. 8vo."

Den, som har gjort sig bekjendt med disse Indskrifter, skjönner lettelig, at deres Sprog er det selv samme som det der er bevaret i de herfra Norden gjennem Folkemunde til Island overförte og der först nedskrevne Eddadigte og ældste mythiske og historiske Sagn og Sagaer. For saadanne, der hidtil ikke have haft Leilighed til at betragte dem nöiere, vedföies her tvende Pröver, som antages at ville veilede til fuldstændig Overbevisning. Den ene af disse Pröver hente vi fra det scandinaviske Nordens *sydlige* Grændse, den anden fra en Ö udenfor dets *östlige* Kyst; den förste antages at være fra Begyndelsen af det ellefte Aarhundrede, den anden er maaskee fra en tidligere Tid, mulig endogsaa ældre end Islands Bebyggelse.

Runesteen paa Tvibjarg i Syd-Slesvig,

(jfr Rafn, De sydslesvigske Runestene, ÅnO 1859 p. 151-74.)

SVIN : KUNUGR : SATI : STIN : UFTIR : SKARÞA : SIN : HIMÞIGA : IAS : VAS : FARIN : VESTR : ION : NU : VARÞ : DAUÞR : AT : HIÞABU.

Sveinn konúngr satti stein eftir Skarþa sinn heimþega, es vas farinn vestr en nu varþ dauþr at Heiðabý.

Kong Svend satte denne Steen efter sin Hjembo Skarde, som havde været paa et Tog i Vesterlandene, men nu döde i Hedeby.

Runeindskrift ved Karlevi paa Öland.

(jfr Rafn, Antiquités de l'Orient, monuments runographiques p. 177-80).

Fólginn liggr hins fylgþu,
fleistr vissi þat, meistar
dáiþar dólga þrúþar
draugr í þeimsi haugi;

Karlevi-Indskriften.

munat reiþviþur ráþa
rógstarkr í Danmarku
Vandils jarmungrundar
urgrandari landi.

Constr. Dáþar draugr, hinn es mestar dólgaþrúþar fylgþu, liggr fólginn í þeimsi haugi — flestr vissi þat —; mun-at örgrandari rógstarkr Vandils jarmungrundar reiþ-viþur ráþa landi í Danmarku.[1]

Her den daadrige Helt, som
mægtige Kampmöer fulgte,
ligger nu jordet i denne
Höi, de fleste det vide;
ingensinde en kampdjerv
Krigerhövding paa Havet
vil med större Snille
raade for Land i Danmark.

[1] „dáð", Daad, Heltebedrift, „draugr", Stamme, Træ; ligesom „örlygis draugr" Kampens Stamme, saaledes „dáðar draugr" den daadrige Helt; — „dólga þrúðar", Kampens Gudinder, Valkyrier; — „Vandill", en Sökonge; „Vandils jarmungrund", Sökongens vide Mark, Söen; „Vandils jarmungrundar reið, Söens Vogn, Skibet; „Viðurr", ét af Odins Navne; „reiðviðurr V. j." = „viðurr reiðar V. jarmungrundar",

Steinn var sattr efter Sibb*a inn* góþa, sun Fuldar, í (.....) liþi, (satt*r* at u dausa).

Stenen sattes efter Sebbe hin Gode, Fulds Sön i (Ingjalds?) Hær, (sat paa denne Ö).

Med Hensyn til *Udarbeidelsen* har man, som för bemærket, sögt saa meget som muligt at give Ordbogen en saa stor Righoldighed, som der kunde forenes med de for dens Störrelse afstukne Grændser. For at bidrage hertil har man anvendt alle de Midler, som man antog ikke at kunne have nogen hemmende Indflydelse paa Bogens Anvendelighed, og saaledes:

1, besluttet sig til at udelade alle Citater. Hertil förtes man hovedsagelig ved Hensynet til Bogens Störrelse, som ved deres Optagelse vilde have faaet en Tilvæxt af henved en fjerde Deel. Tillige mente man at burde tage i Betragtning Bogens Beskaffenhed, som Haandordbog, hvor Citaterne maae ansees for at være af underordnet Vigtighed. Kun i saadanne Arbeider, hvis Opgave er en udtömmende lexicalsk Bearbeidelse af Sproget og dets Mindesmærker, kunne Citaterne tilfulde medföre den videnskabelige Nytte, de tilsigte. Hovedsagen for et Værk som det nærværende er at give en rigtig og paalidelig Forklaring af de Ord og Sætninger, som anföres; Citatet kan ikke hjelpe den i Sproget ubevandrede ud af et Ords eller en Talemaades feilagtige Fortolkning, men tjener snarere til ligesom at slaae den fast for ham. Derimod syntes det at være til större Nytte at anvende den indvundne Plads til at foröge Ordbogens Righoldighed.

2, Da udtömmende Form-Henvisninger vilde have medfört altfor stor Udvidelse af Bogens Omfang, har man indskrænket sig til saadanne enkelte, som i det störste Antal Tilfælde vilde lette den med Sproget mindre fortrolige Benyttelsen af Bogen. Man har saaledes henviist fra saadanne Eieformer til Nævneform,

Söhelten; „róg", Kamp, „rógstarkr" = „rógsterkr", vældig i Kamp; — „örgrandari" = „örgrandvari", comp. af „örgrandvarr", höiædel, uden Frygt og Dadel, raadsnild (= ráðsnjallr).

hvor en Omlyd eller Gjenomlyd fremtræder, dog fortrinsviis og til yderligere Veiledning i de Tilfælde, hvor Eieforms-Sammensætninger anföres. Enkelttallets Sammensætninger stilles foran Fleertallets. Ligeledes henvises fra den fremsigende Maades Datid og i mange Tilfælde fra Nutid til Navnemaade i de fleste af den stærke Böinings Udsagnsord, ligeledes fra nogle Biformer (Supiner) og lidende Tillægsformer. Henvisninger fra den fremsigende Maades Datid i samme Ordclasse har man i enkelte Tilfælde medtaget, da Lydændringen her hidrörer fra Omlyden, og der ikke kunde være Tale om nogen fuldstændig Hensyntagen til de Forandringer, den bevirker, ligesom Reglerne for samme maae forudsættes som det förste og elementaire, enhver maa gjöre sig bekjendt med, som lægger sig efter Sproget. Hvor forskjellige Former af et Ord sammenstilles, uden at forstyrre den fulgte alphabetiske Orden, undlades henvisende Gjenoptagelse af de senere stillede. I de Tilfælde, hvor forskjellige Former opstilles af det samme Ord, har man stillet dem i Spidsen, som ere de almindeligste.

3, Paa lignende Maade som bemærket med Hensyn til Eieforms-Sammensætninger har man ogsaa behandlet Biordene paa *-liga*, ved at stille dem under Tillægsordene paa *-ligr* og udelade Forklaringen der, hvor denne ligefrem ligger i den af Tillægsordet anförte.

4, Hvor de sammensatte Ords sidste Deel bestaaer af et selvstændigt Ord, som andensteds i Bogen opstilles som en Artikel for sig, har man som oftest udeladt saavel Kjöns- som Böinings-Angivelsen.

5, Hvor Udsagnsordene kun styre Gjenstandsform, udelades Styrelsens Angivelse.

6, Naar et Ord, eller dets forrest stillede Form, der bestaaer af flere end to Bogstaver: for Hovedordenes Vedkommende Nævneformen, eller andre med det eenslydende Forholdsformer, for Tillægsordenes Vedkommende Hankjönnets Nævneform, og for Udsagnsordenes Vedkommende deres Navnemaade — gjenoptages i Exemplerne, betegnes det ved dets förste Bogstav og et Punctum.

7, Hvor Formændringen nærmest er at betragte som graphisk eller som hidrörende fra en Tilnærmelse til Udtalen, f. Ex. enten ved Elision eller Assimilation, sættes en saadan Form i Parenthes.

8, Man har overhovedet bibeholdt de latinske grammaticalske Betegnelser, da de maae forudsættes at være de mest bekjendte, og tillige mest anvendte i lexicographiske Værker.

Men Hensyn til den egentlige lexicalske *Redaction* af Ordene har man, foruden at tage Hensyn til den Sondring, der fremgaaer af de grammaticalske Former og Classificationer (activ og passiv Form, Enkelttal, Fleertal, Intetkjönsform af Tillægsord, indvirkende og uindvirkende Betydning o. s. v.) samt af Styrelsen, stillet Betydningerne i tvende Hovedgrupper, nemlig 1, den *egentlige* (naturlige og oprindelige) Betydning; 2, den *uegentlige* (overförte og figurlige). Naar Betydninger eller Talemaader befinde sig paa et Mellemstadium, hvilket ofte er Tilfældet, har man opstillet en tredie Gruppe som Mellemled imellem de to förnævnte, nemlig den *halvuegentlige*. Heri har man hovedsagelig benyttet som Forbillede Gislasons Ordsamling til Droplaugarsona saga (Khavn 1847).

Ved *Ordningen af Artiklerne* har man fulgt den almindelige alphabetiske Række i det islandske Sprog, uden at slutte sig til de Afvigelser herfra, som findes saavel i Björn Haldorssons som Sveinbjörn Egilssons Ordböger. Adskillelsen af *ð* og *d* medförer saaledes her ingen Forandring i Ordenen, da begge föres i Rækken som *d*. Ligesaalidt har Betegnelsen af *a* og *á* *e* og *è*, *i* og *í*, *o* og *ó*, *u* og *ú*, *y* og *ý* nogen Indflydelse paa Ordningen af Artiklernes Rækkefölge. Den samme Bemærkning gjelder endelig ogsaa med Hensyn til *æ* og *œ*, hvis Adskillelse ogsaa her er graphisk gjennemfört, uden at indvirke noget paa Artiklernes Ordning, ligesom det overhovedet kun er i enkelte Haandskrifter, især dem, der henföres til norsk Skrivemaade, og i enkelte Udgaver, at denne Adskillelse findes.

De opstillede grammaticalske *Former* ere valgte i Henseende til den Grundsætning, at give de ældre og oprindelige. Disse Former ere imidlertid saa almindelig bekjendte, at de neppe ville stöde nogen, eller besværliggjöre Benyttelsen af Bogen. Dette vil formentlig især gjelde med Hensyn til de passive og reflexive Former paa *-ask* (*-isk*, *-usk*, *-umsk*), der her overalt opstilles, uagtet disse Former saavel i Haandskrifterne som i Udgaverne hyppigst forekomme enten som *-az* (*-iz*, *-uz*, *-umz*), eller oftest som *-ast* (*-ist*, *-ust*, *-umst*).

I Henseende til Ordenes Skrivemaade har man overhovedet holdt sig til den, der er brugt i ikke faa nyere Udgaver. Afvigelser fra den Orthographie, der har været anvendt som normaliserende i Selskabets Skrifter, bestaae især i fölgende: a, Adskillelsen imellem æ, *æ* og œ, *œ*; b, Udeladelse af Accenter eller skarpe Tonetegn over *a*, *i*, *u* (*o*), *y* foran *ng* og *nk* (derimod ikke foran *lf*, *lg*, *lk*, *lm*, *ln*, *lp* og *ls*, hvor ellers Analogien med hin Skrivemaade ikke vilde stride imod Etymologien, da Udtalen bestemt taler derimod); — c, Ombytning af *au* foran de samme Medlydsforbindelser med *ö* (*röng*, *hönk* for *raung*, *haunk*), — d, Betegnelse af Sammenstillingerne *ds*, *ðs*, *ts* foran *k* ved *z*; — e, Bibeholdelse af dobbelte Medlyd foran *d*, *ð*, *t*, *st* og *n*, f. Ex. *byggð*, *brenndr*, *brennt*, *felldr*, *fellt*, *skemmstr*, *skemmta*, *skyggn*, ligeledes (af *nn*) foran *sl* og *sk*, hvor Fordoblingen hörer til Ordets Stamme. Disse Afvigelser ere ikke af den Betydenhed, at de kunne befrygtes at vanskeliggjöre Bogens Benyttelse, men de fortjene iövrigt neppe at bifaldes, da de fleste af dem have saavel Udtalen som de bedste Haandskrifters Skrivemaade imod sig. Saaledes kan man vel paavise Udtalens Autoritet for *langr*, *krankr* ved Siden af *lángr*, *længr*; *kránkr*, *krænkr*; men derimod har en Udtale som *tunga*, *þungr* (for túnga, þúngr) o. fl. vistnok aldrig fundet Sted, ligesaa lidt i Rodsproget som i Dialecterne. Denne Skrivemaade bliver kun mindre stödende for dem, der ikke ere vante til at stötte deres Udtale til Accenten;

men naar denne skal udtrykkes, tager den nævnte Skrivemaade sig ud, ligesom om man paa Dansk vilde skrive *Tønge* istedenfor *Tunge*. Den samme Bemærkning gjelder tildeels med Hensyn til Ombytningen af *au* med *ö*. Fordoblingen af Medlyd efter Stammens Forbillede stemmer hverken med de bedste Haandskrifters Skrivemaade eller med Udtalen, der begge stemme for Elision. Det vil derfor formentlig være det rigtigste, forsaavidt man vil fölge en normaliserende Retskrivning, at holde sig til de i Oldskrift-Selskabets Skrifter ellers anvendte Regler. Dette gjelder dog i en endnu höiere Grad om flere orthographiske og andre Egenheder, f. Ex. den hyppige Brug af Circumflexer istedenfor Acut o. s. v., som anvendes af enkelte tydske Forfattere (f. Ex. Pfeiffer og Ettmüller), der have udgivet oldnordiske Læseböger, uden at have tilstrækkelig practisk Kundskab om Haandskrifterne og det endnu paa Island levende Sprog.

I Forening med den forannævnte Hovedforfatter af denne Ordbog, Erik Jonsson, har Gunnlaug Thordsson (Gunnlaugr Þórðarson, † den 16de November 1861) haft en meget væsentlig Andeel i Udarbeidelsen, idet han har excerperet endeel af Oldbögerne, samt deeltaget i den förste Redaction af det indsamlede, især for de mindre Artiklers Vedkommende; desuden har han efter den förste Bearbeidelse reenskrevet störste Delen af Ordbogen til Pressen og senere under Trykningen læst det tredie Correcturark, indtil midt i Bogstavet S. — Selskabets Secretair, C. C. Rafn, har angivet den fulgte Plan i dens Hovedpunkter, samt læst en af Correcturerne og i Anledning deraf bidraget med flere især sproglige Rettelser samt mange andre Bemærkninger. Fortalen er udarbeidet efter Bidrag saavel fra Ordbogens Hovedforfatter som flere af Selskabets Medarbeidere.

Kjöbenhavn, den 2den Januar 1863.

FORKORTELSER OG BOGSTAVMÆRKER.

abs. = *absolute (uden Forbindelse eller Styrelse).*
acc. = *accusativus (Accusativ, Gjenstandsform).*
acc. sg. m., n. = *Accusativ i Ettal af Hankjön, Intetkjön.*
adj. = *adjectivum (Adjectiv, Tillægsord).*
adj. f. = *Adjectiv af Hunkjön.*
adv. = *adverbium eller adverbialiter (Biord eller brugt som Biord).*
Almlh. = *Almindelighed.*
AnO = *Annaler for nordisk Oldkyndighed.*
Arithm. = *arithmetisk Betegnelse.*
B = *Björn Haldorssons islandske Lexicon. I A–E betegner det Ord el. Betydn., optagne derefter uden at være fundne i Oldskrifter; siden betegnes og B. H.s Ord med I, naar de samstemme med Nutidens Brug.*
cogn. = *cognomen (Tilnavn).*
coll. = *collectivt, i collectiv Betydning.*
comp. = *Comparativ.*
conj. = *conjunctio (Bindeord); ogsaa* = *modus conjunctivus (Conjunctiv, betingende Maade).*
contr. = *contracte (sammentrukken Form).*
d. = *dansk.*
dat. = *dativus (Dativ, Hensynsform).*
desl. = *deslige; el. desl.* = *eller deslige.*
df = *deraf.*
Dropl. = *Ordsamling til Droplaugarsona saga.*
d. s. = *det samme, i samme Betydning.*
dual. = *dualis (Total, Totalsform).*
E og Eg. = *Egilssonii Lexicon Poëticum, eller Ord, kun fundne i Poesie eller i den poetiske Forbindelse, som der angives.*
eg. = *egentlig, i egentlig Betydning.*
el. = *eller.*
e-m = einum, einhverjum *(dat.; en, nogen).*
e-n = einn, einhvern *(acc.; en, nogen).*
eng. = *engelsk.*
e-s = eins, einhvers *(gen.; ens, nogens).*
e-t = eitt, eitthvat *(noget).*
f. = *femininum, vox feminini generis (Hunkjönsord).*
FaS = Fornaldar Sögur Norðrlanda, útg. af C. C. Rafn.
f. a. = *forma activa (handlende Form, Handleform).*
f. Ex. = *for Exempel.*
f. indecl. = *vox feminina indeclinabilis (Hunkjönsord uden Böining).*
FmS = Fornmanna Sögur.
f. p. = *forma passiva (Lideform).*
f. pl. = *vox feminina numeri pluralis (Hunkjönsord i Fleertal).*
Fr. = *Fritzners „Ordbog over det gamle norske Sprog".*
G = *K. Gislason (ɔ: efter Forklaring af denne Forfatter i hans* Dönsk Orðabók *eller i et af hans Ordregistre).*
gen. = *genitivus (Eieform).*
GhM = *Grönlands historiske Mindesmærker.*
Gramm. = *grammaticalsk Betegnelse.*
Hkr. = Heimskríngla, *med Fortsættelse, ed. Schöning og fl.*
I = *Islandsk ɔ: optaget af det islandske Sprog (jfr Fortalen).*
imperat. = *modus imperativus (bydende Maade).*
imperf. og impf. = *tempus imperfectum (Datid el. rettere Fortid).*
impers. = *impersonale, impersonaliter (upersonligt, i upersonlig Betydning el. Forbindelse).*
ind = *modus indicativus (Indicativ, fremsigende Maade).*
inf. og infin. = *modus infinitivus (Infinitiv, Navnemaade).*
interj. = *interjectio (Udraabsord).*
ÍS = Íslendínga Sögur *1843 og flg.*
jfr = *jævnför.*
lat. = *latinsk.*
ligel. = *ligeledes.*
m. = *masculinum, vox masculini generis (Hankjönsord); ogsaa* = *med (m. dat. etc.* = *med Dativ etc.).*
MGh = *Monumenta Germaniæ historica, ed. Pertz et pl.*
m. m. = *med mere.*
m. pl. = *vox masculina numeri pluralis (Hankjönsord i Fleertal).*

n. = *neutrum, vox neutrius generis (Intetkjön, Intetkjönsord).*
n. pl. = *vox neutra numeri pluralis (Intetkjönsord i Fleertal).*
nf. = *nedenfor.*
nom. = *nominativus (Nævneform).*
n. s. el. n. sg. = *neutrum singulare (Intetkjön i Ettal).*
num. card., ord. = *numerus cardinalis, ordinalis (Hovedtal, Ordenstal).*
O = *den ældre Jon Olafssons Lexicon Islandicum.*
of. = *ovenfor.*
Ordsp. eller *Ordspr.* = *Ordsprog.*
pa. = *participielt Adjectiv.*
part. = *participium activum (handlende Tillægsform).*
pass. = *passivum, sensu passivo (lideformet, i Lideforms Betydning).*
pl. = *numerus pluralis (Fleertal).*
pl. d. s. = *Fleertallets Nævneform den samme (som Ettallets).*
poët. = *vox poëtica (digterisk Ord).*
p. pr. = *participium præteriti temporis (lidende Tillægsform).*
pron. indef., interr., pers., poss., refl., rel. = *pronomen indefinitum, interrogativum, personale, possessivum, reflexivum, relativum (ubestemt, spörgende, personligt, Eie-, tilbagevisende, henförende Stedord).*
præp. = *præpositio (Forholdsord).*
præs. ind., conj. = *præsens indicativi, conjunctivi (Nutid af fremsigende, forestillende Maade).*
R = *Ord, tagne af nordiske Runeindskrifter.*
recipr. = *reciproce eller sensu reciproco (i reciprok, gjensidig virkende Betydning).*
refl. = *reflexive, sensu reflexivo (i reflexiv eller tilbagevirkende Betydning).*
s. og sg. = *numerus singularis (Ettal).*
SnE = Snorra Edda, *editio Arna-Magnæana.*
SnH. = *Samlinger til det norske Folks Sprog og Historie.*
spec. = *specielt.*
SrD = *Scriptores rerum Danicarum, ed. Langebek et pl.*
subst. = *Substantiv (Navneord), brugt som et Substantiv.*
suffix. neg. = *suffixum negativum (negtende Suffix).*
superl. = *Superlativ.*
supin. = *supinum (Biform).*
Talem. = *Talemaade.*
Theol. = *theologisk Betegnelse.*
ueg. = *uegentlig, i uegentlig Betydning.*
v. a. = *verbum activum (handlende Udsagnsord).*
v. a. impers., = *handlende upersonligt Udsagnsord.*
v. a. og n. = *verbum activum og neutrum (uindvirkende).*
v. dep. a. = *verbum deponens activum (indvirkende Deponens).*
v. dep. n. = *uindvirkende Deponens.*
v. n. = *verbum neutrum (uindvirkende Udsagnsord).*
v. n. impers. = *uindvirkende, upersonligt Udsagnsord.*
v. pass. = *verbum passivum (lideformet og lidende Udsagnsord).*

Den fulgte Bogstavorden er denne:

a (á), b, c, d (ð), e (è), f, g, h, i (í), j, k, l, m, n, o (ó), p, q, r, s, t, u (ú), v, x, y (ý), z, þ, æ (œ), ö.

A.

A, Á, *det förste Bogstav i det almindelig anvendte Alphabet for Oldnordisk (Islandsk), nævnes sædvanlig i Island* au. *Vocalen* a *har Lyden af det danske a (i Fader, lang), med Acut over af au (i Auction, Autor).* A *omlydes til* e, ö *(f. Ex.* glaðr — gleði, land — lönd), *og som* á *til* æ *og* ó *(f. Ex.* tá — tær, sár — sór).

-A, *see* -at.

Á, *præp., paa, m. dat. og acc., A) m. dat., hvor Forestillingen om Ikke-Bevægelse, Bliven paa Stedet gjör sig gjeldende, 1) om Stedsforhold, α) rene Stedsforhold, paa, ovenpaa (i):* liggja á eggjum *ligge paa Æg;* Fáfnir lá á gullinu *laa ovenpaa Guldet;* sitja á stóli *sidde paa en Stol;* á baki (hestinum) *paa Hesten;* á skipinu *paa, i Skibet;* hafa hjálm á höfði *have Hjelm paa Hovedet;* á landi *paa Land(et), modsat* á sjó *paa Vandet, tilsöes;* á sjó ok landi *tillands og tilvands;* á Íslandi; á Danmarku, á Svíþjúþu, *R; og fl. lign.* — β) *med Stedsnavne, hvor* á *har Hensyn til en friere el. höiere, ligesom* í *til en mere indesluttet el. lav Beliggenhed, paa:* á Borg, á Bakka, *og fl. lign.* — γ) *undertiden ogsaa efter Verber, der betegne en Bevægelse, som* leggja, skjóta *(stikke, skyde), tilsyneladende med dat. for acc., hvor Forestillingen, ligesom med Forbigaaelse af selve Bevægelsen, först bliver staaende der, hvor det, der stikkes el. skydes med, rammer:* skaut H. spjóti á hánum miðjum *H. skjöd et Spyd efter ham, der ramte ham paa Midten. Jfr.* hann hafði bitit á kampinum. — δ) *herhen höre Udtryk som:* særðr á fœti *saaret paa Benet;* skjótr á fœti *hurtig til Fods;* á fótum *paa Benene, oppe;* á lopti *i Luften;* á brèfi *i et Brev* (sendi brèf Gunnhildar sonum, ok var þat á); taka á e-u *röre ved noget;* taka hús á e-m *overfalde Huset (over en) hvor en er inde;* vinna eið á bók *med Hænderne ovenpaa den.* — *b) med Biforestilling om Tilstedeværelse ved el. Deeltagelse i noget, der foregaaer:* á verði *paa Vagt;* á þingi *paa Thinget;* á þeim fundi *paa det Möde;* á einmælum við e-n *i en Samtale under fire Öine;* vera á veizlu *bivaane, være til et Gilde;* vera á vist með e-m *have Ophold hos en.* — *2) i Tidsforhold, a) om en bestemt Tid el. Tidspunkt (noget skeer, foregaaer paa):* á því ári, þeim degi *det Aar, (paa) den Dag;* á jólum *i Julen;* á hausti *i Efteraaret. — Med Biforestilling om en Gjentagelse:* á vetrum, sumrum *om Vinteren, Sommeren (hver Vinter etc. af flere i Rad).* — *b) om en Tidsvarighed:* guðs verk á sex dögum hinum fyrstum *paa, i de förste 6 Dage.* — *c)* á viku fresti *om en Uges Tid.* — *3) om andre Forhold, a) hvor en (vis) Væren, Stilling, Tilstand el. desl. betegnes:* á sundi, floti *svömmende, flydende;* á reið, hlaupum *ridende, löbende.* — *b) hvor det udtrykkes, at noget er Deel af noget:* hönd á manni *Haanden paa et Menneske;* limar á trè *Grene paa et Træ.* — *c) efter Substantiver, som betegne Beskaffenhed ved (Form, Egenskab el. desl.):* lag, litr á e-u *Form, Farve paa noget;* vöxtr á máli *en Sags Beskaffenhed;* vita deili á e-u *hvorledes det forholder sig med noget.* — Verð á e-u *en Tings Værdi, Prisen paa den.* — *d)* sýna e-t á sèr *vise noget (paa sig, d. e.) i sin Opförsel, sine Lader, Miner el. desl.;* fannsk þat á rœðu hans *det gav sig tilkjende i hans Tale.* — *e)* þungr, lèttr á sèr *tung, let (ligesom paa sine Been, d. e.) i sine Bevægelser.* — *f)* e-m verðr vísa á munni *et Vers (ligesom kommer en paa Læberne, d. e.) slipper en af Munden.* — *g) om, angaaende:* tvímæli á e-u *forskjellig Mening, to Meninger om.* — *h) efter Substantiver, som betegne en Tilböielighed, Hengivenhed, Længsel, Stemning el. desl., hvor Ordet, som styres af* á, *er Gjenstanden for en saadan Tilböielighed etc.:* hafa ást, mætr á e-m *holde af, ynde en;* e-m er hugr á e-u *en attraaer noget;* andstyggð á e-u *Modbydelighed for.* — *i) efter Verber el. Udtryk, som betegne en Hand-*

ling el. Gjerning af fjendtlig Natur, hvor Ordet, der styres af á, er det, Handlingen udöves paa: berja á e-m *slaae, prygle en; jfr.* ábarning; vinna sigr á e-m *vinde Seier over en;* vinna á e-m *dræbe;* níðask á e-m *begaae Nidingsværk imod;* níðask á trú sinni *fornegte sin Tro;* hefna e-s á e-m *hevne noget paa en;* rjúfa sætt á e-m bryde *et Forlig, man har sluttet med en. — k) i Udtryk, hvor Magt over, Leilighed til, Ret med Hensyn til el. desl. betegnes:* eiga vald á e-m *have Magt over en;* eiga, fá fœri á e-u *have, faae Leilighed til;* eiga kost á e-u *have Leilighed til, kunne;* eiga sök á e-u *have Ret til at fordre Erstatning for, Ret til at paatale;* eiga mikinn rètt á sèr *have en stor Ret at gjöre gjeldende med Hensyn til sin egen Person. — l) paa, ved, hvor Ordet i dat. forestilles som Redskab el. Middel:* særa sik á vápni *saare sig paa et Vaaben*; fœðask á e-u *næres ved, leve af noget. — m) efter verbale Substantiver, som:* skipti, breyting *(etc.)* á e-u *Deling, Forandring, som foretages ved, paa noget. — n)* á valdi e-s *i ens Vold, Magt. -- o)* á lífi *ilive. — p) ved:* lýti, gallar á e-u (e-m) *Lyde, Mangel ved noget (som en har). — r) abs. α)* þoka er á *det er taaget Veir. — β)* orð er, leikr á *der er Omtale om. — B) m. acc., hvor Forestillingen om Retning med el. uden Bevægelse gjör sig gjeldende, 1) om Stedsforhold, α) om Retning uden Bevægelse, paa:* horfa, líta á e-t *see paa. —* Á aðra hlið *paa, ved den anden Side af;* á bæði borð *paa begge Sider af Skibet;* á alla vegu *paa alle Sider el. Kanter. — β) herhen höre Udtryk, hvor, skjöndt en virkelig Bevægelse ikke betegnes, Forestillingen om at Sandserne el. Tanken bevæges el. drages hen i en vis Retning, ligger til Grund:* sjá þeir boða inn á fjörðinn *inde paa Fjorden (ved at vende Öinene derhen) saae de, etc.;* á annan bekk sátu frelsingjar *paa den anden Bænk (naar man saae hen til den anden Bænk, fandt man at der) sade de Frigivne;* þá kvað maðr vísu á bekkinn *en paa samme Bænk. — b) Retning med Bevægelse, med el. uden Hensyn til det gjennemlöbne Rum, α) med Hensyn til det gjennemlöbne Rum:* hárit tók ofan á belti *naaede hen til (berörte) Beltet;* skeggit tók á bringu *naaede ned paa Brystet. — β) uden Hensyn til det gjennemlöbne Rum, paa, hen paa, hen til og desl.:* ganga á land *gaae i Land, op paa Landet;* kom spjótit á hann miðjan *(kom hen paa, d. e.) traf midt paa ham;* koma á bœ *hen til en Gaard;* hlaupa á bak *springe op paa Hesten;* draga glófa á hönd sèr *trække en Handske paa;* setja hjálm á höfuð sèr *sætte en Hjelm paa Hovedet.* — Skip rekr á sker *driver ind paa. — c) med Biforestilling om Fjendtlighed:* ráðask á e-n *angribe en; spec. om Gjensidighed:* rennask á *springe ind paa, imod hinanden;* fljúgask á *fare ind paa hinanden;* skjótask á *skyde paa hinanden. — d) med Biforestilling om Hensigten at deeltage i el. overvære noget:* fara á veiðar *paa Jagt;* koma á þing *komme paa, til Thinget;* fara á fund e-s *begive sig hen til en, jfr. Á, 1, b ovenfor. — 2) om Tidsforhold, a) om en bestemt Tid el. Tidspunkt;* á morgin *i Morgen;* jól, páskir berr á (upp á) e-n dag *falder ind paa. — Med Biforestilling om en Gjentagelse (jfr. A, 2, a) om:* á haustin, vetrna, sumrin *om Ffteraaret, Vinteren, etc. — b) om en Bevægelse i Tiden:* líðr á daginn, vetrinn *etc. det lider, lakker ad el. henimod Dagens, Vinterens Ende. — 3) i andre Forhold, a) efter en Mængde Verber, som betegne en Bevægelse, hvor de uegentlige Talemaader med Hensyn til á naturligviis kræve den samme Construction, som de egentlige, f. Ex.:* bregða e-m á einmæli *tage en tilside, for at tale under fire Öine med ham;* ganga á mála *tage Sold;* ganga á vald e-s *give sig i ens Vold, overgive sig;* ganga á hönd e-s *overgive sig, underkaste sig;* leggja trúnað á *lide paa, troe noget;* leggja gjöld á e-n *paalægge en Udbetalinger, Böder, jfr.* álag; líta á mál *tage en Sag i Betragtning;* leggja hug á konu *fatte Kjærlighed til en Kvinde;* leggja stund á e-t *stræbe at opnaae, lægge Vind paa;* bera fè á e-n *ödsle Penge paa (især for at vinde en). — b) efter andre Verber, α) om en mundtlig Henvenden til en, som Tiltale, Paakaldelse etc.:* kalla á e-n *kalde paa en;* orða á e-n *tiltale en;* skora á e-n *opfordre;* heita á e-n *paakalde (f. Ex. en af Guderne). — β)* hætta á e-t *vove, forsöge noget. — γ)* sættask á e-t *forliges med Hensyn til, enes om. — δ)* e-m lízk (vel, illa) á e-t *en synes (godt, ilde) om noget. — c) med Hensyn til, i (el. desl.):* hvítr á hár *(ligesom paa, med Hensyn til Haaret) hvidhaaret;* hagr

á trè *som forstaaer sig paa at arbeide i Træ;* á hæð, breidd *etc., i Höiden etc.;* á vöxt *af Væxt.* — *d) hvor Ordet, som styres af* á, *betragtes som Redskab:* vega e-t á vág *paa (med) en Vægt.* — *e) i Udtryk, som betegne Maaden, hvorpaa noget skeer el. gjöres:* á þann hátt (veg, þá leið) *paa den Maade, saaledes.* — *β)* á dönsku *paa Dansk.* — *γ)* nefna e-n á nafn *ved hans Navn.* — *4) denne Præp. nærmere Forbindelser med adskillige andre Substantiver, som* bak, braut, hönd *o. fl., ere anförte under disse.* — *e) overfl. og abs. foran* eptir, meðal, mót, móts við, *o. fl.*

Á (*g. s.* ár, *n. pl.* ár, *g. pl.* á) *f., Aa, Elv, Flod;* ár-áll *dyb Rende i (Midten af) en Aa.* -bakki *Aabred.* -bugr *Aabugt, Elvbugt.* -djúp *dybt Sted i, den dybeste Deel af en Aa el. Flod.* -farvegr *Flodseng, Flodrende.* -gljúfr *Klöft mellem steile Klipper, hvorigjennem en Aa löber.* -heiti *Benævnelse paa en Aa.* -kvísl *Arm el. Gren af en Aa.* -megin *og* -megn *den Deel af en Aa, som rinder i dens Hovedlöb.* -mót = ámót. -mynni *Aamunding.* -óss *Aamunding.* -straumr *Ström i en Aa.* -strönd = -bakki. -vegr = farvegr. -veiðr *Ret til at fiske (Fiskeri) i en Aa.* -vöxtr *Opsvulmen af en Aa;* á-mót *Sted hvor Aaer löbe sammen.*

Á *dat. og acc. af* ær, *s. d. O.*

Á, *1 og 3 s. pr. indic. af* ega.

Áauki, *Tilföining, Tillæg.*

Áaustr, *m., Overösning. Ueg. Spydigheder, Skjeldsord.*

Ábaggi, *noget der lægges til en Byrde, I.*

Ábarning, *det at slaae (en Person), Hug, Prygl.*

Ábati, *Fordeel, Gevinst;* ábata-samr, *adj., fordeelagtig, indbringende.* -ván *Haab om, Udsigt til Fordeel.*

Abbadís *og* -dissa (-u, -ur), *f., Abbedisse.*

Abbask, (-aðisk, -zk), *v. dep. n., blive fortrædelig, vred:* a. við, uppá e-n (e-t) *fortrædige.*

Abbati, *see* ábóti.

Abb-, *see* afb-.

Áberging *Smagen paa, Smag.*

Áberi (-a, -ar), *m., Anklager, Klager, jfr* sakar-áberi.

Ábersemi, *f. indecl., Tilböielighed til at nedsætte el. anklage andre.*

Áblásinn, *pa., beaandet.*

Áblásning (-ar, -ar), *f., a) Blæsen, Aanden paa.* — *b) Gramm., Aspiration.* — *c) Beaandelse, Inspiration.*

Áblásnun, *f., Beaandelse, Inspiration.*

Áblástr, *a) Blæsen, Aanden paa.* — *b)* = áblásnun. — *c) Blegne paa Læben, I.*

Abót *Tillæg, Tilgift, i:* ábóta vant *(ogsaa [som eet Ord) er der mangler noget meer, el. der er en Feil ved.*

Áбóti *og* abbati (-a, -ar), *m., Abbed;* ábóta-dómr, *m., abbedlig Værdighed.* -stètt, -sæti, *etc.*

Ábreiða *Sengetæppe.*

Ábreizl, *(-s, pl. d. s.), n.,* = ábreiða.

Ábreizla, (-u, -ur), *f., Gjödning som spredes over Hjemmemarkerne, I.*

Ábristir *(el.* ábrystir *af* áfr *og* ysta? *alm. ogsaa* ábristur, ábreistur), *f. pl., Kalvedands (ɔ: Ret som laves af Raamelk).*

Ábrúðigr, *adj., skinsyg.*

Ábrýði *og* afbrýði, *f. indecl., Skinsyge.*

Ábúandi *Gaardbeboer, Gaardbruger, I.*

Ábúð, *f., det at være bosat paa en Gaard; Beboelse;* ábúðar-frekr *som gjör Overgreb mod sine Naboer, I.* -maðr = ábúandi*; Beboer, Indvaaner.*

Ábúnaðr = ábúð.

Áburðr, *1) eg., a) en Hests Byrde el. Dragt, I.* — *b) Gjödning, I.* — *c) Salve, Smörelse, I.* — *d) Pragt i Klæder.* — *2) ueg., Beskyldning;* áburðar-hestr *Hest som bruges til at bære Byrder, I.* -maðr *en som klæder sig prægtigt, er pragtelskende i Klædedragt.* -mikill *pragtelskende i Klædedragt.*

Ábýli *Bolig (som en Gaard), I;* ábýlis-maðr, *I,* = ábúandi.

Ábyrgð (-ar, -ir), *f., Ansvar; Fare, Risico:* leggja sik í á. *udsætte sig for Fare;* ábyrgðar-hluti *og* -hlutr *ansvarsfuld, vovelig Ting el. Beslutning, Ansvar.* -lauss *uden Ansvar.* -maðr *en som staaer inde for, Cautionist.* -ráð *ansvarsfuldt, voveligt Raad el. Bestemmelse.*

Ábyrgja (-u, -ur), *f.,* = ábyrgð.

Ábyrgja, *v. a., staae til Ansvar, indestaae for.* — *b)* á e-m e-t (á hendr) *betroe en noget.* — *2)* ábyrgjazk, *v. dep. a., være ansvarlig, indestaae for.*

Ábœtir, *m., Tilgift, Tillæg, I.*

Að, *see* at (að-, *see* at-).

Aða (öðu, öður), *f., Musling, B.* öðu-skel, *d. s. I.*

Aðal, *see* óðal.

Áða, *s. impf. ind. af* æja.

Aðal, *et Præfix, Hoved- (f. Ex. i Hovedgaard);* aðal-akkeri *Hovedanker.* — *Ueg., Hovedstötte.* -ból *Hovedgaard.* -fylking *Hoveddelen af en Hær i Slagorden.* -haf = meginhaf *Oceanet.*

-henda, (-u, -ur), *f.*, *Metrum med fuldkommen eenslydende Riimstavelser (i hver Verselinie).* -hending *fuldkommen eenslydende Riimstavelse (i samme Verselinie).* -hendr, *adj.*, *som har el. bestaaer af* aðalhendingar. -kirkja *Hovedkirke.* -ritning *Hovedskrift.* -skáli *Hoveddelen af en* skáli. -trè *Stammen af et Træ; og fl. lign.*

Aðalbláber, *en Art Blaabær, (vaccinium myrtillus),* I.

Aðalfestr, *see* alaðsfestr.

Aðalliga, *adv.*, *ganske, tilfulde.*

Áðan, *adv.*, *for kort siden, nylig.*

Ádeila, *f.*, *haard Irettesættelse, I.*

Aðild (-ar, -ir), *f.*, *det at have (saavel naturlig som lovlig) Ret til at optage og forfölge en Sag, eller til at overtage dens Forsvar;* aðildar-maðr = aðili.

Aðili (-a, -ja; -ar, -jar), *m.*, *en Sags naturlige og lovmæssige Forfölger eller Forsvarer* (sóknar-, varnar-aðili): a. at sök.

Áðr, *1) adv.*, *i Forveien, för, hidindtil.* — *2) som conj.*, *ogsaa* á. enn, *för, förend.*

Ádráttr, *I, 1) i pl.*, *Beslaget, Dopperne paa et Bidsel.* — *2) ogsaa ueg.*, *halvveis givet, halvt Löfte* (dragast á e-t *halvt om halvt love noget).*

Ádreifing *Bestænken;* áðreifingarvatn *Vievand, B.*

Ádrepa (-u, -ur), *f.*, *I, a) Berörelse,* — *b) ueg.*, *en haard Berörelse af ens Feil, Irettesættelse.*

Ádrif, *n.*, *Stænk, Skvat; Brydning af en Bölge over et Skib.*

Ádrykkja, *f.*, *Drikken til.*

Ádrykkr *Söstyrtning.*

Aðventa (-u, -ur), *f.*, *Advent.*

Áeggjan, -un, *f.*, *Tilskyndelse, Opeggelse;* áeggjunar-fífl, *i:* vera e-s á. *fölge ens Tilskyndelse i Blinde.*

Af *præp. m. dat.* (*imidlertid udelades ofte dat., el. et* hèr, þar, hèðan, þaðan, *el. desl., sættes istedenfor. Noget saadant kan finde Sted i alle dens Betydninger, og er derfor ikke behandlet særskilt i det Fölgende, undtagen ved Tidsforholdene), af, fra, A) i Stedsforhold, 1) med virkelig Bevægelse, a) for at udtrykke en reen Stedforandring:* stíga af baki, hestinum *stige af Hesten;* taka hjálminn af höfðinu *tage Hjelmen af Hovedet;* flytja e-n af klæðum *afföre en hans Klæder;* af Íslandi *fra Island;* út af borginni *ud af Byen;* niðr af borðinu *ned af Bordet.* — *Med Biforestilling om en Fölge, i Udtryk som:* fara land af landi, bœ af bœ *fra Land til Land, fra Gaard til Gaard.* — *b) med Biforestilling om at man har bivaanet el. taget Deel i noget:* af þingi *fra Thingstedet og Forhandlingerne paa samme;* af fundinum *fra Mödet (Kampen).* — *c) om Adskillelsen af en Deel fra det Hele:* höggva höfuð af e-m, kvistu af trè *hugge Hovedet af en, Kvistene af et Træ;* — *Abs.:* svâ at af tók (höfuð, hönd, fót) *saaledes at den (det) gik af, snittedes af;* af er fótrinn *Benet er borte.* — *2) uden virkelig Bevægelse, af, fra, for at udtrykke, a) at en er fra et Sted:* J. af Bakka *fra Gaarden B.* — *b) en Fortsættelse af el. Udgaaen fra:* af fjósi gekk forskáli inn í mannahús *förte fra Kvægstalden ind i Vaaningshusene;* þat lýsir af e-u *der udgaaer Lys fra noget;* fiskistöng í hendi ok veðrar af upp *der ved Spidsen överst gik ud i to Hager;* út af brúninni *ud over Kanten.* — *c) med Adverbier, som* innar, vestr, suðr, *etc., om Retning:* innar af (*inde fra*) skálanum; vestr af bœnum *vestenfor, i vestlig Retning fra Gaarden.* — *B) i Tidsforhold, a) i Betydningen udover:* vera af barns-, æsku-aldri *udover Börne-, Ungdomsalderen.* — *b) for at udtrykke at en Deel af et Tidsrum er henrundet:* þá er þrjár vikur eru af vetri *ere forbi, hengaaede.* — *c) abs., α) hvor Talen er om Nattens, Dagens el. en Aarstids Bortgang (ligesom bort fra Jorden, efter en stedlig Forestilling) el. Ophör:* náttin, vetrinn líðr af *er til Ende, hörer op.* — *β)* sofa af náttina *Natten over.* — *γ)* hèðan, þaðan af *fra denne, den Tid af*— *C) i andre Forhold, 1) med Grundforestillingen om Udgang el. Retning fra noget, a) for at udtrykke, at noget har sin Oprindelse fra, udgaaer eller tænkes udgaaende fra nogen el. noget, α) om Nedstammen fra:* vera kominn af e-m *nedstamme fra en. Jfr* afspringr. — *β)* vænta e-s af e-m *vente noget af en.* — *γ)* e-m stendr ótti af e-m *el.* e-u *en frygter nogen el. noget, er bange for.* — *b) i Udtryk som betegne el. have Hensyn til en Modtagen, hvor Ordet, der styres af* af, *betegner den, som det Modtagne er fra:* þiggja e-t af e-m *modtage noget (som Gave, Tilbud, etc.) af en;* nema e-t af e-m *lære noget af en;* taka tíðindi af e-m *höre noget Nyt af en;* góðs verðr, makligr af e-m *som fortjener godt, Tak af en.* — *c) om en Aarsag, af, ved:* verða frægr af e-u

blive berömt af noget; gleðjask, hryggjask af e-u *glædes, bedröves af el. ved noget.* — Hèr, þar af leiðir *heraf, deraf fölger.* — *d) med Verber i passivisk Form og Betydning, forat betegne, at Handlingen gaaer ud fra el. udföres af en:* vera drepinn, sendr *etc.* af e-m. — *e) om Stof:* af gulli, járni *etc. af Guld, Jern etc.* — *f) af, med:* fullr af e-u *fuld af, fyldt med;* hlaða skip af vöru *lade et Skib med Varer.* — *g) om en Sindsbevægelse, som forestilles baade som Grund og tillige som ledsagende en Yttring el. Handling, i.:* af æði, reiði *i Raseri, Vrede.* — *h) om:* saga af Gunnlaugi ormstungu. — *i) af, iblandt:* vinsæll af alþýðu *yndet af Folket, de Fleste.* — *k) partitiv, som dansk af, i Udtryk som: en af Selskabet:* enginn, fjórir af þeim *ingen, fire af dem;* beztr af þeim *den bedste af dem.* — *l) efter:* hverr af öðrum *den ene efter den anden.* — *m) med Forestillingen om en Overgang el. Forandring:* hvat varð af því? *(hvor blev det til, d. e.) hvor blev det af?* ekki verðr af oss *vi blive til Ingenting, d. e. vi udrette intet og tabe al Anseelse.* — *n) med samme Grundforestilling i Forbindelse med Ord, som* hönd, hálfa, hljóð, hrapaðr, skynding, tóm, *o. fl., forklares under disse.* — *2) med Grundforestillingen om Bortfjernelse el. Borttagelse, a)* láta af e-u *aflade fra noget;* hyggja af e-u *slaae sin Tanke fra noget.* — *b)* leggja e-t af við e-n *overlade en noget (især tvungen), opgive noget til en.* — *c)* rísa upp af dauða *opstaae fra de Döde.* — *d)* taka e-t af e-m *beröve en noget.* — Drepa menn af e-m *fælde, dræbe ens Ledsagere;* lið fellr af e-m *en mister sine Folk (i en Kamp).* — *e)* taka e-n af lífi *dræbe, henrette.* — *f)* ráða e-n af löndum *beröve en hans Lande, Rige;* stefna e-n af e-u *indstevne en for Retten til at miste.* — *g)* leysa e-n af e-u *befrie en fra noget.* — *h)* örr, mildr af fè *gavmild;* góðr af griðagjöfum *föielig, villig til at skaane sine (overvundne) Modstanderes Liv.*

Áfall, *1) eg., Falden paa, a) Söstyrtning.* — *b) Dug, I.* — *2) ueg., a) det at blive dömt af Retten, Domfældelse.* — *b) Fordömmelse.* — *c)* = áfelli, 2; áfalls-dómr *Fordömmelse.*

Áfang, *1) Tagen fat i, Angreb.* — *2) ulovlig Brug af det som tilhörer en anden; Böder som erlægges for slig Brug.*

Áfangi, *see* áifangi.

Afar, æfar, *(gen. s.), og* afa *(gen. pl.), 1) adv., höiligen, saare, i höi Grad.* — *2) som förste Deel af sammensatte Ord som:* afar-auðigr *overmaade rig.* -kostir, *m. pl., ubillige, haarde Vilkaar, Overlast.* -ligr, *adj., af truende, frygtvækkende Udseende.* -menni, *n., kæmpestærk Mand.* -orð, *n. pl., heftige, truende Ord, Trusler.* -úðigr, *adj., af en heftig, voldsom Character.* -yrði *n. pl.,* = -orð. -þungr *meget, overmaade tung el. svær, og fl. lign;* æfarfè *uhyre Rigdomme.*

Áfastr *sammenhængende med, som stöder tæt til.*

Afát, *see* ofát.

Áfátt, *n. adj., i:* e-s (e-t) er á. *noget er manglende, mangler.*

Afauðit, *n. adj., som ikke vil lykkes.*

Afbaka, (-aða, -at), *v. a., fordreie, I.*

Afbata (-aða, -at), *v. a., undskylde, I.*

Afbatan *og* -bötun, (-ar, -ir), *f., Undskyldning, I.*

Afbendi *og* -bindi, *n., Forstoppelse.*

Afblómgaðr, *pa., afblomstret.*

Afboð, *see* ofboð.

Afbragð, *n., hvad der udmærker sig, er udmærket i sit Slags; gen. s.* afbragðs, *som adj. og adv., udmærket, særdeles;* afbragðs-maðr *udmærket Mand.*

Afbragðligr, *adj., fortrinlig, udmærket.* -liga, *adv.*

Afbráningr, (-s, -ar), *m., Lindring for en Tid, I.*

Afbrigð, *f. og* -brigði, *n., 1) Afvigelse fra det Foreskrevne, Overtrædelse, Bröde, Forseelse.* — *2) Forandring.* — *b) nu ogsaa* = afbragð, *f. Ex.* afbrigðis hestr *udmærket, ypperlig Hest.*

Afbrot *Overtrædelse, Forbrydelse;* afbrota-maðr *Misdæder.*

Afbrugðning, (-ar, -ar), *f., Forseelse, Overtrædelse.*

Afbrýða (-dda, -tt?), *v. n., være skinsyg.*

Afbrýði, *see* ábrýði.

Afburðr *Fortrin, Overlegenhed.* — *Gen. s. og pl.,* afburðar, afburða, *som adv., udmærket, overmaade, eller som förste Deel af et sammensat Ord, som i:* afburðar-maðr *udmærket Mand;* afburðaskip *udmærket Skib.*

Afbúð *afsides, afdeelt Rum i, el. et Sideværelse stödende til en Bod el. et Telt.*

Afbýli *en Bolig med tilhörende Jordlod udstykket og adskilt fra en större Landeiendom, I.*

Afbœjarmaðr *Mand fra en anden Gaard, I.*

Afbærr, *adj., udmærket, fortrinlig.*

Afbötun, *see* afbatan.

Afdalr *Afdal.*

Afdráttr *Afkortning, Afdrag. — b) Arithm., Fradragning.*

Afdrep *Ly, I.*

Afdrif, *n. pl., Udfald, Ende, Skjebne.*

Afdrukkinn, *pa., afdrukken, tömt, B. — 2) nu almindeligst, som er bleven ædru igjen.*

Afdrykkja, *see* ofdrykkja.

Afdœming, *f., en uhört Ting, I.*

Afeggja, *v. a., fraraade.*

Áfella, (-u, -ur), *f., a) den överste Deel el. Sidedelen af et Indholt (i en Baad, I. — b) Bræt som anbringes ovenpaa Muurlederne imellem Sparrerne i en Bygning, B.*

Áfella, *v. a., domfælde, fordömme; dömme haardt, dadle.*

Áfelli (*urigtig* áferli; -is, *pl. d. s.*), *n., 1) Domfældelse, Fordömmelse. — b) Sigtelse, Beskyldning for en Misgjerning, deraf Misgjerningen selv:* á. þat, er konúngr drap oss skúta um *den Udaad Kongen gav os Skyld for, sigtede os for. — 2) Uheld, Ulykke, Plage:* (guð) barði Pharaonem ... með mörgum áfellum *slog ham med mange Plager;* áfellis-dómr = affalls-dómr.

Áfenginn, *adj., stærk, berusende.*

Áfengr, *adj.,* = áfenginn.

Áferð *Klædes el. andet Töis Udseende, I.*

Áfergja, (-u, -ur), *f., Heftighed, Ivrighed, I.*

Áfesting *Paafæsten ved Söm el. Syning.*

Áfestingr (-s, -ar), *m., ubetydeligt Sneefald (naar Sneen ikke strax smelter), I.*

Áfeyrðr, *adj., örelös, hankelös, I.*

Áfeyringr (-s, -ar), *m., som Örene ere skaarne af.*

Affall, *1) Aflöb. — 2) Skade, Tab:* selja með afföllum *sælge med Tab, B.*

Affalli (-a, -ar), *m., det Stykke som Vandet gaaer over ved Flodtid og ligger tört ved Ebbetid (helst i den inderste Deel af Fjorde el. Bugter), I.*

Affangadagr, *see* atfangadagr.

Affara, *see* afför.

Affari, *see* offara.

Affedrask, *v. pass., vanslægte fra sin Fader (sine Forfædre).*

Afferma, *v. a., losse.*

Afflutningr *Bagtalelse, Bagvadskelse.*

Afflytja *bagtale, bagvadske. —* Afflutt r, *p. pr., bagtalt, bagvadsket.*

Afför, *a) Udgang, i* affarar-dagr = affara-dagr. *— b) pl.* affarir, *α) Udgang. — β) Udfald, Ende. — γ) hvad der er afvigende fra Skik og Brug, sært, jfr.* affara-snið *nedenfor;* affara-dagr *den Dag, paa hvilken en Höitid el. Gilde er ude.* -góðr *som faaer et godt, heldigt Udfald, I.* -illr *som faaer et slet Udfald, I.* -kveld *den sidste Aften i en Höitid.* -snið *Særhed i Lader el. Klædedragt, affecteret Væsen, I (kunde maaskee henföres til* affari: affara snið).

Afgammall *udlevet.*

Afganga, *a) eg. Gaaen ud af Veien; df. Udskeielse (fra Materien). — b) Levning;* afgöngu-dagr = affaradagr.

Afgangr, *1) Levning:* með afgöngum *tilovers, i Overflödighed;* afgangs, *gen. s., adv., d. s. — 2) dödelig Afgang.*

Afgata *Afvei.*

Afgelja *og* -gilja (-u, -ur), *f., overdreven Snak, Snaksomhed.*

Afgipt, *1) Afgift. — 2) Aflad;* afgiptar-brèf *Afladsbrev.*

Afgirða, *v. a., afgjerde, I.*

Afgisa, *adj., atter vandtæt, I.*

Afgjald *Afgift, Leie. — b) Paalæg.*

Afgjarn *som vil löbe bort, smutte bort.*

Afgjöf = afgipt, *I.*

Afglapa, *v. a., forvirre, forvikle.*

Afglapan *og* -glöpun, *see* þingsafglöpun.

Afglapi (-a, -ar), *m., Tosse, Fjante.*

Afgreiða, *v. a. a) betale, udrede. — b) gjöre færdig, expedere, I.*

Afgreizla, *f., Betaling, Udredelse.*

Afguðliga, *adv., paa hedensk Viis.*

Afgœðingr *naragtig Stolthed, I;* afgœðings-ligr, *adj., pedantisk stolt, opblæst, I.*

Afgöra, *v. a., begaae, bedrive; forsee sig.*

Afgörð, *A) Lykke som slaaes paa Enden af et Reb for at stikke en anden Ende derigjennem, naar noget bindes overkors, I. — B) Forseelse.*

Afhallandi, *pa., lidet heldende, kuns i Udtryk som* a. miðjum morgni *(lidt over Kl. 6 f. M.), og saa fremdeles om de 6 paa hinanden fölgende Dagens Tider til* náttmál *incl.; i alle disse Tilfælde bruges ogsaa Ordet* aflíðandi, *kuns at dette desuden alene bruges ved* ótta, *I.*

Afhallinn, *adj., ugunstig stemt imod.*

Afhallr *skraa, heldende nedad.*

Afhaugr *afsides, afdeelt Rum i en Höi.*

Afhelgask, *v. a., tabe sin Hellighed.*

Afhellir *afsides Krog el. Rum i en Fjeldhule.*

Afhenda, *v. a., afhænde, overlevere.*

Afhending, *1) Afhændelse. — 2) en Verselinies sidste Riimstavelse, som gjentages i Begyndelsen af den fölgende Verselinie.*

Afhendis, *adv., af, fra Haanden;* sverja konu sèr a. *frasige sig hende med Ed.*

Afhendr, *adj., a)* segja e-n sèr afhendan *erklære at man ikke længer vil beskytte en. — b) upassende, ikke tjenlig.*

Afheyrandi, *pa., som ikke hörer paa, ikke er tilstede.*

Afheyris, *adv., i ens Ikke-Paahör.*

Afhlaðning *Udlosning.*

Afhlaup *Levning, Overskud;* afhlaupskorn = afláts-korn.

Afhluta, *v. a., 1) afdele i Parter. — 2) dele uretfærdig, beröve en sin Deel.*

Afhóp (-s, *pl. d. s.*), *n., Vandstade som gaaer ud fra en Aa, I.*

Afhorfinn, *pa., i:* vera a. e-u *have opgivet noget, el. Haabet om noget, I.*

Afhrak (-s, -hrök), *n., Udskud, I.*

Afhrapi (-a, -ar), *m., onde Fölger af noget.*

Afhreistra, *v. a., skrabe Skællene af, I.*

Afhroð (-s, *pl. d. s.*), *n., Bortryddelse, Ödelæggelse (saaledes af* af *og* hrjóða, *hvis ikke Skrivemaaden* afroð *er en Forvandling af* afráð, *see d. O.).*

Afhrot (-s, *pl. d. s.*), *hvad der falder af (hvor der er Overflod); Udbytte (af et ringere Foretagende), I.*

Afhuga, *adj., i:* verða e-u a. *opgive noget;* verða e-m a. *(ikke længer tænke paa, glemme en) og* a. við e-n *vende sit Sind, sin Velvillie fra en.*

Afhugaðr, *adj., i:* a. við e-n = afhuga við e-n.

Afhugask (-aðisk, -azk), *v. pass., m. dat., vende sit Sind, sin Velvillie fra.*

Afhús *afsidesliggende Huus; Udbygning, Sidehuus.*

Afhvarf *det at bortfjerne sig, smutte bort.*

Afhýða, *v. a., hudflette.*

Afhýsi (-is, *pl. d. s.*), *n., afsidesliggende Huus, I.*

Afhöfða, *v. a., halshugge.*

Afhögg *Afhuggen.*

Afi (-a, -ar), *m., Bedstefader;* afabróðir *Grandoncle.* -systir *Grandtante.*

Áfjáðr, *adj., ivrig, heftig, paatrængende, I.*

Afkáraligr, *adj., sær, underlig; keitet, I; jfr* afkárligr.

Afkárligr, *adj., heftig, voldsom; umaadelig, E.*

Áfkárlyndr, *adj., af en heftig, ustyrlig Character, E.*

Afkárr, *adj., heftig, vild:* eigi er hèr nökkut afkárt inni *vildt, ustyrligt, som man ikke kan give sig i Kast med, faae Bugt med.*

Afkaup *ufordeelagtigt Kjöb, Skadekjöb.*

Afkleyfi (-is, *pl. d. s.*), *n., (eg. hvad der er klövet fra el. af), i:* afkleyfisorð *indskudt Eenstavelsesord i en* alhenda. -samstafa *en Stavelse for mange el. indskudt i en Verselinie.*

Afklippa (-u, -ur), *f., afklippet Stykke, Afsnit, I.*

Afklofi *en Splint, B.*

Afklæða, *v. a., afklæde;* afklæðask, *refl., klæde sig af.*

Afkoma *Tilendebringelse* (koma e-u af *blive færdig med), I.*

Afkomandi (-anda, -endr), *m., en som nedstammer fra; pl.,* afkomendr *Börn, Slægt, Efterkommere.*

Afkrá *og* **-kró** *Afkrog, Vraa, I; jfr* krá.

Afkróa, *v. a., indelukke, indeslutte, I.*

Afkrókr, *a) Sidevei, Afvei, B. — b)* = afkrá, *I.*

Afkvista, *v. a., afkviste, I.*

Afkvisti (-is, *pl. d. s.*), *n., de afhugne el. afskaarne Kviste, I.*

Afkvæmi (-is, *pl. d. s.*), *n., Afkom;* afkvæmis-maðr = afkomandi.

Afkymi (-a, -ar), *m., liden Vraa el. Afkrog.*

Afl (-s, öfl), *n., 1) eg., (legemlig) Kraft, Styrke:* hafa tveggja manna a. *have to Mænds Styrke;* afrenndr at afli *see under* afrenndr; um a. *over ens Kræfter. — 2) ueg., a) Magt, Evne, Midler:* hafa a. til e-s *have Midler, Kræfter til at udföre noget. — c) tilstrækkelig numerisk Styrke, deraf Stemmefleerhed:* skal afl ráða með þeim *det skal afgjöres imellem dem ved Stemmefleerhed. — d) Vold, Overlast;* aflsmunr *Forskjel paa, Ulighed i Kræfter el. Styrke.* -raun = aflraun.

Afl (-s, -ar), *m., hele den Indretning af en Smedie, hvorigjennem Blæsebælgsröret gaaer; Esse.*

Afla (-aða, -at), *v. a., 1) m. gen. og acc., erhverve, forskaffe; erhverve sig:* a. sèr fjár *erhverve sig Rigdomme;* a. til e-s *gjöre Forberedelser til noget. — b) paadrage* (a. e-m e-s). *— 2) m. dat., mægte, være i Stand til, formaae.*

Aflag, *n., 1) i:* hafa e-t aflags (*nu mest* aflögum) *kunne undvære noget.* — 2) *Slagtning.*

Aflaga, *adv., 1) af Lave, ud af Orden.* — 2) *ulovlig, mod Loven.*

Aflaga, *v. a., bringe af Lave, forstyrre, I.*

Aflagi (-is, *pl. d. s.*), *n., hvad der har et forkeert, uformeligt Udseende, I.* aflagis-háttr *forkeert Skik el. Vane, I.*

Aflagliga, *adv.,* = aflögliga.

Aflagnir, *f. pl., hvad der er tilovers, kan undværes, I.*

Aflan *og* öflun, *f., Erhvervelse, Forskaffelse, Tilveiebringelse;* öflunar-maðr *en som er dygtig til at forskaffe, erhverve:* var hón mesti ö., en hann eyddi eigi seinna enn hón aflaði *hun var særdeles dygtig til at skaffe ind til Huusholdningen etc.*

Aflát, *1) hvad der bliver lagt tilside, er tilovers.* — 2) *Ophör, Afladen:* án afláts *uden Ophör.* — 3) *Tab, Skade (som tilföies en, især ved en Slægtnings Drab).* — 4) *Aflad, Syndsforladelse;* afláts-korn *Korn som er tilovers.* -vegr, *i:* a. synda *Vei, hvor man forlader Synden, Forbedringsvei.*

Aflátanligr, *see i* úaflátanligr.

Aflátligr, *see i* úaflátligr.

Aflátr, *adj., efterladen, skjödeslös.*

Aflátsamr, *adj., föielig, eftergivende.*

Aflátsemi, *f. indecl., Föielighed, Eftergivenhed.*

Aflaup, *see* afhlaup.

Aflausn, *1) det at gjöre noget for sit Vedkommende (især paa Opfordring).* — 2) *Syndsforladelse; Ret til at give Aflad.*

Afleiðing, *f., eg. det at aflede, udlede noget af noget, deraf, a) et Ord der knytter en Strophes 1ste Halvdeel til den næstforegaaende Strophe.* — *b) Fölge, Virkning:* varð með B. ok Þ. engir margleikar, en þó góðar afleiðingar *deres Forhold var just ikke intimt, var spændt, men det havde dog gode Fölger, d. e. det gik godt af, kom ikke til Udbrud.* — *c) Paaskud:* með, at afleiðingum *efter Foregivende, for et Syns Skyld.*

Afleiðis, *adv., a) eg., af Veien.* — *b) ueg., fra den rette Vei:* færa e-t a. *udlægge til det værre.*

Afleifar *Levning, Rest.*

Afleitinn, *adj., afstikkende.*

Afleitligr, *adj., afstikkende, fæl, styg af Udsende.* -liga, *adv., paa en unaturlig Maade.*

Afleitr, *adj., 1) i:* a. hamingju *forladt af Lykken.* — 2) *upassende, fæl, afskyelig.*

Aflendis, *adv., ude af, borte af Landet.*

Aflestr, *i:* vera góðr (illr) aflestrar *god (vanskelig) at læse, I.*

Afletja, *v. a., raade fra, fraraade.*

Aflèttiligr, *adj., som seer ud til at ville holde op (om noget besværende, Uveir, Plage el. lign.), I.*

Aflèttr, *see* oflèttr.

Aflfátt, *n. adj., i:* e-m verðr a. *ens Kræfter strække ikke til, en kommer tilkort.*

Aflgróf *en Fordybning, hvori den nederste og bageste Deel af Blæsebælgen gaaer ned under Blæsningen, I.*

Aflhella *flad Steen som ligger oven paa en afl, I.*

Aflhólkr *Blæsebælgsrör, Ildrör, I.*

Afli (-a, *uden pl.*), *m., 1) Erhvervelse, Tilveiebringelse.* — *b) det Erhvervede, Fordeel, Gevinst.* — 2) *Kraft, Styrke, Duelighed:* hafa til einkis afla *due til ingen Ting.* — *b) Magt, Mængde, Styrke:* Á. sagði þat mikinn afla *sagde det var stor, mægtig Hjelp;* draga afla at e-m *före en stor Styrke (Overmagt) imod en.* A. liðs ok skipa *Hærstyrke med Flaade;* afla-brögð, *n. pl., Driftighed i at skaffe Levnetsmidter tilveie ved Fiskeri, Jagt el. desl.* -fátt, *n. adj.,* = aflfátt. -föng, *n. pl., hvad der erhverves, skaffes tilveie ved Fiskeri og Jagt, I.* -kló *Fangstklo, om en, som er meget heldig i Fiskefangst, I.* -leysi, *n., Mangel paa Fiskeri, det at Fiskeriet mislykkes, I.* -lítill *som har ringe Kræfter el. Magt.* -maðr, *a) en som er heldig i at erhverve; især (og med tilföiet* góðr) *en som er heldig i Fiskeri, I.* — *b) mægtig Mand.* -mikill = aflmikill. — *b) som byder over en stor Magt, mægtig, rig.* -munr *Ulighed i Magt el. Styrke, Overmagt.* -skortr = aflskortr. -slór *ringe, spredt Mængde Fisk, paa de sædvanlige Fiskesteder, I.* -sæll *som har stadigt Held i Fangst, I.* -ván *Haab om, Udsigt til en fordeelagtig Fangst etc.*

Afli (*adj.*), *see i* vanafli.

Aflíðandi, *pa., see under* afhallandi.

Afliðinn, *pa., forlöben, til Ende.*

Afligr, *see* öflugr.

Aflima, *v. a., hugge, skære Lemmer el. Grene af.*

Aflima, *adj., som har mistet et el. flere Lemmer; som ikke har sine Lemmers Brug.*

Aflkrumma, *f., Stivhed i Fingrene, foraarsaget ved at holde længe paa (om) noget, I.*

Afllauss, *adj., uden Kræfter.*

Aflleysi (-is, *pl. d. s.), n., det at være* afllauss.

Aflleysingi (ja, -jar) *og* -ingr (-s, -ar), *m., en Mand uden Kræfter.*

Afllítill *svag af Kræfter, svag.*

Aflmikill *meget stærk.*

Aflóa, *adj.,* = aflóaðr, *I.*

Aflóaðr, *adj., som Luen er af, I.*

Áflog, *n. pl., Slagsmaal;* áflogamaðr *Slagsbroder.*

Aflraun *Kræfternes Pröve el. Anstrængelse; hvad der udfordrer en stor Anstrængelse.*

Aflsin *stærk Sene, I.*

Aflskortr *Mangel paa Kræfter.*

Aflugr, *see* öflugr.

Aflúinn, *adj., som har udhvilet sig, ikke mere træt, I.*

Aflvani, *adj., som mangler Kræfter, kommer tilkort.*

Aflvöðvi *den stærke Muskel paa Overarmen.*

Aflýjast, *v. pass., udhvile sig, I.*

Aflögliga, *adv., ulovlig, mod Loven.*

Afmáanligr, *adj., som kan udslettes, I.*

Afmán (-ar, -ir), *f., eg. contr. for* afmáan (*jfr.* má) *og synes egentlig at betyde noget, der burde udviskes, udslettes, deraf almindel. noget som seer stygt, uformeligt ud; især om det, som er fuskeragtig gjort, I.*

Afmarka, *v. a., afmærke, I.*

Afmenni (-s, *pl. d. s.), n., Drog.*

Afmóðr *som har udhvilet sig, I.*

Afmyndask, *v. pass., fordreies, fortrækkes.*

Afmæli *Födselsdag, I;* afmælis-dagr *Födselsdag, I. Da* afmæli *oprindelig bet. noget afmaalt, en Afdeling, bör man maaskee opfatte* ámælis-skor = afmælis-skor *en Floks, Afdelings fulde Tal.*

Afnám, *a) Borttagen. — b) forlods Udtagen:* at afnámi *forlods. — c) Skade, Tab;* afnáms-fè *Gods som tages, tilfalder en forlods (för den egentlige Deling).* -gripr *kostbar Ting, som tages forlods.*

Afnefjaðr, *adj., som har mistet Næsen.*

Afneita *og* -níta, *v. a., m. dat., a) afslaae, negte. — b) fornegte.*

Afneitan = afneiting.

Afneiting *Fornegtelse.*

Afneyzla *Benyttelse af noget som Föde.*

Afníta, *see* afneita.

Afnot *Brug, Benyttelse til sin Fordeel.*

Áfóðr, *see* áifóðr.

Áform (-s, *pl. d. s.), n., Hensigt, Forsæt, I.*

Áforma, *v. a., a) have i Sind, tage under Overveielse, beslutte. — b) abs.,* á. um e-t *begynde paa noget.*

Áfr *el.* afr (-s, *pl. d. s), n., Kjernemelk (nu alm.* áfir, *f. pl.).*

Afráð, *ogsaa* ofráð (*jfr* afhroð), *Ödelæggelse, Bortryddelse* (ráða af) *i:* gjalda a. *lide Afbræk, Skade.*

Afráðinn, *pa., 1) tagen af Dage. — 2) som har opgivet noget.*

Áfram, *adv., a) frem, fremad. — b) forover.*

Áfrás, *1) Aflöb, B. — 2) Madfedt, I.*

Áfreði (-a, -ar), *m., frossen Snee som bedækker Jorden, B.*

Afreiða, *v. a., betale, udrede.*

Afreizla *Betaling, Udredelse.*

Afrek (-s, *pl. d. s), n., Daad, Bedrift. — b) hvad der er udmærket, fortrinligt i sit Slags;* afreks-gripr *udmærket Kostharhed, noget som er udmærket i sit Slags.* -maðr *dygtig, udmærket Mand, Helt.* -verk *Heltegjerning.*

Afreka (-aða, -at), *v. a., udrette, udföre.*

Afrenndr, *pa., i:* a. at afli *kæmpestærk (ligesom: afrundet, d. e. fuldendt i Kraft, G.).*

Afrènan *Formindskelse, Aftagen, I.*

Afrennsli *Aflöb, I.*

Afrèttr, *m., og* -rètt, *f., Sommergræsgange (for de golde Faar);* afrèttar-dómr *Dom i en Sag, som angaaer* afrèttr, *el. imellem dem, som have en* afrèttr *tilfælles.* -land *det Stykke Land, som udgjör en* afrèttr. -maðr *Eier af* afrèttr.

Afróg *Undskyldninger, Reengjörelse for Beskyldninger.*

Afrokinn, *pa., afdampet; ueg., om Uveir, Vrede el. desl., som har udraset, lagt sig, I.*

Áfrýja, *v. a., m. dat., dadle, bebreide (især for Mangel paa Mod).*

Áfrýja, *f., Dadlen, Bebreidelse.*

Afrœkja, *v. a., forsömme, ringeagte;* afrœkjask, *dep. a., m. acc. og dat,. d. s.*

Afsaka, *v. a., undskylde;* afsakask, *pass., blive undskyldt.*

Afsakan *og* -sökun (-ar, -ir), *f., Undskyldning;* afsakanar-orð, *n. pl., Undskyldninger.*

Afsakanligr, *adj., undskyldelig, I.*

Afsal *Afhændelse, Overdragelse, I;* afsals-brèf *Skjöde, I.*

AFSANNA, *v. a., modbevise, gjendrive.*

AFSEGJA, *v. a., a)* a. sèr e-t *frasige sig. — b) afslaae, negte, I.*

AFSETJA, *v. a, i:* a. e-n e-u *beröve, fratage en noget.*

AFSETNING, *f., Afsættelse.*

AFSIFJA (-aða, -at), *v. a., bortgive fra sin Arving.*

AFSKAMMTA, *v. a., dele i visse Parter el. Portioner, I.*

AFSKAPA, *v. a., vanskabe, gjöre hæslig.*

AFSKAPLIGR, *adj., unaturlig, forfærdelig.*

AFSKEIÐIS, *adv., paa Afveie.*

AFSKEKKTR, *adj., afsides liggende, I.*

AFSKEPI (-is, *pl. d. s.), n., noget vanskabt el. selsomt, B.*

AFSKIPTA, *adj., tilsidesat, forurettet ved Deling.*

AFSKIPTI *Forbindelse, Deeltagelse, Samkvem; Blanden sig i noget;* afskipta-lauss *som ikke tager Deel, blander sig i; uvirksom, I.* -leysi, *n., det at være* afskiptalauss, *I.* -lítill *som tager liden Deel i, holder sig for det meste udenfor (andres Sager).* -samr, -söm, -samt, *adj., som gjerne blander sig i alt.*

AFSKIPTINN, *adj., som tager megen Deel, blander sig i.*

AFSKIPTR, *adj., a)* = afskipta. — *b)* a. e-u *blottet for.*

AFSKIRRANDI, *pa., som man bör skye.*

AFSKRÁMLIGR, *adj., styg, hæslig, fæl.*

AFSKRÆMA (-i, -da, -t), *v. a., vanzire, gjöre hæslig.*

AFSKRÆMI (-is, *pl. d. s.), n., hæslig Ting;* afskræmis-ligr, *adj.,* = afskræmiligr.

AFSKRÆMILIGR, *adj., styg, hæslig, fæl.* -liga, *adv.*

AFSKURÐR *Afskærelse; noget som er skaaret af el. fra;* afskurðar-geiri *afskaaren Lap el. Strimmel, I.*

AFSLÁTTR, *1) i:* vera gott (íllt) afsláttar *(om Enge el. Hjemmemarker, hvor der er) let (vanskeligt) at slaae Græsset, I. — 2) Vind som törrer lidt, I.*

AFSLEPPR, *adj., glat, I.*

AFSPRAKI (-a, -ar), *m., Rygte.*

AFSPRINGR, -SPRENGR, (-s, -ir), *m., og* -SPRINGI, -SPRENGI (-is, *pl. d. s.), n., a) Afkom, Slægt. — b) Fölge, Virkning. — c) Rygte.*

AFSPURN *Efterretning, Kundskab.*

AFSTAÐA *Beliggenhed, I.*

AFSTAÐINN, *pa., overstaaet, I.*

AFSTANDA, *v. a., afstaae, overlade.*

AFSTIGR, *m., Bivei, Sidevei.*

AFSTÚKA *afsides Rum el. Kammer.*

AFSTÚKA (-aða, -at), *v. a., afdele i Værelser el. Kamre.*

AFSTYRMI *ogsaa* -STYRFI (-is, *pl. d. s.), n., om Dyr og Mennesker, som ikke trives godt, I.*

AFSVAR *Afslag.*

AFSVARA, *v. a., m. dat., afslaae, negte.*

AFSVIPTR, *pa., som er berövet noget.*

AFSÝNIS, *adv., ud af Syne.*

AFSÆLL *som er til Ulykke, bringer Vanheld:* afsælt er annars glys jafnan *laant Stads bringer sjelden Held.*

AFSÖGN *Afslag, I.*

AFSÖKUN, *see* afsakan.

AFT, *see* eptir.

AFTAK, *1) Indtægt, Indkomster. — 2) Drab; Henrettelse. — b) Slagtning. — 3) Nu mest i pl.,* aftök, *om en (svær, uoverkommelig) Hindring, a) vedvarende heftigt Uveir, B. — b) reent Afslag. — 4) hvad der er usædvanlig stort i sit Slags;* aftaks-skjöldr *overmaade stort Skjold;* aftaka-maðr *udmærketMand.* -veðr *forfærdeligt Uveir, I.*

AFTAKA, *1) Tagen fra el. af; Afbræk, Skade. — 2) Drab; Henrettelse. —3) mest i pl.,* aftökur *Hudlöshed, I;* aftöku-staðr, *I, a) Hvilested, Bedested (eg. hvor Byrden tages af Hestene). — b) Rettersted.*

AFTAKA, *v. a., afslaae, negte.*

AFTEKJA *(Indsamling af) Afgifter el. Indtægter.*

AFTEKNING, *f., Tagen fra el. af; Bortkastelse:* a. stafs *et Bogstavs Bortkastelse.*

AFTEKT, *f., Indtægt, Indkomster.*

AFTELJA, *v. a., fraraade.*

AFTIGNA, *v. a., beröve Hæder el. Værdighed.*

AFTŒKILIGR, *adj., skikket til at blive kaaret el. valgt, tilraadelig.*

AFTŒKR, *adj., som man har noget at udsætte paa, dadelværdig.*

AFUGGA (-aða, -at), *v. a., skære Finnerne af, I.*

AFUGGUR, *f. pl., Ender som skæres af Rendegarnet, naar et Stykke Töi er vævet færdigt.*

AFUGR, *see* öfugr.

AFUND, *see* öfund.

AFUNDINN, *pa., vranten, tvær, fortrædelig, I.*

ÁFÚSA, AUFÚSA *el.* ÖFÚSA (-u, -ur), *f., Tak, Taknemmelighed, Forbindtlighed:* kunna áfúsu *föle sig takskyldig;* mèr væri á., ef *jeg vilde være tak-*

skyldig, erkjendtlig, det var mig kjært, hvis; Venlighed, Forekommenhed, i: áfúsu-svipr *glad, venlig Mine:* sýna á sèr áfúsusvip; aufúsu-gestr *kjærkommen Gjest.* -orð *Taksigelse:* sè ek til a. at við skiptim eigi *jeg vil vide dig Tak, dersom.*

Afvanr, *adj., afvant fra el. med, I.*

Afvega, *adv., ud af Veien, paa Afveie:* fara a. *fare vild.*

Afvegaðr, *adj., kommen, fört paa Afveie.*

Afvegaleiða, *v. a., före paa Afveie, forlede, I.*

Afvegaleizla *Fören paa Afveie, Forledelse, I.*

Afvegis, *adv., ud af den rette Vei, paa Afveie; fra Materien.*

Afvelta, *adj., (om Dyr), som ligger i den Stilling, at det ikke kan reise sig.*

Afvensla (-u, -ur), *f., Afvænnelse, Fravænnelse.*

Afvik, *n., Afkrog.*

Afvikinn, *pa., afsides, afsidesliggende, I.*

Afvirða, *v. a., ringeagte, nedsætte en Tings Værdi.*

Afvirðiligr, *adj., foragtelig.*

Áfýsa (-u, -ur), *f., Attraa, Lyst.*

Áfýsi, *f. indecl., d. s.*

Áfýsni, *f. indecl., Tilskyndelse, B.*

Afþerra, *v. a., eg. aftörre; udstryge, udslette.*

Afþilja, *v. a., adskille ved Brædevæg, I.*

Afþokka, *v. a., fremstille i et ufordeelagtigt Lys, udlægge til det Værre.*

Afþreyttr, *adj.,* = aflúinn, *I.*

Afþváttr, *m., Afvasken.*

Afþyrstr, *adj., ikke mere törstig, I.*

Afæta (-u, -ur), *f., en som ikke lader sig tvinge, bider fra sig.*

Afördir, *f. pl., Fordeel, Gevinst, I.*

Ágalli, *m., Feil, Mangel, I.*

Ágangr, *a) Anfald, Angreb. — b) Overgreb, Indgreb, Anmasselse;* ágangsmaðr *en som tilegner, tiltager sig noget uden lovlig Ret, anmassende Mand.* -samr, -söm, -samt, *adj., anmassende.*

Ágangsamr, -söm, -samt, *adj., 1)* = ágangssamr. — *2) som gaaer let fra Haanden, I.*

Ágaud (-s, *pl. d. s.), n., Udskjelden, Skjeldsord.*

Ágengiligr, *adj., let at gaae paa.*

Ágengni, *f. indecl., Overgreb, Indgreb.*

Ágengr, *adj., 1) som man kan gaae paa. — 2)* = ágangssamr, *I. — 3) Impers. Udtryk:* e-m verðr ágengt, *a) en lider Skade el. Fortred. — b) en kan udrette, faaer noget udrettet.*

Agg (-s, *uden pl.), n., Kiv, Trætte, I.*

Agi (-a, -ar), *m., Urolighed, Fredsforstyrrelse, Ufred; Frygt og Uro som Fölger af Ufred. — 2) moseagtig, sumpet Jordbund, I;* aga-mikill *meget sid (om Jordbunden), I;* -samligr, *adj., som seer ud til, medförer Uroligheder.*

Ágildi *et Malkefaars Værdi.*

Ágildr, *adj., af et Malkefaars Værdi.*

Ágirnask, *v. dep. a., hige efter, attraae at eie.*

Ágirnd, *f., Begjerlighed, Vindesyge, Havesyge. — 2) Overgreb, Anmasselse. — 3) Hadskhed:* á. ok harðlyndi ... til kristiligrar trúar *imod den christelige Relig.;* ágirndar-logi *overdreven Havesyge.*-löstr *den Last at være begjerlig el. havesyg.* -ok *Gjerrigheds Aag.* -synd *Gjerrigheds Synd.*

Ágirndligr, *adj., af gjerrig, gridsk Natur.*

Ágirni, *f. indecl.,* = ágirnd; ágirniligr, *adj.,* = ágirndligr.

Ágjarn, *adj., begjerlig, vindesyg, havesyg. — b) heftig, voldsom.*

Ágjarnligr, *adj.,* = ágirndligr.

Ágjöf, *I, a)* = ábœtir. — *b) mindre Söstyrtning, Skvat (ifölge alm. Talem.* þat gefr á *Söen skvatter ind), I.*

Agn (-s, ögn), *n., Mading, Lokkemad.*

Agndofa, *adj., som er ligesom uden Sands og Samling, forstenet, I.*

Agnhald *Hagen paa en Fiskekrog.*

Agnsax *stor Kniv til at skære Mading med.*

Agnúi *(for* agnhnúi *el.* agnknúi *Madingens Kno, d. e.) Hage paa en Krog; Krog med Modhager. Ueg.* hafa agnúa á e-m *have Horn i Siden paa en, I.*

Agnör *Piil med Modhager.*

Ágóði (-a, -ar), *m., Nytte, Fordeel, Vinding;* ágóða-hlutr *Andeel, Part som tilfalder en som Belönning.*

Ágreining, *f., og* -ingr (-s, -ar), *m., Uenighed, Splid (af Udtr.:* e-a greinir á *de blive uenige), I.*

Ágrip (-s, *pl. d. s.), n., Udtog.*

Ágæta (-i, -tta, -tt), *v. a., rose, berömme.*

Ágæti (-is, *pl. d. s.), n , Berömmelse, Ypperlighed; hvad der er udmærket, fortrinligt:* gera e-t at ágætum *fremhæve noget som udmærket, berömme.— Ordspr.:* hefir hverr til síns ágætis nokkut *noget (det være Ondt el. Godt) maa enhver have til sin Berömmelse, ingen bliver berömt for Ingen-*

ting. — *Gen. sg.*, ágætis *og gen. pl.* ágæta, *som adv.*, *i höi Grad*, *overmaade;* ágætis-gripr *udmærket Kostbarhed.* -maðr *berömt*, *udmærket Mand;* ágæta-gripr = ágætisgripr.

Ágætingr (-s, -ar), *m.*, *gjæv*, *udmærket Mand.*

Ágætligr, *adj.*, *berömmelig*, *herlig*, *ypperlig.* -liga, *adv.*

Ágætr, *adj.*, *berömt*, *udmærket.*

Áhald, *1) det at lægge Haand paa*, *Tagen fat i.* — *2) Tilbageholdelse.* — *b) Ret el. Adkomst til at beholde (som Eiendom).* — *3) i pl.* áhöld, *a) Redskaber*, *Værktöi*, *I.* — *b) Midler*, *Styrke*, *Kræfter:* hafa engi áhöld við *ikke have Kræfter el. Magt til at gjöre Modstand*, *blive overmandet.*

Áhalli *det at en Hestes Byrde helder til en af Siderne*, *I.*

Áhankask, *see* hanka.

Áheiðis, *adv.*, *længer frem*, *op paa Heden*, *I.*

Áheit, *a) Anraabelse*, *Paakaldelse.* — *b)* með áheitum *(ligesom: ved Anraabelse af höiere Magter*, *d. e.) med yderste Anstrængelse*, *I.* — *c) Löfte til en anden*, *hvis Opfyldelse beroer paa at noget gaaer efter ens Önske*, *I.*

Áhenda, *v. a.*, *faae fat i*, *fange;* *p. pr.* áhendr: verða á. *blive taget*, *taget til Fange.*

Áheyrandi, *pa.*, *som hörer paa*, *er tilstede.*

Áheyriligr, *adj.*, *som lader sig*, *er værd at höre*, *antagelig.* -liga, *adv.*

Áheyris, *adj.*, *i ens Paahör.*

Áheyrn *Paahör.*

Áheyrsi, *adj.*, *i:* verða e-s á. *faae noget at höre el. vide.*

Áheyrsla *og* -li, *adj.*, = áheyrsi.

Áheyrsla (-u, -ur), *f.*, = áheyrn; *Bönhörelse*: veita e-m áheyrslu *bönhöre*, *I.*

Áhittinn, *adj.*, *heldig i at træffe el. gjette*, *I.*

Áhlaup, *a) Löben*, *Renden hen til*, *paa:* gefa þeim rakkana upp til áhlaupa ok sambúðar *for at parres med dem.* — *b) Heftighed*, *Voldsomhed;* áhlaupamaðr *a) hidsig*, *heftig Mand.* — *b) en som arbeider rask og hurtig*, *naar han först begynder*, *I.* -samr, -söm, -samt, *adj.*, *a) hidsig*, *heftig.* — *b) ivrig i sit Arbeide*, *naar han först begynder*, *I.* -veðr *pludselig paakommende Uveir*, *I.* -verk *i:* þat er ekkert á. *det er ikke at löbe til*, *I.*

Áhlekking, *f.*, *Uheld*, *Ulykke*, *I.*

Áhleypinn, *adj.*, *hidsig*, *heftig.*

Áhleypni, *f. indecl.*, *Fremfusenhed*, *Overilelse*, = framhleypni, *B.*

Áhlýðinn, *adj.*, *a) som let paavirkes ved andres Tale*, *ustadig.* — *b) som gjerne modtager Raad af andre.*

Áhrin (-s, *pl. d. s.*), *n.*, *i:* áhrinsorð, *n. pl.*, *Ord*, *Önsker el. Spaadomme*, *helst onde*, *som gaae i Opfyldelse*, *i Udtrykket:* verða at áhrinsorðum *gaae i Opfyldelse.*

Áhugi, *a) Hensigt*, *Öiemed.* — *b) Higen*, *Iver*, *Energi*, *Mod.* — *c) alvorlig Betragtning*, *Bekymring*, *Sindsuro;* áhuga-lítill *som viser liden Iver el. Energi.* -maðr *ivrig*, *driftig Mand.* -mikill *som viser megen Iver el. Energi.* — *b) bekymringsfuld.* -samr, *adj.*, *i:* e-m er áhugasamt *en er bekymringsfuld el. urolig.* -verðr, *adj.*, *som fordrer Eftertanke*, *Overlæg*, *betænkelig.*

Áhyggja, *f.*, *Bekymring*, *Uro*: e-t fær e-m mikillar áhyggju *volder en megen Bekymring;* áhyggju-fullr *bekymringsfuld*, *tungsindig.* -samr, *adj.*, *urolig*, *bekymret.* -svipr *bekymret Mine*, *o. fl. lign.*

Áhætta *Fare*, *Risico.*

Áhöfn, *f.*, *det som een har med sig som reiser med et Skib*, *Bagage:* sá skal segja til áhafnar sinnar, er far tekr *opgive sin Bagage;* *Skibsladning.*

Áhögg *Slagtning af et Malkefaar.*

Ái (-a, -ar), *m.*, *Oldefader.*

Áifangi *og* áfangi (-a, -ar), *m.*, *Bedested;* *det Stykke Vei*, *man reiser i een Bed:* í þveimr, þremr áföngum *i to*, *tre Bed.*

Áifóðr *og* áfóðr *Foder som Reisende bruge paa Bedesteder.*

Aka, (ek, ók, ekit), *v. a.*, *m. dat. og acc.*, *age*, *kjöre (saavel Kjöretöiet som det*, *der spændes derfor*, *og det der kjöres*, *befordres*, *staaer i dat.*, *det sidste undertiden i acc.)*, *a) med hosföiet Casus:* a. vagni, sleða *kjöre en Vogn*, *en Slæde.* — Ekr hon (Freyja) köttum tveim *kjörer med to Katte for (sin Vogn).* — A. skarni á hóla *kjöre Gjödningen ud derpaa.* — *Talemaader:* a. heim heilum vagni *(eg. age hjem med heel Vogn*, *d. e.) komme hjem i god Behold*, *slippe uskadt*, *heldig fra noget.* — *Ueg.* aka höllu fyrir e-m *(kjöre med heldende Vogn*, *som er bragt paa Heldning*, *d. e.) komme tilkort imod en.* — *Med et fjernere Gjenstands-accusativ:* a. bug á e-n *faae en til at vige*, *faae Bugt med en.* — *b) abs.:* a. í kerru *kjöre i en Kærre;* smiðrinn ók út eptir grjóti *kjörte ud efter Steen.*

— β) *ueg. Talemaader:* a. e-m á bug = aka bug á e-n *(ovenfor)*; a. ór öngum *slippe ud af en Knibe. — Impers.:* hánum þótti at sèr aka *at hans Tilstand blev værre og værre (at Sygdommen forværredes)*; ekr nú mjök at *Faren nærmer sig med stærke Skridt, tager til. — 2) bevæge, trække, rykke nær, (langsomt, lidt efter lidt el. med Besvær):* a. sèr til e-s staðar *slæbe sig hen til et Sted.* —A. segli *dreie et Seil (efter Vinden).* — A. undan *trække sig (langsomt) tilbage.* — *B) pass.*, akask, *ueg. Talemaader: α)* e-m eksk e-t í tauma *noget bliver frugtesløst for en, han bliver skuffet i sin Forventning (overført fra den Omstændighed, naar det der trækkes ligesom löber af sig selv og saal. skuffer den trækkende Kraft).* — β) e-m verðr nær ekit *en kommer i Knibe.*

Ákafi (-a, *uden pl.*), *m.*, *Ivrighed, Hidsighed, Heftighed. — Gen. s.*, ákafa, *som adv.*, *i höi Grad, yderst;* ákafamaðr *Mand af en heftig Character.*

Ákafleikr (-s, -ar), *m.*, = ákafi.

Ákafligr, *adj.*, *heftig, ivrig.* -liga, *adv.*, *i höi Grad, yderst.*

Ákaflyndr *af en heftig Character.*

Ákafr, áköf, ákaft, *adj.*, *heftig, ivrig, hidsig; n. s.* ákaft, *i:* e-m er ákaft um e-t *en er ivrig med Hensyn til noget. — N. acc. s.*, ákaft, *adv.*, *heftigt, voldsomt.*

Ákall, *a) Anraabelse, Paakaldelse. — b) Raab, Skrigen; spec., Hærraab, Krigsraab. — c) Fordring.*

Ákalla, *v. a.*, *anraabe, paakalde.*

Ákalls *idelig Beden, Tryglen.*

Akarn (-s, -örn), *n.*, *Agern.*

Ákast, *a) eg.*, *Kasten paa, henimod (især i fjendtlig Hensigt):* ei vil ek láta vekja ... áhlaup nè áköst. — *b) ueg.*, *α) Hjemsögelse, Plage.* — β) *mest i pl.*, áköst, *Bebreidelse.*

Ákastan, áköstun (-ar, -ir), *f.*, *Kasten paa, Paakasten.*

Akbraut *Kjörevei.*

Ákefð, *f.*, *Ivrighed, Heftighed.*

Ákenning *Mærke, hvorpaa man gjenkjender noget.*

Akfœri, *n. pl.*, *Kjöretöi.*

Ákjósandi, *pa.*, *som man maa önske sig, I.*

Ákjósanligr, *adj.*, *som er efter Önske.*

Akkeri, ankeri *og* atkeri (-is, *pl. d. s.*), *n.*, *Anker:* kasta akkerum *kaste Anker;* draga upp, hafa upp a. *lette Anker;* liggja um a. *ligge for Anker;* akkerisfleinn *Ankerarm.* -lægi *Ankerplads.* -sát, *f.*, *d. s.* -stokkr *Ankerstok.* -strengr *Ankertoug.*

Áklaga, *v. a.*, *anklage, beskylde, B.*

Áklæði *Sadeldække (som lægges el. spændes fast over Ridesadelen).*

Áklögun, *f.*, *Anklage, Beskyldning.*

Ákoma, *see* ákváma.

Akr (-rs, -rar), *m.*, *Ager;* akraávöxtr *Markens Afgröde, Jordens Frembringelser.* -gerði = akrgerði.

Akrgerði *indhegnet Stykke Ager.*

Akrgörð *Markarbeide;* akrgörðarmaðr *Markarbeider.*

Akrhœna *Agerhöne.*

Akrkarl *Plovmand, Plovkarl.*

Akrkál *Agerkaal.*

Akrland *Agerland, Agerjord.*

Akrlendi (-is, *pl. d. s.*), *n.*, = akrland, *I.*

Akrmaðr *Agerarbeider, Plovkarl, Bonde.*

Akrplógr *Plov;* akrplógs-maðr = akrkarl.

Akrrein *Agerreen, B.*

Akrskipti *Deling af en Ager.*

Akrskurðr *Hösten;* akrskurðar-maðr *Höstmand, Meier.*

Akrsúra *vild Syre, Skræppe.*

Akrtíund *Tiende af Ager.*

Akrverk *Markarbeide;* -akrverksmaðr *Markarbeider.*

Akryrkja, *f.*, *Agerdyrkning, I;* akryrkju-maðr *Agerdyrker, Landbruger, I.*

Akta (-aða, -at), *v. a.*, *1) see efter, have Öie med; bære Omsorg for. — 2) overveie; undersöge. — 3) sysselsætte sig med, lægge Vind paa, lægge sig efter:* a. íþróttir.

Aktamr, *adj.*, *aagvant.*

Aktan *og* öktun (-ar, -ir), *f.*, *Omhu, Opmærksomhed.*

Aktaumr *og* attaumr, *a) Toug hvormed Roret bevæges til Siderne og holdes lige. — b) Toug hvormed man dreier Seilet.* Sitja í aktaumum *regjere Seilene (el. snarere staae ved Roret); df. ueg.* vera einn í aktaumum *være ene om Sagen.*

Ákúfóttr, *adj.*, *kugledannet.*

Ákváma *og* ákoma, *1) Opstaaen, Opkomst, Begyndelse. — 2) Saar el. Rift foraarsaget ved Stöd el. Slag. — 3) Plage, Ulykke.*

Ákveðinn, *pa.*, *fastsat, bestemt.*

Ákveðja, *v. a.*, *fastsætte, bestemme.*

Ákvæði, *a) Menings Yttring; Afgjörelse, Bestemmelse. — b) prophetiske Ord el. Udtryk, som have en overnaturlig Kraft;* ákvæðis-teigr *(bestemt, d. e.) fuld* teigr. -verk *bestemt, accorderet Arbeide.*

Ákæra, *f.*, *Anklage*, *Beskyldning*; ákæru-maðr *Anklager.*

Al- *og* Öl-, *et Præfix, ganske, aldeles, fuldkommen.*

Ál *og* ól (-ar, -ar), *f.*, *Rem*, *Reb*; álar- (ólar-) reip(i) *Læder-Reb*, *I.*

Ala, *v. a. og n.*, 1) *v. a.*, *a) avle, föde; frembringe.* — *b) give Föde, nære, underholde;* a. upp *opföde, opfostre; opdrætte.* — *c)* a. aldr sinn *tilbringe, henleve sine Leveaar.* — 2) *v. n.*, *i:* a. á e-t *trænge paa noget, bede vedholdende om; nu almindel.* ala á málunum við e-n *jevnlig minde en om (hvad han skal gjöre).* — *B)* alask, *pass.*, *födes; opfödes.* — *C)* alinn, *p. pr.*, *födt:* alnir ok úbornir *födte og ikke-födte.*

Álaborg *Aalborg, Kjöbstad i Jylland.*

Alaðr (-s, *uden pl.*), *m.*, *Underhold;* alaðs-festr (*mindre rigtig* aðalfestr) *en vis Sum Penge, som den, der var dömt til Skovgang el. Landflygtighed, skulde erlægge til Herredshövdingen, hvorimod hin tilstodes en Formildelse i Straffen, saaledes at han ikke blev* úalandi ok úferjandi.

Álag, *a) Paalæg, Byrde. Spec. Byrde som tilskikkes en af Gud, Tilskikkelse.* — *b) Pengebod, Pengestraf, Mulkt.* — *c) Tillæg, Tilsætning (jfr.* álags-háttr *nf.).* — 2) *spec. i pl.*, álög, *a) en ved Hexeri frembragt unaturlig el. slettere Tilstand, Fortryllelse.* — *b)* í álögum (= ef á liggr) *dersom det behöves, i Nödsfald;* álags-háttr, *m.*, *et Slags Verseart (eg. hvor noget lægges til).* -torfa *en Græstörv, som lægges ovenpaa det övrige Underlag under Klöftsadelens Sider, B; jfr* tvídýna.

Álaga (-lögu, -lögur), *f.*, *trykkende Paalæg, Byrde.*

Álas (-s, *uden pl.*), *n.*, *Irettesættelse, Bebreidelse, I.*

Álasa, (-aða, -at), *v. a.*, *m. dat.*, *irettesætte, dadle, I.*

Alauðr *ganske öde.*

Albata, *adj.*, *fuldkommen helbredet.*

Albati, *I, a) fuldkommen Helbredelse.* — *b) fuldkommen Forandring til det bedre (om Veirliget).*

Albatna, *v. n.*, *i:* e-m albatnar (veiki, sótt, *etc.*) *en kommer sig ganske (af en Sygdom), I.*

Álbelti *Læderbelte.*

Alberr, *eg.*, *ganske nögen.* — *b) ueg.*, *ganske tydelig.*

Albitinn, *pa.*, *skambidt overalt.*

Albjartr *meget el. ganske klar, lys el. skinnende.*

Alblindr *ganske blind.*

Alblár *ganske blaa, blaa overalt.*

Alblóðigr, -ugr, *overalt bestænket med Blod.*

Alblómgaðr, *adj.*, *som staaer i fuldt Flor, B.*

Albogi, *see* ölnbogi.

Álborinn, *pa.*, *opmaalt med Reb, rebet.*

Albrotinn, *pa.*, *ganske i Stykker:* a. haugr *ganske opbrudt Höi.*

Albrynjaðr *i fuld Rustning.*

Albúa, *v. a.*, *tilberede, udruste fuldkommen.* — Albúinn, *p. pr.*, *fuldkommen færdig el. rustet; ganske forberedt, ganske villig til.*

Albúinn, *see under* albúa.

Álburðr *Rebning.*

Albyggðr, *pa.*, *ganske bebygget.*

Albœttr, *pa.*, *fuldkommen helbredet.*

Alda (öldu, öldur), *f.*, *a) Bölge.* — *b) bölgeformig Sandbanke;* öldu-hryggr *den överste Deel af* alda *b, I.*

Aldar- *og* alda-, *see under* öld.

Aldauði, *adj.*, *ganske uddöd; df. som hverken har Liv el. Kraft tilbage:* aldauða eru þá Mosfellingar, ef èr Sigfússynir skulut ræna þá *saa er der ikke meget tilbage af M., hvis etc.* — 2) *subst.*, *den ganske uddöde, d. e., en Linies el. Families fuldkomne Uddöen;* aldauða-arfr *Arv hvortil Arvingerne i (lige Linie) ere uddöde.*

Aldauðr *ganske uddöd.*

Aldin *og* -ini (-s *og* -is, *pl. d. s.*), *n.*, *Træfrugt, Frugt.*

Aldinberandi, *pa.*, *frugtbærende.*

Aldingarðr *Frugthave, Blomsterhave.*

Aldinlauss *uden Frugt.*

Aldinn, *adj.*, *gammel, alderstegen.*

Aldinskógr *Skov af Frugttræer.*

Aldintrè *Frugttræ.*

Aldinviðr *Frugttræer.*

Aldr (-rs, -rar), *m.*, *Alder, Tidsalder:* aldri orpinn *bedaget;* á efra a. (kominn) *til Alders;* á gamals aldri *paa sine gamle Dage.* — Ala aldr sinn *see under* ala; um a. *el.* um a. ok æfi *stedse, bestandig.* — Við aldr *aldrende.*

Aldraðr, *adj.*, *aldrende, alderstegen.*

Aldrigi, -egi, -igin, -egin, -i *og* -ei, *adv.*, *aldrig, ingensinde.*

Aldrlag *Endeligt, Död.*

Aldrlok, *n. pl.*, *Livets Ende, Död.*

Aldrslit, *n. pl.*, *Livets Tilintetgjörelse, Död.*

Aldrtili (-a, -ar). *m.*, *Livets Ende, Död.*

Aldrœnn, *adj.*, *alderstegen, bedaget.*

Aldyggiligr, *adj.*, *trofast.* -liga, *adv.*

Aldyggr, *a) trofast, hengiven.* — *b) kraftig, virksom.*

ALDÆLA, *adj., god at komme tilrette med, omgjængelig.*

ALDÆLL = aldæla.

ÁLEIÐIS, *adv., a) (igjen) paa den rette Vei. — b) paa Veien; afsted; i Gang:* koma e-u (til) á. *bringe noget til Udförelse;* koma engu á. *faae intet udrettet;* víkja e-u á. *fremstille noget i et fordeelagtigt Lys, före, udlægge det til det bedre;* snúask á. *blive bedre (om Sygdom).*

ALEIGA *ens hele Eiendom;* aleigu-mál *Sag som angaaer ens hele Eiendom (især dens Tab).* -sök *Sag, Forbrydelse, hvorved en har forbrudt sin hele Eiendom.*

ÁLEIKINN, *adj., som spiller andre Pudser; som bedrager el. fornærmer andre i Leg, I.*

ÁLEIKNI, *f. indecl., det at være* áleikinn, *I.*

ÁLEIKSA, *adj., i:* verða á. *tabe i en Leg, komme tilkort.*

ÁLEITAÐR, *pa., angrebet el. antastet.*

ÁLEITINN, *adj., som vælter sig ind paa andre, ikke vil lade dem være i Fred.*

ÁLEITNI, *f. indecl., det at være* áleitinn.

ÁLENGDAR, *adv., a) i Frastand. — b) i Længden, i længere Tid.*

ÁLENGR, *adv., a) længer. — b)* á. er *saasnart som.*

ALEYÐA, *f., fuldkommen Ödelæggelse.*

ALEYÐA, *adj., i ganske ödelagt Tilstand;* a. af e-u *ganske tom af.*

ÁLEYÐA, *v. a., ödelægge ganske.*

ÁLFA, *see* hálfa.

ALFAÐIR, *see* Allföðr.

ALFARI, *adj., som tager bort med alt sit el. for bestandig.*

ALFARINN, *pa., a) = alfari. — b) ganske afkræftet, udmattet.*

ÁLFKONA *Ellepige, Ellekvinde.*

ÁLFKUNNIGR *af Alfeslægt (E; jfr* goðkunnigr).

ÁLFR (-s, -ar), *m., Alf;* álfa-blót *Offring til Alfer.* -bruni *et Slags Byld el. Udslæt med Roe og Sprækker, især Ansigtet paa Dyr, I.* -kyn *Ellefolkets Slægt.* -vök *lille Vaage el. Hul i Isen om Foraaret, B.*

ÁLFREKI (-a, -ar), *m., (eg. den der forjager Ellefolket) i:* ganga álfreka *(gen. pl. af* álfrek, *n., ?) gjöre sit Behov;* hafa álfreka, *d. s.*

ALFRJÁFAÐR, *adj., som staaer i fuld Flor.*

ALFÚINN, *adj., ganske raadden.*

ALFŒRR, *a) i fuldkommen god Stand. — b) fuldkommen fremkommelig el. befarelig.*

ALFÖÐR, *see* Allföðr.

ALGANGS, *adv., i Almindelighed.*

ALGANGSI *og* -SA, *adj., almindelig, sædvanlig.*

ALGÁÐR, *adj., ved sin fulde Samling, jfr* allsgáðr, *I.*

ALGELDR, *adj., fuldkommen gildet.*

ALGER-, *see* algör-.

ALGILDI, *a) fuldkommen Gyldighed. — b) fuld Værdi el. Erstatning*

ALGJAFTA, *adj., i:* þó at a. væri *skjöndt hele Besætningen skulde fodres.*

ALGJÖR-, *see* algör-.

ALGLEYMINGR, *m., a) fuldstændig Tilgivelse, Amnestie. — b) overvættes Glæde (hvor man ligesom glemmer alt, tilsidesætter alle Hensyn):* slá á alglcyming við e-n *lægge en saadan Glæde for Dagen mod en.*

ALGÓÐR *ypperlig, fortræffelig; algod.*

ALGRÁR *ganske graa.*

ALGYLLDR, *pa., forgyldet overalt, heelforgyldet.*

ALGÖRA, -GERA, -GJÖRA, *v. a., bringe fuldkommen i Stand, fuldföre, fuldende. —* Algörr, *p. pr., fuldstændig, ganske færdig; fuldkommen.*

ALGÖRLEIKR (-s, -ar), *m., Fuldkommenhed.*

ALGÖRLIGA, *adv., ganske, fuldkommen.*

ALGÖRR, *see under* algöra.

ALGÖRVI, *f. indecl., a) Fuldkommenhed, Fuldstændighed. — b) fuldstændig Klædning el. Rustning.*

ALHEIÐINN, *adj., hedensk overalt, fuldstændig hedensk.*

ALHEILAGR *som er fuldkommen Helligdag.*

ALHEILL, *a) heel. — b) fuldkommen vel, el. helbredet.*

ALHEILSA *fuldkommen Helbredelse.*

ALHEIMR *den hele Verden.*

ALHENDA (-u, -ur), *f., en Verseart med dobbelte til hinanden svarende Riimstavelser i hver Linie.*

ALHENDING = alhenda.

ALHREINN *fuldkommen reen (eg. og ueg.).*

ALHUGAÐR *(ogsaa* alugaðr, alogaðr), *adj., alvorlig, oprigtig meent. — b) n.* alhugat, *α) som subst., Alvor, fast Beslutning, Oprigtighed. — β) som adv., for Alvor, oprigtig; fuldkommen, ganske.*

ALHUGI *fuld Alvor, fast Beslutning.*

ALHUGLIGR, *adj., alvorlig meent, fast besluttet.*

ALHÚSA, *v. a., opföre alle til et Sted hörende Bygninger.*

ALHVÍTR *hvid overalt, ganske hvid.*

ALHÝSA, *v. a.,* = alhúsa.

Alhýsi (-is, *pl. d. s.*), *n., fuldstændig Bolig.*

Alhœgð *smal Sag.*

Alhœgr *ganske let at udföre; meget smidig el. böielig.*

Alibjörn *tam Björn.*

Áliðinn, *pa., lakkende mod, som nærmer sig Enden.*

Alidýr *Huusdyr:* a. þat er vèr köllum búsmala.

Alifè *Faar som fedes, Fedekvæg, B.*

Alifugl *tam Fugl.*

Aligás *tam Gaas.*

Alihafr *fedet Buk.*

Álíka, *adv., saa omtrent, I.*

Alikarl *velnæret Mand (cogn.).*

Álíkr *lig, lignende.*

Alilamb *fedet Lam, B.*

Alin, áln, öln *el.* óln (álnar; álnar, -ir), *f., Alen (antages af P. Vidalin at have været* $\frac{1}{7}$ *kortere end en dansk Alen, men har vistnok været kortere, imellem* $\frac{1}{2}$ *Al. og 3 Qvart.):* kaupa álnum *kjöbe Varer som maales med Alenmaal (som Klæde, Lærred el. desl.);* tvær álnir göra stiku *udgjöre en* stika *(see d. O.);* alin í öxarþærur *see* öxarþ. — 2) *spec., en Alen Vadmel brugt som Værdibestemmelse, hvoraf 6 gjaldt lige med en* eyrir, *Öre* (nú er lögeyrir 6 álnir vaðmáls, nýtt ok únotit, tveggja álna breitt), *og* 1 = $\frac{1}{2}$ örtug *(see d. O.);* álnar-breiðr *alenbred.* -kefli *et Stykke Træ af een Alens Længde.* -langr *een Alen lang.* -tíund *Tiende som svarer til Værdien af en Alen Vadmel.* -virði, *n., Værdi af en Alen Vadmel;* álnatal *Regning efter Alen.*

Alinn, *see* ala *C.*

Álit, *n., a) Udseende, Ydre;* vænn at áliti *af et smukt Udvortes; Skikkelse (jfr* líki). — *b) mere ueg., α) Betragtning: Overveielse; Overlæg.* — *β) Anseelse;* vera í miklu áliti *nyde en stor Anseelse;* álita-leysi, *n., Mangel paa Eftertanke, Ubetænksomhed:* með á. *i Blinde.* -lítill *ubetænksom, uagtsom.* -maðr *smuk Mand.* -mál *en Sag, som er værd at skjenke Opmærksomhed el. tage under Overveielse.*

Álitligr, *adj., anseelig, smuk; som man kan have godt Haab om, god (B).* -liga *adv.*

Aljafn *fuldkommen lige med.*

Aljárnaðr, *pa., fuldstændig skoet.*

Áljótr (-s, -ar), *m., hvad der ligesom skamskjænder* (ljótr, *adj., som er til Lyde) en, saav. om verb. som reale Injurier;* aljóts-eyrir *Pengebod lige med en* eyrir, *som erlægges for tilföiet* áljótr. -ráð *Hensigt, Forsæt at tilföie en* áljótr.

Álka (-u, -ur), *f., Alke.*

Alkenndr, *pa., almindelig bekjendt, berömt, I.*

Alkeyptr, *pa., fuldkommen dyr; df., som giver en nok, fuldt op at bestille.*

Alklæða, *v. a., give en fuldstændig Klædning, B.*

Alklæðnaðr *fuldstændig Klædning.*

Alkostar, *adv.,* = allskostar.

Alkristinn, *adj., fuldkommen christen, christen overalt.*

Alkristnaðr, *pa.,* alkristinn.

Alkunna, *adj., almindelig bekjendt.*

Alkunnigr, -ugr, *adj., almindelig bekjendt.*

Alkyrra, *adj., fuldkommen stille, rolig.*

All-, *som Forstavelse i Adjectiver el. Adverbier, i Betydningen: meget, saare, særdeles, (lat.* per *i permultus; jfr* allgúþr *meget brav, R;* allríkr *meget rig el. mægtig,* allstórr *meget stor,* allvel *meget vel, og fl. lign.), sjelden* = al- *ganske (som:* alleins); *nutildags i svagere Betydning, svarende til i Dansk: ganske, ret, temmelig.*

Áll (-s, -ar), *m., 1) Aal.* — *2) mörk Stribe (f. Ex. langs Ryggen paa Heste). I.* — *3) den dybeste Deel, Hoveddelen af Flodleiet; jfr* áráll, *df. Ström overhovedet, især i Poesi (jfr. E.).* — *4) Midten (ɔ: den langslöbende) af en Höstak fra Ryggen af og heelt ned (liges. den dybeste Deel af den), I.* — *5) Marven i Fyrretræer, B.* ála-veiðr *Aalefangst.*

Allavega, *adv., i alle Retninger.* — *b) i alle Henseender.*

Alleins, *adv., 1) ganske eens.* — *2) kuns, ikkun.*

Allföðr *(ogsaa* Alföðr *og* Alfaðir) *Alfader.*

Alljóss *fuldkommen lys:* er alljóst var orðit *da det var ganske Lyst (om Morgenen).*

Allr, öll, allt, *adj., al, heel:* allan daginn *hele Dagen;* a. saman *heel.* — Vera a. í brottu *være heelt forsvunden,* — E-m kemr í allt skap *see under* skap; e-m er alls máttar *see under* máttr. — *b) fuldkommen, fuldstændig,* = fullr: eigi allra tíu vetra *ikke fuldt 10 Aar gammel.* — *c) ude, tilende:* er veizlan var öll *da Gildet var tilende;* var þá öll vinátta þeirra *da var det ude med deres Venskab.* — *d) som har levet, död:* vera a. *være död.* — 2) *pl.* allir, *subst., alle, enhver:* vita megu þat

allir *det vil være indlysende for alle.* — *3)* allt, *n. s., a) subst., Hele, Alt:* at öllu *i enhver Henseende;* í, með öllu *ganske, aldeles;* um (of) allt *i enhver Henseende;* alls mest *allerhelst, især.* — *b) (acc.) adv., α) hele Veien, heelt, lige (fra, til, indtil el. lign.):* svá at allt kom í heilann *saa det gik heelt ind i Hjernen.* — *Ogsaa om Tid:* allt til vetrnátta *lige til Vinterens Begyndelse.* — *β) overalt, allevegne.* — *γ) ganske, aldeles.* — Allt umhverfis *rundt omkring;* allt at einu *ganske paa samme Maade; ikke destomindre;* allt eitt ok *ganske det samme som.* — *4)* alls, *gen. s. n., a) adv. (som oftest med fölgende Negtelsesord), aldeles, fuldkommen, ganske:* alls ekki *aldeles intet, aldeles ikke;* alls hvergi *(ingensteds) i intet Tilfælde, ingenlunde.* — *β) i det Hele.* — *b) som conj., ogsaa* alls er *eftersom, saasom.* — *5)* allra, *gen. pl., foran superl. af et Adjectiv el. Adverbium, aller-;* alls-geldingr *Stud, som er fuldstændig gildet.* -ráðandi, *pa., som raader for alt.* -stýrandi, *pa., som styrer alt.* -valdandi, *pa., almægtig.* -voldugr *som har alt i sin Magt.*

Allraheilagramessa *Allehelgensdag.*

Allsendis, *adv., a) ganske, aldeles.* — *b)* til a. *i Længden, bestandig.*

Allsháttar, *adj., af alle Slags, allehaande.*

Allsherjar, *gen. s. m., hele Folkets;* allsherjar-búð *Bod paa Althinget, som tilhörte Hövdingen (Goden) over det District, hvori Althinget blev holdt.* -dómr *Dom som afsiges, Beslutning som tages af Folket.* -fé *Gods som tilhörer hele Folket.* -goði *Hövdingen (Goden) over det District, hvori Althinget blev holdt.* -lið *hele Folket i et District el. en By under Vaaben, Mængde Tropper.* -lýðr *hele Folket, Almeenheden.* -lög, *n. pl., Lands Lov.* -þing *Thing hvor hele Folket* er *forsamlet el. repræsenteret.*

Allskonar, *adj.,* = allsháttar. — *b) som adv., i alle Henseender.*

Allskostar, *adv., i enhver Henseende, i alle Maader.*

Allskyns, *adj., allehaande.*

Allstaðar, *adv., overalt, allevegne.*

Alltíð, *adv., altid, bestandig.*

Allvaldr, *see* alvaldr.

Allödrandi, *pa., heelt besudlet.*

Álma (-u, -ur), *f., Arm, Green, I.*

Almannabyggð *overalt bebygget Egn.*

Almannafœri *Sted hvor der er almindelig Færdsel.*

Almannaleið *Alfarevei.*

Almannalof *Ros af alle.*

Almannarómr *hvad der bliver almindelig sagt.*

Almannatal, *a) hvad alle sige.* — *b) almindelig Tidsregning.* — *c) almindelig Tælling af dem, som vare pligtige at bidrage til el. tage Deel i Leding.*

Almannavegr *Alfarevei.*

Almáttigr, -ugr *almægtig.*

Almáttr *Almægtighed.*

Almbogi, *see* ölnbogi.

Almeiddr, *pa., saaret, lemlæstet, mishandlet over hele Legemet.*

Almenniligr, *adj., almindelig.* -liga, *adv.*

Almenning (-ar, -ar), *f.,* = almenningr *a.*

Almenningr (-s, -ar), *m., Almeenhed.* — Bjóða út almenningi *udskrive Folk over hele Landet til Leding el. Sötog, gjöre almindeligt Opbud.* — *b) Alminding, Jord el. Land som tilhörer alle i Fællesskab;* almennings-bréf *Brev til Almeenheden, til hele Folket.* -far *offentlig Færge.* -mörk *Skov som ikke tilhörer nogen enkelt.* -vegr *Alfarevei.*

Almennr, *adj., almindelig.*

Almosa, *see* ölmusa.

Álmr (-s, -ar), *m., Ælm.*

Almúgi *og* -múgr *Almeenhed; Almue;* almúga-maðr *Almuesmand, I.*

Almusa, *see* ölmusa.

Almæli *hvad alle sige, almindelig bliver fortalt.* — *b) almindeligt Tankesprog.*

Almæltr, *pa., almindelig sagt.*

Almætti, *n.,* = almáttr.

Áln, *see* alin.

Alnaktr, *adj., ganske nögen.*

Alnýr *ganske ny.*

Álpask (*for* aplask; *jfr* apli), *v. dep. n., gaae skjevt og tosset, tosse af, I.*

Álpt (-ar, *pl.* álptir *og* elptr), *f., Svane;* álptar-hamr *Svaneham.* -líki *Svaneskikkelse.*

Álptveiðr *Svanefangst.*

Alr (-s, -ir), *m., Syl;* als-oddr *en Syls Od:* sem á alsoddi léki (ɔ: húsit) *som om det svingede frem og tilbage paa en Sylsod; nu siger man almindel.* leika á alsoddi *være overvættes glad og munter.*

Alráðinn, *pa., fast besluttet el. bestemt.*

Alránn, -rænn, *adj., udplyndret.*

Alrauðr *ganske röd.*

Álreip *en lang Rem (jfr* álarreip *u.* ál).

Alreyndr, *pa., almindelig prövet, bekjendt.*
Alroskinn *fuldvoxen, fuldhærdet.*
Alrotinn *ganske raadden.*
Alrœmdr, *pa., almindelig bekjendt, som har almindeligt Rygte el. Ry.*
Alrœmi (-is, *pl. d. s.*), *n., almindeligt Rygte el. Ry, I.*
Alrænn, *see* alránn.
Alrœnn, *adj., omgjængelig, venlig mod alle i sin Omgang, I.*
Alsagðr, *pa., som siges af alle, almindelig fortalt.*
Alsátt, -sætt *og* sætti, *n., fuldkomment, fuldstændigt Forlig.*
Alsáttr *fuldkommen forligt.*
Alsekr *dömt til den höieste Straf, Loven bestemmer.*
Alsiða, *adj., almindelig vedtagen.*
Alskínandi, *pa., meget, overalt skinnende.*
Alskipaðr, *pa., fuldt besat (om Skibe, Bænke el. Værelser).*
Alskírr *ganske reen el. renset; skinnende overalt, straalende.*
Alskjaldaðr, *adj., heelt besat med Skjolde (paa Siderne, om Krigsskibe).* — *b)* alskjaldat lið *Krigsfolk, Krigere som alle bære Skjolde.*
Alskyldr *i alle Henseender forpligtet el. skyldig, pligtmæssig.*
Alslíkr *ganske saaledes, lige stor.*
Alslitinn, *pa., ganske slidt.*
Alsmíðaðr, *pa., gjort ganske færdig, heelt færdig (om Bygninger, Skibe el. desl.).*
Alspakr *klog og viis i alle Henseender, i alle Ting.*
Alstaðar, *adv.,* = allstaðar.
Alstirndr, *fuldkommen stjerneklar.*
Alstýfðr, *pa.,* 1) alstýft *(subst.) kaldes det Mærke paa Faar el. Kvæg, naar Öret skæres heelt af el. det meste af Öret afstumpes.* — 2) a. háttr *et Metrum, hvor en Forkortelse finder Sted i alle Verselinier.*
Alstýfingr (-s, -ar), *m., Faar etc., som Örene ere skaarne heelt af;* alstýfinga-mark = alstýft; *jfr* alstýfðr.
Alsvartr *ganske, aldeles sort.*
Alsveittr *svedt over hele Kroppen, ganske vaad af Sved.*
Alsýkn *aldeles frikjendt.*
Alsýkna *fuldkommen Frikjendelse.*
Alsystkin *Heelsödskende.*
Alsætt, -sætti, *see* alsátt.
Altalaðr, *pa., som alle sige, almindelig fortælles.*
Altaminn, *pa., ganske tæmmet; tilreden, I.*
Altari (-is. *pl. d. s.*), *n.,* (-a, -ar), *m., og* -eri (-is, *pl. d. s.*), *n., Alter;* altaris-blæja *Alterdug.* -bók *Alterbog.* -brík *Altertavle.* -búnaðr *Alterklæder.* -dagr *Dag, naar Folk gaaer til Alters, for Altergang.* -dúkr *Alterdug.* -ganga *Altergang, I.* -horn *Alterhjörne.* -kerti *Alterlys.* -klæði, *n. pl., Alterklæder.* -líkneski *Billede som staaer paa et Alter, el. er malet paa Altertavlen.* -skrá *gammel Alterbog.* -steinn *Altersteen, Altertavle.* -stika *Alterstage.* -þjónusta *Altertjeneste.*
Altjaldaðr *med Telt heelt over (om Skibe); heelt beklædt med Væggetæpper (om Huse).*
Altygjaðr, *adj., fuldrustet, i fuld Rustning.*
Alúð *og* ölúð (-ar, -ir), *f., Inderlighed, inderlig Velvillie;* alúðar-maðr *inderlig hengiven Person.* -vinr *oprigtig, inderlig hengiven Ven.*
Alúðligr, *adj., inderlig, intim.*
Álútr, *adj., ludende, heldende forover.*
Alvaldr *og* allvalldr *(for* aldv-; -s, -ar), *m., Konge.*
Alvanr *ganske vant til.*
Alvara (-vöru, *uden pl.*), *f., a) Alvor, Alvorlighed.* — *b) oprigtigt Venskab, Inderlighed;* alvöru-ligr, *adj., alvorlig; oprigtig.* -liga, *adv.,* = alvarliga.
Alvarliga, *adj., alvorlig, for Alvor; oprigtig.*
Alvápnaðr, *adj., fuldbevæbnet, i fuld Rustning.*
Alvátr *ganske, aldeles vaad, gjennemvaad.*
Alvaxinn, *pa., fuldvoxen.*
Alverki *og* -verkja, *adj., over det hele Legeme betaget af Smerter.*
Alviðra (-u, -ur), *f., mildt Veir fra alle Sider, fra alle Kanter, I;* alviðruligr, *adj., munter og venlig, I.*
Alvisinn *ganske vissen, I.*
Alvíss *alvidende.*
Alvitr *meget, yderst klog; alviis.*
Alvizka *Alviisdom, Alvidenhed, I.*
Alvæpni (-is, *uden pl.*), *n., fuld Rustning.*
Alværð *og* ölværð (-ar, *uden pl.*), *f.,* = alúð, *glad og velvillig Imödekommen.*
Alværliga *og* ölv-, *adv., med Glæde, muntert, lystigen.*
Alvöru-, *see u.* alvara.
Álygi *lögnagtig Beskyldning; Bagvaskelse.*
Álykt, *f., a) endelig Bestemmelse.* — β) *Kjendelse, Dom.* — *b) en Gjelds*

Betaling; álykłar-dómr *endelig, yderste Dom.* -orð *sidste Erklæring.*

Ályktа, *v. a., beslutte, I.*

Ályktan (-ar, -ir), *f., Beslutning.*

Alþakinn, *pa., fuldkommen tækket; ganske bedækket med.*

Alþildr *og* -þiljaðr, *pa., heelt beklædt med Paneel.*

Alþing *og* -þingi (-is, *pl. d. s.*), *1) Althinget i Island. — 2) Svenskernes Hovedthing;* alþingis-áverki *Saar, Hug el. Skade som tilföies en paa Althinget.* -dómr *Althingsdom, Fjerdingsdom (Dom afsagt i en af Fjerdingsretterne paa Althinget).* -för *Reise til Althinget.* -helgan, *f., det at forkynde Thingfreden paa Althinget.* -lof *Tilladelse som Althinget meddeler.* -mál *en af Althinget vedtagen Bestemmelse, Norm som der fölges med Hensyn til Rettergangsmaaden:* at allsherjar lögum ok alþingismáli rèttu. -nefna, *f., det at udnævne, el. Ret til at udnævne Mænd til at sidde i Lovretten paa Althinget.* -reið *Riden til Althinget.* -sátt *Forlig som sluttes paa Althinget.* -sekt *Domfældelse paa Althinget.*

Alþjóð = alþýða.

Alþroskinn *fuldmoden, fuldhærdet.*

Alþýða, -þuða, *f., ogsaa* alþýði (-is, *uden pl.*), *Folket i Almindelighed, Almue, Menigmand;* a. manna *de fleste. — β) Almuen (i Modsætning til de höiere Stænder);* alþýðu -leið *Alfarevei.* -lof *almindelig Ros.* -maðr *Almuesmand.* -mál, *a) almindelig Mening el. Omtale. — b) Sag som vedkommer Folk i Almindelighed el. Almeenheden.* -skap, *i:* vera eigi við a. *være ikke efter Folks Behag, være stiv og trodsig.* -sögn *hvad der siges el. fortælles almindelig.* -tal *Folks Omtale. — b) almindelig, gængse Tidsregning.* -vápn *Vaaben som en og hver kan gjöre Brug af.* -vegr = -leið. -vitni *Folks, alles Vidnesbyrd.* -þyss *Verdens Larm og Urolighed;* alþýðis-fólk *Almuefolk.*

Alþýðask, *v. dep. n., i:* a. til e-s *hylde en almindelig.*

Alþýði, *see* alþýða.

Alþýðligr, *adj., a) almindelig. — b) omgængelig. — c) prosaisk, i Prosa.*

Alþýðr *almindelig, E.*

Alþykkr *ganske overtrukken med Skyer (om Himmelen).*

Álægja, *adj., brunstig (om Hopper).*

Alœstr, *pa., i fuldkomment Oprör.*

Alæta, *f., en som kan spise alt muligt, I.*

Alætr, *a) som kan spise hvilkensomhelst Mad (som Börn, der ikke længer behöve Die), B. — b) godt spiselig, som kan spises uden Fare, I.*

Ama (-aða, -at), *v. a., fortrædige, gjöre Fortræd. — 2)* amask, *som dep. n., i:* a. við e-n *el.* e-m *fortrædige en, gjöre en Fortræd;* a. við e-u *være fortrædelig over, vise sig ilde stemt mod noget.*

Áma (-u, -ur), *f., en stor Tönde, I.*

áma (-u, -ur), *f., Rosen (erysipelas), I;* ámu-sótt, *d. s.*

Ámálga (-aða, -at), *v. a., a) gjentage idelig, minde ofte om. — b) paatale.*

Ámátligr, *adj., underlig og uhyggelig tillige.* -liga, *adv.*

Ámáttigr *meget stærk.*

Ámáttligr, *adj.,* = ámáttigr.

Ambaga *en som bærer sig forkeert og ubehændig ad, I;* ambögu-ligr, *adj., ubehændig, I.*

Amban, *see* ömbun.

Ambátt (-ar, -ir), *f., Trælkvinde, Slavinde; Tjenestepige;* ambáttar-barn *Trælkvindes Barn;* ambátta-fang *Bryden, Tag, som imellem to Trælkvinder, umandig Bryden.*

Amboð, *see* annboð.

Ami (-a, *uden pl.*), *m., Fortræd, Vrantenhed;* ama-samr, *adj., vranten, fortrædelig. — b) som gjör Fortræd.*

Áminning *Paamindelse, Formaning. — 2) Tvist, Uenighed;* áminningarmaðr *en som paaminder.* -orð, *n. pl.,* = áminning.

Aml (*el.* ambl) (-s, *uden pl.*), *n., idelig Beskæftigelse uden synderlig Færdighed el. Fremgang, I.*

Amlóði (-a, -ar), *m., Klodrian.*

Amma (ömmu, ömmur), *f., Bedstemoder.*

Ampli (-a, -ar), ampull, *og* ömpull (-ls, -lar), *m., et Slags Kar (lat. ampulla).*

Amra (-aða, -at), *v. n., jamre, hyle:* þá tóku kettirnir til at a.

Amstr (*el.* ambstr; -rs, *pl. d. s.*), *n., ideligt Arbeide, Slid og Slæb, I.*

Amstra (-aða, -at), *v. n., slide, slæbe, I.*

Ámæla, *v. a., m. dat., dadle.*

Ámæli, *Paatale, Dadel, Irettesættelse, Bebreidelse;* ámælis-laust, *n. adj., adv., uden Dadel el. Bebreidelse.* -orð, *n. pl,* = ámæli. -samr, *adj., som paadrager en Dadel el. Bebreidelse.* -skor *Flok, Antal af 8 Mænd el. Personer jfr* afmæli. -verðr *dadelværdig.*

An, *see* enn.

Án *og* ón, *præp. m. dat. acc. og gen.* (*nu gen.*) *uden*, *foruden; abs.* i vera án *være borte*, *i Ordsproget:* án er illt gengi nema heiman hafi *slet Fölge har man ikke undtagen fra eget Hjem, d. e. slette Ledsagere fra ens eget Hjem ere de værste*, *til störst Ulykke; dog jfr* gengi.

Án (-s., *pl. d. s.*), *n.*, *Möie, Besværlighed.*

Ánasótt *Sygdom som kommer af höi Alderdom.*

Ana (-aða, -at). *v. n.*, *gaae blindt hen, lige efter Næsen.*

Anauð, *a*) *Undertrykkelse, Trældom.* — *b*) *svære Paalæg el. Skatter.* — *c*) *Lidelser;* ánauðar-ok *Trældomsaag.*

Ánauðga, *v. a.*, *m. dat.*, *undertrykke, tvinge.*

Ánauðigr, *adj.*, *i Trældom, undertrykt.*

Anda (-aða, -at), *aande.* — 2) andask, *dep. n.*, *udaande, döe.* — Andaðr, *p. pr.*, *som har udaandet, död.*

Andar, *see u.* önd.

Andboð, *see* annboð.

Anddyri (-is, *pl. d. s.*), *n.*, *et Skuur foran Hoveddören til et Huus; Forstue, Indgang; jfr* önd.

Andfang *Modtagelse* (*E*). — 2) *pl.* andföng *begge Siderne af Forstavnen paa et Fartöi* (*som det der skal tage imod Bölgerne*), *O.*

Andfúll *som har stinkende Aande, I.*

Andfýla *stinkende Aande, I.*

Andfœlur, *f. pl.*, *Forfærdelse, man vaagner op med af slemme Drömme.*

Andfœtingr (-s, -ar), *m.*, *1*) *en som Foden sidder bagvendt paa.* — 2) *i pl.*, andfœtingar *to som ligge i samme Seng med Födderne imod hinanden, I.*

Andfœtis, *adv.*, *med Födderne mod hinanden* (*om to som ligge i een Seng*), *I.*

Andheitr *hvis* (*især onde*) *Önsker over en gaae i Opfyldelse, I.*

Andhlaup *Angreb, Anfald.*

Andhvalr = andarnefja.

Andhælis, *adv.*, *baglængs, tilbage, forkeert, bagvendt.*

Andhœfa, *see* andœfa.

Andhæris, *adv.*, *imod Haarene, B.*

Andi (-a, -ar), *m.*, *1*) *Aande, Aandedræt.* — *b*) *Aande, Luftning.* — *c*) *Gramm., Aspiration* (snarpr, linr a. *spir. asper, spir. lenis*). — 2) *Aanden, Sjælen i Mennesket.* — 3) *en Aand, et Aandevæsen:* úhreinn a. *et ondt Væsen.* — 4) *Aand som kommer over en, som en beaandes el. besjæles af;* andagipt, *f.*, *Gave af den hellige Aand; Beaandelse, Inspiration.* -kast *Stönnen.*

Andkaldr *kjölig, sval* (*om Luften*), *I.*

Andkanni (-a, -ar), *m.*, *Feil, Mangel;* andkanna-lauss *feilfri.* — Andkannalaust, *adv.*, *uden at der mangler noget, fuldkommen, fuldstændig.* -ligr, *adj.*, *forkeert, bagvendt, I.*

Andkostr (*ogsaa* ank- *og* annk-) *og* öndkostr, önnkostr, *i:* fyrir andkost (*rimeligviis* =) *med Forsæt, af ond Villie.*

Andköf, *n. pl.*, *Aandeklemmelse, Aandegisp, I.*

Andlát *Opgiven af Aanden, Död;* andláts-dagr *Dödsdag.* -tíð *Dödstid, Dödstime.* -tími = -tíð.

Andlauss *uden Aand; livlös.*

Andligr, *adj.*, *a*) *levende, som har Liv:* af andligum hlut (*levende Gjenstand*) til úandligs (*livlös*) verðr metaphóra, sem at kalla (skip) hest eða dýr sævar eða skipreiða. — *b*) *aandelig.* — *c*) *geistlig.* -liga, *adv.*, *aandelig, paa en aandelig Maade.*

Andlit (*ogsaa* anl- *og* annl-), *Ansigt, Aasyn:* koma fyrir a. e-s *komme for ens Aasyn;* andlits-björg *Hjelmklap, Hjelmgitter.* -fall *Ansigtsdannelse, Ansigtstræk, I.* -farinn, *pa., i:* vel, illa a. *med smukt, stygt dannet Ansigt.* -mein *Skade, Saar i Ansigtet.* -skýla *Slör for Ansigtet, I.* -sköp, *n. pl.*, (*medfödte*) *Ansigtslyder.*

Andlæti (-is, *pl. d. s.*), *Modgang,* = mótlæti.

Andmáligr = andmáll.

Andmáll, *adj.*, *som* (*gjerne*) *siger imod, trætter imod.*

Andmálsamr, *adj.*, *d. s.*, *B.*

Andmálsemi, *f. indecl.*, *det at være* andmálsamr, *B.*

Andmarki (*ogsaa* anm- *og* annm-), (-a, -ar), *m.*, (*eg. noget der let mærkes, falder i Öinene; jfr* andkanni), *Feil, Mangel, Lyde;* andmarka-fullr *fuld af Feil el. Mangler.* -lauss *feilfri.*

Andmæli, *Modsigelse, Trætten imod.*

Andnes (*ogsaa* ann-) *Næs ligeoverfor et andet ved Mundingen af en Fjord.*

Andnögl (*ogsaa* ann-), *f.*, *Neglerödder, I.*

Andóf (*for* andhóf, *af* and *og* hefja) (-s, *pl. d. s.*), *n.*, *Roen imod Vind og Ström.* — *b*) *nu ogsaa den Plads i Baaden, hvor de sidde, som paa denne Maade, istedenfor at kaste Anker, holde Baaden paa sin Plads, imedens de fiske* ɔ: *den forreste Roerbænk og Rummet*

imellem denne og den næste Roerbænk; andófs-ár *Aare som hörer til* andóf *b.* -maðr *den som roer i* andóf. -þópta *den Roerbænk som hörer til* andóf *b.*

ANDORÐI, *adj., som siger imod:* verða andorða *komme op at trættes.*

ANDRÁ (-r, *uden pl.*), *f., Aandedrag, Öieblik:* í sömu andránni *i det samme Aandedrag.*

ANDRAMMR = andfúll.

ANDRAR, *m. pl.* (*af sing.* andri *el.* andr, *som forekommer i Poesi*), *Skier.*

ANDREMMA = andfýla, *I.*

ANDRÓÐI *og* -RÓÐRI (-a, -ar), -RÓÐR, *m., det at man maae roe imod Vinden; Modvind for de Roende.*

ANDRÚM *Aanderum, I.*

ANDSAKA, *v. a., anklage, beskylde, irettesætte.*

ANDSKOTI (*ogsaa* annskoti; -a, -ar), *m., Fjende, Modstander;* andskotinn *Djævelen;* andskota-flokkr *Flok af Modstandere, Fjender, Modparti.*

ANDSPÆNIS, *adv., ligeoverfor, I.*

ANDSTEFNA, *v. n., tage en vis Retning, bære sig saa el. saa ad med Hensyn til noget.*

ANDSTREYMI (-is, *pl. d. s.*), *n., Modgang, I.*

ANDSTREYMIS, *adv., mod Strömmen, mods.* forstreymis, *I.*

ANDSTREYMR (*ogsaa* annstr-), *adj., strömmende, strid imod (om en Ström); ueg., vanskelig; ugunstig.*

ANDSTYGGÐ *Modbydelighed, Vederstyggelighed, I.*

ANDSTYGGILIGR, *adj., vederstyggelig, modbydelig.*

ANDSTYGGR = andstyggiligr.

ANDSVAR (*ogsaa* ansv-, annsv-), *a) Svar, Gjensvar. — b) Ansvar, Borgen;* andsvara-maðr *en som svarer el. skal svare (for en anden).*

ANDSVARA, *v. a., m. dat., a) svare, gjensvare. — b) staae til Ansvar for, indestaae for.*

ANDSYPTIR (*for* andsviptir), *f. pl.,* = andköf.

ANDSŒLIS, *adv., imod Solen; mods.* sólarsinnis.

ANDTIGNA (*ogsaa* ant-), *v. a., m. dat., vanære, tilföie Vanære, B.*

ANDVAKA *og* -VAKI, *adj., sövnlös.*

ANDVANA *og* -VANI, *adj., som har udaandet, livlös, död. — b) blottet for, manglende:* alls a. *blottet for alt.*

ANDVARI (-a, -ar), *m., 1) sagte Vind, Luftning, I. — 2) Varsomhed, Aarvaagenhed;* andvara-gestr *mistænkelig Gjest.* -lauss *tryg, sorglös, I.* -leysi, *n., Sorglöshed, Tryghed, I.*

ANDVARP *Suk.*

ANDVARPA, *v. n., sukke.*

ANDVARPAN, -VÖRPUN (-ar, -ir), *f., Sukken.*

ANDVEGI, *see* öndvegi.

ANDVERÐR, *see* öndverðr.

ANDVIÐRI (-is, *pl. d. s.*), *n., (stadig) Modvind.*

ANDVÍGR *som kæmper imod. — b)* a. e-m *som kan kæmpe, maale sig med en i Kamp.*

ANDVIRÐI, *a) en Tings Værdi, fuld Betaling, Priis. — b) Belönning.*

ANDVIRKI, *see* annvirki.

ANDVITNI *Modvidne, Vidnesbyrd imod.*

ANDYRÐI, *n. pl.,* = andmæli.

ANDÞRENGSLI *Trangbrystighed, Stakaandethed, I.*

ANDÞVEITI (-is, *pl. d. s.*), *n., Modgang, vanskelig Stilling:* verðr hverr fyrir sèr at sjá, er menn koma í slíkt a.

ANDŒFA (*for* andhœfa; -i, -ða, -t), *v. n., roe imod Vind el. Ström; jfr* andóf.

ANDŒFI (-is, *pl. d. s.*), *n.,* = andóf.

ANDŒPA, *v. a., m. dat., eg., udstöde et Gjenraab, raabe imod el. til en, i Forbindelsen:* a. vísu *svare et (Spotte-) Vers.*

ÁNEFNA, *v. a., 1) bestemme:* hann ánefndi dag til orrustu. — 2) *nu siges ogsaa* á. e-m e-t *forære en (især Börn) noget saaledes, at han kaldes Eier af det, uden dog at have Raadighed over det.*

ÁNETJA (-aða, -at), *v. a., indvikle i et Net; besnære.*

ÁNEYÐA, *v. a., tvinge.*

ANGA (-aða, -at), *v. n., dufte, I.*

ANGAN *og* ÖNGUN (-ar, -ir), *f., Duft, Vellugt (af Marken). — 2) Lyst, Behag; noget som er til, foraarsager Lyst, Velbehag, E.*

ANGI (-a, -ar), *m., Duft, Vellugt.*

ANGI (-a, -ar), *m., (smal) Green el. Kvist.*

ANGILJA (-u, -ur), *f., Brystfinne, I;* angilju-bein *det Been som en Brystfinne gaaer ud fra, I.*

ANGIST (-ar, -ir), *Angest, Kummer.*

ANGISTASK (-aðisk, -azk), *v. pass., blive elendig; blive kummerfuld.*

ANGR (-rs, *uden pl.*), *m. og n., Sorg, Bedrövelse, Kummer.*

ANGRA (-aða, -at), *v. a., m. acc. og (sjeldnere i Prosa) dat., a) bedröve, forurolige, plage, gjöre Fortræd; trykke:*

hann angraði mjök mœði *han trykkedes af Mödighed, var meget mödig.* — *b)* angrask, *pass., blive bedrövet el. fortrædiget.*

Angráðr, *adj., bedrövet:* göra sèr angrát um *tage sig nær.*

Angrfullr *sorrigfuld, bedrövet.*

Angrgapi *Dummerhoved, dumdristig Person.*

Angrlauss *fri for Sorg el. Kummer.*

Angrljóð, *n. pl., Sörgesang.*

Angrlyndi *bedrövet Sindstilstand.*

Angrsamligr, *adj., bedrövelig, kummerfuld.* -liga, *adv.*

Angrsamr, *adj., bedrövet, nedslaaet.* — *N. s., subst., i:* e-m er angrsamt *en er nedslaaet.* — *b) som plager el. foruroliger; bedrövelig.*

Angrsemi, *f. indecl., Sorg; Plage, Uro.*

Angrværi, *f. indecl., Sorg, Bedrövelse.*

Angrværr, *adj., sorrigfuld, nedslaaet,*

Áning (-ar, -ar), *f., Beden (paa et Sted).*

Ankanni, *see* andkanni.

Ankeri, *see* akkeri.

Ankostr, *see* andkostr.

Ankvista (-i, -ta, -t), *v. a., i:* a. úmaga *tage den til Underholdning.*

Anl-, *see* andl-.

Anmarki, *see* andmarki.

Ann *1 og 3 s. pr. ind. af* unna.

Anna (-aða, -at), *v. a. og n., a) a., m. dat., overkomme, kunne udföre.* — *b) v. n., være i Stand til at tilbagelægge, gaae et Stykke Vei.* — *c)* annask, *dep. a. og n., besörge;* a. um *sörge for, have Opsyn med.*

Annáll (-s, -ar), *m., Annal.*

Annarligr, *adj., a) fremmed.* — *b) billedlig, uegentlig.*

Annarr, önnur, annat, *adj., a) anden, den anden, (secundus):* við annan mann *selv anden;* hálfr a. *halvanden.* — *b) anden (alter), α) den ene af to:* a.—a. *el.* a.—hinn *den ene—den anden. Ogsaa hvor der er Tale om flere, men Forestillingen dvæler ved to ad Gangen:* a. at öðrum *den ene efter den anden:* einn vil þetta, a. hitt *hver (af dem alle) har sin Villie, der er ingen Enighed iblandt dem.* — *β) den næstpaafölgende:* annat sumar (vár) *næste Sommer etc.* — *c) anden, ikke den samme, forskjellig, (alius):* a. verðr nú skilnaðr várr, enn *etc. vor Skilsmisse bliver nu ganske anden, end etc. Ordsprog:* öl er a. maðr *Öllet gjör en til en anden Mand, beruset Mand er en anden Mand.* — *d) deels at henföre til foregaaende (c) deels til a i Udtrykket:* a. enn *(efter et Superlativ) næst efter* (hann þótti beztrar náttúru i Vatnsdœla kyni a. maðr enn Þ. *næst efter Þ.).* — *e) omtr. som anden i Dansk i Betydn. Magen til (el. lign.):* ekki ... meiri karlmennska yfir, enn þar sè konur aðrar *end at der (I selv) var (vare) nogen Kvinder.* — 2) annat, *n. s., subst., noget andet, andre Ting:* fèkkst eigi annat, enn hann rèði *der var ikke Tale om andet, end lade ham raade.* — 3) annars, *gen. s., adv., ellers;* annars-ligr, *adj.,* = annarligr.

Annarabrœðra (-u, -ur), *f., og -I (-a, -ar), m., Næstsödskendebarns Barn.*

Annarrhvarr *og* -hverr *hver anden;* at öðruhverju (sinni) *hver anden Gang, af og til.*

Annarrhvárr *den ene el. den anden (af to).* — *b)* annathvárt, *n. s., adv., enten:* a. — eða *enten—eller.*

Annarrhverr, *see* annarrhvarr.

Annarrtveggi, *pron.,* = annarrhvárr.

Annarsháttar, *adj., af andet Slags.*

Annarskonar, *adj.,* = annarsháttar.

Annarskostar, *adv., ellers, i modsat Fald.*

Annarsstaðar, *adv., andensteds.*

Annarstaðar, *adv.,* = annarsstaðar.

Annarsvegar, *adv., a) paa den anden Side.* — *b)* = annarskostar.

Annboð (*ogsaa* andboð, amboð), *n. pl, Jordbrugsredskaber.*

Anndyri, *see* anddyri.

Annes, *see* andnes.

Annfriðr *Arbeidsro.*

Annir, *nom. og acc. pl. af* önn.

Annkostr, *see* andkostr.

Annlaust, *adv., uden Arbeide, magelig.*

Annlit, *see* andlit.

Annmarki, *see* andmarki.

Annríki *(uden pl.), n., mange Forretninger, Travlhed.*

Annríkt, *n. adj., i:* eiga a. *have meget at bestille.*

Annsamligr, *adj., som er forbunden med Travlhed, besværlig, travl:* farit nú á víðáttu jarðar með annsamligu starfi.

Annsamt, *n. adj., subst., i:* e-m er a. *α) en har meget at bestille, har travlt:* kann vera ... at Glúmi sè annsamt. — *β) en er bekymret el. bekymringsfuld.*

Annsemd, *f. indecl., a)* = annríki. — *b) Bekymring.*

Annskoti, *see* andskoti.

Annstreymr, *see* andstreymr.

Annsvar, *see* andsvar.

Annt *(ogsaa* ant*), n. adj., i:* e-m er a., *a) en er meget beskæftiget.* — *b) (m.* um, at *m. infin.,* til at e-t verði) *en bærer Omsorg for; længes meget efter; er ivrig for, noget er en magtpaaliggende; el. desl.; jfr* úannt.

Annvirki, *n., a) Beskæftigelse, Arbeide (spec. og oprindel., hörende til Jorddyrkningen og andre landlige Huusholdningsforetagender).* — *b) hvad Arbeidet (Jorddyrkning, Markarbeide) frembringer, især om det indsamlede Hö, Korn, el. desl.* — *c) de til en Gaard hörende Bygninger (som Lade, Lo etc.).* — *d) Jordbrugsredskaber.*

Antakristr *og* antikristr, *Antichrist.*

Antigna, *see* andtigna.

Antvarða (-aða, -at), *v. a., senere Ord, overantvorde, overlevere.*

Ányja (-aða, -at), *v. a., fornye, gjentage.*

Ányt *den Melk et Malkefaar giver ad Gangen.*

Ánœgðr, *adj., fornöiet, tilfreds, I.*

Ánœgja *Fornöielse, Tilfredshed, I.*

Ánœgja (-i, -ða, -t), *v. n., være nok el. tilstrækkelig; være tilfredsstillende.*

Anza (-aða, -at), *v. a. og n., m. dat., a) tage Hensyn til, give Agt paa;* a. til e-s *(som n.) d. s.* — *b)* a. e-u el. e-m e-u *svare noget, svare en noget.*

Apa (-aða, -at), *v. a., bedaare, Ordsprog:* margan hefir auðr apat *mange have ladet sig bedaare, besnære af Guldet, Pengene.*

Apaldr (-rs, -rar), *m., Æbletræ.*

Apalgengr, *adj., stödende (om Pasgængere), I.*

Apalgrár *abildgraa, graaskimlet.*

Apalgrýti (-is, *pl. d.* s.), *n., större og mindre (rundagtige) Stene, som gjöre en Vei ujevn, I.*

Apalgrýttr, *adj., fuld af* apalgrýti, *I.*

Api (-a, -ar), *m., Abe;* apa-ligr, *adj., abeagtig, I.* -mynd *Abeskikkelse.* -skapr (-ar, *uden pl.), m., Abevæsen, I.*

Apli, *m., forekommer i Edda blandt Benævn. paa en Oxe og en Hest; efter B. skal Betydn. være Unge, et Dyrs Foster; det sammensatte Ord* apla-kálfr *bruges om en nyfödt el. ganske ung Kalv; desuden haves adj.* apla-ligr *i Betydning: tosset, keitet.*

Appella (-aða, -at), *v. a.,* = appellera *(lat. appellare).*

Appellera (-aða, -at), *v. a., (lat. appellare) i:* a. e-n til páfa *indstævne en for Paven.* — *2) appellere (en Dom).*

Apr, öpr, aprt, *adj., haard, skarp, bitter; bedrövet.*

Aprligr, *adj., barsk, streng, meget kold.*

Aptan, *adv., bag, bagtil, bagpaa;* a. til *bag i, paa den bagerste Deel (mods.* framan); ráðast a. at e-m *angribe en bagfra.* — Fyrir a., *som præp. m. acc., bagved.*

Aptann (-ns, -nar), *m., Aften;* miðr a. *Kl. 6 e. M.* — *b) Aftenen för en Helligdag;* aptans-söngr = aptansöngr.

Aptanskin *Aftenröde.*

Aptanskæra, *f., Aftenskjær.* — *b) Skumring, Tusmörke.*

Aptanstjarna *Aftenstjerne.*

Aptansöngr *Aftensang.*

Aptari, eptri, *compar. adj., bagerst af to; superl. bagerst af flere.*

Aptarliga *og* aptarla, *adv., langt tilbage (paa Bænken, en Plads, el. desl.).*

Aptarr, aptast, *see* aptr.

Aptna *(ogsaa* apna; -aða, -at), *v. n. impers., og* aptnask, *pass., aftnes, blive Aften.*

Aptr *(ogsaa* apt), *compar.* aptarr, *superl.* aptast, *adv, agter, tilbage, etc., A) om Stedsforhold, 1) hvor Forestillingen om Bevægelse el. Retning tydelig træder frem, a) tilbage, bagud, til et bagud liggende Punkt:* a. um siglu *agterud forbi Masten.* — *b) om, tilbage, i en tilbagegaaende Retning:* snúa a. *vende tilbage;* líta a. *see tilbage.* — *c) tilbage:* koma a. *komme tilbage.* — *d)* á bak a. *(eg. tilbage paa Ryggen, G.) baglængs.* — *e) (mods.* upp) *i:* láta, lúka, reka a. hurð *lukke, slaae en Dör i (liges. tilbage igjen, paa sin Plads igjen).* — *2) uden Bevægelse, bag, paa et bagud, tilbage liggende Punkt, Deel (af noget, i en Række), mods.* fram: var ausit bæði fram ok a. *baade forud og agterud (paa Skibet);* mjór a. = aptrmjór. — Aptarr, aptast *længere, længst tilbage.* — *B) om andre Forhold, a) tilbage:* halda e-u a. *holde noget tilbage; jfr* aptrhald. — *b) igjen; jfr* aptrganga, aptrhvarf; a. ok a. *gjentagne Gange, I.*

Aptra (-aða, -at), *v. a., m. dat., eg. lade gaae tilbage, df. standse, holde tilbage.* — *b)* a. ferð sinni *vende om.* — *c)* a. e-u *forhindre noget, I.*

APTRAN *og* ÖPTRUN (-ar, -ir), *f., det at standse, etc.*

APTRBATI, *1) adj., som kommer sig, er i Bedring. — 2) m., Bedring, I.*

APTRBEIÐILIGR, *adj., (eg. som kan forlanges tilbage), gjensidig, reciprok, i:* aptrbeiðilig metaphóra, *der, efter Forklaringen i Snorra-Edda, betegner den Figur el. poetiske Omskrivelse, hvor man omskriver et Begreb ved det modsatte, f. Ex. naar man kalder [Söen „Fiskenes Land", og Jorden „Landdyrenes Sö", el. desl.*

APTRBYGGI, *m., en som har sin Plads i Agterenden (af et Skib).*

APTRBŒTILIGR, *adj., erstattelig.*

APTRDRÁTTR *Tilbagedragen, Tilbagetrækken;* a. hafsins *Ebbe.*

APTRDREPA (-u, -ur), *f., Slaaen tilbage (f. Ex. af en Bold).*

APTRELDING, *f., Daggry, I.*

APTRFERÐ *Tilbagereise.*

APTRFÓTR *Bagbeen.*

APTRFŒRSLA, *f., det at bringe tilbage.*

APTRFÖR, *1, 1)* = aptrferð. — *2) ueg., især i pl.,* aptrfarir, *Tilbagegang, Tilbageskridt, det at tabe sig.*

APTRGANGA, *a) Gaaen igjen, Spögeri. — b) Gjenganger, Gjenfærd.*

APTRGANGR *Spögeri.*

APTRGENGINN, *pa., gaaet igjen, I.*

APTRGJALD *Tilbagebetaling.*

APTRHALD *det at holde tilbage;* aptrhalds-bönd, *n. pl., Töiler (ueg.).* -maðr *en som holder tilbage, hindrer.*

APTRHALDSAMR, *adj., tilbageholdende, paaholden.*

APTRHLAUP *Tilbagelöb.*

APTRHLESSTR, *adj., forlæsset bagtil (om Baade), I.*

APTRHNEKKING *det at böie el. stöde tilbage med Vold, Ydmygelse.*

APTRHRYGGR *den bageste Deel af Ryggen (paa et Dyr).*

APTRHVARF, *a) det at vende om el. tilbage, Tilbagekomst. — b) ueg., Tilbagevenden (til godt el. ondt).*

APTRKAST *a) Tilbageslag. — b)* a. straums *den förte Begyndelse til Ebbe, B.*

APTRKAUP, *a) Kjöben tilbage, Indlösning. — b) Erstatning. — c) theol., Forlösning (lát. redemptio):* sakir várrar lausnar ok aptrkaups.

APTRKREISTA (-u, -ur), *f., og* -KREISTINGR (-s, -ar), *m., Vantrivning, I.*

APTRKVÁMA *og* -KOMA *Tilbagekomst.*

APTRKVÆMT, *n. adj., i:* eiga a. *have Lov til at v de tilbage (om Landsforviste).*

APTRLAUSN *Udlösning; Indlösning;* aptrlausnar-jörð *Gaard som kan indlöses.*

APTRMJÓR *smal bagtil.*

APTRMUNR (*urigtigt* aptrmundr) *Savn, Afsavn.*

APTRREKA *og* -REKI, *adj., som drives tilbage, tilbagedreven.*

APTRREKSTR *Driven tilbage.*

APTRSTAFN *Bagstavn.*

APTRVELTING, *f., eg., Vælten tilbage;* a. sjö daga *(andre) 7 Dages Forlöb.*

APYNJA (-u, -ur), *f., Hunabe; Abe;* apynju-kyn *Abeart, Abeslægt.*

AR (-s, ör) *n., Solgran, I.*

ÁR-, *see á, f.*

Ár (-ar, -ar), *f., Aare:* falla við árar *tage lange Aaredrag. — Ueg. Talem.:* draga árar um e-t *opbyde sin Styrke, sin Magt for at sætte noget igjennem;* árar-blað *Aareblad, I.* -hlummr *Aaregreb.* -leggr *Aareskaft (imellem Grebet og Bladet), I.* -skauti, *m., Beklædning paa en af Siderne af Aaren, for at forebygge Slid (af Tollene og Kanten af Baaden), I.* -stubbi *Stump af en Aare.* -tog *Aaredrag, det som en Baad skyder frem i eet Aaredrag, I;* ára-burðr *Aaredrag, Aarekast.* -gangr *hurtige og stærke Bevægelser med Aarene; Lyden deraf,* = -glamm *Lyden af Aareslag.*

ÁR (-s, *pl. d. s.), n., a) Aar:* árum saman *aarviis. — b) Aaring, god Aaring, Frugtbarhed:* blóta til árs *offre for god Aaring;* ár ok friðr *god Aaring og Fred. — c) Overflödighed (af Korn, Levnetsmidler el. desl.):* flytja ár í landit *indföre Levnetsmidler i Landet, forsyne det med L. — d) Navn paa Runebogstavet* ᚼ *(a);* árs-bót *Aaringens Forandring til det bedre.* -frestr, *m., et Aars Frist, I.* -gamall *aargammel.* -gróði *Aarsgröde, I.* -lok, *n. pl., Aarets Ende, I.* -tími, *1, Aargang, et Aar. — b) Aarstid.* -verk *Aarsarbeide;* ára-skipti *Aarvexling.* -tal *Beregning efter Aar.* -tala, *α) en bestemt Mængde el. Række af Aar. — β) Tællen, Beregning af Aar.*

Ár (-s, *uden pl.), n., 1) en Tids Begyndelse; Dagens Begyndelse, den tidlige Morgenstund (jfr* morginsár.) — *2) adv., tidlig; aarle, tidlig om Morgenen (som ogsaa hedder* ár of morgin); ár ok síð *tidlig og sildig = bestandig.*

ÁRA (-aði, -at), *v. n. impers.,* á. vel, illa *indfalde med god, slet Aaring, I.*

Árangr (-rs, -rar), *m., Aaring; Aarsgröde. — b) Frugt (af ens Forsög el. Anstrængelser, el. desl.), I;* arangrslauss *frugteslös, I.*

Árás *Anfald, Angreb.*

Árborinn, *pa., höibaaren.*

Árbót = ársbót.

Árbúinn, *pa., tidlig færdig.*

Árbýll, *adj., godt forsynet med Levnetsmidler; jfr* fornbýll.

Arða (örðu, örður), *f., Knorte, Ujevnhed, I.*

Arðar-, *see u.* örð.

Árdegis, *adv., tidlig paa Dagen.*

Arðga, *see* örðga.

Árðmikill *frugtbringende, som giver meget af sig, I.*

Arðr (-rs *og* -s, -rar *og* -ar), *m., 1) Plov. — 2) Höst; Fordeel, Nytte, Gavn;* arðs-geldingr *Plovstud.*

Arðrfor, *f., Plovfure.*

Arðrjárn *Plovjern.*

Arðruxi *(pl.* -yxn, *jfr* uxi), *Plovoxe.*

Arðsamr, -söm, -samt, *adj.,* = arðmikill, *I.*

Áreið, *1) Indfald (med Rytteri). — 2) Aastedsforretning, I.*

Áreita, *v. a., tirre, antaste, I.*

Áreiting, *f., og* -ingr, *m., det at tirre el. hidse;* áreitinga-samr, *adj.,* = áreitinn.

Áreitinn, *adj., som gjerne tirrer, ophidser el. antaster andre.*

Áreitni, *f. indecl., den Egenskab at være* áreitinn.

Árenniligr, *adj., a) let at komme til (el. gaae paa); fremkommelig. — b) ueg., som man kan gaae ind paa, antagelig.*

Árepti (-is, *uden pl.), Lægter, Rafter, som lægges paakryds og paatværs eftersom de ere lange til nærmest under Taget, I.*

Árétti (-is, *pl. d. s.), n., en Kile som man driver ind i el. ved Siden af en Nagle, et Skaft el. desl. for at gjöre det fast, I.*

Áreyðr *Forelle (som i en Aa har faaet rödlig Farve paa Bugen).*

Áreynsla (-u, -ur), *f., Anstrengelse, I.*

Arfa (örfu, örfur), *f., kvindelig Arving.*

Arfborinn, *pa., ved Födselen arveberettiget.*

Árfenginn, *pa., a) tidlig erhvervet. — b) i Aar erhvervet el. erholdt (fanget, höstet, el. desl.).*

Árferð, *f., og* -ferði, *n., Aaring.*

Arfgengr, *adj., arveberettiget.*

Arfi (-a, -ar), *m., (mandlig) Arving.*

Arfi (-a, *uden pl.), m., Arve, Fuglegræs (alsine media);* arfa-sáta *Arvestak.*

Arfingi, *see* erfingi.

Arfkaup *Arvkjöb, Sum som betales for en Arv.*

Arflauss *arvelös.*

Arfleiða, *v. a., antage til Arving, adoptere.*

Arfleiðing, *Adoption.*

Arfleiðingr (-s, -ar), *m., Adoptivbarn.*

Arfleifð (-ar, -ir), *f., Arv, Arvegods.*

Arfleizla (-u, -ur), *f.,* = arfleiðing.

Árfljótr *let at roe.*

Arfr (-s, -ar), *m., Arv:* a. tæmisk *Arv falder;* arfs-skipti *Arveskifte.* -sókn *Arvefordring, det at gjöre sin Ret til en Arv gjeldende (for Retten).* -svik *Arvesvig.* -ván *Udsigt til Arv;* arfa-þáttr *Afsnit (i de gamle Love) om Arv.*

Arfrán *Berövelse af Arv.*

Arfræningr (-s, -ar), *m., en som bliver berövet sin Arv.*

Arfsal *Fledförelse;* arfsals-maðr *Fledföring.* -máldagi *Fledföringscontract.*

Arfskipti = arfsskipti.

Arfskot *Arvesvig.*

Arfsókn = arfssókn.

Arfsvik = arfssvik.

Arftak *det at tage en til sig som Fledföring.*

Arftaka *Arvetægt;* arftöku-maðr *Arvetager.*

Arftakari (-a, -ar), *m., Arvetager.*

Arftaki (-a, -ar), *m., d. s.*

Arftekinn, *pa., tagen i Arv.*

Arftekja = arftaka.

Arftœki (-is, *pl. d. s.), n., Arveberettigelse.*

Arftœkr, *adj.,* = arfgengr.

Arfván = arfsván.

Arfþegi (-a, -ar), *m.,* = arfingi.

Argafas, (-s, *uden pl.), n., Kjævleri, Klammeri.*

Árgali (-a, -ar), *m., Hane.*

Árgalli *Uaar.*

Árgangr *Aargang, Aar.*

Argaskattr *Skat, Betaling, som man kun kan byde Uslinge.*

Argr, örg, argt, *adj., feig, frygtsom; ond; Ordspr.* a. er sá sem öngu versk *den er feig, som ikke griber til nogen Forsvarsmidler. Subst. i Ordspr.:* þrællinn hefnir en a. aldri *(selv) Trællen hevner sig men den feige aldrig. —* A. viðreignar *slem at komme i Kast med.*

ARGSKAPR (-ar, *uden pl.*), *m.*, *Feighed.*

ARGVITUGR, *adj.*, *slet, skarnaglig, I.*

ÁRGUÐ, *m.*, *Gud som raader for Aaringerne.*

ÁRGŒÐI, *n.*, *godt Aar, frugtbar Aaring, I.*

ÁRGŒZKA = árgœði, *I.*

ARI (-a, -ar), *m.*, *Örn.*

ARINDÓMR *Fordom, urigtigt Omdömme af Vankundighed (eg. Dom som Folk fælde, hver i sit Hjem, hver i sin Krog).*

ARINELDR *Ild paa Arnestedet.*

ARINELJA *Frille (som en har hjemme hos sig el. paa sin Gaard).*

ARINHELLA *en flad Steen, α) under Ilden paa Arnestedet. — β) uden for Hoveddören paa en Gaard; jfr* bœjarhella.

ARINN (-s, *uden pl.*), *m.*, *1) Arnested, Ildsted, Skorsteen.* — Fara eldi ok arni *flytte hele sit Bohave til et Sted.* — *b) Arne, Hjem, Bolig; jfr* arindómr, arinelja. — 2) *et Slags Loft el. Pulpitur el. desl.;* arins-horn *Hjörne paa et Ildsted.* -járn *Jern som man rörer i Ilden med.*

ARKA (-aða, -at), *v. n.*, *gaae (langsomt) frem el. fremad;* þat arkar at auðnu *det gaaer som Skjebnen har bestemt det.*

ARKAR-, *see u.* örk.

ÁRLA (*for* árliga, *som ogsaa findes*), *adv.*, *aarle; tidlig.*

ÁRLANGT, *adv.*, *Aaret over.*

ÁRLIGA, *see* árla.

ÁRLIGR, *adj.*, *aarlig.* — 2) *trivelig, som seer godt ud, see* úárligr; -liga, *adv.*, *aarlig.*

ÁRMAÐR *Aarmand, Foged, Forvalter (især paa kongelige Godser);* ármannsrèttr *Ret el. Rettighed som tilkommer en* ármaðr.

ÁRMÁNAÐR *Maaned.*

ARMBAUGR = armhringr.

ARMBRYSTI (-is, *pl. d. s.*), *n.*, *Armbörst, Flitsbue.*

ÁRMENNING (-ar, -ar), *f.*, *Forvalterskab (paa Godser, som tilhöre Kongen).*

ARMFYLKING *Flöi af en Hær.*

ARMHRINGR *Armring.*

ARMINGI (-ja, -jar), *m.*, *en Stakkel.*

ARMLEGGR *Overarm.*

ARMLIGR, *adj.*, *elendig, styg, fæl af Udseende el. at höre.*

ARMR (-s, -ar), *1) Arm.* — 2) *hvad der gaaer ud til Siden (til to Sider) som en Arm, en Flöi, el. desl.:* a. húss, búðar *Flöi el. Ende af en Bygning, Bod, el. desl.;* a. fylkingar *Flöi af en Hær opstillet i Slagorden;* a. borgar *see* borgararmr.

ARMR, örm, armt, *adj.*, *arm, elendig, ynkværdig.* — 2) *ussel, foragtelig:* hin arma kerling *den onde, forbandede Kjærling, den Hex (om en troldkyndig Kjærling).*

ARMSKAPAÐR, *pa. vanskabt, skabt som en Kröbling, elendig.*

ARMSPÖNG *Armbaand, Armsmykke.*

ARMVITUGR, *adj.*, *medlidende, som forbarmer sig over.*

ARMŒÐA *Möie, Möisommelighed, Besværlighed;* armœðu-samligr, *adj.*, *möisommelig, besværlig.* -samr, *adj.*, *d. s.*

ÁRNA (-aða, -at), *v. a.*, *a) udvirke, udrette, bringe tilveie, opnaae;* a. e-s e-m *el.* fyrir e-m *udvirke noget for en ved Forbön.* — *b)* á. e-m góðs *nedbede Velsignelse over en.* — 2) árnandi, *part. subst. m*, *Mægler, Forbeder.*

ARNAÐR (-ar, -ir), *m.*, *Forbön, Mægling;* árnaðar-maðr *Mægler, Forbeder.* -orð, *n. pl.*, *Ord hvormed man beder for en, Forbön.*

ÁRNAN (-ar, -ar *el.* -ir), *f.*, *d. s.*

ARNHÖFÐÓTTR, *adj.*, *med hvidbroget, graaspættet Hoved (eg. med et Hoved der ligner Ørnens, jfr* arnhöfði *hos Eg.), I.*

ARNING (-ar, -ar), *f.*, *Jordens Behandling, Dyrkning.*

ARNSÚGR, *m.*, *Susen (Strömningen) i Luften af Örnens Flugt; df. Örnens Fart el. Hurtighed, dens Flugt:* draga arnsúg i flugi *flyve med en rigtig Örneflugt.*

ÁROFI (-a, -ar), *m.*, *vidnesför Person (med Hensyn til Alderen).*

ÁRÓÐR *Roen fra et Fiskested til et andet el. hen til det samme, naar Baaden har drevet fra det, I.*

ÁRÓÐRI, *adj*, *i:* verða á um et *komme efter noget, blive noget var, B.*

ÁRÓSS, *Aarhus, Kjöbstad i Jylland.*

ÁRR (-s, -ar, *og* -ærir), *m.*, *Sendebud; Tjener, Drabant.*

ÁRR, *adj.*, *tidlig:* á árum degi *tidlig paa Dagen.*

ÁRRISULL, *adj.*, *som staaer tidlig op.*

ARS (*g. d. s.* -ar), *m.*, *Bagdeel; jfr* rass.

ÁRSALR *og* -SALI, *ogsaa* ASSALI (-a, -ar), *m.*, *Sengeomhæng, Spærlagen.*

ÁRSAMR, *adj.*, *god, gunstig, frugtbar (om Veirliget el. Aarstiden).*

ÁRSÆLL *hvor god Aaring finder Sted, frugtbar (om Egne og Lande).*

ÁRTAL *Aarstal.*

ÁRTÍÐ *Aarsdag.* — *b) Dödsdag (især en Helgens)*; ártíðar-dagr *Dödsdag (som helligholdes hvert Aar).* -hald *(aarlig) Helligholdelse af Dödsdag.*

ÁRVAKR *aarvaagen, tidlig vaagen.*

ÁRVEKNI, *f. indecl., Aarvaagenhed, I.*

ÁRVÆNLIGR, *adj., som lover, seer ud til et godt Aar el. god Aaring.*

ÁRVÆNN = árvænligr.

ÁRÆÐA (-i, -dda, -tt), *v. a., vove.*

ÁRÆÐI (-is, *pl. d. s.*), *n., Djærvhed, Dristighed, Kjækhed; dristigt Foretagende;* áræðis-fullr *modig, dristig, kjæk.* -lítill *som har ringe Mod.* -maðr *dristig, kjæk, forvoven Mand.* -mikill *dristig, kjæk, modig; og fl. lign.*

ÁRÆÐILIGR, *adj., a) værd at pröve el. forsöge.* — *b) som er til at binde an med el. angribe.*

ÁRÆÐINN, *adj., dristig, forvoven.*

ÁSA (-aða, -at), *v. a., udspænde (Seilene) med Ræer, B.*

ÁSAKA, *v. a, beskylde, anklage.*

ÁSAKAN *og* ÁSÖKUN (-ar, -ir), *f., Anklage, Beskyldning.*

ÁSAKARI (-a, -ar), *m., Anklager.*

ÁSÁLD (-s, *pl. d. s.*), *n., hvad der falder, blæser paa, som Stöv el. desl.*

ÁSAMT, *a) adv., sammen;* kemr á. með þeim *de enes godt.* — *b) præp. m. dat., tilligemed.*

ÁSÁTTR *enig i el. med Hensyn til noget, tilfreds.*

ÁSAUÐR *Malkefaar; oftest collect.:* hundrað ásauðar *100 Malkefaar.*

ÁSETA *Beboelse og Brug (af en Landeiendom).*

ÁSETNING *det at (eg. sætte noget paa, d. e.) iföre en noget.*

ÁSETNINGR *Hensigt, I.*

ÁSGARÐR *Asgaard, Gudernes Bolig.*

ÁSIGLING *Paaseilen.*

ÁSIKKOMULAG *Beskaffenhed, I.*

ÁSJÁ, (-á *og* -ár, *pl.* -ár), *f., 1) eg., a) Aasyn, Ansigt; udvortes Skikkelse,* = líki: í manns á. *i Menneskeskikkelse.* — *2) ueg., a) Opsigt, Opsyn, Tilsyn.* — *b) Beskyttelse, Hjelp;* ásjá-ligr, *adj., anseelig, smuk.* -mál *Sag som er værd at tage under Overveielse.*

ÁSJÁN, ÁSJÓN *og* ÁSÝN, *1) eg., a) det at see paa noget.* — *b) Ansigt, Udseende.* — *2) ueg., Opsigt, Opsyn.*

ÁSJÁNA *og* ÁSJÓNA (-u, -ur), *f., a) Aasyn, Ansigt.* — *b) Udseende, Skikkelse.*

ÁSJÓN-, *see* ásján-.

ASKA (ösku, *neppe i pl.*), *f., Aske;* ösku-bakaðr, *pa., bagt i Aske.* -dagr *Askeonsdag.* -dyngja *Askedynge.* -fall *Askeregn, Askefald (f. Ex. ved en Vulkans Udbrud).* -fölr *askegraa.* -haugr = -dyngja. -litr *Askefarve, I.* -óðinsdagr = dagr. -stó, *f., en Hule under Skorstenen som Asken gaaer ned i.* -trog *Trug som Aske bæres bort i, I, o. fl. lign.*

ÁSKILJA, *v. a., bestemme, fordre særskilt;* á. sèr e-t *bestemme noget som egen Rettighed, betinge sig, I.*

ÁSKILNAÐR, *a) Adskillelse.* — *b) Strid, Uenighed; indre Kamp:* þyngjask af tvennum áskilnaði *af Kamp mellem to modstridende Stemninger.*

ASKJA (öskju, öskjur), *f., Æske, I.*

ASKLIMAR *Grene af, paa et Asketræ.*

ÁSKORAN (-ar, -ir), *f., Opfordring, Tilskyndelse; Udæskning.*

ÁSKOT *det at skyde paa.*

ÁSKOTNASK (-aðisk, -azk), *v. pass., i:* e-m á. e-t *en faaer, bekommer, erholder noget, I.*

ASKR (-s, -ar), *m., 1) Ask, Asketræ.* — *2) et lille Fartöi, en Baad.* — *3) et Trækar (nu i Island, til en Portion Söbemad).* — *b) Maal til flydende Varer, ogsaa til Korn, Smör el. desl., af P. Vidalin antaget at svare til 10 Potter, el. en* fjórðungr; *jfr* bolli.

ASKRAKI (-a, *uden pl.*), *m., et Slags Pelsværk.*

ÁSKRÁMLIGR, *adj., fæl, forfærdelig,* = afskrámligr. -liga, *adv.*

ASKRANLIGR *(som af* askran = öskran, öskrun *Bröl, men rimeligviis en Feil for* áskrámligr), *adj., gyselig, forfærdelig.*

ÁSKUNNIGR *som stammer fra Aserne.*

ÁSKUNNR, *d. s.*

ÁSKURÐR *det at skære i, ind i; Indsnit.*

ASKVIÐR *Asketræ.*

ÁSKYNJA, *adj., a) som skjönner, forstaaer.* — *b) var:* verða e-s á. *blive noget var, mærke, opdage.*

ÁSKYNJANDI, *pa., indseende, forstaaende.*

ÁSLÁTTR *Slaaen paa el. henimod.* — *b) et Redskab man slaaer med, I.*

ÁSMEGIN *den Aserne eiendommelige Kraft og Styrke, Gudestyrke.*

ÁSMÓÐR *Asemod.*

ASNA (ösnu, ösnur), *f., Aseninde, Eselinde.*

ASNASK (-aðisk, -azk), *v. dep. n., I, a) gaae som i Blinde,) som en tosset el. fjollet Person.* — *b) slide og slæbe.*

ASNI (-a, -ar), *m., Asen, Esel;* asnafolald *Eselföl.*

ÁSÓKN, *a) Angreb, Bestormelse.* —

b) heftig Begjerlighed, Higen; ásóknarmaðr *Angriber.*

ÁSPYRNA (-u, -ur), *f., det at sætte Foden haardt imod, sparke til el. paa noget.*

Áss (*gen. d. s.,* -ar), *m., 1) en Bjælke (jfr* mœniáss, hurðaráss, *etc.) — b) Stang el. Bom. — 2) Axel. — 3) Bjergaas;* áss-endi *Enden af en* áss, *Bjælkehoved.* -stubbi *(ogsaa* ásst-*) Stump af en Bjælke el. Stang.*

Áss (*gen. d. s.,* -ar), *m., Esset (paa Tærninger; nu ogsaa om et Es i Kort).*

Áss (*gen.* Áss *og* Ásar, *nom. pl.* Æsir), *m., en af Aserne.*

ASSALI *el.* ÁSSALI, *see* ársalr.

ÁST (-ar, -ir), *f., a) Kjærlighed, Hengivenhed, Elskov:* hafa á. á e-m *holde af, elske en;* fella á. til *fatte Kjærlighed til. — b) det som en holder af. — 2) hvid Prik paa en Negl, I;* ástar-andi *Kjærlighedsaand.* -ákefð *heftig Kjærlighed.* -angr, *n., Elskovssmerte.* -auga, *i:* renna á. (ástaraugum) til e-s *sende en et kjærligt Blik.* -band *Elskovsbaand.* -bruni *brændende Kjærlighed, lidenskabelig Elskov.* -eldr *Elskovsild, brændende Kjærlighed.* -fundr *kjærligt Möde; Elskovsmöde.* -gyðja *Elskovsgudinde.* -hirting *Revselse af Kjærlighed, til ens Bedste.* -hiti *Elskovsvarme, Kjærlighedsvarme.* -hræzla *Frygt som opstaaer af Kjærlighed.* -hugi *og* -hugr, *i:* leggja ástarhug(a) á *fatte Kjærlighed til, nære Tilböielighed for;* leggja ástarhug til e-s, *d. s.; ynde; holde af.* -hygli (-is, *uden pl.*), *n., Ömhed, Kjærlighed, Hengivenhed.* -ilmr *Elskovs (Duft, d. e.) Södme.* -kveðja *kjærlig Hilsen.* -kveikja *hvad der tænder, vækker Kjærlighed el. Elskov.* -mark *Tegn paa Kjærlighed.* -orð *kjærligt, venligt Ord.* -samband *Forbindelse som Kjærlighed knytter, inderlig Forbindelse; Kjærliglighedsforstaaelse.* -sætleikr *Kjærlighedens Södme, Elskovssödme.* -úró *Elskovsuro.* -vekka, *f.,* = -kveikja. -vélar *f. pl., Elskovskonst:* Bók ástar-véla *Ovids Digt Ars amandi.* -verk *Kjærlighedsgjerning.* -þokki *Ömhed; Kjærlighed, Yndest.* -œði *Elskovsraseri;* ásta-fundr = ástarfundr; -guð, *m., Kjærlighedsgud.* -lauss *uden Kjærlighed el. Elskov.*

ÁSTAND (-s, *uden pl.*), *n., Tilstand, Forfatning, I.*

ÁSTATT, *n. adj., beskaffent:* þat er svá á. *det forholder sig saaledes.*

ÁSTBLINDR *blind af Kjærlighed.*

ÁSTBUNDINN, *pa., forelsket, fængslet af Kjærlighed.*

ÁSTEMMA (-u, -ur), *f., Dæmning i en Aa.*

ÁSTFASTR *fast i Venskab el. Kjærlighed, I.*

ÁSTFÓLGINN, *pa., inderlig elsket.*

ÁSTFÓSTR *kjærlig Opdragelse.*

ÁSTGJÖF *Naadegave (den Hellige Aands).*

ÁSTHOLLR *huld, hengiven.*

ÁSTHUGAÐR *hengiven.*

ÁSTIG *det at stige, træde paa, Skridt, Trin.*

ÁSTKYNNI *kjærlig, venlig Modtagelse.*

ÁSTLAUSS *som er uden Kjærlighed, ukjærlig.*

ÁSTLEYSI (-is, *uden pl.*), *n., Mangel paa Kjærlighed, Kulde,*

ÁSTMAÐR *en som man har kjær, elsket Person.*

ÁSTMŒR *Mö som en elsker.*

ÁSTRÁÐ *kjærligt, velvilligt Raad, Venskabsraad.*

ÁSTRÍÐA (-u, -ur), *f., Anfegtelse, stærk Lidenskab, I.*

ÁSTRÍKI (-is, *pl. d. s.*), *varm og fast Kjærlighed.*

ÁSTRÍKR *som har varm og varig Kjærlighed, I.*

ÁSTSAMLIGR, *adj., kjærlig, venlig, inderlig.* -liga, *adv.*

ÁSTSAMR, -söm, -samt, *adj.,* = ástsamligr.

ÁSTSEMD (-ar, -ir), *f., Kjærlighed, Hengivenhed, oprigtigt Venskab.*

ÁSTSÆLD *det at være* ástsæll.

ÁSTSÆLL *yndet, afholdt.*

ÁSTÚÐ (-ar, -ir), *f., inderlig Hengivenhed;* ástúðar-vinr *intim Ven.*

ÁSTÚÐIGR, *adj., kjærlig, inderlig; yndet, afholdt.* -liga, *adv.*

ÁSTUGR, *adv., kjær, elsket, yndet.*

ÁSTUNDA (-aða, -at), *v. a., stræbe efter, beflitte sig paa, lægge Vind paa.*

ÁSTUNDAN (-ar, -ir), *f., Stræben, Bestræbelse; Flid;* ástundanar-samr, *adj., flittig, vindskibelig, stræbsom, I.*

ÁSTVINR *inderlig elsket Ven.*

ÁSTÞOKKI = ástarþokki: með ástþokka vina sinna *afholdt og yndet af sine Venner.*

ÁSTŒÐA (-u, -ur), *f., Grundvold, Grund, I.*

ÁSÝN, *see* ásjón.

ÁSÝND (-ar, -ir), *f., Ansigt, Aasyn. — b)* fagr, ljótr ásýndar *(gen. s.) el.* ásýndum *(dat. pl.) smuk, styg af Udseende.*

ÁSÝNILIGR, *adj., anseelig.*

ÁSYNJA (-u, -ur), *f., Asinde, Gudinde blandt Aserne.*

ÁSÝNIS, *adv., af Udseende.*

ÁSŒKINN, *adj., I., begjerlig, gridsk efter. — b) angribende.*

ÁSŒKNI, *f. indecl., det at være* ásækinn.

ÁSÆLASK, *v. dep. a., nu siges* á. e-n *skaffe sig Fordeel paa en andens Bekostning, for det ældre* sælask á e-m.

ÁSÆLINN, *adj., egennyttig, gridsk efter Fordeel paa andres Bekostning, I.*

ÁSÆLNI, *f. indecl., det at være* ásælinn.

ÁSÆTINN, *adj., som tager et langt og bebyrdende Ophold hos en, I.*

ÁSÆTNI, *f. indecl., det være* ásætinn.

ÁSÖKUN, *see* ásakan.

AT (*ogsaa* að, *saaledes som nu, idet dog* at, *som förste Deel af et sammensat Ord, har holdt sig i fölgende Ord:* atbúnaðr, atburðr, atgörvi, athafna, athlægi, athygli, athœfi, athöfn, atkvæði, atlaga, atlot, atlæti, atorka, atreið, atrenna, atriði, atvik, atvinna), *præp. m. dat. og acc., samt elliptisk med gen., I), m. dat., A) i Stedsforhold, hvor det udtrykker, 1) en Bevægelse el. Retning, a) hen til noget, med el. uden Biforestilling om Fjendtlighed, og med el. uden Hensyn til det gjennemlöbne Rum (deels ogsaa abs., el. forbundet med et Adverbium, som* hèr, þar, *el. desl., som træder i Stedet for dat.), α) Bevægelse uden Hensyn til det gjennemlöbne Rum og uden Biforestilling om Fjendtlighed, til, hen til, henimod:* koma at bœ *komme hen til en Gaard;* ganga, víkja sèr at e-m *gaae hen til, vende sig henimod en;* róa, sigla at landi *til, henimod Landet;* koma at landi *komme til Land, naae Land.* Er þeir komu at *da de kom til (Stedet). Nærmest om Retning:* e-t horfir, snýr at e-u *vender til, imod noget. Med Biforestilling om Hensigt at deeltage i el. overvære noget:* ganga at dómum *gaae hen til Domstedet (for at overvære el. deeltage i Dommes Afsigelse). — β) Bevægelse uden Hensyn til det gjennemlöbne Rum, med Biforestilling om Fjendtlighed:* fara at e-m *drage hen til og overfalde;* sækja at e-m *(ligesom trænge ind paa en i Kamp), angribe vedholdende;* gangask at *kæmpe imod hinanden;* kasta spjóti at e-m *kaste et Spyd (i Retningen) efter en;* leggja at skipi *lægge mod et Skib til Angreb, binde an med det. — γ) Bevægelse med Hensyn til det gjennemlöbne Rum:* allt var skógi vaxit at húsum heim *heelt hen til Husene;* e-t nær at e-u *naaer hen til, strækker sig lige til. — b) hen ad:* ganga at stræti *hen ad Gaden;* at ísi *over, hen ad, langs efter Isen. — c) om Fölgen lige efter i Række, efter:* hverr at öðrum *den ene efter den anden;* þá L. ok T., þá L., þá hverr at hendi *og saa (de övrige) den ene ud fra den anden. — d) nærmest om Retning:* kasta e-m at höfðinu *kaste en paa Hovedet. — 2) om en Væren, a) paa et Sted:* at Hafrsá *paa H.;* at lögbergi *paa Lovbjerget. — b) ved noget:* at baki e-m *bag ved en;* vinna eið at bók *(eg. staaende ved den, d. e.) med Haanden — Hænderne — paa den. — β) med Biforestilling om en Deeltagen i el. Overværelse ved noget:* sitja at mat *sidde tilbords, spise;* vera at veizlu *bivaane;* vera at vígi *deeltage i en Kamp. — B) i Tidsforhold, a) om en Bevægelse i Tiden hen til el. henimod et bestemt Tidspunkt, α)* dagr er at kveldi kominn *Dagen er snart til Ende;* líðr at jólum *Julen nærmer sig. — β) om Varighed:* at eilífu *til evig Tid, i Evighed. — b) uden Bevægelse, om en Tid el. et Tidspunkt noget foregaaer paa, α)* at morgni, kveldi dags *i Morgenstunden, om Aftenen;* at hausti *om Efteraaret;* at öðruhverju *eg. hver anden Gang; sædvanlig: imellem, nu og da. — β) om en tilkommende Tid:* at vetri, sumri, ári *(ogsaa med tilföiet* komanda) *næste Vinter, Sommer, ad Aare. — c) herhen höre adskillige Udtryk, som betegne at noget, med Hensyn til Tid, umiddelbart ledsager el. fölger noget, hvor dog Biforestillingen om et hvorledes ofte blandes ind med, α)* at skilnaði gaf hann hánum gjafir *til Afsked skjenkede han ham Gaver (her betegnes ikke blot hvad der i Tiden ledsager Afskeden, men ogsaa hvad der characteriserer den);* þeir skildusk at þessu, at því *derpaa, efter at dette var foregaaet (ligesom: det blev derved, og saa skiltes de ad). — β) foran dativus consequentiae, imedens, saalænge som; efter, efterat:* at hánum lifanda *imedens han levede;* at hánum ásjáanda *medens han saae paa, i hans Paasyn.* At liðnum þrem dögum *efter tre Dages Forlöb;* at hánum dauðum *efter hans Död;* at svá mæltu *efterat have sagt dette (ogsaa: efterat dette, som her er berettet, var foregaaet);* at úreyndu *uden at pröve el. gjöre et Forsög. — C) i andre Forhold, a) til (som tildrage sig):* bera at *el.* bera at hendi *tildrage*

sig, indtræffe; jfr atburðr. — *b) efter Verber, som betyde at gaae, drage hen, for at udtrykke hvor efter en gaaer*: fara at heyi *for at hente, bringe det hjem;* fara at sauðum *for at söge efter;* fara at liði sèr *for at skaffe sig Hjelp;* koma at máli við e-n *til Samtale med.* — *c) efter en Mængde Verber, hvor Ordet, som styres af* at, *betegner den Gjenstand, som den i Udsagnsordet liggende Handling, Virksomhed el. Stemning gaaer ud paa el. har Hensyn til paa, ved, efter etc.:* starfa at e-u *arbeide paa noget, være sysselsat med det;* vinna at sauðfè *vogte, passe paa;* hyggja at e-u *tage i Betragtning;* spyrja, leita at e-u *spörge, söge efter;* göra at e-u *gjöre ved, istandsætte, raade Bod paa;* hlæja at e-u (e-m) *lee ad noget (af nogen);* kveða svá at orði *udtrykke sig saaledes.* Hèr skal ek at vinna *her skal jeg udföre hvad der skal til, her skal jeg klare Sagen (ɔ: give ham Dödsstödet);* hafa(sk) e-t at *foretage sig, gribe til noget (ved en vis Leilighed):* þorðir þú ekki at at hafa *du vovede ikke at gjöre noget derved.* — *β) deels hertil, deels til 1, A, 2, b, β, ovenfor hörer:* vera, at verki *være ved, sysselsat med et Arbeide;* vera at at (göra e-t) *være i Færd med, sysselsat med at; blive ved at, etc.* — *γ)* vera elskr at e-m *være en hengiven;* vera virkr at e-u *see under* virkr. — *d) om en Tilnærmelse til en Tilstand:* dregr at því *det nærmer sig derhen;* kemr at því, sem mælt er *(det kommer dertil, d. e.) her fremkommer, gjelder hvad Ordsproget siger;* láta koma at e-u *lade noget blive til Virkelighed, lade noget gjelde for det rigtige.* — *e) om en Overgang fra en Tilstand til en anden, til*: verða at öngu *blive til intet;* brenna at (indtil) ösku *brænde til Aske.* — *f) til (for at udtrykke, at noget kommer til at blive noget, fremtræde som noget, el. desl.):* verða e-m at liði, skaða *blive en til Gavn, Skade;* verða at undri *blive til et Vidunder;* e-m verðr e-t at orði *en kommer til at udtale, udtrykke sig saa el. saa;* varð þat at sætt *det blev til Forlig ɔ: de Betingelser, under hvilke Forliget kom istand;* eigi man oss at því verða *det vil ikke blive Tilfældet med os, saaledes vil det ikke gaae for os.* — *Beslægtet hermed er:* gefa e-m e-t at sök *fremföre noget som Beskyldning imod en;* gefa e-m e-t at gjöf *som Gave, Venneskjenk; ligeledes:* reyna e-n at góðum dreng *pröve en som (eg. saa at han i ens Tanker kommer til at gjelde for) en brav Mand.* — Hvat er at merki um G's skjólu *hvad er der som Mærkværdighed ved etc.* — *g) til (om at gjöre en til noget):* göra e-n at trúnaðarmanni sínum, hirðmanni *til sin Fortrolige, til Hirdmand.* — *h) til, (som i: bruge noget til noget), som:* hafa e-t at vápni *bruge noget som Vaaben;* hafa e-n at hlífiskildi sèr *bruge en som Skjold el. Værn, staae bagved en.* — *i) til (som i: Ophavsmand til noget):* faðir at barni *Fader til;* valdr at e-u *Ophavsmand til noget.* — *k) til (som i: Eiermand til noget):* aðili at sök *som skal anlægge Sagen, har Ret dertil;* eigandi at e-u *Eiermand til;* erfingi at e-u *Arving til.* — *Beslægtet er:* konungr at öllu landinu *over (til, som: Konge til Danmark) hele Landet.* — *l) til (som Vidne til noget):* váttr at e-u *Vidne til noget;* nefna vátta at benjum *udnævne el. navngive Vidner til tilföiede Banesaar.* — *m) med Hensyn til, i Henseende til, af:* vænn at áliti *smuk af Udseende;* auðigr at fè *rig paa;* rammr at afli *stærk af Kræfter;* ungr, barn at aldri *af Alder.* — *Beslægtet hermed er* at *i Udtrykkene:* vera vel at sèr (görr) *være en brav Mand;* vera nökkut, ekki at manni *være af Betydning, intet som Mand; ligeledes:* reyndr at e-u *prövet i Henseende til.* — *n) til el. for (som i: for det meste):* at helmingi *halvt;* at fornu *tilforn;* at vísu *tilvisse;* at fullu *tilfulde, fuldkomment;* at nýju *paany;* at mestu *el.* mestu leyti *for det meste;* at minnsta kosti *i det mindste.* — *o) efter, overeensstemmende med:* at vilja, bæn e-s *efter el. overeensstemmende med;* at ráði e-s *efter ens Raad;* láta at orðum *give efter for, lempe sig efter;* at lögum *efter, overeensstemmende med, ifölge Lovene;* at vánum *efter Forventning;* at því er ritit er í sögu hans *overeensstemmende med hvad der etc.* — *p)* kaupa at e-m *kjöbe noget af;* þiggja, nema e-t at e-m *modtage, lære noget af en.* — *r) hos:* eiga fè at e-m *have Penge tilgode hos; den samme Forestilling ligger til Grund for det mere uegentlige:* eiga e-t at e-m *fortjene noget af en, have at vente af ham som noget man fortjener.* — *s) med Grundforestillingen ved el. i:* rísa at fjórðungi *hæves iveiret ved, ballancere imod 10 Pund (om en Bismer*

el. Vægt), *d. e. passe til 10 Pund som Minimum af Vægt*, *begynde dermed;* e-m er gagn, úgreiði at e-u (e-m) *en har Gavn, Skade af noget (nogen);* e-m þykkir gaman at e-u *har Fornöielse af*, *finder Fornöielse i el. ved noget;* eiga hlut at máli *have Andeel i, tage Deel i en Sag. Abs.:* e-t er at *der er en Feil ved.* — *t) abs.*, *foran Comparativer*, *i Betydningen for det (ved det, i det Tilfælde) el. desto:* at heldr *desto heller;* eigi at síðr *ikke mindre for det*, *ikke destomindre;* váru þeir at vaskari *desto tapprere;* mèr verðr eigi at hættara *jeg kommer ikke i större Fare for det.* — *u)* at móti *see under* mót. — *II) m. acc.*, *a) efter:* at þat *efter dette.* — *b) efter ens Död:* at föður sinn *efter sin Fader;* leifa, láta e-t at sik *efterlade sig. Saaledes i Runeindskr.:* reisa stein, gera merki *etc.* at e-n *opreise en Steen, oprette Mindesmærke efter en, d. e. til Minde om ham;* (lèt reisa steina) at sik kvikvan *efter sig, d. e. til Minde om sig (naar han var död) i levende Live, R.* — *III) m. gen. (uden dog at styre dette):* at e-s (*eg. elliptisk*, *for* at e-s heima, *el. desl.*) *hos en, i ens Huus, paa hans Hjem el. Gaard.* — *I de i det fölgende optagne Ord af det levende Sprog, som begynde med denne Præpos. som* að, *bibeholdes den ældre Form* at.

At (að), *conj.*, *at, 1) med Infinitiver a) i den simple sædvanligste Betydning:* at elska *at elske;* ætla, hyggja, bjóða, lofa (*etc.*) at (göra e-t) *agte, byde (tilbyde), love at gjöre noget. Det udelades som oftest efter visse Verber*, *som* kunna, láta, mega, munu, skulu, vilja; *ligeledes ved en acc. c. infin.* — *b) for at:* fara at finna e-n *for at besöge;* til at *for at.* — *2) med verbum finitum*, *a) med et Indicativ, at:* mik dreymdi, at ek var staddr *etc.*, *jeg drömte, at etc.;* svá bar til tíðinda, at þar kom sótt mikil *at der kom etc.* Svá at engi var hans líki *saa at ingen var etc.* Því at *fordi.* Eptir at *efter at.* — *b) med et Conjunctiv, at:* var þat mælt, at engi væri hans jafningi *at ingen var etc.;* þess væri vert, at vèr tækim upp hey ok mat *at vi tog med Magt.* Ef at *dersom*, þó at *endskjöndt*, hve, hversu at *hvorledes*, því at *hvorfor (her fordetmeste at betragte som overflödigt).* — β) *saa at:* þessi heiðni var öll af numin — at eigi skyldi þetta heldr gera á laun heldr enn opinberliga *saa at dette hverken tillodes hemmelig eller offentlig.* — *c) med et Imperativ, hvor dette, for Livligheds Skyld i Talen, træder i Stedet for et Conjunctiv:* þat ræð ek þèr, at þú far *jeg raader dig til at drage hen, drag nu hen*, *det er mit Raad, el. desl.* — *3) for det relative* er, *a) som pron.*, *som:* sá at *den som;* nema ek sveigja þat á yðr, at hart mun þikkja undir at búa *som I vil finde haardt at taale; og fl. lign.* — *b) som adv.*, *da:* þat var eitt sumar, at hann kom út í E., at *det indtraf sig en Sommer, da han var landet i E., at.* — *4) om (?):* ekki spyrr ek at því — at þú hefir bætt þeim *jeg spörger ikke derom, om du har.*

-At (*ogsaa* -að), *sufix. neg.*, *tilföies saadanne Former af Verberne, som ende paa en Consonant, i hvilke Tilfælde det ogsaa ofte bliver forkortet til* -a (*jfr* hefir-at *har ikke*, sèr-a þú *du seer ikke*), *hvorimod det bliver til* -t (-ð), *naar Formerne ende paa en Vocal (jfr* eigu-t *de have el. eie ikke*, fregna-t *de faae ikke at höre*). — *Det personlige Pronomen* ek *tilföies ofte 1. pers. sing. præs. indic. hvor et* -at *el.* -a *tilföies, i hvilket Tilfælde* e *udstödes som:* munk-at (= mun-ek-at) *for* mun-at ek; rauðk-at *for* rauð-at ek.

-At, *forkortet for* þat, *hvor det smelter sammen til eet Ord med et n. adj.*, *f. Ex. i* líttat, *for* lítt þat, *noget*, *en Smule*, *liden Stund*, *el. desl.*

At (-s, öt), *n.*, *Eggen*, *Hidsen til Kamp; jfr* hestaat.

Át (-s, *pl. d. s.*), *n.*, *Æden*, *Spisen; Æde, Spise.*

Át *1 og 3 s. impf. af* eta.

Ata (-aða, -at), *v. a.*, *tilsöle, besudle.*

Áta (-u, -ur), *f.*, *1) Mad, Föde.* — *2) Kræft, I;* átu-mein *Kræftskade, I.* -þýfi *Madtyveri.*

Átak, *a) Berörelse, Rören ved.* — *b) Tagen fat (især) kraftig el. med Anstrengelse.*

Átaka, *f.*, *Berörelse.*

Atall, *adj.*, *a) om Personer*, *vild, heftig, ustyrlig.* — *b) vanskelig, svær, forfærdelig.*

Átala, *især i pl.* átölur, *Bebreidelse, Irettesættelse, Beskyldning;* átölulauss *fri for Bebreidelse.* — Átölu-laust, *adv.*, *uden at fortjene Dadel el. Irettesættelse.*

Atbeini *Hjelp*, *Bistand.*

Atbót *Istandsættelse*, *Reparation.*

Atbúnaðr *Pleie*, *Oppasning.* — *b)*

Kost, Underhold: vist var miklu betri á H. at atbúnaði *med Hensyn til Kosten (Levemaaden).*

ATBURÐR, *1) eg., Bringen henimod el. hentil. — b) hvad der bliver bragt hen til el. sammen paa et Sted (f. Ex. det som Ræven bringer til sin Hule), I. — 2) ueg., a) Begivenhed, Tildragelse; Omstændigheder.* — En með atburð kallaði hann á mik *men ved indtruffen, given Leilighed kaldte han mig til sig (snarere at opfatte saaledes, end at* með atburð *skulde betyde: med et Vink el. Tegn med Haanden). — b) i pl.,* atburðir *Stræbsomhed, Virksomhed, Driftighed, I;* atburða-lauss, *a) som intet tager sig for, I. — b) uden nogen Tildragelse.* -leysi, *n., Uvirksomhed, I.* -maðr *stræbsom, driftig Mand.* -samr, *adj., stræbsom, virksom, driftig, I.*

ATDÁANLIGR, *adj., beundringsværdig, I.*

ATDJÚP *Dybde lige til Bredden.*

ATDJÚPR *dyb lige til Bredden (Strandbredden).*

ATDRAGANDI (-a, -ar), *m., forudgaaende, successivt virkende Aarsager, I.*

ATDRÁTTR, *eg., Tiltrækken, Tilflytning, df. a) Tilveiebringelse, Forskaffelse af det Nödvendige (især Levnetsmidler); Forraad, Levnetsmidler:* hann hafði mikinn atdrátt af fiskum. — *b) Hjelp, Bistand;* atdrátta-maðr *dygtig Mand til at skaffe ind til Huusholdningen, forsynlig Mand.*

ATDREGINN, *pa., 1) som efterhaanden bliver smallere, ender i en Spids, I. — 2) meget træt, udmattet (dog hellere at tage som to Ord:* at dreginn).

ATDUGNAÐR *Hjelp, Bistand.*

ATDÝPI = atdjúp, *I.*

ATEGGJAN *Tilskyndelse.*

ÁTEKJA, *f., eg. Berörelse; ueg., det at optage noget (paa en samtykkende el. afslaaende Maade).*

ÁTEKNING (-ar, -ar), *f., Berörelse; df. Tagen fat i, Læggen Haand paa.*

ÁTEKT (-ar, -ir), *f., 1) eg., Berörelse, Tagen fat paa (især kraftig el. med Anstrengelse). — 2) ueg., Skridt, som gjöres imod en:* bíða átekta *vente paa de Skridt en vil foretage mod en.*

ATFALL *Flod.*

ATFANG, *1) Tilveiebringelse af Fornödenheder (især Levnetsmidler). — 2)* = áifangi; atfangs-dagr = atfangadagr. -kveld *Aftenen för en Höitid;* atfanga-dagr *Dagen för en Höitid (da de fornödne Ting skaffes tilveie).*

ATFANGI (-a, -ar), *m.,* = áifangi.

ATFARA-, *see u.* atför.

ATFELLI, *see* atferli.

ATFENGINN, *pa., som er andenstedsfra, I.*

ATFENNI (-is, *pl. d. s.*), *n., sammenblæst Sneedynge (især foran Huusdöre), I.*

ATFERÐ, *1) Angreb, Anfald. — 2) i Loven, Adfærd, Fuldbyrdelse.—3) Maade at være paa, Fremgangsmaade; Handlemaade, Opförsel; jfr* atferði, atferli; atferðar-leysi, *n., Uvirksomhed, Dovenskab.*

ATFERÐI (-is, *pl. d. s.*), *n., Maade at være paa, Fremgangsmaade; Opförsel.*

ATFERÐLIGR, *adj., som sömmer sig for en Mand, mandig.* -liga, *adv.*

ATFERLI (*urigtig* -felli; -is, *pl. d. s.*), *n., Maade, Fremgangsmaade, Methode; Opförsel.*

ATFINNANLIGR, *adj., dadelværdig, I.*

ATFINNING (-ar, -ar), *f., Dadlen, Udsætten paa, I;* atfinningar-verðr *som fortjener at lastes el. dadles, I;* atfinninga-samr, *adj., dadlesyg.*

ATFLUTNING, *nu mest* -FLUTNINGR, *Tilförsel.*

ÁTFREKR *graadig.*

ATFYLGI, -FYLGJA *Hjelp, Bistand.*

ATFYNDINN, *pa., dadlesyg, I.*

ATFYNDNI, *f. indecl., Dadlesyge, I.*

ATFŒRASK, *v. dep. a., tage sig for, foretage.*

ATFŒRI *sjelden Form for* akfœri.

ATFŒRSLA (-u, -ur), *f., Kraft, Energi.*

ATFÖR, *1) Gaaen (etc.) hen til; df. Angreb, Overfald. — 2) Execution, Udpantning. — 3) Fremgangsmaade;* atfarar-þing *retligt Möde hvor Creditor indrömmes el. tildömmes Ret til at gjöre Indförsel hos Debitor;* atfaralaust, *n. adj., i:* a. er með e-m *de angribe, overfalde ikke hinanden.* -nótt *Natten för en Höitid.*

ATGANGA, *1) Gaaen hen til noget; det at gaae paa, i:* e-t er illt atgöngu *slemt, haardt at gaae paa (ligel. slemt at faae ned), I; Angreb. — 2) Bistand, Medvirkning; Mellemkomst, Mægling;* atgöngu-mikill *som gaaer paa, udförer noget med megen Iver og Raskhed.*

ATGANGR, *1) (hidsig) Kamp. — 2) Bistand, Medvirkning;* atgangs-mikill = atgöngumikill.

ATGEIRR (-s, -ar), *m., Hellebarde.*

ATGENGILIGR, *adj., I, a) i:* hèr er ekki atgengiligt *her er ikke godt at*

komme til, alt i Uorden. — *b) antagelig, rimelig.*

Atgerð, *see* atgörð.

Atgervi, *see* atgörvi.

Átgirni, *f. indecl., megen Spiselyst, Graadighed.*

Atgjald *Indtægt.*

Átgjarn *forslugen, graadig.*

Atgreinanligr, *see i* úatgreinanligr.

Atgreiningr, *m., Afsondren, Adskillelse.*

Atgætinn *agtpaagivende, opmærksom, I.*

Atgætni *Opmærksomhed, I.*

Atgæzla *det at passe paa, have vaagent Öie med; Agtpaagivenhed.*

Atgöngu-, *see u.* atganga.

Atgörð *og* -gerð, *a) det at gjöre ved, Istandsættelse.* — *b) Helbredelse, Lægebehandling, Cur;* veita a. *foretage, udföre en Operation.* — *c) Foretagende, Handling;* atgörðar-maðr *driftig, virksom Mand.* -mikill *som viser sig meget virksom, udretter meget;* atgörða-lauss, *a) som intet foretager sig, uvirksom.* — *b) som ikke gjöres noget ved:* atgörðalaus sótt *Sygdom som man ikke gjör noget ved, söger noget Middel imod.* -maðr, *a)* = atgörðarmaðr. — *b) en som yder Lægehjelp, helbreder, curerer:* læknir góðr ok a. at meinum manna. -mikill = atgörðarmikill.

Atgörvi *og* -gervi, *f. indecl. og n.* (-is, *pl. d. s.*), *legemlig (el. aandelig) Fuldkommenhed (Skjönhed, Styrke, Færdighed i Legemsövelser, etc.);* atgörvi(s)-maðr *Mand som er begavet med* atgörvi.

Athafna, *v. a., i:* a. sik *lave sig til en Beskæftigelse, I.*

Athafnar-, *see* athöfn.

Athald, *1) eg., hvad der afspærrer Veien, hindrer fra at gaae el. löbe i en el. flere Retninger (f. Ex. et Gjerde, naar man vil faae fat i Faar el. desl.), I.* — *2) ueg., a) (streng) Holden til Arbeide, I.* — *b) Tvang, Selvfornegtelse.*

Athjukan *og* -hjúkran *Forpleining, Pleie.*

Athlátr *Udleen, Spot, Latter.*

Athlœgi (-is, *pl. d. s.*), *n., a)* = athlátr. — *b) Gjenstand for Latter el. Spot:* göra e-n at a. *gjöre Nar ad en.*

Athlœgiligr *som fremkalder Latter.*

Athlœginn, *adj., som gjerne leer ad alt.*

Athuga, *v. a., overveie, eftertænke, skjenke Opmærksomhed.*

Athugall *opmærksom, agtpaagivende.*

Athugi *Betænksomhed, Agtpaagivenhed, Opmærksomhed;* athuga-lauss *uagtsom, uforsigtig.* -leysi, *n., Uagtsomhed, Ubetænksomhed.* -liga, *adv., med Agtpaagivenhed, opmærksomt.* -lítill *lidet agtpaagivende el. opmærksom, ubetænksom.* -samligr, *adj., betænksom, forsigtig;* -liga, *adv.* -samr, *adj., agtpaagivende, betænksom.* -semd, *f., Betænksomhed, Opmærksomhed.* -semi, *f., indecl., d. s.* -verðr *værd at lægge nöie Mærke til; værd at overveies, betænkelig.*

Athvarf, *1) det at slutte sig til en:* göra-em a. *vise en Opmærksomhed, holde sig til Vens med en.* — *2) Tilflugt.*

Athygli *og* -ygli (-is, *pl. d.*), *n., Opmærksomhed, Agtpaagivenhed.*

Athyllask, *v. dep. a., i:* a. e-n *söge ens Venskab.*

Athœfi *og* -œfi, *n., 1) Færd, Adfærd, Opförsel, Handlemaade.* — *2) Syssel, Foretagende.*

Athœfiligr *sömmelig, passende.*

Athöfn, *1) Sysselsættelse, Beskæftigelse, Arbeide.* — *2) Gjerning, Opförsel:* sakir hans tiltekta ok vándrar athafnar *hans slette Opförsel.* — *3) det at gjöre Nar ad en, have en til Bedste (?); jfr nedenfor* athafnar-maðr; athafnar-lauss *som intet foretager sig, uvirksom.* -maðr, *1) virksom, driftig Mand.* — *2) en, som man har til Bedste, Nar.*

Átján, *num. card., atten.*

Átjándi, *num. ord., attende.*

Átjánsessa, *f., Skib med atten Tofter.*

Atkall *Forlangende, Opfordring.*

Atkast *Dadlen, Beskyldning; især i pl.* atköst *Bebreidelser.*

Atkenning, *f., Smag, Fornemmelse, (af noget; jfr d. Kjende), I.*

Atkoma, *see* atkváma.

Atkrepptr, *pa., I, a) som er smallere (sammentrykt, engere) paa visse Steder (f. Ex. om en Bjergklöft).* — *b) indsluttet.*

Atkváma *og* -koma, *a) Tilkomst, Ankomst; Hjemkomst.* — *b) Anfald;* atkomu-maðr *en Fremmed, I.*

Atkvæði, *a) Ord; Udtryk; spec. om Ord, man henvender til en Person.* — *b) spec., Udtryk som have en særegen, overnaturlig Kraft, som Trylleformler, el. lign.; df ogsaa den Kraft som saadanne Udtryk have.* — *c) yttret Mening, især saadan, som indeholder en Afgjörelse el. Bestemmelse; Forskrift; Befaling.* — *d) Udtale.* — *e) Stavelse, I.* — *f) pl., i Sammensætninger, Virk-*

somhed, Indflydelse, Betydning, el. lign.; atkvæða- lauss *uden Betydning.* -lítill *af liden Betydenhed el. Betydning.* -maðr *Mand af Betydenhed el. Indflydelse.* -mikill *som har megen Indflydelse, er meget virksom.*

Atla, *see* ætla.

Atlaga (-lögu, -lögur), *f., Læggen til el. henimod med et Skib; df Angreb tilsös (sjelden tillands);* atlöguflokkr *en Hob Angribere.*

Atlát, *n., Föielighed, Eftergivenhed.*

Atlíðandi (-a, -ar), *m., Skraaning opad, I.*

Atlot, *n. pl., Begegnelse, I.*

Atlæti *Behandling, Medfart, I.*

Atlögu-, *see* atlaga.

Átmatr *tör Mad, fast Föde (modsat* spónamatr*), I.*

Atóma (-u, -ur), *f., den mindste Tidsdeel.*

Atorka *Driftighed, Vindskibelighed, I;* atorku-lauss *uvirksom, uden al Driftighed, I, og fl. lign.*

Atrás *Renden henimod; df Angreb, Anfald.*

Atreið, *a) eg. Riden hentil el. henimod; df Angreb til Hest. — b) Turnering, Dystrenden; jfr* burtreið.

Atrekandi, *m., Driven paa noget, Iver.*

Atrenna, *f., see* atrennulykkja. — *2) Renden henimod, for at bestige, bestorme el. desl., I. — b) ueg., anstrengende Forsög paa at fuldföre, faae færdigt, opnaae:* í einni atrennu *uden at hvile sig, I;* atrennu-lykkja *Lökke i Enden af et Reb, hvorigjennem den anden Ende drages og saaledes kan sammentrækkes, Rendelökke.*

Atrið (-s, *pl. d.*), *nu* atriði (-is, *pl. d. s.*), *n., Hovedpunkt; Hovedord (?), B;* atriðs-klauf *den Eddaiske Benævnelse paa Figuren dialyton (asyntheton); jfr* klauf.

Átroð (-s, *pl. d. s.*), *n., eg. Træden paa, df Overgreb.*

Átroðningr, *a) hyppige og bekostelige Besög af Reisende, I. — b) =* átroð.

Atróðr *Roen til el. henimod; df Angreb tilsös.*

Átrúnaðr, *a) Tro; Tiltro:* vinna, nema átrúnað *vinde, finde Tiltro, blive troet (om et Udsagn). — b) Fortröstning, Tillid.*

Atsamr *som forstyrrer Freden.*

Atseta *Ophold, Opholdssted, Sæde.*

Atseti (-a, -ar), *m., Beboer.*

Atsetr, *n., Opholdssted, Sæde;* atsetrs-staðr = atsetr, *I.*

Atsig, *n., det at være nærforestaaende, overhængende, I.*

Atsjáll, *adj., paaholden, karrig, I.*

Atsjálni, *f. indecl., Paaholdenhed, Karrighed, I.*

Atskilnaðr *Adskillelse.*

Atskot *spydige Ord;* atskots-yrði, *n. pl., d. s., I;* atskota-illr *som bruger spydige, fornærmelige Ord, I.*

Atsókn, *a) Angreb, Anfald. — b) Hjemsögelse. — c) ubehagelig Fornemmelse, stygge Drömme el. Uheld, man tilskriver en Kommendes* fylgja *(see d. O.), I. — d) hyppige Besög af Reisende, I;* atsóknar-maðr *Angriber.*

Atstaða, *eg. Staaen hos, deraf Fölge, Bistand, i:* atstöðu-maðr *Hjelper, Understötter, O.*

Atstoð *Hjelp, Bistand;* atstoðarlauss *uden Hjelp, hjelpelös.* -maðr *en som staaer en bi, Hjelper.*

Atstoða, *v. a., hjelpe, yde Bistand.*

Atstuðning, *f., og* -ingr, *m., Hjelp, Bistand.*

Atsúgr *Tilströmning fra alle Kanter omkring:* göra atsúg at e-m *angribe en i Mængde;* bera (bora) frekan atsúg til ríkja *anvende al sin Magt, hvert Middel til at underkaste sig Riger og Lande.*

Atsvif, *n., a) Anfald (af en Sygdom). — b) Afmagt, Besvimelse.*

Átt *og* ætt (-ar, -ir), *f., 1) Familie, Slægt, Stamme:* af góðum ættum *af god Familie;* ganga í ætt *nedarves; ogsaa: mindes, berömmes af kommende Slægter, E. — b) pl. Slægter, Folk. — 2) Kant, Himmelegn, Verdenshjörne:* ór ýmissum áttum *fra forskjellige Kanter el. Sider;* áttar-auki *Tilvæxt i en Familie, en Families Formerelse.* -mót *(fjernere) Slægtskab;* átta-skipan *Inddeling af Verdenshjörner.* -skipti, *d. s.* -villtr *(eg. uvis om Himmelegnen) forvildet, I;* ættar-blómi *sin Families Pryd.* -bragð, *a) Familielighed. — b) Handling hvorved en viser, at han ikke er nogen Vanslægtning, Familietræk.* -fylgja *en Families Genius el. Fölgeaand.* -gipt, *f., Lykke, Held som fölger en Familie.* -haugr *en Families Gravhöi.* -högg *Drab paa et af en Families (vigtigere) Medlemmer.* -laukr = blómi. -maðr *Slægtning, Paarörende.* -mót *Familielighed.* -nafn *Navn, som tilkommer en ifölge hans Byrd, el. som er almindeligt i en Familie.* -rèttr *Ret, som tilkommer en ifölge hans*

Byrd. -skarð *ubesat Plads i en Familie, Tab af en Slægtning.* -skömm *en, som er sin Families Skjændsel el. Vanære.* -spillir *en, som fornedrer sin Familie, er sin Familie til Fornedrelse.* -stofn *Stamme.* -tal *Slægtregister.* -tala, *d. s.*

Átta, *num. card., otte:* á. tigir *(også* áttatigi, attatíu) *fiirsindstyve.*

Átta, *1 s. impf. ind. af* eiga.

Áttadagr *den ottende Dag (fra en Höitids Begyndelse):* á. jóla; *jfr* átti.

Áttandi *og* -undi, *num. ord., ottende; jfr* átti.

Áttatigi, *see* átta.

Áttatíu, *see* átta.

Áttatugasti, *num. ord., fiirsindstyvende.*

Attaumr, *see* aktaumr.

Áttbogi *og* ættbogi *Afkom, Slægt, Slægtrække.*

Áttfalda, *v. a., gjöre ottefoldig, I.*

Áttfaldr, -föld, -falt, *adj., ottefoldig, I.*

Áttfeðmingr, *noget som er otte Favne, især i Omkreds.*

Áttgóðr *og* ættgóðr *ætgod, af fornem Byrd.*

Áttgöfigr *og* ættgöfigr *af anseet, fornem Slægt.*

Átthagi *og* ætthagi *Hjemstavn, Födeegn.*

Átthyrndr, *a) som har otte Hjörner. — b) cubisk:* átthyrnd tala.

Átti, *num. ord., ottende:* á. dagr = áttadagr, *see d. O.*

Attjörð *og* ættjörð *Land hvor man har sin Æt, Fædreland.*

Áttland *og* ættland = áttjörð.

Áttleifð *og* ættleifð, *f., Fædrenearv; spec. Arveland.*

Áttleggr *og* ættleggr *Slægtlinie.*

Áttleri *og* ættleri (-a, -ar), *m., Vanslægtning.*

Áttrœðr, *adj., som bestaaer af fiirsindstyve, fiirsindstyve Aar gammel.*

Áttstórr *og* ættstórr *af fornem Byrd, af en mægtig Familie.*

Áttstuðill, -ull *og* ættstuðill, -ull *sin Families Stötte. — b)* = áttleggr, *E.*

Attú *for* at þú.

Áttundi, *see* áttandi.

Áttungr (-s, -ar), *m., en Ottendedeel.*

Áttungr (-s, -ar), *m., Slægtning; i pl.* áttungar *Forfædre.*

Áttvísi *og* ættvísi, *f. indecl., genealogiske Kundskaber.*

Áttæringr (-s, -ar), *m., Baad med otte Aarer.*

Áttærr, *adj., med otte Aarer.*

Attönn *Huggetand,* = vígtönn.

Átvagl *Slughals, I.*

Atveizla *Hjælp, Bistand, Medvirkning.*

Atverknaðr *m., Omsorg, Bestræbelse.*

Atvígi, *n., Angreb, Anfald.*

Atvik, *eg., Bevægelse henimod, df a) Anfald, Angreb. — b) ledsagende Omstændighed. — c) pl., Fremgangsmaade, Fremtræden:* tjá sik vel í hótum ok atvikum *vise sig artig i Omgang og Opförsel, B.*

Atvikask (-aðisk, -azk), *v. pass., hænde, forefalde, foregaae, I.*

Atvinna, *f., a) Livsophold, Underhold. — b) Arbeide, hvorved man ernærer sig, Levebröd;* atvinnu-lauss *som er uden Arbeide el. Levebröd.*

Atvist *Tilstedeværelse, Nærværelse; spec. ved en Kamp, Affaire, Deeltagelse deri;* atvistar-maðr *en som er nærværende, Öienvidne; Deeltager; Drabsmand:* vera a. at e-m *aflive, dræbe, O.*

Atygli, *see* athygli.

Átylla (-u, -ur), *f., svag Grund, Skingrund (af* á *og* tylla, *see d. O.; jfr i Dansk hænge sin Hat paa noget), I.*

Átyrða, *v. a., tiltale haardt, skjende paa, I.*

Átyrði, *n. pl., fornærmelige Ord, Skjeldsord.*

Atþreyttr *tvungen, dreven til (ved gjentagne Fornærmelser).*

Atœfi, *see* athœfi.

Au-, *et negt. Præfix; jfr* auvirða.

Auð-, *et Præfix, betegner a) ikke vanskelig, let (jfr* auðfenginn). — *b) sildigere brugt for* au- *(jfr* auvirða).

auð (-s, *pl. d. s.), n., öde, ubeboet Egn el. Sted.*

Auða (-u, -ur), *f., Ödelæggelse.*

Auðbeðinn, *pa., som let lader sig bevæge ved Bönner, strax villig til.*

Auðbeygðr, *pa., let at böie, B.*

Auðbrotinn, *pa., let at brække, skjör, B.*

Auðeggjaðr, *pa., som let giver efter for Tilskyndelser.*

Auðfenginn, *pa., let at faae.*

Audfengr, *adj.,* = auðfenginn.

Auðfundinn, *pa., a) let at finde el. opdage. — b) let at forstaae el. mærke.*

Auðfyndr, *adj.,* = auðfunðinn; *n. s., subst.,* e-m er eigi auðfynt *en har Vanskelighed ved at hitte paa noget (hvor Talen er om at digte et Vers).*

Auðga (-aða, -at), *v. a.*, *berige, gjöre rig;* auðgask, *pass.*, *blive rig.*
Auðgengr, *adj.*, *let at gaae over.*
Auðginntr, *pa.*, *let at bedrage, narre.*
Auðgætiligr, *adj.*, = auðgætligr *a.*
Auðgætligr, *adj.*, *a) let at bringe tilveie.* — *b) ringe, ussel:* þú kallar Þór auðgætligan ok vanmeginn.
Auðgættr *let at blive var, tage sig i Agt for.*
Auðgörr, *pa.*, *let at gjöre, let.*
Auðheyrðr, *pa.*, *let at höre, tydelig.*
Auðigr *og* -ugr, *adj.*, *rig, formuende.*
Auðit, *n.*, *bestemt, forundt el. skjenket af Skjebnen:* láta fram fara, sem a. er *lade Skjebnen raade, lade det gaae som Gud vil;* bíða auðins *vente paa Skjebnens Afgjörelse;* hafa þeir gagn, er a. er *i hvis Lod det falder;* e-m verðr e-s (e-t) a. *en oplever noget, det möder ham som tilskikket af Skjebnen; noget lykkes en; jfr* afauðit.
Auðkenndr, *pa.*, *let kjendelig.*
Auðkenning *Kjendetegn, Kjendemærke.*
Auðkeyptr, *pa.*, *let at faae tilkjöbs, at bekomme.*
Auðkumall, *adj.*, *a) eg., som let saares.* — *b) som let kan paavirkes, er meget modtagelig for Indtryk; ömfindtlig, fölsom.*
Auðkveðinn, *pa.*, *let sagt.*
Auðkvisi, *see* aukvisi.
Auðkvæðr, *adj.*, *let at tale til, omgængelig, föielig.*
Auðkýfingr (-s, -ar), *m.*, *Rigmand.*
Auðkörinn, *pa.*, *let at vælge.*
Auðlagðr *adj.*, = auðigr; *jfr* auðlegð.
Auðlátinn, *pa.*, *a) vel lidt, afholdt.* — *b) som let lemper sig, giver efter, venlig, omgængelig.*
Auðlegð (-ar, -ir), *f.*, *Rigdom; jfr* auðlagðr.
Auðleikinn, *pa.*, *let at gjöre el. udföre.*
Auðligr, *adj.*, *af et tomt el. öde Udseende; jfr* úauðligr.
Auðligr, *adj.*, *lykkelig, E.*
Auðmaðr *Rigmand.*
Auðmildr *gavmild.*
Auðmjúkligr, *adj.*, *ydmyg, beskeden.* -liga, *adv.*
Auðmjúkr *ydmyg, beskeden.*
Auðmjúkt, *see* auðmýkt.
Auðmunaðr, *pa.*, *let at huske.*
Auðmýkt (*ogsaa* auðmjúkt) *Ydmyghed, Beskedenhed.*
Auðn (-ar, -ir), *f.*, *1) den Tilstand at være öde, öde Tilstand:* liggja í a. *være forladt el. ubeboet;* leggja í a. *ödelægge (som et Land).* — *b) Ödelæggelse:* a. borgarinnar (Tróju) *Stadens Ödelæggelse.* — *c) öde, ubeboet Sted el. Egn, Örken.* — *2) Blottelse for Midler, Armod:* ef þar berr a. *hvis det bekræftes at der var Uformuenhed;* auðnar-maðr *fattig Mand.* -óðal *forladt, ubeboet Eiendom;* auðnahús *Huus el. Bygning som bliver opfört paa et ubeboet Sted.*
Auðna (-u, *uden pl.*), *Skjebne, Tilskikkelse.* — *b) Held, Lykke;* auðnulauss *som ingen Lykke har med sig, uheldig.* -leysi, *n.*, *Mangel paa Lykke el. Held.* -maðr *lykkelig, heldig Mand.* -samligr, *adj.*, *heldig.*
Auðna (-aða, -at), *v. n.*, *impers.*, *blive tilskikket af Skjebnen, falde i ens Lod;* auðnask, *pass.*, *d. s.*
Auðnuminn, *pa.*, = auðnæmr, *I.*
Auðnæmiligr, *adj.*, = auðnæmr.
Auðnæmr, *adj.*, *let at nemme el. lære.*
Auðprófaðr, *pa.*, *let at undersöge el. pröve.*
Auðr (-s *og* -ar, *uden pl.*), *m.*, *Formue, Rigdom:* a. fjár *Overflödighed af Gods.*
Auðr, *adj.*, *a) tom, öde, ubeboet.* — *b) som mangler, er uden:* a. at e-u.
Auðráð, *n. pl.*, = auðræði.
Auðráðinn, *pa.*, *let at raade el. löse.*
Auðráðr, *adj*, *föielig.*
Auðræði (-is, *pl. d. s.*), *n.*, *Formue, Rigdom.*
Auðsagðr, *pa.*, *let at sige, let sagt.*
Auðsèðr *og* -sènn, *pa.*, *let at see, öiensynlig.*
Auðskeptr, *pa.*, *som let forsynes med et Skaft.*
Auðskilinn, *pa.*, *let at forstaae, I.*
Auðskilligr, *adj.*, *let at skjelne, forstaae.*
Auðskœðr, *adj.*, *som let saares, fölsom, ömtfölende.*
Auðskœfr *el.* -skœfðr, *pa.*, *let at skave, jfr E.*
Auðsnúinn, *pa.*, *let at vende el. dreie.*
Auðsóktr, *see* auðsóttr.
Auðsóttligr, *adj.*, *let at udvirke el. opnaae.*
Auðsóttr (*for* -sóktr, *som ogsaa findes*), *pa.*, = auðsóttligr. — *b) let at vinde, indtage, etc.*
Auðsveipni, *f. indecl.*, *Föielighed, Eftergivenhed, I.*
Auðsveipr, *adj.*, *föielig, eftergivende.*
Auðsýna, *v. a.*, *vise, bevise, udvise, lægge for Dagen.*
Auðsýniligr, *tydelig, klar.* -liga, *adj.*

AUÐSÝNING (-ar, -ar), *f., det at vise, udvise, lægge for Dagen. — b) Fremstilling.*

AUÐSÝNN, *adj., tydelig, klar, indlysende.*

AUÐSÆLIGR, *adj.,* = auðsýnn.

AUÐSÆR, *adj., öiensynlig, indlysende.*

AUÐTAMINN, *pa., let at tæmme, I.*

AUÐTRÚA, *adj., lettroende.*

AUÐTRYGGI, *f. indecl., Lettroenhed; Troskyldighed.*

AUÐTRYGGR *lettroende; troskyldig.*

AUÐUGR, *see* auðigr.

AUÐVÁN *Haab om, Udsigt til Formue, el. Fordeel.*

AUÐVANDR *(contr. for* vaniðr), *pa., let at vænne.*

AUÐVELDA (-aða, -at), *v. a., forestille, fremstille som let gjörligt el. udförligt.*

AUÐVELDI, *f. indecl., Lethed, hvad der ikke koster Möie:* með a. *med Lethed.*

AUÐVELDLIGR *og* -VELLIGR, *adj., a) som ikke koster Möie, let. — b) föielig.* -liga, *adv., let. — b) med det gode, velvilligen.*

AUÐVELDR, *adj., ikke vanskelig, let. — 2) föielig, let at overtale.*

AUÐVELLIGR, *see* auðveldligr.

AUÐVIRÐ-, *see* auvirð-.

AUÐVITAÐR, *pa., let at begribe, öiensynlig.*

AUÐÞRIFLIGR *(vistnok for* auþrifligr, = úþrifligr; *jfr* auvirði), *adj., umandig af Udseende, lille af Væxt.*

AUÐŒFI, *n. pl., stor Formue, Rigdomme.*

AUFÚS-, *see* áfús-.

AUGA (-a, -u), *n., Öie:* koma a. á *faae Öie paa, I;* leiða e-n augum *see paa, mönstre med Öinene. — Talem.:* berja augum í e-t *finde Betænkelighed ved;* e-m vex e-t í augu *noget bliver stort i ens Öine, en tör ikke indlade sig derpaa, lader sig forknytte deraf;* e-m bítr í augu, at, *see* bíta *I, B, 2, c. — Ueg., om det indre Syn; jfr* hugsunaraugu. — *3) hvad der har mere el. mindre Lighed med et Öie; saaledes om Öiet paa en Kværn el. Öxe, Öine (Prikker) paa en Tærning, el. desl., Vandpyt (især rundagtig) i en Mose; jfr* hafsauga; auga-bragð, *a) Öiekast, Blik. — b) noget der drager Folks Blikke til sig, vækker Folks Opmærksomhed, Forundring, Spot:* verða at augabragði *staae til Spot for alles Öine. — c) et Öieblik.* -brún *Öienbryn, I.* -gjöf *det at skjenke, ikke beröve en hans ene Öie.* -karl *Hofteskaal:* ganga ór augakörlunum *faae Hofterne af Led.* -staðr *Öiets, Synets Gjenstand:* hafa augastað á *holde Öie med, I.* -steinn *Öiesteen;* augna-bragð *Blik, Öiekast; skarpt, hurtigt Blik:* þetta er mikit a. *dette er stor Skarpsynethed.* -fagr *som har smukke Öine.* -fró *en Urt (Öientröst, euphrasia officinalis), I.* -gaman *hvad der fryder Öiet, Öienlyst.* -hár *Öienhaar.* -karl = auga-karl. -krókr *Öiekrog, I.* -lag *Öinenes Stilling og Udseende; Blik, Öiekast.* -lok *Öielaag, I.* -mein *Öiensygdom.* -ráð *Öinenes Udseende, forsaavidt de tolke Sindets Beskaffenhed, I.* -skot *Öiekast, Öiemaal,* = sjónhending: at augnaskoti skal óðlum skipta *efter Öiemaal. — b) spec. vildt Öiekast.* -staðr *Öiehule.* -steinn = augasteinn. -sveinn *en, som leder, ledsager en blind Person.* -tillit, *n., Blik, Öiekast, I.* -tópt *Öiehule, I.* -veiki *Öiensygdom, Öiensvaghed, I.* -verkr *Öiensmerte.* -vik, *n., Öiekrog, B.*

AUGDAPR *svagsynet, I.*

AUGDEPRA (-u, -ur), *f., Svagsynethed, B.*

AUGLIT *Aasyn:* í augliti e-s *under ens Öine, i ens Nærværelse.*

AUGLJÓS *Öiesyn, Syn:* koma í a. *komme tilsyne.*

AUGLJÓSLIGR, *adj., öiensynlig, tydelig, indlysende.* -liga, *adv.*

AUGLJÓSS *tydelig, klar, indlysende.*

AUGLÝSA, *v. a., bekjendtgjöre, forkynde, I.*

AUGLÝSING *Bekjendtgjörelse, I.*

AUGNDAPR = augdapr, *I.*

AUGNDEPRA (-u, -ur), *f.,* = augdepra, *I.*

AUGSJÁNDI *og* -SJÓNDI, *pa., som seer paa, er tilstede ved:* at augsjánda e-m *i ens Paasyn.*

AUGNSÚRR *suuröiet.*

AUGSÝN *Paasyn:* kom þú aldregi í a. mér *kom ikke meer for mine Öine.*

AUGSÝNA, *v. a., vise, udvise, bevise.*

AUGSÝNILIGR, *adj., öiensynlig.* -liga, *adv.*

AUK, *adv., foruden; desuden:* at a. *desuden;* a. heldr *end sige, langt mindre, I.*

AUK, *conj., see* ok.

AUKA (eyk, jók-jukum, aukit, *ogsaa* -aða, -at)., *v. a., a) forstörre ved Tilsætning, gjöre större, öge;* a. e-t saman *öge noget sammen, sammenföie noget. — b) foröge, formere, tilföie, lægge til:* a. veizlu *gjöre et Gilde endnu prægtigere, beværte med endnu större Rund-*

haandethed. — A. ætt sína *formere sin Slægt.* — *c) overdrive.* — *d)* a. e-u á *el.* við *tilföie, lægge til; impers.:* jók nú miklu á. *nu lagdes meget til (nu forögedes höiligen hans Betænkelighed).* — *2)* aukask, *pass., foröges, formeres, forstörres.* — *3)* aukandi, *part., voxende, tiltagende:* aukanda ferr um e-t *noget er i Tiltagen, bliver större og större. 4)* aukinn *og* aukaðr, *p. pr., a) foröget, overdreven.* — *b) mere end:* aukit hundrað manna *over hundrede Mennesker.*

Aukan (-ar, -ir), *f., Formerelse, Forögelse.*

Auki (-a, -ar), *m., a) Tillæg; Tilvæxt, Formerelse, Forögelse.* — *b) Afkom.* — *c) Sæd, jfr* hvalsauki. — *d)* færask í alla auka (afls síns) *samle alle sine Kræfter;* auka-dagr *overskydende Dag, Dag som bliver tilovers; Skuddag.* -nafn, *a) tilsat Navn, Tilnavn.* — *b) Ögenavn, Spottenavn.* -smíði, *n., noget som er overflödigt.* -tekinn, *pa., i:* aukatekit orð *fornærmeligt Ord (altid brugt med et Negtelsesord), I.* -tungl *indskudt Maane (ved Skudaar).* -verk *Arbeide, som udföres i Fritimer.* -vika *Uge, som bestaaer af 7 Skuddage.*

Aukinn, *see* auka *4.*

Auknafn *Tilnavn.*

Auknefna, *v. a., give Tilnavn.*

Auknefni (-is, *pl. d. s.), n., a)* = auknafn. — *b) Ögenavn, Spottenavn.*

Aukning (-ar, -ar), *f., Forögelse, Formerelse.*

Aukvisi (-a, -ar; *af* auk *og* vesa=vera; *Formerne* auðkvisi *og* örkvisi *ere at betragte som Forvanskninger heraf; den sidste er den nu brugelige, og bet. en ömfindtlig Person, som ingenting taaler, omtrent som Kujon i Dansk undertiden i daglig Tale), m., eg., en som er ligesom indskudt i en Familie el. er ligesom tilovers i samme; df Vanslægtning:* einn er a. ættar hverrar *(Ordspr.) i hver Familie findes der en Vanslægtning.*

Aulandi, *usikkert Ord, i Ordsproget:* illt er þeim er a. er alinn; *opfattet som et Subst. m., synes det at betyde: en som er födt i, hörer til et usselt, ringeagtet Land (jfr* auvirði*), altsaa: ulykkelig er den, som etc. (el.* á úlandi = erlendis?).

Aumhjartaðr, *adj., ömhjertet, medlidende.*

Aumingi (-ja, -jar), *m., Stakkel, elendig Person.*

Aumka (-aða, -at), *v. a., 1) ynke, beklage:* a. sik *klage, jamre sig;* aumkask, *dep. n.,* a. yfir e-n *forbarme sig over en.*

Aumkan *og* -un (-ar, -ir), *Jamren, Veklage; Medynk, Beklagelse;* aumkunar-ligr, *adj., ynkelig, ynkværdig, I.* -verðr *ynkværdig, elendig, I.*

Aumleikr (-s, -ar) *og* -leiki (-a, -ar), *m., Usselhed, Elendighed.*

Aumligr, *adj., elendig, beklagelig, ynkværdig.* -liga, *adv.*

Aumr, *adj., ussel, elendig.*

Aumstaddr, *i ynkelig Stilling, ynkværdig.*

Áunninn, *pa., el. som to Ord,* á unninn *(p. pr. af* vinna*) i:* áunnin verk = áverkar; *see* áverki.

Aurar, *see* eyrir.

Aurbleyta *leret og sandet Dynd, I.*

Aurborð *anden Planke fra Kjölen (i et Fartöi),*

Aurbotn *leret og dyndet Bund, I.*

Aurfalr *Jernspids el. Pig i Enden af et Spydskaft som man vendte nedad, naar man stöttede sig til Spydet.*

Aurlendr, *adj., med stenig Grund, I.*

Aurmikill *fuld af leret Dynd, I,*

Aurr (-s, -ar), *m., a) Sandgrund, stenet Grund.* — *b) Dynd som bestaaer af Leer og Sand.*

Aurriði, *see* örriði.

Aurskór *Hestesko,* = skeifa, *see d. O.*

Aurskriða *Jordskred.*

Aurslá *en af Bjelkerne under Gulvet i en Bygning, især den under Dörpanelet, I.*

Ausa (-u, -ur), *f., Öse, Slöv.*

Ausa (eys, jós -jósum *og* jusum, ausit), *v. a., öse, m. dat. (om det der öses) og acc. (især om det med Hensyn til hvilket Ösningen foregaaer), 1) eg, a) öse.* — *b)* a. bát, skip *öse, opöse, pompe.* — *c)* a. e-n vatni *öse Vand over, bestænke med Vand (saavel om den hedenske Skik, som om Daaben).* — *d) öse, kaste:* a. e-n eldi *kaste brændende Ting paa, over en;* þeir hlóðu síðan at grjóti ok jósu moldu at *kastede Jord paa (til).* — A. e-n moldu *begrave, I.* — *e) abs., om Heste, slaae bagud.* — *2) ueg., a)* a. fé út *öse Penge ud.* — *b) udöse (Bebreidelser, forhaanende Ord el. desl.); jfr* áaustr. — *B)* ausask, *recipr. i:* ausask sauri á *kaste Skarn paa hinanden, hverandre, ueg.: udskjelde hinanden, hverandre.*

Ausker = austrsker.

Ausli, *see* auvisli.

Austan, *adv., östenfra, fra Östen;* fyrir a. *(som præp. m. acc.) östen for.*

AUSTANFERÐ *Reise östenfra.*

AUTSANFJARÐAR, *adv., paa den östlige Side af en Fjord (el. ogsaa i to Ord* austan fjarðar).

AUSTANGOLA *östlig Kuling.*

AUSTANKOMA, *see* austankváma.

AUSTANKVÁMA *og* -KOMA *Kommen, Tilbagekomst östenfra.*

AUSTANMEGIN, *adv., paa den östlige Side, I.*

AUSTANVEÐR *östlig Vind el. Storm.*

AUSTANVERÐR, *adj., östlig, som ligger mod Ost.*

AUSTANVINDR *Östenvind.*

AUSTARLA *contr. for* austarliga, *adv., östlig, i de östlige Lande, i Östen, spec., i Landene paa den östlige Side af Östersöen, R; compar.* austarlar, *længere mod Öst, R.*

AUSTARLIGR, *adj., östlig.* -liga, *adv., jfr* austarla.

AUSTASTR, *see* eystri.

AUSTFIRÐINGAR, *m. pl., Beboerne af den östlige Kant (Östfjerdingen af Island);* Austfirðinga-fjórðungr *Östfjerdingen af Island.*

AUSTFIRÐIR, *m. pl., den östlige Kant af Island, Östfjordene, Östfjerdingen.*

AUSTFIRZKR, *adj., som er fra, hörer hjemme i* Austfirðir.

AUSTFÖR = austrför.

AUSTKER = austrsker.

AUSTLÆGR, *adj., (om Vindens Retning), östlig.*

AUSTMAÐR *Östmand (saaledes kaldtes i Island en Nordmand, i Norge en Svensker).*

AUSTMÁL = austrmál.

AUSTR (-rar *og* -rs, *pl.* -rar), *m., a) Pompen, Ösen. — b) Vand som kommer ind i et Skib, Pompevand;* austrar- *og* austrs-ker *Ösekar, Bötte til at öse et Skib med.*

AUSTR, (-rs, *uden pl.), n., den östlige Himmelegn, Öst. — b) adv., mod Öst, i Öst.*

AUSTRÁLFA, *see* austrhálfa.

AUSTRÁTT *og* -ÆTT = austr *a.*

AUSTRBITI *Tværbjælke ved Öserummet i et Fartöi.*

AUSTRFÖR *Reise mod Öst.*

AUSTRHÁLFA *og* -ÁLFA, *f., Asien.*

AUSTRLIGR, *adj., som ligger östlig.*

AUSTRLÖND, *n. pl, de östlige Lande, Orienten, Asien.*

AUSTRMÁL *Tid til at pompe.*

AUSTROKA (-aða, -at), *v. a., öse ud, öde:* a. fé = ausa út fé, *see* ausa 2, *a.*

AUSTRRÍKI, *n. pl., a)* = Austrvegr. — *b) Österled; forekommer ogsaa (n. sing.) som Navn paa et særskilt Land sönden for* Hólmgarðr *(see d. O.), altsaa om en Deel af det sydlige Rusland. — c) Orienten, Österlandene.*

AUSTRRÚM *Öserum (i et Fartöi).*

AUSTRTROG *Ösekar; jfr* austrsker.

AUSTRVEGR, *a) den östlige Himmelegn, Öst. — b) Landene ved, især sönden og östen for Östersöen (fra Meklenborg og heelt op til det Hvide Hav);* austrvegs-konúngar *de hellige 3 Konger, de vise fra Östen,* -maðr *en fra el. Beboer af* Austrvegr, *b.*

AUSTRVÍKING *Vikingstog til* Austrvegr *b.*

AUSTRŒNA (-u,-ur), *f., östlig Luftning.*

AUSTRŒNN, *adj., som hörer til, kommer fra Östen, a) om Vindens Retning, östlig. — b) i Norge, som hörer til, kommer fra Landene ved Östersöen (jfr* austrvegr *b), i Island, som kommer fra Norge, norsk:* a. viðr *norsk Tömmer.*

AUSTSKOTA (-u, -ur), *f., Ösekar; jfr* austrsker.

AUVIRÐ (-s, *pl. d. s.) og* -VIRÐI (-is, *pl. d. s.), senere* auðvirð *og* -i, *n., 1) slet, lumpent Menneske. — 2) Skade, Afbræk;* auvirðs- *el.* auvirðis-maðr = auvirð *1.* -skapr, *m., Slethed, Nedrighed.*

AUVIRÐA, *senere* auðvirða, *v. a., nedværdige, fornedre, vanære;* auvirðask, *refl., nedværdige, fornedre sig, tee sig paa en uværdig Maade.*

AUVIRÐILIGR, *senere* auðvirðiligr *adj.,* = auvirðligr.

AUVIRÐLIGR, *adj., foragtelig, nedrig, lumpen.* -liga, *adv.*

AUVIRÐR, *sildigere* auðvirðr, *adj.,* = auvirðligr.

AUVISLI *el.* ÖVISLI, AUSLI *el.* ÖSLI *og* USLI (-a, -ar), *m., Skade, Tab; Ödelæggelse,* með eldi ok usla, *jfr med Ild og Sværd;:* auvisla-bót *Skadeserstatning;* ausla- *el.* usla-gjald *Mulct, Böde, for tilföiet Skade el. Tab.*

ÁVALLT *(for* of allt), *adv., bestandig, stedse.*

ÁVALR, *adj., rundagtig, halvrund, I.*

ÁVANI *usömmelig Vane, Uskik, Unode, I.*

ÁVANT, *n. adj., i:* e-s er á. *noget, mangler, savnes.*

ÁVARÐR, ávörð, ávart, *adj., kjær, yndet.*

ÁVARP, *n., 1) hvad man slutter sig til, Gisning. — 2) Tiltale;* ávarpsgóðr, *god at tale med, B.*

ÁVARPA, *v. a., tiltale.*

ÁVAXTA (-aða, -at), *v. a., gjöre frugtbringende.*

ÁVAXTAN- *og* -VÖXTUN (-ar, -ir) *det at gjöre frugtbringende.*
ÁVAXTLAUSS *ufrugtbar.*
ÁVAXTSAMLIGR, *adj.*, = ávaxtsamr.
ÁVAXTSAMR, *adj.*, *frugtbar, frugtbringende.*
ÁVEÐRA, *adj.*, *som vender mod, er udsat for Vinden, B.*
ÁVEÐRASAMR, *adj.*, *udsat for hyppige Storme, I.*
ÁVEÐRS, *adv.*, *op i Vinden, til den Side, som Vinden kommer fra, I.*
ÁVERKI, *m.*, *Beskadigelse, især Saar:* sæta áverkum við e-n *söge at tilföie en Saar. — b) Sag som angaaer en* áverki: búa áverka til þings; áverkabót *Bod som erlægges for tilföiet* áverki. -drep, *Hug el. Slag hvorved en bliver saaret.* -maðr *den som tilföier en* áverki. -mál *Sag om tilföiet* áverki.
ÁVIÐRIS, *adv.*, = áveðrs.
ÁVINNINGR *Vinding, Fordeel.*
ÁVINNT, *n. adj.*, *subst.*, *i:* þá mun ávinnt um söxin *da vil man kunne gjöre et Angreb der med Fordeel.*
ÁVIRÐING (-ar, -ar), *f.*, *Forseelse, I, (af* á *og* virða = verða, *ifölge Udtr.:* e-m verðr á *en forseer sig).*
ÁVÍSAN (-ar, -ir), *f.*, *Anviisning.*
ÁVÍT (-s., *pl. d. s.) og* ÁVÍTA (-u, -ur), *(oftest i pl.* ávítur), *f.*, *Irettesættelse, Bebreidelse;* ávíta-lauss *fri for Irettesættelse, uden at fortjene Bebreidelse.* -verðr *som fortjener Irettesættelse el. Bebreidelse;* ávítu-verðr = ávítaverðr.
ÁVÍTA (-aða -at), *v. a.*, *irettesætte, skjende paa.*
ÁVITA, *adj.*, *i.:* verða á. e-s *faae Nys om noget, faae noget at vide.*
ÁVITALL, *og* -ULL, *adj.*, *som har Anelse, er vidende om noget.*

ÁVÍTSAMLIGR, *adj.*, *a) irettesættende, bebreidende. — b) som fortjener Dadel el. Irettesættelse.*
ÁVÍTSAMR, *adj.*, = ávítsamligr *a.*
ÁVITULL, *see* ávitall.
ÁVÍTUR, *see* ávít.
ÁVÆNI (-is., *pl. d. s.), n., Formodning; Rimelighed.*
ÁVÖXTR, *Frugt, Afgröde. — b) Profit;* ávaxtar- samr, *adj.*, *frugtbar.* ávaxta-lauss *ufrugtbar; som intet giver af sig.*
AX *(pl.* öx), *n.*, *Ax.*
AXAR, *see* öx.
AXHELMA (-u, -ur), *f.*, *Straaet med Axet.*
AXLA (-aða, -at), *v. a.*, *löfte (noget op) paa Skuldrene.*
AXLAR-, *see* öxl.
AXLBYRÐR, *Byrde man bærer paa Skuldrene.*
AXLHÁR *som naaer op til Skuldrene, skulderhöi.*
AXALL, *see* öxull.
ÁÞEKKR, *adj.*, *lignende.*
ÁÞÈTT (-ar, -ir), *f.*, *og* ÁÞÈTTI (-is, *pl. d. s.), n., Fornærmelse;* áþèttar-orð, *n. pl., etc. fornærmende Ord, verbale Injurier;* áþèttis-orð, *n. pl.*, = áþèttarorð.
ÁÞJÁ, *v. a.*, *undertrykke, kue, gjöre til Træl.*
ÁÞJÁN, *f.*, *Underkuen, Ufrihed, Trældom;* áþjánar-ok *Trældomsaag.*
AÞOKKAÐR, *adj.*, = áþekkr, *E.*
ÁÞREIFAN (-ar, -ir), *f.*, *Fölen paa, Befölelse.*
ÁÞRIF *det at röre ved, tage fat paa.*
ÁÞRÆTNI *Kiv, Trætte.*
ÁÞYNGD, *hvad der er til Byrde el. Besvær; Paalæg af Skatter el. Byrder.*

B.

B, *det andet Bogstav i Alphabetet, kaldes paa Islandsk* bje. *Det udtales som dansk b.*
BAÐ (-s, böð), *n.*, *Baden, Bad.*
BAÐ *1 og 3 s. impf. ind. af* biðja.
BAÐA (-aða, -at), v. a., *1) bade;* b. sik *bade sig, tage et Bad. — 2) nu ogsaa m. dat., bevæge (ligesom ved Svömmebevægelser) let og hurtig frem og tilbage i Luften, i Udtryk som:* b. vængjum *slaae med Vingerne;* b. bæði höndum ok fótum *sprælle med Hænder og Födder. — 3) abs. el. som v. n.*, b. í rósum *gaae paa Roser, I. — B)* baðask, *refl., bade sig.*
BÁÐAR, *see* báðir.
BAÐHÚS *Badehuus.*
BÁÐIR, báðar, bæði (*g.* beggja *for alle Kjön; dog findes* báðra *for Hankjönnet), adj., begge;* báðum megin *(ogsaa*

som eet Ord báðumegin) *til, paa begge Sider;* beggja megin *el.* vegna (*ogsaa som eet Ord* beggjamegin, beggjavegna) = báðum megin.

Baðkápa *Kappe, som man bruger, naar man gaaer i Bad.*

Baðmr (-s, -ar), *m., Træ, Green paa et Træ (poet.; jfr. Bom- i Bomuld).*

Báðra, *see* báðir.

Baðstufa, -stofa *Badstue;* baðstofugluggr *Vindue paa en Badstue.* -reykr *Badstuerög.*

Báðumegin, *see u.* báðir.

Baga (bögu, bögur), *f., I., 1) et (med Hensyn til Form og Indhold simpelt) Vers. — 2) noget som er forkeert el. fordreiet;* böguligr, *adj., forkeert, vrang, fordreiet, klodset, I.* -mæli, *n., fordreiet, forkeert Ord el. Udtryk, I.* -mæltr, *adj., som i Talen fordreier Ord el. Udtryk, I.*

Baga (-i, -ða, -t), *v. a. og n.,* = bægja, *hindre — Nu siges altid* (e-m) bagar, -aði (e-t), *el.* baggar, *som vistnok er det samme Ord, ifölge Udtalen med dobbelt* g *for eet.*

Bagall (-s, -lar), *m., Bispestav; jfr.* stafr.

Bágborinn, *pa., besværlig, haard, trykkende (oprindelig* = borinn í bág *baaren hen til, d. e. paakommen til Hinder el. Besvær, besværlig), I.*

Bagga, *see* baga (*v.*).

Baggi (a-, -ar), *m., Bylt, Bundt, Byrde.*

Bagi (-a, -ar), *Besvær, Uleilighed, Tab, Afbræk, I; i Poesie Modstander; jfr E.*

Bági, *see* bágr (*m.*).

Bágindi, *n. pl., vanskelige, trykkende Omstændigheder, I.*

Bágleikr (-s, -ar), *m., Vanskelighed, Möie, Besværlighed.*

Bágligr, *adj., vanskelig, besværlig, trykkende, I.*

Báglyndr *som har et stridigt Gemyt.*

Bágr (-s, -ar) *og* bági (-a, -ar), *m., Vanskelighed, Besværlighed, Hindring:* ríða í bága, *eg. ride saaledes, at Hestene komme til at stöde sammen, saa at den ene maa sagtne sit Löb el. vige til Siden, df ueg. reise, forvolde Hindringer, Vanskeligheder, I;* fór í bág með þeim *de kom op at trættes, bleve uenige;* brjóta bág við e-n *el.* í móti e-m *sætte sig op imod, modstaae, kæmpe imod en;* færa mál ór bága *bilægge en Sag.*

Bágr, *adj., vanskelig, besværlig, trykkende;* eiga bágt með *have ondt ved el. Vanskelighed med.*

Bágráðr, *adj., som ugjerne modtager Raad el. lader sig raade af andre.*

Bágrækr, *adj., vanskelig at drive.*

Bak (-s, bök), *n., 1) Bag, Ryg:* hafa, bera e-t á baki (sèr) *bære noget paa Ryggen;* leggja líma á b. e-m *hudstryge;* hlaupa, stökkva á b., af baki *springe op paa, af Hesten — Talem.:* bera sök á baki; hafa mörg ár á baki *være til Aarene;* leggja bleyðiorð á b. e-m, *see* bleyðiorð. — 2) *Bagen paa Haanden, i:* handarbak. — 3) *Bagside:* á húsa, fjalla baki *bag ved Husene, Fjeldene. Ueg.:* ganga á b. orða sinna *gaae fra, bryde sit Ord, I. — 4) Ryg (i et Klædningsstykke, paa en Stol, el. desl.), I. — 5) Fjæl el. Bord, som kun er savet paa den ene Side, det först afsavede Bord af et Træ, I. — B) forbundet med præpp.* (á, at, í) *bruges det: 1) som præp. m. dat., a) i Stedsforhold:* á bak, at baki e-m *bag paa, bagved. — b) i Tidsf., efter:* at baki jólum *efter Juul. — c, ueg.:* ganga á b. e-u *gaae fra, bryde (et Löfte, Contract el. lign.). — 2) som adv., a) i stedlig Bet.:* at baki *bagved;* í bak ok fyrir *for og bag. — b) ueg.:* brjóta e-t á b. (aptr) *bryde, overtræde, tilintetgjöre.*

Baka (-aða, -at), *v. a., 1) varme, hede, ophede;* b. sik *varme sig ved Ilden. — 2) bage (Bröd). — b) ueg., i:* b. e-m e-t *(ligesom tillave noget for en ved Bagning, d. e.) forvolde en noget, I.*

Bakaðr, *see i* söðulbakaðr.

Bakari (-a, -ar), *m., Bager;* bakara-meistari *Overbager.* -ofn *Bagerovn, I.*

Bakbit *Bagtalelse, Bagvaskelse, I.*

Bakbíta, *v. a., bagtale, bagvaske, I.*

Bakbítr (-s, -ar), *m., Bagtaler, I.*

Bakborði (-a, *neppe i pl.*), *m., og* -borð, *n., Bagbord.*

Bakborinn, *pa., bagvendt, forkeert(?).*

Bakbrjóta, *v. a., bryde, overtræde, tilintetgjöre.*

Bakbyrðingr, *m., en, som har sin Plads i et Skib paa Bagbordsiden, Bagbordsmand.*

Bakbyrðr *og* -byrði *Byrde, som en bærer paa Ryggen.*

Bakdyrr *Bagdör, I.*

Bakeldr, *Varmeild; Ild til at bage el. törre ved;* bakelda-görð *det at lave en Varmeild (til at varme sig ved) i Stand.*

Bakfall, *1) eg. Falden paa Ryggen; df om at helde sig meget bagover el.*

baglængs under Roning. — 2) Anfald i Ryggen, Overfald, Angreb bagfra.

Bakferð *det at stige op paa Ryggen af en Hest.*

Bakferla (-aða, -at), *v. a., drive tilbage; df: overtræde; knække, tilintetgjöre; ringeagte, vanære.*

Bakfjöl *Bagfjæl, Bagbræt, I.*

Bakhlið *Bagside, I.*

Bakhluti *og* -hlutr, *a) Bag, Bagdeel. — b) Ryg (i et Klædningsstykke).*

Bakhold *Huld (Kjödfuldhed) paa Ryggen (især om Heste og Faar).*

Bakhverfask (-isk, -ðisk, -zk), *v. refl.*, = bakverpask.

Bakjarl *en som anfalder en bagfra.*

Bakki (-a, -ar) *og sjelden* bakkr (-s, -ar), *m., 1) Jordhöining, stærkt opstigende Grund, Banke, Bakke. — b) spec.*, = skotbakki. — *2) Bred (af en Aa, el. desl.). — 3) Skybanke, I. — 4) Bagen, Ryggen paa skjærende Redskaber*; bakka-fullr *fuld ind til Bredden;* bera vatn í bakkafullan lækinn *(efter Ordet: bære Vand i den Bæk, som er fuld indtil Bredden, d. e.) give den, som har Overflod, I; jfr i Dansk bære Vand til Stranden, give Bagerbörn Bröd.* — kólfr *en* kólfr, *hvormed man skyder til Maals.* -stokkar, *m. pl., Bankestokke; jfr* bakkstokkar.

Bakkr, *see* bakki.

Bakkstokkar *(urigtig* bakstokkar), *m. pl., Bankestokke.*

Baklengja *Rygstrimmel (af en Hud).*

Bakleppr *Hestedækken (som lægges under Sadelen), I.*

Baklestr *Bagtalelse, B.*

Bakmáligr *og* -ugr *bagtalersk·*

Bakmáll, *adj.*, = bakmáligr.

Bakmæla, *v. a., tale ilde om en Fraværende, bagtale.*

Bakmælgi *Bagtalelse.*

Bakmæli, *n., Bagtalelse, Bagvaskelse.*

Bákn (-s, *pl. d. s.*), *n., Tegn, Vink, Varsel; jfr* sigrbákn; *i Poesie, et Uhyre, df maaske nutildags om et stort og klodset Redskab.*

Bákna (-aða, -at), *v. a. og n., 1) v. a., m. dat., i:* b. vápnum til e-s *give en Tegn ved at svinge et Spyd el. desl. — 2) v. n., i:* b. til e-s *give en et Tegn, vinke ad en.*

Baknag (-s, *uden pl.*), *n., Bagtalelse, Bagvaskelse, I.*

Baknaga, *v. a., bagtale, bagvaske, I.*

Bakrauf *Rumpehul (anus?, cogn.).*

Bakraun *hvad der tager paa, anstrenger Ryggen, I.*

Baksárr *hvis Ryg svier.*

Baksegl, *i:* þat slær í b. *man faaer Bagseil, I.*

Bakskiki *Ulden paa den bageste Deel af Ryggen (paa et Faar), I.*

Bakskyrta *Bagdelen af en Skjorte.*

Bakslag *Slag paa Ryggen; df Anfald i Ryggen, Overfald bagfra.*

Bagsletta, *f. og* -slettr (-s, -ar), *m., Anfald i Ryggen; jfr* bakslag.

Bakspyrna (-u, -ur), *f., Rygstöd, I.*

Bakstakkr *Bagdelen af en* stakkr.

Bakstokkar, *see* bakkstokkar.

Bakstr (-rs, -rar), *m., a) det at varme el. ophede; det at varme sig ved Ilden. — b) det at bage, Bagning; det som er bagt, især om Kirkebröd. — c) varmt Omslag.*

Bakstraskja *Æske hvori Kirkeoblater gjemmes, I.*

Bakstrbrauð *Kirkebröd.*

Bakstrbuðkr *Æske til Kirkeoblater.*

Bakstreldr *Ild til at bage el. varme sig ved.*

Bakstrhús *Bagehuus, Bageri.*

Bakstrjárn, *n. pl., Oblatjern, Oblatform.*

Bakstroka = húðstroka, *B.*

Bakuggi *Rygfinne, I.*

Bakverkr *Lændeværk, Rygsmerte.*

Bakverpask (-verpisk, -verptisk, -verpzk), *v. refl., i:* b. við e-m *vende en Ryggen, slaae Haanden af en; være imod; sætte sig op imod.*

Bakþúfa *Tue el. liden Jordhöining, som man staaer op paa, for at komme op paa Hesten, I.*

Bal (-s, böl), *n., Balg, Skede til et Sværd.*

Bál (-s, *pl. d. s.*), *Dynge af Ved, opdynget Brændestabel el. desl., bestemt til at antændes el. som allerede er antændt; Baal:* ala e-n til báls ok brands *(i Loven) underholde en saalænge han lever.*

Bála (-aða, -at), *v. a., i Udtrykket:* brenna ok b. *brænde paa Baal; jfr* bæla. — Bálask, *v. pass., slaae op i Lue, blusse op, B.*

Baldikinn, baldrkinn (-s, -ar?), *m., og* baldrskinn, *n., et Slags kostbart Töi; Baldachin.*

Baldinn, *adj., uregjerlig, ustyrlig, stridig, trodsig.*

Baldrask, (aðisk, -azk), *v. refl., bevæge sig hid og did el. ustadig frem og tilbage, i forskjellige Retninger.*

Baldrkinn *og* baldrskinn, *see* baldikinn.

Bálför *den Ceremonie, da en Afdöd blev lagt paa Baalet og brændt (Brændeoldens Liigbegængelse).*

Bálhvítr *hvid som Ildslue.*

Bali (-a, -ar), *m., Slette el. jævn Mark af lidet Omfang, liden jævn Forhöining paa en Mark.*

Bálkr *og* bólkr (-ar, *dat.* bálki *og* belki, *pl.* bálkar, *acc.* bálku, bólku), *m.,* 1) *eg., Skillerum, Skillevæg (af Træ el. Steen, imellem to Rum, f. Ex. i en Kostald).* — 2) *ueg., noget, der ved Fortsættelse, Vedvaren, Sammenhæng udgjör en afsluttet Heelhed, a) tæt Hob Mennesker, Flok, jfr* frændbálkr. — *b) vedvarende Uveir; jfr* veðrabálkr. — *c) Afdeling, Afsnit (i de gamle Love);* bálkar-lag *et Slags Verseart (Blanding af* fornyrðalag *og* dróttkvæðr háttr); bálka-brot *det at Skillerum el. Skillevægge.*

Ball, *1 og 3 s. impf. ind. af* bella *(n.)*

Ballr, *adj., 1) stærk, kraftig, vældig. — 2) som er til Besvær, forstyrrer el. foruroliger, E.*

Balsámr (-s, -ar), *m., Balsam.*

Bálviðri (-is, *pl. d. s.*), *n., voldsom, rygende Storm, I.*

Bana (-aða, -at), *v. a., m. dat., dræbe, slaae ihjel.*

Band (-s, bönd), *n., A) eg., 1) Baand (hvormed noget bindes, ombindes el. sammenbindes); jfr* höfuðband. — *b) Bind, Bindsel. — c) mest i pl., Baand, Lænke:* sitja í böndum *sidde i Fangenskab;* bera bönd á e-n *lægge en i Lænker. — 2) i pl. Indtömmeret (som Knæer, Krumholter og desl.) i en Baad, hvortil Plankerne nagles, I. — 3) Bind (om en Bog), I. — 4) Garn (især om Uldgarn); jfr* bandvettlingr. — *B) ueg., a) Forbindelse, Forening; jfr* bandamaðr *nf.* — *b) Forpligtelse. — c) Hindring, Indskrænkning, Forvikling:* þar er lausn ok b. allra vandamála *der (hos ham) er Lösning el. Forvikling af, han kan löse el. (binde, d. e.) forvikle alle vanskelige Sager, det beroer paa ham, om de löses eller ikke;* banda-maðr *en som har sluttet Forbund med en eller flere, Bundsforvandt.*

Banda (-aða, -at), *v. a., vinke, give Tegn (især i fravisende Hensigt).*

Bandhnoða *et Nögle Uldgarn.*

Bandhnykill = bandhnoða.

Bandingi (-ja, -ar), *m., en som er i Lænker, Fange.*

Bandsokkr *Uldsok, Uldströmpe, I.*

Bandspotti *en Ende Baand, I.*

Bandvettlingr *Vante, Uldvante.*

Bandvöttr = bandvettlingr.

Bang(-s, *neppe i pl.*), *n., Banken, Hamren, Stöi. — b) det at arbeide i Træ, forfærdige noget deraf (især ved Hjelp af Öxen), I.*

Banga (-aða, -at), *v. a., banke, stöde. — b) forfærdige noget af Træ; jfr* bang *b, I.*

Bangan *og* böngun (-ar, -ir), *f., Banken, Hamren; ukunstmæssig Forfærdigelse (især) af Træarbeide, jfr B;* böngunar-smiðr *en som er* banghagr, *B.*

Banghagr *som kan fuske (især) i Træarbeide.*

Bangsi (-a, -ar), *m., Bamse, Björn.*

Bani (-a, -ar), *m., a) uden pl., Bane, Död. — b) m. pl., Banemand, Drabsmand;* bana-blóð *Blod, som en udgyder i Döden.* -dagr *Dödsdag.* drykkr *dræbende Drik, giftig Drik, som en döer af,* = dauðadrykkr. -dægr = dagr. -högg *Banehug, Banesaar.* -kringla *den överste Halshvirvel, Drageren, I.* -lag *dræbende, dödeligt Stik.* -lega *Banesot.* -maðr *Banemand, Drabsmand. — b) som stræber en efter Livet.* -mein *et dræbende Onde.* -orð *Ord for at have dræbt en:* bera b. af e-m *indlægge sig Hæder ved at have dræbt en i Kamp; overvinde, fælde* (Þórr berr b. af Miðgarðsormi). -ráð *det at beslutte og tillige lægge Plan til ens Död eller Drab.* -sár *Banesaar.* -skot *dræbende Skud.* -spjót *dræbende Spyd, i Udtrykket:* berask b. eptir *(om to Slægtninge, Venner el. desl.) komme i et saadant Forhold at de blive eller stræbe efter at blive hinandens Banemænd.* -stríð *Dödskamp.* -sök *Forbrydelse, som har Dödsstraf til Fölge.* -sæng *Dödsleie, I.* -tilræði *Hug, Stik el. desl. i den Hensigt at dræbe.* -þúfa *Banetue, Banested:* eigi kemr mèr þat úvart, at þú . . .drepir fótum í banaþúfu ok þrotnir þar *at du engang vil stöde an imod, snuble over Banetuen, d. e. at du ved din Fremfærd gaaer din Undergang imöde.*

Bann (-s, bönn), *n., 1) Befaling hvorved noget forbydes, Forbud. — b) spec., Kirkens Band. — 2) Hindring, Indskrænkning, el. desl.; jfr* bjargarbann, jarðbann; banns-áfelli *det at blive sat i Band.* -atkvæði *Bandsættelse.*

-maðr *en som er sat i Band.* -pína *Bandsættelses-Straf, o. fl.*

Banna (-aða, -at), *v. a., m. dat. og acc.,* 1) *forbyde:* b. e-m e-t, *el.* b. e-m at *m. fölgende infinitivisk Sætning, forbyde en noget.* — 2) *hindre, forhindre.* — 3) *forbande, önske ondt over;* b. ok bölva e-u *forbande noget.* — *B)* bannask, *dep. n., i:* b. um *sværge og bande,*

Bannan *og* bönnun (-ar, -ir), *f., det at bande, forbande;* bannanar-orð, *n. pl., Forbandelser.*

Bannfæra, *v. a., sætte i Band, bandsætte.*

Bannfæring (-ar, -ar), *f., Bandsættelse.*

Bannsetja, *v. a.,* = bannfæra. — *P. pr.* bannsettr *forbandet; jfr* bannsett *(den forbandede)* ylgja *(E).*

Bannsetning *Bandsættelse.*

Bannsyngja, *v. a.,* 1) *m. acc., sætte i Band, bandsætte.* — 2) *m. dat., bande, forbande, I.*

Bannsöngr, 1) *Bandsættelse.* — 2) *Banden, Forbandelse, I.*

Banorð = banaorð.

Banvánligr *og* -vænligr, *adj., dödelig, dræbende.*

Banvænn, *a) dödelig, dræbende.* — *b) nær ved Döden, döende.*

Bar 1 *og* 3 *s. impf. ind. af* bera.

Bára (u-, -ur), *f.,* 1) *Bölge, Vove.* — 2) *Stribe, Fure;* báru-fall *Bölgegang.* -skel = hörpuskel (?). -skot *Bölgekast.* -stormr *Storm som sætter Havet i Oprör, df svær Sögang af Storm.* -stórt, *n. adj., subst., svær Sögang.*

Barar, barir *og* börur, *f. pl., Bör, Bærebör; Baare, Liigbaare. Nu findes dette Ord ogsaa i sing.,* bara, *f., og bruges om den Dragt, som bæres paa en Bör ad Gangen.*

Barátta (-u, -ur), *f., a) Slag, Slagsmaal, Kamp,* — *b) Strid, Möie, Besværlighed;* baráttu-samr, *adj., a) stridbar (?), B.* — *b) besværlig, haard, möisommelig, I.*

Baraxlaðr, *adj., höiaxlet, höiskuldret.*

Barð *(ogsaa skrevet* borð, *især i Bet.* 2; -s, börð), *n.,* 1) *fremstaaende Kant el. Rand i Almindelighed; df om en Höi el. Banke med en saadan Rand; Skygge (paa en Hjelm, Hat el. desl.).* — 2) *paa et Skib, den skarpe, fremstaaende Kant, som Kjölens Fortsættelse i de Gamles Skibe dannede, saavel i Bag- som Forstavnen, dog mest den sidste, altsaa d. s. s.* stál *el.* stefni *(see d. O.); df Forstavn i Almindelh.* — 3) *Skæg (især om det, som voxer paa Overlæben).* — 4) *Axelen paa en Rokke, I.* — 5) *Barde; jfr* barðhvalr; barða-hattr *Hat med Skygge.*

Barða, 1 *s. impf. ind. af* berja.

Bardagi (-a, -ar), *m., a) Pryglen, Prygl, Bank, Slagsmaal.* — *Ueg., Plage, Lidelser, haardt Slag af Ulykken, Modgang.* — *b) Slag, Kamp, Feltslag.* bardaga-búinn, *pa., beredt til Kamp, slagfærdig.* -fýst *Kamplyst, Krigslyst.* -gjarn *kamplysten, krigslysten.* -guð, *m., Krigsgud.* -gyðja *Krigsgudinde.* -laust, *n. adj. som adv., uden Kamp el. Sværdslag.* -list *Krigsklögt, Krigsklogskab, Krigskunst.* -maðr, *a) Slagsbroder.* — *b) Krigsmand, Kriger.* -stef *fastsat Tid til et Slag.*

Barðhvalr *Bardehval.*

Barði (-a, -ar), *m.,* 1) *et Slags Krigsskib med en stor og skarp Forstavns (og Bagstavns-) kant (jfr* barð 2), *(og efter en Skildring af Erik Jarls Skib) forsynet med Jernpigge, der kaldtes* skegg; *men da dette i Bet. falder sammen med* barð 3, *saa er det maaskee her at vi maa söge Oprindelsen til denne Skibsbetegnelse.* — 2) *et Slags Fisk.*

Barðmikill *som er forsynet med et stort* barð 2.

Barefli (-is, *pl. d. s.*), *n., Kjep el. desl. til at slaae med.*

Barg 1 *og* 3 *s. impf. ind., af* bjarga.

Barka (-aða, -at), *v. a., I,* 1) *barke.* — 2) *sammensnerpe:* þat barkar munninn *har en sammensnerpende Smag.*

Barkar-, *see u.* börkr.

Barki (-a, -ar), *m.,* 1) *Strube, Luftröret i Halsen.* — 2) = háls 2, *I;* barka-kýli *Knuden ved Luftrörets Munding, Adamsæblet, I.*

Barki (-a, -ar), *og* barkr (-s, -ar), *m., en större Baad, Barke.*

Barklauss *uden Bark.*

Barkr, *see* barki.

Barkrjóðr *Sted uden Bark paa et Træ, B.*

Barkrókar, *m. pl., en triangulær Indretning af Træ som hænges paa Klöftsadler for at transportere Steen, Törv el. desl.; jfr* torfkrókar, *I.*

Barlómr *Klynken, Klagen (især uden Grund), I.*

Barma (-aða, -at), *v. a., i Udtrykket:* b. sèr *klynke, klage, hyle (især uden Grund).*

Barmr (-s, -ar), *m.,* 1) *Rand, Kant; jfr* gjárbarmr. — *b) den överste Rand*

af et Kar, Bred: á barma *til Randen.* — *c) i pl., Stumper, Levninger (f. Ex. af noget som slides, rives i Stykker).* — 2) *Barm (kun den udvendige Deel af Brystet):* stinga eí -u barm sèr *stikke noget mellem Klæderne paa Brystet.*

Barn (-s, börn), *n., Barn; i pl. Afkom, Efterkommere;* vera, ganga með barni *være frugtsommelig;* barnsaldr *Barnealder, Barneaar.* -bein, *i:* frá blautu barnsbeini *fra Barnsbeen af.* -faðir *Fader til et uægte Barn, Barnefader, I.* -farir *det at gjöre Barsel:* deyja af barnsförum *döe i Barselseng, I.* -fylgja *Efterbyrd (secundinae).* -grátr *Barneskrig.* -hafandi, *pa., frugtsommelig.* -hljóð *Barneskrig.* -lík *Liig af et Barn.* -móðir *Moder til et uægte Barn, I.* -nauð *Födselsnöd (især besværlig), I.* -reyfar, *m. pl., Barnesvöb, I.* -rödd *Barnestemme, I.* -skírn *og* -skírsl *Barnedaab.* -skór *Barnesko, I.* -útkast *det at udsætte et Barn; jfr* útburðr. -verk *Syssel, Arbeide som egner sig for et Barn, Börneværk.* -œska = barnœska, *og fl.* -barnabörn *Börnebörn.* -eign *det at föde, faae Börn.* — *b) Börn, Börneflok.* -gaman *Börneleg.* -glingr *Legetöi, I.* -gœlur *Spög for at more Börn, I.* -karl *en som har mange Börn (cogn.)* -leikr *Börneleg.* -ligr, *adj., barnagtig, I.* -læti *Barnelader, I.* -maðr *som har mange Börn, I.* -skap *Börnesind.* -verk *Börneværk.* -vipur, *f. pl., Börnespil, Börneleg, og fl.*

Barna (-aða, -at), *v. a., besvangre, gjöre frugtsommelig.*

Barnaldr *Barnealder, Börneaar.*

Barnalinn, *pa., barnfödt.*

Barnberi, *adj., frugtsommelig.*

Barnburðr *Barnefödsel, Barsel.*

Barnbær, *adj., a) som kan blive frugtsommelig, som kan faae Börn, mods.* úbyrja. — *b) frugtsommelig.*

Barndómr *Barndom.*

Barneign, *a) Barnefödsel, Börneavling.* — *b) Börneflok.*

Barneskja (-u, *uden pl.), f., Barndom, Börneaar.*

Barnfaðir = barnsfaðir.

Barnfóstr *det at opföde el. opfostre et Barn (for en anden), Opfödelse, Opfostring.*

Barnfóstra *Pleiemoder; Amme, Barnepige.*

Barnfóstri *Pleiefader, Fosterfader.*

Barnfúlga *Betaling for at opfostre et Barn.*

Barnfœddr, *pa., barnfödt:* borinn ok b. á e-m stað *barnfödt paa et Sted.*

Barngetnaðr, *a) Svangerskab,* — *b) Börneavling.*

Barngjarn *som önsker meget at faae Börn, E.*

Barngóðr *som er Börneven, börnekjær, I.*

Barning (-ar, -ar), *f., Slaaen, Banken; jfr* ábarning.

Barningr (-s, -ar), *m., möisommelig, anstrængende, Roen mod Vinden, I.*

Barnlagnaðr, *m., Börneavling, I.*

Barnlauss *barnlös.*

Barnleikr *Börneleg.*

Barnleysi (-is, *u. pl.), Barnlöshed.*

Barnligr, *adj., barnlig; barnagtig.*

Barnskikkja *Barnekappe, Börnekappe.*

Barnskírn *Barnedaab, Börnedaab.*

Barnsæng *Barselseng.*

Barnungr *som endnu er et Barn; meget ung, ganske ung:* reið hann þá fram í her Húna, sem b. væri.

Barnúmagi *en* úmagi, *som er Barn.*

Barnúmegð *stor Börneflok, som en har at forsörge.*

Barnœði *Barnagtighed, I;* barnœðisligr, *adj., barnagtig, I.*

Barnœska *Barndom, Börneaar.*

Báróttr, *adj., 1) med Bölger.* — *2) stribet.*

Barr (-s, börr), *1) Knop, Öie (paa Træer el. Ved).* — *2) Fnok, Fröuld; jfr* fífubarr.

Barrún, *see* barún.

Barskapaðr *el.* -skapðr (bar- *beslægtet med Adjectivet* barr, *som kun forekommer i Poesie), adj., af en heftig, hidsig Characteer.*

Barsmíð, *f., Slaaen, Banken, Prygl, Slagsmaal, Kamp.*

Barún *og* barrún (-s, -ar), *m., Baron.*

Barviðri (-is, *pl. d. s.), n., stormende Uveir (jfr i Dansk pidskende Regn).*

Basa, *see* bisa.

Bása (-aða, -at), *v. a., m. dat., baase; jfr* bæsa.

Báshella *en stor paa Kant staaende flad Steen, som danner Skillevæg mellem to Baase, I.*

Báss (*gen. d. s.,* básar), *m., Baas (i en Kvægstald); noget, der ligner en Baas, jfr* bjarnbáss.

Basl (-s, *uden pl.), n., Möie, Kamp med Omstændighederne (besl. med* basa, bisa?), *I.*

Bassi, *see* bersi.

Bast (-s, böst), *n., 1) Lindebark, Bast.* — *2) Baand af Lindebark, Bastreb.*

— 3) *i Udtrykket:* á b. ok tvist *hist og her, adspredt, I.*

Bastarðr (-s, -ar), *m., Bastard.*

Bastbleikr *bleg som Bast.*

Bastlína *Bastreb.*

Basttaug = bastlína.

Bastöx *et Slags (liden) Öxe.*

Básúna (-u, -ur), *f., Basun.*

Básúna (-aða, -at), *v. n., basune.*

Bátfestr *Reb, Toug, hvormed en Baad gjöres fast.*

Bati (-a, -ar), *m., Bedring, Forbedring, Forandring til det bedre; Baade, Nytte, Fordeel.*

Bátleysi (-is, *uden pl.*), *n., Mangel paa en Baad.*

Bátmaðr, *en som roer en Baad.*

Batna (-aða, -at), *v. n., bedres, bedre sig, blive bedre (især om Veirliget);* e-m batnar *en kommer sig.*

Batnaðr (-ar, *neppe i pl.*), *m., Forandring til det bedre, Bedring, Forbedring:* býsna skal til batnaðar *see u.* býsna; berja e-n til batnaðar *tugte en, bringe til Forbedring ved Tugtelse.*

Batr, *see* betr.

Bátr (-s, -ar), *m., Baad, Skibsbaad:* leggja árar í bát *(holde op at roe, d. e.) lægge Hænderne i Skjödet, I.* -farmr *Baadsladning.* -leiga *Baadsleie, og fl.*

Batri, *see* góðr.

Bátstafn *Stavnen paa en Baad.*

Batt *1 og 3 s. impf. ind. af* binda.

Batöx *en liden Öxe.*

Bauð *1 og 3 s. impf. ind. af* bjóða.

Baugbót *Tillægsbod for begaaet Manddrab.*

Baugeiðr *Ed som aflægges paa den hellige Ring (jfr* baugr *1, b).*

Baugfingr *Ringfinger* = græðifingr, *I.*

Bauggildi (-is, *pl. d. s.*), *n., Slægtninger paa Mandsiden, forsaavidt samme ere forpligtede til at erlægge eller berettigede til at tage Böder; jfr* nefgildi; bauggildis-maðr *Slægtning af Mandslinien, forsaavidt han er forpligtet til at erlægge el. berettiget til at fordre Böder.*

Baugr (-s, -ar), *m., 1) Ring, Armring. — b) spec., den hellige Ring, som opbevaredes paa Offeralteret i hvert hedensk Hovedtempel (i Island), og som Goden el. Herredshövdingen bar i Egenskab af Forstander for samme ved alle höitidelige Leiligheder; ved Edsaflæggelse (især for Retten) synes man at have gjort samme Brug af en saadan Ring, som senere af Korset eller "den hellige Bog"* (vinna eið at baugi). — *2) da Ringe ogsaa have været anvendte som Betalingsmiddel, har* baugr *faaet Betydningen af Böder for Manddrab. — 3) Ring malet (langs med Randen) paa et Skjold; Skjoldrand, — 4) Talemaader:* vera á baugi *være bestemt af Skjebnen, være forhaanden (som en Nödvendighed el. noget som ikke kan undgaaes);* eiga þann (hlut *el.* kost, dauða) á baugi *være af Skjebnen bestemt til noget (saadan Lod, Död). Jfr* bugr *og* einbeygðr; baugs-helgi *Hellighed som fulgte* baugr *1, b;* bauga-brot, *n. pl., brækkede Ringe, Stumper af Ringe.* -maðr *den som erlægger el. modtager* baugr 2. -tal *Afsnit i de gamle Love, hvori bestemmes Störrelsen af* baugr 2, *efter det nærmere el. fjernere Slægtskabsforhold, hvori de erlæggende el. modtagende staae til Drabsmanden el. den dræbte Person.*

Baugreið, *eg. Ringridt; i Gulath. Loven om den Inspectionsreise Kongens Opsynsmand skulde foretage i et District for at eftersee de offentlige Veie; Navnet synes at stamme fra den der anförte Maade at bestemme Veiens Brede paa, som bestod i, at en Mand red langs henad Veien med et Spyd (af 6—8 Alens Længde) lagt paatværs over Hesten, paa hvis Ender man hængte 2 Vidieringe el. Öskener. Naar disse ikke reves ned ved Beröring af de ved Siden af Veien staaende Træer, var denne forsvarlig bred.*

Baugrýgr (-jar, -jar), *f., den dræbtes el. Drabsmandens Datter, forsaavidt hun er berettiget til at fordre, el. forpligtet til at erlægge* baugr 2.

Baugþak *Tillægsbod.*

Baugþiggjandi (-a, -endr), *m., den, som modtager* baugr 2.

Bauk (-s, *pl. d. s.*), *n., det at* bauka, *I.*

Bauka (-aða, -at), *v. n., larme (?);* b. við e-t *fuske ubehændig ved noget.*

Baukr, *see* buðkr.

Baul (-s, *pl. d. s.*), *Brölen, Bröl, I.*

Baula (-aða, -at), *v. n., böge, bröle, I.*

Baula (-u, -ur), *f., (den brölende), Benævnelse paa en Ko;* baulu- fótr *Kofod (cogn.)*

Baun (-ar, -ir), *f., Bönne, Ert;* bauna-helmur, *f. pl., Ertehalm.*

Bausn (-ar, -ir), *f., en af de forreste Finner paa Haifisken, B.*

Baust (-s, *pl. d. s.*), *n., Banken, Slaaen; jfr* beysta.

Bauta (-aða, -at), *v. a., 1) dræbe, slaae ihjel:* svá bautu (bötu; ö=au?) vèr björnuna *saaledes dræbe, fælde vi Björnene. Jfr* beita *I, A,* 5.

Bautaðr (-ar, *uden pl.), m., det at dræbe (i Kamp);* bautaðar-steinn = bautasteinn.

Bauti (-a, -ar), *m., falden Kriger (?);* bauta-steinn *Mindesteen efter en i Kampen falden, Bautasteen.*

Bazt, *see* bezt.

Baztr, *see* beztr.

Beððúkr *Pudevaar, Sengevaar; Sengetæppe.*

Beðja (-u, -ur), *f., Seng, Leie,* = beðr, *E.*

Beðr (-s, *og* -jar, -ir), *m., Pude, Dyne; Seng;* beðjar-dýna *Sengedyne.* beðs-ver *Pudevaar, Pudebetræk, Dynevaar.*

Beggja, *gen. af* báðir.

Beggjamegin, *see u.* báðir.

Beggjavegna, *see u.* báðir.

Beið *1 og 3 s. impf. ind. af* bíða.

Beiða (beiði, beidda, beitt), *bede etc. (m. acc. og gen.) 1) bede, begjære, önske:* b. (e-n) e-s *bede (en) om noget. — b)* b. e-m e-s *önske en noget (godt el. ondt). — 2) fordre, kræve, forlange:* b. (e-n) e-s *fordre noget af en. — B) f. p.,* beiðask, *dep. a. og n., 1) a.:* b. e-s *bede om noget;* b. e-s út *fordre noget, kræve noget. — 2) n.:* b. til e-s *forlange, fordre noget. — C)* beiddr, *p. pr., opfordret, udæsket, tirret:* illa beiddr *slemt tirret, ilde behandlet, forurettet.*

Beiðall, *adj., som beder, fordrer gjentagende.*

Beiðandi (-a, -endr), *m., en som beder.*

Beiðing (-ar, -ar), *f., 1) Forlangende, Fordring. — 2) Bien, Venten. Ophold.*

Beiðni, *f. indecl. Beden, Begjering, Bönfalden.*

Beils, *see* beizl.

Bein (-s, *pl. d. s.), n., a) Been, Knokkel; Talem.:* láta ganga með beini *(eg. lade Sværdet gaae el. riste langsmed Benet, d. e.) mishandle en skrækkelig;* hafa ekki b. í hendi *(ueg.) have ingen Kraft el. Magt;* bera b. sín, *see* bera (bar) *I, A, 1, e. — b) Been (et);* beina-færsla *det at före de jordedes Been, Levninger fra et Sted (en nedlagt Kirkegaard) til et andet.* -grind *Beenrad, Skelet, I. —* hrúga *Beendynge.* -lag *Benenes Bygning og Forbindelse, Beenbygning, Beenvæxt, I.* -mikill *som har store (og stærke) Knokler.* -sorp *Dynge af Been og Skarn.* -vöxtr *Beenvæxt, I.*

Beina (-i, -da, -t), *v. a. og n., A) v. a., 1) m. acc., eg. bringe noget til at blive ret el. lige, rette; df a) befordre, fremskynde, gjöre hurtigere:* beina þeir sinn skrið með hreistrkömbunum *befordre sin Skriden med dem, d. e. skride hurtigere ved Hjelp af dem;* b. flug *forstærke Flugten, begynde at flyve hurtigere;* b. róðr *roe stærkt til;* b. raustina *hæve Stemmen. — b) hjelpe, understötte, befordre, fremme:* b. e-n *hjelpe, understötte en;* b. ferð e-s *befordre, fremme den. — 2) m. dat.:* b. e-m e-u *give, hjelpe en med noget. — B) v. n., a)* b. fyrir, at með e-m *hjelpe, understötte en, yde en sin Bistand. — b)* b. til e-s *bidrage, medvirke til noget.*

Beinan (-ar, -ir), *f., Hjelp, Understöttelse, Medvirkning.*

Beináta *og* -æta *Beenedder, I.*

Beinbrjóta, *v. a., brække, bryde eet el. flere Been (i Legemet):* b. sik *brække, bryde Armen, Laaret, Benet el. eet el. flere af Ribbenene o. s. v. —* Beinbrotinn, *p. pr., som har faaet eet el. flere Been brækkede.*

Beinbrot *det at brække eet el. flere Been i Legemet, Beenbrud.*

Beinbrotinn, *see under* beinbrjóta.

Beinfastr *beenhugget.*

Beinfiskr *Beenfisk(?), i Talemaaden:* bíta mætti nú beinfiskr, ef at borði yrði dreginn *nu var der en Fangst at gjöre.*

Beinflaga *Beenplade, I.*

Beingróinn, *pa., svær af Bygning.*

Beinharðr *haard som Been, beenhaard, I.*

Beinhákall *et Slags* hákall *(som har Been i Stedet for Brusk), I.*

Beinhimna *Beenhinde, I.*

Beinhögg *beenhugget Saar.*

Beini (-a, -ar), *m., eg. hvad der befordrer el. fremmer; jfr* fararbeini; *df spec. Opvartning for Fremmede; Beværtning, Gjestfrihed, Gjestmildhed:* ganga at *el.* um beina *opvarte de Fremmede el. Gjesterne;* vinna e-m beina *beværte en;* beina-bót *hvad der er el. gjöres til en Gjests Bekvemmelighed.* -spell, *n. (nyere Form* -spjöll, *n. pl.), Forstyrrelse, som gjöres under Fremmedes Beværtning paa et Sted.* -þurfi *som behöver gjestfri Modtagelse eller Understöttelse.*

Beining, (-ar, -ar) *f.*, *det at hjelpe en (især en Fattig) med noget (især Födemidler) :* biðja beininga *betle, I.*

Beininn, *adj.*, *hjelpsom, tjenstvillig, gjestmild.*

Beinlauss *beenlös.*

Beinleiði *den lige, korteste Vei.*

Beinleiðis, *adv., den korteste Vei.*

Beinleiki (-a, -ar), *m., Tjenstfærdighed, Gjestfrihed.*

Beinn, *adj., a) eg., lige, ret:* standa b. *staae ret;* hit beinsta *el.* beinasta *den korteste Vei. — b) ueg., tjenstfærdig, gjestfri. — 2)* beint, *n. s., (acc.), som adv., a) eg.:* beint fyrir dyrunum *ligeoverfor Dören. — b) ueg., lige, netop, just:* beint í hríðinni *lige med det samme;* þat varði mik beint *det var just det jeg anede;* nú beint *just nu, nu strax.*

Beinsamr, *adj., tjenstfærdig, hjelpsom, gjestfri, B.*

Beinserkr, *den Legemsbeskaffenhed, at Ribbenene gaae heelt ned til Hoftebenet.*

Beinskeyti, *f. indecl., Færdighed i at skyde vist eller ramme. — 2) n., Skud som rammer.*

Beinskeptingr (-s, -ar), *m., Kniv med Beenskaft, I.*

Beinskeptr, *pa., med Beenskaft.*

Beinskeytr *el.* -skeyttr, *adj., som besidder Færdighed i at skyde vist el. ramme.*

Beinstórr = beinamikill.

Beinstökkull *et Slags Hvalfisk.*

Beinverkr *(oftest i pl.* beinverkir*) Smerte i Benene (i eet eller flere Lemmer), I.*

Beinviði (-is, *pl. d. s.), n., og* -viðr, *m., Beenved,* = húlfr *(evonymus Europæus):* b., er sumir kalla húlfr, en á látínu acrifolium.

Beinvöxtr *Beenvæxt.*

Beinæta, *see* beináta.

Beiskja (-u, *uden pl.), f., Bitterhed, Bedskhed; Forbittrelse;* beiskjubragð *bitter Smag. I.*

Beiskjask (-isk, -tisk, -zk), *v. pass., blive forbittret el. bister. I.*

Beiskleiki (-a, -ar) *og* -leikr (-s, -ar), *m., Bitterhed, Beeskhed; Forbittrelse, Bisterhed.*

Beiskliga, *adv., paa en bitter, haard, hadsk Maade.*

Beisklundaðr, *adj., vredagtig, vredladen.*

Beiskr, *adj., bitter, beesk; forbittret, bister:* verða b. við *blive vred, vredes.*

Beiskyrði, *n. pl., Bitterheder, I.*

Beit, *1 og 3 s. impf. indic. af* bíta.

Beit (-ar, -ir), *f., 1) Græsning, Græsgang:* halda fè á b. *lade Kvæget græsse. — 2) det at luve, styre höiere mod Vinden, det at holde ved Krydsning imod Vinden el. söge op imod den; jfr* nauðbeit, þrábeit. *— 3) Metalkant a) omkring Aabningen el. Bredden paa et Drikkekar. — b) omkring Randen paa Ridesadler (især Fruentimmersadler, naar de ere udvendig beklædte med Metal el. Klæde);* beitarland *Græsgang.* -maðr *den som har Ret til at lade sit Kvæg græsse paa en Græsgang, Eier af en Græsgang.* -tollr *Græsgjeld. — 4) see i* úbeit.

Beita (-u, -ur), *f., Lokkemad, Madding.*

Beita (beiti, beitta, beitt), *v. a., m. dat. og (mest som et fjernere Gjenstands-) acc., faae til at bide, lade bide, a)* b. haukum, hundum *jage med Falke, Hunde, slippe dem lös. — b)* b. e-n hundum *lade en sönderslide af Hunde, hidse Hunde paa en. — c)* b. e-n úlögum (brögðum, vèlum) *bruge, anvende Kroglove (List, Bedrageri) imod en. — d)* b. skærum (hnífi *etc.*) *holde Saxen (Kniven) i den Stilling, at den kan bide;* b. sverði *svinge Sværdet. — Ueg.,* b. sèr *anstrænge, bruge sig. — 2) om Græsning, a) m. dat., drive paa Græs, græsse. — b) m. acc.:* b. upp engjar e-s *ödelægge ens Enge ved at lade sit Kvæg græsse derpaa. — 3) (m. dat. og) abs., holde ved Krydsning mere op imod Vinden, styre höiere mod Vinden, luve. — 4) m. dat. og acc.:* b. yxnum fyrir sleða *spænde Oxer for en Slæde;* b. hest *(acc.)* fyrir vagn *spænde en Hest for en Vogn. — Ueg.:* b. e-n fyrir e-t *stille en i Spidsen for noget. — 5) m. acc., fange paa Jagt, fælde:* svá beitum vèr björnuna *(den anden Læsem. for* bötu *el.* bautu, *see* bauta) *— 6) m. acc., sætte Madding paa. — B) m. acc., hamre (Metaller) ud i Plader. — C) m. acc., lægge Bidsel paa, bidsle:* með gylldum bitlum beittir ok beizlaðir. *— II.,* beitask, *f. p., 1) refl.:* sögðu, at þeir mundi eigi þeim birni beitask, at *etc. (at de ikke vilde give sig i Kast med den Björn, d. e.) at de ikke vilde udsætte sig for den Fare, at etc. — 2) rec.:* beitask vèlum *anvende, bruge List el. Rænker mod hinanden.*

Beitiáss *Seilstang (til at udspænde Seilet med).*

Beitiland = beitarland, *I.*

Beitilyng *almindelig Hedelyng (erica vulgaris), I.*

Beitill (-s, -lar), *m., Græs, Græsning (i* góibeitill, *see d. O.).*

Beiting (-ar, -ar), *f., Græsning.*

Beititeigr, *og* beituteigr *et Stykke Land, som bruges til Græsning.*

Beitlostinn, *pa., forsynet, prydet med* beit *3, a.*

Beittr, *adj., som bider godt, hvas, skarp.*

Beituteigr, *see* beititeigr.

Beizl, beizli, (*ogsaa* beisl, beils) (-s, *pl. d. s.*), *n., Bidsel;* beizlistaumr *Tömmen paa et Bidsel;* beizlaleðr *Hovedlag.*

Beizla (-aða, -at), *v. a., lægge Bidsel paa, bidsle.*

Beizla (-u, -ur), *f., Bön, Anmodning.*

Beizli, *see* beizl.

Beizltamr *bidselvant, tæmmet.*

Beizltaumr = beizlistaumr.

Bekking (-ar, -ar), *f., Fortrædigelse, Fortræd, I.*

Bekkinn, *adj., som er hengiven til at fortrædige andre, I.*

Bekkjask (-isk, -tisk, -zk), *v. dep. n., i:* b. við *(eg. vel: narres med som sin Bænkekammerat el. Sidemand) el.* til við e-n *drille, (gjöre Forsög paa at) gjöre en Fortræd.*

Bekkjóttr, *adj., bredstribet (jfr* bekkr *2), I.*

Bekkjunautr *den som pleier at sidde paa samme Bænk til Bords med en, Bænkekammerat.*

Bekkklæði, *n., Tæppe hvormed Bænke, beklædes, dækkes.*

Bekkni, *f. indecl., det at være* bekkinn, *I.*

Bekkr (-jar *og* -s, -ir, *m., Bæk.*

Bekkr (-jar *og* -s, -ir), *m., Bænk. — 2) bred Stribe (paa et Törklæde el. desl.), I;* bekkjar-bót *Bænkepryd.* -gjöf *Bænkegave, Brudegave, som skjenkes paa Brudebænken.*

Bekkþili *Bænkepaneling.*

Bekra (-aða, -at), *v. n., bræge.*

Bekráð *(for* bekkráð? *jfr* bekkjask; *el. for* brekráð, *see d. O.) Raad el. Plan, hvorved noget Ondt tilsigtes.*

Bekri (-a, -ar), *m., Vædder. Talem.:* brjóta bekrann *knække Halsen.*

Belgbera (-u, -ur), *f., Fruentimmer, som bærer en Pose, Tiggerkone.*

Belgborinn, *pa., som födes medSeierskjorte.*

Belgingr (-s, -ar), *m., Oppusten, Opblæsen; stiv Blæst, I.*

Belgja, (-i, -ða, -t), *v. a., (bælge), oppuste, opblæse:* b. upp hváptana *puste Kinderne ud.*

Belgr (-s, -ir), *m., a) Skind, som er heelflaaet og ikke opskaaret, Bælg; Skind; Skindpose, Pose. — b) Bælg til at blæse med, Blæsebælg. — c) Bug, Vom; jfr.* beli.

Beli (-a, -ar), *m., Bug, Vom.*

Belj (-s, *pl. d. s.*), *n., Bröl, Skrig.*

Belja (-aða, -at), *v. n., bröle; skrige, skraale.*

Belja (-u, -ur), *f., (den brölende), Benævnelse paa en Ko.*

Beljan (-ar, -ir), *f., Brölen.*

Bella (bell, ball-bullum? bollit?), *v. n., a) slaae, stöde imod, ramme med en smældende Lyd; impers.:* ball þèr nú? *ramte jeg dig? — Ueg.:* þat man á þèr b. *det vil ramme, gaae ud over dig. — b) i ueg. og udvidet Bet., ramme som det afgjörende Slag, knuse, knække, overvælde:* hvárt Hrólfi konungi má ekki b. nè köppum hans *om intet kan knække dem; Ordspr.:* ekki *(hellere end* eigi) má úfeigum b., *see u.* úfeigr.

Bella (-i, -da, -t), *v. a., oprindel. lade noget smælde, kladske (imod noget), df: a) udföre, udöve (med Eftertryk, Kraft, Dristighed, el. paa en fræk, nærgaaende Maade):* hvar viti menn slíku bellt við konungmann? *hvor har man Exempel paa (at man har vovet sligt) saa frække Fornærmelser imod en kongelig Person. — b) lægge for Dagen, give sig af med (næsten reent omskrivende):* b. gleði *være glad (jfr* b. lygi, glaumi *etc. hos Eg.).*

Bellibragð *Foretagende, Bedrift som udviser Klögt, Kraft el. Dygtighed.*

Bellinn, *adj., dristig, nærgaaende.*

Bellvísi, *f. indecl., det at være hengiven til at fornærme el. fortrædige andre.*

Belsebub, (-s. *uden pl.*), *m., Fanden.*

Belta (-aða, -at), *v. a., bælte, ombælte.*

Belti (-s, *pl. d. s.*), *n., Bælte:* beltis-hringja *Bæltespænde.* -staðr *Bæltested, Midie.* -þari *en Tangart (fucus saccharinus), I;* belta-dráttr *(Bæltetrækning) unyttig Bryden el. Kamp.*

Ben (-jar, -jar), *f. og n.* (-s, *pl. d. s.*), *(dödeligt) Saar. —* Ef naut hefir b. á horni *hvis der findes Mærke paa et Nöds Horn, som udviser, at det har bibragt* ben; benja-lýsing *det at erklære en i tilkaldte Vidners Overværelse skyldig i at have bibragt en dræbt Person hans Saar.* -váttr *et af de tilkaldte Vidner til* benjalýsing. -vætti *Vidnesbyrd, som afgives af de tilkaldte Vidner til* benjalýsing.

Benda (-u, -ur), *f.*, *a*) *Baand, Reb* (*i* höfuðbenda). — *b*) *Indvikling, Forvikling, I.* — *c*) *Krumning* (*f. Ex. paa et Stykke Træ*).

Benda (-i, -da, -t), *v. a.*, *1*) *f. a.*, *a*) *eg.*, α) *böie, krumme:* b. sverð um knè sèr *sætte Sværdet til Knæet og böie det.* — β) b. *el.* b. upp boga *spænde en Bue.* — *b*) *ueg.*, *underkue, undertvinge.* — 2) *f. p.*, bendask, *rec.*, *i:* bendask á um e-t *trækkes om noget.* — *3*) bendr, *p. pr.*, *spændt:* b. bogi.

Benda (-i, -da, -t), *v. a. og n.*, *1*) *v. a.*, *a*) *vinke, give Tegn, m. dat.:* b. e-m til sín *give en ved Vink tilkjende, at han skal komme hen til en.* — *b*) *antyde, tilkjendegive:* b. e-m e-u *give en Vink om noget;* b. hvat sveinninn skyldi heita *sige, hvad Drengen skulde hedde.* — 2) *v. n.:* b. fyrir *antyde forud, bebude, varsle.*

Bendi (-is, *pl. d. s.*), *n.*, *Baand, Reb.*

Bendill (-s, -lar), *m.*, = benda *b*, *I.*

Bending (-ar, -ar), *f.*, *1*) *Böining, heldende Stilling.* — 2) *Vink, Tegn, Varsel.*

Bendla (-aða, -at), *v. a.*, *bringe i Urede, gjöre indviklet.* — *Ueg.:* b. e-n við e-t *beskylde, sigte en for noget;* vera bendlaðr við e-t *være indviklet i noget, I.*

Bendr, *see* benda (*böie*).

Benja (-aða, -at), *v. a*, *bibringe et dödeligt Saar, saare, I.*

Benlauss *uden Saar.*

Benrögn, **-regn**, *n.*, (*eg. Saarregn*), *Regn, som er Blod, Blodregn.*

Ber (-s, *pl. d. s.*), *n.*, *Bær;* berjahrat *Kjærne af Bær, I.* -lyng *Buskvæxt, hvorpaa Bær voxe, I.* -lögr *Saften af Bær, I.* -mór *Sted, hvor der voxer Buskvæxt med Bær, I.*

Bera (-u, -ur), *f.*, *Hunbjörn.*

Bera (-aða, -at), *v. a.*, *blotte* (*eg. og ueg*).

Bera (berr, bar-bárum, borit), *I*) *f. a*, *A*) *v. a.*, *bære, bringe, före, 1*) *eg.*, *a*) *bære; före, bringe, transportere* (*i den simple og ublandede Betydning*): b. e-t á baki, á sjálfum sèr, í hendi *bære noget paa Ryggen, paa Kroppen. i Haanden;* b. (mat) á borð, af borði *sætte Maden paa Bordet, tage af Bordet;* b. merki *bære en Fane.* — β) b. e-t á hesti, hrossi, *transportere noget paa en Hest* (b. á maðr klyfjar af fjalli). — γ) *hvor Subj. er et Transportmiddel* (*en Vogn, Slæde, et Skib*) *som i:* hátt mun Ormrinn b. mik í kveld *höit vil den bære mig, d. e. jeg vil indtage Pladsen ved Roret i dens höie Löfting.* — δ) b. e-t til stangar, *see u.* stöng. — ε) b. e-n fyrir brjósti *bære en under sit Bryst* (*om en Moder*) — *b*) *i en blandet el. udvidet Bet.*, α) b. út barn *udsætte et Barn.* — β) *bære, have paa sig* (*om Klæder el. Vaaben*). — γ) b. vápn á e-n *angribe med Vaaben, bibringe Hug el. Stöd* (*især som Banemand*): þeir báru á hann skot ok spjót *modtog ham med Skydevaaben og Spydstik.* — δ) b. skjöld fyrir sik *dække sig med et Skjold.* — B. af sèr lag *afböde.* — ε) b. streng, band um e-t *omvinde med Streng el. et Baand.* — B. bönd á e-n *lægge en i Lænker.* — ζ) bera ár *bevæge Aaren, roe med den; jfr* áraburðr. — η) b. aptr mann (*i Skak*) *trække tilbage, trække om.* — ϑ) b. smyrsl á *smöre med Salve; jfr* áburðr 2, *c.* — ι) b. á sik glys *hænge paa sig, iföre sig Stads, jfr* áburðr *1*, *d.* — κ) b. e-t fyrir borð *kaste overbord; ueg., bortkaste, lade gaae tabt, skjötte ikke om.* — *c*) *om Legemsholdning:* b. sik vel *bære sig vel;* bar hann sik upp mjök *kneiste meget, gik kneisende.* — *Talemaader:* b. hátt höfuðit *kneise med Hovedet, d. e. opföre sig som en Stormand;* b. hallt höfuðit *gaae med et hældende Hoved, d. e. have faaet sit Knæk;* b. lágt hökuskeggit *gaae med ludende Hoved* (*af Skam el. Ydmygelse*). — *d*) *impers.;* e-t (*acc.*) berr *noget föres, bevæges, driver etc.*, α) e-t berr at landi *driver op til Kysten;* e-n berr á haf út *driver ud i rum Sö, og fl. lign.* — β) e-n berr fljótt yfir *kommer hurtig frem el. hen over;* e-n berr undan *en fjernes, df ogsaa: undslipper, undgaaer* (*et Angreb el. desl.*). — γ) e-t berr fyrir *det viser sig, kommer tilsyne; jfr* fyrirburðr; e-t berr við, í e-t, í milli *viser sig ligeoverfor, kommer imellem;* skugga berr á e-t *der kommer en Skygge for, noget overskygges.* — E-t (e-n) berr hátt *rager op, er höit at see til; og fl. lign.* — *e*) b. bein sín (á e-u landi), *ordret: at bære sine Been, lade dem bæres i* (*af*) *et Land, d. e. ende sine Dage der.* — *f*) *om Træer, bære* (*Frugter*). — *g*) *om Dyr, föde* (*jfr* berfè, berkvikendi). — 2) *overförte el. halvueg. Udtryk og Talem.*, *a*) b. e-n í sjóði, *eg. bære en i Pungen, d. e. modtage Böder istedenfor at hevne ens Drab.* — *b*) b. ægishjálm yfir e-m, *see* ægishjálmr. — *c*) b. brjóst fyrir e-m *værne om, forsvare.* — *d*) b. fè á e-n *ödsle Penge paa* (*for at vinde en*); b. fè undir e-n *bestikke med Penge;* b. fè í dóm *bestikke Dommerne.*

— 3) *ueg., a) bære, taale:* b. böl til batnaðar *bære, underkaste sig et Onde for at befries fra et andet (större).* — *b) bære (som i: bære Mærke):* b. merki, menjar e-s *bære Mærke af noget.* — *c)* b. reiði e-s *have ens (en Mægtigeres) Vrede paa sig.* — B. bleyðiorð fyrir e-m *erklæres for en Kujon af en.* — *d) bære (som i: bære Skylden):* b. sök á baki *være skyldig (i et Lovbrud).* — *e) bære (som i: bære Ansvar):* b. ábyrgð fyrir e-u *bære, staae til Ansvar for;* b. umhyggu fyrir e-u *bære Omsorg for.* — *f) bære (som i: bære Had):* eigi man ek melta reiði mína, hversu lengi sem ek þarf at b. hana *hvorlænge jeg end behöver at bære paa den, gjemme den (uden at faae den afkölet ved Hevn).* — *g) hjembære:* b. sigr í, af orrustu *vinde Seier, gaae af med Seieren i et Slag;* b. hærra, lægra hlut *blive den vindende, tabende.* — B. banaorð af e-m, *see u.* bani. — *h) være udrustet, begavet med, have:* b. áræði, traust, þrek til e-s *have Mod, Kraft til at udföre;* b. gæfu til e-s *have Held til at kunne opnaae;* b. skyn á e-t *have Forstand paa.* — *i)* b. nafn *bære et Navn.* — *k)* b. saman ráð sín *lægge Raad op, raadslaae.* — *l)* b. e-t undir e-n *spörge en til Raads om.* — *m) bringe:* b. e-m kveðju, orð e-s *bringe en ens Hilsen, Ord;* b. njósn *bringe Efterretning som Speider;* b. hersögu *bringe Efterretning om et fjendtligt Indfald;* b. róg *udsprede Bagvaskelser.* — B. e-n í róg *bagvaske.* — *n) fremföre mundtlig, fremsætte, komme frem med, forklare, erklære, bevidne, berette:* b. vitni, kvið *vidne;* b. e-t á e-n, af e-m *erklære en skyldig, uskyldig i noget;* b. upp gátu *fremsætte en Gaade;* b. upp erindi *forklare Aarsagen til sit Komme;* b. upp bónorð *frie;* b. e-m e-t á brýnn *forekaste, bebreide.* — *Tildeels at henföre til foreg. (m) er:* b. e-m vel söguna *give en fordeelagtig Skildring af;* má ek þat frá b. *det kan jeg bevidne.* — B. e-t aptr *tilbagevise, modsige; ogsaa abs.* b. á móti (e-u), *d. s.* — B. e-n undan e-u *undskylde, rense en for en Beskyldning.* — o) b. mál á e-t *(ödsle Ord paa?) udvikle, skildre, I.* — *Abs.* b. óðan á *tale ivrig, I.* — *p) beslægtet med 1, c of. er:* b. sik vel, illa *opföre sig som en haardför, mandig Mand, vise Mod, Sjælsstyrke (i sine Lader, Yttringer etc.), el. det modsatte.* — *r)* b. e-n e-u *overvælde med;* b. e-n ofrliði *overvælde, betvinge med Overmagt; jfr* verkjum borinn *nf.* — Hann þótti ofmagni b. flestum húsum *for svær, tyk for de fleste Huusdöre.* — *s) Talemaader:* b. e-t á lopt *omtale, udbrede blandt Folk;* b. e-t á hræsibrekkur, *see* hræsibrekka. — β) b. e-t til bóta *afsone.* — *t) impers., α)* e-t berr at, til, við *noget hændes, tildrager sig, skeer, indtræffer;* e-t berr at hendi *kommer paa;* e-t berr saman *indtræffer paa samme Tid;* bar þat saman (ɔ: *deres Ankomst),* at þá var G. at segja söguna. — β) e-t berr í hendr e-m *kommer til en (ligesom af sig selv) som Held, Fordeel.* — γ) e-t berr undan *undslipper, gaaer bort, gaaer tabt, fordi Leiligheden ikke er greben.* — δ) e-t berr undir e-n *tilfalder en (som Arv).* — ε) e-t berr til e-s *er Aarsagen til.* — ζ) e-t berr stóru, stórum *finder Sted i höi Grad.* — η) jóladag berr á sunnudag *falder ind paa.* — ϑ) e-t berr saman *noget samstemmer, falder sammen med.* — *B) v. n., 1) eg. og impers.:* þat berr í sundr með e-m *det bliver længere og længere Afstand imellem dem (om to, som gaae, löbe etc. den samme Vei).* — *2) ueg., a)* b. af e-m *overgaae; overvinde.* — B. yfir (e-t) *overgaae, have Fortrin for.* — *b)* hátíðardagr berr á, *etc.; jfr A, 3, t, η.* — *c)* e-m berr skylda til e-s *det er hans Pligt.* — E-m berr at göra e-t *det er hans Pligt; det sömmer sig for ham.* — *d)* e-m berr e-t *tilkommer ham som Ret el. Eiendom.* — *e)* e-t berr til e-s *noget er Grund, Aarsag til noget* (eigi berr hér til óvizka mín). — *f)* hér berr mikit (*acc.*?) í milli *her er en stor Forskjel.* — *g)* b. við *komme i Veien.* — *h) impers., α)* þat berr á e-u *noget viser sig tydelig, stikker frem, stikker i Öinene.* — β) þat berr frá *det overgaaer alt andet; jfr* frábærr. — γ) af berr (e-u) *noget slaaer feil.* — Ef út af berr *hvis en Afvigelse finder Sted (fra det befalede el. forudsatte).* — δ) fundum e-a berr saman *de træffes.* — ε) e-m berr saman *deres Udsagn stemme overeens; de ere enige.* — ζ) e-m berr á milli *de blive uenige.* — *II) f. p., 1) pass., a) komme:* sár berask á e-n *en faaer (flere) Saar.* — *b) ueg, α)* berask ór vætti *blive erklæret for ikke pligtig til at afgive Vidnesbyrd.* — β) berask at *komme paa, skee, indtræffe.* — γ) e-m bersk á *der tilstöder ham noget, geraader i Fare el. desl.* — δ) láta af berask *döe, opgive Aanden.* — ε) berask viðr *forhindres (jfr I, B, 2, g of.);* láta e-t við berask

forhindre, komme i Veien for; ligel.: lade noget være, ikke iværksætte. — 2) *refl.*, α) berask fyrir (á e-m stað) *holde stille (for en Tid, som Natten over, el. desl.) paa et Sted.* — *b)* berask (mikit) á *bære prægtige, stadselige Klæder.* — *c)* berask e-t fyrir *bestræbe sig for, lægge Vind paa, lægge an paa.* — *d)* berask af *bære sin Smerte paa en vis Maade.* — *3) rec.:* berask banaspjót eptir, *see* banaspjót. — *b)* berask illt í milli *(eg. lade Ondt bringe imellem hinanden, hverandre, d. e.) gjensidig lytte til slet Omtale el. Bagvaskelse.* — *III)* berandi, *part., som er til at bære (etc.)*; berandi borð, *see* borð 5. — *IV)* borinn, *p. pr., 1) födt;* vel borinn *af god Herkomst.* — 2) vel viti borinn *klog, forstandig.* — *3)* borinn verkjum *overvældet af Smerter.*

Berangr (-rs, -rar), *m., bar Plads, bart Sted.*

Berbakr, *adj., 1) bar paa Ryggen, barrygget.* — 2) berbakt, *n. adj., som adv., i:* ríða b. *ride paa den blotte Ryg af en Hest.*

Berbeinn, *1) adj., barbenet, barfodet.* — *2) m., en, som er barbenet (cogn.).*

Berbrynjaðr *som ikke er beskyttet af en Brynje, uden Harnisk.*

Berði (-is, *pl. d. s.), n., I, a) Kölle, Prygl.* — *b) spec., Banketræ.*

Berdreyminn og -dreymr, *adj., som drömmer tydelig hvad der vil skee, hvis Drömme tydelig forudsige kommende Ting.*

Berfè *stort og smaat Hunkvæg.*

Berfœttr, *adj., barfodet:* b. bróðir, *i pl.* berfœttu brœðr *(ogsaa skrevet som eet Ord* berfœttubrœðr), *Tiggermunk.*

Berœttubrœðr, *see u.* berfœttr.

Berg (-s, *pl. d. s.), n., (især regelmæssig og oventil flad) Klippe; Talem.:* hann er af því berginu brotinn *(af slig en Klippe er han brudt, d. e.) han er af den Familie, de Forfædre el. desl. (saa at man er berettiget til at vente det ene el. det andet af ham), I.*

Bergan, see í úbergan.

Bergbúi *Klippebygger, Bjergrise, Bjergtrold.*

Berghamarr *steil Klippe.*

Berghlið *Klippeaabning.*

Bergiligr, *adj., som man kan nyde.*

Berging (-ar, -ar), *f., Smagen paa, Nydelse af noget.*

Bergisamligr, *adj., nydelsessyg.*

Bergja (-i, -ða, -t), *v. a. og n., 1) v. a., smage paa, nyde, drikke, m. acc. og dat.:* b. engum mat *spise intet;* b. guðs holdi ok blóði *nyde Nadveren.* — *2) v. n., i:* b. á *el.* af e-u *smage paa.* — *3) see* berkja.

Bergmál *Gjenlyd, Echo, I.*

Bergnös, *f.,* = bergsnös.

Bergr *3 s. præs. ind. af* bjarga.

Bergrifa *Klipperift, Klippeklöft.*

Bergrisi *Bjergrise, Bjergtrold, Jætte.*

Bergskor *og* -skora *Klipperift.*

Bergsnös *Klippespids.*

Bergvatn *ordret: Klippevand, d. e. klart Vand i en Bjergelv, mods.* jökulvatn *(see d. O.), I.*

Bergvörðr *Klippevagt, Vagt, som opstilles oppe paa en Klippe el. Klipper.*

Berhendr *el.*-hentr, *adj., barhaandet, I.*

Berhöfðaðr, *adj., barhovedet, med blottet Hoved, I.*

Berhögg, *eg., aabenlyst Angreb, Gaaen lös paa, a)* ganga í b. við e-n *vise aabenbar Fjendtlighed mod en; spec., om Djævelen, vise sig tydelig for en.* — *b)* ganga á *el.* í b. um e-t *vise at noget er ens ramme Alvor, gaae aabenlyst og kraftig til Værks.*

Beri, *see i* brèfberi, vatnsberi, ölberi.

Berill (-s, -lar), *m., Kar (el. hvadsomhelst man bruger til at bære, transportere flydende Varer, især Drikkevarer i, B.; jfr* verpill 2).

Berja (ber, barða, barit), *v. a. og n., A) v. a., 1) eg., a) banke, slaae, prygle:* b. e-n í hel *prygle en ihjel.* — B. e-n grjóti *stene.* — B. e-n til batnaðar, *see u.* batnaðr. — *b) danne, forfærdige ved Hjelp af Hammeren, Öxen el. desl.,* α) b. bát saman *(ligesom sammenhamre en Baad, d. e.) bygge den.* — β) *hamre (Metaller).* — *c)* b. korn *tærske.* — 2) *halvueg., slaae, knuse, ödelægge:* hann (ɔ: Þórr) var þá farinn í Austrveg at b. tröll. — *3) ueg., a) pine, plage, straffe:* guð barði Ph .... meðr mörgum áfellum *straffede ham med mange Plager.* — B. e-n ávítum, illyrðum *overdænge med Bebreidelser, Skjældsord.* — *b)* b. e-t niðr *dysse noget ned.* — *c) m. dat., i:* b. augum í e-t *betænke sig paa, finde betænkeligt.* — *B) v. n., 1) eg., a) slaae, banke:* b. á e-m *slaae en;* b. til e-s *slaae efter en.* — B. á hurð, dyrr *banke paa en Dör.* — B. á brjóst sèr *slaae sig for Brystet,* — *b) om Hjertet:* hjarta hans barði *hans Hjerte bankede.* — 2) *ueg., i:* b. í brestina *(eg. slaae paa Sprækkerne for at hamre dem sammen, gjöre dem mindre iöinefaldende, d. e.) forsvare Mang-*

lerne ved noget. — *II) p. f.* berjask *1) recipr., (slaaes) kæmpe mod hinanden.* — *2) dep. n., kæmpe:* b. við e-n *kjæmpe med en;* b. á e-n *hærge paa;* b. til ríkis *söge at tilkæmpe sig et Rige.* — *b) a., i:* b. orrustu *levere et Slag.*

Berjur, *see i* úberjur.

Berkja *(undertiden skrevet* bergja), (-i, -ta, -t), *v. a., prale, hovere.*

Berkvikindi *og* -kykvendi *Dyr af Hunkjönnet.*

Berkyrtlaðr, *adj., uden Kjortel.*

Berleggjaðr, *adj., barbenet.*

Berligr, *adj., tydelig, synlig; aabenbar, öiensynlig.* -liga, *adv.*

Berlingr (-s, -ar), *m., maaskee Bjælke til at hænge noget op paa el. til at löfte med (?);* berlings-áss *stor Bjælke.*

Bermáligr, *adj., som siger reent ud el. uforbeholdent sin Mening.*

Bermælgi, *f., det at være* bermáligr.

Bermæltr, *adj.,* = bermáligr.

Bernska (-u, *uden pl.), f., Barndom, Börneaar:* vera í bernsku *være endnu et Barn.* — *b) Barnagtighed;* bernsku-bragð *Barnagtighed, Börnestreg.* -hjal *Börnesnak.* -ligr, *adj.,* = bernskligr. -maðr *en, som endnu ikke er kommen udover Börneaarene, barnlig, umoden:* b. bæði at aldri ok at ráðum.

Bernskligr *og* bernsligr, *adj., barnagtig, tosset.* -liga, *adv.*

Bernskr, *adj., barnagtig.*

Berorðr, *adj., som taler, siger sin Mening reent ud, uforbeholden i sin Tale, I.*

Berr, *adj., 1) eg., blot, bar, nögen:* bert hörund. — *b) uden Bedækning; Ordsp.:* b. er hverr á baki, nema bróður eigi *bar er broderlös Bag.* — *c)* undir berum himni *under aaben Himmel.* — *2) ueg., aabenbar, tydelig, öiensynlig, haandgribelig;* göra e-t bert *gjöre noget bekjendt, bekjendtgjöre noget;* gjörask b. at fjandskap við e-n *vise en aabenbar Fjendskab;* b. dauði *den visse Död.* — *B)* bert, *n. adj. (acc.), som adv., tydelig, öiensynlig, uforbeholdent, el. desl.*

Berserkr *Kæmpe, Berserk;* berserks-gangr *Berserkegang.* -œði *Berserkenatur;* berserkja-bani *Berserkers Banemand (cogn.).*

Bersi *ogsaa* bessi, bassi (-a, -ar), *m., Björn;* bersa-leyfi *(den Tilladelse Björnen bruger):* í b. *uden Eiermandens Villie, med Vold og Magt, I.*

Berskjaldaðr, *adj., som er uden Skjold.*

Bersnauðr *blottet for alt, I.*

Bersvœði *Sted, der fra alle Sider er udsat for Vind og Veir, bart Sted, I.*

Bersyndugr *som er aabenbar Synder.*

Bersýniligr *tydelig, klar, öiensynlig.*

Bersögli (-is, *pl. d. s.), n., det at sige noget tydelig, uforbeholdent el. reent ud.*

Beryrði, *n. pl., tydelige Ord, uforbeholden Tale.*

Bessi, *see* bersi.

Betr *og* batr, *comp. af* vel.

Betra (-aða, -at), *v. a., forbedre;* b. sik *forbedre sit Levnet.*

Betran *og* -un (-ar, -ir), *f., Forbedring.*

Betrfeðrungr (-s, -ar), *m., en Sön, som er bedre end Faderen.*

Betri *og* batri *comp. af* góðr.

Beyging (-ar, -ar), *f., Böien, Krumning; Bukken.*

Beygitöng *Tang til at böie med, I.*

Beygja (-u, -ur), *f., a) den Tilstand at være böiet el. krummet.* — *b) noget, som let lader sig böie el. krumme; Böielighed, I.*

Beygja (-i, -ða, -t), *v. a., böie, krumme; bukke.*

Beygjanligr, *adj., böielig.*

Beygla (-u, -ur), *f., Böining, Krumning, Bugle.* — *Ueg. (og mest i pl.), Knibe, Tryk, Forlegenhed, I.*

Beygla (-aða, -at), *v. a., böie, krumme, sætte Bugler i, el. desl.*

Beygr (-s, *uden pl.), m., Fölelse af Frygt, ringe Frygt, I.*

Beyki, *see* bœki.

Beysinn, *adj., tyk, svær, stor (besl. m.* býsn?): ekki b. *ubetydelig, ringe, I.*

Beysta (-i, -a, -t), *v. a., slaae, banke, prygle,:* b. e-n ok berja *mörbanke en.* — *b) spec.:* b. korn *tærske.*

Bezt *og* bazt *superl. af* vel.

Beztr *og* baztr *superl. af* góðr.

Bið, *n. pl., Töven, Dvælen, Venten, Ophold;* góðr í biðum *taalmodig (spec. som Creditor).*

Bið (-ar, -ar?), *f., d. s.:* liggja á b. (e-s) *vente, oppebie.*

Biða (-aða, -at), *v. n., töve, dvæle, vente; jfr* bíða.

Biða (-u, -ur), *f., et Kar (af mindre Slags), Bötte, I.*

Biða (-u, *uden pl.), f., Töven, Dvælen, Venten.*

Bíða (bíð, beið-biðum, beðit), *v. a. og n., A) v. a., 1) m. gen., bie, vente paa, oppebie:* b. e-s *vente paa en; abs.:* b. ór stað *bie, blive, vente paa samme Sted.* — *2) m. acc., a) faae, opnaae erholde, el. desl.,* b. bætr e-s, *faae*

Böder (Erstatning) for noget; blive helbredet for noget; b. góða elli *opnaae en höi Alder, blive gammel.* — *b) lide, taale, udstaae:* b. bana *döe;* b. úsigr *lide Nederlag, blive slaaet.* — *c) impers.:* e-t bíðr (til) *noget findes, existerer:* kvikendum þeim, er til beið á jarðríki *som der fandtes paa Jorden.* *B) v.n., i:* b. eptir e-m *vente paa en, oppebie ens Ankomst.* — *II)* bíðandi, *part., see i* úbíðandi.

Biðan *og* -un (-ar, -ir), *f., Töven, Dvælen, Venten.*

Bíðandi (-a, -endr), *m., den som venter; Ordsprog:* bíðendr byr eigu, en bráðir andróða *(de, som vente, faae Medbör, men de utaalmodige faae Modvind), jfr: den fremmer og sin Villie, som farer sagte afsted.*

Biðandi, *f. indecl., Venten.*

Biðangr (-rs?, -rar) *ogsaa* biðvangr, *m., Venten, Ophold.*

Biðill (-s, -lar), *m., Beiler, Frier.*

Biðja (bið, bað-báðum, beðit), *v. a. og n., bede etc., A) v. a., 1) bede (om), önske:* b. e-n e-s *bede en om noget;* b. e-n at *(m. fölg. infin. el. conjunct.) bede en om at etc.* — B. e-n bœnar *rette en Bön til en.* — B. e-n til ferðar *bede en om at ledsage sig paa en Reise.* — *b)* b. konu (sèr til handa) *el.* b. sèr konu *beile, frie til.* — *c)* b. e-t af sèr *bede sig fri for noget.* — *d) abs.:* b. at göra e-t *bede om Tilladelse til at gjöre noget* (þeir báðu at fara *bade om Tillad. at reise).* — *e)* b. bœn sinni *gjöre, forrette sin Bön.* — *f) abs.:* b. bitum *gaae om og tigge (jfr* biti). — *2) opfordre; sige at en skal; byde, befale el. desl., a)* hann bað þau hætta fanginu *opfordrede dem til at holde op med at brydes;* (hann) bað þá sœkja at sem djarfligast *opfordrede dem til at angribe etc.* — *b)* hann bað þá fara, ef þeir vildu *sagde de skulde reise, hvis de önskede det.* — *c)* b. e-n velkominn *sige (byde) en velkommen.* — B. e-n (e-t) aldri þrífask *önske al Ulykke over.* — *d) byde, befale:* (hann) báð þá þegja *befalede dem at tie;* (Útgarðaloki) biðr, at hann taki vítishorn *sagde han skulde, befalede ham at hente.* — *B) v.n., i:* b. fyrir e-m *bede for en;* b. fyrir sèr *gjöre sin Bön, bede til Gud.* — *II) f. p.,* biðjask, *refl.:* biðjask undan e-u *bede sig fritaget for noget.* Biðjask fyrir *holde Bön, bede.*

Biðleika (-aða, -at), *v. n., töve, dvæle, give sig Stunder, I.*

Biðlund *Taalmodighed, Langmodighed;* biðlundar-geð *Langmodighed.*

Biðlyndi = biðlund.

Biðstund *Ventestund, Ventetid.*

Biðvangr, *see* biðangr.

Bif (-s, *pl. d. s.), n., Bevægelse, Rystelse.*

Bifa (-aða, -at), *v. a. (bæve), m. dat., bevæge, flytte, röre, ryste.* — *Ueg., bevæge.* — Bifask, *pass., bæve, bevæges, rystes.*

Bifan (-ar, -ir), *f., Bevægelse, Rystelse, B.*

Bifanligr, *adj., som kan bevæges, flyttes, röres el. rystes, I.*

Biflía (-u, -ur), *f., Bibel;* biflíugrein *Bibelsprog,*

Bifr (-rs, *uden pl.), m., Lyst, jfr* ubifr.

Bifukolla (*alm. udt.* biðukolla) *Lövetand (i Fröstand), I.*

Bik (-s, *pl. d. s.), n., Beg.*

Bika (-aða, -at), *v. a., smöre med Beg, bege.*

Bikarr (-rs, -ar), *m., Bæger, Pokal.*

Bikkja (-u, -ur), *f., 1) Tæve.* — *b) nu mest om Heste, svarende til: Krik.* — *2) Kujon, feig Usling;* bikkju-hvelpr *(Skjeldsord) Tævehvalp.* -sonr *(Skjeldsord) Sön af en Tæve.* -stakkr *(Skjeldsord), Skind af en Tæve.*

Bikkja (-i, -ta, -t), *v. a., styrte:* er hann bikkði sèr útbyrðis *da han sprang overbord.*

Biksvartr *begsort, I.*

Bil (-s, *pl. d. s.), Mellemrum; Talem.:* á b. beggja *omtrent midt imellem begge, I.* — *b) eg. Mellemstund, df Tidspunkt, Öieblik:* í því bili *til samme Tid, i det Öieblik;* bils-bugr = bilbugr.

Bila (-aða, -at), *v. n., 1) eg. knækkes, beskadiges.* — *2) ueg., feile, mangle, svigte.* — *B)* bilandi *(part.), see i* úbilandi.

Bilbugr *det at Modet svigter en, Mangel paa Mod.*

Bílda (-u, -ur), *f., Benævnelse paa et Hunfaar, som er* bíldótt, *I.*

Bíldóttr, *adj., (om Kvæg), affarvet omkring Öinene og nedad Kinderne (men for övrigt hvid), I.*

Bíldr (-s, -ar), *m., Ladejern, Sneppert.* — *B) det samme om et Hanfaar, som* bílda *om et Hunfaar, I.*

Bíldör *Piil med lancetdannet Spids; jfr* broddör.

Bilgjarn *eftergivende, föielig (jfr* úbilgjarn), *B.*

Bilífi, *n., Vellevnet, Overdaadighed.*

Bilt, *n. adj., i:* e-m verðr b. (við) *en bliver overrasket, forskrækket el. desl.;* þá er sagt, at Þór varð bilt einu

sinni at slá hann með hamrinum *den ene Gang siger man at Thor blev bange for at (slaae til og) give ham Slag med Hammeren.*

Bilugr, *see i* úbilugr.

Bilæti (-is, *pl. d. s.*), *n.*, *Billede.*

Bimbult, *n. adj.*, *i:* e-m er b. *der er Uro over en; en har ondt i Maven.*

Binda (bind, batt-bundum, bundit), *v. a. og n.*, *A) v. a.*, *1*, *eg.*, *a) binde (ved Hjelp af Baand, Reb, el. desl.)*, *α)* b. korn í bundin *binde Kornet i Neg, binde op;* þeir bundu þar hey á fimmtán hesta *de bandt der Byrder af Hö til femten Heste.* — *β) binde, lægge i Baand:* (Indriði) batt hendr hans heldr rammliga. H. mælti þá, heldr fast bindr þú nú, mágr! — *γ) forbinde:* b. sár. — *δ) binde noget fast til en anden Ting:* b. hesta sína *binde sine Heste.* — *ε) binde, indbinde.* — *b) gjöre fast, fæste (uden Hjelp af Baand).* — *c) binde, knytte, flette:* b. bast *flette Bast.* — B. knút *knytte, slaae en Knude.* — *2) ueg.*, *a) binde:* vald til at leysa ok b. *löse og binde.* — *b)* b. enda á loforð sitt *opfylde sit Löfte.* — *c) knytte, indgaae forbindende, forpligtende Forhold:* b. vináttu (samfèlag) *knytte Venskab (indgaae i Fælleskab) med en.* — B. tengdir við e-n *besvogre sig med en, forbinde sig ved Svogerskab med en.* B. e-t fastmælum (svardögum) *gjöre en fast el. bestemt Aftale om noget (forpligte sig med Ed til noget).* — *d)* b. sik *α)* undir e-t *forpligte sig til noget, paatage sig noget.* — *β)* e-m á hendr (hendi, höndum) *tage Tjeneste hos en.* — *B) v. n.*, *a)* b. fyrir (ofan) *binde for (f. Ex. en Pose).* — *b)* b. um *ombinde; spec. forbinde.* — *Talem.:* eiga um sárt at binda, *eg. have et Saar, Rift at forbinde*, *være ilde tilredt*, *df: lide Molest el. Forurettelse.* — *II) f. p.*, bindask, *refl.*, *a)* bindask í hjónaband *indgaae Ægteskab.* — Bindask í e-u *forpligte sig til noget;* bindask fyrir (um) e-t *paatage sig Hovedrollen, stille sig i Spidsen for et Foretagende.* — Bindask e-m á hendr (hendi, höndum) = b. sik e-m á hendr *(etc.)*, *jfr I, A, 2, d, β.* — *b) m. gen.:* bindask e-s *afholde sig fra, bare sig for noget.* — *c)* við bindask *bare, styre sig.* — *III)* bundinn, *p. pr.*, *ueg.:* b. í sökum við e-n *indviklet i fjendtlige Foretagender imod, el. som man kan give Skyld derfor.*

Bindandi, -endi, -indi, *f. indecl. og n.*, (-is, *uden pl.*), *Afholdenhed;* bindindissamr, *adj.*, *afholden, maadeholden.*

Bindendi, *see* bindandi.

Bindi (-is, *pl. d. s.*), *n.*, *Bind (hvormed noget omvindes el. forbindes).*

Bindindi, *see* bindandi.

Binding (-ar, -ar), *f.*, *Sammenbinden, Sammenheften, etc.*

Bingr (-s, -ir), *m.*, *a) Hob, Dynge; jfr* ullarbingr. — *b) Seng.*

Birgðir, *f. pl.*, *Forraad (af Levnetsmidler, Foder el. desl.).*

Birgja (*undertiden feilagtig* byrgia; -i, -ða, -t), *v. a.*, *forsyne med Nödvendighedsartikler (jfr* birgðir).

Birgr (*undertiden* byrgr), *adj.*, *forsynet (jfr* birgðir).

Birki (-is, *uden pl.*), *n.* (*coll. til* björk), *Birk, Birketræ.*

Birkibrum *Knopper paa Birken.*

Birkiraptr *Birkeraft.*

Birkiskógr *Birkeskov, I.*

Birkiviðr *Birketræ.*

Birna (-u, -ur), *f.*, *a) Hunbjörn.* — *b) Stjernebilledet den store el. lille Björn;* birnu-gætir, *m.*, *Stjernebilledet Björnevogteren.*

Birta (-u, *uden pl.*), *f.*, *Skin, Lys; Dagslys.*

Birta (-i, -ta, -t), *v. a. og n.*, *1) v. a.*, *a) eg.*, *α) oplyse, forsyne med Lys.* — *β) gjöre skinnende el. straalende (ved Hjelp af Farver).* — *b) ueg.*, *α) give klar og tilstrækkelig Indsigt, oplyse:* lýsir eigi sálina eðr birtir meðr sannleiksins ljósi. — *β) berömme, forherlige.* — *γ) lægge for Dagen, vise, udvise, bekjendtgjöre.* — *2) v. n*, *impers.*, *dages, grye af Dag.* — *b)* þat birtir upp *det klarer op.* — *B) f. p.*, birtask, *1) pass.*, *a) komme for Lyset, blive synlig, komme til Syne.* — *b) blive bekjendt.* — *2) refl.:* birtask e-m *vise, aabenbare sig for en.*

Birti, *f. indecl.*, *a) Skin, Glands* — *b) Berömmelse, Herlighed.*

Birting (-ar, -ar), *f*, *1) eg.*, *a) Klarhed, Skin, Glands.* — *b) Dagning, Daggry.* — *2) ueg.*, *Aabenbaring, Vision.*

Birtingr (-s, -ar), *m.*, *a) en, som har lys Hudfarve og lyst Haar (findes kun som Tilnavn, eller rettere som Spögenavn over en, som havde mörk Hudfarve og mörkt Haar).* — *b) Forelle af lys el. glindsende Farve; jfr* haustbirtingr, sjóbirtingr.

Bisa *og* basa (-aða, -at), *v. n.*, *i:* b. við e-t *anstrenge sig ved noget, I; jfr* bjástra.

Biskup *og (den bedre, samt i de ældste Haandskrifter forekommende, Form)* byskup (-s, -ar), *m.*, *Biskop, Bisp;* biskups-atsetr *Bispesæde.* -bún-

ingr *Bispedragt.* -dómr *Bispeembede, Bispedömme.* -dœmi *Bispeembede, Bispedömme.* -efni *en vordende Biskop.* -garðr *Bispegaard.* -kjör = -kosning *Bispevalg, Udnævnelse af en Biskop.* -lauss *uden Biskop* -maðr *en af en Biskops Folk el. Fölge.* -mítr *Bispehue.* -nafn *Bispenavn, Titel af Biskop.* -ríki *Bispedömme.* -sektir, *Mulkter el. Böder, som tilfalde Biskoppen.* -skrúði *Bispedragt.* -stóll *Bispestol, Bispesæde.* -tign *biskoppelig Værdighed, Bispeembede.* -tíund *Tiende, som tilfalder Biskoppen.* -vald *biskoppelig Magt, Bispedömme;* biskupafundr *Bispemöde.* -þing = -fundr.

Biskupa (-aða, -at), *v. a., confirmere (Börn); jfr* ferma.

Biskupan (-ar, -ir), *f., Confirmation.*

Biskupdómr *Bispedömme, Bispeembede.*

Biskuplauss = biskupslauss

Bismari (-a, -ar), *m., Bismer.*

Bista, *see* byrsta.

Bistr, *see u.* byrsta.

Bit (-s, *pl. d. s.*), *n., a) Biden, Bid. — b) Hvashed, det at et Redskab skærer godt.*

Bita (-aða, -at), *v. a., skære i smaa Stykker el. Bide, I.*

Bíta (bít, beit-bitum, bitit), *v. a. og n., I) f. a., A) v. a., 1) eg., α) bide (om Dyr):* b. e-t í sundr *bide noget over.* — B. gat á e-t *bide Hul paa.* — *β) bide, saare ved Bid:* ef hundr bítr mann. — *γ) bide (dræbe ved Bid; f. Ex. om Ræven).* — *δ) bide (Græs), græsse.* — *b) bide, skære (om Vaaben etc.):* hann bitu eigi járn *Vaaben bed ikke paa ham.* — *2) ueg., a) foraarsage en smertelig Fölelse, smerte, afficere, plage:* man oss heldr b. níð hans, enn þik *skulde hans Nidvers mere afficere os end Dig?* — *b) ramme med Eftertryk (el. lign., f. Ex. om en Anklage):* sökin, er þik man b. *som vil bevirke, at Du ikke vil slippe fri for Straf; jfr* sakbitinn. — — *B) v. n., 1) eg., a)* b. í e-t *bide i noget* (þeir bitu í skjaldarrendr); b. á vörrinni *bide i Læben; og flere lign.* — *b) om Fiske, bide, bide paa (Krogen).* — *c) om skærende Redskaber, bide, skære, være skarp.* — *d) om Skibe i Modvind (impers.):* þeim beit fyrir nesit *de kneb Pynten forbi.* — *2) ueg., α)* e-t bítr á e-n *noget gjör Indtryk paa, gaaer nær, ærgrer:* láta e-t á sik b. *tage sig noget nær.* — *β) noget aner en, I.* — *b) virke afgjörende, gjöre Udslaget (jfr A, 2, b, of.) i Udtryk som:* b. fyrir *gjöre Udslaget;* b. e-m at fullu *bringe en i Fordærvelse.* — *c)* e-m bítr í augu, at *etc. (det svier ham i Öinene, d. e.) det ærgrer, smerter ham.* — *d) impers.,* e-m bítr svá við at horfa *det stikker en, falder en ind (at vise sig fra den Side).* — *II) f. p.,* bítask *1) dep. n.,* bítask um *(bide om sig, d. e.) bide fra sig, bruge Tænderne som Vaaben* (at menn bítisk um sem hundar eða hestar). — *2) recipr., a) eg., bides (især om Heste i Hestekamp); Ordsp.:* kunnugir bítask bezt *(ordret: Bekjendte bides bedst; jfr lige Börn lege bedst), I.* — *b) ueg., nappes, trættes:* bítask um tafl *trættes i Anledning af Spil.*

Biti (-a, -ar), *m., 1) Bid, Mundfuld;* biðja bitum *(eg. tigge bidviis) tigge, betle.* — *2) Hjörnetand (i en Hest).* — *3) Tværbjælke a) i en Bygning.* — *b) i et Skib, især den bageste, som adskiller Löftingen fra det övrige.*

Bitill *og* -ull (-s, -lar), *m., Bid, Mundbid, Mundstykke.*

Bitjárn *Jern, som er godt til skærende Redskaber, I.*

Bitlingr (-s, -ar), *m., liden Bid, Bidling:* ganga at bitlingum *gaae om og tigge.*

Bitr, *adj., a) om skærende Redskaber, skarp, hvas.* — *b) bitter, beesk, bidende (for Smagen el. Fölelsen):* b. kuldi *bidende Kulde.* — *c) ueg., bitter, bidende.*

Bítr (-s, -ir), *m., den som bider; see i:* grasbítr, griðbítr, *og fl.*

Bitra (-u, *uden pl.*), *f., Beeskhed, Bitterhed.*

Bitrleiki (-a, -ar) *og* -leikr (-s, -ar), *m., I, a) Hvashed, Skarphed.* — *b) Bitterhed, Beeskhed.*

Bitrligr, *adj., a) skarp, hvas af Udseende.* — *b) ueg., som bringer Fordærv, ödelæggende.*

Bitull, *see* bitill.

Bityrði, *n. pl., bidende, fornærmelige Ord.*

Bjaga (-aða, -at), *v. a., fordreie, I.*

Bjak (-s, *uden pl.*), *n., Slid, Möie, B.*

Bjakask, *v. dep. n., i Udtr.,* b. við e-t *anstrenge sig ved noget, I.*

Bjálfi (-a, -ar), *m., Skindpels.*

Bjálki (-a, -ar), *m., Bjælke.*

Bjalla (bjöllu, bjöllur), *f., Bjælde, liden Klokke.*

BJANAK (-s, uden pl.), *Velsignelse (?).*

BJARG (-s, björg), *n., Klippe; jfr* berg.

BJARGA (berg, barg-burgum, borgit, *senere og nu* -aða, -at), *v. a, 1) f. a., m. dat., a) bjerge, redde, hjelpe;* b. brókum *gjöre sit Behov.* — *b)* b. sök *rette de Forseelser, som ere begaaede i Sagförelsen, saaledes at Sagen kan paadömmes.* — *2) f. p.,* bjargask á sínar hendr *hjelpe sig selv, slaae sig igjennem ved egen Hjelp, egne Kræfter.*

BJARGÁLNIR, *f. pl., hvad der er nok til at kunne slaae sig igjennem, I;* bjargálna-maðr *en, som har nok til at kunne slaae sig igjennem, I.*

BJARGAR, *see u.* björg.

BJARGBÚI = bergbúi, *I.*

BJARGFESTR *Reeb el. Toug, hvori en hidses ned i Klipper (f. Ex. for at fange Fugle).*

BJARGFUGL *(mest collect.) Fugl, som bygger sin Rede i höie Klipper ved Sökanten, I.*

BJARGFŒRR *dygtig til at klattre om i steile Klipper, B.*

BJARGFŒRR *som kan slaae sig igjennem, I.*

BJARGGANGA *det at klattre om i steile Klipper, I;* bjarggöngu-maðr *en, som klattrer el besidder Færdighed i at klattre om i Klipper, I.*

BJARGHAGR *som selv kan forfærdige de Sager, som han behöver.*

BJARGHAMARR = berghamarr.

BJARGKVIÐR *hjelpende Vidneudsagn (i en Sag; jfr* bjarga *1, b).*

BJARGLAUN *Bjergelön, Redningslön, I.*

BJARGLEYSI (-is, *uden pl.), n., Mangel paa det növendige (til Livsophold).*

BJARGRÁÐ *Raad, Understöttelse, som ydes en fredslös for at redde ham.*

BJARGRÆÐI (-is, *pl. d. s.), n., hvad der er til Hjelp; df i Almindelighed, Livets Nödvendigheder, hvad en (især en bosat) Mand skal leve af, I;* bjargræðis-leysi = bjargleysi, *I.* -maðr *en, som er dygtig til at bringe det nödvendige tilveie, B.*

BJARGRIFA = bergrifa.

BJARGRÝGR *hjelpsom Kvinde (som yder Hjelp syge el. Barselkvinder).*

BJARGSKORA, -SNÖS = bergs-.

BJARGVEL, *adv., ret vel, temmelig vel.*

BJARGVÆNLIGR *som man kan vente at kunne hjelpe sig med.* -liga, *adv.*

BJARGVÆTTR, *f. (senere m.), eg. en Skytsaand; df om en, som er hjelpsom i Nöden, hjelper Nödlidende.*

BJARGÞROTA, *adj., som mangler det nödtörftige, tiggefærdig, I.*

BJARKAN (-s, björkun), *n., Frugten paa Birketræet.* — *2) B* (ᛒ) *i Runer.*

BJARMI (-a, -ar), *m., svag Lysning, Skjær.*

BJARNBÁSS *Björneleie.*

BJARNDÝR *og (som ældre Form)* BJARNDÝRI, *n., Björn, især Hvidbjörn;* bjarndýrs-feldr *Björneskind, Björnehud.*

BJARNEGGJAN *Eggen, Udæsken, som bruges mod en Björn.*

BJARNFELDR, *a) Björnehud, Björneskind.* — *b)* feldr *(see d. O.) af Björneskind;* bjarnfelds-slitr *Stykker, Stumper af* b.

BJARNFELDSSLITR = bjarnfeldsslitr.

BJARNFELL, *n., Björneskind.*

BJARNÍGULL *en Art Pindsviin.*

BJARNÓLPA *en* ólpa *af Björneskind;* bjarnólpu-maðr *en, som er iført en* bjarnólpa.

BJARNSKINN *Björneskind;* bjarnskinnshúfa *Björneskindshue.* -ólpa = bjarnólpa.

BJARNSTAKA (-stöku, -stökur), *f., Björnehud.*

BJARNSVIÐA *et stort Spyd (som bruges paa Björnejagt).*

BJARNVEIÐR *og* -VEIÐI *Björnefangst.*

BJARNYLR *Björnens naturlige Varme.*

BJARTEYGR *og* -EYGÐR, *adj, som har klare, glandsfulde Öine, klaröiet.*

BJARTLEIKR (-s, -ar) *og* -LEIKI (-a, -ar), *m., Klarhed, Skin, Lysning.*

BJARTLEITR, *adj., lys af Ansigtsfarve, lys.*

BJARTLIGR, *adj,, lys, af et lyst el. skinnende Udseende.*

BJARTR, björt, bjart, *adj., a) eg., klar, lys, blank, skinnende:* bjart *(klart)* tunglskin *el.* sólskin; bjart veðr *klart Veir;* b. á hörund *lys af Hudfarve.* — Þá er bjart er orðit *naar det er blevet lyst (om Morgenen).* — *b) ueg., α) udmærket, berömt.* — *β) lysende, reen:* bjartir siðir *rene Sæder, lysende Exempel;* b. í sínum siðum *ustraffelig i sin Vandel.*

BJARTVIÐRI (-is, *pl. d. s.), n., klart Veir, klar Luft.*

BJÁSTR (-rs, *uden pl.), n., det at* bjástra, *I.*

BJÁSTRA (-aða, -at), *v. n., i:* b. við e-t *have travlt, Möie med noget (at ordne, sætte paa sin Plads el. lign.), I.*

BJÁT (-s, *uden pl.), n., Bevægelse, I.*

BJÁTA (-aða, -at), *v. n., bevæges; impers.:* e-u bjátar *noget bevæges, kommer fremad.* Þegar e-t á bjátar *naar noget kommer paa, kommer i Veien, I.*

BJÓ *1 og 3 s. impf. ind. af* búa.

BJÓÐA (býð, bauð-buðum, boðit), *v. a. og n., A, f. a., 1) v. a., byde etc. m. acc. og dat. (Personen hovedsagelig i dat., Tingen i acc.), a) byde, tilbyde, frembyde, foreslaae:* b. e-t fram *byde noget frem, tilbyde;* b. e-m góð boð *gjöre en gode Tilbud;* b. e-m e-t *(el. med en fölg. infinitivisk Sætning) tilbyde en noget.* — B. e-t fyrir e-t *el.* við e-u *byde noget for noget.* — B. sik undir e-s vald *tilbyde at underkaste sig.* — B. upp horn *give Drikkehornet fra sig.* — *β) bede, indbyde, invitere:* b. e-m heim, *el.* til sín *byde en hjem til sig.* — *γ) opfordre:* b. e-m til varna *opfordre en til at forsvare sig (for Retten).* — *δ) forkynde, prædike,* = boða: b. trú. — *ε) byde, vise:* b. e-m újöfnuð *vise Ubillighed, Uretfærdighed imod;* b. e-m byrginn *byde en Spidsen, I.* — *ζ) impers.,* e-m býðr ótta *(eg. Frygten frembydes, frembyder sig for, d. e.) en bliver bange, forskrækket.* — *b) byde, paabyde, befale, anordne, forordne:* b. e-m erindi *paalægge en at udrette et Ærende;* b. varnað á e-u *forbyde.* — *β)* b. út leiðangri *byde Leding ud, udskrive Folk til Leding.* — *γ)* b. e-n af landi *befale en at forlade Landet.* — *2) v. n., byde, etc., a)* b. í e-t *byde paa noget, I.* — *b)* b. til e-s *give en sine Befalinger.* — *c)* mèr býðr hugr um *el.* mèr býðr í hug, at *etc. det aner mig;* mèr býðr þat fyrir, *d. s.* — *d)* e-m býðr (hugr) við e-u *har Modbydelighed for.* — *e)* svá sem býðr *som det sig bör.* — *II) f. p.,* bjóðask, *refl., byde sig (til noget).* — *III) part. og p. pr., 1) part.,* bjóðandi = boðligr. — *2) p. pr.* boðinn, *i Udtrykket:* boðinn ok búinn til e-s *fuldkommen villig el. beredt til at gjöre noget.*

BJÓRBLANDAÐR, *pa., blandet med Öl (Drik).*

BJÓRHREIFR, *adj., öllet, beskjenket.*

BJÓRKER *Drikkekar.*

BJÓRR (-s, *uden pl.*), *m., Öl, Drik.*

BJÓRR (-s, -ar), *m., 1) Bæver; Bæverskind. — I daglig Tale om et mindre og tyndt Skind i Almh. — 2) et Stykke af et Skind, (kiledannet?) Skindlap, Skindstump* (bjórar, þeir er menn sníða ór skóm sínum fyrir tám eða hæl.) — *3) et lidet Stykke Land. — 4) Paneel el. Skillerum i en Bygning, som gaaer op fra en af Tværbjælkerne til Mönningen; den trekantede Deel af Gavlen i en Bygning.*

BJÓRSALR *Drikkestue.*

BJÓRSKINN *Bæverskind.*

BJÓRÞILI = bjórr 4.

BJÓRVERPILL *Læderbælg til el. med Öl.*

BJÚGA (-a, -u), *n., Pölse.*

BJÚGLEIKR (-s, -ar), *m., det at være* bjúgr.

BJÚGNEFJAÐR, *adj., krumnæset.*

BJÚGR, *adj., krum, kroget, krummet. — b) ueg., let:* bjúgt eða bratt *(eg. heldende nedad el. steilt, d. e.) let el. vanskeligt, behageligt el. haardt. — β) ydmyg, B.*

BJÖRG (bjargar, bjargir), *f., 1) Hjelp, Bistand, Redning.* — Fá e-t á björgum e-s *erholde noget ved ens Bistand. — 2) Levnetsmidler, Proviant, Foder el. desl;* bjargar-bann *det at Udveiene til at tilveiebringe det Nödvendige til Livets Ophold ere stoppede.* -lauss, *a) hjelpelös. — b) som mangler* björg 2. -leysi, *n.,* = bjargleysi. -vist *Tjeneste for sit Ophold, df Tjeneste, Condition i Almh.*

BJÖRK (bjarkar, bjarkir), *f., Birketræ.*

BJÖRN (bjarnar, birnir), *m., Björn;* bjarnar-feldr *Björneskind;* feldr *af Björneskind.* -hamr *Björneham:* í bjarnarham *i en Björns Skikkelse.* -híð *Björnehi, Björneleie.* -hrammr *Björnelab.* -slátr *Kjödet (tilligemed det övrige, som tilberedes til Mad) af en slagtet Björn.*

BLÁ (-ár, -ár), *f., lavtliggende Flade el. Strækning bedækket med halvsmeltet Snee, I.*

BLÁBER *Blaabær;* bláberja-lyng *Buskvæxt, hvorpaa Blaabær voxe, I.*

BLAÐ (-s, blöð), *n., Blad, etc., 1) paa Urter og Træer. — 2) om andre Gjenstande, a) Blad (i en Bog). — b) Blad, hvorpaa et Billede er malet. — c) Blad, ɔ: den tynde el. flade Deel af adskillige Redskaber (i Mods. til Skaftet); jfr* árarblað, knífsblað *og fl. — d) den foran nedhængende Deel af et Klædebon, Flig, Skjöd; jfr* kyrtilsblað.

BLAÐKA (blöðku, blöðkur), *f., Blad paa visse Planter.*

BLAÐRA (blöðru, blöðrur), *f., Blære, a) Blegn, Vable. — b)* = hlandblaðra; blöðru-sótt *Byldesygdom (en af Ægyptens Plager).*

BLAÐRA (-aða, -at), *v. a. og n., 1) v. a, m. dat., gjöre vibrerende Bevægelse med:* b. tungunni. — *2) v. n., a) vibrere, dirre. — b) pluddre, I.*

BLÁDRÖFNÓTTR *blaaspættet, I.*

BLAÐSÍÐA *Side, Pagina, I.*

BLAÐSKELLANDI, *pa., eg. som lader Kjortelfligen (etc.) slaaes, daske imod Knæerne el. Benene (jfr* blað *d):* koma b. *komme i en flyvende Fart el. hovedkulds ilende, I.*

BLÁEYGR *og* -EYGÐR *blaaöiet.*

BLÁFÁINN *blaafarvet, blaa.*

BLÁFÁR, *adj., d. s.*

BLÁFÁTŒKR *ganske fattig, arm.*

BLÁFAUSKR, *adj., ganske trösket el. frönnet.*

BLÁFERLA (-aða, -at), *v. a., bryde, overtræde, tilintetgjöre (?, forek. i* Sturlunga *med Varianten* bakferlat, *som vistnok er det rigtige).*

BLÁFLEKKÓTTR *blaaspraglet.*

BLÁGIRNI (-is, *uden pl.), n., de smaa Tarme, I.*

BLÁGÓMA (-u, -ur), *f., en Fisk (labrus luscus), I.*

BLÁGRÁR *blaagraa, I.*

BLÁGRESI (-is, *uden pl.), n., et Slags Storkenæb (geranium), I.*

BLÁGRÝTI (-is, *uden pl.), n., en Steenart af blaalig Farve.*

BLÁGRŒNN *blaagrön, I.*

BLÁGULR *blaaguul, grönguul, I.*

BLÁHEIMSKR *stokdum.*

BLAK (-s, blök), *n., a) det at vifte; Viften, Viftning. — b) let Slag, Dask.*

BLAKA (-aða, -at), *v. a. og n., 1) v. a., a) m. dat., bevæge, let og hurtig frem og tilbage (i Luften):* b. vængjunum *slaae med Vingerne. — b) m. acc., give et let Slag el. Dask. — 2) v. n., bevæges frem og tilbage (i Luften), vifte; jfr* blakra, blakta.

BLÁKALDR *iiskold, B.*

BLAKKI (-a, *uden pl.), m., Blankhed, Glands (?), i Udtrykket:* hann er ekki með öllum blakka *han er ikke ved sin fulde Forstand (sine fulde Fem), I; jfr* mjalli.

BLAKKLEITR, *adj., mörk af Udseende.*

BLÁKLÆDDR, *pa., klædt i blaat.*

BLÁKLUKKA *et Slags Klokkeblomst af blaa Farve, I.*

BLAKKR (-s, -ar), *m., en Hest af mörkebruun Farve, B; i Poesie, Benævn. paa en Hest i Almh.*

BLAKKR, *adj, sortladen, mörkladen, mörkebruun, mörk.*

BLAKRA (-aða, -at), *v. n., bevæges frem og tilbage i Luften, vifte; jfr* blaka.

BLAKT, *n., sagte Bevægelse frem og tilbage i Luften, Viften; jfr* blak *a.*

BLAKTA (-aða, -at), *v. a. og n, 1) v. a., m. dat., i:* b. eyrunum *spille med Örene, bevæge dem frem og tilbage. — 2) n., vifte.*

BLÁLAND *Morland, Æthiopien.*

BLÁLEITR, *adj., blaalig, blaaagtig.*

BLÁLITAÐR, *adj., blaafarvet, blaa.*

BLÁMAÐR *Blaamand, Mor.*

BLÁMAN (-ar, *uden pl.), f.,* = blána.

BLÁMERKTR, *pa., med blaa Ruder (Pletter, Prikker).*

BLÁNA (u-, -ur), *f., a) blaalig Farve, Blaahed. — b) blaat Mærke efter Slag el. Stöd.*

BLÁNA (-aða, -at), *v. n., blaane, blive blaa.*

BLAND (-s, *uden pl.), n., Blanding, Sammenblanding;* í b. við (e-n, e-a) *i Selskab med, iblandt.*

BLANDA (blöndu, blöndur), *f., a) Blanding, Sammenblanding (af to el. flere flydende Legemer). — b) suur Valle; Drik som bestaaer af en Blanding af suur Valle og Vand.*

BLANDA (blend, blètt-blèndum, blandit; *ogsaa liges. nu:* -aða, -at), *v. a., blande, etc., 1) eg., a) m. acc.:* b. e-t (e-u, með e-u, við e-t, saman) *blande noget med noget, sammenblande noget. — b) m. dat.:* b. e-u við e-t *blande noget med noget.* — B. blóði *(blande Blod med hinanden, hverandre), indgaae Fostbrödrelag. — 2) ueg.:* b. e-m við e-t *urigtig angive en som Deeltager i noget. — B) f. p.,* blandask, *rec. el. refl., a)* blandask í samfèlagi *slutte en gjensidig Forening — b) om legemlig Omgang* (blandask við búfè; karlfuglinn kemr ok blandask við annan karlfugl). *— C) p. pr.,* blandinn, *a) eg., blandet, grumset, uklar. — b) ueg., α)* blandinn í trúnni *ikke fri for at helde til Hedenskabet. — β) tvetydig af Characteer, forstilt, lumsk, el. desl.*

BLANDAN *og* BLÖNDUN (-ar, -ir), *f., Blanding, Sammenblanding.*

BLANDINN *see* blanda *C.*

BLÁR, *1) adj., blaa. — 2) m.:* út í bláinn *hen i Veiret, I.*

BLÁRENDR, *adj, blaastribet.*

BLÁRÖNDÓTTR = blárendr.

BLASA (-i, -ta, -t), *v. n., i:* b. við *være lige overfor, vende lige imod.*

BLÁSA (blæs, blès, blásit), *v. a. og n., A) v. a., blæse, etc., 1) eg., a) m. acc., α)* b. *el.* b. út *(f. Ex.* belg) *blæse, puste op. — β)* b. herblástr *blæse Hærblæst. — γ) om Forarbeiden af Metaller, smelte, forfærdige ved Smeltning, stöbe:* b. gullmálm *behandle*

Guldmalm, forfærdige Gjenstande deraf. — *b) m. dat., α) b.* lúðri *blæse, stöde i en Luur;* b. liði *give Tropperne Signal ved at stöde i Luren.* — β) b. eitri *udspye Gift.* — *2) ueg., a)* b. e-m e-u í brjóst *indskyde, indgive en noget.* — *b) (bringe til at svulme op), impers.:* fótinn blès upp *Benet svulmede op.* — *B) v. n., 1) eg., a) om Vinden, blæse;* blásandi byrr *strygende Bör.* — *b)* b. í *blæse, stöde i (et blæsende Instrument).* — *Med et alm. Subject (el. underforst.* lúðr): þeir heyrðu at blès í bœnum *hörte at man blæste.* — *c) blæse, aande, puste, pruste:* b. við *el.* b. þungan *sukke, sukke dybt.* — *d) Talemaader:* b. í kaun *varme Fingerspidserne ved at blæse paa dem, I;* b. at kolunum *(blæse til Kullene, d. e.) puste til Ilden (ueg.).* — *d) blæse (med en Blæsebælg; kan ogsaa tages som intrans., hörende til A, 1, b of.).* — *2) ueg.:* b. í móti e-m *gjöre Sammensværgelse imod en; jfr* mótblástr. — *b)* þegar á móti blæss *naar noget gaaer imod, I.* — *II) f. p.,* blásask *blæses, pustes; rec.:* blásask eitri á *udspye Gift og Galde mod hinanden.* — *III) p. pr.,* blásinn, *1) eg., a) beskadiget, fortæret af Vind og Veir.* — *b) stöbt:* b. af eiri *stöbt af Erts.* — *2) ueg.,* b.: (upp) *opsvulmet.*

Blásaumaðr, *pa., udsyet med Blaat.*

Blásilfr *ikke renset Sölv.*

Blásning, *see i* áblásning.

Blásnun (-ar, -ar), *see i* áblásnun.

Blástafaðr *med indvævede blaa Rande, blaatærnet, el. desl.*

Blásthorn = blástrhorn.

Blástjarna *Nordstjerne(n), Polstjerne(n), I.*

Blástr (-ar, -rar, -rs, *dat.* blæsti, *pl.* -ar? -rar), *m., a) Aanden, Aande.* — β) *Hvalens Udpusten af dens Aande og den Vandsöile, som derved fremkommer.* — *b) Blæst.* — *c) det at blæse, stöde i et blæsende Instrument.* — *d) Blæsen (med en Blæsebælg).* — *2) ueg., Opsvulmen, Inflammation.*

Blástrhol *og* -hola *Aandehul (f. Ex. Hvalens), I.*

Blástrhorn *Blæsehorn.*

Blástrjárn *urenset Jern (?).*

Blástrsamr, *adj., som ledsages af Blæst og Kulde.*

Blástrsvalr *og* blástsvalr *kold af Blæst.*

Blásvartr *blaasort, B.*

Blátönn *blaa Tand (cogn.).*

Blauðhugaðr *som fattes Mod, modlös, feig.*

Blauðligr, *adj., frygtagtig.*

Blauðr, *adj., a) af Hunkjönnet.* — *b) kraftlös, daadlös, forknyt, feig.*

Blautbarn *spædt Barn;* blautbarnsbein, *i:* frá blautbarnsbeini *fra den spæde Alder; jfr* blautr.

Blautgeði, -geðja, -geðjaðr, *adj., fölsom, blödhjertet, I.*

Blauthugaðr *blödhjertet.*

Blautlendi (-is, *uden pl.*), *n., blödt Jordsmon.*

Blautligr, *adj., blödagtig.*

Blautr, *adj., a) vaad, fugtig.* — *b) blöd, myg.* — *c) spæd, svag, blödagtig:* frá blautu barnsbeini *fra den spæde Alder.* — Blaut ok breysk kvenna náttúra *svag og skröbelig Kvindenatur.*

Bleðill (-s, -lar), *m., lille Blad, Lap, I.*

Bleðja (bleð, bladda, blatt?), *v. a., eg. plukke Blad for Blad; df dræbe successive el. den ene efter den anden.*

Bleikála (-u, -ur), *f., Benævn. paa en Hoppe som er* bleikálótt, *I.*

Bleikálingr (-s, -ar), *m., Benævn. paa en Hest, som er* bleikálóttr, *I.*

Bleikálóttr, *adj., (om Heste) af bleg-guulagtig Farve med sortladen Manke og Hale, samt mörk Stribe ned ad Ryggen.*

Bleikgrœnn *bleggrön.*

Bleikgulr *bleggul, lysegunl, I.*

Bleikhárr, *adj., bleguul, lyseguul af Haarfarve.*

Bleikhvítr *hvidagtig, af lys Farve.*

Bleikja (-u, -ur), *f., blegguulagtig, hvidagtig Farve, Bleghed.* — *b) et Slags Forelle med blegguul Bug.*

Bleikja (-i, -ta, -t), *v. a., blege:* b. hadda sína *vaske Haaret.* — *b) gjöre skinnende, lade skinne (el. desl.):* þeir bleiktu síðurnar út á völluna *de laae der og lod Solen skinne (sig om Siderne, d. e.) paa sig, de solede sig; el. de laae der ligesom Töi til Bleg.*

Bleikleitr, *adj., bleg af Udseende.*

Bleikna (-aða, -at), *v. n.* = blikna.

Bleikr (-s, -ar), *m., Navn paa en Hest som er* bleikr.

Bleikr, *adj., a) blegguul, hvidagtig, lyseguul, lys.* — *b) bleg (i Ansigtet).* — *c) bruun, nöddebruun.*

Bleikrauðr *blegröd.*

Blek (-s, *pl. d. s.*), *n., Blæk.*

Blekhorn *Blækhorn.*

Blekkiligr, *adj., bedragersk, skuffende.*

Blekking (-ar, -ar), *f., Bedrageri, Svig.*

Blekkinn, *adj., bedragersk, skuffende, I.*

Blekkja (-i, -ta, -t), *v. a., skuffe, bedrage, forföre, forlede.*

Blend, *1 s. præs. ind. af* blanda.

Blendingr (-s, -ar), *m., Blanding; jfr* þursablendingr.

Blendinn, *adj., tvetydig af Characteer* = blandinn, *see* blanda *(C, b), I.*

Blès, *1 og 3 s. impf. ind. af* blása.

Blesa (-u, -ur), *f., paa Heste, Blis; (Navn paa) en blisset Hoppe, I.*

Blesi (-a, -ar), *(Navn paa) en blisset Hest.*

Blesóttr, *adj., blisset.*

Blessa (-aða, -at), *v. a., m. acc. og dat., velsigne.*

Blessan *og* -un (-ar, -ir), *f., Velsignelse.*

Blessing (-ar, -ar), *f.,* = blessan.

Blestmæltr *og* blessmæltr, *adj., læspende.*

Blestr, *adj., læspende.*

Blèt, *1 og 3 s. impf. ind. af* blóta.

Blètt *1 og 3 s. impf. ind. af* blanda.

Bletta (-aða, -at), *v. a., sætte Plet el. Pletter paa.*

Blettóttr, *adj., plettet.*

Blettr (-s, -ir), *m., Plet; Skamplet.*

Bleyða (-u, -ur), *f., Kujon;* bleyðu-ligr, *adj., feig, frygtagtig, I.* -skapr, *m., Feighed, I.*

Bleyðask (-jsk, -ddisk, -zk), *v. pass., tabe Modet, lade Modet falde.*

Bleyði, *f. indecl., Feighed;* bleyðimaðr *Kujon.* -mannligr, *adj., som ligner, röber en Kujon.* -orð *Ord for at være feig:* leggja b. á bak e-m *beskylde en for at være feig.* -skapr, *m., Feighed, I.*

Bleyta (-u, -ur), *f., det at være vaad; Blöde, vaad el. fugtig Jordbund; vaadt Före.*

Bleyta (-i, -tta, -tt), *v. a., blöde, gjöre vaad; udblöde.*

Bleyti (-is, *uden pl.), n., Blöd.*

Blíat (blját?) *el.* blíet, *n., (et fremmed Ord) et Slags Klædningsstykke, en Overkjortel (?).*

Blíatbönd *Baand hörende til et* blíat.

Blíða (-u, -ur), *f., a) Blidhed, Mildhed, Venlighed. — b) mildt (og stadigt), blidt Veirlig;* bliðu-bragð *venligt Udseende, Venlighed.* -læti = blíðlæti.

Blíðka (-aða, -at), *v. a., formilde, stille tilfreds. — b) impers., blides:* veðráttuna blíðkar *Veirliget blides.*

Blíðkan (-ar, -ir), *f., Formildelse.*

Blíðleikr (-s, -ar) *og* -leiki (-a, -ar), *m., Blidhed, Mildhed, Venlighed.*

Blíðleitr, *adj., blid, mild el. venlig af Udseende.*

Blíðligr, *adj., blid, mild, venlig.* -liga, *adv.*

Blíðlundaðr, *adj., blid (venlig, mild) af Characteer.*

Blíðlyndr, *adj.,* = blíðlundaðr, *I.*

Blíðlyndi, *n., blidt, venligt Sind.*

Blíðlæti *Blidhed, venlig Opförsel.*

Blíðmáll, *adj., södtalende, I.*

Blíðmæli, *n., blide, venlige Ord, Smigrerier.*

Blíðmæltr, *adj., blid og venlig i sin Tale; södtalende.*

Blíðr, *adj., blid, mild, venlig (om Personer og Veiret el. Veirliget).*

Blíðskapr (-ar, -ir), *m., Blidhed, Mildhed, Venlighed;* blíðskapar-orð, *n., pl., milde, venlige Ord.*

Blíðveðr *blidt, mildt Veir.*

Blíðviðri (-is, *pl. d. s.), n., blidt Veir, mildt Veirlig.*

Blíðyrði, *n. pl.,* = blíðskaparorð.

Blik (-s, *pl. d. s.), n., 1) Blink, Glimt, Skin, Glands. — 2) Hjelmgitter. — 3) Bleg, Blegeplads.*

Blika (-u, ur-), *f., 1) Blink, Glands. — 2) (tyndt) Skydække, som trækker for Solen eller overtrækker Himlen, I.*

Blika *see* blíkja.

Blikhvítr *blinkende hvid.*

Bliki (-a, -ar), *m., Hanederfugl, I.*

Blíkja (-i, -ta, -t *el. oprindel.* blík, bleik-blikum, blikit) *og (senere Form)* blika (-aða, -at), *v. n., blinke, glimte, blingre, skinne, glindse, glimre, jfr* blikra.

Blikna (-aða, -at), *v. n., blive bleg, blegne; jfr* bleikna.

Blikra (-aða, -at), *v. n., glindse, skinne; jfr* blíkja.

Blína (-i, -da, -t), *v. n., i:* b. á *see stift, stirre paa, I.*

Blinda (-u, -ur), *f.,* = blindi.

Blinda (-aða, -at), *v. a., a) beröve Synet, blinde, forblinde. — b) part.,* blindandi *med tillukkede Öine, I.*

Blindeggiaðr, *adj., saa skarp, at Eggen ikke kan sees, B.*

Blindi, *f. indecl., Blindhed, Forblindelse.*

Blindingr (-s, -ar), m., *1) (eg. en som gaaer i Blinde, især om den som er) Blindebuk, I. — 2) skjult Nagle, Stift som forbinder to Fjæle;* blindings- *el.* blindinga-leikr *Blindebuk (en Börneleg), I.*

Blindleikr (-s, -ar), *m., Blindhed, Forblindelse.*

Blindni, *f. indecl., Forblindelse; jfr* blindi.

Blindr, *adj., a) blind, forblindet. — b) som ikke sees, skjult, jfr* blindsker. *— c) tillukket el. forstoppet (om Rör el. desl.), I. — d) utydelig, dunkel.*

Blindsker *blind Klippe el. blindt Skjær (i Havet), I.*

Blístr (-rs, *pl. d. s.*), *n., Flöiten, Piben med Munden.*

Blístra (-aða, -at), *v. n., flöite, pibe med Munden.*

Blístran (-ar, -ir), *f.,* = blístr.

Bljúgr, *adj., ydmyg.*

Blóð (-s, *pl. d. s.*), *n., Blod:* nema, láta e-m b. *aarelade en. — b) ueg., Afkom;* blóðs-litr *Blodfarve.* -úthelling *Blodsudgydelse;* blóða-brúðgumi *Blodbrudgom (Bibelen).*

Blóðarfi *et Slags rödlig Arve, I.*

Blóðband *Forbinding til at standse Blodlöb.*

Blóðberg (*n.*) *el.* **-björg** (*f.*) *Timian, I.*

Blóðbogi *Blodstraale.*

Blóðbolli = blótbolli (ð *for* t?).

Blóðdrefjar *Spor af störknet Blod.*

Blóðdrifinn *besprængt med Blod.*

Blóðdropi *Blodsdraabe.*

Blóðex, *see* blóðöx.

Blóðfall *Blodflod;* blóðfalls-sjúkr *som har, lider af Blodflod, I.*

Blóðfjöðr *Blodpind, I.*

Blóðflekkr *Blodplet.*

Blóðfors *udströmmende Blod.*

Blóðga (-aða, -at), *v. a., gjöre blodig; saare saa at det blöder.* — Blóðgask, *pass., blive blodig.*

Blóðgan (-ar, -ir), *det at gjöre blodig.*

Blóðhorn *Blodkop, I.*

Blóðigr *og* **-ugr**, *adj., blodig, bestænket med Blod.*

Blóðjárna, *skoe en Hest saaledes, at det kommer til at blöde, I.*

Blóðkreppa *Blodgang, I.*

Blóðkýli, *Blodbyld, I.*

Blóðkýll *(et Skjeldsord, eg. Blodbælg) Blodhund.*

Blóðlát *a) Aareladning. —*|*b) Blodtab.*

Blóðlátinn, *pa., aareladt.*

Blóðlauss *blodlös.*

Blóðlifr *Blodklump, störknet Blod.*

Blóðligr, *adj., blodlignende, blodröd.*

Blóðlitr, *adj., blodröd.*

Blóðlitr *Blodfarve.*

Blóðlœkr *Blodström.*

Blóðmaðkr *Blodmadike ɔ: Maddiker, som komme i blodigt Kjöd, der gaaer i Forraadnelse.*

Blóðmissa (-u, *uden pl.*), *f., og* **-missir** *Blodtab, I.*

Blóðmörr *Blodpölse, I.*

Blóðnasir, *f. pl., Næseblod, I.*

Blóðnætr, *f. pl., Blodnætter, (d. e. de næstpaafölgende Nætter, den nærmeste Tid efter ens Drab); Ordspr.:* blóðnætr eru bráðastar *lige efter Drabet ere Folk ivrigste efter Hevnen.*

Blóðrás *Blödning, Blodflod, Blodsudtömmelse.*

Blóðrauðr *blodröd.*

Blóðrefill, *Odden paa et Sværd.*

Blóðreiðr *heftig vred.*

Blóðrisi *og* **-risa**, *adj., som er saaret, har stödt el. slaaet sig, saa at det blöder, som har Blodstriber.*

Blóðroðinn, *pa., blodig.*

Blóðsigi *og* **-segi** *Blodklump, levret Blod.*

Blóðsótt *Blodgang, Blodflod; Maanedssyge.*

Blóðsprengr *Kræfternes yderste Anstrengelse, I.*

Blóðspýja *Blodspytning, Blodbrækning, Blodstyrtning.*

Blóðstemma, *f., Standsning af Blod, I.*

Blóðstjarna *Blodstjerne.*

Blóðstokkinn, *pa., blodstænkt.*

Blóðstorkinn, *adj., störknet med Blod.*

Blóðstraumr *Blodström.*

Blóðtjörn *Blodpöl.*

Blóðtaka *Aareladning, I;* blóðtökujárn *Ladejern, I.*

Blóðugr, *see* blóðigr.

Blóðvaka *det at gjöre Aabning, Ridse el. desl. i Huden saa at det blöder.*

Blóðvágr *Materie blandet med Blod, I.*

Blóðær *Slagtefaar.*

Blóðæsar, *f. pl., blodige, blödende Rifter el. Saar (?); vistnok feilagtig Læsem. hvor det forekommer som Variant til* blóðnætr.

Blóðörn *Örnebillede, som blev skaaret paa Ryggen af en overvunden Modstander og hele Stykket derpaa taget ud (for at gjöre hans Död som mest kvalfuld).*

Blóðöx *og* **-ex** *Blodöxe (cogn.).*

Blóm (-s, *pl. d. s.*), *n., Blomst.*

Blómberandi, *pa., bærende Blomster, blomstrende.*

Blómberanligr, *adj.,* = blómberandi.

Blómga (-aða, -at), *v. a., bringe til at blomstre. —* Blómgask, *dep., blomstre, florere. — b) p. pr.,* blómgaðr *med Blomster, i Blomster.*

Blómgan (-ar, -ir), *f.*, *Blomstren, Blomstring.*

Blómi (-a, -ar), *m.*, *Blomstren, Frodighed, Flor.* — *b) blomstrende Tilstand.* — *c) Blomst; jfr* lambablómi; blóma-mikill *blomstrende.*

Blómligr, *adj.*, *blomstrende.*

Blómstr (-rs, *pl. d. s.*), *n. og* (-rs, -rar), *m.*, *Blomster, Blomst:* allan jarðarinnar b. ok óvöxt.

Blórar, *m. pl.*, *i:* göra e-t í blóra við e-n *bedrive noget, saaledes at en anden kan faae Skyld derfor;* blóramaðr *en Person paa hvem Beskyldningen kan falde for noget, en anden har begaaet.*

Blossa (-aða,-at), *v. n., blusse, flamme.*

Blossi (-a, -ar), *m.*, *Lue, Flamme.*

Blót (-s, *pl. d. s.*), *n.*, *a) Offring, Offer til hedenske Guder, Afgudsdyrkelse.* — *b) Banden.*

Blóta (blèt, blótit; *ogsaa* -aða, -at), *v. a.*, *1) om Offring, a) offre (til hedenske Guder; med det, som offres, i dat. el. acc.),* — *b) dyrke ved Offring (med det, som dyrkes, i dat. el. acc.).* — *2) bande, forbande (m. dat. og abs.).* — *B) p. pr.*, blótinn *som man har offret til, og derved har faaet en dæmonisk Kraft.*

Blótan (-ar, -ir), *f.*, *Offring, Afgudsdyrkelse; Forbandelse.*

Blótbolli *Offerbolle (hvori Offerkvægets Blod opbevaredes).*

Blótbyskup *Offerpræst, Afgudspræst.*

Blótdómr *Afgudsdyrkelse.*

Blótdrykkja *Drikkegilde, som holdes ved Offring til hedenske Guder.*

Blótfè *Offerkvæg.*

Blótgoði *Offerpræst, Afgudspræst.*

Blótguð, *m. el. n.*, *Gud som dyrkes ved Offring, Afgud.*

Blótgyðja *Kvinde, som forestaaer Offring til hedenske Guder.*

Blóthaugr *Offerhöi, Höi, hvor der bliver offret til den deri höisatte Person.*

Blóthús *Offerhuus, Afgudstempel; jfr* hof, goðahús.

Bloti (-a, -ar), *m.*, *Töveir, I.* — — *b) ueg., Blödagtighed, Umandighed i:* blota-maðr *blödagtig, umandig Mand.*

Blótjarl *(cogn.) Jarl, som er en ivrig Afgudsdyrker.*

Blótkelda *en Sump, hvori de Mennesker kastedes, som offredes.*

Blótklæði *Offerklæde.*

Blótkoppr *Offerskaal.*

Blótlundr *Offerlund.*

Blótmaðr *en, som flittig offrer til hedenske Guder, en (ivrig) Afgudsdyrker.*

Blótmatr *tillavet Mad af Offerkvæg. Offermad.*

Blotna (-aða, -at), *v. n., blive vaad, vædes.*

Blótnaut *Tyr el. Oxe, som en dyrker ved Offringer; ligeledes en Oxe som skal slagtes til Ære for Guderne, f. Ex. af den, der seirede i Tvekamp.*

Blótneyti (-is, *pl. d. s.*), *n.*, = blótnaut.

Blótprestr *Offerpræst, Afgudspræst.*

Blótrisi *Jætte, som man offrer til.*

Blótsamr, *adj.*, *som gjerne bander og sværger, I.*

Blótskapr (-ar, *uden pl.*), *m.*, *hedensk Gudsdyrkelse, Afgudsdyrkelse.*

Blótskógr *Offerskov, Skov, hvori Offringer foretages til hedenske Guder.*

Blótspá *Spaadom af Offring til hedenske Guder, Spaadom af Offerkvæg.*

Blótspánn, *efter Ordet: Offringsspaan, i Udtrykket:* fella blótspán *lade en saadan Spaan falde (ved at hugge Splinter, Spaaner el. Kviste af et helligt Træ for derved at komme til Kundskab om Gudernes Villie ɔ: af de nedfaldne Kvistes Stilling).*

Blótstaðr *Offersted.*

Blótstalli *og* -stallr *Offeralter, Afgudsalter.*

Blóttrygill *Offertrug (hvori Offerkvægets Blod opbevaredes).*

Blótvargr *en som bander og sværger ved alle Leiligheder, I.*

Blótveizla *Offergilde.*

Blótvilla *Afgudsdyrkelse.*

Blótvöllr *Offerslette, Slagtemark.*

Blunda (-aða, -at), *v. n.*, *lukke Öinene af Sövn, blunde, slumre.*

Blundr (-s, -ir), *m.*, *Blund, Slummer.*

Blundskaka, *v. a. (m. dat.)*, *bevæge Öinene en Smule til Siden.*

Blý (-s, *uden pl.*), *n.*, *Bly.*

Blýbönd, *n. pl.*, *Baand af Bly.*

Blygð (-ar, -ir), *f.*, *Bluelse, Blufærdighed; Kydskhed.* — *b) Skamdele.*

Blygða (-aða, -at), *v. a.*, *tilföie Skam, vanære.* — Blygðask, *dep. n.*, *blues.*

Blygðan (-ar, -ir), *f.*, = blygð; blygðanar-lauss *skamlös, ublu, fræk.* -leysi *(n.), Skamlöshed, Frækhed.* -samr, *adj., blufærdig, tugtig.* -semi, *f. indecl., Blufærdighed.*

Blýfastr *ubevægelig.*

Blýkleppr *Blyklump.*

Blys (-s, *pl. d. s.*), *n.*, *Blus, Fakkel.*

Blýsakka *Blylod (paa en Fiskesnor el. desl.), I.*

BLÝSKEYTI *Kastevaaben af Bly.*

BLÝSORI *Bundfald af smeltet Bly, I.*

BLÝSTEYPTR, *pa., stöbt af Bly.*

BLÝSTOKKR *liden Kasse af Bly.*

BLŒÐA (-ir, -ddi, -tt), *v. n., impers., blöde, tabe Blod.*

BLÆJA (-u, -ur), *f., a) et Stykke fint linned Töi, Linklæde. — b) hvad der er af et sligt Töi, α) Livbaand el. Skjerf. — β) Alterdug. — γ) Lagen, Sengelagen. — δ) Liglagen.*

BLÆJALOGN *Havblik, I.*

BLÆR (-s, *uden pl.*), *m., sagte Vindpust, Luftning. — b) Farveskjær, I.*

BLŒSMA, *adj. f., om et Hunfaar, som löber, gaaer i Parring (af* blœr, *poet., Vædder).*

BLÖÐRU-, *see u.* blaðra.

BLÖKKUMANNALAND *Wallachiet.*

BLÖNDU-, *see u.* blanda *(f.).*

BLÖSKRA (-aða, -at), *v. n., (bevæge Oinene, blinke?), forvirres af Frygt, forskrækkes. — Impers.:* e-m blöskrar *en forbauses el. forskrækkes, I.; jfr* úblöskrandi.

BÓANDI, *see* bóndi.

BÓAND-, *see* búand-.

BOBBI (-a, -ar), *m., Sneglehuus:* komask í bobba *komme i Knibe, I.*

BOÐ (-s, *pl. d. s.*), *n., a) Tilbud, tilbudte Vilkaar. — b) Bud, Budskab. — c) Indbydelse, Invitation; Gilde hvortil en indbydes, især om et Bryllup. — d) Budstikke. — e) Bud, Befaling, Ordre;* boðs-lið *Gjestebudsfolk, Bryllupsfolk.* -maðr *en som er indbudt til og deeltager i et Gilde, Bryllupsgjest.*

BOÐA (-aða, -at), *v. a., 1) forkynde, bebude, prædike. — 2) beordre, give Befaling:* b. e-n á sinn fund *befale en at möde hos sig. — 3) impers. (a. og n.):* e-m boðar ótta *en föler Skræk, har Forudfölelse af noget skrækkeligt;* e-m boðar fyrir *noget aner en.*

BOÐAN (-ar, -ir), *f., Forkyndelse, Bebuden.*

BOÐANGR (-rs, *uden pl.*), *m., Falbydelse, I.*

BOÐARI (-a, -ar), *m., Forkynder, Bebuder.*

BOÐBURÐR *det at befordre en Budstikke, Budbyrd.*

BOÐFALL *Forsömmelse af at befordre en Budstikke; Mulkt el. Straf for slig Forsömmelse.*

BOÐFASTA *paabuden Faste.*

BOÐFLENNA *en ikke inviteret Gjest, Snyltegjest, I.*

BOÐGREIZLA *det at befordre en Budstikke.*

BOÐI (-a, -ar), *m., 1) Bebuder. — 2) (langstrakt) Bölge, Brydning paa et Rev el. Skjær (der kun gaaer op til Vandfladen); df et saadant Skjær;* boða-fall *en Bölges Brydning paa en* boði 2, *Bölgestyrtning.*

BOÐLEIÐ *Vei som en Budstikke (el. desl.) skal gaae, Budvei.*

BOÐLIGR, *adj., som kan tilbydes, som man kan være bekjendt for at byde.*

BOÐMAÐR = boðsmaðr.

BOÐMÁLI *falbudt* máli *1, b.*

BOÐORÐ *Bud, Befaling, Ordre;* boðorðin *de ti Bud;* boðorða-brot *Overtrædslse af Guds Bud.*

BOÐREIZLA = boðgreizla.

BÓÐRÍFR *som ikke sparer paa gode Tilbud, gjestfri, gjestmild.*

BOÐSETI (-a, -ar), *m., Gjest til et Gilde.*

BOÐSKAPR (-ar, *uden pl.*), *m., Budskab.*

BOÐSKURÐR *det at tilskære og omsende en Budstikke.*

BOÐSLETTA = boðflenna, *I.*

BOÐSLÓÐ = boðleið.

BOÐSTÓLAR, *m. pl., i:* hafa e-t á boðstólum *falbyde noget, I.*

BOÐUNGR (-s, -ar), *m., et af de fire el. to For- og Bagstykker, som et Klædningsstykke til Overkroppen bestaaer af, I.*

BÓFI (-a, -ar), *m., Kjeltring.*

BOGHÁLS = bogaháls.

BÓGHNÍSA *det at være bovbrudt, I.*

BÓGHNÚTA *Hovedet paa Bovbenet, I.*

BOGI (-a, -ar), *m., a) Krumning, krum Linie; jfr* blóðbogi. — *b) Bue (til at skyde med);* boga-háls *Buehals.* -skot *Skud med en Bue, Bueskud.* -strengr *Buestreng.* -vápn *Vaaben, som er Bue.*

BOGINFŒTTR, *adj., hjuulbenet, I.*

BOGINN, *adj., böiet, krum.*

BÓGLEGGR *Bovbeen, I.*

BÓGLIÐR *Bovled, I.*

BOGMAÐR *Bueskytte;* bogmanns-merki *Skytten.*

BOGMANNLIGR, *adj., som vidner om Færdighed i Bueskydning.* -liga, *adv.*

BOGNA *ogsaa* BUGNA (-aða, -at), *v. n., bugne, böie sig, blive krum; vige, give efter.*

BÓGR (-s, -ar), *m., a) Bov (paa et Dyr). — b) Bov (paa et Fartöi). — c) Side, i Udtryk som:* suðr á bóginn *i sydlig Retning;* á hinn bóginn *paa den anden Side, fra den anden Side be-*

tragtet. — 2) *Kræfter, Styrke til Forsvar.*

Bogra (-aða, -at), *v. n., bukke sig ned;* bogrask, *dep. n., gaae i en krum Stilling (især listende sig frem).*

Bógsig (-s, *pl. d. s.*), *n., Lamhed i el. Forvridning af Boven, saa at Benet kommer til at slæbe, I.*

Bógsiga, *adj., som har* bógsig, *I.*

Bogsterkr *og* -styrkr *som kan spænde en stiv Bue.*

Bogsveigir (-is, -ar), *m., den, som er vant til at spænde Buen (cogn.).*

Bogvápn = bogavápn.

Bók (-ar, bœkr), *f., A) et Bögetræ.* — *B) Bog:* setja e-n til bókar *lade en studere;* bókin *den hellige Skrift; rimeligviis menes ogsaa Bibelen el. Evangelierne, naar der tales om at* vinna eið á *el.* at bók; *en Lovbog;* bókar-bót *Forbedring af en Bog, især en Lovbog.* -eiðr *Ed, som aflægges saaledes, at man lægger Haanden ovenpaa den hellige Bog.* -skrá *en gammel, mindre godt conditioneret Bog;* bókagörð *det at skrive, forfatte Böger, Bogskrivning.* -kista *Kiste for Böger.* -lektari = -stóll. -lestr *Boglæsning.* -rit *Bogskrivning.* -steinn *Farve til at male Snittet paa Böger med, el. hvoraf man laver grönt, rödt etc. Blæk.* -stóll *Bogstol.* -vit *Lærdom, Boglærdom, og fl. lign.*

Bóka (-aða, -at), *v. a., 1) bekræfte med* bókareiðr. — 2) *indföre i en Bog.*

Bókband *det at indbinde Böger, I.*

Bókbindari (-a, -ar), *m., Bogbinder, I.*

Bókfell (-s, *pl. d. s.*) *og* -felli (-is, *pl. d. s.*), *n., Pergament.*

Bókfróðr *boglærd.*

Bókfrœði *boglig Lærdom.*

Bokki (-a, -ar), *m.,* = bukkr.

Bokkram, *see* bukkram.

Bóklauss *som er uden Böger.*

Bóklest *noget af religiöst Indhold, der læses, spec. over en Afdöd.*

Bóklestr = bókalestr. — 2) = bóklest.

Bókligr, *adj., boglig.*

Bóklist *boglig Kunst.*

Bókljóst, *n. adj., saa lyst, at man kan læse i en Bog.*

Bóklærðr *boglærd.*

Bókmál (*eg. Bogsprog*) *Latin.* — *b) den brugelige Udtryksmaade, Beregning etc. i Böger* (at bókmáli rèttu verða öll hundruð tíræð kölluð). — *c) skreven Lov, spec. den canon. Ret.*

Bókmánaðr *og* -uðr *den calendariske Maaned.*

Bóknám *og* -næmi *Studeringer.*

Bóksaga *nedskreven Fortælling.*

Bóksetja, *v. a., nedskrive.*

Bókskyggn *som kan see at læse i Böger.*

Bókspeki *boglig Lærdom, Kundskaber.*

Bókstafr *Bogstav.*

Bóksögn = bóksaga.

Bóktal *den calendariske, videnskabelige Tidsregning.*

Bókvísi *Boglærdom; jfr* bókfræði.

Bókvíss = bókfróðr.

Ból (-s, *pl. d. s.*), *n., a) Gaard, Bolig, Opholdssted.* — *b) et Leie, Seng.* — *c) Leie for vilde Dyr.* — *Jfr* bœli, býli.

Bola *og* bula (-aða, -at), *v. a., 1) hugge, skære (eg. og oprindelig saaledes, at kun Bullen er tilbage).* — 2) b. e-n frá e-u, *ogsaa* b. e-n út *fortrænge en.*

Bóla (-u, -ur), *f., Boble, Blære (i Huden).*

Bóla (-ar, -aði, -at), *v. n. impers.:* þat bólar á e-u *Vandet skyder Bobler op af noget, som ligger under dets Overflade, eller noget skydes saaledes op paa Vandets Overflade, at det i Afstand seer ud som en Boble; df noget kommer til Syne, kommer i Sigte, I.*

Bólfastr *som har fast Opholdssted el. Bolig.*

Bólfesta *fast Bolig el. Opholdssted.*

Bólga (-u, -ur), *f., Hævelse, Betændelse.*

Bolgaraland *Bulgarien.*

Bólginn, *adj., bullen, ophovnet.*

Bólgna (-aða, -at), *v. n., hovne op, bulne.*

Bólgöltr (*synes at være*) *Galt el. Sviin, som fores hjemme, ligger og soler sig hjemme (ironisk om de paa Valpladsen liggende; jfr dansk Bolgalt).*

Bolhlíf *Skjerm for Overkroppen.*

Boli (-a, -ar), *m., Tyr;* bola-ligr *adj., studeagtig, klodset, I.*

Bolklæði, *n. pl., Klæder til Overkroppen.*

Bolli (-a, -ar), *m., liden Skaal.* — *b) et Maal som P. Vidalin antager at svare til $2^1/_2$ Pot; 4 saadanne udgjorde en* askr; bolla-korn *en liden* bolli.

Bolmagn *Styrke i Overkroppen; df Styrke, Kræfter i Almindelighed, I.*

Bolr *og (mere oprindelig)* bulr (-s, -ir), *m., 1) Bul, Stamme.* — 2) *den Deel af Legemet fra Halsen til Bæltestedet, Overkroppen.* — 3) *et Klædningsstykke (til Overkroppen) uden Ærmer, I.*

Bólstaðr *Bopæl, Bolig;* bólstaðargörð *det at opbygge, indrette en Bolig.*

Bolsterkr *stærk i Overkroppen, I; jfr* skrokksterkr.

Bólstr (-rs, *pl. d. s.*), *n.,* 1) *Bolster, Hoveddyne, Pude.* — 2) *en opdynget Masse; df tykke Skyer, som optaarne sig, Skybanke, I.* — 3) *det Sted paa en Iis, hvor den svulmer op.*

Bólstraðr, *adj., med Skybanker.*

Bolungr *og* bulungr (-s, -ar), *m., en Bunke hugget Ved, Træstabel, B.*

Bolvöxtr *Overkroppens Væxt eller Dannelse.*

Bolöx *og* -öxi *Bulöxe, Skovöxe, Tömmeröxe.*

Bón, *see* bœn.

Bónbjörg *Betleri, I.*

Bóndi, (*contr. for* bóandi *for* búandi, *hvilke to Former ogsaa forekomme; nom. pl.* bóndr *og* bœndr, *gen. pl.* bónda, bœnda, bóanda, búanda *og* búenda), *m., a) Bonde, bosat og uafhængig Landbruger, Selveier; ogsaa en bosat afhængig Mand, Leilænding.* — *b) Huusfader, Husbond.* — *c) Husbond, Ægtemand;* bónda-ból *Bondegaard.* -búnaðr, *I, a) Bondedragt.* — *b) Landbodrift.* -búningr, *I* = -búnaðr. -dóttir *Bondens, Huusfaderens Datter; Bondedatter.* -eign *Selveiergods (modsat Kirke- og Kongegods), I.* -hvíla *Husbondens Seng.* -lauss *uden Husbond el. Ægtemand.* -nafn *en Bondes Navn; det at kaldes Bonde;* -ungi (*som Skjeldsord*) *Bondeunge;* bónda *og* bœnda (*etc.*) -byggð *Bondeböigd, Landstrækning beboet af Jordbrugere el. Bönder.* -eiðr *Bönders el. bosatte Mænds Ed.* -glíma *en Leg, hvor de Legende deles i to Flokke, hver under sin Formand* (bóndi), *og hver enkelt af det ene Parti brydes med en af det andet. Saasnart en er overvunden, træder han tilbage af Legen, og en anden rykker frem i hans Sted; "Bonden" er den sidste Raden kommer til, I.* -herr *Bondehær.* -kirkjugarðr (*el. hellere i to Ord, eg. Böndernes Kirkegaard, men specielt om*) *Kirkegaarden paa Thingvalla (i Nærheden af Althingsstedet).* -múgr *talrig Samling af Bönder, Bönderskare.* -samnaðr *og* safnaðr *Samling el. Sammenlöb af Bönder til et krigersk Foretagende.* -tala, *i:* vera í bóndatölu *regnes blandt Bönderne.* -tiund *Tiende, som Bönder yde.* -ætt *Bondeslægt, og fl.*

Bónleið, *f., og* -leiði, *n., som Varianter til* bónleiðir (*pl. af* bónleiðr, *som er bedre), og maatte vel betyde: den Vei, en gaaer fra Mand til Mand for at bede om Understöttelse (i en Sag).*

Bónleiðr *kjed af at bede.*

Bónorð, *a) opr., men sjelden, Bön, Bön om Hjelp el. Understöttelse; Henvendelse med Bön el. med det Gode.* — *b) Frieri;* bónorðs-för *Frieri.* -mál *Sag, som angaaer Frieri.*

Bónríki (-is, *uden pl.*), *n., Dyglighed i at bönfalde el. indstændig og idelig Bönfalden.*

Bónþæginn, *adj., som gjerne opfylder ens Bön, tjenstvillig, I.*

Bónþægni, *f., indecl., det at være* bónþæginn, *I.*

Bopp (-s, *pl. d. s.*), *n., Hop el. Spring, nemlig en Bolds el. af en anden elastisk Ting, som falder el. bliver kastet og ved Gjenstöd af Faldet löftes en el. flere Gange i Veiret.*

Boppa (-aða, -at), *v. n., hoppe, springe ved et Gjenstöd af Fald.*

Bopps (-s, *pl. d. s.*), *n., en huul Lyd; men ogsaa en Hunds Gjöen (især med enkeltviis udstödte, huultlydende Hyl).*

Boppsa (-aða, -at), *v. n. lyde huult; gjöe, I; jfr* bopps.

Bora (-u, -ur), *f., et smalt Hul, Borehul.*

Bora (-aða, -at), *v. a., bore.*

Borafóli *Tyvekoster, som en skjuler i et Hul.*

Borð, *see* barð.

Borð, *n.,* 1) *Bord, Bræt, Planke, Fjæl.* — 2) *Bord el. Bræt til at skrive, spille ved, el. desl.; jfr* taflborð. — *Maaskee at henföre til den sidste Betydn.:* liggja við b. (*ligge ved Spillebrættet, d. e.*) *være det, hvorom (der spilles) det gjelder, jfr* liggja *B, k.* — 3) *Spisebord:* breiða, bera á b. *dække Bordet, rette an;* ganga til borða *gaae til Bords;* sitja yfir (undir) borðum *sidde, være til Bords;* setja e-m b. (*sætte Bord frem for, d. e.*) *dække op for.* — 4) *Skibsbord, Side, Ræling af et Skib:* bera skip borði *sætte Sideplankerne i et Skib;* fyrir b. *overbord;* b. á stjórn *Styrbord.* — *b) ueg., Side;* á annat b. *paa den anden Side;* á bæði b. *paa begge Sider.* — *c) Talemaader:* e-t berr (bersk) at borði *noget indtræffer, paakommer;* e-t tekr skammt frá borði *hjelper kuns lidt;* verða allr fyrir borði *komme i stor Knibe, yderste Forlegenhed; ogsaa gaae tabt, tilintetgjöres;* vera mikill (fyrir) borði *have meget at sige, være en mægtig Mand;* e-n brestr á borði

en kommer tilkort, kan ikke staae sig; ganga at borði *give efter, falde til Föie.* — 5) *Kant, Rand, den indvendige Kant af et Kar ovenfor dets Indhold, det överste tomme Rum i et Kar, som noget er i:* þat er mikit b. á kerinu *det er ikke nær fuldt;* beranda b. á keri, horni *saa stort tomt Rum ovenfor et Kars Indhold, at man kan bære det uden at spilde;* borðsmaðr *en, som hörer til, har sin Plads paa en vis Side (Styrbord el. Bagbord) af Skibet;* b. e-s *en som hörer til samme Side af Skibet, som en anden.* -tilganga *Gaaen til Bords.* borðamunr *Forskjel paa Skibes el. deres Rælingers Höide.* — *b) ueg., Forskjel i Kræfter el. Magt.* -víti *Straf for ikke at komme til Bords i rette Tid.*

Borða (-aða, -at), *v. a., spise.*

Borðbúnaðr *Bordtöi, Dækketöi.*

Borðdúkr *Borddug.*

Borðfastr *som har sin Kost paa et Sted.*

Borðfjöl *Bordskive; Fjæl.*

Borðfœri, *n. pl., noget man benytter til hemmeligt Brug.*

Borðhald *Bordhold; Maaltid, Bevertning, Gilde.*

Borðhár *höibygget (om Skibe).*

Borðhús *Spisestue.*

Borðhæð *et Skibsbords Höide.*

Borði (-a, -ar), *m., 1) udsyet, broderet Tæppe;* venjask við borða ok handnyrðir *lære Broderi og andre kvindelige Haandarbeider.* — 2) *Bræmme;* borða-lagðr, *pa., besat med Bræmmer, I.*

Borðkanna *Bordkande.*

Borðker *Bordkar.*

Borðklæði = borðdúkr.

Borðknífr *Bordkniv.*

Borðlægr, *adj., saa bred el. tyk at den kan bruges til Sideplanker i et Skib.*

Borðmaðr = borðsmaðr.

Borðmikill = borðhár.

Borðmunr = borðamunr.

Borðprýði *Höviskhed ved Bordet, smukke Bordskikke.*

Borðrœða *Samtale over Bordet, I.*

Borðsálmr *Bordlæsning, Bordbön, I.*

Borðsalr *Bordsal, Spisesal, I.*

Borðsiðr *Bordskik, I.*

Borðskutill *lidet Bord.*

Borðstofa *Spisestue, I.*

Borðstokkr *(maaskee oprindel. som nu) et firkantet langt Tömmerstykke, som lægges indvendig langs den överste Kant af en Baad el. et Fartöi; df Kanten, Rælingen paa en Baad el. Skib i Almindelighed.*

Borðstólar, *m. pl., Bordfödder.*

Borðstólpi *Bordfod, I.*

Borðtafl *Brætspil.*

Borðvers *et (aandeligt) Vers, der synges over Bordet, Bordlæsning.*

Borðviðr *Bræder.*

Borðþak *Tag af Bræder.*

Borðþekja, *v. a., tække med Bræder.*

Borg (-ar, -ir), *f., et af Naturen dannet höit Sted, en Klippe el. lign., df a) Skandse, Forskandsning omkring noget, Ringmuur; jfr* skjaldborg, vagnaborg. — *b) Borg, Fæstning, Kastel, befæstet By.* — *c) Stad, By;* borgar-armr *Fæstningsmuur.* -búnaðr *Forsvarsanstalter i en By el. Fæstning, dens hele Indretning.* -görð *Opförelse af en Fæstning.* -hlið *Port til en Fæstning el. By, Borgport, Stadsport.* -lið *Krigsfolk, Tropper, som höre til el. forsvare en Fæstning el. By.* -lýðr *Folket i en Fæstning el. By.* -múrr *Borgmuur, Fæstningsmuur.* -smíð *Opförelse af en Fæstning el. By.* -vídd *en Fæstnings el. Byes Udstrækning el. Omfang; og fl. lign.*

Borga (-aða, -at), *v. a, staae inde for, borge for. Nu kuns i Bet.: betale.*

Borgan *og* -un (-ar, -ir?), *f., a) Borgen.* — *b) Betaling, I;* borgunarmaðr *Borgen, Cautionist.*

Borghlið = borgarhlið.

Borginmannligr, *adj., hvis Udeeende el. Væsen röber Fölelsen af Sikkerhed, Selvtillid, som lader stort, I.* -liga, *adv., I.*

Borginorðr, *adj., forsigtig i sin Tale el. Udtryk.*

Borgit, *sup. af* bjarga.

Borgveggr = borgarveggr.

Borinn, *see* bera.

Borr (-s, -ar), *m., Bor, noget man borer med.*

Bóstaðr, *see* bústaðr.

Bót (-ar, bœtr), *f., 1) Bod, Forbedring, Istandsættese; Erstatning; Bedring, Helbredelse:* bíða bœtr e-s *faae erstattet;* bíða bœtr sóttar *komme sig af en Sygdom;* vinna b. e-s *rette paa;* taka bótum *forandres til det bedre.* — *b) hvad der gjör en Sag bedre, forandrer dens Udseende til det bedre:* þat er b. í máli *det er dog godt, det er dog en Ting, man kan tröste sig med, el. desl.;* mæla e-m b. *undskylde, lægge godt Ord ind for en.* — *c) Bedring (moralsk):* b. ok betran *Bod og Bedring.* — 2) *især i pl., Böder, Pengeböder (f. Ex. for et Drab).* —

b) *Afsoning*: bera e-t til bóta *afsone.* — 3) *Klud, Lap, Stykke, hvormed man dækker Hul paa Klæder el. paa andre Ting, I.* — 4) *Plet el. et lidet Stykke; jfr* knèsbót; bóta-lauss, *a) som ingen Böder el. Erstatning faaer; som ingen Böder erlægges for.* — *b) som ingen Bod el. Bedring er for.* -maðr *Mand, som kan afsone sine Forbrydelser med Böder.* -verðr *som er Böder værd, fortjener at erstattes; som fortjener at erholde Böder el. Erstatning.*

Bóti (-a, -ar), *m., et Slags Stövle.*

Bótlauss = bótalauss.

Botn (-s, -ar), *m., 1) Bund, Grund.* — *2) den nederste Deel af en Fjord el. Dal.*

Botna (-aða, -at), *v. a. og n., 1, 1) v. a., sætte Bund i.* — *2) v. n. naae Bunden, komme til Bunds, bunde.* — *3)* botnandi, *part., see* úbotnandi.

Botnhola *Hul i Bunden.*

Botnlangi *Blindtarm, I.*

Botnlauss *bundlös, I.*

Botnóttr, *adj., (om Faar), som har afstikkende Farve (især en mörk) omkring Rumpen, I.*

Botnvelta, *v. a., m. dat., stöde omkuld, omvælte, rulle hovedkulds, I.*

Bótsama (-aða, -at), *v. n., i:* b. um e-t *istandsætte, reparere.*

Bótþarfa *og* -þurfa, *adj., som man behöver at böde el. rette paa; ligel. som man behöver at gjöre Fyldest for, Undskyldning for.*

Brá (-ir, -ði, -ð), *v. n., holde op for Öieblikket;* þat bráir af e-m *en föler sig lidt bedre, föler en Smule Lindring, I.*

Brá *1. og 3. s. impf. ind. af* bregða.

Bráð (-ar, *uden pl.*), *f., den nærværende og den strax paafölgende Tid;* í b. *for den nærmeste Tid, for Öieblikket.*

Bráð (-ar, -ir), *f., Bytte, Rov;* verða vörgum at b. *blive et Rov for Ulvene.* Blóðug b. *raat Kjöd;* bráðalauss *uden Bytte eller Rov.*

Bráð (-s, *pl. d. s.*), *n., 1) Smelten.* — *b) noget i smeltet Tilstand.* — *Jfr* sólbráð. — *2) Beeg, Tjære.*

Bráðabugr *Hastværk.*

Bráðabirgðir, *f. pl., i:* til bráðabirgða *for at afhjælpe Öieblikkets Trang, til forelöbig Hjælp (saal. af* bráð *el.* bráðr *og* birgja; bráðabrigði *hos B. af* bregða *altsaa eg. noget man griber til i Hast el. for Öieblikket).*

Bráðafangs, *adv., snarlig, hurtigt.*

Bráðafari, *adj., hurtigt farende, hurtigt gaaende el. tilbagelæggende en Vei.*

Bráðafár *et Slags ondartet Faaresyge, I.*

Bráðafengd (-ar, -ir), *f., noget, som skaffes el. kan skaffes i en Hast og bruges indtil videre, Nödhjelp.*

Bráðan, *see under* bráðr.

Bráðasótt *pludselig paakommende Sygdom; nu* = bráðafár.

Bráðaþeyr *Töveir, hvori Iis el. Snee hurtigt töer op, Töbrud.*

Bráðbeittr *meget skarpegget, skarpt sleben, I.*

Bráðdauði *pludselig Död.*

Bráðdauðr *som döer pludselig.*

Bráðfeginn *overvættes glad over el. ved.*

Bráðfeigligr, *adj., som seer ud til at skulle döe inden meget kort Tid.*

Bráðfeigr *bestemt til at döe inden meget kort Tid.*

Bráðfeitr *overordenlig fed, I.*

Bráðfenginn, *pa., som kan faaes, skaffes tilveie i en Hast, I.*

Bráðfengis, *adv.,* = bráðafangs.

Bráðfengr, *adj., a) som hurtig beslutter el. udförer noget.* — *b)* = bráðfenginn.

Bráðgeðja *og* -geðr, *adj., iilsindet, fremfusende, utaalmodig.*

Bráðgegn *som hurtig adlyder.*

Bráðgörr *og* -gerr, *adj., som tidlig voxer til og modnes.* — *2) som gjöres el. kan gjöres i en Hast.*

Bráðgörviligr *som seer ud til tidlig at skulle modnes og hærdes.*

Bráðheitr *meget hed, kogende, I.*

Bráðhendis, *adv., i stor Hast, i flyvende Fart, B.*

Bráðhrap *öieblikkelig Beslutning (i Nöd el. Forlegenhed), B.*

Bráðhungraðr *meget hungrig, færdig at döe af Sult el. Hunger.*

Bráðhættligr *meget farlig.*

Bráðindis, *adv.,* = bráðliga.

Bráðinn, *adj., smeltet, I.*

Bráðkvaddr, *pa., pludselig bortkaldt, död.*

Bráðkörinn, *pa., hurtig valgt.*

Bráðla, *contr. for* bráðliga.

Bráðlátinn = bráðkvaddr.

Bráðlátr, *adj., hastig, hastmodig, utaalmodig, som ikke kan bie.*

Bráðlauss *ikke beget.*

Bráðligr, *adj., hastig, snar, pludselig.* -liga, *adv.*

Bráðlitinn, *pa., seet paa i en Hast; overveiet i en Hast.*

Bráðlyndi, *n., Hidsighed.*

Bráðlyndr *hastig til Sinds, hidsig.*

Bráðlæti, *n., Utaalmodighed (naar man skal bie el. vente).*

Bráðmæltr, *adj., som taler el. svarer hastigt, hurtigt el. uden Overlæg.*

Bráðna (-aða, -at), *v. n., smelte.*

Bráðorðr, *adj.*, = bráðmæltr.

Bráðr, *adj.*, *1) hurtig, hastig, pludselig. — 2) hastig, hastmodig, heftig, hidsig. — B) blevet til et adv. i:* bráðan *(acc. sg. m.)* brátt *(acc. sg. n.) og* bráðum *(dat. pl.) hurtig, snarlig.*

Bráðráðinn, *adj., hurtig besluttet.*

Bráðráðr, *adj., hastig, overilet i sine Beslutninger; hastmodig, hidsig.*

Bráðreiðr *meget hidsig, meget vred.*

Bráðræði (-is, *uden pl.*), *n., den Egenskab at være* bráðráðr; *hidsig, overilet Gjerning.*

Bráðsjúkr *pludselig og heftig betagen af Sygdom.*

Bráðskapaðr, *adj., heftig, hidsig af Characteer.*

Bráðskeyti (-is, *uden pl.*), *n., Hast, Skyndsomhed, Iilfærdighed.*

Bráðskeytiligr, *adj., overilet.*

Bráðskeyttr, *adj.*, = bráðfengr.

Bráðskynugr *som tidlig faaer Forstand, I.*

Bráðum, *see* bráðr.

Bráðung (-ar, -ar), *f., Hast, Skyndsomhed, rask Handlen;* bráðungar *(gen. sg.), adv., og* at bráðungu *i Hast, pludselig.*

Bráðvænn *som tidlig giver god Forhaabning, I.*

Bráðþroska *og* **-þroskaðr**, *adj., hvis Legemskræfter tidlig udvikles.*

Braga (-aða, -at), *v. n., lyse, flamme, blusse, glimte.*

Bragð (-s, brögð), *n., 1) en hurtig Bevægelse. — Talem.:* Verða skjótari at bragði *komme en i Forkjöbet.* at fyrra bragði *först; af sig selv. — b) Rift, Indsnit (som gjöres hurtig; jfr* knífsbragð). — *c) en hurtig Bevægelse et Kneb (især med Benene) i Bryden, I. — d) Puds, List:* beita brögðum *anvende List. — e) Foretagende, Handling, Gjerning:* hraustligt, karlmannligt b. *en tapper, mandig Gjerning;* vera í bragði með e-m *deeltage i og understötte ens Foretagende. Jfr* æskubragð. — *f) Öieblik:* at bragði *strax;* á skömmu bragði *i meget kort Tid. g) Masketag, Knude, naar man fletter el. knytter. — β) i pl., et Slags Broderi:* (hekla) saumuð öll brögðum. — *2) Udseende (et Menneskes, saavel med Hensyn til Ansigtet alene, som til det Ydre, Lader og Holdning, i det hele taget); en Tings naturlige Udseende el. Farve. — 3) en Tings mere el. mindre tydelige Fremtræden, Yttring, Spor el. desl:* lítit, ærit b. er at e-u *noget finder Sted i en ringe, höi Grad. — 4) Smag, I;* bragða-karl *en listig Person, en Ræv, en Lurendreier.* -refr = -karl, *I.*

Bragða (-aða, -at), *v. a. og n., 1, v. a., forsöge, B. — b) smage, I. — 2) v. n., a) glimte, bevæges glimtviis; bevæges lidet, saaledes at det kan mærkes, B. — b) smage:* b. á e-u *smage paa, I. — B) pass.,* bragðask *(udt.* braggask) *komme til at see godt ud, trives, I.*

Bragðdapr *nedslagen af Udseende, B.*

Bragðdaufr *som smager bar, I.*

Bragðhýrr *blid, munter af Udseende, I.*

Bragðillr *vranten, ondskabsfuld af Udseende.*

Bragðligr, *adj., som seer godt ud, har sin rigtige el. naturlige Farve; smuk.*

Bragðmikill *af et mandigt, bydende Ydre.*

Bragðvísi, *f. indecl., Snedighed.*

Bragðvísligr, *adj., som seer snedig, listig ud; snedig, listig.*

Bragðvíss *snedig.*

Bragðþungr *vredladen, mörk af Udseende, I.*

Bragr (-ar, -ir), *m., 1) et Digt, en Vise. — 2) Skik, Maneer, I; jfr* bæjarbragr; bragar-bót *Palinodie.* -háttr *Versemaal, Verseart.* -laun *Lön for et Digt.*

Bragþáttr *en Deel af et længere Digt; et Digt.*

Bráhvítr *som har hvide, lyse Öienhaar.*

Brak (-s, *uden pl.*), *n., a) Brag, Bragen, Knagen. — b) Stöi, Larm. — c) Ordbram, Ordgyderi.*

Brák (-ar, -ir), *f., 1) Redskab til at berede Skind med, Brage. — 2) den Deel af en Fiskesnor, som gnider paa Kanten af Fiskefartöiet, naar man angler, I.*

Brák (-s, *pl. d. s.*), *n., I, 1) Gjerningen at* bráka. — *2) (idelig) Beskæftigelse, Anstrengelse (helst uden synderlig Fremgang), Slid og Slæb, hvortil maaskee er at henföre Udtrykket:* e-m er ekki (varla) b. *(ligesom Grund til at befatte sig med?)* at, etc. *det passer sig ikke for en, klæder ham ikke (om noget, en burde lade være med, for ikke at gjöre sig latterlig).*

BRAKA (-aða, -at), *v. n., a) brage, knage. — b) tale meget om; gjöre Stöi; bruge Ordbram el. Ordgyderi.*

BRÁKA (-aða, -at), *v. a., m. acc. og dat., I, 1) m. acc., a) berede Skind i en* brák. — *b) slide, opslide; svække. — 2) m. dat.:* b (færinu) *angle, mede (med Snoren).*

BRAKAN (-ar, -ir), *f., Bragen, Knagen; Larm, Gny.*

BRAKMIKILL *larmende, stöiende: pralende, overmodig.*

BRALL (-s, *uden pl.), n., mindre besindige, vovelige Streger, I.*

BRALLA (-aða, -at), *v. a., foretage noget af Vove- og Commercelyst.*

BRÁLLA, *for* bráðla, *for* bráðliga.

BRAML (-s, *uden pl.), n., Larm, I.*

BRAMLA (-aða, -at) *v. n., larme, stöie, I.*

BRANDA (bröndu, bröndur), *f., I, liden Forelle. — 2) Benævnelse paa en stribet Ko; jfr* bröndóttr.

BRANDÁSS *Forbjælke, udstaaende Bjælkehoved, B.*

BRANDERFÐ *Arv efter en Fledföring; jfr* bál.

BRÁNDI *og* BRJÁNDI (-a, -ar), *m., Glands, Lysglimt.*

BRANDKROSSA, *f., Navnet paa en Ko, som har en Stribe kors over Næsen, og desuden er stribet* (bröndóttr), *I; jfr* brandkrossóttr.

BRANDKROSSI (-a, -ar), *m., det samme om en Tyr el. Oxe, som* brandkrossa *om en Ko.*

BRANDKROSSÓTTR, *adj., om Kvæg, som er stribet, spraglet og har Korsstribe paa Næsen.*

BRANDR (-s, -ar), *m., 1) et brændende Stykke Træ; jfr* eldibrandr, logbrandr. — *2) Klinge, Sværdklinge. — 3) krumt opgaaende Spids (især) paa Forstavnen af Oldtidens Skibe, der enten behængtes med Skjolde el. prydedes med et Dragehoved. — 4)* brandr "fyrir dyrum", *el.* "yfir útidyrum" *synes at betegne (ikke Dörstolper i Almindelighed, men) to Stolper hver paa sin Side af Hoveddören og som ragede op næsten i lige Höide med Husets Mönning;* branda-dyrr *den Dör el. Indgang, hvor der ere* brandar (*see* brandr *4).* -jól *Julehöitider, naar enten Dagen för förste el. Dagen efter den tredie Juledag er en Söndag (B.), dog snarere naar förste Juledag enten falder ind paa Fredag el. Mandag, I. —* 2) *De sidste Timer, et Gjestebud varer, naar Brændeveden i Ovnen er bleven til Glöder, B.*

BRANDSKJÖLDÓTTR, *om Kvæg, som baade er stribet og har större hvide Pletter paa Siderne el. Bugen.*

BRANI (-a, ar), *m., Kjævebenet i en Helleflynder, B.*

BRANN, *1 og 3. s. impf. ind. af* brenna *(n.).*

BRAS, (-s, brös), *n., Lodning, I.*

BRASA (-aða, -at), *v. a., lodde, lodde sammen, I.*

BRASMÓR *et Slags Leerart, man bruger ved Lodning, Blaaleer; jfr* deigulmór, *I.*

BRASTA (-aða, -at), *v. a., braske.*

BRÁTT, *see* bráðr.

BRATTGENGNI, *f. indecl., det at være* brattgengr.

BRATTGENGR, *adj., som let gaaer op ad bratte el. steile Steder.*

BRATTLEIKR (-s, -ar), *m., Brathed.*

BRATTLEITR, *adj., som seer, sætter Hovedet höit i Veiret.*

BRATTLENDI (-is, *pl. d. s.), n., Egn, som gaaer brat opad el. danner en större Skraaning, I.*

BRATTLENDR, *adj., stærkt opgaaende, brat (om Strækninger el. Landströg).*

BRATTNEFJAÐR, *adj., som har en opstaaende Næse, I.*

BRATTR, brött, bratt, *adj., brat, steil. — 2) ueg., a) besværlig. — b) ikke bange el. forknyt, tillidsfuld (i sin Tale el. Fremtræden), I.*

BRAUÐ (-s, *pl. d. s.), n., Bröd.*

BRAUÐBAKSTR *Brödbagning.*

BRAUÐDISKR *Fad el. desl. for Bröd.*

BRAUÐGÖRÐ *det at lave og bage Bröd.*

BRAUÐHLEIFR *et större Bröd af Fladbrödsbagning, Brödkage.*

BRAUÐMOLI *Brödsmule.*

BRAUÐOFN *Bagerovn,*

BRAUÐSKIFA *Brödskive.*

BRAUÐSKORPA *Brödskorpe.*

BRAUÐSUFL *Suul (til Bröd).*

BRAUK (-s, *pl. d. s.), n., Larm, Stöi, I.*

BRAUKA (-aða, -at), *v, n., larme, stöie.*

BRAUKAN (-ar, -ir), *f., det at* brauka.

BRAUT (-ar, -ir), *f., (eg. en brudt, banet) Vei, Sti;* brautar-gengi *Ledsagelse. — b) Fölge, Ledsagere; Hjelp, Bistand;* brauta-mót *det Sted hvor to el. flere Veie el. Stier mödes, stöde sammen.*

BRAUT (*oprindelig acc. sg. af* braut), BROT (*ogsaa* bröt, brut), BROTT (*ogsaa* brutt), *og* burt, *adv., bort:* á, í b. *bort; sjeldnere: borte.*

Braut, *1. og 3. s. imperf. ind. af* brjóta.

Brautbúningr, **brott-** *og* **burt-**, *det at gjöre sig reisefærdig.*

Brautfall, **brot-** *og* **brott-**, *faldende Syge;* brautfalls sótt = brautfall.

Brautferð, **-brot-** *og* **brott-**, *Bortreise, Afreise;* brautferðar-öl *Reisegilde, Afskedsgilde.*

Brautflutning *og* brot-, *det at noget flyttes bort.*

Brautfúsligr, *adj., som viser sig villig til, yttrer sin Længsel efter at reise bort.*

Brautfúss *som længes efter at komme el. reise bort.*

Brantfýsiligr *som viser sig villig til, yttrer sin Længsel efter at reise bort.*

Brautfýsi *det at være* brautfúss.

Brautfœrsla (-u, -ur), **brot-** *og* **brott-**, *f., det at före, bringe noget bort el. fra et Sted til et andet.*

Brautför, **brot-**, **brott-** *og* **burt-**, = brautferð. — *b) dödelig Afgang, Bortgang;* brautfarar-leyfi *Orlov, Tilladelse til at reise bort.* -öl = brautferðaröl.

Brautganga *og* **brott-**, *Bortgang; det at gaae bort fra, forlade, Skilsmisse.*

Brauthald *og* **brott-**, *det at drage el. seile bort.*

Brauthlaup *og* **brott-**, *det at löbe bort; Undvigelse.*

Brauthvarf *og* **brott-**, *Bortsvinden.*

Brauthöfn *og* **brott-**, *det at tage bort med sig.*

Brautkvaðning *Opfordring til at tage bort, Bortvisen.*

Brautingi (-ja, -jar), *m., en Reisende, Veifarende.*

Brautkváma *det at komme, slippe bort.*

Brautlaga *og* **brott-**, *Opbrud; især til Söes, det at lægge (eet el. flere) Skibe bort (enten fra det Sted, hvor de ligge for Anker, el. ud af en Bataille).*

Brautreið, **brott-** *og* **burt-**, *det at ride bort.* See burtreið.

Brautrekning *det at bortdrive, bortjage.*

Brautrekstr *og* **brott-**, = brautrekning.

Brautsending *og* **brott-**, *det at sende bort.*

Brautsigling *og* **brott-**, *det at seile bort.*

Brautsöngr, **brott-** *og* **burt-**, *Psalmer der synges ved Begravelse; det at synge Psalmer ved en Begravelse. — b) Messe paa et borteliggende Sted.*

Brauttaka, **brot-** *og* **brott-**, *Borttagelse.*

Brauttekning = brauttaka.

Brauttœkiligr *og* **brott-**, *adj., som man kan tage bort.*

Brautu *(oprindelig dat. sg. af* braut), **brottu** *og* **burtu**, *adv., borte:* í b. *borte.*

Brautvarp *og* **brott-**, *Bortkastelse.*

Brautvist *og* **brott-**, *Borteblivelse, Fraværelse.*

Bredda (-u, -ur), *f., en (större) bred Kniv, I.*

Brèf, *n., Brev, Skrivelse; Document;* brèfabók *Brevbog, Bog, hvori Afskrifter af Breve og Documenter indföres.* -brot *Overhörighed mod et Kongebrev el. en kongelig, skriftlig Befaling. — 2) forseglede Breves Aabning af Uberettigede, Brevbrud, I.* -görð *Opsættelse af Breve el. Documenter.* -maðr *Post, Brevdrager.* -sveinn = -maðr.

Brèfa (-aða, -at), *v. a., skrive, nedskrive, opsætte skriftlig.*

Brèfberi (-a, -ar), *m., Brevdrager, I.*

Brefer *og* **brefr** (-rs, *pl. d. s.), n., Breviarium.*

Brèfsending *Sending af et Brev el. Breve.*

Bregða (bregð, brá-brugðum, brugðit), *v. a. og n., I) f. a., A, v. a., m. dat. og acc., 1) m. dat., a) eg., bevæge hurtig:* b. e-u upp, á lopt *löfte noget hurtig i Veiret, svinge;* b. sundr fótunum *slaae Benene ud fra hinanden;* b. e-u í vatn *stikke noget ned i Vandet;* b. sverði *trække det ud af Skeden, trække blank;* b. e-u yfir sik (e-n) *kaste noget over sig (som Bedækning);* b. grönum *gjöre en Bevægelse med Overlæben el. Læberne (som for at tale; undertiden synes det at betyde, at trække haanligt paa Smilebaandet);* b. e-u undir e-t *stikke noget ind under noget. — Abs., spænde Krog el. bruge kunstige Bevægelser i Bryden, I. — β)* b. e-m undan *skyde en til Side, saa at han ikke skal blive el. bliver truffen. — γ)* b. e-m á einmæli *tage en til Side, for at tale med ham under fire Öine. — δ)* b. sèr á e-n stað *el.* til e-s staðar *begive sig hurtig et Steds hen. — b) ueg. α) forandre:* b. lit (litum) *skifte Farve;* b. sèr við e-t *forandre Miner ved noget el. paa anden Maade give Uro el. Smerte tilkjende;* þeir sögðusk eigi þessu b. *afvige fra denne Aftale;* b. kaupi *hæve, gjenkalde*

et Kjöb; b. trúnaði *bryde Tro el. Troskabslöfte;* b. búi *flytte, ogsaa hæve sin Huusholdning.* — β) *holde op, ende med, afbryde, hæve; opgive:* b. blundi *vaagne;* b. orrustu *holde inde med Kampen, opgive den;* b. áformi *forandre, opgive en Beslutning;* b. ferð sinni *opgive en Reise.* — γ) b. e-u við *fremdrage, fremhæve som ypperligt, rose.* — δ) b. e-m e-u (*ogsaa* e-m um e-t) *forekaste, bebreide en noget.* — c) *impers.,* α) e-u bregðr *meget slaaer feil.* — β) e-m bregðr við *el.* í brún *en bliver overrasket, studser, kommer i en pludselig forandret Stemning* (*eg. saaledes at det bliver kjendeligt ved Öienbrynenes Bevægelse el. paa anden Maade ved Minespillet*). — γ) e-m bregðr til e-s *en ligner en;* hánum bregðr til ættar *slægter sine paa; Ordspr.:* fjórðungi bregðr til fóstrs, *see u.* fóstr — 2) *m. acc., binde, knytte, flette:* b. gjörð *flette en Sadelgjord.* — b) *ueg.,* b. bragð *berede et Puds el. en List.* — B) *v.n., eg., a)* b. til e-s staðar *begive sig* (*hurtig*) *hen til et Sted, söge hen til.* — b) b. við α) *gjöre en hastig og kraftig Bevægelse, Omdreining el. Ryk* (*eg. i det samme det, der omtales, bliver berört, el. truffet; jfr* viðbragð). — β) *ueg., berede sig hurtig til en Reise* (*især efter at have modtaget et Bud el. en Efterretning*)*:* lætr hann nú verða við brugðit *nu var han ikke seen.* — 2) *ueg., a)* b. á e-t *slaae ind paa noget;* b. á leik, gaman *begynde at lege, blive lystig.* — c) b. af e-u *afvige fra noget.* — d) b. til e-s *ligne, slægte paa, hidröre fra* (*jfr A, 1, c, γ of.*) — *II*) *f. p., A) pass., ueg., a*) *forandres hurtig; komme pludselig i en anden Sindsstemning;* bregðask reiðr (við) *blive vred* (*i samme Öieblik, man hörer el. seer noget*). — b) *holde op, höre op:* brásk þeim þar eigi margfaldr háski. —c) *glippe, svigte:* brásk sú ván *det Haab glippede for ham, svigtede ham;* bregðask at njósnarmanni *svigte sin Pligt som Speider.* — d) bregðask yfir *overgaae.* — B) *refl.,* 1) *eg.:* bregðask undan *undvige hurtig.* — 2) *ueg., a*) bregðask við *gjöre hurtige Anstalter til Afreise, skynde sig afsted* (*jfr I, B, 1, of.*) — b) bregðask vel undir e-t *vise Beredvillighed mod ens Bön el. Forslag.* — c) bregðask í orms líki *forvandle sig til en Slangeskikkelse.* — C) *rec.:* bregðask frumhlaupum við *angribe hinanden el. angribe hinanden vexelviis.* — *III*) brugðinn, *p. pr., i:* brugðinn við e-t *som har Færdighed, er udlært i noget.*

Breið (-ar, -ar) *og* breiða (-u, ur), *f., hvad der ligger som udbredt, el. spredt ud over; jfr* ábreiða, heybreiða; *en stor udspredt Hob* (*f. Ex. liggende Faar*), *I.*

Breiða (breiði, breidda, breitt), *v. a., brede, udbrede:* b. á borð *dække Bordet;* b. (út) faðminn, *udbrede, udstrække Armene;* b. e-t yfir sik *lægge, brede noget over sig* (*som et Tæppe el. lign.*).

Breidd (-ar, -ir), *f., Brede, Bredhed.*

Breiðfeldr, *pa., bred, vidt udstrakt.*

Breiðfœttr, *adj., bredfodet.*

Breiðhúfaðr, *adj., bredbundet, bredbygget* (*om Skibe*).

Breiðhöfði, *m., en, som har et bredt, stort Hoved* (*cogn.*).

Breiðka (-aða, -at), *v. n., blive bred el. bredere.*

Breiðleiki (-a, -ar), *m., Bredhed.*

Breiðleitr, *adj., bredladen, som har et bredt Ansigt.*

Breiðmagi (-a, -ar), *m., en som har en bred, tyk Bug el. Mave* (*cogn.*)

Breiðnefjaðr, *adj., fladnæset.*

Breiðr, *adj., bred, viid, udstrakt;* á breiðan *i Breden.*

Breiðskeggr (-s, -ar), *m., en som har et bredt, stort Skæg* (*cogn.*)

Breiðvaxinn, *pa., bredskuldret.*

Breiðöxi, *Bredöxe, Stridsöxe;* breiðaxar-skapt *Skaftet paa en Stridsöxe.*

Breima, *adj., parrelysten* (*om Katte*), *I.*

Breizla (-u, -ur), *f., det at brede el. udspredes; jfr.* ábreizla, *I.*

Brek (-s, *pl. d. s.*), *n.,* 1) *især i pl., idelige Begjeringer, Tryglen.* — 2) *Bedrageri el. svigagtige Anslag især for at skille en af med hans Penge el. Eiendom.*

Breka (-að, -at), *v. a., bede idelig, trygle.*

Brekan (-s, -ön), *n., et Sengetæppe, I.*

Brekboð, *n. pl, Bud paa Skrömt* (*ved en Auction el. Licitation*) *el. som er aftalt i den Hensigt at skade.*

Brekka (-u,-ur). *f., Skraaning, Skrænt, Siden af en Bakke, Brink;* brekkubrún *den överste Rand af en Bakke el. Brink.* -harðr *som let löber op ad Skrænter el. Bakker, I.* -megin *og*

megn *Kraft til at gaae Bakker op.* — 2) *en Skraanings Brathed.*

Breklauss *som ikke har Skade el. Svig til Hensigt el. til Fölge.*

Brekráð *svigagtige Anslag el. Raad (for at komme i Besiddelse af en andens Eiendom).*

Breksamr, *adj., som idelig begjerer, trygler.*

Breksekt *Idömmelse af Straf el. Böder paa Skrömt.*

Brekvísi, *f. indecl., idelig Begjeren, Tryglen.*

Brellinn, *adj., som er oplagt til el. foretager sig skjelmske Streger, I; jfr.* brall.

Brellur, *f. pl., skjelmske el. underfundige Streger, I.*

Brengla (-aða, -at), *v. a., give Stöd, slaae Bugler i, B.*

Brenna (-u, -ur), *f., Brand, Ildebrand.* — *b) det at indebrænde;* brennumaðr *en, som deeltager i* brenna *b.* -mál *Sag, som angaaer en* brenna *b.* -staðr *det Sted, hvor en Ildebrand el. Indebrænden finder Sted.* -steinn *Svovl; jfr.* brennisteinn. -sumar *en Sommer, saaledes kaldt af en Indebrænden, som finder Sted i dens Löb.* -vargr *Brandstifter, Mordbrænder.*

Brenna (brenn, brann-brunnum, brunnit), *v. n., 1) eg., a) brænde (om et Lys el. noget som antændes).* — *b) forbrændes el. fortæres af noget, der ædser el. desl.* — *2) ueg., a) brænde, flamme (om Lidenskaber).* — *b)* e-s hlutr brennr við *en bliver den tabende, lider Tab.* — *c)* láta sèr ekki allt fyrir brjósti b. *være ikke bange, forknyt for Smaating.*

Brenna (-i, -da, -t), *v. a., 1) brænde;* b. upp *el.* at ösku *opbrænde, brænde til Aske, lægge i Aske;* b. e-n inni *brænde en inde.* — *b)* b. kol *svie Kul.* — *2) frembringe med et Middel Betændelse i Huden (for at aflede Vædsker).* — *3) Talemaade:* b. e-m díla *sætte Skamplet paa en; ogsaa tilföie en fölelig Skade; jfr* díli. — *B)* brenndr, *p. pr.:* brennt gull, silfr *renset Guld, Sölv; jfr* skírr.

Brennendr, *m. pl., theol., Seraphim; jfr* logendr.

Brennheitr *brændhed, I.*

Brennifórn *Brændeoffer, I.*

Brenniligr, *adj., som er skikket til at brænde;* b. eldr *Ild, som brænder, flammer godt.*

Brennisteinn = brennusteinn.

Brennivargr = brennuvargr.

Brennsla (-u, -ur), *f., Brænden, I;* brennslu-viðr *Brændeved, I.*

Bresta (brest, brast-brustum, brostit), *v. n., 1) briste, sprække, springe, revne.* — *b) knække, give en knækkende Lyd.* — *c)* b. á háls *knække Halsen.* — *d) blive pludselig lös, bryde frem, styrte frem:* brestr flóð í hlíðinni. — *β) ueg..:* flótti brestr í liði *der opstaaer Flugt.* — *2) briste, mangle:* e-m *el.* e-n brestr e-t *en mangler noget, noget slipper op for en.* — *b) feile, glippe.* — *c) impers., i Talemaaden:* e-n brestr á borði *en kommer tilkort, trækker det korteste Straa.*

Brestóttr, *adj., fuld af Sprækker el. Revner.*

Brestr (-s, -ir), *m., 1) Sprække, Revne.* — *b) Knald, Bragen, Knæk; jfr* herbrestr. — *2) Bröst, Mangel, Lyde:* berja í brestina *forsvare Manglerne.*

Bretar, *m. pl., (Britter) Indbyggerne af* Bretland.

Bretland *(Britannien) mest om den Deel af England, som nu kaldes Wales; sjeldnere om hele Landet.*

Bretta (-i, -tta, -tt), *v. a., m. dat.?:* b. e-u upp *opsmöge, böie op, opfolde.*

Bretting (-ar, -ar), *f., det at* bretta, *I.*

Breyskja (-u, -ur), *f., Skjörhed, fremkommen ved Törhed el. Varme, I.*

Breyskjask (-isk, -tisk, -zk), *v. pass., blive skjör; jfr* breyskja.

Breyskleiki (-a, -ar) *og* leikr (-s, -ar), *m., Skröbelighed, Svaghed.*

Breyskr, *adj., skröbelig, svag.*

Beyskþurr *lös, gjennemtörret indtil* breyskja, *knastör, I.*

Breysta (-i, -ta, -t). *v. n., give Lyd el. Knald fra sig.*

Breyta (-i, -tta, -tt), *v. a. og n., 1) v. a., m. dat., a) forandre:* síðan breyttu þeir máldögum sínum *forandrede deres Contract;* b. háttum sínum *forandre sin Opförsel.* — *b) ordne, indrette:* hversu hann skyldi með fara eðr b. högum sínum *hvorledes han skulde ... ordne Forholdene, hvilken Fremgangsmaade han skulde slaae ind paa.* — *2) v. n., a) gjöre en Forandring:* b. um e-t *gjöre en Forandring i noget.* — *b) handle, opföre sig (saa el. saa):* b. sèr *opföre sig;* b. eptir e-m *efterligne en.* — *B)* breyttr, *p. pr., forandret, etc., med Variationer, konstig, indviklet.*

Breytiligr, *adj., a) foranderlig, ustadig.* — *b) usædvanlig, sælsom, mistænkelig.* -liga, *adv.*

Breyting (-ar, -ar), *f., Forandring.*

Breytinn, *adj.,* = breytiligr.

Breytni, *f. indecl. a) Forandring, Afvigelse fra gammel Skik og Brug.*

— *b) Fremgangsmaade* (höfum við bæði b. til þess á alla vega *gjör alle mulige Forsög); Opförsel.*

Brigð (-ar, -ir), *f.*, *og* brigði (-is *pl. d. s.), n., a) Forandring. — b) Tilbagekaldelse af noget; Indlösning; jfr* landabrigði. — *c) Brud; jfr* vináttubrigð. — *2)* brigða, *gen. pl. som adv., saare, særdeles:* brigða sterkr *meget stærk;* brigðar-maðr *en som tilbagekalder noget, indlöser en Jordeiendom, el. desl.*

Brigða (-u, -ur), *f., en krympet, sammentrukket Rynke i et Stykke Vadmel el. andet Töi (især fremkommen under Valkningen), I.*

Brigða, *adv., see u.* brigð.

Brigða (i, -a, -t), *v. a., m. dat. og acc., 1) m. dat., forandre; bryde. — 2) m. acc., gjenkalde, tilbagekalde (f. Ex. et Kjöb, Contract, el. desl.);* b. jörð *indlöse. — B)* brigðandi, *part., a) som kan indlöses. — b) subst.* = brigðarmaðr.

Brigðall *og* -ull, *adj., foranderlig, ubestandig, ustadig.*

Brigðanligr, *adj., foranderlig; igjenkaldelig, som kan indlöses.*

Brigði, *see* brigð.

Brigðiligr *og* brigðligr, *adj., foranderlig, ustadig; forskjellig, mangeslags.* -liga, *adv.*

Brigðljóst, *n., naar Lys og Mörke vexelviis pludselig afvexle, som om Dagen ved hurtig overgaaende Tordenskyer el. Regnbyger (B); saa lyst at man kan skjelne den ene Gjenstand fra den anden, I.*

Brigðlundaðr, *adj.,* = brigðlyndr.

Brigðlyndi, *n., Vægelsind, Ubestandighed, Ustadighed.*

Brigðlyndr, *adj., ustadig, vægelsindet.*

Brigðmáll, *adj., ubestandig, upaalidelig i sine Tilsagn, Löfter el. Udsagn, I.*

Brigðmælgi, *f., det at være* brigðmáll.

Brigðmæli, *n. pl., Ubestandighed i Tilsagn og Udsagn.*

Brigðr, *adj.,* = brigðall.

Brigðuligr, *adj.,* = brigðall.

Brigðull, *see* brigðall.

Brigðverpi (-is, *pl. d. s.), n., Udkasten el. Læggen af et Garn, saaledes at en andens Garn derved kommer i Uorden, el. det paa anden Maade kan gjöre Skaar i hans Fangst.*

Brigzla (brigsla *og* brixla; -aða, -at), *v. a., m. dat.,* b. e-m e-u *el.* e-t *el.* um e-t *bebreide, forekaste en noget.*

Brigzli (-is, *pl. d. s.), n., Bebreidelse;* brigzla-lauss *uden, fri for Bebreidelse, som ikke fortjener Bebreidelser.*

Brigzlyrði, *n. pl., Bebreidelser.*

Brík (-ar, -r), *f., 1) en ved Maling, udskaaret Arbeide, Billedhuggerarbeide el. lign. prydet Tavle el. Bræt over el. ved Siden af udmærkede Steder, som et Alter, en Throne, en Seng, el. desl. — 2) Paneelvæg; en Mellemvæg af Bræder, Fjælevæg.*

Brim (-s, *pl. d. s.), n., Brænding, Havbölgernes Brydning mod Klipperne; Havbrusen.*

Brima (-aða, -at), *v. a. impers., i:* sjóinn brimar *Söen begynder at opröres, I.*

Brimgangr *stærk Brænding el. Bölgegang, I.*

Brimgarðr *den sig optaarnende Bölgevæg i Brændingen ved Stranden, I.*

Brimhljóð *Susen, dump Lyd af Bölgernes Slag el. Brydning, I.*

Brimill (-s, -lar), *m., et Slags större Hansælhund.*

Brimlauss *uden* brim.

Brimleysa (-u, -ur), *f., det at være* brimlauss.

Brimorri *et Slags And (anas nigra).*

Brimrót *meget stærk Bölgegang el. Brænding, I.*

Brimsaltr *meget salt, I.*

Brimsalta, *v. a., salte stærkt, I.*

Brimsorfinn, *pa., forslidt af Bölgerne.*

Brimstormr *Storm med höi og oprört Sö.*

Brimsúgr *Bölgernes tilskyllende og tilbagetrækkende Bevægelse og Kast i Brændingen, I.*

Bringa (-u, -ur), *f., Bringe, Bryst; Bryststykket af et slagtet Kreatur (som i Dansk, Lammebryst, Oxebryst);* bringubein *Brystbeen.* -kollr *Brystknuden, den yderste Deel af Brystet paa et Dyr; sædvanlig om Bryststykket af et slagtet Kreatur, I.* -teinar, *m. pl., de bruskagtige Dele som binde Brystbenet sammen med Ribbenene.*

Bringspelir, *m. pl., og (senere)* bringspalir, *f. pl., den nederste Deel af Brystbenet paa et Menneske med den nærmeste Deel af Ribbenene, det Sted, hvor Brystet og Mavehuulheden mödes;* bringspala-díll *Prik, Plet (indbrændt) paa* bringspelir, *halvspögende om et Stiksaar paa dette Sted.*

Bris (-s, *pl. d. s.), n., den Knude el. Ujevnhed, et lægt Beenbrud, Over-*

skærelse af en Sene el. desl. efterlader, I.

Bríxl- *see* brigzl.

Brjál (-s, *pl. d. s.*), *n.*, *uordentlig Sammenblanding; Forvirring, Forstyrrelse.*

Brjála (-aða, -at), *v. a.*, *blande uordentlig sammen, forvirre, forstyrre.* — 2) brjálaðr, *p. pr.*, *forvirret i Hovedet, fra Forstanden.*

Brjálsamr, *adj.*, *som gjerne forandrer el. forstyrrer Alting.*

Btjálsemi, *f. indecl.*, *det at være* brjálsamr.

Brjándi, *see* brándi.

Brjósk (-s, *pl. d. s.*), *n.*, *Brusk.*

Brjóst (-s, *pl. d. s.*), *n.*, 1) *Bryst:* berja sèr á brjóst *slaae sig for Brystet.* — *b) betragtet som Hjertets Sæde*, α) *med Hensyn til Fölelserne og andre Bevægelser af indre og aandelig Natur, Hjerte, Sind, Bevidsthed:* kenna í brjósti um *föle Medlidenhed med;* e-m býr e-t í brjósti *har noget i Sinde.* — Vinna eið fyrir brjóst (e-s) *aflægge Ed paa, hvad en (anden) efter egen Samvittighed kan vidne, for sin Person.* — β) *med Hensyn til at den begyndende Sövn betragtes först at tage Sæde i det (Hjertet):* e-m rennr í brjóst *en slumrer ind.* — 2) *Kvindebryst:* hafa barn á brjósti *have Barn ved Brystet.* — Bera e-n fyrir brjósti *bære en under sit Bryst.* — 3) *den forreste Deel af noget:* b. fylkingar *den midterste, forreste Deel, Spidsen af en Hær opstillet i Slagorden.* — *b) ueg., Værn, Forsvar, Forsvarer:* var hann b. ok forusta fyrir þeim *deres Forsvarer og Anförer;* bera b. fyrir e-m *forsvare, værne om;* brjóstadúkr *et Slags Vest*, I. -mein *Byld, Betændelse, et Slags Kræft, som Kvinder faae i Brysterne*, I. -mjólk *Melk af en Kvindes Bryster*, I.

Brjóstbarn *Pattebarn.*

Brjóstbjörg *Brystharnisk.*

Brjóstbragð *hvad der vækker Modbydelighed, Vederstyggelighed.*

Brjóstbúnaðr *Klæder el. Rustning, som dækker Brystet; Brystsmykke.*

Brjóstdrekkr (*s. el.* -jar, -ar, ir), *m.*, *Pattebarn.*

Brjóstfastr *som har rodfæstet, indprænet sig i Sjælen.*

Brjóstfesta, *v. a.*, *indprænte, lægge paa Hjertet.*

Brjóstfriðr *Sjælero.*

Brjóstfylking *den forreste og midterste Deel af en Hær opstillet i Slagorden.*

Brjóstgjörð *den Rem, som fra en Sadel el. Seletöi spændes under Halsen foran Boven paa Hesten.*

Brjóstgóðr *godhjertet, medlidende*, I.

Brjóstheill *oprigtig, ærlig.*

Brjóstkringla *et Slags Brystsmykke for Fruentimmer.*

Brjóstmylkingr (-s, -ar), *m.*, = brjóstdrekkr.

Brjóstsviði *Halsbrynde, Opstöd*, I.

Brjóstveiki *Brystsvaghed*, I.

Brjóstveikr *brystsvag*, I.

Brjóstverja(-u,-ur), *f.*, *Brystharnisk*, I

Brjóstvit *Instinct (?), Forstand, Klogskab.*

Brjóstþili *Brystværn (af Planker el. Bræder).* — *b) Væg, Paneel paa den sydlige Side.*

Brjóstþrengsli *Trangbrystighed*, I.

Brjóta (brýt, braut-brutum, brotit), *v. a. og n.*, I) *f. a.*, A) *v. a.*, 1) *eg.*, *bryde, brække, afbryde, nedrive:* b. í sundr *sönderbryde;* b. upp *opbryde;* b. skóg *rydde en Skov;* b. hof ok hörga *nedbryde dem.* — *b) opbryde:* b. haug *opbryde en Kæmpehöi.* — *c)* b. í hjóli *radbrække.* — *d)* b. e-n á háls *brække Halsen over paa en.* — *e)* b. skip *lide Skibbrud; ogsaa, ophugge et Skib.* — *f)* b. upp vápn sín, vistir sínar *fremtage sine Vaaben, sin Proviant af Gjemmerne.* — *g)* b. e-t saman *lægge sammen i Folder.* — *h) halvueg. i Talemaaderne:* α) b. odd af oflæti sínu *sætte Storagtighed til Side, ydmyge sig, falde til Föie.* — β) b. bekrann, *see* bekri. — *i) impers.:* strauminn brýtr á (e-u) *Strömmen bryder paa det.* — 2) *ueg.*, *a) bryde, overtræde; forbryde:* b. boð e-s *overtræde ens Bud el. Befaling;* a. frið *bryde Freden;* b. lög á e-m *begaae Uretfærdighed imod.* — *b) tvinge, nöde:* b. fólk til kristni *nöde dem til at antage Christendommen;* b. undir sik *undertvinge;* b. konu til svefnis *voldtage.* — *c) tilintetgjöre;* b. ráð e-s *tilintetgjöre ens Plan.* — *d)* b. bág í móti e-m *el.* við, *see u.* bágr. — *e)* b. e-t saman við e-t *sammenstille, sammenligne.* — B) *v. n.*, *bryde pludselig (ud, frem):* eldr braut ór hlummanum *der flöi Ild ud af den.* — II, *f. p.*, brjótask, *dep. n.*, 1) *eg.*, *a) trænge med Magt ind, ind paa, ud etc.* — *b)* brjótask um *gjöre heftige Vridninger for at lösrive sig; ogsaa:* *gribe rasende om sig (f. Ex. om Ilden).* — 2) *ueg.:* brjótask við e-t *el.* í e-u *gjöre Anstrengelser el. anstrengende Forsög ved, for, etc., noget.* — *b)* brjótask við

gæfu sinni *staae sin egen Lykke imod, slaae Haanden imod.*

Broð (-s, *uden pl.*), *n., Vand, som Fisk har været kogt i, I.*

Broddhögg *Hug, Stöd af et spidst Skudvaaben.*

Broddlauss *uden Spids, uden Jernbraad, I.*

Broddmál, *n. pl., Malketiderne i de 3—4 förste Dage efterat en Ko har kælvet, el. et Faar har faaet et Lam, I.*

Broddr (-s, -ar), *m., 1) eg., a) Braad, Spids, Pig. — b) et spidst Kaste- el. Skudvaaben, en Piil. — c) en Iissko, I; — 2) ueg., a) det forreste, Spidsen af noget; jfr.* ferðar-broddr. — *b)* b. lífsins *Livets Vaar, Ungdomsaarene. — c) den Melk, som Köer el. Faar give i nogle Dage för og efter at de have födt, I.*

Broddskór *Iissko.*

Broddskot *Skud med et spidst Kastevaaben el. en Piil.*

Broddspjót *Spyd, som blot er spidst (modsat* fjaðraspjót *og* höggspjót).

Broddstafr *en Stav med en Jernspids el. Pig i den nederste Ende.*

Broddstöng *Stang med Jernpig i den nederste Ende.*

Brodddör *en spids Piil (modsat* bíldör *el. desl.).*

Bróðerni (-s, *uden pl.*), *n., Broderskab, broderlig Enighed.*

Bróðir (*gen. s.* bróður, *sjeldnere* bræðr *og* bróðurs; *pl.* bræðr), *m., a) Broder. — b) Kammerat, Fælle. — c) Klosterbroder, Munk;* bróður-arfr *Arv efter en Broder.* -bani *Broders Banemand.* -baugr *Bod, som enten den dræbtes Broder tager el. Drabsmandens Broder skal erlægge.* -bætr, *f. pl., Böder til den dræbtes Södskende; Erstatning for Tabet af en Broder.* -dauði *en Broders Död.* -dóttir *Broderdatter.* -dráp *en Broders Drab; Drab, som begaaes paa en Broder af en Broder el. Söster.* -gjald = -bætr. -hluti *Broderlod.* -kona *Broderkone.* -ligr, *adj., broderlig.* -sunr *Brodersön.* -víg = -dráp; *og fl. lign.;* bræðra -börn, *n. pl., Brödres Börn.* -eign *Brödres Eiendom.* -garðr *Klostergaard, Munkebolig.* -lag *Broderskab, Fostbroderskab:* sverjask í b. *indgaae Fostbroderskab.* -skipti *Skifte mellem Brödre; Handlemaade, Opförsel, Handling af Broder mod Broder.* -synir, *m. pl., Brödres Sönner; og fl. lign.*

Brók (-ar, brækr), *f., et Buxelaar, mest i pl.* brækr *Beenklæder, Buxer; jfr* hábrók, langbrók: bjarga brókum sínum; *see* bjarga; bróka-belti *et Livbælte, hvormed Buxer holdes op.*

Brokk (-s, *pl. d. s.*), *n., Trav, I.*

Brokka (-aða, -at), *v. n., trave, I.*

Brokkhestr *Hest, som traver (modsat* skeiðhestr), *I.*

Bróklauss *buxelös.*

Bróklindi = brókabelti.

Bros (-s, *pl. d. s.*), *n., Smil, I.*

Brosa (-u, -ur), *f., Smil el. den smilende (cogn.)*

Brosa (-i, -ta, -at), *v. n., smile.*

Brosleitr, *adj., smilende af Udseende, I.*

Brosligr, *adj., som er til at smile over. — b)* = brosleitr.

Brosma (-u, -ur), *f., 1) et Slags Fisk (gadus monopterygius, N. Brosma), B. — 2) et Slags Insect, I.*

Brot (-s, *pl. d. s.*), *n., 1) eg. a) det at bryde, brække; jfr* bálkabrot. — *b) afbrudt Stykke, Brudstykke; Talem.:* deila e-t brotum *(eg. dele, afdele noget minutiöst, fuldstændig, d. e.) tale afgjörende, fælde afgjörende Dom om noget. — c) Folder, noget lægges i. — d) Vadested, I. — 2) ueg. a) Brud; jfr.* lagabrot; *Bröde. — b) Brudstykke af en Fortælling el. et Digt. — c) Brök, I;* brota-silfr *Brudstykker af Sölvarbeide.*

Brot (*adv.*), *see* braut.

Brotgeiri *Brudstykke; Brök, B.*

Brothljóð *Knæk, Lyd, som kommer, naar noget brækkes, I.*

Brothættr *som let slaaes i Stykker, I.*

Broti (-a, -ar), *m., 1) nedhugget Skov. — 2) Brudföre, I.*

Brotligr, *adj., a) som let brækkes. — b) ueg., skröbelig; skyldig i en Bröde el. Forseelse.*

Brotna (-aða, -at), *v. n., knække, brækkes, gaae i Stykker;* b. á háls *brække Halsen.*

Brú (-ar, brýr), *f., a) Bro. — b) Strimmel, i Udtrykket:* eigi heil b. eptir *ikke en heel, uslidt Strimmel tilbage af et Klædningsstykke el. et Stykke Töi, I.;* brúar-görð *det at bygge, lægge en Bro.* -sporðr *Enden af en Bro.*

Brott, *see* braut (brott-, *see* braut-).

Brúa (-aða, -at), *v. a., lægge Bro over.*

Brúða, *see* brúðr.

Brúðbekkr *Brudebænk, den Bænk, som Bruden sad paa med sit Fölge; nu, den Bænk, Brudeparret sidder paa i selve Bryllupsgildet.*

BRÚÐFERÐ og -FÖR *Reise til et Bryllupsgilde;* brúðfarar-hestr *en Hest, som bruges paa en saadan Reise.*

BRÚÐFÈ *Brudegave; Bryllupsgave.*

BRÚÐGUMI (-a, -ar), *m., Brudgom.*

BRÚÐHJÚN (-hjón), *n. pl., Brudepar.*

BRÚÐHLAUP *see* brúðlaup.

BRÚÐHÚS *Brudekammer.*

BRÚÐHVÍLA *Brudeseng.*

BRÚÐKAUP *Bryllup;* brúðkaups-görð *det at holde Bryllup.* -klæði, *n. pl., Bryllupsdragt.* -salr *Sal, hvori Bryllup festligholdes, Bryllupsstue.* -stefna *aftalt Möde til at festligholde, feire Bryllup.* -veizla *Bryllupsgilde.*

BRÚÐKONA *en Kvinde, som bivaaner et Bryllup; Brudekone (?).*

BRÚÐLAUP (*for* brúðhlaup) *og* BRULLAUP, (brullup; -s, *pl. d. s.*), *n.,* = brúðkaup; brúðlaups-görð, *og fl. lign.*

BRÚÐMAÐR *Bryllupsgjest.*

BRÚÐMESSA *Brudevielse.*

BRUÐR, *see* brunnr.

BRÚÐR (-ar, -ir), *sjelden* BRÚÐA (-u, -ur), *f., 1) en Brud. — 2) en Dukke. — 3)* = stólbrúðr; brúðarbekkr = brúðbekkr. -efni *en, som skal staae Brud.* -gangr *Brudeparrets og Fölgets höitidelige Optog til og fra Kirken, I.*

BRUGÐLIGR, *adj., foranderlig.*

BRUGÐNING (-ar, -ar), *f., el.* BRUGÐNINGR (-s, -ar), *m., 1) Fletten. — 2) Forandring; det at noget slaaer feil el. glipper.*

BRUGG (-s, *pl. d. s.*), *n., det at* brugga.

BRUGGA (-aða, -at), *v. a., 1) eg. blande, tillave (en Drik). — 2) ueg., a) opspinde, smede (Rænker). — b) forstyrre:* b. ok brjála *forstyrre og kuldkaste.*

BRÚK (-s, *pl. d. s.*), *n., 1) eg., a) visse Tings Udvidelse ved Gjæring, B. — b) Dynge af Tang og andre Sövæxter, som ligge opkastede paa Strandbredden. — 2) ueg., opblæst Væsen, store Ord, Praleri, B.*

BRÚKYRÐI, *n. pl., Stortalenhed, Praleri.*

BRUM (-s, *pl. d. s.*), *n., Knop; nu ogsaa om smaa Grene med Lövet.*

BRUMR (-s, *uden pl.*), *m., ogsaa* BRUM (-s, *pl. d. s.*), *n., Tidspunkt:* í þenna, þetta brum *til denne Tid.*

BRUN (-s, *pl. d. s.*), *n., 1) det at* bruna. — *2) det overstaaende, forbigaaende Moment:* í þessu bruni *(hvis ikke Feil for* brumi, *see foreg. O.) i det samme; jfr* andrá.

BRÚN (-ar, *pl.* brýnn; nú brýn *og* brýr), *f., 1) Kant. — 2) Öienbryn;* brúnar-bein *Pandebeen;* brúna -brettur, *f. pl., Öienbrynenes Hævelse af Glæde* -mikill *som har store Öienbryn.* -síðr *som har ned- el. foroverhængende Öienbryn, hvis Öienbryn ere nedtrukne (f. Ex. af Vrede), som seer truende ud.* -þungi *nedtrukne, truende Öienbryn, I.* -þungr *som har slige Öienbryn, I.*

BRUNA (-aða, -at), *v. n., löbe, rende.*

BRÚNA (-aða, -at), *v. a., brune.* — Brúnaðr, *p. pr., brunet.*

BRÚNÁSS *en Sidebjælke, som gaaer langs med den överste indvendige Kant af Væggene i et Huus; jfr* sylla.

BRUNDMÁL *den Tid, Vædderen skal löbe med Hunfaarene, I.*

BRUNDTÍÐ *Vædderens Brunsttid, I.*

BRÚNHVÍTR *som har hvide Öienbryn.*

BRUNI (-a, -ar), *m., 1) eg. Brænden, Forbrændelse, Brand; jfr* húsbruni. — *b) Brugen af et forbrændende el. caustisk Middel. — 2) ueg., a) stærk Hede i Legemet hos Syge, Feber. — b) heftig Lidenskab; jfr* ástarbruni; brunadómr *Straffedom ved Ildsödelæggelse.* — flekkr *forbrændt Plet paa noget.* -hraun *Lava, forbrændt Klippestrækning.* -þefr *sveden Lugt.* -öld *Brændealder; og fl. lign.*

BRÚNKA (-ur, -ur), *see* brúnkolla.

BRÚNKLUKKA *Vandkalv, I.*

BRÚNKOLLA *og contr.* BRÚNKA (-u, -ur), *f., Navnet paa en sort Hoppe, I.*

BRÚNMÓÁLÓTTR *(om Heste) mörk-isengraa.*

BRÚNN, *adj., sort.*

BRÚNN (-s, -ar), *m., Navnet paa en sort Hest, I.*

BRUNNHOLA *en liden Brönd.*

BRUNNHÚS *Bröndhuus, I.*

BRUNNLŒKR *en Bæk, hvori der er gravet en Brönd, el. hvoraf Vand til Huusbrug tages.*

BRUNNR *og* BRUÐR (-s, -ar), *m., 1) eg., Brönd; Talem.:* þat berr at einum (sama) brunni (um e-t) *det förer til, d. e. synes at stamme fra eet og samme Ophav, een og samme Ophavsmand. — 2) ueg., Kilde, især med Begreb om Uudtömmelighed, som:* b. miskunnarinnar *(om vor Herre);* brunna-vígsla *Vielse af Brönde.*

BRUNNSTJAKI *Bröndstage, Bröndstang.*

BRUNNVAKA *et Redskab til at hugge Hul paa Iis med.*

BRUNNVATN *Bröndvand.*

BRÚNSKARPR *Skarpkantet. — b) ueg., hidsig, ivrig (?).*

BRÚNSKJÓTTR *blaaskimlet, I.*

BRÚNSLÈTTR, *om Faar, som ere saaledes ved Huld, at Bringebenet paa Kanterne er jævnt at föle paa, I.*

BRÚNVÖLR *en hævet Stribe langs med en Kant el. Rand; jfr* eggvölr.

BRÚNVÖLVI *og* ÖLFI, *adj., som trækker Öienbrynene sammen, lader dem synke.*

BRÚSI (-a, -ar), *m, Leerdunk, I.*

BRÚSTEINN *Steen i en Bro, el. hvorpaa en Bro hviler.*

BRUT *og* BRUTT, *see* braut.

BRYDDA (-i, -dda, -tt), *v. a. og n.*, *1) v. a., a) forsyne med Braad el. Spids.—β) spec., skoe, brodde.—b) kante (Klædningsstykker), I. — c) stikke; df forvolde Smerte. — 2) v. n., ueg., i:* b. á e-u *begynde med noget, især om Kiv, el. desl., yppe; ogsaa impers.:* þat bryddir á e-u *noget yttrer sig. — B)* bryddr, *p. pr., a) forsynet med Iisskoe (om Mennesker), skærpet, broddet (om Heste). — b) kantet (om Klædningsstykker, I.*

BRYDDING (-ar, -ar), *f., Kantning af et Klædningsstykke; Kanten selv, I.*

BRYÐJA (-u, -ur), *f., en lille Brönd.*

BRYÐJA (-u, -ur), *f., Jættinde; df et arrigt, frækt Fruentimmer.*

BRYÐJA (bryð, brudda, brutt), *v. a., knaske, tygge med Begjerlighed, knække ivrigt med Tænderne, I.*

BRYGGJA (-u, -ur), *f., 1) Brygge, Skibsbro. — 2) udstaaende Kant;* bryggju-ker *et Kar med en udstaande Kant (især ved Bunden).* -lægi *Ankerplads, Liggeplads ved el. foran en Brygge.* -sporðr *Broende, Bryggeende.*

BRÝNA (-u, -ur), *f., en Höslætskarls Slæt imellem hver Gang han hvæsser sin Lee, I.*

BRÝNA (-i, -da, -t), *v. a., m. acc. og dat., 1) m. acc., a) eg., bryne, hvæsse, skærpe. — b) ueg., α) egge, tilskynde. — β)* b. e-t fyrir e-m *indskærpe. — 2) m. dat., trække:* b. báti (fram *el.* upp) *trække en Baad enten frem paa Strandbredden el. op paa den;* b. skipum á vatn.

BRYNGLÓFI *Staalhandske, Stridshandske.*

BRYNHATTR *Ringehætte.*

BRYNHOSA *Bryniehose.*

BRÝNI (-is, *pl. d. s.), n., Bryne, Brynesteen.*

BRÝNING (-ar, -ar), *f., a) eg., det at* brýna 1, *a. — b) ueg., Eggen, Tilskyndelse; det at tirre, gjöre vred.*

BRYNJA (-u, -ur), *f., Brynie, Harnisk;* brynju-hálsbjörg *Bryniekrave.* -hattr = brynhattr. -hringr *Ring i en Brynie.* -lauss *uden Brynie.*

BRYNJA (-aða, -at), *v. a. bedække med, iföre en Brynie. — b) ueg., bevæbne, udruste (med et aandeligt Værn el. Værge). —* Brynjaðr, *p. pr. (el. adj.), iført Harnisk.*

BRYNKLUMBR *Stridskölle.*

BRYNKOLLA (-u, -ur), *f., Stormhue, Hjelm.*

BRÝNN, *adj., 1) eg., som har fremstaaende Kant; df öiensynlig, nödvendig, el. desl.;* brýn nauðsyn *öiensynlig Nödvendighed;* brýnt erindi *nödvendigt, vigtigt, magtpaaliggende Ærende. — 2) hurtig el. som fremskynder. — b) let:* brýn féföng *Midler, lette at tilveiebringe.*

BRYNNA (-i, -ta, -t), *v. a., m. dat., vande (Kvæg el. Heste).*

BRYNSTAKKR *Pandsersærk.*

BRYNSTÚKA *Bryniecærme, maaskee et löst Ringeærme, som har bedækket Forarmen; jfr.* stúka.

BRYNTRÖLL *et Slags Stridshammer med en stor Spids.*

BRYNÞVARI (-a, -ar), *m., rimeligviis* = bryntröll.

BRYSTI (-s, *uden pl.), n.,* = brjóst; *jfr* harðbrysti.

BRYTHÖGG *Kjödblok, I.*

BRYTI (-ja, -jar), *m., Proviantforvalter, Huusfoged.*

BRYTJA (-aða, -at), *v. a., hugge, skære i Stykker:* b. niðr *hugge ned (i Kamp).*

BRYTJAN (-ar, -ir), *f., Gjerningen at* brytja.

BRYTKJAK *liden Kjödöxe, I.*

BRYTSKÁLM *en stor Slagterkniv.*

BRYTÖX *Kjödöxe, Slagteröxe, I.*

BRÆÐA (-i, -dda, -tt), *v. n., skynde sig, bruge Hast.*

BRÆÐA (-i, dda, -tt), *v. a., smelte. — b) smöre, overstryge (med Tjære, el. desl.)*

BRÆÐI, *f. indecl., Hidsighed, Heftigked, Vrede.*

BRŒÐRUNGA *f.,* (-u, -ur), *Farbroders Datter.*

BRŒÐRUNGR (s-, -ar), *m., Farbroders Sön.*

BRÆKTA (-i, -a, -t), *v. n. f., bræge.*

BRÆLA (-u, -ur), *stærk og stinkende Rög; rimeligviis et senere Ord, jfr det fölg. O., I.*

BRÆLA (-i, -da, -t), *v. a., brænde, forekommer neppe, undtagen som Variant til* bæla, *i Udtrykket:* brenna ok bæla *brænde og skjænde, hvor* ret *vistnok er indkommet fra det foregaaende* brenna.

BRÖGÐÓTTR, *adj., listig, snedig, trædsk.*

BRÖGÐULIGR, *adj, listig.* -liga, *adv.*

Brölt (-s, *pl. d. s.*), *n.*, *Vælten, Tumlen.*

Brölta (-i, -a, -t), *v. n.*, *vælte, tumle (sig).*

Bröndóttr, *adj.*, *stribet, I.*

Bröndungr (-s, -ar), *m.*, *Kaalorm, B.*

Brönugras *Ormegræs, Mariehaand, I.*

Brösóttr, *adj.*, *trættekjær, urolig.* — *b) vanskelig, besværlig, I.*

Bröstuligr, *adj.*, *urolig, larmende, med Brask.* -liga, *adv.*, *med Brask el. lign.:* seint mun farit verða, þó b. sè látit *jeg gaaer vel ikke langt, skjöndt jeg lader (reiser mig) nok saa kjækt.*

Brösur, *f. pl.*, *Kiv, Trætte, Uroligheder, I.*

Bröt *see* braut.

Bú (-s, *pl. d. s.*), *n.*, *a) (landlig) Huusholdning med alt hvad dertil hörer, en Gaard (Landsted) med hele dens Besætning og Inventarium;* reisa bú *sætte, fæste Bo;* bregða búi *hæve sin Huusholdning (især paa et Sted, for at flytte til et andet).* — *b) Kvæg,* = búsmali*:* höggva bú *slagte Kvæget.* — *c) ens eget Hjem; skjöndt naturligst og mest sædvanligt i denne Betydning, forekommer det dog ogsaa i den modsatte Betydning, som modsat* heima *(hjemme), i Udtrykket:* á búi *paa en andens Gaard, i en andens Huus;* bús-afleifar, *f. pl.*, *Levninger, Rest fra Huusholdningens Brug og Behov.* -forráð *Forstanderskabet for et* bú. -gagn *el. i pl.* -gögn = búgögn. -hlutr, *m. pl.*, = búhlutir. -kerfè *Kar og andet Huusgeraad i en Huusholdning; jfr* búferski, búskirfe. -umsvif *Beskæftigelse, Sysselsættelse med en Huusholdning og alt hvad dertil hörer.* -umsýsla = búsýsla; *og fl. lign.*

Búa (bý, bjó-bjuggum, búit), *v. a. og n.*, *I) f. a., A, v. a., 1) eg., gjöre færdig, gjöre i Stand, ruste, berede, forberede, lave:* b. sik heiman *lave sig til en Reise;* b. ferð sína, skip sitt *etc.* — *b)* b. (e-m) veizlu *berede et Gilde, festlig Medtagelse;* b. e-m sæng *rede en Seng, lave den til for en.* — *c) lave, tillave:* b. rèttu *tillave Retter: jfr* matbúa. — *2) ueg., forberede:* b. mál *forberede, anlægge en Sag; ogsaa* b. mál til, til þings *el.* á hendr e-m *(mod en).* — *B) v. n., 1) eg., a) boe, være bosat paa et Sted.* — *b)* saman, *α) beboe en Gaard i Fælledsskab.* — *β) leve sammen som Mand og Kone.* — *c)* b. við e-t, *α) leve af noget.* — *β) leve under et vist Forhold, visse Vilkaar (taale dem).* — *d)* b. um e-t *lægge tilrette om noget;* b. um lík *klæde og gjöre andre Forberedelser med et Liig til Begravelsen; begrave.* — *e)* b. til e-s *gjöre Forberedelser til noget.* — *f)* b. með konu *(om legemlig Omgang); jfr* byggja *B, 2, b.* — *2) ueg., a)* b. um e-t *nære noget (som Tvivl, Had el. desl.);* b. yfir e-u *ruge over noget (som en skjult Plan el. desl.).* — *b)* e-m býr e-t í skapi, brjósti *en har noget i Sinde, i Tankerne;* e-t býr þar undir *der stikker noget under.* — *II) f. p., refl., 1) eg., forberede sig, ruste sig:* búask til varnar *lave sig til Forsvar;* buask um, fyrir *gjöre Forberedelser til at forsvare sig, el. opholde sig paa et Sted.* — *2) ueg:* búask við e-u *vente noget, være belavet paa noget.* — *III)* búinn, *p. pr.*, *1) eg., a) klædt (godt, usselt); jfr* skrautbúinn. — *b) udrustet:* skip vel búit at vápnum ok liði. — *c) færdig, reisefærdig; redebon.* — *d) prydet, udziret (med ædle Metaller el. Stene el. desl).* — *2)* búit, *n. sg. impers., a)* eiga búit *(supin.?)* við e-u *være lavet paa noget;* þat er búit við e-u *det er Fare for at noget indtræffer, det er nær ved, at.* — *b)* segja e-m svá búit *hvorledes Sagerne staae:* at svá búnu *efter at det var gjort el. det var gaaet, derpaa.*

Búandi, *see* bóndi.

Búandkarl *og* bóandkarl *Bonde.*

Búandmaðr *og* bóand- *Bonde.*

Búbœtir, *m.*, *noget, sem gjör Huusholdningssagerne dröie, I.*

Búð (-ar, -ir), *f.*, *1) Ophold paa et Sted; jfr* ábúð. — *2) Telt, Bod, el. desl. for midlertidigt Ophold; jfr* herbúðir; búðar-dvöl *Ophold i en* búð 2. -gögn, *n. pl.*, *Tilbehör, Redskaber, Huusgeraad, som bruges i en* búð 2. -maðr *Beboer af en* búð *2;* b. e-s *en, som har Kvarteer i samme Telt, ens Medlogerende i det.* -rúm *Plads i en* búð 2. -verðr *Proviant for Krigsfolk (som opholde sig i en Leir el. Garnison).* -vist *Ophold i en Bod 2.* -vörðr *Vagt ved Indgangen til en* búð 2. — *2) det at besörge Madlavningen i en Bod el. Telt.*

Búðfastr *som har taget Ophold i en Bod el. et Telt.*

Buðkr *(nu* baukr; -s, -ar), *m.*, *Buddike, liden Æske;* buðka-gras *(en Urt, som gjemmes i Buddiker, d. e.) medicinsk Urt.*

Búðseta *det at boe i en Hytte, som man enten leier el. bygger selv, uden at have nogen Jordlod el. egentlig*

Huusholdning; búðsetu-maðr *en, som boer saaledes, et Slags Indsidder.*

Búdunautr *Medbeboer af et Telt el. Bod.*

Búfar, *eg. en landlig Huusholdnings Status; df Huusholdningssager, Bohave; jfr* búferli. — *b) Flytning af Gods og Huusholdningssager til et nyt Bosted.*

Búfastr *bofast, bosat, bunden til et Sted paa Grund af en der indrettet Huusholdning.*

Búfé *(stort og smaat) Kvæg;* búfjár-eyrir *Eiendom i Faar og Kvæg.* -ganga *og* -gangr *Kvæggræsning, el. Ret til en saadan.* -hagi *Græsgang for Malkefaar og Kvæg (som ligger til en Gaard, især nærved), Fæmark.* -hagr *Kvægets Tilstand paa en Gaard.* -hald *(Kvægets Vedligeholdelse, d. e,) Kvægavlens gode el. slette Tilstand paa en Gaard.* -lag *Værdi, Priis, Taxt paa Kvæg.*

Búfellir *Kvægdöd.*

Búferli *(-s, pl. d. s.), n.,* = búfar: fara búferlum *flytte til et nyt Bosted (paa Landet).*

Búferski (-s, *pl. d. s.), n., Huusholdningssager, Huusgeraad; jfr* búskerfé.

Buffeita (-aða, -at), *v. a., give Örefigen.*

Buffeitt (-s, *pl. d. s.), n., Örefigen.*

Búfœrr *istand til (hvad Midler angaaer) at begynde el. före en landlig Huusholdning.*

Búfœrsla *det at flytte sin Huusholdning fra et Sted til et andet.*

Búföng, *n. pl., en Huusholdnings Nödvendigheder.*

Buga (-aða, -at), *v. a., og n., 1) v. a., a) m. acc. böie, krumme. — Jfr* yfirbuga. — *b) m. dat., a) eg.:* b. neti *trække et Dragvod i en Bugt (for at indeslutte Fiskene), I. — b) ueg.:* b. e-u at e-m, *el. abs.* b. at e-m *hjelpe en en Smule (især en Trængende el. Veifarende, give ham Forfriskning el. desl.), I. — 2) v. n.,* b. undan *vige.*

Búgarðr *en Gaard paa Landet.*

Búgögn, *n. pl., Huusholdningsredskaber, Huusgeraad.*

Búgörð *Indretning af en landlig Huusholdning.*

Búhagr, *I, a) en Huusholdnings el. et Huusvæsens Tilstand. — b) noget, som er til Gavn for en Huusholdning.*

Búhagr *som forstaaer sig saa meget paa Jern- el. især Træarbeide, som der behöves til Huusvæsenet, som kan forfærdige og istandsætte Huusgeraad, I.*

Bugða (-u, -ur), *f., Bugt, Krumning, I.*

Bugna, *see* bogna.

Bugr (-s, -ir), *m., Bugt, Krumning; Huulhed;* göra bug á fylkingu *bringe en Slagorden til at vige;* aka bug á e-n *see* aka; göra, vinda bráðan bug at e-u *tage hurtig fat paa.*

Bugustafn *Skibstavn med Krumning, Böining paa Enden.*

Búhlífð *Lettelse for Huusholdningen.*

Búhlutr *(coll.) el. i pl.* búhlutir *Bohave, Huusgeraad, Redskaber, som höre til Huusholdningen i det hele taget.*

Búhœgindi, *n. pl.,* = búhagr *b.*

Búhöldr *dygtig Huusholder el. Landbruger; en, som har et stort Landbrug, B.*

Búi (-a, -ar), *m., Beboer af et Sted; jfr* bergbúi *etc.; almindelig: Nabo, Grande;* búa-griðungr *en Tyr fra Nabolavet.* -kviðburðr *Erklæring, Kjendelse, som (tilkaldte) Naboer afgive i en Sag.* -kviðr, *a)* = -kviðburðr. — *b) et Antal Naboer, tilkaldte til at vidne etc. i en Sag.* -kvöð *Tilkaldelse af el. Opfordring til Naboer til at afgive Erklæring etc.*

Búkarl = búandkarl.

Bukkr (-s, -ar), *m., Buk. — b)* = stórbukkr.

Bukkram *og* bokkram (-s, *uden pl.), n., et Slags kostbart Töi.*

Bukl, *see i* skjaldarbukl.

Buklari (-a, -ar), *m., et kort Skjold.*

Búkmikill *tyk, för, B.*

Búkona *det samme om en Kvinde, som* búmaðr *(b) om en Mand.*

Búkr (-s, -ar), *m., Krop; jfr* bolr.

Bula, *see* bola.

Búlag *Fællig, fælles Huusholdning og Landbrug.*

Búland *Stykke Land nærved Gaarden el. liggende til en Gaard, som Kvæget græsser paa; jfr* búfjárhagi.

Búlauss *som ingen Huusholdning förer, intet Jordbrug driver.*

Búlda (-u, -ur), *f., en poetisk (?) Benævnelse paa en Öxe. — b) om et Fruentimmer med tykke og fremstaaende Kinder og Læber, I;* búldu-leitr, *adj., pludskindet, med tykke fremstaaende Kinder, I.*

Búleiga *Leie, Afgift af en Gaard.*

Búlki (-a, -ar), *m., (den Dynge, som) Lasten i de gamles Skibe (dannede);* búlka-stokkar, *m. pl., de Planker el. Bjælker i Skibet, som bare el. lagdes*

under Lasten (maaskee ogsaa omkring den?).

Bull (-s, *pl. d. s.), n., Sludder, I.*

Bulla *el.* burla (-u, -ur), *f., Kjærnestang, I;* burlu-fótr *en, som har en Fod, der ligner Brikken paa Kjærnestangen, en klodset Fod (cogn.).*

Bulla (-aða, -at), *v. n., 1) eg., syde, koge (især om den skruttende Lyd, som höres i Gryden); jfr* sjóðbullandi. — *b)* e-t bullar út, upp, *etc., det vælder ud (om en el. anden Vædske, ligesom naar det koger over i en Gryde), I. — 2) ueg., sluddre, I.*

Bulr, *see* bolr.

Bulungr, *see* bolungr.

Búmaðr *a) Beboer. — b) (god eller slet) Bestyrer af sit Huusvæsen og Jordbrug.*

Búmannligr, *adj., som vidner om, el. passer sig for en (god)* búmaðr. -liga, *adv.*

Bumba (-u, -ur), *f., Tromme. — b) en Töndes el. saaledes dannede Kars udskydende Vidde; df Bug, Vom.*

Bumbult, *see* bimbult.

Búmissa *Tab af Kvæg.*

Buna (-u, -ur), *f., den Bue el. Straale noget flydende danner, naar det vælder ud igjennem en smal Aabning, I.*

Buna (-aða, -at), *v. n., springe, vælde ud i en Bue el. Straale; jfr det foreg.*

Búnaðr (-ar, -ir), *m., 1) svarende til* búa *I, A, a) det at gjöre sig færdig til en Reise el. Afreise;* halda á búnaði *lave sig til en Reise. — b) Udrustning, Tilbehör; jfr* skipabúnaðr, borðbúnaðr. — *c) Klædedragt* = búningr *b. — 2) svarende til* búa *I, B, Beskæftigelse med huuslige, oeconomiske Anliggender, Huusholdning, Huusvæsen, (paa Landet).*

Búnautn *Huusholdningsbrug.*

Bundin (-s, *pl. d. s.), n., Neg.*

Búneyzla = búnautn; búneyzlu-skógr *Skov, Kratskov til Huusholdningens Brug, især til Ildebrand og Kul.*

Bunga (-u, -ur), *f., en oval Hævelse el. Udskyden.*

Búningr (-s, -ar), *m., a) det at lave sig til noget, en Reise etc. — b) Klædedragt. — c) Beklædning, Beslag;* búnings-bót *Forbedring af el. noget som forbedrer ens Klædedragt.*

Bunki (-a, -ar), *m., Bunke, Dynge; spec.* = búlki. — *b) en spidst opgaaende Höstak (större end* dríla*), I.*

Búnyt *den Frugt Malkekvæg giver af sig (især Melken).*

Búr (-s, *pl. d. s.), n., Madbuur, Fadebuur; Huus, hvori Levnetsmidler gjemmes og andre Huusholdningssager el. Forraad; jfr* gnægtabúr, útibúr, stokkabúr.

Bura (-u, -ur), *f., en (sort el. blaa) Overtröie, som Mandfolk bære, og hægtes sammen foran, I.*

Búráð, *n. pl., Bestyrelse af de (indre) huuslige Anliggender.*

Búrán *Boran, Kvægran.*

Búrbrot *Opbrydning af et* búr.

Burðr (-ar, -ir), *m., 1) det at bære, Bæren. — b) det som bæres, Byrde. — 2) Födsel; Byrd (i denne Betydning ofte i pl.). — b) Livsfrugt, Foster. — 3) ueg., det at fremföre, udtale (som Byrd i Vidnesbyrd), jfr* framburðr, kviðburðr, vitnisburðr. — *3) i pl.,* burðir *Styrke, Kræfter, I;* burðar-dagr *Födselsdag.* -lið *Födselsdele.* -tíð *Födselsstund, Födselstid;* burða-maðr *en stærk Mand, I; og fl. lign.*

Burðigr, *adj., af höi Byrd.*

Búreki (-a, -ar), *m., Kvæghund, Hyrdehund.*

Burgeiss (-s, -ar) *og* -geisi (-a, -ar), *m., Stormand.*

Búrhilla *Hylde i et Madbuur.*

Búrhundr *Vagthund i et Forraadskammer el. desl.*

Búrhurð *Dör til et Madbuur.*

Búrhvalr *et Slags Hvalfisk (physiter macrocephalus).*

Búri (-a, -ar), *m., en plump Bonde;* búra-ligr, *adj., som ligner en* búri, *I.*

Búrisna, *f., Pragt, Overflod, som kommer til Syne i Huusholdningen;* búrisnu-maðr *en, hvis Huusholdning vidner om* búrisna.

Burkni (-s, *uden pl.), m., Bregne, I.*

Búrlykill *Nögle til et* búr, *I.*

Burst (bust; -ar, -ir), *f., 1) Börste (paa Dyr). — 2) Tagspidsen paa en Huusgavl el. Yderdör.*

Bursti (busti; -a, -ar), *m., den som er forsynet med Börste (cogn.); nu: Börste (til at börste med).*

Burt, *see* braut.

Burtreið *Turnering;* burtreiðar-maðr *en, som turnerer.*

Burtstöng *Turneerlandse.*

Busi (-a, -ar), *m., liden Tollekniv, I.*

Búsifjar, *f. pl., Naboskab:* veita e-m þungar b. *fortrædige, begaae Anmasselser og Overgreb imod som Nabo.*

Buska (-u, -ur), *f., en Visk, I.*

Búskapr (-ar, *uden pl.), m., Huusholdning, I.*

Búskarpt, *n. adj., subst., Mangel i Huusholdningen.*

Búskirfe, *for* búskerfè.

Búskjóla *Huusholdningsspand, d. e. Melkespand, Vandspand el. desl.*

Búskortr *Mangel i Huusholdningen.*

Búskylft, *n. adj., subst., Mangel i Huusholdningen paa Grund af store Udgifter el. Bekostninger; jfr* fèskylft.

Búslit, *n., Huusholdningens Ophör;* búslits-maðr *en, som maa höre op med sin Huusholdning (paa et Sted), er huusvild.*

Búsmali *Kvæg.*

Bússa (-u, -ur), *f., et större Skib;* bússu-skip = bússa.

Bust, *see* burst.

Busta, *see* byrsta.

Bústaðr (bóstaðr) *Bolig, Beboelsessted, Opholdssted.*

Bústang (-s, *uden pl.), n., idelig Omhu for og Beskæftigelse med Huusholdningssagerne, I.*

Bústinn, *adj., tyk, trivelig, I.*

Bústjórn *Bestyrelse af Huusholdningen.*

Bustl (-s, *pl. d. s.), n., Tummel, Tumlen.*

Bustla (-aða, -at), *v. n., tumle, gjöre Stöi, I.*

Bustr, *see* byrstr.

Bústýra (-ur, -ur), *f., Huusholderske.*

Búsveinn *Kvæghyrde, Rögter.*

Búsýsla *Forvaltning, Besörgelse af Huusholdningen el. Landbruget;* búsýslu-kona *Kone med Hensyn til* búsýsla, *Huusholderske.* -maðr, *jfr foreg. O.*

Búta (-aða, -at), *v. a., hugge, skære i Stumper, I.*

Bútr (-s, -ar), *m., afhugget etc. Stump af noget, især en Træstump, I.*

Búverk, *n. pl., de daglige Sysler i en landlig Huusholdning ved Melkens Behandling og Madlavningen.*

Búverka (-aða, -at), *v. n., forrette de daglige Sysler, som kaldes* búverk, *I.*

Búþegn, *a) en bosat Mand, en Landbruger. — b)* = búmaðr. — *c) med Hensyn til Gjestfrihed:* illr b. *en ugjestfri Mand.*

Bý (-s, *pl. d. s.), n., Bi.*

Býfa (-u, -ur), *f., stort og tykt, klodset Been el. Fod (paa et Menneske).*

Býfluga *Bi.*

Býflygi (-is, *uden pl.), n., coll., Bier.*

Bygg (-s, *uden pl.), n., Byg;* byggsbrauð = byggbrauð.

Byggbrauð *Bygbröd.*

Byggð (-ar, -ir), *f., Bebyggelse, det at nedsætte sig:* fara at byggðum *el.* fara byggðum *flytte fra et Sted til et andet for at nedsætte sig. — 2) Beboelse. — 3) et beboet el. bebygget Sted, især en beboet Landstrækning, Böigd, Bygd; Egn;* byggðar-fleygr, *adj., som er (flöien) kommen hele Böigdelavet rundt (om et Rygte el. en Nyhed).* -fólk *Böigdefolk.* -lag *Böigdelav.* -leyfi *Tilladelse til at nedsætte sig el. beboe; og fl. lign.*

Byggðfleygr, *adj.,* = byggðarfleygr, *B.*

Bygghjálmr *en Hjelm (Tag paa Stolper) hvorunder Byg gjemmes.*

Bygghlaða *Byglade.*

Bygghleifr *Bygbröd (Fladbröd).*

Byggi (-ja, -jar), *m., den som boer el. har sin Plads etsteds, blot i Sammensætninger og mest i pl.; jfr* aptrbyggjar, frambyggjar.

Byggiligr (byggviligr), *adj., beboelig.*

Bygging (-ar, -ar), *f., 1) Bebyggelse. — 2) Opbyggelse, Opförelse. — 3) Leie, Udleien, Bortforpagtning; Laan, Udlaan.*

Byggja (-i, -ða, -t), *v. a. og n., A) v. a, 1) bebygge. — 2) beboe et Sted (ogsaa et Huus el. Bygning). — 3)* b. e-m land *bortforpagte.* — B. e-m fè *laane en Penge (imod Rente). — 4) bygge opföre. — B) v. n., 1) beboe, være bosat paa et Sted. — 2) leve sammen (i ægteskabelig Forstand). — b)* b. með konu = búa með konu, *see* búa *A, 1, f.*

Byggjandi (-a, -endr), *m., Beboer, Indbygger.*

Byggmjöl *Bygmeel.*

Byggsáð *Bygsæd; Udsæd af Byg.*

Bygill (-s, -lar), *m., Spænde.*

Býjar, *see u.* býr.

Bylgja (-u, -ur), *f., Bölge:* í veraldarinnar bylgjum ok bárum *i Livets Storme;* bylgju-gangr *Bölgegang.* -stormr *svær Sögang.*

Býli (-s, *pl. d. s.), n., Bolig, Bopæl; jfr* hýbýli.

Býlífi, *urigtigt for* bílífi.

Bylja (byl, bulda, bulit), *v. n., give en dump og huul Lyd fra sig, bruse, dröne.*

Bylr (-s, -jar, -jir), *m., Vindstöd;* bylja-veðr *Veir med stærke Vindstöd.*

Byljóttr, *adj., med hyppige Vindstöd.*

Bylta (-u, -ur), *f., Fald.*

Bylta (-i, -a, -t), *v. a., m. dat., kuldkaste, vælte om, kaste til Jorden, I.*

Bylting (-ar, -ar), *f.*, *Omvæltning.*

Býr, *see* bœr.

Byrð (-ar, -ir), *f.*, *Byrd, Födsel; jfr* burðr *3.*

Byrða, *f.*, *en Lade; ligeledes Hylder el. Skab til at sætte noget fra sig i, B.*

Byrða (-i, -a, -t), *v. a.*, *forsyne, beklæde med Planker el. Bræder, især Skibe, danne deres Sider; df ueg., omgive, bedække med et Værn el. Skjerm, i Udtrykket:* b. þykkt *tage tyk Harnisk (el. desl.) paa.*

Byrði, *see* byrðr.

Byrði (-is, *pl. d. s.*), *n.*, *Plankelag (hvert enkelt) i et Skib.*

Byrðingr (-s, -ar), *m.*, *Lastskib, Förselskib.*

Byrðr *og* byrði (-ar, -ir), *f.*, *Byrde, Dragt;* byrðar-auki *svær Byrde el. Tyngde.*

Byrgðir, *see* birgðir.

Byrgi (-is, *pl. d. s.*), *n.*, *en omgjerdet Plads, Borg* (Kantarabyrgi *Canterbury*). — *b) Hytte el. Fold for Faar;* byrgis-skapr, *m.*, *(oprindel.: Sögen hen til skjulte Steder el. Afkroge?) synes, efter Forbindelsen, at betyde Samleie.*

Byrging (-ar, -ar), *f.*, *Gjerningen at* byrgja.

Byrgja, *see* birgja.

Byrgja (-i, -ða, -t), *v. a. og n.*, *1) v. a., lukke, lukke til;* b. e-n inni *indelukke, ueg.: fange med List;* b. e-n úti *lukke en ude.* — 2) *v. n.:* b. at sèr *dække sig til.*

Byrgr (-s, *uden pl.*), *m.*, *i Udtrykket:* bjóða byrginn *byde Trods, trodse (i Ord), I.*

Byrja (-aða, -at), *v. a. og n.*, *A) v. a.*, *1) fremföre, fremstille; understötte, anbefale:* b. mál e-s *tale ens Sag.* — *2) begynde.* — *3)* b. ok búa sik móti e-u *forberede sig for at modtage, festligholde.* — *B) v. n.*, e-m byrjar e-t *a) en har Ret, kan gjöre Tilkald til.* — *b) en har Forpligtelse til noget, bör gjöre det.*

Byrja (-aði, -at), *v. n. impers.*, e-m byrjar *en faaer Bör, Medvind.*

Byrja, *see i* úbyrja.

Byrjar, *see* byrr.

Byrla (-aða, -at), *v. a.*, *skjenke i; abs.:* b. at borði *være Mundskjenk ved Bordet.*

Byrlari (-a, -ar), *m.*, *Mundskjenk; jfr* byrli.

Byrleiði *god Bör, Medvind.*

Byrleysa (-u, -ur), *f.*, *og* -leysi (-is, *pl. d. s.*), *n.*, *Vindstille, Mangel paa Medvind.*

Byrli (-a, -ar), *m.*, = byrlari.

Byrligr, *adj.*, *lovende, seende ud til at bringe Medvind.* — *b) lovende Held el. Lykke:* draum hefir mik dreymdan, sveinar! ok ekki byrligan. -liga, *adv.*

Byrlítill *bringende liden Medvind (om Veiret).*

Byrr (-jar, -ir), *m.*, *Bör, Medbör, god Vind; Vind.* — *Ueg., Gunst, Yndest, Folkegunst, E;* byrjar-gol *liden (föielig) Kuling.*

Byrsta (bysta, busta, *sjelden* bista; -i, -a, -t), *v. a.*, *forsyne med en Börst, sætte en* burst *paa;* b. sik *el. mest i den passiviske Form* byrstask, *eg. reise Börsten, df ueg. blive bister, fortörnes, vredes.*

Byrstr (bystr, bustr, bistr), *pa.*, *vred, bister, barsk, fortörnet.*

Byrsæll *heldig med at faae god Vind.*

Byrvænligr = byrligr.

Byskup, *see* biskup.

Býsn *og* bísn (-ar, -ir), *n.*, *Under, Vidunder, Særsyn, hvad der overgaaer det sædvanlige, finder Sted i meget höi Grad;* býsna, *gen. pl., adv., overmaade;* býsna-sumar *Undersommer, Sommer, naar der indtræffe mange forunderlige Ting (som Jordrystelser, Ildsprudninger, el. desl.)*

Býsna (-aði, -at), *v. n. impers.:* þat býsnar *der skee Undere, det gaaer til det yderste. Ordsprog:* b. skal til batnaðar *der skal et Under til, för det bliver bedre el. Ulykken skal gaae til sit yderste, förend der kommer Omslag i Tingene; altsaa svarende til: „efter Regn kommer Solskin" el. „Naar Nöden er störst, er Hjelpen nærmest."*

Byst-, *see* byrst.

Býta (-i, -tta, -tt), *v. a.*, *a) bytte, give i Bytte.* — *b) uddele, forære; jfr* útbýta.

Býti (-is, *pl. d. s.*), *n.*, *Bytte, Ombytning:* bera e-t ór býtum *naae, opnaae.*

Bytta (-u, -ur), *f.*, *Bötte;* byttu-austr, *m.*, *Ösen med Bötter (mods.* dœluaustr).

Bæði, *conj.*, *baade; tillige.*

Bæging (-ar, -ar), *f.*, *Gjerningen at* bægja *el.* bægjask.

Bæginn, *adj.*, *stridig, som gjerne fortrædiger; jfr* meinbæginn.

Bægja (-i, -ða, -t), *v. a.*, *m. dat.*, *1) f. a.*, *a) eg., drive, stöde til Siden.* — *b) modstaae, bortdrive:* b. e-u frá sèr *holde noget borte fra sig, bortdrive,*

bortfjerne. — B. e-m af embætti *jage en fra hans Embede, afsætte.* — *c) bortfjerne:* b. hèraðsvist sinni *flytte bort fra et Herred.* — *d) impers.:* e-m bægir (til e-s staðar) *en drives (til Söes) et Steds hen.* — *2) f. p.:* bægjask við e-n *sætte sig op imod; fortrædige.*

Bœki (*nu* beyki; -is, *uden pl.*), *n.*, *Bögetræ, Bögeved.*

Bœkiskógr *Bögeskov.*

Bækladr (*for* bagglaðr = bögglaðr?), *pa., som af Forvridelse el. Beenbrud har faaet Knuder el. Skjevhed, I.*

Bœklingr (-s, -ar), *m., liden Bog, Piece.*

Bæla (-i, -da, -t), *v. a., brænde;* brenna ok b. *gaae frem med Ild og Ödelæggelse, brænde og skjænde; jfr* bála *og* bræla.

Bœla (-i, -da, -t), *v. a., 1) oprindelig, lægge i et Leie* (ból, bœli); b. sik *lægge sig i et Leie el. lave et Leie til sig.* — B. fè *lade Kvæget, Faar lægge sig, d. e. passe paa til det har lagt sig, I.* — *2)* b. e-t niðr, *eg. trykke ned ved at lægge sig oven paa el. trykke ned paa en el. anden Maade, som f. Ex. ved at træde, sidde paa, etc.; df: neddysse.*

Bœli (-s, *pl. d. s.*), *n., Leie, Seng; især Leie for vilde Dyr* (drekabœli); *jfr* ból.

Bœlt, *n. adj., muligt at boe, beboeligt.*

Bœn (-ar, -ir), *ogsaa* bón (*dog kuns i den förste Betydning*), *f., Bön, Begjering.* — *b) Bön, det at bede til Gud, Bön som fremsiges el. læses:* göra b. sína *gjöre sin Bön, bede;* bœnar-brèf *Bönskrift.* -staðr *Bön, Anmodning; Forbön, Mægling;* bœna-fullting *Forbön.* -hald *det at holde Bön, Andagtsövelse.* -hús *Bedehuus, Kapel.* -lag *Maade at holde, gjöre Bön paa.* -staðr = bœnarstaðr, *og fl. lign.*

Bœna (-i, -da, -t), *bede, rette en Bön til:* b. e-n til *inderlig bede el. anmode en om; jfr* grátbœna, sárbœna. — *Nu siges ogsaa:* b. sik *gjöre sin Bön.*

Bœnda-, *see* bóndi.

Bœnheyra, *v. a., bönhöre, I.*

Bœnheyrsla (-u, -ur), *f., Bönhörelse, I.*

Bœnhús = bœnahús..

Bœnrœkinn, *pa., som flittig beder til Gud.*

Bœnrœkni, *f. indecl., det at være* bœnrœkinn.

Bœr *og som ældre Form* býr (-jar, -ir), *m., 1) By, Stad.* — *2) Gaard (i denne Betydning forekommer kuns* bœr); bœjarbiskup *Biskop i en By.* -bót *Forbedring af en By, en Byes Forskjönnelse el Pryd.* -bragr *Skik og Brug paa en Gaard el. i et Huus, I.* -brenna *Brænden af en By.* -bruni *en Byes Brand.* -dyrr *Yderdören paa en Gaard, I.* -hella *en stor flad Steen i Fortouget foran Yderdörene el. Hovedindgangen paa en Gaard, I.* -hús *Hjemmebygning paa en Gaard (modsat* útihús), *I.* -lið *vaabenföre Mænd, Tropperne i en By.* -lýðr *Folket, Indvaanerne i en By.* -maðr *en Bys Beboer.* prýði *en Byes Port.* -seta *Ophold el. Garnisoneren i en By.* -stœði *Grund til at bygge paa (el. Grunden under) en By el. Gaard, I.* -þil *Panelet i Indgangen el. Yderdören paa en Gaard, I; og fl.;* býjarmaðr = bœjarmaðr. -rèttr *Byret.*

Bæra (-i, -ða, -t), *v. a., röre, bevæge, I.*

Bæriligr, *adj., taalelig.*

Bærr, *adj., 1) eg, a) oprindelig, som kan bære; jfr* klyfbærr. — *b) som er til at bære:* bær byrðr *Byrde som kan bæres.* — *c) som skal föde el. er i Stand dertil; jfr* barnbær. — *2) ueg., som er i Stand til og har Ret til noget:* b. at ráða sinu. — *Jfr* vitnisbærr.

Bæsa (-i, -ta, -t), *v. a., m. acc. og dat.,* = bása.

Bæsingr (-s, -ar), *m., Sön af en fredlös Kvinde med hendes (ikke fredlöse) Mand.*

Bœta (-i, -tta, -tt), *v. a., I) f. a., forbedre, etc., m. acc. som den egentlige Gjenstandscasus og dat. om Tingen, hvorved Forbedringen etc. skeer, 1) eg., a) forbedre, istandsætte, reparere; flikke.* — *b) helbrede.* — *2) ueg., a) forbedre, forandre til det bedre;* b. um með e-m *forandre ens Sindelag til det bedre, bringe ham til Fornuft.* — *b)* b. (e-u) við *föie til.* — *c)* b. yfir *gjöre Fyldest, sone; ligeledes gjöre Bod og Bedring (Eg.); jfr* yfirbót. — *II) f. p., pass., 1)* e-m bœtisk e-t *el.* e-s *en bliver bedre, kommer sig af en Sygdom el. desl.* — *2)* þat bætisk um e-t *det bliver bedre.* — *III)* bœttr, *p. pr.:* verða eigi at bœttari *ikke at komme i bedre el. fordeelagtigere Stilling derved.*

Bœtandi (-a, -endr), *m., den, som skal erlægge Böder.*

Bœtifláki *Undskyldninger (?), kuns i Udtrykket:* bera í bœtiflákann (fyrir e-n) *undskylde en (især paa en mindre eftertrykkelig Maade), I.*

Bœtiligr, *adj., erstattelig; som der kan bödes for; jfr* úbœtiligr.

BŒXL (-s, *pl. d. s.*), *og* BŒXLI (-is, *pl. d. s.*), *n.*, *Brystfinne paa större Fiske, som Hvaler, Haifiske el. desl. — b) Vinge paa en Drage.*

BÖGGLA (-aða, -at), *v. a.*, b. e-t saman *lægge noget sammen i en liden Pakke (helst uordentlig)*; b. e-t *krölle noget, I.*

BÖGGULL (-s, -lar), *m.*, *liden Pakke, I.*

BÖL (-s, *dat.* bölvi, *nom. pl. d. s.*, *gen.* bölva), *n.*, *Ulykke, Modgang:* biðja e-m böls *önske Ondt over en;* bölva-smiðr *Ulykkesstifter.*

BÖLBŒN *Önske om ens Ulykke.*

BÖLFENGI (-is, *uden pl.*), *n.*, *Ondskab.*

BÖLLÓTTR, *adj.*, *kugleformet.*

BÖLLR (ballar, bellir), *m.*, *1) Bold, Kugle, el. noget som seer ud som en Kugle, seer rundagtigt ud, (f. Ex. en Flok Mennesker i Afstand)*; b. jarðar *Jordkloden. — 2) det mandlige Lem.*

BÖLNA (-aða, -at), *v. n.*, *blive möisommelig el. besværlig.*

BÖLV (-s, *uden pl.*), *n.*, *Banden.*

BÖLVA, *see* böl.

BÖLVA (-aða, -at), *v. a. og n.*, *1) v. a, m. dat., önske Ondt over, forbande. — 2) v. n., (senere), bande.*

BÖLVAN (-ar, -ir), *f.*, *Forbandelse.*

BÖLVI, *see* böl.

BÖRKR (barkar, berkir), *m.*, *Bark;* barkar-litaðr *barkfarvet.* -litr *Barkfarve.*

BÖRUR, *see* barar.

C.

C, *kaldes paa Islandsk* sje; *allerede Navnet viser hen til „s"-Lyden, og denne har det ikke blot beholdt i fremmede, men findes ogsaa i Enden af nordiske Ord for* s. *Iövrigt bruges det hyppigt i Skindbögerne i oldnordiske Ord for* k, cc *for* kk, *og omvendt afvexler* k *med* c *i de fremmede Ord.*

D.

D, *kaldes paa Islandsk* dje, *og lyder som i Dansk i Begyndelsen af Ord;* ð *(som ogsaa udtr. ved* þ) *kaldes paa Islandsk* eð, *og lyder som dansk d i Fad, Mad; jfr om* þ.

DÁ, *et Præfix, a) i höi Grad, meget (jfr* dávænn). — *b) slet, ilde, daarlig (jfr* dáligr).

DÁ (-s, *pl. d. s.*), *n.*, *Daanelse, Afmagt.*

DÁ (-i, -ða), *v. a.*, *beundre;* dásk, *som dep. n.*, *i:* dásk at e-u *beundre noget.*

DÁÐ *ogsaa* DÓÐ (-ar, -ir), *f.*, *Daadskraft, personlig Duelighed, Mandighed, Mod og Mandshjerte, Kjækhed; Daad, Bedrift:* drýgja d. *vise Kjækhed og Raskhed i Udförelsen af noget.*

DÁÐGJARN *som længes, er begjerlig efter at udföre Bedrifter.*

DÁÐKUNNR *berömt for Tapperhed og Daad.*

DÁÐLAUSS *uden Daadskraft el. personlig Duelighed, daadlös.*

DÁÐLEYSI (-is, *pl. d. s.*), *n.*, *det at være* dáðlauss; *Lumpenhed, Nederdrægtighed.*

DÁÐLEYSINGI (-ja, -jar), *m.*, *udueligt Menneske, Usling, Dögenigt.*

DAÐR (-rs, *pl. d. s.*), *n.*, *Logren, I.*

DAÐRA (-aða, -at), *v. n.*, *i:* d. rófunni *logre, I.*

DÁÐRAKKR, *adj.*, *dygtig, duelig, snar til Daad; tapper.*

DÁÐREYNDR *prövet med Hensyn til Tapperhed og Daad.*

DÁÐSEMI, *f. indecl.*, *Dygtighed, Duelighed.*

DÁFALLIGR *meget smuk (ofte ironisk).* -liga, *adv.*

DAFNA (-aða, -at), *v. n.*, *trives vel (om Börn).*

DAFNAN *og* DÖFNUN (-ar, -ir), *f.*, *det at trives godt.*

Dáfríðr *meget smuk, I.*

Daga (-ar, -aða, -at), *v. n. og a. impers., a) n., dages, blive Dag. — b) v. a. impers.:* e-n dagar uppi *en overrumples af Dagslyset (om Trolde, som ifölge Overtroen bleve til en Steenstötte, naar de ikke vare i deres Huler förend Dagen bröd frem).*

Dagan *og* dögun (-ar, -ir), *f., Dagning, Dagbrækning, Daggry.*

Dagdómar, *m. pl., löse og ugrundede Domme om (især fraværende) Personer, Bagtaselse, I.*

Dagdrykkja *Drikken, Drikkelag om Dagen.*

Dagfar, *1) Reisen om Dagen:* fara dagfari ok náttfari *reise baade Nat og Dag. — 2) den Maade, hvorpaa en dagligdags pleier at omgaaes andre, I;* dagfars-góðr *som dagligdags er god at omgaaes, venlig el. sagtmodig i daglig Omgang, I.*

Dagfasta *Fasten om Dagen.*

Dagfátt, *n. adj., i det upersonlige Udtryk:* e-m verðr d. *en overrumples af Mörket.*

Dagferð *og* -för *een Dags Reise, Dagsreise.*

Dagganga *Dagsreise tilfods.*

Daggeisli *Dagstraale.*

Daglangt, *n. adj., som adv., eg. hele Dagen igjennem, een Dag til Aften:* litla athöfn man ek drýgja d. *for i Dag, denne Dag.*

Dagleið *Dagsreise.*

Daglengis, *adv.,* = daglangt.

Dagligr, *adj., daglig.* -liga, *adv.*

Dagmál *Kl. 7½ el. 8 om Morgenen; nu, Kl. 9 f. M.;* dagmála-skeið *Tiden ved* dagmál. -staðr *det Sted, som betegner at det er* dagmál, *naar Solen staaer lige derover.*

Dagmessa *Gudstjeneste om Middagen.*

Dágóðr *meget god, ret god.*

Dagr (-s, -ar), *m., Dag etc., 1) Dag, a) saavel om Dagslyset selv, som om den Tid det varer (modsat* nátt): til dags *indtil Dagens Frembud;* dregr at degi *det bliver snart Dag;* í dag (degi) *i Dag.* Góðan dag! *god Dag, god Morgen!* Miðr d. *Middag, Dagens Midte. — b) Dag og Nat, en Tid af 24 Timer, Dögn (jfr* sólarhringr): guðs verk á sex dögum hinum fyrstum. *— c)* á deyjanda degi *paa Dödsdagen (i Dödsstunden). — 2) Tid, Tidsrum, a) et kort ubestemt Tidsrum:* margan dag *ofte;* ætla ek, at líði nokkr dagr þangat til *at nogen Tid vil hengaae etc. — b) Levealder:* eptr sinn dag *efter at han el. hun er död. — 3) i pl., Tid, Dage el. desl.:* margt drífr á dagana *man oplever meget, I;* eiga góða daga *have gode Dage, I;* bíða þunga daga *opleve Modgang.* — Um e-s daga, á e-s dögum *paa den Tid, en enten lever paa et Sted el. har en offentlig Bestilling; ogsaa i ens Levetid;* á várum dögum *i vore Dage;* dags-auki *klar Aftenröde el. Maaneskin efter Solens Nedgang, B.* -birta *el.* -birti *Dagslys, Dagslysning.* -brún *(det förste) Dagskjær om Morgenen, Daggry.* -frestr *Dagsfrist.* -helgi *en Dags Hellighed.* -megin *Dagens Udstrækning.* -verk *en Dags Arbeide, Dagsværk, Dagsgjerning;* daga-kaup, i: fara at dagakaupum *arbeide dagviis for Betaling.* -tal *Dagetal.*

Dagráð *passende Tid paa en Dag, passende Leilighed el. Anledning.*

Dagríki (-is, *uden pl.*), = dagshelgi: bœta d. *böde for en Helligbröde i Forhold til Dagens Hellighed.*

Dagríkt, *n. adj., (meget) helligt, d. e. en stor Helligdag.*

Dagróðr *een Dags Roen.*

Dagsanna (-sönnu, *uden pl.*), *f., hvad der er soleklart.*

Dagsannr *sand som Dagen, daglys, soleklar.*

Dagsetr, *n., Dagslysets Bortgang el. Ophör, Nattens Indtræden;* dagsetrsskeið *Tiden ved Dagslysets Bortgang.*

Dagsett, *n. adj., i Udtrykket:* þat er d. *Daglyset er borte af Himmelen, Natten er indtraadt.*

Dagsigling *en Dags Seilads.*

Dagskemmtan *Tidsfordriv om Dagen.*

Dagskíma *Dagslys, Daglysning, I.*

Dagslátta *det at slaae Græsset paa et Stykke Græsmark (i Almindelighed regnet til 8100 □ Alen) i een Dag; df et Stykke Græsmark af saadant Areal.*

Dagstingr *Daggry om Morgenen, Dagskjær.*

Dagstjarna *Morgenstjerne.*

Dagstund *en Times Tid paa Dagen; en Tid paa Dagen; en Dags Tid, een Dag.*

Dagstœðr, *adj., den ene Dag efter den anden vedvarende, i fortlöbende Række:* þrim vikum dagstœtt eptir helga þórsdag *(eg. tre Uger regnet Dag for Dag, d. e.) akkurat, netop tre Uger efter Christi Himmelfartsdag.*

Dagtíðir, *f. pl., Gudstjeneste om Dagen (Middagen).*

Dagveizla *Gilde om Dagen.*

DAGVERÐR *og* DÖGURÐR (-ar, -ir), *m.*, *det förste af de gamle Nordboers Maaltider, Maaltid om Formiddagen (jfr Davre, Frokost)*; dagverðar -mál *Tid til at spise* dagverðr, *Davretid.*

DAGVILLR *som tager feil af Dagen (især som troer, at det er Hverdag, naar det er Helligdag).*

DAGVÖXTR *daglig Væxt:* vaxa dagvöxtum *voxe, blive större Dag for Dag.*

DAGÞINGA, *v. a., dagtinge.*

DAGÞINGAN (-ar, -ir), *f., det at* dagþinga.

DÁINDI *og contr.* DÁNDI (-is, *pl. d. s.*), *n., noget man kan beundre, noget som er fortræffeligt, I.* — 2) dáindis *og* dándis, *gen. sg., som adv., meget, ret, temmelig, I;* dáindis- *og* dándis-maðr *en fortræffelig Mand (Dannemand?), I.*

DÁINN, *see* deyja.

DALA (-aða, -at), *v. a. og n., sætte Bugler paa;* dalaðr, *p. pr., buglet.* — 2) *v. n., blive hul, udhules.*

DÁLA, *see* dáliga.

DALBÚI = dalbyggi.

DALBYGGÐ *Böigd i en Dal.*

DALBYGGI *Dalbo, Dalbygger.*

DÁLEIKI (-a, -ar) *og* DÁLEIKR (-s, -ar), *m., fortrolig Omgang, Fortrolighed, Familiaritet.*

ÐÁLIGR, *adj., eg. som vækker Forundring; df. daarlig; ussel, ond, slet.* -liga *og contr.* dála, *adv., a) særdeles, i höi Grad.* — *b) slet, ilde.*

DÁLKR (-s, -ar), *m., 1) et Slags Brosche el. lang Metalpind, som holdt en* feldr *sammen.* — *2) en Dolk.* — *3) Pille (i en Bog), I.* — *4) Rygrad (i Fiske), I.*

DALLAND *Dalland.*

DALLENDI (-is, *pl. d. s.*), *n.*, = dalland, *I.*

DALLR (-s, -ar), *m., Bötte med Laag, I.*

DALMATIKA *el.* DÁLMATIKA *og* DÁLMADIKA (-u, -ur), *f., et Slags Bispekappe.*

DÁLPA (-aða, -at), *v. a. og n., give et let Slag (?), 1) v. a., m. dat., i:* d. í árum *roe sagte; jfr* damla. — 2) *n. og ueg., i:* þegar e-t á dálpar *naar det mindste Uheld tilstöder, I.*

DALR (-s, -ir), *m., 1) Dal; Talemaade:* láta dal mœta hóli *lade Fordybningerne (möde, d. e.) falde sammen med Ujævnhederne, betale lige for lige.* — 2) *et indtrykket Sted, Bugle, el. desl.;* dals-barmr *den överste Rand el. Kant af en Dal.* -botn *det inderste af en Dal, Dalbund,* -mynni *det forreste, Aabningen af en Dal.*

DALVERPI (-is, *pl. d. s.*), *n., en liden, snever Dal.*

DÁLÆTI (-is, *pl. d. s.*), *n., a)* = dáleiki. — *b) overdreven Kjærlighed.*

DÁMA (-ar, -aða, -at), *v. n., smage, have en vis (Efter-) Smag; df ueg.* e-m dámar ekki *det huer ham ikke, I.*

DÁMGÓÐR *som har en god Smag el. Eftersmag.*

DAML (-s, *uden pl.*), *n., sagte Bevægelse med Aarerne for at roe, sagte Roen, I.*

DAMLA (-aða, -at), *v. n., synes eg. at bet. at gjöre en let Pladsken, men bruges mest om at gjöre sagte Bevægelse med Aarerne for at roe, roe sagte, I.*

DÁMLIGR, *adj., som seer godt ud, har et godt Udseende, I.*

DÁMR (-s, -ar), *m., Smag, Eftersmag af noget, I.*

DÁNAR, *gen. sg., forekommer i fölgende Ord:* dánar-arfr *Arv efter en död Person.* -bú *Dödsbo, I.* -dagr *og* -dœgr *Dödsdag.* -fé *Eiendom, som en ved sin Död efterlader sig, Efterladenskaber.*

DÁNDI, *see* dáindi.

DANIR, *m. pl., Daner, de Danske;* Danaveldi *det danske Rige (med tilhörende Lande).*

DANMÖRK (*gen.* -markar *og* -merkr) *Danmark.*

DANS (-, -ar), *m., Dands.* — *b) et Sangvers, hvorefter man kunde dandse;* dansa-görðir, *f. pl., det at lave* dans *el.* dansar *b.*

DANSA (-aða, -at), *v. n., dandse.*

DANSKR, *adj., Dansk:* dönsk tunga *dansk Tunge, Oldnordisk, Islandsk.*

DANSLEIKR *Dands.*

DAPR, döpr, daprt, *adj., a) sörgmodig, trist, bedrövet.* — *b) mat, svag.*

DAPRASK (-aðisk, -azk), *v. pass., a) blive sörgmodig.* — *b) blive mat el. svag.*

DAPREYGR, *adj., svagsynet, I.*

DAPRLEIKI (-a, -ar), *m., Sörgmodighed, Nedslagenhed, I.*

DAPRLIGR, *adj., af et sörgmodigt, trist, mörkt Udseende.*

DÁR (-s, *pl. d. s.*), *n., Spot, Nar.*

DÁR, *adj., 1) som finder (almindelig) Interesse, som vækker (almindelig) Opmærksomhed, som meget omtales.* — *b) upersonlig:* e-m verðr dátt við (um) e-t *noget gjör en meget oprömt, noget finder Behag el. vækker Interesse.* — 2) *fortrolig, intim; upersonl.:* svá var dátt með þeim, at *etc. de omgikkes saa fortroligt hinanden, at etc.;* göra sér dátt við e-n *gjöre sig intim med.* — *c) n. s. (acc.) som adv., i:* hlæja dátt *lee af Hjertet, I.*

Dára (-aða, -at), *v. a., bedaare, forföre.*

Dári (-a, -ar), *m., Daare, Tosse, Taabe;* dára-samligr, *adj., tosset, taabelig.* -skapr, *m., Daarskab, Taabelighed.*

Dáruskapr (-ar, -ir), *m.,* = dáraskapr.

Das *(uden pl.), n., Træthed, Udmattelse, I.*

Dasa (-aða -at), *v. a., trætte, udmatte.* — Dasask, *v. pass., blive træt;* dasaðr, *p. pr., træt, mödig, udmattet.*

Dásama (-aða, -at), *v. a., beundre höiligen.*

Dásamligr, *adj., beundringsværdig.* -liga, *adv.*

Dásemd (-ar, -ir), *f., hvad der er beundringsværdigt, I;* dásemdar-verk *Underværk.*

Dásk, *see u.* dá *(v. a.).*

Dáss *(gen. d. s.,* -ar), *m., Praas, I.*

Datta (-aða, -at), *v. n., slaae, banke (om Hjertet, af Frygt).*

Dauðdagi (a-, -ar), *og* **dagr**, *m., Död, Dödsmaade; Endeligt.*

Dauðdrukkinn, *pa.,* = dauðadrukkinn.

Dauðfœrandi *dödbringende, dödelig.*

Dauðhræddr *som er i Dödsangest, yderst forskrækket.*

Dauði (-a, *uden pl.*), **dauðr** (-s, *uden pl.*), *m., 1) Död:* til dauða, dauðs *tildöde.* — *2) Dödt Kjöd (i Saar);* dauða-dá *dödlignede, dösig Tilstand, I.* -dagr *Dödsdag.* -dómr *Dödsdom.* -drukkinn, *pa., ganske beruset.* -drykkr *dödbringende Drik.* -fylgja *et Syn, som viser sig for en Person, hvis Död er nærforestaaende.* -ligr., *adj., som seer ud til snart at skulle döe.* -maðr *en, som har fortjent, er bestemt til Döden,* -mark *Dödstegn, Dödsvarsel; Symbol paa Döden.* -mein *et Onde, som bringer en Döden, I.* -merki = dauðamark. -stríð *Dödskamp.* -stund *Dödsstund, Dödstime.* -svefn *Dödens Sövn.* -sök, *a) Aarsag i ens Död.* — *b) Dödsskyld, Livssag.* -teygjur, *f. pl., de sidste Trækninger i Dödskampen, I.* -verk *Forbrydelse, som fortjener Döden.*

Dauðífli, *see* dauðýfli.

Dauðleikr (-s, *uden pl.*), *m., Dödelighed.*

Dáuðligr, *adj., dödelig.*

Dauðr, *see* dauði.

Dauðr, *adj., a) afsjælet; död;* verða d. *döe.* — *b) livlös:* dautt fè *el.* dauðir aurar *Eiendele, som bestaae af livlöse Ting.*

Dauðvænn, *1) som er Döden nær — 2) dödelig, dræbende.*

Dauðýfli *og* -ífli (-is, *pl. d. s.*), *n., Aadsel.*

Daufeggjaðr, *adj., slövegget, I.*

Daufheyrask (-isk, -ðisk, -zk), *v. pass., eg. blive tunghör; df ueg.:* d. við e-u *være döv imod, ikke ændse el. bryde sig om noget.*

Daufheyrðr *tunghör; ueg.:* d. við róg *som ikke ændser Bagtalelser, ond Omtale.*

Daufingi (-ja, -jar), *m., en som er död og dorsk el. dödhovedet.*

Daufleiki (-a, -ar), *m., 1) Slövhed, Dorskhed. — 2) bedrövet Udseende.*

Dauflígr, *adj., eg. som seer ud til at være slöv el. dorsk; df a) bedrövet. — b) kjedelig, uhyggelig, öde, eensom.*

Daufr, *adj., 1) slöv, dorsk, mat. — 2) döv. — 3) bedrövet. — 4) som smager bar, især for lidt saltet, I.*

Daufskyggn *slövsynet, B.*

Dauna (-aða, -at), *v. n.,* = deyna, *I.*

Daunan (-ar, -ir), *f., det at* dauna.

Daungóðr *som lugter godt, vellugtende, I.*

Daunillr *ilde lugtende, I.*

Daunn (-s, -ar), *m., Lugt; Stank.*

Daunsna (-aða, -at), *v. n., lugte, snuse.*

Daunvíss *som har en skarp Lugt, B.*

Dauss *(gen. d. s.,* -ar), *m., Duus, to Öine paa en Tærning.*

Dauss *(gen. d. s.,* -ar), *m., Bagdeel, Rumpe, I.*

Dáviðri (-is, *pl. d. s.*), *n., stille Veir, B.*

Dávænn *meget smuk, ypperlig, fortræffelig.*

Deig (-s, *pl. d. s.*), *n., Dei.*

Deigja (-u, -ur), *f., 1) Fugtighed, Vaadhed. — 2) Frygtsomhed, Frygtagtighed. — 3) Terne; Frille.*

Deigja (-i, -ða, -t) *v. a., I., 1) gjöre vaad el. fugtig. — 2) betage Modet.*

Deigla (-u, -ur), *f.,* = dígull, *I.*

Deigr, *adj., 1) vaad, fugtig. — 2)* deigt járn *blödt Jern. — 3) noget frygtsom eller bange.*

Deigulmór *Blaaleer, I.*

Deila (-u, -ur), *f., Trætte, Strid, Kiv;* deilu-gjarn *trættekjær.* -mál *Trætte.*

Deila (-i, -da, -t), *v. a. og n., A) f. a., 1) v. a, dele; adskille; gjöre Forskjel, skjelne; afgjöre etc., a) m. acc.:* d. e-t milli sín *dele noget imellem sig;* d. e-m e-t *tildele en noget.* — β) d. mál *afgjöre en Sag.* — γ) d. e-t brotum, *see u.* brot. — δ) e-t deilir e-n málum *er af Vig-*

tighed for en. — *b) m. dat.:* (nes) deilir vatnföllum norðr til hèraða *adskiller de Aaer, som falde nord paa.* — β) *afgjöre, bestemme*; *Ordsp.:* eigi deilir litr kosti *(Farven, d. e.) det Ydre afgjör intet med Hensyn til de indre Egenskaber; abs.:* kjósa ok d. *baade vælge og dele, d. e. holde Sagens Udfald i sin Haand.* — *2) v. n., stride, trætte, trættes, kives; spec. om Lovtrætte, före en Proces;* d. kappi við e-n *kappes, strides med en;* d. illyrðum við e-n *skjændes med en;* d. á e-n *irettesætte en.* — *B) f. p.*, deilask, *pass., deles; adskilles; tildeles, el. desl.:* meðan mèr deilisk lífit til *saalænge det forundes mig at leve, saalænge jeg lever.* — *C)* deildr, *p. pr., deelt, tildeelt*; *Ordsp.:* djarfr er hverr um deildan verð *hver er djærv om deelt Lod.*

Deild (-ar, -ir), *f., a) Delen, Deling.* — β) *Deel, Part, Lod.* — γ) *lovlig Afgjörelse, B.* — *b) Trætte, Kiv, Strid;* deildar-arfr *Arv, som deles mellem flere.* -lið *saa mange Tropper, at de kunne aflöse hinanden el. skiftes til (i Kampen).*

Deili (-is, *pl. d. s.*), *n., eg. det som adskiller, Skjelnemærke, Særkjende:* vita, kunna (engi) d. á *kjende (intet) til noget.*

Dekkjask (-isk, -tisk, -zk), *v. pass. blive mörkere, mörknes, I.*

Demba (-u, -ur), *f., Regnskyl, I.*

Dengja (-i, -ða, -t), *v. a., 1) m. acc., banke, udbanke, gjöre tyndere ved Hammerslag, især i:* d. ljá *fortynde Eggen paa en Lee ved at udhamre den, hare en Lee.* — *b) slaae, banke, dænge.* — *2) m. dat., i:* d. e-m niðr *kaste en haardt til Jorden, I.*

Dengsla (-u, -ur), *f., Udhamring af Eggen paa en Lee, I.*

Depill (-s, -lar), *m., Spætte, I.*

Depla (-aða, -at), *v. a., i:* d. augunum *blinke med Öinene, I.*

Deplóttr, *adj., spættet, plettet, I.*

Der (-s, *pl. d. s.*), *n., Skygge paa en Hue.*

Des (-s, *pl. d. s.*), *n., Moskus, Vellugt, I.*

Des (-jar, -jar), *f., som en a) Höstak; som n. ogsaa brugt om den Plads, en Höstak staaer paa, I.* — *b) Gravhöi, men forekommer i denne Betydning kuns i Gaardsnavnet* Desjarmýri; dys *er den sædvanlige Form.*

Dett (-s, *pl. d. s.*), *n., el.* dettr (-s, -ir?), *m., Fald, Lyden af et Fald.*

Detta (dett, datt-duttum, dottit), *v. n., falde, snuble.* — *Ueg.:* e-m dettr e-t í hug *noget falder en ind, rinder en i Hu.*

Detthendr, *adj., med faldende Rhytmus, hurtigt Riimfald (?).*

Deyða (-i, -dda, -tt), *v. a., döde, dræbe.*

Deyfa (-u, -ur), *f., I, a) Slövhed, Dorskhed.* — *b) bar Smag, vandagtig Smag (især af Mangel paa Salt).*

Deyfa (-i, -ða, -t), *v. a., döve, slöve (eg. og ueg.).*

Deyfa, *see* dýfa.

Deyfð (-ar, -ir), *f., Slövhed, Dorskhed, I.*

Deyja (dey, dó, dáit), *v. n., döe:* d. ór sárum *af Saar;* á deyjanda degi *paa Dödsdagen, i Dödsstunden.* — Dáinn, *p. pr., död.* — *b)* d. arfr *tilfalden Arv (ved Dödsfald).*

Deyna (-i, -da, -t), *v. n., give Lugt fra sig, lugte; stinke.*

Deyning (-ar, -ar), *f., Lugt; Stank.*

Digna (-aða, -at), *v. n., 1) eg., a) blive vaad, vædes.* — *b) tabe Hærden.* — *2) ueg., tabe Modet, blive forknyt.*

Digr, *adj., 1) eg., a) tyk med Hensyn til Omfang el. Tykkelse.* — *b) om Stemmen, grov.* — *c) om en Lyd, stærk.* — *2) ueg., opblæst, storagtig, pralende.*

Digrask (-aðisk, -azk), *v. pass., blive tyk, tiltage i Omfang.*

Digrbarkligr, *adj., pralende, storagtig.* -liga, *adv.*

Digrð (-ar, -ir), *f., Tykkelse, I.*

Digrleiki (-a, -ar) *og* leikr (-s, -ar), *m., Tykhed, Tykkelse.*

Digrnefjaðr, *adj., som har en tyk Næse.*

Digrraddaðr, *adj., som har en grov Stemme, I.*

Digrrómaðr, *adj.,* = digrraddaðr, *I.*

Digryrði, *n. pl., Stortalenhed, Praleri.*

Dígull (-s, -lar), *m., Smeltedigel.*

Dígull, *see* dingull.

Díki (-s, *pl. d. s.*), *n., Sump, Pöl; Dige, Grav.*

Dikt (-s, *pl. d. s.*), *n., det at forfatte, opsætte, sammensætte noget, el. desl.; Digt, Afhandling.*

Dikta (-aða, -at), *v. a., 1) forfatte, skrive.* — *b) optænke, udtænke.* — *c) digte.* — *2) dictere.*

Díli (-a, -ar) *og* díll (-s, -ar), *m., Spætte, liden Plet af en afstikkende Farve:* brenna e-m díla *(acc. s. el. pl.) eg. indbrænde Plet el. Pletter, Mærke paa ens Legeme, d. e. tilföie en fölelig Skade; tilföie en Skam, sætte*

Skamplet paa; díla-skarfr *Hvidlaaring (en Söfugl), B.*

Dilkfè *Lam tilligemed deres Mödre, som gaae sammen hele Sommeren.*

Dilkr (-s, -ar), *m., Lam, som gaaer med Moderen hele Sommeren.*

Dilksauðr *(coll.)* = dilkfè.

Díll, *see* díli.

Dílóttr, *adj., spættet, plettet.*

Dimma (-u, -ur), *f., Mörke.*

Dimma (-ir, -di, -t), *v. n. impers., mörknes, blive mörkt.*

Dimmhljóðr, *adj.,* = dimmraddaðr.

Dimmr, *adj., a) mörk. — b) om Stemmen, huul og stærk.*

Dimmraddaðr, *adj., som har en dyb, huul og stærk Stemme.*

Dimmviðri (-is, *pl. d. s.*), *n., Veir, hvori man ikke kan see noget for Sneefog og Storm, I.*

Dindill (-s, -lar), *m., en kort Hale (paa et Faar el. en Sælhund), I.*

Dingla (-aða, -at), *v. a. og n., I, a) v. a., m. dat., lade dingle:* d. fótunum *dingle med Födderne. — b) v. n., dingle.*

Dingull (-s, -lar) *ogsaa mindre rigtig* dígull, *m., noget som dingler; jfr* hordingull.

Dirfa (-i, -ða, -t), *v. a., eg. sætte Mod og Dristighed i;* d. sik til e-s *turde, vove, driste sig til noget. — 2) f. p.,* dirfask, *refl., driste sig til, vove el. desl.*

Dirfð (-ar, -ir), *f., Dristighed.*

Dirfinn, *adj., dristig, B.*

Dirfska (-u, -ur), *f., Dristighed, I.*

Dís (-ar, -ir) *f., a) Gudinde. — b) Skytsaand; jfr* fylgja.

Diskr (-s, -ar), *m., et lille rundt Fad, Tallerken.*

Dispúta (-aða, -at), *v. n., disputere (disputare).*

Dísœtr *honningsöd, I.*

Ditta (-aða, -at), *v. n., give et let Slag (?); nu siges:* d. at e-u *tilstoppe Sprækker og Aabninger paa noget (en Bygning).*

Djákn (-s, -ar) *og* djákni (-a, -ar), *m., Diaconus; Degn.*

Djarfleikr (-s, -ar), *m., Djærvhed, Kjækhed, Dristighed.*

Djarfligr, *adj., dristig, kjæk.* -liga, *adv.*

Djarfmannligr, *adj., dristig, kjæk.*

Djarfmæltr, *adj., som förer et dristigt Sprog, djærvtalende.*

Djarfr, djörf, djarft, *adj., dristig, djærv, kjæk; Ordspr.:* djarfr er hverr um deildan verð, *see* deila.

Djarftœkr, *adj., som tager noget uden Eiermandens Tilladelse, som dristig tiltager sig noget.*

Djásn (-s, *pl. d. s.*), *n., Diadem, I.*

Djúp (-s, *pl. d. s.*), *n., Dyb.*

Djúpauðigr *(?) hovedrig.*

Djúphugaðr *(dybsindig) klog, med dyb Klögt.*

Djúphugsaðr, *pa., skarpsindig, med Klögt udtænkt.*

Djúpleikr (-s, -ar), *m., Dybhed, Dybde. — b) Dybsindighed, Skarpsindighed.*

Djúpr, *adj., a) eg., dyb. — b) ueg., dyb, vanskelig at fatte, skjult. — c)* djúpt, *n. adj. (acc.), som adv., i:* leggjask djúpt, *eg. dykke dybt under Vandet; df gaae dybt, tænke dybt, anvende al sin Klögt, naar man lægger en Plan el. et Anslag.*

Djúpráðr, *adj., som opfinder klögtige, dybsindig udtænkte Raad.*

Djúpsettr, *pa., dybsindig, skarpsindig, klog.*

Djúpsæi, *f. indecl., Dybsindighed.*

Djúpsær, *adj., som seer dybt, dybsindig, klog.*

Djúpúðigr, *adj., dybtænkende.*

Djúpvitr *som har en dyb Forstand, dybsindig.*

Djöfull (-s, -lar), *m, Djævel(en);* djöfuls-kraptr *Djævelens Kraft el. Magt;* djöfla-díki *(Djævles Pöl, d. e.) Helvede.*

Djöfulligr, *adj., djævelsk.*

Djöfulóðr *besat af Djævelen.*

Djöfulœrr = djöfulóðr.

Djörfung (-ar, -ar), *f., Djærvhed, Kjækhed, Mod.*

Dóð, *see* dáð.

Doði (-a, -ar), *m., Dorskhed, Slövhed, Uvirksomhed (besl. med* dauðr *som* doſi *med* daufr), *I;* doða-ligr, *adj., dorsk, uvirksom el. slöv af Udseende, I.* -skapr, *m., Dorskhed, Slövhed, Uvirksomhed, I.*

Doðna (-aða, -at), *v. n., blive mat el. dorsk, I.*

Dofi (-a, *uden pl.*), *m., a) Fölesløshed, Kraftlöshed. — b) Dorskhed, Dovenskab.*

Dofinn, *adj., a) föleslös. — b) dorsk, slöv.*

Dofna (-aða, -at), *v. n., blive föleslös; slöves; blive kraftlös; dovne.*

Dokk (-ar, -ir), *og* dokka (-u, -ur), *f., Ankerspil.*

Dólgr (-s, -ar), *m, Fjende, Modstander (jfr* sökudólgr*); Trold, Uting.*

Dóli (-a, -ar), *m., Dögenigt.*

Dólpr (-s, -ar), *m., af Egilson antaget at betyde Kjortel; rimeligere er*

det, at det svarer til det norske Dolp, Klump, hængende Spændeknap, el. lign.; det afledte dólpungr *bruges om noget klumpformigt og tykt (en Puppe, og i daglig Tale om et triveligt nyfödt Barn).*

Dómandi (-a, -endr), *m., Dommer.*

Dómari (-a, -ar), *m., Dommer;* dómara sæti *Dommersæde.*

Dómfesta *det at være retlig udnævnt som Dommer.*

Dómflogi (-a, -ar), *m., den som ved Flugten unddrager sig en ham overgaaet Dom el. som udebliver ved en Doms Afsigelse, el. fra det ved Dom bestemte Möde.*

Dómhringr *Dommerkreds.*

Dómhús *Domhuus.*

Dómleggja, *v. a., indlade til Doms.*

Dómnefna *Udnævnelse af en Ret el. Dommere i en Sag.*

Dómr (-s, -ar), *m., Dom etc., 1) i Loven, a) Rettens Kjendelse i en Sag el. Proces:* segja upp dóm *afsige en Dom. — b) en Ret, Domstol; Samling af de Dömmende, Dommere:* d. ferr út *Dommerne forlade deres Sæder, gaae bort (for at afsige Kjendelse i en Sag);* fœra út dóma *drage ud med Dommerne (enten for at afsige en Dom, el. til Rydning). — 2) yttret Mening om en Sag, Dom. — 3) i andre Forbindelser, a)* heiðinn d. *(senere som eet Ord* heiðindómr*) Hedendom, Hedenskab:* hefja ór heiðnum dómi *döbe;* kristinn dómr *(senere eet Ord) Christendom. — b)* heilagr d. *enhver hellig Gjenstand, Reliquie; især om Helgenlevninger. — 4) som sidste Deel af et sammensat Ord; jfr* barndómr, konungdómr, *etc.;* dóms-atkvæði *Paakjendelse, Dom.* -dagr *Dommedag.* -orð *Paakjendelse, Dom.* -sæti *Dommersæde.* -uppsaga, *f., Forkyndelse af en Dom (i en Sag);* dóma-dagr *Dommedag.*

Dómrof, *n., Overtrædelse af en Dom; Straffen for slig Overtrædelse:* ef sá vill eigi gjalda ... þat er dœmt var, þá sœki út með dómrofum ok atferðum.

Dómruðning *Dommeres Forkastelse (af de Sagförende).*

Dómseta, *f., Sidden i, Ret til at sidde i en Ret.*

Dómstefna *Bestemmelse om, Indkaldelse til et retligt Möde.*

Dómstaðr *Domsted.*

Dómstóll *Dommerstol, Domstol.*

Dómsæti *Dommersæde.*

Dómsætt, *n. adj., i:* eiga d. *have Ret til at sidde i en Domstol.*

Dómvarzla *Rettens Beskyttelse.*

Dorg (-ar, -ir), *f., Medekrog, Medetöi.*

Dorga (-aða, -at), *v. n, angle, I.*

Dorgdingull *aranea bipunctata, I.*

Dotta (-aða, -at), *v. n., smaanikke med Hovedet af Sövnighed; faae en kort Blund, blunde en liden Stund, I.*

Dóttir (dóttur, dœtr), *f., Datter;* dóttur-dóttir *etc.*

Drabba, *see* dramba.

Draf (-s, dröf), *n., Drav, I.*

Drafa (-aða, -at), *v. n., i:* þat drafar í e-m *en taler uforstaaeligt, dræver (om en drukken Person), I.*

Drafl (-s, *uden pl.*), *n., Snak, Sludder, Vaas.*

Drafli (-a, -ar.), *m., Osten af Melken; ostet Melk.*

Drafna (-aða, -at), *v. n., raadne i Stykker; trævles, opslides; smelte, oplöses.*

Drag (-s, drög), *n., 1) det at drage, et enkelt Strög el. Træk. — 2) Straakjöl, I. — 3) en snever Dal, hvorigjennem en Bæk slynger sig. — 4 (to) Verselinier, som lægges til et ellers fuldstændigt Vers.*

Draga (drögu, drögur), *f., noget, man slæber efter sig; pl.* drögur, *1) eg., en Dragt Tömmer, som ved Hjelp af Klöftsadler transporteres paa Heste saaledes, at de bageste Ender paa begge Sider trækkes langs med Jorden. —2) ueg., Anadiplosis (i Poesie);* dragnahross *en Hest el. Heste med* drögur.

Draga (-dreg, dró-drógum, dregit), *v. a. og n., A) v. a., drage, trække, slæbe, eg.:* d. sleða, vagn *trække en Slæde, Vogn;* d. klæði af e-m *hjelpe en af Klæderne.* d. fiska *trække Fiske op ved en Snor;* d. (upp) segl *heise Seil;* d. boga *spænde en Bue;* d. andan *trække Veiret. — Talemaader:* eiga við ramman reip at d. *have en stærk, mægtig Modstander; have en stor Vanskelighed at overvinde;* d. nasar at e-u *snuse efter noget — b) i en udvidet eller forandret Bet., α)* d. sauði *trække Beder, Faar ud af en Fold, adskille dem (efter Mærkerne). — β)* d. (vaðmál) við kvarða *maale med Alenmaal. — γ) trække i Længden, gjöre længere;* d. vír *trække en Metaltraad. — δ)* d. hljóðstaf *udtale en Vocal lang. — ε) aftegne, afbilde;* d. upp *tegne, male (jfr* uppdráttr*). — ζ) om et Plaster el. desl., trække, I. — η) impers.:* þoku dregr upp *det trækker op med Taage;* dregr *(ɔ:* ský, myrkva *el. desl.)* á (fyrir) tunglit *Skyer trække for Maanen, den formörkes; df ueg.:* þat er á

dragi vára sœmd *det som maatte fordunkle vor Hæder;* dimmu þykir á draga ráðit Odds sonar þíns *det begynder at see (mörkt) mistænkeligt ud med hans Omstændigheder.* — *b) halvueg. og ueg., drage, trække:* d. her (lið) saman *trække Tropper sammen, samle en Hær;* d. at föng, vistir *indsamle, tilveiebringe Levnetsmidler;* d. undir sik *tilvende sig;* d. e-t undan *stikke noget tilside, holde tilbage; ogsaa udsætte, forhale;* d. sik i hlè *unddrage sig, trække sig tilbage.* — β) d. e-t frá (af) e-m *fravende, beröve ved Bedrageri.* — D. (tölu) frá (annarri) *trække fra, subtrahere.* — γ) d. e-n á tálar *bedrage;* d. vèl at e-m *smede Rænker imod.* — δ) d. e-n fram *drage, trække en frem.* — ε) e-t dregr e-n til e-s *bevæger en til noget.* — ζ) *trække ud el. i Langdrag, forhale;* d. á langinn, *d. s., I.* — η) d. (mat) við sik *nyde sparsomt, spare paa; ligel.:* d. (fóðr) við fènað. — ϑ) *abs.:* d. af sèr *undlade at anstrenge sig, spare paa sine Kræfter.* — ι) *impers.:* e-n dregr undan *en kommer længere og længere forud, vinder Forspring; ogsaa, en undslipper.* — *B) v. n., a) eg. (især i Poesie), drage, bevæge sig i en vis Retning.* — *b) ueg.:* dróg at hánum sóttin *Sygdommen forværredes, hans Tilstand blev betænketig.* — β) *impers.:* dregr saman (sundr) með e-m *de nærme sig (fjernes fra) hinanden (ogsaa med Hensyn til Sindelaget);* dregr saman kaupmála með þeim *Contracten kom istand, blev sluttet mellem dem.* — Dregr at degi *Dagens Frembrud nærmer sig.* Þat dregr at e-u *noget er nærved at slippe op;* dregr at e-m *en bliver udmattet;* dregr af mætti e-s *ens Kræfter tage af, svinde hen.* — At til mikils muni d. *at det vil have vigtige, betænkelige Fölger.* — *II) f. p.,* dragask, *1) pass., a) eg., trækkes, drages (langs med Jorden); opslides ved at trækkes el. slæbes (jfr* dreginn *nf.)* — *b) ueg.,* α) *samles:* herlið dregsk e-m (til e-s). — β) dragask (undan) *trækkes i Langdrag.* — *Ordspr.:* dregsk til þess, sem verða vill *det skeer, som skee skal, ingen undgaaer sin Skjæbne.* — γ) dragask fram *faae, tage til i Magt og Anseelse.* — Sem aldr hans ok vitsmunir drógusk fram *efter som hans Alder og Forstand tog til.* — δ) dragask á legg *voxe til.* — ε) *blive udmattet, afkræftet;* dragask upp *svinde hen, tabe Livskraften lidt efter lidt, I.* — *2) refl.,* α) dragask í brott *drage bort, fjerne sig.* — β) dragask á hendr e-m *slutte sig til en.* — γ) dragask til fjandskapar við e-n *blive ens Fjende.* — δ) dragask á e-t *halvveis love, give Haab om noget (jfr* ádráttr). — ε) *rec.:* dragask um e-t *drages, trækkes om noget.* — *III)* dragandi, *part., som trækkes* (með draganda sporði. — *IV)* dreginn, *p. pr., a) eg.,* α) *opslidt ved at trækkes el. slæbes.* — β) *foret:* kápa dregin skinnum *foret med Pelsværk.* — *b) ueg., udmattet, afkræftet;* at dreginn *meget træt, yderst udmattet.* — β) *udtæret, udmarvet:* fènaðr dreginn mjök.

Dragband *dobbelt Bundt af Hö el. Riis, som berörer el. slæber langs med Jorden, I.*

Draghaltr *stærkt haltende, saaat Benet ligesom drages langs med Jorden, I.*

Draghelti *den Tilstand at være* draghaltr, *I.*

Dragi (-a, -ar), *m., eg. noget, der slæber; jfr* heimdragi; *et Sted, hvor noget slæbes el. trækkes over (i Stednavnet* Geldinga-dragi). — *2) Række af Heste med svære Byrder paa.*

Dragkyrtill *Kjortel saa lang at den slæber.*

Draglok *Laag der skydes frem og tilbage i en Indfatning, I.*

Draglykkja *Dragknude, Trækkeknude, I.*

Draglöð *et Værktöi, hvori man trækker Metaltraad, I.*

Dragmáll, *adj., seen til at holde Ord, opfylde et givet Löfte.*

Dragna (-aða -at), *v. n., trækkes, drages, slæbes langs med Jorden.*

Dragnál *Trækkenaal.*

Dragnet *Dragvod* = dráttarnet, *I.*

Dragreip *og* dragreipi *Toug, hvormed man heiser el. nedfirer et Seil.*

Dragsíðr, *om Klæder, saa side el. lange at de slæbe.*

Dramb (-s, *uden pl.), n., 1) Hovmod, Overmod, Hoffærdighed.* — *2) Pomp, Pragt.* — *Foruden Bet. 1 bruges Ordet nu, især i Formen* drambr *(m), ogsaa i physisk Bet., omtr. svarende til Knub, Klods, Knude (jfr* hnakkadramb); drambar *(pl.) ikke udbrændte Knuder i Trækul;* drambsfullr *fuld af Overmod, hovmodig; og fl.*

Dramba, *ogsaa* drabba (-aða, -at), *v. n. hovmode sig, vise et stolt el. overmodigt Væsen:* d. yfir sèr *bryste sig, broute, prale.*

Drambhosur, *f. pl., et Slags lange, prægtigt udstyrede Hoser.*

DRAMBLAUSS *fri for Hovmod.*

DRAMBLÁTR, *adj., hovmodig, overmodig, opblæst.*

DRAMBLÆTI (-s, *pl. d. s.), n., Overmod, Hovmod, Opblæsthed.*

DRAMBR, *see* dramb.

DRAMBSAMLIGR, *adj., stolt, overmodig, hoffærdig.* -liga, *adv., paa en stolt, storagtig Maade.*

DRAMBSAMR, *adj., hovmodig, opblæst.*

DRAMBSEMI, *f. indecl., Hovmod, Overmod, Storagtighed.*

DRAMBVÍSI, *f. indecl.,* = drambsemi.

DRAMBVÍSS = drambsamr.

DRAMBYRÐI, *n. pl., overmodig Tale.*

DRANGI, *see* drangr.

DRANGR (-s, -ar) *og* DRANGI (-a, -ar), *m., en höi (især) spidsopgaaende og enkeltstaaende Klippe (især paa Strandbredden).*

DRANGSTEINN *en langagtig större Steen.*

DRÁP (-s, *pl. d. s.), n., Drab, Manddrab; Ödelæggelse;* dráps-veðr = drápveðr, *I.*

DRÁPA (-u, -ur), *f., et större Æredigt til eller om Konger og Hövdinger (jfr* flokkr), *et Drapa;* drápu-stúfr *et Stykke af et Drapa.*

DRÁPGJARN *blodtörstig.*

DRÁPVEÐR *frygteligt, farligt Uveir.*

DRASA (drösu, drösur), *f., Sladder, Sladderhistorier.*

DRASINN, *adj., lad, doven.*

DRATT (-s, *uden pl.), n., korte og slæbende Skridt, langsom Gang, I.*

DRATTA (-aða, -at), *v. n., gaae med korte, slæbende Skridt.*

DRAUGASK (-aðisk, -azk), *v. dep. n., gaae vankende omkring ligesom i Mörke el. som et Gjenfærd, I.*

DRAUGHENDR, *adj., om et Metrum, som har den samme Versebygning, som* dróttkveðinn *el.* dróttkvæðr háttr, *med den Forskjel, at en syvende Stavelse bliver indskudt i förste og tredie Verselinie.*

DRAUGR (-s, -ar), *m., a) Gjenganger, Gjenfærd, Spögelse. — b) Höibo;* draugs-háttr *Navn paa et Metrum;* drauga-drottinn *(Gjengangernes Herre) et af Odins Epitheter.* -gangr *Spögeri, I.* -ligr, *adj., om et Sted, mörk, uhyggelig, skummel, I.*

DRAUMKONA *en Kvinde, som oftere aabenbarer sig for en i Drömme og meddeler ham skjulte el. endnu ikke skete Ting.*

DRAUMMAÐR, *adj., det samme om en Mand, som* draumkona *om en Kvinde. — b) en som foregiver at have Aabenbaringer i Sövne; en som har mange Drömme; jfr* draumamaðr.

DRAUMÓRAR, *f. pl., urolige Drömme, Drömmebilleder, Drömmephantasier.*

DRAUMR (-s, -ar), *m., Dröm:* e-m er draums *en drömmer;* drauma-maðr = draummaðr *b.* -skrímsl *et selsomt, monströst Drömmebillede.*

DRAUMSKRÖK *Drömmes Blændværk, skuffende Dröm.*

DRAUMSPAKR *som forstaaer sig paa at udtyde Drömme; ogsaa, som forudseer Ting ved Hjælp af Drömme.*

DRAUMSPEKI *det at være* draumspakr.

DRAUMSPEKINGR *en som forstaaer sig paa at udtyde Drömme, Drömmetyder.*

DRAUMSTOLI, *adj., som ikke drömmer, ingen Drömme har.*

DREFJAR, *f. pl., ubetydelige Levninger el. Spor af noget flydende (jfr* blóðdrefjar), *I.*

DREGG (-jar, -jar), *f., a) Bundfald. — b) Gjær.*

DREGGJAÐR, *adj., som har Bundfald, grumset, I.*

DREGILL (-s, -lar), *m., a) et smalt Baand, Rem. — b) nu ogsaa Liste paa et Paneel el. desl.;* dregla-húfa *en bræmmet Hue.*

DREGINN, *see* draga *IV.*

DREGLA (-aða, -at), *v. a., besætte, smykke med Bræmmer.*

DREIF (-ar, -ar), *f., 1) det at være adspredt;* á við ok d. *adspredt, adsplittet;* svífa á d. *drive omkring;* drepa á d. *eg. adsplitte, df: α) slaae hen i Vind og Veir, lade fare; β) dysse ned, fovebygge at noget mærkes eller vækker Opsigt. — 2) Spor af, el. hvad der drysser el. drypper ned af noget, man bærer el. flytter (jfr* heydreif, blóðdreif, *etc.);* dreifar-blóð *Udtömmelse af Blodet gjennem forskjellige (spredte) smaa Indsnit el. Ridser i Huden, som træder i Stedet for Blodkopper, I.*

DREIFA (-i, -ða, -t), *v. a., m. dat. og acc., 1) eg., adsprede, adsplitte; ströe, udsaae. — b) stænke, bestænke* (d. e-n blóði). *— 2) ueg.:* d. e-m við e-t *(indblande en i) give en Skyld for noget;* hèr er engum til at d., nema *etc. ingen anden kan faae Skyld for det, I.*

DREIFING (-ar, -ar), *f., a) Adspredelse, Adsplittelse; Udströen. — b) Stænken.*

DREIFR, *adj., adspredt:* fara dreift *gaae adspredt, ikke i sluttede Rækker.*

Dreita (-i, -tta, -tt), *v. a., i:* d. e-n inni *besætte alle Udgange paa ens Bopæl, saa at han ikke kan komme ud og nödsages til at gjöre sit Behov inde i Huset.*

Dreki (-a, -ar), *m., a) Drage. — b) et Krigsskib med Dragehoved paa Forstavnen, Drageskib;* dreka-bœli *Drageleie.* -hamr *Drageham.* -höfuð *Dragehoved.* -líki *Drageskikkelse.*

Drekka (-u, -ur), *f., a) Drik. — b) Gilde, Drikkegilde. — c) Kar el. Kande for Drik (jfr* mjöðdrekka).

Drekka (drekk, drakk - drukkum, drukkit), *v. a., 1) drikke a) med en Casus:* d. minni *drikke Skaaler. — β) feire ved Drikkelag:* d. brúðlaup *holde Bryllup. — γ)* d. e-n af stokki *drikke en under Bordet;* d. vitið frá sèr *drikke Forstanden bort. — b) abs., α)* d. til e-m (til e-s, á e-n) *drikke en til. — β) drikke, være drikfældig;* d. mjök *være en stor Dranker. — 2) patte:* d. brjóst; (ef fè) drekkr sik sjálft *patter sig selv, drikker sin egen Melk. — B) f. p.,* drekkask, *recipr., i:* drekkask á *drikke hinanden til. — C)* drekkandi, *part., til at drikke, drikkelig. — D)* drukkinn, *p. pr., drukken, beskjænket, beruset.*

Drekkja (-i, -ta, -t), *v. a., ödelægge, dræbe ved at sænke under Vandet, drukne a) m. dat.:* d. sèr *drukne sig. — b) m. acc.:* d. e-n *drukne en. — 2) f. p.,* drekkjask, *pass., forgaae ved at sænkes under Vandet, forlise, gaae under.*

Drembilátr, *adj., hovmodig, storagtig, opblæst, I.*

Drembiligr, *adj., storagtig, hovmodig, I.*

Drembilæti *Hovmod, Opblæsthed, I.*

Drembinn, *adj., hovmodig, storagtig, opblæst, I.*

Drengiligr, *adj., mandig, kjæk el. ædel af Udseende og Lader; som anstaaer en brav og tapper Mand.* -liga *og contr.* drengila, *adv.*

Drengja, *v. a., binde fast.*

Drenglundaðr, *adj.,* = drenglyndr.

Drenglyndi *Ædelmodighed, ædel Tænkemaade, I.*

Drenglyndr *som har et Sind, der anstaaer en ædel, mandig el. kjæk Mand, ædelsindet, ædelmodig, ædel.*

Drengmaðr, *a)* = drengr *a. — b) ædel, brav og mandig Mand.*

Drengmennska, *f., Ædelmodighed, Mandighed.*

Drengr (-s, -ir *og* -jar, *R.*), *m., a) Dreng; en ugift, ung Mand;* ungr d. *en Yngling. — b) en brav, ædelsindet Mand; tapper og modig Mand. — c) Mod og Mandshjerte, Sjælsstyrke:* d. í serk *Mod i Brystet. — B) pl.,* drengir *(Skibs-) Toug;* drengs-bót *hvad der gjör en til en bedre Mand, hvad der geraader en til Ære.* -bragð *ædel, mandig Handling el. Daad;* drengjaval *Udvalg af brave, tappre Mænd.*

Drengskapr (-ar, *uden pl.), m., ædel Tænkemaade, Ædelmodighed; Mod og Mandighed;* drengskapar-raun *Pröve paa ædel Tænkemaade.*

Drep, *n., 1) Slag. —* Döggvar-drep *see u.* dögg, *— 2) Drab; jfr* skógarmanns-drep. *— 3) Pest, Plage:* varð sva mikit mannfall af þessu drepi *denne Pest oprev saadan Mængde. — 4) Koldbrand.*

Drepa (drep, drap-drápum, drepit), *v. a., A) m. acc., 1) eg., a) slaae, give Hug, banke, etc. — β)* d. járn *strække Jern. — γ)* hjarta e-s drepr stall *(ens Hjerte synker heelt ned til Sædet, d. e.) en taber aldeles Modet. — b)* d. e-n í hel *el.* til heljar *slaae en ihjel;* d. til dauðs, *d. s., almindeligst:* d. e-n *slaae en ihjel, dræbe. — β) i Spil, slaae (en Brik). — c) bringe ved et Slag, hurtigt Ryk el. Greb (i en vis Tilstand el. Stilling):* svá drap hann sik ór Dróma *saaledes bröd den (nemlig Fenrisulven) sig lös udaf Lænken Drome;* björninn hafði drepit undir sik kápuna *trukket Kappen ind under sig. — d)* klukka drepr hljoð *ringer til Taushed. — 2) ueg.:* d. niðr sóma e-s *forringe ens Hæder el. Berömmelse. — b) impers.:* e-t drepr *Vand trænger ind i el. igjennem noget, I. — β)* drap hljóð ór öllum *alle bleve tause, der paafulgte en dyb Taushed. — γ)* stall drepr ór hjarta e-s = h. drepr stall *(jfr 1, a, γ). — B) m. dat., om at sætte noget i en hurtig Bevægelse, etc., a) eg., α)* d. hendi sinni til e-s *give en et Slag med Haanden, slaae en. — Talemaade:* d. hendi við e-u *(slaae Haanden imod) afslaae. — β)* d. fœti *el.* fótum *snuble:* eigi kemr mèr þat úvart, at þú ... drepir fótum í banaþúfu, ok þrotnir þar. *— γ)* d. fingri í munn sèr *stikke Fingeren i Munden. —* D. e-u ofan í e-t *dyppe el. stikke noget ned i noget. —* D. e-u undir linda sèr *stikke noget under Beltet. — δ)* d. niðr höfði *hænge med Hovedet, være bedrövet. — b) ueg.:* d. e-u niðr *neddysse, undertrykke;* d. huldu á *skjule, dölge. —* D. e-u á dreif *see* dreif *1. — C)*

abs., a) eg., α) d. á dyrr *banke paa.* — β) d. í skörðin *(om gamle Folk, som have mistet deres Tænder), tale utydelig, læspe, I.* — *b) ueg.:* d. á e-t *beröre noget.* — *II) f. p.,* drepask, *1) pass., omkomme.* — *2) rec., dræbe hinanden.*

DREPHRÍÐ *frygteligt, voldsomt Uveir.*

DREPILL (-s -lar), *m., noget man slaaer med; jfr* knattdrepill.

DREPRÁÐ *Hensigt, overlagt Plan til at give en et Slag.*

DREPSÓTT *Pest.*

DRETTINGR (-s, -ar), *m., en som gaaer langsomt (?; cogn. af* dratta); *Landstryger, B.*

DREYMA (-ir, -di, -t), *v. a. impers., i:* e-n dreymir e-t *en drömmer noget.*

DREYPA (-i, -ta, -t), *v. a, m. dat., a) lade dryppe el. falde draabeviis; abs.:* d. á e-n *bestænke en (som er besvimet) med Vand.* — *b) dyppe:* d. vörunum í e-t *nippe til noget, I.*

DREYPIFÓRN *Drikoffer, I.*

DREYRA (-ir, -ði, -t), *v. n., blöde.*

DREYRBLANDINN *pa., blandet med Blod.*

DREYRGJARN *blodbegjerlig.*

DREYRI (-a, *uden pl.), m., Blod.*

DREYRIGR *og* -UGR, *adj., blodig.*

DREYRRAUÐR *blodröd.*

DREYRUGR, *see* dreyrigr.

DREYSS *(gen. d. s., uden pl.), n., Hovmod, I.*

DREYSSA (-aða, -at), *v. n., vise Hovmod, I.*

DREYSSIGR, *adj., hovmodig, I.*

DRIF (-s, *pl. d. s.), n., Sneefog; Bölgeskum; Storm, Uveir.*

DRÍFA (-u, -ur), *f., Sneefog;* drífuél *Sneebyge.*

DRÍFA (dríf, dreif-drifum, drifit), *v. n. og a., A) v. n., 1) om Skibe, drive (for Storm).* — *b) impers., om en Söstyrtning:* þat dreif yfir skipit *en Söstyrtning gik over Skibet.* — *Talemaade:* láta yfir d. (á e-m stað) *forblive paa et Sted.* — *2) komme i Masse og med Fart; strömme, stimle, etc., a) om Sneefog, snee.* — *b) om Folk, strömme (til fra alle Kanter og i Masse el. Mængde).* — *c) om Skudvaaben, regne ned.* — *B) v. a., 1) eg. og impers. m., dat., om Sneefog, Havskum (falde, hvirvle om el. lign.).* — *2) ueg., have at bestille med, udrette, udföre, el. desl.:* eiga at d. mikinn vanda *have mange Vanskeligheder at overvinde.* — *3) drive (caelare), I.* — *C) part.,* drífandi, *i:* róa drífanda *roe stærkt;* veðr var á drífanda *der faldt stærk Snee, det sneede stærkt.* — *D) p. pr.,* drifinn, *a)* drifinn blóði *overstænket, bestænket med Blod.* — *b)* drifit tjald *et Telt gjennemblödt af Regn (Sövandet).* — *c) dreven (caelatus), I.*

DRIFHVÍTR *sneehvid; jfr* dripthvítr, fannhvítr, mjallhvítr.

DRÍLA (-u, -ur), *f., liden kegleformig Bunke Hö paa Marken, I.*

DRÍLI (-is, *uden pl.), n., coll. til* dríla, *I.*

DRIPT (-ar, -ir) *og* DRIPTA (-u, -ur), *f., nyfalden Snee:* hvítr sem d. *sneehvid.* — *b) Sneedrive.* — *c) Sneeveir.*

DRIPTHVÍTR = drifhvítr, *I.*

DRIT (-s, *pl d. s.), n., Excrementer, Skarn (især af Fugle).*

DRÍTA (drít, dreit-dritum, dritit), *v. n.,* cacare; *jfr foreg. O.*

DRITMENNI (-is, *pl. d. s.), n., Skarnsmenneske, foragtelig Person.*

DRÍTR (-s, -ir), *m, Skarn, Mög.*

DJRÚGGENGINN, *pa., dröi at gaae.*

DRJÚGLÁTR, *adj., pralende, broutende, indbildsk.*

DRJÚGLIGR, *adj., a) stor, betydelig.* — *b) pralende, broutende.* -liga, *adv., a) forsynlig, sparsomt.* — *b) paa en indbildsk el. pralende Maade.*

DRJÚGMANNLIGR, *adj., pralende.* -liga, *adv., B.*

DRJÚGMÆLTR *og* DRÝG-, *adj., pralende, broutende.*

DRJÚGR *ogsaa* DRÝGR, *adj., a) som indeholder meget el. varer længe, som Forslag er i, dröi el. desl.* — *b) betydelig.* — *c) om Personer, α)* verða drjúgari *faae Overhaand.* — β) *pralende, broutende, indbildsk, stortalende.* — *2) som adv., a)* drjúgt, *n. s. (acc.): betydelig, i höi Grad; stærkt, voldsomt.* — *b)* drjúgum *(dat. pl.)* α) = drjúgt. — β) *næsten.* — *c)* drjúgan *(acc. s. m.),* = drjúgt. — *d)* drjúgast, *n. superl., for störste Delen.*

DRJÚPA (drýp, draup-drupum, dropit), *v. v., a) dryppe (om noget flydende).* — *b) lække (om Bygninger).* — *c) lude, hænge:* með drjúpandum kvistum *med nedhængende Grene; jfr* drúpa, *som er den sædvanlige Form i denne Betydning.*

DRJÚPR, *adj., dryppende, E.*

DRÓG (-ar, -ir), *f., eg. noget, som drager, trækker, df: a) et Baand.* — *b) Zone, Himmelströg.* — *c) nu kuns om en Hest, svarende til det danske Ög.* — *d) i Poesie, Byrde.*

DRÓMI (-a, -ar), *m., eg. Navnet paa en af de tre Lænker, hvori Aserne*

sluttede Fenrisulven; df Lænke, Baand i Almindelighed.

Drómundr (-ar, -ar), *m., et större Krigsskib (i de sydlige Lande).*

Dropi (-a, -ar), *m., Draabe; Draabefald;* dropa-rúm *et Sted el. en Rende el. desl. ved en Gaards Bygninger, hvori Tagdryp samler sig.*

Dropóttr, *adj., smaaplettet, om Töier, I.*

Drós (-ar, -ir), *f., Pige, Kvinde, (meest i Poesie).*

Drótt (-ar, -ir), *1) mest i Poesie, en Fyrstes el. Herskers Hofsinder; df Folk i Almindelighed. — 2) et Antal af 20 Personer.*

Drótt (-ar, -ir), *f., a) Dörtræ, B. — b) en fremstaaende Rand af et Dörtræ, som tjener som Hylde, I.*

Drótta (-aða, -at), *v. a., m. dat., i:* d. e-u at e-m *give en Skyld for noget (jfr* dróttr*), I.*

Drottinhollr *som er sin Herre tro, som viser sin Herre Troskab.*

Drottinlauss *uden Herre, som har mistet sin Herre.*

Drottinligr, *adj., i:* drottinlig bœn *Herrens Bön, Fadervor.*

Drottinn (-s, -nar), *m., Herre, a) som Eier. — b) som Overmand; Hersker, Styrer. — β) spec., Herren; Christus. — c) pl.,* drottnar *en Klasse af Englene;* drottins-dagr *Söndag.* -kveld *Söndagaften.* -myrginn *Söndagmorgen.* -nátt *Söndags Nat.* -svik *Forræderi mod sin Herre.* -svikari *og* -sviki, *m., en som forraader sin Herre, Forræder.*

Dróttkveðinn, *og* -kvæðr, *adj., en Verseart (eg. den som Hirden kvæder), med 6 Stavelser i hver Verselinie.*

Drottna (-aða, -at), *v. a. og n., a) a., m. dat.:* drottna e-m *herske over en. — b) v. n., i:* d. yfir *raade for, herske over.*

Drottnan (-ar, -ir), *f., Hersken, Raaden for;* drottnanar-vald *Herskermagt.*

Drottning (-ar, -ar), *f., a) Herskerinde, Eierinde. — b) Dronning;* drottningar-dómr *en Dronnings Magt og Værdighed.* -efni *vordende Dronning.* -skrúð *en Dronnings Pragtklæder; o. fl.*

Dróttr (-s, *uden pl.), m., Folkesnak, usikkert Rygte, B.*

Dróttseti (-a, -ar), *m., Drost, Ceremoniemester.*

Drukkinn, *see* drekka *(v.).*

Drukkna (-aða, -at) *v. n., drukne.*

Drukkr, *see* drykkr.

Drumba (-u, -ur), *f., Trælkvinde, E.; jfr* drumbr.

Drumbr (-s, -ar), *m., 1) en Træklods, I. — 2) om en klodset og tvær Person, en Træl, E;* drumbs-ligr, *adj., tör, frastödende, tvær, I.*

Drungi (-a, -ar), *m., Tunghed (i Legemet); taaget og tykt Veir, I.*

Drúpa (-i, -ta, -t), *v. n., böie sig, hænge ned; df hænge med Hovedet, være nedslagen el. sörgmodig.*

Drúpna (-aða, -at), *v. n., blive nedslagen el. sörgmodig.*

Drúpr (-s, *uden pl.), m., maaskee oprindel. Nedslagenhed, Taushed; df Kulde, Uvenskab.*

Drýgja (-i, -ða, -t), *v. a., 1) dröie, gjöre at noget forslaaer bedre. — 2) foretage sig, udföre, udöve:* d. dáð *vise sig tapper;* d. herkap *hærge. — b) begaae, bedrive.*

Drýgmæltr, *see* drjúgmæltr.

Drýgr, *see* drjúgr.

Drykkfátt, *n. adj., subst., Mangel paa Drik.*

Drykkja (-u, -ur), *f., Drikken, Drikkelag, Drikkegilde;* drykkju-borð *Drikkebord.* -föng, *n. pl.,* = drykkjarföng. -maðr *en som kan drikke godt; en drikfældig Person, Dranker, Drukkenbolt.* -mál *Drikketid.* -skapr, *m., Drukkenskab.* -skáli *Drikkestue.* -stufa *Drikkestue.*

Drykkja (-aða, -at), *v. a., give at drikke.*

Drykklauss *som mangler Drik.*

Drykkleysi (-is, *uden pl.), n., Mangel paa Drik.*

Drykkr *og* drukkr (-jar, -ir), *m., a) Drikken; Drik:* eiga drykk ok sess við *drikke med og sidde iblandt. — b) Slurk, Drik;* drykkjar-bolli *lidet Drikkekar.* -fátt, *n. adj., subst., Mangel paa Drik.* -föng, *n. pl., Drikkevarer.* -horn *Drikkehorn.* -ker *Drikkekar.* -kostr *Drikkevarer.*

Drynja (dryn, drunda, drunit), *v. n., a) dröne. — b) bröle svagt og langtrukkent.*

Drynr (-s, -ir), *m., I, Bulder, Drön. — b) svagt og langtrukkent Bröl.*

Drýsildjöfull *Smaadjævel.*

Drœgr, *adj., som kan drages, bæres; df i Sösproget:* hann er varla d. *Vinden blæser saa stærkt imod, at man med Nöd og neppe kan roe en Baad imod den, I.*

Drœmr, *adj., (for* dreymr? *drömmende) seendrægtig, langsom:* taka

drœmt undir e-t *svare langsomt el. med Uvillie (til et Forslag el. en Bön), I.*

Dræplingr (-s, -ar), *m., et kort Æredigt.*

Dræpr, *adj., som det er tilladt at dræbe (især om dem, som vare dömte til Fredlöshed).*

Dubba (-aða, -at), *v. a., a) iföre Klæder el. Rustning. — b) slaae til Ridder.*

Dúða, *1. s. imperf. ind. af* dýja.

Dúfa (-u, -ur), *f., Due;* dúfu-ungi *Dueunge; og fl.*

Dufl (-s, *pl. d. s.), n., 1) Dobbel. — 2) Böie, I.*

Dufla (-aða, -at), *v. a., dobble.*

Duga (-i, -ða, -at), *a) gjöre Brug af, bruge sine Kræfter:* d. vel *yde god Hjelp, vise sig dygtig;* dugi hverr sem má *enhver gjöre hvad han kan. — β) m. dat., hjelpe, yde Bistand. — b) due, være brugbar, hjelpe, række til, forslaae, el. desl.:* fátt er svá íllt, at einugi dugi *faa Ting ere saa slette, at de jo due til noget. — c) impers. m. dat.:* e-m dugir, at *etc. det gaaer an for ham, det sömmer, han bör. — 2) part.,* dugandi(s), *α) brugbar, duelig. — β) agtværdig, brav, hæderlig:* dugandis maðr *brav, hæderlig Mand.*

Dugandmaðr *en brav, dygtig Mand (jfr* duga 2, β).

Duganligr, *adj., dygtig, virksom, duelig.*

Duglauss *uduelig, udygtig, feig.*

Dugleysi (-is, *pl. d. s.), n., det at være* duglauss, *I.*

Dugligr, *adj., duelig, dygtig.* -liga, *adv.*

Dugnaðr (-ar, *uden pl.), m., 1) Duelighed. — 2) Hjelp, Bistand;* dugnaðarmaðr *en, som yder Hjelp el. Bistand.* -leysi, *n., Uduelighed, Udygtighed, I.* -vápn *dueligt, godt Vaaben.*

Dugr (-s, *uden pl.), m., Sjæls- og Legemsstyrke, Mod og Kraft.*

Dúka (-aða, -at), *v. a., duge, brede Dug over.*

Dúkr (-s, -ar), *m., eg. et Stykke vævet Töi i Almindelighed; df a) Alterdug. — b) Borddug. — c) Haandklæde. — d) Lommetörklæde. — e) Slör, Flor. — f) Tapet (i Kirker).*

Dúkslitr *en opslidt* dúkr *f.*

Dul (-ar; *neppe i pl. undtagen i nedenst. Comp.), f., og* dulr (-s, *uden pl.), m., 1) Fordölgelse, Skjul;* ganga duls e-s *være uvidende om noget. — 2) det at have for höie Tanker om sig selv, stor Selvtillid, Indbildskhed, Hovmod, el. desl.;* dular-búnaðr *og* -búningr *Forklædning.* -fullr *fuld af Indbildskhed el. Hovmod.* -klæði *n. pl.,* = -búnaðr. -kufl *Kappe, som tjener en som Forklædning;* dula-eiðr *Benegtelsesed.*

Dula (-u, -ur), *f., Dække, Pjalt, I.*

Dula (-aða, -at), *v. a., protestere imod, benegte.*

Dulda, duldr, *see* dylja.

Duleiðr = dulaeiðr.

Dulhöttr *Skjulhætte, Hætte, en tager paa for ikke at kjendes.*

Duliðr, -inn, *see* dylja.

Dulklæði, *n. pl.,* = dularklæði.

Dullaust, *n. adj., adv., offentlig.*

Dulmæli, *n. pl., Hemmelighed, I.*

Dulr, *see* dul.

Dumba (-u, *uden pl.), f., mörk Farve, I. — 2) en Sædart (?).*

Dumba *og* dumbi, *1) adj., stum. — 2) subst., et stumt Menneske.*

Dumbóttr, *adj., om Kvæg, af mörkladen, dunkel Farve.*

Dumbr (-s, -ar), *1) adj., (oprindelig maaske om Farve, mörk, jfr* dumbrauðr) *stum. — 2) subst., et stumt Menneske. — Jfr* dumbi.

Dumbrauðr *mörkeröd, I.*

Dumpa, *v. a. og n., I, 1) v. a., i:* d. í árum *holde Aarerne i sagte Bevægelse, roe sagte. — 2) v. n., dumpe, plumpe.*

Duna, *mest i pl.,* dunur, *f., Drön, Dundren, Bulder, Brag.*

Duna (-aða, -at), *v. n., dröne, brage, buldre,* = dynja *1, a, b.*

Dúnbeðr *Duunseng, blöd Seng, I.*

Dunhendr, *adj., i:* d. háttr *et Slags Metrum.*

Dúnklæði, *n. pl., Puder el. Overdyner med Duunfyld.*

Dúnn (-s, *for sig u. pl.), m., Duun;* dúna-logn *den Luftens Tilstand, at det er saa blikstille, at ingen Fjæder rörer sig, Havblik, I.*

Dunr *see* dynr.

Dúnsvæfill *liden Pude med Duunfyld, blöd Pude, I.*

Dúnsæng *Duunseng, blöd Seng, I.*

Dúntekja *Indsamling af Duun; den Herlighed ved en Gaard at der faaes Ederduun, I.*

Dúnvöttr *Handske af fint Pelsværk (laadden indvendig; cogn., om en kvindagtig Mand).*

Dupt (-s, *pl. d. s.), n., Stöv.*

Dur-, *see* dyr- (dura-, *see u.* dyrr),

Dúra (-i, -ða, -t), *v. n., smaasove. blunde.*

Dúrr, (-s, -ar), *m., Blund, kort Sövn, Luur.*

Dús (-s, *uden pl.*), *n., Stilhed, Forbliven i Mag og Ro, I. — b) spec. Blikstille.*

Dúsa (-i, -ta, -t), *v. n., forblive i Mag og Ro, sidde stille, være uvirksom, ikke foretage sig noget. — b) spec. om Luften el. Veiret; jfr* dús.

Dusilhross *Ög, daarlig Hest.*

Dusilmenni (-is, *pl. d. s.*), *n., doven, dorsk Mand, daarlig Karl.*

Dust (-s, *pl. d. s.*), *n., Stöv.*

Dusta (-aða, -at), *v. a., ryste Stövet af, I.*

Dvala (dvölu, dvölur), *f.,* = dvöl.

Dvala (-aða, -at), *v. a. og n., 1) v. a., m. acc. og dat., opholde, forsinke. — 2) v. n., nöle, töve. — Jfr* dvelja.

Dvalsamr (-söm, -samt), *adj., som bevirker el. söger Ophold el. Forsinkelse. — β) n. s., i det upersonl.:* e-m verðr dvalsamt *en bliver længe forsinket.*

Dvelja (dvel, dvalda, dvalit), *v. a. og n., 1) v. a., opholde, forsinke; forhale, udsætte, opsætte, m. acc. og dat.:* d. förina, ferðinni *udsætte Reisen;* e-t dvelr e-n *noget opholder en. — Abs.:* d. fyrir e-m *opholde en, forhindre hans Virksomhed (Deeltagelse i noget, en Kamp el. desl.);* e-t dvelr fyrir e-u *noget bevirker Udsættelse el. Opsættelse af noget. — 2) v. n., dvæle, opholde sig. — B) f. p.,* dveljask, *1) pass.:* e-m dvelsk aptrkváman *ens Tilbagekomst forsinkes. — Impers. el. abs.:* e-m dvelsk *en bliver længe borte. — 2) dep. n.:* dveljask *opholde sig, dvæle.*

Dverghundr *liden Hund, Skjödehund, B.*

Dvergmál, *n., og* dvergmáli, *m., Dvergemaal, Gjenlyd, Ekko; jfr* bergmál.

Dvergr (-s, -ar), *m., Dverg;* dvergsbarn *en Dvergs Barn, Dvergebarn;* dverga-smíði, *n., meget konstfærdigt Arbeide (i Metal), B.* -ætt *Dvergeslægt.*

Dvergspeni *en Patte over det sædvanlige Antal, som ingen Melk giver (paa Köer, Malkefaar, etc.), I.*

Dvína (-aði, -t), *v. n., aftage, formindskes, holde op.*

Dvínan (-ar, -ir), *f., Aftagen, Formindskelse.*

Dvöl (dvalar, dvalar), *f., Dvælen, Ophold; Forsinkelse.*

Dý (-s, *pl. d. s.*), *n., Vandpuds, omgiven af blödt Mos el. Hængedynd.*

Dýfa (-i, -ða, -t), *ogsaa* deyfa *(jfr döbe), v. a., m. dat., dyppe, stikke ned i, el. desl.*

Dýfing (-ar, -ar), *f., Dyppen ned i, I.*

Dýflin (-ar), *f., Dublin;* Dýflinarskíri *Landet, Districtet omkring Dublin.*

Dýflissa (-u, -ur), *f., underjordisk Fængsel, Fangehul.*

Dyggð (-ar, -ir), *f., Redelighed, Retskaffenhed; Paalidelighed; Trofasthed; Kraft, Virksomhed; Dynd;* dyggðar-maðr *en retskaffen, from Mand.* -lauss *uredelig, upaalidelig.*

Dyggðigr *og* -ugr, *adj., retskaffen, redelig, brav. — b) god, ægte:* hit dyggðugasta oleum.

Dyggiligr, *adj., tro, trofast, oprigtig.* -liga, *adv.*

Dyggleiki (-a, -ar), *m., Troskab.*

Dyggr, *adj., som man kan stole paa, tro, trofast.*

Dykr, *see* dynkr.

Dýja (dý, dúða, dúit), *v. a., ryste, bevæge:* J. dúði spjotit inn í dyrnar *J. svingede Spydet ind i Dören.*

Dylgjur, *f. pl., Strid, Uvenskab, fjendtlig Opförsel, Trusler (imellem to el. flere uden at det dog kommer til rigtigt Udbrud el. Kamp).*

Dylja (dyl, dulda, dulit, *p. pr.* duliðr, dulinn, duldr), *v. a., 1) f. a., a) fordölge, dölge, lægge Skjul paa:* d. e-n e-s *holde noget skjult for en. — b) benegte. — 2) f. p.,* dyljask, *refl., a) skjule sig. — b)* dyljask í e-u *skjule noget for sig selv. — c)* dyljask við e-t *benegte noget, ikke tilstaae det. — 3) p. pr.,* duliðr, dulinn at e-u (e-m) *som ikke kjender til, mangler Kundskab om, ikke er underrettet om.*

Dylminn, *adj., som söger Udflugter, forhaler; som söger Skjul, B.*

Dymbildagar, *m. pl., de tre nærmeste Dage för Paaske;* dymbildaga-vika *Dimmeluge, Passionsuge, den stille Uge.*

Dymbilvika = dymbildagavika.

Dýna (-u, -ur), *f., Dyne, Sengedyne. — b) Saddeldyne.*

Dynbjalla *Bjælde el. liden Klokke.*

Dýndr *pa., forsynet med Dyne el. Pude.*

Dyngja (-u, -ur), *f., 1) Dynge. — 2) Fruerstue.*

Dynja (dyn, dunda, dunit), *v. n., 1) eg., a) dundre, dröne. — b) styrte frem (i Mængde) med Larm. — c) styrte ned, rinde i Mængde, regne ned (om Regn og flydende Ting; ligel. om Skudvaaben). — 2) ueg., a)* láta d. stefnu yfir e-n *lade en Stævning lige-*

som styrte over en, stævne en, som ikke har nogen Anelse om at han skulde stævnes. — b) i: d. á *möde, hænde, I.*

Dynkr *(ogsaa* dykr, *men rimel. ved Feilskrivning;* -s, -ir*), m., Lyd, som af noget der falder, Dundren, Bulder.*

Dynr *og* dunr (-s, -ir), *m., 1) Drön, huul Lyd; Larm, Stöi. — 2) Hob:* koma e-m dyn fyrir dyrr *overfalde en med stor Overmagt. — b) Antal af ti.*

Dynskot *susende Skud (med et Skudvaaben).*

Dynta (-aða, -at), *v. a., i:* d. sèr *bevæge Kroppen op og ned (siddende el. liggende paa noget), I.*

Dýpa (-i, -ta, -t), *v. a., dybe, foröge Dybden af noget. Impers. og abs.* hèr dýpir *her bliver det dybere (om Vand), I.*

Dýpi (-is, *pl. d. s.), n., Dyb, I.*

Dýpka (-aða, -at), *v. n., blive dybere, I.*

Dýpt (-ar, -ir), *f., Dybde.*

Dýr (-s, *pl. d. s.), n., Dyr. — b) spec., Dyr, som jages (Raadyr, Hjort etc.);* dýrs-belgr *udstoppet Dyr.* -horn *et Slags Drikkehorn (rimeligviis af Hornet af Uroxen). — b) som Prydelse paa Forstavnen af et Skib.* -höfuð *Dyrehoved, (Hjortehoved?;* dýrshöfuðsdyrr *Dör med et Dyrehoved ovenover).* -skinn *Dyreskind, Pelsværk;* dýra-bœli *Dyrleie.* -garðr *Dyregaard.* -gröf *Dyregrav.* -leitan *Jagt.* -veiðr *d. s.*

Dýrð (-ar, -ir), *f., Herlighed, Ære, Priis;* dýrðar-dagr *Höitidsdag.* -fullr *berömmelig, ophöiet.* -konungr *(Herlighedens Konge, d. e.) Gud el. Christus.* -kóróna *Herlighedens Krone, Livsens Krone.* -samligr, *adj., berömmelig, ophöiet, herlig, og fl.*

Dýrðligr *og* dýrligr, *adj., a) herlig, berömmelig, ophöiet; höitidelig. — b) prægtig, pragtfuld, stadselig.* -liga, *adv., höitidelig.*

Dýrðlingr *og* dýrlingr (-s, -ar), *m., 1) dyrebar, kjær Person, Yndling. — b) Helgen. — 2) en som elsker Pragt el. Vellevnet(?) — 3) Pragt og Vellevnet.*

Dýrgildr *meget dyr, som koster meget.*

Dýrgripr *Kostbarhed.*

Dýrhundr *Jagthund.*

Dýridagr *Christi Legemsfest (28de Mai).*

Dyrigætt, *f., og* -gætti, *n., hele Indretningen omkring en Döraabning, Dörkarm.*

Dyristafr *og* dyrustafr *Dörstolpe; jfr* dyrastafr.

Dýrka (-aða, -at), *v. a., a) besmykke; udstyre med. — b) berömme; love, prise. — c) tilbede, dyrke, ære; holde hellig. — 2) f. p.,* dýrkask, *pass., blive æret, tilbedet, dyrkes.*

Dýrkálfr *Hjortekalv.*

Dýrkan (-ar, -ir), *f., Dyrkelse, Tilbedelse.*

Dýrkeyptr, *pa., dyrkjöbt, I.*

Dýrkjálki, *eg. den kostbare Kjæve, men findes brugt om en god Hest.*

Dýrkveðinn, *pa., under et særdeles kunstigt Metrum.*

Dýrlagðr, *pa., höit anslaaet el. vurderet.*

Dýrleikr (-s, *neppe i pl.), m., Dyrhed.*

Dýrl-, *see* dýrðl-.

Dýrmenni (-is, *pl. d. s.), n., dyrebar, fortræffelig Mand.*

Dýrmætr, *adj., kostbar, dyrebar.*

Dyrr *(gen.* dyra *og* dura, *dat.* dyrum *og* durum, *acc.* dyrr), *f. og n. pl., Dör (Döraabning);* dura-dómr *Ret, som holdes, i Tilfælde af forövet Tyveri, udenfor et Huses Dör;* dyragætti, *n.,* = dyrigætt. -stafr *Dörstolpe.* -stoð = stafr. -trè *Dörtræ; jfr* ofdyri. -umbúningr = dyrigætt. -veggr *Dörvæg, Væggen ved Hovedudgangen el. Yderdören til en Gaard el. et Huus.* -vörðr *Dörvogter; jfr* dyrvörðr.

Dýrr, *adj., dyr, kostbar. — b) herlig, ypperlig, prægtig:* dýrt er (látanda) drottins orðit (orð) *dyrt er Drottens Ord, sin Herres Ord, Befalinger maa man respectere, adlyde.*

Dyrustafr, *see* dyristafr.

Dyrvörðr *Dörvogter,* = dyravörðr.

Dys (-jar, -jar), *f., opkastet Gravhöi, Dysse, jfr* des.

Dysja (-aða, -at), *v. a., begrave, nedgrave; opkaste en* dys *over.*

Dœgr (-rs, *pl. d. s.), n., en Dags el. en Nats Tid, halvt Dögn;* dœgrafar *Forholdet mellem Nat og Dag, Omskiften af Dag og Nat:* kunna at deila d. *kunne skjelne el. udfinde, hvad Tid det er paa Dagen el. Natten (uden Hjelp af Himmellegemernes Gang el. desl.).* -mót *Tidspunktet da Nat og Dag mödes (især om Morgenen).* -skipti *Omskiften af Dag og Nat.* -stytting *Tidsfordriv.*

Dœgrsigling *et halvt Dögns Seilads.*

Dœl (-ar, -ar), *f., liden Dal, Fordybning.*

Dœla (-u, -ur), *f., Skibspompe. — Talem.:* láta dœluna ganga *snakke i*

eet væk, vedblive at skjælde en ud, I; dœlu-austr, *eg. Ösen med Pompe; df Pompeindretning, Pompe (mods.* byttu-austr).

Dœld (-ar, -ir), *f., Fordybning.*

Dœlir, *m. pl., Dalbeboere (som n. prop. om Beboerne af Gudbrandsdalen).*

Dæll, *adj., artig, god at komme tilrette med, venlig;* göra sèr dælt við e-n *tage sig Friheder, være fri imod en. — b) let, ikke vanskelig.*

Dælleiki (-a, -ar) *og* -leikr (-s, -ar), *m., Fortrolighed; Venlighed, Artighed. — b) Föielighed.*

Dælligleikr (-s, -ar), *m.,* = dælleiki.

Dælligr, *adj., venlig (af Udseende), god at komme tilrette med.*

Dœlska (-u, -ur), *f. (besl. m.* dóli) *Indskrænkethed, Indbildskhed.*

Dœlskr, *adj., indbildsk.*

Dœma (-i, -da, -t), *v. a. og n., 1) v. a., a) fælde en Dom; spec. i Lovsproget: dömme, paadömme:* d. eindaga á fè *bestemme ved Dom en Betalingstermin. — Abs.:* d. um e-t *bedömme; paadömme (en Sag). — β) tildömme; idömme. — 2) v. n., i:* drekka ok d. *drikke og samtale.*

Dœmandi, *m., Dommer.*

Dœmi (-is, *pl. d. s.), n., a) Exempel. — b) mindeværdig Begivenhed;* dœma-fróðr *som kjender, husker mange mindeværdige Begivenheder el. Exempler.* -lauss *uden Exempel.*

Dœmisaga, *a) det at anföre et Exempel. — b) mærkværdig Begivenhed. — c) Lignelse. — d) Ordsprog.*

Dœmistóll *Dommersæde,* = dómstóll.

Dœsa (-i, -ta, -t), *v. n., trætte, udmatte, bringe til at sukke (?), B; (besl. med* dasa ?). — Dœstr, *p. pr., træt, udmattet.*

Dœsinn, *adj., dorsk, dösig.*

Dœstr, *see* dœsa.

Döf (dafar, dafar), *f., Lænd, Bagdeel. — Talm.:* liggja á döfinni *være dorsk el. uvirksom, ikke foretage sig noget, I.*

Döfnun, *see* dafnan.

Dögg (-var, -var), *f., Dug (Riim);* döggvar-drep *Spor i bedugget Græs.*

Döggfall *Dugfald.*

Döggskór *(ordr. Dugsko) Dopsko (paa en Sværdskede).*

Döggslóð *Spor efter Mennesker el. Dyr i Duggen; Stribe som fremkommer derved at noget drages langs hen ad Jorden, naar den er bedækket med Dug*

Döggva (-i, -ða, -t, *og* -aða, -at), *v. a., dugge, bedugge.*

Döggvan (-ar, -ir), *f., Beduggen.*

Döglingr (-s, -ar), *m., Konge, Fyrste, Hersker.*

Dögun, *see* dagan.

Dögurðr, *see* dagverðr.

Dökkblár *mörkeblaa.*

Dökkgrár *mörkegraae, I.*

Dökkgrœnn *mörkegrön.*

Dökkhárr, *adj., mörkhaaret.*

Dökkjarpr *mörkebruun.*

Dökkleitr, *adj., mörk, mörkladen, I.*

Dökklitaðr, *adj., af mörk el. mörkladen Farve.*

Dökkmórauðr *mörkebruun, I.*

Dökkna (-aða, -at), *v. n., blive mörk el. sort.*

Dökkr, *adj., mörk.*

Dökkrauðr *mörkeröd.*

Dökkt (-ar, -ir), *f., Mörkhed.*

Dökkva (-vi, -ta, -t), *v. a., gjöre mörk, formörke.*

E.

E, (è), *nævnes* æ, *og med Accenten over* jæ, *og har den hertil svarende Lyd, eller Lyd, der ligger imellem e og æ (je-jæ) i Dansk. Denne Vocal danner Omlyd af* a, *f. Ex.* haf — hefja, faðmr — feðmingr, *og* o, *som* hnot — hnetr, stoð, steðr.

Ebreska (-u, *uden pl.), f., Hebraisk.*

Ebreskr, *adj., hebraisk.*

Eð, *see* er.

Eða *og* eðr, *conj., a) eller:* annathvárt . . . e. *enten . . . eller. — b) ellers. — c) undertiden kan det oversættes ved og, eller det tjener til at indlede et Spörgsmaal, og kan da oversættes ved men.*

Edda (-u, -ur), *f., Oldemoder. — b) Navnet paa de to bekjendte Samlinger af gamle Kvad og Sagn, som beröre Nordens Gudelære og mythiske Oldtid,*

og hvoraf den ene, den af Snorre Sturlason, især omhandler og belyser den gamle Digtning og Digtekunst; den anden tillægges Sæmund frode.

Eðla (-u, -ur), *f., Ögle.*

Eðli, *see* öðli.

Eðliborinn, *pa., ædelbaaren.*

Eðlingr, *see* öðlingr.

Eðr, *see* eða.

Ef, *see* if (efa-, *see* ifa-).

Efja (-u, -ur), *f., Dynd el. noget som er raadnet og oplöst til en dyndagtig Masse.*

Efla (-i, -da, -t), *v. a. og n., A) v. a., 1) eg., a) gjöre stærkere, fastere, befæste. — b) bygge, opföre. — 2) ueg., a) forstærke, foröge. — b) styrke, understötte. — c) reise; gjöre, iværksætte:* e. flokk *samle, reise en Flok.* E. blót *gjöre Offring, holde en Offerfest. — B) v. n., a)* e. til e-s *gjöre Forberedelser til noget. — b) være i Stand til, kunne. — II) f. p., pass. el. refl.:* eflask at liði *faae mange Folk samlede om sig, el. samle Folk om sig;* eflask til ríkis *naae Herredömmet.*

Eflauss, *see* iflauss.

Efling (-ar, -ar), *f., Forögelse; Hjelp, Understöttelse.*

Efna (-i, -da, -t), *v. a. og n., 1) v. a., opfylde, holde:* e. heit, loforð. *— 2) v. n.:* e. til e-s *skaffe Materiale til; gjöre Forberedelser til noget (som et Gilde, Offerfest, etc.; jfr* efla *B); udföre, udrette.*

Efnaðr, *adj., bemidlet, I.*

Efnaðr (-ar, *uden pl.), m., og* efnd (-ar, -ir), *f., Holden, Opfyldelse.*

Efni *ogsaa* emni (-is, *pl. d. s.), n., 1) Stof, Materie, Materiale; Ämne; jfr* yrkisefni. *— b) som skal blive til noget; jfr* konungsefni. *— 2) Aarsag, Grund; Andledning, Leilighed. — b) Hensigt man har med noget, man foretager sig (eg. den fornuftige Grund dertil). — 3) Sag (i vidtlöftig Betydning); en Sags Beskaffenhed, Omstændighed, Forhold* (úvænt e. *Forvikling); ligel. en Persons Omstændigheder, Forhold, Ret og Stilling i Samfundet* (ganga á e. e-s *begaae Overlast imod). — 4) i pl., Midler, jfr* fararefni; efnafæð *Mangel paa Stof. — b) Fattigdom.* -lauss *som ingen Midler har.* -leysi, *n., og fl.*

Efniligr, *adj., som tegner godt, haabefuld, som giver Haab om godt Udfald.*

Efning (-ar, -ar), *f., Holden, Opfyldelse (af et Löfte el. desl.).*

Efnitrè *Gavntræ, Gavntömmer.*

Efniviðr = efnitrè, *I.*

Efri *og* öfri, *adj. comp., övre, superl.* efstr *överst, 1) i stedlige Udtryk, övre, höiere;* hit efra *det övre, den övre, höiere Deel af noget; især det övre af Landet; ogsaa ofte Veien over Land (modsat* hit ytra *til Söes). — Talem.:* bera efra skjöld *gaae af med Seiren. — b) den bageste, sidste:* efsta samstafa *sidste Stavelse. — 2) i tidsbestemmende Udtryk;* á efra aldri *i den höiere Alder, alderstegen. —* Efstr, *superl., den sidste:* á efsta degi *paa den yderste Dag, Dommedag;* efsti dómr *den yderste Dom. — 3) ueg., a) bedre, som har Fortrinnet, bliver ovenpaa, faaer Overvægten:* hafa efra hlut *gaae af med Seiren. — b) höiere, ypperligere, mest ophöiet,* = æðri, æztr.

Eg, *see* ek.

Egg (-jar, -jar), *f., Eg;* með oddi ok eggju *med Od og Eg, af alle Kræfter, med alle Midler. — b) Fjeldryg, Bjergryg.*

Egg (-s, *pl. d. s.), n., Æg.*

Eggbitinn, *pa., saaret (tildöde) ved en Eg, et skjærende Instrument, et Vaaben.*

Eggdauðr = vápndauðr.

Eggdjarfr = vápndjarfr.

Eggelningr (-s, -ar), *m., Lee, hvis Blad er en Alen.*

Eggfallinn, *pa., hvis Eg er brudt.*

Egghvass *med skarp Eg.*

Egging (-ar, -ar), *f.,* = eggjan; eggingar-fífl = eggjanarfífl.

Eggja (-aða, -at), *v. a., egge, tilskynde:* e. e-n e-s. *— Spec.: opmuntre til Kamp:* e. lið.

Eggjan (-ar, -ir), *f., Eggen, Tilskyndelse, Opmuntring;* eggjanar-fífl *en som lader sig tilskynde, overtale til hvadsomhelst.* -orð *opmuntrende Ord.*

Eggjárn *skærende Instrument, I.*

Eggkrappr *med krum Eg, I.*

Eggrèttr *med lige Eg, I.*

Eggskurn *Æggeskal.*

Eggslèttr *slet, jævn, som Eg, d. e. ganske jævn (især om Eng el. Marker), I.*

Eggteinn *en ophöiet Rand paa Bladene af Sværde el. andre Huggevaaben.*

Eggtíð *Æggetid, Tiden fra 20de Mai til 18de Juni incl.*

Eggvarp *Æggelægning.*

Eggver *Sted, hvor man samler mange Æg;* eggvers-fugl *Fugl, som lægger Æg i et* eggver *(især Ederfugle).*

EGGVÖLR = eggteinn (?); *nu kaldes* völr fyrir egg *naar Egen har lagt sig (især i Slibningen paa en Slibesteen).*

EGGÞUNNR *med tynd, skarp Eg.*

EGNA (-i, -da, -t), *v. a., eg. sætte Lokkemad paa; df:* e. snöru, net *lægge en Snare, et Garn. — b) ueg., α) lokke. — β) opegge, ophidse, opirre, I.*

EGNING (-ar, -ar), *f., det at* egna; egningar-kviðr *Erklæring el. Fremförelse af Vidner i den Hensigt at forvikle Sagen og forhale dens Afgjörelse.*

EI, EY *og Æ, adv., altid:* ei ok ei *stedse og altid.*

EI, *see* eigi.

EIÐ (-s, *pl. d. s.), n., Eide, lavt liggende Strækning imellem to Vande, Landtunge.*

EIÐBRÓÐIR *Fostbroder.*

EIÐBUNDINN *edbunden.*

EIÐFALL *Vægring for Ed; Forsömmelse af at aflægge Ed og det deraf fölgende Retstab.*

EIÐFALLI, *adj., som vægrer sig ved el. undlader at aflægge Ed.*

EIÐFASTR *som strengt holder sin Ed.*

EIÐFŒRA, *v. a., bringe et Barn, en gammel el. vanför Person hen til en med Ed, d. e. med Edsaflæggelse paa, at vedkommende er den lovlige Forsörger.*

EIÐFŒRING (-ar, -ar) *og* FŒRSLA (-u, -ur), *f., det at* eiðfœra.

EIÐHJÁLP *Hjelp ved Edsaflæggelse.*

EIÐKUNNING (-ar, -ar), *f.,* = eiðspjall.

EIÐLAUSS *uden Ed.*

EIÐR (-s, -ar), *m., Ed; edelig Forpligtelse; spec. edelig Forpligtelse el. Löfte om at beskytte en, df Beskyttelse;* eiða-brigði = eiðrof. -fullting = eiðhjálp. -lið *Folk, vist Antal Mænd (Vidner), som skulle aflægge Ed i en Sag (for en af Parterne).*

EIÐROF, *n., Edsbrud.*

EIÐROFA, *adj., som bryder sin Ed.*

EIÐROFI (-a, -ar), *m., en, som bryder sin Ed.*

EIÐSPJALL *Eds Aflæggelse, Edens Fremsigelse.*

EIÐSTAFR *Edsformular.*

EIÐSTEFNA *Indstævning, Indkaldelse til at aflægge Ed.*

EIÐSVARA, *adj., som har aflagt Ed, forpligtet sig ved Ed.*

EIÐSVARI (-a, -ar), *m., en, som har svoret, forpligtet sig ved Ed;* e. e-s *en, som er tagen i Ed af en anden (paa noget, paa at udföre noget); ligel. en, som har svoret sig i Fostbroderskab med; jfr* svaribróðir.

EIÐUNNING *og* -VINNING *Edsaflæggelse.*

EIÐVARR *som tager sig iagt for at bryde sin Ed, samvittighedsfuld med Hensyn til Ed og Edsaflæggelse.*

EIÐVINNING, *see* eiðunning.

EIÐVÆTTI *edeligt Vidnesbyrd.*

EIGA (-u, -ur), *f., Eiendom Besiddelse:* kasta eigu sinni á *tage i Besiddelse; jfr* eign; eigu-ligr, *adj., værd at eie el. som seer ud til at være det.*

EIGA (á, átta, átt), *v. a. og n., I) f. a., A) v. a., 1) i Grundbetydningen: eie, have, a) eie, være i Besiddelse af. — b) have, α) have til Ægte. — β)* e. börn *have Börn, faae Börn. — γ)* e. vini, frændr, fjandmenn *have. — δ)* e. e-t úgört *have noget ufuldfört;* e. skammt úlifat *have kort Tid tilbage at leve i. — ε)* e. heima *have hjemme. — ζ) have at udföre:* e. ferð fyrir hendi *have at foretage;* e. erindi *have Ærende. — η)* e. sök á e-u *have Ret til at paatale, fordre Erstatning for;* e. rètt á sèr *have Ret til at fordre Erstatning for en personlig Fornærmelse;* e. kost á e-u *have Leilighed, Magt til, kunne. — d)* e. mikit, lítit undir sèr *have meget, lidet at sige. — ι)* e. e-t at e-m *fortjene af. — κ)* e. e-n at *have Hjelper, Forsvarer i en. — λ)* e. e-t *el. abs.* e. undir e-m (e-u) *lade noget beroe paa, stole paa, lide paa, troe. — μ)* e. e-t *el.* e-n yfir höfði sèr *have noget (ligesom svævende over Hovedet) el. nogen (især ikke ryddet af Veien), som kan blive farlig (for ens Liv);* e. e-t fyrir höndum *have noget forestaaende. — ν)* e. hlut at e-u *være interesseret i noget, have Deel i, deeltage;* e. hlut at við e-n *el.* e. hlut í *gaae hen til og tale med som Mægler, blande sig i for at mægle. — Abs.:* e. í e-u *have at gjöre med; deeltage i; have blandet sig i; være indviklet i. — ο)* e. e-t við e-n *have, faae noget med en at bestille;* e. kaup við *handle med;* e. íllt við *komme i Trætte, Fjendtligheder med. — Abs.:* e. við e-n *komme, give sig i Kast med; komme op til at slaaes med, kæmpe imod. — π) om at gjöre, deeltage i, udföre noget, svarende til holde el. deslige i Dansk:* e. fund (við) *komme sammen med, hen til; holde Möde;* e. tal við *tale med. — 2) m. et fölgende* at *og et Infinitiv, skulle, maatte, have at:* e. at deyja *skulle döe. — 3) med et Supinum, a) næsten omskrivende*

som: e. mælt, skilt *fremhæve, betinge, bestemme.* — *b) kunne:* e. gert, sèt við e-u *kunne gjöre for, tage sig iagt for.* — *B) v. n.:* e-t á við (e-t) *noget passer, sömmer sig; passer til noget.* — *II) f. p., rec., a)* eigask *faae hinanden til Ægte.* — *b)* eigask (e-t) við *have (noget) med hinanden at bestille; slaaes, kæmpe med hinanden.*

Eigð, *see i* öreigð.

Eigandi (-a, -endr), *m., Eier, Eiermand.*

Eigi *og som senere forkortet Form* ei, *adv., ikke, ingenlunde.*

Eigin (-s, *pl. d. s.*), *n., Eiendom; Eie.* — *b) ens eget Hjem.*

Eigindóttir *egen Datter.*

Eigingiptr, *pa., gift.*

Eigingirnd *og* -girni, *f. indecl., Egennytte; jfr* síngirni.

Eigingirniligr, *adj., egennyttig.*

Eigingjarn *egennyttig, I.*

Eigingjarnligr, *adj.,* = eigingirniligr.

Eiginhústrú *Ægtehustru.*

Eiginkona *Ægtekone, Ægtehustru.*

Eiginkván = eiginkona.

Eiginkvángaðr *gift, som har en Ægtehustru.*

Eiginkvændr, *pa., og* -kvæntr = eiginkvángaðr.

Eiginligr, *adj., egen; eiendommelig.* — *b) Gramm.,* eiginligt nafn *Egennavn (nomen proprium).* -liga, *adv.*

Eiginmaðr *Ægtemand.*

Eiginn, *adj., egen:* at eignum manni *til Ægtemand; jfr* eiginmaðr.

Eiginorð, *1) Eiendomsret, Besiddelse.* — *2) Ægteskab; Bryllup.*

Eiginspúsi *Ægtemand.*

Eign (-ar, -ir), *f., Eiendom, Besiddelse;* eignar-hluti *og* -hlutr *Eiendeel; en vis Deel af noget, som hörer en til.* -kona = eiginkona. -lýrittr *el.* -lýritti *lovlig Indsigelse mod en andens Eiendomsret.* -mark *Bomærke.* -nafn *ens egentlige Navn.* -skipti *Skifte, Ombytning af Eiendom.* -spúsa *ens ægteviede Hustru.* -vitni *Vidne, som aflægger Vidnesbyrd om Eiendomsret.* -vætti *Vidnesbyrd om ens Eiendomsret.*

Eigna (-aða, -at), *v. a., a) tilegne; hellige* (hof eignat Þór; eignaðr Óðni). — *b) tilskrive, tillægge.* — *c)* e. sèr *el.* eignask *tilegne, bemægtige sig, komme i Besiddelse af.* — *Spec., faae, tage til Ægte.*

Eignaðr, *adj., bemidlet.*

Eigóðr *altid, evig god; (cogn.) den altid el. i alle Henseender gode.*

Eigra, *see* eygra.

Eigurligr = eiguligr.

Eik (-ar, -r), *f., Eeg, Egetræ.* — *b) et Træ (arbor).*

Eikhlið *et Rum enten udgravet el. dannet af Naturen i en Flodbakke el. desl., hvor en Pram el. en Færgebaad sættes op i.*

Eiki (-is, *uden pl.*), *n., Egetræ (eg. collect. til* eik).

Eikiáss *en stor Bjælke el. Slaa af Egetræ.*

Eikikylfa *Egekölle.*

Eikiköstr *Egestabel.*

Eikiskógr *Egeskov.*

Eikilundr *Egelund.*

Eikistokkr *et Stykke Egetræ, Bjælke af Egetræ.*

Eikinn, *adj., som stanger, I.*

Eikirota *gammelt Egetræ.*

Eikistubbi *Stub af en Eg el. en Stump Egetræ.*

Eikitindaðr, *pa., med Tænder af Egetræ.*

Eikitindr *en Tand af Egetræ.*

Eikiveggr *Væg af Egeplanker.*

Eikiviðr *Egeved, Egetræ.*

Eikivöndr *Gren af et Egetræ, Egekjep.*

Eikja (-u, -ur), *f., Egepram, Baad, Færgebaad;* eikjukarfi = eikja. -tak *det at tage, benytte en Færgebaad (ulovligen, uden Tilladelse).*

Eilífis, *adv., evig, til evig Tid.*

Eilífr *og* ælífr, *adj., evig.*

Eiligr, *adj.,* = eilífr.

Eimr (-s, *uden pl.?*) *m., Ild (Eg.).* — *b) Damp, Rög; Lugt.*

Eimuna *el.* -muni, *1) adj., som altid mindes, som altid lever i Folks Erindring.* — *2) subst., m., den, som etc. (cogn.).*

Eimyrja (-u, -ur), *f., Emmer.*

Eina, *see* einn *II.*

Einangr (-rs, -rar), *m. el. n., Snevring, Huulvei.* — *b) ueg., Knibe.*

Einangra (-aða, -at), *v. a., a) jage ind i en Snevring, indeslutte.* — *b) ueg., bringe i Knibe.*

Einarð, *see* einörð.

Einarðligr, *adj., frimodig, dristig.* -liga, *adv.*

Einarðlyndr *afstadig, frimodig Characteer.*

Einarðr, *adj., enkelt, ikke sammensat; df a) oprigtig.* — *b) frimodig, dristig.* — *c) stadig, standhaftig, bestandig.* — *2)* einart (einatt), *n. s. (acc.) som adv., a) ligefrem; df op-*

rigtig. — *b) bestandig; uden Ophör, vedholdende.*

Einasta, *adv., alene (jfr aleneste).*

Einatt, *see* einarðr.

Einbeittr *dristig, uforfærdet, som ikke viger tilbage fra den engang fattede Beslutning, I.*

Einberni (*nu* -birni) (-is, *pl. d. s.*), *n., eneste Barn.*

Einberr *blot, idel, lutter.*

Einbeygðr, *pa., eg. som har kuns een Böining, böies i een Retning, df: uundgaaelig, nödvendig (muligen staaer Udtr.* á baugi *i Forbindelse hermed, altsaa: böiende sig henimod, tagende Retning henimod, paakommende).*

Einbjargi, *adj., som hjelper sig selv, el. som staaer ene, maa hjelpe sig selv.*

Einblína, *v. n, stirre.*

Einbugi (-a, -ar) *og* -bugr *enkelt Ring (modsat* tvíbugr *etc. Dobbeltring, etc.), I.*

Einbúi *Eneboer.*

Einbýli *og* -bœli *Enebolig, eenlig Gaard, hvorpaa kun een Familie boer, eller som har kun een Huusholdning.*

Eindaga (-aða, -at), *v. a., fastsætte, beramme en bestemt Dag, vis Termin til noget;* e. fé *bestemme Terminen til en Sums Betaling el. Udredelse.*

Eindagi (-a, -ar), *m., og* -dagr *bestemt Dag, fastsat Termin.*

Eindimi, *see* endemi.

Eindyraðr, *adj., med kuns een Dör el. Indgang, I.*

Eindæll = indæll.

Eindœmi *det at en dömmer alene i en Sag, der angaaer ham,* = sjálfdœmi. — *2) enestaaende Exempel; jfr* endemi.

Eineggjaðr, *adj., med een Eg, med Eg kuns paa den ene Side.*

Eineginn, *see* einneginn.

Eineiðr, *see* einseiðr.

Einelti (-is, *uden pl.*), *n., Jagen efter, Forfölgen:* leggja í e. *forfölge (noget alene), I.*

Eineygr *og* -eygðr, *adj., eenöiet.*

Einfalda, *v. a., gjöre simpel, simplificere.*

Einfaldleikr (-s, -ar), *m., Enfoldighed; Oprigtighed; Godtroenhed.*

Einfaldligr, *adj., a) enkelt. — Gramm.:* einfaldlig tala *Singular. — b) enfoldig, oprigtig.* -liga, *adv.*

Einfaldr, *adj., a) enkelt, ikke sammensat. — Gramm.:* einföld tala *Singular. — b) simpel, ukunstlet, enfoldig. — c) oprigtig.*

Einfeldi, *f. indecl.,* = einfaldleikr.

Einfelldr, *pa., a)* = einfaldra. — *b) alene hengiven til, begjerlig efter. — c) bestemt paa, besluttet.*

Einfundinn, *pa., tilhörende Finderen heel og holden.*

Einfyndr, *adj., som finder noget, der udeelt bliver hans Eiendom. — 2)* = einfundinn.

Einfœrr *som alene, uden Hjelp kan gjöre el. udföre noget; spec. som kan gaae, komme afsted uden andres Hjelp.*

Einfœtingr (-s, -ar), *m., en, som blot har eet Been el. een Fod.*

Einfœttr, *adj., havende kuns eet Been el. een Fod.*

Einför, *mest i pl.* einfarar *ensom Vandring;* fara einförum *gaae ofte alene (især af Melancholie el. desl.).*

Einga, *adj., eneste.*

Eingadóttir *eneste Datter.*

Eingasauðr *eneste Faar.*

Eingasunr (-son) *eneste Sön.*

Eingetinn, *pa., eenbaaren.*

Eingi *og* einginn, *see* engi (eingis-, *see* engis-).

Eingöngu (*eg. dat. sg.* af einganga *Gaaen alene, som ikke forekommer), adv., blot, alene, uden noget andet, I.*

Einhami *og* -hamr, *adj., som besidder blot menneskelige Kræfter.*

Einharðr, *see* einherðr.

Einhenda, *v. a., löfte el. kaste med den ene Haand.*

Einhendis, *adv., med den ene Haand; lige.*

Einhendr (*nu*-hentr), *adj., eenhændet.*

Einherðr *og* -harðr *modig, dristig, uforfærdet.*

Einherjar, *m. pl., Valhallas Kæmper (i sing.* einheri, *om Thor, eg. den, som alene giver sig af med Kamp, el. kæmper alene).*

Einhleypi (-is, *uden pl.*), *n., det at være* einhleypr; einhleypis-maðr *ugift Mand, en som er lös og ledig.*

Einhleypingr (-s, -ar), *m.,* = einhleypis-maðr.

Einhleypr, *adj., lös og ledig, som ingen Familie har at forsörge.*

Einhlífr, *adj., som alene kan beskytte el. beskjerme; som kan beskytte sig selv.*

Einhlítr, *adj., som kan hjelpe sig selv, ikke behöver andres Bistand. — b) tilstrækkelig:* göra bónda sinn einhlítan *lade sig nöie med ham alene.*

Einhuga *og* -hugaðr, *adj., uforfærdet, modig.*

Einhugsa, *v. a., fastbeslutte.*

EINHVERFA, *v. a., bestemme for fuldt og fast, fatte som fast Beslutning.*

EINHVERFR, *adj., bestemt, fastbesluttet; egensindig, urimelig, B.*

EINHVERR, *see* einnhverr.

EINHVERSTAÐAR *og* EINSHVERSSTAÐAR, *adv., et Steds.*

EINHYRNDR *eenhornet.*

EINHÝSI (-is, *pl. d. s.*), *n., afsides liggende Huus, særskilt Bygning.*

EINIBER *Enebær, I.*

EINIGR, *pron. adj., ingen.*

EINING (-ar, -ar), *f., Eenhed.*

EINIR (-is, *uden pl.*), *m., Enebærtræ.*

EINJÁRNUNGR (-s, -ar), *m., Lee el. andet skærende Instrument af en enkelt Plade el. Stykke Jern, ikke sveiset sammen af flere.*

EINK, *f., forekommer kuns i gen. s.,* einkar, *gen. pl.* einka, *og dat. pl.* einkum, *enten som förste Deel af et sammensat Ord, i Betydningen egen, eiendommelig, inderlig, særegen, privat, udmærket, uden Lige, etc.* (einka *maa ikke forvexles med* einga, *hvilket undertiden synes at være Tilfældet i Haandskrifterne*), *el. som et Adverbium, a)* einkar *el.* einka *særdeles, udmærket; meget, ganske. — b)* einkum *i Særdeleshed, især, fortrinsviis;* einkarnafn *Egennavn;* einka-barn *eget Barn (eneste Barn?).* -dóttir *egen (eneste?) Datter.* -eðli *egen, eiendommelig Natur.* -gjöf *udmærket Foræring.* -gripr *kostbar Ting, Klenodie.* -jartein *enestaaende, mærkværdig Jertegn el. Under.* -leyfi *Privilegium.* -mál *hemmelig, privat, særskilt Aftale, Samtale el. Bestemmelse.* -sunr *egen, inderlig, elsket (eneste?) Sön.* -sæla *Salighed i höieste Grad.* -vinr *inderlig, intim Ven.*

EINKA (-aða, -at), *v. a., tilegne.*

EINKANLIGR, *adj., særdeles, fortrinlig.* -liga, *adv.*

EINKENNA, *v. a., give Særkjende i Almh.; spec., mærke, sætte Mærke paa (f. Ex. Kvæg). — 2)* einkenndr, *p. pr., udmærket; jfr* einkynna.

EINKENNI (-is, *pl. d. s.*), *n.,* = einkunn.

EINKENNILIGR, *adj., eiendommelig, særkjendelig; særdeles, mærkelig.*

EINKLEYFR, *adj., mulig at udföre for en, uden Hjelp el. ved almindelige Midler.*

EINKUM, *see* eink.

EINKUNNAÐR, *adj., som har Mærke, mærket.*

EINKVÆNTR, *pa., som har havt en eneste Ægtehustru.*

EINKYNNA, *v. a.,* = einkenna.

EINLAGI, *adj., som paatager sig noget alene, kommer til at staae alene i Udförelsen af noget.*

EINLÁT (-s, *pl. d. s.*) *og* LÆTI (-is, *pl. d. s.*), *n., det at forskyde* (láta eina) *sin Kone, ligeledes det at skille sig ved sin Mand.*

EINLÍFI (-is, *uden pl.*), *n., eensomt Levnet, ugift Stand, I.*

EINLITR, *adj., som har kun een Farve.*

EINLYNDR *egensindig.*

EINLÆGLIGR, *adj., som seer ud til at være* einlægr. -liga, *adv., I.*

EINLÆGNI, *f. indecl., det at være* einlægr, *I.*

EINLÆGR, *adj., oprigtig, alvorlig meent; fast, besluttet paa, I.*

EINLÆTI, *see* einlát.

EINMANA *og* -MANI, *adj., alene, uden Fölge el. Venner.*

EINMÁNAÐR *og* -MÁNUÐR *den sidste Vintermaaned.*

EINMANI, *see* einmana.

EINMÆLI, *n., Samtale i Eenrum. — 2) eenstemmig Dom el. Omdömme,*

EINMÆLTR, *adj., som gives, nydes etc. een Gang, d. e. i kuns den ene Spise- eller Fodringstid af Dagen (Morgen el. Aften, i et* mál*); sædvanlig* einmælt, *n. s., som adv., i Udtryk som:* eta einmælt *nyde kun eet Maaltid om Dagen;* gefa einmælt *give kuns eet Maaltid el. een Gang Foder om Dagen.*

EINMÆLTR, *pa., som alle sige det samme om, ere enige om. — N. s.* einmælt, *enten subst. el. upersonligt, i Udtryk som:* mun einmælt um *derom ere vel alle enige.*

EINN, ein, eitt, *A) num. card., een; i Optælling begyndes ofte med* einn *for* fyrstr *el.* hinn fyrsti. — *B) pron. adj., 1) ene, alene:* ráða e. öllu *raade det hele alene;* einum megin *(ogsaa i eet Ord* einumegin*) kuns paa een Side. —* Láta eina *forskyde (sin Kone). — b)* e. sèr *ene for sig — c)* e. saman *(ogsaa i eet Ord; jfr* einsamall*) α) alene.* ɔ: *uden andres Tilstedeværelse eller Hjelp. — β) blot, lutter:* af góðmennsku einni saman *af lutter Godmodighed. — γ)* ekki ein saman *(el. i eet Ord) frugtsommelig. — d) i den bestemte Flexion* eini *etc. eneste. — e) med Bibegreb om: fremfor alt andet:* ek býð þèr varnað á einum hlut *een Ting maa du vogte dig for. — f) med Talord, i*

en forringende el. begrændsende Betydning: einir fjórir *(f. Ex.* af 20, af svá mörgum) *kun fire etc. — g) især efter det tilsvarende Ord, blot, lutter; alene, ingen undtagen:* fátt eitt *kun faa;* guð einn veit *Gud alene veed. — h)* hverr ok e. *el.* hverr sem e. *een og hver, enhver, hver eneste, = alle. — 2) een, samme:* þat kemr fyrir eitt *det kommer ud paa eet;* eitt ok hit sama *eet og det samme;* þótti einn veg öllum *alle syntes det samme;* þótti einn veg áhorfask *det syntes som alt tegnede til det samme (Udfald). — 3) svarende til nogen (især hvor der tænkes paa en Ting, noget af sit Slags, af en given Mængde etc.), hvilkensomhelst:* fátt er svá einna hluta, at örvænt sè, at hittisk annat slíkt *ordret: faa (Ting) ere saaledes af nogen (hvilkesomhelst) Ting, d. e. der ere kun faa Ting, af hvilkesomhelst (i deres Slags) man tager, saaledes, at etc.;* K. sótti B. fast, nær í mesta lagi einna manna í sifellu *næsten mere end nogen anden (af de Tilstedeværende). — Ofte bruges gen. pl.* einna *abs. med Superlativer for at udtrykke, at, skjöndt alle (alt) medregnes, den (det) paagjeldende dog overgaaer dem, el. lignende:* einna mestr *större end nogen af de andre (allerstörst); jfr aller- i Dansk. — b)* nè e. *ikke nogen, ingen; jfr* neinn. *— c)* e. eða annarr *en eller anden, nogen:* e. ok ýmiss *nu en nu en anden, d. e. forskjellige;* í einum ok ýmsum stöðum *paa forskjellige Steder. — d) med Superlativer:* e. sterkastr *en den stærkeste;* e. sterkastr, annarr enn *en den stærkeste efter, den næststærkeste efter. -- 4) en, vis:* e. þeira *en af dem. — C) som Artiklen en i Dansk, sættes det oftere bagved end foran Substantivet. — II) blevet til el. brugt som Adverbium i fölgende Casusformer, 1)* eins *(gen. sg.) a) blot, ikkun;* at eins, *d. s.;* því at eins *kun da, kun under den Betingelse; kun af den Aarsag. — b) ligesom;* allt eins (ok) *α) ganske som (el. som om), ganske ligesom. — β) ikke desto mindre, ligefuldt. — 2)* einu *(dat. sg.), blot, kun;* at einu, *d. s. — b)* allt at einu *ikke desto mindre, ligefuldt. — 3)* eina *(acc. el. dat. s. i den bestemte Flexion), blot;* því eina, því at eina *kuns af den Aarsag, el. kuns under den Betingelse;* eins-eiðr *een Persons Ed.* -liga, *adv., hemmelig.* -ligr, *adj., eenlig, ensom; hemmelig.*

Einna, *see* einn *B, 3.*

Einnefna, *v. a., udnævne.*

Einneginn, einnigin, einnig, einnin, *og* einegin, *adv., ligeledes.*

Einnhverr, einhverr *og* einshverr *(f.* einhver *og* einshver, *n.* eitthvert; *subst.* eitthvat *og* einshvat), *pron. indef., 1) en, nogen;* e. hinn bezti *en den bedste;* eitthvat verðr ór at ráða *noget maa der besluttes, gjöres. — 2) hver, enhver; hvilkensomhelst; hvosomhelst;* fátt er svá einhverra hluta *af hvilketsomhelst (jfr* einn *B, 3).*

Einnættr, *adj., natgammel.*

Einráða. *v. a., beslutte for fuldt og fast.*

Einráðr *adj., egenraadig, selvraadig.*

Einrendr, *adj., som har kun en enkelt Rand (Metalrand).*

Einrœða = eintal *a.*

Einræði (-is, *pl. d. s.), n., det at ville raade alene, Egenraadighed.*

Einrœnligr, *adj., sær, underlig.* -liga *adv.*

Einrœnn, *adj., sær, lunefuld.*

Eins, *see* einn *II, 1.*

Einsamall *og* -saman, *adj., alene.*

Einsèðr, *pa.,* = einsær, *a.*

Einseta, *f., Væren, Ophold paa et afsides, eenligt Sted, Eremitlevnet;* einsetu-kona *kvindelig Eremit.* -lifnaðr *Eremitlevnet.* -maðr *Eneboer, Eremit.*

Einshverr, *see* einnhverr.

Einshversstaðar, *see* einhverstaðar.

Einskapan *og* -sköpun = eindœmi. *1.*

Einskepta (-u, -ur), *f., uldent Töi, som er vævet med et enkelt Par Vævskafter og med enkelte Traade (ikke parviis), I.*

Einskipa *og* -skipi, *adj., som har blot eet Skib.*

Einskírr *lutter, puur; jfr* einskærr.

Einskis, *see* engi.

Einskiskonar, *adj., intet Slags.*

Einskjaldar, *adj., som adlyder det samme Overhoved, den samme Konge.*

Einskonar, *adj., et Slags.*

Einskora, *v. a., bestemme.*

Einskostar, *adv., under een el. den ene Betingelse; paa den eneste Maade, B.*

Einskærr = einskírr.

Einstaka *og* -staki, *(nu ogsaa* einstakr), *adj., enestaaende; enkelt.*

Einstapi (-a, -ar), *m., Bregne, Ornebregne.*

Einstigi (-is, *pl. d. s.), n., smal Sti (hvor kun een kan gaae ad Gangen).*

Einstrengja, *v. a., fastsætte, bestemme, beslutte for fuldt og fast.*

Einstœðingr (-s, -ar), *m.*, *en, som staaer alene uden Venner el. Hjelpere;* einstœðings-skapr, *m.*, *den Tilstand at være* einstœðingr.

Einstœðr, *adj.*, *som staaer alene, eenlig.*

Einsýnn *som kun kan see med det ene Öie, eenöiet.*

Einsær, *adj.*, *a) klar, öiensynlig.* — *b) vis, sikker.* — *c) n. s.*, einsætt, *subst.*, *det tilraadeligste, det bedste el. sikkreste.*

Eintal, *a) Enetale, Samtale i Eenrum; jfr* einrœða. — *b) Enetale, Monolog, B.*

Eintalaðr, *pa.*, *som siges af alle, er i alles Munde el. som alle ere enige om.*

Einteiti, *adj.*, *overvættes, overmaade munter.*

Eintómi *og* -tómr, *adj.*, *blot, lutter.*

Einu, *see* einn *II.*

Einugi, *see* engi.

Einumegin, *adv.*, *kuns paa den ene Side.*

Einungis, *adv.*, *blot, ikkun.*

Einurð, *see* einarð.

Einval *Udvalg, Kjerne;* einvala-lið *Kjernetropper.*

Einvald *Enevælde, Eneherredömme;* einvalds-höfðingi *Enevoldsherre.* -konungr *Enevoldskonge.* -ríki *Enevælde.*

Einvaldi (-a, -ar), *m.*, *Enehersker.*

Einvaldr, *adj.*, *som er Enehersker, I.*

Einvera, *f.*, *Ensomhed.*

Einvígi, *n.*, *Enekamp, Tvekamp.*

Einvirðuliga, *adv.*, = innvirðuliga.

Einvirki *og* -yrki (-ja, -jar), *m.*, *en Bonde, som intet Tyende har, maa forrette alt sit Arbeide selv.*

Einvist = einvera.

Einvörðung (-ar), *f.*, *forekommer kuns i dat. sg.* einvörðungu *(I) og dat. pl.* einvörðungum, *som adv., alene, uden Tilsætning, uden noget med.*

Einyrki, *see* einvirki.

Einþykki, *f.*, *det at være* einþykkr, *I.*

Einþykkr *egensindig, egenraadig.*

Einþættr, *adj.*, *som har, bestaaer af kun en enkelt Line el. Stræng, I.*

Einæti (-is, *pl. d. s.*), *n.*, *eg. det at spise noget (ligefrem, d. e.) ukogt, uden Tilberedelse, i Udtr.* eta e-t einætum.

Einætr *som kan spises ukogt og uden Tilberedelser, I.*

Einarð, einörð *og* einurð (-ar, -ir), *f.*, *a) Oprigtighed, Ligefremhed; Djærvhed, Dristighed.* — *b) Troskab.* — *c) Paalidelighed:* e. frásagnar; einarðarlauss *som ikke besidder* einarð, *og fl.*

Eir (-ar, *uden pl.*), *f.*, *Fred, Ro;* eirar-lauss *urolig.*

Eir (-s, *uden pl.*), *n.*, *Kobber.*

Eira (-u, *uden pl.*), *f.*, = eirð.

Eira (-i, -ða, -t), *v. a. og n.*, *1) v. a.*, *m. dat.*, *a) lade i Fred el. Ro.* — *b) skaane, spare.* — *2) v. n.*, *a)* e. undan *vige, give efter.* — *b)* e-m eirir eigi e-t, *α) en Ting er ubekvem, ubeleilig, ikke tilpas.* — *β) en er misfornöiet med, kan ikke finde sig i.*

Eiraltari *Alter af Kobber.*

Eirð (-ar, -ir), *f.*, *Fred, Ro, det at* eira.

Eirhestr *Hest af Kobber.*

Eirhjálmr *Kobberhjelm.*

Eirinn, *adj.*, *fredelig, rolig.*

Eirketill *Kobberkjedel.*

Eirkross *Kors af Kobber.*

Eirlaust, *n.*, *adv.*, *uden Ro; uden Skaansel.*

Eirlampi *Kobberlampe.*

Eirligr, *adj.*, *sem er af Kobber, som ligner Kobber.*

Eirlitr *Kobberfarve.*

Eirmaðr *Mand af Kobber.*

Eirnagli *Kobbersöm, I.*

Eirnámr *Kobbergrube, Kobbermine, I.*

Eirormr *Slange af Kobber.*

Eirpenningr *Kobbermynt, Kobberskilling.*

Eirsamr, *adj.*, *skaansom, mild.*

Eirskjöldr *Skjold af Kobber.*

Eirspjald *Kobberplade, I.*

Eirstólpi *Stolpe, Söile af Kobber.*

Eirteinn *en smal Kobberstang.*

Eiruxi *Oxe af Kobber.*

Eisa (-u, -ur), *f.*, *gloende Aske, Emmer.*

Eisa (-i, -ta, -t), *v. n.*, *gaae med Fart, styrte, bryde frem.*

Eista (-a, -u), *n.*, *Testikel.*

Eitill (-s, -ar), *m.*, *haard Knude i Kjödet; ligel. Knude, Knast i Træer, I.* — *b) Kjertel.*

Eitr (-rs, *pl. d. s.*), *n.*, *Edder, Gift.*

Eitra (-aða, -at), *v. a.*, *forgifte.*

Eitrá *Edderflod.*

Eitrblandaðr *og* -blandinn, *pa.*, *giftblandet.*

Eitrbólginn *opsvulmet af Gift.*

Eitrdrep *Inflammation, frembragt ved Gift.*

Eitrdropi *Giftdraabe.*

Eitrdrykkr *forgiftet Drik, Giftdrik.*

Eitreggjaðr, *adj.*, *med giftig Eg.*

EITRFULLR *fuld af Gift, forgiftet.*
EITRKALDR *isnende kold.*
EITRKVIKINDI *og* -KYKVENDI *giftigt Dyr.*
EITRKVIKJA (-u, -ur), *f., giftig flydende Masse.*
EITRLIGR, *adj., giftig, giftagtig, som seer ud til at være giftig.*
EITRMAÐKR *giftig Maddik.*
EITRORMR *Edderslange, Ögle, Slange;* eitrorma-kyn *Ögleæt.*
EITRTANDRAÐR, *pa., giftglödende, giftig.*
EK, *1. s. præs. ind. af* aka.
EK *(undertiden:* eg, jak; *gen.* mín, *dat.* mèr, *acc.* mik *og* mig; *dual.: nom.* vit *og* mit, *gen.* okkar, *dat. og acc.* okkr; *pl. nom.* vèr *og* mèr, *gen.* vár *og* vor, *dat. og acc.* oss; *jfr* þú, sik), *pron. pers., jeg.*
EKKERT, EKKI, *see* engi.
EKKILL (-s, -lar), *m., Enkemand, I.*
EKKI (-a, -ar), *m., Hulken; Sorg, Bedrövelse.*
EKKJA (-u, -ur), *f., Enke;* ekkju-búnaðr *og* -búningr *Enkedragt.* -dómr *Enkestand.* -maðr *Enkemand; jfr* ekkill; *og fl. lign.*
EKLA (-u, -ur), *f., Mangel.*
EKRA (-u,-ur), *f., opplöiet Land, Ager;* ekru-gerði *indhegnet Stykke Plöieland.*
EL, *1. s. præs. ind. af* ala.
EL *og* ÈL (-s, *pl. d. s.), n., Byge, Hagelbyge. — b)* = hríð *el.* vápnahríð.
ELDA (-i, -a, -t), *v. n. og a., 1) v. n., tænde Ild, gjöre Ild paa. — b) impers., brænde, i Talem.:* þat eldir eptir af e-u *det ulmer under Asken, der ere Spor tilbage. — c)* þat eldir aptr *det dages, I. — 2) v. a., a) m. dat., brænde, bruge som Brændsel:* e. viði. *— b) m. acc., hede, gjöre gloende. — Talem.:* e. grátt silfr *(have graat, urenset Sölv, urenset Metal i Ilden, d. e.) gjensidig ruge over fordærvelige Anslag mod, staae i fjendtligt Forhold til hinanden. — β) koge, I. — γ) ueg., opflamme. — B)* eldr, *p. pr., ildet; ueg.:* e. at ráðum = ráðþrota.
ELDASK (ellask; -disk, -zk), *v. pass., ældes, blive gammel.*
ELDBAKAÐR, *pa., bagt ved Ild, ildbagt.*
ELDBÖLLR *Ildkugle.*
ELDBERI (-a, -ar), *m., Ildkar, Ildskuffe, Ildkasse.*
ELDBRANDR = eldibrandr.
ELDFIMR *meget brændbar, som let fænger Ild, ildfængende.*
ELDFULLR *fuld af Ild.*
ELDFÆRI, *n. pl., Fyrtöi.*
ELDGANGR *Ildens Rasen el. Omsiggriben ved en Ildebrand el. Ildsprudning.*
ELDGÍGR, *m., Krater, I.*
ELDGJÁ = eldgígr; *dyb Klöft hvorigjennem en Lavaström flyder, B.*
ELDGLŒRINGAR, *f. pl., flyvende Ildgnister el. Ildfunker, I.*
ELDGNEISTI (-neisti) *Ildgnist.*
ELDGOS, *n., Ildsprudning, I.*
ELDGRÖF *el.* -GRÓF *Ildgrube; Askegrube, Kjökkengrube.*
ELDHÚS *(gen. s. ofte skrevet med enkelt* s *i Sammensætninger), a)*=eldaskáli. *— b) Kjökken, Kogehuus, Ildhuus (nu kuns i denne Betydning). — Jfr* eldahús; eldhúss-dyrr *Ildhuusdör, Kogehuusdör.* -fífl *en Fjante, som ikke vil forlade Ildstuen el. Kjökkenet.*
ELDI (-is, *pl. d. s.), n., 1) Underholdning; Fodring. — b) Person, som nyder Underhold; ligeledes, Kreatur som en fodrer (for en anden). — 2) Foster, Afkom;* elda-skildagi, *m., den Dag el. Termin naar Lam el. andet Foderkvæg afleveres efter Vintefodringen, I.*
ELDIBRANDR *1) et brændende Stykke Træ. — 2) i pl., Ildebrand, Brændsel.*
ELDILIGR, *adj.,* = elliligr.
ELDING (-ar, -ar), *f., 1) det at tænde Ild, gjöre Ild paa; Ildbrug. — b) det at hede, opvarme, Ilding. — c) Smeltning. — 2) Lynild. — 3) Dagning, Dagbrækning; jfr* aptrelding; eldinga-flug *stærke og hyppige Lynglimt.*
ELDISKÍÐ *et (klövet) Stykke Brænde.*
ELDISTOKKR *gloende, brændende Stykke Træ; jfr* eldstokkr.
ELDITORF *Törv til Brændsel.*
ELDIVIÐR *Brændsel;* eldiviðar-frekr *som bruger meget Brændsel; som fordrer meget Brændsel (f. Ex. noget som skal koge længe; el. ogsaa om selve Skorstenen), I.* -leysi, *n., Mangel paa Brændsel.* -stik *Træstykke, Træstump til Brændsel.*
ELDKER *Ildkar.*
ELDKVEIKJA *og* -KVEYKJA, *f., Tönder.*
ELDLIGR (elligr), *adj., som seer ud som Ild, er af Ild.*
ELDLJÓS *Lys af Ild.*
ELDNEISTI, *see* eldgneisti.
ELDNEYTI, *n., Brændsel; jfr* eldsneyti.
ELDNÆMR = eldfimr.
ELDR (ellr; -s, -ar), *m., Ild; Varmeild; jfr.* langeldar. — Fara eldi yfir *el.* um landnám sitt *betegne el. afstikke*

Grændserne for det Land, en har taget i Besiddelse, ved at tænde forskjellige Baal (hvilket nærmere beskrives Íslendingasögur *I 276)* — Fara eldi ok arni *flytte hele sit Bohave, alt sit (til et Sted).* — E. er lauss *der er Ildlös;* elds-birta *Lysning af Ild, Ildglands, I.* -bruni *Ildebrand, Ildlös, Ildsvaade.* -daunn *Lugt af Ild.* -gangr = eldgangr. -gögn, *n. pl., Ildredskaber, Kogeredskaber, Ildkar.* -glór *Lysning af Ild el. Glöder.* -gneisti = eldgneisti. -hiti *Varme af Ild.* -kveikja *og* -kveykja, *f.,* = eldkveikja. -litr *Ildfarve.* -logi *Ildslue.* -matr *Ildens Föde; Brændsel.* -neyti, *n.,* = eldneyti. -neyzla *Ildbrug.* -stó, *f., Ildsted.* -stólpi *Ildstötte.* -uppkváma *og* -koma *vulkansk Udbrud, Ildsprudning.* -voði *Ildsvaade, I.;* elda-görð *det at tænde (og passe) Ild, især Varmeild.* -hús, *a)* = eldaskáli. — *b)* = eldhús *b.* -skáli *den Stue, hvori Varmeildene brændte og man sad, spiste og drak i.* -stofa = -skáli.

Eldri (ellri), *see* gamall.

Eldskara *Ildrage.*

Eldskíð = eldiskíð.

Eldsókn *det at hente Ild.*

Elstaðr, *Ildsted.*

Eldstó, *f., d. s.*

Eldstokkr, *a)* = eldistokkr. — *b) i pl.* eldstokkar, *som det synes, et Slags Indfatning omkring et Baal el. en Varmeild.*

Eldsætinn *og* -sætr, *adj., som for det meste sidder ved Ilden.*

Eldvirki, *n. pl., Fyrtöi.*

Elfr (-ar, -ar), *f., Elv, Flod; som n. prop.* = Gautelfr, Raumelfr *(Glommen).*

Elgr (-s *og* -jar, -ir), *m., Elsdyr;* elgja-veiðr *Jagt efter Elsdyr.*

Elgskógr *Skov, hvor Elsdyr findes.*

Eligr, *adj., ussel, slet, daarlig.* -liga, *adv.*

Elja (-u, -ur), *f., a) Kvinde som har en Ægtemand tilfælles med en anden.* — *b) Medbeilerske (med Hensyn til en Mand).* — 2) = eljan, *I;* elju-maðr = eljanar -maðr, *I.*

Eljan (-ar, -ir), *f., Kraft og Dygtighed; Standhaftighed, Udholdenhed.* — *b) Arbeidsomhed, Vindskibelighed, I;* eljanar-lauss, *adj., som mangler* eljan. -leysi, *n., det at være* eljanarlauss. -maðr *dygtig, standhaftig Mand.* — *b) vindskibelig, arbeidsom Mand, I.*

Eljanlauss = eljanarlauss.

Eljanleysi (-s, *pl. d. s.), n.,* = eljanar-leysi.

Ella, ellar, *see* elliga.

Ellask, *see* eldask.

Ellefu, *see* ellifu.

Ellepti, *num. ord., ellefte.*

Elleptr, *see i* tvíelleptr.

Elli, *f. indecl., Ælde, Alderdom;* elli-belgr *Alderdommens Ham, Alderdommens Udseende:* kasta ellibelgnum *skyde den gamle Ham, blive ung paa ny.* -dagar, *m. pl., Alderdomsaarene, Alderdommen.* -dauðr *död af Alderdom.* -dómr *Alderdom.* -gamall *bedaget, alderstegen.* -glöp, *n. pl., det at gaae i Barndom.* -hamr = -belgr. -hrumr *svag, skröbelig af Alderdom.* -hærur *graa Haar af Alderdom.* -ligr., *adj., som seer gammel ud.* -lyf *Lægemiddel mod Alderdom.* -móðr *træt af Alderdom.* -stoð *Alderdomsstötte, I.* -tíð *Alderdomstid.* -váfr *Alderdommens svagelige, udikkre Gang, df Alderdomssvaghed.* -þokki *en gammel Mands ærværdige Udseende, I.*

Ellifu (ellefu), *num. card., elleve.*

Ellifutíu, *num. card., Hundrede og ti.*

Elliga, elligar, *contr.* ella, ellar, *conj., eller, ellers.*

Elligr, *see* eldligr.

Èlligr, *adj., truende med Byge (Hagelbyge).*

Ellr, *see* eldr.

Ellri, *see* eldri.

Elna (-aða, -at), *v. n., voxe, tiltage;* sóttin elnar *Sygdommen tager til, forværres.*

Elptr, *see* álpt.

Elrir (-is, -ar), *m., Elletræ;* elrishundr *poetisk Benævnelse paa Vinden.*

Elska (-u, *uden pl.), f., Kjærlighed;* elsku-ligr, *adj., kjær, inderlig elsket.* — *b) kjærlig, venlig.* -liga, *adv.*

Elska (-aða, at), *v. a., elske, holde af;* e. at e-m *drive Elskov med.*

Elskandi (-a, -endr), *m., Elskende.*

Elskanligr, *adj., kjær, elskelig, elskværdig.* -liga, *adv.*

Elskari (-a, -ar), *m., Elsker.*

Elskhugi *og* elskugi (-a, -ar), *m., a) Kjærlighed.* — *b) inderlig elsket Person, kjær Ven.*

Elskr, *adj., som ynder, holder af; vera* e. at e-m *være en hengiven.*

Èlskúrr *Byge.*

Elta (-u, -ur), *f.,* = elting *1.*

Elta (-i, -a, -t), *v. a., 1) jage, jage efter, forfölge;* e. e-n ór ríki *jage ud af Riget.* — *2) ælte:* e. tigl — *b) ælte, garve.*

Elting (-ar, -ar), *f.*, *1) Gjerningen at* elta. — *2) Studeknæ (equisetum arvense), I.*

Eltiskinn *æltet, garvet Skind.*

Elztr, *see* gamall.

Em, *1. s. præs. ind. af* vera.

Embætta (-i, -tta, -tt), *v. a., sysle, bestille, forrette; abs. forrette Gudstjeneste el. en kirkelig Handling.* — *2)* e. fè *(dat.) malke Malkekvæget (og give det Foder?)*

Embætti (-is, *pl. d. s.), n., a) Embede, Bestilling; Kirketjeneste.* — *Spec. kirkelig Bestilling el. Handling:* taka e. *nyde Nadveren, gaae til Alters.* — *b) Tjeneste, Opvartning;* — *(ironisk) Talemaade:* veita e-m e. *gjöre det af med en (expedere);* embættisfærr *som kan forestaae et Embede, forrette Gudstjenesten, el. desl.* -maðr *Embedsmand.*

Emj (-s, *pl. d. s.), n., ynkeligt Skrig, I.*

Emja (-aða, -at), *v. n., skrige jammerlig, jamre, hyle.*

Emjan (-ar, -ir), *f., Jamren (f. Ex. Kattens).*

Emni, *see* efni.

En, an *el.* án *og* enn, *conj. og adv., 1) men, men dog (i denne Betydning oftest skrevet* en*).* — *2) end (med Comparativer; her især skrevet* enn, *som i den fölgende Betydning).* — *3) endnu, den Dag i Dag.*

En, *see* er *(pron. rel. og adv.).*

Enda, *conj., og desuden, men ogsaa; med en fölgende Negtelse, heller.*

Enda (-i, -a, -t *og* -aða, -at), *v. a. og n., 1) v. a., ende, fuldende, slutte; udföre:* e. heit *holde et Löfte.* — *2) n., ende, tage, faae Ende.* — *B) f. p., pass. a) faae Ende.* — *b) være tilstrækkelig, forslaae;* endask til e-s *holde ud at, leve indtil man har fuldfört;* e-m endisk gæfa til e-s *er saa heldig at etc.* — *c) lykkes, gaae godt.*

Endanligr, *adj., endelig, I.*

Endemi, endimi, einðemi *og* eindimi (-is, *pl. d. s.; for* eindœmi*?), n., noget uhört, et Vidunder, Særsyn;* heyr á e. *har man hört Mage til!;* endemis-maðr *et uhört Menneske, et Uhyre.*

Endi (-a, -ar) *og* endir *(sjeldnere;* -is, -ar*), m., Ende;* á enda *til Ende;* standask á endum *gaae lige op imod hinanden.* — Man þó endir einn leystr vera um þá úgiptu *dog er dette vistnok kun Begyndelsen til den Ulykke, kuns en Deel af den;* enda-dagr *sidste Dag;* e. lífsstunda *Dödsdag.* -knútr (hnútr) *Knude paa Enden af et Reb el. Toug; Slutningsknude i Talem.:* ríða endaknút á e-t *lægge den sidste Haand paa, fuldende, fuldföre, I.* -lauss, *adj., uendelig, grændselös.* -leysa (-u, -ur) *,f., Uendelighed, I.* -lok, *n.pl., Ende, Udfald, Endeligt.* -lykt, *f.,* = -lok. -mark = endimark. -merki = endimerki. -mjór *tynd, smal i Enden.* -sljófr *slöv i Enden;* göra endasljóft við e-n *bryde pludselig med en, el. unddrage en pludselig sin Bistand.* -þarmr *Endetarm, I.*

Endilágr *liggende udstrakt i sin hele Omkreds*

Endiland *den yderste Deel af et Land, Udkant.*

Endilangr *fra den ene Ende til den anden, udstrakt i hele sin Længde.*

Endilauss, *adj.,* = endalauss.

Endleysa (-u, -ur), *f.,* = endaleysa. — *b) hvad der ingen Forstand er i.*

Endiligr, *adj.,* = endanligr. — *b) endelig, sluttelig; afgjörende.* -liga, *adv., til Slutning, endelig.* — *b) ganske.*

Endilok, *n. pl.,* = endalok.

Endimark *Grændse.*

Endimi, *see* endemi.

Endimerki = endimark.

Ending (-ar, -ar), *f., Gjerningen at* enda *el. det at* endask.

Endir, *see* endi.

Endlangr = endilangr.

Endr, *adv., atter, igjen.* — *b) tilforn, for længere Tid siden.*

Endranær *og* endrarnær, *conj., ellers, mere end den Gang.*

Endrborinn, *pa., födt paany, gjenfödt.*

Endrbót *Forbedring, Istandsættelse, Reparation.*

Endrbœta, *v. a., forbedre, sætte i forrige Stand.*

Endrbœting = endrbót; *Tilbagegivelse, Restitution.*

Endrfórn *billedlig Betydning.*

Endrfórna, *v. a., gjenfremstille billedlig, betyde, repræsentere.*

Endrfœða, *v. a., föde paany, gjenföde.*

Endrfœding *det at födes paany, I.*

Endrgeta, *v. a.,* = endrfœða.

Endrgetnaðr *og* -getning *det at gjenföde el. gjenfödes.*

Endrgjald *Belönning, Betaling, I.*

Endrgjalda, *v. a., m. dat., lönne, belönne, I.*

Endrgöra, *v. a., gjöre om igjen, nok en Gang.*

ENDRLAUSN *Forlösning, I.*

ENDRLAUSNARI *Forlöser; jfr* lausnari.

ENDRLEYSA, *v. a., forlöse, I.*

ENDRLÍFGA, *v. a., kalde til Live igjen; forfriske.*

ENDRLÍFGAN (*og* -UN), (-ar, -ir), *f., Oplivelse; Vederkvægelse.*

ENDRLIFNA, *v. n., leve op igjen, oplives.*

ENDRMINNASK, *v. dep. a., m. gen., erindre, gjenerindre sig.*

ENDRMINNING *Erindring.*

ENDRMŒÐING *Plage, Trængsel.*

ENDRMÆLA, *v. a., modsige.*

ENDRMÆLI, *n., Modsigelse.*

ENDRNÝJA (-aða, -at), *v. a., fornye. — b) fortælle eller tale om paany, gjentage.*

ENDRNÝJAN (-ar, -ir) *og* -NÝJUNG (-ar, -ar), *f., Fornyelse, I.*

ENDRREISA, *v. a. reise op igjen;* e. af dauða *opvække fra Döde, I.*

ENDRSKAPA, *v. a., skabe paa ny.*

ENDRTAKA, *v. v, gjentage.*

ENDRTRYGGJA, *v. a., betrygge igjen, gjöre ens Troskab el. Tillid fast, stadig igjen.*

ENDRVITKASK, *v. pass., faae sin Forstand igjen, komme til sig selv igjen, I.*

ENDRÞÁGA *Erstatning, Fyldestgjörelse, E.*

ENG (-jar, -jar), *f., og* ENGI (-is, *pl. d. s.*), *n., Eng, Hömark som ligger længere borte fra Gaarden, ikke gjödes (mods.* tún); engis-höfn *Besiddelse af en Eng.* -maðr *en, som en Eng tilhörer;* engja-brigð *den retlige Beviisförelse for en andens ulovlige Besiddelse af en Eng.* -dómr *en Dom, som holdes paa en Eng forat afgjöre Tvistighed angaaende dens retmæssige Besiddelse.* -merki *Enges Grændseskjel.* -skipti *Udskiftning af Enge.* -verk *Arbeide paa Enge el. Hömarker, Höbjergningsarbeide; og fl.*

ENGDR, *see* engja.

ENGI, EINGI, ENGINN, EINGINN, *og (sjelden)* eingr *el.* öngr, engr, *f.:* engi, eingi, engin, eingin; *n.* ekki *og senere udvidet Form* ekkert; *gen. m. og n.* engis, enkis, eingis *og ligesom nu* einskis, *f.* engrar, engarrar *etc.; dat. m.:* engum *etc., ogsaa* engi, — *f.:* engri, engarri *etc.,—n.:* engu *etc., ogsaa* einugi; *acc. m.:* engi, eingi, engan, eingan, öngan, — *f.:* enga, engva, *etc.* — *n.:* ekki. *Pl., nom.:* engir *etc.,* engar *etc.,* engi *etc.; gen.:* engra, engarra *etc.; dat.:* engum *etc.; acc.:* enga, engva *etc.,* engar *etc.* engi *etc.), pron. adj., ingen; nè* e. *ikke nogen. — b) som er intet, uden Betydning:* eigi ertu eingi i leiknum *du er ikke saa ganske at spöge med. — c)* ekki *bruges ogsaa adv.* = eigi; engis -(eingis-, einkis-, einskis-) verðr *som ikke har noget Værd.*

ENGIBÚI *en, som boer i Nærheden af en Hömark.*

ENGIDALR *en Dal, hvor der er en Eng.*

ENGIDÓMR = engjadómr.

ENGILL (-s, -lar), *m., Engel;* englafylki *Engleskare.* -fylking *d. s.* -lið *Englehærskare.* -mjöl *Manna; jfr* himnamjöl. -sveit = -lið. -sýn *Syn af Engle.*

ENGILLIGR, *adj., af Englenatur, som ligner Engle el. noget hos Engle.*

ENGILSMAÐR *og* ENGLISMAÐR *Englænder.*

ENGIMARK *en Engs Grændseskjel.*

ENGINN, *see* engi.

ENGISKIPTI *Udskiftning af en Eng.;* engiskiptis-búi *en som boer i Nærheden af en Eng, saa at han kaldes til at overvære Udskiftningen af samme.*

ENGISPRETTA (-u, -ur), *f., Græshoppe, I.*

ENGITEIGR *Parcel af en Eng, en udskiftet Deel af en Hömark.*

ENGIVERK = engjaverk.

ENGIVÖXTR *Fremvæxt af en Eng, el. en Eng som voxer op der, hvor för ikke var nogen.*

ENGJA (-i, -da, -t), *v. a., eg. gjöre trang, sammensnærpe;* e. sik saman *snærpe sig sammen; df* e. sik *el.* engjask sundr ok saman *faae Krampetrækninger, vaande sig, I. — b) ueg., plage, fortrædige, trykke, fortrykke. —* 2) engdr, *p. pr., beængstet; jfr* öngdr.

ENGLAND *England.*

ENGLAR, *m. pl., Englændere.*

ENGLISMAÐR, *see* Engilsmaðr.

ENGR, *adj., trang, snæver.*

ENGR, *see* engi *(pron.).*

ENKIS *(gen. sg.) see* engi *(pron.).*

ENN *(pron.), see* hinn.

ENN, *see en.*

ENNA, *adv., endnu.*

ENNI (-is, *pl. d. s.*), *n., Pande. — b) en steil Brink, Bjergaas, el. desl.;* ennis-brattr *med höi og fremstaaende Pande.* -breiðr *bredpandet.* -lauf *Stjernesmykke paa Heste.* -spænir, *m. pl., malede, forgyldte el. paa anden Maade ziirliggjorte Plader el. Bræder (Skjolde?) paa Spidsen af et Skibs Forstavn.*

Ennibreiðr = ennisbreiðr.

Enniléðr *Pandehud.*

Ennispænir, *m. pl.,* = ennisspænir.

Enska (-u, *uden pl.*), *f.,* (*Old-*) *Engelsk.*

Enskr, *adj., engelsk.*

Epli (-is, *pl. d. s.*), *n., Æble:* epla-át *Nydelsen af Æbler.* -garðr *Æblehave, Frugthave.*

Epliát *det at spise af, nyde et Æble el. Æbler.*

Epliberandi, *pa., som bærer Æbler.*

Eptir, *og forkortet* ept *og* apt *el.* aft (*R*), *præp. og adv., I) præp., m. dat. og acc., efter, A) m. dat., hvor især den stedlige Forestilling gjör sig gjeldende el. ligger til Grund, 1) for at udtrykke at noget fölger efter, bagved el. bevæger sig i samme Retning som noget, a) m. virkelig Bevægelse:* ganga á e. e-m *gaae bagefter en, fölge i ens Spor el. desl.;* ríða e. e-m *forfölge en til Hest; jfr* eptirreið — *b) hvor Bevægelsen blot er tænkt:* kalla á e. e-m *kalde efter en;* stara e. *stirre efter. — Herhen hörer den ueg. Brug i:* sjá e. e-u *savne, föle Savn efter. — c) hvor Bevægelsen saavel kan være tænkt som virkelig, langs ad:* e. ísinum; e. endilöngu *heelt igjennem, fra den ene Ende til den anden;* niðr e., upp e., *etc., nedad, opad. — 2) efter (som i Dansk efter Ord el. Udtryk, som betegne Venten, Haab, Længsel, Higen, Sögen, el. desl.);* bíða e. e-u; leita e. lífi e-s *stræbe en efter Livet. — 4) efter; overeensstemmende med (efter Ord el. Udtryk, som betegne Gjentagelse af en andens Ord el. Handling, Efterlignelse el. desl., el. hvor der tales om Overeensstemmelse, Retten sig efter, Föielighed el. desl.):* herma e. e-m *efterabe;* segja e. e-m *fortælle noget, en har sagt el. gjort;* kalla e-n e. e-m *opkalde en efter;* breyta e. e-u *efterleve (e. e-m fölge ens Exempel);* e-t gengr, ferr e. *gaaer, skeer derefter;* láta e-t e. e-m *föie en i noget;* mæla e. e-m *tale i ens Faveur, tage ham i Forsvar. — B) m. acc., hvor Tidsforestillingen især træder frem el. ligger til Grund, 1) om Fölge i Tid, efter:* dag e. dag; *abs.:* várit e., vetrinn e. *næstpaafölgende Foraar, Vinter.* — 2) *efter en ɔ: efter ens Död:* taka fé, erfa e. e-n. — *Hertil höre ogsaa:* mæla e., verpa haug e. (setja stein aft, apt, *etc.* e-n., R); taka bætr e. e-n, *og andre lignende. — 3) efter (omtrent svarende til i Dansk Spor efter en), hvor Forestillingen om at en har været el. færdes paa et Sted, el. været Aarsag til at noget skeer, gjör sig gjeldende:* finna e-t e. e-n *finde noget, en har tabt, ladet blive tilbage etc.;* illa útleikinn e. *ilde tilredt af. — II) adv., 1) tilbage:* skilja e-t e. *lade noget blive tilbage, efterlade;* e-t er e. *er tilbage (som Rest el. Levning). — 2) bag efter, siden efter;* e. á *senere, bag efter;* e. at *efter at. — 3) efter, omtrent som i Dansk, i: sige, gjöre en noget efter.*

Eptirbátr, *1) Skibsbaad. — 2) ueg., en som lader de andre gaae foran, en som staaer tilbage.*

Eptirbiða, *adj., som venter el. maa vente længe efter.*

Eptirbreyting *og* -breytni, *Efterlevelse, Efterfölgelse.*

Eptirburðr *Efterbyrd.*

Eptirdœmi *Exempel.*

Eptirfarandi, *pa., fölgende, efterfölgende.*

Eptirfrètt *Efterspörgsel.*

Eptirför *Efterfölgelse; Forfölgelse.*

Eptirganga *og* -gangr, *eg. Gaaen bagefter, df: a) Ledsagelse, Fölge:* illt varð hánum til eptirgöngu manna þeira, er góðir váru. — *b) en Sags Forfölgelse, I;* eptirgöngu-maðr *Ledsager, Fölgesvend;* eptirgangs-munir, *m. pl., Iver, Anstrengelse, især hos en, som söger efter el. beder om noget, I.* -samr, *adj., som forfölger med Kraft og Iver en Sag; ligeledes som driver paa en Tings Fuldbyrdels, streng med Hensyn til noget, el. desl., I.*

Eptirlíking *Efterligning.*

Eptirgrennslan *Eftergrandsken, Undersögelse, I.*

Eptirgörð *hvad der gjöres til Ære for en Afdöd el. for hans Sjæl, til hans Sjælebod.*

Eptirhermur, *f. pl., og* -herming, *f., Efterabelse, Efterligning i Tale el. Gebærder, I.*

Eptirkomandi, *pa., tilkommende; fölgende. — 2) subst.* (-a, -endr), *m., Efterfölger, Eftermand.*

Eptirkæra *Paatale.*

Eptirköst, *n. pl., pludselig Omstemning efter at man har gjort el. besluttet noget (som Fortrydelse, Tvivlraadighed etc.), I.*

Eptirlangan, *f., Længsel, I.*

Eptirlátligr, *adj., föielig.*

Eptirlátr, *adj., föielig, eftergivende.*

Eptirlátsamr, *adj.,* = eptirlátligr.

Eptirleiðis, *adv., fremdeles, for Eftertiden.*

Eptirleif, *f., Levning.*

Eptirleikr, *eg. Efterleg, det at gjöre en noget efter; Ordsp.:* úvandari er e. *det er lettere at gjöre Tingen efter end gjöre den först.*

Eptirleit *og* leitan *Eftersögelse; Forsög.*

Eptirlíf = munuðlífi.

Eptirlíking *Efterlignelse.*

Eptirlæti (-is, *uden pl.), n., a) Föielighed. — b) Yttringer af Kjærlighed, Hengivenhed, Kjærtegn. — c) Behageligheder, Nydelse;* eptirlætis-líf *behageligt Liv, Vellevnet.*

Eptirmál *Sögsmaal (især paa Grund af et Drab); jfr* eptirmæli *b;* veita e. *anlægge, forfölge et Sögsmaal;* eptirmáls-maðr *(lovlig) Sagsöger i en Drabssag; jfr* eptirmælandi.

Eptirmáli *Epilog.*

Eptirmáll, *adj., föielig i Ord.*

Eptirmjölt *den sidste Melk som malkes af Kreaturerne ved Malkningen, I.*

Eptirmynd *(udtrykt) Billed, I.*

Eptirmælandi (-a, -endr), *m.,* = eptirmálsmaðr.

Eptirmæli, *n., a) Undskyldning for en af en anden begaaet Forseelse. — b)* = eptirmál.

Eptirrás *Renden bagefter.*

Eptirreið *Riden bagefter, Forfölgelse til Hest.*

Eptirrekstr *Driven paa, Opmuntring, Tilskyndelse, I.*

Eptirreyning (-ar, -ar), *f., Forsög paa at opdage, Efterforsken (især ved hemmelige Konster); jfr* reyna 2, *a;* eptirreyningar-maðr *Mand med Hensyn til* eptirreyning: e. mikill *dygtig til at opdage (især ved Troldkonster).*

Eptirróðr *Roen bagefter for at forfölge.*

Eptirsjá (-r, -r), -sjón *og* -sýn, *1) Savn. — 2) Tilsyn, Opsyn;* eptirsýnar-maðr *Opsynsmand.*

Eptirsókn *Efterstræben.*

Eptirspurn *Efterspörgsel, I.*

Eptirstaðsi, *adj., som bliver tilbage.*

Eptirstöðvar, *f. pl., Levninger, Rest, I.*

Eptirsýn, *see* eptirsjá.

Eptirtakanligr, *adj., mærkværdig, I.* -liga, *adv., I.*

Eptirtekja *Höst, Frugt (af et Arbeide).*

Eptirtekt, *f., 1)* = eptirtekja, *I. — 2) Opmærksomhed, I.*

Eptirtölur, *f. pl., Eftersnak om beviste Tjenester, I.*

Eptri, *see* aptari.

Er, es, eð, en, *pron. rel. og adv., A) pron. rel., som, hvilken. — B) adv., 1) om Stedforhold, hvor:* þar er *der hvor. — 2) om Tidsforhold, da;* í því, er *i det Öieblik da;* þar til er *indtil. — 3) om andre Forhold (som Aarsagsforh. el. desl.):* er hann var ungr *da, fordi han etc.;* þar er *i de Tilfælde, hvor, el. der i Begivenhedernes Gang, hvor.*

Er *og* es, *conj., at:* hánum líkaði illa, er *etc. han var misfornöiet med, at etc.*

Er *3. (og senere 1.) s. præs. ind. af* vera (vesa).

Ér, *nom. pl. af* þú.

Erði (-is, *pl. d. s.), n., et tungt og uformeligt Stykke Træ.*

Erend-, *see* örend-.

Erfa (-i, -ða, -t), *v. a., arve, tage Arv efter. — b) holde Arveöl efter. — c) hevne; df nu:* e. e-t við e-n *huske en Fornærmelse længe med stadig Længsel efter Hevn.*

Erfað(i), *see* erfiði.

Erfð (-ar, -ir), *f., Arvetægt, Arv;* erfðar-land *Arveland; Arvejord.* -maðr *Arving.* -partr *Arvedeel.* -úmagi *en* úmagi, *hvis Underholder er hans Arving;* erfða-bálkr *den Afdeling i Love, som handler om Arv.* -einkunn *Mærke som gaaer i Arv.* -fé *Arvegods.* -goðorð *et* goðorð *som gaaer i Arv.* -land = erfðarland. -mark = -einkunn. -mál *Arvesag.* -tal *Opregning af Slægtskabsgraderne med Hensyn til Arvetægt; den Afdeling i en Lov, som handler derom.* -úmagi = erfðarúmagi. -öldr = erfiöl.

Erfi (-is, *pl. d. s.), n., Arveöl. — 2) Arv;* erfis-görð *det at holde et Arvegilde.*

Erfiða (-aða, -at), *v. a. og n., 1) v. a., gjöre tung el. besværlig. — 2) v. n., være besværlig, blive besværlig, trykkende:* at erfiðaði sóttarfar hans *at hans Sygdom forværrede sig.*

Erfiðdrægr, *adj., svær, besværlig.*

Erfiði, erfaði (-is, *pl. d. s.) og* erfað (-s, *neppe i pl.), n., Arbeide, Möie, Anstrengelse.—b) Lidelser;* erfiðis-laun *Lön for Möie og Anstrengelse.* -léttir *Lettelse i Möie og Anstrengelse.* -munir, *m. pl., Anstrengelse.* -neyð *tunge Lidelser (Arbeidstvang?).* -orka *Arbeide.* -samr, *adj., möiefuld.* -verk *svært Arbeide.*

Erfiðligr, *adj., möisommelig, besværlig.* -liga, *adv.*

ERFIÐLÍFI, *n.*, *möisommeligt, plagefuldt Liv.*

ERFIÐR, *adj.*, *svær, besværlig, tung, vanskelig.*

ERFIDRÁPA *et större Mindedigt; jfr* drápa.

ERFIÐSAMLIGR, *adj.*, = erfiðligr.

ERFIÐVINNR, *adj.*, *vanskelig at faae Bugt med, svær at udföre.*

ERFIFLOKKR *Mindedigt af det Slags, som kaldes* flokkr (*see d. O.*).

ERFIKVÆÐI *Mindedigt.*

ERFINGI (-ja, -jar), *m.*, *Arving.*

ERGI, *f. indecl.*, *Usselhed, Ondskab.*

ERGJASK (-isk, -ðisk, -zk), *v. pass.*, *tabe Modet, blive svag og kraftlös. — Ordspr.:* Svá ergisk hverr, sem hann eldisk *jo ældre jo uslere.*

ERILL (-s, *uden pl.*), *m.*, *vedholdende Arbeide, I.*

ERILSAMR, *adj.*, *fuld af Slid og Arbeide, I.*

ERIND-, *see* örend-.

ERJA (err, arða-örðum, arit), *v. a. og n.*, 1) *v. a.*, *plöie.* — 2) *v. n.*, *gnides, stryges langsmed, ridse* (blóðrefillinn arði niðr um nefit).

ERKIBISKUP *Erkebiskop;* erkibiskupsdœmi *Erkebispedömme; og. fl.*

ERKIBÝSN *stort Under.*

ERKIDJÁKN *Erkedegn.*

ERKIPRESTR *Overpræst, Ypperstepræst.*

ERKISTÓLL *Erkestift, Erkebispestol.*

ERLA (-u, -ur), *f.*, *Vipstjert, Steenpikker, I.*

ERLENDA, ÖRLENDA *og* ÓRLENDA (-di, -da, -t), *v. a.*, *gjöre landflygtig.* — *F. p.*, erlendask, *refl.*, *el. som v. n. dep.*, *gaae i Landflygtighed; ligel. leve uden for sit Fædreland.*

ERLENDING, ÖRLEND-, ÓRLEND- (-ar, -ar), *f.*, *det at være udenlands, i fremmed Land.*

ERLENDIS, ÖRLEND-, ÓRLEND-, *adv.*, *udenlands.*

ERLENDISVÍG *Drab, som begaaes udenlands.*

ERLENDR, ÖRLEND- ÓRLEND-, *adj.*, *udenlands, fremmed.*

ERMI, *see* ermr.

ERMÍTI *og* HERMÍTI (-a, -ar), *m.*, *Eremit.*

ERMLAUSS, *adj.*, *uden Ærmer.*

ERMR (*nu* ermi; -ar, -ar), *f.*, *Ærme;* ermar-kjós, *f.*, *Ærmehul;* ermakápa *Kappe med Ærmer; og fl.*

ERN, *see* errinn.

ERNLIGR, *adj.*, *rask af Udseende.*

ERRILIGR, *adj.*, *rask, kjæk af Udseende.*

ERRING (-ar, -ar), *f.*, *Kamp, Strid.*

ERRINN *og contr.* ERN, *adj.*, *rask, kjæk, stærk, stridbar.*

ERT, 2. *s. præs. ind. af* vera. — 2) *supin. af* erta.

ERT (-ar, *pl.* ertr) *el.* ERTR (-rar, -rar), *f.*, *Ert;* ertra-akr *Erteager.* -vellingr *Ertevælling.*

ERTA (-i, -a, -t), *v. a.*, *tirre, opirre.*

ERTING (-ar, -ar), *f.*, *Tirren, Opirren.*

ERTINN, *adj.*, *given for at tirre.*

ES, *ældre Form for* er (*baade som pron., verb., adv. og conj.*).

ERTR, *see* ert.

ESKI (-is, *pl. d. s.*), *n.*, *Asketræ.* — 2) *Æske; jfr* eskja.

ESKIMÆR *Pige som har Opsyn med en Matrones Pynt* (*Pynteskriin*), *Kammerjomfru.*

ESKINGR (-s, -ar), *m.*, *Snefog.*

ESKIVIÐR *Askeved.*

ESKJA (-u, -ur), *f.*, *Æske.*

ESPITRÈ *Æspetræ, I; jfr* ösp.

ETA (*ogsaa i Bet.* 2 èta, jeta; *nu* jata) (-u, -ur), *f.*, 1) *Æden.* — *b*) *noget, der ædes, E.* — 2) *Krybbe:* standa öllum fótum í etu *staae med alle Födderne i Krybben, d. e. være ovenpaa.*

ETA (èta, jeta; et, át, etit), *v. a.*, 1) *eg.*, *æde, spise.* — 2) *ueg.*, *a*) *öde, ödsle.* — *b*) *fortære, tære paa, plage.* — Þèr hafit lengi úlfs munni af etizk *I have længe udövet rasende Fjendskab imod hinanden.*

ETALL, *adj.*, *ædsende.*

ETJA *og* ETA (-u, -ur), *f.*, *a*) = at — *b*) *Hidsen paa* (*f. Ex. med Hunde*). — *c*) *det at drive, tvinge frem* (*jfr* etjukostr); etju-færr *som kan hidses til Kamp, er i Stand til at kæmpe* (*om Heste*). -hundr *Jagthund.* -kostr *tvungne Vilkaar, Tvang.*

ETJA (et, atta-öttum, att), *v. a.*, *m. dat.*, 1) *eg.*, *skyde frem for sig som et Vaaben el. Værge.* — 2) *drive frem, hidse; ophidse, a*) e. hesti *drive den frem til Kamp, hidse den paa dens Modstander* (*jfr* hestaat); e. hundi á *hidse en Hund paa;* e. e-m saman *ophidse dem mod hinanden.* — 3) *mere ueg.:* e. kappi við e-n *sætte sig imod, stride imod; jfr* e. afli við *og abs.* e. við e-n *forsöge sig imod.* — *B*) *f. p.*, 1) *refl.*, etjask við e-n = e. kappi við. — 2) *rec.*, etjask á *ophidse, tirre, udæske hinanden, hverandre.*

EX, *see* öx.

EY, *see* ei.

EY (-jar, -jar), *f.*, *Ö;* eyjar-maðr *Öbeboer.* -skeggi *Mand fra el. Beboer af en Ö.* -sund *Sund imellem Öer.*

EYBYGGI *Öbeboer.*

EYÐA (-u, -ur), *f.*, *Ödelæggelse*, = auða; *jfr* Landeyða, *Navnet paa Harald den Haardraades Fane.*

EYÐA (-i, -dda, -tt), *v. a.*, *m. dat. og acc.*, *1) gjöre öde, rydde; forlade, lade öde tilbage.* — *2) ödelægge.* — *b) forbruge, foröde (m. dat.).* — *c)* e. mál *faae en Sag el. et Sögsmaal afviist, el. erklæret for ugyldigt.* — *d) oplöse, tilintetgjöre (f. Ex. et Parti el. desl.).* — *3)* eyddr, *p. pr.*, *som er forbi, er sluttet:* eða ero várþing eydd.

EYÐI (-is *pl. d. s.*), *n.*, *Öde; jfr* auðn.

EYÐIBORG *en öde, ödelagt By el. Fæstning.*

EYÐIBYGGÐ *öde, ikke mere beboet Egn el. District.*

EYÐIDALR *öde og afsidesliggende Dal.*

EYÐIEY *öde, ubeboet Ö.*

EYÐIFJÖLL, *n. pl.*, *öde, ubeboede, afsidesliggende Bjerge.*

EYÐIFJÖRÐR *afsides el. langt bortliggende og ubeboet Fjord.*

EYÐIHÚS *afsides, ubeboet Huus.*

EYÐIJÖRÐ *öde el. ubeboet Jord el. Gaard.*

EYÐIKOFI *eensom el. ubeboet Hytte.*

EYÐIKOT *liden Bondebolig paa et öde Sted.*

EYÐILAND *öde, ubeboet Sted, udyrket Land el. Stykke Land.*

EYÐILIGR, *adj.*, *eensom, kjedelig; urimelig.*

EYÐING (-ar, -ar), *f.*, *Ödelæggelse; Udryddelse, etc.*

EYÐIMÖRK *Örken.*

EYÐIRJÓÐR *afsidesliggende, öde, eensomt, bart Sted i en Skov.*

EYÐISKEMMA *eensomt, afsidesliggende Huus (Vaaningshuus).*

EYÐISKER *eensomt liggende Skjær.*

EYÐISKÓGR *öde, langt bortliggende Skov.*

EYÐISTAÐR *et öde, ubeboet, eensomt Sted.*

EYÐLA, *see* eðla.

EYGÐR, *see* eygr.

EYGJA (-i, -ða, -t), *v. a.*, *1) öine, see.* — *2) forsyne med et Hul, et Öiestik el. desl.*

EYGR, *senere ogsaa* EYGÐR, *adj.*, *som har Öine;* e. vel, illa.

EYJÓTTR *adj.*, *fuld af, besat med Öer.*

EYKHESTR *Kjörehest.*

EYK, *1. s. præs. ind. af* auka.

EYKR (-jar, -ir), *m.*, *Dyr som bruges til Kjörsel, Kjörehest, Ög;* eykjafóðr *Foder til Ög.*

EYKREIÐI *Kjöretöi, især til en* eykr.

EYKT (-ar, -ir), *f.*, *Tidspunktet Kl. $3^1/_2$, samt Tiden $3^1/_2$—$4^1/_2$ e. M.; $^1/_8$ af et Dögn, I.;* eyktar-staðr *Tidsgrændsen for* eykt, *el. Kl. $4^1/_2$ e. M.;* eykta-mót *Grændsepunkterne imellem* eyktir, *I.*

EYKTHEILAGR *hellig fra Kl. $4^1/_2$ ($3^1/_2$?) e. M.*

EYLAND *Öland, Ö.*

EYLENDINGR (-s, -ar), *m.*, *som er fra el. er Beboer af et Öland.*

EYLÍFÐ (-ar, -ir), *f.*, *Evighed.*

EYLÍFLEIKR (-s, -ar), *m.*, *det at være evig.*

EYLÍFLIGA, *adv.*, *evig, i Evighed.*

EYLÍFR, *adj.*, *evig.*

EYMA (-i, -da, -t), *v. a.*, *bibringe et (lille) Saar (B) el. forvolde Smerte.* — *2)* e. sik *a) ömme sig, yttre Smerte* (þá tók hún at ræðask ok eymdi sik). — *b) föle Medlidenhed, ynkes.*

EYMA (*v. n.*), *see* eima.

EYMD (-ar, -ir), *f.*, *Jammer, Elendighed, Kummer;* sjá e. á e-m *föle Medynk med;* eymdar-kvein *Jamren, Jammerskrig, I.* -ligr, *adj.*, *jammerlig.* -liga, *adv.*

EYMSTR (-rs, *pl. d. s.*), *n.*, *Saar, Skramme, I.*

EYMSTRA (-aða, -at), *v. a.*, *I, 1) saare, skramme.* — *2) ueg. og depon. n. i:* eymstrask yfir e-u *el.* e-m *jamre over noget, tage sig det meget nær; især pleie en Syg med Tegn paa stor Deeltagelse.*

EYRA (-a, -u), *n.*, *Öre:* láta sér e-t eigi í eyru falla *være döv imod noget, ikke agte.* — *b)Örehank paa et Kar;* eyra-blað *Öreflip.* -snepill *d. s.*; eyrnablað = eyrablað. -gull *Öreguld, Öresmykke.* -lauss, *adj.*, *örenlös.* — *b) hankelös.* -mark *Mærke paa Örene paa Dyr el. Kreaturer.* -mergr *Örevox, I.* -saurr *d. s., I; og fl.*

EYRARSUND *Öresund.*

EYREND-, *see* örend-.

EYRI, *see* eyrr.

EYRIND-, *see* örend-.

EYRIR (-is, *pl.* aurar), *m.*, *en Unze i Vægt.* — *b) en Öre, $^1/_8$ af en Mark* (mörk); e. silfrs *el.* silfrmetinn e. *udgjorde en Unze gangbart Sölv; ved* e. vaðmála *menes sædvanlig 6 Alen Vadmel. (efter gammelt Maal; jfr* alin),

som lige i Værdi med en Unze Sölv. — 2) aurar *Öre, Gods, Midler, Eiendom;* lausir aurar *Lösöre;* eyris-bót *Erlæggelse af en Öre som Böder el. Erstatning.* -land *Land, som en Öre betales i Leie af.* -tíund *Tiende, som löber op til en Öre.* -tollr *Toldpenge, som löbe op til en Öre.*

Eyrr (-ar, -ar), *og nu* eyri (-ar), *f., sandig, lav Strandbred, ligel. Sandrev i Floder el. Fjorde;* eyrar-tangi *smal Landtunge el. fremgaaende Spids paa et Rev.*

Eys, *1. s. præs. ind. af* ausa.

Eysill (-s, -lar), *m., liden Öse.*

Eyskra (öskra; -aða, -at), *v. n., bröle.* — 2) *ueg., være i meget oprört Stemning.*

Eystrasalt *Östersöen.*

Eystri, *adj. comp. (uden posit.), superl.* austastr, *östre, östligere;* hit eystra *den östlige Vei el. gjennem den östlige Deel af et Land.*

Eyx, *see* öx.

Eyxn, *see* uxi.

Eyzla (-u, *uden pl.*), *f., det at foröde;* eyzlu-maðr *Öder, ödsel Mand.*

F.

F, *kaldet* eff, *lyder i Begyndelsen af Ord som dansk f* (fá *faae*)*; imellem to Vocaler faaer det Lyden af v* (hafa *have*) *ligesom efter* l (hálfr)*; men foran* l *udtales det som* b (afl) *ligesom foran* n (nafn *udt.* nabn).

Fá (fáða, fáð, fáit, *p. pr.* fáðr *og* fáinn), *v. a., a) gjöre glimrende, pudse, polere:* gulli fáðr *forgyldet.* — *b) fremstille i Billeder, male, afbilde.* — *Jfr* fága, fægja.

Fá (fæ, fèkk-fengum, fengit), *v. a. og n. (el. abs.), faae, etc. m. gen., acc. (og dat.), A) v. a. og pers., 1) oprindelig og eg. faae fat i, gribe, df mere el. mindre ueg.: faae = erholde, opnaae; modtage, el. desl., a) hvor det som man faaer er noget, som man önsker, α) m. acc.:* fá ekki af *kunne intet udrette;* fá eyrindi *faae udrettet sit Ærende;* fá hæra hlut *faae Overhaand;* fá sigr *blive Seierherre;* fá góðar viðtökur *blive godt modtaget;* fá náttstað *erholde Natteleie;* fá góðan orðstír *blive berömt.* — Fá fang á e-m *faae en fat, tage en til Fange.* — Fá meginland *lande paa Fastlandet.* — Fá uppgöngu *entre et Skib.* — *β) m. gen., i Betydningen af faae til Ægte.* — *γ) m. p. pr. el. supin. opnaae, faae udrettet, kunne:* fá e-n veiddan; fá gört e-t *faae noget gjort.* — *b) hvor det, man faaer etc., er noget ubehageligt:* fá sár *blive saaret;* fá líflát *döe;* fá bana *d. s.;* fá úsigr *blive overvunden, slagen.* — *2) (abs.), blive drægtig, I.* — *3) skaffe, forskaffe, bringe tilveie, el. desl., a) m. acc.:* fá sèr mat *skaffe, tilveiebringe Mad;* fá e-m fóstr með hirð sinni *lade en opdrage ved Hirden.* — *b) m. gen.:* fá sèr matar = fá sèr mat *(of.).* — E-t fær e-m mikils, mikillar áhyggju *noget gjör et stærkt Indtryk paa en, gaaer til Hjertet, volder megen Bekymring.* — *c) m. dat.;* fá e-m fari *skaffe en Skibsleilighed.* — *d) abs.:* fá at blóti *skaffe tilveie det, som er nödvendigt til et Offergilde.* — *4) række, overrække, give; overdrage, el. desl.:* fá e-m e-t *el.* fá e-m e-t í hendr; konungr fær hánum veizlur *overdrager ham dem.* — *B) v. n., 1) tage fat, gribe* (fá í e-t). — *2) ueg.,* fá á, *a) om Drik, stige til Hovedet, virke paa, beruse, gjöre drukken.* — *b) om noget Ubehageligt, foraarsage en Bekymring, Sorg el. desl.:* láttu slikt eigi á þik fá *lad saadant ikke nedtrykke dit Sind.* — *C) impers.,* varla fær vitrara mann *(neppe faaer man, d. e.) neppe existerer der nogen klogere Mand.* — *b)* Þorbirni fær svá mjök, at *etc. det gik Th. saa nær til Hjertet, at etc.* — *II) f. p.,* fásk, *1) pass., faaes, opnaaes; findes, gives, el. desl.:* fekksk eigi annat af enn *der kunde ikke opnaaes andet Resultat, etc.;* þat, er fæsk *det, som kan bringes ud deraf;* fekksk þat eigi af þeim *de vare ikke at formaae dertil;* þeirra jafningjar fengusk *(fandtes, gaves)* eigi. — *2) refl., a)* fásk um *gjöre kraftige, voldsomme Anstrengelser (for at befrie sig fra noget).* — *b)* fásk í e-u *være sysselsat, beskæftiget med noget (med Bibegreb om at det forvolder en Bryderier el. falder vanskeligt).* — *c)* fásk við e-n *pröve Kræfter, brydes, kæmpe med en:* gangi nú einhverr til ok fáisk við

mik. — *d)* fásk uppá e-n *yppe Klammeri med en, insultere en.*

FÁANLIGR, *adj., erholdelig, til at faae, I.*

FÁBREYTILIGR, *adj., sjelden, usædvanlig.* -liga, *adv., I.*

FÁBYGGÐR, *pa., lidet bebygget, bebygget kuns hist og her.* — 2) fábyggt, *n. s., subst., liden, adspredt Bebyggelse.*

FAÐERNI (-is, *pl. d. s.), n., Faderforhold, Paternitet; Fædreneslægt:* segja e-m f. sitt *sige en, hvem han har til Fader, hvem er hans Fader.*

FAÐIR (*gen.* feðr, föður, föðrs, *pl.* feðr), *m.,* 1) *Fader.* — 2) *i pl., Forfædre.* — 3) heilagr f. *Kirkefader.* — 4) *Overmand, Styrer;* föður-arfr *Fædrenearv.* -átt *og* -ætt *fædrene Side el. Slægt.* -bani *den, som har dræbt ens Fader.* -betringr, *m.,* = betrfeðrungr. -bróðir *Farbroder.* -bætr, *f. pl., Böder, som tages for en Faders Drab.* -dauði *Faders Död.* -erfð *Faders Arv el. Arveberettigelse.* -faðir *Farfader.* -garðr *fædrene Bolig; Hjemmet hos Faderen, Forældrene.* -gjöld, *n. pl., Sum el. Böder, som erlægges til den Dræbtes Sön.* -hefnd *Hevn for Faders Drab.* -hús (*n. pl.*) *Hjemmet hos Forældrene.* -jörð *Fædrenejord, Fædreland.* -kyn *fædrene Side el. Slægt.* -land *Fædreland.* -lauss, *adj., faderlös.* -leif *og* -leifð, *f., Fædrenearv, Fædrenegods.* -leysingr (-s, -ar), *m., en Faderlös, I.* -ligr, *adj., faderlig.* -morð *Fadermord.* -ætt, *see* -átt; *og fl.*

FAÐMA (-aða, -at), *v. a., tage i Favn, favne, omarme, indslutte i sin Favn.* — *b) maale med Favnen, I.* — 2) *f. p,* faðmask, *rec., omfavne hinanden.*

FAÐMAN (-ar, -ir), *f., det at* faðma.

FAÐMBRÖGÐ, *n. pl., Favntag, I; jfr* faðmlag.

FAÐMLAG (-s, -lög), *n., Favntag, Omfavnelse, Omarmelse.*

FAÐMR (-s, -ar), *m., Favn, a) de udstrakte Arme tillige med Brystet:* bjóða e-m faðminn *udstrække Armene mod en.* — *Talem.* fallask í faðma, *eg. falde hinanden i Favnen, lade Favn möde Favn, df: gaae lige op imod hinanden (f. Ex. om tvende Drab).* — *b) som Maal (paa 3 Alen).*

FÁÐR, *see* fá (fáða)).

FÁDŒMI *meget usædvanlig Ting; Exempellöshed, Magelöshed; jfr* údœmi; fádœma-mikill *exempellös, magelös.*

FÁDŒMILIGR, *adj., exempellös.*

FÁEINIR, *pron. adj., (pl.), nogle faa, enkelte. (Dette Ord skrives ogsaa som to Ord (*fá einir, *etc.).*

FÁFRÓÐR *som veed lidet, vankundig.*

FÁGA (-aða, -at), *v. a., 1) gjöre skinnende el. glindsende, polere, pudse; jfr* fá, fægja. — 2) *ueg., a) dyrke, bringe ved Dyrkning til at bære Frugter:* f. jörð með verknaði. *Ordsprog:* þá skal eik f., sem undir skal búa *det Træ skal omhyggelig pleies, hvorunder man vil opslaae sin Bolig.* — *b) dyrke, udöve* (f. iðn). — *c) dyrke, tilbede:* f. ok dýrka heilaga menn.

FÁGANDI (-a, -endr), *m.,* = fágari.

FÁGARI (-a, -ar), *m., eg. den som renser el. polerer;* f. dyggða *Dydens Udöver.*

FAGNA (-aða, -at), *v. a. og n., 1) v. v., m. dat.:* f. e-u *glædes ved noget;* f. vetri *hilse Vinteren (med et Gilde, Offergilde).* — F. e-m *modtage en meget venligt, yde en en venlig el. gjestfri Modtagelse.* — 2) *v. n., glædes, blive glad:* fagna af e-u *el.* í e-u.

FAGNAÐR *og* FÖGNUÐR (-ar, *uden pl.), m., a) Fryd, Glæde.* — *b) venlig, gjestfri Modtagelse; god Bevertning:* bæði öl ok annarr f.; skorti þar ekki góðan fagnað, mat ok drykk. — *c) beleven Opförsel, Omgængelighed;* fagnaðar-boðskapr *Glædesbudskab, Evangelium.* -dagr *Glædesdag, Frydedag.* -erindi = -boðskapr. -fullr *fuld af Fryd el. Glæde, fryderig, frydefuld.* -fundr *et glædeligt, gladt Möde; jfr* fagnafundr. -grátr *Glædesgraad.* -heit *Forjættelse.* -lauss, *adj., a) glædelös.* — *b) ubehövlet, som ikke retter sig efter den almindelige Skik og Sædvane.* -læti, *n. pl., Glædesyttringer.* -mark *Frydetegn, Glædestegn.* -óp *Fryderaab, Frydeskrig.* -samligr, *adj., frydefuld, fryderig, glædelig.* -söngr *Frydesang, Glædessang.* -skrúði *Glædesdragt.* -tíð *Glædestid.* -tíðindi *Glædesbudskab.* -tími *Glædestime.* -veizla *Glædesmaaltid, Glædesgilde.* -öl *Gilde til Ære for en Nysankommen, Glædesgilde.*

FAGNAFUNDR = fagnaðarfundr.

FAGR, fögr, fagrt, *adj., comp.* fegri, *superl.* fegrstr, *fager, smuk, skjön;* fagrt veðr *smukt Veir.* — Lofa öllu fögru *love at gjöre sit bedste; love Guld og grönne Skove.*

FAGRBLÁR *lyseblaa, himmelblaa, I.*

FAGRBÚINN, *pa., prægtigt udstyret.*

FAGRENDI *el.* FAGRINDI, *n. pl., hvad der pryder; Glands, Herlighed.*

FAGREYGR, *senere* -eygðr, *som har lyse, klare, smukke Öine.*

FAGRGALI (-a, *uden pl.*), *m., smukke Ord, Smigrerier; Forlokkelse.*

FAGRGRŒNN *lysegrön.*

FAGRGULR *lyseguul.*

FAGRHÁRR, *adj., som har smukt, lyst Haar.*

FAGRHLJÓÐANDI, *pa., som lyder smukt.*

FAGRHÆRÐR, *adj.,* = fagrhárr.

FAGRINDI, *see* fagrendi.

FAGRKINN, *f., den, som har en smuk Kind (cogn., om en Kvinde).*

FAGRKLÆDDR, *pa., prægtigt klædt.*

FAGRLEIKR (-s, -ar), *m., Skjönhed, Smukhed.*

FAGRLEITR, *adj., skjön, smuk af Udseende (Ansigt).*

FAGRLIGR, *adj., smuk, fager af Udseende.* -liga *og contr.* fagrla, *adv.*

FAGRMÁLL, *adj., som smigrer, er sledsk i sin Tale.*

FAGRMÆLI, *n., Smiger, sledsk Tale.*

FAGRMÆLTR, *adj.,* = fagrmáll.

FAGRORÐR *og* -YRÐR, *adj., som taler smukt og södt.*

FAGRRAUÐR *höiröd, I.*

FAGRRENDAÐR, *adj., med smuk Rand.*

FAGRSKAPAÐR, *pa., smukt, deilig skabt.*

FAGRSKJALDAÐR, *adj., med et smukt Skjold.*

FAGRSKYGGÐR, *adj., glindsende.*

FAGRSLEGINN, *pa., smukt forarbeidet.*

FAGRVAXINN, *pa., smukt voxen, af smuk Væxt.*

FAGRYRÐI, *n. pl., smukke Ord, Smiger.*

FAGRYRÐR, *see* fagrorðr.

FÁGÆTI (-is, *pl. d. s.*), *n., hvad der sjelden faaes, Sjeldenhed, Raritet, I.*

FÁGÆTR, *adj., som sjelden faaes, sjelden, rar.*

FÁHEYRÐR, *pa., sjelden hört, næsten uhört, meget usædvanlig.*

FÁHEYRLIGR, *adj.,* = fáheyrðr.

FÁHJÚAÐR, *adj., som har faa Tjenestefolk. — b)* fáhjúat, *n. s., subst., faa etc.*

FÁHŒFR *som forstaaer sig paa faa Ting, ukyndig, vankundig.*

FÁINN, *p. pr. af* fá (fáða).

FÁKÁTR *nedslagen, bedrövet.*

FÁKLÆDDR, *pa., som har faa Klæder paa.*

FÁKR (-s, -ar), *m., Hest (for det meste kuns i Poesie).*

FÁKUNNANDI, *f. indecl., Faakyndighed, Vankundighed, Uvidenhed.*

FÁKUNNANDI, *pa., faakyndig, vankundig, I.*

FÁKUNNÁTTA *Vankundighed, Uvidenhed, I.*

FÁKUNNIGR (-ugr) *vankundig, uvidende.*

FÁKUNNLIGR, *adj., som vidner om Vankundighed el. Uvidenhed.*

FÁKUNNUGR, *see* fákunnigr.

FÁKYNSTR *en uhört Begivenhed, stort Under.*

FÁKŒNN *faakyndig, vankundig, I.*

FÁKŒNSKA *Faakyndighed, Vankundighed, I.*

FÁKÆTI *Nedslagenhed, Bedrövelse, I.*

FALA (-aða, -at), *v. a., spörge om noget er tilfals og hvad det koster i den Hensigt at kjöbe det, forlange tilkjöbs.*

FÁLA (-u, -ur), *f., Jettekvinde; Flane.*

FÁLÁTR, *adj., taus, indesluttet i sig selv.*

FALDA (feld, fèlt, faldit?), *v. a., sætte* faldr *1 paa:* f. sik *el.* f. sèr, *el. abs.*

FALDA (-aða, -at), *v. a., folde, omböie Kanten paa et Klædningsstykke; sömme. — 2)* = falda (fèlt).

FALDLAUSS, *adj., uden en* faldr.

FALDR (-s, -ar), *m., 1) et Slags Fruentimmerhovedtöi. — 2) Fold, Læg, omböiet Kant, Söm.*

FÁLEIKI (-a, -ar) *og* -LEIKR (-s, -ar), *m., spændt el. koldt Forhold, Uvenskab:* göra fáleika af sinni hendi.

FÁLIÐAÐR, *adj., som har, ledsages af faa Folk el. Tropper.*

FALIÐI *og* -LIÐR, *adj.,* = fáliðaðr.

FÁLIGR, *adj., kold, uvenlig.* -liga, *adv.*

FÁLKI (-a, -ar), *m., Falk.*

FALL (-s, föll), *n., 1) eg., a) Falden til Jorden, Fald; Nedstyrten (om Huse el. Hegn); Indsynkning (af Jorden) el. desl., jfr* döggfall, jarðfall. — *b) Löb el. Retning (af en Flod el. Ström). — c) Kroppen af et slagtet Kreatur (Faar), hvoraf Indvoldene ere udtagne, I. — 2) ueg., a) Falden i Kamp (jfr* mannfall*); df Död i Almindelighed; Dödelighed (saavel blandt Dyr som Mennesker), Pest. — b) Fornedrelse; Fordærv; Fald. — c) Mangel el. Udeblivelse, Forsömmelse af noget; jfr* veizlufall, eiðfall *og fl. — d) Gramm., α) Tid (tempus). — β) Forholdsform (casus).*

FALLA (fell, fèll, fallit), *v. n., 1) f. a., A) eg., 1) falde, snuble, styrte el. desl.:* f. á bak aptr *falde baglængs. — Ordsprog:* eigi fellr trè við fyrsta högg *Træet falder ei*

om for det förste Hug. — *b)* f. á knè *falde paa Knæ.* — *c)* f. fast við árar *tage stærke og lange Aaredrag.* *d) om Haaret, falde ned:* hárit fèll á herðar hánum aptr *faldt ham ned paa Skuldrene.* — *2) rinde (om Vand), falde.* — *b) spec., om Ebbe og Flod:* f. at *el.* f. á land *stige;* f. út *ebbe.* — *3) om en Forandring i Veiret, lægge sig, holde op el. desl.:* byrinn fèll af *Bören tog af.* — *4)* e-t fellr við e-t *el.* saman *passer, slutter tæt sammen.* — *B) ueg., 1) om Personer, a) falde i Kamp (ofte kun i Betydningen af at falde som haardt saaret), blive dræbt (i Kamp).* — *b)* f. frá e-u *forlade, miste, blive berövet noget; df abs.* f. frá *el.* f. í frá *forlade dette Liv, döe.* — *c) besvime; jfr* brottfall. *d)* f. í vald e-s *komme under ens Herredömme.* — *e)* f. í villu *falde til en falsk Lære.* — *f)* f. í fullsælu *ligesom dumpe ned i, opnaae Overflödighed af alle Ting.* — *g) impers.:* e-m fellr þungt til fjár *det falder en vanskeligt at forskaffe sig de fornödne Pengemidler.* — *2) om andre Gjenstande, a) være forbrudt.* — *b)* f. af *levnes.* — *c)* lyktir f. á e-t *noget bliver afgjort, faaer en Ende.* — *d)* e-t fellr *noget lades ugjort el. skeer ikke, forsömmes, noget gaaer ikke videre, holder op, stopper, ophörer.* — *β)* e-t fellr niðr *man lader noget fare el. falde, gjör Ende paa noget, regner det ikke, el. desl.* — *e)* allt fellr saman með e-m *de blive enige, enes i alle Henseender.* — Fellr saman kaupmáli *man kommer overeens om Kjöbet.* — *f)* dómr fellr *Dom falder.* — *g) findes, forekomme:* þat *(Jernet)* fellr í firði þeim *findes i den Fjord.* — *h) komme, paakomme:* f. til *el.* fyrir *falde, hænde, komme for, indtræffe el. desl.* — *i)* f. undir e-n *tilfalde en, blive hans Eiendom.* — *k)* e-t fellr e-m vel *noget behager en;* e-t fellr e-m nær *el.* nær um trega, *el.* þungt *etc., en tager sig noget nær, noget gaaer en til Hjertet, falder en tungt etc.* — *II) f. p.,* fallask, *1) som dep. n., a)* e-m fallask hendr *ens Hænder falde ned, d. e. en taber Modet el. sidder stille uden at foretage sig noget, som en Fölge af Bestyrtelse;* e-m fallask kveðjur *der bliver intet af Hilsener, de hilse ikke hinanden.* — *b)* fallask á e-t *bifalde, samtykke i noget.* — *c)* e-t fellsk *noget bliver ugjort el. ufuldfört, ikke bragt til Udförelse.* — *d)* e-t fellsk e-m vel í skap *behager en.* — *2) refl.:* láta fallask (= láta sik falla) *lade sig falde.* — *3) rec.:* fylkingar fallask at *de i Slagorden opstillede Tropper trænge ind paa hinanden.* — Fallask í faðma, *see* faðmr. — *III) part. og p. pr. A) part.,* fallandi *som bringer en til at falde el. snuble:* fallanda forað er þrepskjöldr hennar. — *B) p. pr.,* fallinn, *1) falden:* liggja fallinn. — *2) skikket, bekvem, passende.*

Fallandi (-a, -ar), *m., Heldning (paa en Flade).*

Fallhættr *som staaer for Fald, faldefærdig.*

Falligr, *see* farligr.

Fallinn, *see* falla *III, B.*

Falljökull *Iisbræ.*

Fallsótt *pludselig paakommende el. dræbende Sygdom.*

Fallstaðr *Sted til at falde paa.*

Fallvaltr *ustadig, ubestandig, forgængelig.*

Fálm (-s, *pl. d. s.*), *n., det at* fálma, *I.*

Fálma (-aða, -at), *v. n., eg. föle sig for med Hænderne som i Mörke el. Blinde, famle; df vise en saadan Adfærd, d. e. være bange, vise Frygt og Ængstelse; jfr* felma.

Falr (-s, -ir), *m., 1) den hule Deel af et Spyd el. et andet Vaaben som omslutter den forreste Deel af Skaftet og befæstes ved den tværsigjennem gaaende* geirnagli. — *2) den smalle Deel af et Vaaben el. Redskab, som gaaer op i el. skjules af Skaftet.*

Falr, *adj., som er tilfals, kan kjöbes, fal.*

Fals (-s, *uden pl.*), *n., Falsk, Falskhed, Svig, Bedrag:* göra f. *gjöre Falsk.*

Falsa (-aða, -at), *v. a. og n., 1) v. a., a) svige, bedrage:* f. e-t af e-m *snyde en for noget* — *b) forfalske.* — *2) v. n., fare med Falsk el. Usandhed.*

Falsari (-a, -ar), *m., Falskner, Bedrager.*

Falsblandaðr, *pa., forfalsket, forgiftet.*

Falsguð, *n. el. m., falsk Gud, Afgud.*

Falskaup *svigagtigt Kjöb.*

Falskr, fölsk, falskt, *adj., svigagtigt bedragerisk.*

Falslauss, *adj., uden Falskhed, Svig el. Bedrag.*

Falsligr, *adj., svigagtig, bedragerisk.* -liga, *adv.*

Falssamligr, *adj.,* = falsligr. -liga, *adv.*

Falssilfr *forfalsket Sölv el. Sölvpenge.*

Falsspámaðr *falsk Spaamand, I.*

Falstr (-rs, *uden pl.*), *n., Falster.*

Falstrú *falsk Tro.*

Falsvitni *falsk Vidne el. Vidnesbyrd.*

Fályndi, *n., det at være* fályndr.

Fályndr, *adj., taus, indesluttet i sig selv; jfr* fálátr.

Fálæti, *n., Taushed, stille Væsen.*

Fámáligr (-ugr), *adj., faatalende, ordknap, indesluttet i sig selv.*

Fámáll, *adj.,* = fámáligr, *B.*

Fámálugr, *see* fámáligr.

Fámenni (-is, *uden pl.*), *n., faa Folk.*

Fámennr, *adj., omgivet af faa Ledsagere el. Folk. — b) n. s., subst.:* þar var fámennt *der var faa Folk tilstede.*

Fámæltr, *adj.,* = fámáligr.

Fánefndr, *pa., som sjelden nævnes, lidet omtalt.*

Fáneytr, *adj.,* = fánýtr.

Fang (-s, föng), *n., A) i sg. med pl., 1) Hold, Tag, Greb:* fá f. á e-m *faae en fat, gribe en. — Spec., Bryden, Brydekamp. — 2) Favn, Arme (forsaavidt noget indesluttes mellem dem). Talemaade:* taka sèr, færask e-t í f. *tage sig noget paa (med Bibegreb af at dets Udförelse er vanskelig). — b) saameget af noget, som man paa eengang kan bære mellem Armene. — 3) Erhvervelse, Fangst, Fiskefangt. — 4)* fá fangi *ægte (en Kvinde). — 5) Foster. — B) i pl.,* föng *1) Forraad, Midler, Levnetsmidler el. desl. — 2) Leilighed, Midler, Udvei, Evne:* þegar föng eru á *naar Leiligheden dertil gives el. er for Haanden;* fangs- tíð *Tid naar det er tilladt at gifte sig el. holde Bryllup (formedelst Helligdage);* fanga-brekka *Brydeskrænt, Skrænt ved en Brydeplads.* -fár *som kun har faa Midler, mangler det nödvendige; n. adj.,* fangafátt *(subst.) Mangel paa Levnetsmidler.* -hella *en paa Kant staaende stor flad Steen paa en Brydeplads, hvorpaa de Brydende sögte at kaste hinanden.* -kviðr *Nævninger i en Sag, hvis Medlemmer tages hist og her fra, hvor de kunne faaes (i Modsætning til en* kviðr, *som bestaaer af Mænd, som boe i Nærheden af det Sted hvor Sagen er opstaaet).* -lauss, *adj., som mangler det nödvendige, de nödvendige Midler el. Levnetsmidler.* -lítill = -fár. -mark *Bomærke, I.* -ráð *Raad, Udvei.* -stakkr *en* stakkr, *man har paa i en Brydekamp.* -váttr *et Vidne, som medtages uden Hensyn til Naboskab el. Ligeberettigelse med den sagsögte.*

Fanga (-aða, -at), *v. a., 1) faae fat paa, tage fat om, omfatte. — b) spec., gribe, tage til Fange. — 2) faae, erhverve.*

Fangaðr, *adj., havende Midler, bemidlet.*

Fangbrögð, *n. pl., Brydekamp.*

Fangbrekka = fangabrekka.

Fangelsi (-is, *pl. d. s.*), *n., Fængsel, Fangehul.*

Fanghella = fangahella.

Fangi (-a, -ar), *m., Afkom.*

Fanginn, *adj., fangen, som er i Fængsel.*

Fanglítill = fangalítill.

Fangsæll *a) som naaer et heldigt Greb, Tag. — b) heldig i at erhverve Gods el. desl.*

Fangstaðr *blot Sted; Leilighed.*

Fanir, *see* fön.

Fann, *1. og 3. s. impf. ind. af* finna.

Fannfergia (-u, -ur), *f., tyk, sammendynget Sneemasse.*

Fannhvítr *sneehvid; jfr* dripthvítr.

Fannmikill *med tykke sammenblæste Sneemasser.*

Fantr (-s, -ar), *m., 1) en, som gaaer Ærender, Brevdrager. — 2) Skurk, I.*

Fánýtr *lidet nyttig el. brugbar.*

Fáorðr, *adj., som taler lidet, ordknap.*

Far (-s, för), *n., A) eg., 1) Færd, Gang, Bevægelse;* þat er mikit f. á loptinu *Skyerne drive med en stærk Fart for Vinden, I. — b) Bevægelse i en vis Retning, paa en vis Maade:* hann sagði þat mjök f. veðranna *at Vindens Retning var gjerne den (kan ogsaa henföres til B, 1 nf.). — 2) (en Flods) Löb. — 3) Spor, hvor noget har faret, gaaet frem el. over, Fodspor. — 4) Skibsleilighed; Overfart; Fragt:* taka sèr fari *(dat.). — b) Fartöi, Skib, Færge. — B) ueg., 1) Maade, Viis, Skik;* at fornu fari *tilforn. — b) Adfærd, Levnet, Sæder; jfr* dagfar. *— c) Begivenhedernes Gang, Historie* (skrifaða ek þessa — *ɔ:* bók — of et sama f.), *jfr* aldafar. *— 2) Skjebne:* at hann mundi fá (fara) þat f., sem formaðr hans *have hans, den*

samme Skjebne. — *3) Forfatning, Tilstand el. desl., jfr* sárafar.

Fár (-s, *pl. d. s.), n., det som skader, det som bringer Fordærv, er farligt, a) om en heftig Sygdom.* — *b) om onde Ord, Forbandelser, Skjeldsord, Vrede forbunden med Lyst til at skade;* fárs-kona *en arrig, ond Kvinde.*

Fár, *adj., comp.* færi, færri, *superl.* fæstr, *ogsaa skrevet* færstr, *1) ringe i Antal, faa.* Fáir einir *nogle faa.* — *2) taus, indesluttet i sig selv, kold, uvenlig.* — *3) abs.:* f. er fagr, ef hann grætr *faa er smukke, naar de græde;* svífask fás *undsee sig ved faa Ting.* — *4) n. s.* fátt, *a) subst., α)* fátt manna *faa Folk.* —β) *om et koldt, uvenligt, fjendtligt Forhold:* fátt var með þeim *de stod paa en en spændt Fod med hinanden.* — *b) adv.:* vetri fátt í fjóra tigi *een Vinter mindre end fyrgetyve Vintre, d. e. ni og tredive Aar.*

Fara (fer, fór, farit), *v. n. og a., I) f. a., A) v. n., fare etc., 1) eg., a) om Personer, gaae, bevæge sig, færdes, begive sig, drage, fare (hen til et vist Maal el. uden Hensyn til et saadant):* f. at heiman *reise hjemme fra;* f. til gistingar á e-n stað *begive sig derhen for at overnatte der;* f. ferðar, leiðar sinnar *reise fremad el. videre, fare, drage sin Vei;* f. ferð sína, ferða sinna *d. s.;* f. bonórðsför *reise for at frie;* f. búnaði, byggðum *flytte (fra en Gaard til en anden);* fari þèr hingat *kommer, forföier eder herhen;* f. í sleðann *sætte sig i den.* — F. með e-t, *eg. reise, gaae idet man förer noget med sig (G.) df: före, bringe;* hón fór til skips með son sinn *reiste hen til Skibet og bragte sin Sön med sig.* — *Ordspr.:* verðr hverr með sjálfum sèr lengst at fara *(med sig selv maa enhver længst gaae, d. e.) hver er sig selv nærmest.* — β) f. með barni *være frugtsommelig;* hón fór kona eigi einsaman, *eg. færdedes, bevægede sig som en Kvinde, der ikke er alene, d. e. hun var frugtsommelig (G.).* — γ) f. at e-m *drage hen til en i fjendtlig Hensigt, for at overfalde ham.* — δ) f. af, ór klæðum *afklæde sig, tage Klæderne af;* f. í *tage paa, iföre sig.* — ε) *fare, rase frem:* þ. sèr, hvar A. jarl ferr í allmiklum jötunmóð; *jfr* farandi *nf.* — ζ) *reise for at handle, handle.* — *b) om andre (legemlige) Gjenstande α) glide.* — β) *gaae, bevæge sig:* merki Þórólfs fór á hæli *hans Mærke bevægede sig i en tilbagegaaende Retning, de som fulgte hans Mærke vege tilbage.* — γ) merki ferr upp *en Fane bliver stukken op.* — δ) *komme, blive bragt, lagt etc.:* at atgeirinn færi í hauginn *skulde blive bragt (med ham) i Höien.* — Borð fóru upp *bleve optagne, borttagne.* — ε) *fare, flyve.* — *2) halvueg. og ueg., a) hvor Subjectet er personligt el. levende, α)* f. til eilífrar dýrðar *indgaae til Saligheden, Evigheden;* f. til heljar *gaae til Hel, döe.* — β) f. úvirðuliga, skömm, sneypu, fyrir e-m *faae Vanære af en Affaire man har med en, blive til skamme.* — Munu þeir fara því verri förum *det vil gaae dem desto slettere.* — γ) f. undan *svare undvigende, bruge Omsvöb.* — δ) f. í mannjafnað *anstille Sammenligning mellem Personer.* — ε) *om en forklarende, udviklende Gaaen igjennem noget:* f. um e-t mörgum orðum *udvikle vidtlöftig;* f. yfir um e-t *gjennemgaae, opregne.* — ζ) f. með (við) e-t *el.* e-u *have i sin Magt, forestaae, behandle, bære sig ad med; udöve, gjöre.* — η) f. at *bære sig ad;* f. at ráðum *bruge Forsigtighed.* — *Ordsp.:* eigi f. víkingar at lögum *Vikinger bryde sig ikke om Love.* — ϑ) f. at, *m. fölg. Infinitiv, give sig til at, begynde at.* — ι) f. dáliga *leve i Velgaaende.* — *b) hvor Subj. er upersonlig, ikke levende Gjenstand, α)* mál ferr *(gaaer, bliver indanket)* til þings. — β) orð f. *Ord, Yttringer falde.* — γ) f. vel (illa) *sidde smukt, etc.* — δ) *gaae, falde ud.* — ε) f. saman, *eg. fölges ad, df kunne rimes sammen.* — *3) impers. og ueg.:* ferr svá fram allt til várs *og saaledes vedblev det lige til Foraaret begyndte;* eigi er ráðit at oss fari svá *at det vil gaae os saaledes;* fór hánum sem öðrum, at *etc. det samme var Tilfældet med ham, som med alle andre etc.;* e-m ferr vel *en viser sig som en brav Mand.* — *b)* þat ferr um e-n *han bliver bange, föler uhyggelig Angst.* — *B) v. a., 1) m. dat.:* f. e-u fram *iværksætte, bruge, anvende noget el. desl.* — *b)* f. e-m *tilintetgjöre en:* fari þèr í svá gramendr allir; f. öndu sinni, *eg. aflive sig, men forek. mest i Bet.: forkomme (af Hunger el. lign.).* — *2) m. acc., naae, indhente.* — *II) f. p.,* farask, *1) pass., forgaae, gaae til Grunde.* — *b) impers.:* e-u fersk illa *faaer et slet Udfald.* — *2) dep.:* e-t fersk fyrir *noget lades ugjort el. ufuldfört.* — *3) rec.:* farask á mót *drage hinanden i Möde.* — *III)* farandi, *part.,*

omvankende. — *b) farende, i stor Fart (?).* — *IV)* farinn, *p. pr., a)* á förnum vegi *underveis.* — *b) forbigangen; borte, bortgangen.* — *c) udmattet, fortabt, ödelagt:* farinn at liðsemd *som ikke kan yde nogen Hjelp, Tjeneste meer.* — Farinn aldri *meget gammel* — *d) beskaffen.* — *e) som man har naaet, löbet op.:* verða farinn.

Fáráðlingr (-s, -ar), *m., enfoldig Stakkel, I.*

Fáráðr, *adj., som veed faa Raad, enfoldig.*

Farald (-s, -öld), *n., 1) noget der overgaaer mange, Ulykke, Sygdom, Omgangssyge.* — *Nu bruges kuns Formen* faraldr, *m. og n. (eg. den grasserende, E).* — *2) Tilfælde, Omstændighed.*

Farandkona *omvankende Fruentimmer, Tiggerkone.*

Farangr (-rs, -rar), *m., hvad man bringer med sig paa en Reise, Fargods, Reisetöi; jfr* farbúnaðr.

Farbann *Hindring for el. Forbud mod en Reise el. Afreise.*

Farbauti, *see i* meðalfarbauti.

Farbeini *hvad der befordrer en Reise, Gjestfriheds Tjenester som vises Reisende.*

Farbeizla *det at bede om, söge sig Skibsleilighed, I.*

Farborði, *m., Leilighed, Udvei:* leita sèr farborða *söge en Udvei, söge at hitte paa Midler til at iværksætte noget, især at slippe ud af en Knibe el. Fare.*

Farbúinn, *pa., reisefærdig.*

Farbúnaðr *Reisetöi; jfr* farangr, fargagn.

Farða (-aði, -at), *v. a. impers., (om et Kar), belægges med en skimmelagtig Skorpe, I.*

Fardagr *og senere* fardagi (-a, -ar), *m., (en af de lovbestemte) Fardag(e);* fardaga-helgi *den Söndag, som falder i* fardagar. -skeið *Tidsrummet i og ved* fardagar.

Farði (-a, *uden pl.), m., skimmelagtig Skorpe, som sætter sig i Kar, i hvilke Melk el. Melkespiser blive staaende, I.*

Fardrengr *reisende Kjöbmand, Kjöbmand, som gjör Handelsreiser til Sös.*

Farflótta *og* -flótti, *adj., som maa redde sig ved Flugt, som er en Flygtning, landflygtig.*

Farfýsi *Reiselyst.*

Farg (-s, förg), *n., Presse, tunge Sager, hvormed noget sammenpresses, I.*

Farga (-aða, -at), *v. a., m. dat., ödelægge, tilintetgjöre.* — *Nu ogsaa* = lóga, *skille sig ved noget.*

Fargagn, *oftest i pl.* fargögn, *n., hvad man behöver til en Reie, Reisetöi.*

Fárgjarn *ond, ondskabsfuld.*

Fargörvi, *n., 1)* = fargagn. — *2) Takkelage.*

Farhirðir *Færgemand.*

Farinn, *see under* fara.

Farkaup *Betaling, som den faaer, der gjör Tjeneste ombord, Skibshyre.*

Farkostr *Fartöi.*

Farleið *Reise, Reiseroute.*

Farleiga *Pasageerfragt.*

Farlengd *lang, vidtlöftig Reise:* segja þeir nú alla f. sína.

Farligr *(nu* falligr), *adj., smuk (af* fara? *jfr* fara *A., 2, γ; efter Eg. contr. for* fagrligr).

Fárligr, *adj., eg. farlig; ondskabsfuld, ond.* -liga, *adv.*

Farljóss, *adj., saa lys at man kan reise.*

Farlög, *n. pl.,* = farmannalög.

Farma (-aða, -at), *v. a., lægge Byrde paa;* = ferma.

Farmaðr *en som gjör Handelsreiser til Sös; jfr* fardrengr.; farmanna-lög, *n. pl., Söret, Love el. Ret, som gjelder for Söfart og Söfarende.*

Farmóðr *reisetræt.*

Farmr (-s, -ar), *m., Byrde.* — *b) spec., Skibsladning;* farma-guð *(Byrdernes Gud) et af Odins Navne.*

Farnaðr (-ar, -ir), *m., 1) Skydsning, Befordring paa en Reise; (uhindret) Reise.* — *2) Lykke el. Held man har med noget.*

Farnagli = negla, *E.*

Farnan, *see i* úfarnan.

Farnask (-aðisk, -azk), *v. pass. impers., i:* e-m f. vel *en faaer en heldig Reise; noget lykkes, har lykkelig Fremgang for en.*

Farnest *Reisekost.*

Farning (-ar, -ar), *f., og* farningr (-s, -ar), *m., Befordring, Skydsning; Fragt, Færgen.*

Farrak (-s, -ök), *n., Vandheldsfuld el. vanærende Reise; df Vanære, Overlast.*

Fárrammr *bringende Fordærvelse.*

Fársjúkr *farlig, overmaade syg, B.*

Fárskapr (-ar, *uden pl.), m., fjendtligt Sindelag, Ondskabsfuldhed.*

Farskip *(Fartöi), Færge.*

Farsumar (*god el. daarlig*) *Sommer med Hensyn til Seiladsen.*

Fársumar *Sommer, naar der hersker megen Sygdom el. Pest.*

Farsynjun *Negtelse af at færge, sætte en over.*

Farsæla og -sæld *Held, Lykke, Lyksalighed.*

Farsælligr, *adj.*, = farsæll.

Farsæll *lykkelig.*

Fartálmi *hvad der hindrer el. forsinker Reisen el. Marschen.*

Fartekja *Aftale, Contract om Fragt.*

Farvegr (*Farevei*) *Vei; Flodleie, Flodrende.*

Fárverkr *frygtelig Smerte.*

Farviðr *Aarer og andre Redskaber til en Baad, et Fartöi, I.*

Fárviðri (-is, *pl. d. s.*), *n.*, *frygteligt, forfærdeligt Uveir.*

Fáryrði, *n. pl.*, *Skjeldsord.*

Farþegi (-ja, -jar), *m.*, *Passageer (paa et Fartöi).*

Farþroti, *adj.*, *som fattes Skibsleilighed, B.*

Fárœðinn og fárœðr, *adj.*, *som taler lidet, er indesluttet i sig selv.*

Fárœna *det at være adspredt el. tankefuld, I.*

Fas (-s, *uden. pl.*), *n.*, *ens Lader, Gebærder.*

Fásèðr og fásènn, *pa.*, *som sjelden sees, sjelden.*

Fásinni (-is, *pl. d. s.*), *n.*, *det at der paa et Sted findes, ere tilstede faa Folk.*

Fáskiptinn, *adj.*, *som tager Deel i, blander sig i faa Ting, som ikke giver sig af med andres Sager.*

Fáskrúðigr (-ugr), *adj.*, *som har faa Klæder; df arm, fattig.*

Fasmikill *som gjör mange Gebærder; stöiende, I.*

Fasta (föstu, föstur), *f.*, *Faste, a) det at faste. — b) Faste, Fastetid; jfr* langafasta; föstu-dagr *a) Fastedag — b) Fredag.* -gangr = -inngangr *eller* -igangr *Fastelavn.* -kveld *Fredagaften.* -matr *Fastemad.* -morginn *Fredagmorgen.* -nátt *Natten för en Fredag.* -tíð *Fastetid; og fl.*

Fasta (-aða, -at), *v. n.*, *faste.* Fastandi, *part.*, *fastende.*

Fástaðar, *adv.*, *paa faa Steder.*

Fastaeiga og fastaeign = fasteign.

Fastaldr, *see* fasthaldr.

Fasteign *faste Fiendomme, Jordeiendomme.*

Fasteygr, *senere* -eygðr, *som har et fast, bestemt Blik.*

Fasthaldr, *ogsaa* fastaldr, *adj.*, *som holder paa noget, vil ikke afhænde el. skille sig ved noget.*

Fastheitinn, *adj.*, *som holder sine givne Löfter, ordholden.*

Fastheldi, *f. indecl.*, *Paaholdenhed, Karrighed. — b) Vedholdenhed, Vedbliven.*

Fastheldinn, *adj.*, *I.*, *a) som holder fast ved noget (f. Ex. gamle Skikke). — b) paaholden.*

Fastheldni, *f. indecl.*, *det at være* fastheldinn, *I.*

Fasthendr, *adj.*, *paaholden, som holder fast paa el. ved noget.*

Fasti (-a, *uden pl.*), *m.*, *i Udtrykket:* til fasta *for fuldt og fast.*

Fastligr, *adj.*, *fast.* -liga, *adv.*

Fastlyndr, *adj.*, *af stadig Characteer.*

Fastmáll, *adj.*, *ordholden.*

Fastmæli, *n.*, *fast, bestemt Aftale:* binda e-t fastmælum *gjöre en bestemt Aftale om noget.*

Fastmæltr, *adj.*, *som taler langsomt og eftertrykkelig, I.*

Fastna (-aða, -at), *v. a.*, *trolove, fæste, forlove (en Pige med en Mand):* f. sèr konu, *jfr fæste sig en Mö.*

Fastnaðr (-ar, *uden pl.*), *m.*, *det at forlove el. trolove;* fastnaðar-mál *Sag angaaende Trolovelse.* -rèttr *Ret til at trolove el. fæste.*

Fastnandi (-a, -endr), *m.*, *den som trolover, fæster en Pige.*

Fastnæmr, *adj.*, *eg.*, *som slutter fast til, trykker; df som gaaer en nær el. til Hjertet. — b) standhaftig, af en fast Characteer.*

Fastorðr, *adj.*, *ordholden.*

Fastr (föst, fast), *adj.*, *1) eg.*, *fast;* þræll f. á fötum *trælbunden til sit Födested.* — Taka e-n fastan *sætte en fast. — 2) ueg.*, *a) paalidelig, som man kan stole paa:* föst heit. — *b) paaholden, karrig. — B) n. s.* fast, *adv.*, *fast; med Iver, stærkt, heftig;* sækja at fast *angribe heftig.* — Drekka fast *drikke tæt.*

Fastráðinn, *adj.*, *fast besluttet (paa).*

Fastráðr, *adj.*, *hvis Beslutninger staa faste el. urokkelige.*

Fastríki (-is, *uden pl.*), *n.*, *Fasthed, Stadighed, Standhaftighed.*

Fastrœkr, *adj.*, *stadig, standhaftig.*

Fasttœkr, *adj.*, *som holder fast ved, hvad han har engang foresat sig; streng, ueftergivende.*

Fastúðigr, *adj.*, *af en fast Characteer, standhaftig.*

FASTÚÐLIGR, *adj., som vidner om Fasthed el. Standhaftighed.*

FÁSÝNN, *adj.,* = fásèðr, *E.*

FAT (-s, föt), *n., Klædningsstykke; i pl.* föt, *Klæder; jfr* húðfat. — *2) hvadsomhelst man har med sig paa en Reise, Bagage:* ok höfðu hvert fat á skipi *havde flyttet hele deres Bagage ombord;* fats-töturr *slidt Klædningsstykke;* fata-búningr *Klædedragt.* -búr *Klædekammer; Fadebuur, Magazinhuus, Forraadshuus.* -görvi, *n., Klædning, Klæder; og fl.*

FAT, *1. og 3. s. imperf. ind. af* feta.

FATA (-aða, -at), *v. a., give en Klæderne, klæde.*

FATA (fötu, fötur), *f., Spand.*

FÁTALAÐR, *adj., 1) som taler lidet, indesluttet i sig selv, taus. — 2) fattig paa Ord (om et Sprog).*

FÁTÍÐLIGR, *adj., sjelden, som sjelden forekommer.*

FÁTÍÐR *sjelden.*

FATLASK (-aðisk, -azk), *v. pass., eg., indvikles i et Baand* (fetill); *df forhindres, komme til Skade.*

FATLAUSS, *adj., uden Klæder.*

FATLBYRÐR *Byrde, som man bærer i et Reb, især saadant som danner ligesom to Hanker, en for hver Arm.*

FATNAÐR (-ar, -ir), *m., Klæder, Klædning.*

FATPRÚÐR *som gaaer smukt klædt.*

FATPRÝÐI *Klædepragt, Pragt i Klæder.*

FATTR, fött, fatt, *adj., tilbageböiet, tilbagekrummet:* f. í hryggnum *huulrygget.*

FATTSKOLPTAÐR, *adj., med opstaaende Snude.*

FÁTŒKI (-is, *uden pl.*), *n., Fattigdom;* fátœkis-fólk *fattige Folk.* -land *fattigt Land; Fattigdomsland, d. e. fremmed Land.*

FÁTŒKLEIKR (-s, -ar), *m., Fattigdom.*

FÁTŒKLIGR, *adj., fattig af Udseende.* -liga, *adv.*

FÁTŒKR, *adj., fattig, arm.*

FÁTŒKT (-ar, -ir), *f., Fattigdom.*

FAUK, *1. og 3. s. impf. ind. af* fjúka.

FAUSKR (-s, -ar) *og* FAUSKI, (-a, -ar) *m., trösket, raadent Træstykke.*

FÁVINGAT, *n. adj., subst., i:* eiga, hafa f. *have faa Venner.*

FÁVÍSLIGR, *adj., som vidner om Uforstandighed el. Uvidenhed, taabelig,* -liga, *adv.*

FÁVÍSS = fávitr.

FÁVITR *uklog, uvidende, uforstandig.*

FÁVIZKA *Uforstandighed, Uvidenhed.*

FAX (*gen. d. s.,* föx.), *n., Manke.*

FAXAÐR, föxuð, faxat, *adj., som har en Manke.*

FAXMIKILL *som har en stor Manke, I.*

FÁÞYKKJA *Uvenskab, spændt Forhold, I.*

FÈ (*gen.* fjár, *acc. og dat.* fè; *pl.* fè, *gen.* fjá, *dat.* fjám), n., *a) stort og smaat Kvæg, spec. Faar. — b) Gods, Eiendele. — c) Penge, Pengemidler — d)* ᚠ *(f.) i Runer;* fjár-aflan *Erhvervelse af Gods el. Midler.* -afli, *a)* = aflan. — *b) Mængde af Kvæg el. Gods, store Midler, Formue.* -auðn *det at ens Formue er gaaet til Grunde el. bortödslet.* -beit *det at lade Kvæget, Faarene græsse paa et Sted, Kvæggræsning.* -bón *det at bede om Pengeunderstöttelse.* -burðr: f. undir e-n *Bestikkelse.* -dauði *Kvægdöd.* -dráttr *Vinding, Fordeel.* -efni, *n. pl., Midler, Gods, Formue.* -eigandi, *adj., som har Midler el. Gods:* vel f. *bemidlet, formuende.* -eign *det at eie Kvæg el. Gods.* -eyzla *Bortödslen af Gods el. Penge.* -fang *Erhvervelse af Gods el. Penge.* -far *Formuesomstændigheder.* -fellir *Kvægtab, Kvægskade, Kvægdöd.* -fóðr *Kvægfoder.* -forráð *Bestyrelse af (ens) Gods.* -framlag *Udredning af Penge til et vist Öiemed (f. Ex. til ens Underholdning).* -fœði = -fóðr. — fœling *Kvægtyveri.* -ganga *og* -gangr *Faarenes Græsning; Græsgang.* -gata *Faaresti.* -geymsla, *a) Kvægvogtning. — b) Bestyrelse af (ens) Gods.* -gipta *Held med Hensyn til Gods.* -gjald *Pengebod.* -glöggr *som forstaaer sig godt paa, sikker i at skjelne imellem Faar med Öiet, I.* -gæzla = -geymsla. -hagi *Græsgang.* -hagr *Formuesomstændigheder* (fjárhaga-maðr — *god el. slet — Oeconom*). -hald *Bestyrelse af ens Formue, Værgemaal* (fjárhalds-maðr *en som bestyrer en andens Gods, Værge*). -háski *Fare for at miste Kvæg el. Gods.* -heimt, *f., Pengefordring, Pengekrav.* -heimta, *f., a)* = -heimt. — *b) i pl.,* fjárheimtur *Tilbagehentelse af Faarene om Efteraaret ned fra Almindingerne.* -hirzla *Pengegjemme; jfr* féhirzla. -hlutr *Gods, Eiendele.* -hús *Faarestald.* -kaup *Kjöb af Kvæg.* -kostnaðr *Pengebekostning.* -kostr *Gods, Midler.* -lag, a) *den lovbestemte Værdi, som en Ting har i Penge, som Betalingsmiddel. — b) Contract (mellem Ægtefolk) om (deres) Gods.* -lán *Pengelaan.* -lát *Tab af Gods el. Penge, Pengetab.*

-leiga, *a) det at tage Kvæg el. Penge til Leie. — b) Rente som betales af leiet Kvæg el. laante Penge.* -leit *Sögen efter Faar (som ere blevne borte).* -megin *og* -magn *Formue, Midler:* eptir fjármagni *i Forhold til ens Formue.* -met *Vurdering af Gods.* -missa *Tab af Gods, Formuestab.* -munir, *m. pl., Eiendele, Gods, Pengemidler, Rigdomme.* -nám = -taka. -nyt *den Fordeel som Kvæget yder, især om Melken.* -orka *Midler.* -ráð = -forráð. -rán *Röven af Kvæg el. Gods.* -reiða, *oftest i pl.,* fjárreiður, *Betaling, Udredning af Penge.* -reita, *see* -reyta. -rekstr *det at drive en Flok Faar et Sted hen; (nu agsaa) en Faareflok som drives etc.* -rètt *et stort Indelukke for Faar (naar de om Efteraaret komme ned fra Almindingerne).* -reyta *og* -reita *Berövelse af Gods.* -rækt *Kvægavl, Faareavl, I.* -sekt *Pengebod.* -sjóðr = fèsjóðr; *Liggendefæ.* -skaði *Tab af Gods el. Penge.* -skakki *Forskjel paa Formue el. Gods.* -skipti *Deling af Gods el. Midler, Formuesdeling, Skifte.* -skuld *Gjeld.* -sóan *Bortödslen af Gods el. Penge,* -sókn *District, som en har Indtægter af, et Sogn; pl.,* fjársóknir *Penges Indkrævelse el. Gjelds Inddrivelse ved Rettergang.* -staðr *et Sted hvor man har Penge staaende, tilgode; df en Skyldner, Betaler (god, slet).* -taka, *a) det at tage el. Ret til at tage imod Penge (Arv etc.). — b) Borttagen af ens Eiendom, Röveri.* -tala *det at tælle de Faar, som drives op paa Almindingerne om Foraaret (neml. forsaavidt det skulde controlleres, hvor stort Antal hver enkelt havde Lov til at lade græsse der).* -tekja = -taka. -tilkall *Pengefordring, Pengekrav.* -tillag *Tilskud i Penge.* -tjón *Pengetab.* -upptak, -upptaka *og* -upptekt, *f., Confiscation af ens Gods.* -útlát *Pengebod, Mulkt.* -ván *Udsigt til at faae (f. Ex. ved Arv) Penge el. Gods.* -varðveizla, *a) Kvægvogtning. — b) Forvaltning, Bestyrelse af en andens Gods el. Midler.* -verðr *pengegyldig, kostbar.* -viðtaka *det at modtage, tage i Forvaring el. Besiddelse Penge el. Gods.* -vöxtr *Formerelse, Forögelse af Gods el. Formue.* -þurfi, *adj., som er i Pengetrang.* -þurft *Pengemangel, Pengetrang; og fl.*

Fèaðr, *see* fjáðr.

Fèágjarn *pengegridsk.*

Fèaudna *Lykke med Hensyn til Formue.*

Fèboð *Tilbud af Penge; især i pl., Bestikkelser.*

Fèbragð, *oftest i pl.* fèbrögð, *a) Pengesager. — b) Pengekneb.*

Fèbœtr, *f. pl., Pengeböder, Mulkt;* fèbóta-laust, *n. adj., adv., uden Erlæggelse af Böder; uden Erstatning.*

Fèdrengr *gavmild Mand.*

Feðgar, *m. pl., Fader og Sön.*

Feðgin, *n. pl., a) Fader og Moder, Forældre. — b) Fader og Datter; jfr* mœðgin.

Feðma (-aða -at), *v. a., omarme; maale i Favneviis.*

Feðmingr (-s, -ar), *m., hvad der er een Favn tykt i Omkreds, I.*

Feðr, *pl. af* faðir.

Feðra (-aða -at), *v. a., give et Barn en Fader, afgive Erklæring om hvem der er dets Fader, I.*

Feðrland *Fædreland.*

Fèfang *mest i pl.* fèföng *Erhvervelse af Gods el. Midler. Ogsaa om Hærgen, Röveri:* ráða til fèfanga *begive sig til at hærge, röve.*

Fèfastr *karrig, paaholden.*

Fèfár *som har Mangel paa Penge. — b) n. s. i det impers. Udtryk:* e-m er fèfátt *en er i Pengetrang.*

Fèfellir = fjárfellir.

Fèfesti, *f. indecl., Karrighed, Gjerrighed:* meir ætla ek at þèr komi til fèfesti ok vesalmennska, enn *etc.; jfr* fèfastr.

Fèfletta, *v. a., beröve en ens Gods el. Penge.*

Fèfrekr *som gjör svære Fordringer paa Penge el. Böder.*

Feginleikr (-s, -ar) *m., Glæde, Fryd.*

Feginn, *adj., glad, inderlig glad, fornöiet;* f. e-u *glad over, ved noget;* fegins-dagr *Glædesdag.* -hönd, *eg. en glad Mands Haand, forekommer neppe uden i dat. i Udtryk som:* taka við e-m feginshendi *modtage en som en kjærkommen Gjest.*

Feginsamligr, *adj., som vidner om Glæde.* -liga, *adv., med Glæde.*

Feginsaga *glædelig Tidende el. Efterretning.*

Fègirnd *og* fègirni, *Pengegridskhed, Pengeaand.*

Fègjafi (-a, -ar), *m., den som skjenker en Gods el. Penge.*

Fègjald *Pengebod, Pengeböder.*

Fègjarn *pengegridsk.*

Fègjöf *Foræring, Tildeling af Gods el. Penge.*

Fèglöggr *som nöie lægger Mærke til, veed godt at skjelne imellem Penge; df paaholdende, karrig. Jfr.* fjárglöggr.

Fegra (-i, -ða *og* -aða, -at?), *v. a., eg. at gjörenoget smukkere af Udseende, pryde el. desl. — b) ueg., besmykke.*

Fegrð (-ar, -ir), *f., Skjönhed;* kveldligar fegrðir *smukke Aftener.*

Fegri, *comp. af* fagr.

Fègrið, *m. pl., Sikkerhed for Gods, Eiendele.*

Fegrindi, *n. pl., Prydelse, B.*

Fègyrðill *Pengepung, Bæltepung.*

Fègætinn *ordentlig i sine Pengesager, som holder godt Huus med sine Midler.*

Fègætni *det at være* fègætinn.

Fègöfugr *gavmild.*

Fèhirðir, *a) Kvæghyrde. — b) Skatmester.*

Fèhirzla, *1) Pengegjemme, Pengekasse. — 2) Skat.*

Feigð (-ar, *uden pl.), f., det at en snart skal döe, nærforestaaende Död;* feigðar-ligr, *adj.,* = feigligr.

Feigligr, *adj., som seer ud til snart at skulle döe.*

Feigr, *adj., hvis Död er nærforestaaende, som har kort Tid tilbage at leve i;* vilja e-n feigan *önske ens Död. Ordsp.:* ekki verðr feigum forðat *den der skal döe, maa döe.*

Feikigligr, *adj.,* = feiknligr, *I.*

Feikn (-ar, -ir), *f., hvad der er uhört, noget forfærdeligt, el. desl. — Gen. s. og pl.* feiknar, feikna, *som adv., overmaade, uhyre, i en forfærdelig Grad, frygtelig.*

Feiknligr, *adj., af et frygteligt Udseende; frygtelig, forfærdelig.*

Feilinn, *see* fælinn.

Feima (-u, -ur), *f., eg. et undseeligt Fruentimmer; en poetisk Benævnelse paa en Kvinde.*

Feiminn, *adj., undseelig, folkesky, I.*

Feita (-i, -tta, -tt), *v. a., fede, mæske.*

Feiti, *f. indecl., Fidt.*

Feiting (-ar, -ar), *f., det at gjöre fed.*

Feitleikr (-s, -ar), *m., Fedhed.*

Feitmeti (-is, *pl. d. s.), n., Fedevarer; fed Spise, I.*

Feitr, *adj., fed.*

Feitæti, *n., det at spise fede Spiser; fed Spise, I.*

Feitætr, *adj., som holder af at spise det som er fedt, I.*

Fèkátr *hoverende af Penge.*

Fèkaup = fjárkaup.

Fèkk, *1. og 3. s. impf. ind. af* fá *(faae).*

Fèkostnaðr *Pengebekostning.*

Fèkrókr, *eg. Pengekrog, Pengeangel (?), men forekommer vel kun i pl. og i Udtrykket:* fèkrókar í augum e-s *en röveragtig Pengebegjerlighed, der lyser ud af ens Öine.*

Fela (fel, fal, -fálum, fólgit), *v. a., f. a., skjule, fjæ'e, dölge, gjemme. — b) spec.,* f. nafn í vísu *udtrykke et Navn i et Vers ved poetiske Omskrivninger paa en dunkel Maade. — c) impers.:* fal þá sýn milli þeirra *de kunde ikke længer see hinanden formedelst en mellemkommende Bakke, el. desl. — 2)* f. á brott *overdrage, betroe, el.* f. af hendi (úmaga) *betroe, overgive til Underhold, sætte i Kost;* f. inni, *d. s.;* f. á hendi *el.* á hendr *overdrage en noget, gjöre ham ansvarlig derfor; betroe, give noget i ens Vold el. Varetægt. — b)* f. undir eið (e-t, at *etc.*) *aflægge Ed paa — B) f. p.,* felask, *refl., 1) skjule, gjemme sig. — 2)* felask e-m á hendi *gaae i ens Tjeneste.*

Fèlag *Fællesskab, Forening med Hensyn til Gods el. Eiendele, Fællig; Staldbroderskab;* fèlags-bú *Fællesbo.* -lagning *f., det at indgaae Fællesskab el. Fællig.* -maðr *Staldbroder, Kammerat; og fl.*

Fèlagi (-a, -ar), *m., eg. en, som har fælles Kasse med en anden; df Staldbroder, Kammerat. I Tiltale:* f. góðr *gode Ven! Kammerat!*

Fèlagskapligr, *adj., omgængelig, selskabelig.*

Fèlagskapr (-ar, -ir), *m., Fællesskab, Forening, Forbund, Staldbroderskab.*

Fèlát *Tab af Gods el. Penge, Formuestab.*

Fèlauss, *adj., som er i Pengetrang, som er blottet for Penge.*

Feldr (-ar, -ir), *m., 1) et Slags Overkappe. — 2) Skind, Hud; jfr* bjarnfeldr. *— 3) et Tæppe, som de kæmpende i Holmgangen havde under deres Födder, udover hvilket de ikke maatte træde;* feldar-dálkr = dálkr *1.* -rögg, *see* rögg. -slitr *Stumper af en* feldr, *og fl.*

Fèleysi (-is, *uden pl.), n., Mangel paa Penge, Pengetrang.*

Fèligr, *adj., som seer ud til at være af Værdi.*

Fèlítill *som har faa Midler el. Penge. — b) af ringe Værdi.*

Feljaðr, *adj.*, *folderig:* (verja) margföld ok feljuð sem laki.

Fell (-s, *pl. d. s.*), *n.*, *lidet Fjeld el. Bjerg.*

Fell (*ogsaa* fjall *i adj.* fjallaðr; *lat. pellis*), *see i* bókfell.

Fèll, *1. og 3. s. imperf. ind. af* falla.

Fella (-i, -da, -t), *v. a.*, *1) eg.*, *a) fælde, kaste en til Jorden;* f. trè í skógi *omhugge Træer i en Skov;* f. viðu at e-m *lade Træer falde paa en (som værger sig som rasende) for at overmande ham.* — *b)* f. segl *tage Seilene ind.* — *c)* f. blótspán, *see* blótspánn. — *d)* f. af vef *væve af, tage op.* — *e)* f. saman *fælde sammen, sammenfælde (f. Ex. to Fjæle).* — *f)* f. tár *fælde Taar.* — *g)* f. fat *folde.* — *2) ueg.*, *a) fælde, dræbe (i Kamp).* — *b)* f. naut ok sauði *miste sit Kvæg (i en streng Vinter, naar Fodermangel indtræder).* — *c)* f. af hold *gjöre magrere; nu siges* f af (*abs.*) *blive mager.* — *d)* f. e-t undan *forbigaae noget; udelade noget.* — *e) afskaffe, ophæve, tilintetgjöre el. desl.* — *f)* f. sik við e-t *finde sig i noget; tage megen Deel i noget.* — *g)* f. dóm (á mál) *afsige en Dom.* — *B) p. pr.*, felldr, *a) bekvem, skikket* (felldr til e-s). — *Impers. Udtryk:* e-m er fellt *noget er gjörligt for en, en kan gjöre, er i Stand til noget, el. desl.* — *b)* með svá felldu móti *paa den Maade, i saa Fald.*

Felldr, *see* fella *B.*

Fellibylr *Stormvind, I.*

Fellidómr = áfellisdómr, *E.*

Felling (-ar, -ar), *f.*, *a) Fælden.* — *b) Sammenfældning, Sammenföining. c) Fold (paa Klæder), I.*

Fellir (-is, *uden pl.*), *1) Ödelægger (poet.).* — *2) Död, Dödelighed (især om Kvæg, af Pest el. Fodermangel).*

Fellisótt *ödelæggende Pest.*

Fellistokkr *et Slags Fodblok.*

Fellivedr *rasende Storm (som kaster alt omkuld).*

Fellivetr *Vinter, naar Kvæget döer af Pest el. af Fodermangel.*

Fellujárn *halvrenset Jern (?; maaskee Stangjern, i Mods. til* blástrjárn *Stöbejern?).*

Felma *og (senere udvidede Former)* felmta (-i, -ta, -t), -felmtra (-aða, -at), *v. n.*, *være bange, forvirres af Frygt, forfærdes.*

Felmr, *adj.*, *forekommer kun, i det impers. Udtryk:* e-m verðr felmt *der opstaaer pludselig en forvirrende Frygt hos en, en bliver forskrækket.*

Felmr (-s, *uden pl.*) *og* felmtr (-rs, *uden pl.*), *m.*, *pludselig opstaaet Frygt, Skræk, Rædsel;* felms-fullr *betagen af Skræk el. Rædsel.*

Felmta, *see* felma.

Felmtr, *see* felmr.

Felmtra, *see* felma.

Fèlt, *1. og 3. s. imperf. ind. af* falda.

Felur, *f. pl.*, *Skjul, Skjulested:* hlaupa í f. *skjule sig, I.*

Fèmaðr *en bemidlet, formuende Mand.*

Fèmál *Pengesag, Gjeldssag.*

Fèmikill *som har mange Midler.* — *b) af stor Værdi.*

Fèmildi *Gavmildhed.*

Fèmildr *gavmild, rundhaandet.*

Fèmissa, *f.*, *og* fèmmissir *Tab af Gods el. Penge, Formuetab.*

Fèmunir, *m. pl.*, = fjármunir.

Fèmúta *Penge, man byder en for at omstemme ham; Bestikkelse.*

Fèmætr *som er af Værdi, pengegyldig, værdifuld, kostbar.*

Fen (-s, *pl. d. s.*), *n.*, *Sump, Morads.*

Fèna (-ar, -aði, -at), *v. n. impers.*, *i:* e-m fènar *en tjener, erhverver Gods.*

Fènaðr (-ar, *uden pl.*), *m.*, *Kvæg, Kreaturer.*

Fèneytr, *adj.*, = fènýtr.

Fengi (-is, *pl. d. s.*), *n.*, = fengr.

Fengiligr, *adj.*, *værd at erhverves el. eies, af Indhold el. Værdi; jfr* úfengiligr.

Fengit, *supin. af* fá (*faae*).

Fenglítill *af ringe Værdi, ubetydelig.*

Fengr (-jar, -ir), *m.*, *Fangst; spec. Fiskefangst.* — *b) Bytte.* — *c) Fordeel, Vinding.*

Fengsamr (-söm, -samt), *adj.*, *dygtig til at erhverve Gods el. Fornödenheder.*

Fengsæll *heldig i at erhverve Gods el. Fornödenheder.*

Fenjóttr, *adj.*, *fuld af Sumper el. Moradser.*

Fenna (-ir, -ti, -t), *v. n. og a. impers.*, *1) v. n.*, þat fennir *der dannes, opdynges Sneedriver, I.* — *2) v. a.*, fè (*acc.*) fennir *Faarene begraves under Sneen.*

Fènýta, *v. a.*, *bruge til sin Fordeel, benytte.*

Fènýtr *pengegyldig.*

Fèpenningr *Kvæg, især Faar.*

Fèpína *og* -pínd, *f.*, = fèpinding.

Fèpinding, -pinting, -pynding *og* pynting, *f.*, *svære Paalæg, Udsugelser.*

FÈPRETTR *Pengekneb.*
FÈPUNGR *Pengepung.*
FÈPYNDING, *see* fèpinding.
FÈPYNGJA *Pengepung.*
FÈPYNTING, *see* fèpinding.
FÈRÁÐ = fjárráð, fjárforráð.
FÈRÁN, *eg. Ran af Gods, forekommer kuns i;* fèráns-dómr *Dom, hvorved ens Gods confiskeres:* heyja fèránsdóm *holde og exequere saadan Dom.*

FERÐ (-ar, -ir), *f., 1) Reise; Expedition:* fara f. *gjöre en Reise — b) spec., Handelsreise:* eiga skip í ferðum *eie et Skib, som gjör Handelsreiser. — c) en Hob, som drager fremad. — d) et Antal af 14 Personer. — 2) Fart. — 3) Före; jfr* færð. *— 4) Omrids af ens Skikkelse, seet i det Fjerne. — 5) Fald (paa Klæder), I;* ferðar-broddr *Spidsen, det Forreste af en Hob Mennesker el. Kvæg, som drager fremad.* -búinn, *pa.,* = ferðbúinn. -leyfi *Reisetilladelse.* -úmagi *en* úmagi, *som (ifölge Tilladelse) gaaer omkring og modtager Almisse;* ferða-bók *Reisedagbog.* -búningr, *a) Tilberedelse til en Reise. — b) Reisedragt.* -hugr *det at være opsat paa at reise, Reiselyst, I.* -lag *Reisen, det at være paa Reiser.* -maðr *Reisende, Veifarende, Vandringsmand.*

FERÐASK (-aðisk, -azk), *v. dep. n., reise, færdes.*
FERÐBÚINN, *pa., reisefærdig, seilklar.*
FERÐLÍTILL *som skyder ringe Fart, som gaaer langsomt, I.*
FERÐLÚINN *træt af at reise.*
FERÐSKUNDLIGA, *adv., i stor Hast.*
FERFALDA, *a. a., gjöre fiirdobbelt, fiirdobble.*
FERFALDAN (-ar, -ir), *f., det at* ferfalda.
FERFALDR, *adj., fiirdobbelt, fiirfoldig.*
FERFŒTINGR (-s, -ar), *m., noget med fire Födder el. Been.*
FERFŒTTR *og* FJÓR-, *adj., fiirföddet.*
FERGIN (-s, *pl. d. s.*), *n., Vandarve, (anagallis aquatica) I.*
FERGJA (-i, -ða, -t) *sætte under Presse* (farg), *presse, I.*
FERHYRNDR, *adj., 1) som har fire Horn. — 2) fiirkantet; med fire Hjörner.*
FÈRÍKR *rig paa Penge, Eiendomme.*
FERILL (-s, -lar), *m., a) det at være i Bevægelse, Gang:* vera á ferli *være oppe. — b) Spor, Sti.*
FERJA (-u, -ur), *f., Færge;* ferjubúi *en som boer, er bosat ved el. i Nærheden af et Færgested.* -hald *det at vedligeholde en Færge.* -karl *Færgekarl.* -maðr *Færgemand.* -skip *Færge, Færgesmakke.* -staðr *Færgested; og fl.*
FERJA (ferr, farða, farit, *ogsaa* -aða, -at), *v. a., flytte paa en Færge el. et Skib:* ef maðr ferr konu af landi *flytter en Kone bort af Landet, udenlands.* — Ferjandi, *part., som det er tilladt at færge; jfr* úferjandi.
FERLA, *see u.* ferligr.
FERLIGLEIKR (-s, -ar), *m., Fælhed, Styghed.*
FERLIGR, *adj., frygtelig, fæl, styg;* mæla ferligt *tale stygge, haanlige Ord.* -liga, *og contr.* ferla, *adv.*
FERLÍKAN (-s, -líkun) *og* -LÍKI (-is, *pl. d. s.*), *n., frygtelig, fæl Skabning; Styghed.*
FERMA (-i, -ða, -t), *v. a., lade (et Skib).*
FERMA (-i, -ða, -t), *v. a., confirmere.*
FERMENNINGR (-s, -ar), *m., Slægtning i fjerde Led.*
FERMIDREGILL *Confirmations Dreil (?).*
FERMING (-ar, -ar), *f., det at lade.*
FERN, *adj., fire (af noget som parviis hörer sammen, el. er Udtryk for en Flerhed):* fernir vettlingar *fire Par Handsker;* fernar tylptir *4 Gange tolv (Personer).*
FERNÆTTINGR (-s, -ar), *m., en, som er fire (Nætter, d. e.) Dage gammel.*
FERSKEYTTR *og* FJÓR-, *adj., 1) fiirkantet. — 2)* ferskeytt tala *Kvadrattal. — 3) om et Vers, som bestaaer af fire Verselinier, I.*
FERSKR, *adj., ferk, frisk.*
FERSTRENDR, *adj., fiirkantet.*
FERTUGANDI *og nu* -ASTI, *num. ord., fyrretyvende.*
FERTUGR, *adj., 1) fyrretyve Aar gammel. — 2) fyrretyve Favne lang el. dyb.*
FERÆRÐR *og* -ÆRR, *adj., med fire Aarer.*
FÈSAMR, *adj., fordeelaglig.*
FÈSÁTT *og* -SÆTT *Forlig, som kommer i Stand ved at Böder erlægges.*
FÈSEKR *som bliver dömt i Böder.*
FÈSEKT *Pengeböder, Mulkt.*
FÈSÍNKI, -SÍNKJA (-u, -ur) *og* -SÍNKNI *Gjerrighed, Karrighed.*
FÈSÍNKR *karrig, gjerrig.*
FÈSJÓÐR *Pengepose, Pose med Penge.*
FÈSJÚKR *som plages af Uro og Bekymring for sit Gods.*
FÈSKAÐI = fjárskaði.
FÈSKIPTI = fjárskipti.

FÈSKJÁLGR, *adj., eg., som skeler til Penge; paaholdende, karrig, gjerrig.*

FÈSKORTR *Mangel paa Midler el. Penge, Pengemangel, Pengetrang.*

FÈSKULD *det at skylde Penge bort.*

FÈSKURÐR *Slagtning af Kvæg.*

FÈSKYGGN *karrig, gjerrig.*

FÈSKYGGNA *Karrighed, B.*

FÈSKYLFT (*ogsaa* fèskylmt, fèskylt), *n. adj., i det impers. Udtryk:* e-m verðr f. *en kommer i Pengetrang formedelst store Bekostninger el. Udbetalinger.*

FÈSNAUÐR *som ingen Penge har, fattig.*

FÈSNÍKJA *og* -SNÍKNI, *f. indecl., Pengesnylteri.*

FÈSNÚÐR *Pengefordeel, Vinding.*

FÈSPARR *som sparer paa Skillingen, paaholden.*

FESTA (-u, -ur), *f., 1) eg., a) det at være fast. — b) noget hvorved el. hvortil man kan fæste en Ting, Fæste; jfr* fótfesta. — *2) ueg., höitideligt Löfte med Betryggelse, Sikkerhed, Pant* (ganga til festu; taka festu af e-m); festu-maðr *en som gaaer i Borgen for et Löftes Opfyldelse el. indgaaer en Forpligtelse.*

FESTA (-i, -a, -t), *v. a., I) f. a., fæste, etc., A) eg., 1) pers., a) fæste med et Reb, Baand el. Toug, fæste, gjöre fast:* fest váru út klæði manna til þerris *Gangklæderne hang ude i Luften for at törres.* — F. e-n á gálga *el.* f. e-n upp *hænge en.* — F. skip *gjöre et Skib fast. Talem.:* festa saman stóð ok stjörnur *see u.* stóð. *b)* svá skjótt, at eigi mátti auga á f. *saa hurtigt, at man kunde ikke skjelne, fölge Bevægelsen med Öiet, Öinene. — 2) impers.:* e-t festir *noget bliver fast etc., a)* spjótit festi í skildinum *Spydet blev siddende fast i Skjoldet;* reka festir (á fjöru *etc.) bliver siddende fast paa Stranden;* snjó festir *Snee bliver siddende, uden at smelte; og fl. lign. — b)* festi eldinn í kastalanum *det fængede Ild, antændtes. — B) ueg., a)* f. trúnað á *fæste Tro. Lid til. — b)* f. sáttmál sín í milli *indgaae Forlig. — c) love höitidelig, tilsikkre, forpligte sig til, stille Borgen for at noget skal skee;* f. fè á þingi *forpligte sig til paa et Thing at betale en Sum Penge. — β)* f. eið *forpligte sig til at aflægge Ed. — d) forlove, trolove, fæste:* f. sèr konu; hón festi sik sjálf. *— II) f. p.,* festask, *pass.:* ryðr festisk á e-u *noget ruster. — b) ueg.:* kenningarnafnit festisk við hann *blev ligesom hængende ved ham, han beholdt det siden. — β)* en er bardaginn festisk *da Kampen var bleven almindelig, da man kæmpede paa alle Punkter (med Bibegreb af Heftighed, Hidsighed).*

FÈSTERKR *formuende, rig.*

FESTI, *f indecl., Fasthed. — b) Paaholdenhed, jfr* fèfesti.

FESTIBAND *Reb el. Toug til at fæste, binde noget fast med, Befæstelsesbaand.*

FESTING *ogsaa* FESTNING (-ar, -ar), *f., det at fæste noget med Reb el. Baand; Befæstning — b) Firmamentet (see i* festingarhiminn). — *c) =* festar *(see* festr); festingar-himinn *Firmamentet.* -hvalr, *eg. Hval som man fæster, binder fast (til Strandbredden); df en bestemt Deel el. Lod af en Hval, som Fæste- el. Bjergelön.*

FESTR (-ar, -ar) *senere* FESTI, *f., 1) eg., Baand, Reb, Toug (hvormed noget bindes fast, en lader sig heise ned i, el. desl.); Lænke;* láta skip ór festum *stikke i Söen. — b) spec., Snare. — 2) ueg., a) noget som er bindende el. forpligtende, Löfte, Contract etc. (jfr* festa 2). — *b) spec., og altid i pl.,* festar *Fæste, Trolovelse; Trolovelsespant;* festar-auga *Lykke, som slaaes paa Enden af et Reb el. Toug (som f. Ex. benyttes til at lade sig heise ned i el. desl.).* -garmr *Lænkehund.* -hald *det at holde, passe paa et Reb el. Toug hvori en heises ned.* -hundr *Lænkehund.* -hæll *Pæl hvorom Enden af et Toug (især fra et Skib) slynges.* -kona *Fæstemö.* -maðr *Fæstemand, Forlover.* -mær *Fæstemö.* -penningr *Haandpenge.* -stúfr *Stump af et Toug.* -öl *Fæstensöl, Bryllupsgilde;* festa-mál *Sag angaaende Trolovelse.* -þáttr *Afsnit i Graagaasen, som handler om Trolovelser, samt flere forpligtende Forhold.*

FÈSÆLA *og* -SÆLD *lykkelige Omstændigheder med Hensyn til Formue, Overflödighed, Rigdomme.*

FÈSÆLL *som har Overflödighed af Gods.*

FÈSÆTT, *see* fèsátt.

FÈSÖK *Pengesag, Sag som angaaer Gods el. Penge.*

FET (-s, *pl. d. s.), n., a) Fjed, Skridt. — b) Fod (som Maal).*

FETA, (fet, fat- fátum, fetit?), *v. n. og a., 1) v. n. gaae (i Skridt); finde Veien:* hann fat því heim *derved fandt*

han hjem. — 2) *v. a.*, f. leið *finde, ramme Veien.*

Fètaka *det at tage imod Penge;* = fjártaka.

Feti (-a, -ar), *m.*, *en Vindel af Rendegarnet i en Væv, I.* — 2) *Bladet el. den tynde brede Deel af en Öxe (mellem Eggen og Öiet).*

Fetill (-s, -lar *el.* fatlar), *Baand; spec. Reb el. Rem, især som gaaer over Skulderen el. Skuldrene til at bære noget i;* fetla-byrðr *Byrde, som bæres i en* fetill *el.* fetlar, = fatlbyrðr.

Fetljóss *saa lys, at man kan see at gaae, I.*

Fetmál *Fodsfjed, Fjed, Skridt, I.*

Fetta (-u, -ur), *f., det at strække sig, I.*

Fetta (-i, -a, -tt), *v. a., böie bagover:* f. sik *strække sig, I.*

Fèvani, *adj., som er i Pengemangel, mangler de fornödne Midler.*

Fèván = fjárván.

Fèvèl *Pengekneb, Bedrageri med Hensyn til Gods el. Penge.*

Fèvíti *Pengestraf, Pengebod.*

Fèvænligr, *adj.*, = fèvænn. -liga, *adv.*

Fèvænn *som giver Haab om Fordeel el. Vinding, som seer ud til at blive indbringende.*

Fèvöxtr *Formerelse, Forögelse af Gods el. Midler.*

Feyja (fey, -ða, -ð), *v. a., bringe til at raadne:* f. hús niðr *lade Huus el Bygninger forfalde af Ælde.*

Feykja (-i, -ta, -t), *v. a. og n.*, 1) *v. a., eg bringe til at fyge, veire hen, blæse bort.* — 2) *v. n., fare afsted, styrte afsted el. frem*

Feyra (-u, -ur), *f., Muggenhed (?), B.* — *b) Sprække indvendig i Træer el. Tömmerstokke, frembragt ved Forraadnelse, I.*

Feyskinn, *adj., tröskei, I.*

Feyskja (-u, *uden pl.*), *f., Tröske, Vissenhed, I; jfr* fauskr.

Feyskjask (-isk, -tisk, -zk), *v. pass., tröskes, frönnes, I.*

Fèþurfi, *adj., som mangler Penge, trængende, fattig.*

Fèþurft *Pengetrang, Pengemangel.*

Fiða (-u, -ur), *f., tyndt Töi, som intet Hold er i, I.*

Fiðla (-u, -ur), *f., Fiddel, Fiol.*

Fiðlari (-a, -ar), *m., Fidler, Spillemand.*

Fiðri (-is, *neppe i pl.*), *nu alm.* fiðr (-rs, *uden pl.*), *n., Fjædre, Duunfjædre.*

Fiðraðr, *adj., forsynet med Duunfjædre.* — Gulli fiðraðr *med Guldfjær.*

Fiðrildi, *see* fifrildi.

Fiðrugr, *adj., dunet, I.*

Fífa (-u, *uden pl.*), *f., Enguld, Engduun, Ageruld;* fífu-barr *Fröet af Enguld.*

Fífilbleikr *af samme Farve som Lövetand.*

Fífill (-s, -lar), *m., Lövetand.*

Fífl (-s, *pl. d. s.*), *n., en Gal (med Biforestilling om det latteropvækkende hos en saadan Person), Tosse, Fjante;* fífls-ligr, *adj., som ligner en Fjante, passer sig for en Fjante.*

Fífla (-i, -da, -t), *v. a.*, 1) *gjöre Nar af en.* — 2) *bedaare, forföre (en Kvinde).* Hón fífldisk at hánum *lod sig bedaare af ham.*

Fífldjarfr *dumdristig, forvoven, I.*

Fífling (-ar, -ar), *f., det at* fífla.

Fíflska (-u, -ur), *f., Galskab, Fjollethed, Enfoldighed.*

Fíflskapr (-ar, -ir), *m., Narrefærd, Tosseri.*

Fíflskr, *adj., gal, fjantet.*

Fíflyrði, *n. pl., gale, slemme Ord; taabelige Ord.*

Fifrildi (*lat. papilio*) *ogsaa* fiðrildi (-is, *pl. d. s.*), *n., Sommerfugl.*

Figúra (-u, -ur), *f., Figur.*

Fíkinn, *adj., begjerlig (efter noget).*

Fíkja (-u, -ur), *f., Figen.*

Fíkjask (-isk, -tisk, -zk), *v. dep. n., fige, være begjerlig, hige.*

Fíkni, *f. indecl., det at være* fíkinn.

Fíkr, *adj.*, = fíkinn.

Fíktrè *Figentræ;* fíktrès-aldin *Frugten af et Figentræ, Figen;* fíktrjálauf *Löv af (paa) Figentræer.*

Fíll (-s, -ar), *m., Elephant;* fílsbein *Elfenbeen.* -rani *Elephantens Snabel, I.*

Filungr (-s, -ar), *m., Skibstömmermand, som tildanner Plankerne.*

Fímet *el.* fíment, *n., (fremmed Ord), et Slags Viin.*

Fimi (*nu* fimni), *f. indecl., Behændighed.*

Fimleikr (-s, -ar), *m., Legemsfærdighed, Færdighed i Legemsövelser;* fimleika-maðr *en Mand, som besidder Færdighed i Legemsövelser.*

Fimligr, *adj., som seer ud til at være behændig, som vidner om Be-*

hændighed el. Færdighed i Legemsövelser. -liga, *adv.*

Fimm, *num. card., fem.*

Fimmdeila, *v. a., dele i fem Dele.*

Fimmfalda, *v. a., gjöre femfold.*

Fimmfaldr, *adj., femfold.*

Fimmnættingr (-s, -ar), *m., den, som er fem (Nætter) Dage gammel.*

Fimmt (-ar, -ir), *f., Antal af fem; et Tidsrum, Frist, af fem Dage;* fimmtar-dómr *den femte Ret el. Domstol paa Althinget, som havde at paadömme Overtrædelser af Thingsordningen, falske Vidnesbyrd, Bestikkelser, Hjelp el. Understöttelse mod Fredlöse* (skógarmenn), *og fl. lign.* (fimmtardóms-eiðr *Ed som de, som havde Sager at före for Femtedommen, skulde aflægge.* -mál *Sag som skal paadömmes af Femtedommen; og fl. lign.*). -stefna *Stævning til at möde for Retten efter fem Dages Forlöb.* -þing *Thing, som skal holdes efter fem Dages Forlöb.*

Fimmtán, *num. card., femten.*

Fimmtándi, *num. ord, femtende.*

Fimmti, *num. ord., femte.*

Fimmtigi (*nu* fimmtiu), *num. card., halvtredsindstyve.*

Fimmtudagr *Torsdag.*

Fimmtugandi *og* -undi (*nu* -asti), *num. ord., haltredsindstyvende.*

Fimmtugr, *adj., som bestaaer af 50; halvtredsinstyve Favne el. Alen lang, dyb el. höi; halvtredsinstyve Aar gammel.*

Fimmtungr (-s, -ar), *m., Femtedeel.*

Fimni, *see* fimi.

Fimr, *adj., behændig, som besidder Færdighed i Legemsövelser; impers. Udtryk:* Grikkjum var fimt upp at lúka fèhirzlum *det gik rask fra Haanden for dem, de vare ikke sene om, el. desl.*

Fingr (-rs *og* -rar, *pl. d. s.*), *m., Finger:* leika við f. sèr *være overmaade glad el. oprömt;* fingrar-þykkr *fingertyk;* fingra-för, *n. pl., Spor, som Fingre efterlade sig, I.* -rím *Fingerriim (Kalender), I; og fl.*

Fingrbjörg *Fingerbölle, I.*

Fingrbrjótr (-s, ar), *m., (ordret: Fingerbryder),(om) et Feiltræk iSkakspil.*

Fingrgómr *Fingerspids, I.*

Fingrgull *Fingerring.*

Fingrungr (-s, -ar), *m., d. s.*

Fingrhöggva, *v. a., hugge Finger el. Fingre af.*

Fingrmein *Fingerskade, I.*

Finna (finn, fann — fundum, fundit), *v. a. og n., A) v. a., 1) eg., a) finde, hitte (det man söger). — b) spec., opdage (et Land). — c) komme sammen med, træffe, möde el. desl.; abs.,* f. á *træffe paa. — β) gaae, drage hen til en for at tale med ham, besöge* (f. e n at máli). — 2) *ueg., a) opfinde:* (Júbal, er fann sönglist ok hljóðagrein). — *b) faae, opnaae. — c) blive opmærksom paa, indsee, fornemme, mærke, bemærke:* H. fann þat *H. bemærkede det;* hann fann, at hann var berfættr *bemærkede, fandt, at han var barbenet;* Gunnar fann eigi fyrr *(blev ikke för var),* enn *etc. — Impers.:* fann þá mjök á Dofra *D. var synlig bevæget. — d)* verða fundinn at e-u *blive overbeviist om noget, blive funden skyldig i noget. — e)* f. e-t til *fremföre, anföre; anföre som Grund;* f. e-m e-t (til) *anföre som Anke mod, udsætte noget paa. — f) udgive. betale, erlægge (Penge, Böder el. desl.); maaskee hörer herhen Udtrykket:* f. sik fyrir *(eg. betale, give sig selv for noget), i:* þú skalt sjálfan þik fyrir f. *det skal komme til at gaae ud over dig, du skal betale for det, du skal faae den fortjente Straf. — B) v. n., i:* f. at e-u *el.* e-m *dadle, udsætte paa. — II) f. p.,* finnask, *1) pass., a) eg., findes, opdages. - b) ueg., α)* fannsk þat mjök í ræðu hans *man kunde tydelig mærke paa hans Tale. — β)* fannsk mönnum orð um *man kunde ikke lade være at tale derom. — γ)* e-m finnsk til e-s *el.* um e-t *en synes godt om en (noget), det gjör Indtryk paa ham. — 2) rec.:* finnask *træffe sammen, mödes.*

Finnandi (-a, -endr), *m., Finder;* finnanda-spik *den Deel af Spækket, som tilkommer den, som först finder en död Hval paa Söen.*

Finnar, *m. pl., Finner, Indbyggerne af Finland* (Finnland); *oftest Indbyggerne af Fin- og Lapmarken* (Finnmörk).

Finnerni, *see* firnindi.

Finnferd *og* -för *Reise til og over Finmarken, Indkrævelse af Finskatten (som erlagdes til Kongen af Norge). — 2) spec., Reise for at adspörge (finske) Spaamænd.*

Finngálkn (-s, *pl. d. s.*), *n., et fabuløst Uhyre.*

Finngálknaðr, *adj., monströs (om en metrisk Særhed).*

Finnkaup *Handel med Finnerne (i Fin- og Lapmarken).*

Finnkona *en Kvinde af Finneslægten, det finske Folkeslag.*

Finnkonungr *Konge over Finnerne.*

Finnr (-s, -ar), *m., en Dverg; jfr* Finnar.

Finnskattr *Finskat (som erlagdes til Norges Konge).*

Finnskr, *adj., finsk.*

Finnskref (-s, *pl. d. s.), n., Eiendele, som vare kjöbte af eller rövede fra Finnerne.*

Finnskreppr (-s, -ar), *m., d. s.*

Finnvitka (-aða, -at), *v. a., hexe:* f. augat ór e-m *beröve en hans Öie med Troldom (paa Finnernes Viis).*

Firi(r), *see* fyri(r); (firir-, *see* fyrir-).

Firn *og* firni, *n. (pl.?), og i den förste Form f.* (-ar, -ar, *E.*), *1)* = firnindi. — 2) *Under, Vidunder; gen. pl.* firna, *som adv, overmaade.*

Firna (-ar, -aði, -at). *v. a. impers.:* e-n firnar *en bliver höilig forundret.* — Firnask = firrask (*jfr* firra.)

Firnari, *adj. comp. (uden posit. og superl.), om Slægtskabsgrad, fjernere, længere ude:* manni firnari *en Grad fjernere (paa den ene Side, om en ulige Grad).*

Firni, *see* firn.

Firnindi (*ogsaa* finnerni), *n. pl., bortliggende öde Strækninger, Örkener;* yfir fjöll ok f. *over Bjerge og öde Strækninger el. fjerntliggende Egne.*

Firr, *comp.,* firrst, *superl., adv., (egentlig comp. af et adv.* fjarr — *nu* fjær —, *som kuns findes i Sammensætninger og i den udvid. Form* fjarri, *see d. O.), A)* firr *fjernt, borte etc.: 1) og eg. i positivisk Betydning, fjernt, langt borte. — b) ueg.,* firr (e-s) skapi *fjernt fra ens Hu, langt fra at være det, en har i Sinde el. har Lyst til.* — 2) *comparativisk Betydning, a) eg., fjernere, længere borte:* með hramminum þeim er f. var berginu; f. meir *længere ude, længere borte, (jfr d. fjernere). — b) ueg, α)* því var f. sættum, sem lengr var um talat *jo længere de talte om Forlig, desto fjernere kom de fra samme. — β) fjernere fra Maalet, df værre, slettere:* fara f., *see B nf. -γ)* = síðr: því f *desto mindre;* er at f., at . . . at *det er saa langt fra at . . . at etc. — δ) om Slægtgrad:* manni f. *en Grad længere ude,* = firnari *(see d. O.). — B)* firrst *længst borte; længst fra at være noget, fra Maalet; værst, uheldigst:* yðr mun firrst fara *allerværst vil det gaa Eder.*

Firra (-i, -ða, -t), *v. a., 1) f. a., a) eg., före bort, fjerne:* f e-n augum *bringe en ud af Syne, fjerne sig fra en saaledes at han er ude af Syne. — b) ueg., α)* f. sik e-u, *eg. fjerne sig fra, d. e. undgaae noget. — β)* f. e-n e-u *beröve en noget.* — 2) *f. p.,* firrask e-n augum *fjerne sig fra en, ud af Syne. — b) ueg, flye, undgaae. — c)* firrask heilindi *blive svagelig. — 2) rec., fjerne sig fra hinanden.*

Firri, *adj. comp., superl.* firrstr, *(uden posit.), fjernere; mere afsondret. — b) ueg., af mindre, ringere Værd:* fé er fjörvi firra *Livet gaaer for alt.*

Firring (-ar, -ar), *f., det at* firra *(Berövelse).*

Físa (-i, -ta, -t), *v. n., fise.*

Físisveppr *Rögsvamp, I.*

Fiska, *see* fiskja.

Fiskbein *Fiskebeen.*

Fiskbleikr *liigbleg (i Ansigtet).*

Fiskför = fiskiför.

Fiskhryggr *Ryggen paa en Fisk.*

Fiski (-jar, *uden pl), f., Fiskeri, Fiskefangst:* róa til fiskjar *roe til Fiskefangst.*

Fiskiá *Aa el. Flod, hvori Fisk fanges.*

Fiskibátr *Fiskerbaad.*

Fiskibrögð, *n. pl., Driftighed i at drive Fiskeri, B.*

Fiskibúð *Fiskerbod.*

Fiskifang *Fiskefangst.*

Fiskifœri *Fiskesnor, Fiskeline; i pl., Fiskeredskaber, B.*

Fiskiför *det at tage paa Fiskefangst.*

Fiskigangr *det at Fiskene nærme sig Landet el. komme paa Fiskestederne i Mængde*

Fiskigengd (-ar, -ir), *f.,* = fiskigangr, *I.*

Fiskigögn, *n. pl., Fiskeredskaber.*

Fiskikarl *Fisker.*

Fiskikufl *Overkappe, man bruger paa Fiskefangst.*

Fiskimaðr *Fisker;* fiskimanna-búð = fiskibúð.

Fiskimið *Fiskebanke, Fiskested, I.*

Fiskinet *Fiskenet, Fiskernet.*

Fiskinn, *adj., heldig paa Fiskefangst, I.*

Fiskiróðr *Roen paa Fiskeri.*

Fiskiskáli skáli *for Fiskeri,* = fiskibúð.

Fiskiskip *Fiskebaad.*

Fiskistöð *Sted, hvor der fiskes, Fiskested, Fiskegrund, B.*

Fiskistong *Medestang.*

Fiskivatn *Indsö, hvori Fisk fanges.*

Fiskiveiðr *Fiskefangst.*

Fiskiver *Fiskerleie, Strandsted, hvor Folk ligge for at drive Fiskeri.*

Fiskja (-i, -ða *el.* -ta, -t) *og* **fiska** (-aða, -at?), *v. a., Fiske, fange Fisk.*

Fiskr (-s, -ar), *m., Fisk;* fiska-á = fisk á. -fœri = fiskifœri. -gangr = fiskigangr. -kaup *Kjöb af Fisk.* -merki *Fiskene (paa Himlen).* -skip = fiskiskip. -stöð = fiskistöð. -stöng = fiskistöng. -ver = fiskiver.

Fiskreki, *m.,* 1) *et Slags Hval, som driver Fiskene op imod Landet.* — 2) *Fiske, som ere drevne paa Land, I.*

Fiskveiðr = fiskiveiðr.

Fiskæti (-is, *pl. d. s.*), *n., Fiskemad, I.*

Fit (-jar, -jar), *f., oprindel. noget der forbinder, sammenknytter, df a) Svömmehinde (jfr* fitfugl); *Lallen paa en Sælhund — b) Fod paa et Dyr; jfr* hreinsfit; *Skindet af et Dyrs Fod* (flá fit af oxafœti). — *c) Liste el. Rand paa Töi, især strikkede Sager, I. d) flad Jordstrimmel (især ved Vand), en (smal) lavtliggende Engstrækning.*

Fita (-u, *uden pl.*), *f., Fedt, Fedme (paa Mennesker og Dyr).*

Fitfugl *Svömmefugl; jfr* fit.

Fitja (-aða, -at), *v. a., oprindelig sammenknytte, binde (?);* f. upp *begynde paa et Strikkearbeide, lægge, kaste op;* f. upp á nefið *rynke Næsen, I.*

Fitna (-aða, -at), *v. n., blive fed.*

Fítonsandi *Trolddom;* fítonsanda-fólk *Trolddomsfolk.* -list *Trolddomskonst, Troldkonst.*

Fítonsmaðr *Troldmand.*

Fitskór *kantet Sko (?); maaskee Sko, som gaaer kort op paa Vristen.*

Fitungr (-s, *uden pl.*), *m., Raseri, I.*

Fjáðr *og* **fèaðr**, *adj., formuende.*

Fjaðra-, *see u.* fjöðr.

Fjaðrbroddr *(fjæderdannet) bred Spids.*

Fjaðraðr, *adj.,* = fiðraðr.

Fjaðrhamr *Fjæderham.*

Fjaðrklæði, *n. pl., Duunklæder.*

Fjaðrlauss, *adj., uden Fjædre el. Duun, fjæderlös.*

Fjaðrsárr *og* **fjöðr-** *(om Fugle) som fælder.*

Fjaðrstafr *og* **fjöðr-**, *Pennepose.*

Fjala-, *see u.* fjöl.

Fjálgleikr (-s, *uden pl.*), *m., Religiösitet (?).*

Fjalhögg *Huggeblok, I,*

Fjall (-s, fjöll), *n., Fjeld, Bjerg; Overdrev paa Fjelde;* fjalls-áss *Fjeldaas, Bjergaas, Bjergryg.* -brún *Fjeldrand, Fjeldryg.* -gnípa *el.* -gnýpa *Bjergspids, Bjergtinde.* -háls *Bjerghöi.* -hlíð *Bjergside, Bjergskrænt.* -rœtr, *f. pl., Bjergfod, I.* -skógr *Bjergskov.* -skora *Fjeldrift, Klippeklöft.* -tindr *Fjeldtind.* -öxl, *ordret Fjeldskulder, betegner den Deel af det överste af et Bjerg, hvor det ligesom skyder sig ud til Siderne noget nedenfor selve Bjergtoppen; og fl. lign.;* fjalla-dalr = fjalldalr. -gol *Luftning, som kommer fra Fjeldene.* -klofi *Pas mellem Bjerge; og fl.*

Fjall, *see* fell.

Fjalla (-aða, -at), *v. n., beröre, beföle:* f. um e-t; hafa hèr eigi vinir um fjallat *her have ingen Venner været paa Færde.*

Fjallaðr, *see i* gullfjallaðr.

Fjalláss *Fjeldaas, Bjergaas.*

Fjallberg *Fjeldklippe.*

Fjallborg *Bjergslot, Bjergfæstning.*

Fjallbyggð *Fjeldbygd, Fjeldegn.*

Fjallbúi *Fjeldbo, Fjeldbygger.*

Fjalldalr *Dal imellem Fjelde.*

Fjallferð *Fjeldreise, Reise over et Fjeld.*

Fjallganga *Fjeldgang, især det at gaae paa Overdrevet for at samle de Faar, som have græsset der Sommeren over.*

Fjallgarðr *Bjergkjæde, Bjergstrækning.*

Fjallhagi *Græsgang paa et Fjeld el. Fjelde.*

Fjallhamarr *Fjeldklippe.*

Fjallhola *Bjerghule, Fjeldhule.*

Fjallhrapi, **-rapi** *(og efter Udtalen nu)* **-drapi** (-a, *uden pl.*), *m., Dvergebirk, Birkeriis*

Fjallhvönn *Fjeld-Angelica.*

Fjalligr, *adj., som hörer til et Fjeld el. Fjelde:* fjalligar auðnir *Fjeldörkener.*

Fjalljökull *Iisbjerg.*

Fjalllendi (-is, *pl. d. s.*), *n., Fjeldegn.*

Fjallmaðr *en, som boer op til Fjelds, paa el. ved et Fjeld.*

Fjallnár *Liig, som findes oppe paa Fjeldene.*

Fjallrekinn, *pa., som er, har været dreven op paa Fjeldene til Overdrevet.*

Fjallrota (-u, -ur), *f., Skovsneppe.*

Fjallrœnn, *adj., som kommer fra Fjeldene.*

Fjallskarð *stor Klöft i et Bjerg, Pas.*

Fjallskerða, *v. a., Gaade-Udtryk for* gilja, *see d. O.*
Fjallstigr *Fjeldsti.*
Fjallvegr *Fjeldvei, Bjergvei.*
Fjallvindr *Vind, som blæser fra Fjeldene.*
Fjalmsfullr = felmsfullr.
Fjalviðr *Bræder, Planker.*
Fjandboð *Bud el. Tilbud som gjöres i en bedragerisk el. ond Hensigt.*
Fjandflokkr = fjandaflokkr.
Fjandi *(eg. contr. for* fjáandi, *af v. a.* fjá *hade;* -a, fjandr, fjendr), *m., Fjende; Djævel(en);* fjanda-flokkr *fjendtlig Hob, fjendtligt Parti; Hob af Djævle.* -kraptr *Troldomskraft.* -ligr, *adj.,* = fjandligr.
Fjandligr, *adj., fjendtlig; djævelsk.*
Fjandmaðr *Fjende.*
Fjandmæli, *n. pl., fjendtl. Udeladelser.*
Fjandskapaðr, *adj., fjendtlig stemt, fjendsk.*
Fjandskapask (-aðisk, -azk), *v. dep. n., i:* f. við e-n *vise fjendtligt, hadsk Sindelag mod en, vise en Fjendtligheder.*
Fjandskapr (-ar, *uden pl.*), *m., Fjendskab, fjendsk Sindelag;* fjandskapar-fullr *fuld af Fjendskab, fjendsk.*
Fjár-, *see u.* fé.
Fjara (fjöru, fjörur), *f., 1) Ebbe, lavt Vande. — 2) den Deel af Strandbredden, som bliver tör ved Ebbetid; Strand, Strandbred, Forstrand;* fjöruarfi *Strandarve, I.* -borð *den Deel af Strandbreden, som bliver tör ved Ebbetid, I.* -grjót *Stene i Stranden.* -maðr *Strandeier, Forstrandseier; ogsaa den som har Brugsret til en Forstrand, Forstrandsleier; jfr* rekamaðr. -mál *Grændse for Vandets Synken ved Ebbetid.* -mark *Grændseskjel mellem Forstrande.* -steinn *Steen i Stranden, rundagtig, som findes paa Strandbredden.* -stúfr *Stykke af en Strand.*
Fjara (-aða, -at), *v. impers., a) v. n., ebbe. — b) v. a., i:* e-t *(acc.)* fjarar uppi *noget bliver staaende paa Grund ved Ebben, bliver liggende paa Land i Ebbetiden.*
Fjarðar-, *see u.* fjörðr.
Fjarri, *adj., see* firr.
Fjarri, *comp.* fjarr, *superl.* fjarrst *(nu:* fjærri, fjær, fjærst), *adv., 1) eg., fjernt, langt borte.* — Hamingjan stóð hánum eigi f. *Lykken stod ikke langt borte fra ham, den stod ham bi. — 2) ueg.:* þat er f. skapi föður míns *det er min Fader meget imod;* taka e-u f. *afslaae noget reent ud;* þat fór f. *det var langt fra;* eigi hefir þat f. farit, *sem etc. det er omtrent gaaet saaledes, som etc. jfr* firr.
Fjarrlægð (-ar, -ir), *f., det at ligge langt borte, stor Afstand, Frastand.*
Fjarrlægjask (-isk, -ðisk, -zk), *v. pass., fjernes, komme længere bort.*
Fjarrlægr, *adj., fjerntliggende, fjern.*
Fjarrski (-a, *uden pl.*), *m., a) stor Afstand el. Frastand. — b) noget overmaade meget, urimeligt el. desl., I;* fjarrska-ligr, *adj., overmaade el. i höi Grad, I.* -liga, *adv.*
Fjarrskyldr *langt ude beslægtet, I.*
Fjarrstœðr, *adj., eg. fjern; df som er langt fra det rette, urimelig.*
Fjarrvist *Fraværelse, Borteblivelse.*
Fjógrtándi, *see* fjórtándi.
Fjón (-s, *uden pl.*), *n., Had.*
Fjón (-s, *uden pl.*), *n., Fyen* (Fjónbúi, -byggi *Fyenbo*).
Fjórði, *num. ord., fjerde.*
Fjórðungr (-s, -ar), *m., 1) Fjerdedeel, Fjerdepart. — b) en af Islands fire Fjerdinger. — 2) en Vægt paa 10 Pund; et Maal paa 10 Potter;* fjórðungs-dómr *Fjerdingsret (paa Althinget).* -gjöf *Gave af en Fjerdedeel af ens Formue.* -maðr *Beboer af en af Islands Fjerdinger;* f. e-s *en fra samme Fjerding som en anden.* -úmagi *en* úmagi, *som skal underholdes af en Landsfjerding.* -þing *Thing for en af Islands fire Fjerdinger;* fjórðunga-lok *den sidste Fjerdedeel af et Vers.* -mót *Fjerdingers Grændse.* -skipti *Deling i fire lige Dele, B.*
Fjórfœttr, *adj., fiirföddet.*
Fjórir, fjórar, fjögr, *num. card., fire.*
Fjórmeningr (-s, -ar), *m., Slægtning i fjerde Led.*
Fjórnættingr (-s, -ar) *m., en som er fire (Nætter, d. e.) Dage gammel.*
Fjórskeyttr, *see* ferskeyttr.
Fjórskiptr, *pa., fiirdeelt.*
Fjórtán *(ogsaa skrevet* fjogrtán), *num. card., fjorten.*
Fjórtándi *(ogsaa skrevet* fjogrtándi), *num, ord., fjortende.*
Fjórtugti, *num. ord., fyrgetyvende; jfr* fertugandi.
Fjós (-s, *pl. d. s.*), *n., Kvægstald;* fjósa-verk *det Arbeide som skal gjöres i Kvægstalden (Morgen og Aften).*
Fjós *(f.), see* þjós.
Fjósdyrr, *f. el. n. pl., Dören paa en Kvægstald.*
Fjósgata *Sti, som förer til Kvægstalden.*

FJÓSHLAÐA *Hölade ved Kvægstalden.*

FJÓSKONA *Pige, som malker Köerne i Stalden.*

FJÚK (-s, *pl. d. s.*), *n.*, *Sneefog.*

FJÚKA (fýk, fauk- fukum, fokit), *v. n.*, *1) eg.*, *a) drives omkring af Vinden, fyge.* — *b) spec.*, *om Snee:* veðr var fjúkanda mjök *det var stærkt Sneefog.* — *Talem.:* nú er fokit í öll skjól (*alle Skjul ere tilsneede, d. e.*) *nu gives der ingen Hjelp mere.* — 2) *ueg.*, *a) kastes, stödes (etc.) pludselig og med stor Fart fra sit Sted, ryge, flyve el. desl.:* tennrnar fuku ór *Tænderne flöi ud af Munden.* — *b)* láta f. í kviðlinga (*ligesom henkaste Vers*) *digte det ene (sarkastiske) Vers efter det andet.*

FJÚKLIGR, *adj.*, *seende ud til Sneefog, I.*

FJÚKRENNINGR *det Veir, naar Sneen fyger.*

FJÚKVIÐRI (-is, *pl. d. s.*), *n.*, *Sneefog, Sneeblæst.*

FJÖÐR (fjaðrar, fjaðrar *og* -ir), *f.*, *1) Fjæder:* draga f. um e-t *lægge Skjul paa (beröre lempelig, varsomt?).* — *2) om andre Ting, a) bred Spids paa et Spyd (el. desl.).* — *b) Hale (paa en Fisk);* fjaðra-lauss *fjæderlös.* -sárr=fjaðrsárr. -spjót *Spyd som er forsynet med* fjöðr *2, a.*

FJÖÐRSÁRR, *see* fjaðrsárr.

FJÖÐRSTAFR, *see* fjaðrstafr.

FJÖGR, *see* fjórir.

FJÖL (fjalar, fjalar *og* -ir), *f.*, *Fjæl, Bræt:* fjala-brú *Fjællebro og fl.*

FJÖL-, *et Præfix, (Tydsk viel), betegner, meget, idelig, el. desl.*

FJÖLAUÐIGR *meget rig.*

FJÖLBEIÐNI *idelig Beden, Overhæng.*

FJÖLBREYTINN, *adj.*, *meget foranderlig.*

FJÖLBRÚ = fjalabrú.

FJÖLBYGGÐR, *pa.*, *rigt befolket, tæt bebygget.*

FJÖLDI (-a, *uden pl.*), *m.*, *Mængde;* fjölda-fundr *stor Sammenkomst af Folk, talrigt Möde.*

FJÖLGA (-aða, -at), *v. a. og n.*, *1) v. a.*, *m. dat.*, *foröge, formere.* — *2) v. n.*, *tiltage, foröges i Antal el. Mængde.*

FJÖLGAN (-ar, -ir), *f.*, *Formerelse, Forögelse.*

FJÖLHŒFR (*eg. som kan benyttes til, df) som forstaaer sig paa, er kyndig i mange Ting, I.*

FJÖKUNNIGR (*kyndig i mange Ting, df) troldkyndig.*

FJÖLKYNNDI, *f. indecl.*, = fjölkynngi.

FJÖLKYNNGI, *f. indecl.*, *og n.* (-is, *pl. d. s.*), *eg. det at kunne mange Ting, især: Hexeri, Trolddom;* fjölkynngiligr, *adj.*, *som vidner om Trolddom, er gjort med Trolddom.* -veðr *Uveir frembragt ved Trolddom;* fjölkynngis-fólk *Trolddomsfolk.* -íþrótt *Trolddomskonst, Troldkonst.* -kona *Troldkvinde, Hex.* -list = -íþrótt. -maðr *troldkyndig Person, Troldmand.*

FJÖLLÓTTR, *adj.*, *bjergig, bjergfuld.*

FJÖLLYNDI *Ubestandighed, Flygtighed, Foranderlighed.*

FJÖLLYNDR, *adj.*, *lös i Sind, ubestandig, flygtig, foranderlig.*

FJÖLMENNA (-i, -ta, -t), *v. a.*, *samle Folk i Mængde, samle mange Folk, möde med et stort Fölge el. i talrig Mængde (til noget; mest abs.).*

FJOLMENNI (-is, *uden pl.*), *n.*, *Mængde Folk.*

FJÖLMENNR, *adj.*, *ledsaget af mange Folk, som har et stort Fölge.* — 2) fjölmennt, *a) n. s.*, *subst.*, *mange Folk.* — *b) adv. (acc.)*, *i Mængde (om Folk).*

FJÖLMÁLIGR (-ugr) *som snakker meget; især som taler mere end han kan indestaae for; sladderagtig, aabenmundet.*

FJÖLMÁLL, *adj.*, fjölmáligr.

FJÖLMÆLGI *det at snakke meget el. over sig; Aabenmundethed.*

FJÖLMÆLI, *eg. megen Snak, df Sludder; Usandhed; bagtalersk Paasagn;* fjölmælis-maðr *en som gjör sig skyldig i* fjölmæli *(Rygtemager, Lögner).*

FJÖLMÆLTR, *adj.*, = fjölmáligr.

FJÖLORÐR, *adj.*, = fjölmæltr.

FJÖLRŒÐINN, *adj.*, *snaksom.*

FJÖLRŒDDR, *pa.*, *som er meget omtalt el. man snakker meget om.*

FJÖLSKRÚÐIGR, *adj.*, *som har mange prægtige Klæder; df bemidlet, formuende, oftest med et Negtelsesord.*

FJÖLSKYLD, -SKYLDA *og* -SKYLDI (*f.*), *det at have meget at varetage el. drage Omsorg for, Mængde Forretninger el. Pligter.*

FJÖLSKYLDIGR = FJÖLSKYLDR.

FJÖLSKYLDR, *a) som har mange Forretninger el. Pligter.* — *b) forbunden med mange Forretninger; byrdefuld, besværlig.*

FJÖLTALAT, *n. pa.*, *talt meget (om):* var ekki jafn- f. sem um *intet blev der talt saa meget om, som om etc.*

FJÖLYRÐA, *v. a.*, *omtalt vidtlöftig, I.*

FJÖR (-s, *dat.* fjörvi, *uden pl.*), *n.*,

a) Livskraft, Levekraft, Liv. — b) Livlighed, I.

Fjörbaugr, *eg. Livsring el. Livsbod, d. e. Bod, som sikkrer den fredlöse hans Liv; den bestod af 1* mörk *(see d. O.) i lovgyldige Betalingsmidler (af den dömtes Eiendele), og tilfaldt den* goði *som udnævnte Namsretten* (féránsdómr); fjörbaugs-garðr, *eg. Gaard, Opholdssted, som der sikkres en som Fristed, ved* fjörbaugr; *df: a) den mindre Grad af Fredlöshed (der tilstod den dömte 3 Opholdssteder m. m.). — b) et Fristed, et helligt Sted (omkring Templer el. Offersteder, indhegnet ved et Gjerde);* fjörbaugs-maðr *en, som er dömt til den mindre Grad af Fredlöshed.*

Fjörbrot, *n. pl., Dödskamp.*

Fjörðr (fjarðar, firðir), *m., Fjord;* fjarðar-botn *Bunden, det inderste af en Fjord.* -horn *Vig, Krog af en Fjord.* -kjaptr *Mundingen, Aabningen, det forreste af en Fjord.* -mynni *Fjordmunding.*

Fjörgamall *af meget höi Alder, bedaget, I.*

Fjörgjafi (-a, -ar), *m., den, som skjenker en Livet.*

Fjörgrið *Sikkerhed for Liv.*

Fjörlausn *det at indlöse, indfrie sit Liv.*

Fjörlauss, *adj., livlös, som mangler al Livlighed, I.*

Fjörlítill *dorsk, slöv, I.*

Fjörlöstr *Livsforliis, Död:* veita, gjöra e-m fjörlöst *dræbe en.*

Fjörmikill *livfuld, livlig, I.*

Fjörráð *Anslag mod ens Liv; Forræderi;* fjör ráðs-mál *Sag som angaaer Anslag mod ens Liv.*

Fjörskadi *Livsforliis, Död.*

Fjöru-, *see u.* fjara.

Fjörutigi, -tigir *og* -tíu, *num. card., fyrgetyve.*

Fjörvél *Anslag mod ens Liv.*

Fjötra (-aða, -at), *v. a., lænkebinde, lægge i Lænker.*

Fjöturláss *Fodjernlaas, Lænkelaas.*

Fjöturlauss, *adj., ikke i Lænker, paa fri Fod; som er uden Fodbaand el. Hilde.*

Fjöturr (-rs, -rar), *m., Fodjern, Lænke; spec. Hestehilde. — 2) Kjöretömme, Slædetömme;* fjötra-brot, *n. pl., Stumper af en brudt Lænke.* -rauf *Tömmesplit paa en Slædemede.*

Flá (-r, -r), *f., 1) paa et Net, a) med pl., Flydholt, Flodholt. — b) collectivt, Flodholter. — 2) en Flade, især en Skraaflade, el. skraa Afsats.*

Flá (flæ, fló-flógum, flegit), *v. a., flaae, etc., med det, som bliver flaaet, i acc., α) eg.:* f. otrinn. — β) *ueg.:* f. e-n ór klæðum *afklæde, rive Klæderne af en.* — F. e-n at gripum *beröve en hans Kostbarheder. — b) med det, som bliver flaaet af, i acc.:* f. húð (skinn) af.

Flá (-i, -ða, -ð), *v. n., blive aabnere, fladere (især om en skraas opgaaende Kant el. Side af noget), I.*

Fladr (-rs, *uden pl.), n., det at* flaðra, *I.*

Flaðra (-aða, -at), *v. n., logre.*

Flag (-s, flög), *n., Jordplet, som Grönsværet er taget el. blæst af.*

Flaga (flögu, flögur), *f., Flise, Flække, I.*

Flagbrjósk *den bruskagtige Deel af den nederste Rand af Brystbenet, Brystbrusk.*

Flagð (-s, flögð), *n., Jettekvinde; Trold.* — Opt er f. í fögru skinni *ofte boer der en Jettekvinde i fagert Skind, ofte har et Kvindeuhyre et smukt Ydre.*

Flagðkona *Jettekvinde.*

Flagna (-aða, -at), *v. n., (om Huden, Ulden paa Faar, el. desl.), falde, gaae af.*

Flagspilda *Jordflække, Törveflække (?).*

Fláhugaðr *og* -hugull, *adj., som tænker paa Svig, lumsk.*

Flái (-a, -ar), *m., Flydholt, jfr* flá, *1, I.*

Flak (-s, flök) *n., 1) Flage, Stump af noget, som er brækket i Stykker; jfr* hurðarflak, skipsflak. — 2) *Strimmel, som skæres af en Helleflynder langs efter Ryggen, I.*

Flaka (-i, -ta, -t), *1) v. n., flæse; være lös fra hinanden, hænge fra hinanden;* f. í sundr af sárum *have mange Flænger, flæsende Saar paa Legemet. — 2) v. a., skære et* flak *af (en Helleflynder), I.*

Flaki (-a, -ar), *m., Flage, etc.;* = fleki; flaka-ólpa *en vid Kappe.*

Fláki (-a, -ar), *m., jævn og udstrakt Flade; en stor Strækning under Vand, I.*

Flakk (-s, *uden pl.), n., Vanken om:* vera á flakki *være oppe, I.*

Flakna (-aða, -at), *v. n., glide fra hinanden, skilles ad, sprække.*

Flan (-s, *uden pl.), n., det at* flana, *I.*

Flana (-aða, -at), *v. n., löbe blindt hen, I.*

Flannfluga (*Straffenavn paa*) *en Kvinde, som forlader sin Brudgom.*

Flanni (-a, -ar). *m., ubetænksom Person, I. — 2) det mandlige Lem, jfr foreg. O.*

Flár, *adj., 1) eg. som gaaer ud til Siden, bliver fladere, I. — 2) ueg. (som svigter, svinder bort df) svigfuld, underfundig, trædsk;* hyggja flátt *pönse paa Svig.*

Fláráð, *n. pl., Svig, Underfundighed.*

Fláráðr, *adj., svigfuld, underfundig.*

Flárædi (-is, *pl. d. s.), n., Underfundighed, Trædskhed.*

Flas (-s, *uden pl.), n., ubetænksom Færd, Ubetænksomhed, I.*

Flas (-s, flös), *n., og* flasa (flösu, flösur), *f., Skjæl, Skorpe (især i Huden), I. — Jfr* fles *og* flus.

Flasa (-aða, -at), *v. n., gaae ubetænksom frem el. til Værks, I.*

Flaskask (-aðizk, -azk), *v pass., klöves, splittes (heraf d. flaske sig?), I.*

Flaski (-a, -ar), *m., Flise, Splint; Gaare el. Aare i Træ, I.*

Flatlendi (-is, *uden pl.), n., fladt Land, flad Egn, I.*

Flatnefjaðr, *adj., fladnæset, I.*

Flatnefr (-s, -ar), *m., en, som er fladnæset (cogn.)*

Flatr (flöt, flatt), *adj., flad; jævn; glat;* bregða við flötum skildinum *afparere med det flade Skjold. —* Flatr fiskr *Helleflynder. — b) liggende paa Ryggen. — c)* flatt, *n. s., adv., ueg.* fara flatt fyrir e-m *komme tilkort imod, blive overvunden;* koma flatt upp á e-n *komme en aldeles uventet, I.*

Flatsmíði, *n., glat Arbeide (ikke udskaaret etc.)*

Flatsæng *Fladseng.*

Flatt, flattr, *sup. og p. pr. af* fletja.

Flatvegr *Fladkant, I.*

Flatviðr *Bræder, Planker.*

Flaug, *1. og 3. s. impf. ind. af* fljúga.

Flaug (-ar, -ar), *f., 1)* = flug; *jfr* grjótflaug. *— 2) noget, der (ligesom) flyver, bevæger sig i Luften, df: a) Flöi (paa et Skib),* = veðrviti (?). *— b) eg. flyvende, streifende Skudvaaben, (Skade, Ulykke, som et saadant kan anrette, df om) Tab, Ulykke af uforvarendes Streifangreb.*

Flaumósi (*nu* flumósa), *adj., hæseblæsende.*

Flaustr (-rs, *uden pl.), n., megen Hast, (maaskee heraf* flaust *og* flaustr, *Skib, poet.); især skjödeslös Skyndsomhed, I.*

Flaustra (-aða, -at), *v. a., i:* f. e-u *af gjöre noget i en Hast og skjödeslöst, I.*

Flautir, *f. pl., en Ret af sammenlöben Mælk, som pidskes med et Slags Kost* (þyrill) *til Skum.*

Fleða (-u, -ur), *f., en flad Spiseskee, I.*

Fleidr *el. maaskee rettere* fleyðr (-rs, *pl. d. s.), n., Hudlöshed, I.*

Fleinn (-s, -ar), *m., et spidst Haandvaaben, Spyd.*

Fleipr (-rs, *uden pl.), n., ubesindig, ubetænksom Tale.*

Fleipra (-aða, -at), *v. a., m. dat., udblabbre.*

Fleiri, *comp. af* margr.

Fleki (-a, -ar), *m., Flage. — b) spec., en skraalöbende Bedækning af Planker el. Vidier mod Skud og Steenkast. — c) Flaade, Tömmerflaade.*

Flekka (-aða, -at), *v. a., sætte Pletter paa, besudle.*

Flekka (-u, -ur), *f., Navnet paa et spraglet Hunfaar el. Tævehund, I.*

Flekkan *og* -un (-ar, -ir), *f., det at* flekka.

Flekkja (-i, -ta, -t), *v. a., danne* flekkir *af Höet, I; jfr* flekkr *1, b.*

Flekklauss, *adj., pletfri.*

Flekkóttr, *adj., spraglet.*

Flekkr (-jar, -ir), *m., 1) eg., a) Plet. — b) en Deel Hö udspredt for at törres. — 2) ueg., Plet, Lyde, Vanære.*

Flenging (-ar, -ar), *f., Pidsken.*

Flengja (-i, -da, -t), *v. a., pidske, prygle.*

Flenna (-u, -ur), *f., et letfærdigt Fruentimmer (jfr Flane), I;* flennu-ligr, *adj., flanevorn, I.*

Flenna (-i, -ta, -t), *v. a., spile, udspænde, opspænde.*

Flenneygr, *adj., som har udspilede Öine.*

Flens, *see* kossaflens.

Flensa (-aða, -at), *v. a., give Kys.*

Fles (-jar?, -jar), *f., fladt Skjær (maaskee besl. med* flas, *altsaa eg. noget der tager sig ud som Skjæl el. Skorpe i Vandfladen).*

Flesk (-s, *uden pl.), n., Flæsk.*

Fleskisneið *og* flesksneið *Skive af Flæsk.*

Flestallr *störste Delen af.*

Flestr, *superl. af* margr.

Flet (-s, *pl. d. s.), n., a) et Sæde. — b) Bolig, Bopæl. — c) Seng (nu især om et ringe og fattigt udstyret Leie).*

FLETJA (flet, flatta-flöttum, flatt), *v. a.*, *gjöre flad, udbrede. — b) flække, opskære.*
FLETTA (-i, -tta, -tt), *v. a.*, *1) flaae noget af;* f. e-n e-u *el.* af e-u *gjöre en blot for, beröve;* f. klæðum *rive, plyndre Klæderne af; ogsaa* f. val *plyndre de faldnes Liig, rive Klæder etc. af dem. — 2) klöve el. save langs igjennem. — 3)* f. bók *(dat.) blade i en Bog, I.*
FLÈTTA (-aða, -at), *v. a*, *flette.*
FLETTINGR (-s, -ar), *et afklövet el. langs igjennem afsavet Stykke, I.*
FLÈTTINGR (-s, -ar), *m.*, *et flettet Reb, I.*
FLETTISELR *og* FLETTU- *en Art af Sælhunde.*
FLETTISKEPTA (-ur, -ur), *f.*, *klövet Stykke Træ; jfr* skepta *og* skeptifletta.
FLETTUGRJÓT *klövede Stene.*
FLETTUSELR, *see* flettiselr.
FLEY (-s, *pl. d. s.*), *n.*, *(især i Poesie), Fartöi (letseilende, hurtigseilende)*
FLEYGIGAFLOK *(maaskee) et let* gaflok.
FLEYÐ (-ar, -r), *f.*, *Paneling (?), Flise indlagt i Paneel el. Loft (?).*
FLEYGJA (-i, -ða, -t), *v. a. og n.*, *1) v. a.*, *m. dat.*, *lade flyve, kaste, slænge;* f. haukum *lade Höge flyve (til Fangst). — 2) v. n.*, *flyve afsted, ile afsted i en flyvende Fart.*
FLEYGR, *adj.*, *flyg, flyvende. — b) ueg., som löber omkring el. blandt Folk (om et Rygte); jfr* hèraðfleygr.
FLEYGR (-s, -ar), *m.*, *Kile, I.*
FLEYMINGR, *see* flæmingr.
FLEYSKIP *hurtigseilende Skib.*
FLEYTA (-i, -tta -tt), *v. a.*, *m. dat.*, *bringe flot, lade flyde paa Vandet, hindre fra at synke; df före noget over Vandet, bringe i Land, redde. —* F. sèr, *eg. kunde holde sig ovenpaa Vandet (om en Begynder i Svömning), df ueg., kunne hjelpe sig, redde sig, komme ud af noget, I. — 2) abs., skumme Fidtet* (flot) *fra Suppen, I.*
FLEYTIFULLR *ganske fuld, bredfuld, I.*
FLÍK (-ar, -r), *f.*, *en Dug; et gammelt, slidt Klædebon.*
FLÍKA (-aða, -at), *v. a.*, *m. dat.*, *udspænde, udstrække som et Seil, B. — b) ueg., prale med.*
FLIKKI (-s, *pl. d. s.*), *n.*, *et större Stykke (især af Kjöd).*
FLIKRÓTTR, *adj.*, *graaspraglet, graaspættet, I.*
FLIM (-s, *pl. d. s.*), *n.*, *Spot; Spottedigt, Skamdigt.*
FLIMT *el.* FLIMTR (-s, *pl. d. s.*), *n.*, *Skumleri, Spot; haanende Bagtalelse.*
FLIMTA (-aða, -at *og* -i, -a, -t), *v. a.*, *skumle over, spotte, bruge haanlige Udtryk om.*
FLIMTAN (-ar, -ir), *f.*, = flimt.
FLIMTR, *see* flimt.
FLIPI (-a, -ar), *m.*, *Hestelæbe, I.*
FLÍS (-ar, -ir), *f.*, *Splint, Spaan, et tyndt Stykke.*
FLÍSA (-aða, -at), *v. a.*, *skære el. rive en Splint af.*
FLISS (-s, *uden pl*), *n.*, *mindre anstændig Latter, Skoggerlatter.*
FLISSA (-aða, -at), *v. n.*, *skoggerlee.*
FLJÓGSKJÓTR, *see* flugskjótr.
FLJÓT (-s, *pl. d. s.*), *n.*, *1)* = flot *1. — 2) en Flod;* fljóts-bakki *Flodbred.*
FLJÓTA (flýt, flaut-flutum, flotit), *v. n.*, *a) flyde, rinde. — b) flyde ovenpaa Vandet. — Spec., svömme (om Fugle). — c) halvueg.*, f. í e-u (víni, mjólk) *flyde med noget, overskylles af, svömme i; jfr* flóa *(v. n.) b.*
FLJÓTLEIKI (-a, -ar), *og* -LEIKR (-s, -ar), *m.*, *Hurtighed.*
FLJÓTLIGR, *adj.*, *hurtig, snarlig.*
FLJÓTLYNDR *hidsig, I.*
FLJÓTMÆLTR, *adj.*, *som taler hurtigt, gesvindt.*
FLJÓTR, *adj.*, *hurtig, snar. — b)* f. á e-t *el.* til e-s *hurtig, rede til noget. — c)* fljótt, *n. s.*, *adv.*, *hurtig, rask.*
FLJÓTRENNDR, *p. pr.*, *som man hurtig kan bringe til at vige; n. s. upers. i.:* e-m er fjótrent *en kan let drives paa Flugt.*
FLJÓTRÁÐR, *adj.*, *snarraadig.*
FLJÓTTŒKR, *adj.*, *som hurtig gaaer ind paa noget, der foreslaaes ham el. forlanges af ham; hurtig at lære.*
FLJÓTVIRKI, *n. el. f. indecl. (?), Hurtighed i Arbeide.*
FLJÓTVIRKR, *og* -YRKR *som er en hurtig Arbeider; som skynder sig med noget.*
FLJÚGA (flýgja; flýg, flaug-flugum, *ogsaa* fló-flugum, flogit), *v. n.*, *flyve. — b) ryge, fare, styrte:* f. á e-n *styrte ind paa en. — c) ueg.*, f. um hèrað, byggðarlag *etc. blive hurtig bekjendt i hele Egnen (om et Rygte el. en Nyhed).*
FLÓ (-ar, flœr), *f.*, *tyndt Lag af noget, I.*
FLÓ (-ar, flœr), *f.*, *Loppe;* flóa-bit *Loppestik, I.*
FLÓA (-aða, -at), *v. a.*, *koge (Melk) I.*
FLÓA (-aða, -at), *v. n.*, *flyde over,*

oversvömme. — *b)* f. i e-u *svömme i; jfr* fljóta *c.*

Flóð (*-s, pl. d. s.*), *n., Flod (mods.* fjara). — *b) Oversvömmelse.*

Flog, *see* flug.

Flogi, *see i* fuðflogi.

Flogit, *supin. af* fljúga.

Flói (-a. -ar), *m., en sumpig Egn.* — *b) en större Havbugt, en bred Fjord.*

Flóki (-a, -ar), *m., a) Filt.* — *b) filtet Lok, Filteri; jfr* flœkja. — *c) en tyk Sky: jfr* skýflóki. — *d) Æggehvide, I;* flóka-hattr *Filthat.* -hetta *Hætte af Filt.* -trippi *et Föl, som kun for endeel har fældet Haarene, men disse sidde paa hist og her som Filttotter.*

Flókinn, *adj., urede, filtet, forviklet.*

Flokkr (-s, -ar), *m., 1) Flok, Hob, Skare:* fara flokkum *drage om skareviis.* — *b) Parti.* — *2) kort Digt (uden Omkvæd);* flokks-foringi *Anförer, der gaaer i Spidsen, Anförer for et Parti.* -höfðingi, *d. s.* -víg *Drab som begaaes, naar Hobe komme i Kamp med hinanden;* flokka-dráttr *Sammenrottelse, Dannelse af Partier.*

Flokkstaða *el.* -stöð *Opstilling af en Flok el. Flokke, Skarer af bevæbnede Folk.*

Flón (*-s, pl. d. s.*), *n., Tosse, Dumrian, Taabe, I.*

Flóna (-aða, -at), *v. n., koges (om Melk), I.*

Flónska (-u, -ur), *f., Dumhed, tosset Streg, I.*

Flórr (-s, -ar), *m., Steengulv (især i en Kostald), Grævning.*

Flos (*-s, pl d. s.*), *m., Flosning, I.*

Flosa (-aða, -at), *v. a., flosse, I.*

Flot (*-s, pl. d. s.*), *n., 1) Flyden, flydende Tilstand:* á floti *flydende paa Vandet; jfr* fljót. — *2) Madfedt, I;* flota-hólmr *en flydende Holm.*

Flota (-aða, -at), *v. a., m. dat., lade flyde paa Vandet, sætte, drage ud paa Vandet.*

Flotfundinn, *pa., funden flydende paa Vandet.*

Floti (-a, -ar), *Flaade; Samling af Skibe el. Fartöier, Flaade.*

Flotna (-aða, -at), *v. n., a)* f. upp *kantre.* — *b) lösnes, oplöses.*

Flotrennr, *adj., som et Fartöi el. en Flaade kan flyde over* (flotrennar ár).

Flótti (-a, -ar), *m., a) Flugt.* — *b) de flygtende; de löbende;* flótta-gjarn *begjerlig efter at flygte, tilböielig til at tage Flugten.* -maðr *Flygtning.* -rekstr *de flygtendes Forfölgelse.*

Flúð (-ar, -ir), *f., en fast Jordflage som danner sig, eller findes som Levning af en Holm i Floder, Indsöer etc.; Afsats i en Flodbakke, el. desl, I.*

Flúða, *1. s. impf. ind. af* flýja.

Flug *ogsaa* flog (*-s, pl. d s.*), *n., 1) Flugt, Flyven.* — *2) meget höie og steile Klipper; jfr* hengiflug. — *3) (i den sidste Form) Flyvegigt, Flyvesmerter, I;* fluga-bjarg *meget steil Klippe.* -hamarr = -bjarg. -stormr *heftig Storm, I.* -straumr *meget strid, rivende Ström.*

Fluga (-u, -ur), *f., Flue; Madding, Lokkemad; df ueg. i Talemaaderne:* gína við, at *el.* yfir flugu *lade sig lokke, besnære, især til at gaae ind paa en rænkefuld Plan el. Foretagende;* koma flugu i munn e-m *faae en lokket til at deeltage i en ondskabsfuld Plan.* — *2) Flugt, Flyven; den, der flygter (jfr* flannfluga); flugu-frétt *Flyverygte.* -maðr *en underkjöbt Snigmorder.* -mannligr, *adj., som seer ud som en* flugumaðr.

Flugdreki *flyvende Drage;* flugdrekamerki *Skorpion(en).*

Flugdýr *flyvende Dyr.*

Flugormr *flyvende Slange, Drage.*

Flugr (*-s, uden pl.*), *m.,* = flug *1.*

Flugsjór *en uhyre dyb Sö (E); men kunde maaskee bet. Sö, der ligger op til steile Klipper, og i uhyre stor Afstand neden for et Sted i disse.*

Flugskjótr (*ogsaa* fljóg-) *hurtig som Fuglens Flugt, overmaade hurtig.*

Flugstigr, *eg. Flyvesti, d. e. Luftveien el. Luften;* komask á flugstig *komme i stor Bevægelse (f. Ex. ved en uventet Efterretning el. desl.); være paa Nippet til, I.*

Flúit, *supin. af* flýja.

Flúr (*-s., pl. d. s.*), *n., 1) Blomster, udarbeidede el. broderede Zirater.* — *2) Hvedemeel.*

Flúra (-aða, -at), *v. a., udarbeide ziirligen med Broderi el. desl., I.*

Flúrbrauð *Hvedebröd.*

Flus (*-s, pl. d. s.*), *n., Skal; Æggeskal, I.*

Flutning (-ar, -ar), *f., og* flutningr (-s, -ar), *m., 1) eg., det at flytte, före, bringe, Försel, Transport etc.; det at sætte en over en Flod, et Sund etc.* — *b) hvad der flyttes el. transporteres; spec., det, der findes drivende om paa Söen, og föres, slæbes op til Kysten (en död Hval el. desl.).* — *2) ueg., Fremförelse, Fremsættelse, spec. af Grunde el. Forsvar;* flutningar-maðr *Talsmand;* flutnings-maðr *a) Færgemand.* — *b) Talsmand.*

Flutta, *1. s. impf. ind. af* flytja.

FLYÐRA (-u, -ur), *f., Flynder.*
FLYÐRI (-is, *uden pl.), n., et Collectiv til* flyðra.
FLÝGJA, *see* fljúga,
FLÝJA *og* FLŒJA (flý, flœ; flúða, fluit), *v. n. og a., 1) v n., fly, flygte;* f. undan *undflye. — 2) v. a., römme; forlade. — b) skye, undgaae, tage sig i Agt for.*
FLYKKJASK (-isk, -tisk, -zk), *v. refl., samles i en Flok, tæt Hob el. Skare.*
FLYMINGR, *see* flœmingr.
FLYSJA (-aða, -at), *v. a. pille Skallen af, I.*
FLÝTA (-i, -tta, -tt), *v. a., m. dat., skynde, fremskynde, haste med;* f. sèr *skynde sig.*
FLÝTIR (-is, *uden pl.), m., Hurtighed.*
FLYTJA (flyt, flutta, flutt), *v. a., A) f. a., 1) eg., a) före, bringe, flytte, (bringe fra et Sted til et andet til Sös el. til Lands). — b) frembære:* f. fórn *frembære et Offer. — 2) ueg., a) udföre, fuldbringe:* f. skírslu *fremlægge sin Renselse, d. e. aflægge Beviis ved Jernbyrd el. Ed for sin Uskyldighed, sin retmæssige Paastand el. Krav; ligel.* f. járnburð *fuldbyrde den. —* F. fram vinnu *udföre et Arbeide. — b) fremföre, frembære mundtlig:* f. eyrindi *fremföre et Ærende;* f. mál *tale, fremföre en Sag;* f. kvæði *fremsige, recitere et Digt;* f. em e-t *berette en noget. — B) f. p., 1) pass., a) svarende til A, 1, a. — b) ueg., α) fremföres, aflægges etc ; jfr A, 2, a. — β) fortælles. — γ) impers.:* þó nú flytisk fram *om end det nu kan gaae, gaaer an, slæber af. — 2) refl., a) eg., flytte, bevæge sig etc.; jfr A, 1, a. b) ueg., underholde, ernære sig:* flytjask fram við e-t *el.* af e-u. — *C)* flytjandi, *part., som kan flyttes:* flytjandi eyrir *rörligt Gods.*
FLYTJAN (-ar, -ir), *f.* = flutning.
FLYTJANDI (-a, -endr), *m.,* = flutningarmaðr.
FLYXA (-u, -ur), *f., noget som er i trævlet Tilstand.*
FLŒÐA (-i, -dda, -tt), *v. n., flyde, strömme;* f. yfir *overskylle. — Spec., om Havet, stige, nærme sig op til Flodmaalet.*
FLŒÐI, *see* flœðr.
FLŒÐIBAKKI = flœðarbakki.
FLŒÐISKER = flœðarsker.
FLŒÐR (-ar, *pl. d. s.), f., nu* FLŒÐI (-is, *pl. d. s.), n., Flod (i Havet);* flœðar-bakki *Strandbrink.* -mál *Flodmaalet i Strandbredden, den överste Rand i Strandbredden, Vandet gaaer op til i Flodtiden.* -pyttr *en af Floden efterladt Vandpyt.* -sker *Skjær som overskylles i Flodtiden.*
FLŒJA. *see* flýja.
FLŒKINGR (-s, -ar), *m., I,* = flœkja. — *b) Omvanken.*
FLŒKJA (-u, -ur), *f., Forvikling, Urede, noget i saadan Tilstand, I.*
FLŒKJA (-i, -ta, -t), *v. a., forvikle, gjöre urede. — 2)* flœkjask, *dep. n., vanke omkring hid og did, I.*
FLŒMA (-i, -da, -t), *v. a.,* f. e-n burtu *bortjage, bortdrive.*
FLÆMI (-is, *pl. d. s.), n., udstrakt Flade el. Rum, stor Udstrækning, I.*
FLÆMINGI, (-ja, -jar), *m., Flamlænder;* Flæmingjaland *Flandern.*
FLŒMINGI, (-jar, -jar), *m., Landstryger, Landlöber.*
FLŒMINGR, FLEYMINGR *og* FLYMINGR, (-s, *uden pl.), m., Streifen, Vanken hid og did, en streifende Flugt:* fara undan í flœmingi *gjöre undrigende Bevægelser snart til den ene, snart til den anden Side;* hafa e-t í flœmingi *drive Spot med.*
FLÆMSKA, (-u, *uden pl.), f., Flamsk.*
FLÆMSKR, *adj., flamsk.*
FLÆRÐ (-ar, -ir), *f., Falskhed, Svigagtighed, Bedrageri;* flærðar-lauss, *adj., uden Falskhed og Svig; og fl.*
FLÆRÐA (-i, -a, -t), *v. a., svige, bedrage.*
FLÆRÐARI (-a, -ar), *m., Bedrager.*
FLÆRÐLAUSS, *adj.,* = flærðarlauss.
FLÆRÐSAMLIGR, *adj., bedragerisk.* -liga, *adv.*
FLÖGRA (-aða, -at), *v. n., flagre, flyve hid og did.*
FLÖKT (-s, *pl. d. s.), n., Flagren, I.*
FLÖKTA (-i, -ta, -t), *v. n.* = flögra; *löbe hid og did.*
FLÖKULLEIKI (-a, -ar), *m., Kvalme.*
FLÖKULT, *n. adj., impers. i:* e-m er f. *en faaer Ondt, det kvalmer ham.*
FLÖT (flatar, flatar), *f., Flade, Plaine, I.*
FNASA (-aða, -at), *v. n., fnyse.*
FNJÓSKR (-s, -ar), *m., Tröske; jfr* hnjóskr.
FNYKR (-s, *uden pl.), m., Stank; jfr* knykr.
FÓARN (fúarn; -s, -örn), *n., Kraasen i Fugle.*
FÓÐR (-rs, *pl. d. s.), n., Foring, Foder. — 2) Foer (paa Klæder), I.*

FÓÐRA (-aða, -at), *v. a., fore.* — 2) *sye Foer under, I.*
FOGL, *see* fugl.
FOK (-s, *pl. d. s.*), *n., Fygen, Flyven.*
FOKREIÐR *meget vred, I.*
FOKSANDR *Flyvesand, I.*
FÓL (-s, *pl. d s.*), *n., a) en Tosse, Nar.* — *b) hensynslöst opfarende Person, I;* fóls-ligr, *adj., taabelig, som seer ud til at være et* fól. -liga, *adv.*
FOLALD (-s, -öld), *n., Föl.*
FOLI (-a, -ar), *m., Fole.*
FÓLI (-a, -ar), *m., Tyvekoster; jfr* borafóli, stungafóli.
FÓLI (-a, -ar), *m.,* = fól *a.*
FÓLK (-s, *uden pl.*), *n., Folk, Nation.* — *b) Mængde, Menneskemængde; især Krigsfolk i Slagorden.*
FÓLKBARDAGI = fólkorrusta.
FÓLKLAND *Fylke, Provinds.*
FÓLKORRUSTA *en ordentlig Bataille i aaben Mark, et Slag.*
FÓLKVÁPN *Krigsvaaben.*
FÓLSKA (-u, *uden pl.*), *f., Taabelighed, Dumdristighed.*
FÓLSKR, *adj., taabelig, tosset.*
FONTKLÆÐI *Döbefontsdug.*
FONTR *og* FUNTR (-s, -ar), *m., Döbefont.*
FOR (-ar, -ar), *f., Fure, Gröft.*
FÓR, *1. og 3. s. impf. ind. af* fara.
FOR, *see* fyri.
FORAÐ (*uriglig* forrað *el.* forráð) FORAT, FOROÐ, FORUT (-s, -öð, -uð, -ut), *n., (oprindelig vistnok) noget, som ligger foran, i Veien, (jfr* fallanda — *faldbringende* — f., *Navnet paa Hels Dörtærskel); df: Hindring, Fare; hvad der kan bringe Fare el. Uheld.* — *b) et Sted som er vanskeligt at komme over, især om Sumpe el. Diger, Uföre.* — *c) om en Person af vild og uregjerlig Characteer, el. som kan paaföre andre store Ulykker.* — *d) gen. s.* foraðs *bruges ogsaa som adv. i en forstærkende Betydning:* foraðs hár *meget höi;* foraðs-veðr *frygteligt Uveir.*
FORÁTTA (-u, -ur), *f., (væsentlig* = forað, *df): a) noget, der kan lægges en til Last:* finna e-m e-t til foráttu *anföre som Skyld hos, Beskyldning imod.* — *b) nu om: noget heftigt, rasende* (foráttu-brim *rasende Sögang,* foráttu-veðr = foraðs-veðr); faráttalaust, *adv., uden given Anledning til Beskyldning, uden Grund.*
FORBEINI *Gjestmildhed, tjenstvillig, venlig Imödekommen.*
FORBENDING *Vink.*
FORBERGIS, *adv., ned af, ned ad Bjerget el. Klippen.*
FORBOD *Forbud.* — *b) den mindre Bandsættelse.*
FORBOÐA, *v. a., sætte i Band (jfr* forboð *b).*
FORBOÐAN *det at* forboða.
FORBREKKIS, *adv., ned af el. ned ad Brinken.*
FORBYRGI *et Skuur, I.*
FORBŒNIR, *f. pl.,* = úbœnir.
FORÐA (-aða, -at), *v. a. og m. dat., frelse, redde.* — 2) forðask, *v. dep. a., undgaae, undflye, skye.*
FORÐI (-a, *uden pl.*), *m., Forraad, Levnetsmidler etc.;* forða-búr *Forraadshuus, Forraadskammer.*
FORDILD (-ar, -ir), *f., Forfængelighed.*
FORDJARFA (-aða, -at), *v. a., fordærve, ödelægge.*
FORÐUM, *adv., fordum.*
FORDYKTR, *pa., bepandsret.*
FORDYRI (-is, *pl. d. s.*), *n., og* FORDYRR *Skuur, Yderdör.*
FORDÆÐA (-u, -ur), *f., skammelig, skjændig Gjerning, især om Trolddom og Troldkonster.* — *b) Troldkvinde;* fordæðu-skapr, *m., det at udöve Trolddom el. Hexeri.*
FORDŒMA, *v. a., fordömme; jfr* fyrirdœma.
FORDŒMING, *f., Fordömmelse.*
FORELDRI (forellri; -is, *pl. d. s.*), *n., Stamfader, mest i pl.* foreldri (forellri) *og somm.,* foreldrar (forellrar, forellar), *Forfædre, nu Forældre;* forellris-maðr *Stamfader.*
FORFAÐIR *Stamfader, Forfader.*
FORFALL, *n., 1) Fodbræt, Fodskammel (foran en Seng).* — *2) især i pl.* forföll, *Forfald, Hindringer, Vanskeligheder;* forfalla-lauss, *adj., uden Hindring;* at forfallalausu *naar der ikke kommer noget i Veien.*
FORFALLI (-a, -ar), *m.,* = forfall *1.*
FORFEÐGIN *Stamforældre, förste Forældre.*
FORFJÖL *Forfjæl (en Sengs Forside).*
FORFLÓTTA *og* FORFLÓTTI, *adj., som flygter (for en, noget).*
FORFLÓTTI (-a, -ar), *m., a) Landflygtighed.* — *b) en flygtende, en Landflygtig;* forflótta-maðr, *d. s.*
FORGANGA *og* -GANGR *Gaaen i Spidsen, Anförsel, Veiledning; Tilskyndelse jfr* fyrirganga; forgöngu-maðr *Anförer; Ophavsmand;* forgangs-maðr *d. s.*
FORGANGA, *v. n., forgaae, gaae til Grunde.*
FORGARÐR *Forgaard.*

FORGIPT *Betaling for Underhold.*
FORGISLAÐR, *pa., tagen til Gidsel.*
FORGYLLTR *forgyldt.*
FORHLEYPI (-is, *uden pl.*), *n*, *det at löbe foran (for at pröve Veien); deraf* hafa e-n at f. sèr *bebyrde en med Ansvar i en vanskelig el. farlig Sag*; forhleypis-maðr *en som lader sig overtale til at paatage sig en vanskelig el. ansvarsfuld Sag.*
FORIFLASK (*for* foreflask?) *og* FORÝFLASK, *v. dep. a., afholde sig fra, undlade.*
FORINGI (-ja, -jar), *m., Anförer.*
FORKA (-aða, -at), *v. a., m. dat., stage.*
FORKAST (*en Smule*) *Foder.*
FORKIRKJA *forreste Delen af en Kirke el. Tempel; Forgaard for et Tempel.*
FORKÓLFR *Formand, Anförer;* f. í máli *en, som stiller sig i Spidsen, gaaer foran i en Sag.*
FORKOSTULIGA, *adv., prægtigen.*
FORKR (-s, -ar), *m., Fork, Stang, Stage; Talem.:* setja forka við e-u *komme i Veien for, forebygge.*
FORKUNNR (-kuðr; -ar, -ir), *f., Nysgjerrighed; hvad der vækker Nysgjerrighed, noget usædvanligt; i. gen. s.* forkunnar, *som adv., beundringsværdig, særdeles, udmærket:* f. fagr, vel; forkunnar-liga, *adv.*, = forkunnliga.
FORKUNNI, *adj., særdeles, overmaade.*
FORKUNNLIGR, *adj., beundringsværdig, særdeles, overmaade.* -liga, *adv.*
FORLAG, *1)* = forgipt. — *2) Parti (om Ægteskab). — 3) i pl.* forlög *Skjebne;* forlags-eyrir *Penge, der betales for Underhold.*
FORLAGÐR, *pa., vanmægtig, modlös.*
FORLIÐI (-a, -ar), *m., Anförer; jfr* fyrirliði.
FORLJÓTR *styg, fæl.*
FORLÝTA, *v. a., laste, dadle.*
FORM (-s, *pl. d. s.*), *n., Form.*
FORMA (-aða, -at), *v. a., indrette; tage sig noget for; jfr* áforma.
FORMAÐR *Formand, Overmand, Anförer; jfr* fyrirmaðr; faðir ok f. sinnar ættar *sin Slægts Overhoved.*
FORMANNLIGR, *adj, som har Udseende af at være skikket til at være Formand el. Anförer; som anstaaer sig for en Anförer el. Formand.* -liga, *adv., paa en Maade, der sömmer sig for en* formaðr, *jfr* fyrirmannligr.
FORMÁLI (-a, -ar), *a) Udtryk, Udtryksmaade; jfr* formæli. — *b) Aftale, Contract. — c) Fortale.*
FORMERA (-aða, -at), *v. a. danne, indrette.*
FORMERAN (-ar, -ir), *f., Dannelse, Indretning.*
FORMÓÐIR *Stammoder.*
FORMR (-s, -ar), *m., Form; jfr* kertaformr.
FORMÆLA, *v. a., m. dat., 1) tale for en, el. hans Bedste. — 2) forbande; jfr* fyrirmæla.
FORMÆLANDI (-a, -endr), *m.*, = formælari.
FORMÆLARI (-a, -ar), *m., Talsmand, Beskytter.*
FORMÆLI, *n. pl., Formular, Udtryksmaade, formulerede Ord; jfr* formáli *a. — b) Forsvar, det man siger til ens Bedste; Beskyttelse.*
FORMÆLING (-ar, -ar), *f., Forbandelse.*
FORN, *adj., gammel, fordums, fra gammel Tid.*
FÓRN (-ar, -ir), *f., a) Gave, Foræring. — b) Offer;* fórnar-blóð *Offerblod.* -brauð *Offerbröd.* -dýr *Offerdyr.* -hleifr *Offerkage.* -kvikendi = -dýr; *og fl.*
FÓRNA (-aða, -at), *v. a, 1) skjenke; offre. — 2)* f. höndum til himins *hæve Hænderne mod Himmelen.*
FORNAÐR (-ar, *uden pl.*), *m., hvad der er blevet tilovers, er ikke blevet forbrugt; df:* at fornaði *desuden, desforuden.*
FORNAFN *Pronomen.*
FORNES *Forbjerg.*
FORNESKJA (-u, -ur), *f., a) Oldtid, Fordumstid; deraf i pl. gamle Sagn el. Fortællinger. — b) Trolddom, (gamle, hedenske) Trolddomskonster;* forneskju-maðr *en som giver sig af med hedenske Konster; en Hedning.*
FORNFÁGLIGR *el. rettere* FORNFÁGULIGR, *adj., som seer gammelagtig, gammeldags ud.*
FORNFRÓÐR *kyndig i gamle Sager; troldkyndig.*
FORNFRŒÐI *Kundskab fra Oldtiden; Hexekonster.*
FÓRNFŒRA, *v. a., offre.*
FÓRNFŒRING (-ar, -ar), *f., Offring.*
FORNGILDR *af gammel Værdi, efter gammel Værdi el. Taxt.*
FORNGÖRR, *pa., gammel.*
FORNKVEÐINN, *pa., som er bleven sagt i gamle Dage:* hit forkveðna *det gamle Ordsprog.*
FORNKVÆÐI *Digt fra Oldtiden.*
FORNLIGR, *adj., gammelagtig.*
FORNMAÐR *en af de Gamle, en som levede i Oldtiden.*
FORNMENNI (-is, *pl. d. s.*), *n.*, = fornmaðr, *el. som et Collectiv til d. O.*

Fornmeti (-is, *uden pl.), n., mugne og gamle Födevarer, I.*

Fornmæli, *n., gammelt Ordsprog.*

Fornmæltr, *pa.,* = fornkveðinn.

Fornjósn *Undersögelse.*

Fornsaga *Historie, Fortælling fra Oldtiden.*

Fornskáld *Digter fra Oldtiden.*

Fornskrá *og* fornskræða *gammelt Document; gammel, gammelagtig Bog.*

Fornspekingr *Viismand fra Oldtiden.*

Fornspurðr, *pa., (eg. som i gamle Dage, for umindelig Tid siden er spurgt om Tilladelse, df:) hvis Tilladelse slet ikke indhentes;* at e-m fornspurðum *uden ens Tilladelse;* göra e-n fornspurðan *slet ikke spörge en om Tilladelse.*

Forntíðindi *Oldtidsbegivenheder.*

Forntroðinn, *pa., traadt paa i forrige Tider.*

Fornyrði (-is, *pl. d. s.), n., gammelt Ord el. Udtryk; Oldtids Digt;* fornyrðis-lag = fornyrða-lag *Navnet paa det bekjendte Oldtidsmetrum.*

Fornæmi *Borttagen el. Brug af noget uden Eierens el. Brugshaverens Tilladelse el. imod hans Villie.*

Forpallr *Bænk, som er foran, el. forreste Delen af en* pallr *(see dette Ord).*

Forprísa, *v. a., love, prise.* — 2) forprísaðr, *p. pr., den salige, udvalgte.*

Forprísan (-ar, -ir), *f., Lov, Priis, Herlighed.* — 2)* *Forret, Prærogativ.*

Forr, *adj., som vil frem, ivrig, hidsig:* f. ok framgjarn.

Forráð, 1) *Bestyrelse, Raadighed; Anförsel, Commando; Formynderskab; jfr* forræði. *Talem.:* kunna eigi fótum sínum f. *kunne ikke styre sin Gang (som Börn el. Afsindige).* — 2) *Svig, Forræderi.*

Forráð, *see* forað.

Forráðandi, *m., Styrmand, Bestyrer.*

Forrennari (-a, -ar), *m., Forlöber, jfr* fyrirrennari.

Forræði (-is, *pl. d. s.),* = forráð 1, *Befaling;* forræðis-maðr = forráðandi.

Fors (*ofte assimileret* foss; *g. d. s.,* -ar), *m., Fos, Vandfald.*

Fors (-s, *uden pl.), n., Voldsomhed, Overmod, Raseri; heftige Udeladelser.*

Forsa (-aða, -at), *v. n., strömme styrte ned el. ud, bruse og skumme som en Fos.*

Forsagnar, *see u.* forsögn.

Forsala *forelöbigt Salg af en Eiendom med Forbehold af Ret til Indlösning el. desl.;* forsölu-máli *Contract ved en* forsala.

Forsát, *f.,* = fyrirsát.

Forsenda (-u, -ur), *f., Dybslod, I.*

Forsending *en farlig Sendelse.*

Forsfall *Vandfald, Nedstyrten af en Vandmasse.*

Forsfullr *overmodig, ustyrlig.*

Forsigr, *adj., overmodig, heftig, rasende.*

Forsjá *og* -sjó (á-, -ó, *og* -ár, *uden pl.), f., Forsyn, Omsorg, Omhu, Besörgelse; jfr* forsjón; forsjá-lauss *uforsigtig;* -leysi *Uforsigtighed, Uforsynlighed.* -ligr *forsigtig, klog.* -maðr *og* forsjár-maðr *en som drager Omsorg, har Omhu for; Værge.*

Forsjáll, *adj., klog, forsigtig.*

Forsjálligr, *adj.,* = forsjáligr -liga, *adv.*

Forsjálni, *f., Forsigtighed, Forsynlighed.*

Forsjó, *see* forsjá.

Forsjón = forsjá.

Forskáli *en Forstue; en (bedækket) Gang som fører fra* skáli *(see dette Ord) til en anden Bygning.*

Forskepti *forreste Delen af et Skaft.*

Forskot *et Rum eller Gang foran, Mellemrum.*

Forskyggni *Skuur eller Bedækning over el. foran, I.*

Forsköp, *n. pl., Ulykke.*

Forsliga, *adv., heftigen, overmodigen, ustyrligen.*

Forsmá, *v. a., forsmaae, foragte, forhaane; jfr* fyrirsmá.

Forsmán (-ar, -ir), *f., Foragt, Forhaanelse.*

Forsmiðr *Mester for noget.*

Forspá *Forudsigelse, Spaadom; jfr* fyrirspá.

Forspár, *adj., forudsigende, forudvidende, fremsynet.*

Forsprakari (-a,-ar), *m., Ordförer (nu* forsprakki *Formand, Tilskynder).*

Forstaða, 1) *Forstanderskab, Styrelse; jfr* forstoð, forstöð. — 2) *Modstand, Hindring; Forsvar;* forstöðumaðr *Forstander, Forvalter, Bestyrer.*

Forstjóri (-a, -ar), *m., Forstander; Anfører.*

Forstjórn *Bestyrelse, Forstanderskab* forstjórnar-maðr = forstjóri.

Forstoð = forstaða.

Forstofa *Forstue.*

Forstórr *meget stor.*

Forstreymis, *adv., for Strömmen, med Strömmen.*

FORSTÖÐ = forstaða.
FORSVAR *Forsvar.*
FORSVARA, *v. a., forsvare.*
FORSVARANLIGR, *adj., forsvarlig.*
FORSÝNN, *adj., forsynlig, fremsynet.*
FORSŒLA, *f., Skygge, hvor noget tager af for Solen, I.*
FORSŒLIS, *adv., i Skyggen, I.*
FORSÆTI *Sæde foran Bordet.*
FORSÖGN, *1) Tilsyn, Anviisning. — 2) Forudsigelse. — 3) Forbud, Indsigelse imod ens Besiddelse af en Eiendom, tilligemed Varsel el. Erklæring om at man agter at forfölge sin Ret;* forsagnar-vitni *Vidne til saadan Erklæring.*
FORTAK *Undtagelse, B. — b) Afslag, I.*
FORTALA, *især i pl.* fortölur *Formaninger, Overtalelser.*
FORTJALD *Forhæng.*
FORURTIR *(for* forvirktir?), *f. pl., gyldige Grunde;* forurta-laust, *n. s., adv., uden gyldige Grunde.*
FORUSTA, *see* forvista.
FORVAÐI (-a, -ar), *m., Vadested, som ligger foran en steil Klippe (B) el. en Aa's Udlöb; Aa, Sump el. Dige, som ligger foran el. indeslutter en Gaard, I.*
FORVEÐI, *adj., forfalden som Pant.*
FORVÈ *et öde Sted (?).*
FORVEGR *Spor, Ledespor.*
FORVERARI (-a, -ar), *m., Formand, Forgjænger.*
FORVERK, *a) Arbeide, især det paa Marken el. ved Höbjergningen etc. — b) Dygtighed til Arbeide. — c) Forraad,* = forvirki: f. heys. — *Maaskee hertil at henföre Udtrykkene:* göra forverkum við e-n *forsyne, yde Understöttelse (som en Uformuende);* görask forverkum *(eg. komme derhen, at der behöves Forsyning?) slippe op. — Ellers ligefrem oversat bet. Udtryk som:* skal aldri forverkum við þik göra *du skal aldrig komme til at mangle;* forverks-lítill *lidet dygtig til Arbeide.* -maðr *Mand som er dygtig til Arbeide; duelig Avlsbestyrer; dygtig (og bemidlet?), anseet Mand* (nefni þá — ɔ: til alþingis —, er forverks-menn eru).
FORVIÐA *og* -VIÐI, *adj., som bliver dreven ud af sin Stilling, maa vige.*
FORVIÐRIS, *adv., med Vinden, i Læ.*
FORVIRKI *Forraad; jfr* forverk c.
FORVIST, FORVISTA, FORYSTA, FORUSTA (-u, *uden pl.), f., Staaen el. Gaaen i Spidsen for; Forstanderskab, Opsyn, Anförsel; Beskyttelse;* forustu-geldingr *Bede, som gaaer i Spidsen for Hjorden.* -lauss, *adj., uden Beskyttelse.* -sauðr = -geldingr.
FORVITINN, *adj., nysgjerrig, videbegjerlig.*
FORVITNA, *v. a., efterforske, undersöge. — b) impers.:* mik forvitnar *jeg er nysgjerrig efter. — 2) sædvanlig* forvitnask *(dep.)* um e-t *undersöge.*
FORVITNI, *f. indecl., Nysgjerrighed, Videlyst; Lyst til at erfare. — b) Belæring* = fróðleikr: til skemmtanar ok f.
FORVITR *klog, kyndig.*
FORVITRA *og* FORVITRI, *adj., meget klog el. viis.*
FORÝFLASK, *see* foriflask.
FORYFTIR *(af* for *og* yppa?) = forurtir; foryfta-laust *adv.,* = forurtalaust.
FORYNJA (-u, -ur), *f., Forvarsel, Varetegn; underlig, sælsom Begivenhed.*
FORYSTA, *see* forvista.
FÓSTBRÓÐIR *Fosterbroder; Fostbroder;* fóstbræðra-lag *Fostbrödrelag.*
FÓSTR (-rs, *pl. d. s.), n., Opfostring; Ordspr.:* fjórðungi bregðr til fóstrs *for fjerde Delen ligner hver den, der opfostrer ham. — b) Kost, Underhold.*
FÓSTRA (-aða, -at), *v. a, opfostre.*
FÓSTRBRÓÐIR *Fosterbroder, Fostbroder.*
FÓSTRFAÐIR *Fosterfader.*
FÓSTRI (-a, -ar), *m., Fosterfader; Fostersön; Fosterbroder, Staldbroder; forekommer ogsaa som kjærtegnende Udtryk om Dyr.*
FÓSTRJÖRÐ *Fosterjord, Fædreland.*
FÓSTRLAUN *Forsterlön.*
FÓSTRMAN *medopfostret Træl.*
FÓSTRMÓÐIR *Forstermoder.*
FÓSTRNEYTI, (-is, *uden pl.), n., det at være opfostret sammen; det heraf fölgende Forhold.*
FÓSTRSONR *Fostersön.*
FÓSTRSYSTIR *Fostersöster.*
FÓSTRSYSTKIN *Fostersödskende.*
FÓSTSYSTIR = fóstrsystir.
FÓTA (-aða, -at), *v. a., i:* f. sik *naae Fodfæste, kunne staae paa Benene, I.*
FÓTBORÐ *Fodfjæl.*
FÓTBROT *Beenbrud.*
FÓTBROTINN, *pa., beenbrudt.*
FÓTFASTR *som staaer fast paa Benene el. har naaet Fodfæste, I.*
FÓTFIMR *rask til Fods, el. som med Behændighed og Smidighed undgaaer at falde, I.*
FÓTFÚINN *som har svage el. usikkre Födder, I.*
FÓTGANGA *Gaaen, Reise til Fods;* fótgöngu -lið *Fodfolk.* -menn *d. s.*

FÓTHÁR *höibenet, langbenet, höi op til Hofterne.*

FÓTHEILL *som har stærke, raske Been.*

FÓTHRUMR *som har svage Been.*

FÓTHVATR *rask til Fods, rapfodet.*

FÓTHÖGGVA, *v. a., hugge Benet el. Benene af.*

FÓTKALDR *hvis Födder, Been ofte fryse, I.*

FÓTLAMA *og* -LAMI, *adj., halt, lam i Benet.*

FÓTLANGR = fóthár.

FÓTLAUG *Fodbad.*

FÓTLAUSS, *adj., som har mistet et Been.*

FÓTLEGGR *Been, Benet fra Knæet til Foden.*

FÓTLINR *som har svage Födder, staaer svagt paa Benene.*

FÓTMÁL *Fodfjed, Skridt.*

FÓTMEIDDR *beskadiget paa Benet el. Benene, lemlæstet.*

FÓTMJÚKR *smidig i Benene.*

FÓTPALLR *Fodtrin, Fodbræt.*

FÓTR (fótar, *dat.* fœti; *pl.* fœtr), *m., det hele Lem som bestaaer af Foden, Benet og Laaret; Been; Fod;* á fœti *til Fods;* á fœtr *paa Benene, op:* spretta á fœtr; hverr á fœtr öðrum *den ene lige efter den anden;* á fótum *oppe (ikke sengeliggende; ligel. opstaaet);* kominn af fótum fram *(eg. som har mistet Brugen af Benene) udlevet, som staaer paa Gravens Rand. — 2) Fod (som Maal);* fótar-mein *Byld paa Benet.* -sár *Saar paa Benet.* -verkr *Smerte i Benet;* fóta-afl *Styrke i Benene.* -brík *Fodbræt (paa en Seng).* -burðr *Föddernes Bevægelse i Gangen.* -búnaðr *Fodbeklædning, det som bedækker Benene og Födderne.* -ferð *det at staae op, I.* -festi *Fodfæste, B.* -fjöl *Fodbræt.* -fljótr *rap til Fods.* -gangr *Stampen, Trampen, voldsom Bevægelse med Födderne.* -hljóð *Lyden af ens Gang, I.* -hlutr *Nederdelen af Legemet.* -járn *Fodjern, I.* -kefli *et Stykke Træ el. noget andet man snubler over, I.* -lag *Fodstykket i en Seng.* -spyrning *Spark, Slag med Födderne.* -stapp *Stampen med Födderne.* -þil *Paneelværket i Fodstykket af en Seng.* -þváttr *Fodvaskning.*

FÓTSÍÐR *sid, som gaaer heelt ned til Födderne.*

FÓTSKEMILL *Fodskammel.*

FÓTSKRIÐA *Gliden paa Födderne (hen ad en Iisflade).*

FÓTSKÖR *Fodbræt, Fodstykke.*

FÓTSPOR *Fodspor.*

FÓTSTALLR *Bænk, som Gudebillederne bleve opstillede paa; Piedestal.*

FÓTSTIRÐR *som har stive Födder el. Been.*

FÓTTRODA, *v. a., træde under Födder.*

FÓTVEILL *som har svage Födder.*

FOX (-, *uden pl.*), *n., Bedrageri.*

FRÁ, *præp., m. dat., fra (correlat med* at, til, við *og* hjá; *undertiden sættes* á, *oftere* í *foran, uden at Betydningen væsentlig forandres), A) om Stedsforhold, 1) med Bevægelse, fra:* ganga f. garði; róa f. landi. — *b) med Biforestilling om Adskillelse:* taka hest f. sleða *spænde den fra og före den bort fra den. — 2) uden virkelig Bevægelse, a) om Udstrækning, fra:* f. hvirfli til ilja *fra Top til Taa, over hele Legemet. — b) om Afstand, undertiden i Betydningen, i nogen Frastand fra, hvor Retningen ofte angives ved et Adverbium:* skammt f. *kort fra;* ofan, upp, út f. e-u *noget ovenfor etc. — c) om Retning:* innar f. hánum sátu synir hans *i indadgaaende Retning fra ham sad etc.;* horfa, vita, snúa f. *vende, ligge i Retningen fra. — B) om Tidsforhold, fra:* dag f. degi *Dag fra Dag, hver Dag;* héðan í f. *op fra denne Tid, herefter. — C) om andre Forhold a) for at udtrykke ens Hjem, hvorfra en er:* Þorgeirr f. Ljósavatni. — *b) om Nedstammen:* kominn f. e-m. — *c) fra, om Borttagelse, Berövelse, Fraskillelse, Forladen, etc.:* taka e-t f. e-m; stela e-u f. e-m, *etc. — d) fra, i Udtryk som betegne Afvigelse, Forskjel, el. desl.:* þvert f. mínu skapi *lige i Retningen fra, d. e. ganske imod min Villie el. Tilböielighed. — e) om, efter Ord, som betegne en Beretning, Fortælling, Forklaring, etc.:* segja, skýra f. e-u.

FRÁ, *1. og 3. s. impf. ind. af* fregna.

FRÁBERANLIGR, *adj.*, = frábæriligr.

FRÁBREYTINN *ulig, afstikkende, særegen, I.*

FRÁBRUGÐINN, *pa.*, = frábreytinn.

FRÁBÆRILIGR *og* -BÆRLIGR, *adj., udmærket.* -liga, *adv.*

FRÁBÆRR, *adj., overordentlig, udmærket.*

FRÁFALL *Död, dödelig Afgang.*

FRÁFŒRUR, *f. pl., Lammenes Afvænnelse; den Tid da de afvænnes, I.*

FRÁGANGA *Bortgang.*

FRÁGANGR *Bortgang fra noget man har havt at bestille el. sysle med; deraf den Orden el. Tilstand en har bragt noget i, som han har havt med at bestille el. været i Lav med, I.*

Frágu, *3. pl. impf. ind. af* fregna.

Frágörð *Udmærkelse (?); frágörða, gen. pl., brugt som adv., overmaade;* frágörða-lið *udmærkede Tropper.* -maðr *udmærket Mand, en som har el. er noget i en udmærket Grad.*

Fráhald *Fraholden, Afholdelse fra.*

Fráhverfr, *adj., stemt imod, utilböielig til; jfr* frásnúinn, *I.*

Frakka (frökku, frökkur), *f., Spyd, Landse.*

Frakkr, *adj., hurtig, strax rede til.*

Frálaga (lögu, lögur), *f.,* = brottlaga.

Fráleikr (-s, -ar), *m., den Egenskab at være* frár.

Fráleitr, *adj., upassende, forkeert, imod al Skik og Brug, I.*

Fráligr, *adj., som seer ud til at være hurtig, behændig, el. vidner om saadan Egenskab.* -liga, *adv.*

Fram, *adv., comp.* framarr *og* fremr, *superl.* framast *og* fremst *frem, 1) om Stedsforhold, frem; fremad. — b) spec., α) fra Væggen el. Bagsiden af en Seng. — β)* koma f. (á e-m stað) *komme hen til et Sted efter en længere Reise (især over öde el. lidt beboede Strækninger), el. efter en længere Seilads. — γ) foran, fortil (paa et Skib, Vogn el. Dyr; modsat* aptr.) *— 2) om Tidsforhold, i Udtryk som:* var þá f. orðit (*ogsaa i eet Ord* framorðit) dags *Dagen var allerede skreden frem;* þegar stundir liðu f. *senere hen i Tiden;* f. at jólum, til jóla *til Juul.* — Langt f. í ættir *langt ude i Slægten. — b)* vita, sjá fram *see frem i Tiden. — 3) om andre Forhold, a) frem, i Udtryk som:* leggja, greiða e-t f. *lægge Penge frem el. ud, give dem ud, udbetale, el. desl. — b)* leggja hest fram *give en Hest af Sporerne til Væddelöb, lade den löbe omkaps med. — c)* ganga vel fram *vise Tapperhed. — d) frem (som i Dansk i: sige noget frem) i Udtryk som:* bera, flytja, færa *etc.* f. *fremsige, fremföre — e)* ganga f. *voxe til, blive större. — f)* halda e-m f. *rose en meget. — g)* e-t kemr f. *skeer;* koma e-u f. *faae noget udfört. — h)* fyrir... f. *el.* um... f. *fremfor, over. — i) imod:* fyrir lög f. *imod Lovene. — B) comp., 1) om Stedsforhold, a) længere frem. — b) længere foran. — 2) om andre Forhold, a) tiere, endnu mere. — b) mere, videre:* því framarr *desto mere, desto hellere;* hóti framarr *noget for meget. — c)* vera framarr e-m *ovevgaae, være ypperligere. — C) superl., a) forrest; först. — b)* sem framast, fremst má *saavidt som muligt.*

Frama (-aða, -at), *v. a., forfremme:* f. sik *lægge sig efter og opnaae Hæder og Berömmelse.*

Framan, *adv., fortil, foran;* fyrir f. *foran. — b)* til þings f. *til Begyndelsen el. de förste Dage af Thingtiden.*

Framanverðr, *adj., som er foran, hörer til det forreste, til Forsiden el. Begyndelsen.*

Framarliga *og contr.* **framarla**, *adv., langt fremme. — b) i höi Grad.*

Framboðligr *som man kan byde el. tilbyde.*

Frambryggja *Yderenden af en Brygge.*

Framburðr, *a) Udsagn, Udtalelse. — b)* = framflutning *a;* framburðar-maðr *Forkynder.*

Frambyggi *en, som har sin Plads i Forstavnen paa et Skib.*

Frambúð *Forraad for Fremtiden, hvad man kan stole paa for Fremtiden, I.*

Frambæriligr, *adj., som man ikke behöver at skamme sig ved at komme frem med (især om noget, man vil beverte andre med), I.*

Framdráttr *Fremtrækken. — 2) det at fremdrage Livet; Livsophold.*

Frameggjan *Opmuntring, Eggen.*

Framfarinn, *pa., afgaaet ved Döden.*

Framferð, *f., og* **-ferði** (-is, *uden pl.), n., Fremfærd, Adfærd, Opförsel; Forehavende, Syssel:* allar hans görðir ok framferðir.

Framflutning, *a) Fremsigelse, Fremförsel, Foredrag. — b) Underholdning, Livsophold.*

Framfótr *Forbeen.*

Framfúss *fremstræbende; som trænger sig frem, dristig, I; jfr* framgjarn.

Framfœra, *v. a., 1) komme frem med, fremföre, udsige. — 2) underholde, föde.*

Framfœri (-is, *uden pl.), Underhold:* koma e-m á f. *hjelpe en frem, faae ham forsörget, I.*

Framfœring (-ar, -ar), *f., det at* framfœra.

Framfœrni, *f. indecl.,* = framgirni *(?), Dristighed.*

Framfœrsla (-u, -ur), *f., Underhold;* framfœrslu-bálkr *den Afdeling i Lovene, som handler om Forsörgelse og Underhold.* -maðr *Forsörger.*

Framför, *1) gaaen fremad, Fremrykken. — 2) Död, dödelig Afgang.*

FRAMGANGA *det at gaae frem; Tapperhed i Kamp;* framgöngu-maðr *en som gaaer frem, gaaer paa i Kampen.*

FRAMGANGR *Fremgang; Forfremmelse, Hæder.*

FRAMGENGINN, *pa., 1)* = framfarinn. — *2) nu, som har levet Vinteren over (om Faar).*

FRAMGENGR *som gaaer for sig, faaer Fremgang, lykkeligt Udfald; sædvanlig upersonlig:* e-u verðr framgengt *noget faaer Fremgang.*

FRAMGIRND *og* -GIRNI *(f. indecl.), Fremadstræben, Dristighed, Frimodighed.*

FRAMGJARN *fremadstræbende, dristig, frimodig; jfr* framfúss. — *b)* f. um e-t *altfor hidsig i at forfölge noget, sætte det igjennem.*

FRAMHANDLEGGR *Forarmen, I.*

FRAMHLEYPINN, *adj., fremfusende, I.*

FRAMHLEYPNI, *f. indecl., Fremfusenhed, I.*

FRAMHLUTR *Fordeel, forreste Deel.*

FRAMHRAPAN *Fremfusenhed, fremfusende, uagtsom Færd.*

FRAMHVÖT *Opmuntring.*

FRAMI (-a, *uden pl.), m., Forfremmelse, Hæder, Ære; hvad der forskaffer Hæder, Tapperhed etc.;* framaferð *en ærefuld Reise el. Expedition.* -leysi, *n., Mangel paa Hæder.* -raun *en Pröve, som kan forskaffe en Hæder.* -verk *berömmelig Daad, Heltedaad.*

FRAMIT, *supin. af* fremja.

FRAMKIRKJA *forreste Delen af en Kirke, el. Delen fra Choret til Udgangen.*

FRAMKLÓ *Forklo.*

FRAMKVÆMA (-i, -da, -t), *v. a., udföre, fuldföre, fuldbringe, opfylde.*

FRAMKVÆMD (-kœmd; -ar, -ir), *f., a) Fremme, Fuldbringelse, Udförelse, Opfyldelse. — b) Forfremmelse, Hæder. c) Dristighed, Energi;* framkvæmdarleysi, *n., Mangel paa Driftighed, I.* -maðr *en der kommer frem, svinger sig op; driftig, energisk Mand; og fl.*

FRAMLAG *Udlæg, Udgift; Hjelp, Understöttelse. — 2) Raad; jfr* tillaga.

FRAMLAGA (-lögu, -lögur), *f., eg. Rykken frem, Avanceren (?); df: Fremgang, Udförelse.*

FRAMLEIÐIS, *adv., fremdeles.*

FRAMLEIZLA *Frembringelse, I.*

FRAMLIÐINN, *pa.,* = framfarinn.

FRAMLIGR, *adj., kjæk, rask af Udseende; dygtig; hæderlig.* -liga, *adv.*

FRAMLÚTR *böiet forover, ludende. — b) ueg., tilböielig til.*

FRAMLYNDR *fremadstræbende, gjæv.*

FRAMMI, *adv., 1) fremme;* f. fyrir *for, foran. — b) undert.* = fram *frem. — 2) ueg.:* láta í f., leggja f. *yde;* hafa e-t f. *have i Gang, i Værk, udöve, udföre, vise, bruge.*

FRAMMISTAÐA *(eg. Staaen foran) Opvartning;* frammistöðu-maðr *Forskærer, Opvarter, I.*

FRAMMYNNTR, *adj., med fremstaaende Mund.*

FRAMNING (-ar, -ar), *f., det at* fremja.

FRAMORÐIT, *see* fram *A*, 2.

FRAMR, fröm, framt, *adj.,* (*comp.* framarri, fremri; *superl.* framastr. fremstr), *A) posit., 1) ypperlig, som er el. har noget i en höi Grad, brav, tapper. —* 2) *som trænger sig frem paa en fræk Maade, fræk, uforskammet. — 3)* framt, *n. sg., adv., a) i höi Grad:* svá framt *i saa höi en Grad. — b)* svá framt sem *i Tilfælde af, at; ligeledes: i det samme, som. — B) comp., a) forrest af to;* hit fremra *den Deel af et Land el. en Egn, som ligger nærmere ved Havet. — b) ueg. svarende til A, 1. — C) superl., a) forrest. — b) ueg., förste, fornemst, bedst, ypperligst.*

FRAMRÁÐR, *adj., modig, ufortröden, E.*

FRAMRÁS *Löben frem, Fremlöb.*

FRAMREIÐ *Fremriden, Riden længere frem, videre fremad.*

FRAMRENNSLI *Fremlöb.*

FRAMRÆÐI (-is, *uden pl.), n., Mod, en tapper Daad, E.*

FRAMSAGA *Fremsagn, Fremförelse, Fremstilling, Erklæring.*

FRAMSALA *Udlevering.*

FRAMSNOÐINN *uden Haar fortil.*

FRAMSÓKN *Angreb, Forfölgelse. —* 2) f. sakar *en Sags Forfölgelse for Retten.*

FRAMSTAFN *Forstavn.*

FRAMSÝN *og* -SÝNI *(f. indecl.), Fremsynethed.*

FRAMSÝNN *fremsynet, forudseende.*

FRAMSŒKINN, *adj., ivrig i at angribe.*

FRAMSŒKNI, *f. indecl., det at være* framsœkinn.

FRAMTÖNN *Fortand.*

FRAMVEGIS, *adv., fremdeles, i Fremtiden, herefter; jfr* framleiðis.

FRAMVÍSI, *f. indecl., Forudvidenhed, Klogskab.*

FRAMVÍSS = framsýnn.

FRÁNEYGR, *adj., med klart, skarpt, straalende Blik.*

FRÁNLEITR, *adj.,* = fráneygr.

FRÁNN, *adj., blank, glindsende.*

FRÁR, *adj., rap til Fods.*

FRÁSAGA = frásögn; frásögu-ligr, *adj., som egner sig til at fortælles, værd at fortælle, mærkværdig.*

FRÁSKILI, *adj., som bliver skilt fra.*

FRÁSKILLIGR, *adj., som kan skilles el. skjelnes fra.*

FRÁSKILNAÐR *Fraskillelse, det at skilles fra.*

FRÁSÖGN *Beretning, Frasagn:* fœra e-t í frásagnir *gjöre til Gjenstand for Fortælling, fortælle (udförlig) om;* illt til frásagnar *vanærende, som kan paadrage en vanærende Omdömme; jfr* frásaga; frásagnar-efni *en Fortællings Indhold.* -verðr *værd at fortælle, mærkværdig.*

FRATA (-aða, -at), *v. n.,* = freta.

FRAU, *see* frú.

FRAUÐ (-s, *pl. d. s.), n., Skum, Fidt. — b) uægte Marv.*

FRAUVA, *see* freyja.

FRÁVERA *Fraværelse.*

FRÁVERANDI, *pa., fraværende.*

FREÐINN, *adj., frossen.*

FREÐJAKI = ísjaki.

FREGN (-ar, -ir), *f., hvad man har spurgt, Rygte, Efterretning.*

FREGNA (fregn, frá- frágum, fregit), *v. a., a) spörge, faae at vide, höre; ogsaa som v. n.:* f til e-s *faae Efterretning om. — b)* f. e-s *spörge om.*

FREISTA (-aða, -at), *v. a., m. gen., a) pröve (paa), gjöre Forsög:* f. íþróttar *forsöge paa et Konststykke, gjöre en Styrke- el. Færdighedspröve;* f., ef *pröve om etc. — b)* f. e-s, *α) pröve ens Kræfter;* f. sín mót e-m *pröve sin Færdighed i noget, eller sine Kræfter mod en. — β) friste.*

FREISTAN *og* FREISTNAN (-ar, -ir), *f., det at* freista; *Fristelse.*

FREISTARI (-a, -ar), *m., Frister.*

FREISTING (-ar, -ar), *f.,* = freistan.

FREISTINN, *adj., forsögende tidt el. paa alle Maader, B.*

FREISTNAN, *see* freistan.

FREISTNI, *f. indecl., a) Pröve, Forsög. — b) Fristelse.*

FREKA *el.* FREKJA (-u, -ur), *f., a) Begjerlighed, Graadighed. — b) Heftighed, Voldsomhed, Strenghed, Haardhed, Ublubed.*

FREKEFLDR, *adj., meget stærk af Legemskræfter, I.*

FREKEFLT, *n. p. pr. (som af* frekefla) *som for meget er gjort af, er drevet for vidt.*

FREKLEIKR (-s, -ar), *m.,* = freka.

FREKLIGR, *adj., graadig, heftig, voldsom.* -liga, *adv., heftigen, i höi Grad, uhyre.*

FREKNA (-u, -ur), *f., Fregne, I.*

FREKNÓTTR, *adj., fregnet.*

FREKR, *adj., a) graadig, begjerlig. — Ordspr.:* f. er hverr til fjörsins *enhver har Livet kjærest. — b) fordringsfuld, haard, ublu. — c) heftig, ivrig, haard, voldsom. — 2)* frekt, *n. sg., adv., a) ivrigen. — b) haardt, voldsomt, ulempeligen.*

FRELSA (-aða, -at *og* -i, -ta, -t), *v. a., frelse, befrie.*

FRELSAN (-ar, -ir), *f., Befrielse; jfr* frjálsan.

FRELSARI (-a, -ar), *m., Befrier;* f. heimsins *el.* frelsarinn *Frelseren.*

FRELSBORINN, *pa.,* = frjálsborinn.

FRELSI (-s, *uden pl.), n., a) Frihed, Uafhængighed. — b) Frihed, Ro. — c) Frihed, Privilegium;* frelsis-brèf *Frihedsbrev.* -gjöf *det at skjenke en hans Frihed.* -öl *Gilde el. Drikkegilde, som den skulde gjöre, som blev frigiven.*

FRELSINGI (-ja, -jar) *og* -INGR (-s, -jar), *m., frigiven Mand.*

FREMD (-ar, -ir), *f., a) Fremme, Gavn, Nytte. — b) Forfremmelse, Hæder, Berömmelse;* fremdar-ferð *berömmelig Reise; og fl.*

FREMI *og* FREMMI, *adv.:* svá f. *(kun) under den Betingelse, da först, ikke för end.*

FREMJA (frem, framda — frömdum, framit), *v. a., a) fremme, udöve, begaae:* f. vilja sinn *tilfredsstille sin Tilböielighed;* f. skírslu = flytja. s. — *b)* f. sik *erhverve sig Hæder og Berömmelse.*

FREMMI, *see* fremi.

FREMR, *see* fram.

FREMRI, *see* framr.

FREMST, *see* fram.

FRERA, *1. s. impf. ind. af* frjósa.

FRERI (freyri; -a, -ar), *m., Frost.*

FRERMÁNUÐR *Frostmaaned.*

FRESS (- , *pl. d. s.), n., Hankat.*

FRESSKR, *see* ófresskr.

FREST, *see* frestr.

FRESTA (-aða, -at), *v. a., m. dat., opsætte, forhale.*

FRESTAN (-ar, -ir), *f., Opsættelse, Forhaling.*

FRESTR (-s, -ir), *m., og* FREST (-s, *pl. d. s.), n., Frist, Opsættelse, Forhaling:* á viku fresti *om en Uges Tid;* á skömmu fresti *om kort Tid.*

Freta (fret, frat- frátum?, fretat?), *v. n., fjerte; jfr* frata.

Fretkarl *raa, uhumsk Person el. Karl.*

Fretr (-s, -ir), *m., Fjert.*

Frètt (-ar, -ir), *f., Udspörgen, Fritten;* ganga til frèttar *udforske Gudernes Villie el. Bestemmelser. — b) Rygte, Nyhed, Efterretning.*

Frètta (-i, -tta, -tt), *v. a., a) spörge, faae at vide, höre. — b) spörge efter, spörge om;* f. at, eptir e-u *el.* hvè, *etc.*

Freyða (-i, -dda, -tt), *v. a., skumme, fraade.*

Freyja (*for* freyva *for* frauva *el.* frouva, *ligeledes skrevet* frova *og* fruva, *hvoraf det forkortede* frau, frou, frú; -u, -ur), *f.,* = frú; *jfr* hús-freyja.

Freyri, *see* freri (freyrinn, *see* frjósa).

Freyva, *see* freyja.

Friða (-aða, -at), *v. a. og n., a) v. a., frede, skaffe Fred og Ro, berolige;* f. riki *oprette Fred, Orden og Sikkerhed i et Rige, skaffe det Fred (især for Rövere). — b) v. n.,* f. fyrir e-m (e-u) *skaffe Fred, Ro el. Sikkerhed. — 2) f. p., refl.,* friðask við e-n *forliges med en.*

Fríða (-i, -dda, -tt), *v. a., forskjönne.*

Friðbönd, *n. pl., (eg. Fredsbaand, d. e.) Baand, hvorved Sværdskeden blev heftet til Fæstet.*

Friðbenda (-i, -a, -t), *v. a., forsyne med* friðbönd.

Friðbót *Bidrag til Fredens Istandbringelse.*

Friðbrot *Fredsbrud;* friðbrots-maðr *Fredsbryder, Fredsforstyrrer.*

Fríðendi *el.* fríðindi, *n. pl., Herligheder, Belönning:* heita e-m miklum friðindum *love en Guld og grönne Skove.*

Friðgörð = friðargörð.

Friðheilagr *fredhellig.*

Friðhelga, *v. a., lyse Fred over, fredlyse, erklære fredhellig.*

Friðhelgi *det at være fredhellig.*

Friðill (-s, -lar), *m., Elsker, Galan.*

Friðkaup *Fredkjöb, det at kjöbe fri.*

Friðkaupa, *v. a., kjöbe fri.*

Friðla, *oftere* frilla (-u, -ur), *f., Frille;* friðlu-barn *Frillebarn.* -lifi, *n.,* = -lifnaðr *Frillelevnet, Skjörlevnet.* -tak *det at bortföre en Kvinde som Frille.*

Friðland *Fredland, Fredsted, Land, hvor man behandles som en fredelig (Fremmed).*

Friðlauss, *adj.,* = friðarlauss.

Friðleggja, *v. n.,* f. fyrir e-m *bede om Fred el. Naade for.*

Fríðleikr (-s, -ar), *og* -leiki (-a, -ar), *m., Skjönhed, smukt Udseende.*

Friðligr, *adj., fredelig.* -liga, *adv.*

Friðmaðr *en, som kommer el. færdes i et fredeligt Ærende, ikke har Angreb el. Fjendtlighed til Hensigt.*

Friðmark = friðarmark.

Friðmál *Fredsunderhandling.*

Friðmælask (-isk, -tisk, -zk), *v. refl., i:* f. við e-n *underhandle om Fred el. Forlig med.*

Friðr (-ar, *uden pl.*), *m., Fred, Ro, Enighed:* brjóta, halda, göra, semja frið *bryde, holde, slutte Fred;* friðargörð *Fredsslutning; jfr* friðgjörð. -koss *Fredskys.* -mark *Fredstegn.* -skjöldr *(hvidt) Skjold, brugt som Fredstegn el. Fredsflag.* -stefna *Fredsmöde.* -tákn = -mark. -tími *Fredstid; og fl.*

Fríðr, *adj., 1) smuk. — 2) dygtig:* fritt lið *dygtige og vel udrustede Tropper. — 3)* f. penningr *el.* fritt *levende Eiendele, Kreaturer.*

Friðrof, (-s, *pl. d. s.*), *n.,* = friðbrot.

Friðrofi (-a, -ar), *m., Fredsbryder.*

Friðsamligr, *adj., fredsommelig.*

Friðsemd (-ar, -ir), *og* -semi, *f. indecl., Fredsommelighed, Fredelighed, Fred.*

Friðskjöldr = friðarskjöldr.

Friðstefna = friðarstefna.

Friðstóll *ordret Fredsstol:* sitja á friðstóli *forholde sig rolig.*

Friðsæla *Fredens Goder, B.*

Friðsæll *(fredsæl), lykkelig ved Freden, som nyder stadig Fred.*

Friðvænligr, *adj., som man ikke behöver at frygte for med Hensyn til Fred el. Ro, fredelig.* -liga, *adv.*

Friðvænn = friðvænligr.

Frikja (-u, -ur), *f., grovt, slet Töi el. Klæde, I.*

Frilla, *see* friðla.

Frígjarn, *maaskee for* frýjugjarn *udfordrende, som gjerne udfordrer, udfordrer, udæsker.*

Frjá (-áða, -áð?), *v. a., elske, E.*

Frjáaptann *Fredagaften.*

Frjádagr *Fredag;* frjádags-aptann. = frjáaptann, -kveld *Fredagaften; og fl.*

Frjákveld = frjáaptann.

Frjáls, *adj., 1) fri. — b)* f. af e-u *fri for noget. — 2) retmæssig, lovlig erhvervet.*

Frjálsa (-aða, -at), *v. a.*, = frelsa. — 2) f. sínar syndir *afsone sine Synder.*
Frjálsan (-ar, -ir), *f.*, = frelsan.
Frjálsari (-a, -ar), *m.*, = frelsari.
Frjálsborinn, *pa.*, *fribaaren.*
Frjálsgjafi (-a, -ar), *m.*, *frigiven Træl.*
Frjálsi (-s, *uden pl.*), *n.*, = frelsi.
Frjálsleikr (-s, -ar), *m.*, *Frihed (i Characteer).* — *b) Gavmildhed.*
Frjálsligr, *adj.*, *fri, som ligner en fri, ædel Mand.*
Frjálsmannligr, *adj.*, = frjálsligr.
Frjámorginn *Fredagmorgen.*
Frjánátt *Natten för Fredag.*
Frjó *og* **fræ** (-s, *pl. d. s.*), *n.*, *Frö, Sæd.*
Frjófga (-aða, -at), *v. a.*, = frjóva.
Frjófgan (-ar, -ir), *f.*, = frjóvan.
Frjófsamr, *adj.*, *frugtbar.*
Frjófsemi, *f. indecl.*, *Frugtbarhed.*
Frjóleiki (-a, -ar), *og* **-leikr** (-s, -ar), *m.*, *Frugtbarhed.*
Frjóligr, *adj.*, *frugtbar, frugtbargjörende, befrugtende.*
Frjór (*for* frjófr *el.* frjóvr) *og* **fræр**, *adj.*, *frugtbar, grödefuld.*
Frjósa (frýs, fraus *el.* fröra, frera -frusum, frosit, *p. pr.* frosinn, frörinn, frerinn, freyrinn), *v. n.*, *fryse.*
Frjóva *og* **fræva** (-aða, -at), *v. a.*, *befrugte, gjöre frugtbar; jfr* frjófga.
Frjóvan *og* **frævan** (-ar, -ir), *f.*, *Befrugtelse.*
Fró (-r, *uden pl*), *f.*, *Lise, Ro.*
Fróa (-aða, -at), *v. a.*, *skaffe Lise el. Tröst;* e-m fróar (*impers.*) *ens Smerter lindres.*
Froða (-u, -ur), *f.*, *Skum.*
Fróðhugaðr *klog.*
Fróðleikr (-s, -ar), *m.*, *Kundskab, Kyndighed (især i Sagnet, i Historien);* fróðleiks-trè *Kundskabens Træ.*
Fróðligr, *adj.*, *lærerig, belærende.* -liga, *adv.*, *kyndigen.*
Fróðr, *adj.*, *klog, viis, kyndig (især i Sagnet el. Historien).*
Froðufella, *v. n.*, *fraade, give Fraade el. Skum fra sig.*
Frór, *adj.*, *rolig; især impers.:* e-m er frótt *en er rolig, har Ro.*
Froskr (-s, -ar), *m.*, *Frö, Padde.*
Frost (-s, *pl. d. s.*), *n.*, *Frost;* frosta-samr, *adj.*, *fuld af Frost og Kulde:* f. vetr. -vetr *Iisvinter, haard Vinter.*
Frosta (-aði, -at), *v. n. impers.*, = frysta.
Frostbólga *Frost (i Hænder el. Födder), I.*
Frostbrestr *Knald, som fremkommer naar Iis el. frossen Jord sprækker el. revner, I.*
Frostharðr *som godt kan taale Frost.*
Frostmikill *som ledsages af megen Frost.*
Frostvetr = frostavetr.
Frostviðri (-is, *pl. d. s.*), *n.*, *Veir el. Veirlig, som ledsages af (megen) Frost.*
Frouva, *see* freyja.
Frú (frau, frou; -ar, -r), *f.*, *a) Kvinde af Stand (gift el. som har været gift).* — *b) Frue (som Ærestitel).*
Frugg (-s, *pl. d. s.*), *n.*, *daarligt og muggent Hö, I.*
Frum (-s, *pl. d. s.*), *n.*, *Förstegröde.*
Frumburðr, *a) Förstefödsel.* — *b) den förste Afkom, den Förstefödte.*
Frumbýlingr (-s, -ar), *m.*, *en, som först nedsætter sig paa et Sted el. begynder en Huusholdning, I.*
Frumferill, *en, som reiser el. kommer hen til et Sted el. et Land for förste Gang.*
Frumgetinn, *pa.*, *förstefödt.*
Frumgetnaðr *Förstefödsel.*
Frumgetning (-ar, -ar), *f.*; = frumgetnaðr.
Frumgetningr (-s, -ar), *m.*, = frumburðr *b.*
Frumgróðr *Förstegröde.*
Frumgögn, *n. pl.*, *de förste, vigtigste, vægtigste Beviser i en Sag, el. Beviser i den egentlige Sag, Hovedsagen.*
Frumhending *den förste Riimstavelse af de to, som svare til hinanden i samme Verselinie.*
Frumhlaup *(förste Tillöb til) et Angreb, Overfald;* frumhlaups-maðr *Angriber, en som har gjort sig skyldig i et Overfald.*
Frumkviðr *Hovedkvid* (*jfr* kviðr), *mods.* bjargkviðr.
Frumkvöðull (-s, -lar), *m.*, *Ophavsmand.*
Frumpartr *Grundbestanddeel.*
Frums (-ar, -ir), *f.*, = frum.
Frumsmiðr *Mester, E.*
Frumsök *den egentlige Sag, Hovedsagen.*
Frumtign *Forret; noget, som Forret haves til:* því at þeir hlutir eru frumtignir guðs.
Frumungr *i den blomstrende Alder.*

FRUMVÁTTR *Hovedvidne. — 2) förste Vidne, förste Martyr.*

FRUMVAXINN, *pa., voxen, moden, i den förste Manddoms- el. Modenheds-Alder.*

FRUMVAXTA *og* -VAXTI, *adj.,* = frumvaxinn.

FRUMVERR *förste Mand (en gift Kones).*

FRYGÐ (-ar, -ir), *f., Frugtbarhed;* frygðar-fullr *frugtbar, blomstrende.*

FRÝJA (-u, -ur), *f., Bebreidelse for Mangel paa især Mod, Djervhed el. desl.; Dadel; Modlöshed;* frýju-laust, *n. adj., adv., uforsagt, mandigen.* -orð *bebreidende Ord (især for Mangel paa Mod el. Tapperhed).*

FRÝJA (frý, frýða, frýð?), *v. a., m. dat., (Tingen i Gen.), frakjende en (et Fortrin), bebreide en Mangel paa noget, især Mod, Kraft el. Dygtighed;* f. e-m hugar *beskylde for Feighed;* frýr nú skutrinn skriðar, *ordr. Bagstavnen klager over Mangel paa Fart, d. e. der maa roes dygtigere i Bagst. — 2) ophidse, egge til:* f. föðurhefnda.

FRÝJAN (-ar, -ir), *f.,* = frýja; *Eggen, Ophidselse;* frýjanar-orð=frýju-orð.

FRÝNILIGR *el.* FRÝNLIGR, *adj., smuk, tækkelig, venlig, I.*

FRÝNN, *adj.,* = frýniligr.

FRÝS, *n., Prusten.*

FRÝSA (-aða, -at), *v. n., pruste.*

FRYSTA (-ti, -t), *v. n. impers., fryse, blive til Frostveir; jfr* frosta.

FRÆ, *see* frjó.

FRÆBELGR *Bælg (paa Frugter, B).*

FRŒÐA (-ði, -dda, -tt), *v. a., oplære, belære.*

FRŒÐI (-is, *pl. d. s.*), *n., og f. indecl., Kundskab, Videnskab. — b) Digt:* f. þat, er Grettisfærsla heitir. — *c) spec. om histor. Overlevering, Historie:* forn f. *Sagn og Digte fra Oldtiden;* frœðimaðr *lærd Mand, Mand med Kundskaber.*

FRÆGÐ (-ar, -ir), *f., a) Beretning, Efterretning. — b) Berömmelse, Hæder;* frægðar-ferð *berömmelig Reise.* -fullr *fuld af Berömmelse, berömmelig.* -verk *berömmelig Gjerning, Heltegjerning; og fl.*

FRÆGILIGR, *adj., berömmelig.*

FRÆGJA (-i, -ða, -t), *v. a., gjöre berömt, berömme, prise.*

FRÆGR, *adj., berömt.*

FRŒKILIGR, FRŒKLIGR *og* FRŒKNLIGR, *adj., tapper af Udseende; tapper, kjæk.* -liga, *adv.*

FRŒKINN, *contr.* FRŒKN, *adj., tapper, kjæk og idrætsfuld.*

FRŒKLEIKR *og* FRŒKN- (-s, -ar), *m., Tapperhed.*

FRŒKLIGR, *see* frœkiligr.

FRŒKN, *see* frœkinn.

FRŒKNL-, *see* frœkl-.

FRÆKORN *Frökorn.*

FRÆNDAFLI *mange og mægtige Slægtninge el. Frænder.*

FRÆNDBÁLKR *Række, Mængde af Frænder.*

FRÆNDBŒTR, *f. pl., Frændebod.*

FRÆNDERFÐ *Arvelægt efter en Frænde.*

FRÆNDGÖFUGR *som har ansete, höibyrdige Frænder.*

FRÆNDHAGI *den Egn, hvor man har sin Slægt og Frænder.*

FRÆNDHOLLR *huld, tro, venlig sindet imod sine Frænder.*

FRÆNDI (-a, *pl.* frændr), *m., Frænde, Slægtning;* frænda-afli = frændafli. -lát *Tab af Frænder.* -róg *Bagtalelse, som har til Hensigt at ophidse Frænder mod hinanden.* -skömm *(sin) Slægts, Frænders Vanære.* -styrkr = -afli; *og fl.*

FRÆNDKONA *Frænke, kvindelig Slægtning.*

FRÆNDLAUSS, *adj., uden Frænder.*

FRÆNDLEIF *og* LEIFÐ (-ar, -ir), *f., Efterladenskaber, Arvegods efter Frænder. — 2) (i förste Form) Enke efter en Frænde.*

FRÆNDLIÐ *Slægtninge, Frænder.*

FRÆNDLINGR (-s, -ar), *m., Frænde, Slægtning.*

FRÆNDMARGR *som har mange Frænder.*

FRÆNDRÍKR = frændmargr.

FRÆNDRŒKINN, *adj., kjærlig mod sine Slægtninge.*

FRÆNDSAMLIGA, *adv., venlig, broderlig.*

FRÆNDSEMI, *f. indecl., Slægtskab;* frændsemis-spell *Blodskam.* -tala *Opregning af Slægtskab el. Slægtskabsgrader.*

FRÆNDSKARÐ *Tab i en Familie (især tilföiet ved Drab).*

FRÆNDSTÓRR *som har mægtige Frænder.*

FRÆNDSVEIT *Flok af Frænder.*

FRÆNDVÍG *Drab af en Frænde el. Frænder.*

FRÆR, *see* frjór.

FRÆVA, *see* frjóva.

FUÐ (-ar, -ar), *f., Hundyrenes Kjönsdele.*

FUÐFLOGI (-a, -ar), *m., (Straffenavn paa) en, som löber bort fra, ikke vil ægte sin Fæstemö.*

FUÐRYSKILL *og* FYÐR- (-s, -lar), *m., en Ulk.*

Fugl (fogl; -s, -ar), *m.*, *Fugl;* fuglshamr *Fugleham.* -rödd *Fugleröst, Fuglestemme;* fugla-dráp *Fugledrab.* -garg *Fugleskrig, I.* -hold *Fuglekjöd.* -kliðr *Fugleskrig, Fuglesang.* -saurr *Fuglemög.* -tekja *Fuglefangst; og fl.*

Fuglberg *og* -bjarg *Klippe(r), hvor Fugle opholde sig og lægge Æg.*

Fuglveiðr *Fuglejagt.*

Fuglver *Sted, hvor mange Fugle opholde sig og bygge Reder; jfr* eggver.

Fúi (-a, *uden pl.*), *m.*, *Raaddenhed, Forraadnelse.*

Fúinn, *adj.*, *raadden.*

Fúki (-a, *uden pl.*), *m.*, *Stank.* — 2) *noget Stinkende; df ueg. Grovheder, I.*

Fúlegg *raaddent Æg.*

Fúlga (-u, -ur), *f.*, *a) Anbetroelse til Underhold el. Fodring (?).* — *b) Kosthold, Betaling for Underhold el. Fodring;* fúlgu-fall *Udeblivelse, Tab af Betaling for Underhold el. Foder.* -fè *Kvæg el. Kreaturer, som anbetroes en til Fodring for Betaling.* -maðr *en, som nyder Underhold hos en.* -máli *Contract angaaende Underhold el. Fodring.*

Full (-s, *pl. d. s.*), *n.*, *fuldt Bæger; Minde.*

Full- *som förste Deel af et Ord, deels svarende til fuld- i Dansk (f. Ex. i fuldkogt), deels forstærkende (meget, i höi Grad).*

Fúll, *adj.*, *fuul, raadden, stinkende.* — *b) ueg., tvær, barsk.*

Fullafla *og* -afli, *adj.*, *som har Kræfter nok;* f. til e-s *som har Styrke, d. e. Folk nok til at gjöre noget.*

Fullaldra *og* -aldri, *adj.*, *kommen til Skjels Aar og Alder; fuldvoxen.*

Fullbakaðr, *pa.*, *fuldkommen bagt.*

Fullbjartr *fuldkommen lys, I.*

Fullboðit, *n. p. pr.*, *i:* e-m er f. í e-u, *I, α) noget er et passende Tilbud for en, saa meget han billig kan forlange.* — *β) noget er tilstrækkeligt, gaaer vidt nok, som Pröve for ens Kræfter, Taalmodighed, etc.*

Fulldimmr *fuldkommen mörk, I.*

Fulldrengiligr, *adj.*, *meget tapper.* -liga, *adv.*

Fulldrukkinn *fuldkommen drukken, meget beruset.* — 2) fulldrukkit, *n. s.*, *drukket nok el. tilstrækkeligt.*

Fulleggr, *adj.*, *meget skarp.*

Fulleldi, *adj.*, *som har haft tilstrækkelig Ild, har varmet sig nok.*

Fulleltr, *pa.*, *forfulgt nok.*

Fullfastliga, *adv.*, *meget fast el. kraftig.*

Fullfengi (-is, *pl. d. s.*), *n.*, *hvad der er nok el. tilstrækkeligt, B.*

Fullfengiligr, *adj.*, *fuldkommen, moden; nok, tilstrækkelig.*

Fullferma, *v. a.*, *laste, lade (et Skib) fuldkommen.*

Fullfimr *meget behændig.*

Fullframr *meget ypperlig.*

Fullfrægr *meget berömt.*

Fullfúss *fuldkommen, meget villig (til).*

Fullfœrr *fuldkommen istand til.*

Fullgamall *gammel nok el. meget gammel.*

Fullgildr, *I, som har fuldkommen Værdi.* — *b) fuldkommen, fuldkommen dygtig (fuldtagen):* f. karlmaðr.

Fullgjalda, *v. a.*, *betale, lönne fuldkommen.*

Fullglaðr *meget glad.*

Fullgóðr *god nok, el. fuldkommen god, meget god.*

Fullgróinn, *I, a) fuldvoxen (om Planter el. Marker).* — *b) fuldk. sammengroet (om Saar).*

Fullgöra, *v. a.*, *fuldföre.* — Fullgörr, *p. pr.*, *fuldstændig, fuldt færdig.*

Fullgörla, *adj.*, *ganske, ganske sikkert.*

Fullharðr *fuldkommen, meget haard, tapper.*

Fullhefnt, *n. p. pr.*, *fuldkomment hevnet.*

Fullheilagr *fuldkommen hellig.*

Fullhlítr, *adj.*, *fuldkommen nok el. tilstrækkelig.*

Fullhugaðr *fuldkommen, meget modig.*

Fullhugi (-a, -ar), *m.*, *en som er fuld af Mod, meget modig.*

Fullhvatr *meget rask, tapper.*

Fullhyggja, *v. a.*, *m. dat.*, *ynde, elske, E.*

Fúllífi, *n.*, *og* -lifnaðr *ureenligt Levnet, Udsvævelser.*

Fúllífr, *adj.*, *förende et ureenligt, udsvævende Levnet.*

Fúligr, *adj.*, *tvær, barsk, grov.* -liga, *adv.*

Fullilla *meget ilde, meget uheldig.*

Fullkátr *meget munter el. oprömt.*

Fullkaupi, *adj.*, *som kjöber nok;* göra e-n fullkaupa *sælge en saa meget han önsker.*

Fullkerskr, *adj.*, *meget dygtig, meget tapper.*

Fullkeyptr, *pa.*, *fuldkomment dyrt betalt.* — *b) som har kostet Möie el. Anstrengelse nok, megen Anstrengelse el. Opofrelse.*

Fullkoma, *v. a.*, = fullkomna.

Fullkominn, *pa., fuldkommen.*

Fullkomleikr (-s, -ar), *m., Fuldkommenhed.*

Fullkomligr, *adj., fuldkommen, fuldstændig.*

Fullkomna (-aða, -at), *v. a., fuldkomme, fuldföre; jfr* fullkoma.

Fullkomnun (-ar, -ir), *f., Fuldbringelse, Fuldkommenhed.*

Fulllangt, *adv.,* = fulllengi.

Fulllauna, *v. a., lönne fuldkommen.*

Fulllengi *længe nok.*

Fullliði, *adj., som har tilstrækkelig mange Folk el. Tropper.*

Fulllifat, *n. p. pr., tilstrækkelig længe levet.*

Fullliga, *adv., noksom, tilfulde;* sem fullligast *(superl.) i fuldeste Maade.*

Fullmalit, *n. p. pr., malet længe nok, malet tilfulde.*

Fullmikill *fuldkommen stor, meget stor.*

Fullmæla, *v. a., maale, give i fuldt Maal, O.*

Fullmæli, *n. pl., fuldk. Afgjörelse.*

Fullna (-aða, -at), *v. a., bringe paa Veie, iværksætte.*

Fullnaðr (-ar, -ir), *m., Fuldbringelse; fuldkommen Fyldestgjörelse.*

Fullnógr *fuldkommen nok, I.*

Fullnumi *og* **-numsi**, *adj., som har lært tilfulde, opfattet ganske; udlært.*

Fullnusta (-u, *uden pl.*), *f.* = fullnaðr, *I.*

Fullorðinn, *adj., fuldvoxen.*

Fullr (*comp.* fullari, fyllri; *superl.* fullastr, fyllstr), *adj., fuld, etc.,* 1) *som er fyldt, opfyldt med noget:* f. af *el.* með e-u; f. e-s. — 2) *som har alle sine Dele, som intet mangler i Fuldstændighed, heel, fuldkommen, a) eg.:* fullt tungl *Fuldmaane;* fullt ár *et fuldt Aar.* — *b) ueg.:* sækja mál til fullra laga *paastaaet en Sag paadömt efter Lovens Strenghed.* — β) *fuldkommen gyldig, el. desl.:* i fullu umboði e-s. — *B) n. s., mest i adverbielle Udtryk, a)* fulls, *gen. s. i:* til fulls *tilfulde, fuldkommen; noksom.* -Halda til fulls við (e-n) *holde paa sin Ret, ikke give noget efter.* — *b)* fullu, *dat., i:* at fullu *fuldkomment, fuldt.* — Halda fullu til móts við = halda til fulls við *of.*

Fullráða, *adj., fast besluttet paa.*

Fullrètti (-is, *pl. d. s.*), *n., Fyldestgjörelse for en (personlig) Fornærmelse, el. Retsbrud, df Fornærmelse el. fornærmende Handling, som straffes med fuld Straf;* fullrèttis -verk *Handling, som straffes med fuld Straf el. efter Lovens Strenghed.*

Fullreyndr, *pa., tilfulde prövet;* fá sik fullreyndan *faae Leilighed til at pröve sig tilfulde, faae Brug for alle sine Kræfter.*

Fullríkr *meget rig, formuende.*

Fullroskinn *fuldvoxen, moden.*

Fullrýninn, *adj., som fuldkommen forstaaer sig paa Runer. — Ordsp.:* fár er f. *faa ere de, som kunne raade alle Runer, hvis Indsigter el. Klogskab allevegne slaaer til.*

Fullræði (-is, *pl. d. s.*), *n., a) Foretagende af vigtigere Slags. — b) et fuldkommen passende Parti. — c)* f. fjár *Overflödighed af Gods, Rigdomme.*

Fullrœtt, *n. p. pr., talt nok om.*

Fullröskr *fuldkommen mandig (modig, kjæk, tapper, stærk).*

Fullseðjask, *v. pass., blive fuldkommen mæt.*

Fullsekta, *v. a., faae en dömt efter Lovens Strenghed, erklæret fredlös.*

Fullskeleggr *fuldkommen modig el. dristig.*

Fullskipaðr, *pa., fuldt besat, med fuld Besætning. — 2) i impers. Udtr. som:* þeim er f., er *etc. den har nok at bestille, som etc.*

Fullskipta, *v. a., dele fuldkommen, dele saaledes at al videre Deling er overflödig.*

Fullskjótt, *adv., fuldkommen hurtig, meget snart.*

Fullsnart, *adv., meget hurtig.*

Fullsnúit, *n. p. pr., i:* áðr enn f. væri *förend man var færdig med at vende (Skibene).*

Fulsofit, *n. p. pr., sovet nok.*

Fullspakr *fuldkommen el. meget klog el. viis.*

Fullstaðit, *n. p. pr., staaet længe nok.*

Fullsteiktr *fuldkommen stegt.*

Fullsterkr *meget stærk.*

Fullstórr *meget stor.*

Fullstrangr *meget streng.*

Fullsvefti *og* **-svefnti**, *adj., som har udsovet.*

Fullsœfðr, *pa., fuldkomment dysset i Sövn. — b) fuldkommen död (dræbt).*

Fullsæla, *a) Overflödighed. — b) Lyksalighed.*

Fullsæll *fuldkommen lykkelig.*

Fullsætti (-is, *pl. d. s.*), *n., fuldkomment Forlig.*

Fullteitr *meget glad, E.*

Fulltíða, **-tíði** *og* **-tíðr**, *adj., i den modne Alder, fuldvoxen.*

Fullting, **-tingi** (-s, -is. *uden pl.*), *n., ogsaa* **-ting** (-jar, *uden pl.*), *f.,*

og -TINGR (-S, *uden pl.*), *m.*, *Hjelp, Bistand, Understöttelse;* fulltings *el.* -tingis-maðr *Hjelper.*

FULLTINGJA (-i, -da, -t), *v. a.*, *m. dat.*, *hjelpe.*

FULLTINGJANDI (-a, -endr), *m.*, *Hjelper.*

FULLTINGJARI (-a, -ar), *m.*, *d. s.*

FULLTINGR, *see* fullting.

FULLTREYSTA, *v. a.*, *m. dat.*, *have fuldkommen Tillid til, stole ganske paa.*

FULLTRÚI (-a, -ar), *m.*, *a) höitbetroet Ven, Fortrolig. — b) Skytspatron.*

FULLULIGR, *adj.*, *noksom, tilstrækkelig, som er tilfulde.* -liga, *adv.*

FULLVAXINN, *pa.*, *fuldvoxen.*

FULLVAXTA *og* -VAXTI, *adj.*, = fullvaxinn.

FULLVEÐI *og* -VEÐJA, *adj.*, *vederheftig.*

FULLVEGINN, *pa.*, *fuldveiet, d. e. ved Veining fundet fuldkommen at holde en vis Vægt; modsat* lakveginn. — *2) n. p. pr.*, fullvegit *kæmpet nok.*

FULLVEL *fuldkommen vel.*

FULLVERÐ *fuldkommen Værdi; jfr* fullvirði.

FULLVÍÐA *paa mange Steder.*

FULLVILJAÐR *som har fuldkommen bestemt Villie.*

FULLVIRÐI = fullverð.

FULLVÍSS, *1) fuldkommen sikker, ganske vis paa. — 2) fuldkommen, meget viis.*

FULLVISSA *Forvisning.*

FULLVITA *og* -VITI, *adj.*, *fuldkommen klog, ved sin fulde Forstand.*

FULLYRÐA, *v. a.*, *forsikkre om, I.*

FULLÞAKKA, *v. a.*, *fuldtakke, I.*

FULLÞROSKAÐR *fuldkommen moden, I.*

FULLÞURR *fuldkommen tör, I.*

FULLÖFLUGR, *adj.*, *fuldkommen stærk.*

FÚLMANNLIGR, *adj.*, *nedrig, skammelig.*

FÚLMENNI (-is, *pl. d. s.*), *n.*, *Skurk, lavt, nedrigt Menneske.*

FÚLMENNSKA (-u, *uden pl.*), *f.*, *Nedrighed, skammelig Handling.*

FÚLNA (-aða, -at), *v. n.*, *raadne, blive stinkende.*

FÚLYRÐI, *n. pl.*, *grove Ord.*

FUM (-s, *pl. d. s.*), *n.*, *megen, forvirret Hast, I.*

FUMA (-aða, -at), *v. n.*, *bruge megen, forvirret Hast, I.*

FÚNA (-aða, -at), *v. n.*, *raadne.*

FUNDING *og* FUNDNING (-ar, -ar), *f.*, *Finden, Fund; Opfindelse.*

FUNDIT, *supin. af* finna.

FUNDR *og* FYNDR (-ar, -ar), *m.*, *1) Fund, Finden, Opdagelse. — b) Fund, noget som findes. — 2) Möde, Sammenkomst;* fara á f. e-s *begive sig hen til;* ganga, fara til fundar við e-n, *d. s.* — *b) spec., fjendtligt Möde, Kamp;* fundar-laun *Findelön, I.*

FUNDVISS *heldig i at finde (bortkomne Gjenstande), I.*

FUNHEITR *brændende hed, I.*

FUNI (-a, -ar), *m.*, *Flamme, Blus.*

FUNTR, *see* fontr.

FUR, *see* fyri (fur-, *see* fyrir-).

FURA (-u, -ur), *f.*, *Fyrretræ. I Loven:* fljótandi f. *Skib, Fartöi,* á fl. furu *ombord;* furu-kvistr *Fyrrekvist.* -skógr *Fyrreskov; og fl.*

FURASK (-aðisk, -azk), *v. pass.*, *fures, hugges.*

FURÐA (-u, -ur), *f.*, *1) Tegn, Varsel. — Spec. Varsel for ens nærforestaaende Död; Under, Forunderlighed, forunderlig el. forfærdelig Ting.* — Furðu, *gen. s.*, *adv.*, *i höi Grad, meget;* furðu-ligr, *adj.*, *forfærdelig, adv., i höi Grad.* -liga, *adv.*, *forunderlig, forfærdelig.*

FURÐA (-aða, -at), *v. a.*, *a) m. dat.*, *varsle:* þat mun illu furða *det varsler noget Ondt. — b) impers.:* e-n furðar á e-u *el.* e-t *noget forundrer, forbauser en.*

FURÐANLIGR, *adj.*, = furðuligr.

FURÐIGA, *adv.*, = furðuliga.

FÚSI, *see* fýsi.

FÚSLIGA, *adv.*, *villig, ivrig.*

FUSSA (-aða, -at), *v. n.*, *yttre Afsky for:* f. við e-u.

FÚSS, *adj.*, *villig, som længes efter, attraaer.*

FUSSUM, *interj.*, *fy!*

FUSTAN (-s, *uden pl.*), *n.*, *et Slags kostbart Töi;* fustans-hökull *Messekagel af* fustan; *og fl.*

FYÐRYSKILL, *see* fuðryskill.

FYGLA (-i, -da, -t), *v. a.*, *fange Fugle.*

FYGLI, *see i* illfygli.

FYGLING (-ar, -ar), *f.*, *Fuglejagt, Fuglefangst.*

FYL (-s, *pl. d. s.*), *n.*, *Föl.*

FYLA, *see* fylja.

FÝLA (-u, *uden pl.*), *f.*, *Stank.*

FYLFULLR *drægtig (om Hopper), I.*

FYLGD (-ar, -ir), *f.*, *Fölgeskab, Ledsagelse. — b) Hjelp, Bistand;* fylgdar-lauss, *adj.*, *uden Fölgeskab el. Ledsagelse.* -maðr *Fölgesvend, Ledsager.*

FYLGI (-is, *uden pl.*), *n.*, *Fölge, Fölgeskab, Ledsagelse;* fylgis-kona *Ledsagerinde; Selskabsdame.* -mál *Partiskhed.* -mær *Selskabsdame.*

FYLGIFISKAR, *m. pl.*, *et Par Fiske, især Hvalfiske, som fölges ad; df*

om to Personer, som fölges stadig ad, ere ligesom uadskillelige, I.

FYLGIKONA *(Fölgekvinde) Frille.*

FYLGINN, *adj., som stadig fölger; dygtig til Fölge;* f. sèr *(I) rask, fyrig.*

FYLGISAMR, *adj., som stadig fölger, ledsager.*

FYLGISPAKR *som stadig ledsager, er en tro Ledsager (især om Hunde), I.*

FYLGJA (-u, -ur), *f., 1) Fölge, Fölgeskab. — 2) noget, der fölger; Skytsaand, Genius;* fylgju-engill *Skytsengel.* -kona = fylgikona. -lag *Fölgeskab, Ledsagelse.* -samr, *adj.,* = fylgisamr.

FYLGJA (-i, -da, -t), *v. a., m. dat., fölge etc., A) hvor Subjectet er et levende Væsen, 1) hvor der er Tale om stedlig Bevæg., a) fölge, gaae bag efter; fölge med. — Talemaade:* f. fötum *fölge Klæderne, d. e. (kunne) være oppe. — β) halvueg.* f. e-m *el.* f. at lagi *fölge en som, være hans Frille; sjelden om Mandfolk:* f. konu *holde som Frille. — b) ledsage, vise Vei; spec. fölge en paa et Togt, i Kamp el. desl. — c) forfölge;* f. fast flóttamönnum. *— 2) hvor der ikke er Tale om stedlig Bevægelse, befordre, understötte;* f. e-u fram *drive paa, iværksætte. — b) fölge, rette sig efter, efterleve. — B) hvor Subjectet ikke er et levende Væsen, a) fölge, fölge med; være ved Haanden el. i Beredskab;* láta knè f. kviði *sætte Knæet el. Knæerne paa ens Bryst el. Mave i det samme man har kastet ham til Jorden. — b)* f. heiman *fölge med som Medgift* (heimanfylgja). *— c) fölge, som Natur el. Egenskab. — d) fölge, komme næst el. lige efter (f. Ex. om noget mundtlig fremfört el. skrevet):* sem hèr fylgir *som fölger;* láta e-t f. *tilföie noget (som en videre Forklaring el. Bemærkning), fremhæve. — II) f. p., rec.,* fylgjask *fölges ad; understötte hinanden.*

FYLGJARI (-a, -ar), *m, Fölgesvend, Ledsager.*

FYLGNSNI *og* FYLSNI, *ogsaa* FYLSKNI (-is, *pl. d. s.), n., Skjul, Skjulested.*

FYLHROSS *Fölhoppe.*

FÝLING (-ar, -ar), *el.* FÝLINGR *(ogsaa* fylvingr; *nu* fýlungr; -s, -ar), *m., en Söfugl, Havhest (procellaria glacialis).*

FYLJA *og* FYLA (-u, -ur), *ung Hoppe.*

FYLJA (-aði, -at), *v. a., bedække, (om Hingste), I.*

FYLKI (-is, *pl. d. s.), n., 1) Flok, Skare. — 2) Fylke, Herred;* fylkiskirkja *Herreds-Kirke.* -konungr *Fylkekonge; og fl.*

FYLKING (-ar, -ar), *f., Slagorden;* fylkingar-armr *Flöi af en Hær i Slagorden.* -broddr *den forreste Spids af en Slagorden.* -oddr, *d. s.*

FYLKJA (-i, -ta, -t), *v. a., m. dat., opstille i Slagorden.*

FYLLA (-i, -ta, -t), *v. a., 1) eg., fylde (med noget). — b) impers.:* e-t fyllir *det fyldes. — 2) ueg., a) fuldende, fuldbyrde, udföre:* f. rásir sínar *fuldende sin Bane (om et Himmellegeme);* at þessu öllu fylltu ok framkomnu *fuldbyrdet og bragt til Virkelighed. — b) opfylde, tilfredsstille:* f. bœnir e-s; f. skyldur sínar *sine Pligter. — c) udfylde (noget Mangelfuldt el. Manglende):* f. várn vanmátt.

FYLLDR, *adj., (om Faar), paa hvilken den nye tætte Uld er begyndt at voxe inden under den gamle, I; jfr* fyllingr.

FYLLI, *f. indecl., Fylde, det at være fuld;* f. tungls = tunglfylling. *— 2) ueg., a) Opfyldelse. — b)* tímans f. *Tidens Fylde.*

FYLLINGR (-s, -ar), *m., I, a) den nye tætte Uld paa Faar, som voxer, naar den gamle begynder at lösnes og falde af. — b) tæt Græs.*

FYLMERR = fylhross.

FYLSKNI, FYLSNI, *see* fylgsni.

FYNDI, *see i* úfyndi.

FYNDINN, *adj., eg. opfindsom, df spögefuld, vittig, I.*

FYNDR, *see* fundr (fyndr, *adj., see i* einfyndr).

FYR *see* fyri (fyr- *see* fyrir-).

FYRI, FYRIR (firi, firir, furi, furir, fyr, fur, for), *præp., m. dat. og acc., for, I) m. dat., A) om Stedsforhold el. hvor en Stedsforestilling ligger til Grund, 1) om rene Stedsforhold, for, foran:* f. karldyrum *for, uden for dem;* f. landi *udenfor Strandbredden; ligeledes:* f. Írlandi, f. Balagarðs síðu *paa Höiden af;* ganga f. e-m *foran ham;* sjá e-t f. sèr *see noget for, foran sig. — 2) med tiltrædende Biforestillinger, a) for, foran (for at beskytte, skjule, lukke el. desl.):* hafa skjöld f. sèr *bedække sig foran med det;* hafa e-t f. andliti *for Ansigtet;* hurð, loka f. dyrum, hlerar f. gluggum *for Dören, for Vinduerne;* standa f. e-m *staae foran en for at forsvare ham (jfr* fyrirstaða *a). — b) for, paa ens (nogets) Vei etc., α)* e-t verðr f. e-m *han stöder paa, træffer det. — β) for, at modtage, el. saaledes at man kommer*

til at modtage noget: sitja f. rekum *være paa et Sted for at passe paa og bjerge hvad der driver op paa Kysten.* — Sitja f. ádrykkju e-s *lige overfor en ved Drikkebordet, saaledes at han kommer til at drikke en til.* — *γ) med indblandet Forestilling om Beredskab, væren ved Haanden el. desl.:* hafa lið, liðsafnað f. *have Tropper samlede, naar de andre komme.* — *δ) for at angribe:* sitja f. e-m *ligge i Baghold for; jfr* fyrisát. — *ε) som Hindring, noget man kan stöde sig paa el. desl.:* standa f. *(f. Ex.* dyrum, birtu) *staae for, som for at hindre Adgangen (jfr* fyristaða *b); liggja f.* fótum e-s. — *c) for, i ens Paahör el. Nærværelse og til ham (efter Ord, som betegne Meddelelse, Yttring, Overtalelse, el. desl.):* ræða um, herma e-t f. e-m *omtale, gjentage for;* telja um f. e-m *söge at overtale, omstemme, omvende en, I.* — *d) for (som i dansk for Vinden):* f. vindi, straumi *for Vinden, Strömmen.* — *e) foran:* senda, göra orð f. sèr *sende Bud foran sig.* — *f) for:* hljómr f. eyrum *Susen for Örerne;* þungt f. brjósti *for Brystet, I.* — *3) ueg., a) i Talemaader, som vise hen til den egentlige Betydning: foran (A, 1):* hafa e-t f. stafni *have noget for, I;* eiga e-t f. höndum *have noget foreliggende, noget at udföre el. udstaae;* mæla e-t f. munni sèr *fremföre, yttre etc. (især sagte, mumle);* velta e-u f. sèr *(eg. rulle det, dreie det paa alle Kanter) tage i lang Betragtning, være længe tvivlraadig med Hensyn til;* melta *(eg. fordöie)* e-t f. sèr, *d. s.* — *b)* verða f. e-u *blive truffen af, möde;* verða f. reiði e-s *blive rammet af, paadrage sig ens Vrede.* — *c) for, foran (om Fortrin el. det at rage frem, blandt flere):* hann var f. þeim *var den förste, den mest fremragende, havde mest at sige blandt dem.* — *d) for (om Anförsel, Raaden, Styrelse, Foreskriven, el. desl.):* höfðingi, foringi f. liði; ráða f. landi *regjere;* ráða f. orði ok eiði *raade for, d. e. være ansvarlig for (for Alderens Skyld);* segja f. verkum *give Befalinger med Hensyn til Arbeidet, I.* — *e) for (om Omhu, Omsorg):* ala önn f. e-n *sörge for, bære Omhu for;* sjá f. e-u, *d. s.* — *f) for (forat imödekomme ens Önske, til Bedste for, til Ære for, el. desl.):* lúka upp f. e-m *lukke op for;* vinna f. e-m *arbeide for, d. e. for at forsörge;* láta lífit f. heilagri kristni *offre sit Liv for etc.;* búa veizlu f. e-m *gjöre Gilde for.* — *g) for (som i Dansk: bede for):* biðja f. e-m *bede for.* — *h) for (forat opnaae):* vinna f. mat sínum *tjene for Föden, I.* — *i)* mikill f. sèr *kraftfuld og dygtig;* lítill f. sèr *ubetydelig (saavel med Hensyn til Legems- som Sjelsstyrke);* kunna allt vel f. sèr *have lært alt hvad der hörer til god Opdragelse.* — *k) i Veien for:* standa f. þrifum *være til Hinder for at en kan trives, I.* — *Herhen hörer:* e-m verðr mikit f. e-u *el.* f., at *etc. meget stiller sig i Veien for en, med Hensyn til Udförelsen af noget, han har Vanskelighed med at etc.* — *l)* þykja mikit f. e-u *have meget imod, ugjerne paatage sig; ligeledes, savne meget.* — *m) for el. imod:* halda e-u f. e-m *lade en ikke naae, faae noget (især uretfærdigen);* halda e-n f. e-m *beskytte en imod; lignende er:* vera varr um sik, geyma sín *etc.* f. e-m *tage sig i Agt for, være paa sin Post imod.* — *n) for, til Trods for:* fara ferða sinna f. e-m *til Trods for ham.* — *Lignende er:* f. mèr (máttu göra þat) *for mig (maa du etc.), I; dog jfr r nf.* — *o) for (om noget som er imod ens Önsker, Beslutning el. Fordeel):* spilla e-u f. e-m *fordærve noget for en;* ónýta e-t f. e-m *tilintetgjöre noget for ham;* illa ferr f. e-m *det gaaer slet for ham; og fl. lign. p) for (som i Dansk: flygte for):* flyja, falla, láta fè sitt *etc.* f. e-m *flygte, falde etc. for;* rýma land f. e-m *römme det for en.* — *Ogsaa om en frivillig Vigen for:* víkja ór sæti, ganga ór rekkju f. e-m *vige Sædet for, afstaae sin egen Seng til.* — *r) for, formedelst:* grár f. hærum *formedelst graa Haar;* f. gráti, harmi, hræzlu *for Graad, etc.;* f. því, at *fordi.* — *B) om Tidsforhold, a) for — siden:* f. tveim dögum *for to Dage siden;* f. löngu, skömmu *for lang, kort Tid siden.* — *b) for (hvor dog Tidsforestillingen mindre træder frem):* e-t er f. e-u *er Forvarsel for.* — *II) m. acc., A) om Stedsforhold og i uegentlige Udtryk el. Forbindelser, 1) om rene Stedsforhold, a) for:* gánga f. konung *for Kongen.* — *b) for (paa Forsiden af):* f. brjóst *for Brystet.* — *c) forbi, paa den anden Side af:* f. tangann *forbi den;* inn, suðr, vestr *etc.* f. *ind, Syd, Vest etc. for;* fram fyrir sik *frem for sig;* aptr f. sik *tilbage; bag-*

længs. — *d) ned fra, ned af:* f. bergit *ned af Klippen;* niðr f. (hæð, klett, skafl, *etc.*) *ned fra (saaledes at noget kommer til at befinde sig foran, nedenfor, nede) Höien etc.;* f. borð *overbord.* — *e) langs med:* (fara með hernað) f. endilanga Danmörk *langs med den danske Kyst, fra den ene Ende til den anden af Landet; lidt blandet er:* útlægr f. endilangan Noreg *fredlös i hele Norge.* — *f) for (som i Dansk), foran Adverbier paa* -an: f. innan, sunnan, vestan *etc. inden, sönden, vesten for.* — *2) med tiltrædende Biforestilling, a) for (lige for og til Bedste for):* skera, brytja e-t niðr f. e-n *for en og forat han kan nyde.* — *b) forbi (med Hensigten at standse, stoppe el. lignende):* komask f. e-n. — *c) for, i Veien for (for at hindre, fange, el. desl.):* fella brota f. e-n *i Veien for ham, for at hindre hans Troppers Fremmarsch;* leggja snöru, net f. (fugla, fiska). — *d) for (hvor Talen er om Lukning, Bedækning, at skjule en, el. desl.):* láta loku f. dyrr *skyde den for Dören;* bera skjöld f. sik *skyde det for sig for at modtage Stödet;* binda e-t f. augu sèr *binde noget for Öinene;* binda f. op á e-u *binde for Aabningen, I. Lignende er:* þat grœr f. stúfinn *Saaret groer til, lukkes foran el. for Enden paa et amputeret, afhugget Lem;* ský dregr fyrir tunglit, sólina *trækker for (kommer til at skjule).* — *3) ueg., a) i uegentlige Talemaader, hvor den egentlige Betydning er forbi el. udover (den yderste Grændse af noget):* f. skör fram *overdrevent;* f. lög fram *udover hvad Lovene bestemme el. mod Loven;* f. ván komit *forbi Haabet, d. e. derhen hvor alt Haab slipper, maa opgives.* — *b) frem for:* hafa e-t f. e-n *overgaae en i noget.* — *c) for (om Betaling, Erstatning, Godtgjörelse, el. desl.):* f. engan mun *ikke for nogen Priis.* — *d) i Stedet for:* fara f. e-n *i hans Sted;* hafa e-t f. e-t *i Stedet for noget, bruge det som. Lignende er:* hafa e-t f. satt *betragte som sandt, sikkert; ligeledes:* f. víst *sikkert.* — *e) for, til Bedste for:* bjóða fè f. e-n *for at befrie ham fra (f. Ex. Fredlöshed).* — *f) for en Tings el. Persons Vedkommende:* nefna í dóm f. goðorð *for det el. dets Vedkommende;* játa e-n f. e-u *for hans Vedkommende. Beslægtet hermed og med d of. er:* nefna, senda e-n f. sik. — *g) for (som Forsvar):* koma vörn f. sik. — *h) for:* svara f. e-t *staae til Ansvar for, gjöre Regnskab for.* — *i) for (om Grund):* f. þat, þá sök *paa Grund af, fordi;* f. e-s skyld; f. guðs sakar *for Guds Skyld.* — *k) ved:* sœra e-n fyrir krapta Krists *besværge ham ved (el. ved Paakaldelse af);* e-t greinisk f. e-t *betegnes ved. B) om Tidsforhold, for:* f. vetr, f. jól. — *III) abs. el. adv., A) hörende el. svarende til den dativiske Forbindelse (jfr I foran), 1) om Stedsforhold, a) svarende til I, A, 1, foran, paa Forsiden af Legemet;* í f., *d. s. (modsat* í bak*).* — *b) svarende til I, A, 2, b og e, α)* vera f. *være paa et Sted (allerede) hvor en anden kommer hen til.* — *β)* verða f. *blive truffet, berört, stödes (el. desl.) af nogen (noget).* — *γ) foran:* ríða, fara f. — *2) ueg., a)* e-m verðr e-t f. *han griber til;* e-t liggr f. *(foreligger) man kan gribe til.* — *b)* mikit, lítit f. *meget, lidet i Veien;* e-m verðr lítit f. at *etc. det falder ham let etc., I. c)* göra e-t f. *gjöre noget först (for at el. med Hensyn til at anden skal gjöre det efter).* — *d)* segja e-t f. *el.* segja f. um *spaae, forudsige.* — *e)* e-t mælisk vel, illa f. *blive vel, ilde omtalt (eg. for den som har gjort det).* — *f)* e-t fersk f. *bliver til ingen Ting, bliver ikke noget af.* — *g)* gangask f. *blive svag af Alderdom (især saaledes at det mærkes af Udseendet), I.*

☞ *Hvor denne Præposition i det fölgende danner förste Delen af et sammensat Ord, tages kun Hensyn til Formen* fyrir, *da denne mest forekommer; dog undtages herfra Formen* for *el. de med den begyndende Ord, som ere satte i Classe for sig foran.*

Fyrirbanna, *v. a., forbyde, forhindre.*

Fyrirbeizla *Beden for, Forbön; jfr* fyrirbón.

Fyrirbenda, *v. a., m. dat., varsle, give en Varsel.*

Fyrirbending *Varslen.*

Fyrirbirting *Forudforkyndelse.*

Fyrirbjóða, *v. a., forbyde.*

Fyrirboðan *Varsel, Varslen.*

Fyrirboði (-a, -ar), *m., Forbud, foregaaende Tegn el. Varsel.*

Fyrirboðsmaðr *en som deeltager i et Gilde enten som inviteret i Forveien, el. som tilstedeværende för dens Ankomst, Gildet holdes til Ære for.*

Fyrirboðungr *Forstykke, I.; jfr* boðungr.

Fyrirbón *Forbön; jfr* fyrirbeizla.

Fyrirbúa, *v. a., berede.*

Fyrirbúnaðr *og* -búningr *Forberedelse; Foranstaltning; jfr* viðbúnaðr.

Fyrirburðr *et Syn, Drömmesyn, et Varsel.*

Fyrirdráttr *det at noget drages el. kommer for, Formörkelse.*

Fyrirdœma, *v. a.,* = fordœma.

Fyrirdœming = fordœming.

Fyrirfara, *v. a., m. dat., ombringe, bringe af Dage. — Pass.* fyrirfarask *forgaae, ödelægges (kan ogsaa betragtes som to Ord).*

Fyrirfeðr, *m. pl., Forfædre.*

Fyrirferð *Störrelse, Omfang:* mikill fyrirferðar *stor af Udstrækning, som tager megen Plads op (især om Folks Legemsstörrelse), I.*

Fyrirfólk *de Fornemme, I.*

Fyrirfram *forud.*

Fyrirganga *og* -gangr = forganga, forgangr; fyrirgangs-maðr = forgangsmaðr; *som foregaaer med sit Exempel (modsat* sporgöngumaðr).

Fyrirgefa, *v. a., tilgive.*

Fyrirgefning (-a, -ar), *f., Tilgivelse.*

Fyrirgleyming (-ar, -ar), *f., Forglemmelse.*

Fyrirgreizla *Hjelp, Bistand, Tjenstagtighed, I.*

Fyrirgöra, *v. a., m. dat., forspilde, forbryde;* f. fè, lífi *forbryde sin Eiendom, sit Liv.*

Fyrirheit *Löfte, Forjættelse;* fyrirheits-land *det forjættede Land.*

Fyrirhuga, *v. a., bestemme, beslutte forud, I.*

Fyrirhugsan, *a) Tanke om noget i Forveien, Forventning. — b) Omhu, Omsorg for i Forveien.*

Fyrirhyggja *og* -hyggsla (-u, -ur), *f., Betænksomhed, Klogskab;* fyrirhyggju -maðr *betænksom, klog Mand.* -samr, *adj., klog, betænksom, I.*

Fyrirhöfn, *Möie, Anstrengelse, I.*

Fyrirkoma, *v. a., m. dat., tilintetgjöre; aflive.*

Fyrirkona *Kvinde som staaer over, har Fortrin for (de andre):* f. allra annarra.

Fyrirkunna, *v. a., optage ilde, blive vred paa en for noget* (f. e-n e-s).

Fyrirkveða, *v. a., afslaae, forbyde.*

Fyrirláta, *v. a., 1) forlade, tilgive. (m. dat.) — 2) forlade, opgive (m. acc.)*

Fyrirlátning (-ar, -ar), *f., Forladelse.*

Fyrirlátr, *adj., skjödeslös.*

Fyrirlátsamr, *adj., eftergivende.*

Fyrirlátsemi, *f. indecl., Eftergivenhed, I.*

Fyrirleggja, *v. a., 1) udlægge, erlægge. — 2) overvinde. —* Fyrirlagðr, *p. pr., overvunden; jfr* forlagðr.

Fyrirleitinn, *adj., som seer sig for, forsigtig.*

Fyrirliði = forliði, *I.*

Fyrirliggjandi, *p. a., foreliggende, forhaandenværende.*

Fyrirlíta. *v. a., foragte, forsmaae.*

Fyrirlitligr, *adj., foragtelig.*

Fyrirlitning (-ar, *uden pl.), f., Foragt.*

Fyrirljúga, *v. a., m. dat., fortabe, tilintetgjöre ved Lögn.*

Fyrirmaðr = formaðr. — *b) Formand, Forgjænger.*

Fyrirmannligr, *adj.,* = formannligr.

Fyrirmuna, *v. a., i:* f. e-m e-s *misunde, formene en noget.*

Fyrirmunan (-ar, -ir), *f., Misundelse, Formenelse.*

Fyrirmynd *Forbillede.*

Fyrirnemask, *v. dep. a., undlade.*

Fyrirrásari (-a, -ar), *m.,* = fyrirrennari.

Fyrirrennari (-a, -ar), *m.,* = forrennari.

Fyrirrúm *Forrummet, d. e. Rummet foran el. næst ved Löftingen paa Skibe. — b) den mere ærefulde Plads; df:* láta e-t verða í fyrirrúmi *sætte höiere el. lade sig være noget mere magtpaaliggende, I;* fyrirrúms-maðr *en som har sin Plads i Forrummet (paa Skibe).*

Fyrirsát (-ar, -ir; -s, *pl. d. s.), f. el. n., og* fyrirsátr, *n., Baghold.*

Fyrirsetning *Præposition.*

Fyrirsettr, *pa., forud fastsat, bestemt.*

Fyrirsjár, *adj., raadsnild.*

Fyrirsjón = forsjón.

Fyrirskipan, *a) Anordning, Befaling. — b) Forudbestemmelse, overlagt Bestemmelse.*

Fyrirskyrta *Forklæde, Skjödskind.*

Fyrirskjóta, *v. a., m. dat., gjöre ugyldig.*

Fyrirsmá, *v. a.,* = forsmá.

Fyrirspá = forspá.

Fyrirstaða *Staaen foran, a) for at forsvare, beskyttte, Beskyttelse, Forsvar. — b) for at hindre Adgang el. Gjennemgang; Hindring, Modstand.*

Fyrirstela, *v. a., m. dat., forbryde (noget) ved Tyveri.*

Fyrirstjórnari = forstjóri.

FYRIRSÖGN, *a) Forudsigelse. — b) Anviisning, Anordning; jfr* forsögn, *1.*

FYRIRTAKA, *v. a.,* = fortaka.

FYRIRTALA, *el. især i pl.* FYRIRTÖLUR = fortölur.

FYRIRTAPA, *v. a., bringe i Fortabelse.*

FYRIRTEKT *Afslag.*

FYRIRTÝNASK, *v. pass., gaae tabt, forglemmes.*

FYRIRVAF (-s, -vöf), *n., Islæt.*

FYRIRVEGA, *v. a., m. dat., fortabe, forbryde ved et begaaet Drab.*

FYRIRVERÐA, *v n., maaskee oprindel. forringes, df paadrage sig Skam, forsee sig (?); nu siges:* f. sik *skamme sig, undsee sig. — 2) f. p.,* fyrirverðask *forkomme, tilintetgjöres.*

FYRIRVINNA *en Mand, som forestaaer Arbeidet paa en Gaard, hos en bosat Kone, især en Enke, I.*

FYRIRVISSA *Forudviden, Forvarsel.*

FYRIRVIST *det at staae i Spidsen for, Forstanderskab.*

FYRIRÆTLAN *Forsæt, Bestemmelse.*

FYRIRÆTLASK, *v., dep. a., have for, have til Hensigt. — P. pr.,* fyrirætlaðr *forudbestemt.*

FYRK- *og* FYRM-, *see* fyrirk- *etc.*

FYRNA (-i, -da, -t), *v. a., 1) lade blive gammel, deraf have tilovers af noget som gammelt Forraad. — 2) pass.,* fyrnask, *a) eg., blive gammel, ældes. — b) ueg., glemmes, gaae i Forglemmelse.*

FYRND (-ar, *uden pl.*), *f., a) Ælde. — b) Oldtid. Jfr* fyrnska, fyrning *a.*

FYRNING (-ar, -ar), *f., a)* = fyrnd *a. — b) gammelt Forraad (det tiloversblevne). I.*

FYRNSKA (-u, -ur?), *f., a) Ælde, det at være bleven gammel og lidt brugelig. — b) Oldtid; jfr* forneskja. *— c) gamle Tiders Skik og Brug; Oldtidens Klögt el. Konst, Magie; Hedenskab.*

FYRR *og* FYRRI *(ofte, men uetymologisk,* firr, firri*), adv. comp., (superl.* fyrst, *ofte skrevet* fyst*), för, 1) comp., a) för, tidligere:* fyrr greindr *(el. i eet ord) föromtalt, fornævnt;* fyrr enn *förend. — b) först (om to). — c) för; heller. — 2) superl., först, i Forveien, for det förste, i Förstningen,* sem fyrst *saasnart som muligt;* fyrst í stað *i Förstningen (I) ligeledes: for det förste;* fyrst er *saasnart som, ligeledes: i det Tilfælde, at;* fyrst at *siden, da.*

FYRRA, *see* fyrsta.

FYRRI *(urigtig* firri; *jfr foreg. O.), adj. comp., (superl. ofte skrevet* fystr*), 1) comp., a) forrige:* í f. daga *i forrige Tider. — b) forrige, næstforegaaende:* í fyrra vetr *forrige Vinter;* í fyrra *ifjor;* í fyrra dag *i Forgaars. — c) forrige, först (om to). — d) sjeldnere, som er foran (i Rummet):* fyrri fætr *Forbenene. — 2) superl., först, den förste (i Tallet, Rækken). — b) fornemst, ypperst. — B)* fyrrum, *dat. pl., adv., för, forhen, i forrige Tider; ligel.* = fyrr *för (end).*

FYRRI *(adv.), see* fyrr.

FYRRMEIR, *adv., för, forhen.*

FYRRUM, *see* fyrri *B.*

FYRSA (-ti, -t), *v. n.,* = forsa.

FYRST, *see* fyrr.

FYRSTA *og* FYRRA (?) (-u, *uden pl.*), *f., Förstning:* i fyrstu(nni) *i Förstningen.*

FYRSTR, *see* fyrri *(adj.).*

FYRVA (-ir, -ði, -t?), *v. n. (impers.),* = fjara.

FYS *(el.* fis?; -s, *pl. d. s.), n., Fnug.*

FÝSA (-i, -ta, -t), *v. a., tilskynde* (f. e-n e-s); *impers.:* mik fýsir *jeg har Lyst til, længes efter. — 2) f. p.,* fýsask, *som dep. n., længes efter (at), have Lyst til.*

FÝSI, *f. indecl., Lyst, Attraa;* fýsiligr, *adj., önskelig, önskværdig, værd at eftertragte.*

FÝSING (-ar, -ar), *f., Tilskyndelse.*

FÝSN, FÝST *og* FÝSTI (-ar, -ir *og* -ar), *f.. Lyst, Tilböielighed.*

FÆ, *1. s. præs. ind. af* fá.

FÆÐ (-ar, *uden pl.*), *f., 1) Faahed, — 2) mindre venskabeligt, koldt, spændt Forhold;* fæðar-siðr *Opförsel, Fremtræden, som vidner om at man er fornærmet.*

FŒÐA (-u, -ur), *f., Föde; jfr* fæði; fæðu-tekja *det at nyde Föde.*

FŒÐA (-i, -dda, -tt), *v. a., A) f. a., 1) föde, give Föde, nære, underholde, ernære. — b) opfostre. — c) fodre. — 2) föde, bringe til Verden (kuns om Mennesker). — B) f. p.,* fæðask, *1) svarende til A, 1, a) pass.:* fæðask-upp *opfödes. — b) refl., tage Föde, Næring til sig:* fæðask við e-t *leve af. — 2) svarende til A, 2, pass., födes, komme til Verden.*

FŒÐI (-is, *pl. d. s.*), *n., Föde; jfr* fæða.

FŒÐING (-ar, -ar), *f., Födsel;* fæðingar-dagr *Födselsdag.* -tími *Födselsstund.*

FŒÐINGI (-ja, -jar), *m., en, som er födt i et vist Land, er et Steds Indföding.*

Fægiligr, *adj., blank, skinnende, reen, poleret.*

Fæging (-ar, -ar), *f., det at* fægja.

Fægja (-i, -ða, -t), *v. a.,* = fága 1. — *b) rense:* f. sár *rense Saar;* f. vök *rense en Vaage, d. e. holde den aaben.*

Fækka, fætka (-aða, -at), *og* fætta (-i, -a, -t), *v. a. og n., a) v. a., gjöre færre.* — *b) v. n., blive faa.* — *2) f. p., a) eg., blive faa, tage af i Antal.* — *b) ueg. og impers.:* þat fækkask með e-m *der opstaaer Kulde imellem, de blive Uvenner.*

Fœla (-u, -ur), *f., a) noget som skræmmer, Skræmsel.* — *b) Skræk, Forfærdelse.*

Fœla (-i, -da, -t), *v. a., kyse, skræmme.* — *2) beskylde for Taabelighed.*

Fœliligr, *adj., forskrækkelig, B; forsagt.* -liga, *adv., jfr* úfœliliga.

Fœling (-ar, -ar), *f., det at* fœla *(kyse).*

Fœlinn *ogsaa* feilinn, *adj., sky, bange.*

Fœlni, *f. indecl., Frygt; jfr* myrkfœlni.

Fœra (-i, -ða, -t), *v. a., A) f. a., 1) eg., före, bringe, flytte:* f. e-m e-t *bringe en noget, noget til en;* f. landamerki *flytte Grændseskjel;* f. fórn *frembære et Offer, offre.* — *b) i forskjellige Udtryk og med forskjellige Præpositioner og Adverbier, α)* f. e-n af baki *(om Heste) kaste en af.* — *β)* f. frá (lömb) *afvænne Lammene; jfr* fráfœrur. — *γ)* f. e-t í sundr *adsplitte, klöve.* — *δ)* f. sik í föt *tage Klæder paa.* — *ε)* f. niðr korn *saae.* — *ζ)* f. e-t upp *hæve i Veiret.* — F. upp ór katli *tage (Kjödet el. hvad der koges) op af Gryden.* — *η)* f. e-t út *flytte ud, give större Omfang.* — *2) ueg., a)* f. e-t af hendi *skaffe sig af med.* — *b)* f. e-n til kristni *omvende til Christendommen.* — *c)* f. fram (úmaga) *underholde.* — *d) fremföre, fremsige, udtale, recitere;* f. fram vörn *forsvare, fremföre Forsvar;* f. fram kvæði *fremsige.* — *e) paaföre, bibringe:* f. sár á e-n *bibringe en Saar;* f. meizl at e-u *beskadige.* — *Mere ueg.:* f. skömm at e-m *paaföre en Skam el. Forsmædelse;* f. fjandskap at e-m *udöve Fjendtlighed imod.* — F. e-m brigzl á hendr *el.* f. e-m e-t í brigzl *bebreide, forekaste.* — *f)* f. á verra veg *optage ilde, lægge noget ud til det værste.* — F. e-t í hljóðmæli *tie over, fortie, dölge.* — F. e-t til sanns *bevise, godtgjöre Rigtigheden af noget.* — *g)* f. e-t til e-s *henföre, henregne noget til noget (som Art, Aarsag, el. desl.);* f. e-t til þýfðar *betragte som Tyveri.* — *B) f. p., 1) pass.:* aldr fœrisk á *el.* yfir e-n *han bliver gammel;* fœrask á fœtr *voxe op.* — *2) refl., a) eg., bevæge sig, slæbe sig (hen til et Sted).* — *b) ueg.:* fœrask undan *undslaae sig for, undskylde sig for.* — *β)* mega ekki at fœrask *være ikke i Stand til at udföre, udrette noget.* — *γ)* fœrask e-t í fang *paatage sig noget.* — *δ)* fœrask í aukana *anstrenge sig af alle Kræfter.*

Fœrð (-ar, -ir), *f., Före:* þung f. *vanskeligt Före (formedelst Snee el. Leerdynd).*

Færeyjar *f. pl., Færöerne.*

Fœri (-is, *pl. d. s.), n., 1) eg. et Redskab, (E.); jfr* veiðarfœri. — *b) spec., Fiskesnor.* — *2) ueg., a) Leilighed.* — *Spec. Leilighed til at fange:* ganga ór f. *undslippe.* — *b) hvad en kan magte; jfr* meðfœri. — *c) Midler, Evne:* vera í fœrum um e-t *være i Stand til.*

Fœrileysi (-is, *pl. d. s.), n., Uformuenhed.*

Fœriligr, *adj., beleilig, som der er Leilighed el. Midler til.* — *b) i god Stand. Jfr* úfœriligr.

Færilús *Faareluus, I.*

Fœring (-ar, -ar), *f., det at* fœra — *b) spec., det at flytte en, tage en med udenlands.*

Fœrivandr *som med Overlæg vælger Leilighed.*

Fœriveðr *Veir til at seile i.*

Fœriván *Haab om, Udsigt til Leilighed.*

Fœrleikr (-s, -ar), *m., Færdighed, Styrke og Smidighed.* — *B) en Hoppe.*

Fœrr, *adj., A) i den active Betydning, 1) eg., som kan gaae;* hvergi f. *som ikke kan komme af Stedet.* — *2) ueg., a) i Stand til, mægtig:* f. til e-s *el.* um e-t — *b) ferm, færdig (i noget).* — *c)* fœrt skip *som kan holde Söen; jfr* sjófœrr. — *B) i den passiviske Betydning, 1) eg., a) som man kan komme over.* — *b) som man kan reise i (om Veiret).* — *2) ueg., udförlig; især impers.:* e-m er fœrt um *han er i Stand til.*

Færri, *comp. af* fár.

Færsauðr *Faar.*

Fœrsla (-u, -ur), *Förelse, Flytten, mest i compos.; jfr* aptrfœrsla *etc.*

Færstr, fæstr, *superl. af* fár.
Fætka, *see* fækka.
Fætta, *see* fækka.
Fœzla (-u, -ur), *f., Föde; Underhold.*
Föður, *see under* faðir.
Föggur, *f. pl., Reisetöi, I.*
Fögnuðr, *see* fagnaðr.
Fökta (-i, -ta, -t), *v. n., flygte.*
Föl (-s, *pl. d. s.; gen.* fölva), *n., meget tyndt Sneedække, saa megen Snee, at Jorden faaer kun et graaagtigt Udseende, I.*
Föll, *pl. af* fall.
Fölleitr *og* -litaðr, *adj., bleg, falmet.*
Fölna (-aða, -at), *v. n., blegne, falme.*
Fölnan (-ar, *uden pl.), f., det at* fölna.
Fölr, *adj., bleg, falmet, gusten.*
Fölskva (-aða, -at), *v. n., falme hen (om Ild, naar den er nær ved at være udbrændt); jfr det fölgende Ord.*
Fölskvi (-a, -ar), *m., den Skikkelse, hvori en Ting endnu viser sig efter at den er udbrændt, den brændte Tings Aske, för den falder sammen. — b) ueg., hvad der er uden Gehalt, det blotte Skin, hvad der mangler Inderlighed;* fölskva-lauss, *adj., som er uden* fölskvi. — *b) alvorlig, inderlig.*
Fölva (-aða, -at), *v. n. impers., i:* þat fölvar yfir e-t *det falmer, faaer et blegt, falmet Udseende.*
Fölur, *f. pl., i:* leggja f. á e-t *önske noget tilkjöbs.*
Fön (fanar, fanar), *f., Gjælle (i större Fiske).*
Föng, *pl. af* fang.
Fönguligr, *adj., som har stor og smuk Væxt.*

Fönn (fannar, fannar), *f., Sneedynge (fast sammenpresset), Snedrive.*
För (farar, farar), *f., Reise, Expedition; jfr* ferð. — *b) pl.* farar, α) vera á förum *være lige ved at gaae (afsted); ligeledes, det at være lige ved at slippe op, tage Ende.* — β) illa til fara *ilde, fattigt klædt, I.;* farar-bann = farbann. -beini = farbeini. -blómi *Reisepragt.* -broddr = ferðarbroddr. -dvöl *Ophold paa en Reise, el. noget der forvolder et saadant.* -efni *Reisemidler.* -eyrir *Reisepenge.* -fè, *d. s.* -gögn, *n. pl.,* = fargögn (*see* fargagn). -greiði = farbeini. -hapt = farbann. -kaup = farkaup. -leyfi *Orlov, Reisetilladelse.* -maðr *Reisende.* -skjóti (-a, -ar), *og* -skjótr (-s, -ar), *m., Ög el. Hest, som tjener til Befordring.* -tálmi = fartálmi, *og fl.*
Förla (-aði, -at), *v. n. impers.:* e-m förlar *ens Sjælsevner, især Hukommelse tage af.*
Förlan (-ar, *uden pl.), f., den Tilstand at Sjælsevnerne blive svagere og svagere.*
Förnuðr, *see* farnaðr.
Förukarl *(gammel) Tigger.*
Förukona = farandkona.
Förull, *adj., som tidt gaaer hjemmefra.*
Förumaðr *Tigger.*
Förunauti (-a, -ar; *sjeldent) og* förunautr (-s, -ar), *m., Reisefælle, Reisekammerat.*
Föruneyti (-is, *uden pl.), n., Fölge, Fölgeskab.*
Föstu, *see under* fasta.
Föt, *pl. af* fat.
Fötur, *pl. af* fata.
Föxóttr, *adj., som har Man.*

G.

G, *det sjette Bogstav i Alphabetet, kaldes paa Islandsk* ge (gje) *og udtales hovedsagelig som dansk g, undtagen foran* l *og* n, *hvor det idetmindste nu höres fordobblet* (fugl, *udt.* fuggl, bogna, *udt.* boggna). *I Ord som oprindelig begynde med* gl *el.* gn *er g ofte bortkastet el. ganske forsvundet.*
Gá, *v. n. defect., gaae. — F. p., rec.:* síðan gásk á fylkingar *derpaa angribe de i Slagorden opstillede Tropper hinanden.*
Gá (*ogsaa* gó; *gen.* gár, *uden pl.), f., a) Gjöen, Bjæffen. — b) ueg., Spot, Haan; jfr* goðgá.
Gá (gár, *uden pl.), f., Agtsomhed, Opmærksomhed*
Gá (-i, -ða, -ð), *v. a. og n., 1) v. a., m. gen. el. abs., iagttage, agte paa, lægge Mærke til, passe paa, bryde sig om, el. desl.* — 2) *v. n.,* g. at e-u *see nöie efter, give Agt paa;* gá at sèr *tage sig i Agt.*
Gabb (-s, *uden pl.), n., Spot, Drilleri.*
Gabba (-aða, -at), *v. a., spotte, drille, gjöre Nar af.*

GABBAN *og* GÖBBUN (-ar, -ar), *f., det at* gabba.

GADD, *see* gaddr.

GADDA (-aða, -at), *v. a. og n., 1) v. a., nagle fast med en Pig, el. et stort Söm; gjennembore. — 2) v. n., impers., fryse stærkt.*

GADDHESTR *Udgangsög, I.*

GADDHJALT *spidst (?) Hjalte.*

GADDR (-s, -ar), *m., og* GADD *(maaskee kun i Bet. 2; -s,* gödd), *n., 1) Pig. — Talem.:* var mjök í gadda slegit *det var næsten afgjort, næsten klappet og klart. — b) Braad (hos visse Dyr). — 2) frossen Snee; stærk Frost (I):* troða gadd *nedtrampe Sneen, saa at den kommer til al blive saa fast, som om den var frossen;* gadda-kylfa *Kölle besat med Pigge.*

GAF, *1. og 3. s. imp. ind. af* gefa.

GÁFA (-u, -ur), *f., Gave, Skjenk, Forœring.*

GÁÐR *(eg. p. pr. af* gá, *men bruges som) adj., som har sin fulde Samling;* alls *g. ædru, I.*

GAFL (-s, göfl), *n., 1) Gavl. — 2) Tværfjæle el. Endefjæle i Kister, Kasser el. desl, I.*

GAFLAK *og* GAFLOK (-s, *pl. d. s. og* gaflök), *n., et Slags Kastevaaben.*

GAFLHLAÐ = gaflveggr.

GAFLOK, *see* gaflak.

GAFLSTOKKR *Gavlstok.*

GAFLVEGGR *Endevæggen i et Huus.*

GAGGA (-aða, -at), *v. n., spotte.*

GAGL (-s, gögl), *n., Gjæsling.*

GAGN (-s, gögn), *n., 1) i sg. m. pl., a) Gavn, Nytte, Fordeel. — b)* hafa *g. vinde Seier. — c) hvad der gavner, nytter, om Kar el. Redskaber, man har til huusligt Brug (i denne Betydning mest i pl.); jfr* búsgagn; *ogsaa om enhver Ting, man har til Brug; jfr* farargögn. *— 2) i pl.,* gögn, *Beviisligheder;* gagns-maðr *en, som stifter meget Gavn.* -munir, *m. pl., Nytte, Gavn.*

GAGN-, *et Præfix, i Betydningen, a) lige modsat, eller imod (jfr* gagnstaða, gagnmæla). *— b) gjennem (jfr* gagnskorinn). *— c) meget, dygtig, el. desl. (jfr* gagnhræddr).

GAGNA (-aða, -at), *v. a. og n., 1) v. a., m. dat., gavne, være til Nytte el. Hjelp. — 2) v. n., gavne nytte. — B) f. p.,* gagnask, *som dep. a. og n.,* = gagna.

GAGNAUÐIGR *(om Land), som giver meget af sig, er rigt paa Herligheder.*

GAGNAUGA *Tinding.*

GAGNDAGR, *see* gangdagr.

GAGNDREPA, *adj., gjennemblödt, I.*

GAGNFASTA *fuldkommen Faste, Hovedfaste.*

GAGNFŒRILIGR, *adj., som er til at passere igjennem.*

GAGNFŒRR = gagnfœriligr.

GAGNGJALD *det for Brudgommens Vedkommende bestemte Æquivalent til Medgiften,* = mundr.

GAGNGÖRT, *adv., heelt, ganske, I.*

GAGNHOLLR *meget velvillig.*

GAGNHRÆDDR *dygtig bange, ganske angst, forskrækket.*

GAGNKUNNIGR *og* -KUNNR *nöie kjendt.*

GAGNKVÖÐ *Modopfordring, den senere stillede Opfordring fra den ene af Parterne til Nabolavets Folk, til at aflægge Vidnesbyrd el. Erklæring.*

GAGNLAUSS, *adj., unyttig.*

GAGNLEIÐI *Gjenvei.*

GAGNLIGR, *adj., gavnlig, I.*

GAGNMÁLIGR *tilböielig til at modsige.*

GAGNMÆLANDI (-a, -endr), *m., en, som modsiger.*

GAGNMÆLI (-is, *pl. d. s.*), *n., Modsigelse.*

GAGNNEFNA *det at de Sagförende hver for sig udnævne Voldgiftsmænd.*

GAGNORÐR, *adj., som udtrykker sig kort og fyndigt.*

GAGNRYÐJA, *v. a., rydde heelt igjennem.*

GAGNSAMLIGR, *adj., nyttig, gavnlig.*

GAGNSAMR, *adj., gavnlig, som stifter Gavn og Nytte.*

GAGNSEMD (-ar, -ir), *f., og* -SEMI, *f. indecl., det at stifte Gavn el. Nytte, Hjelpsomhed, Gavn, Nytte.*

GAGNSKORINN, *pa., gjennemskaaret.*

GAGNSKEYTILIGR, *adj., som man kan skyde igjennem.*

GAGNSTAÐA, *a) eg., Staaen, Væren lige overfor. — b) ueg., Staaen imod, Modstand;* gagnstöðu-flokkr *Modparti, ens Modstandere.* -maðr *Modstander.*

GAGNSTAÐLEIKR (-s, -ar), *m., Modstrid, Modstridighed, Modstræben, Modstand.*

GAGNSTAÐLIGR *og* -STAÐRLIGR, *adj., modstridende, modsat.*

GAGNSTIGR *Gjensti, korteste Vei.*

GAGNSTŒÐILIGR *og* -STŒÐLIGR, *adj.,* = gagnstaðligr.

GAGNSTŒÐR, *adj.,* = gagnstaðligr.

GAGNSTÖÐ = gagnstaða; gagnstaðar-flokkr = gagnstöðuflokkr.

GAGNSÆLL *(eg. heldig med Hensyn til Frugten af Foretagender, df)* = sigrsæll.

GAGNSÆR, *adj., gjennemsigtig.*

GAGNSÖK *Contrasögsmaal.*

Gagntak *den Rem, hvorved Sadelgjorden fæstes til Sadelen; jfr* móttak.

Gagnum, *see* gegnum.

Gagnvert (-vart) *og* gegnvert (*eg. n. s. af et ellers neppe forekommende Adjectiv* gagnverðr, gegnverðr, *men bruges som) præp., m. dat., lige overfor.*

Gagnvátr *gjennemvaad, gjennemblödt.*

Gagnvegr = gagnstigr.

Gagnvænligr, *adj., som seer ud til at ville bringe Nytte el. Fordeel.*

Gagnþurr *gjennemtör, I.*

Gagr, gögr, gagrt, *adj., indaddreiet, skjevdreiet, el. sammenvundet.*

Gagvígr, *adj., haard, tung.*

Gakk, *og i Forbindelse med det personlige Pronomen,* gakkðu, gakkþu, gakktu (*for* gakk þú), *2. pers. sg. imper. af* ganga.

Gala (gel, gól, galit), *v. n. og a., 1) v. n., a) gale (om Hanen); skrige (om andre Fugle); hyle (E). — b) om Personer,* α) ok gólu þeir eptir í staðinn (*ordret: de galede efter — ham — isteden ɔ: isteden for at faae fat paa ham, d. e.) de gik glip af ham.* — β) g. at um e-t *tale idelig til en om noget, paaskynde. — 2) v. a., synge, recitere:* g. galdra *synge, recitere Hexesange, Tryllesange. — B)* galinn, *p. pr., a) forhexet. — b) ude af sig selv, afsindig, rasende.*

Gála (-u, -ur), *f., overgivent Fruentimmer, Flane, I;* gálu-skapr, *m., Overgivenhed, Flaneri, I.*

Galapín *og* -galpín (-s, *pl. d. s.), n., overgiven Knös.*

Gálauss, *adj., skjödeslös, uforsigtig.*

Gálausligr, *adj., skjödeslös, sorglös, uagtsom.*

Gáleysi (-is, *uden pl.), n., Sorglöshed, Skjödeslöshed, Uagtsomhed, Uforsigtighed.*

Galdr (-rs, -rar), *m., eg. Galen; jfr* hanagaldr. — *b) Sang (jfr* gala *2); Galder, Trolddom, Hexeri;* galdrabók *Hexebog.* -fjölkynngi *Trolddom, Hexeri.* -fullr *fuld af Trolddom.* -hríð *Uveir, frembragt ved Trolddom.* -kerling *Troldkjærling.* -kona *Troldkvinde.* -kynngi, *f. el. n., Trolddom, Hexeri.* -list *Trolddomskonst, Troldkonst, Hexekonst.* -læti, *n. pl., Geberder etc., som ledsage Udövelsen af Trolddom.* -maðr *Troldman, Hexemester.* -meistari *Troldmand, Hexemester.* -norn *Hex, Troldkvinde, og fl.*

Galdra (-aða, -at), *v. n., hexe, gjöre Trolddom.*

Galdrligr, *adj., som tilhörer el. vidner om Trolddom, skeer ved Hexeri.*

Galdrlist = galdralist.

Galeið (-ar, -ar *og* -r), *f., et Slags Krigsskib (i de sydlige Lande), Galei.*

Gálgi (-a, -ar), *m., Galge;* gálgatrè *Galgetræ.*

Gálgnár *Liget af en hængt Person.*

Gálgtrè = gálgatrè.

Gáli (-a, -ar), *m., overgiven Person, I;* gála-skapr, *m., Overgivenhed.*

Gáligr, *adj., forsigtig.*

Galinn, *see* gala *B.*

Gall, *1. og 3. s. impf. ind. af* gella.

Gall (-s, göll?), *n., Galde; Ondskab.*

Gallbladra *Galdeblære.*

Galli (-a, -ar), *m., Feil, Mangel, Lyde;* galla-lauss, *adj., feilfri, som ingen Mangler har, som er uden Lyde.*

Gálma (-u, -ur), *f., Kurre, I.*

Gallsótt = gallsýki.

Gallsprengdr, *pa., besprængt med Galde, I.*

Gallsúrr *galdebitter.*

Gallsýki *Galdesot, Galdesygdom, I.*

Galt, *1. og 3. s. impf. ind. af* gjalda.

Galti (-a, -ar), *m.,* = göltr.

Gamalkarl *gammel Mand, Olding.*

Gamall, gömul, gamalt, *adj., (comp.* eldri, ellri, *superl.* elztr), *gammel, a) som har levet en vis Tid:* sex vetra g. *sex (Vintre, d. e.) Aar gammel. Superl.:* Gamli var nokkuru þeirra elztr *noget ældre end de. — b) som har levet længe:* á gamals aldri (*ogsaa skrevet som eet Ord* gammalsaldri) *i el. paa den gamle Alder. — c) forbigangen:* gamla árs kvöld *Nytaarsaften, I.*

Gamalligr, *adj., gammel af Udseende, gammelagtig.*

Gamalmenni (-is, *pl. d. s.), n., en gammel Person, gammel Mand.*

Gamalœri *og* -œrr, *adj., som gaaer i Barndom.*

Gaman (-s, *uden pl.), n., Gammen, Skjemt, Morskab, Spög:* at gamni sèr *el.* til gamans *for Morskab el. Skjemt;* mæla sèr g. *tale i Spög, spöge;* slá e-u upp í g. *slaae noget hen i Spög, I.;* göra g. at (e-m, e-u) *drive Spög, Löier med. — b) spec. (især i Poesie) om Kjærlighedshandel;* gamans-ferð *Reise for Fornöielse el. Morskab.* -fundr *fornöieligt Möde el. Sammenkomst.* -maðr *skjemtsom Mand, en som*

er fuld af Spög og Skjemt. -rœða *Samtale, som er krydret med Spög og Skjemt.*

Gamandrykkja *muntert, fornöieligt Drikkelag.*

Gamanferð *fornöielig Reise; Kjærlighedsbesög.*

Gamankviðlingr *lystig, skjemtsom Vise, Gammenskvad.*

Gamanleikr *Leg; Skjemt, Morskab.*

Gamanleysi (-is, *uden pl.*), *n., Alvor, ingen Spög, I.*

Gamanmál *Skjemt, Spög.*

Gamanrœða *skjemtsom, spögefuld Samtale.*

Gamansamligr, *adj., skjemtsom, morsom.*

Gamansamr, *adj., lystig, skjemtsom, morsom, munter.*

Gamansemi, *f. indecl., Lystighed.*

Gamanvísa *lystigt, skjemtsomt Vers.*

Gamanyrði, *n. pl., skjemtsomme Ord, Spög.*

Gambr (-rs, -rar), *m., Struds.*

Gambra (-aða, -at), *v. n., gjöre sig lystig, gjöre Löier; hovere.*

Gambrmosi *et Slags grovt Mos, I.*

Gamlaðr (gömluð, gamlat), *adj., alderstegen.*

Gammi (-a, -ar), *m., Vaaningshuus (hos Finnerne). — B) Tonestige.*

Gammr (-s, -ar), *m., Gam, Grib;* gamms-egg *Gams Æg; og fl.*

Gamna (-aða, -at), *v. n. og a., 1) v. n., spöge, skjemte. — 2) v. a., m. dat., more.*

Gámr (-s, -ar), *m., en stor og mager Torsk, I.*

Gan (-s, gön), *n., det at* gana.

Gana (-i, -da, -it?), *v. n., fare, styrte frem el. afsted; löbe uforsigtig frem.*

Gandr (-s, -ar), *m., Stav, Kjep. — 2) Ulv.*

Gandreið *Hexefærd.*

Ganga (göngu, göngur), *f., 1) om levende Skabninger, a) det at gaae, Gaaen, Gang. — b) Gaaen i Procession el. sluttede Rækker; jfr.* lögbergisganga. — *c) Gaaen til Fjelds om Efteraaret for at indsamle og hente de Faar, som have græsset paa Almindingerne Sommeren over. — d) det at Kvæg el. Heste gaae og græsse paa et Sted; Ret til saadan Græsning. — 2) om livlöse Gjenstandes Bevægelse, især om Himmellegemernes Gang. — Jfr* gangr; göngu-drykkja = leizludrykkja. -fœri = gangfœri. -fœrr *gangför; jfr* gangfœrr. -kona *omvankende Betlerske, Tiggerkone.* -lag *Gang (Maade at gaae paa).* -maðr, *a) Fodgænger, I. — b) Tigger, Landlöber* (göngumanns-eldi *det at give en Tigger Föde el. Underhold.* -erfð *Arvetægt efter en Tigger; en Tiggers Arveberettigelse; og fl.*). -stafr *Stav (som Fodgængere bruge), I.* -sveinn *Ærendesvend.*

Ganga (geng, gekk — gengum *el.* gingum, gengit), *v. n. (og a.), I) f. a., gaae etc., A) eg., 1) om levende Skabninger, a) i den ligefremme Betydning, gaae, bevæge sig (paa fast Grund) ved Hjelp af Födder:* g. fyrir *gaae foran;* g. út, inn, til dyra *gaae ud, ind, til Dören;* g. á skip, af skipi *gaae ombord, fra Borde;* g. til sætis síns *gaae til sit Sæde, sin Plads;* g. á götu með e-m *ledsage en tilfods et Stykke paa Veien;* g. á land *gaae i Land;* g. á spjótit *styrte længere ind paa Spydet (hvormed en er gjennemboret; ogsaa* g. á lagit *i lignende Betydning);* g. á einmæli *gaae tilside for at tale sammen under fire Öine;* g. á fjall *gaae op til Fjeldene for at indsamle og hente de Faar, som have græsset der Sommeren over. — β) som v. a. el. med en Casus:* g. berg *gaae op paa en Klippe. —* G. afrèttar *gaae over og gjennemsöge Overdrevene. —* G. veg sinn, leiðar sinnar *fortsætte sin Gang, sin Vei. — b) med en Modification el. Udvidelse af Betydningen, α)* g. með húsum *gaae om og tigge. — β)* g. suðr *gjöre en Pilegrimsreise til Rom (el. Palæstina). — γ)* g. at, um beina *opvarte (Gjesterne). — δ)* g. brott frá e-m dauðum *ikke holde op (forlade en), förend man har dræbt en. — ε)* g. brott frá e-m *löbe bort fra en;* g. frá e-m *forlade en. — ζ)* g. í milli *stille sig imellem to fjendtlige Partier for at forebygge Kamp. — η)* g. vel (hart) fram *(eg. trænge stærkt frem, d. e.) kæmpe tappert, vise Tapperhed i Kampen. —* G. at *anfalde. —* G. á land *gjöre Landgang. — ϑ)* g. fyrir knè e-s *gaae og bede om noget. — ι)* g. ór rekkju fyrir e-m *afstaae en sin Seng. — ϰ)* g. með barni *være frugtsommelig. — λ)* g. í kirkju *holde sin Kirkegang. — μ) Talem.:* g. e-m í spor, *eg. træde en fast i Hælene, d. e. trænge saaledes selv frem i Kampen, at det ansporer en anden. — ν)* g. berserksgang *gaae Berserkegang. — c) om Kvæg og Heste, græsse:* g. misgöngum *gaae og*

græsse ind paa en andens (end Eierens) Græsgange el. Enge; g. úti *gaae paa Græs.* — *d) om Fiske, gaae op til Landet el. op i Floderne (med Bibegreb af i Mængde).* — *2) om livlöse Gjenstandes Bevægelser, a) om Himmellegemerne:* g. til viðar *(om Solen alene) gaae under, gaae ned.* — *b) om Vand, rinde, strömme.* — *c)* skip gengr mikit *skyder stærk Fart.* — *d)* þeir lètu g. *(kastede)* bæði grjót ok vápn. — *e)* g. í sundr *glide fra hinanden, gaae i Stykker, knækkes.* — *f)* g. ór liði *gaae af Led.* — *g) om Hugge- el. Stikvaaben, trænge ind i (abs. el. impers.):* svá at gekk á hol *trængte ind i Legemets Huulhed;* gengit hafði uppá miðjan fetann. — *3) uden Bevægelse, gaae, strække sig;* nes gengr út í vatnit *et Næs strækker sig, gaaer ud i Indsöen;* af fjósi gekk forskáli inn í mannahús *(see u. af A 2 b).* — *B) halvueg. og ueg., 1) hvor Subj. er et levende Væsen, a)* g. í klaustr *gaae i Kloster.* — *b) gaae, færdes, d. e. være:* g. úhræddr f. e-m *færdes, være uden Frygt for en;* g. öruggr e-s *være uden Frygt med Hensyn til, være sikker paa.* — *c) m.* at *og infin. (noget nær som d.: gaae hen og):* g. at eiga konu *tage til Ægte.* — *d)* g. e-m næst *komme en nærmest, være næst efter (med Hensyn til Idrætter el. Fuldkommenheder etc.).* — *e) med forskjellige Præpp. og Adverbier, α)* á, upp á: g. á vald e-s *overgive sig til;* g. á hönd e-m *gaae i ens Tjeneste (ligel., falde tilföie);* g. á mála *gaae i Sold (hos en).* — G. á heit, orð, sættir *(etc.) ikke opfylde, bryde et Löfte etc.;* g. á ríki e-s *hærge paa, gjöre Indfald, Ufred i etc.;* g. upp á e-n *fortrædige en.* — *β)* af: g. af trú *forlade, fornegte sin Tro;* g. af vitinu *gaae fra Forstanden.* — *γ)* g. aptr *gaae igjen (jfr* aptrganga). — δ) at: g. at e-u (kostum) *antage noget (Betingelser).* — *Abs.:* g. at með kappi *trænge paa, forfölge noget med Iver.* — ε) eptir: g. eptir e-u *fordre noget.* — ζ) frá: g. frá e-u *tabe.* — η) fram: g. fram *(om Faar) leve Vinteren over, I.* — G. fram af sèr *overanstrænge sig, I.* — ϑ) hjá: g. hjá e-u *forbigaae noget, ikke beröre, I.* — ι) í: g. í mál *blande sig i en Sag, forpligte sig til at understötte den;* g. í skuld, borgun *gaae i Borgen (for);* g. í þjónustu *gaae i Tjeneste.* — G. í gegn e-u *benegte noget; ogsaa: vedgaae, tilstaae;* g. í móti e-m (e-u) *modstaae, gjöre Modstand imod; ligel. tilstaae, vedgaae.* — — κ) með: g. með e-m *(om en Kvinde) ægte.* — λ) nær: g. nær *anstrenge sig, gjöre sig större Umage for noget.* — μ) ór: g. ór máli *trække sig ud af en Sag;* g. ór skugga um e-t *forvisse sig, blive forvisset om noget.* — ν) saman: g. saman *giftes.* — Þótti hann mjök saman g. *at hans Anseelse led et stort Skaar.* — ξ) til: g. til heljar *döe.* — G. til handa (e-m) *gaae i ens Tjeneste; ogsaa overgive sig;* g. til griða, tryggða *tilsige hinanden Sikkerhed, indgaae Forlig.* — ο) um: g. um sættir *mægle, söge at stifte Forlig.* — π) undan: g. undan *slippe, undslippe.* — ρ) undir: g. undir e-t *paatage sig noget.* — σ) við: g. við e-u *vedgaae, anerkjende.* — τ) yfir: g. yfir e-n *undertrykke, udöve Vold imod, jfr* yfirgangr. — *2) hvor Subj. er en ikke levende, upersonlig Gjenstand, a)* g. at lási *(om en Nögle) passe til en Laas.* — *b)* lúðr gengr *der bliver blæst vedholdende i en Luur; jfr* lúðragangr. — *c)* veðr gengr upp *Storm, Uveir tager til.* — *d) om Tid:* g. inn *gaae ind, komme.* — β) *hengaae; jfr* genginn *(III 2 nf).* — *e) gaae, være i Brug* (tunga gengr *bliver talt); være gangbar.* — *f)* e-m gengr e-t vel, illa *noget gaaer godt, slet for en; ogsaa impers.:* e-m gengr vel *etc. en har Lykken med sig.* — E-u gengr *noget har (vedholdende) Fremgang.* — *g) m. fölg.* at *og infin., gaae, være gjörligt.* — *h) med forsk. Præpp. og Adverbier, α)* á: mál gengr á e-n *en Sag gaaer en imod, han taber den.* — *Impers.:* þat gengr á e-t *noget forbruges; ligel. noget gaaer rask fra Haanden (I).* — Hèr gengr mikit á *her er meget (stor Stads, Tumult etc.) paafærde, I.* — β) af: g. af *forlöbe; blive tilovers (jfr* afgangr). — Gekk af hánum móðrinn *Raseriet gik over hos ham.* — *Impers.:* þat gengr af e-m *det gaaer tilbage for en, hans Midler tage af.* — γ) aptr: g. aptr *gaae ind, tilbage (om et Kjöb).* — δ) at: e-t gengr at e-m *der er noget iveien med en, han feiler noget.* — ε) eptir: e-t gengr eptir *noget gaaer i Opfyldelse (som en har sagt, önsker etc.).* — ζ) fram: g. fram *have Fremgang, lykkes; tiltage, foröges; skee, blive til Virkelighed.* — η) fyrir: g. fyrir *komme i Veien for, forhindre.* — *Ligesom d. gaae, gjelde for noget:* fyrir hitt man þó g. *her vil det gaae for det*

modsatte, d. e. det vil gaae her, som om det mods. var Tilfældet. — ϑ) í: g. í skuldir *gaae til Gjelds Afbetaling;* g. í gjöld *være gangbar som Betalingsmiddel.* — ι) ór: g. ór hófi *gaae for vidt.* — κ) saman: kaup, sætt gengr saman *bliver sluttet, kommer i Stand.* — λ) til: e-t gengr til e-s *er Aarsag i noget;* e-m gengr e-t til *er Bevæggrund for ham.* — μ) undan: g. undan *mistes, tabes.* — ν) upp: g. upp *gaae op, forbruges, ödes.* — ξ) við: g. við *komme i Veien, til Hinder.* — ο) yfir: g. yfir *overskride;* e-t gengr yfir *overgaaer en (hændes ham).* — *II) f. p.,* gangask, *1) pass. el. som dep. n., a) forandres etc.:* gangask í munni *fordreies ved at gaae Mund fra Mund;* gangask fyrir *blive afmægtig, tabe Kræfterne; spec. ældes, blive affældig.* — *b) lade sig bevæge:* gangask fyrir e-u *lade sig lokke af noget.* — E-m gengsk hugr við e-t *lader sig bevæge, omstemme ved noget.* — *c)* gangask undir e-t *paatage sig noget.* — *d)* gangask við, α) *gaae for sig, gaae i Svang.* — β) *voxe, tiltage.* — γ) *lykkes.* — Láta e-t gangask *lade noget skee.* — *2) rec., a) eg.:* gangask hjá *gaae hinanden forbi;* gangask á, at el. í móti *angribe hinanden;* gangask at fast *trænge heftig ind paa hinanden (i Kamp).* — *b) ueg.:* nær munu vit gangask *vi ville tales nærmere ved, saaledes skilles vi ikke.* — Víg gangask á *Drab mödes, ophæve hinanden.* — *III) partt., 1) part.,* gangandi, *a) til Fods.* — *b)* gangandi fè *el.* gripir *Kvæg.* — *2) p. pr.,* genginn *a) hengaaet, som er forbi.* — *b) forsvunden, tabt;* af sér genginn *udmattet; nu om en Landeiendom, som har tabt sig.* — *c) n. s. impers.:* e-m er gengit *en ligner sig ikke mere selv.*

Gangandi, *see* ganga *III, 1.*

Gangari (-a, -ar), *m., Ganger.*

Gangdagr *og* gagndagr, *a) i sg.:* gangdagrinn (gagnd-) eini *den 25de April.* — *b) i pl.,* gangdagar *el.* gagndagar *Dagen för Chr. Himmelfartsdag med de 3 foregaaende Dage (for hvilke Dage særegne Bönner og Processioner vare bestemte), Litaniedage;* gangdagavika *Himmelfartsugen.*

Gangfagr = gangprúðr.

Gangfœri *Före for Fodgængere (naar Snee ligger paa Jorden).*

Gangfœrr *i Stand til at gaae; jfr* göngufœrr.

Ganglimir, *m. pl., Been og Laar (paa Dyr), I.*

Gangprúðr *som har en smuk Gang, gaaer smukt.*

Gangr (-s, -ar), *m., A) Gang etc., 1) om Bevægelse ved Hjelp af Födder, Gaaen, Gang.* — *b) Maade at gaae paa; jfr* göngulag — *c) Indgang, Adgang (til en for at tale med ham):* gefa e-m gang á konungs fund *give en Adgang til Kongen.* — *2) om andet Slags Bevægelser, a) det at Fisk indfinder sig i Mængde paa Fiskestederne el. gaaer op i Floderne.* — *b) om Himmellegemerne; jfr* sólargangr. — *c) det at noget er i (stærk) Bevægelse* (var hvert járn á gangi *alle Vaaben vare i Bevægelse); hyppig Gjentagelse af noget, el. desl.* — β) *Heftighed, Voldsomhed:* g. jarðelds. — *3) Gjæring, I.* — *4) ueg., Yndest, Anseelse.* — *B) Locum.* — *C) Urin.*

Gangrúm *Rum til at gaae, Gangrum, I.*

Gangsilfr *gangbart Sölv el. Sölvmynt.*

Gangskip *Skib med Hensyn til Gang, d. e. Fart, Seilads:* gott g. *god Seiler.*

Gangstigr *Gangsti.*

Gangveri (-a, -ar), *m., og* verja (-u, -ur), *f., Gangklæder.*

Gáningr (-s, -ar), *m., det at man mærker, Opmærksomhed, I; jfr* misgáningr, úgáningr. — *b) noget man önsker, finder Behag i.*

Gap (-s, göp), *n., Gab, Svælg; Aabning.*

Gapa (-i, -ta, -t), *v. n., gabe.*

Gapi (-a, -ar), *m., uforsigtig Person, Fusentast, I;* gapa-ligr, *adj., ubetænksom, taabelig, I.*

Gár (-s, *uden pl.), n., Spot.*

Gáraðr, *adj., gaaret, aaret, stribet.*

Garðar, *m. pl.,* = Garða-ríki *(omtrent) det nuværende Store og Lille-Rusland.*

Garðbót *Istandsættelse af et Gjerde, el. Hegn.*

Garðbrjótr (-s, -ar), *m.,* = garðbrytill.

Garðbrot *Gjerdebrud.*

Garðbrytill (-s, -lar), *m., Gaardbryder.*

Garðfóðr *Foder, som gives Faar el. Kvæg i Krybberne.*

Garðhlið *Aabning, Gjennemgang i et Gjerde el. Hegn.*

Garðhús *Locum.*

Garðhverfa (-u, -ur), *f., Gjerde, Hegn; indhegnet Sted.*

GARÐI (-a, -ar), *m., Krybbe i Faarehuse.*

GARÐLAG *et Gjerdes el. Gjerders Opförelse;* garðlags-önn *Arbeide ved Gjerders Opförelse el. Istandsættelse.*

GARÐLEIGA *Leie af en Gaard, jfr* garðr 2, *a.*

GARÐR (-s, -ar), *m., 1) Gjerde, Hegn, Vold, a) som omgiver en Gaards Bygninger. — b) Hegn, Gjerde om en Hjemmemark* (túngarðr) *el. Eng, et Grændsegjerde el. lign. — c) Vold omkring Höstakke* = heygarðr. — *2) noget der indesluttes af et Hegn el. Vold, a) Huus, Gaard (jfr* konungsgarðr): ór garði *ud af Gaarden, hjemme fra;* fara at garði *nærme sig Gaarden (kan ogsaa henföres under 1, a, of.). — Talemaader:* vera á e-s garði *være hos en, i ens Hjem;* falla í e-s garð *tilfalde en, blive ens Eiendom;* líða ór garði *endes, være forbi (om en Aarstid, især Vinteren). — b) Gaard, Gaardsplads. —* Ganga til garðs (= til garðhúss, *see of.). — c) Have* (= aldingarðr). — *3) noget der har Lighed med et Gjerde, Hegn el. Vold, a) en lang Række af noget, jfr* fjallgarðr; *om Rader, revet Hö ligger i, I. — b) ophævet Stribe paa Töi (jfr E). — c) et Slags Indretning, der anbragtes paa Hingster (forat holde dem fra Hopperne?). — B)* = Mikligarðr, *Constantinopel. — C) pl.* Garðar, *see of.;* garðs-bóndi *Huuseier, som beboer sit eget Sted.* -bót = garðbót. -brot *Gjerdebrud.* -hlið *Aabning, Gjennemgang i et Gjerde.* -horn *Hjörne el. Krog af et Gjerde el. Vold.* -konungr *Keiseren i Constantinopel, den græske Keiser.* -rúst *Levning af et Gjerde el. en Vold.*

GARÐSMUGALL, *adj., som gjerne smutter igjennem Gjerder.*

GARÐSTAÐR *Sted, hvor et Gjerde el. en Vold har staaet el. hvor saadant skal opföres.*

GARÐSTAURR *Gjerdestolpe, Gjerdepæl.*

GARÐSTŒÐI = garðstaðr, *I.*

GARÐVIRKI *Materiale til et Gjerde el. Hegn.*

GARÐÖNN *(Arbeide ved) Gjerders Opförelse, Istandsættelse.*

GÁRFENGINN, *adj., som gjerne driver Spot med andre.*

GÁRI (-a, -ar), *m., Gaare, I.*

GARLAND (-s, -önd), *n., et Slags Hovedpynt (?).*

GARN (-s, *uden pl.), n., Garn; Rendegarn.*

GARNA, *see u.* görn.

GARNMÖRR *Fedt, som ligger omkring Tarmene (i Kvæg).*

GARPLIGR, *adj., af et mandigt, kjækt Udseende; kjæk, dristig.*

GARPR (-s, -ar), *m., kjæk, tapper Mand, Helt;* g. í skapi *en, som har et mandigt Sind.*

GARPMENNI (-is, *pl. d. s.), n.,* = garpr.

GARPSKAPR (-ar, *uden pl.), m., Heltemod, Tapperhed.*

GÁRUNGR (-s, -ar), *m., lystig, overgiven, kaad Person;* gárungs-ligr, *adj., som vidner om Overgivenhed el. Kaadhed;* gárunga-skapr, *m., Overgivenhed, Kaadhed.*

GÁS, *nu almindelig* GÆS (-ar, *pl.* gæss), *f., Gaas. — 2) Kvindens Kjönsdele.*

GÁSHAUKR *(Gaasehög?) tam Hög (?).*

GASSI (-a, -ar). *m., Gasse; df: aabenmundet, fremfusende Person, Fusentast;* gassa-glœpr *Forseelse begaaet i Overgivenhed.*

GÁSVEIÐR *Gaasefangst.*

GAT, *1. og 3. s. impf. ind. af* geta.

GAT (-s, göt), *n., Hul, Aabning.*

GÁT (-ar?, gætr), *f., Agtsomhed, Agtpaagivenhed, Opmærksomhed.*

GATA (götu, götur), *f., (d. Gade) Sti, Fodsti, smal Sti:* ganga á götu með e-m *ledsage en et Stykke paa Veien. — b) Vei (ueg.):* kennandi þeim rètta götu; götu-stigr *Sti;* gatnamót *det Sted, hvor Stier stöde sammen.*

GÁTA (-u, -ur), *f., Gaade;* gátumál *Gaadesag, Gaade.*

GÁTT (-ar, -ir), *f., Döraabning:* var hnigin hurð á g. *Dören stod paa Klem; jfr* gætti; gáttar-trè *Dörstolpe.*

GAUÐ (-s, *pl. d. s.), n., Gjöen.*

GAUF (-s, *uden pl.), n., Famlen, I.*

GAUFA (-aða -at), *v. n., famle, föle sig for med Hænderne, I.*

GAUKR (-s, -ar), *m., Gjög.*

GAUL (-s, *pl. d. s.), n., Skrig, Hyl.*

GAUL (-ar), *f., Guulelven i Norge.*

GAULA (-aða, -at), *v. n., skrige, hyle.*

GAULAN (-ar, *uden pl.), f., Skrigen, Hylen.*

GAUM, *see* gaumr.

GAUMGÆFA (-i, -ða, -t), *v. a., give Agt paa, iagttage, passe, være opmærksom paa, varetage.*

GAUMGÆFÐ (-ar, -ir), *f., og* -GÆFI, *f. indecl., Varetagen, Paapassen, Opmærksomhed;* gaumgæfi-ligr, *adj., opmærksom, agtsom.* -liga, *adv.;* gaumgæfisleysi, *n., Uagtsomhed.*

Gaumgæfr, *adj., opmærksom, agtsom, agtpaagiven, paapasselig.*

Gaumr (-s, *uden pl.*), *m. og sjelden* gaum (-ar, *uden pl.*), *f., Opmærksomhed, Agtpaagivenhed:* gefa gaum at e-u *henvende sin Opmærksomhed paa noget.*

Gaupa (-u, -ur), *f., Los;* gaupuskinn *Skindet af en Los.*

Gaupn (-ar), *f., oftest i pl.* gaupnir *den hule, indvendige Haand;* horfa, líta, sjá í gaupnir sèr *see i Hænderne paa sig; holde Hænderne for Ansigtet (om en Bedende el. Bedrövet.) — b) Haandfuld;* gaupna-sýn *det at see i Hænderne paa sig (ved Bön).*

Gaurr (-s, -ar), *m., lang Person, lang Rækel; plumpt Menneske;* gauragangr *Larm af grove plumpe Mennesker.*

Gaus, *1. og 3. s. impf. ind. af* gjósa.

Gaut, *1. og 3. s. impf. ind. af* gjóta.

Gautar, *m. pl., Indbygg. af Götland;* Gauta-veldi = Gautland.

Gautelfr *Götelven; jfr* Elfr.

Gautland *Götland (Öster-Götland og Vester-Götland).*

Gauzkr, *adj., som er fra, eller hörer hjemme i* Gautland.

Gedda (-u, -ur), *f., Gjedde;* geddulíki *Gjeddeskikkelse.*

Geð (-s, *uden pl.*), *n., Sind, Gemyt;* geðs-ligr, *adj.,* = geðligr. -munir, *m. pl.,* = geð, *I.*

Geðbráðr *opfarende, hidsig, I.*

Geðfastr *af standhaftig, stadig, fast Charakteer.*

Geðfelldr, *pa., som er efter ens Sind.*

Geðfró *Lindring, Husvalelse.*

Geðgóðr *god at omgaaes, I.*

Geðgœði *det at være* geðgóðr, *Omgængelighed, I.*

Geðgœzka = geðgœði.

Geðharðr *haard af Sind.*

Geðillr *slem, vanskelig at omgaaes, ranten, I.*

Geðjaðr, *adj., af Sindsbeskaffenhed, af (godt el. ondt) Gemyt.*

Geðjask (-aðisk, -azk), *v. dep. n., behage. — Impers.:* e-m g. at e-u *noget behager en.*

Geðlauss, *adj., charakteerlös, ustadig, ubestandig.*

Geðleysi (-is, *uden pl.*), *n., Charakteerlöshed, Ustadighed, Ubestandighed.*

Geðligr, *adj., som finder ens Behag.*

Geðlítill *hvis Sind har ringe Energie el. Styrke, I.*

Geðmikill *hidsig, af en heftig Charakteer.*

Geðr, *adj., af Sindsbeskaffenhed, (alene som sidste Deel af composs.)*

Geðrakkr, *adj., modig.*

Geðstirðr *vanskelig at omgaaes, I.*

Geðstórr, *a)* = geðmikill. — *b) höimodig.*

Geðstyggr *af et vrantent, opfarende Sind.*

Geðþekkni, *f. indecl., Yndest, Behag, I.*

Geðþekkr *behagelig, I.*

Geðþokki *Behag, I.*

Gefa (gef, gaf -gáfum, gefit), *v. a., A) f. a, give etc, 1) eg., a) give til Eie uden Vederlag, skjenke, forære:* g. e-m gjafir *give en Foræringer;* g. e-m fè til e-s *el. med fölgende conjunctivisk Sætning, give en Penge til at gjöre noget (man önsker udfört);* g. e-m kost *give en Kosten. — b) give til Ægte. — c) give, give ind:* g. e-m dauðadrykk *give en Gift. — d) give (Kvæg Foder):* g. fènaði (ɔ: fóðr) *fore. — e) give, betale, udrede, el. desl.:* gaf hann þegar sumt verðit *betalte det strax;* g. e-t. við e-u *betale noget med noget:* er þat líkast, at ek gefa mik við *det er sandsynligt, at det vil koste mig Livet;* g. á milli *give imellem;* ek vildi g. mikit til, at *etc. jeg vilde give meget til, at etc. — f)* g. upp horn *give Drikkehornet fra sig, holde op at drikke. — g)* g. út (færi) *fire en Fiskesnor, I. — 2) ueg., a) give:* g. e-m nafn *give en et Navn. — b) give, meddele, el. desl.:* g. ráð til *give Raad til at noget kan skee. — c)* g. gaum at e-u *henvende sin Opmærksomhed paa noget. — d) tilstaae, indrömme, give, el. desl.:* g. e-m líf *skjenke en Livet; ogsaa: blive ens Frelse;* g. e-m grið *tilstaae en Sikkerhed;* g. e-m orlof til e-s *give en Tilladelse til noget;* g. e-m tóm til e-s *give en Leilighed, Frihed til noget;* g. e-m rúm at sitja *indrömme en Plads til at sidde;* g. rúm, ró reiði *(give Vreden Rum til at vige, Ro til at lægge sig, d. e.) beherske den;* g. hljóð *lade en komme tilorde ved at bevirke Stilhed. — e)* g. e-m sök, g. e-m sök á e-u, *el.* g. e-m e-t at sök *kaste Skyld paa en, give en Skyld for. — f)* g. upp, *α)* g. upp leik *holde op med en Leg;* láta upp gefinn bardagann *opgive, holde inde med Kampen. — β)* g. e-n upp *slaae Haanden af en, ikke mere beskytte ham. — γ)* g. upp borg *overgive den:* g. sik upp (á vald e-s)

overgive sig; g. upp ríki *frasige sig.* — δ) *eftergive, give fri for noget:* g. upp sektir. — ε) *tilgive.* — ζ) *overlade.* — g) g. e-m tillæti *lempe sig efter en.* — h) *m.* sik.: g. sik í klaustr *give sig i Kloster.* — G. sik at e-u *bryde sig om.* — i) *abs.,* g. á *give paa, anstrenge sig.* — k) g. sèr fátt at e-m, ekki at e-u, fátt (lítit) um e-t, *skjötte, bryde sig kun lidt om, tage liden, ingen Notits af.* — l) g. saman *vie sammen.* — m) g. staðar *gjöre Holdt.* — n) g. út af sèr *frembringe.* — o) *impers.* α) e-t (*acc.*) gefr *noget gives, indtræffer etc.:* byr gefr *man faaer Bör;* færi gefr *der bliver Leilighed.* — E-m gefr glámsýni *en seer feil, ens Syn bedrager ham.* — β) *m.* at *og infin.:* gaf konungi ekki at sigla *fik ikke gunstig Vind.* — E-m gefr at skilja *kan forstaae, indsee.* — γ) *abs.:* þat gefr á *Bölgerne gaae over (Skibet), I.* — Hánum gaf eigi austan *der kom ikke gunstig Vind for ham at seile östenfra.* — Þat gefr vel *nu er der god Leilighed.* — *II) f. p.,* gefask, *1) pass., a) gives:* færi gefsk *der gives Leilighed.* — *b) pröves, vise sig (saa el. saa):* e-rr gefsk vel, drengiliga *en viser sig, opförer sig, som en brav, tapper Mand;* þat ráð man vel gefask *det er vist et godt Raad, vil have gode Fölger.* — *Ordsp.:* illa gefask ill ráð *onde Raad före til Ulykke.* — E-t gefsk vel, illa *noget gaaer, lykkes en.* — *c)* e-t gefsk yfir e-n *en overseer noget, feiler i noget.* — *d) impers.:* sem síðar gafsk *saaledes som Udfaldet blev;* ok at því gafsk sem hón sagði, at *etc. og det blev Tilfældet, det gik saal.* — *2) refl.:* gefask upp *give sig tabt, give tabt; overgive sig.* — Gefask í þing með e-m *give sig i Thing med en, erklære sig for hans Thingmand.* — *3) rec.:* gefask gjöfum *vexle Gaver med hinanden.* — *III) p. pr.,* gefinn *fedet, godt foret, (jfr E.).* — 2) *n. sg.* gefit, *impers., a)* e-m er svá gefit *er af den Sindsbeskaffenhed; ligel.: har noget isinde, har besluttet.* — *b)* e-m er (vel, illa) gefit um e-t *en har (gode etc.) Tanker om, synes (saa el. saa) om noget.*

Gefandi (-a, -endr), *m., Giver.*

Gefnageð = jafnaðargeð.

Gegn, *ogsaa* í gegn, *præp., m. dat., imod, 1)* at: mæla g. *tale imod; abs.:* ganga g., at *benægte.* — 2) í g., *a) i Stedsforhold, imod, i Möde:* í g. vindi *mod Vinden.* — *b) ueg.,* α) í. g. meinum *imod Sygdomme (om Lægemidler).* — β) rísa í g. e-m *gjöre Opstand, Oprör imod.* — γ) *til Bytte for.* — δ) ganga í g. *benægte.*

Gegn, *adj., a) i Stedsforhold:* hit gegnsta *den korteste Vei.* — *b) ueg.,* α) *blid, omgængelig, imödekommende.* — β) *bekvem, passende, skikket.* — *B) n. s.,* gegnt, *1) adv., lige:* gegnara *mere lige, den kortere Vei.* — *2) som præp., m. dat., ogsaa abs., lige overfor.*

Gegna (-i, -da, -t), *v. a., m. dat., 1) om Personer, a) gjöre hvad der skal gjöres med Hensyn til noget, staae el. komme i et saadant Forhold til noget, at man maa optræde handlende, være paa sin Post med Hensyn dertil, varetage, el. desl.:* g. gripum *sörge for Kvæget, passe dets Rögt, I.* — — Þeir skulu g. þeim, er á sund hlaupa *de skulle passe dem op, dræbe dem, som söge at redde sig ved Svömmen.* — β) g. þingfararkaupi *(have at) erlægge, betale det.* — γ) g. arfi *(have at, staae til at) arve.* — *b)* g. e-m *svare en, lystre.* — *c) gavne, nytte:* þat er yðr gegnir *hvad der gavner, nytter eder.* — *2) i andre Forbindelser, a) svare, svare til, stemme med:* hverju gegnir þat *hvad betyder det;* þat gegnir öngu *har intet paa sig, intet at betyde, er aldeles ugrundet;* hví gegndi *hvorledes det hang sammen;* þat gegnir undrum *det grændser til det forunderlige, er forunderligt;* þat mun tíðendum g. *det er Forlöber for, betyder nye Tidender.* — Svá stórum sköðum gegndi *saaledes at derved foraarsagedes store Tab.* — *b)* e-t gegnir e-u *kommer (er foraarsaget) af noget.*

Gegniligr, *og* gegnligr, *adj., passende, bekvem, skikket.* -liga, *adv.*

Gegning (-ar, *uden pl.*), *f., Nytte, Gavnlighed.*

Gegninn, *adj., som anvender Omhu, Flid paa; nu mest, lydig.*

Gegnligr, *see* gegniligr.

Gegnt, *see under* gegn.

Gegnum, gagnum, gögnum, *(og sjelden)* gjagnum, *præp., m. acc., igjennem;* í g. *etc., d. s.;* þat sumar í gegnum *hele Sommeren.*

Gegnvert, *see* gagnvert.

Geifla (-aða, -at), *v. a., sladdre, snakke meget overflödigt og unyttigt.*

Geiga (-aða, -at), *v. n., bevæges i en usikker Retning (om et Skudvaaben.)* — *b) (maaskee) tilföie Skade (især ved at træffe af Hændelse); jfr* geigr.

GEIGORÐR, *adj.*, *bidende, sarkastisk i sin Tale.*

GEIGR (-s, -ar?), *m.*, *a) Frygt for Skade. — b) Skade, Beskadigelse, Tab.*

GEIGRSKOT *skadebringende Skud.*

GEIGURLIGR, *adj.*, *skrækindjagende, E.*

GEIGUSKOT (*for* geigurskot?) = geigrskot.

GEIGVÆNLIGR, *adj.*, *som man kan vente at det vil bringe Skade, farlig.* -liga, *adv.*

GEIL (-ar, -ar) *f.*, *(en snever og langagtig) Fordybning; Klöft; Gjennemgang, a) en Vei med Gjerder paa begge Sider (som förer hjem til en Gaard). — b) Rum mellem to Höstakke (jfr* heygeil) *el. imellem to Huse. — c)* göra geilar *stille sig i Række til begge Sider saa at der dannes Gjennemgang i Midten;* geila-garðr *Gjerde el. Hegn langs med en* geil.

GEIMR (-s, -ar), *m.*, *et stort tomt Rum, det store Verdensrum, I.*

GEIN, *1. og 3. impf. s. ind. af* gina.

GEIP (-s, *pl. d.* s.), *n.*, *overdreven og unyttig Tale, overdreven Snak, Praleri.*

GEIPA (-aða, -at), *v. n.*, *tale meget overflödigt og unyttigt, sladdre, prale.*

GEIPAN (-ar, -ir), *f.*, *lös Snak, Praleri.*

GEIRFUGL *Brillefugl, I.*

GEIRHVALR *et Slags Hvalfisk.*

GEIRI (-a, -ar), *m.*, *kiledannet Stykke af noget.*

GEIRNAGLI *den Nagle, hvormed* falrinn *(jfr* falr) *befæstedes til Skaftet.*

GEIRR (-s, -ar), *m.*, *1) et Spyd (mest i Poesie). — 2) Spærhage (paa en Ambolt);* geirs-oddr *Spydsod.*

GEIRSKAPT *Spydskaft.*

GEIRSKOT *Skud med en* geirr *1.*

GEIRVARTA *Brystvorte (paa Mandfolk).*

GEISA, *see* geysa *(v. n.).*

GEISKI (-a, *uden pl.*), *m.*, *Frygt, Banghed;* geiska-fullr *frygtsom.*

GEISLA (-aða, -at), *v. n.*, *straale.*

GEISLI (-a, -ar), *m.*, *1) Straale. — 2) see* geistill; geisla-dagr *(ordret Straaledag), den 13de Januar.*

GEISLUNG, (-ar, -ar), *f.*, *eg., Udstraalen til alle Sider (?), 1)* setja g. *el.* geislungar fyrir *(ligesom) omgive med et Net af Speidere, I. — 2) i pl.* geislungar *(kan ogsaa være pl. af* geislungr, *m.), de korte, uægte Ribbeen paa Mennesker og Dyr, I.*

GEISPA (-aða, -at), *v. n.*, *gabe uvilkaarligt, trække Veiret med en stærk Gaben (f. Ex. naar man er træt el. sövnig).*

GEISPI (-a, -ar), *m.*, *Gaben.*

GEISTILL *(ogsaa* geisli i-s, -lar), *m.*, *Stav som Skilöbere bruge, B.*

GEISTR, *see* geystr.

GEIT (-ar, geitr), *f.*, *Ged. — 2) Kujon, — 3) det yderste blaalige Lag i Træer, I;* geitar-hugr *Feighed.* -skegg *Gedeskæg, Bukkeskæg; og fl.*

GEITBELGR *Bælg af en Ged, Gedeskindsbælg.*

GEITBJÁLFI *Gedeskind.*

GEITFÈ *Geder.*

GEITHAFR *Gedebuk.*

GEITHÈÐINN (-s, -nar), *m.*, *Kappe af Gedeskind.*

GEITSAUÐR *Ged.*

GEITSKINN *Gedeskind.*

GEITSTAKKA *Gedeskind, jfr* geitskinn.

GEITUNGR (-s, -ar), *m.*, *Geding, Gedehams (?).*

GEKK, *1. og 3. s. impf. ind. af* ganga.

GEL, *1. s. præs. ind. af* gala.

GELD, *1. s. præs. ind. af* gjalda.

GELDA (-i, -da, -t), *v. a.*, *gilde, skære. — 2) p. pr.* geldr *(nu* geltr) *gildet, skaaren.*

GELDÁ *goldt Hunfaar.*

GELDASK (-isk, -tisk, -zk), *v. pass.*, *blive gold, holde op at malke el. give Melk, I.*

GELDFÈ *golde Faar, Kvæg som ikke malker, Beder etc.;* geldfjár-afrèttr *Alminding, Overdrev for* geldfè. -hagi *Græsgang for* geldfè. -höfn *Faarehold (med Hensyn til* geldfè). -safnaðr *el.* -samnaðr *Indsamling af* geldfè *paa Almindingerne om Efteraaret; og fl.*

GELDHESTR *gildet Hest.*

GELDING (-ar, -ar), *f.*, *det af* gelda; geldinga-maðr *Gilder, Skærer.*

GELDINGR (-s, -ar), *m.*, *Bede. — b) Stud; jfr* arðsgeldingr. *— c) Gilding. Eunuch;* geldinga-hvarf *Forsvinden af Beder.*

GELDMJÓLK *og* -mjólka, *adj. f.*, *som er gold, ikke længer giver Melk.*

GELNEYTI (-is, *pl. d.* s.), *n.*, *et Höved, som ikke giver Melk (om Stude,*

Kalve, Kvier); geldneyta-afrèttr *Alminding, Overdrev for* geldneyti; *og fl.*

Geldr, *adj., (oprindel. p. pr. af* gelda; *see d. O.; nu alm.:* geldask *blive gold) gold, som ikke malker.*

Gella *og* gjalla (gell, gall-gullum, gollit), *v. n., gjalde, klinge, skralde, give Gjenlyd; bröle; skrige.* — Gall ör á streng *en Piil blev afskudt, saaledes at man hörte Knaldet.*

Gellir (-is, *uden pl.), m., poet. Benævnelse paa en Tyr; den som bröler som en Tyr (cogn.).*

Gelt (-s, *uden pl.), n., Gjöen, I.*

Gelta (-i, -ta, -t), *v. n., gjöe.*

Gemlingr (-s, -ar), *m., aarsgammelt Faar.*

Gems *(gen. d. s., uden pl.), n., Spot, kaad Spög.*

Gemsa (-aða, -at), *v. n., drive Spot eller kaad og overgiven Spög.*

Gemsan (-ar, -ir), *f., det at* gemsa.

Gemsmikill *kaad, overgiven.*

Geng, *1. s. præs. ind. af* ganga.

Gengd (-ar, -ir), *f., det at Fiskene stime til Fiskestederne el. ind under Land, I.*

Gengi (-is, *uden pl.), n., a) Ledsagelse; df Ledsagere, Fölge (jfr* brautargengi); án er illt g. (ills gengis), nema heiman hafi, *see u.* án *(el. som nogle ville, der antage* g. *for vox media, Lykke: man undgaaer Vanheld, naar man ikke bringer det med sig hjemmefra).*

Gengiligr, *adj., som man kan passere.*

Genginn, *p. pr. af* ganga.

Gengit, *supin. af* ganga.

Gengr, *adj., a) som kan gaae, mest i Compposs. som* brattgengr, illgengr *etc.* — *b)* = gengiligr.

Genta (-u, -ur), *f., Pige, Tös.*

Gera, *see* göra.

Geraðr, *adj., (om Drik), uklar, forgiftet.*

Gerð, *see* görð.

Gerða *og* girða (-i, -a, -t), *v. a., forsyne med Gjerde el. Hegn; opföre et Gjerde.*

Gerðar, *f. pl., ens Klædedragt,* = gervi; *Rustning. — Talem.:* digrask í gerðum, *om en Kvinde, hvis Svangerskab bliver synligt.*

Gerði (-is, *pl. d. s.), n., a) Gjerde, Hegn; et indhegnet Stykke Jord el. Plöieland. — b) et Sted, hvor der er opfört Hölade og Stald.*

Gerðing *og* girðing (-ar, -ar), *f., det at indhegne. — b) Hegn, Gjerde, I.*

Gerðivöndr *Gjerdsel.*

Gerla, *see* görla.

Gerning, *see* görning.

Gerpiligr, *adj., af et mandigt el. kjækt Udseende.*

Gerr, *adj., graadig.*

Gerr, *see* görr *(adv.), og u.* göra.

Gersemi, -simi *og* görsemi, *f. indecl., Kostbarhed, Klenodie.*

Gersemligr, *adj., kostbar, af stor Værdi, værdifuld.*

Gersta (-i, -ta, -t), *v. a., opegge, ophidse.*

Gerva, *see* göra.

Gervi, *see* görvi.

Gerzkr (girzkr), *adj., som er fra* Garðar. — *2)* = grikkskr.

Gesterfð *Arv efter en Gjest.*

Gestfeðra (-u, -ur), *f., det samme om en Kvinde, som de fölg. Ord om en Mand.*

Gestfeðri (-a, -ar), *m., en, som ikke har nogen arveberettigede Slægtninge i Live og hvis Vært, Husbond etc. bliver at betragte som hans (Fader, d. e.) Arving.*

Gestfeðrungr (-s, -ar), *m., d. s.*

Gestgjafi (-a, -ar), *m., en, som beværter Fremmede:* góðr g. *en gjestfri Mand.*

Gestkomandi, *pa., som er Gjest el. Fremmed paa et Sted, I.*

Gestkominn, *pa.,* = gestkomandi.

Gestkvæmd (-ar, -ir), *f., Sögning af mange Fremmede til et Sted, I.*

Gestkvæmr, *adj., i det upers. Udtryk:* þar er gestkvæmt *derhen pleie mange Fremmede at komme, der ere som oftest nogle Fremmede, I.*

Gestr (-s, -ir), *m., 1) Gjest, Fremmed.* — 2) *i pl.,* gestir *Gjesterne, de Fremmede, den anden Classe af Hofbetjente (ved den norske Konges Hof, imellem* hirðmenn og húskarlar, *hvis Forretninger omtales i Kongespeilet);* gesta-bekkr *Gjestebænk (jfr* gestr 2). -fjöldi *Mængde Fremmede paa et Sted.* -herbergi *Gjesteværelse.* -hús, *d. s.* -höfðingi *Anförer for* gestir *(jfr* gestr 2). -skáli *Gjestehus.* -skip *Skib som bemandedes med* gestir *(jfr* gestr 2); *o. fl.*

Gestrisinn, *adj., gjestfri, gjestmild.*

Gestrisni, *f. indecl., det at være* gestrisinn.

Geta (-u, -ur), *f., Mad, Spise.*

Get (-s, *pl. d. s.), n., og* geta (-u, -ur), *f., Gisning, Formodning:* er þat mín geta *jeg formoder;* ætla e-t til getu *formode.*

GETA (-get, gat-gátum, getit), *v. a. (og n.), I) f. a., A) pers., 1) faae, erholde:* g. ástir *vinde (en Kvindes) Gunst el. Kjærlighed. — Ordsprog:* lengi man þat er ungr getr *det ung nemmer, gammel ei glemmer. — b) forskaffe sig, abs.:* get þú vel at borði þínu *forsyn dig godt med Mad og Drik. — m. fölg.* at *og infin.:* g. at líta *faae Öie paa. — 2) undfange, blive frugtsommelig. — 3) avle (baade om en Mand og en Kvinde). — 4) omtale, beröre, a) m. gen.:* g. e-s *omtale, beröre noget (nogen). — b) som v. n.:* g. um e-t *omtale. — 5) gjette, formode, formene, m. gen.:* geta þess sumir til *nogle formode. — 6) kunne, være i Stand til:* engi maðr gat huggat hana *fik tröstet hende;* vel getr þú um talat *du kan tale smukt derom. — B) impers., 1)* e-t getr *noget faaes, gives:* eigi getr slíkan *(jfr I, A, 1) hans Lige findes (eg. faaes) ikke;* þèr man verr í g. *din Lod vil blive endnu værre el. slettere. — 2) (jfr I, A, 4):* þess getr *el.* þess er við getit *det bliver (ofte) omtalt, det bliver berömmet. — 3)* e-m getr at e-u *noget behager en. II) f. p.,* getask, *pass., 1) pers., a) födes. — b) opstaae. — 2) impers.:* e-m gezk at e-u *(jfr I, B, 3) han synes om det, det finder hans Behag, behager ham;* e-m gezk vel at við e-n *kommer godt overeens med ham.*

GETGÁTA *Gisning, Formodning, I.*

GETNAÐR (-ar, -ir), *m., a) Undfangelse; Tilblivelse:* veraldarinnar gerð ok g. — *b) Foster; Afkom;* getnaðarafspringr *Afkom.* -liðr *Avlelem, Kjönsdele.* -limr, *d. s.; og fl.*

GETNING (-ar, -ar), *f., Undfangelse.*

GETSÖK, *oftest i pl.* GETSAKAR *Sager der beroe paa blotte Gisninger el. Formodninger, Beskyldninger, som grunde sig paa blotte Formodninger:* göra e-m getsakir *(I) give en Skyld for noget paa blot Formodning.*

GETSPAKR *snild til at gjette, hvis Formodninger ere rigtige.*

GETSPEKI *det at være* getspakr.

GEY (-s, *uden pl.), n., Gjöen, I; jfr* gá.

GEYJA (gey, gó, geyð?), *v. n., gjöe:* g. at e-m.

GEYMA (-i, -da, -t), *v. n. og a., 1) v. n., a) bruge sin Opmærksomhed* (gaumr); *lægge Mærke til* (g. um e-t). — *b) iagttage, overholde, holde sig efterrettelig* (g. at e-u). — *c) vogte, passe paa* (g. at e-m, e-u). — *2) v. a., a) lægge Mærke til:* Hann geymdi eigi, hvat trè þat var. — *b) vogte, bevogte, passe paa (m. gen. og dat.,* g. fjár, sauðum). — *c) gjemme, forvare, opbevare (m. acc.).* — G. sèr e-t *levne noget til siden, I. — d) forestaae, bestyre, varetage (m. gen.) — Abs.:* G. svá til *indrette, mage det saaledes.*

GEYMARI (-a, -ar), *m., Vogter, Overholder.*

GEYMD (-ar, -ir), *f., Vogtning, Forvaring; Overholdelse.*

GEYMILIGR, *adj., paapasselig, betænksom, B.*

GEYMINN, *adj., paapassende, omhyggelig; som bevarer, overholder;* g. at e-u.

GEYMSLA (-u, -ur), *f., Agtpaagivenhed, Opmærksomhed. — b) Overholdelse; Gjemme, Forvaring, Opbevaring;* geymslu-engill = gæzluengill. -fè *Gods betroet til Forvaring, betroet Gods, I.* -hús *Huus, hvori noget gjemmes el. opbevares, I, og fl.*

GEYRA, *see* göra.

GEYSA *og (maaskee rettere)* GEISA (-aða, -at), *v. n., fare, tage afsted med Heftighed, styrte frem el. afsted.*

GEYSA (-i, -ta, -t), *v. a., drive frem med Heftighed, jage afsted;* geysask, *refl., styrte frem el. afsted.*

GEYSAN (-ar -ir), *f., Fremstyrten.*

GEYSI, *adv., meget, særdeles, overmaade.*

GEYSILIGR, *adj., heftig, voldsom.* -liga, *adv.*

GEYSING (-ar, -ar), *f., og* -INGR (-s, -ar), *m., voldsom, heftig Tagen afsted, Fremstyrten; Raseri; Overmod.*

GEYSTR, *ogsaa* GEISTR, *adj., fremstyrtende, farende frem med Voldsomhed; heftig. — 2) tyk:* g. í bógum *tyk om Bovene.*

GÍFR, *adj., uhyre, umaadelig.*

GÍFR (-s, *pl. d. s.), n., poet., Jettekvinde (jfr* orðgífr), *E.*

GÍFRLIGR, *adj., heftig, umaadelig.*

GÍGJA (-u, -ur), *f., Gige.*

GÍGJA (-aða, -at), *v. n., spille paa en Gige.*

GÍGJARI (-a, -ar), *m., en som spiller paa en Gige, Spillemand.*

GIL (-s, *pl. d. s.), n., Klöft, Klippeklöft, Bjergklöft;* gils-botn *en Bjergklöfts Bund.* -þröm, *f., og* þrömr, *m., Randen af en Klippeklöft.*

GILBOTN = gilsbotn.

GILDA (-i, -a, -t), *v. a, gjelde, være af samme Værd som el. Sidestykke til noget andet;* mik gildir einu *det er*

mig det samme, det er mig ligegyldigt, I. — 2) *gjengjelde, straffe, E.* — 3) *gjöre tykkere:* g. ár *beklæde den med* árarskauti *(see d. O.), I.*

Gildi (-s, *pl. d. s.*), *n.*, 1) = gjald, *jfr* bauggildi *etc.* — *b) Belönning:* sèr æ gjöf til gildis *enhver Gave venter Lön.* — 2) *hvad der er lige saa godt, af samme Værd som noget andet, Sidestykke; jfr* kúgildi. — 3) *Gilde, Gjestebud.* — *b) Gilde (som Selskab);* gildisfólk *Personer som tage Deel i et Gjestebud.* -skáli *Gildehuus;* gildaskáli = gildisskáli.

Gildingr (-s, -ar), *m., eg. den der har sin fulde Værdi, df i Loven om en flækket Torsk af det der bestemte Omfang.*

Gildleiki (-a, -ar), *m., Tykhed, Förhed, I.*

Gildligr, *adj., anseelig.*

Gildna (-aða, -at), *v. n., blive tyk, I.*

Gildr, *adj., a) som skal betales med, for hvem der skal betales den el. den Priis:* g. átta aurum *for hvem der skal betales (som Böder) otte Örer.* — *b) som kan gaae i Handel og Vandel, gyldig, forsvarlig som Betalingsmiddel, gangbar; svarende til den i Almindelighed fastsatte Værdi.* — *c) om Personer, dygtig; formuende; som har Indflydelse el. Anseelse.* — *d) kraftfuld:* á hinum gildasta aldri *i den kraftfuldeste Alder.* — *e) betydelig, stor:* hánum var þat g. þykkr *et föleligt Slag.*

Gildra (-u, -ur), *f., Gildre.* — *Ueg., Snare.*

Gildra (-aða, -at), *v. n., gildre.* — *b) ueg.,* g. til e-s *lægge an paa, forberede hemmelig og med Lumskhed.*

Gilja (-aða, -at), *v. a., bedaare, forföre.*

Gilmaðr *Forförer.*

Gilta *el.* gylta (-u, -ur), *f.,* = gyltr.

Gíma (-u, -ur), *f., stort Aabning.*

Gímald (-s, -öld), *n., stor Sprække el. Aabning.*

Gimbill (-s, -lar), *m., Hanlam, B.*

Gimbr *og* gymbr (-rar, -rar), *f., a) Gimmerlam.* — *b) halvt Aars el. aarsgammelt Hunlam.*

Gimsteinn *og* geimsteinn *Ædelsteen.*

Gin (-s, *pl. d. s.*), *n., Gab, Mundens Aabning.*

Gina (-u, -ur), *f., Luftens Klarhed imellem Skyerne, I.*

Gína (gín, gein-ginum, ginit), *v. n., gabe, spærre Munden op;* hann gein yfir þeiri flugu; *jfr* fluga; gína yfir agn *bide paa Krogen.*

Gingu, *3. pl. impf. ind. af* ganga.

Ginkefli *et Stykke som sættes paa tværs i Munden for at spærre den op, Mundknevel.*

Ginklofi *Mundspærre, Mundkrampe (en Börnesygdom), I.*

Ginljótr *som har en styg Mund; styg, hæslig.*

Ginna (-i, -ta, -t), *v. a., lokke, narre; bedaare.* — 2) ginntr, *p. pr., a) fra Forstanden, beruset.* — *b)* ginntr ok galinn *forhexet, som besidder forunderlige, skjulte Kræfter.*

Ginning (-ar, -ar), *f., Forlokkelse;* ginningar-fífl *en Person, som blindthen lader sig lokke el. bruge af en anden.*

Ginnungagap *(Gudernes Gab el. Svælg?), 1) det tomme Verdensrum; Luften.* — 2) *Atlanterhavet; Baffinsbugten.*

Gipt (-ar, -ir), *f., a) Gave:* jarðligar, líkamligar giptir *jordiske Goder.* — *b) Lykke, Held.* — *c) Indkomst.*

Gipta (-u, *uden pl.*), *f., Held, Lykke, jfr* gæfa; giptu-drjúgr *som har (meget) Held, Lykken med sig.* -fár *som har kun liden Lykke.* -framr *som har Lykken med sig.* -fullr *lykkelig.* -ligr, *adj., a) som seer ud til at have Lykken med sig.* — *b) som vidner om, at en har Lykken med sig.* -maðr *Mand som har Lykken med sig.* -munr *Forskjel med Hensyn til Lykke.* -ráð *heldigt, heldbringende Raad el. Plan.* -samligr, *adj., lykkelig, heldig; som medbringer Lykke.* -vænligr, *adj., som lover Held og Lykke; og fl.*

Gipta (-i, -ta, -t), *v. a., give til Ægte, gifte, bortgifte:* g. e-m dóttur sína *give en sin Datter til Ægte;* giptask (e-m), *refl., gifte sig med (om en Kvinde).*

Gipting (-ar, -ar), *f., Giftermaal (kun om en Kvinde);* giptingar-dagr *Bryllupsdag.* -maðr *den som raader for en Kvindes Giftermaal, Giftingsmand.* -orð *aftalt Giftermaal.*

Girða, *see* gerða.

Girðing, *see* gerðing.

Girkir, *see* grikkir.

Girna (-ir, -da, -t), *v. n. impers., begjere, attraae, være begjerlig efter, have Lyst til;* mik girnir *jeg har Lyst til.* — *B) f. p.,* girnask, *som dep. a., m. gen. og acc., eftertragte, have Lyst til.*

Girnd (-ar, -ir), *f., Begjerlighed,*

Lyst, *Attraa;* girndar-auga *Öie fuldt af Begjerlighed*, *som Begjerlighed lyser ud af.* -bruni *umaadelig Begjerlighed el. Attraa.* -eldr *brændende Begjerlighed el. Attraa.* -fullr *fuld af Begjerlighed.* -hugr *Begjerlighed, Attraa.* -logi *brændende Begjerlighed el. Lyst.* -ráð *Giftermaal, hvor Parternes Tilböielighed især tages paa Raad*, *som man i höi Grad attraaer el. önsker.* -trè, *eg. Lystens Træ, d. e. Kundskabens Træ.*

Girni, *f. indecl.*, *i composs.*, *som* síngirni, þrágirni.

Girniligr *og* girnuligr, *adj.*, *önskelig, önskværdig.* -liga, *adv.*

Girskr, *see* grikkskr.

Girzkr, *see* gerzkr.

Gisinn, *adj.*, *læk, utæt formedelst Optörring, gisten (om Kar).*

Gísl (-ar, -ir), *f. og* (-s, -ar), *m.*, 1) *Gidsel.* — 2) *Speider.*

Gísla (-aða, -at), *v. a.*, *a) give som Gidsel el. Gidsler.* — *b) betrygge sig ved Gidsler:* g. land undir sik *sikkre sig Landet ved at tage Gidsler.*

Gísling (-ar, -ar), *f.*, *det at* gisla; í gíslingu *som Gidsel.*

Gisna (-aða, -at), *v. n.*, *gistne, blive utæt.*

Gista (-i, -a, -t), *v n. og a.*, 1) *v. n.*, *være til Gjest.* — 2) *v. a.*, *modtage som Gjest.*

Gistenntr, *adj.*, *hvis Tænder staae utæt el. med store Mellemrum, I.*

Gisting (-ar, -ar), *f.*, *det at overnatte, være til Gjest paa et Sted, Ophold som Gjest;* gistingar-staðr *Sted hvor man overnatter, Natteherberg; og fl.*

Gizka *for* gezka (-aða, -at), *v. n.*, g. á *gjette, formode, I.*

Gjá (-r, -ar *el.* -r), *f.*, *Klöft, Klippeklöft;* gjár-barmr *Randen af en Klippeklöft.* -bakki, *d. s.* -munni *Aabningen af en Klippeklöft.*

Gjá (-r, *uden pl.*), *f.*, *Ryggeslöshed, overdreven Forlystelse*, *vellystigt Levnet*; *jfr* gá, gó.

Gjafa-, *see under* gjöf.

Gjafall *og* gjöfull, *adj.*, *gavmild.*

Gjafari (-a, -ar), *m.*, *Giver*, *Forlener.*

Gjaferfð *Arv, som er en Gave.*

Gjaffalr *som man kan faae som Gave.*

Gjafgöltr *given Galt, fedet Sviin.*

Gjafi (-a, -ar), *m.*, *i composs.*, *som* lífgjafi, ráðgjafi.

Gjaflauss, *adj.*, = gjafalauss.

Gjafli *og* gjöfli, *f. indecl.*, *Gavmildhed.*

Gjaflendingr (-s, -ar), *m.*, *en, hvem der er skjenket Lendermands (jfr* lendr) *Ret.*

Gjaflyndi *Gavmildhed.*

Gjafmildr *gavmild.*

Gjaforð *Giftermaal*, *Parti.*

Gjafvaxinn, *pa.*, = -vaxta, *adj.*, *som er giftefærdig, I.*

Gjafverð *Röverkjöb, I.*

Gjafvinr *og* gjöfvinr *en, som en vexler Gaver med.*

Gjagnum, *see* gegnum.

Gjald (-s, gjöld), *n.*, *a) Betaling, Erstatning, Pengebod, Paalæg, Brandskat. Ordspr.:* hyggr æ (*el.* sèr æ) g. til gjalda, *jfr lige for lige, naar Venskab skal holdes.* — *b) i pl.* gjöld *Undgjeldelse:* taka gjöld á sjálfum sèr *undgjelde for noget.*

Gjalda (geld, galt- guldum, goldit), *v. a.*, 1) *eg.*, *betale*, *erlægge*, *udrede:* g. skuld *betale en Gjeld;* g. e-t e-u *(noget med noget) el.* e-t fyrir e-t *(noget for noget).* — 2) *ueg.*, *a) m. acc.*: g. skynsemi við e-u *aflægge Regnskab for;* g. samkvæði við *samtykke i noget;* g. varhuga við e-u *tage sig i Agt for.* — 2) *m. gen.*, *undgjelde:* g. e-s *undgjelde, komme til at betale for noget;* g. annarra at *undgjelde for andre el. for det, som andre have gjort.*

Gjaldandi (-a, -endr), *m.*, *Betaler.*

Gjalddagi (-a, -ar), *m.*, *Betalingstermin.*

Gjaldföng, *n. pl.*, *Betalingsmiddel, Betaling; spec.*, *fuld*, *opveiende Betaling.*

Gjaldgengr *gangbar, current.*

Gjaldkeri *og* -kyri (-a, -ar), *m.*, *en som forestaaer Udbetalinger og Indtægter, Rentemester, Skatmester.*

Gjálífi *og* gjólifi (-is, *pl. d. s.*), *n.*, *letsindigt og vellystigt Levnet*, *Udsvævelser;* gjálífis-fullr *fuld af Letsindighed og Udsvævelser*, *udsvævende.* -maðr *den som fører et letsindigt, udsvævende Levnet.*

Gjálífr, *adj.*, *udsvævende og letsindig, vellystig.*

Gjálfr (-rs, *pl. d. s.*), *n.*, *a) Larm, Brusen; spec. Bölgernes Skvulpen el. Havets Brusen.* — *b) vedholdende Hundegjöen, I.*

Gjálfrigr (*el.* -ugr), *adj.*, *larmende, skvulpende, brusende.*

Gjálfrsamr (-söm, -samt), *adj.*, = gjálfrigr.

Gjálfrugr, *see* gjálfrigr.

GJALL (-s, gjöll), *n., I., 1) Gjalden. — 2) Jernsinder, Hammerskjæl.*

GJALLA, *see* GELLA.

GJALLR, *adj., gjaldende.*

GJÁLP (-ar, -ar), *f., Skvulpen, Brusen.*

GJÁLPA (-aða, -at), *v. n., skvulpe.*

GJALTI, *see* GÖLTR.

GJÁMAÐR *og* GJÓM *Vellystling.*

GJARN, *adj., begjerlig, lysten (efter), tilböielig, hengiven (til). — Upers. Udtryk:* e-m er gjarnt til e-s *en er hengiven til, pleier gjerne at gjöre noget (især om noget ondt). — I Mængde composs. som:* ágjarn, fégjarn *etc.*

GJARNA *og* GJARNAN, *adv., gjerne.*

GJARNLIGA, *adv.,* = GJARNA.

GJARNSAMLIGA, *adv., meget gjerne.*

GJÓÐR (-s, -ar), *m., Glente (?); jfr.* gleða.

GJÓLÍFI, GJÓMADR, *see* gjálífi, gjámaðr.

GJÓSA (gýs, gaus-gusum, gosit), *v. n. og a., 1) v. n., sprude, sprudle op, kastes op el. frem med Fart og Susen. — 2) som v. a., sprude.*

GJÓSTA (-u, -ur), *f., kold Blæst.*

GJÓSTINN, *adj., koldt blæsende, med kold Blæst.*

GJÓSTR (-s, -ar), *m.,* = gjósta, *I.*

GJÓT (-ar, -ir), *og* GJÓTA (-u, -ur), *f., Fordybning, Hule, I.*

GJÓTA (gýt, gaut-gutum, gotit), *v. a., m. dat., 1) eg. gyde, udgyde; (om Hunde og Fiske) föde:* g. hrognum *lægge Rogn. — 2)* g. augum *skele, skjeve med Öinene;* gjóta hornauga til e-s *skjeve til en, I.*

GJÖF (gjafar, gjafar), *f., 1) Gave, Skjenk, Foræring. — 2) det at give Kvæget Foder; Foder, som gives Kvæget ad Gangen;* gjafar-mál *Tid til at give Kvæget Foder;* gjafa-mark *Mærke paa Kvægören, som man har faaet som Gave.* -skipti = -víxl *gjensidige Foræringer.*

GJÖFLI, *see* gjafli.

GJÖFLUND = gjaflyndi.

GJÖFVINR, *see* gjafvinr.

GJÖFULL, *see* gjafall.

GJÖGR (-rs, -rar), *m., (nu n.), Klöft i Strandklipper, hvor Bölgerne skylle ind, ogsaa snevert Sund el. Passage mellem Skjær el. Klipper, I.*

GIÖLD, *pl. af* gjald.

GJÖR, *see* -gör.

GJÖRD (gjarðar, gjarðir), *f., 1) Gjord, Sadelgjord, — 2) Baand, Gjord (paa Kar).*

GLAÐA (-aða, -at), *v. a., glæde, opmuntre.*

GLADDA, *s. impf. ind. af* gleðja.

GLADÍEL *el.* GLADÈL. (-s, *pl. d. s.), n., (gladiolus) et Slags Dolk el. Landse.*

GLAÐLÁTR, *adj., glad, af et muntert Sind.*

GLAÐLIGR, *adj., af et muntert Udseende.*

GLAÐLYNDI *muntert Sind, I.*

GLAÐMÆLTR, *adj., munter, skjemtsom.*

GLAÐNA (-aða, -at), *v. n., impers.:* þat glaðnar yfir e-m *ens Ansigt opklares;* þat glaðnar til *el.* glaðnar til fyrir sólunni *nu klarer det op i Veiret, I.*

GLAÐNING (-ar, -ar), *f., Forfriskning, Vederkvægelse; ogsaa i ironisk Betydning.*

GLAÐR (glöð, glatt), *adj., glad, munter, fornöiet, oprömt. — b)* glaðan, *acc. sg. m., som adv., i Udtrykket* taka glaðan á *vise sig munter, oprömt.*

GLAÐVÆRÐ (-ar, -ir), *f., Lystighed, Munterhed, Skjemt.*

GLAÐVÆRI, *f. indecl.,* = glaðværð.

GLAÐVÆRR, *adj., lystig, munter, oprömt.*

GLAM *el.* GLAMM (-s, glömm), *n., Klang, Klingren, Larm, Bulder.*

GLAMA *el.* GLAMMA (-aða, -at), *v. n., buldre, larme.*

GLAMPA (-aða, -at), *v. n., glimte, glindse, skinne, I.*

GLAMPI (-a, -ar), *m., Glimt, Glands, I.*

GLAMR (-rs, *uden pl.), n., Klang, Klingren, I.*

GLAMRA (-aða, -at), *v. n., klinge, klingre, larme, buldre; jfr* glumra.

GLÁMSKYGGN *for hvis Öine Gjenstandene vise sig i heelt andre Skikkelser, end de have i Virkeligheden, som er udsat for Synsbedrag.*

GLÁMSKYGGNI, *f. indecl., det at være* glámskyggn.

GLÁMSÝNI, *f. indecl.,* = glámskyggni.

GLAMULL, *adj., höiröstet, stöiende, veltalende (?), R, jfr* glömuðr.

GLANNI (-a, -ar), *m., kaad, fremfusende Person*

GLÁPA (-i, -ta, -t), *v. n., gloe, stirre, I.*

GLAPA (-aða, -at), *see i* afglapa.

GLAPIT, *supin. af* glepja.

GLAPNA (-aða, -at), *v. n., slaae feil:* e-m glapnar sýn *ens Syn svækkes el. slöves. —* Hánum glapnaði sonaeignin *han havde meget Uheld med sine Sönner.*

GLAPP (-s, glöpp), *n., Glip, Glippen. — Talem.:* með höppum og glöppum *nu og da, engang i Ny, og engang i*

Næ, 1; glappa-skot *(eg. glippende Skud, d. e.) dum Streg, Forseelse.* -verk, *d. s.*

Glapmæltr, *adj., ubetænksom, skjödeslös i sin Tale.*

Glapræði (-is, *pl. d. s.*), *n., ubetænksom, uforsigtig Handling el. Forehavende, Lykkefrist.*

Glapskuld *(eg. Bod for Forseelse, d. e.) Mulkt.*

Glapstigr *Glapsti.*

Glappask (-aðik, -azk), *v. pass., slippe uforvarendes:* e-t g. fram ór e-m *noget slipper en af Munden, I.*

Glapvíg *Vaadedrab.*

Glapta, *1. s. impf. ind. af* glepja.

Glata (-aða, -at), *v. a., 1) tabe, miste; forspilde (m. acc., dat.). — 2) m. dat., tage Livet af, aflive. — B)* glatask, *pass., fortabes.*

Glatan *og* glötun (-ar, -ir), *f., Tab, Skade; Fortabelse;* glötunar-stigr *Fortabelsens Vei, I.*

Glatt, *supin. af* gleðja.

Glaummikill *larmende, stöiende, I.*

Glaumr (-s, *uden pl.*), *m., Larm; spec.: stöiende Glæde, Lystighed.*

Gleða (-u, -ur), *f., Glente; jfr* gjóðr.

Gleði, *f. in. desl., inderlig Glæde, Munterhed, Oprömthed;* gleði-bragð *muntert fornöiet Udseende,* -búnaðr *Glædesdragt.* -dagr *Glædesdag.* -ligr. *adj., glædelig, som bringer Glæde; glandsfuld.* -læti *Glædesyttringer, Gebærder og Lader, som vidne om, at en er glad el. munter, I. —* -maðr *Mand, der gjerne tager Deel i Lystigheder, lystig Mand.* -stund *Glædeslund.* -söngr *Glædesang, og fl.*

Gleðja (gleð, glöddum, gladda, glatt), *v. a., glæde, fornöie, opmuntre. —* G. veizlu með nökkurri skemmtan *opmuntre Gildet med en el. anden Skjemt — b) polere, pudse, gjöre blank. — c) impers.:* nú gleðr gustinn *Blæsten tiltager, B. — 2)* gleðjask; *refl., glæde sig, glædes.*

Gleðskapr (-ar, *uden pl.*), *m., Glædskab, Lystighed, I.*

Gleiðgengr *som skræver ud med Benene naar han gaaer, I.*

Gleiðr, *adj., udspærret, som staaer langtud fra hinanden, spec. som staaer saal. med Benene.*

Gleipa (-i, -ta, -t), *v. a., sluddre, pluddre.*

Glenna (u-, -ur), *f., 1) eg. aabent Méllemrum (f. Ex. mellem Skyerne), I. — 2) ueg. a) Flane (jfr* glanni), *I. — b) Spot.*

Glenna (-i, -ta, -t), *v. a., udspænde, I.*

Glens (-s, *pl. d. s.*), *n., Munterhed; Overgivenhed.*

Glensa (-aða, -at), *v. n., spöge.*

Glensan (-ar, -ir), *f., det at* glensa *(Spög).*

Glensfullr *spögefuld, overgiven, I.*

Glensmikill *som driver megen Spög, overgiven.*

Glensugr, *adj., kaad, overgiven.*

Glensyrði, *n. pl., overgiven Tale, Spot, I.*

Glepja (glep, glapta - glöptum, glapt.), *v. a., forstyrre, forvirre, bringe i Uorden, gjöre urede; forblinde:* g. konu *bedaare en Kvinde. — F. p.* glepjask *glippe, slaae Feil.*

Glepsa (-aða, -at), *v. n., nappe, gribe, gribe efter med Munden, gjöre et Forsög paa at bide.*

Gler (*s., pl. d. s.*), *n., Glas.*

Glergluggr *Glasvindue.*

Glerháll *glat som Glas, overmaade glat, I.*

Glerhiminn *Glashimmel.*

Glerkaleikr *Kalk af Glas.*

Glerker *Glaskar, Glas.*

Glerlampr *Glaslampe.*

Glersteinn *Steen, som ligner Glas.*

Glertala *Glasperle.*

Glett (-s, *pl. d. s.*), *n., og* gletta (-u, -ur), *f., Drillen, Puds.*

Glettan (-ar, -ir), *f., =* gletting.

Glettask (-isk, -isk, -zk), *v. dep. n., drille, spille Pudser (*g. við e-n).

Gletting (-ar, -ar), *f., Drillen, det at spille Pudser;* glettinga- maðr, *en som man kan drive Spög med, (altid med et Negtelsesord):* hann er engi g. *han er ikke til at spöge med.*

Glettinn, *adj., som gjerne driller el. spiller Pudser, I.*

Glettni, *f. indecl., det at være* glettinn.

Gleyfr, *see* gljúfr.

Gleyma (-i, -da, -t), *v. a., (m. dat., acc., gen.) glemme. — 2) f. p.,* gleymask, *a) pass., glemmes. — b) dep. n., före et stöiende, lystigt Liv.*

Gleyming (-ar, -ar), *f., Glemmen.*

Gleyminn, *adj., glemsom.*

Gleymisamligr, gleymsamligr, *adj., glemsom, som medförer Glemsel.*

Gleymr, *adj., =* gleyminn.

Gleimsamligr, *see* gleymisamligr.

Gleymska, (-u, *uden pl.*), *f., Glemsomhed; Uagtsomhed, Forseelse ved Glemsomhed;* gleymsku-gull *(Guld,*

d. e.) Ring, som bringer Forglemmelse, Glemsel.

Gleypa (-i, -ta, -t), *v. a., sluge.*

Gleyping (-ar, -ar), *f., det at sluge.*

Gliðna (-aða, -at), *v. n., skilles ad el. fra hinanden, sprække, el. desl., I.*

Gliðsa, *adj., som glider med Foden el. Födderne (især udad), I.*

Glíkendi *og* glíkindi (líkendi, líkindi), *n. pl., a) Lighed:* sá engi l. Danavirkis, nema grjótit *der var ikke andet tilbage af Dannevirke end Stenene. — — b) Billede, Skikkelse. — c) Sammenligning:* til líkenda við *i Sammenligning med. — d) Sandsynlighed:* at glíkendum *efter al Sandsynlighed.*

Glíking *og* líking (-ar, -ar), *f., a) Efterligning, Ligning, Lighed:* görr í líking eptir Þór *i Thors Skikkelse. — b) Sammenligning.*

Glíkja *og* líkja (-i, -ta, -t), *v. a. og n., 1) v. a., a) gjöre noget ligt el. lignende noget andet:* g. sik e-m *— b) efterligne. — 2) v. n.,* g. eptir *efterligne. — B) f. p.,* glíkjask *el.* líkjask, *refl., ligne; efterligne.*

Glíkligr *og* líkligr, *adj., sandsynlig, rimelig:* g. at mega e-t *om hvem man tör vente, at han vil være i Stand til noget;* g. til e-s, *d. s.* -liga, *adv.*

Glíkr *og* líkr, *adj., a) lig, lignende:* því glíkt *paa en lignende Maade. — b) sandsynlig, rimelig;* at líku *sandsynlig. —* Hann er líkastr til þess *det er rimeligt at han har gjort det (vil gjöre det); jfr* glíkligr. *— c) antagelig, tilraadelig:* hvat hánum þótti líkast *hvad ham syntes raadeligst.*

Glíma (-u, -ur), *f., Bryden, Brydekamp;* glímu-fœrr, *a) i Stand til at brydes. — b) flink i Bryden.* -maðr *Mand med Hensyn til Bryden; en som er dygtig i Bryden, I.* -mannligr *som seer ud til at være dygtig i Bryden.*

Glíma (-i, -da, -t), *v. n., brydes.*

Glíminn, *adj., flink i Bryden, övet i Bryden.*

Glingr (-rs, *pl. d. s.), n., Glimmerværk; Rangleri, I.*

Glis, *see* glys (glys- *see* glys-).

Gissa (-i, -ta?, -t?), *v. n., smaalee, smile, E.*

Glit (-s, *pl. d. s.), n., 1) indvævede Figurer af glimrende Farver. — 2) Glimmerværk, Glimmer, I.*

Glita (-aða, -at), *v. a. og n., 1) indvæve el. indsye Figurer af glimrende Farver (i noget). — 2) v. n.,* = glitra.

Glitra (-aða, -at), *v. n., glimre, glindse, give Gjenskin.*

Glitsamligr, *adj., som kun er Glimmer el. Glimmerværk.*

Glitta (-i, -a, -tt), *v. n., skimte glindse.*

Gljá (-r, -r), *f., Glands, glindsende Flade (især om Iis), I.*

Gljá (-i, -ða, -ð), *v. n., glindse; især impers.:* þat gljáir á e-t *noget glindser, glimrer, skinner, I.*

Gljúfr, *sjelden* gleyfr (-rs, *pl. d. s.), n., Klöft imellem höie og steile Klipper (især hvor en Flod falder igjennem).*

Gljúpr, *adj., som (sluger) trækker (ned) i sig (jfr* gleypa, *ogsaa d. glubende), df blöd, lös, huul (f. Ex. om Snee), I.*

Glóa (aða, -at *og* -i, glóða, gloit?), *v. n., gloe, glimre, glindse, skinne, funkle. — 2) part.,* glóandi *gloende.*

Glóbjartr *skinnende hvid, I.*

Glóð (-ar, -ir *og* glœðr), *f., Glöder;* glóðar-ker *Ildbækken;* glóða-ker, *d. s.*

Glóðheitr *gloende hed, brændende hed.*

Glóðker = glóðarker.

Glóðrauðr *ildröd.*

Glófi (-a, -ar), *m., Handske.*

Glópaldi (-a, -ar), *m., Daare, Nar, Taabe.*

Gloppa (-u, -ur), *f., et stort Hul (især paa Klædningsstykker), I.*

Glópr (-s, -ar), *m., Daare, Taabe.*

Glópska, glœpska (-u, *uden pl.), f., 1) Taabelighed, Daarskab. — 2) Forvildelse, Forbrydelse,* = glœpr.

Glóra (-u, -ur), *f., svag Lysning el. Skin, I.*

Glóra (-ir, -ði, -t), *v. n. impers., i:* þat glórir í e-t *noget glindser, skimter.*

Glósa (-u, -ur), *f., Glose, Forklaring. — 2) i pl., löst henkastede Ytringer, Snak.*

Glósa (-aða, -at), *v. a., 1) udtyde, forklare. — 2) sladdre, snakke.*

Glott (-s, *pl. d. s.), n., det at* glotta.

Glotta (-i, -a, -), *v. n., smaalee:* g. um tönn *smile haanligt el. sarkastisk.*

Gluggr *og* glyggr (-s, -ar), *og* gluggi (-a, -ar), *m., a) Glug; Vinduesaabning, Vindue. — b) Aabning i Skyerne, lyst, klart Mellemrum*

mellem tykke Skyer; glugga-þykkn *det at Himmelen er overtrukken med Skyer med klare eller lyse Mellemrum.*

Glumda, glumit, *impf. og supin. af* glymja.

Glumra (-aða, -at), *v. n., klinge, klingre; skralde, dundre* (glumrandi reiðarþrumur).

Glundr (-rs, *pl. d. s.*), *n., I, 1) den Tilstand at noget er bragt i Uorden, — 2) om en tynd Skeemad.*

Glúpna (-aða, -at), *v. n., blive nedslagen, bedrövet.*

Glutr (-rs, *uden pl.*), *n., det at* glutra.

Glutra (-aða, -at), *v. a., m. dat., lade gaae til Spilde, forspilde ved Skjödeslöshed, I* (g. e-u niðr); *bortödsle(?).*

Glutrun (-ar, *neppe i pl.*), *f., Spilden, Foröden;* glutrunar-samr, *adj., ödsel, ryggeslös.*

Glyðra (-u, -ur), *f., letsindig, overgiven Kvinde.*

Glygg (-s, *pl. d. s.*), *n., Hul, Aabning; jfr* gluggr.

Glyggr, *see* gluggr.

Glýja (-u, -ur), *f., Taage for Öinene, I.*

Glýja (-aða, -at), *v. a., gjöre glad, muntre.*

Glýjari (-a, -ar), *m., Gjögler, Spillemand.*

Glymja (glym, glumda, glumit), *v. n., dröne, gjenlyde, buldre.*

Glýmr (-s, -ir), *m., Drön, Gjenlyd, Bulder. — 2) (Benævn. paa) en Oxe.*

Glýra (-i, -ða, -t), *v. n., glimte, glindse; jfr* glóra.

Glyrna (-u, -ur), *f., oftest i pl.,* glyrnur, *i lav Talebrug, om Öinene.*

Glys (*ogsaa* glis; -s, *pl. d. s.*), *n., Glands, Glimmer, Glimmerværk, Glimmerstads.*

Glysgjarn *som higer efter Glimmerværk.*

Glysligr, *adj., glimrende, prunkende.*

Glysmál, *n. pl.,* = glysmæli.

Glysmáll, *adj., som bruger fagre Ord.*

Glysmæli, *n. pl., söde, fagre Ord; lokkende Löfter.*

Glyssamligr., *adj,* = glysligr.

Glysyrði, *n. pl.,* = glysmæli.

Glœða (-i, -dda, -tt). *1) v. a., glöde, antænde. — 2) v. n., glöde, lyse, glimte, impers.:* glœddi ór forsinum *der glimtede Ild ud af Vandfaldet.*

Glœðr *pl. af* glóð.

Glænýr *ganske frisk, fersk, I.*

Glœpask (-isk, -tisk, -zk), *v. refl. el. dep. n., forbryde sig:* g. í skurðgoðafágun *begaae den Forbrydelse at dyrke Afguder.*

Glœpr (-s, -ir), *m., Feil, Forseelse, Forbrydelse, Last; Synd;* glœpa-fullr *lastefuld.* -maðr *lastefuldt Menneske, Forbryder, Misdæder.* -varr *som afholder sig fra at begaae Laster; jfr* glœpvarr. -verk *Forbrydelse.*

Glœpsamligr, *adj., forbrydersk.*

Glœpska, *see* glópska.

Glœpvarr = glœpavarr.

Glær, *adj., lys, klar, gjennemsigtig.*

Glær (-s, *uden. pl*), *m., (i Poesie, Havet) i Udtrykket:* kasta e-u á glæ *spilde, gjöre noget til ingen Nytte el. for intet;* hlaupa á glæ *löbe afsted til ingen Nytte.*

Glœring (-ar, -ar), *f., Gnistren, Ildglimt, I.*

Glæsa (-i, -ta, -t), *v. a., gjöre skinnende, glimrende, glindsende.*

Glæsiligr, *adj., stadselig, prunkende, glimrende.* -liga, *adv.*

Glæsimaðr *statelig Mand, Ynder af Pragt og Elegance.*

Glæta (-u, -ur), *f., I, noget, som giver Gjenskin (især om Vand seet i Frastand, naar Solen skinner derpaa). — b) svag Dagslysning.*

Glöggleikr (-s, -ar), *m., Skarpsynethed, Tydelighed.*

Glöggligr, *adj., tydelig, klar. —* -liga, *adv.*

Glöggr *og* gleyggr, *adj., 1) om Personer, a) skarpsynet, skarpseende. — b) paaholden, karrig. — 2) tydelig, klar.*

Glöggskyggn *skarpsynet.*

Glöggsýnn, *d. s.*

Glöggsær, *adj., tydelig, klar.*

Glöggþekkinn, *adj., klart sandsende og opfattende, klarsynet.*

Glöggþekkni, *f. indecl., det at være* glöggþekkinn.

Glöggþekkr = glöggþekkinn.

Glömuðr (-s, *uden pl.*), *m., den höiröstede, stöiende (cogn., jfr* glamull).

Glöp, *n. pl., Forvirring, Forstyrrelse; jfr* elliglöp.

Glötun, *see* glatan.

Gnadd (-s, gnödd), *n., Smaaknurren.*

Gnadda (*og* nadda; -aða, -at), *v. n. og a., gnaddre, smaaknurre, mumle.*

Gnaga (*og* naga; -aða, -at, *og* gneg, gnó-gnógum, gnegit), *v. a., gnave.*

Gnapa (-i, -ta, -t), *v. n., 1) eg., rage i Veiret, især frem over. — b)*

g. yfir e-u *lude med Hovedet over noget.* — 2) *ueg., hænge over, true.*

Gnast, *1. og 3. s. impf. ind. af* gnesta.

Gnastan *og* gnastran (-ar, -ir), *f., Gnidsel.*

Gnat (-s, *uden pl.*), *n.,* = gnaust (gnata, *v. n., E*).

Gnauð (*og* nauð; -s, *pl. d. s.*), *n., vedholdende Tuden, Hyl, Knurren.*

Gnauða (*og* nauða; -aða, -at), *v. n., hyle, tude, larme vedholdende; gnaddre.*

Gnaust (-s, *uden pl.*), *n., og* gnaustan (-ar, -ir, *f.,* (*larmende*) *Sammenstöd.*

Gneg, *1. s. præs. ind. af* gnaga.

Gnegg *og* hnegg (-s, *pl. d. s.*), *n., Vrinsken.*

Gneggja *og* hneggja (-aða, -at), *v. n., vrinske.*

Gneista (-aða, -at), *v. n., gnistre, skyde Gnister.*

Gneisti (*og* neisti; -a, -ar), *m., Gnist;* gneista-flaug *Gnistregn, flyvende Ildfunker.*

Gnera, *1. s. impf. ind af* gnúa.

Gnerr (-s, *uden pl.*), *m., idelige Rivninger.*

Gnesta (gnest, gnast-gnustum, gnostit?), *v. n., give fra sig den Lyd, som fremkommer, naar to haarde Legemer stöde sammen:* gnustu þá saman vápnin *i det samme stödte Vaabnene (klirrende) mod hinanden.* — *b) knage, brage.*

Gneypr *og* gnœpr, *adj., med truende Mine (jfr* gnapa *og* gnúpleitr); *kneisende (?)..*

Gnípa, *see* gnýpa.

Gníst (*nu ogsaa* gnístr; -s, *pl. d. s.*), *n.,* (*Tænders*) *Gnidsel.*

Gnísta (*og* nista; -i, -a, -t), *v. a. og n., 1) m. acc., a) gjöre, slaae fast (især ved at trænge igjennem og ind i noget andet):* örin nísti klæði hans við gólfit *Pilen ligesom spigrede hans Klæder fast til Gulvet;* spjótit nísti þann er við stýrit sat *Spydet gjennemborede den som sad ved Roret og blev siddende fast i dette.* — *b)* g. e-t saman *nagle eller fæste sammen.* — *2) m. dat. og abs.:* g. tönnum *gnidske med Tænderne, skære Tænder;* þeir ýldu ok gnístu *de hylede og skar Tænder.* — *B) v. n., hyle, udstöde Hyl (?).*

Gnístr, *see* gníst.

Gnístran (-ar, -ir), *f.,* = gnístr.

Gnó, *1. og 3. impf. ind. af* gnaga.

Gnóg (*og* nóg), *adv., nok;* i g., *d. s.*

Gnógleikr (-s, -ar), *og* gnógleiki (-a, -ar), *m., Overflödighed;* gnógleiks-stjarna *Overflödigheds Stjerne (Saturnus).*

Gnógligr, *adj., tilstrækkelig; overflödig.* -liga *adv.*

Gnógr (nógr), gnœgr (nœgr), *adj., som er nok, tilstrækkelig; overflödig.* — Nakkvat at gnógu *omtrent nok.*

Gnógsamligr (*og* nógsamligr), *adj., tilstrækkelig, overflödig.*

Gnógt (gnótt), gnœgt (nœgt) *og* gnœgð (nœgð; -ar, -ir), *f., og* gnóttr (-s, -ar), *m., Overflod, Overflödighed, Mængde;* gnóttar-brunnr *vandrig Kilde; Overflödigheds Kilde;* gnótta-maðr *en som har Overflod, lever i Overflödighed.*

Gnolla (-i, -da, -at?), *v. n., maaskee oprindelig, klappre med Tænderne; impers.:* þeim tók at g. *de begyndte at ryste af Kulde.*

Gnudd (*nu* nudd; -s, *pl. d. s.*), *n., 1) Smaaknurren, Mumlen, Murren.* — *2) Gniden, I.*

Gnudda, *1. s. impf. ind. af* gnyðja.

Gnudda (*nu* nudda, -aða, -at), *v. n.* (*og a.*), *1) knurre, murre.* — *2) nu mest i Betydn. gnide.*

Gnúa (núa; gný, gnèra, gnúit), *v. a., gnide, knuse.*

Gnúfa, *adv., med Hovedet i en heldende, ludende Stilling (af Sorg):* g. hryggr *meget bedrövet el. sorrigfuld.*

Gnúfa (-i, -ða, -t), *v. n., lude, helde, hænge med Hovedet (af Sorg).*

Gnúpleitr, *adj., som luder, hænger med Hovedet.*

Gnúpr (*og* núpr; -s, -ar), *m., Bjergspids, Pynten af et Bjerg.*

Gný, *1. s. præs. ind. af* gnúa.

Gnyðja (nyðja; gnyð, gnudda, gnutt), *v. n., 1) suse, larme.* — *2) knurre, murre.* — *b) grynte.* — *3) ueg.:* þó gnuddi þat mest á Sturlu *det gik især ud over ham.*

Gnyðr (nyðr; -s, -ir), *m., 1) Susen, Larm.* — *2) Smaaknurren, Murren.*

Gnýmikill *larmende, buldrende.*

Gnýpa *og* gnípa (nýpa; -u, -ur), *f., Bjergspids, Bjergtinde.*

Gnýr (-s, *uden pl.*), *m., Gny, Bulder, Larm.*

Gnæða (næða; -i, -da, -tt), *v. n., blæse koldt, gjennemtrængende.*

Gnæðingr *el.* gnœðingr (?) (næðingr; -s, -ar), *m., kold Blæst.*

Gnæfa (-i, -da, -t), *v. n., kneise, rage i Veiret.*

Gnœgð, *see* gnógt.

Gnœgja, (nœgja; -u, *uden pl.*), *f., hvad der er tilstrækkeligt;* fá nœgju sína *faae nok, I.*

Gnœgja (nœgja; -i, -ða, -t), *v. n., være tilstrækkelig el. nok.*

Gnœgr, *see* gnógr.

Gnœgt, *see* gnógt.

Gnœgta (-i, -a, -t), *v. a., forsyne i Overflod.*

Gnœpr, *see* gneypr.

Gnöll (-s, *pl. d. s.*), *n.*, (*en Hunds*) *Hyl.*

Gnöllra (-aða, -at), *v. n., udstöde et Hviin el. Hyl.*

Gnötra (nötra; -aða, -at), *v. n., ryste, klappre:* þat gnötraði í hánum hver tönn.

Gó, *1. og 3. s. impf. ind. af* geyja.

Goð (*m.*) *see* guð (*m.*).

Goð *og* guð (-s, *pl. d. s.*), *n., Gud (i hedensk Betydning), Afgud;* goðaátrúnaðr *Afgudsdyrkelse.* -blót *Offren til hedenske Guder, Afguder.* -gremi *Gudernes Vrede.* -hús = blóthús. -stallr *Forhöining hvorpaa de hedenske Guders Billeder, Afgudsbillederne stode.*

Góðbrjóstaðr, *adj., som har et godt Hjerte, godhjertet.*

Góðendi *og* góðindi, *n. pl., Goder, Herligheder.*

Góðfengr, *adj., godlidende, godgjörende.*

Góðfúsligr, *adj., som vidner om Velvillie (velvillig).* -liga, *adv.*

Góðfúss, *adj., velvillig.*

Góðfýsi *og* -fýst *Velvillie, Venlighed.*

Goðgá (-r, *uden pl.*), *f., Guders Bespottelse.*

Góðgengr (*om Heste*) *som er Pasgænger, I.*

Góðgerð, góðgern-, *see* góðgörð, góðgörn-.

Góðgirnd *Velvillie;* góðgirndarmaðr *en som viser Velvillie, er godlidende.*

Góðgirni = góðgirnd.

Góðgjarn *velvillig, som vil andre godt.*

Góðgjarnligr, *adj., som vidner om Velvillie, velvillig.* -liga, *adv.*

Góðgripr *Kostbarhed, Klenodie.*

Góðgæt (-ar, -ir), *f., Bevertning, Tractement.*

Góðgörð (-gerð), -görning *og* -görningr (-gerningr) *god Gjerning, Velgjerning.*

Goði *og* guði (-a, -ar), *m.*, (*i Island*) *Tempelforstander, der tillige var verdslig Övrighedsperson, Herredshövding, Gode;* goða-lýritr *Forbud, Protest fra en* goði (*mod en Sags Paadömmelse*).

Góði (-a, *uden pl.*), *m., Venskab, Velvillie; Velgjerning.*

Góðindi, *see* góðendi.

Goðkunnigr *kommen fra, nedstammende fra Guderne.*

Góðkvennska (-u, *uden pl.*), *f., en Kvindes Bravhed.*

Góðlátligr, *adj., godlidende, B.* — -liga, *adv.*

Góðlátr, *adj., godlidende, velvillig.*

Goðlauss, *see* guðlauss.

Góðleiki (-a, -ar), *og* -leikr (-s, -ar), *m., Godhed, Velvillie.*

Góðlifnaðr *dydigt Levnet.*

Goðligr, *see* guðligr.

Góðligr, *adj., som seer godt ud, god, prægtig.*

Góðlyndi *Sagtmodighed, Venlighed.*

Góðlyndr *sagtmodig, blid, venlig.*

Goðmagn *Gudekraft*

Góðmannligr, *adj., som seer ud til at være, vidner om et godlidende Menneske.* -liga, *adv.*

Góðmenni (-is, *pl. d. s.*), *n., en brav Mand.* — *b) collect.: brave, tappre Mænd.*

Góðmennska (-u, *uden pl.*), *f., Bravhed, Ædelmodighed.*

Góðmótligr, *adj., godlidende af Udseende, I.* -liga, *adv.*

Goðorð *og* guðorð *en Godes Værdighed;* goðorðs-lauss, *adj., som ikke har* goðorðs-maðr *en som beklæder en Godes Værdighed.* -mál *Sag, som angaaer et* goðorð.

Góðorðr, *adj., velvillig i sin Tale, som taler (kun) godt om andre.*

Góðr, *adj.*, (*comp.* betri *og* batri; *superl.* bezr *og* bazr), *adj., god etc., 1) om Personer og det hvorved en Persons gode Egenskaber, Sindelag yttre sig el. komme tilsyne a) god, i aandelig el. moralsk Forstand:* góðir englar. — β) *god, retfærdig, redelig, retskaffen.* — γ) góð verk *gode Gjerninger;* góð orð *gode, velvillige Ord.* — *b) god, velsindet, venlig:* g. e-m *el.* við e-n *god imod.* — *c) brav, ædel:* g. drengr *en brav, fortræffelig Mand.* — *d) gavmild, gjestfri:* g. búþegn. — G. af e-u *beredvillig til at gjöre andre deelagtige i noget;* g. af griðagjöfum *beredvillig til at skjenke (overvundne Modstandere) Livet.* — Þess gat H., at þú myndir g. af hestinum *at du vilde være villig til at komme med din Hest til Hestekampen.* — *e)*

god dygtig (i sit Slags), flink el. desl.: gott skáld *god Digter;* g. klerkr *Mand af Lærdom.* — *f) god, hæderlig, anseet;* af góðum ættum *af god Familie;* með ráði hinna beztu *(de bedste, anseteste)* manna. — *g) i Tiltale, kjære:* góðir hálsar! *brave, tappre Mænd!* — *2) om andre Gjenstande, god i sit Slags, af god Beskaffenhed:* gott sverð; góðr hringr *kostbar Ring.* — Gott land *fragtbart Land, Jord;* gott ár *god Aaring.* — Góð virðing *megen Anseelse.* — Góðar samfarar *godt Samliv; og fl. lign.* — β) *god, fordeelagtig; heldig:* góðir kostir *gode Vilkaar;* góðr kostr *godt Parti.* — Göra ferð e-s góða *give ens Reise et godt Resultat, d. e. gaae ind paa det, han har at forebringe.* — γ) *god, behagelig; rigelig:* góð veizla *godt Gilde;* góðr beini *gjestfri Modtagelse.* — Hann fèkk hánum góða penninga *forsynede ham rigelig med Penge.* — δ) *god, rigelig, fuldkommen.* — ε) góðan dag! *god Dag!* — *B) n. s., 1) impers. og abs., a)* gott er til e-s *der er god, rigelig Leilighed til (at erhverve) noget;* e-m verðr gott til fjár, liðs *er heldig i Erhvervelsen af Rigdomme, etc.* — *b)* gott er at *(m. infin.) det er godt, behageligt, önskeligt, til Nytte (etc.) at etc.* — *c)* e-m er gott *befinder sig vel.* — *d)* gott í ári *god Aaring;* meðan bezt er sumars *i den bedste Sommertid.* — *e)* geta e-s at góðu *tale godt, fordeelagtig om.* — *f)* göra til góðs við e-n *fortjene godt af.* — *2) subst., Gode, Lykke.*

Góðráðr, *adj., som raader en vel, giver gode Raad.*

Góðræði (-is, *pl. d. s.), n., Velvillie.*

Goðrœkr, *see* guðrœkr.

Góðs *(ogsaa skrevet,* góz, góss), (-, *pl. d. s.), n., Gods, Eiendele, Formue.*

Góðverk *god Gjerning.*

Góðviðri (-is, *pl. d. s.), n., godt Veir el. Veirlig.*

Góðvild *Velvillie, Godhed.*

Góðvili *Velvillie, Godhed;* góðvilja-heit *Löfte, som en gjör af Velvillie.* -maðr *en velvillig Mand.*

Góðviljaðr, *adj., velvillig, som vil en vel.*

Góðvirki (-is, *pl. d. s.), n.,* = góðverk.

Góðvirkr, *adj., som udförer, gjör noget godt.*

Góðvænligr *som man kan haabe godt af.* -liga, *adv.*

Gói, *f. indecl., senere* góa (-u, -ur), *f., en af de Gamles Vintermaaneder (en Deel af Februar og Marts);* gói-beitill *(ikke* -beytill) (-ls, -lar), *m., Goegræsning (?), el. maaskee, nys fremsprunget Græs i Goetiden.* -blót *Offerfest, som holdes i Begyndelsen af* gói. -hríð *Uveir, Sneestorm som indtræffer i* gói. -mánaðr = gói.

Gol (-s, *pl. d. s.), n., og* gola (-u, -ur), *f., (ogsaa* gul, gula), *Luftning, Kuling, sagte Blæst.*

Gól, *1. og 3. sg. impf. ind. af* gala.

Gól (-s, *pl. d. s.), n., Tuden, Hylen, Skrig.*

Goldit, *supin. af* gjalda.

Góla, *see* góligr.

Gólf (-s, *pl. d. s.), n., Gulv.* — *b) afdeelt Rum.*

Gólfstokkr *Gulvbjælke.*

Góligr, *adj., frydelig (?); ypperlig, fortrinlig.* — liga, *contr.* góla, *adv.*

Gollit, *supin. af* gella.

Gollr (-s, -ar), *m., Hjertepung;* gollrs-hús = gollr.

Golmögóttr *(om Faar), som er bruunagtig med mörk Affarve paa Bugen, I.*

Golóttr, *adj., (om Faar), lysbruunagtig med mörk Affarve paa Hovedet, I.*

Golr (-s, -ar), *m., en Bede, som er* golóttr, *I.*

Golr *(adj.), see* gulr.

Gómfylla (-u, -ur), *f., Ganefyldingen med Ganeranden.*

Gómr (-s, -ar), *m., 1) Gane, den övre og nedre indvendige Hvælving i Munden:* margt berr á góma *Samtalen dreier sig om mange Ting.* — *2) den indadvendte Deel af det forreste Fingerled, Fingerspids;* góma-spjót *(Ganespyd, poet.), Tunge.*

Gómsparri (-a, -ar), *m., Mundknevel.*

Góna (-i, -da, -t), *v. a. og (nu) n., stirre (paa).*

Gor (-s, *uden pl.), n., den halvtfordöiede Föde i Indvoldene paa drövtyggende Dyr.*

Gorblautr *ganske, meget blöd og raa, I.*

Gormánaðr *Tiden fra 27. Oct. til 24. Nov. (incl.).*

Gormr (-s, -ar), *m., Mudder; muddret Vand; flydende Ureenligheder af (slagtede, döde) Dyrs Tarme, I.*

Gort (-s, *pl. d. s.), n., Praleri,*

Skryderi (gorta *prale;* gortari *Pralhals*), *I.*

Gorvömb *den store Mave i (især tagen ud af) drövtyggende Dyr, I.*

Góss, *see* góðs.

Got (-s, *pl. d. s.*), *n., det at lægge Rogn; udgydte Rogn, I,*

Gotit, *supin. af* gjóta.

Gotrauf *Baghul, Udgangsaabning paa Fiskene.*

Góz, *see* góðs.

Gózka, *see* gœzka.

Grábíldóttr *(om Faar) graaspraglet omkring Öinene og nedad Kinderne (men forresten hvid.)*

Gråbjörn = hvítabjörn.

Gráblár *graablaa.*

Gráblesóttr *graablisset.*

Gráða *og* gradda (-u, -ur), *f., oftest i pl., 1) Trappe, Trin. — 2) Rang.*

Graðall (-s, -lar), graðlari *og* grallari (-a, -ar), *m., Bog med Messesange. Graduale.*

Gradda, *see* gráða.

Graðfé *ikke gildet Kvæg (Vædere, Bukke, Tyre).*

Graðfoli *ung Hingst.*

Graðhafr *ikke gildet Gedebuk, Buk.*

Graðhestr *Hingst.*

Gráðigligr, *adj., graadig.* -liga, *adv.*

Gráðigr *og* gráðugr, *adj., graadig.*

Graðlari, *see* graðall.

Gráðr (-s, *uden pl.*), *m., Graadighed.*

Graðr, *adj., avledygtig, ikke gildet.*

Graðsmali = graðfé.

Gráðugr, *see* gráðigr.

Graðungr *og* griðungr (-s, -ar), *m., Tyr;* graðungs-líki *en Tyrs Skikkelse.*

Gráeygr *og* -eygðr *graaöiet.*

Grafa (gref, gróf, grafit), *v. a., 1) eg., a) grave:* g. jörðina *grave i Jorden. —* G. gröf *grave en Grav; Ordspr.:* sèr grefr gröf þó grafi *mange falde selv i den Grav, som de have gravet for andre. —* G. e-t *el.* g. e-t niðr *nedgrave;* g. e-n *begrave, jorde. —* G. e-t (upp) *opgrave. — b) gravere, udgrave:* g. fílstönn *— 2) ueg., a) efterforske, undersöge, udforske, udgrunde. — Abs.:* g. undir e-m *udforske ens Hemmeligheder, lokke dem ud af ham;* g. eptir e-u, um e-t, at e-u *söge at udforske. — b) opdage, bringe for Lyset, jfr B nf. — c) impers.: sætte Materie:* lærit tók at g. *begyndte at suppurere — B) f. p., pass., graves etc.; ueg.,* e-t grefsk upp *noget opdages. — C)* grafinn *a) p. pr., udgravet* (krismaker grafit). *— b) begravet, jordet.*

Grafall (-s, -lar), *m., Gravstikke, I.*

Gráfeldr *en* feldr *af graat Töi.*

Grafgangr *Gaaen i Graven, i:* grafgangs-menn, *m. pl., en Frigivens for Underholdsmidler blottede Familie, for hvem Loven bestemte en Grav paa Kirkegaarden uden anden Redning, end at den Længstlevende skulde optages af Graven og underholdes af den Frigivnes forrige Herre.*

Grafjurr (-s, -ar), *m., Graveur.*

Grafkyrr *ganske stille, som ikke rörer sig af Pletten, I.*

Grafnár *Liig (af en Dræbt), som findes i en Hule el. nedgravet i Jorden.*

Grafningr (-s, -ar), *m., Gravning; df om Jordsmon el. Egn, med mange Huler, Gröfter el. Jordfald. — 2) i Poesie, Benævn. paa en Slange (den gravende), og et Skjold (den udgravede).*

Grafsilfr *Sölv el. Sölvpenge (som findes) nedgravede i Jorden.*

Grafsteinn *Gravsteen, Mindesteen, B.*

Grafsvín *Stormtag.*

Graftól *Redskab til at grave med.*

Grágás *Vildgaas. — 2) Navn paa en norsk Lovbog, som tillægges Magnus den Gode, og (senere?) den islandske Republiks bekjendte Lovsamling.*

Grágletta *Spydighed, I.*

Gráhærðr *graahovedet.*

Grákembdr, *pa., sammenkartet af hvid og sort Uld, I.*

Gráklæddr, *pa., graaklædt.*

Grákollóttr *(om Faar) graa af Farve (og uden Horn).*

Gráleikr (-s, -ar), *m., Ondskab.*

Gráleitr, *adj., graa af Udseende, graaladen.*

Gráligr, *adj., ondskabsfuld.* -liga, *adv.*

Grallari, *see* graðall.

Grálundaðr, *adj.,* = grályndr.

Grályndr *ond af Sind, ondskabsfuld.*

Grámáfr *Graamaage, I.*

Grámagi (-a, -ar), m., *Han-Steenbider (cyclopterus lumpus).*

GRAMDA, 1. s. impf. ind. af gremja.
GRAMENDR, m. pl., de vrede Guder.
GRAMIR, see gramr.
GRAMIT, supin. af gremja.
GRAMR, gröm, gramt, adj., gram i Hu, vred, fortörnet. — 2) i pl., gramir (eg. for gramir guðir) = gramendr.
GRÁMUNKR Graamunk.
GRAN (-s, grön), n., Grantræ.
GRÁNA (-u, -ur), f., Navnet paa en graa Hoppe.
GRÁNA (-aða, -at), v. n., graane, blive graa. Ueg.: nú gránar gamanit nu bliver det til Alvor.
GRANBRAGÐ, eg. det at fortrække Overlæben, Ansigtet; deraf i Loven om en legemlig Overlast, som gjör, at man fortrækker Ansigtet; granbragðs-eyrir en Öres Bod for tilföiet granbragð.
GRAND (-s, uden pl.), n., Smule, meget liden Deel, Gran: ekki g. ikke det mindste, I.
GRAND (-s, uden pl.), n., Skade. — b) Feil, Lyde; granda-lauss, adj., = grandlauss.
GRANDA (-aða, -at), v. a., m. dat., bringe Skade el. Fordærv.
GRANDI (-a, -ar), m., smal bakkeformig Landstrimmel; höit Rev.
GRANDLAUSS, adj., som intet Ondt gjör.
GRANDLEYSI (-is, uden pl.), n., Uskyldighed.
GRANDVARR brav, retskaffen.
GRÁNI (-a, -ar), m., Navn paa en graa Hest.
GRANNA (grönnu, grönnur), f., Nabokone, Naboerske.
GRANNI (-a, -ar), m., Grande, Nabo; granna-stefna Grandestævne. -sættir Fredstifter mellem Naboer; Ordsp.: garðr er g.
GRANNKONA = granna.
GRANNLEITR, adj., mager af Udseende (i Ansigtet).
GRANNLIGR, adj., smækker, spinkel af Udseende.
GRANNR, grönn, grannt, adj., smækker, spinkel af Væxt. — N. s., grannt, adv., med Flid, Omhu; jfr örgrannt.
GRANNVAXINN, pa., = grannr.
GRANRAUÐR som har rödt Skæg (paa Læben).
GRANSELR = kampaselr.
GRANSÍÐR som har langt Overskæg.
GRANSTŒÐI (-is, pl. d. s.), n., den Deel af Overlæben, som er bevoxet med Skæg.
GRÁPA (-aða, -at), v. a., röve (bort).
GRAPTAR, see u. gröptr.
GRÁR, adj., graa; þeir eldu löngum grátt silfr vare jevnlig i Trætte, Uvenskab med hinanden. — 2) ueg., som pönser paa Svig; ondskabsfuld, hadsk: gjalda e-t gráu hevne grusomt; g. í geðinu (I) = grályndr.
GRAS (-s, grös), n., a) Græs, Plante; Urt; Sted, hvor Græs voxer (fœra hest á g.); hníga í g. bide i Græsset. — b) i pl., grös, α) Sted, hvor der voxer Græs: i ofanverðum grösum oppe ved den Grændse, hvor Græsset, Plantevæxten (i en Fjeldside) hörer op. — β) islandsk Mos.
GRASA (-aða, -at), v. a., tilsætte med Urter (grasaðr mjöðr).
GRASBÍTR (-s, -ar), m., (Græsbider, d. e.) et græsædende Dyr. — Talemaade: gera e-u grasbít löfte noget (med Nöd og neppe, saaledes at det blot lösnes fra Jorden, ligesom Græsset, der rykkes op af Kreaturene), I.
GRASGARÐR Urtegaard, Have.
GRASGEFINN, pa., græsrig, I.
GRASGÓÐR græsrig: grasgott sumar Sommer, naar Græsvæxten er god.
GRASGRŒNN græsgrön.
GRASHLÍÐ Græsside.
GRÁSKINN, n. pl., Graaskind, Graavare.
GRÁSKINNAÐR, adj., foret med Graaskind.
GRÁSKJÓTTR graatavlet, I.
GRÁSKÝJAÐR overtrukken med graa Skyer.
GRASLAUSS, adj., uden Græs.
GRASLENDI (-is, pl. d. s.), n., Græsmark, Græsjord, I.
GRÁSLEPPA (-u, -ur), f., Hunsteenbider, B.
GRASLEYSA (-u, -ur), f., og -LEYSI (-is, pl. d. s.), n., Græslöshed, daarlig Græsvæxt; grasleysu- (leysis-) sumar Sommer, naar Græsvæxten er daarlig.
GRASLÍTILL hvorpaa der voxer lidet Græs, I.
GRASLITR Græsfarve.
GRASLOÐINN bevoxet med tæt Græs.
GRÆSLOÐNA tæt Græs (paa et Sted).
GRASMAÐKR Græsorm, I.
GRASNAUTN Benyttelse, Brug af Græs, som voxer paa et Sted.
GRASNYTJAR, f. pl., d. s., I.
GRASRÁN, eg. Græsran, d. e. uberettiget Benyttelse af en Græsgang; grasráns-baugr Mulkt for grasrán.
GRASRÓT Græsrod, Græsbund, Græsside.

Grasstrá *Græsstraa.*

Grassvörðr *Grönsvær, Græsbund, Græstörv.*

Grastó *græsbevoxet Plet i en Klippeklöft el. paa en Klippeafsats, I.*

Grastorfa *Græstörv, I.*

Grasvaxinn, *pa., bevoxet med Græs.*

Grasvöllr *Græsslette.*

Grasvöxtr *Græssets Væxt, Græsvæxt.*

Gráta (græt, grèt, grátit), *v. n. og a., 1) v. n., græde;* g. af e-u *græde for noget;* g. eptir e-n *begræde — 2) v. a., a) m. acc., sörge over, begræde (Tabet af);* g. e-n *græde for en, begræde en.* — G. e-n ór helju *græde en fra Hel, til Live igjen. — b) m. dat.:* g. fögrum tárum *græde sine modige Taarer. — 3)* grátandi, *part., grædende.*

Grátfagr *skjön i Taarer.*

Grátfeginn, *eg. som græder af Glæde over noget el. ved noget, df meget glad ved el. over noget.*

Grátgjarn *som let bevæges til Graad, grædenem, I.*

Gráthljóð *Stemme, som bæver af Graad, Grædestemme, I.*

Grátinn, *adj., forgrædt.*

Grátitlingr *Graaspurv, I.*

Grátligr, *adj., som er til at græde over, begrædelig, sörgelig.*

Grátr (-s, -ar), *m., Graad:* grát setr at e-m *en stikker i at græde;* g. í kverkum *undertrykt Graad;* grátaguð *Graadenes Gud (Benævn. paa Balder).*

Grátraust *grædende Stemme, Grædestemme.*

Grátsamligr, *adj., begrædelig.*

Grátstafr, *i:* þat er g. í kverkunum á e-m *en er grædefærdig, I; jfr* grátraust.

Graupr, *see* greypr.

Grautr (-ar, -ar), *m., Gröd;* grautar-ketill *en Kedel, Gryde med Gröd.* -sótt *Grödsyge (maaskee Sygdom, som kan cureres med Gröd?).* -trog *Trug med Gröd.* -trygill *et lidet Trug med Gröd.*

Grávalr *Graafalk.*

Grávara *Graaskind, Pelsværk.*

Grávíðir *en Pilart, I.*

Greðgi, *see* græðgi.

Gref, *1. s. præs. ind. af* grafa.

Gref (-s, *pl. d. s.*), *n., Redskab til at grave med, Hakke, Spade.*

Grefill (-s, -lar), *m., den gravende (jfr* undirgrefill*); Gravstikke, jfr* grafall.

Grefleysingr (-s, -ar), *m., ordret, en som er löst fra Hakken el. Spaden, en Frigiven.*

Grefsi (-a, -ar), *m.,* = gref (*n.*).

Greiða (-i, -dda, -tt), *v. a. og n., A) v. a., 1) eg., rede, udvikle, bringe i Orden, ilave, til Rette, vikle lös, el. desl.;* g. til vað, net *lægge rede til Udlægning.* — Hón greiddi hárit frá augum sèr *strög Haaret tilbage fra Öinene; spec.* g. hár sitt *rede, kæmme sit Haar. — 2) ueg., a) bringe Rede i, bringe ud af Forvikling:* g. mál *bringe en Sag i Rigtighed, udjævne den. — b) befordre, fremme, fremhjelpe, fremskynde, el. desl.:* g. ferð e-s. — *c) gjöre rede el. klar (med Bibegreb af Hurtighed og Anstrengelse), fremskynde:* g. róðr *roe hurtigere;* g. atróðr *gjöre Angreb i en Söbataille. — d)* g. vörð *udsætte Vagter. — e) betale, udrede, erlægge; jfr* reiða. — *f) afgive, aflægge:* g. skírslu af höndum *aflægge Pröve (som Jernbyrd) for at bevise Sandheden af noget. — g) forklare, bekjende:* g. lifnað sinn. — *h) omskrivende i Udtr. som:* g. rás (= renna) *löbe;* g. göngu sína, veg sinn *(i moralsk Forst.) vandre.* — G. svar (= svara) *give Svar (dog jfr f of). — B) v. n., a) svarende til A, 1:* g. til um vápn sín *lægge dem i Beredskab. — b) svarende til A, 2, c.:* g. til atlögu *gjöre klart til Angreb. — c) svarende til A, 2, b:* g. fyrir e-m *yde en Hjelp, række en hjelpsom Haand. — II) f. p.,* greiðask, *pass., svarende til, A, 2, b:* greiddisk ferð hans vel *han havde en heldig Reise.*

Greiðfari, *adj., som reiser hurtigt, faaer en hurtig Reise; jfr* reiðfara.

Greiðfœrr *god at passere. — b) upers. Udtryk:* e-m verðr eigi greiðfœrt = greiðgengt *(jfr* greiðgengr *b).*

Greiðgengr *som gaaer temmelig stærkt. — b) upers.:* e-m verðr ekki greiðgengt *har Vanskelighed med at komme frem.*

Greiði (-a, -ar), *m., det at gjöre rede el. klar, det at bringe i Orden el. berigtige; det, som tjener til at befordre, fremme* (göra greiða á máli *fremme en Sag); Tjeneste, Villighed, Hjelpsomhed; spec., Gjestfrihed, gjestfri Modtagelse (I).*

Greiðligr, *adj., let, uden Hinder el. Vanskelighed.* -liga, *adv.*

Greiðr, *adj., rede, ikke besværlig*

el. vanskelig, let. — *b) villig, redebon; som man let kommer ud af det med.*

Greiðskapr (-ar, -ir), *m., Beredvillighed; df: Hjelp, Tjeneste; Gjestfrihed; beredvillig Udredelse el. Betaling.*

Greiðugr, *adj., tjenstvillig, hjelpsom, gjestfri, I.*

Greiðuliga, *adv.*, = greiðliga.

Greiðvikinn, *adj., d. s.* (greiðvikni *f. indecl., Tjenstvillighed), I.*

Greifi (-a, -ar), *m., Greve.*

Greifingi (-ja, -jar), *m., Grævling, B.*

Grein (-ar, -ir), *f., 1) eg., Green.* — *2) ueg., a) Afkom.* — *b) Afdeling, Afsnit, Stykke; jfr* málsgrein. — *Talem.:* í annari (*etc.*) g. *for det andet.* — *c) Art, Slags, Maade:* með hverri g. *hvorledes;* með samri g. *paa samme Maade.* — *d) Sag (for sig), Ting; noget, der maa lægges Mærke til:* þó er hèr g. í *her er dog en Ting at bemærke.* — *e) Adskillelse, Forskjel:* göra, vita g. góðs ok ills *skjelne godt fra ondt; jfr* mannagrein. — *f) Forklaring, Erklæring med Hensyn til:* litlar greinir höfum vèr konungsmála ór yðrum flokki, ok meðallagi vingjarnligar til vár *der gives kun liden Besked og paa mindre venlig Maade etc.* — *g) Skjelneevne, Forstand; jfr* greind. — *h) Tvist, Uenighed;* greinar-munr *Forskjel;* greina-góðr *klog, fornuftig;* -vænn *som seer ud til at ville foraarsage Uenighed.*

Greina (-i, -da, -t), *v. a., A) f. a., 1) pers., a) skjelne, adskille; gjöre Forskjel paa.* — *b) fastsætte, bestemme.* — *c) udjævne, afgjöre.* — *d) fremsætte omstændelig, fortælle.* — *e)* g. e-t út af e-u *udlede noget af noget.* — *2) impers., a)* sem fyrr greinir *som för er berettet el. omtalt.* — *b)* e-a greinir á *el.* um e-t *de ere uenige.* — *B) f. p.,* greinask, *pass., a) adskilles, skilles fra hinanden; skjelnes fra hinanden.* — *b)* menn geinask á *ere af forskjellige Meninger el. ere uenige.* — *c) betegnes.*

Greind (-ar, -ir), *f., Skjelnen, Adskillen; Evne til at forstaae el. gjöre sig tydelige Forestillinger el. Begreber om noget, Forstand, I.*

Greindr, *adj., som kan gjöre sig tydelige og rigtige Forestillinger el. Begreber om noget, I; viis, E.*

Greiniligr, *adj., omstændelig, tydelig, klar.* -liga, *adv.*

Greining (-ar, -ar), *f., det at* greina, *etc.; Adskillelse; Skjelnemærke, Grændse, Mellemrum.*

Greip, *1. og 3. s. impf. ind. af* grípa.

Greip (-ar, -ar *og* -r), *f., Mellemrummet mellem Fingrene; Haand;* lèt hann sópa greipr um eignir smábœnda *han udplyndrede Smaabönderne;* ganga í greipar e-m *lade sig fange af en.*

Greipa (-i, -ta, -t), *v. a., omfatte med Haanden el. Hænderne.*

Greipiligr, greipligr, *see* greypiligr.

Greipr, *see i* harðgreipr.

Greizla (-u, -ur), *f., Udredning, Udbetaling.*

Grellskap (-s, -sköp), *n., og* grellskapr (-s, -ir), *m., Heftighed, Raseri.*

Gremi, *f. indecl., Vrede, Fortörnelse.*

Gremja (grem, gramda, gramit), *v. a., opegge til Vrede:* g. guð at sèr; e-m gremsk e-t *noget græmmer en;* gremjask e-m *vredes paa.*

Gren (-s, *pl. d. s.*), *n., Rævehule.*

Greni (-is, *uden pl.*), *n., Grantræ, jfr* grön.

Greniborð *Planke, Bræt af Grantræ.*

Grenitrè *Grantræ, Gran.*

Grenj (-s, *pl. d. s.*), *n., Tuden, Hylen, Bröl, Skraal.*

Grenja (-aða, -at), *v. n., tude, hyle, bröle, skraale.*

Grenjan (-ar, -ir), *f., Tuden, Hylen, Skraalen.*

Grenlægja (-u, -ur), *f., Hunræv, som ligger hos Ungerne i Hulen, I.*

Grenna (-i, -da, -t), *v. a., gjöre smal el. tynd; formindske.* — Grennask *blive smal el. spinkel; formindskes.*

Grennd (-ar, -ir), *f., Nabolav;* grenndar-far *Naboskab, Naboforhold.*

Grennslask (-aðisk, -azk), *v. dep. n., i:* g. eptir e-u *söge at udforske, komme paa Spor efter noget.*

Grenskolli = grenlægja.

Greppiligr *og* greppligr, *adj., med barske og stærkt marquerede Ansigtstræk; styg.* -liga, *adv., paa en styg Maade.*

Greppr (-s, -ar), *m., poetisk Benævnelse paa en Digter; df ogsaa Mand overhovedet.*

Grept (-ar, -ir), *f., 1) Begravelse.* — *2) Grav; jfr* greptr, gröptr; grept-

ar-rán *Gravran, d. e. Jordsættelse i vedkommende Præsts Forbud.* -staðr *Begravelsessted.*

GREPTA (-i, -ta, -t), *v. a.* = greptra.

GREPTR (-rar, -rar), *m.*, = grept; *jfr* gröptr; greptrar-tíð *Begravelsestid.*

GREPTRA (-aða, -at), *v. a., begrave, jorde.*

GRÈRA, *1. s. impf. ind. af* gróa.

GRESJA (-aða, -at), *v. a., samle Græs (?), i Udtrykket:* þar er eigi um auðigan garð at g. *der er ikke meget at faae fat i.*

GRESJÁRN *Jerntraad.*

GRÈT, *1. og 3. s. impf. ind. af* gráta.

GRETTA (-i, -a, -), *v. a., i:* g. sik *fordreie Ansigtet. — F. p.*, grettask, *d. s.*

GREY (-s, *pl. d. s.*), *n.*, *1) Hund, Tæve. — 2) Kujon.*

GREYFA *og* GRÝFA (-i, -ða, -t), *v. a., a)* g. e-n undir sik *kaste en ned saaledes, at Ansigtet vender nedad. — b)* greyfask, *refl., i:* g. niðr at e-m *böie sig el. lægge sig ned over en (med Ansigtet nedad).*

GREYHUNDR *Tævehund.*

GREYKARL *lumpent Menneske.*

GREYMENNSKA (-u, -ur), *f., Feighed; Lumpenhed, Nederdrægtighed.*

GREYPA (*ogsaa skrevet* greipa; -i, -ta, -t), *v. a., sammenfælde, false. — 2) behandle haardt.*

GREYPING (*ogsaa* greiping, -ar, -ar), *f., Sammenfældning, Fals.*

GREYPILIGR, GREYPLIGR (greipi-), *adj., grusom.* -liga, *adv.*

GREYPR (*ogsaa* greipr, *og* GRAUPR, *adj., grum, grusom.*

GREYSKAPR (-ar, -ir), *m.*, = greymennska.

GRIÐ (-s, *pl. d. s.*), *n.*, *1) i sg., det at have et Sted hjemme (især om Tyende), Tjeneste. — 2) i pl., Fred, Sikkerhed for Liv og Gods, Leide, Pardon, el. desl.; Vaabenstilstand;* griðabeiðandi (-a, -endr), *m., den som beder om Fred el. Pardon.* -mark *Fredstegn.* -mál *Formel for at tilsikkre en* grið 2. -rof *Brud paa* grið 2. -sala *det at tilsikkre en Fred, Pardon.* -setning *Forkyndelse af* grið 2 *ved Oplæsning af den dertil brugte Formular.* -staðr *Fristed.*

GRÍÐ (-ar, *uden pl.*), *f., Heftighed;* gríðar-ligr, *adj., heftig, hidsig.* -liga, *adv.*

GRIÐBÍTR (-s, -ir), *m., en som bryder tilsikkret Fred el. sluttet Forbund;* griðbíts-nafn *Navn af* griðbítr.

GRIÐFANG *det at tage Tjeneste (som Tyende).*

FRIÐFASTR *som har fast Tjeneste, huusfast.*

GRIÐKA, *see* griðkona.

GRIÐKONA (*contr.* griðka), *f., Tjenestepige.*

GRIÐMAÐR *Tjenestekarl.*

GRIÐMÁL = griðamál.

GRIÐNÍÐINGR *en, som bryder indgaaet Forlig.*

GRIÐROF = griðarof.

GRIÐSALA = griðasala.

GRIÐSAMR, -söm, -samt, *adj., fredelig.*

GRIÐTAKA = griðfang.

GRÍÐUGLIGR, *adj., heftig, voldsom.*

GRIÐUNGR, *see* graðungr.

GRIÐVIST *det at være i Tjeneste, tjene som Tyende.*

GRIKKFARI *Grækenlandsfarer, R.*

GRIKKIR *og* GIRKIR, *m. pl., Grækere.*

GRIKKLAND *og* GIRKLAND *Grækenland.*

GRIKKR (-s, -ir), *m., Puds.*

GRIKKSALT *det ægæiske Hav.*

GRIKKSKA (girska, gríska, -u), *f., Græsk.*

GRIKKSKR (girskr), *adj., græsk.*

GRÍMA (-u, -ur), *f., Maske:* þat runnu á hann tvær grímur *han blev tvivlraadig;* grímu-eiðr *(eg. Maske Ed), et Slags Benegtelsesed, hvor 6 af den Anklagedes Ligemænd tilligemed denne aflagde Eden.* -maðr *maskeret Person.*

GRIMMASK (-isk, -disk, -zk), *v. pass., blive haard(ere), grusom(mere):* g. við e-n *fatte bittert Had til.*

GRIMMD (-ar, -ir), *f., Grumhed, Grusomhed;* grimmdar-fullr *fuld af Grusomhed, grum, grusom.* -hugr *grumt Sind.* -náttúra *grum Natur.*

GRIMMHUGAÐR *gram i Hu, vred.*

GRIMMILIGR, *adj., grum, grusom, barsk; forfærdelig.* -liga, *adv.*

GRIMMLEIKR (-s, -ar), *og* -LEIKI (-a, -ar), *m., Grumhed, Grusomhed.*

GRIMMLIGR, *adj.*, = grimmiligr. -liga, *adv.*

GRIMMLUNDAÐR, *adj., af et grumt Sind, Charakteer; jfr* grimmúðigr.

GRIMMR, *adj., grum, grusom;* með grimmu *grusomt.*

GRIMMÚÐIGR, *adj., af grusom Natur, grum, grusom.*

GRÍNA (-i, -da), *v. n., grine, fordreie Munden til grinende Latter.*

GRIND (-ar, -r *og* -ir), *f.*, *1) Sprinkelværk, Gitter, Gitterdör, Led. — 2) i pl.,* grindr *Faarefold af Sprinkelværk;* grindar-hlið *Port el. desl. med en Gitterdör.*

GRINDGARÐR *Hegn, som er Sprinkelværk.*
GRINDHLIÐ = grindarhlið.
GRÍPA (gríp, greip -gripum, gripit), *v. a. og n., A) f. a., 1) v. a., a) eg., gribe, snappe, tage fat paa;* verða höndum gripinn *blive tagen til Fange.* — *b) ueg.:* verða gripinn af œði *blive betagen af Raseri.* — *2) v. n., a) eg.:* g. til *el.* á *snappe efter, tage fat paa el. i.* — *b) ueg., α)* g. gulli á við e-n *yttre, vise en særdeles Forekommenhed.* — *β)* g. á e-u *uventet tage fat paa en Sag (til Afgjörelse), afgjöre.* — *B) f. p.,* grípask, *rec.:* grípask til *tage fat i hinanden.*
GRIPDEILD (-ar, -ir), *f., Röven, Plyndring;* grip deildar-maðr *en som röver el. plyndrer.* -samr, *adj., hengiven til at plyndre el. röve.*
GRIPFUGL *Rovfugl, B.*
GRIPLA (-aða, -at), *v. n., föle sig for, famle:* griplandi hendi *med famlende Haand.*
GRIPLUR, *f. pl., Anagram.*
GRIPR (-s, -ir), *m., Gjenstand (med Hensyn til dens Værdi; jfr Stykke);* gangandi gripir *Kvæg.* — *β) spec., en Ting af Værdi, Kostbarhed, Klenodie.*
GRÍSKA, GRÍSKR, *see* grikkska, grikkskr.
GRÍSS (-, -ir), *m., Griis;* grísagyltr *Griseso.*
GRJÓN (-s, *pl. d. s.), n., Gryn.*
GRJÓT (-s, *uden pl.), n., Stene.*
GRJÓTBERG *Steenbrud.*
GRJÓTBURÐR = grjótflaug.
GRJÓTFALL *Nedstyrten af, el. nedstyrtede Stene el. Steenmasser.*
GRJÓTFLAUG *og* -FLUG *flyvende Stene, Hagel af Stene (i Kamp).*
GRJÓTFLUTNING *Flytten, Transport af Stene.*
GRJÓTGARÐR *Steengjerde, Steendige.*
GRJÓTHAGL *Steenhagel.*
GRJÓTHAUGR *Steendynge.*
GRJÓTHLAÐ *opstablede Stene, Steenpille.*
GRJÓTHLASS *Læs af Stene.*
GRJÓTHÓLL *stenet Höi.*
GRJÓTHRÍÐ *(vedholdende) Angreb med Steenkast.*
GRJÓTHRÚGA *(liden) Steendynge, Steenhob, I.*
GRJÓTKAST *Steenkast.*
GRJÓTHÖRGR *Steendysse.*
GRJÓTLIGR, *adj., eg. som er af Steen; df steenhaard, hærdet.*
GRJÓTMEISTARI = steinmeistari.
GRJÓTMÖL *stenet Plads.*
GRJÓTPÁLL, *1) eg., en tyk Hakke el. lignende Redskab til at spalte, opgrave (etc.) Stene med.* — *2) ueg., en som udförer alt det besværlige og vanskelige, slider, anstrenger sig (for en anden).*
GRJÓTSKRIÐA *Steenskred, Fjeldskred.*
GRJÓTSMIÐR *Steenhugger.*
GRJÓTUGR, *adj., stenet, stenig.*
GRJÓTVARÐA varða *(see d. O.) af Steen.*
GRJÓTVARÐI *Steendysse.*
GRJÓTVEGGR *Steenvæg, I.*
GRJÓTVARP = grjótkast.
GRJÚPAN (-s, -ön), *n., et Slags Pölse.*
GRÓA (grœ, grèra *og* greyra, gróit), *v. n., 1) groe, spire, voxe:* greyri snimma *der kom tidlig Gröde i Jorden.* — *2) groe sammen, groe til, læges.* — gróinn, *p. pr., 1) som staaer i Gröde.* — *2) helbredet, cureret.*
GRÓANDI (-a, *uden pl.), m., Groning, Gröde i Jorden, den Tid om Foraaret, naar Jorden grönnes, I.*
GRÓÐI, *see* gróðr.
GRÓÐR (-rar, -rar), *og* GRÓÐI (-a, -ar), *m., 1) Groning, Væxt, Spiren; Gröde; Frugtbarhed.* — *2) Groen sammen el. til, I;* gróðrar-sumar *frugtbar Sommer.* -veðr *Grödeveir, I.*
GRÓÐRSAMLIGR, *adj., a) befrugtende.* — *b) lægende, helbredende.*
GRÓÐRSAMR (-söm, -samt), *adj., frugtbar.*
GRÓÐRSETJA, *v. a., plante.*
GRÓÐRVÆNLIGR, *adj., som lover Frugtbarhed el. Fordeel* — *b) som seer ud til at kunne helbrede.*
GRÓF, *1. og 3. s. impf. ind. af* grafa.
GRÓF (-ar, -ir), *f., Hule, Fordybning.*
GRÓM, *see* grómr.
GRÓMLAUSS, *adj., 1) reen, fri for Snavs.* — *2) ueg., reen, fri for Mistanke.*
GRÓMR (-s, -ar), *m., nu* GRÓM (-s, *pl. d. s.), n., 1) Ureenlighed, Snavs, I.* — *2) Skarns Menneske, E.*
GRÓMTEKINN, *pa., som Snavset sidder fast paa, I.*
GRÓP (-s, *pl. d. s.), n., Fals; jfr* greyping, *I.*
GRÓPA (-aða, -at), *v. a.,* = greypa, *I.*
GRÓZKA (u-, -ur), *f., Groning, Vegetationens kraftige Fremspiren om Foraaret.*
GRÚA (-ir, -ða, -it), *v. n. impers., mylre, vrimle, i Udtr.:* þat úir ok grúir, *I.*
GRÚFA (-u, *uden pl.), f., i:* á grúfu *paa gru, næsegruus.*
GRÚFA (-i, -da, -t), *v. a., og n., 1) v. a.,* = greyfa. — *2) v. n.,* g. niðr at e-u *böie sig ned over eller lægge sig paa gru ned over.*

GRUFL (-s, *pl. d. s.*), *n.*, *Kravlen.*

GRUFLA (*el.* grúfla?, -aða, -at), *v. n.*, *kravle.*

GRUGG (-s, *pl. d. s.*), *n.*, *Grums, I.*

GRUGGÓTTR, *adj.*, *grumset.*

GRUGGUGR, *adj.*, *d. s.*, *I.*

GRÚI (-a, *uden pl.*), *m.*, *Mængde;* úi ok g. *mylrende Sværm, Vrimmel, I.*

GRUNA (-ar, -aða, -at), *v. a.*, *a) have Anelse, Mistanke om;* g. e-n um e-t *mistænke en for noget.* — *b) impers.:* e-n grunar *en har Anelse el. Mistanke.*

GRUNAN (-ar, -ir), *f.*, *Anelse, Mistanke.*

GRUND (-ar, -ir), *f.*, *græsbevoxet Slette med haard Jordbund.*

GRUNDVALLA (-aða, -at), *v. a.*, *lægge Grundvold til; grundfæste:* guðligum málum grundvallaðr *hvis Magt el. Kraft er grundfæstet ved guddommelige, hellige Anordninger.*

GRUNDVÖLLR *Grundvold.*

GRUNLAUSS, *adj.*, *som ingen Mistanke nærer el. ikke har Grund til Mistanke.*

GRUNN (-s, *pl. d. s.*), *n.*, *og* GRUNNR (-s, -ar), *m.*, *a) Grund, Bund.* — *b) Grund, Udgrund.*

GRUNNEYGR *hvis Öine ikke sidde dybt inde i Hovedet.*

GRUNNFALL *Brænding paa en Udgrund.*

GRUNNFIRI (-is, *pl. d. s.*), *n.*, *eg. Sted, hvor Vandet bliver lavt ved Ebbetid; df Udgrund; jfr* grunnsævi.

GRUNNFŒRI *Ankertoug.*

GRUNNHYGGINN *enfoldig, kortsynet, dum.*

GRUNNHYGGNI *Enfoldighed, Kortsynethed, Dumhed.*

GRUNNLAUSS, *adj.*, *bundlös.*

GRUNNLENDI (-is, *pl. d. s.*), *n.*, *lavt liggende Jordsmon.*

GRUNNMÁL *Dybdens Maaling:* taka g. *afpasse Loddets Afstand fra Bunden (naar man fisker), I.*

GRUNNR, *see* grunn.

GRUNNR, *adj.*, *grund, ikke dyb.*

GRUNNSAKKA *Dybslod, I.*

GRUNNSLÓÐ *og* -SLÓÐI *den nederste Kant af et Garn, B.*

GRUNNSTINGULL (-s, -lar), *m.*, *sammendrevne mindre Iisflager som blive siddende paa et grundt Vadested, I.*

GRUNSTINGLAÐR, *adj.*, *om Floder el. Bække, halvfrossen til, især hvor Vandet er lavt, I.*

GRUNNSÆI, *f. indecl.*, = grunnhyggni.

GRUNSÆLIGR, *adj.*, *som vidner om Enfoldighed el. Kortsynethed.* -liga, *adv.*

GRUNNSÆR, *adj.*, = grunnhygginn.

GRUNNSÆVI (-is, *uden pl.*), *n.*, *Udgrunde.*

GRUNNÚÐIGR, *adj.*, *enfoldig, kortsynet, dum.*

GRUNNÚÐLIGR, *adj.*, *som vidner om Enfoldighed eller Dumhed.*

GRUNNUNGR (-s, -ar), *m.*, *Grundling.*

GRUNNÝÐGI, *f. indecl.*, *Enfoldighed, Dumhed.*

GRUNR (-s, -ir), *m.*, *Anelse, Formodning; Mistanke;* leiða grun um e-t, renna grun í *ane Sammenhængen.* — Búa um grun *være mistænkelig.*

GRUNSAMLIGR, *adj.*, *mistænkelig.*

GRUNSAMR (-söm, -samt), *adj.*, *a) mistænksom.* — *b) mistænkelig.*

GRUNSEMD (-ar, -ir), *f.*, *Formodning, Mistanke.*

GRÚTR (-s, *uden pl.*), *m.*, *Foden el. Bundfaldet af Fisketran, I.*

GRÝFA, *see* greyfa.

GRYFJA (-u, -ur), *f.*, *Hule, Grube.*

GRÝJANDI (-a, *uden pl.*), *f.*, *Daggry.*

GRÝLA (-u, -ur), *f.*, *i Eddaen, Benævnelse paa en Jettekvinde og en Ræv; et Slags kvindeligt Væsen, man truer Börn med; heraf vistnok Talem.:* göra e-m grýlur *foretage noget mod en for at sætte Skræk i ham, foretage noget med fjendtlig el. truende Hensigt imod en.*

GRYNNA (-i, -ta, -t), *v. a. og n.*, *a) v. a., formindske Dybden.* — *b) v. n., aftage i Dybde; impers.:* þat grynnir á e-u *det overskyllende Vand synker, bliver lavere el. tyndere; ueg.: noget aftager, I.*

GRYNNI, *see i* úgrynni.

GRYNNINGAR, *f. pl.*, *Grunde, Udgrunde.*

GRÝTA (-u, -ur), *f.*, *Gryde.*

GRÝTA (-i, -tta, -tt), *v. a.*, *stene.*

GRÝTING (-ar, -ar), *f.*, *det at stene el. blive stenet.*

GRÝTTR, *adj.*, *stenet.*

GRŒ, *1. s. præs. ind. af* gróa.

GRŒÐA (-i, -dda, -tt), *v. a.*, *A) eg., lade groe, 1) lade groe, voxe, d. e.*

frembringe. — 2) *lade groe til, helbrede, læge.* — *B*) *ueg.*, g. fè *profitere, blive rig.* — *II*) *f. p.*, 1) *pass.*: ok hafði mikit á grœzk (*hans Eiendom*) *havde faaet stor Tilvæxt.* — 2) *refl.*, *om Malkekvæg, begynde at malke bedre end för, I.* — *C*) grœðandi, *part.*, *som kan læges, cureres.*

Grœðari (-a, -ar), *m.*, *eg. den der læger, helbreder; df ueg. om Frelseren.*

Græðgi, *ogsaa* greðgi, *f. indecl.*, *Graadighed.*

Grœðing (-ar, -ar), *f.*, *Helbredelse; jfr* grœzla.

Grœfr, *adj.*, *som det er tilladt at begrave:* g. í kirkjugarði.

Grœna (-i, -da, -t), *v. a.*, *give en grön Farve.* — Grœnask, *pass.*, *grönnes.*

Grœnfáinn, *adj.*, *glindsende grön.*

Grœnka (-u, -ur), *f.*, *Grönhed.*

Grœnka (-aða, -at), *v. n.*, *blive grön, grönnes.*

Grœnland, 1) *Grönland (i America).* — 2) *Grenland, Navn paa to Districter i Norge.*

Grœnleikr (-s, -ar), *m.*, *Grönhed; jfr* grœnka.

Grœnligr, *adj.*, *grön, grönagtig.*

Grœnn, *adj.*, *grön:* grœn torfa *grönt græsbevoxet Jordsmon* (þar sem mœtisk sær ok grœn torfa). — *Talem.*: vera kominn undir grœna torfu *tildækket med Grönsvær, d. e. være död og begravet, I.*

Grœntó *en græsbevoxet Plet imellem Klipper, i en Klippeklöft el. paa en Klippe.*

Græt, *1. s. præs. ind. af* gráta.

Græta (-i, -tta, -tt), *v. a.*, *bringe en til at græde, bedröve.*

Græzka (-u, *uden pl.*), *f.*, *heftig Ondskab;* græsku-lauss, *adj.*, *uden Ondskab.*

Grœzla (-u, -ur), *f.*, *Helbredelse.*

Gröf (grafar, grafar *og* -ir), *f.*, *Grav, Gröft; spec., Grav til en Död.* — *Ordsprog:* sèr grefr gröf þó grafi *mange falde selv i den Grav, som de have gravet for andre.*

Grön (granar, granar *og* -ir), *f.*, *Læbe:* bregða grönum, *see* bregða *I, A, 1, a.* — *Talemaade:* öðru brá fyrir g. *det gik anderledes end man havde ventet el. tænkt.* — 2) *Skæg omkring Munden;* grana-hár *Haar af Mundskægget.*

Grönsprettingr (-s, -ar), *m.*, *en hvis Skæg er begyndt at voxe, som nylig har faaet Skæg.*

Gröptr (graptar, greptir), *m.*, 1) *Gravning, det at grave.* — 2) *Begravelse; jfr* grept. — *b*) *Grav.* — *c*) *Menneskebeen, som optages af de Dödes Grave (især ved Begravelser), I.* — 3) *Udgravning, udgravede Figurer.* — 4) *Materie (i et Saar el. en Byld), I.* graptar-dagr *Begravelsesdag.* -kirkja *Kirke, hvor der er Kirkegaard.* -rán *Begravelse i Præstens Forbud.* -reitr *Begravelse, Leiested.* -staðr *Gravsted.* -verkr *Smerte i en Byld el. et Saar, naar Materie samler sig deri, I.*

Grös *nom. og acc. pl. af* gras.

Grösugr, *adj*, *græsrig.*

Guð (*nu i det mindste udtalt som* gvuð) *og (sjelden)* goð (-s, -ir og -ar), *m.*, *Gud; pl.* guðir *el.* guðar *de hedenske Guder; jfr* goð (*n.*); guðs-ást *Guds Kjærlighed;* haf g. fyrir! *Gud lönne dig for det.* -dýrkun *Gudsdyrkelse.* -gata *Guds Vei, d. e. dydig, ustraffelig Vandel.* -hús *Gudshuus.* -líkami *Christi Legeme (i Sacramentet).* -lög *guddommelig Lov, Guds Love.* -maðr *en from, hellig Mand.* -móðir *Guds Moder.* -reiði *Guds Vrede* (guðsreiðis-maðr *en, paa hvem Guds Vrede hviler*). -orð *Gudsord.* -ótti *Gudsfrygt.* -trú *Tro paa den sande Gud,* -vinr *Guds Ven, d. e. Guds tro Dyrker og Tilbeder, Religionens trofaste Tilhænger.* -þakkir, *f. pl.*, *i:* til guðs þakka *til Barmhjertigheds Udövelse* (guðsþakka-maðr *værdigt Almisselem*). -verk *Barmhjertighedsgjerning.* þjónusta *Gudtjeneste* (guðsþjónustu-görð *d. s.*); guða-tala *Gudernes Tal.*

Guðdómligr, *adj.*, *guddommelig.*

Guðdómr (-s, *uden pl.*), *m.*, *Gud-dom, Guddommelighed;* guðdóms-afl *Guddomskraft.* -kraptr, *d. s.* -veldi *Guddomsvælde.*

Guðdóttir *Guddatter.*

Guðdrottinn *Gud, Vor Herre.*

Guðfaðir *Gudfader.*

Guðfeðgin *Daabsvidner (af begge Kjön.*

Guðhræddr *gudfrygtig.*

Guðhræzla *Gudsfrygt; jfr* guðsótti; guðhræzlu-leysi, *n.*, *Mangel paa Gudsfrygt, Ugudelighed.*

Guði, *see* goði.

Guðlast *Gudsbespottelse.*

Guðlasta, *v. n.*, *begaae Gudsbespottelse.*

Guðlastan *og* -löstun (-ar, -ir), *f.*, = guðlast.

Guðlauss *og* goðl-, *adj.*, 1) *som in-*

gen guddommelig Kraft har, er ingen Gud. — 2) *som er en Gudsfornegter, ugudelig, ryggeslös.*

Guðlax *og* goðlax *et Slags Lax.*

Guðleti *Mangel paa Fortröstning til Gud (?).*

Guðleysi (-is, *uden pl.*), *n.*, 1) *det at være afmægtig som Gud, Mangel paa al Guddomskraft.* — 2) *Ugudelighed.*

Guðligr *og* goðligr, *adj.*, *guddommelig; gudelig.*

Guðmagn = guðdómsafl.

Guðmóðir *Gudmoder.*

Guðníðingr *Troesfornegter.*

Guðorð, *see* goðorð.

Guðreskja (-u, -ur), *f.*, *Ugudelighed.*

Guðrèttligr, *adj.*, *rigtig, ret for Gud, efter Guds el. Kirkens Love.*

Guðrœkiligr, *adj.*, *gudfrygtig, religiös, I.* -liga, *adv.*, *I.*

Guðrœkinn, *pa.*, *gudfrygtig, andægtig, I.*

Guðrœkni, *f. indecl.*, *Gudsfrygt, Andagt.*

Guðrækr *og* goðrækr, *adj.*, *ugudelig.*

Guðsifi (-ja -jar), *m.*, *Gudfader.*

Guðsifja (-u, -ur), *f.*, = guðmóðir.

Guðsifjar, *f. pl.*, *det at være Daabsvidne, Fadderskab:* göra g. við e-n *staae Fadder til.*

Guðspjall *og* guðspell *Evangelium;* guðspjalla-bók *Bog, som indeholder Helligdagenes Evangelier.* -maðr *Evangelist.*

Guðvefr *et Slags meget kostbart og fint Töi (Atlask?);* guðvefjar-festr *Baand el. Rem af* guðvefr. -hökull *Messehagel af* guðvefr. -klæði *Klædebon el. Dug af* guðvefr. -kyrtill *Kjortel af* guðvefr; *og fl.*

Gufa (-u, -ur) *f.*, *Rög, Dunst, Damp.* — *b) see i* hafgufa.

Gufa (-aða, -at), *v. n.*, *dunste, I.*

Gugginn, *adj.*, *sorgmodig, forknyt, I.*

Guggna (-aða, -at), *v. n.*, *blive forknyt, give sig, I.*

Guggnan (-ar, -ir), *f.*, *det at* guggna, *I.*

Gul (-ar), *f.*, *Gulö (i Norge), Tingstedet for det bekjendte Gulathing* (Gula-þing).

Gula (-u, -ur), *f.*, *Guulsot;* gulusótt, *d. s.*

Guldum, *1. pl. impf. ind. af* gjalda.

Gulgrár *guulgraa.*

Gulgrœnn *guulgrön.*

Gull *og* goll (-s, *pl. d. s*), *n.*, *Guld* — *Talem.:* grípa gulli á við e-n *see u.* grípa. — *b) Fingerring af Guld.* — *c) Penge, Skatte, Rigdomme;* gulls-litr *Guldfarve.*

Gúll (-s, -ar), *m.*, *I, a) rundagtig Hævelse.* — *b) Mundhuulheden (paa hver Side).*

Gullað, *see* gullhlað.

Gullaldr *Guldalder.*

Gullauðigr *guldrig, som har en Mængde Guld.*

Gullband *Guldbaand; Guldtraad; Guldarmbaand.*

Gullbaugr *Guldring.*

Gullberg *Gulderts.*

Gullbikarr *Guldbæger, I.*

Gullbitlaðr, *adj.*, *med* gullbitull.

Gullbitull *Mundbid af Guld.*

Gullborði *Guldbræmme.*

Gullbjartr *skinnende som Guld.*

Gullbóka (-aða, -at), *v. a.*, *udsye i Guld, brodere.*

Gullbrynja *Guldbrynje.*

Gulldálkr dálkr (feldardálkr) *af Guld.*

Gulldreif *udströet Guld.*

Gullepli *Guldæble.*

Gullfágaðr, *pa.*, *smykket, prydet med Guld, forgyldet.*

Gullfjallaðr, *adj.*, *guldfarvet, forgyldet.*

Gullgörð *Arbeide i Guld.*

Gullgörr *gjort, forarbeidet af Guld.*

Gullhagr *som forstaaer sig paa at arbeide i Guld.*

Gullháls *en som bærer Guldstads.*

Gullhári (-a, -ar), *m.*, *en som har guldguult Haar.*

Gullheimr *Guldverden, Guldhjem, Guldland.*

Gullhirzla *Gjemme for Guld el. Penge.*

Gullhjálmr *Guldhjelm.*

Gullhlað (gullað) *Guldbaand, guldvævet el. med Guldperler besat Baand, deels som Hovedsmykke* (=skarband?), *deels som Bræmme paa Klæder.*

Gullhlaðinn, *adj.*, *guldbræmmet.*

Gullhringr *Guldring.*

Gullhús *Skatkammer.* — *b) Skriin el. Gjemme for Guldstads.*

Gullhyrndr *med gyldne Horn.*

Gulligr, *see* gullligr.

Gullinn, *adj.*, *gylden, forgyldet.*

Gullkaleikr *Guldkalk.*

Gullkálfr *Guldkalv.*

Gullkambr *Guldkam.*

Gullker *Guldkar.*

GULLKISTA *Kiste, hvori der gjemmes el. som er fuld med Guld, Pengekiste.*
GULLKNAPPR *Guldknap.*
GULLKNÖTTR *Bold af Guld.*
GULLKÓRÓNA *Guldkrone.*
GULLKROSS *Guldkors.*
GULLLAGÐR, *pa., guldbræmmet.*
GULLLIGR (gulligr), *adj., af Guld.*
GULLMÁLMR *Guldmalm.*
GULLMEN *Halskjede af Guld.*
GULLNAGLI *Guldsöm.*
GULLNISTI *et* nisti *af Guld.*
GULLOFINN *og* -VOFINN, *pa., indvævet med Guld.*
GULLPENNINGR *Guldmynt.*
GULLREKENDI *Guldkjede.*
GULLREKINN, *pa., guldbeslagen.*
GULLRENNDR, *pa., indlagt med Guld.*
GULLREYFI *det gyldne Skind.*
GULLRITINN, *pa., skrevet med gyldne Bogstaver.*
GULLROÐI *Forgyldning, Guldglands, I.*
GULLROÐINN, *pa., forgyldet.*
GULLSANDR *Guldsand.*
GULLSETTR *besat med Guld.*
GULLSAUMAÐR, *pa., udsyet med Guld, guldvirket.*
GULLSKÁL *Guldskaal.*
GULLSKILLINGR *Guldskilling.*
GULLSKOTINN, *pa., guldvirket.*
GULLSKRÍN *Guldskriin.*
GULLSMIÐR *Guldsmed.*
GULLSPÁNN *Guldspaan (Prydelse paa Skibe; jfr* ennisspænir).
GULLSPORI *Guldspore.*
GULLSPUNI *spundet Guld.*
GULLSPÖNG *Guldplade; jfr* spöng.
GULLSTAFR *Guldbogstav.*
GULLSTAUP *Guldklump.*
GULLSTÓLL *Stol af Guld, forgyldt Stol.*
GULLSYLGJA *Guldspænde.*
GULLTAFLA *Guldtavle.*
GULLTEINN *(Guldteen) Guldstang; Guldstribe.*
GULLUM, *1. pl. impf. ind af* gjalla.
GULLVAFÐR, *pa., omvævet med Guld, guldslaaet.*
GULLVARIÐR, *pa., guldkantet, guldslaaet, guldsmykket.*
GULLVARPAÐR, *adj. (?), d. s.*
GULLVIÐJAR, *f. pl., Guldlænker, B.*
GULLVÖNDR *Guldspiir (Kongespiir).*
GULLÞRÁÐR *Guldtraad.*
GÚLPA (-aða, -at), *v. n., eg. svulme, pustes ud, men bruges om vide Klædningsstykker som langt fra slutte til Legemet, I.*
GULR (golr), *adj., guul.*
GÚLSOPI *det af noget flydende, som kan rummes i Munden, I.*

GUM (-s, *pl. d. s.), n., overdreven Ros, Smiger.*
GUMI (-a, -ar), *m., (poet.), en Mand; Menneske; jfr* brúðgumi.
GUMNAR, *m. pl., (poet.), Mænd; Folk, Mennesker.*
GUMPR (-s, -ar), *m., (Gump), Rumpe, Bagdeel.*
GUMS (-s, *pl. d. s.), n., Spot, Bedrageri, B.*
GUMSA (-aða, -at), *v. a., spotte; bedrage, B.*
GUNGA (-u, -ur), *f., Kujon, I;* gungu-skapr, *m., Kujoneri, I.*
GUNNFÁNI (-a, -ar), *m., (eg. den i Kampen blinkende) et Skjold, spec. som Hærmærke.*
GUSA (-u, -ur), *f., noget flydende, der spröites, sprudes op el. i Veiret, Vandstraale, el. desl., I.*
GUSA (-aða, -at), *v. a., m. dat., spröite, sprude; jfr* gjósa.
GUSTA (-aða, -at), *v. n., blæse, puste.*
GUSTKALDR *koldt blæsende.*
GUSTILLR *som giver Ondt fra sig, fnysende (?).*
GUSTMIKILL *voldsom, ustyrlig i sin Fremtræden, el. desl.*
GUSTR (-s, *neppe i pl.), m., Blæst. — 2) ueg., Uro, Urolighed:* (hann) görði á sèr engan gust *foretog ikke noget, som kunde forstyrre Freden.*
GYÐINGLIGR, *adj., jödisk.*
GYÐINGR (-s, -ar), *m., Jöde (af* guð, *ikke af Juda);* Gyðinga-land *Palæstina.* -skírn *Jödernes Daab, d. e. Omskjærelsen; jfr* skurðarskírn.
GYÐJA (-u, -ur), *f., Gudinde.*
GÝGR (-jar, -jar), *f., Jettekvinde; Uhyre, jfr* margýgr.
GYLLA (-i, -da, -t), *v. a., forgylde. —* Gylldr *og* gylltr, *p. pr., forgyldet.*
GYLLING (-ar, -ar), *f., Forgyldning.*
GYLTR (-ar, *pl. d. s.), og* GYLTA (-u, -ur), *f., So.*
GYMBR, *see* gimbr.
GYRÐA (-i, -a, -t), *v. a., 1) omgjorde;* g. söðul á hest *gjorde den fast med Sadelgjordene;* g. sik sverði *omgjorde sig med et Sværd. — 2) omringe, indeslutte. — 3) böie.*
GYRÐILL (-s, -lar), *m., Pose (som fæstes til Bæltet?), Pengepose.*
GYSS (-, *uden pl.), m., i Udtrykkene:* göra nökkurn gys *el.* göra gys á sèr *lade en tvetydig Hentydning falde*

om, lade sig mærke med noget. (nu, gys, -s, *uden pl., n., Spot, Spee).*

Gœða (-i, -dda, -tt), *v. a., 1)* g. e-n e-u *skjenke, berige med. — 2) foröge;* g. ferð sína *skynde sig;* g. róðr *roe med foröget Anstrengelse, roe hurtigere. — Abs.:* g. á *give paa; blive heftigere. — B)* gœddr, *p. p., begavet, udrustet med:* g. skynsemi.

Gœði (-is, *pl. d. s.), n., Goder:* jarðnesk g. *jordiske, timelige Goder. — b) en Landstræknings el. Landeiendoms Herligheder; jfr* landsgœði; gæðalauss, *adj., uden Goder el. Herligheder.*

Gœðindi, *n. pl.,* = góðendi.

Gœðingr (-s, -ar), *m., A) en af en Fyrstes bedste Mænd, Magnat. — B) (nu ogsaa) en god Ridehest (Pasgænger).*

Gæfa (-u, *uden pl.), f., Held, Lykke; jfr* gipta; gæfu-drjúgr *som har en god Lykke med sig.* -fár *som har liden Lykke med sig.* -fullr *lykkelig, heldig.* -maðr *Mand, som har Lykken med sig.* -munr *Forskjel med Hensyn til Lykke:* þar görði gæfumuninn *der viste sig Lykkens Forskjel, d. e. der viste sig, hvem der havde störst Lykke med sig, el. Lykken gjorde Udslaget.* -raun *hvad der sætter ens Lykke paa Pröve, d. e. noget, hvis lykkelige Udfald er tvivlsomt; og fl.*

Gæfa (-i, -ða, -t), *v. a., gjöre spag, formilde.*

Gæfð (-ar, -ir), *f., 1, a) Tamhed. — b) Stilhed, Rolighed (i Characteren);* gæfðar-maðr *stille, sagtmodig, fredsommelig Mand, I.*

Gæfi (-is, *pl. d. s.), n., Gave:* guðs g.

Gæflyndi *Sagtmodighed, stille Gemyt, I.*

Gæflyndr *af en rolig, stille, sagtmodig Characteer, I.*

Gæfr, *adj., (eg. som giver sig, af* gefa), *1) tam, ikke sky. — 2) stille, rolig (om Characteren). — 3) (nyere), blöd, böielig (om Jern).*

Gæftir. *f. pl., vedvarende gunstigt Veir til at fiske i; jfr* sjógæftir, *I.*

Gæfumannligr, *adj., som seer ud til at være el. blive* gæfumaðr.

Gægjask (-isk, -ðisk, -zk), *v. dep. n., kige.*

Gægjur, *f. pl., Kigen:* standa á gægjum *staae og kige, I.*

Gœla (-u, -ur), *f., især i pl.,* gœlur, *i* barnagœlur *Vuggesang;* göra gœlur við e-n *spöge med, kjæle for en.*

Gœla (-i, -da, -t), *v. a., tale godt for; lokke, overtale:* g. með gjöfum.

Gœling (-ar, -ar), *f., det at* gœla; gœlingar-orð, *n., pl., Kjæleord, söde Ord, Smiger.*

Gær og gjár, *kun i Udtrykket:* í g. *i Gaar.*

Gæra (-u, -ur), *f., et Faareskind med Ulden paa.*

Gærdagr *Gaarsdag.*

Gærkveld, *kun i Udtrykket:* í gærkveld(i) *i Gaaraftes.*

Gærmorginn, *kun i Udtrykket:* í gærmorgin *i Gaar Morges.*

Gærna *(udv.)* = í gær *(jfr* gær).

Gæs, *see* gás.

Gæslingr (-s, -ar), *m., Gæsling; jfr* gagl.

Gæss, *nom. pl. af* gás.

Gæta (-i, -tta, -tt), *v. a. og n., 1) v. a., m. gen. og acc., a) have Öie med, vogte, bevogte, passe paa, have Opsyn el. Tilsyn med:* g. fjár *vogte Faar. — b) lægge Mærke til. — Impers.:* e-s gætir *noget mærkes, kan mærkes. — c) bevare, beskytte, beskjerme, vaage over:* látum hann (ɔ: *Skoven)* gæta vár; gæti hverr annars, guð allra *den ene være den andens Værn, Gud alles. —* G. sín við e-u *tage sig i Agt for. — d) give Agt paa, holde, overholde:* g. guðs boðorða. — *2) v. n.,* g. til e-s *passe paa, vaage over.*

Gætandi (-a, -endr), *m., Bevogter, Beskytter.*

Gætiliga, *adv., forsigtig, varsomt.*

Gætimaðr *agtpaagiven Mand.*

Gætinn, *adj., agtsom, forsigtig.*

Gætir (-s, -ar), *m., Bevogter, Paapasser.*

Gætni, *f. indecl., Agtsomhed.*

Gætt (-ar, -ir), *f., og* gætti (-is, *pl. d. s.), n.,* = dyrigætt.

Gættitrè *Dörtræ; jfr* ofdyri.

Gætur, *f. pl., Opmærksomhed, Agt:* gefa g. at e-u *give Agt paa.*

Gœzka (-u, *uden pl.), f., 1) Godhed. 2) Overflod, Velsignelse; jfr* árgœzka; gœzku-fullr *fuld af Godhed.* -ríkr *rig paa Godhed og Kjærlighed, I, og fl.*

Gæzla (-u, -ur), *f., a) Bevogtelse, Bevogtning. — b) Beskyttelse. — c) Agtpaagivenhed; Overholdelse;* gæzluengill *Skytsengel.* -maðr *Bevogter.*

Göfga (-aða, -at), *v. a.*, *a) hædre ære. — b) dyrke, tilbede.*

Göfgan (-ar, -ir), *f.*, *Tilbedelse, Dyrkelse.*

Göfigkvendi (-is, *pl. d. s.*), *n.*, *Kvinde af fornem Slægt el. Stand.*

Göfuglátr, *adj.*, =veglátr.

Göfugleikr (-s, -ar), *m.*, *Fornemhed. — b) i Tiltale:* g. yðarr *Deres Höihed.*

Göfugligr (*ogsaa* göfurligr *for* göfugrligr), *adj.*, *a) om Personer, ærebydende, anseelig, fornem, ædel, gjev etc. af Udseende. — b) om Ting (f. Ex. Dragt el. desl.), herlig, prægtig, anseelig, ypperlig.*

Göfuglyndi *Ædelmodighed.*

Göfuglyndr *ædelmodig, ædelsindet.*

Göfugmenni (-is, *pl. d. s.*), *n.*, *Mand af fornem, ædel Slægt; ædelmodig Mand.*

Göfugr, *adj.*, *fornem, af fornem Slægt; herlig, ypperlig, gjev.*

Gögn, *nom. og acc. pl. af* gagn.

Göll (gallar, *uden pl.*), *f.*, *Klang; gjennemtrængende Lyd; jfr* nágöll.

Göltr (galtar, *dat.* gelti? *og* gjalti, *pl.* geltir), *m.*, *Galt; Talem.:* verða at gjalti *blive betaget af panisk Skræk og flygte over Hals og Hoved;* galtar-líki *en Galts Skikkelse.*

Göng, *n. pl.*, *en smal Gang.*

Göngu-, *see under* ganga.

Göngull, *adj.*, *som gjerne gaaer sine Toure; jfr* bæjargöngull, húsgöngull.

Gönur, *f. pl.*, *Löben uden Overlæg, lige efter Næsen;* hlaupa í g. *overile sig, tale uden Overlæg, I.*

Göra, gera, gjöra, (görva, gerva, geyra; -i, -ða, -t), *v. a. og n., I) f. a., A) v. a., gjöre, etc., 1) gjöre, lave, udarbeide, indrette, danne, frembringe etc. noget:* g. borg, hús *opföre, bygge;* g. haug *opkaste en Höi;* g. eld *tænde, gjöre Ild;* g. graut *lave Gröd;* g. bók *forfatte en Bog;* g. bú *indrette en Huusholdning (paa et Sted), bosætte sig;* guð görði manninn eptir sinni mynd *skabte Mennesket efter sit Billede.* — G. konu barn *besvangre. — 2) m. dobbelt acc., gjöre en el. noget til noget:* g. e-t rautt, grœnt *etc. gjöre, farve noget rödt, grönt etc.;* g. e-t blautt, hart *blöde, hærde;* g. e-n sekan *faae en domfældet;* g. sèr e-n kæran *faae en kjær. — 3) omskrivende, α) med Substt.:* g. ferð (= ferðask), g. iðran (= iðrask), g. spott (= spotta) *etc. gjöre en Reise, reise, angre, spotte. — β) med p. pr.:* g. e-n hálshögginn = hálshöggva *halshugge;* g. skjótkjörit, lögtekit, ákveðit *etc. vælge hurtig, antage som Lov, bestemme. — 4) gjöre, holde, feire:* g. brúðkaup *holde Bryllup;* g. veizlu *gjöre, holde Gilde. — 5) gjöre, udföre, udöve:* g. kraptaverk *gjöre Undergjerninger;* g. hervirki *anrette Skade ved Hærgen;* mikit mun hèr at gört *her er meget udövet, d. e. man har vist gaaet vidt nok;* g. hríð *gjöre Angreb. — 6) udöve, begaae, bedrive:* g. fúlmennsku, úhæfu; g. e-t til e-s *begaae noget og derved fortjene noget som Straf;* hvat hefir hann til saka gört *hvad ondt har han begaaet, hvori har han forsyndet sig? — 7) bestille:* hvat g. húskarlar hans *hvad bestille de? — 8)* g. e-t til *sætte noget i Stand:* g. til vápn. — *Spec.:* g. til sauð *slagte et Faar. — 9) bevirke:* þat görir svefn. — *Hertil hörer den vistnok sjeldne Forbindelse med et acc. c. inf., som:* g. e-n rœða við e-n *skaffe en nogen i Tale. — 10) gjöre, i en Mængde andre Forbindelser, hvor den egentlige Betydning bliver at henföre især til A, 1 of:* g. e-m kost *stille en en Betingelse el. visse Vilkaar; ligeledes med den bestemte Artikel:* g. e-m kostinn *give sit Minde til det Giftermaal, en han har anholdt om;* g. e-m lágt undir höfði, *eg. lade en ligge lavt med Hovedet, d. e. vise Ringeagt for;* g. vart við sik *lade andre blive sin Nærværelse vaer;* g. mikit um sik *gjöre Bram;* g. sèr mikit fyrir *anstrenge sig;* g. sèr títt um (e-n *el.* e-t) *fatte Kjærlighed til; ligeledes, bestræbe sig ivrigen for;* g. sèr mikit um e-n *holde meget af; ligeledes, bære stor Omhu for;* g. sèr dælt við e-n *gjöre sig fri imod, tale frit og uforbeholdent til;* g. mikit ór e-u *gjöre Væsen af, fremstille med stærke Farver;* g. mikinn, góðan, róm at máli e-s *yttre Bifald til ens Tale;* g. góða ferð e-s *gjöre ens Reise god, hæderlig, d. e. lade ham opnaae Hensigten med den;* g. mikit af sèr *udrette meget, vise sig dygtig, tapper;* g. e-t at gamni sèr *gjöre noget for Morskabs Skyld, for Löier. more sig med;* g. frið, samning *slutte Fred, Overeenskomst;* g. vináttu með sèr *slutte Venskab;* g. e-t at verkum *forvolde (jfr A, 2 of.);* g. e-t at nýjum tiðendum *(jfr A. 2 of.) ansee el. tale om som stor Mærkværdighed el. Nyhed;* g. sèr e-t upp *skrömte, forstille;* g ráð fyrir e-u *belave sig paa i Forveien, df og-*

saa: forudsætte; g. sèr e-t í hug *indbilde sig, troe, formode;* g. grein fyrir e-u *forklare;* g. greinarmun e-s *gjöre Forskjel paa*; gerðu nú annathvárt, at þú slíðra saxit . . ., eða ek keyri öxina í höfuð þèr *giör (vælg) en af Delene, stik dit Sværd i Skeden, eller udsæt dig for at jeg etc.* — G. eptir sættir *bryde et Forlig.* — *11) beregne, vurdere:* g. fóðr til fjár *beregne, udregne, hvor meget der vil behöves, el. hvor langt det kan strække;* g. drengskap sinn til fjár *beregne det efter Penge el. Fordeel, hvor man skal vise sig som en brav Mand;* g. e-a jafna *vurdere dem lige höit (især med Hensyn til Böder).* — *12) dömme, bestemme som Dommer el. Voldgiftsmand ved Kjendelse el. Dom:* g. e-n utan *dömme en til Landsforviisning;* g. e-t af e-m *dömme en til at udrede;* g. sèr e-t til handa *tilkjende sig;* g. mál *bilægge;* g. görð *afsige en Kjendelse el. Dom.* — *13) sende, skikke;* g. menn til e-s staðar; g. e-m orð, njósn *sende Bud til, give en Underretning (om en Fjendes Nærhed el. desl.)* — *14) udstyre:* g. barn sitt ór garði *give det med, hvad det behöver til Huusholdningen;* g. konu heiman *udrede hendes Medgift.* — *15) udgjöre:* 60 mínútur g. eina stund. — *16) impers., a)* e-t görir *det bliver, opstaaer:* görði hallæri *der opstod Dyrtid;* e-m görir svefnhöfugt *han bliver sövnig,* — *b) m. dobbelt acc., for at udtrykke at noget bliver (til) noget:* hann görði magran *han blev mager;* veðr görði hvasst *det blev en stor Blæst.* — *B) v. n., (ogsaa hvor det bruges abs.), 1) bære sig ad, opföre sig, handle:* hann kvezk mundu svá g.; görðu nú svá vel . . . ok halt þessa sætt; g. gráliga til e-s *vise Hadskhed imod;* g. í móti e-m *handle imod en, vise en Fjendskab;* g. eptir e-m *fölge ens Exempel.* — *2) gjöre, i flere Talemaader, hvor det maa oversættes efter Sammenhængen:* g. at e-u *sætte noget i Stand, reparere; ligeledes, gjöre for noget;* g. at meini *læge, helbrede;* ef þú görir eigi at *hvis du ikke forandrer din Opförsel;* g. við e-u *hindre, komme i Veien for;* við því átti hann eigi gört *han var ikke belavet paa det;* g. af við e-n *fornærme, forsee sig imod;* g. á hluta e-s *fornærme;* g. á sættir *overtræde sluttet Forlig.* — G. hjá e-u *fordölge.* — *3) (drage hen for at) angribe, i:* g. at e-m *el.* til e-s. — *Maaskee heraf Talemaaden:* g. hart at e-m *være haard i sin Opförsel imod en.* — *4) afgjöre, dömme, bestemme:* g. um mál *dömme, være Voldgiftsmand i en Sag;* g. til *erklære bestemt* — *5) hjelpe, nytte, gavne:* þat görir ekki *det nytter ikke, hjelper ikke.* — *6) omskrivende med et Infinitiv:* g. at mæla = mæla *udtale, yttre;* g. hlæja = hlæja *lee.* — *II) f. p.*, görask, *1) pass.*, e-t görisk *el.* görisk í *noget skeer, opstaaer, forefalder; noget bliver:* sár, er at ben görðisk *blev til Banesaar;* e-m görisk vært *kommer til at sove længe.* — *2) refl., a) begive sig et Steds hen, paa en Reise, reise:* görask til Íslands *reise, seile til Island;* görask ferðar sinnar *gjöre en Reise, man har for.* — *b)* görask til e-s *el.* til at, *etc. lave sig til at el. paatage sig.* — *III)* görr, *som p. pr., 1) gjort, lavet:* görr af gulli, silfri. — *2) gjort til, erklæret for:* görr sekr, skógarmaðr. — *3) mere som et adj. i:* vel at sér görr um flesta hluti *i Besiddelse af Færdighed og Uddannelse med Hensyn til de fleste Ting.*

Görbœnn, *adj., som indstændigen fremsætter sine Önsker; deraf ivrig, paatrængende i sine Bönner el. Begjeringer.*

Görð, gerð *og* gjörð (-ar, -ir), *f., 1) det at gjöre, lave noget; Arbeide (ved noget); det at frembringe:* veraldarinnar g. *Verdens Skabelse.* — *2) Udrustning (af Skibe)* — *3) Gjerning, Handling.* — *b) Gramm., den active Betydning.* — *4) Maade at klæde sig paa, Klædedragt, Costume; jfr* gerðar. — *5) Voldgiftsdom, Afgjörelse ved Voldgift.* — *6) Gjæring;* görðar-maðr *Voldgiftsmand.* -mark *Mærke (paa Kvæg), en laver, optager (mods.* erfðamark*).*

Görhugall *meget betænkt, omhyggelig.*

Görla, gerla *og* gjörla, *adv., tydelig, klart; nöie, omstændelig.*

Görn (garnar, garnir), *f., Tarm;* garna-gaul *Skrigen i Tarmene, I.*

Görning, gerning *og* gjörning (-ar, -ar), *f.*, görningr, gerningr *og* gjörningr (-s, -ar), *m., 1) Gjerning.* — *2) i pl.*, görningar *Hexeri, Trolddom, Troldkunster;* görninga-hríð *Uveir, frembragt ved Trolddom.* -maðr *Troldmand, Hexemester.* -veðr = -hríð.

Göróttr, *adj., uklar, forgiftet.*

Görr, gerr *og* gjörr, *adv. comp. (superl.* görst, *etc.), tydeligere, nöiere, udförligere.*

Görr, *see* göra *III.*

GÖRRÆÐI (-is, *pl. d. s.*), *n., det at beslutte sig til noget af sig selv:* at g. sínu *efter egen Indskydelse.*
GÖRSAMLIGA, *adv., ganske, aldeles.*
GÖRSIMI, *see* gersimi.
GÖRTŒKI (-is, *pl. d. s.*), *n., Tyveri af Gjenstande under en halv Öres Værdi.*
GÖRVA, *see* göra.
GÖRVALLR, *adj., heel, ganske.*
GÖRVI, GERVI *og* GJÖRVI (-is, *pl. d. s.*), *n., Dragt, Klædedragt, el. desl.*
GÖRVIBÚR *og* GERVI-, *Huus hvor al Slags Redskaber, Rustning forvaredes, Töihuus.*
GÖRVILEIKR, GERVI- *og* GJÖRVI- (-s, -ar), *m., Legemsstyrke, Legemsfærdigheder og Tapperhed.*
GÖRVILIGLEIKR, GERVILIGL- *og* GJÖRVILIGL- (-s, -ar), *m., det at være mandig, kraftfuld, tapper af Udseende.*
GÖRVILIGR, GERVI- *og* GJÖRVI-, *adj., hvis Udvortes vidner om Kraft, Dygtighed.*
GÖTÓTTR, *adj., hullet, I.*
GÖTU-, *see under* gata.
GÖTVA (-aða, -at), *v. a., nedgrave (et Liig, især skjödeslöst og forelöbig) jfr* uppgötva.

H.

H, *kaldet* há (hau), *lyder som dansk h, hvor dette höres; det forekommer blot i Begyndelsen af Ord, og höres ogsaa foran Medlydene* j, l, n, r *og* v; *det udelades ofte foran* l, n *og* r (leypa *f.* hleypa, neikja *f.* hneikja, reifa *f.* hreifa), *og i nogle Ord træder det i Stedet for* k *foran et* n (hnífr *for* knífr).
HÁ (-r, -r), *f.,* 1) *Hud, Skind; især Hestehud (jfr* hrossshá). — *Talem.:* vera aldri með hýrri há *være aldrig tilfreds, immer bedrövet, I.* — 2) *nyt Græs, der voxer paa Marker el. Enge efter Höslætten, Eftergræs; Ævret.* — 3) *District* (þinghá).
HÁALTARI *Höialter.*
HÁBAND *et Slags Töirebaand som bindes om Haserne (især paa Faar), I.*
HÁBEINN, *adj., höibenet, höi til Knæet.*
HÁBEINÓTTR, *adj., langbenet (især om Dyr), I.*
HÁBINDA, *v. a., lægge et* háband *paa, I.*
HÁBIT *Græsning paa Eftergræs el. Ævret.*
HÁBJARG *höi Klippe.*
HÁBOGAÐR *som har en höi Bue (om en Sadel).*
HÁBORA *Hul for Aarerne (oventil i Skibsbordet).*
HÁBORA, *v. a., danne Huller for Aarerne i et Skib (see det foregaaende Ord).*
HÁBRÓK *Buxelaar, Buxer som gaae höit op; df (som det synes) cogn. om en, som er höi af Væxt; jfr* langbrók.
HÁBRÓKASK (-aðisk, -azk), *v. dep. n., tage lange, vældige Skridt, kneise (?).*
HÁÐ (-s, *uden pl.*), *n., Spot, Haan;* háðs-ligr, *adj., a) spodsk.* — *b) haanlig, foragtelig;* -liga, *adv.*
HÁÐA 1. *s. impf. ind. af* heyja.
HADDA (höddu, höddur), *f.,* =halda.
HADDBJARTR *lyshaaret, blond af Haar.*
HADDBLIK *Vadskning af Haaret.*
HADDR (-s, -ar), *m., Hovedhaar.*
HÁDEGI (-is, *uden pl.*), *n., antaget at være Tidspunktet Kl.* $10^1/_2$ *f. M.; nu menes dermed Kl. 12 el. Middag;* hádegis-bil = -skeið *Tiden omkring* hádegi, *Middagstid, Middagsstund.* -staðr *det Sted paa Jorden, som betegner, at det er* hádegi, *naar Solen staaer lige derover.*
HÁÐGJARN *spodsk, I.*
HÁÐIGLIGR, HÁÐUGLIGR *og* HÁÐULIGR, *adj., haanlig.* -liga, *adv.*
HAÐNA (hööðnu, hööðnur), *f., ung (aarsgammel?) Ged.*
HÁÐSAMR, -söm, -samt, *adj., spodsk, tilböielig til at spotte.*
HÁÐSEMI, *f. indecl., den Egenskab at være* háðsamr.
HÁÐUGLIGR, HÁÐULIGR, *see* háðigligr.
HÁÐUNG (-ar, -ar), *f., Skam, Bespottelse, Forhaanelse;* maka e-m háðung *gjöre noget til Spot og Skam for en;* háðungar-orð *spottende Ord, Bespottelse.*
HÁÐYRÐI, *n. pl.,* = háðungarorð, *I.*
Haf (-s, höf), *n., det at hæve,*

el. hæves el. löftes, löfte i Veiret; noget der hæves, löftes (jfr Grettishaf *en Steen som Kæmpen* Grettir *siges at have löftet). — b) Hav:* láta, sigla í h. *staae, gaae til Söes;* sigla á. h. *d. s.;* hafs-afl *Havets Kraft, Magt.* -auga *det Sted, hvor Havet tænkes uden Bund, I.* -botn *Havets Bund.* -brún *Havrand, d. e. Söhorizont, I.* -flóð *Flod i Havet, Havflod.* -grein *Arm af Havet.* -megin *a)* = hafsafl. — *b) stort Hav.*

Hafa (hefi, hafða, haft), *v. a. og n., I) f. a., A) v. a., have, 1) have, være i Besiddelse af, være udrustet, forsynet med, etc.:* h. efni, afla til e-s *have Midler, Magt til at udföre noget el. opnaae noget;* h. þrek, djarfleik til e-s *have, være udrustet med Styrke, Mod til at udföre. — Herhen kunne regnes Talemaader som:* h. mikit til síns máls *have meget, der taler for ens Sag;* h. rètt, satt, lög at mæla *have Ret, tale Sandhed, overeensstemmende med Loven;* hefir hverr til síns ágætis nökkut *(Ordsprog) der skal altid noget til at blive berömt, ingen bliver berömt for ingen Ting. — b) have (ɔ: som för), vedblive at have, beholde:* hafði hver þat er hèlt á *hver beholdt sit Stykke (af den sönderslidte Væv);* hafi hverr sitt *hver beholde sit. — c) have, ɔ: nyde:* Íslendingar eigu at h. hölds rètt í Noregi; h. mikla sæmd *nyde stor Ære (kan ogsaa betyde at faae, opnaae den). — d) have Herredömme, Magt, Raadighed over, være Herre over:* hafði hann þar ríki mikit; *H.* skal h. þat (ɔ: skip) *H. skal före Commandoen over det. — Ofte ligger denne Betydning mere i det, der tilföies, el. faaer mere Udtryk derved, som i Talemaaderne:* h. e-t til umráða *raade over;* h. ráð e-s í hendi sèr *have fuldkommen Magt over en, hans Liv el. Skjebne;* h. mikit, lítit milli handa *have meget, lidet (ɔ: mange, faa Midler) at disponere over, o. fl. desl. — e) have i sin Varetægt, have at sörge for:* hafði H. þessi mál *havde at forfölge dem ved Rettergang. — 2) i Grundbetydningen lade noget befinde sig et Steds, deels uden, deels med Forestillingen om Bevægelse, saavel i egentlige som overförte el. uegentlige Udtryk og Talemaader, a) uden Forestilling om Bevægelse, α) have noget i sin umiddelbare Nærhed, hos sig, paa Kroppen, bære (som Klæder, Vaaben, el. desl.), ofte med Biforestilling om Brug (f. Ex. for at kæmpe med, beskytte sig med, etc.):* hann hafði þar sverðit *havde det med derhen, kom med det;* h. fè á sèr *bære Penge paa sig, have dem hos sig;* h. fald, hjálm á höfði, belti um sik; h. sverð, öxi í hendi; h. skjöld fyri sèr *beskytte sig med det. — Ueg.:* h. e-t í hyggju, skapi *have noget i Sinde. — β)* h. hendr á e-m *gribe fat paa, lægge Haand paa. — γ)* h. sik frammi *stille sig foran, udsætte sig (i Kamp). — Lignende er:* h. e-n nær e-u *udsætte en for noget. — δ)* h. e-t frammi *udföre, udöve:* þú skalt h. rógit frammi *bringe den paatænkte Bagtalelse til Udförelse;* h. beina frammi *vise Gjestfrihed — ε)* h. e-n fyrir sönnu *(eg. lade en blive rammet af en sand Beskyldning) beskylde en for det, han virkelig har begaaet. — ζ)* h. e-t á lopti *holde det höit, i Veiret, hæve, kaste det i Veiret;* h. e-t uppi, *d. s.; ligeledes have noget oppe, d. e. enten taget op af dets Gjemme el. stillet (höiere), saaledes at det ligger for Folks Öine* (þú skalt h. þat — *ɔ:* smíðit — allt uppi, sem verst er *tage det op og falbyde;* h. tafl uppi *have et Brætspil fremsat. — Ueg.:* h. e-t uppi *yttre;* h. uppi orð sín *fremkomme med sit Ærende. — η)* h. e-t við *have noget ved Haanden ved en vis Leilighed;* hèr verðr vitsmuni við at h. *her maa man bruge Klogskab;* h. mikit, lítit við *gjöre sig stor, liden Umage for; spec., anvende stor Pragt el. Höitidelighed; ligeledes (i det mindste nu) bruge Overdrivelse, Affectation. —* H. e-n við ráð sín *benytte ham ved Raadslagninger; jfr:* (hann var) mjök hafðr við mál manna *jævnlig benyttet, tilkaldt ved Sagers Afgjörelse el. Bilæggelse. — ϑ)* h. e-t úti *have noget fuldfört. — ι)* h. e-t í máli *tale om;* h. e-t við orð *lade Ord falde om, give at forstaae (især med Biforestilling om Gjentagelse). — κ)* h. e-t saman *eg. lade noget (forskjelligt) være sammen; deraf udöve Handlinger, som staae i Modsætning til, contrastere med hinanden. — b) med Forestilling om Bevægelse, före, bringe:* h. e-t heim með sèr *tage, bringe, hjem med sig;* h. e-t í braut *borttage, bortföre. — β)* h. sik í váða *udsætte sig for Fare;* h. e-n í helju *faae en bragt af Dage. — γ)* h. e-t fram *faae noget frem, bragt i Udförelse;* h. mál fram *faae sin Sag bragt for Retten. — δ)* h.

sigr ór höndum sèr *lade Seiren gaae sig ud af Hænderne.* — ε) h. e-n undir *faae en underneden el. under sig (i Brydning).* — ζ) h. sik at *træde nærmere hen til;* h. sik at e-u *gjöre sig Umage for at erholde el. udföre, I.* — η) h. e-t at, *eg. bringe noget til (som Middel el. til Hjelp), d. e. gjöre noget for el. ved noget:* má nú hèr ekki at hafa *nu er her ikke noget at gjöre ved, Sagen el. Tingene maa have deres Gang.* — 3) *bruge, benytte, gjöre Brug af, a) benytte, före sig til Nytte:* h. ráð e-s *bruge, fölge ens Raad.* — *b) bruge (uden Forestilling om Fören sig til Nytte), α)* h. góð orð um e-t *bruge gode Ord;* h. fátt um *yttre sig kun lidet om noget.* — H. heit við e-n *give en Löfter.* — *β)* h. sik til e-s *bruge sig til noget.* — γ) h. sik vel *opföre sig som en brav, tapper Mand, vise Tapperhed.* — *4) udföre, udöve, etc., a) holde, feire:* h. boð *holde Gjestebud;* h. leik *holde Leg.* — *b)* h. lög við e-n *gjöre en Ret;* h. úlög, rangindi við e-n *udöve Uret, Uretfærdighed imod.* — *c) omskrivende:* h. dvöl (= dvelja) *dvæle;* h. atför við e-n (= fara at e-m) *drage hen for at overfalde.* — H. fjölmennt (= fjölmenna) *have mange Folk samlede om sig.* — *5) faae, erholde, modtage, a) faae, erholde, opnaae:* h. góðar viðtökur *blive godt modtaget;* h. sigr *faae Seier; Ordsprog:* hefir sá, er hættir *den som vover, han vinder.* — H. lif e-s *faae en slaaet ihjel.* — *b) faae (noget misligt):* h. ámæli *faae Dadel, blive dadlet;* h. bana *finde sin Död, falde.* — *c) m. gen.:* h. e-s *naae en, faae fat i en.* — *6) i den periphrastiske Conjugation, som have i Dansk, deels med et Supin, deels med et Part. præt.:* h. drepit *have dræbt;* (hann) hafði særða þrjá menn *havde saaret tre Mænd;* mèr hefir sýnzk *det har syntes mig.* — *7) impers., a)* e-t hefir *noget kommer tilstede.* — *b)* hèr hafði þóri til slœgan *her blev han, her viste han sig som den Listige.* — *B) v. n., 1)* h. á rás *begynde at löbe, tage Flugten.* — 2) h. við e-m *kunne staae sig imod;* h. betr *blive ovenpaa, vinde.* — 3) h. í móti *modsige.* — *4)* h. vel *have handlet rigtig el. klogt;* h. drengiliga *have handlet som en brav el. ædelsindet Mand.* — 5) *impers.,* e-m hefir nær *(ɔ: váða etc.) en kommer i Fare;* hafði þar nær miklum váða *der var nær skeet en stor Ulykke.* — *II) f. p., 1) refl., a)* hafask með e-m *opholde sig hos en.* — *b)* hafask í e-u *beskæftige sig med.* — *2) rec.:* hafask orð við *tale sammen.* — 3) *dep., a) a.,* hafask e-t at *være beskæftiget med noget.* — *b) n., α)* hafask við *opholde sig* — β) hafask vel við *være vel.* — *III)* hafandi, *part., frugtsommelig; drægtig.*

Hafafl = hafsafl.

Hafald (-s, höföld), *n., Sylle i en Væv.*

Hafandi, *see* hafa *III.*

Hafalda *Havbölge, I.*

Hafátt *Vind fra Havsiden (som staaer paa i længere Tid), I.*

Hafbára = hafalda.

Háferma, *v. a., lade et Skib saaledes el. med noget, som gjör at Lasten rager i Veiret, I.*

Háfermi (-is, *pl. d. s.), n., det at et Skib er ladet saaledes at Lasten rager i Veiret; höit opragende Last, I.*

Haffugl *Havfugl.*

Hafför *Reise over Havet.*

Haffœrandi, *pa., som kan bringes ud paa Söen el. over Havet.*

Haffœrr *som kan gaae over Havet, söstærk.*

Hafgall *regnbuefarvet Luftsyn paa Havet, I.*

Hafgerðingar *el.* -girðingar, *f. pl., eg. Havgjerder, Havvolde; hermed betegnes i Kongespeilet tre uhyre store Havbölger, som skulde findes i Nærheden af Grönland.*

Hafgjálfr *Havets Brusen.*

Hafgola *Vind fra Havet, Paalands-Vind.*

Hafgufa *el.* -gúfa (-u, -ur), *f., et fabelagtigt Söuhyre.*

Hafhalt, *adv., söværts, (langt) ude fra Kysten.*

Hafhrútr *(Havvæder; om) et Skib (poet.).*

Hafíss *Haviis.*

Háfjall *höit Fjeld.*

Hafflœðr *Höivande.*

Hafleið *Cours længere ude fra Kysten.*

Hafleiðis, *adv., saaledes, at man styrer sin Cours længere ude fra Kysten, holder Söen.*

Haflöðr *Havskum.*

Hafmatr *(eg. Mad der hæves, d. e. spises med en Skee; jfr* hefja*) Söbemad, B.*

Hafna (-aða, -at), *v. a., havne, bringe i Havn.*

Hafna (-aða, -at), *v. a., m. dat., a) give Slip paa, lade fare, afslaae; forsmaae:* h. boðum *afslaae Tilbud.* —

β) h. manni *give en Kurven.* — *b) afsige al Forbindelse med, forsage, forlade, fornegte:* h. heiðnum goðum *forsage hedenske Guder.*

HAFNAN *og* HÖFNUN (-ar, -ir), *f., Afslag, Forsmaaen; Forsagelse.*

HAFNANDI (-a, -endr), *m., den som afslaaer noget, fornegter el. forsager noget.*

HAFNAR-, HAFNA-, *see* höfn.

HAFNEST *og* HAFNESTI *Proviant til en Söreise.*

HAFNING (-ar, -ar), *f., Löften i Veiret. — b) det at* hefja ór heiðnum dómi *(see* hefja *I, A, 1, b, γ), Daab.*

HAFNLEYSA (-u, -ur), *f., og* -LEYSI (-is, *pl. d. s.), n., Mangel paa Havne; Sted, hvor Skibe ikke kunne ligge.*

HAFNLIGR, *adj., (om en Kyst) som seer ud til at være forsynet med Havne, god at havne ved.*

HAFR (-rs, -rar), *m., Buk, Gedebuk;* hafrs-líki *Bukkeskikkelse.* -staka *el.* -stakka *det uopskaarne Skind af en Gedebuk, Bukkeskind.*

HÁFR *og* HÁR (-s, -ar), *m., Haa (sqvalus acanthias). — 2) nu ogsaa (paa Grund af Lighed) om en Ruse, og et smalt Rögfang.*

HAFREK (-s, *pl. d. s.), n., det som driver op af Havet paa Kysten.*

HAFREKI, *adj.,* = hafrekinn.

HAFREKINN, *pa., dreven op af Söen paa Kysten.*

HAFRKIÐ *ung Hanged.*

HAFRKYTTI (-is, *pl. d. s.), n., en Art Hvale.*

HAFRÓT = brimrót, *I.*

HAFRSTAKA = hafrsstaka.

HAFRŒÐR, *adj., som er i den Stand, at den kan roes ud paa Havet, Söen.*

HAFRŒNA (-u, -ur), *f., Vind, Kuling fra Söen, I.*

HAFRÖST *Havsvælg, Malström i Havet.*

HAFSIGLING *Seilen paa, over Havet, el. det at stikke i Söen.*

HAFSÍLD *et Slags stor Sild, I.*

HAFSKIP *Skib, hvormed man kan seile over Havet.*

HAFSKRÍMSL *Söuhyre.*

HAFSTORMR *Storm paa Havet.*

HAFSTRAMBR (-s, -ar) *el.* -STRAMBI (-a, -ar), *m., et Slags Söuhyre.*

HAFSTRAUMR *Ström i Havet.*

HAFSÚLA *et Slags stor Söfugl (bassanus).*

HAFTYRÐILL *Havalke (?, B; uria alle).*

HÁFUR, *f. pl., Skat, Liggendefæ.*

HAFVELKTR, *pa., som faaer en lang og besværlig Söreise.*

HAFVIÐRI (-is, *pl. d. s.), n., Söstorm, Havstorm.*

HAFVILLA *Forvildelse paa Havet, det at en feiler den rette Cours.*

HAFVILLR *som forvilder sig paa Havet, kommer langt fra den rette Cours.*

HAFÞÖK, *n. pl., det at Söen, Havet er bedækket med Haviis, I.*

HAGA (-aða, -at), *v. a. og n., A) v. a., m. dat., ordne, skikke, lave. — b)* h. sèr (= hegða, *see d. O.) opföre sig, I. — B) v. n. (el. abs.), 1) pers., [a) indrette, mage; gjöre, handle:* h. sèr til úhelgi *paadrage sig Fredlöshed ved noget.* — β) eigi skiptir þá at höguðu til *da gaaer det ikke som det skulde el. efter Fortjeneste. — b) foranstalte, berede, forberede, foranledige:* h. til háska, harms, úyndis *etc. berede, fremkalde, afstedkomme Fare, Sorg etc.* — β) e-m hagar e-t vel *er ham til Nytte. — 2) impers.:* svá hagar til *det er saaledes beskaffent, det hænger saaledes sammen, Omstændighederne ere saaledes.*

HAGANLIGR, *adj., bekvem, beleilig, nyttig, gavnlig, I.*

HAGBARÐR, *eg. Navn el. Benævn. paa en Sökonge, men forek. ogsaa som et Appellativ om (udskaarne?) Figurer paa Vægge (jfr Lat. telamo).*

HAGBEIT = hagabeit.

HAGFÁTT, *n. adj., Mangel paa* hagi *(see d. O.):* málnytu verðr h. *der er ikke Græsning nok for Malkefaarene.*

HAGFELLDR, *pa., bekvem, gavnlig, nyttig.*

HAGGA (-aða, -at), *v. a., m. dat., bringe noget af Lave el. ud af den Stilling, det indtager, rokke, I (vistnok en senere udviklet Form af* haga *ved Fordobling af* g, *som* bagga *af* baga).

HAGGENGINN, *pa.,* = hagagenginn.

HAGI (-a, -ar), *m., Græsgang;* hagabeit *det at lade Kvæget græsse paa Græsgangene, holde det der.* -garðr *Gjerde om en Græsmark.* -genginn, *pa., fedet paa Græsgange.* -land *Græsgang.*

HAGINDI, *n. pl., hvad der er til Nytte el. Gavn; jfr* hægindi.

HAGKEYPI (-is, *pl. d. s.), n., fordeelagtigt Kjöb.*

HAGKVÆMLIGR, *adj.,* = hagkvæmr, *I.*

HAGKVÆMR, *adj., nyttig, gavnlig, bekvem, beleilig, I.*

Hagl (-s, högl), *n.*, *Hagel; Hagelbyge.*

Hagleikr (-s, -ar), *m.*, *Behændighed, Konst, Færdighed, Konstfærdighed;* hagleiks-list *Konstfærdighed.* -maðr *konstfærdig Mand.*

Haglendi (-is, *pl. d. s.), n., Græsgang.*

Haglhríð *Hagelbyge.*

Hagligr, *adj., 1) bekvem, nyttig:* þat er þeim geysi haglig geit *det var en saare nyttig Ged for dem.* — *2) som vidner om Konstfærdighed el. Hændighed, gjort med Konstfærdighed.* -liga, *adv.*

Haglkorn *Hagelkorn.* — *b) (om enkelte) Taarer.*

Haglsteinn *Hagel, haardt som Steen.*

Hagmýrr *sumpig Eng, som anvendes til Græsgang.*

Hagmæltr, *adj., a) som besidder Færdighed i at udtrykke sig smukt og med Lethed; spec., som kan gjöre Vers, I.* — *b) flydende (om Vers).*

Hagna (-aða, -at), *v. n. impers., tjene, være til Nytte, gavne; lykkes.*

Hagnaðr (-ar, -ir), *m., Gavn, Nytte, Bekvemmelighed.*

Hagnýta, *v. a., före sig til Nytte el. Gavn, anvende til Gavn* (hagnýtinn, *adj., som veed at gjöre nyttig Brug af alt), I.*

Hagorðr, *adj.*, = hagmæltr *a.*

Hagr (-s, -ir), *m., a) Stilling, Forfatning, Tilstand, Vilkaar, (Formues-) Omstændigheder:* h. hans gengr saman *hans Formuesomstændigheder forværre sig.* — *b) Gavn, Nytte, Fordeel.* — *c) Opförsel;* at högum *efter Fortjeneste;* hags-munir, *m. pl., Fordeel; Afslag, Rabat* (h. fimm aura).

Hagr, hög, hagt, *adj, hændig, flink, haandfærdig, nævenyttig:* h. á járn, trè *som forstaaer sig paa Jernarbeide, Træarbeide.*

Hagráð *eg. nyttigt Raad; bekvem, passende Leilighed; jfr* dagráð.

Hagráðr, *adj., som giver gode Raad.*

Hagræða (-i, -dda, -tt), *v. a., m. dat., bringe i Lave, Orden, I.*

Hagræði (-is, *pl. d. s.), n., Gavn, Nytte, Bekvemmelighed.*

Hagsamligr, *adj., nyttig, gavnlig, beleilig, I.* -liga, *adv., I.*

Hagsamr, -söm, -samt, *adj.*, = hagsamligr*; fordeelagtig, I.*

Hagsjáll, *adj.* = hagsýnn, *I.*

Hagspakligr, *adj, som vidner om Klogskab og Forsynlighed, om Oeconomie.*

Hagspakr, *a) klog, forsynlig, oeconomisk.* — *b)* = hagspakligr.

Hagspeki *det at være* hagspakr*; Oeconomie.*

Hagstœðr, *adj., bekvem, beleilig; gunstig:* h. byrr *Medbör.*

Hagsýni, *f. indecl., det at være* hagsýnn.

Hagsýnn *klog, forsynlig (i at före sig til Nytte, anvende til sin Fordeel); oeconomisk.*

Hagvirkliga, *adv., paa en bekvem, ordentlig Maade.*

Hagvirkr, *adj., haandfærdig, behændig; ordnende.*

Hagþorn *og* -þyrnir *Hagetorn.*

Haka (höku, hökur), *f., Hage;* hökubein *Hagebeen.* -langr *som har en lang Hage; som cogn. m., en, som har en lang Hage; jfr* haklangr. -nótt, *see paa sit Sted.* -skarð *Hageklöft, I.* -skegg *Hageskæg; og fl.*

Haki (-a, -ar), *m., Hage; Talem.:* verða á hakanum *blive tilsidesat, I.*

Haklangr, *adj.*, = hökulangr.

Hákarl (-s, -ar), *m., Havkalv, Havkjærling (squalus carcharias).*

Hákirkja *Höikirke.*

Hákr (-s, -ar), *m., maaskee* = háfr *Hai, df (cogn.) om en hensynslös, hidsig og overmodig Mand (nu haves det i composs.:* orðhákr *en som er grov, uforskammet i sin Tale, og* mathákr *Slughals).*

Hald (-s, höld), *n., 1) det at holde, Holden, Hold, el. desl., a) det at holde paa noget el. holde noget i el. imellem Hænderne; Holden fast paa noget:* hann hugði haldit eigi annars vegar bila *han troede at man holdt fast nok til den anden Side (nemlig i Enden af Touget);* vesall ertu halds *uheldig er du med Hensyn til din Holden (han holdt paa den urigtige). Talemaade:* hafa hitann i haldinu *(I) ligesom holde paa noget, som er meget hedt, saa at man staaer Fare for at brænde sig, d. e. gaae angst for Straf el. Ulykke, naar noget ikke bliver hurtigt nok el. paa anden Maade tilfredsstillende gjort el. udfört, skynde, anstrenge sig af Frygt.* — *b) det at lade Kvæg græsse paa et Sted (med Bibegreb af: i længere Tid el. jævnlig).* — *c) det at holde i Bevogtning el. Fængsel.* — *d) Beskyttelse:* taka e-n til halds ok trausts *tage en til sig for at beskytte ham, tage en i Beskyttelse.* — *e) det at have noget i Besiddelse.*

— *f) Behandling, Medfart:* hann var þar í góðu haldi *han blev der godt behandlet, havde der gode Dage.* — *g) Overholdelse:* h. boðorða. — *h) Anseelse.* — *i) Gavn, Nytte:* e-t kemr e-m at haldi *el.* í h. *noget kommer en til Nytte, bringer ham Gavn.* — *k) Höitideligholdelse:* var þá þegar tekinn í mikit h. líflátsdagr hans *strax dengang blev hans Dödsdag holdt meget hellig.* — *l) det at holde, f. Ex. Bön, Gudstjeneste.* — *m) det at tage Retning, stile sin Gang, styre sin Cours i en vis Retning.* — *o) det at holde noget i Stand, Vedligeholdelse.* — *2) noget som holder, a) Hanke, Öre.* — *b) (Buxe-)Linning, I.* — *3) Hold, Styrke, Varighed, I; jfr* haldlauss; halds-maðr *en som holder, har noget i sin Varetægt (f. Ex. Kvæg til Fodring el. Græsning).*

Halda (held, hèlt-hèldum, haldit), *v. a. og n., I) f. a, holde, etc., A) m. dat., hvor det især indeholder Forestilling om Retning, 1) holde noget i en vis Stilling el. Retning, a) eg.:* h. e-u uppi *holde oppe el. i Veiret;* h. hendi sinni um háls e-m *holde sin Arm om ens Hals;* h. aptr augunum *holde Öinene tillukkede.* — *β) i en modificeret el. udvidet Betydn., αα)* halda skildi fyrir e-n *holde Skjoldet for en (og afparere Hug el. opfange Huggene, Stikkene dermed, i en Tvekamp).* — *ββ)* h. barni undir skírn *staae Fadder til, holde til Daab.* — *γγ)* h. fè á beit *holde Faar til Græsning; ogsaa abs. lade græsse (paa et Sted, især jærnlig).* — *b) ueg., i en Mængde Forbindelser og Talemaader, hvor det maa oversættes efter Sammenhængen, α)* h. e-u á lopt *berömme, fremhæve noget;* h. hendi yfir e-m *holde Haanden over en, beskytte en;* h. lífinu í e-m *holde en i Live el. Livet i en;* h. njósnum til *el.* h. njósnum til um e-t *udspeide noget;* h. frèttum til *söge at faae Efterretning om noget;* h. fram ferðinni *fortsætte sin Vei;* h. e-m fram *rose en meget, fremhæve ens gode Egenskaber;* h. máli til kapps *lade en Sag gaae til det yderste, sætte alt i Bevægelse med Hensyn til en Sag;* h. e-m aptr, frá e-u, *see 3, b nf.;* h. e-u fram *vedblive med noget.* — *β)* h. e-u upp *gjöre noget bekjendt; holde noget vedlige el. i Stand el. desl.; fyldestgjöre Fordringerne med Hensyn til noget;* h. upp vísu *gjöre den bekjendt.* — H. upp húsum *holde i Stand;* h. upp kristninni *beskytte, udbrede Christendommen.* — H. upp bótum, gjöldum, öllum kostnaði *erlægge, betale Böder, alle Omkostninger;* h. upp lögskilum *forestaae de retlige Forhandlinger;* h. upp svörum *svare (for en);* h. upp bardaga *levere et Slag; holde Kampen vedlige.* — *γ)* h. e-m til vinnu, náms *holde en til Arbeide, til Bogen.* — *2) före, bringe:* h. liði sínu *före sine Tropper (et Steds hen);* h. skipi sínu til *holde med Skibet til, styre Coursen til.* — *3) holde i den Hensigt at hindre noget el. saaledes, at man ikke taber el. mister noget, holde tilbage, afholde, holde fra, el. desl., a) eg.:* h. e-m *holde fast paa en, holde en fast;* veðr heldr e-m *daarligt Veir holder en, hindrer ham fra at reise.* — H. munni *ikke yttre noget el. give Lyd fra sig (jfr d. holde Mund);* h. tungu sinni *være taus, ikke sladdre af Skole.* — *b) ueg., α) beholde:* h. lífi *beholde Livet;* at ek mættá h. búi mínu; hann hèlt virðingu sinni; þessu sæti skaltu jafnan h. *beholde det, ikke behöre at give Slip paa det;* h. velli *beholde Marken.* — *β)* h. vöku sinni *el.* vöku fyri sèr *holde sig vaagen;* h. vináttu sinni við e-n *vedblive at holde Venskab med en.* — *γ) holde, overholde:* h. lögum *holde Loven i Kraft.* — *δ)* h. kyrru fyrir *holde sig rolig.* — *ε)* hèldu engar grindr fènu fyrir hánum *kunde ikke beskytte Kvæget for den (Björnen).* — *ζ)* h. e-u saman*holde noget sammen, samle.* — *η)* h. e-m aptr *hindre en fra el. i noget.* — *ϑ)* h. sèr frá e-u *afholde sig fra noget.* — *ι)* h. e-u fyri e-m *forholde en noget.* — *B) m. acc., ueg., 1) holde el. beholde i sin Magt, have Raadighed over:* h. lönd ok lèn af e-m. — *2) beskytte, værne om:* h. e-n fyrir e-m *holde en hos sig, beskytte ham imod en andens Efterstræbelser.* — *3) holde, overholde:* h. vináttu, lög, sáttmála, *etc.* — *4) holde hellig, helligholde:* í hverja minning heldr þú þenna dag? — *5) holde ɔ: udföre, forrette, el. desl.:* h. orrustu *holde, levere et Slag;* h. stríð *före Krig;* h. vörð *holde Vagt;* h. vörð á *passe paa;* h. njósnir til um e-t *have sine Speidere ude for at passe paa noget.* — *6)* h. sik frá e-u *holde sig fra, afholde sig fra.* — *7)* e-t heldr e-n til e-s *bevæger ham, driver ham til noget.* — *8) holde for, ansee, mene:* h e-n góðan, betri enn hann er *holde en for etc.* —

9) h. sik ríkmannliga *leve paa en stor Fod.* — *C) v. n., 1) uden Forestilling om Bevægelse el. Retning, a)* h. á e-u (e-m) *α) holde paa noget, beholde det i Haanden, el. holde Haanden derpaa.* — *β) holde paa for at stoppe, holde tilbage, el. desl.* — *γ) ueg., holde paa el. ved, vedblive med:* h. á gamalli venju *holde ved en gammel Skik;* B. hèlt á málinu *vedblev at fordre Sagen bragt til Udförelse* — H. á búnaði *være i Lav med at gjöre sig færdig, berede sig til en Reise.* — *b)* h. af e-u (e-m) *holde af.* — *c)* h. i e-t *holde fast, fat i noget* — *d)* h. um e-t *holde om.* — *e)* h. við, *α) blive paa et Sted, holde der til.* — *β) ueg., holde Stand.* — *f) holde, ɔ: ikke briste el. gaae itu.* — *g) impers.:* e-m heldr við e-t *han er nær ved at komme til (Skade el. desl.);* e-m heldr við kafnan, meiðingum *en er nær ved at blive kvalt, lemlæstet.* — *2) med Forestilling om Bevægelse og Retning, a) eg., holde, bevæge sig, styre sin Cours i en vis Retning:* h. á braut *drage afsted;* h. til Noregs *styre sin Cours til Norge, seile til Norge;* h. aptr *drage tilbage;* h. eptir e-m *forfölge en;* h. undan *flygte, tage Flugten.* — *b) ueg., a)* h. til e-s *gjöre sig Umage for, bestræbe sig for at opnaae, lægge Vind paa.* — *β)* h. til jafns við e-n *kappes med en (i noget), ville ikke staae tilbage for.* — *γ)* e-t heldr til e-s *foranlediger, bidrager til;* heldr þar margt til þess *der er meget, som taler derfor.* — *II) f. p., 1) pass., a) holde ved, vedblive, vedvare.* — *b) blive overholdt.* — *c) impers., α)* e-m helzk á e-u vel, illa *er heldig, uheldig med Hensyn til at beholde noget, ikke miste noget.* — *β)* e-m helzk e-t uppi *man taaler at en gjör, begaaer noget, lader det gaae for sig uden Paatale el. Straf.* — *2) refl.:* haldask á e-m stað *opholde sig;* haldask við fyri e-m *kunne holde sig paa et Sted trods en andens Angreb el. Forfölgelser.* — *3) rec.:* haldask á um e-t *trækkes om noget.* — *III)* haldinn, *p. pr., 1) holdt fast, i Lænker el. Fængsel.* — *2) holdt, d. e. greben, el. angreben af en Sygdom:* þungliga haldinn *stærkt angreben.* — *3) behandlet el. underholdt:* vera vel, illa haldinn á e-m stað *blive godt, ilde behandlet, bevertet etc. paa et Sted.* — *4) beholdt, ikke tabt, i Udtrykket:* með heilu ok höldnu *heel og holden.* — *5) for hvem der er sörget, hvis Interesser ere varetagne, som har faaet hvad ham tilkommer:* H. sagðisk eigi af því haldinn vera.

Halda (höldu, höldur), *f., Haandgreb, Kjedelgreb; jfr* hald *og* hadda.

Haldgóðr *holdfast, I.*

Haldinorðr, *adj., ordholden.* — *2) taus, discret.*

Haldinyrði, *n., Ordholdenhed.* — *2) Taushed, Discretion.*

Haldinn, *see* halda *III.*

Haldkvæmask (*ogsaa* hall-; -isk, -disk, -zk), *v. pass., gavne, nytte.*

Haldkvæmd (*ogsaa* hall-; -ar, -ir), *f., Gavn, Nytte, Fordeel.*

Haldkvæmligr (*ogsaa* hall-), *adj., bekvem, tilpas, til Nytte.*

Haldkvæmr (hall-), haldkœmr (hall-), *adj., bekvem, gavnlig, nyttig.*

Haldlauss, *adj., som intet Hold, Styrke er i (især om Töier el. Klædningsstykker), I.*

Haldreki *Scorpion; jfr* sporðdreki.

Haldsamr (-söm, -samt), *adj., som holder fast paa noget:* h. á e-u.

Haldsemi, *f. indecl., det at være* haldsamr; *Paaholdenhed.*

Háleikr (-s, *uden pl.), m., Höide.*

Háleistr *Halvströmpe, Sok, I.*

Háleitligr, *adj., ophöiet, herlig; hellig.* -liga, *adv.*

Háleitr, *adj., eg. som har et oplöftet Ansigt, seer opad.* — *2) ueg., ophöiet, höi, hellig.* — *b) som har en stor Betydning:* h. vandi.

Hálendi (-is, *pl. d. s.), n., höitliggende Steder el. Strækninger.*

Háleygir, *m. pl., Indbyggerne i* Hálogaland.

Hálendr, *adj., höitliggende.*

Hálfa *og* álfa (-u, -ur), *f., 1) Side, Sidekant.* — *b) ueg., á* allar hálfur *fra alle Sider;* af minni hálfu *fra min Side.* — *β) Side, Linie (om Slægtskabsforhold).* — *2) Region:* þessa heims hæztu hálfur *Firmamentet.* — *3) Verdensdeel.* — *4) Landsdeel.*

Hálfafglapi *halvtosset Person; jfr* hálffífl.

Hálfáttrœðr *75 Aar gammel, el. 75 Alen el. Favne (lang, höi, dyb).*

Hálfaukinn, *pa., een Gang saa stor.*

Hálfbergrisi *Halvjette.*

Hálfberserkr *Halvbersærk.*

Hálfdauðr *halvdöd.*

Hálfdimma *Halvmörke, I.*

Hálfermaðr, *adj., med halve Ærmer, som kun naae til Albuen.*

Hálffertugr *35 Aar gammel, el. 35 Alen el. Favne (lang, höi, dyb).*

HÁLFEYRIR *halv Öre.*

HÁLFFÍFL = hálfafglapi.

HÁLFFÍFLA (-ur, -ur), *f., Kvinde som er* hálffífl.

HÁLFGILDI *noget, som for Halvdelen er Sidestykke, Æquivalent til noget andet; halv Erstatning.*

HÁLFGILDR *hvis halve Værdi skal erstattes.*

HÁLFHRÚTR *Væder, som har kun een Testikel, I.*

HÁLFKIRKJA *Halvkirke, Capel.*

HÁLFKVISTI (-is, *uden pl.*), *n., det halve af et Træs Grene (?), forekommer kun i Talemaaden:* komask eigi í h. við e-n *være ikke engang det halve af hvad en anden er, ikke halv saa dygtig, halv saa stærk, el. staae langt tilbage for en, I.*

HÁLFLEYPA (-u, -ur), *f., og* -LEYPI (-is, *pl. d. s.*), *n., en halv* laupr; *see* laupr *b.*

HÁLFLITR *hvis ene Halvdeel har en Farve, og den anden en anden Farve; jfr* hálfskiptr.

HÁLFLJÓSS *halvlys:* þat er hálfljóst *det er (blevet) noget lyst (om Morgenen).*

HÁLFMÖRK *halv* mörk *(jfr* mörk); hálfmerkr-sekt *Böder, som udgjorde en halv* mörk.

HÁLFNA (-aða, -at), *v. a., halvgjöre, være halvfærdig med;* þá var hálfnat lið hans *Halvdelen af hans Tropper var falden.* — Hálfnaðr með *halvfærdig med noget, I.*

HÁLFNAUÐIGR *ikke ganske villig, nödig.*

HÁLFNÍRŒÐR, *adj., eg. bestaaende af, udgjörende 85, deraf 85 Aar gammel, 85 Alen el. Favne (lang, höi, dyb).*

HÁLFR, *adj., halv;* h. annarr *halvanden;* til hálfs *for Halvdelen;* hálfu meiri *een Gang saa stor, dobbelt saa stor;* hálfu heldr *to Gange hellere (mods.* hálfu síðr).

HÁLFRADDARSTAFR *Halvvocal.*

HÁLFRÈTTI (-is, *uden pl.*), *n., halv Fyldestgjörelse for personlige Fornærmelser (efter den i Loven bestemte Grændse for reelle og verbale Injurier):* ef maðr jamnar manni við oxa eðr hest, þá skal h. uppi. — *b) ringere personlige Fornærmelser, hvorfor Loven bestemmer kun halv Bod (efter den Fornærmedes Stilling, Rettigheder etc.):* mæla, göra h.; h. er þat orð, sem færa má til hvárstveggja, góðs ok ills *det Ord el. Udtryk, som kan udtydes i modsatte Retninger, god og ond, er en personlig Fornærmelse, hvorfor der erlægges halve Böder; jfr* fullrètti.

HÁLFRÓINN, *pa., roet Halvveien.*

HÁLFRÓTELDI *og* -ILDI (-is, *pl. d. s.*), *n, noget som ligner, er noget af en Rodkjevle.*

HÁLFRÝMI (-is, *pl. d. s.*), *n., det halve af Rummet, Pladsen imellem to Roerbænke, betragtet fra Skibsbordet og til Midten af Skibet;* hálfrýmis-fèlagi *en som har Plads i samme* hálfrými *som en anden.*

HÁLFRÖKKIT *og* -RÖKKVAT, *n. p. pr., det at Halvskumring er indtraadt.*

HÁLFSAGÐR, *pa., halvsagt el. halvfortalt.*

HÁLFSEXTUGR 55 *Aar gammel;* 55 *Alen el. Favne (lang, höi, dyb).*

HÁLFSJAURŒÐR, *adj., eg. bestaaende af, udgjörende 65; deraf 65 Aar gammel; 65 Alen el. Favne (lang, höi, dyb).*

HÁLFSJAUTUGR = hálfsjaurœðr.

HÁLFSKIPTR, *pa., hvis ene Halvdeel har een Farve og den anden en anden Farve;* h. kyrtill *halv röd og halv hvid Kjortel;* hálfskipt skikkja *halv röd og halv bruun* skikkja.

HÁLFSVIÐINN, *pa., halvsveden.*

HÁLFTKI *(eg. n. sg. nom. el. acc. af* hálfr, *med den nægtende Partikel* -ki), *subst., ikke Halvdelen.*

HALFTRÖLL *Halvjette (cogn.).*

HÁLFTUNNA *Halvtönde.*

HÁLFUNNINN, *pa., halvfærdig, halvveis til Ende.*

HÁLFVEGIS, *adv., halvt om halvt, halvveis, tildeels, I.*

HÁLFVIRÐI *den halve Værdi.*

HÁLFVISINN *halvvissen, I.*

HÁLFVITI (-a, -ar), *m., halvtosset Person, Halvfjante, I.*

HÁLFVÆTT *40 Pd., $2^1/_2$ Lpd.*

HÁLFÞRÍTUGR, *eg. bestaaende af 25, df 25 Aar gammel; om Maanen, 25 Dage gammel; 25 Alen el. Favne (lang, dyb, höi); om Skibe, med 25 Roerbænke.*

HÁLFÞVERRANDI, *pa., om Maanen, naar den har været den halve Tid i Aftagende.*

HÁLFÞYNNA (-u, -ur), *f., en Öxe, som kun paa den ene Side er beslaaet med Staal.*

HÁLFŒRINN, *adj., eg. halv nok, nok for det halve, halv tilstrækkelig:* þeir vildu eigi eta hálfœrit, þó at þeir hefði föng á *de vilde ikke engang spise Halvdelen af hvad de behövede, skjöndt*

de havde Leilighed dertil; ok þó eigi hálfærit *og dog var det ikke engang halv tilstrækkeligt.*

Hálfœrr *halvgal.*

Hali (-a, -ar), *m., Hale (paa Hornkvæg, Löver, Hunde, Ræve og Heste); jfr* rófa, skott, tagl. — *Talem.:* leika lausum hala *(kunne, bevæge Halen frit), være fri og frank, kunne gjöre hvad man vil, el. desl.;* bera halann brattara, halda rakkara halanum *holde Halen höiere i Veiret, d. e. være mere fornöiet, vise större Glæde el. desl.;* hala-ferð *det at bevæge sig fremad, el. noget der bevæger sig fremad i en lang Række.* -tafl *et Slags Brætspil (hvor Brættet el. Brikkerne have en haledannet Spids?).*

Háligr, *adj., a) ophöiet, priselig, berömmelig. — b) som er i höi Grad, berömmelig.* -liga *(contr.* hála*), adv., i höi Grad.*

Hálimar, *f. pl., et Træs höieste Grene.*

Hálka (-u, -ur), *f., Glathed, Slibrighed.*

Halla (-aða, -at), *v. a og n., A) f. a., m. dat., a) eg., bringe noget i den Stilling, at det helder, helde; impers.:* hallaði karfanum, svá at *etc. — b) ueg., bringe paa Heldningen fra det rigtige α)* h. e-m frá rèttum dómi *bringe en fra at fælde en retfærdig Dom;* h. rèttum dómi *fælde en partisk Dom, böie Retten. — β)* h. e-m *laste, dadle en. — γ) om Tid, impers.:* degi hallar *el.* hallar út degi *Dagen helder, det lakker mod Aften. — 2) v. n., a) eg., impers., α)* þat hallar á *om Hestes Byrder, naar de helde til en af Siderne, I. — β)* hèr hallar undan fœti *her gaaer det skraat, skraaner det ned ad. — b) ueg., α)* h. frá *afvige fra;* h. til um sagnir *afvige i sin Fortælling fra Sandheden (til Fordeel for en eller flere af de Personer, Fortællingen handler om);* h. undan úfriði *söge at undgaae Ufred el. Strid. — β)* h. á e-n *laste, dadle en; jfr A, 1, b, β. — γ) om Tid:* at hallanda vetri *hen imod Vinterens Ende, mod Slutningen af Vinteren. — B) f. p., 1) pass., a) eg., komme i en heldende Stilling, staae paa Held:* hallask hann við *han kom til at helde noget til Siden. — b) ueg., α)* hallask á þá bardaginn *Slaget gaaer dem imod. — β)* lögin skulu öll hallask til móts við Uppsalalög *alle (Provindsial-) Lovene skulle rette sig efter Upsalaloven. — γ)* hallask frá e-m *forlade, gaae tabt for en. — δ) aftage. — 2) refl., a) eg. helde sig (op til noget). — b) ueg.:* hallask eptir e-u *helde til (jfr helde til et Parti);* láta eptir hallask *give efter.*

Hallan *og* höllun (-ar, -ir), *f., Held, Heldning.*

Hallandi (-a, -ar), *m., nedgaaende Skraahed el. Skraaning, Held, Helde, I.*

Hallar, *see u.* höll.

Hallfleyttr, *pa., eg. flydende paa Held, df heldende til Siden.*

Hallkvæm- *og* hallkœm-, *see* haldkvæm-.

Halllendi (-is, *pl. d. s.), n., nedadheldende, skraatlöbende Jordsmon.*

Halllendr, *adj., med skraatlöbende, nedadgaaende Jordsmon.*

Halli (-a, -ar?), *m., Heldning (jfr* áhalli; *Talem.:* verða fyrir halla *blive forurettet, lide Tab, I.*

Hallmæla, *v. a., m. dat., laste, dadle.*

Hallmæli (-is, *pl. d. s.), n., Last, Dadel;* hallmæla-samr, *adj., dadelsyg.*

Halloki, *adj., eg. hvis Kjöretöi er blevet bragt paa Heldning, df ueg.:* verða h. fyrir e-m *blive undertrykt, komme tilkort, trække det korteste Straa, el. desl.*

Hallr (-s, -ar *og* -ir), *m.,* = hallandi.

Hallr (-s, -ar), *m., Steen (ikke flad).*

Hallr, höll, hallt, *adj., 1) eg., skraa, heldende; skraatlöbende, skraaliggende;* bera hallt höfuðit *bære Hovedet heldende over til den ene Side;* standa höllum fœti *staae i en heldende Stilling til Siden. — 2) i ueg. Talemaader og ueg., α)* hann lætr eigi á sik hallt (ɔ: verða) *han lader det ikke helde til sin Side, d. e., han lader sig ikke gaae paa, han betaler lige for lige;* aka höllu fyrir e-m, *see* aka. fara höllum fœti fyrir e-m, *d. s. — β)* h. til e-s *tilböielig, hengiven til noget;* h. undir e-n *heldende til ens Parti.*

Hallæri (-is, *pl. d. s.), n., Uaar, Dyrtid.*

Hálmr (-s, *uden pl.), m., Halm;* hálms-visk *Halmvisk.*

Hálmdýna *Halmdyne.*

Hálmstrá *Halmstraa.*

Hálmvisk *Halmvisk.*

Hálmþústr *Halmknippe; Kost af Halmstraa, B.*

Halp, *1. og 3. s. impf. ind. af* hjálpa.

Halr (-s, -ir), *m., poet. Benævnelse paa en Mand; Husbond, Herre. — Ordsprog:* h. er heima hverr *enhver er Herre i sit Huus.*

Háls (-, -ar), *m., 1) Hals; Nakke; (jfr* svíri); *Talem.:* beygja hálsinn fyrir e-m *give efter for en, böie sig under ens Villie;* standa e-m á hálsi *undertrykke en;* liggja e-m á hálsi *være paa Nakken af, passe op; ogsaa bebreide en noget. — b) kjæk Mand, i Tiltale:* góðir hálsar *tappre Kammerater. — 2) Forstavn:* hann rèri í hálsi *i det forreste Rum i Skibet. — b) i pl.,* hálsar *synes at betyde Rælingen el. et Slags Forskandsning paa hver Side af Forstavnen. — 3) Hals (paa et Seil). — 4) et lavt og langagtigt Bjerg (ofte som Fortsættelse af et höiere Bjerg);* háls-baugr = hálsmen. -beinn *halsrank.* -björg *Bryniekrave.* -bók *Bönnebog el. anden gudelig Bog, som man bar om Halsen.* -brún *Randen, Kanten af* háls 4. -digr *som har en tyk Hals.* -fang *Omfavnelse (ved at lægge Hænderne om Halsen paa en).* -járn *(n. pl.) Halsjern.* -langr *som har en lang Hals.* -liðr *Halshvirvel:* ganga ór hálsliðunum *brække Halsen.* -mál *Hals (paa et Klædningsstykke), I.* -mein *Byld i Halsen, Sygdom i Halsen, Halssygdom, I.* -men *Halskjæde.* -rígr *Stivhed i Halsmusklerne, I.* -rúm *(hvis ei feilagtig Læsem.: for* hálfrými) *det yderste Rum ved Forstavnen i et Skib.* -spenna *Omfavnelse (ved at lægge Armene om Halsen paa en).* -stefni *Kjölens Forsættelse* (stefni) *i Forstavnen.*

Hálsa (-aða, -at), *v. a., 1)* = hálsfaðma. — *2) give Halsen op paa Seilet, rebe (?).*

Hálsan (-ar, -ir), *f., det at* hálsa 2.

Hálsaðr, *adj., bakket, bjergfuld; jfr* háls 4.

Hálsbrotna, *v. n., brække Halsen.*

Hálsfaðma, *v. a., omfavne (ved at lægge Armen om Halsen paa en), tage en om Halsen.*

Hálsfengja (-i, -ða, -t), *v. a.,* = hálsfaðma.

Hálshögg *det at* hálshöggva.

Hálshöggva, *v. a., halshugge.*

Haltr, hölt, halt, *adj., halt, lam;* h. at máli *stammende, jfr* málhaltr.

Haltra (-aða, -at), *v. n., halte, hinke.*

Halzi, *adj., i:* vera h. e-s *være Ihændehaver el. i Besiddelse af noget.*

Hama (-aða, -at), *v. a., i:* h. sik *(om Heste og Kvæg) vende Bagen mod Uveiret, I.*

Hamalt, *adv., i:* fylkja h. *opstille sine Tropper i en kiledannet Slagorden* (= svínfylkja).

Hamarbyggi *Klippebeboer, Klippebygger.*

Hamargangr *Buldren af Hammerslag.*

Hamargnýpa *Klippespids, höi Klippe.*

Hamarklettr *steil Klippe.*

Hamarr (-rs, -rar), *m., 1) höi og steil Klippe. — 2) Hammer. — b) Banen (paa en Öxe, Hammer, el. desl.). — 3) Hammerfisk (squalus zygæna), E; nu sine Steder i Island* = hámerr; hamars-högg *Slag med en Hammer.* -mark *Hammertegn, Tegn i Form af Thors Hammer.* -muðr og -munni *den spidse Ende af en Hammer.* -skalli *Banen paa en Hammer.* -skarð *Klippeklöft;* hamra-búi = hamarbyggi. -fjall *Bjerg med höie, steile Klipper.* -klif = hamarskarð. -skarð = hamarskarð.

Hamarskalli = hamarsskalli.

Hamarskapt *Hammerskaft.*

Hamarskard *Klippeklöft; jfr* hamarsskarð, hamraskarð.

Hamarskúti *Hule, som dannes af foroverhængende Klippe el. Klipper.*

Hamarspor *Spor efter en Hammer, Hammerspor.*

Hamask (-aðisk, -azk), *v. refl., eg. skifte Ham, paatage sig en anden Skikkelse; deraf gaae Bersærkegang, fare som rasende frem:* h. á e-m.

Hamda, *1. s. impf. ind. af* hemja.

Hámerr *Haamær (squalus glaucus).*

Hámessa *Höimesse.*

Hamför, *mest i pl.* hamfarir, *Hexefærd.*

Hamhleypa (-u, -ur), *f., en som kan paatage sig alle Slags Skikkelser, et Uhyre.*

Hamingja (-u, *uden pl.), f., Held, Lykke;* hamingju-drjúgr *som har megen Lykke med sig.* -hjól *Lykkens Hjul.* -lauss, *adj., uden Held el. Lykke, uheldig.* -mót *Udseende, som tyder paa at en har Lykken med sig.* -raun *Lykkepröve* = gæfuraun. -samligr, *adj., som vidner om at en har Lykken med sig*

-skortr *Mangel paa Lykke.* -tjón *Uheld, Ulykke; og fl. lign.*

HAMLA (hömlu, hömlur), *f., Baand (Vidiebaand), som i Forbindelse med Aaretollen tjener til Aarens Befæstelse under Roningen:* láta síga á hömlu *lade Fartöiet glide i Retningen mod Baandet, som befæster Aaren til Aaretollen, bevæge det i tilbagegaaende Retning, saaledet at man læner Aaren op mod Baandet, istedenfor mod Tollen;* skip síga á hömlum *bevæges med Bagstavnen fremad. — Talemaader:* ganga e-m í hömlu um e-t *hamle op imod en i noget;* e-t dregsk ór hömlu *noget forhales, bliver opsat, I;* hömlu-band = hamla. -fall *det at en* hamla *ikke præsteres (til et Skib, som er under Bygning el. udrustes).*

HAMLA (-aða, -at), *v. a., 1) m. dat., hindre, forhindre;* h. e-m frá e-u *hindre, afholde en fra at gjöre noget. — 2) m. acc., lemlæste:* h. e-n at höndum ok fótum *lade ens Hænder og Been afhugge.*

HAMLAN *og* HÖMLUN (-ar, -ir), *f., det at* hamla.

HAMLEÐR *Læder af Hestes el. Hornkvægs Lænder, I.*

HAMPR (-s, *uden pl.), m., Hamp.*

HAMR (-s, -ir), *m., Ham; (paatagen) Skikkelse;* hama-skipti *det at skifte Ham, vexle Udseende, paatage sig en anden Skikkelse.*

HAMRAMMAÐR, *adj.,* = hamrammr.

HAMRAMMR *begavet med overordentlige Kræfter, med Bersærkernatur.*

HAMREMMI, *f. indecl., det at være* hamrammr.

HAMS (*gen. d. s.,* -ar), *m., Ham; Ydre. — 2) i pl., Græver, I.*

HAMSKIPTASK, *v. pass., bytte, skifte Ham, faae en anden Skikkelse.*

HAMSTOLA *og* -STOLI, *adj., eg., hvis Ham er stjaalen; deraf: ude af sig selv, aldeles rasende.*

HAMSTOLINN, *pa.,* = hamstoli.

HAMULGRÝTI (-is, *uden pl.), n., Steenlag, Dynge af större Stene (i Jordsmonnet?).*

HÁMÆLGI, *f., eg. höiröstet Tale; det at tale höit om, yttre noget höit og lydelig.*

HÁMÆLI, *n., det at tale höit om noget, yttre noget höit og lydelig:* hafa e-t í h. *tale höit om;* e-t kemsk í h. *noget bliver almindelig bekjendt.*

HÁMÆLTR, *adj., höitalende.*

HANDA, *som præp., see* hönd.

HANDA-, HANDAR-, *see* hönd.

HANDAFL *Haandkraft.*

HANDAFLI *hvad man erhverver med sine Hænder, sit Arbeide, I; jfr* handbjörg.

HANDAN, *adv., fra den anden Side, fra hiin Side:* at handan.

HANDARRI, *adj. comp., længst borte af to; jfr* hèðarri.

HANDBENDI (-is, *pl. d. s.), n., eg. noget som binder, hindrer Hændernes frie Brug, df ueg. om en Person el. en Ting, hvis Omsorg paahviler en.*

HANDBJALLA *Haandklokke, liden Klokke, man ringer med Hænderne.*

HANDBJÖRG *det at fortjene sit Ophold med sine Hænders Gjerning; hvad man erhverver med sit Arbeide;* handbjargar-maðr *en som fortjener sit Ophold, ernærer sig ved sit Arbeide, B.* -úmagi *en* úmagi, *som underholdes ved en andens Arbeide.*

HANDBOGI *Haandbue.*

HANDBÓK *Haandbog; jfr* tíðabók.

HANDBÆRR, *adj., som kan bæres paa el. i Haanden (E); nu: som er ved Haanden, paa rede Haand.*

HANDDÚKR *Haandklæde, B.*

HANDFAGR *med smuk Haand.*

HANDFANG, *eg. det at omfatte med Haanden el. Hænderne; deraf Haandsbred (som Længdemaal især paa noget, som kan omsluttes el. omfattes med Haanden el. Hænderne).*

HANDFARA, *v. a., tage paa med Hænderne, beröre, beföle, B.*

HANDFÁTT, *n. adj., eg. Mangel paa Hænder:* varð h. upp at bera heyit *der manglede Folk til at kaste Höet op i Stakken.*

HANDFESTA, *v. a., haandfæste, give Haandslag paa, bekræfte med Haandslag; bortfæste (med Haandslag).*

HANDFESTI, *see* handfestr.

HANDFESTNING (-ar, -ar), *f., det at* handfesta.

HANDFESTR *og* -FESTI, *af a) Haandfæste, I. — b) Toug, hvorved man nedhaler sig (f. Ex. ned i Klipper for at fange Fugle el. tage deres Æg), I. — c) Haandlöfte.*

HANDFIMI *Haandelag, Hændighed, I.*

HANDFIMR *som har godt Haandelag, hændig, I.*

HANDFYLLR *Haandfuld.*

HANDGANGA, *a) det at tage Tjeneste hos, især en Fyrste. — b) det at overgive sig.*

HANDGENGINN, *pa., haandgangen, traadt i Tjeneste hos en Fyrste el. Konge.*

HANDGÓÐR *haandfast (?), B.*

HANDHAFI, *1) adj., som er Ihændehaver af noget, har noget i Besiddelse. — 2) m, Ihændehaver.*

HANDHALTR *haandlam, hvis Haand el. Arm er kvæstet.*

HANDHŒGR *haandelig, haandnem, I.*

HANDHÖGG *Afhuggelse af Haand el. Hænder.*

HANDHÖGGVA, *v. a., hugge Haand el. Hænder af.*

HANDIÐJAN (-ar, -ir), *f., Haandgjerning.*

HANDKLUKKA = handbjalla.

HANDKLÆÐI, *Haandklæde.*

HANDKRŒKJASK (-isk, -tisk, -zk), *v. rec., tage hinanden (hverandre) i Hænderne:* hann bað þá h. ok göra hring *bad dem stille sig i Kreds og holde hverandre i Hænderne.*

HANDKVERN *Haandkværn.*

HANDLA (-aða, -at), *v. a., have mellem Hænder, haandtere, beföle; jfr* höndla.

HANDLAG *Haandelag.*

HANDLAMA el. -LAMI, *adj., haandlam, I.*

HANDLATR *som ikke gider række Haanden til noget.*

HANDLAUG *Haandtvæt, Haandvaskning.*

HANDLAUSS, *adj., som har mistet Haanden, Armen.*

HANDLEGGING (-ar, -ar), *f., det at* handleggja.

HANDLEGGJA, *v. a., stadfæste, bekræfte noget med Haandlöfte, haandfæste;* h. e-m e-t til eignar *overdrage en noget til Eie ved Haandlöfte.*

HANDLEGGR, *eg. Underarm; Arm.*

HANDLÉTTIR *Hjelp ved Haandgjerning, Haandhjelp.*

HANDLÍN *et Slags Manchetter el. Haandkruser (som Geistlige brugte).*

HANDLÆGNI, *f. indecl., Haandelag, Hændighed, Haandgreb, I.*

HANDMEGIN *og* -MEGN, *eg. Haandkraft; df Arbeide med Hænderne, Fortjeneste ved Arbeide:* fœra e-n fram á handmagni sínu *underholde en ved sit Arbeide.*

HANDMEIÐA, *v. a., lemlæste, afhugge ens Haand el. Hænder.*

HANDNUMINN, *pa., tagen ud af Haanden el. Hænderne paa en. — 2) tagen til Fange, greben.*

HANDNÖRÐ, HANDNYRÐ (hannyrð, handyrð; -ar, -ir), *f., Færdighed i kvindeligt Haandarbeide, (mest i pl.).*

HANDPUNDARI *liden Bismer.*

HANDÓÐA *el.* -ÓÐR, *adj., som vil röre ved alle Ting, han faaer Öie paa, I.*

HANDRAÐI (-a, -ar), *m., Læddike; Talemaade:* þat er ekki í handraða *(I) det er ikke ved Haanden, det er langt fra at være paa rede Haand.*

HANDRAMMR *meget haandfast.*

HANDRÁN *Haandran.*

HANDREMMI, *f. indecl., det at være* handrammr.

HANDRIÐ *Rækværk.*

HANDRIF *et (haandsbredt?) Reb:* svipta af handrifi *(synes at bet.) tage eet Reb i Seilene.*

HANDSAL *Haandlöfte, Haandslag til Bekræftelse paa Opfyldelsen af et Löfte, en Forpligtelse el. en Overdragelse:* taka handsöl á e-u; handsalsmaðr *en, som har lovet noget höitideligt ved Haandtag el. overdraget en noget paa saadan Maade.* -rof *Brud paa Haandlöfte.* -slit = -rof; *og fl.*

HANDSALA (-aða, -at), *v. a., overdrage, afhænde ved Haandtag, haandlægge; love höitidelig ved Haandtag; jfr* handleggja.

HANDSAMA (-aða, -at), *v. a., faae fat i, gribe med Hænderne, I.*

HANDSAX *lidet* sax.

HANDSEINN *seen i at bruge sine Hænder.*

HANDSELD (-ar, -ir), *f.,* = handsal; handseldar-vætti *Vidnesbyrd om, Vidner til indgaaet Forpligtelse, Overdragelse af noget ved Haandslag.*

HANDSELJA, *v. a.,* = handsala.

HANDSKOT *Haandskud.*

HANDSLEGGJA *en liden* sleggja.

HANDSLÖNGVA *Haandslynge.*

HANDSTEINN *Haandsteen, Steen, som kan kastes med Haanden, B.*

HANDSTERKR *og* -STYRKR *haandstærk, haandfast; df som har megen Styrke (af Folk), Magt.*

HANDSTINNR *haandfast.*

HANDSTYRKJA, *v. a., i:* h. sik upp *hale sig op med Haandkraft.*

HANDSTYRKR, *see* handsterkr.

HANDSÖG *Haandsav, I.*

HANDSÖK *Sag, hvis Forfölgelse er overdraget en.*

HANDTAK, *oftest i pl.* handtök *Haandtag, Haandslag, Haandlöfte:* hafa handtök at e-u *love, forpligte sig til noget ved Haandtag.*

HANDTAKA, *v. a., eg., gribe med Hænderne; spec., fange, tage til Fange;*

ueg.: hafa handtekit sigrinn *have Seiren i sin Haand, være vis paa den.* Handtekinn, *p. pr., fangen.*

Handválka, *v. a., kramme imellem Hænderne, I.*

Handvega, *v. a.,* = handvætta.

Handvegr *Ærmehul, I.*

Handviss, *a) eg., som har en sikker Haand. — β) udfört med sikker Haand, E. — b) ueg., ganske sikker (jfr E).*

Handvætta (-i, -a, -), *v. a., veie i Haanden el. Hænderne.*

Handvömm *hvad der er slet gjort:* fyrir h. *af Skjödeslöshed.*

Handyrð, *see* handnörð.

Handœði (-is, *uden pl.), n., det at ville röre ved alle Ting, I; jfr* handóða.

Handöx *Haandöxe.*

Hánefjaðr, *adj., som har en höi, udstaaende Næse.*

Hang (-s, höng?), *n., Bugten, Krumningen paa et Dyrs Ryg (f. Ex. Kattens, naar den skyder Ryg).*

Hanga (hangi, hèkk — hèngu, hangit), *v. n., hænge;* h. á gálga *hænge i en Galge. — Ueg.:* h. aptan við e-n *hænge efter en. —* 2) hanginn, *p. pr., eg. som har hængt:* hangit köt *röget Kjöd, I.*

Hangi (-a, -ar), *m., hængt Person, en som er hængt;* hanga-drottinn *de hængtes Herre, et af Odins Epitheter.*

Hani (-a, -ar), *m., Hane;* hana-gal *n.,* = -galan, *f.,* = -galdr *Hanegal.* -ótta *Tiden Kl. 1½ om Natten.*

Hanka (-aða, -at), *v. a., a) forsyne med Stroppe el. Lykke. — b) spec., stikke el. trække Haarsime gjennem Huden (især paa en Hest, som et Slags Middel til at trække Vædsker), I. — 2) f. p., Talem.:* e-m hankask á *der kommer noget i Veien for en, Uheld tilstöder ham.*

Hanki (-a, ar), *m., a) Stroppe el. Lykke til at fæste noget med (f. Ex. et Seilskjöd) el. bære noget i. — b) spec. en Haarsime som trækkes gjennem Huden, I; jfr* hanka.

Hann, hón *el.* hún, *pron., han, hun; den. — b) undertiden foran Mandsnavne for Eftertryks Skyld:* hann Egill — *c) man:* þá viti hann at sönnu *da vide man for vist. — N. s.* þat *og pl.* þeir *etc., som dette Pronomen har tilfælles med pron.* sá, *anföres paa sine Steder.*

Hannyrð, *see* handnörð.

Hanzki (-a, -ar), *m., Handske.*

Hápallr *Bænk (med et Underlag?); Forhöining tværs igjennem en Stue.*

Happ (-s, höpp), *n., Held, Lykke; Lykketræf;* happa-drjúgr *meget heldig.* -fengr *heldig Fangst, en Ting, man har faaet ved et Lykketræf, I.* -lauss, *adj., uheldig, I.* -mikill *meget heldig.* -ráð *heldigt Raad; lykkeligt Parti el. Giftermaal.* -verk *heldbringende Handling el. Daad.*

Happauðigr *meget heldig el. lykkelig.*

Happlauss, *adj.* = happalauss.

Happsamr, -söm, -samt, *adj., heldig, lykkelig.*

Happskeytr, *adj., som skyder med Held, træffer heldig med sine Skud; ogsaa: som skyder sig el. andre til Held.*

Hapt (-s, höpt), *n., 1) eg., a) Baand, hvormed noget bindes el. heftes, mest i pl.:* í höptum *i Baand, i Fængsel. — b) spec., et Slags Hilde for at hindre Kreaturene, især Heste, fra at löbe bort. — 2) ueg., Hindring, Forhindring.*

Hár, *see* háfr.

Hár (-s, -ir), *m., Aaretol.*

Hár (-s, *pl. d. s.), n., Haar;* hárs litr *Haarfarve.* -rætr, *f. pl.,* = hárrætr.

Hár, *comp.* hæri, hærri, *superl.* hæstr, hærstr, *adj., 1) eg., höi:* hátt fjall; hár maðr *en Mand höi af Væxt. —* Hátt hlaup *höit Spring. — 2) ueg., a) om Lyd:* h. rómr *höit Mæle;* hár brestr *höit Knald. — b)* verða h. við (e-t) *blive höiröstet, vred, begynde at skjælde og smelde. — c)* bera hæra skjöld *have, faae Overhaand. — d) udmærket, fortrinlig. — e) höi, höitidelig. — f) höi, ophöiet. — g)* um há sumar, vetr *(ogsaa i eet Ord) i Hjertet af Sommeren, Vinteren. — B) n. s.,* hátt, *adv., 1) eg., höit:* stökkva hátt. *— 2) ueg., a) om Lyd, höit. — b) i höi Grad.*

Hárbeittr = hárhvass, *I.*

Hárbjartr *lyshaaret.*

Háraddaðr, *adj., som har höi, stærk Stemme, I.*

Hárbrúða *Haardukke.*

Hárband *Haarbaand.*

Harða, *adv.,* = harðla.

Harðafang, *eg. det at noget faaes vanskelig, spec. i Loven om Besværlighed, Bryderier ved en Gjelds Inddrivelse, Vanskeligheder fra Skyldnerens Side, df ogsaa den Mulkt el. Godt-*

gjörelse, som Creditor kan gjöre Fordring paa herfor.

HARÐBRJÓSTA *(I)* = HARÐBRJÓSTAÐR, *adj., haardhjertet.*

HARÐBRYSTI (-is, *uden pl.*), *n., Haardhjertethed, I.*

HARÐBRYSTR, *adj.*, = harðbrjóstaðr.

HARÐDREGINN, *pa., som med Vanskelighed kan trækkes til.* — *b) vanskelig.*

HARÐDRŒGR, *adj., eg. som trækker stærkt til sig (f. Ex., naar to trækkes om noget); deraf haard, vanskelig at komme i Kast med.*

HARÐEYGÐR, *adj., hvis Öine vidne om Barskhed.*

HARÐFARI, *adj., eg. som gjör en hurtig Reise, reiser hurtigt; deraf som farer frem med Kraft, udförer sine Foretagender med Energie.*

HARÐFENGI, *f. indecl., og n.* (-is, *uden pl.*), *Tapperhed, Kjækhed, Stridbarhed.*

HARÐFENGILIGA og -FENGLIGA, *adv., tappert, kjækt.*

HARÐFENGINN, *pa.*, = harðfengr.

HARÐFENGLIGA, *see* harðfengiliga.

HARÐFENGR, *adj., tapper, stridbar; haard, heftig.*

HARÐFENNI (-is, *pl. d. s.*), *n., sammenblæste (sammenfrosne) Sneedriver.*

HARÐGEÐJA, -GEÐJAÐR og -GEÐR, *adj., haardhjertet, ufölsom, af et haardt Sind.*

HARÐGENGR, *adj., som ikke er Pasgænger, som stöder, el. desl., modsat* góðgengr, *I.*

HARÐGREIPR, *adj., som griber haardt; haardhændet.*

HARÐGÖRR, -GERR, -GJÖRR *stærk, stærkt bygget.* — *b) haardför, tapper.* — *c) haard, heftig.*

HARÐHENDILIGA, *adv., med Haardförhed, tappert.*

HARÐHENDR, *adj., haardhændet.*

HARÐHNJÓSKALIGR, *adj., haard, barsk.*

HARÐHUGAÐR *haard af Sind, haardhjertet; forhærdet.*

HARÐINDI (-is, *pl. d. s.*), *n. a) Dyrtid og haardt Veirlig (med Biforestilling om Vedvaren), I.* — *b) Haardhed; haard, slem Behandling.* — *c) Haardförhed, Tapperhed.*

HARÐKEYPT, *n. pa., i:* e-m er h. *(noget) koster en meget, kommer til at staae ham dyrt.*

HARÐLA *(eg. contr. f.* harðliga), *adv., meget, saare, i höi Grad.*

HARÐLEIKI (-a, -ar), *og* -LEIKR (-s, -ar), *m., Haardhed.*

HARÐLEIKINN, *adj., a) uskaansom i Leg, haard at lege med.* — *b) i Udtrykket:* fá harðleikit af e-m *blive ilde tilredt.*

HARÐLEIKNI, *f. indecl., det at være* harðleikinn.

HARÐLEITR, *adj., haard, barsk af Udseende.*

HARÐLIGR, *adj., haard (haardför, barsk etc.) af Udseende.* — *b) haard, streng, som udföres paa en haard, uskaansom Maade.* -liga, *adv., strengt, haardt; jfr* harðla.

HARÐLÍFI, *n., det at leve ved Mangel paa det Nödvendige til Livets Ophold; spec. om Bodsövelse.*

HARÐLUNDLIGR, *adj.*, = harðlyndr.

HARÐLYNDI, *n., Haardhed, Strenghed, Barskhed.*

HARÐLYNDR, *adj., haard, streng af Sind, af barsk Characteer.*

HARÐMANNLIGR, *adj., haard, barsk af Udseende.*

HARÐMÆLI, *n. pl., haarde, strenge Ord.*

HARÐMÆLTR, *adj., eg. som udtaler Ordene med Eftertryk; som bruger haarde el. strenge Ord.*

HARÐNA (-aða, -at), *v. n., 1) eg., a) blive til en haard Masse, hærdes.* — *b) om Veirliget, blive haard el. streng.* — *2) ueg., a) blive haard (knap etc);* harðnaði matlífi þerra *de begyndte at lide Mangel paa Födemidler.* — *b) blive haard (streng etc):* at lyktum harðnaði heldr ræða hans *til Slutning blev hans Tale mere haard el. streng.* — *c) blive ufordeelagtig.* — *B)* harðnaðr, *p. pr., hærdet, bleven haardför.*

HARÐNESKJA (-u, -ur), *f., Haardhed, Strenghed.*

HARÐORÐR, *adj.*, = harðmæltr.

HARÐR, hörð, hart, *adj., 1) om legemlige Gjenstande, haard, fast; tör.* — *b) om skærende Redskaber, hærdet.* — *2) ueg., a) om livlöse Gjenstande, α) stærk, stormfuld:* hörð norðanveðr *stærke Nordenstorme.* — *β) hidsig, heftig, haard:* hinn harðasti bardagi. — *γ) svær, besværlig, möisommelig:* h. vegr *besværlig Gjennemvei;* þeir höfðu harða útivist *havde en svær, möisommelig Söreise.* — *δ) tung, haard:* hörð tíðindi *bedrövelige Efterretninger.* — *ε) haard, grum, grusom:* harðar hefndir *grusom Hevn;* h. dauðdagi *haard Dödsmaade.* — *b) om Personer, α)*

haard, ikke eftergivende, uböielig: h. við e-n *haard imod;* h. í skapi *haard, barsk af Sind.* — β) h. í horn at taka *haard at komme i Kast med.* — γ) *haardför, tapper:* h. af sèr. — δ) h. í hjarta *haardhjertet.* — *B)* hart, *n. adj., som adv., (comp.* harðara, *superl.* harðast), *a) kraftigt, tappert:* því harðara er Þórr knúðisk at fanginu *jo mere Thor anstrengte sig under Brydningen.* — *b) hurtig, stærkt:* ríða hart. — *c) haardt, ilde.* — *d) forstærkende i Udtryk som:* hart illt eyrindi *meget, saare daarlig Reise;* hart nær *meget nær, næsten.*

Harðráðr, *adj., haard i sine Raad, streng af Characteer, haard.*

Hárdregill *Haarbaand, Pandebaand.*

Harðrètti (-is, *pl. d. s.), n., haard, tyrannisk Behandling el. Medfart.* — 2) *daarlig, afknappet Föde.*

Harðræði (-is, *pl. d. s.), n. el. f. indecl., a) Mod paa, Kjækhed:* hreysti harðræðinnar. — *β) dristig Daad.* — *b) Haardförhed.*

Harðskeyti (-is, *uden pl.), n. el. f. indecl., det at skyde (af en Bue) med megen Kraft el. Force.*

Harðskeyttr, *pa., som skyder med megen Kraft.*

Harðskipaðr, *pa., bemandet med haardföre, stærke Folk.*

Harðslœgr, *adj., vanskelig at slaae Græsset af; deraf, möisommelig, besværlig.*

Harðsnúinn, *pa., eg., haardt, fast sammensnoet, df ueg., a)* h. á e-t *fast bestemt, besluttet paa noget.* — *b)* harðsnúit lið *Tropper, hvis Udseende at de ville gaae dristigt paa.*

Harðsóttr, *pa., vanskelig at faae Bugt med el. overvinde.*

Harðsteinn *haard Steen; (som det synes) Hvæssesteen, Slibesteen.*

Harðsvíraðr, *adj., haardnakket, I.*

Harðúð (-ar, *uden pl.), f.,* = harðýðgi, *I.*

Harðúðigr, *adj., haard af Sind, streng af Characteer, barsk.*

Harðvaxinn, *pa., robust og musculös.*

Harðvelli (-is, *pl. d. s.), n., haard og jævn Jordbund, I.*

Harðvirkr *som arbeider med Raskhed, Dygtighed, Eftertryk.*

Harðvitugr, *adj., haard, ikke god at komme i Kast med, I.*

Harðýðgi, *f. indecl., Haardhed, Strenghed.*

Harðyrði, *n. pl., haarde, strenge Ord.*

Harðyrki, *adj., som handler med Eftertryk el. Haardhed.*

Háreið (-ar, -ar), *f., hele den Indretning paa Skibsbordet, hvori Aaren ligger under Roningen.*

Háreysti (-is, *uden pl.), n. el. f. indecl., Höiröstethed, Stöi el. Larm af Menneskestemmer.*

Háreystr, *adj., höitalende; stöiende, larmende.*

Hárfagr, *adj., haarfager, som har smukt (lyst) Haar.*

Hárflètta = hárflèttingr.

Hárflèttingr *Haarfletning.*

Hárgask (-aðisk, -azk), *v. pass., faae Haar, blive haaret, I.*

Hárhvass *(om skærende Redskaber), saa skarp, at den skærer et Haar over ved den mindste Berörelse.*

Hark (-s, *uden pl.), n., Stöi, Alarm, Uro; Ufred.*

Harka (hörku, hörkur), *f., a) haardt, strengt Veir el. Veirlig.* — *b) Haardhed, Ufölsomhed, Uskaansomhed.* — *c) Haardförhed;* hörku-frost *haard, streng Frost, I.*

Harka (-aða, -at), *v. a. og n., 1) v. a., a)* h. saman *(f. Ex.* lið *Tropper) samle sammen, opdrive ved alle Midler, sammenskrabe.* — *b)* h. e-t af sèr *lade noget ikke bide paa sig, hærde sig imod noget el. desl., I.* — *2) v. n. impers., a)* e-m harkar *det gaaer en ilde, hans Omstændigheder ere slette, det kniber for en.* — *b)* kvað hann heldr hafa harkat um draumana *han sagde, at hans Drömme vare blevne af mere foruroligende Natur.* — *B)* harkask, *f. p., a) pass.:* nú harkask um *nu er Stillingen vanskelig, nu kniber det.* — *b) som dep. n., svire og sværme.*

Harki (-a, *uden pl.), m., 1) Sammenskrab af noget.* — *2)* = hark; harkageta *daarlig, ussel Föde.* -lið *Röverpak.* -menn, *m. pl., Pak, Röverpak.*

Hárklæði *Klædningsstykke af Haardug (som Bodfærdige fordum brugte for at pine Legemet).*

Hárknífr *Ragekniv.*

Harla, *see* harðla.

Hárlauss, *adj., haarlös, I.*

Hárlitr *Haarfarve.*

Hárlokkr *Haarlok, I.*

Hárlos *Haarfald, I.*

Harma (-aða, -at), *v. a., a) be-*

klage (ved sig selv), ynke. — b) begræde, sörge over: h. e-n.

Harmdauði *Död, som almindelig beklages, beklageligt Dödsfald.*

Harmdauði *og* -daudr *hvis Död beklages, begrædt.*

Harmfenginn, *pa., sorgfuld, bedrövet.*

Harmkvæli, *n. pl., Pinsler.*

Harmr (-s, -ar), *m., Sorg, Kummer;* harms-auki *hvad der foröger ens Kummer.* -fullr *sorgfuld, kummerfuld.* -léttir *hvad der lindrer ens Kummer, Lindring i Smerte.* -saga = harmsaga. -sök = harmsök; harma-söngr = harma-tölur, *f. pl.,* = harmtölur.

Harmsaga *Tidende el. Efterretning, som forvolder en Sorg, Kummer.*

Harmsamligr, *adj., sörgelig, kummerbringende.*

Harmsök *hvad der forvolder en Sorg el. Kummer* (vinna e-m h.; reka harmsakar).

Harmtölur, *f. pl., Klager, Veeklager.*

Harmþrunginn, *pa., sorgbetynget, sorgbeklemt, sorgbespændt.*

Harmþrútinn = harmþrunginn.

Harpa (hörpu, hörpur), *f., Harpe;* hörpu-diskr *(I)* = -skel. -leikr *Harpespil.* -skel *et Slags Muslingskal.* -slagi (-a, -ar), *m., Harpeslager.* -sláttr *Harpespil.* -strengr *Harpestreng.*

Harpari (-a, -ar), *m., Harpespiller.*

Hárprúðr *haarrig, som har et smukt Haar, I.*

Harpslagi (-a, -ar), *m.,* = harpari.

Harpsláttr = hörpusláttr.

Hárr, *adj., graahaaret* (h. í skeggi; hárir menn). — *b) i compp., haaret (jfr lyshaaret), see* dökkhárr.

Hárramr (-s, -ir), *m., Haarrem, Haarside.*

Hárreyta, *v. a., haardrage, I.*

Hárreyting (-ar, -ar), *f.,* = hárrysking.

Hárrysking *Haardrag, Haargreb.*

Hárrætr, *f. pl., den Grændse paa Hovedet (især foran), hvor Haaret begynder at voxe, hvor Haarbunden begynder.*

Hársíðr *som har langt Haar.*

Hárskurðr *Haarklipning; Frisur:* norrœnn h. *norsk Frisur, Haar, klippet efter norsk Mode.*

Hársvörðr *Haarbund, I.*

Hártaug *Haarreb.*

Hártoga, *v. a., haardrage, I.*

Hárugr, *adj., haaret, fuld af Haar, I.*

Hárvara = grávara.

Hárvöxtr *Haarvæxt.*

Háseti (-a, -ar), *m., eg. den som sidder, har sin Plads ved* hár *el.* háfr; *en af et Skibs Mandskab el. Besætning.*

Háseymdr, *pa., besat med Dopper el. ophöiet Arbeide.*

Hásin *Hase.*

Háskeptr, *pa., paa, med et langt Skaft.*

Háskerðingr (-s, -ar), *m., Haakjærling (squalus carcharias).*

Háski (-a, -ar), *m., Fare;* háskaferð *og* -för *farlig Reise.* -samr, *adj., farlig, farebringende.* -tími *farefuld Tid.* -ván *Fare man kan vente, overhængende Fare.*

Hasl (-s, -ar), *m., Hassel, Hasseltræ.*

Hásla (höslu, höslur), *f.,* = heslistöng.

Hasla (-aða, -at), *v. a., i:* h. e-m völl *afstage (med Hasselstænger) det Sted, hvor man vil kæmpe med en el. levere en et Slag.*

Hásmæltr, *adj., hæs, som har en hæs Stemme.*

Háss, *adj., som har en hæs Stemme, hæs.*

Hastarligr, *adj., brat, pludselig.* -liga, *adv.*

Hásteindr, *adj., med höie, store Stene:* Var hásteint í ánni *der vare store Stene i Bunden af Aaen.*

Hástokkr *en Tömmerstok, som lægges langs den indvendige Kant af Skibsbordet.*

Hastorðr, *adj., umild, ublid, bister, barsk i sin Tale; jfr fölg. O.*

Hastr *(for* harstr), höst, hast, *adj., I, a) om en Hest,* h. í gangi *som stöder. — b) om Personer,* = hastorðr.

Hástöfum, *adv., höit, lydelig:* gráta h. *græde höit.*

Hásumar *Tiden midt om Sommeren, Midsommerstid;* hásumars-skeið = hásumar.

Hásæti *Höisæde;* hásætis-kista *Kiste eller Aflukke under Höisædet (ombord paa en Konges Skib).* -stóll *Höisædes Stol, Throne.*

Hata (-aða, -at), *v. a., hade, nære Had imod, a) m. acc.* (h. e-n, e-t). — *b) med dat.:* eldr ok vatn hatar hvárt öðru *hade hinanden, ere modsatte Elementer. — F. p.,* hatask við e-n = hata e-n. — *2)* hataðr, *p. pr., forhadt (med Bibegreb om Udstödelse, Bort-*

stödelse): sá er brott verðr hataðr frá mönnum.

Hátalaðr, *adj., höitalende, höimælet, I.*

Hatandi (-a, -endr), *m., en som hader, Fjende.*

Hátíð *Höitid, Fest: Ordsp.*: hátíðir eru til heilla beztar *Festdage ere de bedste til Held, d. e. love störst Held for det Foretagende, som da udföres;* hátíðar-dagr *Festdag;* hátíðis-dagr = hátíðardagr.

Hátíðligr, *adj., höitidelig, höitidsfuld, som hörer til en Höitid.* -liga *adv.*

Hatr (-rs, *uden pl.*), *n., Had; Aversion;* hatrs-fullr *hadefuld, hadsk.*

Hatrlauss, *adj., uden Had.*

Hatrligr, *adj., hadefuld, fjendtlig, hadsk.* -liga, *adv.*

Hatrsamr, *adj., hadsk fjendsk.*

Hátta (-aða, -at), *v. a. og n., 1) v. a, m. dat., a) indrette, ordne paa en vis Maade; ogsaa abs.*: þannig háttar hann þá, at *han indrettede, magede det saaledes, at.* — *b) bringe i en vis Stilling:* hversu bogi hans var til háttaðr *hvad man havde gjort ved hans Bue.* — *2) v. n., gaae til Sengs.* — *B)* háttaðr, *p. pr., 1) beskaffen.* — *b) n. p. pr., α)* svá er háttat, at *Sagen forholder sig saaledes, det hænger saaledes sammen, el. desl.* — *β) impers.*: e-m er svá háttat *en er af den Sindsbeskaffenhed el. Characteer.* — *2)* vel háttaðr *af gode Sæder, vel opdragen.*

Hattar, *see under* höttr.

Háttlausa (-u, -ur), *f., Mangel af Riimbygning, af Riimstavelser.*

Hattbarð *Hatteskygge, I.*

Háttprúðr *som fölger gode Sæder, som iagttager god Skik og Orden.*

Háttprýði *gode Sæder.*

Hattr (-ar, -ar), *m., Hat.*

Háttr (-ar, hættir), *m., a) Brug, Maade, Viis, Skik:* at hætti *efter Sædvane;* með þeim hætti *paa den Maade.* — *b) Opförsel, Forhold, Adfærd.* — *c) Beskaffenhed; Natur; Characteer:* mikils, lítils háttar maðr *en fornem el. anseelig, uanseelig el. ubetydelig Mand.* — *d) Maade, Maadehold.* — *2) Verseart, Metrum.* — *3) kun i pl., a) den daglige Orden som iagttages i en (landlig) Huusholdning.* — *b) spec.,* = háttatimi: ná háttum *komme, naae til Gaarden, för end Folk ere gaaede i Seng, I;* hátta-góðr *af gode Sæder.* -lag *Skik, Sædvane.* -lykill *Nögle, Anviisning til at lære at kjende de forskjellige Versearter.* -prúðr = háttprúðr. -skipti *Forandring i Skikke el. Sædvane.* — *b) metrisk Forandring.* -tal *Opregning af de forskjellige Versearter.* -tími *den sædvanlige Tid til at gaae til Sengs, I.*

Háttsamr, -söm, -samt, *adj., som veed at skikke sig, som iagttager god Skik og Orden.*

Háttung (-ar, -ar), *f., Fare:* h. er, at *etc. man maa frygte, at etc.*

Hauga (-aða, -at), *v. a., m. dat.,* h. e-u saman *sammendynge, opdynge i Mængde og uordentlig.*

Haugbrot *det at opbryde en Höi, Gravhöi; Aabningen som dannes naar man bryder en Höi op.*

Haugbúi *Höibo.*

Haugfœra, *v. a., höilægge, höisætte.*

Hauggánga *Gaaen ind el. ned i en Gravhöi (som en har opbrudt).*

Haugóðal *Höi, Gravhöi som er Odel;* haugóðals-maðr *Eier af et* haugóðal.

Haugr (-s, -ar), *m., a) Hob, Dynge.* — *b) Jordhöi, Bakke.* — *c) Gravhöi;* haugs-öld = hauga-öld. -dyrr, *f. el. n. pl., Döraabningen til en Gravhöi.* -görð *Opkasten af en Gravhöi;* haugabrjótr *Opbryder af Gravhöie (cogn.).* -eldr *Höiild, Ild, som brænder op af el. omkring Gravhöie.* -þing *Thing, som holdtes paa Höiene ved Tönsberg.* -öld *den Tid, da de Döde bleve höilagte, Höialder; jfr* brunaöld.

Haugtekinn, *pa., tagen, funden i en Gravhöi.*

Haukligr, *adj., (eg. höglignende), modig, mandig, kjæk af Udseende.*

Haukr (-s, -ar), *m., Hög;* haukaveiðr *Jagt med Höge; Högefangst.*

Hauskúpa (-u, -ur), *f., Hjerneskal.*

Hauss (-, -ar), *m., Hjerneskal, Hoved;* hausa-kljúfr (-s, -ar), *m., den som klöver Hjerneskallerne (cogn.).* -mót, *n. pl., Hjernesöm.*

Haust (-s, *pl. d. s.*), *n., Höst, Efteraar.*

Hausta (-aði, -at), *v. n. impers., blive Höst el. Efteraar, I.*

Haustannir, *f. pl., det Arbeide, som skal udföres om Efteraaret, I.*

Haustblót *Offerfest om Efteraaret.*

Haustboð *Gilde, som en gjör om Efteraaret.*

Haustdagr *Höstdag, Efteraarsdag.*

Haustheimta, *oftest i pl.* haustheimt-

ur, *f., Indsamling af, det at faae de golde Faar indsamlede om Efteraaret, som have græsset oppe paa Fjeldene Sommeren over;* góðar, illar haustheimtur *det at man er heldig, uheldig med at faae sine golde Faar tilbage fra Fjeldgræsgangene om Efteraaret.*

Hausthríð *Uveir om Efteraaret, I.*

Haustkálfr *Kalv fra Efteraarstiden.*

Haustlag *Værdi, Priis, som Faar etc. staae i om Efteraaret.*

Haustlamb *Lam, som har levet Sommeren.*

Haustlangr *saa lang som om Efteraaret:* haustlöng nátt.

Haustligr, *adj., höstlig, I.*

Haustmagi (-a, -ar), *m., Bede, som er* haustmögóttr.

Haustmánaðr (-uðr) *Efteraarsmaaned.*

Haustmögóttr *(om et Faar) som er sort paa Bugen men ellers hvid.*

Haustnótt *Natten, som den er om Efteraaret, Efteraarsnat.*

Haustsauðr *Bede, som den er om Efteraaret.*

Hausttíund *Tiende, som skal ydes om Efteraaret.*

Haustveðr *Höstveir, Efteraarsveir, I.*

Haustverk = haustannir, *I.*

Haustþing *Thing, som holdes om Efteraaret, modsat:* várþing.

Haustöl *Gilde, som holdes om Efteraaret.*

Hauveski, hauveskr, *see* hœverski, hœverskr.

Hávaði (-a, *uden pl.*), *m., Larm, Stöi, Uro, Speklakkel. — b)* segja e-t í hávaða *sige noget höit, saa at alle kunne höre det. — 2) störste Delen af noget, I;* hávaða-maðr *stöiende Person, uroligt Hoved.* -mikill *af en urolig Characteer.* -samr (-söm, -samt), *adj., stöiende, urolig.*

Hávaxinn, *pa., höivoxen, I.*

Hávetr, *m., og* hávetri (-is, *pl. d. s.*), *n., Tiden midt paa Vinteren, Hjertet af Vinteren.*

Háværi (-is, *pl. d. s.*), *n., el. f. indecl., stöiende Fremtræden, Höiröstethed; Larm, I.*

Háværr, *adj., höiröstet, stöiende, I.*

Hebreska (-u, *uden pl.*), *f., Hebraisk; jfr* Ebreska.

Hèðan, *adv., (heden) herfra;* h. frá *el.* h. í frá *herfra; herefter.*

Hèðarri, *adj. comp., (uden posit. og superl.), den nærmeste af to; jfr* handarri, *I.*

Hèðinn (-s, -nar), *m., Skindkjortel, Skindkappe.*

Hèðra, *adv., her nærmere, nærmere hertil, I.*

Hefð (-ar, -ir), *f., 1) Ære, Hæder, Anseelse. — 2) Hævd;* hefðar-ligr, *adj., anseelig, fornem.* -maðr *Mand af Anseelse.* -vitni *Hævdsvidne.*

Hefða (-aða, -at), *v. a., berömme, E.*

Hefill (-s, -lar), *m., 1) Toug, Line, hvormed man heiser, firer og fastgjör et Seil:* hleypa segli ór heflum, láta síga ór heflum *lösgjöre, lade et Seil gaae ned. — 2) Hövl; jfr* lokarr; hefils-skapt *et Skaft i Seilets överste Rand, hvortil Heisningstouget* (hefill) *var fastgjort;* hefla-skurðr *Seilenes deelvise Fastgjörelse op ved Raaen (?).*

Hefja (hef, hóf, hafit; *p. pr.* hafiðr, hafinn, hafðr), *v. a. og n., I) f. a., A) v. a., 1) pers., a) eg., hæve, löfte op el. i Veiret, oplöfte, hæve op, el. desl.:* h. stein *löfte en Steen;* h. sik á lopt *springe i Veiret;* h. e-n af baki *löfte en af Hesten. — β)* h. e-n út *begrave en. — γ)* h. upp augu sín til himins *oplöfte sine Öine til Himmelen. — δ) spise med en Skee:* Halli hóf grautinn — ε) *Talemaader:* h. handa *(gen.) eg. oplöfte Hænderne, d. e. foretage noget til at hevne en tilföiet Fornærmelse;* h. eigi höfuð *være ganske modfalden. — b) ueg., α) reise:* h. flokk *reise en Flok, stifte et Parti. — β)* h. (e-n) ór heiðnum dómi *döbe; ogsaa* h. *(abs.) döbe; jfr* hafning. — γ) h. *el.* h. upp *begynde, begynde paa:* h. eyrendi *komme frem med det, fremföre det;* h. bónorð við e-n *fremföre sit Frierie.* — H. rómför, h. upp suðrgöngu *begynde en Pilegrimsreise til Rom. — Abs.:* hann hóf svá *begyndte saaledes. — δ) hæve:* h. e-n *hæve en til Ære og Værdigheder. — 2) impers, a) eg.:* e-t hefr *noget hæves, löftes i Veiret (f. Ex. ved stærk Blæst);* e-m hefr upp brún *ens Ansigt opklares. — β) om at noget drives, trænges i en Retning:* hóf öll skipin saman inn at landinu *drev sammen ind til Kysten. — b) ueg.;* öngvit hefr af e-m *en kommer til sig selv af en Besvimelse. — β)* sögu hefr *en Fortælling begynder. — B) v. n.:* h. á rás *begynde at löbe, tage Flugten. — II)* hefjask, *f. p., 1) pass.: hæves, komme i Veiret, komme til Ære og Værdigheder:* hefjask til ríkis. *— b) begynde, opstaae. — 2)*

refl.: hefjask á brott *(eg. löfte sig bort, d. e.) tage bort el. afsted;* hefjask undan *vige tilbage. — b) ueg.,* hefjask upp til úfriðar við e-n *reise sig op imod, stifte Ufred, Opstand imod. — III)* hafiðr, *p. pr., döbt:* verða hafiðr *blive döbt.*

Hefla (-aða, -at), *v. a., 1) rebe (?), tage ind Seil, gjöre det fast (op ved Raaen). — 2) hövle, I.*

Hefna (-i, -da, -t), *v. a., hevne:* h. e-s *baade hevne noget og hevne en, d. e. ens Död; i förste Tilfælde tilföies ofte* á e-m *paa en, og i samme Betydning siges ogsaa* h. e-m e-s; h. sín *el.* h. sín á e-m *hevne sig paa en. Ogsaa, i det mindste i Poesie, m. acc.:* h. e-m e-t. — *b) impers.:* e-m hefnir *en faaer Hevn for noget. — 2) f. p.,* hefnask, *a) pass.:* e-m hefnisk e-t *el.* fyrir e-t *Hevn rammer en for noget; jfr* hefna *b. — b) som dep. a.,* hefnask e-s *tage Hevn for noget;* hefnask sín *hevne sig; — c) refl.:* hefnask (á e-m *el.* hefnask við e-n) *hevne sig (paa en). — Ordsp.:* opt þeir hefnask, sem hlegnir eru *ofte tager den en bitter Hevn, man har drevet Spot med;* þræll þegar hefnisk, en argr aldri *Trællen hevner sig strax, men den feige aldrig; jfr* argr. — *3)* hefndr *hevnet; n. s. impers.:* e-s er eigi at hefndara *man har ikke udrettet mere derved med Hensyn til at hevne en.*

Hefnandi (-a, -endr), *m., Hevner.*

Hefnd (-ar, -ir), *f., Hevn, (ofte i pl.* hefndir *uden forandret Betydning);* hefndar-dagr *Hevnens, Gjengjeldelsens Dag, Hevndag.* -girni *Hevngjerrighed, I.* -gjarn *hevngjerrig, I.* -maðr *Hevner.* -orð *hevnende Ord.* -yrði, *n. pl., d. s.;* hefnda-lauss, *adj., som ikke bliver hevnet.*

Hefniguð *hevnende Gud.*

Hefnileið *Vei til Hevn (over en):* róa, snúa á h. *söge Hevn.*

Hefnileit *Forsög paa at tage Hevn (over en).*

Hefnisamr, -söm, -samt, *adj., hevngjerrig.*

Hefning (-ar, -ar), *f., Hevn, E.*

Hegat, *see* hingat (hegat-, *see* hingat-).

Hegða (-aða, -at), *v. a., i:* h. sèr *opföre sig, skikke sig.*

Hegðan (-ar, *uden pl.), f., Opförsel.*

Hègeitill (*el.* -getill?; -s, -lar), *m., et slags Steen, Flintesteen (?); maaske er den oprindel. Form* heggeitill, *som det norske* Heggjeitel *synes at pege hen til, af* heggr *og* eittill, *Hægens haarde Knast el. Kvist, og derfra overfört paa Steenarten.*

Heggr (-s, -ar), *m., Hæg (prunus padus).*

Hègilja (-u, -ur), *f., Overtro, overtroisk Snak.*

Hegla (-i, -da, -t), *v. a., bedække med Hagel el. Snee. — b) v. n. impers., hagle.*

Hegna (-i, -da, -t), *v. a., 1) eg., hegne, indhegne, opföre Gjerde om. — Abs.:* h. um engi *indhegne en Eng. — 2) ueg., a) (hegne om), frede om, beskytte, forsvare:* h. land. — *b) holde tilbage, holde i Tömme; jfr E. — c) revse, straffe:* h. e-n, *ogsaa* h. e-m *straffe en;* h. e-t *straffe noget.*

Hegnari (-a, -ar), *m., Revser, Hevner.*

Hegnd (-ar, -ir), *f., Straf, Revselse.*

Hegning (-ar, -ar), *f., a) Indhegning, Hegn. — b) Straf, Revselse;* hegningar-tími *den Tid, naar Straffen kommer.* -verðr *strafskyldig, strafværdig, I.* -vöndr *Tugtelsens Riis, Tugtelse.*

Hegóma (-aða, -at), *v. a., tage forfængeligt el. letfærdigt.*

Hègómi (-a, *uden pl.), m., Tant, Forfængelighed, noget ubetydeligt el. intetsigende (nu ogsaa i eg. Bet. om Spindelvæve og Stöv i Lofte el. andre Steder);* hègóma-dýrð *Forfængelighed.* -mál *intetsigende Tale, Snak.* -tal *intetsigende Tale, Snak, Sludder.*

Hègómligr, *adj., forfængelig, intetsigende; letfærdig.*

Hegri (-a, -ar), *m., Heire (ardea cinerea).*

Heið *el.* heiði (-s, -is, *pl. d. s.), n., Himmelens, Luftens Klarhed. — 2) (poet.) Guld; Sold; jfr* heiðfè.

Heiða (-ir, -ddi, -tt), *v. n. impers., klare op;* þat heiðir (til) *det klarer op.*

Heiðbirti *el.* -birta *klar Luft, I.*

Heiðabœr *(Högeby?) Hedeby (i Slesvig).*

Heiðbjartr *klar (om Himmelen), I.*

Heiðfè *(efter Forkl. i Edda) Sold el. Gaver fra Fyrster til deres Hirdmænd el. Drabanter.*

Heiði, *see* heið.

Heiði *(f.), see* heiðr *(f.).*

Heiðindómr *(ofte i to Ord* heiðinn dómr) *Hedendom, Hedenskab; hedenske Lande.*

HEIÐINGI (-ja, -jar), *m.*, *(eg. Hedens Beboer, poet. Benævn. paa en Ulv, df) Hedning.*

HEIÐINGLIGR, *adj.*, *hedensk.*

HEIÐINN, *adj.*, *heden, hedensk:* heiðinn dómr = heiðindómr; hefja barn ór heiðnum dóm *döbe.* — *b) ikke döbt.*

HEIÐIR (-is, -ar), *m.*, *Hög.*

HEIÐLAUNAÐR, *pa.*, *skjenket af Kongen.*

HEIÐNASK (-aðisk, -azk), *v. pass.*, *antage hedensk Tro, blive Hedning.*

HEIÐNI, *f. indecl.*, *Hedendom, Hedenskab; hedenske Lande.*

HEIÐR (-ar, -ar), *og* HEIÐI *(indecl. i sg., pl.* -ar), *f.*, *et Fjeld med en lav og bred Ryg, Hede, Fjeldslette;* heiðarbrún *Randen af en Hedes Ryg.* -vegr *Vei over en Hede.* -víg *Manddrab, Kamp paa en Hede (spec. og i pl., om den Kamp, som fandt Sted paa Fjeldet* Tvídægra *mellem Nordlændinger og Sönderlændinger, hvorom der fortælles i den saakaldte* Víga-Styrs *el.* Heiðarvíga saga).

HEIÐR, *adj.*, *klar:* h. himinn *klar Himmel el. klar Luft.* — *Ueg., ophöiet, herlig.*

HEIÐR (-ar, -rs, *uden pl.*), *m.*, *Hæder, Ære, Anseelse;* heiðar-lauss, *adj.*, *uden Hæder.* -ligr, *adj.*, = heiðrligr; heiðrs-dagr *(Hædersdag), Bryllupsdag, I.* -maðr *Hædersmand, anseet Mand.* -orð *hædrende Ord.* -vel *overmaade vel.* -verðr *hæderværdig, I, og fl.*

HEIÐRA (-aða, -at), *v. a.*, *hædre, ære.*

HEIÐRÍKJA (-u, -ur), *f.*, *klar Luft, I.*

HEIÐRÍKR *klar (om Luften el. Himmelen);* heiðríkt, *n. s.*, *subst.*, *klart Veir.*

HEIÐRLIGR, *adj.*, *hæderlig.* -liga, *adv.*

HEIÐRSAMLIGR, *adj.*, *hæderlig.* -liga, *adv.*

HEIÐSKÍRR = heiðríkr.

HEIÐVEGR = heiðarvegr *(jfr* heiðr, *f.).*

HEIÐVIÐRI (-is, *pl. d. s.*), *n.*, *klart Veir.*

HEIÐVINDR *Vind, Blæst i klart Veir.*

HEIÐVIRÐA, *v. a.*, *hædre, ære.*

HEIÐVIRÐI, *f. indecl.*, *Hæderlighed, Ærværdighed.*

HEIÐVIRÐLIGR, *adj.*, *hæderlig, ærværdig.* -liga, *adv.*

HEIÐVIRÐR, *adj.*, *hæderlig.*

HEIGULL (-s, -lar), *m.*, *Kujon, I.*

HEIGULSKAPR (-ar, -ir), *m.*, *Kujoneri, Feighed, I.*

HEILAGFISKI (-is, *uden pl.*), *n.*, = helgir fiskar.

HEILAGLEIKI (-a, -ar), *og* -LEIKR (-s, -ar), *m.*, *Hellighed.*

HEILAGLIGR, *adj.*, *som vidner om Hellighed, hellig.* -liga, *adv.*

HEILAGR, heilög, heilagt, *(i Böiningen, hvor Endelsen begynder med en Selvlyd, udskydes for det meste* i *foran* l *og* a *foran* g, *som og i den bestemte Flexion f. Ex.* helgar kyndir, Ólafr helgi), *adj.*, *hellig:* h. andi *Helligaand;* heilagir menn *hellige Mænd, Helgener;* helgir dómar *Helgenlevninger.* — *b) fredhellig.* — *c)* helgir fiskar *Helleflynder (pleuronectes hippoglossi).*

HEILAN (-ar, -ir), *f.*, *Helbredelse.*

HEILBRIGÐI, *f. indecl.*, *Hilsen, Sundhed, I.*

HEILBRIGÐR, *adj.*, *ved godt Helbred som har Helsen, rask.* — *b) i uskadt Stand.*

HEILBRJÓSTAÐR, *adj.*, *uden Falskhed el. Svig i Hjertet, oprigtig.*

HEILD (-ar, -ir), *f.*, *Heelhed.*

HEILENDI *og* HEILINDI (-is, *pl. d. s.*), *n.*, *Hilsen, Sundhed, godt Helbred.*

HEILENDR *og* -INDR, *adj.*, *ved godt Helbred, af en stærk Constitution.*

HEILEYGR *og* -EYGÐR *med uskadt Syn (sundt Öie el. sunde Öine):* h. á báðum augum.

HEILFŒTTR, *adj.*, *som har hele Been, ikke beskadigede.*

HEILHJARTAÐR, *adj.*, = heilbrjóstaðr.

HEILHUGAÐR *oprigtig.*

HEILHUGI, *a) adj.*, = heilhugaðr. — *b) subst., Oprigtighed;* heilhuga-ráð *velmeent Raad.*

HEILHUGLIGR, *adj.*, *som vidner om Oprigtighed.* -liga, *adv.*

HEILI (-a, -ar), *m.*, *Hjerne;* heilabast, *n.*, *el.* -basti (-a, -ar), *m.*, *Hjernehinde.*

HEILIND- *see* heilend-.

HEILL (-s, *pl. d. s.*), *n.*, *Omen, Varsel, Forvarsel:* illu (góðu) heilli *i en uheldig (heldig) Stund, el. desl.*

HEILL (-ar, -ar), *f.*, *Lykke:* heillum horfinn *forladt af Lykken (el. Lykkens Genier).* — *b) noget, der bringer Held, Talisman, E;* heilla-drjúgr *heldig, som har stadigt Held.* -leysi, *n.*, *Mangel paa Lykke.* -ráð *godt Raad.* -vænligr, *adj.*, *som seer ud til at bringe Lykke.* -vænn, *d. s.* -þúfa, *eg. Lykkens Tue, Tue hvor en henter el. kan hente sin Lykke (vistnok efter Fore-*

stillingen, som har skjulte Skatte) df noget, som bringer en Lykke.

Heill, *adj.*, 1) *heel*, a) *ubeskadiget, ikke skilt ad, i heel Tilstand, el. desl.; Ordsp.:* er um heilt bezt at binda *(bedst er om heelt at binde, d. e.) bedst er aldrig at komme til Skade, holde sig sikker, ikke udsætte sig for Skaden, Ulykken;* sár gróa at heilu *heles fuldkommen. — Ueg.:* þat grær eigi um heilt með e-m *de blive aldrig fuldkommen gode Venner igjen. —* β) með heilu ok höldnu *heel og holden, i god Behold. — b) ved godt Helbred, som har Helsen, sund, rask:* h. heilsu *fuldkommen rask;* h. sárs *helbredet af et Saar. Ofte kan det oversættes ved: i Live:* er hann spurði, at Grímr var h.; at vit munum eigi báðir heilir skilja *ikke (i uskadt Stand, d. e.) levende skilles ad;* ef þú kemr h. út *dersom du kommer til Island i god Behold, levende. —* Ek svá heill *saa sandt jeg lever. —* β) *spec.:* kona eigi heil *frugtsommelig Kvinde. — c) sikker, tryg. — d) i Tiltale:* kom h., far h. *vær velkommen, farvel, Lykke paa Reisen;* vær hálfu at heilli *hil dig to Gange for det. —* Njótit heilir handa *til Lykke med hvad I have udfört. — e) oprigtig, velmeent. — 2) fuldkommen, fuldstændig, fuld:* heil sex hundruð *fulde sex Hundrede.*

Heilla (-aða, -at), *v. a., hexe bort (især Mennesker). —* Heillaðr, *p. pr., forhexet.*

Heilleiki (-a, -ar) *og* -leikr (-s, -ar), *m., det at være* heill; *Sandhed, Oprigtighed.*

Heilligr, *adj., som vidner om Oprigtighed, velmeent, I.* -liga, *adv.*

Heilnæmi (-is, *pl. d. s.*), *n., hvad der er godt for, befordrer Sundheden, I.*

Heilnæmr, *adj., som befordrer, er tjenlig for Sundheden, sund.*

Heilráðr, *adj., som giver gode Raad, hvis Raad ere velmeente.*

Heilræði (-is, *pl. d. s.*), *n., godt Raad;* heilræðis-samr (-söm, -samt), *adj.,* = heilráðr.

Heilsa (-u, *uden pl.*), *f., Helbred, Helsen; Sundhed;* heilsu-bót *Forbedring af ens Sundhedstilstand, hvad der bringer en Sundhed.* -brestr *svag Helbred, I.* -brigði *Helsens Forandring, det at ens Sundhedstilstand forandrer sig til det værre, B.* -drykkr *Sundhedsdrik, Lægedomsdrik.* -far *Sundhedstilstand.* -hjálp *Sundhedshjelp, Sundhedsmiddel.* -leysi, *n., svag Helbred, I.* -linr *af svag Helbred, I.* -lítill = -linr. -ráð *Sundhedsraad; heldbringende Raad el. Beslutning.* -samligr, *adj., som er tjenlig for, befordrer Sundhed; heldbringende, gavnlig.* -samr, *adj.,* = -samligr. -tapan *og* -töpun, *f., det at miste sin Helsen.* -tæpr, *adj.,* = -linr, *I.* -vegr *Frelsens, Salighedens Vei.* -veikr *svagelig, I.*

Heilsa (-aða, -at), *v. a., hilse (saavel ved Bud el. Brev, som personlig);* h. e-m *el.* h. upp á e-n. — Heilsask, *rec., hilse hinanden, hverandre.*

Heilsamligr, *adj.,* = heilsamr *sund; heldbringende.*

Heilsan (-ar, -ir), *f., Hilsen;* heilsanar-kveðja *Hilsen.*

Heilskyggn *som har sit fuldkomne Syn, usvækkede el. ubeskadigede Öine.*

Heilspen *og* -spenuð, *f. adj., (om en Ko etc.) som har sunde Patter.*

Heilund *Saar, som gaaer ind i Hjernen;* heilundar-sár = heilund.

Heilvita *og* -viti, *adj., som er ved sin fulde Forstand.*

Heim, *adv., hjem:* heim á leið *hjemad;* bjóða e-m h. *indbyde en til sig;* fara h. *reise, gaae hjem.*

Heima, 1) *n., Hjem:* til síns h. *til sit Hjem, hjem til sig;* at h. mínu *hjemme hos mig. — 2) adv., hjemme;* heima-ból *Hovedgaard.* -brunnr *Brönd hjemme paa en Gaard.* -dýr *Huusdyr.* -elskr *som holder af at være hjemme, hjemme paa Gaarden.* -fastr *som er Hjemmesidder, I.* -fólk *Beboerne af en Gaard, de som have hjemme paa en Gaard, Huussinde, Gaardsfolk, Huusfolk.* -friðr *Fred, Ro paa ens Hjem, Gaardfred, Huusfred.* -gangr *en som jævnlig kommer, er hjemmevant paa et Sted (jfr Huusven), I.* -griðungr *Tyr, som har hjemme paa en Gaard (i Modsætning til* búagriðungr). -hús, *a) Gaardsbygning. — b) i pl., ens Hjem, I.* -jörð *Hovedgaard.* -kona *Kvinde, som har hjemme paa en Gaard, Tjenestepige.* -land *Gaardsjorder, de tilliggende Græsgange og Jorder nærved en Gaard.* -lið *Huussinde, Gaardsfolk, Huusfolk.* -maðr, *a) (forbundet med et Gaardsnavn ved en Præposition) den som har et Hjem etsteds (især om Tyendet). — b) (med Genitiv af et Ord, der betegner en Person ɔ: Huusherren), en underordnet Huusfælle, en af Tjenestefolkene, Tjenestekarl.* -naut

Nöd, som har kjemme paa en Gaard. -prestr = heimilisprestr. -seta *Sidden hjemme.* -sæta *giftefærdig Pige i sin Faders Huus, I.* -tök, *n. pl., i:* hæg eru heimatökin *hvad man har hjemme hos sig er let at gribe til, I.* -vist *Væren, Ophold paa et Sted.*

Heima (-aða, -at), *v. a., i:* hýsa ok h. *huse og hæle.*

Heiman, *adv., hjemme fra:* búask heiman *lave sig til en Reise hjemme fra;* henni fylgdi h. Nesland *hende fulgte det som Medgift, d. e. det var hendes Medgift.*

Heimanferð *Reise hjemme fra.* — 2) *Medgift.*

Heimanfylgja *Medgift.*

Heimanför = heimanferð.

Heimanförull *som jævnlig foretager Vandringer hjemmefra.*

Heimangerð, *see* heimangörð.

Heimangjöf *Medgift.*

Heimangörð (-gerð), *a) Udrustning hjemmefra.* — *b) det at forsyne ens Barn, som skal giftes, med Medgift.*

Heimankvöð *det at opfordre (Vidnerne i en Sag etc.) til at give Möde paa Thinge.*

Heimanmundr *Medgift.*

Heimboð *Indbydelse, Gjestebud.* — 2) *Opfordring til at tage, före etc. hjem (f. Ex. Kvæg, der græsser paa en andens Jord).*

Heimböllr *Jordkloden.*

Heimdragi (-a, -ar), *m., Hjemfödning, Hjemföding, Hjemmesidder:* hleypa heimdraganum *bryde den stadige Hjemmesidden, drage ud (fra Hjemmet, ud af Landet, til fremmede Steder), see sig om.*

Heimferð, *a) Hjemreise.* — *b) Overfald paa en i hans Hjem;* heimferðardagr *den Dag naar man reiser hjem.* -leyfi *Hjemlov.*

Heimfúss *som længes efter at komme hjem, vende om til Hjemmet.*

Heimfýsi *Hjemlængsel.*

Heimför = heimferð; heimfarar-leyfi = heimferðarleyfi.

Heimganga *Gaaen hjem.*

Heimgás *tam Gaas.*

Heimila (-aða, -at), *v. a., hjemle, give Ret til.*

Heimild *og* heimuld (-ar, -ir), *f., lovlig Adkomst el. Ret (til Eiendom el. Besiddelse af) noget, Hjemmel;* heimildar-maðr *Hjemmelsmand, Mand, som kan bevidne ens lovlige Adkomst til noget, el. som man med Rette har faaet noget af.* -taki (-a, -ar), *m., Hjemmelsmand.* -váttr *Vidne til at en hjemler sig noget el. til at en har Hjemmel for noget.*

Heimili (-is, *pl. d. s.), n., Hjem, Bopæl; Hjemstavn;* heimilis-búi *en som boer, en bosat Mand i Nærheden af ens Hjem.* -fang *eg. det at tage Ophold, Tjeneste paa et Sted, df Hjem, Bolig.* -fastr *som har fast Opholdssted; bosat.* -fólk = heimafólk. -hús, *1) Hjem.* — *2) Retirade,* = garðhús, kamarr. -hættir, *m. pl., Huusskik, I.* -kviðr *de fra ens Hjem, som paa Opfordring afgive Vidnesbyrd el. Erklæring; saal. afgivet Vidnesbyrd el. Erklæring.* -maðr = heimamaðr. -prestr *Præst som har sit Ophold og Underhold paa en vis Gaard* (heimilisprestsskyld *det at en Præst skal underholdes paa en vis Gaard).* -vist *Væren til Huse paa et Sted.*

Heimiligr, heimilligr *og* heimúlligr (heimolligr), *adj., som hörer til Hjemmet* (heimulligt fólk *Familie, Huusfolk); df privat, hemmelig (?); fortrolig, intim.* — 2) = heimill. -liga, *adv., a) privat, etc.* — *b) med Ret, med Hjemmel.*

Heimill *og* heimull, *adj., (hjemmel) erhvervet med Rette, som en har lovlig Adkomst til, som staaer til ens fri Raadighed, som er tilladt:* heimil skal þín vist hèr *det staaer dig frit for at opholde dig her.* — *b)* eiga heimilan sigr *være vis paa Seiren.*

Heimkváma *og* -koma *Hjemkomst.*

Heimkynni (-is, *pl. d. s.), n., Hjem, Hjemstavn.*

Heimleið *Hjemvei, Hjemreise.*

Heimleiðis, *adv., hjemad, paa Hjemveien.*

Heimlenzkr, *adj., indenlandsk.*

Heimleyfi = heimferðarleyfi.

Heimligr, *adj., verdslig, jordisk.*

Heimr (-s, -ar), *m., 1) Hjem, Hjemstavn, Bolig (poet., dog jfr* heimskviðr *nf)* — *2) Verden, a) Indbegrebet af alt det som er til, den hele Skabning, det skabte Alt, Universum:* frá upphafi heims *fra Verdens Begyndelse.* — *b) en Deel af Universet, Verden* (níu heimar *ni Verdener); spec. vor Klode, Jorden; ogsaa Jorden forsaavidt den er bebygget* (frægr um allan heim *verdensberömt).* — *c) en vis Deel af Jordkloden, Verdensegn* (hingat norðr í heim *hid til den nordlige Verdensdeel).* — *d) denne Verden, det Jordiske:* hann sæmdi meirr við heiminn, enn aðrir helgir menn; þessa

heims menn *denne Verdens Börn.* — *e) det jordiske Liv, Livet i denne Verden:* þessa heims ok annars *i denne og hiin Verden;* koma í heiminn *komme til Verden, fødes;* milli heims ok helju *mellem Liv og Död;* heimsaldr *Verdens Alder, en Periode af den Tid Verden har været til.* -álfa *see* -hálfa. -brestr *Livets Ophör, Död:* þar mun yðr sýndr h., ok munu þit deyja allir brátt *det betyder Död, og I döe snart allesammen.* -byggð *Jorden, forsaavidt den er bebygget; Jordkloden.* -dýrð *Verdens Herligheder.* -endi *Verdens Ende, Verdens Undergang.* -kviðr = heimiliskviðr. -kringla *Jordkloden.* -ligr, *adj.,* = heimskligr. -slit, *n. pl.,* = heimslit. -sól *(Verdens) Sol:* undir heimssólunni *under Solen.* -vist *Væren i denne Verden (?); Nærværelse, Tilstedeværelse* (fjarlægr at h. *ikke nærværende); Hören hjemme paa et Sted* (fjarlægir öðrum þjóðum at heimsvistum *langt bort fra andre Nationer, fra Samkvem med dem); jfr* heimvist.

Heimreið *Riden hjem.* — *b) fjendtligt Besög af Krigere til Hest.*

Heimska (-u, *uden pl*), *f., Taabelighed, Dumhed;* heimsku-liga, *adv., taabelig, dumt.* -tal *taabelig Snak, ufornuftig Tale.*

Heimska (-aða, -at), *v. a., bebreide, beskylde for Dumhed el. Taabelighed.*

Heimskapan *og* -sköpun *Verdens Skabelse.*

Heimskingi (-ja, -jar), *m., dum Person.*

Heimskligr, *adj., dum, taabelig; som vidner om Dumhed; raa, vild.* -liga, *adv.*

Heimskmáligr, *adj., som farer med dum, taabelig Snak.*

Heimskr, *adj., uerfaren (som en Hjemfödning), taabelig, dum.*

Heimslit, *n. pl., Verdens Ende, Undergang.*

Heimsókn *Besög.* — *b) spec., fjendtligt Besög, Anfald paa en i hans Hjem;* heimsóknar-vitni *Vidne til et skeet Overfald paa en i hans Hjem.*

Heimsól = heimssól.

Heimstaða *og* -stöð *Jorden (som Menneskenes og andre levende Skabningers Opholdssted), E.*

Heimstefna *retslig Opfordring til at være hjemme til en bestemt Tid; Stævning, som forkyndes en i hans Hjem;* heimstefnu-váttr *Vidne til en* heimstefna. -vitni = -váttr.

Heimsœkja, *v. a., besöge.*

Heimt (-ar, -ir), *f., det at faae, hente tilbage, Igjenerholdelse af noget man har mistet, noget man savner (f. Ex. i Navnet paa det eddaiske Digt* Hamars-heimt); *jfr fölg. O.*

Heimta (-u, -ur), *f., 1) Fordring, Pengefordring.* — *2) i pl.,* heimtur *det at faae tilbage om Efteraaret de Faar, som have græsset paa Almindingerne el. Overdrevene Sommeren over:* góðar (illar) heimtur; heimtu-frekr *fordringsfuld, som gjör store Fordringer.*

Heimta (-i, -a, -t), *v. a., A) f. a., 1) drage noget til sig;* h. sik fram, *eg. drage sig frem (med en jævn og stadig Bevægelse); ueg.:* h. sik fram með fégjöfum *bane sig Veien med Foræringer.* — *b) impers.:* heimtir saman með þeim *de komme hinanden nærmere og nærmere.* — *2) hente, lade hente:* h. e-n á sinn fund *befale en at indfinde sig.* — *3) faae tilbage:* h. e-n ór helju *gjensee en, som man troede död; spec., faae tilbage om Efteraaret de Faar, som have græsset paa Almindingerne Sommeren over.* — *4) indkræve; fordre, kræve.* — *B) f. p., a) pass.,* heimtask fram at aldri *tiltage i Alder.* — *b) refl., α) drages frem el. fremad med en jævn og stadig Bevægelse:* heimtask svá norðr í sundit fyrir vindi ok straumi *Vinden og Strömmen bar dem nordpaa.* — *β)* heimtask saman *forsamles.*

Heimtandi (-a, -endr), *m., den som fordrer, kræver noget etc.*

Heimting (-ar, -ar), *f., det at* heimta; *Fordring; Indkrævning, etc.*

Heimugleiki (-a, -ar), *og* -leikr (-s, -ar), *m.,* = heimulleikr.

Heimugligr, *adj.,* = heimulligr.

Heimuld, *see* heimild.

Heimull, *see* heimill.

Heimulleiki (-a, -ar), *og* -leikr (-s, -ar), *m., Fortrolighed, fortroligt, intimt Forhold.*

Heimulligr, *see* heimiligr.

Heimvan *Död,* = heimsbrestr.

Heimvist *Ophold, Væren, Hören hjemme (paa et Sted); spec., i ens Hjem:* vera heimvistum með e-m *holde sig hos en.*

Heimþegi (-ja? -jar?), *m., Huusbeboer; Huusven, fortrolig Ven (?), R.*

Hein (-ar, -ir), *f., et Slags fiin Hvæssesteen;* heinar-brýni = hein. -sull, *eg. Hvæssestenens Suul, et Spög-Udtryk, som man har forstaaet om Spyt.*

Heinberg *Klippe, som bestaaer af det Slags Steen, som kan anvendes til fine Hvæssestene.*

Heinbrýni = hein.

Heipt (-ar, -ir), *f.*, *heftig Vrede; heftigt, indgroet Had;* -heiptar-blóð *Blod, udgydt med fjendtlig Haand.* -fenginn, *pa.*, *hadefuld.* -fúss *begjerlig efter at gjöre Ondt, skade.* -gjarn *d. s.* -hugr *hadefuldt Sind, Had.* -hönd *Haand som styres af Had, fjendtlig Haand, Fjendehaand.* -orð *n. pl.*, *hadefulde Ord, hadefuld Yttring; Vredes Ord.* -strangr *som gaaer strengt til Værks i sin Hevn.*

Heiptbráðr *hurtig til at hevne sig.*

Heiptgjarn = heiptargjarn.

Heiptigr *og* -ugr, *adj.*, *vred, som har ondt i Sinde* (með heiptugri hendi *med fjendsk, skadelysten Haand, d. e. i fjendsk, ond Hensigt; i Vrede); som nærer et indgroet Had, hevngjerrig.*

Heiptrækinn, *adj.*, = heiptrækr, *I.*

Heiptrækr, *adj.*, *hadefuld, hevngjerrig.*

Heiptúð (-ar, *neppe i pl.*), *f.*, *Hadefuldhed, hevngjerrigt Sind.*

Heiptúðigr, *adj.*, *hadefuld, hadsk, af et hevngjerrigt Sind.*

Heiptúðligr, *adj.*, *som vidner om Had; heftig.*

Heiptugr, *see* heiptigr.

Heiptyrði, *n. pl.*, = heiptarorð.

Heit (-s, *pl. d. s.*), *n.*, *1) (höitideligt) Löfte:* þess strengi ek h. *jeg gjör det höitidelige Löfte, lover det höitidelig.* — *2) i pl.*, *Trudsler:* hafa h. frammi *bruge Trudsler.*

Heita (-i, hèt, heitit), *v. n.*, *hedde, kaldes med et vist Navn (baade om Personer og Steder):* h. í höfuðit á *være opkaldt efter, I.* — *Impers.:* þar heitir Þrælavík. — *2)* = vera.

Heita (heit *og ved Sammenblanding med foreg. Ord* -i, hèt, heitit), *v. a. og n.*, *I) f. a.*, *A) v. a.*, *1) m. acc.*, *a) kalde, give Navn.* — *b) kalde, d. e. betragte som.* — *2) m. dat.*, *a) love, give Löfte om:* h. e-m e-u *love en noget;* h. fègjöfum á e-n *love en rige Gaver.* — *Med* at *og fölg. Inf.:* (hann) hèt þó at freista til *lovede at gjöre et Forsög.* — *Abs.:* sem hann hafði heitit *som han havde lovet.* — β) *love til Ægte.* — γ) *gjöre et höitideligt Löfte:* hann hèt því, at *etc. han lovede höitidelig, at etc.* — *b) true, true med.* — H. e-n í brott *true med at jage en bort, jage en bort.* — *B) v. n.*, h. á, α) *love en noget hvis man opnaaer et Önske el. desl.; ogsaa anraabe, paakalde.* — β) *opmuntre, egge:* hann hèt á menn sína *opmuntrede sine Folk.* — *II)* heitask *f. p.*, *1) refl.*, *a) forpligte sig til ved et höitideligt Löfte.* — *b) love at ægte, trolove sig med (om en Kvinde).* — *2) dep. n.*, *true:* heitask við e-n *bruge Trudsler imod, true en med noget.* — *III)* heitinn, *p. pr.*, *eg. kaldet, betragtet som, etc. spec., i Betydningen, afdöd, salig.*

Heita (-i, -tta, -tt), *v. a.*, *ophede, varme, gjöre varm, brygge (Öl, E); jfr* hita.

Heita (-u, -ur), *f.*, *Opvarmen, Opheden; spec,* = ölheita; *jfr* hita; heitu-hús *Bryghuus.* -kerald *Bryggerkar.* -ketill *Bryggerkedel.* -maðr *Brygger.*

Heitan (-ar, -ir), *f.*, *Truen, Trudsel;* heitanar-orð, *n. pl.*, *truende Ord, Trudsler.*

Heitbundinn, *pa.*, *bunden ved et höitideligt Löfte, löftebunden.*

Heitfastr *som holder givne Löfter.*

Heitfè *Gods, som en har gjort Löfte om at bortskjenke (f. Ex. til milde Stiftelser).*

Heitfengi (-is, *pl. d. s.*), *n.*, *el. f. indecl.*, *det at være* heitfengr.

Heitfengr, *adj.*, *som kan spise Maden meget varm, el. drikke meget varme Drikke.*

Heitguð *Gud, Guddom, som en anraaber el. paakalder.*

Heiti (-is, *pl. d. s.*), *n.*, *Navn:* spyrja e-n at h. *spörge en om hans Navn.*

Heiting (-ar, -ar), *f.*, *Löfte.*

Heitkona *Kvinde, som er lovet en til Ægte (uden at Fæste finder Sted).*

Heitorð *Löfte, spec. om at faae en Kvinde til Ægte.*

Heitr, *adj.*, *hed, varm; ueg., vred.* — heitt, *n. sg.*, *adv.*, *varmt, höit, höiligen.*

Heitrofi (-a, -ar), *m.*, *en som bryder sit Löfte.*

Heitstrenging (-ar, -ar), *f.*, *det at gjöre et höitideligt Löfte.*

Heitstrengja (-i, -da, -t), *v. a.*, *love höitideligen.*

Heityrði, *n. pl.*, *Trudsler.*

Hèkk, *1. og 3. impf. ind. af* hanga.

Hekla (-u, -ur), *f.*, *et Slags Kappe med Hætte;* heklu-maðr *en som er iført en* hekla.

Hel (-jar, *uden pl.*) *og senere* helja (-u, *uden pl.*), *f.*, *Döden og de Dö-*

des Opholdssted, de Dödes Rige: gráta Baldr ór helju *græde B. tillive igjen;* berja í h. *slaae ihjel;* hafa e-n í helju *ombringe en;* milli heims ok helju *mellem Liv og Död.* — 2) *Dödens Gudinde, Hel:* blár sem H. *dödningbleg.* — 3) *gen. sg.* heljar, *bruges som förste Deel af et sammensat Ord, i Betydningen af uhyre, el. desl.:* heljar karl *et Uhyre af en gammel Mand.* -maðr, 1) = dauða-maðr. — 2) *et uhyre Menneske (baade med Hensyn til Kræfter, Udseende og Störrelse).* -menni (-is, *pl. d. s.*), *n.*, = -maðr 2, *dog især med Hensyn til Kræfter, I.* -myrkr *græsseligt, uhyre Mörke.* -skinn, *eg Skind, Hud med Hels Farve, d. e. sort, mörk Hud; en som har saadan Hud (cogn.).* -þrömr, *m., el.* -þröm, *f., Dödens, Afgrunden Rand.*

Hèla (-u, -ur), *f., Riimfrost;* hèlufall *den Tilstand i Luften at der falder Riim, Riimfrost.* -kaldr *riimkold, bidende kold.* -skurr *kortvarig fiin Regn.* -þoka *Riimtaage.*

Hèla (-ir, -di, *ogsaa,* -ar, -aði, -at?), *v. n., Riim falder* (þat hèlar ór, *I*). — *b) impers.:* e-t *(acc.)* hèlar *noget bedækkes med Riim.* — 2) hèldr *og* hèlaðr, *p. pr., riimfrossen.*

Helblár *dödningblaa; sorteblaa.*

Heldr, *A) adv. comp. (uden pos.), superl.* helzt, *1) comp., a) hellere:* vilja h. *ville hellere, foretrække;* h. — enn *hellere — end* (h. enn *end*). — *b) snarere, temmelig, noget, noget lidt, el. desl.:* konungr svaraði h. seint; hón var h. döpur *noget bedrövet.* — β) *ofte med Anströg af Ironi, da man mener meget:* ok h. fáklæddr *med temmelig faa Klæder paa, d. e. ganske nögen;* þú bræddir heldr *du skyndte dig lidt for meget.* — *c) meget, i höi Grad:* mèr er h. kalt *jeg fryser dygtig;* h. til mikill *meget stor;* h. snemma *meget tidlig.* — *d)* at heldr *desto hellere.* — *e)* enn h. *end mere, endnu mere.* — *2) superl., a) især:* allra helzt *meest af alt.* — *b) fremfor:* þeir þykkjask nú helzt menn. — *c)* hóti helzt; *jfr* hót. — *d)* helzt til, *blevet til (og sædvanlig forekommende som) eet Ord* helzti *og* hölzti (hellzti, heyllzti, höllzti) *altfor, altfor meget.* — *B) conj., naar der gaaer en Negtelse forud, men:* hann man ámæla þèr í öngu, h. man hann *etc. men han vil snarere etc.*

Hèldr, *see* hèla.

Heldri, *adj. comp., superl.* helztr *mere betydende, anseeligere, som er at foretrække, el. lign.:* í heldra lagi *i en större Grad;* hánum var leitat hinna helztu virðinga *man viste ham overalt den störste Ære.*

Hèldum, *1. pl. impf. ind. af* halda.

Helfíkr *(n.?) Lyst til Döden, el. Raseri, som förer en Döden imöde.*

Helfing(r), *see* helming(r).

Helfró *Sygdommens Lindring nær ved Dödsstunden, B.*

Helft (-ar, -ir), *f., Halvdeel:* til helftar *for Halvdelen; jfr* helming, helmingr.

Helför *(Gang, Vandring til Dödens Gudinde) Död.*

Helga (-aða, -at), *v. a., a) hellige; erklære fredhellig, fredlyse:* h. leið *forkynde Thingfreden paa et saadant Thing (see* leið *B).* — *b) hellige sig, erklære for sin retmæssige Eiendom:* h. sèr e-t. — 2) helgask, *f. p., blive hellig etc.*

Helgaldr *Dödssang:* gala helgaldra *(om Vinden) tude og hyle.*

Helgan (-ar, -ir), *f., Helliggjörelse; Fredlysning etc.*

Helgi, *see* helgr *(f.).*

Helgibrigði, *n. pl., Vanhelligelse af en Helligdag, Helligbröde, B.*

Helgibrot, *d. s., I.*

Helgidagr *Helligdag, I.*

Helgidómr *Helligdom.*

Helgihald *Helligholdelse.*

Helgispjöll, *n. pl.,* = helgibrot, *I.*

Helgistaðr *helligt Sted.*

Helgiþórsdagr *Christi Himmelfartsdag.*

Helgr (-ar, -ar), *f., senere* helgi, *f. indecl. i sg., (pl.* -ar), *a) Hellighed; spec., Fredhellighed.* — *b) Helligdag; spec. en Söndag.*

Helg-, *see under* heilagr.

Helja, *see* hel.

Helkn, *see* hölkn.

Hella (-u, -ur), *f., en flad Steen:* hlaða hellum at höfði e-m *at opkaste en Steendysse omkring ens Hoved, et stærkt Udtryk for fælde, dræbe en;* hellu-steinn *Steen som er* hella.

Hella (-i, -ta, -t), *v. a., m. dat., helde, gyde, öse; udgyde, el. desl.:* h. e-u á e-n, yfir höfuð e-m, í knè e-m; — h. út tárum *udgyde Taarer;* h. út blóði *udgyde Blod.*

Helling (-ar, -ar), *f., det at* hella; *jfr* úthelling.

Hellir (-is *og* -irs, *pl.* -ar *og* -rar)

m., Fjeldhule, Klippehule, Grotte; hellis-dyrr *Aabningen til en Klippehule.* -gólf *Gulvet i en Klippehule.* -munni *Mundingen af en Klippehule.* -skúti *en liden Grotte el. Fjeldhule, og fl.*

HELLISKRÍPR (-s, -ar), *m., (Navn paa) det mandlige Lem.*

HELMA, *see i* axhelma.

HELMING, *ogsaa* HELFING (-ar, -ar), *f.,* = helmingr; helmingar-auki = helmingsauki. -fèlag *Fællig, naar Parterne i Tilfælde af dets Ophör skulle have Halvdelen hver.*

HELMINGA (-aða, -at), *v. a., halvdele, dele i to lige store Dele.*

HELMINGR, *ogsaa* HELFINGR (-s, -ar), *m., Halvdeel:* at helmingi *for Halvdelen;* helmingi meiri *een Gang saa stor, dobbelt saa stor;* helmingsauki *Forögelse om Halvdelen.* -ávöxtr *Tilvæxt om Halvdelen;* helminga-fèlag *(kan ogsaa være gen. pl. af* helming) = helmingar-fèlag; *og fl.*

HELP, *1. s. præs. ind. af* hjálpa.

HELS *(gen. og pl. d. s.) og* HELSI (-is, *pl. d. s.), n., Halsbaand, Halslænke.* — *2) Halssmykke (i* helsissæmr *prydet med Halssmykke).*

HELSINGR (-s, -ar), *og* HELSINGI (-ja, -jar), *m., Helsing (anser leucopsis).*

HELSKÓR *Sko, som en Afdöd gives paa Vandringen til Hel:* binda helskó at fótum mönnum, áðr i haug eru lagðir.

HELSÓTT *Helsot, dödelig Sygdom.*

HELSTRÍÐ, *n., og* -STRÍÐA (-u, *uden pl.), f., Dödstrid, Strid med Döden.* — *b) overvældende, yderst tung Sorg:* hann leggsk í rekkju af harmi, ok deyr síðan af helstríðu.

HÈLT, *1. og 3. s. impf. ind. af* halda.

HELTA (-i, -a, -t), *v. a., gjöre halt.* — *2)* heltask, *pass., blive halt.*

HELTI, *f. indecl., Halten, Halthed.*

HÈLUGR, *adj.,* = hèlaðr *(see under* hèla).

HELUND *dödeligt Saar;* helundar-sár, *d. s.*

HELVEGR *Dödens Vei, Veien til Dödens Rige, de Dödes Boliger* (troða helveg); *Död.*

HELVÍTI (-is, *pl. d. s.), n., Helvede; Underverdenen;* helvítis-búi *Beboer af Helvede.* -eldr *Helvedes Ild el. Lue.* -goð *Underverdens Gud(er).* -hundr *Cerberus.* -kvöl *Pinsel i Helvede; og fl.*

HELVÍZKR, *adj., som hörer til Helvede, djævelsk.*

HELZTI, *see* heldr 2, *d.*

HEMD, *see* hefnd.

HEMILL (-s, -lar), *m., væsentlig* = hamla; *Baand, Töire, i Udtrykket:* halda í hemilinn á e-u *holde paa el. tilbage, ikke give Slip paa, ikke give fra sig el. skille sig ved, I.*

HEMINGR (-s, -ar), *m., Laardelen af en Oxe- el. Hestehud, I.*

HEMJA (hem, hamda, hamit), *v. a., hemme, styre, tvinge.*

HENDA (-i, -a, -t), *v. a. og n., A) v. a., 1) m. acc., a) gribe, tage fat paa, faae fat i med Hænderne:* h. spjót á lopti *gribe Spydet i Luften, i Flugten;* hann hafði hent böllinn *havde grebet Bolden.* — *b) indhente, oplöbe, faae fat paa; især faae fat paa og dræbe:* þeir hendu þrælana enn fleiri *fik fat paa dem og dræbte dem.* — *c)* h. e-t augum *faae Öie paa noget.* — *d)* h. mark at draumum *troe paa Drömme;* h. reiðr á *lægge Mærke til, tage Notits af, give Agt paa, agte paa.* — H. gaman at e-u *more sig ved noget.* — *e) hænde, vederfares, overgaae, α) pers.:* e-n hendir úgipta *Ulykke hænder en;* þat hendir margan *det hænder mangen en.* — *β) impers.:* at þá hefði hent glœp mikinn *at de havde begaaet en stor Misgjerning;* skal oss aldrigi þá skömm h. *den Skam skal aldrig overgaae os.* — *f) naae til, angaae, vedkomme el. desl.:* tíðindi, þau er mik tóku h. *som naaede til mig, angik mig; impers.:* hverja skyldu þá hendi til *hvilken Pligt paalaae dem i den Henseende.* — *2) m. dat., kaste, slynge (med el. ud af Haanden).* — *B) v. n.. gaae an:* eigi hendir svá *det gaaer ikke an, hjelper ikke, duer ikke.*

HENDILANGR (e-m) *som staaer i ens Tjeneste.*

HENDING (-ar, -ar), *f., 1) Griben med Hænderne;* var í hendingum með þeim áðr þeir kœmisk á skipin *de vare nær blevne indhentede, de havde næsten faaet fat paa dem, förend etc.* — *2) Riim, Riimstavelse;* hendingalauss, *adj., uden Riim.* -skipti *Omskiften, Forandring af Riim el. Riimord.*

HENDISAMR, *adj., tilböielig til at tage, gribe (det som tilhörer andre), rapse* (h. í afrèttum *som paa Almindingerne, Overdrevene stjæler Faar).*

HENDR, *see i* einhendr *etc.*

HENGAT, *see* hingat.

HENGIFLUG *meget steile foroverhængende Klipper, I.*

HENGIKJAPTA (-kepta; -u, -ur), *f., (den med nedhængende Læber), Jettekvinde.*

HENGIKJAPTR (-kjöptr), *m., et af Odins Navne.*

HENGIKLETTR *nedhængende, foroverhængende Klippe, B.*

HENGILIGR, *adj., mager og slap af Udseende.*

HENGING (-ar, -ar), *f., det at hænge (en), I;* hengingar-ól *Strikke, I.*

HENGISKAFL *foroverhængende, fremstaaende Sneedrive.*

HENGIVÍGSKARÐ *foroverhængende* vígskarð.

HENGJA (-i, -da, -t), *v. a., hænge, ophænge; spec. hænge (en).*

HÈNGUM, *1. pl. impf. ind. af* hanga.

HENTA (-ar, -aði, -at), *v. n., passe, være passende, gavne, nytte:* þat hentar oss eigi *det hjelper os ikke.*

HENTILIGR *og* HENTLIGR, *adj., passende, bekvem, gavnlig, nyttig.* -liga, *adv.*

HENTISEMI, *f. indecl., Bekvemhed, Bekvemmelighed.*

HENTLIGR, *see* hentiligr.

HENTR, *adj., passende, bekvem, tilpas, nyttig;* e-m er e-t eigi hent *dertil er han ikke skikket.*

HENTUGR, *adj., bekvem, tilpas.*

HEPPIFENGR, *adj., som er heldig i Fangst, gjör en heldig Fangst.*

HEPPILIGR, *adj., som vidner om Held, heldig.* -liga, *adv., heldig.*

HEPPINN, *adj., heldig, som har Held, Lykke med sig.*

HEPPNASK (-aðisk, -azk), *v. pass., lykkes, faae lykkelig Fremgang.*

HEPPNI, *f. indecl., Held, Lykke.*

HEPTA (-i, -a, -t), *v. a., 1) eg., binde et Baand* — hapt — *om Forbenene (paa Dyr, især Heste, for at hindre dem fra at löbe bort).* — 2) *ueg., a) sinke, hindre, forhindre:* h. e-m rás *standse en.* — *b) holde tilbage; holde i Tömme, tæmme; afholde fra.* — heptask, *pass., hindres, etc.:* ferð heptisk.

HEPTI (-is, *pl. d. s.*), *n., Skaft, Haandfang.*

HEPTING (-ar, -ar), *f., det at* hepta *(især ueg.).*

HEPTISAX *et* Sax *med langt Skaft.*

HÈR, *adv., her, 1) i stedlig Bet., her:* hlauptu h. út. — Á landi h., út h. *her i Landet (i Island).* — H. ok hvar *hist og her;* h. sem hvar *her som andre Steder, allevegne.* — 2) *om Tid (?):* er h. var komit sögunni *da Fortællingen var kommen hertil, til dette Tidspunkt (el. snarere: til dette Punkt i Begivenhedernes Række);* h. eptir *herefter.* — 3) *om andre Forhold (ueg.), a) her, i dette Tilfælde, ved Leilighed etc. som denne:* h. skal ek at vinna *her skal jeg klare Sagen;* þeir, er h. eiga hlut at máli *som her, i denne Sag have Interesse; og fl. lign.* — *b) med præp., istedenfor pron. demonstr.,* h. af (af þessu) *heraf;* h. fyrir, í mót (fyrir þetta, í mót þessu), *herfor, herimod; og fl. lign.* — *c)* h. um bil *omtrent, I.*

HÈRAÐ (-s, -öð *el.* -uð), *n., a) Herred, District, (Thingdistrict); Bygdelav.* — *b) Landsdeel.* — *c) Landet (i Modsætn. til Byer);* hèraðs-bóndi *Herredsbonde.* -bót *hvad der forbedrer Tilstanden i et Herred el. District.* -brestr *Knald som höres over et heelt Herred el. Bygdelav.* -deild *Inddeling i Districter.* — 2) *Uenighed, Tvistigheder i et Bygdelav.* -dómr *Dom afsagt ved et Herredsthing.* -fleygr, *adj.,* = hèraðfleygr. -fundr *Herredsforsamling, Forsamling af et Districts Beboere.* -færsla *Bringen fra et District til andet.* -höfðingi *Herredshövding, Befalingsmand, Hövding over et District el. Bygdelav.* -konungr *Herredskonge, Smaakonge.* -íseta, *f., Væren Ophold i et District el. Herred.* -lýðr *Beboerne af et Herred.* -maðr *Beboer af et Herred, en af samme Herred; Landbeboer.* -rækr *som skal jages bort fra et Herred el. District.* — 2) *som kan udholde Driften fra et Herred til andet* (hèraðsræk kýr). -sekr *som bliver bortviist, forviist fra et Herred el. Bygdelav.* -sekt *Bortviisning, Forviisning fra et Herred el. Bygdelav.* -sókn *Sögsmaal for Gjeld inden et Thingdistricts Grændser, for Herredsretten.* -stjórn *et Herreds el. Districts Styrelse.* -vist *Væren, Ophold i et Herred el. District.* -þing *Herredsthing.*

HÈRAÐFLEYGR, *adj., som har gjennemflöiet, d. e. er bekjendt over et heelt Bygdelav.*

HÈRAÐLÝÐR = hèraðslýðr.

HÈRAÐRÆKR = hèraðsrækr.

HÈRAÐRÍKR, *som udöver megen Magt el. Indflydelse i et Herred.*

HÈRAÐSEKR = hèraðssekr.

HÈRAÐSEKT = hèraðssekt.

HÈRAÐVIST = hèraðsvist.

HÈRAÐVÆRT, *n. adj.*, *i:* eiga h. *kunne opholde sig i et Herred el. Bygdelav.*

HÈRALINN, *pa., her födt.*

HERBERGI *og* -BIRGI (-s, *pl. d. s.*), *n., Herberg, Qvarteer;* leita sèr herbergis *söge sig Logi.* — *b) Sovekammer;* herbergis-sveinn *Kammertjener.*

HERBERGJA (-i, -ða, -t), *v. a. og n., 1) v. a., herberge.* — *2) v. n., tage ind, logere.*

HERBLÁSTR *Blæsen i Trompeter el. desl. som Signal til Angreb, Hærblæst.*

HERBOÐ *Opbud, Budskab om fjendtligt Overfald;* herboðs-ör *Budstikke, som omsendes for at forkynde et fjendtligt Indfald og kalde Folket til Kamp.*

HERBRESTR *Krigsbrag, et Slags Explosion (oprindelig maaskee brugt i Krig for at indjage Fjenden Skræk).*

HERBÚÐIR, *f. pl., Krigsleir.*

HERBÚINN, *pa., rustet til Kamp.*

HERBÚNAÐR, *a) Udrustning til en forestaaende Krig, Krigsanstalter, Krigsrustninger.* — *b) Krigsdragt, Krigsklæder, Krigsrustning, Rustning.*

HERÐA (-u, *uden pl.*), *f., 1) den staalbeslagne Deel af et skærende Instrument, især en Öxe.* — *2) Haardhed, Grusomhed.* — *3) Haardförhed, Kraft.*

HERÐA (-i, -da, -t), *v. a. og n., I) f. a., A) v. a., 1) eg., a) hærde, gjöre haard:* hann skyldi h. i blóði Sigfússona *den (Egstriben) skulde hærdes i deres Blod.* — *b)* h. knúa at knetti *omfatte den med saa megen Kraft, at Knuerne hvidne;* hann herði hendrnar at hamarskaptinu *knugede Hænderne om Hammerens Skaft.* — *2) ueg. skærpe, foröge etc., a)* h. atróðr *roe med större Iver imod.* — *b)* h. rödd, hljóð = beina raustina (*see u.* beina). — *c)* h. hugann *tage Mod til sig;* h. sik *anstrenge sig af alle Kræfter, anstrenge Kræfterne, I.* — *d) impers.,* veðrit herðir *Uveiret, Stormen bliver heftigere.* — *B) v. n., 1)* herði hánum sóttin *Sygdommen tog til, forværredes.* — *2)* h. á e-u *eg. gjöre noget strammere; ueg., trænge ind paa en med Hensyn til at gjöre noget.* — *II) f. p.* herðask, *refl.:* at menn herðisk við sem bezt *at man skal anstrenge Kræfterne, gjöre sit Bedste.*

HERÐI, *f. indecl., Haardförhed* = herða *3;* herði-maðr *haardför Mand.*

HERÐIBREIÐR *hærdebred, skulderbred, bredskuldret.*

HERÐILÚTR *krumrygget, krogrygget.*

HERÐIMIKILL *skulderbred, bredskuldret; jfr* herðibreiðr.

HERÐING (-ar, -ar), *f., Hærde, Hærdning.*

HERÐIÞYKKR *som har svære Skuldre.*

HERÐR (*i sg. kun i Sammensætninger;* -ar, -ar), *f., Skulder, pl.* herðar *Skuldre, Skuldrene og Ryggen mellem dem;* herðar-blað *Skulderblad; Bovblad.* herða-breiðr = herðibreiðr. -drengir, *m. pl., Slag paa Ryggen, Anfald i Ryggen.* -lítill *som har smalle Skuldre.* -lútr = herðilútr. -mikill = herðimikill. -munr *Forskjel paa Kræfter.* -toppr *den överste Mankelok ved Ryggen (paa en Hest).* -þykkr = herðiþykkr.

HERFANG, *1) Bortförelse med Vold, paa Hærgendes Viis* (taka konur með herfangi); *Fangenskab.* — *2) krigerske Foretagender; krigersk Dygtighed (?;* lið reynt at herfangi). — *3) Krigsbytte, Bytte.*

HERFENGINN, *pa., taget i Krig.*

HERFERÐ *Krigstog, Ledingstog, Ledingsfærd.*

HERFI (-is, *pl. d. s.*), *n., Harve.*

HERFILIGR, *adj., fæl, styg.* -liga, *adv.*

HERFJÖTURR, *ordret Hærlænker, men betegner at en, som bliver forfulgt, ligesom forhexes saaledes, at han ikke kan undkomme, el. ligesom af sig selv gaaer Fjenden i Hænderne.*

HERFLOKKR *Hærflok, Krigshob.*

HERFLOTI *Krigsflaade.*

HERFLÓTTI *Hær, Krigere paa Flugt, E.*

HERFÓLK *Krigsfolk.*

HERFÓRA (-u, -ur), *f., Krigsredskab, Krigsvaaben.* — Hafa e-t í herfórum sínum *have noget med sig, i sine Gjemmer, I.*

HERFŒRR *krigsför, hærför, krigsdygtig.*

HERFÖR = herferð.

HERGANGA *Marsch.*

HERGJARN *krigersk, E.*

HERHLAUP *Sammenlöb af Folk til Kamp.*

Herhorn *Krigshorn, Krigsluur.*

Hèri (-a, -ar), *m., Hare (eg. og ueg.); hèra-hjarta Harehjerte; og fl.*

Herja (-aða, -at), *v. a. og n., 1) v. a., hærje, paaföre Krig; abs.:* þeir herjuðu, hvar sem þeir komu *hærjede hvor de kom. — 2) v. n.,* h. á *hærje paa.*

Herjan (-s, *uden pl.*), *m., et af Odins Navne;* herjans-sunr *(Skjeldsord) Kjeltring, foragtet Person.*

Herkall *Krigsraab, Kampraab.*

Herkan, *see i* undanherkan.

Herkerling, *eg. Kjærling, som fölger med en Krigshær (?), men synes som Foragtudtryk at betyde en arrig, ussel Kjærling.*

Herkinn, *adj., som ikke lader Smerte el. Modgang bide paa sig; haardför, I.*

Herkja (-u, -ur), *f., I, a) Haardförhed. — b) i pl.,* herkjur, *i:* með herkjum *med störste Anstrengelse, Möie, med Nöd og neppe.*

Herklukka *Klokke, som ringes for at kalde Folk til Vaaben el. for at forkynde fjendtligt Overfald, Alarmklokke.*

Herklæða, *v. a., iföre Rustning;* h. sik *tage sin Rustning paa. —* herklæddr, *p. pr., i fuld Rustning, hærklædt, vaabenklædt.*

Herklæði, *n. pl., Krigsrustning, Krigsklæder, Rustning.*

Herkonungr *Hærkonge.*

Herkumbl *Hærmærke.*

Herland *Land, som bliver hærjet.*

Hèrlandsmaðr *en som har hjemme her, i dette Land.*

Herleiða, *v. a., tage til Fange i Krig og bortföre i Fangenskab.*

Herleiðing, *f., det at* herleiða; *Exil.*

Herleizla = herleiðing.

Hèrlendr *og* -lenzkr, *adj., som hörer her hjemme, her el. i dette Land.*

Herlid *Krigsfolk, Krigshær, Krigsmagt.*

Herligr, *adj., af et krigersk Udseende.*

Herlúðr *Krigsluur.*

Herma (-i, -da, -t), *v. a., fortælle, berette, gjentage noget saaledes som en anden har sagt det. — b) abs.:* h. eptir e-m *fremstille ens Ord el. Lader, efterabe andres Tale og Gebærder.*

Hermaðr, *a) Kriger, Krigsmand. — b) en som hærger, Viking, Röver.*

Hermannligr, *adj., a) af et krigersk Udseende. — b) som hörer til Krig, bebuder Krig:* hermannligar varnir *krigerske Forsvarsanstalter.*

Hermd (-ar, -ir), *f., heftig Yttring af Harme el. Vrede. — 2) muligen ogsaa af* herma, *Beretning, Fortælling (?), jfr* hermdarverk *nf.,* hermdaryrði, *n. pl. (?), Vredesord el. Yttringer.* -verk *noget, man gjör i Vrede (el. noget skikket til at fortælles, berettes?).*

Hermikráka *en som fremstiller el. efterligner andres Tale og Gebærder, I.*

Hermiligr, *adj., med, som vidner om Harme el. Vrede.* -liga, *adv.*

Herming (-ar, -ar), *f., det at* herma.

Hermsl (-ar, -ir), *f.,* = hermd.

Hermíti, *see* ermíti.

Hermt, *n. adj., i det upersonlige Udtryk:* e-m verðr h. (við) *en bliver heftig vred.*

Hèrna, *adv., forstærket* hèr, *lige her;* h. megin *paa denne Side.*

Hernaðr (-ar, *uden pl.*), *m., a) Krigstog, Krigsfærd. — b) Röven, Plyndren, Plyndring:* göra, reka hernað *hærje, plyndre.* -hernaðar-ráð *Anslag, Plan til at udöve Plyndring el. Röveri.* -sök *Sag, Sögsmaal som angaaer, Anklage for* hernaðr *b.*

Hernám *det at tage til Fange, tage som Bytte i Krig.*

Herneskja (-u, -ur), *f., a) Krigsrustning, Rustning. — b) Krigsbehov, Krigsredskaber. — c) væbnet, rustet Skare.*

Hernumi, *adj.,* = hernuminn.

Hernuminn, *pa., fangen i Krig, som er Krigsfange; bortfört med Vold (især som Slave).*

Hernæma (-i, -da, -t), *v. a., tage til Fange el. gjöre til Bytte i Krig.*

Heróp *Krigsraab.*

Herpa (-i, -ta, -t), *v. a., sammenknibe (jfr* harpa *i* munnharpa), *I.*

Herpingr (-s, -ar), *m., Sammentrykken, Sammenkniben, I.*

Herr (-s, *uden pl.*), *m., Mængde Folk, sammenstimlet Mængde af et Lands Beboere. — b) Krigshær, Hær;* hers-foringi *Hærförer.* -höfðingi *Krigsbefalingsmand, Krigshövding, Krigsöverste, Hærförer.*

Herra *opr.* herri (-a, -ar), *m., Herre; Hersker, Regent. — β) i Tiltale:* herra! *min Herre! spec. til Konger og Fyrster. — γ) som Hæderstitel:* h. páfinn *Hans Hellighed Paven; spec. en Titel*

som tillagdes dem, der havde opnaaet Ridderværdigheden: h. Haukr Erlendsson; herra-nafn *Herretitel.* -samligr, *adj., som sömmer sig for en* herra (herrasamlig ummæli).

Hèrrœnn, *adj., födt, hörende hjemme her, i dette Land.*

Hersaga *Efterretning om en fjendtlig Hærs Ankomst el. Overfald, Krigsbudskab;* hersögu-ör *Budstikke, som omsendes for at forkynde et fjendtligt Overfald og kalde Folket til Vaaben.*

Hersborinn, *pa, stammende fra en Herse.*

Hersir (-s, -ar), *m., Herse, Districts- el. Herredshövding, Præfect (oprindel. Anförer).*

Herskapr (-ar, *uden pl.*), *m., a) Krigsfærd, Krigssyssel, Krigsvæsen:* kunna herskap *være övet i Krigsfærd.* — *b) Hærgen:* fara með herskap *hærje.* — *c) Krigsvaaben, Krigsbehov;* herskapar-búnaðr = -búningr, *a) krigerske Tilberedelser, Forberedelse til Forsvar el. Angreb; Krigsbehov.* -færi, *n. pl., Krigsredskaber, Krigsvaaben.*

Herskár, *adj., a) krigersk, krigslysten.* — *b) udsat for fjendtligt Overfald:* þar var herskátt mjök *der blev ofte hærjet;* eiga mjök herskátt at verja ríki sitt *have at forsvare sit Rige mod idelige Overfald, Röverier.*

Herskip *Krigsskib.*

Herskjöldr *Hærskjold, Krigsskjold (d. e. Hærmærke, Krigsfane; mods.* friðskjöldr) *i Udtrykket:* fara (með) herskildi *udöve Fjendtligheder, plyndre, hærje.*

Herskrúð = herskrúði.

Herskrúði, *a) Krigsdragt, Krigsrustning, Rustning.* — *b) Krigsvaaben, Krigsbehov.*

Herspori *Fodangel.*

Herst, *n. adj., som adv., i en vred Tone.*

Herstask (-isk, -tisk, -tzk), *v. pass., blive hidsig, pludselig vred.*

Herstiligr, *adj., som tyder paa, vidner om Vrede.* -liga, *adv., i Vrede, i vred Tone.*

Herstjóri (-a, -ar), *m., Krigshövding, Krigsbefalingsmand, Hærförer, Anförer.*

Herstjórn *Hærförsel, Anförsel, Commando.*

Herstoli, *adj., berövet sin Hær, sine Folk, E.*

Hersveit *Hærskare, I.*

Hertaka, *v. a., fange, tage til Fange i Krig.*

Hertaka *og* -tekja *det at tage til Fange i Krig, Fangenskab.*

Hertekning (-ar, -ar), *f., d. s.*

Hertoga (-u, -ur), *f., Hertuginde.*

Hertogi *og* -tugi (-a, -ar), *m., 1) Hærförer, Anförer for Hæren, Krigsbefalingsmand.* — 2) *Hertug;* hertogadómr *en Hertugs Værdighed.* -dœmi *n., a)* = -dómr. — *b) Hertugdömme.* -efni *en vordende Hertug, og fl.*

Hertoginna (-u, -ur), *f., Hertuginde; jfr* hertoga.

Hertugi, *see* hertogi.

Hertygi, *n. pl., Krigsrustning, I.*

Hertygja, *v. a., ruste, væbne, bevæbne sig, I.*

Herváðir, *f. pl., Rustning, Krigsrustning, Krigsklæder, E.*

Hervápn *Krigsredskab.*

Herverk = hervirki.

Hervíg *og* -vígi *Kamp, Drab i Kamp mellem flere; Krigsfærd.*

Hervíkingr *Röver.*

Hervirki, *a) Krigerdaad, Krigshandel.* — *b) Hærværk, Plyndring, fjendtligt Overfald.*

Hèrvist *Væren, Ophold her; Væren i denne Verden;* hèrvistar-tími *den Tid man lever i denne Verden.*

Hervæða (-i, -dda, -tt), *v. a.* = herklæða.

Herzla (-u, -ur), *f., Hærde, Hærdning, I.*

Herör *Budstikke, som omsendes for at forkynde fjendtligt Overfald og kalde Folket til Vaaben:* skera upp h.

Hes (-s, *pl. d. s.*), *n., Doglæp.* — *Jfr* hess.

Hesl (-s, *uden pl.*), *n. og* hesla (-u, -ur), *f., Hasseltræ.*

Hesli (-s, *uden pl.*), *n., (eg. collect. til* hasl), *Hasseltræ;* heslis-hnot *Hasselnöd.* -stöng *Hasselstang.*

Heslistöng = heslisstöng.

Heslividr *Hasseltræ.*

Heslivöndr *Hasselvaand, Hasselgreen.*

Hespa (-u, -ur), *f., 1) Garnhaspe, Garnvinde.* — *b) haspet Garnbundt (af en vis Störrelse):* ullarreyfi, þat er sex gjöri hespu. — 2) *Haspe, Spinde, (f. Ex. for en Dör).*

Hess (-, *pl. d. s.*), *n., antaget af Egilson at betyde en Kringle el. Ring, eg. det samme som det isl.* ess, *og det danske Es, Bogstavnavnet), en Jernring;* ef h. er í bandi eða renni staurr fyrir *hvis Töireringen el. Töirepælen sidder i Töiren (da ansees den, der har Kreaturet i sin Varetægt, uden Skyld,*

om end det, efter at være blevet löst, kommer til Skade el. af Dage); Paus opfatter her Ordet som hes *of. (i den nye Udgave staaer* hæs).

HESTAT *Hestekamp, Hestefægtning, som anstilledes for en Forsamling af Tilskuere.*

HESTBAK *Ryggen paa en Hest:* á hestbaki *siddende paa en Hest, til Hest.*

HESTBEIN *Hestebeen.*

HESTBRYNJA *Hestebrynie.*

HESTBÚNAÐR *Hestetöi; Rustning til en Hest i Kamp.*

HESTBYRGR, *adj., vel forsynet med Heste.*

HESTELDI *en Hests Foring, I.*

HESTFOLALD *Hestföl, I.*

HESTFÆRR *som kan ride paa en Hest,* hestfœr.

HESTGANGR *Hesteskoe, Hestebeslag.*

HESTGJÖF *Gave af en Hest.*

HESTHÁLS *Hestehals.*

HESTHÚS *Hestestald.*

HESTKLÁRR *gammel Hest.*

HESTLAUSS, *adj., som er uden Hest, ingen Heste har.*

HESTR (-s, -ar), *m., a) Hest (i Almindelighed):* skjóta hesti uudir e-n *i Hurtighed forsyne en med Hest (især for at undkomme); Hest i Modsætn. til en Hoppe* (h. eða hross). — 2) = kinnhestr; hests-bak = hestbak. -leiga *Leie for en Hest;* hesta-at = hestat. -brynja = hestbrynja. -byrgr, *adj.,* = hestbyrgr. -fóðr *Hestefoder.* geldir *Hestegilder (cogn.).* -geymsla *Hestes Rögt.* -gnegg *Vrinsken.* -hús = hestbús. -járn, *n. pl., Hesteskoe, Hestebeslag.* -kaup *Hestekjöb:* hafa h. *slutte et Hestekjöb, især bytte Heste, I.* -kostr *det at Heste haves, Forraad af Heste.* -lið *Rytteri.* -skipti *Hesteskifte.* -stafr *Hestestav, Stav el. Stok til at drive en Hest frem med i Hestefægtning.* -sveinn *Hestedreng.* -víg = hestat. -þing, *d. s.*

HESTSKÓNAGLI *Hesteskonagle, I.*

HESTRKÓR *Hestesko; jfr* skeifa.

HESTVÖRÐR *Vagt til Hest.*

HESTVÍG = hestat.

HÈT, *1. og 3. s. impf. af* heita.

HETJA (-u, -ur), *f., Helt, Kæmpe;* hetju-skapr, *m., Heltefærd, Heltemod, Heltekraft.*

HETTA (-u, -ur), *f., Hætte;* hettusótt *Faaresyge (paa Mennesker).*

HEY (-s, *pl. d. s.), n., Hö; i pl. Höforraad;* heys-verð *Betaling for Hö;* heyja-afgangr *Hö, som en har tilovers fra Vinterforingen.* -leysi, *n., Hömangel.*

HEYANNIR *pl. af* heyönn.

HEYBAGGI *et Bundt Hö, I.*

HEYBAND *Bundter, Dobbeltbundt af Hö, som transporteres paa Heste; jfr* klyfjaband.

HEYBJÖRG *Hö, som en har til sine Kreaturer.*

HEYBREIÐA *udspredt Hö (til Törring), I.*

HEYBRUNI *det at Hö brænder.*

HEYDES *og* -DYS *Höstak.*

HEYFANG, *a) det at forskaffe sig Hö; i pl.* heyföng *Höforraad. — b) saa meget Hö, som en kan tage op mellem Armene, I.*

HEYFLEKKR *Lag af Hö, som ligger udspredt paa Marken for at törres, I.*

HEYGARÐR *Gjerde omkring en Höstak el. Höstakke.*

HEYGJA (-i, -ða, -t), *v. a., opkaste en Gravhöi over, höilægge, höisætte.*

HEYGJALD *Betaling for Hö.*

HEYHJALMR *Höhjelm; jfr* hjálmr 2.

HEYHLAÐA *Hölade, I.*

HEYHLAÐI *Höstak.*

HEYHLASS *Hölæs.*

HEYHRIP *et* hrip *for Hö, I.*

HEYJA (-aða, -at), *v. n., arbeide ved Höbjergningen, törre og indsamle Hö.* — Þat heyjask vel *Höbjergningen falder godt ud.*

HEYJA (hey, háða, háit *og* háð, háinn *og* háðr), *v. a., 1) udföre, iværksætte:* h. bardaga, orrustu *bestaae Kamp, levere et Slag. — b)* h. dóma *afsige Domme;* h. fèránsdóm *exequere den.* — 2) *forskaffe:* h. sèr orða fjölda. — *B)* heyjask, *f. p., 1) pass.:* þingit mátti eigi heyjask *man kunde ikke udföre de thinglige Forretninger.* — 2) *rec.:* þeir háðusk við um stunð *de kæmpede i nogen Tid med hinanden.*

HEYKAUP *Kjöb af Hö.*

HEYKJA (-i, -ta, -t), *v. a., eg. bringe til at* húka *(see d. O.); mest i pass.,* heykjak *böies i Knæerne (under en Byrde); ueg.* heykjask á e-u *afstaae fra et Forehavende, give det tabt (formedelst Besværlighed), I.*

HEYKLÁFR *en* kláfr *for Hö, I.*

HEYKLEGGI, *m., liden Höstak.*

HEYKOSTR *Forraad af Hö.*

HEYKRÓKR *Krog (dannet som en spids Vinkel) til at nedtrække Hö med i*

Laden el. Stakken, naar det skal gives Kvæget, I.

Heyleysi (-is, *pl. d. s.*), *n., Mangel paa Hö; jfr* heyjaleysi.

Heylön = lön, *I.*

Heymeiss *en* meiss *for Hö.*

Heyra (-i, -ða, -t), *v. a. og n., A) f. a, 1) v. a., a) höre:* öngvir heyrðu þeira viðrmæli *ingen hörte deres Samtale, var nærværende ved den;* viltu h. draum minn *vil du höre min Dröm, vil du at jeg skal fortælle dig den; abs.:* þangat, er harkit var at h. *derhen, hvor Bulderet var efter Hörelsen at dömme, hvor Buldret yttrede sig for Hörelsen;* h. tíðir *overvære, höre Gudstjenesten. — b) höre som Efterretning el. Rygte, erfare ved Rygte:* vèr höfum eigi tvímæli heyrt á því *derom have vi aldrig hört yttret forskjellige Meninger. — c) höre, bönhöre:* bœnir e-s eru heyrðar *ens Bönner er hörte. — d) omtrent = troe:* menn vildu eigi h. *(troe paa)*, at *etc.* — *2) v. n., a) være begavet med Hörelse, höre:* h. vel, illa *höre godt, slet, I. — b)* h. á *höre paa;* heyra til e-s *höre en (f. Ex. komme, el. tale el. desl.). — c)* h. e-m *tilkomme, anstaae, egne el. sömme sig for. — d)* h. til e-s *α) höre under, höre til. — β) vedkomme, vedröre. — e)* h. e-u *vedröre; höre til. — B) f. p.,* heyrask, *pass.:* sem nú heyrðisk *som fortalt. — Impers.:* e-m heyrisk e-t *en synes at höre noget. — C)* heyrandi, *part., i:* í heyranda hljóði, *dat. s., eg. i hörende Stilhed, d. e. saadan Stilhed at de Tilstedeværende kunne höre (hellere saaledes end som gen. s. af* heyrandi, *m., og her som et coll. Substantiv); Tilhörer, en som hörer til el. paa; Ordsprog:* Opt er í holti heyrandi nær; *jfr* holt.

Heyrán *Röven af Hö, Höran.*

Heyrandi, *see* heyra *C.*

Heyreki *Hö, som ved Oversvömmelse driver ind paa en andens Jorder.*

Heyriligr, *adj., sömmelig, anstændig, passende.* -liga, *adv.*

Heyrn (-ar, *uden pl.*), *f., Hören; Hörelse. — b) noget, man hörer:* við þessa h. alla saman *ved at höre alt dette;* heyrnar-daufr *som hörer slet, I.* -deyfa, *f., det at höre slet, I.*

Heyrum, hörum, *el.* hrerum *(?), dat. pl., Kjönnet usikkert, i Udtrykket:* í el. at h. *med Hensyn til Slægtskab el. Svogerskab.*

Heyrumkunnr, *adj., almindelig bekjendt, som Hvermand veed.*

Heysala *Salg af Hö.*

Heysáta = sáta, *I.*

Heyskapr (-ar, *uden pl.*), *m., Höavl, Höbjergning, I.*

Heyslátta, *f., Höslæt.*

Heysláttr *Gjerningen at slaae Hö; Höbjergning;* um heysláttinni *Höslætstiden.*

Heystakkgarðr *Gjerde om Höstakke.*

Heystakkr *Höstak.*

Heytak *og* heytaka *Borttagen af ens Hö med Vold.*

Heyteigr *Eng; Hömark.*

Heytjúga, *n., Hötyv.*

Heytollr *Hötold, en Præsteafgift, som bestaaer deri, at Bönderne i Sognet enten betale Præsten hver saa meget Hö el. dets Værdi, som er tilstrækkeligt til at fodre eet Lam, el. de fodre hver sit Lam Vinteren over.*

Heytópt (-tótt) *Plads for en Höstak.*

Heytugga *lille Hövisk, I.*

Heyverð *Betaling for Hö.*

Heyverk *Arbeide ved Höhösten.*

Heyveski, heyveskr, *see* hœverski, hœverskr.

Heyvöndull *Hövisk.*

Heyþerrir *Törveir, naar Hö kan törres, I.*

Heyþrot *Hömangel.*

Heyþroti, *adj., som mangler Hö, hvis Hö er opsluppet.*

Heyönn, *f., oftest i pl.* heyannir *Arbeide ved Höhösten.*

Híbýli, *see* hýbýli.

Híð (-s, *pl. d. s.*), *n., Hule el. Skjul, hvori vilde Dyr have sit Leie; jfr* bjarnarhíð.

Híðbjörn *Björn, som har deres Leie paa et Sted og ligger der jævnlig.*

Hifinn, hifneskr, *see* himinn, himneskr.

Higat, *see* hingat (higat-, *see* hingat-).

Hilla (-u, -ur), *f., Hylde.*

Hilma, *see* ilma *(v.)*

Hilmning, hilmr, *see* ilmning, ilmr.

Hilpr (-ar, -ar), *f. (?), Hjelper; df om en Gjordemoder.*

Hímaldi *el. maaskee rigtigere* hýmaldi (-a, -ar), *m., dorsk, dösig Person.*

Himbrin *(nu ogsaa* himbrim *og* himbrimi; -s, *pl. d. s.*), *n., en Fugl (columbus maximus, columbus glacialis).*

HIMINRORA *Himmelens Aabning.*

HIMINGEISLI *Lysstraale fra, paa Himmelen.*

HIMINHVÁLF *Himmelhvælving.*

HIMINN *ogsaa* HIFINN (-s, -nar), *m.*, *Himmel;* heiðr h. *klar Himmel;* und berum himni *under bar Himmel, i Luften; Talem.:* taka himin höndum *opnaae den störste Lykke.* — *b) Himmel, Hvælving; jfr* glerhiminn. — *c) mest i pl., Himmelen, Himmerige;* himinsendi *Himlens Ende, det yderste Punkt paa Himmelen.* -skaut *Pol, Himmelens Endepunkt;* himna-brauð *Manna.* -guð *Gud i Himmelen.* -hirð *himmelske Hærskarer.* -mjöl *Manna; jfr* -brauð. -konungr *Himlens Konge, Gud.* -ríki *Himmerige; jfr* himiríki, himinríki.

HIMINRAUF = himinbora.

HIMINRÍKI *og* HIMIRÍKI (-s, *uden pl.*), *Himmerige;* himinríkis-dyrr *Himmeriges Port.* -innganga *Gaaen ind i el. til Himmerige.* -vist *Væren i Himmerige.*

HIMINSTJÓRI *Himmelens Styrer, Gud.*

HIMINSTÝRIR, *d. s.*

HIMINTUNGL *Himmellegeme;* himintungla-ganga *og* -gangr *Himmellegemernes Löb.*

HIMINVIST = himinríkisvist.

HIMIRÍKI, *see* himinríki.

HIMNA, *see* hinna.

HIMNESKR *og* HIFNESKR, *adj.*, *himmelsk:* h. fagnaðr *Himmelens Glæde.*

HIND (-ar, -ir), *f.*, *Hind;* hindarkálfr *Hindkalv.*

HINDARDAGS, *adv.*, *Dagen efter.*

HINDRA (-aða, -at), *v. a.*, *hindre, opholde, forhindre.*

HINDRAN (-ar, -ir), *f.*, *Hindring, Ophold.*

HINDRVITNI, *f. indecl.*, *Ting, som man tillægger skjulte, overnaturlige Kræfter; Overtro.*

HINGAT, HIGAT, HEGAT, *adv.*, *hid, herhid.*

HINGATBURÐR (higat-, hegat-) *Födsel til Verden (vistnok kun om Frelseren).*

HINGATFÖR *Hidreise.*

HINGATKVÁMA (higat-, hegat-) *Hidkomst.*

HINGATSPANING (-ar, -ar), *f.*, *Forlokkelse hid.*

HINKR (-rs, *pl. d. s.*), *n.*, *Nölen, Töven, Ophold.*

HINKRA (-aða, -at), *v. a.*, *nöle, töve, dvæle;* h. við *standse, I.*

HINN, INN, ENN, *f.* hin, in, en, *n.* hit, it, et, *A) den bestemte Artikel, sættes a) foran Adjectiver i den bestemte Böiningsform, som den i Dansk;* hinn góði *den gode; naar Adjectivets Böiningsendelse er et* u *har dette undertiden en Tilbagevirkning paa den bestemte Artikels Böiningsendelse, saaledes at den ogsaa bliver et* u, *dette kan selvfölgelig finde Sted i gen., dat. og acc. sg. f. (hvilket dog vistnok er sjeldnere) og i alle Casus og Kjön i pl., med Undtagelse af dat., f. Ex.:* hinu góðu menn, konur *etc.* — *b) i Forbindelse med et Substantiv sættes det bag ved samme, og danner Substantivernes bestemte Böiningsform, f. Ex.* maðr-inn *Manden,* eik-in, *Egen,* dýr-it, *Dyret, 1) den:* Magnús h. góði *den Gode; i lignende Forbindelser udelades det ofte og ligeledes foran Ordinaltallene.* — *2) i Tiltale:* gakk hingat, hinn mikli maðr! *kom herhen, du store Mand!* — *B) pron. demonstr. (altid skrevet med* h), *a) den anden;* hinu megin, hinum megin *(ogsaa som eet Ord* hinumegin) *hiinsides (som præp. m. dat., paa hiin Side af).* — *I Forbindelse med* vegr *danner det et adverbielt Udtryk,* hinn veg *(eg. hiin, den anden Vei), hvilket imidlertid i de fleste Tilfælde sammentrækkes til eet Ord; jfr* hinneg. — *b) hiin (lat. ille i Modsætning til hic).*

HINNA *og* HIMNA, *f.*, *Hinde.*

HINNEG, HINNIG, HINNUG, HINSIG, HINZIG, HIZIG, HITZIG, HITZUG, HITZI *og* HINSEGINN, *adv.*, *a) paa hiint Sted, hist.* — *b) anderledes.* — *c) herhid.*

HINSIG, *see* hinneg.

HINUMEGIN *see under* hinn *B.*

HINZIG, *see* hinneg.

HÍRA (-i, -ða, -t), *v. n.*, *töve, vente.*

HIRÐ (-ar, -ir), *f.*, *Hird, Hof, Hofstat.*

HIRÐA (-i, -a, -t), *v. a.*, *a) gjemme; opbevare, forvare.* — β) *spec.*, h. hey *bringe det törrede Hö i Lader el. Stakker, I.* — *e) bevogte, holde i Sikkerhed; jfr* hirðr *nf.* — *b)* h. um *bryde sig om, skjötte om;* ek hirði eigi, þótt hann drepisk *det er mig ligegyldigt.* — Hirð eigi, at *etc. lade være at (lat. noli)* — *2)* hirðr, *p. pr.*, *forvaret; i Sikkerhed:* var hann nú hirðr fyrir öllum úfriði.

HIRÐBISKUP *Hirdbiskop, Hofbiskop.*

HIRÐBRÓÐIR *Hirdbroder, Hirdfælle.*

HIRÐILIGR, *adj.*, *omhyggelig.*

HIRÐING (-ar, -ar), *f.*, *det at hirða.*

Hirðingi (-ja, -jar), *m.*, *Hyrde.*

Hirðir (-is, -ar), *m*, *Hyrde;* hirðisrismál *den Tid, naar Hyrden skal staae op om Morgenen; som Tidsbestemmelse* = miðr morginn (*see* morginn): þá sól er í austri miðju.. þat heita hirðisrismál.

Hirðlið *Hoffolk.*

Hirðligr, *adj.*, *som hörer til Hoffet, hofmæssig, beleven.*

Hirðlög, *n. pl.*, *Hirdlov:* ganga i h. *tage Tjeneste ved Hoffet.*

Hirðmaðr *Hirdmand, Hofsinde;* hirðmanns-eiðr *Ed, som en Hirdmand skal aflægge;* hirðmanna-stefna *Möde af Hirdmænd.*

Hirðprestr *Hirdpræst, Hofpræst.*

Hirðprúðr *som förer et prægtigt Hof.*

Hirðprýði *Pragt ved et Hof.*

Hirðsiðr *Hofskik.*

Hirðstefna = hirðmannastefna.

Hirðstjóri (-a, -ar), *m.*, *Opsynsmand over en Hofholdning og Hofbetjente.*

Hirðsveit *Hirdmænd, Hoffolk.*

Hirðulauss, *adj.*, *forsömmelig, skjödeslös* (hirðuleysi *Skjödeslöshed*), *I.*

Hirðusamr, -söm, -samt, *adj.*, *paapasselig, omhyggelig* (hirðusemi *Paapasselighed*), *I.*

Hirðvist *Ophold ved en Hird ved et Hof;* hirðvistar-boð *Tilbud om Ophold ved et Hof.*

Hirta (-i, -a, -t), *v. a.*, *reise, straffe.*

Hirting (-ar, -ar), *f.*, *Straf, Revselse;* hirtingar-orð *revsende Ord el. Tale.*

Hirzla (-u, -ur), *f.*, *Forvaring; Gjemme, Gjemmested.*

Hissa *og* hissi, *adj.*, *forundret:* verða h. á *blive forundret over.*

Hít (-ar, -ir), *f.*, *Bælg, Pose.*

Hita (-u, -ur), *f.*, *Opheden, Opvarmen; Ölbryggen;* hitu-eldr *Varmeild.* -hús = heitu-hús. -ketill = heituketill.

Hita (-aða, -at), *v. a.*, = heita.

Hitan *og* -un (-ar, -ir), *f.*, *det at hita;* hitunar-ketill = heituketill.

Hiti (-a, -ar), *m.*, *Hede, stærk Varme.*

Hitna (-aða, -at), *v. n.*, *opvarmes, blive varm el. hed.* — *Impers.:* e-m hitnar *en bliver varm.*

Hitta (-i, -a, -), *v. a. og n.*, *A) f. a, 1) v. a., a) möde, træffe:* h. e-n at máli *komme sammen med en for at tale med ham;* at hann mundi þar h. frændr sína *at der vilde han kunne træffe dem.* — *Impers.:* til þess er á forlagseyri hittir (*indtil man træffer paa Underholdspenge, d. e.*) *indtil man træffer den, der skal yde Underhold, betale ens Underhold.* — β) *besöge.* — *b)* h. ráð *hitte paa Raad.* — *c)* h. sjálfan sik fyrir *komme til at böde for, undgjelde for.* — *d) træffe, ramme.* — *2) v. n., a)* h. á e-n *træffe, stöde paa en;* þú hittir illa á *det træffer sig ikke heldig, I.* — H. í sút *geraade i Kummer.* — *b)* at þèr hittit inn í váginn *at i kunne finde (Veien), hitte ind i Bugten.* — *c)* h. í (á) *træffe, ramme.* — *B)* hittask, *f. p., rec., mödes, træffe sammen; ogsaa om et fjendtligt Möde:* þeir hittusk þar sem heitir í Mynni.

Hitun, *see* hitan.

Hitzi, hitzig, hitzug, *see* hinneg.

Hixta (-aða, -at), *v. n.*, *hikke.*

Hixti (-a, -ar), *m.*, *Hikke.*

Hizig, *see* hinneg.

Hjá, *præp. m. dat.*, *A) hvor dat. er udtrykt, 1) om Stedsforhold, hos, etc., a) om rene Stedsforhold,* α) *hos:* í setinu h. þèr *hos dig;* hann sat við eld h. húskörlum *hos dem, iblandt dem.* — β) *ved, i Nærheden af:* h. sænginni *ved Sengen, i Nærheden af den;* h. Eyrargilsá *i Nærheden af, ved den.* — γ) fram h. e-u (*om Bevægelse*) *forbi noget:* ríða framm h. bœnum *forbi den.* — *b) med Biforestillinger,* α) *om Væren, Ophold* **hos** *en el.* **paa** *et Sted:* vera til húsa h. e-m *boe hos en;* vera á gistingu h. e-m *opholde sig som Gjest hos en.* — β) *om et underordnet Forhold:* vera vinnumaðr h. e-m, *I.* — *2) ueg., a) om Uvirksomhed:* ef konungrinn vill sitja kyrr h. málunum *dersom Kongen vil afholde sig fra al Deeltagelse i, holde sig udenfor Sagen.* — *b) svarende til A, 1, a,* γ*:* ganga fram h. e-u *forbigaae, ikke beröre.* — *B) hvor dat. ikke er udtrykt, 1) om Stedsforhold, a) i Nærheden:* vera h. *el.* í h. *være nærværende el. tilstede.* — *b) om Uvirksomhed:* ek mun sitja h. *jeg sidder over, tager ikke Deel i Kampen.* — *c) svarende til A, 1, a,* γ *og A, 2:* um leið ok hann gekk fram h. *i Forbigaaende.* — *2) ueg.:* h. fram *desuden, desforuden.*

Hjábarn *uægte Barn, I.*

Hjáfèlag (*eg. Bifællig, d. e.*) *Interessentskab, hvor den ene af Parterne indskyder mere end den anden.*

HJAÐNA (-aða, -at), *v. n.*, *1) hensvinde, forsvinde (f. Ex. om Skum, Snee), I.*

HJÁHVÍLA *Liggen, Soven hos.*

HJÁKONA *Medhustru, Concubine, I.*

HJAL (-s, *uden pl.*), *n.*, *Samtalen (især med Hensyn til Elskovshandel)*: var þat mælt, at h. væri á með þeim; hjals-kona *Veninde.*

HJALA (-aða, -at), *v. n.*, h. við *samtale med, tale med*: h. við e-n. — *F. p. rec.*, hjalask við *samtale.*

HJALDRJÚGT, *n. adj.*, *i det upers. Udtryk*: e-m verðr h. *de före en lang Samtale, tale, snakke længe el. meget.*

HJALLI (-a, -ar), *m.*, *Afsæt, Afsats paa en Bjergside.*

HJALLR (-s, -ar), *m.*, *Stillads; jfr* seiðhjallr. — *b) spec., Skuur, hvori Fisk, Klæder el. desl. vindtörres, I.*

HJALLVIÐR *Tömmer til en* hjallr.

HJÁLM (-ar, -ir), *f.*, *Styre, Ror (Eng. helm), E.*

HJÁLMAÐR, *adj.*, *med Hjelm paa Hovedet, hjelmbedækket.*

HJÁLMBARÐ *Hjelmskygge.*

HJÁLMBÖND, *n. pl.*, *Baand, hvormed Hjelmen bindes fast.*

HJÁLMFAGR, *a) som seer smuk ud under Hjelmen, med Hjelm paa Hovedet. – b) nu om den, som har smuk Ansigtsfarve.*

HJÁLMFALDINN, *pa.*, *hjelmdækket, med med Hjelm paa Hovedet.*

HJÁLMLAUKR *Lögstilk.*

HJÁLMÓTTR, *adj.*, *hjelmet, B.*

HJÁLMPRÝDDR *(prydet) med en Hjelm.*

HJÁLMR (-s, -ar), *m.*, *1) Hjelm.* — *2) Tag paa Stolper, hvorunder Sæd el. Hö gjemmes, Hjelm.*

HJÁLMRŒÐR *Stilkerödder (?).*

HJÁLMRVÖLR, *see* hjálmunvölr.

HJÁLMUNVÖLR, HJÁLMVÖLR *og* HJÁLMRVÖLR *Rorpind; jfr* stjórnvölr.

HJÁLMÞORNAÐR, *pa.*, *törret i en Kornhjelm el. Stak.*

HJÁLP (-ar, -ir), *f.*, *Hjelp, Bistand; Redning*; hjálpar-hönd *hjelpende, hjelpsom Haand.* -lauss, *adj.*, = hjálplauss. -maðr *en, som kan vente at blive salig.* -þurfi, *adj., som behöver Hjelp*; hjálpsmaðr = hjálparmaðr.

HJÁLPA (-aða, -at, *og* help, halp-hulpum, hólpit), *v. a.*, *1) f. a., hjelpe, yde Bistand; redde.* — 2) hjálpask, *f. p., rec.*: hjálpask at *hjelpes ad.* — *3)* hólpinn, *p. pr.*, *reddet; spec., salig; jfr* sáluhólpinn.

HJÁLPAÐR (-ar, *uden pl.*), *m.*, *Hjelp, Understöttelse, Bistand.*

HJÁLPANDI (-a, -endr), *m.*, = hjálpari.

HJÁLPARI (-a, -ar), *m.*, *Hjelper.*

HJÁLPLEYSI (-is, *uden pl.*), *n.*, *Hjelpelöshed.*

HJÁLPLAUSS, *adj.*, *hjelpelös.*

HJÁLPRÁÐ *nyttigt, gavnligt Raad; Hjelp, Redning.*

HJÁLPREIP *Reservetoug (?).*

HJÁLPRÍKR *hjelperig.*

HJÁLPRÆÐI (-is, *pl. d. s.*), *n.*, = hjálpráð.

HJÁLPSAMLIGR, *adj.*, *som yder Hjelp, nyttig, gavnlig.* -liga, *adv.*, *med god Hjelp; tilstrækkelig.*

HJÁLPSAMR, -söm, -samt, *adj.*, *hjelpsom.*

HJÁLPVÆNLIGR, *adj.*, *som man kan vente Hjelp af.*

HJÁLPVÆNN = hjálpvænligr.

HJÁLPVÆTTR *Skytsaand; jfr* bjargvættr.

HJALT (-s, -hjölt), *n.*, *og* HJÖLT (hjaltar, hjaltir), *f.*, *Hjalte*: hit efra h. ok neðra.

HJALTLAND *Shetland.*

HJARA (hjöru, hjörur), *f.*, = hjarri.

HJARA (-i, -ða, -at), *v. n.*, *fremdrage Livet.*

HJARÐHUNDR *Kvæghund, Hyrdehund.*

HJARÐREKI (-a, -ar), *m.*, *Kvægdriver, Faaredriver.*

HJARÐRÆKR, *adj.*, *som kan drives med Hjorden.*

HJARÐSVEINN *Hyrdedreng.*

HJARÐTÍK *Hyrdehund, som er Tævehund.*

HJARN (-s, hjörn), *n.*, *(maaskee oprindel. haard Skorpe, jfr* hjarni*), frossen Jord, haard frossen Snee*: á þá ok hjarni *baade paa ufrossen og frossen Jord, el. naar Jorden er uden el. bedækket med (frossen) Snee.* — *Talemaade*: vera á hjarni staddr *være blottet for alt, al Hjelp, I.*

HJARNA (-aða, -at), *v. n.*, *komme sig leve op igjen*; h. við *komme sig lidt, I.*

HJARNI (-a, -ar), *m.*, *Hjerneskal (cranium).*

HJARNSKÁL *Hjerneskal.*

HJARRI (-a, -ar), *m.*, *Dörhængsel*; hjarra-grind *Gitterdör paa Hængsler.*

HJARSI *og* HJASSI (-a, -ar), *m.*, A)

Isse; Hoved. — *B) om et fabulöst Dyr.*

Hjarta (-a, hjörtu), *n., Hjerte (eg. og ueg.);* gott h. *godt Hjerte, kjærligt Sind;* sárt h. *bedrövet Sind;* hugfullt h. *modigt Hjerte, Mod; og fl. lign.;* hjarta-blóð = hjartblóð. -fagnaðr *Glæde i Hjertet, Hjertensglæde.* -friðr *Hjertefred; jfr* brjóstfriðr. -ligr, *adj., hjertelig, inderlig.* -liga, *adv., hjerteligen:* hugsa e-t h. *lægge sig noget paa Hjerte.* -prúðr *behjertet, modig, som har Mands Mod og Hjerte.* -ragr *feig.* -sjúkr *beængstet, med Sindslidelser; o. fl.*

Hjartaðr, *adj., som har Hjerte; jfr* góðhjartaðr.

Hjartanligr, *adj., hjertelig, inderlig.* -liga, *adv.*

Hjartblóð *Hjerteblod.*

Hjartfólginn, *pa.,* = hjartkærr.

Hjartgróinn, *pa., inderlig, indgroet i Hjertet, I.*

Hjartkærr *hjertekjær, hjertelig kjær, I.*

Hjartkolla (-u, -ur), *f., Hind.*

Hjartmörr *det Fedt som omgiver Hjertet.*

Hjartnæmr *hjerterörende.*

Hjartsár, *adj., saaret i Hjertet.*

Hjartskinn *Hjorteskind;* hjartskinnsglófi *Hjorteskindshandske.*

Hjartverkr *Hjertesting, Hjertesygdom.*

Hjárœna (-u, -ur), *f., Fjante, I;* hjárœnu-ligr, *adj, fjantet, I.*

Hjassi, *see* hjarsi.

Hjásól *Bisol, I.*

Hjástaða *og* -stoð *(I) Bistand.*

Hjátrú *Overtro, I.*

Hjátungl *Bimaane, I.*

Hjátœkr, *adj., som tager forkeert fat paa (Tingene), ubehændig, uskikket til noget.*

Hjávera *Hosværen, Nærværelse, Tilstedeværelse, jfr* hjávist.

Hjáveradni, *pa., nærværende, som er tilstede.*

Hjáverk *Arbeide, Beskæftigelse, som man har foruden sine sædvanlige Forretninger:* hafa e-t í hjáverkum *gjöre noget udenom, I.*

Hjávinna = hjáverk.

Hjávist *Hosværen, Tilstedeværen hos; jfr* hjávera.

Hjó, *1. og 3. s. impf. ind. af* höggva.

Hjól (-s, *pl. d. s.), n., Hjul;* brjóta e-n í hjóli *radbrække; jfr* hvel; hjólagangr *Hjuls, især Vognhjuls Raslen.* -gnisting (-ar, -ar), *f., d. s.*

Hjólbora *Hul igjennem (Midten paa) et Hjul, I.*

Hjólbörur, *f. pl., Hjulbör, I.*

Hjólfar *Hjulspor, I.*

Hjólgaddr *Hjulaxel, I.*

Hjólrif *Hjulege, I.*

Hjólspöng *Jernbeslag paa et Hjul, I.*

Hjóltönn *Hjultand, I.*

Hjólvagn *Hjulvogn.*

Hjóm (-s, *pl. d. s.), n., meget tynd Skorpe af noget, som sætter sig paa Overfladen, tyndt Lag af Stöv, Skum, Flöde el. desl., I.*

Hjóma (-aða, -at), *v. n., sætte sig til Skum el. Skorpe.*

Hjón, *see* hjún (hjón-, *see* hjún-).

Hjú (-s, *pl. d. s.), n., 1) Tyende.* — *2) i pl., Ægtefolk, Mand og Kone.*

Hjúfr (-rs, *pl. d. s.), n., Smaaregn, I.*

Hjúfra (-aða, -at), *v. n., græde, E.* — *b) impers., smaaregne, I.*

Hjuggum, *1. pl. impf. ind. af* höggva.

Hjúka *(senere ogsaa* hjúkra, *som v. a. og n.;* -aða, -at), *v. a., m. dat., pleie omhyggelig (en Svag el. Syg).*

Hjúkan *og* hjúkun (-ar, -ir), *f., omhyggelig Pleie.*

Hjúkólfr (-s, -ar), *m., Drikkestue.*

Hjúkra, *see* hjúka.

Hjún *og* hjón (-s, *pl. d. s.), n., 1) Tyende:* ráða h. *fæste Tyende, tage Tyende i sin Tjeneste;* ráðask at hjóni *tage Tjeneste (hos en).* — *2) i pl., Ægtepar, Ægtefolk.* — *Jfr* hjú; hjúnaband *Ægteskab* (hjónabands-mál *Ægteskabssag).* -framfærsla *Tyendets Underhold.* -fœzla, *d. s.* -lag *Ægteskab, Ægteskabsforening* (hjónalags-band *Ægteforbindelse).* -lið *Tyende, Tjenestefolk.* -ligr, *adj., ægteskabelig:* hjónaligt samband. -samband *Ægteforbindelse, Ægteforening.* -samvist *Samliv i Ægteskab.* -skilnaðr *Ægteskabsskilsmisse.* -tak *det at fæste Tyende.* -vígsla *Ægtevielse; og fl.*

Hjúnmargr *som har talrigt Tyende.*

Hjúnskapr *og* hjónsk- (-ar, *uden pl.), m.,* = hjúskapr.

Hjúpa (-u, -ur), *f.,* = hjúpr, *E.*

Hjúpa (-aða, -at), *v. a,, indhylle i en* hjúpr.

Hjúpr (-s, -ar), *m., et Lagen el.*

Dække, som indhyller noget. — *b) spec., Liiglagen.*

Hjúskapr (-ar, *uden pl.*), *m.*, *ægteskabeligt Samliv, Ægteskab:* binda hjúskap *indgaae Ægteforbindelse.* -hjúskapar-band *Ægteskabsbaand, Ægteforening.* -far *ægteskabeligt Samliv; spec., Samleie i Ægteskab:* eiga h. við konu sína. -mál *Ægteskabssag.* -ráð *Ægteforening, Ægteforbindelse.* -samlag, *d. s.*

Hjölt, *see* hjalt.

Hjörð (hjarðar, hjarðir), *f., Hjord;* hjarðar-hundr = hjarðhundr. -sveinn = hjarðsveinn.

Hjörtr (hjartar, *dat.* hirti, *pl.* hirtir), *m., Hjort;* hjartar-horn *Hjortehorn.* -skinn = hjartskinn.

Hlað (-s, hlöð), *n.*, *1)* = hlaði. — *2) opkastet Vold el. Gjerde (?), df: den Plads en Vold el. et Gjerde indeslutter; spec. den indhegnede Plads, Gaardsplads foran Husene paa en Gaard, I.* — *3) gylden, forgyldet, guldvirket Bræmme el. Baand, spec. Hovedbaand (efter Egilsson om Guld og Sölvsmykker, i udstrakt Bet., Hægter, Maller, Spænder og Armbaand).*

Hlaða (hlöðu, hlöður), *f., Lade; jfr* heyhlaða, kornhlaða; hlöðu-dyrr *Dör paa en Lade.* -kálfr *Kalv, som fodres i en Hölade.* -vindauga *Vindue paa en Lade.*

Hlaða (hleð, hlóð, hlaðit), *v. a., m. dat. el. acc., 1) m. dat., a) opdynge, sammenhobe, opkaste, opstable:* h. grjóti, skíðum *opdynge el. danne en Stabel deraf;* h. korni töðu *sætte i Stak.* — *Talem.:* h. grjóti at höfði e-m *tilkaste ens Hoved med Stene (efter at have dræbt ham, jfr* götva, hylja hræ e-s), *d. e. faae ham slaaet ihjel, fælde ham.* — *b)* h. seglum *tage Seilene ind og gjöre dem fast el. beslaae dem.* — *c)* h. e-m *(efter Grundforestillingen vistnok overlæsse, indtil en segner under Byrden el. Vægten, d. e.) fælde, aflive, slaa ihjel.* — *c) impers.:* snjó hleðr niðr *Snee falder ned i Dynger, I.* — *2) m. acc., a) opföre, bygge, opkaste:* h. vita, garða *opkaste, opföre en Varde el. Gjerder.* — *b) lade (Skib).* — *B)* hlaðinn (e-u), *p. pr., ladet, lastet (med noget).*

Hlaðbúð *Prydelse, bestaaende af* hlað *3.* — *2) Navn paa en Bod paa Althinget (maaskee af* hlað 2).

Hlaðbúinn, *pa., besat med gyldne el. guldvirkede Bræmmer; jfr* hlað *3.*

Hlaðgarðr *Gjerde omkring Gaardspladsen, I; jfr* hlað 2.

Hlaði (-a, -ar), *m., Stak, Stabel.*

Hlaðkross *Kors af en gylden Bræmme.*

Hlaðvarpi (-a, -ar), *m., den til Pladsen foran Husene i Island* (hlað 2) *stödende Rand af Hjemmemarken* (tún), *I.*

Hláka (-u, -ur), *f., Töveir.*

Hlakka (-aða, -at), *v. n., skrige (om Örnen).* — *2) ueg.:* h. yfir e-u *glæde sig over noget (især en andens Ulykke), og* h. til e-s *frydes ved Haabet, Forventningen om noget.*

Hláligr, *adj.,* = hlægiligr, *I.*

Hlam (-s, *neppe i pl.*), *n., Larm, Gny.*

Hlamma (-aða, -at), *v. a. og n., 1) v. a., m. dat.:* h. e-u niðr *kaste haardt ned paa den flade Side (især saaledes at det höres lydelig), I.* — *2) v. n. impers.:* þat hlammar undir *el.* í e-u *der höres en stærk Lyd, hvor noget falder paa el. slaaer an imod en haard Flade (f. Ex. Hestens Hove mod en haard el. brolagt Vei).*

Hlána (-aða, -at), *v. n., töe, optöes.*

Hland (-s, *uden pl.*), *n., Urin.*

Hlandgröf (*Uringrube*) *Grube, hvor Urin og andet desl. opbevares til Gjödning, Skarngrube.*

Hlandsteinn *den Skorpe, Urinen sætter, Urinsteen, I.*

Hlandtrog *Urintrug, Urinkar.*

Hlass (-, hlöss), *n., Læs.*

Hlasshvalr *et Læs af flenset Hval,* — *2) Hval af en betydeligere Störrelse (20 Alen?), saa stor at Harpuneren kan fordre et Læs af den (?).*

Hlátr (-rs *og* -rar, *pl.* -rar), *m., Latter;* verða at hlátri *blive til Latter.*

Hlátrbann *(eg. Latterens Hinder d. e.) Sorg, E.*

Hlátrmildr *lattermild.*

Hlaun (-ar, -ir), *f., især i pl.* hlaunir, *Hoftebenene, Lændebenene, Bækkenet (især paa Hornkvæg).*

Hlaup (-s, *pl. d. s.*), *n., 1) Löb, Renden.* — *2) Fremstyrten, Frembrud, f. Ex. en Flods Oversvömmelse el. et Bjergskreds Nedstyrten.* — *3) sammenlöben Melk, I;* hlaupa-för *ufredelig Streifen hid og did.* -maðr *Ærendsvend, Udsending.*

Hlaupa (hleyp, hljóp-hlupum, hlaupit), *v. n. (og a.), löbe, A) om levende Væsener, 1) eg., a) löbe, rende:* hann hljóp þangat *löb derhen.* — *Med*

Biforestilling om Fjendtlighed: h. at e-m *löbe ind paa el. hen til en for at bibringe ham et Slag el. Saar;* h. í byggð *gjöre Indfald i et District for at röve.* — H. til vápna *löbe hen til sine Vaaben, skynde sig at faae dem fat, gribe hurtig til dem.* — β) *halv-ueg.:* h. á brott frá e-m *forlade en, lade ham i Stikken;* h. ór vist *löbe bort af Tjenesten.* — *b) springe, kaste sig:* h. yfir e-t *springe over noget.* — H. á bak *svinge sig op paa Hesten, i Sadelen;* h. af hesti *springe af Hesten;* h. fyrir borð *styrte sig overbord.* — H. upp á skip *entre (ved et Spring), kaste sig over paa Fjendens Skib.* — β) *som v. a.:* h. hæð sína *springe sin egen Höide op i Luften;* h. garð *springe over et Gjerde.* — 2) *ueg., a)* h. upp við e-t *(fare op ved at höre noget), komme i Bevægelse ved;* h. upp við áeggjan e-s *lade sig bevæge, ophidse af en.* — *b)* h. yfir e-t *springe over, forbigaae.* — *B) om livlöse Gjenstande, 1) eg., a) löbe, styrte frem el. ned (om en hurtig og stærk Bevægelse, som et Vandfalds, Sneeskreds, el. desl.):* hleypr snæskriða á bœ B's. — β) *spec., om Vaaben, löbe, gaae med en gjennemtrængende Kraft efter at de have rammet:* sverð, spjót hleypr á hol *det trænger ind i Legemets Huulhed.* — *b) springe:* sverðit hljóp af *det flöi ud (ned) af Skjoldets Rand.* — *c)* h. upp *svulme op.* — *d)* h. saman *groe til.* — *Ogsaa uden* saman, *om Melk, löbe sammen, I.* — 2) *ueg.:* h. á *gribe (om Sindsbevægelser el. desl.):* æði hleypr á e-n *han bliver greben af Raseri.* — *II)* hlaupask, *f. p., 1) rec.:* hlaupask á *styrte ind paa hinanden.* — 2) *dep.:* hlaupask *el.* hlaupask á brott *löbe sin Vei, bortlöbe; flygte;* hlaupask undan *undflye, flygte.*

Hlaupár *Skudaar;* hlaupárs-dagr *Skuddag.* -nátt *Natten för Skuddagen.* -stafr *Söndagsbogstavet, naar der er Skudaar.*

Hlaupari (-a, -ar), *m., Löber.*

Hlaupframr *som gjerne vil löbe sin Vei.*

Hlaupingi *og* hleypingi (-ja, -jar), *m., Landstryger.*

Hlaupóðr *som render blindt hen som en gal Mand.*

Hlauprúmr *mere end vid nok (især om Klædningsstykker), I.*

Hlaupsamr, -söm, -samt, *adj., som löber meget, er villig til at löbe (om Heste), I.*

Hlaupstigr *Flugtens Sti, d. e., a) Vei, hvor man bestandig maa være paa Flugt, aldrig er sikker paa sit Liv — b) Flugt, Bortrömmen, Omvanken (?):* taka e-n á hlaupstig *tage en fat, optage en, som er römmet bort el. vanker om.*

Hlaut (-s, *uden pl.*), *n., Offerblod.*

Hlautbolli *Kar el. Skaal til Offerblodet, Offerbolle.*

Hlautteinn *en Kost, hvormed Offerblodet stænkedes over Mennesker, Huusgeraad el. desl.*

Hláviðri (-is, *pl. d. s.*), *n.,* = hláka, *I.*

Hlazla *og* hlezla (-u, -ur), *f., 1) Opdyngen, Sammenhoben, Opförelse.* — 2) *det at lade el. laste; Ladning.*

Hlè (-s, *pl. d. s.*), *n, a) Læ, Ly.* — *b) midlertidigt Ophör, Standsning.*

Hlèbarðr (-s, -ar), *m., Leopard.*

Hleði (-a, -ar), *m.,* = hleri.

Hlegit, *supin. af* hlæja.

Hleifr (-s, -ar), *m., en heel Ost el. et heelt Bröd (af Fladbrödsbagning).*

Hlein (-ar, -ir), *f., den ene Stolpe i den gamle Væverstol.*

Hlekkja (-i, -ta, -t), *v. a., sammenkjæde (?).* — 2) *pass., ueg., i:* e-m hlekkisk á *Ulykke, Uheld tilstöder en; spec. om en ugift Kvinde, blive besvangret.* — *Jfr* hanka.

Hlekkr (-s, -ir), *m., Lænkeled.*

Hlemmigata *jævn og god Vei (eg. paa fast, haard Grund; jfr* hlamma), *I.*

Hlemmr (-s, -ar), *m., Lem, Luge.*

Hler (-s, *uden pl.*), *n., kun i dat. sg., i Talemaaden:* standa á hleri *staae paa Luur.*

Hlera *og* hlöra (-aða, -at), *v. n., lure, staae paa Luur, lytte.*

Hleri (-a, -ar), *m., noget der skydes for, som Dör, Skodde, Luge.*

Hlèsey *Lessö (af* Hlèr *Havets Gud).*

Hlessa (-i, -ta, -t), *v. a., m. acc., læsse, I.*

Hleyp, *1. s. præs. ind. af* hlaupa.

Hleypa (-i, -ta, -t), *v. a., m. dat. (undtagen i Udtrykket, 1, e nf.), 1) eg., lade löbe etc., a) sætte i hurtig Bevægelse:* h. hesti *sprænge afsted, sætte afsted til Hest; ogsaa abs., ride hur-*

tig. — *b) give frit Löb, slippe el. desl.:* h. út fé *slippe Faarene ud;* h. út vági (ór sulli) *lade Materien gaae ud;* h. akkerum *kaste Anker, lade dem gaae ned;* h. vatni á engjar *lade det gaae, flyde over dem.* — *c) lade gaae el. löbe, skyde:* h. brúnum *lade Öienbrynene synke;* h. hurð í lás *lukke den, slaae den i Laas;* h. e-u fyrir *skyde noget for (for at lukke el. dække).* — *d) impers.:* e-u hleypir á kaf *det dukker under Vandet.* — *e)* h. mjólk *(acc.) löbe Melk, I.* — *2) halvueg., a)* h. heimdraganum *ikke sidde længer hjemme, drage hjemmefra, drage udenlands.* — *b)* h. upp dómi *(jage Dommerne op fra deres Sæder), sprænge Retten.*

Hleypidómr *Fordom, I.*

Hleypifífl *en, som uforsigtigen og uden Betænksomhed paatager sig noget.*

Hleypiflokkr *ufredelig, urolig Flok el. Hob.*

Hleypiför *(især i pl.* -farar) *Streifen omkring, hid og did.*

Hleypihurð *Dör som skydes for og fra, B.*

Hleypihvel *Löbehjul (et Slags Vaaben mod Beleirende).*

Hleypiklumbr (-s, -ar), *m., et andet Navn paa* brynklumbr.

Hleypiloka *Slagbom, Skodde, I.*

Hleypimaðr *Landlöber.*

Hleyping (-ar, -ar), *f., det at* hleypa. — *2) hastig, iilsom, urolig Bevægelse.*

Hleypingi, *see* hlaupingi.

Hleypingr, *see i* einhleypingr; hleypinn, *see i* framhleypinn.

Hleypir (-is, *uden pl.), m., Löbe, I.*

Hleypiskip = hleypiskúta, *hurtigt, let seilende mindre Skib el. Skude.*

Hleypr, *see i* einhleypr.

Hleytar, *m. pl., Frænder, Slægtninge.*

Hleyti *og* leyti (-s, *pl. d. s.), n., 1) Deel, Part, Andeel;* fyrir mitt leyti *for min Part, hvad mig angaaer;* at nokkuru leyti *for en Deel, i visse Henseender;* at öðru leyti *i anden Henseende.* — *2) Fællesskab, Interessentskab (?); et nært Forhold, Slægtskab, Svogerskab;* hleytis-maðr *Svoger.* — *b) Deeltager, Collega;* hleyta-maðr, *d. s.*

Hlið (-ar, -ar), *f., Side:* hafa skjöld á h. *ved Siden;* á hægri h. e-m *ved ens höire Side;* hallask út á hliðina *hælde til den ene Side;* leggja fyrir h. *tilsidesætte lade fare (her maaskee det fölg. O.?).*

Hlið (-s, *pl. d. s.), n., 1) Led, Aabning, Port.* — *b) tom Plads.* — *c) Aabning, Hul* (h. á ísum). — *Ueg., Mellemrum, Ophör, Standsning:* eptir þat varð h. á orrustunni *nu kom der Standsning i Kampen;* hliðs-umbúningr *et Leds el. en Ports Indretning.*

Hlíð (-ar, -ir), *f., skovbevoxet el. græsbevoxet Fjeldskraaning el. Bjergside, Lide.*

Hliða (-aða, -at), *v. a, indrette, danne et Led paa.*

Hliða (-aða, -at), *v. n., vige til Siden, vige for:* h. fyrir e-m.

Hliðboginn *böiet til den ene Side, B.*

Hliðbrot *det at bryde Aabning, Passage i et Gjerde.*

Hliðdrœgr. *adj., partisk, I.*

Hliðdyrr *Sidedör.*

Hliðhallr *heldende til den ene Side, især ueg.:* h. e-m *som helder til ens Parti, er gunstig stemt imod, I.*

Hliðmæltr, *adj., i:* h. e-m *som taler til ens Gunst.*

Hliðra (-aða, -at), *v. n., vige til Side* = hliða: h. til við e-n *give efter for, vise Föielighed imod;* h. sèr hjá e-u *unddrage sig fra, snoe sig fra, I.*

Hliðran *og* -un (-ar, -ir), *f., det at* hliðra til *el.* hliðra sèr hjá, *I, jfr* tilhliðran.

Hliðskjálf (-ar, *uden pl,), f., Lidskjalf, Odins Sæde.*

Hliðskjár *et Vindue paa Sidevæggen af en Bygning.*

Hliðveggr *Sidevæg.*

Hliðvörðr *en som bevogter, staaer Vagt ved et Led el. en Port.*

Hlíf (-ar, -ar), *f., Skjold el. Forsvarsvaaben af hvilketsomhelst Slags.* — *b) ueg., Skjerm, Værn, Beskyttelse, Forsvar;* hlífar-lauss, *adj., uden Skjold el. Harnisk; værgelös.*

Hlífa (-i, -ða, -t), *v. a., m. dat., 1) f. a., a) beskytte, beskjerme, bedække, forsvare.* — *b) skaane, behandle skaansomt, lemfældigt.* — *2)* hlífask, *f. p., a) refl., forsvare sig, beskytte sig.* — *b) dep. (?):* hlífask við e-u *el.* hlífask við, at *etc. (spare paa Kræfterne, Midlerne med Hensyn til) holde sig fra.* — Hlífask við e-n *behandle med Skaansomhed, skaane, see igjennem Fingre med.*

Hlífð (-ar, -ir), *f., Værn, Beskyttelse.* — *2) Skaansel, I;* hlífðar-vápn *Forsvarsvaaben; Værn.*

Hlífinn, *adj., skaanende, skaansom.*

HLÍFISKJÖLDR *beskyttende Skjold; Talem.:* hafa e-n sèr at hlífiskildi *bruge en til Skjold, staae bagved en.*

HLÍFNI, *f. indecl., Skaansomhed, I.*

HLÍT (-ar, *uden pl*), *f., hvad der er nok, strækker til el. man kan nöies med:* vættir mik þat sè nokkor h. *jeg troer det vil være nok, slaae til;* at góðri h. *ret tilfredsstillende;* til hlítar *noksom;* til nokkurrar hlítar *nogenlunde.*

HLÍTA (-i, -tta, -tt), *v. a., m. dat., a) lade sig nöie med, være tilfreds med.* — H. e-m til e-s *el.* at e-u *lade sig nöie med ens Tjeneste i noget, betroe en noget.* — *b) bruge, benytte:* h. ráðum e-s *fölge lens Raad.* Er hann mátti minnst h. viðr *bruge af el. lade sig nöie med til Livets Ophold.*

HLJÓÐ *og* LJÓÐ (-s, *pl. d. s.*), *n.*, *1) Lyd, Tone; Stemme:* í einu hljóði *eenstemmigen, med een Mund.* — *b) Digt, Sang, Vers.* — *Jfr* ljóðr. — *2) Lyd, Taushed, Stilhed:* biðja sèr hljóðs *bede om at maatte komme til Orde, bede Folk om at være stille:* þegar h. fèkksk *da man kunde komme til Orde;* í heyranda hljóði *saaledes at de Tilstedeværende höre det.* — *b)* af, í, með hljóði *i Stilhed, tyst; hemmelig;* hljóðsgrein *Lydart, Lydforskjel;* hljóðagangr *vedholdende Skrigen el. Raab.* -mikill = hljóðmikill; ljóða-bók *Bog med Sange.*

HLJÓÐA *og* LJÓÐA (-aða, -at), *v. n., lyde, a) give Lyd fra sig.* — *b) digte, fremsige Vers el. et Digt:* h. á e-n *fremsige, improvisere Vers til en;* hljóðask á, *rec.* — *c) lyde, have et vist Indhold.*

HLJÓÐAÐR, *adj., som har Lyd, Tone, Stemme:* sorgsamliga h. *med klagende Toner.*

HLJÓÐAN *og* -UN (-ar, *uden pl.*), *f., a) det af* hljóða. — *b) Indhold.*

HLJÓÐBÆRR, *adj., almindelig bekjendt, I.*

HLJÓÐFALL *Lydfald, Lydforhold (i Vers).*

HLJÓÐFEGRÐ *Euphonie.*

HLJÓÐFYLLANDI (-a, -endr), *m., en af de to* stuðlar *i en Verselinie; jfr* stuðill.

HLJÓÐFYLLING *Alliteration.* — *2) en Overskudsstavelse i en Verselinie.*

HLJÓÐFŒRI (-is, *pl. d. s.*), *n., musicalsk Instrument.*

HLJÓÐGLÖGGR *som hörer skarpt, B.*

HLJÓÐLÁTR, *adj., af et stille Væsen.*

HLJÓÐLAUSS, *adj., som ikke giver el. kan give Lyd fra sig; lydlös.*

HLJÓÐLEIKI (-a, -ar), *m., Taushed.*

HLJÓÐLIGR, *adj., stille, sagte.* -liga, *adv.*

HLJÓÐLÍTILL *som har svag Lyd el. Stemme.*

HLJÓÐLYNDR *stille, spagfærdig, taus, indesluttet.*

HLJÓÐMIKILL *som har en stærk, höi Röst el. Stemme; som raaber meget stærkt.*

HLJÓÐMÆLI, *n. pl., noget der hviskes, siges sagte el. hemmelig:* hafa e-t í hljóðmælum *tale sagte el. hemmelig om, ikke röbe el. aabenbare.*

HLJÓÐNA (-aða, -at), *v. n., blive taus; impers.:* þat hljóðnar yfir e-m *en bliver taus (ved at höre noget Overraskende el. mishagende).*

HLJÓÐPÍPA *Flöite, I.*

HLJÓÐR, *adj., a) tys, sagte.* — hljótt, *n. s. (acc.)., adv., tyst:* tala hljótt *tale sagte.* — *b) taus; bedrövet.*

HLJÓÐSAMLIGA, *adv., sagte, stille.*

HLJÓÐSAMR, -söm, -samt, *adj., sagte, stille.*

HLJÓÐSKRAF *Hvisken.*

HLJÓÐSTAFR *Selvlyd, Vocal.* — *2) Alliterationsbogstav.*

HLJÓMA (-aða, -at), *v. n., klinge, I.*

HLJÓMAN (-ar, -ir), *f., Klang.*

HLJÓMR (-s, -ar), *m., Klang; Larm.*

HLJÓP, *1. og 3. s. impf. ind. af* hlaupa.

HLJÓTA (hlýt, hlaut-hlutum, hlotit), *v. a. og n., A) f. a., 1) v. a., faae ved Lodkastning;* h. at *(m. inf.) komme til at (efter som Loddet træffer en)* — *b) faae, erholde:* sá hlaut skell, er skyldi *den fik Dasken, som fortjente det.* — *2) v. n. (m. et Infinitiv enten alene el. med et foreg.* at*) blive nödt til, maatte:* hlýtr nú svá at verá *nu faaer det at være saaledes.* — *B) f. p.,* hljótask, *pass., tilfalde, tildeles;* e-t hlýzk af e-m *noget foraarsages af, foranlediges ved.*

HLÓ, *1. og 3. s. impf. ind. af* hlæja.

HLÓA (-aða, -at), *v. n., være varm; jfr* hlær *og* hlýr.

HLÓÐ, *1. og 3. s. impf. ind. af* hlaða.

HLÓÐIR, *f. pl, Ildsted, I;* hlóða-hella *en paa Siden af Ildstedet opstillet flad*

Steen, I. -steinn *en af de Stene, som Ildstedet bestaaer af; især den Steen, som danner den forreste Rand af Ildstedet, gaaer tværs over Askegruben* (öskustó), *I.*

Hlógum, *1. pl. impf. ind. af* hlæja.

Hlotar, *m. pl., Lodder; men forekommer som Navn paa Lodder, der fremstilles som havende en vis magisk, overnaturlig Kraft; jfr* hlutr.

Hlotit, *supin. af* hljóta.

Hlotnask (-aðisk, -azk), *v. pass., tilfalde, tildeles (ved Lodkastning, Skjebnen); lykkes:* hlotnaðisk svá til *det traf sig saaledes.*

Hlúða, *1. s. impf. ind. af* hlýja.

Hlúki (-a, -ar), *m., et Drog.*

Hlummr *(hellere end* hlumr; -s, -ar), *m., Aaregreb.*

Hlunk (-s, *pl. d. s.), n., Gjenlyd fra et huult Sted, I.*

Hlunka (-aða, -at), *v. n. impers., lyde huult; jfr* hlunk.

Hlunnindi, *n. pl., (efter Oprindelsen, eg. noget der stötter, befordrer; jfr fölg. O.; df:) a) i Udtr.* lög ok h. *Love og Privilegier, (maaskee) Lovforanstaltninger til Betryggelse (af hver Stands og hver enkelts Ret). — b) Herligheder (en Jordeiendoms), Emolumenter.*

Hlunnr (-s, -ar), *m., et Slags Rullestok el. Stok, som lægges under Fartöier, naar de trækkes ud i el. op fra Vandet, og tillige bruges som Stötte under Siderne, naar Skibe staae paa Land:* ráða skipi til hlunns *sætte et Skib op paa Land (op i dets Stade, hvor det skal staae Vinteren over).*

HlunnrOð *det at en* hlunnr *farves röd, overspröites med Blod, ved at et Skib, der trækkes frem, gaaer over en, saa at han derved lemlæstes el. mister Livet.*

Hlupum, *1. pl. impf. ind. af* hlaupa.

Hlust (-ar, -ir), *f., Höregang; Öre:* leggja hlustina, hlustirnar við = hlusta; *Talem.:* sitja á hlustinni, *eg. sidde paa Öret, et Haansudtryk om en, som ikke lægger Mærke til hvad der tydelig siges;* hlustar-verkr *Örepine, I.*

Hlusta (-aða, -at), *v. n., lytte:* h. til e-s.

Hluta (-aða, -at), *v. a., kaste Lod om;* h. tvímenning *kaste Lod om, hvilke to og to skulle drikke sammen. — b)* h. í sundr *dele. — B)* hlutask, *f. p., 1) pass., fremkomme som bestemt af Skjebnen:* hlutaðisk svá til *det traf sig saaledes. — 2) v. dep. n.:* hlutask til e-s *blande sig i, tage Deel i, være med;* hlutask til um e-t, *d. s.;* hlutask til með e-m *staae en bi, understötte.*

Hlutan *og* -un (-ar, -ir), *f., Lodkastning.*

Hlutdeild, *f., I, Deelagtighed, Deeltagelse, Indblanding. — b) Deel, Andeel;* hlutdeildar-maðr *Deeltager, som tager Deel i, blander sig i andres Sager.*

Hlutdeilinn, *adj., som gjerne blander sig i andres Anliggender el. Sager.*

Hlutdeilni, *f. indecl., den Egenskab at være* hlutdeilinn.

Hlutdrjúgr *heldig med Hensyn til sin Lod, sin Andeel.*

Hlutfall *Lodkastning:* leggja e-t til hlutfalls *afgjöre ved Lodkastning. — b) Lodfald, Lod, hvad der falder i ens Lod.*

Hlutgengr, *adj., som kan fortjene sin Deel, ikke staaer tilbage for de andre, sin Lod el. Stilling værdig (blandt flere).*

Hlutgirni, *f. indecl., Tilböielighed til at blande sig i andres Anliggender el. Affairer.*

Hlutgjarn *tilböielig til at blande sig i andres Anliggender.*

Hluthenda (-u, -ur), *og* -hending, *f., den förste af en Verselinies to Riimstavelser, naar den staaer (næsten) midt i Linien.*

Hluti (-a, -ar, -ir), *m., 1) Deel, Part:* mikill, mesti h. *stor Deel, störste Delen. — 2) Lod, Deel:* e-t kemr á e-s hluta *bliver ham til Deel, tilfalder ham;* enn er eptir yðarr h. *endnu staaer eders Andeel tilbage, nu har I at udföre eders Rolle. — 3) Deel, d. e. hvad der vedkommer, angaaer en personlig:* göra á e-s hluta *gjöre en noget, fornærme, el. desl.;* at mínum hluta *for min Deel, for min Person. — Jfr* hlutr.

Hlutkesti (-is, *pl. d. s.), n., Lod, Lodkastning, I.*

Hlutlauss, *adj., som ikke har el. faaer Lod el. Deel, udeelagtig:* h. e-s. *— b) i hvis Anliggender man ikke blander sig, især, som man ikke antaster, fornærmer el. fortrædiger:* láta e-n hlutlausan *lade en være uantastet. —* Láta vera hlutlaust *ikke blande sig i.*

Hlutr (-s, -ir), *m., 1) Lod i Lodkastning el. Lodtrækning:* leggja hluti á e-t *(eg. nedlægge Lodder om; jfr fölg. Udtr.) trække Lod om;* bera hluti

í skaut *lægge Lodderne i en Kjortel el. Kappeflig for der at trækkes ud igjen;* e-s h. kemr upp *ens Lod kommer op, bliver trukket, Loddet træffer ham.* — *b) Lodfald, det trukne Lod.* — *c) mere el. mindre ueg., Lod, Andeel, det en tilkommende som Eiendom, Ret, el. desl., α) hvad der tilhörer en som Eiendom el. Ret:* láta hlut sinn fyrir e-m *give Slip paa sit, paa sin Ret, tabe den imod en;* sitja yfir hlut e-s *forholde en hvad der er hans el. hans Ret;* e-s h. brennr við *ens Ret el. Anseelse lider Skaar.* — *β) Lod, hvad der tildeles af Skjebnen el. Lykken:* bera, fá hærra, lægra hlut *blive ovenpaa, komme tilkort.* — *γ) Andeel, Deeltagelse:* eiga hlut at e-u *el.* at um e-t *tage Deel i, blande sig i, have Haand med i Spillet.* — Láta liggja milli hluta *lade noget staae ved sit Værd, I.* — *δ) (ens) Sag, Skjebne, Stilling el. desl.:* eiga hlut e-s *være i ens Stilling, i hans Sted;* hennar h. skyldi eigi batna við þat *hendes Stilling skulde ikke blive bedre, hun skulde ikke vinde noget derved.* — 2) *Deel, Part, Afdeling.* — *Jfr* hluti. — 3) *Ting, Gjenstand; Sag, Anliggende; Tildragelse; Grund.*

Hlutræningr (-s, -ar), *m., som bliver berövet sin Lod, sin Deel.*

Hlutsamr, -söm, -samt, *adj.,* = hlutgjarn.

Hlutseigr, *adj., som holder paa sit el. sin Ret, trodsig, I.*

Hlutsemi, *f. indecl., den Egenskab at være* hlutsamr, *I.*

Hlutskarpr = hlutdrjúgr, *I.*

Hlutskipti *(Lodskifte), Part, Andeel.* — 2) *Bytte.*

Hlutsæll *heldig med Hensyn til sin Andeel.*

Hluttaka, *f.,* = hluttekning, *I.*

Hluttakandi (-a, -endr), *m., Deeltager, en som har Andeel i, er deelagtig i noget.*

Hluttakari (-a, -ar), *m., d. s.*

Hluttekning (-a, -ar), *f., Deeltagelse; Ret til Deeltagelse el. Andeel i.*

Hlutum, *1. pl. impf. ind. af* hljóta.

Hlutvandr, *adj., (eg. kræsen med Hensyn til sin egen Lod), streng, nöieregnende med Hensyn til Deeltagelsen i noget; retskaffen.*

Hlutvendi *og* -vendni, *f. indecl., den Egenskab at være* hlutvandr.

Hlutverk *det Arbeide, der falder i ens Lod, er bestemt for ham, Rolle.*

Hlýða (-i, -dda, -tt), *v. a. og n., A) f. a., 1) v. a., m. dat., a) lytte til noget, höre paa:* h. kvæði *lytte til et Digt, der fremsiges el. reciteres.* — *β)* h. messu, tíðum *bivaane Gudstjeneste.* — *b) ueg.,* h. e-m *adlyde.* — 2) *v. n., a)* h. á e-t *höre paa, lytte til, laane Öre;* h. til e-s, *d. s.* — *b) passe, gaae an, hjelpe:* eigi man h. svá búit *det hjelper ikke at lade Sagerne staae saaledes.* — *c)* láta e-m e-t h. *lade en faae Lov til, tillade ham noget;* (hann) lèt engum manni h. skyldu *at ingen skulde faae Lov dertil, ingen skulde saadant taales.* — *B)* hlýðask, *f. p., dep. n.,* hlýðask um *lytte.*

Hlýðinn, *adj., lydig.*

Hlýðisamr, -söm, -samt, *adj., lydig, föielig.*

Hlýðnask (-aðisk, -azk), *v. dep. a., m. dat., adlyde, vise Lydighed imod.*

Hlýðni, *f. indecl., Lydighed;* hlýðnibrot *Brud paa Lydigheden, Ulydighed.*

Hlýðugr, *adj.,* = hlýðinn.

Hlýindi, *n. pl., Luunhed, Varme (af noget), I.*

Hlýja (hlý, hlúða, hlúit *el.* hlúð), *v. a., m. dat., varme.*

Hlykkjóttr, *adj., som har mange Krumninger.*

Hlykkr (-jar, -ir), *m., Krumning, Böining.*

Hlýna (-ar, -aði, -at), *v. n. impers., blive luun el. varm;* þat hlýnar *det bliver varmere i Veiret;* e-m hlýnar *en bliver varm, I.*

Hlynna (-i, -ta, -t), *v. n.,* h. at e-m *understötte, beskytte;* h. fyrir e-m *tale ens Sag.*

Hlýr, *adj., luun, varm.* — *N.s.* hlýtt, *subst. (?), Varme:* (konungr) þóttisk þá þurfa hlýs.

Hlýr (-s, *pl. d. s.*), *n., den ene af en Tings modsatte, el. til hinanden svarende Sider (E), som: a) Kind (poet.).* — *b) Forstavnsside* = kinnungr. — *c) hver af Öxebladets to Sider fortil el. nærmest ved Eggen.*

Hlýrbjartr *hvis* hlýr *er lys, blank el. skinnende.*

Hlýri (-a, -ar), *m., Broder (poet.).*

Hlýt *1. s. præs. ind. af* hljóta.

Hlœða (-i, -dda, -tt), *v. a., lade, laste; jfr* hlaða.

Hlœðimáligr = hlœgimáligr.

Hlœgi (-s, *uden pl.*), *n., Latter; Spot, Skam:* verða at h. *blive til Spot og Spee.*

HLŒGILIGR *og* HLŒGLIGR, *adj., latterlig, morsom.* -liga, *adv.*

HLŒGIMÁLIGR, *adj., morsom, spögefuld i sin Tale.*

HLŒGIMÁLL, *adj., d. s.*

HLŒGIORÐR, *adj., d. s.*

HLŒGJA (-i, -da, -), *v. a., faae til at lee, glæde:* þat hlægir mik, at *etc. det glæder mig, det er mig en Tröst.*

HLŒGLIGR, *see* hlœgiligr.

HLÆJA (hlæ, hló - hlógum, hlegit), *v. a. og n, 1) udlee. — 2) v. n.,* h. at e-u (e-m) *lee af noget, nogen; spotte. — b)* e-m hlær hugr við e-u *en glæder sig til noget. — B)* hleginn, *p. pr., udleet:* Opt þeir hefnazk, er hlegnir eru *(Ordspr.), see* hefna 2, *c.*

HLÆR, *adj.,* = hlýr.

HLÆVEÐR *luunt, mildt, varmt Veir; jfr* hláviðri.

HLÖÐU, *see* hlaða.

HLÖMMUN (hlamman), *f., gjenlydende, buldrende Slag.*

HLÖRA, *see* hlera.

HNAGGR, *see* hnöggr.

HNAKKI (-a, -ar), *og* HNAKKR (-s, -ar), *m., Nakke, Baghoved:* setja hnakkann á bak aptr *kaste Hovedet tilbage;* brjótask um á hnakka ok hæli *gjöre, geraade i voldsomme Bevægelser især med Benene og Hovedet (f. Ex. om en som ligger urolig drömmende); jfr* hann *(Trællen Kark i Sövne, i Gruben hos Hakon Jarl)* skaut undir sik hælunum ok hnakkanum, svá sem hann mundi vilja upp rísa; hnakka-bein *Nakkebeen.* -dramb *el.* drambr *og* -drembi *Nakke, Haarbusk paa Baghovedet, I.* -fylla *det af Hovedets Kjöd og Skind, som bedækker Nakken el. Nakkebenet, I.* -gróf *Nakkegrube, I.* -kertr, *adj., kneisende, I.* -kúla, *I, Hævelse i Nakken af Slag el. Stöd. — 2) især i pl., Fiskenakker.* -spik *Nakkespæk, I.*

HNAKKMIÐI (-a, -ar), *m., Ankerstok.*

HNAKKR, *see* hnakki.

HNAKKR *og* KNAKKR (-s, -ar), *m., 1) Bænk el. Skammel til at sidde paa. — 2) (i den förste Form) Mandfolkesadel.*

HNÁLEIKR, *see* knáleikr.

HNALLR (-s, -ar), *m., Kjep, Knippel, I.*

HNAPP-, *see* knapp-.

HNÁR, *see* knár.

HNARREISTR, *see* knarreistr.

HNATT-, *see* knatt-.

HNAUÐ, *1. og 3. s. impf. ind. af* hnjóða.

HNAUK (-s, *pl. d. s.), n., eg. Knugen (jfr* knoka), *df: vedholdende Slid paa noget, el. paa sine egne Kræfter* (hnauka, *v. n.), I.*

HNAUS, *1. og 3. impf. ind. af* hnjósa.

HNAUSS (-, -ar), *m., et Stykke Grönsvær, Jordklump.*

HNAUSVEGGR *Væg, opfört af Grönsvær el. Jordklumper.*

HNAUT, *1. og 3. s. impf. ind. af* hnjóta.

HNÈ, *1. og 3. s. impf. ind. af* hníga.

HNEF-, *see* knef-.

HNEFI (-a, -ar), *m., Hovedbrikken i et Brætspil, som kaldes* hneftafl; hnefatafla = hneftafla.

HNEFTAFL *og* HNETTAFL *et Slags Brætspil.*

HNEFTAFLA *en Brik i* hneftafl.

HNEGG-, *see* gnegg-.

HNEGGR *og* HNÖGGR (-s, -ar), *m., Slag.*

HNEIG, *1. og 3. s. impf. ind. af* hníga.

HNEIGING (-ar, -ar), *f., 1) det at böie; Buk. — 2) Gramm., Böining.*

HNEIGJA (-i, -da, -t), *v. a. og n., A) f. a., 1) v. a., a) böie;* h. sik fyrir e-m *bukke for. — b) Gramm., böie, flectere. — c) ueg., böie, gjöre tilböielig:* h. hug sinn til e-s. — *2) v. n., a) bukke:* h. e-m *bukke for. — b) ueg., give efter for. — B) f. p.,* hneigjask, *1) pass., böies. — 2) refl., a) eg., böie sig, bukke sig, læne sig. — b) ueg., bevæges, lade sig bevæge.*

HNEIGJANLIGR, *adj., böielig.*

HNEISA *(sjeldnere* hneysa; -u, -ur), *f., Vanære, Skam;* hneisu-liga, *adv., paa en vanærende Maade.* -ligr, *adj., vanærende.*

HNEISA (-i, -ta, -t), *v. a., vanære, tilföie Skam.*

HNEISLIGR, *adj.,* = hneisuligr.

HNEITA (-i, -tta, -tt), *v. a., overgaae, fordunkle.*

HNEIXL-, *see* hneyxl-.

HNEKKING (-ar, -ar), *f., Hindring, Knæk, Svækkelse; jfr* hneyking; hnekkingar-maðr *en, som kommer i Veien for, afstyrer etc. noget.*

HNEKKIR (-s, *uden pl.), m., d. s.*

HNEKKISTIKILL *vanærende Hævelse el. Knude i Hovedet af Hug el. Slag.*

HNEKKJA (-u, -ur), *f., a)* = hnekk-

ing. — *b) Skam, Vanære; jfr* hneykja.

Hnekkja (-i, -ta, -t), *v. a. og n.*, *1) v. a., m. dat., a) lade vende om, drive tilbage:* h. nautum *bortjage Kvæg, holde dem tilbage (fra en Eng). — b) standse:* þar h. þeir för sinni *der gjorde de Holdt. — c) oplöse; knække, tilintetgjöre;* h. flokki *oplöse, sprede en Flok. — Jfr* hneykja. — *2) v. n. (?), vige til Siden el. tilbage:* Rafn hnekkti þá at stofni einum *trak sig med Möie hen til en Træstamme.*

Hnellinn, *adj., stærk, rask, fyrig (jfr* hnallr), *I.*

Hneppa (-i, -ta, -t), *v. a., knibe sammen, indknibe. — b)* h. í fangelsi *indeslutte i Fængsel;* h. í þrældóm *trælbinde.* — 2) hnepptr, *p. pr., indkneben, sammenkneben; forkortet:* hnepptr háttr. — *Jfr* kneppa.

Hneppi (-is, *pl. d. s.*), *n., Knippe, B.*

Hneppiligr *og* **neppiligr**, *adj., knap, kneben.* -liga, *adv., neppe.*

Hneppr, *adj., knap, kneben.*

Hneppsla (*f.* kneppsla; *ogsaa efter Udt.:* hnesla, nesla), *f., Knaphul, I.*

Hneppta (-i, -ta, -t), *v. a., m. dat., stikke tæt sammen, E.*

Hnepptr, *see* hneppa 2.

Hnerra (-aða, -at), *v. n., nyse.*

Hnerri (-a, -ar), *m., Nysen.*

Hnetr, *nom. og acc. pl. af* hnot.

Hneyking (-ar, -ar), *f., a) Undertvingelse, Nedbrydelse. Jfr* hnekking. — *b) Skam, Vanære, Forsmædelse.*

Hneykir (-is, -jar), *m., Betvinger etc., jfr* hneykja.

Hneykja (-u, -ur), *f., Skam, Vanære; jfr* hnekkja; hneykju-för *vanærende Reise el. Tog.*

Hneykja (-i, -ta, -t), *v.a., m. dat., undertvinge, knække, nedbryde. — 2) tilföie Skam el. Vanære.*

Hneys-, *see* hneis-.

Hneyxla *og* **hneixla** (-aða, -at), *v. a., forarge.*

Hneyxl (heysl; -s, *pl. d. s.*), **hneyxli** *og* **hneixli** (-is, *pl. d. s.*), *n., Skam, Vanære. — b) Forargelse.*

Hnè-, *see* knè-.

Hníf-, *see* kníf-.

Hnífill, *see* knýfill.

Hníflóttr, *see* knýflóttr.

Hnífilyrði, *see* hnýfilyrði.

Hníga (hníg, hneig *og* hnè-hnigum, hnigit), *v. n., 1) eg., a) falde sagte ned, segne; spec., falde i Kamp:* h. í gras, í valinn *bide i Græsset, blive paa Kamppladsen;* h. fyrir e-m *falde for ens Haand. — b) böie sig, bukke (for):* h. e-m. — *c) helde, synke; jfr B nedenfor. — 2) ueg.:* h. at e-m *helde til ens Side, tage ens Parti. — b) helde til en vis Side, faae et vist Udfald:* ekki mátti yfir sjá, hvern veg h. mundi *hvad Udfaldet vilde blive. — B)* hniginn, *p. pr., a)* hurð hnigin á gátt *staaende paa Klem. — b)* hniginn á efra aldr *til Aars, aldrende, noget gammel.*

Hniggja (-i, -ða, -t), *v. a., m. dat.,* = hnekkja, *E.*

Hnigna (-aða, -at), *v. n., falde af, tabe Kræfterne el. Raskheden; blive ældre. — b) impers.:* e-m (e-u) hnignar *en bliver gammel, det gaaer tilbage med el. for en (noget),* — 2) hnignandi, *part., som er til Aarene:* þó at hann væri nokkut h.; e-m (e-u) ferr hnignandi = e-m (e-u) hnignar.

Hnignan (-ar, -ir), *f., det at* hnigna.

Hnika (-aða, -at), *v. a. og n., a) v. a., m. acc. og dat., bevæge afsted, rokke. — b) v. n., bevæges af Stedet, bevæges en Smule, rokkes, I.*

Hnikan (-ar, -ir), *f., Bevægelse af Stedet, Rokken.*

Hnípa (-i, -ta, -t), *v. n., eg. stirre ned for sig, hænge med Hovedet, df være nedslaaet, bedrövet, sörge.*

Hnipinn, *adj., nedslagen, bedrövet, modfalden.*

Hnípna (-aða, -at), *v. n., blive bedrövet, nedslaaet.*

Hnippa (-i, -ta, -t), *v. n.,* h. í e-n *el.* til e-s *stöde lidt, skyde til en;* h. kolli hverr at öðrum *stikke Hovederne sammen.* — 2) hnippask, *f. p., rec., nappes, kives.*

Hnipping (-ar, -ar), *f., det at* hnippa, *i pl.,* hnippingar, *Stöd:* h. hrifsingar ok áhöld. — *Jfr* orðahnippingar.

Hnipr (-rs, *pl. d. s.*), *n., Hovedets Böining forover og Legemets Sammenkrummen i siddende Stilling:* sitja í hnipri, *I.*

Hnísa (-u, -ur), *f., Marsviin (delphinus phocæna);* hnísu-hold *Marsviinskjöd.*

Hniss (-, *uden pl.*), *n., (el.* hnissa; -u, -ur), *f., Afsmag, stærk Smag, f. Ex. ved Kjöd af Vildt el. Fuglevildt, I.*

Hnit (-s, *pl. d. s.*), *n., Sammenstöd, E.*

Hnit (-ar, -ar), *f., (Sammenföining?), et lille Dobbeltstykke Træ med*

Indsnit, som indpasses ved hver Ende af det firkantede Hul i Rivens Hoved, förend Enden af Skaftet drives derind i, og tjener saaledes istedenfor en Kile, I; jfr fölg. O.

Hnita (-aða, -at), *v. a., sammenföie ved Sinker el. desl.*

Hnitlask (-aðisk, -azk), *v. rec., nappes, brydes.*

Hníta (hnít, hneit, hnitit), *v. n., beröre haardt, stöde paa:* hneit þar *noget stödte mig;* þar hneit við (viðna) *der var noget haardt at föle, der stödte jeg paa noget.*

Hnjóða (hnýð, hnauð-hnuðum, hnoðit), *v. a., 1) eg., banke, hamre, slaae, stöde:* hestrinn hnauð höfði sínu *stödte an imod med Hovedet. — b) spec., nette (Söm). — 2) ueg., og som v. n.:* h. í e-n *tale fornærmende til el. (især) om, laste.*

Hnjóðhamarr (*nu ogsaa* hnoðhamarr) *Hammer til at nette med, Nethammer.*

Hnjóðr (-s, *uden pl.*), *m., Bebreidelse, Sidehug; Dadlen, Nedsættelse, I.*

Hnjósa (hnýs, hnaus-hnusum, hnosit?), *v. n., nyse.*

Hnjóskr (-s, -ar), *m.,* = fnjóskr.

Hnjóskulindi *Bælte, hvori man bærer (Pose med) Tröske og andre Redskaber til at tænde Ild med.*

Hnjóta (hnýt, hnaut-hnutum, hnotit), *v. n., snuble.*

Hnjúkr, *see* hnúkr.

Hnoð (-s, *pl. d. s.*), *n., nettet Doppe paa et Söm, I.*

Hnoða (-a, -u), *n., Nögle.*

Hnoða (*v. a.*), *see* knoða.

Hnoðhamarr, *see* hnjóðhamarr.

Hnoðit, *supin. af* hnjóða.

Hnoðnagli *Netnagle, I.*

Hnoðri (-a, -ar), *m., Noppe, Fnok, Fnug, I.*

Hnoðróttr, *adj., som har mange Nopper, besat med Nopper, I.*

Hnoðsaumr *Netsöm.*

Hnokinn, *adj., i krum, böiet Stilling; jfr* hnúka.

Hnokki (-a, -ar), *m., liden Jernkrog; Nokke (paa en Rokketeen), I.*

Hnos (-s, *pl. d. s.*), *n., Anstrengelse uden Energi el. Fremgang* (hnosa, *v. n.*), *I.*

Hnoss (-, *pl. d. s.*), *n., Kostbarhed, kostbar el. herlig Ting.*

Hnossgæti (-is, *pl. d. s.*), *n., Lækkerbidsken, I.*

Hnossgætr, *adj., herlig, lækker, I.*

Hnot (-ar, hnetr), *f., Nöd;* hnotarlíki *Skikkelse af en Nöd.* -skurn *Nöddeskal.*

Hnotberr *(om Hornkvæg), saa mager, at man let kan skjelne Rygbenenes Sammenföining, I.*

Hnotit, *supin. af* hnjóta.

Hnotskógr *Nöddeskov;* fara á hnotskóg *gaae ud i en Skov for at samle Nödder (nu mest som Talem., söge at udforske el. udspeide).*

Hnottafl *et Slags Spil (maaskee en Fordreining af* hneftafl, hnettafl).

Hnúðr (-s, -ar), *m.,* = hnyðja. — *2) Knude, Pukkel.*

Hnuðum, *1. pl. impf. ind. af* hnjóða.

Hnúfa (-u, -ur), *f., Pukkel, Knude;* hnúfu-bakr (-s, -ar), *m., Rörhval, I.*

Hnúi, *see* knúi.

Hnugghendr, *adj.,* h. háttr *Navn paa en Verseart.*

Hnugginn, *see* hnyggja.

Hnúka (-aða, -at), *v. n., befinde sig i en krum Stilling.*

Hnúkr *nu ogsaa* hnjúkr (-s, -ar), *m., Spidsen af en Höi el. et Bjerg.*

Hnupl (-s, *pl. d. s.*), *n., Smaatyveri, Rapsen,* (hnupla, *v. a., rapse;* hnuplsamr *given for at rapse), I.*

Hnúsk-, *see* knúsk-.

Hnúskr (-s, -ar), *m., Knude, Knop paa Enden af Skafte, I.*

Hnusum, *1. pl. impf. ind. af* hnjósa.

Hnúta (-u, -ur), *f., Knokkel;* hnútukast *Kasten med Knogler el. Knoglebeen.*

Hnutum, *1. pl. impf. ind. af* hnjóta.

Hnútr, *see* knútr.

Hnyðja (-u, -ur), *f., knudret Rod af et Træ, Blok, Huggeblok.*

Hnýðingr (-s, -ar), *m., en mindre Art af Hvale.*

Hnyðrask (-aðisk, -azk), *v. pass., löbe sammen i Nopper (om Uld), B; jfr* hnoðri.

Hnýfildrykkja *Drikkelag, hvor hver drikker for sig.*

Hnýfilyrði *og* hnæfilyrði, *n. pl., knubbede Ord, Skoser, Stiklerier.*

Hnýfill, hnýflóttr, *see* knýfill, knýflóttr.

Hnyggja (hnygg, hnuggða, hnuggit), *v. a., drive, slaae tilbage,* = hnekkja. — *P. pr.,* hnugginn, *eg. dreven fra noget, berövet noget, df som et adj., nedslaaet, forknyt.*

Hnykill (-s, hnyklar), *m., et Nögle; jfr* hnoða.

Hnykking (-ar, -ar), *f., Rykken, Trækken, Trækning. — 2) den krum-*

mede el. nettede Spids af et Jern el. et Söm, I.

Hnykkja (-i, -ta, -t), *v. a., m dat., acc., 1) m. dat., rykke, trække stærkt:* h. e-m at sèr, til sín; h. e-u af e-m *nappe, trække noget ud af Haanden paa en, ved et Ryk. — 2) m. acc., krumböie, nette, I.*

Hnykkr (-s, -ir), *m., hastigt Greb el. Stöd:* þat gengr með hnykkjum ok skykkjum (*senere* skrykkjum) *det gaaer i ujævne Skridt, uden Orden el. Maadehold, hulter til bulter, I. — b) spec., et hurtigt Sving med Kroppen i Brydning, I; jfr* mjaðmarbragð, lausamjöðm.

Hnykla (-aða, -at), *v. a., eg. danne Nögle(r) af; bruges kun i Talem.:* h. brýrnar *rynke Panden, I.*

Hnýsask (-isk, -tisk, -zk), *v. dep. n., i:* h. eptir e-u *gaae paa Spor efter, söge at opdage el. erfare, I.*

Hnýsinn, *adj., nysgjerrig, I.*

Hnýsni, *f. indecl., Nysgjerrighed, I.*

Hnýta, *see* knýta.

Hnæfilyrði, *see* hnýfilyrði.

Hnöggr, *see* hneggr.

Hnöggr *og* hnaggr, *adj., paaholden, knap.*

Hnöggva (hnegg, hnögg, hnuggit?), *v. n., snuble.*

Hnöggvi, *f. indecl., Paaholdenhed.*

Hnökkóttr, *adj., som har en anden Farve i Nakken el. bag paa Halsen (?).*

Hnökróttr, *adj., ujævn, ru (om Jordbunden), I.*

Hnökrur, *f. pl., og* hnökrar, *m. pl., smaa Ujævnheder paa Jordens Overflade.*

Hnött-, *see* knött-.

Hó, hóv, *interj., O!*

Hó (-s, *pl. d. s.*), *n., Faarehyrdernes Raab.*

Hóa (-aða, -at), *v. n., raabe for at drive Faarene sammen.*

Hodd (-s, *pl. d. s.*), *n., Guld (poet.).*

Hof (-s, *pl. d. s.*), *n., hedensk Tempel;* hofs-dyrr *Döraabningen, Indgangen til et* hof. -eiðr *Ed, som aflægges i et* hof. -grið, *n. pl., Fredhellighed i et* hof *el. ved en Offerfest.* -helgr *et Tempels Hellighed el. Fredhellighed som det giver.* -höfðingi *Forstander for et* hof. -land *Land, Jordstrækning, som ligger til et* hof. -mold *Mulden af et Tempels Vægge el. Tag el. Grunden hvor det har staaet el. det staaer.* -tollr *Afgift der betaltes til et* hof.

Hóf (-s, *pl. d. s.*), *n., A) Forhold etc., 1) Forhold:* at því hófi *i samme Forhold, i dertil svarende Forhold — 2) et rigtigt el. passende Forhold, Maade, Maadehold, Middelvei:* kunna h. sitt *el.* hafa sik at hófi *holde Maade, holde sig inden de rette Grændser, ikke tiltage sig en altfor stor Frihed el. Myndighed, ikke bilde sig altfor meget ind, el. desl.;* ætla h. fyrir sèr *veie sine Kræfter förend man indlader sig paa el. foretager sig noget, ikke indlade sig med altfor stor Overmagt el. desl.;* þat gegnir engu hófi *der er ingen Maade med. —* At hófi *nogenlunde. — 2) Regel, Forskrift:* hafa e-s h. við *fölge en andens Forskrift i noget, lade ham foreskrive sig Love el. Regel med Hensyn til noget. — B) storartet Festlighed el. Gilde;* hófsmaðr *maadeholden Mand el. en som ikke tiltager sig större Rettighed el. Myndighed, end der med Rette tilkommer ham.*

Hóf, *1. og 3. s. impf. ind. af* hefja.

Hófblaðka *Koblomme, I; jfr* hófgresi *og* hófr 2.

Hoffólk *Folk af Stand, af de höiere Classer, de Mægtige.*

Hofgoði *hedensk Offerpræst, en* goði *som forestaaer et* hof.

Hófgresi (-is, *uden pl.*), *n.,* = hófblaðka, *I.*

Hofgrið, *n. pl.,* = hofsgrið.

Hofgyðja *Præstinde i et* hof.

Hofhelgr = hofshelgr.

Hófhvarf *Hovens Ophör, d. e. Grændse paa Hestens Fod, I.*

Hóflauss, *adj., umaadelig; som ingen Maade holder.*

Hóflauss, *adj., hvis Hov el. Hove ere opslidte, I.*

Hófleysa (-u, -ur), *f., det ikke at holde Maade.*

Hófleysi (-is, *uden pl.*), *n., det at have en el. flere Hove opslidte, I.*

Hófligr, *adj., som er til Maade, passende.* -liga, *adv.*

Hofmenn, *m. pl.,* = hoffólk.

Hofprestr *hedensk Offerpræst.*

Hófr (-s, -ar), *m., 1) Hov; Talemaade:* vera (komask) heill í hóf *være (komme hen) frisk og ubeskadiget i god Behold. — b) Dyr med Hov:* ef horn eða h. verðr manns bani. *— 2) Koblomme (caltha palustris), I, jfr* hófblaðka; hófs-gangr *Stöd af en Hov.*

-högg *Slag af en Hov;* hófa-tak *Hovslag.*

Hófsamligr, *adj.*, *maadelig, som skeer med Maade el. er til Maade.* -liga, *adv.*

Hófsamr, -söm, -samt, *adj.*, *maadeholden, som holder Maade.*

Hófsemd (-ar, -ir) *og* -semi, *f. indecl.*, *Maadehold, Maade.*

Hófskegg *Hovskæg.*

Hofstaðr *Sted, hvor der er et hedensk Tempel.*

Hófstilling *det at holde Maade, Maadehold, Maade.*

Hoftollr = hofstollr.

Hógdrœgr *let at drage el. trække, E.*

Hóglátr *og* hœgl-, *adj.*, *af et stille Væsen, sagtmodig, jfr* hógværr.

Hógleiki (-a, -ar), *m.*, = hógværð.

Hóglífi *og* hœgl-, *n.*, *roligt Liv.*

Hógligr *og* hœgl-, *adj.*, *1) nem, let. — 2) rolig, sagte, sagtmodig.* -liga, *adv.*, *sagte, sagtelig.*

Hóglyndi, *n.*, *Sagtmodighed.*

Hóglyndr, *adj.*, *sagtmodig, stille af Characteer.*

Hóglæti (-is, *uden pl.*), *n.*, *stille Væsen, Rolighed, Sagtmodighed.*

Hógr, *see* hœgr.

Hógsamligr, *adj.*, *sagte, rolig, stille, sagtmodig.* -liga, *adv.*

Hógsamr, (-söm, -samt), *adj.*, *rolig, sagtmodig, af et stille Væsen.*

Hógseta *roligt Liv, Rolighed.*

Hógsettr *modereret, tæmmet; som holder Maade.*

Hógstýrt, *n. p. pr.*, *let at styre.*

Hógvikinn, *adj.*, *godmodig, tjenstvillig, B.*

Hógvikni, *f. indecl.*, *Godmodighed, Tjenstvillighed, B.*

Hógværa *og* hœgværa, *v. a.*, *gjöre stille, sagtne; gjöre sagtmodig; formilde, blidne.*

Hógværð (-ar, -ir), *f.*, -væri *og* hœgværi, *f. indelc.*, *Sagtmodighed, Spagfærdighed, Blidhed.*

Hógværleikr (-s, -ar), *m.*, *d. s.*

Hógværligr, *adj.*, *som fremkommer, yttres paa en sagtmodig Maade.* -liga, *adv.*

Hógværr *og* hœgværr, *adj.*, *sagtmodig, mild, blid; spagfærdig.*

Hoka (-i, -ta, -t), *v. n.*, *være (sidde, staae) i en krum, böiet Stilling, paa Huk; jfr* húka. — *2)* h. við *standse, gjöre Holdt.*

Hokinn, *adj.*, *i en krum, böiet Stilling (med Kroppen).*

Hokra (-aða, -at), *v. n.*, *a) böie sig ned:* h. fyrir stokkum eða steinum *böie sig for, vise Ærefrygt for, tilbede Stokke og Stene. — b)* h. at konum *give sig af med Fruentimmer. — c)* h. undan *liste sig bort i krum Stilling, flygte paa en frygtsom og umandig Maade.*

Hol (-s, *pl. d. s.*), *n.*, *Hulhed; især Legemets Hulhed:* á hol *ind i Legemets Hulhed.*

Hól (-s, *uden pl.*), *n.*, *Roes, Smiger; Selvroes, Praleri.*

Hola (-u, -ur), *f.*, *Hule.*

Hola (-aða, -at), *v. a.*, *danne Hulhed i;* h. innan *udhule.*

Holbekki (-is, *pl. d. s.*), *n.*, *Hulhed under en Flods el. en Bæks Banke (ogsaa* holbekkt, *n. adj.*, *subst.*, *d. s.), I.*

Hólberi (-a, -ar), *m.*, *Smigrer, Hykler.*

Holblóð *Blod fra Legemets Hulhed.*

Hold (-s, *pl. d. s.*), *n.*, *Kjöd; især Kjöd af Vildt* (beruhold *Björnekjöd;* hreinahold *Rensdyrskjöd etc.). — b) Kjödet i Modsætning til Aanden, el. i bibelsk Forstand:* lifa at holdi *efter Kjödet, dets Lyster. — c) i pl., Huld:* í góðum holdum *ved godt Huld;* fella af h. *gjöre mager, udmagre (nu: blive mager). — d) Krop, Legeme (jfr Eg.);* holds-fýsn *Kjödslyst.*

Holdborinn *kjödelig:* holdbornir brœðr.

Holdfúi, *m.*, *Forraadnelse i Kjödet, dödt Kjöd.*

Holdgan *og* holdgun (-ar, *uden pl.*), *f.*, *Incarnation; jfr* holdtekja.

Holdgask (-aðisk. -azk), *v. refl.*, *iföre sig den menneskelige Natur.*

Holdgrannr *mager, ikke kjödrig, I.*

Holdgróinn *indgroet i Kjödet.*

Holdigr *og* -ugr, *adj.*, *kjödrig, kjödfuld.*

Holdligr *og efter Udtalen* holligr, *adj.*, *kjödelig.*

Holdlítill *tynd, mager.*

Holdmikill = holdigr, *I.*

Holdrosa (-u, -ur), *f.*, *nu ogsaa* holdrosi, *m.*, *den indvendige Side af et Dyrs Hud; mods.* hárramr.

Holdtekja, *f.*, = holdgan.

Holdugr, *see* holdigr.

Hólf, *see* hválf.

Holfenni (-is, *pl. d. s.*), *n.*, *en huul Snеedynge.*

Hólgjarn, *I, a) som elsker Smiger. — b) broutende, pralende.*

Holgómi og **-góma**, *adj.*, *snövlende, som snövler, I.*

Holhöggva, *v. a.*, *tilföie et Hug, som gaaer ind i Legemets Hulhed.*

Hólkr (-s, -ar), *m.*, *Holk, Ring paa Enden af et Skaft, el. desl.*

Hóll, *see* hváll.

Hollá (-aða, -at), *v. a.*, *m. dat.*, *være en gunstig, vise en Gunst.*

Hollandi (-a, -endr), *m.*, *Velynder.*

Holligr, *see* holdligr.

Hollr, *adj.*, *huld, velvillig, venlig; oprigtig, trofast; Ordsprog:* sjálf er höndin hollust *det er altid sikkrere selv at udföre Tingen, end betroe den til andre. — b) heldbringende, som befordrer ens Gavn el. Lykke; (senere) som befordrer Sundheden, er tjenlig for den, sund (jfr* heilnæmr).

Hollráðr, *adj.*, *som giver velmeente og gode Raad.*

Hollræði (-is, *pl. d. s.*), *n.*, *gavnligt, nyttigt Raad.*

Hollseta, *see* Holzeta.

Hollusta (-u, -ur), *f.*, *Huldskab, Troskab;* hollustu-eiðr *Troskabsed.* -maðr *tro Tjener, en som viser en Troskab.*

Hólmfœrr *kampdygtig til en Holmgang.*

Hólmganga *Holmgang, Tvekamp;* hólmgöngu-lög *Love, Regler for Tvekamp.* -maðr *Holmgangsmand, en som gjerne udfordrer til Holmgang.* -staðr *Sted, hvor en Holmgang skal gaae for sig; jfr* hólmstaðr. -sverð *Sværd, som bruges i el. til Tvekamp; jfr* hólmsverð.

Hólmgarðr *el.* **Hólmgarðar** *en Deel af Mellem-Rusland med Hovedstad af samme Navn (det nuvær. Nowgorod).*

Hólmhringr *en Ring el. Kreds, som dannedes af de Stene, som bleve lagte rundt omkring Holmgangspladsen, el. det Rum, en saadan Ring indesluttede.*

Hólmi, *see* hólmr.

Hólmlausn *det at frikjöbe sig med en i Forveien bestemt Sum, naar man blev overvunden i en Holmgang.*

Hólmr (-s, -ar), *og* **hólmi** (-a, -ar), *m.*, *Holm, liden Ö. — b) (i den förste Form) det Sted hvor en Holmgang skulde gaae for sig:* skora e-n á hólm *udfordre en til Holmgang.*

Hólmstaðr = hólmgöngustaðr.

Hólmstefna *Möde til en Holmgang;* hólmstefnu-tími *den bestemte Tid til et Holmgangsmöde.*

Hólmsverð = hólmgöngusverð.

Holóttr, *adj.*, *med mange Hulninger el. Huller.*

Hólpit, *supin. af* hjálpa.

Holr, *adj.*, *huul;* h. sjór *Sögang med dybe Hulninger mellem Bölgerne (især om Krapsö);* h. baugr *en huul Ring, Talem.:* þar þarf eigi holan baug um at klappa *(eg. der behöver man ikke at slaae paa en huul Ring, d. e.) der er ikke noget huult, mistænkeligt ved, den Sag er jo klar (?).*

Hólsamr, -söm, -samt, *adj.*, = hólgjarn *b.*

Holsár = holund.

Holskefla (-u, -ur), *f.*, *huul Söstyrtning, I.*

Holt (-s, *pl. d. s.*), *n.*, *skovbevoxet Höi el. Bakke; senere og nu stenig og bar Bakke; (jfr Holt i Dansk og Norsk); Ordsprog:* opt er í holti heyrandi nær *ofte skjuler Skoven den, som hörer hvad man siger; jfr Væggene have Ören;* holts-gata *Vei, Sti, som gaaer over en Bakke.* -hnjúkr *det överste, Spidsen af en Höi el. Bakke.*

Holtrið *en steil Bakke.*

Holund *Huulsaar, Saar, som gaaer ind i Legemets Hulhed; jfr* holsár; holundar -sár, *d. s.*

Holundi, *adj.*, *som har faaet en* holund.

Holzeta (Hollseta; -u, *uden pl.*), *f.*, *og* **Holseta-** (Holdseta-, Hollseta-, Holtseta-) **land** *Holsten.*

Hón, *see* hann.

Hóp (-s, *pl. d. s.*), *n.*, *et Vandstade nærved Söen, især saadant, som dannes af en udfaldende Flod; jfr* afhóp.

Hopa (*ogsaa* opa; -aða, -at), *v. n. og v. a.*, *1) v. n., bevæge sig, vige, vige til Siden:* h. á hæl *gaae baglængs tilbage; sædvanlig vige lidt tilbage, trække sig tilbage;* h. undan, *d. s.;* h. til *gaae tilbage for at gjöre Tillöb. 2) v. a., m. dat., lade vige, lade vige til Siden el. tilbage.*

Hopp (-s, *pl. d. s.*), *n.*, *Hop Spring.*

Hoppa (-aða, -at), *v. n.*, *hoppe, springe.*

Hópr (-s, -ar), *m.*, *Hob, Flok.*

Hór (-r, -ar), *m.*, *Krog til at hænge Kjedler el. Gryder paa over Ilden, I.*

Hór (-s, *uden pl.*), *n.*, *Hoer.*

Hóra (-u, -ur), *Hore, Skjöge.*

Hóra (-aða, -at), *v. a. og n.*, *1) v. a., a) bedrive Hoer med. — b) begaae Ægteskabsbrud imod:* ef annattveggja hjóna hórar annat. — *2) v. n., hore,*

bedrive Hoer: h. undir bónda sinn *være sin Husbond, Mand utro, have legemlig Omgang med en anden.* — *3)* hórask, *f. p., som v. dep. n.,* = hóra 2.

Horaðr, *adj., mager, udtæret, udmagret, I.*

Hóran (-ar, -ir), *f., det at* hóra, *Hoer.*

Horask, (-aðisk, -azk), *v. pass., blive mager, udmagres, især i Udtrykket* h. niðr *blive udmagret, I.*

Hórbarn *Horebarn.*

Horblaðka *Bukkeblad, I.*

Horðanaust, *see u.* hurð.

Hórdómr (-s, -ar), *m., Hoer, Horelevnet, Skjörlevnet;* hórdóms-karl *Hoerkarl, Skjörlevner; Ruffer, Kobler.* -úsómi, *m., Skjörlevnets Usömmelighed.*

Hóreið, *f., den Bjælke, hvorved en* hór *(m.) gjöres fast, ned fra hvilken den hænger.*

Horf (-s, *pl. d. s.*), *n., Retning, Vending.*

Horfa (-i, -ða, -t), *v. n., A) f. a., vende, 1) eg., a) vende el. ligge, være stillet i en vis Retning:* hvárt trýgju söðull skal fram h. á hrossi eða aptr, eða hvart hann skal h. *om den (dens Forende) skal vende efter Hestens Hoved el. dens Lænd, el. hvorledes den skal stilles;* h. öndverðr við *(see under* öndverðr *1).* — *Impers.:* beint sem horfir *saaledes ligefrem.* — *b)* h. við em *gjöre Modstand imod eens Angreb, ikke vige.* — *c) spec., vende (med) Öinene i en vis Retning, have dem rettede paa en Gjenstand, see paa:* h. á e-t *see, stirre paa.* — *2) ueg., a) gaae i en vis Retning:* mál hvert, er mælir maðr við annan, at hánum horfi til hneyxla *som gaaer ud paa at vanære, fornærme ham.* — *b) see ud, have en vis Udsigt:* e-t horfir úvænt *seer misligt ud, har en mörk, slet Udsigt.* — *Impers.:* þat horfir til stórvandræða *det seer ud til store Vanskeligheder el. Forviklinger;* horfði mörgum mönnum þungliga *Udsigterne vare daarlige for mange.* — *c) henhöre:* sem þangat horfa til framfærslu *som höre derhen med Hensyn til Livsunderhold, som der bör nyde Underholdning.* — *B)* horfask, *f. p., pass. (?), svarende til A, 2:* horfisk á, til *det seer ud til, lover, truer med, tyder hen paa, bebuder, el. desl.;* þykkir hánum um allt einn veg á horfaks *synes ham alt at tyde hen paa det samme.* — *2) rec., svarende til A, 1:* horfask á *vende imod hinanden el. see imod, paa hinanden;* horfask í augu *see hinanden i Öinene.*

Horfinheilla (-u, *uden pl.*), *f., Lykkens Bortvigen, Tegn paa at Lykken, Heldet har svigtet en (?).*

Horfinn, *see under* hverfa.

Hórgetinn *avlet i Hoer.*

Hórkarl *Hoerkarl.*

Hórkerling *Hoerkjærling, gammel Skjöge.*

Hórkona *Hoerkvinde.*

Horlopi *Kjöd, som er slapt og udtæret af Magerhed, I.*

Hormna *(for* horfna; -aða, -at), *v. n., forsvinde.*

Horn (-s, *pl. d. s.*), *n., 1) Horn, a) Horn paa et Dyr.* — *Talemaade:* harðr í h. at taka *haard, slem at komme i Lag med, slem at komme til Rette med el., have med at bestille.* — *b) Drikkehorn.* — *c) Blæsehorn.* — *d) som det synes, et Slags Ring af Horn, som Slaver bare om deres Hals, (jfr* knappr *3).* — *2) Dyr med Horn:* ef h. eða hófr verðr manns bani. — *3) noget som har Lighed med et Horn, a) Fjeldtind, Fjeldspids (dog især Navne paa Fjelde, som have en spids Top).* — *b) en Rygfinne paa Fiske el. Hvale.* — *4) Hjörne, Vinkel; Talem.:* hafa í mörg h. at líta *have mange Ting at tage Vare paa, 1;* horna-blástr *Blæsen i (flere) Horn el. Valdhorn; Lyden deraf.* -hljóð *Lyd af Horn.* -skinnleikr, *som det synes, en Leg, som bestod deri, at der kastedes et sammenviklet Skind (Björneskind) fra det ene Hjörne til det andet.* -þytr = -hljóð.

Hornauga *Sideblik:* gjóta, líta h. *til* e-s *skele til en, I.*

Hornblástr *Blæsen i Horn; Lyden deraf.*

Hornbogi *Hornbue.*

Hornker *Hornkar, Hornbæger.*

Horngœla *Hundehai (norsk Haagjæla, squalus catulus).*

Hornkerling *(Kjærling, som har sit Sæde i et Hjörne i Huset, som skal have den ringeste Plads?), en ringeagtet, foragtelig Kjærling.*

Hornklofi *Ravn (poet.).*

Hornóttr, *adj., hornet.*

Hornreka, (-u, -ur), *f., Kvinde, som jages hen i et Hjörne, anvises den ringeste Plads.*

Hornsíl *Hundesteile.*

HORNSKAFA, *f., noget af Horn, maaskee en Bold, brugt ved en Leg, der kaldes* sköfuleikr, *men iövrigt synes at være en Art af Oldtidens sædvanlige i Boldspil.*

HORNSKAPT *Hornskaft.*

HORNSKATI *en som sidder afsides, har en afsides el. ringe Plads i Huset; jfr* hornkerling.

HORNSNÍGILL *den yderste Ende el. Spids af et Horn.*

HORNSPÁNN *Hornskee.*

HORNSTAFR *Hjörnestolpe, Hjörnepille; Sengestolpe.*

HORNSTEINN *Hjörnesteen, jfr* hyrningarsteinn.

HORNUNGR (-s, -ar), *m., 1) det Barn, som en Kvinde faaer med en, som hun har frigivet for at ægte ham, en Trælbaaren. — b) en uægte födt. — 2) en som bliver sat tilside, ringeagtet i Forhold til en anden. — b)* verða h. e-s *tabe, miste noget.*

HORR (-s, *uden pl.*), *m., höi Grad af Magerhed, det at være udmagret. — B) Snot.*

HÓRR (-s, -ar), *m., Boler, Galan.*

HORS, *see* hross.

HORSKLEIKR (-s, -ar), *m., Gjevhed, Tapperhed, Raskhed. — b) Klogskab, Forstand, Dannelse.*

HORSKLIGR, *adj., rask, flink af Udseende.*

HORSKR, *adj., rask, tapper, flink. — b) klog, forstandig, dannet.*

HORTIGR, *adj., trodsig i Ord, I.*

HORVETNA, *see* hvervetna.

HOSA (-u, -ur), *f., Hose; Buxelaar; med* hosur *menes omtrent det samme som med* leistabrækr *(i Kongespeilet omtales Hoser, som skulle gaae op til Bæltestedet);* hosna-reim *Hosebaand, en Rem, som man bandt om Benet, deels for at Hoserne (Buxerne) skulde slutte til det nedenfor Knæet, deels maaskee som Prydelse.*

HOSAÐR, *adj., i Hoser.*

HOSS (-s, *pl. d. s.*), *n., det at* hossa, *I.*

HOSSA (-aða, -at), *v. a., m. dat., skumpe, skyde op og ned, f. Ex. et Barn, man har i paa Armen el. paa Knæet, I.*

HOSSON, *interj., ho!*

HÓST, *see* hóstr.

HÓSTA (-aða, -at), *v. n., hoste.*

HÓSTI (-a, -ar), *m., Hosten, Hoste;* hósta-hviða *(kort) Anfald af Hoste, I.*

HÓSTR *og* ÓSTR (-s, -ar), *m., og* HÓST (-s, *pl. d. s.*), *n., Adamsæblet.*

HÓT (-s, *pl. d. s.*), *n., noget, en Smule;* hóti stœrri *en Smule större;* hóti neðarr *lidt længere nede;* hóti heldr, hóti nær *lidt mere, noget heller, snarere;* hóti helzt *en Smule fremfor alle andre, især. — 2) femte Deel af en Time.*

HÓT, *n. pl., Trudsler.*

HÓTA (-aða, -at), *v. a., m. dat.,* h. e-m e-u *true en med noget.*

HÓTAN (-ar, -ir), *f., Truen, Trudsel;* hótanar-orð, *n. pl., Trudsler.*

HÓTFINDINN, *adj., som altid har noget at udsætte paa alt, som er vanskelig at gjöre tilpas, smaalig og knurvorn, I.*

HÓTFINDNI, *f. indecl., den Egenskab at være* hófindinn, *I.*

HOTTA (-aða, -at), *v. n., raabe for at faae Heste el. Kreaturer, man driver foran sig, til at gaae hurtigere, I.*

HOTVETNA, *see* hvatvetna.

HOTVITNA, *see* hvatvetna.

HRÁBLAUTR *raa og blöd (Skind, Kjöd etc.).*

HRAÐA (-aða, -at), *v. a., m. dat., haste, skynde, fremskynde;* h. sèr *skynde sig;* h. ferð sinni *haste med Reisen, reise hurtig el. skyndsomt.*

HRAÐA, *adv.,* = hraðliga.

HRAÐBERG *Skorpe paa Tænderne; Talemaade:* hafa e-t á hraðbergi *have noget (som Svar el. desl.) i Beredskab, ikke behöve at tænke sig om;* þat liggr á hraðbergi fyrir hánum *han kan paa staaende Fod fremsige el. tale, det gaaer flydende for ham, I.*

HRAÐBYRI (-is, *uden pl.*), *n., strygende Vind.*

HRAÐBYRJA, *adj., med strygende Vind.*

HRAÐFARI, *adj., som gjör el. faaer hurtige Reiser.*

HRAÐFEIGR = bráðfeigr.

HRAÐFELLDR *pludselig.*

HRAÐFLEYGR *som flyver hurtig.*

HRAÐFŒRR *hurtiglöbende.*

HRAÐFŒTTR, *adj.,* = fljótfœttr, *I.*

HRAÐFÖRULL = fljótförull.

HRAÐGEÐI, *n., Ustadighed i Sindet.*

HRAÐHENDR, *adj., hurtig i sit Arbeide, som arbeider rask, I.*

HRAÐI (-a, *uden pl.*), *m., Hurtighed, Ilfærdighed, Skyndsomhed, Skyndning. — b) den som fremskynder noget (poet.).*

HRAÐKVÆÐR, *adj., som hurtig, flydende fremsiger et Kvad el. Digt.*

HRAÐLIGA, *adv., hurtig, skyndsomt.*

HRAÐMÆLTR, *adj.,* = fljótmæltr.

Hraðneytinn, *adj., som spiser sin Mad hurtig, B.*

Hraðr, hröð, hratt, *adj., hurtig, hastig, iilsom. — b)* hraðan *(acc. s. m.) og* hratt *(acc. s. n.), adv., hurtig, skyndsomt, med en stærk Fart.*

Hráfiskr *raa Fisk.*

Hrafl *(-s,* hröfl*), n., löst og ulæt Lag af noget, I, jfr* snjóhrafl.

Hrafn *og* hramn (rafn, ramn; (-s, -ar), *m., Ravn;* hrafns-fjöðr *Ravnefjæder, I.* -hreiðr *Ravnerede, og fl.; jfr* hrafna-flokkr *Ravneflok.* -klór *Ravnespor (i Snee); deraf meget daarlig og ulæselig Skrift, I.* -klukka *Vildkarse, I, og fl.*

Hrafnblár *sortblaa som Ravnen.*

Hrafnhvalr *et Slags Hvalfisk; jfr* hrafnreyðr *og* hrefna,

Hrafnligr, *adj., som ligner en Ravn, sort el. graadig som en Ravn.*

Hrafnreyðr = hrafnhvalr.

Hrafnsvartr *ravnsort.*

Hrafntinna *et Slags Agath.*

Hragl (-s, hrögl?), *n.,* = hraglandi, *I.*

Hragla (-aði, -at), *v. n. impers., regne med enkelt nedfaldende Draaber og kold Blæst, I.*

Hraglandi (-a, -ar), *m., enkelte sludagtige Regndraaber med Blæst, I.*

Hrái *(-a, uden pl.), m., Raahed.*

Hrak (-s, *pl.* hrök), *n., Ting som bliver vraget el. slængt hen fra et Sted til et andet, er uden Værdi, I.*

Hraka (-aða, -at), *v. a., eg., behandle som Udskud; impers.:* grip hrakar niðr *et Kreatur kommer til at see magert el. daarligt ud i höi Grad, I.*

Hrakbú *usselt Bo, sletforsynet Huusholdning.*

Hrakdýri (-is, *pl. d. s.), n., Dyr, som bliver jaget el. forfulgt.*

Hrakföll, *n. pl., Uheldstilfælde, slet Lykke, I.*

Hrakför *Reise, som en bliver ilde tilredt paa, forfulgt el. mishandlet; haanlig Reise.*

Hráki (-a, -ar), *m., Spyt;* hráka-skírn *Daab, hvorved man bruger Spyt i Mangel af Vand.*

Hrakit, *supin. af* hrekja.

Hrakligr, *adj., som seer ilde tilredt ud; ussel, elendig. — b) forhaanende, haanlig.* -liga, *adv.*

Hrakmáll, *adj., som har en uforskammet Mund, taler ilde el. haanlig til el. om Folk, I; jfr* hrakyrðr.

Hrakmenni (-is, *pl. d. s.), n., Usling, Kujon, Kjeltring, Skurk, I.*

Hrakning (-ar, -ar), *f., voldsom og fornærmende Behandling, Mishandling, Overlast. — b) Skjænden, Skjeldsord:* taka á hrakningum við e-n *skjelde en ud.*

Hrakningr (-s, -ar), *m., a)* = hrakning. — *b) Möie, Besvær, en maa udstaae paa Reiser, især Söreiser; jfr* sjóhrakningr; hraknings-ferð *besværlig og uheldig Reise.*

Hrakorð = hrakyrði, *I;* hrakorða-samr = hrakyrðr, *I.*

Hrakta, *1. s. impf. ind. af* hrekja.

Hrakviðri (-is, *pl. d. s.), n., Uveir med Regn og Blæst, I;* hrakviðra-samr, *adj., med gjentagen Regn og Blæst, I.*

Hrakyrði, *n. pl., haanlige, fornærmelige Ord, Skjeldsord.*

Hrakyrðr, *adj.,* = hrakmáll, *I.*

Hrakæfi *usselt Liv.*

Hráleiki (-a, -ar), *m., Raahed.*

Hrammr (-s, -ar), *m., Haanden med de udstrakte Fingre, E. — b) Lab, Björnelab. — c) Klo:* arnar hrammar.

Hrammr *(adj.), see* rammr.

Hrammsa (-aða, -at), *v. a., rive hastig til sig, I.*

Hrandlan (-ar, -ir), *f., det at stöde en til Side paa en voldsom Maade.*

Hrang (-s, hröng), *n., Stöi, Larm, Klammeri.*

Hrap (-s, *pl.* hröp), *n., Nedstyrten.*

Hrapa (-aða, -at), *v. n. og a., A) v. n., 1) styrte, falde ned. — b) ueg.:* h. í úhamingju *styrte i Ulykke. — 2) skynde sig:* h. á fund e-s *skynde sig til et Möde med en;* h. til sins dauða *skynde sig sin Undergang i Möde, ligesom med Iver opsöge Döden. — B) v. a., m. dat., skynde paa; haste med, fremskynde:* h. ferð sinni *(jfr* hraða*). — b)* h. e-m til e-s staðar *fremskynde ens Ankomst til et Sted* (þótt þú brytjaðir blámenn . . . , ok hrapaðir þeim svá til helvitis).

Hrapaðr *(-ar, uden pl.), m., Hast, Ilfærdighed:* af hrapaði *i Hast.*

Hrapaðligr (hrapalligr), *og* hraparligr, *adj., a) som gjöres el. skeer i Hast og med Ilfærdighed, overilet; haard, heftig (om Yttringer i Vrede). — b) ulykkelig, uheldig, (især om pludselige Ulykkestilfælde).* -liga, *adv., larmende, med Stöi; uheldig;* mæla h. við e-n *skjelde en ud.*

Hrapan *og* **hröpun** (-ar, -ir), *f., det at* hrapa; *dog især Skynding.*

Hraparligr, *see* hrapaðligr.

Hrapladr (-ar, *uden pl.*), *m.,* = hrapaðr.

Hraplandi (-a, -ar), *m., Overilelse, Heftighed, Ubetænksomhed;* = hrapaðr.

Hrapordr, *adj., heftig og overilet i sine Yttringer.*

Hrár, *adj., raa.* — *N. sg.*, hrátt, *subst., raa Föde:* eta hrátt.

Hras (*oftere* ras), *n., det at* hrasa; *Ordspr.:* sjaldan fylgir ráð rasi *Hidsighed og Klogskab fölges sjelden ad.*

Hrasa (*oftere* rasa), (-aða, -at), *v. n.,* 1) *eg.,* (*være nær ved at*) *snuble, falde:* h. nær til falls, *jfr* hrata. — 2) *ueg., gaae heftigt, hidsigt, med Ilfærdighed til Værks* (fara rasandi); h. í e-t *styrte sig i noget.*

Hrasan *og* **hrösun** (-ar, -ir), *f., Snublen, Fald; Fremstyrten; hidsig, ubetænksom Fremgangsmaade.*

Hráskinn *raat og blödt Skind;* hráskinns-leikr *en Leg, som omtales i Brug hos Jetterne, og bestod i at trækkes om raae og blöde Huder.*

Hráslagi (-a, -ar), *m., Fugtighed,* (*især af Söen*), *I.*

Hrat (-s, *uden pl.*), *n., Stene i Bær, I.*

Hrata (rata; -aða, -at), *v. n., eg. tumle, stödes til Siden, saaledes at man er nærved at falde:* h. ofan af e-u *falde, styrte ned fra;* h. fyrir e-m *være nödt til at vige, lade sig drive baglængs af en, som man kæmper el. brydes med.* — *b*) *föres hændelsesviis et Sted hen, forvilde sig.* — 2) *ueg.*, h. í e-t *styrte sig i, blive indviklet i, komme i noget* (*misligt, en Ugjerning el. Ulykke*). — *Jfr* rata.

Hratt, *1. og 3. s. impf. ind. af* hrinda.

Hrauð, *1. og 3. s. impf. ind. af* hrjóða.

Hraukr (-s, -ar), *m., liden rundagtig og topdannet Dynge el. Stak.* — 2) *en Söfugl* (*Söravn? pelecanus ater*); *jfr* hrókr.

Hrauktjald *Telt, som i Midten gaaer op i en Spids, I.*

Hraun (-s, *pl. d. s.*), *n., Lava, Lavastrækning.*

Hraunbúi, *eg. Beboer af* hraun, *af Klippeegne, df Jette, E.*

Hraung, *n.,* (?), *el. for* hröng (hrangar), *f.* (?), *Larm, jfr* hrang.

Hraungrjót *og* **-grýti** (-is, *uden pl.*), *n., Lavastene, I.*

Hraunklettr *Lavaklippe.*

Hraunóttr, *adj., fuld af Lava el. Lavastrækninger.*

Hraunskeggi *Beboer af et* hraun.

Hraus, *1. og 3. s. impf. ind. af* hrjósa.

Hraustgeðr, *adj., modig, behjertet.*

Hraustleiki (-a) *og* **-leikr** (-s, *neppe i pl.*), *m., Tapperhed, Kjækhed.*

Hraustligr, *adj., tapper, kjæk af Udseende.* -liga, *adv.*

Hraustr, *adj.,* (*oprindel.?*) *stærk, stærkt bygget el. sammensat* (= traustr); *nu almindel.: rask, ved god Helbred.* — *b*) *kjæk, tapper.*

Hráviði (-is, *pl. d. s.*), *n., nyvoxen Ved.*

Hráþefr *Lugt af raat Kjöd.*

Hráæti (-is, *pl. d. s.*), *n., ukogt Föde.*

Hreða (-a, -ar), *f., Kiv, Trætte, Tvistighed.*

Hreðjar, *f. pl.,* (*d. Ræder*), *Pung* (*scrotum*); *jfr* reðr.

Hrefna (u-, -ur), *f.,* = hrafnhvalr.

Hrefni (-is, *pl. d. s.*), *n., den förste Planke fra Kjölen i et Fartöi.*

Hregg (-s, *pl. d. s.*), *n., Blæst, Storm, Uveir.*

Hreggmímir, *m., Navnet paa den förste, nederste Himmel el. Himmelregion* (*i Eddaen*).

Hreggskúr *Uveirsbyge, Stormbyge.*

Hreggviðri (-is, *pl. d. s.*), *n., stormfuldt Veir, især med Regn og Snee, Sludstorm, Sludveir.*

Hreiðr (-rs, *pl. d. s.*), *n., Rede.*

Hreiðra (-aða, -at), *v. a., bygge, lave Rede for:* h. sik á e-m stað *lave sig Rede* (*et Leie*) *paa et Sted, I.*

Hreiðrálpt *en Svane, som stadig bygger sin Rede el. lægger Æg paa ens Grund, I.*

Hreiðrballa (-aða, -at), *v. a., Gaadeudtryk for* eggja, *ægge, af* hreiðrböllr *Redens Kugle* (ɔ: *et Æg*).

Hreif, *1. og 3. s. impf. ind. af* hrífa.

Hreifa *ogsaa* **hræfa** (-i, -ða, -t), *v. a. og n.,* 1) *v. a., röre, bevæge, sætte i Bevægelse.* — 2) *v. n., ueg.:* h. um e-t *röre ved, tale om, omtale; ligeledes* (*have med at bestille? df*) *taale, bære over med.* — *Jfr* reifa.

Hreifi (-a, -ar), *m.,* 1) *Haanden paa et Menneske* (*op til Haandledet*). — *b*) *Haandledet:* höndinn fèll af .. í hreifanum. — 2) *Sælhundelalle.*

Hreifiligr, *adj., rask af Udseende.*

Hreifing (-ar, -ar), *f., Bevægelse.*

Hreifingr (-s, -ar), *m., Omtale,*

Berömmelse (?); Glæde, Fordeel (?): ætla sèr til hreifings *vente (især med indbildsk Tillid) stor Berömmelse (el. Glæde?) af et Foretagende.*

Hreifr, *see* reifr.

Hreimr (-s, -ar), *m., ubehagelig Lyd el. Stöi. — Jfr* reimt.

Hreimsamr, -söm, -samt, *adj., gjenlydende paa en ubehagelig Maade. — b) ueg., stöiende, som gjör Uro, stifter Ufred.*

Hrein, *1. og 3. s. impf. ind. af* hrína.

Hreina (-i, -da, -t), *v. n., skrige (om Sviin); jfr (det sædvanligere)* hrína.

Hreinandi, *see i* úhreinandi.

Hreinbjálbi *Skindpels af Rensdyrsskind.*

Hreindýr, *ældre Form* hreindýri, *n., Rensdyr;* hreindýrs-horn = hreinshorn.

Hreinendi, *see i* úhreinendi.

Hreinferðugr, *adj., reenfærdig, reen, uskyldig.*

Hreinhjartaðr, *adj., hvis Hjerte er reent og uplettet, oprigtig, from.*

Hreinlátr, *adj., reenlig.*

Hreinleiki (-a), *og* -leikr (-s, -ar), *m., Reenhed. — b) sædelig Reenhed; Oprigtighed.*

Hreinlífi (-is, *pl. d. s.), n., reen, uplettet Vandel. — a) spec., Kydskhed;* hreinlífis-maðr *Mand af uplettet Vandel. — b) en Munk.*

Hreinlífr *som förer en reen, uplettet Vandel. — b) kydsk.*

Hreinligr, *adj., reen, reenfærdig. — b) reen, uplettet. — c) aaben, ligefrem.* -liga *adv.*

Hreinlyndi (-is, *pl. d. s.), n., Oprigtighed, I.*

Hreinlyndr, *adj., som har reent Sind. — b) oprigtig, I.*

Hreinlæti (-is, *uden pl.), n., Reenlighed, Reenfærdighed.*

Hreinn (-s, -ar), *m., Rensdyr;* hreins-fit *Foden af et Rensdyr.* -horn *Rensdyrshorn;* hreina-hold *Rensdyrekjöd.*

Hreinn, *adj., eg. a) reen, ublandet, uden Smuds etc.:* hreint vatn. — *b) blank, glindsende:* hrein sverð. — *2) ueg., a) reen, klar:* hrein rödd *klar Stemme. — b) klar, lys:* h. skilningr *klar Indsigt. — c) reen og uplettet (om ens Hjerte og Vandel); reen, reenfærdig;* hrein mær *reen Mö, I. — d) reen (i levitisk el. katholsk Forstand):* hrein kvikvendi *rene Dyr. — e) oprigtig, uden Svig:* h. ok beinn *oprigtig og ligefrem;* segja e-t hreint ok beint *sige noget reent ud, ganske aabent og ligefrem, I.*

Hreinsa (-aða, -at), *v. a., rense, gjöre reen (baade eg. og ueg.):* h. hèröð *rense dem for Rövere.*

Hreinsaðr (-ar, *uden pl.), m.,* = hreinsan.

Hreinsan *og* -un, (-ar, -ir), *f., Renselse;* hreinsanar-eldr *Skjærsild.*

Hreinskilinn, *adj., oprigtig, I.*

Hreinskilni, *f. indecl., Oprigtighed, I.*

Hreinskiptinn, *adj., redelig, I.*

Hreinstaka *uopskaaret Rensdyrskind.*

Hreirviðri (-is, *pl. d. s.), n., klart Veir, klar Luft, I.*

Hreisar *og* hreisi, *see* hreys-.

Hreistr (-rs, *pl. d. s.), n., Skæl.*

Hreistra (-aða, -at), *v. a., skælle, I.*

Hreistrigr, *adj., skældækket, I.*

Hreistrkambar, *m. pl., eg. Skælkamme, d. e. Skæl el. Skællag (paa Crocodillen).*

Hrekja (hrek, hrakta, hrakit), *v. a., drive med Vold, forjage; forfölge. — b) mishandle, tilföie Overlast el. Forhaanelse. — c)* h. e-n í orðum *ogsaa* h. e-n *forhaane i Ord, udskjelde. — 2) impers.:* þá hrakti lengi í hafi *de tumledes længe om paa Söen, fik en lang og besværlig Reise.*

Hrekkjóttr, *adj., skalkagtig, underfundig, rænkefuld, I.*

Hrekkr (-s, -ir), *m., Kneb, Skjelmsstykke; Rænke;* hrekkja-maðr *skalkagtig, underfundig Mand.*

Hrekkvísi, *f. indecl., Skalkagtighed; Rænkefuldhed, I.*

Hrekkvísligr, *adj., som seer ud til at være underfundig el. rænkefuld; som skeer, fremtræder paa en underfundig Maade, I.*

Hrekkvíss *skalkagtig; underfundig, rænkefuld.*

Hrella (-i, -da, -t), *v. a., bedröve, forvolde Bedrövelse.*

Hrelling (-ar, -ar), *f., Bedrövelse.*

Hremma (-i, -da, -t), *v. a., gribe (især og egentlig med Klöer). — b) ueg. (have Klöer i) gaae haardt til Værks imod, tvinge:* þeir væri nökkut svá hremmdir *de vare bundne ved temmelig slemme Tvangsvilkaar.*

Hremmsa (-u, -ur), *f., (stor) Klo, I.*

Hremmsa (-aða, -at), *v. a.,* = hremma, *I.*

Hreppa (-i, -ta, -t), *v. a., faae, opnaae, erholde.*

Hreppr (-s, -ar), *m., et District i Island, som skulde være beboet i det mindste af 20 Bönder (der ydede* þingfararkaup*) og udgjorde (ligesom nu) en Commune for sig, nærmest et Slags Fattigdistrict;* hrepps-fundr *Möde af Bönderne i en* hreppr (hreppsfundarboð *Budskab el. Budstikke som sammenkalder saadant Möde,* -þarfi *el.* -þurfi, *m., som behöver at der sammenkaldes saadant Möde).* -maðr, *Indvaaner i en* hreppr. -nauðsyn *noget af Nödvendighed el. Vigtighed for en* hreppr; *spec. communale Ydelser el. Contributioner i et saadant District.* -sókn *Paatale i, el. lovlig Forfölgelse af Sager, som angaae en* hreppr *samt Fuldbyrdelse af flere communale Foranstaltninger i en saadan Commune.* -vist *Ophold el. Ret til Ophold i en* hreppr; hreppadómr *Dom el. Domstol som Sager, der angik en* hreppr, *bleve indstævnte for.* -mál *Sag, som angaaer en* hreppr. -mót *Grændse mellem* hreppar. — *2)* = hreppsfundr. -skil *Ordningen af de Sager, som angaae en* hreppr; *Ret og Skjel i Anliggender, som angaae* hreppar. -stefna = hreppsfundr *el.* hreppstjórnarþing. -tal *Opregning af, Liste over et Reps bosatte, uafhængige Mænd.*

Hreppskil = hreppaskil.

Hreppsókn = hreppssókn; hreppsóknar-maðr *en Mand, som har at varetage Spörgsmaal, som angaae en* hreppr, *samt forestaaer Fuldbyrdelsen af flere communale Foranstaltninger i en saadan Commune.*

Hreppstefna = hreppastefna.

Hreppstjóri, *m.,* = hreppsóknarmaðr; *Forstander for en* hreppr, *Sognefoged i Island.*

Hreppstjórn *Bestyrelse af, Forstanderskab for en* hreppr *el. dens Anliggender;* hreppstjórnar-maðr = hreppstjóri. -þing *Thing, som holdes for at ordne et Reps Anliggender.*

Hress, *adj., frisk, rask, munter.*

Hressa (-i, -ta, -t), *v. a., 1) oplive, opfriske, vederkvæge.* — *2)* h. upp bæ, hús, stað *gjöre Forandringer ved, istandsætte, restaurere.* — *B) f. p.,* hressask, *pass., blive munter igjen; komme sig, komme til Kræfter igjen.*

Hressiligr, *adj., som seer rask og munter ud.*

Hressing (-ar, -ar), *Forfriskning, Vederkvægelse, Hjertestyrkning, I.*

Hressleiki (-a, -ar), *m., Raskhed, Munterhed.*

Hresslyndr *med muntert, fyrigt Sind.*

Hret (-s, *pl. d. s.*), *n., Uveir med Blæst og Regn el. Sneefog.*

Hreyfa, *see* reyfa = raufa, rjúfa, rífa.

Hreykja (-i, -ta, -t), *v. a., m. dat., reise i Veiret, I.*

Hreysa (-u, -ur), *f., Benævn. paa en slet (lösagtig?) Kvinde.*

Hreysar (*urigtig* hreisar), *f. pl., Steengrund el. Steenbanke med Huler og Revner,* = urð.

Hreysi (*urigtig* hreisi), (-is, *pl. d. s.*), *n., d. s.; maaskee en Hule el. Sprække i en (saadan Grund). Nu, en (ussel) Hytte.*

Hreysiköttr *Hermelin.*

Hreysivisja (-u, -ur), *f., d. s.*

Hreysta (-i, -a, -t), *v. a., sætte Mod og Styrke i.*

Hreysti, *f. indecl., Tapperhed (ofte med Bibegreb om Styrke);* hreystiferð *berömmelig Færd, Heltefærd.* -liga, *adv., tappert, paa en kjæk el. tapper Maade.* -ligr, *adj.,* = hraustligr; *som vidner om Tapperhed.* -maðr *en tapper (og stærk) Mand.* -orð *Ord, Yttringer, som vidne om Mod el. Tapperhed.* -raun *Pröve paa Mod el. Tapperhed.* -verk *Heltegjerning, tapper Daad.*

Hreyta (-i, -tta, -tt), *v. a., m. dat., kaste hen, sprede.* — *2) ueg.:* h. illyrðum at e-m *henvende, sige fornærmende, ondskabsfulde Ord til en.*

Hreyting (-ar, -ar), *f., det at* hreyta.

Hreytispeldi = þeytispjald.

Hríð (-ar, -ir), *f., 1) om noget som for en Tid fremtræder paa en voldsom el. heftig Maade, 1) Uveir, Storm med Sneefog el. Regn.* — *2) heftig Træfning, Angreb.* — *3) heftigt Anfald af Smerte; især i pl.,* hríðir *Födselssmerter (om Dyr).* — *4) en uafbrudt Anstrengelse:* í hríðinni *i eet Væk, uden Hvile el. Standsning;* þrisvar í hríðinni *tre Gange efter hinanden uden Mellemrum.* — *B) om et Tidsrum, 1) i Talemaader som:* dveljask á e-m stað langa, nökkura (*etc.*) hríð *opholde sig i lang Tid el. en Tidlang paa et Sted;* um hríð *i nogen Tid, en Tidlang.* — Hríðum (*dat. pl.*), *adv., i Mellemstunder, af og til* = stundum (*see u.* stund).

Hríðblásinn *gjennemblæst af Stormen.*

Hríðfastr *opholdt paa et Sted af Uveir; jfr* veðrfastr.

Hríðfelldr *stormende.*

Hríðviðri *(-is, pl. d.s.), n., Uveir, stærkt Sneefog, el. desl.*

Hrífa (-u, -ur), *f., Rive;* hrífu-höfuð *Hovedet paa en Rive, I;* -tindr *Tand i en Rive, I.*

Hrífa (hríf, hreif — hrifum, hrifit), *v. a. og n., 1) v. a., gribe, rykke, trække noget i en Hast til sig. — b) stryge med noget for at klöe:* h. e-m bak. — *c)* = rífa: ef maðr hrífr mann svá at blœðir. — *2) v. n., virke, gjöre sin Virkning, strække til:* e-m hrífr e-t *virker paa, gjör el. har den tilsigtede Virkning paa.*

Hrifs (hrips) *og* rifs (-, *pl. d. s.), n., Snappen, Griben, Röveri:* rán ok rifs.

Hrifsa (hripsa) *og* rifsa (-aða, -at), *v. a., snappe, gribe. — b) röve.*

Hrifsan (-ar, -ir), *f., det at* hrifsa.

Hrifsing (-ar, -ar), *f., d. s.*

Hriki (-a, -ar), *m., meget höi, men tynd og mager Mand;* hrika-ligr, *adj., höi og tynd af Væxt; om Ting, stor og uformelig.*

Hrikt (-s, *pl. d. s.), n. Knagen, Knarken.*

Hrikta (-i, -a, -), *v. n., knage, knarke. — Impers.:* þat hriktir í e-u *det giver Knark fra sig.*

Hrím (-s, *pl. d. s.), n., 1) Riim. — 2) Sod, Kulsværte el. desl.; jfr* potthrím, kolahrím.

Hrímaldi (-a, -ar), *m., forek. som Variant* til hýmaldi, *og synes at betyde den der er opfödt ved Sodet, ved Arnestedet, i Kjökkenet, og da i nær Forbindelse med det fölgende* kolbítr *(see d. O.)*

Hrímandi *el.* hrynjandi, *f. indecl. (?), et dunkelt Ord i Udtr.* ríða við h. *ride paa en Hest med* h. *Det forstaaes af mange i Island om et Bidsel med Besætning af Malmdopper (jfr i Grettissaga* háseymt beizl ok vel tinat); *og at her maa være Tale om Bidslet synes naturligt at fremgaae af Ordföiningen* riða við *(man siger almindelig* ríða við beizli, einteyming *etc.) og af den anden Recensions Udtryk* rekit við (ɔ: hestinn) hrynjandi (reka beizl við hest *bidsle); maaskee er denne sidste Form den rigtige (Grundbet.: det klingrende), thi* hrímandi, *der maaskee udledes af* hrím *Riim, og har Hensyn til Doppernes Glands, synes at afgive en mindre naturlig Betegnelsesmaade.*

Hrímfreðinn *og* -frosinn *riimfrossen.*

Hrímfaxi, *m., (den Riimmankede), Navnet paa Nattens Hest.*

Hrímfrost *Riimfrost.*

Hrími (-a, -ar), *m.,* = hrím, *E.*

Hrímsteinn *riimbedækket Steen.*

Hrímkaldr *riimkold, kold af el. som Riim*

Hrímugr, *adj., bedækket med Riim el. Sod.*

Hrímþurs *Riimthurs, Jette.*

Hrina (-u, -ur), *f., mest i pl.* hrinur *vedholdende Skrig.*

Hrína (hrín, hrein — hrinum, hrinit), *v. n., A) skrige, hvine höit el. skarpt (især om Sviin). — b) vrinske:* (ljóp) merr at hestinum ok hrein við. — *B)* h. á, *I, a) hænge ved, sidde fast paa, efterlade Spor el. Mærke (f. Ex. om Blæk el. desl.). — b) ueg., virke paa, gjöre den tilsigtede Virkning (især om Önsker el. Forbandelser).*

Hrinda (-i, hratt, hrundum, hrundit), *v. a., dat., 1) eg., stöde:* h. upp hurðu *stöde en Dör op el. ind;* h. e-m frá sèr *stöde en fra sig. — b)* h. skipum á vatn *sætte Skibe frem (paa Söen). — d)* h. frá sèr öndinni *udstöde Veiret, puste. — 2) ueg., a) bortjage, befrie sig ved:* h. harmi *bortjage Sorgen. — b) omstöde, tilintetgjöre:* h. máli *faae en reist Anklage tilintetgjort, en Sag tilbagevist.*

Hrindlan (-ar, -ir), *f.,* = hrandlan.

Hringa (-aða, -at), *v. a., ringe, sætte Ringe i el. paa.*

Hringbrot *(Ringbrud) et Slags Runddands, B.*

Hringeygðr *ringöiet.*

Hringhyrndr *ringhornet, med Horn som böies i Ring.*

Hringing (-ar, -ar), *f., Ringen.*

Hringja (-u, -ur), *f., Spænde.*

Hringja (-i, -da, -t), *v. a., m. dat., ringe:* h. klukku *el.* klukkum. — *b) abs.: ringe:* h. til tíða, til messu.

Hringja, *see* kringja.

Hringla (-aða, -at), *v. a. og n., 1) v. a., m. dat., ringle med, klimpre, klingre. — 2) v. n., give en klingrende Lyd fra sig.*

Hringleikr *Kredsdands:* slá hringleik *spille op til Kredsdands.*

Hringofinn *vævet med Ringe.*

Hringormr *Ringorm, I.*

Hringr (-s, -ar), *m., 1) Ring, Kreds, Cirkel;* í hring *rundt, i Kreds. — b) Omkreds, den yderste Grændse af noget; i Udtr:* með hringum, at hringum *(indtil yderste Grændse, d. e.) ganske og aldeles* (brenna með, upp at hringum). — *2) Ring, spec. Arm- el.*

Fingerring. — *3) Bane (et Himmellegemes); jfr* kringr.

Hrinr (-s, *uden pl.*), *m.*, *Skrald, Gjenlyd.*

Hrip (-s, *pl. d. s.*), *n.*, *et Slags Kasse (af Sprinkelværksarbeide?), som til Brug ved Transport ophængtes (en paa hver Side) paa Klöftsadler; nu en Kasse med smalle Lægter i Siderne og Bunden hvori man bærer Hö til Kreaturerne.*

Hrips-, *see* hrifs-.

Hrís (-s, *pl. d. s.*), *n.*, *Riis, Krat.* — *b) i pl., Riisbuske; jfr* hríss.

Hrísbyrðr *Byrde af Riis.*

Hríshögg *Ophuggen af Riis, Riishugst.*

Hrískjörr *Riisbusk.*

Hrísla (-u, -ur), *f.*, *(liden) Green, Kvist.*

Hríslask (-aðisk, -azkt), *v. refl.*, *skyde, danne Grene el. Kviste.*

Hrísóttr, *adj.*, *med Buske el. Buskadser.*

Hrísrif, *n.*, *Oprykning af Riis el. Krat, Ret til at oprykke Krat (til Huusbrug).*

Hrísrunnr = hrískjörr.

Hríss (-s, -ar), *m.*, *d. s.*

Hrista (-i, -a, -t), *v. a.*, *ryste.*

Hristing (-ar, -ar), *f.*, *og* hristingr (-s, -ar), *m.*, *Rysten; Bæven, Rystelse, I.*

Hrísungr (-s, -ar), *m.*, = hrísrunnr, *E.*

Hrísungr (-s, -ar), *m.*, *den som er bleven levende i Moderens Liv, medens hun endnu var ufri.*

Hrjá (rjá; -i, -ða, -t), *v. a.*, *fortrædige, plage, mishandle, haandtere slemt, forfölge; jfr* rjá.

Hrjáligr, *see* úhrjáligr.

Hrjóða (hrýð, hrauð-hruðum, hroðit), *v. a. og n.*, *A) v. a., 1) m. acc., a) rydde, gjöre ryddelig:* h. val *bortskaffe de Saarede og Faldne fra Valpladsen.* — *b)* h. skip *rydde et Skib, gjöre det tomt af Folk (i en Bataille); ligeledes losse,* = afferma. — *2) m. dat., kaste hen, bortkaste, udströe; impers.* e-u hrýðr *(poet.) noget kastes, spredes,* = e-t hrýtr *(see* hrjóta*).* — *B) v. n., styrte, ryge, bane sig Vei med Kraft og Hurtighed.*

Hrjón (-s *pl. d. s.*), *n.*, *Ruhed, Knorter;* hrjóna-ligr, *adj.*, *ujævn, knortet, grov af Udseende el. at föle paa, I.*

Hrjónóttr, *adj.*, *ru, ujævn, knuddret, knortet, I.*

Hrjósa (hrýs, hraus-hrusum, hrosit?), *v. n.*, *blive ru, ujævn; ueg. foruroliges:* at ser hrysi hugr við jafnan, er hann kom í flokk Guðmundar *han fölte sig immer uhyggelig til Mode, naar etc.*

Hrjóstr (-rs, *pl. d. s.*), *n.*, *ujævn, stenig, bar og ufrugtbar Plads.*

Hrjóstrigr *og* hjóstrugr, *adj.*, *ujævn, bar og stenig.*

Hrjóta (hrýt, hraut-hrutum, hrotit), *v. n.*, *1) falde, ryge, fyge bort el. hen i Veiret; Talem.:* h. af strengjum *(eg. kastes hen af Strænge, ryge som noget, der skydes med en spændt Buestræng, d. e.) tumle til Siden.* — *b)* h. í sundr *gaae i to, i Stykker.* — *2) udsende en bragende, knagende el. brummende Lyd; impers.:* þat hrýtr í e-u *noget knager.* — *b) snorke.*

Hrjúfr *og* hrýfr, *adj.*, *ru, ujævn; skabbet.*

Hroðgás *en Gaaseart (Raatgaas, anas bernicla); jfr* hrota.

Hroði (-a, -ar), *m.*, *eg., noget der ryddes, feies bort (jfr* íshroði*); Udskud.* — *2) ueg., a) Larm, Ufred.* — *b) plump og grov Optræden; en grov Person, I;* hroða-fenginn, *adj.*, *grov, plump, I.* -ligr, *adj.*, *d. s.* -menni (-is, *pl. d. s.*), *n.*, *plump, grov Person, I.*

Hróðigr *og* -ugr, *adj.*, *1) berömt.* — *2) som gjör sig til, praler af noget.*

Hroðit, *supin. af* hrjóða.

Hróðr (-rs, -rar), *m.*, *Roes, Hæder, Berömmelse.* — *b) Digt (især til ens Priis; poet.).*

Hróðrkvæði *Lovkvad.*

Hróðrtala *Lovtale.*

Hróðugr, *see* hróðigr.

Hroðvirkr, *adj.*, *som arbeider paa en plump og skjödeslös Maade, I.*

Hróf (-s, *pl. d. s.*), *n.*, *et Stade el. Skuur, hvor man bygger eller reparerer Skibe;* = naust. — *2) en svag el. skjödeslöst opfört Bygning, I.*

Hrófa (-aða, -at), *v. a., m. dat.*, h. upp húsi *opbygge svagt, uden Omhu for Varighed el. Soliditet, I.*

Hrófl (-s, *pl. d. s.*), *n.*, *lös Dynge el. Opdyngen paa en lös og uordentlig Maade, I.*

Hrófla (-aða, -at), *v. a., m. dat.*, *lægge i lös og uordentlig Dynge oven paa hinanden, I.*

Hrogn (-s, *pl. d. s.*), *n.*, *Rogn.*

Hrognkelsi (-is, *pl. d. s.*), *n.*, *en Art af Steenbidere.*

Hrognlægja (-u, -ur), *f., Hunfisk, som lægger Rogn, I.*

Hróiskelda (Róiskelda) *og* Hróarskelda (Hróaskelda), *f., Roeskilde, By i Sjælland (fordum en Tidlang de danske Kongers Sæde).*

Hroka (-aða, -at), *v. a., m. dat.,* h. sèr *bryste sig, hovmode sig, I.*

Hróka (-aða, -at), *v. a., fylde med Topmaal.*

Hroki (-a, -ar), *m., Opblæsthed, Overmod;* hroka-fullr *fuld af Overmod, I.* -skapr, *m., Overmod, Stolthed, opblæst Væsen, I.* -yrði, *n. pl., overmodige Ord, I.*

Hrokkinhárr *og* -hærðr *krölhaaret, kruushaaret.*

Hrokkinn, hrokkit *(supin.), see under* hrökkva.

Hrokkinskinna, *f., skrumpent Skind (om en Kjærling).*

Hrókr (-s, -ar), *m., (oprindelig, som det synes* = hraukr *noget ophöiet, noget der rager i Veiret, df).* 1) = hraukr 2. — 2) *Taarnet i Skakspil.* — 3) *en lang dösig Person, en Rækel.* — 4) *ueg., en fremragende Person; fornemste Opsynsmand, Forgænger:* h. alls fagnaðar *fornemste Ophavsmand til alle selskabelige Lystigheder.*

Hrolla (-i, -da, -t), *v. n., vakle, ryste, gyse:* e-m hrollir hugr við *ens Sind gyser ved.*

Hrollr (-s, -ar), *m., Bæven, Rystelse; Kuldegysning; Gysen.*

Hróp (-s, *pl. d. s.), n., (Raab?) Forhaanelse i Ord; Bagvaskelse.*

Hrópa (-aða, -at), *v. a.,* 1) *(oprindel.?) raabe.* — 2) *forhaane i Ord, omtale paa en forhaanende Maade, bagtale.*

Hróplauss, *adj., uden Forhaanelse el. Dadel.*

Hrópsamr, -söm, -samt, *adj., som gjerne taler ilde og haanlig om andre.*

Hrópyrði, *n. pl., forhaanende, krænkende Ord, Skjeldsord.*

Hrósa (-aða, -at), *v. a., m. dat., prale, prange med, bære til Skue;* h. sèr *bryste sig;* eiga e-u at h. *kunne være stolt af, have at glæde sig ved, el. desl.;* eiga sigri at hrósa *have faaet Seier.* — *b) prise, berömme.*

Hrósan (-ar, -ir), *Brysten; Triumph.*

Hross *og* hors (-, *pl. d. s.), n., Hest i Almindelighed.* — *b) spec., en Hoppe:* hross-bak *en Hests Ryg.* -eigandi *en Hests Eier.* -gersemi *en udmærket Hest.* -há *Hestehud, I.* -hali *Hestehale; jfr* tagl. -hár *Hestehaar, I.* -hauss *Hovedet af en (död) Hest,* -hófr *Hestehov.* -hús = hesthús. -hvalr *et Slags Hval (Springer?).* -höfuð *Hestehoved.* -knúta *Hesteknokkel.* -lifr *Hestelever.* -nautn *Brug af en Hest.* -reið *Ridt paa en Hest (uden Tilladelse).* -rófa *Hestens Hale saa langt ned som Ledene gaae.* -verð *en Hests Værdi.*- æta (-u, -ur), *f., en som spiser Hestekjöd.* -þjófr *Hestetyv;* hrossabein *Hestebeen; Been af Heste.* -beit *Græsning af el. Græsgang for Heste.* -brestr *Skralde, hvormed Heste bortskræmmes, I.* -fúlga *Betaling for Fodring af Heste.* -gaukr *Hestegjög.* -geymsla *Bevogtning af Heste.* -hús = hrosshús. -höfn *Hestehold.* -kambr *Hesteskrabe.* -kippingar, *f. pl., Trætte om Heste (om Laan af Heste).* -kjöt *Hestekjöd.* -kyn *Hesterace.* -maðr *Hesterögter.* -móða *löse Haar og Stöv paa el. af Heste, I.* -rás *Renden af Heste.* -skella, *f.,* = -skreppa, *f., en Skralde, til at bortskræmme Heste med, af Skind udspilet udenom Krydsspiler, hvor indeni man kommer Stene el. noget der ved Rysten giver Skrald fra sig, I.* -slátr *fersk (kogt) Hestekjöd.* -taka *det at tage andres Heste til Brug uden Tilladelse.* -þang *en Tangart, Sværdklöv.*

Hrossfellir, *m., (megen) Dödelighed blandt Heste.*

Hrossfjöldi *Mængde af Heste.*

Hrossíss *Iis, som kan bære Heste.*

Hrosskjöt = hrossakjöt.

Hrot (-s, *pl. d. s.), n., det at falde el. hvad der falder adspredt hist og her.*

Hrota (-u, -ur), *f.,* 1) *en Gaaseart,* = hroðgás, *B.* — 2) *et meget gammelt og ufrugtbart Kreatur, I.*

Hrotgamall *meget gammel, I.*

Hrotit, *supin. af* hrjóta.

Hrotti (-a, -ar), *m., en Mand af klodset og meget stor Væxt.*

Hrúðr (-rs, *pl. d. s.), n., Ro paa Saar.*

Hrúðra (-aða, -at), *v. a. impers., bedækkes med Ro el. Skorpe.*

Hruðum, *1. pl. impf. ind. af* hrjóða.

Hrufa (-u, -ur), *f., en Ruhed.* — *Ro el. Skorpe paa et Saar.*

Hrúfi (-a, -ar), *m., Spedalskhed.*

Hrufl (-s, *pl. d. s.), n., ubetydeligt Saar el. Beskadigelse paa Huden.*

Hrufla (-aða, -at), *v. a., forrive Huden lidt.*

Hrufóttr, *adj., ru, I.*

Hrúga (-u, -ur), *f., liden Dynge.*

Hrúga (-aða, -at), *v. a.*, *m. dat.*: h. e-u saman *sammendynge.*

Hrúgald (-s, -öld), *n.*, = hrúga.

Hrukka (-u, -ur), *f.*, *Rynke, I.*

Hrukka (-aða, -at), *v. a.*, *rynke; især impers.*: e-t hrukkar *det sætter Rynker el. Folder, I.*

Hrukkóttr, *adj.*, *rynket, I.*

Hrukkum, *1. pl. impf. ind. af* hrökkva (*v. n.*).

Hruma (-i, -da, -t), *v. n.*, *blive svagelig el. skröbelig; smerte:* hánum hrumdi sárit *han havde Smerter i Saaret.*

Hrumaðr, *adj.*, = hrumr.

Hrumi (-a, *uden pl.*), *m.*, *Legemsskröbelighed, især Alderdomssvaghed, I.*

Hrumligr, *adj.*, *af et svageligt el. skröbeligt Udseende, affældig.*

Hrumr *og* hrummr, *adj.*, *svag, svagelig, skröbelig:* h. af elli *svag af Alderdom;* h. at fótum = fótahrumr. — *Jfr* hrymdr.

Hrun (-s, *pl. d. s.*), *Fald, Nedstyrten.*

Hrunda, *1. s. impf. ind. af* hrynja.

Hrundit, *supin. af* hrinda.

Hrundning (-ar, -ar), *f.*, *Gjerningen at* hrinda.

Hrundum, *1. pl. impf. ind. af* hrinda.

Hrunhenda *og* hrynhenda (-u, -ur), *f.*, *et Slags velklingende Verseart (med Verselinier sædvanlig paa 8 Stavelser, iövrigt* dróttkvætt).

Hrusum, *1. pl. impf. ind. af* hrjósa.

Hrútlamb *Væderlam.*

Hrútmál = hrundmál.

Hrútr (-s, -ar), *m.*, *Væder; Buk; Væderens Tegn;* hrúts-höfuð *Væderhoved.* -líki *a) en Væders Skikkelse.* — *b)* = -merki *Væderens Himmeltegn.* -reyfi *Ulden af en Væder;* hrúta-ber, *en Art Brombær.*

Hrútspeldi *et Spjeld el. Bindsel, hvorved Vædere hindres fra at springe, I.*

Hrutum, *1. pl. impf. ind. af* hrjóta.

Hryða, *see* hryðja (*f.*).

Hryðja (hryð, hrudda, hrutt), *v. n.*, *harke, römme sig, I.* — *Jfr* ryðja.

Hryðja *el.* hryða (-u, -ur), *f.*, *1) stærk Römmen, B.* — *2) et Spyttekar.* — *3) (poet.) Jettekvinde;* hryðju-karl *en gammel Mand, som ofte harker el. römmer sig, B.* -ligr, *adj.*, *grov, styg, hæslig, I.* -verk *barbarisk, vild Handling.*

Hrýfi (-is, *pl. d. s.*), *n.*, *Skab, Udslæt, Spedalskhed.*

Hrýfr, *see* hrjúfr.

Hryggafl *Styrke i Ryggen.*

Hryggbrjóta, *v. a.*, *brække ens Ryg over.*

Hryggbrot *det at Ryggen brækker over, I.*

Hryggbrotna, *v. n.*, *faae sin Ryg brækket over.*

Hryggð (-ar, -ir), *f.*, *Sorg, Bedrövelse;* hryggðar-búnaðr *Sörgedragt;* -búningr, *d. s.* -dagr *Sörgedag.* -efni *noget til at sörge over.* -fullr *sorgfuld.* -klæðnaðr = -búnaðr. -mark *Tegn paa Sorg el. Bedrövelse.* -samligr, *adj.*, *bedrövelig.* -stund *bedrövelig Stund el. Time.* -söngr *Klagesang.* -svipr *sorrigfuldt Udseende, bedrövelige Miner; og fl.*

Hryggiligr, *adj.*, *sörgelig, bedrövelig.*

Hryggja (-i, -ða, -t), *v. a.*, *bedröve, forvolde Sorg;* hryggjask *blive bedrövet.*

Hryggla (-u, -ur), *f.*, *Rallen, I.*

Hryggleiki (-a, -ar), *og* -leikr (-s, -ar), *m.*, *Bedrövelse.*

Hyrgglengja (-u, -ur), *f.*, *Rygstrimmelen i Huder, I.*

Hryggligr, *adj.*, *a) bedrövet af Udseende.* — *b)* = hryggiligr.

Hrygglundir = lundir.

Hryggr (-jar, -ir), *m.*, *a) Ryg, Rygrad.* — *b) Ryg, aflang Banke;* hryggjar-liðr *Ryghvirvel, I.*

Hryggr, *adj.*, *sorgfuld, bedrövet* — *N. s.*, *impers.*: e-m er hryggt í hug *en er bedrövet.*

Hryggspenna (-u, -ur), *f.*, *en Art af Brydetag, hvori Bryderne omspænde hinandens Ryg, Livtag.*

Hrygna (-u, -ur), *f.*, *Hunfisk (af saadanne som lægge Rogn, især Lax el. Foreller, jfr* hængr).

Hrylla (-i, -da, -t), *v. a. impers.*: e-n hryllir við e-u *en gyser ved el. for.*

Hrylliligr, *adj.*, *forfærdelig, gyselig, I.*

Hryllingr (-s, *uden pl.*), *m.*, *Gysen, Skræk, I.*

Hrymask (-isk, -disk, -zk), *v. pass.* *blive skröbelig, affældig.* — Hrymdr, *p. pr. (bleven) affældig.*

Hrynhenda, *see* hrunhenda.

Hrynhendr, *adj.*, *(om en Verseart)* h. háttr = hrunhenda (*jfr* hrynjandi, *part.*).

Hrynja (hryn, hrunda, hrunit), *v. n.*, *falde, drysse ned, styrte ned:* tár h. e-m (af augum) *en fælder Taarer.* — *2)* hrynjandi, *part.*, hrynjandi háttr = hrunhenda.

Hrynjandi, *f. (?)*, *forekommer som Variant til* hrímandi (*see d. O.*).

Hryssa (-u, -ur), *f.*, *Hoppe.*

HRYSSI, *see i:* merhryssi, unghryssi.

HRÝT, *1. s. impf. ind. af* hrjóta.

HRÆ *(maaskee oprindel.* hrær, *m., hvoraf gen. s.* hrævar *el.* hræfar *i compp., hvis ret ikke er at betragte som euphonisk Tilsætning til gen. pl.* hræva), *n., 1) Aadsel, död Krop; Liig. — b) Valplads el. de i Kampen Faldne. — 2) Levninger, Stumper af noget, især af noget som er gaaet til Grunde; jfr* skipshræ; hrævar-daunn = hræþefr. -eldr *Veirild, Lygtemand.* -ljós, *d. s.;* hræva-daunn = -þefr = hræþefr.

HRÆÐA (-u, -ur), *f., Ræde, Skrækkebillede, I.*

HRÆÐA (-i, -dda, -tt), *v. a., skrække, forfærde, kyse. — 2)* hræðask, *f. p., a) pass.,* hræðask við e-t *være bange for. — Som v. dep. a.,* hræðask e-t, *d. s.*

HRÆDDR *(eg. p. pr. af foreg. O.), adj., ræd, frygtsom, bange:* h. við *bange for;* h. um *bange for, med Hensyn til.*

HRÆDDR (-s, *uden pl.*), *m., Frygt, Frygtsomhed, Skræk, Banghed.*

HRÆÐILIGR, *adj., rædsom, forskrækkelig, forfærdelig.* -liga, *adv.*

HRÆÐINN, *adj., frygtsom.*

HRÆDÝR *Rovdyr.*

HRÆFA *(v.), see* hreifa.

HRÆFA-, *see under* hræ.

HRÆFUGL *Rovfugl.*

HRÆKIND *Rovdyr.*

HRÆKJA (-i, -ta, -t), *v. a. (m. dat.) og n., spytte.*

HRÆKLÓ *Klo paa et Rovdyr.*

HRÆKVIKINDI = hrædýr.

HRÆLA (-aða, -at), *v. a., bearbeide Væven med en* hræll *(see dette Ord), I.*

HRÆLJÓS = hræfareldr, *I.*

HRÆLL (-s, -lar), *m., en Træpind, som ved den gamle Væverstol brugtes til at skyde Islættet op med og til at gjöre Tværströg med over Rendegarnet (for bedre at aabne Skjellet).*

HRÆLOG = hræfareldr.

HRÆMÚGI *Dynge af dræbte Mennesker.*

HRŒPA (-i, -ta, -t), *v. a.* = hrópa.

HRÆR *og* HRER (-rs, *pl. d. s.*), *n., Liig,* = hræ *(poet.); jfr* hrör.

HRŒRA (-i, -ða, -t), *v. a., a) röre, bevæge. — b) röre, omröre:* h. e-t saman *sammenröre. — 2)* hrœrask, *f. p., refl., bevæge sig, flytte sig af Stedet.*

HRŒRANLIGR, *adj., rörlig, bevægelig.*

HRŒRAR, *m. pl., Laarkrig, Lyske.*

HRŒRILIGR, *adj.,* = hrœranligr.

HRŒRING (-ar, -ar), *f., Bevægelse.*

HRŒRUM, *see* heyrum.

HRŒSI, *see i* úhrœsi.

HRŒSIBREKKUR, *f. pl., eg. Skrænter, Brinke hvorfra noget, der stilles derpaa, ligesom pranger, d. e. let falder i alles Öine:* bera e-t á h. *udraabe, gjöre bekjendt (andres Forseelser el. desl.), I.*

HRŒSINN, *adj., pralende, broutende.*

HRŒSNA (-aða, -at), *v. n., hykle, smigre, I.*

HRŒSNARI (-a, -ar), *m., Hykler, I.*

HRŒSNI, *f. indecl. 1) Praleri, Selvroes. — 2) Hykleri, Smiger, I;* hrœsnis-ligr, *adj., hykkelsk, I.*

HRÆVA-, HRÆVAR-, *see under* hræ.

HRÆZLA (-u, -ur), *f., Frygt, Skræk, Rædsel;* hræzlu-fullr *fuld af Frygt, meget bange.* -geð *et af Frygt betaget Sind, Frygt.*

HRÆÞEFR *Liiglugt, Stank af döde Legemer.*

HRÖKKR, *adj., kröllet, kruset.*

HRÖKKVA (hrökk, hrökk-hrukkum, hrokkit), *v. n., 1) om Bevægelse, a) springe, skifte hastig Sted:* e-t hrökkr ór hendi e-m *falder en udaf Haanden;* h. saman *fare sammen. — b) briste:* h. í sundr *knække over, gaa i Stykker. — c) vige hurtig tilbage, især i en Fægtning:* h. fyrir *el.* undan *blive dreven ud af sin Stilling, blive kastet. — d)* h. vel við e-m *vise kraftig Modstand mod ens Angreb. — 2) uden Forestillilling om Bevægelse, a) slaae Kröller el. Folder, I. — b)* h. til *forslaae, være tilstrækkelig, I. — B)* hrokkinn, *p. p., adj., a) kröllet, kruset. — b) rynket.*

HRÖKKVA (-i, -ta, -t), *v. a., 1) f. a., drive frem:* h. hest sporum *spore en Hest frem. — 2) f. p, a) pass., blive dreven, jaget. — b) refl., bevæge sig ligesom stödviis, skyde sig frem i Bugter (om en Orms el. Slanges Bevægelse).*

HRÖNGL (-s, *pl. d. s.*), *n., Larm, Skramlen (jfr* hrang *og* hraung); *df lös Opstablen af haarde Gjenstande uden nogen Tilpasning, I.*

HRÖNGLA (-aða, -at), *v. a., m. dat.,* h. e-u saman *opstable paa en lös Maade (jfr foreg. O.);* hrönglask *skramle, I.*

HRÖNN (hrannar, hrannir), *f. 1) Bölge; Havet (poet.). — 2) Dynge el. Masse især af noget som opkastes el. skylles op af Vandet paa Strandbredden:* hrönnum saman *i Dynger, dyngeviis.*

HRÖPUN, *see* hrapan.

HRÖR (-s, *pl. d. s.*), *n., noget affældigt*

el. i faldefærdig, udslidt Tilstand, I; jfr hrær.

Hrörligr, adj., faldefærdig, udslidt, affældig.

Hrörna (-aða, -at), v. n., forfalde, blive affældig, tabe sig.

Hrörnan og -un (-ar, -ir), f., det at hrörna.

Hrösun, see hrasan.

Húð (-ar, -ir), f., Hud, Skind; berja h. af e-m hudstryge; láta h. sína miste sin Hud; húða-fang Anskaffelse af Huder.

Húðfat Köie; Seng; húðfats-fèlagi Köiekammerat.

Húðfletta, v. a., hudflette, I.

Húðkeipr et Slags Skindbaad.

Húðlát det at miste sin Hud, Hudflettelse.

Húðlauss, adj., = skinnlauss.

Húðstroka, f., Hudstrygelse.

Húðstrýkja, v. a., hudstryge.

Húfa (-u, -ur), f., Hue.

Húfr (-s, -ar), m., tredie el. fjerde Planke fra Kjölen i et Fartöi; Skibsside; Talemaade: e-m þykkir mikit í húfi (eg. meget indenbords) en synes der staaer meget paa Spil.

Huga (-i?, -ða?, -at, og -t), v. a. og n., a) v. a., overveie, beslutte; Ordsprog: fátt er of vandliga hugat det er faa Ting, man overveier mere end nok, det er sjelden at man er for forsigtig. — b) v. n., h. um e-t være bekymret for; h. at e-u see efter, lægge Mærke til, tage Hensyn til. — 2) hugat, n. p. pr., i: láta sèr um e-t hugat lægge sig noget paa Hjertet, bære Omsorg, Omhu for noget, jfr hyggja.

Hugaðlatr, adj., blid, venlig i Omgang.

Hugaðliga, adv., modigt, dristigt.

Hugaðr, adj., a) tilsinds, sindet: vel illa h. e-m; jfr harðhugaðr, illhugaðr etc. — b) behjertet, modig; hugaðs-ræða oprigtige, velmeente Ord, intim Samtale.

Hugaðsamligr, adj., mild, spagfærdig. -liga, adv.

Hugaðsamr, -söm, -samt, adj., stille, spag, spagfærdig.

Hugall og hugull, adj., betænksom, omhyggelig, agtsom. — b) opmærksom imod andre, tjenstvillig. — 2) hugalt, n. s. (acc.), adv., omhyggeligen.

Hugan (-ar, -ir), f., Overveielse, Eftertanke; Beslutning.

Hugást inderlig Kjærlighed: unna e-m hugástum holde inderlig af, have inderlig kjær.

Hugástliga, adv., inderlig, med Inderlighed.

Hugblauðr forsagt, feig.

Hugbleyði Forsagthed, Modlöshed, Feighed.

Hugblíði, n. el. f., blidt Sindelag.

Hugboð Anelse.

Hugborð Djærvhed, Mod.

Hugbót hvad der böder paa Sindet, Tröst.

Hugbrigðr, adj., med ustadigt Sind.

Hugð (-ar, -ir), f., Opmærksomhed. — b) Inderlighed, Hengivenhed, Velvillie. — c) Bekymring; hugðar-fullr bekymringsfuld. -maðr en som man har kjær el. staaer i et intimt Forhold til. -mál velvilligt Tilbud, venskabelig Underhandling.

Hugða (-u, -ur), f. = hugð: af hugðu inderlig; hugðu-maðr = hugðarmaðr.

Hugdeigr = hugblauðr.

Hugdjarfr modig, uforsagt.

Hugdyggr trofast. — b) brav, mandig.

Hugfastr som sidder fast i Hu, ligger paa Hjerte: láta sèr e-t hugfast, lægge noget paa Hjerte.

Hugfátt, n. adj., impers. i: e-m verðr h. Modet svigter en, han bliver bange.

Hugfelldr og -fellr = skapfelldr.

Hugferði (-is, pl. d. s.), n., = hugarfar, I.

Hugfesta, v. a., lægge paa Hjerte.

Hugfullr fuld af Mod, modig.

Hugfylldr, p. pr., d. s.

Hugga (-aða, -at), v. a., tröste. — Huggask, pass. el. refl., tröstes, lade sig tröste.

Huggan og -un (-ar, -ir), f., Tröst, Husvalelse; hugganar-lauss, adj., uden al Tröst. -orð tröstende Ord.

Huggandi (-a, -endr), m., Tröster.

Huggari (-a, -ar), m., d. s.

Huggóðr godhjertet; barmhjertig.

Huggœði et godt Hjerte, Barmhjertighed. — b) roligt Sind.

Hughraustr tröstig, ved godt Mod; modig.

Hughreysta (-i, -a, -t), v. a., tröste, opmuntre.

Hughreysti Sindsro, Sindsstyrke.

Hughryggr bedrövet i Hu.

Hughvarf Sindsforandring: telja e-m h. faae en til at forandre, opgive en allerede tagen Beslutning; især forandret Stemning i fravendt Retning, Uvillie; jfr hugarhvarf.

Hughœgr, adj., stille, sagtmodig;

impers.: e-m er hughœgt *en er rolig i Sindet.*

Hugi (-a, -ar), *m., Tanke; jfr* hugr 2, *a.*

Hugkvæmiligr, hugkœmiligr, hugkvæmligr *og* hugkœmligr, *adj., 1) som vidner om Opfindsomhed, konstig. — b) som let opfinder, kommer paa noget; jfr fölgende O. — 2) kjær, behagelig.*

Hugkvæmr *og* hugkœmr, *adj., a) som fæster sig i Erindringen:* láta sèr e-t hugkvæmt *erindre, mindes; impers.:* (e-m) er hugkvæmt um e-t *han mindes noget, kan ikke glemme det. — b) agtsom, omhyggelig. — c) opfindsom; ligeledes som gjör sig Umage for at opfinde, udfinde.*

Huglauss, *adj., modlös, feig.*

Hugleiða, *v. a., forestille sig, betragte, tænke over.*

Hugleiðing (-ar, -ar), *f., Forestilling; Betragtning;* fyrir utan h. *som man ingen Forestilling kan gjöre sig om.*

Hugleikit, *i:* e-m er e-t h. *(el.* at *etc.) en har længe haft i Sinde, har længe önsket, ventet Leilighed til at, I.*

Huglèttir *Lettelse, Lindring for Sindet, Husvalelse, B.*

Huglèttr *let om Hjertet; impers.:* e-m er huglètt *han er let om Hjertet.*

Hugleysi (-is, *pl. d. s.*), *n., Modlöshed, Forsagthed, Feighed.*

Huglítill *som har lidet Mod.*

Hugljúfi (-a, -ar), *m., en venskabelig og yndet Mand, især i:* hvers manns h. *yndet af alle.*

Hugljúfr, *adj., blid, venskabelig (B).*

Hugmannliga, *adv., modigen, tappert.*

Hugmynd *Tankebillede, Forestilling, I.*

Hugna (-aða, -at), *v. n., hue, behage; impers.:* e-m hugnar vel til e-s *er vel tilfreds med en. — 2) f. p.,* hugnask, *pass., behage, falde i ens Smag.*

Hugnaðr (-ar, *uden pl.), m., Tjeneste, Villighed, B.*

Hugnan *og* hugnun (-ar, -ir), *f., d. s., I.*

Hugprúðr *modig, behjertet, tapper.*

Hugprýði *Mod, Tapperhed.*

Hugr (-s, -ir), *m., 1) Hu, Sind, a) som tænkende, anende, menende el. desl. (Forestilling, Tanke, Mening):* e-m kemr e-t til hugar *el.* í hug *en falder noget ind, kommer paa, kommer til at tænke paa;* leiða hug um e-t *overveie;* hafa e-n í hug *have en i Tankerne, erindre;* hafa e-t í hug *have i Sinde;* e-m segir hugr um *en aner;* lýsa hug sinn um e-t *yttre sine Tanker, sin Mening om noget;* e-m snýsk h. *en forandrer sine Tanker, kommer paa andre Tanker; ligeledes, en skifter Sind (jfr b nf.);* verða annars hugar *d. s. (jfr b nf.). — b) som fölende, lystende etc. (Stemning, Hjerte, Tilböielighed, Attraa):* í reiðum, hörðum hug *vred, gram i Hu;* í góðum hug *i godt Humeur; ogsaa* í hugum *ved godt Mod, glad; venlig;* í hryggum hug *med et tungt Hjerte;* verða annars hugar við *blive anderledes til Sinds, til Mode ved noget;* e-m er, leikr h. á e-u *ens Hu staaer til noget;* setja hug sinn eptir *vende sin Hu til noget;* leggja hug á e-t *lægge Vind paa; spec.,* leggja hug á konu *fatte Kjærlighed til en Kvinde. — c) som yttrende sig i Ord el. Handlinger, i Forhold el. Modsætning til disse:* af heilum hug *af, med et oprigtigt Sind;* láta hug fylgja máli *tale oprigtigt. — 2) Mod, Sjælsstyrke, Courage:* herða (upp) huginn *tage Mod til sig;* e-n brestr hug *Modet svigter en; Ordsp.:* hugr ræðr hálfum sigri *Modet gjör det halve til Seiren;* hugar-angist *Sjælsangst, Sjælslidelse, Sindslidelse.* -beiskleikr *Sindslidelse, Sjælslidelse.* -bót = hugbót. -burðr *Indbildning.* -far *Sindelag.* -fýst *Tilböielighed, Attraa.* -góðr = huggóðr. -hvarf = hughvarf. -látliga, *adv., paa en spagfærdig, beskeden Maade.* -látr, *adj., spagfærdig, stille.* -lund *a) Sindsbeskaffenhed. — b) Indbildning:* gjöra sèr e-t i h. *indbilde sig, I.* -ótti *Frygt i Sindet.* -rakkr = hugrakkr. -ruglan *og* ruglun *Sindsuro, Sindopr̈ör.* -styrkr *Sjælsstyrke.* -styrkt, *d. s.* -válað *Sindslidelse.* -vil *Fortvivlelse.*

Hugrakkr, *adj.,* = hugprúðr.

Hugraun *a) Prövelse, Efterforskning af ens Sindelag:* ganga á h. við e-n *efterforske, udforske, pröve ens Sind, hvad han har i Sinde. — b)* = skapraun. — *c) hvad der tager paa Sindet, stor Sorg, B. — d) Pröve for ens Mod.*

Hugrekki (-is, *uden pl.), n. og f. indecl.,* = hugprýði.

Huggrenning (-ar, -ar), *f., Tanke.*

Hugró *og* höggró *Plade, hvorved det överste Hjalt fæstedes til Haandfanget.*

Hugsa (-aða, -at), *v. a., tænke over, overveie, betænke.*

Hugsan *og* -un (-ar, -ir), *f., Tanke, Eftertanke, Overveielse;* hugsunar-auga

Tankens Öie, det indre Syn, -lauss, *adj., skjödeslös, I;* -leysi, *n., Tankelöshed, Skjödeslöshed, I, og fl.*

Hugsanligr, *adj., tænkelig.*

Hugsi, *adj., tankefuld, bekymret.*

Hugsjúkr *bekymret, tungsindig og sörgmodig;* h. um e-t *grublende over noget.*

Hugskot *Menneskets Indre.*

Hugsnjallr *tapper, modig, E.*

Hugsótt *Sindslidelse, Bekymring, Bedrövelse.*

Hugspakr *klog, viis.*

Hugspeki *Klogskab, Forudvidenhed.*

Hugsterkr *og* hugumsterkr *(E.) som har Sjælsstyrke, kjæk.*

Hugstinnr *modig, med mandigt Sind, E.*

Hugstórr *og* hugumstórr *stormodig.*

Hugstrangr *og* hugumstrangr *haard, streng, stridbar, E.*

Hugstœðr, *adj., som sidder fast i Tanken el. Erindringen. — b)* e-m er hugstætt til e-s *har meget imod en.*

Hugsýki *Bekymring, Sindsuro.*

Hugsýkja (-i, -ta, -t), *v. a., gjöre bedrövet.*

Hugsvinnr = hugspakr.

Hugtregi *Sjælesorg, Bedrövelse.*

Hugull, *see* hugall.

Hugum-, *see* hug-.

Hugvit *Opfindsomhed.*

Hugþekkr *yndet, afholdt, kjærkommen.*

Hugþokkaðr, *d. s.*

Hugþokki *Yndest, B. — b) Forgodtbefindende, (I). — c) Sindsstemning:* meðalorpning sýnir hugþokka manns *Interjectionen viser etc. — d) Mening, hvad der forekommer en at være Tilfældet:* eptir hugþokka mínum at ætla þá þykkir mèr því líkast, at *etc. efter hvad jeg synes, saa forekommer det mig rimeligst at etc.*

Hugþótti, *I, Forgotbefindende, Tilböielighed, Lyst. — b) Mening.*

Húka (-i, -ta, -t), *v. n., sidde paa Hug.*

Hulda (-u, -ur), *f., a) Slör, noget som dækkes el. skjules;* drepa huldu á e-t *kaste Slör over, skjule. — b) Skjul, Sted, hvor man kan skjuler sig. — c) Hemmelighed:* með huldu *i Löndom, hemmelig;* huldu-fólk *Underjordiske, Ellefolk (i Norge og Island), I.* -kona *Huldre, I.* -maðr *Mand af Ellefolket.*

Huldr, *see* hylja.

Hulfr (-s, *pl. d. s.*), *n.,* = beinviði.

Hulinshjálmr, hulinhjálmr *og* huliðshjálmr *(eg. Hjelm el. Maske, som gjör en usynlig), Sky, Taage, Mörke, som bevirker Usynlighed el. Usynlighed frembragt paa en overnaturlig Maade el. ved Troldkonster.*

Hulning (-ar, -ar), *f., det at* hylja; *Bedækning;* hulningar-lítill *som yder liden Bedækning.*

Húm (-s, *pl. d. s.*), *n., Skumring.*

Húma (-ar, -aða, -at), *v. n. impers., mörknes.*

Humall (-s, -lar), *m., Humle.*

Humarr (-s, -rar), *m., Hummer.*

Hún, *see hann.*

Hunang (-s, *uden pl.*), *n., Honning;* hunangs-blettr *mörk Plet i Huden, Modermærke, I.* -bragð *Honningsmag.* -fall *Honningdug.* -fluga *Bi, I.* -ilmr *Honninglugt.* -lækr *Honningbæk.* -seimr *Honningkage, Honning.*

Hunangfljótandi, *pa., som flyder med Honning;* h. mál *Tryllesprog.*

Hunangligr, *adj., som Honning.*

Húnbora *Hul (med Tridse i?) gjennem det överste af en Mast.*

Hundeygðr *med Hundeöine, E.*

Hundforn *meget gammel, E.*

Hundgá *Hundegjöen, Hundeglam.*

Hundgamall *meget gammel.*

Hundgeðjaðr *med Hundenatur.*

Hundheiðinn *som ganske er en Hedning (el. Hedning som en Hund?).*

Hundingi (-ja, -jar), *m., Anförer for hundrede Mand, B.*

Hundligr, *adj., som en Hund, hundeagtig, paa Hundemaneer.*

Hundmargr *meget talrig.*

Hundr (-s, -ar), *m., Hund. — b) som Skjeldsord:* hundrinn þinn *din Hund!* hunds-bit *Hundebid, I.* -höfuð *Hundehoved, I.* -líki *Hundeskikkelse, I, og fl.;* hunda-bopps *Hundehjæf.* -dagar, *m. pl., Hundedage, I.* -gauð = -gey = húndgá. -gnöll *Hundeluden.* -hljóð *Hundeglam; Talem.:* komask burt ór hunda-hljóðum *(eg. komme saa langt bort fra en Gaard, at man ikke længer hörer Hundenes Gjöen fra samme, el. at man ikke længere behöver at frygte Alarm, ɔ: at de skulde vække Opmærksomhed med deres Gjöen?) slippe bort; og fl.*

Hundrað (-s, -uð), *n., 1) som Tal, 120* (tólfrætt), *senere 100* (tírætt); hundrað manna *hundrede (120) Mand; ogsaa:* h. menn, skip (mönnum, skipum); hundruðum *el.* hundruðum saman *hundredviis. — 2) som Værdibestemmels* = $2^1/_2$ mörk = 20 aurar = 60 örtugar *(men forskjellig efter Betalingsmidlet);* h. silfrs *40 Lod Sölv;* h. vaðmála *120 Alen Vadmel*

(en Tid, efter Graagaasen, = 5 *Unzer Sölv); dette er det sædvanligste, idet mindste naar Talen er om Island, hvor en* eyrir *sædvanligst var lige med 6 Alen; men desuden menes dermed ogsaa 60, 180, 200 el. 240 Alen Vadmel efter den forskjellige Værdi af en* eyrir; h. frítt *el.* í fríðu *Kvæg til Værdi af* h. váðmála; hundraðs-gripr *Ting el. Kreatur til Værdi af et* hundrað. -hestr *Hest til Værdi af* hundrað (vaðmála). -höfðingi *Anförer for 100 Mand (centurio).* -lag *Ansættelse, Vurdering efter* hundrað *(især* hundrað vaðmála). -skaði *Tab, Skade til et Belöb af* hundrað 2. -úmagi *en* úmagi, *for hvis aarlige Underhold der skal betales* hundrað *(5—6 Unzer Sölv el. noget derover).* -virði *Værdi af et* hundrað 2.

Hundraðasti, *num. ord., hundredeste.*

Hundraðfalda, *v. a., gjöre hundredfold, multiplicere med Hundrede.*

Hundraðfaldr, *adj., hundredfold.*

Húndreginn, *heiset op i Masten (op til dens* húnn; *see* húnn *A, 2).*

Hundtík *Tævehund.*

Hundvillr *ganske vildfarende.*

Hundvíss *begavet med Hundeklogskab, med stærkt Instinkt (især i forhaanende Betydning og om Jettevæsener),*

Hungr (-rs, *uden pl.*), *m. og n. (ligesom nu), Hunger.*

Hungra (-ar, -aði, -at), *v. a. impers., hungre.*

Hungraðr, *adj., hungrig.*

Hungran (-ar, *uden pl.*), *f.*, = hungr.

Hungrmorða, *adj., som döer af Hunger.*

Hungrvaka *noget, som opvækker Hunger (el. Begjerlighed).*

Húnkastali *et Slags Taarn paa Skibe; saadanne brugtes i Fægtninger til at kaste Stene og Kastevaaben ned paa Fjenden.*

Húnn (-s, -nar), *m., A) Knap (paa en Stok el. desl.) — 2) et Slags Krampe paa Masten, som Seilraaen hang ved;* draga segl við húna *heise Seil. — 3) Skaft (?); jfr* örvarhúnn. *— B) Björneunge.*

Huppr (s, -ar), *m., den Deel af et Dyrs Side, som gaaer fra Ryggen (ned) til Bugen og paa de andre to Sider begrændses af Ribbenene (de ægte Ribbeen) og Laaret (Hoften paa Mennesker).*

Hupprif *de uægte Ribbeen, I.*

Hurð (-ar, -ir), *f., Dör (d. e. det som tjener til Lukkelse);* hurðar-áss *Tværbjælken over en Dör; Talem.:* reisa sèr hurðarás um öxl *agte sig at udföre noget, en ikke er voxen, I.* -bak *Rummet bag Dören, mellem denne og Væggen;* verða á hurðarbaki *trække sig tilbage, undlade at gjöre sin Skyldighed.* -flak *el.* -flaki *Deel af en Dör, som er gaaet i Stykker.* -hringr *Ring i en Dör (som Haandfang).* -járn, *n. pl., Hængsler.* -kofi *Döraabning.* -kólfr *Dörhammer (?).* -loka *Dörskodde;* hurða-naust *et Skibsstade med Döre, et lukket* naust.

Hurðáss = hurðaráss.

Hurfu, *1. pl. impf. ind. af* hverfa.

Hús (-s, *pl. d. s.*), *n., Huus, Bygning; Værelse. — b) især i pl., Hjem, Bolig. — c) Gjemme, Hylster, Foderal, el. desl.;* húss-bruni *Ildebrand, Ildlös i et Huus.* -görð *Opförelse af en Bygning.* -þekja = hús-þekja; húsabak *en Gaards Bagside.* -bœr *en Gaard.* -garðr *Gaard el. Gjerde omkring Husene.* -görð *Huusbygning, Opförelsen af Huse.* -hagi *Hjemmemark, Mark nærved Husene, Gaarden,* = húshagi. -kostr *Huusleilighed.* -kynni, *n. pl., Husenes, Værelsernes Indretning og Udseende.* -leiga *Huusleie.* -skipan *Husenes el. Værelsernes Indretning.* -skipti *Deling af en Gaards Bygninger.* -skjól *Huusly.* -skyggni *Huusly:* sem inn gengu í mitt skjól ok h. *som sögte Ly under mit Tag.*-smiðr *Huustömmermand, Architect.* -snotra (-u, -ur), *f., Feiekost (?)* -spell *Skade, tilföiet Bygninger.* -starf *Bygningsanstalter.* -tóptir, *f. pl., Ruiner af Huse.* -torf *Grönsvær til at tække Huse med.* -umbót *Bygningers Istandsættelse.* -viðr *Huustömmer.*

Húsa (-aða -at), *v. a., forsyne med Huse, opföre de nödvendige Bygninger (paa en Gaard).*

Húsan (-ar, -ir), *f., det at* húsa.

Húsbak *Bagsiden af Huset el. Husene;* at húsbaki *bagved Gaarden.*

Húsbóndi (-bóandi, -búandi) *Huusbond, Huusfader. — b) Huuseier.*

Húsbrot *Huusbrud.*

Húsbruni *Ildebrand, Ildlös i et Huus; dets Nedbrænden.*

Húsbúnaðr *el.* -búningr *Meublement; Huusgeraad.*

Húsdyrr *Döraabningen til et Huus.*

Húsfastr *som har et fast Hjem.*

Húsfreyja *Huusmoder.*

Húsgangr *Gaaen fra Huus til Huus for at tigge. — 2) en Tigger.*

Húsgumi *Husbond, E.*

HÚSGÖRÐ = hússgörð; húsgörðarmaðr *en som bygger, opförer et Huus.*
HÚSHAGI *Hjemmemark.*
HÚSKARL *Huuskarl, Tjenestekarl.* — 2) *en af en Fyrstes Tjenerpersonale el. Drabanter etc.;* húskarla-hvöt *Drabanternes Opmuntring (Navn paa et Digt).* -lið *Tropper, bestaaende af en Fyrstes* húskarlar.
HÚSKONA = húsfreya, *E.*
HÚSKYTJA (-u, -ur) *f., Hytte.*
HUSL (-s, *pl. d. s.), n., Sacrament (corpus Domini).*
HUSLA (-aða, -at), *v. a., sacramentere.*
HUSLKER *Alterdaase.*
HUSLTAKA *Modtagelse af Sacramentet.*
HÚSMŒNIR *Huusmönning.*
HÚSNÆÐI *Huusly, Logi, I.*
HÚSRÚM *Huusrum, Huusleilighed.*
HÚSSTŒÐI (-is, *pl. d. s.), n., Huusgrund; Plads til at bygge paa, I.*
HÚSTRÚ, *f., Huusmoder, Madmoder, E.*
HÚSVEGGR *Huusvæg.*
HÚSÞEKJA *Huustag.*
HÚSÞING *Forsamling inde i et Huus, mere privat Forsamling el. Raadslagning, en (Fyrste el. Anförer) holder med sine bedste Mænd.*
HÚSÞRÖNG *Mangel paa Rum el. Plads i en Bygning.*
HVÁ (-ða, -ð), *v. n., fordre gjentaget hvad en har sagt, I.*
HVAÐA *(en yngre Form for* hvat), *pron., 1) interr., hvilken, hvad Slags, hvad;* h. maðr *el.* h. manni er þat *hvad er det for en Person?* — *b) i Forbindelse med* er *el.* sem, *af hvadsomhelst Slags, hvilketsomhelst Slags.*
HVAÐAN, *adv., 1) interr., hvorfra.* — *2) rel., a)* h. af *hvoraf (unde).* — *b)* h. af er *hvorfor, derfor, af den Grund.*
HVAÐANÆFA, *adv., fra alle Kanter, allevegne fra.*
HVAK, *1. og 3. s. impf. ind. af* hvika.
HVALAMBR (-rs, *pl. d. s.), n., Hvalrav, I.*
HVALÁT *Spisen af Hvalkjöd.*
HVALBEIN *Hvalbeen, I.*
HVALBLÁSTR *en Hvals Pusten.*
HVALBROT *Stykke, Levninger af en Hval, O.*
HVÁLF (-s, *pl. d. s.), n., Hvælving.*
HVÁLFA, HVOLFA *og* HVELFA (-i, -da, -t), *v. a. og n., 1) v. a., m. acc. og dat., a) danne med Hvælving, hvælve.* — *b) lægge (noget huult) saaledes, at Bunden vender op, hvælve, vende forforkeert;* hann hválfdi skipinu undir þeim *han vendte Skibet om, lod det kantre under dem.* — *Impers.:* skipinu hvelfdi *Skibet kantrede.* — *2) v. n., ligge paa Mundingen, I.* — *B)* hvelfdr *(ofte skrevet* hveldr), *p. pr., hvælvet.*
HVALFANG *Hvalfiskefangst.*
HVALFJÓS (-ar, -ir), *f., afflenset Stykke Hvalspæk el. Hvalkjöd; jfr* þjós.
HVALGRÖF *Grube, hvor flenset Hval gjemmes.*
HVALJÁRN *Hvalspyd.*
HVALKÁLFR *Hvalkalv.*
HVALKAUP *Kjöb af Hvalspæk el. Hvalkjöd.*
HVALKLYPPA = hvalfjós.
HVALKVÁMA *og* -KOMA *en Hvals Opdriven paa Land.*
HVÁLL (hvoll, hóll; -s. -lar), *m., en rundagtig Höi.*
HVALMÁL *Sag, angaaende en opdreven Hval.*
HVALR (-s, -ir), *m., Hval, Hvalfisk;* hvals-líki *Skikkelse af en Hvalfisk;* hvala-kyn *Art af Hvale.* -maðr *Hvalfanger.* -veiðr *Hvalfangst, Hvalfiskefangst.*
HVALREKI *det at en Hval el. Hvale drive op paa Strandbreden.*
HVALRÈTTI (-is, *uden pl.), n., Ret til opdrevne el. fundne Hvale.*
HVALRIF *Ribbeen af en Hval.*
HVALSAGA *Efterretning om at en Hval el. Hvale ere opdrevne paa Strandbredden.*
HVÁLSKEYTI *Skud, Harpun, der sidder i en Hval, O.*
HVALSKÍÐI *Hvalbarde, Fiskebeen.*
HVALSKIPTI *Deling af en opdreven Hval.*
HVALSKURÐR *det at flense en opdreven Hval.*
HVALSKYTI (-ja, -jar), *m., den som dræber en Hval med Hvalspydet, Harpunkaster.*
HVALSPIK *Hvalspæk.*
HVALTAKA *Borttagen, Bortröven af en opdreven Hval el. Stykker deraf.*
HVALTÖNN *Hvalrostand.*
HVALVÁGR *Hvalvig, Hvalgaard.*
HVALÞVESTI *det magre Kjöd af en Hval.*
HVAMMR (-s, -ar), *m., en liden Dal el. Fordybning (oftest aaben til en af Siderne).*
HVANNA, *see under* hvönn.
HVANNGARÐR *Angelikahave.*
HVANNJÓLI, *m., Angelikastilk.*
HVANNSTÓÐ (-ar, -ir), *f., Angelikabusk.*
HVÁPTR (-s, -ar), *m., Kjæve (lat. bucca); Kind* (úrakaðir hváptar); *Kjæft.*

HVAR, *adv.*, *1) interr, hvor. — I en afhængig Sætning:* seg mèr... h. landa *(ubi terrarum)* þú ert fæddr. — *2) i Forbindelse med* er *el.* sem *hvorsomhelst. — 3) indef.:* h. annarstaðar *noget andet Sted;* hèr ok h. *hist og her;* viða h. *paa mange Steder. — 4) i Forbindelse med Præpositioner a)* h. fyrir *(ofte skrevet som eet Ord,* hvarfyrir*), α) interr., hvorfor. — β) rel., hvorfor, derfor. — b)* h. til *(ofte skrevet som eet Ord,* hvartil*), α) interr., hvortil. — β) rel., hvortil, dertil. — 5) som intenderende Partikel:* h. fjarri *meget langt borte.*

HVARF, *1. og 3. s. impf. ind. af* hverfa.

HVARF (-s, hvörf), *n., 1) Kreds (baade om det der omgiver og det der omgives af noget); jfr* hverfi. — *2) Skjulested; spec. om en Björns Hi; df: Sted, hvor man kan haabe Hjelp, Tilflugtsted; jfr* athvarf. — *Talem.:* gera e-n (e-a) sèr at hvarfi *holde sig til en, insinuere sig hos ham. — 3) Venden om, Forandring, jfr* hughvarf. — *4) det at forsvinde, komme af Sigte:* renna e-m h. *löbe en ud af Sigte.*

HVARFA (-aða, -at), *v. n., a) vanke ustadig om, bevæge sig hid og did; opholde sig nu her, nu der. — b)* h. í milli *være, ligge, komme imellem; ueg.:* sakir margra stórra hluta, sem hèr h. í milli *formedelst mange vægtige Omstændigheder, Forhold, som træde imellem. — c)* e-m hvarfar hugr *ens Tanker vexle el. tage forskjellige Retninger, ens Tanker vakle imellem forskjellige Beslutninger, en betænker sig.*

HVARFLA (-aða, -at), *v. n.*, = hvarfa.

HVARFLAUSS, *adj., uden Tilflugt.*

HVARFÚSS, *eg., som vil være allevegne, df ustadig, E.*

HVARFYRIR, *see* hvar *4.*

HVARGEGN *imödekommende, tjenstvillig imod alle.*

HVARGI, *adv., hvorsomhelst.*

HVARGI, *see* hvergi.

HVÁRGI, *see* hvárrgi.

HVARIGR, *see* hverrgi.

HVÁRIGR, *see* hvárrgi.

HVÁRKI, *see* hvárrgi.

HVARKUNNR *allevegne, alle bekjendt, E.*

HVARGÓÐR *god imod alle, E.*

HVARLEIÐR *som ingen kan lide, E.*

HVARLOFAÐR *rost af alle.*

HVARMIKILL *som er overalt, allevegne, i alle Henseender at ansee som en stor Mand.*

HVARMA (-aða, -at), *v. a., m. dat., i:* h. augum *bevæge Öienlaagene.*

HVARMR (-s, -ar), *m., Öienlaagets yderste Kant el. Rand.*

HVARMRAUÐR *rödöiet.*

HVÁRNGI, HVÁRNIGAN, *acc. s. af* hvárrgi *og* hvárigr.

HVARNEG, *see* hverneg.

HVARR *(den ældre Form) og* HVERR *(senere feilagtig* hvörr; *f.* hvar *og* hver, *n.* hvart *og* hvert*), pron. interr., indef. og relat., 1) interr., hvem, hvo, hvilken? a) uden Substantiv:* h. ræðr fyrir þessum her? *hvem er Anförer for denne Hær?;* (hann spurði) h. þær (slæðrnar) mundi hafa til gefit *hvem der havde etc. — b) med et Substantiv, hvilken:* hvert ráð skulu vèr upp taka? *hvilket Raad skal vi gribe til?;* (hann spurði) h. vandi hánum væri á hendi *hvilken, hvad det var for en vanskelig Sag etc. — 2) pron. indef., hver, enhver, a) uden et Substantiv:* djarfr er h. um deildan verð *(Ordsp.) hver er djærv om deelt Lod;* fyrr skyldi h. falla um annan þveran *för skulde hver falde, den ene ovenpaa den anden;* h. sinn veg *hver sin Vei. — b) m. et Substantiv:* h. maðr; hverja níundu nátt *hver niende Nat. — 3) relat., (oftest med tilföiet* er, eð, es, at*) som.*

HVÁRR, *f.* hvár, *n.* hvárt *(blandes ofte i Udgaverne sammen med* hvarr, hverr*), pron. interr. og indef., a) interr., hvem, hvilken (af to)? — b) indef., hver (af to):* hann nam sèr kistu í hvára hönd *tog en Kiste i hver Haand, hver i sin Haand. — γ) i Forbindelse med* annarr*:* þegar er hvárir ná máli annarra *saasnart de (hver med sine Ledsagere, sin Flok) kunde vexle Ord med hinanden. — β) i Forbindelse med* sinn: þeir fóru hvárir sinn veg *de gik hver sin Vei (om to el. to Partier). — δ)* hvárr er *el.* hvárr sem *een af to; eet af to; hvem, hvad af to. — ε)* at hváru *(ogsaa skrevet* attváru*), som adv., hvilket helst er Tilfældet, i begge Tilfælde; ikke destomindre, alligevel.*

HVARRGI *(den ældre Form) og* HVERRGI, HVARIGR, HVARUGR, HVERIGR, HVERUGR, *pron. indf., 1) hver, hver især, hver for sig (baade subst. og adj.):* mun reynast um síðir hverr h. er *det vil erfares omsider, hvem hver især er. —*

2) *i Forbindelse med* er *el.* sem, *hvosomhelst, hvilkensomhelst.*

Hvárrgi (*f.* hvárgi, *n.* hvártki, hvárki; *dat. s. m.* hvárumgi, hvárungi *og n.* hvárugi) *og* hvárigr, *pron. indef., ingen af to;* hvárki, *n., ingen af Delene.* — *I Forbindelse med* annar: h. trúði öðrum *ingen (af de to) troede, stolede paa hinanden, de mistænkte hinanden.* — β) *med et pron. poss.:* hefir nú hvárki okkat vel.

Hvárrtveggja *og* -tveggi, *pron. indef., enhver af to (uterque);* hvárirtveggja, *pl., begge Partier (naar der tales om flere paa begge Sider).*

Hvártveggja (*for* hvárttveggja, *eg. n. af foreg. O.*), *som conj., a)* h. — ok *baade — og:* h. fuglar ok aðrar skepnur. — *b)* h. — nè *hverken — eller.*

Hvárt (*eg. n. sg. af* hvárr), *conj., a) om.* — *b)* h. — eða *enten — eller.*

Hvártgi, *see* hvárrgi.

Hvárugi, *see* hvárrgi.

Hvarugr, *see* hvarrgi.

Hvárumgi, hvárungi, *see* hvárrgi.

Hvarvetna, hvervetna *og* hvervitna, *adv., allevegne, overalt.*

Hvárz (*eg. sammentrukket for* hvárt es), *conj., enten.*

Hvása (-aða, -at), *v. n.*, = hvæsa, *I.*

Hvass, *f.* hvöss, *n.* hvast, *adj., a) skarp; tilspidset.* — *b) gjennemtrængende:* hvöss augu; hvöss sjón *skarpt Syn* — *c) om Vind, stærkt blæsende :* þat er hvast *det blæser stærkt.* — *d) vild, heftig.* — *e) modig, kjæk, tapper.* — 2) *hvast, n. adj. sg., som adv., lige, netop:* ekki hvast *ikke ganske.*

Hvasseygr, *adj., som har gjennemtrængende Öine.*

Hvassfleygr *hurtigflyvende.*

Hvassleikr (-s, -ar), *m., den Egenskab at være* hvass.

Hvassleitr *med skarpe, haarde, gjennemtrængende Öine el. Blik.*

Hvassligligr, *adj., skarp; haard;* -liga, *adv., haardt:* tala h. móti e-m.

Hvassligr, *adj., skarp, gjennemtrængende:* hvasslig augu. -liga, *adv., haardt, heftigt; modigt etc.*

Hvassnefjaðr, *adj., skarpnæset.*

Hvasstenntr, *adj., med, som har skarpe Tænder.*

Hvassviðri (-is, *pl. d. s.*), *n., stærk Blæst.*

Hvat, *nom. og acc. n sg., dat.* hví, *pron., 1)* h., *a) interr., hvad?:* h. þröng er þat *hvad er det for en Trængsel;* hvat manni er þat *hvad er det for en Person;* hvat er þat undra *hvad er det for sælsomme Ting.* Þeir spurðu, h. liðsemd þeim mundi at hánum *hvad Hjelp de kunde vente sig af ham.* — *b) relat. (el. i en afhængig Sætning):* seg oss hvat *etc. sig os hvad etc.;* máni þat nè vissi, hvat hann megins átti. — *c) indef., hvad, alt, hver Ting:* h. bíðr sinnar stundar *(Ordsp.) alt har sin Tid.* — *d) som adv*, α) *hvorhen.* — β) *hvad, hvorfor, hvorledes:*. h. viltu, skaltu (*m. et. fölg. Infinitiv*) *hvad vil du, hvorfor vil du; hvor drister du dig til etc., el. lign.* — *Ofte med et fölg. Conjunctiv:* h. sè annat, en *hvad saa andet, end etc.* — 2) hví, *a) interr.:* fyri hví *hvorfor?* — *I en afhæng. Sætn.:* at hví = at hverju *i hvilken Henseende, i hvilken Grad, el. desl.* — *b) indef.:* h. — er *hvilkensomhelst — som.* — *c) som adv., hvorfor, af hvad Aarsag.*

Hvata-, *see u.* hvöt.

Hvata (-aða, -at), *v. a. og n., 1) v. a., m. dat., fremskynde, udföre med Færdighed* — *b)* h. hnefa *slaae (til) med knyttet Næve.* — *2) v. n., skynde sig, haste.*

Hvatabúss, *m., en rask Dreng.*

Hvatfœrr *hurtig, rask i sin Færd.*

Hvatki, *pron. indef., hvadsomhelst.*

Hvatlátr, *adj., rask, hurtig.*

Hvatleikr (-s, -ar), *og* -leiki (-a, -ar), *m., Raskhed.*

Hvatligr, *adj., som vidner om, tyder paa Raskhed.* -liga, *adv.*

Hvatlyndr *fyrig, tapper, E.*

Hvatr, *f.* hvöt, *n.* hvatt, *adj., eg. skarp; df: a) hurtig, rask:* hálfr er auðr und hvötum *(Ordsp.) det halve, den halve Fordeel, Lykke (etc.) beroer paa Raskheden, Hurtigheden.* — *b) modig, kjæk, tapper.* — *c) af Hankjönnet (modsat* blauðr). — *2) som adv., a)* ríða hvatan *(acc. sg. m.) ride stærkt.* — *b)* hvatt *(n. acc.)* ok títt *med Raskhed og Hurtighed.* — *e)* sem hann má hvatast *af alle Kræfter, saa rask som muligt.*

Hvátráðr, *adj., rask i sine Beslutninger.*

Hvatræði (-is, *pl. d. s.*), *n., rask Beslutning.*

Hvatskeytiligr *el.* -skeytligr, *adj., som vidner om Ubetænksomhed.* — *b) pludselig, I.* -liga, *adv.*

Hvatt, hvatta, *supin. og 1. s. impf. ind. af* hvetja.

Hvattá *for* hvat þá *hvad da?*

Hvattú *for* hvat þú *hvad du.*

Hvatvetna, hvatvitna, hotvetna *og* hotvitna, *pron. indef., nom. og acc. sg. n., dat.* hvívetna, *n., hvadsomhelst, alt:* hvivetna grimmari *grusommere end alt.*

Hvatvísi, *f. indecl., Fremfusenhed, ubetænksom Færd.*

Hvatvísligr, *adj., som vidner om, tyder paa Fremfusenhed.* -liga, *adv.*

Hvatvíss *som farer ubetænksomt frem el. afsted, fremfusende.*

Hvè, *adv., a) i en Spörgesætning, hvor? hvorledes? — b) i en afhæng. Sætn., hvorledes.*

Hvegi, *adv., a) paa hvilkensomhelst Maade. — b) hvorledes end.*

Hveim, *dat. s. (el. pl.?) m. (svarende til* hvat*), pron., a) interr., hvem? hvilken? — I en Gjenstandssætning, hvem, hvilken. — b) med et fölg.* er *el.* sem, *hvemsomhelst, hvilkensomhelst, enhver, alle (som etc.).*

Hvein, *1 og 3 s. impf. ind. af* hvina.

Hveiti (-is, *uden pl.*), *n., Hvede;* hveitis-akr *Hvedeager; og fl.*

Hveitiakr *Hvedeager.*

Hveitiax *Hvedeax.*

Hveitibrauð *Hvedebröd.*

Hveitikorn *Hvedekorn; Hvede.*

Hveitimjöl *Hvedemeel.*

Hveitisalli *fiint Hvedemeel.*

Hveitisekkr *en Sæk med Hvede.*

Hvekkja (-i, -ta, -t), *v. a.,* h. e-n *spille en Pudser el. fortrædige en, I.*

Hvekkr (-s, -ir), *m., (besl. m.* hvika?) *Puds, I.*

Hvel (-s, *pl. d. s.*), *n., 1)* = hváll. — *2) noget kredsformigt, et Hjul.*

Hveldr, *see* hválfa *B.*

Hvelfa, *see* hválfa.

Hvelfiskúrr *Skylregn, stor Regnbyge I.*

Hvelgörr *kredsformig, gjort med kredsformige Figurer.*

Hvelíkr *hvilken, hvordan.*

Hvelja (-u, -ur), *f., Hvalskind, I.*

Hvellr (-s, -ir), *m., Knald.*

Hvellr, *adj., klingende, knaldende.*

Hvelvagn = hjólvagn, *E.*

Hvelpr (-s, -ar), *m., Hvalp, Unge (jfr* ljónshvelpr).

Hvenær, *conj., adv., naar.*

Hvepsinn, *adj., fræk, uforskammet* (hvepsni, *f., Uforskammethed), B.*

Hverdags-, *see* hversdags-.

Hverfa (-u, -ur), *f., a) Venden, i Compp. som:* ranghverfa, úthverfa, *og fl. lign. — b) Dreining, i:* hverfusteinn *Slibesteen. — c) Omgivelse, Omgjorden i:* garðhverfa.

Hverfa (hverf, hvarf-hurfum, horfit), *v. n., vende, etc., 1) eg. a) vende om, tilbage;* h. frá (e-m, e-u) *vende bort fra, forlade, gaae bort; abs. opgive Angrebet, trække sig tilbage;* h. til e-s staðar *begive sig hen til et Sted. — I prægn. el. udvidet Betydn.,* h. til e-s *vende sig til en, gaae hen til en for at sige Farvel, tage Afsked med (ogsaa for at kaste sig i Armene paa en). — b) blive borte, forsvinde. — 2) ueg., vende etc., a)* h. af e-u *(el.* at *m. infin.) holde op med;* h. frá e-m *forlade en;* h. frá e-u *forlade, holde op med at berette el. omtale;* h. eptir e-m (e-u) *fölge, rette sig efter; slutte sig til en, tage ens Parti. — b) spec. i Loven,* h. til e-s *etc. gaae over til ens Forsörgelse, blive at forsörge af en:* h. í höfuðbarm sinn *gaae over til Agnaternes Forsörgelse;* síðan hverfi ómagar til þess, sem þá á ... fram at fœra þá *siden skulle de overgives til dens Forsörgelse, etc.;* h. af fè *ikke længer nyde Underhold deraf. — B) part.,* hverfandi, *som dreies omkring; ustadig:* (farsælunnar) hverfanda hvel *Lykkens ustadige Hjul. — C)* horfinn, *p. pr., a) omgivet, omringet af:* bœrinn var mönnum horfinn *omringet af Folk;* vel vinum horfinn *omgivet af, som har mange Venner. — b) bortdragen, forsvunden. — c) som har ophört med noget:* eigi heimsóknum horfinn *som ikke har holdt op med, endnu fortsætter sine fjendtlige Besög. — d)* heillum horfinn *forladt af Lykken, I.*

Hverfa (-i, -ða, -t), *v. a., m. acc. og dat., vende:* ef hann hverfir fram hamar *vender den (frem, d. e.) som til Slag;* h. sèr í austr *vende sig mod Öst.*

Hverfi (-is, *pl. d. s.*), *n., et lavtliggende Sted og omgivet af Höie el. desl.; et Bygdelav paa et sligt Sted.*

Hverfiligr, *adj., ustadig, flygtig.*

Hverfingr, *see* hvirfingr.

Hverfisteinn = hverfusteinn.

Hverflyndi, *n., Vægelsind, Ustadighed, Flygtighed.*

Hverflyndr *ustadig, vægelsindet, flygtig, tvesindet.*

Hverfr, *adj., ustadig, flygtig.*

Hverfráðligr, *adj., som vidner om, tyder paa Flygtighed el. Ustadighed.*

Hverfráðr, *adj., flygtig, ustadig i sine Beslutninger.*

Hvergi (*og ældre Form* hvargi), *adv., a) paa intet Sted; ingensteds. —*

b) i ingen Henseende: ef þú bregðr h. af. — *c) ingenlunde.* — *2) overalt, allevegne.*

Hverigr, *see* hvarrgi.

Hverlögr *Kjedelvædske, Kjedelfluidum:* er hann (skáldskapr) kallaðr fyri því h. Óðins.

Hverna (-u, -ur), *f., Kjedel.*

Hverneg (*oprindelig* hvarn veg, hvern veg), hvarneg, hvernig, hvernug, hvarnug *og* hverninn, *a) interr., hvorledes?* — *b) i Forbindelse med* sem, *hvorledes end.*

Hverr (-s, -rar), *m., 1) en Kjedel.* — *2) kogende Kilde, varm Kilde (nu kun i denne Bet.);* hvera-vatn *Vand af en saadan Kilde.*

Hverr, *see.* hvarr.

Hverrgi, *see* hvarrgi.

Hversdagligr *og* hversdagsligr, *adj., som skeer hver Dag, daglig; hverdags.*

Hversdagsbúningr *Hverdagsklæder.*

Hversdagsklæði *og* hverdags-, *n. pl., d. s.*

Hversdagsleika, *eg. dagligdags, almindeligt Legetöi, df om en Person, Hverdagsmenneske el. som alle og enhver tör give sig i Lag med (sædvanlig udtrykt ved:* hvers manns leika).

Hversdagsligr, *see* hversdagligr.

Hverskonar, *adj., a) af hvilken Slags.* — *b) al Slags.*

Hversu (*assimil.* hvessu) *og* hversugi, *adv., a) hvorledes.* — *b) i hvilken Grad.*

Hvert (*eg. n. s. af* hverr), *adv., hvorhen.*

Hverugr, *see* hverrgi.

Hvervetna, hvervitna, *see* hvarvetna.

Hvessa (-i, -ta, -t), *v. a. og n., 1) v. a., a) hvæsse, skjærpe.* — *b)* h. augun á e-n *see stivt og barskt paa en.* — *2) v. n., blæse op; impers.:* þat er farit at h. *det begynder at blæse.*

Hvesta, *see i* undirhvesta.

Hvetja (hvet, hvatta, hvatt), *v. a., 1) eg., hvæsse, skjærpe, gjöre skarp.* — *2) ueg., tilskynde, opmuntre.*

Hvetvetna, *see* hvatvetna.

Hvetjandi (-a, -endr), *m., Tilskynder.*

Hví, *see hvat.*

Hviða (-u, -ur), *f., Anfald af Smerte el. desl.*

Hvígi, *see* hvatki.

Hvika (hvik? hvak, *og* -aða, -at), *v. n., bæve, vakle; ueg. være tvivlraadig el. bange; impers.:* e-m hvikar *en viger tilbage, bliver tilbage.*

Hvikeygr *med ustadigt, frygtsomt Blik.*

Hviklyndi *Vægelsind.*

Hviklyndr *ustadig, vægelsindet.*

Hviksögur, *f. pl., upaalidelige Fortællinger, löse Rygter.*

Hvikull, *adj., ustadig, flygtig.*

Hvíla (-u, -ur), *f., Seng;* hvílubráðr *utaalmodig efter at komme i Seng.* -brögð, *n. pl., Samleie.* -félagi *Sengekammerat.* -gólf *Sovekammer.* -klæði, *n. pl., Sengeklæder.* -neyti *det at sove hos;* gefa til hvíluneytis. -stokkr *Kanten af en Seng.* -váð *Sengedækken.*

Hvíla (-i, -da, -t), *v. a. og n., 1) v. a., hvile, give Hvile;* h. sik *hvile sig;* h. hestana *lade Hestene hvile.* — *2) v. n., hvile, sove.* — *3)* h. hjá konu *sove hos.* — *B)* hvílask, *f. p., refl., hvile; gaae til Hvile.*

Hvílbedr *Leie til at hvile paa.*

Hvílbrögð, *n. pl.,* = hvílubrögð.

Hvíld (-ar, -ir), *f., a) Hvile;* taka h. *tage Hvile, hvile sig.* — *b) Standsning, Ophör for en Tid:* þat varð h. á bardaganum *man hörte i nogen Tid op med Kampen;* hvíldar-dagr, *eg. Hviledag; Sabbat.* -lauss, *adj., uden Hvile el. Standsning.* -staðr *Hvilested.* -stund *Hvilefrist, Hviletime.*

Hvilft (-ar, -ir), *f., liden Fordybning.*

Hvíligleikr (-s, -ar), *m., Qvalitet.*

Hvíligr, *adj.,* = hvílíkr.

Hvílíkr, *adj., hvilken, hvordan; jfr* hvelíkr.

Hvílrœkinn, *adj., som holder af Sengen, I.*

Hvim (-s, *pl. d. s.*), *n., hastig og ustadig Bevægelse.*

Hvima (-aða, -at), *v. a., m. dat., i:* h. augunum *lade Öinene löbe ustadigt fra den ene Gjenstand til den anden.*

Hvima (-u, -ur), *f., ustadig, lösagtig Kvinde.*

Hvimeygr, *adj., hvis Öine ustadigt löbe fra den ene Gjenstand til den anden, som har et ustadigt Blik.*

Hvimleiðr (*og nu* hvumleiðr; *efter Eg. for* hveim leiðr) *som er alle til Fortræd, som ingen kan lide.*

Hvimsi, *adj., forstyrret, forskrækket.*

Hvína (hvin, hvein-hvinum, hvinit), *v. n., hvine.*

HVINN (-s, -ar), *m.*, *1) en som er langfingret, som rapser. — b) en foragtelig Person; en Gnier.*

HVINNSKA (-u, -ur), *f.*, *det at være langfingret, Tyvagtighed.*

HVINNSKR, *adj.*, *tilböielig til at rapse, langfingret, tyvagtig*, *I.*

HVINR (-s, -ir), *m.*, *Hviin.*

HVIPPA (-u, -ur), *f.*, = hvima, *E.*

HVIRFILBYLR = hvirfilvindr, *I.*

HVIRFILL (-s, lar), *m.*, *Isse; Bjergtinde, Top.*

HVIRFILVINDR *Hvirvelvind.*

HVIRFINGR *og* HVERFINGR (-s, -ar), *m.*, *Kreds; i* hverfing *i en Kreds; et Slags Drikkegilde (jfr compp.);* hvirfings-bróðir *en af et saadant Selskab, hvor Medlemmerne skifteviis holde hverandre Gilde.* -drykkja *Gilde, som Medlemmerne af et Selskab skiftes til at holde hverandre.* -klukka *Klokke, hvormed der ringes til et saadant Gilde.*

HVIRFLA (-aða, -at), *v. a.*, *hvirvle; sprede, kaste for at adsprede, f. Ex. Hö* (þær. .ætluðu at h. heyit).

HVÍSKR (-rs, *pl. d. s.*), *n.*, = hvísl, *I.*

HVÍSKRA (-aða, -at), *v. n.*, = hvísla, *I.*

HVÍSL (-s, *pl. d. s.*), *n.*, *Hvisken.*

HVÍSLA (-aða, -at), *v. a.*, *m. dat.*, *hviske:* h. e-u at e-m (í eyra e—m). — Hvíslask, *rec.*, *hviskes.*

HVÍTA (-u, -ur), *f.*, *1) Hvidhed. — 2) Melkemad, vistnok især oplagt, sammenlöbet Melk*, = skyr; hvítu-matr, *d. s.*

HVÍTABJÖRN *og* HVÍTBJÖRN *Hvidbjörn.*

HVÍTADAGAR, *m. pl.*, *Pintsehelligdage, Pintse;* hvítadaga-helgr *Pindsehelligdage, Pintsen, Pintsedage.* -vika *Pintseuge.*

HVÍTAKRISTR *Hvidechrist (saaledes kaldte Hedningerne Christus af de hvide Daabsklæder, som de Nydöbte vare klædte i).*

HVÍTAMATR = hvítumatr.

HVÍTARMR, *adj.*, *hvidarmet.*

HVÍTASALT *Salpeter (?).*

HVÍTASUNNA *Pintse;* hvítasunnu-dagr *den förste Pintsedag.* -vika = hvítadagavika.

HVÍTAVÁÐIR, *f. pl.*, *hvide Daabsklæder, som de nydöbte Christne bleve iförte efter Daaben, hvilke de skulde bære i en vis Tid.*

HVÍTBJÖRN, *see* hvítabjörn.

HVÍTBRÁNN, *adj.*, *med lyse Öienhaar.*

HVÍTDROTTINSDAGR *den förste Pintsedag.*

HVÍTDRÖFNÓTTR *hvidspættet.*

HVÍTFÁGA, *v. a.*, *gjöre blank el. skinnende, I.*

HVÍTFALDAÐR, *adj.*, *med hvid Hovedpynt; jfr* faldr.

HVÍTFJAÐRAÐR *med hvide Fjer.*

HVÍTFLEKKÓTTR *hvidspraglet.*

HVÍTFOSSA, *v. n.*, = hvítfyssa.

HVÍTFYSSA, *v. n.*, *mest i part.* hvítfyssandi *hvidskummende.*

HVÍTGRÁR *hvidgraa, I.*

HVÍTHADDAÐR, *adj.*, *hvidhaaret.*

HVÍTHÁRR *hvidhaaret, lyshaaret.*

HVÍTHÆRÐR, *adj.*, = hvítharr.

HVÍTI, *f. indecl.*, *Hvidhed, (mest om Hudfarve).*

HVÍTIDAGR *den förste Pintsedag; jfr* hvítdrottinsdagr, hvítasunnudagr.

HVÍTILL (-s, -lar), *m.*, *(hvidt?) Sengetæppe.*

HVÍTJARPR *lysebruun.*

HVÍTKLÆDDR *hvidklædt, ifört hvide Klæder.*

HVÍTLEIKR (-s, -ar), *og* -LEIKI (-a, -ar), *m.*, *Hvidhed.*

HVÍTLEITR, *adj.*, *hvidagtig; af hvid Hudfarve.*

HVÍTNA (-aða, -at), *v. n.*, *hvidne, blive hvid.*

HVÍTR, *adj.*, *hvid;* h. matr *Melkemad (jfr* hvítumatr, hvítamatr). — *b) hvidgloende.*

HVÍTRÖNDÓTTR *hvidstribet.*

HVÍTSKJEGGJAÐR *som har hvidt, lyst Skæg.*

HVÍTSUNNUDAGR = hvítasunnudagr, hvítdrottinsdagr.

HVÍTVÁÐUNGR (-s, -ar), *m.*, *1) en som er iført* hvítaváðir. — *2) nyfödt Barn.*

HVÍVETNA, *see u.* hvatvetna.

HVO-, *see* hvá-.

HVUM-, *see* hvim-.

HVÆSA (-i, -ta, -t), *v. n.*, *hvæse, hvisle.*

HVÆSING (-ar, -ar), *f.*, *Hvæsen, Hvislen.*

HVÖNN (hvannar, hvannir), *f.*, *Angelikaplante;* hvanna-skurðr *Indsamling af Angelikaplanter.*

HVÖR-, *see* hver-.

HVÖRF, *pl. af* hvarf.

HVÖT (hvatar, hvatir), *f.*, *Opmuntring; Tilskyndelse;* hvata-maðr *en som opmuntrer el. tilskynder til noget, Tilskynder.*

HÝ (-s, *pl. d. s.*), *n.*, *tyndt Haar.*

HÝBÝLI (híbýli), *n. pl.*, *Bolig, Hjem;* hýbýla-bót *noget, der böder paa en Bolig, gjör den bedre el. behageligere.*

-brestr *Knald, som höres over hele Boligen?* — 2) *Tab der rammer et Huus, en Familie.* -háttr *Huusholdning, huuslige Sysler.* -prúðr *som er god Vært; hvis Huus og Huusgeraad har et elegant Udseende.*

Hýða (-i, -dda, -tt), *v. a., hudstryge, pidske; jfr* húðstrýkja.

Hýði (-is, *pl. d. s.), n., Ham, spec. Ormeham.*

Hýðing (-ar, -ar), *f.,* = húðstroka.

Hyggiligr, *adj., fornuftig, forstandig.* -liga, *adv.*

Hyggindi, *n. pl., (sjelden f. sg.), Klogskab; Ordsprog:* svá eru h., sem í hag koma *man besidder Klogskab i samme Grad, som man stifter Gavn derved, el. höster godt deraf.*

Hygginn, *adj., klog, forstandig.*

Hyggja (-u, *uden pl.), f., Klogskab.* — *b) Tro, Mening;* at minni hyggju *efter min Mening;* hyggju-leysi, *n., Uklogskab,*

Hyggja (hygg, hugða, -), *v. a. og n., 1) v. a., a) troe, mene:* þat hygg ek rèttast *det anseer jeg for det rigtigste;* h. allgott til sín *være fuld af Haab (om at kunne udrette, hvad man har i Sinde).* — *b) have i Sinde, tænke paa:* h. flátt *tænke paa Svig;* h. at *(m. inf.) have i Sinde at etc.* — *c)* h. (e-t) hugum *udtænke, udgrunde.* — *2) v. n., have sine Tanker henvendte paa noget, bevæge, bruge dem, a)* h. á e-t *vende sin Hu til, tænke paa noget.* — *b)* h. af e-u *slaae noget af Tankerne* (h. af harmi; h. af lífláti e-s). — *c)* h. at e-u *lægge Mærke til, eftersee.* — *d)* h. fyrir e-u *bære Omsorg for; jfr* fyrirhyggja. — Kunna at h. fyrir orði ok eiði *være ansvarlig for Ord og Ed, d. e. være ved fuld Forstand, kommen til Skjelsaar og Alder.* — *e)* h. til e-s *gjöre sig Haab om noget.* — *f)* h. e-m vel *ville en vel, holde af en.* — *B) f. p.,* hyggjask, *refl., troe, haabe, indbilde sig med Hensyn til sig selv.* — *b) have i Sinde at udföre noget.* — *C)* hugðr, *p. pr., bestemt.*

Hyggjandi, *f. indecl.,* = hyggindi: h. borinn *klog, fornuftig.*

Hygla (-i, -da, -t), *v. a., i:* h. e-m *vise en venlig Opmærksomhed, Tjenstvilligheder (navnlig en trængende el. vanför Person).*

Hygli, *see i* athygli.

Hýi (-ja, -ar), *m., mandligt Tyende, Tjenestekarl.*

Hylda (-i, -a, -t), *v. a., skære Kjödet af.*

Hyldask (-isk, -isk, -zk), *v. pass., blive fed el. fyldig, samle Huld.*

Hyldgask (-aðisk, -azk), *v. pass., heles, groe til (om Saar).*

Hyldir, *f. pl., Efterbyrd (hos Dyr), I.*

Hyldýpi, *n., Dyb, Svælg, I.*

Hylja (hyl, hulda, hulit), *v. a., 1) dække, tilhylle:* h. e-t e-u *dække noget med noget.* — *2) ueg., skjule, holde hemmeligt.* — *B)* huldr, huliðr *(jfr* huliðshjálmr) *og* hulinn, *p. pr., skjult, holdt hemmelig; Talemaade:* fara huldu höfði *reise uden at lade nogen kjende sig (især om Flygtninger el. Fredlöse for at undgaae andres Efterstræbelser).*

Hyljan (-ar, -ir), *f., Skjulen; Beskyttelse;* hyljanar-maðr *Beskytter.*

Hylki (-is, *pl. d. s.), n., et Kar; en dyb Vandpyt, I.*

Hylla (-i, -ta, -t), *v. a., a) gjöre gunstig stemt el. gjöre yndet:* h. sik e-m *el.* við e-n *gjöre sig yndet af, vinde ens Gunst og Venskab.* — *b) hylde, samtykke:* (þeir sem) h. eðr samþykkja með þeim þann hug at taka menn af. — *c)* hyllask, *f. p., refl. (el. som v. dep. a.);* hyllask e-n at (= athyllask e-n) *holde sig til, söge ens Venskab el. Gunst.*

Hylla (-ir, -ti, -t), *v. n. impers. i:* þat hyllir undir e-t *det staaer i Veiret, toner höit, om Gjenstande som forstörres for Öinene i diset Luft.*

Hylli, *f. indecl., Hyldest, Gunst, Yndest, Venskab.*

Hylling (-ar, -ar), *f., det at* hylla *(v. a.).*

Hyllingar, *f. pl., det at noget toner höit.*

Hylma (-i, -da, -t), *v. n., i:* h. yfir *dölge, skjule; hæle.*

Hylmari (-a, -ar), *m., en som dölger, skjuler; Hæler.*

Hylming (-ar, -ar), *f., Dölger; Hæleri.*

Hylr (-s, -ir), *m., Dyb, Svælg, dybt Sted i en Aa.*

Hýmaldi, *see* hímaldi.

Hyndask (-disk, -zk), *v. pass., blive hundrede.*

Hypja (-aða, -at), *v. a., m. dat. og acc., svöbe:* h. e-u um sik *el.* h. sik í e-u *svöbe noget om sig, el. svöbe sig ind i noget, I.*

Hýra (-u, *uden pl.), f., 1) gladt og blidt Udseende, Velvillighed.* — *2) Varme.*

HÝRA (-i, -ða, -t), *v. a.*, *gjöre glad; vise Tjeneste.* — *B)* hýrask, *f. p.*, *refl.:* hýrask við e-t *leve tilfreds med noget, skjöndt ringe el. tarveligt, I.*

HYRJA (hyr, hurða, hurt), *v. n. og a.*, *spytte; spytte paa.*

HÝRLIGR, *adj.*, *glad og blid, venlig af Udseende el. i sin Tale.* -liga, *adv.*

HYRNA (-u, -ur), *f.*, *en af de to Spidser paa et Öxeblad.*

HÝRMÆLTR *blid og venlig i sin Tale.*

HÝRNA (-aði, -at), *v. n. impers.*, *i:* þat hýrnar yfir e-m *ens Ansigt opklares, en bliver glad.*

HYRNDR, *adj.*, *hornet.*

HYRNING (-ar, -ar), *f.*, *Hjörne.*

HYRNINGR (-s, -ar), *m.*, *en som har Horn.*

HÝRR, *adj.*, *glad, blid, munter, venlig.*

HÝSA (-i, -ta, -t), *v. a.*, *huse.*

HYSKI (-is, *uden pl.*), *n.*, *Huusfolk, Familie.*

HÝUNGR (-s, -ar), *m.*, *utæt, tyndt Haar, I.*

HÝVÍG *en Træls el. Slavindes Drab.*

HÆÐ (-ar, -ir), *f.*, *1) Höide, a) om et Legems Udstrækning i Höiden:* meðalmaðr á h. *af Middelhöide.* — *b) om Lyd.* — *c) om Priis:* h. verðs = verðhæð. — *2) en Höi; spec. en Offerhöi.*

HÆÐA (-i -dda, -tt), *v. a.*, *spotte, bespotte, belee.*

HÆÐILIGR, *adj.*, *latterlig, forsmædelig.* -liga, *adv.*

HÆÐING (-ar, -ar), *f.*, *Spot.*

HÆÐINN, *adj.*, = háðsamr.

HÆÐIYRÐI *og* HÆÐYRÐI, *n. pl.*, = háðyrði.

HÆÐNI, *f. indecl.*, *den Egenskab at være* hæðinn; *Spotten.*

HÆÐYRÐI, *see* hæðiyrði.

HŒFA (-u, -ur), *f.*, *hvad der er ret el. gjörligt; jfr* úhœfa.

HŒFA (-i, -ða, -t), *v. a. og n.*, *A) v. a.*, *m. acc. og dat.*, *1) m. acc.*, *træffe, ramme.* — *2) m. dat.*, *a)* h. hófi *træffe den rigtige Maade el. Vei.* — *b) indrette, mage, lave paa en vis Maade.* — *B) v. n.*, h. á *el.* í e-t *træffe.* — *2)* h. til e-s, *a) sigte efter, paa noget.* — *b) ueg., sigte til noget, have noget til Maal:* h. til skipana *gjöre Foranstaltninger.* — *c)* e-m hœfir e-t *noget passer (til) en; noget sömmer sig for, anstaaer.* — *Impers.:* svá hœfir eigi *det sömmer sig ikke, gaaer ikke an.*

HŒFERSK-, *see* hœversk-.

HŒFI (-is, *pl. d. s.*), *n.*, *rigtigt, passende Forhold:* vera við e-s h. *passe til, svare til (ens Stilling, Kræfter, etc.).*

HŒFILÁTR, *adj.*, *beskeden.*

HŒFILIGR, *adj.*, *passende; bekvem.* -liga, *adv.*

HŒFINDI, *n. pl.*, *hvad der passer, er tilpas, i Orden:* engi h. manu á verða, nema ek ráði *men intet vil være mig tilpas, tilfredsstille mig, med mindre jeg maa raade (det faaer sin Fremgang som jeg har sagt).*

HŒFINN, *adj.*, *heldig el. forfaren i at træffe det, som han sigter efter, I.*

HŒFNI, *f. indecl.*, *den Egenskab at være* hœfinn, *I.*

HŒFR, *adj.*, *passende, tjenlig, nyttig, brugelig, dygtig.*

HŒGÐ (-ar, -ir), *f.*, *a) Ro, Stilhed:* gjöra e-t í hœgðum sèr *gjöre noget uden at anstrenge sig el. skynde sig, I.* — *b) Sagtmodighed, rolig, spagfærdig Optræden:* tala, beiðask e-s með h. *tale roligt, forlange med Beskedenhed, I.* — *c) det at noget er let el. beleiligt, kan udföres bekvemt og med Lethed:* þat er eigi h. á því *det er ingen let Sag, det lader sig ikke let gjöre, I;* hœgðar-leikr, *m.*, *en let Sag, I.* -maðr *en Mand af stille Væsen, rolig og sindig Characteer.* -veðr *stille, roligt Veir.*

HŒGGENGR, *adj.*, *som gaaer sagte, I.*

HŒGILIGR, *adj.*, *1) sagte, stille.* — *b) bekvem.*

HŒGINDI (-is, *pl. d. s.*), *n.*, *1) Bolster, Dyne; Pude, Hynde.* — *2) især i pl., Bekvemmeligheder; spec., Livets Bekvemmeligheder.* — At hœgindum *efter Leilighed;* hœgindis-ver *Dynevaar; Pudevaar;* hœginda-hús *Retirade.* -kirkja *Bekvemmelighedskirke, d. e. en Kirke el. Capel, som en Godseier lader opföre paa sin Gaard.*

HŒGJA (-i, -ða, -t), *v. a. og n.*, *1) v. a., sagtne, formilde, stille.* — *Impers.:* veðrit hœgir *det stiller af.* — *2) indrette paa en bekvem Maade for, gjöre noget bekvemt for.* — *3) v. n.*, h. á sèr *sagtne sin Anstrengelse; spec., sagtne sin Gang, I.* — *B)* hœgjast, *f. p., pass.:* e-m hœgisk *en föler Lindring, I;* þat hœgisk um fyri e-m *Tingene faae en bedre Vending for en*

HŒGLÁTLIGR, *adj.*, *sagtmodig, beskeden.* -liga, *adv.*

HŒGL-, *see* hógl-.

Hœgr og hógr, *adj., 1) let etc., a) let, bekvem, som falder let el. bekvemt, nem:* e-m er hœgt um hönd *han har let el. nemt ved at gjöre noget, I. — b) som kommer, falder uden Besværlighed:* h. byrr *rolig og bekvem Vind. — c) rolig, spagfærdig, sagtmodig, blid, omgængelig. — d) rolig, fredelig, behagelig:* hœgt samlag *godt Samliv. —* Hœgra er með e-m *de enes bedre. — e) god:* h. fjárhagr *gode Formuesomstændigheder. — 2) compar.,* hœgri *höire:* hœgra megin *paa den höire Side.*

Hœgviðri (-is, *pl. d. s.), n., stille Veir.*

Hœgværa, *see* hógværa.

Hœgværi, hœgværr, *see* hógværi, hógværr.

Hœkilbjúgr *krum i Knæerne, med böiede Haser.*

Hœkill (-s, -lar), *m., Hase, I.*

Hœkja (-u, -ur), *f., Krykke;* hœkju-karl *en gammel Mand, som gaaer ved Krykke el. Krykker.*

Hækka (-aða, -at), *v. a. og n., I, 1) v. a., forhöie, gjöre höiere. — 2) v. n., blive höiere, tiltage i Höide.*

Hæla (-i -da, -t), *v. n., fastgjöre med Træpinde, Pæle, Spiler, el. desl.:* h. tjald *udspænde og fastgjöre et Telt ved Hjelp af Teltpælene. — b) spec., töire, I.*

Hœla (-i, -da, -t), *v. a., 1) m. dat., rose. — 2)* hœlask, *f. p., refl.:* hœlask um e-t *rose sig af noget, prale af.*

Hælbein *Benet i Hælen.*

Hældrœgr, *adj.,* = hælsíðr, *B.*

Hœli (-is, *pl. d. s.), n., Skjul, Ly, Tilflugtssted;* hœlis-lauss, *adj., uden Ly el. Tilflugtssted.*

Hœlinn, *adj., pralende.*

Hælkrókr *et Kneb i Bryden, hvorved man spænder det ene Been el. Hælen bag om sin Modstanders modstaaende Been, I.*

Hæll (-s, -lar), *m., A) Hæl:* hopa á hæl *vige, gaae (hurtig) tilbage, flygte;* fara á hæl *el.* hæli *gjöre en tilbagegaaende Bevægelse, vige (i Fægtning); ogsaa gaae (den samme Vei) tilbage. — Talemaade:* þat er eigi undir hælinn lagt *det er ingen let Sag, der skal meget til, I. — B) en Pæl el. Pind; spec., som sættes fast i Jorden enten for at udspile noget el. fastgjöre noget derved; jfr* tjaldhæll, festarhæll. *— C) en Kone, hvis Mand er dræbt.*

Hœlni, *f. indecl., Pralen, Skryden;* hœlniorð, *n. pl., pralende Ord; Praleri.*

Hælsíðr *som gaaer ned til Hælen.*

Hœna (-u, -ur), *f., Höne;* hœnuegg *Hönseæg.* -ungi *Kylling.*

Hœna (-i, -da, -t), *v. a.,* h. e-n at sèr, *eg. paa en kjælen og venlig Maade faae en til at nærme sig uden Frygt; deraf faae en til at holde sig til en med Tillid og Venlighed;* hœnask at e-m *holde sig til en, söge at vinde ens Yndest, I.*

Hængr (-s, -ar), *m., Hanfisk (Lax el. Forelle).*

Hœns og hœnsn (hœsn, *senere ogsaa* hœnsni), *n. pl., Höns;* hœnsa- (hœnsna-) fiðr *Hönsefjer.* -hús *Hönsehuus.* -kjöt *Hönsekjöd; og fl.*

Hœpinn, *adj., usikker, I* (hœpi *Slibrighed? B).*

Hæra (-u, -ur), *f., A) Haar (?); især i pl.* hærur *graa Haar;* grár fyrir hærum *graahaaret. — B) Haarskjorte, noget af (grovt) Haar;* hæru-karl *graahaaret gammel Mand.* -langr *som har langt Haar. — Cogn., med lange graa Haar (tidlig graahaaret?).*

Hæra (-i, -ða, -t), *v. a.,* h. ull *pille de grove Haar bort af Ulden, I.*

Hærask (-isk, -ðisk, -zk), *v. pass., blive graahaaret.*

Hærðr, *adj., 1) som har Haar:* h. vel *som har meget Haar. — 2) graahærdet.*

Hæringr (-s, -ar), *m.,* = hærukarl.

Hæsi, *f. indecl., Hæshed, I.*

Hæsingr (-s, -ar), *m., saftlöst, vissent Græs el. Hö, I.*

Hœta (-i, -tta, -tt), *v. a.,* = hóta.

Hœting (-ar, -ar), *f.,* = hótan.

Hætta (-u, -ur), *f., Fare;* eiga e-t á hættu *resikere, I;* hættu-ferð *farlig Reise.* -lauss, *adj., uden Fare.* -liga, *adv., farlig.* -ligr, *adj., farlig.* -ráð *farligt, voveligt Raad el. Beslutning, Vovestykke; og fl.*

Hætta (-i, -a, -), *v. a. og n., 1) v. a., m. dat., vove, risikere, sætte paa Spil:* h. lífi sínu. *— 2) v. n., vove; Ordsprog:* hefir sá jafnan, er hættir, *jfr den som ikke vover, vinder ikke;* h. á e-t *el.* til e-s *vove sig (ind paa) i et Foretagende.*

Hætta (-i, -a, -), *v. a. og n., 1) v. a., m. dat., höre op med noget. — 2) v. n., ophöre, holde op.*

Hœtta (-i, -a, -), *v. a., m. dat.,* = hœta, hóta; h. e-m e-u *true en med noget.*

Hættiligr og hættligr, *adj.*, *farlig; svævende i Fare, staaende paa Spil.*

Hætting (-ar, -ar), *f.*, *Fare; Vovestykke;* hættingar-ferð = hættuferð.

Hættinn, *adj.*, *sædelig, from.*

Hættinn, *adj.*, *dristig, forvoven.*

Hættleiki (-a, -ar) og -leikr (-s, -ar), *m.*, *Farlighed.*

Hættligr, *see* hættiligr.

Hættr, *adj.*, *a) usikker, vovelig, farlig:* e-m er e-t hætt *en staaer i Fare for, har at befrygte noget, det kan let hændes el. tilstöde ham; impers.:* e-m er hætt við e-u, *d. s.;* þat er hætt við því *det er at befrygte, det er sandsynligt.*

Hæverska, hóverska og heyverska (*ogsaa med* f *for* v, *og* sk *for* rsk; -u, *uden pl.*) *og* hæverski, *f.*, *Höviskhed, Artighed, Dannelse; Pragt, Elegance.*

Hæverskleikr (-s, -ar), *m.*, = hæverska.

Hæverskligr, *adj.*, *hövisk, dannet, som fremtræder, yttrer sig paa en hövisk, artig, dannet Maade.* -liga, *adv.*

Hæverskr, *adj.*, *hövisk, artig, dannet.*

Höðnu-, *see under* haðna.

Höfða (-aða, -at), *v. a.*, *eg. sætte Hoved paa; begynde:* h. sök *anlægge Sag, begynde Sögsmaal.*

Höfða-, *see u.* höfuð.

Höfði (-a, -ar), *m.*, *Forbjerg; Bjergryg, som strækker sig ud i et Dalföre el. ud paa en Slette.*

Höfðingi (-ja, -jar), *m.*, *Hovedmand, Formand, en som forestaaer noget, Anförer:* h. ráðagerðar *Ophavsmand til og Formand for Gjennemförelsen af en Plan el. et Anslag; spec. Anförer for en Troppestyrke. — b) Hövding, en rig, mægtig og anseet Mand. — c) Fyrste, Magthaver, Regent.* — Heims h. *denne Verdens Fyrste (Satan);* höfðingja (*gen. sg. el. pl. efter Omstændighederne, ofte usikkert hvilken af Delene*). -bragð *Udseende og Optræden, som sömmer sig for en Hövding.* -bragr *Væsen, Sæder, som anstaae en Hövding, I.* -djarfr *frimodig ligeoverfor en Hövding el. Fyrste.* -dómr *en Hövdings Værdighed, Herredömme; Præfectur.* -fundr *Möde, Sammenkomst af Hövdinger.* -lauss, *adj.*, *uden Anförer el. Regent.* -nafn *Navn af Hövding, Anförer el. Fyrste.* -skipti *Kongeskifte, Fyrsteskifte.* -stefna = -fundr.

Höfðingligr, *adj.*, *som ligner el. sömmer sig for en Hövding.* -liga, *adv.*

Höfðingskapr (-ar, *uden pl.*), *m.*, *a) det at være (f. Ex.) en Families Overhoved. — b) det at være, optræde, vise sig som det sömmer sig for en Hövding, Pragt, Rundhaandethed, etc. — c) Magt, Herredömme.*

Höfgi (-a, -ar), *m.*, *a) Tyngde, Vægt. — b)* = svefnhöfgi.

Höfigr, *see* höfugr.

Höfn (hömn, hafn, hamn; *gen.* hafnar, *pl.* hafnir), *f.*, *1) det at have, holde noget; jfr* innihöfn; *spec., det at lade el. Ret til at lade Kvæg græsse paa et Sted.* — 2) *om noget som haves, holdes; jfr* áhöfn, skipshöfn; *spec. a) Foster:* leysa hafnir *föde i Utide, I. — b)* = yfirhöfn. — *c) i pl., ueg., Opförsel, Maade at være paa. — 3) Havn;* hafnar-austr *Pompning i Havnen.* -búi *en som boer nær ved en Havn.* -feldr *et Slags Overkappe (foret med Skind?).* -mark *Havnemærke.* -merki, *d. s.* -mynni *Havnemunding.* -rán *Berövelse af Havn, Ankerplads.* -tollr *Havnetold.* -váð *Dug, Töi tjenligt til Overkapper.* -vaðmál *Vadmel tjenligt til Overkapper.* -vágr *en Bugt el. Vig, tjenlig til el. som tjener til Havn.*

Höfrungr (-s, -ar), *m.*, *Delphin, I.*

Höfuð (-s, *pl. d. s.*), *n.*, *Hoved, 1) Hoved (paa Mennesker el. Dyr). — Talemaader:* eiga e-t (e-n) yfir höfði sèr (*see* eiga *I, A, 1, b, n*); fara huldu höfði (*see* hylja *B*); leggjast e-t undir h. (*see* leggja *II*) strjúka aldri frjálst h. *aldrig være sikker paa sit Liv. — b) Hovedet, d. e. Livet:* leysa h. sitt *indlöse sit Hoved;* færa e-m h. sitt *bringe en sit Hoved, d. e. frivillig give sit Liv i dens Vold, som man har tilföiet en stor Fornærmelse el. paa anden Maade har faaet til Dödsfjende;* setja e-n til höfuðs e-m *udsætte en til at dræbe en. — 2) Hoved, noget der ligner et Hoved el. kaldes saaledes paa en Ting, f. Ex., paa et Söm el. desl. — 3) Overhoved, den (det) förste, överste:* höfuð ríkisins *Rigets Overhoved;* höfuðs-bani *Tab af Livet. — b) Drabsmand.* -maðr *Hovedmand;* höfða-brik *et Bræt foran Hovedgjerdet paa Sengekanten, I.* -fjöl *Hovedstykke (en Sengs).* — -hluti *Hovedstykke; jfr* framhluti. -hlutr, *d. s.* -lag *Hovedgjerde.* -skip *Skib med et Dragehoved.* -tal *An-*

tal af Hoveder, d. e. Individer. — 2) overlegent Antal.

Höfuðá *Hovedaa.*

Höfuðátt og -ætt *Hovedvind; et af de fire Himmelhjörner.*

Höfuðbaðmr *mandligt Afkom, E;* (= höfuðbarmr?).

Höfuðband *Hovedbaand; jfr* skarband.

Höfuðbani = höfuðsbani.

Höfuðbarmr *Hovedlinie, den mandlige Linie, Agnater;* höfuðbarms-maðr *en i Hovedlinien.*

Höfuðbaugr *Hovedböder (tilfaldende den Dræbtes Fader, Sön el. Broder, fra Drabsmanden, hans Fader etc.).*

Höfuðbein *Beeni Hovedet el. af et Hoved.*

Höfuðbenda, *f., 1) el. mest i pl.* höfuðbendur, *Vant. — 2) ueg., Styrke, Stötte, en som yder Bistand,*

Höfuðblót *Hovedoffring el. Hovedofferfest.*

Höfuðból *Hovedgaard.*

Höfuðborg *Hovedby, Hovedstad.*

Höfuðbúnaðr *Hovedtöi; Hovedskjul.*

Höfuðburðr, *1) den Maade hvorpaa man bærer el. bevæger Hovedet, I. — 2) Styrke, Stötte; Magt, Anseelse.*

Höfuðbœli = höfuðból.

Höfuðdagr *Johannes Halshuggelse (s-dag), I.*

Höfuðdrottning *Overdronning (om Guds Moder).*

Höfuðdúkr *Hoveddug.*

Höfuðengill *Erkeengel.*

Höfuðfaðir *Stamfader* (tólf höfuðfeðr, *om Jacobs 12 Sönner*).

Höfuðfat *Hovedskjul, Hovedbedækning.*

Höfuðfól *störste Fjante.*

Höfuðgersemi *Hovedklenodie, störste Klenodie el. Kostbarhed.*

Höfuðglœpr *Hovedforbrydelse, störste Forbrydelse.*

Höfuðgoð *fornemste Gud.*

Höfuðgrannt, *n. sg., impers. og ueg., i:* e-m verðr höfuðgrannt *(enten af* höfuðgrannr *hvis Hovede er smalt, blevet ringe, el. som et Subst. liden, kneben Plads for Hovedet, altsaa:) det kniber for en at beholde Hovedet, det kan gjelde ham hans Hoved.*

Höfuðgæfa *störste Lykke, Velsignelse.*

Höfuðhár *Hovedhaar.*

Höfuðhátíð *Hovedfest.*

Höfuðhetja *stor Kæmpe.*

Höfuðhof *Hovedtempel.*

Höfuðhögg *Slag paa Hovedet.*

Höfuðíss *Hovediis, d. e. fast Iismasse ud fra en Flodbred, som strækker sig noget ud i den.*

Höfuðíþrótt *fornemste Idræt, Hovedidræt.*

Höfuðkempa *störste Helt.*

Höfuðkirkja *Hovedkirke.*

Höfuðkvöl *störste Kval, Hovedkval.*

Höfuðlausn *Indlösning af ens Hovede el. Liv (Navn paa et Digt).*

Höfuðlauss, *adj., a) hovedlös. — b) uden Overhoved:* dauðr er h. herr *(Ordsp.) ilde strider hovedlös Hær.*

Höfuðlín *Hovedlinned.*

Höfuðlist *Hovedkonst el. den störste Konst.*

Höfuðlýti *Hovedfeil, el. stor Feil.*

Höfuðlöstr *Hovedlast.*

Höfuðmeistari *fornemste, överste Lærer.*

Höfuðmerki *Hovedmærke, Hovedkjendetegn.*

Höfuðmundr *Indlösningspenge for (ens Hoved, d. e.) ens Liv.*

Höfuðmusteri *Hovedtempel.*

Höfuðniði *nærmeste, fornemste Slægtning.*

Höfuðórar, *m. pl., Forstyrrelse i Hovedet, falske Syner, Vanvid.*

Höfuðprestr *Ypperstepræst.*

Höfuðr, *see* höfundr.

Höfuðráð *ypperligste Raad.*

Höfuðráðgjafi *fornemste, överste Raadgiver.*

Höfuðsár *Saar paa Hovedet.*

Höfuðskáld *fornemste Digter.*

Höfuðskepna *et af de fire Elementer.*

Höfuðskrípi *störste Vidunder, E.*

Höfuðskömm *störste Skam.*

Höfuðskörungr *særdeles dygtig og energisk Mand el. Kvinde.*

Höfuðsmátt, *f., Hovedsplitten i Skjorter el. andre Klædningsstykker, som ikke ere heelt aabne foran.*

Höfuðsmiðr *Overbygmester.*

Höfuðspekingr *stor Viismand.*

Höfuðstaðr *Hovedstad.*

Höfuðstafr *Riimbogstav.*

Höfuðstjarna *Hovedstjerne.*

Höfuðstólpi *Hovedstolpe.*

Höfuðstórr *som har et stort Hoved.*

Höfuðstyrkr, *m., Hovedstyrke, fornemste Styrke.*

Höfuðsvörðr, *m., eg. den Deel af Hovedhuden, som er bevoxet med Haar; kun i Udtrykket:* standa yfir höfuðsvörðum e-s *see en död for sine Födder, faae en taget af Dage.*

Höfuðsynd *Hovedsynd, stor Synd.*

Höfuðtíund *Hovedtiende.*

Höfuðtunga *Hovedsprog.*
Höfuðvápn *Hovedvaaben.*
Höfuðvél *Hovedkonst, Hovedkonstgreb; Hovedmaskine.*
Höfuðverkr *Hovedpine.*
Höfuðvindr *Hovedvind.*

Höfuðvinr *fornemste, kjæreste Ven.*
Höfuðvörðr *Livdrabant, Livvagt.*
Höfuðþváttr *Hovedtvæt, Hovedets Vaskning.*
Höfuðœrsl = höfuðórar.
Höfugbærr, *adj.*, = þungbærr.

Höfugleikr (-s, -ar), *m.*, *Tyngde.*
Höfugr (höfigr), *adj*, 1) *tung, svær; Talem.:* binda sér höfga byrði *paadrage sig stort Ansvar.* — 2) höfugt, *n. sg. impers.*, = svefnhöfugt: e-m görir höfugt.
Höfundr *og* **höfuðr** (-s, -ar), *m.*, *Hovedmand, Ophavsmand.*

Högg (-s, *pl. d. s*), *n.*, *a) Hug; Slag:* í einu höggi *med et Hug;* skiptask höggum við *skifte Hug; Ordspr:* skamma stund verðr hönd höggi fegin *Glæden over et Hug (Drab) el. Hevnens Glæde er kortvarig, I.* — *b) spec., det at hugge Hovedet af; slagte:* leiða e-n til höggs *före en til det Sted, han skal halshugges el. henrettes.* — *c) Ophugning, Hugst; jfr* skógarhögg; höggva-skipti *Hugskifte.* -viðskipti, *d. s.; jfr* vápnaviðskipti.

Höggfœri *Leilighed, bekvem Stilling og passende Afstand til at bruge Hugvaaben imod:* komask í h. við e-n.
Höggjárn *Huggeredskab.*
Höggormr *Hugorm, Slange.*
Höggorrusta *Fægtning med Hugvaaben.*
Höggr, *see i* stórhöggr.
Höggrammr *som uddeler, hugger vældige Hug.*
Höggró, *see* hugró.
Höggrúm *Plads til at hugge efter en.*
Höggsax *en större* sax *(see d. O.).*
Höggskógr *Hugstskov, Skov til Vedhugst (ikke Kratskov):* en þat er h., er skjótara er at höggva enn at rífa.
Höggspjót *Huggespyd.*
Höggstaðr *Sted (paa Legemet), hvor en er blottet, ubedækket mod Hug.*
Höggstokkr *Huggeblok; spec., Træblok el. Bul, som en bliver halshugget paa.*
Högguðr (-s?, -ar), *m.*, *(Benævn. paa) et Sværd.*
Höggva *og* **högga** (högg, hjó-hjuggum, höggvit), *v. a. og n.*, *A) f. a.*, *1) v. a., hugge, etc., a) hugge noget med et Huggeredskab el. Huggevaaben, α)* h. skóg *ophugge Træer i en Skov;* h. skarð (gat) í (á) e-t. — H. áverka *tilföie Saar (med et Huggevaaben).* — H. skarð í ætt e-s *dræbe een el. flere af ens Slægtninge.* — *b) halshugge, henrette; dræbe; hugge ned; slagte:* h. e-n banahögg *give en Banehug.* — *Abs.:* h. e-m nær hjarta *dræbe den, som staaer ens Hjerte nær.* — *c)* h. hest sporum *sporehugge.* — *d) bide (om Dyr med Huggetand):* ef svín höggr mann. — *e) i ueg. Talemaader som:* h. ór allar greinir *hugge bort, d. e. bortfjerne alle Tristighedspunkter, alle Forviklinger.* — *2) v. n., hugge (mods.* leggja *stikke):* h. til e-s *hugge efter en;* h. í höfuð e-m *hugge en i Hovedet; og fl. lign.* — *b) ueg., α)* h. eptir e-u *opsnappe noget ved Hörelsen, I.* — *β) impers.:* e-m þykkir hart um h. *synes det gaaer haardt til, at Skjebnen bliver ham nærgaaende, el. desl.* — *B)* höggvask, *f. p., a) pass., hugges, beskadiges, splittes ved Hug:* skjöldr, brynja höggsk, hlífar höggvask *etc.* — *b) rec., hugge efter, ind paa hinanden, vexle Hug.*

Höggva-, *see u.* högg.
Höggvápn *Huggevaaben.*
Högld (hagldar, hagldir), *f.*, *Spænde paa et Reb.*
Högni (-a, -ar), *m.*, *Hankat, I.*
Hökta (-i, -ta, -t), *v. n.*, *a) halte.* — *b)* h. við e-t *arbeide paa noget uden Kraft og Energi, I.*

Höku-, *see under* haka.
Hökulbrœkr, *see* ökulbrækr.
Hökull (-s, -lar), *m.*, *a) et Slags Overstykke, maaskee* = hekla (kerling ... hafði yfir sér feld ok hökul illan). — *b) Messehagel.*
Hökulskúaðr, *see* ökulskúaðr.
Hökunótt (höggunótt?) *den Nat, som deler Vinteren i to lige Dele, den sidste Nat Solen gaaer i Steenbukkens Tegn.*
Höldborinn *odelsbaaren, af Byrd en* höldr *(see d. O.).*
Höldmaðr *Odelsmand; jfr* höldr.

Höldr (-s, -ar), *m.*, *en fribaaren Jordeier, Odelsmand, en af den lavere Adel i Norge (næst efter* lendr maðr*);* hölds-maðr = höldmaðr. -réttr *Ret og Privilegier, som en* höldr *har.*
Hölkn (-s, *pl. d. s.*), *n.*, *bar og stenig Grund.*

Höll (hallar, hallir), *f., Hal, fyrstelig el. kongelig Sal, Slot;* hallarbúnaðr *Væggetæpper, Meubler og andet desl., hvormed en* höll *er udstyret.* -búningr, *d. s.* -dyrr *Hallens Dör.* -gólf *Hallens Gulv.*

Hölzti, helzti, *adv., alt for.*

Höm (hamar, hamar), *f., Lænd, Bag.*

Hömlu-, *see u.* hamla.

Hömlun, *see* hamlan.

Hönd (handar, *dat.* hendi, *pl.* hendr), *f., 1) hele Armen med Haanden:* kom öxin undir h. hánum *traf ham under Armen;* ná, taka e-m undir h. *naae op til ens Armhul.* — *2) Haand:* hafa spjót í hendi *holde et Spyd i Haanden;* takast í hendr *tage hinanden (hverandre) i Haanden.* — Taka e-n höndum *fange.* — *Talem.:* hafa í tveim höndum við e-n *have fuldt op at bestille imod en;* fá af e-m fullar hendr fjár *erholde Penge, Gods i Mængde af en.* — *b) ueg.,* h. full manna *Haandfuld af Folk, Mænd, Krigere.* — *3) Side:* á aðra, hægri *(etc.)* h. *paa den anden, höire (etc.) Side;* höggva á tvær hendr, til beggja handa *hugge om sig til begge Sider.* — *4) i en Mængde Talemaader, deels brugt egentlig, deels mere el. mindre uegentlig, a) hvor Betydningen er at henföre til 1 el. 2 ovenfor:* (göra e-t) með hangandi hendi *(med nedhængende Arm el. Haand), d. e. seendrægtigen, med Uvillighed, I;* (skipa e-m e-t) með harðri hendi *(med haard, truende Haand, d. e.) med Haardhed el. Strenghed, bistert, I;* e-m fallask hendr *(ens Hænder falde, d. e.) han kommer til at staae som forbauset;* hefja handa *(löfte Hænderne op fra Skjödet, d. e.) gjöre, gribe til, foretage sig noget.* — Taka báðum höndum *el.* fegins hendi við e-m *modtage en med aabne Arme, meget venlig.* — Eiga hendr sínar at verja *have at forsvare sit Liv, gribe til, udöve Nödværge.* — Takask e-t á hendr *paatage sig, overtage;* fela e-m e-t á hendr *betroe en noget;* selja, fá e-m e-t í hendr *overlevere en noget; ligel. anbetroe;* hafa h. at e-u *være Ihændehaver, have i sin Varetægt etc.* — Ganga á h. e-m *gaae i ens (en Fyrstes) Tjeneste (jfr* handgenginn*); ligel. underkaste sig, overgive sig; falde til Föie, love Lydighed;* ganga e-m til handa, *d. s.* — Fara at höndum *el.* í h. *være forhaanden, stunde til;* bera at hendi *el.* höndum *indtræffe, komme paa.* — Til handa e-m = til e-s *til en, ham imöde, E.* — Á hendr *(ogsaa* í hönd) *imod:* sækja á hendr e-m *trænge ind paa, angribe;* lýsa vígi á hendr sér *forkynde, erklære at man har dræbt en;* lýsa sök á h. *el.* hendr e-m *erklære en (for Retten) skyldig i noget, anklage ham.* — E-m er e-t á höndum *en har noget (vigtigt) at udrette el. klare;* hafa e-t með höndum *have noget at varetage;* hafa e-t undir höndum *have mellem Hænder;* hafa ráð e-s í hendi sér *have en i sin Haand el. Magt, kunne gjöre ved ham hvad man vil;* hafa (e-t) vel í höndum *behandle en Sag, opföre sig, handle med Hensyn til den paa en sindig, rolig Maade;* e-m verðr e-t vel í höndum *noget (han har med at bestille) gaaer, trives godt for ham.* — E-t er fyrir hendi *el.* höndum *noget er forhaanden etc. enten som det man kan gribe til, vælge, el. som forestaaende, der skal udföres:* eiga langa leið fyrir höndum *have en lang Vei at tilbagelægge.* — — Vera innan handar *være i Haanden, d. e. let at udföre, en let Sag; ligel.* vera e-m innan handar *være en behjelpelig, I.* — E-m er e-t hægt um h. *noget er bekvemt, beleiligt for en.* — Láta e-t af hendi *give Slip paa noget, udlevere;* greiða e-t af hendi *udrede, udbetale;* leiða e-t af höndum sér *udföre, fuldföre;* segja e-n af höndum sér *frasige sig, opgive, fornegte.* — *b) hvor Betydningen (fortrinsviis) er at henföre til 3 ovenfor:* hafa e-n (e-t) við h. sér *hos sig.* — Hverr af hendi *den ene i Rad efter den anden;* eptir h. e-s *næst efter.* — Af e-s hendi *fra ens Side; ligel. paa ens Vegne;* fyrir e-s h. *paa ens Vegne, for ham, til hans Bedste.* — *Abs.:* þinnar handar *fra din Side;* þá man betr hvárrartveggja handar *det vil blive bedre for begge Parter;* annarri hendi *paa den anden Side; i anden Henseende.* — *5) Haand, Haandskrift.* — *6)* handa, *gen. pl., som præp. m. dat., for (eg. for* til handa). — *7)* allra handa *al Slags;* handar-bak *Bagen af Haanden.* -gagn *det at noget er ved Haanden, er til (daglig) Brug el. Nytte;* leggja e-t til handargagns *bestemme noget til Brug i paakommende Tilfælde.* -hald *Haandfang, Haandgreb, Haandfæste.* -högg *Afhugning af Haanden.* -jaðarr *Kanten (den underste) af Haanden. Talem.:* undir handarjaðri e-s *i ens Nærhed og*

under hans Beskyttelse, I. -kriki, *m., Armhul.* -mein *Byld i Haanden.* -stúfr *afstumpet Arm, Armstump.* -vani *og* -vanr, *adj., som mangler el. har mistet den ene Haand;* handa-afl = handafl. -band *Haandslag, sidste Tilsagn med Haand og Mund.* -gangr *Hænders Bevægelse.* -gerfi *Haandbeklædning, Handsker.* -klapp *Haandklap.* -lauss, *adj., haandlös, som mangler begge Hænder.* -skil *Adskillelse mellem Hænderne:* svá fljótt at eigi sjásk h. *at man ikke kan skjelne den ene Haand fra den anden, I.* -skömm *et Arbeide, som gjör Mesteren Skam, I.* -tak *det at give hinanden (hverandre) Haanden (til Bekræftelse af et Löfte el. Contract el. desl.).* -upphald *det at holde Hænderne i Veiret.* -verk *Hænders Gjerning.*

Höndla (aða, -at), *v. a., 1) fange, faae fat paa, tage til Fange. — 2) behandle, tilvirke, tilberede:* ný slátr eru hèr nú at h. *(ironisk efter udövede Drab).*

Höndlandi, *see i* úhöndlandi.

Hönk (hankar, hankar), *f., Stroppe, Lökke som noget hænger i el. til at bruge som Haandgreb, naar man bærer noget.*

Hörfa (-aða, -at), *v. n., vige hurtig tilbage:* h. undan.

Hörgr (-s, -ar), *m. og* hörg (hörgar?, hörgir?), *f., en höi indhegnet Plads til Offring, en Offerhöi el. Alter (?); en opfört Forhöining af Tömmer el. Steen til helligt Brug el. helliget visse Guder.*

Hörgull (-s, *uden pl.*), *m.*, (*f.* hörkull *Mangel?) yderste Grændse (B) i:* segja frá e-u út í hörgul *fortælle til Punkt og Prikke.*

Hörhnoða *Hörnögle.*

Hörku, *see under* harka.

Hörkull, *see* hörgull.

Hörmuligr, *adj., harmelig, sörgelig.* -liga, *adv.*

Hörmung (-ar, -ar), *f., Elendighed, sörgelig, ynkelig Tilstand;* hörmungarorð *beklagende Ord.* -sút *stor Bedrövelse.* -tala *beklagende Tale.*

Hörpu, *see under* harpa.

Hörr (-s, *uden pl.*), *m., Hör.*

Hörtygill *Toug af Hör.*

Hörund (-s, *uden pl.*), *n. og f., 1) Huden paa Legemet. — 2) Kjödet, Kroppen; ueg. Kjödet. — 3) ogsaa paa en euphemistisk Maade om det mandlige Lem;* hörunds-bjartr *som har lys, hvid Hud.* -hvítr, *d. s.* -litr *Hudfarve.* -ljóss *som har lys Hudfarve;* hörundar-litr = hörundslitr.

Hörundfall *Spedalskhed.*

Hörundljóss *af lys Hudfarve.*

Hörþráðr *Hörtraad.*

Hösvask (aðisk, -azk), *v. dep. n., styrte frem, blindt hen.*

Höttr (hattar, hettir), *m., a) Hat. — b) Hætte; jfr* kápuhöttr.

I.

I, (í), *har Lyden af det danske i (i ind, ligge), med Acut over lyder det som dansk i (i Islæt, min, Flid).*

í, *præp. m. dat. og acc., i, A) m., dat., om en Væren i noget, 1) om Stedsforhold, hvor Forestillingen om en Indslutning, Omfatten el. desl. gjör sig mere eller mindre gjeldende, i, inde i, inde iblandt, etc., a)* í húsi, í skála, í rètt, *etc.;* í mannþyrpingu *inde i en Folkestimmel;* í dóminum *i i Retten, blandt Dommerne. — b) nede i:* fúna í jörðu; festask í snjófönn; baðask í keri. — *c) om Klæder:* í brókum, í panzara *i Beenklæder, etc. — d)* hafa e-t í hendi *i Haanden. — e)* í fjalli, í brekku *oppe i en Fjeldside, Skrænt. — f) foran Egne el. Districter, hvis Navne tyde hen paa en indesluttende el. indesluttet Beliggenhed (som* -dalr, -fjörðr, *el. lignende; om Gaardnavne gjelder det samme, men her er Sprogbrugen med Hensyn til* á *og* í *vanskeligere at bestemme); ligeledes om Öer, f. Ex.* í Flatey, í Drangey *etc ; ved visse Landes Navne bruges bestandig* í (Danmörk, Svíþjóð, Noregr, Garðaríki, *o. fl.); med Navne paa* -land *bruges mest* á, *dog siges baade* í Englandi *og* á Englandi. — *g)* í hafi *i Söen (hvor der tales om en Söreises Varighed, i hvilke Udtryk* í

peger hen til Forestillingen om at man paa Havet alene er omgivet af Vandet, som om der ingen Kyst var). — 2) *om Tidsforhold*: í næstu viku *i næste Uge;* í því *i det samme (Öieblik);* í því, er *i det Öieblik, da;* þegar í stað *strax paa Stedet, öieblikkelig;* í fyrsta, öðru sinni *förste, anden Gang.* — *Ogsaa hvor Brugen af á er hyppigere:* í jólum, *i Julen, ved Juletider;* í sumri *i Sommer, til Sommeren;* í kveldi *denne Aften.* — 3) *om andre Forhold, a) i (svarende til A, 1, a, ovenfor), især hvor noget tænkes som bevaret i, Indhold i, Deel af, indbefattet i, hörende til noget, el. desl.*: hafa e-t í hug, hyggju *have noget i Sinde;* í ræðu sinni, í hverju orði *i sin Tale, i el. ved hvert Ord:* í eigu sinni *i sit Eie.* — *b) om en Stilling el. Tilstand, Sysselsættelse ved, Deeltagelse i noget, el. desl.:* í varðhaldi, höptum *i Fængsel*; sitja í góðu yfirlæti *nyde stor Gjestfrihed, etsteds;* í svefni, í draumi *i Sövne.* — Í förum, siglingum *paa Seilads, Fart imellem Lande;* standa í vígum *udöve mange Drab;* vera í bardaga *deeltage i et Slag.* — *Om en vis Sindstilstand;* í góðu, illu skapi *i godt, slet Humeur;* í góðum hug, í reiði, *og flere lignende.* — *Med stærk Forestilling om Aarsag:* liggja í sárum *ligge af Saar.* — *c) for at betegne, hvori noget bestaaer:* í silfri, gulli *i Sölv, i Guld;* í fiiðu *i levende Eiendele, o. fl. desl.* — *d) ved (tildeels beslægtet med foregaaende):* meiða e-n í orðum *ved Ord;* í orði eða verki *ved Ord el. Handling.* — *e) i, med Hensyn til:* lasmærr í göngu *svagelig i sin Gang;* lipr, stirðr í máli; *o. fl. desl.* — *B) m. acc., hvor Forestillingen om en Bevægelse, Retning el. Udstrækning hen til et Punkt, især til det indre af noget, ligger til Grund, 1) om Stedsforhold, a) ind i (et Huus el. desl.); op i* (í söðulinn *op i Saddelen), ned i (f. Ex. et flydende Legeme), i hvilke Tilfælde det deels bruges med Adverbierne* inn, upp, niðr, *deels uden dem.* — Nefna e-n í dóm *udnævne en til at sidde i Retten.* — *b) om en forstyrrende Indtrængen i noget, hvor man vilde bruge* á, *naar Talen var om Berörelse:* höggva í höfuð e-m; kom lagit í lærit *traf Laaret og trængte derind.* — *c) i (som i Dansk):* halda í e-t *holde i noget;* taka, þrífa í e-t *tage, gribe fat i.* — *d) i (som i Dansk), hvor betegnes at der i Legemet el. en Deel deraf opstaaer en Fornemmelse el. en vis Tilstand:* hiti, þroti, verkr kemr í búkinn, höndina *Hede, Inflammation, Smerte opstaaer i Kroppen etc.* — *e) om en Bevægelse el. Retning op ad el. ned ad en Flade, inden dens överste Rand i förste Tilfælde, el. den nederste i det andet, overskrides (deels med* upp *el.* niðr, *deels uden samme):* ganga upp, niðr í brekku; klífa í, upp í berg *klattre op i en Klippe el. Klint.* — *f)* í haf *ud paa Havet (saa langt, at Kysten kommer ud af Sigte; jfr A, 1, g of.).* — *g)* í austr, suðr *etc. imod Öst, imod Syd etc.* — *h) for at betegne Bevægelse til visse Egne, Lande, Gaarde etc. bruges hovedsagelig* í *der, hvor det med Dativet skulde betegne en Væren el. Ophold i el. paa samme; jfr A, 1, f, of. Ved Betegnelser for Öer, Holme el. desl. el. deres Navne bruges altid* í. — *i) hvor det udtr. Væren paa Stedet:* mestr at viti hegat í norðurlönd *her i Norden.* — 2) *om Tidsforhold, a) om et vist Tidspunkt:* í dag *i Dag,* í kveld *i Aften,* í morgin *denne Morgen, i Morges;* í vetr *i Vinter;* í nótt *i Nat;* í þann tíma *paa den Tid, dengang.* — *b) om Tidsvarighed:* í alla nótt, í allan dag *hele Natten (hele denne Nat), hele Dagen.* — 3) *om andre Forhold, a)* setjask í bú *tage en Gaard med alt Tilbehör i Besiddelse.* — *b) om en Indtræden, Kommen, Begiven sig ind i en Stilling el. Handling:* ráðask í vist *tage Ophold paa et Sted;* ráðask í flokk með e-m *forene sig med en, hans Flok.* — *Med Biforestilling om Hensigt:* fara í hernað, halda í leiðangr *drage i Leding;* fara í sauðaleit, í kynnisleit *gaae hen for at söge efter Faar, for at aflægge Besög, og fl. lignende.* — *c) om en Overgang til noget:* þat slær í bardaga *kommer til Kamp;* sló í heitan *det kom til Trudsler;* leggja e-t í röð *i Rad;* í kross *i Kors.* — *For at betegne at noget skal gjelde som noget:* gjalda e-t í landskyld *i sin Landskyld;* í mála *i Sold;* færa e-m e-t í brigzli *gjöre en noget til Bebreidelse.* — E-m er e-t í hag, í mun *til hans Fordeel, ham til Behag, efter hans Önske.* — *d)* í föðurætt, í móðurætt *paa fædrene, mödrene Side.* — *C) overflödigt (forsaavidt det kan udelades) foran Adverbier som* brottu *(oprindelig dat.),* brott *(opr. acc.),* móti *(opr. dat.),* frammi, senn,

sundr, svá, *og Præpositioner, som* frá, fyrir, gegn, gegnum, hjá, milli *(opr. dat.), hvor Forbindelsen med dem, som egentlig ere Substantiver, er den oprindelige og naturlige, men Forbindelsen med de andre er at betragte som fremkommen ved Analogie; hertil hörer ogsaa Udtr.* í nóg = nóg *nok, noksom.*

Íblástr *Blæsen i el. ind i.*

Íboginn *noget krum, I.*

Íbrosligr *svagt smilende, paa hvis Læber der spiller et svagt Smil.*

Íbúa (-u, -ur), *f., Beboerske.*

Íbúð *Væren, Boen, Ophold paa et Sted.*

Íburðr, *eg. det at före noget hen i, ned i noget; spec., Gjerningen at stikke en (större) Fiskekrog i en Fisk (f. Ex. en Helleflynder, Rokke etc.), som ved Fiskelinen er trukken op til Kanten af Baaden, for at faae den ind i Baaden el. holde den, medens den slaaes ihjel; deraf selve Redskabet som bruges hertil, I; jfr* ífæra. — 2) *ueg., Overdrivelse; Svulst, I;* íburðar-mikill *overdreven; svulstig, I.*

Íbyggjari *Indvaaner, Beboer.*

Ið (-jar, -ir), *f., Sysselsættelse, Beskjæftigelse, Syssel; jfr* iðja, iðn.

Ið (-s, *uden pl.), n., idelig (sagte) Bevægelse, I.*

Iða (-u, -ur), *f., Hvirvel, Vandhvirvel; Hav (poet.).*

Iða (-aða, -at), *v. n., bevæges svagt og idelig, I.*

Iðgjöld, *n. pl., Gjengjeld, Erstatning, Vederlag.*

Iðglíki, *n., (en Tings etc.) udtrykte Billede, E.*

Iðglíkr *fuldkommen lig, ganske som, E.*

Iðgnótt *Overflod, E.*

Iðhvarf *(Var. til* iðvarp*) noget paa el. en Deel af et Sværd, maaskee* = blóðvarp = blóðrefill *(?), altsaa det, som bringer Blodet til at (*hverfa *tage en vis Retning, d. e.) strömme ud (af* ið *fluidum, Blod? jfr* iða, *f. og v.).*

Iðinn, *adj., arbeidsom, flittig, vindskibelig, flink.*

Iðja (-u, -ur), *f., Syssel, Beskjæftigelse, Arbeide, jfr* ið *(f.);* iðju-fullr *arbeidsom, vindskibelig.* -lauss, *adj., som intet foretager sig, örkeslös, usysselsat, uvirksom.* -leysi, *n., Uvirksomhed, Örkeslöshed.* -ligr, *adj., som vidner om Arbeidsomhed el. Vindskibelighed.* -maðr *vindskibelig, arbeidsom Mand.* -samr, *adj., vindskibelig, arbeidsom.* -semi, *f. indecl., Vindskibelighed, I.*

Iðja (-aða, -at), *v. a., sysselsætte sig med, sysle, bestille; jfr* iðna.

Iðjagrœnn *grön (sögrön, af* ið *fluidum, Sö?).*

Iðka (-aða, -at), *v. a., öve, drive, udöve, lægge sig efter.*

Iðkan (-ar, -ir), *f., det at* iðka, *I.*

Iðn (-ar, -ir), *f., Arbeide, Syssel, Dont, Beskæftigelse; Haandværk;* kambarar með sína i.; iðnar-lauss, *adj.,* = iðjulauss.

Iðna (-aða, -at), *v. a., sysle, bestille; jfr* iðja.

Iðnaðr (-ar, -ir), *m., Haandværk, Haandværksbrug;* iðnaðar-maðr *Haandværksmand, Haandværker, I.*

Iðni, *f. indecl., Flittighed, Vindskibelighed, Arbeidsomhed, I.*

Iðr (innr), *n. pl., Indvolde; jfr* innýfli, innsteri; iðra-verkr *Mavepine, Mavesmerte.*

Iðra (-aða, -at), *v. a.,* 1) *f. a., angre, föle Fortrydelse over; impers.:* e-n iðrar e-s *el.* eptir e-t — 2) iðrask, *f. p., som v. dep. a. og n., angre, fortryde; föle Fortrydelse:* iðrask e-s *el.* eptir e-t.

Iðran *og* iðrun (-ar, -ir), *f., Anger, Bodfærdighed, Fortrydelse;* iðranarfullr *angerfuld, bodfærdig.* -grátr *Angergraad.* -lauss, *adj., som ikke angrer el. föler Fortrydelse over noget; uden Bod el. Absolution.* -sút *bitter Anger.* -tár *Angerstaare.* -tími *Tid til at angre el. Time, naar en angrer.*

Iðrandi (-a, -endr), *m., en Bodfærdig, Angrende.*

Iðrar, *f. pl.,* = iðr *(n. pl.).*

Iðrask, *see* iðra.

Iðri, *see* innri.

Iðrótt, *see* íþrótt.

Iðrun, *see* iðran.

Iðugligr, *see* iðuligr.

Iðula, *see u.* iðuligr.

Iðuligr (iðulligr *og nu* iðugligr), *adj., hyppig, jævnlig, vedholdende.* -liga, *contr.* iðula, *adv.*

Iðulligleikr (-s, *uden pl.), m., Hyppighed.*

Iðulligr, *see* iðuligr.

Íendr, *adj., aandende, i Live:* mann, er í. var *som endnu aandede.*

If *og* ef, *conj., a) dersom, hvis, i Fald. — b) i en afhængig Spörgesætning, om.*

If *og* ef (-s, *pl. d. s.), n.,* = ifi.

Ifa *og* efa (-aða, -at), *v. a. og n.*, *a) v. a., tvivle om, betvivle:* i. e-t. — *b) v. n.:* i. um *betvivle, være i Tvivl med Hensyn til.* — 2) ifask *og* efask, *f. p., være i Tvivl, være i Uvished.* — *b)* ifask um *betvivle, tvivle om.*

Ifaðsamr *og* efaðsamr, *adj., tvivlsom,* = ifasamr.

Ifaðsamligr *og* efaðsamligr, *adj., tvivlsom, uvis.*

Ifaðsemi *og* efaðsemi, *f. indecl., Tvivl, Tvivlraadighed.*

Ifan *og* efan (-ar, -ir), *f., Tvivl;* ifanar-lauss, *adj.,* = ifalauss; ifanarlaust, *som adv., uden Tvivl.* -mál *noget, som er tvivlsomt.*

Ifanlauss, *adj.,* = ifalauss.

Ifanleikr *og* efanleikr (-s, -ar), *m., Tvivl.*

Ifanligr *og* efanligr, *adj., tvivlagtig, tvivlsom.*

Ífellt, *n. adj., subst.,* = váðfyllingr.

Ifi *og* efi (-a, *uden pl.*), *m., Tvivl:* sló ifa í skap hánum *der opstod Tvivl hos ham;* ifa-blandinn *tvivlraadig.* -blendni, *f., Tvivlraadighed.* -lauss, *adj., utvivlsom, tvivllös.* -samr, *adj., tvivlsom; tvivlraadig.* -semd, *f., Tvivl, Tvivlraadighed.* -sök *hvad der er tvivlsomt el. Tvivl underkastet.*

Ifir, *see* yfir (ifir-, *see* yfir-).

Iflauss, *adj.,* = ifalauss.

Ifœra (-u, -ur), *f., en stor Fiskekrog, I; jfr* íburðr 1, *b.*

Íganga, *eg. gaaen i, ind i; deraf Deeltagelse i:* játa ígöngu í mál *love sin Bistand i en Sag.* — 2) *om Tid, Begyndelse:* í. föstu.

Ígangr = íganga; *og* ígangs-klæði, *n. pl., Gangklæder.*

Igða (-u, -ur), *f., Egde (psitta Europæa).*

Ígildi, *n., hvad der er ligesaa godt som, Mage til noget andet (jfr Æquivalent).*

Ígjarn *hengiven, tilböielig til:* verks í. *vindskibelig, arbeidsom.*

Ígrár *graalig, graaagtig.*

Ígróðri, *adj., med Gröde:* ígróðra jörð.

Ígulköttr *en svær Blok el. desl. besat med skarpe Pigge, som kastedes ned fra Murne paa de Beleirende.*

Ígull (-s, -lar), *m., Igel, Pindsviin (erinaceus).*

Íhlutan, *f., det at tage Deel, blande sig i noget;* íhlutanar-samr, *adj., som tager virksom Deel, blander sig gjerne i andres Anliggender.*

Íhræddr *noget bange, ikke fri for at være bange.*

Íhuga, *v. a., betænke, overveie, overtænke.*

Íhugan (-ar, -ir), *f., Overveielse; Tanke, Forestilling; Forsæt.*

Íhugi, *m., Tanke, Hu; Overveielse;* íhuga-fullr *tankefuld; fuld af Bekymring el. Uro.* -verðr *værd at betænke, betænkelig.*

Íhyggja, *v. a.,* = íhuga.

Íkorni (-a, -ar), *m., Egern (sciurus);* íkorna-skógr *Skov, hvori Egern findes.*

Il (-jar, -jar), *f., Fodsaale.*

Ílag *det at lægge noget i el. til noget; pl.* ílög *i Udtr.* vera mikill ílögum, *eg. kunne rumme meget, df kunne spise el. drikke meget.*

Ílangan *og* ílöngun, *f., Lyst til el. efter noget.*

Ílát, *n., Kar, Sæk, Pose etc. til at komme noget i.*

Ilbreiðr *som har en bred Fodsaale, et bredt Fodblad.*

Ildi (-is, *pl. d. s.*), *n., Ild, E.*

Ílega *Leie, E.*

Ílendask (-isk, -isk, -zk), *v. pass., faae el. tage fast Ophold i et Land.*

Ílendr, *adj. el. p. pr., a) som opholder sig, har Ophold i Landet (sit Fædreland, undertiden modsat* útlagr *landsforviist); indfödt.* — *b) som har faaet fast Fod i, Herredömme over et Land.*

Ílengjask (-isk, -disk, -zk), *v. pass., forlænge sit Ophold paa et Sted, I.*

Ílfat *Fodbedækning, Saale.*

Íligr *lignende, noget lig.*

Ílit, *n., Hudens, Hudfarvens Forandring (frembragt ved Hug el. desl.).*

Ílöngun, *see* ílangan.

Illa, *adv., ilde, slet, ondskabsfuldt.*

Illa (-aða, -at), *v. a., behandle ilde el. slet.*

Illbragð, *mest i pl.* illbrögð *Ildgjerning, Misgjerning.*

Illbrigði, *n. pl., d. s.*

Illbýli *Fortræd og Overlast, som en maa taale af sine Naboer.*

Illdeila = illdeild.

Illdeild *hadefuld Tvistighed;* deila illdeildum við e-n *tilföie en grove Fornærmelser.*

Illdýri *Skadedyr.*

Illeppr *(efter Udtalen* íleppr) *et Stykke uldent Töi, som dannes efter*

Fodsaalen og lægges löst under denne i Skoen, I.

ILLFENGR, *adj., ondskabsfuld, hadsk; haard.*

ILLFERLI, *n., ulykkelig Begivenhed, Ulykke.*

ILLFÚSS *som gjerne tilföier andre Ondt, ondskabsfuld.*

ILLFYGLI (-is, *pl. d. s.*), *n., eg. ond Fugl; df om et ondt, arrigt Menneske, I.*

ILLGENGR, *adj., (om en Hest), som stöder, som har en haard og ubehagelig Gang (modsat* góðgengr*), I.*

ILLGIRND *og* -GIRNI *f. indecl., Ondskab, Ondskabskabsfuldhed.*

ILLGJARN *ondskabsfuld.*

ILLGJARNLIGR, *adj., som tyder paa, vidner om Ondskab.*

ILLGRESI (-is, *uden pl.*), *n., Ukrud (eg. og ueg.).*

ILLGRUNA, *v. a., tænke ondt om, mistænke.*

ILLGÆFA *Ulykke.*

ILLGÆTI, *n., slet Behandling.*

ILLGÖRÐ *slet Handling, Ildgjerning, Misgjerning; Synd;* illgörða-maðr *Ugjerningsmand, Ildgjerningsmand, Misdæder.* -samr, *adj., ondskabsfuld, som overalt gjör ondt.*

ILLHREYSINGR (-s, -ar), *m., ondskabsfuld, arrig Person, I.*

ILLHVELI (-is, *pl. d. s.*), *n., Hvalfisk, som er farlig for Skibe.*

ILLILIGR, *adj., hvis Udseende vidner om, tyder paa Grumhed el. Ondskab, ondskabsfuld af Udseende.*

ILLINDI, *n. pl., ondt el. vrantent Sindelag; Ondskab.*

ILLING (-ar, -ar), *f., slemme Vilkaar, slet Behandling; Ondskab.*

ILLINGR (-s, -ar), *m, ond, slet Person; Ildgjerningsmand, Röver;* illingasveit *Hob af slette Mennesker.*

ILLKVIKINDI = meinkvikindi.

ILLLEIKNI, *f., ond, slet Behandling el. Medfart.*

ILLLÍFI, *n.,* = illlifnaðr.

ILLLIFNAÐR *slet, ryggeslöst Levnet;* illlifnaðar-maðr *en som förer et ryggeslöst Levnet.*

ILLMÁLIGR *og* -UGR, *adj., som taler ondt om andre, bagtalersk.*

ILLMANNLIGR, *adj., a)* = illiligr. — *b) som vidner om Ondskab.*

ILLMENNI (-is, *pl. d. s.*), *n., ond, ondskabsfuld Person.*

ILLMENNSKA (-u, *uden pl.*), *f., Ondskab.*

ILLMÆLA, *v. a., m. dat., tale ilde om, bagvaske.*

ILLMÆLGI, *n., ond Omtale, Bagvaskelse.*

ILLMÆLI, *n., ond Omtale, fornærmelige Ord, som siges om en.*

ILLORÐR, *adj., som taler fornærmelig om andre, bagtalersk.*

ILLR (*comp. og superl.* verri, verstr *har det tilfælles med* vándr), *adj., a) ond, slet, daarlig:* illt gengi *ond Skjebne, Ulykke;* i. vegr *daarlig, slet Vei;* í illu skapi *i slet Humeur.* — Illr viðreignar *ond, vanskelig, haard at have med at bestille.* — *b) vred.* — *c) ond (i moralsk Betydning):* færa allt til verra vegar *lægge alting ud til det Onde.* — *2) impers. i Udtryk som:* e-m verðr illt við *en bliver forskrækket.* — *3) n. sg.* illt, *som adv.:* illt er til þess *det er vanskeligt at opnaae;* þá görðisk illt til matar *det blev meget vanskeligt at skaffe Födemidler tilveie.*

ILLRÁÐIGR *og* -UGR, *adj.,* = illráðr.

ILLRÁÐR, *adj., som giver onde, slette Raad.*

ILLRÁÐUGR, *see* illráðigr.

ILLRŒÐI *ond,* (-is, *pl. d. s.*), *n, fornærmelig Tale el. Omtale.*

ILLRÆÐI (-is, *pl. d. s.*), *n., Ildgjerning, Misgjerning;* illræðis-maðr *Misdæder, Ildgjerningsmand.*

ILLSKA (-u, *uden pl.*), *f., Ondskab; Arrighed;* illsku-fullr *ondskabsfuld, fuld af Ondskab.* -verk *ond Gjerning, slet Handling, Misgjerning.* -vættr *ondt Væsen.*

ILLSKASK (-aðisk, -azk), *pass., blive ond; blive vred.*

ILLSKEPTR, *adj., af ondt Naturel, af ondt Sind.*

ILLSKIPTINN, *adj.,* = illfengr.

ILLSKÆLDA (-u, -ur), *f., ondskabsfuld, sarkastisk (?) Skjald (cogn.).*

ILLSPÁ *ond Spaadom.*

ILLSÖGULL *som taler, fortæller ondt om andre, E.*

ILLSÖK, *i pl.* illsakar, *i:* troða illsakar við e-n *ordret (som det synes) nedtrampe de Forurettelser, man har tilföiet en, ignorere dem, lade som intet fjendtligt var forefaldet (for at krænke den fornærmede end mere).*

ILLTÍÐINDI *onde, slemme Efterretninger.*

ILLTYNGDIR, *f. pl, ond Omtale, Bagvaskelse.*

ILLTYNGINN, *adj., som har en ond Tunge, bagtalersk, B.*

Illúð (-ar, uden pl.), f., *Ondskabsfuldhed; Avind.*

Illúðigr, *adj., ond, ondskabsfuld.*

Illúðligr, *adj., som vidner om, tyder paa Ondskab.*

Illverk *ond Gjerning el. Handling, Ildgjerning.*

Illviðri *og* -veðri (-is, *pl. d. s.*), *n., ondt, daarligt Veir, Uveir.*

Illvili *ond Villie; Ondskab;* illvilja-boð *Tilbud, som gjöres af Ondskab el. i en ond Hensigt.* -samr, *adj., ondskabsfuld, ildesindet.*

Illviljaðr, *adj., ildesindet, ondskabsfuld.*

Illvirki (-ja, -jar), *m., Ildgjerningsmand, Ugjerningsmand, Misdæder.*

Illvirki (-is, *pl. d. s.*), *n., Ildgjerning, Misgjerning, Ugjerning.*

Illviti (-a, -ar), *m., en ondsindet Person; Ugjerningsmand, E.*

Illyrða, *v. a., sige fornærmelige Ord, om el. til.*

Illyrði, *n. pl., onde, fornærmelige Ord, Skjeldsord.*

Illyrmi (-is, *pl. d. s.*), *n., Ukræ.*

Illþræll *ussel, foragtelig Træl, E.*

Illþýði (-is, *pl. d. s.*), *n., slette Folk, Skarnsfolk, Pak, Röverpak;* illþýðis-fólk = illþýði. -maðr *Skarnsmenneske.*

Ilma (*ogsaa skrevet* hilma), (-aða, -at), *v. n., dufte, udsende Duft el. Vellugt.*

Ilmaðr, *adj., duftende, vellugtende.*

Ilming, ilmning (*ogsaa skrevet* hilming; -ar, -ar), *f., Duft.*

Ilmr (*ogsaa skrevet* hilmr; -s, *uden pl.*), *m., Duft, Vellugt.*

Ilmsœtr *södtduftende.*

Ilvegr *Fodsaale; den Deel af en Sko etc., som bedækker Fodsaalen.*

Im (-s, *pl. d. s.*), *n., Smuds, Ureenlighed (eg. og ueg.).*

Ima (-u, *uden pl.*), *f., Hede.*

Imbrudagr, *mest i pl.* imbrudagar *Tamperdage, Tamperdag;* imbrudagahald *Helligholdelse af Tamperdagene.* -vika *Tamperuge.*

Imbrunátt *Natten för Tamperdagene.*

Imbruvika = imbrudagavika.

Imleitr *mörk af Udseende.*

Indland *Indien.*

Ínetja (-aða, -at), *v. a., fange i et Garn (mest ueg.).*

Íneyzla (*partiel*) *Brug, Benyttelse (af en Gaards Jorder, dens Herligheder).*

Inn, *adv., comp.* innar *og* innarr, *superl.* innast, innarst *og* innst, *1)* inn, *a) om Stedsforhold, deels nærmere bestemt ved en Præposition, med et Substantiv, deels alene, ind, ind i:* ganga inn *gaae ind;* i. í húsit *ind i Huset;* inn um gluggann *ind af Vinduet. — Prægn.:* kasta e-m inn *kaste en i Fængsel. — β) ind i Landet (modsat Retningen til Havet):* inn til Leirulækjar *heelt ind til L. — b) om Tidsforhold:* mánaðr gengr inn *gaaer ind, begynder. — 2)* innar(r): innar frá *i Retningen længer fra Dören. — 3)* innarst *og* innst: sitja innarst *sidde inderst, længst fra Dören.*

Inna (-i, -ta, -t), *v. a., 1) f. a, a) præstere, yde; opfylde, el. desl.:* i. fúlgu *erlægge, betale den;* i. gjald af hendi *udrede det;* i. verð fyrir e-t *betale. —* I. máldaga *opfylde en Contract. — b) yde som Gjengjeld, gjengjelde:* eiga e-m illt at i. *have en Forurettelse at gjengjelde en, hevne paa ham. — c) udföre, forrette, udrette, gjöre:* ef hann skal þessa íþrótt af hendi i. *dersom han skal udföre den. —* I. upp dagleið *tilbagelægge en Dagsreise. — d) fremsige, fremföre; opregne, el. desl.:* i. eiðstaf *aflægge Ed;* i. til e-s við e-n, *og* i. til um e-t, i. til, hvat *etc. begynde at tale om; erindre om. —* Eru mörg verk hans góð at i. *man kan opregne mange gode Gjerninger af ham;* i upp *opregne.*

Innan, *adv. og præpr., 1) adv., a) inden, indvendig:* utan ok i. *inden og uden, udvendig og indvendig. — b) for at betegne Retningen fra Landet til Havet:* þeir rèru i. í móti þeim *de roede ud fra Landet imod dem;* i. at hólminum *indenfra til Holmen; mellem Landet og Holmen. — 2) som præp., a) uden Forb. med Præpp., inden, α) m. acc.:* hèrað i. *i Herredet. — β) m. gen.:* i. þessarra veggja *inden, inden for disse Vægge;* i. lítils tíma *inden kort Tid. — b) i Forbindelse med Præpositioner,* (fyrir, í, undir), i. fyrir, *m. acc., inden for;* fyrir i, *d. s.;* i. í *inden i;* i. undir *under (m. dat.:* i. undir skyrtunni *inden for Skjorten).*

Innanborðs, *adv., inden Borde, ombord; jfr* innbyrðis.

Innanborgar, *adv., inde i Byen, indenbyes.*

Innanborgarmaðr *en indenbyes Mand.*

Innanbúðar, *adv., inde i Boden.*

Innanbýjar *og* -bœjar, *adv., indenbyes; indengaards.*

Innanfjarðar, *adv., inde i Fjorden, i den indre Deel af Fjorden.*

INNANFJÓRÐUNGS, *adv., inden Fjerdingen, i Fjerdingen.*

INNANFJÓRÐUNGSMAÐR *en af Beboerne af en Fjerding.*

INNANFYLKIS, *adv., inden Fylket, i Districtet.*

INNANGARÐS, *adv., indengaarde; indengjerds.*

INNANGÁTTA, *adv.*, = innanhúss.

INNANGENGT, *n. adj., med bedækket Gang, som förer fra et Huus til et andet, I.*

INNANHALLAR, *adv., inde i Hallen.*

INNANHANDAR, *adv., og adj., tilpas; gavnlig, nyttig.*

INNANHÈRAÐS, *adv., inden Herredet.*

INNANHÉRAÐSMAÐR *en af Herredets Beboere.*

INNANHIRÐAR, *adv., inden Hirden, ved Hoffet.*

INNANHREPPSMAÐR *en af Communens (jfr* hreppr*) Beboere.*

INNANHÚSS, *adv., inden Döre, inden Huse.*

INNANKIRKJU, *adv., inden Kirken, inde i Kirken.*

INNANLANDS, *adv., indenlands.*

INNANLANDSFÓLK *Landets Beboere.*

INNANLANDSHÖFÐINGI *indenlandsk Hövding el. Regent.*

INNANMEIN *indvortes Syge el. Skade.*

INNANRIFJA, *adv., indvortes, i Hu.*

INNANSÓKNAR, *adv., inden Districtet, Sognet.*

INNANSTAFS, *adv.*, = innanhúss.

INNANSTOKKS, *adv.*, = innanhúss.

INNANVÁTR *vaad indvendig.*

INNANVEGGJA, *adv.*, = innanhúss.

INNANVERÐR, *adj., som hörer til den indre el. indvendige Deel:* hann sat í innanverðri *(i den indre Deel af)* búðinni.

INNANÞINGSMAÐR *Mand fra, som hörer til Thingdistrictet.*

INNAR(R), *comp. af* inn.

INNARGANGA *Barselkvinders Kirkegang, Indleden i Kirken.*

INNARLIGA, *contr.* innarla, *adv., dybt, langt inde.*

INNA(R)ST, *superl. af* inn.

INNBLÁSTR *Indskydelse; Inspiration; jfr* áblástr.

INNBORG *den indre Flöi, Landsiden af et Castel.*

INNBORINN *indfödt.*

INNBYRÐIS, *adv., ombord; jfr* innanborðs.

INNDÆLI (-is, *pl. d. s.), n., Behagelighed;* inndælis-ligr, *adj.*, = inndæll.

INNDÆLL, *adj., behagelig, fornöielig; let, bekvem:* utan sá vili indælla göra, er taka á *med mindre Modtageren (af Pengene, Mulcten) vil gjöre ham Udredelsen lettere (spare ham Umage).*

INNEYGÐR, *adj., huulöiet.*

INNGANGA *Indgang; Indtrængen etc.;* inngöngu-leyfi *Tilladelse til at gaae ind.*

INNGANGR, *a)* = innganga. — *b) Begyndelse.*

INNGJALD *Indtægt.*

INNHÝSA, *v. a., huse; lukke inde i et Huus.*

INNI, *adv., inde, inden Döre;* i. at manns *hjemme hos en.*

INN, *see* hinn.

INNI (-is, *pl. d. s.), n., Hjem.*

INNIBOÐ *Gjestebud, som holdes hjemme, B.*

INNIHÖFN, *a) det at have el. holde hjemme hos sig (f. Ex. en Fredlös).* — *b) spec., det at holde tilbage hvad der tilhörer en anden, ikke betale hvad man skylder en anden:* um innihafnir skuldanna.

INNIHÚS, *n. pl., Indhuus, Vaaningshuus, jfr* mannahús.

INNÍFLI, *see* innýfli.

INNILIGR, *adj., a) nöiagtig.* — *b) omhyggelig, inderlig (?).* — *c) ypperlig, herlig.* -liga, *adv.*

INNING (-ar, -ar), *f., det* at inna *(Ydelse; Opfyldelse, etc.).*

INNIVERA *Indeværen, Indesidden.*

INNIVIST *Væren inde i, Beboelse (af et Huus).*

INNKVÁMA *Kommen ind, Indkomst.*

INNLAND *Landet indenfor.*

INNLEIÐ *Veien indad til, til det indre; söveis langs med Kysten.*

INNLENDR, *adj.*, = innlenzkr.

INNLENZKR, *adj., indenlandsk.*

INNREIÐ, *Indriden, Indridelse.*

INNRENTA *Indtægt, Indkomster.*

INNRI *og* IÐRI, *adj. comp. (superl.* innastr, innarstr *og* innstr, *a) eg, indre, som ligger længere inde, hörer til den indre Deel af noget; indvendig.* — Hit innra, *acc. n. sg., som adv., söveis langs med Kysten; Veien længere oppe i Landet, den Vei, som ligger længere fra Kysten.* — *b) ueg., α)* hinn innri maðr *Menneskets Indre.* — *β)* hinir innstu hlutir *de mest skjulte el. forborgne Ting.*

INNRIÐA (-u, -ur), *f., et Slags Sygdom, indvendig Krampe (?).*

INNSIGLA (-aða, -at), *v. a., forsegle sætte et Segl for.*

INNSIGLAN (-ar, -ir), *f., Forseglen.*

Innsigli (-is, *pl. d. s.*), *n.*, *Segl, Signet;* innsiglis-gröptr *det at gravere et Segl.*
Innskeifr, *adj.*, *skjevbenet ind ad.*
Innsteri, *n. pl.*, *Indvolde; jfr* innýfli.
Innstœða (-u, -ur), *f.*, *og* -stœði (-is, *pl. d. s.*), *n.*, *Capital, Hovedstol;* innstœðu-eyrir, *d. s.*
Inntak *Indhold, I.*
Inntekt (-ar, -ir), *f.*, *Indtægt.*
Innviðir, *m. pl.*, *Indtömmer.*
Innvirðiligr, = virðligr *og* virðuligr, *adj.*, *a) inderlig. — b) ypperlig, herlig. — c) nöiagtig.* -liga, *adv.*
Innvörðr *Vagt inde i Huset, en Fyrstes Halle, Livvagt, Livgarde.*
Innýfli, *sjelden* innífli, *n. pl.*, *Indvolde; jfr* innsteri.
Ira (-aða, -at), *v. a.*, *ymte om.* — Mætti ok þat þá irask *det kunde og maaskee hedde, man kunde da ogsaa sige.*
Íraudr *rödagtig.*
Iri (-a, -ar), *m.*, *Ymten om, Rygte.*
Írland *Irland.*
Írska (-u, *uden pl.*), *f.*, *Irsk, Celtisk.*
Irpa (-u, -ur), *f.*, *1) Navn paa en sortebruun Hoppe (jfr* jarpr*), I. — 2) Jettekvinde.*
Írskr, *adj.*, *irsk.*
Ísa (-u, -ur), *f.*, *Kuller (gadus aeglifinus?).*
Ísa (aði, -at), *v. n.*, *fryse til;* ísaðr, *p. pr.*, *tilfrossen.*
Ísarn (-s, *pl. d. s.*), *n.*, *eg. Jern; Vaaben (poet.).*
Ísarnkul, *n.*, *Jernkulde, Kjölighed som af Jern.*
Ísaumr *Brodering, I.*
Ísbrún *Iisrand.*
Ísdingull, *m.*, *Iistap.*
Íseta, *a) Sidden i, Sæde i (især en Ret). — b) Sidden i (som i Dansk: i uskiftet Bo),* spec. *det at tage en andens Arv i Besiddelse og forholde ham samme.*
Ísheill *ganske heel, ganske uskadt.*
Ísheldr *belagt med Iis el. Riimfrost.*
Íshroði *löse, sammendrevne Iisstykker, I.*
Íshrufa *ru og lös Overflade paa Isen.*
Íshögg *det at hugge Aabning i Iis, Isning; Stöd i en Isflade;* íshöggva-gangr *Larm, Bulder foraarsaget ved* íshögg.
Ísing (-ar, -ar), *f.*, *Iisslag.*
Ísjá (-r, *el. gen. d. s.*, *uden pl.*), ísján, ísjón (-ar, *uden pl.*), *f.*, *Betragtning, Betænkning;* ísjá-verðr *værd at betænke, betænkelig.*
Ísjaki *Iisflage.*
Ískaldr *iiskold.*
Ískyggiligr, *adj.*, *af et skummelt Udseende; som seer betænkelig ud, I.*
Íslag, *n.*, *mest i pl.*, íslög = ísalög.
Íslagðr, *iislagt, I.*
Ísland *Island;* Íslands-far *Handelsskib fra Island; Islandsfarer.* -haf *Havet mellem Norge og Island.*
Íslendingr (-s, -ar), *m.*, *Islænder.*
Íslenzkr, *adj.*, *islandsk.*
Ísleggir, *m. pl.*, *et Slags Sköiter af Been.*
Ísmöl *smaa Iisstykker.*
Íspen (-jar, -jar), *f.*, *Endetarmen af Kvæg, vendt om, I.*
Ísrek, *n.*, *og* ísreki (-a, -ar), *m.*, *Iisstykker som drive for Vind el. Ström.*
Íss (*gen. d. s.*, ísar), *m.*, *Iis.* — 2) *Benævn. paa Runebogst.* ǀ (i); ísalauss, *adj.*, *iisfri.* -lög, *n. pl.*, *det at der fryser Iis paa Vandet, Iislæg, Iislægning; jfr* íslag. -vetr *Iisvinter.* -vök *Vaage.*
Ístað (-s, -öð), *n.*, *Stigböile; jfr* ístig.
Ístaða (ístöðu, *uden pl.*), *f.*, *Kraft, Energi, Mod, kun i Comp.:* ístöðulauss, *adj.*, *meget frygtsom el. bange.* -leysi, *n.*, *Frygtsomhed, I.* -lítill *som har lidet Mod, I.*
Ístig, *n.*, = ístað.
Ístra (-u, -ur), *f.*, *Fedme (især paa Maven);* ístru-magi *Isterbug (cogn.).*
It, *see* hinn.
It (*for* þit), *see u.* þú.
Ítak, *Servitut, Byrde, som hviler paa en Eiendom.*
Ítala, *1) Bestemmelse af, hvor stort Antal Faar el. Kvæg hver af Eierne af en Græsgang maa lade græsse der; forholdsmæssig Mængde af Kvæg, som flere eie paa en Græsgang. — 2) Fordring;* ítölu-lauss, *adj.*, *som ingen Fordring kan gjöres til.*
Ítarligr, *adj.*, *a) ypperlig, herlig, prægtig. — b) gjæv, fortræffelig. — c) nöiagtig.* -liga, *adv.:* í. búinn *prægtig klædt.*
Ítr, *adj.*, *ypperlig, herlig, smuk, fortrinlig.*
Ítrborinn *af herlig, ædel Byrd.*
Ítreka (aða, -at), *v. a.*, *gjentage, erindre om, I.*
Ítrekun (-ar, -ar), *f.*, *det at* ítreka, *I.*

ÍTRGEÐR, *adj., ædelsindet, höisindet.*
ÍTRGÖRR *smukt udarbeidet.*
ÍTRHUGAÐR = ítrgeðr.
ÍTRMANNLIGR, *adj., af et smukt, ypperligt Udseende.*
ÍÞRÓTT, *ogsaa skrevet* íðrótt (-ar, -ir), *f., Idræt, Færdighed, Konst, Legemsövelser;* íþrótta-lauss, *adj., som ikke besidder nogen Færdighed el. Legemsövelse.* -maðr *en som besidder Færdighed i Legems- el. Vaabenövelser, Idrætsmand.*
ÍÞRÓTTLIGR, *adj., som vidner om, tyder paa Færdighed i Legemsövelser.*

J.

J, *kaldes paa Islandsk* joð, *har overalt Lyd som dansk j.*
JÁ, *adv., ja.*
JÁ (-ða, -ð), *v. a., a)* já e-m e-t *el.* já e-m e-t upp *samtykke i at en overdrages noget, tilstaae en noget.* — Já e-m til yfirmanns *erklære sig for en (som Hövding, Anförer).* — *b)* já sik undir e-t *forpligte sig til noget; jfr* játa, játta.
JAÐARR (-s, -rar), *m., Kant, Rand (især paa Töier).*
JAÐARSKEGG *Bakkenbart.*
JAFN *og* JAMN, *(som förste Deel af et sammensat Ord skrives det ofte* jam-), *adj., a) lige, eens, ligedan, jævn:* jafnir á vöxt ok afl *lige store og stærke;* j. hinum fremstum *lig de ypperste;* eigi göri ek mèr alla menn jafna *jeg behandler ikke alle eens, jeg er ikke den samme mod alle.* — Jöfnum höndum *(som adv.) ligelig.* — β) *om Tal, lige.* — *b)* = jafnlyndr. — *c) slig, saadan:* at jöfnum aldri *i den Alder.* — *2) n. s., a)* jafnt, *som adv.,* α) vega jafnt með báðum höndum *med lige Færdighed med begge Hænder.* — β) jafnt er sem þèr sýnisk *det forholder sig ganske saaledes, som du seer.* — γ) jafnt fram fyrir sik *lige ud.* — δ) jafnt jóla aptan sjálfan *netop selve Juleaften.* — *b)* jafns *(gen. s.) og* jöfnu *(dat. s.), subst.,* α) halda til jafns við e-n *hamle op med en.* — *β)* at jöfnu *ligelig.* — *3) som förste Deel af et sammensat Ord, lige, ligesaa.*
JAFNA (jöfnu, jöfnur), *f., Slette.*
JAFNA (-aða, -at), *v. a., A) f. a., 1) eg., jævne, gjöre lige, slette.* — *2) ueg., a) gjöre lige, bringe i Rede el. Orden, bilægge:* j. hlut manna. — *b)* j. e-u saman *sammenstille, sammenligne;* j. e-u við e-t *el.* j. e-u til e-s, *d. s.* — *B)* jafnask, *f. p., 1) pass. jævnes, bringes i Rede, bilægges.* — *2) refl.:* jafnask e-m *el.* við e-n *være ens Ligemand, hamle op med;* jafnask til við e-n *sammenligne sig med en.* — Jafnask orðum við e-n *gjöre sig ens Ligemand ved at indlade sig med ham.*

JAFNAÐR (-ar, -ir) *og* JÖFNUÐR (jafnaðar, *pl.* jafnaðir *el.* jöfnuðir), *m., a) Ligelighed, ligeligt Forhold:* at jafnaði *ligelig;* til jafnaðar við aðra menn *lige med andre.* — *Ordsprog:* allr er jöfnuðrinn góðr *Lige for Lige, naar Venskab skal holdes.* — *b) Retsindighed, Billighed; jfr* jafngirni. — *c) Jævne, Sammenligning, Sammenstilling; jfr* samjöfnuðr; jafnaðar-dómr *Voldgift.* -fundr *Möde, hvor Partiet er lige, hvor Modstanderne ere lige i Tal.* -geð = jafnlyndi. -liga, *adv., jævnlig, ofte.* -maðr, *a) retsindig, billigtænkende Mand; en, som er god at komme ud af med.* — *b) Jævningsmand, Voldgiftsmand, Mægler.* — *c)* = jafningi. -skipti *ligelig Deling.* -þokki *lige Behag:* j. er með ykkr *I synes lige godt om hinanden.*

JAFNALDRI, *1) adj., jævnaarig, jævnaldrende.* — *2) subst., m., Jævnaldrende.*
JAFNAN, *adv., ofte, jævnlig.*
JAFNAUÐIGR, *eg. lige rig, lige lykkelig, df som stilles ved Siden af en anden, ansees for at være ens Lige:* (hann) setr hund sinn jafnauðigan okkr undir borði *gjör sin Hund til vor Bordkammerat.*

JAFNBJÓÐA, *v. a., m. dat.,* j. e-m *stille sig ved Siden af, kappes med, hamle op med.*
JAFNBORINN, *a) jævnbaaren.* — *b) lige, med Hensigt til Byrd el. Herkomst lige berettiget ved Byrd.*

Jafndrjúgdeildr *lige dröi (til Uddeling).*

Jafndrjúgr *lige(saa) dröi.*

Jafndýrr *lige dyr.*

Jafndœgr og -dœgri (-is, *pl. d. s.), Jævndögn; jfr* jafnnætti; jafndœgrshringr *Jævndögnslinie.*

Jafndœmi, *n., ligelige, retfærdige Domme.*

Jafnfagr *lige smuk.*

Jafnfjölmennr *som ledsages af el. bivaanes af lige mange Folk.*

Jafnfram, *som præp. m. dat., i Flugt med.*

Jafnfrækinn *lige tapper.*

Jafnfullr *lige fuld;* at jafnfullu e-m *(ligefuldt?), ganske paa samme Maade, som etc.*

Jafnfúss *ligesaa villig til el. begjerlig efter.*

Jafnfœtis, *adv., i:* standa e-m j. *være i Jævne med en, kunne hamle op med en.*

Jafngegnt, *(n. adj. som) præp. m. dat., ligeoverfor.*

Jafngirnd *Retsindighed, Billighed,* = jafnaðr *b.*

Jafngirni, *f. indecl.,* = jafngirnd.

Jafngnógliga, *adv., lige(saa) rigelig.*

Jafngóðligr *lige fortrinlig, E.*

Jafngóðr *lige god, lige fortrinlig.*

Jafngöfigr *ligesaa nobel, höibyrdig.*

Jafngörla *ligesaa nöiagtig.*

Jafnhár *lige höi, af samme Höide som.*

Jafnheimill *som man har lige megen Ret til:* láta sèr annarra fè jamheimilt sem sitt *tillade sig samme Frihed med andres Eiendom som med sin egen, behandle den som sit eget.*

Jafnhraustr *lige tapper.*

Jafnhöfugr *lige tung, af samme Tyngde som.*

Jafni (-a, *uden pl.?), m.,* — *1)* = jafnaðr *a.* — *2) Jævne (lycopodium complanatum).*

Jafningi (-ja, -jar), *m., Jævning, Lige, Ligemand; jfr* jafnaðarmaðr *c,* jafnmenni, jafnoki.

Jafnkominn, *1) ligeberettiget.* — *2) eens, lige beskaffen, i det upersonlige Udtryk:* jafnkomit er á um e-t með e-m *de kunne ansees for at være hinandens Lige i noget, kunne maale sig med hinanden.*

Jafnkringr *lige böielig, föielig, smidig:* báðar hendr jafnkringar í öllu vápnaskipti.

Jafnkristinn *lige christen; som et Subst., Medchristen.*

Jafnkurteiss *ligesaa hövisk el. dannet.*

Jafnkýta (-i, -ta, -tt), *v. a., m. dat., modsige en, kives med en, I.*

Jafnlangr *lige lang.*

Jafnleiki (-is, *pl. d. s.), n. el. f. indecl., lige Leg:* mjök var j. með þeim *de kunde omtrent staae sig mod hinanden.*

Jafnlendi = slèttlendi.

Jafnlengd, *α) Aarsdag, den samme Tid el. Dag næste Aar; df eet Aar.* — *β) den samme Tid den fölgende Dag el. Nat:* annan dag at j. *ved samme Tid næste Dag;* jafnlengdardagr *Aarsdag.*

Jafnlyndi *Jævnhed i Sindet.*

Jafnlyndr *jævnsindet, ligemodig, ligesindet.*

Jafnmargr *lige(saa) mange.*

Jafnmenni (-is, *pl. d. s.), n.,* = jafningi.

Jafnmenntr *ligesaa dannet som.*

Jafnmerkiligr *ligesaa mærkværdig.*

Jafnmikill *ligesaa stor som, af lige Störrelse som.*

Jafnmyrkr *lige(saa) mörk; lige(saa) dunkel.*

Jafnmæli, *n., lige Vilkaar.*

Jafnnáinn *lige nær beslægtet.*

Jafnnær *lige(saa) nær.*

Jafnnætti (-is, *pl. d. s.), n.,* = jafndœgr.

Jafnóðum, *adv., efterhaanden, I.*

Jafnoki (-a, -ar), *m.,* = jafningi. — *2) en man kæmper med, Modstander.*

Jafnrammr *lige stærk el. tapper.*

Jafnrúmr *lige rummelig.*

Jafnræði (-is, *uden pl.), n., den Omstændighed at to Personer passe godt sammen; spec., lige Parti el. Giftermaal.*

Jafnsaman, *adv., tilhobe; i det Hele.*

Jafnskemmiligr, *adj., ligesaa vanærende.*

Jafnskiptiligr, *adj., ligelig.* -liga *adv.*

Jafnskjótr *lige(saa) hurtig.* — *b) n. sg.,* jafnskjótt, *adv., i det samme, strax.*

Jafnskyldr *lige beslægtet.*

Jafnsnjallr *lige tapper (jfr* snjallr).

Jafnsterkr *lige(saa) stærk*

Jafnspakr *lige klog el. viis.*

Jafnsætti (-is, *pl. d. s.), n., Forlig, som er lige fordeelagtigt for begge Parter.*

Jafntengdr, *lige forbundet med (ved Slægtskab el. Svogerskab).*

Jafntíðr *ligesaa hyppig.*

Jafntorgætr *ligesaa sjelden (at faae).*

Jafnvel, *a) adv., lige godt, smukt etc. — b) conj., endog.*

Jafnvirði (-is, *pl. d. s.), n., noget som er af lige Værdi med noget andet, Æqvivalent.*

Jafnvíss *lige vis.*

Jafnvægi (-is, *pl. d. s.), n., Ligevægt, noget, som veier lige med noget andet, er af samme Vægt.*

Jafnvægja, *v. a., m. dat., eg. være af lige Tyngde med, veie ligesaa meget som; ueg., hamle op med; part.,* jafnvægjandi = jafnvægr.

Jafnvægr, *adj., ligevægtig; af lige Værd el. Værdi.*

Jafnvætta, *v. a., veie imod hinanden.*

Jafnþarfr *lige nyttig.*

Jag (-s, *uden pl.), n., idelig Gjentagelse; Kiv, I.*

Jaga (-aða, -at), *v. n., 1)* j. á *idelig gjentage, idelig befatte sig med.* — *2)* jagask, *f. p., a) dep. n.,* jagask á *(1)* = jaga á. — *b) rec., trættes, klamres, skjendes, I.*

Jaki (-a, -ar), *m., Iisflage; Iisbjerg;* jaka-burðr *Iisdrift, Iisbrud, Iisgang, I.* -ferð = -burðr, *I.* -för, *d. s.*

Jákvæða (-i, -dda, -tt), *v. a., m. dat., samtykke i, give sit Samtykke til.*

Jákvæði, *Samtykke, Bifald.*

Jálkr (-s, -ar), *m., gammel Hest; Ög.*

Jalda (jöldu, jöldur), *f., en Hoppe (poet.).*

Jálma (-aða, -at), *v. n., stöie, larme.*

Jálmr (-s, -ar), *m., Stöi, Larm.*

Jam-, *som förste Deel af et sammensat Ord,* = jafn-.

Jamn, *see* jafn.

Jáorð *Samtykke, Bifald.*

Jarða (-aða, -at), *v. a., jorde, begrave, stede til Jorden.*

Jarðan og jörðun (-ar, -ir), *f., Jordelse, Begravelse.*

Jarðar-, *see u.* jörð.

Jarðbann *den Omstændighed at Jorden er tildækket af Snee saaledes, at Kreaturerne ikke kunne græsse.*

Jarðborg *Kastel, befæstet Plads opfört af Jord, med Jordvolde.*

Jarðbúi *en, som boer nede i Jorden el. i Höie.*

Jarðdíki *Jorddige.*

Jarðeigandi (-a, -endr), *pa. og m., (en som er) Jordeier el. Jordegodseier; jfr* jarðareigandi.

Jarðeign *Jordeiendom, Jordbesiddelse.*

Jarðeldr *Jordild, Jordbrand, underjordisk Ild.*

Jarðfall *Revne i Jorden, Jordens Indsynkning paa et Sted, Jordfald.*

Jarðfastr *som sidder fast i Jorden, jordfast.*

Jarðfé *nedgravet, jordgjemt Gods.*

Jarðfjúk *Sneefog, som driver langs med Jorden.*

Jarðfólginn, *pa., jordgjemt, nedgravet i Jorden.*

Jarðgjá *stor Sprække el. Revne i Jorden, Jordklöft, Gröft.*

Jarðgróinn *groet fast i Jorden.*

Jarðhellir *Klippehule nede i Jorden.*

Jarðhiti *Hede, Varme i Jorden.*

Jarðhola *Hule i Jorden, Jordgrav.*

Jarðhús *en ved Menneskehænder dannet underjordisk Hule el. Gang, underjordisk Værelse el. Celle;* jarðhúss-munni *Aabning, som förer til et underjordisk Huus.*

Jarðkol *Kul, som findes i Jorden, Jordkul.*

Jarðkross *Kors af Jord.*

Jarðkvikindi *Dyr, Skabning som lever paa Jorden.*

Jarðlauss, *adj., i:* þat er jarðlaust *Jorden (Græsgangene) er tildækket med Snee (saaledes at Kvæget ikke kan græsse).*

Jarðleiga *Jordleie, Jordskyld.*

Jarðligr, *adj., jordisk; jfr* jarðneskr.

Jarðlitr *Jordfarve.*

Jarðneskr, *adj., jordisk; jfr* jarðligr.

Jarðnæði *det at en har Jordlod el. en Gaard til Beboelse, I;* jarðnæðislauss, *adj., som ikke har* jarðnæði, *I.*

Jarðríki *Jorderige.*

Jarðskjálfti *Jordskjælv.*

Jarðspell *Jordspilde, Jordskade.*

Jarðstofa *underjordisk Stue el. Værelse.*

Jarðtein, *see* jartegn.

Jarðvarpa, *v. a., m. dat., kaste til Jorden, I.*

Jarðvegr *Jordbund, Jordsmon, I.*

Jarðyrkja, *f., Jordbrug, Jorddrift, Jorddyrkning, I;* jarðyrkju-maðr *Jorddyrker, Jordbruger, I.*

Jarki (-a, -ar), *m., den udvendige Rand af Fodbladet.*

Jarknasteinn *Ædelsteen, Brillant.*

Jarl (-s, -ar), *m., Jarl;* jarls-dómr = jarldómr. -dæmi, *d. s.; en Jarls Rige.* -efni *tilkommende, vordende Jarl.* -frændi *Slægtning af, Fætter til en Jarl.* -maðr *en af Jarlens Folk.* -mágr

Svoger til en Jarl. -nafn *Titel af Jarl, Jarletitel.* -nautr *hvad en Jarl har eiet og bortskjenket.* -níð *Nidvise om en Jarl; spec., den Nidvise, som Thorleif Jarleskjald digtede om Hakon Jarl Sigurdsön.* -rèttr *Jarlerettighed.* -ríki *Jarledömme;* jarla-skáld *Jarleskjald (cogn.).* -skipti *Jarleskifte.* -sögur, *f. pl., Jarlefortællinger (om Jarlerne i Örkenöerne).* -ætt *Jarleslægt; o. fl.*

Jarla (jörlu, jörlur), *f., Jarlekone, Jarlinde.*

Jarldómr *(u. pl.), en Jarls Værdighed.*

Jarlmaðr *Jarl.*

Jarma (-aða, -at), *v. n., bræge.*

Jarmr (-s, -ar), *m., a) Brægen. — b) Skrig; jfr* fuglsjarmr.

Járn (-s, *pl. d. s.), n., Jern; et Stykke Jern; spec. et gloende Stykke Jern, der i Oldtiden bares for at bevise el. rense sig for noget* (bera j.; *jfr* járnburðr; fœra e-n til járns um e-t *lade en rense sig for noget ved Jernbyrd). — β) Lænker. — γ) andetslags Gjenstand el. Redskab af Jern* (bakstrjárn, hurðarjárn); járns-litr = járnlitr; járna-far *Spor efter Jernlænkers Gnaven.* -gangr *Gnaven af Jernlænker.* -lauss, *adj., ikke skoet.* -staðr *Spor efter Jernlænkers Gnaven.*

Járna (-aða, -at), *v. a., beslaae med Jern. — b) skoe (en Hest). — c) belægge med Jern. — 2)* járnaðr, *p. pr., a) jernbeslagen. — b) jernklædt, klædt i Jern, vaabenklædt. — c) skoet. — d) i Lænker.*

Járnburðr *det at bære el. træde paa gloende Jern (som Uskyldighedspröve el. til at bevise Sandheden af en Paastand), Jernbyrd.*

Járnfestr *Jernlænke.*

Járnfjöturr *Lænke af Jern.*

Járnfleinn *en* fleinn *af Jern.*

Járngaddr *Jernpig.*

Járngjörð *Jernbaand.*

Járnglófi *Jernhandske, Staalhandske.*

Járngrár *jerngraa.*

Járngrind *Tralværk af Jern, Gitterværk af Jern.*

Járnhattr *Jernhat.*

Járnhauss *en, hvis Hoved er saa haardt som om det var af Jern.*

Járnhespa *Haspe (for en Dör) af Jern.*

Járnhlekkr *Jernlænke.*

Járnhlið *Jernled, Jernport.*

Jarnhringr *Jernring.*

Járnhurð *Dör af Jern.*

Járnhvalr *den Deel af en dræbt Hval, som tilkommer Harpuneren.*

Járnkarl *Brækstang af Jern til at bryde Stene med etc.*

Járnkertastika *Lysestage af Jern.*

Járnketill *Kjedel af Jern.*

Járnkló *Jernklo.*

Járnklukka *Klokke af Jern.*

Járnklæddr, *jernklædt, klædt i Jern.*

Járnkrókr *Jernhage, Jernkrog.*

Járnkylfa *Kölle af Jern, jernbeslagen Kölle.*

Járnlá *Vand blandet med oplöst Jernerts, som flyder ovenpaa,* I.

Járnlampi *Jernlampe.*

Járnligr, *adj., som ligner Jern, af Jern.*

Járnlitr *Jernfarve.*

Járnloka *Jernskaade for Döre.*

Járnlurkr *Jernkölle, E.*

Járnmeiss en meiss *af Jern.*

Járnnagli *Jernsöm.*

Járnnökkvi *en* nökkvi *af Jern.*

Járnnef *Jernnæb, Næb som seer ud til at være af Jern.*

Járnofinn *vævet af Jern.*

Járnport *Jernport.*

Járnreka *Jernskovl.*

Járnrekendr, *f. pl., Jernkjæder.*

Járnrending, *f.,* = járnrönd.

Járnrendr, *adj., jernbeslagen.*

Járnrönd *Jernrand, jernbeslagen Kant.*

Járnsaumr *Jernsöm.*

Járnsía *Jernsinder.*

Járnsída *Jernside (cogn.).*

Járnskjöldr *Skjold af Jern, jernbeslaget Skjold.*

Járnskór *Jernsko.*

Járnslá *Jernslaa, Jernstang.*

Járnsleginn *jernbeslagen.*

Járnsmíð, *f., og* -smíði, *n., det at forfærdige Gjenstande af Jern; Gjenstande forfærdigede af Jern, Jernarbeide.*

Járnspöng *langagtig Jernplade, som holder noget sammen, Jernklamme.*

Járnstafr *Jernstav, Jernstok.*

Járnstóll *Stol af Jern.*

Járnstólpi *Jernstolpe.*

Járnstúka *Jernærme, Armbedækning af Jern; jfr* stúka.

Járnsúla *Jernstötte, Jernpille.*

Járnsvipa *Jernsvöbe.*

Járnvafinn = járnvarðr.

Járnvápn *Vaaben af Jern.*

Járnvarðr *jernbeslagen.*

Járnveggr *Jernvæg.*

Járnviðjar, *f. pl., Jernlænke.*

JÁRNÖR *Jernpiil.*

JARPBLESÓTTR *(om Heste), brunblisset, I.*

JARPR, jörp, jarpt, *adj.*, *1) bruun.* — *2) som m., om en Hest af bruun Farve.*

JARPSKJÓTTR *(om en Hest), bruunflakket.*

JARTEGN, JARTEIN, JARÐTEGN, JARÐTEIN, JARTEIGN, JARÐTEIGN, JARTEIKN, JARÐTEIKN *og* JARÐTEGN, (-ar, -ir), *f.*, *1) Mærke, Tegn (især til Beviis paa Rigtigheden af noget, som siges el. foregives el., hvormed en legitimerer sin Person):* þat eru miklar jartegnir; hvat hlýðnir þeir váru þeim manni, er *etc. det er et stort Beviis paa, hvor etc., at etc.* — *2) Jertegn, Underværk, Mirakel.* — *3) et Bogstavs Betydning;* jartegnar-samliga, *adv.*, *med Jertegn* jartegna-görð *det at gjöre Mirakler.*

JARTEGNA, JARTEINA, JARTEIGNA, JARTEIKNA *og* JARÐTEIKNA (-aða, -at), *v. a., betyde, betegne.*

JARTEIKN, *see* jartegn.

JARTEIKNA, *see* jartegna.

JARTEIN, *see* jartegn.

JARTEINA, *see* jartegna.

JASTR (-rs, *uden pl.*), *n.*, *Gjær, Gjæring.* — *Nu: Skum paa sammenlöbet Mælk (E).*

JATA (jötu, jötur), *f.*, *Krybbe;* jötubönd, *n. pl.*, *Spilerække over en Krybbe (i en Faaresti), I.*

JÁTA (aða, -at *og* -i, -ta, -tt) *og* JÁTTA (-aða, -at), *v. a.*, *A) f. a.*, *1) m. dat.*, *a)* j. e-u *sige Ja til, besvare med Ja; bifalde; indrömme, samtykke i:* konungr játaði því *lovede det;* þessu játar hann *han samtykker deri;* játtir þú ferðinni *lovede du at reise.* — J. arfi *afgive en indrömmende, bekræftende Erklæring med Hensyn til en Arv;* j. arfi undan sèr *give Afkald paa sin Arv.* — *β) vedgaae, tilstaae.* — *b)* j. e-m e-t *(sjelden e-s) samtykke i at en overdrages noget, tilstaae:* játtuðu allir þèr konungdóm *med alles Samtykke blev du erklæret for Konge.* — *c)* j. sèr son *vedkjende, erklære en for sin Sön.* — *2) m. acc., a)* j. syndir sínar *bekjende sine Synder.* — *b)* hvern ek játtar mik framast elskat hafa *jeg tilstaaer, at jeg har etc.* — J. sik til at *love at.* — *B)* játask, *f. p., refl.*: játask undir e-t *paatage sig, forpligte sig til.* — Játask undir rètta trú *antage den sande Tro.*

JÁTAN (-ar, -ir), *f.*, *det at* játa.

JÁTANDI (-a, -endr), *m.*, = játari.

JÁTARI *og* JÁTTARI (-a, -ar), *m.*, *Bekjender.*

JÁTING (-ar, -ar), *f.*, = játning.

JÁTKVÆÐI, *n.*, = jáorð.

JÁTNING (-ar, -ar), *f.*, *Tilstaaelse; Bekjendelse.*

JÁTORÐ = jáorð.

JÁTSI, *adj.*, *som giver sit Samtykke til, samtykker i noget.*

JÁTTA, *see* játa.

JÁYRÐI (-is, *pl. d. s.*), *n.*, *Samtykke; spec., en Piges Ja til Frieren.*

JAXL (-s, -ar), *m.*, *Kindtand;* jaxlaverkr *Smerte i Kindtænderne.*

JAXLGARÐR *den Deel af Tandgjerdet, som dannes af Kindtænderne.*

JÓANSMESSA, *see* Jónsmessa.

JÓÐLIGR, *adj.*, *(om et Barn, især nylig födt), af et haabefuldt, lovende Udseende.*

JÓÐSJÚKR *(om en Kvinde) som har Födselsveer.*

JÓÐSÓTT *Födselssmerter.*

JÓÐVERKR = jóðsótt.

JÓK, *1. og 3. s. impf. ind. af* auka.

JÓL, *n. pl.*, *Juul, Julefest;* jólaaptann *Juleaften.* -boð *Gjestebud om Julen.* -dagr *den förste Juledag.* -drykkja *Drikkegilde, Gjestebud om Julen.* -fasta *Advent.* -friðr *Julefred.* -gjöf *Julegave; spec. Ydelse, Contribution til Kongen, hans Hofholdning ved Juletider (til Julegildet).* -grið, *n. pl.*, = -friðr. -hald *Höitideligholdelse af Julen, Julehold.* -hátíð *Julehöitid, Julefest.* -morginn *Julemorgen.* -nótt *Juleaften, Julenat.* -tíð *Juletid.* -veizla *Julegilde.*

JÓLMÁNUÐR *Julemaaned.*

JÓNSMESSA *og* JÓANSMESSA *St. Hans Dag.*

JÓNSVAKA, *St. Hans Aften; St. Hans Dag.*

JÓREYKR *Stövskyer, der hæve sig op, hvor en Hob Ryttere sprænge frem.*

JÓRSALIR, *m. pl.*, *Jerusalem;* Jórsala-borg, *d. s.* -fari *m., en som drager til, gjör Tog til Jerusalem.* -land *Palæstina; o. fl.*

JÓRTRA *el. (som det synes, mere oprindelig)* JÓTRA (-aða, -at), *v. a. (og n.); tygge; spec. tygge Dröv; jfr* jótr.

JÓRVÍK *York.*

JÓS, *1. og 3. s. impf. ind. af* ausa.

JÓTAR, *m. pl.*, *Jyder.*

JÓTLAND *Jylland.*

JÓTR (-s, -ar?), *m. (?)*, *Kindtand.*

JÓTRA, *see* jórtra.

Jórtr (-rs, *pl. d. s.*), *n.*, *a) Dröv-tyggen.* — *b) Dröv.*

Júgr *el.* júfr, *senere* júr (-s, *pl. d. s.*), *n.*, *Yver.*

Jungfrú (junkfrú, júmfrú; *nu* jómfrú) *Jomfru; Prindsesse.*

Jungherra (junkherra, *ogsaa* jungkeri, junkeri), *m.*, *Junker; Prinds.*

Jungmenni (-is, *pl. d. s.*), *n.*, *Yngling; jfr* ungmenni.

Jukum, *1. pl. impf. ind. af* auka.

Jurt *og* urt (-ar, -ir), *f.*, *Urt;* jurta-garðr *Urtegaard.* -klefi *lidet Kammer, hvori Urter opbevares el. opelskes.* -teinungr *Ranke.*

Jusum, *1. pl. impf. ind. af* ausa.

Justa (-ur, -ur), *f.*, *stort Drikkekar.*

Jöfnuðr, *see* jafnaðr.

Jökulbarinn, *iisslagen.*

Jökull (-s, -lar), *m.*, *Jökel, Iisbjerg, Iisfjeld.*

Jökulsprunga *Iisbrage, Iisklöft.*

Jökulvatn *Iisvand.*

Jökulvetr *Iisvinter.*

Jörð (jarðar, jarðir), *f.*, *1) uden pl.*, *a) Jorden, Jordkloden.* — *β) Jordens Overflade:* falla til jarðar *falde til Jorden.* — *γ) Jord, forsaavidt den tjener til Græsgang:* þar er illt til jarðar *der er daarlig Græsgang.* — *b) Jord = Muld.* — *c) et af de fire Elementer* (eldr, vatn, vindr, jörð). — *2) hvor det ogsaa bruges i Fleertallet, a) Landsdeel, Egn.* — *b) Jord, Gaard, Jordeiendom;* jarðar-aldin *Jordfrugt.* -ávöxtr *Jordens Afgröde el. Frugt.* -ber *Jordbær.* -blómi *Jordens Pragt.* -brigð, *f.*, *og* -brigði, *n.*, *en Gaards Indlösning.* -byggð *Jordkloden, forsaavidt den er bebygget.* -böllr *Jordkugle, Jordklode.* -dupt *Stöv.* -dýr *Dyr, Skabning, som lever paa Jorden.* -eigandi, *m.*, *Jordeier.* -eign, *Jordeiendom, Jordbesiddelse.* -hefð = -höfn. -heiti *(poetiske) Benævnelser paa Jorden.* -hringr *Jordkreds.* -hús, *n. pl.*, *Huus, Bygninger, som höre til en Gaard.* -kaup *Kjöb af en Gaard.* -kvikendi = -dýr. -leiga *Jordskyld.* -máli *Leiemaal, Leiecontract (om en Gaard).* -megin *Jordudstrækning, Jordareal.* -men *en Strimmel Grönsvær (spec. saadan, som blev ristet saaledes op af Jorden, at begge dens Ender vare faste, men i Midten blev den holdt i Veiret ved en Stötte el. Spyd, hvorunder da de, som indgik Fostbroderskab, blandede deres Blod sammen med den opgravne Muld og aflagde den brugelige Ed).* -partr *Jordlod.* -rán *Jordran.* -skeyting *det at skjöde en Gaard bort.* -spell *Jordskade, Jordspilde; og fl.;* jarða-bygging *Gaardes Bortforpagtning el. Bortfæstning.* -kaup *Kjöb af Gaarde; Bytning af Gaarde.* -skipti *Jordskifte, Mageskifte.*

Jörfi (-a, *uden pl.?*), *m.*, *Muld, Leer:* jós á þá jörfa ok moldu. — *b) Jordbrink.*

Jötummóðr *jetteagtigt, vildt Raseri.*

Jötunn (-s, -nar), *m.*, *Jette;* jötna-heiti, *n. pl.*, *(poetiske) Benævnelser paa Jetterne.* -ætt *Jetteslægt.*

K.

K, *kaldes paa Islandsk* ká (kau *el.* kav). *Foran* n *og* r *i Begyndelsen af Ord afvexler det med* h; *det har iövrigt Lyden af dansk k.*

Ká (-ða, -ð), *v. a.*, *idelig skjelde paa, udskjelde.*

Kaða (köðu, köður), *f.*, *(Benævn. paa) en Höne.*

Kaðall (-s, -lar), *m.*, *svært, tykt Toug, Kabel.*

Kaf (-s, köf), *n.*, *Nedsænken, Dykken under Vandet; den Tilstand at være nedsænket under Vandet; ogsaa om Synken ned i Snee el. Moradser;* í kafi *under Vandet;* hlaupa á kaf *springe i Vandet og dukke under;* hann kom sèr eigi í kafit *han kunde ikke komme til at dukke under.* — Sökkva á k. *synke ned i (f. Ex. Snee);* kafa-fjúk *tykt Sneefog (saaledes at man ikke kan see mere end den, som er under Vandet).* -hríð, *d. s.*

Káf (-s, *pl. d. s.*), *n.*, *Gramsen, idelig Rören ved, I.*

Káfa (-aða, -at), *v. n.*, *röre idelig ved, gramse;* k. í heyi *(röre om i Höet, d. e.) vælte det om for at det kan törres, I.*

KAFALD (-s, -öld), *n.*, = kafhrið.
KAFFÆRA, *v. a., nedsynke, dukke under Vandet, I.*
KAFHLAÐINN *om et Skib, synkefærdig under Ladningen.*
KAFHRÍÐ = kafahrið.
KAFHLAUP *det at springe i Söen og dukke under; det at synke ned i Snee, sumpigt Jordsmon, el. desl.*
KAFINN, *see* kefja.
KAFLI (-ar, -ar), *m., Stykke, Deel; jfr* meðalkafli; *Afsnit. — b) Tidsrum, Afdeling i Tiden:* köflum samani *mellemstunder, I. — 2) et lidet Net el. Garn.*
KAFLOÐINN *bedækket med tykt Haar; bevoxet med tæt og höit Græs, I.*
KAFNA (aða, -at), *v. n., kvæles, tabe Aanden. —* K. í vinsældum *(iron.) have Overflod af Venner.*
KAFNAN *og* KÖFNUN (-ar, -ir), *f., det at kvæles.*
KAFSTEYTING, *f., det at stöde en i Vandet saaledes at han dukker under.*
KAFSUND *Svömmen unden Vandet.*
KAFSYNDR *som kan svömme under Vandet.*
KAFÞYKKR *(om Himmelen) heelt overtrukken med mörke Skyer, I.*
KAGA (-aða, -at), *v. n., (kaage), kige.*
KAGGI *el.* KAKKI *(?)* (-a, -ar), *m., en Tönde (et vist Maal til flydende Ting).*
KAKA (köku, kökur), *f., Bröd af Fladbrödsbagning, et Fladbröd.*
KAKKI, *see* KAGGI.
KÁL (-s, *pl. d. s.*), *n., Kaal; Ordsp.:* eigi er sopit kálit, þó í ausuna sè komit, *see u.* súpa.
KALA (kell, kól, kalit), *v. a. impers., i:* e-n kell *ens Lemmer beskadiges af Frost. —* 2) kalinn, *p. pr., a) forfrossen; hvis Lemmer ere beskadigede af Frost, koldfrossen. — b) frönnet, noget raadden.*
KALDA (köldu, *uden pl.*), *f., Feberkulde, Kuldegysning, Kolden, I;* kölduflog *Anfald af Kuldegysninger el. Kolden, I.*
KALDAHLÁTR, *eg. kold Latter, d. e. Latter, som enten er fremtvungen el. grunder sig paa el. fremkaldes ved en trodsig og bitter Stemning.*
KALDAKOL *(eg. Arneildens Udslukkelse) Fraflyttelse fra en Gaard för Fardag el. den lovbestemte Tid.*
KALDAVERMSL, *n. pl., Kilde, hvori Vandet er koldt om Sommeren og ikke fryser til om Vinteren, I.*
KALDHAMRA (-aða,-at), *v. a., koldhamre.*
KALDI, (-a, -ar), *m., kold Luft el. Luftning, I.*
KALDLIGR, *adj., kold; ueg., uvenlig.* -liga, *adv., koldt, uvenlig.*
KALDLYNDR *barsk, umild, streng, I.*
KALDR, köld, kalt, *a) eg., kold (varmelös, afkölet):* kalt veðr *koldt Veir;* brenna upp at köldum kolum *opbrænde til Aske. — Upers.:* e-m er kalt *en fryser, lider af Kulde. — b) ueg.,* α) *kold, ufölsom:* kalt hjarta. — β) *uheldbringende, ond; Ordsp.:* köld eru kvenna ráð *Kvinderaad ere kolde.*
KALDRÁÐR, *adj., som giver kolde Raad, d. e. Raad som bevirke Ondt, bringe Fordærv; underfundig.*
KALDRIFJAÐR, *adj., ondskabsfuld, E.*
KALDSKÚFAÐR, *adj., som har en kold, riimfrossen Dusk el. Haartop.*
KALDSKÚRAÐR, *adj., som ledsages af kolde Regnbyger.*
KALDYRÐI, *n. pl., kolde, uvenlige Ord.*
KALDÝRR (-s, *uden pl.*), *m., Jern, Eg. (nu bruges* kaldórr *om koldskjört Jern).*
KALEIKR, KALEKKR *og* KALKR, (-s, -ar), *m., Kalk, Alterkalk.*
KÁLFBELGR = kálfsbelgr.
KÁLFBÆR, *adj. f., (om en Ko), dræglig.*
KÁLFFULL, *adj. f., d. s.*
KÁLFI (-a, -ar), *m., Læg (sura).*
KÁLFR (-s, -ar), *m., Kalv;* kálfsbelgr *den uopskaarne Hud af en Kalv, Kalvebælg.* -blóð *Kalveblod.* -eldi *Fodring af, Foder til en Kalv.* -máli *saa megen Melk, som en Kalv behöver; o. fl.*
KÁLFSKINN *Kalveskind; Pergament;* kálfsskinns-skór *Sko af Kalveskind.*
KÁLGARÐR *Kaalhave.*
KALINN, *see u.* kala.
KALKR, *see* kaleikr.
KALL (-s, köll), *n., a) Kalden, Raaben, Raab. — b) Antagende, Sigende:* at kalli *saa at sige.*
KALLA (-aða, -at), *v. a. og n., 1) v. a., a) hvor Forestilling om at sige noget höit ligger til Grund, raabe, kalde (paa), m. acc. (og dat.):* k. e-n *(sjelden* e-m*) kalde paa en, kalde en til sig. — β) sige, paastaae:* hann kallaði hann *(acc.)* leynt hafa ásauðnum *paastod at han havde holdt dem skjult. — γ)* k. aptr *tilbagekalde. — b) kalde, nævne, el. desl.:* k. e-t rèttu nafni *nævne noget ved sit rigtige Navn; m. dobbelt acc.* (hann var kallaðr enn rauði Egill). — β) at

k. *saa at sige, af Navn.* — γ) *mene troe.* — 2) *v. n.*, *a*) *kalde, raabe:* k. til e-s *kalde ad en;* k. á e-n *kalde paa en.* — *Raabe, skrige:* hverr kallaði fyrir munn öðrum *de raabte i Munden paa hverandre;* hón hljóp kallandi. — *b*) *fordre:* k á e-t, eptir e-u, til e-s *gjöre Fordring paa noget.* — *B*) kallask, *f. p.*, 1) *pass.*, *kaldes, blive kaldet.* — 2) *refl.:* hann kallaðisk (*jfr A*, 1, *b*) eiga farminn *paastod at han eiede den.* — 3) *rec.:* kallask á *kalde, raabe til hinanden (hverandre).*

Kallan *og* köllun (-ar, *pl.* kallanir), *f.*, 1) *det at kalde, raabe.* — 2) *indvortes Drift, Kald, I.*

Kallari (-a, -ar), *m.*, *Raaber, Udraaber.*

Kalls (*gen. d. s., uden pl.*), *n.*, *a*) *Spot.* — *b*) *Bebreidelse.* — *c*) *idelig Overhængen.* — *d*) *Paatale, Fordring;* kalls-lauss, *adj.*, *fri for Tiltale el. Paatale.* -yrði, *n. pl.*, *Spot.*

Kallsa (-aða, -at), *v. a. og n.*, 1) *v. a.*, *a*) *spotte.* — *b*) *gjöre en Bebreidelser, irættesætte, dadle.* — *c*) *fortrædige, besvære, forvolde Besvær.* — 2) *v. n.*, *a*)*sluddre, snakke hen i Taaget.* — *c*) k. til e-s *gjöre Fordring paa noget, fordre.*

Kalreip (kjalreip?) *Givtoug (?).*

Kálstokkr *Kaalstok.*

Kám (-s, *pl. d. s.*), *n.*, *Smuds, I.*

Káma (-aða, -at), *v. a.*, *tilsmudse, tilsöle, I.*

Kamarr (-s, kamrar), *m.*, *Vandhuus.*

Kambari (-a, -ar), *m.*, *Kammager.*

Kambr (-s, -ar), *m.*, 1) *Kam, Haarkam.* — 2) *Karde, Karte.* — 3) *Kam (paa et Dyr).* — 4) *den Rand som danner det höieste Sted af en Strand ovenfor Flodmaalet.*

Kámleitr, *adj.*, *smudsig, griset af Udseende.*

Kampi (-a, -ar), *m.*, *den skæggede (i spögende Udtryk).*

Kampr (-s, -ar), *m.*, 1) *Skæg paa Overlæben.* — 2) *udstaaende Kant af en Væg.*

Kámugr, *adj.*, *tilsölet, smudsig, I.*

Kanginyrði, *n. pl.*, *Skoser.*

Kani (-a, -ar), *m.*, *et lidet Trækar til Söbemad.*

Kanna (könnu, könnur), *f.*, *Kande.*

Kanna (-aða, -at), *v. a.*, 1) *f. a.*, *a*) *randsage, undersöge, gjennemsee, gjennemlede:* k. landit, valinn. — β) k. lið sitt *mönstre sine Tropper.* — *b*) *gjöre sig bekjendt med:* k. siðu annarra. — β) *faae at vide ved at erkyndige sig om noget el. höre sig for:* þat kannaði ek af *det erfarede jeg.* — 2) kannask, *f. p.*, 1) *pass.* (*jfr* 1, *b*, β): e-t kannask *noget pröves at være saa el. saa, noget bekræftes.* — 2) *som dep. n.*, kannask við, *a*) *kjende.* — *b*) *vedkjende sig; tilstaae.* — *c*) *erindre:* hann kannaðisk við *der gik et Lys op for ham.* — 3) *rec.*, *kjende hinanden.*

Kannaðr (-ar) *el.* könnuðr, *m.*, *Undersöger; jfr* landkönnuðr.

Kantarakápa *Bispekaabe.*

Kantarasloppr *et Slags Bispekaabe.*

Kanúki (-a, -ar), kanúkr *og* kanunkr (-s, -ar), *m.*, *Kannik;* kanúkabúningr *Kannikedragt.* -setr, *Kannikesæde.* -vígsla *Kannikevielse; og fl.*

Kápa (-u, -ur), *f.*, *Kappe;* kápuermr *Kappeærme,* -höttr *Kappehætte.* -skaut *Kappeskjöd, Kappeflig.*

Kapalhestr *Hingst.*

Kapalhross = kapall.

Kapalín, kapulín *og* kapellán (-s, *pl. d. s.*), *n.*, *Kapellan.*

Kapall (-s, kaplar), *m.*, *Hoppe; jfr* kapalhross.

Kapella (-u, -ur), *f.*, *Kapel.*

Kapellán, *see* kapalín.

Kapp (-s, köpp), *n.*, *Stræben efter at overgaae, overkomme el. hen til et vist Maal; Iver, Heftighed, Ivrighed, Paastaaelighed:* af kappi *med Iver;* brjóta k. við e-n *strides med;* deila kappi við e-n, *d. s.;* -renna í köpp við e-n *löbe omkap med, kappes i at löbe med en;* kapps-fullr *ivrig, som viser Ivrighed, Paastaaelighed, Energi i Tale el. Handling.* -maðr *ivrig, energisk, paastaaelig Person.* -munir, *m. pl.*, *Kapstræben, I; og fl.* (*spec. hvor dette Ord tjener til at forstærke det vedheftede adj. el. adv., som:* kappsauðigr *meget rig,* kapps-vel *meget vel etc.*).

Kappdeila *Ordstrid.*

Kappdreginn = kappdrægr.

Kappdrykkja *Drikken om Kap.*

Kappdrægr, *adj.*, *som koster megen Anstrengelse el. Strid, el. som maa drives med Magt.*

Kappfúss = kappgjarn.

Kappgirni, *f. indecl.*, *Iver, Kappelyst, Heftighed, Paastaaelighed.*

Kappgjarn *ivrig, heftig, som overalt vil have sit frem, stridbar.*

Kappgóðr *meget god.*

Kappi, (-a, -ar), *m.*, *Kæmpe, Helt;* kappa-bani *Kæmpers Banemand (cogn.).*

-lið *Kæmpeskare.* -tala *Kæmpers, Heltes Tal, jfr Kæmpelav.* -val *udvalgte Helte, Kæmpeskare.*

KAPPKOSTA, *v. a., bestræbe sig for.*

KAPPMÆLI (-is, *pl. d. s.*), *n., Ordstrid.*

KAPPNÓGR *i Overflödighed, overflödig.*

KAPPORÐR, *adj., som viser Ivrighed, Paastaaelighed i sin Tale, paastaaelig.*

KAPPREIÐ *Riden om Kap.*

KAPPRÓÐR *Kaproning.*

KAPPRŒÐA *Ordstrid, I.*

KAPPSAMLIGR, *adj., som vidner om, tyder paa Ivrighed el. Paastaaelighed.* -liga, *adv.*

KAPPSAMR (-söm, -samt), *adj., ivrig, heftig; paastaaelig.*

KAPPSIGLING *Seilen om Kap, Veddeseiling.*

KAPRÚN (-s, *pl. d. s.*), *n., Hætte.*

KARA *el.* KARRA (-aða, -at), *v. a., bestryge, skrabe (el. karde?); spec. om Köer og Faar, slikke, rense den nyfödte Kalv (Lam), I.*

KARAR-, *see u.* kör.

KARDÍNÁLI (-a, -ar), *m., Kardinal.*

KARFI (-a, -ar), *m., 1) et mindre Slags Krigsskib. — 2) et Slags Fisk (cyprinus);* karfa-fótr *vaklende Fod (?).*

KÁRÍNA (-u, -ur), *f., en længere (40 Dages?) Faste (som Bodsövelse).*

KARL (-s, -ar), *m., a) Mandfolk, Mandsperson. — b) =* búandkarl. — *c) en gammel Mand. — d)* vesall k. *stakkels Mand;* karls-dóttir *Huusfaderens Datter;* karla-föt, *n. pl., =* karlföt. -skáli *en* skáli, *hvori Mandfolkene opholde sig.*

KARLBARN *Drengebarn.*

KARLDÝR *Dyr af Hankjönnet, Handyr.*

KARLDYRR *(ofte skrevet* kalldyrr*) Hovedindgangen paa en Gaard.*

KARLERFÐ *Arvetægt i den mandlige Linie.*

KARLFÁTT, *n. adj., subst., faa Mandfolk.*

KARLFJÖLDI *Mængde af Mandfolk.*

KARLFÓLK *Bönderfolk, Bönder, E.*

KARLFUGL *Hanfugl.*

KARLFÖT, *n. pl., Mandfolkeklæder, Mandsklæder; jfr* karlaföt.

KARLGILDR *ligesaa dygtig som et Mandfolk, som kan gjöre Karlegjerning.*

KARLKENNA, *v. a., henföre til Karlekjönnet el. Hankjönnet.*

KARLKLÆÐI, *n. pl., =* karlföt.

KARLKOSTR *Parti (som Mand).*

KARLKYN *Karlekjön, Mandkjön, Hankjön.*

KARLLEGGR *den mandlige Linie, Mandlinie, Mandside; jfr* karlsvift.

KARLLIGR, *adj., mandig.*

KARLMAÐR *og* KARMAÐR *Mandfolk; jfr* karla. — *I pl.* karlmenn *Mandkjön, Mandfolk;* karlmanns-hjarta *Mandshjerte, Mandemod, Mandighed.* -hugr *Mandemod, Karlemod.* -verk *Karlegjerning, Mandsarbeide; o. fl.*

KARLMANNLIGR *og* KARMANNLIGR, *adj., mandig, mandhaftig.* -liga, *adv.*

KARLMENNI (-is, *pl. d. s.*), *n., en meget stærk Mand.*

KARLMENNSKA, *f., Manddom, Manddomskraft, Mandighed;* karlmennskubragð *Mandomsgjerning, mandig Daad.* -maðr *mandig Mand, stærk Mand.*

KARLSIFT *see* karlsvift.

KARLSKÖP, *n. pl., et Mandfolks Skamdele.*

KARLSVIFT *og* -SIFT (-ar, -ir), *f., den mandlige Linie; jfr* karlleggr.

KARLÆGR, *adj., som lider af, ikke kan forlade Sengen formedelst Alderdomssvaghed el. höi Alder.*

KARMAÐR, KARMANNLIGR, *see* karlmaðr karlmannligr.

KARMR (-s, -ar), *m., a) Værelse. — b) =* borðþak.

KÁRNA (-aða, -at), *v. n., forværres, blive slettere.*

KARNAÐR (-ar, *uden pl.*), *m., legemlig Omgang:* kaupa ambátt til karnaðar sèr *for at have hende som Frille.*

KARP (-s, körp), *n., Ordgyderi; Ordtrætte.*

KARPI (-a, -ar), *m., Karpe.*

KARPYRÐI, *n. pl., =* karp.

KÁRR, *see i* afkárr.

KARRA, *see* kara.

KARSKEPTR *med et smukt, glindsende Skaft (?).*

KARSKLIGA, *adv., rask, mandelig, I.*

KARSKR *(ofte skrevet* kaskr*),* körsk, karskt, *adj., munter, livlig; mandig, rask, mandhaftig.*

KARTA (körtu, körtur), *f., Knort, Ruhed, Ujævnhed, I.*

KARTR (-s, -ar), *ogsaa* KARTI (-a, -ar), *m., Lastvogn, Arbeidsvogn.*

KARTNÖGL *vanskabt el. fordærvet Negl, Kartnegl.*

KASA (-aða, -at), *v. a., 1) eg., a) sammendynge og tildække (med Jord, Stene etc.); spec. =* götva. — *2) ueg.,* k. e-t með sèr *gjennemtænke, tænke nöie over, dröfte med sig selv.*

Kassi (-a, -ar), *m., Kasse.*

Kast (-s, köst), *n., 1) Kasten, Kast, a) eg., α) det at slynge noget ud af Haanden; jfr* steinkast. — β) *Kast med Tærninger*, = verplakast: k. um viðrlögur. — γ) *det at udkaste, lægge et Garn.* — *b) ueg.*, α) komask í k. við e-n *komme i Kast med en.* — β) *om legemlig Omgang.* — 2) *oftest i pl.*, köst, *Lune, Luner, I.* — 3) *et Slags vid Kappe (til at kaste om sig).*

Kasta (-aða, -at), *v. a., m. dat. (sjelden med acc.), A) f. a., 1) eg., a) hvor Forestillingen om et Kast el. Udkastning ligger til Grund, kaste, α) slynge noget ud af Haanden:* k. steini; k. skildinum *kaste Skjoldet fra sig;* k. e-u upp *el.* niðr *kaste noget op i Veiret, ned.* — Miklu er þér fyrir fœtr kastat *(Talem.) meget har Skjebnen lagt Dig i Veien.* — β) k. lögn *kaste Vod;* k. akkerum *kaste Anker.* — γ) k. verplum *kaste (med) Tærninger*; *abs.:* kasta um silfr *kaste med Tærninger om Sölv.* — δ) k. e-m *kaste en til Jorden* (veðrit kastaði hánum ok braut í sundr hrygginn í hánum); hestr kastar e-m af sèr *kaster en af.* — ε) *impers.:* hval kastar á land *den driver, kastes op paa Strandbredden;* logbröndum kastaði inn í borgina. — Ok kastar þegar vindi eptir þeim *de fik strax en god Medbör.* — *b) Talem.:* k. undir sik fótum *löbe hurtig afsted;* k. um hesti *dreie en Hest hastig om.* *c)* k. e-m inn *kaste en i Fængsel (i denne Betydning mest brugeligt i p. pr.*, inn kastaðr *sat i Fængsel).* — *d)* k. klæði *kaste, aflægge et Klædningsstykke.* — *e) om Dyr (en Tævehund el. en Hoppe), kaste.* — *f) m. acc., opkaste:* k. haug = verpa haug. — *2) ueg., a)* k. mœðinni *puste.* — *b)* k. trú *forsage, fornegte sin Tro.* — *c)* k. reiði á e-n *vredes paa en.* — *d)* k. á sik sótt *foregive at være syg.* — *e)* k. orðum á e-n *tiltale en.* — *f)* k. fram kviðlingi *digte en Vise paa staaende Fod.* — *g)* kasta upp skóggangssök *bringe den paa Bane.* — *B)* kastask, *f. p., 1) pass., kastes, blive kastet.* — *2) rec.*, kastask orðum á *vexle Ord.*

Kastali (-a, -ar), *m., Kastel, Fæstning;* kastala-kirkja *Kastelskirke.* -veggr *Kastelsvold.*

Kati (-a, -ar), *m, Fartöi, Skib.*

Kátína (-u, -ur), *f., Overgivenhed af Glæde.*

Katla-, *see u.* ketill.

Kátligr, *adj., löierlig, pudseerlig; underlig, besynderlig.* -liga, *adv.*

Kátr, *adj., glad, fornöiet, munter, lystig.*

Kattar, *see u.* köttr.

Kattbelgr *det uopskaarne Skind af en Kat, Katteskind.*

Kattskinn *Katteskind*; kattskinnsglófi *Handske af Katteskind.*

Kaun (-s, *pl. d. s.*), *n, Byld, Blegn med Hævelse; Skurv.* — *2) Runebogst.* ᚴ *(k, g.).*

Kaup (-s, *pl. d. s.*), *n., 1) Kjöb, Handel, a) det at kjöbe:* hón gaf fyri heklu flekkótta, ok vildi k. kalla *og ansaae det for Kjöb, som om hun havde kjöbt det.* — *b) Kjöb, Handel:* þeir bönnuðu mönnum at eiga k. við þá *forböd al Handel med dem;* slá kaupi *slutte et Kjöb el. en Handel.* — *c) Overeenskomst, Contract, Aftale.* — *β) spec., Ægteskabs Contract:* mæla til kaupa við e-n. — *d) Bytte, Bytning.* — *2) Betaling; Lön; Belönning;* kaupsváttr *Vidne til at et Kjöb, en Handel er sluttet*; kaupa-bálkr *Kjöbebalk (et Afsnit i de gamle Love, som handler om Kjöb og Salg, Contracter, obligatorisk Ret).* -fè *kjöbt Gods el. Kvæg.* -jörð *Kjöbejord.* -land, *d. s.* -laust, *adv., uden Betaling, gratis.* -leg *kjöbt Gravsted.* -mark *Kvægmærke, som en har faaet ved Kjöb.*

Kaupa (-i, keypta, keypt), *v. a., A) f. a, kjöbe, 1) m. acc.:* k. e-t *kjöbe noget;* k. e-t at (af) e-m *kjöbe noget af en; ogsaa, kjöbe en til at gjöre noget;* k. e-t til handa e-m *el.* k. e-m e-t *kjöbe noget til en; abs.:* k. í skipi *kjöbe Part i et Skib;* k. e-n á braut *kjöbe en bort.* — *2) m. dat., bytte; abs.:* k. um, *d. s.* — *b) aftale, slutte Aftale eller Contract med Hensyn til noget:* keyptu þeir því. — *B)* keyptr, *p. pr., eg. kjöbt, meest i Udtrykket:* komask at keyptu *(eg. ikke faae en Ting uden at betale den) kjöbe noget dyrt, betale noget dyrt, komme til at opoffre meget el. anstrenge sig meget for.*

Kaupandi (-a, -endr), *m., Kjöber.*

Kaupangr (-s *og* -rs, -ar *og* -rar), *m., (Kjöbing), Kjöbstad (især om Nidaros).*

Kaupbœr, = kaupstaðr.

Kaupbœtir *Tilgift, I.*

Kaupbrèf *Kjöbebrev.*

Kaupbrigði, *n., det at et Kjöb el. Overeenskomst gaaer tilbage.*

KAUPDRENGR *Kjöbmand:* góðr k. *god at handle med.*

KAUPEYRIR *Kjöbmandsvare, Handelsvare; jfr* kaupskapr.

KAUPFANG *Kjöb, Handel.*

KAUPFERÐ *Kjöbfærd, Handelsreise, Kjöbmandsreise.*

KAUPFOX *svigagtigt Kjöb, Svig i Kjöb el. Salg.*

KAUPFRIÐR *Fred til at handle, Handelsfred.*

KAUPFÖR = kaupferð.

KAUPGJALD *Lön, Betaling, Belönning.*

KAUPI (-a, -ar), *m., Kjöber, mest i Udtrykket:* k. ok sali *Kjöber og Sælger.*

KAUPLAUST, *adv., uden Betaling, gratis; jfr* kaupalaust.

KAUPMAÐR *Kjöbmand, Handelsmand;* kaupmanns-búð *Kjöbmandsbod.*

KAUPLIGT, *n. adj., subst., i Udtryk som:* mèr var eigi k. *det lykkedes mig ikke at gjöre nogen Handel.*

KAUPLÖSTR *Feil ved noget, man kjöber.*

KAUPMÁLI *Kjöbeforening, Kjöbecontract.*

KAUPMANGA (-aða, -at), *v. n., kjöbslaae.*

KAUPMANNAHÖFN *Kjöbenhavn.*

KAUPREIN *Sted, hvor Kjöb afsluttes.*

KAUPROF, *n., det at bryde et sluttet Kjöb el. en indgaaet Contract; jfr* kaupbrigði.

KAUPSÁTTR *som kommer til Handels med en, enig om Betalingen.*

KAUPSKAPR (-ar, *uden pl.*), *m., a) Kjöbfærd, Kjöbmandskab, Handel. — b) Handelsvare; jfr* kaupeyrir.

KAUPSKIL *Retskaffenhed, Paalidelighed i Handel.*

KAUPSKIP *Kjöbmandsskib, Handelsskib.*

KAUPSLAGA (-aða, -at), *v. a., kjöbslaae.*

KAUPSTAÐR *Kjöbstad.*

KAUPSTEFNA *Kjöbstævne, Marked:* fá góða kaupstefnu *gjöre godt Marked.*

KAUPTÍÐ *Handelstid.*

KAUPTÍMI, *d. s.*

KAUPTÚN, *n., Kjöbstad; jfr* kaupstaðr, kaupang.

KAUPUNAUTR *en af de Parter, som have sluttet en Handel sammen el. indgaaet en Overeenskomst.*

KAUPVARA = kaupvarningr.

KAUPVARNINGR *Kjöbmandsvare; jfr* kaupeyrir, kaupskapr *b.*

KAUPVERZLAN = kaupskapr *a.*

KAUPVITNI = kaupsváttr.

KAUPÞORP *liden Kjöbstad.*

KÁVÍSLIGR, *adj., spottende.*

KÁVÍSS *hengiven til bittre el. spottende Udtalelser (?; cogn.).*

KAURA (-aða, -at), *v. n., give en knagende, knarkende Lyd, knage.*

KEFJA (kef, kóf *og* kafða, kafit), *v. a., a) eg. dykke, sænke ned; drukne; impers.:* skipit kafði undir þeim *Skibet sank under dem. — b) ueg., dæmpe, undertrykke, kvæle. — 2)* kafðr *el.* kafinn, *p. pr., a) druknet. — b)* önnum kafinn *som har meget at bestille, som har fuldt op at bestille, er opfyldt med Forretninger.*

KEFLA (-i, -da, -t), *v. a., 1) rulle (Töi), mangle (især Linned). — 2) rulle (Fladbröd). — 3)* k. lömb *sætte en Pind el. Knevel i Munden paa Lam for at hindre dem fra at patte Moderen, I.*

KEFLA, *see* kelfa.

KEFLI (-is, *pl. d. s.*), *n., a) et rundagtigt lidet Stykke Træ; jfr* rúnakefli. *— b) spec., lidet Stykke Træ, som opdriver paa Stranden.*

KEFLING (-ar, -ar), *f., det at mangle (især Linned).*

KEFLIVÖLR *et rundt Stykke Træ, en rund Stok.*

KEIKJA (-i, -ta, -t), *v. a., krumme tilbage el. bagover, tilbageböie.* — Keikjask, *pass.,* = kikna.

KEIKR, *adj., tilbageböiet; som böier Ryggen eller Skuldrene bagover.*

KEILA (-u, -ur), *f., a) en Fisk (gadus longus, E). — b) Hunnen blandt visse Rovdyr (B); jfr* refkeila. *— c) blandt de eddaiske Benævnelser om en Höne og en Jettekvinde.*

KEILI (-is, *pl. d. s.*), *n., Kile.*

KEIMLAUSS, *adj., uden Afsmag.*

KEIMR (-s, -ar), *m., Smag; Afsmag.*

KEIPA (-i, -ta, -t), *v. n., angle, I.*

KEIPNAGLI, *I, a) en Træpind, hvormed en* keipr *er fæstet til Skibsbordet. — b) Aaretol.*

KEIPNEF *Aaretol, I.*

KEIPR (-s, -ar), *m., 1) en Træklampe el. Træklods, som fæstes til Kanten af en Baad, hvorpaa Aarene hvile under Roningen. — 2)* = húðkeipr.

KEIPULL (-s, -lar), *m., (Benævn. paa) et Fartöi, Baad; jfr foreg. O.*

KEIS (-ar, -ar), *f., udstaaende Mave, I.*

KEISA (-i, -ta, -t), *v. a., hæve i Veiret, bære höit.*

KEISARI (-a, -ar), *m., Keiser;* keisara-dómr *Keiserdom, Keiserværdighed.*

-dóttir *Keiserdatter.* -dœmi *Keiserdömme, Keiserrige.* -garðr *Keisergaard.* -höll *en Keisers Palads.* -ligr, *adj., keiserlig.* -ríki *Keiserrige.* -tign *Keiserværdighed.* -vígsla *Keiserkroning.*

Keisarinna (-u, -ur), *f., Keiserinde.*

Keita (-u, -ur), *f., gammel Urin; Uringrube.*

Kektunarmaðr *en, som man ustraffet kan opirre, fornærme el. fortrædige; jfr* klektanarmaðr (*u.* klektan).

Kelda (-u, -ur), *f., 1) Kilde.* — Vellandi k. *kogende, varm Kilde.* — *2) Kjær, Sump, Morads:* keldu-svín *en liden Fugl, som opholder sig i Moradser.*

Kelfa, *ogsaa* kefla (-i, -da, -t), *v. n. og a., 1) v. n., kælve.* — *2) v. a., om Tyren: gjöre drægtig, I.* — Kelfd, *p. pr., om en Ko, drægtig.*

Kelfing (-ar, -ar), *f., det at kælve, Kalven.*

Kelpa (-u, -ar), *f., Hyttefad.*

Kem, *1. s. præs. ind. af* koma.

Kemba (-i, -da, -t), *v. a., 1) kæmme:* k. sèr *kæmme sit Haar.* — *2) karte, I.*

Kembing (-ar, -ar), *f., det at* kemba.

Kempa (-u, -ur), *f., Kæmpe, Helt.*

Kengboginn *krumböiet, I.*

Kengr (-s, -ir), *m., Jernkrog, Krampe.*

Kenna (-i, -da, -t), *v. a., A) f. a., m. acc. og gen., kjende; 1)* k. e-n *el.* e-t; k. sitt mark á e-u, *eg. kjende sit Mærke paa noget, d. e. indsee at noget er stilet paa en.* — K. nakkvat til e-s *vide nogen Besked om noget.* — *2) kjende som hörende til (nogen, noget); α)* k. sèr e-t *kjende som sit, gjöre Tilkald til som sin Eiendom.* — *β)* k. e-m (e-u) e-t *give en (noget) Skyld for noget;* e-t er e-m at k. *en er Skyld i noget.* — *Ligeledes:* k. e-m um e-t *beskylde en for noget, paadutte en noget.* — *3) föle, fornemme, mærke, formærke, m. gen. (sjelden m. acc.):* k. sèr sóttar *mærke at man er bleven syg).* — *Impers.:* ef köra kennir inn til heilabasta *hvis man kan mærke Sonden indtil Hjernehinden, hvis den gaaer heelt dertil;* k. e-s *stöde paa noget:* k. grunns *stöde paa, staae paa Grund.* — *Impers.:* þegar beinsins kenndi *da Sværdet traf Benet.* — *Med acc.:* k. ilm *fornemme en söd Lugt;* k. í brjóst um e-n *föle Medlidenhed med.* — *b)* k. karlmanns, konu *have Omgang med.* — *4) benævne, kalde, m. acc.:* k. e-n við e-t *give en Navn, benævne en af noget.* — *b) omskrive (i Poesie).* — *5) lære, undervise:* k. e-m e-t. — *B)* kennask, *f. p., 1) pass., synes, forekomme.* — *2) som dep. n., i:* kennask við, *a) vedkjende sig.* — *b) tilstaae.* — *C)* kenndr, *p. pr., a)* vel kenndr *vel lidt, afholdt;* illu kenndr *ilde lidt.* — *b)* vera kenndr við e-t *blive beskyldt for noget; være indviklet i noget.* — *c) noget beruset:* kenndr af drykk.

Kennandi (-a, -endr), *m., 1) Lærer, Læremester.* — 2) = lögkennandi.

Kennari (-a, -ar), *m.,* = kennandi, *1.*

Kenni (-is, *pl. d. s.*), *n., Mærke, Kjende.*

Kennidómr *Geistlighed(en).*

Kennifaðir *Lærefader.*

Kennimaðr *geistlig Mand, Præst;* kennimanns-dómr *geistlig Stand;* kennimanna-fæð *Mangel paa Præster.* -fundr *Möde af Geistlige, Præstemöde.*

Kennimannligr, *adj., geistlig.*

Kennimannskapr, *m., geistlig Stand el. Værdighed.*

Kennimark *Mærke, Kjende, Kjendemærke.*

Kenninafn = kenningarnafn.

Kenning (-ar, -ar), *f., a) Kjende, Fornemmelse:* k. af e-u. — *b) det at lære en noget, Underviisning.* — *c) Lære, Lærdom.* — *d) det at vedkjende sig noget.* — *e) Omskrivning (i Poesie);* kenningar-nafn *Navn, der gives til Særkjende, for at adskille noget fra et andet; Tilnavn.* -sunr *Kjendesön.* -sveinn *Læredreng.*

Kennsl (-s, *pl. d. s.*), *n., 1) Kjenden, Viden:* bera k. á e-t *kjende det.* — *2) Beskyldning;* kennsla-mál *Sag angaaende Beskyldninger.*

Kennsla (-u, -ur), *f., Underviisning.*

Keppa (-i, -ta, -t), *v. n., 1) f. a., kappes:* k. um e-t *kappes om noget;* k. við e-n *kappes med en.* — *2)* keppask, *f. p., a) som dep. n., α)* keppask til e-s *söge med Iver at erholde el. opnaae noget.* — *β)* keppask við sèr meiri menn *kappes med sine Overmænd, söge at overgaae dem.* — *β) rec.:* kepptusk þau mjök um ágæta menn *de kappedes med hinanden om at faae i sin Tjeneste de mest udmærkede Mænd.*

Keppinn, *adj., ivrig, heftig; stiv, trodsig; trættekjær.*

Keppni, *f. indecl., den Egenskab at være* keppinn.

Keppr (-s, -ar), *m., 1) en Kjep. — 2) den förste Mave i drövtyggende Dyr (Kongehætten), I.*

Keptr, *see* kjaptr.

Ker (-s, *pl. d. s.*), *n., Kar, Drikkekar.*

Ker, *see* kjör.

Kerald (-s, -öld), *n., et Kar, især af Træ og större end Drikkekar, som Bötte, Tönde, Fad etc.;* keralds-botn *Bunden af et Kar.*

Kerbað = kerlaug.

Kerfi (-is, *pl. d. s.*), *n., Neg, Kornkippe.*

Kerganga *(Kargang) Tvekamp i et Kar.*

Keri *og* köri (-a, -ar), *m., Sonde; nu ogsaa en Væle el. noget lignende, man stikker ind i aabne Saar el. Bylder for at holde dem aabne.*

Kerlaug *Bad i et Kar.*

Kerling (-ar, -ar), *f., Kjærling;* kerlingar-eldr *Rögsvamp,* = físisveppr, *I.* -eyra *et Slags Sötang med brede Blade, I.* -vella *Taage, der holder sig ved Jorden, I.* -villa *Kjærlings Overtro, dum Overtro, I.*

Kerra (-u, -ur), *f., Karre;* kerrugætir *Vognmanden (paa Himmelen).*

Kerski *og* keski, *f. indecl., a) Glæde, Munterhed; Lystighed. — b) Raskhed, Kjækhed;* kerski-fimr *spögende, vittig.* -látr, *adj., skjemtsom; kaad.* -mál *lystig Tale.* -máll, *adj., skjemtsom, lystig i sin Tale.* -orð, *n. pl., lystige el. kaade Yttringer.* -orðr = -máll. -yrði, *n. pl.,* = -orð.

Kerskinn, *adj., lystig, munter, skjemtsom; kaad.*

Kerskni, *f. indecl., Kaadhed, Overgivenhed.*

Kerti (-is, *pl. d. s.*), *n., Lys (Voxlys etc.);* kertis-ljós *Lyset af et* kerti. -rak *Lysevæge, I.* kerta-görð *Lysestöbning.* -hjálmr *Lysekrone.* -klofi *Lysesax.* -ljós *Lys af (flere)* kerti. -stika *Lysestage.*

Kertihjálmr = kertahjálmr.

Kertikista *Kasse til at gjemme Lys i.*

Kertiklofi = kertaklofi.

Kertistika, *f.,* = kertastika.

Kertistokkr *liden Kasse til at gjemme Lys i.*

Kertisveinn *Opvarter, Kammertjener.*

Kesja (-u, -ur), *f., et Slags Spyd, Landse;* kesju-lag *Stik med el. af en* kesja.

Keski, *see* kerski.

Ketill (-s, *dat.* katli, *pl.* katlar), *m., Kjedel;* katla-mál *det at maale (justere?) Kjedler* (katlamáls-skjóla *justeret Spand, et Maal som P. Vidalin troer at svare til* $8^3/_4$ *Potter).*

Ketilbotn *Kjedelbund.*

Ketilhadda *Kjedelgreb.*

Ketilhrím *Sod paa (af) en Kjedel.*

Ketta (-u, -ur), *f., Hunkat; ofte om Jettekvinder for at betegne deres Vildhed og dyriske Raseri.*

Kettlingr (-s, -ar), *m., Kattekilling.*

Keyfa (-i, -ða, -t), *v. n., arbeide sig frem med Besvær i et tungt Före, Snee el. desl.* (keyf, *n., saadan Gang), I.*

Keypiliga, *adv., heldigen.*

Keyr, *see* kjör.

Keyra (-i, -ða, -t), *v. a., a) kjöre, drive frem;* k. upp fólkit, *eg. drive det op, d. e. drive, tvinge det til at slaaes, gribe til Vaaben. — Impers.:* e-n keyrir á land *drives, kastes op paa Strandbredden. — b) kaste, slynge:* (hann) keyrði hann út á Rangá; k. e-n niðr *kaste en ned, til Jorden (med Kraft). — c) hugge el. stikke med Voldsomhed, med Eftertryk (med Bibegreb om at Redskabet trænger ind):* k. sax, öxi *etc.* í höfuð e-m *hugge af alle Kræfter med et Sværd, Öxe i Hovedet paa en;* (umboðsmaðr konungs) taki kníf þann . . . ok keyri . . . gegnum hönd þess, er lagði með.

Keyri (-is, *pl. d. s.*), *n., Pidsk;* keyris-högg *Slag af en Pidsk el. Svöbe.* -vöndr *Vidie el. Riisgreen, som bruges til Pidsk.*

Keyrivöndr = keyrisvöndr.

Kið (-s, *pl. d. s.*), *n., Kid;* kiðjamjólk *etc.*

Kiðlingr (-s, -ar), *m., et lidet Kid (Hankid).*

Kiðskinn *Kidskind.*

Kíf (-s, *pl. d. s.*), *n., Kiv, Tvistighed, I.*

Kífa (-aða, -at), *v. n., kive, trættes.*

Kífan (-ar, -ir), *f., det at* kífa.

Kífinn, *adj., trættekjær.*

Kikna (-aða, -at), *v. n., böies tilbage, give sig (ved et voldsomt Tryk el. Stöd, under en svær Byrde, el. desl.), I.*

Kilpr (-s, -ar), *m., en Spands Haandfang, I.*

Kilting (-ar, -ar), *f., opkiltet Skjöd el. Flig.*

Kíma (-i, -da, -t), *v. n.,* k. at e-u *spotte, gjöre Nar af.*

KIMBILL *og* -ULL (-s, kimblar), *m.*, *1) lidet Bundt;* kimbla-band *Hö som er bundet sammen i smaa Bundter for at transporteres paa Klöftsadler. — 2) en tilsat 3die Assonantsstavelse i en Verselinie.*

KIMBLA (-aða, -at), *v. a., m. dat., eg. læsse paa i Form af* kimbill *el.* kimblar; *deraf (ogsaa ueg.)* k. e-u á e-t *opstable, hobe noget ovenpaa noget. — b) flytte, transportere (Hö el. desl.) i smaa Bundter, I.*

KÍMILIGR, *adj., morsom, löierlig, pudsig.*

KÍMILYRÐI, *n. pl., Spottegloser, Gluffer, I.*

KÍMINN, *adj., spodsk.*

KÍMNI, *f. indecl., Tilböielighed til at spotte, gjöre Nar, Spodskhed, I.*

KIND (-ar, kindr), *f., 1) Afkom; Slægt; Folkeslag; Menneskerace. — 2) Kjön; jfr* karlkind.

KINDA, *see* kynda.

KINGA (-u, -ur), *f., et Slags Spænde (paa en Halskjæde?) af kostbart Metal.*

KINGJA (-i, -da, -t), *v. a., m. dat., synke (noget ned), svælge.*

KINN (-ar, *nom. og acc. pl.* kinnr *og* kiðr), *f., 1) Kind. — 2) Skraaning,* Skrænt. — *3) det Halve af en Sax, fra Spidsen til Navlen;* kinnarbein = kinnbein. -sár *Saar i Kinden.*

KINNBEIN *Kindbeen;* kinnbeina-hár *som har udstaaende Kindbeen.*

KINNBJÖRG *den Deel af en Hjelm, som skjuler Kinden.*

KINNFISKR *Kjödet i Kinden, I.*

KINNFYLLA = vangafylla.

KINNGRÁR *med graa Kinder.*

KINNHESTR *Kindhest.*

KINNKJÁLKI *Kjævebeen.*

KINNLEÐR *(Kindlæder, d. e.) Sidestykkerne af et Bidsels Hovedlag.*

KINNROÐI *Rödme i Kinderne; Undseelse.*

KINNSKJÓTTR *som er hvid paa den ene (el. begge?) Sider af Hovedet (om Heste).*

KINNSKÆR, *m., Hest, som er hvid paa den ene Side af Hovedet, B.*

KINNUNGR (-s, -ar), *m., den ene Side af et Fartöis Forstavn, især den överste Deel el. det, som er over Vandet af samme.*

KINNVANGI *og* -VANGR *Kindbakke.*

KIPPA (-u, -ur), *f., Knippe, Bundt, I; jfr* kippi.

KIPPA (-i, -ta, -t), *v. a. og n., A) f. a., 1) v. a., m. dat., rykke, trække med et Ryk, snappe, nappe:* k. e-u af e-m *snappe, rykke en noget ud af Haanden; ligel. ueg., beröve. — b) ueg.,* k. sèr upp við e-t *(fare sammen af Forundring), studse ved noget, I. — Impers. i Talemaaden:* e-m kippir í kyn sitt *slægter sine paa. — 2) v. n., 1)* k. í e-t *rykke i noget. — b)* k. fram hjá *komme forbi ved en hurtig Bevægelse, I. — B)* kippask, *f. p., refl.:* kippask við *fare sammen. — b) rec.,* kippask um e-t *trækkes om (med Ryk).*

KIPPI (-is, *pl. d. s.), n.,* = kippa.

KIPPILYKKJA *Rendelykke, B.*

KIPPING (-ar, -ar), *f., det at* kippa.

KIPPR (-s, -ir), *m., Ryk; et Stykke Vei:* góðr k. *godt Stykke Vei, I.*

KIPRA (-aða, -at), *v. a., sammensnærpe, I.*

KIPRINGR (-s, -ar), *m., Sammensnærping.*

KIRFILIGR, *adj., som er godt sat, tager sig godt ud, strunk, el. desl., I.*

KIRINGR, *see* kirningr.

KIRJÁLIR *og* KIRJÁLAR, *m. pl., Indbyggerne af Landene omkring den finske Bugt* (Kirjálabotn).

KIRKJA (-u, -ur), *f., a) Kirke. — b) Kirken (den christelige Kirke);* kirkju-atbót *en Kirkes Reparation.* -bakstr *Kirkebröd.* -bann *Band, Forbud mod at maatte betræde Kirken.* -ból *Gaard hvor der er en Kirke.* -bólstaðr = -ból. -bót = -atbót. -bóndi *Bonden paa den Gaard, hvor der er en Kirke.* -bruni *Kirkebrand.* -búnaðr *en Kirkes Ornamenter.* -búningr, *d. s.* -dagr *Kirkefest, en Kirkes Indvielsesfest.* -djákn *Degn.* -drottinn *Kirkeherre, Kirkepatron.* -dyrr *Kirkedör (Döraabningen).* -eign *Kirkegods (især Jordegods).* -embætti *Kirkeembede.* -fè *Kirkegods.* -ferð *Kirkefærd, Reise til Kirken.* -fólk *Kirkefolk.* -frelsi *Kirkens Fred, dens frie Raadighed.* -friðbrot *Brud paa Kirkefreden.* -friðr *Kirkefred.* -ganga *Gaaen i Kirke, Kirkegang; spec. Kirkegang (Kvinders).* -garðr *Kirkegaard.* -gata *Kirkesti.* -gengt, *n. adj., imper. i:* eiga k. *have Lov til at betræde Guds Huus.* -gjöf *Gave, Skjenk til en Kirke.* -góðs = -fè. -gólf *Kirkegulv.* -grið, *n. pl.,* = -friðr. -græfr, *adj., som maa begraves i en Kirkegaard, i viet Jord.* -helgr *en Kirkes Hellighed; Fredhellighed, Fristed som en Kirke yder.* -hluti *den Deel, som tilkommer Kirken.* -hlutr *d. s.* -hurð *Dören til en Kirke.*

-innganga *Indtrædelse i en Kirke.* -kápa *et Slags Kappe, som Geistlige have brugt ved Gudstjenesten* = (kórkápa?) -kola *en lille Lampe, rimeligviis brugt til at bringe Lys paa til Kirken.* -kross *Kors, som et af en Kirkes Ornamenter el. hellige Gjenstande.* -kýr *Ko, som tilhörer en Kirke.* -land *Kirkeland.* -ligr, *adj., Kirkelig.* -lykill *Kirkenögle.* -lægt, *n. adj., impers. i:* eiga k. *have Ret til Begravelse i Kirkejord (el. i en vis Kirkegaard).* -lög, *n. pl., Kirkeret.* -löstr *Tab el. Skade, en Kirke lider.* -mál *Sag som angaaer Kirker (el. Kirken).* -messa *Kirkemesse.* -mundlaug *en* mundl., *som tilhörer el. bruges i Kirken.* -náðir, *f. pl.,* = -grið. -pallr *Bænk i en Kirke; Pulpitur i en Kirke, B.* -prestr *Præst, som skal forrette Gudstjenesten i en Kirke.* -rán *Kirkeran.* -reikningr *Kirkeregnskab.* -reki, reki, *som tilhörer en Kirke, den har Ret til.* -rèttr *en Kirkes (el. Kirkens) Ret; Kirkeret (?).* -skot *Hjörne el. Vraa i en Kirke; en Udbygning i en Kirke.* -skraut *en Kirkes Ornamenter.* -skrúð *el.* skrúði, *d. s.* -skyld *hvad der skal betales el. ydes til en Kirke.* -skylda, *d. s.* -smíð *el.* smíði *Bygningen (især hvad Tömmerarbeidet angaaer) af en Kirke.* -sókn *Kirkebesög, det at besöge Gudstjenesten.* — 2) *Kirkesogn til et* (kirkjusóknar-þing *Sognething).* -stètt *et Fortoug foran en Kirkedör.* -stigi *en stor Trappe, som tilhörer en Kirke og bruges naar der foretages noget ved Kirken, som Reparation, Kalkning, el. desl.* -stoð *Stolpe i en Kirke.* -stóll *Kirkestol.* -stöpull *Kirketaarn.* -sætt, *n. adj., impers. i:* eiga k. *have Ret til Sæde, Ret til at sidde i en Kirke.* -söngr *Kirkesang.* -tíund *Kirketiende.* -tjald *Væggetæppe til Brug i en Kirke.* -uppgörð *en Kirkes Gjenopbyggelse.* -upphald *Vedligeholdelse af en Kirke.* -varðveizla *Vedligeholdelse af og Opsyn med en Kirke.* -veggr *Kirkevæg.* -vigsla *Kirkevielse, Indvielse af en Kirke.* -vörðr *Kirkeværge.* -þurft *en Kirkes Nödvendigheder;* kirkna-góðs *Kirkers Gods, Kirkegods.*

KIRKMESSA = kirkjumessa.

KIRNA (-u, -ur), *f., Bötte, I;* kirnuaskr *Kjerne (?).*

KIRNINGR *el.* KIRINGR (?; -s, -ar), *m., en Buk,* = kjarnkafr.

KISA (u-, -ur), *f., Kat (især Hunkat), I.*

KISTA (u-, -ur), *f., Kiste;* kistubotn *Kistebund.* -fjöl *Fjæl i en Kiste.* -hringr *Ring i Enden paa en Kiste.* -leggja, *v. a., lægge (et Liig) i Liigkisten, I.* -lykill *Kistenögle.* -skrúð *Stads, Stadsklæde, som gjemmes i en Kiste.*

KISTERI (-a, -ar), *m., Cisterne.*

KISTILL (-s, kistlar), *m., liden Kiste el. Skriin.*

KÍTA (-i, -ta -tt), *v. n., a) modsige, modsætte sig i Ord.* — *b)* kítask *trættes, kives, mundhugges.*

KÍTINGR (-s, -ar), *m., Mundhuggeri, I.*

KITL (-s, *ud. pl.*), *n., Kildren.*

KITLA (-aða, -at), *v. a., kildre.*

KITLUR, *f. pl., Kildren, el. den Egenskab at man ikke taaler Berörelser paa pirrelige Steder, I.*

KJÁ (-ða, -ð), *v. a.,* k. nefjum saman *stikke Næbbene sammen (om Fugle); df om Mennesker, stikke Hovederne sammen, B.*

KJAGA (-aða, -at), *v. n., vralte og slæbe sig frem med Möisommelighed, I.*

KJAK (-s, kjök), *n., liden og lidt brugelig Öxe, I.*

KJALAR-, *see u.* kjölr.

KJALASKR *den indvendige Kant af Kjölen i et Farlöi, B.*

KJALFAR *1) Kjölfure.* — *2) Kjölvand.*

KJÁLKI (-a, -ar), *m., 1) Kjæve, Kjævebeen.* — *2) Slæde.* — *I nogle sammensatte Ord bruges dette Ord om flere Slags Dobbeltstykker, tilsvarende Sidestykker af noget; jfr* sperrukjálki, vágarkjálki, *etc.*

KJALLARI (-a, -ar), *m., Kjelder, Gjemmested for Drikkevarer.*

KJALREIP, *see* kalreip.

KJALSÍÐUR, *f. pl., de nederste Bræder paa hver Side af Kjölen i et Fartöi.*

KJALSOG, *n., (den indvendige) Bund i et Skib, I.*

KJALTA (kjöltu, kjöltur), *ogsaa* KELTA (-u, -ur), *f., Skjöd;* kjöltu-barn *Barn, som man har paa Skjödet.*

KJALVEGR *Vei over en Bjergstrækning, som kaldes* Kjölr *(f. Ex. Kjölen mellem Sverrig og Norge).*

KJAMMI (-a, -ar), *m., Halvdelen af et flækket Hoved (især Lammehoveder el. Torskehoveder).*

KJANNI (-a, -ar), *og* KJANNR (-s, -ar), *m., Kindbeen.*

KJAPPI (-a, -ar), *m., Steenbuk.*

Kjapta (-aða, -at), *v. n., sladdre, snakke.*

Kjaptr, kjöptr, keyptr *og* keptr (-s, -ar), *m., 1) Kjæft, Mund. — 2) Kjæve ɔ: Over- el. Underdelen af et Dyrs Snude.*

Kjaptvik *Mundvig paa Dyr.*

Kjarklauss, *adj., uden Kraft, Mod el. Energi.*

Kjarkleysi (-s, *uden pl.*), *n., Svaghed, Umandighed.*

Kjarkmaðr *mandig, kraftfuld, energisk Mand.*

Kjarkr (-s, *uden pl.*), *m., Kraft, Energi.*

Kjarnhafr *Buk.*

Kjarni (-a, -ar), *m., Kjærne (Nöddekjærne etc.).*

Kjarr (-s, kjörr), *n., Riisbusk.*

Kjarrmýrr *Mose bevoxen med Riisbuske.*

Kjarrskógr *Riisskov, Kratskov.*

Kjói (-a, -ar), *m., Struntjager, I.*

Kjós *og* kvos (-ar, -ir, -ar), *f., 1) en smal Dal. — 2) Hul, jfr* ermarkjós.

Kjósa (kýs, kaus *og* köra *el.* keyra — kusum *og* kurum, kosit *og* körit), *v. a., vælge, foretrække; udvælge, kaare:* k. e-t; k. at *(m. inf., foretrække) etc.;* k. e-n til byskups *(etc.) udnævne en til Biskop;* k. e-n frá (dómi) *gjöre Indsigelse imod en som Dommer.*

Kjúka (-u, -ur), *f., I, 1) Knoglebeen under Klöver, Hove, Negle el. Klöer. — 2) liden Ost.*

Kjúklingr (-s, -ar), *m., Kylling.*

Kjökr (-rs, *pl. d. s.*), *n., klynkende Stemme, I.*

Kjökra (-aða, -at), *v. n., klynke.*

Kjölr (kjalar, *dat.* kili, *pl.* kilir), *m., 1) Kjöl:* sigla lausum kili *uden Last. — Talemaade:* leika lausum kili *være lös og ledig, I. — 2) et (mindre) Fartöi. — 3) Bagen paa en Bog.*

Kjöptr, *see* kjaptr.

Kjör, kör, ker *og* keyr (-s, *pl. d. s.*), *n., Valg, Udvalg:* fá e-n til kjörs fyrir sik *til at vælge paa sine Vegne.*

Kjörgripr *udvalgt, udmærket Ting.*

Kjörligr, *adj., som er til at vælge; anseelig, af et udvalgt Slags.*

Kjörr (kjarrar? kerrir?), *m. (ogsaa som f.),* = kjarr.

Kjörróttr, *adj., med mange Buskadser.*

Kjörvápn *udmærket Vaaben.*

Kjörviðr *udmærket Tömmer.*

Kjöt (-s, *uden pl.*), *n., Kjöd.*

Kjötát *og* -áta *Kjödspisning.*

Kjötligr, *adj., kjödelig, 1) af eet Kjöd og Blod. — 2) som har Kjöd og Blod som Mennesker, har den menneskelige Natur. — b)* k. kærleiki *kjödelig, sandselig Kjærlighed.*

Kjötmatr *Kjödmad, Kjödspise.*

Kjötmeti (-is, *pl. d. s.*), *n., d. s.*

Kjötstykki *Kjödstykke.*

Kjötvaxinn *tyk af Væxt, kjödrig.*

Klá (klæ, kló, klegit), *v. a., 1) klöe. — 2)* klásk, *f. p., rec., klöe hinanden; Ordsp.:* illt er at klásk við kollóttan *det er slemt at klöes med den kuldede (som af Mangel paa Horn ikke kan klöe igjen, d. e.), det er slemt at spilde sin Umage, sine Kræfter til ingen Nytte; nu især om Heste, knubbes.*

Kláðfelldr *fnattet el. som ofte har Fnat.*

Kláði (-a, *uden pl.*), *m., 1) Klöe. — 2) Fnat.*

Kláðsjúkr *fnattet.*

Klafi (-a, -ar), *m., Klove, Koklove;* klafa-stafr, *d. s.*

Kláfr (-s, -ar), *m.,* = meiss.

Klak (-s, klök), *n., a) et let (gjenlydende?) Hug el. Slag, O. — b) Kluk, Lyd hos visse Fugle.*

Klaka (-aða, -at), *v. n., klukke, skrige.*

Klaki (-a, -ar), *m., Iis i Jorden, frossen Jord;* klaka-hnauss *frossen Jordklump, I.* -hross *Hest, som om Vinteren maa sörge for sig selv, Udgangsög.* -högg *Ophuggen af frossen Jord.*

Klakit, *supin. af* klekja.

Klakklauss, *adj., uden* klakkr *(see det fölgende Ord 1).*

Klakkr (-s, -ar), *m., 1) Pind el. Pig i en Klöftsadel til at hænge Byrden paa, I. — 2) en opstaaende Klippe; Sky, som gaaer op fra en Skybanke i Form af Klippe el. Taarn, I.*

Klaklaust *el.* klakklaust (?, *jfr* klekking), *n. adj., adv.,* (*af* klak *et Slag?) uden Skade el. Forliis.*

Klaksárr *ömskindet el. som föler Smerte (?); bruges nu i Udtrykket:* e-m er klaksárt til e-s *en bærer Nag til, önsker Leilighed til at fortrædige en, I.*

Klakta, *1. s. impf. ind. af* klekja.

Klám (-s, *uden pl.?*), *n., Skam, Vanære (?); nu kuns om utuglig Tale.*

Klambrar, *see u.* klömbr.

KLÁMFENGINN, *adj., som bruger utugtige, uanstændige Ord, I.*

KLÁMHÖGG *vanærende Hug el. Saar; spec., Hug paa Ryggen el. Lænderne.*

KLÁMORÐ *vanærende Ord.*

KLÁMTAL *utugtig, ukydsk Tale, I.*

KLÁMVISA *utugtigt Vers, I.*

KLÁMYRÐI, *n. pl.,* = klámtal, *I.*

KLÁMYRÐR, *adj., smudsig i Ord og Tale, I.*

KLAND (-s, *pl. d. s.) og* KLANDR (-rs, *pl. d. s.), n., Forurettelse, Fortrædigelse, Fornærmelse. — 2) Vanskeligheder, Forviklinger;* klanda-lauss, *adj., fri for Fortrædigelser.*

KLANDA *og* KLANDRA (-aða, -at), *v. a., fornærme, forurette, fortrædige.*

KLANDAN (-ar, -ir), *f., Fornærmelse, Trist, Kiv:* k. eðr deila.

KLANDR, *see* kland.

KLANDRA, *see* klanda.

KLÁPEYGR *storöiet.*

KLAPP (-*s,* klöpp), *n., Klappen.*

KLAPPA (-aða, -at), *v. n. og a., 1) klappe; ogsaa* k. e-m *klappe en. — 2) banke, klappe:* k. á dyrum *klappe paa en Dör. — 3) ueg.,* k. um e-t *jævne noget, bringe noget i den önskede Orden, el. desl. — B) v. a., indhugge, udhugge:* k. rúnar á stein *indhugge Runer.*

KLÁPR (-s, -ar), *m., et grovt Kar el. Redskab, I.*

KLARET (-s, *uden pl.), n., Klaret.*

KLÁRR (-s, -ar), *m., en ældre Hest, Arbeidshest.*

KLATR (-s, *uden pl.), n., 1) Tab, Skade. — 2) Ting som ikke duer til noget, Kladderi, I.*

KLAUF *1. og 3. impf. ind. af* kljúfa.

KLAUF (-ar, -ir), *f., 1) Klov paa Dyr. — 2) Dyr med Klover, Faar, Kreatur:* ekki ein klauf *ikke eet Faar, ikke et eneste Kreatur;* hjuggu á skip sín hverja k. *hvert Faar, hvert Kreatur. — 3) Klöft, Aabning; spec. mellem Tæerne paa Mennesker:* út í klaufina við þumaltána. *— 3) Gramm., et Asyntheton.*

KLAUFDÝR *Klovdyr.*

KLAUFHAMARR *en klöftet Hammer, I.*

KLAUFI (-a, -ar), *m., en ubehændig, klodset Person, I;* klaufa-ligr, *adj., ubehændig, klodset, I.*

KLAUSA (-u, -ur), *f., 1) Sætning, Periode (i Stil). — 2) Artikel, Bestemmelse.*

KLAUSTR (-rs, *pl. d. s.), n., Kloster:* ganga í k. *give sig i Kloster; jfr* klaustri.

KLAUSTRI (-a, -ar), *m., d. s.;* klaustra- *(muligviis gen. pl. af det foregaaende Ord)* fólk *Klosterfolk.* -garðr *Klostergaard.* -maðr *Klosterbroder.*

KLAUSTRJÖRÐ *et Klostergods, Gaard, som tilhörer et Kloster.*

KLAUSTRREGLA *Klosterregel;* klaustrreglu-maðr = klaustramaðr.

KLÉ (kljár), *m., en af de Stene el. Lod, som Væven i den gamle Væverstol blev behængt med for at holde den udspændt.*

KLEFI (-a, -ar), *m., lidet Værelse el. Sideværelse; jfr* undirklefi.

KLEGGI (-ja, -jar), *m., 1)* = heykleggi. *— 2) Hestebrems.*

KLEGIT, *supin. af* klá.

KLEIF (-ar, -ar), *f., Brink, Klippebakke; i pl.* kleifar *en langstrakt Brink el. Klippebakke, Klippevæg med lavere Steder imellem el. gjennembrudt med Klöfter.*

KLEIF, *1. og 3. s. impf. ind. af* klífa.

KLEIMA (-i, -da, -t), *tilkline, besudle. — 2) tilföie en Skramme el. Blessure.*

KLEISASK (-isk, -tisk, -zk), *v. pass., blive tyk el. klæbrig;* tunga kleisisk *Mælet bliver tykt, utydeligt.*

KLEISS (kless), *adj., a) klæbrig (?). — b)* k. í máli *tykmælet, som taler utydelig, læspende.*

KLEKJA (klek, klakta, klakit), *v. a., klække, udklække.*

KLEKKING (-ar, -ar), *f., Fornærmelse, Fortrædigelse (?);* klekkingar-maðr *en, som lader sig ustraffet fornærme el. fortrædige.*

KLEKKR, *see* klökkr.

KLEKTAN (-un) *og* KLEKTING (-ar, -ar), *f., Fortrædigelse, Opirren,* = klekking; klektanar- (klektingar-) maðr = klekkingarmaðr; *jfr* kektunarmaðr *(forek. som Variant til foreg. O.).*

KLEKKVA, *see* klökkva.

KLEMBRA (-aða, -at), *v. a., indeslutte, indknibe.*

KLENGJASK (-isk, -disk, -zk), *v. refl.,* k. í e-t *gjöre ulovlig Fordring paa noget.*

KLEPPARNES (kleppunes) *Næs, Pynt med flade Klipper, som strækker sig ud i Vandet; jfr* klöppurnes.

KLEPPHESTR *Klepper, B.*

KLEPPR (-s, -ar), *m., en Klods, tung Klump; Knebel:* ok k. niðr *(paa en Komets Hale). — b)* = klöpp 2 *(jfr Eg).*

Klerkdómr, *m.*, *a) en Geistligs Embede el. Værdighed. — b) Lærdom.*

Klerkligr, *adj.*, *geistlig; som angaaer lærde el. boglige Konster.*

Klerkr (-s, -ar), *m.*, *1) en geistlig Mand, Klerk. — 2) en lærd Mand, en som har studeret:* k. góðr *meget lærd Mand;* klerka-fólk *geistlige Mænd, Geistlighed; lærde Mænd.* -kápa *Kappe som Geistlige bruge.* -lýðr *Geistlighed.* -siðr *geistlige el. lærde Mænds Skikke.* -sveinn *Tjener hos Geistlige.* -sveit *Skare af geistlige el. lærde Mænd.*

Klersa, *see* klessa *(v. a.).*

Kless, *see* kleiss.

Klessa (-u, -ur), *f.*, *Klat; Klak.*

Klessa *el.* klersa *(oprindel. vel:* kleisa, *jfr* kleiss *og* kleisask; -i, -ta, -t), *v. a.*, *m. dat.*, k. e-u á e-t *paasmöre, lade noget klæbe ved, kline, klistre; klakke, I. —* 2) klessask, *pass.*, *formes til en (klæbrig) Klat, I.*

Klessmæltr, *adj.*, *tykmælet, læspende.*

Kletti (-is, *pl. d. s.*), *n.*, *det bagerste fede Stykke af Bugen paa Kreaturer el. af det som kaldes* magáll, *I.*

Klettóttr, *adj.*, *klippefuld.*

Klettr (-s, -ar), *m.*, *en Klippe;* kletta-skora *Klippebrud, Klipperift.* -snös *Klippespids.*

Kleyfr, *adj.*, *som kan klöves, lader sig flække.*

Kleykkva, *see* klökkva.

Kliðr. (-ar *el.* -s, -ir), *m.*, *Stöi, Bulder. Jfr* fuglakliðr.

Klif (-s, *pl. d. s.*), *n.*, *1) Brink el. Bjergryg, som en Vei gaaer over. — 2) en Klöft i en Klippebakke, Klippeklöft; jfr* hamraklif.

Klifa (-aða, -at), *v. n. (og a.?)*, k. um e-t *(nu:* á e-u*), omtale idelig, snakke idelig om noget.*

Klífa (klíf, kleif, klifit), *v. a. og n.*, k. e-t upp *klyve, klavre, klattre op ad noget. — Som v. n.*, k. í *el.* upp í e-t *klyve op i (og sætte sig fast):* kleif einn (vargr) í höku mèr ok í tanngarðinn *klöv op ad mig og slog Kloen i min Hage (G).*

Klifgata *Vei, som ligger over en Bjergryg.*

Klifra (-aða, -at), *v. a. og n.*, *klattre.*

Kligja (-i, -ða, -t), *v. n.*, *klöge, have Kvalme. — Bruges nu som v. a. impers., i:* e-n kligjar.

Kligja (-u, *uden pl.*), *f.*, *Kvalme, I.*

Klína (-i, -da -t), *v. a.*, *kline, overstryge, smöre:* k. brauð *smöre Bröd.*

Klíningr (-s, -ar), *m.*, *Fladbröd, besmurt med Smör.*

Klingja (-i, -da, -t), *v. n.*, *klinge, ringe.*

Klípa, *see* klýpa.

Klippa (-i, -ta, -t), *v. a.*, *klippe.*

Klippari (-a, -ar), *m.*, *Klipper.*

Klipping (-ar, -ar), *f.*, *Klipning.*

Klippingr (-s, -ar), *m.*, *(törret) Skind, som Ulden er raget af.*

Klippa (-u, -ur), *f.*, *et afskaaret Stykke; jfr* hvalklippa.

Kljá (-i, -ða, -ð), *v. a.*, *1) behænge (en Væv) med Lodder el. Stene (jfr* klè*). — 2) ueg., i Talemaaden:* k. á enda *tilendebringe.*

Kljágrjót *Stene, hvormed en Væv behænges; jfr* klè.

Kljúfa (klýf, klauf, klofit), *v. a.*, *klöve, splitte, spalte.*

Kló (-ar, -klær), *f.*, *1) Klo; Talemaade:* hafa allar klær úti *(I) benytte alle Midler især for at forsyne el. berige sig. — 2) det Toug, hvormed Skjödet paa et Seil fastgjöres;* klóa-gangr *Gramsen med Klöer.*

Kló, *1. og 3. s. impf. ind. af* klá.

Klóask (-aðisk, -azk), *v. rec.*, *kæmpe med hinanden med Klöerne; Ordsp.:* öndverðir skulu ernir klóask *Næb mod Næb skulle Örnene fægte, d. e. Ansigt mod Ansigt bör tappre Mænd kæmpe med hinanden.*

Klof (-s, *pl. d. s.*), *n.*, *Klöft, Spaltning; spec. Skræv.*

Klófesti *fast Hold med Klöerne.*

Klofi (-a, -ar), *m.*, *1) Klöft. — a) noget som ligner en Klöft; deraf et snevert Sted, en Snevring i Almindelighed, Klemme, et Sted hvor noget trænges el. trykkes paa fra to Sider, hvor der trues med Indeslutning. Jfr* fjallaklofi. *— 2) noget, som er klöftet el. har ligesom to Grene el. Arme; spec. noget af saadan Form, hvorved Skibsteltene befæstedes langs med Skibsbordet. — b)* = kertaklofi. *— 3) Dörfals, Döraabning (?):* hurð hnigin á klofa *lukket til;* klofa-kerling *en tvegrenet Stavre.* -rúm *Rum i Skibet ved Masten (at henföre til* klofi 2 *of.?).* -stafr *klöftet, tvegrenet Stok.* -stef *en intercalarisk Verselinie (see* stef*), som staaer midt inde i et Vers (ligesom spalter det; maaskee: et* stef, *der fordeles paa flere Stropher?).*

Klofit, *supin. af* kljúfa.

Klofna (-aða, -at), *v. n.*, *klöves.*

Klofningr (-s, -ar), *m.*, *et afklövet Stykke, I.*

Klófugl *Fugl med Klöer, (mods.* fitfugl), *I.*

Klókindi, *n. pl., List, Listighed, Snuhed.*

Klokk-, *see* klukk-.

Klókligr, *adj., listig, snu, som vidner om Listighed.* -liga, *adv.*

Klókr, *adj., klog, listig, snu, snedig.*

Klókskapr (-ar, *uden pl.), m.,* = klókindi; klókskapar-vèl *listigt, snedigt Kneb.*

Klór (-s, *pl. d. s.), n., Ridsen med el. Ridse efter Klöer el. Negle; senere ogsaa om en daarlig Haand (Haandskrift).*

Klóra (-aða, -at), *v. a., klöe, kradse med Negle etc.*

Klósegi *aflange, tynde Skyer, som ofte bebude Storm, I.*

Klót (-s, *pl. d. s.), n., Sværdknap.*

Klubba, *see* klumba.

Klukka *og* klokka (-u, -ur), *f., Klokke;* klukku-brot *en Klokke som er gaaet i Stykker, el. Stump af en Klokke.* -hljóð *Lyd af en Klokke.* -hringr *den Ring paa en Klokke, hvorved den hænger.* -kólfr *Klokkeknevel, I.* -strengr *Klokkestreng;* klukknahljóð *Klokkeklang.* -hús *Klokkehuus.*

Klukkari *og* klokkari (-a, -ar), *m., Klokker.*

Klumba *og* klubba (-u, -ur), *f., Klubbe, Kölle;* klumbu-nefja (-u, -ur), *f., en Klubalke (Söfugl), B.*

Klukkum, *1. pl. impf. ind. af* klökkva.

Klumsa *el.* klumsi, *adj., som har Kjævebaand, I.*

Klungr (-s, *pl. d. s.), n., 1) Tjörne, Tornebusk. — 2) et med större Stene bedækket Sted, I.*

Klungróttr, *adj., 1) med Hybentorne; torneful. — 2) stenig, bedækket med större Stene, I.*

Klunna (-aða?, -at), *v. a.,* k. við e-t *holde sig fast, klamre sig til noget, hænge ved noget (paa en mindre bekvem Maade).*

Klunni (-a, -ar), *m., en Klods, ubehændig Person, I;* klunna-liga, *adv., paa en klodset Maade, I.* -ligr, *adj., klodset, I.*

Klúra (-u, -ur), *f., en Træ- el. Jernhage el. Krog med Haandfang, som gaaer igjennem Dörstolpen og udvendig fra dreies for en Dör.*

Klúrr, *I, adj., grov, grovt el. slet forarbeidet. — b) ueg., grov, smudsig i sin Tale.*

Klúrvirkr, *adj., hvis Arbeide er grovt og vidner óm Skjödeslöshed el. Mangel paa Smag og Konst.*

Klúsa (-aða, -at), *v. a., sammenflikke eller sætte mange Lapper paa noget. — 2)* klúsaðr, *p. pr., indviklet, urede, forviklet, I; jfr* úklúsaðr.

Klútr (-s, -ar), *m., et Stykke Töi el. Dug til Hovedbedækning, et Törklæde.*

Klyf (-jar, -jar), *f., Bylt, Bundt, Byrde paa den ene Side af Hesten;* klyfja-band *det at binde noget i Bundter* (klyfjar) *for at transporteres paa Heste; saadan Transport el. noget, der flyttes paa saadan Maade.* -burðr *det at bære el. transportere* klyfjar; *noget, som transporteres som* klyfjar. -hestr *Hest som bærer Byrder, belæsset Hest.* -hross, *d. s.*

Klyfberi (-a, -ar), *m., Klövsadel.*

Klyfbærr, *adj., som er i Stand til at bære Byrder af sædvanlig Störrelse (om Lastdyr).*

Klyfja (-aða, -at), *v. a., lægge Byrder paa (et Lastdyr).*

Klykkja (-i, -ta, -t), *v. n., ringe med Klokke el. Klokker.*

Klýpa (-i, -ta, -t; *senere ogsaa* klípa, kleip, klipit), *v. a., knibe. — 2) indknibe, indeslutte.*

Klýping (-ar, -ar), *f., det at* klýpa.

Klæða (-i, -dda, -tt), *v. a., klæde paa, iföre Klæder. — F. p., refl.,* klæðask *klæde sig paa.*

Klæðfár *som har faa Klæder paa.*

Klæði (-is, *pl. d. s.), Klæde, Töi, Dug. — b) Klædningsstykke; i pl., Klædning, ogsaa Sengeklæder:* k. bæði dag ok nótt *Gangklæder og Sengeklæder;* klæða-búnaðr *Klædedragt.* -búningr, *d. s.* -burðr *Klædedragt, Maade at klæde sig paa.* -hlaði *Dynge af Klæder el. Töier.* -ílát *noget man gjemmer Klæder i.* -kaup *Kjöb af Klæder el. Töier.* -skipti *Klædeskifte. — b) Bytning af Klæder.* -skurðr *det at skære Klæder.* -snið *Klædesnit.* -spell *Spilden, Spoleren af Klæder.* -verð *Betaling for Klæder.* -örk *Klædekiste.*

Klæðlauss, *adj., uden Klæder, nögen.*

Klæðleysi (-is, *uden pl.), n., det at være uden el. mangle Klæder, Nögenhed.*

Klæðmargr *som har mange Klæder paa (vistnok altid ved Negtelse).*

KLÆÐNAÐR (-ar, -ir), *m.*, *Klædning.*

KLÆÐSEKKR *Klædesæk.*

KLÆÐYLR *Klædevarme.*

KLÆ, *see* klá.

KLÆJA (-aða, -at), *v. n.*, *klöe;* nú k. oss lófarnir mjök *vore Hænder klö stærkt (ɔ: efter at slaae lös paa Fjenden), vi have stor Lyst til at binde an med Fjenden; ogsaa impers.* e-m klæjar *en klöer.*

KLŒKI (-is, *pl. d. s.*), *n.*, *Skam, Skjendsel, Usselhed, Feighed.* — *b) en Nidding;* klœkis-högg *Skjendselshug (for den som hugger), Hug, som er en Nidding el. Kujon værdigt.* -lauss, *adj.*, *uden Skam el. Skjendsel.* -maðr *en Nidding, en Kujon.* -nafn *Navn, som betegner ens Skam, Feighed, Kujoneri, el desl.* -orð *Ord for Feighed, Usselhed.* -skapr *Skjendsel.* -verk *Skjendselsdaad, skammelig, feig (el. desl.) Handling.*

KLŒKILIGA, *adv.*, *paa en feig, ussel, skammelig Maade.*

KLŒKISKAPR (*-ar uden pl.*), *m.*, = klœkisskapr.

KLŒKJA (-i, -ta, -t), *v. a.*, *tilföie en en Skam (?).* — *2) f. p.*, *i* klœkjask *(refl. el. rec.)* á við e-n *nedværdige sig selv ved at have noget med en at bestille.*

KLŒKR (-s *el.* -jar?, -ir), *m.*, *Underfundighed; Rænke, underfundigt Kneb;* klœkja-fullr *underfundig, rænkefuld.* -lauss, *adj.*, *ærlig.*

KLÆMA (-i, -da, -t), *v. a.*, *udskjelde, tale i haanende Udtryk om el. til.* — *Nu bruges kun den passiviske Form* klæmask *(som v. dep. n.) i Betydningen bruge uanstændige, utugtige Ord el. Udtryk.*

KLÆMINN, *adj.*, *smudsig, utugtig i Ord og Tale, I.*

KLÖKKNA (-aða, -at), *v. n.*, *böies let, give sig (om det, som er smalt el. svagt).* — *2) ueg. röres, bevæges, blive grædefærdig.*

KLÖKKR (klekkr), *adj.*, *som giver sig el. böies let.* — *2) ueg. grædefærdig.*

KLÖKKVA (kleykkva, klekkva; klökk, klökk-klukkum, klokkit), *v. n.*, *hulke, græde, klynke, jamre.*

KLÖMBR (klambrar, klambrar), *f.*, *1) Klemmeredskab, Klemmeskrue, el. desl.* — *2) et snevert Pas; en snever og farlig Passage; Klemme, et Sted hvor meget trænger el. trykker paa fra to Sider, truer med Indslutning el. Indkniben;* klambrar-veggr *den ene Side af noget, der trykker paa ligesom et Klemmeredskab.*

KLÖPP (klappar, klappir), *f.*, *1) lav el. flad Klippe; Klippebund.* — *2) et Brædt (?) el. en Træbro.*

KLÖPPURNES (klöpurnes) = klepparnes.

KNÁ, *1. og 3. impf. ind. af* knega.

KNAFA (-aða, -at), *v. a.*, *besove.*

KNAKKR, *see* hnakkr.

KNÁLEIKI (-a, -ar) *og* LEIKR (-s, -ar), *m.*, *Færdighed, Flinkhed, Dygtighed, Mandighed, Raskhed, Kjækhed.*

KNÁLIGR, *adj.*, *kjæk, mandig af Udseende.* -liga, *adv.*, *kjæk, mandig.*

KNAPI (-a, -ar), *m.*, *Tjenestedreng, Opvarter.*

KNAPPA (hnappa; aða, -at), *v. a.*, *samle sammen i en Hob el. Klynge.* — *F. p*, knappask, *refl.*, *hobe sig.*

KNAPPAÐR, *adj.*, *med Knap el. Knappe.*

KNAPPHELDA (-u, -ur), *f.*, *Hilde, som lægges om Forbenene paa Heste, I.*

KNAPPHÖFÐI (-a, ar), *m.*, *lidet Hoved el. noget, som seer saadan ud (som spögende Udtryk om et Bæger; vistnok snarere at forklare saaledes, end at det skulde have Hensyn til en Knap paa Laaget).*

KNAPPR (hnappr) (-s, -ar), *m.*, *1) Knap (paa Klæder, en Stok el. Taarnspire etc.).* — *b) et Slags Tegn paa Trældom, som Slaver bare (maaskee i Form af en Knap).* — *2) en Klynge, Hob.*

KNAPPSÖÐULL *et Slags Sadel (med en Knap, Sadelknap).*

KNÁR (hnár), *adj.*, *stærk, dygtig, mandhaftig, kjæk.*

KNARRAR-, *see u.* knörr.

KNARREISTR (hnarreistr), *adj.*, *(eg. pa., med Reisning som en* knörr) *kneisende, I.*

KNARRSKIP = knarrarskip.

KNÁTT, KNÁTTA, *supin. og 1. s. impf. ind. af* knega.

KNATTDREPA (-u, -ur), *f.*, = knatttrè.

KNATTGILDRA, *d. s.*

KNATTHÖGG *Slag med en Bold.*

KNATTLEIKR *Boldspil.*

KNATTTRÈ *Boldtræ.*

KNÈ (*nu ogsaa* hnè; -s, *pl. d. s.*, *gen. pl.* knjá, *dat. pl.* knjám), *n.*, *Knæ (paa Mennesker og Dyr):* standa á knjánum *ligge paa sine Knæe; Talem.:* koma e-m á k. *faae Bugt med en.* — *2) Knæ (i et Fartöi).* — *3) Led el. Knude med Böining paa*

Rör el. Stilke. — *4) Led, Slægtled;* knjá-liðr = knèliðr.

KNÈBEÐR *Knæpude, Pude el. Bænk til at knæle paa;* knèbeðja-fall *Knælen, Knæfald.*

KNÈBJÖRG *Knæskinne.*

KNEFA (-aða, -at), *v. a., overveie, overtænke nöie; bestemme for fuldt og fast, fastsætte;* þat er knefat *det er en afgjort Sag, det er bestemt (at etc.).*

KNÈFALLA, *v. n., falde paa Knæ, knæle.*

KNEFI *og* HNEFI (-a, -ar), *m., Næve, den knyttede Haand:* hvata hnefa *slaae med knyttet Næve.* — *b) spec. Haanden mellem Fingrene og Haandledet:* tók af fjóra fingr... allt uppi við knefann.

KNEFAN (-ar, -ir), *f., Tvang;* knefanar-kostr *Tvangsvilkaar.*

KNEGA (kná, knátta, knátt), *v. n., a) formaae.* — *b) have Lov til.*

KNÈGANGA, *v. n., i:* k. fyrir e-m, *eg. gaae paa Knæerne hen til en, d. e. henvende sig ydmyg med Anmodning om Bistaad.*

KNEIKING (-ar, -ar), *f., eg. det at sveie, böie tilbage.* — *b) i pl.,* kneikingar, *synes efter Sammenhængen (hvor Talen er om en Mand og en Pige) at betyde en overgiven, lasciv Tagen fat i hinanden, Bryden, el. desl.*

KNEIKJA (-i, -ta, -t), *v. a., böie bagover el. til Siden med Magt, böie, trykke tilbage.* — *b) overvinde.*

KNÈLEISTR = knè 2; *i Baade uden Dæk, en Krampe som forbinder Roerbænkene til Sidebeklædningen; jfr* kollarðr.

KNÈLIÐR *Knæled; jfr* knjáliðr.

KNEPPA OG HNEPPA (-i, -ta, -t), *v. a., m. dat. (nu i det mindste altid), knappe.* — *2)* k. hári sinu *stikke Haaret op.*

KNÈRUNNR *Slægtlinie; Slægtskab, Led, Ætled.*

KNÈSETJA, *v. a., knæsætte.*

KNESETNINGR (-s, -ar), *m., en Knæsat.*

KNÈSKEL *Knæskal.*

KNÈSKOT, *1) Böining af Knæet el. Knæerne for at stöde til noget, det at stöde med Knæet el. Knæerne til noget; Talemaade:* koma knèskoti á e-n *faae Bugt med en.* — *2) Forskjel af eet Slægtled.*

KNÈSÓL, *Navnet paa Runebogstavet* ᛋ *(s, ζ); jfr* sól 2.

KNETTDREPILL (-s, -lar), *m.,* = knatttrè.

KNEYFA (-i, -ða, -t), *v. a. 1) trykke, nedtrykke, E.* — *2) tömme, drikke ud (i en Slurk).*

KNÍA (*el.* knýja?; -ða *el.* -aða, -ð *el.* -at), *v. a., drive frem, klemme, trykke.* — *2) ueg.,* k. e-t *el.* k. e-t með sèr *dröfte, debattere. Jfr* knýja.

KNÍFR, *ogsaa* HNÍFR (-s, -ar), *m., Kniv;* knífs-blað *Knivsblad.* -egg *Knivseg.* -hepti *Knivskaft.* -oddr *Knivsod.*

KNÍFSKAPT *og* -SKEPTI *Knivskaft.*

KNJÁ-, KNJÁM, *see u.* knè.

KNOÐA (hnoða; -aða -at), *v. a., ælte:* k. e-t saman.

KNOKA (-aða, -at), *v. a., knuge.*

KNOSA (-aða, -at), *v. a., (knuse), a) slaae, stöde, mishandle.* — *b) ueg., knuse, knække; martre.*

KNÚI (hnúi; -a, -ar), *m., Kno; ligeledes om Huden og Kjödet, som bedækker Knoerne:* af hánum gengu knúarnir.

KNÚSKA (-aða, -at), *v. a., slaae, banke, mishandle.*

KNÚSKAN *og* -UN (-ar, -ir), *f., det at* knúska.

KNÚTA (-u, -ur), *f.,* = hnúta.

KNÚTÓTTR, *adj., knudet.*

KNÚTR (hnútr; -s, -ar), *m., eg. Knude; Talemaade:* ríða e-m knút *binde en en Knude, d. e. give en en svær Opgave at löse, bringe en i en vanskelig Stilling, i Forlegenhed.* — *b) Knude, Hævelse (paa Legemet).* — *c) see i* marknútr.

KNÝFILL (hnýfill *og* hnífill; -s, -lar), *m., 1) lidet Horn.* — *b) ogsaa, især nu i Formen* hnífill, *som Benævnelse paa en Bede med smaa Horn, ligesom* hnífla *om et Hunfaar.* — *2) den yderste Spids af en Baads Forstavn, I.*

KNÝFLÓTTR, *adj., med smaa Horn.*

KNÝJA (ký, knúða, knúð *el.* knúit, knúðr *og* knúinn), *v. a., 1) f. a., a) drive, drive frem, klemme haardt.* — *b) banke:* k. hurð *banke paa en Dör.* — *c) drage el. löfte, flytte hen (med Anstrengelse).* — *2)* knýjask, *f. p., refl., anstrenge sig:* Þórr knúðisk at fanginu.

KNYKR (-s, -ar), *m.,* = fnykr.

KNÝSKING (-ar, -ar), *f.,* = knúskan.

KNÝTA (-i -ta, -tt), *v. a., knytte, binde:* k. e-u um e-t *binde noget om en Ting.* — *b) impers.:* e-t (sin, hönd, fót) knýtir *det knyttes, löber sammen ligesom i en Knude el. Knub.* — *2)* knýttr, *p. pr., sammentrukket (om et Lem); som har eet el. flere sammentrukne,*

knubbede Lemmer; knýttr í herðum *el.* hrygg *pukkelrygget.*

Knýti (-is, *pl. d. s.*), *n.*, *Pakke, Bylt.*

Knýtill (-s knýtlar), *m.*, *d. s.*, *B.*

Knýtilskauti *og* knýtiskauti (-a,-ar), *m.*, *et Stykke Lærred el. Dug, el. Törklæde el. desl., hvis Hjörner bindes sammen for at bære el. forvare noget deri.*

Knyttinn, *see i* úknyttinn.

Knýttr, *see* knýta.

Knœfr, *adj.*, *(knöv), rask, flink, I.*

Knörr (knarrar, knerrir), *m.*, *Handelsfartöi, Kjöbmandsskib;* knarrarbátr *Skibsbaad til en* knörr. -skip *Fartöi, som er* knörr. -smiðr *en som bygger Handelsfartöier, Skibsbygger.*

Knöttr (hnöttr; knattar, knettir), *m.*, *a) en Bold. — b) en Kugle el. noget som er kugleformigt; jfr* vígaknöttr.

Kobbi (-a, -ar), *m.*, *Sælhund, I.*

Kóð (-s, *pl. d. s.*), *n.*, *Collectiv til næstfölgende Ord.*

Kóða (-u, -ur). *f.*, *liden Rödspætte, Rödspætteyngel, I.*

Koddi (-a, -ar), *m.*, *Hovedpude.*

Koðri (-a, -ar), *m.*, *Pungen, især paa gildede Dyr, I.*

Kóf, *1. og 3. s. impf. ind. af* kefja.

Kóf (-s, *pl. d. s.*), *n.*, *1) Uveir el. Sneefog, som tildeels formörker enten hele Luften el. en Side af Horizonten, I. — 2) Jorddampe, Dunster. — 3) Aandeklemmelse, el. den Tilstand at man synes man er nærved at kvæles af en stærk Varme el. desl., I.*

Kófaðr, *adj.*, *I, 1) (om Luften), som har* kóf 1. — 2) = kófsveittr; *jfr* kóf 2.

Kofi (-a, -ar), *m.*, *Hytte.*

Kofri (-a, -ar), *m.*, *Kabuds.*

Kofrmáligr, kofryrði, *see* köprmáligr, köpryrði.

Kófsveittr *dampende af Sved, stærkt svedende, I.*

Kófviðri (-is, *pl. d. s.*), *n.*, *Sneefog, I.*

Kok (-s, *pl. d. s.*), *n.*, *Svælg, Strube, I.*

Koka (-aða, -at), *v. a.*, *opsluge, sluge i sig, B.*

Kol (-s, *pl. d. s.*), *n.*, *Kul;* brenna at köldum kolum *lægge i Aske;* kolagröf = kolgröf, *I.* -hrím *fiint Sod paa Gryder, Kulstöv, I.* -maðr *Kulmand, Kulsvier.* -viðr = kolviðr.

Kola (-u, -ur), *f.*, *liden Lampe;* kolu-skuggi *Skygge som falder af en* kola.

Kolbítr, *m.*, *Kulbider (om Mænd med vild Natur, Jettenatur).*

Kolblár *sorteblaa (om Söen).*

Kolbrenna *Kulbrænding.*

Koldimmr *kulmörk, mulmsort, I.*

Kólfklukka *Klokke med Knevel.*

Kólflauss, *adj.*, *uden Knevel.*

Kólfr (s- -ar), *m.*, *1) Kolv, Piil el. Kastevaaben. — 2) Klokkeknevel.*

Kólfskot *Pileskud el. Pileskudsafstand.*

Kólga (-u, -ur), *f.*, *Bölge (poet.) Havets Brusen (B); nu almindelig om stærk Frost med Blæst.*

Kolgröf *udgravet Hule el. Fordybning, hvori Kul brændes, Kulsted.*

Kolgörð = kolbrenna.

Koli (-a, -ar), *m.*, *Fisk af Flynderslægten.*

Kolla (-u, -ur), *f.*, *1) et Dyr af Hunkjönnet uden Horn. — 2) nu ogsaa et Kar uden Hanker el. Haandgreb.*

Kollarðr (-s, -ar), *m.*, = knèleistr *(i Baade), I.*

Kollheið, *f.*, *Klarhed ovenover i Luften.*

Kollheiðr *(om Himmelen) klar ovenover i Midten.*

Kollhúfa, *eg. en rund Hue, som falder tæt ved Hovedet. — Talem.:* leggja kollhúfur, *om Heste, naar de lægge Örene tilbage idet de lave sig til at slaae el. bide fra sig.*

Kollóttr, *adj.*, *1) kuldet, uden Horn. — 2) kuldet, skaldet.*

Kollr (-s, -ar), *m.*, *1) Top (især rundagtig og afstumpet). — 2) (den haarbevoxne Deel af) Hovedet, naar Haaret er raget af:* göra sèr koll *lade sit Haar rage af. — Talem.:* þèr í koll kemr *det kommer over dit Hoved, det gaaer ud over dig, I. — 3) som Benævnelse paa kuldede Handyr.*

Kollsveinn *kuldet Dreng.*

Kolmerktr *kulfarvet, kulsort.*

Kolmyrkr = koldimmr.

Kólna (-aða, -at), *v. n.*, *kjölnes, blive kold, afkjöles, el. desl. — Impers.:* e-m kólnar *en bliver kold.*

Kolreykr *Rög af Kulbrænding el. Kulsvien.*

Kolskógr *Skov, som benyttes til Kulbrænding.*

Kolsvartr *kulsort.*

Kolviðr *Ved, som er tjenlig til at svie Kul af, el. hvoraf Kul svies, Kulved, Kulbrænde;* kolviðar-skógr *Skov til Kulved.*

Koma, *see* kváma.

Kóma (kem, kvam *el.* kom-kvámum *el.* komum, komit), *v. n. og a.*, *I) f. a.*, *A) v. n.*, *1) om levende Væsener, a) i Almindelighed, komme (være paa Veien, nærme sig, indtræffe, ankomme, indfinde sig etc.)*: þeir komu at á nökkurri *de kom til en Aa;* k. við land *komme til Land, lande;* k. fram á e-m stað *komme frem paa et Sted, d. e. komme til et Sted efter at have (længe) reist ad ukjendte Veie el. öde Steder;* k. á bœ *komme hen til en Gaard;* k. við á e-m stað *komme hen til et Sted (paa en Forbireise).* — *b) i særegne Udtryk og Talemaader,* α) k. at e-m *komme over en; tage en paa frisk Gjerning.* — *β)* k. e-m í opna skjöldu *angribe en uventet (fra Siden el. bagfra).* — *γ)* k. at máli við e-n, *eg. komme hen til en for at tale med ham, tiltale en.* — δ) k. hart niðr, *eg. falde haardt til Jorden, komme i en slem Stilling, maatte böde for noget, lide ved el. under noget.* — ε) k. til (ɔ: ljóss *el.* veraldar?) *fødes (til Verden).* — ζ) vera niðr kominn á e-m stað *holdes skjult paa et Sted.* — η) H. þóttisk þar betr kominn *H. syntes at hans Stilling der var mere bekvem.* — ϑ) k. ásamt *komme overeens, enes godt.* — 2) *om livlöse og abstracte Gjenstanste, a)* k. upp *komme op, blive synlig (om noget der er blevet overswömmet, tildækket etc.)*; kom (jarðhúss-) munninn upp við sæng konu hans *Aabningen ligesom dukkede op ved hans Kones Seng, d. e. stödte op dertil.* — *β)* hann lèt koma þófahött á hófuð hánum *satte en Filthat paa hans Hoved.* — *γ) m. Præpositionerne* á *el.* í, *om noget, der kastes, el. hvormed der stikkes el. hugges, træffe, ramme:* spjótit, höggit kom á lærit, í skjöldinn *etc.* — δ) k. við e-t *beröre:* öx Skarphèðins kom við þilit. — *b) i Tidsforhold:* áðr kveld komi *förend det er Aften, inden Aften;* k. fram *gaae i Opfyldelse.* — *c) i en Mængde særegne og uegentlige Udtryk,* α) k. við *indtræffe.* — β) e-t kemr flatt upp á e-n *noget kommer en ganske uventet.* — γ) kom at þeim svefnhöfgi *de bleve overfaldne af Sövnighed, bleve med eet sövnige.* — δ) hvat sem á bak kemr *hvad der end paafölger, hvad end Fölgerne blive.* — ε) k. upp *yttres (mundtlig), rygtes, blive bekjendt.* — ζ) þar kom niðr rœða hans *det blev Enden paa hans Tale, Slutningen af hans Tale, Samtalen gik ud paa.* — η) þat kemr mèr eigi úvörum *det træffer mig ikke uforberedt, det kommer mig ikke uventet, jeg venter det.* — ϑ) vera fyrir ván komit, *eg. være kommet forbi Haabet, d. e. være aldeles opgivet.* — ι) láta at e-u k. *lade noget gjelde for det rigtige.* — κ) *betales (som Böder):* fè kom fyri víg Tordýfils *man betalte Böder for Drabet paa T.* — λ) k. fyrir ekki, lítit, til lítils *nytte intet, lidet, være forgjeves.* — μ) k. til e-s *staae i Forbindelse med, angaae; ligel.: höre til en som Pligt el. Skyldighed:* þat sem til hans kemr *hvad ham angaaer, i Henseende til ham.* — ν) þat kom ásamt *el.* saman með þeim *de bleve enige derom.* — ξ) k. til e-s *være Aarsag el. Grund til noget;* þat kom til *det var Aarsagen.* — ο) k. at haldi *nytte, gavne.* — π) e-m þykkir mikit, lítit til e-s koma *anseer det for meget, lidet værd, vurderer det höit, ringe.* — *d) impers.*, α) komit var at degi *det var i Dagbrækningen, Dagen gryede.* — *β)* k. þar, at *etc. det kom dertil at etc.;* kom svá, at *etc., d. s.* — Hvar þá var komit *hvorledes Sagerne stod.* — *B) v. a., m. dat., 1) om levende Væsener (som komme i Dansk, i transitiv Bet.), bringe, sætte noget etsteds hen, i en vis Stilling, Forfatning, Omstændigheder etc., a)* þeir koma skipi sínu í Sogn *landede der med deres Skib.* — K. skildinum fyri sik *stikke, bringe Skjoldet for sig (til Forsvar, for at opfange el. afparere et Hug el. Stik).* — K. merkinu milli klæða sinna *stikke det mellem Klæderne.* — K. flugu í munn e-m; *jfr* fluga. — K. sèr í rœðu við konung *faae Kongen i Tale.* — K. e-m undan *bringe en bort, i Sikkerhed, befrie en for Fare;* mörgum kom hann ór fjandans höndum *mange befriede han af Djævelens Klöer.* — K. e-m á flótta *bringe en til at flygte, jage en paa Flugt;* k. e-m í hel *faae en dræbt.* — K. e-m af e-u *faae en fra noget, til at opgive noget.* — K. e-m í sitt mál *faae, formaae en til at tage Deel i, understötte sin Sag.* — K. e-m í sátt við e-n *forlige en med en anden.* — *b)* k. e-u við *anbringe, el. desl.,* α) k. orðum við e-n *skaffe Ordet Indpas hos, anbringe Ord til en.* — K. orði á e-t *lade Ord falde om, begynde at omtale.* — β) k. vápni við *være i Stand til, have Leilighed til at benytte det.* — γ) k. vèlrœðum við *(kunne) anvende List el. Svig.* — δ) k. sèr við

bruge sine Kræfter saa el. saa, vise sig saa el. saa: sem ek má mèr við k. *saavidt det staaer til mig, efter Evne og Leilighed.* — K. sèr vel, illa við e-n *være godt, ilde lidt af en.* — ε) k. skapi við e-n *enes, komme overeens med, komme godt ud af det med en.* — c) k. e-u af *afskaffe, bringe til at ophöre; fuldende, fuldföre.* — d) k. e-u á leið, til leiðar *iværksætte, udföre, bringe i Stand.* — K. sinu máli fram *faae det frem, vinde sin Sag.* — 2) *om livlöse og abstracte Gjenstande, a)* e-t kemr sèr vel *noget kommer, er tilpas.* — *b) impers.:* allt þat, er bitit var, ok blóði kom út á *alt som blev bidt, saa at det blödte.* — Sem komit var þessu máli *saaledes som Sagerne stod;* mèr þykkir sem málum várum sè komit í únýtt efni *vor Procedure, processuelle Forhandlinger ere komne derhen, at de ikke före til noget.* — *II)* komask, *f. p., for det meste oprindelig refl., men kan i de fleste Tilfælde betragtes som v. dep., A) om levende Væsener, bane sig Vei, naae hen til, komme; a) eg.,* komask at *komme til;* komask út, á brott *slippe ud, bort;* komask undan *undslippe, undflye;* komask af *undkomme, redde sig;* komask áfram *komme frem.* — *b) ueg.,* komask at raun um e-t *erfare, faae Beviser i Hænder for noget;* komask at keyptu *opnaae noget ved Opoffrelser, med Besværlighed;* komask til skuldar *faae sit Tilgodehavende;* komask í kærleika við e-n *opnaae ens Venskab, blive intim med en.* — Komask í milli e-a *komme imellem, sætte Splid imellem nogen.* — 2) *komme, geraade i:* komask í háska *komme i Fare.* — *3)* komask við e-t *(el.* at *m. infin.) faae Leilighed til (jfr B, 1, b,* δ *of.).* — *4)* komask við *lade dig bevæge, blive rört (jfr A, 2, a,* δ *of.).* — *B) om livlöse og abstracte Gjenstande:* komask í vana *blive til Vane;* komask við veðri *komme for Dagen, rygtes.* — *III)* kominn, *p. pr., 1) om levende Væsener:* kominn á legg *voxen til;* svá aldrs kominn *kommen til den Alder, saa gammel (at etc.).* — β) kominn á sik vel *af et smukt Ydre.* — γ) af sèr kominn *udmattet.* — δ) vera vant við kominn *befinde sig i en vanskelig Stilling, i kritiske Omstændigheder.* — ε) vera kominn til e-s *være berettiget til; fortjene.* — ϑ) vera vel at e-u kominn *have erhvervet, faaet noget paa en retmæssig Maade.* — η) vel kominn *befindende sig et godt Sted.* — ϑ) e-s um kominn *i Stand til noget, noget mægtig.* — 2) *om livlöse Gjenstande:* sjá uppsát er svá vel komin *saa godt indrettet.* — *b) n. sg. (impers.):* er hèr jafnt á komit *her er Partiet lige.*

Kómeta (-u, -ur), *f., Komet.*

Kompánn, *see* kumpánn.

Kon, *see* kván.

Kona, kuna (-u, -ur; *gen. pl.* kvenna), *f., 1) Kvinde, Fruentimmer, mods.* karl *a:* allra kvenna fegrst *den smukkeste, skjönneste Kvinde, stor Skjönhed;* karl ok kona *Mand og Kvinde.* — 2) *Kone, Hustru;* konu-hár *Fruentimmerhaar.* -klæði, *n. pl., Kvindeklæder, Fruentimmerklæder, Kvindedragt.* -lauss, *adj., som ikke har Kone, ugift.* -líki *Kvindeskikkelse.* -lær *Kvindelaar.* -nám *Bortförelse af en Kvinde el. Kone.* -mál *Sag, angaaende, Sögsmaal for at en har vanæret en Kvinde, Leiermaal.* -ríki = kvánríki. -tak, *n.,* = -nám; kvenna-ást *Kvindeelskov, Kvindekjærlighed.* -búnaðr = kvennbúnaðr; *jfr* konuklæði. -far *Skjörlevnet, Liderlighed.* -fólk = kvennfólk. -giptingar, *f. pl., Kvinders Giftefærd el. Giftermaal.* -giptir, *f. pl., Udstyr.* -heiti, *n. pl., (poetiske) Benævnelser paa Kvinder.* -hjal *Kvindesnak.* -inn-ganga *Barselkvinders Kirkegang.* -lið *Kvindeflok, Kvindefölge.* -maðr *en som er kvindekjær, holder af det smukke Kjön.* -nám *Bortförelse af Kvinder.* -ráð, *n. pl., Kvinderaad.* -siðr *Kvindeskik.* -skap *Kvindesind.* -skáli *en skáli, hvori Kvinderne opholde sig.* -sveit *Kvindeflok, Kvindefölge.*

Kongorvafa, *see* köngurváfa.

Kongr, *see* konungr.

Konr (-ar, -ir), *m., Slægtning, Afkom (poet.); Slags, Art, kun i gen. sg.:* þess konar *det Slags:* alls konar *(ofte skrevet i eet Ord) al Slags, alskens;* nökkurs konar *(ofte skrevet som eet Ord) nogen Slags, et Slags.*

Konunga (-aða, -at), *v. a., tiltale med Kongenavn, titulere en som Konge.*

Konungborinn, *af kongelig Byrd el. Slægt.*

Konungdjarfr *frimodig, som förer et frimodigt Sprog ligeoverfor en Konge,*

Konungdómr *Kongeværdighed, Kongedömme, Kongemagt; Kronen:* taka konungdóm *bestige Thronen;* konungdómsins jarðir *Krongods.*

Konungiðn *kongelig Beskæftigelse.*

Konunglauss, *adj., uden en Konge, kongelös.*

Konungligr, *adj., som sömmer sig for en Konge.*

Konungmaðr *kongelig Person.*

Konungr *(senere contr.* kongr; -s, -ar), *m., Konge:* konungs-bót *Kongebud, kongelig Befaling.* -borg *Kongestad.* -brèf *Brev som udgaaer under en Konges Navn, Kongebrev.* -bróðir *Broder til Kongen.* -bryggja *Brygge, Skibsbro, hvorved Kongen lander.* -bú *landlig Huusholdning, som tilhörer Kongen.* -bær *Gaard, hvor en Konge har Ophold, Kongesæde.* -dómr *Kongens Afgjörelse el. Kjendelse.* -dóttir *Kongens Datter, Kongedatter.* -efni *tilkommende Konge; Thronarving.* -eiðr *Ed, som en Konge aflægger (ved sin Thronbestigelse).* -eign *en Konges Eiendom; i pl., Kongegods.* -erindi og -eyrindi, *see* -örendi. -fè *Kongegods.* -fóstri *Kongens Fostersön.* -frændi *Kongens Frænde.* -fundr *Kongemöde.* -garðr *Kongegaard, Kongebolig.* -gersemi *Kostbarhed, som er værd at eies af en Konge.* -gjöf *Gave, Skjenk af en Konge.* -heiti, *n. pl., (poetiske) Benævnelser paa en Konge.* -hirð *en Konges Hoffolk.* -höfn *Havn, hvor en Konge el. Kongen pleier at lande.* -höll *Kongehal, Kongeborg.* -jörð *kongelig Jord el. Gaard.* -lauss, *adj.,* = konunglauss. -leyfi *Tilladelse fra Kongen, kongelig Tilladelse.* -lið *Kongehær, Krigshær, som en Konge anförer, el. som strider for en Konge.* -lægi *det Sted, hvor en Konge el. Kongen pleier at ankre.* -maðr *en af Kongens Mænd, en som er i Kongens Tjeneste.* -mál *en Konges Forretning, Regjeringssag:* stjórna konungsmálum. -merki *en Konges Fane el. Banner.* -mörk *kongelig Skov.* -nafn *Kongenavn, Kongetitel.* -nautr *(om) noget (som Spyd, Sværd, Ring, el. desl.), som en Konge har eiet.* -orð *en Konges Ord, Bud, Befaling.* -reiði *en Konges Vrede.* -rèttr *en Konges Rettighed.* -ríki *Kongedömme, Kongestat. 2) Kongemagt.* -setr *Kongesæde, Kongestad.* -skip *Kongens Skib.* -skrúði *Kongedragt; Kongesmykke.* -sómi *hvad der er til Hæder el. Berömmelse for en Konge.* -steði *Kongens Stempel, Mynt:* falsa konungssteðja *eftergjöre Penge; gjöre falske Penge.* -stofa *Kongesal, Kongens Hal.* -stóll *Kongens Residents.* -sunr *Kongesön, Kongens Sön,* -sveit *Kongefölge.* -systir *Kongens Söster.* -sæti *Kongestol, Throne.* -tekja *det at tage en til Konge, Kongevalg; Kongefölge.* -tign *Kongeværdighed, kongelig Værdighed.* -tíund *Kongetiende.* -umboð *kongelig Fuldmagt.* -vald *Kongemagt.* -vígsla *det at krones til Konge, Kroning.* -þing *Kongething.* -þræll *en Konges Træ.* -ætt *Kongestamme, Kongeæt.* -örendi (-erindi eyrindi) *Ærinde, Hverv, som Kogen har givet en i Hænder;* konunga-fundr *Kongemöde.* -kyn *Kongestamme, Kongeæt.* -móðir *Kongemoder (cogn.).* -skipti *Kongeskifte.* -stefna *Kongemöde.* -sögur, *f. pl., Kongekrönike.* -tal *Navnetal paa Konger, Kongetal; Kongekrönike.* -sætt *Forlig mellem Konger.* -æfi *Kongekrönike.* -ætt *Kongeslægt.*

Konungríki = konungsríki *1.*

Konungsæll *heldig med Hensyn til at have gode Konger.*

Koparhringja *et Spænde af Kobber el. Bronze.*

Koparkross *Kors af Kobber eller Bronze.*

Koparpenningr *Kobberskilling, Kobbermynt.*

Koparr *(-s, uden pl.), m., Kobber, Bronze.*

Koparstika *Lysestage af Kobber.*

Koparöld *Kobberalder, Bronzealder.*

Kópheldr, *adj., (om et Garn) som kan holde en ung Sælhund.*

Koppari (-a, -ar), *m., Dreier;* koppara-járn, *n, pl., Dreiejern.*

Koppr (-s, -ar), *m., Kop, Skaal.*

Kópr (-s, -ar), *m., ung Sælhund, I.*

Kórbjalla *en liden Klokke, som hænger i Choret.*

Kórdjákn *Chordegn.*

Kordúnuhosur, *f. pl., Hoser af cordovansk Læder, af Læder tilberedt i Cordova.*

Kórdyrr *Chordör.*

Korgr (-s,-ar), *m., Grums, Bundfald, I.*

Korgugr, *adj., grumset, I.*

Kórkápa *Chorkaabe.*

Korn (-s, *pl. d. s.), n., 1) et Korn. — 2) Korn (al Slags Sæd).*

Kornár *Kornaar.*

Kornbrestr *Kornmangel.*

Kornfeitr *kornfedet.*

Korngyðja *Gudinde for frugtbart Aar.*

Kornhjálmr *Kornhjelm.*

Kornhlaða *Kornlade.*

Kornhús *Huus, hvor aftærsket Korn gjemmes, Kornhuus.*

Kornkaup *Handel med Korn, Kornkjöb.*

Kornkippa *lidet Kornneg.*

Kornland *Kornland.*

Kornlaupr *en* laupr *af Korn.*

Kornóttr, *adj., Kornet.*

Kornsáð, *f., Kornsæd.*

Kornsala *Salg af Korn.*

Kornsigð *Segl.*

Kornskreppa *Pose med Korn.*

Kornskurðr *Indhöstning af Korn, Kornhöst, Kornbjergning;* kornskurðarmaðr *Meier, Höstmand, Höstkarl.* -mánuðr *Höstmaaned.*

Kornslátta *det at meie Korn.*

Kornsúra *Fjeldrug, I.*

Korntíund *Tiende, som ydes af Korn el. i Korn.*

Kornvist *Kornvarer, Forraad af Korn.*

Kornyrkja, *f., Korndyrkning, Kornavl, I.*

Kóróna (-u, -ur), *f., Krone;* jfr krúna.

Kóróna (-aða, -at), *v. a., Krone; jfr* krúna, krýna.

Korpr (-s, -ar), *m., Ravn.*

Kórr (-s, -ar), *m., Chor (i e Kirke);* kórs-bróðir *Chorbroder, Munk el. Geistlig ved en Domkirke.*

Kórsmíð, *f., Bygning, Opförelse af et Chor.*

Koseyrir *en udvalgt, udsögt Ting el. Kostbarhed.*

Kosgripr, *d. s.*

Kosning, (-ar, -ar) *f.,* = kosningr.

Kosningr (-s, -ar), *m., det at kaare, vælge, udvælge; Valg:* kosnings-brèf *Brev, hvorved en vælges el. kaares (f. Ex. til Biskop).*

Koss *(gen. d. s.,* -ar*), m., Kys.*

Kosta (-aða, -at), *v. a., A) gjöre Brug af, anvende etc., 1) gjöre Brug af, anvende, gribe til (m. gen.):* k. sunds *gjöre Brug af Svömning, svömme;* k. kapps *gjöre sig Umage, bestræbe sig (for). — 2) anvende, bruge, opoffre (noget til el. paa noget):* k. fjár, manna *opoffre Penge, Folk. — Med dat.:* k. e-u til *anvende noget til noget, i en vis Hensigt. — 3) gjöre sig Umage for, forsöge, pröve paa:* k. e-s *og* k. at *(m. infin.) pröve paa noget, forsöge (at etc.). — B) (sætte paa Pröve, anspænde, anstrenge?) tage paa ens Kræfter, forvolde Plage el. Beskadigelse; især i pass.* kostask *komme til Skade;* kostaðr af hita ok eldi *udmattet, forkommet deraf. — Impers.:* kostaði lærlegg hans *hans Laarbeen knækkede. — C) koste, 1) om Gjenstande:* k. fimm merkr gulls; at þèr þykki mikit k. at kaupa hann *at dig vist synes han vel dyr. —* þat kostar líf hans *det vil koste hans Liv. — 2) koste, gjöre Bekostning paa, bekoste, anskaffe for Penge:* (klæði) er þeir höfðu kostat með kirkjunnar gózi.

Kostan *og* kostun (-ar, -ir), *f., Flid, Umage etc.*

Kostgóðr *som har mange Herligheder.*

Kostgripr *en udsögt, udvalgt Kostbarhed; jfr* koseyrir.

Kostgæfa (-i, -ða, -t), *v. a., anvende Flid, Umage paa, bestræbe sig, for, lægge Vind paa. —* Kostgæfask, *f. p., som dep. a.,* = kostgæfa.

Kostgæfð, *f.,* = kostgæfi.

Kostgæfi, *f. indecl., Flid, Umage; Iver; Eftertragten.*

Kostgæfiliga *og* -gæfliga, *adv., med Flid el. Umage.*

Kostgæfni, *f. indecl.* = kostgæfi.

Kostgæfr, *adj., som gjör sig Flid, Umage.*

Kostgörð *det at give en Valget el. stille en Betingelse.*

Kostigr *og* -ugr, *adj., a) fed, kraftig (om Jordbunden, Föde etc.). — b) herlig, kostbar, ypperlig.*

Kostillr *mager (om Jordbunden).*

Kostlauss, *adj., daarlig, ringe, som ikke bringer nogen Fordeel, uden Herligheder.*

Kostnaðr (-ar, -ir), *m., Bekostning, Udgift, Omkostning:* leggja fè í kostnað *sætte sig i Bekostning;* leggja á kostnað *koste (meget) paa;* kostnaðar-lítill *uden stor Bekostning.* -mikill *bekostelig, som fordrer store Bekostninger:* brátt görðisk kostnaðarmikit *der gik snart meget til.*

Kostr (-ar, -ir), *m., a) Valg, Ting der er Gjenstand for Valg:* bjóða hánum tvá kosti *stille ham to Alternativer;* mætti vera, at fengisk annarr betri k. *man kunde maaskee træffe et bedre Valg;* þess man lengi k. *dertil vil der gives Leilighed nok. — β) Betingelse, Vilkaar (i denne, ligesom i den förste Betydning er* k. *enkelte Gange udeladt):* engum kosti *paa ingen Maade;* þungir kostir *haarde Vilkaar. — γ) Parti:* hón er hinn bezti k. *hun er et meget godt Parti. — b)*

Midler (ofte med Biforestilling om forholdsmæssig stort Antal el. stor Mængde): sökum kostar ok ættar; *jfr* liðskostr, hestakostr, laugakostr, *etc.* — β) *spec., Midler til Underholdning, Spise, Kost, Föde:* halda e-m kost *give en Kosten;* hann bauð fé fyri kost hennar *tilböd at betale Kosten til hende.* Fœra konum kost, er á sæng liggja *bringe dem Barselkost.* — c) *Bekostning, Udgift, Omkostning (jfr* kostnaðr*):* með miklum kosti. — d) *Egenskab, Natur:* eigi deilir litr kosti, ef *etc. det ydre svarer ikke til det indre, dersom etc.* — β) *spec., god Egenskab, Fortrin:* segja kost ok löst á e-u *sige en Tings Fortrin og Mangler;* eigi er þat rúnanna k., þó *det er ikke Runernes (deres Fuldstændigheds el. Tydeligheds) Skyld, om etc.* En þat er til kostar *det forbedrer Sagen.* — e) annars kostar *el.* öðrum kosti *forövrigt, forresten, ellers;* kostar-hald *det at underholde, föde en, Underhold.* -lauss, *adj.,* = kostlauss; kosta-boð *det at give en Valget, el. stille en en Betingelse; fordeelagtigt Tilbud.* -lauss, *adj.,* = kostlauss; *jfr* kostarlauss. -mikill *fordeelagtig.* -munr *Forskjel paa Betingelser, Egenskaber, etc.* -vandr, *adj.,* = kostvandr.

Kostsamr (-söm, -samt), *adj., ypperlig.*

Kostugr, *see* kostigr.

Kostuligr, *adj., prægtig, herlig.*

Kostun, *see* kostan.

Kostvandr, *adj., kræsen, vanskelig at tilfredsstille med Hensyn til Vilkaar, Tilbud, spec. med Hensyn til et Giftermaalsparti.*

Kot (-s, *pl. d. s.*), *n., Hytte, især en Bondehytte med tilhörende Jordlod.* — 2) *et Slags Vest el. Brystdug, I.*

Kotbóndi = kotkarl.

Kotbœr *en liden Hytte med tilhörende Jordlod; jfr* kot 1.

Kotkarl, *eg. en som beboer* kot 1, *fattig Bonde, simpel Mand;* kotkarlaætt *fattig Bondeslægt.*

Kotmannliga, *adv., som en* kotkarl, *paa en ussel Maade.*

Kotra, *see* kvotra.

Kotungi (-a, -ar) *og* kotungr (-s, -ar), *m., Beboer af en Hytte, fattig Mand.*

Krá (kró; -r, -r), *f., Krog, Hjörne, Kringelkrog:* í hverri k. *i hver Krog.*

Krabbi (-a, -ar), *m., Krabbe, Krebs;* krabba-mark = -merki *Krebsen (paa Himmelen).*

Krafa (kröfu, kröfur), *f., Krav, Fordring.*

Krafða, krafit 1. *s. impf. ind. og supin. af* krefja.

Krafla (kröflu, kröflur), *f., den som gramser efter noget med Hænderne (cogn.).*

Krafla (-aða, -at), *v. a., (d. kravle) gribe, gramse, röre gramsende ved noget.*

Kraka (-aða, -at), *v. a. og n.,* 1) *v. a., stage, bevæge fremad ved en Baadshage.* — 2) *v. n.,* tóku þá akkerin at k. *de begyndte at trækkes afsted, glide langs med Bunden.*

Kráka (-u, -ur), *f., Krage;* krákunef *Kragenæb (cogn.).* -skel *et Slags Musling(skal), I.* -stigr *Kringelbugter, Sti el. Linie som gaaer i Kringelkroge.* -ungi *Krageunge, I.*

Kraki (-a, -ar), *m., a) smal Stang.* — b) *Stage med Hager paa Enden.* — c) *i pl.,* krakar *(Række af) Pæle (som blive nedrammede langs med Stranden til Forsvar).* — 2) *nu Bundfæste, Anker for en Baad (som oftest en Steen i en triangulær Sprinkelindfatning af Træ).*

Krakligr, *adj., (som ligner en smal Stang; jfr* kraki *a), spinkel af Væxt.*

Krákr (-s, -ar), *m., (Benævn. paa en) Ravn.*

Krákr, *see* krókr.

Kramask (-aðisk, -azk), *v. pass., blive blöd, klam etc. (jfr* kramr*).* — 2) = kremjask *(see* kremja 2), *I.*

Kramda, kramit, 1. *s. imp. ind. og supin. af* kremja.

Kramr *el.* krammr, kröm, kramt, *adj., blöd, halvflydende, klam, lind (siges om Snee, Smör, etc.):* dreif krömmu *der faldt sludagtig Snee.*

Kramsi (-a, -ar), *m., (Benævn. paa en) Ravn.*

Kranga (-aða, -at), *v. n., gaae med vaklende Skridt, E.*

Krangr, *adj., svag, ussel af Udseende, E; (nu haves* krangi, *om Mennesker el. Dyr af svag og spinkel Bygning,* krangaligr *svag, spinkel).*

Krankdómr og -dœmi *Svagelighed, Sygelighed, Upasselighed.*

Krankleiki (-a, -ar) *og* krankleikr (-s, -ar), *m., d. s.*

Krankr, krönk, krankt, *adj., upasselig, syg, daarlig; svag, skröbelig.* — b) *daarlig, besværlig:* krankt veðr *daarligt Veir, slet Veir, Uveir;* krönk tíð *daarlig Tid, Dyrtid, Uaar.* — c) *fordærvelig, skadelig:* krankar flugur.

Krap (-s, kröp), *n.*, = krapi.

Krapi (-a, -ar), *m.*, *a) Iiskrav.* — *b) sludagtigt Sneefog;* krapa-drífa *Tösnee, sludagtigt Sneefog.* -hríð, *d. s.*

Krapparúm *Rummet i et Skib nærmest foran* fyrirrúm, *det andet Rum fra Löftingen (jfr* lypting).

Krappr, kröpp, krappt, *adj., trang, knap, snever; krum, kroget;* k. sjór *Krapsö.* — *Talemaade:* koma í krappan stað *komme i Knibe.* — 2) *ueg., vanskelig at gjennemtrænge, hemmelighedsfuld, E.* — *b) vanskelig, haard.*

Kraps *(gen. d. s.,* kröps), *n., det at* krapsa.

Krapsa (-aða, -at), *v. a., 1) eg, skrabe, rive (mest om Faar, som drives ud paa en sneedækket Mark og saaledes först maa skrabe Sneen bort med Forbenene, förend de kunne komme til at græsse), I.* — 2) *ueg.:* k. at e-u ofan *el.* á e-t *arbeide sig ligesom ned til noget* ɔ: *det som skal siges, d. e. bruge Omsvöb (med Negtelse: gaae lige til Sagen).*

Krapti (-a, -ar), *m., A) Indholdt, Krumholdt.* — *B)* = kraptr.

Kraptr (-ar, -ar), *m., Kraft, Magt, Styrke.* — β) *senere, og mest i pl.,* kraptar *Kræfter, Styrke.* — *b) en Orden af Engle;* krapta-lauss, *adj., uden Kræfter, svag.* -mikill *som besidder megen Styrke.* -verk *Underværk, Mirakel; og fl.*

Kraptauðigr *rig paa Kraft, Magt el. Styrke.*

Krás (-ar, -ir), *f., Kræs, Lækkerked, lækker Mad, Lækkeri, Kryderi;* krása-diskr *Tallerken med Lækkerier.*

Kraup, *1. og 3. impf. ind. af* krjúpa.

Krefða (-u,-ur), *f., Udslæt, Skab (?);* krefðu-sótt, *d. s.*

Krefja (kref, krafða, krafit), *v. a., kræve, fordre, forlange:* k. e-n *kræve en;* k. e-n e-s *fordre noget af en, kræve en for noget; opfordre en til noget;* k. e-n máls *el.* orða *fordre Svar, Forklaring af en;* k. e-n skynsemdar *fordre Regnskab af en.* — K. dyra *banke paa.* — 2) krefjask, *f. p., som dep. a.,* krefjask e-s *fordre noget, forlange noget.*

Kregð (-ar, -ir), *f., en Vantrivning (om Börn).*

Kreik (-s, *pl. d. s.*), *n., det at* kreika.

Kreika (aða, -at), *v. n., gaae langsomt, stavre omkring,*

Kreista (-i, -ta, -t), *v. a., kryste, presse, trykke, knuge; klemme, knibe.*

Kreisting (-ar, -ar), *f., det at* kreista.

Kremja (krem, kramda, kramit), *v. a., 1) f. a., trykke, knuse.* — 2) kremjask, *f. p., lide meget, pines længe (af en Sygdom):* margir krömdusk lengi í sóttinni *mange plagedes længe af denne Sygdom.*

Krenkja (-i, -ta, -t), *v. a., krænke, forurette:* k. rètt e-s *krænke ens Rettigheder.*

Krepja (-u, -ur), *f., sludagtigt Sneefog, Tösnee, I; jfr* krapi *b.*

Kreppa (-u, -ur), *f., eg. Sammentrykning, Sammenböining; ueg., Knibe, vanskelig el. fortrykt Stilling.*

Kreppa (-i, -ta, -t), *v. a., eg. knibe sammen, sammenböie, sammentrykke, krumme:* k. at *bringe en el. noget i en indeklemt Stilling el. i Knibe.* — *b) impers.:* handlegginn kreppti *Armen blev kroget.* — 2) *v. n., knibe:* kreppti at sjóða til jóla *det kneb med at faae noget til at koge til Julen;* krepptr, *p. pr., kröbbet, krumpen.*

Kreppiiendr, *adj., som har en krumpen Haand.*

Krepping (-ar, -ar), *f., Sammentrykken, Sammenkniben; Knibe, vanskelig el. fortrykt Stilling.*

Kreppingr (-s, -ar), *m., den sammenklemte Haand; Haandfuld.*

Kría (-ur, -ur), *f., Terne (hirundo marina).*

Kriki (-a, -ar), *m., Krig, Krog, I; jfr* handarkriki, lærkriki.

Kríkr (-s, -ar), *m., (bart) Laar; mest i pl.,* kríkar *bare Laar, I.*

Kringi, *see i* orðkríngi.

Kringiligr, *adj., morsom, löierlig, I.*

Kringja *og* **hringja** (-i, -da, -t), *v. a. og n., 1) v. a., lægge, slutte rundt omkring, omslutte, omkredse:* eldr, er umhverfis er kringdr jörðina *som omslutter Jordkloden.* — *b) omringe.* — 2) *v. n., a)* k. um, α) *omslutte, omkredse.* — β) k. á bak e-m *omringe en bagfra.*

Kringla (-ur, -ur), *f., Kreds, Runding;* k. heimsins *Jordkloden, Jordkredsen;* kringlu-skurðr *det at klippe el. rage kredsformig har Plet i Issen, Tonsur; jfr* krúna.

Kringlóttr, *adj., rund, kredsrund.*

Kringr (-s, -ar), *m., Kreds;* í kring, *som adv., rundt;* í kring um, *som præp. m. acc., rundt omkring.* — 2) í

pl., kringar *Enderne af et Garn, som bliver trukket i Land og ligesom danner en Halvkreds.*

Kringr, *adj., eg. rund; df mest ueg., böielig, smidig:* (jafn) kringar hendr. — *b) som föier sig, gaaer let for en:* hánum var k. skáldskapr *han havde let ved at digte.* — *Impers.:* mun þèr kringra at hafa ljósaverk heima at búi þínu, enn *etc. du vil bedre kunne give dig af med de sædvanlige Aftensysler i din Huusholdning, end etc.*

Krisma (-u, -ur), *f.*, = krismi.

Krisma (-aða, -at), *v. a., salve.*

Krismi (-a, -ar), *m., hellig Salve el. Olie;* krisma-ker *Kar, hvori hellig Olie opbevares.*

Kristfè *Fattiggods;* kristfjár-jörð *en Gaard, som er skjenket til de Fattige.* -úmagi *en* úmagi, *som underholdes af Gods, som er skjenket til de Fattige.*

Kristiligr, *adj., christelig.* -liga, *adv.*

Kristindómr *Christendom.*

Kristinn, *adj., christen; christelig:* kristin trú *den christelige Tro;* kristinn dómr = kristindómr.

Kristinlagarèttr = kristinrèttr.

Kristinrèttr *Kirkeret.*

Kristna (-aða, -at), *v. a., omvende til den christelige Tro.*

Kristni, *f. indecl., Christendom; Christenhed;* kristni-boð = -boðan *det at præke, forkynde den christelige Tro.* -brot = -spell. -hald *det at holde, efterleve den christelige Tro.* -saga *Beretning om Christendommens Indförelse paa Island.* -spell *Overtrædelse af de kirkelige Love.*

Kristr (-s, *uden pl.*), *m., Christ;* krists-fè. = kristfè.

Krjúpa (krýp, kraup-krupum, kropit), *v. n., a) krybe:* k. á höndum ok fótum *krybe paa Hænder og Födder, krybe paa alle fire.* — *b) böie Knæ, knæle:* k. undir skriptina *modtage den med Ydmyghed.* — *c)* báðir fætr váru upp kropnir *begge Benene vare krumpede op til Laarene.*

Kró, *see* krá.

Krof (-s, *pl. d. s.*), *n., Kroppen af et slagtet Stykke Kvæg (især Faar).*

Kroka (-i, -ta, -t), *v. n., krympe sig (?); spec. om Heste:* k. fæti *holde Foden i krum Stilling, ikke stötte den ned (fordi det gjör ondt).*

Krókboginn *krumböiet, krum, I.*

Krókfaldr *et Slags Fruentimmer Hovedtöi.*

Krókfjöðr *landsedannet Spids (paa et Spyd) med Hage el. Hager.*

Krokligr, *adj., som seer svag ud, krymper sig, I.*

Króklykill *et Redskab af Jern med en Hage el. Krog i Enden, hvormed Laase oplukkes, Krognögle, Dirk.*

Krókóttr, *adj., krumlöbende.*

Krókr, *enkelte Gange skrevet* krákr, (-s, -ar), *m., 1) eg., a) Krog, Hage, α) til at hænge noget paa el. fæste noget ved.* — *β) Fiskekrog.* — *γ) en Stang med Hage el. Hager, Baadshage.* — *δ) mest i pl.*, krókar, *et Par af en vinkeldannet Indretning af Træ, som hænges op paa Klöftsadlen, hver paa sin Side, og bruges til at transportere Gjenstande paa.* — *b) Krog, Bugtning, Krumning; Krogvei; Omvei; Ordspr.:* betri er k. enn kelda *bedre at gaae en liden Krog, end væde sin Brog.* — *I pl., Kringveie.* — *c) Krog, Hjörne, Vraa.* *2) ueg. og mest i pl., Krogveie, Kringelkroge, Svig:* króka-spjót *Krogspsyd.*

Krókraptr *Kragetræ, Krogtræ.*

Krókspjót = krókaspjót.

Krókstafr *Krogstav, Krogkjep (mest brugt til Hexefærd).*

Krókstjaki *Stang med Hage el. Hager, Baadshage, I.*

Króksviða *en* sviða *forsynet med en Hage el. Hager i Enden el. Spidsen.*

Krókör *en Piil med Hage el. Hager.*

Kropit, *supin. af* krjúpa.

Kropna (-aða, -at), *v. n., 1) sammenkrympes:* (kona) kropnuð öll saman *en Kvinde, som var krumpen, som var en Kröbling.* — *2) stivne af Kulde.*

Kropning (-ar, -ar), *f., Knælen, Knæfald.*

Kropp (-s, *uden pl.*), *n., det at* kroppa.

Kroppa (-aða, -at), *v. a., pille, plukke:* k. augun ór *pille Öinene ud; spec. om Kvæg, bide Græs, græsse (hvor der er lavt og lidet Græs), I.*

Kroppinbakr (-s, -ar), *m., en som er pukkelrygget (cogn.).*

Kroppr (-s, -ar), *m., Krop, Legeme.*

Kross (*gen. d. s.*, -ar), *m., Kors;* í k. *over Kors, paa Kryds, korsviis, krydsviis.* — *β) spec., Kors paa Klæderne, som Korsfarerne bare:* leysa k. sinn *indfrie sit Löfte om at gjöre et Korstog;* krossa-smíð, *f., Forfærdigelse af Kors.*

Krossa (-aða, -at), *v. a., korse, korstegne; spec. sætte Korsets Tegn paa (dem som deeltoge i Korstogene):* krossaðr til Jórsalaferðar. — Krossask, *f. p., refl., tage Korset (om Korsfarerne):* krossask til Jórsalaferðar.

Krossa (-u, -ur), *f, (om en Ko), som har et hvidt Kors over Panden el. Snuden, I.*

Krossband *Korsbaand, Krydsbaand.*

Krossberi (-a, -ar), *m., Korsdrager. I.*

Krossfesta, *v. a., korsfæste.*

Krossfesting, *f., Korsfæstelse.*

Krossför *Korsbæren, Korsprocession (gestatio Crucis).*

Krossgöng, *n. pl., Korsgange.*

Krossgötur, *f. pl., Korssti, Korsvei, I.*

Krossleggja, *v. a., lægge korsviis;* krosslagðr *korslagt.*

Krossmaðr *Korsets Mand; Korsfarer.*

Krossmark *og* -merki, *Korstegn, Korsets Tegn.*

Krossmessa *Korsmisse:* k. á vár (haust) *Korsmisse om Vaaren (Hösten);* krossmessu-dagr = krossmessa.

Krosspísl *Korsfæstelse.*

Krosstákn *Korstegn; jfr* krossmark, krossmerki.

Krot (-s, *pl. d. s.), n., I, det at* krota. — *b) indgravede el. udsyede Figurer.*

Krota (-aða, -at), *v. a., indgrave el. udsye, sætte Zirater paa, I.*

Krukka (-u, -ur), *f., Krukke.*

Krufða, krufit, *see* kryfja.

Krumma (-u, -ur), *f., (eg. krummet Haand) Haand.*

Krummi *og* krumsi (-a, -ar), *m., en Ravn.*

Krúna (-u, -ur), *f., 1) Krone; jfr* kóróna. — *b) Regentens Værdighed og det dermed fölgende Herredömme, Kronen, Staten:* milli krúnunnar ok kirkjunnar. — *2) Tonsur:* göra krúnu sína um sinn á mánaði; krúnu-vígsla *Tonsurvielse.*

Krúna (-aða, -at), *v. a., krone; jfr* kóróna, krýna.

Krunk (-s, *pl. d. s.), n., Ravneskrig, I.*

Krunka (-aða, -at), *v. n., (om en Ravn) skrige, I.*

Krydd (-s, *pl. d. s.), n., Kryderi.*

Krydda (-aða, -at), *v. a., krydre.*

Kryddan (-ar, -ir), *f., det at* krydda.

Kryfja (kryf, krufða, krufit), *v. a., opskære, tage Indvoldene ud af.*

Krýna (-i, -da, -t), *v. a., krone; jfr* kóróna, krúna.

Krýning (-ar, -ar), *f., Kroning.*

Krypill (-s, kryplar), *m.,* = kryplingr.

Kryplingr (-s, -ar), *m., Kröbling.*

Kryppa (-u, -ur), *f., Pukkel.*

Krysja (krys, krusta,-), *v. n., staae uvirksom, intet foretage sig.*

Krytja (-aða, at), *v. n., trættes; knurre.*

Krytr (-s? *uden pl.), m., Kiv, Trætte, I.*

Kræfr, *adj., stærk, rask.*

Krækiber *og* krækjuber *Kragebær;* krækiberja- *og* krækjuberja-lyng *Kragebærbusk, Kragebær.*

Krœkill (-s, krœklar), *m., Hage, Krog.*

Krœkja (-i, -ta, -t), *v. a. og n., 1) v. a., m. dat. (sjelden m. acc), a) kroge, hægte (el. lign.):* k. aptr dyrum *sætte en Krog for en Dör, kroge en Dör.* — *b) stikke noget i Form af en Krog ind i noget el. omkring noget:* hann krœkti fingrunum í augat *satte, stak de krummede Fingerspidser ind i Öiet (for at rive det ud);* hann krœkti handarstúfunum í kistuhringana *stak de krummede Armstumper i Ringene paa Kisten.* — *2) v. n., gaae en Omvei.*

Kræklingr (-s -ar), *m., Musling, I.*

Krækjuber, *see* krækiber.

Kræsa (-i, -ta, -t), *v. a., lækkre, kræse.*

Kræsiligr, *adj., lækker, I.*

Kræsing (-ar, -ar), *f., det at kræse; Lækkeri, I.*

Kröf (krafar, krafar), *f., Krav, Fordring; jfr* krafa.

Kröggr, *adj., tæt besat, vrimlende, I.*

Kröggvar *el.* kröggur, *f. pl., Knibe, Forlegenhed, I.*

Kröm (kramar, *uden pl.?), f., (langvarig) haard Sygdom.*

Kröptugliga, *adv., kraftig.*

Kröptugr, *adj., kraftig.*

Kúa, *see u.* kýr.

Kubba (-aða, -at), *v. a., stumpe:* k. e-t í sundr *rive, slide, skære el. desl. i Stykker, afhugge i Stumper, I.*

Kubbi (-a) *el.* kubbr (-s, -ar), *m., Stump, I.*

Kuðr, *see* kunnr.

Kuðungr, *see* kúfungr.

Kúfaðr, *adj., topfuld, topfyldt, I.*

Kufl (-s, -ar), *m., vid Kappe af*

grovere Slags; senere især om en Munkekappe.

KUFLMAÐR *en som er iført en* kufl.

KÚFÓTTR, *adj.*, *1) udstaaende, bugtet. — 2) om Faar og Heste, hvis Hoved er anderledes farvet end Kroppen, I.*

KÚFR (-s, -ar), *m.*, *fremstaaende Top överst paa noget; Topmaal, I.*

KÚFUNGR (*nu* kuðungr; -s, -ar), *m.*, *Snegl (helix).*

KÚGA (-aða, -at), *v. a.*, *kue, tvinge, bruge Vold imod:* k. fé af e-m *presse Penge ud af en.*

KÚGAN *og* -UN (-ar, -ir), *f.*, *Kuen, Tvang, Vold.*

KUGGR (-s, -ar), *m.*, *et större Handelsskib.*

KÚGILDI, *n.*, *en Ko el. dens Værdi i Faar (6 Malkefaar, etc.)*; kúgildishestr *en Hest af en Koes Værdi.* -skaði *Tab, som udgjör en Koes Værdi.*

KÚGILDR, *adj.*, *af en Koes Værdi, som er æquivalent med en Ko.*

KUKL (-s, *pl. d. s.*), *n.*, *Koglen, Kogleri, I.*

KUKLARI (-ar, -ar), *m.*, *Kogler;* kuklara-skapr, *m.*, *Kogleri.*

KUL (-s, *pl. d. s.*), *n.*, *Kuling, Luftning:* k. af landi *Vind, som staaer fra Land, Fralandsvind.*

KULA (-aði, -at), *v. n.*, *lufte, I; jfr* gola.

KULBORÐ *og* -BORÐI, *m.*, *Luvart.*

KÚLA (-u, -ur), *f.*, *Hævelse, Knude; Kugle. — 2)* = hnakkakúla; kúlubakr, *m.*, *en som har en Pukkel, er pukkelrygget (cogn.); jfr* kroppinbakr.

KULDI (-a, -ar), *m.*, *Kulde; ueg., Hadskhed, Fjendskab:* kenna kulda af ráðum e-s *mærke Virkningen af ens ildesindede Raad*; kulda-samr, *adj.*, *som ledsages af jævnlig Kulde.* -vegr *koldt Strög, kold Zone.*

KULT (-s, *pl. d. s.*), *n.*, *Sengetæppe (som bruges i Stedet for Overdyne).*

KULVÍSI, *f. indecl.*, *Kuldskjærhed.*

KULVISS *kuldskjær.*

KUMBALDI (-a, -ar), *m.*, *en af klodset, tyk Væxt (cogn.).*

KUMBL *og* KUML (-s, *pl. d. s.*), *n.*, *hvad der er fremstaaende og saaledes gjör en Ting kjendelig; deraf Mærke (jfr* herkumbl*). — 2) Dysse.*

KUMBLA *el.* KUMLA (-aða, -at), *v. a.*, *beskadige;* k. sik *faae en Ridse i Huden, el. desl.* -Kumlaðr, *p. pr.*, *beskadiget, kommen til Skade, saaret.*

KUMBR (-s, -ar), *m.*, *Klods, Blok.*

KUML, *see* kumbl.

KUMPÁNLIGR, *adj.*, *selskabelig, munter i Omgang.*

KUMPÁNN *og* KOMPÁNN (-s, -ar), *m.*, *Kammerat;* kumpána-skapr, *m.*, *Kammeratskab.*

KUMR (-rs, *pl. d. s.*), *n.*, *Brægen, I.*

KUMRA (-aða, -at), *v. n.*, *bræge (især om Geder), I.*

KÚNEYTI (-s, *pl. d. s.*), *n.*, *Springtyr.*

KÚNEYTR, *adj.*, *brugbar, dygtig som Springtyr.*

KUNNA (kann, kunna, kunnat), *v. a. og n.*, *1) v. a., a) m. acc.*, *α) kunne, forstaae, forstaae sig paa:* k. margar tungur *kunne, forstaae mange Sprog;* k. sèr allt (margt) vel *være udmærket (meget) flink el. ferm i noget, (om en Kvinde, være særdeles ferm i kvindelige Arbeider);* k. mannraun *forstaae sig paa at bedömme Folk, være Menneskekjender. — β) kjende:* k. e-n *kjende en.* — K. leið *kjende Veien; abs.:* uxarnir kunnu þá heim *kunde finde hjem af sig selv. — γ)* k. sik *forstaae sig paa god Levemaade; holde sig indenfor det sömmeliges Grændser. — δ)* k. e-n um e-t *være vred paa en for noget. — ε)* k. e-m þakkir *vide en Tak, være en takskyldig. — b) m. dat.:* hann mundi kunna sèr at vera eigi fyri yðru liði *han vidste nok at tage sig i Agt for at möde eders Folk. — β)* k. skapi e-s *kjende ens Characteer el. Sindelag. — γ)* k. e-u vel, illa *være vel, ilde tilfreds med noget. — c) med en infinitivisk Gjenstandssætning*, α) k. at deyfa eggjar *kunne, forstaae sig paa at döve, slöve Egge;* k. at segja *kunne sige. — β)* kann vera *det er muligt, maaskee. — 2) v. n.*, k. við sik á e-m stað *være vel tilfreds paa et Sted, I. — 3)* kunnandi, *part.*, vera margs kunnandi *være kyndig i, forstaae sig paa mange Ting, være kundskabsrig.*

KUNNANDI, *f. indecl.*, *Kundskab, Kyndighed, Forfarenhed i noget, Færdighed, Konst:* list eða k.

KUNNANDLEYSI (-is, *pl. d. s.*), *n.*, *Vankundighed, Mangel paa Indsigt.*

KUNNASTA *og* KUNNUSTA (-u, -ur), *f.*, *Kundskab, Kjendskab, Kyndighed, Indsigt:* eptir sinni kunnustu *efter sin Forstand, saa godt han kunde. — b) spec., hemmelige Konster, Hexekonster.*

KUNNÁTTA (-u, -ur), *f.*, = kunnasta,

kunnandi; kunnáttu-leysi, *n.*, = kunnandleysi.

KUNNGÖRA, *v. a., kundgjöre, bekjendtgjöre, forkynde.*

KUNNIGLEIKI (-a, -ar), *m.*, = kunnleiki.

KUNNIGLIGA *og* KUNNUGLIGA, *adv.*, = kunnliga, *I.*

KUNNIGR *og* KUNNUGR, *adj., kyndig a) om Personer, α) kyndig i noget, som forstaaer sig paa, kjender noget; spec., som udöver Troldom.* — *β)* k. at e-u *bekjendt for noget.* — *b) bekjendt, vitterlig, aabenbar.*

KUNNINGI (-ja, -jar), *m., Bekjendt.*

KUNNKONA *Veninde.*

KUNNLEIKI (-a, -ar) *og* -LEIKR (-s, -ar), *m., a) Kundskab (om), Kjendskab (til).* — *b) mest i pl.,* kunleikar *Beskjendtskab.*

KUNNLIGA, *adv., a) som en Bekjendt.* — *b) som en, der er godt underrettet.*

KUNNMAÐR = kunningi.

KUNNMIÐ *bekjendt Fiskested.*

KUNNR (*og* kuðr), *adj., a)* k. at e-u *bekjendt for noget; overbeviist om noget.* — *b) bekjendt, vitterlig.*

KUNNR, *adj., nedstammende fra (see i* áskunnr, goðkunnr).

KUNNUG-, *see* kunnig-.

KUNNUSTA, *see* kunnasta.

KUNTA (-u, -ur), *f., det kvindelige Avlelem (cogn.).*

KÚPA (-u, -ur), *f., en Skaal el. noget, som er dannet som en Skaal; jfr* hauskúpa, *I.*

KURA (-u, -ur), *f., Klage.*

KÚRA (-i, -ða, -t), *v. n., ligge i Ro og Mag, I.*

KURFALDI (-a, -ar), *m., en lille og buttet, dvergagtig Mand; jfr* kurfr.

KURFL (*efter Udtalen* kurl; -s, *pl. d. s.*), *n., Ved el. Riisstammer sönderhugne i smaa Stykker for at svies til Kul, I.*

KURFLA (*efter Udtalen* kurla; -aða, -at), *v. a., sönderhugge Ved, Riisstammer i smaa Stykker (især for at svies til Kul), I.*

KURFR (-s, -ar), *m., kort afhugget Stykke, en Stump, I.*

KURHUGI *Bekymring, Sindsuro.*

KURL-, *see* kurfl.

KURR, (-s, *uden pl.?*), *m., Knurren, Knur, Misfornöielse, Utilfredshed.*

KURRA (-aða, -at), *v. n. og a., 1) v. n., yttre Misfornöielse el. Utilfredshed, knurre.* — *2) v. a., mumle, smaasnakke om:* kurraði þat hverr í sínum híbýlum, *at etc.*

KURSETA (*vistnok for* kyrrseta) *Stilleværen, stille Ophold (?).*

KURTEISI, *f. indecl., Höflighed, Belevenhed.*

KURTEISLIGR, *adj., som vidner om Höflighed el. Belevenhed.* -liga, *adv.*

KURTEISS, *adj., höflig, beleven, som forstaaer sig paa god Levemaade.*

KUSLUNGR (-s, -ar), *m., spæd Kalv.*

KUSSARI (-a, -ar), *m., Corsar, Söröver.*

KVAÐ, *1. og 3. s. impf. ind. af* kveða.

KVAÐA (kvöðu, kvöður), *f.*, = kvöð 1; kvöðu-váttr = kvaðarváttr. -vitni *d. s.*

KVAÐAR-, *see under* kvöð.

KVADDA, *1. s. impf. ind. af* kveðja.

KVAÐNING (-ar, -ar), *f., Bud, Befaling (til at bestille noget).* — *2) Hilsen.*

KVAÐRANTR (-s, -ar), *m., Fjerdedelen af noget.*

KVÁÐUM, *1. pl. impf. ind. af* kveða.

KVAFNA, *see* kafna.

KVAK (-s, *uden pl.*), *n., Kviddren, Kvidder, I.*

KVAKA (-aða, -at), *v. n., kviddre.*

KVAKSAMR (-söm, -samt), *adj., som idelig gjentager det samme.*

KVALAR-, *see under* kvöl.

KVALARI (-a, -ar), *m., Piner, Böddel.*

KVALDA, KVALIT (*impf. og supin*), *see* kvelja.

KVALNING (-ar, -ar), *f., Pine, Plage, B.*

KVALRÁÐR, *adj., beængstet, plaget.*

KVALRÆÐI, *n., Plage, Ulykke; Ordsp.:* opt verðr k. af konum *ofte ere Kvinder Ophav til Plager, Ulykker.*

KVALSAMLIGR, *adj., pinefuld, kvalfuld.*

KVÁMA *og* KOMA (-u, -ur), *f., Komme, Ankomst;* kvámu-maðr *en Fremmed.*

KVÁN (kvon, kon; -ar, -ir), *f., Kvinde, Kone; jfr* kona; kvánar-efni *ens Brud.* -mundr *Medgift.*

KVÁNBŒNIR, *f. pl., Frieri;* kvánbœnaferð *Frierreise.* -maðr *Frier.*

KVÁNFANG, *eg. det at faae sig, tage sig en Kone; Giftermaal, Parti.*

KVÁNGA (-aða, -at), *v. a., skaffe en en Kone* (k. son sinn). — Kvángask, *f. p., refl., tage sig en Kone, gifte sig; jfr* kvæna. — Kvángaðr, *p. pr., som har en Kone, gift.*

KVÁNGAN (-ar, -ir), *f., det at* kvánga *el.* kvángask.

KVÁNLAUSS, *adj.*, *uden Kone, ugift (om en Mand).*

KVÁNRÍKI *Herredömme, som en Kvinde udöver over sin Mand; jfr* konuríki.

KVAP (-s, kvöp), *n.*, *löst og blödt Kjöd, I.*

KVARA *og* KVORA (*nu* korra; -aða, -at), *v. n.*, *udsende en rallende Lyd, ralle.*

KVARÐI (-a, -ar), *m.*, *Alenmaal.*

KVARTA (-aða, -at), *v. n.*, *klage, beklage sig, klynke.*

KVARTAN *og* KVÖRTUN (-ar, -ir), *f.*, *Klage, Klynken, Veeklage.*

KVARTILL (-s, -lar?), *m. og* KVARTIL (-s, *pl. d. s.*), *n.*, *Fjerdedeel af en Alen, Qvarteer.*

KVARTSAMR (-söm, -samt), *adj.*, *som idelig beklager sig, klynker og klager.*

KVARTSÁRR *klagende, klynkende, B.*

KVASA (-aða, -at), *v. a.*, *trætte, udmatte.* — *F. p.*, kvasask (af hita) *blive udmattet (af Varme), I.*

KVATT, *supin. af* kveðja.

KVEÐA (kveð, kvað-kváðum, kveðit), *v. a. og n.*, *A) v. a.*, *1) sige, tale, yttre, etc.*, *a) v. a. (m. acc. el. acc. cum inf.*, *el. en anden Sætning som Object):* hann kvað eigi orð *talte ikke et eneste Ord, var ganske taus el. indesluttet i sig selv;* hann kvað þar eigi kvennavist vera *sagde at der ikke var noget Opholdssted for Kvinder.* — *β)* k. á *el.* á kveða *(hvilket som oftest skrives som eet Ord* ákveða) *bestemme.* *γ)* k. e-t upp *sige sin Mening först om noget el. i sit eget og andres Navn; bestemme.* — *2) fremsige, recitere, kvæde.* — *b) digte.* — *B) v. n.*, *1)* k. við *give Lyd fra sig:* hundrinn kvað við hátt *Hunden udstödte et Hyl.* — Kváðu við lúðrar *de gjaldede, gjenlöd.* — *2) sige, erklære; bestemme:* svá man mega at k., at *man kan vel sige, man feiler neppe ved at antage.* — K. á um e-t *bestemme med Hensyn til noget.* — Kveðask, *f. p.*, *1) refl.*, *sige om sig selv:* hann kvazk fúsastr at fara til Íslands *han sagde at han havde mest Lyst til at reise til Island;* þeim kvazk þykkja sèr (= þeir kváðu sèr þykkja) vandalaust at *etc. de sagde at de tyktes etc.* — *2) rec.*, *a)* kveðask at *digte om hinanden;* kveðask *digte til hinanden.* — *III)* kveðinn, *p. pr.*, *mest i* á kveðinn *(som for det meste skrives som eet Ord* ákveðinn) *bestemt.*

KVEÐANDI *og* -INDI, *f. indecl.*, *Kvæden, det at recitere paa en syngende Maade; Sang.* — *2) Riimfald, Bogstavriim; Poesie.*

KVEÐJA (-u, -ur), *f.*, *Hilsen.*

KVEÐJA (kveð, kvadda, kvöddum, kvatt), *v. a.*, *A) f. a.*, *1) opfordre, fordre, kræve, forlange etc.*, *a) m. acc. (og i Forbindelse med Præpositioner og Adverbier):* k. e-n at e-u *opfordre en til at yttre sig om noget;* k. e-n til e-s *el.* k. e-n at göra e-t *opfordre en til at gjöre noget;* k. e-n brott *opfordre, befale en at forföie sig bort;* k. menn til ferðar með sèr *opfordre dem til at fölge med, gjöre en Expedition med;* k. upp almenning *lade en Opfordring udgaae til Folket til at ruste sig, gjöre almindeligt Opbud.* — *β) spec. i Lovsproget:* k. búa til þings *opfordre dem paa en lovformelig Maade til at give Möde;* k. búa ór kvið *forkaste dem.* — *b) m. dat.:* k. e-m brott *jage en bort.* — *β) forbyde, forhindre, modstaae,* = kviðja; *Ordsp.:* Urðar orði kveðr engi maðr *Urdes Ord kan ingen modsige, ingen kan modstaae Skjebnen.* — *c) m. gen.:* k. hurðar, dura *banke paa;* k. sèr hljóðs *forlange, opfordre til Stilhed for at kunne komme til at tale, bede om Ordet.* — *β) spec., i Lovsproget:* k. þings, móts *sammenkalde til et thingligt Möde;* k. e-n e-s *fordre noget af en som sin Eiendom.* — *2) hilse, hilse paa; tage Afsked med.* — *B)* kveðjask, *f. p.*, *rec.*, *hilse hinanden, tage Afsked med hinanden.*

KVEÐLINGR *og* KVIÐLINGR (-s, -ar), *m.*, *Kvædling, Kvad; spec. Nidvers.*

KVEÐSKAPR (-ar, *uden pl.*), *m.*, *Poesie.*

KVEF (-s, *uden pl.*), *n.*, *Snue* (kvefaðr, *adj.*, *som har Snue;* kvefsótt *Snuefeber*), *I.*

KVEIF (-ar, -ar), *f.*, *1) et Slags Hue (forek. ogsaa om en Bispehue).* — *2) nu om et blödagtigt Menneske (df* kveifar-ligr, *adj.*, *blödagtig, kvindeagtig).*

KVEIKA, *see* kveikja *(f.).*

KVEIKING *og* KVEYKING (-ar, -ar), *f.*, *1) det at tænde et Lys.* — *2)* k. tungls *Nymaane.* — *3) det at lodde, Sammenlodning, I.*

KVEIKJA, KVEIKA *og* KVEYKJA (-u, -ur), *f.*, *hvad der antænder; hvad der vækker, opflammer, tilskynder:* úhrein ástar k.

KVEIKJA, KVEIKVA, KVEYKJA *og* KVEYKVA (i-, -ta, -t), *v. a.*, *1) give Liv (jfr*

kvikr): með sjálfs síns anda kveikti hann sálina. — 2) *tænde etc.*, *a) eg.*, *tænde (et Lys, Ild):* k. ljós; k. upp eld *gjöre Ild paa; Abs.:* k. í e-u *tænde, antænde noget;* k. á e-u *tænde (et Voxlys, en Lampe etc.).* — *b) ueg., bringe til at opstaae, vække, opflamme, el. desl.:* henni var mikill harmr kveiktr í hjarta *der var opvakt en dyb Smerte etc.* — K. (upp) róg *sætte onde Rygter, ond Omtale i Omlöb.* — *2) lodde, sammenlodde, I.* — *B) f. p., pass., a) komme op, bryde ud, vækkes, el. desl.* — *b) (om Maanen, naar Nyet) tændes.*

Kveikr (-s, -ir), *m., Væge i et Lys el. en Lampe.*

Kveikva, *see* kveikja.

Kvein (-s, *pl. d. s.*), *n., Klage, Veeklage.*

Kveina (-aða, -at), *v. n., klage, jamre el. beklage sig.*

Kveining (-ar, -ar), *f., Klagen.*

Kveinka (-aða, -at), *v. n., klage, jamre sig; ömme sig.*

Kveinkan (-ar, -ir), *f., Klagen, Jamren.*

Kveinsamligr, *adj., klagende.*

Kveinstafr *el. mest i pl.* kveinstafir *Klage, Veeklage, Klynken.*

Kveisa (-u, -ur), *f., Byld (maaskee betyder det oprindelig en heftig legemlig Smerte i Almindelighed; nu om Mavepine);* kveisu-nagli *Byldemoder.*

Kveita (-i, -ta, -tt), *v. a., undertvinge med Magt.*

Kveld *og senere* kvöld (-s, *pl. d. s.*), *n., Kvæld, Aften.*

Kvelda (-aði, -at), *v. n., blive Aften, aftnes:* áðr enn þessi dagr kveldi *förend denne Dag kvælder, inden Aften.* — *Impers.:* þat er farit at k. *det aftnes, lakker mod Aften.*

Kveldlangt, *n. adj., som adv., Aftenen over.*

Kveldligr, *adj., som hörer til Aftenen:* kveldligar fegrðir.

Kveldmáltíð *Aftensmaaltid, Nadver.* — *b) senere, Nadverens Sacrament.*

Kveldmatr *Aftenskost, Aftensmad, Kvældsmaal, I.*

Kveldriða (-u, -ur), *f., Kvinde, som færdes paa Hexes Viis, udöver Hexefærd ved Aftentid el. Nattetider og plager el. foruroliger Folk.*

Kveldroði *Aftenröde, I.*

Kveldseta *Aftensæde, Nattesidden.*

Kveldsvæfr, *adj., som er sövnig, tilböielig til at sove om Aftenen.*

Kveldsöngr *Aftensang,* = aptansöngr.

Kveldverðr, *m., Aftenföde, Aftensmad, I.*

Kvelja (kvel, kvalda, kvalit), *v. a., kvæle, pine, mishandle; spec. pine med Hunger, udhungre:* hann er matníðingr sá, at hann kvelr gesti sína.

Kveljari (-a, -ar), *m., Piner, Böddel; jfr* kvalari.

Kvelling (-ar, -ar), *f., Smerte, Kummer, Elendighed;* kvellinga-samr, *adj., som ofte bliver syg, plages af Sygdomme.*

Kvellisjúkr = kvellingasamr; *sygelig.*

Kvellisótt *det at skrante, Sygelighed.*

Kvendi (-is, *pl. d. s.*), *n., Fruentimmer; ogsaa collect., Kvindfolk.*

Kvenna-, *see* kona.

Kvennaskr *et Kar af Træ, hvori Fruentimmer gives deres Söbemad; som Maal* $^1/_4$ *af en* fjórðungr, = $2^1/_2$ *Pot.*

Kvennbúnaðr *Kvindedragt; Kvindeprydelse.*

Kvenndýr *et Dyr af Hunkjönnet.*

Kvennelskr, *adj., kvindekjær, I.*

Kvennfat *Fruentimmers Klædningsstykke; pl.* kvennföt *Kvindedragt.*

Kvennfatnaðr = kvennföt, *I.*

Kvennfólk *Kvindekjön(net), Kvinder, Fruentimmer.*

Kvenngildr *som er el. ansees lige med et Fruentimmer:* k. úmagi *en* úmagi, *for hvis Underholdning der betales ligesaa meget som for et Fruentimmer.*

Kvenngjafir *Böder til visse af den dræbtes kvindelige Paarörende.*

Kvennhallr, *adj., kvindekjær.*

Kvennhempa *et Slags Fruentimmer Overkappe, I.*

Kvennhollr = kvennhallr, *I.*

Kvennkenna, *v. a., henföre til Hunkjönnet, det kvindelige Kjön.*

Kvennkenning, *f., det at* kvennkenna; *poetiske Benævnelser paa Kvinder, I.*

Kvennkind *Kvindekjön(net), Kvindfolk, Kvinder, Fruentimmer.*

Kvennklæði, *n. pl., Kvindedragt, Fruentimmerklæder.*

Kvennkné *kvindeligt Slægtled.*

Kvennkostr *(et godt) Parti (om en Kvinde).*

Kvennkvikindi *Dyr af Hunkjönnet; jfr* kvenndýr.

Kvennkyn *Hunkjön.* — 2) = kvennkind.

Kvennkyrtill *en Fruentimmer Kjortel.*

Kvennleggr *Kvindelinie, Kvindeside, Spindeside.*

Kvennligr, *adj., kvindelig; som passer sig for en Kvinde.*

Kvennmaðr *Kvinde, Kvindfolk, Fruentimmer;* kvennmanns-búnaðr = kvennbúnaðr, kvennklæði, kvennföt.

Kvennmannligr, *adj., kvindelig, lig en Kvinde.*

Kvennýtr (*for* kvennnýtr), *adj., avledygtig.*

Kvennsamr, *adj., kvindekjær, kvindesyg.*

Kvennsemi, *f. indecl., Kvindesyge, Kvindekjærhed.*

Kvennsipt *og* -svipt, *f., Kvindelinie,* = kvennleggr; kvennsiptar-maðr *en af Kvindelinien.*

Kvennska (-u, *uden pl.?*), *f., kvindelige Færdigheder, en Kvindes (fortræffelige) Egenskaber; Kvindelighed; kvindelig Blufærdighed.*

Kvennskáli *en* skáli, *hvori Kvinderne opholde sig, Fruestue.*

Kvennskikkja *Fruentimmerkappe. (et Slags) Kaabe.*

Kvennskr, *adj.,* = kvennsamr, *I.*

Kvennskratti *en ond, arrig Kvinde.*

Kvennskrúði *prægtige Kvindeklæder, Kvindeprydelser.*

Kvennskyggn *som er Kvindekjender.*

Kvennskörungr *en snarraadig, mandhaftig Kvinde.*

Kvennsligr, *adj., kvindelig:* kvennslig raust *Kvinderöst.*

Kvennstyrkr *saa stærk som et Fruentimmer.*

Kvennsvipt, *see* kvennsipt.

Kvennsöðull *Kvindesadel, Tværsadel.*

Kvennúmagi *en* úmagi, *som er Fruentimmer.*

Kvennváðir, *f. pl., Kvindeklæder, Fruentimmerklæder.*

Kvennval *udmærket Kvinde. Kvindemönster, I.*

Kvennvélar *og* -vælar, *f. pl., Kvindelist; df Kvindelöfter (som man ikke tör stole paa).*

Kver (-s, *pl. d. s.*), *n., a) Læg (i en Bog). — b) en liden Bog, Piece, I.*

Kverk (-r *og* -ar, -r *og* -ar), *f., 1) Strube, Hals, Kværk:* taka fyrir kverkar e-m. — *2) noget, som ligner en Kværk, en Böining el. Vinkel (i Lighed med den, Hagen danner med Halsen), df: a) Vinkelen mellem Öxebladet og Skaftet. — b) Böiningen paa en Bölgekam el. dens Top:* fèll hvárr (ɔ: boðinn) í k. öðrum; kverka-mein *Byld i Halsen, Halsbyld.* -sótt *Halssyge.* -sullr *Halsbyld.*

Kverkband *Baand, som gaaer under Hagen, Hagebaand.*

Kverkól *det Baand el. den Læderrem i et Hovedlag paa et Bidsel, som gaaer under Kværken, Kjæverem, I.*

Kvern (-ar, -ir, *senere* kvörn, *gen.* kvarnar, *pl.* kvarnir), *f., 1) Kværn. — 2) et Slags aflangt, haardt Been, som findes i Hjernen paa Fiskene, I;* kvernar-auga *Hullet i den övre Kværnsteen.* -steinn *Kværnsteen, Möllesteen; jfr* kvernsteinn.

Kvernberg *Klippe, hvoraf Kværnstene el. Möllestene udhugges; et vist Slags Steen el. Bjergart, som er tjenlig til at gjöre Kværnstene af.*

Kvernbiti *og* -bítr *(Kværnbider; Navn og Benævn. paa) et Sværd.*

Kvernhús *Huus, hvori en Haandkværn er indrettet, Kværnhuus.*

Kvernsteinn *en tilhuggen Kværnsteen el. Möllesteen;* kvernsteins-brot, *a) det at bryde Kværnstene. — b) Stykke af en Kværnsteen.*

Kveyk-, *see* kveik-.

Kvett (-s, *pl. d. s.*), *n., vistnok* = kvetti *(nu paa sine Steder i Island) et Stykke Kjöd.*

Kví (-ar, -ar), *f., 1) mest i pl.,* kvíar *Fold, hvori Faar malkes. — 2) et indesluttet Rum, saaledes at Udgang er formeent:* hann gekk í kvína *han gik ind imellem de opstillede Rækker;* kvía-ból *Pladsen omkring en Fold* (kví *1), I.* -garðr *Væg, som danner en* kví *1.*

Kvía (-aða, -dda, -at), *v. a., 1) drive Faarene paa Fold;* k. sik *(om Malkefaarene) samle sig og lægge sig ned paa Pladsen omkring* kví *1. — 2) indeslutte, omringe saaledes at Udgang er formeent.*

Kviða (-u, -ur), *f., et Digt.*

Kviða (-aða, -at), *v. a.,* k. sik *(om Kvæg) fylde Bugen, I.*

Kvíða (-u, -ur), *f., Frygt, Ængstelse, Gru,* = kvíði.

Kvíða (-i, -dda *og* kveið, kviðit), *v. a. og n., 1) v. a., m. dat., grue, ængstes for, frygte, være bange for. —* þeir kvíddu, at þeir mundu *etc. de var bange for, at etc. — 2) v. n.,* k. fyri e-u = kvíða e-u.

Kviðband *Baand, som gaaer under*

Hestens Bug fra den ene Bylt som er ophængt paa Klöftsadelen til den anden paa den modsatte Side, I.

Kvíðbjóðr, *m., noget, som vækker Angst el. Frygt.*

Kvíðbogi *Frygtsomhed;* bera kvíðboga fyri e-u *nære Frygt el. Bekymring for noget, I.*

Kviðburðr *Udsagn af* kviðr 2.

Kviðgjörð *Buggjord, I.*

Kvíði (-a, -ar), *m., Frygt, Angst, Gru; jfr* kvíða *(f.).*

Kvíðinn, *adj., som nærer Frygt, Angst for noget.*

Kviðja (-aða, -at), *v. a., nægte, forbyde:* k. e-m e-t.

Kviðjan *og* kviðjun (-ar, -ir), *f., Forbud.*

Kviðlingr, *see* kveðlingr.

Kviðmaðr *en af de Personer, som udgjöre en* kviðr 2.

Kviðr (-ar, -ir), *m., Underliv; Bug, Mave;* kviðar-fylli *Mavefylde, fyldt Mave.* -girnd *Hengivenhed til (lækkre) Spiser.*

Kviðr (-ar, -ir), *m., 1) Udsagn, Erklæring, som afgives i visse Sager af dertil udnævnte Mænd. — 2) de Mænd, som udnævnes til at afgive saadant Udsagn, hvis Antal (5, 9, 12) rettede sig efter Sögsmaalets Beskaffenhed.*

Kvíðr (-s, *uden pl.), m.,* = kvíði.

Kviðslít, *n., Brok, Tarmlöb, I.*

Hviðslitinn *som har Brokskade, I.*

Kviðsloppinn *med indsvunden Bug, slunken, I.*

Kviðsullr *Byld i Underlivet, Byld paa Maven.*

Kviðugr, *adj., frugtsommelig, svanger.*

Kviðþroti *Bullenhed i Underlivet.*

Kvífè *Malkefaar, I.*

Kvíga (-u, -ur), *f., Kvie; Kviekalv;* kvígu-líki *Skikkelse af en Kvie.*

Kvígr (-s, -ar), *m., Kalv, E.*

Kvik (-s *uden pl.?), n., Bevægelse, I.*

Kvika *og* kvikva (-u, -ur), *f., Kjödet under Negler paa Mennesker el. under Klovene paa Dyr.*

Kvika *og* kvikva (-aða, -at), *v. n., bevæge, röre sig lidt.*

Kvikendi, kvikindi, kykvendi, kykvindi (-is, *pl. d. s.), n., Dyr, levende Skabning, Kreatur;* kvikinda-kyn *Art, Slags af levende Skabninger.*

Kvikfè *og* kykfè *stort og smaat Kvæg;* kvikfjár-fátt, *n. adj., subst., Mangel paa Kvæg.*

Kvikfènaðr = kvikfè.

Kvikindi, *see* kvikendi.

Kviklátr, *adj., livlig, rask.*

Kvikligr, *adj., af et livligt Udseende.*

Kvikna (-aða, -at), *v. n., 1) faae Liv. — 2) tændes, antændes; impers.:* at í hánum mundi k. *at den skulde antændes.*

Kviknan *og* -un (-ar, *uden pl.), f., det at* kvikna.

Kvikr *og* kykr, *adj., 1) levende, som Liv er i:* flá e-n kvikan *flaae en levende. — b)* kykvi vöðvi = aftvöðvi. — 2) þótti jörð öll kvik skríða mönnum *man syntes at hele Landet vrimlede af Mennesker.*

Kviksetja *og* kyksetja, *v. a., begrave levende.*

Kviksyndi (-is, *pl. d. s.), n., Hængedynd, I.*

Kviksögn *upaalideligt Rygte; jfr* hviksaga.

Kvikur, *f. pl., Gjær (?), B.*

Kvikva, *see* kvika *(f. og v.).*

Kvilli (-a, -ar), *m., Sygdom, Onde.*

Kvinna (-u, -ur), *f.,* = kona, *E.*

Kvirkja, *see* kyrkja.

Kvirr, kvirra, *see* kyrr, kyrra.

Kvírsl, *see* kvísl.

Kvis (-s, *pl. d. s.). n., löst, ugrundet Rygte.*

Kvisa (-aða, -at), *v. a., hviske om, udsprede et Rygte. —* Kvisask, *f. p., pass., rygtes.*

Kvísl (kvírsl; -ar. -ir), *f., Green, Forgrening; Arm (f. Ex. af en Aa); Greb (jfr* mykikvísl*). — b) Slægtlinie,* = kynkvísl.

Kvísla (-aða, -at), *v. a., i:* k. sik = kvíslask *forgrene sig.*

Kvismáll *og* -málugr, *adj., som (gjerne) udspreder Rygter, bagtalersk, I.*

Kvissögn *Rygte.*

Kvista (-aða, -at), *v. a., hugge Grene el. Kviste af.*

Kvisthlaup *Hul efter fortörrede el. udfaldne Kviströdder i Træer el. Tömmer, I.*

Kvisting (-ar, -ar), *f., Gjerningen at* kvista; *df Nedhuggen i Kamp, E.*

Kvistóttr, *adj., fuld af Kviströdder, knudret.*

Kvistr (-ar, -ir), *m., 1) Green, Kvist. — 2) Kviströdder i Tömmer el. Træer.*

Kvitta (-aða, -at), *v. a., udsprede, fortælle som Rygte.*

Kvitta (-aða, -at), *v. a., erklære fri for videre Fordringer.*

Kvittan *og* -un (-ar, -ir), *f., det at* kvitta; *Kvittering.*

Kvittr, *adj., fri for videre For-*

dringer. — 2) *sluttet:* hann sagði þing kvitt *fortalte at det var sluttet.*

Kvittr (-ar?, -ir), *m., Rygte.*

Kvittsamr (-söm, -samt), *adj., tilböielig til at udsprede Rygler.*

Kvoða (-u, -ur), *f., I, 1) Harpix.* — 2) *den guulagtige Vædske, som samler sig i Yveret paa Köer og Malkefaar kort förend de skulle föde.*

Kvola (-aða, -at), *v. a., tilsöle, I.*

Kvon, *see* kván.

Kvora, *see* kvara.

Kvos, *see* kjós.

Kvotra *og* kotra (-u, -ur), *f., fire paa en Tærning; et Slags Tærningspil.*

Kvæði (-is, *pl. d. s.*), *n., Kvad, Digt;* kvæðis-laun *Lön, Skjenk for et Digt.*

Kvæfa, *see* kœfa.

Kvæmt, *n. p. pr., i:* eiga k. *have Tilladelse til at komme (paa et Sted); kunne uden at risikere Livet komme der.*

Kvæna (-i, -da, -t), *v. a.,* = kvánga. — Kvænask, *refl.,* = kvángask.

Kvæning (-ar, -ar), *f., det at tage sig en Kone, gifte sig.*

Kvæntr, *adj., (for* kvændr, *p. pr. af* kvæna) *gift (om et Mandfolk).*

Kvöð (kvaðar, kvaðir), *f., lovformelig Opfordring, a) til at give Möde som Vidne, el. for at afgive en Erklæring* (kviðr). — *b) til at betale en Gjeld;* kvaðar-váttr *Vidne til at en er retlig opfordret til at give Möde el. betale en Gjeld, afstaae noget (en Jordeiendom; jfr* kvaða *1).* -vætti *Vidnesbyrd om, at en er retlig opfordret til at give Möde el. betale en Gjeld (jfr* kvöð *b).*

Kvöddum, *1. pl. impf. ind. af* kveðja.

Kvöl (kvalar, kvalir), *f., Pine, Pinsel;* kvala-staðr *Pinested.*

Kýfingr, *see i* auðkýfingr.

Kyfla (-u, -ur), *f., (vid) Overkappe,* = kufl.

Kyfla, *see* kylfa *(v. n.).*

Kyk-, *see* kvik-.

Kýla (-i, -da, -t), *v. a., fylde, proppe:* k. vömb sína *fylde sin Bug.* — *b) fylde, skylle i sig:* k. öl.

Kylfa (u-, -ur), *f., Kölle.* — *b)* = kylfi; kylfu-högg *Hug med el. af en Kölle.*

Kylfa *el.* kyfla (-i, -da, -t), *v. a., i:* k. til orðanna *udtale Ordene ligesom en, der stammer, idelig gjentage de samme Ord.*

Kylfi (-is, *pl. d. s.*), *n., (som det synes) det överste af Mellemstykket i Skibes Forstavne* (= brandr?), *jfr* skeiðarkylfi.

Kýli (-is, *pl. d. s.*), *Byld.*

Kylja (-u, -ur), *f., Kuling, Luftning.*

Kylja (-aði, -at), *v. n., kule, blæse.*

Kýll (-s, -ar), *m., Pose, Sæk; spec. Madpose.* — *b) scrotum (?).*

Kyllir (-is, -ar), *m., a)* = kýll; *jfr* skyrkyllir. — *b) spec., Pung (scrotum).*

Kylna (-u, -ur), *f., Indretning til at törre Korn og gjöre det til Malt, Kölle;* kylnu-eldr *Kölleild.*

Kyltl (-s, *pl. d. s.*), *n., Skjört.*

Kyn (-jar, *mest i pl.* kynjar), *f., og (sjelden -s, pl. d. s.), n., underlig, selsom Ting, Under, el. desl.;* kynjaburðr *underligt, selsomt Foster.* -læti, *n. pl., underlige, selsomme Lader.* -stórr *uhyre stor.* -vetr *Vinter, naar der forefalde mange underlige, selsomme Ting el. Undere.*

Kyn (-s, *pl. d. s.*), *n., 1) Slægt, Stamme, Familie;* e-m kippir í k. *en arter efter sin Slægt (jfr Æblet falder ikke langt fra Stammen).* — *2) Art, Slags:* engis kyns *ingen Slags;* alls kyns *alskens, al Slags;* þat var k. sóttarinnar, at menn lifðu eigi meirr enn eitt dægr *Pesten var af saa dræbende, voldsom Slags, at etc.* — *3) Gram., Kjön;* kyns-maðr *Slægtning, Paarörende.* -þáttr = kynþáttr, kynkvísl.

Kynda (-i, -ta, -t), *v. a., gjöre Ild paa, antænde; ophede.*

Kyndari (-a, -ar), *m., den som tænder, gjör Ild paa.* — *b) Brændsel, Brændemateriale.*

Kyndigr *og* kyndugr, *adj., trædsk, listig, snedig, snu.*

kyndigskapr *og* kyndugskapr (-ar, *uden pl.*), *m., Træskhed, Listighed, Snuhed.*

Kyndill (-s, kyndlar), *m., Fakkel.*

Kyndilljós *Fakkellys.*

Kyndilmessa *Kyndelmisse;* kyndilmessu-dagr *d. s.*

Kundug-, *see* kyndig-.

Kynferð *Slægt, Herkomst.*

Kynferði (-is, *pl. d. s.*), *n., a)* = kynferð. — *b) Gram., Kjön.*

Kynfrægr *af berömt Slægt, E.*

Kynfylgja *i Slægten nedarvet el. den medfödt Sindelag el. Anlæg.* — *b) Slægt.*

Kyngi, *see* kynngi.
Kyngóðr *af god Herkomst el. Familie.*
Kyngöfugr *af fornem Byrd el. Herkomst.*
Kynja-, *see u.* kyn *(f.).*
Kynja (-aði, -at), *v. n. impers., i:* e-n kynjar á e-u *en bliver forundret over noget, studser ved noget, I.*
Kynjaðr, *adj., som har sin Herkomst fra, nedstammende fra, kommen af:* vel k. *af god Familie.*
Kynkvísl, *a) Slægt, Stamme. — b) Slægtled, Led.*
Kynligleiki (-a, -ar?) *og* -leikr (-s, -ar), *m., Selsomhed.*
Kynligr, *adj., underlig, selsom, besynderlig.* -liga, *adv.*
Kynlítill, *adj., af ringe Herkomst; jfr* kynsmár.
Kynmargr *som har en talrig (og mægtig) Familie.*
Kynna (-i, -ta, -t), *v. a. og n., 1) f. a., a) v. a., gjöre bekjendt, bekjendtgjöre, forkynde. — β)* k. sér e-t *gjöre sig bekjendt med, lære at kjende. — b) v. n.,* k. um e-t *skaffe sig Kundskab om noget, indhente Efterretning om noget. — 2)* kynnask, *f. p., a)* e-t kynnisk *noget bliver bekjendt. — b) refl.:* kynnask e-u *gjöre sig bekjendt med, lære noget at kjende.*
Kynngi *(ofte skrevet* kyngi*), f. indecl., Trolddom;* kynngi-kraptr *Trolddomskraft.*
Kynni (-is, *pl. d. s.), n., 1) (en Tings el. Persons) Særkjende (?), fremtrædende Egenskaber, Maade at være paa. — 2) Bekjendtskab (?); Bekjendte, Venner og Paarörende; Besög hos Venner el. Familie* (leita kynnis, fara á, sækja k. *drage hjemmefra i Familie- el. Vennebesög). — 3) see i* heimkynni, húsakynni; kynnisgjöf *Skjenk, som en faaer ved et Vennebesög.* -leit = -sókn *Besög, som en aflægger hos sine Frænder el. Venner.* -vist *Ophold, Besög hos ens Frænder el. Venner*
Kynning (-ar, -ar), *f., det at gjöre en bekjendt med, give en Kundskab om noget:* guð gaf hánum k. nafns síns. — *b) Kundskab (om), Kjendskab (til).*
Kynríkr = kynmargr.
Kynsl, *n. pl.,* = kynstr; *overmaade slette, utaalelige Vilkaar.*
Kynslóð = kvinkvísl *a.*
Kynsmár = kynlítill.
Kynstórr *af fornem Herkomst.*
Kynstr, *n. pl., selsomme, underlige Ting, Undere; Trolddom.*
Kynsæll *som faaer et talrigt Afkom. — b) af ædel, höi Byrd.*
Kynþáttr *Slægtlinie; Stamme.*
Kýr *(gen. sg. og nom. pl. d. s.; gen. pl.* kúa, *dat.* kúm*), f., Ko;* kýr-auga *Koöie.* -fóðr *Foring af en Ko; Foder (Vinterfoder) til en Ko.* -gildi *Æqvivalent til en Ko.* -húð *Kohud.* -lag *den Priis, en Ko bliver ansat til.* -leiga *Koleie; og fl.;* kúa-mjólk *Komelk; og fl.*
Kýrhvalr *(Kohval) en Art af Hvale.*
Kyri, kyrsot, *see i* gjaldkyri, valkyrja.
Kyrjall (-s, -lar), *m., Sang, Lovsang.*
Kyrking (-ar, -ar), *f., det at* kyrkja.
Kyrkja *(oprindelig* kvirkja; -i, -ta, -t), *v. a., kvæle, kværke.*
Kyrpingr (-s, -ar), *m., en som krymper sig (spec. af Kulde, er kuldskjær).*
Kyrr *(oprindelig* kvirr*), adj., a) eg., som forbliver stille paa et Sted:* hann stóð k. *stod ganske stille, uden at röre sig af Stedet. — β) som tager Ophold for bestandig paa et Sted. — γ)* kyrru, *dat. sg. n., i:* halda kyrru fyri, *eg. forholde sig rolig paa et Sted; ogsaa ikke foretage nogen Fjendtligheder. — δ)* setjask um kyrt *slaae sig til Ro. — b) ueg., rolig, stille; fredelig:* kyr tíðindi *Nyheder af fredelig Natur. — 2)* kyrt, *n. s. (acc.), som adv., sagte, lemfældig.*
Kyrra *(oprindelig* kvirra; *-i -ða, -t), v. a., 1) f. a., stille, sagtne, el. desl.; impers.:* veðrit kyrrir *stiller af, lægger sig; ogsaa abs.:* þat kyrrir *Vinden lægger sig. — 2)* kyrrask, *f. p., pass., a) eg., stilles, sagtnes. — b) ueg.,* þeir kyrrðusk við bréfin *de blive mindre overmodige.*
Kyrrð (-ar, -ir), *f., Stilhed; Rolighed, Ro, Fredelighed, Fred.*
Kyrrlátr, *adj., fredelig, sagtmodig.*
Kyrrleiki (-a, -ar) *og* kyrrleikr (-s, -ar), *m., Stilhed; Fredelighed.*
Kyrrligr, *adj., af fredelig Natur.* -liga, *adv., med Fred.*
Kyrrseta *Sidden stille, Hjemmesidden; Sidden i Ro og Fred. — 2) Sequestration;* kyrrsetu-tak *Borgen for ens Forbliven paa Stedet.*
Kyrrsetja, *v. a., 1) foranledige at noget forbliver paa et Sted. — 2) kværsætte, sequestrere.*
Kyrrsæti = kyrrseta 1.
Kyrrsævi (-is, *pl. d. s.), n., Havblik, B.*

KYRRÞEYR, *eg. stille Tö, kun i Udtrykket:* í kyrrþey *i Stilhed, I.*

KYRRVIÐRI (-is, *pl. d. s.*), *n.*, *stille Veir.*

KYRTILBLAÐ = kyrtilsblað.

KYRTILL (-s, kyrtlar), *m.*, *Kjortel, Livkjortel;* kyrtils-blað *Kjortelflig; jfr* kyrtil blað. -lauss, *adj.*, *uden Kjortel.* -skaut *Skjöd paa en Kjortel, Kjortelflig.*

KYRTLAÐR, *see i* berkyrtlaðr.

KYRVINGSHJARTA (*efter nogle Læsem.* kyrningsh.; *et dunkelt Ord, maaskee f.* kyrringsh. *roligt, beroliget Hjerte*). *i Udtrykket:* drekka sèr k. *forfriske sig, oplive Modet ved Drikke.*

KYSSA (-i, -ta, -t), *v. a.*, *kysse.*

KYSSILIGR, *adj.*, *kysselig, indbydende til Kys.*

KYTJA, *see* í húskytja; (*nu* kytra *en lille Hytte*).

KŒFA *og* KVÆFA (-i, -ða, -t), *v. a.*, *kvæle, dræbe ved at betage Aandedrættet.* — 2) k. ljós *slukke et Lys (f. Ex. med Fingrene el. ved at vende Lyset om, el. desl.).*

KÆKR (-s, -ir), *m.*, *Gebærde, visse Lader, som en har vænnet sig til, I.*

KŒLA (-u, -ur), *f.*, *svag, kold Blæst, Köling, I.*

KŒLA (-i, -da, -t), *v. a.*, *köle, gjöre kold el. kölig.*

KŒLING (-ar, -ar), *f.*, *Köling.*

KŒNA (-u, -ur), *f.*, *en liden Baad, I.*

KŒNLEIKR (-s, -ar), *m.*, *Klögt, Kyndighed, Snildhed, Snedighed.*

KŒNLIGR, *adj.*, *som vidner om, tyder paa Snildhed el. Snedighed.* -liga, *adv.*

KŒNN, *adj.*, *klog, klögtig, snild, snedig.*

KŒNSKA (-u, -ur), *f.*, *Snildhed, Snedighed, Klögt; jfr* ráðkœnska.

KŒPA (-u, -ur), *f. en Hunsælhund, I.*

KŒPA (-i, -ta, -t), *v. n.*, (*om Sælhunde*) *föde Unger, I.*

KŒPLINGR (-s, -ar), *m.*, *en ung Sælhund.*

KÆRA (-u, -ur), *f.*, *Klage, Klagemaal, Kæremaal;* kæru-efni *Aarsag til Klagemaal.* -lauss, *adj.*, *fri for Klage el. videre Fordringer.*

KÆRA (-i, -ða, -t), *v. a. og n.*, *1) v. a., a) kære, beklage sig, klage over:* k. mál sitt. — *β)* k. sik *fremföre sine Klager over noget.* — *b)* k. e-n *anklage, anlægge Sag imod.* — *2) v. n.*, k. á e-n *anklage en, fremföre Klager imod.*

KÆRLEIKI (-a, -ar), *og* KÆRLEIKR (-s, -ar), *m.*, *Kjærlighed, Yndest:* koma sèr í kærleika mikla, hinu mestu kærleika við e-n *vinde ens fuldkomne Tillid og Yndest.*

KÆRLIGR, *adj.*, *kjærlig, venskabelig.* -liga *adv.*

KÆRLINGARSUNNUAPTANN (?) *og* (*efter anden Læsem.*) KÆRUSUNNUAPTANN *Löverdagaften för 5te Söndag i Faste.*

KÆRR, *adj.*, *kjær.*

KÆSIR (-is, -ar), *m.*, *Kalvelöbe, I.*

KÆTA (-i, -tta, -tt), *v. a.*, *glæde, fornöie;* kætask *glædes, blive fornöiet.*

KÆTI, *f. indecl.*, *Glæde, Munterhed.*

KÖFNUN, *see* kafnan.

KÖGGULL (-s, kögglar), *m.*, *1) den yderste Knogle af Fingrene el. Tæerne.* — *2) liden Klump.*

KÖGGLA (-aða, -at), *v. n.*, *kaste med smaa Jordklumper el. desl.*

KÖGURBARN *Smaabarn.*

KÖGURR (-rs, kögrar), *m.*, *Fryndse; Tæppe med Fryndser.*

KÖGURSVEINN *Smaadreng; blödagtig Person.*

KÖKKR (kakkar, *dat.* kekki, kekkir), *m.*, *Klump (Jordklump, Sneeklump etc.).*

KÖLDU-, *see under kalda.*

KÖLLSUGR, *adj.*, = kallsigr.

KÖLLUN, *see* kallan.

KÖLSKI (-a, -ar?), *m.*, (*i Tale*), *Fanden.*

KÖNGURVÁFA (kongorváfa), KONGULVÁFA (*hvoraf nu* konguló), *f.*, *Edderkop.*

KÖMBÓTTR, *adj.*, *besat med Kamme.*

KÖNNUÐR, *see* kannaðr.

KÖPPUSTEINN (?) *Kampesteen.*

KÖPURMÁLIGR *og* -UGR (kofrmáligr?), *adj.*, *stortalende, pralende.*

KÖPURYRÐI, *n. pl.*, *Stortalenhed, Praleri.*

KÖR (karar, karar?), *f.*, *Leie, Seng* (*Eg.*). — *b) Sygeleie, langvarig Liggen i Sygesengen (nu om Alderdomssvaghed, Affældighed, som ikke tillader Folk at forlade Sengen, df* karar-kerling, -maðr *og Udtr.* liggja í k.); *df Navnet paa Hels Seng.*

KÖRA, *see* kjósa.

KÖRBEÐR *Leie, E.*

KÖRDAUÐA, *adj.*, *som döer af Sygdom, döer Straadöd, E.*

KÖRIT, *supin. af* kjósa.

KÖRLEG *Sygeleie; Liggen paa Syge-*

leie (?): körlegs-maðr *en, som ligger paa Sygeleiet.*

Kös (kasar, kasar), *f., Dynge; spec. af noget som er tildækket (jfr* kasa).

Köstr (kastar, *dat.* kesti, kestir), *m., Hob, Samling af noget, som er opdynget el. opstablet, Stak, Stabel; jfr* viðarköstr.

Kösungr (-s, -ar), *m., et Slags Skindkappe.*

Köttr (kattar, *dat.* ketti, kettir), *m., Kat;* kattar-skinn *Katteskind.*

L.

L, *kaldes paa Islandsk* ell (eddl), *og har fordoblet den tilsvarende Lyd* (fella *udtales* feddla); *ellers lyder det som det danske l.*

Lá, *1. og 3. impf. ind. af* liggja.

Lá (-r, -r), *f., Bölge; nu om Bölgerne ved selve Stranden* (= lágarðr).

Láð (-s, *pl. d. s.*), *n., Land, især i (forstærkende) Udtryk som:* land og láð *Land og Rige;* um láð ok lög *til Lands og Vands, over Land og Hav.*

Laða (-aða, -at), *v. a., slaae Söm igjennem Nageltovet.*

Laða (-aða, -at), *v. a., indbyde:* l. menn at sèr *trække Folk til sig, vinde dem for sig.*

Láðmaðr = landsmaðr.

Laðorð *Indbydelse.*

Laðrúnn (-s, -ar), *m., Röver (Lat. latro).*

Laf (-s, löf), *n., Flig, Skjöd.*

Lafa (-i, -ða, -at), *v. n., hænge, dingle;* þykkir mèr eigi sem torfæra sè á leið minni, þó þú lafir á stigum *om du dingler om, slæntrer omkring paa min Vei.*

Lafði, *f. Herskerinde.*

Lafeyrðr, *adj., sluköret, I.*

Lafhræddr *ganske forskrækket.*

Láfi (-a, -ar), *m., Lo;* láfa-eldr *Loild.* -fili *Brædevæg, Paneelværk paa Siden af el. omkring en Lo.* -garðr *en Lovæg?* -gólf *Logulv.* -þili = -fili.

Lafmóðr *ganske mödig, ganske træt.*

Lafrants-messa, -vaka *etc. Laurentiusdag etc.*

Lafskeggr (-s *el.* -jar, -ir), *m., en som har et langt Skæg (cogn.).*

Lag (-s, lög), *n., (Lag), A) eg., 1) oprindelig som det synes det at ligge, el. den Plads hvor noget ligger (?); spec., a) det at Brændingerne ligesom ligge nede; det Ophold som bliver imellem dem:* sæta lagi *el.* lögum *passe paa og benytte sig af saadant Ophold el. Stilhed; passe paa Leiligheden i Almindelighed. — b) Ankerplads:* leggja skipi í l. *lægge et Skib paa dets Ankerplads el. der hvor det skal fortöies og ligge i en Havn; jfr* leggja ór lagi. *— c) Rorets (sædvanlige) Plads paa Skibet (naar der styres dermed):* leggja stýri í l. *sætte Roret for;* leggja stýri ór lagi *tage Roret fra. — 2) Lægning, el. desl.; deraf a) noget, der bliver lagt i en vis Stilling og til et vist Brug, f. Ex. en af de Bjælker el. Planker, som lægges over noget for at tjene som Bro; et Lag af noget (nu almindelig i denne Betydning). — b) Stik med et fældet Vaaben (jfr* leggja*):* hann hratt hánum á lagit *stödte ham ind paa Spydet (der allerede havde truffet ham). — B) ueg. (tildeels kun halv ueg.), Lave, Orden, en Tings rigtige Stilling:* ór lagi *af Lave;* komask í samt l. *bringes i Orden, i Lave;* koma lagi á e-t *bringe noget i Orden, i Lave. — 2) Skik; Maade, Adfærd, Mancer; den rigtige Maade, Behændighed:* þat er l., er á leggsk *(Ordsp.) det bliver til Skik el. Vedtægt, som gjör sig gjeldende blandt flere. —* Lagit þarf til alls *(Ordsp.) Alting skal have sin Maade. — b) spec., Melodie. — 3) Lag, Selskab, Kammeratselskab, Staldbroderskab:* ráðask til lags með e-m *el.* bindask í l. með e-m *give sig i Selskab, Fölge med, forene, forbinde sig med;* leggja l. við e-n *træde i Forbindelse, Fællesskab med. — b) spec., α) om et Maitresseforhold:* fylgja e-m at lagi *fölge en som hans Maitresse;* vera at lagi við konu. *— β) om selve Samleiet:* eiga l. við konu

have legemlig Omgang med. — *4) (bestemt) Priis,* = verðlag; leggja l. á vörur *bestemme, foreskrive Prisen paa, sætte Taxt paa Varer.* — *b) Værdi; jfr* hundraðslag. — *5) med et Adjectiv foran i adskillige (adverbielle) Udtryk, der med Hensyn til Grundbetydningen især ere at henföre til B, 3 ovenfor:* í einu lagi *i (sin) Heelhed, uddeelt, i en Dynge (for sig); ligeledes, paa een Gang.* Í öðru lagi *paa den anden Side; ligeledes: i anden Henseende.* — Í meira, minna lagi *temmelig meget, temmelig lidet, noget mere, mindre end sædvanligt;* í mesta lagi *altfor meget el. lidt mere end nogensinde;* í fyrra lagi *temmelig tidlig el. tidligere end sædvanligt.* — *II) uden sg., 1) Love:* leiða e-t í lög *indföre noget som Lov, vedtage som Lov.* — *b) et Samfund, som har fælles Love:* leiða e-n í lög *give en Frihed, indföre ham blandt de friere Borgeres Tal; ligeledes, optage en i et Samfund i Almindelighed.* — 2) *et District, som har sine (provindsielle) Love og sit Hovedthing; jfr* Gulaþingslög, Þrændalög, *og fl. lign.;* lags-bróðir *Kammerat.* -kona *Concubine.* — 2) *Omgangssöster, B.* -maðr *Kammerat, Staldbroder;* laga-afbrigði *Afvigelse fra Loven, Lovbrud.* -beizla *lovligt, lovformeligt Forlangende el. Anmodning.* -boð = lögboð. -bók = lögbók. -brjótr, *m., Lovbryder.* -brot *Lovbrud.* -bætir, *m., en som forbedrer Lovene (cogn.).* -dómr *lovlig Dom.* -eiðr *lovlig, lovformelig Ed.* -flækjur, *f. pl., Lovtrækkeri.* -frestr *lovlig Frist.* -frétt = lögfrétt. -gipt *lovlig Gave.* -gjald *lovlig Betaling; noget, som har sin fulde Værdi som Betalingsmiddel.* -grein *Lovsted, Lovartikel.* -gæzla *Opretholdelse af Lovene.* -hellur *de 10 Lovbuds Steentavler.* -hlýðni *Lydighed mod Lovene.* -kaup *lovligt Kjöb el. Contract.* -kefli *et Slags Budstikke til at kalde sammen til et Möde, hvor Lovtrætter skulle afgjöres; deraf lovlig Proces (?).* -kvánfang *lovligt Giftermaal.* -lauss, *adj., som ingen Lov har eller agter.* -leysi, *n., Lovlöshed, I.* -leiga = lögleiga. -lýrittr *lovformelig Protest.* -löstr *noget som er lovstridigt, lovlig kan paatales.* — *b) Feil el. Lyde ved noget, som Loven fremhæver.* -maðr *lovkyndig Mand.* -mál *Sag som udkræver en retlig Afgjörelse.* — 2) = lögmál, *E.* -messa *en i Loven paabudt Helligdag.* próf *retlig Prövelse.* -refsing *lovlig Revselse, Revselse ifölge, efter Lovens Bestemmelser.* -retting *Lovforbedring.* -réttr *lovlig Ret, den Ret, Loven hjemler.* -ripting *lovlig Indlösning.* -setning *Lovgivning.* -skilnaðr *lovlig Skilsmisse; jfr* -lögskilnaðr. -skilorð *Bestemmelse i Loven.* -skipun *Lovbestemmelse, Lovbud.* -skipti = lögskipti. -sókn = lögsókn. -stefna *lovlig el. lovformelig Indkaldelse.* — *b) lovligt Varsel.* -sök *el.* -sakir *lovlig Grund:* fyrir laga sakar *efter Loven.* -tak *lovligt Pant.* -úrskurðr *lovlig, retlig Afgjörelse.* -þrjótr *en som trodser Lovene.*

Lág (-ar, -ir), *f., fældet Træ.* — *B) en Fordybning, lille Dal.*

Laga *(adv.), see i* aflaga.

Laga (-aða, -at), *v. a., indrette, danne:* l. e-t eptir e-u.

Laga (-aða, -at), *v. n., flyde:* lagaði blóðit ór sárinu.

Lágarðr *Brænding.*

Lágasöngr *den Deel af Gudstjenesten, som foregik under Nadverens Uddeling, som udförtes med sænket Stemme for at de Excommunicerede eller de, som vare satte i Band, ikke skulde höre noget deraf.*

Lagbróðir = lagsbróðir.

Lagða, *1. s. impf. ind. af* leggja.

Lagðr (-s, -ar), *m., Tot.*

Lagðr, *see* leggja.

Lagfæra, *v. a., bringe i Lave, rette.*

Lagfæring, *f., Rettelse, I.*

Lagga (-aða, -at), *v. a., skære det Indsnit i Staverne paa et Trækar, hvori Bunden skal falde; passe Bunden i paa denne Maade, I.*

Laggóðr *behændig, heldig med Hensyn til at træffe det rigtige ved det, en skal udföre.*

Lagiðr, laginn, *see u.* leggja.

Lagklauf *Bagklov.*

Lagkœnn = laggóðr, *I.*

Lagkœnska *Behændighed, I.*

Laglauss, *adj., ubehændig, I.*

Lágleikr (-s, ar), *m., Lavhed.*

Láglendi (-is. *pl. d. s.), n., lavt Land, Slette.*

Lagligr, *adj., behændig.* — *b) passende, som er i sin Orden, el. som det bör være.* -liga, *adv.*

Lágligr, *adj, lav.*

Lágmæltr, *adj., lavmælet.*

Lagnaðr (-ar, *uden pl.), m., det at Vandet lægger til;* lagnaðar-íss *Iis,*

som er lagt til jævnt af sig selv, uden Driviis.

Lagnar-, *see u.* lögn.

Lagnet *Garn som ligger ude i Vandet, ikke trækkes med* (*modsat* dráttarnet *Dragvod*), *I.*

Lagning (-ar, -ar), *f.*, *det at* leggja; *Stilling, Indretning, B.*

Lágnætti (-is, *pl. d. s.*), *n.*, *den mörkeste Deel af de lyse Sommernætter.*

Lágr, *adj.*, (*comp.* lægri, *superl.* lægstr), *1) eg., lav, kort, ikke höi:* l. vexti *lav af Væxt.* — *Talemaade:* göra e-m lágt undir höfði *see ned paa en, foragte;* bera lágt höfuðit af (e-m) fundi *bære lavt Hovedet fra et Möde* (*en Kamp*), *d. e. enten komme derfra med nedslagne Miner som en der har trukket det korteste Straa, er bleven til Skamme, el. kommer til at bide i Græsset.* — *b) halvueg., om Lyden el. Stemmen, lav:* lági söngr = lágasöngr. — *2) ueg., a) om Herkomst, lav, ringe:* af lágum stigum *af lav Herkomst.* — *b) ringe, ubetydelig:* l. liðskostr *ubetydelig Troppestyrke.* — *c) compar., i Talemaader som:* bera lægra hlut *trække det korteste Straa, komme til kort;* fara lægra (*n. sg., adv.*) *opföre sig mindre overmodig.*

Lágraustaðr, *adj., som har en lav, svag Stemme, lavmælet.*

Lágreistr *lav, som har en lav Reisning, I.*

Lágskeptr, *adj., som har et kort Skaft.*

Lágtalaðr, *adj.*, = lágmæltr.

Lagtœkr, *adj., hændig, I.*

Lágum, *1. s. impf. ind. af* liggja.

Lagvápn *Stikvaaben.*

Lágvaxinn *lav af Væxt.*

Lagvirkr, *adj., som med Behændighed udförer sit Arbeide, I.*

Laki (-a, -ar), *m., den tredie Mave i drövtyggende Dyr, Bladmave.*

Lakligr, *adj., daarlig, ringe.* -liga, *adv.*

Lakr, lök, lakt, *adj., daarlig, ringe, slet; compar.* lakari *som er af mindre Værdi el. Kostbarhed.*

Láland *Lolland.*

Lamabarning, *f., Beskadigelse, Lemlæstelse ved Slag.*

Lamar, *nom. og acc. pl. af* löm.

Lamasess, *eg. den Lammes Sæde* (?); *kun i Talemaaden* liggja í lamasessi *være beskadiget, i ubrugelig Tilstand.*

Lamb (-s, lömb), *n., Lam.* lambseldi *Foder for et Lam.* -höfuð *Lammehoved.* -skinn *Lammeskind; og fl.* lamba-blómi *en liden Smelle, I.* -rekstr *eg. det at drive Lam el. en Drift Lam; men især Ret til at drive Lam hen paa en vis Græsgang; og fl.*

Lambburðr *den Tid da Faarene faae Lam.*

Lambeldi *Foder for eet (el. flere) Lam; Fodring af Lam; jfr* heytollr.

Lambgimbr *aarsgammelt Hunfaar som har faaet Lam.*

Lambhagi *Græsgang for Lam.*

Lambhús *Lammehuus.*

Lamblauss, *adj., uden Lam.*

Lambskota (-u, -ur), *f., et Faar, som har mistet sit Lam el. som Lammet er blevet frataget.*

Lamheyrðr, *adj., som har en svag Hörelse.*

Lami, *adj., lam, beskadiget.*

Lamning (-ar, -ar), *f., det at* lemja.

Lampi (-a, -ar), *m., Lampe.*

Lamr, löm, lamt, *adj., lam, halt; svækket.*

Lán (-s, *pl. d. s.*), *n., Laan; Overdragelse, Forlening:* taka l. *tage Laan;* taka e-t at láni af e-m *laane noget hos en;* fá e-m e-t at láni *laane el. overdrage en noget; ligeledes, forlene en med (et Land).* — *b) om Guds Gaver:* guð skipar lánum sínum sem hánum sýnisk; *df (nu) Lykke, lykkelige Omstændigheder;* láns-fé *Laanegods.* -hross *en laant Hest.*

Lána (-aða, -at), *v. a., laane; overdrage:* l. e-m e-t. — *b) tilstede:* l. þeim eigi framganginn *lade dem ikke trænge frem.*

Lánardrottinn *Husbond, Herre.*

Land (-s, lönd), *n., Land, 1) Landet, Landjorden, i Modsætning til Vandet:* bæði á sjó ok landi *baade til Lands og til Vands.* — *b) Landsbred, Strandbred, Kyst; Aabred:* taka land *naae Land, lande; jfr* ná landi; inn með öðru landi ok út með öðru *langs ind med den ene Kyst (af en Fjord) og langs ud med den anden;* fljót autt með báðum löndum *uden Iis langs med Bredderne.* — *2) Land (som en Deel af Jorden):* fara millum landa. — *I Udtrykket:* út í lönd *el.* út í löndum *er der immer Talen om Lande, som ere syden for el. forskjellige fra Skandinavien, Storbritannien og Irland.* — *b) et Land som ens Opholdssted, Fædreland, Rige el. Kongedömme:* fara af, stökkva ór landi *forlade, tvinges til at forlade, flygte bort ud af, römme*

Landet (ɔ: ens Fædreland el. hvor man har fæstet Ophold, regjeret etc.). — 3) *Jord, Jordlod, Land el. et Stykke Land, enten som udgjörende el. hörende til en Landeiendom:* svá á sá, er land leigir, hjú at taka, at hann fái ortar vel engjar *ligeledes bör den, som fæster en Gaard etc.;* ef maðr hefir lönd fleiri undir bú sitt enn eitt... ok *dersom en har flere (fra hinanden afsondrede) Stykker Land til Brug ... da etc.;* lands-auðn = landauðn. -brigð *Indlösning af et Land el. en Jordeiendom.* -búi *et Lands Beboer el. Indbygger.* -byggð *Landsbygd, Landet.* -bygging *et Lands Beboelse.* -deild *Inddeling af et Land.* — 2) *Deling af et Land el. en Jordeiendom.* -drottinn *Eier af et Land el. en Gaard, Husbond.* -eigin = landeign. -endi *et Lands Ende el. yderste Punkt.* -fjórðungr *Landsfjerding.* -fólk *et Lands Indbyggere.* -friðr *Landefred, sikkert Ophold i et Land.* -gagn *hvad der er til Nytte for et Land; nyttige Foretagender for et Land.* -gæzla = landgæzla. -hálfa *Landstrækning, Egn.* -heiti *et Lands Navn el. Benævnelse.* -herr *Mængde(n), Masse(n) af et Lands Indbyggere.* -herra *Landsherre, Landsfyrste.* -hlutr = landhlutr. -horn *Udkant, yderste Pynt af et Land* (landshorna-maðr *en som streifer omkring fra den ene Kant af Landet til den anden, Landlöber, Landstryger).* -kjálki *Udkant af et Land.* -kostr, *eg. et Lands el. en Egns tilstrækkelige Udstrækning til Beboelse;* taka sèr landskosti *tage en Landstrækning i Besiddelse og til Beboelse.* — *b) i pl.,* = landkostir. -lag *et Lands el. en Landstræknings Beskaffenhed (natura loci).* -leg, *d. s.* -leiga *Fæste og Leie af en Landeiendom, Jordfæste.* (landsleigu-bálkr *det Afsnit i en Lov, som handler om Fæstevæsenet).* -lýðr *Folket i et Land.* -maðr, *a) en af Indbyggerne i et Land.* — *b) Landsmand.* -máli *Sælgerens Forbehold af Ret til at kjöbe en Landeiendom igjen, enten for en bestemt Sum el. ved at gaae i det höieste Bud, naar den sælges igjen.* -megin *et Lands Udstrækning.* -merki *Grændse, Grændseskjel.* -múgr *Mængden af Indbyggerne, (hele) Folket i et Land.* -nauðsyn, *el. mere i pl.* lands-nauðsynjar *et Lands Tarv og Nödvendigheder.* -nytjar, *f. pl., Indtægt af en Landeiendom.* -ofringi, *m., Landstryger, Dögenigt.* -rèttr *Landeret.* -siðr = landsiðr -skapr, *m.,* = landskapr. -skattr *Skat af et Land.* -stjórn *Landsstyrelse, Statsbestyrelse* (landsstjórnar-maðr *Landsherre, en som er indsat som Bestyrer af et Land).* -sýn = landsýn. -tunga *Landtunge.* -ván = landván. -venja *Skik og Brug i et Land.* -verð *Betalingssummen for en Landeiendom.* -virðing *en Landeiendoms Taxation.* -vist *Ophold i el. Tilladelse til at opholde sig i et Land;* landa-brigði *Indlösning af Landeiendomme* (landabrigðis-bálkr *Afsnit i Loven om* landabrigði). -fundr *Landes Opdagelse.* -leit *Reise for at opdage Lande, Opdagelsesreise.* -leitan *el.* -leitun, *f., d. s.* -mark *Grændseskjel; det Stykke Land, som ligger indenfor en afstukken Grændse.* -merki *Grændse, Grændseskjel.* -mæri, *n. pl, d. s.* -skipan *el.* -skipun *Landes Beliggenhed.* -skipti *Landes Deling; Mageskifte.* -þræta *Tvist, Lovtrætte om Markeskjel* (landaþrætu-mál *Markeskjelssag*).

LANDAUÐN *et Lands Blottelse for Indbyggere:* svá at horfði til landauðnar *saa at det var at befrygte, at Landet blev blottet for Mennesker.*

LANDAURAR, *m. pl., Skibstold, Havnetold.* — 2) *nu: Varer el. Producter, et Land frembringer;* landaura-gjald *Erlæggelse af* landaurar.

LANDBORÐI, *m., den Side af Skibet, som vender mod Land.*

LANDBRIGÐ = landsbrigð.

LANDBROT *Jordfald, 1.*

LANDBÚI *Leilænding; jfr* landseti.

LANDDROTTINN = landsdrottinn.

LANDEIGANDI *Jordeier, Eier af et Land.*

LANDEIGN *det at eie et Land, Landeiendom.*

LANDEKLA *Mangel paa Land.*

LANDERFÐ *Arvetægt efter en, som boer paa ens Eiendom.*

LANDEYÐA *et Lands Ödelæggelse el. Blottelse for Indbyggere.*

LANDFALL = jarðfall.

LANDFASTR *som er dreven op og sidder fast paa Land.* — 2) *som kommer i Land, gaaer i Land (el. som kommer i Havn og lægger sig for Anker?):* Þórðr varð l. laugardag hinn næsta fyrir Máríumessu síðari.

LANDFESTAR, *f. pl., Landtoug; Touge, hvorved Hvale el. andet som driver op paa el. föres op til Strandbredden gjöres fast.*

LANDFJÖLSKYLDIR, *f. pl., Embedsforretninger, offentlige Anliggender, der skulle varetages* (l. byskupsdóms).

LANDFLÓTTI *el.* -FLÓTTA, *adj., landflygtig, forviist. — 2) subst., en Landflygtig.*

LANDFLŒMDR *jaget ud af Landet, landsforviist.*

LANDFÓLK = landsfólk.

LANDGANGA *Landgang.*

LANDGANGR, *Landgang;* l. fiska *el.* af fiskum *Fiskenes Löben (i Masse) op paa Strandbredden, el. saa tæt op til den, at de skylles op af Bölgerne.*

LANDGENGINN *som har gaaet paa Græs.*

LANDGŒÐI *Jordbundens Frugtbarhed, I.*

LANDGÆZLA, *eg. et Lands Bevogtelse, el. det at have at varetage Opsynet over et Lands Anliggender samt dets Forsvar.*

LANDHALLT, *n. adj., adv., langs med Landet.*

LANDHERR *Landtropper, Landhær.*

LANDHLEYPINGR, *m., Landlöber.*

LANDHLUTR *den Deel af en Fiskefangst, som tilfalder Grundeieren.*

LANDHREINSAN *og* -HREINSUN *Landsrenselse, d. e. Bortskaffelse af Rövere og andre for den offentlige Sikkerhed farlige Personer.*

LANDI (-a, -ar), *m., Landsmand.*

LANDKANNAÐR *Undersögelse af et Land el. en Landstrækning.*

LANDKARL *Bonde.*

LANDKAUP *Kjöb af Jordeiendom.*

LANDKOSTIR, *m. pl., et Lands Beskaffenhed, Frugtbarhed.*

LANDKVÆMT, *n. adj., subst., Tilladelse til at komme til el. tage Ophold i et Land.*

LANDLEIGANDI, *m., Bortfæster af et Land el. en Gaard.*

LANDLÝRITTI *retlig Protest imod ens Fordring paa et Land el. en Landeiendom.*

LANDLÆGR, *adj., som staaer fra Land;* landlægir vindar *Landvinde, Fralandsvinde, I; jfr* landstœðr.

LANDMUNR *og oftere i pl.* LANDMUNIR, *m. pl., Længsel efter (at komme hjem til) sit Fædreland.*

LANDNÁM, *1) Besiddelsestagen af et ubeboet Land. — b) den Landstrækning, en tager i Besiddelse. — 2) Indgreb i en andens Rettigheder som Grundeier, Beskadigelse af hans Land el. desl. — b) Mulct for saadant Indgreb;* landnáms-kona, *det samme om en Kvinde som* landnámsmaðr *om en Mand.* -laust, *adv., uden (Erlæggelse af)* landnám *2, b.* -maðr *en som tager en ubeboet Landstrækning i Besiddelse; spec., en af dem, som först nedsatte sig paa Island.* -saga *Historie(n) om et Lands (spec. Islands) förste Beboelse; spec., Navnet paa den Bog, som beretter om Islands förste Bebyggelse.* -tíð *et Lands (spec. Islands) förste Beboelsestid.* -tími, *d. s.*

LANDNORÐAN *fra Nordost.*

LANDNORÐANÁTT *nordostlige Vinde; Nordostkanten, I.*

LANDNORÐR *Nordost.*

LANDNYRÐINGR (-s, -ar), *m., Nordostvind;* landnyrðings-veðr *Storm fra Nordost.*

LANDRÁÐ, *n. pl., Landsstyrelse.;* hafa l. *före Regentskabet. — B) Landsforræderi;* landráða-máðr, *1) en som förer Styrelsen over et Land. — 2) Landsforræder.* -sök *Anklage for el. det at have gjort sig skyldig i Landsforræderi.*

LANDRAMMR *som holder strengt paa sine Rettigheder som Grundeier, el. gjör Indgreb i andres (sine Naboers) Rettigheder, lader Magt gaae for Ret imod dem.*

LANDRÁÐANDI *Landshövding.*

LANDREKSTR *Landsforviisning, E.*

LANDSALA *Salg af Jordeindom.*

LANDSETI (-a, -ar), *m., Leilænding, Fæster.*

LANDSIÐR *Landsskik, Landsbrug.*

LANDSKAÐI *Jordskade.*

LANDSKAPR, *m., 1) (Landskab), Landsdeel, District. — 2)* = landsiðr.

LANDSKIPAN *og* -SKIPUN *Landsbestyrelse.*

LANDSKIPTI = landsdeild. *— b) Uddeling af et Land el. et Rige; den Deel, en faaer af et Land el. Rige.*

LANDSKJÁLFTI *Jordskjælv.*

LANDSKORTR = landekla.

LANDSKULD *og* -SKYLD *Landskyld.*

LANDSTJÓRN = landsstjórn.

LANDSTŒÐR, *adj.,* = landlægr.

LANDSUÐR *Sydost.*

LANDSUNNAN *fra Sydost.*

LANDSUNNANÁTT *systostlige Vinde.*

LANDSÝN *det at man fra Havet öiner Landet; Landkjending.*

LANDSYNNINGR, *m., Systostvind.*

LANDTAKA *Landing; Landingssted.*

LANDTJALD *Landtelt (i Modsætning til Skibstelte), Telt:* slá landtjöldum *opslaae en Leir.*

LANDVÁN *Rimelighed for at man er nær ved Land. — b) Rimelighed for at noget driver op paa Land:* hvalr í l. *— 2) Haab om at komme i Besiddelse af Land, Udsigt dertil.*

LANDVANR *(om Kvæg og Heste), vant til Landet (hvor de ere).*
LANDVARNAR-, *see* landvörn.
LANDVEGR *Landevei:* ferðask landveg *reise over Land.*
LANDVIÐRI (-is, *pl. d. s.*), *n., Landvind el. Vind fra Landet, Fralandsvind.*
LANDVINDR *Landvind, I.*
LANDVINNA *Landarbeide, I.*
LANDVÆRT, *n. adj., subst., Tilladelse til at opholde sig i et Land.*
LANDVÆTTR *et Lands Skytsaand.*
LANDVÖRÐR, *1) et Lands Beskytter, Forsvarer. — 2) Landværnskat.*
LANDVÖRN *Landværn, Forsvar af et Land;* landvarnar-bálkr *Afsnittet i de nordiske Love om Forsvars- og Udskrivningsvæsenet.* -maðr *en, som er sat til at forestaae et Lands el. en Landsdeels Forsvar.* -segl *et Seil som tilhörer et* landvarnarskip. -skip *Skib, Krigsskib til Landets Forsvar.*
LÁNFÈ = lánsfè.
LANGA (löngu, löngur), *f., et Slags Fisk (gadus molva).*
LANGA (-aði, -at), *v. a. impers.,* e-n langar til e-s *længes efter noget. — Ogsaa som et (personelt) v. n., i samme Betydning.*
LANGAFASTA *Fasten.*
LANGAFI *Oldefader, I.*
LANGAFRJÁDAGR *Langfredag.*
LANGALAND *Langeland.*
LANGALDA *Langsö., I.*
LANGAMMA *Oldemoder, I.*
LANGAN *og* LÖNGUN (-ar, -ir), *f., Længsel, Attraa.*
LANGÁSS *Langsidebjælker i en Bygning.*
LANGATÖNG *(gen. sg.* löngutangar) *Langfinger, I.*
LANGBAKKI *lang og tyk Skybanke, I.*
LANGBAND *Lægte, I.*
LANGBEKKR *Bænk, som vender efter Langsiden af Huset (mods.* þverpallr).
LANGBARÐAR *Longobarder;* Langbarða-land *Lombardiet.*
LANGBRÓK, *eg. en lang* brók; *deraf cogn. betegnende en höi Væxt.*
LANGELDAR, *m. pl., Varmeilden i de Gamles Dagligstuer* (eldaskálar) *el. Gjesteværelser, som tændtes i flere smaa Brændestabler el. Vedstabler, der laae i en Række langs efter Gulvet.*
LANGERMR *lang Ærme.*
LANGFEÐGAR, *m. pl., ens Forfædre, Aner, opgaaende Slægt paa fædrene Side;* langfeðga-kyn *ens opgaaende Slægt paa fædrene Side.* -tal *Stammefölge.*
LANGFEÐR, *m. pl.,* = langfeðgar.
LANGFERÐ *lang Reise;* langferða-maðr *en langveis Reisende.*
LANGFRAMI, *m., Langvarighed;* þat er eigi til langframa *det duer ikke i Længden, holder ikke længe ud, I.*
LANGFŒTTR, *adj., langbenet.*
LANGGŒÐLIGR *og* LANGGŒÐILIGR, *adj., langvarig, som man længe har Nytte, kan have godt af.*
LANGGŒÐR, *adj., d. s.*
LANGHÁLSAÐR, *adj., langhalset.*
LANGHENDR, *adj., langarmet, langhaandet.*
LANGHYGGJA *Langmodighed.*
LANGHÖFÐAÐR, *adj., med langt Hoved (Drage el. Dyrehoved, Snabel, om Skibe).*
LANGHÖFÐI (-a, -ar), *m., som har et langagtigt Hoved el. Ansigt (cogn.).*
LANGI (-a, -ar), *m., den lange Tarm, I.*
LANGKNAKKR *en lang Bænk el. et langagtigt Sæde.*
LANGLEGA *langvarig Liggen (i Havn, for Anker) paa et Sted.*
LANGLEGGR *Bovbeen.*
LANGLEIÐI, *n., lang Vei.*
LANGLEIÐIS, *adv., langveis.*
LANGLEIKR (-s, -ar), *og* -LEIKI (-a, -ar), *m, Langhed.*
LANGLEITR, *adj., som har et langagtigt Ansigt.*
LANGLÍF *og* LANGLÍFI *langt Liv.*
LANGLÍFR, *adj., som lever længe.*
LANGLIGR, *adj., langvarig; langsommelig, kjedelig.* -liga, *adv., længe, i lang Tid.*
LANGLOKA *et langt Vers af simpel metrisk Construction.*
LANGMINNIGR *og* -MINNUGR, *adj., som mindes (noget) længe. — b) som længe erindres.*
LANGMÆLGI *lang, langvarig Tale, Vidtlöftighed.*
LANGMÆLI, *f. indecl., d. s.*
LANGMÆLTR, *adj., som taler vidtlöftig og længe.*
LANGNEFJAÐR, *adj, langnæset.*
LANGORÐR, *adj., vidtlöftig i sin Tale.*
LANGORF *et langt Leeskaft;* langorfs-ljár *Lee, som hörer el. passer til et saadant Leeskaft.*
LANGR, löng, langt, *adj., (comp.* lengri, *superl.* lengstr), *lang, a) lang (i Rummet):* l. fjörðr; lengri enn 20 álna, *og fl. lignende. — b) lang, langvarig:* l. tími; löng stund; löng ræða *en lang Tale. — 2) n. sg., a) (acc.), langt, α) langt (i Rummet):* langt fyri framan, á undan, á

eptir. — *β) lang Tid, langt om længe:* geysī langt *meget vidtlöftig.* — *γ) uden for Rums- el. Tidsforhold, langt, meget el. lignende:* hann var langt um fram aðra *han overgik langt alle andre;* langt um stœrri *meget större.* — *b)* löngu *(dat. sg.), længe:* löngu fyri jól *længe för Juul.* — *β) med el. uden* fyri *foran, for lang Tid siden.* — *c)* löngum *(dat. pl.), ofte og længe ad Gangen; comp.* lengrum *oftere; superl.* lengstum *den meste Tid; oftest.*

Langr (-s, *uden pl.?), m., Langside:* draga e-t á langinn *udsætte fra Tid til anden.*

Langreið *langt Ridt; lang Vei, som man maa ride.*

Langrœða *lang, vidtlöftig Tale.*

Langrœði, *n., lang Sövei for Fiskerne ud til de Steder, hvor Fiskene holde sig, I.*

Langrœðr, *adj.,* = langorðr.

Langrœki, *f. indecl. el. n., langvarigt Had.*

Langrœkinn, *adj., som længe er vred, bærer Had, I.*

Langrœkni, *f. indecl., den Egenskab at være* langrœkinn.

Langrœkr, *adj., d. s.*

Langseta *langt Ophold.*

Langskeptr, *adj., langskaftet.*

Langskip *Langskib;* langskips-bússa *et större Havskib, som er Langskib, og fl.*

Langskör, *f., den yderste Kant paa et Skibstelt.*

Langspönn *et Spand ɔ: det, som man maaler med Langfinger og Tommelfinger, modsat det, man maaler med denne og Pegefinger* (stuttspönn), *I.*

Langstœðr, *adj., langvarig, I.*

Langsýnn, *langt forudseende, som seer langt ind i Fremtiden.*

Langsæi, *n., det at see vidt ud i Fremtiden, Klogskab.*

Langsær, *adj.,* = langsýnn, *I.*

Langsög *en lang stor Sav, I.*

Langtala = langrœða.

Langtalaðr, *adj., som holder en lang Tale.*

Langvaxinn *lang, höi.*

Langvè, *see* langvígi.

Langvegr, *i Udtrykket:* á langveginn *i Længden.*

Langviðir, *m., pl., lange Spiir, Stokke el. Planker; spec. de længere, större Ræer, Masten etc. paa et Skib.*

Langviðri (-is, *pl. d. s.), n., stadigt, vedholdende Veirlig (især om Uveir);* langviðra-samr, *adj., stadig, vedholdende med Hensyn til Veiret.*

Langvígi (-ja, -jar), *m., en Fugl af Alkeslægten, I (efter Eg.* = langvè *i Edda).*

Langvinningr, *m., Langvarighed, I.*

Langvinnr, *adj., langvarig, I.*

Langvinr *en gammel. prövet Ven.*

Langvist *langt Ophold.*

Langvængr *et Slags Væggetæppe (?).*

Langþili *Langsidepaneel.*

Langþögull *længe taus.*

Langæligr, *adj., langvarig.* -liga, *adv.*

Langærr, *adj., d. s.; som lever længe:* l. yfir jörðinni.

Lánhross = lánshross.

Lánlauss *som ingen Lykke har med sig, I* (-leysi, *n., Vanheld;* -leysingr, *m., uheldig Skabning).*

Lánsamr, -söm, -samt, *adj., heldig, lykkelig, I* (-semi *f., Held).*

Lapit, lapta, *supin. og impf. af* lepja.

Laraðr, *adj., træt, udmattet, I.*

Lárr (-s, -ar), *m., et Slags Kasse til Fruentimmersager (til Uld, Garnnögler, el. desl.), I.*

Las, *1. og 3. s. impf. ind. af* lesa.

Lásbogi *Laasbue, Bue med Laas.*

Lasinn, *adj., svag, upasselig, I.*

Laska (-aða, -at), *v. a., beskadige.*

Laski (-a, -ar), *m., I, 1)* = flaski; *ogsaa löse Log i Træer.* — *2) den Deel af en Handske, som bedækker Haanden mellem Haandledet og Fingrene.*

Lasligr, *adj., svagelig; beskadiget; faldefærdig.*

Láslauss, *adj., uden Laas.*

Lasmeyrr el. -mœrr, *adj., som let kan beskadiges; skröbelig, svagelig;* l. i göngunni *svagelig i sin Gang, hvis Gang vidner om Legemssvaghed el. Skröbelighed.*

Láss *(gen. d. s., -ar), m., Laas.*

Láss (láts, láz, *gen. sg. og nom. pl. d. s.), n., Baand el. Snorer.*

Lássa (-aða, -at), *v. a., 1) besætte med Baand el. Snorer.*

Lássan (-ar, -ir), *f., det at* lássa.

Last (-s, *uden pl.), n., Last, Dadel.*

Lasta (-aða, -at), *v. a., nedsætte, laste, dadle, bagtale.*

Lasta-, *see u.* löstr.

Lastan *og* löstun (-ar, lastanir), *f., det at* lasta; lastanar-orð = lastmæli.

Lastanligr, *adj., lastværdig, som er til at dadle el. sætte ud paa.*

Lastauðigr *lastefuld.*

Lastfullr, *d. s.*

Lastligr, *adj., dadlende:* lastlig orð.

Lastmæli (-is, *pl. d. s.), n., dad-*

lende, fornærmende Ord el. Udtryk, Last, Dadel.

LASTORÐ, *d. s.*

LASTSAMLIGR, *adj., lastværdig, dadelværdig.*

LASTSAMR -söm, -samt, *adj, dadelsyg.*

LASTVARR *som skyer Laster, lægger Vind paa, beflitter sig paa reen og uplettet Vandel. — 2) som afholder sig fra at dadle andre, I.*

LÁSUM, *1. pl. impf. ind. af* lesa.

LÁT (-s, *pl. d. s.*), *n., 1) Tab; jfr* fèlát, mannalát. — *b) dödelig Afgang, Död. — 2) Lader, Fremtræden,* = læti.

LATA (-aði, -at), *v. a. impers., i:* e-u latar *noget aftager.*

LÁTA (læt, lèt, látit), *v. a. og n., lade, I) f. a., A) v. a., 1) m. en acc. cum inf., deels fuldstændig, deels forkortet i Betydningen lade, hvor det da deels betyder at bevirke, foranstalte at noget skeer, mage noget saa el. saa, befale el. lign., deels at lade noget gaae for sig (uden at hindre det), taale, tillade, a) m. en fuldstændig acc. cum inf.:* þá lèt A. fara aðra höndina um hann *lod den ene Haand glide hen over ham for at föle paa ham;* láta e-n sitja næstan sèr *lade en side nærmest ved Siden af sig; tildele ham den Plads;* láta ekki til sín taka um e-t *lade som Sagen, hvad der foregaaer slet ikke rörer el. angaaer en, slet ikke blande sig i, see til at holde sig udenfor den.* — L. e-n fara í friði *lade en gaae i Fred, uantastet;* l. e-n standa upp *lade en, tillade en at staae op (som man har kastet til Jorden);* láta e-n ráða *lade en raade; og fl. lign.* — *b) hvor Infinitivets Subject er udeladt:* l. drepa e-n *lade en dræbe;* láta fallask á sverð sitt *lade sig falde paa sit Sværd;* l. undan síga *vige, trække sig tilbage.* — Láta rekask, eltask fyrir e-m *lade sig jage, forjage, forfölge af en, uden at pröve paa Modstand. — c) hvor selve Infinitivet er udeladt, α) hvor det udeladte Infinitiv er* fara *el.* koma, *og* láta *betyder at lade noget komme, bevirke el. tillade at noget kommer bort fra, af el. paa en Plads, ud af el. i en vis Stilling:* láta þeir þegar af sèr tjöldin *tage sine Skibstelte ned;* l. e-t í, niðr í e-t *lade noget komme i, slippe ind, ned i noget;* l. naut inn *sætte Kvæget ind;* l. e-n inn *lukke en ind;* láta e-n út *slippe en ud, lukke en ud;* l. hurð aptr, upp *lukke en Dör i el. op.* — L. barn af brjósti *afvænne et Barn.* — L e-t af hendi *aflevere, udlevere, give Slip paa;* l. sök af höndum *overlade, overgive et Sögsmaal i en andens Hænder.* — Látit mik fram at K. *lad mig komme frem til K., giver Plads for mig, for at jeg kan maale mig med K. — β) hvor det udeladte Infinitiv nærmest er* vera *el.* verða: l. e-t eptir *lade noget blive tilbage, efterlade;* l. e-t laust *give Slip paa noget;* l. e-n lausan *lade en lös;* l. eina (ɔ: konu) *forlade, forskyde sin Ægtehustru.* — Hví látit þèr þjófa hjá skipi yðru *hvi taaler I Tyve etc.?;* hann lèt sveininum ekki í mein *han tillod ikke, taalte ikke at der skete noget Drengen til Fortræd.* — L. e-t eptir e-m *lade noget skee efter ens Önske, föie en i noget;* l. e-s kost *indrömme, tilstaae, tilstede noget;* l. e-t uppi *tilstaae, tilstede, give sit Minde til noget; ligel. aabenbare noget, sige noget aabent, ikke lægge Dölgsmaal paa;* l. e-t í ljósi *yttre, aabenbare, give at forstaae, lade sig forstaae el. forlyde med. — Lade noget gjelde for noget, ansee:* váru vígin jöfn látin ok sporahöggit *bleve anseete lige med, d. e. skulde opveies lige af Hugget af Sporen. — Herhen hörer den absolute Brug som i Dansk lade = lade ugjort:* ek hefi þat margt gjört, sem ek skyldi látit hafa, margt þat látit, sem ek skyldi gjört hafa. — *2) med en blot acc. som Object, a) miste, tabe:* l. menn *tabe sine Mænd, miste sine Folk (i Kamp el. desl.);* l. lífit *miste Livet, döe;* l. leikinn *tabe, komme tilkort i en Leg. — b) opgive:* l. hlut sinn fyri e-m *lade sig sit, sin Ret fravriste, beröve af en. — c)* l. e-m blóð *aarelade. — d)* l. af fè *slagte Faar. — B) v. n., 1) i Sösproget, styre, el. desl.:* l. í haf, út, brott *stikke i Söen. — 2)* l. af e-u *(el.* af at, *m. infin.) ophöre med noget. — 3)* l. at *föie sig efter:* l. at orðum e-s; l. til við e-n *föie en;* l. undan *el.* fyri *give sig, vige. — 4) bruge visse Lader, yttre sig, tee sig paa en vis Maade, a)* hversu sem sjár lèti *hvilken Stöi end Söen gjorde, hvorledes den end larmede;* l. illa í svefni *vise Uro i Sövne, vise Tegn paa urolige Drömme. — b)* l. úfriðliga *opföre sig, gaae frem paa en ufredelig el. krigerisk Viis.* — L. mikit yfir sèr *el.* um sik *broute, prale;* l. lítit yfir sèr *vise sig beskeden, tilbageholden. — d)* l. hljótt yfir e-u *vise sig*

taus ved el. med Hensyn til noget, ikke yttre sig ved el. om. — *e)* l. vel við e-n *el.* at e-m *vise sig venlig imod, yttre Kjærtegn imod.* — *f)* láta vel, illa yfir e-u *yttre Tilfredshed el. Misfornöielse med noget.* — *g)* l. eptir e-m *efterabe en, ens Lader.* — *h)* l. sem *lade som;* l. sèr ekki um e-t *yttre sin Utilfredshed med noget.* — *5) udtale sig med, yttre, sige:* lètu þeir nú sem fyrr, at hón festi sik sjálf *de sagde det samme, som de för havde yttret, at etc.* — *6) lyde, give Lyd fra sig:* l. hátt. — *Ogsaa impers.:* þat lætr hátt í e-u *noget giver en stærk Lyd el. Gjenlyd fra sig.* — *II)* látask, *f. p., refl., sige at man er, give sig ud for at være, el. desl.:* hann lèzk þess albúinn *sagde at han var ganske beredt dertil.* — *2) som v. dep. n., döe.* — *III)* látandi, *part., i Udtrykket* svá látandi *saaledes lydende.* — *IV)* látinn *p. pr., 1)* við látinn *beredt paa.* — *2)* vel látinn *afholdt.* — *3) död, afgaaet ved Döden.*

Látaðr, *adj.,* l. vel *som har smukke Lader, beleven.*

Látbragð *Lader.*

Látgóðr *beleven.*

Látgœði *Belevenhed.*

Lathendr, *adj., seen, doven til at bevæge Hænderne.*

Látína (-u, *uden pl.), f., Latin;* látínu-klerkr *Latiner.* -mál *Latin.* -skáldskapr *latinsk Poesie.* -stafr *latinsk Bogstav.* -stafrof *det latinske Alphabet.* -tunga = -mál.

Látinn, *see* láta *IV.*

Latliga, *adv., med Seendrægtighed.*

Látr *(adj. af* láta), *see i* fálátr, mikillátr *etc.*

Látprúðr = látgóðr.

Latr, löt, latt, *adj., lad, doven.*

Látr (-s, *pl. d. s.), n., Leie; spec., ælhundeleie.*

Latra (-aði, -at), *v. a. impers. (?):* e-m latrar e-t *noget begynder at gaae seent for en, han bliver udmattet derved.*

Látrask (-aðisk, -azk), *v. refl., lave sig Leie, vælge sig Plads at ligge paa, lægge sig til Hvile.*

Látrselr *Sælhund(e), som jævnlig har (have) sit Leie paa samme Sted.*

Láts, *see* láss.

Latta, latt, *1. s. impf. ind. og supin. af* letja.

Látun *el.* látún (-s, *uden pl), n., Messing;* látúns-kross *Messingkors.*

Látœði *Lader, Maade at bære sig, bevæge Legemet paa.*

Lauf (-s, *pl. d. s.), n., Löv.* — *b) Lövværk:* gaf hann hánum ... skjöld rauðan ok gulllögð l. á; laufs-blað *et Löv, Lövblad.* -hús *Lövhytte.*

Laufblað = laufsblað.

Laufgask (-aðisk, -azk), *v. pass., beklædes med Löv.* — *P. pr.* laufgaðr *bedækket med Löv.* — *b) med Lövværk, lövformige Zirater.*

Laufgrœnn *lövgrön.*

Lauflèttr *let som Löv, I.*

Laufsegl *Lövseil; Talem.:* sigla með laufsegli *anvende lette Midler.*

Laufskáli *Lövhytte, Lövsal;* laufskála-hátíð *Lövsalsfest, I.*

Laufugr, *adj., besat med Löv.*

Laufviði, *n., og* -viðr *Lövskov.*

Laufvindr *Vind, hvorved Lövet blæser bort af Træerne; en sagte Vind, Luftning (som höres i Lövet, Træernes Grene), I.*

Laug (-ar, -ar), *f., a) Bad:* fara í l. *gaae i Bad.* — *b) Vand til at vaske (sig) med:* taka laugar *gaae hen og vaske sig;* laugar-aptann *Aftenen för en Löverdag.* -dagr *Löverdag.* -för *det at gaae til en* laug *for at bade.* -görð *Tilberedelse af Bad:* ganga um l. *lave Badekarrene tilrette.* -ker *Badekar.* -kveld = aptann. -morginn *Löverdagsmorgen.* -nátt *Löverdagsnat.* -pining *rensende Lidelse; Afsoningslidelse;* lauga-kostr *Leilighed til at bade sig, nok af Bade:* þá var gjarna l. í Noregi.

Laug, *1. og 3. s. impf. ind. af* ljúga.

Lauga (-aða, -at), *v. a., bade.*

Laugan (-ar, -ir), *f., Badning.*

Lauk, *1. og 3. s. impf. ind. af* lúka.

Laukr (-s, -ar), *m., 1) Lög, Svibel.* — *2) Fedme, I;* lauka-garðr *Urtehave.*

Laum (-s, *uden pl. d. s.), n., Bæren sig ad med noget saaledes at det ikke mærkes;* í laumi *i Lön, I.*

Lauma (-aða, -at), *v. a., m. dat.,* l. e-u at e-m *flye en noget saaledes at det ikke mærkes af andre;* lauma e-u burtu *nappe noget paa lignende Maade;* laumask, *f. p., refl., i:* laumask í burtu *stjæle, snige sig bort, I.*

Laun (-ar, *uden pl.), f., Lön; Skjulested;* á *el.* með l. *i Lön, i Löndom, hemmelig.* — *b) Skjulen:* dul er l. *(jfr* dul); hylja hræ til launar *for at skjule (Drabet);* leggja l. á *skjule.*

Laun, *n. pl., Lön, Belönning, Betaling;* launa-verðr *som fortjener Belönning.*

LAUNA (-aða, -at), *v. a., lönne, belönne. — b) gjengjelde.*
LAUNBARN *Slegfredbarn.*
LAUNBLÓT *hemmelige Offringer til hedenske Guder.*
LAUNDYRR *hemmelig Dör el. Udgang.*
LAUNFUNDR *hemmeligt Möde.*
LAUNGETINN *uægte födt.*
LAUNHEITR, *I, a) varmere end man synes i Förstningen, temmelig hed. — b) ueg. om en, som skjuler sit Had.*
LAUNKOFI *Lönkrog, Lönkammer; Talemaade:* fara i launkofa með e-t *skjule noget, holde noget hemmeligt, I.*
LAUNKOSS *hemmeligt Kys.*
LAUNKRÁ *Lönkrog.*
LAUNMAÐR *en skjult Mand.*
LAUNMÁL *Hemmelighed; hemmelig Meddelelse, I.*
LAUNMÆLI, *n. pl., hemmelig Samtale; hemmelig Meddelelse, I.*
LAUNRÁÐ *hemmeligt Raad el. Anslag.*
LAUNSÁT, *f., Baghold; jfr* fyrirsát.
LAUNSONR *Slegfredsön, I.*
LAUNSTAFR *skjult, dunkelt Skrifttegn, Runetegn.*
LAUNSTIGR *Lönsti, Lönvei.*
LAUNSTULDR *Tyveri.*
LAUNSVIK *skjult Svig, (meget) lönlig el. lumsk anlagt Bedrag, I.*
LAUNTAL *hemmelig Samtale.*
LAUNUNG (-ar, -ar), *f., Skjulen, Dölgen;* á launungu *hemmelig;* launungar-mál *noget, man holder hemmeligt, I; jfr* leyndarmál *og* launmál.
LAUNVÁGR = leynivágr.
LAUNVÍG *hemmeligt Drab, efter Forklaringen i Gisle Sursöns Saga, derved forskjelligt fra Mord* (morð), *at Drabsmanden lader sit Vaaben blive siddende i Saaret.*
LAUNÞING *hemmelig Forsamling; hemmeligt Möde.*
LAUPR (-s, -ar), *m., 1) Kurv el. Kasse til at bære el. transportere noget i. — b) spec., Kasse til Smör; deraf et vist Maal el. Vægt paa Smör (i Norge) svarende til 2 à 3 Pd. — 2) selve Bindingsværket el. Tömmerværket i en Bygning op til dens Tag.*
LAUSABEKKR *en lös Bænk, som flyttes fra et Sted til et andet, I.*
LAUSABRULLAUP *Hastværksbryllup, Bryllup uden sædvanlige Formaliteter som Forlovelse etc.*
LAUSAEYRIR *Lösöre.*
LAUSAFÉ, *d. s.*
LAUSAGÓLF *löst Gulv, Gulv af löse Bræder.*
LAUSAGÓZ = lausafé.
LAUSAHROSS *Skiftehest, som Reisende tage med sig el. Hest uden Byrder, I.*
LAUSAKLOFI, *a) en Tvelyd. — b) en af de Lyd, som udgjöre en Tvelyd.*
LAUSAKONA *det samme om et Fruentimmer som* lausamaðr *om en Mandsperson.*
LAUSAKÖR, *n. pl., Bibetingelser.*
LAUSAMAÐR *en lös og ledig Mandsperson uden nogen fast Tjeneste.*
LAUSAMJÖÐM *et hurtigt Sving i Bryden, man gjör med Kroppen el. Hoftedelen, for at kaste sin Modstander ned; jfr* hnykkr *og* mjaðmarbragð.
LAUSAPENNINGAR, *m. pl.,* = lausafé, lausaeyrir.
LAUSASNJÓR *lös Snee.*
LAUSATAUG *Ende el. Toug, man har med for paakommende Tilfælde.*
LAUSATÍÐINDI *Rygter, almindelige Nyheder (især saadanne, som ikke have nogen særlig Interesse).*
LAUSAVIÐR *löst Tömmer.*
LAUSAÞILI *lös, flyttelig Panelvæg.*
LAUSBEIZLAÐR, *adj., eg. med Bidselet hængende löst paa Halsen. — b) ueg., som gaaer fri el. er sluppen fri, er sin egen Herre.*
LAUSEYGR, *adj., som har ustadige, flygtige Öine.*
LAUSGEÐJAÐR, *adj., ustadig, ubesindig, af foranderlig Gemyt.*
LAUSGRÝTTR *med löse Stene.*
LAUSGYRÐR *löst omgjordet, löst spændt paa ved en Gjord. — 2) som har maattet (spænde sit Sværd fra, d. e.) aflevere sine Vaaben.*
LAUSHÁRR *med flagrende, löst Hovedhaar.*
LAUSHENDR, *adj., som holder löst paa noget* (á e-u).
LAUSHÖFÐAÐR, *adj., med lös, ustadig Holdning med Hovedet.*
LAUSINGI *og (omlydet)* LEYSINGI (-ja, -jar), *m., en Frigiven; jfr* leysingr.
LAUSLÁTR, *adj., letsindig; lösagtig.*
LAUSLEIKI (-a, *uden pl. ?), m., Löshed. — b) Ustadighed, Ubestandighed.*
LAUSLIGR, *adj., lös, ikke fast el. tæt. — b) hvis Udseende vidner om Ustadighed, Flygtighed el. Frygt.*
LAUSLYNDI, *n., Vægelsindethed.*
LAUSLYNDR, *adj., vægelsindet, I.*
LAUSLÆTI (-is, *uden pl.), n., Letsindighed; Lösagtighed.*

LAUSMÁLL, *adj., aabenmundet, sladderagtig. — 2) uordholden.*

LAUSMÆLGI *Aabenmundethed, Sladderagtighed.*

LAUSMÆLI, *n., d. s. — 2) Uordholdenhed.*

LAUSN *og* LAUSTN (-ar, -ir), *f., Lösning, det at gjöre noget klart, bringe det i Orden:* þar var lausn ok band allra vandamála, *jfr* band. — *b) Indlösning. — c) Frigivelse. — d) Forlösning. — e) Absolution. — β) Afladspenge. — 2) i pl.,* lausnir *(uden sg.) Köers Efterbyrd, Kalverede, I;* lausnar-gjald *Lösepenge.* -tíðendi *(neppe rigtigt)* = lausatíðindi.

LAUSNARI (-a, -ar), *m., Forlöser:* l. heimsins *Forlöseren.*

LAUSORÐR, *adj.,* = lausmáll *som taler det, han ikke mener noget med, fører lös Snak, uordholden, upaalidelig.*

LAUSS, *adj., 1) eg., lös, ikke fast el. sammenhængende, ikke bunden:* l. snjár *lös Snee;* hánum varð laus höndin *hans ene Haand blev lös el. fri. — b) ikke fast, vaklende:* varð Þ. l. á fótum *begyndte at vakle. — c)* eldr verðr l. *(bryder lös), der opstaaer Ildlös. — d) halvueg., lös, fri:* leika lauss við *kæmpe nu hist, nu her, holde sig udenfor den faste Slagorden. — e) ueg., α) ledig, ubesat (om et Embede). — β) fri, ubunden; kvit (med Hensyn til et Löfte el. en Contract):* l. allra mála *ikke længer bunden ved nogen Forpligtelse;* var hann við þeirra mál l. látinn *de lod ham staae uden for dem, ikke deeltage i dem. — γ) lös og ledig, ikke bosat.* l. maðr = lausamaðr. — *δ) som man giver Slip paa:* láta e-n lausan. — *ε) ustadig, som ikke er til at stole paa. — ζ)* l. svefn *let Sövn; jfr* sofa laust *(n. sg., adv.) blunde let el. være letsörnet. — 2)* lauss *i Enden af et Adjectiv, har, som -lös i Dansk, en privativ Betydning.*

LAUSSVÆFR, *adj., letsövnet, I.*

LAUST, *1. og 3. impf. ind. af* ljósta.

LAUSTŒKR, *adj., som gaaer lempelig, ikke strengt til Værks, eftergivende.*

LAUSUNG (-ar, *uden pl.), f., 1) Streifen hid og did. — 2) ueg., a) Ustadighed, Utroskab, Upaalidelighed. — b) Letsindighed; Letfærdighed, Lösagtighed;* lausungar-kona *lösagtigt Fruentimmer.* -orð *upaalidelige Ord, upaalidelig Aftale el. Löfte.*

LAUSYRÐI, *n. pl., lös Snak, som man ikke kan stole paa, Uordholdenhed.*

LAUSYRÐR, *adj.,* = lausorðr, *I.*

LAUT (-ar, -ir), *f., Fordybning, liden Dal.*

LAUT, *1. og 3. s. impf. ind. af* lúta.

LÁVARÐR (-ar, -ar), *m., Herre.*

LAX *(gen. d. s., -ar), m., Lax;* laxa-karl *en som giver sig af med Laxefangst (?, cogn.).* -veiðr *Laxefangst.*

LAXÁ *en Aa, hvor Lax fanges.*

LAXLÍKI, *n., Skikkelse af en Lax.*

LAXNET *Laxegarn, I.*

LAXVEIÐI *og* -VEIÐR = laxaveiði.

LAXVERPI, *n., Laxeværpe.*

LÁZ, *see* láss.

LÉ (ljár, ljáir), *m., Lee; jfr* ljár.

LÉBAND *Læderrem, hvorved Leen bindes fast til Leeskaftet.*

LÉBARN *lidet Barn.*

LÉDENGD (-ar, -ir), *f.,* = lédenging; lédengdar-kol = lédengingarkol.

LÉDENGING, *f., det at udhamre, fortynde Eggen paa Leer;* lédengingarkol *Kul til Brug ved* lédenging.

LEÐJA (-u, -ur), *f., Dynd, I.*

LEÐR (-rs, *pl. d. s.), n., Læder.*

LEÐRBELGR *Bælg af Læder.*

LEÐRBLAKA, *f., Aftenbakke.*

LEÐRFLASKA *Læderflaske.*

LEÐRHOSA *Læderhose.*

LEÐRHÚFA *Læderhue, Læderhjelm.*

LEÐRSEKKR *Læderpose, Lædersæk, I.*

LEG (-s, *pl. d. s.), n., 1) Liggested, Leie; især en Döds Hvilested, Gravsted. — 2) det at en Jord el. Gaard ligger udyrket el. ubenyttet:* leggja bólstað sinn í leg *lade den ligge udyrket og ubenyttet.*

LEGA (-u, -ur), *f., Liggen; spec., a) det at ligge syg:* löng lega *lang Sygdom. — b) Leie:* leggjask í legu *gaae i Leie (om Græsset), I. — c) Liggeplads for Skibe, Ankerplads, Red;* legu-nautr *Contubernal, Kammerat.* -neyti, *n., det at boe sammen (med en); Kammeratskab; de som boe sammen, Kammerater.*

LÉGARÐR *Snære (?).*

LEGÁTI (-a, -ar), *m., en pavelig Udsending el. Legat.*

LEGGHEILL *med hele Been.*

LEGGJA (legg, lagða - lögðum, lagt og lagit), *v. a. og n., I) f. a., A) v. a., lægge, 1) eg., a) lægge, bringe el. före noget i den Stilling at det ligger el. i en vis Stilling:* lögðu menn klæði sín á völlinn; hann lagði höndina yfir hann *lagde Haanden oven paa ham. — b) i adskillige Udtryk og Talemaader, hvor Betydningen antager en udvidet*

el. prægnant Characteer, α) l. e-t af e-m *lægge, tage noget en har ovenpaa sig og lægge det tilside;* l. byrði af sèr *lægge, sætte en Byrde (man bærer) ned, befrie sig ved den;* l. e-t undir sik *lægge el. udbrede noget under sig (for at ligge derpaa).* — *β)* l. á hest *lægge paa en Hest, sadle.* — *γ)* l. net *lægge et Garn ud i Vandet.* — *δ)* l. hapt á *ombinde Forbenene paa Dyr (især Heste) med en Hilde.* — *ε)* l. beizl við *bidsle.* — *ζ)* l. eld í *sætte Ild paa.* — *η)* l. segl *tage Seilene ind.* — *ϑ)* l. hendr á e-n *lægge Haand paa en.* — *ι)* l. e-n at velli *el.* við jörðu *nedlægge, fælde i en Kamp.* — *κ)* l. saman hendr *love noget med Haandslag.* — *c) i Sösproget, lægge (med Objectet ɔ: Skibet deels i acc., deels i dat.):* l. skip fram *lægge det (længere) frem, f. Ex. i en Slaglinie;* l. skipi (at skipi) *lægge sit Skib imod et andet, binde an med et Skib, angribe;* l. skipi í lagi *lægge det paa Ankerpladsen, o. fl. lignende.* — *Ligeledes abs.:* l. at *angribe (jfr* atlaga); l. út *stikke i Söen, gaae under Seil;* l. at landi *lægge til Land, styre, holde ind til Kysten, lande;* l. frá *trække sig ud af Bataillen.* — *d) stikke (med Redskabet i dat., sjeldnere i acc.):* hann lagði spjótinu á hánum miðjum *faldt ud med Spydet og traf ham i Bugen; jfr B nedenfor.* — *e) impers., α)* reyk, þef *etc.* leggr *Rög, Lugt el. desl. bærer, trækker etsteds hen.* — *β)* ís, snjó leggr *der sætter sig Iis, falder Snee.* — Var lögð í snjófönn neðan *nedentil havde der dannet sig en Sneedrive.* — *γ)* vatn, fljót leggr *lægger til.* — *2) ueg., a) nedlægge, höre op med, ophæve:* l. villu *bortkaste, skille sig ved en Vildfarelse;* l. fèlagskap *ophæve Kammeratskab.* — At niðr lagðri reiði *efter at Vreden er ophört.* — *b) udrede, betale, erlægge:* l. fè fyri e-t *betale for;* l. fram fè með e-m *udstyre en med Penge og Gods, som skal til at sætte Bo.* — *c) vurdere:* l. (hluti) at jöfnu *vurdere lige;* l. e-t at jöfnu við e-t, *d. s.* — *Jfr:* ekki legg ek svá mikit við ofmetnað þinn, at *etc. saa meget agter jeg ikke, jeg lægger ikke den Vægt paa dit Hovmod, at etc.* — *d) dömme:* l. e-n ógildan *dömme en falden uhellig, liggende paa sine Gjerninger.* — *e) bestemme, α) bestemme, aftale:* l. fund, stefnu *beramme et Möde, en Sammenkomst;* l. fèlag *indgaae et Fællesskab;* l. mötuneyti *forene sig med Hensyn til Proviant.* — *β)* l. e-t fyrir e-n *foreskrive, befale.* — *γ) bestemme som Betingelse el. Vilkaar, som Lön el. Straf, el. desl.:* (hann) lagði sex merkr við hólmlausn *han bestemte Udlösningssummen (jfr* hólmlausn) *til 6* merkr. — L. á vináttu sína *love sit Venskab (hvis etc.);* l. á reiði sína *true med sin Vrede (i Fald etc.).* — L. við sektir *bestemme Böder som Straf for; og fl. lignende.* — *δ)* l. fè til höfuðs e-m *(eg. bestemme den Sum, man vil udsætte som Belönning for ens Drab) sætte Priis paa ens Hoved.* — *f)* hann lagði frið of heim allan *oprettede Freden over den hele Verden.* — *g)* l saman (tölur) *addere.* — *h) med adskillige Præpositioner i en Mængde uegentlige Udtryk og Talemaader, hvor det særegne mindre ligger i selve Ordets Betydning, end i den hele Forbindelse.* — *aa) m.* á, *α) paalægge:* l. gjöld, skatta *etc.* á *paalægge Contributioner, Skatte.* — *β)* l e-t á e-n *el.* á við e-n *paalægge en som en haard Skjebne (imprecari).* — *γ)* l. á sik vandræði *paadrage sig, udsætte sig for Vanskelighed.* — *δ)* l. mikinn kostnað á e-t *anvende meget paa, koste meget paa noget.* — *ε)* l. líf á e-t *(el. med at og inf.) være rede til at offre sit Liv for noget, til för at lade sit Liv end ikke etc.* — *ζ)* l. þykkju á e-n *blive fjendtlig stemt imod en (og vise det i Gjerningen);* l. fæð á e-n *vise Kulde imod.* — *η)* l. hug á e-t *lægge sig efter noget, gjöre sig Umage for at opnaae el. iværksætte;* l. áhuga, kapp, stund, starf á *bestræbe sig for, lægge Vind paa* — L. hug á konu *fatte el. have fattet Kjærlighed til, eftertragte Forbindelse med en Kvinde.* — *bb) m.* af, *α)* l. e-t af við e-n *paa Opfordring (f. Ex. af en Röver) give Slip paa noget.* — *β)* l. fènað af *slagte Faar el. Kvæg.* — *γ)* l. e-t af *aflægge, ophöre med som Vane el. Övelse:* hann kvezk löngu hafa af lagt (*ɔ:* at glíma) *at det var længe siden han havde aflagt at brydes.* — *cc) m.* eptir: l. hug sinn eptir konu = l. hug á konu, *see ovenfor 2, g, aa, η.* — *dd) m.* fyrir, *α)* l. bann fyri e-t *forbyde, lade Forbud udgaae imod.* — *β)* l. e-t fyri sik *tage sig noget for.* — *γ)* l. fè fyrir e-t *betale noget med Penge.* — *ee) m.* í, *α)* l. í. leg, *see under* leg 2. — *β)* l. sik í veð *gaae i Borgen, i Caution.* — L. sik í háska *udsætte sig for (Livs-) Fare.*

— γ) l. mál í görð, í dóm *indlade en Sag til Voldgiftsmænds Afgjörelse, til Dom.* — δ) l. e-t vel i þökk *vinde Folks Yndest ved, faae stor Tak for noget.* — *ff) m.* til α) l. e-t til *lægge noget til, fremlægge, yde (som Understöttelse, Bidrag, el. desl.)* — β) l. sóma til e-s *vise en Hæder;* l. ástarhug til (konu) *fatte Kjærlighed til (en Kvinde);* l. hugðu til e-s *faae en kjær; jfr* leggja illt til e-s *fortrædige, vise sig fjendsk imod en.* — γ) l. e-t (ekki *etc.*) til *yttre noget (intet) i Anledning af hvad der bliver sagt el. hvad der foregaaer, fremkomme med noget som sin Mening, som Raad, Indvending el. desl.;* l. ráð til *give Raad.* δ) l. e-m e-t til orðs *omtale en i Forbindelse med noget ufordeelagtigt, lægge en noget til Last; ligeledes vælge, bruge sine Ord el. Udtryk med Hensyn til en anden, i hans Paahör (for at saare ham);* l. e-m e-t til ámælis *lægge en noget til Last.* — ε) l. mál til sætta = l. mál í görð, 2, *g, ee,* γ. — *gg)* m. undir, α) l. e-t (ríki, land, *el. desl.*) undir sik *underlægge, underkaste sig noget.* — β) l. e-t undir e-n *underkaste noget ens Dom el. Afgjörelse.* — γ) l. e-t undir þegnskap, drengskap, sinn *give sit Æresord paa noget.* — *hh)* m. upp: l. e-t upp *fremlægge som Betaling.* — *ii) m.* við. — α) l. e-t við e-t *föie noget til noget.* — β) l. líf sitt við líf e-s *forbinde sig saaledes med en, at man vil forsvare hans Liv som sit eget.* — *h) impers.:* e-t leggr nær *noget er nær ved (at skee).* — *B) v. n., 1) eg., a) sætte sig i Bevægelse,* α) l. á brott *tage afsted.* — β) l. á flótta *gribe Flugten.* — γ) l. eptir e-m *forfölge en.* — δ) l. til bardaga, orrustu við *indlade sig i Fægtning, Slag med en.* — *b) svömme, jfr II, 2, a, 3.* — *c) om Udfald el. Stikken med fældede Vaaben,* α) l. til e-s með (spjóti *etc.*) *falde ud paa en, stikke efter en.* — β) l. í gegnum e-n (með spjóti, sverði, *etc.*) *gjennembore en* — *2) ueg.:* l. á hættu *vove sig ud i en Fare, et farligt Foretagende.* — *b)* l. til umræðu *begynde en Forhandling el. Debat.* — *c) impers.:* lagði þá svá nær, at *etc. saa nær var derved, at etc.* — *II)* leggjask, *f. p., 1) pass., ueg., a)* e-t leggsk á *noget bliver almindeligt, bliver til Skik, en almindelig Mening;* þat orð lagðisk á *det blev til et almindeligt Rygte, det blev almindelig fortalt el. antaget; jfr:* svá hafði lag á lagzk, at menn tóku eigi við þeim *den ene fulgte den andens Exempel, saaledes at ingen vilde tage imod dem.* — *b)* þat leggsk vel á með e-m *de komme godt ud af det med hinanden.* — *c)* e-t leggsk fyrir (e-n) *noget kommer som Skjebnens Tilskikkelse; jfr* lítit leggsk fyrir e-n *noget ringe bliver, foraarsager ens Död.* — *2) refl., a) eg.* α) *lægge sig ned:* leggjask til svefns *lægge sig til at sove.* — *β)* leggjask fyri *böie sig, give sig (ved et Stöd, om det man stöder med):* spjótit lagðisk fyri. — δ) *prægn.:* leggjask með (konu, manni) *ligge hos.* — ε) leggjask á flótta = leggja á flótta, *see B, 1, a, β ovenfor.* — ϛ) *svömme, jfr B, 1, b ovenfor.* — *b) ueg.,* α) leggjask í hernað *gaae paa Krigstog.* — β) leggjask á fé *(om Rovdyr el. Rövere) falde over og röve Faar el. Kvæg.* — γ) leggjask e-t undir höfuð *forsömme, ikke efterkomme en Befaling el Opfordring.* — δ) leggjask djúpt *anvende al sin Klögt og Dybsindighed.* — *3) rec:* leggjask at *angribe hinanden (til Söes).* — *III)* lagðr (lagiðr), *p. pr., a) skikket, oplagt:* lagðr til kennimannskapar *skikket til den geistlige Stand;* e-m er e-t lagit *noget er en bestemt, forundt af Skjebnen.* — *IV)* lagstr, *p. pr., refl., som har lagt sig ned.*

Leggr (-jar, -ir), *m., 1) det lange Been, Beenpiben el. Rörbenet i Benene, Laarene el. Armene (f. Ex. det fra Ankelen til Knæet, fra Knæet til Hoften, etc.; jfr* fótleggr, lærleggr, handleggr, armleggr); *spec. om Benet, hvoraf Talemaaden:* komask, dragask á legg *voxe op, modnes.* — *2) Stammen af et Træ.* — *b) Stilk, jfr* grasleggr. — *3) ueg., Linie (om Slægtskab); jfr* karlleggr, kvennleggr; leggjar-band *Strömpebaand, B.* -knúta *Knokkel, Beenpibeknokkel;* leggja-brot *brækkede Rörbeen, Stumperne af brækkede Beenpiber.*

Legill (-s, leglar), *m., Bimpel (til Drik, etc.).*

Legkaup *Betaling for et Leiested (i en Kirkegaard).*

Legorð *Leiermaal;* koma legorði fram, á konu *besove;* legorðs-sekt *Böder for et Leiermaal.* -sök *Sag, som angaaer et Leiermaal.*

Legr (-rs, *pl. d. s.*), *n., Samleie, Leiermaal:* liggja konu legri.

Legró *Rolighed for de Dödes Leiesteder.*

Legstaðr *Leiested.*

Legsteinn *Gravsteen.*

Legtitull, *m., Gravskrift.*

Legsöngr *Gravsang;* = líksöngr; legsöngs-kaup = líksöngs kaup.

Leið (-ar, -ir), *f., A) Vei, etc., 1, eg. a) Vei:* þá l., er lá heim í Hólm *Veien som förte derhen. — b) den Vei, en har foresat sig at reise (enten til Lands el. til Söes), den Vei (Cours) en fölger:* fara leiðar sinnar *el.* l. sína *fortsætte Reisen (el. Seiladsen);* göra lykkju á leiðinni, *see under* lykkja 2; ríða á l. fyri e-n *ride en imöde, for at möde ham paa den Vei, man venter han skal komme. — c)* = leiðangr *a; jfr* leiðarvíti *nedenfor. — 2) ueg., a)* koma e-u til leiðar *bringe noget til Veie, Udförelse;* skipask á betri l. *tage en bedre Vending. — b) i adverbielle Udtryk:* heim á l. *hjemad;* á l. *fremdeles, ogsaa forud:* segja e-t fram á l. *sige forud, ind i Fremtiden;* á l. fram *forbi, fremdeles;* er þèr yrkit um hann á l. fram *bliver ved at digte om ham, hörer ikke op dermed. — B) et Thing, som om Sommeren blev holdt i hvert Herred i Island, nærmest for at bekjendtgjöre og oplæse de nye Love og Lovforandringer, som om Foraaret vare blevne vedtagne paa Althinget;* leiðar-lengd *Veiens Længde, Afstand:* þá er rèttir sè at l. *ikke i længere Afstand (fra Gjerningsstedet), end Loven foreskriver.* -mál *Sag, som vedkommer el. skal afhandles paa en* leið *B.* -lýsing *det at lyse for en paa hans Vei.* -morginn *den Dags Morgen, en* leið *(B) begynder el. den holdes.* -nest *el.* nesti *Proviant, man har med paa Veien, Reisekost.* -steinn *Veiledningssteen, Magnet (?).* -stjarna *Ledestjerne, Nordstjernen.* -sund *Sund, som man (seiler) passerer igjennem.* -vísan *Veivisning, Veiledelse.* -vísir *og* -vísi, *m., Veiviser, Veileder.* -víti *en Mulkt, som den skal erlægge, der unddrager sig el. pröver paa at unddrage sig Sötjeneste.*

Leið, *1. og 3. s. ind. af* líða.

Leiða (-i, -dda, -tt), *v. a., I) f. a., A) v. a., 1, eg., a) lede, före (ved Haanden):* l. e-n við hönd sèr *före en ved Haanden;* l. e-n til sætis *före en til den Plads, hvor han skal sidde. — b) i udvidet Betydning, α) fölge en, gaae med en paa Veien;* l. e-n út, brott með gjöfum *(eg. fölge en udenfor, paa Veien og forære etc.) give, skjenke sin Gjest Venne- el. Æresgaver til Afsked. — β)* l. e-n til höggs, *see under* högg — γ) l. konu í kirkju *indlede en Barselkvinde. — 2) ueg., og halvueg. a) fremföre:* l. vitni *fremföre Vidner. — b)* l. e-t (e-n) augum *see paa, see nöie paa, betragte. — c) udtale:* l. fljótt, seint (bókstaf, orð) *udtale hurtigt, langsomt. — d) före (ved Overtalelser), overtale; lokke:* l. e-n afvega *före en paa Afveie;* l. e-n í freistni *före en i Fristelse. — e)* l. e-t í lög *vedtage som Lov. — f)* l. e-n í lög *give en fri Borgers Rettigheder;* l. e-n í ætt, til arfs *adoptere, el. indsætte en som Arving. — g)* l. e-n til bana *(före en til Döden), foraarsage, blive ens Död:* hann tók sótt þá, er hann leiddi til bana. — *h)* l. fram líf sitt *fremdrage sit Liv, leve. i) fremföre, fremstille:* l. e-t í ljós *bringe frem for Lyset;* l. e-m e-t fyri sjónir *forestille en noget, udvikle noget for en. — k)* l. sèr e-t í hug *forestille sig. — l) impers.:* e-t *(acc.)* leiðir af e-u (e-m) *noget fölger af, hidrörer fra, foraarsages af, foranlediges ved. — B) v. n., ueg., 1)* l. getum um e-t *gjöre sig Gisninger om noget. — 2) impers.:* e-t *(nom.)* leiðir af e-u, *see 2, k ovenfor. — II)* leiðask, *f. p., 1) eg:* leiðask *(rec.) gaae Arm i Arm, Haand i Haand. — 2) ueg., a) pass.:* e-m leiðisk e-t til bana *noget bliver, foraarsager ens Död. — b) refl.:* láta leiðask til e-s *lade sig overtale til noget; ligeledes* láta sèr e-t leiðask *(pass. ?), d. s.*

Leiða (-i, -dda -tt), *v. a.,* l. e-m e-t *el.* at með *infin. gjöre en kjed (af noget), afskrække en fra. — B)* leiðask *f. p.:* e-m leiðisk e-t *en bliver kjed af noget. — 2) som v. dep. a.:* leiðask e-t *blive kjed af noget.*

Leiðangr (-rs, -rar), *m., a) Leding, Tog; Sökrigstjeneste. — b) alt hvad der paalægges el. reqvireres (Skibe, Proviant, Folk, etc.) til Udskrivningen af et Togt el. en Expedition; Folk, som samles til et Togt:* draga at sèr l.; leiðangrs-far *et Fartöi, som er bestemt til Leding el. tilhörer en Ledingsescadre.* -ferð *Leding* -fólk *Folk som gaae i Leding.* -lið *Tropper, som samles til en Leding, Expeditionstropper.* -maðr, *og fl.*

Leiðbeina *v. a., m. dat., hjelpe en frem paa hans Vei el. hans Reise; ledsage.*

Leiðendi (leiðindi; -is, *pl. d. s.), n., a) Antipathie:* leggja l. á e-n *fatte Afsky for en; noget, som vækker Mishag el. Afsky, Styghed. — b) Kryb, Utöi. — 2) pl., Kjedsomhed.*

Leiðendr, *adj., modbydelig, ond.*

Leiði (-a, *uden pl.*), *m., Kjedsomhed.*

Leiði (-is, *pl. d. s.*), *n., Gravsted.*

Leiði (-is, *pl. d. s.*), *n., Bör.*

Leiðifífl *en, som blindt hen lader sig overtale el. lokke, Lokkebarn.*

Leiðiligr, *adj., kjedsom; styg, usömmelig.*

Leiðindi *see* leiðendi.

Leiðing (-ar, -ar), *f., det at* leiða; *Overtalelse, Lokkeri;* leiðinga-maðr *en, som er let at overtale el. lokke.* -samr, *adj.,* = leiðitamr.

Leiðinligr, *adj., kjedelig, kjedsom.*

Leiðiorð, *n. pl., Overtalelse, Formaning.*

Leiðitamr *som er let at bede, overtale, föielig.*

Leiðmót *Möde af dem, som besöge en* leið *B, el. selve Mödestedet.*

Leiðr, *adj., kjedelig.*

Leiðrètta, *f.,* = leiðrètting.

Leiðrètta, *v. a., rette, berigtige, bringe i Orden, oprette. — b) forbedre. — 2)* leiðrèttask, *f. p., refl., forbedre sig.*

Leiðrètti, *f. indecl.,* = leiðrètta; *Erstatning, Satisfaction.*

Leiðrètting, *f., Rettelse; Berigtigelse; Opreisning. — b) Forbedring.*

Leiðsaga, *f., Ledsagelse;* leiðsögumaðr *Ledsager, Förer.*

Leiðsagi (-a, -ar), *m.,* = leiðsögumaðr.

Leiðsagnari (-a, -ar), *m., d. s.*

Leiðsögn = leiðsaga; leiðsagnarmaðr = leiðsögumaðr.

Leiðsögu-, *see under* leiðsaga.

Leiðtogi (-a, -ar), *m.,* = leiðsögumaðr.

Leiðvísan, *f., Veiledning; jfr* leiðarvísan.

Leiðvíti = leiðarvíti.

Leifa (-i, -ða, -t), *v. a., a) levne, lade tilbage. — b) efterlade, lade efter sig (naar man döer). — c) forlade:* l. skip *forlade Skibene, gaae i Land;* enginn þeirra leifði þann stað, sem í fyrstunni hafði tekit *forlod, opgav den Plads, Stilling, etc. — d) opgive, nedlægge:* l. konungsnafn.

Leifar, *f. pl., Levninger.*

Leiga (-u, u-r), *f., 1) Afgift, Leie; Rente:* selja fè á leigu *udleie noget for en vis Afgift; udlaane paa Rente. — 2) Told. — 3) Arbeidslön; Sold (jfr* leiguriddari *nedenfor). — 4) Betaling:* fè þat . . ., er hann bauð í leigu undir sik *de Penge, han tilböd, lovede for Fragten;* leigu-ból *Fæstegaard.* -burðr *Leie, Rente, det som nogen giver i Leie el. Rente.* -fall *Tab af Leie el. Rente; Tab, Nedsættelse af Rente el. Arbeidslön.* -fè *Leiegods, Rentegods.* -kýr *Leieko.* -land *Leiejord.* -lauss, *adj., uden Afgift el. Rente.* -lendingr, *m.,* = leiglendingr. -liði, *m., d. s.* -maðr, *1) Leier. — 2) en, som arbeider for Lön; Leiesvend.* -mál *Sag, som angaaer Leie.* -máli, *1) Leiecontract. — 2) Sold, Lön.* -prestr *en leiet Præst.* -skerðir, *m., Forringelse af el. hvad der forringer en Leie, Rente el. Lön.* -staðr *det Sted, hvor ens Gods el. Penge staae i Leie el. paa Rente.*

Leiga, *enten dat. sg. af* leigi *(m.), el. a for u (og saa dat. sg. af* leiga), *i Udtrykket* at leiga = á leigu *paa Rente.*

Leigja *og* leiga (-i, -ða, -t), *v. a., leie, fæste (Jord el. Gaard); laane noget hos en (for Betaling). — b) leie, tinge (Folk, Tropper etc.).*

Leiglendingr (-s, -ar), *m., Leilænding.*

Leika (-u, -ur), *f., Legesöster.*

Leika, *f. indecl., Legetöi. —* Vera eigi hvers manns l., *jfr være ikke til at spöge med.*

Leika (leik, lèk, leikit), *v. a. og n., I) f. a., A) v. a., lege, etc., 1) eg., a) lege, spille:* l. leik *lege el. opföre en Leg. —* L. fingrbjót *gjöre et ufordeelagtigt Træk i Skakspil. — b)* l. hörpu *spille paa Harpe. — 2) ueg., a)* l. á e-n *spille en et Puds;* l. e-n *gjöre Nar af en. — b) udföre noget, som er vanskeligt, som udfordrer stor Færdighed, Övelse el. Styrke:* þat munu færi eptir l. *det ville faae kunne gjöre (ham) efter. — c) behandle, tilrede:* l. e-n illa; sárt ertu leikinn *grusomt er du blevet behandlet; jfr* leikinn, *III nf. — B) v. n., 1) eg., a) lege; spille:* l. sèr at e-u *lege med noget;* l. sèr við e-n *lege med en. —* L. at skáktafli *spille Skak. — b) om Udövelsen af en Færdighed el. lignende:* l. at handsöxum *gjöre Konster med dem;* l. á sundi *udföre Svömmekonster. — c) i en udvidet el. halvuegentlig Betydning:* l. við fingr sína *el.* hvern sinn fingr, *eg. lege, spille med Fingrene, hver Finger, d. e. være saa munter, at alting ligesom synes at spille paa en. —* L. á lófum *være baaren paa Hænderne af Folk (om et Barn, som alle gjöre meget af, enhver kjæler for). — 2) ueg., a)* l. tveim tungum *sige snart det ene, snart det andet, være tvetunget.*

— *b)* e-m leikr allt í lyndi *alting gaaer efter ens Önske.* — *c) om en let el. fri Bevægelse, α) om Ilden, spille:* þeir vöknuðu eigi fyrr, enn logi lèk um þá *förend Ilden spillede om dem.* — *β) om andre Gjenstande, som bevæges, rulles, dreies, vindes frit og med Lethed, f. Ex. om en Axels Ender, om en Dör paa dens Hængsler* (hurð leikr á hjörum), *el. lignende;* l. lauss (laust) í e-u *kunne bevæges frit inden i noget.* — Þat leikr allt í höndunum á hánum *alle Redskaber spille i hans Hænder, han behandler dem med den störste Lethed, Færdighed, I.* — *γ) om Personer:* l. lauss við *bevæge sig frit; spec. i Kamp el. Slag, kæmpe hist og her, hvor man selv synes.* — *d) efter lignende Grundforestilling som i foregaaende, om ikke legemlige Gjenstande, i Talemaader som α)* e-m leikr hugr á e-u *(ens Tanker bevæge sig, dreie sig om noget, d. e.) en har noget i Sinde, længes efter at opnaae el. udföre noget;* e-m leikr e-t í skapi *(det rörer sig i hans Sind), d. s.;* (þeim) lèku landmunir *de længtes efter Fædrelandet.* — *β)* orð leikr á e-u *der gaaer et Rygte om noget;* e-m leikr grunr á e-u *har Mistanke om, formoder.* — *Impers.:* (þat) leikr á tveim tungum *man siger forskjelligt derom; derom ere to Meninger;* hèr leikr á tvennu *her maa eet af to være Tilfældet, el. her er om to Ting at gjöre;* þá leikr um lönd, sem auðit er *da gaaer det med de faste Eiendomme, som Skjebnen vil.* — *e)* l. við e-n *mishandle en (saa el. saa).* — *II)* leikask, *f. p., rec.:* leikask við *lege, el. pröve Legemsfærdigheder med hinanden.* — *III)* leikinn, *p. pr., plaget, foruroliget (af Trolde, onde Væsener).*

Leikandi, *f. indecl., Spög:* hefir þú í l. einni haft *endnu har du kun spöget, ikke gjort nogen Alvor af Angrebet.*

Leikari (-a, -ar), *m., Spillemand, Gjögler;* leikara-fæla *Gjögleskræmsel, Gjöglerværk, I.* -skapr, *m., Gjögleres Maneer. Gjöglespil.*

Leikbróðir *Legebroder.*

Leikdómr, *m, Lægfolk.*

Leikfang, *n., Legetöi.*

Leikfimr *behændig i Leg, B.*

Leikfólk *Lægfolk.*

Leikinn, *adj., som gjerne leger, er munter.* — 2) l. í. e-u *forfaren i, I.*

Leikmaðr *Lægmand.*

Leikmannligr, *adj., som en Lægmand.* -liga, *adv., paa Lægmands Viis.*

Leikmikit, *n. adj., subst., hyppig el. ivrig Leg:* hafa l.

Leikmót *Legeplads, Legested.*

Leikr (-s, -ar, *ogsaa* ir), *m., a) Leg; heraf ogsaa om Kamp:* hverir eiga hèr leik svá újafnan *hvilke ere de, som kæmpe her en saa ulige Kamp.* — *b) noget som er paa Færde:* (hann) sagði hánum hvat leika var *hvad der var paa Færde.* — *c)* á nýja leik *paa ny.*

Leikr, *adj., læg.*

Leikstefna *Möde til en Leg; Legested.*

Leiksveinn *Legekammerat; Yngling, Dreng, som leger, gjör Konster* (þeir hèldu sèr leiksveina).

Leiksvið *Legeplads.*

Leikvöllr *(eg. en Slette brugt som) Legested.*

Leiptr *(-rs, pl. d. s.) og* (-rar, -rar), *f., Lyn, Lynild.*

Leiptr (-rs, -rar), *m., et Slags Smaahval, Delphin (?).*

Leiptra (-aði, -at), *v. n., impers., lyne.*

Leir *(-s, uden pl.?), n., Leer; jfr* leirr.

Leira (-ur, -u), *f., Leergrund, leret Sted, især ved Strandbredden;* leiru-brkkr *Bæk, som flyder gjennem lerig Grund.* -vík = leirvík.

Leirbakki *Leerbanke.*

Leirblandinn *leerblandet.*

Leirbleyta *Leerdynd, I.*

Leirgata *Leervei.*

Leirgröf *en Grube med Leerdynd.*

Leirigr *og* -ugr, *adj., leret.*

Leirjötunn *Leerjette.*

Leirker *Leerkar, Leerkrukke, I.*

Leirklukka *Klokke af Leer.*

Leirkrukka *Leerkrukke.*

Leirljóss *lyseguul (om Heste), I.*

Leirpottr *Leerpotte.*

Leirr, *m., Leerdynd.*

Leirslètta *leret Slette.*

Leirstokkinn *leerbestænket.*

Leirvík *en Vig med Leerbund.*

Leistbrækr = leistabrækr.

Leistr (-s, -ar), *m., (jfr Læst) Saale, Fodbedækning (Eg.; nu Strömpefod el. Sok);* leista-brækr, *f. pl., Buxer og Strömper ud i eet.*

Leit (-ar, -ir), *f., Leden, Sögen: jfr* sauðaleit *etc.;* fara e-s á l. við e-n *forsöge at overtale en til noget el. udvirke noget hos en.* — 2) *i pl., det*

Sted, hvor man söger efter noget, I (jfr fiskileitir; koma í leitirnar, *eg. komme derhen, hvor der söges, d. e. blive fundet).*

Leit, *1. og 3. s. impf. ind. af* líta.

Leita (-aða, -at), *v. a. og n., A) v. a., m. gen., lede etc., 1) eg., lede, söge efter:* l. e-s. — *2) ueg., a) söge efter ved Eftertanke, söge at udfinde:* l. sèr ráðs *overlægge, hvad der er at gjöre, hvilket Raad man kan el. bör gribe til. — b) söge at forskaffe, bringe til Veie, udföre etc.:* l. e-s vinfengis *söge ens Venskab;* l. e-m ráðs *söge at forskaffe en en Kone;* l. e-m vegs *söge at forskaffe en Hæder;* l. sèr lækninga *söge Lægehjelp el. at forskaffe sig Lægemidler;* l. fundar (e-s *söge at træffe en.* — L. ráða við e-n *el.* hjá e-m *raadspörge en.* — L. lags *söge efter en passende Leilighed til noget, el. den rigtige Maade at udföre det paa, I. — c) forsöge, pröve:* l. allra bragða *forsöge alle Konster. — d)* l. e-s *henvende sig til en (især om Hjelp).* — L. e-s illa *henvende sig til en paa en fornærmende Maade, fornærme. — B) v. n. (og abs.), 1) eg., söge, lede:* l. langt um skammt fram *söge fjernt efter det, som er nær ved, gaae for langt (Tingen forbi), naar man söger. — β)* l. at, eptir e-u *lede efter. — 2) ueg., a)* l. eptir e-u *gjöre Efterforskninger, anstille Undersögelser angaaende en Sag. — β)* l. um *el.* á um e-t *söge at bringe noget i Stand, el. pröve paa noget:* l. um sættir *söge at stifte Forlig;* l. við e-u *el.* við um e-t, *d. s.; ogsaa* l. at *(m. infin.) forsöge at. — γ)* l. á e-n *fortrædige, fornærme. — δ) söge hen til et Sted, hen i vis Retning, el. desl.:* l. undan *begive sig paa Flugt, vige;* l. aptr *vende tilbage, og fl. lignende. — II)* leitask, *f. p., refl., 1) eg.:* leitask um *el.* fyrir *söge, lede omkring, föle sig for. — 2) ueg.:* leitask við *(at etc.) forsöge, gjöre Forsög paa, gjöre sig Umage for at etc.*

Leiti *(-is, pl. d. s.), n., en Forhöining, som begrændser Synet, en Bakke.*

Leizla *(-u, -ur), f., Fören ved Haanden, Gaaen Arm i Arm; Förelse, Ledelse. — 2) Begravelse. — 3) en drömmende Tilstand, I;* leizlu-drykkja = göngudrykkja.

Lèk, *1. og 3. s. impf. ind. af* leika.

Leka (-aða, -at), *v. a., lade dryppe, slaae igjennem.*

Leka (lek, lak, lekit), *v. n., lække.*

Leki (-a, -ar), *m., Lækning, Dryppen.*

Lekr, *adj., læk.*

Lektari (-a, -ar), *m., Bogstol; jfr* bókastóll.

Lemba (-i, -da, -t), *v. a., om Væddere, springe med Faarene. — 2)* lembd, *f. p. pr,* ær lembd *et Faar med Lam.*

Lemd (-ar, -ir), *f., Lemlæstelse.*

Lemja (lem, lamda, lamit), *v. a., eg. knuse; forslaae, lemlæste. — 2) ueg., hindre:* l. ferð. — *B)* lemjask *f. p., rec.:* lemjask róðr fyrir *ödelægge, brække Ronings-Apparaterne, Aarerne, hindre Roningen for hinanden (hverandre).*

Lemstr (-rs, -rar), *m., Læsion ved Saar el. Stöd;* lemstrar-sár *et svært Saar, lemlæstende Saar, Lemlæstelse.*

Lemstra (-aða, -at), *v. a., saare el. slaae fordærvet.*

Lemstran (-ar, -ir), *f., det at* lemstra.

Lèn *(-s, pl. d. s.), n., 1) Lehn. — 2) Rettighed, som en Regent tilstaaer sine Undersaatter, Privilegium;* lènshöfðingi *Lehnsmand.* -maðr, *d. s.*

Lèna (-u, -ur), *f., Dyne el. Pude som lægges under Klöftsadler.*

Lèna (-aða, -at), *v. a., lægge en Sadeldyne paa (jfr foreg. O.).*

Lèna (-i, -da, -t), *v. a., forlene, skjænke.*

Lend (-ar, -ar), *f., Lænd (en Hests). — b) i pl., Lænd (paa Mennesker);* lenda-kláði *Klöen paa Lænden.* -verkr *Lændeværk.*

Lenda (-u, -ur), *f., mest i pl., Jordegods, Jordeiendomme.*

Lenda (-i, -a, -t), *v. n. og a., 1) v. n., lande. — b)* l. á *el.* í *etc.* e-u *træffe (om noget der falder, nedkastes el. slynges). — 2) v. a., m. dat.:* l. skipi *lande med et Skib.*

Lendborinn *af en Lendermands* (lendr maðr)*. Lehnsmands Slægt, af adelig Byrd el. Familie.*

Lending (-ar, -ar), *f., Landing; Landingssted.*

Lendr, *adj., som er i Besiddelse af Jordeiendomme;* l. maðr *Lehnsmand, Befalingsmand, el. en som af Kongen er forlenet med Jordegods, Herremand.*

-Lendr *see i sammensatte Ord, som* hálendr, víðlendr *etc.*

Lendver *Sadeldækken; Hestedækken (?), I.*

Lengd (-ar, -ir), *f., Længde, a) i Rummet;* l. vegar; tvær álnir á l. *to*

Alen lang. — *b) om Tiden:* l. dags; til lengdar, *el.* þegar til lengdar leikr (lætr) *i Længden.*

Lengi, *adv. (comp.* lengr, *superl.* lengst), *længe.*

Lengis, *see i* daglengis, náttlengis *etc.*

Lenging (-ar, -ar), *f., Forlængelse.*

Lengja (-u, -ur), *f., (jfr Længe), et langt Stykke, lang Strimmel; spec. en Strimmel Læder skaaren paa langs af en Hud.*

Lengja (-i, -da, -t), *v. a., forlænge.* — Lengjask, *f. p., blive lang, forlænges;* e-m lengisk *det falder en langt el. langsomt.*

Lengrum, lengstum, *see* langr.

Lèni (-s, *pl. d. s.), n., en Plade til at smede Lee af, I.*

León (-s, -ar *og pl. d. s.), m. og n., og* ljón (-s, *pl. d. s.), n., Löve;* ljóns-húð *Lövehud.* -hvelpr *Lövehvalp, Löveunge.* -merki *Lövens Tegn.*

Leparti (-a, -ar), *og* lepardr (-s, -ar), *m., Leopard; jfr* hlèbarðr, lópartr.

Lepja (lep, lapta, lapit), *v. a., labe.*

Leppr (-s, -ar), *m., Lok, Haarlok.* — *2) Lap el. Klud; jfr* illeppr; *i pl.* leppar *usle Klæder, Pjalter.*

Lèrept (-s, *pl. d. s.), n., Lærred.*

Lerka (-aða, -at), *v. a., sammensnöre;* hosur lerkaðar at beini *snörede til Benet.*

Les (-s, *pl. d. s.), n., Bönner og Læsestykker af religiöst Indhold, som oplæses ved Andagtsövelser.*

Les (-s, *pl. d. s.), n., strikkede Uldvarer.*

Lesa (les, las-lásum, lesit), *v. a., 1) samle, sanke:* l. saman, upp *sammensanke, opsamle;* l. ber *samle Bær.* — *b) om Ilden, tænde (gribe fat i den ene Deel efter den anden).* — *c)* l. sik eptir e-u *bevæge sig smaat og smaat henad, hale sig op el. ned, el. desl.* — *d) strikke; jfr B nedenfor.* — *2) fremsige, læse;* l. e-t upp *oplæse.* — *b)* l. tíðir, messu *forrette Gudstjeneste.* — *B)* lesinn, *p. pr., strikket.*

Lesandi (-a, -endr), *m., Læser.*

Lesari (-a, -ar), *m., d. s.*

Lesbók *Bog, som indeholder Stykker af religiöst Indhold, der oplæses ved Gudstjenesten.*

Lesdjákn *Degn, som oplæser Bönner m. m.*

Lesinn, *adj., belæst.*

Lèskrápr *Haakjærlingeskind af daarligt Slags.*

Lesning (-ar, -ar), *f., Læsning.*

Lest (-ar, -ir), *f., 1) Last, Ladning; en Söfarendes el. en Passagers Deel af et Skibs Ladning* (bjóða manni á lest e-s *tilbyde en den Plads og den Fragt, en anden har havt); spec. en Læst (efter P. Vidalins Antagelse af 12 Skippunds Vægt):* l. mungáts. — *2) Byrde; (nu almindel.) Heste med Byrder paa.* — L. gulls *el.* silfrs *er med Hensyn til Værdien vanskelig at bestemme;* hálf l. af gulli *el.* gulls *oversætter Egilson ved quadraginta auri talenta;* lesta-tal *Læstetal.*

Lest (-ar, -ir), *f., noget af religiöst Indhold, som læses (f. Ex. over en Syg).*

Lesta (-i, -a, -t), *v. a., beskadige.* — Lestask, *f. p., pass., beskadiges:* lestisk ráin *Raaen knak*

Lesti, *n., i Udtrykket* á *el.* at l. *tilsidst, til Slutning.*

Lestr (-rs, -rar), *m., Læsning; Oplæsning ved Andagtsövelser el. det som oplæses ved saadan Leilighed.*

Lestreki (-a, -ar), *m., Hestedriver (jfr* lest, *2); df ueg., en Ærendesvend.*

Lèt, *1. og 3. s. impf. ind. af* láta.

Leti, *f. indecl., Ladhed, Dovenskab;* leti-liga, *adv., paa en dorsk, doven Maade.* -ligr, *adj., som vidner om, röber Dovenskab, I.*

Letingi (-ja, -jar), *m., lad, doven Person, I.*

Letja (let, latta, latt), *v. a., 1) f. a., eg., gjöre dorsk el. træt; men især ueg.:* l. e-n e-s *söge at gjöre en utilböielig til, fraraade en noget; ogsaa:* l. e-s *fraraade noget.* — *2)* letjask *f. p, a) eg., blive træt el. kjed af noget:* (hann) tók at letjask á starfinu. — *b) ueg,* letjask e-s *tabe Lysten til noget, blive utilböielig til noget;* láta letjask *lade sig overtale til at lade fare, lade sig bringe fra noget.*

Letorð *Fraraadelse.*

Lètorf *Græstörv.*

Lètorfa *et Stykke Græstörv.*

Letr (-rs, *pl. d. s.), n., Skrift, Bogstaver;* færa i l. *optegne;* letrs-háttr *Skrivemaade.*

Letrlist *Skrivekonst.*

Lètta (-i, -a, -t), *v. a. og n., 1) f. a., A) v. a., m. acc. og dat., 1) eg., a) m. acc., gjöre let.* — *b) m. dat., lette, löfte.* — *2) ueg. (baade m. acc. og dat.), lette, lindre:* guð

hafði lètt ... þeira hjörtu *gjort dem lettere, d. e. borttaget deres Gjenstridighed.* — L. angri e-s *lindre ens Sorg.* — *b) holde, höre op med, standse:* l. e-u af *el.* l. af at *etc. holde op med;* l. eigi ferð sinni *ikke holde op med sin Reise, reise uafbrudt.* — β) *impers.:* e-u lèttir *noget er forbi (mest om noget, som er eller tænkes som besværligt, trykkende el. heftigt);* hríð *(dat.),* úveðri lèttir upp *det holder op;* þá mundi l. á hjarta mínu þeim kvölum *det vilde befries fra dem.* — *Ogsaa abs.:* áðr enn lètti, *eg. förend det hele var forbi, d. e. tilsidst, endelig.* — *B) v. n., a)* l. undir með e-m *staae en bi, hjelpe en ved et Arbeide.* — *b)* úveðr lèttir upp = úveðri lèttir upp, *see ovenfor.* — *Abs.:* þat lèttir upp *det klarer op, el. lignende.* — *c)* l. undan *opgive Kampen og vige.* — *II)* lèttask, *f. p., pass., blive lettere, lindres:* sótt, harmr *etc.* lèttisk; e-m lèttisk *han föler sig noget bedre;* e-m lèttisk um hjartarœtr *bliver lettere om Hjertet.*

Lèttangr, *m., en let Vei, B.*

Lèttbrýnn *som har lette Öienbryn; deraf, hvis Öienbryn hæves af Glæde, munter.*

Lèttbúinn *let bevæbnet;* lèttbúit lið *lette Tropper.*

Lèttbærr *let at bære, taale.*

Lètteygdr *som let kaster Öinene omkring, I.*

Lèttfœri *Lethed:* l. líkamans.

Lèttfœrr *let i sine Bevægelser, rask, livlig.*

Lèttfœttr, *adj., let og rask til at gaae, I.*

Lètthendr, *adj., lethændet.*

Lètthlaðinn *let lastet.*

Lètthugaðr *med et let el. lettet Sind.*

Lètti, *m., Lettelse; Lethed; Villighed:* af lètta *villigen, gjerne, paa en imödekommende Maade; maaskee höre hertil de nu brugelige:* letta-drengr *Ærenddreng.* -sótt = jóðsótt.

Lèttibyrðingr *et letseilende Handelsfartöi.*

Lèttiliga, *adv., muntert, livligen.*

Lèttir, *m., 1) den, som letter, löfter etc.* — 2) *Lettelse; Lindring.* — *B) en Art af Hval, Springer, I; jfr* stökkull; lettis-maðr *Hjelper.*

Lèttiskip *letseilende Skib*

Lèttiskúta *letseilende mindre Fartöi.*

Lèttivinátta

Lèttklæddr *letklædt.*

Lèttlátr, *adj., munter, venlig, blid, beleven.* — 2) *letfærdig, letsindig.*

Lèttleiki (-a, -ar) *og* lèttleikr (-s, -ar), *m., Lethed; Raskhed, Livlighed.*

Lèttliga, *adv., letteligen.* — 2) *venlig, paa en omgængelig el. forekommende Maade.*

Lèttlyndi *let Sind, I.*

Lèttlyndr *som har et let el. muntert Sind, ikke tager sig Tingene nær, I.*

Lèttlæti (-is, *pl. d. s.), n., Blidhed, Artighed, Forekommenhed.* — 2) *Letfærdighed, Lösagtighed;* lèttlætiskona *et letfærdigt Fruentimmer.*

Lèttr, *adj, 1) eg., let, ikke tung.* — *b) let, rask i sine Bevægelser* (l. á sèr; lètt fólk *lette Tropper?*). — 2) *ueg., a) let, ikke besværlig; især i n. sg., adv.:* e-m gengr *el.* veitir e-t lètt *noget gaaer let for en.* — *b)* verða lèttari *blive forlöst (om en Kvinde)* — *c)* á, af lèttasta skeiði *el.* aldri *i (udover) den bedste Alder.* — *d) let (om Spiser):* lètt fœzla. — *e) munter, artig, venlig, forekommende:* hann var við alla l. ok kátr; l. í rœðum við e-n *som baade gjerne forunder en Samtale og tillige taler venlig til ham.*

Lèttúð (-ar, *uden pl.), f., let og muntert Sind; Letsindighed.*

Lèttúðigr, *adj., letsindig.*

Lèttvígr *let og behændig til at slaaes, B.*

Lèttvísi, *f. indecl., Letsindighed.*

Lèttvægi (-is, *pl. d. s.), n., Ubetydelighed, I.*

Lèttvægr, *adj., uvigtig, ubetydelig.*

Leyfa (-i, -ða, -t), *v. a., 1) indrömme, tillade.* — 2) *rose.* — 3) eiga e-t e-m at l. *have at takke en for noget; jfr* eiga fótum fjör at l. *skylde Födderne (ɔ: Flugten) sit Liv, sin Redning.*

Leyfð (-ar, -ir), *f., Ros, Berömmelse.*

Leyfi (-is, *pl. d. s.), n., Forlov, Tilladelse; Orlov;* leyfis-laust, *n. adj., adv., uden Tilladelse.*

Leyfidagr *Dag, som man har Lov til at nyde noget paa.*

Leyfiligr, *adj., tilladelig.*

Leyna (-i, -da, -t), *v. a., m. dat., skjule, dölge:* l. e-u *skjule noget;* l. e-n e-u *(sjeldnere* e-t*) dölge noget for en.* — Leynask, *f. p., refl., skjule*

sig. — 2) leynandi, *part.*, *skjult:* leynandi lestir.

Leynd (-ar, -ir), *f.*, *Skjulen, Dölgen; Löndom, Lönlighed, Hemmelighed:* í l. *hemmelig;* leyndar-dómr *hemmelig Ting, Mysterium.* -kofi *Lönkammer, Lönkrog.* -limr *Lönlem, Avlelem.* -mál *Löndom, Hemmelighed.* -ráð *Lönraad;* guðs l. *Guds skjulte Raadslutninger, I.* -staðr *Skjulested, Lönkrog, hemmeligt Sted.* -tal *hemmelig Samtale.*

Leyndr, *pa.*, *hemmelig, skjult.*

Leyni (-is, *pl. d. s.*), *n.*, *Sted, hvor man skjuler sig el. noget skjules.*

Leynidyrr *Löndör.*

Leynifjörðr *skjult, afsidesliggende Fjord.*

Leynigata *Lönsti, Lönvei; jfr* leynistigr, leynivegr.

Leynigröf *skjult, hemmelig Grube.*

Leyniligr *og* leynligr, *adj.*, *lönlig.* -liga, *adv.*, *hemmelig.*

Leynistigr *Lönsti; jfr* leynivegr, leynigata.

Leynivágr *Lönbugt.*

Leynivegr *Lönvei, Lönsti; jfr* leynistigr *og* leynigata.

Leynligr, *see* leyniligr.

Leysa (-i, -ta, -t), *v. a.*, *I) f. a.*, *löse etc.* (*deels med det bindende, deels med det bundne el. hvad der tænkes som saadant, som Object*), 1) *eg.*, *a) löse:* l. knút *löse en Knude;* l. bönd, fjötra af e-m *og fl. lignende.* — L. e-n *löse en, som er lagt i Baand el. Lænker;* l. bagga *löse et Bundt (Hö, etc.).* — *b) i en udvidet Betydning;* l. hund at manni *slippe en Hund lös paa en.* — *c) impers.*, α) *halvueg.:* e-t leysir *noget oplöses, adskilles, adsplittes el. desl.;* leysti af hánum síðan (ɔ: höndina) í úlfliðnum *Haanden lösnedes af, gik af etc.;* þá er ... snæ leysti ok ísa *da Snee og Iis töede el. havde töet op;* ána leysir *den bliver fri for Iis;* skipin leysti i sundr *de adsplittedes.* — 2) *ueg.*, *a) udlöse, udfrie, befrie, el. desl.*, α) l. e-n út *udlöse en med en Lösesum.* — β) l. líf, höfuð sitt *udlöse sit Hoved el. Liv;* leysa sik af hólmi, *jfr* hólmlausn. — γ) l. af banni *löse en af Band, erklære en fri for Kirkens Band; ogsaa* l. e-n *give en Absolution.* — δ) l. e-n undan e-u *befrie en fra noget.* — ε) l. hendr sinar *gjöre sin Pligt.* — *b) löse, gjöre rede:* l. vandræði e-s *löse ens Forviklinger, d. e. hjelpe ham ud af dem;* Sturla skyldi fara fyrir báða þá ok l. mál þeirra beggja *og klare for begge.* — *c) udrede:* l. út fé. — *d) opfylde sit Löfte, fyldestgjöre en Forpligtelse med Hensyn til noget:* l. suðrgöngu *gaae efter et gjort Löfte til Rom for at modtage Absolution.* — *e)* l. e-n út með gjöfum *give en Venne- el. Hædersgaver til Afsked; jfr* leiða e-n út *etc.* — *f)* l. á braut *udstyre (ens Börn).* — *g)* l. höfn *abortere.* — *B) abs.*, *eg.:* l. úr höfn *lette Anker, gaae under Seil.* — 2) *ueg.:* l. úr e-u (spurningum, *el. lign.*) *give Besked om, give en Forklaring angaaende noget.* — *II)* leysask, *f. p.*, *refl.*, (*el. imellem en passivisk og reflexiv Betydning*): leysask brott, (á brott, í brott) *komme bort fra et Sted, slippe bort (især hvor der er Fare el. Vanskelighed at kæmpe med); ogsaa, drage bort.* — *Spec. i Sösproget:* leysask (*ogsaa med* út *el.* brott), *om at lette Anker, gaae under Seil, komme ud af en Havn el. det Sted, hvor Skibet er fortöiet, el. ud af Engagement i et Söslag.*

Leysanligr, *adj.*, = leysiligr.

Leysiligr, *adj.*, *löselig, som er til at löse.*

Leysing (-ar, -ar), *f.*, *det at* leysa. — 2) *især i pl. om Töen:* í leysingum *naar Isen el. Sneen töer op;* vera í leysingum (*om Floder*) *være i Færd med at blive fri for Iis, I.*

Leysingi (-ja, -jar), *og* leysingr (-s, -ar), *m.*, *frigiven Træl;* leysingja-arfr *Arv efter en frigiven Træl.* -erfð *Arvetægt efter en* leysingi. -sunr *etc.*

Leysingja (-u, -ur), *f.*, *frigiven Slavinde.*

Leysingr, *see* leysingi.

Leyti (*eg.* = hleyti; *see d. O.*) (-is, *pl. d. s.*), *n.*, *Deel, Andeel, Part etc.* — *b) Tidspunkt:* um þetta l. *til denne Tid.*

Lið (-s, *uden pl.*), *n.*, *1) Fölge, som staaer en bi saavel i en Kamp med Vaaben, som for Retten:* (hann) hafði ekki l. til at únýta málit fyri þeim *han havde ikke mange nok med sig for at faae Sagen (ved Majoritet) afviist; jfr* eiðalið. — *b) især om en rigtig Troppestyrke:* fylkja liði sínu *opstille sine Tropper i Slagorden.* — *c) ens Familie el. Huusfolk:* hann tók G. þar fari ok liði hans öllu; *jfr* skuldalið. — *d) en Flok (saavel af Dyr som Mennesker):* einn af því liði *en af den Flok; jfr* far þú aptr til liðs þíns (*sagt til en Hest*). — 2) *Hjelp, Bistand:* veita e-m l. *yde en Hjelp;* gefa sèr til liðs *forskaffe sig Under-*

stöttelse, Bistand ved Foræringer; verða at liði *blive til Nytte el. Gavn.* — *3) ens materielle Styrke, Evner, hvad han har at stole paa:* fara at liði sínu *stötte sig til sine egne Midler; jfr* liðskostr *a.* — *4) i Poesie, a) Skib.* — *b) Öl;* liðs-afli *Troppestyrke.* -bón *det at bede om Hjelp el. Bistand.* -dráttr *det at samle Krigsfolk el. det at samle sig.* -fjöldi *Troppeantal.* -forungi *Anförer, R.* -höfðingi *Anförer for en Troppestyrke.* -kostr, *a) Styrke, Evne, Midler.* — *b) Krigstropper med Hensyn til Mængde el. Duelighed:* lítill liðskostr *faa Tropper;* góðr l. *tilstrækkelig Troppestyrke el. dygtige Tropper.* -laun *Lön for ydet Bistand.* -maðr *Mand, som hörer til ens Fölge el. en vis Troppestyrke, Krigsmand.* -munr *Forskjel paa Troppeantal; Overlegenhed i Antal el. Styrke, Overmagt.* -safnaðr *og* samnaðr = liðsdráttr. -vani, *adj., som mangler Tropper el. Hjelp.* -yrði, *n. pl., Hjelp med Ord:* leggja e-m l. *tale ens Sag, anbefale, lægge et godt Ord ind for en.* -þarfi *el.* -þurfi, *adj., som trænger til Hjelp el. Krigshjelp.* -þörf *det at være* liðsþarfi.

Liða (-aða, -at), *v. a., sönderlemme, dele:* l. e-t sundr; *df ueg., adskille, skjelne imellem, I.* — *B)* liðask, *f. p., refl., om Haaret, falde i Kröller, krölle sig.*

Líða (líð, leið-liðum, liðit), *v. n. og a. impers., lide, glide, etc., A) v. n., 1) om en (let og jævn) Bevægelse i Rummet:* sem í lopti líði *ligesom man (det) bares hen i Luften.* — *b) om Skibenes Bevægelse paa Vandet (hvor Talen er om en Fart el. en uhindret Bevægelse):* er þeir liðu fyri nesit, fyri Eyjarsund *gled, strög det forbi.* — *2) om Tiden (el. noget som staaer i umiddelbar Forbindelse med dens Bevægelse), lide, glide hen, forlöbe, hengaae; Ordsp.:* lítil er liðandi stund, en löng er matmáls stund *den (hver) henglidende Time er kun kort, men den Tid, man sidder tilbords, kan vare længe nok;* nú liða fram stundir *nu gaaer der nogen Tid hen;* líðr af náttin *forlöber, forsvinder.* — Vetr líðr úr garði *(eg. glider bort ud af Gaarden, drager bort fra Folk, d. e.) den er til Ende;* sumar líðr úr hendi *(eg. glider ud af Haanden, d. e.) tager Ende.* — *Impers.:* líðr at jólum *lakker imod Juul;* líðr á vetr, dag *etc. Vinteren, Dagen gaaer hen, nærmer sig sin Ende.* — *b)* en er á leið kvæðit *men længer hen i Digtets Oplæsning.* — *3) ueg. el. hvor i det mindste Fortællingen om en Bevægelse i Tid el. Rum ligger fjernere, a) hvor Subjectet er en levende Person, leve:* ef ek líð yfir þenna vetr *hvis jeg lever til denne Vinter er til Ende.* — β) l. undir lok *döe, gaae til Grunde;* l. fram *afgaae ved Döden; jfr* framliðinn. — *b) hvor Subjectet er en ikke levende Gjenstand, en Tilstand, el. lign., α) om en Tilstand, som tænkes at komme over el. forlade en;* eitt skal yfir oss alla l. *den samme Skjebne skal overgaae os allesammen.* — *Impers.:* þat líðr yfir e-n *en besvimer, I; lignende er Udtrykket:* þat líðr af e-m *en kommer sig el. kommer til sig selv (efter et pludseligt Ildebefindende, et epileptisk Tilfælde el. lign.);* þat líðr at e-m *ens Kræfter aftage, det lakker imod Enden med ham.* — β) e-m líðr e-t úr minni *el.* huga *noget gaaer en ud af Hukommelsen el. Tankerne, gaaer i Glemme.* — γ) *Ordspr.:* ferr orð, er um munn líðr *et talt Ord vender ikke tilbage.* — δ) láta e-t hjá (sèr) *el.* undan l. *lade noget gaae upaaagtet hen el. forbi (uden at bryde sig derom, gribe Leiligheden, el. lign.).* — ε) *impers., i Udtryk som:* hvat *el.* hversu líðr um (þat) *hvorledes gaaer det med etc.* — Hvernig líðr þèr *hvorledes har du det?* — *B) v. a. impers.:* þegar hann *(acc.)* líðr, *eg. naar man (glider) kommer ham forbi, d. e. med Undtagelse af ham, el. næst efter ham.* — *II)* liðinn *p. pr., 1) som er forbi, gaaet hen (jfr leden i Dansk i forleden, sidstleden); jfr* áliðinn, afliðinn, umliðinn, *hvilke Ord ogsaa skrives i to Ord.* — *2) död, afgaaet ved Döden; jfr* framliðinn.

Líða (líð, leið-liðum, liðit), *v. a., lide, taale, fordrage:* útlendir konungasynir skyldu þar ekki líðask eða vald hafa.

Liðdráttr = liðsdráttr.

Liðfár *som har faa Folk el. Krigsfolk i Fölge med sig.*

Liðfjöldi = liðsfjöldi.

Liðfœrr *krigsdygtig; kampdygtig.*

Liðgóðr *dygtig, tapper.*

Liðhenda *(el.* hliðhenda?), *f., Navnet paa en Verseart, hvor anden og fjerde (Halvstrophens) Verselinie begynder og ender med en Assonantsstavelse* (oddhending), *som tildeels assonerer til dem i foregaaende Linie, danner en* skothending *til dem.*

Liðhending *den ene af den 2den og 4de Verselinies Assonancer i et Vers, der*

henhörer til den under foreg. Ord beskrevne Verseart.

Liðhendr, *adj., som har* liðhending *(om et Vers el. en Verseart).*

Liði (-a, -ar), *m., Ledsager, Krigskammerat, Krigsmand;* liða-gjald *(et Slags) Krigsskat:* leiðangr ok l.

Liðigr, *see* liðugr.

Liðka (-aða, -at), *v. a., gjöre tilböielig el. bevægelig.*

Liðkostr = liðskostr.

Liðlangr *(ogsaa* líðilangr) *heel til Enden:* liðlangan daginn, liðlanga náttina *hele Dagen, I.*

Liðlauss, *adj., uden Hjelp el. Midler; uden Folk. — b) som intet Gavn gjör.*

Liðleysi (-is, *uden pl.), n., det at være* liðlauss.

Liðligr, *adj., lovende med Hensyn til Hjelp el. Fordeel, fordeelagtig.* — Var þá liðligra hans ráð ok svá bú hennar *det stod bedre til dermed.* -liga, *adv.*

Liðlítill *som har kun faa Folk el. faa Midler. — b) lidet dygtig, som gjör kun liden Nytte, yder ringe Hjelp.*

Liðmaðr = liðsmaðr.

Liðmannligr, *adj., rask af Udseende, som seer ud til at være en dygtig Karl el. god* liðsmaðr. -liga, *adv., som det sömmer sig for dygtige Krigere.*

Liðmargr *som har mange Folk el. Krigsfolk.*

Liðr (-s *og* -ar, -ir), *m., 1) eg., a) Led, Ledemod:* úr liði *af Led;* kippa í liðinn *sætte i Led; ogsaa ueg., bringe noget i Orden, i sin rigtige Tilstand, I. — b) Led, Lem; jfr* lostaliðr. — 2) *Led, Knude, Knæ:* l. á nefi *Krumning paa Næsen;* l. á grasi *Led, Knæ paa Væxter. — 2) ueg., a) Slægtled. — b) Medlem, Lem:* l. heilagrar kristni; *jfr Lem af Menigheden. — c) Led i en Talrække el. et Led i Reguladetri;* liða-mjúkr *Ledemyg.* -mót *Ledemod.*

Liðrækr *(som bliver) casseret som* liðsmaðr.

Liðsafnaðr (-samnaðr) = liðssafnaðr.

Liðsemd, *f., Hjelp.*

Liðsemi, *f., d. s.*

Liðsinna (-i, -ta, -t), *v. a., m. dat., hjelpe, komme til Hjelp.*

Liðsinnaðr, *adj.,* l. e-m *som understötter en.*

Liðsinni (-is, *uden pl.), n., Hjelp, Understöttelse;* liðsinnis-maðr *Hjelper.*

Liðskyldr *forpligtet til at yde Hjelp, især i Krigstilfælde, B.*

Liðskylfr, *adj., som udfordrer mange Folk (synes egentlig at betyde manglende el. foraarsagende Mangel paa Folk; jfr* fèskylft).

Liðtækr, *adj.,* = liðfœrr, *I.*

Liðugr *og* -igr, *adj., 1) eg., böielig, let bevægelig, smidig. — 2) ueg., a) beleven, omgængelig. — b) fri, uden Tvang, uhindret:* lauss ok l.; gefa e-n liðugan *slippe, lade gaae uhindret. — c) som har gjort sig færdig el. klar.*

Liðván *Haab om Hjelp, Understöttelse.*

Liðvani, *adj., som mangler Hjelp, Tropper.*

Liðveizla *Ydelse af Hjelp, Understöttelse;* liðveizlu-maðr = liðsinnismaðr.

Liðþarfi, *see* liðþurfi.

Liðþrota, *adj., hvis Hjelpekilder ere slupne op.*

Liðþurfi *og* liðþarfi *som behöver Hjelp, Understöttelse, Tropper.*

Líf (-s, *pl. d. s.), n, a) Liv:* á lífi *i Live;* lífs eða liðinn *levende el. död;* taka e-n af lífi *tage Livet af en. —* Lífs *(gen. sg.) bruges (nu idetmindste) med Adjectiver som et forstærkende Adverbium, f. Ex.* lífs feginn *sjæleglad. — b) Legeme (som Modsætning til* sál *el.* sála): á sálu ok lífi *paa Sjæl og Legeme;* til lífs ok sálar *(el.* sálu) *med Hensyn til Legeme og Sjæl. — c) senere svarende til Liv i Dansk = Midje, Moderliv, jfr Eg. — d) Liv, Levnet; jfr* lífi. — *e) Liv, som i Dansk i dette Liv, andet Liv;* lífs-andi *Aande, Aandedræt.* -björg *Livsredning; nu ogsaa Livsophold.* -bók *Livsens Bog.* -endi *Livets Ende.* -grand *Död.* -grið, *n pl., Livssikkerhed:* hafa l. ok lima *Sikkerhed for Liv og Lemmer, mod personlig Overlast.* -háski *Livsfare.* -hjálp *Hjelp i Livsfare.* -leiðindi *Kjedsomhed af Livet.* -mark *Livstegn.* -nœring *Næring, som vedligeholder Livet.* -saga *Levnetsbeskrivelse.* -stund *Levefrist, Levetid.* -tími *Levealder.* -trè *Livsens Træ.* -ván *Haab om Liv, at kunne leve.*

Lifa (-i, -ða, -at), *v. n. og a., 1) leve, være i Live;* at sèr lifanda *i levende Liv. — b) leve af noget, fremdrage Livet:* l. við kaup *af Handel. — c) leve (i et vist Befindende, visse Omstændigheder:* l. góðu lífi *leve et godt Liv. — I Tiltale el. Udraab, som:* lifið vel *lev vel! —* Lifi konungr várr *vor Konge leve! — d) leve, före et vist Levnet, opföre sig:* l. guðrækiliga *leve gudfrygtigt;*

l. vel, illa, *el. lignende.* — *e) restere, være tilbage:* þá er l. sjau vikur sumars; þá er þriðjungr lifði nætr. — 2) *v. a., a)* l. rèttiliga líf sitt. — *b)* l. e-n *overleve.* — *c)* l. e-t *opleve.*

Lífaðr, *adj., levende, fyrig, I.*

Lifandi (-a, -endr), *m., den som lever:* á landi lifenda *i Evigheden, i Himmerige.*

Lífdagar, *m. pl., Levedage, Levealder.*

Líferni (-is, *uden pl.), n., Liv, Levnet, Levemaade, Opförsel;* lifernishættir, *m. pl., Leveskik.*

Lífga (-aða, -at), *v. a., kalde til Live; oplive.*

Lífgan *og* -un (-ar, -ir), *f., det at* lífga.

Lífgari (-a, -ar), *m., den som opvækker til Liv.*

Lífgjafari *og* -gjafi (-a, -ar), *m., den som skjenker en Livet; Redningsmand.*

Lífgjöf *det at skjenke en Livet, Redning; Livsredning.*

Lífhimna *el.* -hinna *Bughinde.*

Lífhræddr *som frygter for sit Liv, I.*

Lífi, *n., Levnet, Liv, Leveskik; jfr* hreinlífi, saurlífi, munklífi *og fl.*

Líflát, *n., Död.* — *b) Aflivelse;* lífláts-dómr *Dödsdom.* -verðr *som fortjener at miste sit Liv.*

Lífligr, *adj., som kan opholde Livet:* líflig atvinna. — 2) *rask, livlig.*

Lifna (-aða, -at), *v. n., livne op, komme til Live.*

Lifnaðmaðr *en Munk.*

Lifnaðr (-ar, -ir), *m., 1) Liv, Levealder.* — *2) Liv, Levnet.* — *3) Munkeorden:* af berfættra lifnaði; lifnaðarlengd *Levealder.*

Lifr (-rar, -rar), *f., Lever.*

Lífr, *adj., see i* hreinlífr *etc.*

Lifra (-u, -ur), *f., Söster (poet.)*

Lifri (-a, -ar), *m., Broder (poet.)*

Lífspell = lífstjón, lífsgrand.

Lífspund *Lispund.*

Lífsteinn *(Livsteen) en Steen, Salve, som man tillagde overnaturlig Lægekraft.*

Lífstund = lífsstund.

Líft, *n. adj., impers. i:* e-m er l. *kan leve; kan heldbredes.*

Líftjón *Livstab, Död.*

Lífvænn *som giver Haab om Liv, kan leve, helbredelig.*

Lífæð *Pulsaare, I.*

Liggja (ligg, lá-lágum, legit), *v. n., ligge, etc., A) eg., 1) ligge (i den almindelige Betydning, saavel om levende Skabninger, som döde Ting):* l. á jörðunni *ligge paa Jorden;* l. á hliðinni, á grúfu *ligge paa Siden, næsegruus;* Reginn sagði hánum, hvar Fafnir lá á gullinu; bolöx lá í pallshorninu; hánum liggr eptir knífrinn ok beltit *blev liggende tilbage for ham (han glemte at tage dem med sig).* — 2) *i udvidet Betydning, a) ligge (ligge, for at) hvile, sove:* þau skulu liggja í sæng okkarri *de skulle ligge (sove) i vor Seng.* — *b)* l. á gólfi *være i Barselseng.* — *c)* l. sjúkr *ligge syg;* l. í sárum *ligge af Saar.* — *d)* l. hjá(konu) *ligge hos.* — *Ogsaa som v. a., i:* l. konu *besove.* — *Ligeledes om Dyrenes Parring:* veðrarnir ok bukkarnir lágu þær *(ɔ:* ærnar ok geitrnar). — *e)* l. úti *ligge ude, under aaben Himmel.* — *Spec., være trængt udenfor, udaf sit Leie el. Sæde, især om Indvoldene el. Hjernen efter indtrængende Stik el. knusende Slag:* iðrin lágu úti. — *f)* l. í leynum *ligge i Lön;* l. fyrir e-m *lure paa for at overfalde.* — *g)* l. dauðr á verkum sjálfs sín *ligge paa sine Gjerninger.* — *h)* l. í *synke el. blive siddende i Dynd el. desl.* — *i) om Beliggenhed, ligge:* skerit, er lá fyri landi. — (Augun) lágu fagrt ok fast *Öinene havde en smuk og fast Beliggenhed, d. e. Öinene med deres Omgivelser vare smukke, og havde et fast, bestemt Blik.* — *k)* lágu á myrkr mikil *der var en stadig Tykning over.* — *l) i Sösproget, ligge:* l. um, við akkeri *ligge for Anker;* l. til byrjar, til hafs *ligge paa et Sted og vente paa gunstig Vind, til man kan gaae under Seil.* — *B) ueg., a)* l. eptir *blive uberört, forbigaaet (naar man fortæller noget).* — *b)* l. upp á e-m *ligge en paa Halsen.* — *c)* l. e-m á hálsi *dadle en for noget, bebreide en (gjentagne Gange).* — *d)* l. um líf e-s *stræbe en efter Livet.* — *e)* l. undir *ligge, höre til (om et Sted el. Jordeiendom).* — *f)* láta sinn hlut undir l. *ligge under.* — *g)* l. niðri *ligge hen, forblive uberört, ikke omtales (om en Sag).* — *h)* l. á úknyttum sínum *skjule sine slette Sider.* — *i)* l. fyri *være for Haanden etc., α) være for Haanden som det, man har at gribe til el. vælge (f. Ex. et Raad el. en Udvei).* — *β) være bestemt af Skjebnen:* e-t liggr fyri e-m *han er bestemt til noget, til at opleve noget.* — γ) l. lauss fyri *ligge löst, d. e. være til at faae fat i, naae uden ringeste Umage el. Anstrængelse, el. være let at faae Bugt med.* — *k)* l. til *höre til, være passende.*

— *l)* l. við borð (*eg. ligge ved Siden af Brættet, som det, hvorom der spilles) være, det hvorom det gjelder; ogsaa med Udeladelse af* borð: l. við *være forbundet med og afhængigt af (noget)*: er svá mikit fèfang lá við *da det gjaldt Erhvervelsen af saa meget Gods*; líf mitt liggr við *det gjelder mit Liv*. — *m) impers., α)* þat liggr nærri, at *etc. det er nær derved*; þat lá við sjálft, at *det var lige ved, at etc.* — *β)* e-m liggr við e-u (*el.* at *m. inf.*), *en er nær ved noget (at etc.)*. — *γ)* þat liggr vel, illa á e-m *en er i godt, daarligt Humeur.*

Lík (-s, *pl. d. s.*), *n.*, *1) Legeme.* — *2) Liig*; líka-ábreizl *Liigtæppe, Liigklæde (til at lægge oven paa Liigkister?).* -ferð = líkferð. -færsla *Försel, Flytning af Liig.* -gröptr *Liigs Begravelse.* -hlið = sálarhlið. -krákr *Slæde til at kjöre Liig paa (?).* -kult = líkaábreizl (?).

Lík (-s, *pl. d. s.*), *n.*, (*d. Lig*) *Kanten paa et Seil.*

Líka, *adv.*, *tillige, ogsaa.*

Líka (-aði, -at), *v. n.*, *finde (ens) Behag el. Mishag*: l. vel, illa; *behage.* — *Impers.*: e-m líkar til e-s *el.* við e-u *en synes om, kan lide en.*

Líkami (*opr. vel* líkhami; -a, -ar) *og* líkamr (líkhamr; -s, -ar), *m.*, *Legeme.* — *b) Legeme (som i Himmellegeme)*: sólarinnar l.; líkama-líf *det jordiske Liv*; líkams-afl *legemlig Styrke.* -fýst *Kjödslyst, sandselig Lyst.* -losti *Sandselighed, Vellyst*: hafa e-a at líkamslosta *pleie legemlig Omgang med.* -munuð *sandselig Lyst el. Nydelse, Vellyst (især om Kjönsdriften el. dens Tilfredsstillelse).*

Líkamligr, *adj.*, *legemlig; corporlig*: líkamlig refsing *corporlig Straf.*

Líkblauðr *bange for Liig.*

Líkblæja *Liigklæde, Jordelagen.*

Líkbönd, *n. pl.*, *Liigbaand, B.*

Líkbörur, *f. pl.*, *Liigbaare.*

Líkendi, *see* líkindi.

Líkferð *Liigfærd, Liigbegængelse.*

Líkfylgd *Liigfölge, I.*

Líkfylgja *Liigbegængelse.*

Líkfœring, *f.*, = líkafærsla.

Líkhjúpr *Liiglagen, I.*

Líkhringing *Liigringning.*

Líki (-a, -ar), *m.*, *Lige, Mage.*

Líki (-is, *pl. d. s.*), *n.*, *Skikkelse*; í heilu líki *heel og holden, uskadt.* — *2) Legeme.*

Líkiligr., *see* líkligr.

Líkindi, -endi, -vendi (-is, *pl. d. s.*), *n.*, *1) Liighed* (at þeir megi því heldr at líkendum kenndir verða); *Billede, Skikkelse.* — *2) Sammenligning*: til líkinda við *i Sammenligning med.* — *3) i pl., a) Spor (af noget).* — *b) Sandsynlighed.*

Líking (-ar, -ar), *f.*, *Lighed*; í l. eptir e-m *i Lighed med en, i hans Billede.*

Líkja (-i, -ta, -t), *v. a. og n.*, *1) v. a., m. acc. og dat., gjöre noget ligt med noget.* — *b)* l. e-u við e-t *sammenligne med.* — *2) v. n.*, l. eptir e-u *efterligne.* — *B)* líkjask, *f. p., refl., ligne, være lig.*

Líkkista *Liigkiste.*

Líkleikr (-s, -ar), *m.*, *a) Lighed.* — *b) Rimelighed, Sandsynlighed.*

Líkligr *og* líkiligr, *adj.*, *rimelig, sandsynlig*; l. til e-s *i Stand til noget, som man kan vente noget af; haabefuld med Hensyn til.* -liga, *adv.*

Líkmaðr *en af et Liigfölge* (*pl.* líkmenn *Liigfölge, de som fölge et Liig til Graven*); *nu, en som er med for at grave Graven og tillige som oftest bærer Liigkisten.*

Líkn (-ar, -ir), *f.*, *Naade, Medlidenhed*; líknar-belgr *Hinden om en nyfödt Kalv, I.* -fullr *fuld af Medlidenhed, naadefuld, naaderig.* -lauss, *adj.*, *uden Naade el. Medlidenhed.* -mál, *n. pl.*, *Forbön, Mægling, B.*

Líkna (-aða, -at), *v. n.*, = kikna.

Líkna (-aða, -at), *v. a.*, *m. dat.*, *vise Medlidenhed, Naade el. Skaansel.*

Líkneski (-is, *pl. d. s.*), *n.*, *og* líkneskja (-u, -ur), *f.*, *Billede.*

Líknsamligr, *adj.*, *miskundelig.*

Líknsamr, *adj.*, *naadefuld, naaderig, miskundelig.*

Líknsemi, *f. indecl.*, *Miskundhed.*

Líkr, *adj.*, *lig, lignende*: engum manni er K. l. *ingen er K's Lige.* — Gjalda líku líkt *betale Lige for Lige.* — *b) sandsynlig*: at líku *sandsynligviis, rimelig.* — *c) tilraadelig, antagelig*: hvat hánum þœtti þá líkast *hvad han tyktes bedst at gjöre, at gribe el. beslutte sig til.*

Líksálmr *Liigpsalme.*

Líksíma, *n.*, *Lig (?).*

Líksöngr *Liigsang; Præstens Syngen over et Liig el. ved en Jordefærd; jfr* legsöngr; líksöngs-eyrir = -kaup *Betaling til Præsten for* líksöngr.

Líkur, *f. pl.*, = líkindi *3, b, I.*

Líkþrá (*gen. sg.* -þrár *og i sam-*

mens. O. líkþrá, *uden pl.), f., Spedalskhed;* líkþrá-fullr *fuld af Spedalskhed.* -maðr *en spedalsk Mand.*

Líkþrár *spedalsk, befængt med Spedalskhed.*

Lilja (-u, -ur), *f., Lilie.*

Lim (-ar, -ar), *f., Green.* — 2) = limr; lima-margr *med mange Grene.*

Lim (-s, *uden pl,*), *n., Grene (og Löv paa Træer.*

Lím (-s, *uden pl.), n., Liim.* — 2) *Kalk* (= veggjalím).

Lima (-aða, -at), *v. a.,* l. e-n, e-t í sundr *partere, sönderlemme.*

Líma (-i, -da, -t), *v. a., lime.*

Limaðr, *adj.,* l. vel *hvis Lemmer ere smukke og harmonere godt med Legemets övrige Bygning, vel proportioneret.*

Limbyrðr *Byrde af Grene el. Kviste.*

Limheill *med hele Lemmer.*

Limi (-a, -ar), *m., (Riis-)Kost, Gran til at pidske med.*

Líming (-ar, -ar), *f., det at* líma; *Sammenföining (jfr fölgende Ord);* límingar-stafr *Dobbeltmedlyd (x og z).*

Límingr (-s, -ar), *m.,* = límingar-stafr.

Limr (-s, -ir), *m., 1) Lem.* — 2) *Green; jfr* lim *(f.);* lima-burðr *Maade at bevæge (bære) Lemmerne paa, Holdning.* -fall, *men kun i* limafallssjúkr *værkbruden, og det deraf afledte* limafallssýki. -lát *Tab af Lemmer.* -ljótr *som har stygge Lemmer.*

Limköstr *Dynge af Grene, Riiskoste el. desl.*

Limlesta, *v. a., lemlæste, E.*

Límsetja, *v. a., kalke, mure.*

Lín (-s, *pl. d. s.), n., Liin, Hör.*

Lina (-ur, -ur), *f., Blödhed, Mildhed:* l. í lopti, veðrinu *Mildhed i Luften, Veiret, I.*

Lina (-aða, -at), *v. a., m. acc. og dat., a) eg., linde, slappe.* — *b) ueg., linde, lindre, sagtne, mildne;* l. atsókninni *gjöre Standsning i Angrebet.* — *Impers.:* e-u linar *noget sagtnes.*

Lína (u-, -ur), *f., 1) Line.* — 2) *Linie;* línu-strengr *Linie, Streng af Hamp.*

Linafladr, *adj., som har (slappe) svage Kræfter.*

Línakr *Hörager.*

Linan *og* -un (-ar, -ir), *f., Sagtnen el. Standsning; Lindring.*

Línbeðr *Seng med linnede Klæder, linnede Lagener.*

Línbrœkr, *f. pl., Lærredsbuxer, især Underbuxer.*

Lind (-ar, -ir), *f., 'Lind.*

Lind (-ar, -ir), *f., Kilde.*

Lindi (-a, -ar), *m., Bælte;* lindastaðr *Bæltested.*

Lindiskjöldr *Skjold af Lindetræ.*

Líndregill *Liindug, Lærredsdug.*

Línfé *Morgengave.*

Línfræ *Hörfrö.*

Língarn *Hörgarn.*

Linhjartaðr, *adj., med blödt Hjerte; sorrigfuld, E.*

Linhlaupi, *adj.,* verða l., *eg. sagtne sit Löb, df lade Modet falde, blive forsagt.*

Línhúfa *linnet Hue.*

Línhvítr *hvid som Liin.*

Linkind (-ar, -ir), *f., Blidhed, Mildhed, Skaansel;* linkindar-samr, *adj., mild, skaansom.*

Linkindliga, *adv., mild, skaansomt.*

Linkinni, *f. indecl.,* = linkind.

Linkinnr, *adj., blid, sagtmodig, mild.*

Línklútr *linnet Törklæde.*

Línklæði, *n., Liinklæde.* — *I pl. linnede Klæder, især (linnede) Underklæder.*

Línkona *Brudekone.*

Línkyrtill *linnet Kjortel.*

Línlak (-s, -lök), *n., Lagen.*

Linleikr (-s, -ar), *m., Blödhed.* — 2) *ueg., Mildhed, Skaansomhed.*

Linligr, *adj., lind, mild.* -liga, *adv., mildt, skaansomt, uden Hidsighed:* (hann) mælti linliga *(mildt, uden Bitterhed),* ef hann vildi *etc.* — *b) uden Kraft el. Energi.*

Linmæli (-is, *pl. d. s.), n., svag, utydelig, læspende Udtale, I* (linmæltr, *adj., som har saadan Udtale).*

Linna (-i, -ta, -t), *v. a., m. dat., standse, ophöre med.* — *Impers.:* e-u linnir *noget standser.*

Linr, *adj., lind etc., 1) eg., lind, slap; myg, blöd.* — 2) *ueg., a) om Veiret:* veðrit (frostit) var þar linara *der var Stormen (Frosten) mindre heftig.* — *b) om Personer, α) som har faa Kræfter og liden Haardförhed.* — *β) ikke streng, mild, skaansom.* — *c) let, ikke besværlig.* — *d) Gramm., uden Aspiration:* lin framflutning samstöfu.

Línrefill *Linnedtæppe (jfr* refill).

Línsekkr *Liinsæk.*

Línsloppr *linnet Slobrok.*

Línsokkr *Liinströmpe, linnet Strömpe.*

Lippa (-u, -ur), *f., og* lippr (-s, -ar), *m., udtrukken kartet Uld, Töie, I.*

Lippa (-i, -ta, -t), *v. a., udtrække den kartede Uld i en smal Töie for lettere at kunne spinde den, I.*

Lipr, *adj., let, smidig, behændig, I.*

Liprleiki (-a, -ar), *m., Behændighed, Færdighed.*

Liprliga, *adv., paa en let, behændig Maade:* tala, skrifa l. *tale, skrive smukt og flydende, I.*

List (-ar, -ir), *f., Konst; jfr* skáldskaparlist, þrætulist. — *b) Konstfærdighed:* görr með l. ok kunnáttu. — *2) Konstgreb, List;* lista-maðr *en som er i Besiddelse af Konstfærdighed, Konstner.*

Lista (-u, -ur), *f., Liste, Kant, Rand.*

Listigr *og* -ugr, *adj., flink, færdig, idrætsfuld. — b) opfindsom, snild.*

Listiligr *og* listuligr, *adj., a) med Konst, konstig, konstmæssig; prægtig, stadselig, glimrende. — b) om Personer, smuk, anseelig.* -liga, *adv., a) snildt. — b) paa en pragtfuld og om stor Færdighed vidnende Maade.*

Lita (-aða, -at), *v. a., farve.*

Líta (lít, leit — litum, litit), *v. a. og n., A) v. a., see, faae Öie paa:* þar gaf at l. hús mikit *der var at see, der kunde man see etc. — B) v. n., 1) eg., see, vende, kaste Blikket hen i en vis Retning, a)* l. upp *see op;* l. á e-t (e-n) *see hen til; see paa noget (en), tage i Öiesyn;* eigi þarftu á at l., jafnt er sem þèr sýnisk, af er fótrinn *du behöver ikke at see (længe) paa (Stumpen), det forholder sig saaledes som du seer, Benet er borte. — b)* l. til e-s *see hen til en;* l. við e-m *see, vende Blikket hen til, hen paa en (idet han giver sig tilkjende el. tiltaler); jfr fölgende. — c)* l. við *see tilbage el. til Siden;* l. um öxl sèr *dreie Hovedet om og see tilbage. — d)* l. yfir *see over el. ud over noget; og i prægnant Betydning (see over, d. e.) tage i Öiesyn for Opsyns el. Tilsyns Skyld. — 2) ueg., a)* l. á e-t *α) tage noget i Betragtning, under Overveielse;* l. á mál e-s *tage ens Sag til Overveielse, see hvad der er derved at gjöre, pröve paa at hjelpe, el. lign. — β) tage Hensyn til:* á hitt er þó at l. *du maa dog tage Hensyn til, det maa ikke forbigaaes. — b)* hver spurning lítr til svara *har det Öiemed at faae Svar, venter paa Svar. — II)* lítask, *f. p., pass., synes, forekomme, a) pers.:* hánum leizk sveinninn mannvænligr *han syntes at Drengen saae haabefuld ud; og fl. lign. — b) impers.:* mèr lízk *sem jeg synes at, det forekommer mig, at etc.;* e-m lízk vel, illa á e-n *synes godt, ilde om en;* svá lízk mèr á þik *saaledes forekommer du mig;* hversu lízk þèr á þat *hvorledes synes du om det? — III)* litit, *n. p. pr., impers., i:* e-m verðr litit *en kommer til at vende, kaste Öinene (hen i en vis Retning, hen paa en vis Gjenstand).*

Litask (-aðisk, -azk), *v. dep. n.,* l. um *see sig om.*

Litbjartr *som har en lys, skinnende Farve.*

Litfagr (í andliti) *som har en smuk Ansigtsfarve, I.*

Lítföróttr, *adj., om en Hest, örnegrau (?).*

Lítilfengligr, *adj., ringe, ubetydelig, I.*

Lítilfjörligr, *adj., d. s.* -liga, *adv.*

Lítilhugaðr *som har lidet Mod, I.*

Lítilhœfr *som passer for, lader sig nöie med lidet, fordringslös; ringe.*

Lítill, *adj.,* (*comp.* minni, *superl.* minnstr), *liden, 1) liden, liden af Vœxt el. Udstrækning el. Omfang:* l. vexti *liden af Vœxt;* húsabœr einn l. *en lille Bondegaard. — 2) liden, kort (om Tiden):* lítil er líðandi stund, *see* líða *A, 2;* hann dvaldisk þar litla stund (hríð) *opholdt sig der kun en kort Tid. — 3) liden, ubetydelig, ringe etc., a) om Personer:* l. fyrir sèr *af en svag, lidet mandig Characteer. —* Verða lítill í vafi, *see* vaf *b. — b) om andre Gjenstande:* lítillar ættar *af ringe Herkomst;* var hans móðerni lítit *hans Moder var af lav Stand;* hafa lítit eptirlæti, yndi *nyde kun liden Yndest, Glæde; o. fl. lign. — B)* lítit *og* lítt *(kun som adv.), n. sg., 1) subst., a) lidet, liden Deel:* var lítit eptir dags, vegar *Dagen, Veien var snart til Ende. —* Lítit skyldi í eiði úsært *(Ordsprog), see* úsærr. — Lítit eitt *kun en liden Deel. — b)* fyrir litlu *for kort Tid siden. — c) noget (kun) ringe, ubetydeligt:* lítit leggsk fyri e-n; þat kom hánum fyrir lítit *det hjalp ham kun lidet. —* Lítit er betra, enn ekki *lidet er bedre end intet. —* Þik mun litlu skipta *det kommer dig kun lidet ved. — d)* litlu *(dat. sg.) lidt (lat. paulo):*

litlu fyrir þing *kort för Thinget*; litlu fyrr, litlu síðarr *lidt (kort) för, senere*. — 2) *adv.*, a) *lidet, ubetydeligt*: þat mun lítit stoða *det vil hjelpe kun lidet*; þú vafðir lítt *tog ikke synderlig i Betænkning*. — b) vera lítt staddr *være i Fare*. — c) minnst *mindst*: þegar minnst varir *naar man mindst venter el. skulde vente*; lítils-verðr *af ringe Værdi, af liden Betydenhed, ringe*. -vægi, *n.*, *Ubetydelighed*. -vægr, *adj.*, *ubetydelig*.

Lítillátligr, *adj.*, *som fremtræder paa en ydmyg, nedladende Maade*. -liga, *adv.*

Lítillátr, *adj.*, *ydmyg, nedladende*.

Lítilleikr (-s, -ar), *m.*, *Lidenhed; Ringhed*.

Lítilliga (lítiliga), *adv.*, a) *med Ydmyghed*. — b) *paa en sneverhjertet Maade*.

Lítillægja (lítilægja), *v. a.*, = lítillæta, *I*.

Lítillæta (-i, -tta, -tt), *v. a.*, *ydmyge; nedlade; fornedre*.

Lítillæti (-is, *uden pl.*), *n.*, *Nedladenhed, Ydmyghed*; lítillætis-dœmi *Ydmygheds Exempel*.

Lítilmagni, *adj.*, *begavet med liden Styrke, svag*.

Lítilmagni (-a, -ar), *m.*, *ringe, lidet mægtende Person*.

Lítilmannligr, *adj.*, a) *umandig*. — b) *sneverhjertet, uværdig, uædelmodig*. -liga, *adv.*

Lítilmenni (-is, *pl. d. s.*), *n.*, *lidet behjertet, umandig Person; ringe, ubetydelig Person*.

Lítilmennska, *f.* (*uden pl.*), *Mangel paa Mod el. Sjælsstyrke; svag, lidet mandig Characteer*.

Lítilmótligr, *adj.*, = lítilmannligr; *ringe*. -liga, *adv.*

Lítilræði (-is, *pl. d. s.*), *n.*, *Bagatel, Ubetydelighed*. — b) *umandig, uværdig Gjerning* (l. en engi frami).

Lítilvægi (-is, *pl. d. s.*), *n.*, *Ubetydelighed*.

Lítilvægr, *adj.*, *ubetydelig*.

Lítilyrkr, *adj.*, *som arbeider med liden Fremgang og liden Dygtighed*.

Lítilþægr, *adj.*, *som er fornöiet med lidet, fordringsfri*.

Litka (-aða, -at), *v. a.*, *farve; mest i Passivformen* litkask *faae sin rigtige, naturlige Ansigtsfarve igjen* (*f. Ex. efter en Sygdom*), *I*.

Litklæði, *n. pl.*, *farvede Klæder*.

Litlauss, *adj.*, *farvelös*. — b) *bleg* (*i Ansigtet f. Ex. af Sorg el. Sindslidelser*).

Litr (-ar, -ir), *m.*, *Farve, Löd*; láta lit *falme*. — Skipta litum *skifte Farve*. — Eigi deilir l. kosti (*Ordspr.?*), *jfr man skal ikke skue Hunden paa Haarene*; litar-apt (*el.* -hapt), *n.*, *Ansigtsfarve*. -háttr, *d. s.*; lita-skipti *n. pl.*, *Farveskiftning*.

Litr, *adj.*, *af en (vis) Farve*: hár vel litt.

Litrauðr *af röd Farve*.

Lítt, *see* lítill, *B*.

Líttat (*for* lítt þat), *adv.*, *lidt, en Smule*.

Litun (-ar, -ar), *f.*, *Farvning*; litunar-gras = litgras.

Litverpask, *v. pass.*, *skifte Farve, blegne*.

Litverpr, *adj.*, *som skifter Farve, blegner*.

Ljá (-r, -r), *f.*, *nyslaaet Græs*.

Ljá (ljæ *el.* lè, lèða, lèð), *v. a.*, 1) *laane*. — L. sik til e-s *lade sig bruge til noget*. — b) *m. gen.*: l. hrossa *laane (en) Heste*. — 2) *tilstaae, indrömme* (*m. gen. og acc.*): l. e-m lífs *lade en beholde Livet*.

Ljáorf *Leeskaft*.

Ljár, *see* lè.

Ljóð, *see* hljóð.

Ljóðbiskup, *see* lýðbiskup.

Ljóðmæli, *n. pl.*, *Digte, Sange*.

Ljóðr (-s, *uden pl.?*), *f. m.*, = ljóð.

Ljóðœska (-u, -ur), = lýzka.

Ljóma (-aða, -at), *v. n.*, *lyse, skinne, straale*.

Ljómi (-a, -ar), *m.*, *Straaleglands*.

Ljón, *see* león.

Ljóri (-a, -ar), *m.*, *Vindue*.

Ljós (-s, *pl. d. s.*), *n.*, 1) *Lys* (*Dagens, Solens Lys*). — Koma í l. *see Dagens Lys, födes*. — 2) *et Lys* (*jfr* log). — 3) *ueg.*, a) láta í l. *yttre, aabenbare*. — b) (hit sætasta) l. augna minna *mine Öines Lys*. — c) í þvísa ljósi ok öðru *i dette og andet Liv*; ljósa-skipti, *n. pl.*, *Aftenskumring*. -verk, *n. pl.*, = búverk.

Ljósa (-u, -ur), *f.*, (*mest i daglig Tale*), = ljósmóðir, *I*.

Ljósálfr *Lysalv*.

Ljósberi (-a, -ar), *m.*, = ljósker, *I*.

Ljósblár *lyseblaa*, *I*.

Ljósbleikr *lysebleg*.

Ljósbruni *det at Lys brænder; spec. Antændelse af Lys, Illumination i Kirken*.

Ljósbærr, *adj.*, ljósbært veðr *saa*

stille Veir, at man kan bære et Lys, uden at det blæser ud, I.

Ljósgrœnn *lysegrön, I.*

Ljósgulr *lyseguul, I.*

Ljóshærðr *lyshaaret.*

Ljósjarpr *lysebruun.*

Ljósker *Lygte.*

Ljósleikr (-s, -ar), *m., Lyshed.*

Ljósleitr, *adj., lys, lysladen, lysfarvet.*

Ljósliga, *adv., klart, tydeligen.*

Ljóslitaðr, *adj., lysfarvet.*

Ljósmóðir *Jordemoder(en, i Forhold til den, som födes), I.*

Ljósmórauðr *lyserödbruun, I.*

Ljósrauðr *lyseröd, I.*

Ljóss, *adj., lys:* er ljóst var *da det var blevet lyst. — b) lys, lysladen, lysfarvet.*

Ljósta (lýst, laust-lustum, lostit), *v. a. og n., I) f. a., m. acc. og dat., slaae etc., A) eg., 1) slaae, give Slag, a) m. acc. (om den el. det, som Slaget rammer):* (Gunnarr) lýstr hana kinnhest *gav hende et Örefigen;* l. e-n i andlitit *slaae en i Ansigtet. — b) m. dat. (om det som umiddelbart stödes, det man giver Slag med):* l. árum í sjó *slaae (med) Aarerne ned i Söen, d. e. begynde at roe, roe bort. — 2) slaae an imod, ramme, træffe:* (eldingin) laust siglutrè *slog ned i, ramte. — Jfr* H. konungr var lostinn öru í óstinn *blev ramt, truffen af. — 3) i Talemaader, som ligge udenfor Forestillingen om et Slag el. Stöd, a)* l. eldi í e-t *stikke Ild paa. — b)* l. upp herópi *udstöde et Krigsraab. — c) impers.:* èli, hríð, ofviðri *(dat.)* lýstr á *Byge, Uveir (slaaer ned) kommer paa. — B) ueg., a)* l. e-u við *anföre noget som Modgrund el. Indvending. — b)* l. e-u upp *opdigte og udbrede blandt Folk. — c) impers.,* α) laust saman fylkingum *de stödte sammen, begyndte at slaaes. —* β) þá laust verk í andlit biskupi *der opstod pludselig en Smerte i, el. han fik med eet Smerte i Ansigtet. — II) v. n., 1) eg., slaae an imod, slaae ned, el. lign.:* l. til e-s *slaae efter en;* þar gekk reiðarduna með eldingu, ok laust í þekju *slog ned i Taget (muligen her impers. og abs. for* laust henni, *men senere staaer fuldstændig* eldingin laust eigi inn). — *2) ueg. og impers.:* þat laust í bardaga með þeim *de stödte sammen og det blev til Kamp, det kom til Kamp, Slag imellem dem.*

Ljóstollr *Sognefolkenes Afgift til Lysning i Kirkerne; jfr* lýsitollr.

Ljóstr (-s, -ar), *m., Lyster, B. Jfr* lustr.

Ljóstra (-aða, -at), *v. a., eg. en udvidet Form af* ljósta, *slaae, stöde; men bruges nu mest i Udtrykket* l. e-u upp = ljósta e-u upp, *see* ljósta *I, B, b.*

Ljótleiki (-a, *uden pl.) og* -leikr (-s, *uden pl.), m., Styghed, Hæslighed, Fælhed.*

Ljótligr, *adj., styg, hæslig, fæl, el. som fremtræder paa en styg, fæl, afskyelig Maade.* -liga, *adv.*

Ljótr, *adj., styg, hæslig, fæl (baade i egentlig og uegentlig Betydning).*

Ljúffengr, *adj., söd, lækker, velsmagende, liflig, I.*

Ljúfleiki (-a, -ar), *m., Blidhed, I.*

Ljúfligr, *adj., blid, venlig.* -liga, *adv.*

Ljúflingr (-s, -ar), *m., et Slags god Aand el. Genius.*

Ljúflyndi *blidt Gemyt, I.*

Ljúfmannligr, *adj., blid, venlig, kjærlig, elskværdig, I.*

Ljúfmenni (-is, *pl. d. s.), n., blid, venlig, elskværdig Person, I.*

Ljúfr, *adj., 1) blid, venlig, kjærlig, elskværdig. — 2) kjærkommen, behagelig.*

Ljúfsamligr, *adj., blid, kjærlig.*

Ljúfsemd (-ar, -ir) *og* -semi, *f. indecl.,* = ljúfleiki, *I.*

Ljúga (lýg, laug *og* ló- lugum, log'it), *v. a., m. dat., 1) f. a., a) eg., lyve:* l. e-u á e-n *el.* upp á e-n *lyve en noget paa. — Abs.:* l. á e-n, *d. s.;* l. at e-m *lyve for en. — b) ueg.:* ljúgandi högg *Hug, som er uden Virkning, hen i Veiret. — 2)* ljúgask, *f. p., a) pass., slaae feil:* hefir yðr sjaldan logizk, er ek sagði *det har sjeldent slaaet feil. —* Eigi mun yðr eptirförin ljúgask *det slaaer vel ikke feil, I vil blive forfulgte. — b) refl.,* ljúgask e-u á *sige at man har det, man ikke har:* ljúgask sár á.

Ljúgfróðr *som forstaaer sig paa, er dygtig i at opspinde Lögn.*

Ljúggögn, *n. pl., falske Beviser (i en Sag).*

Ljúgheitr, *adj., som lover el. truer med noget, han ikke holder.*

Ljúgkviðr *falske Vidnesbyrd (for Retten).*

Ljúgspár, *adj., som spaaer hvad der ikke gaaer i Opfyldelse.*

Ljúgváttr *falsk Vidne.*

Ljúgvitni, *d. s.*

Ljúgvætti *falsk Vidnesbyrd.*

Ljúka, *see* lúka.

Ló *(impf.), see* ljúga.

Ló (-ar?, lœr), *f., Brokfugl (nu oftere* lóa).

Ló (-ar? *uden pl.*), *I*, *1) f., Lu; jfr* aflóa. — *2) Vævfald, Fnokker el. Affald af Töier som falder af under Vævning el. Valkning.*

Lóð (-ar, -ir), *f., Jordlod, Grund.* — *2) en Jordlods Afgröde, Græs el. Sæd (enten som staaer paa Marken el. som er indhöstet).*

Loða (-i, -dda, -at), *v. n.*, l. við *hænge ved.*

Lóða, *f. adj., om Tævehunde, som löbe, I .*

Loðbrók *laadne Beenklæder (el. Buxelaar); deraf en, som bruger saadanne Beenklæder (cogn.).*

Lodda (-u, -ur), *f., (en Benævnelse paa) Örnen, I.*

Loddari (-a, -ar), *m., et Drog.*

Loðdúkr *laaden Dug.*

Loðinhöfði (-a, -ar), *m., den som har et laadent Hoved, meget Haar paa Hovedet (cogn.).*

Loðinkinni (-a, -ar), *m., en som har laadne Kinder (cogn.).*

Loðinn, *adj., laaden.*

Loðkápa *laaden Kappe (enten af laadent Skind el. foret dermed).*

Loðmæltr, *adj., tykmælet, I.*

Loðna (-u, -ur), *f., Laadenhed; den laadne Side, I.*

Loðólpa *laaden, vid Kappe; jfr* loðkápa.

Lof (-s, *pl. d. s.*), *n., Lov, Tilladelse;* ráða fyri lögum ok lofum *Tilstaaelser, Indrömmelser, som enten ligge uden for Lovens Bestemmelser el. som udkræve en Undtagelse fra disse.*

Lof (-s, *uden pl.*), *n., Lov, Priis, Ros;* lofs-orð, *n. pl., Ord, som siges til ens Berömmelse, Ros.* -tírr *Ære, Hæder.* -verðr *rosværdig.*

Lofa (-aða, -at), *v. a., m. acc. og dat., 1) m. acc., tillade:* l. e-m e-t. — *2) m. dat., love:* l. e-m e-u *love en noget.*

Lofa (-aða, -at), *v. a., rose; love, prise:* Guð sè þess lofaðr *Gud skee Lov og Tak for.*

Lofan (-ar, -ir), *f., Löfte.* — *2) Tilladelse, B.*

Lofanligr, *adj., lovlig, yndet, afholdt.*

Lofdrápa *Drapa til ens Priis og Ære.*

Lofgerð *Lov, Priis.*

Lofgjarn *higende efter Ros, B.*

Lófi (-a,-ar), *m., den indvendige flade Haand.* — *Talemaade:* leggja allan lófa við *anvende al sin Kraft;* lófa-klapp *Haandklap.* -tak, *d. s.* — *2) Haandslag, Haandlöfte.*

Lofkenndr *berömt.*

Lofkvæði *Lovsang, Digt til ens Priis.*

Lofligr, *adj., lovlig, priselig:* lofligrar minningar *lovlig Ihukommelse.* -liga, *adv.*

Lofmessa *Messe til Lov og Priis; Lovsang.*

Loforð *Löfte.*

Lofrœða *Lovtale.*

Lofsamligr, *adj., lovlig, priselig, berömmelig.* -liga, *adj., priseligen; paa en berömmelig Maade, med Ros.*

Lofsæla *almindelig Agtelse, det at være yndet af Folk.*

Lofsæll *yndet, afholdt; lovpriist:* hinn lofsæli drottinn.

Lofsöngr *Lovsang.*

Loftunga *den lovtalende el. lovsyngende Tunge (ogsaa cogn.).*

Lóg (-s, *uden pl.?*), *n., det at* lóga *(forbruge, öde):* leggjask í l. *forbruges, slippe op.*

Log (-s, *pl. d. s.*), *n., et (brændende) Lys.*

Loga (-aða, -at), *v. n., lue, brænde.*

Lóga (-aða, -at), *v. a., m. dat., lade fare, give Slip paa, skille sig af med noget:* þenna hring gef ek þèr, ok skaltu hánum aldri l. — *b) borttage, öde, fortære:* hvárki myndi sá drykkr l. viti þeira nè afli þeira *skille dem af med, beröve dem deres Forstand el. Kræfter.* — *c)* l. fè af *slagte.*

Logbrandr = eldibrandr *1.*

Logendr, *m. pl.,* = brennendr.

Logi (-a, -ar), *m., Lue.*

Logn (-s, *pl. d. s.*), *n., (Lugn), Luftens Stilhed, blikstille Veir; Luftstille; Havblik;* falla í logn *blive stille, stille af (om Vinden).*

Logndrífa *Sneefald i stille Veir.*

Lognsnjór, *d. s.*

Lok (-s, *pl. d. s.*), *n., A) eg., 1) et Laag.* — *2) noget, der lukker, tjener til Lukkelse,* = loka: láta l. frá hurðu *tage Dörskodden, Dörklinken fra.* — *B) (i pl.) ueg., Ende, Slutning, a)* fœra e-t til loka *bringe noget til Ende, fuldföre;* komask til loka *afsluttes.* — Fella l. á mál *bringe en*

Sag til den endelige Afgjörelse. — Til loka, at lokum *tilsidst.* — *b)* líða undir l. *döe.*

Loka (-u, -ur), *f.*, *Skodde, Dörklinke;* loku-rán *Borttagelse med Vold af det, som er under Laas, f. Ex. Kreaturer, som ere optagne, satte i Forvaring.*

Loka (-aða, -at), *v. a., lukke:* (hann) lokaði innan hurðina. — *Nu altid m. dat., som:* l. hurðu, augum.

Lokarr (-s, -rar), *m., Hörl:* frekr get ek at þeim þykki l. minn til fégjalda *(at de synes min Hövl grov med Hensyn til, d. e.) mine Fordringer store el. haarde;* lokars-spánn = lokarspánn.

Lokarspánn *Hövlspaan.*

Lokhvíla *Seng med Dör og Skodde for; jfr* lokrekkja; lokhvílu-gólf *(jfr* hvílugólf). -þil *etc.*

Lokka (-aða, -at), *v. a., lokke.*

Lokkaðr, *adj., lokket;* lokkuð stjarna *Komet.*

Lokkan (-ar, -ir) *og* -un, *f., Lokkelse.*

Lokkari (-a, -ar), *m., Forförer.*

Lokkr (-s, -ar), *m., Lok, Haarlok;* lokka-maðr *lokket Mand, Mand med lokket Haar.*

Lokkun, *see* lokkan.

Loklauss, *adj., 1) eg. uden Laag.* — *2) ueg., uden Ende, uden noget endeligt Resultat.*

Lokleysa *(el.* -lausa), (-u, -ur), *f.*, = endileysa *b.*

Lokrekkja = lokhvíla; lokrekkjugólf = lokhvílugólf.

Loks *(eg. gen. sg. af* lok), *adv., tilsidst.*

Loksins, *adv., d. s.*

Lómr (-s, -ar), *m., et Slags Vandfugl (columbus septentrionalis); jfr* læmingr. — *2) Svig, Puds;* lómsegg, -ungi, *I, etc.*

Lón, (-s, *pl. d. s.), n., et Vandstade; et dybt og bredt Sted i en Elv, hvori Vandet flyder kun sagte (ligesom synes at staae stille).*

Lópartr (-s, -ar), *m.,* = leparti.

Lopi (-a, -ar), *m, Uldtot, I.*

Loppa (-u, -ur), *f., stor og kluntet Haand, I.*

Loppinn, *adj., stivfingret af Kulde, I.*

Lopt (-s, *pl. d. s.), n., A) Luft, Luften (som et af de fire Elementer):* hafa anda af lopti; rödd er l. ok af lopti formerat. — *2) den Jorden omgivende Luft; Himmelen:* í lopt upp *i Luften, i Veiret;* á lopti *(hævet el. kastet op) i Luften.* — Heiðríkt l. *klar Luft, uden Skyer.* — *b) et Lufthul.* — *c) Höide;* þótt l. væri mikit til jarðar at falla; *jfr* mikit, lítit l. undir sólu, *I.* — *2) ueg.:* færa e-t á l. *udsprede, bringe ud blandt Folk;* koma, komask á l. *blive Gjenstand for alles Omtale.* — *B) Loft; Sal el. Værelse paa et Loft;* lopts-dyrr *Döraabningen til et Loft el. et Loftværelse.*

Lopta (-aða, -at), *v. a. og n., m. dat., löfte.* — *2) v. n., impers.:* þat loptar undir e-t *noget löftes, hæves saaledes i Veiret, at man kan see et tomt Rum, Luft mellem det og den Overflade, det hæves op fra.*

Loptdyrr = loptsdyrr.

Lopteldr *Lynild, I.*

Loptgluggr *Vindue paa et* lopt, *B.*

Lopthræddr *som er bange for at betræde el. bliver bange, hovedsvimmel paa et höit Sted, I.*

Lopthús *Loftværelse.*

Loptligr, *adj., som tilhörer Luften, sees el. bevæges i Luften.*

Loptmegin *Kraft og Mod til at gaae, klattre op ad steile Steder.*

Loptrið *Trapper, som gaae op til et Loft el. Loftværelse.*

Loptsalr *Loftsal.*

Loptskemma, *d. s. el.* = lopthús.

Loptsvalir *Altan, Balcon.*

Loptundr *Luftsyn, I.*

Los (-s, *uden pl.), n., det at blive lös, usammenhængende:* kom l. á fylkinguna *den begyndte at lösnes, vakle, splittes ad.*

Losa (-aða, -at), *v. a., löse, lösne.*

Losi (-a, -ar), *m., en lös, lösnet Tilstand; ueg., Ustadighed; Lösagtighed, I.*

Losna (-aða, -at), *v. n., 1) eg., lösnes, blive lös.* — *b)* l. í sundr *skilles ad, lösnes fra hinanden, söndersplittes.* — *2) ueg., blive færdig paa et Sted og forlade det.*

Losti (-a, *uden pl.), m., Vellyst, Sandselighed; især om det sandselige i Kjönskjærligheden;* losta-fullr *vellystig.* -girnd *Hang til Vellyst.* -liðr *det mandlige Lem.* -samligr, *adj., vellystig, som vidner om Vellyst; lösagtig.* -samr, *adj., som har Hang til Vellyst, vellystig, lösagtig.* -semd *og* -semi, *f., det at være* losta-samr. -synd *Vellystigheds- el. Lösagtighedssynd.*

Lostigr *og* -ugr, *adj., villig, redebon.*

Lostverk *behageligt Arbeide.*

Lostætr *lækker, velsmagende, I.*

Lot, *n. pl.*, *1) eg.*, *Luden* (*af* lúta); *Helding:* kominn at lotum *bragt paa Helding, nærved at falde.* — *2) ueg.*, *Retning:* þá skildi hann, af hverjum lotum vera myndi *hvad Meningen var.*

Lota (-u, -ur), *f.*, *1) en vedholdende Handling el. Anstrengelse, et Angreb el. lignende;* enn er eptir Steingríms-lotan *vi have endnu tilbage at kæmpe, til vi blive færdige med ham (eg. den Deel af Kampen, som Angrebet paa ham og det at faae Bugt med ham optager).* — Í einni lotu *paa een Gang, uden Ophold el. Mellemrum; ad Gangen.* — *Dat. pl.* lotum, *adv.*, *imellem, stundom.* — *b) Drag:* drekka e-t i einni lotu *i eet Drag, I.* *c) Aandedrag, I; jfr fölg. O.;* lotu-langr *som har et langt Aandedrag ɔ: taaler et langt Mellemrum imellem Aandedrættet (især naar man synger), I.*

Lotinn, *adj.* (*eg. p. pr. af* lúta), *ludende, som bukker sig;* l. *el.* l. í herðum *krogrygget, I.*

Lotligr, *adj.*, *nedböiet (af Svaghed el. Alderdom), I.*

Lotning (-ar, *uden pl.*), *f.*, *Ærbödighed; Tilbedelse.*

Lótorfa *et tört, udbanket og blödt Stykke Grönsvær, I.*

Lubbi (-a, -ar), *m.*, *en tyk Haartot, I.*

Lúberja, *v. a.*, *mörbanke, I.*

Lúða, *1. s. impf. ind. af* lýja.

Lúða (-u, -ur), *f.*, *en liden Flynder, I.*

Lúðr (-rs, -rar), *m.*, *Luur, Trompet;* lúðrs-hljóð *Lyd af Trompet;* lúðragangr *Trompetskrald.* -þytr, *d. s.*

Lúðra (-aða, -at), *v. n.*, *krybe langsomt og ydmygt hen ad Jorden (især om Hunde, og om Fugle, naar man jager dem op af deres Rede el. kommer denne nær), I.*

Lúðrblástr *Blæsen i en Luur, Trompet.*

Lúðrsveinn *Hornblæser, Trompeter.*

Lúðrþytr *Lyden af en Trompet.*

Lúfa (-u, -ur), *f.*, *tykt og langt Hovedhaar; deraf, en Mand med et saadant Haar (cogn.).*

Lúi (-a, *uden pl.*), *m.*, *Træthed, Udmattelse, I.*

Lúinn, *adj.* (*eg. p. pr. af* lýja), *1) blöd, æltet (f. Ex. om Skind el. andet, som har tabt sin Stivhed); jfr* lúberja. — *2) træt, udmattet.*

Lúka (-u, -ur), *f.*, *den hule Haand.*

Lúka *og* ljúka (lýk, lauk-lukum, lokit), *v. a. og n*, *A) v. a.*, *m. dat. og acc.*, *lukke etc.*, *1) eg. lukke:* l. aptr dyrum, hurð *lukke en Dör.* — *b)* l. upp (*oftest med dat.*) *lukke op.* — *Impers.:* þeir sá firðinum upp l. *saae at den aabnede sig.* — *2) ueg.*, *a) udrede, betale:* l. skuldir sínar *betale sin Gjeld.* — *b) ende, slutte:* l. ræðu sinni *ende sin Tale;* at loknum tiðum *naar Gudstjenesten var forbi;* l. máli *bringe en Sag til Ende.* — *Impers.:* e-u lýkr *noget tager Ende, hörer op;* þar til er lokit var jólum *til efter Juul;* þá var lokit öllum sáttum *da var det forbi med alt Haab om Forlig.* — Lýkr þar frá hánum at segja *dermed er hans Historie, Saga forbi.* — *Abs.:* áðr enn lauk *förend Sagen var til Ende, paa Slutningen, tilsidst;* svá lauk, at *etc.* *Enden blev den, at etc.* — . upp görð, sættargörð *el. lign. fremföre, fremsætte en Voldgiftskjendelse, Punkterne til, Bestemmelserne i et Forlig.* — *B) v. n.*, *a)* l. við e-t *blive færdig med.* — *b) impers.*, (*afsluttes; aabnes, blive klar*), *α)* nú lýkr upp fyri hánum *nu blev det klart for ham, han indsaae etc.* — *β)* hann sagði, at yfir skyldi l. með þeim *det skulde komme til Afgjörelse, det skulde nu faae en Ende (med deres Tvistigheder), Striden skulde nu kæmpes ud.* *II) f. p.*, lúkask, *pass.*, *endes, faae Ende, Afslutning; impers.:* lauksk seint um hag hennar *det varede længe inden hendes Nedkomst.*

Lukill (luklar), *see* lykill.

Lukka (-u, *uden pl.*), *f.*, (*et senere Ord*), *Lykke.*

Lukt, lukta, *supin. og impf. af* lykja.

Luma (-aða, -at), *v. n.*, l. á e-u *holde (længe) paa, gjemme længe (især uden at det vides af andre), I.*

Lund (-ar, -ir), *f.*, *1) Maade:* á allar lundir *paa alle Maader.* — *2) Sind, Gemyt, Tanke:* göra sèr e-t í l. *mene, troe, tænke;* lundar-far (*uden pl.*), *Sindelag, Gemytsbeskaffenhed; jfr* hugarfar. -lag (*uden pl.*), *d. s., I.*

Lundaðr, *adj.*, *sindet.*

Lundbragð = lundarfar, *B.*

Lunderni (-is, *uden pl.*), *n.*, *d. s.*

Ludferli, *n.*, (*uden pl.*), *d. s.*

Lundgóðr *som har et godt, mildt, venligt Gemyt.*

Lundhœgr *som har et svagt, roligt Gemyt.*

LUNDI (-a, -ar), *m.*, *en Söfugl (pica marina).*

LUNDILLR *som har et arrigt Sind.*

LUNDIR, *f. pl.*, *Mörbrad*, *I;* lundabaggi *et Slags Rullepölse (fornemmelig lavet af de fede Tarme)*, *I.*

LUNDLAGINN, *adj.*, = lundaðr; e-m er e-t lundlagit *efter ens Sind.*

LUNDPRÚÐR *höisindet*, *ædel.*

LUNDR (-ar, -ar) *m.*, *en Lund.*

LUNGA (-a, -u), *n.*, *Lunge;* lungnasótt *Lungesot*, *Lungesyge; og fl.*

LURKR (-s, -ar), *m.*, *Prygl*, *Knippel;* lurks-högg *Slag af el. med en Knippel.*

LÚS (-ar, *pl.* lýss), *f.*, *Luus.*

LUSTR (-s, -ar), *m.*, *Prygl af Træ*, *Tærskepleiel (?; etymologisk*, *d. s. som* ljóstr*; jfr Lyster i Dansk).*

LUSTUM, *1. pl. impf. ind. af* ljósta.

LÚTA (lýt, laut — lutum, lotit), *v. n.*, *1) eg.*, *lude, bukke sig ned*, *böie sig;* l. e-m *böie sig, bukke for en.* — L. at litlu *(bukke sig ned for lidet), modtage lidet med Taknemmelighed*, *gjöre sig fornöiet med lidet.* — *2) ueg.*, *a) vise Underdanighed:* konungarnir til hans valds ok ríkis lútandi. — *b) give efter:* hinn lægri verðr at l. *den svage maa give efter.* — *c) henhöre til, staae i Forbindelse med:* greinir fleiri, sem þar til l. *som henhöre til*, *beröre denne Sag.*

LÚTNING (-ar, -ar), *f.*, *ydmyg Böining; jfr* lotning.

LÚTR, *adj.*, *ludende; jfr* álútr.

LÝÐBISKUP *Underbiskop (i Forhold til Erkebispen); jfr* ljóðbiskup.

LYDDA (-u, -ur), *f.*, *et Drog*, *I.*

LÝÐMANNLIGR, *adj.*, *gemeen*, *uberömmelig.*

LÝÐMENNI (-is, *pl. d. s.*), *n.*, *en Mand af Folket.*

LÝÐR (-s, -ir), *m.*, *1) Folk*, *Nation.* — *2) Mennesker*, *Folk (i Almindelighed):* seð með arma lýði *mæt dermed fattige Folk.* — *b) især*, *Folk*, *som ere samlede, ere tilstede paa et vist Sted, el. paa lignende Maade udgjöre en Heelhed for sig:* allr sá l., er þar var saman kominn; *jfr* gakk þú út, þ.! . . . ok allr sá l. með þèr, sá er lofat er *og alle de Folk*, *alle de af vore Folk*, *som det er tilladt.*

LÝÐSKYLDA *undersaatlig Pligt el. Underdanighed.* — *2) undersaatlig Skat.*

LÝÐSKYLDIÐR = lýðskyldr.

LÝÐSKYLDR *undergiven*, *underdanig.*

LYF (-s, *pl. d. s.*), *n.*, *Lægeplante*, *Lægemiddel.*

LYFÐ (-ar, -ir), *f.*, *Middel (af Urter).*

LYFJA (-aða, -at), *v. a.*, *helbrede*, *curere; Talemaader:* l. e-m elli *curere en for Alderdom*, *d. e. dræbe;* l. e-m sitt ofbeldi *tæmme ens Overmod.*

LYGÐ (-ar, -ir), *f.*, = lygi.

LYGI (-i, -ar), *f.*, *Lögn;* lygikvittr *lögnagtigt Rygte.* -lauss, *adj.*, *uden Lögn.* -ligr, *adj.*, *som seer ud til at være falsk el. opdigtet.* -maðr *Lögner.* -saga *lögnagtig Fortælling; usand*, *opdigtet Historie.* -tíðindi *lögnagtige*, *opdigtede Efterretninger.* -vitni = ljúgvitni.

LYGINN, *adj.*, *lögnagtig*, *tilböielig til at lyve.*

LÝJA (lý, lúða, lúit), *v. a.*, *gjöre blöd og böielig; knuse; spec.*, l. járn *hamre Jernet ud*, *slaae det tyndere.* — Brynjan lúðisk *Brynjen knustes*, *gav sig.* — *2) trætte*, *udmatte.*

LYGN, *adj.*, *stille (om Veiret og Vandets Overflade i stille Veir).*

LYGNA (-u, -ur), *f.*, *Vandets Stilhed el. en stille Plet paa Vandfladen*, *I.*

LYGNA (-i, -da, -t), *v. a.*, *mest impers. (og abs.) i:* veðrinu lygnir *el.* þat lygnir *Vinden stilles*, *det stiller af.* — *2) m. dat.*, lygna augum *lukke sagte Öinene*, *I.*

LYK, *1. s. præs. ind. af* lúka.

LYKILHALD *Haandfanget paa en Nögle.*

LYKILL, LUKILL (-s, lyklar *og* luklar), *m.*, *Nögle.*

LYKILSKEGG *Kammen paa en Nögle*, *I.*

LYKJA (lýk, lukta, lukt), *v. a. og n.*, *A)*, *v. a.*, *1) eg.*, *a) lukke (en Dör el. lign.).* — *b)* l. e-n inni *indelukke*, *indespærre.* — *2) ueg. (m. dat. og acc.?)*, *bringe noget til Ende, blive færdig med*, *gjöre Ende paa.* — *B) v. n.*, l. um e-t *omgive med et Hegn*, *indhegne.*

LYKKJA (-u, -ur), *f.*, *a) Lykke.* — *b) noget som ligner en Lykke*, *en Bugt*, *en Krumning (f. Ex. paa en Orm el. Slange):* skjóta lykkjum *slaae Bugter*, *bevæges i Bugter.* — Göra (láta) lykkju á leið sinni *vende om.* — *c) en Krog*, *hvis Ender staae fast i noget.*

LYKT (-ar, -ir), *f.*, *Ende*, *Slutning;* at lyktum *paa Slutningen*, *tilsidst.*

LYKTA (-aða, -at), *v. a.*, *bringe til Ende*, *slutte.*

LYKTING (-ar, -ar), *f.*, *Tilendebringelse*, *Fuldförelse.*

LYMSKA (-u, *uden pl.*), *f.*, *Lumskhed.*

LYMSKLIGR, *adj., lumsk, underfundig, som fremtræder paa en underfundig Maade, vidner om Lumskhed.* -liga *adv.*

LYMSKR, *adj., lumsk.*

LYNDA (-ir, -di, -t), *v. n., impers.*, e-m lyndir vel (illa) saman *de komme godt (slet) overeens, I.*

LYNDI (-is, *uden pl.*), *n., Sind, Sindsbeskaffenhed;* lyndis-bragð = lundbragð. -góðr *som har et godt Sind.* -líkr *lig i Sindet, af lignende Characteer, I.*

LYNDR, *adj.*, = lundaðr.

LYNG (-s, *pl. d. s.*), *n., Lyng.* — *b) i pl.* = lyngmóar.

LYNGBAKR, *m., et Slags stor Hvalfisk.*

LYNGMÓAR, *m. pl., lyngbegroet Sted, Lynghede, I.*

LYNGORMR *Lyngorm.*

LYNGRUNNR *Lyngbusk.*

LYPTA (-i, -ta, -t), *v. a., m. dat.*, 1) *eg., löfte, löfte i Veiret.* — 2) *ueg.*, l. ferð sinni *begynde en Reise, drage afsted.* — *b)* l. her (af, úr e-m stað) *före, drage med Tropper (fra et Sted).* — *B)* lyptask, *f. p., pass.*, lyptisk þeim þá lítt reiði í sínu rúmi (*Vreden reiste sig lidt, d. e.) de bleve lidt vrede, ophidsede imod hinanden.* — *b) refl.*: lèzk hann ekki myndu þaðan lyptask fyrr en á bak jólum *reise derfra.*

LYPTING (-ar, -ar), *f., Dæksforhöining i Agterenden paa de Gamles Skibe.*

LYRGR (-s, -ir?), *m., (tyk) Haartop.*

LÝRIT *og* LÝRITI, *see* lýritr.

LÝRITNÆMR, *adj.*, lýritnæm sök *Sag, som er af den Beskaffenhed, at man maa gjöre Brug af en Indsigelse el. Protest.*

LÝRITR (-ar, -ar) *el.* LÝRITI (-a, -ar), *m.*, LÝRIT, *f.*, LÝRITI *el.* LÝRIT, *n.*, 1) *i pl.*, lýritar *(Navnet paa) de i Loven bestemte 3 Grændsestene.* — 2) *en Indsigelse, Protest; jfr* eignarlýritr, goðalýritr; lýritar-eiðr *Ed af 3, den Indklagede selv og 2 andre af lige Stilling.* -vörn *det at forbyde noget ved en lovformelig Protest.*

LÝSA (-u, -ur), *f., Hvidhed; Lysglimt, Glands.* — 2) = hvítamatr, *I.* — 3) *en Slags Fisk (gadus merluccius).*

LÝSA (-i, -ta, -t), *v. a. og n., A) v. a., m. acc. og dat.*, 1) *eg., lyse, belyse (m. acc.).* — *Abs.*: l. e-m (*for* l. e-m leið *el.* veg) *lyse for en, veilede en med Lys.* — 2) *ueg., a) vise, udvise (m. acc.)*: l. mikinn drengskap *udvise stor Bravhed; ogsaa m. dat.*: l. e-u yfir *lade komme til Syne, lade sees.* — *b) bekjendtgjöre, meddele, gjöre bekjendt:* l. e-u *el.* l. e-u yfir. — *c) erklære, lyse:* l. e-n í bann *bandlyse.* — *d) lyse; abs.*: l. (*ɔ:* hjúskap) með e-m *lyse til Ægteskab med.* — *e)* l. vígi á hendr sèr *angive sig som Drabsmand;* l. sök á hendr e-m *erklære en skyldig i noget (for Retten).* — *B) v. n., eg., impers., a) blive lyst, grye, dages*: þat lýsir af degi. — *b)* þat lýsir af e-u *det lyser af noget, det giver Lys el. Glands fra sig.*

LÝSI (-is, *uden pl.*), *n.*, 1) *Lysning, Skin; jfr* nýlýsi. — 2) *Tran;* lýsis-tollr = ljóstollr.

LÝSIGULL *lyst Guld* (*el.* = skírt gull).

LÝSING (-ar, -ar), *f.*, 1) *Daggry, Lysning.* — 2) *Bekjendtgjörelse; Erklæring; spec., Lysning til Ægteskab;* lýsingar-váttr *Vidne, som tilkaldes, naar Erklæringer (især om at en er skyldig i noget) afgives; jfr* lýsa sök á hendr e-m *under* lýsa *A, 2, e.* -vætti, *d. s.*

LÝSITOLLR = ljóstollr.

LÝSKI (-is, *uden pl.*), *n., Utöi.*

LYSKRA (-u, -ur), *f., Fuglighed i Hö el. fuglig liden Hövisk, I.*

LYST (-ar, -ir), *f., Lyst.*

LYSTA (-ir, -ti, -t), *v. a. impers.*: e-n lystir *en lyster, har Lyst til.*

LYSTILIGR *og* LYSTULIGR, *adj., lystelig, behagelig.* -liga, *adv.*

LYSTING (-ar, -ar), *f., Lyst, Begjerlighed:* l. holdsins *Kjödets Lyst.*

LYSTISAMLIGR, *adj.*, = lystiligr.

LYSTISEMD *og* -SEMI, *f., Forlystelse.*

LYSTR, *adj., lysten, begjerlig.*

LYSTUGR, *adj., villig; lysten.*

LYSTULIGR, *see* lystiligr.

LÝTA (-i, -tta, -tt), *v. a.*, 1) *paaföre en Lyde, skæmme, vanzire; vanære.* — 2) *dadle:* l. e-n fyrir e-t *dadle en for noget;* l. e-t *erklære noget for Lyde.*

LÝTI (-is, *pl. d. s.*), *n., Lyde;* lýtalauss, *adj., uden Lyde.*

LÝTILIGR, *adj., dadelværdig.*

LÝTLAUSS, *adj.*, = lýtalauss.

LÝZKA (-u, -ur), *f., udvortes Færd, Sæder, Levemaade.* — 2) = mállýzka.

LÝZKAÐR, *adj., i udvortes Færd, i Sæder (som, dannet som)*: l. sem riddarar.

LÆ (-s, *dat.* lævi, *gen. pl.* læva), *n., Svig (forekommer neppe i Prosa*

uden i Sammensætninger; jfr lævíss, lævísi).

Læða (-u, -ur), *f., Hunkat (?), B.*

Læða (-i, -dda, -tt), *v. a., I, m. dat.,* l. e-u *stikke noget (til en).* — *2)* læðask, *f. p., refl., snige sig, liste sig:* l. at e-m *snige sig paa en.*

Lœfð (-ar, -ir), *f., den flade Haand; Haandsbred;* lœfðar-þykkt *en Haandsbreds Tykkelse, B.*

Lægð (-ar, -ir), *f., lavt Sted, Huulning, Fordybning, en liden Dal.* — *2) ueg., Lavhed, Ringhed.*

Lægi (-is, *pl. d. s.), n., Landings-, Liggeplads for Skibe; jfr* lag.

Læging (-ar, -ar), *f., det at ydmyge, knække, fornedre; Ydmygelse, Fornedrelse; jfr* niðrlæging.

Lægja (-i, -ða, -t), *v. a., A) f. a., 1) eg., gjöre lavere, etc., a) pers., α)* l. seglin *hale Seilene noget ned.* — β) höfin taka at l. storma sína *Havet begynder at sagtne, stille Stormene, Stormene paa Havet lægge sig.* — *b) impers.:* er sólina lægði *da Solen begyndte at helde mod Horizonten.* — Brim lægir *Brændingen tager af;* veðr lægir *Stormen stiller af, lægger sig.* — *2) halvueg.:* (hann) bað þat óp eigi l. *han befalede, at man ikke skulde sagtne Raabet, Skriget, at man skulde vedblive at skrige.* — *3) ueg., a) gjöre mindre, formindske, forringe:* l. metorð sín. — *b) sagtne, stille. c) ydmyge, krænke, fornedre, nedtrykke, el. desl.;* l. sik *ydmyge sig.* — *B)* lægjask, *f. p., pass.:* boðar lægjask; hark lægisk *sagtnes.*

Lægt, *n. p. pr., a) jfr* kirkjulægt. — *b)* var þá l. við, at *etc. det var nær ved, der manglede kun lidet til, at etc.*

Lækka (aða, -at), *v. n., blive lavere, I.*

Lækna (-aða, -at), *v. a., læge, helbrede, curere.* — Læknandi, *part., i passivisk Betydning, lægelig, helbredelig.*

Læknanligr, *adj.,* = læknandi.

Læknari (-a, -ar), *m., den som læger, helbreder.*

Lækning (-ar, -ar), *f., Cuur; Helbredelse:* mun hann nú þurfa lækningar *han behöver Lægehjelp;* leita e-m lækningar *söge Lægehjelp til en;* lækningar-brögð, *n. pl., Helbredelsesforsög.* -íþrótt *Lægekonst.* -kaup *Betaling for Cuur el. Helbredelse, Lægehonorar.* -lyf *Lægemiddel.*

Læknir (-is, -ar), *m., Læge;* læknisdómr, *m., Lægedom, Lægemiddel.* -gras *Lægeplante.* -lyf, *d. s.* — *b) Lægemiddel.*

Lœkr (-jar, -ir), *m., Bæk:* lœkjarbugr *Bækkedrag.* -fall *en Bæks Löb.* -fár *Fordybning, gjennem hvilken en Bæk löber.* -farvegr *en Bæks Leie.* -gil *en liden Fjeldklöft el. Klöft i en Bakke, hvorigjennem en Bæk falder.* -rás *en Bæks Löb el. Rende.*

Lœmingr (-s, -ar), *m., et Slags Fugl* (= lómr?). — *2) nu kun i Udtr.* í lœmingi *i Smug; jfr* lómr 2.

Lær (-s, *pl. d. s.), n., Laar; Laarstykke.*

Læra (-i, -ða, -t), *v. a., lære (en noget):* l. e-n á e-t. — *2) senere, lære selv (discere).*

Lærandi (-a, -endr), *m., Lærer, Læremester.*

Lærari (-a, -ar), *m., Lærer.*

Lærdómr *og* læridómr, *m., Lærdom;* lærdóms-maðr *Lærdomsmand.*

Lærðr, *adj. (eg. p. pr. af* læra), *som man har lært, underviist; deraf lærd (især og oprindelig om geistlige Personer).*

Lærhnúta *Hovedet paa Hoftebenet.*

Læriðómr, *see* lærdómr.

Læridóttir *kvindelig Elev.*

Lærifaðir *Lærefader, Læremester.*

Lærimóðir *Læremoder.*

Læring (-ar, -ar), *f., det at lære en (noget), Underviisning.*

Læristóll *Lærestol, Lærerembede.*

Lærisunr *Elev.*

Lærisveinn *Elev.*

Lærkriki, *m., Laarkrig, I; jfr* nári.

Læsa (-i, -ta, -t), *v. a., m. dat., laase, lukke, lukke i;* l. aptr *lukke til el. i; lukke igjen.*

Læsiligr, *adj., læselig.*

Læsing (-ar, -ar), *f., Laas, Lukkelse.*

Læss, *adj., som kan læse el. læses, I.*

Læstr, *adj., som er i Laas, laaset, lukket.*

Læti, *n. pl., eg. Lyd; Gebærder, Lader, jfr* úlæti, nasalæti.

Lævirki (-ja, -jar), *m., Lærke.*

Lævísi, *f. indecl., Listighed, Trædskhed.*

Lævísligr, *adj., som vidner om Listighed.* -liga *adv.*

Lævíss *listig, trædsk, underfundig.*

Löð (laðar, laðar), *f., Indbydelse; jfr* laða.

Löð (laðar, laðar), *f., Naglejern, Nagletoug.*

Löðr (-rs, *pl. d. s.), n., Skum; især Havskum; Skumsved:* allr í einu löðri, *(I).*

Löðra (leyðra; -aða, -at), *v. a. og*

n., 1) v. a., *skylle, vaske.* — 2) *nu v. n., skumme* (l. í svita *være dryppende svedt), I.*

Löðrmannligr, *adj., som passer sig for en Kryster, Usling.* -liga, *adv.*

Löðrmenni (-is, *pl. d. s.), n., Kryster, Usling.*

Löðrmennska, *f., Udygtighed, Usselhed, I.*

Löðrungr (-s, -ar), *m., Örefigen, I.*

Lög, *see u.* lag.

Lögaldr *Lavalder, I.*

Lögarfi *ens lovlige Arving.*

Lögbaugr *lovbestemt* baugr (*jfr* baugr 2).

Lögbeiðing, *f.,* = lagabeizla.

Lögberg *og* lögbergi, *n., Lovbjerget paa Althinget i Island;* lögbergs-ganga *Gaaen til Lovbjerget;* lögbergis-ganga, *d. s.*

Lögbjóða, *v. a., 1) lovbyde* — 2) *paabyde som Lov.*

Lögboð, 1) *lovligt Tilbud, d. e. Tilbud om lovlig Erstatning.* — 2) *det at tilkjendegive offentlig for rette Vedkommende at man vil sælge en Gaard, hvorpaa der hviler Forkjöbsret.* — 3) *Lovbud, I.*

Lögbók *Lovbog.*

Lögbót *lovlig, lovbestemt Erstatning.*

Lögbrot *Lovbrud;* lögbrots-maðr *Lovbryder.*

Lögdeila = lagadeila.

Lögdum, *1. pl. impf. ind.* leggja.

Lögeggjan *lovlig Tilskyndelse, Tilskyndelse, som skeer af vægtige Grunde:* nú eggjar móðir vár oss l.

Lögeiðr *lovlig Ed.*

Lögeindagi *lovlig Termin.*

Lögeyrir, 1) *lovlig Öre* (= 6 álnir vaðmála *el. en Unze Sölv).* — 2) *nu i pl.,* lögaurar *gangbare Artikler.*

Lögfaðmr *en Favn, som i Loven bestemt.*

Lögfardagr *den i Loven bestemte Flyttedag.*

Lögfasta *lovbefalet Faste.*

Lögfastr *saaledes som Loven fordrer, lovfast, lovlig.* — 2) *som har et lovligt, fast Ophold, nyder en fuld Rettighed som Borger, etc.*

Lögfenginn *el.* -fengit *faaet paa lovlig Maade (til Ægte).*

Lögfesta, *f., det at lovfæste.*

Lögfesta, *v. a., lovfæste.*

Lögfestr *lovbefalet Toug (til Befæstelse af noget, f. Ex. en opdreven Hval).*

Lögfesting, *f., det at* lögfesta.

Lögfóstr *lovlig, forsvarlig Opfostring.*

Lögfrètt = lagafrètt.

Lögfróðr *lovlærd.*

Lögfrœði *Lovkundskab.*

Lögfullr *lovfuld, lovlig, lovgyldig, lovhjemlet.*

Lögfundr *lovbefalet Möde el. Forsamling.*

Lögg (löggvar, löggvar), *f., det Indsnit i Staverne i et Kar, hvori Bunden fældes; den Deel af Staverne, som er nedenfor Bunden; den nederste Rand el. indvendige Deel i et Kar.*

Löggarðr *lovligt Gjerde el. Hegn;* löggarðs-önn, *f., Beskjeftigelse, Arbeide ved Opförelsen af en* löggarðr.

Löggjöf *lovlig Gave, Gave, som det er tilladt efter Loven at give.*

Löggrið, *n., lovligt, fast Ophold.*

Löggstokkinn *hvis* lögg *er brudt el. i Stykker.*

Lögheilagr *(om Festdage) som ifölge Loven skal helligholdes.*

Lögheimili *lovligt Hjem.*

Löghlið *et* hlið *som har den i Loven bestemte Vidde el. Störrelse.*

Löghreppr *et District el. Landcommune, som har tyve Bönder el. derover.*

Lögkaup *lovlig, lovbestemt Betaling el. Lön.*

Lögkennandi *el. mest i pl.* lögkennendr *lovlige Kjendere, d. e. saadanne Mænd, som have de lovlige Qvalificationer til at overvære el. afgive Erklæring angaaende en Sag el. dens Forhandling.*

Lögkrókar, *m. pl., Kroglove, Lovtrækkeri.*

Lögkvöð *lovlig Opfordring.*

Lögkœni, *f.,* = lögkœnska.

Lögkœnn *lovkyndig.*

Lögkœnska, *f., Lovkyndighed.*

Löglangr *som har den lovbestemte Længde.*

Lögleið *lovbestemt Veilængde.*

Lögleiða, *v. a., 1) vedtage som Lov.* — 2) *give en (ufri) en fri Borgers Rettigheder.*

Lögleiga *lovlig Leie el. Rente.*

Lögleysa, *f., Lovlöshed, Ulovlighed;* lögleysu-hjúskapr *ulovligt Ægteskab.*

Lögligr, *adj., lovlig, lovmæssig, lovformelig.* -liga, *adv.*

Löglýriti = lagalýriti.

Löglýsing *lovlig Forkyndelse.*

Lögmaðr, 1) *(i de nordiske Riger) höieste Övrighedsperson i et District, som præsiderede som Dommer til Thinge,*

Laugmand. — 2) *i Island* = lögsögu-maðr. — 3) *en Lovkyndig; jfr* laga-maðr; lögmanns-dœmi *en Laugmands Værdighed el. Jurisdiction.* -eiðr *Ed, som en Laugmand aflægger.* -úrskurðr *en Laugmands Afgjörelse el. Kjendelse.*

Lögmál, 1) *Lovmaal, Retssag.* — 2) *Lov, Lovbud.* — *b) spec., den mosaiske Lovgivning, Loven;* hit forna l. *det gamle Testament.* — 3) *lovformelig Overeenskomst, Contract.* — 4) = lögskil.

Lögmáli *lovlig, lovformelig Overeenskomst el. Contract (spec. om Forkjöbsret; jfr* máli 1, b).

Lögmark *lovligt Mærke.*

Lögmet, *n., lovlig Vurdering.*

Lögmetandi *lovlig, gyldig Vurderingsmand.*

Lögmætr, *adj., saaledes, som den bestemmes i Loven; lovmæssig, lovlig;* lögmæt skil; lögmætt frumhlaup.

Lögn (lagnar, lagnir), *f., Sted, hvor man lægger Garn;* lagnar-skúta *Skude, et lille Fartöi til Brug paa saadant Sted, paa Fiskepladser.*

Lögpundari *lovlig Bismer.*

Lögr (lagar, *dat.* legi, *n. pl.,* legir), *m., Vædske; spec. Havet:* á landi eða legi *paa Land og Hav;* lopt ok lögr *Luften og Havet.*

Lögráðandi, *m., Lavværge, Laugværge.*

Lögrán *Rettens Fornegtelse, Berövelse af Ret.*

Lögrengd *retlig Indsigelse, især imod Vidnernes Gyldighed.*

Lögrètt, *A) Hovedthing (i Norge).* — *B) en större Fold, som Faarene om Efteraaret drives hen til fra de fjernere liggende Græsgange (Almindingerne) og hvor de adskilles i mindre Drifter.*

Lögrètta, *f., (Lovenes Forbedring), Lavretten paa det gamle Althing i Island, el. det Sted, hvor Lovene bleve debatterede, vedtagne og forkyndte (og oplæste);* lögrèttu-maðr *en som har Sæde i Lavretten.* -seta *Sæde el. Ret til at sidde i Lavretten.* -þáttr *Afsnittet i Loven (Graagaasen, om Lavretten.*

Lögrètti (-is, *pl. d. s.*), *n., Erstatning.*

Lögruðning *lovlig Indsigelse mod Vidner el. Dommere.*

Lögræningi og -ræningr, *m., en som bliver berövet sin Ret, som bliver forholdt hans Ret.*

Lögræna, *v. a., beröve en hans Ret.*

Lögsaga *Lovenes Oplæsning, Forkyndelse (og Fortolkning); Formandskabet i Lavretten;* lögsögu-maðr *Formanden i Lavretten.*

Lögsagðr *lovlig opsagt* (l. dómr).

Lögsamdr, *d. s.*

Lögsamligr, *adj., lovlig.*

Lögsamkváma = lögfundr.

Lögsegjandi, *m., en som er lovlig qualificeret til at afgive en Erklæring om noget.*

Lögsekr *skyldig efter Loven.*

Lögsekt *det at være* lögsekr.

Lögsilfr *Sölv el. Sölvmynter af lovbestemt Godhed.*

Lögsjáandi, *m., gyldigt Öienvidne.*

Lögskil, *n. pl., lovbefalet mundtlig Forretning (paa Thinge), G; thinglig Borgerpligt (?).*

Lögskilnaðr *lovlig Skilsmisse.*

Lögskipti *lovlig Deling.*

Lögskrá *Document, hvorpaa der ere skrevne Love.*

Lögskuld *Gjeld, som man skylder efter Loven;* lögskuldar-kona *kvindelig Skyldner (for sig el. sine nærmeste), som i Mangel af Betaling er forpligtet til at tjene hos Creditor til Gjelden er betalt.* -maðr *det samme om en Mand, som det foregaaende Ord om en Kvinde.*

Lögskylda *Skyldighed efter Loven.*

Lögskyldr *lovbefalet, som er Pligt efter Loven.*

Lögsókn *Sagsögelse.*

Lögspakr *lovkyndig.*

Lögspeki *Lovkyndighed.*

Lökspekingr *en Lovkyndig.*

Lögspurning *lovligt, lovformeligt Spörgsmaal; Spörgsmaal om, hvad der er Lov i et vist Tilfælde.*

Lögstakkgarðr *en* stakkgarðr, *som har den lovlige Höide.*

Lögstefna = lagastefna.

Lögtaka, *v. a., vedtage som Lov.* — *P. pr.* lögtekinn *lovbefalet, lovtagen.*

Lögtekning, *f., Vedtagelse af noget som Lov.*

Lögtíðir, *f. pl., den lovbefalede Gudstjeneste.*

Lögtíund *den lovbestemte Tiende.*

Lögunautr (lagu-) = legunautr.

Löguneyti, *n.,* = leguneyti.

Lögveð *lovligt Pant; lovlig Panteret.*

Lögvilla *Lovtrækkeri.*

Lögvillr *som er i Vildfarelse med Hensyn til hvad der er Lov.*

Lögvitr *lovlærd, lovkyndig.*

Lögvitringr = lögspekingr.

Lögvörn *Lovforsvar, et sig til Loven stöttende Forsvar.*

Lögvöxtr *Lovrente.*

Lögþáttr *Lovstykke.*

Lögþing *og* **-þingi** *Laugthing;* lögþingis-maðr *Medlem af et Laugthing.*

Löm (lamar, lamar), *f., Hængsel med en længere Plade.*

Lön (lanar, lanir), *f., aflang Höstak; Dynge.*

Löngu *og* **löngum.** *see under* langr.

Löpp (lappar, lappir), *f., Pote, I.*

Löskr, *adj., dvask, doven.*

Löstr (lastar, *dat.* lesti, lestir), *m., a) Feil, Lyde. — b) Last. — c) Forliis i* fjörlöstr; lasta-fullr *feilfuld. — d) lastefuld.* -lauss, *adj., feilfri. — b) lastfri.*

Löt (latar, latar), *f., det at fraraade:* telja latar á um e-t.

Lötra (-aða, -at), *v. n., gaae meget sagte (om Heste); ride meget sagte, I.*

Lötun (latanar, latanir), *f.,* = löt.

M.

M, *kaldes paa Islandsk* emm, *og udtales som dansk m, saavel i Begyndelsen af Stavelserne, som hvor det lukker dem; dog undtages Enstavelsesordene* fram, um (*for* umb), *hvilke (nu idelmindste) udtales* framm, umm.

Má (-i, -ða, -ð), *v. a., 1) f. a., a) eg., udslette, borttage, udviske; udslide. — b) ueg., udslette, afvaske; tilintetgjöre, ödelægge:* hvè nær hann vill þenna flekk má af virðingu sinni *naar han vil afvaske denne Plet paa sin Ære;* már hann svá ok minnkar þeira styrk *tilintetgjör den.* — Svá man ek af má (*ödelægge*) ok slètta Jerúsalem, sem *etc.* — 3) máðr, *p. pr., udslidt, halvudslettet ved Slid, idelig Brug el. Ælde.*

Má, *1. og 2. pers. sg. præs. indic. af* mega.

Maðka (-aða, -at), *v. a. impers.,* e-t (*acc.*) maðkar *der fremkomme, opstaae Maddiker i noget, noget bedærves af Maddiker (især om Födevarer);* maðkaðr, *p. pr. (adj.?), som der findes Maddiker i; fordærvet af Maddiker.*

Maðkr (-s, -ar), *m., Orm, Maddik;* maðka-fluga *Spyflue, I.* -veita *Ormevrimmel.*

Maðksjór *Sö fuld af Maddiker.*

Maðksmoginn *forgnavet af Træorm, ormstukken, I.*

Maðksmuga *Ormegnav, Ormestik (i Træer), I.*

Maðr (*ogsaa findes, men sjelden, Formen* mann; *gen.* manns, *pl.* menn, *ogsaa skrevet* meðr), *m., 1) Menneske, et Individ af Menneskeslægten (homo):* í manna minnum *i Mands Minde;* á mann *til Mands.* — Menn segja *man, Folk siger. — b) et menneskeligt Væsen (i Modsætning til en Trold, Jette el. desl.).* — c) vera stórra manna *være af fornem Slægt.* — 2) *Mand* = karlmaðr. — *b) spec., Mand (med Hensyn til Evne, Styrke, Mod, Dygtighed, el. desl.):* vera m. til e-s *være i Stand til, have Kræfter til at udföre noget, mægte det. — c) om en Undergiven, Tjener, en af ens Folk:* (Kristín) gaf fè til at hann leyndi manni hennar; *spec. om ens Krigere, Mandskab, Fölgevende el. desl.; Kammerat; Soldat.* — M. manns *Træl. — 3) Mand, Husbond, Ægtemand. — 4) Led, Slægtled:* manni firnari *en Mand, et Led længere ude; jfr* firnari. — *5) bruges gen. sg.,* manns, *collective med Ord, som have Mængdebegreb i sig:* hundrað manns *hundrede Mand. — 6) pronominelt:* m. er vel auðigr *han er meget rig. — b) en, nogen:* ef maðr bindr, særir mann *hvis en binder, saarer nogen. — B) Officeer i Skakspil;* mannsaftak *Henrettelse.* -aldr *Menneskealder, et Menneskes Levealder.* -andlit *Menneskeansigt, I.* -bani *et Menneskes Död; en som fælder, dræber en Mand:* verða m. -barn *Moderssjæl, Menneske:* ekki m. -bein *n. pl., Menneskebeen.* -blóð *Menneskeblod.* -búkr *Menneskekrop.* -bætr, *f. pl., Böder for Drab paa en Mand.* -efni *haabefuld Yngling.* -fótr *Menneskefod, et Menne-*

skes Been. -fylgja *et Menneskes Genius.* -hár *Menneskehaar.* -hauss *Menneskehoved(skal).* -hold *Menneskekjöd.* -hræ *dödt menneskeligt Legeme.* -höfgi *et Menneskes, en Mands Tyngde, noget, som veier ligesaa meget som en Mand.* -höfuð *Menneskehoved.* -hönd *Menneskehaand.* -kona *en gift Kvinde, en Ægtehustru.* (mannskonu-legorð *Leiermaal med en anden Mands Kone*). -lát *Menneskes Död, I.* -lið *et Menneskes Bistand; Ordspr.:* munr er at mannsliði *een kan være til megen Nytte, yde megen Bistand.* -líf *et Menneskes Liv.* -líki *Menneskeskikkelse.* -lær *et Menneskes, en Mands Laar.* -mót *hvad der vidner om* (*tyder paa*) *i ens Ydre at en er en Mand, I.* -mynd *Menneskeskikkelse.* -nafn *Menneskenavn.* -rödd *Menneskestemme.* -verk *hvad en Mand kan udföre:* þat er eigi meira enn m. *det kan dog en Mand udrette, I.* -vit *Menneskeforstand.* -æfi *et Menneskes Liv el. Levetid;* manna-aftök, *n. pl., Henrettelser.* -bálkr *Menneskeclasse.* -bein, *n. pl., Menneskebeen.* -blóð *Menneskeblod:* hella út mannablóði *udgyde.* -byggð *beboede Steder.* -deili, *n. pl., (Besked om, Kjendskab til de) forskjellige Folk.* -dráp *Drab paa Mennesker.* -dreyri *Menneskeblod.* -farvegr, *Vei som befares af Mennesker.* -ferð *Folks Færdsel, Befaren af Mennesker.* — *b*) *fremdragende Hob Mennesker.* -forráð *det at raade over Folk, være Hövding.* -forræði, *d. s.* -færi *Sted, hvor der er Færdsel af Folk.* -grein *Forskjel paa Mænd;* at lítil myni vera m. með yðr *at den ene af eder er lidet bedre, dygtigere end den anden, at der blandt eder ere kun faa fremragende, dygtige Folk.* -hold *Menneskekjöd.* -hugir, *m. pl.,* (*Mænds Tanker*)*:* illir m. *Mænd, som nære fjendligt Sindelag* (*mod en, hvilket varsles ham i Drömme, f. Ex. naar han drömmer om vilde Dyr el. desl.*). -hús *Vaaningshuus.* -hvarf *Forsvinden af Mennesker.* -höfuð, *n. pl., Menneskehoveder.* -hendr, *f. pl., Menneskehænder:* görtaf, með mannahöndum *som er Menneskeværk, I.* -kaup *Bytte af Ægtemænd.* -kjöt *Menneskekjöd; jfr* mannahold. -konur, *f. pl., Ægtehustruer.* -lát, *a*) *Tab af Mennesker, Folk, Mandspilde; jfr* mannspell. — *b*) *Menneskers Död.* -lof *Menneskeros.* -mál *Menneskestemmer.* — *b*) *almindeligt Rygte.* -matr *Menneskeföde; jfr* mannfœða. -missa, *f.,* = -missir *Tab af Mennesker, Folk, Mandspilde; jfr* mannalát *b,* mannspell. -mót *Folks Sammenkomst.* -múgr *Folkemængde, Mængde af Folk.* -reið *Færdsel af Folk til Hest; ridende Hob Mennesker, Hob af Ridende.* -safnaðr = mannsafnaðr *a.* -skipan *den Orden, hvori Folk staae el. sidde* (*tilbords*). -slóð *Spor efter gaaende Personer.* -spor, *n. pl.,* = mannaslóð. -styrkr *menneskelig Bistand.* -sættir, *m., Fredsstifter.* -tal = manntal. -vegr *Vei, som befares af Mennesker.* -verk *Menneskegjerning, Værk af Mennesker el. Menneskehænder, Menneskeværk.* -völd, *n. pl., hvad der foraarsages, er forövet af Mennesker, hvad Mennesker ere Skyld i:* ef þat er af mannavöldum. -þengill *Mændenes Konge* (*cogn.*).

Máfr, *see* már.

Magáll (-ls, -álar), *m., Mavestykke, Bugen,* (*som ved Slagtningen skæres af for sig*).

Magfyllr *og* -fylli *Mavefylde.*

Magi (-a, -ar), *m., Mave, Bug;* magabragð *et Kneb i Brydning, som bestaaer deri, at man, ved selv at böie sig lidt bagover og synke i Knæerne, löfter sin Modstander op paa Brystet el. Maven saaledes at hans Födder lösnes fra Jorden, og ved en hurtig Svingning til Siden kaster ham.* -fyllr og fylli = magfyllr. -hár *Haar paa Maven, I.* -mál *Mavemaal, Maadehold i Spisning:* kunna sèr m. *spise med Maade.* -skegg *Maveskæg.*

Mágkona *en kvindelig Paarörende ved Giftermaal* (*f. Ex. Svigerinde, Broderkone, Svigerdatter, Svigermoder, etc.*).

Magn (-s, mögn), *n.,* = megin: m. ríkisins *Kjernen af Riget.*

Magna (-aða, -at), *v. a.,* 1) *f. a., a*) *bringe noget til at tiltage i Kraft og Styrke, gjöre stærk, styrke.* — At mögnuðum degi (*eg. naar Dagen har naaet sin Styrke*) *höiere oppe paa Formiddagen.* — *b*) *spec., bringe magisk Kraft, Trolddom i:* var mjök magnat líkneski hans *hans Billede var fuldt af Trolddomskraft.* — 2) magnask, *f. p., pass., a*) *svarende til* 1, *a, tiltage, voxe, befordres etc.:* með hverjum hætti hèr hefir magnazk kristnin *hvorledes Christendommen her har gjort Fremgang, gjort gode Fremskridt.* — Magnask í ofmetnaði *tiltage i Overmod.* — *b*) *svarende til* 1, *b:* Glámr tók at magnask af nýju (*om en Gjenganger*). — *Jfr* megna.

Magr, mögr, magrt, *adj.*, *mager.*

Mágr (-s, -ar), *m.*, *en mandlig Paarörende paa Grund af Giftermaal* (*om Svoger, Svigerfader, Svigersön, Stedfader etc.*); mága-stoð *Bistand, som ens* mágar (*jfr* mágr) *yde en.*

Magrligr, *adj.*, *mager af Udseende.*

Mágsemd (-ar, -ir), *f.*, *Svogerskab, Forhold til en som* mágr.

Maka (-aða, -at), *v. a.*, (*i det mindste i nuværende Islandsk*) *smöre, indgnide med Salve* (*jfr* makstr). — *Maaskee hörer hertil Udtrykket:* m. e-m háðung *gjöre noget til Forhaanelse mod en, til at forhaane en* (*eller* = *tydsk machen?*).

Mak, *see i* úmak.

Maka (-aða, -at), *v. a.*, *i:* m. sik (*især om Fugle*), *mage sig, mages, parre sig*, *I.*

Maka, *see i* úmaka.

Makara, *see under* makr.

Makendi, *see* makindi.

Maki (-a, -ar), *m.*, *Mage*, 1) *Lige, Ligemand.* — 2) (*især om Fugle*), *tilsvarende Han og Hun.*

Maki, *see i* úmaki.

Makindi *og* **makendi**, *n. pl.*, *Ro og Mag; Rolighed, Fredelighed:* fór með þeim í makindum ok vinskap *fredelig og venskabelig.*

Makki (-a, -ar), *m.*, *den överste Deel af Hestens Hals, hvorpaa dens Man voxer, Manke.*

Makligleiki (-a, -ar) *og* **makligleikr** (-s, -ar), *m.*, *det at forskylde el. gjöre sig værdig til noget ved sine Handlinger:* eptir makligleikum *efter Fortjeneste; som forskyldt.*

Makligr, *adj.*, *a*) *værdig* (*til noget*). — *b*) *passende, fortjent.* -liga, *adv.*, *efter Fortjeneste; som forskyldt.*

Makr, mök, makt, *adj.*, *a*) *stille. rolig, fredelig:* þaðan frá var hann hinn makasti *meget fredelig.* — *b*) *passende, bekvem:* makara væri, at *etc. det var bedre, det var mere passende, at etc.* — 2) *n. comp.* makara, *som interj.*, *gid!* (*lat. utinam*).

Makráðr, *adj.*, *som elsker Mageligked.*

Makstr (-rs, -rar), *m.*, *det at indgnide med Salve; Salve* (*til at indgnide med*), *I.*

Makt (-ar, -ir), *f.*, *Magt, Myndighed.*

Mal (-s, *uden pl.*), *n.*, (*Kattens*) *Knur*, *I.*

Mál (-s, *pl. d. s.*), *n.*, *a*) *Mæle, Maal, Taleevne, Tale:* fá aptr málit *faae sit Mæle igjen;* missa málsins *tabe Mælet, miste sit Maal;* vel máli farinn *velltalende.* — *b*) *det som tales, siges, en Række sammenhængende Ord og Udtryk, hvorved den Talende yttrer sine Tanker, Tale:* taka m. fyri munn e-m *falde en i Talen, afbryde en;* tók hann annat mál *han begyndte at tale om andre Gjenstande.* — *c*) *Ord, Udtryk:* hann mælti þeim málum, at *etc. han brugte de Udtryk derom, formulerede sine Ord saaledes.* — β) *spec. i Lovsproget, foreskreven Formel ved Retsforhandlinger:* með rèttum ruðningar-málum *overeensstemmende med den brugelige Formel ved* ruðningar (*jfr* ruðning). — *d*) *det at tale med en, Samtale:* hitta menn at máli *træffe Folk for at tale med dem;* síðan hættu þau málinu *de sluttede Samtalen;* ganga til máls við e-n *gaae hen til en for at tale med ham, have en Samtale med en;* koma at máli við e-n, *eg. komme hen til en for at tale med ham, tale med en, have en Samtale med en.* — *e*) *en mundtlig yttret Overbeviisning, Omtale, Sigende, Udsagn:* þat er m. manna *man siger, man troer.* — *f*) *Fortælling:* nú er þar til máls at taka *nu skal det fortælles;* í þessu máli *i denne Fortælling.* — *g*) *Ordsprog:* þat er fornt m. *det er et gammelt Ordsprog.* — *h*) *Mening, Sætning:* her eru m. full í hverju vísuorði *her er i hver Verselinie en fuldstændig Sætning, hver Verselinie udgjör en Sætning.* — *i*) *den* (*sædvanlige, d. e.*) *konstige Maade at benævne Personer og Ting paa* (*i Poesie*)*:* tvenn eru þau kyn, er greina skáldskap allan — m. ok hættir *Benævnelserne og Versearterne;* rètt ort at máli *med Hensyn til de poetiske Benævnelser.* — *k*) *Aftale, Bestemmelse, Overeenskomst:* hann er lauss allra mála *fri for enhver Forpligtelse.* — *l*) *Sprog:* í váru máli *paa vort Sprog.* — *m*) *Sag, Ærende, Anliggende; Sag, Retssag, Proces; Sag af Vigtighed:* um þá hluti, er mèr þykkir máli skipta *som jeg anseer for at være af Vigtighed.* — 2) *indgravede Tegn el. Runer* (*jfr* málaspjót, málasax *etc.*)*;* máls-afglapan *og* -afglöpun, *f.*, *Feil, som begaaes i Sagföring og bevirker, at en taber sin Sag el. at den bliver afviist.* -efni *Æmne til Samtale.* -endi (*mest i pl.* málsendar), *Tale:* hann leitaði þeira máls-

enda, er hann ætlaði at konungi mundi bezt líka *han sögte at underholde Kongen ved at lede Talen hen paa de Gjenstande, som han troede mest vilde behage ham.* -fylling (*jfr* mál 1, *h*) *et (tonelöst) Eenstavelses ord, som indskydes i en Verselinie og tjener til at fuldstændiggjöre Sammenhængen, Satsfyldning.* -grein, *a) Sprog, Tale:* partr málsgreinar *Taledeel, Sprogdeel* — *b) Ordenes forskjellige Stilling; Udtryksmaade, Benævnelsesmaade i Poesie.* -háttr, *a) Talebrug, Talemaade.* — *b) Ordsprog.* -list *Talekonst.* -löstr *Sprogfeil.* -metandi (*eg. som er værd at tale med, som fortjener at tales med*), *anseet.* -orð *Ord, Udtryk.* -partr *Part (i en Sag).* -rödd *Menneskestemme.* -stafr, *a) Bogstav.* — *b) Medlyd.* -tilbúningr (*Indbegrebet af alle*) *de Forberedelser el. forberedende Skridt, som gjöres til en Sags retlige Anlæggelse.* -þörf *det at have noget nödvendigt el. magtpaaliggende at sige, tale;* mála-efni = málefni. -ferli, *n. pl., Retssager, Processer, Retstrætte.* -flutningr *Sagföring.* -fylgi *Dygtighed i at före Processer* (málafylgis-maðr *en som er dygtig til at före Processer, dygtig Sagförer*). -fylgja = málafylgi (málafylgju-maðr = málafylgismaðr *ovenfor*). -garpr *en som jævnlig förer Processer, I.* -hlutr *Sagernes Stilling, Forhold.* -járn *et Vaaben af Jern med indgravede Tegn el. Runer.* -kæra = -kærsla *f., Klage, Klagemaal.* -leitan og leitun, *det at andrage paa noget.* -lenging *en Sags Ophold, Forhaling el. Udsættelse, I.* -lok, *n. pl., Udfald af en Sag, Ende paa en Sag.* -lykt, *d. s.* -maðr *en som jævnlig har at bestille med Retssager.* -mundi, *m., svigagtigt Foregivende.* -samkoma *Forhandlingsmöde.* -sax *et* sax *med indgravede Runer.* -skil *Forstand paa Sager el. Forhandlinger.* -sókn *Sagföring, Sagers Forfölgelse.* -spell *det at en Sag tabes, bliver afviist; hvad der bevirker saadant:* þeim mega þat mest m. verða. -spjót *Spyd med indgravede Tegn el. Runer.* -steinn *Steen med indgravede Tegn el. Runer.* -tilbúnaðr *en Sags, Sagers Anlæggelse, Indbegrebet af alle de Forberedelser, forberedende Skridt, som gjöres til en Sags retlige Forfölgelse.* -tilleitan og -tilleitun = málaleitan. -vöxtr, *mest i pl.* -vextir *en Sags Beskaffenhed, dens Omstændigheder.*

MÁL (-s, *pl. d. s.*), *n.*, *1) Maal, Störrelse:* fimm álna er hátt m. hans *hans Maal, Höide er fem Alen.* — *b) Maaleredskab:* hann lagði m. við öll hin stærstu trè *maalte dem;* ganga undir m. *maale sin Höide.* — *2) Grændse, Mærke el. Punkt, hvortil noget udstrækkes el. hvortil man sigter; jfr* flæðarmál, skotmál. — *3) Tid, passende Tid til at gjöre noget:* m. er heim at fara *det er paa Tiden at gaae hjem;* í m. *i rette Tid; jfr* hirðisrismál, dögurðarmál. — *4) Morgen el. Aften (som Spise- el. Fodringstid).* — *Jfr* málungi; í bæði m. *Morgen og Aften.* — *b) spec., som Malketid:* missa máls *ikke blive malket.* — *5) en Tid af tre Maaneder, Qvartal;* máls-matr *Mad, som en faaer til den bestemte Spisetid (Morgen el. Aften).* -mjólk *den Melk, som malkes paa een Gang (især Morgen el. Aften).* -verðr, *m., et Maaltid Mad, I.*

MALA (mel, mól, malit), *v. a. og n., 1) male.* — *2) v. n., (om Katten), knurre, I.*

MÁLAMANNLIGR, *adj., som passer sig for Mænd, som give sig af med at före Processer.*

MALAR-, *see under* möl.

MÁLANDI (-a, *uden pl.*), *m., megen Tale el. Snak, I.*

MÁLBRAGÐ *Maade at tale paa, B.*

MÁLDAGI (-a, -ar), *m., 1) bestemt Aftale, Bestemmelse; Contract, Overeenskomst.* — *2) Statut.* — *3) Document, hvorved Privilegier, Rettigheder tildeles el. bestemmes; spec., hvorved en Gaards Grændser, dens Herligheder og Rettigheder bestemmes;* máldaga-raun *Pröven, Undersögelse af Aftalen, Bestemmelserne med Hensyn til en Contract.*

MÁLDEILI, *n., noget, som er af Vigtighed, Betydenhed med Hensyn til en Sag.*

MÁLDJARFR *dristig i sin Tale, fritalende, maaldjærv.*

MÁLDRYKKJA *saadant Drikkegilde, Drikkelag, hvor Drikken bliver udmaalt til hver.*

MÁLEFNI *en Sags Beskaffenhed, Omstændigheder.* — *b) Sag, Anliggende.*

MÁLELDR, *kun i pl.* máleldar *Varmeild, som brændte i Dagligstuen (forekommer som Variant til* langeldar).

MÁLFIMI, *f. indecl., Veltalenhed.*

MÁLFIMR *veltalende.*

MÁLFRIÐR *saadan Forstaaelse mel-*

lem to el. flere, at de kunne træffe sammen og samtale med hinanden (uden fjendtligt Udbrud).

Málfrœði *grammaticalsk Kundskab, Grammatik.*

Málfundr *Möde, Sammenkomst hvor man taler sammen, forhandler el. debatterer noget.*

Málfylling = málsfylling.

Málfœri, *n., a) Taleredskab, Organ. —. b) Mæle, Talestemme; jfr* málrómr; málfœris-brestr *Feil, Mangel med Hensyn til Taleorganerne.*

Málfœrr *i Stand til at tale.*

Málg- *contr. af* málig-, málug-.

Málgi, *see i* úmálgi *(adj. og subst.).*

Málhaltr *som har Feil i Taleorganerne, som viser sig i Ordenes Udtalelse, som læsper el. stammer.*

Málhelti, *f. indecl., det at være* málhaltr, *I.*

Málhreifr, *munter i sin Tale.*

Málhress *som er saa vel, ikke saa nedslagen, at han godt kan tale.*

Málhróf (málróf), *n., det at ville alene före Ordet, Ordgyderi;* málhrófsmaðr *ordviis Person; Ordgyder.*

Máli (-a, -ar), *m., 1) Contract, Overeenskomst. — b) spec., Forkjöbsret til en Gaard el. Jordeiendom; jfr* landsmáli. — 2) *Sold, Lön, Belönning. — 3) den Andeel, som Konen har Krav paa af Fællesboet, i Tilfælde af at Skifte skeer;* mála-gipt = -gjald *Betaling af Sold, Besoldning. — Talem.:* fá maklig málagjöld *faae Lön som forskyldt.* -gjöf = -gipt. -gull *Guld (-penge), som betales i Sold.* -jörð = -land *Gaard, som sælges af Eieren med Forbehold af Forkjöbsret.* -lauss, *adj., (om en Gaard), hvortil ingen har Forkjöbsret.* -maðr, *1) en som tjener for Sold. — 2) en som har Forkjöbsret til en Gaard.* -silfr *Sölv-(penge), som betales i Sold.*

Máli, *m., see i* dvergmáli.

Máli, *see i* úmáli *(adj. og subst.).*

Máligr *og* -ugr, *adj., snaksom, snakkesyg, snakkesalig:* ver þú svá málugr, sem þú vilt *snak saa meget du lyster.*

Malir, *f. pl., Krydset (paa Kvæg), I.*

Málkerald = mælikerald.

Málkrókr *underfundig Tale.*

Málkunnigr *som man kjender, forsaavidt man har talt (flere Gange) med ham;* þeir eru málkunnigir *de have ofte talt sammen.*

Málkunnr, *d. s.*

Malla, *see* mella.

Mállaki (-a, -ar), *m., Feil, Mangel, Lyde.*

Mállauss, *adj., maallös, stum.*

Málleysa *(-u, uden pl.), f., 1) =* málleysi. — *2) nu ogsaa: urigtig Sprogform.*

Málleysi *(-is, uden pl.), n., det at være* mállauss.

Mállýzka (-u, -ur), *f., Mundart; Idiom, Sprog.*

Malmari, *see* marmari.

Málmr (-s, -ar), *m., Malm, Metal;* málma-kyn *Malmart.*

Málmhlið *Malmport.*

Málmpottr *Malmgryde.*

Málmtegund *Malmart.*

Málmæðr *Malmaare.*

Málnyta (-u, -ur), *f., Malkekvæg. — 2) nu* = málsmjólk; málnytu-kúgildi *en Koes Værdi i Malkefaar.* -kýr *Malkeko.*

Málnýtr *som malker.*

Málóði *og* -óðr, *adj., som taler hurtig og med Heftighed.*

Malr (-s, ar), *m., Vadsæk, Randsel, Madpose; jfr* malsekkr.

Málreið *Tale:* þat kom á m. *det kom i Folks Munde, det rygtedes.*

Málreitinn, *adj., munter, snaksom.*

Málróf, *see* málhróf.

Málrómr *Stemme, Maal, Mæle.*

Málrúnar *og* -ir, *f. pl., Skrifttegn. — 2) i Poesie: Runer, (magiske) Tegn, som bevirke Veltalenhed; df* gefa e-m málrúnar *give en Mælet (tilbage).*

Málrœða *Omtale:* þegar þat var á málrœðu komit *da det blev almindeligt omtalt, fortalt.*

Málsannan *og* -sönnun *det at bevise en Sag.*

Málsemd (-ar, -ir), *f., Maade at tale paa; Tale.*

Málskap *(-s, uden pl.), n., og* -skapr *(-ar, uden pl.), m., Snaksomhed, Snakkesyge;* málskaps-mikill *snakkesalig, snakkesyg.*

Málskipti, *n. pl.,* = máldeili.

Málsnilld *Sprogkonst, Veltalenhed;* málsnilldar-list *Veltalenhedskonst, Rhetorik.*

Málsnilli = málsnilld.

Málsnjallr *maalsnild, veltalende.*

Málspakr *klögtig, klog i sin Tale; som godt forstaaer at udtrykke sig.*

Málspeki = málspekt.

Málspekt *det at være* málspakr.

Málstaðr, *eg. det, som en Paatale gaaer ud paa; det som giver en Ret til Paatale:* fyrir sakir málstaða þeira, er A. þóttisk eiga *paa Grund af de*

Klagepunkter, som A. tyktes at have Ret til at gjöre gjeldende; taka málstað e-s *tale ens Sag, paatale den; tage en i Forsvar.*

Málstafr = málsstafr.

Málstefna *Möde, Sammenkomst til at forhandle, raadslaae om noget.*

Málstofa *Talestue, Talecærelse; Forsamlingssal; Audientssal.*

Málsvefn *Sövn til de bestemte, sædvanlige Sovetider (?).*

Málsönnun, *see* málsannan.

Malt (-s, mölt), *n., Malt.*

Máltak, *Udtryksmaade; Talemaade; Udtryk.*

Máltíð *Maaltid.*

Maltklyf *en Hestes Byrde af Malt.*

Maltr, mölt, malt, *adj., raadden; skarp, saltagtig (om Smagen af raadden törret Fisk), I.*

Máltœki, *n., Talemaade, I.*

Málugr, *see* máligr.

Málunautr *Omgangsven.*

Málungi *(for* málumgi*), adv., til de sædvanlige Spisetider (Morgen og Aften), i:* eiga ekki m. matar *mangle det nödvendige til Livets Ophold, I.*

Malurt *Malurt (artemisia absinthium).*

Málvinr *Omgangsven.*

Málvöndr *Maalestok.*

Málþoli, *adj., som maa undvære Spise el. Foder til den ene af de bestemte Tider (Morgen el. Aften); ogsaa, som ikke bliver malket til den ene af de bestemte Malketider, I.*

Málþurfa, *v. n. (?), behöve at tale om, forhandle (noget med en).*

Málœði *heftig Tale, uregjerlig Tunge.*

Man, *præs. indic. af* muna *og* munu.

Man (-s, *uden pl.), n., Træl, Slave; Trælkvinde; collect., Krigsfanger, Trælle. — 2) i Poesie: Ungmö; Kone; jfr* mansöngr; mans-maðr = man *(1).*

Mánaðr *og* mánuðr (-aðar, *pl.* mánaðir, mánaðr, mánuðr), *m., Maaned:* á hverjum mánuði *maanedlig;* mánaðar-beit *Græsningsret (for ens Faar etc.) for en Maaned.* -dagr *Maanedsday.* -forði *Forraad, Proviant for en Maaned, I.* -frestr *Maanedsfrist.* -gamall *maanedgammel, I.* -kaup *Maanedslön, I.* -lok, *n. pl., Maanedens Ende.* -mata *Maanedskost.* -mót = mánaðamót. -stefna *Stævning med en Maaneds Varsel;* mánaða-lengd *Maanedernes Længde.* -mót, *n. pl., Maanedskifte.* -tal *Maanedernes Opregning.*

Mang (-s, *uden pl.), n., Prangen, Prangeri; Kram, Kramvare:* fara með mangi *prange med Smaakram;* mangsmaðr = mangari.

Manga (möngu, möngur), *f., Navnet paa en Valslynge;* möngu-haust *det Efteraar, da denne blev forfærdiget.*

Manga (-aða, -at), *v. n., prange; accordere, kjöbslaae* (m. um e-t); *jfr* kaupmanga.

Mangari (-a, -ar), *m., Pranger, en som driver Handel;* mangara-skapr, *m., Prangen, Handelsskab.*

Mangi (manngi), *subst. og adj., ingen.*

Máni (-a, -ar), *m., Maane;* mánadagr *Mandag (*mánadags-aptann *Mandagaften; o. fl.).* -skin *Maaneskin; jfr* tunglskin.

Mann, *see* maðr.

Manna-, *see under* maðr.

Mannaðr (mönnuð, mannat) *adj., udrustet med de Egenskaber og Kundskaber, som pryde en dannet, brav Mand.*

Mannafli *stort Fölge, Styrke, Stridskræfter.*

Mannan *og* mönnun (-ar, *uden pl.), f., det at være* mannaðr; *Belevenhed.*

Mannauðn *det at være blottet for Mennesker, Beboere.*

Mannbjörg *Menneskes Redning:* varð þar m. *alle Folkene bleve reddede (af Skibbrudet).*

Mannblendinn, *adj., folkelig, selskabelig.*

Mannblendni, *f. indecl., det at være* mannblendinn.

Mannblót *Menneskeoffring; Menneskeoffer.*

Mannboð *Gjestebud.*

Mannbót, *1) en tapper Daad,* = drengsbót, *E. — 2) i pl.,* mannbætr, *Mandebod, Böder for Drab.*

Mannbœtr, *see* mannbót.

Manndáð *Manddom, Mandighed; Tapperhed.*

Manndaudi *og* -dauðr *megen Dödelighed blandt Mennesker;* manndauða(r)-vár *et Foraar, naar der hersker megen Dödelighed blandt Mennesker.*

Manndeild *Forskjel paa Folk (paa deres Meninger, Fremgangsmaade):* var þar mikil m. á hversu þeim *(Kongens Sendebud)* var tekit.

Manndjarfr *frimodig.*

Manndjöfull *et djævelsk Menneske.*

Manndómligr, *adj., a) menneskelig. — b) mandig; ædel.*

MANNDÓMR, *m., a) menneskelig Natur; (Christi) Manddom.* — *b) Manddom, Mandighed, Mandsmod, Dygtighed; Ædelmodighed, ædelmodig Handling, Höimodighed:* m. ok hreysti góðra drengja. — *c) god, pligtmæssig Behandling el. Opförsel imod en;* manndóms-leysi, *n., Umandighed.* -maðr *Mand af mandig Characteer; ædel Mand.*

MANNDRÁP *Manddrab; i pl. Mandefald, Mandslæt; Nedsabling;* manndráps-maðr *Manddraber, Morder.* -sök *Sag, som angaaer et Manddrab, Mordsag.* -þing *thingligt Möde i Anledning af et Manddrab;* manndrápalaust, *n. adj., adv., uden at der begaaes Manddrab el. Mord.* -maðr = manndráps-maðr.

MANNDRÁPARI (-a, -ar), *m.,* = manndrápsmaðr.

MANNDYGGÐ *Dyd.*

MANNDÝRÐ *fortrinlig, fortræffelig, herlig Egenskab, Dyd.*

MANNEKLA *Mangel paa Folk.*

MANNELDI, *n., Underholdning af en* úmagi *el.* úmagar *(jfr* úmagi*).*

MANNESKJA (-u, -ur), *f., Menneske.*

MANNEYGR, *see* mannýgr.

MANNFAGNAÐR *og* -FÖGNUÐR *hvad der tjener til at muntre, oplive (især om Mad og Drikke); Gjestebud.*

MANNFALL *Mandefald, Mandslæt, Mandemord, (jfr Nedsabling).* — *b)* = manndauði.

MANNFÁR *som har faa Folk, liden Styrke, ringe Fölge, el. desl.; subst.:* þar var mannfátt heima *der var faa Folk hjemme (paa Gaarden).*

MANNFERÐ = mannaferð.

MANNFJANDI = manndjöfull.

MANNFJÖLDI *Menneskemængde, Masse af Mennesker.*

MANNFLEIRI, *see* mannmargr.

MANNFÓLK *Mennesker, Folk; Menneskeslægt, Menneskene.*

MANNFRELSI *Frigivelse af Trældom.*

MANNFRŒÐI *historiske Kundskaber, Kundskaber om berömte Mænd (?; dannende Kundskaber, Dannelse?):* Eysteinn konungr var ... at öllu fróðr, lögum ok dœmum, m. ok ættvísi.

MANNFÚLGA *ens Underhold, el. hvad derfor betales.*

MANNFUNDR *Möde, Sammenkomst af Folk, Forsamling.*

MANNFÝLA *et slet, foragteligt Menneske.*

MANNFÆÐ *Mangel paa Folk, faa Folk.*

MANNFŒÐA *og* -FŒÐI, *Menneskeföde.*

MANNFŒRÐ *Före for Mennesker.*

MANNFÖGNUÐR, *see* mannfagnaðr.

MANNFÖR *Færd af Folk; fremdragende Folk.*

MANNGARÐR *(eg. Hegn af Folk)* = mannhringr.

MANNGERÐ *(Udskrivnings-) District; Afdeling, Antal (af udskrevne Folk).*

MANNGERSEMI *ypperligt, fortræffeligt Menneske.*

MANNGI, *see* mangi.

MANNGIRND *og* -GIRNI *det at ville faae en Mand, giftes.*

MANNGJARNLIGA, *adv., (om en Kvinde), paa en Maade, som tyder paa at en vil faae en Mand, giftes.*

MANNGJÖLD, *n. pl., Mandebod; jfr* mannbœtr.

MANNGJÖRN *som vil faae en Mand, giftes.*

MANNGLÖGGR, *I, a) som godt kan kjende Folk igjen.* — *b) som let gjennemskuer andre.*

MANNGREIN *det at gjöre Forskjel paa Folk;* manngreinar-álit *Persons Anseelse; jfr* mannvirðing.

MANNGŒZKA *Ædelmodighed.*

MANNHAFNAR-, *see under* mannhöfn.

MANNHÁR *mandshöi.*

MANNHÁSKI = mannhætta.

MANNHEFND, *mest i pl.* -hefndir *Hevn, som udöves for begaaet Manddrab ved at dræbe een el. flere;* mannhefnda-lauss, *adj., for hvis Drab ingen bliver dræbt til Hevn;* mannhefnda-laust, *n. s. (acc.), adv., uden at nogen bliver dræbt for at hevne ens Drab.*

MANNHEILL *det at være afholdt, yndet af Folk;* mannheilla-maðr *en afholdt, yndet Mand.*

MANNHEILT, *n. adj., det at der ikke finder Sygdom Sted (paa et Sted):* allt ósjúkt ok mannheilt, *I.*

MANNHEIMAR, *m. pl., Menneskenes Hjem, de af Menneskene beboede Egne, mods.* Goðheimar; *Sverrig.*

MANNHELGR *og* -HELGI *personlig Fredhellighed, Sikkerhed;* mannhelgi-bálkr *et Afsnit i Loven, som handler om den personlige Sikkerhed.*

MANNHRAK, *n., et Afskum, I.*

MANNHRINGR *Kreds af Folk.*

MANNHUNDR *et Skarns Menneske.*

MANNHYLLI = mannheill.

MANNHÆÐ *Mandshöide (som Maal).*

MANNHÆTTA *Livsfare for Mennesker, Livsfare;* mannhættu-laust, *n. adj., adv., uden Livsfare.*

Mannhættligr, *adj., som tyder paa, synes at være farlig for Mennesker.* -liga, *adv.*

Mannhættr, *adj., farlig for Mennesker.*

Mannhöfn *det at underholde Folk, Folkehold;* mannhafnar-maðr *en som holder mange Folk. — 2) (en god) Oeconom.*

Mannillska *Ondskab.*

Mannjafnaðr og -jöfnuðr *Sammenligning mellem, Sammenstilling af Personer:* taka mannjafnað *anstille Sammenligninger mellem Personer.*

Mannkaup, *a) Mandsbytte (naar man tager en i en andens Sted). — b) Kjöb af en Mand, d. e. Erhvervelsen af en Mand:* takit þèr vel við þeim sumum, sem eigi mun jafnmikit m. í *som ikke er saa stor en Vinding ved.*

Mannkind *menneskeligt Væsen.*

Mannkostr *god Egenskab, Dyd; jfr* manndyggð.

Mannkvæmd, *f., det at der komme mange Fremmede (jævnlig) paa et Sted.*

Mannkvæmt, *n. adj., subst.:* þar er m. *der komme (jævnlig) mange Fremmede.*

Mannkvöð *det at opfordre Folk til at gjöre en Expedition.*

Mannkyn *Menneskeslægt.*

Mannlast *det at dadle, laste Mennesker (især fraværende).*

Mannlát = mannalát.

Mannlauss, *adj., mandlös, som er uden Mand el. har mistet sin Mand.*

Mannleysa (-u, -ur), *f., kraftlöst, svagt, udygtigt Menneske, I.*

Mannleysi (-is, *pl. d. s.*), *n., d. s.*

Mannligr, *adj., a) menneskelig:* m. hugr, veikleikr. — *b) som tegner til at blive en Mand, haabefuld. — c) mandig, mandhaftig:* er þat mannligra at duga hánum *det er mandigere at hjelpe ham.* -liga, *adv., menneskelig; mandig.*

Mannlíkan (-s, -ön), *n., Billede af menneskelig Skikkelse.*

Mannlund *bravt Sind el. Bravhed.*

Mannlundaðr, *adj., brav.*

Mannlydda, *f., et Drog.*

Mannlœra (-u, -ur), *f., et Drog.*

Mannlöstr *Udyd.*

Mannmargr *som har mange Folk; mandstærk.* — Mannmargt, *n. sing., subst.:* þar var mannmargt *der var mange Folk tilstede;* höfðu þeir um vetrinn mannfleira, enn at vanda.

Mannmegn *menneskelig Kraft.*

Mannmenngi *Folks Antal el. Mængde:* skipta e-u at m.

Mannmergð *Menneskemængde, Masse af Mennesker.*

Mannmúgr = mannmergð.

Mannníðingr *Niding.*

Mannorð *Rygte (som en har paa sig).*

Mannprýði *hvad der pryder et Menneske, en Mand.*

Mannráð, *n. pl., Anslag til at faae en dræbt, ryddet af Veien.*

Mannraun, *1) det at sætte en paa Pröve. — 2) Prövelser, Farer, som en maa udstaae, Strabadser, Möisommeligheder, el. desl. (i denne Betydning mest i pl.,* mannraunir). — *3) Menneskekundskab:* kunna m. *kunne see hvad en er for et Menneske, være Menneskekjender.*

Mannreið = mannareið.

Manns-, *see under* maðr.

Mannsafn = mannsafnaðr *(især b).*

Mannsafnaðr og -samnaðr, -söfnuðr, -sömnuðr, *a) det at samle Folk. — b) Folk, som er forsamlet, Menneskemængde, Masse Mennesker.*

Mannsekt *det at Folk blive erklærede fredlöse, landsforviste.*

Mannskaði *Tab af en som Menneske betragtet:* þat var lítill m. *det var ingen stor Skade at han blev dræbt, döde. — 2) Tab af Mennesker, Folk.*

Mannskapr (-s, -ar, *uden pl.*), *m., Mod og Mandighed:* leggja mannskap sinn á e-n *bruge sine Kræfter imod (en svagere), I;* mannskapar-lauss, *adj., udygtig, uduelig;* mannskapsmikill *duelig, dygtig.*

Mannskelmir *et Skarns Menneske.*

Mannskepna *Menneske.*

Mannskræfa (-u, -ur), *f., et Drog, Mandkjærling.*

Mannskœðr, *adj., farlig for Mennesker, ödelæggende for Folk:* m. bardagi *Kamp, Slag, hvor mange falde;* mannskœtt bjarndýr *en glubende Björn.*

Mannsómi *Hæder;* mannsóma-maðr *en hædret, anseet Mand.*

Mannspell (-spjall) *Odelæggelse af Folk, Mandstab, Mandspilde.*

Manntal, *a) Mandtal:* skora, hafa m. *gjöre Mandtal. — b) Menneskemængde, Masse Folk;* manntals-þing *thingligt Möde for at gjöre Mandtal, inddrive Skatter.*

Manntapi (-a, -ar), *m., Tab af Mennesker, Menneketab, det at Folk komme af Dage (især ved Ulykkestilfælde);* manntapa-vetr *Vinter, naar*

mange Folk döe ved Ulykkestilfælde (især Skibbrud).

MANNTJÓN = mannskaði.

MANNÚÐ (-ar, *uden pl.*), *f.*, *Menneskelighed*, *Humanitet.*

MANNÚÐIGR, *adj.*, *human.*

MANNÚÐLEIKI (-a, -ar), *og* -LEIKR (-s, -ar), *m.*, = mannúð.

MANNÚÐLIGR, *adj.*, *menneskelig, human.* -liga, *adv.*

MANNVAL *Udvalg af Folk, udvalgte Folk, Samling af dygtige Folk.*

MANNVANDR, *1) hvortil der udfordres en dygtig Mand:* mun þat þykkja nokkut mannvandara *det vil synes noget vanskeligere Opgave.* — *2) (om en Kvinde), kræsen i Valget af en Mand.*

MANNVEIÐR *Menneskefangst; Fangst af en som Mand (Modstander) betragtet.*

MANNVILLA *det at udlægge en urigtig som Barnefader, urigtig Angivelse af at en er Fader (til en).*

MANNVIRÐING, *1) Hæder, Ære, Anseelse.* — *2) Persons Anseelse:* at m.

MANNVIRKI *Værk af Mennesker el. Menneskehænder, Menneskeværk, Menneskeflid.*

MANNVIT (*jfr* monvit, munvit) *Forstand, Fornuft:* manns m. *Menneskeforstand.* — *b) Kundskaber;* mannvits-lauss, *adj.*, *uforstandig.* -lítill *som har liden Forstand.* -maðr *en forstandig, fornuftig Mand.*

MANNVITSAMLIGR, *adj.*, *som vidner om Forstand.*

MANNVITULL (-s, -ar), *m.*, *ubetydelig Person.*

MANNVÆNLIGR, *adj.*, *som tegner til at blive en Mand, haabefuld.*

MANNVÆNN *haabefuld.*

MANNVÆRR, *adj.*, *som har Tilladelse til at være, opholde sig blandt Folk, nyde menneskeligt Selskab.*

MANNÝGR (*nu* manneygr), *adj.*, (*især om Hornkvæg*) *mandolm, som stanger.*

MANNŒLI (-is, *pl. d. s.*), *n.*, *et Drog, Usling.*

MANNÆTA (-u, -ur), *f.*, *Menneskeæder.*

MANSAL, *n.*, *Menneskehandel, det at sælge en som Træl;* mansals-maðr *Træl.*

MANSKERA, *v. a.*, *skære, klippe (Hestens) Man.*

MANSKURÐR *det at skære, klippe Hestens Man.*

MANSKÆRI *Sax til at klippe Hestens Man.*

MANSTŒÐI, *n.*, *det Sted, hvor Hestens Man voxer, Manke.*

MANSÖNGR *Kjærlighedsdigt;* mansöngs-drápa *et större Kjærlighedsdigt.* -kvæði = mansöngr.

MÁNUDAGR = mánadagr.

MÁNUÐR, *see* mánaðr.

MANUGÐ, *see* munugð.

MÁR, *senere* MÁFR (-s, máfar), *m.*, *Maage (larus).*

MARA (möru, mörur), *f.*, *Mare:* m. treðr e-n *Maren rider en;* möru-eldr *Lygtemand.*

MARA, *v. n.*, *i:* m. uppi *flyde i Vandfladen;* m. í kafi *el.* í miðju kafi *flyde (midt) imellem Vandfladen og Bunden, I.*

MÁRBAKKI = mararbakki, marreinn, marreinsbakki.

MARBENDILL *nyere Form for* marmennill.

MARÐA, *1. s. impf. ind. af* merja.

MARÐSKINN *Maar, Maarskind;* marðskinna-kápa *Kappe foret med el. af Maarskind.* -feldr *en* feldr *foret med el. af Maarskind.*

MARFLÓ *et lidet Dyr af Krebseslægten (cancer pulex), I.*

MARGBEIÐNI *Overhæng, I.*

MARGBREYTINN, *adj.*, *som finder, hitter paa mange forskjellige Ting.* — *2) foranderlig, ustadig.*

MARGBREYTNI, *det at finde, hitte paa mange forskjellige Ting.* — *2) Foranderlighed, Ustadighed.*

MARGBREYTTR, *adj.*, *meget forskjellig.*

MARGBROTINN, *eg. lagt i mange Folder el. desl.; indviklet, I.*

MARGBRUGÐINN *listig.*

MARGBÝLI (-is, *pl. d. s.*), *n.*, *det at flere ere bosiddende paa den samme Gaard, I.*

MARGFALDA, *v. a.*, *mangfoldiggjöre; multiplicere.*

MARGFALDAN *og* -FÖLDUN, *f.*, *det at* margfalda.

MARGFALDLEIKI (-a, -ar), *m.*, *Mangfoldighed.*

MARGFALDLIGR, *adj.*, *mangfoldig;* margfaldlig tala *Fleertal.*

MARGFALDR, *adj.*, *eg. lagt i mange Folder, sammenlagt fleerdobbelt, som bestaaer af flere Traade el. desl.; mangfoldig.*

MARGFRÉTTINN *som spörger efter (om), efterforsker mange Ting.*

MARGFRÓÐR *som er Mand af Kundskaber, kundskabsrig; spec., vel bevandret i gamle Sagn.*

MARGFRŒÐI *mangfoldig Kundskab.*

MARGFŒTLA (-u, -ur), *f.*, *et Insect med mange Födder, I.*

MARGFŒTTR, *adj.*, *som har mange Födder, I.*

Margföldun, *see* margfaldan.

Margháttaðar, *adj.*, *mangeslags, mangehaande.*

Marghrossa (-aða, -at), *v. n.*, *Gaadeord for* standa (*impf.* stóð; stóð, *n.*, = mörg hross).

Marghœfr *som er skikket til, forstaaer sig paa mange Ting.*

Margkunnandi *som veed meget, er inde i mange Ting; spec.* = fjölkunnigr.

Margkunnandi *Megetviden, Lærdom; jfr det foregaaende Ord.*

Margkunnr *som er mange, alle bekjendt.*

Margkvíslaðr, *adj.*, *med mange Forgreninger (eg. og ueg.).*

Marglátr, *adj.*, 1) *tilböielig til Pragtsyge; som har Hang til at udmærke sig fremfor andre i Klædedragt, Opförsel etc.* — 2) *overgiven; lösagtig.*

Margleiki (-a, -ar) *el.* -leikr (-s, -ar), *m.*, *god Forstaaelse, godt, venskabeligt Forhold.*

Marglitr *mangefarvet.*

Marglofaðr *meget rost*[1], *berömmet.*

Marglyndr *foranderlig, ustadig af Characteer.*

Marglytta (-u, -ur), *f.*, *Sönelde (medusa).*

Marglæti, *n.*, 1) *Pragtsyge etc.; jfr* marglátr 1. — 2) *Overgivenhed; Lösagtighed;* slá á m. við (konu).

Margmáligr *og* -ugr, *adj.*, *som taler meget, bruger mange Ord.*

Margmáll, *adj.*, *d. s.*

Margmenni (-is, *uden pl.*), *n.*, *Mængde, Talrighed af Mennesker:* í m. *hvor mange Folk ere tilstede, forsamlede.*

Margmennr, *adj.*, *som har mange Folk med sig el. hos sig; mandstærk.*

Margmælgi *Snaksomhed, Snakkesalighed.*

Margmæli, *n.*, *d. s.*

Margmæltr, *adj.*, = margmáligr.

Margnenninn *adj.*, *driftig, ufortröden.*

Margnýtr *meget nyttig.*

Margopt *mange Gange.*

Margorðr, *adj.*, *som bruger mange Ord, omtaler noget vidtlöftig, el. desl.*

Margprettóttr *meget listig el. svigefuld.*

Margr (-s, *uden pl.*), *m.*, *Mængde, Masse; Ordsprog:* engi má við margnum; *jfr mange Hunde er Harens Död.*

Margr, mörg, margt (*ofte skrevet* mart, *overeensstemmende med Udtalen*), *adj.*, (*comp.* fleiri; *superl.* flestr), *A) pos.*, *mangen,* 1) *sg.*, *a) med, et Substantiv:* m. maðr *mangen en;* mart fé *stort Antal Kvæg.* — *b) alene,* α) m. = margr maðr: m. man öfunda þik. — Vera m. við e-n *vise en stor Venlighed.* — β) margt *el.* mart: hón kunni sèr mart vel *var ferm, flink i mange Ting;* ok þú ættir margt at annask *og du havde mange Ting at tage Vare paa.* — *Med gen.:* margt manna *mange Folk.* — γ) margt er með e-m *de staae paa en god Fod med hinanden, deres Forhold er meget venskabeligt.* — 2) *i pl.*, margir, *a) med et Substantiv:* margir penningar *mange Penge.* — *b) alene:* margir munu þess gjalda *mange ville komme til at undgjelde for det;* þeir ... veittu mörgum mikla úsœmd. — *B) comp.* fleiri *flere; n.* fleira *mere;* nokkuru fleira manna *noget flere Folk.* — *C) superl.*, flestr *flest; pl.* flestir *de fleste.*

Margrètarmessa *Margretemesse (den 20. Juli).*

Margreptr *med mange Lægter.*

Margreyndr, *som man ofte har prövet, I.*

Margrœddr *ofte omtalt, meget omtalt;* margrætt var um þat *man talte meget derom.*

Margsinnis, *adv.*, *meget ofte, mange Gange.*

Margskonar, *adj.*, *mangeslags.*

Margslunginn *meget listig, snu.*

Margslœgr, *d. s.*

Margspakr *meget klog, viis.*

Margspár *meget varslende, spaaende; meget forudseende.*

Margstaðar, *adv.*, *mangesteds.*

Margtalaðr *som taler meget.*

Margteitr *meget munter, lystig.*

Margtekinn *meget ofte igjentaget, I.*

Margtíðr *meget almindelig, hyppig;* sem margtitt er *som det ofte skeer, som saa ofte hænder.*

Margyrðr, *adj.*, = margorðr.

Margýgr, *Havfru, Havtrold, Mareminde.*

Margvísligr, *adj.*, *mangehaande, mangeslags.*

Margvíss *meget kyndig, klögtig.*

Margþarfr *meget nyttig.*

Marhálmr *Marehalm (zostera marina), I.*

Marhrísla *Mareriis, Marevidie, E.*

Marinn, *p. pr. af* merja.

Máríuerla (-u, -ur), *f.*, *Vipstjert.*

Máríukirkja *Vor Frue Kirke.*

Máríumessa, *a)* (*ogsaa kaldet* boðunardagr Máríu) *Marie Bebudelsesdag, Vor Frue Dag i Fasten, Fruedag (den 25. Marts).* — *b)* m. hin fyrri *Marie*

Himmelfartsdag (den 15. August). — *c)* m. hin síðari *Marie Födsel (den 8. September).* — *Jfr* þingmáríumessa *(ogsaa kaldet* vitjunardagr Máríu*).*

Máríusaga *Legende om den hellige Jomfru.*

Máríuskript *Mariebillede.*

Máríustakkr *Lövefod, I.*

Máríuvöndr *Entsian (gentiana), I.*

Mark (-s, mörk), *n., a) Mærke, Kjendemærke, Mærketegn, Kjendetegn.* — *β) Mærke i Faarenes Oren.* — *γ) om Omskærelsen.* — *b) noget synligt el. sandseligt, der vækker en vis Forestilling, giver noget tilkjende:* þetta m. var í augum hans *der var noget i hans Öine, som varslede dette, man saae derpaa Tegn i hans Öine; jfr* dauðamark, lífsmark, *etc.* — *c) Tegn, Billede, Figur; jfr* krabbamark *etc.* — *d) Maal (til at skyde efter).* — *e) Grændse:* þat m., er náttúran hefir sett. — *f) ueg.:* taka m. á draumum *troe paa Drömme;* hann kvað ekki m. at því, er konur dreymdi *han sagde, at det havde intet at betyde.* — Ekki er enn m. at *dette har ikke noget at betyde, dette er kun Smaating. Jfr* merki; marka-mót *afgrændset Mödested (i lige Afstand fra Parternes Hjem).*

Marka (-aða, -at), *v. a., sætte Mærke el. Kjendetegn paa.* — *b) spec., sætte Mærke paa Kvægs el. Hestes Oren.* — *2) afmærke:* m. grundvöll til húss; var þar markaðr *(afstukken)* hólmstaðr. — *3) tegne, afridse:* voru þar með mörkuð himintungl. — *4) bestemme.* — *5) mærke, lægge Mærke til:* m. drauma *troe paa Drömme;* í því skaltu þat m., at *etc. derved skal du lægge Mærke til, at etc.* — *6) vise, paavise, antyde.* — *Jfr* merkja.

Markaðr *og sjelden* marknaðr (-ar, -ir), *m., Marked.*

Marka-, markar-, *see under* mörk.

Markbakki = skotbakki.

Markgarðr *Gjerde, Hegn, som danner Grændseskjel, Grændsehegn.*

Markland *Skovland.*

Markláuss, *adj., som ikke er værd at lægge Mærke til, som intet har at betyde, ugrundet.*

Markleið *Vei gjennem Skovstrækninger.*

Markleiði, *n., d. s.*

Markleysa (-u, -ur), *f., ugrundet, lös Snak, noget, som intet har at betyde.*

Marknaðr, *see* markaðr.

Marknútr *Ulk.*

Markrein *og* markreina *Mærkefure, Mærkelinie, Grændseskjel;* markreinar-bakki *Grændsebanke, Grændsestrimmel.*

Markskil, *n. pl., Grændseskjel.*

Markstaurr = markstika, garðstaurr.

Marksteinn *Grændsesteen, Skjelsteen, Mærkesteen;* marksteina-færsla *Flytning af Grændsestene.*

Markstika, *Skjeltræ, Grændsepæl.*

Marmari *(ogsaa* malmari; -a, *uden pl.), m., Marmor;* marmara-hella *en flad Steen af Marmor.* -steinn *Marmor; Marmorsteen.*

Marmennill (-ls, -lar), *m., Havmand.*

Marr (-ar, *uden pl.), m., Hav (poet.; i Prosa i nogle sammensatte Ord, som* marbakki, marmennill, marreinn, *etc.);* marar-botn *Havets Bund, Havbund.*

Marreinn (-s, -ar), *m., Havbred;* marreinsbakki, *d. s.; jfr* marbakki, mararbakki.

Marteinsmessa *Mortensdag (11. Nov.).*

Marþvara, *f., el.* marþvari, *m., et Slags Sild (?), E; (Reie?).*

Más (-s, *uden pl.), n., haardt og hastigt Aandedrag, Pusten.*

Mása (-aða, -at), *v. n., drage Aanden haardt og hastigt, puste (jfr* más).

Maskari (-a, -ar), *m., ung Maage (larus).*

Mat (-s, *uden pl.), n., Vurdering; Vurderingsforretning.*

Mat, *1. og 3. s. impf. ind. af* meta.

Mát (-s, *pl. d. s.), n., det at blive mat (i Skakspil), I.*

Mata (mötu, -ur), *f., Spise:* í drykk ok mötu. — *Spec. Reisekost, Proviant til en Reise;* mötu-nautr *en som har fælles Reisekost med en anden; Madbroder.* -neyti, *n., det at have fælles Reisekost; Fællesskab med Hensyn til Madforraad.*

Mata (-aða, -at), *v. a., f. a., made, give Mad i Munden.* — 2) matask, *f. p., refl., spise.*

Máta (-aða, -at), *v. a., gjöre skakmat, I.*

Máta (-aða, -at), *v. a., indrette efter ret Maal og Störrelse, passe, afpasse, afmaale el. tillæmpe noget, saaledes at det kan passe.*

Matbjörg *Næring.*

Matblót *Madoffer.*

Matborð *Spisebord.*

Matbúa, *v. a. og n., tillave Mad; være beskæftiget med Madlavning.*

MATBÚÐ, *f.*, = matbúnaðr; matbúðar-maðr *Madsvend, Kok; jfr* matgörðarmaðr.

MATBÚNAÐR *Madlavning; jfr* matbúð, matgörð, matreiða, matreiðargörð.

MÁTÈR (-rs, *pl. d. s.*), *n.*, *passende Maal.*

MATFÁR *som mangler Levnetsmidler; n.* matfátt, *subst.*, *Madtrang.*

MATFRIÐR *Madro.*

MATFÝST = matarfýst.

MATFÖNG, *n. pl.*, *Levnetsmidler, Proviant; jfr* matarföng, matvæli, vistir.

MATGJAFI (-a, -ar), *m.*, *en som giver en Mad.*

MATGJÖF *det at give en Mad; spec.*, *Sammenskud af Levnetsmidler til de Fattige (i en Commune).*

MATGÖRÐ *Madlavning; jfr* matargörð, matbúnaðr; matgörðarmaðr = matbúðarmaðr.

MATHEILL *som har godt af hvad han spiser:* (maðrinn) var ekki mjök m., því at hann blès svo af, sem hann hefði vèlindisgang.

MÁTI (-a, -ar), *m.*, *Maade;* í engan máta *i ingen Henseende;* máta-ligr, *adj.*, *afpasset, passende, passelig; jfr* mátuligr.

MATKASSI *Madkasse.*

MATKAUP *Indkjöb af Levnetsmidler.*

MATKETILL *Madgryde.*

MATLAND *Land, som producerer Levnetsmidler (i Overflod).*

MATLANGR, *i:* matlöng stund *saa lang Tid, som der udfordres til at spise sin Mad.*

MATLAUN *Lön, Betaling, som bestaaer deri, at en faaer Föden (for sit Arbeide);* matlauna-maðr *en, som tjener, kan tjene for Föden.*

MATLAUNI, *adj.*, *som tjener for Föden.*

MATLAUSS, *adj.*, *uden Spise; som mangler Mad, Levnetsmidler.*

MATLEIÐI, *m.*, *Madlede.*

MATLEYSI (-is, *uden pl.*), *n.*, *Mangel paa Mad, Levnetsmidler.*

MATLÍFI, *n.*, *Kost, Levemaade:* versnaði mjök m. þeira *det blev værre med Hensyn til Födemidler, Proviant.*

MATMAÐR *Spiser:* mikill m. *en som spiser meget, I.*

MATMÁL *Spisetid; Maaltid;* matmálsstund *saa lang Tid, man behöver til at spise, el. som man anvender til at spise.* -tími *Spisetid.*

MATNÍÐINGR *som er karrig paa Mad, sulter Folk.*

MATR (-ar, -ir), *m.*, *a) Mad, Kost, Spise, Föde. — b) i pl.*, matir *Födemidler, som erlægges som Landskyld el. desl. til en Persons Underholdning for en given Tid;* matar-afli *Forraad af Levnetsmidler, Tilveiebringelse af Levnetsmidler.* -búr *Madbuur, Fadebuur.* -föng, *n. pl.*, = matföng. -góðr = matgóðr. -kaup = matkaup. -lauss, *adj.*, = matlauss. -neyzla *det at nyde Spise, Mad.* -verð *Betaling for Levnetsmidler.*

MATREIÐA (-u, -ur), *og i det sammensatte Ord* MATREIÐ, *f.*, *Madlavning; jfr* matbúð, matbúnaðr, matgörð matreiðar-görð, *d. s.*

MATREKI *hvad der af spiselige Ting driver op paa Strandbredden.*

MATSÁRR *karrig paa Mad, I; jfr* matillr.

MATSELD (-ar, -ir), *f.*, *Beskæftigelse ved Madlavning; Næring, Föde.*

MATSELJA, *Fadebuurspige.*

MATSÍNKR *karrig paa Mad.*

MATSKÁL *Madskaal.*

MATSKORTR *Mangel paa Levnetsmidler, Madtrang.*

MATSKREIÐ *Madfisk.*

MATSPARR *som sparer paa Mad.*

MATSVEINN *Madsvend, Kok.*

MÁTT, MÁTTA, *supin. og impf. af* mega.

MATTA, *1. s. impf. ind. af* metja.

MÁTTDREGINN = máttfarinn.

MÁTTFARINN, *udmattet, afkræftet.*

MÁTTIGR *og* -UGR, *adj.*, *mægtig:* máttugt ríki *et mægtigt Rige.*

MÁTTLAUSS, *adj.*, *kraftlös, afkræftet.*

MÁTTLEYSI, *n.*, *Kraftlöshed.*

MÁTTLÍTILL *svag af Kræfter, svag; betænkelig syg.*

MÁTTR (-ar, *dat.* -mætti, *pl.* mættir), *m.*, *a) Styrke, Kraft, Kræfter; Magt:* trúa á mátt sinn ok megin; mèr var alls máttar, áðr *etc. jeg maatte bruge alle mine Kræfter, förend etc.* — Mikill m. er gefinn goðum várum *vore Guder besidde en stor Kraft, Magt;* er at þessu orðinn svá mikill m., at *etc. det er tiltaget i den Grad etc.* — *β) det hvorledes en har det, Befindende, Sundhedstilstand:* (þeir) kölluðu hættligan mátt hans *sagde, at hans Sundhedstilstand var betænkelig, at han var betænkelig syg.* — *b) i pl.*, mættir *Magter, Aander:* (Kristr) sá er allir mættir hræðask; mátta-lítill *kraftlös, svag; jfr* máttlítill.

MÁTTUGR, *see* máttigr.

MÁTTULIGR, *adj.*, *1) mulig:* sem kjöt-

ligum manni er máttuligt *som et Menneske kan udrette.* — 2) *mægtig.*

Máttvani, *adj., afkræftet, I.*

Mátuligr, *adj., senere Form for* mátaligr.

Matvandr, *adj., som er Madvrager, kræsen, I.*

Matvinnungr (-s, -ar), *m.,* = matönnungr, *I.*

Matvist *Levnetsmidler.*

Matvæli, *n. pl., Levnetsmidler, Madforraad.*

Matþroti, *adj., madlens, som mangler Levnetsmidler.*

Matþurfi, *adj., som trænger til Mad, Levnetsmidler, I.*

Matönnungr (-s, -ar), *m., en som kan tjene sin Föde; en som tjener for Föden.*

Maurildi (-is, *pl. d. s.*), *n., phosphoragtig Lysning, som viser sig i Mörke i raa Fisk, og tildeels i blödt og raaddent Træ, og paa Söens Overflade, I; (maaskee er dette Ord oprindel. d. s. som* mörueldr, *see u.* mara).

Maurr (-s, -ar), *m., Myre(formica). Nu ogsaa Mid(acarus).*

Með *og* meðr *(som förste Deel af et sammensat Ord skrives det undertiden* met-), *præp. m. dat. og acc., A) m. dat., 1) hvor det, der betegnes ved Ordet i dat., forestilles som noget fremragende el. overordnet, det noget andet fölger el. retter sig efter, slutter sig til, el. desl., a) med, om Ledsagelse:* ganga á veg með e-m *ledsage en tilfods paa Veien;* fara, ríða m. e-m. — β) *med Biforestilling om Samvirken el. Bistand:* ráðask í flokk m. e-m, vera í liði m. e-m *i hans Flok, blandt hans Mænd;* vera m. e-m *være, staae paa hans Side.* — *b) i udvidet Betydning, og tildeels beslægtet med Foregaaende:* leggjask með konu *pleie Omgang med;* leggjask m. manni *lade sig besove af.* — Eiga barn m. *faae Barn med.* — *c) hos:* vera m. e-m *opholde sig hos.* — *d) tilligemed (og ligesom):* hón var brennd m. S. *tilligemed ham.* — *e) langs med:* m. ánni, fljótinu. — Fara m. húsum *gaae fra Huus til Huus, fra Dör til Dör, betle.* — *f) i Overeensstemmelse med:* m. lögum *paa en lovbefalet, lovformelig Maade.* — *g) i:* líf, lífsmark er m. e-m *det er Liv, Tegn paa Liv i en.* — *h) ved:* m. degi *ved Daggry;* m. kvöldinu *ved Aftenens Komme, d. e. naar den kommer paa.* — 2) *hvor det, der betegnes ved Dativet, tænkes som underordnet Subjectet, a) med, tilligemed, ledsaget af:* fara með liði sínu *drage, marschere med sine Tropper.* — *b) med, tilligemed, indbefattende, el. medindbefattet:* land m. gögnum ok gæðum; (bú) m. öllum fjárhlutum, löndum ok kvikfé. — Fimmtán með þeim fimm, er *etc. 15 med de 5 iberegnede.* — *Abs.:* allan þann dag ok nóttina m. *og Natten med.* — *c) med (for at udtrykke at noget fremtræder paa en vis Maade):* m. mikilli reiði *med stor Hidsighed;* m. kappi, m. gleði, hávaða, *og fl. lignende.* — *Herhen kan henföres Udtrykket:* m. váttum *med Vidner, saaledes at man har dem ved Haanden.* — *d) med (om Redskab el. Middel):* leggja m. spjóti *falde ud og stikke efter en med et Spyd;* berjask m. eggjunarorðinu; biðja m. mjúkum orðum, *og fl. lign.* — *e)* fara m. e-u *forestaae noget.* — *f)* fara, vera m. barni *være frugtsommelig.* — *g)* m. því at *da (hvis?) det forholder sig saaledes, at etc.* — *3) uden Forestilling om Over- el. Underordning, a) imellem:* skipta e-u m. sèr *dele noget imellem sig.* — *Især om et Forhold, som indtræder mellem to el. flere Personer:* mæla til vináttu m. sèr *aftale, love gjensidigt Venskab;* görðisk fátt m. þeim *der opstod et koldt, spændt Forhold mellem dem;* m. þeim var vingott *der herskede Venskab mellem dem, og fl. lign.* — *b)* = við, α) taka m. e-u *tage imod noget.* — β) ganga m. e-u *vedgaae, bekjende (jfr* meðganga). — *B) m. acc., 1) hvor det, der betegner Ordet, som styres af* með, *tænkes i et Afhængigheds- el. underordnet Forhold til Subjectet, a) med (især noget man har at före med sig):* fara m. lið sitt *före sine Tropper;* fara m. varning ok kaupskap sinn *bringe sine Varer med sig (for at sælge dem).* — *Herhen hörer Udtrykket:* m. annan, þriðja *(etc.)* mann *selv anden, selv tredie, etc.* — β) *om hvad der umiddelbart bæres af Subjectet:* hestr m. söðul; m. hjálm á höfði, sverð í hendi, *og fl. lign.* — *b) med, i en udvidet Betydning, især i Forbindelsen* fara m. α) *behandle.* — β) *give sig af med:* fara með fjölkynngi. — γ) *bestyre, forestaae, besörge.* — δ) f. vel m. sik *opföre sig godt.* — 2) *uden Forestilling om Underordning, a) af (om Stof el. Materiale):* m. trè, járn, silfr *etc. af Træ.* — *b)* = við: tala m. e-n *tale med en.*

Meðal, miðil, miðli, milli, millim,

millum, *1) præp. m. gen. (oftere med præp.* á *og* i *foran), a) imellem, mellem (i denne Betydning ere nu i det mindste mest brugelige Formerne* milli, millum*)*, *α) eg.:* á milli Smjörvatnsheiðar ok Lónsheiðar; milli fótanna *mellem Benene. — β) om Tiden:* milli jóla ok nýárs. — *γ) halvueg.:* ganga i milli ok leita um sættir *gaae fra den ene af Parterne til den anden og söge at mægle Forlig;* ganga i millum manna *udsaae Tvedragt blandt Folk. — δ) ueg.:* var leitat um sættir milli þeira *man sögte at mægle Forlig mellem dem;* milli heims ok helju *mellem Liv og Död. — b) iblandt, α) eg.:* meðal manna *iblandt Folk. — β) ueg.:* i millum annarra greina *iblandt andet;* i millum annarra hluta, segir hón *iblandt andet, siger hun. — 2) som förste Deel af et sammensat Ord i forringende el. privativ Betydning, mellem-; ringe. middelmaadig.*

Meðalauki *det, som gives imellem, gives til ved en Byttehandel, Mellemgift; jfr* milligjöf.

Meðaldyggr *middelmaadig tro el. paalidelig.*

Meðalfarbauti, *m.,* eigi m. *ingen middelmaadig (Jette), stor Kæmpe.*

Meðalfjandi *(m. Negtelse) et ringe Skarns Menneske.*

Meðalfól eigi m. *ingen ringe Taabe, Tosse.*

Meðalganga *Mellemhandling, Mægling, Mellemkomst; jfr* milliganga; meðalgöngu-maðr *Midler, Mægler, Mellemhandler, Mellemmand.*

Meðalheimr *Atmosphære(n), E.*

Meðalhóf *Middelvei.*

Meðalhross *middelmaadig Hest.*

Meðalkafli, *eg. Mellemstykket imellem den överste og nederste Sværdknap; Greb, Haandfang (paa et Sværd).*

Meðalkarl *en middelmaadig Person.*

Meðalkaup = meðalauki.

Meðalkunnr *lidet bekjendt, E.*

Meðalklœkismaðr eigi, m. *meget ussel Person, rigtig Usling.*

Meðalkýr *middel, middelmaadig Ko.*

Meðallag *Mellemgrad, det at være middel, middelmaadig;* meðallagi *el.* at, i meðallagi *i passende Forhold; middelmaadig.*

Meðalmaðr *middelmaadig Mand (især med Hensyn til Kræfter el. Störrelse):* m. at vexti *en Mand af middel Störrelse.*

Meðalnaut *Nöd af middel Sort.*

Meðalorðaskvak *el.* -skakk, *n.,* eigi m. *ikke ringe Vrövl el. Skjænderi.*

Meðalorpning (-ar, -ar), *f., Interjection.*

Meðalpallr *den mellemste Bænk (af tre).*

Meðalráð *middelmaadigt, slet Raad.*

Meðalsdagar, *m. pl., Mellemdage:* m. um Jól.

Meðalskræfa, eigi m. *en rigtig Kujon.*

Meðalskömm, eigi m. *ikke ringe, stor Skam.*

Meðalvesalingr, eigi m. *temmelig usselt, elendigt Menneske.*

Meðalvetr *middelmaadig Vinter.*

Meðan, *adv., medens, imedens, imidlertid:* á m., *d. s.*

Meðaumkun = sampining; meðaumkunar-samr, *adj.,* = armvitugr.

Meðferð, *a) det at fare med, behandle, bruge, el. desl.:* hestrinn var góðr meðferðar *Hesten var god at behandle;* hafa e-t meðferðar *have noget hos sig, före noget med sig; ogsaa, have noget mellem, under Hænder. — b) Adfærd, Fremgangsmaade,* = atferð. — *c) Adfærd, Opförsel, Handlemaade.*

Meðferði, *n.,* = meðferð *(især c).*

Meðfylgjari, *Medfölger, Fölgesvend.*

Meðfœri *hvad en kan behandle, magte:* þat er ekki mitt m.

Meðför = meðferð *(især a, b).*

Meðganga, *v. a., tilstaae, bekjende, I.*

Meðgangr *Understöttelse, Bistand.*

Meðgjöf *Betaling for en Persons Underholdning, I.*

Meðkenna, *v. a., erkjende; bekjende.*

Meðkenning. *Erkjendelse, Bekjendelse, I.*

Meðlæti, *n., Medgang.*

Meðmæling *Anbefaling, I.*

Meðmæltr, *adj., som taler ens Sag, taler til ens Gavn og Bedste, I.*

Meðr, *see* með.

Meðr = menn, *see* maðr.

Meðtaka *Modtagelse;* meðtöku-maðr *Modtager.*

Meðtaka, *v. a., modtage.*

Meðvitund *Bevidsthed, I.*

Mega (má, mátta, mátt), *v. n., a) kunne:* má ek þat frá bera *det kan jeg bevidne;* þeir máttu enga stund saman eiga *de kunde slet ikke enes. — Impers.:* þaðan mátti fyrr sjá mannaferð,

enn *etc. derfra, fra det Sted kunde man för see etc.* — *b) formaae;* (þeir) er sèr megu enga sœmd *som ikke formaae at forskaffe sig, erhverve sig nogen Hæder el. Berömmelse.* — *c) befinde sig:* m. vel, illa. — *d) maatte, kunne:* ferr þat sem má *gaae som gaae vil;* þú mátt trúa mèr til þess *du kan troe mig.* — *Ordsprog:* ungr má, en gamall skal *den unge kan (maa engang?), den gamle skal (döe).* — *e) nytte, gavne.* — *f)* má at, má vera, at, *etc. kan være, maaskee.* — 2) *part.,* megandi *i Stand til, som formaaer:* ekki megandi *ude af Stand til at foretage sig noget. Nu siges ogsaa* vel megandi *formuende.*

Megin (-s, *pl. d. s.), n., a) Styrke, Kræfter.* — *b) Kraft.* — *c) betegner det, störste Delen, Hoveddelen, Hovedstyrken, Kjernen af noget:* Jótland er m. Danaveldis; síðan eignaðisk konungr allt m. landsins *störste Delen af Landet;* m. flóttans = meginflótti. — *Heraf som förste Deel af nogle sammensatte Ord, har det (foruden den anförte) en forstærkende Betydn., svarende til hoved-, Hoved-, el. meget, i höi Grad.* — *Jfr* magn, megn.

Megin, *see u.* vegr.

Meginá *Hovedaa, Hoveddelen af en Aa el. Flod.*

Megináss *Hovedbjelke.*

Meginbyggð *Hovedbygd, Hoveddelen af et (beboet) Landdistrict.*

Meginfjall *Hovedbjerg, uhyre stort Bjerg.*

Meginfjarri *meget langt borte.*

Meginflokkr *Hovedhoben, Hovedstyrken.*

Meginflótti *(eg. Hovedflugt), Hoveddelen af de Flygtende:* þá brast meginflóttinn *da flygtede Hovedmassen af Hæren.*

Megingjörð *Styrkebælte, d. e. Bælte, som styrker el. forøger ens Kræfter; i pl.* megingjarðar, *om Thors Bælte, hvorved hans Gudekraft forögedes, naar han omgjordede sig med det.*

Megingóðr *ypperlig, herlig.*

Meginhaf *Hoveddelen af et Hav.*

Meginhèrað *Hoveddelen af et Herred el. District.*

Meginherr *Hovedafdeling af en Krigshær, Hovedbanner, Hovedstyrken, Hovedhæren.*

Meginland *Fastland.*

Meginlauss, *adj., magtlös; kraftlös, svag, afmægtig.*

Meginleiki (-a, -ar), *m., Kraft, Styrke.*

Meginleysi, *n., det at være* meginlauss.

Meginlið *Hovedstyrke, Hovedhær.*

Meginligr, *adj., vigtig, E.*

Meginlítill *svag.*

Meginljótr *meget styg.*

Meginskjótr *meget hurtig.*

Meginn *og contr.* megn, *adj., stærk, kraftig; voldsom, heftig; jfr* úmeginn, vanmeginn.

Meginstormr *mægtig, stærk Storm.*

Megintíðindi *vigtige Tidender.*

Megintryggð *ubrödelig Sikkerhed.*

Meginvegr *Hovedströg, Zone.*

Meginverk *stor Bedrift; Mirakel, E.*

Meginþungr *yderst tung, besværlig.*

Meginþörf *störste Nödvendighed.*

Megn (-s, *pl. d. s), n.,* = megin: þat er mèr um m. *det gaaer over mine Kræfter.*

Megn *(adj.), see* meginn.

Megna (-aða, -at), *v. a. og n., A) f. a., 1) v. a.,* = magna 1, *a.* 2) *v. n., formaae, være i Stand til, due til.* — *B)* megnask, *f. p., pass.,* = magnask *(især 2, a).*

Megnlauss, *adj.,* = meginlauss, máttlausss.

Megnlítill = máttlítill.

Megnþrota, *adj., udmattet, afkræftet.*

Megra (-u, *uden pl.), f.,* = megrð.

Megra (-i, -ða, -t), *v. a., magre, udmagre.* — Megrask, *pass., magres.*

Megrð (-ar, -ir?), *f., Magerhed.*

Megri, *f. indecl., d. s.*

Megum, *see under* vegr.

Meið (-ar, -ar), *f., det fedeste af Hvalens Spæk, B.*

Meiða (-i, -dda, -tt), *v. a., beskadige* (hvat er hann meiðir á skipinu); *tilföie Legemsbeskadigelse (med Villie), mishandle; lemlæste:* þá heitask þeir at m. hann; m. sik *stöde sig, komme til Skade.* — 2) m. e-n í orðum *tilföie Fornærmelser i Ord, I.* — *B)* meiðask, *f. p., pass., komme til Skade.* — 2) *recipr.:* meiðask í orðum við e-n *skjændes med en.*

Meiðing (-ar, -ar), *f., Beskadigelse; tilföiet Legemsbeskadigelse, Mishandling, Lemlæstelse; de slemme Fölger af en Legemsbeskadigelse;* meiðingar-lauss, *adj., som slipper for at blive mishandlet;* meiðingar-laust, *n. adj., adv., uden Beskadigelse el. Lemlæstelse, uden at komme til Skade.*

Meiðr (-s, -ir), *m., et Træ i Almindelighed; en Bjælke; Talemaade:*

standa á öndverðum *el.* öndverðan meið (með e-m), *eg. staae yderlig paa Enden af en Bjelke, d. e. stille sig i Fare, udsætte sig for Fare (for en, ved at slutte sig til hans Sag). — b) spec., Mede, Slædemede.*

MEIN (*-s, pl. d. s.*), *n., a) Meen, Skade, Fortræd. — b) Skade (om Sygdom); jfr* fótarmein, innanmein. — *c) Hindring, Vanskelighed, som stiller sig i Veien for noget:* hánum sýndisk m. auðsýn á því *han indsaae, at Sagen havde sine vanskelige Sider. — d) Skyld, Bröde. — Spec.* = meinbugir β. — *B) den Deel af Indværket i en Laas, som svarer til Hullerne i Nöglekammen, Meenlökke, I;* meina-lauss, *adj., meenlös; skyldfri, uden Bröde (især om Forhold mellem Personer af begge Kjön);* meinbuga-laust.

MEINA (-aða, -at), *v. a., 1) m. acc., a) formene:* m. e-m e-t; ekki man ek m. öðrum mönnum at halda þá trú *jeg vil ikke formene, hindre dem deri. — b) hindre, forhindre:* ef veðr m. *hvis Uveir, Storme forhindre, komme i Veien;* ef eigi meinuðu forföll *hvis ikke Forhindringer kom i Veien. — 2) m. dat., skade, tilföie Skade el. Fortræd, gjöre Meen, Ondt:* m. e-m; sólarhiti meinar þar um sumar *Solens Varme er Folk der til Besvær om Sommeren.*

MEINBLANDINN *forgiftet; ondskabsfuld.*

MEINBUGIR, *m. pl., Hindring, noget som er til Hinder. — β) spec., Hindring for ægteskabelig Forening, især saadan, som kommer af for nært Slægtskabsforhold;* meinbuga-laust, *n. adj., adv., uden* meinbugir.

MEINBÆGINN *tvær, uvillig, ondskabsfuld* (meinbægni, *f., Ondskab), I.*

MEINDÝR *skadeligt, farligt Dyr.*

MEINEIÐR *Meened;* meineiða-maðr *Meeneder.*

MEINFŒRR *vanskelig at passere, komme over;* görði meinfært um Löginn *det blev vanskeligt at komme over den (formedelst Iis).*

MEINGEFINN = meinbæginn.

MEINGIRNI, *f. indecl., Skadelyst.*

MEINGJARN = meingörðasamr.

MEINGRIPR *uvane Kreatur, I.*

MEINGÖRÐ *det at tilföie en Skade, Fortræd. — b) Forseelse;* meingörðasamr, *adj., som gjerne fortrædiger andre, tilföier andre Ondt.*

MEINHŒGR *som ei gjör andre stor Fortræd, I.*

MEINILLA *meget, yderst ilde, yderst uheldig.*

MEINING (-ar, -ar), *f., det at* meina.

MEINKONA *Frille (i Forhold til Hustruen).*

MEINKVIKINDI *og* -KYKVENDI *Skadedyr, skadeligt Dyr.*

MEINLAUSS, *adj., a) som ikke gjör nogen Skade el. Fortræd:* ætla ek mèr þat meinlaust *jeg troer ikke det gjör mig nogen Skade. — b) uden Bröde; jfr* meinbugalaust; at meinlausu *uden at en Hindring (jfr* meinbugir β) *stiller sig i Veien. — c) meenlös, skikkelig.*

MEINLÁTSAMR, *adj.,* = meinlætissamr, meinlætasamr.

MEINLEIKI (-a, -ar) *og* -LEIKR (-s, -ar), *m., a) Skade, Fortræd. — b)* = meinbugir *β.*

MEINLEYSI, *n., det at være* meinlauss *a, c.*

MEINLIGR, *adj., skadelig; smertende, haard, I.* -liga, *adv.*

MEINLÆTA (-i, -tta, -tt), *v. a., pine, plage:* m. sik *pine sig som bodfærdig, paalægge sig Bodsövelser.*

MEINLÆTI (-is, *pl. d. s.*), *n. (mest i pl., undtagen i Sammensætninger, see nedenfor), 1) frivillig Mishandling af sit Legeme til Bodsövelse. — 2) nu om indvortes Skade, spec. Hydatider;* meinlætis-líf *Liv, som er fuldt af Bodsövelser og Selvmarter.* -maðr *en som frivillig mishandler sit Legeme til Bod el. Syndebedrings Befordring.* -samr, *adj., streng, som paalægger sit Legeme Bodsövelser;* meinlæta-maðr = meinlætis-maðr. -samr, *adj.,* = meinlætissamr.

MEINLÆTISEMI, *f. indecl., frivillig Mishandling af sit eget Legeme til Bod el. Syndebedrings Befordring.*

MEINMÆLI, *n. pl., ond, syndig Snak.*

MEINN, *adj., som gjör Skade, Ondt. —* Meint, *n. sing., i det upersonlige Udtryk:* e-m verðr meint *en kommer til Skade, bliver syg, el. desl.;* kenna sèr hvergi meint *være sund og rask.*

MEINSAMLIGR, *adj., ond, fortrædigende; farlig, skadelig.* -liga, *adv.*

MEINSAMR (-söm, -samt), *adj., skadelig, ond.*

MEINSEMD (-ar, -ir), *f., og* -SEMI, *f. indecl., a) skadevoldende Omstændighed, Meen, Fortræd. — b) Sygdom, Meen, Onde.*

MEINSTADDR *ilde stedt, stedt i Fare.*

MEINSVARI (-a, -ar), *m., en Meensvoren, Meeneder.*

Meinsœri *Meened; jfr* meineiðr; meinsœris-maðr *Meeneder;* meinsœra-maðr, *d. s.*

Meinúðigr, *adj., skadelysten, ond.*

Meinvargr, *eg. skadelig, farlig Ulv, farligt vildt Dyr, df om en Röver el. Ildgjerningsmand.*

Meinvættr *ondt Væsen.*

Meinyrða, *v. a., sige krænkende Ord til.*

Meiri, *comp. af* mikill.

Meirr (meir), *comp. af* mjök.

Meisingr (-s, -ar), *m., Meise.*

Meiss *(gen. d. s.,* meisar*), m., en Kasse; nu især om en Kasse af Tralværk af det mindre Slags, hvori Hö bæres til Kreaturerne (jfr* hrip, kláfr).

Meistari (-a, -ar), *m., a) Mester, Læremester. — b) Grammatiker:* m. Priscianus. — *c)* = sögumeistari. — *d) Herre, en som befaler over en anden. e)* m. riddara, *Oversættelse af magister equitum;* meistara-dómr *Mesterskab.*

Meita (-i, -tta, -tt), *v. a., skære.*

Meitilberg *Klippe med jævne Sider.*

Meitill (-ls, meitlar), *m., Meisel.*

Meitla (-aða, -at), *v. a., meisle, meiselgrave.*

Meizl, *n. pl., Mishandling, Beskadigelse, Legemsbeskadigelse, Lemlæstelse;* meizla-högg *lemlæstende Hug.* -lauss, *adj., uden Legemsbeskadigelse.*

Meizla (-u, -ur), *f., d. s.*

Mekt (-ar, *uden pl.), f., Magt, Anseelse. — b) Kraft.*

Mekta (-aða, -at), *v. a., gjöre mægtig.*

Mektigr *og* -ugr, *adj., mægtig, som har megen Magt.*

Mel, *see* mæl.

Mèl, *n. pl., Mundstykke, Mundbid.*

Melbakki *stenig Banke, Höi, Sandbanke.*

Mèldropi *Skumdraabe, som falder fra Hestens Mund, naar den tygger Mundstykket el. Mundbidet.*

Meldýna *Dyne af Rodtrævlerne under den vilde Rug, især saadan som bruges under Klöftsadler, I.*

Melfluga *(el.* mölfluga?*) Natsommerfugl.*

Melja (-u, -ur), *f.,* = meldýna, *I.*

Melja (mel, malda — möldum, malit), *v. a., knuse.*

Mella (-u, -ur), *f., Tævehund (?), B. — 2) (poet.) en Jettekvinde. — 3) ogsaa* malla *(d. Malle), Meenlökke.*

Melr (-s, -ar), *m., A) stenig Jordforhöining el. Banke. — b) spec. og mest i pl.,* melar *Sandbanker (bestaaende af lös Sand). — B) vild Rug (rimeligviis saaledes kaldet, fordi den voxer i sandig Jordbund; jfr A, b ovenf.).*

Melrakki, *Ræv;* melrakka-belgr *det uopskaarne Skind af en Ræv, Rævebælg.* -skinn *Ræveskind.* -veiðr *Rævefangst.*

Melta (-u, -ur), *f., den Tilstand at være* maltr, *I.*

Melta (-i, -a, -t), *v. a., 1) eg., a) malte:* m. korn. — *b) fordöie (Maden). — 2) ueg., a)* m. reiði *fordöie Vreden, lade den gaae over. — b)* m. e-t fyrir sèr *betænke sig længe paa Udförelsen af noget.*

Melting (-ar, *uden pl.), f., Fordöielse, I.*

Men (-s, *pl. d. s.), n., Halssmykke, Halsbaand. — 2) see i* jarðarmen.

Mengi (-is, *uden pl.), n., (mest i Poesie) Folk; Mængde.*

Menjar, *see* minjar.

Menniligr, *adj., mandig, mandhaftig.* -liga, *adv., menneskelig.*

Menning (ar, *uden pl,), f., eg. det at gjöre Mand af en, oplære, undervise i de Fuldkommenheder, som pryde en Mand:* koma e-m til menningar. — *b) det at være i Besiddelse af de Fuldkommenheder, Færdigheder, som pryde en Mand. — c) Mandighed.*

Mennska (-u, *uden pl.), f., Menneskelighed, Humanitet.*

Mennskr, *adj., menneskelig, af menneskelig Natur:* m. maðr *(i Modsætning til Trolde el. Jetter).* — Ávöxtr mennskrar ágirni *Frugten af menneskelig Gjerrighed.*

Mennt (-ar, -ir), *f., Dannelse; Færdighed, Konst.*

Mennta (-aða, -at), *v. a., oplære, undervise, danne.*

Menntan *og* -un (-ar, *uden pl.?), f., det at* mennta; *Dannelse.*

Menntr, *adj., som har faaet en god Opdragelse, Uddannelse, som er i Besiddelse af de Fuldkommenheder, som pryde en Mand, dannet.*

Mèr, *a) dat. sg. af* ek. — *b)* = vèr.

Mergð (-ar, -ir), *f., Mængde, Masse:* m. fjár *store Rigdomme.*

Mergjaðr, *adj., som har Marv, el. hvori der er Marv, I.*

Merglauss, *adj., uden Marv, I.*

Mergr (-jar, -ir), *m., Marv.*

MERGUND *Saar, som gaaer ind til Marven;* mergundar-sár, *d. s.*

MERGUNDAÐR, *adj., saaret indtil Marven.*

MERGUNDI, *adj., d. s.*

MERHROSS *og* -HRYSSI, *n., Hoppe.*

MERJA (mer, marða — mörðum, marit), *v. a., knuse, stöde.*

MERKI (-is, *pl. d. s.*), *n., Mærke etc., a) Mærke, Kjendemærke, Mærketegn, Kjendetegn.* — β) *spec., Mærke i Kvægets Ören.* — γ) *Himmeltegn, E.* — *b) Mærke, Fane.* — *c) Spor (efter noget, som efterlades af noget):* hann ber þess m. *han bærer Mærke deraf.* — *d) Grændse, Grændseskjel.* — *e) Tegn, Forekomst, hvoraf man kan slutte noget:* mun þat til merkja, at *etc. som Beviis derpaa kan tjene, at etc.* — *f) Mærkværdighed:* hvat er at m. um Gríms skjólu *hvad gives der som Mærkværdighed ved G's Spand, d. e. hvad er det for en Spand?;* þat er þar til merkis, at *etc. det mærkeligt er der paa Færde, at etc.* — *g) Betydenhed, Anseelse, el. desl.:* þeira manna, er nokkut m. var at *som var af nogen Anseelse;* vera með engum merkjum *være ubetydelig, ringe Person.* — *h) Betydning.* — *Jfr* mark; merkis-maðr, *1) Mærkesmand, Fanebærer; ogsaa som en Hoftitel.* — *2) gjæv, udmærket Mand.* -stöng = merkistöng. -vatn = merkivatn; merkja-ganga *Markeskjelsforretning:* kveða á merkjagöngu *bestemme, naar saadan Forretning skal foretages.* -lýsing *det at vise, bekjendtgjöre Markeskjel.*

MERKIÁ *Grændseflod.*

MERKIBJÖRK *Træ (Birketræ), som betegner Markeskjel.*

MERKIGARÐR *Grændsehegn, Mellemhegn, Udhegn.*

MERKILIGR, *adj., a) mærkelig, som fortjener at lægges Mærke til, mærkværdig.* — *2) anseet:* m. maðr.

MERKIMÁLL, *adj., sanddru, troværdig.*

MERKING (-ar, -ar), *f., 1) det at mærke, spec. Kvæg.* — *2) Tegn, Forekomst, hvoraf man kan slutte noget.* — *3) Lighed.* — *4) Betydning, Bemærkelse.*

MERKIÓSS *Aamunding, Flodmunding (især ved Udlöbet i Havet), som danner Markeskjel.*

MERKISTÖNG *Fanestang.*

MERKIVATN *en Indsö el. Flod, som adskiller to el. flere Gaardes Jorder, hörer (med Hensyn til Fangst) til to eller flere Gaarde.*

MERKJA (-i, -ta, -t), *v. a., 1) sætte Kjendemærke paa, mærke.* — *b) spec., mærke Kvæg.* — *2)* m. um *danne Grændse om, begrændse.* — *3) bemærke, lægge Mærke til, slutte:* þat er merkjanda, at *etc. man bör lægge Mærke til, at etc.* — *4) tilkjendegive.* — *5) betyde, bemærke.*

MERKJANDI, *part., subst., Formærkelse, Fölelse:* til vesaldar merkjanda ok munanda.

MERKR, *pl. af* mörk (merkr-, *see u.* mörk).

MERKR, *adj., mærkelig, udmærket.* — — *b) sanddru, troværdig:* m. maðr.

MERR (-ar, -ar), *f., (d. Mær) Hoppe;* merar-líki *Skikkelse af en Hoppe.* -sunr *(et Skjeldsord) Sön af en Mær.*

MERÚLFR *Ulvinde; jfr* ylgr.

MESSA (-u, -ur), *f., a) Messe, Gudstjeneste:* syngja messu *læse Messe.* — *b) en Höitid, som holdtes til Ære for en Helgen etc.; jfr* marteinsmessa, máríumessa, *etc.;* messu-aptann *Aftenen för en* messa *b.* -bók *Messebog, Alterbog.* -dagr *Messedag* (messudagaboð *det at forkynde, naar Messedagene, Helligdagene indtræffe og paabyde deres Höitideligholdelse.* -tal *Optælning af Messedagene.* -veiðr *Fangst, Fiskefangst, etc. om Helligdagene; det som fanges, den Fangst, en gjör paa slige Dage).* -djákn *en Geistlig, som forretter Altertjenesten.* -embætti *det at læse Messen, forrette Gudstjenesten.* -fall *det at der ikke bliver holdt Gudstjeneste paa en Helligdag formedelst en el. anden indtruffen Forhindring, Messefald.* -föt, *n. pl., Messeklæder, Alterklæder.* -görð *Forrettelse af Gudstjeneste.* -hökull *Messehagel.* -klæði, *n. pl.* = messuföt. -mál *Tid til at holde Gudstjeneste.* -prestr *Præst, som forretter Altertjenesten, læser Messe, Messepræst.* -serkr *Messesærk.* -skrúð, *n., og* -skrúði, *m., Messeklæder.* -söngr *Messelæsning.*

MESSA (-aða, -at), *v. n., messe, forrette Gudstjenesten.*

MESSING (-ar, *uden pl.*), *f., Messing;* messingar-hestr *Hest af Messing.* -ker *Kar af Messing.* -ketill *Kjedel af Messing, Messingkjedel; o. fl.*

MEST, *see* mjök.

MESTR, *see* mikill.

MET (-s, *pl. d. s.*), *n., Lod (til större og mindre Vægtskaale).* — *Talem.:* koma sínum metum við, *eg. anbringe sine Vægtlodder, d. e. faae Vægten til*

at synke til sin Side, udvirke noget til egen Fordeel, forskaffe sig Indflydelse, el. desl. — 2) *i pl., Anseelse:* vera í miklum metum *nyde stor Anseelse;* meta-skálar *el.* -skálir, *f. pl., Vægtskaale.*

Meta (met, mat — mátum, metit), *v. a., A) f. a., 1) eg., vurdere, taxere, sætte Priis paa:* m. í gott verð *ansætte til god, passende Priis.* — Vera af metinn (e-u) *ikke kunne el. ville kjöbe en Ting formedelst den höie Priis, den bliver ansat til el. man forlanger for den.* — 2) *ueg., a) sætte Priis paa, vurdere, skatte, agte, el. desl.:* m. e-n mikils *sætte megen Priis paa, agte en höit;* vel metinn *anseet, agtet.* — *b)* ef þeir kynni m. sik *dersom de vidste at vurdere dem, d. e. dersom de vidste at holde Maade, holde sig inden for de rette Grændser, ikke tiltoge sig större Friheder, end der tilkom dem.* — *c)* m. (e-t) við e-n *overlade Afgjörelsen, Udförelsen af noget til en anden, henholde sig til en med Hensyn til noget, el. desl.:* allir mátu við F. *alle vare enige i at lade F. raade;* vær skulum eigi við aðra m. at skipta höggum við Ólaf konung *ingen anden end jeg skal skifte Hug med Kong O.;* munu vær eigi m. við þik ráðin *dette skal ikke overlades til din Afgjörelse.* — *B)* metask, *f. p., a) refl. (beslægtet med A, 2, c):* metask við e-n um e-t *söge at unddrage sig fra at gjöre noget ved at skyde dets Udförelse over paa en anden.* — *b) rec.:* metask eiða við *söge indbyrdes at unddrage sig Edens Aflæggelse til hinanden el. hverandre.* — *C)* see metja.

Metandi (-a, -endr), *m., Vurderingsmand.*

Metfè *Gjenstande, som specielt skulle vurderes, taxeres (formedelst deres Godhed).*

Metja (met, matta, metit; *sammenblandes ofte i infin. og imperf. indic. med tilsvarende Former af* meta), *v. a., 1) labe; jfr* lepja. — 2) m. (*skrevet* meta) í árum *dyppe Aarene i Söen, begynde at roe.*

Metnaðr (-ar, *uden pl.?*), *m., a) Ære, Hæder, Anseelse:* göra mikinn metnað e-s *vise en megen Hæder el. Æresbeviisninger.* — *b) Overmod, Hovmod;* metnaðar-fullr *stolt, hovmodig;* -girnd *Ærgjerrighed.* -girni, *f., d. s.* -gjarn *ærgjerrig.* -kona *ærgjerrig, stolt Kvinde.* -maðr *ærgjerrig Mand, den som higer efter Ære.* -samligr, *adj., hovmodig, hoffærdig, af ærgjerrig Natur.* -samr, *adj., hovmodig, hoffærdig, stolt.* -skarð *Skaar i ens Anseelse.*

Metnask (-aðisk, -azk), *v. pass., blive hovmodig el. overmodig, hovmode sig.*

Metorð, *1) Vurdering.* — 2) *i pl., Hæder, Ære, Anseelse:* leggja m. á *sætte Priis paa, vise en stor Hæder el. Æresbeviisninger;* metorða-girnd *Ærgjerrighed, I.* -gjarn *ærgjerrig, I.*

Metr (-rs, *pl. d. s.*), *n., Metrum, Verseart:* með sexfættu metri.

Mettr, *adj., mæt.*

Meybarn *Möbarn, Barn af Kvindekjönnet (modsat* sveinbarn*), en ung Pige.*

Meydómr *Mödom;* meydóms-spell *det at beröve en Pige sin Uskyldighed.*

Meyja, meyjar-, *see* mær.

Meykonungr *regjerende Dronning, som er Mö (ugift), I.*

Meyligr, *adj., a) jomfruelig.* — *b) som passer sig for en Pige, jomfruagtig.*

Meylífi, *n., Jomfruliv, Jomfrulevnet.*

Meyrleikr (-s, *uden pl.*), *m., Mörhed, Blödhed.*

Meyrna (-aða, -at), *v. n., möres, I.*

Meyrr, *adj., mör, blöd.*

Meystelpa (-staulpa) *Pigebarn.*

Mið (-s, *pl. d. s.*), *n., 1) eg., a) (oprindel.?) et mellemliggende Sted; Midte;* í miðit *i Midten mellem to, I.* — *b) et bestemt, vist Sted i Almindelighed; spec. Mærke paa Landjorden, hvorved Beliggenheden af et vist Sted paa Söen, en Fiskerplads etc. bestemmes el. kjendes.* — *β) Fiskegrund (hvis Beliggenhed bestemmes el. kjendes ved* mið *1, b):* bregða til miða *söge til Fiskegrundene.* — 2) *ueg., a) Meed, Mærke:* henda m. á e-u *tage Mærke paa noget.* — *b)* sem ek mundi hafa m. á mèr *hvilket ogsaa havde blevet min Skjebne (dersom etc.).*

Miða (-aða, -at), *v. a. og n., A) mede, sigte, a) v. a., m. dat.:* m. spjóti *sigte med et Spyd (efter noget).* — *b) v. n.:* m. á *mede til, sigte paa.* — *B) v. a., impers.:* e-u miðar *noget bevæges langsomt;* e-m miðar á e-t *ens Arbeide gaaer godt fra Haanden, I.*

Miðaldri, *adj., midaldrende.*

Miðaptann *Midaften; jfr* miðr.

Miðbreytis, *adv., midt paa (efter) Veien, midtveis.*

MIÐBŒR *den mellemste Gaard (af tre).*
MIÐDAGR *Middag; jfr* hádegi; miðdags-sól *Middagssol.*
MIÐDEGI (-is, *pl. d. s.*), *n.*, = miðdagr; miðdegis-skeið *Middagslav, Middagstid.*
MIÐDIGR *(tyk i Midten), tyk om Livet.*
MIÐFASTA *Midfaste;* miðföstu-skeið *Tiden ved Midfaste.*
MIÐFIRÐIS, *adv., midt, midtveis paa Fjorden, midtfjords.*
MIÐFYLKING *den midterste Deel af en Slagorden.*
MIÐGARÐR *Midgaard, Gudernes Fæstning;* = Ásgarðr. — 2) *Verden:* Miðgarðs-ormr *Jordslangen, Verdensslangen.*
MIÐHLIÐIS, *adj., midt paa Siden.*
MIÐHLUTR *Mellemstykke.*
MIÐHŒFI *Middelvei.*
MIÐI, *see i* hnakkmiði; *nu bruges* m. *almindelig om en Papirslap, som tjener til Bogmærke.*
MIÐIL, *see* meðal.
MIÐILL (-ls, miðlar), *m., Mægler.*
MIÐJA (-u, -ur), *f., Midte:* í miðju *i Midten; midt over.*
MIÐJARÐARHAF *Middelhavet.*
MIÐJARÐARSJÓR, *d. s.*
MIÐKAFLI *den midterste Deel, Mellemstykke.*
MIÐKVÍSL *den mellemste Arm (af tre) af en Aa.*
MIÐLA (-aða, -at), *v. a., m. dat. og acc.,* 1) *m. acc.,* m. e-m e-t *og* m. e-t (við e-n) *overlade; dele; uddele:* m. e-m hálft ríki. — 2) *m. dat., a)* m. fótsporum *(ordret: uddele Skridt) bevæge sig af Pletten.* — *b)* m. málum *mægle.* — *B)* miðlask, *f. p., rec.:* miðlask við mál *give gjensidig noget efter af sine Fordringer el. Paastande.*
MIÐLAN *og* MIÐLUN (-ar, -anir), *f., det at* miðla; miðlanar-mál *Fremgangsmaade, hvorved begge Parter afstaae noget af deres Fordringer.*
MIÐLANGR *lang om Midjen (cogn.).*
MIÐLEIÐIS, *adv., paa el. til Midtveien.*
MIÐLI, *see* meðal.
MIÐLUN, *see* miðlan.
MIÐLUNGR (-s, *uden pl.*), *m., Middelmaadighed;* miðlungs, *gen. s. og* miðlungi, *dat. s., adv., middelmaadig, lidet:* miðlungi vænn kostr *lidet fordeelagtige el. behagelige, temmelig slette Vilkaar;* miðlungs staddr *temmelig ilde stedt, bragt i Knibe.*
MIÐMJÓR *smal om Livet.*
MIÐMUNDI (-a, *uden pl.*), *m.,* 1) *Midte, Midpunkt (baade om Tid og Sted):* á miðmunda *midtveis.* — *b) Midpunktet af en* eykt *(3 Timer), spec. mellem* hádegi *og* nón *el. som nu Kl.* $1^1/_2$. — *c) gen. s.* miðmunda, *adv. (og præp. m. gen.), midtveis; midt imellem:* þá er sól er miðmunda norðrs ok landnorðrs *midt imellem Nord og Nordost;* þá er miðmunda sólhvarfanna *da er Jævndögn.* — 2) *hvad der er af Vigtighed, Betydenhed:* alla þá, sem nokkurr m. var at *som var af nogen Betydenhed, havde nogen Anseelse;* miðmunda-skeið *Tiden ved Klokken* $1^1/_2$ *e. M.* -staðr *det Sted, som betegner at Klokken er* $1^1/_2$ *e. M., naar Solen staaer lige derover.*
MIÐNÆTTI (-is, *pl. d. s.*), *n., Midnat;* miðnættis-skeið *Tiden ved Midnat, Midnatstid.*
MIÐPALLR *den mellemste Bænk (af tre).*
MIÐR, *adj., som hörer til Midten; midterst (lat. medius):* um mitt landit *midt i Landet;* um mitt skipit *midt paa Skibet;* þá greip maðr um G. miðjan *(midt om Livet paa ham);* H. skaut spjóti á hánum miðjum *midt paa ham;* sjór var í miðjar hlíðar *(de seilede i den Afstand fra Landet, at) Söen syntes dem at naae midt op paa Fjeldsiderne, til det midterste af Liderne;* m. vetr *Midvinter;* m. aptann *(Kl. 6 e. M.);* mið nátt (= miðnætti); fyri miðjan dag *för Middag.*
MIÐR *(for)* MINNR, *adv., mindre.*
MIÐRAPTANN *(ogsaa skrevet som to Ord)* = miðaptann; miðsaptans-skeið = miðaptansskeið.
MIÐSKAMMR *hvis midterste Deel er kort (i Forhold til de andre Dele); især om en Person, hvis Overkrop er kort (som paa en pukkelrygget).*
MIÐSKIP *den midterste Deel af et Skib;* miðskips-ár *Aare, som hörer til Midten af et Skib.*
MIÐSKIPA, *adv., midtskibs.*
MIÐSNESI (-is, *pl. d. s.*), *n., Mellembrusken i Næsen, I.*
MIÐSUMAR *Midsommer;* miðsumarsskeið *Midsommertid.*
MIÐSUMARSKEIÐ = miðsumarsskeið.
MIÐSVETRARBLÓT *Midvintersfest.*
MIÐSVETRARNÁTT *Midvintersnat (Natten för den förste i Maaneden* þorri; *jfr* höggunótt *el.* hökunótt, *som sy-*

nes at være en ældre Benævnelse paa denne Nat.

Miðsvetrarskeið *Midvintertid.*

Miðsyndis, *adv., midtsunds.*

Miðuppnám, *eg. den mellemste Tagen af Böder; deraf, den mellemste Classe af Slægtninger (mellem 1ste og 3die) som ere berettigede til at tage Böder.*

Miðvika *den midterste Deel af Ugen, kun i sammensatte Ord, som fölgende:* miðviku-dagr *Onsdag* (miðvikudags-nátt *Natten for Onsdag*). -morginn *Onsdagmorgen.* -nátt = miðvikudagsnátt.

Mig, *see* ek.

Míga (míg, meig *og* mè — migum, migit), *v. n., lade sit Vand.*

Mik, *see* ek.

Mikáel *el.* Mikkáel, Mikjáll *el.* Mikáll, *m., St. Michael;* Mikjáls-messa *Mikkelsdag.*

Mikilbrjóstaðr, *adj., stærk i Sindet, kjæk.*

Mikilfengligr, *adj., storartet, vældig.* -liga, *adv., vældigen. — b) paa en storagtig Maade.*

Mikilhœfr *som nyder stor Anseelse, har megen Indflydelse.*

Mikilhugaðr *stormodig.*

Mikill, *adj., (comp.* meiri, *superl.* mestr), *megen, stor, 1) eg., a) stor af ydre Omfang:* skip, hús mikit. — *b) stor og för af Væxt:* m. maðr *el.* m. maðr vexti. — *2) ueg., stor, megen (om Mængde el. Grad):* m. fjöldi *stor Mængde;* m. hiti, kuldi *megen Varme, Kulde;* mikil vinátta *inderligt Venskab;* m. fjandskapr *heftigt Fjendskab;* mikil hátíð *i höi Grad hellig Festdag, og fl. lignende. — b)* m. fyri sèr *kraftfuld (især legemlig) og dygtig. — B)* mikinn, *acc. sg. m., adv.:* fara, ríða, róa mikinn *drage frem etc. med stor Hast, med Iver og Hurtighed, stærkt. — C)* mikit, *n. sg., 1) subst., meget, mange Ting, mange Folk; noget af stor Vigtighed el. desl.:* mikit skal til mikils vinna *(Ordsp.) for meget skal man offre, gjöre meget;* mikils þótti þeim við þurfa *meget (mange og tappre Mænd) syntes de dertil behövedes.* — E-m þykkir mikils um e-t vert *synes noget af stor Betydenhed (saavel til det værre som til det bedre);* þar mundi til mikils draga um *det vilde have betydningsfulde, betænkelige Fölger. — b)* miklu *(dat. sg.) som forstærkende foran Comparativer og Superlativer:* miklu stærri *meget större;* miklu mestr *allerstörst el. usædvanlig stor. — En Udvidelse af denne Dativ er* miklugi, *ligesom af dat. pl.:* miklungi *(for* miklumgi*), hvilke begge Former bruges paa samme Maade. — 2) (acc.) adv.,* = mjök: unna e-m mikit *holde meget af en;* mikils-verðr *(ogsaa i to Ord) af stor Betydenhed el. Vigtighed.*

Mikillátr, *adj., stolt, stor paa det.*

Mikilleiki (-a, -ar) *og* -leikr (-s, -ar), *m., Storhed.*

Mikilleitr *som har et stort Ansigt.*

Mikilligr, *adj., stor, i höi Grad.* -liga, *adv., meget, höiligen, storligen.*

Mikillæta (-i, -tta, -tt), *v. a.,* m. sik *el.* mikillætask *(refl.) vise sig stolt, hovmode sig.*

Mikillæti (-is, *pl. d. s.*), *n., Stolthed. — 2) Storhed, Herlighed.*

Mikilmannligr, *adj., höimodig, stormodig, som ligner, sömmer sig for en brav el. anseet Mand.* -liga, *adv.*

Mikilmenni (-is, *pl. d. s.*), *n., en Mand af store Egenskaber, stor Bravhed, Tapperhed.*

Mikilmennska (-u, *uden pl.*), *f., Tapperhed; Höimodighed.*

Mikilráðr, *adj.,* = stórráðr.

Mikilræði (-is, *pl. d. s.*), *n.,* = stórræði.

Mikilsháttar, *adj., vigtig. — b) om Personer, af stor Anseelse, fornem.*

Mikilúðligr, *adj., af udtryksfuldt Udseende.*

Mikilvegligr *storartet, pompös, vigtig.*

Mikilvirkr, *adj.,* = stórvirkr.

Mikilvægr *vigtig, I.*

Mikilþægr, *adj., streng i sine Fordringer.*

Mikjáll, *see* Mikáel.

Mikkáel, *see* Mikáel.

Mikla (-aða, -at), *v. a. og n., A) f. a., 1) v. a., a) forstörre, foröge, gjöre större, forhöie. — β)* m. sik *gjöre sig berömt. — b) ophöie, prise. — 2) v. n.,* e-m miklar e-t *noget forekommer en meget, forundrer en. — B)* miklask *f. p., 1) pass.,* e-m miklask = e-m miklar; *see A, 2 ovenfor. — 2) refl.,* miklask af e-u, *α) gjöre sig berömt ved noget. — β) gjöre sig til, rose sig af noget.*

Miklan (-ar, *uden pl.*), *f., Forögelse.*

Miklugi *og* miklungi, *see u.* mikill.

Míla (u-, -ur), *f., Miil.*

Mildhugaðr *mild, naadig.*

Mildi, *f. indecl., Gavmildhed. — 2) Mildhed, Naade, Miskundhed;* mildi-

liga, *adv.*, *rundeligen, naadigen.* -ligr, *adj.*, *mild, naadig.* -verk *Barmhjertighedsgjerning.*

Mildingr (-s, -ar), *m.*, *en som rigelig viser Naade og Barmhjertighed;* guðs m. *Guds Mand.* — *b) (poet.) en Konge.*

Mildleiki (-a, -ar) *og* -leikr (-s, -ar), *m.*, *Mildhed, Miskundhed;* mildleiks-verk = mildiverk.

Mildligr, *adj*, = mildiligr. -liga, *adv.*

Mildr, *adj.*, *1) rundhaandet, gavmild:* m. af fè. — *2) mild, naadig, barmhjertig.*

Milki (-ja, -jar), *m.*, *en som giver sig af med at malke (?), et Skjeldsord, som, hvilken end den nærmeste Betydning er, betegner Blödagtighed el. Umandighed.*

Milli, *see* meðal.

Millibil *Mellemrum I.*

Milliganga = meðalganga; milligöngu-maðr = meðalgöngumaðr.

Milligjöf = meðalauki.

Millim *og* millum, *see* meðal.

Millumferð *Mellemreise.*

Milska (-u, -ur), *f.*, *Blanding, Mixtur, E.*

Milti (-is, *pl. d. s.*), *n.*, *Milte.* — *2) et tykt Jernstykke, I.*

Mín *(gen. sg.)*, *see* ek.

Mín *(f. pron. poss.)*, *see* minn.

Minjar *(nu almindelig* menjar), *f. pl., Erindring, Erindringstegn;* hafa e-t at minjum (til minja) *have, bevare noget som Mindegave.* — *b) Tegn, Spor:* sáust þess lengi m. *man kunde længe see Spor deraf;* minja-gripr *Mindegave.*

Minn, mín, mitt, *pron. poss., min.* — *Undertiden elliptisk som i:* skal ek ekki mitt *(for* mit lið *el.* fè) til spara *jeg skal ikke spare mit, det jeg kan yde (til at Sagen kan faae Fremgang);* slíkar eru mínar *(ɔ:* sögur *el.* farar) frá hánum at segja *det er nu det, jeg har at fortælle om, el. saaledes ere mine Affairer med ham.*

Minna, *see* lítill.

Minna (-i,-ta,-t), *v. a., A) f. a., minde, erindre:* m. e-n á e-t *el.* m. e-n e-s *minde en om noget.* — *b) impers.:* e-n minnir e-s *en erindrer noget.* — *B)* minnask, *f. p., som v. dep. a. og n., 1) a.,* minnask e-s *og* e-t *huske paa, mindes.* — *2) n., a)* minnask á e-t *ihukomme, erindre.* — *b)* minnask við *el.* til e-s *kysse.*

Minni (-is, *pl. d. s.*), *n., 1) Minde, Hukommelse:* e-m líðr e-t úr m. *noget gaaer en af Hukommelsen.* — *2) Erindring, el. det at noget erindres:* hafa menn mjök í minnum *Folk mindedes længe;* oss má m. til reka *vi have Anledning til ikke at glemme.* — *3) især i pl., hvad der er Gjenstand for Erindring:* hafa e-t at minnum *bevare (blandt det mindeværdige, som en mindeværdig Ting) i Erindringen, berömme.* — *b)* forn m. *gamle Sagn; Traditioner (Exempler af el. paa saadanne).* — *c) den Tid ens Erindring kan naae udover:* fyri mitt m. *förend jeg kan huske.* — Manna m. *Mandsminde.* — *3) Mindebæger;* minnis-gull *Guld(smykke), som skaffer en Hukommelsen.* -stæðr, *adj., som staaer for, har indpræget sig i Hukommelsen.* -veig, *f., Mindebæger.*

Minni, *see* lítill.

Minnigr *og* -ugr, *adj., a) som har god Hukommelse.* — *b)* m. e-s *som erindrer noget.*

Minniligr, *adj., værd at erindre, mindeværdig.* — *b) erindringsfuld.*

Minning (-ar, -ar), *f., 1) Erindring, Minde.* — Sællar minningar *salig Ihukommelse.* — *2)* í m. e-s *til Erindring om en, til ens Ære.* — *3) Paamindelse, Advarsel.* — *4) det at lægge sin Taknemmelighed for Dagen, Tegn, Beviis paa Taknemmelighed;* minningarmark *Mindesmærke.* -verðr *mindeværdig.*

Minnisamligr, *adj., som man ikke kan glemme* = minnisamr *b.*

Minnisamr (-söm, -samt), *adj., a)* = minnigr. — *b)* = minnisstæðr.

Minnka (-aða, -at), *v. a. og n., 1) v. a., formindske, gjöre mindre el. ringere;* m. sik *blive mindre overmodig, ydmyge sig.* — *b) impers.:* snjóinn minnkaði *Sneen formindskedes, tog af.* — *2) v. n., formindskes, tage af.*

Minnkan *og* -un (-ar, *uden pl.*), *f., Formindskelse; Fornedrelse, Skam.*

Minnr *og* miðr, *adv. comp., mindre.*

Minnstr, *see* lítill.

Minta (-u, -ur), *f., Mynte (menta).*

Mirra (-u, -ur), *f., Myrrha.*

Mis, *see* miss.

Misa (-u, -ur), *f., Ostevalle, Mysse.*

Misbjóða, *v. a., 1) forkynde feilagtig:* m. messudaga. — *2) (m. dat. pers.), fornærme, forurette.*

Misbreiðr *ulige bred.*

Misdauði *det at en af to döer för el. senere end den anden:* ef m. hjóna verðr.

Misdeila, *v. n*, *trættes, geraade i Klammeri.*

Misdeild *Misforstaaelse, Tvistighed, Trætte, Uenighed.*

Misdeili, *n., Forskjel.*

Misdigr *ulige tyk, ikke lige tyk overalt.*

Misdjúpr *ikke lige dyb overalt.*

Misdœma, *v. a., fælde en urigtig Dom, misdömme.*

Misdœming(-a,-ar), *f., det at* misdœma.

Miseldi *og* -eldri (-is, *pl. d. s.*), *n., Forskjel i Alder.*

Misfalla, *v. n., 1) falde, træffe sig uheldig. — 2) mishage.*

Misfangi (-a, -ar), *m., det at tage noget af Misgreb som sit, der tilhörer en anden (paa Grund af Lighed).*

Misfara, *v. a. og n., 1) v. a., handle ilde med, behandle paa en slet Maade*: at eigi næði úvinir hans at m. líkinu. — *2) v. n., a)* m. með saksóknum *gjöre Feilgreb ved en Sags Forfölgelse. — b) misfare, fare ilde, komme til Skade.*

Misfari (-a, -ar), *m., det at en af to kommer för hen til et Sted end den anden:* ok ætlaði at minni mundi vorðinn m. þeira.

Misferli (-is, *pl. d. s.*), *n., 1) Vildfarelse; Forseelse. — 2) Uheld, Ulykke :* (láta penninga sína) fyrir eldi eðr skipbrotum eðr öðrum misferlum.

Misför *Ulykke (som overgaaer en).*

Misgá, *v. a., m. gen.*, m. sín *forsee sig*, *I.*

Misganga, *1) det at ens Kvæg gaaer ind paa en andens Marker. — 2) see* misgöng.

Misgáningr (-s, ar), *m., Uagtsomhed, Feiltagelse.*

Misgát, *n., d. s.:* í misgáti *af Feil-Feiltagelse.*

Misgrafa, *v. a., grave feil.*

Misgruna, *v. a., mistænke.*

Misgrunr *Mistanke.*

Misgöng *(i gamle Haandskrifter ogsaa skrevet* missong, *d. e.* missöng), *n. pl., (som det synes) Springflod (ogsaa forekommer* misganga strauma *om det samme).*

Misgöra, *v. n., begaae Misgjerning, forsee sig; synde.*

Misgörandi (-a, -endr), *m., Synder.*

Misgörð *Misgjerning, Forseelse, Forbrydelse; Synd.*

Misgörning *og* -görningr *Misgjerning, Forbrydelse.*

Mishalda, *v. a., tilföie en Uret el. Fornærmelse; mest i p. pr.* mishaldinn *som er skeet Uret, misholden.*

Mishár *ulige höi, af ulige Höide.*

Misheldi (-is, *pl. d. s.*), *n., Mishold, Uret, Fornærmelse.*

Mishljóðan *og* -hljóðun, *f., Misklang, Disharmonie.*

Mishœfr *vanskelig, lunefuld, I.*

Mishögg *et Hug, som rammer den urette el. skeer af Vanvare.*

Mishöggva, *v. a., hugge feil, mishugge.*

Misinna, *v. a., fortale sig;* e-m verðr misinnt *en kommer til at fortale sig.*

Misjafn, *a) ulige, forskjellig. — b)* misjafnt, *n. adj., adv., ulige, paa forskjellig Maade:* urðu bœndr misjafnt við drykkinn *de teede dem forskjellig;* hann unni þeim misjafnt *holdt ikke lige meget af dem begge.*

Misjafna, *v. a., m. dat., gjöre ulige; gjöre Forskjel paa;* mjök var misjafnat skaplyndi þeira *man talte meget om deres Characteer-Uligheder. — b) abs.:* m. með e-m *gjöre Partiet, Kampen ulige (ved sin Understöttelse).*

Misjafnaðr *og* -jöfnuðr *Ulighed; Forskjel (især uretfærdig).*

Miskast *el. i pl.* misköst *Spilde:* farask misköstum *gaae til Spilde.*

Miskaup *ufordeelagtig Handel, Bytte el. Overeenskomst.*

Miskenna, *v. a., ikke kjende, tage feil af:* m. e-n.

Miski (-a, -ar), *m., Misgreb (?); Fornærmelse:* göra e-m e-t til miska *fornærme, I.*

Misklíð (-ar, -ir), *f., Forvikling, Tvist, Trætte, I.*

Miskunn (-ar, -ir), *f., Miskundhed, Naade; Medlidenhed;* miskunnar-andi *Miskundheds Aand.* -brunnr *Naadens Kilde, Naadekilde.* -faðmr *Naadens Favn.* -fullr *miskundrig, naaderig, naadefuld.* -gjöf, *Theol., Naadegave.* -heit *Forjættelse om Naade, Naadelöfte.* -lauss, *adj., som ingen Naade viser, naadelös, ubarmhjertig.* -leysi, *n., det at være* miskunnarlauss. -tíð *Naadetid.* -tími, *d. s.* -verk *Naadeværk.*

Miskunna, *v. a., m. dat., sjelden m. acc., vise Naade, Miskundhed, Barmhjertighed el. Medlidenhed.*

Miskunnari (-a, -ar), *m., en som er naadig, barmhjertig, viser Miskundhed.*

Miskunnlauss, *adj., uden Barmhjertighed, ubarmhjertig.*

Miskunnsamligr, adj., *som vidner om Miskundhed, Naade el. Barmhjertighed, naadig.* -liga, *adv., naadelig.*

Miskunnsamr (-söm, -samt), *adj., naadefuld, naaderig, miskundelig.*

Miskunnsemd *og* -semi, *f., Naade, Miskundhed, Barmhjertighed.*

Miskviðr *det at fortale sig under en Sags Procedure;* miskviðar-laust, *n. sg., adv., uden at fortale sig under en Sags Procedure.*

Mislangr *af ulige Længde.*

Misleggja, *v. a., lægge over Kors el. paa Kryds; Talemaade:* e-m eru mislagðar hendr *(ens Hænder ligge forkeert, d. e.) en bærer sig forkeert ad (imod hvad man kunde vente).*

Misleitr, *adj., med forandret el. foranderligt Udseende.*

Mislíka, *v. n., mishage, ikke være efter ens Sind el. Lyst:* e-m mislíkar e-t; *impers.:* e-m mislíkar *en bliver fortrædelig el. vred.*

Mislíkan, *f., Mishag.*

Mislíkr *ulig, forskjellig:* tvau mislík boðorð.

Mislítask, *v. pass.,* e-m mislízk e-t *en seer noget fra den urette Side, tager en urigtig Beslutning.*

Mislitr *forskjellig farvet, spraglet, broget;* mislit ull *meleret Uld.*

Mislyndi, *f. og n., ustadigt Sind; Vrantenhed, Hypocondrie.*

Mislyndr *af et ustadigt Sind; lunefuld, vægelsindet.*

Mislögur, *f. pl., eg. det at noget ligger, er lagt paa Kryds:* þèr sýndisk sem fœtrnir væri mislögum lagðir *at de vare lagte over Kors, laae paa kryds. — Ueg., noget som er forkeert, udenfor den rigtige Orden, Mislighed, el. desl.:* hverjar m. þeir munu hafa ok misgörðir *hvilke Misligheder og Forbrydelser, de ville komme til at begaae.*

Mismarka, *v. a., mærke urigtig, give et urigtigt Mærke, mismærke (Kvæg).*

Misminna, *v. a., impers.:* e-n misminnir *en husker feil, I.*

Misminni *det at huske feil; Hukommelsesfeil.*

Mismuna, *v. n., være forskjellig.*

Mismunr, *sjelden* mismuni, *m., Forskjel, Uovereensstemmelse, Ulighed.*

Mismæla, *v. a., a)* m. e-m *tale ilde til el. om. — b) sige feil (?).*

Mismæli, *n., det at tale feil, fortale sig:* e-m verðr m.

Mismælt, *eg. n. p. pr., i det impers. Udtryk:* e-m verðr m. *en kommer til at fortale sig; jfr* misinna.

Misráðit, *n. p. pr., i Udtrykket;* e-u er m. *en handler uforsigtig i noget, gjör en dum Streg.*

Misræði, *n., slet betænkt, ilde overlagt Raad; Ulykke:* þat varð at misræðum *det faldt uheldig ud.*

Misrœða *hvad der er usömmeligt, uanstændigt at nævne el. omtale, Usömmelighed:* drýgja, ráða misrœðu (við) *drive Utugt med.*

Miss (mis), *adv., i:* á m. *forbi hinanden* (farask á m.); fara á m. við e-t *(1) gaae glip af noget.*

Missa (-u, -ur), *f., Tab, Skade; jfr* missir.

Missa (-i, -ta, -t), *v. a., m. gen., ogsaa m. acc., tabe, miste:* ek hefi mikils misst *jeg har tabt meget, lidt stort Tab;* m. sinn húsbónda. — *Impers.:* e-s missir við *en döer. — 2) savne, undvære:* m. lengi matar *være længe uden Næring. — Med acc.:* missa skó eðr aðra hluti, þá sem hann þyrfti at hafa *undvære, mangle Sko etc. — Impers.:* ef bróður missir *hvis han savnes, ikke er. — 3) feile, ikke træffe (ved Skud, Hug el. Stik).*

Missari, misseri *og* missiri (-is, *pl. d. s.), n., (mest i pl.), Halvaar:* missarin *el.* ein m. *et Aar;* þessi m. *dette Aar;* misseris-gamall *et halvt Aar gammel.* -tal *Tidsregning (eg. efter Halvaar);* missera-mót *Halvaarsskifte.* -vist *Ophold for et halvt Aar; og flere.*

Missátt, -sætt, *f., og* -sætti, *n., Usamdrægtighed, Uenighed, Misforstaaelse.*

Missáttr *uenig:* þeir urðu missáttir *bleve uenige.*

Missegja, *v. a., fortale sig; jfr* misinna, mismæla.

Misseri, *see* missari.

Missfengr *og* missifengr, *adj., som ikke træffer det han sigter efter, ikke opnaaer hvad han tilsigter, uheldig i at erhverve, el. desl.*

Missíðr *ulige sid el. lang.*

Missir (-is, -ar), *m., Tab, Skade; Savn; jfr* missa.

Missiri, *see* missari.

Misskilja, *v. a., misforstaae, I,* (misskilningr *Misforstaaelse).*

Misskipta, *v. a., dele ulige el. uretfærdig.*

Missmíði, *n., Feil, Lyde ved noget:* sjá m. á e-u *(ogsaa ueg.); Mislighed:* sagði at menn skyldi m. á finna,

ef *etc. sagde det skulde bekomme dem ilde, hvis etc.*

MISSVERJA, *v. a., sværge urigtig el. falsk.*

MISSÝNASK, *v. pass., impsers.*: e-m míssýnisk *en seer galt, feil; en har en urigtig, feilagtig Anskuelse, tager en urigtig Beslutning;* hyggr at, hví hánum missýnisk svá, at *etc. tænker over, hvorledes han kunde bære sig saa galt ad, at etc.*

MISSÝNI, *n., det at see galt el. feil; det at tage en urigtig Beslutning, Feiltagelse, Misgreb.*

MISSÝNING, *f., Oieblænding.*

MISSÆLL *ulige heldig el. lykkelig.*

MISSÆTT *og* -SÆTTI *see* missátt.

MISSÖNG, *see under* misgöng.

MISTAKA, *v. a., tage noget feil.*

MISTEKJA *det at* mistaka.

MISTILTEINN *Mistel (viscum album).*

MISTR (-rs, *pl. d. s.*) *n., taageagtig Dunkelhed i Luften, I.*

MISTRAUST *Mistillid, I.*

MISTREYSTA, *v. a., m. dat., have Mistillid til, I.*

MISTRÚA, *v. a., m. dat., mistroe, mistænke, mistvivle;* m. at *m. conj., tvivle om:* nú mistrúir hinn, at hann eigi.

MISTRÚNAÐR *Mistro, Mistvivl, Mistanke.*

MISTRYGGILIGR, *adj., som man ikke kan lide paa.* -liga, *adv.*

MISTRYGGJA, *v. a.,* = mistrúa.

MISTŒKI, *n.,* = misgrip.

MISTŒKR, *adj., som til förskjellige Tider viser sig forskjellig, lunefuld, ustadig, I.*

MISVERJA, *v. a., m. dat., anvende urigtig, paa en feilagtig Maade.*

MISVERK *Misgjerning, Synd.*

MISVERKI = misverk; misverkabót *Syndsforbedring.*

MISVERKNAÐR (-ar, -ir), *m.,* = misverk.

MISVÍGI (-is, *pl. d. s.*), *qualificeret Drab (?).*

MISVINNA, *v. a., arbeide paa de Tider, det er forbudt (paa Helligdage).*

MISÞOKKI *Mishag.*

MISÞÓKNASK, *v. dep. n., mishage.*

MISÞYKKI (-is, *pl. d. s.*), *n.,* -ÞYKKJA *og* ÞYKKT (-ar, -ir), *f., Misforstaaelse, Uenighed, Usamdrægtighed;* misþykkjugrein *noget, som foraarsager Splid, Uenighed.*

MISÞYRMA, *v. a., m. dat., handle ilde med, mishandle.*

MISÞYRMSL, *n. pl., Mishandling.*

MISÆRI (-is, *pl. d. s.*), *n., Uaar, B.*

MISÆTI (-is, *pl. d. s.*), *n., det at spise til forbudne Tider el. forbuden Spise.*

MITTI (-is, *pl. d. s.*), *n., Midie.*

MÍTR (-rs, *pl. d. s.*), *n., og* MÍTRA (-u, -ur), *f., en Bispehue.*

MJAÐAR-, *see under* mjöðr.

MJAÐMAR-, *see under* mjöðm.

MJAKA (-aða, -at), *v. a., m. dat., flytte noget af Stedet med Vanskelighed, I.*

MJALDR (-rs, -rar), *m., et Slags Hval, som længe holder til paa det samme Sted; Ordsprog:* sjaldan bregzk m. af miði *(sjelden forlader den Fiskegrunden) siges om den, som jævnlig indfinder sig paa et Sted, er sig selv lig, I.*

MJALLHVÍTR *sneehvid.*

MJALLI (a, *uden pl.*), *m., hvid Farve, Glands (?) df den naturlige Farve el. Udseende (?); jfr* blakki; vera ekki með öllum mjalla *være sindsforvirret, have en Skrue lös, være ikke ved sine fulde fem, I.*

MJALTA (-aða, -at), *v. a., forrette Malkningen, malke; jfr* mjólka.

MJALTIR, *f. pl., Malkning; Malketid;* mjalta-skjóla *Malkespand.* -tími *Malketid.*

MJALTR, *adj.,* = mjólkr, -mylkr.

MJÁLMA (-aða. -at), *v. n., mjaue, I.*

MJATL (-s, *uden pl.*), *n., det at* mjatla, *I.*

MJATLA (-aða, -at), *v. a., skære lidet af, skære i smaa Stykker, I.*

MJÓALEGGR *Smalbeen, I.*

MJÓBEINN, *m., en, som har smalle Been.*

MJÓDD (-ar, -ir), *f., Tyndhed, Smalhed, I.*

MJÓEYGR, *adj., smalöiet.*

MJÓHLJÓÐAÐR, *adj., som har en skrigende Stemme, I.*

MJÓHRYGGR = spjaldhryggr, *I.*

MJÓHUNDR *Mynde.*

MJÓKKA (-aða, -at), *v. n., blive smal, smalles.*

MJÓLEITR, *adj., som har et smalt, langtrukket Ansigt.*

MJÓLK (*gen.* mjólkr, *uden pl.*), *f., Melk;* mjólkr-fata *Malkespand; Melkespand, I.* -grautr *Melkegröd, I.* -kýr *Malkeko.* -skjóla = mjólkrfata; *o. fl.*

MJÓLKA, MÓLKA (-aða, -at), *og* MYLKJA (-i, -ta, -t), *v. a. og n., 1) v. a., malke (kun i denne Betydning bruges ogsaa* mylkja); *jfr* mjalta. — *2) v. n., give Melk, malke:* fara at m. *melknes.*

MJÓLKÁ *Melkeaa.*

MJÓLKHRINGR *Melkevei.*

MJÓLKKÝR = mjólkrkýr.

MJÓLKR *og* MYLKR, *adj., som malker, giver Melk:* mjólk kýr *Malkeko.*

MJÓNEF *en, som har en smal, tynd Næse (cogn.).*

MJÓR (*undertiden skrevet* mjár), *adj.*, *smal; snever; tynd;* m. farvegr, mjótt sund. — *Ordsprog:* mjótt er mundangshófit *Middelveien er smal, vanskelig at træffe.* — *b)* mjótt, *n. sg.*, *adv.*, sitja mjótt *sidde indeklemt.*

MJÓSLEGINN *slagen, hamret smal eller tynd.*

MJÓSYNDI (-is, *pl.d. s.*), *smalt Sund el. Stræde, B.*

MJÚKFINGRAÐR, *adj.*, *som har blöde Fingre.*

MJÚKHENDR *el.* (*senere*) -HENTR, *adj.*, *som har blöde Hænder.*

MJÚKHJARTAÐR, *adj.*, *som har et godt Hjerte, medlidende.*

MJÚKLÁTR, *adj.*, *blid, venlig, mild.*

MJÚKLEIKI (-a, -ar), *og* MJÚKLEIKR (-s, -ar), *m.*, *1) Myghed; Smidighed.* — *2) Blidhed, Venlighed.*

MJÚKLIGR, *adj.*, *blid, venlig, indsmigrende.* -liga, *adv.*

MJÚKLYNDI, *n.*, *Characteerblidhed, Venlighed; Ydmyghed, I.*

MJÚKLYNDR, *adj.*, *a) blid af Characteer, mild, venlig.* — *b) eftergivende; ydmyg.*

MJÚKLÆTA (-i, -tta, -tt), *v. a.*, m. sik *vise sig venlig el. ydmyg.*

MJÚKLÆTI (-is, *uden pl.*), *n.*, *a) Blidhed, Venlighed.* — *b) Ydmyghed.*

MJÚKMÁLL, *adj.*, *indsmigrende i sin Tale, som bruger venlige, smigrende Ord.*

MJÚKMÆLTR, *adj.*, *d. s.*

MJÚKORÐR, *adj.*, *d. s.*

MJÚKR, *adj.*, (*comp.* mjúkari *og* mýkri, *superl.* mjúkastr *og* mýkstr), *1) eg.*, *a) myg, blöd:* mjúkt skinn, hár, *etc.;* mjúk rekkja. — *b) som med Lethed kan böie, vende el. dreie sig, smidig:* allir okkrir limir ok liðir eru mjúkir. — *c)* m. hestr *en Hest, som er Pasgænger, I.* — *2) ueg.*, *a) mild, blid, venlig:* með mjúkum orðum; konungr ... talaði allt mjúkara til landsmanna *var mere venlig i sin Tale.* — M. í máli *venlig i sin Tale:* m. á manninn *(I) södtalende.* — *b) eftergivende, som viser Eftergivenhed, Lydighed:* ek hefi yðr m. verit í öllum hlutum. — *3)* mjúkt, *n. s. (acc.)*, *adv.*, *blödt;* mjúkt ferr með e-m *de enes godt, komme godt overeens.*

MJÚKRÆSS, *adj.*, (*om et Skib*) *som skrider let, skyder let gjennem Vandet, seiler godt.*

MJÖÐDREKKA (-u, -ur), *f.*, *Mjödkar.*

MJÖÐDRUKKINN *drukken, beruset af Mjöd.*

MJÖÐDRYKKJA *Mjöddrikken, Mjöddrikkelag.*

MJÖÐM (mjaðmar, mjaðmir), *f.*, *Hofte;* mjaðmar-bein *Hoftebeen.* -bragð *et Kneb i Bryden, hvorved den ene af dem, som brydes, faaer sin Modstander op paa Hoften og med et Sving kaster ham til Jorden.* -höfuð *Hoftebeenskam.* -liðr *Hofteled; jfr* augnakarl.

MJÖÐR (mjaðar, *dat.* miði, *neppe i pl.*), *m.*, *Mjöd;* mjaðar-bytta *Mjödkar.* -drykkja = mjöðdrykkja. -ístra *Mjödbug, Mjödmave.* -ker *Mjödkar, Mjödfad.* -lögr *Mjöd.*

MJÖK (*ofte, især i senere Haandskrifter skrevet* mjög), *adv.*, *comp.* meirr, *superl.* mest, *meget, saare;* m. svá *næsten; hartad:* m. svá nýkominn heim *ganske nylig, nys hjemkommen;* meirr er hitt *snarere er det Tilfældet.*

MJÖKSIGLANDI, m., *som seiler meget el. gjör hurtige Söreiser (cogn.).*

MJÖL (-s, *dat.* mjölvi, *pl. d. s.*, *gen.* mjölva), *n.*, *Meel.*

MJÖLBELGR *Meelbelg, Meelpose.*

MJÖLGRAUTR *Meelgröd, I.*

MJÖLKAUP *Kjöb af Meel.*

MJÖLKÝLL *Meelsæk.*

MJÖLL (mjallar, *uden pl.*), *f.*, *Snee.*

MJÖLMATR *Meelmad, I.*

MJÖLSÁLD *Meelsigte.*

MJÖLSEKKR = mjölkýll.

MJÖLSKULD *Gjeld, Afgift, som skal afbetales med Meel.*

MJÖLVÆGR, *adv.*, *som opveier, er lige god som Meel.*

MJÖLVÆTT *en* vætt *af Meel.*

MJÖRKVI *og* MÖRKVI (-a, -ar), *m.*, *mörk Taage; jfr* myrkvi.

MÓÁLÓTTR, *adj.*, (*om Heste*), *som er jerngraa med sort Stribe langs ned ad Ryggen.*

MÓBERG *blöd Sandsteen, Tuph.*

MÓBÍLDÓTTR (*om Faar*), *mörk af Farve med guulagtige Öienbryn, I.*

MÓBRÚNN *mörkebruun, I.*

MOÐ (-s, *neppe i pl.*), *n.*, *Höaffald, Saaer.*

MÓÐA (-u, -ur), *f.*, *1) en stor Elv, Flod.* — *2) Damp af Jorden, Solrög, törre Dunster, som vise sig i Luften især i et varmt Veir* (þat er m. í loptinu *Luften er disig;* m. á glugga *vandagtige Dunster paa et Vindue*), *I.*

MODDYNGJA *Dynge af Höaffald el. Saaer.*

MÓÐERNI (-is, *uden pl.*), *n.*, *Moderskab; mödrene Slægt, Side.*

MÓÐGA (-aða, -at), *v. a.*, *fornærme, fortörne, vække ens Harme, I.*

Móðgan *og* -un (-ar, -anir), *f., det at* móðga, *I;* móðgunar-yrði *fornærmelige Ord, I.*

Móðigr *og* -ugr, *adj., i en vis, især en bevæget, opröri Sindsstemning; bedrövet. — b) modig.*

Móðir (*gen.* móður, mæðr; *pl.* mæðr), *f., (baade om Mennesker og Dyr), Moder; ueg.:* friðsemi er m. elsku *Fredsommelighed er Kjærlighedens Moder;* móður-arfr *mödrene Arv.* -átt *og* -ætt *mödrene Slægt; Talem.:* falla í m. *döe.* -bróðir *Morbroder.* -brjóst *Moderbryst.* -dauði *Moders Död.* -faðir *Morfader, Bedstefader paa mödrene Side.* -frændi *Frænde, Slægtning paa mödrene Side.* -kviðr *Modersliv.* -kyn *mödrene Slægt.* -lauss, *adj., moderlös.* -leggr *mödrene Slægt.* -ligr, *adj., moderlig.* -mjólk *Modermelk.* -móðir *Bedstemoder paa mödrene Side.* -systir *Moster.* -ætt, *see* móðurátt.

Móðr (-s, *uden pl.*), *m., en stærk, heftig Sindsstemning, Fortrydelse, Harme, Vrede; Bedrövelse. — b) Mod.*

Móðr, *adj., mödig, træt.*

Móðugr, *see* móðigr.

Mófœrsla *Flytning af Törv.*

Móhella *Skive af haard Leermasse, og i pl. som det synes om flad, leret Sandsteens Grund el. under et leret Jordlag.*

Mók (-s, *uden pl.*), *n., Svæven (?); let Slummer, let Sövn, I.*

Moka (-aða, -at), *v. a., m. acc. og dat., a) m. acc., muge:* m. flór *muge under Köerne. — b) m. dat., skovle.*

Móka (-i, -ta, -t), *v. n., (svæve?), ligge halvsovende, blunde, I.*

Mókollóttr, *adj., med guulbruunt Hoved (om Faar).*

Mokstr (-rs, -rar), *m., det at* moka.

Mola (-aða, -at), *v. a., knuse, stöde i smaa Stykker.*

Molbrotinn *brækket, knust i smaa Stykker, I.*

Mold (-ar, -ir), *f., Muld, Jord. —* Fyri ofan m. *oven paa Jorden, d. e. ikke begravet, i Live. — 2) i pl., ens Stöv, jordiske Levninger;* moldar-auki *Jordens el. Muldens Forögelse, d. e. hvad der forvandles til Jord:* maðr er m. -hola *Hule ned i Jorden.* -hrúga *Muldhob, I.* -litr *Muldfarve, I.*

Moldauki = moldarauki.

Moldbakki *en nögen Jordbakke.*

Moldigr *og* -ugr, *adj., tilsölet med Muld.*

Moldóttr, *adj., askegraa.*

Moldryk *Stövhvirvel.*

Moldugr, *see* moldigr.

Molduxi *Muld-Oxe, d. e. Oxe, som roder Jorden op (cogn.).*

Moldvarpa (-vörpu, -vörpur), *f., Muldvarp, I.*

Móleitr, *adj., bruunladen.*

Moli (-a, -ar), *m., Smule.*

Mólitr, *adj., guulagtig, bruun:* mólit augu *brune Öine.*

Mólka, *see* mjólka.

Molla (-u, -ur), *f., lummer Luft.*

Molna (-aða, -at), *v. n., smuldre.*

Móna (-u, -ur), *f., Moder (i Börnenes Sprog).*

Monvit, *see* munvit.

Mor (-s, *pl. d. s.*), *n., en Mængde Uklarhed bevirkende smaa Partikler, som Grums el. Stöv i flydende Ting el. i Luften, I.*

Mór (-s, móar), *m., mos- el. lyngbegroet Sted. — Nu almindelig også for* torfmór *el.* mótorf *og* deigulmór.

Mora (-aða, -at), *v. n. impers.:* þat morar af e-u (*f. Ex.* af fiskum, fuglum *el. lignende) der er utallig Mængde af, I.*

Moraðr, *adj., grumset.*

Móraudr *rödbruun.*

Morð (-s, *pl. d. s.*), *n., Mord, Drab; Lönmord.*

Morðingi (-ja, -jar), *m., Morder;* morðingja-bæli *Mordergrube.*

Morðjárn *Morddolk.*

Morðknífr *Morderkniv.*

Morðráð *Mordanslag.*

Morðvargr = morðingi.

Morðverk *Mordgjerning.*

Morðvíg *hemmeligt, lumskt Drab.*

Mórendr, *adj., med rödbrune Striber.*

Morginbirta (morgun-) *Morgenlys, I.*

Morgindagr (*el.* morgun-) *Morgendag, I.*

Morgindögg (*el.* morgun-) *Morgendug.*

Morgingjöf (*el.* morgun-) *Morgengave.*

Morginhéla (*el.* morgun-) *Morgenriim, I.*

Morginligr, *adj., som tilhörer el. skeer om Morgenen, som Morgenen medbringer.*

Morginmál (*el.* morgun-) *Morgentid, Morgenstund,* (á morginmálit *i Morgen tidlig, I*).

Morginn, myrginn *og* morgunn (*denne Form er den nu almingelige og lige-*

ledes i alle sammensatte Ord; -s, morgnar), *m., Morgen:* at morgni dags *i Morgenstunden;* snemma morguns *tidlig om Morgenen;* frá morgni til kvölds *fra Morgen til Aften;* í morgun *i Morges.* — 2) *om Morgendagen:* á (í) morgun *i Morgen;* morgins-ár *den tidlige Morgenstund.* -tími *Morgenstund.*

Morginroði (morgun-) *Morgenröde, I.*

Morginskin (morgun-) *Morgenskin.*

Morginsól (morgun-) *Morgensol.*

Morginstjarna (morgun-) *Morgenstjerne.*

Morginsvæfr (morgun-), *adj., som gjerne vil sove om Morgenen, I.*

Morgintíðir (morgun-), *f. pl., Morgenmesse.*

Morgintími (morgun-) = morginstími.

Morginvakr *og* myrgin-, *adj., aarvaagen.*

Morginveiðr *Morgenfangst.*

Morginverk. *Morgenarbeide.*

Morgna, *v. n. impers., morgnes.*

Morgnan *el.* -un, *f., Morgengry.*

Morgunn, *see* morginn.

Morkna *og* morna (-aða, -at), *v. n., smuldre hen:* m. allr ok þorna *visne hen, svinde hen, tabe lidt efter lidt Livskraften.* — 2) *knuses:* holdit morknaði, en beinin brotnuðu fyrir höggum hans.

Mortèl (-s, *pl. d. s.*), *n., Morteer.*

Mosavaxinn, *mosbegroet.*

Mosi (-a, -ar), *m.,* 1) *Mos.* — 2) *mosbegroet Sted;* mosa-belgr *en* belgr *(fyldt) med Mos.* -hrúga *Mosdynge.*

Mosóttr, *adj., bedækket med Mos, el. som har mange Steder, som ere bedækkede med Mos.*

Móskjóttr (*om Heste*), *bleggraa med hvide Pletter, I.*

Mót (-s, *pl. d. s.*), *n.,* 1) *Möde, Sammenkomst; Mödeplads, Mödested:* mæla sèr m. *el.* mæla m. með sèr *aftale et Möde.* — *Jfr* leikmót. — *b) det Sted, hvor to el. flere Ting el. Dele af Ting mödes, stöde sammen* (*jfr* ármót); *Sammenföining.* — 2) *Præg, Stempel; Form, Model.* — 3) *ueg.* (*svarende til foregaaende Betydning el. en til denne sig knyttende Forestilling*), *a) Tegn, Kjendetegn, Mærke:* máttu sjá m. á því *du vil (let) kunne see Tegn derpaa; jfr* mannsmót. — *b) Maade (hvorpaa noget yttrer sig el. anvendes):* með undarligu móti *paa en underlig Maade el. Viis.* — Með engu móti *ikke paa nogen Maade, paa ingen Maade.* — *c) Grad:* með minna (meira) móti *i en mindre (större, el. mindre, större end sædvanlig) Grad, betydelig, af ringe Betydenhed.* — *B)* mót (*acc. sg.*), móti (*dat. sg.*) *og* móts (*gen. sg.*) *deels som omskrivende, deels, hvad de to förste Former angaaer, alene som en Præposition,* 1) m. *el.* móti, *enten alene, el. med Præpositionerne* á *og* í (*undertiden ogsaa* at) *foran, som en præp. m. dat., a) om Stedsforhold (med el. uden Bevægelse), α) i Möde, for at möde:* ganga, ríða m., í móti e-m; standa upp í móti e-m *staae op og træde en Indtrædende i Möde.* — β) *imod, henimod, hen til:* líta í móti e-u *see henimod noget.* — *Med Biforestilling om Fjendtlighed:* ráðask í móti e-m *stille sig imod en i Kamp;* höggva móti *hugge imod* (*og i det samme en anden hugger el. falder ud*). — *b) om Tidsforhold, henimod:* m. (móti, í móti) jólum, degi. — *c) om andre Forhold, α) for ens Modtagelse:* göra veizlu í móti e-m *berede en Besögende et Gilde.* — β) *imod, i Stedet for, til Gjengjeld for, el. lign.* — γ) *imod (om Modstand el. Fjendtlighed:* berjask í móti e-m *kæmpe imod;* mæla á (í) móti e-u *modsige;* þræta (á) í móti e-u *benægte;* mögla mót, *etc.* — δ) e-t berr at móti *kommer paa, indtræffer, hændes.* — ε) *imod:* eigi skal húsum í móti jörðu skipta *Bygninger imod Jordlodde.* — 2) móts, *a)* á móts við α) *overfor.* — β) *ueg., omtrentlig svarende til.* — *b)* til móts við α) *hen til:* ganga, fara *etc.* til móts við e-n. — β) *ueg.:* eiga land til móts við e-n *have en Jordlod stödende op til en andens Jorder.* — γ) vera til móts *være Modkæmper el. Modpart;* miklir kappar eru til móts *store, tappre Kæmper ere imod eder, I have at bestille med tappre Mænd;* móts-minni *Mindebæger til Erindring om et Möde el. en Sammenkomst.*

Mótbarligr, *adj., modstridende, fjendsk.*

Mótblástr, *eg. Modblæst, Modvind.* — *b) ueg., Had, Fjendskab.*

Mótdráttr *Modstand, det at være imod og lægge Hindringer i Veien.*

Mótdrægr, *adj., som lægger Hindringer i Veien, som er mod, sætter sig imod.*

Mótfall *Modstand, det at sætte sig imod.*

Mótfallinn = mótdrægr.

Mótfelli (-is, *pl. d. s.*), *n.*, *Modgang, B.*
Mótfjalir, *f. pl.*, *et Slags Forhöining af Fjæle, hvor et Möde holdes.*
Mótganga *og* -gangr *el.* mótigangr *Fjendtligheder, Uvenskab;* mótgöngumaðr = mótstöðumaðr; mótgangs-maðr, *d. s.*
Mótgörð *og* mótigörð *Fornærmelse, Fortræd.*
Móthögg *et Hug fortil el. forfra, som en faaer i modvendt Stilling til sin Modstander (mods.* bakslag*).*
Móti, *see* mót.
Mótigangr, *see* mótganga.
Mótigörð, *see* mótgörð.
Mótikast *og* mótkast, *eg. Kasten imod, df: Modstand, Fjendskab. — b) Bebreidelse.*
Mótimæli, *see* mótmæli.
Mótistaða, *see* mótstaða.
Mótkast, *see* mótikast.
Mótlíkr *lignende, tilsvarende.* -líka, *adv.*
Mótlæti (-is, *uden pl.*), *n.*, *Modgang, Gjenvordigheder.*
Mótmarkaðr *mærket paa et Möde, Thing (om et Maal).*
Mótmæla, *v. a., m. dat., modsige.*
Mótmæli *og* mótimæli *Modsigelse.*
Mótorf *Mortörv, Brændetörv, I.*
Motr (-rs, -rar), *m.*, *et Slags (kostbar) Hoveddug, som Kvinder brugte.*
Mótreið *Riden imöde el. imod (især i fjendtlig Hensigt).*
Mótris *det at reise sig imod, Modstand.*
Mótsnúinn, *eg. modvendt; mest ueg., som er imod:* m. e-m; m. máli *ilde stemt mod en Sag.*
Mótspyrna (-u, -ur), *f.*, *Sparken imod;* = viðspyrna; *ueg., Modstand, Hindring, I.*
Mótstaða *og* mótistaða *Modstand, Hindring, Fjendtlighed;* mótstöðu-flokkr *Modstandernes Flok, Modparti.* -maðr *Modstander.*
Mótstaðligr, *adj., som staaer imod, er imod; modsat.*
Mótstœðr, *adj., d. s.*
Mótsvar = andsvar.
Mottaðr, *adj., muggen, I.*
Móttak *Sadelrem.*
Móttaka *Modtagelse; jfr* viðtaka.
Motti (-ar, -ar), *m.*, *Muggenhed, I. — 2) en doven Person (Eg.).*
Mótviðri (-is, *pl. d. s.*), *n.*, *Modvind.*
Mótvöllr *Slette, Plaine, hvor et Möde holdes.*
Mótþróan (-ar, -ir), *f.*, *Gjenstridighed, I;* mótþróanar-samr, *adj., gjenstridig, trodsig, opsætsig, I.*
Mótþróanligr, *adj., gjenstridig, trodsig, I.* -liga, *adv., I.*
Mótþrói (-a, *uden pl.*), *m.*, *Gjenstridighed, Trods, Opsætsighed.*
Muðla (-aða, -at), *v. a.*, *1) eg., vælte omkring i Munden, tygge paa. — 2) ueg., mumle.*
Muðlan (-ar, -ir), *f.*, *1) det at* muðla. — *2) Tyggeredskaber, Mund.*
Muðr, *see* munnr.
Mugga (-u, -ur), *f.*, *Taage og Fugtighed;* muggu-veðr *mörkt, taaget (og fugtigt) Veir.*
Múgi (-a, -ar) *og* múgr (-s, -ar), *m.*, *Hob, Dynge; spec., en Hob el. Dynge Hö. — 2) Mængde (af Folk);* múga-maðr *en af Mængden, Almuesmand.* -sláttr *Dyngeslæt, Slaaen af Græs saaledes, at det falder i Dynger.*
Múlbinda, *v. a., lægge Mulebaand paa.*
Mulda, mulit, *imperf. og supin. af* mylja.
Múli (-a, -ar), *m.*, *1) Snabel, Snude (jfr Mule). — 2) en Huk, et Bjerg gaaer ud i, fremstaaende Afsats paa et Bjerg.*
Múll (-s, -ar), *m.*, *A) Muulæsel. — B)* = múli *1. — 2) Mulebaand; Bidsel (Eg.).*
Muna (-aða, -at), *v. n. og a., 1) v. n., gjöre, bevirke en Forskjel, gjöre fra el. til:* þat munar miklu *der er en stor Forskjel;* þat munar um þat *det gjör meget til. — 2) v. a, a)* m. út garði *flytte et Gjerde ud. — b) impers.:* e-n munar um e-t *noget er af Vigtighed for en, gjör ham fra el. til. — c)* e-n munar í e-t *en længes efter noget.*
Muna (man, munda, munat), *v. a. og n. 1) v. a., huske paa, gjemme i Erindringen. — 2) v. n.,* m. til e-s *huske, kunne erindre. —* M. eptir e-u *huske paa noget, ikke glemme.*
Munað, *see* munuð.
Mund, *n. og f. (?),* mundir, *f. pl. og* mundr (-ar, *uden pl.*), *m.*, *Tid, Tidspunkt:* þat m. árs, dags *den Tid af Aaret, Dagen;* um þessar mundir *til denne Tid (omtrent).*
Mund (-ar, -ir), *f., (poet.) Haand:* morginstund hefir gull í m. *Morgenstund har Guld i Mund.*
Munda (-aða, -at), *v. a., m. dat., holde i Hænderne og bevæge til en el. anden Side som for at faae Sigte paa med. — F. p.,* mundask at *(rec.) true hinanden med et Vaaben, man har hævet i Veiret;* mundask til, *d. s.; deraf*

i Almindelighed, vente, betænke sig förend man angriber eller skrider til en (offensiv) Handling.

Mundang (-s, -öng?), *n., Tungen i Vægtskaalen, I. — 2) ueg., passende Forhold, Maade, Maadehold:* skip mundangi *(dat., adv.)* hlaðit *ladt, lastet tilpas;* mundangs-hóf *Middelvei; Ordsp.:* mjótt er mundangs-hófit *Middelveien er smal, vanskelig at træffe.* -maðr *en maadeholden Mand, B.*

Mundanga, *adv., til Maade, tilpas; middelmaadig.*

Mundangligr, *adj., som er til Maade.* -liga, *adv.*

Mundir, *see* mund *(n. og f.).*

Mundlaug, *ofte skrevet* munnlaug, *Vaskefad, Bækken.*

Mundr, *see* mund *(n. og f.).*

Mundr (-ar, -ar?), *m., den Gave, hvormed Manden kjöbte sin Kone af hendes Fader el. Værge, gav som Æqvivalent til hendes Medgift:* kona mundi keypt. — 2) = heimanmundr; mundarmál *Sag, som angaaer en* mundr.

Mundriði (a, -ar), *m., Haandfanget paa et Skjold.* — 2) = meðalkafli *(Eg.).*

Mundu, *see* munu.

Mungát (-s, *uden pl.*), *n., Öl (af bedre Slags);* mungáts-bytta; *og fl.*

Munka *og* munkat, *see under* munu.

Munklífi *Kloster:* ráðask til munklífis *begive sig i Kloster.*

Munkr *og* múkr (-s, -ar), *m., Munk;* munks-vígsla *Munkevielse;* munkaatferð *Munkelevnet.* -búnaðr *Munkedragt, Munkeklæder.* -kápa *Munkekappe.* klaustr = munklíf. -klæði, *n. pl., Munkeklæder.* -regla *(det indrettede Liv i) et Munkekloster; jfr* klaustrregla.

Munligr, *adj., behagelig, glædelig.*

Munnangr *Mundsvie, I.*

Munnbiti *en Mundbid.*

Munneiðr *Sværgen (i daglig Tale); i pl.* munneiðar *Sværgen og Banden.*

Munnfekði (-is, *pl. d. s.*), *n., Maade at bruge sin Tunge paa, I.*

Munnflapr, *n., Sladder.*

Munnfríðr *som har en smuk Mund, I.*

Munfyllr *el.* -fylli *Mundfuld.*

Munnharpa *og* -herkja *Mundens Sammensnærpen og Stivhed af Kulde, I.*

Munni (-ar, -ir), *m., 1) Aabning; jfr* hellismunni. — 2) = munnr 2.

Munnlítill *som har en lille Mund.*

Munnljótr *som har en styg Mund.*

Munnmæli (-is, *pl. d. s.*), *n., I, a) mest i pl., mundtlig Overlevering, Rygte. — b) Sandsagn.*

Munnr *og* muðr (-s, -ar), *m., 1) Mund;* mæla e-t fyri munni sèr *fremsige lavt, mumle noget;* e-m verðr e-t af *el.* á munni *noget slipper en af Munden, han kommer til at udbryde.* — Mæla feigum munni *tale som den, hvis Död er nærforestaaende, bære Præg af Dödens Nærhed i sin Tale. — b) ogsaa (tildeels som i Dansk) om Dyr, især tamme, som Heste, Kvæg og Faar, samt nogle Fugle og smaa Fiske. — 2) Eggen paa en Oxe el. Hammer;* munns-höfn *Ord, Tale.*

Munnrugl *Mundbulder.*

Munnstórr *som har en stor Mund, I.*

Munnstœði, *n., Mundens Omrids el. Omfang.*

Munntak = orðtak, *B.*

Munntal *Tællen med Munden.*

Munntamr *som godt gaaer ned, som man holder af at spise.*

Munnvarp, *n., uoverlagt Ord, det man siger ubetænksomt, B. — b) pl., (Navn paa) en Verseart el. Metrum.*

Mannvatn *Spyt, I.*

Munnvíðr *bredmundet.*

Munnvik *Mundvig, I.*

Munr (-ar, -ir), *m., 1) Lyst, Længsel, Villie, Behag;* e-m er e-t í mun *en har Lyst til noget, behager noget; jfr* landmunir. — *2) Forskjel:* m. á *Forskjel paa;* þeim muni *(foran et Comparativ) i det Forhold, saa meget, desto;* nökkurum mun heldr, seinna, fyrr *noget hellere etc.;* hygg ek slíkan mun hafa farit um annat *at det samme Forhold har fundet Sted ved andre Ting;* til munar *(eg. indtil at Forskjel bemærkes, d. e.) betydelig. — Talemaader:* e-m verðr m. at e-u *faaer stor Nytte af;* m. er at manns liði *(Ordsp.) een Mands Hjelp gjör noget til.* — Sjá fyri mun um e-t *forudsee det Udfald, en Ting vil faae. — 3) Ting, Eiendeel:* hygg ek at mèr verði meiri muna vant *at der vil mangle flere Ting, d. e. gode Egenskaber hos mig;* fyri engan mun *for ingen Ting, d. e. ikke paa nogen Maade, under ingen Betingelse.* — Lifandi, dauðir munir *levende, döde Eiendele;* munarlauss, *adj., glædelös.*

Munu *og* mundu *(eg. præt. inf.; præs. indic.* man, *imperf.* munda), *v. aux., monne, ville, skulle:* hann kvazk mundu *han sagde at han vilde;* þat man svá reynask *det vil blive Udfaldet. — b) ofte tillige som begrændsende, som*

for: jeg antager, vistnok, rimelig, el. lign.: þú mant vera *etc. jeg formoder at du er, du er vistnok;* hvat man því sæta *hvad kan der vel være Aarsagen? hvad kan man antage at Aarsagen er dertil?* ☞ munka *el.* munkat *er sammensat af* mun *og* ek *og det benegtende Suffix* a *el.* at, *jeg vil, skal ikke, kommer ikke til.*

Munuð *(ogsaa, men, som det synes, efter en anden etymol. Forestilling, af* munr *og* hugð, munhugð, munugð *el.* manugð *og* munygð; -ar, -ir?), *f., og* munaðr (-ar, -ir?), *m., maaskee oprindelig det at mindes noget el. længes efter noget (jfr* muna, *v. a. og n.); i Almindelighed betegner Ordet: Lyst, sandselig Lyst el. Nydelse, Vellyst, Behag;* munaðar-lauss, *adj., eg. glædelös; forældrelös (orbus), som ingen tager sig af.* — 2) = munr 2, *Forskjel:* til munaðar = til munar *(see u.* munr 2).

Munuðlífi *el.* munað- *vellystigt Levnet, Vellevnet.*

Munugð, *see* munuð.

Munvit *og* monvit *(som af* munr *Sjæl og* vit?) = mannvit.

Munygð, *see* munuð.

Mura (-u, -ur), *f., Gaasepotentil.*

Múra (-aða, -at), *v. a., omgive med en Muur.*

Múrr (-s, -ar), *m., Muur.*

Murra (-aða, -at), *v. n., murre, knurre.*

Murran *el.* -un (-ar, -anir), *f., Knurren.*

Murta (-a, -ar), *f.,* = murti, *I.*

Murti (-a, -ar) *el.* murtr (-s, -ar), *m., liden Forelle.*

Múrveggr *Muurvold, I.*

Mús (-ar, *pl.* mýss), *f., Muus.* — *Talemaade:* vatna músum *vande Muus, d. e. faae Taarer i Öinene, I.* — *B) Muskelen i Overarmen (mus musculus).* músa-gangr *Hærgen af Muus.* -rindill *m., Musvit (?), I.*

Mustarðr (-s, *uden pl.), m., Sennep;* mustarðs-korn *Sennepskorn.*

Musteri *og* mustari (-is, *pl. d. s.), n., Tempel;* musteris-görð *Opförelsen af et Tempel.* -helgi *og* -helgr *et Tempels Hellighed.* -veggr *Tempelvæg.*

Múta (-u, -ur), *f., Stikpenge, Bestikkelse; jfr* fémúta. — *Talem.:* mæla e-t á mútur *gjöre Hemmelighed af noget, bruge Omsvöb, ikke sige reent ud.* mutu-fé *Stikpenge.* -gjarn *som gjerne modtager Stikpenge, let bestikkelig.* -gjöf *Bestikkelse.*

Múta (-aða, -at), *v. a., m. dat., bestikke.*

Mútaðr, *adj., el. p. pr., som har fældet Fjedre.*

Mý (-s, *uden pl.), n., Myg.*

Mýbit *Myggestik.*

Mýfluga *Myg.*

Myggla (-u, -ur), *f., Skimmel.*

Myggla (-aða, -at), *v. n., mugne.*

Mygglaðr, *adj. el. p. pr., muggen, skimlet.*

Mýggligr *el.* -ugr, *adj., d. s.*

Mýgja *el.* mýja (-i, -ða?, -t *el.* -ð?), *v. a., m. dat., undertvinge, kue; ödelægge.*

Myki, *f. indecl. og* mykja (-u, *uden pl.?), f., Mög, Gjödning;* mikikvísl = mykjukvísl; mykju-haugr *Mögdynge;* -kvísl *Möggreb.* -skán *Kokase.*

Mýkindi, *n. pl., Blödhed el. hvad der bevirker Blödhed.*

Mykireka *Mögskuffe.*

Mykiskán = mykjuskán.

Mykja, *see* myki.

Mykja (-i, -ða, -t?), *v. a., möge, gjöde.*

Mýkja (-i, -ta, -t), *v. a., blödgjöre; mildne, formilde.*

Mýkri, mýkstr, *see* mjúkr.

Mýkt (-ar, *uden pl.), f., Blödhed, I; jfr* auðmýkt.

Mylda (-i, -da, *p. pr.* -dr), *v. a., 1) forsyne med Muld (noget man opförer af Stene el. Grönsvær), smaaknuse denne, for at den desto lettere kan trædes el. stödes ned i alle Huller, I.* — 2) *tildække med Muld el. Jord, nedgrave.*

Mylja (myl, mulda, mulit), *v. a., stöde, knuse.*

Mylkja, mylkr, *see* mjólk-.

Mýll (-s, -ar), *m., en lille Kugle (nu om de Kugler som findes i Maven paa et Faar, som æder sin Uld).*

Mylna (-u, -ur), *f., Mölle;* mylnumaðr *Möller.* -steinn *Möllesteen.*

Mylsna (-u, -ur), *f., Avner, I.*

Mýmargr *(eg. saa talrig som en Myggesværm) meget talrig, I.*

Mynd (-ar, -ir), *f., Billede, Skikkelse, Figur.* — Á þá m. *ligesom.* — 2) *Forbillede, Mönster:* m. ok dæmi trúar.

Mynda (-aða, -at), *v. a., 1) danne, forme.* — 2) *ogsaa som v. n. i Udtrykkene a)* m. eptir *forme, indrette (noget) efter noget (som Mönster el. lign.* — *b)* m. til e-s *antyde noget paa en Maade, som om man ugjerne vilde ud med Sproget.*

MYNDA (-i, -a, *p. pr.* -dr), *v. a., levere, overlevere:* m. e-m e-t í hendr.
MYNDAN (-ar, -ir), *f., Dannelse.*
MYNDING (-ar, -ar), *f., Overlevering.*
MYNNI (-is, *pl. d. s.*), *n., Munding.*
MYNNTR, *adj., som har en Mund:* vel m.; *i sammensatte Ord som* frammynntr, opinmynntr, *svarende til d. -mundet (i aabenmundet etc.).*
MYRÐA (-i, -a, -t, *p. pr.* -ðr), *v. a., a) myrde, dræbe; ombringe; spec., skjule Liget af en, man har dræbt.* — *2) skjule, holde (tilbage):* m. konungsbrèf *stikke det under Stol.*
MYRGINN, *see* morginn.
MÝRI, *see* mýrr.
MÝRISNÍPA (-u, -ur), *f., Horsegjög (scalopax gallinago), jfr* hrossagaukr.
MYRJA (myr, murða, murit), *v. a.,* = merja.
MYRKBLÁR *mörkeblaa.*
MYRKBLAUÐR = myrkfælinn.
MYRKFÆLINN *mörkeræd, I.*
MYRKFÆLNI, *f. indecl., den Egenskab at være* myrkfælinn, *I.*
MYRKGRÁR *mörkegraa.*
MYRKHRÆDDR = myrkfælinn.
MYRKJA (-i, -ta, -t), *v. a., gjöre mörk, formörke.*
MYRKLEIKI (-a, *uden pl.*) *el.* -LEIKR (-s, *uden pl.*), *m., Mörkhed.*
MYRKNA (-aða, -at), *v. n., mörknes, blive mörk.*
MYRKNÆTTI (-is, *pl. d. s.*), *n., a)* = náttmyrkr. — *b) mörke Nætter.*
MYRKR (-rs, *pl. d. s.*), *n., Mörke (eg. og ueg.);* lágu á m. mikil *der var bestandig tyk Taage over.* — M. hugarins *Tankens Mörke, Uvidenhed.* — M. villunnar *Vildfarelsens Mörke;* myrkrafullr *fuld af Mörke, meget mörk.* -höfðingi *Mörkets Herre, Djævelen.*
MYRKR, *adj., 1) eg., a) mörk (jfr* dimmr): þá er myrkt var orðit *da det var blevet mörkt;* myrkt var í stofunni *der var mörkt inde.* — *b) mörk af Farve, sort:* myrk kviga. — *2) ueg., a) mörk, dunkel, vanskelig at forstaae:* myrk orð, myrk ræða. — *b)* m. í skapi *indesluttet i sig selv, hemmelighedsfuld, vanskelig at gjennemtrænge;* m. í máli *hemmelighedsfuld i sin Tale.*
MYRKVA (-aða, -at), *v. a. og n. impers., 1) v. a., formörke, gjöre mörk.* — *2) v. n. impers., blive mörkt, mörknes; jfr* dimma *og* húma.
MYRKVI, MJÖRKVI *og* MÖRKVI (-a, -ar), *m., Mörke; Taage; Formörkelse;* myrkva-stofa *Fængsel.* -þoka *mörk Taage.*
MYRKVIÐRI (-is, *pl. d. s.*), *n., mörkt, taagefuldt Veir, I.*
MÝRLENDI (-is, *pl. d. s.*), *n., Sumpgrund, Sumpland, Mose.*
MÝRLENDR, *adj., sidliggende, sumpet.*
MÝRÓTTR, *adj., sumpet, med mange Myrer.*
MÝRR *og* MÝRI (-ar, -ar), *f., Mor, Myre, Sumpgrund, Mose, Morads.*
MÝSLA (-u, -ur), *f., en Muus.*
MÝSLINGR (-s, -ar), *m., Museunge.*
MŒÐA (-u, -ur), *f., Möie; Kummer, Bekymring.* — *b) Smerte, Sygdom;* mœðu-lauss, *adj., uden Möie el. Kummer.* -samligr, *adj., möisommelig.* -samr, *adj., d. s.*
MŒÐA (-i, -dda, -tt), *v. a., trætte, anstrenge, gjöre mödig.* — *b) forvolde Möie og Besværligheder.* — 2) mœðask, *f. p., pass., blive træt el. mödig.*
MŒÐGIN, *n. pl., Moder og Sön el. Sönner.*
MŒÐGUR, *f. pl., Moder og Datter el. Döttre.*
MŒÐI, *f. indecl., Mödighed, Stakaandethed, Træthed;* mœði-liga, *adv., paa en Maade, som vidner om Mödighed el. Smerte.* -samligr, *adj., möisommelig, besværlig.*
MŒÐING (-ar, -ar), *f., Bekymring, Anstrengelse.*
MŒÐINN, *adj., stakaandet, som let bliver træt el. mödig, I.*
MÆGÐIR, *f. pl., Svogerskab.*
MÆGI (-s, -is, *pl. d. s.*), *n.,* = mægðir.
MÆGJASK (-isk, -ðisk, -zk), *v. refl.,* m. við e-n *besvogre sig med.*
MÆKIR (-is, -jar), *m., en Art af Sværd.*
MÆL (*ofte skrevet* mel *el.* mèl) *el.* MÆLI (-is, *uden pl.*), *n., Tid, Tidsrum; Tidspunkt.*
MÆLA (-i, -da, -t), *v. a., maale, udmaale; afmaale, afstikke:* m. grundvöll undir hús.
MÆLA (-i, -ta, -t), *v. a. og n., A) v. a., 1) v. a. (hvor Objectet ofte udelades el. bestaaer i en Sætning, der begynder med* at), *a) mæle, sige, tale:* m. e-t fyri munni sèr *tale ved sig selv, mumle i Skæget;* m. (e-t) til e-s *tale til en;* m. (e-t) móti e-u *modsige, fremföre som Indsigelse el. Modgrund;* m. (e-t) fyrir *foreskrive, befale;* at svá mæltu *efter at have sagt dette.* — Þat læt ek um mælt, at *det lover, sværger jeg, det Löfte gjör jeg.* — M. e-t á

mútur, *see* múta. — *b) fremsige, fremsætte mundtlig:* m. lögskil *fremsige, bekjendtgjöre Love, Lovbestemmelser el. andre Beslutninger, som vedtages paa et Thing;* m. fyri tryggðum *fremsige, oplæse den ved Afslutningen af et Forlig sædvanlige Formular.* — *c) aftale, bestemme:* m. mót með sèr (*see* mót *1*). — *2) v. n., (snarere at ansee herfor, end som brugt abs.), a)* m. eptir e-m *tale i ens Faveur.* — *b)* m. eptir e-n *forfölge Sagen i Anledning af ens Drab for Retten.* — *c)* m. til e-s *yttre Önske om noget.* — M. til bardaga *udfordre til Kamp.* — *d)* ef ek hlýt um at m. *dersom Lykken bestemmer, at jeg skal have noget at sige, have nogen Indflydelse.* — *B)* mælask, *f. p., 1) pass., a)* e-m mælisk vel *han taler smukt, er heldig i sin Tale el. Udtryk og gjör Indtryk dermed.* — *b)* mælask vel (illa) fyri (*om en Handling*) *blive rosende (slet) omtalt, finde Folks Medhold (Mishag).* — *2) refl.,* mælask *el.* mælask fyri = mæla fyri munni sèr; *spec., fremsige en Bön, bede til Gud.* — *3) rec. (el. som v. dep. a.?),* mælask (e-t) við *tale (noget) sammen, vexle Ord.* — *C)* mælandi, *part., ved Mæle:* nú er sá mælandi muðr *endnu ved Mæle (om en, som er Döden nær, har faaet dödeligt Saar el. Hug).* — *D)* mæltr, *p. pr.* mælt mál *noget man siger uden at lægge videre Vægt derpaa.*

Mælgi, *f. indecl., Talen; jfr* illmælgi, bakmælgi. — *b) Snakken, Snaksomhed.*

Mæli (-is, *pl. d. s.*), *n., Mæle.* — *2) noget der siges (i* almæli, andmæli, illmæli *etc.).*

Mæli, *see* mæl.

Mæliaskr *Maalekar; jfr* askr.

Mælihlass *Læs af lovbefalet Störrelse.*

Mæliker *Maalekar.*

Mælikerald, *d. s.*

Mæling (-ar, -ar), *f., Maal, Maalen.*

Mælingr (-s, -ar), *m., Gnier.*

Mælir (-is, -ar), *m., Maal; spec. et Maal af 40 Potter;* mælis-öl *40 Potter Öl.*

Mælska (-u, *uden pl.*), *f., Veltalenhed;* mælsku-maðr *Taler, veltalende Mand.*

Mælskr, *adj., veltalende, I.*

Mœna (-i, -da, -t), *v. a. og n., A) v. a., mönne.* — *B) v. n., 1) rage:* m. upp yfir. — *2) see el. stirre længselsfuldt:* m. eptir e-u *stirre efter noget;* m. augunum upp á e-n *see paa el. hen paa en med bönfaldende Blikke.*

Mœna (-u, -ur), *f., Rygmarv, I.*

Mœniáss *Mönningsaas, Rygaas.*

Mœnir (-is, -ar), *m., Mönning.*

Mær (meyjar, *dat. og acc.* mey, *nom. pl.* meyjar; mey *som nom. sg. forekommer ogsaa senere, ligesom Formen* meyja, *gen. s.* -u), *f., Mö; reen Mö el. Jomfru.* — *b)* = meybarn. — *c)* = meyjarmerki; meyjar-andlit *Jomfruansigt.* -ásjóna, *d. s.* -hörund *Jomfruhud.* -mál *(pl.) Forlovelsescontract.* -merki *Jomfruen (Virgo).* -mundr *Medgift.*

Mœta (-i, -tta, -tt), *v. a., m. dat., 1) eg., möde, træffe; Ordsprog:* eigi veit hvar manni mœtir *ingen veed hvor han træffer en Mand (som er en Mand mere end af Navn, en brav, tapper Mand) for sig.* — *2) ueg., a) taale, lide:* m. hörðu *blive haardt behandlet.* — *b) gaae op imod noget, blive anseet lige med.* — *B) f. p., rec., a) mödes.* — *b) mödes, löbe el. stöde sammen, beröre hinanden.*

Mæti (-is, *pl. d. s.*), *n., det at sætte höit, holde af (jfr* mætur*):* hafa m. á e-u *sætte Priis paa noget.* — *b) Kostbarhed, kostbar, fortræffelig Ting (Egenskab);* mætis-maðr *en udmærket, fortræffelig Mand;* mæta-gripr *en værdifuld, fortrinlig Ting; et fortræffeligt Dyr el. Kreatur.* -maðr = mætismaðr.

Mætiligr, *adj., fortræffelig.*

Mætr, *adj., af (stor) Værdi; fortræffelig, fortrinlig, udmærket.*

Mætti, *see i* almætti.

Mættir, *m. pl. af* máttr.

Mætur, *f. pl., det at sætte Priis paa, sætte höit, holde af:* hafa m. á e-u.

Mögl (-s, *pl. d. s.*), = *n.,* möglan.

Mögla (-aða, -at), *v. n., knurre, yttre Utilfredshed.*

Möglan (-ar, -ir), *f., Knurren;* möglanar-orð *knurrende Tale.* -samr, *adj., som tidt knurrer, yttrer Klage og Utilfredshed i sin Tale.*

Möglsamr, *adj.,* = möglanarsamr.

Mögr *(adj. f.), see* magr.

Mögr (magar, *dat.* megi, megir), *m., Sön (mest poet.).*

Möguligr, *adj., mulig.* -liga, *adv.*

Mök, *n. pl., Omgang, Kammeratskab:* hafa, eiga m. við e-n.

Mökkr (makkar, *dat.* mekki, mekkir), *m., en tyk Rög, Stövsky el. lign.*

Mökkvi (-a, -ar), *m.*, *tyk Taage, tykke Skyer i Horizonten.*

Möl (malar, malar), *f.*, *Strandsand, Strandstene, Rullestene, smaa rundagtige Stene; en Plads (især ved Stranden) bedækket med saadanne Stene;* malar-grjót *Strandstene.* -kambr (*el.* -kampr?) *Strandbanke.*

Mölr (malar, *dat.* meli, *nom. pl.* melir), *m.*, *Möl.*

Mölva (-aða, -at), *v. a.*, *brække i Stykker, I.*

Mön (manar, manar), *f.*, 1) *Man.* — 2) *Strimmel, Stribe, I.*

Möndull (-ls, -lar), *m.*, *den Stang, Haandfanget, hvorved en Haandkværn dreies.*

Möndultrè, *d. s.*

Möngu-, *see under* manga.

Mörbjúga *Blodpölse; mulig ogsaa* = íspen (*jfr B*).

Mörðr (marðar, *dat.* merði, merðir), *m.*, *Maar.* — 2) *en Væder (poet.).*

Mörfjandi, *et, som det synes, i Vrede valgt Udtryk om Islænderne for det sædvanlige* mörlandi (*see d. O.*).

Mörk (*gen.* merkr *el.* markar; *nom. pl.* merkr *el.* markir), *f.*, *Skov, Skovegn;* markar-spell *el.* -spjöll *Fordærvelse af, ulovlig Brug af en Skov;* marka-maðr *en, som opholder sig i Skove, Skovröver, Stimand.*

Mörk (*gen. sg. og nom. pl.* merkr), *f.*, 1) *en Mark, 8 Unzer* (aurar; *see* eyrir) *el. 16 Lod;* m. silfrs *el.* m. vegin silfrs *16 Lod Sölv; men en* mörk talin (*en senere Værdibestemmelse*) *udgjorde med Hensyn til Vægten kun* $^1/_6$ *af* mörk vegin. — 2) $^1/_2$ *Pot;* merkr-kaup *Kjöb af el. kjöbte Gjenstande til en Værdi af en* mörk 1. -staup *Bæger, som har Værdi af en* mörk 1; marka-tal *Beregning efter* merkr (*jfr* mörk 1).

Mörlandi (*eg. den som er fra Tællelandet; jfr* mörr), *et Spottenavn, som Normændene gave Islænderne.*

Mörnefr, *m.*, *en som har Fedtnæse* (*cogn.*; *jfr* mörr).

Mörr (-s, *nom. pl.* mörvar), *m.*, *Fedt, Talg, ikke smeltet.*

Möru-, *see* mara.

Mörvaðr, *adj.*, *som har Fedt, fed.*

Möskvi (-a, -ar), *m.*, *Maske (i et Net).*

Mösurbolli *en lille Skaal af Valbirketræ.*

Mösurker *et Kar af Valbirketræ.*

Mösurr (-s, *uden pl.*), *m.*, *Valbirk.*

Mösurtrè *Valbirketræ.*

Möttulband *Baand, hvormed en* möttull *snöredes sammen om Livet.*

Möttull (-ls, -lar), *m.*, *et Slags Kjortel uden Ærmer; jfr* skikkja.

Möttulskaut *Fligen af en* möttull.

Mötu-, *see u.* mata.

N.

N, *kaldes paa Islandsk* enn, *og udtales som dansk n; efter de tunge Selvlyd* (á, è, í, ó, ú, ý, æ, œ) *samt Dipthongen* ei *lyder* nn *som* dn *el.* ddn, *hvilken Udtale dog antages ikke anvendelig paa Oldsproget.*

-Na, *et Suffix af demonstrativ og forstærkende Characteer; jfr* hèrna, þarna, viðna.

Ná (næ, náða, náð), *v. a. og n.*, *A) f. a., naae etc.*, 1) *v. a.*, *m. dat.*, *a) eg.*, α) *faae fat paa:* allir hans menn, þeir sem náð var *som man kunde gribe.* — β) *indhente.* — γ) *naae til (med Hug el. Stik):* er hann sá, at hann náði hánum ekki. — δ) *komme hen til et Sted:* ná mannabyggðum. — *b) halvueg.:* þá er hverir ná máli annarra *da de kunde vexle Ord, höre hinanden (formedelst Afstanden).* — *c) ueg., faae, komme i Besiddelse af, opnaae, erholde, el. lign.:* ef hann segisk því ekki náð hafa *dersom han siger, at han ikke har opnaaet det.* — *Abs.:* ok náði (ɔ: goðorðinu) ekki *fik det ikke;* ef vèr nám *dersom vi kunne, dersom det staaer i vor Magt.* — N. at (*m. infin.*) *opnaae at, have Lykke med at, etc.* — β) *impers.:* hann lèt því eigi ná, *eg. lod (ham) ikke komme til det, d. e. vilde ikke tillade (ham) det (nemlig at trække Springeren tilbage).* — 2) *v. n.*, *a) række:* ná niðri *naae Bunden;* ná upp undir loptit *naae op til Loftet;* ná í *naae hen til.* — *b) naae, strække sig, stöde til.* — *B)* násk,

f. p., *rec.*, násk til *naae til hinanden.*

Ná, *f. adj.* (*som af* nár = náinn) *og dertil* náir, *masc. pl.* = nánir (*see* náinn).

Nabbi (-a, -ar), *m.*, *liden Udstaaenhed el. Ujævnhed, Knort; Finne.* — *b*) *Navn paa en Dværg.*

Nábítr, *m.*, *vammel Opkastelse*, *I.*

Nábjargir, *f. pl.*, *i Udtrykket:* veita e-m n. *lukke den Dödes Næseborer, Öine og Mund.*

Nábleikr *dödbleg, bleg som et Liig, I.*

Náborinn *nærbeslægtet.*

Nábúð *Boen i Nærheden*, *Naboskab.*

Nábúi *Nabo; jfr* nágranni, nágrenndarmaðr; nábúa-kona = nágranna. -krytr *Uenighed mellem Naboer, Nabostrid*, *Nabohad.*

Nábýli (-is, *pl. d. s.*), *n.*, *Naboskab*, *I.*

Náð (-ar, -ir), *f.*, 1) *mest i pl.*, *Ro*, *Rolighed*, *Fred*, *Fredsommelighed*: góðar náðir *et roligt Liv;* taka á sik náðir *begive sig til Ro, gaae til Sengs.* — *b*) *Naadegaver.* — 2) *Naade:* guðs n.; náða-hús *Retirade.*

Náða (-aða, -at), *v. a.*, *skaffe Ro el. Rolighed.*

Nadda, *see* gnadda.

Naddr (-s, -ar), *m.*, *Pig, Pind, Spids, Tak.*

Náðigr, *see* náðugr.

Naðra (nöðru, nöðrur), *f.*, *Ögle;* nöðru-kyn = -ætt *Ögleæt, Ögleslægt.*

Náðugr *og* -igr, *adj.*, *rolig, fredelig;* eiga náðugt *leve i Ro og Mag.*

Nafarr (-rs, -rar), *m.*, *Naver, Bor;* nafars-rauf *boret Hul.*

Nafarskeptr, *adj.*, *et dunkelt Ord, i Forbindelsen* nafarskeptar brækr, *hvilket, efter Gisning, udtydes ved Buxer med snevre Buxelaar.*

Nafli (-a, -ar), *m.*,' *Navle;* naflastrengr *Naalestræng*, *I.*

Nafn *og* namn (-s, nöfn), *n.*, 1) *Navn; Benævnelse;* at nafni *el.* at nafninu til *af Navn el. i Navnet.* — Í guðs nafni *i Guds Navn.* — 2) *Navneord* (*nomen substantivum*); viðrleggjanligt n. *Tillægsord;* nafna-gipt = nafngipt.

Nafna (nöfnu, nöfnur), *f.*, (*om en Kvinde*), *Navne*, *I; jfr* nafni.

Nafnbót *Titel*, *Værdighed*, *Ærestitel*, *Hædersnavn.*

Nafndíli *det Sted paa et Skib, hvor dets Navn staaer*, *B.*

Nafnfesti *Gave til den, man giver Navn* (*Tilnavn*).

Nafnfrægr *navnkundig*, *berömt; jfr* nafntogaðr.

Nafngipt, *a*) *det at* nafngipta. — *b*) *Tilnavn.* — *c*) *Titel*, *Værdighed*, *Ærestitel.*

Nafngipta (-i, -a, t-), *v. a.*, *kalde, benævne; abs.:* munu vèr svá n. *vi vil lade det hedde saa.*

Nafni (-a, -ar), *m.*, *Navne*, *Navnebroder; jfr* nafna.

Nafnkenna, *v. a.*, *skjelne med Navn el. Navne, give Navn for at skjelne noget fra noget andet; benævne.* — *Nu almindel.* nafnkenndr = nafnkunnigr.

Nafnkunnigr *og* -ugr, *adj.*, *navnkundig*, *berömt.*

Nafnkunnr, *d. s.*

Nafnlauss, *adj.*, *navnlös, uden Navn.*

Nafnliga, *adv.*, *efter Navnet, navnlig.*

Nafntoga, *v. a.*, *nævne* (*ofte*). — Nafntogaðr, *p. pr.*, *meget omtalt, navnkundig, berömt.*

Náfrændi *nær Slægtning*, *Paarörende.*

Náfrændkona *nærbeslægtet Frænke.*

Náfölr *dödbleg*, *I.*

Nágaul = náhljóð, *I.*

Nágengr, *adj.*, = nágöngull, *B.*

Nagg (-s, *uden pl.*), *n.*, *det at* nagga, *I.*

Nagga (-aða, -at), *v. n.*, *gnave, gnide*, *B.* — 2) *knurre, kives*, *I.*

Naggr (-s, -ar), *m.*, *liden skarp Steen- el. Klippespids*, *I.*

Nagl (-s, *pl.* nögl), *n.* (*og m.?* -s, -ar?), *og* nögl (naglar, *pl.* neglr *og* negl), *f.*, *Negl;* nagls-rót *Neglerod;* nagla-för, *n. pl.*, *Neglerifter.*

Nagla (-aða, -at), *v. a.*, *nagle, fæste med Nagler el. Söm*, = negla (*v.; see d. O.*).

Naglfastr *fæstet med Nagler, nagelfast*, *hörende til selve Bygningen.*

Nagli (-a, -ar), *m.*, 1) *Nagle, Pind, Söm.* — 2) *jfr* kveisunagli; nagla-far *Naglegab, Naglehul*, *I.* -fastr = naglfastr. -höfuð *Naglehoved*, *I.*

Nágranna *Naboerske.*

Nágranni *Nabo*, *Grande; jfr* nábúi.

Nágrenni (-is, *pl. d. s.*), *n.*, *og* -grennd (-ar, -ir), *f.*, *Nærhed, Nabolav;* nágrenndar-maðr *en fra Nabolavet, Nabo.*

Nágríma *Skind, som bliver flaaet af*

et dödt Menneskes (Ansigt) og som en trækker over sit Ansigt (som Maske) for at ligne den Döde.

NÁGÖLL = náhljóð.

NÁGÖNGULL, *adj., som er om en, bestandig i ens Nærhed som Fortrolig, kjær Ven el. desl. — b) paatrængende, B.*

NÁHENDR, *adj., hvis Assonantser staae nær el. ved Siden af hinanden (i hver Verselinie).*

NÁHLJÓÐ, *eg. Liiglyd, Dödningelyd, d. e. (efter Folketroen) uhyggelig og skærende Lyd fra Gravene, fra Kirkegaarde; ogsaa om saadanne Gjengangeres Hyl, som troes at opholde sig paa Steder, hvor Börn ere blevne udsatte.*

NÁHVALR *Narhval(monodon)*; náhvalstönn *Narhvalstand.*

NÁINN, *adj., a) eg., nær, nærliggende; Ordsprog:* náit er nef augum *Næsen er Öinene nær, d. e. enhver maa föle for, tage Hensyn til sine nærmeste Slægtninge. — b) ueg., nær beslægtet:* nánasti niðr *nærmeste Afkom. — 2)* náit, *n. s. (acc.), adv., i nært Slægtskab:* byggja náit at frændsemi.

NÁKALDR *dödkold, I.*

NAKINN, *adj., nögen.*

NÁKOMINN *nærbeslægtet.*

NÁKONA = nærkona.

NAKKVAR, NOKKVOR *og* NÖKKUR, *adv., et Steds; et Steds hen:* n. annarstaðar *et andet Steds.*

NAKKVARR, NEKKVARR, NEKKVERR, NEKKURR, NOKKVARR, NOKKVORR, NOKKVERR, NÖKKVERR, NÖKKURR *og* NOKKURR, *pron., nogen, 1) med et Substantiv:* um nökkurn tíma *i nogen Tid;* nökkurt sinn, nökkru sinni *nogen Gang, nogensinde. — b) i pl., nogle:* nökkurir dagar. — *2) som Substantiv:* er hèr nökkurr *er her nogen? — 3) n. sg.* nakkvat, nökkut, nökkvat *etc. (dat. sg.* nökkvi, nekkvi, nokkuru, nökkru), *α) subst.:* ef nakkvat *(etc.)* verðr úr því *hvis det bliver til noget. — β) som adv., noget, nogenlunde, omtrent;* svá nökkvat *saadan omtrent;* þegar er nakkvat má marka skapsmuni hans; var þat nær sanni nökkvi *det var nogenlunde billigt, ikke synderlig overdrevet.*

NAKKVARSKONAR, *adj., et Slags.*

NAKKVERR, *see* nakkvarr.

NAKTR *og* NÖKTR, *adj.,* = nakinn, nökkviðr.

NÁKVÆMI *(og nu* -kvæmni), *f. indecl., Nöiagtighed; Omhu, Omhyggelighed.*

NÁKVÆMLIGR, *adj., som vidner om Nöiagtighed, Omhyggelighed, I.* -liga, *adv., I.*

NÁKVÆMR, *adj., nöiagtig; omhyggelig; n. e-m omhyggelig for en, hans Vel og Lykke:* Hón *(ɔ:* Freyja) er nákvæmust mönnum til áheita *den hjelpsomste at paakalde.*

NÁL (-ar, -ar), *f., Naal, Synaal;* nálar-auga *Naaleöie, I.* -oddr *Naalespids, I.*

NÁLGASK (-aðisk, -azk), *v. refl. (el. dep. a.),* = nálægjask.

NÁLHÚS *Naalehuus, I.*

NÁLIGR, *adj., nær, nærværende:* hvervetna n. *(om Gud).* -liga, *adv., 1) i Nærheden. — 2) næsten.*

NÁLSPOR *Naalesting, I.*

NÁLÞRÁÐR *Naalstraad, I.*

NÁLÆGÐ (-ar, -ir), *f., Nærliggenhed; Nærhed (om Sted og Tid).*

NÁLÆGJASK (-isk, -ðisk, -zk), *v. refl. el. dep. a., nærme sig;* n. e-t *nærme sig noget, til noget.*

NÁLÆGR, *adj., nær, a) nærliggende. — b) nærforestaaende. — c) nær (om Slægtskab).*

NAM, *1. og 3. s. impf. ind. af* nema.

NÁM (-s, *pl. d. s*), *n, 1) eg., Tagen, Bortlagen; Besiddelsestagen; jfr* konunám, landnám. — *2) ueg., det at lære, nemme; Lærdom, Kundskaber:* (hann) nam þar svá mikil n. *blev oplært i saa meget, erhvervede sig saa mange Kundskaber; jfr* bóknám; náms-aldr *de Aar, som anvendes til Kundskabserhvervelse.*

NÁMÁGR *en som er i nært Svogerskab med en.*

NÁMFÚSS = námgjarn, *I.*

NÁMFÝSI, *f., Lærvillighed, Lærelyst, I.*

NÁMGJARN *lærelysten, lærvillig.*

NÁMKYRTILL *en snever Kjortel (?); efter Eg. Kjortel af et vist Stof.*

NAMN, *see* nafn.

NÁMR (-s, -ar), *m., Grube, Mine.*

NÁMUNDA, *adv. og som præp., 1) adv.,* n. *el.* í n. *i Nærheden. — b) omtrent, næsten. — 2) som præp., m. dat.,* n. *el.* í n. e-m *i Nærheden af.*

NÁMULIGA, *adv., ganske og aldeles, fuldkomment.*

NÁMÆLI, *n. pl., nærgaaende, bidende Ord.*

NÁND (-ar, -ir), *f., 1) i Stedsforhold, Nærhed:* í n. *i Nærheden;* í n. við *i Nærheden af. — 2) ueg., gen. sg.* nándar, *som adv., i Udtrykket:* ekki nándar nærri *ikke nær saa, I.*

NÁNGI, *see* náungi.

NÁNÖS *en Gnier, I.*

NAPR, nöpr, naprt, *adj., kold (eg. og ueg.), I.*

NÁR (-s, -ir), *m.*, *Liig, dödt Legeme;* nás-litr *Dödningefarve.*

NARA *el.* NÁRA (-i, -ða, -t), *v. n.*, *henleve et dösigt, uvirksomt Liv; bestandig være hos en.*

NÁRI (-a, -ar), *m.*, *Laarkrig, Lyske.*

NARTA (-aða, -at), *v. n.*, *i:* n. í e-t *gnave lidt paa, bide lidt af noget.*

NASA-, NASAR, *see under* nös.

NASBRÁÐR *hidsig, opfarende.*

NÁSESSI (-a, -ar), *m.*, *en som sidder i Nærheden af en.*

NÁSETA, *f.*, *eg. Nærsidden, Naboskab.*

NÁSKYLDR *nær paarörende, nær beslægtet.*

NÁSTRÁ, *n. pl.*, *eg. Liigstraa (Halm el. andet, man lægger under Liig):* liggja á nástrám *ligge som Liig.*

NASRAUF *Næsebor.*

NÁSÆTI, *n.*, = náseta.

NATINN, *adj.*, *flittig og omhyggelig i sin Gjerning, I.*

NÁTT *og* NÓTT (*gen.* náttar, nætr, *neppe forekommer* nóttar, *nom. pl.* nætr, *gen.* nátta *og* nótta), *f.*, *Nat:* í n. *sidste, forleden Nat el. denne Nat, næste Nat;* um nótt *om Natten; ogsaa ved Nattetider;* um náttina *Natten over.* — Náttin helga *Julenat.* — *Ofte betyder* nátt *en Nat tilligemed en Deel el. det hele af de Dage, der begrændse den:* þrjár nætr *indbefatter saaledes et Tidsrum fra 3 Nætter og 2 Dage til 3 Nætter og 4 Dage;* náttar-tími *Nattetid.* -þel, *n.*, *Nattetid:* á náttarþeli *ved Nattetider;* nætr-björg = náttbjörg. -drykkja = náttdrykkja, *I.* -elding *Dagbrækning.* -ferð = náttför. -friðr *Fred, Ro om Natten.* -gagn *Natpotte, I.* -gamall *natgammel.* -gestr *Nattegjest.* -gisting *Ophold Natten over, I.* -greiði *det at give en Nattely.* -hvíld *Nattehvile, I.* -kuldi *Nattekulde.* -langr = náttlangr. -ligr, *adj.*, *som hörer Natten til, natlig.* -vökur, *f. pl.*, *Nattevaagen, I.* -vist *Nattely, Natteleie; og fl.*

NÁTTA, *v. n. og a.*, 1) *v. n.*, *a) overnatte.* — *b) impers.*, *blive Nat, nattes.* — 2) *v. a.*, *impers.:* e-n náttar *en overfaldes af Natten;* náttaðr, *p. pr.*, *overfalden af Natten.*

NÁTTBJÖRG *hvad man bruger, behöver om Natten:* n. í klæðnaði *Natteklæder, Nattöi.*

NÁTTBLINDA (-u, -ur), *f.*, *det at være* náttblindr, *I.*

NÁTTBLINDR *som seer daarlig i Nattemörke.*

NÁTTBÓL *Nattested, Natteleie; Natteleir.*

NÁTTDRYKKJA *Nattedrikken, Nattesviir;* náttdrykkju-maðr *en som er hengiven til Nattesviir.*

NÁTTFALL *Nattedug, I.*

NÁTTFAR *det at reise om Natten, ved Nattetider:* fara dagfari ok náttfari (*see* dagfar); náttfars-seiðr *Hexeri, Trolddom, som udöves ved Nattetider.*

NÁTTFASTA *Fasten om Natten.*

NÁTTFUGL *Natfugl.*

NÁTTFÖR *Nattegang, Nattevandring; Nattereise.*

NÁTTFÖRULL, *adj.*, *som vanker omkring ved Nattetider.*

NÁTTHRAFN *Natravn (caprimulgus).*

NÁTTLANGR *som varer ved hele Natten; mest i n. sg. (acc.)* náttlangt, *adv.*, *Natten over.*

NÁTTLEIKR *Leg om Natten, Nattesværmen.*

NÁTTLENGIS, *adv.*, *Natten over.*

NÁTTLIGR, *adj.*, *som hörer Natten til, natlig.*

NÁTTMÁL, *efter de Gamles Tidsregning, Kl. omtrent* $7^1/_2$, *nu Kl. 9 e. M.;* náttmála-skeið *Tiden ved* náttmál. -staðr *det Sted, som betegner* náttmál, *naar Solen staaer lige derover.* -varða *en Steendynge, som betegner* náttmál, *naar Solen staaer lige derover, I.*

NÁTTMESSA *Natmesse.*

NÁTTMYRKR *Nattemörke.*

NÁTTSERKR *Særk, Skjorte til at ligge i om Natten.*

NÁTTSETA *Nattesæde, Nattesidden.*

NÁTTSETJA, *v. a.*, = náttsæta.

NÁTTSÓL *Solen, forsaavidt den er synlig om Natten paa visse Steder paa Jordkloden.*

NÁTTSTAÐR *Natteleie, Natteqvarteer;* náttstaðar-vitni *Vidne fra det Sted, hvor en har havt Natteleie.*

NÁTTSÆTA, *v. a.*, n. lík *vaage hos et Liig om Natten, holde Liigstue.*

NÁTTSÖNGR *Natsang, Natmesse.*

NÁTTÚRA (-u, -ur), *f.*, *a) Natur, Artsbeskaffenhed; Naturegenskab, Naturel* (þú skalt hverfa aptr til þinnar náttúru, heita þræll ok vera svá, meðan þú lifir). — *Ordsprog:* náttúran er náminu ríkari *Naturen gaaer over Optugtelsen.* — *b) Natur, Egenskab; spec., fortrinlig, overnaturlig Egenskab.* — *c) Natur(en);* náttúru-bragð *Naturbeskaffenhed.* -gjöf *Naturgave, Naturevne.* -liga, *adv.*, *paa en naturlig Maade.* -ligr, *adj.*, = náttúrligr.

-lög, *n. pl., Naturlov.* -steinn *Steen med en overnaturlig Egenskab.*

NÁTTÚRAÐR, *adj., med visse Egenskaber, Naturel el. Naturgaver.*

NÁTTÚRLIGR, *adj., naturlig:* n. líkami. -liga, *adv.*

NÁTTVAKA *Nattevaagen.*

NÁTTVERÐR, NÁTTURÐR *og* NÓTTURÐR (-ar, -ir), *m., Nadver, Aftensmaaltid;* náttverðar-dvöl *Ophold paa et Sted for at spise Aftensmaaltid.* -eldi *Aftensmad.* -mál *Tid til at spise til Aften.* -tíð, *d. s.*

NÁTTVÍG *Drab ved Nattetider.*

NÁTTÞING *natlig Sammenkomst.*

NAUÐ *og* NAUÐR (-ar, -ir) *f., Nöd, Tvang, Trængsel; Nödarbeide:* ef hann rekr nauðr til *dersom Nöden tvinger ham dertil.* — *b) Haardhed, Strenghed; jfr* vetrarnauð. — *c) trykkende Plage, Ulykke.* — *d) Navnet paa Runen* ᚾ (n). — *e) som förste Deel af et sammensat adj. undertiden i forstærkende Betydning; jfr* nauðljótr; nauðar-maðr, *a) en som er stedt i Nöd.* — *b)* = nauðungarmaðr; nauða-handsal *aftvunget, nödtvunget Haandlöfte.* -kostr *nödtvungne, haarde Vilkaar.* -sátt *el.* -sætt *Forlig, som en tvinges til at indgaae.*

NAUÐ, NAUÐA, *see* gnauð, gnauða.

NAUÐBEIT, *f., i Udtrykket:* leggja í n. *krydse op imod Vinden.*

NAUÐBEYGJA, *v. a., nöde, tvinge, kue;* nauðbeygðr, *p. pr., nödtvungen.*

NAUÐGA (-aða, -at), *v. a., m. dat., nöde, kue, tvinge.*

NAUÐGAN *og* -UN (-ar, -anir), *f., det at* nauðga.

NAUÐGJALD *aftvungen Betaling, især i pl.* nauðgjöld *aftvungne Böder.*

NAUÐHEIT *et Löfte, en gjör, som er stedt i Nöd;* nauðheita-maðr *en som man henvender sig til i Nöden.*

NAUÐIGLIGA *og* NAUÐUGLIGA, *adv.,* = nauðuliga.

NAUÐIGR *og* -UGR, *adj., nödig, tvungen, ufrivillig;* e-m er e-t nauðugt *en gjör noget nödig.*

NAUÐKVÁN *Kvinde, som bliver tvungen til at gifte sig med en.*

NAUÐLEIT-, *see fölg. O.*

NAUÐLEYTI (*af* leyti *for* hleyti *en Lod*) *og* NEYÐL-(-is, *pl. d. s.*) *n., nært Forhold;* nauðleytamaðr *Paarörende (lat. necessarius); ogsaa forekommer Formen* nauðleitamaðr *og* nauðlita- *i samme Betydning (men skulde, hvis det ikke var en Forvanskning, henföres til* leit *og* líta, lit, *og altsaa betyde en som man söger til el. seer hen til i sin Nöd el. som nu en Nödlidende).*

NAUÐLIGA, *adv.,* = nauðuliga.

NAUÐLITAMAÐR, *see under* nauðleyti.

NAUÐLJÓTR *forfærdelig styg, fæl.*

NAUÐMÁGR *tvungen (til at blive) Svoger, el. en som tiltvinger sig Svogerskab med en anden, ikke söger om hans Tilladelse til Partiet.*

NAUÐOKA (-aða, -at), *v. a., kue, tvinge.*

NAUÐR, *see* nauð.

NAUÐREKI, *adj., som driver for Storm paa Havet.*

NAUÐSKERI, *adj., som er tvungen til at söge Tilflugt i et Skjær.*

NAUÐSKILI, *adj., som er tvungen til at skilles fra en.*

NAUÐSKILNAÐR *tvungen Skilsmisse.*

NAUÐSTADDR, *adj., stedt i Nöd, Fare; nödlidende.*

NAUÐSYN (-jar, -jar), *f., Nödvendighed, Behov, Nödtörft; nödvendig Forretning;* ef n. berr til; ganga nauðsynja sinna *forrette sin Nödtörft, gjöre sit Behov.* — *b) Forfald, Forhindring;* nauðsynjar-laust, *adv.,* = nauðsynjalaust; nauðsynja-erindi, *see* -örendi. -ferð = -för *nödvendig Reise.* -laust, *adv., uden Forfald el. Forhindring.* -mál *Sag af Vigtighed.* -sýsla *nödvendig Forretning.* -verk *nödvendig Gjerning.* -váttr = -vitni *Vidne til at en har lovligt Forfald.* -örendi *og* -erindi *nödvendigt Ærende, nödvendig Forretning.*

NAUÐSYNLIGR, *adj., nödvendig, som man behöver, trænger til.* -liga, *adv.*

NAUÐUGLIGA, *see* nauðigliga.

NAUÐULIGA, *adv., a) i Nöd, Fare:* n. staddr *stedt i Nöd, Fare.* — *b) med Nöd og neppe.*

NAUÐUNG (-ar, -ar), *f., Tvang:* gjöra e-m n. *paalægge en Tvang;* nauðungareiðr *Ed, som en tvinges til at aflægge, Tvangsed.* -kostr = nauðakostr. -lauss, *adj., uden Tvang;* nauðungarlaust, *n. s. (acc.), adv., frivillig, uden Tvang.* -maðr *en som tvinges til noget*

NAUMINDI, *n. pl., Knaphed:* með naumindum *med Nöd og neppe, I.*

NAUMLÁTR, *adj., karrig, paaholden, gnieragtig.*

NAUMLEIKI (-a, -ar) *og* -LEIKR (-s, -ar), *m., Knaphed; Karrighed, I.*

NAUMLIGA, *adv., knapt, neppe; med Nöd og neppe, I.*

NAUMR, *adj., I, a) knap, ikke tilstrækkelig (f. Ex. om Stof, Tid).* — *b) karrig, paaholden.* — 2) naumt, *n. s. (acc.), adv., knapt;* naumast *med Nöd og neppe.*

NÁUNGI (*contr.* nángi; -a, -ar) *og*

NÁUNGR (-s, -ar), *m.*, *a) Paarörende.* — *b) Næste(n).*

NAUST (-s, *pl. d. s*), *n.*, *Skibstade, Skuur el. Huus ved Söen, hvori Fartöier staae om Vinteren; Baadeskuur;* nausts-görð = naustgörð.

NAUSTDYRR *Döraabningen til et* naust.

NAUSTGÖRÐ *Opförelse af et* naust.

NAUSTVEGGR *Væggen af et* naust.

NAUT (-s, *pl. d. s.*), *n.*, *Nöd, Höved;* nauts-bein *Been af et Nöd.* -belgr *det uopskaarne Skind af et Nöd.* -blóð *Oxeblod.* -búkr *Kroppen af et slagtet Nöd.* -fall *slagtet Nöd.* -húð *Skind, Hud af et Nöd, Oxehud.* -höfuð *Hovedet af et Nöd.* -klauf *Oxeklov.* -leðr *Oxelæder.* -rófa *Halen af et Nöd.* -síða *Sidestykket af et slagtet Nöd el. en Oxe;* nauta-afrèttr *Alminding for Hornkvæg.* -beit *det (Ret til) at lade Hornkvæget græsse paa et Sted; Græsgang for Hornkvæg.* -brunnr *Brönd, hvor Hornkvæget vandes.* -búkar, *m. pl., Kroppe af slagtede Oxer.* -ferill *Spor efter Hornkvæg.* -fjöldi *Mængde, en stor Flok Hornkvæg.* -flokkr *Kvægflok, Kvæghjord.* -gæzla *Kvægrögt.* -hirðir *Kvæghyrde.* -húðir *Oxehuder.* -hundr *Kvæghund.* -hús *Kvægstald.* -kjöt *Oxekjöd.* -maðr *Kvægrögter.* -mark *Mærke i Hornkvægets Ören.* -tík *Tæve, som er Kvæghund.* -vara *Huder, Horn etc. af Kvæg som Handelsartikel.* -verk *Kvægrögtning (især Morgen og Aften).*

NAUT, *1. og 3. s. impf. ind. af* njóta.

NAUTDAUÐI *og* -DAUÐR *Kvægdöd;* nautdauðs-vetr *Vinter, naar der hersker Kvægdöd.*

NAUTDEYÐISVETR = nautdauðsvetr.

NAUTFÈ *Kvæg, Hornkvæg.*

NAUTFELLIR *Kvægdöd;* nautfellis-vár *Foraar, naar der hersker Kvægdöd.* -vetr = nautdauðsvetr.

NAUTGRIPR *Nöd, Höved, I.*

NAUTHÖFN *Kvæghold.*

NAUTHÖGG *det at hugge et Nöd, en Oxe, d. e. slagte den.*

NAUTN (-ar, -ir), *f.*, *Nydelse, Brug, Benyttelse.*

NAUTR (-s, -ar), *m.*, *a) Staldbroder, Kammerat; jfr* förunautr. — *b) en Tings forrige Eier, i denne Betydning mest som sidste Deel af et sammensat Ord, medens dets förste Deel betegner den forrige Eiers Navn.* — *2) i pl.*, nautar *et Antal af 9 Personer.*

NAUTREKI (-a, -ar), *m.*, *Kvægdriver.*

NÁVENZLAÐR, *adj.*, *nærbeslægtet, nærpaarörende.*

NÁVERA = nærvera; náveru-kona *eg. Kvinde, som er hos en, om en til Hjelp el. Opvartning, df Jordemoder; jfr* nærkona.

NÁVERANDI *nærværende, tilstede; jfr* nærverandi.

NÁVIST *Nærhed, Nærværelse;* návistar-kona = náverukona. -maðr *en som er nærværende, tilstede.*

NÁVISTA (-u, -ur), *f.*, = návist.

NÈ, *conj. og adv., 1) conj., eller;* hvárki — nè *hverken — eller.* — *2) adv., ikke:* nè heldr *ikke heller;* nè einn *ingen; jfr* neinn.

NEÐAN, *adv.*, *neden fra; neden, forneden.* — Fyri n., *som præp., m. acc., neden for.*

NEÐANVERÐR, *adj.*, *som hörer til Nederdelen;* at neðanverðu *neden, forneden.*

NEÐARLIGA, *contr.* NEÐARLA, *adv.*, *langt nede.*

NEÐARR, *adv. comp., superl.* neðast, neðarst *og* nezt, *længere, længst nede, nederst.*

NEÐRI *og* NEÐARRI, *adj. comp., superl.* neðstr *og* neðarstr, *nedre, nederste:* neðri vörin *Underlæben;* n. endinn *Nederenden.* — *I Almindelighed om et Sted, for at betegne at det (f. Ex. et District, en Gaard etc.) ligger nærmere Sökanten, end et andet.* — *b)* hit neðra *(acc. sg. n.), adv., α)* hit neðra í skálanum *i den Deel af Stuen, som var nærmest Gulvet, under Loftet.* — *β) (Veien) nærmere Sökanten:* fara hit neðra.

NEF (-s, *pl. d. s.*), *n.*, *Næse:* n., hafit upp at framan *opstaaende Næse;* stafr kveðinn í nef *Nasalbogstav.* — *Talem.:* stinga, halda saman nefjum *stikke Hovederne sammen;* draga burst úr nefi e-m *(eg. trække Haar ud af Næsen paa en, d. e.) tage en ved Næsen (?).* — *b) som Person i Dansk, i Udtrykket:* fyri n. hvert *for hver Person.* — *2) Næb, Fuglenæb.* — *3) jfr* skógarnef.

NEFBJÖRG *Hjelmgitter, Hjelmklap, Visir.*

NEFBJÚGR *som har en krum Næse, I.*

NEFDREYRI *Næseblod.*

NEFGILDI, *n.*, *1) Skat for hver Person, almindelig Skat.* — *2)* = nefgjöld, *df Slægtninger paa mödrene Side, forsaavidt samme ere forpligtede til at erlægge el. berettigede til at tage Böder for en dræbt Slægtning; jfr* bauggildi; nefgildismaðr *en Slægtning paa mödrene Side,*

forsaavidt han er forpligtet til at erlægge el. berettiget til at tage Böder for Drabet paa en Slægtning.

Nefgjöld, *n. pl., Böder for Drab til den dræbtes Slægtninger.*

Nefi (-a, -ar), *m., Slægtning, Afkom (poet.).*

Nefgildingr (-s, -ar), *m.,* = nefgildismaðr.

Nefja, *see* andarnefja; *forek. ogsaa som cogn. (en med stor Næse?).*

Neflangr *som har en lang Næse.*

Neflauss, *adj., uden Næse.*

Neflítill *som har en lille Næse.*

Nefljótr *som har en styg Næse.*

Nefmikill *som har en stor Næse.*

Nefmæltr, *adj., som taler igjennem Næsen, I.*

Nefna (-i, -da, -t), *v. a., 1) nævne, a) kalde, benævne. — b) nævne, udhæve el. fremhæve ved at nævne:* n. e-n til e-s. — *c) udnævne:* n. sèr vátta *tage sig Vidner;* n. e-n í dóm *udnævne en til at sidde i en Ret. — 2) udskrive (Tropper):* (Erlingr) nefndi sèr lið af hèruðum. — *B)* nefnask, *f. p., refl., kalde sig.*

Nefnd (-ar, -ir), *f., 1) Udnævnelse. — b) de Personer som ere udnævnte, udvalgte til noget. — 2) Udskrivning (af Tropper):* hann hafði nefndir úr landi; *jfr* nefning 2; nefndar-lið *udskrevne Tropper.* -maðr *en som er udnævnt til el. har Sæde i* nefnd *1, b.* -vitni *tilkaldt, paaberaabt Vidne (af den Anklagede).*

Nefni, *see i* auknefni, örnefni, viðrnefni.

Nefning (-ar, -ar), *f., Nævnen, Kalden ved Navn. — 2) Opbud, Udskrivning af Krigsfolk:* (konungr) hafði þá fyrsta sinni nokkurar nefningar ok leiðangr.

Nefsíðr *som har en lang Næse, langnæset.*

Nefsteði *Ambolt med Spids.*

Nefstórr *som har en stor Næse.*

Negl *el.* neglr, *pl. af* nögl.

Negla (-u, -ur), *f., Proppen i Hullet paa Bunden af en Baad, I.*

Negla (-i, -da, -t), *v. a., nagle, fæste med Nagler el. Söm.*

Negling (-ar, -ar), *f., Naglen, sammennaglen.*

Nei, *adv., nei;* n. ok eigi *aldeles ikke. — b) som subst.:* setja þvert n. fyri e-t *afslaae noget paa det bestemteste.*

Neikvæða *og* níkvæða (-i, -dda, -tt), *v. a., m. dat., a) negte, benegte. — b) fornegte.*

Neikvæði *Negtelse, Benegtelse; Fornegtelse.*

Neinn *(contr. for* nè einn*), pron., ingen; efter et Negtelsesord, nogen.*

Neiss, *adj., skamfuld; jfr* hneisa.

Neisti, *see* gneisti.

Neita, neitta, níta *og* nítta (-aða, -at *og* -i, -tta, -tt), *v. a., m. dat., a) negte, benegte. — b) negte, afslaae:* n. e-m um e-t *el.* n. e-m e-u. — *c) fornegte. — d) forsage.*

Neitan *og* -un (-ar, -anir), *f., Negtelse, Benegtelse. — b) Afslag. — c) Fornegtelse;* neitanar-orð = neiting *b.*

Neiting (-ar, -ar), *f., a)* = neitan. — *b) Negtelsesord; jfr* neitanarorð.

Neitun, *see* neitan.

Nekt (-ar, *uden pl.), f., Nögenhed.*

Nekkvarr, nekkverr, *see* nakkvarr.

Nekkviðr, *see* nökkviðr.

Nema, *conj., a) undtagen, med mindre. — b) efter en Negtelse i den foregaaende Sætning, men. — c)* því at eins ... n. *kun paa de Vilkaar, at.*

Nema (nem, nam — námum, numit), *v. a. og n., A) f. a., 1) v. a., a) tage, bringe fra et Sted til et andet:* n. e-n til himins *optage en i Himmelen. — b) tage i Besiddelse:* n. land. — *c) tage, röve:* n. konu *bortföre;* n. e-n e-u *berövе en noget. — d)* n. stað *el.* staðar *standse. — e)* n. e-m blóð *aarelade en. — f)* n. e-n úr dómi *forkaste en som Dommer. — g)* n. yndi á e-m stað *(oftest med Negtelse) finde sig tilfreds paa et Sted. — h)* n. átrúnað *finde Tiltro. — i)* n. annars mál *kunne höre hvad der bliver sagt. — k) lære, nemme:* nema mál á danska tungu *lære det nordiske Sprog;* hón nam vísuna *lærte den udenad, kunde huske den. — 2) v. n., a)* n. viðr *staae imod, gjöre Modstand; jfr* viðnám. — *b) i impf. ind., m. infin., omskrivende (mest i Poesie, svarende til faae i Dansk, kunne:* ek nam ei trúa á þat, er hann sagði *jeg kunde ikke fæste Lid dertil). — B)* nemask, *f. p., refl., (depon.)* nemask e-t *el.* fyri nemask *undslaae sig for, vægre sig ved noget. — C)* numinn, *p. pr., a)* upp numinn *optagen i Himmelen. — b) beskaaren, beklippet. — c) berövet.*

Nenna (-i, -ta, -t), *v. a., faae sig til, gide, nænne, bryde sig om, m. dat.*

el. at *m. fölgende Infinitiv:* n. ekkert at göra *ikke gide bestille noget.* — 2) *med Stedsadverbier, begive sig, söge (til et Sted), E.*

Nenning (-ar, -ar), *f., Virksomhed, Lyst til Arbeide;* nenningar-lauss, *adj., som ikke gider bestille noget, lad, doven.* -leysi, *n., Ladhed, Dovenskab.*

Nenninn, *adj., virksom, stræbsom.*

Nepja (-u, -ur), *f., gjennemtrængende Kulde, I.*

Neppiliga, *see u.* hneppiligr.

Nes (-s, *pl. d. s.*), *n., Næs, Landtunge, som gaaer ud i Havet, Forbjerg.*

Neshöfði *lidet Forbjerg.*

Neskonungr *Næssekonge, Fylkekonge, Smaakonge.*

Nesnám *Næssenam, Plyndring paa Kysterne.*

Nesoddi *Næspynt.*

Nest, *see* nist.

Nest (-s, *pl. d. s.*) *og* nesti (-is, *pl. d. s.*), *n., Proviant til en Reise.*

Nesta (-u, -ur), *f.,* = nist, *E.*

Nesta *og* nista (-i, -a, -t), *v. a., forsyne med Mad el. Reisekost.*

Nestbaggi *Bylt, som indeholder ens Reisekost.*

Nestlok, *n. pl., a) det at ens Reisekost slipper op.* — *b) i Udtrykket:* at nestlokum *til Slutning.*

Nesþjóð *Folk, som beboer et Næs.*

Net (-s, *pl. d. s.*), *n., Net, Garn.* — *b)* = netja: n. lifrar; nets-háls = netháls; netja-spell *Beskadigelse af Garn.*

Netflá = flá *1, I.*

Netflái = flái, *I.*

Netháls *Netende, Garnende.*

Netja (-u, -ur), *f., den Fedthinde, som omgiver Kreaturernes Indvolde.*

Netja (-aða, -at), *v. a., fange i Net; indvikle ligesom i et Net:* í netjaðr ást *fængslet af Kjærlighed.*

Netlag, *a) det at lægge et Net.* — *b) i pl.* netlög *det Sted, hvor man pleier at lægge Garn.*

Netmöskvi *Netmaske, I.*

Netnæmr, *adj., som fanges med Garn.*

Netþinull *Snor el. Toug i Kanten paa et Net.*

Neyð, *see* nauð.

Neyðleyti, *see* nauðleyti.

Neyrðri, *see* nyrðri.

Neyta (-i, -tta, -tt), *v. a. og n., 1) v. a., m. gen., dat. og acc., 1) med gen. og dat., a) bruge, benytte, anvende, före sig til Nytte:* n. afls sins *bruge sine Kræfter;* n. segls *bruge, benytte Seil.* — N. sverðum *bruge Sværdene;* n. valdi *gjöre Brug af sin Magt.* — *β) nyde, spise:* n. matar. — *b) m. acc., bruge; forbruge.* — *2) v. n.,* n. af *spise, nyde (af) noget.*

Neyti (-is, *pl. d. s.*), *n., a) Samling af Folk, af flere, som skulle benyttes, gjöre Tjeneste i en el. anden Retning,* = lið (*f. Ex. om Vidner*); *jfr* ráðaneyti. — *b) Fölge; Fæller, Kammerater; jfr* föruneyti, mötuneyti. — *c) et Antal af nitten Personer.*

Neyti (*af* naut), *see i* geldneyti.

Neyting (-ar, -ar), *f.,* = neyzla; neytingar-vatn *Vand til Huusbrug.*

Neytr, *adj., a) brugelig, brugbar, nyttig.* — *b) som man kan spise.*

Neyzla (-u, -ur), *f., a) Brug, Benyttelse.* — *b) det at nyde, spise;* neyzlu-frekr *som spiser meget, I.* -grannr *som spiser lidet, I.*

Nezt, *see* neðarr.

Nið, *n. pl., Næ:* Máni . . . ræðr nýjum ok niðum; niða-mykkr *Bælgmörke.*

Níð (-s, *pl. d. s.*), *n., noget, som er gjort en til Forhaanelse; spec. Skamdigt.*

Níða (-i, -dda, -tt), *v. a., A) f. a., 1) forhaane, gjöre en noget til Forhaanelse; spec., gjöre Nidvers om.* — *2) handle ilde med el. mod, mishandle:* svá má lengi n. sem prýða *man kan ligesaa let vanzire som forskjönne en Ting, I.* — *B)* níðask, *f. p., refl., eg. gjöre sig til Niding, a)* níðask á trú sinni *falde fra, fornegte sin Tro.* — *b)* níðask á e-m *begaae Nidingsværk imod.*

Níðargligr, *adj., skammelig, skjændig, nedrig, I.*

Niðaróss *Trondhjem.*

Níðing (-ar, -ar), *f., det at* níða.

Níðingligr, *adj., nedrig, nederdrægtig.*

Níðingr (-s, -ar), *m., Niding, nederdrægtigt Menneske, Skurk:* vertu hvers manns n. *hver skal ansee dig for en Niding.* — *β) spec., den som fornegter sin Tro* (Júlíanus n. *J. Apostata*); níðings-nafn *Nidingsnavn.* -skapr, *m.,* = níðingskapr. -sunr (*et Skjeldsord*) *Sön af en Niding.* -verk *Nidingsværk, Nidingsdaad.* -víg *skammeligt, skjændigt Drab, Mord.*

Níðingskapr (-ar, -ir), *m., Nedrighed, Nederdrægtighed.*

Níðliga, *adv., nedrig, nederdrægtig.*

Niðmyrkr = niðamyrkr.

NIÐR (-s, -ar), *m., Sön; Efterkommer.*

NIÐR (-s, -ir), *m., Bulder, Larm, Susen, I.*

NIÐR, *adv., ned, a) med Bevægelse, med og uden Forbindelse med Præpositioner;* grafa e-t, svelgja e-t n. *grave, svælge el. synke noget ned;* höggva menn n. *nedsable;* hníga n. *nedsegne;* setjask, leggjask n.; n. í, á jörðina. — *b) uden Bevægelse:* hvar G. væri n. kominn *hvor han var bleven af (med Biforestilling om Skjul el. Forvaring). — c) hvor det kun tilkjendegiver Retning:* n. frá Bakka *neden for B. — d)* koma niðr, *i Udtrykket* koma hart niðr, *see* koma *I, A, 1, b,* ð.

NIÐRA (-aða, -at), *v. a., m. dat., nedsætte, fornedre, vanære; kue, undertrykke.*

NIÐRAN *og* -UN, *f., Fornedrelse, Vanære; Undertrykkelse.*

NIÐRBJÚGR *böiet, krummet nedad:* niðrbjúgt nef *en krum Næse.*

NIÐRBRJÓTR (-s, -ar), *m., den som nedbryder, omstyrter.*

NIÐRBROT *Nedbrydelse, Omstyrtelse;* niðrbrots-maðr = niðrbrjótr.

NIÐRBURÐR *en i Söen nedsænket Masse af Lokkemad for Fiske, I.*

NIÐRDRÁTTR, *eg. det at trækkes ned; deraf om at synke til Bunds:* ok gat gripit strenginn í niðrdrættinum *(Touget var gaaet itu).*

NIÐRDREGINN *udmattet, afkræftet, I.*

NIÐRDREP, *n., det at undertrykke, kue; Formindskelse af Hæder.*

NÍÐREISING (-ar, -ar), *f., det at opreise Nidstang.*

NIÐRFALL, *1) eg., a) Nedfald, Nedstyrten. — b) Nederlag. — 2) ueg., a)* n. sakar *el.* n. at sökum *det at en Sag falder, ikke bliver forfulgt videre. — b) Tab, Skade;* niðrfalls-sótt *den faldende Syge, Epilepsi.*

NIÐRGANGA *og* -GANGR, *a) Gaaen ned, Nedgang:* n. sólar. — *b) (i denne Betydning mest den sidste Form) Gang, som förer ned, Nedgang:* þeir finna þar niðrgang í virkit.

NIÐRHALLR *heldende nedad.*

NIÐRHLAUP *Nedlöben.*

NIÐRHLUTR *Nederdeel, I.*

NIÐRI, *adv., nede; forneden;* láta e-t liggja n. *ikke tage Notits af, lade uomtalt.*

NIÐRIVIST *Væren nede.*

NIÐRKAST *Nedkasten, Nedkast.*

NIÐRKOMA *Nedkomst (ikke om Födsel).*

NIÐRLAG *Slutning, Ende:* at niðrlagi mánaðarins; niðrlags-stafr *Slutningsbogstav.*

NIÐRLEITR, *adj., som seer ned for sig.*

NIÐRLÚTR *ludende med Hovedet.*

NIÐRLÆGING (-ar, -ar), *f., Fornedrelse.*

NIÐRSETNINGR (-s, -ar), *m., et Almisselem, som Fattigforstanderne bestemme at en Bonde skal underholde i en vis Tid, I.*

NIÐRSTIGNING (-ar, -ar), *f., Nedstigen, Nedstigning; Nedfart.*

NIÐRTAKA *Nedtagelse.*

NIÐRVARP *eg. Nedkasten; Nederlag.*

NIÐRVÍÐR *vid for neden.*

NÍÐSAMLIGR, *adj., nedrig, nederdrægtig.*

NÍÐSKÁLD *en som gjerne digter Nidviser.*

NÍÐSKÁR, *adj.,* = níðskældinn.

NÍÐSKÆLDINN *og* -SKÆLDR, *adj., som gjerne digter Nidviser.*

NÍÐSTÖNG *Nidstang.*

NÍÐVÍSA *Nidvise, Nidvers.*

NÍÐYRÐI, *n. pl., forhaanende Ord.*

NIÐÖRKLIGA, *adv., frygtelig.*

NÍFALDR, *adj., nifold.*

NIPR, *adj., net.*

NIPRLIGR, *adj., som vidner om Nethed.* -liga, *adv.*

NIPT (-ar, -ir), *f., Söster; Datter (poet.).*

NIRFILL (-ls, nirflar), *m., Gnier, I.*

NÍRŒÐR, *adj., som bestaaer af halvfemtsindstyve.*

NIST (-s, *pl. d. s.), og* NISTI (-is, *pl. d. s.), n., Spænde el. Hægte.*

NISTA *el.* NÍSTA *og* NESTA (-i, -ta, -t), *v. a, 1) hefte fast med en* nist. — *b) nagle fast. — 2) klemme, presse:* n. e-n við, upp at vegg *trykke en fast op til den.*

NISTA, *see* nesta.

NISTING (-ar, -ar), *f.,* NISTINGR (-s, -ar), *m., 1) f., det at nista 1. — b) Sammenföining, Syning. — 2)* nistingr *noget som trykker, klemmer;* nistings-frost *overmaade skarp Frost, I.* -kuldi *overmaade bitter Kulde, I.*

NÍTA, *see* neita.

NÍTJÁN, *num. card., nitten.*

NÍTJÁNDI, *num. ord., nittende.*

NÍTTA, *see* neita.

NÍTUGASTI, *n. ord., halvfemtsindstyvende.*

NÍU, *num. card., ni.*

NÍUNDI, *num. ord., niende.*

NÍUTIGIR *el.* NÍUTÍU, *num. card.*, *halvfemtsindstyve.*

NÍUVIKNAFASTA *Fastetiden i ni Uger för Paaske.*

NÍZKA (-u, *uden pl.*), *f.*, *Gjerrighed, Paaholdenhed, Karrighed.*

NÍZKR, *adj.*, *gjerrig, paaholden, karrig.*

NJARÐARVÖTTR (*Njörds Vante*) *Svamp.*

NJÓRI (-a, *uden pl.*), *m.*, *en Tilstand el. Sygdom i Foden, hvor alle Benene i Fodbladet og Tæerne ere sammenvoxne til et rundt Been, B.* njóra-fótr *en Fod, som er saaledes beskaffen, B.*

NJÓSN (-ar, -ir), *f.*, *Speiden; Nys:* halda n. um *udspeide;* bera, göra e-m n. *give en Underretning om noget;* njósnar-berg *Klippe, Höi, hvorfra man udspeider noget el. kan staae paa Udkig.* -för *Reise, som foretages i den Hensigt at udspeide noget, Speidertog.* -maðr *Speider.* -skip *Speiderskib.* -skúta *Speiderskude.*

NJÓTA (nýt, naut — nutum, notit), *v. a.*, *1) f. a.*, *m. gen.*, *nyde, bruge, have Gavn el. Nytte af;* n. e-s við *have ens Hjelp, Bistand at takke for noget;* lítt nýtr þú þess þá, at *etc. i saa Fald nytter det dig lidet, at etc. — Talemaade:* njóttu heill handa *jeg önsker dig til Lykke med hvad dine Hænder have fuldfört (jfr lat. macte virtute!).* — Svá njóta ek trú minnar *saa hjelpe mig min Tro! (lat. ita sim salvus!), jfr* trú. — 2) njótask, *f. p.*, *rec.*, *leve sammen, före et lykkeligt Samliv;* njótask í náðum *leve sammen uforstyrrede (om to Elskende).* — *b) om Samleie.*

NJÓTRÁÐ *Raad, som komme til Nytte, gavnlige Raad.*

NJÖRFASUND *Strædet ved Gibraltar.*

NÓG-, *see* gnóg-; *jfr* nœg-.

NOKKUR, *see* nakkvar.

NOKKVARR, -VERR, -VORR, *see* nakkvarr.

NÓN (-s, *pl. d. s.*), *n.*, *efter den den ældste Tidsregning omtrent Kl. 2, senere Kl. 3 e. M.*

NÓNA (-u, -ur), *f.*, *Gudstjeneste, som holdes ved* nón.

NÓNDAGSTÍMI *Tiden ved* nón.

NÓNHEILAGR (dagr) *som helligholdes fra* nón *af.*

NÓNHELGR *og* -HELGI *Helligdag fra* nón *af.*

NÓNHRINGING *Klokkeringning til* nóntíðir.

NÓNKLUKKA *Klokke, hvormed ringes til* nóntíðir.

NÓNSKEIÐ *Tiden ved* nón.

NÓNSTAÐR *det Sted, som betegner at det er* nón, *naar Solen staaer lige derover.*

NÓNTÍÐIR, *f. pl.*, *Gudstjeneste, som holdes ved* nón.

NÓR (-s, -ar), *m.*, *Hærdetrug, I.*

NORÐAN, *adv.*, *fra Nordkanten;* hann er á n. *Vinden er norden;* at n. *fra Nordkanten;* fyri n. *paa Nordkanten; ogsaa som præp. m. acc. nordenfor.*

NORÐANFJARÐAR, *adv.*, *nordenfor, paa den nordlige Side af Fjorden.*

NORÐANLANDS, *adv.*, *i den nordlige Kant af Landet, i Nordlandet el. Norden (jfr* Norðmaðr).

NORÐANMAÐR *en Mand fra den nordlige Kant af Landet, fra Nordlandet (i Island).* — *b)* = Norðmaðr.

NORÐANSTORMR *Nordenstorm.*

NORÐANVEÐR, *d. s.*

NORÐANVERÐR, *adj.*, *som hörer til den nordlige Kant el. Side:* á norðanverðri eynni.

NORÐANVINDR *Nordenvind.*

NORÐARI, *see* nyrðri.

NORÐARLIGA *og contr.* NORÐARLA, *adv.*, *nordlig; mod Nord, Nord paa, i Nord.*

NORÐLENDINGAR, *m. pl.*, *Nordlændingerne (i Island).*

NORÐLENZKR, *adj.*, *som er fra Nordlandet (i Island).*

NORÐLÆGR, *adj.*, *nordlig:* n. vindr *Nordenvind, I.*

NORÐMAÐR *en Mand fra Norden; spec. en Normand.*

NORÐR (-rs, *uden pl.*), *n.*, *Nord, Nordkanten:* í n. *el.* til norðrs *mod Nord.* — 2) *som adv.*, *i Nord, nordpaa:* n. á við *nordpaa, nordover.*

NORÐRÁLFA, *see* norðrhálfa.

NORÐRÁTT *og* -ÆTT *Nordkant, det nordlige Himmelhjörne.*

NORÐRFERÐ = norðrför.

NORÐRFÖR *Reise nordpaa.*

NORÐRI, *see* nyrðri.

NORÐRHÁLFA *og* -ÁLFA *Europa.*

NORÐRLAND *Nordland (i Island og Norge).* — 2) *i pl.* Norðrlönd *Norden, de nordiske Lande (Danmark, Norge og Sverrig med Færöerne, Grönland, Island, og vistnok Örkenöerne og Shetlandsöerne).*

NORÐRLJÓS, *n. pl.*, *Nordlys.*

NORÐRŒNN, *see* norrœnn.

NORÐRSETA *Ophold nordpaa, i den nordlige Deel af Landet (Grönland, for Fiskeriets Skyld);* norðrsetu-maðr *en som opholder sig nordpaa (for Fiskeriets Skyld; jfr foregaaende Ord).*

NOREGR, *see* Norvegr.

NORN (-ar, -ir), *f.*, *Skjebnens Gudinde; Norne, Spaakvinde*; norna-sköp, *n. pl.*, *Nornernes Bestemmelse af ens Skjebne.*

NORRŒNA (*-u, uden pl.*), *f.*, *Nordenvind — 2) Nordisk, Nordens Oldsprog i Almindelighed* = dönsk tunga (*see u.* danskr); *Norsk;* norrœnu-skáldskapr *nordisk (oldnordisk) Poesie, Digte i det oldnordiske Sprog.*

NORRŒNA (-i, -da, -t), *v. a., oversætte, paa Nordens Sprog, Norsk, Islandsk.*

NORRŒNN *og* NORÐRŒNN, *adj., nordlig (om Vinden):* görði á norðrœnt *Vinden blev nordlig. — b) nordisk; norsk.*

NORVEGR *og* NOREGR (*-s, uden pl.*), *m., Norge;* Noregs-konungr *etc.*

NOT, *n. pl., Nytte, Gavn:* e-t verðr e-m at notum *kommer en til Nytte;* nota-góðr *nyttig, gavnlig, I.*

NÓT (-ar, -ir), *f., Garn til at fange Sælhunde.*

NÓTA (-aða, -at), *v. a., sætte paa Noder:* n. lag.

NÓTI (-a, -ar), *m., 1) Tegn; spec. Musiktegn, Node. — 2) Lige.*

NOTIT, *supin. af* njóta.

NOTKA *og* NYTKA (-aða, -at), *v. a., benytte, bruge, före sig til Nytte, I.*

NÓTT, *see* nátt.

NÚ, *adv., nu; i fortællende Stil, derpaa el. lign.; ofte brugt for at give Udtrykket Runding og Fylde, el. blot for at indlede en Sætning.*

NÚA, *see* gnúa.

NUDD, NUDDA, *see* gnudd, gnudda.

NÚFA (-u, -ur), *f., (Straffenavn paa) en Trælkvinde, hvis Næse blev afskaaren for 3die Gang begaaet Tyveri (hun skulde hede* stúfa *og* núfa; *jfr* stúfa).

NÚLIGR, *adj., nuværende.*

NUMIT, *supin. af* nema.

NÚNA, *adv., nu, i dette Öieblik.*

NÚPR *see* gnúpr.

NUTUM, *1. pl. impf. ind. af* njóta.

NUNNA (-u, -ur), *f., Nonne; jfr* systir; nunnu-klaustr *Nonnekloster.* -klæði, *n. pl., Nonnedragt, Nonneklæder.* -setr *Nonnekloster.* -vígsla *Nonnevielse.*

NÚVERANDI *nuværende.*

NÝ (*-s, pl. d. s.*), *n., Nymaane; jfr* nið.

NÝ- *som förste Deel af et sammensat Ord, især med p. pr., betyder nylig, nys.*

NÝBREYTING *og* -BREYTNI, *a) noget Nyt. — b) Nyhed i Sæder og Skikke.*

NYÐJA, *see* gnyðja.

NYÐR, *see* gnyðr.

NÝGENGINN *nylig gaaet; som nylig er begyndt at gaae.*

NÝGJÖRFING (-ar, -ar) *f., ny el. varierende Betegnelse el. Omskrivning.*

NÝGRŒÐINGR (-s, -ar), *m., Nygröde, I.*

NÝJABRUM *Skovens förste Löv; ueg., Nyheds Interesse, det at være nyt, I.*

NÝJUNG (-ar, -ar), *f., a) Nyhed, Nyt. — b) Nyhed i Sæder og Skikke.*

NYKR (-rs, -rar), *m., (Folketroens) Flodhest, Flodvætte, Nök.*

NYKRAÐR, *adj., foranderlig, nu i en Skikkelse, nu i en anden.*

NYKRHESTR = nykr.

NÝLENDA *nylig opdyrket Jord, nylig bebygget Gaard, I.*

NÝLIGA (*contr.* nýla), *adv., nys, nylig.*

NÝLIGR, *adj., ny.*

NÝLUNDA (-u, -ur), *f., Nyhed, Nyt, I.*

NÝLÝSI (*-is, pl. d. s.*), *n., Nymaanens Skin.*

NYMÆLI *Nyheder; spec. nye Lovbestemmelser, Tillægsbestemmelser.*

NÝNÆMI (*-is, pl. d. s.*), *n., hvad der er nyt, Nyhed, Tidende (nu: om Mad el. Drik man ikke har smagt længe).*

NÝR, *adj., ny;* nýtt tungl *Nymaane;* at nýju *el.* á nýja leik *paa ny;* af nýju *af ny, af nyt.*

NÝRA (-a, -u), *n., Nyre;* nýrnamörr = nýrmörr.

NÝRÁÐLIGA, *adv., som om Alting er nyt for en.*

NYRÐINGR, *see i* landnyrðingr, útnyrðingr.

NYRÐRI, NORÐRI, NÖRÐRI, NEYRÐRI, (*superl.* nyrðstr *og* norðastr), *adj. comp., nordre, nordligere, nordligste.*

NÝRMÖRR *Nyretalg.*

NÝSA (-i, -ta, -t), *v. a., udspeide, undersöge.* — Nýsask, *refl.,* = hnýsask, *E.*

NÝSKORINN *nylig skaaren, ny (om Klæder).*

NÝSNÆVI (*-is, pl. d. s.*), *n, nyfalden Snee.*

NÝSTÁRLIGR, *adj., som sjelden forekommer, ny* (-liga, *adv.*), *I.*

NYT (-jar, -jar), *f., 1) mest i pl., Nytte, Gavn:* koma nytjum á e-t *före sig til Nytte. — 2) Melk (betragtet i Forhold til, som givet, ydet af det malkede Dyr el. Kvæg);* nytjamaðr *en nyttig Mand, en som stifter stort Gavn.*

NÝT, *1. s. præs. ind. af* njóta.

NÝTA (-i, -tta, -tt), *v. a., bruge, benytte, före sig til Nytte:* ek ætla, at þú nýtir eigi boga minn, þótt þú spyrnir fótum í *at du ikke vil være i Stand*

til at gjöre Brug af den, om du end etc. — 2) *impers.:* ekki nýtir af e-u *der kommer ikke noget ud af noget.*

NYTFALL *Udeblivelse, Tab af et malkende Dyrs, Malkekvægets Melk.*

NÝTILIGR, *adj., brugbar, nyttig.*

NÝTINN, *adj., som veed at benytte, bruge selv ubetydelige Ting.*

NÝTÍÐINDI *Nyheder, Nyt.*

NYTJA (-aða, -at), *v. a., nytte, före sig til Nytte, benytte.* — 2) *malke.*

NYTKA, *see* notka.

NYTLAUSS, *adj., som ikke malker.*

NYTLÈTTR *som giver liden Melk.*

NÝTLIGR, *adj.,* = nýtiligr. -liga, *adv.*

NYTMENNI (-is, *pl. d. s.), m.,* = nytjamaðr (*see u.* nyt).

NÝTR, *adj., nyttig, brugbar.*

NYTSAMLIGR, *adj., nyttig.*

NYTSAMR (-söm, -samt), *adj., d. s.*

NYTSEMD (-ar, -ir) *og* -SEMI (*indecl.), f., Nytte, Gavn;* nytsemdarmaðr = nytjamaðr.

NÝVIRKI, *eg. (Spor af) ny Virksomhed, d. e. nylig foranlediget Forandring i en Tings el. Steds Udseende:* ok bjuggu þar um (*ɔ: Liget i Sandbanken*) svá, at þar skyldi sem sízt á sjá n.

NÆ, *1. s. præs. ind. af* ná,

NÆÐI (-is, *pl. d. s.), n., Ro, Rolighed.*

NÆÐINGR (-s, -ar), *m., kold, gjennemtrængende Blæst, I.*

NŒFR, *adj., hændig, flink, dygtig:* n. um marga hluti *kyndig, flink i mange Ting.*

NÆFR (*gen. sg. og nom. pl.* næfrar), *f., Næver;* næfra-baggi *et Bundt, Byldt af Næver.* -maðr *en som er klædt i Næver.*

NŒG-, *see* gnœg-.

NÆLA (-i, -da, -t), *v. a., hefte med en Naal; sye löselig, I.*

NÆMI (-is, *pl. d. s.), n.,* 1) *see i* nýnæmi. — 2) *Nemme, I.*

NÆMR, *adj.,* 1) *som man kan tage; jfr* netnæmr. — 2) *som griber, tager fat; jfr* fastnæmr. — *b) gjennemtrængende, skarp:* n. kuldi. — 3) *som hurtig opfatter; lærenem, som er hurtig til at lære udenad, I.*

NÆPA (-u, -ur), *f., Næpe, Hvidroe;* næpna-reitr *Næpebed.*

NÆR, *adj. (og conj.),* 1) *nær:* í n. *tæt ved;* nær meirr *nærmere.* — 2) *nær, næsten:* því næst *næsten, saa godt som.* — 3) *conj., naar (spörgende).*

NŒRA (-i, -ða, -t), *v. a., nære, föde, underholde; vederkvæge, kalde tillive.*

NÆRFAT *et Underklædningsstykke, I.*

NÆRFŒRINN *som kan gjette temmelig nær det der skeer, I.*

NÆRGI, *adv., naarsomhelst.*

NÆRGÆTINN, *adj., som gjetter temmelig rigtig, som temmelig sikkert forudseer noget, I.*

NÆRGÆTNI, *f. indecl., den Egenskab at være* nærgætinn, *I.*

NÆRGÆTR, *adj.,* = nærgætinn.

NÆRGÖNGULL, *adj., som gaaer nær ind paa, nærgaaende.*

NŒRING (-ar, -ar), *f., Næring, Föde; Vederkvægelse.*

NÆRKLÆÐI, *n. pl., Underklæder, I.*

NÆRKOMINN *nærbeslægtet.*

NÆRKONA *Jordemoder.*

NÆRKVÁMA *Nærmelse.*

NÆRKVÆMR *og* -KŒMR, *adj., som kommer nær til; som gaaer en til Haande.*

NÆRRI, *adj., superl.* næstr, *a) pos. og compar., som er nær el. nærmere (baade i Stedsforhold, Tidsforhold og ueg.).* — *b) superl., næst, nærmest;* hit næsta sèr *nærmest sig;* hit næsta *paa det nærmeste, næsten.* — *β) dat. pl.,* næstum, *adv., næsten; sidst.*

NÆRRI, *adv., superl.* næst; *nær, tæt ved; nærmest, sidst:* nærri því *næsten.*

NÆRSPÁR *som spaaer næsten som det gaaer.*

NÆRSTADDR *nærværende, som befinder sig i Nærheden.*

NÆRSÝNI, *f. indecl., Nærsynethed, I.*

NÆRSÝNN *nærsynet, I.*

NÆRVERA *Nærværelse.*

NÆRVERANDI *nærværende.*

NÆSTR, *see* nærri.

NÆSTUM, *see under* nærri.

NÆTR, *see under* nátt.

NÆSTABRŒÐRA (-u, -ur), *f., kvindelig Slægtning i 3die Led, som er Næstsödskendebarn.*

NÆSTABRŒÐRI, *adj., som er Næstsödskendebarn.* — 2) *subst., mandlig Slægtning, som er Næstsödskendebarn.*

NÖÐRU, *see under* naðra.

NÖF (nafar, nafar), *f., Nav (paa Hjul); den fremstaaende Ende af Bjælkerne i en Bygning.*

NÖGL, *see* nagl.

NÖKKLEIKI (-a, -ar) *og* -LEIKR (-s, -ar), *m., Nögenhed, Fattigdom, Mangel.*

NÖKKUR, *see* nakkvar.

NÖKKURR, *see* nakkvarr.

NÖKKVI (-a, -ar), *m., et mindre Fartöi, Roerfartöi.*

Nökkviðr, **nekkviðr** *og* **nöktr**, *adj.*, *nögen.*

Nöldr (-rs, *pl. d. s.*), *n.*, *det at* nöldra.

Nöldra (-aða, -at), *v. n.*, *mumle, brumme, knurre.*

Nöldran *og* **-un** (-ar, -ir), *f.*, *det at* nöldra; nöldranar-samr, -söm, -samt, *adj.*, *som gjerne knurrer, kvarvorn.*

Nös (nasar, nasar), *f.*, *Næsebor; Talem.:* draga nasar at e-u (*omtrent som i Dansk*) *snuse efter noget;* nasadreyri *Næseblod.* -læti, *n. pl.*, *Fnysen.* -sjón, *eg. det at see sin egen Næse; deraf i Udtrykket* hafa n. af e-u *have ubetydeligt, uklart, kuns ufuldstændigt Kjendskab til noget, I.*

Nötra (-aða, -at), *v. n.*, *ryste, bæve:* þat nötrar í hánum hver tönn *alle hans Tænder klappre (af Kulde).*

O, Ó.

O, *lyder som det smalle o i Dansk el. aa (f. Ex. i Od, bort, kaad), med Acut over svarer det til bredt o i Dansk (som i Moder, Blod); o omlydes til e og y (f. Ex.* hnotr — hnetr, sonr — synir), *og* ó *til* y (ý) *og* œ (*f. Ex.* fólk — fylkir, bót — bœtr).

Ó- (*et benegtende Præfix*), *see* ú-.

Ó, *interj.*, *o! især i Forbindelsen* ó hó! *jfr.* hó.

Óa (-aða, -at), *v. n.* (*impers.?*), e-m óar *en bliver betagen af Forundring el. Skræk.* — 2) *f. p.*, óask *gribes af Banghed el. Rædsel; som dep. a. frygte.*

Oblát (-ar, -ætr?), *f.*, oflát (-s, *pl. d. s.*), *n.*, *og* obláta (-u, -ur), *f.*, *Oblat;* oblátu-buðkr *Oblatæske.*

Óð, *1. og 3. s. impf. ind. af* vaða.

Óðafár *stor Forskrækkelse, panisk Skræk, I.*

Óðal *og* (*i den 1ste Betydn.*) **aðal** (-s, -öl *el.* -ul), *n.*, *1) Egenhed, Væsen, Natur* (*jfr* óðr, œði, öðli): mannsins ó. — *2) Fædregods, Odel, Odelsjord;* óðals-borinn *odelsbaaren.* -brigð *Odels Lösning.* -jörð *Odelsjord.* — *b) Fædreland.* -maðr *Odelsmand.* -nautr *en som tilhörer en Odelslægt; i pl. Odelslægt.* -tupt *Grund, Gaard, som ligger til en Odelsjord.* -vitni *Odelsvidne.*

Óðalborinn = óðalsborinn.

Óðaljörð = óðalsjörð.

Óðalnautr = óðalsnautr.

Óðalvitni = óðalsvitni.

Óðamáligr *og* **óðmáligr** *el.* **-ugr**, *adj.*, *som Munden löber paa.*

Óðamælgi *Mundbulder, megen Snaksomhed, I.*

Óðansdagr, *see* óðinsdagr.

Óðastrangr *meget strid.*

Óðastraumr *rasende Ström.*

Óðaveðr *rasende Uveir.*

Óðaönn *ivrig Beskæftigelse, I.*

Oddbrotinn, *hvis Od er brudt af, I.*

Oddhagr *behændig, övet i at udskære.*

Oddhending *Assonantsstavelse, som begynder en Verselinie.*

Oddhendr, *adj.*, *som har* oddhending.

Oddhvass *hvasoddet, med skarp Od el. Spids.*

Oddi (-a, -ar), *m.*, *Odde.* — *2) ulige, i* leika odda (*el. acc. pl. af* oddr?) ok jafna *spille lige og ulige;* odda-maðr *Opmand.* -tal *el.* -tala *ulige Tal (el. at henföre til* oddr?).

Oddr (-s, -ar), *m.*, *Od, Spids.* — *Talemaader:* með oddi ok eggju *med Od og Eg, med Vaaben, med yderste Midler.* — Hefir í odda staðizk með oss *vi have været hinandens Modstandere.* — Brjóta odd af oflæti sínu; *see u.* oflæti. — *b) Spidsen, de forreste af Folk, som ere opstillede i Slagorden.* — *c)* = oddviti; o. fyri úráðum.

Oddviti (-ar, -ar), *m.*, *en som staaer i Spidsen.*

Óðflugi, *adj.*, *i flyvende Fart.*

Óðfúsi, *adj.*, *rasende begjerlig, meget lysten.*

Óðfúss, *d. s.*

Óðgjarn, *d. s.*

Óðindæla (-ur, -ur), *f.*, *et Uheld.*

Óðindæll *slem at komme i Kast med.*

Óðinsdagr *og* **óðans-** *Onsdag.*

ÓÐINSHANI *en liden Fugl (tringa minima).*

ÓÐLÁTR, *adj., som ikke taaler noget Ophold.*

ÓÐLIGA, *adv., hovedkulds, rasende, i styrtende Fart.*

ÓÐLUNDAÐR, *adj., hidsig, heftig.*

ÓÐMÁLIGR, *see* óðamáligr.

ÓÐR (-ar, *uden pl.*), *m., Sind, Sjæl; Egenskab, Væsen:* þat er œrs manns ó., at *etc. det vilde ligne en gal Mand, det vilde være en gal Mands Gjerning.* — 2) *Sang, Digt.*

ÓÐR, *adj., a) rasende, heftig:* þá var bardaginn sem óðastr. — *b) gal, afsindig.* — *c)* óðr at e-u *ivrigen beskæftiget med.* — 2) ótt, *n. sg., adv., a) hastigen, hurtigen:* ótt ok títt. — *b) hastigt, snarlig.* — 3) óðum *(eg. dat. pl.), adv., snarlig, hurtig:* óðum líðr *Tiden gaaer hurtigt.*

ÓÐVERKI, *adj., som har rasende Smerter.*

ÓÐVIÐRI (-is, *pl. d. s.*), *n., rasende Uveir.*

OF, *n., en stor Mængde af noget:* of fjár. — Ofa, *gen. pl., foran Adjectiver, som et forstærskende adv.:* ofa mikill *meget stor;* ofa-fé *en stor, uhyre Mængde Gods.*

OF, *adv., alt for:* of mjök *alt for meget.*

OF *(præp.), see* umb.

OFA, *see* of *(n.).*

OFALA, *v. a., give for meget Foder.*

OFAN, *adv., 1) oven, oventil;* fyri ofan *oven for.* — 2) *ovenfra, ned:* o. af *oven af el. ovenfra;* o. i *ned i;* o. fyri *ned af;* o. eptir *ned ad.*

OFANFALL, *eg. Nedfalden; deraf om Sneefald el. Regn;* ofanfalla-samt, *n. adj., (med) hyppig Regn.*

OFANFJALLS, *adv., oppe paa, oven paa Fjeldet; paa den anden Side af, hinsides Fjeldet.*

OFANFJÚK *Sneefog af nedfaldende Snee.*

OFANFÖR *Nedfart.*

OFANGANGA *Nedgaaen, Nedgang.*

OFANJARÐAR, *adv., oven paa Jorden, d. e. levende, I.*

OFANREIÐ *Riden ned ad.*

OFANSJÁVAR, *adv., paa Söens Overflade, I.*

OFANVERÐR, *adj., 1) som hörer til den överste Deel af noget, oventil (tænkt som adj.).* — 2) *senere, tidligere.*

OFARLIGA *og contr.* OFARLA, *adv., 1) höit oppe.* — 2) *seent, sildig.*

OFARR, *adv. comp. (superl.* efst *og* ofarst), *höiere oppe, længere oppe.*

OFÁT *og* AFÁT *Fraadseri;* ófáts-maðr *Fraadser.*

OFAUKIT, *n. p. pr., i det upersonlige Udtryk:* e-m (e-u) er o. *er overflödig(t).*

OFBELDI *(f.* ofveldi ; -is, *uden pl.*), *n., Vold, Voldsfærd, Voldsmidler; Overmod;* ofbeldis-fullr *voldsom.* -maðr *en voldsom Mand, en som bruger Vold og Magt, overmodig Mand.*

OFBJÓÐA, *v. a., m. dat., besvære over Evne og Kræfter, fordre for meget af; impers.:* e-m ofbýðr *det gyser i en ved noget, han forfærdes el. bliver reent forbauset derved, I.*

OFBLEYÐI *stor Feighed.*

OFBOÐ *og* AFBOÐ, *a) Forfærdelse, noget som er heel forfærdeligt el. farligt.* — *b) spec., forfærdeligt, farligt Klammeri:* slær í a. með þeim *de geraadede i Klammeri (el. maaskee de begyndte med Trudsler imod hinanden?);* afboðs-liga, *adv., forskrækkelig, uhyre, i höi Grad, I.* -ligr, *adj., forfærdelig, uhyre, I.*

OFBRÆÐI *overdreven Hidsighed.*

OFDIRFÐ, *Dristighed, Dumdristighed;* ofdirfðar-fullr *dumdristig, I.*

OFDIRFSKA = ofdirfð.

OFDRAMB *Overmod, Hovmod;* ofdrambsfullr *overmodig, hovmodig.*

OFDRYKKJA *og* AFDRYKKJA *Drukkenskab;* ofdrykkju-maðr *Drukkenbolt.*

OFDYRI (-is, *pl. d. s.*), *n., Dörtræ, Rammestykke.*

OFDYRR, *d. s.; Dörkarm (?).*

OFDŒMA, *v. a., dömme for haardt.*

OFFARI *ogsaa* AFFARI, *adj., som overiler sig, forseer sig i noget:* verða o. í e-u.

OFFORS *uregjerligt Overmod, overmodig Fremfærd.*

OFFR *og* OFR (-rs, *pl. d. s.*), *n., Offer.*

OFFRA *og* OFRA (-aða, -at), *v. a., offre.*

OFFRAN *og* -UN (-ar, -anir), *f., Offring.*

OFFREND (-ar, -ir), *f., Offer.*

OFFYLLI *og* OFFYLLR *Overmæthed.*

OFGANGR *og* OFRGANGR, *a) altfor stærk, voldsom Gang el. Bevægelse:* o. sjávar *Söens Voldsomhed el. Raseri.* — Ganga ofgangi yfir e-n *undertrykke med Vold, bruge Voldsfærd imod.* — *b) ueg., det at noget gaaer for vidt:* konungi þótti o. at um ríki hans *syntes det gik for*

vidt med hans Magt, at han havde for megen Magt.

Ofgangsi, *adj., som gaaer for vidt, driver noget for vidt:* verða o. *gaae i Svang.*

Ofgefa, *v. a., give for meget, indtil Overdrivelse.*

Ofgöra, *v. a., drive noget for vidt, gjöre for meget med Hensyn til noget.*

Ofharmr *og* ofrharmr *stor, heftig Sorg el. Bedrövelse.*

Ofhefna, *v. a., drive Hevn(en) for vidt.*

Ofhiti *og* ofrhiti *for megen Hede.*

Ofhlátr *for megen, ustyrlig Latter.*

Ofhlezla *for stor Ladning; Overlæsning, I.*

Ofhyldgan (-ar, -ir), *f., dödt Kjöd i Saar el. Bylder og den dermed forbundne Opsvulmen, I.*

Ofindæli *overvættes Behagelighed el. Fornöielse.*

Ofinn, *p. pr. af* vefa.

Ofjarl *en altfor stor (som)* jarl; *altfor el. meget mægtig Mand.*

Ofkapp *og* ofrkapp *altfor stor Iver el. Heftighed; Overmod, Dumdristighed;* ofrkapps-maðr *overmodig, dumdristig Person.*

Ofkátr, *adj., altfor lystig, overgiven. — 2) altfor dristig, overmodig.*

Ofkaupa, *v. a., kjöbe for dyrt.*

Ofkelki *el.* ofkelkni, *f. indecl., altfor stor Aabenmundethed el. Kaadhed, B.*

Ofkerski *el.* -keski *Overgivenhed. — 2) Frækhed, altfor stor Dristighed.*

Ofkvæni (-is, *pl. d. s.*), *n.,* = konuríki.

Ofkæti *altfor stor Lystighed, Overgivenhed. — 2) altfor stor Dristighed.*

Oflát, *see* oblát.

Ofláti (-a, -ar), *m., en som slaaer stort paa, bruger megen Pragt; overdaadig og stolt Person.*

Oflátligr, *adj., som ligner, passer sig for el. viser at en er en* ofláti. -liga, *adv.*

Oflátungr (-s, -ar), *m., Spradebas.*

Oflèttleikr (-s, -ar), *m., stor Raskhed.*

Oflèttliga, *adv., meget let; villigen, med Redebonhed.*

Oflèttr = aflèttr *el.* afarlèttr.

Ofleyfingr (-s, -ar), *m., en som roser el. roses (for)meget, B.*

Oflið *og* ofrlið *(dog mest i den anden Betydning), 1) altfor megen Hjelp. — 2) Overmagt:* bera e-n ofliði *overmande.*

Ofljóss *uklar, utydelig.*

Oflæti (-is, *pl. d. s.*), *n., Pragt, Elegance; Stolthed, Overmod; Talem.:* brjóta odd af o. sínu *nedlade sig, ydmyge sig, fornedre sig.*

Ofmaðr *Overmand, en som er voxen en over Hovedet, er ham overmægtig.*

Ofmagn *for megen Styrke:* bera e-n ofmagni = bera e-n ofliði.

Ofmegri *altfor stor Magerhed el. udmagret Tilstand.*

Ofmenni *og* ofrmenni (-is, *pl. d. s.*), *n.,* = afarmenni.

Ofmerki, *see* ummerki.

Ofmetnaðr *Hovmod, Overmod, Hoffærdighed;* ofmetnaðar-fullr *fuld af Hovmod.* -maðr *hovmodig Mand.* -samr, *adj., hovmodig.*

Ofmælgi *og* ofrmælgi *overdreven Snaksomhed.*

Ofmæli *el.* ofrmæli *Overdrivelse i Talen, B.*

Ofmælt, *n. p. pr., sagt for meget, overdrevet.*

Ofn *og* omn *(nu ogsaa* ónn; -s, -ar), *m., Ovn;* ofns-eldr *Ovnild; og fl.*

Ofnbaðstofa *Badestue med Ovn.*

Ofneyzla *Umaadelighed (i Mad el. Drik);* ofneyzlu-maðr *en som nyder for meget, ikke holder Maade, I.*

Ofnreykr *Ovnrög.*

Ofnstofa *Stue med Ovn.*

Ofr, *adv., meget, höiligen.*

Ofr, *see* offr.

Ofra (-aða, -at), *v. a., m. dat., hæve i Veiret, svinge:* o. vápnum. — *b)* o. e-u (e-t) *fremföre med Ord, udtale:* G. vildi þat eigi heyra nè ofrast láta. — *Jfr* yppa.

Ofra, *see* offra.

Ofráð, *n. pl., 1) enten* = umráð *el. (det at tiltage sig) for megen Raadighed el. Myndighed:* bera e-n ofráðum *foregribe, betage en Raadighed. — 2) noget man paatager sig over sine Kræfter.*

Ofraðar, *adv., meget, höiligen:* o. vel.

Ofrafl *for megen Styrke el. Magt.*

Ofrán *(eg. Ran, som gaaer til Yderligheder) Lovudtryk om det, naar en flytter den dræbtes afhugne Hoved bort fra Kroppen el. bort med sig.*

Ofrást *heftig, lidenskabelig Kjærlighed.*

Ofraun *altfor stor Prövelse:* göra

e-m o. *sætte ens Taalmodighed paa en svær Pröve.*

Ofrausn *altfor stor Ivrighed el. Dristighed.* — 2) *Tyranni, Voldsfærd.*

Ofrefli (-is, *pl. d. s.*), *n.*, *a*) *Overmagt.* — 2) = ofríki; ofreflis-maðr *uimodstaaelig Mand; overordentlig kraftig el. mægtig Mand.*

Ofrefsa, *v. a.*, *revse for haardt.*

Ofrembingr (-s, -ar), *m.*, *en meget opblæst Person, Storpraler.*

Ófreskja (-u, -ur), *f.*, *Uhyre; Spögelse, I.*

Ófresskr *el.* ófreskr, *adj.*, *som kan see Aander el. Spögelser.*

Ofrgangr, *see* ofgangr.

Ofrharmr, *see* ofharmr.

Ofrhiti, *see* ofhiti.

Ofrhugi, *a*) *særdeles modig, uforfærdet Mand, Vovehals.* — *b*) *megen Uforfærdethed.*

Ofríki *Vold, Voldsfærd; Tyranni, Strenghed; jfr* ofbeldi; ofríkis-maðr *Voldsmand; Overmand, for mægtig Mand (i Forhold til en anden):* fá til mann (*ɔ:* at brigða jörð), ok eigi ofríkismann, þeim er keypti.

Ofringi, *see i* landsofringi.

Ofrkapp, *see* ofkapp.

Ofrlið, *see* oflið.

Ofrliga, *adv.*, *overmaade;* o. lítit *ganske lidet, I.*

Ofrmáta, *adv.*, *overmaade.*

Ofrmenni, *see* ofmenni.

Ofrmælgi, *see* ofmælgi.

Ofryrði, *n. pl.*, = afaryrði; *Skryderi, B.*

Ofsa (-aða, -at), *v. a.*, *i Udtrykket:* o. sik *el.* i, *f. p.*, ofsask *blive heftig, opfarende, rasende.*

Ofsaga *el. især i pl.* ofsögur *Overdrivelse:* segja ofsögum af *el.* frá e-u *overdrive (i Fortællingen).*

Ofsi (-a, *uden pl.*), *m.*, *Heftighed, Voldsomhed; Overmod;* ofsa-harðr *(el. i to Ord, og det förste som et Adverbium) overmaade haard.* -kláði *rasende, utaalelig Klöen (et Slags Sygdom), I.* -kæti *ustyrlig Munterhed.* -liga, *adv.*, *ustyrligen.* -ligr, *adj.*, *uregjerlig.* -maðr *Mand af en heftig el. overmodig Characteer.*

Ofsínka *overdreven Karrighed.*

Ofsjónir, *f. pl.*, *eg. det at noget synes langt större end det i Virkeligheden er, Gjöglesyn, deraf Talemaaden:* sjá ofsjónum yfir e-t *el.* e-u *misunde (en) noget.*

Ofskap *heftig, lidenskabelig Characteer;* = ofstopi; ofskaps-maðr *heftig, opfarende Person.*

Ofskemmtan *formegen Fornöielse.*

Ofskvaldr *Ordgyderi.*

Ofskyni, *adj.*, *(som det synes) altfor klog;* o. e-m *altfor klog i Forhold til en, voxen en over Hovedet (?) el. (som det forklares) ugunstig stemt imod.*

Ofsókn *Forfölgelse;* ofsóknar-maðr *Forfölger.*

Ofsóknari (-a, -ar), *m.*, = ofsóknarmaðr.

Ofstarkr (-s, *uden pl.*), *n.*, *Overmod, Hovmod.*

Ofstopi (-a, *uden pl.*), *m.*, *Heftighed, Voldsomhed (i Sind el. Fremfærd);* ofstopa-fullr *heftig, opfarende, uregjerlig, I.* -maðr *Mand af en heftig og overmodig Characteer.*

Ofstýri, *n.*, *Ustyrlighed (?); noget som ikke lader sig styre el. regjere, B.*

Ofstœki (-is, *uden pl.*), *n.*, *heftig Lidenskab, Vrede.*

Ofsvefn *for megen Sövn.*

Ofsvefni (-is, *uden pl.*), *n.*, *d. s.*

Ofsvæsi (-is, *uden pl.*), *n.*, *altfor stor Overgivenhed, Frækhed.*

Ofsœkja, *v. a.*, *forfölge.*

Ofsœkjandi (-a, -endr), *m.*, *Forfölger.*

Ofsögn = ofsaga.

Oftaka, *v. a.*, *tage for meget; nu siges:* o. sik *overanstrenge sig.* — Oftekit, *n. p. pr.*, *taget for meget; gaaet for vidt.*

Oftekjur, *f. pl.*, *Tagen udover det rette, Uretfærdighed; Udpresninger.*

Oftraust *for megen Tillid, I.*

Oftreysta, *v. a.*, *m. dat.*, *sætte for megen Tillid til.*

Ofvald = ofbeldi.

Ofveðr *voldsomt Uveir, rasende Storm.*

Ofverkr *voldsom Smerte.*

Ofvilnan *Partiskhed.*

Ofviðri (-is, *pl. d. s.*), *n.*, = ofveðr.

Ofvirðing *altfor stor Ære.*

Ofþjá, *v. a.*, *plage, undertrykke indtil Yderlighed, I.*

Ofþjaka, *v. a.*, *martre, pine indtil Yderlighed, I.*

Ofþrá *meget stærk Længsel.*

Ofþröngva, *v. a.*, *m. dat.*, *nöde, tvinge med Vold.*

Ofætlan *el.* -un *noget der paalægges en over hans Kræfter, I.*

Óga (aða?, -at?), *v. a.*, *m. dat.*, *forfærde; jfr* ægja. — *Nu siges* e-m ógar e-t *el.* hvè, hversu *en bliver betagen af Skræk el. Forundring (ved, over etc.).*

Ógn (-ar, -ir), *f.*, 1) *Forfærdelse,*

Forskrækkelse. — b) skrækkeligt el. forfærdeligt Syn el. Vidunder. — 2) især i pl., Trusel. — 3) ógnar, *gen. sg., og* ógna, *gen. pl., som et forstærkende Adverbium, forfærdelig, i höi Grad* (ógnar mikill, bráðr, *etc. forfærdelig stor, heftig, el. lign.)*; ógnarliga, *adv., frygtelig.* -ligr, *adj., frygtelig, forfærdelig.* -mál, *n. pl., Trusler.* -orð, *n. pl. d. s.; og fl.*

Ógna (-aða, -at), *v. a., m. dat., 1) indjage Skræk, forfærde. — 2) true:* ó. e-m með e-u; *jfr* óga.

Ógna *(adv.), see* ógn *3.*

Ógnan *og* -un (-ar, -anir), *f., Trusel; Forfærdelse.*

Ógnar *(adv.), see* ógn *3.*

Ógrligr, *adj., forfærdelig, skrækkelig, gyselig.* -liga, *adv.*

Óhó! ó hosson! *interj. dol., O!*

Ok *(senere* og*) og (sjelden)* auk, *conj., og, a) og:* bæði ... ok *baade ... og;* svá ok *el.* ok svá *ogsaa, tillige. — b) ogsaa:* hèr skal nú ok endir á verða *det skal nu ogsaa faae en Ende. — c) hyppigt, især i Lovsproget, som conj. disjunct. (men, men dog, el. desl.), el. svarende til: saa, da, i det Tilfælde, men saa, el. lign. — d) som:* eins ok *ligesom. — e) ofte blot begyndende en Eftersætning uden at behöves at oversættes.*

Ok (-s, *pl. d. s.), n., Aag.*

Ók, *1. og 3. impf. ind. af* aka.

Oka (-aða, -at), *v. a., forsyne med* okar *(see fölgende Ord).*

Oki (-a, -ar), *m., en Revle (paa en Dör, en Laage el. Siderne af Kasser el. Kar, der tjene som Baand); ligeledes om den opstaaende el. tværs over gaaende Tömmerstok, der forener Lægternes Ender i en Tralværkskasse, el. lign.*

Okkar, *see* ek.

Okkarr, *f.* okkur *og* okkar, *n.* okkart, *pron. poss., som tilhörer el. vedkommer os to, vor (hvor Talen er om to);* hvárr o. *hvem el. hvilken af os to;* hvárt okkart *hvilken af os to (hvor Talen er om Personer af begge Kjön);* hvárrgi o. *ingen af os to;* hvárrtveggi o. *vi begge to.*

Okkr, *see* ek.

Okr (-rs, *uden pl.), n., Aager.*

Okrkarl *Aagerkarl.*

Ól, *1. og 3. s. impf. ind. af* ala.

Ól, *see* ál (ól-, *see* ál-).

Olbogi, *see* ölnbogi.

Olea *el.* ólea *og* olía (-u, -ur), *f. Olie.*

Olea *el.* ólea *og* olía (-aða, -at), *v. a, give den sidste Olie.*

Olean *el.* ólean *og* olían (-ar, *uden pl.), f., det at give den sidste Olie.*

Olífa (-u, -ur), *f., Olive;* olífu-trè *Olietræ.*

Ólga (-u, -ur), *f., Brusen, oprört Tilstand; Gjæring;* ólgu-sjór *oprört, brusende, bölgende Sö, Sögang.*

Ólga (-aða, -at), *v. n., bruse; gjære.*

Olla, ollit *(impf. og supin), see u.* valda, vella.

Ólmask (-aðisk, -azk), *v. dep. n., rase.*

Ólmligr, *adj., vild, ustyrlig.* -liga, *adv.*

Ólmr, *adj., gal, rasende; vild, barsk;* ó. hundr *en gal Hund.*

Ólpa *og* úlpa (-u, -ur), *f., en vid grov Kappe, Regnkappe;* ólpu-maðr *en som har en saadan Kappe paa.*

Oltit, *supin. af* velta.

Óman (-ar, -ir), *f.,* = ómr.

Ómr (-s, -ar), *m., en dæmpet Lyd, især den der höres i Frastand; jfr* ymr.

Ón, *see* án.

Ónn, *see* ofn.

Óof *uhyre Mængde.*

Op (-s, *pl. d. s.), n., Aabning, Munding, Gab, I.*

Óp (-s, *pl. d. s.), n., Raab, Skrig.*

Opa, *see* hopa.

Opinbera, *v. a., aabenbare.*

Opinberligr, *adj., aabenbarlig.* -liga, *adv.*

Opinberr, *adj., aabenbar.*

Opineygr *og* -eygðr *som har store Öine.*

Opinmynntr, *adj., som har aabenstaaende Mund.*

Opinn, *adj., a) aaben. — Talemaade:* í opna skjöldu *i Flanken. — b) aaben, ikke tilfrossen:* opin á. *— c) paa Ryggen, med Benene i Veiret. — 2) ueg., uafgjort:* E. segir ei sið, at mál stæði opin *(jfr i Dansk: aabent Spörgsmaal).*

Opinsjóðr *den aabne Pengepung (cogn.).*

Opinskár, *adj.,* = opinspjallr.

Opinspjallr, *adj., som taler reent ud af Posen.*

Opna (-u, -ur), *f., a) Aabning, Gab. — b) to modstaaende Sider i en Bog, I;* opnu-selr *en Sælhund, som svömmer paa Ryggen.*

Opna, *v. a., aabne.*

Opt, *adv., (comp.* optarr, *superl.* optast), *ofte;* optast nær *som oftest.*

Optleikr (-s, -ar), *m.*, *den Omstændighed at noget skeer, gjentager sig ofte.*

Optligr, *adj.*, *som ofte gjentager sig.* -liga, *adv.*

Optsamligr, *adj.*, = optligr. -liga, *adv.*

Optsinnis og -sinnum, *adv.*, *gjentagne Gange.*

Ór (*den almindeligste Form, ikke* or), úr (*den oprindeligste og nu brugelige*), yr *og* (*især som part. insepar.*) ör, *præp. m. dat.*, *ud af, ud fra etc.* (*correlat. med* í *paa samme Maade som* af *med* á), 1) *om Stedsforhold*, a) *ud af* (*correl. med* í A, 1, a): ór *el.* út ór húsinu *ud af Huset;* ór hendinni *ud af Haanden;* kippa vápni ór und, sári *trække, rykke et Vaaben ud af et Saar;* hella e-u ór e-u *udgyde af noget dets Indhold;* taka e-t ór pússi sínum *tage noget frem el. ud af den,* (*kunde ogsaa betyde: op af den, jfr e nedenfor*); hann skar út ór fœtinum *han skar heelt ud af, d. e. heelt ud igjennem Kjödet paa Benet.* — β) *med Biforestilling om en Bortslippen el. Befrielse:* ór fangelsi *ud af et Fængsel;* ór fjötrum *ud af Lænker; jfr* leysask ór Læðingi. — Sleppa ór höndum e-s *el.* e-m *kan baade betyde at slippe ud af dens Hænder, som allerede har faaet fat paa en, og undgaae at blive fangen, hvor man er nær derved.* — γ) *i udvidet Betydning,* = *ud af Munden el. Halsen paa en:* gaus ór hánum spýja mikil. — b) *om Klæder, af* (*correl. med* í A, 1. c): ór fötunum *af Klæderne;* fara ór fötum *klæde sig af.* — c) ór sporum *el.* sporunum *ud af Pletten* (*den man staaer paa*); komask ekki ór sporum, *see under* spor. — d) *op af* (*og ud af, correlat. med* í A, 1, a): ór rekkju *op af* (*ud af*) *Sengen;* ganga ór rekkju fyri e-m *vige sin Seng for en, d. e. overlade en den for en Nat.* — e) *op af* (*correl. med* í A, 1, b): ór *el.* upp ór laug *op af et Bad;* ór moldu, jörðu *op af Jorden.* — β) *med Biforestilling om en Lösbliven* (*hvor noget er blevet siddende fast el. har plumpet ned i*): ór *el.* upp ór feni, skafli, vök *el. lign.* — f) (*correl. med* A, 1, e): ór fjalli, hlíð, brekku *fra* (*Siden af*) *et Fjeld, fra en Lid, en Skrænt* (*eg. fra en Plet, som ligger etsteds inden deres — især de överste og nederste — Grændser; jfr* í B, e). — g) ór landi *ud af Landet.* — *Med Hensyn til Betegnelser el. Navne for Egne, samt Landes og Steders Navne, er denne Præposition ganske correlat. med* í (*dog med den Undtagelse, at* ór *synes sjeldnere at træde istedetfor* af, *hvor* í *forekommer for* á); *det samme gjelder med Hensyn til Forholdet mellem en Mand og hans Hjem.* — h) *ud fra:* eldr brennr ór nösum, augum e-m *der staaer en Flamme i Retningen ud fra ens Næseborer etc.* — i) *fra:* ór ýmsum stöðum *fra forskjellige Steder;* ór öllum áttum *fra alle Kanter;* ór austri, vestri, *etc.* — k) *af:* drekka ór keri *drikke af et Kar.* — Svá er lækr várr saurigr, at varla er drekkanda ór *at den er neppe til at drikke af, el. Vandet fra den er neppe til at drikke.* — 2) *om andre Forhold,* a) *ud af,* α) *correlat. med* í A, 3, a: ór minni, hug *ud el. ude af Hukommelsen, Sindet;* kjarkr, máttr dregsk ór e-m *en taber sit Mod, sine Kræfter, de svigte ham.* — β) *correlat. med* í A, 3, b: ganga, segjask ór félagi *gaae ud, melde sig ud af et Selskab el. Forbund;* hlaupa ór vist *rende bort fra sit lovlige Opholdssted, af sin Tjeneste;* ráðask ór hernaði *holde op med Krigstog el. Vikingstog;* kveðja e-n ór dómi, kvið *fordre en udelukket af Dommernes el. Vidnernes Tal;* ór lagi *af Lave.* — Veltask ór konungdómi *blive styrtet ned fra den kongelige Magt og Værdighed.* — Segjask ór ætt sinni (*fornegte sin Slægt, d. e.*) *vanslægte.* — Fara ór arfi *træde ud, tilbage som Ihændehaver el. Besidder af en Arv, opgive den til en anden.* — Vera ór sögunni (*ude af Fortællingen, d. e.*) *ikke tiere omtales i den.* — β) *med Biforestilling om Befrielse:* leysask, komask *etc.* ór vandræðum, ánauð (*og fl. lign.*) *blive lös, slippe derfra.* — *Lignende ere Talemaaderne:* leysa ór e-u *finde Rede el. bringe Rede i noget, og* ráða ór e-u *finde, bringe Raad el. Hjelp i et vanskeligt Tilfælde.* — b) ór svefni *op af Sövne* (*jfr* í A, 3, b). — c) *fra:* koma aptr ór för *fra en Reise* (*jfr* í A, 3, b). — d) *ud over:* ór hófi *over al Maade.* — e) *om Stof, af:* ór járni, trè *etc.* — f) *om Aarsag, af:* andask ór sárum *döe af Saar;* deyja ór sulti, hor *döe af etc.*

☞ *I den fölgende Række af Ord, hvoraf denne Præposition udgjör den förste Deel, er der kun taget Hensyn til Formerne* ór (or) *og* ör.

Óra (-ar, -aði, -at), *v. a. impers.*,

e-n órar fyri e-u, *eg. en drömmer for noget; deraf almindeligt, en aner, har Anelse om noget.*

Órar, *f. (senere m.) pl., Galenskab, Fantaseren:* hann varð œrr ok sagði í órunum. — *b) nu ogsaa om Börns Pudserier og Lystighed;* óra-ferð *gal Reise.* -vegr *meget lang Vei, I.* -verk *noget som gjöres i Galskab.*

Orð (-s, *pl. d. s.*), *n., Ord, a) Ord:* hann mælti ekki o. *han talte ikke et Ord;* fá ekki o. af e-m *ikke faae et Ord af en;* jóksk o. af orði *det ene Ord tog det andet;* eptir orðunum *ordret.* — Taka til orða *tage til Orde.* — *b) Ord, Udtryk:* orðanna er hverr ráðandi *(Ordsprog) over (Valget af) sine Udtryk har enhver fri Raadighed;* fara mörgum fögrum orðum um e-t *udtale sig i mange smukke Ord om noget;* gætinn í orðum *forsigtig i sin Tale;* þótt slík o. færi í *skjöndt der faldt saadanne Udladelser;* velja e-m háðulig orð *bruge haanende, spottende Udtryk imod en;* mönnum finnask o. um *(eg. de kom let paa, fandt let Ord om, d. e.) Folk kunde ikke lade være at tale om.* — β) *især i pl., Löfte, Trusel, el. desl.:* efna, halda o. sín *holde, staae ved sine Ord;* ganga á bak orða sinna *gaae fra sine Ord.* — γ) *Bud, Budskab:* göra, senda e-m o. *sende Bud til en;* bera e-m o. e-s *bringe ens Budskab, Ord til en.* — δ) *i pl., Ordstrid, Klammeri:* e-m verðr e-t at orðum *to el. flere Personer komme op at skjændes, mundhugges over noget.* — ε) *Ord, Udsagn, Vidnesbyrd (for Retten):* kveð ek yðr þeira orða allra, er yðr skylda lög til at bera. — ζ) *Bestemmelse:* þat var hit fyrsta o., at allir menn skyldu kristnir vera á Íslandi. — Urðar o. *Urdes Bestemmelse, Skjebnen.* — η) *Dom, Kjendelse:* ráða orði um e-t *have den afgjörende Stemme.* — *c) Omtale, Rygte:* vera í orði *blive omtalt, sagt blandt Folk;* hafa e-t á orði *tale om, lade sig forstaae med;* orð leikr á e-u, *see* leika *I, A, 2, d,* β. — Fyrir orðs sakir *for at forebygge (mislig) Omtale; jfr* leggja e-m e-t til orðs *lægge en noget til Last, gjöre til Gjenstand for (dadlende) Omtale (en anden Betydning af denne Talemaade, see under* leggja *I, A, 2, g, ff,* δ). — β) *Rygte (en har):* fá gott, illt orð *have godt, slet Rygte;* gott, illt o. ferr af e-m. — *d) Ordsprog* (= orðtak, orðsháttr, orðskviðr): þótt ek verða svá at göra, sem fornkveðit o. er *(jfr et gammelt Ord).* — *e) Gramm., Udsagnsord (verbum);* orðsháttr *Talemaade.* -kviðr *Ordsprog (jfr Ordkvæde).* -tírr *berömmelig Omtale, Berömmelse, Ry;* orða-ákast *Tiltale; spec. haarde, bebreidende Ord.* -dráttr *Ords Udtale.* -far = orðalag. -fjöldi *Ordmængde; Ordrighed.* -framkast *henkastede, lidet overlagte Ord.* -fulltingr *Hjelp i Ord.* -gnótt = orðgnótt. -hagr = orðhagr. -hald *Ordfasthed, Ordholdenhed.* -heill = orðheill. -hjaldr, *n., Ordbram, Ordgyderi.* -hnippingar, *f. pl., Kjævleri, Ordstrid.* -kast *Ordstrid, Trætte, I.* -lag *Udtryksmaade.* -lauss, *adj., uden Ord.* — Orðalaust, *n. sg., adv., uden at sige et Ord, I.* -rómr = orðrómr. -samr, *adj., som taler meget, snaksom.* -semi, *f., den Egenskab at være* orðasamr. -skak, *n.,* = átölur. -skil *Ordenes Adskillelse:* þar heyrðisk ekki o. *man kunde ikke skjelne det ene Ord fra det andet.* -skipan *og* -un *Ordfölge, Ordföining.* -skipti *Ordskifte, det at vexle Ord; Samtale:* áttust þeir (Ægir ok Bragi) við drykkju ok o. -skortr *Mangel paa Ord;* e-m verðr o. *en mangler Ord, I; jfr* orðfall. -skrap, *n., Ordbram, Ordgyderi.* -skrípi = orðskrípi. -skrum = skrap. -sveimr *foruroligende Rygter, Trusler, fornærmende Udtryk, Ophidselser, som bæres omkring blandt Folk.* -tiltœki *Udtryk, Udtryksmaade, Talemaade, I.*

Orðbragð *Maade at tale paa, I.*

Orðbæginn *uföielig, haard i sin Tale, E.*

Orðdjarfr *djærv i sine Yttringer.*

Orðfall, *i:* e-m verðr o. *en bliver ordlös; jfr* orðaskortr.

Orðfár *som taler kun lidet.* — 2) orðfátt, *n. sg., impers., i:* e-m verðr orðfátt *en mangler Ord, kommer til at standse i sin Tale, den gaaer i Staa for ham.*

Orðfarinn, *i:* vel, illa o. = vel, illa máli farinn.

Orðferð *Tale:* hafa orðferð á e-u *tale om.*

Orðfimi, *f. indecl., Ordkonst.*

Orðfimr *ordsnild, ordsnar.*

Orðfjöldi = orðafjöldi.

Orðflang *n., hidsigt henkastede Ord* = illyrði.

Orðfleygr, *adj., som rygtes iblandt Folk, er bragt i Folkemunde.*

Orðfullr *fuldstændig udtrykt efter Loven, lovformelig.*

Orðfœri, *a) Ordsnildhed; Veltalenhed.* — *b) Udtryk, Udtryksmaade:* vanda sem mest at hátt ok o. *saavel*

med Hensyn til Versebygningen som de poetiske Udtryk. — c) Tale.

Orðfœriliga *og* -fœrliga, *adv., med Ordkonst el. Veltalenhed.*

Orðfœrr *ordsnild, veltalende.*

Orðgífr (-rs, *pl. d. s.*), *n., aabenmundet, kaadmundet Fruentimmer.*

Orðgnótt *Ordrigdom; Veltalenhed.*

Orðgóðr, *a)* = góðorðr: o. til allra *som taler (kun) godt om alle. — b) som har et godt Rygte. — c) veltalende (Eg.).*

Orðgætinn *forsigtig i sin Tale el. sine Yttringer, I.*

Orðhagr *ordsnild, veltalende.*

Orðhákr (-s, -ar), *m., kaadmundet Person, en som ikke skaaner i sin Tale.*

Orðhegi, *f. indecl., Ordfærdighed, Ordsnildhed, Veltalenhed.*

Orðheill, *a) (godt) Omdömme, Rygte:* góð o. *godt Rygte. — b) Varsel, Varselstegn.*

Orðheldinn. *adj.*, = haldinorðr (orðheldni, *f., Ordholdenhed*), *I.*

Orðheppinn *ordsnild, træffende i sine Ord el. Indfald.*

Orðheppni, *det at være* orðheppinn *I.*

Orðhittinn = orðheppinn.

Orðhvass *hvas i sin Tale, som bruger bidske Ord.*

Orðhvatr, *d. s., el. som taler uforsigtig.*

Orðigr *og* -ugr, *adj., ordsnild.*

Orðit, *supin af* verða.

Orðillr = illorðr.

Orðknár *skarp, uskaansom i sin Tale.*

Orðkólfr (*Navn paa Figuren*) *Apocope.*

Orðkringi, *f. indecl., Ordsnildhed.*

Orðlag, *1) Udtryk, Udtryksmaade. — 2) Omtale,* = orðrómr.

Orðlagðr, *berömt.*

Orðlauss, *adj., ordlös, som ganske fattes Ord. — 2) uden Dadel:* láta orðlaust *ikke dadle.*

Orðlengja, *v. a., bruge flere Ord om.*

Orðlof *Ros, Berömmelse. — Jfr* orlof.

Orðmargr = margorðr.

Orðnœfr (-knœfr), *adj., ordsnild.*

-Orðr, *see i* bráðorðr, fastorðr *etc.*

Orðrakkr *djærv i sin Tale (Eg.).*

Orðrofi (-a, -ar), *m., en som bryder sit Ord.*

Orðrómr, *a) Omtale. — b) Ros, Lovtale, Bifald.*

Orðrœða *Samtale.*

Orðrœða, *v. a., tale sammen om.*

Orðrœmdr *berygtet, I.*

Orðsending *Ordsending, mundtligt Budskab.*

Orðsjúkr *ængstelig med Hensyn til Folks Omtale.*

Orðskár = orðhvass.

Orðskaup *Spot.*

Orðskrípi *forkeert Ord el. Ordform; Skjeldsord.*

Orðskræmi (-is, *pl. d. s.*), *m., d s.*

Orðskœðr = orðskár, *som skader andre med sine Ord.*

Orðslœður, *f. pl., usikkert Rygte.*

Orðslœgr, *adj., underfundig, listig i sin Tale.*

Orðsnilld *og* -snilli *Ordsnildhed,* = málsnilld.

Orðsnillingr *en veltalende Mand.*

Orðsnjallr = málsnjallr.

Orðspakr, *a) klog, klögtig i sin Tale (jfr B). — b) ordsnild, veltalende.*

Orðspeki *Veltalenhed, Ordsnildhed.*

Orðspekingr = orðsnillingr.

Orðstafir, *m. pl.,* = málrúnir *(Eg.).*

Orðstilltr *forsigtig og rolig i sin Tale.*

Orðstórr = stórorðr.

Orðsvinnr = orðspakr *b.*

Orðsæll *som har megen Ry, berömt.*

Orðtak *og* orðtœki. *n., a) Udtryk, Talemaade; Lösen, Feltraab:* þat o., sem Birkibeinar váru vanir at hafa. — *b) noget der yttres, siges:* þó var eitt o. allra, *at etc. der hörtes kun een Yttring af alles Mund, etc. — c) Samtale:* eiga o. við e-n. — *d) Omtale, Rygte.*

Orðvandr *som veier sine Ord, er forsigtig, samvittighedsfuld i sin Tale.*

Orðvándr *som taler ilde om Folk.*

Orðvarr *forsigtig i sine Yttringer.*

Orðvíss = orðspakr *b.*

Orðvitr *klögtig i sin Tale (Eg.).*

Óreldask, *v. pass., forældes.*

Orf (-s, *pl. d. s.*), *n.,* = ljáorf.

Órför, *eg. Bortdragen ud af noget; spec. det at* fara ór arfi *ɔ: overgive den Arv, man har taget i Besiddelse, til en anden (den rigtige Arving).*

Organ (-s, -ön), *n., Orgel;* organshljóð *Orgeltone.*

Órgrynni, örgrynni, *n.,* = úgrynni.

Órhóf *el.* örhóf *en stor Mængde el. Masse; jfr* órof.

Órhættis, *adv., uordentlig, B.*

Orir *el.* órir *for* várir, *see u.* várr.

Orka (-u, -ur), *f., 1) Kraft, Styrke. — 2) Arbeide, Syssel. — 3) Underhold; Midler;* orku-efni *Arbeidsdygtighed,*

el. Leilighed til, Betingelse for Frembringelsen, Fuldförelsen af et Arbeide. -fár *som har en ringe Styrke.* — *N. sg.*, orkufátt, *impers.*, *i:* e-m verðr orkufátt *ens Kræfter, Evner komme tilkort.* -lauss, *adj., kraftlös, udygtig.* -maðr *kraftig, dygtig Mand.* -vani, *adj.*, = aflvani.

Orka (-aða, -at), *v. a. og n., m. gen. og dat., A) v. a., 1) m. gen., a) afstedkomme, bevirke, foraarsage, give Anledning til:* allt orkar tvímælis þá gört er *(Ordsprog) om alt blive Meningerne delte, naar det förstf er gjort; jfr* jafnan orkar tvímælis þá hefnt er. — *b) söge, söge at forskaffe sig:* o. kvánfangs *frie.* — *c)* o. e-s á e-n *henvende sig til en om noget, begjere el. fordre noget af en, opfordre en til noget el. desl.* — O. orða á e-n *tiltale en.* — *Jfr B, 2, nedenfor.* — *2) m. dat., a) eg. kunne bære, magte, magte med:* o. vápnum. — *b) ueg., magte, være i Stand til.* — *B) v. n., 1)* o. til e-s, *a)* = efla til e-s *(see* efla *b).* — *b) arbeide paa noget.* — *2)* o. á e-n til e-s *henvende sig til en om noget; jfr A, 1, b ovenfor.* — *3) være i Stand til, have Kræfter el. Midler til; jfr A, 2, b ovenfor.* — *II) f. p.*, orkask *i:* at orkask at *(m. fölg. infin.) bære sig ad med, at etc.*

Órkast *det som bortkastes, Udskud, I.*

Orkn, *see* örkn.

Órkoli, *see* órkuli.

Órkosta (örkosta) *og* órkostis (örkostis), *adv., som Udvei:* eiga ekki órkostis *ikke have nogen Udvei, staae som hjelpelös.*

Órkosti *el.* örkosti, *adj., uden Udvei el. Midler.* — *Impers.:* ok örkosta verðr fyrir mörgum *og mange kom til at lide Mangel paa (paa Foder).*

Órkostr (örkostr) *Udvei; Midler; Forraad.*

Órkostis, *see* órkosta.

Órkuli (-koli) *og* örkoli, *adj., eg. ganske kold, uden Gnist (?) el. som ikke har Kul el. Brændsel mere (?), df hvis Forraad er sluppet op; impers.:* verðr órkula fyrir mörgum *det (Höet) slap op for mange.* — *Nu siges:* ó. vonar *haablös, som har tabt, opgivet alt Haab om noget.*

Órkynja, *adj., vanslægtet, B.*

Órkynjask, *v. pass., vanslægte, B.*

Órlausn, *1) en Begjerings Opfyldelse for en Deel, Imödekommen.* — *2) en endelig Bestemmelse, en Sags endelige Afgjörelse.*

Órlauss, *adj., som er bleven fri for, staaende uden for noget, ikke længere har med en Sag at bestille.*

Órlendis, *adv.*, = erlendis.

Órlendr = erlendr.

Orlof *(ogsaa, men mindre correct,* orðlof) *Tilladelse, Orlov;* orlofs-lauss, *adj., uden Tilladelse.*

Ormgarðr *Ormegaard.*

Ormgætir, *m., Slangeholder(en).*

Ormr (-s, -ar), *m., Slange, Snog; Orm;* orms-bit *Slangebid.* -hali *Slangehale.* -hamr *Slangeham.* -hryggr *Slangeryg.* -hýði *Ormehud, Ormesvöb.* -höfuð *Slangehoved; Ormehoved.* -megin *en Slanges Styrke.* -tunga *en Slanges Tunge; som cogn., en som har en hvas Tunge;* orma-bæli *Ormerede.* -eitr *Slangegift.* -hvæsing *Slangers Hvæsen, Snogehvislen.*

Orna (-aða, -at), *v. a. og n., 1) v. a., varme.* — *2) v. n., blive varm; impers.* e-m ornar *en varmes, bliver varm.*

Órof (-s, *pl. d. s.*), *n., uhyre Mængde el. Masse,* = óof; ó. fjár = úgrynni fjár.

Orpit, *supin. af* verpa.

Orr *el.* órr (orra, órra), *see* várr.

Órráð = órræði.

Órrek (-s, *pl. d. s.*), *n., en Kile el. Pind til at drive noget ud med, I.*

Orri (-a, -ar), *m., Urhane (tetrao tetrix); ogsaa som et cogn.;* orrahríð *Slutningen af Slaget ved Stamfordbridge, hvor Normændene bleve anförte af* Eysteinn orri; *i daglig Tale hidsig og larmende Trætte.*

Orrusta *el.* orrosta (-u, -ur), *f., Slag, Bataille, Kamp (saavel til Sös som til Lands):* eiga, heyja, halda orrustu *holde et Slag;* leggja, ráða til orrustu (við e-n) *indlade sig i Slag, begynde et Slag;* orrustu-dagr *Kampdag.* -efni *Anledning, Aarsag til Slag.* -guð = bardagaguð. -hólmr *en Holme, hvor en Bataille gaaer for sig.* -laust, *n. adj., adv., uden Sværdslag.* -maðr = bardagamaðr. -staðr *Kampplads, Sted el. Plads til at holde et Slag paa.* -völlr *en Slette, hvor der holdes et Slag; jfr* vígvöllr.

Órræði (-is, *pl. d. s.*), *n., a) Udvei; Beslutning (med Hensyn til en Udvei el. et Middel).* — *b) Raad:* hvert ó. viltu veita mér?; órræðalauss, *adj., som ingen Udvei har at gribe til.*

Orsaka, *v. a., foraarsage, foranledige, I.*

Órskurða (-aða, -at), *v. a., afgive*

som Dom, Kjendelse, Afgjörelse el. Beslutning.

ÓRSKURÐR *Kjendelse, Afgjörelse*; órskurðar-maðr *en som afsiger en Dom el. Kjendelse.*

ÓRSLIT *endelig Beslutning, Afgjörelse; bestemt Svar.*

ORSÖK *Aarsag;* orsaka-laust, *n. adj., (adv. og subst.), uden Aarsag el. Grund; uforskyldt.* — At orsakalausu *d. s., I.*

ÓRTEKT, *f., Tagen ud af.* — *b) det at tage ind i Strikning, I.*

ÓRTÍNINGR (-s, -ar), *m., hvad der pilles ud og kastes bort, I; jfr* órkast.

ÓRTÖLUR, *f. pl., Fraraadelse forbunden med Vægring.*

ÓRUGGR, *see* öruggr.

ORUM *el.* ÓRUM, *see* várr.

ÓRVAL, *1) Udvalg.* — *2) Udskud, det som andre have vraget.*

ÓRVINDA, *adj., overvældet af Anstrengelser og Sövnlöshed, meget stradadseret, I.*

ÓRVÆNN, *see* örvænn.

ÓRÞVÆTTI (-is, *pl. d. s.), n., Afskum; Udskud, I.*

ÓRÆTTASK (-aðusk, -tzk), *v. pass., vanslægte.*

ÓSK (-ar, -ir), *f., Önske;* at óskum *efter Önske;* óska-barn *Adoptivbarn; kjært, elsket Barn.* -björn *Bænkebider (?), I.* -byrr *önsket, attraaet Bör.* -fundr *attraaet, kjært Möde.* -ráð *ypperligt Raad.* -steinn *Önskesteen (paa samme Maade som Önskehat).* -stund *Time, hvori hvert Önske opfyldes, I.* -sunr *Adoptivsön; kjær Sön.*

ÓSKBARN = óskabarn.

ÓSKBERNI (-is, *pl. d. s.), n., d. s.*

ÓSKMÖGR *kjær Sön.*

ÓSMYNNI *Mundingen af en Flods Udlöb.*

OSS, *see* ek.

ÓSS (-, ósar), *m., Munding, Flodmunding.* — *2) (en Flods) Udspring:* á skal at ósi stemma *(Ordsp.) ved (i) Udspringet skal man standse, tilstoppe Floden.*

OSTBITI *et lidet Stykke Ost, I.*

OSTENTA (-u, -ur), *f., 1/4 Minut.*

OSTFJÓRÐUNGR *fjerde Delen af en Ost.*

OSTGRIND *et Slags Sprinkelværk, som nylavede Oste lægges (törres) paa, I.*

OSTHELMINGR *en halv Ost.*

OSTHLEIFR *Ostekage.*

OSTKISTA *Osteform.*

OSTMYSA *Valle af den Melk, som Ost laves af, I.*

OSTR (-s, -ar), *m., Ost;* osta-búr *Ostekammer, B.* -görð *Ostelavning.* -kista = ostkista, *I.*

ÓSTR, *see* hóstr.

OSTRA (-u, -ur), *f., Östers.*

OSTTOLLR *Afgift, som betales i Ost.*

OSTVÆGR, *adj., som opveier Ost.*

OTA (-aða, -at), *v. a., m. dat., række, skyde frem for sig.*

OTR (-rs, -rar), *m., Odder (mustela lutra);* otrs-gjöld = otrgjöld. -líki *en Odders Skikkelse.*

OTRBELGR *det uopskaarne Skind af en Odder, Odderbælg, Odderskind.*

OTRGJÖLD *Böder for Drabet af en Odder.*

ÓTTA (-u, -ur), *f., Tiden fra $1^1/_2$—$4^1/_2$ om Morgenen.* — *b) den tidlige Morgenstund; Daggry;* óttu-söngr *Morgensang, Froprædiken; jfr* morguntíðir, óttusöngs-bók *Bog til Brug ved* óttusöngr. -mál *Tiden, naar* óttusöngr *skal begynde; o. fl.*

ÓTTA (-aða, -at), *v. a., 1) m. dat., indjage Frygt, forskrække.* — *2) f. p.* óttask, *v. dep. a.,* óttask e-t *være bange for noget, frygte;* óttask drottinn *frygte Gud.*

ÓTTI (-a, *uden pl.), m., Frygt, Forskrækkelse; Rædsel:* ó. slær at e-m *en bliver greben af Frygt;* ó. stendr af e-u (e-m) *noget indgyder Frygt el. Forskrækkelse;* ó. liggr á um e-t *man har Grund til Frygt med Hensyn til noget.* — *b) noget, man har at frygte, Fare, E;* ótta-fenginn, *ræd, forskrækket.* -fullr, *d. s.* -gjarn *frygtagtig.* -lauss, *adj., frygtlös, uden Frygt.* -ligr, *adj., frygtelig, skrækkelig.* -samligr, *adj., d. s.* -sleginn *forskrækket.*

ÓTTLAUST, *adv., uden Frygt, trygt.*

ÓX, *1. og 3. s. impf. ind. af* vaxa.

P.

P, *kaldes paa Islandsk* pje *og udtales som* p *i Dansk, ligeledes* pp *som dansk* pp; *foran* s *og* t *udtales ofte* p *som* f *(f. Ex.* opt = oft); *de med* p *begyndende Ord ere ikke af nordisk Oprindelse.*

Pá, *see* pái.

Padda (pöddu, pöddur), *f., Padde, Tudse, Skrubtudse (rana bufo).*

Páfi (-a, -ar), *m., Pave;* páfa-bann *Band, Interdict.* -boð *paveligt Bud, Pavelov.* -boðskapr, *d. s.* -dómr *Pavedömme; Paveværdighed.* -fundr *Besög hos Paven.* -garðr *Pavens Residents.* -lauss, *adj., uden en Pave.* -ligr, *adj., pavelig.* -stóll *Pavestol.* -tala *Pavereække.* -tíund *Tiende, som erlægges til Paven.* -veldi *Pavedömme; Paveværdighed.*

Páfugl = pái.

Pái *og* pá (*gen.* pá, *pl.* páar), *m., Paa, Paafugl; ogsaa som cogn.*

Paktar, *m. pl., Epacter.*

Páll (-ls, -lar), *m., et Slags Hakke; jfr* grjótpáll.

Palldómar, *m. pl.,* = arindómar, *I.*

Palldýna (*jfr* pallr *b*) *Bænkehynde, Bænkedyne.*

Pallklæði *Bænkeklæde* (*jfr* pallr *b*).

Pallkoddi *Bænkepude (jfr* pallr *b*).

Pallr (-s, -ar), *m., a) Trin, Trappetrin. — b) Bænk (med Rygstöd og opstaaende Endestykker, el. maaskee staaende paa en Forhöining). — c) nu, Loftet i Dagligstuerne i Island;* palls-horn *Hjörne, Krog i en* pallr *b.*

Pallrúm *Bænkerum, Plads i en Bænk.*

Pallstokkr *Trin el. Skammel, som fører op til en Bænk (jfr* pallr *b), ogsaa den forreste Rand af Sædet i en* pallr *b. — b) nu, den yderste Kant af Loftet ved Opgangen.*

Pálmari (-a, -ar), *m., Pilegrim; jfr* vallari; pálmara-vegr *Vei, som Pilegrime drage over.*

Pálmdrottinsdagr = pálmsunnudagr.

Pálmi (-a, -ar) *og* pálmr (-s, ar), *m., Palmetræ; Green af et Palmetræ;* pálma-dagr = pálmsunnudagr. -sunnudagr = pálmsunnudagr. -viðr = pálmviðr.

Pálmsunna = pálmsunnudagr *Palmesöndag.*

Pálmtré *Palmetræ, Palme.*

Pálmviðr *Palmetræ;* pálmviðar-skógr *Palmeskov.*

Pálstafr *Paalstav.*

Panna, (pönnu, pönnur), *f., Pande, Stegepande.*

Pantr (-s, -ar), *m., Pant.*

Panzari (-a, -ar), *m., (Pandser), Harnisk (af Læder el. uldent Stof).*

Paradís (-ar, *uden pl.*), *f., Paradiis;* paradísar-fagnaðr *og* -fögnuðr *Salighed i Paradiis, paradisisk Lyksalighed.* -hlið *Paradiisport.* -sæla = paradísarfagnaðr. -vist *Ophold i Paradiis.*

Pardi (-a, -ar), *m., Parder.*

Parlíment (-s, *pl. d. s.*), *n., Parlament.*

Parta (-aða, -at), *v. a., dele i Parter el. smaa Stykker.*

Partr (-s, -ar), *m., Part, Deel; Lod.*

Páskar, *m. og f. pl., og* páskir, *f. pl., Paaske:* fyrsti (dagr) í páskum *Paaskesöndag, förste Paaskedag;* á páskum *i Paasken;* páska-aptann *Paaskeaften; Paaskedagsaften.* -dagr *Paaskesöndag, Paaskedag.* -friðr *Paaskefred.* -hald *Höitideligholdelse af Paasken.* -hátíð *Paaskehöitid.* -helgr *og* -helgi *Paaskehöitid. Paaskehelligdage.* -lamb *(Jödernes) Paaskelam.* -morginn *Paaskemorgen.* -nátt *Paaskenat.* -snjór *Snee, som falder i Paasken; og fl.*

Past (-s, *uden pl.*), *n., Spisen, Æden:* liggja á pasti *(om et Rovdyr) være i Færd med at æde et Aadsel.*

Pataldr (-rs, -rar *el. pl. d. s.*), *m. el. n, (Eng. battle) Kamp (plads?):* bjóða e-m á pataldr *udfordre en.*

Pati (-a, -ar), *m., löst Rygte, Folkesnak.*

Patína (-u, -ur), *f., Disk (patena).*

Patríarki (-a, -ar), *m, Patriark (som geistlig Person).*

Patti (-a, -ar), *m., liden Dreng, Pusling, I.*

Pausa, *see* púsa *og* spúsa.

Peð (-s, *pl. d. s.*), *n., en Bonde i Skakspil; Pusling, I.*

Peita (-u, -ur), *f., Poitou (Pictavia). — b) Spyd (fra Poitou, af fransk Fabricat, poet.), E.*

Pell (-s, *pl. d. s.*), *n., rödt Silke el. Atlask; et kostbart Stof i Almindelighed;* pells-hökull *Messehagel af* pell; *og fl.*

Pengar, *see under* penningr.

Peningr, *see* penningr.

Penni (-a, -ar), *m., en Pen.*

Penningr *el.* peningr (-s, -ar *og contr.* pengar), *m., a) m. pl., et præget Stykke Metal i Almindelighed, Penge; af Værdi* = $^{1}/_{10}$ *af en* eyrir talinn, *men* $^{1}/_{60}$ *af en* eyrir veginn. — *β) i pl., Penge, Gods. — b) collectivt, Kvæg;* penninga-hirzla *Gjemme for Penge.* -lauss, *adj., pengelös, som*

mangler Penge. -ríkr *som har Penge-rigdom.*

PENTA (-aða, -at), *v. a., afbilde med Farver, male; jfr* skrifa. — *b) ueg., udsmykke.*

PERA (-u, -ur), *f., Pære; Pære-træ.*

PENTARI (-a, -ar), *m., Maler; jfr* piktr, skrifari.

PERLA (-u, -ur), *f., Perle.*

PERSÓNA (-u, -ur), *f., Person; Personlighed.* — *b) Person (Gramm.)*; persóna-skipti *Personskifte (i Talen).*

PETARR, PÈTR, PETRUS (-s), *m., St. Peder;* Pètrs-messa (Pettars-messa), *etc.*

PÍKA (-u, -ur), *f., Pige.*

PIKISDAGAR, *see* piskisdagar.

PIKKA (-aða, -at), *v. a., pikke; jfr* pjakka.

PIKTR (-a, -ar), *m.,* = pentari.

PÍLA (-u, -ur), *f., Piil.*

PÍLAGRÍMR (-s, -ar), *m., Pilegrim; jfr* pálmari, vallari; pílagríms-ferð *Pilegrimsreise.*

PÍLÁRR (-rs, -rar), *m., en opreist, fritstaaende Pille; Stötte, Söile.*

PÍLL (-s, pílar), *m., Piil, Piletræ.*

PILTR (-s, -ar), *m., Pilt, Dreng, Svend, Yngling; Drengebarn.*

PILTUNGR (-s, -ar), *m., en liden Dreng.*

PILZ (-s, *pl. d. s.), n., Skjört.*

PÍMENT (-s, *uden pl.), n.,* = fímet.

PÍNA (-u, -ur), *f., Pine, Pinagtighed, Pinsel.*

PÍNA (-i, -da *og* -aða, -at), *v. a., pine, martre, plage; straffe.*

PÍNARI (-a, -ar), *m., Piner, Böddel.*

PINDA, PINDING, *see* pynda, pynding.

PÍNILIGR, *adj., piinlig, piinfuld, kvalfuld.*

PÍNING (-ar, -ar), *f., Pinelse, Pine, Piinsel;* píningar-dagr = pínslardagr. -mark = pínslarmark. -staðr = pínslarstaðr. -váttr = pínslarváttr. -vætti = pínslarvætti.

PÍNSL *og* PÍSL (-ar,-ir), *f., Pinelse, Pine, Piinsel;* pínslar-dagr *og* píslar-dagr *Pinedag.* -færi, *mest* píslar-færi *Pineredskab, Pinebænk.* -mark *og* píslar-m. *Piinselstegn, Korset.* -staðr *og* píslar-st. *Pinested.* -trè *og* píslar-trè *Korset.* -váttr *og* píslar-v. *Martyr, Sandhedsvidne.* -vætti *og* píslar-v. *Martyrdom.*

PINTA, PINTING, *see* pynda, pynding.

PÍPA (-u, -ur), *f., Pibe, Blæserör, Flöite:* blása pípu *blæse i en Pibe.*

PIPARR (-rs, *uden pl.), m., Peber.*

PIPARKORN *Peberkorn.*

PIPRA (-aða, -at), *v. a., pebre.*

PIPRA (-aða, -at), *v. n., ryste, bæve:* p. ok skjálfa.

PISKISDAGAR, PIKISDAGAR *og* PYKKISDAGAR, *m. pl., Pintsedagene; jfr* hvítadagar.

PÍSL, *see* pínsl.

PISTILL (-ls, pistlar), *m., Epistel (om et af Apostlernes Breve).*

PJAKKA (-aða, at), *v. a., pikke, stöde el. stikke i noget (ofte og hurtig).*

PJÁTR (-rs, *uden pl.), n., (senere Ord), Blik, Messingblik.*

PLAGA (-aða, -at), *v. a., pleie; dyrke.*

PLÁGA (-u, -ur), *f., Plage.*

PLÁGA (-aða, -at), *v. a., plage.*

PLAGG (-s, plögg), *n., mest i pl., Ting, som hörer til Folks Udrustning, Klædningsstykker etc., omtrent* = farangr, *Reisetöi, Bagage* (vápn þeira ok önnur plögg); plagga-margr *rigelig udstyret; ogsaa* = fjölskrúðigr.

PLÁNA, *see i* afplána.

PLÁNETA (-u, -ur), *f., Planet.*

PLANTAN *og* PLÖNTUN (-ar, plantanir), *f., Plante;* plantanar-ker *Urtepotte.*

PLANTA (-aða, -at), *v. a., plante.*

PLÁSTR (-rs, -rar), *m., Plaster.*

PLÁSS *el.* PLÁZ (-s, *pl. d. s.), n., Plads.*

PLÁTA (u-, -ur), *f., Plade; Pandserplade (Pandser?, B).* — *b) Slette, Flade.*

PLÁZ, *see* pláss.

PLÓGARI (-a, -ar), *m., Plovmand; jfr* plógkarl.

PLÓGFAR = arðrfor.

PLÓGJÁRN = arðrjárn.

PLÓGKARL = plógari.

PLÓGR (-s, -ar), *m., Plov:* keyra plóg *kjöre Hestene for Ploven.*

PLOKKA (-aða, -at), *v. a., plukke; skille Folk af med deres Eiendele:* víða plokkaði hann menn með ráni.

PLÓMA (-u, -ur), *f., Blomme (prunus domestica).*

PLŒGING (-ar, -ar), *f., Plöining.*

PLŒGJA (-i, -ða, -t), *v. a., plöie; jfr* erja.

PLÖGG, *pl. af* plagg.

PLÖNTUN, *see* plantan.

POKI (-a, -ar), *m., Pose, Sæk, I.*

POLLÓTTR, *adj.*, *fuld af Vandhuler.*

POLLR (-s, -ar), *m.*, *Vandhule, Pöl.*

PÓLÓTUR, *f. pl.*, *en Fyrstes (den græske Keisers) Gemakker;* pólóta-svarf *det, som Væringerne var tilladt at tage i den græske Keisers Gemakker (Skatkammer) ved hvert Keiserskifte.*

PONTAÐR, *see* púnktaðr.

PORT (-s, *pl. d. s.*), *n.*, *Port.*

PORS (-s, *uden pl.?*), *m.* (?), *Pors (myrica gale).*

PORTHÚS *Horehuus.*

PORTKONA *Hore, Skjöge;* portkvenna-hús = porthús.

PORTLÍFI, *n.*, *Skjörlevnet, Horelevnet;* portlífis-maðr *Skjörlevner, Horebuk.*

POSTULI (-a, -ar), *m.*, *Apostel;* postula-sögur, *f. pl.*, *Legender om Apostlene.*

POSTULLIGR, *adj.*, *apostolisk.*

POTTR (-s, -ar), *m.*, *(Potte), Gryde.*

POTTSTEIK *Steg, som er stegt i en Gryde.*

PRAMMI (-a, -ar), PRÁMR *og* PRJÁMR (-s, -ar), *m.*, *Pram, liden Baad.*

PRÈDIKA (-aða, -at), *v. a.*, *prædike:* p. kross *prædike et Korstog; abs.*, *holde en Prædiken.*

PRÈDIKAN *og* -UN (-ar, -anir), *f.*, *det at prædike; Prædiken;* prèdikunarstóll *Prædikestol.*

PRÈDIKARI (-a, -ar), m., *a) Prædiker:* p. heilagra laga. — *b) Prædikebroder, Dominicanermunk;* prèdikarahús *Dominicaner Orden.* -klaustr *Prædikebrödreskloster.* -lifnaðr *Prædikebrödrenes Orden.*

PRÈDIKUN, *see* prèdikan.

PRÈSENTA (-u, -ur), *f.*, *Foræring.*

PRESSA (-aða, -at), *v. a.*, *presse.*

PRESTBORÐ *Præstens Bordhold, Underhold:* leggja til prestborðs.

PRESTGARÐR *Præstebolig;* = prestahús.

PRESTKONA *Præstekone.*

PRESTLAUSS, *adj.*, *uden en Præst.* — *2) som har mistet Geistligheden, I.*

PRESTLIGR, *adj.*, *præstelig.*

PRESTLINGR (-s, -ar), *m.*, *en som oplæres, studerer til Præst.*

PRESTMÁGR *Svoger til en Præst el. Præsten.*

PRESTR (-s, -ar), *m.*, *Præst;* prestsdómr *Præstedömme, Præsteværdighed.* -dóttir *Præstedatter, I,* -fundr *Möde, Samtale med Præsten; spec. om Præstens Besög hos en Syg for at skrifte ham el. give ham Sacramentet.* -hús *Præstebolig.* -kaup *Lön, Betaling, som en Præst oppebærer.* -nafn *Præstenavn.* -setr, *Præstegaard.* -skapr, *m.*, *Præstedömme, Præsteværdighed.* -skyld = prestskyld. -sunr *Præstesön.* -tíund *Præstetiende.* -vígsla *Præstivielse;* presta-dómr *en af Præster sammensat Ret.* -hatari, *m.*, *Præstehader (cogn.).* -heimili *Præsters Hjem.* -hús *Præstebolig, Huus for Præster, Geistlige.* -mót *Præstemöde.* -stefna, *d. s.*

PRETTA (-aða, -at), *v. a.*, *bruge Kneb imod, svige, bedrage.*

PRETTÓTTR, *adj.*, *fuld af List og Svig, rænkefuld.*

PRETTR (-s, -ir), *m.*, *Kneb, List; Rænke, Svig;* pretta-fullr *svigfuld, rænkefuld.* -lauss, *adj.*, *rænkelös.*

PRETTVÍSI, *f. indecl.*, *Rænkefuldhed, Svigagtighed, Svig.*

PRETTVÍSLIGR, *adj.*, *svigfuld, som vidner om Svig.*

PRETTVÍSS = prettóttr.

PRIK (-s, *pl. d. s.*), *n.*, *kort Stok.* — *2) et Tidsregningsmærke (indskaaret i en Stok).*

PRIKSTAFR *Primstok, Primstav.*

PRÍMI, *m.*, (-a, -ar), *Kl. 6 om Formiddagen, Prime; Gudstjeneste, som holdes Kl. 6 om Formiddagen.*

PRIMSIGNA, *v. a.*, *mærke med Korsets Tegn, döbe forelöbig.*

PRIMSIGNAN *og* -UN (-ar, -anir), *f.*, *det at* primsigna.

PRIMSIGNING (-ar, -ar), *f.*, *d. s.*

PRIMSTAFR = prikstafr.

PRINZ (-, -ar), *m.*, *Prinds.*

PRÍORR *el.* PRÍÓRR (-s, -ar), *m.*, *Prior.*

PRÍSA (-aða, -at), *v. a.*, *prise, love, berömme.*

PRÍSA (-aða, -at), *v. a.*, *pine, martre.*

PRÍSS (*gen. d. s.*, -ar), *m.*, *Stads, Höitidelighed, Priis, Festlighed.*

PRÍSUND (-ar, -ir), *f.*, *Fængsel.*

PRJÁL (-s, *pl. d. s.*), *n.*, *(d. Pral), Flitterstads, I.*

PRJÁMR, *see* prammi.

PRJÓNA (-aða, -at), *v. a.*, *strikke, I.*

PRJÓNLES (-s, *uden pl.*), *n.*, *strikket Töi, strikkede Varer, I.*

PRJÓNN (-s, -ar), *m.*, *Strikkepind.*

PRÓCESSÍA (-u, -ur), *f.*, *Optog.*

PRÓF (-s, *pl. d. s.*), *n.*, *Beviislighed:* hánum gengu öll p. framar *han*

kunde overalt producere större, vægtigere Beviisligheder. — *b) Undersögelse, Prövelse:* at áðr teknu prófi.

PRÓFA (-aða, -at), *v. a.*, *bevise* (refsa þeim) sem at öðru verða prófaðir *som blive overbeviste om etc.* — Prófask at illum manni *blive en beviislig Ildgjerningsmand.*

PRÓFAN *og* -UN, *f.*, *det at* prófa.

PRÓFANLIGR, *adj.*, *beviislig.*

PRÓFASTDÓMR *Provsteværdighed.*

PRÓFASTDŒMI *Provstedömme.*

PRÓFASTR (-s, -ar), *m.*, *Provst.*

PRÓFENTA, PRÓVENTA *og* PRÓVENDA (-u, -ur), *f.*, *Indtægter; Gods:* leggja próvendur til kirkju *tilskjöde, give en Kirke Jordegods, hvoraf Indtægterne tilfalde den;* gefa e-m prófentu sína *fledföre sig;* prófentu-maðr *Fledföring.*

PRÓPHETI (-a, -ar), *m.*, *Prophet.*

PRÓVENDA, -VENTA, *see* prófenta.

PRÚÐBÚINN *stadselig klædt.*

PRÚÐLEIKR (-s, -ar), *m.*, *Prægtighed, Stadselighed; Gjævhed, Kjækhed, Tapperhed.*

PRÚÐLIGR, *adj.*, *a) prydelig, prægtig, stadselig, herlig:* hin prúðligsta veizla. — *b) som vidner om Gjævhed, Kjækhed.* -liga, *adv.*

PRÚÐMENNI (-is, *pl. d. s.*), *n.*, *en gjæv Mand, I.*

PRÚÐMENNSKA, *f.*, *Gjævhed, I.*

PRÚÐR, *adj.*, *prud; smuk; jfr* hárprúðr. — *b) pyntelig, stadselig, herlig.* — *c) höimodig; kjæk, tapper; jfr* hjartaprúðr.

PRÚÐVÍGI *(nobel) lige Kamp.*

PRÝÐA (-i, -dda, -tt), *v. a.*, *pryde, smykke; Ordsp.:* svá má lengi níða sem p.; *jfr* níða.

PRÝÐI, *f. indecl.*, *Pryd, Prydelse.* — 2) *Kjækhed, Tapperhed;* prýði-gjöf *smuk, herlig Gave.* -liga, *adv.*, *paa en smuk, herlig etc. Maade;* = prúðliga. -ligr, *adj.*, *smuk; herlig; tapper*, = prúðligr. -maðr *en tapper, gjæv Mand.*

PRÝÐING (-ar, -ar), *f.*, *det at* prýða.

PSÁLMR *(senere skrevet* sálmr; -s, -ar), *m.*, *Psalme;* psálma-bók *Psalmebog.* -skáld *Psalmedigter, Psalmist.* -söngr *Psalmesang, Psalmodie.*

PÚA (-aða, -at), *v. a.*, *blæse, puste:* p. í skeggit *puste i Skæget, I.*

PÚKI (-a, -ar), *m.*, *Smaadjævel.*

PÚLL (-s, *uden pl.*), *m.*, *Apulien; Neapel; Syditalien.*

PUND (-s, *pl. d. s.*), *m.*, *Pund*, = 2 merkr (*see* mörk): engi maðr kunni marka tal um, ok varla punda tal. — 2) = skippund (*efter P. Vidalin* $21^5/_8$ *Lpd.*). — 3) *Pund (jfr i Dansk nedgrave sit Pund):* pund þat, er guð seldi mèr.

PUNDARI (-a, -ar), *m.*, *Bismer.*

PUNGR (-s, -ar), *m.*, *Pose af Skind; Pung, a) scrotum.* — *b) Pengepung.*

PUNKTAÐR *og* PONTAÐR, *adj.*, *med Punkt, Prik over.*

PUNKTR (-s, -ar), *m.*, *a) et Punkt, Punktum.* — *b) Tidspunkt.* — *c) Punkt, Post; Omstændighed.*

PUNTR (-s, -ar), *m.*, *et Slags Græs (aira v. carex pratensis).*

PURPURA, *see* purpuri.

PURPURI (-a, *uden pl.*), *m.*, *og* PURPURA, *n.*, *Purpur;* purpura-gull = rauðagull. -hökull *Messehagel af Purpur.* -klæði, *n. pl.*, *Purpur, Purpurklæder.* -litr *Purpur, Purpurfarve.* -möttull *Purpurkaabe.* -skikkja *en* skikkja *af Purpur.*

PURPURLIGR, *adj.*, *purpurröd.*

PÚS-, *see* spús-.

PUSS *el.* PÚSS (-, ar), *m.*, *Pung, liden Pose:* taka e-t ór pússi sínum.

PÚSTR (-rs, -rar), *m.*, *Pust, Örefigen.*

PÚTA (-u, -ur), *f.*, *Hore, Skjöge; jfr* portkona, skœkja, vændiskona; pútubarn *en Skjöges Barn.* -sunr *Horesön.* pútna-hús *Horehuus.* -maðr *Skjörlevner, Horkarl.*

PUTT, *interj.*, *(jfr d. pyt!)*, putt, putt! *fy!*

PYKKISDAGAR, *see* piskisdagar.

PYNDA, PINDA, PYNTA *og* PINTA (-i, -a, -t), *v. a.*, *pine, martre, plage; nöde, kue, undertrykke:* p. e-n til blóta *nöde en til at offre (til hedenske Guder).*

PYNDING, PINDING, PYNTING *og* PINTING, (-a, -ar), *f.*, *det at* pynda; *Marter, Undertrykkelse; svære, trykkende Paalæg el. Byrder.*

PYNGJA (-u, -ur), *f.*, *Pung, Pengepung, I.*

PYNTA, *see* pynda.

PÝTA (-i, -tta, -tt), *v. a.*, *gjöre til Skjöge* (púta).

PYTTR (-s, -ir), *m.*, *Pyt, Pöl.*

PYTTLA (-u, -ur), *f.*, *liden Pöl (B); nu ogsaa liden Flaske.*

PÆKILL (-s, -lar), *m.*, *Saltlage, I.*

PÆLA (u, -ur), *f.*, *Sted, hvor man har opstukket el. skaaret Grönsvær, I.*

PÆLA (-i, -da -t), *v. a.*, *hakke; ophakke, opstikke, I.*

PÖKKUR, *f. pl.*, *Pakke, Bylt (som en fører med sig).*

Q.

Q, *findes i Haandskrifterne ofte for* k, *men er iövrigt et overflödigt Bogstav og nu aldeles udelukket af Alphabetet;* qv, *see* kv.

R

R, *kaldes paa Islandsk* err, *og udtales haardere og tydeligere end* r *i Dansk, omtrent som* r *i Tydsk el. Engelsk. I Begyndelsen af Ord findes i Haandskrifterne ofte* r *for* hr *(f. Ex.* rafn *f.* hrafn, reifa *f.* hreifa *etc.).*

Rá (-r, -r), *f., a) Stang i Almindelighed. — b) Skibsraa;* rár-endi *Enden af en Skibsraa.*

Rá (-r, -r), *f., Vraa, Hjörne, Krog:* r. er hyrning húss.

Rá (-r, -r), *f., Raa, Raadyr.*

Rábenda, *v. a., omvikle, omvinde (eg. en Raa).*

Rabítar, *m. pl., Arabere.*

Ráð (-s, *pl. d. s.*), *n., Raad etc., a) Raad (som man giver el. fölger):* at hans ráði *efter hans Raad;* sækja e-n at ráðum *söge Raad, spörge en til Raads, fölge ens Raad. — β) klögtigt Raad, Plan, List; Anslag:* Njáll man þessi r. hafa til lagt. — *γ) det hvortil man raader:* H. kallaði þat eigi sitt r. *det kunde han ikke tilraade:* þótti mönnum þat r., at *etc. man ansaae det for rigtigst. — δ) Raad, Overveielse af Grunde og Bestemmelse af Midler til Udförelsen af noget:* bera r. sín saman *lægge Raad op sammen;* eiga r. við e-n *holde Raad om noget med en;* leita sér ráðs *holde Raad, raadslaae;* ráða ráðum sínum *raadslaae;* vera í ráðum með e-m *være paa Raad. — ε) Beslutning, Raadslagning:* (hann) sá þat at ráði *besluttede sig til det;* þeir tóku þat r. *tog den Beslutning, besluttede;* taka til ráða *tage en Beslutning;* þat er í ráði *det er besluttet. — b) Myndighed, Raadighed:* telja hann af ráðunum fjárins; bera e-n ráðum *betage en Myndigheden el. Raadigheden over noget. — c) (en Fyrstes) Raad:* várt hit œzta r. — *d) Giftermaal, Parti:* þau r. tókusk *Partiet kom i Stand;* virðuligt r. *fornemt Parti. —* Var þá skilit r. þeira *de vare skilte ad. — e) Færd og Stilling i Livet, Omstændigheder:* misjafn orðrómr var á ráði hans; skipa ráði sínu *ordne sine Sager. — f) Tilstand, Sundhedstilstand; Skjebne:* at þú (völva) fleiprir eigi um mitt r., því at ek trúi eigi því er þú segir. — *g) Opförsel:* illt r.; bœta r. sitt *forbedre sig;* ráðs-kona = ráðakona. -maðr = ráðamaðr. -mennska, *f., Bestyrelse af en Huusholdning el. en Gaard.* -prestr *Overpræst;* ráða-bið *Betænkningstid;* á r. *forelöbig, indtil videre, for nogen Tid.* -breytni = ráðbreytni. -brot = ráðbreytni *b.* -fár = ráðfár. -góðr *som veed at hitte paa Raad.* -görð *Raadslagning, Beslutning.* -görr, *adj.,* = ráðugr. -hagr, *a) Giftermaal, Parti. — b) Huusholdning med Hensyn til dens Omstændigheder, oeconomiske Omstændigheder:* hánum tók at úhœgjask ráðahagrinn *hans Omstændigheder forværrede sig.* -kona *Huusholderske, Bestyrerinde af en Huusholdning.* -lauss, *adj., raadvild, som ikke veed noget Raad.* -leitan, *f., det at söge Raad.* -leitinn, *adj.,* = ráðleitinn. -leitni, *f.,* = ráðleitni. -leysi, *n., Raadvildhed.* -maðr, *a) Raadgiver. — b) en som raader for noget, er Befalingsmand. — β) spec., Bestyrer, Forvalter af en Huusholdning el. en Gaard.* -nautr = ráðunautr. -neyti, *n.,* = ráðuneyti. -rúm = ráðrúm. -skortr *Mangel paa Raad,*

Raadvildhed. -skot, *i Udtrykket:* lítit (lítil) r. er(u) til e-s *det har lidt at betyde, der kommer ikke stort ud af at söge Raad og Afgjörelse hos ham, d. e. han har ingen Indflydelse, er en ubetydelig Person.* -stoð *Bistand med Raad.* -stofnan, *f., det at raadslaae, udkaste en Plan.* -ætlan *og* -un *Plan.*

Ráða (ræð, rèð, ráðit), *v. a. og n., I) f. a., A) v. a., m. acc. og dat., 1) m. acc., a) raade, give som Raad:* r. e-m e-t *raade en noget. — b) beslutte, bestemme:* r. e-t af *tage en Beslutning;* r. e-t við sik, *d. s.* — R. stórt *beslutte et stort Foretagende. — c) beslutte, aftale, afslutte el. komme til Overeenskomst (med een el. flere) om noget, tinge:* r. atför við e-n *aftale et Overfald paa en;* r. e-m bana *el.* banaráð *aftale Maaden til at rydde en af Veien;* r. sèr vist *betinge sig Ophold(ssted); ligel. gjöre Aftale med Hensyn til en Tjeneste, fæste sig bort;* r. hjón *fæste Tyende;* r. e-m kvánfang *afslutte en Giftermaalscontract for en;* r. e-n með sèr *aftale ens Ophold hos sig, love ham Ophold;* r. menn til ferðar með sèr *gjöre Aftale med dem, man önsker at have i sit Fölge. — d) bevirke, udvirke, faae bragt i en vis Stilling el. Tilstand, el. lign., α)* r. bætr á e-u *raade Bod paa. — β)* r. e-m ráðning *tugte en, revse; jfr 2, f nedenfor. — γ)* r. e-t undan e-m *beröve, skille en ved noget. — δ)* r. e-n ór landi *jage en ud af Landet. — ε)* r. e-n af dögum *el.* lífi *bringe en af Dage;* r. e-n af, *d. s.; ogsaa (forkortet heraf?)* r. e-n, *d. s.* (þeir, er drápu eða rèðu Eirík konung). — R. e-t af *ophæve. — ζ)* r. undir sik trúnað e-s *sikkre sig ens Troskab el. Venskab, bringe ham afgjort over paa sin Side. — η)* r. skip til hlunns = r. skipi til hlunns (*see* 2, *d, nedenfor*). — *e)* r. e-t upp *oplæse. — f) raade, udlægge, udtyde:* r. drauma *raade Drömme;* r. gátu *oplöse en Gaade;* r. rúnir *udtyde, forklare Runer. — 2) m. dat., a)* r. ráðum sínum *raadslaae. — b) raade, raade for, have den afgjörende Stemme med Hensyn til:* hann rèð því *han raadede derfor;* r. orði um e-t *have den afgjörende Stemme i en Sag;* hugr ræðr hálfum sigri (*Ordsprog*) *Modet gjör det halve Udslag med Hensyn til Seieren;* r. boði ok banni *raade for Bud og Forbud, d. e. have den afgjörende Stemme i alle Spörgsmaal el. Anliggender;* r. giptingu (konu) *raade for en Kvindes Giftermaal (som Slægtning el. Værge);* r. engu *ingen Magt el. Indflydelse have, have intet at sige. — Abs.:* þú mant r. (verða) *du faaer at raade;* skal afl r. með þeim *Stemmefleerheden skal gjöre Udslaget, og fl. lign. — β) raade over, have Raadighed, Myndighed over:* r. fè, búi sínu, arfi sínum *etc.; have i sin Magt:* r. fjöri e-s *have ens Liv i sin Magt;* r. niðrlögum e-s *være ens Overmand i Styrke og Behændighed, kunne kaste ham ned, I. — γ) regjere, beherske:* r. landi, ríki *etc. — δ) tildeels beslægtet med foregaaende (β og γ), have, före:* hvítum ræðr þú enn hjöltunum *du bærer (fører) endnu (Sværdet med) det hvide Hjalte; jfr* deigum ræðr þú enn brandinum. — *c) afstedkomme, være Ophavsmand til:* r. dauða, drápi, aftöku e-s. — *d)* r. skipi til hlunns *sætte et Skib op paa Land (hvor det skal staae om Vinteren). — e)* r. e-m til e-s (= skipa e-m til e-s) *foreskrive en et Arbeide, give en noget at bestille. — f) gjöre en Aftale, afslutte en Overeenskomst, Contract med Hensyn til:* r. sèr (e-m) fari *tinge sig (en) en Skibsleilighed. — g)* r. e-m *pidske, tugte (maaskee et forkortet Udtryk for* r. e-m slög, högg *el. lign.; jfr* r. e-m ráðning *A, 1, d, β). — B) v. n., 1) raadslaae:* þeir rèðu, hversu *etc. de raadsloge, lagde Raad op om, hvorledes;* r. um við e-n *raadföre sig med en om, raadslaae med om. — 2)* r. fyri (e-u) *raade, regjere, beherske.* — Kunna at r. fyri orði ok eiði *være kommen til Skjels Aar og Alder. — b)* r. við (e-n *el.* e-t) *være Mand for, magte, magte med. — 3) gjöre en Bevægelse i en vis Retning; give sig i Færd med; tage fat paa, gjöre Forsög paa, el. lign., a) eg., α)* (hann) rèð upp á hválinn *gav sig i Færd med at gaae op paa den;* (hann) rèð upp á kleifarnar *sögte at komme op paa. — β)* r. til atlögu *give sig i Færd med, begynde et Angreb;* r. á e-n *styrte, fare ind paa en (især uden Vaaben);* r. til e-s *angribe, gaae ind paa Livet.* — Ráð til *hug til! (som det synes at betyde; jfr* tilræði). — *b) ueg.,* r. til e-s, *α) beslutte sig til og tage fat paa et Foretagende:* er nú til at r., ef þèr vilit *nu er Leiligheden til at gjöre noget, hvis etc. — β) gjöre Forsög paa noget:* r. til

hefnda. — 5) *bestemme Grændsen, være som Grændse:* rèð fyrir norðan Gandvík, en fyrir sunnan Gautelfr. — 5) *omskrivende med* at *og et Infinitiv:* rèði upp at segja *for* sagði, segði (*imperf. conj.*) upp. — *II)* ráðask, *f. p.*, *1) pass., svarende til I, B, 1 ovenfor:* at þeim hefði úheppiliga um ráðizk *de havde taget et uheldigt Raad.* — Þat ræzk vel ór e-u *noget faaer en lykkelig Ende.* — Þat rèzk allt saman sætt þeira ok þetta ráð *det fik altsammen Fremgang, kom i Stand.* — 2) *refl., a) svarende til I, B, 3 ovenfor, begive sig, bevæge sig et Steds hen el. i en vis Retning; ligeledes flytte et Steds hen;* ráðask í móti e-m *vende sig hen imod en kampfærdig el. angribende, gaae ham imöde, stille sig imod ham.* — β) ráðask til ferðar *begive sig paa en Reise;* ráðask til lags með e-m *begive sig i Selskab med; og fl. lign.* — γ) ráðask í e-t *give sig til, begynde paa, foretage sig noget;* ráðask úr e-u *tage Afsked med, ophöre med, el. desl.* — *b) svarende til I, A, 1, c:* ráðask at hjóni *fæste sig bort (paa et Sted som Tyende).* — *c) svarende til I, B, 1 ovenfor:* ráðask um við e-n *raadföre sig med.* — 3) *recipr., svarende til I, B, 3, a,* γ *ovenfor:* ráðask á *styrte, fare lös paa hinanden.* — *III)* ráðinn, *p. pr.*, ráðinn til *bestemt, besluttet paa;* ráðinn í (e-u *el.* at) *d. s., el. fast besluttet paa, med Hensyn til.*

Ráðandi (-a, -endr), *m., en som raader for, er Befalingsmand over; jfr* ráðamaðr *b.* — 2) *en som raader, udtyder* (ok urðu eigi ráðendr til ɔ: draumanna).

Ráðbani *den som lægger Planen, er Ophavsmanden til ens Drab.*

Ráðbót *Bod for foranstaltet Drab el. Legemsbeskadigelse.*

Ráðbreytni, *a) Forandring af Beslutning.* — *b) Forandring af sin Stilling, nye Foranstaltninger med Hensyn til sine (oeconomiske) Sager, el. lign.*

Raddaðr, *adj., begavet med Stemme.*

Raddar-, *see under* rödd.

Raddmaðr *Mand med Hensyn til Stemme, Syngestemme.*

Ráddrjúgr *som veed at hitte paa Raad.*

Ráðfár *som veed faa Raad, er raadvild, mest impers., i:* e-m verðr ráðfátt *en er raadvild;* hánum varð aldrigi ráðfátt *han vidste bestandig at hitte paa Raad.*

Ráðfimr *raadflink, raadsnar.*

Ráðfrètta, *v. a., raadspörge, spörge til Raads.* — Ráðfrèttask, *f. p.*, ráðfrèttask af e-m *el.* við e-n *raadspörge, raadföre sig med.*

Ráðgáta *Gaade, mörk Tale.*

Ráðgirni, *f. indecl., det at være* ráðgjarn.

Ráðgjafi (-a, -ar), *m., en som giver Raad, Raadgiver.* — Ráðgjafar = ráð *c.*

Ráðgjarn *tilböielig til at raade, herskesyg.*

Ráðhollr *som giver gode Raad, er oprigtig Raadgiver.*

Ráði, *see* sjálfráði.

Ráðigr, *see* ráðugr.

Ráðinn, *see* ráða *III.*

Ráðkrókr *Snedighed, List.*

Ráðkœnn *raadsnild, klögtig i Raad.*

Ráðkœnnska *Klögt i Raad, Raadsnildhed, Snildraadighed.*

Ráðlag *det hvorledes en bærer sig ad, handler, Handlemaade, Fremfærd, Færd i Livet, I.*

Ráðlagning (-ar, -ar), *f., det at give Raad til noget.*

Ráðlausligr, *adj., som vidner om Raadvildhed el. Galskab.* -liga, *adv.*

Ráðlauss, *adj., a) raadvild.* — *b) gal, afsindig.*

Ráðlegging (-ar, -ar), *f., det at* ráðleggja; *Raad, I.*

Ráðleggja, *v. a.*, r. e-m e-t *el.* at *med fölgende Infinitiv, raade en til noget el. til at etc.*

Ráðleitinn, *adj., klögtig, som veed at hitte paa Raad.*

Ráðleitni, *f. indecl., Klögtighed i at hitte paa Raad; Klogskab, gode Raad.*

Ráðleysi (-is, *uden pl.*), *n., a) Raadvildhed.* — *b) Uforstandighed, Galskab; Afsindighed.*

Ráðligr, *adj., a) raadelig, tilraadelig.* — *b) som vidner om Klögt i Raad.* -liga, *adv.*

Ráðmaðr *en som raader for, har Opsyn med noget, Befalingsmand; jfr* ráðsmaðr.

Ráðning (-ar, -ar), *f., Tugtelse, Revselse:* ráða e-m r. *tugte en.* — *b) Tugt, Oplærelse.* — *c) Skrifte* (taka r. af presti). — 2) *(en Gaades el. Dröms) Udtydning;* ráðningar-sproti *Tugtelsesspiir.* -svipa *Tugtelsessvöbe; og fl.*

Ráðríkr *som altid vil raade, herskesyg.*

RÁÐRÚM *Raaderum:* ef r. er til *dersom der gives Tid, Leilighed dertil.*
RÁÐSAMR (-söm, -samt), *adj., tilböielig til at raade, selvraadig.*
RÁÐSETTLIGR, *adj., som vidner om Forstandighed, Klogskab, I.* -liga, *adv., I.*
RÁÐSETTR *forstandig, klog, I.*
RÁÐSNILLD *Klögt i Raad, Raadsnildhed.*
RÁÐSNILLINGR *en raadsnild Mand, Mand som er klögtig i Raad.*
RÁÐSNJALLR *klögtig i Raad, raadsnild.*
RÁÐSNOTR, *d. s.*
RÁÐSPAKR, *d. s.*
RÁÐSPEKI = ráðsnilld.
RÁÐSPEKINGR = ráðsnillingr.
RÁÐSPELL *el.* -SPJÖLL *Forspildelse af indledet Ægteskabsforbindelse (ved et af en anden udövet Leiermaal med Bruden); Böder herfor.*
RÁÐSTAFA, *v. a., m. dat., gjöre Foranstaltning for at noget besörges el. bliver bragt i Orden.*
RÁÐSTAFAN *og* -STÖFUN (-ar, ráðstafanir), *f., det at* ráðstafa.
RÁÐSTAFI (-a, -ar), *m, d. s. (?); fast Bopæl, Ophold, B.*
RÁÐSTEFNA *Forsamling til Raadslagning.*
RÁÐSTÖFUN, *see* ráðstafan.
RÁÐSVINNR *og* -SVIÐR = ráðsnjallr, ráðsnotr.
RÁÐUGR *og* RÁÐIGR, *adj., som veed at hitte paa Raad, klögtig, klog, snildraadig.*
RÁÐULIGR, *adj., a) som vidner om Klögt, Klogskab. — b) raadelig, tilraadelig. — 2) mægtig.*
RÁÐUNAUTR *en som er med paa Raad, deeltager i en Raadslagning; Ven, Omgangsven. — b) i pl.,* ráðunautar *Raadgivere.*
RÁÐVANDLIGR, *adj., som vidner om Retskaffenhed, Redelighed, Retsindighed.* -liga, *adv.*
RÁÐVANDR, *1) kræsen i at antage Raad. — 2) brav, retskaffen, redelig.*
RÁÐVENDI, *f. indecl., Bravhed, Retskaffenhed, Redelighed.*
RÁÐVÍSI, *f. indecl., Klogskab, Forstandighed.*
RÁÐVÍSLIGR, *adj., som vidner om, tyder paa Klogskab el. Forstandighed.* -liga, *adv.*
RÁÐVÍSS *klog, forstandig:* r. ok rèttorðr *forstandig og sanddru.*
RÁÐÞÆGINN = ráðþægr, *I.*
RÁÐÞÆGR, *adj., som gjerne tager mod Raad, lader sig raade.*
RÁÐÞÆGNI, *f. indecl., den Egenskab at være* ráðþæginn, *I.*
RAF (-s, röf), *n., Rav (succinum).*
RÁF (-s, *uden pl.*), *n., Omvanken, I.*
RÁF, *see* ræfr.
RÁFA (-aða, -at), *v. n., (d. rave), vanke omkring, omvanke, I.*
RAFN, *see* hrafn.
RAFR (-s, -ir), *m., et Slags Fisk; (maaskee hörer hertil)* rafa-belti *Finnerne af Helleflynder.*
RÁFR, *see* ræfr.
RAGLEIKR (*uden pl.*), *m., Feighed; Udygtighed, Umandighed.*
RAGLIGR, *adj., som vidner om Feighed el. Udygtighed.*
RAGMANNLIGR, *adj., cujonagtig, feig, frygtsom; kvindeagtig, I.* -liga, *adv., I.*
RAGMENNI (-is, *pl. d. s.*), *n., feig Cujon; udygtig, umandig Person.*
RAGMENNSKA (-u, *uden pl.*), *f., Feighed; Udygtighed, Umandighed, I.*
RAGMÆLI *det at stemples, skjeldes ud for at være* ragr *(see d. O.).*
RAGNA-, *see under* regin.
RAGNA (-aða, -at), *v. a., m. dat. og acc., eg. paakalde Guderne:* r. at e-m rammar vættir *nedkalde deres Vrede over en. — b) senere, bande, forbande:* r. e m; *abs.* bölva ok r. *bande. — b) indvie til Guderne, B.*
RAGR, rög, ragt, *adj., feig, cujonagtig; umandig, udygtig. — b) som bedriver unaturlig legemlig Omgang, lader sig bruge dertil.*
RAGSKAPR (-ar, *uden pl.*), *m., det at være* ragr, *Feighed etc.*
RAK (-s, rök), *n., Væge (i et Lys), I.*
RAK (-s), *n., mest i pl.* rök, *det Hö, som ved Indhöstningen bliver tilbage paa Marken paa de Steder, hvor Höet bindes i Bundter:* taka rökin *opsamle det saaledes tilbageblevne Hö, I.*
RAK, *1. og 3. s. impf. ind. af* reka.
RÁK (-ar, -ir), *f., a) Stribe, Rand. — b) Fure. — c) liden Bjergklöft.*
RAKA (-aða, -at), *v. a., a) m. dat. el acc., bringe noget fra et Sted til et andet med ragende Bevægelse; spec.* r. heyi *rive Hö til Siden;* r. ljána *rive Hö sammen, I. — β) ueg.:* r. fè saman *samle sig mange Penge, me-*

get Gods. — *b) m. acc., rage, barbere.*

Rakhlaup *Löben uden at standse.*

Raki (-a, *uden pl.*), *m., Fuglighed, I.*

Rakinn, *see under* rekja.

Rakki (-a, -ar), *m., 1) Hund.* — *2) en af de Ringe om Masten i et Fartöi, hvortil Kanten af Seilet heftes fast.*

Rakklátr, *adj., rask, brav, tapper.*

Rakkliga, *adv., rask, modig, tappert, kjækt.*

Rakklyndr *modig, kjæk.*

Rakknífr *Rageknív, Barbeerkniv.*

Rakkr, rökk, rakkt, *adj., eg. rank, opreist.* — *b) ueg., rask, modig, kjæk.*

Rakleið, *i:* fara r. *reise den lige Vei, directe, el. ogsaa uden Ophold.*

Rakleiðis, *adv., den lige Vei, directe; uden at standse, I.*

Rakleitt, *adv., d. s.*

Raklendi (-is, *uden pl.*), *n., fugtig, sid Jordbund, B.*

Raklendr, *adj., sidlandet, sid, B.*

Rakna (-aða, -at), *v. n., blive fugtig, lidt vaad, I.*

Rakna (-aða, -at), *v. n., 1) eg., gaae, löbe, löses op, vikles op:* þráðrinn raknaði af hörhnoða. — *2) ueg., gives lös, ikke holdes tilbage, etc., a)* skuld raknar *en Gjeld bliver betalt.* — *b)* gripir r. *(rövede) Gjenstande el. Kostbarheder blive givne Eiermanden tilbage;* láta r. ránit *give det rövede tilbage.* — *c)* r. við *komme til sig selv igjen (efter en Besvimelse el. desl.).*

Raknan (-ar, *uden pl.*), *f., det at* rakna.

Rakr, rök, rakt, *adj., fugtig, vaad.*

Rakstr (-rar, -rar), *m., det at* raka; rakstrar-kona *Pige, som river Hö.* -maðr *en som rager, Barbeer.*

Rakta, rákum (*impff.*), *see* rekja *og* reka.

Ram-, *see* ramm-.

Ramb (-s, *uden pl.*), *n., det at* ramba, *I.*

Ramba (-aða, -at), *v. n., gaae med stiv Gang, som den der vil undgaae at rave.* — *b) rave.*

Rambaldi (-a, -ar), *m., Klokkeaxel.*

Rámerki (*Raamærke, af* rá *Jord, Land, poet., og* merki) = landamerki, landamæri.

Rammaukinn *som er i Besiddelse af overnaturlig Kraft, Styrke; vældig, kraftig.*

Rammbyggiligr, *adj., stærk, solid bygget; stærk, solid.* -liga, *adv.*

Rammgörr, *d. s.*

Rammleikr (-s, -ar), *m., Styrke, Kraft;* af egin rammleik *med egne Kræfter, I.*

Rammligr (*ofte* ramligr), *adj., 1)* = rammbyggiligr. — *2) stærk, kraftig.* -liga, *adv., med Kraft, med Eftertryk, voldsomt.*

Rammr (*ofte* ramr, *og undertiden i Poesie* hrammr), römm, rammt, *adj., a) (om Personer), stærk, kraftig, vældig:* r. at afli *som har meget store Legemskræfter:* hèr er við ramman reip at draga *man har med en vældig Modstander at gjöre.* — *b) om andre Gjenst., fast, stærk, vældig, heftig el. lign.* — *2) ram, bidsk, bitter.*

Rammr, *see* hrammr.

Ramn, *see* hrafn.

Rámr, *adj., hæs.*

Rán (-s, *pl. d. s.*), *n., a) Ran; Ransgjerning; Plyndring; jfr* rauðarán, handrán. — *b) ranet Gods, Rov:* láta rakna ránit *levere det ranede Gods tilbage;* ráns-bót *Erstatning for rövede Ting.* -fè = ránfè. -fengr = ránfengr. -flokkr *Röverflok, Röverbande.* -hönd *röverisk Haand.* -maðr *Ransmand, Röver.*

Ránbaugr *Ransböder.*

Ránfè *rövet Gods.*

Ránfengi (-is, *pl. d. s.*), *n.,* = ránfengr; *Röveri.*

Ránfengr *ranet Gods, Rovgods; jfr* ránsfengr.

Rangali (-a, -ar), *m., en krum (noget lang) Gang.* — *Spec., trange og skjeve Klippeklöfter; ogsaa en langagtig Kjæde af Klipper, som gaae i Krumninger, I.*

Rangar-, *see under* röng.

Rangbyrði (-is, *pl. d. s.*), *n., den nederste Deel af Plankebeklædningen i et Fartöi, Plankerne under Bundindholterne* (rengr; *jfr* röng).

Rangdœma, *v. a., dömme uretfærdig, fælde en uretfærdig Dom.*

Rangdœmi *det at* rangdœma. — *b) Uretfærdighed.*

Rangeygr *og* -eygðr *skelöiet, vindöiet.*

Rangfenginn *erhvervet paa en uretfærdig Maade.*

Rangflytja, *v. a., fortælle, gjengive urigtig, usandfærdig.*

Rangfœra, *v. a., fordreie.*

Rangindi, *n. pl., Uret, Uretfærdighed, Forurettelser. — β) spec., Kneb i en Sags Förelse.*

Rangkveðja, *v. a., tilkalde, udnævne (som Vidne etc.) paa en feilagtig Maade.*

Ranglátligr, *adj., som vidner om Uretfærdighed.*

Ranglátr, *adj., som gjerne forurettter, er uretfærdig, ubillig mod andre.*

Rangleikr (-s, *uden pl.*), *m., Forkeerthed.*

Rangligr, *adj., uretfærdig, uretmæssig, ubillig.* -liga, *adv., feil, urigtig.*

Ranglýsa, *v. a., m. dat., forkynde, melde noget feilagtig, urigtig.*

Ranglæti (-is, *uden pl.*), *n., Uretfærdighed, Ubillighed;* ranglætis-dómr *uretfærdig Dom.* -maðr *en som forurettter, er uretfærdig.* -verk *uretfærdig Handling.*

Rangminni *det at huske feil.*

Rangmunnr *og* -muðr *en som er skjevmundet (cogn.).*

Rangmynntr, *adj., skjevmundet, I.*

Rangnefndr *ikke lovlig udnævnt.*

Rangr, röng, rangt, *adj., a) eg., vrang, skjev. — b) ueg., α) vrang, forkeert, feilagtig. — β) ubillig, uretfærdig. — 2)* rangt, *n. s., adv., feil, forkeert;* rangs-leitinn *som söger at gjöre andre Uret, uretfærdig, I.* -leitni, *f. indecl., det at være* rangleitinn, *I.*

Rangsáttr *uenig; jfr* missáttr.

Rangsnúa, *v. a., m. dat. og acc., vende forkeert; fordreie;* r. dóm *dömme uretfærdig.*

Rangsýni, *f. indecl. el. n., a) =* missýni; e-m gefr r. *en tager feil. — b) Uretfærdighed.*

Rangsœlis, *adv., mod Solen; forkeert, feilagtig.*

Rangvirða, *v. a., vurdere urigtig.*

Rangvirðing *det at* rangvirða.

Rani (-a, -ar), *m., Snabel; Tryne.*

Ranka (-ar, -aði, -at), *v. a. impers.:* e-n rankar við e-u *en mærker noget, bliver opmærksom paa, nu især en erindrer noget dunkelt, kommer paa det;* r. við sèr *orientere sig.*

Rann, *1. og 3. s. impf. ind. af* renna.

Rann (-s, rönn), *n., Huus (poet.).*

Rannsak (-s, -sök), *n., Huussögning (?), Ransagen, Undersögelse.*

Rannsaka, *v. a., foretage en Undersögelse, undersöge; ogsaa som v. n.* r. eptir e-u, *d. s.*

Rannsakan *og* -sökun (-ar, -sakanir), *f., det at* rannsaka.

Rannsakanligr, *see i* úrannsakanligr.

Rannsókn *Undersögelse;* rannsóknaþáttr *et Afsnit i Loven (Graagaasen), som handler om Huussögninger, Undersögelser.*

Rannsökun, *see* rannsakan.

Ránskapr (-ar, *uden pl.*), *m., Röven, Plyndren, Röveri; Röverstand.*

Rántaka, *v. a., rane, röve.*

Rapa, *see* hrapa.

Raptr (-s, -ar), *m., Raft, som lægges oven paa Lægterne i en Bygning;* rapta-bulungr *Stabel af Rafter.*

Raptskógr *Skov, som er tjenlig til Rafter.*

Raptviðr *Rafter, Træstykker, som kunne bruges som Rafter.*

Rás (ar), *f., a) Löb; Bane:* taka, hafa á r. *begynde at löbe, löbe afsted. — b) Rende;* rásar-skeið *Löbebane, Löb.*

Rasa, *see* hrasa.

Rásfimr *som löber hurtig.*

Rask (-s, *uden pl.*), *n., Fiskenes Indvolde (B)'; Fiskeaffald, I.*

Raska (-aða, -at), *v. a., m. dat., bringe af Lave, ud af Orden, forrykke; forstyrre; krænke, forgribe sig paa* (er konungs eign var raskat).

Raskótt *og* röskótt, *n. (sg.) adj., (ruskende, stödende, tumlende?):* þeir fengu r. *de fik en svær Sögang.*

Rass (-, -ar), *m., Sædet;* rassaklof *Skrævet; jfr* ars.

Rasshverfingr *Hest, som slaaer bag ud, el. (maaskee) löber skjevt til Siden.*

Rassgörn *Endetarm;* rassgarnar-endi *Endestykke af Endetarmen.*

Rassragr *(som Skjeldsord), yderst feig el. foragtelig (jfr* rass *og* ragr).

Rastar-, *see under* röst.

Rata (-aða, -at), *v. a., a) træffe paa, hitte, finde:* ratar hann harðla stórafjallvega *(paa Veien) stödte han paa lange Fjeldveie;* r. e-n *træffe en;* r. sauði *finde. — b) abs., finde Veien. — — B) f. p.,* ratask, *pass., findes, træffes; forefindes, naaes. — b) som dep. n. (?) i Ordspr.:* stundum ratask lygnum manni satt á munn *undertiden kommer den störste Lögner til at sige en Sandhed, I.*

Rata, *see* hrata.

RATI (-a, -ar), *m., en som tosser afsted, forvilder sig*: verða at rata *blive tosset, forvilde sig, R;* rata-ligr, *adj., dum, tosset (*-liga, *adv.), I.*

RAUÐ, *1. og 3. s. impf. ind. af* rjóða.

RAUÐAGULL *rödt, puurt Guld, det röde Guld.*

RAUÐÁLFR, *eg. röd Alf, en spottende Benævnelse om en Mand, som var klædt i röde Klæder.*

RAUÐARÁN *det at rane noget fra en paa en voldelig Maade.*

RAUÐASÓTT *Rödsot.*

RAUÐAVÍKINGR *en röd Viking, en hvis Haandtering er Vikingsfærd, den værste Viking.*

RAUÐBIRKINN, *adj., med rödligt Haar, I.*

RAUÐBLEIKR *blegröd, lyseröd.*

RAUÐBLESÓTTR *rödblisset, I.*

RAUÐBROTI *ureent, ertsholdigt Jern, I.*

RAUÐBRÚNAÐR *rödbrunet.*

RAUÐBRÚNN *rödbruun.*

RAUÐBRYSTINGR (-s, -ar), *m., en Fugleart (tringa ferruginea), B.*

RAUÐBÚINN *udstyret med rödt:* r. gulli, *E.*

RAUÐDEPLÓTTR, *adj., rödplettet, I.*

RAUÐDÍLÓTTR, *adj., d. s., I.*

RAUÐDRÖFNÓTTR, *adj., d. s., I.*

RAUÐDÝRI (-is, *pl. d. s.), n., Röddyr, Storvildt, Hjorte.*

RAUÐEYGÐR *rödöiet.*

RAUÐFELDR, *eg. en röd Kappe (see* feldr); *som cogn. en, som har en röd* feldr *paa.*

RAUÐFLEKKÓTTR *rödspraglet.*

RAUÐGULR *rödguul.*

RAUÐHÁRR *rödhaaret.*

RAUÐHÆRÐR = rauðhárr.

RAUÐI (-a, -ar), *m., 1) Blomme (i et Æg, I). — 2) Jernokker (ferrum ochraceum);* rauða-blástr *Rensning el. Stöbning (?) af* rauði.

RAUÐKÁPUMAÐR *en som er klædt i en röd Kappe.*

RAUÐKEMBINGR (-s, -ar), *m., et Slags Hvalfisk (efter Ordet med röd Kam).*

RAUÐKINNI (-a, -ar), *m., en som har en röd Kind.*

RAUÐKLÆDDR *klædt i Rödt, rödklædt.*

RAUÐKÚFÓTTR *rödhovedet (om Heste), ogsaa: röd med hvidt Hoved.*

RAUÐLEITR, *adj., a) rödagtig, rödlig; rödladen, rödmusset.*

RAUÐLITAÐR *rödlydt.*

RAUÐLITR, *adj., rödfarvet, röd.*

RAUÐLJÓSS *lyseröd, E.*

RAUÐMAGI (-a, -ar), *m., Steenbider (med röd Bug), I.*

RAUÐNEF *en som har en röd Næse (cogn.).*

RAUÐR, *adj., a) röd:* jarlinn setti svá rauðan sem blóð *han blev blodröd i Ansigtet;* rauð kýr *röd Ko. — b) rödgloende. — c) ueg.,* r. víkingr = rauðavíkingr. — 2) rautt, *n. s., subst., ueg.:* rautt brennr fyri *man har Udsigt til noget godt, til Hjelp, Udvei etc.*

RAUÐRÖNDÓTTR *rödstribet.*

RAUÐSKEGGJAÐR, *adj., rödskægget.*

RAUÐSKEGGLA *et Slags Söfugl med röde Duun ved Næbbet, I.*

RAUÐSKEGGR, *m., en som har rödt Skæg (cogn.).*

RAUÐSKJÓTTR *(om Heste) rödspraglet, med röde og hvide Pletter, I.*

RAUÐSKJÖLDÓTTR *(om Kvæg), rödskjoldet, I.*

RAUÐSTJÖRNÓTTR *(om Heste), rödstjernet, I.*

RAUF, *1. og 3. s. impf. ind. af* rjúfa.

RAUF (-ar, -ar), *f., Hul, Aabning, Rift, Spalte, Sprække:* handklæðit var raufar einar *overalt hullet;* raufar-steinn *Steen med et Hul igjennem.*

RAUFA (-aða, -at), *v. a., 1) sætte Hul paa, gjöre hullet, gjennembore* (skeytum raufaðr). — *b) adsplitte (?), maaskee deraf* r. seyð *adsplitte Glöderne, rage dem ud fra hinanden, dæmpe Ilden ved en Kogning, d. e. holde op med Kogningen. — Jfr* reyfa. *— 2) röve, plyndre; jfr* reyfa.

RAUFARI (-a, -ar), *m., Röver; jfr* reyfari.

RAUFÓTTR, *adj., hullet.*

RAUL (-s, *pl. d. s.), n., Nynnen, I.*

RAULA (-aða, -at), *v. a., nynne:* r. e-t fyri munni sèr *smaasynge, I.*

RAUMR (-s, -ar), *m., en som er meget stor af Væxt.*

RAUMSKASK, *see* rumskask.

RAUN, *see* hraun.

RAUN (-ar, -ir), *f., a) Pröve; Forsög:* standask r. *udholde sin Pröve el. Pröven. — b) Erfaring:* komask at r. um e-t *lære noget af Erfaring, erfare;* r. berr á *Erfaringen viser;* þá man reyna ok r. gefa *Erfaringen vil komme til at vise; Ordspr.:* raunin er úlygnust *Erfaringen er mest sanddru, bedrager ikke. — c) Besværlighed, Besvær; mest i pl.,* raunir, *Prövelse, Gjenvordigheder, Modgang, Farer, el. desl.:* þeir komusk áfram með stórri r. *med stor Besværlighed;* þegar í raunirnar rekr *naar man er stedt i Nöd;* rata í raunir *möde stor Mod-*

gang. — d) (retlig) Pröve, Undersögelse: stefna e-m til skila ok raunar; *jfr* raunar-stefna *nf.* — 2) raunar, *gen. sg., adv., i Grunden;* raunar mjök *i Sandhed höiligen.* — 3) *som förste Deel af et sammensat adj. el. adv. i forstærkende Betydn., meget, höiligen;* raunar-lauss, *adj., i det adverbielle Udtryk:* at raunarlausu *uden Grund, uden nogen Aarsag.* -stefna *Indstævning, Indkaldelse for at pröve, undersöge en Sag;* rauna-maðr *Mand, som möder megen Modgang, I.* -seta *Noviciat (?).*

Raund, *see* reynd.

Raundigr *meget tyk.*

Raundrjúgr *udholdende, standhaftig.*

Raunfast *meget fast; heftig, voldsomt, E.*

Raungóðr *som er god at pröve, henvende sig til, naar man er ilde stedt.*

Raunilla *meget slet.*

Raunillr *meget slet; n. s.,* raunillt, *subst., stor Plage, stor Ulykke.*

Raunlítill *meget lille; meget ubetydelig. — N. s.,* raunlítit, *α) subst., en ringe Ting, Ubetydelighed. — β) adv., meget lidt.*

Raunlítt, *adv., meget lidt; yderst slet, umandig.*

Raunmargr *meget mange.*

Raunmjök *i höi Grad.*

Raunskjótt *meget hurtig.*

Raunsnarliga, *d. s.*

Raunvel *meget, særdeles vel.*

Raunœfr *meget heftig, rasende:* r. viðreignar *som er meget haard, slem at komme i Kast med.*

Raup (-s, *pl. d. s.*), *n., Pralen, Praleri, Skryderi.*

Raupa (-aða, -at), *v. n., prale, skryde, broute, I.*

Raus (-s, *pl. d. s.*), *n., det at lade Munden löbe uden Overlæg, Ordgyderi.*

Rausa (-aða, -at), *v. a., snakke, sluddre:* jafnan rausum vèr þat, er *etc.*

Rausan (-ar, -ir), *f., det at* rausa.

Rausn (-ar, -ir), *f., a) Pragt, Herlighed, Pragtfuldhed. — b) Stormodighed, Bravhed. — c) Forhöining el. Dæk i Forstavnen paa Skibe (?):* þessir váru á r. í söxum; rausnar-bú *prægtig, storartet Huusholdning.* -för *en berömmelig Reise.* -kona *en ved Rigdom, Pragt, Stoormodighed, Gavmildhed udmærket Kvinde.* -liga, *adv.,* = rausnar-samliga. -ligr, *adj., som vidner om* rausn. -maðr *hövdingsmæssig, stormodig, udmærket, gavmild Mand.* -ráð *ypperligt Parti.* -samliga, *adv., prægtig, udmærket; med stor Gavmildhed.* -samligr, *adj., som vidner om* rausn. -samr, *adj., udmærket; rundhaandet;* rausna-maðr = rausnarmaðr.

Raust (-ar, -ir), *f., Röst, Stemme.*

Raustaðr, *adj., med Röst, röstet, see i* lágraustaðr.

Raustr, *see* hraustr.

Raustljótr *med styg Stemme.*

Rauta (-aða, -at), *v. n., bröle.*

Rautan (-ar, -ir), *f., Brölen.*

Rávörðr *(eg. Raavagt) Vagt, som skal passe paa Seilene (?).*

Rè (-s, *uden pl.*), *n., Billighed (?):* hann lèt í rè renna *han lod sig igjen bringe til Fornuft, B (maaskee* = rjá *Rören ved, af hvad der lader sig haandtere; jfr* rèligr).

Rèð, *1. og 3. s. impf. ind. af* ráða.

Refbelgr = refsbelgr.

Refði (-is, *pl. d. s.*), *n., Stav, Stok.*

Refgarðr *Rævegaard.*

Refhvörf, *n. pl., (eg. Rævens Skjulested?), Benævnelse paa en Verseart, hvor man sætter Ord af modsat Betydning ved Siden af hinanden.*

Refill (-ls, -lar), *m., et smallere Forhængstæppe, Tapetseri (maaskee opr.* rifill, *altsaa afreven Strimmel; af Skrivemaaden* Ræfill, *i Vikingekongens Navn, er vistnok at udlede det nu gængse Ord* ræfill *en Pjalt, noget som er revet i Stykker).* — 2) *see i* blóðrefill.

Refilstigr *(efter Eg. af* Refill, *altsaa Vikingens Vei), fjern og vildsom Vei.*

Refilstubbr *Stump, Stykke af en* refill.

Refilþá *den Jordens Tilstand, naar Sneen ligger halvsmeltet paa den i smaa Striber el. Pletter, B.*

Refja (-u, -ur), *f., mest i pl.,* refjur *Svig, Bedrag;* refju-samr *svigfuld, bedragerisk.*

Refjask (-aðisk, -azk), *v. dep. n., bruge Svig, Bedrageri, Kneb.*

Refjóttr, *adj.,* = refjusamr.

Refla (-aða, -at), *v. a., indsvöbe:* r. kross.

Refkeila (-u, -ur), *f., Rævinde (?).*

Reformr *Ringorm;* reforma-sótt *det at have Ringorme.*

Refr (-s, -ar), *m., Ræv;* refs-belgr *det uopskaarne Skind af en Ræv, Ræveskind; jfr* melrakkaskinn. -hali *Ræ-*

vehale; refa-urð *stenet Sted, hvor Ræve have deres Huler.*

Refsa (-aða, -at *og* -i, -ta, -t), *v. a., m. dat., revse, tugte, straffe.*

Refsing (-ar, -ar), *f., Revselse, Straf, Tugtelse;* refsingar-dómr *Straffedom.* -lauss, *adj., uden Straf, fri for Straf.* -maðr *en som straffer, revser, Revser.* -sverð *straffende Sværd.* -verðr *som fortjener Straf, Revselse.* -vöndr *Straffe-riis, Tugteriis.* -þing *thingligt Möde, som holdes for at afstraffe en; jfr* refsiþing; refsinga-lauss, *adj.,* = refsingar-lauss. -samr, *adj., tilböielig til at revse, straffe; streng.* -stjóri *en som forestaaer Revselsers, Straffes Fuldbyrdelse; deraf, en som udöver streng Retfærdighed el. straffer strengt Forbrydelser.*

Refsiþing = refsingarþing.

Refst (-ar, -ir), *f.,* = refsing.

Regg, *see* hregg.

Regi, *f. indecl., Frygt, Feighed.*

Regin *og* rögn (ragna), *n. pl., Guder(ne).* — 2) *som förste Deel af et sammensat Ord, enten for at betegne, at noget er helligt, tilhörer Guderne, eller forstærkende;* ragna-rökkr *Gudernes Tusmörke, Verdens Undergang.*

Regindjúp *uhyre Dyb, I.*

Reginfjöll, *n. pl., de höieste Bjerge.*

Regingrjót *hellige Klipper, E.*

Reginhaf *det umaalelige Hav, I.*

Reginnagli *Nagle el. Söm, som blev slaaet i Stolperne i et Tempel.*

Regla (-u, -ur), *f., a) Regel; Rettesnor, Forskrift; Orden.* — *b) Regel, Ordensregel.* — *c) Munkeorden;* reglu-bróðir *en som hörer til en Munkeorden.* -hald *det at holde sig en Ordens Regler efterrettelige, leve efter dem:* ganga undir r. *gaae i Kloster, blive Munk.* -lifnaðmaðr *en som hörer til en Munkeorden.* -liga, *adv., regelmæssig.* -ligr, *adj., regelmæssig, regelret.* -maðr, *a) en som holder Orden, er accurat i sine Sager, I.* — *b)* = reglulifnaðmaðr. -systir *Nonne.*

Regn (-s, *pl. d. s.*), *n., Regn.*

Regna *og* rigna (-ir, -di, -t), *v. n. og a. impers. (?), regne, a) v. n., regne:* þat hefir rignt *det har regnet.* — *b) impers., m. dat.:* e-u rignir *noget regner.*

Regnbloti *Töveir med Regn.*

Regnbogi *Regnbue; jfr* friðarbogi.

Regndagr *en Dag, naar det regner, en regnfuld Dag, I.*

Regnèl *Regnbyge, Regnslag.*

Regnligr, *adj., som seer ud til Regn:* þat er regnligt *det truer med Regn, I.*

Regnsamr (-söm, -samt), *adj., regnfuld.*

Regnskúr *Regnbyge.*

Regnvatn *Regnvand, I.*

Reið, *1. og 3. s. impf. ind. af* ríða.

Reið (-ar, -ir), *f., 1) Ridt; jfr* framreið, mannareið. — *2) Vogn; spec. om Asathors Vogn, og fordi man antog, at Tordenen foraarsagedes ved hans Kjörsel gjennem Luften. betyder det ogsaa Torden:* reiðar ok eldingar *Torden og Lynild;* þar gekk r. með eldingu. — *3) Navnet paa Runen* ᚱ (r). — *4) Skib (poet.);* reiðar-duna *Tordendrön, Tordenbrag, Tordenskrald, Torden.* -þruma, *d. s.; jfr* reiðiþruma.

Reiða (-i, -dda, -tt), *v. a., gjöre vred.* — *F. p.* reiðask (-isk, -ddisk, -zk), *som v. dep. a. og n., vredes:* reiðask e-u *blive vred for el. over noget;* reiðask e-m *blive vred paa en;* reiðask við e-n, *d. s.*

Reiða (-u, -ur), *f., a) Udredelse; jfr* fjárreiða, fjárreiður. — *b) Forrettelse, Udförelse; spec. en hellig Handling el. Forretning hos en syg el. döende, Uddeling af Nadveren, den sidste Olie* (Rafn lá 3 nætr í sárum ok fèkk alla reiðu); *Daabshandling.* — *c) Tjeneste, Gjestfrihedstjeneste.* — *d) Tilbehör, Requisiter* (prestr skal eigi fara svá heiman ... at hann hafi eigi þá reiðu alla með sèr, er hann megi barn skíra). — *Spec.* = skipreiða. — *e) Beredskab:* vera til reiðu *være i Beredskab, være rede;* þat er til reiðu *det er paa rede Haand, det staaer til Tjeneste.* — *f) i pl.:* henda reiður á e-u *lægge Mærke til, tage Notits af, give Agt paa;* reiðu-búinn *rede, i Beredskab.* -liga, *adv., redelig, paa en redelig Maade.* -maðr *den som forestaaer Udredelsen af noget; Tjener.* -penningar *rede Penge.* -stóll *en Stol, som staaer i Beredskab, kan flyttes hvorsomhelst hen den behöves for at bruges.*

Reiða (-i, -dda, -tt), *v. a. og n. (impers.), A) v. a., 1) eg., hæve i Veiret etc., a) hæve i Veiret, svinge:* r. sverð; r. e-t upp *svinge, löfte i Veiret (især for at bibringe et Slag dermed); jfr* reiða e-t til höggs. — *b) veie, veie ud:* r. rangar vættir. — *c) fremsætte:* r. fram mat. — R. svínum mat *bringe Föde til Svinene.* — *d) impers.:* e-t reiðir *noget föres, driver i en vis Retning el. et Steds hen:* tók

þá skipin at r. saman; e-n (e-t) reiðir til falls *en föres, stödes saaledes (til Siden, tilbage etc.) at han taber Ligevægten, kommer til el. er nær ved at falde.* — *e) före, flytte, transportere paa en Hest*: hverr reiddi yðr yfir Markarfljót. — *β) abs.* r. á völl (ɔ: myki) *före Gjödningen ud paa Hjemmemarken.* — 2) *halvueg., a) udrede, udbetale:* r. verð fyri e-t *udrede Betaling for.* — *b) udrede, yde:* r. vist. — *3) ueg., a) fremföre, fremsige, recitere:* r. e-t til háðungar e-m; r. orð e-s fyri alþýðu *bringe ud blandt Folk;* r. e-s frægð *fremföre, udbrede ens Berömmelse.* — *b)* r. hug til e-s = fella hug til e-s. — *c)* r. sik á e-t (e-n) *forlade sig paa, regne paa.* — *B) v. n. impers., ueg.,* e-m (e-u) reiðir vel, illa af *det gaaer godt (slet), faaer et godt, slet Udfald for en (el. med Hensyn til noget), han slipper godt, slet derfra.* — *II) f. p.,* reiðask, *pass., impers., svarende til B of.:* þat reiðisk um e-t *noget bliver afgjort, faaer det el. det Udfald.*

Reiðan (-ar, -ir), *f., Proviantering.*

Reiddýna *Dyne under en Ridesadel, B.*

Reiðfari, *adj., i:* verða vel r. *faae en heldig og hurtig Reise.*

Reiðfœri *Seletöi, I.*

Reiðfœrr *istand til at ride, udholde Ridt.*

Reiðgall *(om en Hest)* hafa r. *være Vindsluger, I.*

Reiðgata *Vei for Ridende.*

Reiðgotaland *Jylland; undertiden om en Deel af Nordtydskland.*

Reiðhestr *Ridehest.*

Reiði (-a, -ar), *m. og n.* (-is, *pl. d. s.), a) Ridetöi, Agetöi og alt hvad der hörer til en Hests Udrustning el. tjener til Transport i det hele taget; jfr* söðulreiði. — *b) Tilbehör, Takkelads (paa et Skib);* reiða-kaup *Kjöb af* reiði *(især b).* -lauss, *adj., uden* reiði. -spell *Beskadigelse af* reiði *(især b).*

Reiði, *f. indecl., Vrede;* af r. *i Vrede; med vred Hu, i Raseri;* reiðigjarn *vredagtig.* -hugr *vred Hu.* -laust, *n. adj., adv., uden Vrede.* -ligr, *adj.,* = reiðigligr. -mál *Yttring i Vrede.* -mæli, *d. s.* -sproti *Vredens, Tugtens Spiir.* -svipr *vredladent Udseende.* -verk *Gjerning, begaaet i Vrede.* -yrði = reiðimæli.

Reiðiduna = reiðarduna.

Reiðigagn *hvadsomhelst der tjener til Transport el. hörer til Tilbehöret paa et Skib.*

Reiðigligr *el.* reiðugligr *og* reiðuligr, *adj., vredladen, vred af Udseende.* -liga, *adv., paa en vredladen Maade.*

Reiðileysa (-u, *uden pl*), *f., og* -leysi (-is, *uden pl.*), *n., Skjödeslöshed, Uefterrettelighed, I.*

Reiðing (-ar, -ar), *f., Bevægelse (hid og did, frem og tilbage).*

Reiðingr (-s, -ar), *m., Ridetöi.* — 2) *nu kun om Klöftsadelen med dens Underlag.*

Reiðinn, *adj., vredagtig, hidsig.*

Reiðiskjálf *stærk Rystelse:* allt leikr á reiðiskjálfi, *I.*

Reiðiskjótr, *see* reiðskjóti.

Reiðiþruma = reiðarþruma.

Reiðklæði, *n. pl., Ridedragt.*

Reiðlyndr = reiðinn.

Reiðmaðr *Rytter:* góðr r. *en god Rytter, I.*

Reiðr, *adj., vred:* vera r. e-m *el.* við e-n *være vred paa en;* bregðask r. við *blive vred ved (at höre) noget.*

Reiðr, *adj., som man kan ride over (f. Ex. en Flod).*

Reiðr, *adj., rede:* í reiðum penningum *i rede Penge.*

Reiðskapr (-ar, *uden pl.*), *m., Sadeltöi, Ridetöi;* = reiði *(m.).*

Reiðskjóti (-a, -ar), reiðskjótr *og* reiðiskjótr (-s, -ar), *m., Dyr til at ride paa, spec. Ridehest, Hest til at ride paa;* reiðskjóta-maðr *Hestesvend.*

Reiðstóll = reiðustóll (?).

Reiðugligr, reiðuligr, *see* reiðigligr.

Reiðver = söðulklæði, *I.*

Reiðþófi *Filtdyne til at ride paa, B.*

Reif, *1. og 3. s. impf. ind. af* rífa.

Reifa (hreifa; -i, -ða, -t), *v. a., 1) eg., röre, bevæge.* — 2) *ueg., a) röre op i noget, omtale, bringe paa Bane, aabenbare, fremföre:* svá at alþýðan mætti þetta r. *faae Anledning til at tale derom;* r. e-t fyrir e-m *meddele, forelægge, forebringe en noget.* — *b) gjentage mundtlig:* r. mál *gjentage, recapitulere en Sags Procedure i alle dens Punkter, förend Dommen afsiges;* r. váttorð *gjentage Vidnernes Udsagn.* — *c) afstedkomme; (abs.?)* r. e-m illu *el.* at illu *blive til ens Ulykke.* — *d) gjöre oprömt, glæde; df* r. e-n gjöfum *glæde, hædre en med Foræringer.* — *e) (besl. m. foreg.?)*

r. barn *indsvöbe (ligesom vederkvæge?) i* reifar (*see fölg. O.*), *I.*

Reifar, *m. pl., Barnesvöb;* reifabarn *Barn i saadant Svöb.* -strangi *Barnesvöb med et Barn i, I.*

Reifi, *see* hreifi.

Reifing (hreifing; -ar, -ar), *f., det at* reifa; *spec. en Procedures, Vidnesbyrds mundtlige Gjentagelse;* reifingarmaðr *den som mundtlig gjentager, recapitulerer Proceduren, dens Punkter, Vidnernes Udsagn, för Dommen afsiges.*

Reifr (hreifr), *adj., glad, oprömt, munter.*

Reigingr (-s, *uden pl.*), *m., stolt, hovmodig Fremtræden* (reigings-ligr, *adj., stolt, hovmodig i sin Fremtræden*), *I.*

Reigja (-i, -ða, -t), *v. a., böie tilbage;* r. sik *el.* reigjask *böie sig tilbage, især naar man anstrenger sig; deraf vise en stolt og hovmodig Fremtræden, kneise, el. lign.;* reigðusk ok æ því meirr við liðsmenn, þeir er samdrykkjuna hèldu *bleve mere og mere trodsige, fjendtlige mod hverandre.*

Reik (-ar, -ar), *f., den Stribe, der over Issen deler Haaret fra Panden til Baghovedet.*

Reik (-s, *pl. d. s.*), *n., a) Vandren, Omvanken, Omstreifen:* vera á reiki *vandre, vanke om.* — Vera vel, illa til reika *befinde sig vel, ilde, være i god, slet Tilstand.* — *b) ueg. (Raven, Ustadighed):* ráð e-s er á reiki *ens Planer ere vaklende, uden Fasthed el. Bestemthed.*

Reika (-aða, -at), *v. n., vandre, vanke, streife omkring.* — *b) rave:* þá reikaði Þ. á fótunum.

Reikan (-ar, -ir), *f., det at* reika; reikanar-maðr *Landstryger.* -samt, *n. adj., impers.:* e-m verðr r. *en streifer om, besöger mange Steder* (r. í orðum *enten en taler om at besöge mange Steder, el. en berörer mange Ting i sin Tale*).

Reikandi (-a, -endr), *m., Vandrestjerne, Planet:* þessar (stjörnur) eru allar reikendr.

Reikna (-aða, -at), *v. a., regne, beregne:* r. e-t af *regne fra;* r. e-t til *regne med.* — *b) optælle, nævne.* — 2) reiknask, *pass., regnes, ansees.*

Reiknan *og* -un (-ar, -anir), *f., Regning; Regnskab* (göra r. fyrir e-u).

Reikning (-ar, -ar), *f., og* -ingr (-s, -ar), *m., d. s.;* reikningar-görð *det at gjöre Regnskab;* reiknings-list *Regnekonst, I; og fl.*

Reikningskapr (-ar, -ir), *m., Regnskab.*

Reiknun, *see* reiknan.

Reikuðr (-ar, *uden pl.*), *m., Omtumling:* fœra e-n í reikuð *tumle, jage fra den ene Side til den anden.*

Reim (-ar, -ar), *f., Rem; jfr* hosnareim.

Reimleikr (-s, -ar), *m., Spögeri.*

Reimt, *n. adj., (vistnok for* hreimt *af* hreimr, *adj., larmende, stöiende, jfr* hreimr, *m., og* hreimsamr, *adj.*), *subst., i Udtryk som:* þar er r. *det spöger der.*

Rein (-ar, -ar), *f., Reen; jfr* markrein. — *b) smal Jordstrimmel; deraf en begrændset, bestemt Plads; jfr* kauprein.

Rein-, *see* hrein-.

Reip (-s, *pl. d. s.*) *og* reipi (-is, *pl. d. s.*), *n., Reb, Toug; jfr* dragreip. — *Spec. om et Reb med to Spænder paa Midten, hvormed Byrder, især Hestebyrder (Dobbeltbundte) bindes:* r. á tíu hesta *Reb til ti Hestes Byrder;* reips-hald *et Rebs Hold:* tók af höfuðit, svá at eigi hèlt meira enn reipshaldi *der var ikke mere tilbage, end et Rebs Tykkelse, det hang som i et Reb.* -högld *Spænde paa et Reb, I.*

Reipa (-aða, -at), *v. a., binde med Reb el. Toug.* — 2) reipask, *f. p., refl., ueg.:* reipask við e-t (*el.* at *med fölgende Infinitiv*) *paatage sig el. forpligte sig til (at udföre) noget (vanskeligt?).*

Reipi, *see* reip.

Reis, *1. og 3. impf. ind. af* rísa.

Reisa (-u, -ur), *f., Reise.*

Reisa (-i, -ta, -t), *v. a., A) f. a., reise, etc., 1) eg., a) reise, opreise:* r. e-n á fœtr *el.* upp *hjelpe en paa Benene;* r. trè *reise Masten i et Skib* = trèreisa. — *Talemaader:* r. skorður við e-u *sætte en Stopper for, forebygge;* r. rönd við e-m *sætte sig op imod, modstaae.* — *b)* r. dýr *reise Vildt.* — *c) opföre, bygge:* r. hús. — *3) ueg., a) reise, opreise, ophjelpe; kalde tillive, oprette, indföre:* r. upp lög *(gjen)indföre Lov og Ret;* r. kristnihald *indföre den christelige Religion.* — *b)* r. flokk *stifte et Oprörsparti;* r. bardaga móti e-m *anstifte Krig, Kamp imod.* — *c)* r. ferð *begynde, begive sig paa en Reise; jfr* lypta. — *B) f. p.,* reisask, *refl., reise sig, hæves; svulme op (om en Flod); reise*

sig, gjöre Opstand (reisask í móti e-m).

Reisifjöl *(coll.) Bræder, som lægges paa tværs (vende op og ned) under Taget paa en Bygning (modsat* súð), *I.*

Reisn, reist, *see i* uppreisn, uppreist.

Reist, *1. og 3. s. impf. ind. af* rista.

Reista (-i, -a, -t), *v. a., böie, bugte.*

Reistr-, *see* hreistr.

Reisting (-ar, -ar), *f., Böining; Bugt.*

Reisuligr *(nu ogsaa* reisugligr*)* risuligr, *adj., anseelig, prægtig.*

Reit, *1. og 3. impf. ind. af* rita.

Reita (-u, -ur), *f., see i* fjárreita.

Reita (-i, -tta, -tt), *v. a., 1) eg., rive, plukke:* r. hár. — *2) ueg., a) rive noget af el. fra en, beröve en noget. — b) saare ens Sind, ærgre, forvolde Sorg og Græmmelse:* r. hug e-s; r. sik *ærgre sig.* — R. e-n til reiði *tirre en til Vrede. — B)* reitask, *pass., (eg. pilles smaat og smaat, df ueg.) i Udtrykket:* þat reitisk á *el.* á um e-t *noget kommer i Stand;* þat reitisk á bardaga *bliver, kommer til Kamp;* þat reitisk á um tal (með e-m) *de tale ofte, længere sammen;* þat reitisk á vist e-s *bliver til et længere Ophold. — Jfr* reyta.

Reita (-aða, -at), *v. a., saare, forvolde Uro, E.*

Reitan (-ar, -ir), *f., Forurettelse, E.*

Reiting (-ar, -ar), *f., det at* reita; *Antastelse, Forurettelse.*

Reitinn, *adj., hengiven til at opirre, forurette andre; jfr* áreitinn.

Reitr (-ar, -ir), *m., Ridse, Fure; df: afstukket Plads, f. Ex. Bed i en Have el. desl.; jfr* graptarreitr; *spec. Brikplads, Rude paa et Tavlebræt.*

Reitur, *f. pl., Laser el. noget som er revet i Stykker el. Laser; jfr* selreitur.

Reizla (-u, -ur), *f., 1) Veining, Udveining. — b) Bismer, Vægt. — 2) Udredelse.*

Rek (-s, *uden pl.), n., a) det at drive (for Ström el. Vind); jfr* ísrek. — *b) noget der opkastes af Havet.*

Reka (-u, -ur), *f., et Slags Spade.*

Reka (rek, rak — rákum, rekit), *v. a. og n., I) f. a., A) v. a., m. acc. og gen., 1) eg., a) drive:* r. fè á afrètt. — *b) jage:* r. e-n á braut, út *jage en bort, paa Dören;* r. flóttann *forfölge de Flygtende. — Talemaade:* r. e-n í vörðurnar *bringe en i Knibe, i Forlegenhed, i Modsigelser, I. — β) halvueg., forjage, fordrive:* r. e-n af höndum sèr *vise en Angriber el. en Fjende tilbage, slaae tilbage;* r. e-n ór landi *jage en ud af Landet, i Landflygtighed. — c) slaae, stöde (med det i acc. som umiddelbart stödes el. slaaes med), α)* r. hurð aptr *slaae en Dör i. — β)* r. nagla (í e-t) *drive, slaae et Söm (ind i noget);* r. spjót í gegnum e-n *gjennembore med et Spyd. — γ)* r. e-t í höfuð, andlit e-m *slaae en med noget i Hovedet, Ansigtet. — δ)* r. sik á e-t *stöde an imod noget. — d) drive, kaste, kyle, smide:* F. kastaði af sèr skikkjunni ok rak í fang henni. — *β)* r. e-n niðr *kaste en haardt til Jorden, smide en ned:* (hann) rak hann niðr við svellinu; hann rak hann niðr fall mikit *kastede ham meget haardt ned. — e) i Udtryk, som betegne at skille en ved et Lem el. en Legemsdeel paa en voldsom Maade:* Kolskeggr rak undan L. fótinn *huggede Benet af ham;* r. augu ór e-m *stikke Öinene ud paa, og fl. lign. — f)* r. járn = drepa *el.* lýja járn. — *g) impers.:* e-t rekr *noget driver for Vind el. Ström;* ef rekr við á fjöru manns *dersom Tömmer driver op etc.;* skipit rak á land *drev op paa Land. — B) ueg., drive, nöde:* e-n rekr nauðr til *en bliver tvungen, nödes til noget. — b) forjage:* r. e-n af höndum sèr *fordrive en Angribende;* r. e-t af sèr *befrie sig for noget;* r. af sèr ámæli, bleyðiorð *gjendrive en Dadel, Beskyldning for Feighed, stoppe Munden til paa dem, som dadle el. beskylde en. — c)* r. e-t aptr *gjendrive; vrage;* r. kaup aptr *lade et Kjöb gaae tilbage. — d)* r. mál (fyri e-m) = únýta mál. — *e) drive, befatte sig med:* r. kaupskap *drive Handel;* r. hernað *hærge. — f) udföre:* r. erindi. — *g)* r. upp skræk, öskr *udstöde et Hyl el. Bröl.* — Reka við fret = freta. — *h)* r. fréttir til e-s (*el.* um e-t) *holde Speiden, Udfritten i Gang om noget. — i)* r. e-t auga *(for)fölge noget med Öinene, öine. — k) m. gen., α) forfölge:* r. rèttar sins *forfölge sin Ret. — β) hevne:* r. harma sinna, skammar. — *B) v. n.,* r. á eptir, *eg. gaae el. ride bag efter og drive frem; ueg.* r. á eptir e-m *el.* e-u *drive paa. — b) impers., i Udtrykket:* þegar (ef) i raunir rekr *naar Nöden, Modgangen kommer, trænger paa, naar det gjel-*

der. — *II)* rekask, *f. p., refl., a)* rekask heiman, frá e-m stað *umage sig, paatage sig (besværlig) Reise hjemme fra, fra et Sted.* — *b)* rekask eptir e-m *trænge sig efter, jage efter (for at forfölge).* — *c)* rekask eptir e-u *gjöre sig Umage for at opdage.* — *d)* rekask í e-u *gjöre sig Umage, paatage sig Uleilighed for at kunne faae noget bragt til Veie, faae udvirket, have Bryderi med.* — *III)* rekinn, *p. pr., om Vaaben med Plader el. Beslag (af et el. andet Metal); jfr* gullrekinn, silfrekinn. — *2)* rekit, *n., saadan poetisk Omskrivning, som gaaer ud over den dobbelte* (tvíkennt, *see d. O.).*

Rekandi (-a, -ar), *m., alt hvad der fra först af stöder sammen for at bevirke en Tings Fuldbyrdelse.*

Rekald (-s, -öld), *n., noget der driver op paa Strandbredden, el. om paa Söen.* — Illt r. *slem Sending, slem Gjest.*

Rekendr, *f. pl., Kjæde.*

Rekhvalr = rekahvalr.

Reki (-a, -ar), *m., 1) Driver; jfr* fiskreki, nautreki. — *2) Drift; df: a) de af Söen opdrevne Ting.* — *b) det Sted el. en Forstrand, hvor Tömmer, Fiske etc. drive op af Söen.* — *c) Forstrandsret;* reka-bálkr = reka-þáttr. -búi *en som boer i Nærheden af en Forstrand.* -bútr *et (afhugget) Stykke Tömmer, en Klods, en Træbul, som er dreven op af Söen.* -fiskr *Fisk som driver op af Söen.* -fjara *en Forstrand, hvor Tömmer etc. driver op.* -gögn, *n. pl., Herligheder, som bestaae i Fortrande og det der driver op paa samme.* -hvalr *Hval, opdreven af Söen.* -maðr *Forstrandseier.* -mark *Grændseskjel paa en Forstrand.* -strönd = -fjara. -trè *et Stykke Tömmer opdrevet af Söen.* -viðr *Drivtömmer.* -þáttr *Afsnit, Capitel i Loven om* reki.

Rekindi, *see* rækindi.

Rekja (-u, -ur), *f., Fugtighed; Regn, I.*

Rekja (rek, rakta, rakit), *v. a., A) f. a., 1) eg., vikle ud, udfolde:* (hón) rakti skikkjuna. — *b)* r. e-t niðr *el.* í sundr *vikle noget op;* r. þarma ór e-m *(udtrække og vikle ud Tarmene af en levende; en Art af Dödspinsler).* — *c)* r. vef *sætte en Væv i Stand.* — *2) ueg., a) forfölge, fölge, α)* r. spor *forfölge Spor; slöve.* — *β)* r. ætt *forfölge en Slægtlinie;* r. ætt sína til e-s *regne sin Herkomst fra en.* — *γ)* guðin röktu spádóma til, at etc. *de opdagede ved at gjennemgaae Spaadommene(s Række), at etc.* — R. drauma til e-s *undersöge el. raadspörge Drömme med Hensyn til et Foretagende, d. e. gjöre sig Skrupler over, tage i lang Betænkning, el. lign.* — *δ)* r. minni til e-s *erindre, huske.* — *b)* r. bænir sínar *fremsige sine Bönner.* — *B)* rekjask, *f. p., pass.:* þat reksk vel ór e-m *en svarer til den gode Forhaabning, man har gjort sig om ham, I.*

Rekki, *f. indecl., Mod; see i* hugrekki*;* rekki-látr, *adj., höimodig; mandig, E.*

Rekkja, reykkja *og* reykja (-u, -ur), *f., Seng:* ganga til rekkju *gaae til Hvile, til Sengs;* rísa ór rekkju *staae op (af Sengen, ligel. efter at have ligget syg);* rekkju-búnaðr *Sengetöi, Sengeklæder.* -fèlagi *Sovekammerat.* -gólf = hvílugólf. -klæði, *n. pl.,* = sængarklæði -nautr = -fèlagi. -stokkr = sængarstokkr. -sveinn *Kammersvend.* -tjald = ársalr. -váð *Lagen.* -vaðmál *Sengetöi af Vadmel.*

Rekkja (-i, -ta, -t), *v. n., sove (paa et Sted, bruge det som Leie).*

Rekkja (-i, -ta, -t), *v. a., (eg. opreise, gjöre rank) opmuntre, oplive.*

Reknagli *et större Söm, Spiger.*

Rekning (-ar, -ar), *f., det at drive el. være dreven, jaget fra et Sted til andet; Omvanken.*

Rekningr (-s, -ar), *m., d. s.* — *2) forskudt, fordrevet Person;* rekningar annarra manna; síðan var Kain r. frá guði.

Reksaumr *store Söm (collect. til* reknagli*).*

Rekstr (-rar, -rar), *m., a) Drift, Driven, Jagen; Omvanken, Forvildelse (til et Sted).* — *β) en Drift Faar el. Kvæg.* — *b) Udhamren af Jern;* rekstrar-gata *Sti, som Kvæg el. Faar drives hen ad.* -sleggja = reksleggja. -steinn *en stor Steen, som bruges til at udhamre Jern paa.* -vegr = -gata.

Reksleggja *stor Hammer til at udhamre Jern med, Forhammer, I.*

Rèligr, *adj., (som er til at röre ved, haandtere?), som seer godt ud (eg. og ueg.):* þó þín málefni sè rèligri *skjöndt der er mere som taler for din Sag.*

Rembask (-isk, -disk, -zk), *v. refl., 1) anstrenge sig:* r. við e-t. —

2) *opföre sig stolt el. hovmodig:* r. í móti e-m.

Rembiknútr *dobbelt Knude (uden Dragknude), I.*

Rembilátr, *adj., stolt, hovmodig, I.*

Rembilæti (-is, *uden pl.*), *n., stolt, hovmodigt Væsen, I.*

Rembingr (-s, -ar), *m., d. s., I.* — *See i* ofrembingr; rembings-liga, *adv., paa en storagtig Maade, I.* -ligr, *adj., storagtig, stolt, I.*

Remja (-aða? -at?), *v. n., brumme, bröle; jfr* rymja.

Remma (-u, -ur), *f., Bitterhed.*

Remma (-i, -da, -t), *v. a., gjöre stærk, styrke.*

Rèn (-s, *uden pl.*), *n., Aftagen.*

Rèna (-ar, -aði, -at), *v. n., a) aftage, sagtnes, sætte sig:* e-m rènar reiði *ens Vrede sagtnes.* — *b) forfalde:* nú rènar kirkja, svá at eigi má tíðir veita. — *c)* sekt rènar *den en idömte Straf er udstaaet, er forbi.*

Rènan (-ar, *uden pl.*), *f.,* = rèn.

Rendr, *adj., a) stribet* = röndóttr, *men kun i sammensatte Ord, som:* blárendr, mórendr, *o. fl.* — *b) med en Kant (omkring); jfr* bjúgrendr, gullrendr.

Rendr, *pl. af* rönd.

Rengi (-is, *pl. d. s.*), *n., Spækket paa Hvalens Bug, Mellemspæk (?).*

Rengja (-i, -ða, -t), *v. a., 1) eg., vrænge, böie; krumme;* r. augun *vende, dreie Öinene i Hovedet.* — Rengjask, *f. p., refl., snoe, vride sig (frem, for at rive sig lös el. desl.).* — *2) ueg., a) kalde i Tvivl, tilbagevise som ugrundet el. usandt, yttre Betænkeligheder angaaende, el. lign.* — *b) spec. i Lovsproget, gjöre Indsigelse imod (Dommere el. Vidner):* r. menn ór dómi; r. kvið. — *c) fordreie.*

Rengr, *pl. af* röng.

Renna (-u, -ur), *f., Renden, Löb.* — *b) uafbrudt Fortsættelse:* í rennu *uafbrudt;* í þessi rennu *til samme Tid (oftest med Begrebet: og ved samme Leilighed);* í þeiri rennu lagði K. allt England undir sik *paa samme Tog.*

Renna (renn, rann — runnum, runnit), *v. n., A) f. a., 1) eg., a) rinde, flyde; Ordsprog:* fyrri er fullt, enn út af renni *et Kar er för fuldt, end det flyder over (omtrent svarende til: der skal Maade med Alting).* — *b) om det at blive flydende, smelte, i Udtryk som:* r. í sundr *smelte;* r. niðr *(f. Ex. om et Lys);* flot, feiti rennr af e-u *der kommer Fidt af noget (ved Kogning el. Gjæring); jfr* afrás. — *c) om Solens Opgang el. Nedgang:* r. upp *komme op;* r. til viðar *gaae ned;* sól var runnin *var gaaet ned; ligeledes om Dagens Frembrud:* dagr rennr upp *Dagen bryder frem.* — *d) glide, löbe:* r. á skíðum *löbe paa Skier.* — *e)* e-m rennr e-t niðr *noget glider en ned igjennem Halsen, en synker noget, I.* — *f) löbe, rende, gaae el. trænge frem med stærk Fart, α) om levende Væsener:* þeir runnu þegar upp til bæjar *satte afsted (i stærk Fart) op til Gaarden;* r. eptir e-m *löbe efter en (for at indhente, faae fat i ham);* r. í köpp (kapp) við e-n *löbe om kap med.* — *β) i en udvidet Betydning, flygte; löbe sin Vei:* r. frá e-m *löbe sin Vei fra en (i Farens Stund).* — *γ) om döde Gjenstande, löbe, glide frem:* síðan r. fram skipin. — Gjörla skil ek, hvaðan alda sjá rennr undir, *eg. hvor den Bölge kommer fra, d. e. hvorfra disse Udflugter, Raad have sin Oprindelse.* — *g) om en Vei, gaae, löbe, ligge:* vegir, er til bæja renna *löbe hjem til Gaarde.* — *2) ueg., a) vige bort, bortfjerne sig; Ordsp.:* aptr rennr lygi, þegar sönnu mætir *for Sandheden maa Lögnen vige, I.* — *b)* r. upp *voxe, voxe op:* þar r. eigi upp þyrnar nè illgresi; eru vèr svá gamlir ok runnir bitar upp *(og have saa udvoxne Tænder, d. e.) saa langt fra at være nogen (spæde) Börn.* — Af þeim rótum runninn *udgaaet, stammende fra den, saadan Oprindelse.* — *c) i adskillige Udtryk og Talemaader, α)* e-m rennr blóð til skyldu *föler Blodets Baand paalægge sig Forpligtelser, föler for sine Paarörende, ved deres Nöd.* — *β)* e-m rennr reiði *el.* reiði rennr af e-m *ens Vrede sagtnes, gaaer over.* — *γ)* e-m rennr e-t til rifja *noget gaaer en til Hjerte.* — *δ)* svefnhöfgi rennr á e-n *en falder i Sövn.* — *Impers. el. abs.:* e-m rennr í brjóst *en blunder en Smule.* — *ε)* þat r. á e-n tvær grímur *(ens Ansigt faaer et dobbelt Udtryk, d. e.) han bliver tvivlsom, begynder at vakle i sin engang tagne Beslutning, el. med Hensyn til en given Erklæring.* — *ζ)* svá sem tala rennr til *i Forhold til Antallet, Mængden.* — *η) impers., αα)* e-m rennr í skap *en bliver vred, fornærmet.* — *ββ)* þat rennr saman með e-m

nogen nærme sig hinanden igjen, blive Venner igjen. — *B)* rennask, *f. p., rec.:* rennask á, at, í móti *fare imod, gaae lös paa hinanden (f. Ex. om Heste i en Hestekamp).*

Renna (-i, -da, -t), *v. a. og n., I) v. a., m. dat. og acc., A) m. dat., 1) eg., a) lade rinde el. flyde, helde ud;* r. blóði *udgyde, lade flyde (E);* r. mjólk *helde Melken ud af Melkebötten (saal. at Flöden bliver tilbage; den islandske Maade at skumme Melken paa).* — *β) smelte, indlægge ved Smeltning:* r. blýi, tini í e-t, *I.* — *b) (lade) glide:* r. sèr á ísi *glide paa Iis, I.* — *c)* r. e-u niðr *synke noget, I.* — *d)* r. augunum *bevæge, kaste Öinene hen i en vis Retning.* — *e)* r. færi í sjó *lade en Fiskeline gaae, löbe ned til Bunds.* — *f) lade löbe, bringe i Löb, i stærk Fart, α)* r. hesti á skeið *sætte en Hest i Trav.* — *β)* r. hundum *slaae Hundene lös.* — *g) jage paa Flugt.* — *h) impers.:* atgeirinum renndi í gegnum skjöldinn *trængte igjennem Skjoldet.* — 2) *ueg., α)* r. hugum *henvende sin Hu (paa), eftertænke.* — *b) forhindre, komme i Veien for, lade gaae tilbage;* eigi má sköpunum r. *(Ordsprog) Skjebnen maa have sin Gang;* r. ráðum *ophæve en Contract om ægteskabelig Forbindelse.* — *B) m. acc., dreie (en senere opkommet Brug?), I.* — *II) v. n., sætte afsted, trænge, rende, glide, flyve frem; jfr* renna (rann) *A, 1, f:* skútan renndi fram hart *löb med stærk Fart;* renndi hann (*ɔ: Högen*) fram öðru sinni. — *F. p.,* rennask, *d. s. el. recipr. som i:* þá renndusk skipin hjá *löb, strög hinanden forbi.*

Rennari (-a, -ar), *m., Löber.* — 2) *Udraaber, Herold.* — *B) Dreier, I.*

Rennidrif *Sneefog, som fyger langs hen ad Jorden; jfr* skafkafald, skafrenningr.

Rennijárn *Dreiejern, I.*

Rennikví = sauðarètt.

Renniligr, *adj., I, godt skikket til at löbe.* — *b) rund og smal og veldannet.*

Renningr (-s, -ar), *m., 1) Landstryger, B.* — 2) = skafrenningr, *B.*

Renniskeið *Löbebane, B; jfr* rásarskeið.

Renni-smíði *dreiet Arbeide,* (-smiðja *Dreierlad;* -smiðr *Dreier), I.*

Rennisnara *en Snare, B.*

Rennsl (-s, *pl. d. s.), n., 1) Renden, Löben.* — *b) om en Jagtfugls el. Falks Flugt (ad Gangen) efter Fugle paa en Fuglejagt:* þá drap konungs haukr í einu rennsli tvá orra. — 2) *Smeltning, B.*

Rennsla (-u, -ur), *f., Renden, Löben.*

Renta (-u, -ur), *f., Rente, Indkomst.* — *b) Lön* (þjóna til rentu); *Fordeel;* rentu-meistari *Rentemester.*

Repta (-i, -a, -t), *v. a., belægge med Lægter.*

Repta (-i, -a, -t), *v. n., ræbe; jfr* ropa.

Repti (-is, *uden pl.), n., Lægter (collect. til* raptr); *jfr* árepti.

Rèra, *see* róa.

Rètt, 2. *s. impf. ind. af* ráða.

Rètt (-ar, -ir), *f., Fold til Kvæg etc.*

Rètta (-u, -ur), *f., 1) Stötte, hvad der holder en Ting opreist.* — 2) *Rettelse; Forbedring; jfr* leiðrètta, lögrètta.

Rètta (-i, -a, -tt), *v. a., m. dat., drive ind i en Fold.*

Rètta (-i, -a, -tt), *v. a., 1) eg., a) rette, gjöre lige; bringe i lige Stilling.* — *b) række, udstrække:* r. fram höndina *række Haanden frem el. udstrække Armen;* r. upp hendrnar *række Hænderne i Veiret.* — R. e-t at e-m *række en noget.* — 2) *ueg., a) rette, berigtige, forbedre; bringe i Orden igjen, ophjelpe:* r. mál e-s *bringe ens Sag i Orden igjen;* r. hluta e-s *skaffe en Opreisning.* — *b) impers.:* e-n rèttir við *en kommer sig.*

Rètta (-i, -a, -tt), *v. a., m. acc. (?),* = leggja (skip) í rètt *(see u.* rèttr).

Rètta (-aða, -at), *v. a., m. dat., rette, henrette.*

Rèttari (-a, -ar), *m., Dommer og Foged el. Retsforstander i et District.*

Rèttaskíð *Lineal, Retholt.*

Rèttborinn (til e-s) *retbaaren, som er retmæssig Arving til.*

Rèttdœmi (-is, *uden pl.), n., Retfærdighed.*

Rèttdœmr, *adj., retfærdig.*

Rèttendi, *see* rèttindi.

Rèttfenginn *erhvervet paa en retmæssig, lovlig Maade.*

Rèttferðugr, *adj., retfærdig.*

Rèttgoldinn *rigtig betalt el. udredet.*

Rètthafi (-a, -ar), *m., retmæssig, lovlig Besidder:* ef hann er r. at orðinn.

Rètthárr *glathaaret.*

Rètthverfa (-u, -ur), *f.*, *den rigtige Side, Retten; jfr* ranghverfa.

Rètthverfr, *adj.*, *med Retten ud, retvendt.*

Rètthærðr = rèttharr.

Rètti (-is, *uden pl.*), *n.*, *Retten, det at gjöre Lige, E.* — 2) *see i* vanrètti.

Rèttilbeinn, *m.*, *en som har lige Been (cogn.).*

Rèttiligr, *adj.*, *ret, rettelig, rigtig, retmæssig.* -liga, *adv.*

Rèttindi *og* rèttendi, *n. pl.*, *a) Retfærdighed.* — *b) Lov og Ret.* — *c) Ret og Skjel; lovlige Böder* (þá skal umboðsmaðr hans eðr lögarfi svara rèttindum af hans gózi um þau mál, er hann hefir aflaga gört); rèttindavald *Magt til at vaage over Rettens Pleie og Lovenes Overholdelse*: kæra fyri þeim, er hann (ɔ: *Kongen*) hefir sitt r. í hendr fengit *overdraget Rettens Pleie.*

Rètting (-ar, -ar), *f.*, *Berigtigelse.* — 2) *Omvendelse, Forbedring.*

Rèttkallaðr *rigtig kaldet, benævnt.*

Rèttkominn (til e-s, at e-u) *som med Rette er kommen til, har lovlig Ret til.*

Rèttkosinn *retlig valgt:* r. konungr.

Rèttkristinn *rettroende som, i Sandhed Christen.*

Rèttlátr, *adj.*, *retfærdig, retskaffen.*

Rèttlauss, *adj.*, *retlös, som ingen Ret har.*

Rèttleiðis, *adv.*, *den lige Vei, ligefrem.*

Rèttleitr, *adj.*, *som har regelmæssige Ansigtstræk.*

Rèttligr, *adj.*, = rèttiligr. -liga, *adv.*

Rèttlæta (-i, -tta, -tt), *v. a.*, *retfærdiggjöre, I.*

Rèttlæti (-is, *uden pl.*), *n.*, *Retfærdighed, Retskaffenhed;* rèttlætisdómr *Retfærdighedens Dom; retfærdig Dom.* -gata *Retfærdighedens Sti.* -vág *Retfærdighedens Vægtskaal; o. fl.*

Rèttmáll, *adj.*, *som taler Sandhed, B.*

Rèttmæli, *n.*, *rigtigt Udtryk, I.* — *b) Sandhed, B.* — *c) Rettighed, Retskrav.*

Rèttnefjaðr, *adj.*, *retnæset, med lige Næse.*

Rèttnæmr, *adj.*, *1) som (med Rette, efter Loven) kan paatales, strafbar.* — 2) *som har personlig Ret, kan fordre Fyldestgjörelse for personlig Fornærmelse el. Overlast.* — *b) myndig.*

Rèttorðr, *adj.*, *sanddru, paalidelig i sine Udsagn.*

Rèttr (-ar, -ir), *m.*, *stærk Sö, Sögang:* leggja skipi í rètt *ligge bi.*

Rèttr (-ar, -ir), *m.*, *a) Ret, Rettighed:* reka rèttar síns *forfölge sin Ret; spec., personlig Ret:* eiga engan rètt á sèr *være retlös, fredlös.* — *Pl.* rèttir *Rettigheder, Privilegier:* gefa rèttu ok lèn. — Guðs r. *den christelige Kirke og dens Ret.* — *b) Ret, Lov; jfr* kristinrèttr. — *c) retmæssig Erstatning, Böder, Mulkt især for personlig Krænkelse, Overlast, el. for et Drab:* gjaldi hánum slíkan rètt fyri þá konu, sem *etc.;* bœta e-n fullum rètti *böde en fuld Mandebod for ens Drab, som efter en fri Mand;* rèttarbót *Lovforbedring, Forordning.* -far *Ret, Rettighed.* — *b)* = rèttr *c;* rèttafar = rèttarfar.

Rèttr (-ar, -ir), *m.*, *Ret, en Ret Mad.*

Rèttr, *adj.*, *1) eg., ret, lige.* — *2) ueg., a) simpel, ukonstlet, regelmæssig (mods.* breyttr). — *b) ret, rigtig.* — *c) ret, retmæssig:* hafa rètt at mæla *have Ret;* at rèttu *lovlig, rigtig.* — *d) ret, som har lovmæssig Ret til el. er lovlig qualificeret til noget, som i lovlig Henseende er paa sin rette Plads (f. Ex. lovlig valgt som Dommer, tilkaldt som Vidne, el. lign.), som der ikke kan reises lovbegrundet Indsigelse imod;* þeir er rèttir sè at leiðarlengd *ikke i længere Frastand, end Loven bestemmer;* þeir skulu rèttir at ráða fyri lögum, er *etc. de skulle ansees for rette, lovlige Lovgivere.* — *B)* rètt, *n. sg., adv., a) rigtigen; retmæssig, retfærdig, lovlig, paa en lovmæssig Maade.* — *b) ganske, netop:* rètt hinn sami *netop den samme.*

Rettrœðr, *adj.*, r. stafr *et Bogstav, som passer til Udtalen i et Sprog.*

Rèttsnúning *Omvendelse (til Christendommen).*

Rèttstreymt, *n. adj., subst., i:* hafa r. *have Strömmen med sig.*

Rèttsýni, *f. indecl., Retsindighed, Retskaffenhed.*

Rèttsýnn, *adj.*, *retsindig, retskaffen.*

Rètttekinn *tagen med Rette; lovlig valgt el. kaaret* (r. konungr).

Rètttrúaðr *rettroende.*

Rètttrúandi, *d. s.*

Rèttvaxinn *rank af Væxt.*

Rèttvísi, *f. indecl*, *Retfærdighed.*

Rèttvísliga, *adv.*, *retfærdig.*

Rèttvíss, *adj.*, *retfærdig.*
Reyðikúla *Bladhat (B), Rörsvamp, I.*
Reyðr (-ar, *pl. d. s*), *f.*, *en af de störste Hvalfiske (balæna musculus).* — 2) *Fisk af Laxe- el. Forellearten; jfr* áreyðr; reyðar-fiskr = reyðr. -hvalr, *d. s.* -kálfr *en ung Hval af den Art.*
Reyfa *ogsaa* hreyfa (-i, -ða, -t *og* -aða, -at), *v. a.*, *sondre, adsplitte; lösne:* ok (fèkk) engi álarendann hreyft *kunde ikke lösne om nogen af Enderne paa Rebet.* — *b)* r. seyð = raufa seyð. — *c) röve, plyndre,* = raufa 2.
Reyfari (-a, -ar), *m.*, = raufari.
Reyfi (-is, *pl. d. s.*), *n.*, *Ulden af et Faar.*
Reykblindr *rögblind; blind.*
Reykelsi (-is, *pl. d. s.*), *n.*, *Rögelse;* reykelis-brenna *det at offre et Rögoffer.* -fórn *Rögoffer; o. fl.*
Reykfastr *fuld af Rög.*
Reykháfr *en Skorsten, el. et Rör, som sættes inden i et Röghul, I.*
Reykja (-i, -ta, -t), *v. a.*, *röge.*
Reykja *og* reykkja, *see* rekkja.
Reyklauss, *adj.*, *uden Rög.*
Reykr (-jar, -ir), *m.*, *Rög;* reykjar-daunn *Röglugt.* -kaf *tyk, kvælende Rög, I.* -svæla, *d. s.*, *I.* -þefr = -daunn.
Reyna (-i, -da, -t), *v. a. og n.*, *1) v. a.*, *a) pröve, undersöge.* — *b) pröve paa.* — *c) pröve, sætte paa Pröve:* guð reynir vini sína. — Ok ærit mjök reyndr kraptr riddaranna *deres Kræfter ere satte paa haard Pröve.* — *d) pröve, erfare.* — *Impers.:* þá reyndi þat *da viste det sig, man kom til Erfaring om;* þá man r. *(abs.) da vil det vise sig.* — 2) *v. n.*, *a)* r. eptir e-u *söge at opdage, efterforske ved Trolddom.* — *b)* r. til e-s *pröve paa, forsöge.* — *c)* r. á sik *anstrenge sig, I.* — *Impers. og abs.:* þegar á reynir *naar det gjelder, I.* — 3) reyndr, *p. pr.*, *prövet:* reyndr at e-u *prövet med Hensyn til (f. Ex. Bravhed, Tapperhed, Trofasthed etc.).*
Reynd *og* raund (-ar, -ir), *f*, *Erfaring; Pröve:* at raundum *efter Erfaring, ved at pröve;* reyndar *el.* raundar *(gen. sg.), adv.*, *d. s.; ligel.: i Virkeligheden.*
Reyniber *Rönnebær, G.*
Reyning, *see i* eptirreyning.
Reynir (-is, -ar), *m.*, *Rön.*
Reynirunnr *Rönnebusk.*
Reyniviðr = reynir.
Reynivöndr *Green af Rönnetræ.*
Reynsla (u-, -ur), *f.*, *Erfaring; Erfarenhed.*
Reyr (-s, *pl. d. s.*), *n.*, = reyrr.
Reyra (-i, -ða, -t), *v. a.*, *1) omvikle, omvinde (tæt og fast med en Rem el. Baand).* — 2) = dysja.
Reyra (-i, -ða, -t), *v. n.*, *brumme, E.*
Reyra *(impf.)*, *see* róa.
Reyrbönd, *n. pl.*, *eg. Rörbaand; Baand (af Metal?; jfr* ör gulli reyrð*), hvorved Pilen blev fastgjort til Pileskaftet.*
Reyrgresi (-is, *uden pl.*), *n.*, *Rörgræs, I.*
Reyrleggr *Rörstængel, I;* = reyrteinn.
Reyrr (-rs, -rar), *m.*, *1) Rör.* — *b) Rörbusk, Rörbund.* — 2) *en Dynge af Stene og Jord, Höi, som opkastes over ens (en falden el. dræbt Mands) Liig,* = dys.
Reyrskógr *en större Rörbusk, el. Rörbund med megen Rör.*
Reyrsproti *Rörstav, Rörstængel.*
Reyrteinn = reyrsproti, *I.*
Reyrvaxinn *bevoxet med Rör.*
Reysar, *see* hreysar.
Reysta (-i, -ta, -t), *v. n.*, *hæve, oplöfte Stemmen, raabe.* — *b) lyde:* fur þeim r. fagrer lofsongvar engla oc allra heilagra, oc allar himneskar rauster.
Reyta (-i, -tta, -tt), *v. a*, *afpille, afrykke, plukke, afrive:* r. gras; sumir reyttu ok rifu *(plukkede, sled og rev)* af hánum þá hina vándu leppa.
Ribba (u-, -ur), *f.*, *Sidestykket (fra Boven og hen til de uægte Ribbeen) af et slagtet Faar el. Kreatur, I.*
Ribbaldi (-a, -ar), *m.*, *Mand af en urolig, oprörsk og stridbar Characteer.*
Ribbungr (-s, -ar), *m.*, *d. s.*
Ríð *(f.)*, *see* hríð.
Rið (-s, *pl. d. s.*), *n.*, *1) Hæven, Sving:* H. hafði hit sama riðit ok hjó á hálsinn *holdt Öxen i samme hævede Stilling og huggede etc.* — 2) *Trapper;* riða-mikill *svær, vanskelig at stille, I.*
Riða (-u, -ur), *f.*, *Rystelse, Skjælven;* riðu-sótt *Koldfeber (?).*
Riða (-u, -ur), *f.*, *et Nögle el. Haspe (?)*, *see i* þráðarriða.
Riða, *adj.*, *see i* tröllriða.
Riða (-aða, -at), *v. n.*, *a) vakle, rokke.* — *b) bæve, ryste (især med Hovedet).*
Ríða (ríð, reið — riðum, riðit), *v.*

n. og v. a., I) f. a., A) v. n., 1) eg., a) löftes i Veiret; föres (gjennem Luften) ved et Kast, et Fald, Svingen, Slyngen, el. lign., tumle: (kesjur) riðu *de flöi gjennem Luften;* þekjan reið ofan *Taget styrtede ned;* ásinn reið at hánum *styrtede ned paa ham;* en er upp reið gálgatrèit *blev reist i i Veiret;* reið hann þá af út á snjáinn *tumlede ned i Sneen. — b) ride:* r. hœgt *ride i Skridt;* r. eptir e-m *sætte efter, forfölge en (til Hest). —* R. á landamerki *ride Markskjel. — Talemaade:* r. á vaðit *være den förste til at vove sig ud i en Fare; ligel. i Almindelighed, være den förste til at gjöre et Forsög, pröve noget. — 2) ueg., a)* e-t ríðr e-m at fullu *gjör det af med en. — b) impers.:* þat ríðr á e-u *noget er nödvendigt, magtpaaliggende. — B) v. a., ride etc., m. dat. og acc., 1) m. dat., a)* r. hesti *ride en Hest. — b)* r. húsum *(om Gjengangere) sætte sig paa skrævs op paa Huusmönninger (om Natten), som op paa en Hest, og slaae med Hælene paa begge Sider. — 2) m. acc., a)* r. hest *ride en Hest til. — b)* r. veg, götu *etc. ride en Vei, hen ad en Sti el. Vei;* (þeir) riðu vakar nokkorar *red over en med Vaager besat Iis. — c)* r. eyrindi *ride (et Steds hen) for at udföre et Ærende. — II)* ríðask, *f. p., rec.:* ríðask á *ride Dyst.*

Ríða (ríð, reið — riðum, riðit), *v. a., (jfr d. vride), knytte, flette, binde. — Talem.:* r. knapp á e-t *(el.* at *etc.), eg. binde, knytte Knap (Endeknude) paa, d. e. fuldföre. — b)* r. skip *bygge et Skib.*

Ríða (ríð, reið — riðum, riðit), *v. a., bestryge, besmöre:* r. e-n e-u *bestryge med noget; ogsaa med dat.:* r. e-u á e-n, *d. s.*

Ríðari (-a, -ar), *m.,* = riddari.

Riddari (-a, -ar), *m., a) Rytter. — β) i Skakspil, Springer. — b) Ridder;* riddara-búnaðr *og* -búningr *Rytterrustning.* -dómr *Ridderskab.* -herr *Rytteri.* -hestr *Rytterhest.* -íþrótt *ridderlig(e) Övelse(r), Færdighed, Ridderspil.* -lið *Rytteri, Cavalleri.* -meistari *Anförer for Rytteri el. en Rytteriafdeling (magister equitum).* -skapr, *m., Ridderskab, Riddervæsen. — b)* = riddara-íþrótt. -sveinn *Riddersvend.*

Riðhenda (-u, -ur), *f., det at Riimstavelserne (Assonantserne) enten staae sammen, el. med een Stavelse imellem, i en Verseline.*

Riðhendr, *adj., som har saaledes stillede Riimstavelser.*

Riðill (-ls, riðlar), *m., Model, hvorved Garnmasker afpasses, I.*

Riðla (aða, -at), *v. a., bringe sammen i smaa Hobe, i tætte Klynger; bringe i Uorden. —* Riðlask, *refl., rykke sammen el. trænge frem i smaa Hobe; komme i Uorden, uordentlig Bevægelse.*

Riðr (-s, *uden pl.), m., det at noget, som i Midten (ikke ved Enderne) hviler paa noget, hæves og bringes til at falde over til den anden Side:* ok stökk sú (ɔ: galeiðan) af járnunum við riðinn *(for* riðin, *af* rið, *n., ?; see d. O.).*

Riðtíð *den Tid, naar Örterne faae Rogn (af* riða *bevæges hurtig?), B.;* riðtíðar-mánuðr *October, B (efter andre Nov.).*

Riðull (-ls, riðlar), *m., en mindre Flok el. Hob;* renna í riðlum *styrte frem, angribe i smaa tætsluttede Hobe;* hlaupask á riðlum *angribe hinanden i saadanne Hobe.*

Riðvaxinn *tæt bygget, bredskuldret.*

Riðvölr, = riðill.

Rif (-s, *pl. d. s.), n., 1) Ribbeen;* e-m er e-t innan rifja *har noget i Sinde; ligel. noget tynger paa ens Sind. — b) i pl., Grunde, i Udtryk som:* af hverjum rifjum *af hvilken Grund, i hvilken Hensigt. — 2) Rev. — 3) Rebningstoug; df Reb, Rebning (i Seilene):* sigla við tvau r. *med torebet Seil;* svipta til eins rifs *tage eet Reb i Seilet;* rifja-hylki *Brystkasse, I.*

Rif (-s, *pl. d. s.), n., Riven, Opriven.*

Rifa (-u, -ur), *f., Rift, Revne, Sprække.*

Rifa (-aða, -at), *v. a., (rie), sye sammen;* rifaðr í húð *indsyet i en Hud.*

Rífa (ríf, reif — rifum, rifit), *v. a., rive, sönderrive, rive i Stykker; oprive* (r. hrís; r. aptr sár *rive, ridse et Saar op); kradse; Ordsprog:* opt fær grimmr hundr rifit skinn *gale Hunde faae revne Skind. — Jfr* hrífa 2.

Rifgarðr *en af de Rade el. Rækker, som Höet lægges i, naar det vendes, I.*

Rifhrís *smaat Krat, som man oprykker med Hænderne.*

Rifja (-aða, -at), *v. a.*, *1) eg.*, r. hey *vende Höet under Törringen.* — 2) *ueg.*, *udvikle, forklare, fremstille:* mikil skynsemi er at r. vandliga þat *at forklare det (ɔ: Oprindelsen til forskjellige Navne); r.* e-t upp fyri sèr *(I) eftertænke, gjenkalde i Erindringen, söge at komme til klar Erindring om.*

Rifjaðr, *adj., som har Ribbeen.*

Rífka (-aða, -at), *v. a.*, *forstörre, formere, forbedre;* r. ráð fyri e-m *gjöre ens Stilling bedre, give den et bedre el. fordeelagtigere Udseende.*

Rífleiki (-a, -ar), *m.*, *Rundhed, Gavmildhed, I.*

Ríflígr, *adj.*, *a) rund, rigelig.* — *b) anseelig, kostbar:* ríflígir gripir. — *c) gavmild; som vidner om Gavmildhed el. Liberalitet; god, fordeelagtig:* ríflígt boð. -liga, *adv., rundelig etc.*

Rifna (-aða, -at), *v. n., revne.*

Rifr (*gen. sg.* rifjar *og* rifs, -ir), *m., Væverbom.*

Rífr, *adj.*, *rund, gavmild.*

Rifs, rifsa, *see* hrifs, hrifsa.

Riga (-aða, -at), *v. a., m. dat.*, *bevæge, flytte noget med Vanskelighed.* — F. p. rigask *med Vanskelighed bevæge sig, arbeide sig frem, I.*

Rígbinda, *v. a., binde fast, stramme, I.*

Rígfastr *strammet el. bunden ganske fast, I.*

Rigna, *see* regna.

Rigning (-ar, -ar), *f.*, *Regn, Regnveir, I.*

Rígr (-s, -ar), *m.*, *Stivhed; stivt Forhold, Kulde, I.*

Ríkborinn *som er af en mægtig Slægt.*

Ríkdómliga, *adv.*, *paa en Maade, som vidner om Magt el. Pragt.*

Ríkdómr (-s, *uden pl.*), *m.*, *1) Magt, Vælde, Anseelse.* — *2) Pragt, Pomp, alt det hvori saadant viser sig, som vidner om Rigdom og Magt.*

Ríkdœmi, *see* ríkidœmi.

Ríki (-is, *pl. d. s.*), *n.*, *a) Magt, Vælde:* hafa r. sitt í hófi *bruge sin Magt med Maadehold; jfr* ofríki. — *b) Kraft, Kraftanstrengelse:* af ríki *heftigen, E.* — *c) Magt, en er forlenet med, Lehnsherredömme; Lehn:* konungr bauð at fá G. kvánfang ok r. mikit. — *d) Regjering, Herredömme:* taka r., koma til ríkis *overtage, tiltræde Regjeringen.* — *e) Rige;* ríkisforráð *Regjering, det at före Regjeringen.* -gæzla *det at varetage en Stats Anliggender og Velfærd.* -kona *en mægtig Mands Hustru; en rig og mægtig Kvinde.* -maðr *en mægtig Mand, Magnat.* -ráð = ríkisforráð. -sproti = -vöndr. -stjóri *Rigsstyrer, Statsstyrer, Regent.* -stjórn *Rigsstyrelse, Statsstyrelse, Regjering.* -vöndr *Scepter.*

Ríkidœmi *og* ríkdœmi (-is, *pl. d. s.*), *n.*, *1)* = ríkdómr. — *2) Rigdom.*

Ríkilátr *og* ríklátr, *adj.*, *a) som förer sig prægtig op, viser Pragt, Pomp.* — *b) stolt, overmodig; herskesyg, despotisk.*

Ríkja (-i, -ta, -t), *v. n. og a.*, *1) v. n., a) regjere.* — *b) beklæde et Embede:* biskups þess, er ríkti at Hólum. — *2) v. a., tillægge Gyldighed, lægge Vægt paa, agte paa:* at þèr ríkit orð vár.

Ríklátr, *see* ríkilátr.

Riklingr (-s, -ar), *m.*, *Helleflyndere skaarne i Strimler og törrede; törrede Fisk i Almindelighed.*

Ríkleiki (-a, -ar) *og* -leikr (-s, -ar), *m.*, *Voldsomhed, Heftighed.*

Ríklundaðr, *adj.*, *stolt, overmodig; haard, streng, despotisk.*

Ríklyndi, *n.*, *den Egenskab at være* ríklundaðr.

Ríklyndr, *adj.*, = ríklundaðr.

Ríklæti (-is, *uden pl.*), *n.*, *den Egenskab at være* ríklátr.

Ríkmannligr, *adj.*, *som vidner om en mægtig Mand, fornem, prægtig.* -liga, *adv.*

Ríkmenni (-is, *pl. d. s.*), *n.*, *en mægtig Mand; ligel. collect. i samme Betydning.*

Ríkr, *adj.*, *a) mægtig; rig:* r. at fè *formuende.* — *b) streng; heftig.* — Leggja ríkt við *forbyde strengt, advare alvorlig imod.* — *c) i compar., gyldigere, som har mere at sige el. betyde:* sjón er sögu ríkari *(Ordsprog) selv at have seet giver (endnu) mere Sikkerhed end andres Beretning, Syn gaaer for Sagn.*

Ríkugligr, *see* ríkuligr.

Ríkulátr, *adj.*, *stolt; som viser Pragt og Pomp i sin Optræden; jfr* ríkilátr.

Ríkuligr *og* ríkugligr, *adj.*, *som en mægtig el. rig Mand; streng; stolt; som viser Pragt; rigelig.* -liga, *adv.*, *paa en myndig, mægtig Maade; med Stolthed; rigelig.*

Rim (-ar, -ar), *f.*, *en af Stængerne*

el. Lægterne i et Gitter- el. Tralværk; rima-garðr *Gittergjerde, Lægtegjerde.*

Rím (-s, *pl. d. s.*), *n.*, 1) *Kalender.* — 2) *Riim, Vers, Sang.*

Rím, *see* hrím.

Ríma (-u, -ur), *f.*, *et heroisk Digt.*

Rimi (-a, -ar), *m.*, *en langstrakt Jordforhöining el. Bakke, Jordryg (mindre höi og flad oventil).*

Rímkœnn *som er kyndig i Tidsregning.*

Rimma (-u, -ur), *f.*, *heftig Ordstrid, Klammeri; hidsig Kamp, Angreb,* = hríð.

Rímtal *Tidsregning.*

Rína, rinda, *see* hrína, hrinda.

Rindi (-a, -ar), *m.*, *en smal Jordryg op ad en Fjeldside, en smal Bakke.*

Rindill *see i* músarrindill.

Ring-, *see* hring-.

Rip, *see* hrip.

Rippa (-aða, -at), *v. a.*, *(jfr rippe)* r. e-t upp *gjenkalde sig noget for at overveie det, opregne:* þá rippuðu *(efter andre Læsem.* riptuðu*)* þeir upp öll málaferli þeira vel ok einarðliga *de gjenkaldte for sig indbyrdes, gjennemgik og prövede upartisk alle deres Stridigheder, hele deres Mellemværende.*

Ript (-ar, -ir), *f.*, *og* ripti (-is, *pl. d. s.*), *n.*, *Linneddug; et Slags Linnedbedækning, især for Fruentimmer.*

Ripta (-i, -a, -t), *v. a.*, *tilbagekalde, gjenkalde, lade gaae tilbage:* r. gjöf, kaup; r. jörð *erklære ens Besiddelse af en Jordeiendom for ugyldig.*

Ripti, *see* ript.

Ripting (-ar, -ar), *f.*, *det at gjenkalde, lade gaae tilbage, el. blive gjenkaldt.*

Ris, *n.*, *Reisning (f. Ex. paa en Bygning), I.*

Rísa (rís, reis — risum, risit), *v. n.*, 1) *eg.*, *a) reise sig, staae op:* r. á fœtr *komme paa Benene, staae op;* r. upp í móti e-m *reise sig for en.* — β) *spec., staae op (af sin Seng);* r. upp *el.* ór rekkju, *d. s. (dog jfr* rekkja). — γ) *halvueg.*, r. upp *opstaae fra de Döde; jfr* upprisa. — *b) reise sig i Veiret.* — 2) *ueg.*, *a)* r. í móti, við (e-u, e-m) *sætte sig op imod, vise Ulydighed imod.* — *b) med el. uden* upp, *opstaae, opkomme, oprinde; fremstaae:* mèr þótti hèr upp r. *(opvoxe?)* at Hofi uxi einn. — *c)* r. upp *begynde:* sunnudagshelgi ríss upp at nóni; ríss þar nú upp hin vænsta veizla *der begyndte nu etc.*

Risi (-a, -ar), *m.*, *Jette;* risa-kyn *Jetteslægt.* -ligr, *adj.*, *som en Jette.* -vöxtr *Jettevæxt.*

Rismál *den Tid paa Morgenen da man pleier at staae op; den tidlige Morgenstund.*

Risna (-u, *uden pl.*), *f.*, *fornem, stormandsmæssig Levemaade, Pragt især forenet med Rundhed og Gjestfrihed.*

Rispa (-u, -ur), *f.*, *Ridse, Indsnit.*

Rispa (-aða, -at), *v. a.*, *ridse, kradse.*

Rist (-ar, -ir), *f.*, 1) *Vrist.* — 2) *Rist;* ristar-bein *Been el. Beenpibe i Vristen.* -liðr *Fodled.*

Rista (-u, -ur), *f.*, *Ridse, Indsnit.*

Rísta (ríst, reist — ristum, ristit), *ogsaa* rista (-i, -a, -t), *v. a. og n.*, 1) *v. a.*, *a) ridse, skære, riste:* hann rístr mikla ristu *ridsede en dyb Ridse;* r. e-t í sundr *skære i Strimler;* r. þveng *skære en Skotvinge.* — *b) udskære, riste:* r. örn á baki e-m *(see* blóðörn); r. rúnir, stafi *riste, indskære Runer, Bogstaver;* r. e-m trèníð *udskære* trèníð *(see dette Ord).*

Rista, *see* hrista.

Ristill (-ls, ristlar), *m.*, *A) oprindelig, hvad Grundforestillingen angaaer, betegner dette Ord noget der ridser, skærer; saal. om et Plovjern; heraf har der (maaskee) udviklet sig Brugen af Ordet i Poesie som Benævnelse paa en Kvinde, som har en mandig Characteer; i* Rígsmál *bruges det om en Bondekone el. et Bondefruentimmer.* — *B) (ifölge den modsatte Grundforestilling om noget der skæres) om de fede Tarme, Endetarmen i Slagtekvæg, som i Almindelighed skæres op, I.*

Risting (-ar, -ar), *f.*, *det at* rista; *spec. Indskæren af Runer.*

Risuligr, *adj.*, = reisuligr.

Rit (-s, *pl. d. s.*), *n.*, 1) *det at* ríta, *Skriven, Skrivning:* er hann sat at riti *da han sad og skrev.* — 2) *noget der er skrevet, Document, Skrift;* rits-háttr *Maade at skrive paa; Bogstavskriften* (hann fann ritshátt).

Ríta (rít, reit, ritit), *ogsaa* rita (-aða, -at), *v. a.*, 1) *skrive.* — 2) *skrive, forfatte.* — *Abs.:* r. til e-s *skrive til en.*

Ritanligr, *adj.*, *som kan skrives, udtrykkes ved Bogstaver.*

Ritari (-a, -ar), *m.*, *Skriver;* góðr r. *som skriver en god Haand.*

Ritfœri, *n. pl.*, *Skrivertöi, Skrivematerialier.*

Ritning (-ar, -ar), *f.*, *Skrift; df, a) om historiske Skrifter. — b) den hellige Skrift (i denne Betydning mest i pl.);* ritningar-grein *Skriftsted; I.*

Ritsending = brèfsending.

Ritstokkr *Skriverlade.*

Rjá (-r, *uden pl.*), *f.*, *Tagen fat paa, Haandteren. — b) (som det synes), Leg, Spillopper, man tillader sig imod en (i den Hensigt at irritere ham).*

Rjá (-i, -ða, -it), *v. n.*, *i Udtrykket:* r. við e-t *tage fat paa, röre ved noget; ellers see* hrjá.

Rjáfr, *see* ræfr.

Rjál (-s, *pl. d. s.*), *n.*, *Rören ved noget, især paa en barnagtig Maade, uden nogen bestemt Hensigt, I.*

Rjála (-aða, -at), *v. n.*, r. við e-t *röre, pille ved noget, I; jfr det foregaaende Ord.*

Rjátl (-s, *pl. d. s.*), *n.*, *Omvanken, I.*

Rjátla (-aða, -at), *v. n.*, *vanke om, I.*

Rjóða (rýð, rauð — ruðum, roðit), *v. a.*, *a) gjöre, farve röd:* um myrgininn sem sól rýðr fjöll *gjör Fjeldtindene röde, d. e. kaster el. viser sit (förste) rödlige Skin over dem. — b) spec., farve med Blod:* ef sakir görask ... þat skal fè bœta, en eigi flein r. *det skal med Böder afsones, ikke med Blod; abs.:* r. til fjár oddi ok eggju *tiltvinge sig Gods med Vaaben og Voldsgjerninger. — Talemaade:* r. tönn á e-m *(farve ens Tænder med Blod, saare ham i Munden, d. e.) forvolde Svie el. Smerte, tilföie Skade el. Ydmygelse. — c) besmöre, bestryge (med noget); ogsaa m. dat.:* r. e-u á e-t, *d. s.*

Rjóða, *see* hrjóða.

Rjóðr, *adj.*, *röd; rödmusset.*

Rjóðr (-rs, *pl. d. s.*), *n.*, *et opryddet, bart Sted i en Skov.*

Rjóðra, **roðra** *el.* **róðra** (-u, *uden pl.*), *f.*, *Blod; især om Blod af Offerdyr, hvormed man beströg el. bestænkede Offeralteret (etc.) i Templerne.*

Rjóðrhöggvinn *udhugget, ophugget saaledes, at der ere bare Steder (om en Skov).*

Rjómi (-a, -ar), *m.*, *Flöde;* rjómabiða *Flödebötte, I; og fl.*

Rjúfa (rýf, rauf — rufum, rofit), *v. a.*, *1) eg., a) gjöre Hul paa, splitte, bryde. — β) impers.:* e-t rýfr *el. oftere* tekr at r. *noget begynder at lösnes, splittes (især ved en stærk Blæst el. Storm, som Tag paa en Bygning el. desl.). — b) i Krigssproget, adsplitte, bryde:* r. fylkingu *bryde den fjendtlige Linie;* r. skjaldborg *bryde, adsplitte el. bane sig Vei gjennem den. — 2) ueg. (og halvueg.), oplöse, ophæve, bryde, a)* r. safnað *lade de Folk, man har samlet (til et krigersk Foretagende), skilles ad og drage hjem og ophöre med Samlingen. — b)* r. umsátr *ophæve en Beleiring. — c)* r. fèlagsskap við e-n *skille sig fra en, bryde med ham. — d) bryde:* r. sátt, heit, loforð, eið, tryggðir *bryde et Forlig, Löfte, Ed, etc.;* r. dóm, órskurð *ikke holde sig en Dom, Kjendelse efterrettelig; ligel., gjöre en Dom etc. ugyldig. — e) gjenkalde, lade gaae tilbage:* r. kaup = ripta kaup; þá gjöf (má) engi maðr rjúfa *tilbagekalde. — f)* r. e-t upp *trække Slöret af noget (og derved tillige rippe det op):* at hón hefði upp rofit málit *at hun havde aabenbaret Sagen, dens Sammenhæng. — g)* veðr (*acc.*) rýfr upp *Uveir (Snee- el. Regnstorm) holder op, det klarer op; jfr* upprof. — *B)* rjúfask, *f. p., pass., brydes, splittes etc. — b) gjendrives, vise sig ugrundet, som Usandhed:* þykki mèr þat opt rjúfask, er skemmra er at frètta enn slíkt.

Rjúka (rýk, rauk — rukum, rokit), *v. n.*, *1) ryge etc., a) ryge (op i Veiret):* ambáttin var alsveitt af mœði, ok rauk af henni *hun dampede af Sved. — b) ryge, udsende, opsende Rög:* rjúkandi ofnseldr; *jfr* hvat rýkr á diskinum *hvad er det, som ryger paa Fadet? — 2) ryge, fyge, kastes i Luften (om Vand, Snee, Stöv el. lign.):* sjórinn rýkr *Söen ryger; jfr* særok; hann kastaði glófum sínum á skipit út, ok rauk ór dust mikit. — *3) ryge. flyve, fare etc., a)* r. um koll *styrte omkuld. — b)* sverðit rauk ór hendi hánum *flöi ud af hans Haand. — c)* r. á e-n *ryge ind paa, gaae lös paa en. — B)* rjúkandi, *part., i Talemaaden:* vita eigi sitt rjúkanda ráð *være ganske raadvild el. som uden Sands og Samling, I.*

Rjúpa (-u, -ur), *f.*, *Rype.*

Rjúpkarri *og* **-keri** (-a, -ar), *m.*, *Hanrype.*

'Ro = **eru** (*3. pl. præs. indic. af* vera).

Ró (róar, *pl.* rœr), *f.*, *en Jernplade med Hul i Midten, hvori Spidsen af et Söm klinkes fast, nittes.*

Ró (*gen. sg.* róar *og* rór, *uden pl.*), *f.*, *Ro, Rolighed, Stilhed;* gefa reiði ró *holde sin Vrede i Tömme, ikke lade den bryde ud.*

Róa (rœ, rera *og* reyra, róit), *v. n. og a.*, *roe, 1) v. n., a) eg., roe:* r. til fiskjar *roe ud paa Söen for at fiske; ligel. drive Fiskeri, ligge i Fiskerleie (paa et Sted);* róa *alene bruges ogsaa i samme Betydning. — β) rokke. — b) ueg., α) i Talemaader som:* r. at e-u *anstrænge sig, gjöre sig Umage for at faae noget i Stand, udvirket;* r. at e-u öllum árum *gjöre sig al mulig Umage for noget, arbeide for med Hænder og Födder, I. — β)* róa í holdum, spiki (*ligesom rokke, bevæges frit inden i sin egen Kjöd- el. Fidtmasse, d. e.) være meget fed, smækfed, I. — 2) v. a., a) roe (med Veien, Rummet el. Reisen som Gjenst. i acc., Fartöiet el. Aarene i dat.). — b)* r. sèr *rokke. — B)* róinn, *p. pr., a) gjennemroet. — b) opslidt ved Roning:* róinn þollr; róin ár. — *c) som allerede er roet (ud paa Fiskepladsen):* þenna dag var Ingjaldr róinn.

Roð (-s, *pl. d. s.*), *n.*, *Rydden (af* hrjóða), *jfr* fletroð. — *2) Skindet paa (mindre) Fiske.*

Roð (-s, *pl. d. s.*), *n.*, *det at noget gjöres el. bliver rödt (af* rjóða); *jfr* hlunnroð.

Roða (-aða, -at), *v. a.*, *sætte en rödlig Farve paa. — Ogsaa (nu idetmindste) som v. n. om Solen, i:* r. á fjöllum = rjóða fjöll.

Róða (-u, -ur), *f.*, *et Billede; spec. et Christusbillede paa Korset, Crucifix;* róðu-kross *Crucifix.*

Róðháfr *et Slags Ruse el. Rusegarn.*

Roði (-u, *uden* -ar), *m.*, (*jfr Röde*), *Rödme.*

Róði (-a, *uden pl.*), *m.*, (*et dunkelt Ord) i Udtrykket:* láta e-t (e-n) fyrir róða *opgive, lade gaae tabt, give Slip paa, forlade, slaae Haanden af (maaskee* róði = róðr *b — ligesom* andróði = andróðr — *Roningsapparaterne paa Skibets Side, df selve Siden* = borð, *altsaa det samme Udtryk som* láta, bera fyrir borð, *see* bera *I, A, 1, a, κ).*

Roðit, *supin. af* rjóða.

Róðkross = róðukross.

Roðna (-aða, -at), *v. n.*, *rödfarves; rödme.*

Róðr (-rs *og* -rar, *pl.* -rar), *m.*, *Roning;* sækja r. *roe stærkt. — b)* = ræði; róðrar-ferja *Roefartöi.* -leiði *Veir til at færdes (roe) paa Söen.* -maðr *Rorkarl.* -skip *Skib, Fartöi som roes frem (i det Öieblik man seer det).* -skúta *Rofartöi el. en Skude, som roes frem (i det Öieblik den kommer til Syne).* -þollr *Aaretold.*

Roðra, *see* rjóðra.

Róðrgöltr (*Roegalt) antages for at være et Slags Snabel paa de gamles Krigsskibe.*

Rof, *n.*, (*i Almindelighed det at* rjúfa *el.* rjúfask), *1) eg., det at bryde, gjennembryde, splitte el. splittes:* r. kom í liðit *Tropperne begyndte at adsplittes, Linien blev brudt. — b) et Sted, hvor Grönsværet ved Blæst el. andre Aarsager er revet op; ligel. Ruiner; jfr* tóptarrof. — *2) ueg., a) det at bryde noget; jfr* sáttarrof. — *b) det at lade gaae tilbage, gjenkalde; det at erklære, gjöre ugyldig, uefterrettelig:* stefna dómi til rofs *appellere en Dom til Underkjendelse;* rofs-mál *noget, en Contract el. desl., der kan gjenkaldes, man kan lade gaae tilbage.*

Róf (-s, *pl. d. s.*), *n.*, *lang Række; see i* stafróf.

Róf, *see* hróf.

Rófa (-u, -ur), *f.*, *1) Hale (nærmest den Deel af Halen, som har Kjöd og Been, er Rygradens Forlængelse):* höggva tagl af hrossi, sva at r. fylgir. — *2) en Roe, I;* rófu-bein *Rumpebeen.*

Rofi, *see i* eiðrofi, friðrofi.

Rofit, *supin. af* rjúfa.

Roftorf *Grönsværstykker;* roftorfsveggr *Væg af* roftorf.

Rofna (-aða, -at), *v. n.*, *brydes, spaltes, splittes.*

Róg (-s, *pl. d. s.*), *n.*, *og* **rógr** (-s, *uden pl.*), *m.*, *Bagvaskelse, Bagtalelse;* bera e-n í róg *bagtale. — 2) i Poesie, Trætte; Kamp.*

Roga (-aða, -at), *v. a.*, *m. dat.*, *löfte med Anstrengelse; ogsaa i f. p.* (rogask) *refl., el. som v. dep., n.*, rogask með e-t *slæbe, bære noget sagte og med stor Anstrengelse, I.*

Rógsmaðr = rógberi.

Rógberi (-a, -ar), *m., Bagvasker.*
Rógburðr = róg.
Rógr, *see* róg.
Rogn, *see* hrogn.
Rógsaga *bagtalersk Fortælling el. Beretning.*
Rógsamr (-söm, -samt), *adj., bagtalersk.*
Rói (-a, *uden pl.*), *m., Ro, Hvile; (kort) Ophör el. Standsning.*
Rok (-s, *pl. d. s.*), *n., det at noget (Stöv, Sand el. Vand) ryger, hvirvles op i Luften; jfr* særok.
Roka (-u, -ur), *f., Hvirvelvind, B;* = rok; *jfr* særoka; rokna-hljóð *et stærkt og heftigt Raab el. Skrig, I.*
Rokindusta, *adj., fuld af Stöv, som Stöv ryger op i Veiret af.*
Rokit, *supin. af* rjúka.
Rokkr (-s, -ar), *m., 1) en Rok. — 2) en ydre Bedækning for Kroppen, Overkjole, Overkappe; jfr* brynjurokkr.
Rokviðri (-is, *pl. d. s.*), *n., rygende Storm, I.*
Rólauss, *adj., uden Ro.*
Róligr, *adj., rolig.* -liga, *adv.*
Rólyndr *rolig, spagfærdig.*
Rolla (-u, -ur), *f., Rulle, Bogrulle.*
Róma (-aða, -at), *v. a., yttre Bifald ved, rose, berömme:* var þat mjök rómat *det fandt almindeligt Bifald.*
Róma (-u, *uden pl.*), *f., Skrig, Larm; Kamp (poet.).*
Rómaskattr *og* Rúma- *Skat, Afgift til Rom, til Paven.*
Rómaðr, *adj., som har en Stemme;* vel, illa r., *I.*
Rómferð *og* Rómför *Rommertog, Pilegrimsreise til Rom.*
Rómferill, *m., (mest i pl.* Rómferlar) *Pilegrim (som reiser til Rom).*
Rómför, *see* Rómferð.
Rómr (-s, -ar), *m., 1) Stemme. — 2) lydelig Yttren af Bifald:* göra góðan róm at e-u *yttre lydeligt Bifald ved.*
Rómveri *og* Rúmveri (-ja, -jar), *m., Romer;* Rómverja-land *etc.*
Ropa (-aða, -at), *v. n., ræbe.*
Ropi (-a, -ar), *m., Ræben.*
Rór, *adj., rolig; n. sg.* rótt, *impers.:* e-m er rótt *en er rolig, befinder sig i en rolig Tilstand.*
Rós (-ar, -ir) *og* rósa (-u, -ur), *f., Rose; Talemaade:* baða í rósum *dandse paa Roser, I.*
Rósamligr, *adj., rolig, stille* (-liga, *adv.*), *I.*
Rósamr (-söm, -samt), *adj., rolig, stille, beroliget, I.*
Rósemi, *f. indecl., Rolighed, Beroligelse, I.*
Rosi (-a, -ar), *m., uroligt Veir, Regnveir med Blæst; (paa Österlandet) en stærk Sögang, I;* rosa-baugr *el.* -bugr *Havgaard, I.* -ligr, *adj., seende ud til Regnveir og Blæst, I.* -veðr = rosi, *I.*
Roskinleikr (-s, -ar), *m., det at være voxen, fuldvoxen, moden.*
Roskinmannligr, *adj., som seer ud til at være, viser at en er* roskinn. -liga, *adv.*
Roskinn, *adj., voxen, fuldvoxen, moden, i sine Manddomsaar; til Alders, i en fremrykket Alder.*
Roskna (-aða, -at), *v. n., blive* roskinn.
Rosm (-s, *uden pl.*), *n., Affald, Feieskarn, I.*
Rosmhvalr *Hvalros.*
Rósrauðr *rosenröd, rosenfarvet.*
Rósta (-u, -ur), *f., Tumult, Opløb; Stöi, Larm, Alarm;* róstu-mikill *fuld af Alarm og Forstyrrelse.* -samligr, *adj., urolig, ufredelig, fuld af Alarm og Tumult.* -samr, *adj., d. s.* -veðr *stormende, stormfuldt Veir.*
Rósti, *m., voldsom, tumultuarisk Fremfærd. — b) en som opförer sig paa den Maade (cogn.).*
Rostungr (-s, -ar), *m.,* = rosmhvalr; rostungs-hauss *Hvalroshoved.* -tönn *Hvalrostand, I.*
Rot (-s, *neppe i pl.*), *n., 1) Raaddenhed; Forraadnelse. — b) Sump el. en mindre Mose enten uden Siv el. andet Græs eller bevoxet dermed kun hist og her, I. — Jfr* rotinn *b.* — 2) *Bedövelse, Besvimelse;* í roti *i en bedövet Tilstand (især fremkaldt ved et Slag paa Hovedet).*
Rót (-ar, rætr), *f., Rod (eg. og ueg.):* festa rætr *slaae Rödder;* r. undir e-u *Roden, Grunden til noget; ogsaa (den skjulte) Ophavsmand til noget. — b) Rod til et Tal:* taka rót undan tölu *uddrage Roden af et Tal;* rótar-lauf *Lövetandblad, I;* róta-klumba *Klubbe, Kölle, gjort af en Trærod.* -kylfa, *d. s.*
Rót (-s, *pl. d. s.*), *n., Roden, Oproden; Forstyrrelse; jfr* hafrót.
Rota (-aða, -at), *v. a, lade raadne. — b) slaae bedövet ved Slag paa Hovedet, dræbe ved et saadant Slag.*
Róta (-aða, -at), *v. a., m. dat., a)*

rode, oprode; abs. rode (om Svinet). — b) rage, skrabe, stryge. — c) forvirre, forstyrre, bringe i Uorden.

Rota (-u, -ur), *f., Raadenhed (?), see i* eikirota. — 2) *uroligt og fugtigt Veir;* rotu-sumar *Sommer, naar saadant Veir hyppig indtræffer.*

Róteldi (-is, *pl. d. s.*), *n., utilhugget Trærod, Rodkjevle.*

Rótfastr *rodfast.*

Rótfesta *og* **-festi** *Rodfæste, I.*

Rótfesta, *v. a., rodfæste; f. p.* rótfestask, *refl., rodfæste sig el. rodfæstes.*

Rótgróinn *rodfast; indgroet.*

Rothögg *bedövende Slag paa Hovedet, I.*

Roti (-a, -ar), *m., Dynge (?); Hob, Flok, Masse (? el.* róti, *d. Rode?).*

Rotinn, *adj., raadden. — b) skaldet.*

Rótlauss, *adj., uden Rod.*

Rotna (-aða, -at), *v. n., raadne; forraadne.*

Rotnan *og* **-un** (-ar, *uden pl.*), *f., Forraadnelse.*

Rótsetja, *v. a., pode, plante.*

Rú (-s, *pl. d. s.*), *n., Uld, Laad, B.*

Rubba (-aða, -at), *v. a., gnide (B); skrabe, rode, I.*

Ruð (-s, *pl. d. s.*), *n., Rydden. — b)* = ruðstaðr.

Rúða, *1. s. impf. ind. af* rýja.

Rúða (-u, *uden pl.*), *f., Rouen.*

Rudd (-s, *pl. d. s.*), *n.,* = ruðstaðr.

Rudda (-u, -ur), *f., utilhugget Kölle.*

Ruddi (-a, -ar), *m., gammelt og ubrugeligt Hö, som kastes bort, I.*

Rudda, *1. s. impf. ind. af* ryðja.

Ruðning (-ar, -ar), *f., og* **ruðningr** (-s, -ar), *m., det at* ryðja (*jfr* vegaruðningr; *især om Dommeres, Vidners Forkastelse*); ruðningar-mál *de brugelige Formler ved Forkastelse af Dommere, Vidner:* mæla ruðningar-málum.

Ruðstaðr *opryddet Sted i en Skov, Ryddeland.*

Ruðulítill *som rydder kun lidet af Veien fra sig.*

Ruðull (-ls, ruðlar), *m., Gruus ved nedfaldne Bygninger, B.*

Ruðum, *1. pl. impf. ind. af* rjóða.

Ruður, *f. pl., Affald (Finner, Brusk etc.) af Fisk, I.*

Rúfinn, *adj., stridhaaret, ruhaaret:* r. ok úþveginn.

Rúfr, *see* rúgr.

Rúgakr *Rugager.*

Rúgbrauð *Rugbröd.*

Rugga (-aða, -at), *v. a. og n.,* 1) *v. a., m. dat., rokke, bevæge frem og tilbage; spec., gynge (et Barn) i Vuggen, vugge:* r. barni. — 2) *v. n., rokke, vakle, staae usikkert.*

Rúghleifr *et Rugbröd.*

Rugl (-s, *pl. d. s.*), *n., uordentlig Sammenblanden, Forstyrrelse;* r. ok sundrþykki millim ríkisins ok kirkjunnar *Forstyrrelse af det rette Forhold og Uenighed mellem Kirken og Staten. — 2) Sludder, Vaas.*

Rugla (-aða, -at), *v. a., m. dat. og acc., a) m. dat., blande uordentlig sammen, forstyrre, bringe i Uorden, forvirre:* r. (e-u) ór stað; *ueg.:* er svá, móðir, at ruglat er skapi þínu *er du bleven forstyrret i Hovedet. — b) m. acc.,* r. e-n *forstyrre, forvirre.*

Ruglan *og* **ruglun** (-ar, -anir), *f., uordentlig Sammenblanden, Forstyrrelse, Forvirring, el. desl.*

Ruglingr (-s, -ar), *m.,* = rugl, ruglan, *I.*

Rúgmjöl *Rugmeel.*

Rúgr *og* **rúfr** (-s, *uden pl.*), *m., Rug.*

Rukum, *1. pl. impf. ind. af* rjúka.

Rúm (-s, *pl. d. s.*), *n., Rum, a) Plads, etc.:* autt r. *tom Plads. — β) spec., Plads, hvor en skal staae, være, sidde, ligge, Sæde, Seng, etc.:* standa upp ór sínu rúmi *staae op fra sit Sæde.* — Standa í e-s rúmi (*det hele ueg.*) *være i ens Sted. — γ) Rummet imellem Rorbænkene i et Skib; jfr* fyrirrúm, krapparúm. — *b) om Tid, Frist:* þriggja daga r. — *c) ueg., a)* e-m liggr e-t í miklu rúmi (*eg. det optager ham en stor Plads, d. e.*) *en lægger megen Vægt paa noget. — b)* r. til *Plads for, Modtagelighed for:* þangat til var r. með henni til syndarinnar *indtil den Tid var hun modtagelig for Synden;* rúma-tal *Antallet af* rúm *a, γ.*

Rúma-, *see* **Róma-**.

Rumba (-u, -ur), *f., Fodtræ i en Væv, B.*

Ruma (-aða, -at), *v. a. og a., holde en lang Tale, tale vidtlöftig.*

Rúmboraðr, *pa., forsynet med store Huller:* rúmborað sáld *et Sold med store Huller, brugt om en Mand som ikke gjör nogen Forskjel paa Folk.*

Rúmbrík *et Bræt (ofte prydet med udskaaret Arbeide) som nagles fast til*

Sengekanten ved Hovedgjerdet og Födderne af Sengen, I.

Rumda, *1. s. impf. ind. af* rymja.

Rúmfastr *sengebunden, sengeliggende, I.*

Rúmfátt, *n. adj., subst., Mangel paa Rum, Plads.*

Rúmfjöl *et löst Bræt, som sættes paa den udadvendte Side af Sengen, for at Sengeklæderne ikke skulle falde ud, Sengehest, I.*

Rúmföt, *n. pl., Sengeklæder, Sengetöi.*

Rúmgóðr *rummelig, I.*

Rúmheilagr *sögn; jfr* sýkn, virkr: r. dagr *Sögnedag;* hvárt sem var heilagt eða rúmheilagt *enten det var en Helligdag el. Sögnedag.*

Rúmlega *Sengeliggen.*

Rúmlendi (-is, *pl. d. s.*), *n., stort, vidt Terrain.*

Rúmlendr, *adj., med stort, vidt Terrain.*

Rúmligr, *adj., rummelig.* -liga, *adv., a) rummelig. — b) lidt, noget over.*

Rumr, *see* rymr.

Rúmr, *adj., a) rum, rummelig. — b) om Tid:* rúm vika *lidt over en Uge.* — 2) rúmt, *n. s., adv., rummelig.*

Rumsk (-s, *pl. d. s.*), *n., det at give en Lyd fra sig i Sövne, I.*

Rumskask *og* raumskask (-aðisk, -azk), *v. dep. n., give en Lyd fra sig i Sövne (især saadan, som tyder paa at man sover urolig), df ogsaa sove urolig).*

Rúmsnara *Rendelökke* = atrennulykkja, *I.*

Rúmstafr *Sengestolpe; jfr* rúmstuðull.

Rúmstokkr *Sengestok; nu Sengekant.*

Rúmstuðull = rúmstafr, *I.*

Rúmstœði (-is, *pl. d. s.*), *n., Plads, hvor et Sengested staaer.*

Rúmsæi *el.* -sævi (-is, *uden pl.*), *n., rum, aaben Sö:* r. var mikit at baki þeim.

Rúmtjald *Sengeomhæng.*

Rún (-ar, -ar *og* -ir), *f., a) Rune, Rubogstav. — β) spec., et magisk Runetegn. — b) pl., boglige Konster;* rúnakefli *en Stok hvorpaa Runer ere ristede.* -mál *Runemaal.* -meistari *Runemester.* -stafr *Runebogstav.*

Runhenda (-u, -ur), *f., den Verseart, hvor to el. flere Slutningsord assonere ved Heelriim.*

Runhending, *f., en saaledes vedligeholdt Assonans; jfr foreg. O.*

Runhendr, *adj., som har* runhending *(jfr foreg. Ord).*

Runi (-a, -ar), *m., A) Rinden; jfr* uppruni. — *B) en Galt.*

Runnit, *supin. af* renna.

Runnr (-s, -ar), *m., Busk, Krat.*

Runnum, *1. pl. impf. ind. af* renna.

Rupl (-s, *pl. d. s.*), *n., Röveri, Plyndring.*

Rupla (-aða, -at), *v. a., plyndre, röve.*

Ruplan (-ar, -anir), *f., Plyndring.*

Rusk (-s, *pl. d. s.*), *n., Tummel, Larm, I.*

Ruska (-aða, -at), *v. a., m. dat., forstyrre, I.*

Rusl (-s, *pl. d. s.*), *n., hvad der ligger i Forvirring det ene blandt det andet, henkastede Stumper og Stykker af flere Gjenstande, el. desl.; Affald, I.*

Rusla (-aða, -at), *v. n.,* r. í e-u *rode i noget, I.*

Rúst (-ar, -ir), *f., i pl., Ruin, Ruiner. — 2) Gruus (B); nogle Steder i Island om den Deel af Hjemmemarken, som ligger nærmest ved Gaardspladsen* (hlaðit).

Rýð, *1. s. præs. ind. af* rjóða.

Ryðfrakki, *m., rustent Sværd, Vaaben.*

Ryð (-s, *pl. d. s.*), *n., og* ryðr (-s *uden pl.*), *m. (uden pl.), Rust.*

Ryðga (-aða, -at), *v. n., ruste, rustne. — P. pr.,* ryðgaðr *rusten.*

Ryðgenginn = ryðgaðr.

Ryðigr *el.* ryðugr, *adj., d. s.*

Ryðja *og undertiden* hryðja (ryð, rudda, rutt), *v. a., A) f. a., m. acc. og dat., 1) m. acc., rydde etc., a) gjöre ryddelig;* r. mörk *ophugge en Skov for at den kan opdyrkes og bebygges;* r. veg *lægge en Vei. — b)* r. höfn *gjöre den ryddelig, d. e. forlade den, give andre Plads i den. — c)* r. skip = afferma skip. — *d)* r. trè *hugge et Stykke Træ til. — e)* hryðja sik *römme sig, I. — f) abs.:* r. sèr til rúms *rydde om og gjöre Plads for sig, bane sig Vei. — g) i Lovsproget, α)* r. kvið, dóm *gjöre Indsigelse imod Vidner, Dommere;* r. menn ór kviði, dómi *paastaae dem udelukkede af Vidnernes, Dommernes Tal;* r. (ɔ: kvið) við e-n *gjöre Indsigelse imod et Vidne paa Grund af dets Slægtskabsforhold (el. lign.) med en;* guðsifjar, er kvið eigu at r. at lögum *som skulle bevirke Indsigelse imod etc. — β)* r. lögrèttu, *eg. gjöre Lavretten ryddelig, d. e. forlade Pladsene i den, reise sig og gaae til Afstemning. — γ)* r. sik til arfs *ad*

Lovens Vei bane sig Vei til en Arv. — 2) *m. dat.*, r. e-u á braut *bortrydde.* — *B) f. p.*, 1) *pass.*, *ryddes, gjöres ryddelig;* land ruddisk *blev gjort bebyggeligt.* — 2) *refl.*, ryðjask um *med Magt bane sig Vei, trænge frem (i en Trængsel, i en Kamp).*

Ryðr, *see* ryð.

Ryðugr, *see* ryðigr.

Rýfi, *see* hrýfi.

Rýgjar-tó, *f. el. n.*, *(Hustrutot?)*, *saaledes kaldtes en Gave af Liin, hver Huusmoder i Norge skulde yde til Kongen.*

Rýing (-ar, -ar), *f.*, *Gjerningen at* rýja.

Rýja (rý, rúða, rúit), *v. a.*, *plukke den löse Uld af Faarene.*

Ryk (-s, *uden pl.*), *n.*, *Stöv.*

Rykking (-ar, -ar), *f.*, 1) *Handlingen at* rykkja. — 2) *Rynke (paa et Klædningsstykke); jfr* rykkja 2.

Rykkja (-i, -ta, -t), *v. a.*, 1) *m. dat.*, *rykke, trække pludselig.* — 2) *m. acc. (en senere Brug) rynke, trække sammen i Rynker el. Folder.*

Rykkr (-s, -ir), *m.*, *Ryk, hastigt Træk; Talemaade:* með rykkjum ok skykkjum (skrykkjum) *med en ujævn og stödende Bevægelse, stödviis;* í einum rykk, *eg. med et eneste Ryk, df hurtigt og uden Standsning.*

Rýma (-i, -da, -t), *v. a. og n.*, *römme;* r. sæti fyri e-m *forlade sit Sæde for at gjöre Plads for en, deraf gjöre Plads for en (i Almh.);* r. sveitir *forlade Herredet.* — 2) *v. n.*, *a) römme, flygte bort:* varð þaðan at r. ok brott at flýja A. — *b)* r. til *römme op, gjöre rummeligt;* r. til við e-n *rykke til Side for at give en Plads.* — *c) impers. i Talem.:* þat rýmir fyrir e-u *(og der bliver Plads for noget) noget indtræder, baner sig Vei.*

Rými, *see i* úrými.

Rýmindi, *see i* úrýmindi.

Rymja (rym, rumda, rumit), *v. n.*, *brumme; larme, buldre; skryde (om et Esel).*

Rýmka (-aða, -at), *v. a.*, *gjöre rummelig, udvide;* r. brjóstit *vise sig barmhjertig, B.*

Rymr *og* rumr (-s, -is), *m.*, *Brum; Larm, Bulder; Skryd (om et Æsel).*

Rýna (-i, -da, -t), *v. n.*, *læse, forklare, granske i Runer (Viisdom, skjulte Ting).* — *b)* r. eptir e-u *efterforske.* — *c) samtale (poet.).*

Rýndr, *see i* samrýndr.

Rýni (-is, *uden pl.*), *n.*, *Granskning, Eftertanke, E.*

Rýning (-ar, -ar), *f.*, *det at* rýna.

Rýninn, *adj.*, *som forstaaer sig paa Runer (ligel. paa skjulte, magiske Ting); klog, viis; jfr* fullrýninn.

Rýnni, *f. indecl.*, *det at være* rýninn.

Rypta (-i, -ta, -t), *v. a.*, *m. dat.*, *udspye, udspröite:* ryptandi eitrligum loga; *jfr* repta, ropa.

Rýra (-i, -ða, -t), *v. a.*, *gjöre tyndere, mindre, færre, forringe.*

Rýrð (-ar, -ir), *f.*, *Forringelse, Ringhed, Ubetydelighed, I.*

Rýrligr, *adj.*, *ubetydelig af Udseende, I.*

Rýrna (-aða, -at), *v. n.*, *forringes, formindskes, I.*

Rýrnan *og* -un (-ar, -anir), *f.*, *det at* rýrna; rýrnunar-sótt *Svindsot, I.*

Rýrr, *adj.*, *tynd, ringe, ubetydelig.*

Rysking (-ar, -ar), *f.*, *Rusken i Haaret; (nu) i pl. almindelig om de Ryk og Stöd, som to, der tage fat i hinanden, gjöre for at kunne kaste hinanden ned (jfr* sviptingar).

Ryskisótt *el.* ryskusótt *et Slags heftig Feber (Krampe?).*

Ryskja (-i, -ta, -t), *v. a.*, 1) *f. a.*, *ruske en i Haaret, rive Haaret af en.* — *b)* r. þorskhöfuð *(siges om) at rive Benene ud af et (törret) Torskehoved el. rigtigere pille Fisken og Skindet fra dem, I.* — 2) ryskjask, *f. p.*, *recipr.*, *tage fat i hinanden, brydes, kæmpe.* — *b) v. dep. n.*, ryskjask við e-n *kæmpe med.*

Ryskusótt, *see* ryskisótt.

Rýta (-i, -tta, -tt), *v. n.*, *grynte.*

Rytingr *og* rytningr (-s, -ar), *m.*, *Daggert.*

Rytja (-u, -ur), *f.*, *noget som ved Forraadnelse er oplöst i Trævler =* reitur.

Rytr (-ar, *pl. d. s.*), *(nu ogsaa)* ryta (-u, -ur), *f.*, *et Slags mindre Maage (larus tridactylus; larus albus minimus); jfr* skeggla.

Rytta (-u, -ur), *f.*, *usselt, gammelt el. magert Kreatur, I.*

Ræ, *see* hræ.

Røe, *1. s. præs. ind. af* róa.

Ræð, *1. s. præs. ind. af* ráða.

Ræða, *see* hræða.

Rœða (-u, -ur), *f.*, *Tale; Omtale;* leggja rœðu á e-t *gjöre noget til Gjen-*

stand for Omtale. — Helgar rœður *hellige, aandelige Taler.*

Rœða (-i, -dda, -tt), *v. a. og n.*, *1) v. a., tale om, gjöre til Gjenstand for Omtale.* — *2) v. n., tale:* r. um e-t *tale om noget;* r. við e-n *tale med en.* — *B)* rœðask, *f. p., recipr.*, rœðask við *tale sammen, have Samtale med hinanden.*

Rœða, *f. adj., det samme om en So, som* blœsma *og* yxna *om et Hunfaar og en Ko (af* róðr *Galt, poet.).*

Rœðari (-a, -ar), *m., Roer, I.*

Ræði (-is, *uden pl.), n., Bestyrelse; spec. en Huusholdnings Forvaltning el. Bestyrelse.* — *b) see i* áræði, harðræði, tilræði *etc.;* ræðis-maðr *den som raader el. styrer, Forvalter, Oeconom; Raadgiver; Consul (i den romerske Republik.* — *b)* r. konu *en Kvindes Formynder.*

Rœði (-is, *pl. d. s.), n., en Aare, el. (som det nu oftest bruges), i pl. om Aarerne med de tilhörende Indretninger (som Aaretolle etc.) paa et Rofartöis Sider.*

Rœðinn, *adj., snaksom, snakkesalig.*

Rœðir (-is, -ar), *m.,* = rœðari.

Ræfill, *see u.* refill.

Ræfr, ráfr (*og* ráf) *og* rjáfr (-rs, *pl. d. s.), n., Tag el. Taghvælving paa Bygninger.*

Rœgikarl *Bagtaler.*

Rœgja (-i, -da, -t), *v. a., fortælle ondt, tale ilde om, bagtale.*

Rœgiligr, *adj., (eg. anklagelig), Gramm.,* rœgiligt fall *Gjenstandsformen (casus accusativus).*

Rœgsla (-u, -ur), *f.,* = rógburðr.

Rækiligr, *adj., forkastelig, usömmelig.*

Rœkiligr, *adj., omhyggelig, samvittighedsfuld, alvorlig.* -liga, *adv.*

Rækindi *og* rekindi (-is, *pl. d. s.), n., hvad der maa kastes bort, ikke er til at nyde; ureen Föde.*

Rœkinn, *adj., paapassende, samvittighedsfuld:* r. at tíðagörð *flittig, aarvaagen i at forrette Gudstjenesten; jfr* frændrœkinn, kirkjurœkinn *og fl.*

Rækja (-i, -ta, -t), *v. a., forkaste; udjage, fordrive:* r. ætt I. konungs ok alla hans vini; niðrbrjóta ok r. skurðgoð.

Rœkja (-i, -ta, -t), *v. a., drage Omsorg for, have Omhu for, rögte; lægge Vind paa; vise Agtelse og Nidkjærhed for.*

Rækr, *adj., forkastelig, som er til at forkaste, vise tilbage el. som bliver tilbageviist, casseret; jfr* liðrækr. — *b) landsforviist.*

Rœkr, *adj., som viser Omhu, Agtelse, lægger Vind paa; jfr* heiptrœkr, *og fl.*

Rœksla (-u, -ur), *f., Dyrkning, Dyrkelse; Orden, Reenlighed, Omhyggelighed (især i daglig Huusgjerning), I.*

Ræksn (-s, *pl. d. s.), n.,* *(*eg. Udskud, af* reka) *df: a) Dyrs og Fiskes Indvolde med de derved hængende Ureenligheder, Affald af saadan Slags, B.* — *b) noget som er i Laser, i forrevet Tilstand, Pjalt.*

Rœkt (-ar, -ir), *f., Rögtning, Dyrkelse.* — *b) Omhu, Omsorg.* — *c)* = skyldurœkt; rœktar-lauss, *adj., 1) udyrket.* — *2) som er uden Omhu el. Kjærlighed (jfr* rœkt *b og c).* -leysi, *n., den Egenskab at være* rœktarlauss -maðr *en som dyrker, lægger Vind paa.*

Rœkta (-aða, -at), *v. a., dyrke, pleie; tage sig af.* — *b) besörge, udrette:* r. eyrindi.

Rælinn, *adj., som har den Vane at röre, pille ved alle Ting (jfr* rjála), *lege med uden tilbörlig Forsigtighed* (rælni, *f., den Egenskab at være* r.), *I.*

Ræma (-u, -ur), *f., Rem el. Baand,* = reim; *jfr* silkiræma.

Ræma (-u, -ur), *f., Hæshed, I.*

Rœma (-i, -da, -t), *v. a., udbrede, gjöre bekjendt;* rœmask *blive bekjendt.* — *P. pr.* rœmdr *bekjendt; berygtet.*

Ræna (-i, -da, -t), *v. a., rane, röve, plyndre:* r. e-n e-u *beröve en noget;* r. borg *plyndre en By.*

Rœna, *see i* austrœna, norrœna (*af* renna, *altsaa det der rinder, bevæger sig fra en vis Kant).* — *2) nu ogsaa som selvstændigt Ord i Betydn.: Bevidsthed, Sands og Samling* (rœnulauss, -leysi).

Ræningi (-ja, -jar), *m., 1) Röver.* — *2) som beröves noget;* vera r. e-s *lade sig beröve af en;* ræningja-bœli *Röverhule.* -háttr *Röverfærd.* -sveit *Röverflok, Röverbande.*

Ræningr (-s, -jar), *m.,* = ræningi *2; jfr* lögræningr.

Rœnn, *see i* austrœnn, einrœnn, *etc.*

Rœr, *pl. af* ró.

Rœra, *see* hrœra.

Ræsa (-i, -ta, -t), *v. a. og n., A)*

v. a., 1) eg., lede Vand igjennem en Gröft el. en Vandledning; ogsaa grave Gröfter el. Render paa et Sted for at lede Vand der igjennem. — 2) *ueg., a) sætte noget i en Bevægelse, give noget en vis Vending:* r. e-t á hendr e-m *paadutte en noget.* — *b)* r. draum *udtyde en Dröm.* — *Impers.:* draum ræsir *en Dröm gaaer i Opfyldelse; jfr B nedenfor.* — *B) v. n., gaae i Opfyldelse (om Drömme):* þessi draumr ræsti skjótt. — Ræsask, *f. p., pass., d. s.*

Ræsi (-is, *pl. d. s.*), *n., Rende, Afløb.*

Ræsimaðr *en udmærket, ypperlig Mand.*

Ræskja (-i, da, -t), *v. a.*, r. sik *harke, römme sig, I.*

Ræsta (-i, -a, -r), *v. a., rense, reengjöre.*

Ræsti, *see i* úræsti.

Ræstiligr, *adj., reenlig.*

Rœta (-i, -tta, -tt), *v. a., 1) f. a., a) rodfæste.* — *b)* r. upp *oprykke med Roden, I.* — 2) rœtask, *f. p., pass., gaae i Opfyldelse;* rœttr, *p. pr., see i* úrœttr.

Röð (raðar, raðar *el.* -ir), *f., Rad, Række.*

Rödd (raddar, raddir), *f., Röst, Stemme, Lyd:* r. er hljóð, fram fært af kvikendis munni, formerat níu náttúrligum tólum: lungum, barka, tungu ok tveim vörrum ok tönnum fjórum (r. *er) en Lyd fremfört af en levende Skabnings Mund, og frembragt ved ni naturlige (Lyd-) Organer etc.;* fugls-rödd *Fuglestemme;* staflig r. *Lyd, som kan udtrykkes ved Bogstaver;* samsett r. *sammensat Lyd, Lydsammensætning, Lydforbindelse.* — *Spec., den menneskelige Stemme:* kalla hárri röddu *kalde, raabe höit;* beina röddina *hæve Rösten;* raddar-grein *Lydart.* -stafr *Selvlyd.* -tól *Lydorgan.*

Röðull (-ls, rödlar), *m., (poet.), Sol; Straaleglands.*

röggr (-var *el.* raggar, *pl.* -var), *m., (senere og nu* rögg, *f.) antages af nogle at betyde et Læg el. en Fold, men i Forklaringen af Ordspillet i* Krókarefs saga *gjöres det synonymt med* lagðr *Uldtot, hvilken Betydning ogsaa andre have fastholdt; altsaa* röggvar á feldi *Laaddenhed paa en Kappe, maaskee indvævede el. paaheftede Uldtotter, Haarduske, deels til Pryd, deels til bedre at beskytte mod Regn. Nu bruges Ordet (i f.) kun i Talemaaderne:* sýna r. á sèr, taka r. á sik *(maaskee oprindel. tage sin bedste Kappe paa), vise at man rigtig vil tage fat paa noget, vise Energie og Raskhed;* röggvar-feldr *en Kappe el. et Stykke vævet Töi med* röggvar *(see ovenfor).*

Rögn, *see* regin.

Rök, *n. pl., eg. Udvikling; df Begivenheder, Skjebne; jfr Eg.* — *b) Grund, Aarsag.*

Rökkr (-rs, *pl. d. s.*), *n., Tusmörke.*

Rökkva (-ar, -aða, -at, *ogsaa* -r, -ði, -vit), *v. n. impers., mörknes.*

Röksamligr, *adj., grundig, overbevisende.* -liga, *adv.*

Röksemd (-ar, -ir), *f., Beviis, Grund.*

Rölt (-s, *pl. d. s.*), *n., Omvanken, I.*

Rölta (-aða, -at), *v. n., (d. vralte?), vanke omkring, I.*

Rönd (randar, randir), *f., a) Rand; (poet.) Skjold (oprindelig et Skjolds Rand), deraf Talemaaderne:* reisa r. við e-m *sætte sig op imod, vise Modstand;* leggja randir saman *indlade sig i Kamp, Fægtning med hinanden.* — *b) Kant, Stribe; jfr* röndóttr.

Röndóttr, *adj., randet, stribet.*

Röng (rangar, rengr), *f., Indholt i et Skib;* rangar-gríss *et Tværstykke, som forbinder en Baads Indholte i For- og Bagstavnen, B.*

Rönn, *see* hrönn.

Röskleikr (-s, -ar), *m., Raskhed, Kjækhed.*

Röskligr, *adj., rask, som vidner om, viser Raskhed.* -liga, *adv.*

Röskmannligr, *adj., (som el. som vidner om) en rask Mand.* -liga, *adv.*

Röskótt, *see* raskótt.

Röskr, *adj., rask, kjæk; virksom, driftig.* — *b) fuldkommen, godt og vel (det, noget gjelder for):* hafði þó röskan teinæring.

Röskvask (-aðisk, -azk), *v. pass., voxe op, modnes.*

Röskvi, *f. indecl., Raskhed, Kjækhed.*

Röst (rastar, rastir), *f., et Slags Milemaal og omtrent svarende til en Miil.* — *2) Malström.* — *3) i Poesie Benævn. paa baade Jord og Sö;* rastar-langr *en Miil i Længden.*

S.

S, *kaldes paa Islandsk* ess, *og udtales som s i Dansk;* sl *afvexler med* ls *i nogle Ord (f. Ex.* gisl, gils, beisl, beils).

Sá, *f.* sú, *ligel.* sjá, *m. og f.; acc.* þann, *f.* þá; *dat.* þeim, *f.* þeiri *el.* þeirri; *gen.* þess, *f.* þeirar *el.* þeirrar *(pl.* þeir, þær *etc. har dette Pronomen tilfælles med det personlige Pronomen* hann, hún, *ligesom ogsaa hele neutrum baade i sing. og plur. — Jfr* þeir *og* þat *paa sine Steder), pron. demonstr., 1) den, a) som adj., α) med et Substantiv:* sá maðr, er *etc. den Mand, som (kan ogsaa undertiden oversættes ved: en Mand, som etc.). — Med udeladt Substantiv;* sá einn er þér til *(nl.* kostr *el.* vegr) *det er den eneste Udvei for dig, det eneste du har at gjöre. — β) med et adj. i den bestemte Form, hvor den bestemte Artikel,* hinn, *ellers er sædvanligere:* (hann) lèt þar í ljáinn þann nýja *(lod deri komme, d. e. fastgjorde dertil, nl. til Leeskaftet) den nye Lee;* at þeim litla bœ *til den lille Gaard.— γ) for at give Udtrykket en forstærkende Characteer bruges dette Pronomen ogsaa i Forbindelse med den bestemte Artikel,* hinn, *foran Adjectiver i den bestemte Form, og foran Ordenstal:* þess hins alsvinna; þat hit eina *det eneste;* sá hinn þriði. — *b) som subst.:* sá danskra manna þóttisk bezt hafa *den af de danske Mænd tyktes bedst faren, som etc. — 2) saadan, slig:* sá man verða okkarr fundr, at *etc. vi vil træffes saaledes, at etc. — 3)* sá er, sú er *etc., rel., den som, hvilken:* hann, sá er *etc.; undertiden udelades* er: sonr, sá ek átta.

Sá (-i, -ða, -ð *el.* -it), *v. a. og n., 1) v. a., m. dat., a) saae:* hann sár þar niðr korninu. — *b) udströe:* síðan ætla ek at sá silfrinu. — *2) v. n.,* sá til e-s *saae. Jfr* sóa.

Sá, *1. og 3. impf. ind. af* sjá.

Sá *(adv.), see* svá.

Sabelínaskinn, = safalaskinn.

Sáð (-ar, -ir), *f., neppe uden i pl.* sáðir *Saader.*

Sáð (-s, *pl. d. s.), n., a) Saaening:* Ísak hafði þar s. mikit. — *b) Sæd, Sædekorn. — c) Sæd (hos Dyr). — Jfr* sæði.

Sadda, saddr *(impf. og p. pr.), see* seðja.

Sáðakr *Kornager.*

Sáðgarðr *Have, B.*

Sáðjörð = sáðland.

Sáðkorn *Saaekorn, Sæd.*

Sáðland *Agerjord, Agerland, Sædeland.*

Sáðmaðr *Saaemand, Sædemand, I.*

Saðning (-ar, -ar), *f., Mættelse:* fá s. sína *faae nok at spise.*

Sáðplógr *Sædavl, Kornavl.*

Saðr, *see* sannr.

Sáðtíð *Saaetid, Sædetid.*

Sáðtími, *d. s.*

Safali *(-a, uden pl.), m., a) Zobel (mustela zibellina). — b) Zobelskind;* safala-skinn = safali *b.*

Safi (-a, -ar), *m., Saft (især saadan, som fremkommer under Barken paa Træer):* ekki var at eta, nema börkr af viði ok s.

Safn (-s, söfn), *n., a) det at samle; spec., Indsamling af Faar om Efteraaret fra Sommergræsgangene:* fá 2 menn til safns. — *b)* = safnaðr.

Safna *og* samna (-aða, at), *v. a., samle:* s. liði *samle Tropper;* s. e-u saman *samle noget sammen.* — S. dyggðum *beflitte sig paa Dyder. — F. p.* safnask, *a) pass., samles, blive til Hob el. Mængde. — Ordsp.:* safnask, er saman kemr *ved Samling fremkommer Mængde. — b) refl.:* safnask saman *samle sig.*

Safnaðr, samnaðr, söfnuðr *og* sömnuðr (-ar, söfnuðir), *m., 1) det at samle; jfr* liðssafnaðr. — *2) det der samles. — a) Samling, Forsamling, Folk, som ere komne sammen paa et Sted:* rjúfa safnaðinn *(om Tropper, som ligge paa et Sted), skilles ad. — b) spec., Menighed (i kirkelig Forstand). — c) Antal af 60 Personer.*

Safnan *og* söfnun (-ar, safnanir), *f., det at* safna *(Samling).*

Sag *(-s, uden pl.), n., Savspaaner, I.*

Saga (sögu, sögur), *f., a) Udsagn, Beretning:* svá skal vanda sögu, sem um erlendisvíg *derom skal der berettes lige saa nöiagtig el. udförlig, som om Drab, som begaaes udenlands. —*

Talemaade: sjón er sögu ríkari *det er bedre at see selv, end höre noget fortalt.* — *b) Fortælling, Sagn, Historie, Saga, ogsaa Begivenhederne selv:* segja sögu *fortælle en Historie;* vera ór sögu *være, blive ude af en Fortælling, ikke videre omtales der;* sögu-bók *Bog som indeholder Fortællinger, Sagaer.* -brot *Brudstykke af en Fortælling.* -efni *Stof til en Fortælling.* -kvæði = ljóð *Heltedigt.* -maðr, *en som fortæller noget, Sagnsmand.* -meistari *Sagaskriver.* -sögn *Fortælling, Beretning, Udsagn.* -þáttr *kort Fortælling; kort Afsnit i en Saga;* sagnamaðr *en som er bevandret, hjemme i de gamle Sagn og Historier.* -meistari = sögumeistari. -skemmtan *Morskab af at höre gamle Sagn og Fortællinger fortalte.*

Saga (-aða, -at), *v. a., skære med en Sav, save;* s. et sundr *save over.*

Sagar-, *see under* sög.

Sagða, *1. s. impf. ind. af* segja.

Saggi (-a, *uden pl.*), *m., Fugtighed; jfr* raki, suddi, votroki, *I;* sagga-samr, *adj., fugtig, I.*

Sagi, *see i* leiðsagi.

Sagorð *Erklæring, Udsagn.*

Ságr *og* sár (-s, -ir), *m., Saa:* sái fulla með vatn; sás-gyrði *Baand til en Saa.*

Saka (-aða, -at), *v. a., A) f. a., 1) (oprindel. gjöre Virkning, gjöre noget til Sagen?; df) skade; impers.:* hann sakaði ekki *han kom ikke til Skade.* Man ekki til saka *det skader ikke, det vil intet sige;* þat sakar ekki *det skader ikke, er ikke af Veien, I.* — *2) anklage, beskylde.* — *B)* sakask, *f. p., 1) dep., anföre som Aarsag, skyde Skylden paa:* sakask nú um þat, er náttin nálgask *giver det Skylden derfor, at Natten nærmer sig.* — *2) refl:* sakask eigi þú *du skal ikke anklage dig derfor!* — *3) rec.:* sakask sáryrðum *bruge bedske, bittre Ord imod hinanden.* — *C)* sakaðr, *p. pr., a) beskadiget, saaret, som bærer Spor af Slag, Hug el. Mishandling.* — *b) sagskyldig; anklaget;* hvártki sifjaðr við hann nè sakaðr (*som*) *hverken er besvogret med ham el. har noget udestaaende med ham.*

Saka-, sakar-, *see under* sök.

Sakauki, *eg. Mulktens, Bödernes Forögelse, df i pl.* sakaukar *den dræbtes, med Hensyn til Böder, fjernere staaende Paarörende (hans Sön med en Trælkvinde el. uægte Sön, Stedsön og 3 Svogere med Moder, Datter el. Söster), hvilke der tilkom noget over 12 Unzer* (aurar) *fra dem, der paa lignende Maade vare i Familie med Drabsmanden.*

Sakbitinn *skyldig i Bröde, sagskyldig.*

Sakbót *Sagefald; jfr* sakfè, sakeyrir; sakbóta-tala *Opregning af de forskjellige i Loven bestemte Sagefald.*

Sákerald *et stort Kar, B.*

Sakeyrir *Sagefald; jfr* sakbót.

Sakfè, *d. s.*

Sakfullr = sakafullr.

Sakgefinn *sagskyldig.*

Sakgildr *som gaaer, er gangbar, fuldgyldig i Sagefald.*

Sakar, *pl. af* sök.

Sakka (sokku, sökkur), *f., Lod, Dybslod.*

Saklauss, *adj., saglös, uskyldig, brödefri:* þá er hann s. við konung um þat mál *sageslös for Kongen i den Sag, fri for Tiltale;* at saklausu *uden Aarsag.* — Saklaust, *n. sg., adv.,* = at saklausu.

Sakleysi (-is, *uden pl.*), *n., Stilling, der ingen Grund giver til Sögsmaal el. Fjendtligheder; Uskyldighed;* Ó. var eigi í s. við Svía, þó at *etc.*] *han manglede ingenlunde Grund til Fjendtligheder mod de Svenske.*

Sakmál *Sag, Kæremaal, Klagemaal.*

Sakmetinn *som kan gaae, er fuldgyldig, gangbar i Sagefald.*

Sakna (-aða, -at), *v. a., m. gen., savne (baade om det man vil faae igjen, og det, man mangler, er foruden).*

Saknaðr *og* söknuðr (saknaðar, *uden pl.*), *m., Savn; Afsavn; Ordsprog:* hverjum er s. at sínu *enhver föler Tabet af det, som er hans (selv om det er aldrig saa ringe.)*

Saknan *og* söknun (-ar, *uden pl.*), *f., det at* sakna (*Savn*).

Sakni (-a, *uden pl.*), *m.,* = saknaðr; *jfr* afsakni.

Saknæmr, *adj., a) som skader.* — *b) som fortjener Straf, strafværdig.*

Sakráð *Raad som gives til at anlægge el. forfölge en Sag:* er-at hann (ɔ: *Lovsigemanden*) fremr skyldr sakráða við menn.

Saksókn *Sagsögning, Sögsmaal:* sækja e-n saksóknum *sagsöge en.*

Saktal *og* -tala *Opregning af de forskjellige i Loven bestemte Drabsböder.*

SAKVÖRN *hvad der tjener en til Forsvar, Undskyldning:* (hann) man hafa s. fyri sik *han vil kunne undskyldes.*

SAL (-s, *pl. d. s.*), *n., a) det at give, overlevere etc. en noget,* (selja); *Salg; jfr* handsal, arfsal *etc.; df Betaling, Udredelse, Erlæggelse. — b) Tid, Termin, naar en saadan Udredelse skal finde Sted:* at fyrstum salum *til den förste Betalingstermin. — c) det som udredes, erlægges:* skal þat hit fyrsta sal fram koma *den förste Deel af Mulkten, Böderne skal da erlægges;* sala-stefna *(eg. Indkaldelse til at erlægge Betaling, Böder) Betalingstermin.*

SALA (sölu, sölur), *f., Salg, Sælgen;* kaup ok s. — *b) Udredelse, Erlæggelse; jfr* sal *a.;* sölu-maðr *den som sælger, udreder, erlægger.* -váð *Töi, Klæde, som gaaer i Handelen (almindeligt, ringere Töi).*

SÁL (-ar, -ir) *og* SÁLA (-u, -ur), *f., 1) Sjæl:* bjarga sálu sinni *frelse sin Sjæl. — 2) Lyksalighed (i denne Betydning alene Formen* sála; *jfr* sæla): hann skynjar eigi, hvat sála er *hvori Lyksaligheden bestaaer;* sálar-háski *det at Sjælen staaer Fare for at fortabes.* -hlið *den Laage paa en Kirkegaard, hvorigjennem Ligene bæres ind i Kirken, I;* sálu-bót *Sjælebod:* tiunda á maðr fé sitt til sálubótar sér *for sin Sjæls Frelse.* -eldr *Brændeceremonie efter en Död.* -gipt = -gjöf *Gave for sin Sjæls Frelse, Sjælegave.* -háski = sálarháski. -hjálp *Sjælehjelp, Sjælens Frelse, Salighed, Saliggjörelse.* -hjálpligr, *adj., som bevirker, tjener til Sjælens Frelse.* -hólpinn *hvis Sjæl er frelst, salig.* -hús = sæluhús. -messa *Sjælemesse.* -stofa = sælustofa. -tíðir, *f. pl., Sjælemesse.* -tjón *Sjælens Fortabelse.* -þurft = -þörf *Sjælens Fornödenhed, hvad der udfordres til Sjælens Frelse.* -öl = -öldr *Gilde, som gjöres til ens Sjæls Frelse.*

SÁLASK (-aðisk -zk), *v. dep. n., opgive Aanden, döe.*

SÁLD (-s, *pl. d. s.*), *n., et vist Maal for flydende og törre Varer; i Ordregisteret til* Fornmannasögur *udtydes det ved* (tunnu mál, *d. e.*) *Töndemaal, en Tönde:* þriggja sálda öl *tre Tönder Öl; i Norges gamle Love regnes* sáld *for at være = 6* mælar, *i hvilket Tilfælde* sáld, *ifölge den höieste Angivelse af* mælir, *nemlig 40 Potter, udgjör 240 Potter; af nogle, men vistnok urigtig, beregnes det til omtrent ½ Tönde (jfr Eg.). — B) Sold;* sálds-sáð, *eg. en Töndes Udsæd; df et Maal Agerjord til en Töndes Udsæd.*

SÁLDA (-aða, -at), *v. a., I, 1) m. acc., sigte, sælde. — 2) m. dat., udströe, udsprede.*

SÁLDR (-rs, *pl. d. s.*), *n., Udströelse, Udspredelse; hvad der er udströet, I.*

SALERNI (-is, *pl. d. s.*), *n., Vandhuus, Retirade; jfr* garðr, heimilishús, náðahús *etc.*

SÁLGA (-aða, -at), *v. a., m. dat., gjöre det af med, dræbe, I.*

SALHÚS *Værelse, E.*

SALI (-a, -ar), *m., Sælger.*

SÁLIGR *og* -UGR, *adj., 1) elendig, ussel. — 2) senere, afdöd, salig.*

SALKONA *Huusjomfru, Opvartningsjomfru.*

SALLAÐR (-ar, *neppe i pl.*), *m., indhöstet Sæd (?).*

SALLI (-a, -ar), *m., see i* hveitisalli, moðsalli.

SÁLM-, *see* psálm-.

SALR (-s, *og* -ar, -ir), *m., Sal, Hal;* salar-dómr = dyradómr; -gafl = húsgafl, *især den forreste Gavl af e Bygning;* sala-kynni, *n. pl., Boliger.*

SALT (-s, *uden pl.*), *n., 1) Salt;* i salti liggr sök, ef sækjandi dugir *Sagen (ligger i Salt, fordærves ikke, d. e.) præscriberes ikke, dersom man har en dygtig Sagförer. — 2) Hav:* Eystra salt *Östersöen; jfr* Grikksalt.

SALTA (-aða, -at), *v. a., lægge i Salt, nedsalte, salte.*

SALTARI (-a, -ar), *m., og* SALTERI (-is, *pl. d. s.*), *n., Psalmebog.*

SALTBRENNA, *f., Saltsyderi;* saltbrennu-búð *Salthytte, Saltsyderi.* -karl = saltkarl, saltmaðr.

SALTERI, *see* saltari.

SALTGRÖF *Saltgrube.*

SALTGÖRÐ *Saltkogeri, Saltsyderi.*

SALTKARL *Saltsyder;* saltkarls-kufl *en Kappe, som en* saltkarl *har paa.*

SALTKETILL *Saltkjedel;* saltketils-búð *Saltsyderi, Salthytte.*

SALTMAÐR = saltkarl, saltbrennukarl.

SALTR, sölt, salt, *adj., som smager af Salt, salt; saltet.*

SALTSTEINN *Saltsteen.*

SALTSUÐA *og* SALTSVIÐA = saltbrenna.

SÁLUGR, *see* sáligr.

SALÚN *el.* SÁLÚN (-s, *pl. d. s.*), *n., et Slags kostbart Stof.*

SAMA (-ir, -da, -t), *v. n. og a., 1)*

v. n., a) passe: hvernig hánum samdi skyrtan *hvorledes den passede ham.* — *b) sömme, sömme sig, være passende for, anstaae:* ekki samir þat *det sömmer sig ikke*; gröpt eða umbúning, er góðum mönnum samdi *som var passende for brave Mænd.* — *c)* s. við e-t *lade sig nöie med.* — *2) v. a., pryde; hædre; jfr* sóma, sœma.

Saman, *adv., sammen, etc., 1) med Forestilling om Bevægelse, a) eg.:* bera e-t, blanda e-u saman *sammenbære, sammenblande:* knýta s. *knytte sammen;* koma s. *komme sammen, mödes; indgaae en ægteskabelig Forening; stöde, törne mod hinanden;* ganga s. *blive mindre, forringes (eg. og ueg.), o. fl. lign.* — *b) ueg.:* þat kom s. með þeim *de bleve enige deri, kom overeens derom.* — *2) uden Forestilling om en Bevægelse, a)* búa s. *boe sammen; leve sammen (i Ægteskab).* — *b) i Fælleskab:* eiga e-t s. *eie noget i Fælleskab;* eiga ætt s. *være beslægtede, i Familie sammen.* — *c) uafbrudt:* þrjár nætr s. *samfulde tre Nætter.* — *d) i Forbindelse med Talord og pronominale Adjectiver, α)* einn saman *alene* (hann sagði hánum einum s. tíðindin *fortalte ham alene denne Begivenhed, det skete); uden andres Hjelp* (H. reið einn s. *red alene, uden at blive understöttet).* — Kona ekki ein s. *som har Barn under Bælte, er frugtsommelig.* — *β) efter, sjeldnere foran, andre Hovedtal, hvor det kan oversættes ved: i Tallet:* átta s. *otte i Tallet, otte Mand stærk, etc.* — *γ) efter* báðir: at vit fœrim báðir s. *at vi gik begge to.* — *δ) efter* allr: allir s. *alle tilhobe, hver og een.*

Samanblandning *Sammenblanding; jfr* sambland.

Samanburðr, *eg. Bringen sammen; det som er bragt sammen; Sammenligning; Confereren.*

Samandráttr *Sammendragen, det at samle:* s. liðs.

Samaneign = sameign.

Samanhlaðning (-ar, -ar), *f., det at opstable noget sammen;* s. orða *Sammenhoben, Sammenstilling af (mange) Ord.*

Samankváma *det at komme sammen; Sammenstöd.*

Samanlestr *Sammensankning, Indsamlen, Opsamlen.*

Samanlíming, *f., Sammenklining, Sammenlimen; ueg. det at smelte sammen til eet (f. Ex. om to Selvlyd, som* a *og* e *til* æ, o *og* e *til* œ).

Samanlostning (-ar, -ar), *f., det at stöde, el. det at noget stöder sammen, Sammenstöd.*

Samanneyta, *v. a.,* = samneyta.

Samans, *adv.,* til s. *sammen.*

Samansafnaðr *og* -söfnuðr *Sammensamlen; hvad der er sammensamlet, Forsamling el. desl.*

Samansetning, *f., Sammensætning.*

Samanskrifa, *v. a., skrive, forfatte.*

Samantengja, *v. a.,* = samtengja.

Samanvalinn = samvalinn.

Samarfi, *m., Medarving, I; jfr* samerfingi.

Samband *Tilslutning, Forening, Forbund, Samfund, Selskab:* at hèr myndi s. verða *at her (ɔ: imellem vore Familier) skulde blive bragt en Forening (formedelst Svogerskab) i Stand;* í sambandi með G. váru *etc. med G. havde forenet sig etc.;* göra samband *slutte et Forbund; sammensværge sig;* sambands-maðr *en som har sluttet, indgaaet Forbund med en anden.*

Sambeit *fælles Græsgang, uskiftet Udmark med Hensyn til Græsgangene;* sambeitar-land *Udmark, som tjener til fælles Græsning.*

Sambinda, *v. a., sammenbinde; ueg., knytte.*

Sambjóða, *v. a.,* s. e-u *være lige saa godt som noget andet;* s. e-m *være passende for:* hón er hánum samboðin *hun er et fuldkommen godt, et passende Parti for ham.*

Sambjörg *gjensidig Hjelp, Understöttelse, fælles Bestræbelse:* þat tóksk þeim í sambjörgum *det fik de udrettet med fælles Kræfter, B.*

Sambland *Sammenblanding:* saurugligt s. *legemlig Omgang, Samleie.*

Samblanda, *v. a., sammenblande.*

Samblandan *og* -blöndun, *f., Sammenblanden.*

Samblástr *Conspiration, Sammensværgelse:* hafa s. móti e-m *gjöre Sammensværgelse imod en.*

Samborgarmaðr *Indvaaner af den samme By; Medborger.*

Samborinn *födt af samme Forældre, sambaaren:* sambornir brœðr *Heelbrödre.*

Sambróðir *Heelbroder, ægtebaaren Broder.*

Sambrýndr, *adj., hvis Öienbryne löbe sammen, I.*

Sambúð *Boen sammen, Samlevnet;*

spec. Samleie, legemlig Omgang; jfr samræði*; Parring.*

Sambundinn *sammenbunden.*

Samburðr *Sammenbæren, Sammenbringen, Sammenskud.* — 2) *Sammenrottelse;* samburðar-öl *Drikkegilde, hvor hver indskyder, skyder til for sin Part.*

Sambyggð *Bygdelav, som er bebygget af flere i Fællesskab;* sambyggðarmaðr *en af samme Bygdelav, Medbygger.*

Sambýli *en Bondegaard, hvorpaa der boe flere end en Familie i Fællesskab;* sambýlis-maðr *en som boer i Fællesskab med en anden paa en Gaard.*

Sambæriligr, *adj., som kan bringes i Sammenligning med, stemmende med, harmonerende med.*

Samdauði *det at döe paa samme Tid som en anden.*

Samdauni *og* -dauna, *adj., som lugter eens, har samme Lugt el. Stank.*

Samdóma *og* -dómi, *adj.,* v. e-m s. *være af samme Mening som, give en Bifald i noget;* vera s. *være enige.*

Samdráttr, *eg. Sammendragen, Sammentrækken;* s. fjár *Sammenskraben af Gods; ueg. om en hemmelig Kjærlighedsforstaaelse mellem en Mand og en Kvinde.*

Samdreginn *sammentrukken.* — 2) *foret:* guðvefjarskikka samdregin grám skinnum.

Samdrykkja *Drikkelag, Drikkegilde:* hafa, eiga samdrykkjur *holde Drikkegilder (indbyrdes, med hverandre).*

Samdœgris *og* samdœgrs, *adv., samme Dag, samme Nat.*

Sameiginligr, *adj., fælles;* sameiginligt nafn *Fællesnavn (nomen appellativum).* -liga, *adv., i Fællesskab.*

Sameiginn, *adj., fælles;* er þeim öllum sameigin iðja, at *etc. den Bestilling forrette de i Fællesskab.*

Sameign *Affaire med,* = viðskipti.

Sameignaðr *Sameie, Eien i Fællesskab.*

Sameilífr *ligesaa evig.*

Samerfingi = samarfi.

Samfagna, *v. a., m. dat.:* s. e-m *tage Deel i ens Glæde.*

Samfagnaðr *og* -fögnuðr, *m., det at tage Deel i ens Glæde, Medglæde.*

Samfagnan *og* -fögnun, *f., det at* samfagna.

Samfallinn *harmonerende, overeensstemmende.*

Samfari, *adj., som reiser den samme Vei; ueg. lignende, overeensstemmende.*

Samfastr *sammenhængende, fast sammen;* sex daga samfasta *sex Dage i Træk.* — Samfast, *n. s. (acc.), adv., uafbrudt, i Træk, vedvarende.* — *b)* samföst orð *Poesie (modsat* sundrlaus orð*).*

Samfeddr (-fæddr), *adj.,* = samfeðri.

Samfeðri, *adj., som har Fader sammen.*

Samfèlag *Fællesskab, Interessentskab, Selskab, Samlag, Samlod.*

Samfèlagi *en som er i Fællesskab, Interessentskab med en; Kammerat, Staldbroder.*

Samfella (-u, -ur), *f., 1) et Slags Fruentimmerkjole, I.* — 2) *en af flere Smaastykker sammensveiset Jernmasse, B.* — *3)* = sífella, *I.*

Samfelldr, *adj.,* 1) *fældet sammen, sammensmeltet til eet.* — 2) *samfæld, vedholdende, samfuld; jfr* samfleyttr.

Samfelling, *f., Sammenfælding, Sammenföining:* s. borðanna.

Samfenginn *taget, faaet sammen, d. e. uden Udsondring el. Undtagelse af enkelte Dele, sammenbragt, el. desl.:* enda á hann at hafa af hvalnum samfengnum hlasshval *af Hvalens forskjellige Dele (Kjöd, Spæk, Mellemspæk) under eet.*

Samferð *Reisen sammen;* samferðarmaðr *Medreisende, Reisekammerat.*

Samferða, *adv. (adj.?),* verða e-m s. *reise sammen med en.*

Samfesting, *f., Sammenfæstning.*

Samda, *1. s. impf. ind. af* semja.

Samfestiliga, *adv., i Sammenhæng.*

Samfjórðungsmaðr *en som er i el. fra den samme Fjerding, det samme District.*

Samfleyttr, *adj., a) eg. som flyder sammen.* — *b*) *ueg., samfæld, samfuld, uafbrudt, vedvarende.* — 2) samfleytt, *n. s. (acc.), adv., a)* fóru þeir samfleytt *de gik tæt sammensluttede, i sluttede Rækker.* — *b) uafbrudt.*

Samflot, *n., eg. Samflyden;* halda, hafa s. *seile sammen, fölges ad til Söes.*

Samfloti, *adj., som fölges ad med en anden til Söes:* fara s.

Samfundr *Sammenkomst, Möde, I.*

Samfylgd *det at fölges ad paa en Reise.* — 2) = samfylgi.

Samfylgi *fælles Kræfter, Bestræbelser:* með s.

Samfœddr, *see* samfeddr.

Samfœrr *samstemmende, harmonerende.*

Samför, *mest i pl.* samfarar *el.* -farir, *a) Samkvem, Omgang, Samlevnet, Samliv:* í samförum öllum *i hvert Forhold (til hinanden). — b) spec., ægteskabeligt Samliv:* váru þeira samfarar góðar *de (disse Ægtefolk) enedes godt;* mæla til samfara við *frie til.*

Sámga (-aða, -at), *v. a., tilsöle, besudle, besmitte.*

Samganga *og* -gangr, *a) Samfærdsel;* þá var illr s. þeira. — *β) spec., det at ens Kvæg gaaer ind paa en andens Græsgange og blander sig imellem hans Kvæg. — b) (især i den sidste Form), det at indgaae Ægteskab:* ef samgangr hjóna verðr; göra samgang sinn *indgaae Ægteskab, gifte sig. — c) Kamp, Tvekamp:* ok verðr harðr s. áðr Freyr fellr.

Samgeta, *v. a., medvirke ved Avlingen af:* með samgetandi helgum anda.

Samgjarna, *adv., ligesaa gjerne.*

Samgleðjask, *v. refl.,* s. e-m *tage Deel i ens Glæde.*

Samgreizla *Udredelse af noget i Forening el. Fællesskab.*

Samgróa, *v. n., sammengroe:* þegar í stað er (höfuðit) samgróit holdinu *sammengroet dermed.*

Samhald *det at holde (noget) sammen;* samhalds-samr, *adj., huusholderisk, sammenholdig.*

Samharma, *v. a.,* s. e-m *tage Deel i ens Sorg.*

Samheiti *fælles Navn el. Benævnelse.*

Samheldi, *f. indecl., a)* = samhald. — *b) Samhold, det at holde sammen.*

Samheldinn, *adj., huusholdersk, sammenholdig, I.*

Samheldr, *adj., forenet og enig (med).*

Samhenda (-u, -ur), *f., Assonantsstavelse, som er eenslydende med den tilsvarende i Linien. — b)* = samhendr háttr *(jfr* samhendr).

Samhending = samhenda *a.*

Samhendr, *adj.,* s. háttr *en Verseart hvori der findes* samhendur *(jfr* samhenda *a). — b) som passer sammen; passende.*

Samhèraðs, *adv., i det samme Herred el. District.*

Samhlaupi, *adj., eg. som löber, stimler sammen; ueg.,* verða samhlaupa at e-u *blive enige om noget, gjöre noget med fælles Kræfter.*

Samhljóð = samhljóðan.

Samhljóðan *og* -hljóðun (-ar, -hljóðanir), *f., Samklang, Samlyd, Harmoni.*

Samhljóðandi (-a, -endr), *m., samlydende, medlydende Bogstav, Medlyd.*

Samhljóði, *adj., a)* verða samhljóða *synge harmonerende, I. — b) overeensstemmende, ligelydende.*

Samhljóðr, *adj., samlydende, harmonerende; overeensstemmende.*

Samhringja, *v. a., ringe sammen (til Gudstjeneste).*

Samhringjur, *f. pl., Klokker, som man ringer med paa een Gang.*

Samhugi *Samdrægtighed, Enighed.*

Samhugi, *adj., samdrægtig, enig.*

Samhúss, *adv., i det samme Huus:* vera s. e-m *boe under Tag med en.*

Samhvíla, *f., mest i pl.* samhvílur *det at ligge sammen, Samleie; jfr* hjáhvíla.

Samhyggjandi *samdrægtig, enig.*

Sami (-a, *uden pl.), m.,* = sómi: at (hann) fengi sinn sama *fik den Hæder, der tilkom ham.*

Samjafn *lege, lege med:* göra e-n samjafnan e-m *stille dem ved Siden af hinanden.*

Samjafna, *v. a., 1) f. a., m. dat., sammenligne, sammenstille. — 2) f. p.,* samjafnask, *refl., gjöre sig lige med:* samjafnask e-m, *ogsaa, være ens Ligemand.*

Samjafnaðr *og* -jöfnuðr, *m., Sammenligning, Sammenstillen.*

Samjafnan *og* -jöfnun (-ar, -jafnanir), *f., det at* samjafna. — *b) Gramm., Comparativ.*

Samjafnanligr, *adj., som kan sammenlignes, anstilles Sammenligning imellem. — b) Gramm.,* samjafnanligt nafn *(Ord i) Comparativ.*

Samjöfn-, *see* samjafn-.

Samka, *ofte, ifölge Udtalen, skrevet* sanka (-aða, -at), *v. a., m. dat., samle, sammensanke, indsamle, opsamle.*

Samkenning *tilsvarende poetisk Omskrivning.*

Samkeypi (-is, *pl. d. s.), n., eg. Samhandel, Kjöb, Handel, Overeenskomst, som afsluttes mellem to el. flere. — 2) Samlevnet, Samliv. — 3) Kampstævne, Kamp.*

Samkoma, *see* samkváma.

Samkristinn *som er eens Medchristen.*

Samkund (-ar, -ir), *og* -kunda (-u, -ur), *f., Sammenkomst, Möde; Forsamling, spec. Gildeforsumling;* samkundar-öl *Selskabsgilde.*

Samkváma *og* -koma, *1) Sammenföining, Sammenfoldning (i denne mest i pl.). — 2) Möde, Sammenkomst; Forsamling;* samkvámu-lag *Overeenskomst, Forening.* -mál *Vedtægt, noget Folk have antaget, ere komne overeens om.*

Samkvæði, *1) Overeensstemmelse i Udsagn. — 2) Samtykke:* gjalda s. *samtykke i, bifalde.*

Samkvæðr, *adj., overeensstemmende, samstemmende.*

Samkvæmd (-ar, -ir), *f., Overeensstemmelse.*

Samkvæmi (-is, *pl. d. s.), n., selskabelig Sammenkomst, Selskab, I.*

Samkvæmiligr, *adj., overeensstemmende.*

Samkvæmr, *adj., d. s.;* s. sjálfum sèr *sig selv lig, consequent, I.*

Samkyni *og* -kynja, *adj., af samme Art el. Slags.*

Samlag, *a)* s. fjár *det at indgaae Fællesskab i el. med Hensyn til Formue. — b) Samlag, Omgang, Selskab, Samliv; Forbindelse, Forening; Ægteforbindelse* (kýs ek mèr til yndis ok samlaga G. konung); *Samfund. —* Saurugligt s. *legemlig Omgang.*

Samlaga (-lögu, -lögur), *f., det at lægge Skibe sammen i en Bataille. — Pl.,* samlögur *Fællesskab i at fuldföre noget, B.*

Samlaga, *v. a.,* s. e-t e-u *bevirke at noget forenes, forene. —* Samlagask, *pass., forenes.*

Samlagi (-a, -ar), *m., 1) Ting af samme Værdi som en anden. — 2) Fælle, en som er i, holder Selskab med.*

Samlandi *Landsmand.*

Samleið *samme Vei:* eiga s. *skulle gaae, reise den samme Vei.*

Sámleitr, *adj., mörkladen, sortagtig af Udseende.*

Samlendr, *adj., a) som opholder sig i det samme Land:* G. var eigi þá, er *var den Gang ikke indenlands. — b) som er fra det samme Land.*

Samlíking, *f., Sammenligning; Lighed, I.*

Samlíkja, *v. a., m. dat., sammenligne, sammenstille.*

Samlíkr *lig, lignende, eens.*

Samlíming = samanlíming.

Samlitr *af eens, samme Farve.*

Samlokur, *f. pl., et Par Muslingskaller, som höre sammen, B.*

Samlyndi *Enighed, Samdrægtighed.*

Samlyndr *enig, samdrægtig, som godt kan forliges.*

Samlæti (-is, *uden pl.), n., Overeensstemmelse i Skikke;* göra e-m s. *gjöre noget med for at gjöre en Selskab, I.*

Sammáli, *adj., som er af samme Mening:* sáttir ok sammála *enige og i bedste Forstaaelse.*

Sammáttigr *og* -ugr *mægtig sammen, i Fællesskab med.*

Sammáttuligr, *adj., d. s.*

Sammerkt, *n. adj., subst., det samme Mærke:* eiga s.

Sammylkingr (-s, -ar), *m., Diebroder, Pattebroder, B.*

Sammœðri, -mœðr *og* -mœddr, *adj., födt af samme Moder;* vera sammœðra *have Moder sammen.*

Sammælask (-isk, -tisk, -zk), *v. refl., (tale sig sammen om), træffe Aftale om:* allir sammæltusk á þat, at *bleve enige om at etc.*

Sammæli, *n., Overeenskomst, Aftale.*

Samn-, *see* safn-.

Samnafni *den som har samme Navn som en anden.*

Samnagli *Netnagle (?).*

Samnautn = samneyzla.

Samneyta, *v. n.,* s. við e-n, *eg. spise sammen med; leve sammen med, holde Omgang med.*

Samneyti, *n., det at nyde, leve sammen; Samfund; Bordselskab;* hafa, vera í s. við e-n = samneyta við e-n; leysti N. prestr þá til samneytis *löste dem af Band. — 2) Samvirken, Tilslutning, Deeltagelse.*

Samneyting, *f., det at* samneyta.

Samneyzla, *f., d. s*

Samning (-ar, -ar), *f., det at* semja; *Forligelse;* samningar-maðr *den som forliger, udjævner Tvistigheder, el. desl.*

Samningr (-s, -ar), *m., 1)* = samning: ok er hann til samnings *han söger at jævne Sagen, forlige dem. — 2) Forening, Overeenskomst, Pagt.*

Samokan (-ar, -ir), *f., Udsagnsords Böining (conjugatio).*

Sampínask (-isk, -disk, -zk), *v. dep. n., have Medlidenhed med, ynke:* s. e-m.

Sampíning *Medlidenhed*, *Medynk.*

Samr, söm, samt (*oftere i den bestemte Form* sami, sama), *adj.*, *1) samme; selvsamme:* hinn sama aptan *samme Aften;* ferr allt á sömu leið *paa den samme Maade*; hann hafði öll sömu orðin *brugte de selvsamme Ord.* — Mèr er sama *el.* mèr stendr á sama *det er mig det samme.* — Þat sama endi hann *hvilket han ogsaa holdt.* — (hún) kom aldri í sama rekkju Ólafi *i den samme Seng som O.*, *i Seng med ham.* — *2)* s. um e-t *den samme med Hensyn til noget, hvem det er ligegyldigt, hvorledes det gaaer dermed.* — S. í e-u *som staaer ved det samme, ingen Forandring gjör med Hensyn til noget.* — *3) enig:* slíkt sem sex skynsamir menn verða samir á *blive enige om.* — *B)* samt, *n. sg.*, *adv.*, *a) tillige, paa een Gang.* — *b)* þat kom samt með þeim *de bleve enige derom.* — *c) sammen:* vera samt *leve sammen.* — *d) uafbrudt*: sex vetr samt *i samfulde sex Aar.*

Samráða, *v. a.*, *overlægge med hinanden, tage en Beslutning i Fællesskab.*

Samráði, *adj.*, *som bliver enig om et Raad*, *en Plan (med en anden).*

Samreið *Riden sammen, den samme Vei.*

Samrekkja, *v. n.*, s. e-m *el.* með e-m *ligge i samme Seng som*, *sove hos.*

Samrennandi *som rinder, flyder sammen.*

Samriddari *Medkriger; Bundsforvandt.*

Samrýndr, *adj.*, (*eg. forenet i el. til en Rune, et Runetegn, df) forenet, som slutter sig sammen;* þeir eru samrýndir *de holde meget af at være i hinandens Selskab, de er fortrolige Kammerater.*

Samrœða *Samtale;* samrœðu-maðr *en som man holder Samtaler med.*

Samræði (-is, *pl. d. s.*), *n.*, *1) fælles Raad, Overlæg, Samstemning.* — *2) legemlig Omgang, Samleie.*

Samsagi, *adj.*, *som fortæller, udsiger det samme.*

Samsáttr *enig*, *forliigt*, *samdrægtig.*

Samsetning *Sammensætning.* — *b) Sammenföining.*

Samsfjórðungsmaðr = samfjórðungsmaðr.

Samsíða, *adv.*, *ved Siden af hinanden.*

Samsíði (-a, -ar), *m.*, *eg. Sidemand; df Selskabsbroder, Kammerat:* konan var sköpuð hans (ɔ: mannsins) s. honum til hugganar ok eptirlætis.

Samsigling *det at seile sammen, följes ad til Söes.*

Samsinna (-i, -ta, -t), *v. a.*, *m. dat.*, *samtykke i*, *bifalde*, *I.*

Samsinni, *n.*, *Fölge; nu Bifald*, *Samtykke.*

Samskaraðr (*som det synes*) *saaledes bygget* (*om Skibe*), *at Plankernes Kanter kun knapt dækkes af hverandre.*

Samskeyti (-is, *pl. d. s.*), *n.*, *Sammenföining, Forbindelse*, *I.*

Samskeyting, *a) Sammenfældning.* — *b)* = samskeyti, *I.*

Samskipa, *adj.*, *a) paa samme Skib.* — *b) i samme Flaade.*

Samskipti = viðskipti.

Samskulda *opveiende hinanden, lige:* (*E.*) sagði at þat var s., er L. hafði borgit og gefit líf skipshöfn manna, ok þat er hann hafði flutt skæmanninn til Grœnlands.

Samsmaðr *en som stifter Fred, Forlig; fredelig Mand.*

Samstafa, *f.*, *Stavelse.*

Samstafan *og* -stöfun (-ar, -stafanir), *f.*, *d. s.*

Samstafligr, *adj.*, *som udgjör en Stavelse:* samstaflig rödd.

Samstundis, *adv.*, *i den samme Stund, Time, strax.*

Samstœðr, *adj.*, *som hörer sammen*, *I.*

Samstöfun, *see* samstafan.

Samsumars, *adv.*, *den samme Sommer.*

Samssœri *Sammensværgelse;* samsœris-maðr *en Sammensvoren.*

Samsæti, *eg. Sidden sammen; Samsæde, Selskab; de som sidde sammen, ere forsamlede til et Gilde;* samsætisdrykkja *Drikkelav.* -maðr = sessunautr.

Samsætt *det at være forligt*, *samdrægtig.*

Samsætta, *v. a.*, *forsone*, *forlige.*

Samt, *1) see under* samr. — *2) conj.*, *alligevel.*

Samtak, *n.*, *eg. det at tage fat paa noget paa een Gang; deraf ueg. og mest i pl.* samtök *det at forene sig om el. til noget*, *det at udföre noget med fælles Kræfter; spec.*, *Sammenrottelse.*

Samtaka, *v. a.*, *beslutte i Fællesskab, blive enige om.*

Samtaka, *adj.*, *i Udtrykket:* verða s. *tage fat paa noget* (*som f. Ex. flere ere om at flytte*) *paa een Gang; ueg.:*

verða samtaka í e-u *el.* á e-t *gjöre, udföre noget med fælles Kræfter, samvirke med fælles Kræfter til noget, I.*

SAMTAL *Samtale;* samtals-félagi = samræðumaðr.

SAMTENGING *Knytten sammen, Forbindelse, Forening. — Gramm., Conjunction.*

SAMTENGJA, *v. a., knytte sammen, forbinde, forene.*

SAMTÍÐI *el.* -TÍÐA, *adj., som lever paa samme Tid, samtidig.*

SAMTÍÐIS, *adv., paa samme Tid, samtidigt.*

SAMTÍÐISMAÐR *Samtidig; Jævnaldrende, B.*

SAMTÍNINGR *Sammenskrab, I.*

SAMTÝNIS, *adv., eg. saaledes at ens* tún *stöder op til en andens* tún, *deraf i Almindelighed, i Nærheden, i det samme Bygdelav el. District;* sitja s. við e-n *el.* hjá e-m.

SAMVALINN *udvalgt:* samvalit lið *udvalgte Tropper.*

SAMVELDI *Samvælde, fælles Regjering.*

SAMVERA *Væren sammen, Samværen; Samkvem, Samliv.*

SAMVIÐAN *og* -VIÐUN, *f., det at forskaffe sig Brændsel i Fællesskab med en el. flere paa det samme Sted;* samviðunar-skógr *Skov, som to el. flere benytte til Brændsel el. Kul i Fællesskab.*

SAMVINNA *Arbeide i Fællesskab, fælles Arbeide, I.*

SAMVINNA, *v. a., arbeide i Fællesskab, medvirke til noget.*

SAMVINNANDI (-a, -endr), *m., Medarbeider.*

SAMVINNARI (-a, -ar), *m., d. s.*

SAMVIST *og* -VISTA, *Samværen, Samliv, Samlevnet; Omgang:* vera samvistum við e-n *have, holde Omgang med en. — β) spec., ægteskabeligt Samliv;* samvistu-maðr *en som man lever sammen med, omgaaes med.*

SAMVIT = samvizka.

SAMVITANDI, *adj., 1) medvidende:* s. e-s *medvidende om noget. — 2) m., Medvider.*

SAMVITUND *Medvidenhed.*

SAMVIZKA (-u, *uden pl.*), *f., Samvittighed; jfr* samvit.

SAMVÆGJA (-i, -ða, -t), *v. n., eg. veie lige saa meget; ueg.:* samvægði hann hinum sterkustum mönnum *han kunde maale sig med de stærkeste Mænd. — 2) give gjensidig efter, enes, forliges.*

SAMVÆRR, *adj., som lever i Fred sammen, enes godt.*

SAMÞINGI, *adj., som kommer paa Thinge med el. hörer til det samme Thinglav el. Jurisdiction. — 2) n. s.,* samþinga, *i:* eiga samþinga *komme til Things sammen, med hverandre.*

SAMÞING *og* -ÞINGI *(kun i de fölgende Sammensætninger), n., fælles Thinglav el. Jurisdiction;* samþingsgoði = samþingis-goði *en* goði *(see dette Ord), som hörer til, er fra det samme Thingdistrict.* -maðr *en som hörer til det samme Thinglav.*

SAMÞJÓNN *Medtjener.*

SAMÞOLUGR, *adj., medlidende, medynksom, B.*

SAMÞRÆLL *Medtræl.*

SAMÞÝÐASK (-isk, -ddisk, -zk), *v. pass., komme overeens:* s. við e-n.

SAMÞYKKI (-is, *pl. d. s.*), *n., Samtykke:* með s. beggja þeira. — *b) Samdrægtighed.*

SAMÞYKKILIGR, *adj., som vidner om Samdrægtighed.* -liga, *adv., samdrægtigen.*

SAMÞYKKJA (-þukkja; -u, -ur), *f.,* = samþykki *b.*

SAMÞYKKJA, *v. a., m. acc. og dat., a) forsone, forlige:* s. e-u við e-n. — *b) give sit Samtykke, Minde til, samtykke, bifalde:* s. e-t *el.* s. e-u *samtykke i noget. — 2)* samþykkjask, *f. p.:* samþykkjask e-t *samtykke i noget.*

SAMÞYKKLIGA, *adv.,* = samþykkiliga.

SAMÞYKKR, *adj., enig, samdrægtig:* s. á e-t *enig i el. om noget.*

SAMÞYKKT, *f.,* = samþykki; samþykktar-andi *Samdrægtighedsaand.*

SAMÞYKKTR *forliget, forsonet.*

SANDAURR *Grundjord med Sand.*

SANDBAKKI *Sandbrink.*

SANDBÁRA *Sandbölge, langagtig Sanddrive.*

SANDBOTN *Sandbund, Sandgrund.*

SANDBREKKA *Sandbakke, Sandbrink.*

SANDFALL *det at Sand falder paa Jorden (f. Ex. under en Vulkans Udbrud);* sandfalls-vetr *en Vinter, naar der falder megen (vulkansk) Sand paa Jorden.*

SANDFELLIR, *d. s.*

SANDFOK *Sandfog, Sandflugt, Drift af tör Sand.*

SANDHAF *Sandhav, Sandörken.*

SANDHAUGR *Sandhob, Sanddrive.*

SANDHÓLL *Sandbakke, Sandhöi.*

Sandhryggr *Sandbjerg.*

Sandhverfa, *f., Navnet paa en Fisk (efter Sammensætningen, som skjuler sig i Sandet, Leret; maaskee om Rödspætter, el. som Egilson gjetter* = sandsíli).

Sandkorn *Sandkorn, I.*

Sandkváma = sandfall.

Sandleið *Vei over en Sandstrækning.*

Sandló *el.* **-lóa** *Fuglen tetrao arenarius, I.*

Sandlægja, *f., Navnet paa en Hvalfisk (som holder sig inde ved Landet, ved Sandbanker).*

Sandmelr *Sandbakke, Sandhöi, Bakke af lös Sand.*

Sandmóar, *m. pl., sandig Flade, Sandhede, I.*

Sandmöl *Rullestene, el. Sted, Banke bedækket med disse.*

Sandorpinn *tilhyllet, begravet af Sand, i Sand, B.*

Sandr (-s, -ar), *m., a) Sand. — b) Sandstrækning:* slèttir sandar *Sandslette;* ávaxtarlausir sandar *ufrugtbare Sandstrækninger. — c) Sandbedækket Strand.*

Sandrif *Sandrev, I.*

Sandsíli, *n., et Slags Sild (clupea longa v. argentea), B.*

Sandsumar *Sommer, naar der falder megen (vulkansk) Sand paa Jorden.*

Sandvetr = sandfallsvetr.

Sandþúfa *Sandtue.*

Sangr (söng, sangt), *adj., som har brændt Smag, sveden, I.*

Sangra (-aða, -at), *v. n., brumme, knurre, B.*

Sangran (-ar, -ir), *f., Brummen.*

Sanka, *see* samka.

Sanna (sönnu), *f., mest i pl.* sönnur *Beviser:* vinna sönnur at e-u *anföre Beviser for;* fœra sönnur á mál sitt, *d. s.;* hverjar sönnur hefir þú til þess *hvilke Beviisligheder kan du fremkomme med.*

Sanna (-aða, -at), *v. a., 1) f. a., a) erklære, indrömme at noget er sandt; bekræfte, bevidne Sandheden af, godtgjöre, bevise:* sannaði annarr, en annarr kvað lygi; s. með eiði *bekræfte med Ed. — b) erfare Sandheden af noget, sande. —* 2) sannask, *f. p., pass.;* mun þat sannask *det vil vise sig.*

Sannaðr *(-ar, uden pl.), m.,* = sannan; sannaðarmaðr = sannanarmaðr. -vitni = sannanarvitni.

Sannan *og* **sönnun** (-ar, sannanir), *f., det at bevise Rigtigheden af noget, Bekræftelse;* sannanar-eiðr *Bekræftelsesed.* -maðr *og* sönnunar-maðr *en som bekræfter Rigtigheden af noget.* -mark *Tegn, som tjener til Bekræftelsen af noget.* -vitni *og* sönnunar-vitni *Vidne, som bekræfter Rigtigheden, Sandheden af noget.*

Sannargr *i höi Grad dorsk el. feig.*

Sannarligr, *adj., som er i Sandhed, i Virkeligheden, virkelig.*

Sannauðigr *meget rig.*

Sanndyggr *meget trofast.*

Sannendi, *see* sannindi.

Sannfœra, *v. a., overbevise;* s. e-n um e-t, *I.*

Sannfœring (-ar, -ar), *f., Overbeviisning, I.*

Sannfregna, *v. a., faae sand Underretning om:* hafa sannfregit.

Sannfrètta, *v. a., faa sand, paalidelig Efterretning om. — P. pr.* sannfrèttr *som en har faaet sand Underretning om.*

Sannfróðliga, *adv., som en der er vel underrettet, veed god Besked, kjender nöie til, el. desl.*

Sannfróðr *som veed god, fuldstændig Besked, kjender nöie til, er godt, fuldkommen underrettet.*

Sannfrœða, *v. a., belære, undervise tilgavns;* sannfrœðask af e-u *belæres, lade sig belære af noget.*

Sannfrœði *sikker Beretning, Sandhed.*

Sanngirni, *f. indecl., Billighed, Rimelighed, I; jfr* sannsýni.

Sanngjarn *billigtænkende; billig, rimelig; jfr* sannsýnn.

Sanngjarnligr, *adj. som vidner om Billighed, Rimelighed, rimelig, I.*

Sannheilagr *som er virkelig Helgen.*

Sannindi (sannendi) *og* **sannyndi,** *f. indecl. (sg.) og n. pl., a) Sandhed, (jfr* sannleikr): segja með sannindum *sige Sandheden. — β) det sande. — b) Sanding, Sandsagn. — c) Retfærdighed; Ret:* hver s. hann hafði í tilkalli til þess fjár *med hvilken Ret han gjorde Fordring paa det Gods;* sannindaligr, *adj., som tyder paa at være sand, rimelig.* -maðr *en sandfærdig, sanddru Mand.* -samligr, *adj.,* = sannindaligr. -sögn *det at sige, fortælle Sandheden, hvad der er sandt.*

Sannkallaðr *rigtig kaldet, benævnt, sand, som svarer til sit Navn:* er þat sannkallat, at þeir sè heldr tröll en menn *de kunde rigtigere kaldes etc.*

SANNKENNDR *med Sandhed, rigtig sigtet, beskyldt for.*

SANNKENNING *et passende Tillægsord el. Epithet, hvormed man nærmere beskriver el. hæver den (det), man omtaler; en saadan el. lignende (poetisk) Benævnelse.*

SANNLEIKI (-a, -ar) *og* LEIKR (-s, -ar), *m., Sandhed; Sandfærdighed;* sannleiks-gata *Sandhedens Vei.*

SANNLIFA, *v. n., leve virkelig, i Sandhed, for sand.*

SANNLIGR, *adj., a) rimelig, sandsynlig:* þat er sannligt, at þess sè synjat *det er rimeligt, at man negter det. — b) billig:* ekki mun sannligt at halda skuld þeiri. -liga, *adv., sandelig etc.*

SANNMÁLIGR *og* -UGR, *adj., sandru, sandfærdig; jfr* sannmæltr.

SANNMÆLI, *n., Sandhed, sande Ord; Sandsagn:* unna e-m sannmælis *lade en vederfares Ret (i sin Omtale om ham).*

SANNMÆLTR = sannmáligr.

SANNNEFNI (-is, *pl. d. s.*), *n., rigtigt, passende Navn el. Tilnavn.*

SANNORÐR, *adj., sanddru, sandfærdig; jfr* sannmáligr.

SANNPRÓFA, *v. a., tilstrækkelig bevise Sandheden, Rigtigheden af noget. — F. p.,* sannprófask, *pass.:* ok sannprófask, at *etc. bliver det beviist, at etc.*

SANNR (*ogsaa* saðr; sönn, satt), *adj., a) sand, sandfærdig, sanddru, rigtig:* satt er þat *det er sandt, det er meget rigtigt;* sönn saga. — *b) overeensstemmende med Ret og Billighed:* væri þat sannara, at þú værir drepinn; ek ætla þat sannast, at *etc. — c) overbeviist, skyldig:* s. at sök. — 2) *n. sg., subst., a)* hafa satt at mæla *tale sandt, fare med Sandhed; have ret. — b)* at sönnu *el.* með sönnu *i Sandhed, visselig. — c)* til sanns *for sand, sandelig.*

SANNR (-s, *uden pl.*), *m., Sandhed:* með sanni; *Talemaade:* fœra e-m heim sanninn *lade en föle Sandheden, overbevise en. — b) hvad der er overeensstemmende med Ret og Billighed:* sjá e-m sann *give en billig Fyldestgjörelse el. Erstatning;* hann hefir fengit sinn sann *har faaet hvad der tilkommer ham. — c) mæglende Erklæring om, hvad der er billigt:* við góðra manna sann.

SANNREYNDR *som i Sandhed har lagt for Dagen, er overbeviist (om):* s. at e-u.

SANNRŒMI (-is, *pl. d. s.*), *n., sandt Rygte, B.*

SANNSAGA *sandfærdig Beretning, sandt Udsagn.*

SANNSAGÐR *fortalt overeensstemmende med Sandheden.*

SANNSAKAÐR *rigtig beskyldt.*

SANNSPÁR *som spaaer, forudseer rigtig.*

SANNSPYRJA, *v. a., faae en sand, paalidelig Efterretning om. —* Sannspurðr, *p. pr., som man har faaet sand Efterretning om.*

SANNSÝNI (-is, *uden pl.*), *n., Billighed, Retfærdighed; jfr* sanngirni.

SANNSÝNN, *adj., billig, retfærdig; jfr* sanngjarn.

SANNSÆI (-is, *uden pl.*), *n. el. f. indecl.,* = sannsýni, sanngirni.

SANNSÆR, *adj.,* = sannsýnn.

SANNSÖGLI (-is, *uden pl.*), *n., Sanddruhed, Sandfærdighed.*

SANNSÖGULL, *adj., sanddru, sandfærdig.*

SANNTALAÐR *sand.*

SANNVINR *en sand Ven.*

SANNVÍSS *i Sandhed viis.*

SANNVITAÐR *som man veed med Vished.*

SANNVITR *i Sandhed klog, meget viis.*

SANNYNDI, *see* sannindi.

SANNYRÐI, *n. pl., sande Ord, Sandhed.*

SÁR (*m.*), *see* ságr.

SÁR (-s, *pl. d. s.*), *n., Saar:* binda sár e-s *forbinde;* hin meiri, minni s. *de större, mindre Saar (som omtales i Loven);* sárs-auki, *a) Saar, Læsion. — b) Smerte, I.* -höfuð *Ar, Skramme, Byld (?); Talemaade:* sitja aldrigi á sárshöfði við e-n *(som det synes, ligesom aldrig at sidde stille, som en der har Saar paa Sædet, d. e.) aldrig lade en i Ro, altid fortrædige en, I;* sára-bót = sárbót. -far, *a) Saargjörelse. — b) Pengeböder for tilföiede Saar.*

SÁRAUKI = sársauki.

SÁRBEITTR *meget skarp.*

SÁRBÓT *Saarbod.*

SÁRBŒNA, *v. a., bede indstændig;* s. e-n um e-t, *I.*

SARÐ, *1. og 3. s. impf. ind. af* serða.

SÁRFŒTTR, *adj., hvis Födder gjöre ondt, ömfodet, I.*

Sárhendr, *adj.*, *hvis Hænder gjöre ondt*, *I.*

Sárindi, *n. pl.*, *Smerte.*

Sárkaldr *meget kold*, *bidende kold*, *I.*

Sárkeyptr *kjöbt saaledes at det svier til en*, *dyrt kjöbt; impers.:* yðr man sárkeypt við hann at eiga *det vil komme eder dyrt at staae at kæmpe med ham, binde an med ham.*

Sárla, *see* sárliga.

Sárleikr (-s, -ar), *m.*, *Smerte*, ala börn við sárleik *föde med Smerter.*

Sárligr, *adj.*, *smertende; smertelig.* -liga *og contr.* sárla, *adv*, *ilde, slemt, haardt.*

Sárna (-að, -at), *v. n.*, *blive smertefuld*, *smerte.*

Sarpr (-s, -ar), *m.*, *Fuglekro*, *I.*

Sárr, *adj.*, *a) (eg. som har Saar)*, *saaret:* s. til úlífis *dödelig saaret.* — *b) bitter*, *smertelig*, *smertende:* s. dauði. — *2)* sárt, *n. s. (acc.)*, *adv.:* sárt ertu leikinn *slemt behandles du.*

Sárráð *Anslag til at tilföie Saar.*

Sáryrði, *n. pl.*, *bidende Ord*, *Spottegloser.*

Sat, *1. og 3. impf. ind. af* sitja.

Sát (-ar, -ir), *f.*, *og* sátr, (-rs, *pl. d. s.*), *n.*, *a)* = fyrisát, fyrisátr. — *b)* = uppsát, uppsátr.

Sáta (-u, -ur), *f.*, *(liden) Höstak; jfr* arfasáta.

Sátt *og* sætt (-ar, -ir), *f.*, *Forlig; Forligelsesmaal:* koma sættum á *forlige (de stridende Parter).* — β) fèsætt, *Böder*, *Erstatning en idömmes ved Forlig.* — *b) Samdrægtighed*, *Enighed;* sáttar-boð *Tilbud om at slutte Fred*, *Forlig:* fara með sáttarboðum *söge at mægle Forlig.* -dómr *Forligsdom; Dom*, *Kjendelse, som lyder paa Böder el. Erstatning.* -fundr *Möde, Sammenkomst for at slutte Fred el. Forlig.* -gjarn = sáttgjarn. -görð *det at der bliver sluttet Fred el. Forlig; afsluttet Fred el. Forlig.* -hald *det at man holder et indgaaet Forlig.* -maðr *en som mægler Fred el. Forlig.* -mark *Tegn paa Fred el. Forlig.* -orð, *n. pl.*, *Ord, som tyde paa at en vil slutte Fred el. Forlig;* sátta-rof *Brud paa indgaaet Fred el. Forlig.* -umleitan *f.*, *det at söge at mægle Fred el. Forlig.* -vandr = sáttvandr; sættar-boð = sáttarboð. -brigði = sáttarof. -görð = sáttargörð. -hald = sáttarhald. -maðr = sáttarmaðr. -orð = sáttarorð. -rof = sáttarof. -samþykki *Samdrægtighed*, *Enighed;* sættaboð = sáttarboð. -brigði = sáttarof.

Sáttan, *see i* úsáttan.

Sáttfúss *og* sættfúss *som er villig til at slutte Fred el. Forlig.*

Sáttgirni, *f. indecl.*, *det at være* sáttgjarn.

Sáttgjarn = sáttfúss.

Sáttgjarnligr, *adj.*, *som vidner om Tilböielighed til at slutte Forlig.* -liga, *adv.*]

Sáttmál *Pagt;* sáttmáls-búð *Pagtens Ark.*

Sáttmáli *Pagt; Forening.*

Sáttr, *adj.*, *forligt; enig, samdrægtig.*

Sáttrof, *n.*, sáttarof.

Sáttsamligr, *adj.*, = sáttgjarnligr. -liga, *adv.*

Sátum, *1. pl. impf. ind. af* sitja.

Sáttvandr *kræsen i*, *vanskelig med Hensyn til at antage Freds- el. Forligelses-Vilkaar.*

Sáttvænligr *og* sættvænligr, *adj.*, *som tyder paa at der vil kunne bringes Fred*, *Forlig i Stand.* -liga, *adv.*

Sauð, *1. og 3. impf. ind. af* sjóða.

Sauðfè, *coll.*, *Faar (i Almindelighed);* sauðfjár-rækt *Faareavl*, *I.*

Sauðfellir *Faaredöd;* sauðfellisvetr *Vinter, naar der hersker Dödelighed blandt Faarene (især af Mangel paa Foder).*

Sauðfènaðr = sauðfè, *I.*

Sauðhús = sauðahús; sauðhúsa-tópt *Levning*, *Ruin af et Faarehuus.*

Sauðhöfn *Faarehold.*

Sauðr (-ar, -ir), *m.*, *Faar (i Almindelighed); Bede;* naut ok sauðir *Kvæg;* sauðar-gæra *Faarepelts*, *I.* -höfuð *et Faars Hoved.* -reyfi *hele Ulden af et Faar;* sauða-beit *Græsgang for Faar*, *Kvæggræsning.* -dunr *og* -dynr *(eg. den dumpe Lyd som höres i Jorden, naar en Flok Faar löber)*, *en Flok Faar.* -ferð *Gaaen for at opsöge*, *samle Faar.* -geymsla *Faarevogtning*, *Faarerögt.* -hirðir *Faarehyrde.* -hjörð *Faarehjord.* -hús *Faarehuus*, *Faaresti.* -hvarf *Forsvinden af Faar.* -hverfa, *f.*, *d. s.* -jarm el. -jarmr *Faarebrægen.* -kjöt *Bedekjöd*, *I.* -klippari *en som klipper Faar.* -kví *Faarefold.* -kvöð *Fordring med Hensyn til Ydelse af Faar.* -kýrlag *Æqvivalent til en Ko i Faar.* -leit, *f.*, *Opsögen af Faar (som ere blevne borte).* -maðr *Faarehyrde; jfr* sauðahirðir. -mjólk *Faaremelk*, *I.* -nyt

Melk som Faar give (især ad Gangen). -rekstr *det at drive Faar et Steds hen; Ret til at drive Faar hen paa en Græsgang. — b) en Flok Faar, som drives et Steds hen.* -rètt *en* rètt *for Faar.* -skurðr *Slagtning af Beder.* -sveinn *Faaredreng.* -taka *Faaretyveri.* -ull *Faareuld; og fl.*

Sauðreki (-a, -ar), *og* -rekr (-s, -ar), *m., en som driver, rögter Faar, Faarehyrde.*

Sauðvant, *n. adj., subst.:* aldri verðr s. *aldrig bliver noget Faar borte.*

Sauðvetr, *eg. Faarevinter, d. e. Vinter, som er ödelæggende for Faarene; jfr* sauðfellisvetr.

Saug, *1. og 3. impf. ind. af* sjúga.

Sauma (-aða, -at), *v. a., sye; brodere. —* S. at höndum e-m *(som det synes) sammenhefte ved Syning el. sye noget, der tjener til Hændernes el. Armenes Bedækning.*

Saumför *Brædernes Sammennaglen i et Skib.*

Saumlauss, *adj., uden Söm (pl.).*

Saumnál *Synaal.*

Saumr (-s, -ar), *m., A) Syning; Brodering. — B) Söm (pl.).*

Saumstofa *Syestue, Fruerstue.*

Saup (-s, *pl. d. s.), n., Drik, Valle (?).*

Saup, *1. og 3. s. impf. ind. af* súpa.

Saupsáttr = missáttr *(Gaadeudtryk,* saup = misa*).*

Saurfullr *fuld af Snavs, Smuds.*

Saurga (-aða, -at), *v. a., tilsöle, tilsmudse; besudle, vanære* (aldrigi skal svá ljót úfrægð saurgat fá elli mína).

Saurgan *og* saurgun (-ar, -anir), *f., Tilsmudsen, Tilsölen, Besudlen.*

Saurigligr *og* -ugligr, *adj., snavset, smudsig; ureen, utugtig.* -liga, *adv.*

Saurigr *og* -ugr, *adj., snavset, muddret; smudsig; ureen.*

Saurindi, *n. pl., Skarn, I.*

Saurlífi = saurlifnaðr; saurlífiskona *utugtigt Fruentimmer, Skjöge.* -maðr *Skjörlevner.*

Saurlifnaðr *Skjörlevnet, Liderlighed, Utugt.*

Saurligr, *adj., smudsig; ureen.*

Saurlífr, *adj., utugtig.*

Saurpyttr *Skarnpöl.*

Saurr (-rs, *uden pl.), m., Skarn, Snavs, Smuds; Talem.:* ausask á sauri *udskjelde hinanden.*

Saurugligr, saurugr, *see* saurigligr, saurigr.

Sauryrði, *n. pl., smudsig, utugtig Tale.*

Sautján, sautjándi, *see* sjautján, sjautjándi.

Sax (-, söx), *n., A) kort Sværd. — B) mest i pl.,* söx, *(Skibssiden paa) begge Sider af Forstavnen.*

Saxa (-aða, -at), *v. a., hugge, hakke i smaa Stykker.*

Saxband *Indholt el. Bindetræ i den Deel af et Fartöi, som hedder* sax.

Saxknífr *en Kniv som ligner et* sax *A.*

Saxoddr *Spidsen paa et* sax.

Sè, *1) 2. pers. imper. af* sjá. *— 2) 1. og 3. sg. og 3. pl. præs. conj. af* vera.

Sèa, *see* sýja.

Seðja (seð, sadda, satt), *v. a., mætte (eg. og ueg.);* s. þorsta *slukke, stille Törsten — b)* seðjandi, *part.,* = seðjanligr. *— c)* saddr, *p. pr., mættet:* aldri mun þín ágirnd södd verða *din Gjerrighed vil aldrig blive mættet;* saddr lífdaga *mæt af Dage, som har levet nok.*

Seðjanligr, *adj., mættelig.*

Sef, *1. s. præs. ind. af* sofa.

Sef (-s, *pl. d. s.), n., Siv, Kjærsiv.*

Sefa (-aða, -at), *v. a., 1) f. a., a) lindre, stille. — b) berolige, formilde, — 2)* sefask, *f. p., refl., formildes; jfr* sæfa.

Sefanligr, *adj., som kan lindres el. formildes.*

Sefdœla, *f., et lavt Sted hvor der voxer Siv, I.*

Sefi (-a, -ar), *m., (poet.), 1) en Sön, deraf Slægtning (i Almh.). — 2) Sind, Gemyt; Uforsagthed.*

Sefja, *see* svefja.

Sefvisk, *f., Sivvisk.*

Seggr (-s, -ir), *m., Mand (poet.).*

Segi (-a, -ar) *og* segr (-s, -ir), *m., en fast Masse af noget: jfr* blóðsegi, fjörsegi. *— 2) Stump, Stykke:* hann tók sega einn af tungu ormsins *skar et Stykke af Slangens Tunge;* rífa e-n í sundr í segi *sönderrive, sönderslide.*

Segja (-i, sagða, sagt), *v. a. og n., sige etc., I) f. a., A) v. a., med Objectet i acc. el. dat., el. hvor det udgjöres af en deels uafhængig, deels afhængig (mest med conj.* at, *el. et Relativum, som* hvat, hverr, hvílíkr, hversu *etc. begyndende) Sætning, 1) hvor Subjectet er et talende Væsen el. en Person, a) sige, yttre:* s. e-t

við e-n *sige, yttre noget til en;* þat er vel, sagði hann, at *etc. det træffer sig heldig, sagde han, el. han sagde at det traf sig heldig.* — β) *om Spörgsmaal el. Svar:* hverr er sá? segir hann; þeir sögðu, at hann var *etc. hvem er den Mand, spurgte han, de sagde, svarede at etc.* — γ) *om Anmodning, Befaling, Raad el. desl.*: s. e-m at gjöra e-t *el.* at hann skuli göra e-t; skaltu fara ok s. M., at hann nefni vátta *melde ham, at han skal etc.* — *b) fortælle, berette, melde, underrette om, gjöre bekjendt med:* s. e-m e-t *fortælle en noget;* s. e-n dauðan *fortælle ens Död;* s. e-m svá búit *fortælle en hvorledes det er gaaet, hvorledes Sagerne staae;* þat (svá) er sagt *det berettes, man siger;* á sagðan hátt *paa (ovenanförte) denne Maade;* s. e-t (*el. abs.*) af, frá e-u (e-m) *fortælle om;* s. e-t eptir e-m *fortælle at en har gjort noget, angive ham som Gjerningsmand el. Ophavsmand til noget; ligel. fortælle noget efter en.*— β) *impers.:* fátt segir af einum (*Ordsp.*) *meget kan hændes den, der alene færdes, uden at det kommer til Folks Kundskab.* — *c) erklære, forkynde; dömme, afgive som Erklæring, Dom el. Vidnesbyrd,* α) s. stríð á hendr e-m *erklære en Krig;* s. frið lausan *erklære Fredstilstanden forbi, erklære Krig.* — β) s. reiði sína (á e-n) *true med sin Vrede, med Straf (i et vist Tilfælde).* — γ) s. e-u (fèlagi, fèlagskap *el. desl.*) í sundr *erklære for ophævet;* s. skilit við *erklære sig skilt fra (især sin Ægtefælle);* s. e-u upp *opsige noget (f. Ex. en Tjeneste);* s. jörð lausa (*el.* lausri) *opsige en Gaard (som Fæster);* s. e-t sèr af höndum *afsige sig noget.* — δ) s. lög *afgive Erklæring om, hvad der er Lov (i hvert forekommende Tilfælde).* — S. upp lög *el.* lögþáttu *oplæse, forkynde Lovene;* s. upp þingsköp *forkynde, oplæse Thingsordningen.* — ε) s. fram sök *fremsætte, fremföre Klagemaal for Retten).* — ζ) s. upp sætt *forkynde et Forlig og Betingelserne for samme;* s. upp görð *forkynde en Voldgiftskjendelse;* s. upp dóm *afsige en Dom;* s. órskurð *afgive en Kjendelse.* — S. fè á hendr e-m *dömme en til at udrede en Sum;* s. e-t af e-m *fradömme en noget el. Ret til noget;* s. e-t til e-s *tilkjende en noget.* — η) s. tvennt til *afgive modsigende Forklaringer el. Vidnesbyrd.* — ϑ) s. skil, skyn á e-u *forklare, fremstille, udvikle.* — *d)* s. (e-t) fyrir, α) *forudsige, spaae.* — β) *foreskrive, give som Regel:* hann sagði fyrir, hversu með (at) skyldi fara *hvorledes man skulde bære sig ad.* — *e)* s. sik í ætt við e-n *regne sig i Slægt med; el. vise at man er i Slægt med, slægte paa.* — 2) *med et upersonligt Subject, a) sige, erklære:* lög s. *Loven siger, erklærer;* heilög ritning segir *Skriften siger, der staaer i den hellige Skrift.* — *b) spaae, varsle:* atgeirinn sagði manns bana *spaaede, varslede etc.;* e-m segir svá hugr um *en aner, har Forudfölelse af, at etc.* — *Impers. og abs.:* e-m segir fyrir (*for* e-m segir fyrir dauða *el.* líflát) *der vise sig Tegn paa ens nærforestaaende Död (siges om Folk, i hvis Opförsel el. mentale Tilstand man synes at spore en uventet Forandring).* — *c) betyde:* þetta segir svá *dette betyder (oversat el. forklaret).* — *B) v. n., sige, udtale sig; berette; forklare etc., a) tale, holde en Tale:* s. fyrir skipi *holde en Tale over et Skib, naar det löber af Stabelen;* s. fyrir minni *udbringe et Mindebæger, en Skaal.* — *b)* s. til e-s *aabenbare, give en Underretning om,* α) s. til e-s (manns) *aabenbare, give Underretning om ens Opholdssted.* — β) s. e-m til (*abs. el. med en fölgende Gen.*) *give en Underretning om noget, saasnart det indtræffer; nu ligel. (abs.) undervise en; jfr* tilsögn. — γ) s. til sín *navngive sig, sige sit Navn (naar man bliver spurgt derom);* s. til heimilis síns *bekjendtgjöre, sige (offentlig), hvor man boer, har hjemme.* — δ) *abs.:* þèr til at s. *for at sige dig min Mening om Sagen, hvad jeg troer derom (hvad der er Tilfældet, hvad der er at gjöre, el. lign.).* — 2) *impers. (berettes, forklares, etc.):* þar segir svá *der berettes saaledes;* sem hèr segir *som her (el. i det fölgende) staaer, som det her (el. i det fölgende) er udtrykt.* — *II)* segjask, *f. p., 1) pass., siges, berettes; udtrykkes; etc.* — 2) *refl., sige, erklære om sig selv,* α) segjask vera *etc. sige at man er.* — β) segjask í fèlag við e-n *indgaae i Forening, Fællesskab med;* segjask ór lögum *melde sig ud af et Samfund, erklære sig uden for dets Love;* segjask ór þingi *erklære sig ude af en Jurisdiction;* segjask ór ætt (*eg. fornegte sin Slægt, d. e.*) *vanslægte.*

Segjandi (-a, -endr), *m.*, *den som siger, fortæller, udsiger el. desl.*

Segjandsaga *hvad der siges, fortælles.*

Segl (-s, *pl. d. s.*), *n.*, *Seil:* draga upp, setja upp, vinda s. *heise Seil;* hefla s., *see u.* hefla *1;* fella segl *tage Seil ind;* hlaða seglum *tage Seilene sammen og fastgjöre dem.*

Seglbót *det at udbedre, reparere et Seil.*

Seglbúinn *(seilrede), seilfærdig, seilklar.*

Segllaun, *n. pl.*, *Lön, Belönning for et Seil (en har faaet som Foræring).*

Seglrá *Seilraa, Seilstang.*

Seglreiði, *m.*, *Takkel, Takkelage.*

Seglreip *Seiltoug.*

Segltœkr, *adj.*, *(om Vinden), saaledes at man kan benytte Seil.*

Seglviðir, *m. pl.*, *Ræer.*

Segr, *see* segi.

Seið-, *see* seyð-.

Seiða *(ogsaa, vistnok mindre rigtig, skrevet* seyða; -i, -dda, -tt), *v. a.*, *udöve Trolddom, hexe; bevirke med Trolddom:* (hón) lèt seið efla, ok lèt þat s., at *etc. og lod Hexeriet gaae ud paa, at etc.*

Seiðhjallr *(ogsaa, mindre rigtig, skrevet* seyðh.) *et Slags Stillads, hvorpaa en sad under Udövelsen af Trolddom, Hexestillads.*

Seiðkona *Hex, Troldkvinde.*

Seiðlæti, *n. pl.*, *(underlige) Lader og Gebærder, som höre til Udövelsen af Trolddom el. Hexeri.*

Seiðmaðr *Troldmand, Hexemester.*

Seiðr *(ogsaa, mindre rigtig, skrevet* seyðr) (-s, -ir), *m.*, *og* seið (-ar, -ir), *f.*, *(maaskee oprindel. Hexesang, Hexelarm,* = galdr), *Hexen, Hexeri:* á seiði *under Udövelsen af Trolddom.*

Seiðskratti (-a, -ar), *m.*, *Troldkarl, ond Troldmand.*

Seiðvilla, *f.*, *Forstyrrelse af Hexeri, spec. det at den Trolddom, en udöver, vendes mod ham selv.*

Seiga (-aða, -at), *v. n.*, *synke, dale lidt efter lidt ned; jfr* siga.

Seigildi (-s, *pl. d. s.*), *n.*, *en (spiselig) Ting, som er meget sei, I.*

Seigja (-u, -ur), *f.*, *Seihed, I.*

Seigr, *adj.*, *sei, 1) eg., a) som kan strækkes el. böies uden at briste:* seigt járn. *b) som taaler meget, holder længe ud, stærk, varig. — 2) ueg., a) vanskelig. — b) om Personer, som vanskelig lader sig rokke el. bevæge til Eftergivenhed, vanskelig at faae noget af; jfr* skuldseigr. — *B)* seigt, *n. sg.*, *adv.*, *vanskelig:* e-t gengr seigt *har sine Vanskeligheder, I.*

Seigþreyttr = seinþreyttr, *B.*

Seil (-ar, -ir), *f.*, *a) et Toug, Reb. — b) spec.*, = tygill; seilamöttull = tuglamöttull.

Seila (-u, -ur), *f.*, *Huulning, Fordybning i Jorden, I; liden Vig, B.*

Seilask (-isk, -disk, -zk), *v. dep. n.*, *eg. række el. strække Haanden ud el. op (saa langt man kan naae):* hann seildisk i mót hinni vinstri hendi. — *2) i ueg. Talem., a) gjöre sig Umage for at faae fat i el. tilvende sig noget, især noget der tilhörer andre:* s. til e-s; s. i hendr e-m til e-s. S. á ríki e-s *söge at beröve en hans Rige (el. forurolige det med Hærgen, liges. udstrække sine Tog dertil?). — b) udstrække sin Virksomhed til, blande sig i (noget, der ikke vedkommer en); Talem.:* þú seilisk langt til lokunnar *du blander dig i meget, som er dig uvedkommende.* — Margr seilisk um hurð til loku *(Ordspr.) (mange strække sig over paa den anden Side af Dören for at faae fat i Skodden, d. e.) paatage sig unödvendig Umage.*

Seiling (ar, -ar), *f.*, *a) Haandens (Armens) Oprækning el. Udstrækning. — b) saa stor Höide, som et Menneske med oprakt Arm kan naae, I. — c) ueg., unödvendig og uberettiget Indblanding;* seilingar-hæð = seiling *b, I.*

Seimr (-s, -ar), *m.*, *a) noget, som lader sig strække el. strækkes ud i Længden* (= sími?); *jfr* hunangsseimr; *i Poesie (som Benævnelse paa) Guld. — b) spec., Udstrækning af den sidste Stavelse i en Verselinie, naar man synger, el. af den sidste Stavelse, naar man gjör Ophold i Læsningen, I.*

Sein (-ar, -ir ?; *el. n. pl. af* seinn ?), *f.*, *Seendrægtighed; Ophold, Forhaling;* láta eigi s. á sèr *skynde sig.*

Seina (-aða, -at), *v. a.*, *m. dat.*, *forsinke; impers.:* láta seinat sèr *lade sig forsinke, forsinke sig; abs. el. med en fölgende infinitivisk Sætning som Object:* svá at eigi verði seinat *for at Sagen, Foretagendet ikke skal skydes i Langdrag;* hann kvað þá mundu of seinat *sagde at det var vist for silde;* of seinat hefir þú at segja *for silde har du fortalt det.*

Seinbúinn = siðbúinn.

Seinfengr, *adj., som man faaer sildig el. maa vente længe paa.*

Seinfœrr *som kommer seent frem; seenfærdig, langsom.*

Seingörr *seent udviklet, sildig moden:* s. í uppvexti.

Seinheppiligr, *adj., lidet lovende, lidet haabefuld.*

Seinfyrndr *(eg. som seent bliver gammel), som holder sig, varer længe.*

Seinka (-aða, -at), *v. a. og n., 1) v. a., sinke, forsinke, forhale, a) m. acc.:* fyri því þarf eigi þetta mál fyri þèr at s. *den Sags Afgjörelse behöver man ikke at trække langt ud. — b) m. dat.:* þá munda ek lítt s. þessu *saa vilde jeg ikke længe betænke mig (med Hensyn til Afgjörelsen af denne Sag). — 2) v. n., forsinke sig:* ek seinkaða; *impers.:* e-m seinkar *en bliver længe borte. — b)* s. fyrir e-m *sinke en. — B)* seinkask, *f. p., pass.:* koma (e-s) seinkask *det trækker længe ud med ens Ankomst.*

Seinkan *og* -un (-ar, -anir), *f., Forsinkelse, Forhaling; Udsættelse;* var þeim þá s. mikil at hestunum *Hestene vare dem til stor Besvær.*

Seinlátr, *adj., seen, seenfærdig, seendrægtig, langsom af sig.*

Seinleiki (-a, -ar), *m., Seenfærdighed, Seenhed, Seendrægtighed, I.*

Seinligr, *adj., a) om Personer, seen; seenfærdig, seendrægtig, langsom af sig, dorsk af Udseende. — b) om Ting, som udfordrer lang Tid;* seinligt verk. -liga, *adv., langsomt, seendrægtig;* hann tók því seinliga *han svarede langsomt paa det.*

Seinlæti (-is, *uden pl.), n., Seenfærdighed, Seendrægtighed, I.*

Seinmæltr, *adj., som taler langsomt, seentalende, I.*

Seinn, *adj., a) seen; seenfærdig, seendrægtig, langsom (til at löbe, gaae, bevæge sig, arbeide el. desl.)* s. á fœti; s. at e-u; s. til e-s: seinir at muna orð sín *som lade det trække længe ud med at holde Ord. — b) sildig, som kommer seent. — 2) i adverbielle Udtryk, a)* um seinan *(acc. sg. m.) for sildig. — b)* seint *(n. s., acc.), seent, sildig;* fara seint at hátta *gaae sildig til Sengs. — β) seent, langsomt; jfr* seinliga. — *c)* seinna, *n. comp., senere:* seinna meir *senere, siden. — d)* seinast, *n. superl., sidst.*

Seinsprottinn *som voxer seent, I.*

Seintalaðr, *adj., som taler langsomt, seentalende.*

Seinvaxinn *som voxer seent, I.*

Seinvirkr, *adj., seen i sit Arbeide.*

Seinþreyttr *som seent, ikke let lader sig bevæge til noget:* s. til reiði, vandræða *som man maa gjöre meget imod for at faae ham vred, til at indlade sig i Stridigheder.*

Sekja, *see i* úsekja.

Sekja (-i, -ta, -t), *v. a., 1) mulktere. — 2) erklære fredlös.*

Sekka (-aða, -at), *v. a., sække:* tjalda búðir ok s. vöru.

Sekkr (-jar, -ir), *m., Sæk;* sekkjarmunnr *Sækaabning.*

Sekr, *adj., 1) skyldig, skyldfuld. — 2) som mulkteres, skal erlægge en Mulkt:* skal hann vera s. um þrim mörkum *han skal böde etc. — 3) fredlös:* göra e-n sekjan *faae en erklæret fredlös;* s. görr um allt land; tel ek hann eiga at verða um þá sök sekjan skógarmann.

Sekt (sekð; -ar, -ir), *f., 1) Skyld, Bröde. — 2) Straf, Pengestraf, Böder, Mulkt;* tel ek sekt fè hans allt *jeg erklærer alt hans Gods for at være forbrudt, for at skulle confiskeres. — 3) Fredlöshed:* (Grettir) hefir verit lengst í s.; *jfr* hèraðs-sekt; sektardómr *Dom el. Kjendelse, hvorved en idömmes Straf (en Mulkt el. Fredlöshed).* -fè *Gods som confiskeres.* -görð *det at idömme en en Mulkt el. Fredlöshed.* -handsal *Overdragelse af en Sag fra den Anklagedes Side til en anden;* sektar-lauss, *adj., som ikke bliver mulkteret el. erklæret fredlös. —* Sektar-laust, *n. sg., adv., uden at idömmes Mulkt el. erklæres fredlös.* -sök *en Forbrydelse, hvis Straf er en Mulkt el. Fredlöshed; og fl.*

Sekta (-aða, -at), *v. a.,* = sekja, *I.*

Sel[1] (-s, *pl. d. s.), n., Sæterhytte (hvor man holder Malkefaarene og Köerne til Fjeldgræsgangen om Sommeren etc.);* sels-dyrr *Dören (Döraabningen) til en Sæterhytte; og fl.*

Selbelgr *det uopskaarne Skind af en Sælhund.*

Seldyrr = selsdyrr.

Selfeitr *fed som en Sælhund, smækfed.*

Selfita *Sælhundefidt.*

Selflutningr *det at flytte noget, som man ikke kan bære paa een Gang, fra et Sted til et andet, i mindre Par-*

tier, det ene et Stykke Vei efter det andet, I.

Selför *Sæterreise, det at være til Sæters:* hann hafði s.

Selgörð *det at bygge en Sæterhytte.*

Selhár *Sælhundehaar.*

Selhestr *en Hest, man bruger imellem Gaarden og Sæterhytten.*

Seli, *see* sili.

Sèligr, *adj.*, = sjáligr.

Selja (-u, -ur), *f., Selje, Seljetræ (salix caprea);* selju-trè, *d. s.*

Selja (-u, -ur), *f., (alene i poetiske Omskrivninger om en Kvinde), den som uddeler, giver el. desl., samt som sidste Deel af et sammensat Ord; jfr* matselja, ölselja.

Selja (sel,-da, -t), *v. a., 1) række:* þá seldi G. hánum sverð í hönd *rakte ham et Sværd. — b) overlevere, aflevere, afgive, el. desl.:* s. goðorð sitt af hendi *afgive det, overdrage det til en anden;* s. e-m sök á hendr e-m *overdrage en sin Ret til at sagsöge en anden;* s. e-m sjálfdæmi *voldgive en Sag til Vederparten;* s. jörð á leigu *bortbygsle en Gaard. — c)* s. e-n fram *udlevere en. — d) tilstaae:* Vildi þá F. engi grið s. nè taka. — *2) sælge:* s. við verði; s. svik, fals *sælge noget, som der er Feil ved (uden at Kjöberen veed det). — 3)* s. upp *kaste op, I.*

Seljandi (-a, -endr), *m., Sælger.*

Seljari (-ar, -ar), *m., d. s.*

Selnasi (-a, -ar), *m., Sælsnude (cogn.).*

Selnet *Sælhundegarn.*

Selnót, *d. s.*

Selr (-s, -ar), *m., Sælhund (vitulus marinus, phoca). — 2) om en Person, som er ustadig, upaalidelig;* sels-bani *(eg. en, som har dræbt en Sælhund) som cogn. om en Mand som dræbte en Person med Tilnavnet* selr. -veif *Lalle paa en Sælhund;* sela-bátr *Baad, som man bruger til Sælhundefangst.* -dráp *det at dræbe, fange Sælhunde.* -húðir, *f. pl., Sælskind, Sælhundeskind.* -veiðr *Sælhundefangst.*

Selsetr = sel *el.* setr.

Selskinn *Sælskind, Sælhundeskind;* selskinns-kufl; *og fl.*

Selskutill *Sælhundeharpun, Sælspyd.*

Selveiðr = selaveiðr.

Selver, *n., Sted, hvor man opholder sig for at fange Sælhunde.*

Sem, *A) pron. rel. indecl., som:* lát at því koma, sem þú sagðir *lad det, som du sagde, gaae i Opfyldelse;* þessa leið, sem *etc., denne Vei, som etc.;* til sætis þess, sem hann var vanr at sitja *som han pleiede at sidde i. —* Hverr s. á flótta snýr *hvo som tager Flugten. — B) adv., 1) rel., a) i Stedsforhold, som, hvor;* þar sem *der hvor;* þar at, s. Á. sat *derhen, til det Sted hvor A. sad;* þaðan s. þeir H. váru *derfra, fra det Sted, hvor de var. — b) i andre Forhold;* s. hèr er ritat *som her staaer skrevet;* sem fyrr var sagt *som för berettet;* s. hann var vanr *som han pleiede. — 2)* s. harðast *saa hurtig som mulig;* sem fyrst *med det förste, som snarest mulig, jo för, jo bedre;* s. mest mátti hann *det bedste han kunde. — 3) om Tid, ligesom, saasnart som:* s. konungr var kominn í hásæti; s. hringdi til aptansöngs *ligesom, i det Öieblik det ringede, etc. — 4) brugt som Conjunction. — a) i Forbindelse med* jafn-, svá, slíkr, *som:* er þèr nú jafnmikill hugr á at heyra draum minn, sem í nótt? *har du nu lige saa stor Lyst til at höre min Dröm (fortalt), som i Nat?* H. görði svá mörg kúgildi, s. *etc. ligesaa mange ... som etc.;* ef slíkir hefði allir verit ... s. hann var *dersom alle havde været (slige, d. e.) ligesaa tappre, som han;* svá fagr s. silki *saa smuk som Silke; med udeladt* svá: staup, mikit s. mannshöfuð *saa stort som et Menneskehoved. — b) i andre Forbindelser med el. uden* svá, *α)* ef ekki væru násetur Bjarna ... s. nú eru *som det nu er Tilfældet;* ef svá ferr, s. ek get til *dersom det gaaer efter som jeg har sagt. — — β) som, som om:* svá s. H. væri úsekr *ligesom han ikke var dömt fredlös;* þeir lètu s. þeir heyrði eigi þat er hón talaði *lod som de ikke hörte hvad hun sagde. — γ)* löndum s. mönnum *baade Lande og Folk;* svá í gegn vindi s. forvindis *saavel mod Vinden som med Vinden;* hverr s. einn *hver og en.*

Semja (sem, samda — sömdum, samt), *v. a., 1) eg., sammenföie, forbinde:* þar maginn semsk við hrygginn *hvor de mödes, komme sammen. — 2) ueg., a) danne, forfærdige. — β) skabe. — γ) lave, ordne, indrette paa den rigtige Maade, sætte Skik paa, danne:* hefir þú nú heldr samit þik *nu har du faaet lidt Skik paa dig;* hann þóttisk eigi mega s. hann heima þar

han kunde ikke styre ham der hjemme; s. her til orrustu *indöve.* — δ) *opsætte, forfatte, el. desl.* — b) *bilægge, jævne; underhandle om; slutte:* þeir sömdu þat með sèr *de jævnede Sagen mellem sig;* þeir semja þetta milli sín *komme overeens om denne Sag; ogsaa, de aftale det mellem sig;* s. frið *slutte Fred.* — *Impers.:* e-m semr vel *de enes godt.*

Semjandi (-a, -endr), *m., den som danner, ordner, bilægger, jævner, el. desl.*

Sen (-s, *pl. d. s.*), *n., Tanke, Mening (sensus; jfr Eg.); Sætning (sententia).*

Senda (-u, -ur), *f., Sand, E.*

Senda (-u, -ur), *f., Senden, Sendelse; jfr* forsenda.

Senda (-i, -a, -t), *v. a., 1) f. a., a) sende:* s. e-m boð, orð *sende Bud til en; abs.:* s. eptir e-m *sende efter en.* — β) *spec., sende som Foræring.* — *b) kaste.* — 2) sendask, *f. p., recipr.:* sendask á gjöfum *sende hinanden Foræringer.*

Sendiboð, *n. pl., Bud, Budskab.*

Sendiboði (-a, -ar), *m., Sendebud.*

Sendibrèf *Sendebrev, I.*

Sendifè *Sendingsgods, Foræringer, som sendes en.*

Sendiferð *og* -för *Sendefærd; Gesandtskabsreise;* torveld s.

Sendiligr, *adj., skikket, passende til at sendes som Foræring.*

Sendimaðr *Sendebud, Afsending, Gesandt.*

Sending (-ar, -ar), *f., a) Sendelse, Afsendelse; jfr* forsending. — *b) noget man sender (især som Foræring), Sendingsgods.* — β) *en Ret Mad (mest i pl.* sendingar): þá komu inn sendingar *Retterne bleve indbaarne.* — γ) ill s. *en slem Gjest, Nabo etc. (kommen ved en andens Foranstaltning).* — 2) *det at kaste; noget som kastes:* eins ok s. *som en Piil, I.*

Sendinn, *adj., sandig, sandet.*

Sendipistill *Sendebrev.*

Sendiskip *Skib, som anvendes til Sendelser.*

Sendisveinn *Dreng, som bruges til Sendelser, til at löbe smaa Ærinder.*

Sendlingr (-s, -ar), *m., en lille Strandfugl (tringa maritima).*

Sendr, *adj.,* = sendinn.

Senn, *adv., a) paa een Gang:* allir s. — Í s. *ad Gangen.* — *b) snart.*

Sènn, *p. pr. af* sjá.

Senna (-u, -ur), *f., Ordstrid, Trætte, Strid, Kjævleri.*

Senna (-i, -ta, -t), *v. n.,* s. við *kives, trættes, klamres, skjændes med.*

Senniligr, *adj., rimelig, sandsynlig.* -liga, *adv., sandsynlig.* — *b) i Sandhed;* = sannliga.

Sepi (-a, -ar), *m., et udstaaende Stykke af en Ting, Flip, I.*

Sèr, *see* sik.

Sèr, *2. s. præs. conj. af* vera. — 2) *2. og 3. s. præs. ind.* (*og* 2. *conj.*) *af* sjá.

Sera, *1. s. impf. ind. af* sóa.

Sèra, *see* síra.

Sèrdeilis, *adv., særdeles.*

Serða (serð, sarð, sorðit), *v. a., have legemlig Omgang med (lat. inire).*

Sèrgóðr *indbildsk* (-gæði *Indbildskhed.* -gæðingr, *d. s., Særsind), I.*

Sèrhlífinn, *adj., som ved fælles Arbeide skaaner sine Kræfter, gjör mindre end han kan, skulker under Arbeidet, I.*

Sèrhverr (-hver, -hvert *og* -hvat), *pron., a) hver især:* vil ek ok eigi heimta at sèr hverjum þeira *jeg vil ikke (behöve at) kræve hver især af dem.* — *b) hver, enhver (baade med og uden et fölgende Substantiv).*

Serkir, *m. pl., Saracener, Maurer; Perser;* Serkja-konungr, -ríki; *jfr fölg. Ord.*

Serkland *Saracenernes Land (om den nordlige Deel af Africa og tillige, som det antages, om den af Maurerne beboede Deel af Spanien); Persien med Chaldæa.*

Serkr (-s, *og* -jar, -ir), (*d. Særk*), *b) Klædningsstykke for Overkroppen, Kappe, Tröie, Skjorte:* láta e-t koma i serk sèr *stikke noget ind under Klæderne, Skjorten.* — 2) = sekkr (*sjelden*). — *3) om et Antal af Skind (200 el. 250); jfr* timbr.

Sèrlátr, *adj., særsindet, sær af Characteer.*

Sèrligr, *adj., særlig, særdeles.* -liga, *adv., især, i Særdeleshed.*

Sèrlundaðr, *adj., særsindet, sær, I.*

Sèrlyndi, *n., Særsindethed, Særsind, I.*

Sèrlyndr, *adj.,* = sèrlundaðr, *I.*

Sèrplœginn, *adj., egennyttig* (sèrplœgni, *f., Egennytte), I.*

Sèrráðr, *adj., selvraadig, egensindig, som ikke vil lyde andres Raad, I.*

Sess (-, -ar), *m., Sæde; Plads;*

velja e-m sessa *vælge, bestemme Sæder til*; hann var í svá vándan s. kominn um þat mál, at *med Hensyn til denne Sag var han saaledes bragt i Knibe, at etc.*

SESSA (-u, -ur), *f., Hynde, Pude, I.*

SESSI (-a, -ar), *m., som sidder ved Siden af, hos en anden, Sidemand, Bænkefælle; deraf i Almindelighed Kammerat, Omgangsven.*

SESSUNAUTR, *d. s.*

SESSÞILJA *Rorbænk.*

SET (-s, *pl. d. s.), n., Bænkene med de tilhörende Sovesteder langsmed Væggene i Dagligstuerne:* í lokrekkju innar af seti; seta-skáli *en* skáli *hvori der findes* set.

SETA (-u, -ur), *f., a) det at sidde, Sidden; ogsaa ueg. med Bibegreb af Uvirksomhed:* hvat merkir s. sjá? *hvad skal det betyde, at vi forblive her aldeles uvirksomme? — β) Væren, Ophold, Boen paa et Sted. — γ) spec. (jfr* sitja *I, A, 1, b):* bjóða búum í setu *befale dem at indtage deres Pladser (i Pladsen). — b) Folk som opholde sig paa et Sted (især om Krigsfolk, som holde en Plads besat, el. ere forsamlede i en el. anden krigersk Henseende, f. Ex. naar en venter at blive overfalden af en Fjende, el. desl.). — c) om et Antal af sexten Personer. — d) noget man sidder paa, Siddeplads. α) =* set: í lokrekkju innar af setu. — *β) Siddeplads paa Thinget, Althinget, i Retten:* er dómendur eru komnir í setur sínar. — *γ) Sæde, Plads paa en Retirade*(þat- ɔ: heimilis. húsit-var stort hús ..., sezk hann á ystu setu); setuefni *Leilighed, Anledning til at sidde, til at forblive uvirksom,* -fjölmenni *Mængde Folk, som opholde sig paa et Sted i et krigersk Öiemed.* -grið, *n. pl., Fred til at sidde, forholde sig rolig, forblive uvirksom.* -maðr *en som har siddende Arbeide (?), arbeider kun hjemme paa Gaarden (formedelst Alderdom el. Svagelighed; el. en, som opholder sig for nogen Tid hos en, en Reisende, Logerende?).* -pallr *en* -pallr *til at sidde paa.* -prestr *Sædepræst.* -rúm *Plads til at sidde.*

SETA (-u, -ur), *f., Stuepige (?):* tvær eru hans (lends manns) hinar beztu ambáttir, s. ok deigja.

SETBERG, *n., et Bjerg med en Fordybning el. Afsats ved Toppen (?).*

SETGEIRI, *m., Bagstykke i Beenklæder (til at knappe lös?);* setgeirabrækr, *f. pl., Buxer med en* setgeiri.

SETIT, *supin. af* sitja.

SETJA (set, setta, sett), *v. a. og n., I) f. a., A) v. a., sætte etc., 1) eg., a) sætte, lade sidde, lade tage Sæde el. Plads:* s. sik niðr *sætte sig ned;* s. e-n hjá sèr, hit næsta sèr *sætte en hos sig, lade en tage Plads, anvise ham Sæde ved sin Side.* — Hann setr hund sinn jafnauðigan okkr undir borði *han lader Hunden indtage en lige Plads med os ved Bordet.* — S. e-n í dóm *lade en have Sæde, sætte sig blandt Dommerne, udnævne til Dommer. — b) sætte, lægge, före el. bringe hen paa et Sted, α)* s. e-t af sèr *sætte, lægge noget fra sig, ned (som man bærer el. holder paa);* s. e-t á e-n stað *sætte, lægge noget paa et Sted, et Steds hen.* — *β)* s. hjálm á höfuð sèr *sætte en Hjelm paa sit Hoved. — γ)* s. borð fram *sætte Borde frem (for at dække dem);* s. mat fyrir *fremlægge, fremsætte Mad, Föde, Retter (for en Gjest). — δ)* s. skip fram, út *(ɔ:* á vatn, sjó) *sætte, drage et Skib frem, ud paa Vandet; mods.* s. skip upp *(ɔ:* á land) *sætte det op. — ε)* s. horn á munn sèr *sætte det til, for Munden (for at drikke deraf el. tömme det). — c) sætte, bringe i en vis Stilling, α)* s. upp segl *sætte, heise Seil. — β)* s. spjótsodd fyrir brjóst e-m *sætte en Spydsodden for Brystet (true med at gjennembore). — d) sætte, svarende til b og c foregaaende, men i en udvidet Betydning, α)* s. trè í jörð *nedsætte, plante Træer. — β)* s. e-n niðr = jarðsetja. — *γ) slaae med:* (hón) setti halann á kinn Þ. *gav ham Slag paa Kinden med den. — e) sætte, opslaae:* s. herbúðir, landtjöld *opslaae en Leir, en Teltleir;* er hann hefði játt at setja gamma sinn öðrumegin brekkunnar *at opslaae, opreise den etc. — f) opföre, bygge:* sem (borgin) var sett *efter dens Beliggenhed. — g) sætte, udsætte:* s. varðhald í kring um *sætte Vagt omkring;* s. launsát *sætte, lægge Baghold. — h) sætte fast, slutte i Lænker; indeslutte:* s. e-n í járn *sætte en i Jern, belægge med Lænker;* s. e-n í varðhald (dýflissu, myrkvastofu) *sætte en i Fængsel (etc.);* s. e-n inn, *d. s.; spec.* s. fènað *(el. desl.)* inn *optage Kreaturer. — i)* s. e-t saman *sætte noget sammen, sammenföie. — k) sætte, stille (paa en vis Plads): α)* s. við fætr *standse,* = stinga við fótum. — *β)* s. hendingar (svá) *stille Riimstavelserne (saaledes) i en Verselinie;*

samstöfur svá settar nær hver annarri. *l) impers.*, e-t *(acc.)* setr *noget sætter sig, lægger sig;* fljót setr niðr *den falder, synker (efter at have svulmet op).* — 2) *halv ueg., a)* s. á sik svip *sætte et Ansigt op.* — *b)* s. upp *sætte op, udstöde:* s. upp gnegg, gól, *vrinske, hyle.* — *c) Talemaader, α)* s. skorður við e-u *forebygge, komme i Veien for.* — *β)* s. sik í spor e-s *sætte sig i ens Sted.* — *3) ueg., sætte, etc., a) med et personligt Object, sætte; beskikke, etc., α)* s. e-n til skóla *sætte en i Skole;* s. e-n til bókar *lade en studere.* — *β)* s. e-n til e-s *sætte en ud paa noget.* — S. e-n til e-s *sætte, beskikke en til noget.* — *γ) beskikke, sætte el. gjöre en til noget:* s. e-n höfðingja yfir *gjöre, beskikke en som Befalingsmand over, Anförer for;* s. e-n yfir e-t *sætte en over noget, gjöre til Forvalter over.* — *b) sætte, fastsætte, bestemme, α)* s. lög *give Love.* — S. e-t í lög *antage som Lov, tilföie som Lovbestemmelse.* — *β) fastsætte og forkynde (en midlertidig Fredstilstand):* s. grið. — *γ)* s. reglu *fastsætte som Regel.* — *c) sætte, indrette, bringe i Stand; forfatte, α)* s. bú (saman) *sætte Bo.* — S. ráð sitt *indrette, bringe sine oeconomiske, sine Huusholdningssager i Orden.* — *β)* s. kvið *el.* kviðburð saman *lade sine Vidner möde og afgive Erklæring, bringe Vidneforklaring i Stand.* — *γ)* s. dóm *sætte Retten;* s. þing *lade et Thing, Möde constituere sig.* — *δ)* s. ráðagörð *oplægge Raad;* s. ráð til e-s *udfinde Raad til noget.* — *ε)* s. e-t saman *forfatte noget.* — S. e-t í bók *skrive, nedskrive, forfatte.* — *d) med Præpp. og Adverbier i adskillige Udtryk og Talemaader, α)* m. á, *αα)* s. fénað á hey *bestemme (saa el. saa stort Antal) Kreaturer til Foring i Forhold til Höforraadet, I.* — *Ogsaa:* s. (fénað, naut *etc.*) á vetr *bestemme til at lade leve (Vinteren over), fores, ikke slagte, I.* — *ββ)* s. e-t á sik *mærke sig noget, I.* — *β) m.* af: s. e-n af ríki, embætti *afsætte en fra Regjeringen, et Embede;* s. e-n af ríki ok lífi *beröve en Regjeringen og Livet med.* — *γ)* s. e-n aptr *holde en tilbage, forhindre i at reise el. foretage sig noget; tilbagevise:* hann setti þá harðliga aptr alla, er á Þ. leituðu. — *δ) m.* eptir: s. hug sinn eptir e-u *sætte sit Sind til noget.* — *ε)* m. fyrir, *αα)* s. e-m e-t fyrir sjónir *forestille, foreholde en noget.* — *ββ)* s. e-t fyrir sik *faae, gjöre sig Skrupler over, I.* — *ζ) m.* hjá: s. e-n hjá *forbigaae en (ved Uddeling af Gaver el. Goder), I.* — *η)* m. í: s. e-t í veð *sætte noget i Pant; ligel. sætte noget paa Spil.* — *ϑ)* m. niðr: s. vöru niðr *sætte Varer ned, Prisen ned paa dem, I; mods.:* s. upp. — *ι)* s. e-t út *sætte noget ud (som Kostbarheder el. desl., som Pant).* — *κ)* m. við: s. e-t við *sætte imod (i Væddemaal el. lign.).* — *e)* s. e-m gisla *give Gidsler.* — *f) m. dat.*, s. málum manna *bringe Uenigheder, Stridigheder til at (lægge sig?) höre op, bringe Mægling, Forlig i Stand.* — Meðan málum ekki er sett *saalænge de ikke ere bilagte.* — *g) impers., α)* e-n setr *etc. (med et fölgende Adjectiv i acc.) en bliver etc.:* e-n setr dreyrrauðan *en bliver ganske röd (i Ansigtet);* e-n setr hljóðan *en bliver (pludselig, med eet) taus;* e-n setr auðgan *en bliver rig.* — *β)* hlátr, harm *etc.* setr at e-m *Latter, Sorg, kommer (især pludselig) over en, overvælder en;* kulda, skjálfta setr at e-m *en kommer til at fryse, ryste af Kulde; ogsaa abs.:* þat setr at e-m, *d. s., I,* — *B) v. n., 1) bevæge sig, vige, tage af Sted i en vis Retning:* s. undan *flygte, undvige,* s. í burt *sætte afsted, skynde sig bort.* — *2)* s. á *skele, I.* — *II)* setjask, *f. p., 1) pass. (hellere end refl.) og ueg., a) sætte sig (med Tiden, Alderen), blive sat.* — *b) faae Ende, tage Ende:* nú man þetta svá setjask sem upp var hafit *Enden vil svare til Begyndelsen.* — *c)* e-m sezk matr *(Maden sætter sig, kommer til at fordöies, d. e.) en har godt af Maden.* — *2) refl., a) eg., α) sætte sig, tage Plads;* setjask niðr *sætte sig, sidde ned;* setjask upp *reise sig i en siddende Stilling (naar man ligger).* — *β) om Stöv el. lign., sætte sig:* ryk, myggla sezk á e-t. — *γ) sætte sig, danne Bundfald, I.* — *δ) om Solen, dale, gaae ned; jfr III 3 nedenfor.* — *b) halv ueg., tage Ophold; nedsætte, bosætte sig:* setjask at *tage Ophold, opslaae sin Bolig;* setjask um kyrrt *slaae sig til Ro (ophöre med Reiser el. Vikingetog).* — Setjask í bú *bosætte, nedsætte sig; ligel. tage et Bo el. en Gaard i Besiddelse, tiltræde den (efter den forrige Herres Död el. Bortjagelse).* — Setjask í virðan eyri *tiltræde det af en Afdöd efterladte Gods og Eiendele (först) efter at Vurdering har fundet Sted.* — Setjask á stóla

tiltræde en Bispestol. — *β)* setjask um (borg, kastala) *beleire.* — *III)* settr, *p. pr.*, *1) besat, belagt (med):* settr gimsteinum. — *b)* lítt settr at klæðum *som har faa Klæder paa.* — *2) ladet, lastet.* — *3) om Solen, gaaet ned:* at settri sólu *efter Solnedgang.*

Setklæði *Tæppe, hvormed Bænke el. Sæder dækkes.*

Setna, *see* sjatna.

Setning (-ar, -ar), *f., og* setningr, *m., a) det at sætte, stille, indrette, el. desl.; det hvorledes noget er sat, stillet, indrettet; Indretning; Beliggenhed:* (hann) skildi þegar setning (hússins), at þat var kringlótt *(han) bemærkede at Huset var indrettet, bygget saaledes, at det var rundt;* hèr var at berjask við sjálfa setning (borgarinnar) *her havde man at kæmpe med selve Byens Beliggenhed (den stod nemlig paa Klippegrund og beskyttedes af en Flod paa to Sider).* — *b) Plan, Hensigt:* vèr megum sjá, hverja s. (hvern setning) hann hefir á *det er tydeligt at see, hvad han har i Sinde.* — *c) Stadighed, Rolighed, Sindighed:* þótti Þ. eigi af s. slegit *det forekom Th. at de spillede noget voldsomt paa Instrumenterne.* — *d) Fastsættelse, Bestemmelse; Regel, Regelmæssighed: Vedtæyt:* bar konungsmóðir járn eptir rèttri setningu *overeensstemmende med de brugelige Forskrifter;* þeir gengu til tíða eptir rèttri reglu ok s. sinni. — Engar þær setningar *(Vedtægter)*, er þeir höfðu með sèr skipaðar.

Setr (-rs, *pl. d. s.*), *n., (eg. Sæde, Bolig), Sæterhytte, Sæter;* setra-ferð *Reise til en Sæter.*

Setrbúð *Sæterbod.*

Setrfè *Sæterfæ, Sæterkvæg.*

Setrgata *Sætersvei, Vei som förer til en Sæter.*

Setstokkr *et Bræt el. Planke som dannede Beklædningen foran til et* set.

Sèttareiðr *sex Mænds Ed.*

Sètti, *see* sjötti.

Settligr, *adj., som vidner om Stadighed, sat, I.* — 2) *Gramm.*, settligt nafn *Positiv.*

Sèttungr, *see* sjöttungr.

Sex, *num. card., sex.*

Sexfaldr, *adj., sexdobbelt.* — Sexfalt, *n. s., adv., sexfold.*

Sexfœttr, *adj., som har sex Födder el. Been, sexföddet.*

Sexnættingr (-s, -ar), *m., en som er sex Nætter gammel.*

Sextán, *num. card., sexten.*

Sextándi, *num. ord., sextende.*

Sextánsessa, *f., et Skib med sexten Roerbænke.*

Sextigir, -tigi *og* tiú, *num. card., tredsindstyve.*

Sextugandi, -undi *og* -asti, *num. ord., tredsindstyvende.*

Sextugr *og* -tögr, *adj., som bestaaer af tredsindstyve (tredsindstyve Aar gammel; tredsindstyve Favne höi, dyb, lang).*

Sexærðr, *adj.*, = sexærr.

Sexæringr (-s, -ar), *m., en Baad som har sex Aarer.*

Sexærr, *adj., hvortil höre sex Aarer.*

Seyða (-i, -dda, -tt), *v. a., koge; nu især: koge Kraften af, koge ind.*

Seyðir, *see* seyðr,

Seyðr (-s, -ar), seyðir (-s, -ar), *m., (enkelte Gange findes disse Former urigtig skrevne med* ei), *a) Kogen:* þeir taka einn uxann, ok snúa til seyðis *begyndte at koge den;* búa til seyðis. — *β) Afkog, I.* — *b) Kogeild:* (þeir) drápu fè til matar sèr og görðu seyði *tændte Ild for at koge ved;* eigi soðnaði á seyðinum; en er þeir hyggja, at soðit mun vera, raufa þeir seyðinu *rage de Kullene til Siden, dæmpe de Ilden.* — *Talemaade:* þann seyð raufar þú þar ..., at betr fœri at eigi ryki *der rager du op i den Ild, som man maatte önske at ikke vilde ryge, d. e. det kunde let hænde, at denne din Fremgangsmaade förte til store Ulykker.* — *e) Sted, hvor der koges Mad, Ildsted:* þar sèr enn ... seyði þeirra *Levninger af deres Ildsted, Kogestedet, Kjökkenstedet;* örninn sezk á seyðinn *paa Ildstedet.*

Seykkva, *see* sökkva.

Seyma (-i, -da, -t), *v. a, forsyne med Söm, Nagler, sætte Söm el. Nagler i, sömme:* skal skip eigi brenna nè brjóta áðr stafnar sè seymdir við kjöl á öðru skipi; mundriði seymdr með járnsaumi. — *b) pryde med Messingdopper el. desl.; jfr* háseymdr.

Seymi (-is, *uden pl.*), *n., hvadsomhelst (Sener el. Tarme af Dyr etc.), som bruges til Traad, Baand el. desl.*

Seyra (-u, -ur), *f., Bundfald, Bærme, I.* — 2) *Mangel, Dyrtid, især i Forbindelsen* sultr ok s. *stor Mangel paa Levnetsmidler (jfr* landseyra

Dyrtid i Landet, en anden Læsem. for landeyða), *I.*

Seyraðr, *adj., bærmefuld, B.*

Seyrask (-isk, -disk, -zk), *v. pass.,* = seyrna, *I.*

Seyrðr, *adj., ureen.*

Seyrna (-aða, -at), *v. n., blive til Bærme; ueg.:* mèr þótti fara at s. *jeg syntes det begyndte at see sort ud, tage en betænkelig Vending, I.*

Seytján, *see* sjautján.

Seytjándi, *see* sjautjándi.

Seyzla (-u, *uden pl.), f., det at* seyða.

Sí, *adv.,* sí ok æ *stedse, bestandig; heelt, uden Afbrydelse el. Standsning (mest som et Præfix; jfr* síreiðr, síbyrðr *etc.).*

Sía (-u, -ur), *f., Gnist, Funke:* móti gneistum ok síum þeim, *er etc.* — *B) Si, I.*

Sía (-aða, -at), *v. a., sie, I.*

Síbyrða, *ogsaa* sýbyrða (-i, -a, -t), *v. a., lægge et Skib Side imod Side op til et andet (i en Söbataille).*

Síbyrðis, *adj., (om Skibe) med Siderne klods op til hinanden, lige paa Siden af hinanden; med Siden op til, i Retning med.*

Síbyrðr, *adj., som ligger lige paa Siden af, klods op til (et andet Skib):* skeið hans lá síbyrð við skip konungs *klods op til Kongens Skib.* — Síbyrt, *n. sg. (acc.), adv.,* = síbyrðis: lögðu þeir M. konungr síbyrt við sandinn *med Skibssiderne (tæt) op til Stranden.*

Síð, *1) subst. (f.) i Forbindelsen* um s. *el.* síðir *(acc. pl.) omsider, endelig.* — *2) adv., comp.* síðarr, *superl.* síðast, *a) pos., sildig, silde:* s. sumars *sildig paa Sommeren;* s. um kvöldið *silde, langt ud paa Aftenen; jfr* síðla. — Ár ok s. *tidlig og sildig, bestandig.* — *b) comp., senere:* litlu síðarr *kort derefter, kort derpaa;* vetri síðarr *et Aar senere;* fyrr ok síðarr *för og senere, först og sidst.* — Síðarr meirr *senere;* seint ok síðar meirr *omsider, endelig, I.* — *c) superl., sidst.*

Siða (-aða, -at), *v. a., lære en gode Sæder, sætte Skik paa;* hann siðaði vel land sitt *indförte der gode Sæder.* — Siðaðr, *p. pr., som har Sæder;* vel siðaðr *som har gode Sæder, er dannet.* — *b)* vel siðat þing *Thing med god Thingsordning.*

Síða (-u, -ur), *f., Side (paa Mennesker, Dyr, Skibe); et Lands el. Landskabs Side-, Kyst- el. Bakkestrækning; jfr* nautssíða; síðu-sár *Saar paa Siden.* -sárr *saaret i Siden.*

Síða (síð, seið, siðit, *ogsaa impf.* sídda), *v. a. og n.,* = seiða.

Síðan, *adv., siden, a) om et Tidspunkt, efter den Tid, derpaa, derefter:* (þeir) fóru s. norðr. — Litlu s. *lidt derefter.* — *b) om en Tidslængde, α) fra den Tid af:* var hón þar s. — *β) henvisende, fra den Tid af, da:* aldri hló hann s. H. var fallinn. — *γ) med Biforestilling om Anledning:* heitir þar s. Þrælavík.

Síðaptann = síðkveld.

Síðarla (*contr. for* síðarliga), *adv., silde, sildig; jfr* síðla.

Síðarri *og contr.* síðri, *adj., comp., superl.* síðastr, *a) loc.,* hann gekk síðastr *gik bagerst, sluttede Rækken.* — *b) i Tidsforhold, den fölgende af to; den sidste:* Máríumessa hin síðarri. — *2) ueg., mindre, ringere:* í síðra lagi *i mindre Grad.*

Síðasta (-u, *uden pl.), f., Sidstning:* at síðustunni *i el. paa Slutningen, Sidstningen, endelig.*

Siðblendinn *omgængelig.*

Siðbót = siðabót: margt var þat annat, er þeir settu ok sömdu ... til siðbótar *for at forbedre Sæderne.*

Síðborinn *silde födt, I.*

Síðbrýndr *og* -brýnn, *adj., som har nedhængende Öienbryn, I.*

Síðbúinn, *pa., som sildig bliver færdig til en Reise.*

Síðbærr, *adj., (om en Ko), som kalver langt ud paa Vinteren; (om Faar), som læmmer sildig paa Foraaret.*

Siðbœtir *en som forbedrer Sæderne.*

Sídd (-ar, -ir), *f., det at være lang, nedhængende, Sidhed, I.*

Síderni (-is, *pl. d. s.), n., et Slags sidt Klædningsstykke.*

Síðeyrðr, *adj., langöret, I.*

Síðfenginn *sildig anskaffet, faaet, erhvervet.*

Siðferð *og* siðferði (-is, *uden pl.), n., Sædelighed, Moralitet, Sæder.*

Siðferðigr *og* -ferðugr, *adj., sædelig, som har gode Sæder.*

Siðferðugligr, *adj., sædelig, moralsk.*

Siðferðugr, *see* siðferðigr.

Siðforn *hedensk, E.*

Síðförull *som reiser seent paa Aftenen, om Natten.*

Siðgóðr *sædelig, som har gode Sæder; beleven; jfr* siðigr, siðlátr.

SIÐGŒÐI, *n., Sædelighed; Belevenhed; jfr* siðlæti.
SIÐGÆTNI, *f. indecl., det at iagttage gode Sæder.*
SIÐIGR *og* -UGR, *adj., sædelig, som har gode Sæder.*
SÍÐIR, *see* síð.
SÍÐKÁPA *lang, sid Kappe.*
SÍÐKAST *(uden pl.), i Udtrykket* upp á síðkastit *i, paa Sidstningen, I.*
SÍÐKLÆDDR *med side, lange Klæder, sidklædt.*
SÍÐKVELD *den sildige Aftenstund:* á síðkveldum *silde om Aftenerne.*
SÍÐLA *(contr. for* síðliga*), ogsaa skrevet* sílla, *adv., seent, silde.*
SIÐLÁTR, *adj.,* = siðigr, siðgóðr.
SIÐLAUSS, *adj., som ikke iagttager nogen Skik; ubeleven; usædelig.*
SIÐLEYSA (-u, -ur), *f., Uskik; Ulovlighed, lovstridig Handling el. Fremfærd.*
SIÐLIGR, *adj., som vidner om gode Sæder, Belevenhed.* -liga, *adv.*
SIÐLUNDAÐR *sædelig, rettænkende.*
SIÐLÆTI (-is, *uden pl.), n., Sædelighed, gode Sæder; Belevenhed.*
SIÐMANNLIGR, *adj., som vidner om en Mand, der har gode Sæder, er beleven.*
SIÐMINNIGR *som mindes, retter sig efter god Skik, dydig,* = siðprúðr.
SÍÐNEFR (-s, -ir), *m., en som har en lang Næse (cogn.).*
SIÐNÆMR *som lægger sig efter og lærer gode Sæder.*
SIÐPRÚÐR *som har gode Sæder, er beleven.*
SIÐPRÝÐI *den Egenskab at være* siðprúðr.
SIÐR (-ar, -ir), *m., a) Skik, Sædvane, Brug:* þat var s. í þann tíma *man pleiede den Gang. — b) i pl.,* siðir, *Sæder; jfr* siðferði. — *Religion:* (hinn) forni s. *den gamle Religion, Hedenvkabet;* í fornum sið; í kristnum sið; siðar-gæzla *Overholdelse af Skikke.* -maðr *Mand som har Skik paa sig, dannet Mand.* siða-bót *Forbedring i el. af Sæder.* -breytni = -skipti *Religions Forandring.* -tjón *Sædernes Forværrelse.* -vandr, *adj., a) som iagttager gode Sæder og opfylder sine Pligter. — b) morös.* -vendi *den Egenskab at være* siðavandr.
SÍÐR, *adj., sid, lang, nedhængende.*
SÍÐR, *adv. comp., superl.* sízt *mindre, mindst:* s. e-n eigi *intet mindre;* því s. *saa meget mindre, destomindre;* eigi s. *ikke mindre;* at s. vænta þeir at hann ..., at þeir ætla at hann *etc. saa langt fra vente de, at han ..., at de meget mere troe, at han etc.* — Er oss gegndi sízt *som er den störste Ulykke for os.*
SIÐSAMLIGR, *adj., som vidner om gode Sæder, Belevenhed.* -liga, *adv.*
SIÐSAMR (-söm, -samt), *adj., som har gode Sæder, beleven, dannet.*
SIÐSEMD (-ar, -ir) *og* -SEMI, *f. indecl., Sædelighed; Belevenhed. — b) Sæder, religiöse Skikke:* eptir einum átrúnaði ok s.; siðsemdar-maðr *en Mand af gode Sæder.*
SÍÐSKJEGGJAÐR, *adj., som har langt Skæg.*
SÍÐSKEGGR, *adj., som har langt Skæg. — 2) m., en som har langt Skæg (et af Odins Navne).*
SÍÐSKOTI *og* SKOTA, *adj.,* s. burðr *Sildefödning.*
SÍÐSLŒGJA, *f., en Eng, som sildig slaaes, B.*
SIÐUGR, *see* siðigr.
SIÐVANDI, *m., Skik, Brug, Sædvane.*
SIÐVANDR, *adj.,* = siðavandr *(især a).*
SIÐVARR *streng med Hensyn til at iagttage gode Sæder.*
SIÐVENDI (-is, *uden pl.), n., Sædelighed;* siðvendis-kvikendi *moralsk Væsen, Fornuftvæsen.*
SIÐVENDNI, *f. indecl.,* = siðvendi.
SIÐVENJA = siðvandi; siðvenjuligr, *adj., sædvanlig.*
SÍÐŒGRIS, *adv., Dag efter Dag, hver Dag.*
SÍFELLA (-u, *neppe i pl.), f., uafbrudt Række;* í sífellu *vedvarende, uafbrudt, bestandig.*
SÍFELLDLIGR, *adj.,* = sífelldr. -liga, *adv., bestandig, I.*
SÍFELLDR, *adj., vedvarende, uafbrudt, bestandig, vedholdende, I.*
SIFJAÐR, *adj., forbunden ved Slægtskab el. Svogerskab.*
SIFJAR, *f. pl., Slægtskab, Svogerskab:* þyrma, spilla sifjum *skaane, krænke Slægtskab el. Svogerskab;* sifjaslit *Krænkelse af Slægtskab el. Svogerskab.* -spell *Krænkelse af* sifjar; *Blodskam.*
SIFJUNGR (-s, -ar), *m., Slægtning; ogsaa en som er i Svogerskab med.*
SIFKONA *Kvinde som er i Slægtskab el. Svogerskab med en.*
SÍFLEYTTR, *adj., som altid flyder med, fölger:* ef ek *(siger Lykkens Gudinde)* væra öllum jöfn ok sífleytt með

sama móti, þá munda ek eigi kallað hamingja.

Sífra (-u, -ur), *f.*, *Knurren, Knurvornhed, I.*

Sífra (-aða, -at), *v. n.*, *knurre, I.*

Sífrjór *stedse blomstrende, I.*

Sifskapr (-ar, *uden pl.*), *m.*, *Slægtskab el. Svogerskab.*

Sig (-s, *pl. d. s.*), *n.*, *ogsaa* (-ar, -ar?), *f.*, *a) det at* síga; *spec. det at lade sig nedhidse ved et Toug (f. Ex. i en Klippe).* — *b) Toug, hvorved noget nedhidses:* fóru (*for*) þá sigin ofan í gröfina.

Síga (síg, seig *og* sè - sigum, sigit), *v. n.*, *1) f. a., a) eg.*, α) *bevæges jævnt ned ad, glide jævnt ned ad ved egen Tyngde, synke, dale ned med en sagte og jævn Bevægelse:* Ú. lætr stundum s. sjóðinn niðr undan kápunni, en stundum kippir hann upp *han lader Pengepungen nu synke el. glide nedenfor Kappefligen, nu trækker han den hurtigt tilbage.* — S. í bjarg *lade sig ved et Toug nedhidse i en Klippe;* s. í æginn (*om Solen*) *gaae ned.* — Var þá blóð sigit fyrir augu þeim *deres Öine vare underlöbne med Blod; jfr* sorti sè fyrir augu þeim *det sortnede for deres Öine.* — β) *falde, synke sammen, blive lavere (om Höstakke og Vægge som opföres af Steen og Jord), I.* — γ) *om Hærmasser, bevæges:* fylkingar s. saman *komme sammen, geraade i Kamp.* — δ) *om en tilbagegaaende Bevægelse i Kamp (baade til Lands og til Söes):* þeir lètu undan s. *de vege tilbage.* — ε) *tynge:* e-t sígr á *noget tynger, er temmelig tungt, I.* — *b) ueg.*, α) sígr at þeim svefnhöfgi *Sövnighed overfalder dem;* seig á hann svefn *han slumrede ind.* — β) *Talem.:* elli sígr í augu e-m *Alderdommen gjör ham svagsynet.* — γ) sætt sígr saman *et Forlig er nærved at bringes i Stand, de stridende Parter begynde at nærme sig hinanden, enes om Sagens Afgjöretse.* — δ) *impers.:* þat sígr undir sólarlag *det lakker mod Solnedgang, I.* — Þat sígr á e-t *man er kommen temmelig vidt med noget, er temmelig langt henne i et Arbeide, I.* — 2) sígask, *f. p.*, *refl.*, láta sígask ofan í festi *lade sig ved et Toug nedhidse (f. Ex. i en Klippe; jfr 1, a).* — Lètu Birkibeinar þá sígask *de vege, trak sig tilbage (jfr 1, a, δ).*

Siga (-aða, -at), *v. a.*, *m. dat.*, s. hundum *hidse Hunde; ogsaa abs.*

Sigð (-ar, -ir), *f.*, *kort Lee til at afskjære Korn med, Segl.*

Sigg (-s, *pl. d. s.*), *n.*, *Skorpe; spec. tyk og haard Hud i Hænderne.*

Sigla (-u, -ur), *f.*, *Mast;* siglu-biti *den Roerbænk, hvor Masten staaer.* -rá *Seilstang; Seilraa (?).* -toppr *Mastetop.* -trè *Mast.*

Sigla (-i, -da, -t), *v. n. og a.*, *1) v. n.*, *seile, före Seil; reise med et Fartöi;* s. á veðr *luve op mod Vinden; ueg.:* hafa siglt á veðr jafnmörgum höfðingum *have taget Luven fra, haft saa mange mægtige Mænd til Bedste;* s. góðan byr *seile med god Bör, have Medbör.* — *b) om en springende el. lign. Bevægelse:* þá sigldi hann (*ɔ: Egernet*) ámilli limanna, ok annat trè ór öðru. — *2) v. a.*, s. skip í kaf *seile et andet Skib i Sænk.* — *3)* sigldr, *p. pr.*, *som er seilet afsted, til Udlandet.*

Síglaðr *stedse munter, lystig.*

Sigling (-ar, -ar), *f.*, *Seilen; Seilads, Skibsfart, Söfart;* siglingar-austr *Pumpning under Seiladsen;* siglingamaðr *en som gjör Söreiser, især som Kjöbmand, söfarende Mand, Söfarer.*

Signa (-aða, -at), *v. n.*, *synke lidt ned, glide ned:* hann hafði band fyrir augum, ok signat þá nokkut frá augum.

Signa (-i, -da, -t), *v. a.*, *1) i hedensk Betydning, a) indvie og tilegne ved visse Tegn og Formler:* (hann) signaði Óðni (fullit). — *2) bringe magisk Kraft, Trolddom i:* hefi ek (hreinbjálfana) svá signaða ok magnaða, at *etc.* — *2) i christelig Betydning, a) korse:* þau signdu sik ok sveininn. — *b) velsigne, signe.* — *B)* signaðr, *p. pr.*, *d) helliget, indviet til Guderne.* — *3) velsignet:* hins signaða Magnúsar jarls.

Signan *og* -un (-ar, -anir), *f.*, *det at* signa.

Signing (-a, -ar), *f.*, *det at* signa (*især Velsignelse*).

Sigr (-rs, -rar), *m.*, *Seier;* vinna, vega, fá, hafa s. *vinde Seier, seire.*

Sigra (-aða, -at), *v. a.*, *beseire, overvinde:* s. e-n; hann sigrar (*overgaaer*) alla steina at fegrð. — *Abs.*, *vinde Seier, seire.* — 2) sigrask, *f. p.*, *v. dep. n.:* sigrask á e-m *vinde Seier over en, overvinde en.*

Sigranligr, *adj.*, *som man kan beseire, overvinde.*

SIGRARI (-a, -ar), *m.*, *Seiervinder, Seierherre.*

SÍGRÁTANDI *som bestandig græder, skranter.*

SIGRAUÐIGR, *adj.*, *seierrig.*

SIGRBÁKN (-s, *pl. d. s.*), *n.*, *Seierstegn.*

SIGRBLÓT *Offring, Offer for at vinde Seier.*

SIGRBYRR *Seiersbör, Medbör, som bringer Seier.*

SIGRFÓRN *Offer, Offring for at vinde Seier.*

SIGRFÖR *Seiersfærd;* fara s. *vinde Seier, seire.*

SIGRGJALD *Gods, Penge, som de Overvundne erlægge.*

SIGRGJÖF *Gave, Offer, som gives for at vinde Seier.*

SIGRGOÐ *Seierens Gud.*

SIGRHELGI *Seiersfest, Fest i Anledning af en vunden Seier; Triumph.*

SIGRKUFL *Seierskjorte, I.*

SIGRLAUSS, *adj.*, *seierlös, som bliver overvunden, lider Nederlag.*

SIGRLEYSI (-is, *pl. d. s.*), *n.*, *Seierlöshed, Nederlag.*

SIGRMÁL (*eg. Seiersmaal*) *Seierspræmie.*

SIGRMARK *Seierstegn; jfr* sigrbákn: hann kallar þetta . . . gott s. (*nl. at han — Alexander den Store — afsköd först en Piil i Asien*).

SIGRMERKI, *d. s.; Seiersfane.*

SIGRMINNING *Seiersminde, Erindring om Seier.*

SIGRÓP *Seiersraab, Krigsraab:* œpa s.

SIGRSAMLIGR, *adj.*, *som er af den Beskaffenhed, at den bringer Seier.*

SIGRSTRANGLIGR, *adj.*, *hvis Egenskaber, Udseende give Haab om Seier.*

SIGRSÆLA (-u, -ur) *og* -SÆLI, *f. indecl.*, *det at være seiersæl, Seierrighed.*

SIGRSÆLL *seiersæl, seierrig.*

SIGRVEGARI (-a, -ar), *m.*, *Seierherre, Seiervinder, Seierhelt.*

SIGRVEGNING (-ar, -ar), *f.*, *Seiervinding.*

SIGRVÆNLIGR, *adj.*, *som tyder paa at en vil vinde Seier, seierspaaende.*

SIK (*ogsaa senere* sig), *acc.*, sèr, *dat.*, sín, *gen.*, (*sg. og pl.*), *pron. pers. refl.*, (*visende snart tilbage til det nærmeste Subject, snart til Subjectet i Hovedsætningen*): verja sik *forsvare sig;* á höfuð sèr, í hönd sèr *sig paa Hovedet, sig i Haanden, d. e. paa sit Hoved, paa Hovedet, i sin Haand, i Haanden;* gæta sín *tage sig i Agt. — Undertiden staaer* sèr *næsten overflödig;* hón kunni sèr allt vel *hun var meget flink i kvindelige Arbeider. — b)* sèr, *for sig selv, fraskilt, el. desl.;* hann var sèr um mat *han havde Mad for sig selv;* vera einn sèr. — Sèr í lagi, α) *for sig, adskilt. — β) nu ogsaa skrevet i eet Ord,* sèrílagi *især.*

SÍK (-s, *pl. d. s.*) *og* SÍKI (-is, *pl. d. s.*), *n.*, *Vandstade, Vig.*

SÍKÁTR *som er bestandig lystig, munter.*

SÍKI, *see* sík.

SÍKR (-s, -ar), *m.*, *Helt (salmo lavaretus).*

SÍLA (-i, -da, -t), *v. a.*, *sie, I.*

SÍLD (-ar, -ir), *f.*, *Sild;* síldar-ferja *et Fartöi, hvorpaa der flyttes Sild, el. som benyttes paa det Sted, hvor man fanger Sild.* -torfa *Stime af Sild, I.* -ver = síldver.

SÍLDFISKI *Sildefiskeri, Sildefangst.*

SÍLDR (*el.* sýldr?), *adj.*, *som har* síling. — Sílt, *n. sg.*, *subst.*, = síling, *I.*

SÍLDREKI (-a, -ar), *m.*, *et Slags Hvalfisk, som jager Silden, hvor den findes i Stimer.*

SÍLDVER *Sted, hvor man opholder sig paa Sildefiskeri.*

SILFR (-rs, *pl. d. s.*), *n.*, *Sölv; Sölvpenge, Sölvmynt:* skírt, brennt s. *renset, fiint Sölv.*

SILFRBAUGR *Sölvring.*

SIFRBELTI *Sölverbælte, Bælte prydet med Sölvzirater.*

SILFRBERG *en Art Spath (Dobbeltspath), I.*

SILFRBOLLI *liden Skaal af Sölv.*

SILFRBORÐ *Bord af Sölv.*

SILFRBUÐKR *Sölvbuddike.*

SILFRBÚINN *sölvbeslagen, sölvslagen.*

SILFRBÚNAÐR *Sölvbeslag.*

SILFRDISKR *Sölvtallerken.*

SILFRFÁTT, *n. adj.*, *impers.:* e-m verðr s. *en mangler Penge.*

SILFRFESTI *el.* -FESTR *Sölvkjæde.*

SILFRGANGR *Sölvets, Sölvpenges Gangværdi.*

SILFRHALDA *Haandgreb af Sölv.*

SILFRHIRZLA *noget, man gjemmer Gjenstande af Sölv el. Penge i.*

SILFRHÓLKR *en* hólkr *af Sölv.*

SILFRHRINGR *Sölvring.*

SILFRINN, *adj.*, *af, beslagen med Sölv, sölver-.*

SILFRKALEIKR *og* -KALKR *Sölvkalk.*

SILFRKER *Sölvkar.*

SILFRKISTA *en Kiste med Sölvpenge.*

SILFRKROSS *Sölvkors.*

Silfrligr, *adj., som Sölv, af Sölv; jfr sölvblank, sölverhvid.*

Silfrlitr *Sölvfarve, I.*

Sifrlok *Laag af Sölv.*

Silfrmerktr = silfrmetinn.

Silfrmetinn, s. eyrir *en Öre, som betales efter Sölvværdi, Sölvets Gangværdi.*

Silfrnámr *Sölvmine, Sölvbjergværk, I.*

Silfrpenningr *Sölvpenning, Sölvpenge, Sölvmynt. — I pl.* silfrpenningar *Sölvmynt, myntet Sölv.*

Silfrrekinn *sölvslagen, sölvbeslagen.*

Silfrskál *Skaal af Sölv.*

Silfrslátta *Udmyntning af Sölv; myntet Sölv.*

Silfrsmíð *det at forfærdige Gjenstande af Sölv, Sölvarbeide.*

Silfrsmiðr *en som forfærdiger Gjenstande af Sölv, Sölvarbeider.*

Silfrspánn *Sölvskee.*

Silfrspöng *en Plade af Sölv.*

Silfrsylgja *Sölvspænde.*

Silfrþráðr *Sölvtraad.*

Sili *og* seli (-a, -ar), *m., 1) Hanke el. Lökke i Almindelighed; spec. Hanke paa et Reb, hvorved Byrden hænger paa Klöftsadlen. — 2) Skaglerem (?)*: (vagninn) var festr við ok eðr sila.

Síling *el.* sýling *(?)* (-ar, -ar), *f., kegleformigt Indsnit; spec., lignende Indsnit, der gjöres som Mærke i Dyrs Ören, I.*

Silki (-is, *uden pl.), n., Silke, Silketöi.*

Silkiband *Silkebaand.*

Silkibleikr *blegguul, guldguul.*

Silkidregill *Silkebaand, Silkebræmme.*

Silkidúkr *Silkedug.*

Silkihjúpr *viid Silkeskjorte, et Gevandt af Silke.*

Silkihlað *et bredt Pandebaand af Silke.*

Silkihúfa *Silkehue.*

Silkihökull *en Messehagel af Silke.*

Silkiklútr *Silketörklæde.*

Silkiklæði, *n. pl., Silkeklæder, Silkedragt:* vera i silkiklæðum *gaae i Silke.*

Silkiklæðnaðr *Silkedragt.*

Silkikoddi *Silkepude.*

Silkikult *et Sengetæppe af Silke.*

Silkikyrtill *en Kjortel af Silke.*

Silkimöttull *en* möttull *af Silke.*

Silkipungr *Silkepung.*

Silkiræma *Silkebaand.*

Silkisaumaðr *udsyet, broderet med Silke.*

Silkiserkr *Særk, Skjorte af Silke.*

Silkiskegg *blödt (blegguult?) Skæg (cogn.).*

Silkiskyrta *Silkeskjorte.*

Silkislœður, *f. pl., Gevandt, lang Kappe af Silke.*

Silkisæng *Silkeseng.*

Silkitjald *Silketelt.*

Silkitreyja *Silketröie.*

Silkiþráðr *Silketraad.*

Sill (-ls, -lar), *m., Siklud (især bunden af Hestehaar), I.*

Silla, *see* síðla.

Silungr (-s, -ar), *m., Forelle (salmo foria);* silungs-veiðr *Forellefangst; o. fl.*

Símáligr *og* -ugr, *adj., utrættelig i at tale, snakke; snakkesalig.*

Símáll, *adj., d. s.*

Símbundinn *bunden med Toug.*

Síment (-s, *uden pl.), n., et Slags Liim, Cement (Hornliim, B.).*

Sími (-a, -ar), *m., Sime, Baand, Toug.*

Similíubrauð *Bröd lavet af Flormeel.*

Simphón, *see* sinfón.

Símælgi *Utrættelighed i at snakke.*

Sin (-ar, -ar), *f., 1) Sene. — 2) om et Handyrs Avlelem;* sina-dráttr *Senetrækning.* -magn *Senekraft.* -sárt, *n. adj., impers.:* e-m verðr s. *(eg. en föler Smerte i Senerne, Nerverne, d. e.) noget gjör Ondt, forvolder en Smerte.*

Sín, *see under* sik.

Sina (-u, -ur), *f., tört, saftlöst, uddödt Græs.*

Sinbundinn *bunden, sammenfæstet etc. med Sener.*

Sindr (-rs, *pl. d. s.), n., Sinder; Hammerskjæl.*

Sindra (-aða, -at), *v. n., kaste Gnister fra sig, gnistre; impers.:* þat sindrar ór eldinum *Ilden gnistrer;* þat sindraði af sverðinu *det saae ud som Sværdet kastede Ildfunker fra sig (saa skinnende blankt var det).*

Sinfall *Cauloplegie;* sinfalls-maðr *en som har Cauloplegie.*

Sinfón *(ogsaa skrevet* simphón *og* symphón; -s, *pl. d. s.), n., et Slags musicalsk Instrument.*

Síngirnask, *v. dep. n., være egennyttig, gjerrig.*

Síngirnd *og* -girni, *f. indecl., Egennytte, Gjerrighed.*

Síngjarn *egennyttig; gjerrig.*

Síngjarna (-gjörnu, *uden pl.), f.,* = síngirnd.

Sínka (-u, -ur), *f.*, *Paaholdenhed, Gjerrighed, Karrighed.*

Sínkall, *adj.*, *karrig; jfr* úsínkall.

Sínkgjarn = sínkr.

Sinkill (-ls, sinklar), *m.*, *Jernkrampe til at forbinde to Bræder (el. desl.) med, I.*

Sinkla (-aða, -at), *v. a.*, *forbinde to Bræder (el. desl.) med Jernkramper, I.*

Sínkni, *f. indecl.*, = sínka.

Sínkr, *adj.*, *paaholden, karrig, gjerrig.*

Sinn (-s, *pl. d. s.*), *n.*, (*d.* -*sinde*) *Gang:* einu sinni, eitt s. *engang, paa en vis Tid;* um s. *een Gang; Ordsp.:* deyja skal hverr um s. *engang skal hver döe;* öðru sinni *anden Gang;* nokkuru sinni *nogensinde;* at sinni *den Gang; for denne Gang; ogsaa. for Öieblikket;* endr ok sinnum (*af* sinni?) *af og til, engang i Ny og engang i Næ.* — þrim sinnum (*af* sinni?) *tre Gange.* — *Jfr* sinni

Sinn (sín, sitt), *pron. poss., sin:* láta eigi s. hlut eptir liggja (*lade ikke sin Deel blive tilbage, d. e.*) *gjöre sit til noget;* til síns heima *hjem til sit;* hver sinn *el.* sinn hvern *hver sin.* — Sjálfs síns *sin egen.* — *Ofte kan det oversættes ved hans el. deres, som:* (þeir) gáfu hánum viðu til skála, ok launuðu hánum því eptirmál eptir föður sinn *og belönnede ham saaledes for at have fört Sagen i Anledn. af deres Faders Drab;* hann fèkk hánum s. hest aptr *han gav ham hans Hest tilbage.*

Sinna (-i, -ta, -t *og* -aða, -at), *v. n. og a.*, 1) *v. n.*, *gaae, bevæge sig.* — 2) *v. a.*, *m. dat.*, a) *fölge, ledsage; understötte; samtykke.* — b) (*senere*) *henvende sin Opmærksomhed paa, ændse, agte, skjötte om, E.*

Sinna (-u, *uden pl.*), *f.*, *Eftertanke* (*senere Ord; jfr* sinna 2 *b*).

Sinnaðr, *adj.*, *eg. som færdes med, fölger, ledsager; deraf som yder Hjelp, Bistand:* at þeir væri þèr heldr sinnaðir, enn í mót.

Sinnask (-aðisk, -azk), *v. pass., impers.:* e-m s. (*eg. kommer i Bevægelse*) *en bliver vred;* þeim sinnaðisk *de bleve vrede paa hinanden, I.*

Sinni (-a, -ar), *m.*, *eg. Ledsager, Fölgesvend* (allir Heljar sinnar); *deraf Staldbroder, Kammerat.*

Sinni (-is, *uden pl.*), *n.*, *eg. Gang, Færd, Reise; Fölgen, Ledsagelse; ueg., Hjelp, Bistand:* vera á sinnum *være paa Færde;* guð er í sinni með *Gud er i Fölge med, hjelper;* vera e-m í sinni *hjelpe, understötte en.* — b) *Gang* = sinn (*d.* -*sinde*).

Sinnig (*for* sinn veg), sinsig *og* sinsiginn, *adv.*, *sin Vei; (paa) sin Viis;* s. hverr *el.* hverr s. *hver sin Vei;* sinsig verðr hvern á at minna *hver maa paamindes paa sin, forskjellig Maade.*

Sinniligr, *see i* úsinniligr.

Sinstrengr *Senestreng, Senebaand.*

Síra *og* sèra, *m.*, *en Hæderstitel for Biskopper og Præster* (*nu alene om Præster*).

Síreiðr *bestandig vred.*

Sissa (*for* sessa?; -aða, -at), *v. a.*, *sætte, vise en til et Sæde el. til en Plads.*

Sitja (sit, sat — sátum, setit), *v. n.* (*og som v. a.*), I) *v. n.*, *sidde, etc.,* A) *eg.*, 1) *sidde, indtage en siddende Stilling; have Sæde:* vildi svá hverr s. ok standa, sem hann vildi *sidde og staae, d. e. i eet og alt föie sig efter hans Villie;* s. á stóli, í öndvegi; s. á hesti *el.* hestbaki *sidde til Hest;* s. yfir, undir borðum *sidde til Bords;* s. at mat, *d. s.;* s. at víni *sidde og drikke;* s. fyrir ádrykkju e-s *have Sæde lige overfor en (ved Bordet) saaledes at denne kommer til at drikke ham til;* s. á tali við e-n *sidde og tale sammen med;* s. undir e-m *sidde med en paa Skjödet.* — *Talemaader:* s. mjótt *sidde med Benene sammenpressede; deraf være i Knibe;* s. á hlustinni (*i nærgaaende Tiltale, sidde paa Höregangen, Hörelsen, d. e.*) *ikke höre;* s. á sèr *holde sig tilbage, rolig, I.* — *Ordsprog:* þröngt mega sáttir s., *jfr hvor der er Hjerterum, er ogsaa Huusrum.* — b) *spec., sidde i Retten, have Sæde blandt Dommerne; ligel. sidde el. have Sæde (f. Ex. i Lavretten) som Thingmand* (s. í dómi, at *el.* yfir málum). — c) *i udvidet el. blandet Betydning,* α) s. yfir e-m *sidde ved ens Leie, vogte, passe en som er syg.* — *Spec.,* s. yfir konu *forrette en Jordemoders Forretning.* — β) s. yfir e-u *sidde over noget, discutere; anvende megen Tid paa (noget man tænker at arbeide paa i en siddende Stilling).* — γ) s. at (*nu* yfir) fè, nautum *vogte.* — δ) s. at veizlu *bivaane, være til et Gilde (om Konger og Hövdinger).* — ε) s. úti *sidde ude, under aaben Himmel om Natten og foretage Besværgelser, udöve Hexekonster:* segja menn, at G. . . . lèt s. úti til sigrs hánum. — ζ) s. hjá *sidde som Tilskuer udenfor (f. Ex. en Kamp); df* (*uden* hjá) *ueg., forholde*

sig rolig, uden at blande sig i: eiga sitjanda (*gen.* s.) hlut i. – 2) *ligge for Anker og fiske.* — 3) *om döde Ting, sidde, sidde fast, el. lign.* — *B) halvueg.*, *sidde, boe, opholde sig, være, befinde sig (etsteds), a) sidde, boe:* (hann) sat á Áðalbóli; hann kvazk fjarri s. *sagde at han boede saa langt borte;* engi náði með frjálsu at s., nema H. bæði orlofs *ingen kunde boe der i Sikkerhed uden med hans Tilladelse;* s. í búi sínu *sidde paa sin Gaard;* s. í úskiptu búi *sidde i uskiftet Bo.* — *b) sidde, residere:* hann sat í Kunnjáttaborg á Írlandi. — *c) sidde, opholde sig:* s. heima *sidde hjemme;* þann dag, er H. sat þar *opholdt sig der;* sátu þeir þar fjórar nætr. — *d) sidde, være;* s. í fangelsi *sidde i Fængsel; jfr* s. í steinvegg, myrkvastofu, dýflissu, fjötrum, *etc.* — *e) i en udvidet og blandet til a og c (foregaaende) svarende Betydning*, *α)* s. fyrir rekum *boe bekvemt for at kunne passe paa Forstrandene.* — *β)* s. fyrir e-m *ligge i Baghold for at overfalde el. angribe; jfr* fyrirsát. — *Jfr:* (þeir) tóku þat ráð at halda vörð á vöðum öllum ok sitja við brúar á Jökulsá *ligge der og passe paa.* — *γ)* s. um borg *beleire en By; jfr* umsátr. — *C) ueg. el. i uegentlige Talemaader, a)* s. á svikum *el.* svikráðum við e-n *lure paa at skade el. dræbe, have Forræderi i Sinde imod en;* s. um e-n, *d. s.* — S. um e-t *(el.* at *etc.) lure paa noget (at etc.)*; s. fyrir at *(m. fölg. Conj.) passe paa at noget ikke skeer.* — S. til hefnda við e-n *lure paa Hevn over en; ligge i Baghold for.* — *b)* s. fyrir e-u *være udsat for, befinde sig som den der skal modtage el. rammes af noget:* s. fyrir vandanum *være den, som skal bære Ansvaret, den vanskeligste Deel af Sagen;* s. fyrir ámæli *være udsat for, skulle taale Bebreidelser el. Beskyldninger.* — *Rimeligviis hörer hertil Udtrykket* s. fyrir svörum *være den som skal give Gjensvar, f. Ex. svare el. stille sig imod de for Retten gjorte Indsigelser el. Angreb; muligen kan det ogsaa betyde ligefrem* = vera fyrir svörum *raade for Svar, svare.* — *c)* s. við hæzta boð *beholde det höieste Bud.* — *d) være, forblive:* s. í festum *forblive som Fæstemö (i en vis Tid);* s. í sekt *forblive i Fredlöshed.* — S. í friði *leve i Fred, uantastet, el. uden at blande sig i nogen krigerske Foretagender.* — S. um kyrrt, í kyrrsæti *forholde sig rolig, leve i Ro og Fred.* — S. of heilt *beholde, nyde sit uskadt, uforringet.* — *e) forholde sig rolig, vente:* nú s. þeir þar til dómar fara út *de sidde roligt, forholde sig rolige indtil etc.;* er þar til at s. *indtil den Tid maa man forholde sig rolig, vente, det maa man afvente.* — *f)* s. fyrir skorti um e-t *lide Mangel paa noget.* — *g)* s. í arfi e-s *sidde i ens Arv, d. e. forholde den, ikke lade ham tiltræde den;* s. í kosti e-s *forholde en fri Brug af noget, som tilhörer ham (som Fiskeri el. andre Herligheder).* — *h)* s. yfir *(sidde ovenpaa, ovenover, d. e.) tiltage sig, udöve en egenraadig, hemmende Indflydelse paa el. Raadighed over:* s. yfir hlut e-s *forholde en, hindre en i Nydelsen af hans Rettigheder;* s. yfir virðingu e-s *forholde en hans Værdigheder, som man har berövet ham, beholde de Værdigheder, Hæd*e*rsposter, man har berövet ham.* — *II) v. a.*, *1)* s. brúðkaup *feire;* s. þing *sidde paa et Möde, holde et Möde.* — *2) tabe, gaae glip af (ved Nölen el. Forsömmelse):* s. byri *lade en gunstig Vind ubenyttet; nu almindelig:* s. e-t af sèr *gaae glip af noget ved Forsömmelse af den gunstige Leilighed.* — *Med dat.:* s. rètti sínum *miste sin Ret.* — *3)* s. e-m mat *udhungre en.* — *4)* s. e-m e-t *taale en noget.* — *5)* s. jörð (vel, illa) *dyrke, drive en Jordeiendom, dog mest i p. pr.* setin *dyrket, dreven, I.*

Sívaf *det at vikle et Baand, Reb etc. mange Gange om noget.*

Sívalr (-völ, -valt), *adj.*, *rund.*

Sívalkinnaðr, *adj.*, *med runde Kinder.*

Sívalvaxinn *rund, trind af Væxt.*

Sívefja, *v. a.*, *omvinde, binde fast ved at omvinde mange Gange med et Baand, Reb el. desl.*

Sízt *(contr. for* síð es*)*, *1) conj.*, *(ogsaa skrevet* sitz, sitsz*)*, *fra den Tid:* s. Haraldr gráfeldr fèll. — *2) som præp., m. acc.:* s. laugardaginn *siden (om) Löverdag(en).*

Síþráðr *Seglgarn (?).*

Síþögull *bestandig taus, indesluttet i sig selv.*

Sjá-, *see* sæ- *(Sö-; forsaavidt de ikke findes anförte nedenfor).*

Sjá, *see i* ásjá, forsjá, umsjá.

Sjá (sè, sá — sáum, sèt), *v. a. og n.*, *I) f. a.*, *A) v. a.*, *see*, *1) eg.*, *a) see, blive vaer (med Öinene):* s. sýn

see et Syn; hann sá skip sigla *han saae et Skib under Seil;* hann sá hvar maðr stóð *han saae at der stod en Mand; ogsaa med fölgende* at *og Indic. — b) see paa, besee:* fara at s. hey sín *see paa Höforraadet, besee, tage det i Öiesyn. — c) absol. og impers.:* lát s. *lad see!* — Sèr þess enn merki í dag *man kan endnu den Dag idag see Spor deraf. — 2) ueg. og uegentlige Talemaader, a)* s. e-t fyrir *forudsee. — b)* s. aumur á e-m *forbarme sig over. — c)* s. e-m farborða *sörge for en. — d)* s. hag sinn *see, sörge for sin Fordeel. — e)* s. eiða at mönnum *(höre dem aflægge el. see til at de aflægge?) lade aflægge Ed, Hyldingsed. — f) see, indsee, mærke:* sá hann þann sinn kost beztan, at *etc. han indsaae, at det bedste han kunde gjöre, gribe til, var at etc.;* nú þykkjumsk ek s., at þú hefir fólgit H. í seglinu *nu kan jeg indsee, at etc.;* þeir sá þat, at jarl var reiðr *saae, mærkede, at han var vred;* er hann sá, at hann náði hánum eigi *mærkede, at han ikke vilde kunne naae ham. — Talemaade:* svá gamall, sem á grönum má s. *saa gammel som allerede Læberne (Skæget) vise(r), d. e. ikke noget Barn mere. — g)* sjái guð hluta minn *Himlen staae mig bi, jeg lægger min Sag i Forsynets Haand, el. lign. — B) v. n., 1) eg., a) see, have Syn:* s. vel, illa. — *b)* s. á e-t *see paa, have Öie paa. — β) impers.:* sem á gull sæi *som Guld at see til. — γ)* á at s. *at see til, af Udseende. — c)* s. í móti e-u *see imod noget. — d)* s. við e-m = líta við e-m. — *2) ueg., a)* s. á með e-m *staae en bi (især med Raad); jfr* ásjá. — *b)* s. af e-u *undvære, være uden. — c)* s. at sèr *see sig for, tage sig i Agt; deraf udvidet Betydning, α) forbedre sig. — β) være varsom med sine Udgifter, holde paa sine Penge, I; jfr* atsjáll. — *d)* s. eptir e-u, *α) savne, have at fordre:* þykkisk èr til Hlíðarenda eiga eptir nokkuru at s. *have der noget at fordre. — β) fortryde at man har foræret noget. — e)* s. fram *el.* s. fram í veginn *være fremsynet. — f)* s. fyrir e-m (e-u) *sörge for, drage Omsorg for:* sjá þú þar fyrir sjálfr *det maa du selv sörge for, det bliver din Sag. — g)* s. til, *α) see efter noget, tænke paa noget:* hann sá lítit til laga *tænkte ikke meget paa Lovkyndighed. — β) vente noget, gjöre sig Haab om:* ek sè þar til bjargar *seer derhen efter Hjelp, venter Hjelp derfra. — Ordsprog:* sèr æ gjöf til gjalda *alle Gaver vente paa Gjengjeld. — h)* s. um e-t *have Opsyn over; sörge for, drage Omsorg for;* s. um með e-m *have Tilsyn med ens Affairer, staae en bi. — i)* s. við e-u *tage sig iagt for, vare sig imod, vogte sig for:* s. við syndum *vogte sig for at synde. — k)* s. yfir e-t *give Agt paa, betragte:* hefi ek sèt yfir ráð þitt *jeg har seet paa, taget i Betragning dine oeconomiske Omstændigheder. — β) Talemaade:* s. ofsjónum yfir e-t *misunde (en) noget. — l) impers.:* sem á sèr *som det viser sig. — II)* sjásk, *f. p., 1) pass., bemærkes, etc.* — E-m sèsk yfir *en forseer sig. — 2) refl.:* sjásk um (sik) *see sig omkring. — b) ueg.,* sjásk fyrir *see sig for; ogsaa som v. dep. a.,* sjásk ekki fyrir *intet tage i Betænkning, gribe til alt (nu ofte om en rundhaandet Mand, som giver hvad helst af Værdi han har). — β)* láta á sjásk *tabe sig. — 3) recipr.,* sjásk á *(om Kamp), eg. see paa hinanden, d. e. staae lige overfor hinanden, kæmpe. — III)* sjáandi (sjándi), *part., 1) som kan see, seende; Talemaade:* fara sjáandi eptir (e-u, at *etc.) see med egne Öine, have Syn for Sagn. — 2) seeværdig, værd at see. — IV)* sèðr (sènn), *p. pr., 1) seet; Talemaade:* vera ekki allr þar sem e-rr er sèðr *ikke bære sine Egenskaber til Skue, have flere end man ved förste Öiekast kan see, ikke være til at bedömme efter det Ydre; ofte svarende til: være vanskelig at gjennemskue, underfundig. — 2) som adj., forsigtig, klog.*

Sjáandi (-a, -endr), *m., et Öienvidne (som er en vidnesför Person).*

Sjáaldr *(contr.* sjáldr; -rs, *pl. d. s.), n., Öiesteen.*

sjáar- *(for* sjávar-), *see under* sær.

Sjádrif *og* sjódrif, *n., Sövand, som drives op af Storm, rygende Sö,*

Sjádrifinn *bestænket af Bölgerne.*

Sjákœni *og* sjókœni, *f. indecl., det at være dygtig Sömand, Söfarenhed.*

Sjáland *Söland, d. e. en Ö el. District ved Havet, Kystland. — 2) Sjælland.*

Sjákyrrt, *n. adj., subst.,* = sækyrra.

Sjaldan, *adv., sjelden.*

Sjaldfarinn *sjelden befaret, sjelden gjennemreist.*

SJALDFENGINN = sjaldgætr, *I.*

SJALDGÆTR, *adj., a) som man sjelden faaer, kan faae, sjelden. — b) som sjelden skeer.*

SJALDHEYRÐR *som man sjelden hörer, sjelden.*

SJALDHÝRR *sjelden glad.*

SJALDKVÆMR, *adj., som sjelden kommer.*

SJÁLDR, *see* sjáaldr.

SJALDREYNDR *sjelden erfaret, sjelden.*

SJALDSÈNN *som man seer sjelden.*

SJÁNDI, *see* sjáandi.

SJALDSTUNDUM, *adv., sjelden, enkelte Gange.*

SJÁLFALI og -ALA, *adj., (om Kreaturer) som skaffer sig selv Föden (med Biforestilling om at være uden Hyrde).*

SJÁLFBJARGI *og* -BJARGA, *adj., som er i Stand til at hjelpe sig selv.*

SJÁLFBOÐINN, *a) som man ikke behöver at indbyde, som kan komme uden særlig Indbydelse; impers.:* e-m er sjálfboðit. — *b) som man selv byder sig, d. e. tager efter eget Godtbefindende:* þeir görðu sèr allt sjálfboðit.

SJALFBORGI, *adj.,* = sjálfbjargi.

SJÁLFBYRGINGR (-s, -ar), *m., eg. som kan hjelpes ved egne Midler el. Kræfter, df som troer at han ikke trænger til andre, indbildsk Person, I;* sjálfbyrgings-skapr *Indbildskhed, I.*

SJÁLFBYRGR, *adj.,* = sjálfborgi. — *N. s., impers. el. subst.:* varla var sjálfbyrgt á bæjum *der vare neppe Folk nok paa Gaardene til at udföre de nödvendige daglige Sysler.*

SJÁLFDÁÐ *egen Kraft, egne Kræfter;* af sjálfdáðum *af egen Drift, efter egen Tilskyndelse.*

SJÁLFDAUÐR *selvdöd, ikke dræbt, död af Sygdom (om Kreaturer).*

SJÁLFDŒMI *Ret til at paakjende sin egen Sag, Dom i sin egen Sag (hvor den Anklagede overlader Sagens Afgjörelse til selve Sagsögeren):* selja e-m s. *voldgive Sagen i Sagsögerens Hænder.*

SJÁLFELDI *det at föde sig selv;* sjálfeldis-maðr *en som föder sig selv.*

SJÁLFGÖRR *gjort af Naturen, naturlig, I.*

SJÁLFHÓL *Selvros.*

SJÁLFHŒLINN *som roser sig selv, praler meget.*

SJÁLFHŒLNI, *f. indecl., det at rose sig selv, prale, Selvros, I.*

SJÁLFKRAFI og -KRAFA, *adj., uopfordret, frivillig, godvillig, af egen Drift. — b) (som gjör noget) ved egne Kræfter:* eigi var Jökull s. á bak *kunde ikke hjelpe sig selv op paa Hesten.*

SJÁLFKVADDR *som man ikke behöver at opfordre.*

SJALFLOPTA, *adj., som selv löfter sig.*

SJÁLFR, *adj., selv:* s. ek *jeg selv;* göra e-t s. *gjöre noget selv;* bana sjálfum sèr *tage sig selv af Dage;* sjálfs sín *sin egen;* sjálfs síns vegna *for sin egen Skyld;* af sjálfs síns mönnum *af sine egne Folk. — Ordsprog:* hverr er sjálfum sèr næstr *hver er sig selv nærmest. — b)* sjálft, *n. s., subst.: i Udtrykket* við sjálft *(ved selve), lige ved* (skógrinn var við sjálft *var lige derved);* var við sjálft (búit), at *etc. det var nær ved, lige ved at etc.;* sjálfs-dáð = sjálfdáð, *I.* -vild = sjálfvili; með s. *frivillig, af egen Drift.* -þótti *Indbildskhed, I.*

SJÁLFRÁÐ *det at raade selv.*

SJÁLFRÁÐA og -RÁÐI, *adj., a) som selv raader, er uafhængig:* þótt ek sè at engu sjálfráði fur konungi *ikke i nogen Ting uafhængig af Kongen. — b) som er i Stand til selv at raade:* (hann) þótti varla sjálfráði fyrir vits sakir. — *Jfr* sjálfráðr.

SJÁLFRÁÐLIGR, *adj., som en kan raade for, staaer i ens Magt.*

SJÁLFRÁÐR, *adj., a) som selv raader, er uafhængig; frivillig. — b) som man selv raader for, staaer i ens Magt:* henni var allt illa gefit, þat er henni var sjálfrátt *som hun selv kunde gjöre for, hvor hendes fri Villie kom med i Betragtning. —* Þèr er sjálfrátt, at *du kan, det staaer i din Magt, at etc.;* er þèr þat sjálfrátt, at þú leggir þau ráð til *er du ved din fulde Forstand, at du etc.*

SJÁLFRUNNINN *smeltet af sig selv, I.*

SJÁLFRÆÐI (-is, *uden pl.), n., Frihed, Raadighed over sine egne Handlinger.*

SJÁLFRÆÐI, *adj.,* = sjálfkrafi.

SJÁLFSÁÐR og -SÁINN *selvbesaaet, d. e. som voxer uden at besaaes* (sjálfsánir akrar); *ogsaa: selvsaaet* (hveiti sjálfsáit).

SJÁLFSAGÐR *som forstaaer sig af sig selv, er en Selvfölge.*

SJÁLFSKAPI *el.* SKAPA, *adj., som selv er Aarsag i;* sjálfskapa *(gen.)* víti

egen Bröde, Straf ved egen Bröde (nu som eet Ord).

Sjálfskeiðingr (-s, -ar), *m., Foldekniv, I.*

Sjálfskot *Selvskud.*

Sjálfstefndr *som man ikke behöver at tilkalde el. indkalde; n. s. impers.:* þá sè þeim sjálfstefnt *da bör de indfinde sig af sig selv, de behöve ikke at indkaldes.*

Sjálftekinn *som man ikke behöver Tilladelse til at tage.*

Sjálfvaxinn *voxen af sig selv.*

Sjálfvili *Egenvillie, fri Villie.*

Sjálfviljandi *frivillig.*

Sjálfþótti = sjálfsþótti, *I.*

Sjáligr, *adj., anseelig, værd at see, smuk.*

Sjálægja *og* sjó- (-u, -ur), *f., Taage, som hviler over Havet, B.*

Sjár, *see* sær.

Sjároka, *f.,* = særoka.

Sjáskora *Klöft i en Söklippe.*

Sjatna *og* sètna (-aða, -at), *v. n., sætte sig, svinde; ueg. (f. Ex. om Tvistigheder) lægge sig, bilægges, jævnes:* at eigi mundi svá gört s. *at det ikke vilde dermed være forbi.*

Sjatnan *og* sjötnun (-ar, *uden pl.*), *f., det at* sjatna.

Sjau (sjö), *num. card., syv.*

Sjaufaldligr, *adj.,* = sjaufaldr: sjaufaldlig brynja. -liga, *adv., syvfold.*

Sjaufaldr, *adj., syvdobbelt.*

Sjaund (-ar, -ir), *f., eg. Antal af syv; spec., en Tid af syv Dage.*

Sjaundi (sjöundi), *num. ord., syvende.*

Sjaurœðr, *adj., halvfjerdsindstyve Aar gammel; jfr* sjautigr.

Sjauskiptr = sjaufaldr, *E.*

Sjaustirni (sjöstirni; -is, *uden pl.*), *n., og* sjaustjarna (sjöstjarna), *f., Syvstjerne(n).*

Sjautigfaldliga (sjö-), *adv., halvfjerdsindstyvefold.*

Sjautigi, sjautigir *og* sjautíu (sjötíu), *num. card., halvfjerdsindstyve.*

Sjautigr *og* -ugr (sjötugr), *adj., som bestaaer af halvfjerdsindstyve (halvfjerdsindstyve Aar gammel, — jfr* sjaurœðr; *halvfjerdsindstyve Favne lang, (höi, dyb).*

Sjautján, sautján *og* seytján, *num. card., sytten.*

Sjautjándi, sautjándi *og* seytjándi, *num. ord., syttende.*

Sjautugasti (sjötug-) *num. ord., halvfjerdsindstyvende.*

Sjauviknafasta (sjö-) *Faste(n).*

Sjávar-, *see* sævar- *(under* sær).

Sjáverkr *og* sjóverkr = sjósótt.

Sjó-, *see* sjá- *og* sæ- *(Sö-, ɔ: de sammensatte Ord, som begynde med denne Form og ikke findes under den, maa opslaaes under de to andre).*

Sjóða (sýð, sauð — suðum, soðit), *v. a. og n., (syde), 1) v. a., koge. — b)* s. járn saman *sveise. — c) ueg.:* s. e-t fyrir sèr = melta lengi fyrir sèr. — 2) *v. n., koge:* vatnit sýðr *Vandet koger; ogsaa impers.:* þat sýðr í (vatni *etc.*) *det koger, I. — Part.* sjóðandi *kogende, I.*

Sjódauði *Död, Omkommen i Söen.*

Sjódauðr *som omkommer i Söen.*

Sjóðfelldr, *adj., som er til Fordeel for Pengepungen, foröger ens Midler.*

Sjóðheitr *kogende, brændhed.*

Sjóðr (-s, -ir), *m., Pung, især (en större) Pengepung; Talem.:* bera e-n í sjóði *(bære en i sin Pengepung, d. e.) lade sig nöie med Böder istedenfor Hevn.*

Sjódýr *Södyr.*

Sjófiskr *(Sövands-)fisk;* sjófiskaföng *Fiskefangst.*

Sjógæftir, *f. pl., saadant Veir, hvori man kan söge Söen og fiske, I.*

Sjógyðja *Sögudinde.*

Sjóillska, *eg. Söens Ondskab, d. e. dens Raseri, Oprörthed.*

Sjóklæði *Söklæder, spec. Skindklæder til Brug paa Söen, I.*

Sjóleiði, *a) gunstig Vind, Bör* (= leiði). — *b) Sövei, jfr fölg. O.*

Sjóleiðis, *adv., söleds, söveis.*

Sjómaðr *Sömand; Fisker, I;* sjómanna-búðir, *f. pl., Fiskerhytter, B.*

Sjómál = sævar-mál (*see u.* sær).

Sjómyrkr *Sötaage, Havtaage.*

Sjón *og* sýn (-ar, -ir), *f., 1) Syn, Synets Sands:* missa sýnar sinnar *miste Synet. — b) Öie:* lýkr hann upp vakrliga birtandi sjónir; *jfr:* líta ljóns í hvassar sjónir. — Leiða e-m e-t fyrir sjónir *forestille, foreholde en noget. — 2) Syn, det at see:* sjón er sögu ríkari *(Ordsprog) Syn gaaer for Sagn;* sýn feir *(noget) kommer ud af Sigte;* missa sjónar á e-m *tabe en af Syne. — 3) Udseende:* í sjón *el.* í sjón at sjá *af Udseende;* fríðr sýnum *smuk af Ansigt, af Udseende. — 4) noget, der kommer til* Syne, *Syn:* fögr, ljót sjón *smukt, stygt Syn. — b) Syn, Vision:* bar fyrir hann í svefni mikla sýn ok merkiliga; sjónar-hóll *höit Sted, hvor man kan staae paa Udkig, I.*

-váttr *Synsvidne, Öienvidne.* -vitni, *d. s.* -vörðr *en som staaer paa Vagt, holder Udkig;* sýnar-váttr = sjónar-váttr. -vitni, *d. s.*

Sjóndapr *svagsynet, I.*

Sjóndaufr, *d. s., I.*

Sjóndepra *Svagsynethed, I.*

Sjónenni, *see* sjónhendi.

Sjónfagr *smuk at see paa, som falder i Öinene.*

Sjónhagr *som har et skarpt Öie for det rette Snit og den rigtige Afpasning.*

Sjónhallt, *n. adj., adv., i skraa Retning, I.*

Sjónhannr, *adj.,* = sjónhagr (-hannr = -handr *for* -hendr, *altsaa den som kan* henda sjón, *d. e. faae det rette Syn paa Tingene, el. ved Synet hurtig opfatter det rette Greb):* hagr ok s. um alla hluti.

Sjónhendi *og* sjónenni (-is, *uden pl.*), *n.,* (*el. f. indecl.?*), *Synets Omfatten, el. Opfattelse ved Synet; ueg. Opfattelse, Begriben:* máttu nokkut at finna ... þat er eigi sè í alþýðu viti eðr s. *som Folk i Almindelighed, enhver ikke veed el. kan mærke.*

Sjónhending *Synsvidde (?, B); omtrent* = sjónhendi *i Udtrykket* at, eptir s. = at augnaskoti. — *Acc. sg., adv., lige ud, i lige Linie, I.*

Sjónhverfing *el. (mest) i pl.* sjónhverfingar *Synsbedrag, Blændværk, Gjögleri, Hexeri.*

Sjónlauss, *adj., blind.*

Sjónleysi, *n., Blindhed.*

Sjónlítill *som har svagt Syn, seer kun lidt.*

Sjónógr *meget rigelig, B.*

Sjór, *see* sær.

Sjósótt *Sösyge.*

Sjóválk *lang og besværlig Omtumlen paa Havet.*

Sjóvar-, *see under* sær.

Sjóvíkingr *Viking, Söröver.*

Sjúga *og* súga (sýg, saug — sugum, sogit), *v. a., suge, die, patte.*

Sjúkdómr (-s, -ar), *m., Syge, Sygdom.*

Sjúkleiki (-a, -ar) *og* -leikr (-s, -ar), *m., d. s.:* fá sjúkleika *blive syg.*

Sjúklingr (-s, -ar), *m., (senere Ord), en Syg.*

Sjúkna (-aða, -at), *v. n., blive syg.* — Sjúknaðr, *p. pr., syg.*

Sjúknaðr (-ar, -ir), *m., Sygdom.*

Sjúkr, *adj., syg, lidende (eg. og ueg.):* s. maðr; sjúkar sálur. — *b) besværlig; jfr* krankr.

Sjö, *see* sjau (sjö-, *see* sjau-).

Sjötlask (-aðisk, -azk), *v. pass., lægge sig, blive stille,* = sjatna: en er sjötlaðisk *naar Larmen tog af.*

Sjötti *og* sètti, *num. ord., sjette.*

Sjöttungr *og* sèttungr (-s, -ar), *m., Sjettedeel; spec.* $^{1}/_{6}$ *af en* mælir.

Skaða (-aða, -at), *v. a., (sjelden med dat.) skade; tilföie Tab.* — *Impers.:* ef engan skaðar í *dersom ingen lider Tab derved;* ef engum skaðar, *d. s.*

Skaðak, *see* skjaðak.

Skadda, *1. s. impf. ind. af* skeðja.

Skadda (-aða, -at), *v. a., beskadige, I.*

Skaddan *og* sköddun (-ar, *uden pl.*), *f., Beskadigelse, I.*

Skaði (-a, -ar), *m., Skade; Legemsbeskadigelse, Læsion* (verða e-m at skaða *tilföie en Legemsbeskadigelse*). *Tab, Forliis:* göra e-m skaða *gjöre, tilföie en Skade;* bíða skaða *lide Tab;* skaða-bót (*el. mest i pl.* -bætr) *Skadebod.* -lauss, *adj., uden Skade, skadefri.* -ligr, *adj., skadelig.* -maðr *en som forvolder Skade; Banemand.* -samligr, *adj.* = -ligr. = -samr, *adj., skadelig, farlig.* -veðr *Uveir, som afstedkommer Skade el. Tab, I.*

Skaðlauss, *adj.,* = skaðalauss; *skadeslös.*

Skaðligr, *adj.,* = skaðaligr.

Skaðræði (-is, *pl. d. s.*), *n., skadeligt Raad, B; noget, som forvolder el. kan forvolde Skade el. er farligt, I.*

Skaðsamligr, *adj.,* = skaðasamligr. -liga, *adv.*

Skaðsamr (-söm, -samt), *adj.,* = skaðasamr.

Skaðsemd (-ar, -ir), *og* -semi (*indecl.*), *f., det at være* skaðsamr; *Skade.*

Skaðvænligr, *adj., skadelig, farlig.*

Skaðvænn, *d. s.*

Skaf (-s, sköf), *n., a) det at* skafa. — *b) noget, som er skavet el. afskrabet, Skrab, Afskav, Afskrab.* — *β) spec., afskavet Bark.*

Skafa (sköfu, sköfur), *f., a) hvad der skaves af el. op paa een Gang, især om en Skive Smör.* — *b) Skabejern, Skrabejern;* sköfu-leikr *et Slags Boldspil (som det synes med glat Hornbold).*

Skafa (skef, skóf — skófum, skafit), *v. a., 1) f. a., a) skave, skrabe:* s. potta *skrabe Gryder, I.* — *b) hövle*

(kista ... sem ný-skafin væri); *skave, polere (jfr* þrískafit sverð). — *c) radere:* s. e-t út. — *d) impers., i Ordsproget:* þat hefir eik, er af annarri skefr (*eg. hvad der skaves, blæser af den ene Eg, bliver hængende ved den anden); jfr ens Död er den andens Bröd.* — *e)* við þat, er svá fast er at skafit ok fárliga (*det hele ueg., fordi her er skavet, skrabet saa nær til, d. e.) fordi man har brugt saa stærke Udtryk, gjort saa höitideligt Löfte.* — 2) skafask, *f. p., pass.:* (nöfn) skafask af lífsins bók *udslettes deraf.*

Skafheið, *n., skyfri Himmel.*

Skafheiðríkr *skyfri, I.*

Skafkafald *saadant Sneefog, naar lös Snee hvirrles el. fyger langs henad Jorden, I.*

Skafl (-s, -ar), *m., 1) Sneedrive, en sammendreven Sneehob især med en skarp Kant el. Ryg.* — *2) en Styrtesö, höi Bölge, hvis Top danner en skarp Kant, som efterhaanden brækkes og styrter ned.* — *3) en Hestesko (E), nu især om de skarpe Hager paa Enderne af en Hestesko; hertil hörer Talemaaden:* beygja skaflinn (*om en, som er grædefærdig) vrænge Underlæben i Form af en Hestesko, vrænge Munden;* skafla-járn, *n. pl., Hestekoe med skarpe Hager paa Enderne, I.* -járnaðr, *adj., skarpskoet, I.* -skeifa *Hestesko med skarpe Hager paa Enderne, I.*

Skafkafald = skafrenningr, *B.*

Skafrenningr, *m., lös Snee som hvirvles, fyger langs hen ad Jorden, I.*

Skaga (-i, -ða, -t?), *v. n., rage frem, op el. ud.*

Skagi (-a, -ar), *m., a) langagtigt Forbjerg;* = útskagi.

Skái (-a, -ar), *m., skraat Snit, Skraasnit (?):* á ská *paa skraa, skraaes;* skeyta skáina saman *(I) öge noget sammen paa skraa.*

Skak *og* skakr (-s *og* -rs, *uden pl.*), *n., 1) eg., det at* skaka *(Rystelse, etc.).* — 2) *ueg., ogsaa skrevet* skvak *og* skakk, *Dadel, Bebreidelse:* (hann) gaf (þeim) mikit s. fyrir, er *etc. irettesatte dem strengt, fordi de etc.*

Skák (-ar, -ir), *f., 1) Skak; jfr* skáktafl; segja s. *byde Skak.* — *2) en noget höitliggende Flade i et* tún, *I.* — *3) et (lavt) Loft i et Huus, som kun gaaer over en Deel af samme, I.*

Skaka (sköku, skökur), *f., den aflange Klump som dannes af Smör, en Kjerning, I.*

Skaka (skek, skók — skókum, skekit), *v. a., ryste, stöde, skumple, skumpe; svinge:* skaka höfuðit *ryste stærkt Hovedet;* s. skellu *skralde;* s. sverð at e-m *svinge Sværdet imod en.* — *b) omstyrte ved Rysten; impers.:* bœi skók niðr *styrtede ned ved Rystelsen.* — *2) (senere) kjerne; jfr* strokka.

Skáka (-aða, -at), *v. a., a) byde, sige Skak:* s. e-m *sige en Skak.* — *b)* þá skákaði jarl af hánum riddara *slog en Springer ved at sige Skak.* — *c) nu ogsaa abs., i Talemaaderne:* s. í hróks valdi *vise sig anmassende, dristig under en Mægtigeres Beskyttelse;* s. í skjóli e-s, *d. s.*

Skákborð *Skakbræt, I.*

Skakka (-aða, -at), *v. a., eg. gjöre skak el. skjev; abs. i Talem.:* s. millum e-a *el.* með e-m (ɔ: leikinn *el.* viðreign) *gjöre Kampen ulige, hjelpe den ene af de kæmpende, det ene Parti (i en uafgjörende Kamp); nu siges almindel.* s. leikinn *gjöre en Ende paa en Leg, Kamp, el. desl.* — *b) impers.:* þat skakkar miklu *der er stor Forskjel, der mangler meget, el. desl.;* eigi skakkaði minna til um glímuna, enn um taflbrögðin *der var ikke mindre Forskjel (paa Færdighed) i Bryden end etc.*

Skakkborinn *uægte födt.*

Skakkeygr *skeelöiet, I.*

Skakkhorn *Hjörne, som paa skraa er modsat et andet Hjörne.*

Skakki (-a, -ar), *m., a) eg., Skjevhed.* — *b) ueg., Ulighed; Forskjel.*

Skakkifótr *(eg. skjev Fod), en som er skjevbenet (cogn.).*

Skakkmynntr, *adj., skjevmundet, I.*

Skakkr (skökk, skakkt), *adj., a) eg., skak, skjev.* — *b) ueg., ikke rigtig, urigtig.* — 2) skakkt, *n. sg., adv., skjevt; urigtigt:* líta skakkt á mál *dömme skjevt, urigtig om.*

Skakkreitis, *adv., krumt, skjevt, forkeert, I.*

Skakksýni, *f. indecl., det at være skelöiet, B.*

Skakktenntr, *adj., som har skjeve Tænder.*

Skákmaðr *Skakspiller.*

Skakr, *see* skak.

Skakra (-aða, -at), *v. n., rave, slingre:* s. undir byrði.

Skáktafl *Skakspil, a) det at spille Skak:* leika s. *el.* leika at skáktafli

spille Skak. — 2) *Skakbrikker og Skakbræt.*

Skal (-s, *uden pl.*), *n.*, (*rimelig for* skjal *el.* skval), *Larm, Stöi, Bulder.*

Skal, 1. *og* 3. *præs. ind. af* skulu.

Skál (-ar, -ar *og* -ir), *f.*, 1) *Skaal.* — 2) *Vægtskaal; jfr* metaskálir; *Talem.:* engi þorði þar at leggja orð í aðra s., enn konungr vildi *ingen vovede at modsige Kongen.* — 3) *noget, der ligner en Skaal; jfr* hjarnskál; *liden Fordybning, indtrykt Sted;* skálaglamm (*Skaallarm, cogn.*). -mark *og* -merki *Himmeltegnet Vægten.*

Skáld *el.* skald(*ogsaa* skjald; -s, *pl. d. s.*), *n.*, *Skjald, Digter;* skálda-spillir, *m.*, *Skjaldefordærver, Skjaldenes Ödelægger* (*cogn.*, *fordi han overstraalede, fordunklede de andre Digtere*).

Skálda (-aða, -at), *v. a.*, *digte.*

Skáldask (-aðisk, -azk), *v. pass.*, (*d. skolde?; om Kreaturer, især om Foraaret, naar de ikke ere i god Stand, el. ved Sygdom*), *miste Haarene el. Ulden saaledes, at der fremkommer bare Pletter paa Kroppen, I.*

Skáldfè *Digterlön.*

Skáldfífl *fjantet Digter, B.*

Skáldkona *Digterinde, Kvinde som gjör Vers.*

Skáldligr, *adj.*, *poetisk, som hörer til poetisk Frembringelse.*

Skáldmaðr *en som digter, gjör Vers, Digter.*

Skáldmæli *poetisk Frembringelse, Digtning, Poesi, Digt.*

Skáldmær (skjaldmær) *en Pige som gjör Vers, digter.*

Skáldskapr (-ar, *uden pl.*), *m.*, *Skjaldskab, Digtning, Poesie; Digt, Vise* (nú kveðr maðr skáldskap til háðungar manni); skáldskapar-grein *Art, Slags af poetisk Udtryksmaade.* -háttr *poetisk Udtryksmaade.* -laun, *n. pl.*, *Belönning for et Digt.* -mál, *a*) *Fremstilling af Poesiens Væsen, især dens Form og Udtryksmaade.* — *b*) *poetisk Udtryksmaade.* — *c*) = skáldmæli.

Skalf, 1. *og* 3. *s. impf. ind. af* skjálfa.

Skálhús = skáli.

Skáli (-a, -ar), *m.*, *a*) *Hovedbygningen paa en Gaard; spec.* = eldaskáli *el. den Sal, hvor Familien samledes ved Ilden, samt spiste og sov.* — *b*) *ofte om et enestaaende Huus, paa öde Strækninger, hvor Rövere havde Tilhold;* skála-búi *Beboer(en) af en* skáli b. -búnaðr *Tæpper, Tapetserier til at beklæde en* skáli *med.* -dyrr *Dör (Döraabning) til en* skáli. -gluggr *Vindue paa en* skáli. -hurð *Dör for en* skáli. -smíð *Opförelse af en* skáli. -tópt *Tomt af en* skáli; *og fl.*

Skálkheiðr (-s, *uden pl.*), *m.*, *spottende Smiil (?); Spot, Spee.*

Skálkr (-s, -ar), *m.*, 1) *Tjener.* — *b*) *Skjelm.* — 2) *i Poesie, (Benævn. paa) et Sværd og en Hjelm.*

Skall, 1. *og* 3. *s. impf. ind. af* skella (*v. n.*).

Skalli (-a, -ar), *m.*, *Skaldethed, skaldet Forhoved el. Isse.* — *b*) *Skaldepande:* stíg upp skalli!

Skálm (-ar, -ir), *f.*, *et Slags kort og bredt Sværd; en stor Kniv.* — 2) = skálma, *I.*

Skálma (-ur, -ur), *f.*, *Buxelaar, I.*

Skálma (-aða, -at), *v. n.*, *gaae med store, lange Skridt.*

Skálmöld *Sværdtid, Krigstid, Tid, naar der er bestandig Krig.*

Skálp (-s, *uden pl.?*), *n.*, (*for* skvalp? *jfr* skólp *og d. skvalpe*) *Larm, Lyd; Tale.*

Skálpr (-s, -ar), *m.*, *Sværdskede af Læder.* — 2) (*poet.*) *Benævn. paa et Skib.*

Skamma (-aða, -at), *v. a.*, 1) *f. a.*, *skæmme, tilföie Skam (om verbale og reelle Injurier).* — *b*) *nu mest: skjelde en ud.* — 2) skammask, *f. p.*, *a*) *refl.*, skammask (*nu* skammask sín) *skamme sig, föle Undseelse.* — *Som dep. a.:* skammask e-s *skamme sig ved, for noget.* — *b*) *recipr.*, *udskjelde hinanden, I.*

Skammar-, *see under* skömm.

Skammbeinn, *adj.*, *som har korte Been, B.*

Skammbiti, *m.*, *en Bjælke, som oventil gaaer imellem Sparrerne i en Bygning; mods.* langbiti, *I;* skammbitalopt *et Loft, som hviler paa* skammbitar, *B.*

Skammbragðs, *adv.*, *med en hurtig Bevægelse, hurtig.*

Skammdegi (-is, *uden pl.*), *n.*, *de korte Dage, Tiden, naar Dagene ere korte.*

Skammdœgr, *n. pl.*, *d. s.*

Skammdœgr, *adj.*, *med korte Dage, I.*

Skammfeilinn, *adj.*, = skammfullr.

Skammfótr (*kort Fod*), *en som har kort, korte Been (cogn.)*

Skammfulligr (*for* -fullligr), *adj.*,

skamfuld, som vidner om Skamfuldhed, Undseelse. -liga, *adv.*

Skammfullr, *adj., skamfuld, undseelig, I,*

Skammfyllask (-isk, -disk, -zk), *v. pass., skamme sig, undsee sig.*

Skammfylli, *f., Skamfuldhed, Undseelse, Blufærdighed, Skam.*

Skammfylling, *f*, = skammfylli.

Skammfœra (?), *v. a.*, (*d. skamfærde*) *behandle slet, fordærve ved slet Behandling.*

Skammfœrr *som er i Stand til kun at tilbagelægge en kort Vei.*

Skammgóðr *som nytter, er til Gavn kun for en kort Tid, I.*

Skammháls *en som har en kort Hals* (*cogn.*).

Skammhendr, *adj., som har korte Arme.*

Skammhygginn *kortsynet, uforstandig.*

Skammlauss, *adj., a*) *som er uden Skam el. Vanære. — b*) *som man ikke behöver at skamme sig ved el. for.* — 2) skammlaust, *n. sg., adv., uden Skam el. Vanære*: at þú haldir enga þingmenn þína skammlaust fyri (hánum) *at du beskytter ingen af dine Thingmænd mod ham saaledes, at du ikke har Skam deraf.*

Skammleitr, *adj., som har et kort Ansigt.*

Skammlífi, *n., a*) *kort Levetid. — b*) *det at have kort Tid tilbage at leve i.*

Skammlífr, *adj., a*) *som lever kort. — b*) *som har kort Tid tilbage at leve i.*

Skammligr, *adj.,* 1) *kortvarig, I.* — 2) = skammarligr, *B.* -liga, *adv., paa en skammelig Maade.*

Skammminnigr, *adj., som husker kun kort Tid, glemsom.*

Skammmæli *Korthed i Udtrykket, i Fortællingen.*

Skammnaktr, *adj., saa nögen at man maa skamme sig, undsee sig, blues.*

Skammorf *Skaft til en* torfljár, *I.*

Skammr (skömm, skammt), *adj., compar.* skemmri, *superl.* skemmstr, *a*) *om legemlige Gjenstandes Udstrækning i Rummet, kort* (*jfr* stuttr): skömm ermr *kort Ærme;* skamma leið *kort Stykke Vei;* skemmri, skemmst leið *kortere, korteste Vei. — b*) *om Udstrækning i Tiden, kort* (*jfr* stuttr): skamma hríð *kort Tid;* at skemmri myndi hafa orðit fundr þeira *at de ikke havde kommet til at kæmpe saa længe.* — Eiga skammt eptir *el.* eiga skammt eptir úlifat *have en kort Tid tilbage at leve i. — Ordsprog:* skamma stund verðr hönd höggi fegin *Hevnens Glæde varer kun kort Tid. — c*) *ueg., kort:* með skömmu máli *kortelig, i Korthed.* — 2) *som adv., a*) skammt, *n. sg.* (*acc.*) *kort:* skammt frá byggðum *kort fra beboede Steder. — b*) fyrir skömmu (*dat. sg. n.*) *for nylig, for kort Tid siden. — c*) skömmum (*dat. pl.*), *kort Tid:* hann sat skömmum við drykk. — Skemmrum (*compar.*) *kortere Tid. — 3) subst.*, skammt *kort Stykke Vei:* ok er skammt var til skips *da de havde et kort Stykke Vei til Skibet.*

Skammrif, *n. pl., Brystet af et slagtet Kreatur* (*især Faar*) *tilligemed Bovene;* skammrifja-mikill (*om en Mand*) *bred over Brystet.*

Skammrœkr, *adj., som snart glemmer Fornærmelser, ikke hevngjerrig; mods.* langrækr, langrækinn.

Skammsamligr, *adj., skammelig; vanærende.* -liga, *adv.*

Skammskeptr, *adj., med et kort Skaft.*

Skammstafa, *v. a., forkorte i Skrivning, abbreviere, I.*

Skammstafan *og* -stöfun (-ar, stafanir), *f., Forkortning i Skrivning, Kortskrivning, I.*

Skammsætr, *adj., kun skikket til et kort Ophold, farlig at opholde sig længe paa, B.*

Skammsýni, *n. og f. indecl., Kortsynethed, Uforstandighed, Dumhed.*

Skammsýniligr *og* -sýnligr, *adj., som vidner om Kortsynethed, Uforstandighed.* -liga, *adv.*

Skammsýnn, *adj., kortsynet, uforstandig, dum.*

Skammta (-aða, -at), *v. a., dele, uddele i Portioner:* s. mat *uddele Mad* (*til Folkene*), *I.*

Skammtalaðr, *adj., som taler, udtrykker sig kort, korttalende.*

Skammtr (-ar, -ar), *m., Deel, Lod, Portion* (*især af Mad*); í skornum skammti (*afmaalt*) *knapt, sparsomt.*

Skammváxinn *kort af Legemsbygning.*

Skammvinnr, *adj., som er af kort Varighed, kortvarig.*

Skamvíss *kortsynet, uforstandig.*

Skammyrða, *v. a., udskjelde, forhaane med Ord.*

Skammœði, *n., kortvarig Vrede el. lidenskabelig Opbrusen.*

Skammæligr, *adj., som er af kort Varighed, kortvarig. — b) som seer ud til ikke at kunne leve længe, have kun kort Tid tilbage.*

Skammærr, *adj., a) som lever kort Tid. — b) som har kort Tid tilbage at leve i.*

Skán (-ar, -ir), *f., a) Skorpe. — b) Skind (paa Melk).*

Skána (-aða, -at), *v. n., blive bedre (om Veiret, en Syg); impers.:* e-m skánar *en er i Bedring, I.*

Skáney, Skáni *og* Skaun *(oprindel.?), f., Skaane.*

Skap (-s, sköp), *n., A) uden pl., 1) Skikkelse, Form, Figur. — 2) Beskaffenhed, Natur; Forhold, el. desl.:* at því skapi *i det, lignende Forhold. — 3) Sind, Sindelag, Sindsforfatning, Sindsbeskaffenhed; Gemyt:* e-m fellr e-t vel í s. *noget er efter ens Sind, behager ham;* vel skapi farinn *af god Gemytsbeskaffenhed;* at þeim hafi næsta í allt s. komit *(ligesom: at hele deres Indre nær var optaget, angrebet, saa der ikke var Plads for mere, det maatte bryde ud, d. e.) at de var nær ved at græde. — b) Humeur:* í góðu skapi *i godt Humeur. — B) i pl.,* sköp, *1) Skjebne, hvad der er bestemt af Skjebnen:* eigi má sköpunum renna *Skjebnen maa have sin Gang. — 2) Kjönsdele, Skamdele;* skaps-andmarki *Feil ved ens Sindsbeskaffenhed, Characteerfeil,* (sá s. lagðisk á fyrir G., at hann elskaði konur fleiri enn þá, er hann átti). -höfn *Sind, Sindelag, Sindsbeskaffenhed;* skapa-dœgr *den af Skjebnen for en bestemte Dödsdag; Ordsp.:* enginn kemsk yfir sitt s. *ingen lever længer end det er ham bestemt af Skjebnen.* -skipan *det at ens Sind forandrer sig, Sindsforandring.*

Skapa, *see* skopa.

Skapa (skep, skóp, skapt *og* -aða, -at), *v. a., 1) give noget en vis Form el. Skikkelse, danne, tildanne. — b)* s. sik eptir góðra manna siðum *uddanne sig efter gode Mænds Sæder. — 2) skabe, frembringe:* guð skapaði himin ok jörð. *— 3) forordne, bestemme, afgjöre:* þú skalt einn s. ok skera okkar í millim *(jfr* skera*);* skapa ok skera um e-t *afgjöre, bestemme efter eget Godtbefindende. — b) spec., bestemme (om Skjebnens Tilskikkelser):* s. ek þat S., at hann *den Skjebne tildeler jeg S., at han etc.;* s. e-m aldr *forudbestemme ens Alder, hvor længe en skal leve (som Skjebnens Gudinde), df gjöre Ende paa ens Liv;* e-m er e-t skapat *noget er en tilskikket af Skjebnen. — 4) tildele:* s. e-m góðan hlut fyrir sitt starf *betale en godt for hans Arbeide. — B)* skapaðr, *p. pr., 1) som har en vis Form el. Skikkelse:* skapat skegg *tilstudset, klippet Skæg (saa el. saa). — 2) beskaffen, af den el. den Beskaffenhed el. Natur:* sök svá sköpuð; svá skapat vætti *Vidnesbyrd af den Beskaffenhed. — 3) tildeelt, tilskikket af Skjebnen;* at sköpuðu *overeensstemmende med Skjebnens Bestemmelse, med Menneskernes almindelige Lod:* væri þat at sköpuðu fyri aldrs sakir *(efter Alderen var det naturligt)* at þú lifðir lengr; láta skeika at sköpuðu *lade det gaae som Skjebnen vil, lade Lykken raade;* láta skapat skera, *d. s.*

Skapan *og* sköpun (-ar, skapanir), *f., Dannelse; Skabelse.*

Skaparfi *og* -arfuni (-arfoni; -a, -ar), *m., den som ifölge Loven er baaren til Arv, legitim Arving.*

Skapari *og* -eri (-a, -ar), *m., Skaber.*

Skapbót, *eg. Forbedring af el. hvad der forbedrer Sindet; jfr* skapbœtir; *Lindring i Sorg (?), B.*

Skapbráðr *iilsindet, hastmodig, hastig, hidsig; jfr* bráðskapaðr.

Skapbrestr *Characteerfeil.*

Skapbœtandi, *m., en som ifölge Loven er forpligtet til at erlægge Böder til den Dræbtes Slægtninge; mods.* skapþiggjandi.

Skapbœtir, *m., en (noget) som forbedrer ens Sindelag:* þat var mælt, at hann væri engi s. Hallgerði *at han ikke bidrog til at gjöre hende bedre.*

Skapdauði, *adj., som döer paa en for ham passende Maade.*

Skapdeild, *f., Besindighed;* hann hefir meiri s. enn þèr; skapdeildarmaðr *en besindig Mand, en som kan beherske sig.*

Skapdrottinn *en, som er ens rette, lovlige Herre.*

Skaperfingi = skaparfi.

Skaperi, *see* skapari.

Skapfarinn *hvis Sind el. Sindelag er saa el. saa beskaffent.*

Skapfátt, *n. adj., i det upersonlige Udtryk:* e-m verðr s. *en bliver hidsig, vred.*

Skapfelldligr, -felligr *og* -felli-

LIGR, *adj., som er efter ens Sind, just saaledes som man vil önske el. have det, behagelig, kjær;* s. í andliti *som har et ret behageligt Ansigt.*

SKAPFELLDR, *adj.,* = skapfelldligr,

SKAPFELLI, *see* skapferli.

SKAPFELLIGR, SKAPFELLILIGR, *see* skapfelldligr.

SKAPFERÐ, *f., og* SKAPFERÐI (-is, *uden pl.), n., Sind, Sindelag, Tænkemaade, Sindsbeskaffenhed; jfr* lund, lunderni.

SKAPFERLI *og* -FELLI (-is, *uden pl.), n.,* = skapferði.

SKAPGLÍKR (-líkr), *adj., af lignende Sind, Tænkemaade, lig af Characteer.*

SKAPGÓÐR *af et godt Sind, Gemyt; i godt Lune:* misjafnt s. við drykkju.

SKAPGŒÐI, *n., godt Sind, Gemyt.*

SKAPGÆFR, *adj., sagtmodig af Characteer.*

SKAPHARÐR *haard af Sind, Characteer.*

SKAPHEIMSKR *fremfusende, hidsig af Characteer; dum (?).*

SKAPHŒGR *som er sagtmodig af Characteer.*

SKAPHÖFN *Sind, Sindelag, Sindsbeskaffenhed.*

SKAPILLR *ond af Sind, Characteer, ildesindet.*

SKAPLÈTTR *som er i godt Humeur; impers.:* e-m er skaplètt *en er i godt Humeur.*

SKAPLIGR, *adj., passende, passelig, overeensstemmende med hvad der bör finde Sted:* eiga skapligan fund við e-n *have passende Grund til at söge ens Möde;* var s. fundr þeira *deres Sammenkomst gik ret godt af;* skapligt örendi = skapnaðarörendi. -liga, *adv., passende, paa en passende Maade.*

SKAPLÍKR, *see* skapglíkr.

SKAPLUNDAÐR, *adj., af den el. den Sindsbeskaffenhed, Characteer.*

SKAPLYNDI, *n., Sindelag, Sind; jfr* skapferði, lund.

SKAPLÖSTR *Characteerfeil, Temperamentsfeil.*

SKAPMIKILL *heftig, lidenskabelig af Characteer.*

SKAPMUNIR, *n. pl., Sind, Characteer.*

SKAPNAÐR, *m., a) Sikkelse, Form, Figur:* í skapnaði *af Legemsbygning, Legemsdannelse. — 2) hvad der er passende, passeligt, overeensstemmende med hvad der bör finde Sted;* skapnaðar-virðing *fortjent Ære.* -örendi *passende, fortjent Udfald af ens Ærende, Sendelse:* þá muni þeir hafa s. *de vil komme til at gjöre en god Reise (ironisk).*

SKAPPRÚÐR *som har et ædelt Sind, höisindet.*

-SKAPR *(d. -skab), see i* herskapr, kaupskapr, vinskapr *etc.*

SKAPRÁÐLIGR, *adj.,* = sjálfráðligr.

SKAPRAUN *(Sindspröve), Sindskrænkelse, Hjertesorg, Ærgrelse, Fortræd:* göra e-m e-t til skapraunar; hafa hina mestu s. af e-u; skapraunar-lauss, *adj., som ikke volder Sindskrænkelse el. Hjertesorg:* þat er mèr eigi skapraunarlaust *det volder mig stor Sorg.* -orð *ærgrende, krænkende, oprörende Ord.* skaprauna-samliga, *adv., paa en ærgrende, krænkende, oprörende Maade.*

SKAPRAUNA (-aða, -at), *v. a., m. dat., ærgre, krænke, forvolde Sindskrænkelse.*

SKAPSKIFTI *det at en forandrer sit Sind, Sindsforandring.*

SKAPSTÓRR *af en hidsig, heftig Characteer.*

SKAPSTYGGR *som er kort for Hovedet, opfarende.*

SKAPT (-s, -sköpt), *n., a) Skaft, Haandfang, Haandgreb. — b) et (et Skaft lignende) Kastevaaben (af Træ, =* kefli?); at nökkurr þori at skjóta skapti einu móti hánum *at nogen tör kaste et Kastestykke mod ham, d. e. tör gjöre anderledes end han vil. — c) Maalestang:* meðr skapti eðr taugu at skipta. *— d) Spolen i den gamle Væverstol. — e) Hale; (saal. om Halen paa en Comet).*

SKAPTHÁR, *i Forbindelsen* skapthá sól *Solen, naar den, fra det Sted hvor en staaer, synes at være saa höit over Horizonten som et Spydskaft er langt (hvilket nærmere beskrives i Biskop Thorlaks Christenret).*

SKAPTKER *og* SKAPKER *et Kar med Skaft el. Haandgreb, hvoraf man skjenkede i Drikkehornene. (Uden Grund antages* skapker *for rigtigere Form, ved at henvise til det tydske schöpfen).*

SKAPTKRINGLA (skapkringla) *et Slags Legetöi bestaaende af en rund Skive, hvorigjennem der gaaer en Pind, hvorpaa den omdreies som en Top, Spindekone.*

SKAPTLAUSS, *adj., som er uden Skaft.*

SKAPTTRÈ = möndull.

SKAPVANDR, *adj., vanskelig at gjöre tilpas;* hann er einlyndr ok s.

SKAPVARGR *en som har et meget arrigt Sind, I.*

SKAPÞEKKR, *adj., som er efter ens Sind, behagelig.*

SKAPÞIGGJANDI, *m., en som efter Loven er berettiget til at tage Böder for Drabet paa en Slægtning; mods.* skapbætandi.

SKAPÞING *Thing, thingligt Möde, som holdes til bestemte Tider hvert Aar* (várþing, alþing, leið).

SKAPÞUNGR *tungsindig, bedrövet; mest impers.:* e-m er skapþungt *en er meget bedrövet, sorgfuld.*

SKAR, *1. og 3. s. impf. ind. af* skera.

SKAR (-s, skör), *n., a) det at rage (noget fra et Sted til et andet); df ueg., fjendtlig Forstyrren, Fjendtlighed;* fara með skari nokkuru *at e-m vise en Fjendtligheder. — b) hvad der rages bort el. tilside; df Tande:* taka skarit af ljósi *pudse Lyset, I.*

SKÁR, *adv. compar., superl.* skást, *noget, en Smule bedre.*

SKARA (-aða, -at), *v. a. og n.,* 1) *lægge paa hinanden i Lag som Tagsteen, sammenlægge, sammenföie (Bræder, f. Fx. i et Tag) saaledes at Kanten af det ene Stykke dækker Kanten af det nærmeste, ved at lægge det enes Rand ovenpaa den anden;* (skip) skarat skjöldum milli stafna *med en Række af Skjolde langsmed hele Skibsbordet, mellem Stavnene, saaledes at det enes Kant bedækker Kanten af det nærmeste. — 2) v. n., eg. have en fremstaaende Rand el. Kant, el. en Kant som bedækker Kanten af det nærmeste; mest ueg., i Udtrykket:* s. fram ór e-m (e-u) *overgaae.*

SKARA (-aða, -at), *v. a. og n., A) v. a., m. acc. (sjelden m. dat.), 1) rage (noget fra et Sted til et andet:* hann skaraði (skóna) upp undir fótborðit; *Ordsp.:* hverr skarar eld at sinni köku *(hver rager Ilden til sin Kage) enhver söger at mele sin Kage, I;* s. e-t (e-u) saman *rage sammen. Impers.:* skaraði ofan ljáinn *den ragedes, gled ned. — 2) (jfr* skar *b)* s. ljós *pudse et Lys, I. — B) v. n.,* s. í eldinn *rage, röre om i Ilden (for at den skal brænde bedre).*

SKARBÍTR (-s, -ar), *m., (senere Ord?), Lysesax, I.*

SKARBAND *Hovedbaand, Pandebaand.*

SKARÐ (-s, skörð), *n., Skaar; Indsnit i;* s. í egg, knífi; s. í vör *Hareskaar. — b) Bjergklöft, en brat Fordybning i en Fjeldryg eller mellem to Fjeldkanter. — 2) i ueg. Talemaader a) en aaben ubesat Plads:* nú er s. fyri skildi *nu er Skjoldet borte, nu staaer man blottet, d. e. nu har man mistet en mægtig Stötte, en brav Forsvarer (el. lign.). — b) (nærmest =) Tab, Skade:* hafði þèr frændr meira s. höggvit í ætt vára, enn *etc. du og dine Frænder have tilföiet vor Slægt saa stor Skade ved Manddrab, at etc.; jfr* frændskarð, ættskarð. *— c) Mangel, det manglende.*

SKARÐA (-aða, -at), *v. a., hugge Skaar i; ueg., forringe, tilföie Tab el. Skade.*

SKARÐI (-a, -ar), *m., en med Hareskaar (cogn.)*

SKARÐR, *adj. (el. p. pr.), med Skaar, eller Rifter i, skaaret:* skarðr skjöldr; *ueg.:* sitja yfir skörðum hlut *lide Uret;* bera skarðan hlut fyrir e-m *lide Uret af en.*

SKARFR (-s, -ar), *m., Aalekrage (pelecanus carbo);* skarfa-kál *Skeeurt (cochlearia officinalis), I.*

SKARI (-a, -ar), *m., Skare, stor Hob, Mængde Mennesker; jfr* herskari.

SKÁRI (-a, -ar), *m., ung Maage; Maage i Almh., Skaare; jfr* máskári.

SKÁRI (-a, -ar), *m., efter B* = ljáfar *Leedrag (?), men almindeligt om en af de Rader el. Strimler paa en slagen Græsmark, hvis Brede de fortlöbendt Leedrag bestemme, el. (oftere) om en Dobbeltrad el. Dobbeltrække af saadanne Strimler, el. en Omgang, hvoraf den ene slaaes i indadvendt Retning mod det ikke slagne Græs, den anden i udadgaaende; df ogsaa selve det slagne Græs af saadanne Strimler* (= múgi), *I.*

SKARK (-s, *uden pl.), n., 1) Larm, Stöi, Bulder. — 2) Ufred, Fjendtlighed:* (þeir) höfðu átt s. nokkut.

SKARKALI *ogsaa* SKJARKALI *(-a, neppe i pl.), m.,* = skark.

SKARLAT (skallat) *og* SKARLAK (-s, -öt *el.* -ök), *n., Skarlagen;* skarlats-kápa *Skarlagenskappe.* -klæði, *n. pl., Skarlagen. Klæder af Skarlagen; og fl.*

SKARN (-s, *uden pl.), n., Skarn, Snavs, Ureenlighed.*

SKARNYRÐI, *n. pl., uteerlige Ord, B.*

SKARPEGGJAÐR, *adj., med skarp Eg.*

SKARPEYGR *som seer skarpt.*

SKARPLEITR, *adj., som har et magert, skarpt Ansigt, skarpe Ansigtstræk.*

SKARPLIGR, *adj., som vidner om Skarphed, Barskhed, Heftighed etc.* -liga,

adv., hidsig, heftig; mandig, kjækt: skjóta s.

SKARPR (skörp, skarpt), *adj., skarp, etc., 1) eg., a) om skærende Redskaber:* skarpt sverð, skörp egg. — *b) haard, skrumpen; klemmende;* skarpr belgr; skarpar álar; skarpt band. — *b) halv-ueg., mager, skarp af Ansigtstræk:* nú sýndisk hann s. ok bleikr. — *c) skarp, mager, ufrugtbar:* landit var skarpt ok lítit matland. — *c) knap, mangelfuld; Talem:* hèr er skarpt um at skera *(jfr d.: her er Smalhans Kjökkenmester).* — *2) ueg., hidsig, heftig:* skörp deila *skarp Trætte, Tvistighed;* skörp skæra *heftig Kamp. — B)* skarpt, *n. s. (acc.), adv., hidsig, heftig.*

SKARPSKYGGN *skarpsynet, skarpseende, I.*

SKARPVAXINN *mager af Legemsbygning.*

SKARPVITR *skarpsindig.*

SKÁRRI, *adj. compar.,* skástr, *superl., noget, Smule bedre.*

SKARS, *see* skass.

SKART (-s, *uden pl.), n., Prydelse, især om stadselige, prægtige Klæder, Stads, Pragt i Klædedragt;* skartskona *en Kvinde, som klæder sig prægtigt.* -maðr *en Mand, som klæder sig pragtfuldt.*

SKARTA (-aða, -at), *v. n., a) gaae pragtfuldt klædt, stadse, I. — b) klæde godt, falde i Öinene.*

SKARTSAMLIGR, *adj., pragtfuld, prægtig; pyntelig.* -liga, *adv.*

SKARTSAMR (-söm, -samt), *adj., tilböielig til Stads, Pragt i Klæder; pyntelig, stadselig.*

SKÁRUM, *1. pl. impf. ind. af* skera.

SKASS *el.* SKARS (-, sköss), *n., Furie, Jettekvinde; deraf om en arrig Kvinde:* mesta s. *en rigtig Furie.*

SKATA (skötu, skötur), *f., Rokke (raja).*

SKATT, *supin. af* skeðja.

SKATTA (-aða, -at), *v. a., a) paalægge Skatter, beskatte. — b) gjöre skatskyldig:* s. land undir sik.

SKATTBÓNDI = skattmaðr, *I.*

SKATTGILDA (-i, -a, -t), *v. a., gjöre skatskyldig:* S. skattgildi Þrændi.

SKATTGILDI, *n., a) det at betale Skat. — b) Skat, Paalæg.*

SKATTGILDR, *adj., som betaler, erlægger Skat, skatskyldig.*

SKATTGJALD, *a) det at betale, erlægge Skat. — b) Skat, Paalæg:* leggja á s. *paalægge Skat.*

SKATTGJÖF = skattgjald *a.*

SKATTHEIMTA, -HEIMTAN *og* HEIMTUN, *f., a) det at fordre Skat betalt. — b) Inddriven af Skatter, Paalæg.*

SKATTJARL *skatskyldig Jarl.*

SKATTKONUNGR *Skattekonge, skatskyldig Konge.*

SKATTLAND *Skatteland, skatskyldigt Land.*

SKATTMAÐR *Skattebonde.*

SKATTR (-s, -ar), *m., Skat:* gjalda skatt *svare, betale Skat;* heimta (saman) skatta *indrive, opkræve Skatter. — b) Skat, Liggendefæ;* skatta-höfðingi *en som forestaaer Indkrævningen af Skatter (jfr Skatmester).* -lauss, *adj., skatfri.*

SKATTVARR, *adj., betalbar i Skat.*

SKATTYRÐASK (-isk, -tisk, -zk), *v. recipr., give hinanden Stikpiller, Spottegloser; skjelde hinanden ud.*

SKATTYRÐI, *n. pl., Stikpiller, Spottegloser; Skjeldsord:* blót ok s. *Banden og Skjelden.*

SKAUÐ (-ar, -ir), *f. (ogsaa n., -s, pl. d. s.), 1) eg.: en Skindlap (G); df (om) Skeden el. Forhuden paa Hestens Avlelem (nu alm. kaldet* migi). — *2) Dögenigt, Drog:* þú ert s. at meiri.

SKAUÐHVÍTR *med hvid* skauð *(om Heste); jfr* skauð, *1.*

SKAUÐMÍGR, *adj., (som det synes) som lader Vandet gaae gjennem Kjönslemmets Skede (uden at Lemmet kommer til Syne; om Heste).*

SKAUF (-s, *pl. d. s.), n., en lang og laadden (?) Hale.*

SKAUF, *see* skaup.

SKAUFHALI (skaufali; -a, -ar), *m., (Benævnelse paa) en Ræv.*

SKAUFI (-a, -ar), *m., d. s. (cogn.).*

SKAUFUGGAR, *m. pl., de bageste Finner paa visse Fiske, B.*

SKAUN (-ar, -ir), *f., antaget af Eg. oprindel. at betyde noget der dækker, beskytter,* = skjól *(jfr d. skaane); df Benævn. paa et Skjold. — Jfr* Skáney.

SKAUP *(findes ogsaa skrevet* sköp, skauf; *jfr* skop; -s, *pl. d. s.), n., Spot, Nar:* hafa e-t í skaupi *gjöre Nar af noget, spotte;* göra s. (mikit s.) af e-u; hefir af þessu . . . úvinrinn s. ok skemmd *det bliver Spot og Skam for Fanden.*

SKAUT, *1. og 3. s. impf. ind. af* skjóta.

SKAUT (-s, *pl. d. s.), n., Skjöde, Hjörne, Flig:* borin í fjórum skautum *bragt, baaren i fire Skjöder, d. e. af fire Mænd i*

et Stykke Klæde, hvoraf hver holder om sit Hjörne. — *b) Seilskjöd:* hafa beggja skauta byr *seile rumskjöds.* — *c) Skjöd (paa Klædningsstykker; jfr* laf, blað): bera hluti i s.; skikkja hlaðbúin í s. niðr; jarl hafði rauða skikkju, ok drepit upp skautunum. — β) *deraf Skjöd (som i Dansk i, paa ens Skjöd):* (hann) liggr í hennar skauti *hviler i hendes Skjöd.* — 2) *et Slags Fruentimmers Hovedpynt; jfr* faldr.

Skauta (-aða, -at), *v. a.*, s. sèr *sætte et* skaut 2 *paa Hovedet, pynte sig dermed; jfr* falda.

Skautfeldr *en* feldr, *som har* skaut *1, c.*

Skauthetta *en Hætte med nedhængende Flige, Hjörner (?).*

Skauti (-a, -ar), *m., det hvori noget indknyttes.*

Skautkonungr *Skjödkonge (cogn.).*

Skautreip *det til et Seilskjöd hörende Toug.*

Skauttoga, *v. a., trække (en) hid og did ved Skjöderne (jfr* skaut *1, c).*

Skeðja (skeð, skadda-sköddum, skatt), *v. a., eg. skære, m. dat. og acc.:* s. hári sínu *skære, klippe Haaret; deraf beskadige, skade, fordærve, skamfære; saare:* ef aðrir menn s. þar jörðu *beskadige;* var engu hans hári skatt *ikke et af hans Haar var beskadiget.*

Skef, *1. s. præs. ind. af* skafa.

Skefill (-ls, skeflar), *m., Skrabejern, Kradsejern, Kradser, I.*

Skefjur *f. pl., (Bark? df Svöb i Almindeligh.?) i Forbindelsen* hafa sik i skefjum *holde sig i sit Skind, styre sig, I.*

Skefla (-i, -ta, -t), *v. a. impers., dannes til en* skafl *2:* haflöðr *(acc.)* skeflir.

Skefli (-is, *pl. d. s.*), *n., en liden tör Træbul, B.*

Skegg (-s, *pl. d. s.*), *n., 1) Skæg — Talem.:* skríða undir s. e-m *krybe, ydmyge sig for en.* — *2) Kam (paa en Nögle).* — *3) Jernpigge, Jernspidser paa Forstavnen paa et Skib.*

Skeggbarn *skægget Barn.*

Skeggi (-ja, -jar), *m., eg. skægget Mand; see i* eyjarskeggi, hraunskeggi.

Skeggja (-u, -ur), *f., Öxe; jfr* skeggöx.

Skeggjaðr, *adj., som har Skæg, skægget.*

Skeggla (-u, -ur), *f.,* = rytr, *Söfugl (larus tridactylus), I.*

Skegglauss, *adj., skæglös.* — *2) uden Kam (jfr* skegg *2).*

Skegglingr (-s, -ar), *m., en ung* skeggla. — *2) see i* taðskegglingr.

Skeggraust = skeggrödd.

Skeggrödd *Skægröst, (susende) Lyd frembragt ved at blæse i Skæget:* þeyta skeggraustina *blæse i Skæget.*

Skeggsíðr *som har langt Skæg.*

Skeggstaðr *den Deel af Ansigtet, hvor Skæget voxer.*

Skeggöx *en krum Öxe.*

Skegla (-i, -da, -t), *v. a., (for* skelgja = skjálga?) *gjöre skjev el. krumpet, vrænge, I.*

Skeið (-ar, -ar *og* -ir), *f., et Slags hurtigseilende Krigsskib.* — *2) en Skee, I.* — *3) i pl., Skede, I;* skeiðar-brandr *en* br. *(see d. O.) paa et saadant Skib.* -kylfi *d. s. (?).*

Skeið (-s, *pl. d. s.*), *n., a) Löb, Löben:* skopa (skapa) s. *tage Tilspring el. Tillöb; lave sig til at löbe.* — *b) Trav, spec. det at en Hest gaaer i Pasgang:* hann reið á s. eptir túninu *red i Trav.* — *b) Bane, et Stykke Vei, en löber (f. Ex. naar en löber omkap):* hafði hann þá runnit skeiðit til hálfs *han havde tilbagelagt den halve Bane.* — *c) den löbende Tid:* nokkurt s. *nogen Tid;* skeiðs-endi *Löbets el. Banens Ende.*

Skeiða (-aða, -at), *v. a., trave, gaae i Pasgang, I.*

Skeiðgata *Vei, Sti, hvor man kan lade en Hest trave.*

Skeiðhestr *Traver, Pasgænger.*

Skeiðir, *see* skeið.

Skeiðklofi *en som skjever ud med Benene, el. gaaer paa en uanstændig Maade.*

Skeiðreiðr, *adj., (om Vei) saaledes at man kan lade Hesten trave.*

Skeiðríða, *v. n., lade Hesten trave.*

Skeifa (-u, -ur), *f., Hestesko, I;* skeifu-brot *Stykke, Stump af en Hestesko, I.*

Skeifhöggr, *adj., som hugger skjevt, ikke rammer.*

Skeifr, *adj., skjev, krum; jfr* innskeifr, útskeifr.

Skeika (-aða, -at), *v. n., rave, vakle: bevæges med usikker Retning;* e-m skeikar fótr *en glider med Foden, træder feil; Talemaade:* láta s. at sköpuðu *lade Skjebnen, Lykken raade.*

Skeikull, *adj., ustadig, ravende, vaklende, B.*

Skeina (-u, -ur), *f., liden Rift, lidet Saar, Skramme;* skeinu-hættr, *adj., sem let kan bibringe Saar, som med*

Lethed kan tilföie en Skade (i Kamp). -samr, *adj., d. s.*

SKEINA (-i, -da, -t), *v. a., saare let.* — *B)* skeinask, *f. p., pass., blive let saaret.*

SKEKILL (skekkill? *el.* skœkill) (-s, -lar), *m., Udkant, Snip (paa et Skind, en Hud el. lign.), I.*

SKEINISAMR, *adj.,* = skeinusamr.

SKEIT, *1. og 3. s. impf. ind. af* skíta.

SKEKKING (-ar, -ar), *f., det at* skekkja.

SKEKKJA (-u, -ur), *f., Skjevhed, skjev Stilling.*

SKEKKJA (-i, -ta, -t), *v. a, bringe i en skjev Stilling, gjöre skjev.* — Skekkjask, *f. p., pass., komme i en skjev Stilling.*

SKEL (-jar, -jar), *f., a) Musling; Muslingskal.* — *b) Skal, noget skallignende, Skæl;* skelja-moli *Muslingskaller knuste i smaa Stykker.*

SKELEGGLIGR, *adj., som vidner om Mod, Bestemthed og Raskhed.* -liga *(forkortet i Udgaverne til* skeliga?), *adv., modigt, dristigt.*

SKELEGGR *(i Udgaverne staaer ofte urigtig* skelegr *el.* skeligr, *undertiden* skjaligr), *adj., eg. med Eg, saa tynd (haard og skarp) som en Skal; deraf ueg., modig, bestemt:* váru allir skeleggir í því, at skiljask eigi við hann *de vare fast besluttede paa ikke at forlade ham;* s. í ráðum *raadsnild og djærv i Udförelsen deraf;* formennirnir einharðir og skeleggir um allt þat, er þeir vildu at hafask.

SKELFA (-i, -da, -t), *v. a., 1) eg., bringe til at skjælve, bæve; ryste;* hann skelfði sverðit *gjorde hurtige Bevægelser med Sværdet, svang det.* — *2) ueg., forskrække, indjage Frygt, gjöre bange:* hann ætlar at s. hana með harðindum; s. e-m hjarta *indjage en Frygt.* — *b) forstyrre:* s. hamingju e-s.

SKELFILIGR, *adj., fryglindjagende, frygtelig, forfærdelig, gyselig, I.* -liga *adv., I.*

SKELFING (-ar, -ar), *f., Frygt, Rædsel, Gru.*

SKELFIR (-s, -ar), *m., den som bringer til at skjælve el. bæve.*

SKELFISKR *Skælfisk.*

SKELFR, *adj., a) eg., skjælvende, rystende, bævende.* — *β) halvueg :* at ek skula fyrir þá sök mæla skelfra *at jeg af den Grund skulde tale med mere bævende Stemme.* — *b) ueg., ræd, bange.*

SKELIGA, *adv., synes at betyde: hurtig, i Hast,* = skjótliga *(maaskee for* skjáliga, *og det igjen for* skjalliga *flygtig, jfr* skjala *B* —, *el. for* skæliga, *og saa at henföre til* skæva *flyve, svæve, föres hurtig hen).*

SKELIGR, *see* skeleggr.

SKELJUNGR (-s, -ar), *m., en Art Hval.*

SKELKINN, *adj., spottende, spottefuld.*

SKELKJA (-i, -ta, -t), *v. a., indjage Frygt, forskrække.*

SKELKJA (-i, -ta, -t), *v. a., drive Spot med, spotte:* s. at e-m. — Skelkjask, *f. p.,* guð lætr ekki skelkjask *Gud lader sig ikke spotte.*

SKELKR (-s, *uden pl.*), *m., pludselig og kortvarig Skræk, Forskrækkelse:* e-m skýtr skelk í bringu *en bliver bange.*

SKELLA (-u, -ur), *f., Skralde:* skaka skellu at hrossum *skralde for at gjöre Hestene skye.*

SKELLA (skell, skall-skullum, skollit), *v. n., smelde, stöde mod noget saaledes at der frembringes en skingrende, kladskende Lyd:* hurð skellr aptr *smække i; jfr* hnefar skullu at borði; þá skall hánum höggið *i det samme fik han det smeldende Hug, ramte det ham.* — *Talemaader:* nærri skall hurð hælum *(Dören havde nær smeldet Hælene, d. e.) det var med Nöd og neppe man slap derfra; impers.:* þeim skall, er skyldi *det ramte den rette, det gik ud over den, som det skulde.*

SKELLA (-i, -da, -t), *v. a. og n., A) v. a., 1) m. dat., stöde noget imod noget, saaledes at der fremkommer en kladskende Lyd:* s. hurð aptr *smække en Dör i:* s. lófum *klappe med Hænderne.* — *Talemaade:* s. skolleyrunum við e-u *lade noget gaae ind af det ene Öre og ud af det andet, I.* — *2) m. acc., skære, hugge noget af el. bort med et Snit el. Hug:* s. e-t af; s. e-t í sundr. — *B) v. n.:* s. upp ok hlæja *slaae en höi Latter op, skoggerlee;* s. upp yfir sik, *d. s, I.* — *2) skjælde, skjende:* s. á e-n *skjende paa en.*

SKELLIBRÖGÐ, *n. pl., Spög, Ganteri.*

SKELLIHLÁTR *Skoggerlatter:* reka upp s. *skoggerlee.*

SKELLIHURÐ *en Dör, som smækker i af sig selv (jfr Mellemdör).*

SKELLR (-s, -ir), *m., Smeld, Smæk, Kladsk, skingrende Lyd af Ting, som stöde sammen, slaae imod hinanden;* sá hlaut skellinn, er skyldi *(Talemaade)* = þeim skall, er skyldi *(see* skella, *v. n.).*

Skelmir (-is, -ar), *m.*, *eg. for* skelfir, *den som indjager Skræk; df Skjelm; Skurk (ofte som Skjeldsord for at betegne Foragt og Afsky).*

Skelmiskapr (-ar, -ir), *m.*, *Ondskab, Skarnagtighed, Skurkagtighed.*

Skelpa (-u, -ur), *f.*, *Vrængen af Munden og Ansigtet, som den der stikker i at græde:* göra skelpur.

Skelþunnr *tynd som en Skal (Muslingskal?).*

Skemill (-ls, skemlar), *m.*, = fótskemill.

Skemma (-u, -ur), *f.*, *en (liden) enestaaende Bygning (af* skammr), *df a) Fruerstue, især en Bygning, Bolig for Konge- el. Jarledöttre. — b) et Forraadshuus, Bygning til Opbevarelse af Redskaber, Vaaben etc.;* skemmu-mær *Selskabsdame hos en Konge- el. Jarledatter.* -seta *Ophold i en* skemma *a.*

Skemma (i-, -da, -t), *v. a.*, *eg., forkorte, gjöre kortere; impers.:* en er dag tók at s. *da Dagene bleve kortere. — 2) ueg., fordærve, beskadige, skamskjænde; ogsaa, tilföie Skam, udskæmme. — B)* skemmask, *f. p.*, *1) pass., a)* þá tók at skemmask nótt *Nætterne begyndte at blive kortere. — b) fordærves; beskadiges* (nú heldr maðr á vápni, en annarr rasar at ok skemmisk). *— 2) refl., skamme sig. — C)* skemmdr, *p. pr.*, *1) fordærvet; beskadiget. — 2) gjort til Skamme, beskæmmet.*

Skemmd (-ar, -ir), *f.*, *a) Beskadigelse, Skamfæren:* bíta til skemmda *skambide. — b) Forhaanelse, Fornærmelse, Skam, Skjændsel, Vanære:* hafa s. af e-u *faae Skam af noget;* e-m til skemmdar *for at forhaane, fornærme en. — c) Skam, Undseelse;* skemmdarauki *hvad der er en til Skam, Forhaanelse, Vanære.* -fullr *vanærende, skammelig:* skemmdarfull skurðgoð. -lauss, *adj.*, *hæderlig.* -maðr *Skurk.* -orð *forhaanende Ord.* -verk, *a) Skjændselsdaad. — b) spec., hvad der er gjort til at forhaane, fornærme en personlig.* -víg = skammarvíg.

Skemmiligr, *adj.*, *uhæderlig, vanærende.* -liga, *adv.*

Skemmingr (-s, -ar), *m.*, *en Art Sælhunde (af mindre Slags).*

Skemmt (-ar, -ir), *f.*, *Morskab.*

Skemmta (-i, -ta, -t), *v. a.*, *forkorte Tiden, more:* s. e-m; s. sèr. *— b) fortælle til Tidsfordriv, underholde med* (s. sögu).

Skemmtan (-ar, -ir), *f.*, *det at* skemmta *(Morskab);* skemmtanar-líf *fornöieligt Liv.* -ræða *morsom, fornöielig Samtale.* -samligr, *adj.*, *morsom, fornöielig:* skemmtanarsamlig seta *fornöieligt Ophold; o. fl.*

Skemmtanligr, *adj.*, *som er til Morskab, Fornöielse, morende, underholdende.*

Skemmtiligr, *adj.*, = skemmtanligr. -liga, *adv.*

Skemmtinn, *adj.*, *som er morsom, skjemtsom, underholdende.*

Skemr, *adv. compar.*, *superl.* skemst, *kortere, kortest (i Tidsforhold):* lengr enn s. *saalænge som muligt;* sem skemst *saa kort som muligt.*

Skenking (-ar, -ar), *f.*, *det at* skjenkja.

Skenkja (-i, -ta, -t), *v. a.*, *skjenke, iskjenke:* s. mjöð; s. e-m *skjenke i for en.*

Skenkjari (-a, -ar), *m.*, *Skjenker, Mundskjenk; jfr* byrli.

Skenkr (-s, -ir), *m.*, *Skjenk, Gave, Forœring.*

Skepja (-aða, -at), *v. a.*, = skapa.

Skepna (-u, -ur), *f.*, *1) Skabning, skabt Ting:* öll skepnan *hele Skabningen, det skabte Alt. — b) Element, Naturelement. — 2) Skabning, Skikkelse, Form:* með hverigre skepnu sem (barnit) er *hvorledes det end er skabt;* varð síðan hverr liðr ok limr með rèttri skepnu *fik sin naturlige Form;* mannlig s. *menneskelig Skikkelse. — b) Form, Indretning i Almindelh.:* mun þeira ríki fara eptir rèttri skepnu ok almenniligri mennsku.

Skeppa *og* skjappa (-u, -ur, skjöppu, skjöppur), *f.*, *Skjeppe, Skjeppemaal:* (ef menn fara með) rangar skeppur.

Skepta (-u, -ur), *f.*, = flettiskepta, skeptifletta.

Skepta (-i, -a, -t), *v. a.*, *forsyne med Skaft:* s. spjót, örvar. — *P. pr.*, skeptr *med Skaft.*

Skepti (-is, *pl. d. s.*), *n.*, *Skaft, Haandfang:* höggva sax af s.

Skeptifletta (-u, -ur), *f.*, = flettiskepta.

Skeptingr (-s, -ar), *m.*, *Hoveddug, E.*

Skeptismiðr *en som laver Skafter, Snedker.*

Sker (-s, *pl. d. s.*), *n.*, *Skær, Klippe, som rækker op til el. lidt ovenfor Vandfladen.*

Skera (sker, skar-skárum, skorit), *v. a.*, *A) f. a.*, *1) eg.*, *a) skære (med*

et skærende Instrument), α) s. e-t af *skære noget bort;* s. sik á knífi *skære sig paa en Kniv;* s. á háls *skære Halsen over paa.* — *Om Slagtning:* s. (af) fè *slagte.* — β) *skære Korn med en Segl, meie:* skulu þèr sá akra yðra ok s. — γ) *skære, klippe:* s. hár *klippe Haar.* — δ) *skære, tilskære* (= sníða): skèr mèr skyrtu; ný-skorin klæði *nye Klæder.* — ε) *udskære:* skornir svírarnir ok grafnir; *jfr* skurðr. — *b)* (*om Fjorde el. desl., som skære sig ind i Landet), jfr* vágskorinn. — *c) Talem.:* s. e-m höfuð *skære Ansigter ad en.* — 2) *ueg., a)* s. lítt af manni (*ligesom: ikke snitte noget af sin fulde Mening, rykke heelt og holdent ud med den) ikke bruge mange Omsvöb, ikke bruge mange Complimenter el. Smigrerier;* þarf eigi lengr af manni at s. *jeg kan sige reent ud, hvad jeg mener.* — *Nu siges almindel.:* þat verðr eigi af hánum skorit *det kan man ikke negte ham.* — *b)* s. *el.* s. ór *afgjöre:* þú skalt einn skera ok skapa okkar á millim; hann skar ór öllum vandamálum *fældede Dom i, afgjorde alle vanskelige Sager;* s. ór þrætum *afgjöre Tvistigheder.* — *c)* s. mjök til e-s *indstændig bede om.* — *B)* skerask, *f. p., refl., a)* skerask í leikinn *blande sig i en Sag, Kamp el. desl. for at gjöre Ende paa den.* — *Hertil er vistnok at henföre Talem.:* ef e-t skersk í, hvat sem í skersk (*I*) *dersom noget (misligt), hvad der saa kommer imellem, indtræffer.* — *b)* skerask ór *unddrage sig fra:* skerask ór máli *ikke længer ville deeltage i en Sag;* skerask ór sættum. — *c)* skerask undan e-u *undslaae sig for noget:* skerask undan at veita manni; *jfr* skora.

Skerandi, *adj., (part.), som kan skære.*

Skerborð *rundt Fad, I.*

Skerða (-i, -a, -t), *v. a., gjöre Skaar i; formindske.* — Skerðr, *p. pr., formindsket;* bera skerðan hlut fyri e-m *lide Uret, blive undertrykt.*

Skerðing (-ar, -ar), *f., 1) Indsnit i en Nöglekam, I.* — 2) *Formindskelse.*

Skerjóttr, *adj., fuld af Skær, med mange Skær.*

Skermsl (skerls, *for* skerzl *af* skerða?), *n. pl., som det synes, nögne, græslöse Steder el. Pletter.*

Skernár *en som findes död, dræbt i et Skær.*

Skerpa (-i, -ta, -t), *v. a., skærpe, hærde, ueg.:* s. sik *anstrenge sig, bruge sig, I.*

Skerpla (-u, -ur), *f., Marts Maaned.*

Skessa (-u, -ur), *f., Jettekvinde; deraf om Fruentimmer af en voldsom, ustyrlig Characteer.*

Skeyða (-u, -ur), *f.,* = skauð 2.

Skeypiligr, *adj., latterlig.*

Skeyta (-i -tta, -tt), *v. a., m. acc., 1) sammensætte ved at fæste Enderne til hinanden.* — 2) *skjöde, tilskjöde* (s. e-m e-t, s. e-t undir e-n); *forære, give* (s. jarðir til kirkju). — *3)* s. e-m forvitni (*som det synes) svare paa ens nysgjerrige Spörgsmaal.* — *C)* skeyttr, *p. pr., sammenföiet, föiet til, forbunden med; ueg. i Udtrykket* skyldr ok skeyttr *undergiven og forpligtet, underdanig og forbunden.*

Skeyti (*f.*), *see i* harðskeyti.

Skeyti (-is, *pl. d. s.*), *n., et Skudvaaben; en Piil.* — Göra e-m s. (*eg. Budstikke, d. e. sende den afsted*) *underrette en om (noget), sende Bud til en.*

Skeyting (-ar, -ar), *f., det at* skeyta.

Skeyttr, *see i* ferskeyttr.

Skíð *og* skíði (-s *og* -is, *pl. d. s.*), *n., a) tyndt Træstykke el. en Træsplint, Brændestykke, el. desl.* — *b) en Ski:* fara á skíðum *löbe paa Skier.* — *c)* = hvalskíð(i); skíða-fang *saameget Brænde, man kan bære (mel. Armene).* -ferð *Löben paa Skier.* -færi *Före til at bruge Skier.* -hlaði *Brændestabel.*

Skíða (-u, -ur), *f.,* = skíð; skíðagarðr = skíðgarðr.

Skíðfœri, *1)* = skíðafœri. — 2) *i pl., Skiers Tilbehör el. hvad man skal have med, naar man bruger Skier.*

Skíðfœrr *som kan löbe paa Skier.*

Skíðgarðr *Gjerde af Stavrer, Plankegjerde, Plankeværk.*

Skíði, *see* skíð.

Skíðsleði *Slæde med skieformede Træskinner.*

Skífa (-u, -ur), *f., et tyndt, mindre Brædt; Skive; jfr* brauðskífa.

Skífa (-i, -ða, -t), *v. a., sönderskære, klöve.*

Skiki (-a, -ar), *m., lidet Stykke, Udkant af noget; jfr* skekill.

Skikka (-aða, -at), *v. a., sætte, opstille* (s. fylkingum); *indsætte (en i en Stilling el. et Embede).*

Skikkja (-u, -ur), *f., Kappe;* skikkju-band *Baand til at snöre Kappen til med.* -lauss, *adj., uden* skikkja. -rakki *Skjödehund.* -skaut *Flig paa en s.*

Skikkja (-i, -ta, -t), *v. a., forsyne med en* skikkja.

Skil (-s, *pl. d. s.*), *n.*, *1) eg.*, *Adskillelse*, *Mellemrum; spec.*, *den Aabning i en Væv, hvori Islættet indskydes (I).* — 2) *ueg.*, *a*) *Skjel*, *Skjelnen:* sjá skil handa sinna *kunne (med Öinene) skjelne den ene Haand fra den anden;* kunna s. e-s *el.* vita s. á e-u *vide Besked om*, *forstaae;* kunna s. ok skynsemd *være kommen til Skjelsaar og Alder.* — *b*) *Ret og Skjel, Lov og Ret; lovlig*, *redelig Fremgangsmaade*, *redelig Opfyldelse af indgaaede Forpligtelser:* göra s. *gjöre Ret og Skjel;* hafa öll lögmæt s. í frammi *nöiagtig*, *i eet og alt fölge Lovens Forskrifter (i en Sags Forfölgelse);* leysa lögmæt s. af hendi *fuldbyrde hvad Loven foreskriver*, *de lovlige Forretninger;* til skila ok raunar (sanninda) *redelig Overholdelse af den indgaaede Contract*; vera, standa i skilum *vise sig redelig, paalidelig, retskaffen;* koma til skila *blive leveret til den retmæssige Eier, ikke gaae tabt for ham;* skila-dómr *Dom*, *Kjendelse angaaende Retmæssigheden af noget, især retmæssig Besiddelse.* -maðr *paalidelig*, *retskaffen Mand.*

Skila (-aða, -at), *v. a. og n.*, *A*) *v. a.*, *m. dat. og acc.*, *1) m. dat.*, *aflevere paa det rette Sted;* s. e-u aptr *tilbagegive*, *levere tilbage;* s. e-u til e-s *bringe et mundtligt Budskab til en. I.* — *2) m. acc.*, *gjöre Rede for, forklare, udvikle;* at þèr skilaðit þessa ræðu fyrir mèr. — *B) v. n.*, s. um mál *afgive Vidnesbyrd i en Sag.*

Skilborinn = skilgetinn.

Skildagi (-a, -ar), *m.*, *Overeenskomst, Contract; Vilkaar.*

Skilfenginn, *1) lovlig erhvervet.* — *b*) móðir skilfengin *lovligen taget til Ægte.* — 2) = skilgetinn.

Skilgetinn *ægtefödt.*

Skilgóðr *redelig*, *retskaffen.*

Skilgreiði *redelig Udbetaling el. Udredelse.*

Skilja (skil, skilda, skilit), *v. a. og n.*, *I) f. a.*, *A*) *v. a.*, *1) eg.*, *skille*, *adskille:* sá er skilr dreifir, en sá er fylkir samnar; þeir skildu í sundr skipin *adskilte dem, gjorde Plads imellem dem, lagde dem ud fra hinanden;* þá skilja englar góða menn frá illum, sem korn frá ögnum *udskille dem;* vèr skildum ljós frá myrkri *adskilte Lyset fra Mörket.* — S. flokk sinn *dele sit Fölge i mindre Hobe.* — *Spec.*, *adskille dem, som slaaes el. kæmpe.* — *b*) s. sæng *(jfr skilles fra Bord og Seng) höre op med at leve sammen som Mand og Kone.* — *c*) *impers.* (*m. acc.*), *skilles*, *adskilles*, *skille sig fra;* þar skilr Spán hinn kristna ok Spán hinn heiðna *der er Grændsen imellem etc.;* þar skilr leiðir *der skilles Veiene, der ud fra gaae Veie i (to) forskjellige Retninger.* — 2) *ueg.*, *a*) *adskille, vise som forskjelligt:* mikit man s. gæfu ykkra *der er (sikkert) en stor Forskjel paa eders Held, Lykke.* — *b*) e-t (*nom.*) skilr e-a á *gjör dem uenige, foranlediger Tvist imellem dem:* Njálssonu ok H. skildi aldri á orð nè verk. — *Ogsaa hyppigt impers.:* e-a skilr á *de blive uenige:* hann hafði skilt (= skilit) á við gesti jarls. — *c*) *hæve, ophæve, gjöre Ende paa:* s. talit *gjöre Ende paa Samtalen;* s. vináttu, fèlagsskap *adskille, hæve Venskab, Fællesskab.* — β) *impers.* (*med acc.*), *noget tager Ende, hæves:* skildi svá þeira tal at sinni *dermed endte deres Samtale for den Gang.* — *d*) *fremhæve, udhæve særskilt, især som Betingelse el. Vilkaar; gjöre Rede for; bestemme:* sem nú var skilt með þeim *gjort til Betingelse*, *bestemt*, *aftalt mellem dem;* nema þat væri skilt *med mindre det blev indrömmet*, *bestemt som Vilkaar;* s. e-t til *gjöre noget til Betingelse;* s. e-t frá *undtage noget, gjöre til Undtagelse.* — S. e-t undir e-n *henstille noget til ens Afgjörelse.* — *e*) *indsee*, *begribe*, *forstaae:* skil ek hèr tillögur manna *jeg kan godt indsee, hvad det er for Raad der gives;* hann skildi (*forstod*) hvat igðurnar sögðu; *Talemaade:* skilja fyrr, enn skellr í tönnunum *jfr forstaae en halvkvædet Vise.* — *B*) *v. n.*, *1) eg.*, *a*) *skille, adskille:* s. á milli e-s; *spec. og abs.*, *skille Fosteret fra Moderen, klippe Navlestrengen over*, *I.* — *b*) *skilles*, *gaae fra hinanden; adskille sig (om Veie el. lign.):* þeir skildu með vináttu *de skiltes som intime Venner.* — *Spec.*, *om Ægtefolk*, *skilles.* — β) *impers:* þat skilr með e-m *de skilles ad.* — 2) *ueg.*, *a*) s. til um e-t *fremhæve særskilt; jfr I, A, 2, d;* s. fyrir e-u *gjöre Bestemmelse*, *Aftale om.* — *b*) s. um e-t *afgive Erklæring, Vidnesbyrd om (jfr* skila *B).* — *Impers.:* hèr skilr eigi um þat *her siges ikke noget derom.* — *II*) skiljask, *f. p.*, *1) pass.*, e-m skilsk e-t *en forstaaer*, *indseer noget.* — 2) *refl.*, skiljask við e-n *skilles fra en; forlade.* — Skiljask við (ɔ: lífit *el.*

heiminn) *döe.* — 3) *recipr., skilles ad, gaae fra hinanden; ogsaa om döde Gjenstande (som Veie el. lign.) adskille sig, löbe i forskjellige Retninger.* — *III)* skilinn, *p. pr.,* 1) *bestemt (som særskilt)*: skilit boðorð *(særegen) Lovbestemmelse.* — 2) *n. sg.* skilit, *a) i Udtrykket:* segja skilit við e-n *erklære sig skilt fra (især om Ægtefolk).* — *b) adj., tydelig, omstændelig, nöiagtig:* at þá verði skilnari frásögnin. — *c) adv., tydelig, distinct:* hátt ok skilit *höit og tydelig;* sem skilnask *som tydeligst; paa en saadan Maade, som lader mindst Tvivl tilbage, paa den mest oprigtige Maade.*

Skiljanligr, *adj., som lader sig adskille; især, forstaaelig, tydelig.*

Skillingr (*for* skildingr; -s, -ar), *m., en Mynt (jfr eng. shilling, d. Skilling).*

Skillítill *ringe, ubetydelig.*

Skilma (-aða, -at), *v. n., bedækkes med* skilmi, *I.*

Skilma *el.* skylma (-aða, -at), *v. n., fegte; impers.:* skilmar mönnum þar *der er nogen som fegte.* — *Mest i f. p.* skilmask, *dep. n., fegte, öve sig i Fegtning.*

Skilmáli *Betingelse, Vilkaar.*

Skilmerkiligr, *adj., tydelig.* -liga, *adv.*

Skilmi (-a, -ar), *m., (d. Skimmel), skimmelagtig Skorpe paa Melk el. andre flydende Varer, I.*

Skilming *el.* skylming (-ar, -ar), *f., Fegtning, Fegteövelse.*

Skilmingr (skilfingr; -s, -ar), *m., (poet.) Sværd; Kriger.*

Skilnaðr (-ar, -ir), *m., a) det at adskille.* — *b) Adskillelse, det at adskilles; Afsked:* at skilnaði *til Afsked;* skilnaðar-dagr *Afskedsdag, I.* -maðr *en som skiller Folk ad, gaaer imellem dem, som slaaes el. kæmpe; og fl.*

Skilning (-ar, -ar), *f.,* 1) *Adskillelse:* dauði er í frá sálu s. líkaminum. — 2) *Sands, Fölelse; jfr* skilningarvit. — 3) *Opfattelse, Mening; Begriben, Forstand, Indsigt:* ek hefi hina skilning *jeg er af den (modsatte) Mening;* kunna rètta s. e-s *have Forstand paa, være inde i.* — *b) Betydning, Indhold, Mening.* — *c) Begreb:* þessar þrjár skilningar, þá er hver sem ein einn guð. — *d) Gramm., Sætning* (orð ok skilningar); *jfr* skilningr; skilningar-himinn *Viisdommens Himmel (den Himmel, som er Treenighedens Bolig).* -lauss, *adj., uden Forstand el. Mening.* -vit *en af de fem Sandser.*

Skilningr (-s, -ar), *m., a) Forstand, Dömmekraft.* — *b) Mening, Indhold:* brèf, er þann skilning hafði *af det Indhold; jfr* skilning *3;* skilnings-daufr *som har svag Dömmekraft, tungnemmet.* -lauss, *adj., som er uden, har stor Mangel paa Dömmekraft.* -trè *kun i:* skilningstrè góðs ok ills *Kundskabstræet.*

Skilorð *Betingelse; Bestemmelse; jfr* skilyrði.

Skilrekki (-is, *pl. d. s.*), *n.,* = skilriki. — *b) Redelighed, Regnskab:* krefja þá skilrekkis ok skynsemdar af veittum pundum ok velgörningum *lade dem gjöre Rede og aflægge Regnskab for etc.*

Skilrekkr, *adj.,* = skilríkr.

Skilríki (-is, *pl. d. s.*), *n., Redelighed, Retskaffenhed, Punktlighed i at holde, opfylde indgaaede Forpligtelser; Paalidelighed.*

Skilríkligr, *adj., paalidelig.* -liga, *adv., tydelig, nöiagtig.*

Skilríkr *redelig, retskaffen; paalidelig;* skilríkt vitni *gyldigt Vidne.*

Skilsamligr, *adj., a) paalidelig, redelig, punktlig.* — *b) som der kan gjöres el. er gjort Rede for, sikker.* -liga, *adv. punktlig.*

Skilsamr (-söm, -samt), *adj.,* = skilsamligr *a, I.*

Skilsemi, *f. indecl., Paalidelighed, Punktlighed, Redelighed, I.*

Skilskapr (-ar, -ir), *m., d. s.*

Skilskapt *en rund smal Stang, som gaaer tværs igjennem Rendegarnet i den gamle Væverstol, for at danne den Aabning med, hvorigjennem Islætten skydes el. drages* (skilit), *I.*

Skilvísi, *f. indecl., den Egenskab at være* skilvíss.

Skilvísligr, *adj., ordentlig, punktlig, nöiagtig, redelig.*

Skilvíss, *a) redelig, retskaffen; paalidelig, nöiagtig.* — Skilvísar bækr *paalidelige Skrifter.* — *b) klog, forstandig.*

Skima (-aða, -at), *v. n., see sig omkring, kaste speidende Blikke hid og did omkring sig.* — *Nu almindeligst i den passive Form, refl., i samme Betydning.*

Skíma, *see* skími.

Skíma (-ir, -di, -t?), *v. n. impers., skimte af Dag, I.*

Skímaðr *og* skæmaðr *skinhellig Mand.*

Skími (-a, -ar), *m., og (nu)* skíma

(-u, -ur), *f.*, *Lysglimt, Skimt, svagt el. dunkelt Lys.*

Skin (-s, *pl. d. s.*), *n.*, *a) Skin, Lysning; Solskin.* — *Ordsprog:* opt kemr s. eptir skúr *efter Regn fölger Solskin.* — *b) Glands.*

Skína (skín, skein - skinum, skinit), *v. n.*, *a) skinne, lyse.* — *b) glindse.* — *Ofte impers.:* þat skín í, á, e-t, af e-u *noget kaster Skin fra sig, glindser, gjenskinner.* — 2) *ueg.*, s. jartegnum *skinne ved Jærtegn, d. e. vise sig i Helgenglorie, som gjörende Mirakler.*

Skininn, *adj.*, (*eg. p. pr.*), *bleget af Sol og Veir.*

Skinn (-s, *pl. d. s.*), *n.*, *Skind, Hud.* — *b) i pl.* (?), α) *Skindfoder:* gráskinn undir (ɔ: kápunni), ok var snúit út skinnunum. — β) *Pels, Pelsværk;* skinna-vara *Skindvare, Pelsværk.*

Skinnari (-a, -ar), *m.*, *Skinder, Garver, Feltbereder.*

Skinnbeðr *Leie af (laadne) Skind.*

Skinnbjartr = hörundsbjartr.

Skinnbrækr, *f. pl.*, *Skindbuxer.*

Skinndráttr *det at trækkes om blödt Skind; jfr* hráskinnsleikr.

Skinndreginn *foret med Skind el. Pelsværk.*

Skinnfatnaðr *Skindklæder, I.*

Skinnfeldr *Skindkappe, Pels.*

Skinnföt, *n. pl.* = skinnfatnaðr.

Skinnhald *et Slags korte Skindbuxer, som gaae ned over Knæerne, I.*

Skinnhjúpr *Skindkjortel el Skindkappe* (= kösungr).

Skinnhosa *Skindhose.*

Skinnhrufla *liden Skramme paa Huden, I.*

Skinnhúfa *Skindhue.*

Skinnklæðask, *v. refl.*, *tage Skindklæder paa.* — Skinnklæddr, *p. pr.*, *som har Skindklæder paa.*

Skinnklæði, *n. pl.*, *Skindklæder.*

Skinnknífr *Skindkniv (cogn.).*

Skinnkufl *en Overkappe, viid Kappe af Skind.*

Skinnkyrtill (*Skindkjortel*) = skinnfeldr.

Skinnlauss, *adj.*, *som Skindet, Huden er gaaet af, hudlös.*

Skinnleikr = skinndráttr.

Skinnólpa = skinnkufl.

Skinnpoki *Skindpose, I.*

Skinnræstinn, *adj.*, *som har hvid, glindsende Hud, B.*

Skinnsokkr *Skindstrompe, Skindhose, f. Ex. Ridehose af Skind, I.*

Skinnspretta (-u, -ur), *f.*, *en lille Rift, der gjöres i Huden, I.*

Skinnstakkr *en kortere vid Overkappe af Skind.*

Skinnvefja (-u, -ur), *f.*, *noget af Skind, der omvindes, Skindsvöb.*

Skip (-s, *pl. d. s.*), *n.*, *Skib; Fartöi; Baad.* — *Talemaade:* e-m vill upp í skipit (*Grundforest. om en heldig Fangst*) *en har Held, der indtræder en lykkelig, fordeelagtig Begivenhed for ham, jfr Lykken söger Manden*), *I;* skips-bátr *Skibsbaad; jfr* skipbátr og eptirbátr. -borð *Skibsbord.* -brot = skipbrot. -bryggja *Skibsbro.* -dráttr = skipdráttr. -drottinn *Skibsförer, Capitain.* -festr *Toug til at binde et Skib fast med.* -fjöl = skipfjöl -flak *Skibsvrag.* -háski *Fare til Söes.* -hlutr = skiphlutr, *I.* -höfn, *1) Skibsbesætning; jfr* skipsögn. — *2) Skibshavn, Havn for större Fartöier el. Skibe; jfr* skipahöfn. -lengd *Skibslængde.* -prestr *Skibspræst.* -rá *Skibsraa, I.* -reiði *Skibsredskab.* -sát *el.* -sátr = skipsát(r). -uppsátr, *d. s.* -varðveizla *Forvariug af et Skib.* -verð *Betaling for et Skib;* skipa-afli *Styrke til Söes, af Krigsskibe.* -búnaðr *Skibsrustning, Udrustning af Skibe.* — 2) *alt hvad der hörer til Udrustningen af Skibe, Skibstilbehör.* -búningr = skipsbúnaðr 2. -ferð *Forbiseilen af Skibe.* — *b) Reise til Söes.* -fjöldi *Mængde af Skibe.* -floti *Flaade.* -för = skipaferð *b.* -görð *Bygning af Skibe.* -herr *Sötropper, Krigsstyrke til Söes, Sömagt.* -höfn *Havn for (större) Skibe.* -kaup, *1) Kjöb el. Bytte af Skibe.* — *2) Handel med Handelsskibe (især paa Handelsstederne, hvor de ligge).* -kostr *Udvalg (?) el. Forraad af Skibe:* góðr s. *Forraad af gode Skibe.* -lauss, *adj.*, *som mangler Skibe.* -lega, *f.*, *Liggested for Skibe, Havn; jfr* lægi. -leið, *1) den sædvanlige Vei, Cours, som Skibe pleie at seile.* — *b) Reise til Söes:* fara s. *gaae med en Skibsleilighed.* -leiði, *Bör, gunstig, brugbar Vind for Skibe.* -leiga = skipleiga. -lægi = skipalega. -lið, *a)* skipafloti. — *b) Mandskab, Krigsstyrke til Söes.* -maðr *Sömand, Matros; jfr* skipmaðr. -orrusta *Söbataille, Söslag.* -reiði *alt som hörer til Skibes Udrustning.* -saumr *Skibssöm; jfr* skipsaumr. -smiðr *Skibsbygger.* -stóll *Flaade, Sömagt, Marine.* -tjón *Tab af Skibe, Skibes Undergang.* -uppsát *det at sætte, drage Skibe, Baade (Fiskerbaade) op paa Land; især Ret dertil paa et Sted, el. selve Stedet,*

hvor Skibe, især Fiskerbaade sættes op, hvor de have Tilhold. -viðr *Skibstömmer, I.*

Skipa (-aða, -at), *v. a., (skibe), bringe ombord i et Skib, lade, laste med noget (?); jfr* skipan. — 2) s. upp (vöru) *losse, udlosse.* — *b)* s. upp skipi *opsætte et Skib (el. at henföre til det fölg. Udsagnsord, med hvilket dette etymologisk falder sammen).*

Skipa (-aða, -at), *v. a. og n., I) f. a., A) v. a., m. acc. og dat., 1) m. acc., sætte i en vis Orden, ordne, indrette:* s. máldaga *opsætte en Contract.* — *b) besætte; Ordsprog:* betra er autt rúm, enn illa skipat *det er bedre at en Plads er ubesat, end slet besat.* — β) *besætte, bemande:* s. skip *bemande et Skib.* — γ) *indtage (en Plads):* konur skipuðu pall *de sade der, indtoge Pladserne, Sæderne paa den.* — *c) byde, befale (med infinitivisk Sætning som Object):* konungr skipaði kyrrt vera *sagde det skulde blive derved (han skulde beholde det, han havde faaet).* — *d) beskikke:* konungr er yfir lögin skipaðr *beskikket til at vaage over Lovenes Overholdelse.* — 2) *m. dat., a)* s. mönnum, gestum *(for det fuldstændigere Udtryk* s. e-m í sæti, *som ogsaa bruges) anvise Gjesterne deres Pladser, de Sæder hver skal indtage.* — *b)* s. vandræðum *raade Bod paa Vanskeligheder.* — *B) v. n., ordne, bringe i Orden, indrette; foreskrive, uddele Befalinger angaaende noget, etc.:* s. til bús síns *ordne sine Huusholdningssager og uddele Befalinger desangaaende;* s. um mál *bringe en Sag i Orden, bilægge en Tvist, bringe den til Afgjörelse;* s. í millim e-a, *d. s.;* s. fyrir e-u *staae for noget, have at ordne.* — *II)* skipask, *f. p., 1) pass., a) besættes, bemandes; Ordsprog:* tóm höll skipask létt *en tom Hal er let at besætte.* — *b) bringes i Orden.* — 2) *refl., a)* skipask í sæti *indtage de anviste Pladser, ordne sig i Sæderne.* — *b)* skipask við e-t *lade noget indvirke paa sig, forandres derved (især til det bedre), skifte Mine, forandre sin Hensigt, Fremfærd etc.;* skipask við orð e-s *(ligesom lade sig befale el. foreskrive, rette sig efter; snarere at opfatte saaledes end som pass.) efterkomme, adlyde.*

Skipan *og* -un (-ar, skipanir), *f., det at* skipa *(skibe); Skibsleilighed; Fragt;* taka s. = taka sèr fari; rjúfa skipan *paa en el. anden Maade bryde den Aftale el. den Contract, som er afsluttet med Hensyn til et Skibs Fragt el. Bemanding; dog jfr fölg. O. 3.*

Skipan *og* -un (-ar, skipanir), *f., 1) Ordning, Indretning; Plan.* — *b) Gramm., Construction.* — *2) Bestemmelse, Befaling; Anordning, Reglement.* — *b) Beskikkelse.* — *3) Bemanding, Besættelse; Skibsbesætning;* s. raufsk á skipi H. konungs *Besætningen derpaa blev splittet el. tilintetgjort;* skipanar-bók *Bog, som indeholder Love el. Anordninger.* -bréf *Bestalling.*

Skipari (-a, -ar), *m., en af Skibsmandskabet; Sömand; jfr* skipara-stefna *Möde af Söfolk.*

Skipbátr = skipsbátr.

Skipborð = skipsborð.

Skipbrot *Skibbrud:* verða á skipbroti *lide Skibbrud;* skipbrots-maðr *en Skibbrudden.*

Skipbúnaðr *Skibstilbehör, Takkelage.*

Skipbúza = búza.

Skipdráttr *det at trække Skib(e) op paa Stranden.*

Skipdrottinn = skipsdrottinn.

Skiperfð *Arvetægt efter en Person, som döer ombord i et Skib, og enten hörer til Besætningen el. er med som Passageer.*

Skipfarmr *Skibsladning.*

Skipfjöl *(Skibets Fjæl, Planke) i Udtrykket:* vera kominn á s. *være kommen ombord.*

Skipflak = skipsflak.

Skipför = skipaför.

Skipgengr, *adj., som kan befares med et Skib eller Skibe.*

Skipgörð, -gerð *Skibsbygning.*

Skipherra = skipdrottinn.

Skiphlutr *den Deel af Fangsten, som tilkommer Baadens, Fartöiets Eier, I.*

Skiphræ *Vrag af et Skib.*

Skiphræddr *bange paa Vandet.*

Skipkváma *et Skibs Ankomst.*

Skipleiga *Skibsfragt.*

Skipmaðr = skipsmaðr.

Skippund *Skippund (beregnes af P. Vidalin til 346 Pd.).*

Skippundari *en större Vægt til at veie med, hvad der gaaer over 1 Skippund.*

Skipreki *Skibbrud; Havari.*

Skipreiða *Skibrede;* skipreiðu-maðr *en som hörer til en Skibrede.* -þing *Skibrededistrict.*

Skipreiði = skipsreiði.

Skiprúm *Plads ombord i et Fartöi* (veita e-m s.).

Skipsala *Salg af et Skib.*

Skipsát *og* -sátr = skipauppsát.

Skipsaumr = skipasaumr.

Skipsmíði *Skibsbygning.*

Skipsmiðr *Skibsbygger.*

Skipsókn *Skibsmandskab.*

Skipstafn *Skibsstavn.*

Skipstjórn *Skibsstyrelse;* skiptjórnar-maðr *Skibsstyrmand, Skibsbefalingsmand.*

Skipsýsla = skipreiða.

Skipsögn = skipshöfn *a.*

Skipt (-ar, -ir), *f., Deling, Udskiftning; et (udskiftet) Lod. — b) Forandring, Omskifte:* s. er á gumna giptu *(Eg.).*

Skipta (-i, -a, -t), *v. a. og n., I) f. a., A) v. a., m. dat. og acc., 1) m. dat., a) skifte, dele, udskifte:* s. arfi, herfangi *dele en Arv, et Bytte;* s. landi *udskifte et Land, en Jordlod;* s. e-u í sundr *dele i særskilte Dele;* ef sundr skipt er lögunum, þá mun sundr skipt friðinum *hvis Lovene skulle sondres, adskilles (forskjellige Love indföres i Landet), da vil og Freden sondres, d. e. Folket vil dele sig i fjendtlige, imod hinanden staaende Partier;* s. e-u með sèr *dele noget imellem sig.* — β) *afgjöre, bringe i Orden:* s. vandamálum. — *Beslægtet hermed er det absolute Udtryk:* guð skipti með okkr *Herren dömme imellem os, afgjöre hvem der har Ret.* — γ) *(beslægt. m. foreg.) være det afgjörende, hvorpaa det kommer an, gjöre noget til Sagen med Hensyn til el. desl., i Talemaader som:* þat skiptir engu, miklu *det gjör intet, meget til Sagen, er Sagen uvedkommende el. er af Vigtighed; (ogsaa med en tilföiet acc. pers.:* e-t skiptir e-n miklu *noget er af stor Vigtighed for en, ham magtpaaliggende);* hverju skiptir þat *hvad gjör det til Sagen? el. hvad har det at betyde?;* eiga máli at s. *(om Vidner) være competent el. berettiget til at afgive Erklæring i en Sag. — b) skifte, ombytte, vexle, forandre:* s. litum *skifte Farve (jfr ogsaa under fölgende β);* s. skapi sínu *skifte Sind.* — β) s. e-u við e-n *skifte, vexle, bytte (noget med en anden):* s. litum *bytte Udseende med hinanden (den sædvanlige Betydning see under b foregaaende);* s. orðum við e-n *skifte Ord med, komme i Ordstrid med;* s. höggum, vápnum við e-n *skifte Hug med, strides med; jfr* höggvaskipti, vápnaskipti; *jfr II, 2, b nedenfor.* — S. illu við e-n *gjöre en Fortræd.* — 2) *m. acc., a) dele, inddele:* s. bækr í kapítula *inddele dem i Capitler. — b) som abs. synes herhen at höre Udtrykket;* s. sèr af e-u *(tildele sig en Deel, Andeel af noget, d. e.) lade noget være sig vedkommende, tage sig af det, bryde sig om, paatage sig Omsorg for. — B) v. n., skifte, bytte:* s. um klæði, hesta, bústað, *etc. skifte Klæder, Heste, Bopæl;* s. um vist *(om Tyende); jfr* vistaskipti. — β) s. um e-t við e-n *bytte noget med en.* — γ) *impers.:* þat skiptir um e-t *noget forandres, tager en anden (især modsat) Vending;* þá skipti um *da indtraadte der Forandring, da fik Tingen en anden Vending; om Kamp:* at sem skjótast skipti um með þeim *at det som hurtigst kommer til Afgjörelse. — II)* skiptask, *f. p.. 1) pass., deles, adskilles, sondres:* þá skiptusk tungur á Englandi. — 2) *recipr., a)* skiptask á *skifte, vexle, omskiftes, indtræde vexelviis. — b)* skiptask höggum, orðum *etc.* við *skifte, vexle Ord, Hug med hinanden;* skiptask gjöfum við *vexelviis hædre hinanden med Foræringer; jfr I, A, 1, b, β ovenfor.*

Skiptapi (-a, -ar), *m., et Skibs Undergang, Skibbrud;* skiptapa-veðr *Storm, Uveir, hvori Skibe gaae under.*

Skipti (-is, *pl. d. s.*), *n., a) Skifte, Deling. — b) Omskifte; jfr* höfðingjaskipti, ljósaskipti, *o. fl.* — β) *Ombytning, Skifte.* — γ) *det at ombytte, vexle noget med en anden; deraf et el. andet, man har med en at bestille, Mellemværende, Affaire med el. desl.,* = viðskipti; *jfr* orðaskipti, vápnaskipti. — δ) *Forandring, Forskjel:* en svá sýnisk mèr sem s. muni á vera um skipanina.

Skiptiarfr *Arv, som skal deles, B.*

Skiptiligr, *adj., foranderlig, forskjellig.* -liga, *adv.*

Skipting (-ar, -ar), *f., Deling, Skiften; Omskiften; Forandring;* skiptingar-dagar *Skiftedage, d. e. den Tid el. Termin, da en Omskiften skal finde Sted, spec. Tiden til Valg af nye Consuler i Rom.* -tíund = skiptitíund.

Skiptingr (-s, -ar), *m., Skifting.*

Skiptitíund *Tiende, som skal deles.*

Skiptjón = skiptapi.

Skiptollr *Skibstold.*

Skiptötrar, *m. pl., et gammelt, ubrugeligt Fartöi; Vrag af et Fartöi.*

Skipulag *Orden, Ordning, Indretning, I.*
Skipuligr, *adj., vel indrettet, passende, ordentlig.* -liga, *adv.*
Skipun, *see* skipan.
Skipveri *(en af Besætningen paa et Skib), el. mest i pl.*, skipverjar, *m., Skibsfolk.*
Skipviðr = skipaviðr.
Skipvist *det at fare, reise med et Skib.*
Skíra (-i, -ða, -t), *v. a., 1) eg., rense, gjöre klar; luttre. — 2) ueg., a) döbe. — b)* s. sik *rense sig (fra en Beskyldning):* s. sik með eiði.
Skírari (-a, -ar), *m., Döber.*
Skírborinn *ægtefödt.*
Skírdagr *Skærtorsdag;* skírdagsaptann *Aftenen för Skærtorsdag; og flere.*
Skírdræpr, *adj., stikkende, skærende i Öinene.*
Skírgetinn = skírborinn.
Skírifaðir *Daabsfader, en som har döbt en.*
Skíriþórsdagr = skírdagr.
Skirja (-u, -ur), *f., (Benævn. paa) en Ko (hertil det nu almindel.* skirju- *el.* skerju-ligr, *adj., stor og klodset).*
Skírleikr (-s, -ar), *m., Reenhed; Kydskhed.*
Skírleitr, *adj., som har et lyst, klart Udseende.*
Skírlífi, *n., Reenhed i Sæder; Kydskhed.*
Skírlífr, *adj., reenlivet, reen i Sæder; kydsk.*
Skírligr, *adj., klar, reen; kydsk.* -liga, *adv.*
Skírmæltr, *adj., reenmælet, som har et tydeligt Organ.*
Skírn (-ar, -ir), *f., Daab;* skírnardagr *Daabsdag.* -embætti, *eg. Daabstjeneste; Forrettelse af Daab, det at döbe en.* -fat *Döbefad.* -fontr *Döbefont.* -hald *Holden over Daaben.* -munnlaug = skírnarfontr. -nafn *Döbenavn.* -sár *Döbefonten med Vandet i.* -vatn *Döbevand.* -þjónusta = skírnarembætti.
Skírna (-aða, -at), *v. a., klares.*
Skirpa (-i, -ta, -t), *v. a., m. dat., spytte, udspytte; abs.* s. við.
Skírr, *adj., 1) eg., skær, klar, reen, renset:* skírt silfr, gull *renset Sölv, Guld. — 2) ueg., a) reen, fri for Skyld:* vèr erum eigi skírir um þat *vi ere ikke uden Skyld i den Henseende. — b) reen i sædelig Forstand:* skírt líf = skírlífi. — *3)* skírt, *n. sg. (acc.), adv., tydelig; især med klar Stemme.*
Skirra (-i, -ða, -t), *v. a., m. dat., bortfjerne, afvende. —* S. vandræðum *afvende farlige Forviklinger. — b)* skirrask, *f. p., som dep. a.,* skirrask e-t *skye, afholde sig fra.*
Skírskota (-aða, -at), *v. a., erklære i Vidners Nærværelse, tage Vidner paa:* konungr skírskotaði fyrir þeim, er hjá váru, at *etc.;* s. e-t (e-u?) undir e-n *kalde en til Vidne paa noget; ligeledes henskyde noget til en, bede ham at sige sin Mening derom, overlade til hans Dom el. Afgjörelse.*
Skírskotan (-ar, -ir), *f., det at* skírskota.
Skírlsl (-ar, -ir), *f., og (-s, pl. d. s.), n., og* **skírsla** (-u, -ur), *f., Frigjörelse for Beskyldning ved Vidner, Ed el. Ordal:* manna s. *Frigjörelse ved Vidner;* guðs s. *Ordal. — b) ueg., Pröve:* nú er gör s. til, hvílíkr þú ert.; skírsla-stefna *(tilsagt) Möde, hvor en* skírsl *skal fuldbyrdes.*
Skírteini (-is, *pl. d. s.), n., Kjendemærke; Beviis, Beviisligheder, I.*
Skíta (skít, skeit — skitum, skitit), *v. n., skide:* skóggang varðar, ef maðr skítr á mann.
Skitinn, *adj.,* = skitugr, *I.*
Skítkarl *foragtelig gammel Mand.*
Skítr (-s, -ir), *m., Skarn, Excrementer.*
Skitugr, *adj., skiden, tilsölet, I.*
Skjaðak *og* **skaðak** (-s, -ök), *n., antages enten at være et Slags Udvæxt paa Korn, el. et Slags Ukrud = Dude, Svingel (lolium temulentum):* stundum spillir s. (*ɔ:* ávexti jarðar); mungát, þat er s. var i *brygget af fordærvet Korn (?).*
Skjagleiki (-a, -ar), *m., Skjevhed.*
Skjágluggi *Vindue med* skjár *b, I.*
Skjágrind *Rammen el. Træværket i en* skjár *b, I.*
Skjal *(ogsaa* skal; -s, skjöl), *n., 1) Larm, Stöi, Bulder, maaskee især af mange Stemmer; deraf Samtale; Snak;* verða at skjali einu *blive til bare Snak, til ingen Ting. — 2) Document; pl.* skjöl *Documenter, Brevskaber, I. — 3) en Sygdom i Munden paa Heste, naar Tandkjödet voxer ind over Tænderne, I.*
Skjala (-aða, -at), *v. n., A) snakke (især med Biforestilling om Frihed el. Aabenmundethed):* skjalaði V. í hvern heim *snakkede baade löst og fast, pra-*

tede og pralede uafladelig. — *B) löbe i tilbagegaaende Retning, flygte.*

Skjald, *see* skáld.

Skjalda (skjöldu, skjöldur), *f., Benævnelse paa en skjoldet Ko, I.*

Skjalda (-aða, -at), *v. a., beklæde, pryde el. bedække med Skjolde.*

Skjaldar-, *see under* skjöldr.

Skjaldari (-a, -ar), *m, en som forfærdiger Skjolde.*

Skjaldbalkr *Skillevæg.*

Skjaldborg *Skjoldborg.*

Skjaldbúinn *beklædt med Skjolde.*

Skjaldfetill = skjaldarfetill.

Skjaldfimr *behændig i Brugen af Skjoldet, E.*

Skjaldhvalr *(Skjoldhval, d. e.) en skjoldet Art af Hvale.*

Skjaldi (-a, -ar), *m., den skjoldede* (rauðumskjaldi *den med det röde Skjold, R).* — *2) det samme om en Tyr el. Oxe, som* skjalda *om en Ko, I.*

Skjaldjötunn *Skjoldjette (Krigsmaskine, til at kaste gloende Ting med?).*

Skjaldkœnn = skjaldfimr, *E.*

Skjaldmær *Skjoldmö.* — *B) see* skáldmær.

Skjaldr (-s?, -ar), *m., (poet. Form)* = skjöldr.

Skjaldrim *Baand el. List langs med Rælingen af et Skib, hvorimellem Skjoldene bleve stukne ind, naar de reistes op til Bedækning langs med Kanten af Skibet (jfr* skara skjöldum *under* skara).

Skjaldsveinn *Skjolddreng, Skjolddrager, Vaabendrager.*

Skjaldþak *Stormlag (af Skjolde, B.*

Skjaldþili, *n., Paneling, Brædeskillerum, Brædevæg imellem to Værelser.*

Skjálf (-s, *pl. d. s.), n., Skjælven, Rysten, Bæven:* vera, leika á skjálfi *ryste.*

Skjálfa (skelf, skalf-skulfum, skolfit), *v. n., 1) skjælve, ryste, bæve.* — *2) ogsaa (men sjelden)* = skjelfa.

Skjálfhenda (-u, -ur), *f., en Verseart, hvor Bistaverne* (stuðlar) *enten i begge Halvstrophens Linier (1 og 3) el. i den tredie alene, staae adskilte kun ved een Stavelse, og den förste i Begyndelsen af Verselinien; men den förste Riimstavelse udgjör Liniens förste eller anden, den sidste Liniens næstsidste Stavelse.*

Skjálfhendr, *adj., 1) som ryster paa Hænderne.* — *2) om et Vers, Verselinie el. Verseart som har* skjálfhenda; *see dette Ord.* — *3)* skjálfhendra, *adv. comp., med mere skjælvende Röst.*

Skjálfra (-aða, -at), *v. n.,* = skjálfa.

Skjálfraddaðr, *adj., med skjælvende Stemme, I.*

Skjálfti (-a, -ar), *m., Skjælven, Rysten, Rystelse; jfr* jarðskjálfti.

Skjálga (-aða, -at), *v. a., gjöre skjev; ryste, svinge, E.*

Skjálgr (-s, *uden pl.), m., Skjevhed; Skelen:* skjóta augum í skjálg *skele, see skjevt.* — *2) (poet.) Benævn. paa Maanen.* — *Navn paa en Fisk.*

Skjálgr, *adj., 1) skjev; rystende, usikker:* með skjálgum skotum. — *2) skelöiet.*

Skjaligr, *see* skeleggr.

Skjall (-s, skjöll), *n., Æggehinde.*

Skjalla (-aða, -at), *v. n.,* = skella *(v. n.):* láta e-m högg, hnefa s. *give en et vældigt, klaskende Hug, daske en.*

Skjallhvítr, *eg. hvid som Hinden i et Æg, sneehvid.*

Skjallr (skjöll, skjallt), *adj., om Lyden, stærk, gjennemtrængende, skingrende,* = hvellr. = *2) n. sg., subst., i Udtrykket:* e-m er eigi einkar skjallt *en er ikke ganske vel.*

Skjallraddaðr, *adj., med skingrende Stemme, B.*

Skjanni (-a, -ar), *m., en stor hvid Pande, I.*

Skjappa, *see* skeppa.

Skjár (-s, -ir), *m., a) Vindue:* húsum þeim, er skjáir eru á *som der er Vinduer paa.* — *b) spec., et Vindue, som bestaaer i en udover en Ramme udspændt gjennemsigtig Hinde el. Blære.*

Skjarr, *adj., sky:* skjarrir sauðir. — *b)* s. við e-t *som skyer, undgaaer, tager sig i Agt for.*

Skjátla (-aða, -at), *v. n., (som det synes en Udvidelse af det forældede* skjá *el.* skjóa *streife, vanke, skeie ud? hvoraf Eg. udleder Ordet* skjáðr *en flygtig og frygtsom Person; paa samme Maade som* rjátla af rjá), *vakle (?); impers.:* e-m skjátlar *(el. i den passive Form* skjátlask) *en tager Feil, I.*

Skjávindauga = skjágluggr.

Skjóða (-u, -ur), *f., en Skindpose;* skjóðu-skrúð *et el. andet Værktöi, man förer med sig i en Skindpose.*

Skjól (-s, *pl. d. s.), n., Skjul, Ly, Tilflugtssted; Talemaade:* skjóta skjóli yfir e-n *yde en Tilflugtssted, Beskyttelse (især en fredlös el. forfulgt Mand);* þat er fokit í öll s. fyrir e-m *han har intet Tilflugssted mere;* skjólshús *(eg. et Huus, som yder Ly el.*

Tilflugtssted), i Udtrykket: skjóta skjólshúsi yfir e-n = skjóta skjóli yfir e-n.

Skjóla (-u, -ur), *f., Spand; jfr* fata.

Skjóleygðr, *adj., hvis Öine ligge dybt.*

Skjólfat *et varmt, bedækkende Klædningsstykke, I.*

Skjólgarðr *et Gjerde, som er opfört til Ly, I.*

Skjólsamr (-söm, -samt), *adj., som yder Ly el. Varme (f. Ex. om et Klædningsstykke); beskyttende.*

Skjóna (-u, -ur), *f., Benævnelse paa en broget Hoppe* (skjótt hross), *I.*

Skjóni (-a, -ar), *m., det samme om en Hest, som det foregaaende Ord om en Hoppe, I.*

Skjoplask, *see* skjöplask.

Skjóta (skýt, skaut-skutum, skotit), *v. a., skyde, sætte i Bevægelse etc., m. dat. om det, der sættes i Bevægelse, men acc. om det, som Bevægelsen gaaer ud paa, A) f. a., 1) eg., a) skyde, kaste (et Vaaben el. noget, der bruges saaledes):* s. spjóti, öru *etc. — Abs.:* s. af boga *skyde med en Bue;* s. til e-s, á e-n *skyde efter, paa en. — M. acc.:* s. e-n *skyde efter el. paa og ramme en;* s. e-n í fótinn, höndina *træffe en med et Skud el. Kastevaaben i Benet (el. Laaret), Armen;* s. e-n til bana *skyde en ihjel. — b) skyde, stöde, drive, ved en rask Bevægelse sætte noget frem el. i en vis Stilling, sætte, stikke det op el. desl., α)* s. slagbrandi fyrir dyrr *skyde en Skodde for en Dör;* s. e-u *skyde, kaste noget bagover Skulderen. — β)* s. báti *sætte (især i Hast) en Baad frem paa Vandet; især (ogsaa med tilföiet* utan) *sætte, skyde en Jolle ned, udenbords. — γ)* s. tjöldum *sætte Telte op, slaae Telte. — δ)* s. upp hvítum skildi *stikke et hvidt Skjold op (som Fredstegn):* s. upp vitum *sætte Bauner op. — ε)* s. skildi fyrir e-n *stikke et Skjold frem for en for at bedække ham; deraf beskytte, tage i Forsvar. — ζ)* s. eldi á e-t *stikke Ild paa. — η)* s. niðr knjánum *stikke Knæerne ned, beröre Jorden med Knæerne. — ϑ) impers.:* e-u skýtr upp *noget kommer op paa Vandets Overflade. — ι) Talemaade:* s. fótum undir sik *rende, sætte afsted. — c) bespringe:* hann (griðungrinn) skal s. kviguna. — 2) *halvueg. i nogle Udtryk, hvor Gjenstanden i dat. er et levende Væsen, α)* s. hesti undir e-n *skaffe, laane en en Hest til at ride paa (især hvor det gjelder om at komme hurtig afsted). — b)* s. e-m í land *sætte en i Land. — c)* s. e-m undan *hjelpe en til at undflye, befordre ens Flugt (mere egentl. kunde det ogsaa betyde at skyde en tilside, saa at han ikke bliver rammet af et Slag, Skud el. desl., der truer ham). — 3) ueg., a)* s. e-u á *bringe noget i Stand, opstille, ordne, α)* s. á fylkingu *opstille sine Folk i Slagorden; jfr* skjóta á skjaldborg. — *β)* s. á þingi *sammenkalde et Möde el. Thing, holde et Möde. —* S. á eyrindi *holde en Tale. — b)* s. skjóli (skjólshúsi) yfir e-n, *see under* skjól. — *c)* s. fé saman *sammenskyde Penge. — d) abs.,* s. fyrir e-n *betale for en (især hvad han nyder el. fortærer). — e)* s. e-m at um e-t *give en Adgang til noget, lade en deeltage deri. — f)* s. e-u at e-m *give en hemmelig Underretning om noget, I. — g)* s. e-u fram *haste med noget. — β) i Hast fremsige, henkaste, improvisere:* s. fram stöku. — *h)* s. e-u á frest *udsætte, forhale. — i)* s. e-u til e-s *henskyde, overlade til ens Afgjörelse. — β)* s. máli (í dóm, til dóms, þings) *indskyde, appellere en Sag. — γ)* s. máli sínu til guðs *overlade Herren sin Sag. —* Því skýt ek til guðs ok góðra manna, at ek *jeg tager Gud etc. til Vidne paa, at jeg etc. — k)* skjóta jörð undir e-n *henvise til en som Eiermand, Besidder af et Gods, man har solgt ham, men en anden senere gjör retligt Krav paa* (engi skal bóndi undir lendan mann jörð skjóta). — *l)* s. e-u fyrir *tabe Ret til noget. — m) impers.:* e-m skýtr skelk í bringu *en bliver lidt bange. — β) abs., i Talemaaden:* skýtr í tvau horn um e-t *det gaaer i to forskjellige, modsatte Retninger, bliver heelt forskjelligt med Hensyn til noget; ligel.* skýtr í t. h. með e-m *de blive af heel forskjellig, modsat Mening. — B)* skjótask, *f. p., 1) refl., a) eg., komme pludselig og uforvarende; smutte:* skjótask at, undan *etc. — b) ueg., α)* e-t skýzk upp ór e-m *noget (en Hemmelighed) slipper en uforvarendes af Munden, I. — β) Ordsprog:* mörgum skýzk *(impers.),* þó hann sé skýrr *den kloge kan ogsaa feile, forlöbe sig;* skýzk *(impers.)* um skák hverja *(ved hver Skak ɔ: man kan sige Modspilleren, naar man selv staaer i Fare for at blive mat — for-*

hales Spillets Afgjörelse, d. e.) i yderste Forlegenhed bringer hver Forhaling dog et Haab. — 2) *recipr.:* skjótask á *vexle Skud el. kaste Kastevaaben mod hinanden.*

Skjótandi (-a, -endr), *m., en som skyder, kaster:* kalla hann (ɔ: Höð) skjótanda Mistilteins.

Skjótfári, *adj., som hurtig kan komme frem, tilbagelægger en Vei, el. fuldender en Reise.*

Skjótfarinn *som kan hurtig tilbagelægges.*

Skjótfœri *Hurtighed (især i at löbe).*

Skjótfœrr *hurtig til Beens; hurtig, snar.*

Skjótgörr *som gjöres el. kan gjöres hurtig.*

Skjóthendr, *adj.,* = fljóthendr.

Skjótkörinn *valgt hurtig;* göra skjótkörit *vælge hurtig, beslutte sig (til en Ting el. flere) hurtig.*

Skjótla, *see* skjótliga (*under* skjótligr).

Skjótleikinn, *adj., som hurtig udförer sine Sager.*

Skjótleikr (-s, -ar) *og* -leiki (-a, -ar), *m., Hurtighed.*

Skjótligr, *adj., hurtig, snar, snarlig.* — *b) livlig, fyrig.* -liga, *og contr.* skjótla, *adv., hurtig, snart, snarlig.*

Skjótlitit, *n. p. pr., i Udtryk som:* e-m verðr s. á e-t *en seer kun flygtig paa noget;* göra s. á e-t *ikke tage i lang Betænkning.*

Skjótlyndi *Iilsindethed.*

Skjótlyndr *iilsindet.*

Skjótmælgi *hastig, ubesindig Tale.*

Skjótorðr, *adj., som taler hurtig, giver hurtig Svar; som taler uden behörigt Overlæg.*

Skjótr (-s, -ar), *m.,* = fararskjótr.

Skjótr, *adj., hurtig (i sine Bevægelser, til Beens etc.); snar, snarlig, hastig;* s. á fœti *hurtig til Beens.* — 2) skjótt, *n. s. (acc.), adv., hurtig, hastig, snarlig.*

Skjótráðinn *som hurtig besluttes;* göra skjótráðit *beslutte sig hurtig til noget.*

Skjótráðr, *adj., som hurtig opfinder Raad; hurtig i sine Beslutninger, resolveret.*

Skjótræði (-is, *pl. d. s.*), *n., hurtig fattet Raad; Resoluthed.*

Skjóttíndr *som hurtig lader sig fremstille.*

Skjóttr, *adj., broget (om Heste).*

Skjótyrði, *n. pl., a) hurtig, uoverlagt Yttring.* — *b) Stikpiller, fornærmende Udtryk.*

Skjögr (-rs, *pl. d. s.*), *n., Vaklen paa Benene, vaklende Gang, I.*

Skjögra (-aða, -at), *v. n., rave, vakle, I.*

Skjöldóttr, *adj., skjoldet (om Hornkvæg), I.*

Skjöldr (skjaldar, *dat.* skildi, *pl.* skildir), *m., Skjold:* bregða (skjóta) upp hvítum skildi *stikke op et hvidt Skjold (som Fredstegn; rödt Skjold var Tegn paa det modsatte);* koma (e-m) í opna skjöldu *falde i Flanken.* — *Talemaader:* þat er skarð fyri skildi, *see* skarð; höggva skarð í skildi e-s *tilföie en Tab;* hafa e-n at skildi *bruge en som Skjold, krybe bag ved;* bera efra, hærra skjöld *blive ovenpaa.* — *b) en (större) hvid Plet; jfr* skjöldóttr; skjaldar-band *Skjoldrem (ogsaa cogn.).* -bukl *Skjoldbugle.* -gjöf *Foræring af et Skjold.* -jötunn (*Skjoldjette*), = skjaldjötunn. -rönd *Skjoldrand.* -sporðr *Spidsen af et Skjold;* skjalda-skrifl *og* -skrifli *gamle, ubrugelige Skjolde.*

Skjöplask (skjoplask, *nu almindelig* skjóplask; -aðisk, -azk), *v. pass. (el. dep. n.), (eg. vakle, ryste?), svigte:* s. í einarðinni *vakle, svigte i sin Troskab;* at aldri skjöplaðisk okkr vinátta *den vaklede aldrig, var altid den samme.* — *Nu impers., i:* e-m skjóplask *en tager Feil, især husker, siger el. gjetter feil.*

Skóa *og* skúa (-aða, -at), *v. a., a) skoe (en Hest).* — *b) skoe, forsyne med Jernbeslag.*

Skóaðr *el.* skúaðr, *adj., (el. p. pr. af foreg. O.), forsynet med Skoe.* — *b) skoet om (en Hest).* — *c) skoet, jernbeslagen.*

Skóbót *Skoflikke, I.*

Skóbroddar, *m. pl., Iisskoe.*

Skoða (-aða, -at), *v. a., skue, beskue; besigte.* — *b) tage i Overveielse.* — *2) f. p,* skoðask um *see sig omkring.*

Skoðan *og* skoðun (-ar, skoðanir), *f., det at* skoða; skoðunar-mál *Sag, som nöie maa tages i Overveielse, I.*

Skóf, *1. og 3. s. impf. ind. af* skafa.

Skóf (-ar, -ir), *f., mest i pl., Skove, Afskrab, Bundskorpe i Gryder, I.*

Skófót (*pl.*) *Skotöi.*

Skógbjörn *Skovbjörn.*

SKÓGDÝR *Skovdyr, vildt Dyr.*

SKÓGGANGR *Skovgang, den höiere Grad af Fredlöshed; jfr* skógarmaðr; skóggangs-maðr = skógarmaðr. -sök *Sag, Anklage, Bröde, der medförer Skovgang.*

SKÓGGANGSÖK = skóggangssök.

SKÓGLAND *Skovland, Skovbund, Skovjord, Skoveiendom; jfr* markland.

SKÓGLAUSS, *adj., hvor der ikke findes Skov, skovlös.*

SKÓGÓTTR, *adj., bevoxet med Skov, skovrig.*

SKÓGR (-ar, -ar), *m., Skov;* skógarbjörn *Skovbjörn.* -braut *Sti, som förer igjennem en Skov, Skovvei.* -búð *Hytte i en Skov, Skovhuus, Skovhytte.* -búi *en som boer, lever i en Skov,* -dýr *vildt Dyr.* -gata *Skovsti, Skovvei.* -geil *skovbevoxet langagtig Fordybning i en Fjeldside.* -háls *Skovhöi, Skovbakke.* -hjörtr *Skovhjort.* -holt *Skovbakke.* -hryggr *langstrakt Skovbakke.* -hunang *Skovhonning.* -hús *Skovhuus, Skovhytte.* -högg *Skovfældning, Skovhugst, Skovning; jfr* viðarhögg. -kaup *Kjöb af en Skov.* — 2) *Tillægsbod, en Drabsmand udreder til den Dræbtes Slægtninge, som for at kjöbe sig fri for Fredlöshed („Skovgang").* -kjarr, *n., Skovkrat, Krat.* -klettr *Klippe i en Skov.* -kofi *Skovhytte, lidet Skovhuus, G.* -leiga *Leie for Benyttelsen af en Skov til Skovning.* -maðr = skóggangsmaðr. -mark *Skovskjel; Skovgrændse; det som en Skovgrændse indeslutter = Skoven* (í sínu skógar marki *inden sin Skovgrændse*). -merki *Skovskjel.* -nef *Skovpynt, Udkant af en Skov.* -partr *Skovlod.* -rjóðr *bart, opryddet Sted i en Skov.* -runnr *Krat, Busk.* -skipti *Deling, Udskiftning af en Skov.* -spell *Beskadigelse af en Skov.* -staða *Skovgrund, Grund hvorpaa Skov har voxet.* -súra *Skovsyre (oxalis acetosella).* -teigr *Skovlod, udskiftet Stykke af en Skov.* -trè *Træ i en Skov.* -tupt *en Tomt i en Skov; Skovgrund (?).* -uxi *vild Oxe.* -öx *Skovöxe;* skóga-brenna *Opbrænden af Skove.* -fullr *skovrig.* -merki, *n. pl., Skovskjel.* -strönd *skovbevoxet Strandbred:* þeir sem á skógaströndum byggja. -trè *Skovtræ.*

SKÓGSKIPTI = skógarskipti.

SKÓGSÖK = skóggangssök.

SKÓGTEIGR = skógarteigr.

SKÓGTRÈ = skógartrè, skógatrè.

SKÓGVAXINN *bevoxet med Skov.*

SKÓGVÖNDR *Skovvaand, Skovvidie.*

SKÓHLJÓÐ *Lyden af ens Skoe, ens Gang, I.*

SKOKK (-s, *pl. d. s.*), *n., Trav, I.*

SKOKKA (-aða, -at), *v. n., trave, I.*

SKOKKR (-s, -ar), *m., (jfr. d. Skok) Kasse, Kiste; (den udvendige) Skibsside,* = húfr, *E.*

SKÓKLÆÐI (*pl.*), *Skotöi, Fodtöi.*

SKOL (-s, *pl. d. s.*), *n., Skyllen; Afskyl af Madkar, Skyllevand, I.*

SKOLA (-aða, -at), *v. a., skylle,* 1) *pers., skylle, vaske:* s. e-t í vatni. — 2) *impers.:* skolar til hafs öllu *skylles bort ud paa Havet;* allt skolar ór skipinu; e-u skolar upp *skylles op paa Land.*

SKÓLAUSS, *adj., som er uden Skoe, skolös.*

SKOLBRÚNN *og* -BRÝNN, *adj., som har mörke Öienbryn.*

SKÓLEISTR *den Deel af en Sko el. Stövle, som bedækker Foden.*

SKÓLI (-a, -ar), *m., Skole:* setja e-n til skóla, skipa e-m í skóla *lade en gaae i Skole, studere;* skóla-bók *Skolebog.* -fræði *Discipliner, som læres i Skolen.* -meistari *Skolemester, en Skoles Forstander.* -sveinn *Skolelærling, Skolediscipel.*

SKOLLA (-i, -da, -t?), *v. n.,* 1) *eg., a) (oprindel. som det synes) skumpes, bevæges ustadig frem og tilbage.* — *b) dingle, hænge.* — 2) *ueg.,* láta s. við e-m *vise Ustadighed imod, skuffe.* — *b) lave, udtænke en List el. et Kneb:* þá skollit þèr svá, at *da tænker I underfundig nok, at etc.*

SKOLLEYRU, *n. pl., (de narrende, falske Øren?) i Udtrykket:* skella skolleyrunum við e-u, *I; jfr* skella (*v. a.*).

SKOLLI (-a, -ar), *m., en Ræv; nu ogsaa om Fanden.*

SKOLLIT, *supin. af* skella (*v. n.*).

SKOLLR (-s, -ar), *m., Svig, Bedrag:* var nokkurr s. í skapi búenda *de havde ikke noget godt i Sinde, pönsede paa Svig;* ef þèr byggit um nokkurn skoll við oss *har noget Forræderi i Sinde, imod os, pönser derpaa.*

SKÓLP (-s, *pl. d. s.*), *n., Skyllevand, Vand, som noget har været vasket i, I.*

SKOLPR (-s, -ar), *m., Bor, Huulmeisel (?); Huuljern (?).*

SKOLTR *og (rigtigere)* SKOLPTR (-s, -ar), *m., Tryne, Snabel, Snude.*

SKOP (-s, *pl. d. s.*), *n., Spot;* draga s. at *drive Spot med; jfr* skaup.

Skóp, *1. og 3. s. impf. ind. af* skapa.

Skopa (-aða, -at), *v. a., löbe, rende:* s. (*sine Steder skrevet,* skapa) skeið *gjöre Anlöb, tage Tillöb.*

Skopa (-i, -ta, -t), *v. n., spöge, spotte:* s. at e-u *gjöre Nar af, drive Spot med.* — Skopask (*dep. n.*) at e-u, *d. s.*, *I.*

Skopligr, *adj., löierlig, latterlig.* (-liga *adv.*), *I.*

Skoppa (-aða, -at), *v. n., boltre (f. Ex. om noget, som ruller ned ad en Bakke), I.*

Skopt (-s, *uden pl.?*), *n., Haar (poet).*

Skor (-ar, -ar) *og* skora (-u, -ur), *f., Skure, Indsnit; Rift, Revne; spec.* = bergskora.

Skór (-s, *nom. pl.* skúar *og* skór), *m., Sko; Hestesko; Talemaade:* vera bundinn i báða skó *være i en vanskelig Stilling med Hensyn til hvad man skal gjöre el. beslutte sig til (I).*

Skora (-aða, -at), *v. a. og n., 1) eg., gjöre Indsnit, Skure i; saare* (hjó ... af annan fótinn, en skoraði mjök annan); s. e-t af *skære noget af (ved at gjöre Indsnit i).* — *2) ueg., a) v. a., m. acc. (og dat.), α)* s. lið *(tælle, bringe Optælning i Stand ved Indsnitning af Talmærker paa en Stok el. Tavle) mönstre Tropper;* s. manntal *gjöre Mandtal.* — *β)* s. e-n til einvígis *udfordre, æske en til Tvekamp;* s. e-n *el.* e-m á hólm, til hólmgöngu, *d. s.* — *b) v. n., α)* s. á e-n *opfordre en, henvende Opfordring til en:* s. á e-n at (*med fölg. Infin. el. Conj.*) *opfordre en til at;* s. á e-n til liðveizlu *opfordre en til at yde sig Hjelp.* — *β) spec.,* s. á e-n til hólmgöngu *æske; udfordre en til Tvekamp.* — *B)* skorask, *f. p., a) pass., skæres, splittes;* skorask með því móti sundr sættin *paa denne Maade blev der ikke noget af Forliget.* — *b) refl.,* skorsak undan e-u *undslaae sig for noget:* skorask undan at veita e-m; *jfr* skera *B, 2, c.*

Skorbíldr, *eg. skærende* bíldr (*see d. O.*), *df ueg. Forringelse, Afbræk, Skade, B.*

Skorða (-u, -ur), *f., Stötte (til at holde noget i en vis Stilling); Talemaade:* reisa rammar skorður við e-u *hindre, söge at hindre noget af al Magt;* þat stendr allt í skorðum *alt staaer fast, urokket (I).*

Skorða (-aða, -at), *v. a., stötte, sætte Stötter til el. under:* s. skip.

Skorinorðr, *adj., a) som taler distinct, tydeligt.* — *b) som förer et frit Sprog.*

Skorinyrði, *n. pl., frit Sprog, fri Tale, I.*

Skorit, *supin. af* skera.

Skorningr (-s, -ar), *m., Gröft, Rende, Canal; jfr* skurðr.

Skorpa (-u, -ur), *f., (Skorpe? el. noget som er skrumpent; cogn.).*

Skorpinn, *adj., skrumpen, sammenskrumpen.*

Skorpna (-aða, -at), *v. a., skrumpes sammen, indskrumpes; belægges med Skorpe.*

Skorsteinn *Skorsteen, Ildsted.*

Skort (-s, *pl. d. s.*), *n., (Mangel) i Forbindelsen:* lítit s. *nærved, næsten.*

Skorta (-ir, -i, -t), *v. a. impers., mangle, fattes:* skorti þar eigi 60 manna *der manglede intet i 60 Mand, der var fuldt 60 Mand;* e-n skortir e-t (*acc.*) *en mangler, fattes noget.* — *Abs.:* lýstr þar í bardaga svá harðan, at eigi skorti *at der manglede intet ɔ: i dens Heftighed.*

Skortr (-s, *uden pl.*), *m., Mangel:* þola mikinn skort *lide stor Mangel.*

Skósíðr *som naaer lige ned til Hælene.*

Skósveinn (*Skosvend*) *en fornem Mands Fölgesvend, Tjener, Opvarter.*

Skot (-s, *pl. d. s.*), *n., A) eg., 1) Skud med el. af et Skudvaaben el. Kastevaaben.* — *b) saa langt Stykke Vei, som man kan række med et Skudvaaben; jfr* örskot. — *c) et Skudvaaben el. Kastevaaben.* — *2) Hjörne, Krog, Vraa.* — *b) Gang bagved Bænkene (Sengene) i en* skáli *el.* eldahús. — *c) en Udbygning; jfr* kirkjuskot — *B) ueg., Appel.:* orka skoti *kunne, have Lov til at appellere sin Sag.*

Skotáss *Tværbjælke (?).*

Skotbakki *Sted (Brink, Bakke), hvor man över sig i Skydning.*

Skotbógr *Skudbov.*

Skotbroddr *et Slags spidst Kastevaaben.*

Skoteldr *Skudild, Knaldild (?).*

Skotfé *Skyttelön; spec. den Deel af en Hval som tilfalder Harpuneren.*

Skotfimi *Færdighed i at skyde.*

Skotfœri, *1) Skudvidde.* — *2) i pl., Skudvaaben, Skyts.*

Skothenda (-u, -ur), *f., ikke fuldkommen tilsvarende Assonantsstavelse, Halvriimstavelse; Halvriim.*

Skotfœri, *1) Skyts.* — *2) Skudvidde.*

Skothending = skothenda.

SKOTHENDR, *adj., som har* skothenda.

SKOTHLUTR *Skyttelod* = skotfè.

SKOTHRÍÐ *hidsig Fegtning med Skud el. Kastevaaben.*

SKOTHVALR *en harpuneret Hval.* — 2) = skotmannshvalr.

SKOTIT, *supin. af* skjóta.

SKOTMAÐR *Skytte.* — 2) *Harpunerer, en som har harpuneret en Hval;* skotmannshlutr = skothlutr. -hvalr *den Deel af en Hval, som skal tilfalde Harpunereren.*

SKOTMÁL = skotfæri 1.

SKOTPENNINGR *el. pl.* SKOTPENNINGAR *Penge til Bestridelse af nödvendige daglige Udgifter (Lommepenge, Reisepenge).*

SKOTRA (-aða, -at), *v. a., stöde til en, jage foran sig med Puf og Stöd.*

SKOTSILFR = skotpenningar.

SKOTSPÁNN *(nu* -spónn) *Skudmaal, Skive; Talemaade:* hafa e-n at skotspæni *lade en tage Stöd af for sig, udsætte en for en Fare, man selv vil undgaae.* — Heyra e-t á skotspónum *(nu almindelig Talemaade) höre noget som et usikkert Rygte, som noget der gaaer Mand fra Mand.*

SKOTT (-s, *pl. d. s.*), *n., Hale (paa Hunde og Ræve).*

SKOTTA (-aða, -at), *v. n., holde sig udenfor el. bagved:* S. jarl lèt s. við skip sín ok lagði ekki at sinni til orrustu.

SKOTTI (-a, -ar), *m., Benævnelse paa en Hest med hvid Hale, I.*

SKOTTÓTTR, *adj., med en hvid Hale (om Heste), I.*

SKOTVAGN *(Skudvogn) et Slags Krigsmaskine, Slyngemaskine.*

SKATVÁPN *Skudvaaben, Kastevaaben.*

SKOTYRÐI, *n. pl.,* = skjótyrði *b.*

SKÓVÁTR *hvis Skoe Vandet er gaaet op over.*

SKÓÞURKA *Skovisk, I.*

SKÓÞVENGR *Skotvinge, Skorem.*

SKRÁ (-r, -r), *f., Skind, Skindlap; Document:* þat skulu vera lög, er á skrám standa. — 2) *(vistnok oprindel. ligesom i Norge) Jernpladen i en Laas, df Laas i Almind., I.*

SKRÁ (-ða, -at), *v. a., opskrive, optegne:* s. menn á skip *optegne deres Navne, som skulle udgjöre Besætningen paa et Skib, som skulle indtage, være i hvert* hálfrými *(see d. O).* — *b) skrive, bekjendtgjöre.*

SKRADDARI (-a, -ar), *m., Skrædder.*

SKRAF (-s, *uden pl.*), *n., Tale; Snakken.*

SKRAFA (-aða, -at), *v. a., tale, sige; snakke.*

SKRÁFA (-aða, -at), *v. n., knirke, give en knirkende Lyd af Törhed; mest impers., i:* þat skráfar í e-u, *I.*

SKRAFFINNR *(el.* skráfinnr?) *en snaksom Person.*

SKRAFHREIFINN, *adj., snaksom (og munter).*

SKRAFINN, *adj., snaksom.*

SKRÁMA (-u, -ur), *f., Skramme (?).* — 2) *(poet.) Öxe.*

SKRÁMA (-ir, -da, -t), *v. n., skinne, udsende Skjær:* þá skrámir ljós í augu mèr *skærer mig i Öinene.*

SKRÁMLEITR, *som har et hvidagtigt, graaligt Ansigt, el. Udseende.*

SKRAN (-s, *uden pl.?*), *n., Skramleri, I.*

SKRAP (-s, *uden pl.*), *n., a) Skraben.* — *b) Knirken, Knarken.* — *c) Ordbram, Sludder* (skröreligt skrap hègómans).

SKRAPA (-aða, -at), *v. a. og n., 1) v. a., skrabe.* — *2) v. n., skramle, knirke; larme, buldre:* skrapanda hagl.

SKRAPLA (-aða, -at), *v. n., give en raslende Lyd.*

SKRAPP, *1. og 3. s. impf. ind. af* skreppa.

SKRÁPR (-s, -ar), *m., Skindet af Haakjerlingen.*

SKRÁPSKINN, *d. s.;* skrápskinns-skór *en Sko af saadant Skind, I.*

SKRÁSETJA, *v. a., nedskrive, optegne.*

SKRÁSETNING (-ar, -ar), *f., det at* skrásetja.

SKRATTI (-a, -ar), *m., Troldmand; (ogsaa i Formen* skrati *om en Jette, besl. med det d. skratte?); om et ondt Væsen, en Trold, ligesom i daglig Tale* skrattinn *Fanden.*

SKRAUMI (-a, -ar), *m., en snakkesalig Person, en Skryder; jfr* skruma.

SKRAUT (-s, *pl. d. s.*), *n, (uden pl.), Stads, Pragt.*

SKRAUTBÚA, *v. a., pryde, zire; udstyre med Pragt el. prægtige Klæder;* skrautbúinn, *p. pr., prydet, prægtig udstyret.* — *b) prægtig, stadselig klædt.*

SKRAUTGIRNI, *f. indecl. Pragtlyst; Pragt.*

SKRAUTGJARN *som elsker Pragt.*

SKRAUTI (-a, -ar), *m., en som elsker Pragt, bærer prægtige, stadselige Klæder (cogn.)*

SKRAUTLEIKR, *m., Pragtfuldhed.*

SKRAUTLIGR, *adj., stadselig, prægtig, pragtfuld.* -liga, *adv.*

SKRAUTMENNI (-is, *pl. d. s.*), *n., en som elsker Pragt, opförer sig prægtig, gaaer i stadselige, prægtige Klæder, etc.*

Skráveifa *Gjöglebillede (som indjager Skræk):* göra e-m skráveifur *indjage en falsk Skræk.*

Skráþurr *(for* skráfþurr) *knagende, knarkende af Törhed, ganske tör el. törret, I.*

Skref (-s, *pl. d. s.), n., Skridt, Fodtrin.*

Skrefhlaup *Löb med store Skridt.*

Skreið, *1. og 3. s. impf. ind. af* skríða.

Skreið (-ar, -ir), *f., en (oprindel. skridende, sig frem bevægende) Flok el. Mængde; jfr* vargaskreið, svörðskreið. — *2) törret Fisk, Stokfisk (vistnok fordi saadan Fisk faaes paa de Steder, hvor Fisken söger hen i Stimer, hellere end at det skulde have Hensyn til at Fisken, naar den ligger til Törring, i Afstand tager sig ud som krybende Vrimmel el. simpelt hen, at den ligger i spredte Masser paa Törrestedet; jfr* svörðskreið); skreiðarför *Reise for at kjöbe törret Fisk.* -hlaði *opstablet törret Fisk.* -kaup *Kjöb af* skreið. -tíund *Tiende af* skreið.

Skreiðask (-isk, -ddisk, -zk), *v. dep. n., 1) skride, krybe. — 2) löbe paa Skier.*

Skreiðfiski *Fiskeri af Torsk og andre Fiske, man törrer.*

Skreiðfœri = skíðafœri.

Skreiðingr (-s, -ar), *m., Kryben; unyttige Undskyldninger.*

Skreiðver *Fiskerplads, Fiskerleie, hvor man ligger for* skreiðfiski.

Skreipr, *adj., glat (for Foden).*

Skreppa (-u, -ur), *f., Pose, Randsel, Tiggerpose. — 2) Musefælde.*

Skreppa (skrepp, skrapp-skruppum, skroppit), *v. n., slippe; glide;* e-m s. fœtr *en glider, kommer til at falde.* — S. úr höndum e-m *slippe fra en, undgaae. — 2) springe (el. glide hen).*

Skreyja (-u, -ur), *f., den omflakkende, flygtige (cogn.).*

Skreyta (-i, -tta, -tt), *v. a., pryde, udstyre prægtig, smykke; besmykke, udsmykke.*

Skreyting (-ar, -ar), *det at* skreyta.

Skreytinn, *adj., eg. som udsmykker (for meget) sin Fortælling; deraf i Alm., ikke sanddru* (skreytni, *f., den Egenskab at være* skreytinn), *I.*

Skrið (-s, *pl. d. s.), n., Skriden. — b) Gliden frem,* = skriðr.

Skriða (-u, -ur), *f., Skred, Fjeldskred, Sneeskred; den Ryg i en Fjeldside, som dannes ved Steenskred;* skriðufall *Nedstyrten af et Fjeldskred.* -hlaup *d. s.*

Skríða (skríð, skreið-skriðum, skriðit), *v. n., 1) skride, krybe. — Ordsp.:* saman skríða níðingar *Kjeltringe söge hinanden; jfr Krage söger Mage. — 2) skride, glide frem, löbe:* skip skríðr. — *b) skride, glide paa Iis el. Snee (paa Skier):* finnr skríðr. — *c) Talemaader:* láta s. til skarar *lade en Strid komme til Afgjörelse, fegte den ud;* skríða í skeið(ir), *eg. blive stukken i Skeden, blive ikke brugt el. bragt i Anvendelse:* at rèttindin skríði nú í skeiðir *at man nu trænger Retten, Retfærdigheden tilbage, lader den ikke have sin Gang. — B)* skriðinn, *p. pr., slidt, som er begyndt at blive forslidt (om Klæder), I.*

Skriðbytta = skriðljós, *I.*

Skriðfœri = skreiðfœri, *I.*

Skriði, *see* svörðskriði.

Skriðkvikindi *Krybdyr.*

Skriðljós *Lygte; jfr* skriðbytta *og* ljósker.

Skriðna (-aða, -at), *v. n., 1) glide:* e-rr skriðnar; e-m skriðnar fótr. — *2) blive forslidt, I; jfr* skriðinn *under* skríða.

Skriðr (-ar *ogsaa* -s, *neppe i pl.), m., Gliden frem, Löb, Fart (f. Ex. et Skibs).*

Skrifa (-aða, -at), *v. a., 1) afbilde (ved Maling, Tegning, Brodering, Stöbning etc.):* var skrifat á leó; eru þar skrifuð margs konar forn tíðindi: Æsir, Völsungar ok Gjúkungar, steypt af kopar ok af málmi. — *2) skrive, nedskrive, optegne.*

Skrifan *el.* un (-ar, -ir), *f., Billede, Maleri;* skrifunar-fjöl *Tavle med Billeder, Maleri.*

Skrifari (-a, -ar), *m., a) Maler. — b) Skriver.*

Skrifl (-s, *pl. d. s.), n., noget som er udgjort, ubrugeligt mere, Skramleri; jfr* skjaldaskrifl.

Skrifligr, *adj., skriftlig.* -liga, *adv.*

Skrika (-i, -ta, -t), *v. n., vakle, glide:* e-m skrikar fótr *ens Fod glider ud, I.*

Skrikan (-ar, -ir), *f., Udgliden; Vaklen.*

Skríkja (-i, -ta, -t), *v. n., (skrige) give en pibende Lyd fra sig (om smaa Fugle), I.*

Skríll (-s, *uden pl.), m., Pöbel, I (besl. med* skrælingr?).

Skrímsl (-s, *pl. d. s.), n., Uhyre.*

SKRÍN *og* SKRÍNI (-s *og* -is, *pl. d. s.*), *n.*, *Skriin.*

SKRINGILIGR, *adj.*, *pudseerlig*, *latterlig*, *underlig.*

SKRÍNGÖRÐ *Forfærdigelse af et Skriin.*

SKRÍNI, *see* skrín.

SKRÍNLAGNING, *f.*, *Skriinlægning.*

SKRÍNLEGGJA, *v. a.*, *skriinlægge.*

SKRÍNSMIÐR *en som forfærdiger et Skriin.* — 2) *Snedker.*

SKRÍPI (-is, *pl. d. s.*), *n.*, *en monströs Skabning*, *Uhyre*; *monströst Gjöglebillede;* skrípis-ligr, *adj.*, *monströs;* skrípa-lát (-læti) *naraglige Lader og Gebærder.*

SKRIPT (-ar, -ir), *f.*, 1) *Billede;* Máríu s. — 2) *Skrift.* — 3) *Skriften, den hellige Skrift; jfr* ritning, ritningar. — 4) *Skrifte:* göra s. *skrifte;* bera e-t til skripta *skrifte;* gangā til skripta *skrifte*, *gaae til Skrifte;* ganga til skripta við e-n *skrifte for en.* — *b*) *Irettesættelse; Straf:* veita e-m þungar skriptir *irettesætte en paa det strengeste;* þat var hánum engin s. *det var ingen Straf for ham;* skriptargangr *Skriftegang*, *Skrifte;* skripta-dóttir (*Skriftedatter*) *Kvinde, som Præsten skrifter.* -faðir *Skriftefader.* -ganga *og* -gangr *Skrifte.* -lauss, *adj.*, *som ikke bliver skriftet*, *ikke irettesat el. straffet.* -mál *Skriftemaal.* -prestr *en Præst, som skrifter, Skriftefader.* -stóll (*senere*) *Skriftestol.*

SKRIPTA (-aða, -at), *v. a.*, 1) *f. a., m. dat.*, *skrifte:* s. e-m. — *b*) *irettesætte*, *tugte.* — *Ironisk:* A. bað þá Skotana s. H. *bad dem at tage ham i Skole*, *tugte ham.* — 2) skriptask, *f. p.*, *refl.*, *være til Skrifte;* skriptask við e-n *skrifte for en.*

SKRIPTBERA, *v. a.*, *skrifte:* s. syndir sínar *skrifte sine Synder.*

SKRÍTILIGR, *adj.*, *löierlig; skjemtsom*, *morsom* (-liga *adv.*), *I.*

SKRÍTINN, *adj.*, *d. s.*, *I.*

SKRJÁ (-ða, -ð), *v. n.*, *vanke frygtsomt om fra Sted til andet:* Narfi skrjáði um it ytra.

SKRJÁÐR *og* SKRJÓÐR (-s, -ar), *m.*, *en frygtsom Mand*, *et Drog.* — *Nu bruges* skrjóðr *i samme Bet. som d. Skrolle* (*og efter B om et stort Kar*).

SKRJÚPR, *adj.*, *skjör*, *skröbelig.*

SKRJÚPR (-s, *uden pl.?*), *m.*, *bragende Lyd*, *E.*

SKROF (-s, *pl. d. s.*), *n.*, *og* SKROFI (-a, -ar), *m.*, *hullet el. lös Iis.*

SKROFA (-u, -ur), *f.*, *Fuglen puffinus arcturus.*

SKROKKR (-s, -ar), *m.*, (*stor*) *Krop*, *Legeme*, *Skrog*, *I; i Edda en Benævn. paa en Mand af stor* (*og klodset*) *Væxt*, *E.*

SKROLLA (-i, -da, -t), *v. n.*, (*skrolle*), *skydes iveiret; deraf sidde lös; I.*

SKRÓPAR, *m. pl.*, *Forstillelse;* skrópamaðr *en som forstiller sig*, *Hykler.* -sótt *forstilt Sygdom.*

SKROPPIT, *supin. af* skreppa.

SKRÚÐ (-s, *pl. d. s.*), *n.*, 1) = skrúði; *stadselig Dragt*, *Rustning.* — *b*) s. kirkju *en Kirkes Ornamenter.* — *c*) *Smykke*, *Prydelse*, *hvad der pryder*, *smykker* (*eg. og ueg.*)*:* loptlig s. *Himmelens Smykker* ɔ: *Stjernerne*, *Himmellegemerne;* svá hit sama er soloecismus í skáldskap settr fyrir skrúðs sakir *til Prydelse.* — 2) *Meubler*, *Huusgeraad; Værktöi; jfr* skjóðu-skrúð.

SKRÚÐBÚINN = skrautbuinn.

SKRÚÐHOSA *Stadshose.*

SKRUDDA *el.* SKRYDDA (-u, -ur), *f.*, *Skind* (*især gammelt el. skrumpent*), *df nu en gammel Skindbog; en gammel Bog i Almindelighed*, = skræða.

SKRÚÐHÚS *Sacristie.*

SKRÚÐI (-a, -ar), *m.*, *Ornat; Messedragt;* skrúða-stokkr *en liden Kiste*, *hvori Messeklæder gjemmes.*

SKRÚÐKLÆÐI, *n. pl.*, *Stadsklæder*, *stadselig*, *pragtfuld Klædedragt;* skrúðklæða-búnaðr *stadselig Klædning; det at bære stadselige*, *kostbare*, *pragtfulde Klæder.* -burðr *det at bære etc.*

SKRÚÐKYRTILL *stadselig*, *prægtig Kjortel.*

SKRUÐNINGR (-s, -ar), *m.*, *Stöi*, *Rumlen; spec.*, *Rumlen i Maven*, *I.*

SKRÚF (-s, *pl. d. s.*), *n.*, *A*) *liden Kornstak* (*paa Ageren*)*; liden opstablet Stak af Fisk for at törres* (*B*). — *B*) *Skruen; Skruegang; lidet Laag til at skrue paa*, *I.*

SKRÚFA (-u, -ur), *f.*, *Skrue.*

SKRÚFA (-aða, -at), *v. a.*, *skrue*, *I.*

SKRÚFHÁRR, *adj.*, = hrokkinhærðr.

SKRÚFHÆRÐR, *adj.*, *d. s.*

SKRÚFNAGLI *Skruetap*, *I.*

SKRÚFR (-s, -ar), *m.*, (*kruset*, *kröllet*) *Haartop.*

SKRUGGA (-u, -ur), *f.*, *Torden* (skruggu-hljóð, -ljós *etc.*), *I.*

SKRUKKA (-u, -ur), *f.*, (*Rynke?*) *en rynket*, *hæslig Kjærling*, *I.*

SKRUM (-s, *pl. d. s.*), *n.*, *Ordgyderi*, *Praleri.*

SKRUMA (-aða, -at), *v. n.*, *snakke; prale*, *skryde.*

Skrumari (-a, -ar), *m.*, *Pralhals, Skryder.*

Skrumsamr (-söm, -samt), *adj.*, *som gjerne praler.*

Skrýða (-i, -dda, -tt), *v. a.*, *iföre* skrúð *el.* skrúði; *pryde.* — Skrýðask, *f. p.*, *refl.*, *iföre sig*, *lade sig iföre Ornat el. Messeklæder.* — Skrýddr, *p. pr.*, *prydet, begavet med:* skynsamlegum anda skrýddr ok prýddr.

Skrýðing (-ar, -ar), *f.*, *det at* skrýða *el.* skrýðask.

Skrýfa (-i, -ða, -t), *v. a.*, *m. dat. og acc.*, *gjöre ru, kruse:* ok skrýfði sem mest hárinu. — *b) spec.*, s. korn *lægge, reise Kornnegene i Stakke (paa Marken).*

Skrykkjóttr, *adj.*, *ustadig;* skrykkjótt, *n. sg.*, *adv.:* e-t gengr skrykkjótt *gaaer ustadigt, tvært, I.*

Skrykkr (-s, -ir), *m.*, *hastig Bevægelse, stærkt Ryk,* = skykkr: með rykkjum ok skrykkjum *stödviis.*

Skræða (-u, -ur), *f.*, *gammel, forslidt Bog uden Bind (jfr* skrjóðr *u.* skrjáðr, *m.).* — 2) *pl.*, skræður *Grever, I.*

Skræfa (-u, -ur), *f.*, *et Drog, Skrælling; Kujon; jfr* mannskræfa.

Skræfask (-isk, -ðisk, -zk), *v. pass.*, *blive el. vise sig som en Usling, vige tilbage af Feighed.*

Skrækhljóðaðr, *adj.*, *som har en skrigende Stemme, I.*

Skrækja (-i, -ta, -t), *v. n.*, *skrige, hyle, I.*

Skrækr (-s, -ir), *m.*, *Skrig:* reka upp skræk *udstöde et Skrig.*

Skrækta (-i, a-, -), *v. n.*, = skrækja.

Skræktan (-ar, -ir), *f.*, *Skrigen.*

Skræla (-i, -da, -t), *v. a.*, *fortörre, I.*

Skræling (-ar, -ar), *f.*, *det at* skræla, *I.*

Skrælingr (-s, -jar), *m.*, *(vistnok af foreg.* skræla, *ligesom fortörret, kraftlös Person; d. Skrælling; df) Nordboernes Benævn. paa de Folk, de forefandt i America (Eskimoerne?).*

Skrælna (-aða, -at), *v. n.*, *fortörres, I.*

Skrælþurr *fortörret, I; jfr* skráfþurr.

Skræma (-i, -da, -t), *v. a.*, *a) gjöre hæslig (jfr* afskræma*).* — *b) skræmme, bortkyse (?).* — 2) skræmask, *f. p.*, *som v. dep. n.:* skræmask undan *smutte væk, bort fra (den som stræber en efter Livet).*

Skræmihlaup *Löb, Angreb for at indjage Skræk.*

Skrœpa (-i, -ta, -t), *v. a.* *forstille.*

Skröfugr, *adj.*, = skrafinn; *jfr* málugr.

Skrök (-s, *pl. d. s.*), *n.*, *Opdigtelse, Usandhed, Lögn;* skröks-maðr *en som farer med Usandhed.*

Skröklauss, *adj.*, *uden, fri for Usandhed el. Opdigtelse.*

Skröklígr, *adj.*, *falsk, opdigtet.*

Srökmál *Usandhed;* skrökmála-samr, *adj.*, *som ofte taler Usandhed.*

Skröksaga *opdigtet, usand, lögnagtig Fortælling.*

Skröksamr (-söm, -samt), *adj.*, *som ofte taler Usandhed, usandfærdig, upaalidelig.*

Skröksemd (-ar, -ir), *f.*, *Usandfærdighed.*

Skrökva (-aða, -at), *v. a.*, *m. dat.*, *opdigte, sige Usandt.*

Skrökváttr = ljúgváttr.

Skrökvitni, *d. s.*

Skrölt (-s, *pl. d. s.*), *n.*, *Rumlen, Larm, I.*

Skrölta, *v. n.*, *rumle, larme, tumle, boltre, I.*

Skúa, *see* skóa.

Skúfa (-aða, -at), *v. a.*, *m. dat.*, *stöde bort, bortjage:* s. e-m ór hásæti; *jfr* útskúfa.

Skúfaðr, *adj.*, *med Duske el. Kvaste:* s. af e-u *besat med* (skildir þeira váru skúfaðir af skeytum).

Skúfr (-s, -ar), *m.*, *Dusk, Kvast.* — 2) *de Baand, som fastholde Hoften i Hofteskaalen, I.* — 3) = skúmr.

Skúfslit *Hoftens Fordreining af Led* (skufslitinn *hvis Hofte er af Led), I.*

Skuggi (-a, -ar), *m.*, 1) *eg. Skygge:* sem niðr tók undan skugga hattarins *den Skygge, som Hatteskyggen kastede over Ansigtet (el. selve Hatteskyggen, som det forklares i Ordregistret til* Fornmanna-Sögur*?).* — 2) *ueg.*, *a) Skygge, (mat) Gjenbillede.* — *b) Talem.:* skugga dreggr á e-t *det forfordunkles, formörkes, begynder at see mistænkelig ud.* — *c) Uvished, Tvivl, Mistanke, Mistænkelighed:* þótti s. á þeim málum *see noget tvivlsomt, mistænkeligt ud;* sagði hann sér vera mikinn skugga á, hvat M. frændi hans ætlaðisk fyrir at *han nærede stor Mistanke med Hensyn til M's Planer;* ganga ór skugga um e-t *blive overbeviist om; ligel. erklære bestemt, sige rent ud.* — *d) Skygge,* = vofa; skuggalauss, *adj.*, *skyggelös, skyggefri.* -ligr,

adj., *mörk*, *skummel.* — *b*) *om Personer af et skummelt*, *mistænkeligt Udseende.* -mikill *som har en stor Skygge; skyggefuld.*

SKUGGSJÁ, -SJÓ (-r, -r), -SJÁN *og* SJÓN (-ar, -ir), *f.*, *Speil* (*eg. og ueg.*).

SKUGGSÝNT, *n. adj.*, *subst.*, *mörkt* (*Mörke*), *dunkelt* (*Dunkelhed*) *for Öinene:* þat er orðit s. *det er begyndt at blive mörkt, I.*

SKUKKA (-u, -ur), *f.*, *et större Kar, Tönde, E.*

SKULD *og* SKYLD (-ar, -ir), *f.*, *1*) *Skyld, Gjeld*, *Tilgodehavende:* ljúka skuld sína *betale sin Gjeld;* selja barn sitt í skuld *gjöre sit Barn til et Slags Livegen hos Creditor* (*jfr* skuldarmaðr *1*, *b*) *til Gjelden er afbetalt ved dets Arbeide;* leysask ór s. *befries fra saadan Tjeneste*, *have tjent den bestemte Tid ud.* — *2*) *Skat*, *Afgift*; *jfr* landskuld; heimta skyldir ok skatta *fordre, inddrive Skatter og Afgifter.* — *3*) *Skyldighed, Pligt,* = skylda. — *4*) *Skyld; Grund;* fyrir mína s. *for min Skyld;* fyrir guðs s. *for Guds Skyld.* — *Ogsaa siges:* fyrir þann skyld *af den Grund*, *derfor* (*jfr* þann tíð u. tíð); skuldarkona = lögskuldarkona. -maðr, *1*) *Skyldner*, *Debitor.* — *b*) = lögskuldarmaðr. — 2) (*Skyldmand*), *Creditor.* -staðr *Sted, hvor man har noget til gode;* taka skuldarstað *modtage*, *antage* (*som Betaling*) *Anviisning paa et Tilgodehavende el. en Fordring;* skulda-dagr *el. i pl.* -dagar *Betalingstermin.* -dómr *Möde, Dom for at ordne*, *arrangere Gjeldsaffairer*, *f. Ex. i et Dödsbo.* -ferli *Gjeld; Regning el. noget om Gjeld el. Gjeldsaffairer:* ok var eigi á (ɔ: brèfunum) nema s. til manna í Björgvin. -greizla *Betaling af Gjeld.* -heimta *Gjeldsfordring.* -hjón *Tyende, en af ens Huusfolk, en af Familien.* -hjú, *d. s.* -lið *Familie, Huusfolk.* -lúkning *Betaling af Gjeld.* -lykting, *f.*, *d. s.* -mót *Möde, Sammenkomst for at ordne Gjeldsaffairer.* -staðir, *m. pl.*, *Steder, hvor man har Tilgodehavende:* hann átti þar fè á skuldastöðum; gefa e-m fè á skuldastöðum *give en Anviisning paa Tilgodehavende.* -þing = -mót; skyldar-embætti *Pligtarbeide*, *pligtskyldig Syssel.* -erindi *pligtskyldigt*, *nödvendigt Ærende.* -reiða *Pligtydelse*, *det som man er forpligtet til at yde.* -sýsla = skyldarembætti. -vápn *Vaaben*, *Rustning*, *som en bör bære.*

SKULDARI (-a, -ar), *m.*, *Skyldner.*

SKULDBINDA, *v. a.*, *forpligte.*

SKULDBINDING (-ar, -ar), *f.*, *Forpligtelse.*

SKULDFASTR *som er bleven* lögskuldarmaðr.

SKULDFESTI, *f.*, *det at være* skuldfastr: segja s. e-s *erklære* (*paa et Thing*) *en for* lögskuldarmaðr.

SKULDINGI (-ja, -jar), *m.*, *ens Slægtning*, *som er forpligtet til at yde ham Underhold:* þá á til síns skuldingja hverr at hverfa.

SKULDLAUSS, *adj.*, *gjeldfri; uden Skyldighed el. Forpligtelse; som ikke har gyldig Grund, impers.:* e-m er skuldlaust (at *etc.*) *en har ingen Grund til at etc.*

SKULDLEIKI (-a, -ar), -LEIKR (-s, -ar) *og* SKYLDLEIKR (-s, -ar), *m.*, *Forpligtelse, Pligt*, *Skyldighed.* — *b*) *Slægtskab, Forbindelse ved Slægtskab el. Svogerskab.*

SKULDLIGA, *adv.*, = skyldliga (*see u.* skyldligr).

SKULDSEIGR *som er en langsom Betaler.*

SKULDSKEYTA, *v. a.*, s. e-m (e-n) við e-n (e-a saman) *give en Creditor Anviisning paa det Tilgodehavende*, *man har hos en anden.*

SKULDSKEYTING, *f.*, *det at* skuldskeyta; *jfr foreg. O.*

SKULDUGR, *adj.*, *skyldig* (*om en Sum; denne i acc.*) *:* G. reiknaði sik skuldugan vera Solveigu ... 20 hundruð).

SKULDUNAUTR *Skyldner*, *Debitor.*

SKULFUM, *1. pl. impf. ind. af* skjálfa.

SKÚLKA (-aða, -at), *v. a.*, (*d. skulke?*) *gjöre Nar ad, bespotte, B.*

SKULLUM, *1. pl. impf. ind. af* skella (*v. n.*).

SKULU (skal, skylda, *uden supin.*), *v. n.*, *skulle; burde; ville*, *a*) *skulle*, *α*) *i Fölge Tvang el. Nödvendighed:* þú skalt hafa slík grið, sem þú ætlaðir frændum þínum *du skal faae etc.;* nú skaltu deyja *nu skal du döe; med et almindeligt Subject:* þá skal eik fága, er undir skal búa *som man er nödt til at boe under* (*see under* fága). — *Ofte styres det af et foregaaende* munu*:* þá munu þèr fara skulu *da blive I nödte til at foretage en saadan Reise.* — *Om Skjebnens Nödvendighed:* eitt sinn skal hverr deyja (*Ordsprog*) *vi skulle alle döe engang;* man nú skulu vera niðr fallin öll huggunar ván *mon det da skal være forbi med alt Haab om Tröst?*; ef nú

skal lokit æfi várri *hvis det nu skal være til Ende med vort Liv. — Til sidste Exempel slutter sig Brugen af dette Ord i nogle andre betingende Sætninger, og svarer omtrent til Udtryk som: hvis, dersom det skal være Tilfældet, hvis det viser sig at være sandt, Virkelighed el. lign., f. Ex.*: ok er þetta mikil skömm, ef hann einn skal hug til hafa at hefna brennunnar *dersom han skal være den eneste, der har Mod til etc.*; skaði mikill er þat, ef Þ. skal eigi vera tryggr mèr *hvis det viser sig at være Tilfældet, være sandt, at etc.* — β) *i Fölge Befaling, Forordning, Tilraaden, Tilskyndelse, Bestemmelse, Pligt, Lov el. lign.*: þú skalt fara á Sæból ok vita, hvat menn hafask þar at *du skal gaae el. gaae derhen til S. etc.*; skaltu þar aldri tilkall veita *du skal aldrig gjöre Fordring derpaa, have tabt al Ret dertil*; þat skulu vera lög, er á skrám standa *det skal gjelde for Lov*; nú skaltu ríða heiman við þriðja mann; skaltu hafa váskufl yztan klæða; hann skyldi vera utan (*det blev bestemt, at*) *han skulde etc.*; ok Haraldr myndi skulu hafa hálfan Noreg *og (i Fölge Magnus den Godes Bestemmelse) skulde H. erholde etc.*; skal hann segja til heimilisfangs síns *det er hans Pligt, at etc.*; hvert barn skal vatni ausa *ethvert Barn skal (i Fölge Loven) etc., og fl. lign.* — *b) burde (kunde ogsaa tages under foregaaende a, β)*: opt höggr sá, er hlífa skyldi (*Ordsprog*) *ofte hugger den, d. e. spiller Angriberens Rolle, viser Haardhed, som burde være den beskyttende, skaanende*; þèr í brjósti liggr hálmvisk, þar er hjarta skyldi vera. — *Med et almindeligt Subject*: hafa skal holl ráð, hvaðan sem þau koma (*Ordsprog*) *man bör altid fölge gode, nyttige Raad, hvor de saa komme fra, hvo der end giver dem*; þá skal eik fága *etc.*, *see ovenfor a, α og under* fága. — *Hvor det tilhörende Infinitiv er udeladt*: lítit skyldi í eiði usært (ɔ: vera, *Ordsprog*), *see* úsærr. — *c) ville, skulle i Fölge egen Beslutning*: hvert skal fara S.? *hvor agter du at gaae hen?* Laxa skulu vèr veiða *vi skulle til Laxefangst*; skulu vèr nú eigi til tala fleira at sinni *vi ville ikke, lad os ikke tale mere derom denne Gang*; skaltu lengi í burtu vera *hvor længe vil du, har du besluttet at være hjemme fra*; þann kost skal ok taka *det vil jeg ogsaa beslutte mig til, det foretrækker jeg ogsaa; og fl. lign.*

☞ skalattu *du skal ikke, el. du bör ikke, er sammensat af* skal (*for* skalt) 2. *pers. præs. indic. af dette Verbum, den benægtende Partikel* -at *og Pronominet* þú.

Skúm (-s, *pl. d. s.*), *n.*, *Skum*, I.

Skúmi (-a, -ar), *m. el.* skúm (? -s, *pl. d. s.*), *n.*, *Skummelhed, Mörke*; skúmaskot *Skumring, Mörkning.* — *b) nu: mörk Afkrog.*

Skumpa (-u, -ur), *f.*, *i daglig Tale om kortvarig heftig Regn med Blæst*, = hríð (*besl. m. fölg. O.*).

Skumpa (-aða, -at), *v. n. og a.*, (*d. skumpe, sv. skumpa*), I, *a) v. n.*, *bevæges stödviis, hoppe, springe*; skumpask, *f. p.*, *d. s.* — *b) v. a.*, *m. dat.*, *sætte noget i saadan Bevægelse* (*især om at skyde noget ned ad en Skraaning*).

Skumpr (-s, -ar), *m.*, (*Benævn. paa*) *en Galt* (*besl. m. foreg. O.?*).

Skúmr (skúfr; -s, -ar), *m.*, *et Slags Strand- el. Söfugl* (*lestris catarrhactes*).

Skunda (-aða, -at), *v. n. og a.*, *a) v. n.*, *skynde sig, haste.* — *b) v. a.*, *m. dat.*, *skynde paa, fremskynde*, = skynda: s. sèr *skynde sig*; (guðs vinir) skundaðu svá sálum sínum til himinríkis sælu *fremskyndte deres Indtræden i etc.*

Skundan (-ar, *uden pl.*), *f.*, *det at* skunda.

Skundi (-a, -ar), *m.*, *Skynding, Hast.*

Skupla (-u, -ur), *f.*, *a) en Art* faldr *el.* skaut (*som Fruentimmerhovedtöi*), *men lavere opstaaende og til daglig Brug; ogsaa om et Törklæde, som bindes over Hovedet og under Hagen.* — *b) et Slags Maske man binder for Öinene paa Faar el. Kreaturer*, I.

Skupla (-aða, -at), *v. a.*, *binde en* skupla *b for Öinene paa Kreaturer*, I.

Skúr (-ar, -ir), *f.*, (*nu ogsaa paa flere Steder* skúrr, *m.*, *pl.* skúrar), *Regnbyge; Ordsprog*: opt kemr skin eptir skúr, *see under* skin; skúra-ligr, *adj.*, *seende ud til Regnbyger.* -samr, *adj.*, *med hyppige Regnbyger.* -veðr *Regnbygeveir.*

Skurðgoð *el.* -guð (*eg. udskaaret*) *Afgudsbillede, Idol, Afgud*; skurðgoðablót *Offring til Afguder, Afgudsdyrkelse.* -trú, *d. s.* -villa, *d. s.*

SKURÐR (-ar, -ir), *m.*, *a) det at skære. — b) Udskæren; udskaaren Figur el. Zirat. — c) Saar af et skærende Instrument. — d) Flensning; Slagtning; maaskee hörer herhen Udtrykket:* hvat sem í skurðinn gengr *hvad der saa end gaaer med, hvad det saa end vil koste. — e) en Gröft;* skurðarmaðr, *a) en som skærer ud, Billedskærer. — b) Flenser; Slagter.* -sauðr *Slagtefaar, Bede, som skal slagtes.* -skírn *Omskærelse.*

SKÚRFJALAR, *f. pl., Brædetag, Skuur.*

SKURK (*-s, pl. d.*), *n., Larm, Stöi, Tummel.*

SKURKA (-aða, -at), *v. n., larme; tumle:* (hann) lèt hann s. út *lod ham tumle ud, smed ham udenfor.*

SKÚRLIGR, *adj.*, = skúraligr. -liga, *adv.:* skein þá skúrligar lèt *Solen har ofte skinnet, viist sig, da det truede med större Regnveir, d. e. ofte er der kommen Hjelp el. Tröst, naar Udsigterne vare mörkere end nu.*

SKURM (-s, *pl. d. s.*), *n., el.* SKURMR (-s, -ar), *m. (B), Skal; Skorpe (d. Skurv?)* = skurn (*og maaskee fremkommet ved en utydelig Udtale af dette Ord?*).

SKURMA (-aða, -at), *v. a. impers., overtrækkes, bedækkes med* skurm, *B.*

SKURMR, *see* skurm.

SKURN (-ar, -ir), *f. og* (-s, *pl. d. s.*), *n., Skal; jfr* eggskurn, hnotarskurn.

SKURN, *see i* umskurn.

SKURNI (-a, -ar), *m., Næshorn, B.*

SKÚRSAMR (-söm, -samt), *adj.*, = skúrasamr.

SKÚTA (-u, -ur), *f., fornærmende Udtryk.*

SKÚTA (-u, -ur), *f., et mindre Fartöi, Skude;* skútna-herr *Tropper, som ere paa saadanne Fartöier.* -lið, *d. s.*

SKÚTA (-i, -tta, -tt), *v. n., rage frem over, dække paa den Maade.*

SKUTBRYGGJA *Bro fra Bagstavnen af et Skib til Land.*

SKUTBYGGI, *m., en som har sin Plads i Bagstavnen paa Skibet.*

SKUTFESTR *Fortöiningstoug el. Kjæde fra Bagstavnen af Skibet.*

SKÚTI (-a, -ar), *m., det Skjul el. Ly, som dannes af en fremragende, frem over ragende Klipperand el. Klippebryn; jfr* hellisskúti. — *Talem.:* drepa e-m skúta um e-t *sigte en for noget.*

SKUTILDISKR *et Fad.*

SKUTILL *og* -ULL (-ls, skutlar), *m., 1) Harpun, Spyd, Hvalspyd. — 2) et Bord (især, som det synes, et mindre og bevægeligt).*

SKUTILSVEINN *og* SKUTULSVEINN *en som opvarter ved Bordet hos Fyrster, Mundskjenk, Kammerdreng; som Titel og Rang svarende til Kammerherre.*

SKUTLA (-aða, -at), *v. a., harpunere.*

SKUTR (-s, -ir), *m., For- el. Agterenden paa et Fartöi el. en Baad; dog mest almindel. Bagstavn, Agterende:* ok er betra, at vèr leggim á skut hánum til þessarar orrustu *at vi begynde dette Slag til agters fra ham, d. e. lade ham passere forbi, förend vi begynde det.*

SKUTSTAFN, *d. s.*

SKUTUL-, *see* skutil-.

SKÚTUVALR *en Art af Hvale.*

SKUTUM, *1. pl. impf. ind. af* skjóta.

SKÚTYRÐA, *v. a., irettesætte, udskjelde, I.*

SKÚTYRÐI, *n. pl., haarde Ord, Irettesættelse, I.*

SKUTÞILJUR, *f. pl., Dækket i Agterenden.*

SKVAL (-s, *uden pl.?*), *n., Lyd, Larm.*

SKVALA (-aða, -at), *v. n., skrige, raabe; larme.*

SKVALDR (-rs, *uden pl.*), *n., Skvalder.*

SKVALDRA (-aða, -at), *v. n., skvaldre.*

SKVALDRI (-a, *uden pl.*), *m., den som skvaldrer (cogn.).*

SKVAMP (-s, *uden pl.*), *n., Pladsk, I.*

SKVAMPA (-aða, -at), *v. n., skvalpe, pladske.*

SKVETTA (-i, -a, -tt), *v. a., m. dat., skvatte, skvætte, I.*

SKVETTA (-u, -ur), *f., og* SKVETTR (-s, -ir), *m., Skvat, I.*

SKÝ (-s, *pl. d. s.*), *n., Sky; til* skýja *op i Luften.* — 2) s. á auga *den graa Stær, I;* skýja-deild *Skyrift, adspredte Skyer.* -glan *Skyglands (f. Ex. henimod el. efter Solens Nedgang).* -glópr *en Fjante (eg. den som i dum Distraction stirrer paa Skyerne el. op i Luften), I.* -rek *det at Skyerne drive, el. drivende Skyer, I.*

SKÝFA (-i, -ða, -t), *v. a., skære, snitte bort (m. acc. og dat.):* (hann) skýfði goðin af stallonum. — 2) *skyde,*

stöde bort; fordrive, jage bort: skýfðr ok rekinn frá ásjónu guðs; *jfr* skúfa.

SKÝFING (-ar, -ar), *f., det at* skýfa.

SKÝFJALL *en Skybanke, som ligner et Bjerg.*

SKÝFLÓKI *en tyk (större) Sky.*

SKYGGÐR, *adj., blank, glindsende, blank poleret; gjennemsigtig (?); jfr* skyggn 2.

SKYGGJA (-u, -ur), *f., et Speil, B.*

SKYGGJA *og* SKYGGVA (-i, -ða, -t), *v. a. og n., 1) v. a., kaste Skygge paa, formörke:* því at þegar skyggva nekkver syndamyrkr andar ljós. — *2) v. n., a) skygge, udsende, udbrede Skygge:* s. á e-t (e-n) *beskygge; skygge for;* s. yfir e-t *overskygge;* s. við sólu *skygge imod Solen.* — *b) impers., α) mörknes:* þat skyggir at *det mörknes over, trækker op med mörke, tykke Skyer, I.* — β) þat skyggir í e-t *noget viser sig, tager sig ud (paa Grund af Afstand el. dunkel, svag Belysning) som Dunkelhed, mörk Plet el. Strimmel (f. Ex. om en Hob Mennesker, naar man ikke kan skjelne imellem de enkelte), I.* — þat skyggir í álinn (sjóinn) *Söen faaer et mörkt, truende Udseende (ved et begyndende Uveir el. en Byge; jfr* ískyggiligr), *I.* — γ) *mörknes, aftnes.*

SKYGGN, *adj., 1) seende, som kan see:* þá er ek nú vorðinn s. báðum augum. — *b) skarpsynet (eg. og ueg.):* vilda ek at þú værir í ferðum með mèr, er þú ert maðr s. ok frár; hvöss ok skyggn skilningaraugu. — *c) som kan see Spögelser, er Aandeseer, I.* — 2) = skyggðr; *gjennemsigtig.*

SKYGGNA (-u, -ur), *f., opspilet Öie; speidende Öiekast (?).* — 2) *see i* úskyggna.

SKYGGNA (-i, -da, -t), *v. a. og n., 1) v. a., a) eg., svarende til* skyggn *2, polere, gjöre blank el. skinnende.* — *b) svarende til* skyggn *1, see paa; betragte:* skyggnum nú svá, sem *etc. lad os nu sætte, antage.* — 2) *v. n.,* s. um, eptir, at e-u (*el.* at hvé, hversu) *see efter.* — *B)* skyggnask, *f. p., a) see i* úskyggnask. — *b) refl. el. dep. n.,* skyggnask um *see sig omkring;* skyggnask eptir e-u *see efter, undersöge.*

SKYGGNI (-is, *pl. d. s.), n., noget der yder Skygge el. Ly, a) et Skuur,* = forskyggni. — *b) Skygge (paa en Hat el. en anden Hovedbedækning), I.*

SKYGGNING (-ar, -ar), *f., det at see sig om el. omkring.*

SKYGGNLEIKI (-a, -ar) *og* -LEIKR (-s, ar), *m., det at være* skyggn; *især Skarpsynethed (eg. og ueg.).*

SKÝJA (-aða, -at), *v. a., overtrække med Skyer, B.* — *Impers.:* loptit *(acc.)* skýjar *Luften overtrækkes med Skyer.* — *Som v. n. impers. og ueg., i Udtrykket:* nú skýjar á *Udsigterne formörkes, Sagerne tage en ugunstig Vending, den gode Tid er forbi, el. lign., I.*

SKÝJAÐR, *adj., (el. p. pr. af foregaaende O.), skyet, skyfuld.*

SKYKKR (-jar, -ir), *m., Rystelse.*

SKYLA (skyl, skulda, -), *v. a., skylle,* = skola, *E.*

SKÝLA (-i, -da, -t), *v. a., m. dat., yde Skjul, Beskyttelse, beskytte:* svá skýldi þeim krossmarkit ..., at þeir urðu eigi sènir af úvinum sínum.

SKÝLAUSS, *adj., skyfri.* — *b) ueg., tydelig og bestemt:* s. vitnisburðr, *I.*

SKYLD, *see* skuld.

SKYLDA (-u, -ur), *f., 1) Skyldighed, Pligt:* rækja skyldur sínar *opfylde sine Pligter;* e-m berr s. til e-s *en er pligtig til noget.* — *Jfr* lýðskylda, þegnskylda. — 2) *Slægtskab:* blóð rennr til skyldu, *see under* renna *(v. n.);* skyldu-hjú *Person, som hörer til Huset el. Familien, som man er forpligtet til at give Underhold.* -hjón, *d. s.* -hlýðni *skyldig Lydighed el. Underdanighed.* -lauss, *adj., uden Skyldighed el. Forpligtelse.* -liga, *adv.,* = skyldliga. -ligr, *adj.,* = skyldligr.

SKYLDA, *1. s. impf. ind. og conj. af* skulu.

SKYLDA (-aða, -at), *v. a., forpligte, fordre som Skyldighed el. Pligt:* ekki skyldir mik til við V. *intet forpligter mig til at gjöre sligt imod V.;* sem lög s. til *som Loven fordrer, byder.* — *2) som v. n., i:* eiga við e-n at s. *have med en at gjöre.*

SKYLDAN (-ar, -ir), *f., det at* skylda *(paalægge som Pligt).*

SKYLDAR-, *see under* skuld.

SKYLDBUNDINN *forpligtet.*

SKYLDIGR *og* -UGR, *adj., a) pligtig, skyldig.* — *b) forpligtet.* — *c)* = skyldr 2

SKYLDILIGR, *adj.,* = skyldligr. -liga, *adv., forbindtligen, venskabeligen:* láta s. við e-n.

SKYLDLEIKI (-a, -ar), *m., Slægtskab.*

SKYLDLIGR (skylligr), *adj., pligtig, skyldig, overeensstemmende med Pligt og Skyldighed.* -liga, *adv.*

Skyldr, *adj.*, *1) om Skyldighed el. Pligt*, *a) pligtig*, *forpligtet:* s. at *el.* til at *(med fölg. Infinitiv).* — *b) vedkommende, paahvilende som Pligt el. Skyldighed:* e-m er e-t skylt *noget er ens Pligt; dog mere impers.:* e-m er skylt at *(med fölg. Infinitiv)*, *d. s.*; nema skyld nauðsyn banni *medmindre en pligtpaabydende Nödvendighed el. nödvendig Pligt forbyder, forhindrer en.* — *2) om Slægtskab*, *a) beslægtet med (m. dat.).* — *β) impers.:* ekki var skylt með þeim *de vare ikke i Slægt sammen.* — *b) prægnant*, = náskyldr: hann var frændi G's s. *nærbeslægtet med ham.*

Skyldsemi, *f. indecl.*, *Slægtskab, B.*

Skyldugleiki (-a, -ar), *m.*, *d. s., I.*

Skyldugr, *see* skyldigr.

Skýlihögg *et ved Hug frembragt beskadigende el. vanzirende (?) Indsnit.*

Skylligr, *see* skyldligr.

Skylma, skylming, *see* skilma, skilming.

Skýn (-jar, -jar), *f.*, *og* (-s, *pl. d. s.?*), *n.*, (*d. Skjön*), *Indsigt*, *Forstand:* kunna s. á e-u *forstaae*, *indsee;* í því skyni *af den Grund;* bera s. á e-t *forstaae sig paa.* — *b) Kjendskab:* hann kunni allra s. í borginni *han kjendte dem alle der i Byen.* — *c) Regnskab*, *Forklaring:* gjalda s. fyrir e-t = gjalda skynsemd fyrir e-t.

Skynda (-i, -a, -t), *v. a.*, *m. dat.*, *paaskynde*, *fremskynde*, *drive paa*, = skunda: s. sèr *el.* s. *(abs.)*, *skynde sig, ile.*

Skyndi, *f. el. n.*, *Skyndsomhed*, *Hast:* í skyndi *i Hast, hurtig;* bera s. at um e-t = skynda (e-u).

Skyndibrúðkaup *(Hastbryllup) i:* göra s. til (konu), *en ironisk Udtryksmaade for* liggja hjá *(ligge hos) el.* taka frillutaki *(see dette Ord).*

Skyndikona *lösagtigt Fruentimmer, Skjöge.*

Skyndiligr, *adj.*, *hurtig*, *hastig*, *pludselig.* -liga, *adv.*, *skyndsomt*, *hastig; pludselig.*

Skynding (-ar, -ar), *f.*, *og* skyndingr (-s, -ar), *m.*, *Hurtighed:* til skyndingar rits. — *b) Skynding*, *Hast:* af skyndingi (skyndingu) *i Hast*, *i Skynding.*

Skyndiráð *hurtigt Raad*, *Snarraadighed; Raad, som tages i Skynding, uoverlagt Raad.*

Skynfullr *fornuftig.*

Skynigr *og* -ugr, *adj.*, *indsigtsfuld, forstandig.*

Skynja (-aða, -at), *v. a.*, *(skjönne)*, *a) kjende*, *mærke (Eg.).* — *b) eftersee*, *tage i Betragtning*, *undersöge.* — *Ogsaa som v. n.*, *i:* s. um e-t.

Skynlauss, *adj.*, *a) uden Mening el. Tanke:* skynlaus rödd *Lyd el. Stemme, som ikke udtrykker nogen Tanke.* — *b) ufornuftig, uskjellig:* skynlausar skepnur *uskjellige Dyr.*

Skynleysi (-is, *uden pl.*), *n.*, *Uforstand.*

Skynsamligr, *adj.*, *forstandig*; *fornuftig:* maðr merkir kvikendi skynsamligt *(fornuftig Skabning)* ok dauðligt.

Skynsamr (-söm, -samt), *adj.*, *fornuftig*; *begavet med Fornuft.*

Skynsemd (-ar, -ir) *og* -semi *(indecl.)*, *f.*, *Forstand*, *Fornuft.* — *2) Argument, Beviis:* synja e-s með skynsemd *beviislig, paa en bevisende Maade (f. Ex. ved Ed)*, *benegte, rense sig for noget.* — *3) Regnskab:* gjalda s. *gjöre*, *aflægge Regnskab;* krefja e-n skynsemdar *kræve en til Regnskab, fordre Regnskab af;* skynsemdar-gjald *det at aflægge Regnskab.* -grein *fornuftig Skjelnen el. Opfattelse*, *Forstand:* þau (ɔ: guðin) kunna enga s. -leitan *fornuftig*, *grundig Undersögelse; Sögen efter Grunde.* -reikning *Regnskab.* -skilning *fornuftig, grundig Opfattelse; Forstand.* -skipan *Fornuftens Orden; og fl.*

Skynugr, *see* skynigr.

Skýpílárr *Skystötte; jfr* skýstólpi *og* skýstöpull.

Skypill (-s, -lar), *m.*, = skupla.

Skyr (-s, *uden pl.*), *n.*, *sammenlöben Melk; oplagt Melk (nu især om tyk oplagt Melk, hvorfra Vallen for störste Delen er afsiet).*

Skýra (-i, -ða, -t), *v. a.*, *oplyse*, *forklare*, *fremstille:* s. e-t *fremstille Enkelthederne ved noget*, *oplyse (f. Ex. for Retten); forklare, fortolke.* — *Ogsaa som v. n.*, *i:* s. frá e-u *forklare*, *oplyse*, *fortælle (om).*

Skyraskr *Trækar* (askr 2) *fyldt med* skyr.

Skyrbúr búr, *hvor* skyr *opbevares.*

Skyrbjúgr, *m.*, *Skjörbug.*

Skyrigr *el.* -ugr, *adj.*, *overstænket el. overspröitet med* skyr.

Skýring (-ar, -ar), *f.*, *Forklaring*, *Fremstilling; Fortolkning.*

Skyrkaup *Kjöb af* skyr.
Skyrker *et Kar (fyldt) med* skyr.
Skyrkerald, *d. s.*
Skyrkirna *Bötte (fyldt) med* skyr, *I.*
Skyrkyllir *en Bælg el. Skindpose (fyldt) med* skyr.
Skýrleikr (-s, -ar), *m., klar, god Forstand; Klarhed, Tydelighed, I.*
Skýrligr, *adj., som har et klogt, forstandigt Udseende; klar, tydelig.* -liga, *adv.*
Skýrr, *adj., forstandig, indsigtsfuld. — 2) indlysende, klar, tydelig.*
Skyrsi-, *see* skyssi.
Skyrta (-u, -ur), *f., Skjorte;* skyrtublað *Skjorteflig.* -ermr *Skjorteærme.*
Skyrugr, *see* skyrigr.
Skýskafa *Skyplet.*
Skyssi (*og* skyrsi; -is, *pl. d. s.*), *n., et Uheld varslende Tegn; i pl. om noget, som træder frem paa en voldsom, ustyrlig og forfærdende el. ulykkebringende Maade (f. Ex. et heftigt Uveir, el. lign.); Ulykke. — 2) Vidunder af et Menneske, et Drog.*
Skyssiligr *og* skyrsíl-, *adj., forfærdelig; styg; afskyelig* (skyrsilig skurðgoðablót).
Skýstólpi *Skystötte.*
Skýstöpull, *d. s.*
Skýsvipan *Öieblik:* í þeirri s. skaut Þ. niðr merkisstönginni *ret i det samme etc.*
Skytari (-a, -ar), *m.,* = skyti.
Skyti (-a, -ar), *m., Skytte.*
Skytingr (-s, -ar), *m.,* = skytningr.
Skytningr (-s, -ar), *m., eg. Drikkegilde el. Indtagelse af Forfriskninger, hvori hver skyder sin Andeel til af hele Betalingen; deraf i Almindelighed a) et Gilde, Drikkegilde. — b) Stue el. Sal, hvor flere i Fællesskab spise og drikke;* skytnings-stofa = skytningr *b.*
Skœða (-i, -dda, -tt), *v. a., forsyne med Sko.*
Skœði (-is, *pl. d. s.*), *n., Læder, Skind til en Sko;* skœða-drífa *Snefald med store, langagtige Sneeflokker, I.* -kall *Anmodning om Skind til et Par Sko.* -skinn *Skind til Skotöi.*
Skœði, *see i* tunguskœði.
Skœðr, *adj., skadelig, farlig, fordærvelig, ödelæggende; jfr* mannskœðr.
Skœkill, *see* skekill.
Skœkja (-u, -ur), *f., Skjöge;* skœkjusunr *Horesön.*
Skæla (-i, -da, -t), *v. a., fordreie:* s. andlitit *fordreie Ansigtet.*
Skældinn, *adj., som gjerne, hyppig udtaler sig i Vers; jfr* illskældinn.

Skæmaðr, *see* skímaðr.
Skæna (-ir, -di, -t), *v. a., impers., overtrækkes med tynd Skorpe, især en Iisskorpe, I.*
Skæni (-is, *pl. d. s.*), *n., en gjennemsigtig tynd Hinde; (især om Köers Efterbyrdshinde i törret Tilstand).*
Skæningr (-s, -ar), *m., en tynd Skorpe, især Iisskorpe; jfr* tvískæningr, *I.*
Skær (-s, *el.* skævar? *pl.?*), *m., Hest (poet.).*
Skæra (-u, -ur), *f., Skjær; Skumring el. Daggry; jfr* aptanskæra.
Skæra (-u), *f., mest i pl.* skærur, *Trætte, Tvist.*
Skæri, *n. pl., Sax.*
Skærleikr (-s, -ar), *m., Klarhed, Reenhed; Klarhed i Stemmen; jfr* skírleikr.
Skærr, *adj., klar, reen (eg. og ueg.); gjennemsigtig; klar (om Stemmen).*
Skœting (-ar, -ar), *Skoser.*
Sköddun, *see* skaddan.
Sköflungr (-s, -ar), *m., Skinnebeen.*
Sköfnungr (-s, -ar), *m.,* (= skafningr, *den slebne, polerede, df) Sværd (poet.).*
Sköfu- *see under* skafa *(f.).*
Sköghltönn *udstaaende Tand, I.*
Sköghltenntr, *adj., som har een el. flere udstaaende Tænder, I.*
Skökull (-ls, sköklar), *m., 1) Skagle. — 2) Skaft (om Hestens Avlelem).*
Sköll, *n. pl., eg.* = skellr; *df* = skellihlátr; *og deraf i Almindelighed, Udleen, Spot:* göra sköll at (e-m, e-u) *gjöre Nar af, udlee.*
Sköllóttr, *adj., skaldet.*
Skömm (skammar, skammir), *f., skæmmende Læsion (?); Skam; Vanære;* vera e-m til skammar *gjöre en Skam (som staaer i nöie Forbindelse med hans Person);* verða at s. *el.* sèr til skammar *blive til Skamme. — b) Skjeldsord, verbal Injurie:* mæla s. við konu manns, at hún liggi með öðrum manni, en bónda sínum; skammar-yrði, *n. pl., I; Skjeldsord,* = fáryrði, illyrði, hrópyrði, skattyrði.
Skömmóttr, *adj., tilböielig til at bruge Skjeldsord, I.*
Sköp, *see* skap, *ogsaa* skaup.
Sköpulag *Legemsdannelse, Legemsbygning.*
Sköpuligr, *see i* úsköpuligr.
Sköpun, *see* skapan.

Skör (skarar, skarar *el.* -ir), *f.*, *A) den yderste Kant el. Rand af noget; jfr* ísskör. — *Ueg. i Talemaader som:* láta skríða til skarar *(lade noget gaae til det yderste, d. e.) lade noget komme til et afgjörende Udslag, lade en Strid blive fægtet ud;* nú skal skríða til skarar með okkr *nu skal det komme til en afgjörende Kamp imellem os.* Þat er ekki um s. fram talat *det er ikke sagt formeget, ikke uden Berettigelse, ikke overdrevent, I. — b) spec., den Kant af noget, som lægges (ved sammenföining el. desl.) over, dækker den tilstödende Kant af en lignende Gjenstand, f. Ex. Kanten af en Planke i klinkebyggede Baade, paa et Skjold i et Skjoldtag el. en Skjoldrække (langsmed Skibsbordet, Rælingen) paa de Gamles Krigsgaleier (jfr* skip skarat skjöldum *under* skara), *el. desl.* Skarar *kaldes ogsaa tynde Iisplader i Snee, som i Frostveir og Blæst, der fölger paa Töveir, ofte dannes saaledes, at de ligge lagviis over hinanden (f. Ex. som Stenene i et Tag); see* skaraveðr *nedenfor. — c) Trin, Fodtrin, Fodskammel (jfr* fótaskör): þeir skyldu sitja í hásæti s. lægra enn H. konungr, en s. hærra enn synir H's konungs aðrir *et Trin lavere etc. (her er Talen om de Trin, der gik op til Höisædet). Talem.:* þykkir hánum s. rýmra, *eg. at der blev noget större Plads, d. e. at han blev noget bedre stillet (ved at befries fra Lænkerne). — B) Haar; ogsaa Hoved (jfr Eg.);* skera sèr skör *lade sit Haar skære, klippe;* skara-veðr *Storm, der river de tynde Iisplader op med Sneen, og hvirvler dem op i Luften (see* skör *A, b), I.*

Skörðóttr, *adj., fuld af Skaar.*

Skörnugr, *adj., snavset, I.*

Skörugleikr (-s, -ar), *m.,* = skörungsskapr, *I.*

Skörugligr, *adj.,* = sköruligr. -liga, *adv.,* = sköruliga.

Sköruglyndi *Energie, Dygtighed i Charakteren.*

Sköruglyndr *som har en mandig og energisk Charakteer.*

Sköruligr, *adj., mandig, rask, dygtig, energisk (af Udseende el. i sin Fremtræden). — b) eftertrykkelig.* -liga, *adv.:* mæla sköruliga *tale som en Mand med Energie og Characteer, el. paa en eftertrykkelig Maade.*

Skörungligr, *adj.,* = sköruligr.

Skörunglyndr = sköruglyndr.

Skörungr (-s, -ar), *m., dygtig, rask, virksom, energisk Mand el. Kvinde; jfr* kvennskörungr.

Skörungskapr (-ar, -ir), *m., Dygtighed, Energie, Mandighed, mandig, energisk Fremtræden el. Optræden.*

Skötu- *see under* skata.

Slá (slæ, sló-slógum, slegit), *v. a. og n., slaae etc., I) f. a., A) v. a., m. acc. (betegnende det, der umiddelbart er Handlingens — Slagets etc. — Gjenstand, el. det der fremkommer, frembringes ved at* slá *— efter dette Ords forskjellige Betydninger) og dat. (om det, der sættes i Bevægelse for at frembringe et Slag, el. hvad der kommer i en stærk, hurtig Bevægelse, som af et Slag), 1) m. acc., a) eg., α) slaae;* Þ. sló þá með hnefa sínum einn mann jarls. — S. e-n kinnhest *slaae en paa Öret.* — S. knött *slaae en Bold; df* s. leik (= knattleik) *spille Boldspil. — β)* s. vef *slaae en Væv tæt (med Væverskeden). — γ) hamre, smede:* s. gull *udhamre Guld;* s. mæki *smede, forfærdige en* m. *(Eg.). — Heraf* s. penninga *slaae Penge, mönte Penge; jfr* slátta *1. — δ)* s. hörpu, hljóðfæri *spille paa en Harpe, et Instrument; jfr* hörpuslagi *og* hljóðfæraslättr; s. dans *spille op en Dands. — ε)* s. hey *slaae Hö;* s. tún, engi *etc.; — Abs.* s. *slaae Hö. — ζ)* s. eld *slaae Ild. — η)* s. (e-m) æð *slaae en Aare, aarelade;* s. e-m blóð, *d. s. — ϑ)* s. landtjöld *opslaae Telte; jfr det sædvanligere Udtryk* 2, *a,* ε. *— ι) i en udvidet Betydning, slaae ihjel:* slógu með sverði hvern mann; svá skaltu slá Nadianitas, sem einn mann. — S. hest *af dræbe en Hest (som ikke kan gjöre Gavn længer paa Grund af Affældighed, Lamhed el. Skade). — b) halvueg., α)* s. dans, leik *(en fjernere Gjenstands acc., om det, der fremkommer ved Handlingen, som udtrykkes ved* slá), *see of. A, 1, a,* δ *og* α. — β) s. hring (um) *slaae Kreds. — γ)* s. fylking = skjóta á fylkingu *(see* skjóta *A, 4, a,* α). *— c) ueg., slaae:* líkami... Romulæ var sleginn meðr... líkþrá. — s. (e-n) með blindi *slaae med Blindhed. — 2) m. dat, a) eg., α) slaae (med noget):* H. sló sverðshjöltunum undir þófahattinn. — *Ueg. Talemaade:* s. hendi sinni yfir fjármuni e-s *tilrane sig ens Gods. — β)* s. e-u út *udgyde, slaae ud:* en þá er full er munnlaugin, gengr hón ok slær út eitrinu. — γ) s. eldi í *stikke Ild paa,*

stikke i Brand. — δ) s. e-u lausu *slippe, slaae noget löst:* (þeir) slógu strenginum lausum *slog Landtouget löst.* — S. hundi lausum *slippe en Hund lös (paa Jagt, el. for at hidse den paa).* — S. öllu segli við *slippe fuldt Seil til (af Rebene).* — ε) s. landtjöldum *opslaae Telte (see* landtjald). — ζ) s. beizli, togi við (hest, uxa) *lægge Bidsel, Tog paa.* — η) s. e-u í sundr *sprede, splitte; ligeledes, aabne, opspile:* hann *(ɔ: Satan)* sló þá í sundr á sèr hváptunum. — ϑ) *impers.,* αα) e-u slær *noget kastes, slynges:* skipinu sló flötu *kastedes paa Siden.* — ββ) e-u slær niðr *noget slaaer ned (f. Ex. Lynild).* — γγ) loga slær *Lue slaaer (ud, ind, etc.).* — δδ) myrkri slær yfir *der udbreder sig et stærkt Mörke, tykt Mörke falder paa.* — εε)svita slær út (um e-n) *Sved slaaer ud, I.* — *Og fl. lign.* — *b) ueg., og med forskjellige Præpositioner el. Adverbier, α)* s. sèr lausum at leika *slaae sig lös og lege, give sig til at lege.* — β) s. e-u á sik *ligesom pludselig paatage sig Udseende af at være i en vis Tilstand el. Stemning,* αα) s. á sik úgleði, reiði *vise sig nedslagen, vred.* — *ββ)* s. á sik sótt *stille sig an som syg, foregive at være syg.* — *γγ) lægge sig noget paa Hjerte, give noget Indpas i sit Sind:* slá *(imperat.)* eigi slíku á þik *bekymr dig ikke om Sligt (modsat:* s. e-u frá sèr). — *γ)* s. e-u á frest *opsætte, slaae noget hen.* — δ) s. e-u frá sèr *slaae noget af Sindet.* — ε) s. (máli) í sætt *indgaae, slutte Forlig.* — ζ) s. e-u saman (við e-t) *blande noget sammen (med).* — S. sèr saman í vináttu *slaae sig sammen, indgaae, stutte Venskab, Venskabsforbindelse.* — η) s. e-u við, αα) *anvende, gjöre Brug af, gribe til i et vist Tilfælde:* hann sló öllu því við, er til gæða var *opvartede med alt det bedste, han havde, sparede ikke paa det, Huset formaaede.* — Ek hefi þó náliga við slegit, þat ek hefi í minni fest *nedskrevet, fortalt, berettet næsten alt, ikke udeladt noget af det, som etc.* — *ββ) fremföre som Undskyldning:* hann sló því við, at *etc. undskyldte sig med at etc.* — ϑ) s. kaupi við e-n *kjöbslaae med; indgaae Contract med.* — ι) s. slöku við *vise Slaphed (med Hensyn til Flid, Flittighed), ikke arbeide vedholdende, være doven, I.* — κ) *impers.,* αα) e-m slær niðr *en faaer Tilbagefald (i en Sygdom), I.* — *ββ)* e-m slær saman *nogen mödes, træffes; ligeledes, komme i Strid med hinanden.* — γγ) *om en Fornemmelse, Smerte, Fölelse, Stemning, el. lign., der (pludselig) kommer over, griber, betager en:* köldu slær at e-m *en föler, fornemmer Kulde, Kuldegysning i Kroppen; ogsaa abs.:* þat slær at e-m, *d. s.* — Sló þá verkinum fyrir brjóstit *Smerten slog, satte sig for Brystet.* — Ótta slær yfir e-n *en bliver betagen af Frygt;* hlátri slær á e-n *en stikker i at lee (uden at kunne bare sig derfor el. holde op).* — *B) v. n., 1) pers., a) eg., slaae:* s. til e-s *slaae efter en.* — *b) ueg.,* α) s. á e-t *slaae ind paa noget, (i Talens Löb med eet) give sine Ord en vis Retning;* s. á blíðmæli, fagrmæli (við e-n) *give sine Ord en södtalende, smigrende Tone el. Vending.* — *β)* s. undan *(eg. bevæge sig i undvigende Retning), give efter, ikke sætte haardt imod haardt, I.* — γ) s. úr ok í *vakle, være tvivlraadig med Hensyn til en Beslutning, saaledes at man det ene Öieblik viser sig tilböielig, det næste Öieblik utilböielig, til at gaae ind paa en Ting, el. desl., I.* — *2) impers., a) eg.,* α) þat slær í baksegl *man faaer Bagseil.* — *β)* munu þèr láta s. hingat til móts við oss *saa skal I retirere herhen til os, (jfr* s. undan *B, 1, a,* β). — *b) ueg.,* α) *om en (pludselig, farlig el. mislig) Overgang el. Vending:* þá sló í þögn *da indtraadte der med eet Taushed, da bleve alle med eet tause;* þat slær í bardaga (með e-m) *det kommer til Kamp;* hèr slær í úefni *Sagen tager en betænkelig, forviklet Vending.* — *β)* þat slær út í fyrir e-m *en bliver forvirret, taber sin Samling, I.* — *II)* slásk, *f. p., refl., a)* slásk aptr *vige tilbage, retirere.* — *b) give sig i, til at, begynde paa:* slásk í för með e-m *give sig i Reiseselskab med.* — Slásk á tal við e-n *give sig i Samtale med.* — *b) slaae sig til:* slásk í mat ok mungát *give sig til at spise og drikke (med Biforest. om Forsömmelse af alvorlige Forretninger).* — *c)* slásk upp á e-n *overfuse, I.* — *d)* slásk í *(pass.?) indtræde, begynde (jfr* þat slær í *I, B, b, α, ovenfor):* síðan slógusk í hnýfildrykkjur *siden blev det til, kom det til, begyndte de paa* h. *(see dette Ord).* — *III)* sleginn, *p. pr.,* slegit hár *löst, udredt Hovedhaar.*

Slá (-ða, -ð), *v. a., sætte en Slaa for, stænge:* þá var hleypt fyrir

hliðit stórum járnhurðum ok sláð vandliga.

Slabb (-s, *uden pl.*), *n.*, 1) *eg.*, *Vand og Snavs, dyndagtigt Före, Söle, I.* — 2) *Sludder, Vaas, B.*

Slabba (-aða, -at), *v. n.*, *vaase, B.*

Slafak (-s, -ök), *n.*, *enten blödt, men lidet kraftigt Græs paa en sumpig Jordbund, el. det Græs el. Siv, der voxer paa Bunden af Kjær el. Indsöer op til Vandets Overflade, undertiden ogsaa om det (löse Græsstraa og andet), der skyller op paa Bredderne af et Vandstade (maaskee især fordi saadant oftest hidrörer fra det Siv el. Ukrud, der voxer paa Bunden).*

Slafr (-s, *uden pl.*), *n.*, (*eg. vel det at* slafra, *df*), *Vaas, Sludder, Snaksomhed, E.*

Slafra (-aða, -at)), *v. a.*, *om Kvæg, slikke, slubre Græsset i sig, I.*

Slag (-s, slög), *n.*, 1) *det at slaae, Slag, Hug.* — *b*) *ueg.*, *Plage:* guð mundi meðr fyrr nefndu slagi ok áfelli ... um fara alla Egiptum. — 2) *Bataille, et mindre Slag:* veita, gefa (e-m) slög *levere Batailler;* urðu þar enn mörg slög veitt Sveins mönnum, váru þat eigi stórar orrostur. — *c*) *et heftigt el. skadende Angreb:* fá stór slög *blive angrebet og lide fölelige Tab derved.* — 3) *Tidspunkt, Öieblik (eg. overfört fra den næstforegaaende Betydning; jfr* hríð): í þessu slagi koma þeir af sèr akkerinu *ret i det samme kunde de gjöre sig fri for Ankeret.* — 4) *senere, Maade (jfr d. Slags):* með þat s. *paa den Maade (jfr Eg.).*

Slaga (-aða, -at), *v. n.*, 1) *krydse:* ok varð at s. til áðr hann náði höfninni. — *b*) *gaa skjevt, ikke lige, nu til den ene, nu til den anden Side.* — 2) *nu siges:* s. upp i e-n *komme en temmelig nær, næsten være ens Lige.*

Slagá, *see* slagær.

Slagál (*el.* -ól) *Rem bag ved en Sadel til at fæste, binde noget med.*

Slagbrandr, 1) *Bjælke med haarde Pigger (af Eg) til at kaste ned paa Fjenden (fra Skibe, Mure etc.).* — 2) *Slaa, Bom, Stængelse.*

Slaghamarr *stor Hammer, Forhammer.*

Slagi (-a, -ar), *m.*, 1) *en som slaaer, see i* harpslagi. — 2) *noget der slaaes; see i* hráslagi, *I.* — 3) (*nu i det mindste*) *Höstgilde (efter Höslætten);* slaga-sauðr *en Bede, som slagtes el. skal slagtes til saadant Gilde; vistnok hellere at opfatte saaledes, end som ligefrem Bede, der slagtes; jfr* slagær.

Slagligt, *n. adj.*, (*som ramt af Slag?*) *impers.:* e-m er s. *en föler sig pludselig mat, ikke tilpas, I.*

Slagna (-aða, -at), *v. n.*, *slaaes ned, falde ned.* — *b*) *blive fugtig, I.* — 2) *f. p.*, slagnask, *pass.*, *d. s.; falde, stænkes, skvattes* (ef þat vatn slagnask yfir fæzlur yðrar).

Slagningr (-s, ar), *m.*, 1) = vesl. — 2) *Fugtighed, I.*

Slagól, *see* slagál.

Slagr (-s, -ir), *m.*, 1) *Spillen paa et Instrument:* komu inn margir slagir hljóðfæra *mange Strengeinstrumenter, som der blev spillet paa; Melodie, Dandsemelodie; df Digt, Sang (jfr* Gunnarsslagr). — 2) *den Vei, et krydsende Skib tilbagelægger mellem hver Vending, et Slag, I.*

Slagæð *Slagaare, Pulsaare, I.*

Slagær (*og* slagá, *hvis man forudsætter at acc. pl.* slagár *ikke er Feilskrivning for* slagær) *Slagtefaar (dog vistnok paa samme Viis som* slagasauðr, *see u.* slagi).

Slájárn *Jernslaa.*

Slaka (-aða, -at), *v. n.*, s. á e-u *give noget stap, slappe.* — *Ueg.*, s. til við e-n *vise Eftergivenhed imod en, I.*

Slakki (-a, -ar), *m.*, *Fordybning, Huulhed, I.*

Slakna (-aða, -at), *v. n.*, *slappes, I.*

Slakr (slök, slakt), *adj.*, *slap.*

Slamra (*maaskee for* slambra, *thi saaledes udtales det paa Islands Österland*) *og* slemra (*for* slembra; *jfr* slembra, *f.*; -aða, at), *v. a.*, *m. dat.*, *slaae med, svinge noget henimod for at give et Slag dermed:* s. sverði, hendi til e-s.

Slanga, *see* slöngva.

Slangr (-rs, *pl. d. s.*), *n.*, *Tumlen, Kasten fra et Sted til andet:* fara í s. *komme til at kastes fra det ene Sted til det andet uden at nogen lægger Mærke dertil (især om löse Gjenstande), I.*

Slangra (-aða, -at), *v. a.*, *m. dat.*, = slöngva. — 2) *f. p.*, slangrask *kastes ubemærket et Steds hen (om löse Gjenstande), I; jfr* slangr.

Sláni (-a, -ar), *m.*, *en Rækel.*

Slapa (-i, -ta, -at), *v. n.*, *hænge kraftlöst ned.*

Slapeyrðr, *adj.*, *med hængende Ören, I.*

SLAPPI (-a, -ar), *m.*, = slápr *1.*

SLÁPR (-s, -ar), *m.*, *1) en Rækel, lang og doven Mandsperson. — 2) (lang og) mager Fisk, I.*

SLAPP, *1. og 3. impf. ind. af* sleppa.

SLARK (*-s, uden pl.*), *n.*, *Larm, Stöi, Opløb.*

SLARKA (-aða, -at), *v. n.*, *larme, stöie, I.*

SLAS (*-s, uden pl.*), *n.*, *Tilskadekommen, I; jfr* slys.

SLASA (-aða, -at), *v. a.*, *i.* s. sik *el. (oftere)* slasask, *refl.*, *komme til Skade.*

SLÁTR (*-s, pl. d. s.*), *n.*, *Slagtning. — b) Kjöd (af nyslagtede Dyr);* slátra-sauðr = slátrsauðr. -starf *Arbeide, Syssel ved Kjöd, Kogning el. Nedsaltning.*

SLÁTRA (-aða. -at), *v. a.*, *m. dat.*, *slagte.*

SLÁTRARI (-a, -ar), *m.*, *Slagter, I.*

SLÁTRDISKR *Fad, Tallerken med Kjöd.*

SLÁTRFÈ *Slagtekvæg.*

SLÁTRFÓRN *Offerkjöd.*

SLÁTRFÖNG, *n. pl.*, *Kjöd el. Slagtekvæg til Husets Forsyning.*

SLÁTRGRIPR *Dyr, som skal slagtes (jfr Slagtehöved).*

SLÁTRKÝR *Slagteko, I.*

SLÁTRSAUÐR *Slagtefaar.*

SLÁTRTROG *Kjödtrug.*

SLÁTRUN (-ar, *uden pl.*), *f.*, *Slagtning;* (slátrunar-maðr *Slagter*), *I.*

SLÁTRVIST *Födemidler af Slagtekvæg, Kjödvarer, Kjöd.*

SLÁTTA (-u, -ur), *f.*, *1) det at slaae, udhamre (jfr* slá *I, A, 1, a, γ); deraf, slaae Penge, Mynt* (Haraldsslátta *Penge, som Harald den Haardraade lod slaae*). — 2) *det at slaae Hö, Höslæt. — b) slaaet Hö:* þar váru slátturí ok sæði. — *c) slaaet Eng, det Stykke af en Eng, som Græsset er slaaet af:* þar sem saman kemr s. ok sina *det slagne og det uslagne; jfr* dagslátta; sláttu-kaup *Lön, Betaling for Höslætarbeide.* -lok, *n. pl.*, *Slutningen af Höslætstiden, I.* -maðr *Slætsmand, Höslætsmand;* góðr s. *dygtig Höslætsmand.* -tími *Höslætstid, Höbjergningstid, I.*

SLÁTTR (-ar, *dat.* slætti, *pl.* slættir), *m.*, *1) Slaaen (med noget), Slag; jfr* harpsláttr, vængjasláttr. — 2) *Slæt, Höslæt, Höslætstid, Höbjergningstid; jfr* engjasláttr, túnasláttr.

SLAUK (*-s, uden pl.*), *n.*, *det at* slauka.

SLAUKA (-aða, -at), *v. n.*, *komme, slippe med Nöd og neppe over (en Flod, en Sump etc.).*

SLEDDA (-u, -ur), *f.*, *et Slags segelformigt Sværd, B.*

SLEÐFŒRI *Slædeföre.*

SLEÐI (-a, -ar), *m.*, *Slæde;* sleðafœri = sleðfœri. -maðr *en som kjörer i en Slæde.* -meiðr = sleðmeiðr.

SLEÐMEIÐR *Slædemede.*

SLEFA *og* SLEFJA (-u, -ur), *f.*, *Vædske, som flyder ud af Munden, Sagl;* slefumæltr, *adj.*, = loðmæltr, *I.* -speldi *Sagledug, I.*

SLEFA (-aða, -at), *v. n.*, *sagle.*

SLEGIT, *supin. af* slá.

SLEGGJA (-u, -ur), *f.*, *stor Hammer af Steen, Steenhammer; Slaghammer.*

SLEIF (-ar, -ir), *f.*, *Slev, Slöv, Madslev, I.*

SLEIKING (-ar, -ar), *f.*, *det at* sleikja *(Slikken etc.).*

SLEIKJA (-u, -ur), *f.*, *Slikkeri, Slikning; en Smule Skeemad, I.*

SLEIKJA (-i, -ta, t), *v. a.*, *m. dat. og acc.*, *slikke:* s. blótbolla *slikke Offerkar; abs.*, s. út um *(I) slikke sig om Munden; ironisk:* þèr látit nú sem þèr skulit hverri kirkju s. *I lader som I skulde til at slikke hver Kirke, yttre nu en latterlig Hengivenhed for Kirkerne. — Nu siges:* s. sik upp við e-n *söge paa en mindre værdig Maade at behage den, som man er bleven Uven med.*

SLEIPR, *adj.*, *slibrig, glat:* þat er sleipt undir fœti *det er glat, I.*

SLEIT, *1. og 3. s impf. ind. af* slita.

SLEITA (-u, -ur), *f.*, *Uenighed, Trætte, Fjendtlighed:* drekka við sleitur; sleitur ok ofrkapp. — 2) *Kneb, Rænker, Trædskhed:* at hann ynni nokkurn hlut sleitum, þat sem hánum skyldi til kallmennsku telja; sleitur ok lögkrókar *Kneb og Lovtrækkeri. — b) Umandighed, Slaphed, Kraftlöshed;* sleitu-dómr *Dom ved Kneb og Rænker.* -lauss, *adj.*, *uden* sleita. — *Mest i n. sg. (acc.)* sleitulaust = úsleitiliga, *uden Slaphed el. Træghed, rask, med Energie.* -liga, *adv.*, *paa en Maade, som vidner om, tyder paa Træghed el. Slaphed:* drekka s. *være slap til at drikke, drikke lidt og langsomt (i Sammenligning med andre).* -ligr, *adj.*, *som vidner om, tyder paa Slaphed, Kraftlöshed, slap.*

SLEITILIGR, *adj.*, = sleituligr. -liga, *adv.*, = sleituliga; *jfr* úsleitiliga.

Sleitinn, *adj., trættekjær, trættesyg, paastaaelig.* — 2) *see i* úsleitinn.

Slekt (-ar, -ir), *f., a) Slægt; Familie.* — *b) Stand:* riddaraligrar slektar *af Ridderstanden.*

Slembrá (-u, -ur), *f., kortvarig Skylregn, I.*

Slemra, *see* slamra.

Slen (-s, *pl. d. s.), n., Dovenskab, Dorskhed, Kraftlöshed.*

Slengja *og* slengva, *see* slöngva.

Slenskapligr, *adj., som vidner om Dovenskab, Dorskhed.*

Slenskapr (-ar, *uden pl.), m., Dorskhed, Kraftlöshed, Afmagt;* slenskaparfullr *fuld af Dorskhed, Kraftlöshed, Kraftlös, dorsk.* -maðr *kraftlös, dorsk, daadlös Person.*

Slentr (-rs, *pl. d. s.), n., det at drive, slentre omkring (med Biforestilling om Larm el. Spektakler):* höfðu þeir opt á kveldum s. mikit úti.

Slepja (-u, -ur), *f., Sliim, hvormed Ting overtrækkes, I;* slepju-ligr, *adj., sliimagtig, slimet, I.*

Slepja (-aði, -at), *v. a. impers., overtrækkes med* slepja, *slime.*

Slepjaðr, *adj., overtrukken med* slepja, *slimet, I.*

Slepjugr, *adj., d. s., I.*

Sleppa (slepp, slapp-sluppum, sloppit), *v. n., slippe, komme lös:* sverðit slapp ór hendi hánum *slap ham af Haanden, han table det (ud af Haanden).* — E-m sleppr orð *et Ord slipper en ud af Munden, undslipper en, B.* — *b) slippe, undslippe:* s. ór höndum e-m *undslippe en, undkomme.* — *c) gaae tabt:* látit nú eigi til s. *lader nu ikke Leiligheden gaae tabt, ubenyttet.*

Sleppa (-i, -ta, -t), *v. a., m. dat., slippe, give slip paa, lade komme lös; lade en komme lös, slippe ham;* s. hestum *(I) slippe Heste lös for at lade dem græsse.*

Sleppifengr, *adj.,* = slippufengr, *B.*

Sletta (-u, -ur), *f., 1) eg., a) Stænk, Skvat.* — *2) nu ogsaa ueg., om Bebreidelse, Bagvaskelse.*

Sletta (-i, -a), *v. a., m. dat., 1) eg., kaste, slænge, slaae (med):* hann sletti skegginu í munn sèr, ok beit á *(nemlig for ikke at lade den halvveis afhugne Underlæbe hænge ned);* hann sletti sverðinu flötu um lendar konungi *slog med den flade Klinge etc.* — *2) ueg.,* s. e-u í e-n *forekaste en noget, kaste en noget i Næsen, I.*

Slètta (-u, -ur), *f., Slette, jævn Mark; jfr* jafna.

Slètta (-i, -a, -), *v. a. og n., 1) v. a., eg., slette, gjöre jævn el. glat.* — *2) v. n., ueg.,* s. yfir *jævne, udjævne, gjöre godt igjen:* s. yfir skjótræði sona sinna.

Slèttbaka *og* slettibaka (-böku, -bökur), *f.,* slèttbakr (-s, -ar), *m., Sletbag (balaena mysticetus.)*

Slèttfjallaðr, *adj., med glat, ikke ru Hud:* öll váru dýrin spök ok slèttfjölluð *de vare spage og med glatte Haar, Haarene ikke udstaaende i Börster af Ondskab el. Vildhed.*

Slèttibaka, *see* slèttbaka.

Slettingr (-s, -ar), *m., sneeagtig, sludagtig Regn, B.*

Slèttlendi (-is, *uden pl.), n., Slette, fladt Land, jævn Mark:* niðr á slèttlendit.

Slèttlendr, *adj., med Sletter, flad, jævn.*

Slèttmáligr *og* -ugr, *adj., a) som taler godt for sig, veltalende.* — *b) som har en glat Tunge, sledsk, smigrende i sin Tale.*

Slèttmáll, *adj.,* = slèttmáligr.

Slèttmæli, *n., a) det at tale godt og flydende for sig.* — *b) sledsk Tale, Smiger.*

Slèttorðr, *adj., a) som taler godt og flydende for sig.* — *b) med glat Tunge, smigrende, sledsk.*

Slèttr, *adj., 1) eg., slet, jævn, glat:* vellir slèttir *Sletter;* slètt smíði *glat (ikke ophöiet) Arbeide.* — *2) ueg., a) sledsk, smigrende.* — *b) heldig, som gaaer godt:* hann ætlar sína för slèttari enn Hákonar *tænker, at hans Reise skal löbe bedre af, faae et heldigere Udfald;* þeir sögðu sínar farar eigi slèttar *fortalte, hvor uheldig det var gaaet dem, hvilke Uheld der vare tilstödte dem.* — *B)* slètt, *n. s. (acc.), adv., a) paa en smigrende, sledsk Maade:* því flárra man Þ. hyggja, sem hann talar slèttra. — *b) heldig:* at eigi myndi þeim takask ferðin slètt *at deres Reise ikke vilde löbe godt af.* — *c) heelt, ganske:* gengu þeir þá slètt út af borðunum.

Slettyrði, *n. pl., glat Tale, smukke, sledske Ord.*

Sleyma (-u, -ur), *f., Drog.*

Sleyma, *see* slœma.

Sleyngva, *see* slöngva.

Slíðr *el.* slíðr, *n. pl. og* slíðrir *el.* slíðrar, *f. pl., (dog findes gen. sg.* slíðrar *som af nom. sg.* slíðr) *Skede,*

Balg. — 2) *nu ogsaa om en Række til Skeer, Knive el. Værktöi.*

Slíðr, *adj., stor, af stort, umaadeligt Omfang (?).* — 2) *grum, vild, heftig, E.*

Slíðra (*el.* sliðra; -aða, -at), *v. a., stikke i Balgen.*

Slíðrfengligr, *adj., heftig, E.*

Slíðrliga, *adv., heftigt.*

Slíðrir, *see* slíðr.

Slig (-s, *pl. d. s.*), *n., det at* sliga *el.* sligask, *I.*

Sliga (-aða, -at), *v. a., nedtrykke ved en Byrde;* sligask, *f. p., pass., nedtrykkes under en Byrde, I.*

Slíkisteinn *Hvæssesteen, Slibesteen; jfr* hverfusteinn; slíkisteins-auga *Hullet igjennem en Slibesteen.*

Slíkja (*hellere end* slikja; -u, -ur), *f, Glands (?); spec. Glands (paa Töier); glindsende Bundslim i et Vandstade el. en Vandpyt, I.*

Slíkja (-i, -ta, -t), *v. a., glatte, gjöre glindsende, polere, I.*

Slíkr, *adj., slig, saadan;* slíkt hit sama *ligeledes;* slíkt er hann mátti *af alle Kræfter.*

Slím (-s, *uden pl.*), *n., Sliim, Sliimvædske.*

Slímuseta, *f., og* slímusetr, *n., det at dovne, forblive uvirksom, nöle paa et Sted (om Tiggere el. Landstrygere):* sitja slímusetri.

Slingr, *see* slyngr.

Slingr (-rs, *pl. d. s.*), *n., Slingren, Vaklen, Raven, I.*

Slingra (-aða, -at), *v. n., slingre, I.*

Slinni (-a, -ar), *m., klodset Person, et Drog, Dögenigt.*

Slípa (slíp, sleip-slipum, slipit?), *v. a., gjöre skarp, slibe, B.*

Slippr, *see* slyppr.

Slippufengr, *adj., som gjerne gaaer glip af sin Fangst, det han önsker at opnaae.*

Slis, *see* slys (slis- *see* slys-).

Slit (-s, *pl. d. s.*), *n., det at* slíta, *a) Slid (f. Ex. paa Klæder, Redskaber):* hón (*ɔ: Skjorten*) var komin at sliti *næsten forslidt.* — *b) strengt, haardt Arbeide, I.* — *c) ueg., Brud, Afbrydelse, Oplösning, Krænkelse, el. desl.:* heims s. *Verdens Undergang;* handsals s. *det at bryde en Contract, Löfte.*

Slíta (slít, sleit-slitum, slitit), *v. a. og n., I) f. a., A) v. a., m. acc. og dat., 1, m. acc., a) eg., slide, etc.,* α) *slide, rive, rykke itu el. i Stykker:* s. *el.* s. e-t í sundr. — β) s. sik af e-m *slide sig fra en, slide sig lös.* — γ) *Talemaade:* þat sleit vík á vági *det bragte Striden til Ende.* — δ) *impers.:* þá sleit þröngina *da adsplittedes de sammenstimlede Folk.* — *b) ueg.,* α) s. flokk *adskille, adsprede en Flok, give de samlede Hjemlov.* — β) *bryde; hæve, ophæve:* s. sáttir *bryde indgaaet Forlig;* ef vèr slítum lögin, þá slítum vèr friðinn *dersom vi ophæve vort Fællesskab med Hensyn til Loven, er det ude med Freden;* slíta dóma ok ráð *ophæve Domme og Beslutninger.* — 2) *m. dat., a) eg.,* α) *rive (op):* s. upp stöðugarði *rive op Stavregjerde.* — β) s. fötum *slide Klæder, I.* — *b) ueg.,* α) *slutte, bringe til Ende:* s. þingi *slutte et thingligt Möde;* s. fjölmenni (*acc.?*), flokki *ikke længer holde samlet.* — β) *ophæve:* s. búi *hæve en landlig Huusholdning.* — γ) *impers.:* at slitit væri friðinum milli Norðmanna ok Dana *at det var forbi med Freden mellem dem;* slítr þinginu, gildinu *Thinget, Gildet slutter, er til Ende.* — *B) v. n.,* s. ór máli *afgjöre.* — *b) impers.:* fyrr en ór sliti með þeim *förend de havde en Ende paa Sagen.* — *II)* slítask, *f. p., refl.,* slítask ór höndum e-m *slide sig fra en, slide sig lös.* — *III)* slitinn, *p. pr., 1) eg., slidt, brugt, forslidt.* — 2) *brudt.*

Slitna (-aða, -at), *v. n., a) gaae itu, i Stykker.* — *b) slides, opslides (om Klædningsstykker og Redskaber).*

Slitr *og* slitri (-rs *og* -is, *pl. d. s.*), *n., Stykke, Stumper af noget (som er revet itu); jfr* feldarslitr.

Slitt-, *see* slytt-.

Sljákka (*for* sljáfka *af* sljár?; -aða, -at), *v. n., (slöves?) sagtnes, stille af, I.*

Sljáliga, *see* slæliga.

Sljár, *see* slær.

Sljófga (-aða, -at), *v. a.,* = slæva.

Sljófa *el.* sljóva, *see* slæva.

Sljór, *see* slær.

Sló, *1. og 3. s. impf. ind. af* slá.

Sló (-r *el.* -ar, -r *el.* -ar), *f., den blöde Beenspids som udfylder det indvendige Rum i Hornene paa Kreaturer, I.*

Slóð (-ar, -ir), *f., a) Vei, Sti; Spor; jfr* döggslóð. — *b) Række af noget, der drysser ned Ex. Hö), I.*

Slóðgata (*befaren, nedtraadt*) *Vei, Sti.*

Slóði (-a, -ar), *m., noget som slæbes, trækkes bag efter (saaledes efter B. om Slæb paa Klæder). — b) spec., Riisknippe med Stene paa, et Slags Riisharve, som trækkes over Gjödningen for at sprede el. jævne den. — c) ueg., Fölge, i Udtr.:* meira slóða mun draga *det vil (trække mere efter sig, d. e.) have större Fölger, det vil före til större Ulykker;* slóða-hrís *Riis til en Riisharve (see* slóði *b of.).*

Slóg (-s, *pl. d. s.*), *n., Indvolde af Fisk (især det spiselige deraf), I.*

Sloka (-aða, -at), *v. a., drikke i store Drag, nedsvælge; slubre.*

Slokkna *el.* slökkna (-aða, -at), *v. n., slukkes:* ljós slokknar *gaaer ud;* þá er eldrinn var slokknaðr. — *b)* þorsti slokknar *Törst slukkes.*

Slokr (-s, *uden pl.?*), *n., Skum fra Munden paa Dyr.*

Slókr (-s, -ar), *m., doven Person,* = slinni.

Sloppit, *supin. af* sleppa (*v. n.*).

Sloppkyrtill *en vid Kjortel.*

Sloppr (-s, -ar), *m., et Slags vidt Udenomsklædningsstykke; ogsaa hörende til Messedragten, Messekjortel (?).*

Sloppslitri (-is, *pl. d. s.*), *n., en forslidt, ubrugelig* sloppr *(især som hörende til Messedragten).*

Slopptöturr = sloppslitri.

Slor (-s, *uden pl.*), *n., Ureenlighed, Sliim af Fisk, I.*

Slór (-s, *uden pl.*), *n., Nöleri, det at hænge paa et Sted, I.*

Slóra (-i, -ða, -at), *v. n., opholde sig uden Nödvendighed, hænge paa et Sted, I.*

Slórsamr (-söm, -samt), *adj., som er tilböielig til at opholde sig uden Nödvendighed, hænge paa et Sted, I.*

Slorugr, *adj., tilsölet af Ureenlighed af Fisk, I.*

Slot (-s, *pl. d. s.*), *n., Sagtnelse, Ophold:* veðra s.; bylja s.

Slota (-aða, -at), *v. a. og n., 1) v. a. impers.:* veðrinu slotar *stilles, stiller af.* — 2) *v. n., a)* ok er ekki at s. við *her skulle ingen Omsvöb bruges, man skal skride til Sagen.* — *b) hænge ned (jfr* slúta*):* lið hans lèt s. hendr niðr um síðu *(stod med nedhængende Hænder),* ok höfðust ekki at; þú skalt láta hattinn s. *du skal trykke den ned over Panden (for ikke at blive kjendt).*

Slóttigr *og* -ugr, *adj., snu, listig, snedig, underfundig, I.*

Slungum, *1. pl. impf. ind. af* slyngva.

Slunginn, *adj., snu, snedig, listig, underfundig. — See* slyngva *B.*

Sluppum, *1. pl. impf. ind. af* sleppa (*v. n.*).

Slupra (-aða, -at), *v. n., slubre, I.*

Slúta (-i, -tta, -tt), *v. n., hænge forover, rage fremover:* hann lèt s. höttinn *han trykkede Hatten ned over Ansigtet; jfr* slota 2, *b.*

Slý (-s, *pl. d. s.*), *n., slimagtige Vandvæxter (conferva palustris).*

Slydda (-u, -ur), *f., Slud* (slyddu-veðr *sludagtig Veir*), *I.*

Slyðra (-u, -ur), *f., noget som er i Laser, i forrevet Tilstand (med Biforest. om at det trækkes, kastes etc. fra det ene Sted til det andet):* hann sá at slyðrur nokkurar rak ofan eptir strengnum, allar blóðugar *(om Indvoldene af en Jette, som drev for Strömmen).* — 2) *ueg., a)* fara slyðrur fyrir e-m *(f. Ex. i Brydning) blive overvunden, kastes til Jorden, el. desl.* — *b) Dorskhed, Uvirksomhed;* slyðru-orð *Bebreidelse for Uvirksomhed el. Feighed, el. for at have trukket det korteste Straa.* -mannliga, *adv., med Dovenskab, kraftlöst; feigt, I.*

Slyngr, *adj., flink, rask, kjæk; impers.:* slyngt yrði þèr um margt, ef *etc.*

Slyngva (slyng, slöng — slungum, slungit), *v. a., m. dat., 1) slynge, kaste, udslynge:* s. steini; Surtr slyngr eldi yfir jörðina *udslynger Ild over den.* — 2) *opslaae:* s. landtjöldum = slá landtj. — *3) ueg., (impers. og absol.):* í vandræði er slungit *Sagen er bleven forviklet, jeg (man) er stedt i Knibe.* — *B)* slunginn, *p. pr., omslungen, omgivet, omviklet etc. (jfr Eg.). — Jfr* slöngva.

Slyppr *(ofte i Udgaverne mindre rigtig skrevet* slippr*), adj., vaabenlös, værgelös.*

Slys *(dette, saavelsom de fölgende med* slys- *begyndende Ord, findes ofte i Udgaverne skrevne med* i; -s, *pl. d. s.), n., Uheld, Skade, Ulykke:* ef ekki vildi slysin til *dersom Ulykken ikke forfulgte dig;* bœta öll s. Hallgerðar *böde for alle de Ulykker, H. stifter;* slysa-lauss, *adj., fri for Skade, Uheld;* slysalaust, *n. sg. (acc.), adv., uden Skade, Uheld.* -gjarn = slysgjarn, slysfenginn. -vænn *som seer ud til at bringe Skade, Uheld med sig.*

Slysa (-aða, -at), *v. a., paaföre uventet Skade el. Ulykke;* s. sik *komme til Skade.* — Slysask, *f. p., refl., komme til Skade, I.*

Slysfenginn, *adj., som gjerne har Uheld med sig, uheldig, I.*

Slysferð *uheldig Reise, Reise som bringer Ulykke.*

Slysför = slysferð.

Slysgjarn = slysfenginn, *mest impers.:* e-m er slysgjarnt *en har Uheld med sig, forfölges af Ulykker, I.*

Slysinn, *adj., uheldig, udsat for at komme til Ulykke.*

Slysligr, *adj., uheldig, som vidner om Uheld.* (-liga, *adv.*), *I.*

Slysni, *f. indecl., uden pl., det at være* slysinn *(Uheld, Skade), I.*

Slytta (-u, -ur), *f.,* (= slytti), *see i* þvestslytta.

Slytti *(-is, pl. d. s.), n., (saavelsom de fölgende med* slytt- *begyndende Ord, ofte skrevet med* i*), en blöd, fugtig og slap Gjenstand, uden Stivhed:* hann er eins ok s. *(i daglig Tale) der er ikke Kræfter skabte i ham.*

Slyttimákr *(vistnok at læse saal. af* slytti *og* mákr, *Forlalle paa en Sælhund, altsaa eg. den kraftlöst hængende, dinglende Lalle, d. e.) en daadlös, kraftlös og dorsk Person.*

Slyttimannliga, *adv., med Dorskhed, Kraflöshed, I.*

Slyttimenni *(-is, pl. d. s.), n., et Drog, udueligt, kraftlöst Menneske, I.*

Slyttinn, *adj., dorsk, doven, uduelig, kraftlös.*

Slyttmæli, *n., Bebreidelse for Uduelighed, Dorskhed, Udygtighed.*

Slæ, *1. s. præs. ind. af* slá.

Slæfa, *see* slæva.

Slæfr, *see* slær.

Slœða (-u, -ur), *f., et meget tyndt, fiint Stykke Töi, især om Slör (for Ansigtet). — 2) i pl.,* slœður, *en slöi og lang Silkekjortel.*

Slœða (-i -dda, -tt), *v. a., A) f. a., m. acc. og dat., 1) m. acc., a) slæbe henad Jorden. — b) trække en* slóði *over Gjödningen (paa Hjemmemarkerne) for at sprede den. — c) trække Garn el. lignende Indretning over (for at fange Fisk el. for at opfiske noget), I. — Ogsaa* s. e-n upp *opfiske en druknet paa denne Maade, I. — 2) m. dat. (jfr* slóð *b), a) kaste ned ufrivillig, neddrysse (f. Ex. Hö), saal. at derved dannes en* slóð *(b):* s. e-u niðr, *I. — b) bringe en Ting af Vanvare fra sit Sted, I. — B)* slœðask, *f. p., pass., komme i Uorden, komme fra sit rette Sted, I.*

Slœðingr (-s, -ar), *m., det at komme fra sit rette Sted el. i Uorden:* fara, komask á slœðing *kastes omkring, komme bort, I. — b) om ringe Forekomst af Fisk paa Fiskestederne, I.*

Slœgð (-ar, -ir), *f., Snuhed, Trædskhed, Snedighed, List;* slœgðar-bragð *snedigt, listigt Kneb.* -maðr *listig, snu, snedig Person.*

Slœgja (-u, -ur), *f., 1) Engmark, Hömark med det derpaa liggende nylig slaaede Græs. — b) mest i pl., Eng, England, Engbund. — 2) i pl., Gilde, som gives ved Slutningen af Höbjergningen, I; jfr* slagi; slœgju-land *Engbund, Eng, England, I.*

Slœgja (-i, -ða, -t), *v. a., overliste, forlokke, forföre:* s. e-n með fagrgala. *— 2)* slœgjask, *f. p., som dep. n.,* slœgjask eptir e-u *el.* til e-s *söge Fordeel af en Ting, eftertragte noget i Haab om Fordeel; jfr* slœgr*(m.).*

Slœgja (-i, -ða, -t), *v. a., opskære, tage Indvoldene* (slóg) *af Fisk, I.*

Slœgleikr (-s, -ar), *m., Snuhed, Trædskhed, Underfundighed; jfr* slœgð; slœgleiks-munr *Forskjel paa Snuhed:* hèr varð s.

Slœgligr, *adj., som vidner om Snuhed, fiffig, listig, snild.*

Slœgmunir, *m. pl., (synes at maatte bet.) Higen efter Fordeel; el. ogsaa: List, Snuhed (?; neppe som i B).*

Slœgr (-s, -ir), *m., Fordeel, Gevinst:* þat er engi s. í því *deraf kan ingen Fordeel ventes;* þykki mèr þó meiri s. til hans *jeg venter mere, större Fordeel af ham, jeg gjör mig större Forhaabninger om ham.*

Slœgr, *adj., 1) i activ Bet., (om en Hest), som vil slaae, slaaer bagud, I. — 2) snu, listig, forslagen, snedig, underfundig:* s. í skaplyndi *snu, snedig, af Charakteer. — 3) i pass. Bet., see i* harðslœgr.

Slœgvitr *snu, snedig, forslagen.*

Slœgvizka *Snuhed, Snedighed, Listighed, I.*

Slœki (-is, *pl. d. s,), n., et Drog, en kraftlös, doven Person, I.*

Slœkinn, *adj., dorsk, doven, lad, kraftlös.*

Slœkja (-i, -ta, -t), *v. a., forringe, lade en staae, som en ubetydelig, kraftlös Person.*

Slœkni, *f. indecl., det at være* slœkinn; slœkni-orð *Bebreidelse, Dadel for Dovenskab, Uvirksomhed.*

Slæleikr, sljáleikr *og* sljóleikr (-s, -ar), *m., den Egenskab at være* slær *(Slövhed; Dorskhed; el. lign.).*

SLÆLIGR, SLJÁLIGR *og* SLJÓLIGR, *adj., som vidner om Seendrægtighed, Kraftlöshed, Udygtighed; umandig.* -liga, *adv.*

SLŒMA *og* SLEYMA (-i, -da, -t), *v. a., m. dat., hugge med, svinge (til Siden el. paa skraa):* s. til e-s sverði; *ogsaa som v.n.:* s. til e-s með sverði.

SLŒMR (-s, -ar?), *m., Udgangen paa en Drapa.*

SLÆR (slæfr) SLJÁR, SLJÓR, *adj., 1) eg., slöv:* slæ sverð; slæ öx. — *2) ueg., seendrægtig; kraftlös, umandig:* (hann) hvessir sljóa *opmuntrer de seendrægtige;* hann var s. í öllu *viste sig uvillig, tvær, ikke meget for at foretage noget, sögte at undgaae at tage en virksom Deel deri.*

SLÆSKYGGN, SLJÓSKYGGN *hvis Syn er blevet slövet, I.*

SLÆTRINGR (-s, -ar), *m., slaaet Græs, Hö:* ef maðr stelr slætringi af jörðu manns.

SLÆVA, SLJÓVA (sljófa; -aða, -at), *v. a., 1) eg., slöve, slövgjöre:* með sljófuðum vápnum *med slöve Vaaben.* — *2) ueg., a) slöve, svække.* — *b) formilde.* — *B)* slævask *etc., f. p., pass., slöves; formildes:* við slíkar fortölur slævaðisk skap jarlsins *hans Vrede formildedes derved;* grimmleikr sljóvask *Grusomhed gaaer over, formindskes.*

SLÖÐR (-rs, *pl. d. s.*), *n., liden Fordybning, Indhuulning (f. Ex. i Siden af en Höstak el. Væg), I.*

SLÖÐRA (*el.* slóðra?; -aða, -at), *v. n., slæbes, komme frem, slippe over med Besvær, med Vanskelighed:* slöðruðu þeir þá vestr af heiðinni, svá at menn hèldu lífi.

SLÖFRMANNLIGR, *adj., udygtig, kraftlös, som er et Drog.*

SLÖKKVA (slökk *el.* slekk, slökkslukkum, *p. pr.*, slokkinn), *v. n.,* = slokkna.

SLÖKKVA (-i, -ta, -t), *v. a., slukke, udslukke:* s. ljós, s. eld; *ueg.:* s. þorsta *slukke Törsten.* — S. mein *stille Ulykker, bringe dem til at ophöre.*

SLÖNGVA (*og* slanga?; slöngu, slöngur), *f., Slynge:* þeir sem slöngur höfðu *Slyngeskytterne;* slöngu-steinn *Slyngesteen.*

SLÖNGVA, SLEYNGVA, SLENGVA *og* SLENGJA (-i, -da, -t), *v. a., m. dat., 1) pers., a) slynge, kaste med Slynge:* s. steini. — *b) kaste, slænge:* s. stokki, bröndum yfir; slengja e-m niðr *kaste en (haardt) ned, til Jorden, I.* — *c)* slengja e-u saman *kaste Gjenstande uordentlig imellem hinanden, blande dem sammen; ogsaa ueg., blande sammen, sammenblande, I.* — *B)* slöngvask *etc., f. p., pass., slynges, kastes, slænges.*

SLÖKKVIR (-is, -ar), *m., den som slukker, mildner, Slukker, Dæmper:* s. sorgar.

SMÁ (-i, -ða, -ð), *v. a., tilföie Vanære; forsmaae, ringeagte.*

SMÁALTARI *lidet Alter.*

SMÁBAND *fiint Garn, I.*

SMÁBARN *et lidet Barn, spædt Barn.*

SMÁBATNA, *v. n., bedres, blive bedre lidt efter lidt.*

SMÁBÁTR *en liden Baad.*

SMÁBEIN *lidet Been; i pl. omtr.* = *spæde Lemmer, (Person af) svag Legemsbygning, i Talemaaden:* ekki er smábeinunum hætt *her er ingen Fare for spæde Lemmer (svarende til i daglig Tale: han kan holde Törnen ud), I.*

SMÁBEITR *som (bider) hugger kun smaat.*

SMÁBJALLA *en lille Klokke.*

SMÁBÓK *en liden Bog.*

SMÁBÓNDI *en ringe Bonde.*

SMÁBORINN *af lav, ringe Herkomst.*

SMÁBROTINN *fiint forarbeidet, B.*

SMÁBŒR *liden By; liden Gaard (I).*

SMÁDJÖFULL *Smaadjævel.*

SMÁDÝR *Smaadyr, Insect.*

SMÁEY *en liden Ö.*

SMÁEYGR, *adj., som har smaa Öine, I.*

SMÁFÈNAÐR *smaat Kvæg.*

SMÁFERÐIR *korte Reiser, Smaareiser, Smaaærinder.*

SMÁFERJA *en liden Færgebaad.*

SMÁFISKR *Smaafisk.*

SMÁFRÍÐR *som har et smuktdannet, men ellers ubetydeligt, uanseeligt Ansigt, I.*

SMÁFUGL *liden Fugl; i pl.* smáfuglar *Smaafugle.*

SMÁGEISLI *en liden Straale.*

SMÁGREIN, *a) eg., en liden Green.* — *b) ueg. og mest i pl.* smágreinir *smaa Uenighedspunkter.*

SMÁGRJÓT, *coll., Smaasteen, Smaastene.*

SMÁGÖRR *fiint forarbeidet, fiin, I.*

SMÁHLUTR *en ringe Gjenstand; i pl.* smáhlutir *Smaating.*

SMÁHRINGR *liden Ring.*

SMÁHRÍS *smaat Riis; Smaakrat, Smaabuske.*

SMÁHUNDR *liden Hund.*

Smáhús *Hytte.*

Smáhvalr *liden Hval.*

Smákerti *lidet Lys.*

Smákjörr *Smaakrat, Smaabuske.*

Smáklukka *liden Klokke.*

Smáka (-u, -ur), *f., Smaahed; Smaalighed.*

Smáki (-a, -ar), *m., hvad der er smaat.*

Smakka (-aða, -at), *v. a. og n., (senere Ord?), smage:* s. e-t; s. á e-u; smakkask, *f. p., smage:* e-t smakkask (e-m) vel *smager godt, I.*

Smákonungr *Smaakonge, Underkonge.*

Smákorn *Smaakorn.*

Smákornóttr, *adj., med smaa Korn, smaakornet.*

Smákvikindi *Smaadyr, I.*

Smákvistr *liden Kvist.*

Smávkæði *lidet, ubetydeligt Digt, Smaadigt, I.*

Smala (-aða, -at), *v. a., m. dat., drive, samle Kvæget sammen Morgen og Aften:* s. fè; *ogsaa abs., I.*

Smálátr, *adj., som er tilfreds med lidet; ydmyg.*

Smáleikr (-s, *uden pl.*), *m., Ringhed, Ubetydelighed.*

Smáleitr, *adj., som seer ringe, ubetydelig ud.*

Smálèrept *fiint Lærred.*

Smali (-a, -ar), *m., 1) oprindelig, stort og smaat Kvæg, især Malkefaar. — 2) nu ogsaa: a) Faarehyrde, Faarevogter. — b) Skagle (paa en Rok);* smala-ferð *og* -för *det at vogte, passe Malkefaarene, drive dem hjem paa Gaarden Morgen og Aften:* H. kvazk eigi mann hafa ráðit til smalaferðar *sagde, at han ikke havde fæstet nogen Faarehyrde.* -hestr *en Hest, som benyttes af Faarehyrden.* -kýrlag *en Koes Værdi, Æquivalent i Malkefaar.* -maðr *Faarehyrde, Faarevogter.* -mennska, *f, det at være Faarevogter, FaarehyrdensForretning, Faarevogtning, I.* -nyt *den Melk, som Faarene give (Morgen og Aften).* -sveinn *Faaredreng, Faarehyrde.*

Smáligr, *adj., liden; smaalig.*

Smálíkneski *lidet Billede.*

Smálki (-a, -ar), *m., hvad der er smaat, f. Ex. om smaa paa Strandbredden opdrevne Stykker Træ; ogsaa om smaa Gjenstande i Almindelighed:* í smálka *i smaa Stykker.*

Small, *1. og 3. s. impf. ind. af* smella.

Smalmenni, *see* smámenni.

Smályginn *som lyver i det smaa, farer med Smaalögn.*

Smálæti, *n., det at være* smálátr *(Nöisomhed; Ydmyghed).*

Smám, *see under* smár.

Smámaðr = smámenni *(om en Person).*

Smámannligr, *adj., som vidner om, tyder paa en Mand af ubetydelig, smaalig Charakteer.*

Smámenni (-is, *pl. d. s.*), *n., ringe, ubetydelig Person; coll.:* rýrt man verða fyrir hánum smámennit *(hvortil en Variant* smalmennit, *som det synes i lignende Betydning) han vil gjöre det hurtig af med de svage, ubetydelige Personer; i pl., Smaafolk, ringe Folk; jfr* smælingi.

Smámunir, *m. pl., Smaating:* í smámunum *i Smaating.*

Smámæltr, *adj., noget læspende, som udtaler Ordene utydelig, I.*

Smámær *lille Pige; i pl.,* smámeyjar *Smaapiger.*

Smán (-ar, -ir), *f., Skam, Haan, Forhaanelse;* smánar-lauss, *adj., uden Skam.* -ligr, *adj., skammelig, som er til Skam, Forhaanelse.*

Smána (-aða, -at), *v. a., tilföie Skam, haane, forhaane, I.*

Smánýtinn, *adj., som förer sig til Nytte, benytter selv ubetydelige Ting, I.*

Smápiltr *lille Dreng, Smaadreng; jfr* smásveinn.

Smár, *adj., compar.* smær(r)i, *superl.* smæstr, *1) som adj., a) liden, smaa:* brotna í smá mola *brækkes i smaa Stykker; Ordsprog:* margr er knár, þó hann sè s. *(mangen er stærk, skjöndt han er liden af Væxt). — b) fiin:* smátt brauð; s. sandr. — *c) ueg., ringe, ubetydelig:* smá tíðindi *Efterretninger af ringe Betydenhed. — 2) subst.:* margr á því fátt, at hann eigi nýtir smátt *(Ordsp.) mangen er fattig, fordi han ikke förer sig det smaa, smaa Gjenstande til Nytte, I. — 3) adv., a)* smátt *(n. s. acc.), α)* seldi hann smátt varninginn *i smaa Partier. — β)* högᵹva smátt *uddele smaa Hug. — b)* smám *(dat. pl. n.):* smám ok smám *lidt efter lidt, efterhaanden;* smám saman *(ogsaa i eet Ord) d. s.*

Smáráðr, *adj., som raader kun til, tör indlade sig paa smaa, ubetydelige Foretagender.*

Smárakki *liden Hund.*

SMÁREGN *fiin Regn, Smaaregn, Stövregn.*

SMÁREKI *mindre Stykker Træ etc., som driver op paa Strandbredden.*

SMÁRI (*-a, uden pl.*), *m., Smærer (trifolium repens), I; jfr* smæra.

SMÁRÍKI *lidet Rige.*

SMÁSANDR *fiin Sand.*

SMÁSAUÐR *ung Bede, ungt Faar.*

SMÁSKILLIGR, *adj., ubetydelig, ringe af Udseende.*

SMÁSKIP *lidet Skib.*

SMÁSKÓGR *Smaabuske, Smaakrat, Riisskov.*

SMÁSKÚTA *en liden Skude.*

SMÁSMUGALL *og* -ULL, *adj., a) subtil, som gjennemtrænger selv det mindste, ubetydeligste:* smásmugul ok hvöss ok skyggn hugsunaraugun. — *b) nöieseende, nöieregnende* (bóndi hennar s.).

SMÁSMUGLIGR, *adj., nöieseende, nöiagtig; smaalig.* -liga, *adv., nöiagtig; smaaligen.*

SMÁSMUGULL, *see* smásmugall.

SMÁSMYGLI, *f. indecl., det at være* smásmugall (*Smaalighed*).

SMÁSTÍGR, *adj., som tager korte Skridt, I.*

SMÁSTRAUMR *Nipflod, I.*

SMÁSTREYMI (*-is, pl. d. s.*), *n., d. s., I.*

SMÁSTREYMT, *n. adj., subst.* = smástreymi.

SMÁSVEINN, *a) liden Dreng, Smaadreng. — b) Opvartningsdreng; jfr* skósveinn.

SMÁSVIK *Bedrageri i det smaa.*

SMÁSYND *ringe Synd, Synd af mindre Grad.*

SMÁSÖK *ringe, ubetydelig Aarsag, Anledning, Beskyldning* (*Bröde, see* sök).

SMÁTT, *see i* höfuðsmátt.

SMÁTŒKR, *adj., afholden, sparsom, I.*

SMÁTÖNN *liden Tand.*

SMAUG, *1. og 3. s. impf. ind. af* smjúga.

SMÁVARNINGR *Smaakram.*

SMÁVAXINN *liden af Væxt, I.*

SMÁVEGIS, *a) adj., smaa, ringe, ubetydelig:* s. hlutir *Smaating. — b) adv., i det smaa.*

SMÁVIÐI (*-is, uden pl.*), *n., Smaabuske, Smaakrat.*

SMÁVIÐR, *d. s.*

SMÁVIÐRI (*-is, uden pl.*), *n., stille og roligt Veir, I.*

SMÁVIK, *n. pl., Smaaærender, Smaaarbeide, I.*

SMÁVIRKR *som gjör lidet Arbeide.*

SMÁÞARMAR, *m. pl., Smaatarme, Lyske.*

SMÁÖX *liden Öxe.*

SMEÐJA (*-u, -ur*), *f., vammel Smag* (smeðju-ligr, *adj., vammel; sledsk, smigerfuld*), *I.*

SMEIK-, *see* smeyk-.

SMEKKDAUFR *som har flau Smag, smager flaut, I.*

SMEKKGÓÐR *som har en god Smag, velsmagende, I.*

SMEKKILLR *ildesmagende, I.*

SMEKKLAUSS, *adj., uden Smag, I.*

SMEKKR (*-s, uden pl.*), *m., (senere Ord?), Smag (eg. og ueg.), I; jfr* bragð, keimr.

SMELLA (smell, small-smullum? smollit?), *v. n., (senere Ord?), smælde, smække, knalde, I.*

SMELLR (*-s, -ir*), *m., (senere Ord?), Smæld, Smæk, Knald, I.*

SMELTA (*-i, -a, -t*), *v. a., oprindel. vel smelte; indlægge ved Smeltning* (= renna); *emaillere:* öll hans (*ɔ: Hjortens*) horn váru grafin, ok gulli í smelt skurðina; smeltr, *p. pr., emailleret:* þá riðu menn mjök í standandi söðlum smeltum; smeltr skjöldr *Skjold med indgraverede Zirater;* bitull settr smeltum steinum.

SMETTI (*-is, pl. d. s.*), *n., Snude, Snabel; (og i lav Talebrug om et) stygt Ansigt.*

SMEYGJA (*-i, -ða, -t*), *v. a., m. dat., smöge, putte etc.:* s. fati yfir höfuð sèr *tage et Klædningstykke paa ved at smöge det over Hovedet;* hann hafði hönk á meðalkaflanum, ok smeygði á hönd sèr *puttede Haanden derigjennem;* — 2) *ueg.:* s. sèr inn hjá e-m *indsmigre sig hos en, I. — B) f. p., refl., smutte; ueg.* smeygjask undan af sannindunum *smutte sig fra, undvige at bevidne Sandheden.*

SMEYGR (*-s, -ir*), *m., I, a) Halsbaand paa Kreaturer. — b) Vidiebaand paa Kar.*

SMEYKINN, *adj.,* = smeykr, 2.

SMEYKJASK (*-isk, -tisk, -zk*), *v. pass., blive bange, tabe Modet.*

SMEYKLIGR, *adj., glat, söd, sledskende:* (hón) dreypir í eyru þeim smeykligu eptirmæli *vammel Smiger.*

SMEYKR, *adj., 1)* = smeykligr (*?*), *B. — 2) bange, forskrækket.*

SMÍÐ (*-ar, -ir*), *f. a) det at gjöre noget med Konstfærdighed, Forarbeidelse, Arbeide;* hús vandat at viðum ok s. — *β) spec., Smedearbeide. — γ) ueg. i* bragarsmíð, lofsmíð (*poet.*). — *b)* = smíði (*?*): lætr hann efna aðra s. *satte han et andet Arbeide i Gang;* smíðar-efni *hvad der skal forarbeides.*

-kaup *Lön, Betaling for Forfærdigelsen af noget.* -kol, *n. pl., Smedekul.* -öx *en Öxe, som bruges ved Træarbeide (ikke Stridsöxe);* smíðа-kaup = smíðarkaup. -tól, *n. pl., Værktöi.* -öx = smíðaröx, *I.*

SMÍÐA (-aða, -at), *v. a., forarbeide, gjöre; smede; opföre, bygge:* s. höll, skála, skip; *ueg.:* s. níð *sammensætte Smædedigt.*

SMIÐBELGR *Smedebælg.*

SMÍÐI (-is, *pl. d. s.*), *n., en forarbeidet Gjenstand; som coll. forarbeidede Gjenstande* (þú skalt hafa hèðan s.).

SMIÐJA (-u, -ur), *f., Smedie, Smedeværksted; Talemaade:* fara í smiðju til e-s *faae Raad hos en, lade en hjelpe sig (med Biforestilling om at man kan ikke selv hjelpe sig), I;* smiðjubúð *Smedie.* -verk *Smedegjerning, Smedearbeide.*

SMIÐKONA *Kvinde, som er en konstfærdig Arbeider (cogn.).*

SMIÐR (-s, -ir), *m., Konstner, konstfærdig Arbeider; Smed; en som opförer Bygninger, bygger Skibe;* smiðshögg, *i Udtrykket:* leggja smiðshöggit á e-t *lægge den sidste Haand paa Værket, I.*

SMIÐREIM *Ryggen paa en Lee (el. andet skærende Redskab) el. den tykke Deel, der ligesom danner en ophöiet Stribe* (reim), *i Modsætn. til den tynde, udhamrede Deel langs med Eggen.*

SMIÐVÈL *Arbeidskonst, Konstfærdighed; konstfærdigt Arbeide.*

SMITA (-aða, -at), *v. n., (jfr smitte), slaae, trække igjennem (om Olie), I.*

SMJAÐR (-rs, *uden pl.*), *m., Smiger, Smigreri, Sledsken, Södtalenhed, I.*

SMJAÐRA (-aða, -at), *v. n., smigre, tale som en vil höre, I.*

SMJAÐRGJARN *tilböielig til at smigre, I.*

SMJAÐRFULLR *fuld af Smiger, I.*

SMJAÐRMÁLL, *adj., smigrende, sledsk i sin Tale, I.*

SMJÚGA (smýg, smaug *og* smó-smugum, smogit), *v. n., smutte, trænge sig frem, igjennem ved en krybende Bevægelse.*

SMJÖR *og* SMÖR (-s, *uden pl.*), *n., Smör. — b) Fidt i Almlh.; jfr* viðsmjör.

SMJÖRASKJA *Smöræske, I.*

SMJÖRBITI *en Bid Smör, I.*

SMJÖRBRÁÐ *smeltet Smör, I.*

SMJÖRGAÐR, *adj., (p. pr.), besmurt med Smör, I.*

SMJÖRGÖRÐ *el.* -GERÐ *Smörlavning.*

SMJÖRIGR, -UGR, *adj., tilsmurt med Smör el. Fidt.*

SMJÖRÍLÁT *Kar, hvori man har Smör, I.*

SMJÖRLAUPR *et vist Maal paa Smör; jfr* laupr.

SMJÖRMIKILL *smördröi, I.*

SMJÖRR, *adj., med Smör i* (s. grautr).

SMJÖRSNEIÐ *en Skive Smör, I.*

SMJÖRTROG *Smörtrug.*

SMJÖRTUNNA *Smörtönde.*

SMÓ, SMOGIT, *impf. og supin. af* smjúga.

SMOKKA (-aða, -at), *v. a., m. dat., smöge, trække (el. desl.) paa el. af (f. Ex. et snevert Klædningsstykke; ogsaa om en Hest, som frigjör sig for en Hilde);* s. sèr ór neti *(I) frigjöre sig ud af et Net, snoe sig ud af det.*

SMOKKA (-u, -ur), *f., et Hunfaar, som er* smokkótt *(jfr fölg. Ord), I.*

SMOKKÓTTR, *adj., (om Faar), hvis forreste Deel af Kroppen (bag om Bovene) er eensfarvet, men anderledes farvet end den bageste Deel (f. Ex. foran hvid, sort, bag paa sort, hvid), I.*

SMOKKR (-s, -ar), *m., 1) et Klædningsstykke, som bedækker Overkroppen el. Brystet (uden Ærmer). — 2) det samme om en Bede, som* smokka *om et Hunfaar, I.*

SMUGA (-u, -ur), *f., Smöge, liden Aabning, Sprække.*

SMUGALL *og* -ULL, *adj., som trænger igjennem; gjennemtrængende; jfr* smásmugall.

SMUGLIGR, *adj., gjennemtrængende:* smugligir vindar.

SMUGULL, *see* smugall.

SMUGUM, *1. pl. impf. ind. af* smjúga.

SMURÐA, *1. s. impf. ind. af* smyrja.

SMURNING (-ar, -ar), *f., det at* smyrja *(Smören; Salvelse, Salving);* smurningar-klæði *Salvingsdragt.*

SMYL *el.* SMÝL, *n. pl. (?), onde Vætter, Trolde:* s. hafi þik.

SMYRILL (-ls, smyrlar), *m., en Art Falk (falco cæsius).*

SMYRJA (smyr, smurða, smurt), *v. a., a) smöre; ueg.* s. sár með gjöfum *smöre, lindre Saar med Foræringer. — b) salve;* s. konung til veldis; s. e-n til konungs *salve en til Konge.*

SMYRSL, *n. pl., Smörelse; Salve;* smyrsla-buðkr *Salvekrukke.*

SMÆKKA (-aða, -at), *v. n., formindskes, tage af, blive ringere el. ubetydeligere; jfr* smættask.

SMÆKKUN (-ar, *uden pl.*), *f., det at* smækka.

SMÆLINGI (-ja, -jar), *og* SMÆLINGR (-s, -ar), *m.*, *en Person af ringe Stand; i pl. Smaafolk.*

SMÆLKI (-is, *uden pl.*), *n.*, *Affald af Træer, smaa Stykker Træ, Kviste el. desl.*, *I.*

SMÆRUR, *f. pl.*, *Klöverrödder.*

SMÆTTASK (-isk, -isk, -zk), *v. pass.*, *blive mindre, ringere, tabe sig.*

SMÖR, *see* smjör.

SNÁÐ (-s, *pl. d. s.*), *n.*, *Mad, Spise:* taka mönnum s. *skaffe, bringe dem Mad.*

SNÁÐR, *adj.*, *som Luen er gaaet af, slidt*, *I.*

SNÁFA (-aða, -at), *v. n.*, *luske, snuse omkring (B), nu siges almindel.:* snáfastu á burt *pak dig!*

SNAFRMANNLIGR, *see* snöfrmannligr.

SNÁFVÍSS *som lusker omkring, er en Snushane, B.*

SNAGA (snögu, snögur), *f.*, *Benævnelse paa en Öxe; jfr fölg. O.*

SNAGHYRNDR, *adj.*, *(om en Öxe) med krum Hage, især paa den forreste Ende af Bladet som en Forlængelse af Eggen.*

SNAGI (-a, -ar), *m.*, *Hage, Krog (til at hænge noget paa).*

SNAKA (-aða, -at), *v. n.*, *1) snage, snuse omkring:* s. um hús e-s *gjennemsnuse, gjennemsöge dem; deraf om Flammens blussende Bevægelse:* eldr snakaði um klæði þeira *Ilden blussede om deres Klæder.* — *2)* s. við e-m *el.* til e-s *stöde, puffe til en*, *I.*

SNAKALIGR, *adj.*, *urolig. B.*

SNAKINN, *adj.*, *rask, hurtig, B.*

SNAKKR (-s, -ar), *m.*, *1) Spolen el. det langagtige og krumvundne Nögle Garn, som skydes igjennem Rendegarnet i den gamle Væverstol.* — *2) Af Ligheden med det saaledes formede Nögle Garn, bruges det i samme Betydning som* tilberi *(see dette Ord).*

SNÁKR (-s, -ar), *m.*, *Snog.*

SNAP (-s, snöp), *n.*, *det at* snapa; *i pl.*, snöp, *om sparsom Næring; ogsaa om ringe Græsning, især om Vinteren*, *I.*

SNAPA (-aða, -at), *v. a.*, *(d. snappe) oprindel. vel snappe, nappe; opsnappe Smuler (af Mad), df. i Almindelh. tage Föde til sig (med Biforestilling om Knaphed).*

SNAPI (-a, -ar), *m.*, *Snyltegjest, B.*

SNÁPLIGR, *adj.*, *som vidner om Daarskab, Uforstandighed; dum, naragtig.* — *b) lumpen, gemeen.* -liga, *adv.*, *uforstandigen, som en Dosmer:* þèr sitit hèr s., er herr ferr at bænum.

SNÁPR (-s, -ar), *m.*, *a) Dosmer, Daare, ubesindig, uforstandig Person; Nar.* — *b) Laps, Tölper.* — *c) spec., en som falskelig udgiver sig for at være Fader til et Barn, el. falskelig paastaaer at have haft Samleie med et Fruentimmer.* — *2) Spids paa noget (især paa en Pen), I;* snáps-gjöld, *n. pl*, *Böder for at udgive sig falskelig for at være Fader til et Barn, el. for at foregive at man har haft Samleie med et Fruentimmer.*

SNÁPSKAPR (-ar, -ir), *m.*, *Dumhed, Daarskab, Uforstandighed; Gemeenhed.*

SNAPVÍSS *som opsnapper Smulerne, snylter.*

SNAR (-s, *uden pl.*), *n.*, *det at* snara *(Kasten); Kast; jfr* steinsnar.

SNARA (snöru, snörur), *f.*, *a) Snare,* — *b) Strikke.* — *c) ueg. Snare, Svig, i Talemaaden:* leggja snörur fyrir e-n *lægge Snarer for en.*

SNARA (-aða, -at), *v. a. og n., A) v. a., m. dat. og acc., sætte noget i en hurtig Bevægelse i en vis Retning, 1) m. dat., slænge, kaste:* s. e-u burt *kaste noget bort;* s. sèr niðr *kaste sig ned.* — *2) m. acc., bringe ved en hurtig Bevægelse i en vis Stilling, dreie hurtig til Siden, opad el. nedad:* G. snaraði skjöldinn, er sverðit festi í, ok brotnaði undir hjaltinu. — *Impers.:* þá snaraði biskup *(acc.)* af baki *kastedes, faldt af Hesten.* — *b)* s. e-t af e-m *vriste noget ud af ens Haand;* s. e-n ór hálsliðunum *dreie Halsen om paa.* — *c) ueg., oversætte:* s. bók upp í norrænu. — *B) v. n., (el. at opfatte som brugt abs. med underforstaaet* sèr*), a) gjöre hurtig en dreiende Bevægelse (især i Kamp, for at möde en Modstander):* s. í móti e-m; s. at e-m. — *b) gaae hurtig i en vis Retning:* s. fram hjá e-m *gaae en hurtig forbi;* s. inn hjá e-m *smutte ind forbi en;* s. þeir þegar á þingit *de skyndte sig til Thinget.* — *II)* snarask, *f. p.*, *1) pass.*, fötin höfðu snarask ofan af hánum *Sengeklæderne vare gaaede af ham, han havde kastet dem af sig* — *2) refl.*, = snara *A, 2:* snarask at e-m *vende sig rask imod en Modstander.*

SNARBJÚGR *og* SNARBOGINN *som med eet (paa et vist Sted) faaer en stærk Krumning, I.*

Snarbrattr *meget steil, steilt opstaaende, I.*

Snarbrekka *steil Brink, I.*

Snarbrýndr, *adj., eg. med en steil Rand; deraf steil, I.*

Snardreginn *som hurtig drages.*

Snareygr *og* -eygðr, *adj., med skarpe, livlige Öine.*

Snarfari (-a, -ar), *m., den som gjör hurtige Reiser, tilbagelægger lang Vei i en kort Tid.*

Snarfla (-aða, -at), *v. n., give en rallende Lyd; jfr* snörgla.

Snari (-a, -ar), *m.,* = snerill, *B.*

Snark (-s, *uden pl.*), *n., Sprætten, Knittren i Lys, I.*

Snarka (-aði, -at), *v. n. impers., om Lys, futte, sprætte, knittre:* þat snarkar í ljósinu, *I.*

Snarkringla, *f., hurtig Omdreining:* snúa sèr í snarkringlu *dreie sig (dreies) i en Hvirvel, I.*

Snarla, *see* snarliga.

Snarleiki (-a, -ar) *og* snarleikr (-s, -ar), *m., Hurtighed, Raskhed i Bevægelser.*

Snarligr, *adj., rask, væver, snar af Udseende, i sine Bevægelser; rask, hurtig; snar.* -liga (*contr.* snarla), *adv., raskt, hurtigt; snarlig.*

Snarlundaðr, *adj.,* = snarlyndr.

Snarlyndr, *adj., rask, hurtig, livlig af Temperament; hidsig.*

Snarpeggjaðr, *adj., med skarp Eg, skarpegget, skarp.*

Snarpeggr, *adj., d. s.*

Snarpheitr *meget hed, I.*

Snarpleiki (-a, -ar) *og* snarpleikr (-s, -ar), *m., den Egenskab at være* snarpr *(Skarphed, Haardhed, Pinefuldhed etc.).*

Snarpligr, *adj., som seer ud til at være* snarpr; *hidsig, heftig; kraftig, tapper.* -liga, *adv., hidsig, heftig, modig, ivrig:* berjask snarpliga *kæmpe tappert;* ganga snarpliga fram *vise sig modig i Kamp, kæmpe mandigt.*

Snarpmannligr, *adj., som seer ud til at være en rask, kjæk, tapper Mand:* maðr s. ok virðuligr. -liga, *adv.*

Snarpr (snörp, snarpt), *adj., 1) eg., ujævn, haard at föle paa:* snörp yfirhöfn. — *b) skarp, med skarp Eg. — c) skarp, bidende, haard:* s. kuldi *Frost;* s. vetr *haard Vinter. — d) Gramm.,* s. andi, snörp samstafa *aspireret Stavelse. — 2) ueg., a) skarp, hidsig, heftig:* snörp deila *heftig Trætte;* snörp orrusta *hidsig Kamp. — b) tapper, haardför, dygtig:* snarpir sveinar, *E. — c) pinefuld, smertefuld:* snörp mein.

Snarr (snör, snart), *adj., 1) om Gjenstande, a) som hurtig, rask gaar for sig. — b) haardt sammensnoet:* s. þáttr *(Eg.). — 2) om Personer, snar, hurtig, rask; dygtig, modig, kjæk. — B) snart, n. sg. (acc.), og* snaran, *acc. sg., adv., hurtig.*

Snarráðr, *adj., hurtig til at hitte paa Raad, fatte Beslutninger og udföre dem.*

Snarræði (-is, *pl. d. s.*), *n., Snarraadighed, Hurtighed i Bevægelse el. i at fatte Beslutninger (jfr Aandsnærværelse).*

Snarspjót *(et Slags) Kastespyd; jfr* snærispjót.

Snarvinda, *adj., med stærk, heftig Blæst.*

Snarvölr, *m., en Træpind, hvormed Baand af Toug el. Vidier paa Kar ved Omdreining snöres fastere; jfr* snerill.

Snásk (-áðisk -zk), *v. pass., om Klæder, tabe Luen, slides, I.*

Snati (-a, -ar), *m., den som snuser efter noget (?; almindeligt som Navn paa en Hund).*

Snatt (-s, *uden pl.*), *n., det at* snatta, *I.*

Snatta (-aða, -at), *v. n., gaae et Sted hen, især for at faae Mad, snuse noget op el. finde noget (f. Ex. Fugleæg), I.*

Snauðligr, *adj., som seer bar, uhyggelig, fattig, ussel ud.*

Snauðr, *adj., a) som er berövet sin Eiendom. — b) arm, fattig.*

Snautá (-aða, -at), *v. n.,* s. burt *pakke sig, luske af.*

Snefill (-ls, *uden pl.*), *m., eg. svag Lugt man mærker; deraf Anelse, Nys om noget; Spor:* fá, hafa snefil af e-u *faae Kundskab om noget,* enginn s. *ikke det mindste Spor, I (som cogn. findes det som Variant til* snepill).

Snefja (-aða, -at), *v. a., opsnuse, efterspore, opspore, I.*

Snegða *(el.* sneggða?, -u, -ur), *f., Urolighed (?), B. — 2) trættekjært, hidsigt Fruentimmer.*

Snegla (-u, -ur), *f.,* = snegða (?), *B. — 2) Væverspole (?), B.*

Sneið, *1. og 3. s. impf. ind. af* sníða.

Sneið (-ar, -ir), *f., a) eg., Afsnit, mindre afskaaret el. udskaaret Stykke af noget. — β) spec., Skive (Bröd, Ost, Smör el. desl.). — b) ueg., Skose, Stikpille i Udtr.* stinga e-m s. *(eg.*

skære et Stykke, en Skive til en, lave noget til ham, noget som gjelder ham, d. e.) give en Stikpiller.

Sneiða (-i, -dda, -tt), *v. a. og n., A) v. a., m. acc. og dat. (see nedenfor), 1) eg., a) skære med eet Snit) noget af el. bort. — b)* s. veg *gaae, fölge Krumveie el. gaae i skraa Retning (især for at komme op paa et Fjeld, steil Brink, el. desl.). — 2) ueg., a) m. acc.,* s. e-n *give en Stikpiller, stikle paa en, laste, dadle. — b) m. dat.,* s. e-m, *d. s. — B) v. n.,* s. svá til *lade Ord falde om, give at forstaae.*

Sneiðigata *Vei, som gaar i Krumninger el. paa skraa og förer op paa et Fjeld, steil Brink, el. desl.; jfr* sniðgata.

Sneiðiligr, *adj., som indeholder Stikpiller, Skoser:* sneiðilig orð *Stikpiller, Skoser, I.*

Sneiðing (-ar, -ar), *f., I, 1) det at* sneiða. — *b) spec.,* = sneitt. — *2) i pl.,* sneiðingar *Krumvei, Skraavei, som förer op paa et Fjeld el. en Bakke.*

Sneiðyrði, *n. pl., Stikpiller, Skoser:* veita e-m s. *stikle paa en, I.*

Sneis (-ar, -ir), *f., en Pind el. Træpind; Hage, Krog (? B); spec.: a) om en Pölsepind; jfr* sneisarhald *nf. — b) en opstaaende Pind i Skibsbordet, en Aaretol el. desl. — c) brugt som foragtende Benævnelse paa et kort og usselt Sværd:* hvat skal mèr s. þessi *hvad skal jeg med saadan Pind;* sneisar-hald *Enden af en Pölse, det hvori Pinden sidder* (bjúgahlut í hendi heitan ok af sneisarhaldit).

Sneitt, *n. p. pr., subst., et Mærke paa Kvægets Ören, som bestaaer deri, at en Deel af Öret skæres, snittes bort paa skraa, saaledes at Snittet gaaer fra Örespidsen omtrent ned til Midten af Öret, I.*

Snekkja (-u, -ur), *f., Snekke.*

Snellt, *adv., hurtigt, hastigt, rask, bistert, i Vrede: Æ.* segir þá s. mjök.

Snemma *el. (ældre Form)* snimma, *adv., tidlig:* s. dags *tidlig paa Morgenstunden ; Ordsprog :* s. beygisk krókrinn til þess, sem verða vill *(tidlig sees hos den Unge hvorledes han vil blive).*

Snemmborinn *og* snimmb- *födt tidlig paa Vinteren el. Foraaret, I.*

Snemmbúinn *og* snimmb- *tidlig færdig f. Ex. med et Arbeide, el. til at foretage en Reise, I.*

Snemmbær *og* snimmb-, *adj. f., om en Ko, som kælver tidlig paa Vinteren; om et Malkefaar, som læmmer tidlig paa Foraaret, I.*

Snemmendis *og* Snimmendis *el.* -indis, *adv., tidlig.*

Snemmgróinn *som tidlig voxer, modnes, I.*

Snemmgrœr, *d. s.*

Snemmt, *n. adj., adv., tidlig.*

Snemmvaxinn, *som voxer tidlig; jfr* snemmgróinn.

Snepill (-ls, sneplar), *m., a) en Lap, Snip, Stykke af noget; spec., Örelap; jfr* eyrnasnepill. — *b) som cogn.*

Snepsinn, *adj., vredladen, hidsig, heftig, I.*

Snera, *1. s. impf. ind. af* snúa.

Snerill (-ls, snerlar), *m.,* = snarvölr *1. — 2) et Slags Skodde, som lukker ved at dreies for, Hvirvel.*

Snerking (-ar, -ar), *f., Vrængen.*

Snerkja (-i, -ta, -t), *v. a., snerpe, rynke, vrænge:* með snerkjanda nef *med rynket (fnysende?) Næse.*

Snerkja (-u, -ur), *f., a)* = snerking. — *b) Smerte, som gjör at en fordreier Ansigtet.*

Snerla (-aða, -at), *v. a., lukke med en Hvirvel (jfr* snerill).

Snerpa (-u, -ur), *f., 1)* = snerpi. — *2) om en vedholdende, men kort Anstrengelse i Udförelsen af noget.*

Snerpa (-i, -ta, -t), *v. a., gjöre skarp, haard etc. — b) impers.,* snerpa tók leiðit *det begyndte at blæse op.*

Snerpi, *f. indecl., Skarphed.*

Snerra (-u, -ur), *f., kort, hidsig Fegtning, Kamp:* þar varð hörð s.

Snerta (-u, -ur), *f., 1) et kort Stykke Vei:* þat er lítil s. *det er kun et kort Vei derhen. — 2)* = snerra.

Snerta (-i, -a, -), *v. a., röre, komme i Berörelse med, beröre; som v. n.,* s. á *el.* við e-u, *d. s.*

Snerta (-i, -a, -t), *v. n., handle med Hurtighed, Raskhed; tömme, drikke ud rask, i eet Drag:* váru þá teknar þær skálir, er Þórr var vanr at drekka ór, ok snerti Hrungnir ór hverri *drak dem til Bunds i eet Drag.*

Snertibráðr *ivrig, rask i Begyndelsen, E.*

Snerting (-ar, -ar), *f., det at* snerta *(Berörelse, Beröring).*

Snertiróðr *rask Roning et godt Stykke Vei:* tóku þeir enn s. *de roede endnu et godt Stykke Vei.*

Snertlítill *mindre rask el. energisk, slap, E.*

Snertr (-s, -ir), *m.*, (*d. Snert*) *Berörelse, Beröring; svag Fölelse af noget, I. — b) Raskhed (?; jfr* snertlítill*)*.

Sneyða (-i, -dda, -tt), *v. a., beröve:* s. e-n e-u *beröve en noget.*

Sneyðiliga, *adv., paa en forringende Maade (?); fattigt:* at eigi hefði hèr á landi sneyðiligar orðit á litlum tíma um húsbúnað, enn þar *kommet saadant Skaar i det, det var blevet saa fattigt.*

Sneypa (*dette, saavelsom de fölgende hertil hörende Ord, findes undertiden skrevne med* ei), (-u, -ur), *f., Tort, Beskæmmelse, Skjændsel:* þat er hin mesta s. *det er en stor Skam;* fara sneypu fyrir e-m *faae Tort og Skam;* sneypu-för *Reise man har Skam af, som er en til Skam og Skjændsel.* -liga, *adv., paa en beskæmmende Maade.* -ligr, *adj., som er en til Skam, beskæmmende, vanærende.*

Sneypa (-i, -ta, -t), *v. a., paaföre en Skam, Beskæmmelse:* sneypa konu manns *vanære, besove en andens Hustru.*

Sneyping (-ar, -ar), *f., det at* sneypa (*Skam, Beskæmmelse*).

Sneypiligr, *adj.*, = sneypuligr. -liga, *adv.*, = sneypuliga.

Sneypir (-s, -ar), *m., den som paaförer en Skam, Beskæmmer (cogn.).*

Snið (-s, *pl. d. s.*), *n., Snit (spec. i pl. Snit paa en Bog); skraat Snit, df:* á snið *paa skraa (jfr* sneiða*), I.*

Sníða (snið, sneið — sniðum, sniðit), *v. a., skære med eet Snit, afsnitte, afskære, hugge:* s. e-t af; s. e-n sundr í miðju. — 2) *passere, glide forbi, E.*

Snidda (-u, -ur), *f., et opstukket Stykke Grönsvær i Form af en uregelmæssig Fiirkant; jfr* sniðtorfa.

Sniðgata = sneiðigata.

Sniðglíma, *i Brydning, det at dreie Modstanderen til Siden og saaledes ved Hjelp af en hurtig Bevægelse med Kroppen faae ham löftet fra Jorden og kastet ned.*

Sniðhallr *skjevt heldende; skraat nedgaaende, I.*

Sniðhvass *hidsig, modig i at hugge til:* eru þeir jafnan sniðhvassir í fyrstu.

Sniðilegg *Eggen paa en* sniðill.

Sniðill (-ls, sniðlar), *m., et Slags krum Kniv (Segl) for at skære Riis op, snitte Hegn, el. desl.; Segl.*

Sniðilskepti *Skaftet paa en* sniðill.

Sniðilvarp *saa langt Stykke Vei, man kan kaste en* sniðill.

Sniðtorfa = snidda, *I.*

Snigill (-s, -lar), *m., Snegl (limax), I.*

Sníkinn, *adj., tilböielig til at snylte. — b) graadig.*

Sníkja (-i, -ta, -t), *v. a. og n., hige efter, begjere:* s. mútu *el.* s. til mútu *tilsnylte sig Bestikkelser. — b) snylte.*

Snilld (-ar, -ir?), *f., a) Veltalenhed,* = málsnilld. — *b) udmærkede, berömmelige Egenskaber i Almlh. (Klögt, Tapperhed etc.; jfr* snilli*). — c) Mesterskab i noget* (með mikilli s. *paa en konstfærdig og smagfuld Maade), I;* snilldar-bragð = snillibragð. -liga, *adv., mesterlig, I.* -ligr, *adj., mesterlig, I.* -maðr *en udmærket Mand.* -verk *Bedrift, Heltegjerning. — b) Mesterværk, I.*

Snilli, *f. indecl., (d. Snille) udmærkede, berömmelige Egenskaber; Tapperhed;* snilli-bragð *berömmelig, tapper Gjerning, Bedrift.*

Snillingr (-s, -ar), *m., en udmærket Mand* (= afbragðsmaðr); *en som er Mester i noget (I). — b) modig, tapper, kjæk Mand.*

Snimm-, *see* snemm-.

Snjá-, *see* snæ-.

Snjáfok *og* snjófok, *n., Sneefog; jfr* fjúk, snjóhríð.

Snjáldr (-rs, *pl. d. s.*), *n., Spidsen af Snuden paa Fiske (I) og Slanger, B.*

Snjallmæltr, *adj.*, = snjalltalaðr; *jfr* málsnjallr.

Snjallr, snjöll, snjallt, *adj., (d. snild; maaskee staaer den oprindelig egentl. Betydning nærmest den nu paa sine Steder i Island brugelige: glat og lige, især om noget som er afsnittet — mods. rund el. paa skraa —:* s. fyrir endann). — *1) om Personer, a) som taler höit og lydelig; deraf veltalende:* s. í máli *som er veltalende, taler med Fynd og Klem. — b) modig, kjæk, tapper:* þykkjask e-m jafnsnjallr *troe at være ligesaa tapper som en anden. — 2) om abstracte Gjenstande, eg. höitlydende, a) som vidner om Veltalenhed:* tala langt örendi ok snjallt. — *b) som vidner om Klögt, Snille, snild, klögtig:* hit snjallasta ráð. — *c) som vidner om Tapperhed. — B)* snjallt, *n. sg. (acc.), adv., höit og lydelig; med Veltalenhed; tappert.*

SNJALLRÁÐR, *adj.*, *som hitter paa klögtige Raad.*

SNJALLRÆÐI (-is, *pl. d. s.*), *n.*, *a) snildt, klögtigt Raad.* — *b) Bedrift, Heltegjerning.*

SNJALLTALAÐR, *adj.*, *som er veltalende; jfr* snjallmæltr, málsjallr.

SNJÁR, *see* snær.

SNJÁVA *og* SNJÓVA (*nu* snjóa *efter Udtalen*), (-ar, -aði, -at), *v. n. impers.*, *snee; jfr* snýja.

SNJÓ-, *see* snjá-, snæ-.

SNJÓBIRTA *stærk Lysning af Snee.*

SNJÓBYRGI *et* byrgi *dannet af Snee.*

SNJÓDRIF, *n.*, *Sneefog.*

SNJÓDRIFINN *oversneet.*

SNJÓFÖNN *Sneedrive; jfr* skafl.

SNJÓHRAFL *lös Snee, I.*

SNJÓHRÍÐ *Sneefog, Sneeveir.*

SNJÓHVÍTR, *see* snæhvítr.

SNJÓIGR, *see* snæigr.

SNJÓKOMA, *see* snækoma.

SNJÓKYNNGI, *f. indecl.*, *uhyre Masse Snee, I.*

SNJÓKÖGGULL *liden Sneebold, I.*

SNJÓKÖKKR, *see* snækökkr.

SNJÓL-, *see* snæl-.

SNJÓMIKILL, *see* snæmikill.

SNJÓR, *see* snær.

SNJÓSAMR, *see* snæsamr.

SNJÓSKAFL *Sneedrive.*

SNJÓSKRIÐA, *see* snæskriða.

SNJÓTITTLINGR *Sneespurv (emberiza nivalis).*

SNJÓVA, *see* snjáva, snjóvar-, *see u.* snær.

SNJÓVATN *Sneevand.*

SNOÐINN, *adj.*, *som har lidt, tyndt Haar, tyndhaaret; skaldet.*

SNOÐIR, *f. pl.*, *Snusen, Opsnusen (?; jfr* snyðja): komask á s. um e-t *komme under Veir med, komme paa Spor efter, I.*

SNÓP (-s, *pl. d. s.*), *n.*, *det at* snópa.

SNÓPA (-i, -ta, -t), *v. n.*, *hænge med Kjedsomhed paa et Sted.*

SNOPPA (-u, -ur), *f.*, *Snude (især paa Heste el. Faar).* — *b) om et Menneskeansigt, kun i sammensatte Ord;* snoppu-fríðr *som har et kjönt Ansigt (med Biforestilling om at der ellers ikke er noget videre smukt ved Personen).* -langr, *adj.*, *som har et langt Ansigt (cogn.).*

SNOPPUNGR (-s, -ar), *m.*, *Munddask, I.*

SNOPPUNGA (-aða, -at), *v. a.*, *give Munddask, I.*

SNORKINN, *adj.*, *rynket, sammenskrumpen, B.*

SNÓT (-ar, -ir), *f.*, *(poetisk) Benævnelse paa en vittig Kvinde.*

SNOTR, *adj.*, *a) dannet, beleven.* — *b) klog, forstandig; viis; snu; erfaren.* — *c) net, smagfuld, I.*

SNOTRA (-u, -ur), *f.*, *noget paa et Skib, der synes at have hört til Skibsteltet, en Teltstang (?),* = húsasnotra (?), *see d. O. i Tillæget.*

SNOTRA (-aða, -at), *v. a.*, *sætte Skik paa, pryde, forskjönne; jfr* snytra.

SNOTRLEIKI (-a, -ar), *m.*, *Nethed, det at noget er smagfuldt; Prydelse, B.*

SNOTRLIGR, *adj.*, *som vidner om, tyder paa Nethed, el. Klogskab, Forstand.* -liga, *adv.*, *net, smukt, smagfuldt; klogt.*

SNÚA (sný, snera, snúit), *v. a. og n. (intrans.), 1) f. a., A) v. a., m. acc. og dat., 1) m. acc., a) eg., α) snoe, flette;* s. e-t saman *snoe sammen;* fá mèr leppa tvá ór hári þínu, ok snúit þit móðir mín saman til bogastrengs mèr. — *β) vende* (= s. e-u; *en ældre, men sjelden Construction).* — *b) ueg., udföre med forögct Kraft og Iver* = herða: sneru þá svá atgönguna, at Heklungar hrukku fyrir *gjorde saa heftigt Angreb, at etc.* — *2) m. dat., a) eg., vende, dreie, lade vende, give en vis Retning, el. desl.:* s. e-u í hendi sèr *dreie noget i Haanden;* s. e-u við *vende, dreie noget om;* (hann hafði) yfir sèr skallatsskikkju .. ok undir gráskinn, ok snúit út skinnunum *havde ladet Pelsværket vende ud, el. det vendte ud (opfattet som impers.);* s. heyi *vende Hö (under Törringen), I;* s. sèr við *vende sig om;* hann sneri hrosshöfðinu inn á land *lod det vende op imod Landet.* — *Impers.* e-u snýr *noget vender (jfr* sneri þá spjótskaptinu í jörð niðr). — *Med Biforestilling om Bevægelse:* konungr snýr þá aptr leið sína *lod sine Tropper vende (om og) tilbage.* — *b) ueg., α) vende etc.:* s. hefnd á e-n *el.* til e-s *lade Hevnen gaae over paa en;* s. vandræðum at e-m *foraarsage en Forviklinger el. Farer;* s. vanda á hendr e-m *overföre en ansvarsfuld Sag paa en, bebyrde ham dermed, skaffe ham Vanskeligheder paa Halsen.* — S. e-u til áfellis e-m *benytte, fremföre noget som Anklage imod en, for at faae ham domfældt, styrte ham.* — S. máli til sættar *bilægge en Sag.* — *Impers.:* snèri þá mannfalli í

lið þeirra *Mandefaldet vendte sig til deres Side, kom iblandt deres Folk* (sneri þegar mannfalli á Svía.) — *β) s. e-u til seyðis lave, forberede til Kogning.* — *γ) oversætte.* — *B) v. n., 1) eg., a) med Bevægelsen vende, give sin Gang, sine Skridt en vis Retning:* s. aptr *vende om, tilbage;* s. fyrir e-n *gaae i Veien for en for at möde ham;* vildu þeir s. til hválsins *vende hen til den, komme derhen;* G. sneri til sömu dyra *vendte om hentil den samme Dör.* — S. undan *vende sig paa Flugt, vige.* — S. i móti e-m *vende sig imod en for at kæmpe med ham.* — *b) uden Bevægelse, vende.* — *2) ueg.,* s. út úr (orðum e-s) *fordreie ens Ord, I.* — *II)* snúask, *f. p., pass. og refl., 1) eg., vende, dreie, snoe sig:* snerisk hann á hæli svá sem skaptkringla *dreiede sig paa Hælen som en s. (see dette Ord);* snúask at e-m *vende sig (om) imod en;* snúask undan (höggi, lagi) *vende, dreie sig om for at undgaae;* snúask i móti = snúa í móti *(ovenfor I, B, 1).* — *2) ueg., a)* snúask til utanferðar *bestemme sig, forberede sig til at tage udenlands.* — *b) vende sig til, henvende sig til:* snúask á e-n eptir e-u *henvende sig til en for at faae, erholde noget, fordre af ham.* — Skulu synir snúask til höfuðbóla, en dætr til útjarða *Sönnerne have at vende sig til, holde sig til Hovedgaardene (som Arvelod), d. e. Hovedg. tilhöre dem, etc.* — *c) vende sig, tage en vis Retning, forandres (til noget), blive (til noget):* snúask til hlýðni, fjandskapar *(etc.)* við e-n *vende sig til Lydighed, Fjendtlighed imod;* en þó er líkast, at hann snúisk til várrar ættar um vinfengit *at han vil med Hensyn til Venskab vende sig til vor Slægt, d. e. knytte Forbindelse med den;* snúask til úgæfu *blive, forandres til Uheld, have ulykkelige Fölger.* — Hann kvað heldr áleiðis snúask *at det vendte sig lidt til det bedre, blev lidt bedre (med Sygdommen).* — *III)* snúinn, *p. pr.,* snúinn á e-t *el. til* e-s *tilböielig til:* snúinn á liðveizlu, til vináttu við e-n; þá varð hann snúinn til fégirni *da lod han sig bevæge af Gjerrighed; jfr* frásnúinn, harðsnúinn.

Snúanligr, *adj., som kan dreies, omdreies.*

Snubba (-aða, -at), *v. a., gjöre stump, el. afstumpet el. snubbet (?), I.*

Snubbóttr, *adj., snubbet, stump, afstumpet, I.*

Snudd (-s, *uden pl.*), *n., det at* snudda *(Snusen omkring), I.*

Snudda, *1. s. impf. ind. af* snyðja.

Snudda (-aða, -at), *v. n., snage, snuse (om el. efter noget), I; jfr* snuðra.

Snúðigligr, snúðugligr *og* snúðuligr, *adj., rask i sine Bevægelser, hurtig (med Biforest. om Bestemthed, Heftighed, Vrede el. lign.).* -liga *adv.*

Snúðigr *og* snúðugr, *adj., som gaaer hurtig, rask (med Biforestilling om Hidsighed, Trods el. Vrede).* — Snúðigt, *n. s. (acc.), adv., rask, hurtig:* ganga snúðigt *gaae med raske Skridt, gaae trodsigt, overmodigt.*

Snúðr (-s, -ir), *m., 1) eg., a) det at* snúa *(Omdreien, Omdreining, etc.).* — *β) den ved Tvinding frembragte Snoning paa Garn el. desl.* — *b) runddannet Stykke Træ paa en Haandteen (for at holde denne i Bevægelse).* — *2) ueg., a) Raskhed, som yttrer sig i ens Bevægelser og som fremgaaer enten af Trods, Overmod el. Heftighed.* — *c) Fordeel, Gevinst; jfr* fésnúðr.

Snuðr (-rs, *pl. d. s.*), *n., det at* snuðra, *I.*

Snuðra (-aða, -at), *v. n., snuse, snage, snöfte:* (hundrinn) snuðraði undir hverja eik *snusede under hvert Træ.*

Snúðug-, *see* snúðig-.

Snúðuligr, *see* snúðigligr.

Snugga (-i, -ða, -t?), *v. n., 1) (efter Eg. besl. med* snöggr, *altsaa:) begive sig flux et Steds hen.* — *2) (som det synes) snage, snuse (maaskee af Hurtigheden, hvormed Dyrenes Snöft gjentages, naar de snuse):* s. til e-s *snuse efter, df gjöre sig Haab om.* — *b) (hertil hörer vistnok):* snæliga snuggir *man kan (lugte, d. e.) vente Snee, det seer ud til Snee.* — *Nu siges:* e-n snuggir í nefit *ens Næse klöer (Forbud paa en ophidset Stemning).*

Snúinbrýni, *m., den dreiede Slibesteen (cogn.).*

Snúning (-ar, -ar), *f., og* snúningr (-s, -ar), *m., Snoen, Snoning; Dreien, Venden.*

Snupra (-u, -ur), *f., mest i pl.* snuprur *Snibbe, Dadel, Bebreidelse, Irettesættelse.*

Snupra (-aða, -at), *v. a., snibbe, dadle, gjöre en Bebreidelser, irettesætte.*

SNURÐA (-u, -ur), *f., Kurre, I.*
SNURÐA (-aða, -at), *v. n., kurre, löbe i Kurrer, I.*
SNÝ, *1. s. præs. ind. af* snúa.
SNYÐJA (snyð, snudda, snutt), *v. n., skynde sig, haste; skyde Fart:* snyðjandi snekkjur. — *2) snuse (?).*
SNÝJA (-r, -ði, -ð), *v. n. (impers.), snee; see* snjáva.
SNYRTA (-i, -ta, -t), *v. a., gjöre net, pudse, forskjönne, pryde; jfr* snotra *og* snytra.
SNYRTIDRENGR *pragtelskende Mand (cogn.).*
SNYRTILIGR, *adj., net, smagfuld, elegant.* -liga, *adv.*
SNYRTIMAÐR *en som opförer sig pragtfuldt i Klædedragt, har smukke Klæder.*
SNYRTINN, *adj., net, smuk, smagfuld, stadselig.*
SNÝTA (-u, -ur), *f., 1) det at* snýta. — *b) Snot, Ureenlighed af Næsen.* — *2) om et usselt Menneske:* huglaus s. *et Drog.*
SNÝTA (-i, -tta, -tt), *v. a., snyde (Næsen):* s. sèr *snyde sin Næse; Talemaade:* s. rauðu *blöde, blive saaret.*
SNÝTING (-ar, -ar), *f., det at* snýta.
SNYTRA (-aða, -at), *v. a., sætte Skik paa; pryde, forskjönne; Ordsprog:* seint er afglapa at s. *(seent bliver en Tosse dannet Mand, en Tosse bliver dog aldrig til en dannet Mand), I; jfr* snotra, snyrta.
SNÆBLANDINN *sneeblandet, blandet med Sneevand.*
SNÆÐA (-i, -dda, -tt), *v. a., spise.*
SNÆÐI (-is, *uden pl.), n.,* = snáð; *jfr* snæðingr.
SNÆÐING (-ar, -ar), *f., a) det at spise.* — *b)* = snæðingr.
SNÆÐINGR (-s, -ar), *m., Mad, Spise:* taka snæðing *spise.*
SNÆFALL *og* SNJÓFALL, *Sneefald, Sneefog.*
SNÆFR, *adj., trang, snæver:* höfðu þeir kyrtla styttri ok snæfrari.
SNŒFR, *adj., hurtig, rask; ustadig, E.*
SNŒFRLIGR, SNŒFRMANNLIGR, *see* snöfrligr, snöfrmannligr.
SNÆFUGL *(Seefugl) Sneespurv (emberiza nivalis).*
SNÆFÖLVA (u-, -ur), *f., tyndt Lag Snee, som kun giver Jorden en graalig Farve.*
SNÆHVÍTR, SNJÁHVÍTR *og* SNJÓHVÍTR *sneehvid; jfr* dripthvítr, fannhvítr, mjallhvítr.

SNÆHÚS *et Huus, opfört af Snee; jfr* snjóbyrgi.
SNÆIGR, SNÆUGR, SNÓIGR *og* SNJÓUGR, *adj., oversneet.*
SNÆKOMA, *see* snækváma.
SNÆKVÁMA, SNÆKOMA *og* SNJÓKOMA, *det at der falder Snee, Sneefald, Sneefog.*
SNÆKÖKKR *Sneebold; jfr* snjóköggull.
SNÆLAUSS, SNJÁLAUSS *og* SNJÓLAUSS, *adj., fri for Snee.*
SNÆLDA (-u, -ur), *f., Haandteen; Tenen i en Rok el. Bommen, hvorpaa Traaden oplægges;* snældu-hali *den nederste Ende af en Haandteen, I.*
SNÆLIGR *og* SNJÓLIGR, *adj., som seer ud til Snee, truer med Snee.* -liga, *adv., saaledes at det truer med Snee:* snæliga snuggir, *see u.* snugga.
SNÆLÍTILL *og* SNJÓLÍTILL *med kun ringe Snee:* s. vetr *Vinter, naar der falder ubetydelig Snee.*
SNÆLJÓS *Sneeglimt, I.*
SNÆMIKILL *og* SNJÓMIKILL *med megen Snee, sneefuld.*
SNÆNÁM *Sneebrud, Töveir.*
SNÆR, SNJÁR *og* SNJÓR (snævar *etc.;* snævar *etc.), m., Snee:* snjávi hvítari *sneehvid;* snjóva-vetr *Vinter, naar der falder megen Snee, ligger megen Snee paa Jorden.*
SNŒRA (-u, -ur), *f., Tvistighed, Kiv, Klammeri; Kamp,* = snerra.
SNŒRI (-is, *pl. d. s.), n., Toug;* snœris-spjót *Spyd med en Hanke af Toug til at slynge det med (?, el. ligefrem Kastespyd, af* snara*).*
SNÆSAMR *og* SNJÓSAMR (-söm, -samt), *adj., sneefuld;* s. vetr *Vinter, naar der falder megen Snee.*
SNÆSKRIÐA *og* SNJÓSKRIÐA *Sneeskred, Lavine.*
SNÆUGR, *see* snæigr.
SNÆVETR *og* SNJÓVETR *Vinter, naar der falder megen Snee.*
SNÖFRLEIKI (-a, -ar) *og* -LEIKR (-s, -ar), *m., Hurtighed, Raskhed.*
SNÖFRLIGR *og* SNŒFRLIGR, *adj., hurtig, rask; brat, hovedkulds:* svá er allt snarligt ok snöfrligt um yðr *alt gaaer saa rask og hovedkulds for eder.* -liga, *adv.*
SNÖFRMANNLIGR, SNAFRMANNL- *og* SNŒFRMANN-, *adj., som har Udseende af at være hurtig, rask, behændig.* -liga, *adv.*
SNÖGGENGI *en Eng, hvorpaa der voxer lidet Græs, B.*
SNÖGGKLÆDDR *som ikke har Overklæder paa, er i Skjorteærmer, I.*

Snöggleiki (-a, -ar) *og* -leikr (-s, -ar), *m.*, *den Egenskab at være* snöggr.

Snögglendr, *adj.*, *bar*, *I.*

Snöggliga, *adv.*, *hurtig*, *hastig*, *pludselig*, *brat.*

Snögglyndi, *n.*, *det at være* snögglyndr, *I.*

Snögglyndr, *adj.*, *som bliver hurtig vred*, *hidsig*, *opfarende*, *I.*

Snöggr, *adj.*, (*compar.* sneggri *og* snöggvari, *superl.* snöggvastr), *1) hurtig*, *pludselig; brat. — b) som er gjort i Hast, Skynding:* s. verki. — *c) hidsig*, *opfarende. — 2) med korte Haar* (s. kampr *kort Overskæg); med kort*, *lidet el. uden Græs el. Uld:* s. belgr; snöggvar ær *Hunfaar uden Uld, som Ulden er taget af;* snöggvar slægjur, engjar. — *B) som adv.*, *a)* snöggt *(n. adj.)*, *pludselig. — b)* snöggvask *(n. superl.) et Öieblik;* sem allra snöggvast, *d. s.*, *I.*

Snökt (-s, *pl. d. s.*), *n.*, *det at* snökta *(Hulken).*

Snökta (-i, -a, -t), *v. n.*, *hulke:* með snöktandi rödd *med grædefærdig Stemme.*

Snör (snarar, snarar?), *f.*, *Sönnekone.*

Snörgl (-s, *pl. d. s.*), *n.*, *det at* snörgla.

Snörgla *(efter Udtalen* snörla; -aða, -at), *v. n.*, *udstöde en rallende Lyd.*

Snös (snasar, snasar), *f.*, *en fremragende, fremstaaende Klippespids el. Klipperand.*

Snöttungr (-s, -ar), *m.*, *Röver.*

So, *see* svá.

Sóa (sœ, sèra, sóit), *v. a.*, *m. dat. (og acc.)*, *1) udsaae*, *udstöe. — b) med acc.*, *besaae:* s. jarðir sínar. — *2) öde*, *bortöde*, *bortödsle:* s. fèmununum sínum. — *Jfr* sá.

Sóan *og* sóun (-ar, *neppe i pl.*), *f.*, *Öden*, *Bortödslen;* sóanar-samr, *adj.*, *som bortödsler hvad han eier.* -semi, *f. indecl.*, *det at være* sóanar-samr.

Soð (-s, *pl. d. s.*), *n.*, *Vand, hvori noget har været kogt, Sod.*

Soðáll (-ls, -álar), *m.*, *Kjödgaffel.*

Soðgreifi *Kok.*

Soðhús *det Sted, hvor der laves Mad, Kjökken.*

Soðit, *supin. af* sjóða.

Soðketill *Kedel*, *Gryde*, *hvori der koges noget.*

Soðkrókr = soðáll.

Soðna (-aða, -at), *v. n.*, *koges*, *blive kogt:* en er soðnaði á seyðinum.

Soðning (-ar, -ar), *f.*, *a) det at* soðna. — *b) hvad der koges paa en Gang (især om Fisk, Kjöd, el. desl.);* soðningar-maðr *Kok.*

Soðreykr *Damp af Vædske, hvori der koges noget.*

Sofa (sef, svaf — sváfum, sofit), *v. n.*, *sove:* s. fast, laust *sove haardt, let;* s. af náttina *sove Natten over, hensove Natten; ueg.:* s. yfir e-u *gjöre sit Arbeide med Dorskhed*, *Sövnighed. — b) ueg.*, *befinde sig i Ro*, *ikke yttre sig, ikke komme frem:* ok sofi yðr þó eigi öll vá, hèraðsmönnum *dog ikke bliver frie for al Fare*, *alle Ulemper.*

Sofandi (-a, -endr), *m.*, *den som sover*, *Sover:* hinir sjau sofendr *de syv Sovere.*

Sófl (-s, -ar), *m.*, *Kost*, *Feiekost.*

Sofna (-aða, -at), *v. n.*, *falde i Sövn*, *sove ind;* s. til guðs *döe*, *afgaae ved Döden.*

Sog (-s, *pl. d. s.*), *n.*, *1) eg. Sugning (af* sjúga*)*, *df. om Bölgernes sugende*, *tilbagegaaende*, *Bevægelse i Brændingen; ligel. om en Bæks el. en Flods Udlöb (i en anden Flod*, *ud i Havet el. en Indsö*, *især hvor Vandet siver el. rinder sagte)*, *I. — 2) den underste indvendige Deel af Skibet, hvor Pumpevandet samler sig (jfr* kjalsog*); df nederste Delen*, *Kjölpartiet af et Fartöi i Almlh. (Eg.).*

Soga (-aða, -at), *v. a.*, *suge*, *trække*, *I.*

Sogit, *supin. af* sjúga.

Sogurt *for* svá gurt, *for* svá gört *(see under* svá*).*

Sokka (-u, -ur), *f.*, *det samme om en Hoppe, som* sokki *om en Hest*, *I.*

Sokki (-a, -ar), *m.*, *Benævnelse paa en Hest som har afstikkende Farver paa Födderne (i Form af en Strömpe)*, *I.*

Sokkóttr, *adj.*, *(om Heste)*, *som har afstikkende Farve paa Födderne (jfr det foregaaende Ord)*, *I.*

Sokkr (-s, -ar), *m.*, *Strömpe;* sokka-band *Strömpebaand; og fl.*

Sókn (-ar, -ir), *f.*, *1) det at* sækja, *a) det at hente noget. — b) Besögelse; jfr* heimsókn. — *c) Forretning el. Syssel, man har paa et Sted; jfr* yfirsókn. — *d) Angreb*, *Anfald; Kamp; jfr* at sókn, *ogsaa* sókndjarfr, sóknharðr

— e) *i Lovsproget, en Sags Forfölgelse af Sagsögeren, Procesförelse, Sagsögelse, Anklage, modsat* vörn: öllum þótti fremr s. enn vörn *alle tyktes at Anklagen var videre fremmet, end Forsvaret;* eiga s. á e-u *have Ret til at paatale, fordre Erstatning etc. for noget; jfr* landeigendr skulu vera teknir til sóknar í hrepp hverjum at sækja (*anklage*) þá menn alla, er óskil gera. — 2) *et vist Antal Mennesker, som tænkes at udgjöre en Heelhed for sig; jfr* skipssókn; *spec. om et Antal af sytten Personer:* s. eru sjautján. — *b) Sogn, Kirkesogn; District. — B) stor Krog til at fange Fiske med;* sóknar-aðili *Sagsöger, Saggiver.* -dagr *Dag, naar Sager föres for Retten.* -fólk *Sognefolk.* -gögn, *n. pl., Beviisligheder i en Retssag, som Sagsögeren fremförer.* -kirkja *Sognekirke.* -kviðr *Vidneforklaring el. Erklæring, som Sagsögeren bringer tilveie.* -maðr, 1) = sóknari. — 2) = kirkjusóknarmaðr; *Beboer af et vist District.* -prestr *Sognepræst.* -vitni *Vidne, som Sagsögeren fremstiller.* -þing *thingligt Möde, hvor Sager föres for Retten; spec. det til Rettergang, offentlig Paatale el. Anklage bestemte Afsnit af det islandske Vaarthing.*

Sóknari (-a, -ar), *m., Sagsöger, spec. om et Slags offentlig Anklager el. den Övrighedsperson i en Commune el. et District, som skulde före Tilsynet med Communens Midler, drage Omsorg for Fattiglemmernes Underholdning, anlægge Sag for Tiendesvig, el. andre Overtrædelser af de communale Anordninger etc.*

Sóknbráðr *ivrig efter Kampen, E.*

Sókndjarfr *modig, tapper i Kamp, krigersk.*

Sóknfúss *som higer efter Kamp, E.*

Sóknharðr *en som kæmper tappert, gaaer ivrigt paa, tapper.*

Sóknhvatr *rask til el. i Kampen.*

Sóknstrangr *hidsig, ivrig i Kampen.*

Sóknstríðr, *d. s.*

Sóknörr *kampbegjerlig.*

Sól (-ar, -ir), *f., Sol:* frá því er s. ríðr upp ok þar til er hón sezk *fra Solen den gaaer op og til den gaaer ned;* var s. lítt farin *det var kort efter Solens Opgang.* — Und sólu *under Solen. Talemaade:* e-m gengr allt at sólu (*med Solen, d. e.*) *alt gaaer heldig for en, en har Lykken med sig i alt hvad han foretager sig* sjá eigi sólina fyrir e-m (*I*) *holde af en over Maade.* — β) *i Tidsbestemmelser:* fyrir hina þriðju s., áðr þrjár sólir sè af himmi *inden tredie Solskifte, inden trende Solemærker;* sólarár *den Tid, i hvilken Solen fuldender sin Bane, Solaar.* -áss *Solgud.* -bruni *stærk Solhede.* -fall *Solfald, Solens Nedgang; jfr* sólsetr (sólarfalls-skeið *Solbjergslav*). -ganga, *f., og* -gangr, *m., Solens Gang og dens Höide paa Himmelen:* hár sólargangr *det at Solen gaaer höit paa Himmelen (nemlig om Foraaret og Sommeren).* -geisli *Solstraale.* -goð *og* -guð *Solgud.* -hiti *Solhede, Solvarme.* -hringr, *1) en Tid af fire og tyve Timer. — 2) Solkreds, Dyrekreds.* -jaðarr *Solrand.* -lag *Solfald, Solens Nedgang, I; jfr* sólarfall, sólsetr. -ljós *Sollys.* -megin *Solens Magt, d. e. Solrighed paa et Sted.* -neyti, *n., d. s.* -rás *Solens Gang, Bane.* -roð, *n., Solens förste Skin om Morgenen.* -setr, *n.,* = sólsetr. -sinnis, *adv., med Solen; modsat* andsælis. -skin *Solens Skin, Solskin.* -steinn *Steen, hvorved man kunde see, hvor Solen var paa Himmelen,* = leiðarsteinn (*?*). -tal *Regning, Tidsregning efter Solaar* (sólartals-öld = sólar-öld). -uppkoma *Solens Opgang, Solopgang, I.* -upprás, *d. s.* -uppruni, *d. s., I.* -ylr *Solvarme, I.* -öld *en Cyclus af Solaar.*

Sólbaka, *v. a., solbage, B.*

Sólbjartr *solklar, skinnende som Solen.*

Sólborð *og* -byrði (-is, *pl. d. s.*), *n., et Slags Ræling paa de Gamles Skibe,* = vigi (*jfr Eg.*).

Sólbráð, *f. og n.?, Soltö.*

Sólbruni *stegende Solhede; Solbrændthed, I.*

Sólbrunninn *solbrændt, solsveden.*

Sólbyrði, *see* sólborð.

Sóley *el.* sóleyg (-jar, -jar), *f., Ranunkel, I.*

Soldánn (-s, -ar), *m., Sultan.*

Sólfar *Solens daglige el. aarlige Gang el. Bevægelse, B.*

Sólgangr = sólarganga, sólargangr.

Sólginn, *adj., gridsk, graadig.*

Sólheiðr (dagr) *med Solskin, eg. saa klar at Solen kan skinne.*

Sókhvarf, *n., nu mest i pl.* sólhvörf *Solhverv:* s. á vetr, á sumar *Vintersolhverv, Sommersolhverv; jfr* sólstaða; sólhvarfa-hringr *Vendekreds.*

SÓLHVÍTR *solklar, hvid, klar som Solen, E.*

SÓLI (-a, -ar), *m., Bunden i en Sko, Saale.*

SOLLINN, *p. pr. af* svella.

SOLLR (-s, *uden pl.*), *m., (rimelig) en gjærende Sammenblanding (af* svella), *df 1) (hellere end efter Eg.* soll, *n.) om Hunde- og Svineföde (jfr det norske Soll, brækket udblödet Bröd i Mælk el. anden Vædske). — 2) larmende, stöiende Mængde, Larm (jfr d. Sold), I.*

SÓLMÁNUÐR *den tredie Sommermaaned efter de Gamles Inddeling af Aaret.*

SÓLMARK *Soltegn, Himmeltegn;* sólmarka-hringr *Solkreds, Dyrekreds; jfr* sólarhringr 2.

SÓLMERKI = sólmark; sólmerkjahringr = sólmarkahringr.

SÓLROÐ = sólarroð.

SÓLSETR, *n., Solsæt, Solens Nedgang; jfr* sólarfall, sólarlag, sólarsetr.

SÓLSKIN *Solskin;* sólskins-dagr *Solskinsdag, I.*

SÓLSKRÍKJA (-u, -ur), *f., Sneespurv (emberiza nivalis), I.*

SÓLSTAÐA, *f., nu mest i pl.* sólstöður, = sólhvarf; sólstöðu-dagr *Solhvervsdag.* -hringr = sólhvarfahringr. -tími *Solhvervstid.*

SOLTINN, *adj. eg. p. pr., sulten; jfr* svelta.

SÓLUNDA (-aða, -at), *v. a., m. dat., öde, foröde, bortödsle, I.*

SÓMA (-i, -da, -t), *v. n., sömme; sömme sig, passe sig, være passende:* þat sómir eigi; s. sèr vel *være anseelig af Udseende, tage sig godt ud;* láta sèr á e-t s. *(el.* s. at *etc.) lade sig noget sömme (vise den Naade at etc.); jfr* sama, sæma.

SÓMI (-a, *uden pl.*), *m., Hæder, Ære; Hædersbeviisning, Æresbeviisning:* drepa eigi hendi við sóma sínum *ikke slaae Haanden imod, hvad der er til ens Hæder;* göra e-s sóma *vise en Æresbeviisninger. — 2) Pragt, Festlighed;* sóma-för *Reise, man har Ære af, som man indlægger sig Ære ved.* -lauss, *adj., uden Hæder, Ære.* -maðr *Hædersmand.* -samliga, *adv., hæderlig, paa en hæderlig Maade.* -samligr, *adj., hæderlig; og fl.*

SÓMLAUST, *n. adj., adv., paa en uhæderlig Maade.*

SON *(forkortet for* sonr), *see* sunr.

SÓN (-ar, *uden pl.*), *f., det at sone (?);* sónar-blót *Sonings Offer, Sonoffer.* -göltr *Soningsgalt (Galt, som offres som Sonoffer).*

SÓNN (-s, -ar), *m., (lat. sonus), Tone, Stemme:* með sætum són.

SONAR-, SONR, *see under* sunr.

SÓP (-s, *uden pl.*), *n., a) Feien. — b) det som feies bort, Feieskarn.*

SÓPA (-aða, -at), *v. a., a) feie, α) m. acc., viske, gjöre reent for Stöv og Smuds, el. desl.:* s. hús; var sópat þat er blóðugt *Blodpletterne vare blevne feiede bort. — β) m. dat.:* s. e-u saman *feie noget sammen;* hann sópaði saman öllum spánunum í hönd sèr *samlede alle Spaanerne sammen i sin Haand. — b)* lèt hann greipr sópa um eignir smábœnda *han plyndrede alt, hvad han kunde faae fat i, fra Smaabönderne. — c) abs. og impers. i den nyere (?) Talemaade:* þat sópar af e-m *(liges.: Ærbarheden, Höviskheden drysser ned af ham?), om en der förer en anseelig Person, har et ærbart Ydre og hövisk Holdning. — B)* sópask, *f. p., refl.:* sópask um föng *være om sig med Hensyn til at skaffe Levnetsmidler, Forraad til Huusholdningen.*

SOPI (-a, -ar), *m., en Mundfuld (af flydende Varer).*

SOPIT, *supin. af* súpa.

SOPPDREPA (-u, -ur), *f., og* -DREPR (-s, -ar), *m., Boldtræ.*

SOPPLEIKR *det at spille Bold, Boldleg.*

SOPPR (-s, -ar), *m., Bold, Spillebold.*

SÓPR (-s, -ar), *m., Kost, Feiekost.*

SÓR, *1. og 3. s. impf. ind. af* sverja.

SORÐIT, *supin. af* serða.

SORFIT, *supin. af* sverfa.

SORG (-ar, -ir), *f., Sorg, Kummer, Bedrövelse; jfr* angr, harmr, hryggð; sorgar-búnaðr *og* -búningr *Sörgeklæder, Sörgedragt;* sorga-fullr = sorgfullr. -lauss, *adj.,* = sorglauss.

SORGBITINN *sorgbeklemt, sorggiven, sorgslagen.*

SORGBLANDINN *sorgblandet.*

SORGBÆRILIGR, *adj., sörgelig, bedrövelig.*

SORGFULLR *sorgfuld, bedrövet, kummerfuld.*

SORGLAUSS, *adj., uden, fri for Sorg.*

SORGLIGR, *adj., sörgelig, bedrövelig.* -liga, *adv.*

SORGMÓÐR *sorgbeklemt, meget sörgmodig:* s. af e-u.

Sorgmœði *Kummer, Sjælesorg, Sörgmodighed.*

Sorgsamligr, *adj., sörgelig, bedrövelig.* -liga, *adv.*

Sori (-a, -ar), *m., Bundfald, Grums; Slakker, I.*

Sorp (-s, *pl. d. s.*), *n., Skarn, Feieskarn.*

Sorpberi (-a, -ar), *m., (eg. den der bortbærer Feieskarn) et Trug el lign., hvori Feieskarn bæres bort, B.*

Sorphaugr *Dynge af udkastet Feieskarn, Skarndynge.*

Sorphœna *en Höne uden Hane, I;* sorphœnu-egg *en saadan Hönes Æg (hvoraf der ingen Kylling kan udklækkes).*

Sorptrog *Trug, hvori Feieskarn bæres ud;* sorptrogs-vísur, *f. pl., Vise om et Skarntrug.*

Sorta (-u, -ur), *f., et Slags Jordart, hvormed der farves sort (lutum martiale, terra martialis). — b) mörk, sort Farve, I;* sortu-litaðr, *adj., farvet i* sorta, *I.* -litr *mörk, sort Farve som frembringes ved* sorta, *I.* -lyng *et Slags stedsegrön Lyngart, som ved at skæres i smaa Stykker og koges i Vand farver sort, I.*

Sorta (-aða, -at), *v. a., farve sort.*

Sorti (-a, -ar), *m., Sorthed. — b) tykt Mörke, tyk Taage:* seig sorti fyrir augu þeim *det blev ganske sort for deres Öine; jfr* sortna. *— c) Formörkelse.*

Sórum, *1. pl. impf. ind. af* sverja.

Sortna (-aða, -at), *v. n., blive sort, mörknes; indhylles i Mörke, formörkes:* var húðin sortnuð af sólarhita *Huden var bleven sort af Solheden; impers.:* þat sortnar fyrir augunum á e-m, *(I) det bliver sort for ens Öine.*

Sót (-s, *uden pl.*), *n., Sod.*

Sótdript (-ar, -ir), *f., Tæppe, som beskytter for Stöv el. anden Ureenlighed.*

Sóti (-a, -ar), *m., Benævnelse paa en (nu om en sodfarvet) Hest; ogsaa som* cogn.

Sótigr *og* sótugr, *adj., sodet, sodbunden (s.* í framan *sodgrimet, I).*

Sótóttr, *adj., (om en Hest), sodbruun, sodfarvet, I.*

Sótraptr *sodet Raft, I.*

Sótrauðr *sodbruun.*

Sótt (-ar, -ir), *f., Sygdom:* taka s. *blive syg;* leggjask í s. *kastes paa Sygeleiet;* s. ölnar *tager til;* sóttarfar *Sygdoms Beskaffenhed, Sygdom.* -ferði *og* -ferli, *n.,* = sóttar-far. -kvöl *pinefuld Sygdom, Smerte* -leiðing, *f., en Sygdoms Begyndelse, B.* -snertr *(ubetydeligt) Anfald af Sygdom.* -umleitan, *f., en Sygdoms förste Symptomer, I.* -vetr *Vinter, naar der gaaer megen Sygdom, hersker megen Sygelighed;* sótta-lauss, *adj., fri for Sygdom.*

Sótt, sótta *(supin. og impf.), see* sækja.

Sóttbitinn *död af Sygdom, straadöd.*

Sóttdauðr *som döer af Sygdom, Straadöden, straadöd;* verða s.

Sótthættr, *a) som let bliver syg; impers.:* e-m er sótthætt *en bliver let syg. — b) usund.*

Sóttlauss, *adj., fri for Sygdom, rask.*

Sóttnæmr, *adj., som let bliver syg, er udsat for Smitte.*

Sóttsjúkr *syg.*

Spá (-r, -r), *f., Spaadom, Forudsigelse:* spá e-m illar spár *spaae en Ondt;* góðar þikki mèr spár þínar.

Spá (-ða, -ð), *v. a, m. dat. og acc., spaae, forudsige:* s. e-u; s. e-t fyrir *forudsige;* s. e-m illar spár *spaae en Ondt;* hvat spár þú um konung várn *hvad spaaer du vor Konge.*

Spað (-s, *uden pl.*), *n., Kjöd hugget i Stykker (fersk el. nedsaltet), I.*

Spaðbiti *hvert enkelt Stykke Kjöd af* spað, *I.*

Spádís *Norne, som forudsiger ens Skjebne.*

Spaðgrautr *Gröd (tyk Suppe) med* spað *(fersk el. saltet), I.*

Spádómligr, *adj., prophetisk, som indeholder, tyder paa Prophetie el. Forudsigelse:* spádómlig sýn *et prophetisk Syn.* -liga, *adv., paa en prophetisk Maade.*

Spádómr (-s, -ar), *m., Spaadom, Forudsigelse, Prophetie. — b) Spaadomsevne:* Óðinn hafði spádóm, ok svá kona hans; spádóms-andi *en prophetisk Aand; jfr* spáleiksandi. -fræði *prophetisk Kundskab.* -orð, *n. pl., prophetiske Ord.*

Spáfarar *og* -farir, *f. pl., Spaadomme, erhvervede ved Trolddom, det at udfritte hemmelige Magter om det tilkommende, Hexeri.*

Spaklátr, *adj., spag, spagfærdig, rolig, fredelig.*

Spakleikr (-s, -ar), *m.*, *1) Klogskab, Viisdom.* — 2) *Spagfærdighed, Fredelighed;* spakleiks-andi *Viisdomsaand; jfr* spektarandi.

Spakligr, *adj.*, *1) som vidner om Viisdom:* spakligar spár. — *2) af spagfærdig, fredelig Natur, rolig, fredsommelig.* -liga, *adv.*, *1) med Viisdom.* — *2) fredelig:* fara spakliga.

Spaklyndi *Sagtmodighed, Spagfærdighed.*

Spakmáligr *og* -ugr, *adj.*, *som taler med Viisdom, Forstand.*

Spakmáll, *adj.*, *d. s.*

Spakmálugr, *see* spakmáligr.

Spakmæli, *n.*, *viis Tale; Tankesprog.*

Spákona *Spaakvinde, Sandsigerske (cogn.).*

Spakr (spök, spakt), *adj.*, *1) spag, spagfærdig, rolig, fredelig; om Dyr, spag, tam.* — *2) viis, klog, forstandig; jfr* ráðspakr.

Spakráðigr, *adj.*, *som hitter paa vise, kloge, forstandige Raad, raadsnild; jfr* ráðspakr.

Spáleikr (-s, -ar), *m.*, *Spaaen, Spaadom;* spáleiks-andi = spádómsandi. -sýn *et prophetisk Syn.*

Spáligr, *adj.*, *som indeholder, vidner om Prophetie, prophetisk.* -liga, *adv.*, *paa en prophetisk Maade.*

Spámaðr *Spaamand, Sandsiger; spec., en af Propheterne;* spámanns-orð = spámanna-orð, *n. pl.*, *prophetiske Ord; Propheternes Forudsigelser el. Spaadomme.*

Spámannligr, *adj.*, *som ligner en Spaamand, Prophet.* -liga, *adv.*

Spámæli, *n.*, *Spaadom, prophetiske Ord.*

Spana (-aða, -at), *v. a.*, = spenja: s. landsfólk undan e-m *forlede Folket til at forraade sin Hersker.*

Spánaland, Spánland, Spanía *(n.?)* = Spánn.

Spánbakki = skotbakki.

Spánbrjóta, *v. a.*, *brække i smaa Stykker.*

Spanda, *1. s. impf. ind. af* spenja.

Spanga-, *see under* spöng-.

Spann, *1. og 3. s. impf. ind. af* spinna.

Spann (-s, spönn), *n.*, *en Fjerdedeel af en* laupr: s. smjörs.

Spánn *(-ar, uden pl.), m., Spanien.*

Spánn *og (ligesom nu)* spónn (-ar *og* -s?, *dat.* spæni, *nom. pl.* spænir), *m.*, *1) Spaan, Fliis:* renna spán af trè *hövle.* — *b) spec.*, α) = blótspánn *(see d. O.):* fella spán til. — β) = skotspánn. — δ) *i pl.*, *om Tagspaaner el. Spaanetag:* til þess er snjór kemr á spæni. — *c) Knas, Smadder, smaa Stykker, i Talemaaden:* brjóta skip í spán; *jfr* spánbrjóta. — 2) *Spiseskee; jfr* hornspánn; spána- (spóna-) hrúga *Dynge af Spaaner, I.* -matr *Skeemad, I.* -trog *Trug, hvori Skeerne bæres til og fra Bordet.*

Spanna (-aða, -at), *v. a.*, *maale med Fingrene; jfr* spönn.

Spannar-, *see under* spönn.

Spánnýr *(efter Udtalen* spánýr*) splinter ny.* — *b) som har friske Kræfter.*

Spánósa *og* -ósi, *adj.*, *ganske ny, nylig forfærdiget:* kistan var s.

Spánþak *Tag af Spaaner, Spaantag.*

Spánþaktr *med Tag af Spaaner.*

Spár, *adj.*, *forudsigende, prophetisk; Ordsprog:* spá er spaks geta *den Vises Gisning er en Spaadom; ligel.:* þat er spátt, er spakir mæla *vise Mænds Ord ere prophetiske.*

Spara (-i, -ða, -t; *ogsaa som nu* -aða, -at), *v. a.*, *1) f. a., a) spare, spare paa, tage knapt til el. sparsomt til:* var eigi gull eðr silfr sparat *der blev ikke sparet etc.;* hann sparði engan hlut við vini sína *han skyede ingen Udgifter for sine Venner, alt hvad hans var stod til deres Tjeneste;* eigi spari ek mat við þik *Kosten staaer til din Tjeneste.* — Hvárki sparar hann við þá eld nè járn *hverken sparede han mod dem Ild el Sværd, d. e. han forfulgte dem med etc.* — *Mere ueg.:* at þeir myndi ekki af spara at rægja hann *at de ikke vilde være sparsomme med Bagtalelsen, de vilde paa al mulig Maade sværte, bagtale ham.* — *b) spare, faae tilovers ved Sparsomhed; Ordspr:* opt sparir leiðum, þaz hefir ljúfum hugat *ofte sparer man til den, man mindst vilde, det man har tiltænkt sine kjære.* — *c) skye, undslaae sig for:* þat mynda ek eigi s., ef ek væri fjórum vetrum eldri *jeg skulde ikke længe betænke mig derpaa (nemlig at tage imod Udfordringen).* — *d) spare, skaane:* s. líf, fjör (e-s) *skaane ens Liv.* — 2) sparask, *f. p.*, *refl.*, *(spare sig, spare paa Kræfterne etc.):* sparask við at *etc. spare at, undlade at;* sparask til e-s *söge længe at undgaae at gjöre noget.*

SPARÐA (spörðu, spörður), *f.*, *et Slags irsk Öxe el. Hellebarde.*

SPARHAUKR *Spurvehög (falco nisus).*

SPARIFÖT, *n. pl.*, *eg. Klædning, man sparer, gjemmer til visse Leiligheder, Söndagsklædning, Söndagsklæder:* í sparifötum *söndagsklædt, I.*

SPARK (-s, *uden pl.*), *n.*, *Spark; Trampen:* eigi vil ek s. annarra manna í húsum mínum.

SPARKA (-aða, -at), *v. a.*, *sparke, stöde med Födderne. — Ogsaa med dat.:* s. e-u *sparke noget (til Siden, ned etc.).*

SPARKR, *adj.*, *(sprællende?) rask, livlig, E.*

SPARLAK (-s, -lök), *n.*, *Sparlagen, Sengeomhæng.*

SPARLIGR, *adj.*, *som vidner om, tyder paa Knaphed el. Sparsomhed.* -liga, *adv.*, *knapt:* vega menn s.

SPARMÆLI, *n.*, *Overeenskomst om at spare hinandens (hverandres) Liv,* = grið.

SPARN, *1. og 3. s. impf. ind. af* sperna.

SPARNAÐR (-ar, -ir), *m.*, *det at spare, Sparsomhed; Besparelse;* sparnaðar-gripr *en Ting (Kostbarhed), som bör spares og omhyggelig gjemmes, B.*

SPARNEYTINN, *adj.*, *tarvelig, sparsom i sin Levemaade, I.*

SPARNEYTNI, *f. indecl.*, *det at være* sparneytinn *(Tarvelighed), I.*

SPARR (spör, spart), *adj.*, *sparsom; knap, karrig. —* Spart, *n. sg.*, *adv.*, halda spart á *spare paa.*

SPARRI (-a, -ar), *m.*, *Pind, Stok el. desl., som holder noget fra hinanden; jfr* gómsparri.

SPÁSAGA *Spaadom, Forudsigelse:* góðar þykki mér spásögur þínar *jeg er glad ved at höre dig forudsige mig min Skjebne.*

SPÁSÖGN = spásaga; spásagnar-andi = spádómsandi, spáleiksandi. -maðr *Spaamand, Sandsiger.*

SPÁZÈRA (-aða, -at), *v. n.*, *spadsere.*

SPÈ (-s, *uden pl.*), *n.*, *(senere O.), Spot, Spee.*

SPEGILL (-ls, speglar), *m*, *Speil; jfr* skuggsjá.

SPEKI (*f. indecl.*) *og* SPEKT (spekð) (-ar, -ir?), *f.*, *1) Klogskab, Viisdom. — 2) Spagfærdighed, Rolighed, Fredelighed (i denne Betydning især Formen* spekt); speki-andi = spektarandi. -maðr *Viismand.* -meistari, *d. s.* -ráð *klogt Raad;* spektar-andi *Viisdomsaand.* -brunnr *Viisdomskilde.* -gyðja *Viisdoms Gudinde.* -maðr, *1)* = spekimaðr. — *2) en fredelig, spagfærdig Mand.* -munr *Forskjel paa Viisdom.* -nám *Lærdom, Oplærelse til Viisdom.*

SPEKINGR (-s, -ar), *m.*, *Viismand, Philosoph.*

SPEKJA (-u, -ur), *f.*, *Tale, Samtale (jfr Oldeng. spæce, Eng. Speech).*

SPEKJA (-i, -ta, -t), *v. a.*, *gjöre spag, rolig.*

SPEKTSKYLDR *(ordret viisdomsskyldig, d. e.) som har hengivet sig til Viisdommen, Videnskaben, er Philosoph.*

SPELIR, *see* spölr.

SPELD (-s, *pl. d. s.*), *n.*, *a) et Spjeld, hvormed noget lukkes, spec. saadant, som lukkede for Vinduesaabningen hos de Gamle:* váru snúin speld fyrir. — *b) Buxeklap, I. — Jfr* spjald.

SPELKJA (-i, -ta, -t), *v. a.*, *sætte Stötter, Spiler til noget (for at holde det i en vis Stilling), spile.*

SPELKA, SPILKA (-u, -ur), *f.*, *Stötte, Spile, som sættes til noget for at holde det i en vis Stilling. — Jfr* spjálk.

SPELL *og* SPJALL (*mest i pl.* spjöll), *n.*, *Spilde, Skade, Beskadigelse, Fordærvelse; Tab; Brud paa, Krænkelse af noget, el. desl.; jfr* skógarspell, mannspell, sifjaspell *etc.;* spella-lauss, *adj.*, *feilfri; ikke beskadiget.*

SPELLA *og* SPJALLA (-aða, -at), *v. a.*, *beskadige, fordærve; gjöre Brud paa, krænke,* = spilla: hverr hafði spellat sinn veg; veröldin var spelluð *Verden var fordærvet. —* 2) spellask *etc.*, *f. p.*, *pass.*, *beskadiges, fordærves,* = spillask.

SPELLAN (-ar, -ir), *f.*, *Beskadigelse, Fordærvelse; Brud, Krænkelse.*

SPELLANDI (-a, -endr), *m.*, *en som fordærver, beskadiger, ödelægger, krænker etc.*, = spillandi.

SPELLIDÝR, *oftere* SPILLIDÝR *skadeligt Dyr, Skadedyr.*

SPELLING *oftere* SPILLING, (-ar, -ar), *f.*, *det at* spella; *Beskadigelse; Fordærvelse, Krænkelse el. desl.*

SPELLIR, *oftere* SPILLIR (-is, -ar), *m.*, *(især som sidste Deel af et sammensat Ord) Ödelægger, Fordærver; jfr* skálda-spillir.

SPELLREIÐ *det at ride en Hest saaledes, at den tager Skade deraf.*

SPELLVERK *og* SPILLVIRKI, *n.*, *skadebevirkende Handling, Beskadigelse; Ildgjerning, Misgjerning.*

Spellvirki *og* spillvirki (-ja, -jar), *m., en som fordærver, beskadiger; Ildgjerningsmand, Röver, Stimand;* spellvirkja-bœli *Röverkule.* -flokkr *Röverflok, Röverbande.*

Spellvirkni *og* spillvirkni, *f. indecl., det at beskadige, fordærve, Fordærvelse, Beskadigelse.*

Spenbólgi (-a, -ar), *m., Bullenhed i Patterne.*

Spendrekkr (-s, -ar), *m., Barn, som Moderen har ved Brystet, Pattebarn; jfr* brjóstdrekkr, brjóstmilkingr.

Spengiligr (*udt.* spengiligr), *adj., höi og spinkel af Væxt.*

Spengja (-i, -ða, -t), *v. a., klinke, sammenföie ved en Spang el. Plade.*

Speni (-a, -ar), *m., Patte;* þurrir spenar *Patter, som ikke give nogen Melk;* spena-barn *Pattebarn; jfr* spendrekkr.

Spenja (spen, spanda, spanit), *v. a., drage, trække (eg. og ueg.):* landit var spanit undan hánum.

Spengr, *see* spöng.

Spenna (-u, -ur), *f., a) eg., Handlingen at* spenna. — *β) Omfatten, Omgiven; Omarmelse, Favntag. — b) ueg., Splid, Tvistighed, Uenighed:* spennur ok únáðir.

Spenna (-i, -ta, -t), *v. a., m. acc. og dat., 1) spænde, omspænde el. desl., a) m. acc., α) hvor det som bliver spændt el. omspændt staaer i acc.:* s. hring á hönd e-m *spænde en Ring om ens Arm;* hann spennti sverðit báðum höndum *omfattede det med begge Hænder;* s. greipr um *omspænde med Hænderne;* s. ár *omfatte Aaregrebet med Hænderne (begynde at roe). — β) hvor det, hvorom noget spændes, staaer i acc.:* hann spennti sik megin-gjörðum *han (Thor) spændte om sig Styrkebæltet.* — S. konu *omfavne, omarme.* — S. e-n í herbúðum *indeslutte en i en Leir. — b) m. dat.:* s. af sèr belti *spænde Bæltet af sig, opspænde sit Bælte;* s. gullhlaði at höfði sèr *omspænde.* — Lín úrengt, svá mikit, at fengi spennt um mesta fingri ok lengsta *at det kunde omfattes, omspændes med Tommelfingeren og Langfingeren;* hón spennir höndum sínum um háls hánum *omspænder sine Hænder om hans Hals, tager ham om Halsen, omfavner ham. — 2)* spenna boga *spænde en Bue (en senere Brug?). — 3) öde, foröde:* eptir ár liðit skal ek segja þèr, hvat þú hefir spennt *hvormeget du har fordt.*

Spennill (-ls, spennlar), *m., Spænde (paa en Bog).*

Spenning (-ar, -ar), *f., det at* spenna *(især Öden, Foröden, Ödselhed).*

Spenningr (-s, *uden pl.*), *m., Anstrengelse, Möie, Besværlighed.*

Spennitöng *Niptang.*

Spennsl *og* spennsli, *n. pl., Spænder (paa en Bog).*

Spennsla (-aða, -at), *v. a., lukke en Bog ved Hjelp af Spænder.*

Spenválgr *saa varm som nymalket Melk; nymalket, I.*

Sperðill (-ls, sperðlar), *m., et Slags Pölse (den omvendte og med Kjödfarce opfyldte fede Tarm af Faar), I.*

Sperna *el.* spirna (spern, sparn-spurnum, spornit?), *v. a., m.acc., sparke, stöde til noget med Födderne:* s. hinn hæsta gálga *hænge i den höieste Galge. — 2) m. dat.:* s. e-m frá sèr *(eg. og ueg.), stöde, jage en bort fra sig. — Jfr* spyrna.

Sperra (-u, -ur), *f., Skraabjælke, hvorpaa Lægterne lægges, Spær, Sparre;* sperru-endi *Spærhoved, I.* -tá *den spidse Vinkel ved den nederste Ende af en Sparre, I.*

Sperra (-i, -ta, -t), *v. a., 1) f. a.,* s. upp *el.* í sundr *spile, opspile, I. — 2)* sperrask, *f. p., refl., a) eg., gjöre modstræbende Bevægelser ved at sætte Hænder og Födder imod, I. — b) ueg.,* sperrask við e-t *anstrenge sig ved noget (f. Ex. for at faae noget færdigt), I.*

Sperrileggr *Albuebeen.*

Spezskór *et Slags spidsnæset Sko (?).*

Spik (-s, *pl. d. s.*), *n., Fedme, Fedt; spec., Hvalspæk el. Sælhundespæk.*

Spík (-ar, -ir), *f., en tynd el. noget opslidt Lee, I. — Jfr* spjótspík.

Spikaðr, *adj., meget fed, mæsket, smækfed, I.*

Spikfeitr, *d. s., I.*

Spikhvalr *Spækket af en Hval, Hvalspækket.*

Spíkr (-s, -ar), *m., Spiger.*

Spil, *n. pl., Tavl (i Tavlværk):* Salómon konungr ... þildi innan alla veggina ... með spjöldum ok spilum cedrínis *(af Cedrus)* af gólfi neðan.

Spilda (-u, -ur), *f., a) et afskaaret fladt Stykke af noget; jfr* flagspilda. — *b) Stykke af noget (et Stykke Kjöd, et Stykke Land).*

Spilka, *see* spelka.

Spilla (-i, -ta, -t), *v. a.*, *m. dat.*, *a) spilde, fordærve, spolere:* hvártki s. akri nè eng; þá fann konungr, at spillt var klæðunum *at de var spolerede.* — *b)* s. sifjum; *jfr* sifjaspell. — *c) gjöre ugyldig:* s. stefnu. — *d) ombringe, dræbe:* dýrin spilltu þar um daginn mörgum hundum *dræbte etc.;* s. barni *ombringe et (nyfödt) Barn.* — S. öndu sinni = fara öndu sinni (*see* fara *I B, 1, b*).

Spill-, *see* spell-.

Spilts (-, *pl. d. s.*), *n.*, = spilda.

Spinna (spinn, spann — spunnum, spunnit), *v. a.*, *spinde:* s. garn *spinde Garn.*

Spíra (-u, -u), *f.*, *Spiir.* — *b) Rör* (mjófar pípur eðr spírur).

Spirna, *see* sperna.

Spíta (-u, -ur), *f.*, *et lidet Stykke Træ, Træpind, el. desl.*

Spíta *el.* spýta (-i, -tta, -tt), *v. a.*, *fæste, hefte med Træpinde; spec., fæste og udstrække Skind, som skal törres, ved Hjelp af Træpinde (Söm).*

Spítal (-s, -öl), *n.*, *og* spítali (-a, -ar), *m.*, *Herberge, Pleiehuus (for syge og fattige Reisende, især Pilegrimme).*

Spjald (*ogsaa* spjall; -s. spjöld), *n.*, *et Spjeld, el. tyndt lidet Bræt el. en tynd Skive i Almlh.; spec., a) Spjeldet paa en Bog.* — *b) et af de smaa Spjeld, som brugtes ved VæRningen af Baand (med indvævede Figurer el. Bogstaver).* — *c) Tavle:* s. ok á crucifixio *en Tavle, hvorpaa der var malet Korsfæstelsen; jfr* steinspjöld þau ..., er sjálfr guð hafði á ritat; *jfr* paxspjald. — *d) (hvert enkelt) Tavl (i et Tavlværk):* Salómon konungr ... þildi innan alla veggina ... með spjöldum ok spilum cedrínis *(af Ceder)* af gólfi neðan. — *e)* spjalda-lauss, *adj.*, *om en Bog, uden* spjöld (*jfr* spjald *a*).

Spjaldhryggr *Krydset, Lænden (paa Mennesker), I.*

Spjaldofinn *vævet med Spjeld, I.*

Spjálk (-ar, -ir), *f.*, *en Spile; nu om den Spile, som tjener til at spænde Töiet ud under Vævningen.*

Spjall, *see* spell.

Spjall, *see* spjald.

Spjall (-s, spjöll), *n.*, *Tale, Samtale:* hafa margt í spjalli *beröre mange Ting i Samtalen;* spjöll spámanna *Propheternes Böger; jfr* guðspjall.

Spjalla, *see* spella.

Spjalla (-aða, -at), *v. n. og a.*, *tale, samtale (med);* s. við e-n *samtale med en, conversere;* s. margt *tale om mange Ting.*

Spjalli (-a, -ar), *m.*, *en som holder Samtaler med en anden, Omgangsven.*

Spjallr, *see i* opinspjallr.

Spjátra (-aða, -at), *v. n.*, *opföre sig som en Sprader, lapse sig, I.*

Spjátrungr (-s, -ar), *m.*, *Sprader, Laps, Springfyr, I.*

Spjót (-s, *pl. d. s.*), *n.*, *Spyd, Spær;* spjóts-falr *et Spyds* falr (*see dette Ord*). -hali *den smallere Deel af et Spydskaft.* -skapt = spjótskapt. -lag = spjótlag; *jfr* spjótalög. -oddr *Spydsod.* -skot *Skud af el. med et Spyd;* spjóta-lög, *n. pl.*, *Spydstik.* -oddar, *m. pl.*, *Spydsodde.*

Spjótaðr, *adj.*, *forsynet med Spyd.*

Spjótlag *Spydstik:* koma eigi spjótlögum við.

Spjótleggr *den Deel af Spydet, som er imellem selve Bladet og Skaftet.*

Spjótskapt *Spydskaft.*

Spjótskepti = spjótskapt.

Spjótspík *og* -spíka, *f.*, *et tyndt og svagt Spyd.*

Spjörr (spjarar), *f.*, *mest i pl.* spjarir *og* spjarar, *slidt, lappet Klædningsstykke.*

Spói (-a, -ar), *m.*, *Spove (numenius phaeopus).*

Spón-, *see* spán-.

Spor (-s, *pl. d. s.*), *n.*, *a) Fodspor:* rekja spor *spore;* blístra í s. e-m (*eg. flöite i ens Spor, d. e.) rende (især forgjeves) efter en for at indhente, faae fat paa ham; ueg.*, vera í sporum e-s *være i ens Sted.* — *b) Spor:* vápna s. *Saar;* spora-drjúgr *som tager lange Skridt, gaaer hurtigt.*

Sporðdreki *Scorpion;* sporðdrekamerki *Himmeltegnet Scorpionen.*

Sporðormr = sporðdreki, *B.*

Sporðr (-s, -ar), *m.*, *1) Hale paa en Fisk, Slange el. Drage; hertil hörer Udtrykket:* standa e-m á sporði (*eg. kunde holde Halen nede ved at staae paa den, d. e.) overgaae, overvinde, tage Luven fra en, el. desl.* — *2) af Ligheden hermed, den nederste Deel af et Skjold.* — *3) Ende; see i* brúarsporðr (*Brohoved*).

Sporðrjúgr *temmelig lang, ikke saa kort at gaae, I.*

Sporðstinga, *v. a.*, *i:* s. sèr (*om Hvalfiske*) *dukke under Vandet saaledes at Halen bliver synlig, I.*

Sporganga *det at fölge, træde i ens Spor; deraf, Ledsagelse, Hjelp, Bistand;* sporgöngu-maðr *en som træder i ens Spor, ledsager en el. yder en Hjelp, Bistand.*

Sporhundr *(Jagthund som er) Stöver, Sporhund; jfr* sporrakki.

Spori (-a, -ar), *m., Spore:* hann hefir spora á fótum; höggva, keyra hest sporum *sporehugge, give af Sporerne;* spora-högg *Hug, Saar frembragt ved at stöde med en Spore.*

Sporlatr *lad, som ikke gider bevæge sig, I.*

Sporlèttr *(om en Hest), som er villig, har en rask Gang, I.*

Sporna (-aða, -at), *v. n.,* s. á móti el. s. við e-u *söge at hindre noget, forebyge det.*

Sporrakki = sporhundr.

Sporrækr, *adj., saaledes at man kan spore, mest i* sporrækt, *n. adj., subst.:* hafði fallit lítil snæfölva, svá at sporrækt var *der var falden Sporsnee.*

Spott (-s, *uden pl.), n, og* **spottr** (-s, *uden pl.), m., Spot; jfr* gabb, gys, háð, dár, skaup: draga s. at e-m (e-u) *gjöre Nar af en, spotte med el. over noget.*

Spotta (-aða, -at), *v. a., 1) f. a., spotte; jfr* dára, gabba, gumsa, hæða. — *b) narre:* s. e-t af e-m *narre en noget fra.* — *c) som v. n.,* s. at e-u *spotte med el. over noget.* — *b)* spottask, *f. p., som v. dep. n., i:* spottask at e-u = spotta at e-u *(jfr 1, b).*

Spottan *og* **-un** (-ar, spottanir), *f., det at* spotta *(Spot etc.).*

Spotti (-a, -ar), *m., Stump, Stykke.* — *b) et Stykke Vei:* góðr s. *et godt Stykke Vei, I.*

Spottr, *see* spott.

Spottsamligr, *adj., som fremgaaer af, indeholder Spot.*

Spottsamr (-söm, -samt), *adj., tilböielig til at spotte, spodsk.*

Spraðka (-aða, -at), *v. n.,* = sprökla.

Spraka (spröku, sprökur), *f., liden Flynder (pleuronectes hippoglossus), I.*

Spraka (-aða, -at), *v. n., give en knittrende Lyd fra sig, sprage:* þá tók brauðit at s., sem steinn mikill, í eldinum.

Spraki (-a, -ar), *m., Rygte:* fá spraka af e-u *faae Nys, Underretning om.*

Sprakki (-a, -ar), *m., (poetisk) Benævnelse paa en heltemodig Kvinde.*

Sprang (-s, *uden pl.), n., 1) Hoppen, Springen.* — 2) *(Malning), Syning, Væven i Rudeviis el. i Figurer (?).*

Sprangaðr, *adj., med indvævede el. indsyede Ruder.*

Sprangdúkr *Dug, et Stykke Töi med indvævede el. udsyede Ruder.*

Spratt, *1. og 3. s. impf. ind. af* spretta.

Sprek (-s, *pl. d. s.), n., Tröske, trösket, frönnet Træ; jfr* fauskr. — *b) et lidet Stykke Træ (som driver op af Söen), I;* spreka-viðr *Tröskebrænde, I.*

Sprekaðr, *adj., tröskel, frönnet; jfr* feyskinn, *I.*

Sprengja (-i, -ða, -t), *v. a., sprænge, a)* s. blöðru *sprænge en Blære, I.* — S. hest *sprænge en Hest.* — S. sik á mat *overfylde sig med Mad, I.* — *b)* s. sik *overanstrenge sig ved noget, I.*

Sprengr (-s, *uden pl.), m., det at revne, sprække, df om Overanstrengelse, fuldstændig Udmattelse:* vera kominn at spreng *være aldeles udmattet;* fólkinu hèlt við spreng *vare næsten forkomne af Mödighed, Overanstrengelse;* vinna sèr til sprengs *overanstrenge sig ved Arbeide.*

Spretta (sprett, spratt — spruttum, sprottit), *v. n., A) eg., springe etc., 1) om Personer, gjöre en pludselig Bevægelse, springe:* s. upp, s. á fætr *springe op; ogsaa, springe op af Sengen.* — *b)* s. í klæði sín *klæde sig paa i Hast.* — *c)* s. úr sporunum *sætte Hesten i Trav, I.* — 2) *om andre Gjenstande, a) springe ud, udspringe:* lindin sprettr upp undir brekku einni *springer ud ved Foden af en Bakke;* þar sprettr einn mikill brunnr. — *b)* spratt hánum sveiti í enni *Sveddraaber sprang ud paa hans Pande.* — *c) springe ud, spire, voxe:* gras sprettr *voxer op.* — *Ogsaa om Jordbunden:* engjar s. — *β) om Haar og Skæg (og selve Haarbunden):* þeim var sprottit hár ór kolli; e-m er sprottin grön *en er begyndt at faae Skæg.* — *d) bryde ud (pludselig):* logi sprettr upp. — *e) i saadanne Forbindelser, hvor der kommer noget af Lave, α)* böndin spruttu af þeim *deres Lænker sprang i to, lösnedes (med eet).* — *β)* hánum spruttu fætrnir *han gled med Födderne, han faldt.* — *γ) springe (op):* saumrinn er sprottinn upp. — *B) ueg, om et Rygte, opstaae, opkomme pludselig.*

Spretta (-i, -a, -tt), *v. a., a) med udtrykt dat., löse, lösne:* H. spretti af sèr belti *H. spændte Bæltet af sig;* s. gjörð. — β) *sprætte:* hann sprettir af annarri erminni *sprættede det ene Ærme fra (ɔ: Kjortelen);* s. saum *(I) sprætte Sömmen op;* s. upp fati *opsprætte, I.* — *b) abs.*, s. af hestum *tage Sadlerne af dem, I.* — *Ogsaa som v. n.*, s. upp i *opsplitte, I.*

* Sprettharðr *som löber stærkt i et Pust, I.*

Sprettr (-s?, -ir), *m., stærk Löben i eet Pust.*

Sprettingr *(og efter anden Læsem.* spreytingr *Praler?)* (-s-, -ar), *m., (Benævn. paa) en Jette.*

Spreyta (-i, -tta, -tt), *v. a., i:* s. sik *have et stolt og pralende Væsen, I.*

Spreytingr, *see* sprettingr.

Sprikl (-s, *pl. d. s.), n., det at* sprikla *(Spræld, Sprællen), I.*

Sprikla (-aða, -at), *v. n.* = sprökla, *I.*

Springa (spring, sprakk — sprungum, sprungit), *v. n., 1) eg., a) springe.* — *b) revne, springe, sprække:* steinar s. — β) *impers.*, þat springr fyrir *Huden gaaer i Stykker, læderes (af et Hug el. desl.):* sprotinn kom í andlitit, ok sprakk fyrir. — *2) ueg.*, s. af harmi, helstríði *græmme sig til Döde;* s. af mœði; s. af hlátri *sprække af Latter, I.*

Sproti (-a, -ar), *m., liden Kjep, Stok, lidet Spiir:* drepa sprota á *slaae med en Kjep;* sprota-barn *Barn, som man tugter, bruger Riis ved:* eigi mantu hræða mik sem s.

Sprottit, *supin af* spretta *(v. a.).*

Sprunga (-u, -ur), *f., Revne, Sprække.*

Sprungum, sprungit, *impf. (1 pl.) og supin. af* springa.

Spruttum, *1. pl. impf. ind. af* spretta *(v. n.).*

Sprœkla (-aða, -at), *v. n.*, = sprökla.

Sprœkligr, *adj., som vidner om, tyder paa Raskhed og Kræfter; som har Udseende af at være rask og stærk.* -liga, *adv.*

Sprœkr *(el.* sprækr*?), adj., rask, fyrig.*

Spræna (-u, -ur), *f., liden Bæk.*

Spræna (-i, -da, -t), *v. n. og a., sprudle, spröite, vælde frem.* — *b) udspröite.*

Sprökla (-aða, -at), *v. n, sprælde, sprætte:* annarr sproklar, en annarr er fullsæfðr *(om Faldne paa Valpladsen).*

Spúða, spúit *(impf. og supin.), see* spýja.

Spuni (-a, -ar), *m; a) det at* spinna. — *b) spundet Garn;* spuna-rokkr *Spinderok.*

Spunnit, spunnum, *supin. og impf. (1. pl.) af* spinna.

Spurall, *oftere* spurull, *adj., a) som gjerne spörger af Videbegjerlighed, for at foröge sin Kundskab.* — *b) spörgesyg.*

Spurða, *1. s. impf. ind. af* spyrja.

Spurdagi (-a, -ar), *m., Spörgen, Spörgsmaal:* hafa, göra spurdaga (til e-s) *gjöre, fremsætte, opkaste et Spörgsmaal;* skýra spurdaga *besvare et Spörgsmaal.*

Spurn (-ar, -ir), *f., a) Spörgen; Ordsp.:* enginn hefir á spurninni *Spörgen er fri.* — *b) det man faaer spurgt, Rygte:* hafa s. af e-u (at *etc.*) *have spurgt, faaet at vide, faaet Nys el. Underretning om.*

Spurning (-ar, -ar), *f., (sjelden* spurningr, *m.), det at spörge, erfare, faae at vide, Spörgen; Spörgsmaal:* leysa ór spurningu *besvare et Spörgsmaal;* at þèr lýsit fyrir mèr þenna spurning *klarer dette Spörgsmaal for mig.*

Spurull, *see* spurall.

Spúsa *og* púsa (-u, -ur), *f., Brud, Fæstemö; Hustru.*

Spúsa *og* púsa (-aða, -at), *v. a., trolove; ægte, tage til ægte:* s. sèr konu.

Spúsi *og* púsi (-a, -ar), *m., Fæstemand; Ægtemand.*

Spýja (-u, -ur), *f., Spye, Opkastelse:* þeysa upp ór sèr spýju.

Spýja (spý, spúða, spúit), *v. a., m. dat., spye, kaste op, brække op; udspye; abs., brække sig.*

Spyrða (-u, -ur), *f., et Par Fiske sammenbundne ved Halen for at ophænges op törres* (af sporðr), *I;* spyrðuband, *I, a) Baand hvormed et Par Fiske sammenbindes ved Halen for at ophænges og törres.* — *b)* = spyrða.

Spyrða (-i, -ða, -t), *v. a., binde Fiske to og to sammen ved Halen for at ophænges og törres, I.*

Spyrja (spyr, spurða, spurt), *v. a. (og n.?), A) spore (m. acc.);* með hunda tvá, þá sem því vóru vanir at s. þá menn upp *(opspore, stöve op),* er undan hlœpisk. — *Abs. el. som v. n.:* þá skal hann s. til garðs manns *fölge Sporene derhen.* — *B) spörge, 1) gjöre Spörgsmaal (med det personl.*

Object i acc., det Omspurgte i gen.): s. e-n e-s *spörge en om noget; ogsaa spörge en om Tilladelse til noget;* s. e-n tíðinda *spörge en om Nyt, om Nyheder.* — S. e-n at, eptir e-u, um e-t *spörge en om noget;* s. e-n at nafni *spörge en om hans Navn.* — *Uden personl. Object (da nærmest at betragte som et v. n.):* s. at, eptir e-u (e-m) *spörge efter, om;* s. um e-t, *d. s.* — *Med en fölg. Spörgesætning (saavel indicativisk som conjunctivisk) og med el. uden personligt Object:* H. spurði G., hvárt hann vill skjóta til Helga uppi eða niðri *om han vilde, hvad han helst vilde etc.;* spyr ek at því, hverju þú vilt mèr bœta *hvad du vil, agter at give mig som Böder.* — F. spurði H., hvat hann legði nú til ráðs *spurgte ham, hvilket Raad han nu kunde give;* þ. spurði, hví hón grèti *hvorfor hun græd;* G. spurði, hvat þeir skyldi *hvad de skulde foretage sig, gribe til.* — *Med et directe Spörgsmaal:* S. spurði: hvert skulum vèr nú ganga? *hvor skulle vi nu gaae hen?* — 2) *faae at vide, faae Underretning el. Nys om:* þat spurðu brœðr hans *de fik Efterretning derom.* — *Som v. n.:* s. til e-s *faae at vide, faae Besked om; Ordsprog:* s. er bezt til váligra þegna *det er bedst kun at höre farlige Folk omtalte (ikke komme i Lav med dem).* — *Med en indicativisk el. conjunctivisk Sætning, der begynder med* at: hann spurði, at G. var heill *fik at vide, at etc.* — *II)* spyrjask, *f. p., 1) pass.,* e-t spyrsk *rygtes.* — 2) *refl.:* þeir spyrjask þar fyrir um ferðir manna *forhörte sig derom, spurgte sig for;* spyrjask um *spörge sig for.* — 3) *recipr.:* þeir spurðusk tíðinda *spurgte hinanden om Nyheder.*

Spyrna (-u, -ur), *f., a) det at* spyrna; *jfr* áspyrna. — *b) noget man sætter Foden el. Födderne imod; jfr* viðspyrna.

Spyrna (-i, -da, -t), *v. a., a) sætte Foden el. Födderne imod noget:* G. spyrndi í stokkinn. — *b) sparke:* s. fœti á *sparke til;* hann spyrndi til sveinsins *gav Drengen et Spark.* — 2) spyrnask, *f. p., recipr.:* spyrnask í iljar *sætte Fodsaalerne imod hinanden, I.*

Spýta (-u, -ur), *f., Spyt.*

Spýta, *see* spíta *(f. og v. a.).*

Spýta (-i, -tta, -tt), *v. a., m. dat., 1) f. a., a) spytte:* s. e-u út *spytte noget ud igjen.* — *b) spröite:* þat vatn ..., er keldan hefir upp spýtt *som Kilden har spröitet ud, som er sprudlet op af Kilden.* — 2) spýtask, *f. p., pass., spröite, sprutte, sprudle.*

Spýting (-ar, -ar), *f., det at* spýta *el.* spýtask *(Spytten; Sprudlen).*

Spæja (-aða, -at), *v. a, speide, udspeide:* á svá mörgum dögum var fyrirheitsland spæjat ok rannsakat.

Spæjari (-a, -ar), *m., Speider.*

Spækja (-u, -ur), *f., en Stump, lidet Stykke Træ, især kroget, el. om en Green el. Rodspids paa Enden af et Stykke Træ, I.*

Spænskr, *adj., spansk.*

Spölr (spalar, spelir), *m., og* spöl (spalar, spalar), *f., 1) Tremme, Sprinkel, Tværstykke el. Lægte i et Sprinkelværk.* — *b) see i* bringspelir. — 2) *et Stykke Vei, I.* — 3) *Afsnit (i en Bog).*

Spöng (spangar *og* spengr?, *pl.* spengr *og* spangir?), *f., a) Spang, Plade, som holder noget sammen.* — *b)* = ísspöng; spanga-brynja *Spangebrynie.*

Spönn (spannar, spannir), *f., Spand; jfr* langspönn, stuttspönn; spannarlangr *som er en Spand lang.*

Spör (sparar, *uden pl.), f., Sparsomhed, Paaholdenhed.*

Spörnun (-ar, sparnanir), *f., det at spare, Sparsomhed, I.*

Spörr (sparrar, *ogsaa* -s, sperrir?), *m., Spurv (emberiza nivalis); jfr* titlingr.

Stá *(kun i præs. ind. og infin.), v. n., staae* = standa.

Stabbi (-a, -ar), *m., (jfr d. Stabbe) Dynge el. Stak, I.*

Staða (stöðu, stöður), *f., a) det at staae.* — β) *Stillestaaen:* þeim leiddisk staðan *de bleve kjede af at staae stille paa samme Sted.* — *b) Stilling (som en indtager, f. Ex. i en Slagorden):* halda vel stöðunni *holde Stand;* skipa mönnum í stöður *opstille Tropper.* — *c)* = sólstaða. — *d) om Vindens Retning; jfr* veðrstaða. — *e) Sted, hvor noget staaer, Stade.* — *f) Opholdssted, Station; jfr* veiðistaða; stöðu-brunnr *en Brönd.* -garðr *Stavregjerde.* -vatn *stillestaaende Vand, Indsö, el. desl.*

Staðaldr (-rs, *uden pl.), n., Vedvaren:* at staðaldri *vedvarende.*

Staðbúinn *ganske, aldeles færdig.*

Staddr, *see under* steðja.

Staðfastligr, *adj., som vidner om, tyder paa, seer ud til at have Stadig-*

hed, Standhaftighed, Bestemthed. -liga, *adv., bestemt:* svá er mælt ok staðfastliga tekit *(gjort til fast Vedtægt)* um allt landit.

Staðfastr, *adj., stadig, standhaftig:* s. á bœninni.

Staðfesta, *a) fast Ophold el. Opholdssted; fast Stilling; Livsstilling, Embede. — b) Stadighed, Standhaftighed; Bestandighed; Bestemthed, Sikkerhed;* staðfestu-lauss, *adj., som er uden fast Opholdssted, som ikke er bosat.*

Staðfesta, *v. a., 1) f. a., eg. gjöre fast, fæste; af ueg., a) skaffe fast Ophold, Opholdssted, sikkert Underhold, sikkre en Underhold el. sætte i Vei:* s. úmaga. — *b) stadfæste, bekræfte; styrke, befæste:* s. vára trú. — *β) spec., confirmere (Börn, I). — c)* s. e-t með sèr *beslutte, bestemme sig til. — 2)* staðfestask, *f. p., refl., nedsætte sig, fæste Bo.*

Staðfesti, *f. indecl., Fasthed; Standhaftighed, Stadighed, Bestandighed.*

Staðfesting, *Fastgjören, Fasthed; det at* staðfesta *(især Stadfæstelse, Bekræftelse, Bestyrkelse);* staðfestingarbrèf *Document, hvorved noget stadfæstes el bekræftes.*

Staðgóðr *stiv el. hvori der er god Spændkraft:* staðgott sverð.

Staðhögg *fast Hug, Hug, hvor Vaabenet ikke præller af, hvor det trænger ind.*

Staði (-a, -ar), *m., Stak:* ef maðr á korn eðr hey falt í staða.

Staðit, *supin. af* standa.

Staðlausa (-u, -ur), *f., Uforstand.*

Staðlauss, *adj., ustadig, ubestandig. — b) frygtsom, bange:* styrkir ok staðlausir.

Staðleysi (-is, *uden pl.*), *n., Ustadighed; Ustyrlighed* (s. ok vitleysi); *Svaghed.*

Staðligr, *adj., som hörer til Stedforhold:* staðligar hrœringar. — *2) stadig, bestandig; jfr* ústaðligr.

Staðlítill *som ingen Styrke er i; svag, frygtsom.*

Staðna (-aða, -at), *v. n., standse, blive staaende; sætte sig, gaae i Staa:* þá staðnaði orrustan *der indtraadte en Standsning i Kampen;* þá staðnaði kurr bónda.

Staðnæmask (-isk, -disk, -zk), *v. dep. n., a) standse:* s. í höggi *(om et Huggevaaben) blive siddende fast i det, man hugger paa. — b) tage fast Ophold paa et Sted.*

Staðr (stöð, statt), *adj., (om en Hest), stædig, I. — b) som standser i sine Udtalelser, bliver taus:* K. varð s. at.

Staðr (-ar, -ir), *m., 1) Sted i den almindeligste Betydning:* á öllum stöðum *alle Steder;* á sama stað *paa samme Sted;* nema stað *el.* nema staðar *standse. — b) ueg.:* í stað e-s *i ens Sted. — 2) Stad, By. — 3) Bispesæde; Præstesæde. — 4) fast Opholdssted:* fœra úmaga til staðar *skaffe den et vist Opholdssted. — 5) Spændkraft, Hærde, Elasticitet; Styrke (ved Töier, I);* ok var ór staðrinn *(Sværdet) havde tabt Elasticiteten. — 6) i forskjellige Talemaader, a)* í annan stað *α) i anden Henseende. — β) anden Gang, igjen. — γ) paa den anden Side. — b)* allt kom í einn stað niðr *alt gik ud paa det samme. — c)* í stað, þegar í stað, strax í stað *paa Stedet, strax. — d)* í alla staði *i alle, enhver Henseende. — e)* í staðinn *el.* í staðinn fyrir *istedenfor;* staðar-ábúð *Boen paa en* staðr *3.* -bót *Forbedring af en* staðr *3.* -bú *en Huusholdning med alt hvad dertil hörer paa en* staðr *3.* -eign *hvad der tilhörer en* staðr *3.* -fè *Gods, som tilhörer en* staðr *3.* -forráð *Bestyrelse af en* staðr *3.* -gjöf *Skjenk, Gave til Præste- el. Bispesædet.* -maðr *Stadbeboer.* -prestr *Præst, som er bosat paa en* staðr *3.* -spell *og* -spjöll *Beskadigelse, Fordærvelse af en* staðr *3;* staða-fè *Kirkegods.* -heiti *Stedsnavne.* -mál, *n. pl., Sager angaaende Kirkegodserne.* -menn, *m. pl., Kirkeeiere.*

Staðráða, *v. a., beslutte for fuldt og fast, I.*

Staðráðinn, *adj.,* s. í e-u *som er fast besluttet paa noget.*

Stafa (-aða, -at), *v. a. og n., A) v. a.. 1) stave, lægge Bogstaver sammen. — b) ueg.,* s. fyrir e-u *foreskrive, bestemme;* s. fyrir e-m *dömme, tage en afgjörende Bestemmelse med Hensyn til en;* s. til *bestemme, afgjöre;* svá stöfuð sök *saaledes beskaffen, formuleret Sag;* s. e-m eið *oplæse Eden for en (som han skal aflægge). — 2) indvæve med Striber, mest i p. pr.* stafaðr *stribet:* stafat segl; stafat tjald; segl stafat blá *el.* blám vendi *blaastribet; jfr* blástafaðr. — *B) v. n., impers. i Udtrykket* þa stafar undan sólunni *(især ved Solnedt*

gang) der vise sig Solstraaler i Horizonten i nedadgaaende Retning fra Solen, I.

Stafgólf *Mellemrum mellem Stötterne i en Bygning, Fag.*

Stafkarl *Betler, Tigger;* stafkarls-búningr *Tiggerdragt.* -görvi, *n. el. f., d. s.* -stigr *Tiggervei:* troða, taka (upp) stafkarlsstig *tigge, gribe til Betlerstaven;* stafkarla-búningr *Tiggerdragt.* -letr *Benævnelse paa et Slags (mindre læselig) Skrift, Runeskrift.* -stigr = stafkarlsstigr.

Stafkerti *Lys (i en Lysestage).*

Staflauss, *adj., som er uden Stok; Talemaade:* e-t gengr staflaust *(I) noget fortælles som et almindeligt Rygte.*

Stafligr, *adj., som kan udtrykkes ved Bogstaver:* staflig rödd.

Staflurkr *stor og klodset Stav, Stok.*

Staflægja (-u, -ur), *f., den Planke, der forener Stolperne (Stolpehovederne) i en Bygning.*

Stafn (-s, -ar), *m., 1) Stavn (paa et Skib):* var þá skipit hroðit milli stafna; *spec. om Forstavnen, hvortil Talemaaden:* hafa e-t fyrir stafni *(have noget foran Forstavnen, styre i Retningen deraf, d. e.) have noget for, foretage sig noget; jfr* framstafn, aptrstafn. — 2) = gafl, gaflhlað. — *3) om et Slags Fruentimmerhovedtöi;* stafna-smiðr *Stavntömmermand (den som forestaaer Bygningen af Stavnene paa et Skib).*

Stafnbúi *Stavnbo.*

Stafngluggr *Gavlvindue.*

Stafnhár *(om et Skib), med höi Stavn el. höie Stavne.*

Stafnhvíla = stafnrekkja.

Stafnleggja, *v. a., lægge med Stavnen, vende Stavnen imod.*

Stafnljár *en stor Jernkrog, som (fra Forstavnen) anbragtes paa Modstanderens Skib i en Söbataille, for at holde det fast.*

Stafnlok *lidet Dække over For- el. Bagstavnen (i mindre Fartöier og Baade); spec.,* = stafnseta, *I.*

Stafnrekkja *en Seng som staaer for Enden af et Værelse.*

Stafnseta *et lidet Bræt i Stavnen paa Baade til at sidde paa, I.*

Stafnsveit *den Deel af et Skibs Besætning, som har sin Plads i Stavnen (især Forstavnen).*

Stafnsæng = stafnrekkja.

Stafr (-s, -ir), *m., 1) Stötte Pille, Stolpe. — 2) Stav, Stok. — 3) Stav (i et Kar):* færa ker út í stöfum. — *4) Bogstav;* stafs-broddr *Jernpig i Enden af en Stav, Stok,* -endi *Enden af en Stav, Stok.* -húnn *Stokkeknap.* -högg *Stavshug;* stafa-setning *Bogstavering, Bogstavernes Stilling; spec. om Riimbogstavernes Stilling.* -skipti *Vexlen af Bogstaver.*

Stafróf *el.* -rof (-s, *pl. d. s.*), *n., Alphabet; noget, der lægges til Grund, Grundvold:* s. ok grundvöllr spektarnáms.

Stafslanga *Stavslynge.*

Stafsproti *liden Stav, Stok.*

Stag (-s, stög), *n., (vel et Baand i Almlh., df), a) Stag paa et Skib. — b) et Slags Mulebaand el. Mulekurv.*

Staga (-aða, -at), *v. a., A) f. a., 1) binde, spænde, stramme med et Baand. — b) spec.:* s. höfuð á hesti *forsyne en Hest med Mulebaand. — 2) nu: sye sammen, stoppe et Klædningsstykke. — Df (ogsaa ueg. (i daglig Tale)* stagask *(dep. n.)* á e-u *gjentage noget tidt og idelig.*

Stagl (-s, *uden pl.*), *n., Steile (som Straf):* festa mann í s. *steile.*

Staglfesta, *v. a., steile; jfr* stegla.

Stagnagli *den Pind, hvorved Flaget fastgjöres.*

Stagnál *Rienaal, Stoppenaal, I.*

Staka *el.* stakka (stöku, stökur), *f., 1) noget som er mutileret, beskadiget, paa en el. anden Maade forringet:* hafi sá stöku, er stytti. — *b) spec. om en Halvstrophe; deraf om et enkelt Vers i Almindelighed. — 2) (ofte i Formen* stakka) *Hud, Skind; jfr* hafrstaka.

Staka *og* stjaka (-aða, -at), *v. a. og n., 1) v. a., m. dat., a) stage. — b) stöde en til Side. — 2) v. n., a) stödes til Side, tabe Ligevægten; snuble. — b)* s. við e-m *stöde til en; jfr* stakra.

Stakastormr *meget stærk Storm.*

Stakk, *1. og 3. s. impf. ind. af* stinga.

Stakkgarðr *Tomte, hvori Höstakkerne staae;* stakkgarðs-görð *Opförelse af en Tomte el. Höstakkerne.*

Stakkr (-s, -ar), *m., 1) Stak; jfr* heystakkr. — *2) viid Tröie, viid og kort Overkappe;* stakks-engi *en Engmark, hvoraf faaes en vis Hömængde; jfr* stakksvöllr *nf.* -vaðmál *Vadmel til* stakkr 2. -völlr *en Græsmark af en vis Störrelse, efter nogle Angivelser 14,400 □ Favne.*

Stakr (stök, stakt), *adj., a) enkelt*

for sig; jfr einstakr; stöku (*for* stökum) sinnum *enkelte Gange.* — *b) ulige (med Hensyn til Tal):* standa á stöku *være ulige.* — *c) særegen i sit Slags, udmærket, el. desl., I.*

Stakra (-aða, -at), *v. n., vakle; jfr* staka.

Staksteinóttr, *adj., med hist og her fremstaaende Stene.*

Stal, *1. og 3. s. impf. ind. af* stela.

Stál (-s, *pl. d. s.), n., Staal.* — *Talemaade:* láta sverfa til stáls *lade det gaae til det Yderste.* — *b) ueg., Mod, Kraft:* stappa stálinu í e-n *söge at indgyde en Mod og Bestemthed, I.* — *2)* = stefni *(Eg.); men, som det synes i Almlh. om hele Forstavnen fra Kjölen af og op til Stavnspidsen el. op til* brandr *(see d. O.):* hafa röskótt fyrir stálinu, *see u.* röskóttr. — *3) Endekanten (især den forreste) af en Stak Hö el. Brændselsstabel, el. lign. (jfr* heystál, taðstál), *hvoraf der tages efterhaanden til dagligt Brug.* — *4) nu ogsaa om den Linning paa Klædningsstykker, som omslutter Midien, f. Ex. om en Buxelinning el. Linningen paa et Skjört.* — *5) Indskudslinie(r) el. Indskudssætning(er) i Vers, især anden og tredie Verselinie staaende som Parenthesis imellem förste og fjerde.*

Stálberg *en steil Klippe, B.*

Stálbroddr *Staalpig.*

Staldra *og* stallra (-aða, -at), *v. n., standse;* s. við *vente lidt, gjöre Holdt en liden Stund.* — *b)* e-s hjarta stallrar (af ótta) *ens Hjerte (ligesom standser) bliver betaget af pludselig Skræk.*

Stálgaddr *Staalpig; jfr* stálbroddr.

Stálgrár *staalgraa, I; jfr* járngrár.

Stálgörr *af Staal.*

Stálhardr *staalhaard.*

Stálhattr *Hat af Staal.*

Stálhúfa *Staalhue;* stálhúfu-barð *Skyggen paa en Staalhue.*

Stallari (-a, -ar), *m., Hofmarskalk;* stallara-nafn *Titel af* s.; *og fl.*

Stallbróðir *Staldbroder;* stallbræðralag *Staldbroderskab.*

Stalldræpr (= sem drepr stall, *see under* stallr *a) betagen af Frygt el. frygtsom.*

Stalli (-a, -ar), *m., oprindelig, ligesom* stallr, *noget, hvorpaa en Ting staaer, stilles el. lægges, a) den Forhöining i Templerne, hvorpaa Gudebillederne vare opstillede; et Alter.* — *b) af den ydre Lighed med en Bænk (især en med Rygstöd) bruges dette Ord om Afsæt el. Afsats i Klipper, el. hvad der ligner disse paa andre Ting (som om alle Slags vinkelformige Snit el. Indsnit i Enden el. Kanten af noget, f. Ex. hvor to Stykker Tömmer skulle sammenföies ved Enderne; jfr* stelling). — *Jfr* stallr *c.* — *c) Krybbe (Österl.; især Faarekrybbe);* stalla-hringr *den Ring, som skulde ligge paa Alteret i hvert Hovedtempel, og i det mindste skulde veie fire Lod.*

Stállitr *Staalfarve.*

Stallr (-s, -ar), *m., det hvorpaa noget staaer, lægges etc., a) Bænk, Forhöining; spec., den Bænk el. Forhöining, hvorpaa Afgudebillederne vare opstillede; jfr* stalli *a.* — *Herhen hörer Udtrykket:* hjarta drepr stall *(el. impers.:* stall — *acc.* — drepr ór hjarta) *ordret: Hjertet (falder saa langt ned el. banker saa heftigt at det) slaaer an imod Mellemgulvet, d. e. en bliver (ganske) modfalden. At tage* stallr *her om Bænk el. Sæde synes mindre tiltalende.* — *b)* = stalli *b.* — *c) Fod, Fodstykke, Basis.* — *d)* = stelling *a.* — *e) Krybbe (især Hestekrybbe); jfr* stalli *c.*

Stallsystir *Staldsöster.*

Stálma (-aða, -at), *v. n., faae* stálmi, *see fölg. O.*

Stálmi (-a, -ar), *m., Yvernes Opsvulmen (af den tilströmmende Melk) paa Köer og Faar og andre Pattedyr, naar de ere nær ved at föde, I.*

Stálpaðr, *adj., voxen lidt, noget til.*

Stálpask (-aðisk, -azk), *v. pass., voxe lidt til, I.*

Stálsleginn *staalbeslagen.*

Stálsmíði *Staalarbeide, noget af Staal.*

Stálsoðinn *hvis Eg er af Staal.*

Stálsorfinn (*om en Lee*), *hvis Eg er tilfilet, sleben indtil det indlagte Staal.*

Stálum, *1. pl. impf. ind. af* stela.

Stam (-s, *uden pl.), n., Stammen.*

Stama *el.* stamma (-aða, -at), *v. n., stamme.*

Stammr, *see* stamr.

Stampaustr *Ösen med en* stampr; *jfr* byttuaustr.

Stampr (-s, -ar), *m., et stort Kar, stort Ösekar; en Balle.*

Stamr *el.* stammr (stöm, stamt), *adj., 1) stammende.* — *2) klam, fugtig.*

Standa (stend, stóð, staðit), *v. n. og a., I) f. a., A) v. n., 1) eg. a) om*

levende Væsener, *aa) uden Forestilling om Bevægelse*, *α) staae (ikke sidde el. ligge)*: vildi svá hverr sitja ok s. sem hann vildi (*see* sitja *I, A, 1)*; stóð þráinn í miðjum dyrum, en þeir stóðu til sinnar handar hvárr L. ok T.; s. á öðrum fœti *staae paa det ene Been*. — S. kyrr *staae stille*, *ikke röre sig af Stedet*. — S. fyrir birtunni *staae i Lyset*. — S. í millum e-a *staae imellem (to, som ere i Klammeri)*. — S. á hleri *staae paa Luur*. — *β) staae, holde sig opreist (ikke falde el. segne)*: geta eigi staðit *ikke kunne staae paa Benene*. — S. upp (i) *staae (endnu) opreist (i Kampen)*, *ikke være falden*: svá fèll vandliga allt lið Erlings, at engi maðr stóð upp á skeiðinni, nema hann einn. — *γ) staae ɔ: staae med Foden, Benene paa*, (*omtrent* =) *stemme med dem imod noget*: (þessi maðr) stóð steigrliga í stigreip. — *δ) i adskillige Udtryk og Talemaader, nærmest beslægtede med α foregaaende, men hvor Betydningen antager en blandet el. udvidet Characteer*, *αα)* s. á beit *staae og græsse*, *blive ved at græsse (til Trods for det slette Veier el. desl.)*. — *Ligel. siges nu*: s. á (ɔ: engi) *staae ude paa Marken ved Höslætsarbeidet*, *blive ved (til Trods for Regn el. Uveir)*. — *ββ)* s. at verki *staae og arbeide, d. e. fortsætte et Arbeide, man forretter i staaende Stilling (til Trods for Svaghed, Besværligheder el. Hindringer)*. — *γγ)* s. jafnt at vígi *have lige fordeelagtig Stilling i Kampen*. — *δδ)* s. frammi (ɔ: fyrir borðum) *opvarte ved Bordet; jfr* frammistöðumaðr. — S. fyrir borðum, *d. s.* — *εε)* s. fyrir (e-m) *staae i Veien for*: stóðu þeir átta fyrir, ok fèkk engi þeira fang á mèr. — *ζζ)* s. fyrir e-m *staae foran en for at forsvare ham*. — *ηη)* s. hjá *staae hos som örkeslös Tilskuer*. — *ϑϑ)* s. nær e-m *staae nær ved en, være ved Haanden for at staae ham bi*. — *ιι)* s. yfir *el.* uppi yfir e-m *staae over en, d. e. tæt nærved en, hvor han sidder el. ligger*: sèr þú eigi, at hann stendr með vígahug yfir þèr uppi; *jfr* vaki þú son minn, því fjandinn stendr upp yfir þèr (*lige foran din Seng, og har Ondt i Sinde*). — *Spec. (og prægnant)*, s. yfir e-m *staae over en, som ligger syg, er kommen til Skade, el. desl., og söge at yde ham Hjelp*. — *Ligel.*: s. yfir e-m = s. yfir höfuðsvörðum e-s (*see* höfuðsvörðr). — *κκ)* s. yfir greptri e-s *bivaane ens Begravelse*. — *ε)* s. fast *staae fast i Kampen, ikke vige, ikke lade sig fordrive ud af sin Stilling*: lendir menn ok lendra manna húskarlar stóðu fast. — *ζ) staae stille*: s. við *standse; ogsaa vente nogen Stund (jfr* viðstaða *a)*. — S. af sèr skúr, hríð *gjöre Holdt, vente, bie (i Ly el. under et Tag) til en Byge er forbi, er gaaet over, I*. — *bb) med Forestilling om Bevægelse*: s. upp *staae op, reise sig*; s. upp í móti e-m *reise sig ved ens Indtrædelse, især for at gaae ham i Möde*. — *Spec., staae op (af Sengen)*: eptir um morgininn stóð hann upp fyrir dag. — *b) om ikke levende Gjenstande, aa) uden Forestilling om Bevægelse el. Retning, α) staae (om en opreist, staaende Stilling)*: skýtr hann stönginni niðr í bjargrifu, ok lèt þar s.; stóð hituketill úti hjá hituhúsinu, sá er tók tvær tunnur; úti í garði, segir D., standa tveir heykleggjar; skulu vèr þar inn bera eldinn, ok kveykva við arfasátuna þá, er hèr stendr fyrir ofan húsin. — Limar hans (ɔ: Yggdrasils) dreifask yfir heim allan, ok s. yfir himni *rage op over Himmelen*. — *β) med Biforestilling om Beliggenhed*: þar stendr salr einn fagr undir askinum við brunninn; sá er ok góðr salr, er stendr á Niðafjöllum. — *Jfr* þrjár rœtr trèsins halda því upp, ok s. afar breitt ..., en þriðja stendr yfir Niflheim ... þriðja rót asksins stendr á himni (*her synes nemlig ligeledes Forestillingen om en opadgaaende Retning, som den Træets Rödder have, og en Befinden sig etsteds at være forenet*). — *γ) staae (ikke styrte ned el. være nedfalden)*: stendr sá skáli enn í Mjófanesi; hann (ɔ: Gimli) skal s., þá er bæði himin ok jörð hefir farizk. — Láta eigi stein yfir steini s. *ödelægge i Bund og Grund*. — *δ) blive staaende, siddende fast, el. desl.*: biti stendr í e-m *en Bid bliver siddende fast i Halsen paa en; ogsaa*: þat stendr í e-m, *d. s.; deraf ogsaa nu ueg. om det, naar en kommer til at standse i sin Tale, naar det gaaer i Staa for ham*. — *Herhen hörer Brugen af dette Ord om Vaaben el. desl., der trænge ind i noget ved Hug el. Slag, f. Ex.*: s. í beini *have gaaet, trængt heelt ind i Been*; s. í heila *have trængt heelt igjennem Hjerneskallen og ind i Hjernen*; s. á kafi *have trængt saa dybt*

ind, at Bagen (*Bladet etc.*) *forsvinder.* — ε) *i adskillige Udtryk* (*med en tildeels blandet el. udvidet Betydning*): αα) s. opinn *staae aaben;* s. upp á gátt *staae paa vidt Gab.* — *ββ)* s. í loga, í björtu báli *staae i* (*lys*) *Lue.* — γγ) s. uppi (*om et Skib*) *staae op paa Landet, optrukket paa Land* (*for Vinteren*). — δδ) s. uppi (*om et Vandstade el. en Vandmasse*) *ikke have frit Udlöb ud i Havet, staae tildæmmet ved et Sandrev el. desl.* — εε) s. uppi *ligge Liig* (= liggja á nástrám). — *bb*) *med Forestilling om Retning og Bevægelse,* α) *om Retning uden Bevægelse:* s. út *staae ud* (*f. Ex. om Figurer*): s. út um bakit = ydda út (um *etc.*); spjótit stóð í gegnum hann; standa upp ór (vatninu, snjánum) *rage op over.* — Ok stæði hverjum horn ór enni *og der stod et Horn ud fra enhvers Pande;* s. til himins *naae, række op til Skyerne; df mere ueg. om Lyd el. Larm, gjenlyde, larme saa stærkt, at hele Luften ligesom opfyldes deraf.* — *β*) *om Retning med Bevægelse:* s. af hafi, landi (*om Vinden*) *staae paa, fra Land* (*jfr* hafstæðr, landstæðr); (vindrinn) stóð at virkinu *stod paa det (Dannevirke).* — *ueg., staae etc., a)* s. nær e-m *være beslægtet el. besvogret med;* s. at e-m, *d. s.* — *b)* s. e-m *staae en bi:* hversu fast Njáll stendr þèr um alla ráðagerð; s. með e-m, *d. s.* — *c) staae, vedblive at existere, være til:* meðan heimrinn stendr *saalænge Verden staaer.* — Þetta land stendr með svá miklu fè ok prýði *blomstrer med Hensyn til Rigdomme og Cultur.* — *d) staae ved Magt, vedblive at gjelde, være gyldig:* vitni (dómr, görð *el. desl.*) skal s. *skal være gyldig, staae ved Magt;* s. enn þau lög *de Love gjelde endnu.* — *e) staae, blive ved uforandret:* vist þín skal s. hèr hjá mèr. — *f) staae paa, vare ved:* veizlan stóð í fjóra daga *varede i fire Dage;* s. yfir, *d. s.* — *g) staae* (*som i Dansk*), *α)* þat skulu lög vera, sem á skrám s. *de Love skulle gjelde, som staae nedskrevne i Böger;* þat stendr í bókinni *det staaer i Bogen.* — *β)* skyldi þat standa í jörðu til leiguburðar, sem ekki lykisk út á fyrsta ári *det skulde blive, staae inde i en Jordeiendom, som ikke blev udbetalt.* — *h) anstaae, sömme, passe sig:* hafða ek sveit manna valda með mèr eptir því sem mèr þótti s., ok við mitt hœfi vera *som jeg syntes passede sig for mig;* en með því at ek á at heita lögmaðr í landinu, þá stendr mèr eigi at taka við útlegðarmönnum *saa sömmer det sig ikke for mig;* konungr kvað þat eigi s. *(at det gik ikke an)* at menn lægi ok fœri eigi at bjarga bœnum. — *i)* e-m stendr sótt *en falder i en Sygdom, bliver angreben deraf;* e-m stendr elli *Alderdommen el. Alderdomssvaghed kommer over, trykker en.* — *k) med Præpositioner i adskillige Udtryk, α) m.* á., αα) e-t stendr á e-m *noget hviler paa en som en Skyld el. Bröde:* mest stendr á fyrirmönnum *störste Skylden ligger hos dem; jfr* skóggangssök þeiri, er á þèr hvílir. — Þat skal eigi s. á mèr *jeg skal ikke lade mit mangle, jeg skal være parat, I.* — ββ) hvernig stendr *(impers.)* á *hvorledes staaer det til, hvorledes forholder det sig (jfr* ástand*), I.* — γγ) e-t stendr e-m á miklu *er en magtpaaliggende, af stor Vigtighed for ham.* — δδ) s. á e-u *holde paa noget, holde fast ved, staae paa:* s. á rèttindum sínum; s. á lögum *handle i Medför af Loven.* — εε) þat stendr *(impers.)* á 16, 20 *etc. det er overalt 16, 20 etc.* — Þat stendr heima *det er netop saaledes, det er ganske rigtigt, I.* — *β) m.* af αα) e-t stendr af (e-u *el.* e-m) *noget hidrörer fra noget (nogen) som Grund, Aarsag el. Anledning.* — *ββ)* ótti, ógn, styggr (*el. desl.*) stendr (e-m) af e-u (e-m) *en frygter, gyser for.* — γγ) s. þann veg af, at *etc.* (= s. á *impers. ovenfor) impers., forholde sig saaledes, at etc.* — γ) *m.* fyrir, *αα)* s. fyrir e-u *forestaae noget.* — *ββ)* s. e-m fyrir e-u *være en til Hinder med Hensyn til noget, forhindre ham i Nydelsen af, f. Ex.* s. e-m fyrir svefni *forhindre ens Sövn;* s. e-m fyrir gleði, yndi *betage en hans gode Humeur.* — γγ) eiðr stendr fyrir e-u *gjelder som Renselse for noget (en Beskyldning el. Anklage).* — δ) *m.* í, *αα)* s. í e-u *give sig af med, befatte sig med, udöve, drive:* s. í manndrápum, mannráðum *befatte sig (især vedholdende) med, tage en virksom Deel i Manddrab el. i Drabsplaner; jfr* hafa ok forellrar þínir jafnan í stórmælum staðit bæði á þingum ok heima í hèraði *de have jævnlig taget Deel i vigtige Sager.* — *ββ)* s. í barneign *blive ved at faae Börn (om en Kvinde), I.* — γγ) s. í skilum *see under* skil. — ε) *m.* móti: s. í móti *sætte sig imod, modstaae.* — ζ) *m.* til, *αα)* s. til arfs

eptir e-n *være ens Arving.* — *ββ)* sem lög s. til *i Overeensstemmelse med de gjeldende Love;* eptir því sem málavextir stóðu til *efter Sagens Beskaffenhed; som det forholdt sig.* — *γγ)* s. til *være i Vente, forestaae.* — *η) m.* undir, s. undir e-t (vel, illa) *imödekomme ens Andragende, Bön, Anmodning.* — *ϑ) m.* við, s. við e-u *modstaae, gjöre Modstand.* — *l) m. Adverbier, α) m.* eptir *staae tilbage, være til Rest:* eigi stóð meira eptir, enn hálf mörk. — *β) m.* saman, *befinde sig, være (i Mængde):* þar s. saman fè mikil *der findes store Eiendomme, Rigdomme samlede;* úmegð stendr saman til handa e-m *en har en talrig Familie at forsörge.* — *Jfr* þetta land stendr saman með miklum gæðum *indeslutter i sig mange Goder.* — *m) ueg. Talemaader, α)* s. á baki e-s *staae tilbage for en.* — *β)* s. e-m á sporði *kunne hamle op med en.* — *γ)* s. upp í hárinu á e-m *vise grov Opsætsighed imod, I.* — *δ)* þat stendr eigi á steini *det gaaer flydende, I.* — *ε)* s. í stað *hverken gaae frem el. tilbage, hverken gjöre Fremgang el. Tilbageskridt.* — *ζ)* s. jafnrèttr eptir *staae lige opreist efter som för, d. e. föle sig at være lige stærk, usvækket efter noget som för, f. Ex. en Anstrengelse, et Tab, en Udgift el. desl., I.* — *η)* s. undir *(om en Spise) eg. staae godt under som Grundlag, d. e. være dröi og nærende, I.* — *ϑ)* s. grunnt *ikke have fæstet dybe Rödder (f. Ex. om Venskab).* — *B) v. a, 1) veie:* hring þann, er stóð tvá aura. — *2) træffe, overrumple:* hann drap menn Eiríks konungs, hvar sem hann stóð þá. — *b) overrumple, gribe en i Gjerningen, paa fersk Gjerning:* s. e-n at e-u; *jfr* s. mann á konu *overrumple en i Samleie med, i Sengen hos en Kvinde.* — *c)* e-t stendr e-n, *noget paakommer en:* því heldr, sem mik stendr meira *som jeg er i vanskeligere Stilling;* hvat stendr þik? *Hvad gaaer der ad dig?* þik man hræzla s. *du er sikkert bange.* — *d) maaskee hörer hertil Udtrykket:* s. grunn *stöde paa, blive siddende paa (ligesom faae fat i, træffe paa?) Bund, Grund.* — *e) ligeledes:* sækjandi ok semjandi allra þessarra mála, er lög mætti á s. um meðferð þessa fjár *hvor man kunde finde Lovens Medhold med Hensyn til etc.* — *II)* standask, *f. p., 1) pass.,* standask af = standa af *(see I, A, 2, i, β):* af henni man standask allt *hun vil blive Ophav til, fra hende vil hidröre alt Ondt.* — *b) impers.:* eigi veit ek, hvernig af stenzk um farar þínar *hvorledes det har sig med din Reise, hvor den hidrörer fra etc. (efter hvis Befaling, Tilladelse, i hvilken Hensigt etc.).* — *2) refl., a) staae paa Benene, ikke falde:* steðjaði hann yfir upp ok stózk þó. — *b) staae fast, ikke vige:* standask e-m *staae sig imod en.* — *3) recipr.,* standask á *staae ligeoverfor hinanden.* — *b)* standask á endum, *(Talemaade) gaae lige op imod hinanden, være ganske lige.* — *c) impers.:* svá stenzk á um ferðir várar *saaledes forholder det sig med vor Reise (dette Exempel kunde ogsaa tages som pass. til* standa á *forholde sig, see I, A, 2, i, α, ββ).* — *4) som v. dep. a.,* standask e-t *taale, udholde noget.* — *III)* standandi, *part., staaende, paa Benene:* stökk G. af baki, ok kom standandi niðr. — *IV)* staðinn, *p. pr., 1) som har staaet etc., a) om flydende Varer, som i nogen Tid have staaet paa Kar el. Flasker, f. Ex.* staðinn mjólk *Melk som er bleven suur.* — *b)* staðinn hestr *Hest, som i længere Tid har gaaet urört og er bleven fed.* — *c)* staðinn silungr *Forelle, som længe har levet i fersk Vand, især hvor der er muddret, og er bleven mörk el. rödlig paa Bugen, I.* — *2)* = staddr *(jfr Eg.).* — *3)* staðinn at e-u *greben i noget; jfr I, B, 2, b ovenfor.*

Stanga (-aða, -at), *v. a. (og n.) stange; stikke (m. acc. om det, som stanges el. stikkes, m. dat. om Redskabet), a) stikke:* (þeir) stönguðu þá með spjótum. — *Som v. n.:* konungr stangaði í knífinum *stak den ind i (Kjödet).* — Stangaði Þ. hallinn *stak, hug (med sin Staalpig* stálbroddr) *i den.* — Konungr stangaði fyrir sik (ɔ: knífinum) *stak den foran sig.* — Öll strá vildu oss s., *Talemaade, (alle Straa vilde os stikke, d. e.) alle (endog de svageste, usleste), alt vilde forene sig imod os, gjöre os Fortræd.* — *b)* s. ór tönnum sèr *stange Tænderne.* — *c)* s. fiska *stange dem (jfr stange Aal).* — *d)* s. e-t saman *stikke, sye sammen, I.* — *e) om hornede Dyr, stange.* — 2) stangask, *f. p., recipr., (om hornede Dyr), stanges.*

Stangan *og* stöngun (-ar, stanganir), *f., det at* stanga. — Stöngun náttúrunnar *Instinct; jfr* eðlisávísan.

Stangar-, *see under* stöng.

Stank (-s, *uden pl.*), *n.*, *det at* stanka.

Stanka (-aða, -at), *v. n.*, *vise Træghed, Uvillie (?; maaskee = Sv. stanka, stönne?)*: greiddi Þ. þá einn þriðjung fjárins ok stankaði þó mjök við.

Stans *el.* stanz (-s, *uden pl.*), *m.*, *Standsning*: hánum verðr s. at svara. *b*) *Studsen, Forundring, I.*

Stansa *el.* stanza (-aða, at), *v. a. impers.*: e-n stanzar *en standser* (*studser, bliver forbauset*).

Stapi (-a, -ar), *m.*, *höi Klippe.*

Stapp (-s, stöpp), *n.*, *Stampen.* — *Ueg., Bryderi, Kiv, Trætte, el. desl., I.*

Stappa (stöppu, stöppur), *f.*, *Ret el. Mad af stödte Ting, Plukmad, I.*

Stappa (-aða, -at), *v. a.*, *stampe, stöde* (*m. acc. om det som er Stödets Gjenstand, m. dat. om Redskabet, dog sjeldnere uden* með): þeir stöppuðu (ɔ: snjáinn) með spjótsköptum sínum *stödte, bröd den med Spydskaftene*; s. pipar *stöde Peber.* — S. fœtinum í jörðina *stampe med Foden i Jorden.*

Stara (-i, -da, -t), *v. n.*, *stirre.*

Starengi *Eng bevoxet med Stærgræs, I.*

Starf (-s, störf), *n.*, *Arbeide.* — *b*) *Möie, Anstrengelse, Uleilighed*; starfsmaðr *Mand med Hensyn til Arbeide; arbeidssom Mand*; mikill s. *en som arbeider dygtig, driver med Iver paa Arbeider, har mange Arbeider for.*

Starfa (-aða, -at), *v. a. og n.*, 1) *v. a.*, *a*) *arbeide (paa noget), være beskæftiget ved.* — *b*) s. sik *anstrenge sig.* — 2) *v. n.*, *a*) *arbeide, anstrenge sig.* — *b*) s. at e-m *give sig i Færd med en, kaste sig over, stimle om.* — S. á e-m *forurolige, forstyrre*: s. á mönnum um nætr *forstyrre Folk ved Nattetider.*

Starfhús *Huus el. Værelse, hvor man arbeider, Værksted.*

Starfi (-a, -ar), *m.*, *Arbeide, Beskæftigelse, Syssel*; starfa-lítill *som foretager sig kun lidt, lidet arbeidssom.* -mikill *arbeidsom, driftig.*

Starflaun *Arbeidslön.*

Starflauss, *adj.*, *örkeslös.* — *b*) *uden Möie el. Besvær.*

Starfsamr (-söm, -samt), *adj.*, 1) *arbeidssom.* — 2) *fuld af, forbunden med megen Möie og Besvær.*

Starfsemi, *f. indecl.*, *Arbeidsomhed.*

Stargresi (-is, *uden pl.*), *n.*, *Stærgræs, I.*

Starhærðr *stridhaaret (?).*

Stari *el.* starri (-a, -ar), *m.*, *Stær (sturnus).*

Starsýnn (á e-t) *som seer længe, stirrer (paa noget).* — *Impers.*: e-m verðr starsýnt á e-t *en kommer til at stirre paa, kan ikke faae Oinene derfra.*

Staulask (-aðisk, -azk), *v. refl. el. dep. n.*, *stavre, gaae klodset; bære sig klodset ad, I.*

Stauli (-a, -ar), *m.*, *en Pog; jfr* sveinstauli.

Staulpa, *see* stelpa.

Staup (-s, *pl. d. s.*), *n.*, 1) *en rundagtig Klump (Eg.)*: í stafni skipsins var mikit s. af gulli *stor Guldklump; jfr* þá kom upp staup mikit sem mannshöfuð; tók H. konungr staupit, ok mælti: hvar er nú þat gull frændi, er þú leggr mót þessum knapphöfða? — *Heraf vistnok en Knort, Knude el. andet Opstaaende, man kan stöde paa, stöde med Tæerne el. Foden i, naar man gaaer, i*: drepa fótum sínum í hvert s., er fyrir verðr (*hvilket urigtig forklares ved: Hul, Fordybning*). — 2) *et lille Bæger (nu kun i denne Betydning).*

Staura (-u, -ur), *f.*, *en Stoppenaal, I.*

Staura (-aða, -at), *v. n.*, *drive Stavre ned.* — *B*) *f. p.*, staurask, *dep. n.*, *anstrenge sig ved en Stavre, en Pæl.*

Staurr (-rs, -rar), *m.*, *Stavre, Pæl.* — *Spec.*, *Töirepæl*: milli staurs ok helsis; staurs-högg *Hug af el. med en Stavre.* -ligr, *adj.*, *klodset, I*; staura-garðr *Stavregjerde.*

Steði (-ja, -jar), *m.*, *Ambolt.* — 2) = konungssteði: falsa steðja; steðja-gat *Hul i en Ambolt, I.* -kollr *en hvis Hoved har Lighed med en Ambolt.* -nef *Amboltspids.*

Steðja (-aða, -at), *v. n.*, *gaae med store, stærke Skridt.* — *b*) *springe*: s. upp yfir e-t *springe over.*

Steðja (steð, stadda, statt), *v. a.*, 1) *eg.*, *a*) *stede, stille, sætte paa en vis Plads.* — *standse*, = stöðva: nú staddi konungr lið sitt; stöddu þeir ferðina, er í fyrsto riðo *de gjorde Holdt.* — 2) *ueg.*, *a*) *anvise Plads, anbringe, anvende*: fær þú svá bezt þín föng ok fjárhlut statt. — *b*) *befæste*: s. sik í ríki. — *c*) *bestemme, tilveiebringe som Afgjörelse, slutte*: s. sættargörð, samning *slutte Forlig, Overeenskomst el. Contract.* — *d*) s. hjarta sitt upp á e-t (*el.* at n. *fölg. Inf.*) *bestemme sig*

til, beslutte. — *B)* staddr, *p. pr.*, *1) eg., stedt, stillet, som befinder sig etsteds:* vera staddr á e-m stað *være der tilstede.* — *2) ueg.*, *a)* illa, nauðuliga staddr *stedt ilde, i Fare el. Nöd.* — *b) n. sg.*, statt, *i det upersonlige Udtsyk:* e-m er (svá) statt til e-s *er (saatedes) til Sinds imod.* — *c) bestemt; afgjort, fastsat, fast, besluttet:* sem lög vátta með stöddum endimerkjum *bestemt, tydelig;* göra e-t statt *bestemme;* með stöddu samþykki *ved en fuldstændig Overeenskomst.*

Steðr, *see* stoð.

Stef (-s, *pl. d. s.*), *n.*, *1) Omkvæd, et Digt* (*jfr Eg.*). — *2) Termin; jfr* bardagastef, vikustef; stefja-bálkr *længere el. kortere Række el. Antal Vers, som Omkvædet indeslutter.* -mál *el.* -mel, *d. s.* -partr, *d. s.* (*Eg.*). -smiðr *en Digter* (*Eg.*).

Stefja (-aða, -at), *v. n. og a., A) v. n., fremföre, digte et Vers:* s. á e-n *tiltale en i Vers.* — *B) v. a., maaskee i Fölge Oprindelsen, indeslutte ved Omkvæd (?); deraf, hindre, forebygge:* váða úti byrgja ok s. manntjón.

Steflauss, *adj.*, *uden Omkvæd.*

Stefligr, *adj.*, *eg. om Vers el. et Digt, sammensat, udarbeidet efter Konstens Regler, poetisk;* (*jfr Eg.*); *deraf ueg. (nu almindelig), ordentlig, manerlig, som opförer sig paa en passende Maade.* -liga, *adv.*, *paa en ordentlig, maneerlig, ikke fremfusende el. ubændig Maade, I.*

Stefna *og* stemna (-u, -ur), *f.*, *1) Retning, Bevægelse i en vis Retning:* halda svá fram stefnunni *saaledes lige frem.* — *2) Stævne, Stævnemöde, Möde, Sammenkomst:* eiga stefnu *holde et Möde, komme sammen;* mæla stefnu sín í milli, *el.* leggja stefnu við e-n (e-a) *aftale, bestemme, beramme et Möde.* — *b) spec., Marked; jfr* kaupstefna *og* stefnutími. — β) = hólmstefna. — *c) det til et Möde bestemte Tidspunkt; deraf en forudbestemt Tid i Almindelighed, Termin:* er eigi liðin sjá s.? *er den aftalte Tid ikke allerede forbi?* — *d)* = stefnu-staðr *a.* — *3) Indkaldelse, Opfordring at give Möde; spec., Stævning:* hann lèt dynja stefnuna (*see* dynja *1, c*). — *b) Indkaldelses- el. Stævningstermin, Varsel:* leggja á þriggja nátta stefnu *tre Dages Varsel;* stefnu-boð *Bud, Budskab om at give Möde.* -dagr *Dag bestemt til Stævne, Möde, Sammenkomst, Stævnedag.* — *Spec.* = hólmstefnudagr. -fundr *aftalt Möde, Sammenkomst.* -för *Reise for at indstævne en.* -jörð *Jordeiendom, som skal indlöses inden vis Tid og paa visse Betingelser.* -lag *Stævnemöde, berammet, aftalt Sammenkomst.* -lið *indkaldte Tropper, som skulle give Möde, komme sammen paa et Sted.* -rof, *n.*, *Udeblivelse fra et Möde, især Möde for Retten.* -staðr, *a) Stedet hvortil en stævnes, Stævne:* halda stefnustað *komme, möde paa Stævne.* — *b) det Sted, hvor en Stævning forkyndes.* -sök *en Sag, hvortil der hörer Indkaldelse el. Stævning.* -tími *den Tid et Möde staaer paa; spec., Markedstid.* -vargr *et Rovdyr (Ulv el. Ræv) som ved Trolddomskonster hidses paa en andens Hjord, B.* -váttr *Stævnevidne.* -vitni, *d. s.* -vætti *et Stævnevidnes Vidnesbyrd.*

Stefna *el.* stemna (-i, -da, -t), *v. n. og a., A) v. n. (el. snarere som et ikke-indvirkende v. a.), gaae, bevæge sig i en vis Retning, henimod et vist Maal, styre sine Skridt, sin Cours henimod et Sted, et Steds hen:* þeir s. upp til Rangár *styrede deres Skridt, Gang op til R.;* spjótit stefndi á hann miðjan *flöi i Retningen lige ind paa ham (imod Brystet el. Maven);* þeir stefndu inn í fjörðinn *styrede ind i Fjorden.* — *Om Angreb:* til skulu vèr svá s. . . ., at eigi reki undan *saaledes skulle vi söge ind paa (ham), at etc. (kunde ogsaa muligen tages: vi skulle see til at lave det, mage det saaledes* — s. til = stefna til — *at etc.*). — *B) v. a., (ligesom give noget en vis Retning, sætte i Gang el. Bevægelse), 1) m. dat., a) stævne, sende Bud til at give Möde, at komme (m. dat.):* s. mönnum at sèr *el.* til sín *sammenkalde, kalde til sig, sende Bud til at de skulle komme, give Möde (især for at være med, yde Hjelp, Assistance ved — til — el. i Anledning af et krigersk Foretagende).* — *b) stævne, indstævne, indkalde for Retten:* s. e-m (í dóm, til þings *etc.*). — *c) indstævne en Sag:* s. máli (í dóm, til þings). — *d) fremföre, nedlægge Paastand om (at etc.), angaaende:* s e-m af e u *nedlægge Paastand om, at noget skal frakjendes en, han skal dömmes til at have noget forbrudt:* ek skal . . . s. þèr af konunni *jeg vil gjöre den Paastand, at hun lovlig (kan skilles; efter Sammenhængen): har skilt sig fra dig;* s. e-m til úhelgis *nedlægge Paastand om, at en skal döm-*

mes til at ligge paa sine Gjerninger. — 2) m. acc., a) sætte i Gang, begynde paa, bringe til Udförelse, = stofna: s. veizlu *feire et Gilde. — b) sammenkalde:* s. fund, þing. — *c) beskære (stævne Træer* = stofna; *jfr G; sönderskære (i Poesie, jfr Eg.).*

Stefnandi *el.* stemnandi (-a, -endr), *m., den som stævner, Citant.*

Stefni *og* stemni (-is, *pl. d. s.*), *n., Mellemstykket i Forstavnen paa Fartöier.*

Steggi (-ja, -jar) *el* steggr (-jar?, -ir?), *m., Andrik; Gasse, I.*

Stegla (-i, -ða, -t), *v. a..* = staglfesta *(?); men forekommer kun om at fæste, nagle (op) til (f. Ex. en Pæl el. et Træ):* Danir tóku höfuð hans, ok stegldu við trè eitt.

Stegla (-u, -ur), *f., en Fisk af Flynderslægten (?), B. — B) ogsaa som en uhæderlig Benævnelse paa et Fruentimmer (jfr Eg., hvor det formodes at staae i Forbindelse med* stagla *flikke, lappe sammen).*

Steigrliga, *adv., paa en prunkende, pralende Maade.*

Steik (-ar, -r), *f., Steg;* steikar-flot *Stegefidt.* -lykt *etc.*

Steikari -a, -ar), *m., Steger, Kok;* steikara-hús *Stegers, Kjökken.* -höfðingi *Overkok, Kjökkenmester.* -meistari, *d. s.* -rist *Rist.*

Steiking (-ar, -ar), *f., det at* steikja.

Steikiteinn *Stegespid, Bradspid.*

Steikja (-i, -ta, -t), *v. a., stege.*

Steina (-i, -da, -t), *v. a., farve male:* s. (dreka) með ýmsum litum, bæði gulum, rauðum, grænum ok blám, svörtum ok samblöndnum. — *P. pr.* steindr *farvet, malet.*

Steinaltari *Steenalter.*

Steinbítr (-s, -ir), *m., Steenbider (anarrhichas lupus).*

Steinblindr *steenblind.*

Steinbogi *Steenbue.*

Steindauðr *steendöd.*

Steindelfr (-s, -ar), *m., (nu idetmindste* steindepill; -s, -lar) *Steendulp (saxicola oenanthe).*

Steindr, *see under* steina.

Steindyrr *Dören til en Steenbolig.*

Steinfarinn *overströget med en Farve. farvet, E.*

Steingarðr *Steengjerde.*

Steingeit, *a) Steenged (capra ibex). — b) (Himmeltegnet) Steenbuk(ken);* steingeitar-mark = merki = steingeit *b.*

Steingólf *Steengulv.*

Steinharðr *steenhaard; jfr* steinligr.

Steinhjarta *steenhaardt Hjerte; jfr* steinshjarta.

Steinhurð *Dör (see* hurð) *af Steen.*

Steinhús *Steenhuus, Steenbygning.*

Steinhvelfdr *med farvet Hvælving.*

Steinhöll *Hal, Palads opfört af Steen.*

Steinkast, *a) Steenkast, Kasten med en el. flere Stene. — b)* = steinsnar.

Steinkastali *Castel opfört af Steen.*

Steinker *Steenkar.*

Steinketill *Steenkjedel.*

Steinkirkja *Kirke opfört af Steen.*

Steinknífr *Steenkniv.*

Steinleggja, *v. a., belægge med Steen.*

Steinligr, *adj., som ligner Steen; steenhaard:* steinligt hjarta *steenhaardt Hjerte; jfr* steinhjarta, steinshjarta.

Steinlostinn *ramt af en Steen.*

Steinmeistari *Muurmester; Bygmester; Steenhugger;* steinmeistara-regla *Muurmesterkonst; Steenhuggerkonst.*

Steinmusteri *Tempel opfört af Steen.*

Steinn (-s, -nar), *m., 1) Steen:* láta vaða stein til e-s; *see* vaða. — *Talemaader:* kasta steini, *el.* taka stein um megn sèr *(pröve paa at kaste, löfte en Steen, som er en for tung, d. e.) indlade sig i Ting, især i Kamp eller Strid med den, man ikke er voxen, overvurdere sine Kræfter;* ljósta e-n illum steini *tilföie en et slemt, voldsomt Slag, udöve en fjendtlig Handling, aabenbart Fjendskab imod;* þat hefr eigi ór steini *(eg. ikke engang saameget som en Steen kan blive tör, Regnveiret bliver bestandig ved, d. e.) det er stedse det samme, der vil ingen Forandring (ɔ: til det bedre) indtræde;* taka ekki steininn í staðinn *blive godt belönnet, I. — b) Steen (i Blæren). — c) jfr* hlandsteinn. — *2) Farve:* birt var allt hlýrit hvítum steini ok rauðum. — *3) Kloster(-celle);* steinsheiti *Benævnelse paa en Steen.* -hjarta = steinhjarta; *jfr* steinligr. -högg *Steenshug, Slag af en Steen;* steinasörvi (-svörfi *og* -seyrvi), *n., Halsbaand af Steen el. Steenperler.*

Steinnökkvi *Steenbaad, Steenfartöi (saadanne brugtes kun af Jetter el. andre troldagtige Væsener).*

Steinóði og -óðr, *adj.*, *rasende, voldsom, heftig:* útsynningr s. *voldsom Storm af Sydvest.*

Steinofn *Steenovn.*

Steinsetja, *v. a., besætte med Ædelstene.*

Steinsker *Klippe ude i Söen, enkeltstaaende mindre Skjær.*

Steinsmíð, *f.*, og steinsmíði, *f.* og *n.*, *Steenhugger-, Murer-Arbeide el. Haandværk:* (hann) skipar V. í fjórða skóla til steinsmíðar, at sniða, líma ok niðrsetja eptir steinmeistara reglu.

Steinsmiðr *Steenhugger; Murer,* = steinmeistari.

Steinsnar (-s, -snör), *n.*, *Steenkast (om Udstrækning).*

Steinsótt *Steensot*, *Steensmerter, Steen:* hafa s. *lide af Steen.*

Steinspjald *Steentavle.*

Steinstólpi *Steenstolpe, Steenpille.*

Steinsúla, *d. s.*

Steintálga, *f.*, *Tilhuggen af Steen, Steenhugning.*

Steinveggr *Muur.*

Steinvirki *Forskandsning opfört af Steen.*

Steinþilja, *v. a.*, *belægge med Steen.*

Steinþró *Steenkiste; Steengrav.*

Steinör *Steenpiil.*

Stekkja (-aða, -at), *v. a., m. dat., indespærre Lammene i* stekkr.

Stekklamb *et ungt Lam (see* stekkr*), I.*

Stekkr (-jar, *og* -s ?, -ir), *m.*, *den Sti el. Hytte, hvori Lammene indespærres (om Natten) i den Tid, de gaae med Mödrene; ogsaa Faare- og Lammestien tilsammen;* stekkjar-ból *Pladsen omkring Faare- og Lammestien (Hytten; see* stekkr), *I.*

Stekktíð *den Tid, Lammene gaae med Mödrene og de indespærres om Natten i en dertil opfört Hytte el. Sti.*

Stèl (-s, *pl. d. s.*), *n.*, *Stjert, I.*

Stela (stel, stal — stálum, stolit), *v. a., m. dat. og acc., stjæle; bestjæle, m. dat. (om Tingen som stjæles):* s. e-u *bortstjæle noget; og m. acc (om Personen som bestjæles), bestjæle:* s. e-n e-u *bortstjæle noget fra en.* — *b) beröve paa en hemmelig, ubemærket Maade; Ordsp.:* margan stelr viti vín *Vinen bortstjæler, d. e. beröver mangen en Forstanden (förend han veed af).* — 2) stelask, *f. p.*, *refl.*, *stjæle sig, liste sig:* stelask á brott *liste sig bort.* — *b) recipr.:* stelask frá *stjæle fra hinanden, hverandre.* — 3) stolinn, *p. pr.*, *stjaalen; bestjaalet* (verða stolinn e-u).

Stelari (-a, -ar), *m.*, *Stjæler.*

Stelkr (-s, -ar), *m.*, *Fuglen totanus calidris, tringa litorea.*

Stelling (-ar, -ar), *f.*, *det med Hul forsynede Bræt el. Plankestykke i Bunden paa et Fartöi, gjennem hvilket den nederste Ende af Masten drives,* = stallr *d.* — *b) ogsaa (nu især) om hvilketsomhelst (især vinkelformigt) Indsnit, der gjöres ved Sammenföininger, f. Ex. af Tömmerblokke, der fæstes sammen ved Enderne.*

Stelpa *el. (ældre Form)* staulpa (-u, -ur), *f.*, *en lille Tös, I; jfr* meystelpa.

Stelvísi, *f. indecl.*, *Tyvagtighed.*

Stelvíss, *adj.*, *tyvagtig.*

Stemma (-i, -da, -t), *v. a*, *stoppe, tilstoppe, dæmme for, opdæmme:* s. upp vatn; at ósi skal á s. *(Ordsprog) ved Udspringet maa man dæmme for en Aa, stoppe dens Löb.* — *b) spærre, tilspærre:* s. stigu fyrir e-m *spærre Veien for* (teppa e-m stig).

Stemn-, *see* stefn-.

Stengja (-i, -da, -t), *v. a.*, *(stænge), forsyne med en Stang, med Stænger.*

Sterkja (-u, *neppe i pl.*), *f.*, *Bitterhed, Skarphed, skarp Smag, I.*

Sterkja (-i, -ta, -t), *v. a.*, *gjöre stærk, fast,* = styrkja, *E.*

Sterkleiki (-a, -ar) *og* -leikr (-s, -ar), *m.*, *Legemsstyrke, Kræfter (jfr* styrkleiki); *Fasthed, Soliditet.*

Sterkligr, *adj.*, *kraftig af Udseende, som vidner om stor Legemsstyrke; jfr* styrkligr; *om Ting, som seer ud til at være stærk, solid el. desl.* -liga, *adv.*, *kraftig.*

Sterkmannligr, *adj.*, *som seer ud til at være en stærk Mand.*

Sterkr, *adj.*, *a) om levende Skabninger el. legemlig Styrke, stærk, som har mange Kræfter.* — *b) om Ting, α) stærk, fast, solid, el. desl.* — *β) stærk, berusende.* — *c) om ulegemlig Styrke, stærk, kraftig, heftig.*

Sterkviðri (-is, *pl. d. s.*), *n.*, *stærk, heftig, voldsom Blæst, Storm.*

Sterlingr (-s, -ar), *m.*, *(engelsk Mynt) Sterling:* níu hundrað marka enskra sterlinga *(?).*

Stertimaðr *en som optræder, fremtræder paa en fornem og stolt Maade; jfr* uppstertr.

Stertr, *see i* uppstertr.

STERTR (-s, -ar), *m.*, *Stjert.*

STÈTT (-ar, -ir), *f.*, *1) eg., oprindel. noget til at træde (el. staae) paa* (stíga, *imperf.* stè); *a) Stene el. Række af Stene til at gaae paa:* þeir færðu stèttir þær í ána, er aldri síðan hefir ór rekit. — *b) lagt, brolagt Vei, Brolægning, df spec., α) en Forstue med Steengulv. — β) (nu almindelig) Fortog. — c) Foden paa et Kar el. Bæger. — 2) Stand, Stilling:* lág s. *lav, ringe Stilling;* lögmanns s. — *b) Stand (om selve Personerne); jfr* riddarastètt; stèttar-ker *Kar med* stètt *1, c.*

STÈTTA (-aða, -at), *v. n., lægge et Fortog, brolægge, B. — 2) ueg. [(som v. a. m. dat.) bringe til Udförelse. — b) gjöre det af med en, B.*

STÈTTR, *m.*, = stètt 2.

STEYKKVA, *see* stökkva.

STEYLUR, *f. pl.*, = skammrif.

STEYPA (-i, -ta, -t), *v. a., m. dat. og acc., I) f. a., A) m. dat., styrte etc.,* 1) *eg., a) kaste, styrte forover (ned):* Gunnarr tekr ... örvarnar ok steypir niðr fyrir sik *styrtede dem ned (ɔ: ud af Koggeret);* hann steypir sèr þá út af þekjunni *kastede sig ned af Taget. — β) styrte, udgyde:* s. e-u niðr, út úr *(ud af, ɔ: et Kar el. desl.).* — γ) *kaste:* s. e-u *(f. Ex.* brynju) yfir sik *kaste over sig, iföre sig i Hast.* — Þeir steyptu af sèr hringabrynjum *kastede dem af sig. — b) omstyrte, omkaste. — 2) ueg., styrte:* þat mun guð vilja, at vèr steypim hánum; *jfr* steyptum stilli, studdum annan *vi styrtede Kongen (fra Regjeringen) og hjalp den anden. — B) m. acc., stöbe:* þar eru skrifuð margs konar forntíðindi, Æsir, Völsungar ok Gjúkungar, steypt af kopar ok málmi. — *II)* steypask, *f. p., a) pass., styrte, falde:* hann steyptisk dauðr á gólfit *faldt död om paa Gulvet. — b) ueg., omkomme; forgaae, gaae til Grunde* (unz veröld steypisk *indtil Verden forgaaer). — 2) refl., styrte sig, kaste sig:* steypask fyrir borð, útbyrðis *styrte sig overbord.*

STEYPA (-u, -ur), *f., Stöbning, I. = b)* steypiregn, *B.*

STEYPARI (-a, -ar), *m., Stöber.*

STEYPING (-ar, -ar), *f., det at* steypa. — *2) Nedstyrten, Fald (eg. og ueg.).*

STEYPIR (-s, -ar), *m., den som styrter, kaster etc. (poet.). — Nu almindel. i daglig Tale:* vera kominn á steypinn *(eg. være nær ved at styrte) være nær ved at gjöre Barsel.*

STEYPIREGN *styrtende Regn, Skylregn, I.*

STEYPIREYÐR = reyðr, *I.*

STEYTA (-i, -tta, -tt), *v. a., stöde.*

STÍ (-s, *pl. d. s.*), *n. (jfr* svínstí) *og* STÍA (-u, -ur), *f., Sti.*

STÍA (-aða, -at), *v. a., m. dat., indespærre i en Sti.*

STÍFLA (-u, -ur), *f., Dæmning. — b) Tilstoppen; Forstoppelse (f. Ex. i Næsen), I.*

STÍFLA (-i, -da, -t), *v. a., dæmme for, dæmme til, forstoppe:* hann *(Bækken)* var stífldr ... ok fór ek at ræsta hann.

STIG (-s, *pl. d. s.*), *n., Trin i en Trappe el. Stige.*

STÍGA (stíg, stè *og* steig-stigum, stigit), *v. n., 1) eg., stige; træde, gaae, a) stige,* s. yfir e-t *stige over noget;* hann steig þegar fram yfir borðit. — S. á bak *stige til Hest;* s. af baki *stige af Hesten.* — S. á skip (skipsfjöl) *gaae ombord;* sínir tíu stigu á hvárn bátinn; s. af skipsfjöl, *ligel.* s. á land *gaae i Land.* — S. á stokk, *see under* stokkr. — *β)* s. í herklæði (= fara í h.) *tage sin Rustning paa. — b) træde, gaae:* s. á e-t *træde paa noget;* steig ek harðliga yfir hvirfil fjalla með þrýstanda fæti; s. þungt til jarðar *træde haardt (jfr* þungstígr); s. eigi fæti framar *gaae ikke et Skridt videre. — c) ueg. Talemaader, α)* s. yfir e-n *el.* yfir höfuð e-m *overvinde, fælde; beseire i Almlh.;* s. of e-n dauðan *(poet.), d. s. (at et saadant Udtryk skulde pege hen til en virkelig Skik, som Eg. vil bevise ved et Sted af* Fornmanna Sögur, *synes ingenlunde klart, men har snarere Hensyn til den naturlige Omstændighed, at man i Kampen kommer til at træde, stige over dem, som ligge faldne paa Valpladsen). — β)* s. nærri e-m *være nærved at beröve en Livet. — δ)* s. í e-s fótspor *træde i ens Fodspor. — d)* s. upp til himins *fare op til Himmelen; jfr* uppstigning. — — *2) ueg.,* stíga til ríkis *tiltræde Regjeringen.*

STIGGATA *Sti, Gangsti.*

STIGHOSA *Ridehose.*

STIGI (-a, -ar), *m., Stige; Trappe.*

STIGR (-s *og* -ar, -ir), *m., Sti, Gangsti; Vei (eg. og ueg.; jfr* villustigr). — *b) i pl., Slægt, Familie, i Udtrykket:* af lágum, háfum stigum *af lav, höi Byrd, Herkomst;* stiga-maðr *Stimand.*

-Stígr, *see i* harðstígr, lèttstígr, þungstígr.

Stigrammr *som ei vil gaae af Veien for nogen*, *ueftergivende*, *B*.

Stigreip (*ordret Stigrem*) *Stigböile*.

Stigremmi, *f. indecl.*, *Haardhed*, *Uböielighed*, *B*.

Stigvèl (-s, *pl. d.s.*), *n.*, *Stövle*, *I*.

Stik (-s, *pl. d. s.*), *n.*, *Stavre*, *Pæl*, *Palissade*; *jfr* kraki.

Stika (-u, -ur), *f.*, *a*) *Stok*, *Stavre*; *spec.*, *Maalestok*. — *b*) *som et Maal udgjorde* stika 2 *gamle Alen* (alin *el.* kvarði), *altsaa omtrent* = $1^1/_2$ *dansk Alen*. — 2) ljósastika; stiku-breiðr *som er en* stika *i Breden*.

Stika (-ða, -ðr), *v. a.* (*v. n.*), *a*) *sætte Stavre*, *Pæle el. Palissader* (stik) *ned i* (*f. Ex. en Flod*). — *b*) *dæmme op*: Ólafr konungr lèt s. ána upp ok öll vötn, er nærri lágu. — 2) *maale* (*jfr* stika): hann stóð á gólfinu ok stikaði lèrept. — *b*) *herhen synes at höre den neutrale Brug* (*nu til Dags*) *i Betydningen*: *tage store Skridt* (*ligesom maale Veien med store Skridt?*).

Stikan *el.* -un, (-ar, *uden pl.*), *f.*, *det at* stika.

Stiki (-a, ar), *m.*, *Stav*, *Stok*, *B*.

Stikill (-ils, stiklar), *n.*, *den spidse Ende af et Horn*.

Stikki (-a, -ar), *m.*, *et Digt* (*som det synes*, *med korte Verselinier*); *jfr* Haralds-stikki, *Digt om Kong H. haardraade*, *Versearten* fornyrðalag; stikka-lag *et Slags Verseart* (*omtrent* = hálfhneppt, *see d. O. i Tillæget*).

Stikkinn, *adj.*, *malicieux*, *sarkastisk*, *som bruger Stiklerier*.

Stikl, *n.*, *det at* stikla.

Stikla, *v. n.*, *springe*, *svinge sig*: hann stiklar í söðulinn *svang sig op i Sadelen*. — *Nu siges*: s. á steinum *hoppe*, *springe af den ene Steen paa den anden* (*for ikke at blive vaad*).

Stikna (-aða, -at), *v. n.*, *steges*, *koges*.

Stilkr (-s, -ar), *m.*, *Stilk*, *Stængel* (*?*; *cogn.*).

Stilla (-i, -ta, -t), *v. a.*, *m. acc. og dat.*, *A*) *m. acc.*, 1) *stille*, *standse*: s. hest *standse en Hest*. — *b*) *styre*, *tæmme*: s. sik *styre sig*, *beherske sig*. — *c*) *spec.*, *stemme*: s. hörpu, strengi; s. slag *spille* (*eg. stemme Instrumentet til*) *en Dands*, *et Musikstykke*. — 2) *fange*, *besnære*, *bedaare*: hann þykkisk nú hafa stilltan þik mjök í þessu *at han har narret dig*, *fanget dig*. — *B*) *m. dat.*: ok stillt þó vel aflinu, at þú verðir eigi kenndr *styr*, *behersk din Styrke*, *gjör en passende Brug af den*, *at den ikke skal röbe dig*. — S. vel orðum sínum *moderere sine Ord*, *tale med Selvbeherskelse*, *el. vælge sine Ord paa en passende Maade*. — 2) *give noget en vis Retning*, *indrette*, *lave*, *mage*, *styre noget saa el. saa*: s. e-u, vel, illa *ordne paa en god*, *slet Maade*; en þat vil ek til skilja ..., at þèr stillit eigi verr gerðinni *at I* (*du og dine Venner*) *afgjöre* (*en lignende Sag*), *dömmer paa ikke ubilligere Maade* (*el. viser ikke mindre Maadehold*); vel er þessu í í hóf stillt *Sagen er ordnet paa en ret*, *særdeles tilfredsstillende Maade*. — *b*) *abs.*, *a*) *styre sin Gang*, *sin Cours*, *gaae*: þeir stilltu at steininum *de gik derhen*; *jfr* hvert stillir þú, Halli! *hvor skal du nu hen*, *H.*! — *β*) s. svá til *mage det saaledes* (*jfr* tilstilli); s. til friðar *mægle Fred*; (guð) stillti hánum til lausnar með þeim hætti, (*eg. styrede ham til*) *beredte ham Redning paa den Maade*. — *II*) stilltr, *p. pr.*, 1) *fangen*, *besnæret*: hafa e-n stilltan, *see A*, 2 *ovenfor*. — 2) *som adj.*, *som behersker sig*, *veed at beherske sig*.

Stilli, *f. indecl.*, *Maadehold*, *Selvbeherskelse*, *I*. — *b*) *see i* tilstilli; stilli-liga, *adv.*, *med Maadehold*, *med Selvbeherskelse*, *rolig*.

Stilli (-is, *pl. d. s.*), *Gjærde*, *Vold omkring el. paa en Plads*, *hvor man vil fange vilde Dyr el. Sælhunde* (*deels opfört for desto lettere at kunne indeslutte dem*, *deels for at skjule Jægerne*): ef selr liggr á látri því, er s. er til hlaðit. — Þá man víss vargr í s. (*da vil Ulven sikkert lade sig fange*, *d. e.*) *da har vi ham*; stillis-veiðr *Fangst i el. ved* stilli.

Stilling (-ar, *uden pl.*), *f.*, = stilli (*f.*). — *b*) *Modereren*, *Styrelse*: hversu góða s. hann kunni á herstjórninni; stillingar-maðr *en Mand af rolig Characteer*, *som veed at beherske sig*.

Stillir (-is, -ar?), *m.*, (*poet.*) *Styrer*; *Konge*, *Fyrste*.

Stilltr, *see* stilla *II*.

Stím (-s, *pl. d. s.*), *n.*, *det at* stíma; *Arbeide*, *Möie* (*jfr Eg.*). — 2) *et Slags Knytning*, *see fölg. O.* 2.

Stíma (-aða?, -at), *v. n.* (*og a.*), 1) *v. n*, *anstrenge sig*, *bekæmpe en Besværlighed* (*?*); s. við e-t *anstrenge*

sig ved noget, *I*; s. við e-n *brydes, kæmpe med en (B)*. — 2) *som v. a., brugt nu i Island om at knytte en Rem paa den Maade at stikke den igjennem de paa samme anbragte Huller*.

Stimp (-s, *uden pl.*), *n.*, *det at* stimpask, *I*.

Stimpask (-aðisk, -azk), *v. dep. n.*, s. við e-n *brydes med en, især stemme fast med Födderne mod Jorden og söge at rokke sin Modstander*, *I*.

Stimping (-ar), *mest i pl.* stimpingar, *f.*, *Bryden*, *Anstrengelse*, *anstrengende Forsög*, *el. Bevægelser i Brydekamp*, *især for selv at staae stivt og fast, men rokke Modstanderen*, *I*.

Stinga (sting, stakk — stungum, stungit), *v. a. og n. (intrans.), stikke etc., A) v. a*, (*med dat. om Redskabet, acc. om det, der stikkes, er Gjenstand for Handlingen*), 1) *eg.*, *a*) *stikke, stöde (med) noget (især noget spidst) saaledes at det trænger ind i noget:* Egill brá knífi ok stakk í lófa sèr *gjorde et Stik med den ind i det indvendige af Haanden;* s. e-u (niðr) í jörðina *stikke noget ned i Jorden*. — S. e-n (*f. Ex.* með spjóti) til bana *stikke en ihjel*. — S. augu út (á e-m *el.* úr höfði e-s) *stikke Öinene ud paa*. — β) *stikke, putte:* s. höfðinu í snöru, út um glugg *stikke Hovedet i en Snare, ud af et Vindue;* s. fingrunum í eyrun *stikke Fingrene i Ören;* s. e-m (e-u) á kaf *dukke, putte en (noget) ned i (Vandet el. noget saaledes at den — det — kommer ned under Vandets Overflade)*. — S. sèr *dukke sig, dykke under Vandet*, *I*. — *b*) *stikke, stöde (uden Forestilling om Trængen ind i):* s. hendinni niðr *stikke Haanden ned mod Jorden (for ikke at falde)*. — β) s. við fótum (*ligesom stöde med Benene an imod og saaledes standses i sin Gang?*) *standse pludselig*. — *c*) stinga stöfnum at skipi *angribe et Skib med flere Skibe saaledes at man lægger Forstavnene op til dets Sid(er)*, *mods.* síbyrða. — 2) *ueg. Talemaader*, *a*) s. e-n meðhnæfilyrðum *stikle paa, give Stikpiller*. — *b*) s. e-u at e-m *give en et Vink om noget; ligel. bebreide, beskylde en for noget*, *I*. — *c*) s. e-n af stokki (*stöde en ned af Bænken, den Bænk han har Ret til at sidde paa, ikke forunde en Plads?*), *afvise en, negte Opreisning, el. desl. (fr B, 2, b nedenfor)*. — *B) intrans.*, 1) *eg.*, *a*) s. á e-u *stikke Hul paa (f. Ex. en Byld)*. — *b*) s. við *halte lidt*, *I*. — 2) *ueg. Talemader*, *a*) s. upp á e-u *foreslaae noget*, *I*. — *b*) s. af stokki við e-n = s. e-n af stokki (*see A, 2, c ovenfor*). — *c*) s. af um e-t *give Afslag, bestemt negte*. — *d*) *impers.:* þat stingr í stúf *det holder pludselig op (med noget), er med eet til Ende (dermed)*, *I*. — *II*) stingandi, *part.*, *som adj.*, *i Udtrykket:* ekki stingandi strá *ikke et enkelt, ikke et eneste Græsstraa*, *I*.

Stingi (-a, -ar), *m.*, *a*) *Stikker (Eg.)*. — *b*) *Sting; jfr* stingr.

Stingr (-s, -ar), *m.*, *a*) *Stikken; Stik*. — *b*) *Redskab til at stikke, stöde med (jfr* fetilstingr *hos Eg.)*. — *c*) = stingi *b (I)*.

Stinngeðr, *adj.*, *hvis Sind, Mod ikke böies*, *E*.

Stinnleggjaðr, *adj.*, *som har stærke Been, staaer fast*.

Stinnleiki (-a, *uden pl.*), *m.*, *Stivhed, Styrke*.

Stinnliga, *adv.*, *kraftigt*.

Stinnr, *adj.*, *stiv; stærk; haard*.

Stirðfœttr, *adj.*, *som staaer stivt og usikkert paa sine Been*.

Stirðgeðjaðr, *adj.*, *vranten*, = geðstirðr, *I*.

Stirðkveðinn *haard (om Vers)*.

Stirðlátr, *adj.*, *ikke föielig, trodsig; vranten*.

Stirðleiki (-a, *uden pl.*), *m.*, *Stivhed, Stivnakkethed, Trods*.

Stirðliga, *adv.*, *stivt, paa en stiv el. klodset Maade; haardt, vrantent* (anza s.), *I*.

Stirðlyndr *stiv, trodsig; vranten, vanskelig at gjöre tilpas*.

Stirðlæti (-is, *uden pl.*), *n.*, *det at være* stirðlátr.

Stirðmæltr, *adj.*, = stirðorðr.

Stirðna (-ða, -at), *v. n.*, *bleve stiv*. — 2) *ueg.*, *blive trodsig, vise Halsstarrighed (imod)*.

Stirðorðr, *adj.*, *tungmælende*.

Stirðr, *adj.*, 1) *eg.*, *stiv; lidet böielig el. behændig i sine Bevægelser*. — 2) *ueg.*, *a*) *haard (om Vers)*. — *b*) s. í máli = málstirðr *el.* stirðorðr. — *c*) *ikke föielig, trodsig; lidet forekommende; haard, tyrannisk* (harðr ok s. við fólk). — *B*) stirt, *n. sg.*, *adv.*, = stirðliga: hann svaraði henni stirt *bistert, haardt*.

Stirfinn (stirbinn, styrfinn), *adj.*, *vranten; trodsig; doven (Eg.)*.

Stirna (-di, -t), *v. n. impers.*, *i:* þat stirnir í e-t *noget glindser*, *I*.

Stirndr, *adj., stjernet, besat med Stjerner.*

Stírur, *f. pl., Öinenes Mathed el. Stivhed, naar man er bleven sövnig el. nylig er vognet op, I.*

Stívarðr (-s, -ar), *m., Forvalter, Befalingsmand (eng. steward).*

Stjá (-s, *uden pl.), n., Bevægelse (möisommelig) fra et Sted til andet, især for at varetage el. udföre daglige smaa Forretninger, I.*

Stjaka, *see* staka.

Stjaki (-a, -ar), *m., Stage, I.*

Stjan (s- *uden pl.), n., Möie, Arbeide, Anstrengelse, I.*

Stjana (-aða, -at), *v. n., anstrenge sig, slide og slæbe, I.*

Stjarfi (-a, *uden pl.), m., Stivkrampe.*

Stjarfr (stjörf, stjarft), *adj., som har* stjarfi.

Stjarna (-örnu, *pl.* -örnur), *f., Stjerne. — 2) noget som ligner en Stjerne, a) en Stjerne i Panden paa en Hest. — b) i daglig Tale, en lille Draabe, lille Rest af noget flydende;* stjörnu-bókarfræði *Stjernekyndighed, Stjernekonst, Astronomie.* -bókaríþrótt, *d. s.* -bókarmaðr *Stjerneforsker, Astronom.* -fróðr *stjernekyndig.* -fræði *Stjernelære, Astronomie.* -gangr *Stjerneløb.* -hrap *Stjerneskud, I.* -íþrótt = -bókaríþrótt. -list, *d. s.* -ljós *Stjernelys.* -mark *Stjernebillede.* -rím *Astronomie, Astrologie* (stjörnuríms-meistari *Astronom; Astrolog*).

Stjóri (-a, -ar), *m., 1) Styrer (poet.); jfr* hreppstjóri. — *2) Anker (til Baade el. mindre Fartöier):* (hann) lèt þá hlaupa niðr stjóra fyrir stafn í skipinu.

Stjórn (-ar, *plur. forek. neppe), f., 1) eg., a) det at styre. — b) Ror:* sitja við s. *sidde og före Roret;* láta vel át stjórn *lystre Roret. — 2) ueg., Styrelse, Regjering;* stjórnarblað = stýrisblað (*Eg.*). -lauss, *adj.,* = stjórnlauss. -maðr = stjórnari. -vald *Regjeringsmagt.*

Stjórna (-aða, -at), *v. a., m. dat., styre, regjere; jfr* stýra.

Stjórnari (-a, -ar), *m., Styrer, Befalingsmand, Embedsmand.*

Stjórnborði (-a, *uden pl.?), m., Styrbord.*

Stjórnbyrðingr *Styrbordsmand.*

Stjórnfastr *med Roret for.*

Stjórnlauss, *adj., uden Styrer, Regjering; uden Ror; töileslös.*

Stjórnsamr (-söm, -samt), *adj., aarvaagen som Styrer; myndig, som gjerne vil styre, befale.*

Stjórnsemi, *f. indecl., det at være* stjórnsamr, *I.*

Stjórntaumr = stýristaumr, *I.*

Stjórnvölr = hjálmunvölr.

Stjórr (-s, -ar), *m., Tyr (poet.).*

Stjúpa (-a, -ar), *f., Stivmoder, Stedmoder.*

Stjúpbarn *Stivbarn.*

Stjúpdóttir *Stivdatter.*

Stjúpfaðir *Stivfader.*

Stjúpi (-a, -ar), *m., d. s., I.*

Stjúpmóðir = stjúpa.

Stjúpr (-s, -ar), *m., Stivsön.*

Stjúpsonr (-sunr), *d. s.*

Stjöll (-s?, -ar), *og* **stjölr** (-alar, -ilir?), *m., Gump, Bagdeel.*

Stó (-r, -r), *f., see i* eldstó, öskustó.

Stobbi, *see* stubbi.

Stoð (-ar, -ir *og* steðr), *f., Stolpe, Stötte, Pille. — 2) ueg., Stötte, Hjelp:* kippa s. undan ráði e-s *beröve en hans bedste Stötte;* hètu því at láta göra kirkju ... með sínum kostnaði ok góðra manna stoðum.

Stóð, *1. og 3. s. impf. ind. af* standa.

Stóð (-s, *pl. d. s.), n., Hingst med sine Hopper, Stod. — Talem.:* binda saman stóð ok stjörnur (*binde Stod og Stjerner til hinanden, d. e.) vende op og ned paa Naturens Orden, udföre de utroligste Troldkonster.*

Stoða (-aða, -at), *v. a., m. dat., stötte, understötte, hjelpe.*

Stóðhestr *Stodhingst.*

Stóðhross *Stodhoppe, Stodhors;* stóðhrossa-beit *Græsning, Græsgang for Stodheste og Stodhopper.*

Stoði (-a, -ar), *m., Hjelp, Understöttelse.*

Stóðmerr (-meri), *Stodhoppe, I.*

Stóðrenni (-is, *pl. d. s.), n., (Stodets Streiferi, den Plads, Stodet fra en Gaard streifer over?), i Udtr.* sitja í s. við e-n *være, bo i ens Naboskab.*

Stóðstœða (-u, -ur), *f., Stodhoppe:* ok bítisk hann (*ɔ: Hesten*) til stóðstœðu annars hests.

Stofa *og (ældre Form)* **stufa** (-u, -ur), *f., Stue, Sal.* stofu-búnaðr *en Stues el. Sals Meublement og Tapeter etc.* -dyrr *Indgangen, Dören til en Stue.* -gluggr *Stuevindue.* -gólf *Stuegulv.* -hurð *Stuedör, Salsdör.* -reykr *Sturög (Rögen af Opvarmingsilden?).* -smíð; *og fl.*

Stofn (-s, -ar), *m., 1) eg., Stub. — 2) ueg., Grundvold;* setja e-t á s.

grundlægge; setja vel, illa á s. við e-n *begynde godt, slet imod, gjöre sig godt el. slet fortjent af en.*

STOFNA (-aða, -at), *v. a. og n., 1) v. a., a) grundlægge, stifte; lægge, udkaste Plan til;* e-t er vænliga, ráðliga stofnat *klogt, planmæssigt anlagt.* — *b) gjöre Forberedelser til:* s. veizlu, hestaþing. — *c) abs.: (el. v. n.)* s. e-m í vanda, hættu *foranledige at en kommer i kritiske, farefulde Omstændigheder.* — *2) v. n.,* s. til e-s *lægge Grunden til; foranledige, fremkalde;* s. til sætta *virke til Bilæggelse af en Tvist.* — S. til barns *gjöre et Barn, I.*

STOFNING (-ar, -ar), *f., det at* stofna *(fremkalde, bevirke, grundlægge etc.):* at stofningu *(efter Opfordring fra)* Þóris erkibiskups.

STOKKÁLL *en Ström, som falder i en dyb og lige Flodrende (jfr* stokkr *7).*

STÖKKBÓLGINN *stærkt opsvulmet, haard af Svulst, I.*

STOKKHÁLSAÐR, *adj., stivhalset (om en Hest), I.*

STOKKIT, *supin. af* stökkva *(v. n.).*

STOKKR (-s, -ar), *m., Stok etc., 1) Stok, Tömmerstok, et Stykke Træ, Tömmerblok:* þar höfðu verit stokkar stórir fluttir heim, ok eldar svá gervir ..., at eldinn skal leggja í stokksendann, ok brennr svá stokkrinn *(jfr* eikistokkr, eldstokkr). — Hann brást aldri við ..., heldr enn þeir lysti í stokk eða stein *end de slog paa en Stok el. en Steen;* takit gull yðvart ... ok berit aldri síðan á stokka eða steina *Stokke el. Stene (Ting som ere og blive döde og uden al Magt el. Guddomskraft.* — *b) Bjælke (i en Bygning:* einhvern stokkinn í öllum vegginum hafði hann í sundr tekit, ok var miðkaflinn lauss *(jfr* stokkabúr). — *c) Bjælken under Dörpanelet,* = aurslá: fyrir innan stokk, innan stokks *(ogsaa i eet Ord) inde i Huset;* auðigr innan stokks *som har et rigt Bohave, mange Penge og Kostbarheder, meget Lösöre.* — *2) Bænk (jfr* setstokkr); *Talemaader:* drekka e-n af stokki *drikke en under Bord;* sitja e-n af stokki *sidde længere end en anden, til han er gaaet;* stinga e-n af stokki, *el.* stinga af stokki við e-n, *see under* stinga. — *3) Fodskammel:* stíga á stokk ok strengja heit *staae op paa Fodskammelen (reise sig) for at gjöre et höitideligt Löfte.* — *4) efter Forbindelsen, for de sammensatte Ord* borðstokkr (sokkit lèt of stokka *kastede over Bord og sænkede),* rúmstokkr, sængrstokkr, *o. fl.* — *5) Stok (som sluttedes om Fangers el. Misdæderes Födder):* setja e-n í stokk, fella stokk á fætr e-m *kaste ens Födder i Stok, stokke ham.* — *6) en lille Kasse.* — *7) Rende (af Træ); maaskee heraf om en lige og dyb Flodrende:* áin (fljótit) fellr (er) í einum stokki *falder i en eneste dyb Rende, I.* — *8) Spang (jfr* stokkabelti); stokks-endi *Enden af en Tömmerstok el. Bjælke;* stokka-belti *Spangebælte.* -búr *Bjælkebygning, Bjælkehuus, Tömmerbygning, hvori Levnetsmidler og andet Forraad gjemtes.* -ker *stort Kar, der hviler, ligger paa Bjælker (?).*

STÓLA (-u, -ur), *f., Stole.*

STÓLBAK *Stoleryg, I.*

STÓLBRÍK *Stolearm, I.*

STÓLBRÚÐR *en Stolearm, udskaaren el. hvorpaa der er et el. andet Billede i Form af en Söileknap el. desl.*

STOLI, *see i* hamstoli, vitstoli.

STÓLI (-a, -ar), *m., Stol, Sæde.*

STOLIT, STOLINN *(supin. og p. pr.), see under* stela.

STÓLKONUNGR *Stolkonge (om Keiseren i Constantinopel).*

STÓLL (-s, -ar), *m., Stol, 1) eg., Stol (i den sædvanlige Betydning); jfr* reiðustóll. — *b) Stol i en Kirke.* — *c) Prædikestol; jfr* þularstóll. — *d) jfr* bókastóll, borðstóll. — *2) ueg., a) Bispestol, Bispesæde.* — *b) Throne; Residents (en Fyrstes).* — *c) jfr* skipastóll. — *d) i pl., Throner (et af Englenes ni Chor);* stóls-brúðr = stólbrúðr.

STÓLPI (-a, -ar), *m., Stolpe, Pille, Stötte (eg. og ueg.).*

STÓLSETJA, *v. a., sætte paa Thronen; indsætte en Biskop.*

STOLTR, *adj., stolt.* — *b) prægtig, brav, tapper.*

STOLZ, *adj., stolt, hovmodig.*

STOLZLIGR, *adj., stolt, hovmodig af Udseende, som vidner om Hovmod.*

STOP, *see* staup.

STOPALL *el.* STOPULL, *adj., ustadig, usikker, omskiftelig.* — *2) n. s., (acc.), adv., paa en usikker, til Forventningerne altfor lidt svarende Maade;* fara, ganga stopalt at e-u *komme slemt afsted med noget;* fara stopalt fyrir e-m *möde en slem Medfart, Forhaanelse af en, komme til kort imod.*

STOPPA (-aða, -at), *v. a.,* s. upp *udstoppe.*

STÓRÁ *en stor Aa.*

Stórauðigr *meget rig.*
Stórbeinóttr, *adj., som har store, tykke Been el. Beenpiber.*
Stórblót *Hovedoffring.*
Stórbokki *Stormand, mægtig Mand som viser sig, gjör sig gjeldende som saadan.*
Stórbóndi *rig Bonde, Herremand.*
Stórborinn *höibyrdig.*
Stórbrot *(mest i pl.),* = stórglœpr, *I;* stórbrota-maðr = stórglœpamaðr, *I.*
Stórbrögðóttr *meget listig.*
Stórbú *en stor Gaard, Herregaard med tilhörende Besætning og Huusholdning.*
Stórbukkr = stórbokki.
Stórburðigr = stórborinn.
Stórbyggð *stort Bygdelav.*
Stórbœr *stor Gaard.*
Storð (-ar, -ir), *f., Smaakrat, unge Træskud.*
Stórdeila *stor Trætte, Tvistighed, Stridigheder mellem mægtige Folk.*
Stórdeild, *d. s.*
Stórdraumr *mærkværdige Drömme, Drömme, som varsle store Begivenheder.*
Stóreflismaðr *en mægtig, rig Mand, Hövding.*
Stóreign *stor Eiendom;* stóreignamaðr *meget rig Mand.*
Stórerfiði *meget besværligt Arbeide, svær Anstrengelse.*
Stóreygðr *som har store Öine.*
Stórfè *meget Gods.*
Stórfeginn *(som bliver) meget glad (over, ved noget).*
Stórfènaðr *stort Kvæg, Hornkvæg, I.*
Stórfengiligr, *adj., rigelig.*
Stórfengr, *adj., megen, rigelig; som yder, giver meget af sig; spec. om Köer, som give megen Melk. — 2) voldsom, heftig.*
Stórfenni (-is, *uden pl.), n., store Sneedriver, I.*
Stórfetaðr *som tager store Skridt.*
Stórfetr, *adj., d. s.*
Stórfiskr *Storfisk, Hvalfisk.*
Stórfjall *et stort Bjerg.*
Stórfjarri *meget langt borte.*
Stórfjöllóttr *med store Bjerge.*
Stórfjörðr *en stor Fjord.*
Stórflokkr *en stor Flok.*
Stórfors *stort Vandfald.*
Stórfundr *stor, alvorlig Kamp.*
Stórgedja, *adj., hidsig, heftig af Characteer; stormodig, I.*
Stórgeðr, *adj., d. s.*
Stórgerr *el.* -görr, *a) stor, svær, tyk. — b) heftig; hovmodig (?), B.*
Stórgjöf *en stor Gave.*
Stórgjöfull *som giver store Gaver, rund, gavmild.*
Stórglœpr *stor Forbrydelse, Misgjerning;* stórglœpa-maðr *stor Forbryder, Misdæder.*
Stórgóz (-góðs, -góts), *store Eiendom(me), meget Gods.*
Stórgripr *el. mere i pl.* stórgripir *om stort Kvæg og Heste (modsat* smáfènaðr), *I.*
Stórgrjót *store Stene.*
Stórgrýti (-is, *uden pl.), n., d. s.*
Stórgrýttr *med store Stene (f. Ex. om en Vei).*
Stórgœðingr *Magnat.*
Stórhagr *meget konstfærdig.*
Stórheit *stort Löfte* (heita suðurgöngu eðr öðrum stórheitum).
Stórhendr, *adj., som har store Hænder, I.*
Stórhèrað *stort Herred.*
Stórhlutr *stor Ting; stor Bedrift, Stordaad.*
Stórhræddr *meget bange.*
Stórhugaðr *stormodig; stolt.*
Stórhvalr *en stor Hval.*
Stórhveli (-is, *pl. d. s.)', n., d. s.*
Stórhöfðingi *Storhövding.*
Stórhöggr, *adj., som hugger, uddeler svære Hug.*
Stórilla *meget ilde.*
Stórjartegn *stort Jertegn, Under.*
Storka (-u, -ur?), *f., noget i störknet Tilstand, I.*
Stórkappi *stor Kæmpe.*
Stórkaup *Kjöb i store Partier;* stórkaupa-maðr *en som kjöber i store Partier.*
Stórkerald *stort Kar.*
Storkeralda (-aða, -at), *v. a.,* = sjá *(et Gaadeord; i impf.* = sá *saae, men* sá *acc. af* sár *for* sàgr *stort Kar; jfr foreg. O.).*
Stórketill *en stor Kjedel.*
Storkinn, *adj., störknet, I.*
Stórklœki *stor Skam, stor Nederdrægtighed.*
Storkna (-aða, -at), *v. n., störkne.*
Stórkostligr, *adj., storartet; stor, som er i höi Grad.* -liga, *adv.*
Storkr (-s, -ar), *m., Stork.*
Stórla, *see* stórliga.
Stórlangr *meget lang.*
Stórlátr, *adj., 1) rundhaandet, gavmild, meget gjestfri* = storgjöfull. — *2) storladen, stolt.*

Stórleiki (-a, -ar) *og* -leikr (-s, -ar), *m.*, *1) Storhed; Störrelse. — 2) Storagtighed; Voldsfærd.*

Stórleitr, *adj.*, *med stort Ansigt, store og grove Ansigtstræk.*

Stórligans, *adv.*, = stórliga (*see næste O.*).

Stórligr, *adj.*, *i höi Grad.* -liga *og contr.* stórla, *adv.*, *storlig, höiligen. — b) paa en stolt, storagtig Maade.*

Stórljótr *meget styg.*

Stórlyndi (-is, *uden pl.*), *n. og f. indecl.*, *den Egenskab at være, el. det at vise sig* stórlyndr.

Stórlyndr *som tænker og handler som en Stormand, en Hövding værdig, rund, gavmild, gjestfri. — 2) heftig, opfarende.*

Stórlæti (-is, *uden pl.*), *n.*, *det at være, vise sig* stórlátr.

Stórmál *Sag, Anliggende af stor Betydning. — b)* = stórræði. — *Jfr* stórmæli.

Stórmannligr, *adj.*, *som egner, passer sig for en Stormand, vidner om at en er Stormand.* -liga, *adv.*

Stórmargr *meget mange; mangen en.*

Stórmein *stort Meen.*

Stórmenni (-is, *pl. d. s.*), *n.*, *1) en Stormand, en Hövding. — b) en brav, stormodig Characteer; jfr* mikilmenni. — *2) coll., Hövdinger, Stormænd:* kvam þar allt s.

Stórmennska (-u, *uden pl.*), *f.*, *stormandsmæssig Fremtræden, Pragt, Rundhed, Gjestfrihed el. desl. — 2) stolt, hovmodigt Væsen.*

Stórmerki *mærkelig, vidunderlig Ting, Under; stor Bedrift.*

Stórmerkiligr, *adj.*, *som vidner om* stórmerki, *vidunderlig.*

Stormhviða *Stormbyge, Stormvind, I.*

Stórmikill *meget stor.*

Stórmjök *storlig, höiligen, i höi Grad.*

Stormr (-s, -ar), *m.*, *Storm:* s. hleypr á, storm veðrs görir á *en Storm kommer paa, den reiser sig. — 2) ueg., stormende, ufredelig Færd, Voldsfærd, el. desl.* (at Norðmenn myndu göra sèr einn œrinn storm, ef þeir ættusk illt við); *Voldsomhed, Raseri:* ok fór (ɔ: hvítbjörninn) með miklum stormi ok ákefð; storma-samr, *adj.*, *med hyppige Storme, stormfuld, stormende.*

Stormsamligr, *adj.*, *voldsom, heftig.*

Stormsamr (-söm, -samt), *adj.*, = stormasamr.

Stormviðri (-is, *pl. d. s.*), *n.*, *Storm, Stormveir.*

Stórmynntr, *adj.*, *som har en stor Mund, I.*

Stórmæli = stórmál (vandamál ok s.) — *2) Band:* lýsa stórmælum yfir e-m *lyse en i Band.*

Stórnauðsyn *stor Nödvendighed.*

Stórnær, *adv.*, *meget nær, næsten.*

Stórorðr, *adj.*, *stortalende.*

Stórr, *adj.*, (*compar.* stœrri; *superl.* stœrstr), *stor, 1) eg., stor (med Hensyn til Væxt el. Udstrækning):* stóra táin *den store Taa. — 2) ueg., a) stor, megen, som er, forekommer i höi Grad, i stor Udstrækning:* stór fólska *stor Dumhed;* stórverk *store Bedrifter etc. — b) stor, herlig, anseelig, af megen Værd, vægtig, mægtig, og lign. — B) i adverbiel Brug, 1)* stórt (*acc. s.*) *stort, i stor Stiil, vældigen el. desl:* höggva stórt *uddele vældige Hug;* ráða stórt *have store Planer for. — b)* stórum, *dat. pl., storlig, höiligen, i höi Grad; meget. — Comp.* stœrrum *i höiere Grad; mere;* gefit hefir þú mèr stœrrum *du har givet mig större Foræringer;* bera stœrrum *være större.*

Stórráð *en stor Plan; Stordaad* = stórræði; stórráða-samr, *adj.*, = stórráðr *a.*

Stórráðr, *adj.*, *a) som har store Planer for. — b) storraadig, myndig.*

Stórrefsing *stor Straf.*

Stórregn *styrtende Regn.*

Stórreki *större, værdifuldere Gjenstande, som drive op af Söen.*

Stórriðinn *med store Masker (om Garn), I.*

Stórríkr *meget rig el. mægtig.*

Stórræði *stor Plan, stort Anslag; Vovestykke; Stordaad.*

Stórsár *et stort Saar.*

Stórsjór *stærk Sögang; stor Sö, Styrtesö.*

Stórskaði *stor Skade.*

Stórskip *stort, större Skib.*

Stórskorinn, *adj.*, *som har store, grove Ansigtstræk.*

Stórskriptir, *f. pl.*, *stor Straf.*

Stórslag *stort Slag; stort Tab (i Kamp).*

Stórsmíði, *n.*, *forarbeidede Gjenstande af större Slags.*

Stórstígr, *adj.*, *som tager store, lange Skridt.*

Stórstraumr *Springflod, I.*

Stórstreymi (-is, *uden pl.*), *n.*, *d. s.*, *I.*

Stórsynd *stor Synd.*

Stórsœmd *stor Ære.*

Stórsök *stor Forbrydelse.*

Stórtákn (*stort*) *Under.*

Stórtíðindi *store Nyheder, Begivenheder.*

Stórtrè *stort Træ; stor Bjælke.*

Stórúðigr = mikilúðigr.

Stórugi, *adv.*, *storlig, höilig, i höi Grad.*

Stórum, *see under* stórr.

Stórvandi *noget som er forbundet med stort Ansvar, stor Vanskelighed el. Fare, store Forviklinger.*

Stórvandræði *store Forviklinger.*

Stórvaxinn *stor af Væxt.*

Stórveðr = stórviðri, *I.*

Stórvegligr *meget herlig.*

Stórveizla *stort, höitideligt Gilde.*

Stórvel *meget vel, ypperlig.*

Stórverkr = stórvirkr, *E.*

Stórvíða *paa de fleste Steder.*

Stórviðr (*coll.*), *el. i pl.* stórviðir *store Tömmerstokke, Bjælker.*

Stórviðri (-is, *pl. d. s.*), *n.*, *stærk Storm, heftigt Uveir.*

Stórvirki (-is, *pl. d. s.*), *n.*, *stort Foretagende, Stordaad; jfr* stórræði. — *b*) *et storartet Arbeide* (*f. Ex. et stort Bygningsarbeide, el. desl.*), *I.*

Stórvirkr, *a*) = mikilvirkr. — *b*) *som udförer store Foretagender, el. er oplagt dertil, dristig.*

Stórvitr *meget viis, meget klog.*

Stórvægi (-is, *pl. d. s.*), *n.*, *noget af stor Betydenhed.*

Stórvægiligr, *adj.*, *betydelig, af stor Betydenhed.*

Stórvægr, *adj.*, *d. s.*

Stórvænn *meget smuk, E.*

Stóryrði, *n. pl.*, *store Ord, Stortalenhed.*

Stórþing *et större Thing, stor Forsamling; Hovedforsamling.*

Stórþungr *meget tung.*

Stórþægr, *adj.*, *som ikke er fornöiet med lidt, B.*

Stórættaðr *af anseelig, mægtig Slægt; jfr* stórborinn.

Stórörðugr, *adj.*, *meget besværlig, vanskelig.*

Strá (-s, *pl. d. s.*), *n.*, *Straa.* — *Talemaade:* deyja niðr í s. *döe i Hobetal (især i en Pest)*; höggva niðr í s. *hugge ned for Fode*; falla í s. *forgaae.*

Strá (-i, -ða, -ð), *v. a.*, *beströe:* s. gólf með e-u. — 2) s. gripum, fènaði *etc. udströe Foderet for Kvæg, I.*

Strábeygir (*den som böier Straaene, d. e. Vinden*); strábeygis-auga (*et Gaadeudtryk*) = vindauga *Vindue.*

Strádauða, *adj.*, *straadöd.*

Strað, 1. *og* 3. *s. impf. ind. af* streða.

Strádeyja, *v. n.*, *döe i Hobetal, i Mængde, I.*

Strádrepa, *v. a.*, *dræbe i Hobetal, i Masse, I.*

Strákligr, *adj.*, *som ligner en* strákr.

Strákr (-s, -ar), *m.*, *Skjelm; i daglig Tale, Purk, Pog, Dreng.*

Strákskapr (-ar, *uden pl.*), *m.*, *Skjelmskhed; Skjelmsstykker, I.*

Strambr, *see i* hafstrambr.

Stranda-, *see under* strönd.

Strandarfi = fjöruarfi, *I.*

Strandfugl *Strandfugl, I.*

Strandhögg *Strandhug.*

Strandlag *det at lægge et Garn ud fra Stranden, Strandbredden.*

Strandlengis, *adv.*, *strandlangs, langs med Stranden, I.*

Strandsetr *det at sidde tilbage paa Stranden, blive tilbage af et Skib, ikke komme med:* ef úmagi sitr strandsetri.

Strangi (-a, -ar), *m.*, *en Pakke, Balle oprullet Töi, I; jfr* reifastrangi.

Strangleikr (-s, *uden pl.*), *m.*, *det at være* strangr; *Strenghed etc.*

Strangliga, *adv.*, *strengt, haardt.*

Strangr (ströng, strangt), *adj.*, *strid.* — 2) *ueg.*, *haard; bitter* (s. harmr); *heftig, hidsig* ströng orrusta); *tung, vanskelig* (þó at oss þikki s. guðs bardagi).

Strauk, 1. *og* 3. *s. impf. ind. af* strjúka.

Strauma (-u, -ur), *f.*, (*Benævn. paa*) *en Aa.*

Straumbrot *Möie, Anstrengelse ved el. for noget.*

Straumfall *Strömfald; Ström, Strömgang.*

Straumr (-s, -ar), *m.*, *a*) *Ström, Strömning, Strömfald:* harðr (strangr, þungr), linr straumr *strid, sagte Ström;* við strauminn *paa Strömsiden, mods.* forstreymis. — *Talemaade:* standa straum af e-u — e-m (*staae paa Strömsiden af en og ligesom tage Stödet af for ham, d. e.*) *forsvare, forsörge en.* — *b*) *om Strömfaldene i Havet:* stærstr s. *Springflod;* smæstr

s. *Nipflod (jfr* straumr fyllir rásir sínar á sjau dögum til vaxtar — at hálfvöxnu tungli, þá eru allir straumar sem minnstir). — *c) Ström, Flod.*

Straumvatn *Ström, Aa; et stridt Vandlöb (modsat* lygnuvatn).

Straumönd *et Slags Vildand (anas histrionica?).*

Stráviði (-is, *uden pl.), n., coll.,* = smáviði *(eg. Grene, Træer saa tynde som Straa).*

Strax, *adv., strax.*

Streða (streð, strað, stroðit), *v. a.,* = serða.

Streita (-u, -ur), *f., Möie, Anstrengelse.*

Streita (-i, -tta, -tt), *v. n., anstrenge sig. — F. p.* streitask, *refl., d. s.:* streitask við e-t, mót e-u, *I.*

Strembinn, *adj., oprindelig vel strammende (som af* stramba *stramme; jfr* hafstrambr *et stort og farligt Söuhyre), df tung, lidet fordöielig (om Maden), I.*

Strendr, *nom. og acc. pl. af* strönd.

-Strendr, *see i* ferstrendr, þrístrendr *etc.*

Strengflaug (-ar, *uden pl.), et Indsnit ind i den bagerste Ende af Piilskaftet for Buestrængen.*

Strengiliga, *adv., strengt, I.*

Strengja (-i, -da, -t), *v. a., 1) eg., omsnöre, omvinde med en Stræng el. en Snor; nu siges:* s. sik *el.* s. sik inn *snöre sig fast om Livet, og deraf i p. pr.* (upp) strengdr (af hungri), *eg. indsvunden om Livet af Hunger, yderst udhungret. — b) stramme, binde, gjöre fast. —* S. aptr hurð *lukke en Dör, smække den i Laas el. (maaskee hellere) sætte stærke Skodder for den. — c) omslutte kraftigt, omspænde med Armene el. Hænderne (som en der er fortvivlet, lider meget):* strengdi hón elri. — *2) ueg.,* s. heit *gjöre et höitideligt Löfte; jfr* heitstrenging.

Strenghljóð *Lyd, Klang af Strængeinstrumenter.*

Strenglag *el.* strenglög *(f.)* = strengflaug.

Strengleikr *Strængeleg; musicalsk Instrument. — b) Digt som synges ledsaget af Strængeleg el. Musik.* strengleiks-ljóð *en Sang, en Romance,* = strengleikr *b.* -saga *den Fortælling en saadan Romance indeholder;* strengleika-tól *Strængeinstrumenter, musicalske Instrumenter.*

Strengr (-sel, -jar, -ir), *m., 1) Stræng etc., a) en Buestræng:* leggja ör á streng *(spænde Buen og) sætte Pilen for. — b) Stræng i et Instrument. — c) Stræng, Toug; jfr* akkerisstrengr. — *2) noget der sammenlignes med en Stræng, a) en dyb og strid Flodrende. — b) heftige Smerter, Sting, el. desl. der ligesom omspænde en, I.*

Strengvörðr *Vagt om Bord i et Skib til at passe paa Ankertouget.*

Streyma (-i, -da, -t), *v. n., strömme, flyde.*

Strí, *see* strý.

Stríð (-s, *pl. d. s.), n., Strid etc., a) Strid, Krig:* fara í s. *gaae i Krig;* halda s. *före Krig;* segja e-m stríð á hendr *erklære en Krig. — Talemaade:* vera eigi strangr í stríði *ikke være nogen Kæmpe, være lidet krigersk, være let at faae Bugt med. — b) Plage (man forvolder en), Ærgrelse, Opirren:* göra e-m e-t til stríðs *for at opirre ham, I. — c) indre Strid el. Uro, Sindslidelse, Bedrövelse:* bera s. um e-t *tage sig noget nær. — d) i pl., Sorger, Modgang (jfr Eg.);* stríðsafli *Stridskræfter, Styrke.* -kostr, *d. s.* -maðr *Krigsmand, Kriger.*

Stríða (-u, *uden pl.), f., Fjendtlighed, Haardhed, Strenghed:* leggja stríðu á e-n *udvise Strenghed, Haardhed imod, behandle fjendtligt. —* Hvárki með blíðu nè stríðu *hverken med det gode el. det onde (dog begge kunne være dat. sg. n. af* blíðr og stríðr).

Stríða (-i, -dda, -tt), *v. n. (og n.) stride, kæmpe; före Krig, hærje:* s. á ríki e-s. — *Talemaade:* s. í ströngu *(I) gaae, reise i et haardt, stormende Veir. — 2) som v. a., m. dat.,* s. e-m *fortrædige, tilföie Molest, trodse, ærgre, tirre.*

Stríðalinn = kappalinn, *I.*

Stríðfeitr *meget fed, I.*

Stríðholda, *adj.,* = stríðfeitr.

Stríðinn, *adj.,* = stríðlundaðr; *tilböielig til at tirre andre, I.*

Stríðleiki (-a, -ar) *og* -leikr (-s, -ar), *m., 1) eg, det at være* stríðr *(f. Ex. om en Ström). — 2) ueg., a) Stridighed, Ueftergivenhed, Stivsindethed, Trods. — b) Haardhed. — c) Sjælslidelse, Sorg.*

Stríðligr, *adj., krigersk, fjendtlig, E.* -liga, *adv., fast, haard:* þrýsta ek stríðliga stirðum leggjum, þá er ek gekk yfir fjaðrar stormsamra vinda.

Stríðlundaðr *stridig, uböielig, haardnakket.*

Stríðlyndr (og -lundr, *Eg.), d. s.*

Stríðlæti, *n.,* = stríðleiki, *Stridighed, Trods.*

Stríðmæltr, *adj., haard i sin Tale.*

Stríðr, *adj., 1) eg., strid.* — 2) *ueg., a) stridig, stivsindet.* — *b) haard, streng:* stríðir dómar. — *c) haard, ublid; besværlig, möisommelig:* ljuft eðr leitt, blitt eðr strítt; í blíðu ok stríðu *i Medgang og Modgang.* — *d) heftig* (stríð reiði).

Stríðviðri *(-is, pl. d. s.), n., stærk Blæst, heftigt Uveir.*

Strigi *(-a, uden pl.), m., Stri;* striga-dúkr *Stridug.*

Stríhærðr, *see* strýhærðr.

Strik, *see* stryk.

Strind (-ar, -ir?), *f., Jord, Land; ogsaa Flod (poet.; efter Eg. oprindel.* = strönd).

Strípr (-s, -ar), *m., Bjergspids (?), B.*

Strípréndr, *adj., stribet.*

Strit *(-s, uden pl.), n., svært Arbeide, Slid, I.*

Strita (-aða, -at), *v. n., slide.* — *2)* stritask *(v. dep. n.)* við e-t *anstrenge sig, gjöre sig Umage for, I.*

Stritvinna *Slid, svært Arbeide, I.*

Strjál *(forekommer neppe undtagen i dat. sg.), n., Adspredelse, adspredt Tilstand:* á strjáli *adspredt, hist og her, I.*

Strjálask (-aðisk), *v. pass., adspredes, spredes, I.*

Strjálbyggðr *tyndt beboet, med adspredte Boliger el. Gaarde el. som ligge langt fra hinanden, I.*

Strjálingr *(-s, uden pl.), m.,* = strjál: á strjálingi, *I.*

Strjáll, *adj., adspredt, med store Mellemrum, I.*

Strjúgr, *see* strúgr.

Strjúka (strýk, strauk — strukum, strokit), *v. a. og n., A) v. a., stryge etc., a) stryge:* Ásmundr strauk bakit á hrossinu *strög, for med Haanden henad Hoppens Ryg;* þú skalt s. bak mitt *stryge, gnide den.* — *b) stryge, glatte:* s. lèrept, klæði. — *c) stryge, hvæsse:* s. vápn. — *d)* s. e-t af, burtu *stryge noget bort:* ok strauk af höfði hánum húfu hlaðbúna. — *B) v. n., stryge, fare med Haanden henover:* S. strauk um ennit; Skrýmir ... strauk of vangann.. — *2) löbe sin Vei, löbe, rende bort, undlöbe.*

Striúpi, strjúpr, *see* strúpi, strúpr.

Stroka (-u, -ur), *f., a) see i* húðstroka. — *b) Snee, der fyger, hvirvles hen ad Jorden. I.* — *c) Flugt, I.*

Strokfè *bortlöbne Faar, I.*

Strokhestr *bortlöben Hest, I.*

Strokit, *supin. af* strjúka.

Strokka (-aða, -at), *v. a., Kjerne.*

Strokklok *Kjernelaag, I.*

Strokkr (-s, -ar), *m., Kjerne.*

Strókr (-s, -ar), *m., noget der gaaer höit op i Veiret (f. Ex. en Pyramide, en tyk Vandstraale el. Rögstötte el. desl.), I.*

Stroksamr (-söm, -samt), *adj., tilböielig til at löbe bort (om Kvæg og Heste), I.*

Strompr (-s, -ar), *m.,* = reykháfr; *ligel. noget der har lignende Form, I.*

Stropaðr, *adj., som har* stropi, *I.*

Stropi (-a, -ar), *m., Blommen og Æggehviden, naar de ere begyndte at löbe sammen i eet i det Æg, Fuglen har ligget paa i længere Tid, I.*

Strúga (-aða, -at), *v. a., gjöre ru, især ved at stryge paa forkeert Maade.* — *P. pr.* strúgaðr *gjort ru:* strúguð fjöðr *en Fjer som er strögen forkeert og hvorpaa det laadne derved er blevet adskilt, kommet i ru Tilstand, I.*

Strúgr *og (nu)* strjúgr *(-s, neppe i pl.), m.,* strjúgr *kaldes et Slags Ret i Island, der omtales som Dyrtidsföde, og siges at være lavet af Been kogte i suur Melk el. Valle.* — *2) Hovmod, Opblæsthed, opblæst Væsen, Sorgagtighed.*

Strukum, *1. s. impf. ind. af* strjúka.

Strútóttr, *adj., som er hvid om Halsen, I.*

Strútr (-s, ar), *m., 1) noget, opstaaende el. fremstaaende og kegleformigt,* = strýta: en þat bar til þess *(ɔ: Navnet* Strútharaldr), at hann átti hött einn, þann er s. var á mikill, hann var af brenndu gulli görr, ok svá mikill, at hann stóð 10 merkr gulls. — *2) et Slags Halssvöb (især det man svöber om Halsen saaledes at det gaaer temmelig höit op), I.* — *3) (Benævnelse paa) en Hund, hvid om Halsen, men affarvet paa Bugen og Siderne, I.*

Strý *(hellere end* strí; *-s, uden pl.), n. Blaar.*

Strýhærðr *(hellere end* strí-) *som har tyndt og stivt Haar, I.*

Stryk (strik?; -s, *pl. d. s.), n., Streg, I.*

Strýk, *1. s. præs. ind. af* strjúka.

Stryka (-aða, -at), *v. n., slaae en Streg, I.*

Strýkja, *see* strýkva.

Stryklota, *i:* í stryklotu *(udt.* strykk-

lutu *og* strukklutu *el.* strykklutu) *i eet Kjöre væk, uden Ophold el. Standsning, I.*

Strykr (-s, -ir), *m., strygende, temmelig stærk Blæst (med Sneefog?). — 2) (Benævn. paa) en Slange.*

Strýkva (*el.* strykva?)' *og* strýkja (*el.* strykja?; -vi *el.* -i, -ta, -t), *v. a., stryge, börste; overstryge (med noget). — b) prygle; jfr* húðstrýkja. — 2) strykvinn, *p. pr., overströgen, bemalet, E.*

Strympa (-u, -ur), *f., et höit og smalt Kar (besl. med* strompr), *I.*

Strýta (-u, -ur), *f., Kegle, Spids, Top.*

Strœja (-i, -ða, -ð), *v. a., ströe, udsaae.*

Stræta (-i, -tta, -tt), *v. a., overrumple.*

Stræti (-is, *pl. d. s.*), *n., Stræde, Gade.*

Strönd (-andar, -endr *og* -andir), *f., 1) Strand, Kyst. — Talemaade:* komask hvergi um strönd ne lönd *ikke kunne komme nogen Steder frem, I. — 2) Rand, Kant;* stranda-glópr *en som kommer for silde for at gaae med et Skib.*

Stubbi *el.* stobbi (-a, -ar), *og* stubbr (-s, -ar), *m., Stump.*

Studda, *1. s. impf. ind. af* styðja.

Studill *el.* -ull (-ils *el.* uls; -lar), *m., 1) Stötte, Stive. — 2) Hjelprimbogstav, Bistav (ɔ: Rimbogstaven el. Rimbogstaverne i hver Halvstrophes förste el. tredie Verselinie):* sá stafr (ɔ: höfuðstafr) ræðr kveðandi; en í fyrsta vísuorði mun sá stafr finnast tysvar standa fyrir samstöfun; þá stafi köllum vèr stuðla; stuðla-berg *Basalt, I.*

Studla (-aða, -at), *v. n.,* s. til e-s *understötte noget, befordre dets Fremgang, I.*

Studning (-ar, -ar), *f., og* studningr (-s, *uden pl.*), *m., Stötten, Understöttelse.*

Stufa, *see* stofa.

Stúfa (-u, -ur), *f., (Straffenavn paa) en Trælkvinde, hvis Ören ere afskaarne for Tyveri (3. Gang; jfr* núfa).

Stúfr (-s, -ar), *m., 1) Stump, noget som er afstumpet. — Talem.:* þat (hèr) stingr í stúf *(synes egentlig at betyde: det er som man stak med en Stump, afstumpet Instrument, d. e.) det standser, her standser det, afbrydes det med eet. — 2) Stump af et Kvad el. Drapa; et Slags Verseart. — 3) i Poesie, Benævn. paa et Nöd, en Hest og et Sværd.*

Stugga (-ir, -ggði, -ggt), *v. a.' impers.:* e-n stuggir við e-u *en gruer for, har Modbydelighed for noget, I.*

Stugglauss, *adj., uden* stuggr; *n. sg. impers.:* e-m er stugglaust við e-n *en er slet ikke vred paa en, har ikke noget imod ham.*

Stuggr (-s, *uden pl.*), *m., Gru, Modbydelighed:* e-m stendr s. af e-u (e-m) *en föler Modbydelighed (blandet med Frygt) for noget.*

Stúka (-u, -ur), *f., 1) et Halværme, der bedækker Forarmen og Haandledet; jfr* brynstúka. — 2) *et lille Aflukke, f. Ex. en Stol i en Kirke, el. lign., I.*

Stukkum, *1. pl. impf. ind. af* stökkva (*v. n.*).

Stuldr (-ar, -ir), *m., Tyveri;* stulda-maðr *Tyv.*

Stúlka (-u, -ur), *f., Pige, ungt og ugift Fruentimmer; Pigebarn.*

Stúmi (-a, -ar), *m., en stum Person; en Jette, E.*

Stumra (-aða, -at), *v. n., gaae möisommelig og vaklende (d. stumre). — Nu især i Udtrykket:* s. yfir e-m *være beskæftiget omkring en, der ligger syg el. lider (med Bibegreb om, at man beklager saavel sin egen, som hans Stilling el. giver Tegn derpaa).*

Stund (-ar, -ir), *f., 1) om Tid, a) en Time:* þrjár stundir eru í eykt. — *b) om et bestemt Tidspunkt:* sinnar stundar bíðr hvat *(Ordsprog) enhver Ting skal have sin Tid, skeer förstnaar det skal skee.* — At, af stundu *strax, öieblikkelig. — c) om et ubestemt kort Tidsrum (hvor dette efter Forbindelsen bliver at forstaae enten om en Deel af et Dögn el. Halvdögn o. s. v., el. et længere Tidsrum):* stundu síðarr *nogen Tid, ikke lang Tid efter;* enga stund *kun en meget kort Tid;* fyrir stundu *ret nylig;* um stundar sakir *til en Stund, for en Tid; undertiden ogsaa: forelöbig;* um s., *d. s.* — Lítil er liðandi s. *etc. see under* liða. — Stytta sèr stundir *fordrive Tiden, I.* — En ef segja skyldi falla þeira bardaga, þá þryti fyrr stundina en efnið *(eg. da vilde den til Fortællingen bestemte Tid för slippe op end Fortællingens Gjenstand, d. e.) da blev man aldrig færdig dermed. — d) om et ubestemt længere Tidsrum, Tid, Stund:* þessi eru nöfn stundanna: öld, forðum, aldr, fyrir löngu *etc.;* konungr

sat 3 vetr í Danmörku . . . en at liðinni þeiri stundu *efter den Tids Forlöb;* alla þá s. *al den Stund, al den Tid;* er stundir liðu fram *senere hen i Tiden.* — 2) *om en Udstrækning i Rummet, et Stykke Vei:* hann stóð s. frá *et* (*kort*) *Stykke Vei derfra;* s. þá *et kort Stykke Vei;* var mjök löng s. (*langt Stykke Vei*) til þeira fram. — 3) *Flid, Iver, Vind:* leggja stund á e-t *lægge Vind paa, gjöre sig Umage, Flid.* — 4) *Gramm., Qvantitet.* — 5) *adverbiel Brug, a)* stundar, *gen. sg., som et forstærkende adv. foran Adjectiver og Adverbier* = mjök, býsna, *el. lign.:* stundar mikill *overmaade stor, særdeles megen,* stundar hátt *ganske, meget höit.* — *b)* stundu, *dat. sg., foran Comparativer, noget (aliquanto):* stundu lengra *noget længere.* — *c)* stundum, *dat. pl., stundom, undertiden;* stundar-afdráttr *Svækkelse af Qvantitet (see* stund *4 of.).* -bið *Venten, Ophold i en Time, el. en kort Tid, liden Stund, kort Tid.* -friðr *Stilstand, Fred, Ro som varer kun en kort Tid, I.* -stefna *Indstævning med passende Varsel.* -viðlagning *Forstærkelse af Qvantitet (see* stund *4 of.).*

Stunda, *1. s. impf, ind. af* stynja.

Stunda (-ða, -t), *v. a. og n., lægge Vind paa, gjöre sig Flid, Umage for:* allt skal ek s. þèr, er þú vill *jeg skal beflitte mig paa at gjöre alt for dig.* — S. sik til *lægge Vind paa, gjöre sig Umage for.* — 2) *v. n.,* s. til e-s staðar (*i Poesie*) *söge, begive sig et Steds hen.* — *b)* s. til e-s *söge ens Venskab el. Yndest, söge at behage;* s. á e-t *lægge Vind paa.*

Stundan *og* -un (-ar, *uden pl.*), *f., det at* stunda (*Vind, Flid, Umage*); *jfr* ástundan.

Stundligr, *adj., timelig:* stundlig auðæfi.

Stunga (-u, -ur), *f., I, a) det at* stinga *(Stikken).* — *b) Stik.* — *c) opstukne Klumper af Grönsvær.*

Stungafóli *Tyvekoster, som man stikker, putter et Sted ind el. ned.*

Stungit, *supin. af* stinga.

Stunur, *f. pl., Stönnen; jfr* stynr.

Stúpa (stýp, staup, stopit?), *v. n., rage i Veiret, E.*

Stúra (-u, -ur), *f., Sorg, Bedrövelse, Sörgmodighed.* — *b) Fortrædelighed, Modgang, Besværlighed, E;* stúru-maðr *en som forvolder andre Fortræd el. Besvær, ufredelig Mand.*

Stúra (-i, -ða), *v. n., være nedslagen, sörgmodig, sörge.*

Stúrinn, *adj., sorgfuld, sörgmodig, bedrövet.*

Sturla (-aða, -at), *v. a., ængste, forskrække.* — *P. pr.* sturlaðr, *eg. ængstet, forfærdet, nu især om Sindsforvirring.*

Sturlan *og* -un (-ar, *uden pl.*), *f., Ængstelse; Fortvivlelse.*

Stúta (-i, -tta, -tt? *el.* -aða, -at), *v. a. og n., m. dat., (maaskee oprindel. vende Halsen, Tuden ned paa noget, endevende, df) ombringe, gjöre det af med, dræbe, I; ogsaa (efter B.) omkomme (jfr det norske stuta, segne pludselig).*

Stútkanna *Kande med en Tud, I.*

Stútr (-s, -ar), *m., Tud (paa en Kande), Hals (paa en Flaske).*

Stuttbrœkr, *f. pl., korte Buxer.*

Stuttbúinn *som har korte el. opkiltede Klæder.*

Stuttfeldr, *eg. en kort* feldr; *som cogn., en som har gaaet med en kort* feldr.

Stuttfœttr, *adj., kortbenet, I.*

Stutthærðr *korthaaret, I.*

Stuttklæddr, *adj. p., som har, gaaer med korte Klæder.*

Stuttleiki (-a, *uden pl.*), *m., Korthed (baade om Udstrækning i Rummet og Tiden), I.*

Stuttleitr, *adj., som har et kort Ansigt, buttet Ansigt, I.*

Stuttligr, *adj., som seer kort ud, kort.* -liga, *adv., a) eg., kort, kortelig.* — *b) ueg., koldt, uvenlig.*

Stuttmæltr, *adj., a)* = stuttorðr. — *b) som taler haardt, uvenlig (til en):* var hón mjök stuttmælt við sveininn.

Stuttnefjaðr, *adj., kortnæset, kortnæbbet, I.*

Stuttorðr, *adj., korttalende, som fatter sig kort.*

Stuttr, *adj., a) eg., kort (om Udstrækning i Rum og Tid);* í stuttu máli *kort, kortelig.* — *b) ueg., kold, uvenlig.* — 2) stutt, *n. sg., a) subst.:* þat er stutt með e-m *de staae ikke paa en god Fod med hinanden, der hersker et spændt Forhold, Uenighed imellem dem.* — *b) adv., α) kort, kortelig.* — *β)* svara e-m stutt *give en et kort, uvenligt Svar.*

Stuttspönn *Spand som man maaler med Tommelfingeren og Pegefingeren; jfr* langspönn.

STYÐJA (-u, -ur), *f.*, *Stötte (især ueg.)*.

STYÐJA (styð, studda, stutt), *v. a.*, *A) f. a., 1) eg., a) stötte:* Sörli ... studdi sik með hendinni *stöttede sig med Haanden, og undgik derved at falde.* — *b) m. dat.*, s. e-u niðr *stikke noget ned (som for at stötte sig dertil);* s. niðr hendinni *(om en som snubler el. er nær ved at falde);* Gunnarr studdi ... *(anden Læsem. for* stingr) niðr atgeirinum ok varp sèr í söðulinn. — *c)* s. e-n *stöde, stikke til en, E.* — *2) ueg., hjelpe, understötte:* at hvárir styði ok styrki aðra *at de understötte hinanden gjensidig;* s. vætti e-s *understötte en Vidnesbyrd, gjöre det gyldigere, vægtigere.* — 2) styðjask, *f. p., refl.:* at þú styðisk við konungsborð *at du stötter Haanden paa Kongens Bord (under Samtalen med ham);* þeir studdusk við spjót sín *de stöttede sig til deres Spyd.* — 3) studdr, *p. pr., stöttet; understöttet; udstyret (med).*

STÝFA (-i, -ða, -ðr), *v. a., afhugge tværs over, afstumpe, kappe, stævne.* — *2)* stýfðr, *p. pr., a) kappet, afstumpet:* því berr hann stýfðan stert. — Stýft, *n. s., Öremærke paa Faar (etc.), hvormed Öret afstumpes, I.* — *b)* stýfðr háttr *el.* stýft *(n. sg., subst.), et Slags Verseart med kortere (forkortede) Verselinier (=* stúfr *2).*

STYGGÐ (-ar, -ir), *f., 1) det at være sky.* — *2) Bisterhed, Vrede, Fortörnelse; Fjendskab.*

STYGGILIGA, *adv.*, = styggliga.

STYGGJA (-i, -ða, -t), *v. a., 1) gjöre sky, forskrække.* — *2) fornærme, fortörne.* — *B)* styggjask, *f. p., pass., vredes, fornærmes, fortörnes.*

STYGGLEIKR (-s, -ar), *m., Bisterhed; Fortörnelse; Afsky:* hafa e-n í stygglcik *vise Afsky for en.*

STYGGLIGA, *adv., barsk, bistert, som en der bliver fornærmet el. vred.*

STYGGLYNDI *vrantent, ublidt, vredladent Gemyt, I.*

STYGGLYNDR, *adj., vranten, barsk, vredladen.*

STYGGR, *adj., 1) sky.* — *2) ueg., a) som viser Afsky for noget, skyer (Eg.).* — *b) bister, vred, fornærmet.* — Styggt, *n. sg. (acc.), adv.* = styggliga: svara styggt.

STYKKI (-is, *pl. d. s.), n., Stykke; Deel, Afdeling.*

STYNFULLR *stönnende.*

STYNJA (styn, stunda, stunit), *v. a., stönne.*

STYNR (-s, -ir), *m., Stön:* hefir hvártki heyrt til hans styn nè hósta *(I) man har hverken hört ham stönne el. hoste, han har ikke givet et Muk fra sig.*

STÝRA (-i, -ða, -t), *v. a., m. dat., styre etc., 1) styre (et Fartöi, en Hest etc.).* — *2) i overfört Betydning, i Talemaader som: a)* s. til (e-s), *eg. före, styre en Sag, et Forhold til et vist Maal, df: fremkalde, mage, være Ophavsmand til.* — *b)* s. (e-m) í vandræði *paaföre Forviklinger.* — *c) abs. el. elliptisk* s. nær (hættu, váða?) *bringe Sagen til et farligt Punkt:* ok þó heldr nær stýrt *(n. p. pr. impers.)* hversu fara mundi *og det havde dog seet kritisk ud med Hensyn til Udfaldet.* — *d)* s. undan *undslippe Faren.* — *2) ueg., a) styre, regjere:* sá guð er máttigr, er mèr stýrir ok öllum lutum. — *b) holde i Tömme.* — *c) kunne raade over, være i Besiddelse af, have Raadighed over:* þó at vèr stýrim penningum miklum, þá *etc.* — *Herhen synes nærmest at höre:* máttkum guði stýrir þú *du har en mægtig Gud i Fölge med dig, paa din Side, besidder hans Gunst.* — *d) (i Poesie) være, udstyret, begavet med.* — *Jfr* ráða.

STÝRANDI (-a, -endr), *m., Styrer.*

STÝRI (-is, *pl. d. s.), n., Ror;* stýrisblað *Rorblad.* -drengr = stýrihamla (?). -fiskr *Sugefisk.* -hamla = stýrihamla. -hnakki *den överste Deel, Ende af Roret, el. (maaskee) især den Kant paa samme, der vender til Skibet.* -krókr *Rorhage, I.* -lykkja *Rorstabel.* -maðr = stýrimaðr. -stöng *Roerstang.* -sveif *Roerpind, I.* -taumr *Styreline; jfr* aktaumr *a.*

STÝRIHAMLA *Styrehamle.*

STÝRILÁTR, *adj., som lader sig regjere, föielig.*

STÝRIMAÐR *Styrmand, Skibsstyrer, Skibsförer, Capitain.*

STYRJA (-u, -ur), *f., Stör.*

STYRJÖLD (-aldar, -aldir), *f., Ufred, Krig, Krigstid;* styrjaldar-maðr *ufredelig Mand, Urostifter; krigersk Mand.*

STYRKING (-ar, -ar), *f., a) Styrkelse, Styrkning.* — *b) Bekræftelse.* — *c) Understöttelse.*

STYRKJA (-i, -ta, -t), *v. a., a) styrke, gjöre stærk el. stærkere.* — *b) bestyrke.* — *c) understötte.* — *2)* styrkjask, *f. p., pass., styrkes; komme sig;*

bestyrkes. — 3) styrkjandi, *part., styrkende (f. Ex. om et Lægemiddel).*

Styrkjari (-a, -ar), *m., den som styrker, Understötter, Hjelper.*

Styrkleiki (-a, *neppe i pl.*), *og* -leikr (-*s, neppe i pl.*), *m., Styrke, Kraft.*

Styrkligr, *adj., som vidner om, tyder paa Kraft el. Kræfter, stærk, kraftig.* -liga, *adv.*

Styrkr (-s *og* -jar, *uden pl.*), *m., Styrke, Kraft, Kræfter; ueg. Understöttelse, Bistand, Hjelp;* styrks-maðr = styrktarmaðr.

Styrkr, *adj., stærk, kraftig (især i ueg. Betydning):* drykkrinn var hinn styrkasti *Drikken var meget stærk.*

Styrkt (-ar, *uden pl.*), *f., Styrke (ueg.); Hjelp, Understöttelse;* styrktarmaðr *Hjelper, en som yder Bistand, Understöttelse.*

Styrkviðri (-is, *pl. d. s.*), *n.,* = sterkviðri.

Styrma (-i -da, -t), *v. n., være samlet el. beskæftiget omkring en (især en der er syg el. lidende); jfr* stumra.

Styrma (-i, -di, -t), *v. n. impers., storme (om Veiret).*

Stytta (-u, -ur), *f., Opkiltning, I.*

Stytta (-i, -a, -tt), *v. a. og n., 1) v. a., gjöre kort el. kortere:* s. sèr stundir *see under* stund. — *b)* s. sik *opkilte sine Klæder, I.* — 2) *v. n.,* s. upp *holde op at regne, I.*

Stytting (-ar, -ar), *f., det at* stytta.

Styttingr (-s, *uden pl.*), *m., (ligesom korte, afbrudte Svar el. Yttringer) et Væsen el. Fremtræden som viser at en er fornærmet el. misfornöiet.*

Styttni, *f. indecl., d. s.*

Stœði (-is, *pl. d. s.*), *n., Stade, Plads hvor noget staaer el. har staaet.*

Stœðiligr, *adj., som kan staae, fast, varig, stærk af Udseende, I.*

Stœðr, *adj., (som staaer), see i* hagstœðr; stœtt, *n. s., impers.* i: e-m er stœtt *en kan staae (især om at naae til Bunden med Födderne i Vand).*

Stœki, *see* ofstœki.

Stœkja (-is, *uden pl.*), *f., Stank, I.*

Stœkka (-aða, -at), *v. a. og n., a) v. a., gjöre större, forstörre.* — *b) v. n., blive större.*

Stœkna (-aða, -at), *v. n., blive stinkende, I.*

Stœkr, *adj., stinkende.*

Stæla (-i, -ta, -tr), *v. a., 1) eg., forsyne, belægge med Staal:* stæltr lè. — 2) *ueg., a) hævde, foröge.* — *b) ophidse* (s. e-n upp til e-s). — *c) forsyne et Vers med Indskudssætninger* (stál), *et Digt med Omkvædsafsnit* (stæltr háttr; *jfr* hjástælt *i Tillæget;* s. brag stefjum, *Eg.*); s. (brag, drápu) eptir drápu *indrette, lave et Digt paa samme Maade som et andet; df nu alm.* s. eptir e-m *efterligne el. efterabe en.*

Stœra (-i, -da, -t), *v. a., gjöre stor;* s. sik *gjöre sig stor, vise Storhed; gjöre sig til af, prale.* — *Impers.:* e-t (*acc.*) stœrir *noget bliver större, voxer;* sjó stœrir *Söen kommer i Oprör.*

Stœrð (-ar, -ir?), *f., Störrelse.* — 2) *Storagtighed, Opblæsthed; Voldsomhed.*

Stœrilátr, *adj., storagtig, opblæst, hovmodig, I.*

Stœrilæti (-is, *uden pl.*), *n., Storagtighed, Opblæsthed, I.*

Stöð (-var, -var), *f., Stade, Plads; Plads, hvor noget har staaet, været; Opholdssted:* vitja á fornar stöðvar *besöge gamle Steder (hvor en har været för).* — *b) Spec. Skibsstade.*

Stöðu-, *see u.* staða.

Stöðugleiki (-a, *uden pl.*), *m., det at staae fast; ueg., Stadighed, Standhaftighed.*

Stöðuglyndi *Stadighed, Standhaftighed, I.*

Stöðuglyndr *stadig, standhaftig af Characteer, I.*

Stöðugr, *adj., a) eg., som staaer fast, stadig.* — *b) ueg., standhaftig:* s. í sínu framferði.

Stöðulgerði *indhegnet Plads til Malkeplads.*

Stöðull (-s, -lar), *m., Malkeplads (hvor Kreaturerne malkes om Sommeren).*

Stöðva (-aða, -aðr), *v. a., standse; stille:* stöðva hestinn; reykelsi stöðvar *(stiller)* blóðrás. — *F. p.* stöðvask, *pass., standses, stilles, holde op.*

Stöfun, *see* stafan.

Stökk (-s, *pl. d. s.*), *n., Spring.*

Stökkr (-s, -var?), *m., d. s.* — *b) Löb, Flugt:* koma stökk í lið *jage paa Flugt.*

Stökkr, *adj., som ikke holder, gaaer itu, i Stykker, I.*

STÖKKULL (-s, -lar), *m.*, *Springer (et Slags Hvalfisk).* — *B) Stænkekost.*

STÖKKVA, *ogsaa* STEYKKVA (stökk — *nu ogsaa* stekk —, stökk — stukkum, stokkit), *v. n.*, *springe etc.*, *1) om levende Væsener*, *a) springe:* s. yfir *springe over.* — S. upp, á fætr *springe op.* — *b)* s. í brott *tage hurtig*, *i en Fart afsted, bort fra et Sted; löbe bort*, *flygte;* s. ór landi *römme Landet.* — *2) om livlöse Gjenstande*, *α)* sverðit Kára ... stökk af (ɔ: *Hjaltet paa Modstanderens Sværd*) í braut *sprang af.* — *β)* blóð stökk ór nösunum *sprang ud af Næsen (paa ham).* — *γ)* s. ór liði *springe af Led.* — *3) ueg.:* hánum stökk aldri hermdarorð *han lod ikke falde et eneste Vredesord.*

STÖKKVA, *ogsaa* STEYKKVA (-vi, -ta, -t), *v. a.*, *m. dat.*, *1) stænke; bestænke.* — *2) forjage*, *fordrive:* s. úaldarflokki.

STÖKKVIVÍG *Drab ved uventet Overfald.*

STÖKU-, *see under* staka.

STÖNG (-angar, -engr), *f.*, *Stang; Stav, lang Stok.* — *b) Flagstang, Eg.* — *c) som det synes en Stok, hvorpaa man indridsede Talmærker el. andre Mærker ved Indregistrering, Optælling i Talem. som:* bera (fé) til stangar *el.* stanga *bære Bytte hen til Uddeling, uddele det;* láta lið ganga undir stöng (*lade dem gaae under Stangen, Mærkestokken?) mönstre, tælle Tropper; jfr* skora; stangar-högg *Stanghug, Stavshug (og cogn. om en, som blev slaaet med en Stav).*

STÖNGUN, *see* stangan.

STÖPLA, (aða, -at), *v. n.*, *komme i Form af höie Söiler* (*?, om Bölgerne*), *skylle:* stórum stöplar nú yfir *nu skyller det dygtig over* (*Skibet*). — Stöplask *pass.*, *skylle*, *skylles:* svá at stöplaðisk út af kerinu *skyllede ud*, *ned af Karret.*

STÖPULDYRR *Dören til en* stöpull *b.*

STÖPULGÖRÐ = stöpulsmíð,

STÖPULL (-ls, -lar), *m.*, *a) Stötte, opreist, fritstaaende Pille (jfr* pílárr). — *b) Taarn; Kirketaarn.*

STÖPULSMÍÐ *Opförelse*, *Bygning af en* stöpull.

STÖRR (-arrar, *uden pl.*), *f.*, *Stærgræs (carex).*

SU, *see* svá.

SUBB (-s, *uden pl.*), *n.*, *Söleri, Sjask (i daglig Tale; ligel.* subba, *f.*, *sjaskevornt Fruentimmer o. fl. afledte O.*), *I.*

SÚBDJÁKN *Underdegn*, *Vicedegn*, *en underordnet geistlig Person.*

SÚÐ (-ar, -ir), *f.*, *a) Sammenföining; spec. Sammenföining af Bræderne i et Tag el. af Plankerne i et Skib*, *saaledes at den Planke ligger med Kanten ovenpaa den anden (jfr klinkebygget).* — *b) det saaledes dannede Tag el. Skibsbord.*

SÚÐA (-aða, -at), *v. a.*, s. hús *lægge Tag, som er* súð *b paa et Huus;* súðat skip *klinkebygget Skib, I.*

SUDA (-u, -ur), *f.*, *a) Syden, Kogen.* — *Om Metaller Glödhede.* — *b) Surren, Summen;* s. fyrir eyrum *Susen for Örene;* suðu-borð *Kogerum, I.* -hljóð *Lyd af Kogen, I.*

SUÐA (-aða, -at), *v. n.*, *surre, summe, suse.* — *Talem.:* s. um e-t *gjentage noget idelig, uafbrudt, snakke noget i det uendelige, I.*

SUDDI (-a, -ar?), *m.*, *fugtige Uddunstninger, Fugtighed, I;* jfr raki, saggi, votroki; sudda-fenginn, *adj.*, *fugtig, I.*

SUÐLÆGR, *adj.*, *sydlig;* s. vindr *Söndenvind, Sydvind, I.*

SUÐR (-s, *uden pl.*), *n.*, *Syden* (= suðrátt), úr suðri *fra Syd;* í s. *mod Syd.* — *2) som adv.*, (*ogsaa skrevet* sunnr), *a) i Syden, mod Syd; syd paa, syd efter, syd over*, — *b) spec., til Rom.*

SUÐRÁLFA, *see* suðrhálfa.

SUÐRÁTT *og* -ÆTT *Syden, det sydlige Himmelhjörne;* suðráttar-fiskr *Sydfisk (paa Himmelen).*

SUÐRBÚR *Buur*, búr *som ligger, vender mod Syden.*

SUÐRDYRR *Dör (Döraabning), som vender mod Syd.*

SUÐRFERÐ, *a) Reise Syd paa.* — *b) spec.*, = suðrganga.

SUÐRGANGA *Reise til Rom*, *Romerreise, Pilegrimsreise til Rom.*

SUÐRHÁLFA *og* -ÁLFA *Africa.*

SUÐRHALLR *heldende mod Syd; sydlig.*

SUÐRHÖF *de sydlige Have.*

SUÐRLÖND, *n. pl.*, *Sydlandene*, *de sydlige Lande.*

SUÐRMAÐR *en som hörer hjemme i, er fra de sydlige Lande, Sydlænder.*

SUÐRREIÐ *Ridt (Reise, Expedition) syd paa, til Sönderlandet*, *til den sydlige Deel af Landet.*

SUÐRVEGR *Vei syd paa; i pl. de*

sydlige Lande el. Reise i de sydl. L. (hann andaðisk á suðrvegum).

Suðrþjóðir *Sydens Folk.*

Suðrœnn, *adj., som er, kommer fra, hörer hjemme i Syden, sydlig;* suðrœnt veðr *sydlig Vind, Söndenvind, Sydvind.* — Suðrœnt, *n. sg., subst., Sydvind, Söndenvind:* var á suðrœnt *der blæste Söndenvind.*

Suðrætt, *see* suðrátt.

Suðum, *1. pl. impf. ind. af* sjóða.

Súðþaktr, *forsynet med Tag som er* súð.

Sufl (-s, *pl. d. s.), n., Kjödmad, som spises til Bröd, Suul; jfr* sýfldr *og* heinarsufl.

Suga (-u, -ur), *f., a) let at suge, patte. — b) noget der pattes paa;* sugu-kálfr *Kalv, som patter Moderen* (*Pattekalv*).

Súga, *see* sjúga.

Súgandi, *part., som adj., larmende, susende:* s. bára *den larmende Bölge (ved dens Brydning paa Strandbredden).*

Sugr (-s, -ar), *m., den som suger, udsuger; jfr* mörsugr.

Súgr (-s, -ar), *m., Trækvind.* — 2) *see i* arnsúgr, atsúgr.

Sugum, *1. pl. impf. ind. af* sjúga.

Sukk (-s, *pl. d. s.), n., Stöi, Larm, Stöi, Hurlumhei; Sviren, Drikken; Foröden, Ödslen, Ödselhed:* hafa allt í sukki *bortödsle, bruge Ödselhed (i Huusholdningen).*

Sukka (-aða, -at), *v. a., a) abs., stöie, larme; svire. — b) m. dat. og acc., α)* s. gózi *bortödsle. — β)* s. sik ýmsa vega *være meget ödsel ved at gaae prægtig klædt, give Foræringer, el. desl.*

Súla (-u, -ur), *f., Söile, Pille.*

Sull (-s, *uden pl.), n., det at* sulla (*Sammenblanden, Sammenblanding*), *I.*

Sulla (-aða, -at), *v. a. og n., 1) v. a., m. dat., sammenblande (noget flydende) paa en uordentlig Maade:* s. e-u saman. — 2) *v. n.,* s. í e-u *sjaske i noget, I.*

Sullum, *1. pl. impf. ind. af* svella.

Sullr (-s, -ar), *m., eg. Opsvulmen el. opsvulmet, ophovnet Sted; deraf Byld, Svulst (jfr* kýli).

Sultr (-s *og* -ar *uden pl.), m., Sult, Hunger:* s. mikill var í Noregi *der var Hungersnöd;* s. ok seyra *Dyrtid;* sultar-kví = sveltikví.

Sumar (-s, *dat.* sumri; *nom. pl.* sumur, *dat.* sumrum), *n. (i Udtr.* sumar hvern *som m.* sumarr? *el. at betragte i Analogie med Forbindelsen* þann tíð, þann skyld) *Sommer:* í s. *i Sommer;* at sumri *til Sommeren;* um sumarit *Sommeren over;* á sumrum *om Sommeren;* sumars-dagr *Sommerdag; jfr* sumardagr.

Sumarauki *de Tillægsdage, Tillægsuge, som hvert syvende Aar lægges til Sommeren.*

Sumaravöxtr *Jordens Afgröde om Sommeren.*

Sumarbjörg *Levnetsmidler el. desl., som erhverves om Sommeren; Sommererhverv.*

Sumarblíða *varm og klar Luft om Sommeren, I.*

Sumarbú *Sommerkvæg; d. e. det Kvæg man om Sommeren drager Nytte af, Malkekvæg (Köer og Faar); kunde ogsaa tages som: Sommerhuusholdning, Sommerforraad, d. e. det Forraad, alt det, der bestemmes til Huusholdning om Sommeren.*

Sumardagr *Sommerdag, Dag om Sommeren;* sumardagrinn fyrsti *den förste Dag i Sommeren (som indtræffer den 25de April).*

Sumarfang *hvad man har erhvervet om Sommeren til Huusholdningen.*

Sumargamall *en Sommer gammel, sommergammel.*

Sumargjöf *Sommergave (som en faaer den förste Dag i Sommeren), I.*

Sumarhagi *Græsgange, som benyttes om Sommeren.*

Sumarherbergi *Sommerværelse, Sommerbolig.*

Sumarhiti *Sommerhede, Sommervarme.*

Snmarhluti *Deel, Andeel, Udbytte for Sommeren.*

Sumarhöll *Hal, Pallads, som beboes om Sommeren.*

Sumarkaup *Handelskab (el. Kram, en handler med) om Sommeren. — 2) Betaling for Arbeide om Sommeren, I.*

Sumarlangr *sommerlang:* sumarlangan daginn. — Sumarlangt, *n. sg. (acc.), adv., saa længe som Sommeren varer, hele Sommeren igjennem.*

Sumarligr, *adj., sommerlig, som hörer Sommeren til.*

Sumarmagn *den Tid af Sommeren naar Dagene ere lange, Midsommertiden.*

Sumarmál, *n. pl., Sommerens Begyndelse, den Uge hvori den förste Sommerdag indtræffer;* sumarmála-dagr

en af de Dage som nærmest gaae forud el. fölge paa den förste Sommerdag.

Sumarnátt *Natten om Sommeren, Sommernat.*

Sumarsetr *Opholdssted om Sommeren.*

Sumarskeið *Sommertid, den Tid Sommeren varer.*

Sumarsólstöður, *f. pl., Sommersolhverv, I.*

Sumartíð = sumartími.

Sumartími *Sommertid, den Tid Sommeren varer.*

Sumarveðr *Sommerveir.*

Sumarvinna *Sommerarbeide, Arbeide som forrettes om Sommeren.*

Sumarþerrir *Törring, tört Veirlig om Sommeren.*

Sumbl *og* suml (-s, *pl. d. s.*), *n., a) Drik, Öl. — b) Drikkelag, Drikkegilde.*

Sumbla *el.* sumla (-aða, -at), *v. a., sammenblande; kaste, tumle iflæng:* sumlaðisk konungrinn ok sópaðisk meðr öllum sínum kerrum, riddarum ok hestum ... í sjóvarins bylgjum ok bárum.

Sumblekla *Mangel af Öl el. Drikkevarer (Eg.).*

Sumblsamr, *adj., som holder af, ofte bivaaner Drikkegilder.*

Sumkostar, *adv., for en Deel, deels; jfr* sumskostar.

Suml-, *see* sumbl-.

Sumligr, *adj.,* = sumr: áfátt um sumliga hluti *mangelfuldt i nogle Henseender.*

Sumr, *adj., (værende, forholdende sig for) nogen, en Deel:* þá er krossinn er upp reistr, þá stendr hann s. fastr í jörðu, en s. i lopt upp *den ene Deel staaer fast i Jorden, den anden etc.;* þat er allt ok sumt *det er det hele, I. — b) i pl.,* sumir, *som adj. og subst., nogen, nogle, somme.*

Sumra (-aði, -at), *v. n. impers., somre, somres, blive Sommer.*

Sumrungr (-s, -ar), *m., 1) Kreatur, som er een Sommer gammelt. — 2) en som arbeider som Dagleier om Sommeren.*

Sumskostar *(el. som to Ord), adv.,* = sumkostar.

Sumstaðar, *adv., paa nogle Steder, sommesteds.*

Sun, *see* sunr.

Sund (-s, *pl. d. s.*), *n., 1) Sund, Stræde. — b) Stræde, Gang. — 2) (neppe i pl.), Svömning, Svömmen:* hlaupa á s. *springe ud i Vandet;* vera á sundi *svömme;* kosta sunds *gribe til at svömme;* e-m daprask sundit *en bliver træt af at svömme, kan ikke svömme længer. — Nu siges:* áin er á s. *Aaen er saa dyb at Hesten kommer til at svömme under Overfarten;* sunds-íþrótt *Svömmekonst;* sunda-leið *Veien langs med Kysten gjennem Sundene.*

Sunddyrr *Dör(aabning) förende til en Gang el. et Stræde* (aðrir váru fyrir sunddyrum til kirkju).

Sundfjöðr *Svömmefinne.*

Sundfugl *Svömmefugl, Vandfugl, I.*

Sundfœri, *n. pl., Svömmeredskaber (Hale og Finner etc.).*

Sundfœrr, *1) som er (god) Svömmer, som kan svömme (godt). — 2) som man kan svömme over (?), B.*

Sundhreifi *Svömmelalle.*

Sundl (-s, *uden pl.*), *n., det at en svimler, bliver svimmel, I.*

Sundla (-aði, -at), *v. a. impers.,* e-n sundlar *en svimler, bliver svimmel; jfr* svima, svimra.

Sundleikr *Svömmeleg, Svömmen for Morskab, for at vise sine Svömmekonster.*

Sundlæti, *n. pl., Svömmebevægelser.*

Sundmaðr *Svömmer.*

Sundmagi *Svömmeblære (hos en Deel Fiskearter), I.*

Sundmóðr *træt af Svömmen, af at svömme.*

Sundr, *adv., sönder, i sönder, itu, fra hinanden;* í s., *d. s.;* rífa e-n í s. kykvan *sönderrive en levende.*

Sundra (-aða, -aðr), *v. a., m. dat. og acc., a) m. acc., sönderlemme, slagte:* s. björn, griðung. — *b) m. dat., adsplitte, skille ad, sprede:* s. e-u.

Sundran *og* -un (-ar, *uden pl.*), *f., det at* sundra *(Adsplittelse, Adskillelse); jfr* sundrung.

Sundrgerð, *see* sundrgörð.

Sundrgrein *Adskillelse, Adsplittelse; hvad der adskiller.*

Sundgreinligr, *adj., som kan skjelnes, adskilles.*

Sandrgreining *Adskillelse, Skilsmisse.*

Sundrgörð (-gerð) *Tilböielighed til at adskille sig fra andre (især med Hensyn til Klædedragt);* sundrgörðarmaðr *en som er tilböielig til at antage nymodens Skikke (især med Hensyn til Klædedragt). —* S. í orðum *en som kan indklæde sine Tanker paa den mest forskjellige Maade (?), er meget ordsnild.*

Sundrkljúfr (-s, -ar), *m., den som klöver i Stykker.*

SUNDRLAUSS, *adj., eg. adskilt i sine Dele, adsplittet*; sundrlaus orð *ubunden Stiil, Prosa;* sundrlaust, *n. sg. (acc.), adv., adsplittet:* Danmörk liggr mjök sundrlaust.

SUNDRLEITR, *adj., forskjellig, ulige, ueensartet.*

SUNDRLYNDI, *n., Uenighed, Usamdrægtighed, Splid, Tvedragt*; sundrlyndis-sáðir *Tvedragtssæd.*

SUNDRLYNDR *uenig, usamdrægtig.*

SUNDRMŒÐR, *adj., som ikke har Moder tilfælles (men samme Fader, Eg.; modsat* sammœðr*).*

SUNDRORÐI el. -ORÐA, *adj., uenig i Ord:* verða s. *komme i Ordstrid.*

SUNDRSKILI, *adj., som adskilles, fraskilles (mest om ufrivillig Skilsmisse).*

SUNDRSKILLIGR, *adj., som kan adskilles, skilles ad.*

SUNDRSKILNING *Adskillelse.*

SUNDRSKIPTILIGR, *adj., som kan deles, adskilles;* með sundrskiptiligum hætti *paa forskjellig Maade.*

SUNDRSKIPTING, *f., Deling; Adskillelse.*

SUNDRSKORNING, *f., Skæren itu el. i Stykker.*

SUNDRSLITI, *adj., som skilles ufrivillig fra hinanden; adspredt:* vèr fórum sundrslita *vi gik adspredte, splittede ad.*

SUNDRSLITINN *sönderrevet. — b) adskilt:* með sundrslitnum fingrum.

SUNDRUNG (-ar, -ir), *f., Adskillelse, Sondring, Adsplittelse:* hverr á sína s. *hver for sig, særskilt, adsplittet;* hverr sundrungu, *d. s.*

SUNDRÞYKKI *Uenighed, Tvist, Tvedragt;* sundrþykkis-andi *Tvedragtsaand.* -efni *hvad der fremkalder Splid.*

SUNDRÞYKKJA, *d. s.*

SUNDRÞYKKJASK, *v. recipr., blive uenig.*

SUNDRÞYKKNI, *f. indecl.,* = sundrþykki.

SUNDRÞYKKR, *adj., uenig:* vera s. *leve i Uenighed;* sundrþykkir sín í milli *indbyrdes uenige.*

SUNDRÞYKKT = sundrþykki.

SUNLAUSS (*og* sonl-), *adj., uden en Sön el. Sönner, sönnelös.*

SUNGIT, SUNGUM *(supin. og impf.), see* syngja.

SUNNA (-u, *uden pl.*), *f., (i Poesie og Sammensætninger), Sol;* sunnu-dagr *Söndag; jfr* drottinsdagr (sunnudags-morginn *Söndag Morgen; og fl.*).

SUNNAN, *adv., fra Syd, Syd fra, sönden fra:* hann er á s. *Vinden er sydlig, I. — b)* fyri s., *som præp. m. acc., sönden for:* fyrir s. ána.

SUNNANFERÐ *Reise söndenfra, fra den sydlige Deel af Landet.*

SUNNANFJARÐAR, *adv., paa den sydlige Side af Fjorden.*

SUNNANHERR *Krigshær sydfra, fra den sydlige Deel af Landet.*

SUNNANLANDS, *adv., söndenlands, i den sydlige Deel af Landet.*

SUNNANMAÐR *en Mand fra den sydlige Deel af Landet.*

SUNNANVEÐR *Söndenvind, Sydvind, Söndenstorm.*

SUNNANVERÐR, *adj., som hörer til den sydlige Deel el. Side:* á sunnanverðri eynni *paa den sydlige Kant af Öen.*

SUNNARR, *see* suðr.

SUNNANVINDR *Söndenvind, Sydvind, sydlig Vind.*

SUNNARLIGA *(contr.* sunnarla*), adv., sydlig;* (hann) braut skip sitt s. við Danmörk.

SUNNLENDINGR (-s, -ar), *m., Beboer af den sydlige Deel af Island;* Sunnlendinga-fjórðungr *den sydlige Fjerding af Island.*

SUNNLENDR, *adj.,* = sunnlenzkr.

SUNNLENZKR, *adj., som er fra, hörer til den sydlige Deel af Landet.*

SUNNLÆGR, *adj.,* = suðlægr, *I.*

SUNNR, *see* suðr.

SUNNRŒNN, *adj.,* = suðrœnn.

SUNR *(forkortet* sun*) og* SONR *(forkortet* son*) (gen.* -ar, *dat.* syni; *nom. pl.* synir, *gen.* suna — sona-, *dat.* sunum — sonum, *acc.* sunu — sonu), *m., Sön;* sunar-bani *og* sonar-b. *en som har dræbt ens Sön.* -bœtr *Drabsböder for en Sön.* -dauði *en Söns Död.* -dóttir *og* sonar-d. *Sönnedatter.* -getnaðr *det at faae en Sön.* -gjöld, *n. pl.,* = sunarbœtr. -hefnd *Hevn for Drabet paa ens Sön.* -kona *Sönnekone.* -kván, *f., d. s.* -ligr, *adj., sönlig.* -nafn *Sönnenavn.* -sunr *Sönnesön.* -torrek, *n., (Sorg over en Söns Död), Navnet paa det Digt, som Egil Skallagrimssön digtede i Anledning af sin Söns Död;* suna-eign *det at have Sönner:* svipul verðr mèr nú sunaeignin. -lauss, *adj., sönnelös.* -synir, *m. pl., Sönnesönner, og fl.*

SÚPA (sýp, saup — supum, sopit), *v. a. og n., 1) v. a., söbe, drikke; Ordsprog:* ekki er kálit sopit, þó í ausuna sè komit *(Kaalen er ikke söbet, skjöndt den er kommen i Slöven, d. e.) man skal aldrig triumphere for tidlig. — 2) v. n.,* s. á *nippe til; ogsaa i daglig Tale om at være drikfældig.*

Súra (-u, -ur), *f.*, *Syre (rumex).*

Súreygr, *adj.*, *suuröiet.*

Surfum, *1. pl. impf. ind. af* sverfa.

Súrleiki (-a, -ar?), *og* -leikr (-s, -ar?), *m.*, *Syrlighed.*

Súrna (-aða, -at), *v. n.*, *surne, blive syrlig*; *impers.:* nú súrnar í augum *man bliver suuröiet, Rögen svier i Öinene.*

Súrr, *adj.*, *suur, syrlig.* — *b)* súr augu *sure Öine.*

Súrskapr (-ar, *uden pl.*), *m.*, *ubehagelig Suurhed, B.*

Sustr (-ar, -ir), *m.*, = þustr.

Súsvört (-artar, -artir), *f.*, *Solsort.*

Sút (-ar, -ir), *f.*, *Sorg, dyb Bedrövelse, Kummer.*

Súta (-aða, -at), *v. a.*, *garve.*

Sútan *og* -un (-ar, *uden pl.*), *f.*, *det at* súta.

Sútari (-a, -ar), *m.*, *Garver;* sútarabúð *en Garvers Bod.*

Sútfullr *nedböiet af Sorg, Kummer, sorgfuld.*

Sútligr, *adj.*, *sörgelig, bedrövelig.* -liga, *adv.*

Svá (sá, svo, so), *adv.*, *1) saa, Forbindelse med Adjectiver og Adverbier (quantitativ Bet.):* s. mikill, s. langr *saa stor, saa lang (som den antydes i det foregaaende, el. nærmere bestemmes i en fölgende Sætn. begyndende med* at *el.* sem*)*; hvárt reiðit þèr svá sljóliga sverðin, er ek sè at yðr bíta eigi? *svinger I Sværdene med saa lidet Eftertryk, saa liden Kraft el. Energie, siden at de ikke etc. — Ligefrem antydende el. fremhævende noget (at noget finder Sted i höi Grad, naar en ligesom forundres over noget; jfr G)*; hví farit þèr svá geyst *hvorfor saadan Hast?* hví er svá köld hönd þín *hvorfor er den saa kold; og fl. lign.* — *b) med et fölg.* sem, *saa (som i Dansk) i Begyndelsen af sammenstillende Bisætning:* Ól. konungr mundi skjótt sigr hafa unnit ... ef þá hefði þar verit þau 5 stórskip ..., s. margr hraustr drengr sem á þeim var *(saa mange tappre Mænd som der vare ombord)*, s. erfitt sem nú veitti þrimr höfðingjum ... at sigra hann *(saa vanskeligt).* — 2) *hvor Grundbetydningen er qualitativ, a) i Forbindelse med et Verbum i samme Sætning, saaledes (G), α) med Hensyn til noget foregaaende:* ok s. görðu þeir *og saaledes handlede de;* hann kvað svá vera *han sagde at det forholdt sig saaledes;* s. er sem þèr sýnisk *det er saaledes, som du seer;* at svá mæltu *efter at have talt saaledes, sagt dette;* við s. búit, *see u.* búa. — *β) med Hensyn til noget efterfölgende:* s. bar til, at *etc. det hændte sig, at etc.*; kom s. næst ... til Noregs, at þú haf kvæði mèr at fœra *kom saaledes næste Gang, at du, (du maa ikke komme med mindre etc.)*; svá lízt mèr á þik, at *etc. saaledes forekommer du mig, at etc.* — γ) *med Hensyn til noget, som blot ligger i Forestillingen, i hvilket Tilfælde* svá *har Eftertryk, og forstærkes undertiden ved at sætte Præpositionen* í *foran (G), saa, saasandt:* s. njóta ek trú minnar *saa hjelpe mig min Tro;* s. heil, systir sæl! *saa sandt jeg lever.* — Fari þèr í s. gramendr allir *saa gid alle etc.* — *b)* ok s. *el.* s. ok *og saaledes, og ligeledes, ogsaa.* — *c)* s. at *(i Begyndelsen af en Fölgesætning) saa at:* s. at þeira jafningjar fengisk ekki. — *d)* s. sem, *α) som om:* s. sem H. væri úsekr *som om han ikke var dömt fredlös.* — *β)* svá sem segi *som om man sagde, saa at sige.* — γ) *da:* ok s. sem hánum verðr þat kunnugt *saasnart (da) han faaer Nys herom.* — *e) saa, derpaa, derefter:* þeir fóru svá norðr *derpaa reiste de Nord paa.* — *f) svarende til omtrent i Dansk:* slikt s. *noget lignende;* œpir hann þetta óp mest s. *er dette omtrent hans störste Skraal;* allmjök s. *i en temmelig höi Grad;* nökkut s. *noget, temmelig.* — *g) (for det meste) overflödigt efter* enn (heldr enn) *og* nökkurr: nökkur s. dœmi *nogle Exempler.*

Svað (-s, *pl.* -öð), *n.*, *Slibrighed (paa Iis, sölet el. fugtig Jordbund).*

Svaðal-, *see* svaðil-.

Svadda, *1. s. impf. ind. af* sveðja.

Svaðháll *glat, slibrig, I; jfr* svað, svaði.

Svaði (-a, *uden pl.*), *m.*, 1) = svað: s. var á vellinum; hestrinn skriðnaði á svaðanum. — *b) i de nu gængse Sammensætninger* svaðaligr — *for* svaðalligr? — *og* svaðamenni, *om en som er raa, ustyrlig, voldsom i sin Fremfærd, maa det enten sættes i Forbindelse med foregaaende Betydning (Slibrighed = Farlighed) el. med Grundbet. i* sveðja, *streife; efter Forklaringen af* svaðr *hos Eg. vid, udstrakt, er vel* svað *oprindeligst at opfatte som bred, udstrakt Plads,* = svið *el.* svæði.

SVAÐILFÖR, *mest i pl.* svaðilfarar *en Reise, som man kommer slet fra:* fara svaðilförum fyrir e-m *blive ilde tilredt af en; jfr* hrakför, úför (úfarar).

SVAÐILL (*el.* svaðall ?, -ls, -lar), *m.,* = svaðilför: fara svaðil fyrir e-m.

SVAÐILVERK *el.* SVAÐALVERK, *a) Heltegjerning, hvis Udförelse er forbunden med Fare. — b) Misgjerning, I.*

SVAF, *1. og 3. impf. ind. af* sofa.

SVAF (-s, -öf), *n., (Benævn. paa) et Spyd (det svævende, Eg.).*

SVAFÐA, *1. s. impf. ind. af* svefja.

SVÁGI, *conj., og ikke heller, ikke saaledes;* s. . . . eða *hverken . . . eller.*

SVÁGÖRT, SVOGÖRT, SOGURT (*eg. n. p. pr.*), *som adv., saaledes gjort, beskaffent:* höfðu s. *de maatte finde sig heri;* eigi man takask s. *det vil ikke faae Fremgang under slige Omstændigheder.*

SVAK *og* SVAKK (-s, *uden pl.*), *n.,* (*nu ogsaa* svaki, *m., i* svaka-ligr *urolig, voldsom, og* svaka-menni *en ustyrlig, ufredelig Mand) Stöi, Larm; jfr* sukk.

SVAKA *og* SVAKKA (-aða, -at), *v. n., være urolig, vække Tumult, gjöre Spectakel, I.*

SVAKSAMR (-söm, -samt), *adj., urolig, ustyrlig, uregjerlig, voldsom i sin Fremtræden, I.*

SVALA (-ölu, -ölur), *f., Svale (hirundo);* svölu-hreiðr *Svalerede; og fl.*

SVALA (-aða, -at, *ogsaa* svel, svalda, svalit *el.* svalt), *v. a., m. dat., köle; lædske:* s. sèr *gjöre sig kold, köle, afköle sig;* s. þyrstum *give den törstige at drikke; ueg.:* s. geði sínu *köle sin Vrede, Harme. — Impers.:* e-m svalar, *α) en bliver kold, han fryser. — β) ens Törst lædskes, stilles.*

SVALABRUNNR *lædskende Kildevæld, vederkvægende Kilde, B.*

SVALADRYKKR *Lædskedrik, Svaledrik, Lædske, I.*

SVALAN *og* SVÖLUN (-ar, *uden pl.*), *f., det at* svala, *I.*

SVALBRJÓSTAÐR, *adj., a) eg., med koldt, köligt Bryst. — b) ueg., barsk, ublid.*

SVÁLEIÐIS, *adv., saaledes, paa den Maade.*

SVALG, *1. og 3. impf. ind. af* svelgja.

SVALI (-a, *uden pl.*), *m., Köling, Kölighed, I. — 2) ueg. Kulde, Haardhed, Had.*

SVALIR, *f. pl., en Udbygning el. Gang udenpaa et Huus med Tag over, men aaben mod den udadvendte Side, Svale, et Slags Galleri, (jfr Altan).*

SVALKALDR *kölig, kold.*

SVALL (-s, *pl.* -öll), *n., Öden, Foröden; Sviren, Sold, I.*

SVALL, *1. og 3. s. impf. ind. af* svella.

SVALLA (-aða, -at), *v. a. og n., I, 1) v. a., m. dat., öde, foröde:* s. út fè sínu. — *2) v. n., svire, sværme, solde.*

SVALLARI (-a, -ar), *m., den som foröder; Svirebroder, I.*

SVALLSAMR (-söm, -samt), *adj., som foröder, svirer, sværmer, I.*

SVALR (svöl, svalt), *adj., sval, kölig, kold.*

SVAM, *1. og 3. s. impf. ind. af* svima.

SVAML (-s, *uden pl.*), *n., det at* svamla, *I.*

SVAMLA (-aða, -at), *v. n., pjaske, vade i Vand:* (þeir) svömluðu í móðunni.

SVÁNA (svona, sona), *adv., saaledes, paa denne Maade.*

SVANFJÖÐR *Svanefjer.*

SVANGR (-s, -ar?), *m., Tyndhed, Indsvundethed (?, jfr Eg.); indsvundet Mave, i Talemaaden:* kasta e-u á svanginn *(liges.) slaae noget ned i sulten Mave, spise, I.*

SVANGR (svöng, svangt), *adj., compar.* svengri, *superl.* svengstr, *tynd, indsvundet (?); sulten.*

SVANHVÍTR *hvid som en Svane, svanehvid.*

SVANNI (-a, -ar), *m., en elegant Kvinde; en Kvinde i Almindelighed (poet.).*

SVANR (-s, -ir), *m., Svane (anas cygnus); jfr* álpt; söngr svana *Svanesang.*

SVAR (-s, *pl.* -ör), *n., Svar:* halda uppi svörum *svare;* svara-maðr *Ansvarsmand, den som tilsvarer paa ens Vegne.*

SVARA (-aða, -at), *v. a., svare etc., 1) med en selvstændig el. indirecte Sætning som Object:* þeir svöruðu: aldri höfum vèr *etc. de svarede: vi have aldrig etc.;* þeir svöruðu, at þeir myndi hvergi fara; *undertiden maa Hovedord og Udsagnsord söges i den foregaaende Sætning:* hvert ætlar þú hèðan? Hann svarar: út á Nes *(hvor* ek ætla *tænkes til). — 2) m. dat., a)*

med den el. det i dat., som man svarer, giver Svar, α) s. e-m *svare en;* s. e-m stutt *give en et kort Svar. — β)* s. e-u *svare paa, besvare:* s. máli *give Tilsvar i en Sag. — b) med det i dat., som svares, bliver svart:* s. engu *svare intet;* s. góðu, illu um e-t; þèr mun ek því svara um þetta, er *etc. — c) være af lige Betydning el. Værdi:* þat svarar eyri silfrs.

Svarabróðir *og* svarbróðir *edsvoren Broder, Fostbroder.*

Svarða, *1. s. impf. ind. af* sverja.

Svardagi (-a, -ar), *m., Ed; jfr* sœri, eiðr: binda e-t svardögum *love, forpligte sig til noget med Ed.*

Svarðfastr *med fast Grönsvær:* svarðfast land.

Svarðlauss, *adj., uden Græs, Grönsvær.*

Svarðleysa (-u, -ur), *f., Jordbund uden Græs el. Grönsvær, B.*

Svarðlykkja *Stroppe, Hanke af Læder (Hvalrosskind).*

Svarðreiði *Seletöi el. Reb til Skibsbrug af Læder el. Hvalrosskind.*

Svarðreip *Læderreb, Læderrem, Toug af Hvalrosskind.*

Svarðsvipa *Pidsk af Læder el. Hvalrosskind.*

Svarf, *1. og 3. s. impf. ind. af* sverfa.

Svarf (-s, -ör), *n., 1) det at* sverfa *(Filen). — b) Fiilspaaner. — 2) ueg., a) Larm, Stöi. — β) heftig, hidsig Kamp:* í þessu svarfi *i dette Angreb. — γ) voldsom Færd, Voldsfærd, Ufred, Urolighed:* þat er víkinga háttr at afla fjár með ránum ok svörfum *med Ran og Voldsfærd. — b) Skade, Tab:* at þeim ... þætti í orðit nökkurt svarf *at de tyktes at de havde lidt temmelig stor Skade, ikke lidet Afbræk. — c) Knibe, betrykte Omstændigheder, Fare:* sitt ráð tekr hverr, er í svörfin ferr *naar Faren nærmer sig.*

Svarfa (-aða, -at), *v. a. og n., A) f. a., 1) v. a., m. dat., a) eg., bringe af Lave, i Uorden:* s. tafli *kaste Skakbrikkerne omkuld. — Impers.:* e-u svarfar *noget stryges, rodes, kastes voldsomt i Uorden. — b) ueg., öde, foröde, bortödsle. — 2) v. n., bestryge, streife:* ok svarfaði (ɔ: stafnljárinn) upp eptir síðunni *den gled op efter Siden (paa den Mand, som en anden sögte at trække bort med den). — B)* svarfask, *f. p., 1) pass., bringes af Lave, i Uorden, el. desl.;* taflit svarfaðisk *Skakbrikkerne faldt omkuld;* svörfuðusk skíðin utanborðs *gik over Bord;* hurð svarfask aptr *slaaes i (uforvarendes);* höfðu fötin svarfask af hánum ofan á gólfit *han havde kastet Klæderne af sig. — 2) som v. dep. n., gjöre Urolighed, röve og plyndre:* ok á þessu meli, er H. svarfaðisk þar um Gautland.

Svarfaðr (-ar, *uden pl.), m., Larm, el. en som gjör Larm (?). — b) om et Antal af halvfjerdssindstyve Personer.*

Svarfla (-aða, -at), *v. a., m. dat.,* = svarfa, *I.*

Svarflauss, *adj., fri for Urolighed, Ufred:* svarflaust sumar *Sommer, naar der ikke forefalde nogen Uroligheder;* svarflaust, *n. sg., adv., uden Strid.*

Svarfsamr (-söm, -samt), *adj., ufredelig, stridbar.*

Svarit, *supin. af* sverja.

Svárka *(for* svarrka?, -aða, -at). *v. n., larme, stöie:* lýðrinn svárkaði jafnan í hersýslunni. — *b) trættes:* s. um e-t.

Svarkr (-s, -ar), *m., en Kvinde, heftig i Sind og stöiende i sin Færd.*

Svarlauss, *adj., som ikke faaer noget Svar.*

Svarra (-aða, -at), *v. n., suuse, bruse (Eg.).*

Svarri (-a, -ar), *m., om en stormodig (storraadig) Kvinde, herskesyg, myndig Kvinde; jfr* svarkr.

Svarstuttr *som giver korte Svar (som en der er vred).*

Svarta (-aða, -at), *v. a., gjöre sort, farve sort.*

Svartahríð *Uveir, Sneefog saa tykt at man ikke kan see.*

Svartakampi *(-a, uden pl.), m., en som har sort Skæg (cogn.).*

Svartakollr *en som har (mörkt Hoved) sort Haar (cogn.).*

Svartálfr *Sortalf.*

Svartaskáld *den sorte Digter (cogn.).*

Svartasvipr *(eg. mörkt Udseende), stor Bedrövelse, Sorg.*

Svartbakr (-s, -ar), *m., (eg. en som har sort Bag), en Söfugl (larus marinus).*

Svartbíldóttr *(om Faar) sortblisset, I.*

Svartbláeygðr *som har mörkeblaa Öine.*

Svartblár *sorteblaa, mörkeblaa; jfr* blásvartr.

Svartblesóttr *(om en Hest) sortblisset; jfr* brúnblesóttr.

SVARTBRÚNN, *adj.*, *som har mörke Öienbryn.*

SVARTBRÖNDÓTTR, *adj.*, *sortsribet, I.*

SVARTDRÖFNÓTTR *sortspættet, I.*

SVARTEYGR *og* -EYGÐR *som har mörke, sorte Öine.*

SVARTFLEKKÓTTR *sortbroget (mest om Faar), I.*

SVARTFLIKRÓTTR *sortspraglet.*

SVARTFUGL *sort Fugl; et Slags Söfugl.*

SVARTFYGLI (-is *uden pl.*), *n.*, *coll. til foreg. O.*

SVARTGRÁR *sortegraa.*

SVARTHRYGGJAÐR, *adj.*, *med sort Ryg, sortdraget.*

SVARTJARPR *mörkebruun.*

SVARTKLÆDDR *sortklædt, klædt i Sort.*

SVARTLEITR, *adj.*, *af et mörkladent Udseende, sortagtig, sortladen.*

SVARTMUNKR *Sortebroder, Dominikanermunk.*

SVARTNÆTTI (-is, *uden pl.*), *n.*, *den mörkeste Deel af Natten, I; jfr* lágnætti.

SVARTR (svört, svart), *adj.*, *sort:* s. hestr; s. á hár *sorthaaret;* svört augu *sorte Öine; ogsaa i ueg. Udtryk.*

SVARTRÖNDÓTTR *sortstribet.*

SVARTSKYGGÐR *poleret glindsende sort:* svartskyggð sverð *sortglindsende Sværd.*

SVARTSKJÖLDÓTTR (*om Hornkvæg*) *sortskjoldet, I.*

SVÁSLIGR, *adj.*, *blid, behagelig, som vækker Behag:* er þat kallat svásligt, er blítt er.

SVÁSS, *adj.*, *blid, behagelig, kjærkommen.*

SVÁT *for* svá at, *see under* svá.

SVEÐJA (-u, -ur), *f.*, *en meget stor, bred Kniv.*

SVEÐJA (sveð, svadda, svatt), *v. a.*, *flænge; ogsaa som v. n.*, *gaae flængende (om Huggevaaben):* sverðit svaddi ofan í knèsbótina.

SVEFJA (svef, svafða, svaft), *v. a.*, *eg. söndysse (jfr* svæfa), *men bruges kun i uegentlig Betydning, dæmpe, stille, formilde; undertrykke:* s. e-n *formilde en;* s. útrú e-s *standse, undertrykke ens Utroskab, afholde en fra Utroskab.*

SVEFN (-s, -ar), *m.*, *Sövn:* í svefni *i Sövne;* í fasta svefni *i dyb Sövn;* leggjask til svefns *lægge sig til at sove;* festa svefninn *sove rigtig ind.* — *b) Blund:* er menn höfðu einn svefn sofit *(een, d. e. den förste Blund).*

SVEFNBRIGÐI, *n. pl.*, *urolig Sövn, forstyrret Sövn, I.*

SVEFNBÚR *Sovekammer, Soveværelse.*

SVEFNFARAR *el.* -FARIR *Drömme; Sövn.*

SVEFNFÁTT, *n. adj.*, *impers.:* e-m er s. *en sover lidet, kan ikke sove, lider af Sövnlöshed.*

SVEFNHELLIR *Fjeldstue som Sovekammer.*

SVEFNHERBERGI *Soveværelse.*

SVEFNHÚS, *d. s.*

SVEFNHÖFGI (-a, -ar?), *m.*, *Slummer; (nu) let og kort Sövn.*

SVEFNHÖFIGR *og* -HÖFUGR, *adj.*, *især i det upersonlige Udtryk:* e-m er svefnhöfigt *en er sövnig, overvældet af Sövnighed.*

SVEFNHÖLL *Sovehal.*

SVEFNI (-is, *uden pl.*), *n.*, *Soven, Liggen hos, Samleie:* biðja konu svefnis *opfordre en Kvinde dertil;* brjóta konu til svefnis *voldtage.*

SVEFNIGR *og* -UGR, *adj.*, *sövnig; sövnagtig, dorsk.*

SVEFNINNI (-is, *pl. d. s.*), *n.*, *Soveværelse.*

SVEFNKLEFI *Sovekammer.*

SVEFNLAUSS, *adj.*, *sövnlös, I.*

SVEFNLEYSI (-is, *uden pl.*), *n.*, *Sövnlöshed.*

SVEFNLOPT *Soveloft.*

SVEFNLÆTI, *n. pl.*, *Lader, især Uro i Sövne, I.*

SVEFNÓRAR *Drömmeværk, Drömmephantasier.*

SVEFNROF, *n. pl.*, *eg. Sövnens Ophör, df Öieblikket (og den dermed fölgende halvsovende Tilstand), naar man vækkes af Sövne:* í svefnrofunum, *I.*

SVEFNSAMR (-söm, -samt), *adj.*, *hengiven til Sövn, sövnagtig.* — *Impers.:* e-m verðr eigi svefnsamt *en kan ikke sove, faaer liden Sövn.*

SVEFNSKÁLI *Soveværelse.*

SVEFNSKEMMA *Soveværelse; jfr* skemma.

SVEFNSTOFA (-stufa) *Soveværelse.*

SVEFNSTUND *Stund, man sover, blunder.*

SVEFNSTYGGR *som gjerne vaagner, vækkes ved den mindste Stöi.*

SVEFNTÍMI, *Sovetid, Sengetid:* nú er at kom svefntíma *da det var paa Tiden at gaae til Sengs.*

SVEFNUGR, *see* svefnigr.

SVEFNVANI, *adj.*, *sövnlös, som ikke kan sove.*

SVEFNÞORN *Sovetorn el. Sovetjörn,*

vistnok et Slags Soveurt (Tjörn? el. tjörnlignende Hexemiddel?), som, el. naar den blev stukken ind i Öret, troedes at bevirke en dyb Sövn el. Bedövelse: stinga e-m s.

SVEFNÞRUNGINN *betynget af Sövn, Sövnighed, I.*

SVEFNÞUNGI *Sövnighed, Dorskhed af Sövnighed.*

SVEI, *interj., fy:* s. þèr *(I) pak dig.*

SVEIÐ, *1. og 3. impf. ind. af* svíða.

SVEIF (-ar, -ar), *f., Haandfang paa noget til at dreie det (til Siderne el. rundt), Svingel; jfr* stýrissveif.

SVEIF, *1. og 3. s. impf. ind. af* svífa.

SVEIFA (-aða, -at), *v. n., svæve, glide:* lætr konungr s. hendina hjá stólnum.

SVEIFING (-ar, -ar), *f., Bevægelse;* sveifingar-rúm, = sveifrúm.

SVEIFLA (-u, -ur), *f., a) det at* sveifla; *ueg. i Talemaaden:* hafa engar sveiflur á e-u *sige noget uden Omsvöb, i Korthed. — b) spec., i Bryden, det at svinge sin Modstander rundt, i den Hensigt at kaste ham, I.*

SVEIFLA (-aða, -at), *v. a., m. dat., svinge:* s. sverði *svinge Sværdet;* s. öxi til e-s; s. e-m *(I) dreie, svinge en rundt (især i Bryden).*

SVEIFRÚM *Plads til at bevæge, vende (spec. et Skib).*

SVEIGING (-ar, -ar), *det at* sveigja, *I.*

SVEIGJA (-i, -ða, -t), *v. a., 1) eg., sveie, böie. — 2) ueg., a) abs. (el. som v. n.)* s. til e-s *vende sig henimod, föie sig efter. — b)* s. e-t á e-n *(eg. give noget Retningen henimod en, d. e.) overföre Fölgerne af noget paa en (især Fölgerne af ens Opförsel paa ham selv, d. e. gjengjelde ham). — c) paadutte:* s. e-t at e-m *paadutte en noget, give Skylden for.*

SVEIGIR (-is, *uden pl.), m., den som sveier, böier; jfr* bogsveigir.

SVEIGJANLIGR, *adj., som kan böies, böielig, I.*

SVEIGR (-ar, -ar), *m., 1) böieligt Træ, Vidie; Baand (paa Kar etc.) af saadant Træ; jfr* svigi. *— 2) om et Slags Fruentimmer Hovedtöi, rimeligviis bestaaende af en linnet Dug, som vikledes rundt omkring Hovedet.*

SVEIK, *1. og 3. s. impf. ind. af* svíkja.

SVEIM (-s, *uden pl.), n., uordentlig Bevægelse hid og did; Sværm, Sværmen, Commerce:* i eyjunum var s. mikit *der foregik mange Spectakler, Sviir og Sværm.*

SVEIMA (-aða, -at), *v. n., bevæges uordentlig hid og did ligesom med flagrende Bevægelse, svæve hid og did; vanke omkring; bevæge sig i en Sværm; sværme:* er mèr grunr, at hann muni hèr einhverstaðar s.; þeir sveimuðu um bœinn; sveimuðu menn þá um í húsin; *fylgjur* óvina várra s. hèr nú í nánd. — Þú sveimar eigi úti um nætr *sværmer ikke ude om Natten, gaaer ikke paa Nattesviir.*

SVEIMAN *og* -UN (-ar, *uden pl.), f., det at* sveima.

SVEIMR (-s, *uden pl.), m.,* = sveim: sá s. görisk um allar herbúðir af þessu, at vel hverr svífr at sinni eigu. — *b) see i* orðasveimr.

SVEINBARN *Drengebarn.*

SVEINDÓMR (-s, *uden pl.), m., (d. Svenddom) Mandens Ungdomsaar.*

SVEINN (-s, na, -ar), *m., Svend, a) Dreng,* = sveinpiltr; = sveinbarn. — *b) (ung) Mand:* vaki sveinar í seti. — *c) Tjener* = þjónustusveinn; *jfr* kertisveinn, matsveinn, sendisveinn, skósveinn; sveins-ligr, *adj., som ligner en Dreng;* sveina-leikr *Drengeleg:* ganga þeir þar til, er sveinaleikrinn var *hvor Drengene legede.*

SVEINPILTR *Svend, Dreng (juvenis).*

SVEINSTAULI (-a, -ar), *m., (klodset og lille) Dreng eller Tjener, Knös.*

SVEIPA (-u, -ur), *f., et Klædningsstykke hörende til Fruentimmerdragten, efter Eg. om et Slags Forklæde (ligesom endnu paa sine Steder i Island, især et mindre, til en lille Pige, el. et uanseeligt), muligen ogsaa om et Hovedsvöb (et af ringere Slags),* = sveipr: Katla *(en Troldkvinde)* sœkir þá sveipu sína, ok veifði upp yfir höfuð sèr; görði þá myrkr mikit. — Katla skók þá enn sveipu sína.

SVEIPA (-aða, -at *og* i, --ta, -t, *og uregelm.:* sveip, sveip, *p. pr.* sveipinn), *v. a., 1) svöbe etc., a) med det i acc., som indhylles:* s. sik i skikkju sinni *svöbe sig ind i sin Kappe.* — Sigurðr sveipr hana i ripti *indsvöbte i Linned. — b) m. det i dat., som svöbes (etc.) om noget:* (hann) sveipaði at hendinni dúki *svöbte en Dug om Haanden;* s. at sèr kápunni *svöbe Kappen om sig, indhylle sig i den;* engan hlut bar hann, nema hæru þá, er hann sveipti um herðar sèr *han havde intet paa uden*

de graa Haar (Lokker), hvormed han indhyllede sine Skuldre. — 2) *svinge, m. dat.:* s. sverði.

SVEIPR (-s, -ar), *m., a) Svöb.* — *β) et Slags Fruentimmer Hovedtöi; jfr* sveipa. — *b) den Egenskab ved Haaret at det kruser, kröller sig paa en Deel af Hovedet:* s. í enni *kröllet Haar i Panden, el. Hvirvel i Haaret i Panden, ifölge Ordets nuværende Betydning;* s. í hvirflinum *Hvirvel i Issen.* — 2) *hurtig Omböining, hurtig Bevægelse; df pludseligt Tilfælde, Fare; Ordspr.:* opt verðr s. í svefni *i Sövne oplever man ofte de störste (mest uventede) Forskrækkelser.*

SVEIPR, *adj., kröllet:* sveipt hár.

SVEIT (-ar, -ir), *f., a) Flok, Hob Mennesker, spec. som have en Bestemmelse el. Formaal, Parti:* hafa með sèr mikla s. manna *et stort Fölge;* fara í s. með e-m *slutte sig til ens Selskab el. Fölge.* — *β) en Afdeling Krigsfolk.* — *γ) et Antal af sex Personer.* — *b) Bygd, Landdistrict, Land, Opland (forsaavidt det er bebygget):* fara upp í s. — *c) senere og nu Commune, District, spec. med Hensyn til Fattigforsörgelsen* = hreppr: vera kominn á s. *være et Fattiglem;* sveitar-bót *hvad der er til Baade for et Selskab el. et District.* -dráttr *det at samle sig i Partier, (jfr Partiaand).* -drykkja *Drikkelag i Partier, flokkeviis.* -gengi *det at hjelpe en ved at begive sig i hans Fölge; det at tage ens Parti.* -höfðingi *Anförer for en Afdeling Krigsfolk; Folkehövding.* -maðr, *a) Kammerat,* = sveitunni. — *b) Beboer af et Landdistrict.* -rækr *som bör jages fra et Landdistrict;* sveitaskipan *Ordning af Krigsfolk i Afdelinger.*

SVEITA (-i, -ta, -tt), *v. a.,* 1) *f, a., gjöre svedt.* — *b) udsvede.* — 2) sveitask, *f. p., refl., eg. gjöre sig svedt; deraf anstrenge sig af alle Kræfter, svede (for el. over noget):* sveitask við e-t; sveitask fyrir e-u, *I.*

SVEITBÚI *Staldbroder, Kammerat* (= sveitungi).

SVEITI (-a, *uden pl.*), *m., a) Sved:* fá sveita *komme i Sved; jfr* sviti. — *b) Blod (mest i Poesie);* sveita-borur *Porer.* -dúkr *Svededug.*

SVEITIGR, *adj.,* = sveittr. — *b) blodig.*

SVEITTR (*eg. p. pr. af* sveita, *men bruges som*) *adj., svedt.*

SVEITUNGI *og* SVÍTUNGI (-a, -ar), *og* -UNGR (-s, -ar), *m,. en som hører til samme* sveit *a og (nu) b:* með sínum sveitungum *med sine Kammerater.*

SVELGJA (svelg, svalg — sulgum, sólgit; *ogsaa* -i, -ða, -t), *v. a., m. acc. og dat., svælge, nedsvælge, sluge, nedsluge; synke, a) m. acc.:* þeir sulgu fast drykkinn *drak tæt.* — *b) m. dat.:* s. e-u niðr *synke noget.* — 2) svelgjask, *f. p., pass., impers.,* e-m svelgisk á *en faaer noget i Vrangstruben, I.*

SVELGR (-jar *og* -s, -ir), *m., Svælg,* = röst *(i Havet).*!

SVELL (-s, *pl. d. s.*), *n., (eg. opsvulmet) Iis.*

SVELLA (svell, svall — sullum, sollit), *v. n., hovne, ophovne, svulme:* sollit sár *opsvulmet Saar.* — Sollin skip *Skibe, som ved at have været længe i Söen, ere blevne gjennemtrængte, tunge af Vand.* — *Ueg. i Udtrykket:* e-m svellr e-t *noget ærgrer en overmaade, ligel.* e-m svellr *(impers.)* í munni, *eg. det svulmer i ens Mund, d. e. han overdriver i sin Beretning.*

SVELLR, *adj., ophovnet.*

SVELTA (-u, *uden pl.*), *f., Sult, Hunger, B.*

SVELTA (svelt, svalt — sultum, soltit), *v. n., sulte, lide Sult.* — Soltinn, *p. pr., som adj., sulten, I.* — *b) död, dræbt, E.*

SVELTA (-i, -a, -t), *v. n., sulte, lade en lide Sult, udhungre.* — *b) dræbe, E.*

SVELTI (-is, *pl. d. s.*), *n., Sted, hvor Kreaturer ikke kunne faae Foder, I.*

SVELTIKVÍ *Indhegning hvor Kreaturer, som optages paa Marken, lukkes inde uden Foder indtil Eiermanden afhenter dem.*

SVENGD (ar, *uden pl.*), *f., det at svinde ind, blive tyndere, blive mager; Sult.*

SVENGJASK (-isk, -disk, -zk), *v. pass., svinde ind, blive smallere, magrere.* — *b) blive sulten, I.*

SVERÐ (-s, *pl. d. s.*), *n., Sværd:* bregða sverði; slíðra sverð; reiða s.; sverðs-brot *Stykker, Stumper af et Sværd.* -egg *Sværdseg.* -heiti *(poetisk) Benævnelse paa et Sværd.* -hjalt *Hjalte.* -högg, *a) Hug af el. med et Sværd.* — *b) Sværdkamp.* -oddr *Sværdod.*

SVERÐBERARI (-a, -ar), *m., Sværddrager.*

SVERÐFETILL *Sværdrem.*

SVERÐFISKR *Sværdfisk (xiphias gladius; pristis, Eg.).*

SVERÐSKÁLPR (-s, -ar), *m., Sværdbalg; jfr* sliðrir.

SVERÐSKEPTI *Sværdfæste.*

SVERÐSKÓR *Dupsko paa Enden af en Sværdskede.*

SVERÐSKREIÐ (*som det synes*) *Sværd og andre Vaaben med Tilbehör, som en reiser med som Handelsvare* (skreið *saal. her maaskee udtrykker den udbredte, udstillede Mængde; see d. O.). — Jfr* svörðskreið.

SVERÐSKRIÐI (-a, -ar), *m.,* (*som det synes*) *en som reiser med, falbyder Sværd og andre Vaaben; Sværdfeier (?).*

SVERÐTAKA, *eg. det at modtage et Sværd af en som Tegn paa Underkastelse; det at sværge en Troskab.*

SVERÐTAKARI (-a, -ar), *m., en som modtager et Sværd af en som Tegn paa Underkastelse; en som sværger en Troskab.*

SVERFA (sverf, svarf — surfum, sorfit), *v. a. og n., 1) v. a., a) eg., file; Talemaade:* láta sverfa til stáls; *jfr* stál. — *b) ueg., trykke, besvære.* — 2) *v. n., ueg., a)* s. at e-m *bede en indtrængende om noget.* — *b) impers.:* þegar at sverfr *naar det kniber.*

SVERJA (sver, sór *og* svarða, svarit), *v. a. og n., 1) v. a., m. acc. og gen., a)* s. eið *sværge, aflægge Ed.* — *b) bekræfte, forsikkre ved Ed el. ved at paakalde Gud til Vidne om Sandheden af det man siger, lover etc.:* skaltu s. þess; ek sver við Palladem ... at ek skal eigi ljúga. — 2) *v. n., a)* s. fyrir *sværge sig noget fra:* s. fyrir barn. — *b) om Forsikkring ved Ed:* þeir s. umb, at þetta sè satt. — *c) om (de misbrugte Bekræftelser ved) Ed i Talen, bande:* s. ok sárt við leggja.

SVERTA (-i, -a, -t), *v. a., farve sort, sværte.*

SVÍAR, *m. pl., Beboerne af Sverrige.*

SVIÐ, *n.,* = svæði, *I.*

SVIÐ, *n. pl., svedne Hoveder og Been af Faar.*

SVIÐA (-u, -ur), *f., 1) Svedning.* — 2) (*maaskee oprindelig om et Slags tilsvedet Stykke Træ i Form af et Stikvaaben*) *et Slags Spyd;* sviðu-eldr = sviðeldr. -fölskvi *ubrændt Materie, Aske.* -leikr *Svedningsleg (?); jfr* svipuleikr. -skapt *Skaftet paa en* sviða 2.

SVÍÐA (svíð, sveið — sviðum, sviðit), *v. a. og n., 1) v. a., svide:* s. kol *svide Kul.* — 2) *v. n., svide, svie, smerte:* sár s. *smerte.* — *b) impers. og ueg.:* e-m svíðr e-t *noget smerter en.*

SVIDDA, *adj., (om Kreaturer), pludselig död (som om det var lynslaget?).*

SVIÐELDR *Ild, hvorved man svider (f. Ex. Hoveder og Been af Kreaturer).*

SVIÐI (-a, *uden pl.*), *m., Svie, Smerte;* sviða-lauss, *adj., uden Svie el. Smerte.*

SVÍÐINGR (-s, -ar), *m., Gnier, I.*

SVIÐKALDR *bidende kold, E.*

SVIÐNA (-ða, -ðr), *v. n., svides, blive sveden.*

SVIÐNINGR (-s, -ar), *m., noget der svides, steges (?), (jfr B).*

SVIF (-s, *pl. d. s.*), *n., pludselig Bevægelse:* í því svifi *med det samme;* í þeim sömu svifunum.

SVÍFA (svíf, sveif — svifum, svifit), *v. n. og a., A) eg., svæve, bevæges hid og did, a) v. n.,* skipit svífr um akkeri *sveier op for sit Anker;* skip svífr upp á grunn *driver paa Grund;* skipit sveif at landi *drev paa Land.* — *b) v. a. impers.:* sveif mjök stórskipunum *de store Skibe dreve et langt Stykke Vei for Strömmen;* þeim sveif at landi *de dreve ind til Landet.* — 2) *om Personer, gaae, vanke, drive, el. desl., a)* s. til stofu *begive sig ind i Stuen.* — *b)* s. at e-u *gaae for at hente, skaffe, bringe noget til Veie:* s. at hestum *gaae og hente Heste.* — 3) *om Huggevaaben, streife, gaae flængende:* hann hjó til hans ... ok sveif ofan á bringuna. — *B) ueg., 1) pers.:* drykkr svífr á *gaaer til Hovedet, beruser.* — 2) *impers., a) som v. n.:* þat svífr at e-m *el.* yfir e-n *en faaer pludselig Ondt.* — *b) som v. a. (impers.), m. dat.:* hinu sveif hánum lengstum í hug, ef *dermed vare hans Tanker især sysselsatte, om etc.* — *II) f. p.,* svífask, *dep. a., m. gen., vige tilbage fra, skye;* s. engis ills *ikke undsee sig for at gjöre alt det Ondt, man kan.*

SVÍFR, *adj., eg. bevægelig, som giver efter, som undseer sig for, afholder sig fra; jfr* úsvífr, úsvífinn.

SVIG (-s, *pl. d. s.*), *n., Krumning, Böining:* fara s. á við *gaae forbi el. i Veien for ved en Omvei;* fara í s. við, *d. s.; ueg. Talem.:* vinna s. á e-m *faae Bugt med, faae Magt med, tvinge;* freista svigs á e-m *söge at faae Bugt med, söge at tvinge.* — *b) Leilighed (til noget* = svigrúm): ef

þeir fengi nokkurt s. á *dersom der frembød sig nogen Leilighed.*

Svigi (-a, -ar), *m., a) tynd, böielig Kvist, Vaand, Vidie. — b) Vidiebaand (til Kar), I.*

Svigna (-aða, -at), *v. n., böies, krummes, sveie, I.*

Svigrmæli, *n. pl., fornærmelige Ord, Udtryk, B.*

Svigrúm, *eg. Plads til at vende, böie sig; ueg., Leilighed (til noget), I.*

Svik, *n. pl., a) Svig, Bedrag, Bedrageri:* búa yfir svikum *pönse paa Svig; Ordspr.:* upp koma s. um siðir *(al Svig opdages tilsidst). — b) spec. om Gift:* gefa e-m s. *give en Gift;* svika-fullr *fuld af Svig.* -lauss, *adj., uden Svig.* -ligr, *adj., svigagtig, bedragersk; jfr* sviksamligr.

Svikall og -ull, *adj., svigfuld, bedragersk.*

Svikari (-a, -ar), *m., Bedrager.*

Svikdómr (-s, *uden pl.*), *m., Svig, Bedrag.*

Svíkja (svík, sveik — svikum, svikit), *v. a., a) svige, bedrage. — b) forfalske.*

Svikligr, *adj., svigagtig, svigfuld, bedragersk.* -liga, *adv.*

Svikráð, *n. pl., svigagtige Planer, svigfulde Anslag:* sitja á svikráðum við e-n *pönse paa Svig imod en.*

Svikræði (-is, *pl. d. s.*), *n.,* = svikráð; svikræða-sök *Sag, som angaaer Anklage for svigfulde Anslag, Forræderi.*

Sviksamligr, *adj., svigagtig, bedragersk.* -liga, *adv.*

Sviksamr (-söm, -samt), *adj., svigfuld.*

Sviksemd (-ar, -ir), *og* -semi *(indecl.), f., det at være* sviksamr, *Svigagtighed.*

Svikull, *see* svikall.

Svil, *n. pl., Melken i Fiske (især i Torsk), I.*

Svili (-a, -ar), *m., Slægtning; en som er gift med ens Kones Söster.*

Svim (s- *uden pl.*), *n.,* = svimi.

Svima, svimma (svim, svam *el.* svamm – svámum *og* summum, svumit) *og* symja (sumda?, sumit?), *v. n., svömme. — Ueg.* s. í fullsælu *(svömme i Overflod og Lykke) dandse paa Roser.*

Svima (-aða, -at), *v. a. impers.,* e-n svimar *en bliver svimmel, svimler.*

Svimi (-a, *uden pl.*), *m., Svime, Svimmel, Svimmelhed.*

Svimra (-aða, -at), *v. n., svimle; ogsaa som v. a. impers.,* = svima (-aði).

Svín (-s, *pl. d. s.*), *n., Sviin; Ordsprog:* grísir gjalda, en gömul s. valda *ofte gjelder Griis det gammel So har gjort;* svíns-belgr *det uopskaarne Skind af et Sviin.* -blóð *Svineblod.* -ból *Svinesti.* -hrín, *n., Grynten.* -rani *Svinetryne;* svínabœli *Svinesti; jfr* svínstí. -geymsla *Vogtning af Sviin.* -hirðir *Svinehyrde.* -hús *Svinesti, Svinestald, Svinehuus.*

Svínbeygja, *v. a., krumme, böie ned i Snavset.*

Svíndrukkinn *ganske drukken.*

Svínfylking *Svinefylking.*

Svínfylkja, *v. a., opstille i Svinefylking:* s. liði sínu.

Svínhvalr *et Slags Hval.*

Svínhöfði *en hvis Hoved ligner et Svinehoved (?, cogn.).*

Svinna (-u, *uden pl.*), *f., Klogskab, Forstand:* kunna sèr meiri svinnu *være klogere end som saa.*

Svinnligr, *adj., som vidner om Klogskab, Forstand.* -liga, *adv.*

Svinnr (s, *uden pl.*), *m.,* = svinna: snúa á svinn ráði sínu *(eg. vende sin Opförsel, sin Leveviis til Fornuften) forbedre sig.*

Svinnr (*ogsaa* sviðr), *adj., klog, forstandig.*

Svínskinn *den aftagne og beredte Hud af et Sviin, Svineskind.*

Svínstí *Svinesti, Svinestald.*

Svinta, *ogsaa* svunta (-u, -ur), *f., Forklæde, I.*

Svipa (-u, -ur), *f., oprindel. maaskee hurtig Bevægelse,* = svipr; *jfr* svipuleikr; *df 1) en Pidsk. — 2) i Edda Navn paa en poetisk Figur (ɔ: Sammenstilling af flere Epitheter, der gaae paa samme Person el. Gjenstand;* en s. heitir þat, ef fleiri sannkenningar heyra einum hlut); svipu-högg *Slag med el. af en Pidsk.*

Svipa (-aða, -at), *v. a. og n., A) f. a., 1) v. a., m. dat., a)* s. e-u *gjöre noget i en Hast el. Haandevending, — b)* s. e-m *slaae, pidske en. — 2) v. n., bevæges hurtig; skynde sig, ile, haste, gaae, ride, roe skyndsomt:* (þeir) lètu síðan frá landi ok svipuðu yfir ána. — *b) blinke (?):* sverði, þat er jafnan svipar *(svinges?)* allan veg með eldbitrum eggjum. — *c)* svipandi logi *flagrende, spillende Lue. — B)* svipask, *f. p., 1) refl.,* svipask at e-u

söge skyndsomt efter noget. — 2) *pass., impers.:* e-m svipask *en bliver vred.*

Svipaðr, *adj., som har det el. det Udseende:* s. illa. — *b)* s. e-m, e-u *lig, som har Lighed med.*

Svipall *og* -ull, *adj., bevægelig, ustadig, flygtig:* afla fjár ok frægðar ok svipulla sœmda; svipul verðr mèr nú sonaeignin *hurtig skal jeg miste mine Sönner (el. kortvarig skal nu blive min Glæde af mine Sönner).*

Svipan *og* -un (-ar, *uden pl.*), *f., a) hurtig Bevægelse; Svingning.* — *b) Skynding, Hast.* — *c) Moment, Öiekast:* í einni s. *i et Ruf.* — *d) Angreb, Kamp:* hörð s. *hidsig Fægtning.*

Svipgóðr *som seer godt ud.*

Svipilkinnaðr, *adj., med runde Kinder* (?), *(anden Læsem. har* sívalkinnaðr).

Svipillr *skummel af Udseende.*

Sviphnugginn *som seer bedrövet ud.*

Svipligr, *adj., pludselig, brat.*

Sviplíkr *noget lignende af Udseende.*

Svipljótr = svipillr.

Sviplyndr *ustadig, ubestandig, vægelsindet.*

Svipmikill *hvis Udseende vidner om noget stort, tyder paa at der boer noget mere end almindeligt i Personen:* þetta er s. piltr.

Svipr (-s, -ir), *m., a) kort Bevægelse.* — *b) kort Tilsyneladelse; Öieblik, Moment:* í svip *i et Öieblik.* — c) *Udseende,* α) *forsaavidt deri det Indre afspeiler sig:* á svipinn *i Udseende; jfr* höfðingssvipr. — β) *med Hensyn til at en viser Vrede i sin Fremtræden:* þat er mikill s. á hánum. — γ) *forsaavidt Lighed med noget viser sig:* þat er s. með þeim *de ligne hinanden noget, I.* — *c) en död Mands Skikkelse, Gjenfærd:* dauðra manna svipir; ek sá svipinn hans. — *d) ogsaa om en Skikkelse af noget, som man seer utydelig og flygtig:* þóttusk sjá svip mannsins niðr við ána *(hvor Talen er om en flygtende Person, som ligesom dukkede op et Öieblik).* — *Herhen synes at höre:* þóttisk — K. sjá svipinn til konungs *at han saae Kongens Skikkelse, idet han vendte Blikket i den Retning (hellere end: at han saae den hurtige Bevægelse, Kongen gjorde, idet han sprang overbord).* — *e) (ligesom brat Forsvinden og Fornemmelsen deraf?), Savn, Afsavn, Skade:* þykkir næsta s. at brautför ykkarri *jeg föler stort Savn ved eders Bortreise.*

Svipsjón *det at see noget flygtig, löselig; flygtigt Syn.*

Svipstund *Öieblik:* á einni svipstundu *i et Öieblik.*

Svipt, *see i* karlsvipt, kvennsvipt.

Svipt (-ar, -ir), *f., Savn, Tab:* e-m er s. at e-u (e-m) *en föler Savn ved at miste, skilles fra noget (en); jfr* sviptir *og* svipr *d.*

Svipta (-u, *uden pl.*), *f.,* = svipt, sviptir; *jfr* svipr *d.*

Svipta (-i, -a, -t), *v. a., A) f. a., 1) m. dat., a) bringe noget med en hurtig Bevægelse bort fra sit Sted el. ud af sin Stilling; rykke; snappe;* s. seglum *tage Seilene ind (ogsaa brugt absol. i samme Betydning);* s. e-u undir hönd sèr *putte noget med en hurtig Bevægelse under Armen;* s. e-u af e-m *tage noget fra en med et Ryk;* s. e-m undir sik *faae en under sig (ved et Ryk el. kraftigt Tag).* — *b)* s. e-u í sundr *slide noget med et Ryk itu, I.* — 2) *m. acc.:* s. e-n e-u *beröve en noget.* — *B)* sviptask, *f. p., recipr.:* sviptask um e-t *trækkes om noget;* sviptask *brydes.*

Sviptikista *en mindre Kiste (til at bære, flytte noget i), Reisekuffert* (?).

Svipting (-ar, -ar), *f., det at* svipta *(Ryk, Snappen; Beröven).* — 2) *det at* sviptask *(Bryden, Brydekamp):* urðu með okkr sviptingar miklar *vi havde en svær Brydekamp med hinanden.* — 3) = sviptingr (œrna þræðr eða sviptingar).

Sviptingr *og* sviptungr (-s, -ar), *m., (maaskee oprindel.?) Baand til at rebe Seilene med; deraf i Almindelighed Baand, Traad, Seglgarn el. lign. til Brug ombord i et Skib til hvadsomhelst; jfr* svipting.

Sviptir (-is, *uden pl.*), *m., Tab, Savn;* öllum þótti mikill s., er hann fór í brott *alle tyktes det en stor Skade, at han tog bort.*

Sviptungr, *see* sviptingr.

Svipuleikr *Leg med hurtige Bevægelser* (?); *jfr* svipa (*f. og v. n.*); *hertil anden Læsem.* sviðuleikr (*see u.* sviða), *som bedre synes at passe til Omstændighederne.*

Svipull, *see* svipall.

Svíri (-a, -ar), *m., a) Nakke, Halsen bag til.* — *b) spec., Halsen paa en Gallion:* búnir svírar; svíra-digr *som har en tyk Nakke, Hals.*

SVITI (-a, *uden pl.*), *m.*, *Sved; jfr* sveiti.

SVITNA (-aða, -at), *v. n.*, *komme i i Sved, komme til at svede.*

SVÍTUNGI, *see* sveitungi.

SVÍVIRÐ (-ar, *uden pl.*), *f.*, = svívirða.

SVÍVIRÐA (-a, *uden pl.*), *f.*, *Skam, Beskæmmelse, Skjændsel.*

SVÍVIRÐA (-i, -a, -t), *v. a.*, *beskæmme, tilföie Skam, skjænde.*

SVÍVIRÐIRLIGR *og* -VIRÐLIGR, *adj.*, *beskæmmende, skammelig, skjændselsfuld.* -liga, *adv.*

SVÍVIRÐING (-ar, -ar), *f.*, *Skam, Skjændsel; jfr* svívirðingar-maðr *skjændselsfuldt Menneske.* -nafn *Skjændselsnavn.*

SVÍVIRÐLIGR, *see* svívirðiligr.

SVÍÞJÓÐ *Sverrige.*

SVO, *see* svá.

SVOLGRA (-aða, at-), *v. a.*, *svælge i sig, bælge.*

SVOLI (-a, -ar), *m.*, *a) en Træbul, utilhugget Træstub, I. — b) i daglig Tale, om et grovt, ubehövlet Menneske;* svola-ligr, *adj.*, *grov, ubehövlet, I.*

SVORTI', *anden Form f.* sorti.

SVUNTA, *see* svinta.

SVÆÐI (-is, *pl. d. s.*), *n.*, *aaben Plads, Mark:* Kingála stóð þar sem mest var svæðit; *jfr* bersvæði. — *b) ogsaa til Söes; aabent Sted, hvor der ingen Læ er, udenfor en Havn eller en Liggeplads.*

SVÆFA *og* SŒFA (-i, -ða, -t), *v. a., 1) eg., söndysse, dysse i Sövn. — b) stikke (et Kreatur); deraf slagte i Almindelighed, dræbe. — Spec. slagte til Offring (jfr Eg.);* vár herra sœfði sinn eiginn líkama til lausnar öllum kristnum mönnum *gav den hen som Slagtoffer etc. (især i denne Betydning* sœfa). — *2) ueg., stille, dæmpe, neddysse; stille tilfreds. — B) f. p.,* sœfask, *pass., (lidt efter lidt) miste Livskraften, döe:* jarlinn sœfðisk á spjótinu. — *Jfr* sefa.

SVÆFILL (-ls, svæflar), *m.*, *liden Hovedpude.*

SVÆFING *og* SŒFING (-ar, *uden pl.*), *f.*, *det at* svæfa.

SVÆKJA *el.* SVŒKJA (-u, *uden pl.*), *f.*, *stærk Lummerhede, I.*

SVÆLA (-u, *uden pl.*), *f.*, *1) eg., stærk, tyk Rög. — 2) ueg., Svig, Bedrag, List.*

SVÆLA (-i, -da, -t), *v. a., 1) eg., dræbe ved Rög:* láta s. sik inni *lade sig indebrænde;* s. ref út úr greni *fordrive Ræven ud af sin Hule ved Rög, ryge den ud, I. — 2) ueg., tilvende sig (ved List el. Vold):* s. e-t undir sik.

SVÆRA (-u, -ur), *f.*, *Moder til en Kvindes Mand, Svigermoder.*

SVŒRR, *see* sœrr.

SVÆSINN, *adj.*, *fræk, ustyrlig* (svæsni *Frækhed), I.*

SVÖÐUSÁR *Saar af större Omfang end Dybde, Flænge.*

SVÖLU-, *see under* svala.

SVÖLUN, *see* svalan.

SVÖLLUN, *see* svallan.

SVÖPPR (*nu* sveppr, -appar, -eppir), *m.*, *Svamp (fungus og spongia).*

SVÖRÐR (-arðar, -erðir), *m.*, *1) det haarbevoxne Skind paa Hovedet; jfr* höfuðsvörðr. — *2) Sværd, Grönsværd. — 3) Læderreb, Lædertoug (spec. af Hvalrosskind; jfr* svarð-).

SVÖRÐSKREIÐ (sverðskreið *opfattet saaledes, samt det afledte* sverðskriði) *burde nærmest betyde Skindvarer; at tage det om Brændetörv synes at ligge fjernere, da* svörðr *bet. Grönsvær. Dog i begge Tilfælde maatte man vente Sammensætningen* svarð- *som i* svarðreip *og fl.*

SVÖRFUÐR, *see* svarfaðr.

SVÖRULL, *adj.*, *som svarer, naar han bliver irettesat, I.*

SÝÐ, *1. s. præs. ind. af* sjóða.

SYÐRI, *adj. compar., superl.* syðstr *og* synnstr, *söndre, sydligere, sydligste.*

SYFJA (-ar, -aði, -at), *v. a. impers.*, e-n syfjar *en bliver sövnig.*

SYFJAÐR, *adj.*, *sövnig.*

SYFLA *el.* SÝFLA, *v. a.*, *belægge med Suul* (sufl); sýfldr brauðhleifr *en* brauðhleifr *med Suul til.*

SÝG, *1. s. præs. ind. af* sjúga.

SÝJA (-u, -ur), *f.*, (*ogsaa skrevet* sygja), *hvert Lag Bræder i et Skibsbord for sig:* váru komnar níu sýjur á borð hvárt.

SÝJA, SŒJA (-ða, -ð)', *v. a.*, *sye (?); sammenföie; jfr foreg. O., samt* sèa.

SÝKI, *f. indecl.*, *Syge, Sygdom, Upasselighed.*

SÝKING (-a, -ar), *f.*, *det at blive syg, Sygdom.*

SÝKJASK (-isk, -tisk, -zk), *v. pass.*, *blive syg.*

SÝKN (-ar, *uden pl.*), *f.*, = sýkna.

SÝKN, *adj.*, *a) uskyldig, brödefri:* s. saka. — *b) i Loven, α) om en Per-*

son, som er fri for, löst af Landflygtighedsstraf og som saadan gjenerholder sine borgerlige Rettigheder, navnlig med Hensyn til Deeltagelse i det offentlige Liv. — *β*) *om Tid, sögn*: s. dagr *Sögnedag, Hverdag; jfr* virkr, rúmheilagr; sýknt, *n.sg., subst., el (i acc.) i:* sýknt ok heilagt *Sögnt og Helligt.*

Sýkna (-u, -ur), *f., a) Uskyldighed, det at være brödefri.* — *b) det at være* sýkn (*jfr* sýkn *b, α*); sýknu-leyfi *det at* sýkna *erhverves for en.* -lof, *d. s.*

Sýla (ir-, -di, -t), *v. a. impers., blive til Iis, fryse:* allt (*acc. el. ogsaa kan det betragtes som nom., og i saa Fald staaer* sýla *som v. n.*) sýldi bæði úti ok inni *alt frös.* — Sýldr, *p. pr.:* kuflinn var sýldr allr *hele Kappen var belagt med Iis;* (skipit) var mjök sýlt *der havde lagt sig tykt Iislag paa Skibet.*

Sylgja (-u, -ur), *f., Spænde; jfr* gullsylgja.

Sylgr (-jar, -ir), *m., Drik; Slurk, Drag.*

Sylla (-u, -ur) *og* syllr (-ar, -ar *el. pl. d. s.*), *f., Planke imellem Stolperne i en Bygning og i Flugt med den överste Kant af Væggen.*

Symja, *see* svima.

Syn (-jar, -jar), *f., Negtelse:* setja syn fyri e-t *benegte, modsige;* koma syn fyrir sik *rense sig for noget.*

Sýn, *f., Syn etc., see* sjón. — 2) *noget som er klart, indlysende, Evidents:* s. er, at *det er indlysende, at etc.*

Sýna (-i, -da, -t), *v. a., lade see, vise; udvise.* — 2) *f. p.,* sýnask, *pass., synes;* e-m sýnisk e-t *en seer noget; synes at see noget, det forekommer en; med fölg.* at *el.* sem *en synes at etc.*

Synd (-ar, -ir), *f., Synd;* syndarauki *Forögelse af Synd, hvad der forögei den.* -freistni *Syndsfristelse, Syndesmitte.* -fnjóskr *Syndens Tröske, hvad der antænder den, d. e. Lysten til at synde;* synda-byrðr *Syndebyrde.* -bætr *Syndebod.* -fang *Syndestand, Syndighed.* -far *Synder, Syndighed.* -flekkr *Syndeplet, Syndesmitte.* -fullr *syndefuld.* -fýsi *Syndelyst.* -girnd = syndafýsi. -gjald *Syndegjeld, Syndeskyld, Syndestraf.* -görð *det at begaae Synd.* -iðran *og* -iðrun *Syndsfortrydelse.* -játning *Synders Bekjendelse* -lausn *Forlösning fra Synd.* -lauss, *adj., syndelös, syndefri.* -líf *Syndeliv.* -lifnaðr *Syndelevnet, syndigt Levnet.* -liga, *adv., paa en syndig Maade.* -ligr, *adj., syndig:* s. lifnaðr *syndigt Levnet, Syndelevnet.* -maðr *Synder.* -sár *Saar, Smerte, Synderne efterlade.* -saurgan *Syndesmitte.* -saurr *Syndens Smuds, Syndesmitte.* -vegr *Syndevei.* -verk *Syndegjerning.* -þræll *Syndens Træl; og fl.*

Synda (-i, -ta, -t), *v. n., svömme.*

Syndask (-aðisk, -azk), *v. dep. n., synde; jfr* syndga.

Syndauðigr *syndefuld.*

Syndfullr, *d. s.*

Syndga (-aða, -at), *v. n., synde.* — *P. f.* syndgask, *refl. el. dep. n., forsynde sig:* syndgask í móti guði.

Syndigr *og* -ugr, *adj., syndig:* s. maðr *syndigt Menneske.*

Syndlauss, *adj., uden Synd;* syndlaust, *n. s., subst. el.* (*acc.*) *adv., uden at begaae Synd.*

Syndligr, *adj.,* = syndaligr: syndligt verk, *syndig Handling.*

Syndr, *adj., som kan svömme:* s. sem selr (*I*) *som kan svömme som en Sælhund, er en udmærket Svömmer.*

Sýndr, *adj., som har Syn, kan see:* lítt s. *svagsynet, som seer daarlig.*

Syndsamligr, *adj., syndig,* = syndaligr. -liga, *adv.*

Syndugr, *see* syndigr.

Syndvarliga, *adv., fromt, vogtende sig for Synden.*

Syndvarr *som tager sig i Agt, varer sig imod Synden.*

Syngja *og* syngva (syng, söng — sungum, sungit), *v. a. og n., A*) *v. a., synge:* s. sálm *synge en Psalme;* s. saltara *synge i en Psalmebog.* — *b*) s. messu, tíðir *læse Messe.* — *B*) *v. n.,* 1) *synge, a*) *pers., α*) *om Fornuftvæsener, synge:* s. á saltara = s. saltara (*see ovenfor*); s. á fiðlu, á hörpu *synge til en Fiolin, Harpe.* — *β*) *om Fugle, synge, kviddre:* heyrði hón síðan smáfugla s. með fögrum hljóm. — *γ*) *om döde Gjenstande, give Klang fra sig, synge* (*f. Ex. om musicalske Instrumenter, om Vaaben el. desl., dog mest i Poesie*). — *b*) *impers.,* þat syngr í *el.* undir í e-u *noget udsender en klingende Lyd, noget gjenlyder.* — 2) *Talem.:* s. eigi vel at kverkum e-s *være nær ved at kvæle en.*

Sýni (-is, *uden pl.*), *n., kun i Udtrykket:* vera til sýnis *være at see* (*paa et Sted*), *samt i nogle sammensatte Ord* (*da ogsaa som f. indecl.*), *som* glámsýni, missýni, tilsýni, víðsýni.

Sýniligr, *adj.,* 1) *eg., a*) *synlig.* —

b) smuk, anseelig. — 2) ueg., a) klar, indlysende. — b) anseelig, god, antagelig: s. kostr *antagelige, gode Vilkaar; jfr* sýnligr.

Synja (-aða, -at), *v. a., m. gen. (Pers. i dat.), a) negte., afslaae:* s. e-m e-s *negte en om noget. — b)* sannaði annarr, at Ó. konungr hefði á braut komizk ór bardaganum, en annarr synjaði; s. e-s með skynsemd *benegte noget med Grunde, rense sig for.*

Synjan *el.* -un (*-ar, neppe i pl.), f., det at* synja.

Sýnn, *adj., 1) som har Syn, kan see; see ogsaa i* einsýnn, forsýnn, framsýnn. — *2) synlig, öiensynlig, klar, tydelig; see ogsaa* í tvísýnn. — *b)* sýnt, *n. s. (acc.), adv., öiensynligen. — c)* sýnu, *dat. sg. n., adv. (forstærkende) foran compar. og superl. (eg. i synlig, öiensynlig Grad), meget, betydelig:* sýnu minni, meiri *etc. betydelig mindre etc.*

Synnstr, *see under* syðri.

Sýp, *1. s. præs. ind. af* súpa.

Sýr (*gen.* sýr, *dat. og acc.* sú, *pl. nom. og acc.* sýr, *gen.* súa, *dat.* súm), *f., So. — Som cogn. böies dette Ord som af nom.* sýrr, *m. (gen.* sýrs *og* sýrar).

Sýra (-u, *uden pl.), f., (gammel) suur Valle;* sýru-ker *et med el. fyldt med* sýra.

Sýra (-i, -ða, -t), *v. a., gjöre suur;* sýrðr, *p. pr.,* sýrt brauð *syret Bröd.*

Syrgiligr, *adj., sörgelig.*

Syrgja (-i, -ða, -t), *v. a., begræde:* s. e-n dauðan *sörge over ens Död, begræde.*

Syrja (-u, *uden pl.), f., Bundfald, Bærme (af* sori), *I.*

Syrjóttr, *adj., fuld af, blandet med Bærme, I.*

Syrpa (-u, -ur), *f., et ureenligt Fruentimmer (af* sorp). — *2) nu om en Bog el. Blade, hvori der er nedskrevet et el. andet af blandet Indhold, især Leilighedsdigte, el. desl.*

Syrta (-ir, -i), *v. n. impers., blive sort, mörk:* þat syrtir at jeljum *det bliver mörkt over og truer med Haglbyger, I.*

Sýsa (-i, -ta, -t), *v. a. og n., 1) v. a., m. acc. og dat. (sjelden), gjöre, udföre, forrette, udrette:* E. konungr hafði margt sýst í landinu, þat er nytsemd var í *havde udfört etc.* — Ef M. yrði víss, hvat sýst væri *hvad Folk tog sig for. — Abs.:* þá hefir þú vel sýst *du har godt udrettet dit Ærende;* geta ekki at sýst *(neut.?) ikke kunne udvirke noget. — M. dat.:* s. erindum sínum *udrette, udföre sine Ærender, Forretninger. — 2) v. n.,* s. svá til at *etc. mage, indrette noget saaledes, at etc. — Jfr* sýsla.

Sýsl (-ar, -ir), *f., a) Syssel, Forretning. — b) Udförelse, Forrettelse (af noget, af et Ærende, Eg.).*

Sýsla (-u, -ur), *f., 1) Syssel, Beskæftigelse, Forretning. — 2) Embede; Lehn. — b) Lehnsdistrict; District; Stift;* sýslu-brèf *Bestalling.* -færr, *som kan beskæftige sig med, varetage Forretninger.* -lauss, *adj., uden* sýsla. -maðr *Lehnsmand, Foged.* -þræll *arbeidende Træl.*

Sýsla (-aða, -at), *v. a. og n., sysle; udrette, udföre; tilveiebringe, forskaffe* (sumir s. bann ok bölbœnir í land várt). — S. of, um e-t *sörge for;* s. um með e-m *have Opsyn, Tilsyn med ens (huuslige) Anliggender. — Jfr* sýsa.

Sýslan (-ar, -ir), *f., Beskæftigelse, B.*

Sýsliga, *adv., dygtig, tappert, hurtig.*

Sýst (-ar, -ir), *f.,* = sýsl *a (Eg.).*

Systir (-ur, systr), *f., Söster; Klostersöster, Nonne; ogsaa i venlig Tiltale;* systur-barn *Sösterbarn.* -dóttir *Sösterdatter.* -sunr (-sonr) *Söstersön;* -systra-börn, *n. pl., Söstres Börn.* -dœtr, *f. pl., Söstres Döttre.* -klaustr *Nonnekloster.* -klæðnaðr *Nonneklæder.* -synir, *m. pl., Söstres Sönner.*

Syskin *og* syskini (-a), *n. pl., Söskende;* syskina-börn *Söskendebörn.* -dœtr, *f. pl., Söskendes Döttre.* -synir, *m. pl., Söskendes Sönner. — Begge disse Ord findes ogsaa i sg. svarende til de forældede danske Ord Söskendedatter og Söskendesön.*

Systlingr *Halvsöstersön (?).*

Systrunga (-u, -ur), *f., Mosterdatter.*

Systrungr (-s, -ar), *m., Mostersön;* systrungs-barn *Mostersöns Barn.*

Sýta (-i, -tta, -tt), *v. a. og n., 1) v. a., m. acc. og dat., græde over, være bedrövet over, begræde. — 2) v. n., sörge, være sorgfuld.*

Sýtiligr, *adj., bedrövet.*

Sýting (-ar, -ar), *f., det at* sýta, *Sorg, Bedrövelse;* sýtingar tími *Sörgetid.*

Sœ, *1. s. præs. ind. af* sóa.

Sæbarinn *söbrudt (om en Kyst).*

Sæborg (sjá-, sjó-), *Söfæstning; df om store Krigsskibe. — b) Söstad.*

Sæbrattr *og* sjóbrattr *med steile Kyster.*

Sæbyggð, sjábyggð *og* sjóbyggð *Söegn, Kystdistrict.*

Sæbyggi *og* sjábyggi (-ja, -jar), *m., en som boer ved Sökanten, Sösiden, Kystbeboer.*

Sæði (-is, *pl. d. s.*), *n.*, *1, Sæd, Sædekorn* (= sáð, sáðkorn): færa niðr s. *saae. — b) Sæd (paa Ageren), Ager:* (refarnir) kvámu niðr í sæðum Philistinorum *i deres Agre. — 2) Sæd (hos Dyr).*

Sædauðr, sjódauðr *omkommer paa Söen.*

Sæðingr (-s, -ar), *m., Sæing, Sæinge, ung Maag.*

Sædrif (-s, *pl. d. s.*), *n., Sövand, som drives, hvirvles op af Storm el. i stærk Sögang.*

Sœfa *see* svæfa.

Sæfang *Fangst af Söen, Fiskeri.*

Sæfari, *adj., som gjör Söreiser, reiser til Söes.*

Sœfing, *see* svæfing.

Sæfugl *og* sjófugl *Söfugl.*

Sæfœrr *og* sjófœrr *(om et Skib), som kan taale Söen, söstærk.*

Sæför *og* sjóför *Söreise.*

Sægarpr *og* sjógarpr *rask, dygtig Sömand.*

Sægr (-s, *uden pl.*), *m., a) Benævn. paa Havet. — b) Mængde, Vrimmel. — c)* = ságr.

Sægrœnn *og* sjógrœnn *sögrön, I.*

Sæhafi, *adj., i:* verða s. (til e-s lands) *drive for Vind og Veir (hentil et Land el. en Kyst, hvorhen man ikke agtede at gaae.)*

Sæing, *see* sæng.

Sœkinn, *adj., som gaaer lös paa, som med Iver forfölger noget.*

Sækarl *Fisker.*

Sœkja (-i, sótta = sókta, sótt = sókt), *v. a. og n., A) f. a., 1, v. a., a) söge, söge hen til, begive sig hen til, besöge:* s. úkunna staði *besöge fremmede, ubekjendte Steder;* s. e-n heim *hjemsöge, besöge, ogsaa fjendtlig = angribe;* líkr sœkir líkan heim *(Ordsprog) Lige söger Lige, Krage söger Mage.* At eigi mundi hann *(ɔ: Thors Hammer)* s. heim hönd *söge Haanden, vende tilbage i den;* s. brúðkaup, veizlu *tage hen til et Bryllup, et Gilde;* s. þing *reise hen til et Thing. — β) söge, komme jævnlig til (paa bestemte Tider, for at bivaane el. deeltage i noget):* s. kirkju, þing. — γ) *begive sig til, henvende sig til:* s. e-n at ráðum, liðveizlu, máli *begive sig hen til en for at söge Raad, Hjelp hos, for at tale med ham;* þeir frændr sóttu Skapta at málinu *sögte Raad hos ham i, angaaende Sagen. — b) om fjendtlig Tilnærmelse, α) söge ind paa, gjöre et vedholdende Angreb paa:* mèr þótti sem 6 menn sækti mik; s. með eldi, vápnum *angribe med Ild, Vaaben. — β) angribe, gaae lös paa:* ef maðr á griðung... ok sœkir hann mann eða kastar manni. γ) *om et Uheld, en Tilstand el. Befindende, hjemsöge, hændes; ligel. angribe, komme over, overvælde:* margan þat sœkir, er minnst of varir *mangen det hjemsöger, han mindst aner;* þat er sjálfan sœkir *hvad der hænder en selv. —* E-n sœkir svefn, mœði *overvældes af Sövn, Mödighed, blive söv-nig, mödig. — δ) faae fat i, faae i sin Magt (ved et Angreb el. andre voldsomme Midler, maaskee at henföre til fölgende (?), fælde:* skulu vèr safna liði ok s. hann norðr þangat *drage derhen nordpaa og faae ham i vor Magt, fælde;* veit ek þat fyrir víst eigi þess manns ván, er þik sœki þangat *som det vil lykkes der at faae dit Liv. — c) gaae efter, hente:* s. vatn, eld *hente Vand, Ild;* þjónustumenn urðu at s. mat í annan tíma *hente Mad nok en Gang. — Uegentl. Talemaader:* eiga e-t eigi langt at s. *(have noget ikke langt at hente, d. e.) have noget af (en, af) sine nærmeste, (i opgaaende Linie), slægte dem (ham) paa i noget. — β)* s. heilræði at e-m *söge gode Raad hos;* eigi veit ok hverja heill þit sœkit þangat *hvilken Lykke (Skjebne) I vil hente derhen, hvilken Skjebne eder der vil blive til Deel. — d) om mere el. mindre Iver, Stræben, Anstrengelse, man anvender paa, hvormed man driver paa noget, α)* s. sjó vel, illa *drive Fiskefangst med Flid, slet (tildeels efter Grundforestillingen beslægtet med a ovenfor, ligesom flittigen drage hen til Söen og benytte Leiligheden til at fiske, el. det modsatte). — β)* s. orrustu vel *kæmpe med Iver;* s. fast róðr, sund *roe stærkt, svömme kraftigt. —* S. e-t mjök *drive stærkt paa noget. — e)* s. hafit *avancere fremad paa Havet;* sœkjum nú leiðina sem ákafast *lader os skynde os af alle Kræfter. — f) i Lovsproget, α)* s. e-n sökum *sagsöge, söge en for Retten;* s. e-n um e-t *anklage en for no-*

get; s. e-n til sekta *söge en for at faae ham dömt (fredlös el. idömt Böder).* — *β)* s. mál, sök *före, reise og forfölge en Sag;* s. e-t meir með kappi enn lögum *forfölge en Sag mere med Haardnakkethed end i Medför af Loven, end med Billighed og Retfærdighed.* — *γ)* s. út fè *söge, inddrive ad Rettens Vei.* — 2) *v. n., a) söge, söge hen til, drage, begive sig elsteds hen:* s. á fund e-s, á hönd e-m *begive sig til, söge hen til en;* þá sœkir sá maðr vestan af Íslandi *kommer vest fra Island;* s. til lands *styre imod Land, el. söge at naae Land.* — *β) söge, komme jevnlig til:* til Túnsbergs sóttu mjök kaupmenn. — *b) om en ivrig, stærk, fjendtlig Sögen, Trængen frem el. hen til, α)* s. fram *trænge frem (i Kamp el. paa en Marsch).* — *β)* v. eptir e-m *forfölge.* — *γ)* s. á e-n *el. (oftere)* at e-m *söge ind paa, angribe, gjöre et vedholdende Angreb paa.* — *δ) spec.,* s. at (e-m) *nærme sig paa en foruroligende Maade, ubehagelig el. underlig indvirkende Maade (om Fölgeaander, som troes at komme som Forlöbere for dem, de tilhöre):* nú s. at fylgjur Úsvífs. — *Ogsaa impers.:* þat sœkir at e-m *en Genius er kommen i Berörelse med en, han har en Gjest, et Besög at vente, I.* — *e) ueg.:* s. á e-t, eptir e-u *ivrigen begjere, eftertragte, forlange, anmode om noget.* — *B)* sœkjask, *f. p., 1, pass., a) blive overvunden, beseiret ved et vedholdende Angreb; blive gaaet ind paa, angreben:* illa sóttisk þeim G. *det gik langsomt, det holdt haardt for dem at faae Bugt med G., at overvinde ham.* — *β) spec., blive antændt, greben af Ilden:* timbrit sóttisk skjótt *fængede hurtig, stod snart i Luer.* — *γ) svarende til A, 1, e:* þeim sóttisk hafit *de avancerede godt, de gik godt fremad.* — *b) beslægtet med A, 1, e ovenfor, have Fremgang:* sóttisk mjök borgarsmíðin *det gik rask fremad dermed; ogsaa med et fölgende at med Infinit.:* þeim sœkisk illa at vinna oss *det gaaer langsomt for dem at faae Bugt med os.* — *refl. (el. som v. dep. n.),* sœkjask eptir e-u *eftertragte.* — *3) recipr., slaaes kæmpe, brydes med hinanden.* — *C)* sóttr, *p. pr., see i* auðsóttr.

Sœkjandi (-a, -endr), *m., Söger, Angriber; Sagsöger, Anklager (mods.* verjandi).

Sækonungr *og* sjákonungr *Sökonge.*

Sækýr *Söko (som Folk troede at existerede).*

Sækyrra (-u, -ur), *f., Havstille, Blikstille.*

Sækvikr *urolig (om Söen); mest i sg., subst.,* sækvikt *Söens Urolighed, urolige Bevægelse (f. Ex. för eller efter en Storm), I.*

Sæla (-u, *uden pl.*), *f., a) Lyksaligt, lykkeligt Liv.* — *b) Salighed; jfr* farsæla, fèsæla; sælu-dagar, *m. pl.,* = imbrudagar (sæludaga-vika = imbrudagavika). -hús *Huus el. Bygning, som opföres paa Veie over Fjelde el. öde Strækninger til Ly for de Reisende; jfr* sáluhús. -skip *Skib, Fartöi, Færge til offentlig Befordring (især saadant, som en har ladet bygge el. givet Penge til for sin Sjæls Frelse).* -stofa = sæluhús. -vika = sæludagavika.

Sæla (-i, -da, -t), *v. a., saliggjöre, lyksaliggjöre.* — 2) sælask, *f. p., refl.,* s. á e-m *tilvende sig Fordeel paa ens Bekostning, bruge en andens Kræfter el. Midler isteden for sine egne.* — *Berige sig:* sælask á svikum.

Sæld (-ar, *uden pl.*), *f.,* = sæla; sældar-líf *lykkeligt Liv.*

Sælda (-aða, -at?), *v. a.* = sálda.

Sældingr (-s, -ar), *m.,* = sáld; sældings-land *saa megen Jord, som en* sældingr *af Sæd kan saaes i.*

Sælgæti (-is, *pl. d. s.*), *n., Lækkerier, I.*

Sælgætingr (-s, -ar), *m., Lækkermund, B.*

Sælið *og* sjó- *Sötropper.*

Sælingr (-s, -ar), *m.,* = sælkeri.

Sælkeri (-a, -ar), *m., en som förer et nydelsesrigt Levnet; i Edda en af Benævnelserne paa en gavmild Mand.*

Sæll, *adj. (compar.* sælli, *superl.* sælastr *og* sælstr), *salig, lyksalig; lykkelig:* flest fýsir sælan *den lykkelige lystes saa mange Ting.* — *Ved Hilsener (nu)* = heill: komdu s. *god Dag! el. desl.;* vertu s. *farvel!* — *b) salig (om en Hedengangen).*

Sællífi *Vellevnet* = munaðlífi *el.* munaðarlífi.

Sællífr, *adj., som förer et behageligt, frydeligt Liv; vellystig, hengiven til Vellevnet.*

Sælligr, *adj., som seer ud til at have havt gode Dage, at være godt behandlet, el. desl.; fed, velnæret.* -liga, *adv., paa en nydelsesrig, vellystig Maade.*

Sælægja (-u, -ur), *f., Taage, som hviler over Söen.*

Sælægr, *adj., som hviler over Söen:* s. myrkvi = sælægja.

Sœma (-i, -da, -t), *v. a. og n.*, *1*, *v. a.*, *hædre.* — *2) v. n.*, *a)* s. við e-t *lade sig nöie med, være fornöiet med, finde sig i* (= sama við e-t); þótti öllum einsætt at s. svá sem hans vili stóð til *give sit Bifald til det, som etc.* — *b*) *sömme, passe sig* (= sóma).

Sæmaðr = marmennill, *B.*

Sœmð (-ar, -ir), *f.*, *Hæder*, *Ære.* — *b) Böder, Fyldestgjörelse, Opreisning.* — *c) Belönning;* sæmdar auki *Hæders Forögelse, noget der foröger ens Hæder.* -boð *hæderligt Tilbud.* -dagr *Hædersdag, æreſuld Dag.* -ferð *hæderlig Reise el Tog.* -fullr *hædersfuld, æreſuld.* -fúss *som attraaer Ære, hæderslysten.* -för = sæmdarferð. -lauss, *adj.*, *uden Hæder; uden Opreisning el. Belönning.* -laust, *n.*, *adj.*, *adv.*, *uden Hæder, Opreisning el. Belönning.* -leitan *det at söge Fyldestgjörelse, Opreisning.* -leysi (-is, *uden pl.*), *n.*, *Vanære.* -maðr *Hædersmand.* -nafn *Hædersnavn.* -orð *hædrende Omtale.* -ráð *hæderligt, æreſuldt Foretagende.* — *b) hædrende, berömmeligt Giftermaal, Parti.* -spell *Forringelse, Spilde af ens Hæder.* -spjöll, *n. pl.*, *d. s.* -sæti *Hædersplads, Hæderssæde.* -verk *hæderlig, berömmelig Gjerning el. Bedrift.*

Sœmiligr, *adj.*, *a) hæderlig, æreſuld.* — *b) sömmelig, passende.* — *c) smuk, anseelig; kostbar:* sœmilig klæði *smukke Klæder;* sœmilig gjöf *anseelig, kostbar Gave.* — *d) som fremkommer, yttrer sig paa en artig, beleven Maade, vidner om Artighed, Belevenhed:* kveðja e-n sœmiligum orðum *med höviske Ord.* — *e) god, fortrinlig:* s. kennimaðr. -liga, *adv.*, *paa en hæderlig, passende, smuk Maade:* K. þakkaði konungi sœmiliga gjöfina *takkede ham for Gaven paa en artig, hövisk Maade.*

Sœmr, *adj.*, *sömmende, passende; paa sin rette Plads:* þar eru eyru sœmst, er uxu *(Ordsprog) Örene sidde bedst de, hvor de voxede, d. e. enhver Ting er der rigtigst stillet, hvor den stammer, slægter fra; jfr* hvar mun sveinninn sœmri *(hvor er en bekvemmere, mere passende Plads for ham)*, enn at síns föðurs örnum.

Sænaut *Sönöd; pl. Söhornkvæg (som Folk have troet at existerede);* sænauta -litr *Farve som* sænaut *have, graaspættet Farve (?).*

Sæng *ogsaa (den oprindel. Form)* sæing (-ar *el.* -r, *pl.* -ar, *eller hellere* -r), *f.*, *Seng, Sengedyne; spec. Barselseng:* liggja, hvíla á s. *ligge i Barselseng;* sængar-ferð *Gaaen til Sengs.* föt, *n. pl.*, *Sengeklæder.* -klæði, *n. pl.*, *d. s.* -rekkja *Barselseng:* liggja á sængarrekkju = liggja á sæng; sængr-ferð = sængarferð. -kona *Barselkvinde.* -stokkr = rúmstokkr.

Sænga (-aða, -at), *v. n.*, *hvile:* s. saman *sove sammen i een Seng.*

Sœnskr *og* svenskr, *adj.*, *svensk.*

Sær, sjár *og* sjór *(gen.* sævar *el.* sæfar, sjávar *el.* sjáfar, sjóvar *el.* sjófar; *dat.* sæ *og* sævi, sjá, sjó; *nom. pl.* sævar, sjávar *el.* sjófar, *udt.* sjóar, *i Betydningen Bölger)*, *m.*, *Sö etc.*, *a) Sö i Almindelighed:* róa á sjó *roe ud paa Söen (f. Ex. for at fiske)*; á sjó ok landi *til Lands og til Vands.* — *b) om Söen betragtet som Havet, Oceanet, el. en vis bestemt Deel deraf:* af því blóði... gerðu þeir sjá þann... ok lögðu þann sjá í hring utan um hana *(ɔ:* jörðina). — *c) Sövand:* fèll þar inn sjór kolblár; ekki þikki mèr þetta sjór *dette er ikke Sövand.* — *d) Bölge; maaskee at betragte som collect. hertil i Betydningen Sö, Sögang:* fengu þeir í hafi storm mikinn ok stóran sjá; *jfr* stórsjór; sævar-bakki *Strandbrink, Strandbakke.* -fall *Frem- el. Tilbageströmning i Havet, Ebbe el. Flod.* -gangr *Sögang.* -hamarr *Söklippe, höi Klippe, som gaaer ud i Söen el. lige ved Söen.* -skriðdýr, *n. pl.*, *Sökræk.* -strönd *Strandbred, Sökyst;* sjávar *el.* sjóvar-afli *Fiskefangst (i Söen).* -blíða *Havstille med mildt Veir.* -bóndi *Strandbeboer.* -botn *Havets Bund.* -brekka *Brink ved Sökanten.* -djúp *Havets Dyb.* -fall = sævarfall. -gangr = sævargangr. -háski *Havsnöd, I.* -hljóð *Lyden af Söens Brusen, Brændingen, I.* -hella *en flad Klippe ved Söen.* -mál *Flodmaal (den Rand, Grændse, hvortil Söen kommer ved höiest Vande).* -ólga *stærk Sögang, Söens oprörte Tilstand.* -sandr *Sandet paa Havets Bund; Strandsand, Havsand.* -stormr *Storm paa Havet, Orkan.* -strönd = sævarströnd. -urð *stenig Skrænt ved Söen (see* urð); *og fl.*

Sær, *adj.*, *see i* auðsær, gagnsær.

Særa (-i, -ða, -t), *v. a.*, *saare:* s. e-n sári.

Sœra (-i, -ða, -t), *v. a.*, *besværge:* sœri ek þik fyrir alla krapta Krists þíns ok fyrir manndóm ok karlmennsku þína.

Sœri (-is, *pl. d. s.*), *n.*, *Ed:* vinna s. *(acc. pl.) gjöre Ed;* vera í sœrum

være bunden ved Ed, en edelig Forpligtelse; ganga á s. sín *bryde sin Ed.*

Sœring (-ar, -ar), *f.*, *Besværgelse;* sœringa-maðr *Besværger, Aandemaner.*

Særok *Söens Rygen i Storm, I.*

Særoka *og* sjóroka *Sövand, som ryger, hvirvles op i Luften af Storm.*

Sœrr *og* svœrr, *adj.*, *som kan sværges, aflægges Ed paa paa:* mèr er eiðr s. *jeg kan gjöre min Ed derpaa (I); jfr* úsœrr. — *b) om Tid el. Dage, som Edsaflæggelse maa finde Sted paa.*

Sæskip *Söskib;* sæskips-heiti *Benævnelse paa et Söskib.*

Sæskrímsl *og* sjóskrímsl *Söuhyre.*

Sæta (-u, -ur), *f.*, *Kone, hvis Mand er reist udenlands; jfr* heimasæta.

Sæta (-i, -tta, -tt), *v. a.*, *og n.*, *A) v. a.*, *med dat.*, *1) (ligesom) sidde i Veien for og vente paa, ligge i Baghold for, lure paa:* s. kaupmönnum, skipum, *etc.* — *2) lure paa og gribe Leiligheden til noget:* s. fœri *vente paa el. gribe Leiligheden;* s. áverkum, meinum við e-n *söge (Leiligheden til) at tilföie en Saar, Skade.* — *3) opnaae; faae, lide:* s. refsingum *faae, lide Straf.* — *4) have Hensyn til noget som Aarsag el. Anledning:* hverju sætir þetta *hvorledes hænger det sammen, hvad har det at betyde, hvad er Aarsagen hertil;* þat sætir því at *etc. det hænger saaledes sammen, kommer deraf.* — Þat sætir undrum *det er forunderligt.* — *B) v. n.:* e-t sætir um e-t *er Aarsagen til noget (jfr A, 4 ovenfor).*

Sæta (-i, -tta, -tt), *v. a.*, *sætte Hö op i smaa Stakke* (sátur *el.* sæti.)

Sœta (-i, -tta, -tt), *v. a.*, *söde, forsöde.*

Sæti (-is, *pl. d. s.*), *n.*, *1, Sæde. 2) Sæde, Residents:* páfaligt s.; sætispallr *Trin foran et Sæde.*

Sæti (-is, *pl. d. s.*), *n.*, *collect. til* sáta, *smaa Höstakke, I.*

Sœti, *f. indecl.*, *Södhed.*

Sœtindi (-is, *pl. d. s.*), *n.*, *mest i pl.*, *söde Sager, Lækkerier, I.*

Sæting (-ar, -ar), *f.*, *det at* sæta *(ligge i Baghold for etc.)*

Sœtleiki (-a, -ar), *og* -leikr (-s, -ar), *m.*, *Södhed, Södme;* sœtleiksbrunnr *Söheds Brönd, Kilde.* -fórn *södt, behageligt Offer.* -ilmr *söd Duft.*

Sœtliga, *adv.*, *södt.*

Sœtna (-aða, -at), *v. n.*, *blive söd.*

Sætr, *see* setr.

Sætr, *adj.*, *eg.*, *som tilsteder at man sidder, a)* s. sjór *Sö, som man kan ligge ude for Anker i og fiske;* sæt nótt *Nat saa lys at man kan ligge ude paa Söen og fiske, I.* — *b) ueg.*, *som man kan el. bör taale, lide:* eigi er hánum sá úsómi s. *man bör ikke taale ham slig Usömmelighed (el. Forhaanelse).*

Sœtr, *adj.*, *a) söd:* hunangi sœtari *södere end Honning.* — S. ilmr = sœtleiksilmr. — *b) ueg.*, *söd, behagelig:* s. svefn *söd, behagelig Blund;* sœt rödd *söd, behagelig Stemme.* — Sœtar syndir verða at sárum bótum *(Ordsprog) efter den söde Klö kommer den sure Svie; jfr* at þú njótir hinna sœtustu ávaxta þinna erfiðislauna. — *β) söd, venlig:* mýkjask við sœtt mál hins ágætasta konungs. — *γ) söd, elsket, kjær:* hit sœtasta ljós augna minna. — *2)* sœtt, *n. sg. (acc.), adv.*, = sœtliga.

Sætt, *see* sátt.

Sætta (-i, -a), *v. a.*, *forlige.* -sættask, *f. p.*, *α) refl.*, *forlige sig med* (sættask við e-n). — *β) recipr.*, *forliges, slutte, indgaae Forlig med hinanden (hverandre).*

Sætti, *see i* alsætti.

Sættir (-is, -ar ?), *m.*, *Fredsstifter;* garðr er granna sættir *(Ordspr.) Gjerdet bevarer Freden mellem Naboerne.*

Sævar-, *see under* sær.

Sævi, *see i* grunnsævi.

Söðla (-aða, -at), *v. a.*, *sadle; ueg.:* s. glœp á úhöpp *föie Forbrydelse til et ulykkeligt Foretagende, gjöre Ulykken större med en Ugjerning.*

Söðlari (-a, -ar), *m.*, *Sadelmager.*

Söðulbakaðr, *adj.*, *sveirygget (om Heste), I.*

Söðulbogi, *a) Sadelbue.* — *b) Rygstykket paa visse Fruentimmersadler, I.*

Söðulfjöl *Sadelbræt.*

Söðulgjörð *Sadelgjord.*

Söðulhringja *Sadelspænde.*

Söðulker *Drikkekar, en fæster til sin Sadelbue.*

Söðulklæði *Sadelklæde, Sadeldække, Sadeldækken.*

Söðull (-ls, söðlar), *m.*, *Sadel;* söðla-búr *Sadelkammer.*

Söðulnefjaðr, *adj.*, *som har Braknæse, braknæset, I.*

Söðulreiði *Sadeltöi, Ridetöi.*

Söðulreim *Sadelrem; jfr* móttak.

Söðultreyja *Sadeldækken.*

Söðulvirki (-ja), *n. pl.*, *Sadelbom, Sadeltræ*, *I.*
Söfn, *see* svefn.
Söfnuðr, söfnun, *see* safnaðr, safnan.
Sög (sagar, sagar), *f.*, *Sav;* sagarblað *Savblad*, *I.* -tönn *Tand i en Sav, I.*
Sögli, *see i* bersögli.
Sögn (sagnar, sagnir), *f.*, *1) Sagn, Fortælling, Udsagn; jfr* sögusögn. — *2) (i pl.) Bekjendelse:* nauðga e-m til sagna *tvinge en til at bekjende.* — *3) Gramm., Ord (vox, vocabulum):* s. er hinn minnsti lutr samanlaðins máls; nafn (*nomen*) ... er æzt allra sagna. — *4) see i* skipsögn.
Sögu-, *see under* saga (*f.*).
Sögun, *see* sagan.
Sögull, *adj.*, *a) som siger, fortæller; jfr* sannsögull. — *b) sladdervorn.*
Sögvísi, *f. indecl.*, *det at være* sögvíss (*Sladderaglighed*).
Sögvíss *sladderaglig, sladdervorn.*
Sök (sakar, sakar *og* sakir), *f.*, *a) Skyld, Bröde, Forseelse:* vist man hánum sú s. upp gefin *man vil tilgive ham den Forseelse, Bröde;* tel ek hann eiga at verða um þá s. sekjan skógarmann *jeg paastaaer ham erklæret fredlös for den Bröde;* er hann var um sanna s. veginn *da han blev dræbt for virkelig Bröde.* — *b) Beskyldning, Anklage; Sag, Retssag:* sá skal synja, er fyrir s. verðr *den har at benegte, som bliver beskyldt, anklaget;* sækja e-n sökum *sagsöge en;* sækja sök *forfölge en Sag;* í salti liggr s., ef sækendr duga *en Sag* (*ligger i Salt, d. e.*) *præscriberes, tilintetgjöres ikke, dersom Sagsögerne due.* — *Heraf Sag, Foretagender i Almlh:* hafa ekki *el.* ekki vætta at s. *udrette slet intet.* — *c) hvad der berettiger til Sögsmaal, Retskrænkelse:* eiga sakir við *have noget udestaaende med.* — *d) Aarsag, Grund:* fyrir þá s. *af den Aarsag, Grund.* — *e)* sakir (*acc. pl.*) *og* sökum (*dat. pl.*), *ogsaa* fyrir sakir *el.* fyrir sökum, *som præp. med gen.*, *α) for ... Skyld:* fyrir guðs sakir; sakir þess *desaarsag;* sökum þess, *d. s.* — *β)* um stundar sakir *for en kort Tid;* sakaráberi (-a, -ar), *m.*, *Sagsöger.* -aðili (*den rette*) *Sagsöger.* -bót *hvad der forbedrer en Sag, gjör den bedre.* -eyrir = sakeyrir. -ferli (-is. *uden pl.*), *n.*, = sakferli. -gipt *Beskyldning, Anklage.* -gögn, *n. pl.*, *Beviisligheder i en Sag.* -spell *det at en taber sin Sag:* verðr hánum þat at sakarspelli *da har han tabt sin Sag, den tilintetgjöres.* -staðr = sakastaðr. -taka *Overtagelse af en Sag, dens Forfölgelse* (sakartöku-váttr *Vidne til at en har overtaget, paataget sig en Sags Forfölgning.* -vætti *Vidnesbyrd om at en har overtaget, paataget sig en Sags Forfölgning*). -vörn = sakvörn; sakadólgr (-s, -ar), *m.*, = sökudólgr. -fullr = sakfullr. -gipt *Beskyldninger, Anklage.* -lauss, *adj.*, = saklauss. -staðr *Retskrænkelse, Fornærmelse, som en har at paatale mod en anden:* fellu hálfar bætr niðr fyrir sakastaði, er hann þótti á eiga.
Sökkr (-s, *uden pl.*), *m.*, *Sænk:* láta (*ɔ:* skip) liggja 5 nætr í sökk.
Sökkva (sökk, *senere* sekk, sökk — sukkum, sokkit), *v. n.*, *synke:* s. til botns.
Sökkva (sökk, sökkta, sökkt), *v. a.*, *m. dat.*, *synke, sænke, nedsænke.*
Söknuðr, söknun, *see* saknaðr, saknan.
Sökótt, *n. adj.*, *subst.*, *fuldt af Lovtrætter el. Fjendtligheder:* eiga s. *have mange Anklagere, Fjender; impers.;* hánum var s. *han havde mange Fjender.*
Söktal = saktal, sakeyrir, sakareyrir.
Sökudólgr, *m.*, *en som har tilföiet en anden Retskrænkelser, hans Anklagede, Fjende; jfr* sakadólgr.
Sökum, *see under* sök.
Sökunautr *som har noget udestaaende med en anden, Fjende.*
Sökvörn *en Sags Forsvar, Forsvar i en Sag.*
Söl (-va), *n. pl.*, *en spiselig Tangart (alga saccharifera);* sölva-fjara *Strandsted, hvor* söl *samles, tages.* -kaup *Kjöb af* söl.
Sölu-, *see under* sala.
Sömn, *see* svefn.
Söndugr, *adj.*, *sandet.*
Söng, *1. og 3. impf. ind. af* syngja.
Söngbók *Bog, som indeholder gudelige Sange, Messebog.*
Söngfugl *Sangfugl.*
Söngfœri = hljóðfœri.
Sönghljóð *Sangtoner, Sang.*
Sönghús *Chor (i en Kirke).*
Söngl (-s, *pl. d. s.*), *n.*, *det at* söngla.
Söngla (-aða, -at), *v. n.*, *give en syngende, summende (?) Lyd fra sig.*
Sönglist *Tonekonst, Musik;* söngl-listar-iþrótt, *d. s.*

Söngmaðr *Sanger.*

Söngnám *det at lære at synge.*

Söngr (-s, -var), *m., a) Syngen; Sang; Musik. — b) Messesang:* var hánum gefin Jónsstúka at Kristskirkju til söngs.

Söngraust *Syngestemme, Sangstemme.*

Söngtól *et musicalsk Instrument.*

Söngvinn, *adj., som har Sangstemme. b) som synger gudelige Sange; jfr* úsöngvinn.

Sönnun, *see* sannan.

Sönnur, *pl. af* sanna.

Sörvar (-a), *m. pl., oprindelig maaskee en larmende, stor Hob (jfr* svarf*); df (om) et Antal af 70 Personer.*

Sörvi, svörvi *og* **seyrvi** (-is, *pl. d. s.*), *n., Perlesmykke; jfr* steinasörvi.

Sötra (-aða, -at), *v. a., söbe, smaasöbe:* s. um tönn *(ligesom suge til sig det man drikker gjennem Tænderne), I.*

Söx, *pl. af* sax.

T.

T, *kaldes paa Islandsk* tje, *og udtales som t i Dansk.*

Tá (-ar *el.* -r, tær), *f., Taa:* varla mátti sjá fram af tám sèr *man kunde neppe see frem for Födderne; Talemaade:* troða e-n um tær *(eg. træde en paa Tæerne) falde en til Besvær ved hyppige Besög eller Begjeringer, I. — 2) see i* sperrutá.

Tá, *n., antaget at betyde Samtale (mellem to); df (om) et Antal af to Personer.*

Tabúla (-u, -ur), *f., Tavle; Altertavle.*

Tað (-s, töð), *n., Gjödning:* bera t. á völl; *jfr* mykja, myki. *— b) i pl. Excrementer.*

Taða (töðu, töður), *f., a) gjödet Mark;* brjóta jörð til taðna sèr eðr akra *plöie den til Frembringelse af en (gjödet) Hömark el. Ager. — b) Hö af gjödet Mark;* töðu-akr *gjödet Mark.* -aldr *fedet paa* taða. -annir, *f. pl., den Tid man er beskæftiget med at slaae og indhöste Höet af gjödede Marker.* -gæfr, *adj., i:* töðugæft hey *Hö, som er af lignende Godhed som* taða *b, I.* -göltr *Galt, som fedes hjemme, ligger, opholder sig paa den gjödede Plads omkring Husene.* -verk *Arbeide ved at slaae og indhöste* taða *b.*

Tadda, *1. s. impf. ind. af* teðja.

Taðfall *Gjödning, Mög.*

Taðhlass *Möglæs, et Læs Gjödning, I.*

Taðkláfr *en* kláfr *til at bringe Gjödningen ud paa Markerne, I.*

Taðkvísl *Möggreb, I.*

Taðskegglingar, *m. pl., et Ögenavn (de som faae Skæget til at voxe ved at gjöde Skægroden).*

Taðstál *en Stak af törret Gjödning til Brændsel (under Tag), især den Side deraf, hvoraf der daglig tages, forbruges, I; jfr* stál 2.

Tafar-, *ses under* töf.

Tafða, táfit, *impf. og supin. af* tefja.

Tafl (-s, töfl), *n., 1) Tavleleg, Brætspil:* hèr eru brögð í tafli *her stikker noget under, el. desl. — b) Træk i Brætspil; Talem.:* verða tafli seinni *blive kommet i Forkjöbet. — 2) Tavl, Samlingen af Brikkerne i et Brætspil el. Skakspil:* hann svarfaði taflinu *kastede Brikkerne omkuld.*

Tafla (töflu, töflur), *f., a) Tavle, Bræt, Spillebræt, Skakbræt. — b) Brikke i et Brætspil.*

Taflborð *Bræt, Spillebræt, Skakbræt.*

Taflbragð *Kneb i Tavleleg; i pl., Kundskab, Færdighed i Brætspil.*

Taflbyrðingr (-s, -ar), *m., noget med (inddeelt i) Tavler, Ruder (jfr B.).*

Taflmaðr *den som spiller, kan spille Brætspil, Skak.*

Tafn (-s, töfn), *n., 1) Offer:* sæfa munu þeir töfn rèttlætis *de ville (slagte, d. e.) bringe Retfærdighedens (den retfærdiges) Offere. — 2) Aadsel, et Rovdyrs Föde:* örn á tafni.

Tafs, *n., det at* tafsa, *I.*

Tafsa (-aða, -at), *v. n., udtale Ordene hurtig og utydelig, udtale dem halvt, I.*

TAFSAMR (-söm, -samt), *adj., som tager megen Tid (især fordi der indtræde saa mange Forhindringer)*, *I.*

TÁG (-ar, -ir *og* tægr), *f., a) Vaand, Rodtrevle.* — *b)* tágir af hjartanu *Trevler af Hjertet.*

TAGL (-s, tögl), *n., 1) Hestehale:* binda t. í munn hrossi. — *2) nu også om en Ende af noget, el. noget udgaaende i en smal Længde.*

TAGLHÁR *Haaret af en Hestehale, I.*

TAGLSKURÐR *det at skære Hestehaler (spec. af andres Heste).*

TAGLTÆKR, *adj., (om en Hest), som kan tages ved Halen (uden at den slaaer bagud), I.*

TÁJÁRN *Lænke om Tæerne, Födderne, Fodlænke.*

TAK (-s, *pl.* tök), *n., 1) Tagen etc., a) Tag, Tagen fat i Brydekamp, I.* — *b) Tagen i Brug, Benyttelse; jfr* traustatak; vera til taks *være i Beredskab; og om Personer være beredvillig til at yde Tjeneste el. Bistand, I.* — *c) Tagen fat paa noget, som man vil fuldföre, udföre:* hafa margt í takinu *have mange Ting for paa een Gang.* — *d) ueg., Greb paa (?):* hafa tök á e-u *have det rigtige Greb paa noget, forstaae sig paa, være dygtig til noget (eller at henföre til 4 nf.).* — *e) Tagen med Vold, Borttagen,* = taka *(f.)* 2. — *2) Sting (f. Ex. i Siden).* — *3) i pl., Indtægter:* með öllum tökum ok skyldum. — *4) Gods, Eiendele, Midler;* fœra t. sitt af landi; *jfr* takfæð. — *5) Caution, Borgen:* fœra t. *stille Caution;* sitja í tökum *sidde i Borgen for noget.* — *Jfr* kyrrsetutak; taks-œsting *det at fordre Caution.*

TAKA (tek, tók, tekit), *v. a. og n., I) f, a., A) v. a., tage etc., m. acc. og dat., 1) m. acc., a) eg., tage, tage fat, gribe etc. (en legemlig Gjenstand), aa) med Forestilling om en legemlig, udvortes Berörelse:* t. skjöld sinn ok sverð, vápn sín *tage dem, gribe dem;* t. e-t sèr í hönd *tage noget i Haanden;* t. hríng af hendi sèr; t. e-t upp *löfte noget;* t. hjálm, hatt af höfði sèr *tage en Hjelm, Hat af Hovedet; nu almindelig* t. ofan *(abs.) tage Hatten af, blotte Hovedet;* t. ofan byrðar *el.* t. byrðar, bagga af hestum *tage Byrder, Bylte af Heste;* t. e-t á lopti *gribe noget i Luften.* — T. af fè *(abs.)* = rýja. — T. fœzlu *nyde (en) Spise, Föde.* — *β)* t. hús ofan *nedrive en Bygning.* — *γ)* t. hest frá vagni, sleða *spænde den fra.* — Tak þú hesta ok eyki *tag dem og hent dem.* — Tak kött ok drep *tag en Kat etc.* — *δ) paagribe, fange:* H. tók Glúm *fangede ham;* t. e-n höndum *paagribe, tage til Fange.* — Hann hafði tekit lax ór fossinum *havde fanget en Lax etc.* — *ε) tage fat og rive med sig:* tók þá snjóskriða *et Sneeskred styrtede ned over dem og rev dem med (begrov dem).* — *ζ) om skærende el. Huggeredskaber, borttage, afhugge, sönderskære:* sverðit tók höfuðit hestsins *borttog det i et eneste Slag, Hug;* t. e-t af *el.* í sundr *borttage, sönderskære, afhugge.* — *η) tage, snappe, bide (f. Ex. om Fiske).* — *ϑ) naae, faae fat i, beröre:* fremri hyrnan tók viðbeinit ok í sundr *naaede, berörte Kravebenet og hug det itu, gik igjennem det;* hver röndin tók aðra *det ene Skjold berörte det andet (Eg.).* — Áin tók síðu hestsins *Vandet i den gik op paa Siden af Hesten.* — *ι)* t. konu nauðga *voldtage.* — *κ) impers., αα)* e-t *(acc.)* tekr af *noget gaaer af ved et Hug el. Snit, borttages derved, afhugges;* e-t tekr í sundr *sönderhugges.* — Snæ tekr af *töer op.* — *ββ)* e-t tekr upp *blæser op i Luften.* — *γγ)* e-t tekr út *föres bort ved Flodgang el. Sögang fra Strandbredden.* — *bb) hvor Forestillingen om en legemlig Berörelse deels ligger fjernere el. ikke er nödvendig, deels ligger udenfor, α) tage, tage til sig, i sin Varetægt, Forvaring el. lign.:* tak þú fè þetta til þín *tag disse Penge (Eiendele) til dig;* t. e-t til geymslu *tage til Forvaring;* t. barn til fóstrs *tage et Barn i Pleie, til Opfostring;* t. e-n til sín *tage en hjem til sig, i sin Beskyttelse, give ham Ophold hos sig.* — *β) tage, modtage, faae:* t. skuld sína *modtage, faae sit Tilgodohavende;* t. mála sinn *modtage, faae sin Sold udbetalt;* t. laun *faae Belönning.* — T. fè til láns, at láni *tage til Laans, laane.* — *γ) tage (med Biforestilling om at det man tager er fordret el. paalagt):* t. skatta; t. gísla *tage Gidsler.* — T. leigu *tage Rente.* — *δ) tage, modtage (ɔ: ikke afslaae, ikke slaae Haanden imod):* t. mútu *tage imod Bestikkelse;* t. fèmútu á sjálfum sèr *modtage Pengeerstatning for en legemlig Overlast, Saar el. desl. paa sin Æres Bekostning.* — *ε) tage i Besiddelse:* t. fè, fjárhlut *etc.* eptir e-n *tage*

Gods i Besiddelse efter en Afdöd som Arv; t. arf eptir e-n *arve;* t. bætr, sektarfè eptir e-n, *o. fl. lign.* — ζ) *tage og före et Steds hen:* t. e-t á brott; hann kvað konu sína brott tekna *hun var fört bort.* — *Spec., stjæle:* kona hafði tekit *(abs.)* um vetrinn *havde begaaet Tyveri.* — η) *tage, bemægtige sig (og före med sig) paa en voldsom Maade:* t. upp fè fyrir e-m *tage og bortföre ens Eiendomme; ligeledes, confiskere, exequere dem;* t. með ráni *röve;* t. konu með herfangi *bortföre med Vold;* t. konu frillutaki, *see under* frillutak. — ϑ) t. hús á e-m *ved Overfald omringe og bemægtige sig det Huus, en er inde i.* — ι) t. e-m blóð *aarelade.* — κ) t. eld *tænde Ild.* — λ) *impers.*, αα) snjó, ís tekr upp *töer op.* — ββ) *abs.:* þat tekr af e-m (ɔ: skinnit) *Skindet gaaer af, gnides af (paa et Sted) paa en, I.* — γγ) tók eld í hverju höggi *der kom Ildgnister ved hvert Hug.* — *b) halvueg. el. ueg. (dog af mindre tropisk Characteer end fölgende c), α)* t. sik upp (úr áfangastað) *læsse op paa Hestene og gjöre sig færdig fra et Bedested, I.* — β) *tage (med blandet Forestilling om Tagen i Besiddelse):* t. sèr náttstað (einhverstaðar) *vælge sig et Sted, en Plads (og indtage den med det samme) til at overnatte paa;* t. sèr bústað (á e-m stað) *opslaae sin Bopæl, nedsætte sig paa et Sted.* — γ) *naae:* t. land *lande;* þeir tóku Noreg um haustit *landede ved Norge.* — δ) *faae:* t. hörð veðr, landsynning *faae stærke Storme etc. (paa en Söreise).* — T. hrakning *blive kastet, dreven ud af sin Cours ved Storme og Sögang.* — ε) *tage, rumme, holde.* — *c) ueg., αα) uden Forbindelse med Forholdsord el. Biord el. hvor denne mindre indvirker paa Betydningen.* — α) *tage:* t. hvíld *tage Hvile, hvile sig;* t. svefn, náðir á sik *tage sig en Sövn, Blund, gaae hen og hvile sig;* t. flótta *tage Flugten (Eg.);* t. hlaup, skeið *begynde at löbe, et Löb* (þeir tóku annat skeið *löb igjen omkap*); t. upphaf *tage Begyndelse.* — β) *tage imod* (= þiggja)*:* t. e-t með þökkum *modtage med Tak;* þann kost tek ek *jeg modtager, antager de Vilkaar.* — γ) *antage; annamme;* t. trú *antage en Religion (især Christendommen);* t. skírn *lade sig döbe.* — T. þjónustu *lade sig berette.* — δ) *vedtage, antage:* t. lög *vedtage Love:* t. e-t í lög *vedtage som Lov, optage i Lovene.* — ε) *tage, antage; ogsaa tage, optage (i den eller den Mening);* t. e-t fyrir) gilt *tage for gyldigt;* t. fyrir alvöru *tage, forstaae som Alvor.* — ζ) *antage, tiltræde:* t. konungdóm, konungsnafn *antage Kongeværdighed, Kongetitel;* t. goðorð *antage Titel og Værdighed af en* goði; t. ríki *tiltræde Regjeringen.* — η) *tage, slaae ind paa, gribe til:* t. ráð *tage en Beslutning;* t. e-t til ráðs, til bragðs *gribe til som Raad el. Udvei.* — ϑ) *tage, vælge:* t. e-n til konungs; taka menn til görðar *vælge, udnævne Voldgiftsmænd i en Sag.* — T. e-n (e-t) fram yfir e-n (e-t) *foretrække en (noget) for etc.* — *Spec., om Ægteforbindelse:* t. sèr konu *tage sig en Kone;* H. tók bróðurdóttur þess manns, er *etc., han ægtede, tog til Ægte etc.* — T. e-n undir bónda sinn *indlade sig i Elskovshandel med en anden.* — T. sèr gisting hjá e-m *tage ind hos en for Nattelogis.* — ι) *paatage sig, overtage:* t. e-t upp á sik *paatage sig noget;* taka e-t á hönd, *d. s.;* t. starfa af e-m *paatage sig et Arbeide for en, befrie ham derfor.* — T. sèr e-t fyrir hendr *tage noget for.* — *I Lovsproget:* t. mál, sök *overtage en Sag, dens Forfölgelse el. Forsvar;* t. sök á hendr e-m *overtage et Sögsmaal imod en.* — T. málstað e-s *overtage ens Forsvar, tage i Forsvar.* — κ) *faae, modtage:* t. frètt, tíðindi (af e-m) *modtage, höre en Efterretning, Tidende.* — λ) *tage (med Biforestilliug om Krav el. Fordring):* t. eið, loforð af e-m *tage (lade en aflægge) Ed, Löfte af en.* — μ) *tinge (sig el. en anden) noget til:* t. sèr far *betinge sig en Skibsleilighed;* t. sèr vist með e-m *betinge sig Ophold og Kost hos en (maaskee oftere med Biforestilling om Tiltrædelsen af samme).* — ν) *tage med Biforestilling om Tvang el. Magt):* T. mál fyrir munn e-m *tage Ordet fra en.* — T. sjálfdæmi *tiltrodse sig Afgjörelsen i sin egen Sag (kan naturligviis ogsaa forekomme om at modtage Tilbudet derom).* — ξ) *faae:* t. gleði *blive glad;* t. mein, sótt *blive syg.* — T. tennr *faae Tænder;* t. sýn *faae sit Syn igjen.* — ο) *angribe, betage (om en Smerte el. desl.; jfr* tekinn). — ρ) t. e-n tali, málum *(Eg.) give sig i Samtale med.* — σ) t. sik til e-s *af egen Drift lave sig til noget.* — τ) t. e-t saman *concipere.* — υ) t. e-t undir sjálfum sèr *selv kunne*

skaffe sig noget, have i sin Magt være uafhængig med Hensyn til noget. — φ) *begynde:* t. tal, umræðu *begynde en Samtale, Raadslagning.* — Hann tók annat mál *begyndte at tale om andet.* — *Ogsaa med et fölgende* at *og Inf.:* t. at gráta *tage til at græde.* — χ) t. mark á (e-u) *mærke sig noget og tillægge det Betydning.* — ω) *impers.*, αα) mál tekr af munni e-s *han mister Mælet, el. han bliver taus.* — Sótt tekr af e-m *ens Sygdom er i Aftagende.* — ββ) e-n tekr í e-n lim *föler Smerte i et Lem:* e-n tekr innan *en har Mavesmerter, I.* — γγ) e-n tekr sárt til e-s *föler Medlidenhed med, I.* — *bb) med Forholdsord og Biord, a) m.* af, αα) t. e-t af *afskaffe.* — ββ) t. e-n af *el. fuldstændigere* t. e-n af lífi, af dögum, lífdögum *tage en af Dage, aflive, dræbe.* — γγ) Elfráðr hinn ríki hafði tekit alla skattkonunga af nafni ok valdi *berövet dem baade Titel og Magt.* — β) *m.* aptr: t. e-t aptr *tage tilbage, gjenkalde (f. Ex. en Gave, og saaledes ofte af mere egentlig Charakteer; en Yttring, Contract el. desl.).* — γ) *m.* eptir: t. e-t eptir e-m *efterligne en, ogsaa efterabe en i noget.* — δ) m. ór (úr): t. e-t ór *borttage adskille; undtage:* ek tek miskviðu alla ór málinu *jeg paastaaer alle (mulige) Fortalelser som Sagen uvedkommende, som ikke skete.* — ε) *m.* til: t. e-t (e-n) til *bestemme; vælge; særskilt fremhæve, vælge, nævne.* — ζ) *m.* upp, αα) t. upp mál *anlægge en Sag (el, nærmere tage fat paa en Sag og forberede dens Forfölgelse).* — ββ) *tage, vælge; slaae ind paa:* t. upp kost *vælge de Vilkaar.* Hón tekr þat margt upp *(slaaer ofte ind paa den Fremgangsmaade, foretager sig mange Ting)*, er fjarri er mínum vilja; at þú tækir þat upp *(vælger den Fremgangsmaade)*, er minnst vandræði standi af — γγ) *optage:* t. upp hátt, sið *optage en Skik.* — T. upp búnað *anlægge en Dragt.* — T. upp jarls rètt *antage Jarleværdighed (ɔ: ombytte Kongeværdigheden med den).* — δδ) *faae som Lön, Betaling:* t. mikit gott upp *faae god Lön, Belönning (for noget).* — εε) t. sik vel upp *leve godt, paa en stor Fod.* — ζ) *m.* út, αα) t. e-t út *modtage noget udleveret (f. Ex. i en Handel, Boutik.)* — ββ) t. út laun sín *modtage sin Lön.* — T. út hegning *udstaae sin Straf.* — γγ) t. mikit út *udstaae, lide meget, I.* — 2) *m. dat., ueg., a) modtage, etc.* α) t. e-m vel, illa *modtage en artigt, slet.* — β) t. e-u *modtage, ikke afslaae,* t. sættum við e-n *(lade sig bevæge til at) indgaae Forlig med.* — γ) t. kveðju e-s *ligel.* t. e-m *svare paa ens Hilsen.* — δ) t. e-m *tage, ikke afvise (som Frier), I.* — ε) t. e-u vel, illa *optage noget godt, ilde; ligeledes optage noget med Beredvillighed, gaae ind paa noget.* — ζ) t. framförum, bótum *gjöre Fremskridt, forbedres, I.* — *b) tinge:* t. sèr, e-m fari = t. sèr far *I, A, 1, c, aa, ovenfor).* — *c) impers.:* þat tekr því ekki *(eg. det naaer ikke saa langt, jfr I, A, 1, a, aa,* ℨ *ovenfor — d. e.) det er ikke værdt.* — *B) v. n. (intrans.), 1) eg., i en præpositionel Forbindelse, hvor den egentlige og oprindelige Betydning er: at gjöre en Bevægelse med Haanden el. det Redskab, der er Tale om el. der tænkes paa, for at tage noget, bringe det i Berörelse med noget* (hendi *som dat. instrument. tilföies ogsaa undertiden, og er der Tale om et andet Redskab, staaer saadant i dat. styret af et foregaaende* með, *el. det maa forstaaes af Sammenhængen), hvilken Bevægelses Art og Beskaffenhed nærmere bestemmes ved den fölgende Præposition (jfr Ordsamlingen til Droplaugarsona saga), aa) svarende til I, A, 1, a, aa ovenfor,* α) *m.* á: t. á e-m, e-u *röre ved (ogsaa föle paa* — (hestarnir) bítask lengi svá at engi þurfti á at t. *at ingen behövede at röre ved dem (röre dem med Hestekjeppen, see* hestastafr). — T. fast á *tage kraftigt fat (f. Ex. i Brydekamp), gjöre et kraftigt Greb.* — ββ) *om skarpe Redskaber, bide, skære.* — β) *m.* fyrir: t. fyrir kverkar e-m *gribe en i Struben.* — γ) *m.* í: t. í e-t *tage fat i noget (med Haanden etc.);* t. í hendina á e-m *tage en i Haanden;* T. í jörð *stikke Hovedet ned for at bide Græsset (især om Heste), I; jfr* t. til jarðar *og* t. niðr. — T. í ketil *stikke Haanden ned i en Kjedel (med noget kogende i); jfr* ketiltak *i Tillæget.* — δ) *m.* mót (á móti, í móti): *tage imod noget (med Haanden, Hænderne etc.):* hann kastar knettinum at Allsterk, hann tók í mót báðum höndum *tog imod den, greb den med begge Hænder. Spec. i Brydekamp, tage fat i den Angribende (ligesom tage et Gjentag).* — ε) *m.* til: t. til *före Haanden el. Hænderne i Retningen henimod for at tage el. tage fat i, bringe dem*

i Berörelse med noget: þá vildi Þ. inn ganga, en G. tók til hans *tog fat i ham med Haanden (for at holde ham tilbage)*; tók hann þá til hendi sinni *(tog fat, greb etc.)*, ok sletti í munn sèr skegginu. — Þeir tóku til Arnþórs, því at hann mæddi blóðrás *gav sig i Færd med at hjelpe ham, bringe ham bort. Ligeledes, gribe til for at gjöre Brug af* (t. til sverðsins *gribe til Sværdet*). — *ββ*) t. til jarðar = t. í jörð *(B, 1, a, aa, γ ovenfor)*. — ζ) *m.* um: t. um e-t *tage, gribe om, omspænde el. desl.* — η) *m.* undir: t. undir e-t *bringe Hænderne i Berörelse med den nederste Side af noget for at hæve, löfte det i Veiret.* — ϑ) *m.* við: t. við e-u *tage imod, modtage (med Haanden el. Hænderne el. paa en anden udvortes Maade, hvor Forestillingen om en legemlig Berörelse er tilstede)*. — *bb) svarende til I, A, 1, a, bb og b ovenfor*, α) *m.* á: t. á e-u *begynde at bruge (om Faaraad)*. — *β*) *m.* með *el.* við: t. með (við) e-u *modtage* (= þiggja). — *Mere ueg.*, t. með (við) e-m *tage en hjem til sig, give en Ophold hos sig; tage en i sin Tjeneste; modtage en Kommende.* — γ) *m.* móti (á, í móti): t. á móti e-u *tage imod noget (uden Forestilling om Berörelse)*; t. á móti e-m *modtage en Angribende, gjöre Modstand.* — *b) uden Præpositioner el. hvor disse staae i et friere Forhold til Betydningen af Ordet, ikke give den nogen særegen Retning,* α) *naae, strække sig, række:* t. undir hönd *naae en op til Armhullet;* kvistrinn tók í limit upp *naaede op til etc.*; at í öll húsin ... tóku rætr trèsins *naaede, strakte, grenede sig til alle Bygninger paa Gaarden.* — T. fram yfir *rage frem over.* T. yfir *voxe op over.* — Hèr tekr til en fyrsta bók Móýses *her ender den.* — *β*) t. niðr = t. í jörð *(B, 1, a, aa, γ ovenfor), I.* — γ) t. á rás *tage afsted i en Fart, rende afsted.* — δ) *naae hen til, el. slippe fra et Sted el. lign.*, = komask: t. heim *komme hjem, naa til Hjemmet (jfr I, A, b, γ) ovenfor)*. — T. undan *undslippe.* — T. ór höfn *gaae under Seil.* — ε) *impers.*, αα) e-m tekr *en bliver ramt, truffen el. desl.*; G. snèri eptir hánum ok vildi vita hvárt hánum hafði tekit *om det (Öxen) havde ramt ham til Gavns.* — *ββ*) þeim tók eigi fyrir nesit *kunde ikke komme, naae Næsset, Pynten forbi.* — *2) ueg., a) med Præpositioner,* α) *m.* á, αα) t. á (e-u) *röre ved, yttre sig om;* Flosi tók lítt á þeiri ferð *yttrede sig kun lidt om den (el. maaskee snarere: yttrede sin Utilfredshed med den)*. — T. á (e-u) úlikliga *yttre sin Tvivl om noget, lade som man troer noget ikke vil skee el. yttre sin Utilböielighed til at gaae ind paa el. deeltage i noget;* t. auðveldliga á (e-u) *lade som noget er, fremstille noget som en let Sag.* — T. á e-u (vel, illa *etc.*) *svare paa, optage noget saa el. saa paa en forekommende Maade, el. det modsatte)*; eigi er svá á slíku at t. *sligt bör man ikke svare paa, optage saaledes (det fortjener en bedre Modtagelse)*. — T. glaðliga á við e-n *vise sig munter, oprömt imod en.* — T. hart á e-u *vise Strenghed, være streng med Hensyn til (en Forseelse el. Overtrædelse)*. — *ββ*) t. á reiðinni *(maaskee beslægtet med B, 1, a, bb, α ovenfor) begynde at ride raskere.* — γγ) t. á dómi *fælde en Dom.* — *β*) *m.* af: t. af (e-u) *bestemt negte el. afslaae noget (jfr* aftök). — γ) *m.* at: t. at orðum = t. til orða *(see nedenfor)*. — δ) *m.* eptir: t. eptir e-u *lægge Mærke til noget, bemærke (jfr* eptirtekt). — ε) *m.* fyrir: t. fyrir e-t *bestemt negte, ville forsværge.* — ζ) *m.* í: er S. tók þannig orðum í *gav saadant Svar.* — η) *m.* ór: t. ór hófi *overskride det passende, overgaae al Maade.* — ϑ) *m.* til: t. til e-s, αα) *gribe til noget, gjöre Brug af:* skal ek varðveita þetta fè, ok svá fyrir sjá, at þá sè þèr innan handar er þú þarft til at t. *naar du behöver at gribe til det, gjöre Brug deraf.* — T. til ráða *gribe til Raad, Udvei:* þá varð O. skjótt til ráða at t. *maatte tage en hurtig Beslutning.* — *ββ*) *beröre, tale om; fremhæve, udhæve.* — γγ) *begynde:* t. til drykkju *begynde at drikke, aabne Gildet;* t. til messu *begynde Gudstjenesten.* — T. til svefns = t. á sik svefn. — T. til orða, máls *tage til Orde.* — *Med et alm. Subject:* nú er þar til at t. *nu maae vi begynde der igjen (hvor vi för slap), vende tilbage igjen el. lign.* — δδ) *m. upersonligt Subject, vedkomme, angaae, beröre:* láta e-t til sín taka *lade noget vedkomme sig, blande sig i:* (Þ.) kvað ekki til sín t. þann atburð *sagde at det angik ham slet ikke, var ham uvedkommende.* — Láta mikit til sín t. *gjöre sin Indflydelse gjeldende, blande sig i mange Sager, ville have meget at sige, el. lign.* — ζ) *m.* undir: t. undir e-t

eg. ifölge Grundforestillingen understötte, ophjelpe el. lign., deraf αα) t. undir vandræði e-s *række en hjelpsom Haand i Nöd, söge at afhjelpe den.* — *ββ)* t. undir með e-m *(ligesom gjöre en Sangen lettere), synge med, secundere, I.* — *Maaskee heraf:* t. undir við e-n *svare paa en Tiltale el. Hilsen;* t. undir e-t lèttliga *svare paa med Beredvillighed, paa en imödekommende Maade.* — *Impers.:* þat tekr undir (í e-u) *det gjenlyder.* — ϰ) *m.* við, t. við e-u, αα) *modtage:* t. vel við e-m *modtage en godt.* — *ββ)* *modtage* (= þiggja); *antage:* t. við kristni, trú *antage Christendommen.* — γγ) *overtage:* t. við máli *overtage en Sag;* t. við búráðum *overtage Huusholdningens Bestyrelse (om Konen).* — λ) *m.* yfir, *mest abs. i* t. yfir *overgaae (alt andet),* þat sem yfir tók *hvad der var det bedste, værste, besynderligste (el. desl.).* — *b) uden Præpositioner, men i nogle Biordsforbindelser, der danne ueg. Talemaader,* α) t. e-m fram *overgaae en i noget; ligel., give en Paamindelse, Irettesættelse.* — T. sèr fram *forbedre sig, I.* — *Jfr B, 1, b,* α *ovenfor.* — *β)* t. fram fyrir hendrnar á e-m *foregribe, I.* — γ) t. fram hjá (e-m, e-i) *vise Utroskab mod sin Ægtefælle.* — δ) t. niðr fyrir sik *mesalliere sig, I.* — ε) t. saman *indgaae Ægteforbindelse med hinanden.* — *c) i nogle ueg. Udtryk (om det at yttre sig), hvor det synes at svæve imellem den act. og neutr. Brug, men dog mere at hælde til den sidste:* t. mikit, mikinn, lítit *(el. desl.),* af *(om at) sige noget med flere el. færre Ord, yttre sig med mere el. mindre Forbeholdenhed, mere el. mindre Bestemthed.* — T. þvert *opstille (noget) bestemt som Betingelse, fordre bestemt, strengt, vise sig ueftergivende.* — *II) f. p., 1) pass. og ueg., a) komme i Stand, lykkes:* þessi ráð tókusk *dette Parti kom i Stand;* e-t teksk vel, illa *lykkes, mislykkes. Ordsprog:* teksk þá tveir vilja *(I), jfr Enighed gjör stærk.* — *b)* takask til *hændes, gaae (saa el. saa):* nú hefir svá illa til tekizk at *etc. nu er det gaaet (mig) saa uheldig, at etc.* — *e) begynde:* þar tóksk harðr bardagi *der begyndte en heftig Kamp.* — Takast upp *optages el. begynde, komme i Stand paa ny:* tókusk upp leikar sem ekki hefði i orðit *de begyndte paa ny.* — *2) recipr., a)* takask í hendr *tage hinanden i Haanden (Hænderne).* — Takask á *el.* takask fangbrögðum *tage Tag med hinanden, brydes.* — *3) som v. dep. a.,* takask e-t á hendr *paatage sig noget.* — *III)* tekinn, *p. pr., a) betagen, angreben af en Sygdom).* — *Nu siges ogsaa* tekinn til augnanna *som har indfaldne Öine, er huulöiet, jfr* veðrtekinn. — *b)* tekinn til e-s *omtalt i Forbindelse med, berömt for.*

Taka (-töku, tökur), *f.) 1) det at tage, Tagen; Modtagen.* — *2) Borttagen; jfr* sauðataka. — *3) det at indtage (en By), Indtagelse.* — *4) det at paatage sig, overtage Udförelsen af noget; jfr* sakartaka; tökuvætti *Vidnesbyrd om at en har paataget sig, overtaget Udförelsen af noget (f. Ex. en Sags Forfölgning for Domstolene).*

Takfæð *Mangel paa de nödvendige Existentsmidler, Fattigdom.*

Taklauss, *adj., som er blottet for de nödvendige Existentsmidler.*

Takmark *Grændseskjel, Grændse (eg. og ueg.).* — *b) det der ligger inden visse Grændser, Egn, District.*

Takmikill *som er flink, dygtig til sin Gjerning, som udretter meget Arbeide.*

Tákn (-s, *pl. d. s.), n., 1) Tegn:* brjóta krossa ok öll heilög t. — *b) Himmeltegn.* — *2) Tegn, Under, Mirakel:* göra mörg t.

Tákna (-aða, -at), *v. a., betyde, betegne; varsle.*

Táknsamligr, *adj., underfuld, underbar.* -liga, *adv.*

Taksetja, *c. a., sequestrere, confiskere.*

Taksetning (ar, -ar), *f., det at* taksetja *(Sequestration).*

Tal (-s, töl), *n., 1) Tale, Samtale:* taka t. með sèr *begynde en Samtale med;* vera á tali við e-n *samtale med en, have Samtale med; jfr* eintal; þeir gengu á t. *de gik (afsides) for at tale sammen;* þeir settusk á t. *de satte sig og talte sammen.* — 2) *Tælling, Optælling; Tal:* hafa töl á *tælle;* engi maðr kunni þess töl *vidste Antallet; jfr* áratal, langfeðgatal; talsverðr, *adj., betydelig.*

Tál (-s, *pl. d. s.), n., og* tálar, *f. pl., Svig, Bedrag, Bedrageri:* draga á tálar *bedrage, forraade.*

Tala (tölu, tölur), *f., 1) Tale, Foredrag:* telja tölu *holde en Tale.* — *2) det at tælle, efterregne, Opgjöre, Tællen, Tælling; Tal, Antal:* kasta tölu

á (*I*) *tælle noget löselig;* kost á kona at beiða talna bónda sinn um fjárfar á milli þeira *hun har Ret til at fordre Opgjörelsen af deres pecuniaire Status;* sem t. rennr til *pro quota, pro rata;* einn í tölu þeira *en iblandt dem;* í goða tölu *iblandt Guderne.* — *b) Gramm.*, margfaldlig t. *Fleertal (numerus pluralis);* einslig, einföld t. *Enkelttal (num. singularis).* — *3) Perle, I; jfr* glertala; töluligr, *adj.*, *see i* utöluligr. -maðr *en som tæller, opregner (spec. Slægtskabsled mellem Folk).* -verðr, *adj.*, = talsverðr.

Tala (-aða, -at), *v. a. og n.*, *I) f. a.*, *A) v. a.*, *1) tale etc.*, *a) i Almindelighed sige, yttre, fremföre mundtlig:* þeir lètu sem þeir heyrði eigi hvat hún talaði *de lod som de ikke hörte hvad hun sagde;* t. nokkur orð við e-n *sige nogle Ord til; Ordsprog:* talat orð verðr eigi aptr tekit *et en Gang udtalt Ord kan ikke tilbagekaldes.* — *b) prægnant og spec.:* hafa rètt at tala *have Ret (i sin Paastand).* — *2) tale sammen om, samtale om:* síðan töluðu þeir leyniliga ráðagörð sína *talte hemmelig sammen om hvilken Beslutning de skulde tage;* töluðu þau H. margt *talte sammen om forskjellige Gjenstande.* — *B) v. n.*, *1) tale, a) i Almindelighed:* t. lágt, hátt *tale sagte, höit el med höi Röst.* — *b) prægnant og spec.:* t. til e-s *henvende sin Tale til en, tiltale en;* t. til e-s *beröre, omtale; ogsaa byde, befale, fordre, forlange at noget skal skee, bliver gjort.* — *2) tale sammen:* t. um e-t *tale sammen om, samtale om;* t. við e-n *tale med en, samtale med.* — *II)* talask, *f. p.*, *I) pass. og impers.:* e-m talask vel *en taler godt for sig, holder et smukt Foredrag.* — *2) recipr.:* talask við *tale sammen, tales ved.*

Talaðr (töluð, talat), *adj.*, *som kan tale, taler:* vel t. *veltalende;* bezt talaðr; *jfr* hátalaðr. — *b) veltalende:* ekki t. á þingum.

Tálar, *see* tál.

Talaukinn *i stort Antal, talrig, E.*

Talbyrðingr (-s, -ar), *m.*, *et Slags kalendarisk Tabel, Paasketabel (?).*

Talda, *1. s. impf. ind. af* telja.

Tálga (-u, -ur), *f.*, *det at tilsnitte, tilskære, tilhugge, Tælgen el. desl.; jfr* steintálga; tálgu-grjót *et Slags Byggesteen.* -knífr *Tælgekniv.* -öx *Tömmeröxe.*

Tálga (-aða, -at), *v. a.*, *tælge, I; jfr* telgja.

Tálgi (-a), *m.*, *den som tælger (?, cogn.).*

Tálgröf *tildækket Grav (til at fange Dyr i, etc.), Styrtegrav.*

Talhlýðinn *som gjerne lytter til, lader sig paavirke af hvad andre sige.*

Talhlýðni, *f. indecl.*, *den Egenskab at være* talhlýðinn.

Tálhreinn *fri for Bedrag el. Svig.*

Talit, *supin. af* telja.

Tálkn (-s, *pl. d. s.*), *n.*, *1) i pl.*, *Fiskegjæller.* — *2) med sg.*, *Fiskebeen.*

Tálknfanir, *f. pl.*, *Bladene paa Fiskegjæller, Gjælleblade.*

Tálknskíð *Fiskebeen (af en Hval).*

Tálknstika *en* stika *af Fiskebeen.*

Táll, *adj.*, *svigfuld, bedragersk.*

Tállausliga, *adv.*, *uden Svig, Bedrag.*

Tállauss, *adj.*, *uden Svig, oprigtig.* — Tállaust, *n. sg.*, *adv.*, *uden Svig.*

Tálma (-aða, -at), *v. a. og n.*, *1) v. a.*, *m. dat. og acc.*, *hindre, forhindre:* t. e-n *opholde en, lægge en Hindringer i Veien;* t. e-u *og* t. e-t *forhindre, hindre noget.* — *2) v. n.*, t. fyrir e-m = t. e-m.

Tálman (-ar, -ir), *f.*, *det at* tálma *(Hindring, Forhindring).*

Tálráð *svigfuldt Raad.*

Tálsamr (-söm, -samt), *adj.*, *svigfuld, bedragersk.*

Tálsamligr, *adj.*, *som vidner om, tyder paa Svig, Bedrag.* -liga, *adv.*

Tálsegi (-a, -ar), *m.*, *eg. svigfuld Bid, ueg., Lokkemad:* Knútr setr fagran tálsegann fyrir yðr *(om Penge, hvormed han havde underkjöbt Folk til Forræderi).*

Tálsnara *(bedragerisk) Snare (eg. og ueg.), I.*

Tálvinr *bedragersk Ven, E.*

Talvíss = tölvíss.

Tamda *og* tamit, *impf. og supin. af* temja.

Támeyra *og* -myrja (-u, -ur), *f.*, *Ureenlighed som sætter sig mellem Tæerne, I.*

Tamning (-ar, -ar), *f.*, *det at* temja *(Tæmmelse).*

Tamr (töm, tamt), *adj.*, *tilvant, vant til, flink, færdig:* t. á *el.* við sund *god Svömmer;* t. við skilmingar; t. á báðar hendr *som kan bruge begge Hænder lige godt.* — *b) som man er övet i, vant*

til: e-m er e-t tamt *en er kommen i Vane med noget; ogsaa, en gjör noget med Behændighed, Færdighed;* þat er hverjum tamt, er sèr temr, *jfr Vanen er den anden Natur (Ordsp.), B.*

Támyrja, *see* támeyra.

Tandr (-s, *pl. d. s.*), *og* tandri (-a, -ar), *m., (Benævnelse paa) Ilden.*

Tandrauðr *saa röd som Ild, lueröd:* tandrautt gull *det röde Guld.*

Tandra, *see* tendra.

Tangi (-a, -ar), *m., 1) Landtunge (især smal; jfr* nes*), Tange. — 2) Tange (paa et Sværd el. desl.).*

Tanna (-aða, -at), *m., v. a., bide, gnave.*

Tanna-, *see under* tönn.

Tannari (-a, -ar), *m., en som forfærdiger Gjenstande af Hvalrostænder.*

Tannbagall *en* b. *af Hvalrostand.*

Tannbuðkr *en* b. *af Hvalrostand.*

Tannfè *Gave, som et Barn faaer naar det har faaet den förste Tand.*

Tannfellingr (-s, -ar), *m., en som fælder Tænder.*

Tanngarðr *Tændernes Rad, Tandgjerde.*

Tanngnjóstr (-s, -ar), *m., den der gnidsker med Tænderne (cogn.); Navnet paa Thors Buk.*

Tannhjalt *Hjalte af Hvalrostand.*

Tannhjaltaðr, *adj., med Hjalte af Hvalrostand.*

Tannhold *Tandkjöd, I.*

Tannhvass *bidende i sin Tale, I.*

Tanni (-a, -ar), *m., 1) en som har Tænder (jfr* Gullintanni*). — 2) en liden Green.*

Tannkul *Kulde, Kuldefornemmelse i Tænderne, I; jfr* tannakul.

Tannlauss, *adj., tandlös.*

Tannsárr, *eg. saaret i Tandgjerdet, df saaret, som har fölt Smerte, döiet haard Medfart, lidt Tab ved en andens Angreb i en fjendtlig Affaire.*

Tannskeptr *med Skaft af Hvalrostand.*

Tannspjald *et* s. *forfærdiget af Hvalrostand.*

Tannstöngull (-ls, -lar), *m., Tandstikker, I.*]

Tanntafl *Skakbrikker af Hvalrostand.*

Tannveggr *Vægge af Tand el. Tænder.*

Táp (-s, *uden pl.*), *n., Dygtighed, Kraft, Udholdenhed:* þat er t. í e-m, *I.*

Tapa (-aða, -at), *v. a., m. dat., 1) tabe, miste:* þèr tapit bæði lífi ok sæmd *mister baade Livet og Æren. — b) spec. tabe, miste (noget man har Vanskelighed med at el. kan ikke finde igjen):* þeir töpuðu af sèr vápnunum *de tabte, mistede deres Vaaben. — 2) forspilde, ödelægge (ogsaa m. acc.):* t. gaman ok gleði feðr sínum *forspilde hans Lyst og Glæde;* er M. frændi minn bjóst at t. mínu lífi *beröve mig Livet.*

Tapan *og* töpun (-ar, *uden pl.*), *f., det at* tapa *(Tab, Forliis); jfr* tjón missa, tapi.

Taparöx *Haandöxe, liden Öxe.*

Tapi (-a, -ar), *m., Tab, Undergang; jfr* manntapi.

Táplauss, *adj., uden Dygtighed, Kraft, Udholdenhed (jfr* táp; -leysi, *n., det at være* t.*), I.*

Táplítill *svag med Hensyn til Dygtighed, Kraft el. Udholdenhed, I.*

Tappi (-a, -ar), *m., (d. Tap) Prop, I.*

Tár (-s, *pl. d. s.*), *n., Taare:* fella t. *fælde Taarer;* fljóta allr í tárum *svömme i Taarer;* gráta fögrum tárum *græde sine modige Taarer;* tárablandinn *taareblandet.* -úthelling *Udgydelse af Taarer, Taareflod.*

Tárask (-aðisk, -azk), *v. dep. n., fælde Taarer, græde; jfr* tárfella.

Tárdöggr, *adj., taaredugget, taarevædet:* (útsynningr) ygglir augu yfir tárdöggu skeggi.

Tárdöggvaðr, *adj.,* = tárdöggr.

Tárfella, *v. n., fælde Taarer.*

Tárfelling (-ar, -ar?), *f., det at fælde Taarer, Graad.*

Tarfr (-s, -ar), *m., Tyr.*

Targa (törgu, törgur), *f., et Slags mindre Skjold; jfr* buklari; törgubuklari *og* -skjöldr *et mindre Skjold.*

Tárhreinn *(udt.* táhreinn*) reen, klar som en Taare, aldeles klar, I.*

Tármildr *som let kommer til at græde, taaremild:* tármild augu.

Társtokkinn *taaredugget, taarevædet:* með társtokknum augum.

Tárugr, *adj., taarevædet; som bader i Taarer.*

Taska (tösku, töskur), *f., Taske. — 2) Töi, man bringer med sig;* töskubak *(Taskeryg?, Pukkelryg?), cogn.*

Tástaðr *det Sted paa Foden, hvor Tæerne sidde.*

Tasvígr *(el.* tasvigr?*), adj., (som det synes) som med Iver tager fat paa, faaer travlt med noget.*

Tátylla (-u, -ur), *f.*, *noget til at faae Fodfæste paa med Tæerne; mest ueg., den mindste Anledning, Aarsag:* ef hann fær minnstu tátyllu til þess.

Taug (-ar, -ir), *f.*, *1) Toug, Baand; spec. Toug el. Line til at maale noget med* (skipta með skapti eðr taugu). — *2) Trevl; Nerve:* ragr í hverja t.; *nu ueg.:* þat er engin góð t. í hánum *der er ikke det mindste godt ved ham.*

Tauma, *see* teyma.

Taumbera, *v. a., rebe (en Mark,* = álbera); taumborinn, *p. pr.*, álborinn, *B.*

Taumburðr (-ar), *m.*, = vaðburðr, álburðr, *B.*

Taumhald *det at holde Tömmen, Töilerne (eg. og ueg.):* slaka taumhaldit *give Hesten Töilen, I.*

Taumhestr *Hest som trækkes ved en Töile, I.*

Taumlauss, *adj.*, = taumalauss.

Taumr (-s, -ar), *m.*, *Tömme, Töile:* taka í taumana *gribe en Hest i Töilen; ueg., sætte Skranker for noget;* halda fast í taumana *holde Hesten kort i Töilen.* — *Ueg.:* heldr leysa þeir tauma síns valds *give Magten Töilen.* — *2) Reb, hvorved man trækker noget,* = aktaumr; *Talemaader:* taka taum e-s *tage ens Parti, hjelpe ham;* e-m eksk, gengr e-t eigi í tauma *noget slaaer ikke feil for en, glipper ikke, mislykkes ikke;* gekk þat ok lítt í tauma, er hón sagði *det gik ogsaa omtrent som hun havde forudsagt;* taumalauss, *adj., töileslös:* holdlig ást með öllu taumalaus.

Taurr (-s) *el. mere i pl.* **taurar**, *m., Benævn. paa Guld og et Sværd.*

Taut (-s, *pl. d. s.*), *n., det at* tauta *(Mumlen).*

Tauta (-aða, -at), *v. a., mumle:* t. e-t fyrir munni sèr *mumle i Skægget.*

Tè, *n. indecl., i Udtrykket:* láta e-m e-t í tè *overlade en noget, lade noget staae til ens Tjeneste.*

Teðja (teð, tadda — töddum, tatt), *v. a. og n., gjöde, möge:* t. akra, túnvöllu. — *Som v. n., möge (især om Heste), I.*

Tefill *og* **temill** (-ls, -lar), *m., en som hindrer, forhindrer.*

Tefja (tef, tafða — töfðum, tafit), *v. a. og n., 1) f. a., a) v. a., hindre, forhindre:* e-t tefr e-n *noget hindrer, opholder en;* t. e-n *opholde en; forsinke en i hans Arbeide.* — *b) v. n., α)* t. fyrir e-m = t. e-n. — *β) dvæle, opholde sig paa et Sted:* t. hjá e-m. — *2)* tefjask, *f. p., pass., forhindres, forsinkes, el. desl.:* tefjask frá verki sínu.

Tefla (-i, -da, -t), *v. a. og n., a) v. a.,* t. skák *spille Skak.* — Vildi S. bera aptr riddarann, er hann hafði teflt í uppnám *han vilde gjöre Trækket om med Springeren, som han havde trukket saaledes at den kunde slaaes.* — *β) ueg.,* t. e-n upp *gjöre en blottet for Midler el. Resourcer:* hann hefir yðr upp teflt um fjárreiður. — *b) v. n., spille Brætspil:* t. við e-n; t. um e-t *spille Brætspil om noget; Talemaade:* þegar um lífit er at t. *naar det gjelder Livet.* — *c)* tefldr, *p. pr.*; sá er tefldr verðr til eyris *den som taber en Öre i Brætspil.* — Vera upp tefldr *have opbrugt alle Midler, Resourcer, Raad el. Kræfter.*

Tefli (-is, *uden pl.*), *n., det at* tefla; *jfr* jafntefli, þrátefli.

Teflingr (-s, *uden pl.*), *m., et Slags Töi (med Tavler et. Ruder?);* teflings-hægindi *en Pude, Hynde med Betræk af saadant Töi.* -ver *Vaar af saadant Töi.*

Tegla, *see* telgja.

Tegr, *see* tigr.

Tegund *og* **tigund** (-ar, -ir), *f., Art, Slags.* — *2) en Smule:* ek á eigi t. af því *ikke det mindste, aldrig en Smule deraf, I.*

Teigr (-s *og* -ar, -ar), *m., et Stykke Land (især gjödet Mark, Ager, Eng el. Skov) af uvis Störrelse; nu udgjör et saadant Stykke gjödet Mark 900 og et lignende Stykke Eng 1600 □ Favne.* — *b) ogsaa om et Stykke Land i Almindelighed; jfr* engiteigr, skógarteigr.

Teikna (aða, -at), *v. a., betyde, varsle; jfr* tákna.

Teina (-u, -ur), *f., Tremme, Spiir.*

Teina (-i, -da, -t), *v. a., strække (Jern til Stænger):* teint járn.

Teinn (-s, -ar), *m., 1) smal Stang el. Stok.* — *b) Teen; jfr* snælduteinn *et Slags (smalt og spidst) Stikvaaben.* — *3) Spid, Stegespid.*

Teinóttr, *adj., stribet.*

Teinungr (-s, -ar), *m., ungt Skud, Spire.*

Teinæringr (-s, -ar), *m., tiaaret Baad.*

Teinærr, *adj., om en Baad, som har ti Aarer.*

Teista (-u, -ur), *m., et Slags Söfugl.*

Teita (-i, -tta, -tt), *v. a., glæde, fornöie.*

Teitan *og* -un (-ar, *uden pl.*), *f., det at* teita.

Teiti, *f. indecl., Morskab, Glæde, Munterhed, Gammen; jfr* ölteiti.

Teitinn, *adj., glad, munter, lystig, i godt Humeur.*

Teitimál, *n. pl., skjemtsom Tale, Samtale.*

Teitr, *adj., lystig, glad, munter.*

Tekit, *supin. af* taka.

Tekja (-u, -ur), *f., a) Fangst; Bytte. — b) Skat, Indtægter.*

Telgja *og nu* tegla (-i, -da, -t), *v. a., tælge, tilskære, snitte:* t. spjótskapt.

Telgja (-u, -ur), *f., det at* telgja; *jfr* trètelgja.

Telja (tel, talda, talit *el.* talt, *p. pr.,* talinn, taliðr *og* taldr), *v. a. og n., I) f. a., A) v. a., 1) sige, fremsige, fremföre:* telja tölu *holde en Tale;* t. e-m trú um e-t *faae en til at troe noget;* hann taldi sèr leiðask óp hennar *han sagde at han var kjed deraf;* ek tel enga lífsván (ɔ: vera) *der er neppe Haab om Redning. —* T. kvæði *fremsige, recitere et Digt. — b) i Lovsproget, α) paastaae, nedlægge Paastand om:* talda ek sekt fè hans allt *jeg paastod hans Gods confiskeret. — β)* t. vætti *fremsige, fremföre Vidneforklaring. — γ)* t. e-t eptir e-m *lade sig forstaae med at man fortryder at have givet en noget, gjort ham en Tjeneste, el. desl. — 2) tælle, opregne, el. desl.:* t. ætt sína til goðanna *regne sin Slægt op til Guderne;* hundruðum at t. *at regne efter Hundrede, i Handredetal, Hundredviis;* svá var talt, at eigi væri þar færa manna, enn ellifu hundruð *man regnede at der ikke var færre end elleve Hundrede. —* Teljandi, *part. i pass. Betydning, tællelig; som man bör regne med, af Betydning. — 3) om Skibe, tilbagelægge, gjennemlöbe:* töldu snekkjurnar eigi lengi fjörðinn fur vindinum *(jfr lat. legere æquor). B) v. n., a)* t. um fyrir e-m *söge at give ens Tanker en anden (og især bedre) Retning ved Overtalelser. — b)* t. á e-n *bebreide, irettesætte;* t. at e-u *dadle, critisere, paatale;* t. at annarra lífi *dadle andres Vandel, Levnet. — II)* teljask, *f. p., refl.,* (hann) taldisk eigi vita sèr ván verkmanna *sagde, at han ikke havde Haab om at faae nogen Arbeidere;* teljask undan e-u *undslaae sig for at gjöre noget. — III) p. pr.,* talinn (taliðr) *beregnet til en vis Værdi (om en Mynt efter en vis Myntfod el. Mynteenhed):* var þá eitt talit og vegit *da regnede man Penge efter Vægt.*

Teljandi (-a, -endr), *m., den som tæller, opregner:* sakir fè bættar... sem teljendr töldu.

Temill, *see* tefill.

Temja (tem, tamda-tömdum, tamit, *p. pr.,* taminn, tamiðr *og* tamdr), *v. a., 1) tæmme. — 2)* t. sèr e-t *vænne sig til, öve sig i noget.*

Temja, *see i* útemja.

Tempra (-aða, -at), *v. a., m. dat. og acc., temperere, moderere; tæmme:* temprat saman með hita ok kulda; tempra dóma eptir málavexti *moderere Domme, læmpe dem efter Sagens Omstændigheder;* t. skaplyndi e-s *tæmme det:* t. úspaka með hirtingum *tæmme, holde i Ave.*

Tempran *og* -un (-ar, *uden pl.*), *f., Tempereren, Modereren; Tæmmelse:* t. hita ok kulda; tempranar-lauss, *adj., adj., uden alt Maadehold, maadelös;* tempranarlaust, *n. sg., adv., uden Maadehold.*

Tènaðr *ogsaa skrevet* tænaðr (-ar, -ir), *m., Hjelp, Bistand; Mellemkomst.* tènaðar-maðr *en som yder en Bistand, Hjelper; Mægler, Mellemmand.*

Tendra *og* tandra (-aða, -t), *v. a., tænde, antænde:* t. kerti, ljós *tænde Lys:* t. eld *tænde Ild, gjöre Ild paa;* t. upp eld, *d. s.*

Tengdir (-a), *f. pl., Svogershab; Slægtskab:* rèttir at tengdum í kviði; tengda-lið *Besvogrede, Beslægtede.* -maðr *en Besvogret, Beslægtet.*

Tenging (-ar, -ar), *f., det at* tengja *(Forbindelse):* litlar greinir ok tengingar höfum vèr konungsmála ór yðrum flokki *liden Imödekommen, lidet Hensyn.*

Tengja (-i, -da, -t), *v, a., binde, forbinde sammen, sammedföie, knytte sammen (eg. og ueg.):* t. saman skip *binde dem sammen (i et Söslag). — Ueg.:* t. mál til e-s *indvikle en i en Sag. —* Tengjask, *f. p., pass., knyttes til:* sannliga tengisk guðs miskunn við sálu hans. — *2)* tengdr, *p. pr.,* t. e-m *besvogret med en.*

Tengsl (-s, *pl. d. s.*), *n., Baand el. desl., hvormed noget bindes, knyttes sammen:* leysa höggva skip ór tengslum *(jfr* tengja).

TENGSLA (-u, -ur), *f.*, *1)* = tenging. — *2) en Öxe med et langt Blad*, *B.*

TENINGR, *see* tenningr.

TENN *og* TENNR, *pl. af* tönn.

TENNA (-i, -ta, -t), *v. a.*, *forsyne med Tænder; indrette med Zirater af Hvalrostand*, *I;* tenntr, *p. pr.*, *som har Tænder; med Zirater af Hvalrostand.*

TENNINGR, TERNINGRR *og* TENINGR (-s, -ar), *m.*, *Tærning:* kasta tenningum *kaste, spille Tærninger; jfr* verpill; tenninga-kast *Tærningkast; jfr* verplakast.

TEPPA (-i, -ta, -tr), *v. a.*, *standse opholde, stoppe, forhindre:* t. e-m stig *spærre Veien for en, forbyde ham Veien, standse ham;* tepptr, *p. pr.*, *forhindret; spec.* = veðrtepptr.

TEPR (-s, *pl. d. s.*), *n.*, *Snerperi; affecterede Lader* (tepra, *f. d. s.*; teprulegr *affecteret; snerpet; og fl.*), *I.*

TERNINGR, *see* tenningr.

TERRA (-i, -ða, -t), *v. a.*, *række ud el. frem:* t. e-t framan í e-n *række noget (især paa en drillende, tirrende Maade) frem for at vise en det*, *I.*

TERTÍA (-u, -ur), *f.*, $^1/_{60}$ *Deel af en Secund.*

TESTAMENT (-s, *pl. d. s.*), *n.*, *Testament, sidste Villie.*

TEXTI (-a, -ar), *m.*, *Text:* allan texta guðligra ritninga.

TEYGA (-aða, -at), *v. a.*, *drikke i store Drag, i Slurke*, *I.*

TEYGÐA (-u, -ur), *f.*, *Drog.*

TEYGIAGN *Lokkemad.*

TEYGING (-ar, -ar), *f.*, *1) eg.*, *Strækken, Udstrækken.* — *2) ueg.*, *Lokken, Forlokkelse.*

TEYGJA (-u, -ur), *f.*, *Udstrækken; Strækkelighed:* þat er engin t. í því *det lader sig ikke række*, *I.*

TEYGJA (-i, -da, -t), *v. a.*, *1) eg.*, *række, strække:* teygja sik *strække sine Lemmer.* — *2) ueg.*, *a)* t. ræðuna *udtrække sin Tale.* — *b) lokke; forlokke:* teygir hann rakkann á brot með sèr *lokker den bort med sig.*

TEYGR (-s, -ar), *m.*, *1)* = teygja. — *2) det at* teyga *(Drik, Slurk, Drag)*: í einum teyg *i et Drag;* drekka góðan teyg *et godt Drag*, *I.*

TEYMA *og* TAUMA (-i, -da, -t), *v. a.*, *före, trække ved en Töile.*

TÍÐ (-ar, -ir), *f.*, *A) sing.*, *a) Tid:* tíðin liðr *Tiden gaaer;* t. ok eilífð *Tid og Evighed.* — *Ogsaa (som m.):* í þann tíð *dengang.* — *b) m. pl.*, *Gramm.*, *Tid (tempus).* — *c) (især i Poesie) Lykke, Held; jfr* tími. — *d) see i* hátíð. — *B) i pl.*, *1) (eg. bestemte Tider til at forrette Gudstjeneste paa)*, *Gudstjeneste, Messe:* syngja tíðir *læse Messe;* veita tíðir *forrette Gudstjeneste.* — *2)* tíðir kvenna *(senere Brug)*, *Menstruation;* tíða-bók *Tidebog, Alterbog.* -för *Reise til at höre Messe.* -görð *det at forrette Gudstjeneste, læse Messe.* -hald, *d. s.* -kaup *Betaling for at læse Messe, forrette Gudstjeneste.* -lauss, *adj.*, *uden at der forrettes Gudstjeneste:* tíðalaus kirkja. -maðr *mest i pl.* -menn *de som komme for at höre Gudstjeneste; jfr* kirkjufólk. -offr *Offer, Godtgjörelse for at læse Messe, forrette Gudstjeneste.* -skipan *Tidernes Inddeling.* -sókn *det at söge Kirken.* -söngr *Messesang.* -veizla *det at forrette Gudstjeneste, læse Messe; kirkelig Forretning.*

TÍÐA (-ir, -dda, -tt), *v. a. impers.*, e-n tíðir e-s *el.* at *etc. har Lyst til.* — TÍÐASK, *f. p.*, *pass.*, *el. som v. dep. n.*, sem nú tíðisk á landi hèr *som nu er her almindelig Skik og Brug i Landet; jfr* tíðkask.

TÍÐENDI, *see* tíðindi.

TÍÐHJALAÐR, *adj.*, *som tidt omtales, som er almindeligt Stof til Samtale:* þat var tíðhjalat *man talte meget derom; ogsaa impers.:* e-m verðr tíðhjalat um e-t *en taler meget om noget, omtaler det ofte; ogsaa som subst.:* Þ. görði sèr tíðhjalat við hann *talte ofte med ham, havde mange (fortrolige) Samtaler med ham.*

TÍÐHÖGGVIT, *n. p. pr.*, *i:* láta t. *uddele mange Hug.*

TÍÐIGR, *adj.*, *lystig, begjerlig (efter noget).*

TÍÐINDI *og* -ENDI, *n. pl.*, *Tidende, Nyheder; Tildragelser, Begivenheder:* hvat segir þú tíðinda *hvad Nyt?* þat þóttu mestu tíðindi *det tyktes alle store Begivenheder, stor Tildragelse;* tíðindalauss, *adj.*, *uden Nyheder, Begivenheder.* — tíðinda-laust, *n. sg.*, *adv.*, *uden at der skeer noget Nyt.* -pati *löst Rygte.* -saga *det at fortælle Nyheder, Beretning, Efterretning.* -spurn *det at spörge en Tidende, Begivenhed.* -sögn = tíðindasaga. -vænligr, *adj.*, *som tyder paa der vil skee noget Nyt, store Begivenheder.* -vænn, *adj.*, *d. s.*

TÍÐKA (-aða, -at), *v. a.*, *pleie, være vant til.* — tíðkask, *f. p.*, *pass.*, *være Skik og Brug, være i Brug:* þau tíðkask hin breiðu spjótin.

TÍÐKAN *og* -UN (-ar, *uden pl.*), *f.*, *Skik, Brug, I.*

TÍÐKANLIGR, *adj.*, *sædvanlig, som er Skik og Brug, I.*

TÍÐLEIKR (-s, -ar), *m.*, *a) Hæder, Ære, Berömmelse, Ry:* tá tíðleik ok metnað. — *b) (mest i pl.), venskabelig Omgang, Fortrolighed (især med Biforestilling om at det ikke er saa ganske oprigtig meent).*

TÍÐLIGR, *adj.*, *lysten, begjerlig; impers.:* e-m er tíðligt til e-s *en beherskes af Lyst til noget.* -liga, *adv.*, *med Begjerlighed.*

TÍÐR, *adj.*, *a) hyppig, almindelig, som er Skik og Brug:* þat er titt, at nafni fylgi nafnfesti. — Hvat titt er *hvordan Sagen staaer;* þat sem þar var titt *hvad der var skeet, hvad der var paa Færde;* íþróttir er mönnum var titt at kunna *som man pleiede at være oplært i.* — *b) kjær, behagelig, som en holder af, har Lyst til:* tíð er bók ok smíðir. — *Impers.:* hánum er titt um ferðina *han vil gjerne reise;* e-m er titt til e-s *en er tidig, lysten dertil.* — *c) fortrolig; subst.:* þeir görðu sèr titt saman *de omgikkes hinanden fortrolig, der fandt et fortroligt Forhold Sted mellem dem.* — *d) hyppig omtalt, berömt:* hann var orðinn hinn tíðasti. — 2) *i adverb. Brug, a)* titt, *n. sg. (acc.) med korte Mellemrum, hyppig; hurtig:* titt hefi ek heyrt *jeg har ofte hört.* — *Superl.:* sem tíðask *saa hurtig som muligt.* — *b)* tíðum, *dat. pl. n., med korte Mellemrum, hyppig* (= titt, *jfr* 2, *a ovenfor*): hart ok tíðum.

TÍÐRŒDDR *som man taler meget om; impers.:* e-m verðr tíðrætt um e-t.

TÍÐRŒKINN *som flittig besöger Gudstjenesten.*

TÍÐSÈÐR *som man seer ofte, som ofte forekommer, I.*

TÍÐUM, *see under* tíðr 2, *b.*

TÍÐUNGR (-s, -ar), *m.*, *Benævnelse paa en Oxe (maaskee eg. Kalv som er födt tidlig paa Vinteren; jfr* síðungr).

TÍÐVIRKR, *adj.*, *som udretter sin Gjerning med Lyst, hurtig, rask til sit Arbeide, sin Gjerning.*

TIF (-s, *pl. d. s.*), *n.*, *det at* tifa, *I.*

TIFA (-aða. -at), *v. n.*, *gaae med smaa og hurtige Skridt.*

TÍFALDR, *adj.*, *tifold;* tífalt, *n. sg. (acc.), adv., tifold.*

TÍFAR (-a), *m. pl.*, *(i Poesie), Guderne, de höie Guder; Mennesker.*

TIGGI (-a, -jar), *m.*, *poetisk Benævnelse paa en Konge.*

TIGINBORINN *af fornem (især fyrstelig) Herkomst.*

TIGINN, *adj.*, *af fornem Herkomst, fornem; spec. af Konge- eller Jarleæt.*

TIGL (-s, *pl. d. s.*), *n.*, *Tegl, Teglsteen:* steikja t. *brænde Tegl;* þeir skyldu elta leir og göra t. *(jfr stryge Tegl).* — *Jfr* tígull.

TIGLA (-aða, -at), *v. a.*, *m. dat.*, t. e-m *give en lidt og lidt ad Gangen (?), B; heraf maaskee: erstatte, godtgjöre noget (især af ringere Betydning):* t. hánum, ef þat hross var verra, enn þá er hann tók við.

TIGLGRJÓT *(senere* tígulgrjót) *Tegl, Teglsteen.*

TIGLGÖRÐ *Teglarbeide, det at brænde Tegl.*

TIGLÓTTR, *adj.*, *tavlspættet, I.*

TIGLVEGGR *(senere* tígulveggr) *Væg af Teglsteen, Teglmuur.*

TIGN (-ar, *uden pl.*), *f.*, *Ære, höi Værdighed, Hæder, Anseelse:* í heiðr ok tign við hinn illa Óðin *til hans Ære, jfr* konungstign; tignar-klæði, *n. pl.*, *Hædersdragt, Æresdragt.* -kóróna *Æreskrone, Hæderskrone.* -lauss, *adj.*, *uden Hæder, Ære.* -liga, *adv.*, *paa en for en höi Værdighed passende Maade.* -ligr, *adj.*, *ærebydende, majestætisk; fyrstelig; prægtig el. lign.* -maðr *Mand som har opnaaet en höi Værdighed; spec. Konge- el. Jarlenavnet.* -nafn *Æresnavn, Hædersnavn; spec. Konge- el. Jarlenavn.* -svipr *ærebydende, majestætisk Ydre, Udseende; o. fl.*

TIGNA (-aða, -at), *v. a.*, *hædre, ære; dyrke.* — *b) pryde, begave (med visse Fortrin):* (var) mannfólkit þar mest tignat af öllum giptum *udrustede med största (Aands- og Natur-) Gaver.* — 2) tignask *f. p.*, *hæves til Værdighed; om et Land, faae Fyrster:* af hans *(Harald den Haarf.)* ætt hefir tignask þetta land.

TIGNSAMLIGR, *adj.*, = tignarligr. -liga, *adv.*

TIGR, TEGR, TÖGR *og* TUGR (ar, -ir), *m.*, *Antal af ti, Tier.*

TIGULIGR, TIGURLIGR *og* TIGUGLIGR, *adj.*, *som har et værdigt Ydre, Udseende, anseelig af Udseende* (= göfugligr). -liga, *adv.*, *værdigen, som det anstaaer ens Værdighed.*

TÍGULL (-s, -lar), *m.*, = tigl; *Rude, Tavl, I (nu siges saaledes* tígulgrót, tígulveggr *etc. for det i Oldskrifterne brugte* tigl-.)

Tigurleikr (-s, -ar), *m., Anseelse; anseeligt og værdigt Ydre.*

Tigurligr, *see* tiguligr.

Tík (-ar *og* -r, *pl.* -r), *f., Tispe, Tævehund; jfr* hjarðtík.

Til, *præp. m. gen., til, „deels om Bevægelse, hvad enten dens Maal ligger uden eller inden for den Tings Grændser, hen til hvilken Bevægelsen skeer, samt med eller uden Hensyn til det gjennemlöbne Rum, deels om Retning" (Ordsaml. til Dropl.), correl. med* frá, *A) om Stedsforhold, a) om virkelig Bevægelse, til:* ganga, hlaupa, ríða *etc.* til e-s staðar; halda skipi til Íslands, Noregs *etc., styre Coursen til etc.;* ganga til dura *(især om at) gaae hen til Dören indenfra (for at see, hvem der har banket);* senda e-n til e-s *sende til en.* — þrífa, grípa, taka til e-s *(see under disse Verber).* — þar til er *derhen.* — β) *med Biforestilling om Deeltagelse, Overværen:* fara, ríða til boðs, veizlu, þings, mannfunda, tíða *etc.* — *b) om Retning alene:* þær dyrr, er til fjóss váru *som förte derhen;* leið liggr til e-s staðar *förer hen til, henimod et Sted.* — *c) om Bevægelse og Retning, med Biforestilling om Fjendtlighed (efter en):* höggva, leggja, skjóta, berja *etc.* til e-s *hugge, stikke etc.;* ráða til e-s *angribe el. falde ud paa (med et Vaaben); jfr* tilræði. — *d) uden Bevægelse:* kaunum hlaðinn frá hvirfli til ilja *fra Top til Taa;* þaðan var skammt til bœjarins. — *B) om Tidsforhold:* til jóla, til vetrar *etc.;* til elli *til Alderdommen, til en er bleven gammel;* til dauðadags *til ens Dödsdag, til ens Död;* frá morgni til kvelds *fra Morgen til Aften;* þar, þangat til er, sem *dertil, indtil at,* hèr, hingat til *hidtil, hidindtil.* — Liggja til hafs *ligge for Anker el. i en Havn indtil man kan seile.* — *C) om andre Forhold, hvor Forestilling om Bevægelse el. Retning ligger til Grund, 1) med adskillige Verber, a) saadanne som betegne en Bevægelse el. Retning, og hvor Brugen af* til *i de uegentlige Talemaader i de fleste Tilfælde let lader sig forklare af de tilsvarende egentlige,* α) *m.* bregða: e-m bregðr til e-s *ligesom föres af Vanens el. den medfödte Naturs Magt hen til noget, det er: viser sig fra en ham eiendommelig Side; jfr* bregða *I, A, 1, c,* γ. — β) *m.* draga: draga *el.* dragask til e-s *före el. föres hen til, henimod noget (som Fölge el. Resultat), see under* draga *B, b, β og II, 2,* γ. — γ) *m.* fœra, *see d. O. A, 2, f og g* — δ) *m.* halda: halda njósnum til e-s, máli til kapps; e-t heldr (e-n) til e-s *(Grundforestillingen er: före el. styre, bevæge henimod, hentil) see under* halda *I, A, 1, b,* α *og I, B, 7.* — ε) *m.* koma, *see under* koma *I, A, 2, c.* λ, μ, ξ, π. — Komask til e-s *have Tid til noget.* — ζ) *m.* leggja, *see d. O. I, A, 2, e,* δ *ff,* α, ε. — η) *m.* leiða, *see d. O. I, A, 2, f, og II, 2, a, b.* — δ) *m.* rekja, *see d. O, A, 2, a,* β, δ. — ι) *m.* skjóta, *see d. O. A, 3, i.* — κ) *m.* taka, *see d. O. I, B, 2, a,* ϑ. — *b) saadanne, som for sig ikke betegne Bevægelse el. Retning, men hvor, ved Forbindelsen med* til, *en saadan Forestilling (især om en Retning) stærkere el. svagere gjör sig gjeldende,* α) *m.* geta: geta til (e-s) *gjette, formode (ligesom ved Gisningen nærme sig?) noget.* — β) *m.* göra: göra vel til e-s *handle vel imod en.* — γ) *m.* hugsa: hugsa til e-s *(ligesom bringe sin Hu hen til noget), tænke paa, erindre, el. desl.* — δ) *m.* hyggja: hyggja til e-s *(ligesom bringe sin Hu noget i Möde), gjöre sig Haab om noget.* — ε) *m.* heyra: heyra til e-s *höre noget, nogen, Lyden af noget, ens Gaug, ens Stemme, el. desl. (denne Construction synes at hvile paa Grundforestillingen om Sandsens Virksomhed i Retningen hen imod Gjenstanden, hvilken tydeligere fremtræder, der hvor lignende Verber, der betegne en sandselig Fornemmelse, sættes med Adverber, der betegne Bevægelse el. Retning henimod, i Stedet for Væren paa Stedet).* — ζ) *m.* kalla, *see under d. O. A, 2, a, paa lignende Maade* mæla, segja, tala til e-s *om at rette, henvende sine Ord, Tale til en.* — η) *m.* segja, *i Udtrykket:* segja til e-s *angive, aabenbare det Sted, hvor en Ting er, en Persons Opholdssted (især Skjulested), hvilket synes at hvile paa Forestillingen om at vise, angive Veien* hen til *noget (jfr* segja, *I, B, b).* — ϑ) *m.* spyrja: spyrja til e-s *(ligesom ved sin Spörgen trænge hen til), spörge om, höre om.* — κ) *m.* standa, *see d. O. I, A, 2, k,* ζ, *hvilke Udtryk hvile paa Forestillingen om en Retning henimod noget.* — λ) *m.* vera: vera vel til e-s *(imod en) holde af en, ynde.* — μ) *m.* vita: vita til e-s *vide af noget.* — *c)* göra brullaup til konu *holde et Bryl-*

lupsgilde (i Anledning af at man ægter en Kvinde). — *d)* skipa til hús síns *arrangere sine Huusholdningssager (forordne hvad der angaaer Huusholdningssagerne).* — *e)* ætlask til e-s *vente, gjöre sig Haab om.* — *2) til, efter Substantiver og Adjectiver, som betegne a) Tilstrækkelighed, Formaaen, Forraad:* nægr til e-s *tilstrækkelig til;* efni, afli til e-s *Midler til noget.* — *b) Bekvemhed, Leilighed, Udvei, Brugbarhed, Duelighed, Dygtighed, Mod, el. desl.:* hæfr, laginn, nýtr til e-s *skikket, brugbar til;* færi, ráðrúm til e-s *Leilighed til noget;* hann sá engi ráð til at drepa G. *intet Raad, ingen Udvei til etc.;* góðr til reiðar, áburðar, siglingar *(om Heste og Baade el. Fartöier) brugbar, dygtig til Ridt, etc.;* færr, færleikr til e-s *dygtig, Dygtighed til noget;* vera maðr til *i Stand til, Mand for noget;* röskr, öruggr til vígs *rask, modig til at gaae i Kampen.* — *c) Tilböielighed, Oplagthed, Villighed, Lyst til, Begjerlighed efter:* fúss, gjarn til e-s; fljótr til reiði *som hurtig bliver vred;* seinþreyttr til vandræða *som taaler meget, förend han griber til voldsomme Midler; Ordspr.:* frekr er hverr til fjörsins *enhver er begjerlig efter at redde sit Liv.* — *d) Seen ud til noget:* líkligr til e-s, vænligr til e-s *seende ud til, som noget kan ventes af.* — *e) Skyldighed, Forpligtelse:* skylda, skyldr til e-s. — *3) i andre Forbindelser, hvor Betydningen antager mere selvstændig el. ligesom fyldigere Charakteer, a) om Stof, Materiale, ligel. Middel (til noget). el. Betingelse (for noget):* viðir til skála *Tömmer til en* skáli; torf til eldsneytis *til Brændsel;* hafa e-t til skœða, klæðnaðar, viðrværis sér *bruge noget til Skoe, Klæder, Föde.* Hafa sik til e-s *bruge sig til noget (nedlade sig til, el. desl.).* — Hafa, finna e-m e-t til saka *have (være bebyrdet med) Stof til Beskyldning, udfinde Stof til Anklage el. Beskyldning imod en.* — Leggja e-m e-t til orðs *(synes hvad Grundforestillingen angaaer at være: at gjöre noget til Stof til vanærende Omtale; see ellers* undir leggja *I, A, 2, h, ff,* δ). Hann skal grið hafa . . . svá lengi sem hann þarf til heillar heimkvámu *saalænge han behöver til at komme heel og holden hjem.* — *b) om Aarsag, Grund el. Anledning (til noget):* koma, bera til e-s *være Grund, Aarsag til noget, ligel. foranledige;* þat varð til mikils tjóns *det blev til stor Skade, Ödelæggelse;* bera til tíðinda, nýlundu *indtræffe (som Nyhed, eg. synes Grundforestillingen at være: at blive Anledning til nye Tidender);* nú berr vel til veiði, *eg. her er god Anledning til Fangst, d. e. her er god Leilighed til Fordeel, Seier el. desl.* — *c) om Bestemmelse el. Valg:* ætla e-t til e-s *bestemme noget til noget;* kjósa, velja, taka e-n til e-s *kaare, vælge, udnævne en til noget;* taka e-t til ráða, bragðs *gribe til noget som Raad, Udvei.* — *d) om Hensigt el. Öiemed, til, til at, for at:* reiða sverð, öxi *(el. lign.)* til höggs *hæve det i Veiret til Hug, for at hugge;* búa til matar *lave Mad;* efla til veizlu, blóts *gjöre Forberedelser, skaffe det nödvendige til et Gilde, Offerfest:* göra e-t til skemmtanar *til Tidsfordriv, Forlystelse;* stilla til friðar *stifte Fred;* stefna e-m til úhelgi *(synes ifölge Grundforestillingen at være; indstævne for at tilveiebringe Dom om at etc., see under* stefna). — *Ligel. med et fölgende* at *m. inf.:* til at veita lið, hjálpa *for at yde Hjelp, hjelpe.* — Fara til fundar, móts, tals við e-n *til Möde, Samtale med;* fara til leika *for at tage Deel i Lege;* til dagverðar *for at spise Davre;* vinna e-t til e-s *udföre noget for at erholde, opnaae noget (som Lön el. Fordeel);* ok vildi engi þat til vinna *men ingen vilde gjöre det selv for en saadan Priis;* þó þar væri allr bœrinn brenndr til hans *for at bemægtige sig ham el. faae ham bragt af Dage;* drepa e-n til fjár *for at faae fat i, kunne bemægtige sig hans Penge;* leggja fé til höfuðs e-m *sætte en Priis paa ens Hoved;* bjóða, gefa e-m e-t til e-s *(ogsaa med fölgende* at *m. conj. el. inf.) tilbyde el. love, give en noget til at han skal gjöre, udföre, for at faae ham til noget;* kalla, mæla til e-s *gjöre Fordring paa, önske noget;* mæla til vináttu með sér *gjensidigt önske Venskab og Bistand af hinanden.* — *e) om Virkning el. Fölge, indtil:* sárr til úlífis *dödelig saaret;* til hlítar *noksom;* reynt til þrautar *mere end tilstrækkelig prövet.* — *f) om Tagen fat paa en Handling, til:* eggja, fá, hræða, kúga, neyða, skylda *(o. fl. lign.)* e-n til e-s *(el. m.* at *m. infin.) egge, formaae etc. en til noget;* ráða (e-m) til e-s *raade en til noget;* bjóða e-m til varna, til ruðningar *indbyde en til at begynde Forsvaret i en*

Sag, til at gjöre Indsigelse imod Vidner el. Dommere: skora á e-n til e-s *opfordre en til noget;* skora á e-n til hólmgöngu *udfordre en;* fara, taka til at *(m. inf.) begynde at, begynde, tage fat paa at;* e-m gengr e-t til e-s *bevæger ham til noget;* hætta, freista, reyna til e-s *(el. m.* at *m. inf.), vove, forsöge, pröve paa noget. — g) med Hensyn til:* til litarins *med Hensyn til Farven;* til allrar speki *hvad al Viisdom angaaer;* engum líkr til afls ok íþrótta *uden Mage med Hensyn til Styrke og Idrætsfuldhed.* — Flestir hlutir, sem til íþrótta eru *Ting, som angaae, höre til Idrætter. — β) tildeels beslægtet med C, 2, b ovenfor, efter neutra af Adjectiver brugte som Substantiver, og lader sig omtrent oversætte ved: hvad angaaer, med Hensyn til:* hægt, úhægt til atgöngu *vanskeligt med Hensyn til Angreb, til at kunne udföre Angreb;* e-m verðr gott, illt til fjár, liðs *det gaaer heldig, uheldig for en med Hensyn til Erhvervelsen etc. — Paa lignende Maade efter Adverbier:* mikill munr er, hvárum ykkar verðr betr til hjóna *for hvem det lykkes bedre at faae og holde paa Tyende. — 4) m.* handa *(gen. pl. af* hönd*), der sættes som præpos. m. dat.:* til handa e-m *til en* (biðja konu til handa e-m *frie for en til en Kvinde;* kaupa e-t til handa e-m *kjöbe noget til en*). — *5) meb Adverbier:* þar til *desuden;* hèr til *herforuden. — 6) abs. el. adv. i en Mængde Udtryk som f. Ex.* α) klofnaði til leggrinn *den spaltedes (ligesom for saaledes at skaffe Plads til Spydet, Dropl.). — β)* heiða, rofa til *klare op (maaskee ifölge Grundforestillingen for* heiða, rofa til himins *saaledes at Synet banes Vei til Himmelen). — γ)* bera, falla, vilja til *indtræffe;* vera til *være til, existere;* svá kominn til *saaledes bleven til. —* δ) e-t reynir til *noget (vanskeligt) falder, forefalder. —* ε) ganga (svá) til *gaae (saa el. saa) til. — ζ)* búa e-t til *lave noget el. sætte noget i Stand;* göra e-t til *sætte i Stand;* göra sauð til *slagte et Faar (ligesom gjöre det i Stand, lave, rede det saaledes til som Slagtere pleie);* hátta e-u svá til *lave, indrette, mage noget (saa el. saa). —* η) eiga, hafa e-t til *eie, have noget;* þat sem ek hefi til fram at láta *hvad jeg har at yde, komme frem, opvarte med. —* ϑ) skilja e-t til *betinge noget; o. fl. lign. — b) som forstærkende adv., meget, særdeles; noksom; altfor.*

Tilaflan *og* -öflun (-ar, -ir), *f., Forskaffelse, Erhvervelse, Tilveiebringelse (især af Ting, som ere nödvendige til Huusholdningen, som Levnetsmidler etc.).*

Tilbeini *Hjelp, Understöttelse:* vera í tilbeina með e-m um e-t *hjelpe en til noget;* við tilbeina e-s *ved hans Hjelp, Bistand.*

Tilberi (-a, -ar), *m., (eg. Tilbringer), et Slags dæmonisk Væsen, fremkaldt paa den Maade, at en Kvinde tager et dödt Menneskes Ribbeen, indsvöber det i graa Uld, og lægger det til sit Bryst som til Die; kaldet saaledes til Live bruger hun det til at patte fremmede Kreaturer og bringe sig Melken (Korsets Tegn over det af denne Melk kjernede Smör bringer det saa at sige til at forsvinde el. oplöses; jfr* snakkr), *I.*

Tilbót *Tilgift, I.*

Tilbreytni *Forandring, Omskiftelse, I.*

Tilbrigði *det at man slægter sine paa; Natur, Charakteer.*

Tilbúinn *beredt, færdig.*

Tilbúnaðr *og* -búningr *Tilvirken, Tillavning; Tilberedelse, Forberedelse:* tilbúningr sakar *en Sags Anlæggelse, forberedende Skridt til en Sag.*

Tildra (-aða, -at), *v. a., m. dat., a) opföre skröbeligt; ophænge (etc.) löst; Talem.:* því er at t. sem til er *(I) man faaer at hjelpe sig med hvad man har, saa godt man kan.*

Tildragandi (-a, *uden pl.*), *m., en Sags, Tildragelses Foranledigelse og Gang, I.*

Tildráttr, *d. s. — 2) Öiemed (?), B.*

Tildrög, *n. pl.,* = tildragandi, *I.*

Tilefni *hvad der foranlediger noget, Aarsag, Anledning.*

Tileygr *og* -eygðr *skelöiet, I.*

Tilfelli (-is, *pl. d. s.*), *n., Tilfælde, Omstændighed:* stafr hefir þrjú t. *(et Bogstav kan betragtes fra tre Synspunkter):* nafn, fígúru ok veldi eða mátt; samstafa hefir fjögr t.: staf eðr tölu, andi ok tíð ok hljóðsgrein. — *b) Leilighed; Maade.*

Tilfelliligr, *adj., bekvem, passende, B.*

Tilferð *det at begynde paa et Arbeide:* þat er eigi nema tilferðin *naar man blot begynder derpaa, er det snart færdigt, B.*

Tilfinnanligr, *adj., fölelig.* -liga, *adv.*

Tilfinning (-ar, -ar), *f., Fölelse, I;* tilfinningar-lauss, *adj., fölesløs, uden Fölelse (eg. og ueg.), I.* — leysi (-is, *uden pl.), m., det at være* tilfinningar-lauss *(Föleslöshed), I.*

Tilflutning (-ar, -ar), *f., og* -flutningr (-s, -ar), *m., Tilförsel.*

Tilfyndiligr, *adj., som vidner om Lyst til at bagtale, dadle.*

Tilfyndinn *som gjerne vil udsætte paa, dadle andre, bagtalersk.*

Tilfýsi, *f. indecl.,* = tilfýst.

Tilfýsiligr *önskelig, værd at attraae; tillokkende.*

Tilfýst *Lyst, Begjerlighed, Attraa til el. efter noget.*

Tilfœrur, *f. pl., Redskab, Værktöi, I.*

Tilföng, *n. pl., erhvervede, forskaffede, tilveiebragte Midler, Proviant, el. desl.*

Tilför, *a) det at begive sig (især paa Opfordring, Bud) etsteds hen:* bóndi hverr, er synjar hánum tilfarar; = atför *(Overfald). — b) Execution, Arrest.*

Tilganga *og* -gangr, *1) eg., Gaaen, Nærmelse til. — 2) ueg., a)* = atdragandi, tildragandi: nú ritu vèr ... nakkvat frá tilgöngum þess úfriðar, er *etc. om Aarsagerne, Anledningen til de Uroligheder, Stridigheder, som etc.;* tilgangr verks þessa *Grunden til denne Handling. — b) (senere), Hensigt, Öiemed;* tilgangs-lauss, *adj., hensigtslös, I.*

Tilgáta *Gisning, I.*

Tilgjarn *lysten til, efter, som higer efter noget.*

Tilgjöf = gagngjald.

Tilgöng, *n. pl.,* = tilganga 2.

Tilgörð *en Handling, forsaavidt den fortjener Belönning el. Straf.*

Tilgörning (-ar, -ar), *f., og* -görningr (-s, -ar), *m.,* = tilgörð *a.*

Tilhald *Pragt, Stadselighed i Klædedragt i:* tilhalds-maðr *en som er pragtelskende, stadselig i Klædedragt, klæder sig prægtig, B.*

Tilheyriligr, *adj., tilbörlig, passende.* -liga, *adv.*

Tilhlakkan *og* -hlökkun (-ar, *uden pl.), f., glad Forventning om noget godt.*

Tilhliðan *(nu alm.* tilhliðran) *og* -un (-ar, *uden pl.), f., det at vise sig eftergivende, Eftergivenhed, Föielighed, I;* tilhlið(r)unar-samr, -söm, -samt *adj., eftergivende, föielig, I.* -semi, *f. indecl., det at være* tilhlið(r)unarsamr, *I.*

Tilhlutan *og* -un (-ar, *uden pl.), f., det at blande sig i en Sag, tage virksom Deel deri for at faae den bragt til Ende.*

Tilhlýðiligr, *adj., tilbörlig, vedbörlig, passende.* -liga, *adv.*

Tilhlökkun, *see* tilhlakkan.

Tilhneiging (-ar, -ar), *f., Tilböielighed, I; jfr* tilteyging.

Tilhugi = tilhugsan, *I;* tilhuga-líf *Tiden mellem Forlovelse og Bryllup, I.*

Tilhugsan *og* -un (ar, *uden pl.), f., det at tænke paa noget, som vil komme el. skee (med Biforestilling om Forventningsfuldhed), I.*

Tilhœfi (-is, *pl. d. s.), n., Grund, Sandsynlighed, Rimelighed:* þat er ekkert t. í því *der er ikke det mindste sandt deri.*

Tilhættni, *f. indecl., det at vove, sætte paa Spil:* týnisk idula mikill mannfjöldi sakar ofmikillar t.

Tili, *see i* aldrtili, útili.

Tilkall *Fordring, Krav:* veita t. um e-t *gjöre Fordring paa, fordre;* eiga t. til *have Fordring paa.*

Tilkoma, *see* tilkváma.

Tilkomandi (-a, -endr), *m., den som kommer, ankommer.*

Tilkostnaðr *Bekostning paa, Omkostning ved, I.*

Tilkváma *og* -koma, *a) eg., Komme, Tilkomme, Ankomst:* handsala tilkvámu sína *forpligte sig ved Haandtag til at komme, være tilstede. — b) ueg.,* = tilkvæmd; tilkvámu-fólk, *a) Fremmede. — b) Folk af Anseelse.* -lauss, *adj., uden Betydning, Anseelse.* -maðr, *a) en Fremmed. — b)* = tilkvæmdarmaðr.

Tilkvæmd (-ar, -ir?), *f., Betydning, Betydenhed, Anseelse;* tilkvæmdarmaðr *Mand af Betydning, Anseelse.*

Tillag (-s, -lög), *n., og* tillaga (-u, -lögur), *f., 1) Tillæg, Tilgift, Bidrag (i denne Betydning især Formen* tillag). *— b) Tillæg, Tilföining (f. Ex. for Tydeligheds Skyld). — 2) det at raade til, Raad, som en giver (i denne Betydning begge Former;* tillaga-fár *tilbageholden med Hensyn til at give sin Mening tilkjende el. give Raad under en Samtale el. en Sags Forhandling.* -góðr *som lægger godt Ord ind.* -góz *Penge, som*

skydes sammen. -harðr *som raader til Haardhed, Strenghed.* -illr *som tilraader Ondt; o. fl.*

Tillát (-s, *pl. d. s.*), *n.*, *1)* = tillag *1:* þetta er lítit t. *det er et ringe Bidrag.* — *2) Föielighed, Eftergivenhed.*

Tillátsamr (-söm, -samt), *adj., eftergivende, föielig, I.*

Tillátsemi, *f. indecl., Eftergivenhed, Föielighed, I.*

Tilleitinn, *adj., tilböielig til at fornærme, antaste:* uppivözlumiklir ok tilleitnir.

Tillit (-s, *pl. d. s.*), *n.*, *a) det at see paa, hen til.* — *b) Mening, Dom:* at réttsýnna manna tilliti *efter retskafne Mænds Dom.*

Tillokkan (-ar, -ir), *f., Tillokkelse.*

Tillæti (-is, *pl. d. s.*), *n., Eftergivenhed, Föielighed, Handling som vidner om Eftergivenhed, el. kan udtydes som Gunst:* at hafa nokkur t. við Svíakonung *at vise nogen Eftergivenhed mod ham;* gefa e-m t. *vise en Gunst, Gunstbeviisning.* — *b) Lydighed, Ydmyghed.*

Tillög, tillögur, *pl. af* tillag *og* tillaga.

Tilmæli (-is, *pl. d. s.*), *n., Anmodning; Fordring:* vér höfum heyrt margra manna t., er sik telja til Noregs *som gjör Fordring paa Norges Throne.* — Stóð þar fjarri um t. allra sætta *de viste sig utilböielige til al Overeenskomst.*

Tilraun *Forsög:* göra t. um e-t *anstille et Forsög.*

Tilræði (-is, *pl. d. s.*), *n., a) Forsög, Foretagende (med Biforestilling om Dristighed, Kjækhed, el. desl.).* — *b) spec., Angreb paa en med Hugge- el. Stikvaaben, det at hugge el. stikke til en:* hann sá tilræðit *han saae at han huggede til ham;* tilræðis-maðr *en dristig, kjæk Mand.*

Tilsaga *Tilmeldelse, Anmeldelse, Bekjendtgjörelse; jfr* tilsögn.

Tilsetning (-ar, -ar), *f., Foranstaltning.*

Tilsettr *(el. hellere i to Ord) bestemt, fastsat:* t. tími.

Tilsigling *Seilen til et Sted.*

Tilsjá, *a) Tilsyn, Opsigt:* at þér munit tilsjár hafa um hennar hag. — *b) Ret til at henvende sig et Steds (om Hjelp), Haab, Forventning om Hjelp:* (hón þóttisk) þar eiga t. um eptirmál *at derhen havde hun at henvende sig desangaaende.*

Tilskipan *og* -un *Foranstaltning, Anordning; senere Forordning.*

Tilskyldan *og* -un (-ar, -anir), *f., det at tilpligte en til noget.*

Tilslœgr *Gevinst, Fordeel ved.*

Tilsogligr, *adj., som suer til sig;* tilsogligar æðr *(om Vandaarerne i Jorden).*

Tilsókn *Frequents paa et Sted.*

Tilstilli (is, *pl. d. s.*), *n., Foranstaltning, Raad med Hensyn til Udförelsen af noget; Opfindsomhed, Foretagelsesaand; Tilsyn, Omsorg:* eptir auðnu ok t. yðru; (af hans) konungligu t.

Tikstilling (-ar, -ar), *f., Raad med Hensyn til Udförelsen af noget:* þurfum vér yðra t. ok forsjá.

Tilstoði (-a, *uden pl.*), *m., Hjelp, Bistand.*

Tilstofnan *og* -un (-ar, -anir), *f., Foranledigelse, Tilvirkning, I.*

Tilstuðlan *og* -un (-ar, -anir), *f., det at bidrage til noget, Tilvirkning, I.*

Tilstuðningr *Hjelp, Bistand, Understöttelse, I.*

Tilstundan *og* -un (-ar, -anir), *f., Stræben, Bestræbelse:* utan alla mína t. *uden at jeg har gjort noget dertil.*

Tilstýring (-ar, -ar), *f., det at* stýra til e-s *(see u.* stýra).

Tilsýnd (-ar, -ir), *f., især i gen. sg.* tilsýndar, *og dat. pl.* tilsýndum, *som adv., af Udseende.* — *Nu siges:* sjá e-t tilsýndar *see noget i Afstand.*

Tilsýsla *Omsorg, Foranstaltning, Medvirkning, el. desl.*

Tilsýslan (-ar, -ir), *f., Foranstaltning, Bestræbelse, Medvirkning.*

Tilsögn, *a) Underretning:* eptir hans t. — *b) Tilmeldelse.* — *c) nu: Underviisning.*

Tiltak *Foretagelse:* góðr tiltaks *flink, dygtig;* illr tiltaks (e-m) *som foretager sig noget, som er imod ens Interesser, farlig for ham;* tiltaka-samr, -söm, -samt, *adj., flink, dygtig til at besörge, forrette noget.*

Tiltaka, *a) Foretagende, hvad man foretager sig, griber til som Middel, Udvei el. desl.; jfr* tiltekja, tiltekt. — *b) (senere), det at opholde sig over noget:* tiltöku-mál *noget til at opholde sig over, hænge Hatten paa, I.*

Tiltala, *1) Krav, Fordring.* — *2)*

Forhold: eptir rèttri tiltölu *efter et ligeligt Forhold.*

Tiltekinn *vedtagen, fastsat:* tiltekin trú *den vedtagne Religion.*

Tiltekja (-u, -ur), *f.*, = tiltaka *a*, tiltœki, tiltekt: fyrir þessa vára tiltekju *for denne vor Handling.*

Tiltekning (-ar, -ar), *f.*, = tiltaka *a*, tiltœki.

Tiltekt (-ar, -ir), *f.*, *1) eg.*, *Griben efter noget.* — *2) ueg.*, *a)* = tiltaka *a*, tiltekja, tiltœki. — *b)* = tiltaka *b*, *I.*

Tilteyging (-ar, -ir), *f.*, *Tillokkelse.* — *b) Tilböielighed.*

Tiltœki (-is, *pl. d. s.*), *n.*, = tiltaka *a*, tiltekja, tiltekt 2, *a.*

Tiltœkiligr, *adj.*, *som er til at blive tagen, valgt, fulgt (om en Plan, Raad, Udvei el. desl.):* þótti þeim þat tiltœkiligast *det forekom dem det bedste, hensigtsmæssigste;* sjám þá hvat er tiltœkiligast.

Tiltœkr, *adj.*, *a) paa rede Haand:* hánum er skáldskapr svá t., at *etc.* *han har saa let ved at digte, at etc.* — *b) som kan el. bör arresteres, gribes.*

Tilvalinn *udmærket, prægtig.*

Tilverka (-aða, -at), *v. n.*, *forsee sig, gjöre sig skyldig i en Bröde.*

Tilverki (-a, -ar), *m.*, = tilgörð; *Skyld, Bröde:* fyrir utan sinn tilverka *uforskyldt.*

Tilverknaðr, *a)* = tilverki. — *b) Medvirkning, B.*

Tilvik (-s, *pl. d. s.*), *n.*, = atvik.

Tilviljan *og* -un (-ar, *uden pl.*), *f.*, *Tilfælde, Hændelse.*

Tilvísan *og* -un (-ar, -anir), *f.*, *Anviisning, Underretning; Tilkjendegivelse.*

Tilvísing (-ar, -ar), *f.*, *Anviisning, Tilkjendegivelse:* guðlig t. *guddommelig Tilkjendegivelse, Betyden.*

Tilœsking (-ar, -ar), *f.*, *Udkaaren;* tilœskingar-sunr (-sonr) *udkaaren Sön:* tilœskingarsynir eilífs lífs.

Tilætlan *og* -un *Bestemmelse, Beslutning:* eptir þat hafa þeir t. á um ferð sina *besluttede de at reise, at foretage denne Reise.*

Tilöflun, *see* tilaflan.

Tíma (-i, -da, -t), *v. a.*, *m. dat.*, *nænne:* t. e-u *(især med Negtelse); ogsaa m. fölg.* at, *m. Infinit.:* hann tímdi öngu at launa *han gjengjeldte aldrig Foræringer;* t. eigi at láta e-t *(I) ikke nænne at skille sig ved noget.*

Tíma (-ir, -di, -t), *1) f. a.*, *som v. a. impers.*, *time, hænde, falde i ens Lod:* varð hánum þat sem margan tímir, at *etc.* *han havde samme Skjebne som mange andre, at etc.* — 2) tímask, *f. p.*, *pass.*, *gaae godt, lykkes, gaae fra Haanden; jfr* tímgask.

Tímanligr *(senere Form)*, *adj.*, = tímaligr. -liga, *adv.*

Timbr (-s, *uden pl.*), *n.*, *I) Tömmer.* — *II) om et Antal af 40 Skind el. Huder, el. desl.*

Timbra (-aða, -at), *v. a.*, *tömre, opföre, bygge;* timbraðum vèr himnakonungi stirnt hásæti. — *Ueg.:* af þessum grundvöllum timbrast enar mestu höfuðúgæfur *deraf reise sig etc.*

Timbrfastr *godt tömmerbygget, solid bygget, E.*

Timbrhlass *Tömmerlæs, et Læs Tömmer.*

Timbrhögg *Tömmerhugst; jfr* skógarhögg, viðarhögg.

Timbrsmíði *Tömmerarbeide.*

Timbrstofa *Huus, Bygning, opfört af Tömmer.*

Timbrstokkr *Tömmerstok.*

Timbrveggr *Tömmervæg, Brædevæg.*

Tímgan *og* -un (-ar, *uden pl.*), *f.*, *det at* tímgask, *I.*

Tímgask (-aðisk, -azk), *v. pass.*, *1) pass.*, *1) lykkes, have god Fremgang, gaae godt, impers.:* þá tímgaðisk oss betr *den Gang gik det os bedre.* — *2) voxe til, trives, modnes.* — *3) nu (udt.* tingast*): yngle.*

Tími (-a, -ar), *m.*, *1) Tid; Tidspunkt, Gang; betimelig Tid:* í tœkan tíma *i beleilig, i den rette Tid, til rette Tid, i Tide;* þeir koma tímarnir *den Tid kommer.* — Þat var siðr í þann tíma *det var den Gang Skik og Brug;* einn tíma *engang; ved Leilighed;* annan tíma *en anden Gang.* — *b)* þrjá tíma *tre Gange.* — *2) Lykke, Medgang:* gangi þèr allt til tírs ok tíma *gid alt maa vende sig til Hæder og Lykke for dig;* tíma-bil *(senere Ord)*, *Tidsrum.* -bærr, *adj.*, *som födes til rette Tid.* -dagr *en lykkelig Dag, Dag som bringer Lykke.* -lauss, *adj.*, *ulykkelig, uheldig.* -leysi (-is, *uden pl.*), *n.*, *1) Mangel paa Tid.* — *2) Ulykke, Modgang.* -liga, *adj.*, *a) timelig.* — *b) tidlig; betids, I.* -ligr, *adj.*, *timelig, jordisk.* -samliga, *adv.*, *lykkelig, heldig; og fl.*

Tin (-s, *uden pl.*), *n.*, *Tin.*

Tina (-u, -ur), *f.*, *liden Tinkande, B.*

Tina (-aða, -at), *v. n.*, t. með augunum *el. abs.* t. *see med stirrende og skelende Blik (jfr d. tvine), I.*

Tina (-aða, -at), *v. a., fortinne:* tinat járn.

Tína (-i, -da, -t), *v. a., 1) eg., samle, sanke:* t. ber. — *b)* t. ór *pille bort; jfr* órtíningr. — 2) *ueg., opregne, optælle, fremföre, fremsige:* þarf þar eigi orð um at tína, at *etc. og derom kan man i Korthed sige, at etc.;* t. allt til *anföre alt;* sem fyrr var tínt *som för anført;* til tínt *opregnet;* t. imbrudagahald *forkynde Dimmelugens Höitideligholdelse.*

Tinbjalla *Tinklokke, liden Klokke af Tin.*

Tinda (-aða, -at), *v. a., forsyne med Tinde (Tænder, især en Rive), pinde, I.*

Tindiskr *Tintallerken.*

Tindilfættr, *adj., (i daglig Tale) som bruger rask sine Been (især naar der er noget at haste efter), I.*

Tindóttr, *adj., forsynet med Pinde, Tinde, Pigger:* hjarta ... tindótt með þremr hornum.

Tindr (-s-, -ar), *m., 1) Tinde, Spids; jfr* fjallstindr. — 2) *Tind, Pig, Pind; Tand:* járna tindar *Jernpigge; jfr* hrífutindr; tinda-bikkja (-u, -ur), *f., Steenrokke (raja clavata), I.*

Tindráttr *det at udhamre Tin;* tindráttar-maðr = tinsmiðr, *E.*

Tingl (-s, *pl. d. s.*), *n., et Smykke, især et Hængesmykke af Metal.*

Tíningr (-s, *uden pl.*), *m., I, a) det at* tína. — *b) ringe Deel (som enkeltviis pillet sammen); sparsom Forekomst af noget:* t. af fólki *nogle faa Mennesker som komme enkeltviis.*

Tinker *Tinkar.*

Tinknappr *Tinknap.*

Tinligr, *adj., som ligner Tin, af Tin el. af Farve som Tin.*

Tinna (-u, -ur), *f., Flint, Flintesteen.*

Tinsmiðr *en som forfærdiger Gjenstande af Tin, Tinarbeider,*

Tírr (-s, -ar, *uden pl.*), *m., Hæder; Ære:* gangi þèr allt til tírs ok tíma *gid alt maa vende sig til Hæder og Lykke for dig;* tírar-för *ærefuld Reise, Expedition.* -gjarn *begjerlig efter Hæder, Ære.* -lauss, *adj., uden Hæder, Ære.*

Tírœðr, *adj., som bestaaer af 100* = (tírætt djúp *100 Favnes Dyb;* tírætt hundrað; *jfr* tólfrœðr); *hundrede Aar gammel.*

Tíst (-s, *pl. d. s.*), *n., det at* tísta.

Tísta (-i, -a, -t), *v. n., pibe (om Smaafugle, Unger, Museunger etc.), I.*

Títa (-u, -ur), *f., 1) en Art Spurv (?), B.* — 2) *om en smal og tynd Gjenstand; jfr* veimiltíta *og det nu almindel.* títu-prjónn *Knappenaal.*

Titja (-u, -ur), *f., forslidt el. laset Klædningsstykke, I.*

Titill, *see* titull.

Titlingr (-s, -ar), *m., Spurv.*

Titra (-aða, -at), *v. n., ryste, bæve:* t. af hræzlu *ryste af Skræk.*

Titringr (-s, *uden pl.*), *m., Rysten, Bæven, Skjælven, I.*

Tittr (-s, -ir), *m., Pind, I.*

Titull *og (senere)* titill (-ls, *dat.* titli, *pl.* titlar), *m, a) Titel (paa en Bog).* — *b) jfr* legtitull. — *c) Gramm., Forkortelsestegn.*

Tíu, *num. card., ti.*

Tíund (-ar, -ir), *f., Tiende:* göra, gjalda t. *tiende.* — *b) (som det synes)* = tíundar fè *i:* man tíund mín eigi þverra við þetta *jeg vil kunne tiende ligesaa meget, jeg vil være ligesaa bemidlet efter som för, det vil aldrig ruinere mig;* tíundar-fè *Gods, Eiendele som Tiende svares af.* -gjald *det at betale Tiende.* -gjöf *det at give Tiende.* -görð *det at tiende.* -hald *det at holde Tiendebetalingen tilbage, ikke betale Tiende til rette Tid.* -heimta *Indkrævelse af Tiende.* -lag *Eiendeles Vurdering til Tiendes Ydelse.* -mál *Sag angaaende Tiende; Tiendesager.* -skipti *Bestemmelse om, hvor megen Tiende hver skal svare, Paaligning af Tiende.* -svik *Tiendesvig, I.* -sök *Sag angaaende Tiende;* tíunda-görð = tíundar-görð; *og fl.*

Tíunda (-aða, -at), *v. a., tiende:* t. fè sitt.

Tíundi, *num. ord., tiende.*

Tíutíu, *num. card., Hundrede.*

Tízka (-u, -ur), *f., Skik, Brug, Sædvane.*

Tíæringr (-s, -ar), *m., Baad med ti Aarer.*

Tjá, *see* týja.

Tjá, *f. indecl. (el. n.), i Udtrykket:* þar er allt á tjá (tjái?) ok tundri = þar er allt í uppnámi (*jfr* uppnám), *I.*

Tjald (-s, tjöld), *n., 1) Telt; jfr* landtjald. — 2) *Væggeforhæng;* tjalds-

dyrr *Döraabningen, Dören til et Telt.* -nagli *en af de Pinde, som Væggeforhænget hænges op paa.* -lauss, *adj.*, *uden* tjald 2; tjalda-búð = tjaldbúð.

Tjalda (-aða, -at), *v. n. og a.*, *1) v. n., reise, opslaae, udspænde, et Telt:* hann lèt t. á landi; t. yfir skipum sínum *telte sine Skibe.* — *2) v. a., forsyne, behænge med* tjald 2: A. lèt sópa hús ok t.; t. búð sína.

Tjaldan (-ar, -ir), *f., det at* tjalda.

Tjaldáss *Teltstang (som danner Ryggen af et Telt).*

Tjaldbúð *Telt, Krigstelt (i en Teltleir).* — *b) Tabernakel;* tjaldbúðardyrr *Döraabningen, Dören til Tabernaklet.*

Tjalddyrr = tjaldsdyrr.

Tjaldhæll *Teltpæl, I.*

Tjaldkúla, *i Udtr.:* berja e-m tjaldkúlur *(som det synes) slaa en Buler i Hovedet, som ikke har havt Leilighed til at rykke sit Skibstelt af og sætte sig til Modværge, d. e. slaae paa en uforberedt og overrumplet i Sövne paa hans Skib, medens han endnu har Teltet over.*

Tjaldlauss, *adj.*, = tjaldalauss.

Tjaldleppr *et forslidt* tjald 2.

Tjaldr (-s, -ar), *m.*, *Strandskade (hæmatopus ostralegus).*

Tjaldskör *den nederste Kant af et Telt (som fastgjöres ved Hjelp af Teltpælene);* spretta tjaldskörinni *lösne om Kanten af Teltet (ved at oprykke en el. flere Teltpæle).*

Tjaldsmátt *Aabningen paa et Telt.*

Tjaldstaðr *Sted til at opslaae, reise Telt el. Telte.*

Tjaldstag *Baand, hvormed et Telt udspændes, Teltreb, I.*

Tjaldstœði (-is, *pl. d. s.*), *n.*, = tjaldstaðr, *I.*

Tjaldsúla *Teltstang (til begge Enderne, el. alene i Midten), I.*

Tjaldtrè = tjaldáss, *B.*

Tjaldtrönur *Teltstænger.*

Tjaldtöturr = tjaldleppr.

Tjaldviðir, *m. pl.*, *Teltstængerne.*

Tjálga (-u, -ur), *f.*, *tynd Green; df om lange og tynde Arme.*

Tjara (tjöru, *uden pl.*), *f.*, *Tjære;* tjöru-viðr *tjæret Tömmer (?) el. Tömmer med megen Harpix, fedt Fyrretræ.*

Tjarga, *see* tjörga.

Tjarnir, *pl. af* tjörn.

Tjasna (tjösnu, tjösnur), *f.*, *Stang, Pæl, hvormed Hjörnerne af den* feldr, *som blev udspændt over Holmgangspladsen under Födderne paa de Kæmpende, befæstedes;* tjösnu-blót *en vis Formular, som fremsagdes af den som nedrammede* tjösnur *(jfr* tjasna, *of.; jfr iövrigt herom* Kormaks Saga *Cap. 10).*

Tjóa, *see* týja.

Tjóðr (-s, *pl. d. s.*), *n.*, *det at* tjóðra *(Töir).*

Tjóðra (-aða, -at), *v. a.*, *töire.*

Tjóðrhestr *töiret Hest.*

Tjóðrhæll *Töirepæl.*

Tjóðrkýr *töiret Ko.*

Tjón (-s, *pl. d. s.*), *n.*, *og* (-ar), *f.*, *Skade, Tab, Forliis:* göra e-m t. *tilföie en Skade; jfr* manntjón, líftjón.

Tjónlauss, *adj.*, *som ikke lider nogen Skade, uden Sk. el. Tab.*

Tjónsamligr, *adj.*, *som bringer, forvolder Skade el. Tab.*

Tjúga (u, -ur?), *f.*, *klöftet Redskab; jfr* heytjúga; *ogsaa som cogn.;* tjúguskegg *klövet, klöftet Skæg (cogn.).*

Tjúgr *(anden Form) for* tugr.

Tjúst, *adv.*, *tyst, uden Stöi et. Larm, sagte.*

Tjænaðr *(anden Skrivem.) for* tènaðr.

Tjöld *pl. af* tjald.

Tjörga *og nu* tjarga (-aða, -at), *v. a.*, *tjære, bege.*

Tjörn (tjarnar, tjarnir), *f.*, *liden Indsö, Vandstade, Kjær, större Sump; Pöl; jfr* blóðtjörn.

Tjöru-, *see under* tjara.

Tjörugr, *adj.*, *tjæret, I.*

Tjörviðr = tjöruviðr.

Tjösnu-, *see under* tjasna.

Tó (-r, -r), *f.*, = grastó; *spec.*, *liden græsbevoxet Afsats i Klipper:* þar var undir *(ɔ: der hvor de sprang ned af Klippen)* ein tó.

Tó (-s, *pl. d. s.*), *n.*, *Uldarbeide:* konur unnu þar ok tó á daginn *sad der ved Uldarbeide.*

Tóa *(for* tófa?; -u, -ur), *f.*. *nu det almindelige Navn paa en Ræv; jfr* melrakki, refr; tóu-gren (-s, *pl. d. s.*), *Rævehule.* -hvelpr (hvolpr) *Ræveunge; og fl.*

Todda (-u, -ur), *f.*, *Uldtot, Uldnögle (Eg.); som en Kvindes Tilnavn forekommer det i Betydningen af den som rigelig uddeler* toddar *(jfr fölg. Ord).*

Toddi (-a, -ar), *m.*, *Stykke (? især af Madvare):* hón gaf aldrigi minna enn stóra todda, þá hón skyldi fátœkum gefa; því var hón kölluð todda. — *b) Afgift, Godtgjörelse; jfr* vinartoddi.

Tog (-s, *pl. d. s.*), *n.*, *1) Dragen*

Trækken; Strækken; hafa hest í togi, leiða vápnhest í togi *före, trække Hesten ved Tömmen bag efter sig. — Ueg.:* svá eru lög sem hafa t. *Lovene ere som de udtydes. — 2) Toug (f. Ex. om Ankertoug); Snor, Fiskesnor (jfr* togfiski). — *3) de lange Haar paa Ulden, Laad, I.*

Toga (-aða, -at), *v. a., 1) f. a., drage, trække, hale; strække;* t. e-t at sèr, til sin *trække noget til sig;* at tröll togi túngu ór höfði þèr *(at Troldene trække din Tunge ud af Hovedet, d. e.) at du har talt saaledes, at det bliver din Död;* Talemaade: fara sem fætr t. *löbe af alle Kræfter. — 2)* togask, *f. p., a) som v. dep. n.:* ekki mantu við aldr togask *(du kommer ikke til at trækkes længe med Alderen), du bliver ikke gammel, lever ikke længe. — b) recipr.:* togask á um e-t *trækkes, drages om noget.*

Togdrápa (*ogsaa* tögdrápa, tugdrápa) *Navnet paa et Digt om Knud den store (rimeligviis er Navnet at udlede af Omkvædets Fordeling i Drapaen);* togdrápu-háttr = lag *Navnet paa et Metrum.*

Togfiski *Snorfiskeri.*

Togi (-a, -ar), *m., Töie, Uldtot:* þat er af þeim toga spunnit *(det hele ueg.) derfra (især: fra det Sind, den Hensigt) skriver det sig, det er Meningen, I.*

Toginleitr, *adj., som har et noget langtrukket Ansigt, I.*

Toglag = togdrápulag.

Toglöð (aðar, *uden pl.), f., et Antal af 12 Personer.*

Togmæltr, *adj.,* t. háttr = toglag; togmælt, *n. sg., subst.,* = t. háttr, toglag.

Togna (-aða, -at), *v. n., udtrækkes; Ordspr.:* lengi tognar hrátt skinn *et nylig flaaet Skind lader sig udtrække meget, mest ueg. i Betydningen den som er vant til svært Arbeide, Slid, kan udholde meget, el. desl.*

Togr, *see* tigr.

Togþráðr *Traad, som spindes af de lange Haar af Ulden, I.*

Tók, *1. og 3. s. impf. ind. af* taka.

Tókona *Kvinde, som er beskæftiget ved Uldarbeide, I.*

Tól (-s, *pl. d. s.), n., Redskab, Værktöi; spec.,* = smíðatól. — *Jfr* graftól, söngtól, raddartól. — *b) i pl., i daglig Tale, Mandens genialia.*

Tólf, *num. card., tolv. — B)* tólfin, *som n. pl., Sexerne; Talemaade;* nú kastar tólfunum *nu gaaer det for vidt, I.*

Tólfeyringr (-s, -ar), *m., Ring, som veier tolv Örer.*

Tólffeðmingr *noget som er tolv Favne langt el. i Omkreds.*

Tólffótungr (-s, -ar), *m., et Slags (ordr. tolvfodet) Larve, I.*

Tólfrœðr, *adj., som udgjör, indeholder, bestaaer af 12 × 10* (tólfrætt djúp *120 Favnes Dyb;* tólfrætt bjarg *120 Favne höi Klippe):* tólfrætt hundrað *120.*

Tólft (-ar, -ir), *f., (alene i sammensatte Ord)* = tylft; tólftar-kviðr = tylftar-kviðr. -kvöð *Opfordring til at indtræde i el. afgive* tylftarkviðr.

Tólfti, *num. ord., tolvte.*

Tólftungr (-s, -ar), *m., Tolvtedeel.*

Tólfæringr (-s, -ar), *m., Baad med tolv Aarer.*

Tólfærr, *adj., forsynet med tolv Aarer.*

Tólgr (-ar, *uden pl.), m., og (nu idetmindste)* tólg (-ar, *uden pl.), f., Talg, Tælle.*

Tolla (-aða, -at), *v. a., lægge Told, Afgift, Skat paa.*

Tolla (-i, -da, -t), *v. n., hænge, sidde fast, hænge ved (især med Biforestilling om ringe Fasthed el. Varighed); jfr* meðan mèr tvær um t. tennr í efra gómi; *Talemaade:* t. í tízkunni *(I) fölge med Strömmen, gjöre det som andre gjöre.*

Tollheimta *Indkrævning af Told, Afgift, I;* tollheimtu-maðr *Tolder, I.*

Tollr (-s, -ar), *m., Told, Afgift, Skat, bestemt Betaling; jfr* hafnartollr.

Tóm (-s, *pl. d. s.), n., oprindel. et tomt Rum; Fritid, Stunder; jfr* tómstund: leika í tómi *have Tiden for sig, have gode Stunder;* í tómi *naar Leilighed gives; ogsaa i Mag;* af tómi *d. s.;* kostr mun þèr af tómi at eyða fè þínu *Leiligheden til at öde dit Gods vil ligesom komme af sig selv, du vil altid magelig kunne o. s. v.*

Tómásmessa *St. Thomasmesse (den 21de December);* tómásmessu-dagr, *d. s.; og fl.*

Tómhendr, *adj., tomhændet, I.*

Tómlátr, *adj., som giver sig Tid, seendrægtig, doven; stille, rolig.*

Tómleiki (a, -ar) *el.* -leikr (-s, -ar), *m., Tomhed, I.*

Tómligr, *adj., langsom, seendrægtig.* -liga, *adv., a) langsomt, seendrægtig. — b) i Mag, i Ro og Mag.*

Tómlæti (-is, *pl. d. s.), n., Forsömmelighed, Dovenskab.*

Tómr, *adj., tom, a) eg., tom, ledig, ubesat; Ordspr.:* tóm höll skipask skjótt *en tom Hal fyldes snart (let). — β)* tómt, *n. sg., subst., i Talemaaden:* grípa í tómt *(gjöre et Greb i et tomt Gjemme el. tomt Rum, d. e.) gaae glip af noget, komme for sildig, el. desl. — b) ueg., tom, indholdslös., som intet har at betyde, el. desl.:* vera kann at þetta sè eigi tóm orð *at det ikke er tomme Ord;* tóm er lækning *(duer ikke),* er eigi græðir sjúkan; tóm dýrð.

Tómstund *ledig Time, Frihed, Stunder; jfr* tóm.

Tóna (-aða, -at), *v. a., messe.*

Tóni (-a, -ar) *og* tónn (-s, -nar), *m., Tone:* strengleika með sætum ok fögrum tóna. — *b) Messen :* tíðir sungnar við tón.

Toppr (-s, -ar), *m., 1) eg., a) den överste Spidse af noget, Top; jfr* siglutoppr, trètoppr. — *b) noget som gaaer op i en Spids. — c) Top, Haartop, Haartot (f. Ex. i Panden, især paa Heste):* t. fyrir nefi. — *2) ueg., i Talemaaden:* borga upp í topp *betale saaledes at intet staaer tilbage, I.*

Topi (-a, -ar), *m., Navn paa en magisk Rune, E.*

Topt *(el.* tópt?; *nu* tótt) *og* tupt (túpt?; -ar, -ir), *f., Tomt; (afstukken) Grund. — b) spec.,* = naust.

Tóra (-i, -ða, -t), *v. n., fremdrage Livet (med Biforestilling om Besvær); ogsaa (nu idetmindste) om et Lys, brænde svagt.*

Torbreytiligr *og* -breytligr, *adj., vanskelig, vanskelig at faae Bugt med:* hánum þótti torbreytiligt at deila til ríkis móti þeim Magnúsi konungi *tyktes det forbundet med store Vanskeligheder.*

Torbœnn, *adj., vanskelig at bede, bevæge ved Bönner.*

Torbœttr *vanskelig at erstatte.*

Tordýfill (-ls, -lar), *m., Skarnbasse.*

Torf (-s, *uden pl.), n., a) Törv, Stykker Grönsvær. — b) Törv (=* torfmór, mór): skera t. *skære Törv.*

Torfa (-u, -ur), *f., et Stykke Grönsvær (til at tække med); Talemaade:* vera kominn undir græna torfu *være död og borte, I. — b) Flænge:* höggva torfu af höfði; torfu-þíðr *(om Jordbunden), saa optöet el. fri for Frost, at man kan skære Græstörv.*

Torfbáss *afsides Rum til Törv.*

Torfbingr *en Bunke Græstörv el. Törv.*

Torfenginn, *adj., vanskelig at faae, erholde.*

Torfengr, *adj.,* = torfenginn.

Torffœri *Redskaber til at skære Törv el. Græstörv med.*

Torfgarðr *Vold af Grönsvær, I.*

Torfgröf *Törvegrav; jfr* mógröf.

Torfhraukr *mindre Stak af Törv el. Grönsvær.*

Torfhrip *et* hrip *til at transportere Græstörv el. Törv i paa Heste.*

Torfhús *Bygning, hvori Törv gjemmes.*

Torfkostr *det at der findes Törv i mere el. mindre Mængde paa et Sted.*

Torfkrókr *en Indretning til at flytte, transportere Törv paa Heste.*

Torfljár *Lee til at opskære Græstörv med, I.*

Torfluttr *vanskelig at flytte, transportere. — b) vanskelig at fremföre.*

Torfmór *Törv; jfr* mótorf, mór.

Torfrista (-u, -ur), *f., det at opskære Græstörv; Sted tjenligt til at skære Græstörv, I.*

Torfskeri (-a, -ar), *m., Redskab til at skære Græstörv med, I.*

Torfskurðr *det at skære Græstörv el. Törv, Törveskær.*

Torfstakkr *Stak af Törv.*

Torfstunga (-u, -ur), *f., det at opstikke Græstörv, I.*

Torfverk *Arbeide ved at skære Græstörv el. Törv.*

Torfviðr *Brændselsved (?), Brænde.*

Torfvirki *Fæstning el. Forskandsning opfört af Grönsvær, Jord.*

Torfvöllr *Slette, tjenlig til at skære Græstörv.*

Torfvölr *en Stok som lægges paa Kanten af Tagskæget for at holde Grönsværstykkerne faste (paa en nytækket Bygning).*

Torfyndr, *adj., vanskelig at finde; impers. i Udtrykket:* hánum er torfynt *han har Vanskelighed ved at finde Ord og Riim, det falder ham vanskeligt at udtrykke sig paa Vers.*

TORFÞAK *Tag af Græstörv, I.*

TORFŒRA (-u, -ur), *f., Hindring paa en Reise; ufremkommelig Vei.*

TORFŒRI, *d. s.*

TORFŒRILIGR, *adj., vanskelig at befare, passere.*

TORFŒRR, *adj.*, = torfœriligr.

TORFÖX *Öxe til at flække (?) Törv med.*

TORG (-s, *pl. d. s.*), *n., Torv; spec. Torv, Udsalgsplads:* setja e-m t. *sælge en Levnetsmidler, Proviant.*

TORGA (-aða, -at), *v. a., m. dat., fortære; spise op, I.*

TORGENGR, *adj., vanskelig at befare, passere.*

TORGÆTR *og* TORUGÆTR, *adj., vanskelig at faae; sjelden:* torogætir dýrgripir *sjeldne Kostbarheder.*

TORKENNA, *v. a., gjöre vanskelig at kjende.*

TORKENNILIGR, *adj., vanskelig at kjende.* -liga, *adv.*

TORLEIÐI *Vei, som med Vanskelighed passeres. — 2)* = tormerki.

TORMERKI *Vanskeligheder:* telja tormerki á e-u *erklære noget for vanskeligt (i den Hensigt at raade derfra).*

TORNÆMI *Tungnemhed, I.*

TORNÆMR, *adj., a) eg., vanskelig at tage. — 2) ueg., vanskelig at lære. — b) (nu idetmindste) tungnemmet.*

TORRÁÐINN, *adj., vanskelig at löse.*

TORRÁÐR, *adj.*, = vandráðr.

TORREK (-s, *uden pl.*), *n., Skade, Tab:* furðu mikit t. görir faðir þinn sèr at, er *etc. det er underligt at din Fader kan ansee det for saa stor Skade for ham, at etc.*

TORREYFILIGR, *adj., vanskelig at behandle, komme i Kast med.*

TORRÆKI (-is, *pl. d. s.*), *n.*, = torrek: *om slet Veirlig og deraf fölgende Dyrtid:* þetta t. kvam ok vetri síðar sunnan við land *hjemsögte dem paa Sönderlandet.*

TORSÓTTLIGR, *adj., vanskelig, vanskelig at udföre, vanskelig at faae Bugt med.*

TORSÓTTR, *adj., vanskelig at söge, angribe, faae Bugt med; som gjör Vanskeligheder med Hensyn til en Sag:* þeim varð hann t.; þeir váru erfiðir ok torsóttir *gjorde mange Vanskeligheder.*

TORSÝNN *vanskelig at see, tvivlsom:* torsýnt man verða, hvárt þèr fáit haldit lífinu *det er tvivlsomt, om I beholde Livet.*

TORSVEIGÐR *el.* TORSVEIGR, *adj., vanskelig at böie (især ueg.).*

TORSŒKILIGR, *adj.*, = torsóttligr.

TORSÆR, *adj.*, = torsýnn.

TORTALINN *vanskelig at tælle, opregne.*

TORTÍMA *(senere urigtig skrevet* tortýna; -i, -da, -t), *v. a., m. dat., ödelægge, ombringe, bringe af Dage;* tortímask, *f. p., pass., ödelægges, gaae til Grunde.*

TORTISS *(gen. d. s., pl.* -sar), *m., Fakkel:* tortisar með fögrum loga.

TORTRYGGÐ *Mistanke, Tvivl, Mistro.*

TORTRYGGILIGR, *adj., som giver Grund til Mistanke, Mistro.* -liga, *adv.*

TORTRYGGJA *og* -VA (-i, -ða, -t), *v. a., mistroe, mistænke, ikke stole paa el. troe, tvivle om.*

TORTRYGGLEIKI (-a, -ar) *og* -LEIKR (-s, -ar), *m., Mistro, Mistanke, Mistroiskhed.*

TORTRYGGNI, *f. indecl., Mistroiskhed; jfr* tortryggð, *I.*

TORTRYGGR *mistroisk, mistænksom.*

TORTRYGGVA, *see* tortryggja.

TORUGÆTR, *see* torgætr.

TORUNNINN *vanskelig at beseire, indtage, el. desl.*

TORVELDA (-u, -ur), *f.*, = torveldi.

TORVELDA (-i, -a, -t), *v. a., vanskeliggjöre, gjöre Vanskeligheder med Hensyn til:* at t. eigi þetta mál fyrir oss *ikke gjöre Sagen mere indviklet.*

TORVELDI, *f. indecl. og* (-is, *pl. d. s.*), *n., Vanskelighed;* þetta eru engi t.; torvelda-lauss, *adj., ikke vanskelig, let.*

TORVELDLIGR *og* -VELLIGR, *adj., vanskelig, forbunden med Vanskeligheder.* -liga, *adv., vanskelig.*

TORVELDR, *adj.*, = torveldligr.

TORVELLIGR, *see* torveldligr.

TORVIRKI (-is, *pl. d. s.*), *n., en vanskelig Daad.*

TORÞEYSTR *vanskelig at bringe til at löbe; ueg.:* t. til vandræða *som ugjerne vil indlade sig i Stridigheder.*

TOTA (-u, -ur), *f., 1) Snabel, Tryne (?), B. — 2) den yderste Ende af Fingrene paa Handsker el. paa Strömpefödder, I. — 3) en liden Green, Kvist (?), B.*

TOTI (-a, -ar)., *m*, = tota *1:* hverr vill sínum tota fram ota *hver vil rage Ilden til sin Kage (Lignelsen tagen af Dyr som æde), I.*

TOTT (-s, *uden pl.*), *n., det at* totta, *I.*

Totta (-aða, -at), *v. a., sue, patte, I.*

Tóverk = tóvinna, *I.*

Tóvinna *Uldarbeide, I.*

Traðgefinn = kappalinn *(om Kvæg el. Heste), I.*

Trað, *1. og 3. impf. ind. af* tróða.

Traðgjöf *det at fodre rigelig (ligesom proppe Kvæget el. Hestene?).*

Traðk (-s, *uden pl.*), *n., og* traðkr (-s, *uden pl.*), *m., a) Træden, Trampen. — b) mange Fodspor (lige ved hinanden) paa et Sted (f. Ex. hvor der er Snee).*

Traðka (-aða, -at), *v. a., m. acc. og dat., 1) eg. (m. acc), træde, træde paa:* t. e-n undir fótum, *I. — 2) ueg. (m. dat.), undertrykke, nedtrykke:* t. rèttindum annarra, *I.*

Traðkr, *see* traðk.

Tráðum, *1. pl. impf. ind. af* troða.

Traf (-s, tröf), *n., hvidt fiint Linnedtörklæde, Linneddug;* trafa-kefli *Manglestok, I.* -stokkr *Manglefjæl, I.*

Trafn (-s, -ar), *m.,* = þrafn, *E.*

Trana (trönu, trönur), *f., A) Trane. — B) pl.* trönur *Savelad, især bestaaende af eet el. to Par Opstandere, imellem hvis överste Ender, der krydse hinanden og sammenbindes el. sammenfæstes, den Bjælke lægges, der skal saves; jfr* tjaldtrönur.

Trani (-a, -ar), *m.,* = trana *A; forekommer ogsaa som Benævnelse paa en Slange og paa et Sværd. Som Skibsnavn i Flæng med* Trana *(paa eet og samme Krigsskib).*

Trassi (-a, -ar), *m., skjödeslös, uordentlig Person (mest i daglig Tale), I;* trassa-fenginn *uordentlig, skjödeslös, I; og fl.*

Trauða (-aða, -at), *v. a., gjöre vanskelig, besværliggjöre. — Abs. lægge Hindring i Veien, være til Hinder:* er nú búin skyrtan? sagði O. — Eigi trauðar þat *dermed er der intet i Veien, det mangler ikke.*

Trauðigliga *og* trauðugliga, *adv., a) nödig, med Uvillie. — b) neppe.*

Trauðla, *see* trauðliga.

Trauðleikr (-s, *neppe i pl.*), *m., Uvillie, Vanskelighed.*

Trauðliga *og contr.* trauðla *el. (efter Udtalen)* traulla, *adv.,* = trauðigliga.

Trauðr, *adj., uvillig, nödig:* t. á e-t *el.* at *(m infinit.) uvillig til noget, til at indlade sig paa, at etc. — b) vanskelig. — 2)* trautt, *n. sg. (acc.), adv.,* = trauðliga, *især i Betydningen neppe.*

Trauðr (-ar?, *uden pl.*), *f. el. m., Uvillie, Vanskelighed, E.*

Trauðugliga, *see* trauðigliga.

Traust (-s, *uden pl.*), *n., 1) Tillid:* hafa t. á e-u (e-m) *have Tillid til. — b) det at troe sig i Stand til noget:* hafa t. til at *(m. infinit.) troe sig i Stand til at etc. — 2) noget man stoler paa:* synir hans höfðu ekki t. í Englandi. — *b) Bistand:* ek sè hann þarf yðvars trausts *behöver eders (deres) Bistand.*

Ttraustatak *Brug af en Ting uden Eierens Vidende i Tillid til hans Venskab el. Overbærenhed:* taka e-t traustataki, *I.*

Traustlauss, *adj., som intet (ingen) har at stole paa.*

Traustleiki (-a, -ar), *m., Styrke, Soliditet.*

Traustligr, *adj., som seer ud til at man kan stole, lide paa ham (det); stærk, som seer solid ud, seer ud til at ville holde.* -liga, *adv., stærkt, solid.*

Traustr, *adj., stærk, solid; trofast, som man kan stole, lide paa:* traust smíði *stærkt, solid Arbeide;* görum svá trausta vára vináttu *vi skal saaledes gjöre vort Venskab stærkt (der er Talen om Indgaaelse af Fostbrödrelaug). — b) tro, trofast.*

Trè (-s, *nom. og acc. pl.* trè, *gen.* trjáa, trjá, trjó, *dat.* trjám, trjóm), *n., Træ; et Træ; et Stykke Træ. — 2) spec., a) Masten i et Fartöi. — b) Sæde paa et Locum;* trjá-heiti *Benævnelse paa Træer.* -reki *Opdrivelse af Tömmer paa Strande el. Forstrande.* -viðr *Tömmerved.*

Trèbolli *liden Træskaal.*

Trèborg *Trækastel.*

Trèbotn *Bund af Træ, I.*

Trèdrumbr *en större Træklods.*

Trefill (-ils, -lar), *m., 1) et langt og smalt (især hvidt) Törklæde. — 2) Trevl, Pjalt, Lap, Lase:* hèkk annarr trefillinn fyrir, en annarr á bak.

Trefja (-u, -ur), *f., Fryndser el. fine Læg (?):* minnstu trefjur á klæðum hans (sviðnuðu eigi). — *b) nu idetmindste Trevl.*

Trefja (-aða, -at), *v. a., omvikle, omsvöbe; f. p.* trefjask, *pass., 1) omvikles:* at hánum trefisk eigi tungan um höfuð *at hans Tunge ikke kommer*

til at vikles om hans Hoved, d. e. bliver hans Snare, hans Fald. — 2) *gaae op i Trevler, I.*

Trèfótr *Træbeen; Talemaade:* þat gengr allt á trèfótum *(I) det gaaer heelt forkeert, i Uorden, bliver yderst slet bestyret.*

Treð, *1. s. præs. ind. af* troða.

Trefr, *f. pl., Trevler.*

Trega (-aða, -at *og* treg, tregða, tregt), *v. a., 1) bedröve (Eg.).* — *2) begræde, savne.*

Tregða (-u, -ur), *f., a) Uvillie, Tværhed; Vægring.* — *b) Vanskelighed, Hindring.* — Tregður i trè *(I) knudrede, tvære Steder, Knorter i et Stykke Tömmer, en Planke (som hugges til, hövles el. klöves);* tregðu-laust, *n. adj., adv., uden Vægring el. Vanskelighed.*

Tregðan (-ar, -ir), *f., Hinder.*

Tregðask (-aðisk, -azk), *v. pass., tabe Lysten, Tilböieligheden, blive lad, undslaae sig, el. desl.:* t. við e-t *(el.* at *m. infinit.), I.*

Treggengr, *adj., som ikke gider gaae (om Heste), I.*

Tregi (-a, -ar), *m., 1) Sorg, Bedrövelse, Savn.* — *2) Hinder, Ophold; pl.* tregar *Vanskeligheder:* vil ek nú biðja yðr at hafa enga trega í málum þessum *ikke at gjöre nogen Vanskeligheder;* trega-fullr *sorrigfuld.*

Tregleiki (-a, -ar), *m., Uvillie, Tværhed, Vanskelighed.*

Tregliga, *adv., nödig, med Uvillie el. Vanskelighed.* — *b) paa en sörgende Maade (Eg.).*

Tregr, *adj., uvillig; træg, dorsk.* — *b) vanskelig.*

Trègoð *og* -guð *(m.), Afgudsbillede af Træ.*

Trèhestr *Træhest, I.*

Trèhús *Tömmerhuus, Træbygning.*

Trèhöll *Træhal.*

Treina (-i, -da, -t), *v. a., spare, bruge med Sparsomhed, I.*

Treiningr (-s, *uden pl.), m., Brugen med Sparsommelighed; df ogsaa knapt Forraad, som maa bruges sparsomt, I.*

Trèkastali *Trækastel.*

Trékefli *lidet Stykke Træ.*

Trèker *Trækar.*

Trèkirkja *Kirke opfört af Tömmer.*

Trèkross *Trækors.*

Trèkumbr *Træklods.*

Trèkylfa *Trækölle.*

Trèlurkr *Træknippel.*

Trèmaðkr *Træorm, I.*

Trèmaðr *Mandsfigur el. Menneskefigur af Træ.*

Trèna (-aða, -at), *v. n., forvandles til Træ.* — *B)* trènask, *f. p., pass., ueg., blive stiv, kold, tabe sig, el. lign.:* þeira vinátta trènaðisk *deres Venskab aftog.* — Trènask upp á e-u *(I) blive kjed af, faae nok af noget (især af at yde Tjenester, der ingen Frugt bære, hjelpe en Utaknemmelig, el. lign.).*

Trènagli *Trænagle.*

Trèníð *Nidstang af Træ.*

Trèreiði *Tilbehör (Agetöi, Klöftsadler etc.) af Træ.*

Trèreisa, *v. n., sætte Masten op (i Baade), I.*

Trèreka *Træskovl, Træspade.*

Trèsaumr *Trænagler.*

Trèseymdr *naglet med Trænagler, I.*

Trèskál *Træskaal.*

Trèskapt *Træskaft.*

Trèskeptr, *adj., med Træskaft, I.*

Trèskjöldr *Træskjold.* — 2) = þresköldr.

Trèsmíð *Arbeide i Træ; Snedkerhaandværk.*

Trèsmíði *Træarbeide.*

Trèsmiðr *Snedker, I.*

Trèspánn *Træspaan.*

Trèspjald *Træspjeld; Trætavle.*

Trèstika *Træpæl.*

Trèstobbi *Træstub, Træklods.*

Trèstoð = trèstólpi.

Trèstokkr *Tömmerstok.*

Trèstólpi *Træstolpe.*

Trètelgja (-u, *uden pl.), f., en som tilhugger Tömmer (cogn.).*

Trètindr tindr *af Træ (see* tindr *2), I.*

Trètoppr *Trætop.*

Trètrumbr = trèdrumbr.

Trèvirki *Forskandsninger af Træ, Trækastel.*

Treyja (-u, -ur), *f., Tröie el. lignende Overbedækning for Overkroppen; jfr* bryntreyja, silkitreyja. — *B) Treen paa Tærninger, I;* treyju-ermr (i) *og fl.*

Treysta (-i, -ta, -t), *v. a. og n., m. acc. og dat., 1) f. a., A) v. a., 1) m. acc., a) gjöre stærk, fast, styrke (eg. og ueg.):* G. treysti mundriða í skildi *gjorde den fast;* ok treysti sálu þína með helgu krossmarki *styrke den, gjöre den standhaftig.* — *b) pröve en Tings Styrke el. Fasthed; söge at rokke,*

bryde, gjemmembryde, el. desl.: Egill færðisk við ok treysti stafinn til þess upp losnaði. — 2) *m. dat., stole paa, lide paa, have Tillid til:* enginn skyldi afli t. *ingen burde stole paa sin Legemsstyrke.* — T. sèr til e-s (*el.* til at *etc.*) *troe sig i Stand til.* — *B) v. n., 1)* t. á e-t (upp á) = t. e-n (*I, A,* 2 *ovenfor*). — *b) have Mod til, vove:* engir treystu við hann at stríða. — *2)* t. á at = t. e-t *(I, A, 1, b ovenfor):* þeir ... treystu síðan á ásinn *gav den et Tryk, sögte at bryde den isönder.* — *II)* treystask, *f. p., 1) pass., styrkes:* hermenn treystusk ok styrktusk. — 2) *refl.,* treystask at *el.* til at *troe sig i Stand til at.* — *2) som v. dep. a.,* treystask e-u = treysta e-u *(I, A,* 2 *ovenfor)*: kvezk því treystask, at konungr mundi miklu betr fyrir sjá, enn hann sjálfr *han stolede paa, at etc.*

Trèþak *Trætag, Brædetag.*

Trèör *Træpiil.*

Trínitatisdagr *Trinitatisfest.*

Tripl (-s, *pl. d. s.*), *n., Cubiktal.*

Trippi (-is, *pl. d. s.*), *n., Hest el. Hoppe, som er over et halvt Aar og indtil den er to Aar gammel.*

Trítill (-s, -lar), *m., Trille, I.*

Trítla (-aða, -at), *v. n., trippe frem el. omkring, I.*

Trjá, *see* trè.

Trjóna (-u, -ur), *f., Tryne, Snabel.*

Troð (-s, *uden pl.*), *n., Gjerningen at* troða.

Tróð (-s, *pl. d. s.*), *n.,* (*nu i det mindste om*) *Lyng, Riis el. desl., som lægges mellem Taglægterne og selve Græstörvtaget; maaskee ogsaa om selve Taglægterne* = tróðviðr (*som Eg. og fl. antage*), *men rimeligst om Tag af Tækkemateriale som Straa, Næver el. lign.*

Troða (treð, trað — tráðum, *ogsaa* tradda — tröddum, troðit), *v. a., m. acc. og dat., A) f. a., 1) m. acc., a) træde paa, trampe:* hana (ɔ: jörðina *Jorden*) t. ok stappa öll kvikendi; t. akr *nedtræde Sæden paa en Ager;* hèldusk þeir þá í hendr ok tráðu eldinn; t. e-n undir fótum = fóttroða; *ligel. ueg., undertrykke, udöve Voldsgjerninger imod el. desl.* (t. undir fótum allan líkamligam losta *undertrykke alle kjödelige Lyster, al Vellyst*). — Þeir tráðu hana undir hestfótum til bana *red over hende og lod Hestene trampe, træde hende ihjel.* — T. marvaða, *see under* marvaði (*i Tillæget*); t. gadd, *see under* gaddr *3.* — *β)* mara trað hann *han havde Mareridt.* — *γ) ueg. Talemaader:* t. fyrir sèr, *eg. træde Sneen ned for at gjöre en Sti, bane sig Vei, deraf ligesom med Möie, Vanskelighed (nödes til at) bane sig Vei til, komme frem til, opnaae noget* (skulu þèr nú því skemr t. fyrir yðr, sem ek var þá erfiðari *nu skulle I desto kortere behöve at overtale, bönfalde mig, nu skulle I desto lettere bringe mig over paa eders Parti, som etc.*); t. stafkarlsstig, *see under* stafkarlsstigr. — T. illsakar við e-n *insultere, fornærme.* — *b)* t. e-t upp *el.* fullt *stoppe, proppe; jfr fölgende.* — 2) *m. dat., stoppe, proppe;* þèr var troðit í kýl sem korni í belg. — *Trænge:* troða sèr fram *trænge sig frem* (*eg. og ueg.*); t. e-u upp á e-n (*ueg.*) *paatrænge en noget.* — *B)* troðask, *f. p., 1) pass.,* troðask undir *blive traadt under Födder, traadt tildöde* (*i en Trængsel*). — *2) refl., trænge sig* (*hen til, frem til*).

Tróða (-u, -ur), *f., Lægte; i Poesie, Benævn. paa en Kvinde (abs. for* t. gulls *etc.*).

Troðfullr *propfuld.*

Troðningr (-s, -ar), *m., det at* troðask, *see* troða *B.* — 2) = traðk *el.* traðkr *b.*

Tróðnæfrar *Næver, Bark, som bruges til at tække med.*

Tróðviðr *Taglægter, Tagtömmer.*

Trog (-s, *pl. d. s.*), *n., Trug.*

Trogsöðull *Sadel, som lignede omtrent de nuværende Husarsadler.*

Tros (-s, *pl. d. s.*), *n., Affald:* t. nakkvart af kvistunum fèlli í höfuð mèr.

Trú (ar *og* trú, *uden pl.*) *og* trúa (trú, *uden pl.*), *f., Tro, a) Tro, noget, man troer el. det at troe (paa) noget:* þat var trúa Þórólfs ok hans frænda at, þá þeir dæi, mundu þeir í fellit hverfa allir *de troede, havde den Tro;* telja e-m trú um e-t *söge at bibringe en en vis Tro, Mening, indbilde en noget.* — *b) Tro, Religion:* rètt t. *den sande Tro;* t. Krists *den christelige Religion;* þèr skulut reyna, hvár betri er trúan (*ɔ: den christelige el. den hedenske*): t. við trú *antage en Religion (spec. den christelige);* halda vel t. sína *trofast holde ved sin Religion (om en Omvendt);* kasta, ganga af trúnni, níðask á t. sinni *fornegte sin Tro.* — Sáluhjálplig t. *saliggjörende Tro.* — *Ved Forsikkringer, som:* þat veit trúa mín, at *etc. ved min Tro;* svá njóta ek trú minnar (*saa

hjelpe mig min Tro), *d. s.* — *e*) *Tro, Troskab; Troskabslöfte:* lofa, játa e-m (e-i) t. sinni *love en sin Tro;* játa, gefa, selja e-m trú sína *love höitidelig, sætte sin Ære i Pant, give sit Æresord (paa noget; lat. fidem dare);* bregða t. sinni, rjúfa t. sína við e-n *svigte, bryde sit Löfte, man har givet en;* selja t. sína *lade sig bestikke for at bryde sin Troskab, sit Troskabslöfte.* — Segja e-t upp á t. sína *sige, bekræfte noget paa sin Ære (hellere end at henföre det til foregaaende Classe).* — *d*) *Borgen, Caution:* ganga í t. *gaae i Borgen;* trúar-bót *Religionsbedring.* -brögð, *n. pl., a*) *religiöse Skikke, Ceremonier* (?). — *b*) *Religion.* -játning *Troesbekjendelse, I.* -níðingr *en som fornegter sin Tro, Apostat, Renegat, I.* -villa *Kjætteri, I.*

Trúa (-i, -ða, -at), *v. a. og n., 1*) *v. a., m. dat., a*) *troe:* t. e-u *troe noget.* — *b*) *troe paa, stole paa, have Tiltro til:* t. guði *troe paa, ligel. forlade sig paa Gud.* — 2) *v. n.*, t. á e-n = trúa e-m (*see 1, b ovenfor*); t. á mátt sinn ok megin *troe paa sig selv.*

Trúa, *adj., see i* auðtrúa.

Trúaðr, *adj., som har Tro, troende.*

Trúanligr, *adj., trolig.*

Trúari (-a, -ar), *m.*, = trúmaðr.

Trúboð *Troesforkyndelse.*

Trúbót = trúarbót.

Trúbrögð, *n. pl.*, = trúarbrögð.

Trúðr (-s, -ar), *m., Gjögler.*

Trúfastliga, *adv., religiöst, gudfrygtigen; trofast, med Trofasthed.*

Trúfastr *fast, stadig i Troen, gudfrygtig, religiös.* — 2) *trofast, standhaftig, oprigtig.*

Trúfesta, *v. a., forsikkre ved sin Tro.*

Trufl (-s, *uden pl.*), *n., Forstyrrelse, I.*

Trufla (-aða, -at), *v. a., forstyrre, I.*

Truflan *og* -un (-ar, -ir), *f.*, = trufl, *I.*

Trúgirni, *f. indecl., Lettroenhed, I.*

Trúgjarn *lettroende, I.*

Trúgóðr *religiös.*

Trúhald *det at holde ved sin Tro.*

Trúi, *see i* fulltrúi.

Trúkona *det samme om en Kvinde som* trúmaðr *om en Mand.*

Trúlauss, *adj., som er uden Tro el. Religion.*

Trúleiki (-a, -ar), *og* -leikr (-s, -ar), *m., Troskab, Trofasthed, Oprigtighed.*

Trúleysi (-is, *uden pl.*), *n., Irreligiösitet.*

Trúligleikr (-s, -ar), *m.*, = trúleiki.

Trúligr, *adj., 1*) *trolig.* — 2) *tro, paalidelig; sikker.* -liga, *adv.:* mèr þikkir eigi trúliga vera *jeg synes der er noget mistænkeligt paa Færde.*

Trúlofa (-aða, -at), *v. a., love noget paa sin Tro, love höitidelig.* — 2) *forlove, love, I.* — *F. p.*, trúlofask, *refl., forlove sig, I.*

Trúlofan *og* -un (-ar, -ir), *f., höitidel. Löfte; Trolovelse, det at love en (hinanden) sin Tro.*

Trúlyndi *Trofasthed, trofast Sindelag.*

Trúlyndr *tro, trofast.*

Trúmaðr *Mand med Hensyn til Religiösitet, religiös Mand.*

Trumba (-u, -ur), *f., Tromme* = bumba; trumbu-hljóð *Trommelyd.* -sláttr *Trommeslag.* -þytr = -hljóð.

Trumba (-aða, -at), *v. n., tromme.*

Trúmennska (-u, *uden pl.*), *f., Troskab (især om Tjenere el. Undergivne), I.*

Trúmikill *meget religiös.*

Trúnaðr (-ar, *uden pl.*), *m., a*) *Tro, Troskab, Trofasthed:* sverr hvárr öðrum trúnað *de sværge hinanden Troskab (der Talen er om Indgaaelsen af Fostbrödrelav);* bregða trúnaði við e-n = bregða trú sinni (*see* trú *c*); ráða undir sik trúnað e-s *gjöre en til sin tro Ven;* má vera, at eigi sè allt af trúnaði við oss *at der er nogen Utroskab paa Færde, at de have noget mistænkeligt for imod os.* — *b*) *det at troe noget, antage for Sandhed; Tiltro, Tillid:* leggja trúnað á e-t *troe noget.* — *c*) *Troskabslöfte, Hyldning:* veita (konungi) trúnað *hylde.* — *d*) *Borgen:* ganga í trúnað fyrir e-n *gaae i Borgen for.* — *e*) *noget, en betroer andre, ens Hemmeligheder:* segja e-m allan trúnað sinn *aabenbare, betroe en alle sine Hemmeligheder;* trúnaðar-eiðr *Troskabsed, Hyldningsted.* -hylli *Troskab og Hyldest, Hyldningsed:* sverja e-m t. -maðr *en som man betroer, anbetroer noget (magtpaaliggende), Tillidsmand, ens fortrolige, intime Ven.* -traust *Tillid.* -váttr *Vidne til at Troskab er lovet, el. at noget er betroet til nogen.* -vinr *intim, fortrolig Ven.*

TRÚORÐ *Troesformular (?), noget af religiöst Indhold (?).*

TRÚR, *adj., tro, trofast, paalidelig; sikker;* hvè trútt mun þat? *er det sikkert nok?, kan man forlade sig paa det?, mon der ikke er nogen Mistænkelighed ved?*

TRÚRŒKINN, *adj., gudfrygtig, religiös.*

TRÚSKAPR (-ar, *uden pl.*), *m., Troskab, Trofasthed.*

TRUTTA (-aða, -at), *v. a. og n., udstöde Raab el. Lyd, naar man driver Faar el Kvæg foran sig, drive frem paa den Maade:* t. fè (*v. a. m. dat.*), *og* t. á eptir fè (*v. n.*), *I. — I Udtr.* tauta ak t. e-n af konungdómi *mumle og hyle en ud af Kongedömmet varierer det med* tutla (*see d. O.*).

TRYGGÐ (-ar, -ir), *f., 1) mest i pl., Troskabspant; Troskabslöfte; Betryggelse el. Sikkerhed, der gives ved Afslutningen af Forlig, Fred, Forbund, Overeenskomst afsluttet paa lovformelig, höitidelig Maade:* veita, vinna e-m tryggðir *höitideligen indgaae Forlig etc. med en;* rjúfa, ganga á (görðar) tryggðir *bryde et höitideligen indgaaet Forlig etc.;* vega á veittar tryggðir *begaae Drab trods det indgaaede, höitidelig, lovformelig befæstede Forlig;* svíkja e-n í tryggð(um) *begaae Fredsbrud, Forræderi imod; see ogsaa i* aldartryggðir, æfintryggðir. — 2) *Trofasthed, Troskab;* tryggða-festa *Betryggelse, der gives ved Afslutningen af et Forlig.* -maðr = tryggða-maðr; tryggða-eiðr *Ed, der aflægges ved Afslutningen af Forlig, Fred el. Forbund.* -maðr *en, man har givet höitidelig Forsikkring om Fred, personlig Sikkerhed el. desl. — 2) trofast Mand, I.* -mál *Formular, der oplæses, fremsiges ved Afslutningen af Forlig el. Fred.* -ríkr *trofast.* -rof *Forræderi, Fredsbrud* (tryggðarofs - maðr *Fredsbryder, Forræder*). -vinr *trofast Ven, I.*

TRYGGÐROF *og (ved Elision)* TRYGGROF = tryggðarof; tryggðrofa-maðr = tryggðarofs-maðr.

TRYGGÐROFI *og (ved Elision)* TRYGGROFI (-a, -ar), *m.,* = tryggðarofsmaðr.

TRYGGILIGR, *adj., paalidelig, sikker; betryggende.* -liga, *adv.*

TRYGGJA *og* TRYGGVA (-i, -ða, -t), *v. a., a)* t. e-n *gjöre en sig tro, sikkre sig ens Troskab;* t. at sèr vini sína *betrygge sine Venners Standhaftighed;* t. sèr landsfólkit með fègjöfum *betrygge dets Troskab med Foræringer. — b) betrygge, befæste:* (þeir) tryggðu sættir sínar *befæstede det Forlig, de för havde indgaaet. — Gjöre sikker:* at vèr hafim eigi vel tryggt hafnirnar *gjort dem sikkre, stærke nok mod Angreb. — c) forsikkre, tilsikkre.*

TRYGGLAUST (*for* tryggð-?), *n. adj., adv., usikkert.*

TRYGGLEIKI (-a, -ar) *og* -LEIKR (-s, -ar), *m., Trofasthed, Troskab; Sikkerhed.*

TRYGGLIGA, *adv.,* = tryggiliga.

TRYGGR, *adj., a) tro, trofast. — b) sikker. — c) godtroende, lettroende; jfr* auðtryggr.

TRYGGROF, *see* tryggðrof.

TRYGGVA, *see* tryggja.

TRYGGVAKAUP (*Fredkjöb, Trygheds-kjöb?*) *Tillægsbod for ydermere at befæste Forliget med den dræbtes Slægtninge.*

TRYGGVAVÁTTR = TRYGGÐAVÁTTR.

TRYGILL (-ls, -lar), *m., et lidet Trug.*

TRÝJUSÖÐULL (*for* trygju-) = trogsöðull.

TRYLLA (-i, -da, -t), *v. a., eg. sætte Troldnatur i; forhexe. — P. pr.* tryldr *forhexet; rasende.*

TRYLLSKA (-u, *uden pl.*), *f., Troldnatur; Raseri, B.*

TRYLLSKR, *adj., som har Troldnatur.*

TRÝNI (-is, *pl. d. s.*), *n., Tryne, Snude.*

TRÖÐ (traðar, traðar), *f., (efter Oprindelsen, det der bliver traadt, gaaet paa, over, deraf), 1) især i pl., Vei indhegnet (ved Jordvold) paa begge Sider (især om den Vei, der gaaer over Hjemmemarken, gjennem den förer til en Gaard):* traðir váru fyrir ofan garðinn at Hlíðarenda. — 2) *indhegnet Sted el. Plads, Fold (for Kvæg el. Heste). — b) indhegnet Græsgang;* traðargarðr *Gjerde om el. ved Siden af en* tröð *el.* traðir. -lag *Opförelse af en* tröð (2). -veggr = traðargarðr.

TRÖLL (s-, *pl. d. s.*), *n., Trold, Jette el. Jettekvinde; ond Vætte:* stórr, sterkr sem t.; t. hafi, taki (*etc.*) *Troldene have, Pokker i Vold med. — Jfr:* hvat sem öðru býðr ofríki, þat má kalla t. eða gálkn þess, er minna má; fè er t. fóðrs síns *etc. saaledes ere Faarene, Kvæget Forets Trolde (ɔ: i poetiske Omskrivninger).*

— Glápa sem t. á tungl *stirre paa noget som Troldene paa Maanen, d. e. paa en tosset, fjantet Maade.* — b) *ond Aand, Spögelse:* vekkja upp tröll *mane Trolde, Aander;* trölls-háttr, 1) *Jettemaneer.* — 2) *Navnet paa en Verseart.* -liga, *adv., som et Jettevæsen.* -ligr, *adj., som en Jette, gigantisk, af en uhyre Legemsbygning;* trölla-gangr *Hærgen af Trolde, Jetter.* -hlað *Troldgjerde, Klippe som af Naturen har Form af et Gjerde, I.* -kyn *Jetteslægt; o. fl.*

Tröllaukinn *som har mere end almindelig Styrke, Jettekræfter og tildeels Jettenatur.*

Trölldómligr, *adj., som vidner om Jettenatur, Troldnatur.* — *b) trolddomsagtig, magisk.* -liga, *adv.*

Trölldómr (-s, *uden pl.*), *m., Jettenatur, Jettemaneer.* — *b) Trolddom:* dó hón í móð sínum ok trölldómi *under Udövelsen af sine Troldkonster;* þeir menn, sem á hans (ɔ: *Zoroaster's*) trölldóm ok fjölkynngi trúðu; *jfr* tröllskapr.

Tröllhendr, *f. pl.*, *i:* fara í t. *gaae i Troldehænder, i Troldenes Vold.*

Tröllkarl *en gammel Jette.*

Tröllkerling *gammel Jettekvinde.*

Tröllkona *Jettekvinde;* tröllkonuhamr *Jettekvindes ham, Jettekvindes Skikkelse (paafört ved Hexeri).* -líki *Jettekvindes Skikkelse.*

Tröllmenni (-is, *pl. d. s.*), *n., overordentlig stærk Mand, Halvjette.*

Tröllriða og -riði, *adj., troldreden.*

Tröllskapr (-ar, *uden pl.*), *m.,* = trölldómr: skulu vèr ok kafa 5 skip í móti yðrum 5 skipum, ok vinna þetta með öngum tröllskap *ikke paa Jette-el. Troldmaneer, men paa en brav Maade.* — Þórsdælir vildu grýta hana í hel fyrir fjölkynngi ok tröllskap *for Trolddom og Troldkonster.*

Tugdrápa, *see* togdrápa.

Tugga (-u, -ur), *f., tygget Bid el. Mundfuld.*

Tugr, *see* tigr.

Túli (-a, -ar), *m., a) en stump Stavre, Raft (?), B.* — *b) en frossen Klump Komög oval af Form og ikke större end saa, at den bæres paa en Bærebör ud paa Hjemmemarken, I.* — *c) som grovt Udtryk, svarende til Snude i Dansk, I.*

Túlka (aða, -at), *v. a., (tolke);* t. mál e-s *tale ens Sag, lægge godt Ord ind for en.* — *Abs.:* t. fyrir e-m, *d. s.*

Túlkan (-ar, -ir), *f., det at* túlka.

Túlkari (-a, -ar), *m.,* = túlkr.

Túlkr (-s, -ar), *m., Tolk; Mægler.*

Tumba (-aða, -at), *v. n., tumle, styrte (omkuld).*

Tún (-s, *pl. d. s.*), *n, a) indhegnet, omgjordet Plads omkring en Gaard el. dens Bygninger (jfr Eg.); den indhegnede og dyrkede Græsmark omkring en Gaard, Hjemmemarken,* = túnvöllr *b.* — *b) en Gaard* (áttak at fullu fimm t. saman); *en Flække, en mindre By; jfr* kauptún; túnasláttr = túnannir, *I.*

Túnannir, *f. pl., Höbjergningen paa Hjemmemarken.*

Túnbali *en lav Forhöining el. Ryg paa Hjemmemarken, I.*

Túnbrekka *en Brink paa Hjemmemarken, I.*

Tundr (-rs, *uden pl.*), *n., Tönder.*

Tundra (-aða, -at), *v. n., gaae op i Flamme, brænde, lue.*

Tundrör *et Slags Brandpiil.*

Tunga (-u, -ur), *f., a) Tunge:* skæð t. *bagtalersk Tunge, d. e. bagtalersk Menneske.* — Hafa tvær tungurnar ok tala sitt með hvárri *være, vise sig tvetunget;* leika tveim tungum, *see u.* leika. — *Ordsprog:* þat er tungunni tamast, sem hjartanu er kærast *hvad Hjertet er fuldt af löber Munden over med.* — *b) Tungemaal, Sprog.* — *c) Landtunge (dog ikke om det som gaaer ud i Vand el. Sö);* tungu-bragð *Tungebevægelse, Tungeslag, Tungestöd:* málit görisk af blæstrinum ok tungubragðinu ok skipan varranna; mjúkt t. *flydende Tunge(bevægelse), Tungesnedighed; jfr* tungutak. -erfiði *Tungens Arbeide, Anstrengelse.* -hvass = tungusnjallr. — *b)* = orðhvass (?; *jfr B).* -lauss, *adj., tungelös.* -mál *Tungemaal, I.* -mjúkr *som har flydende Tunge.* -níð *Tungenid, Nidglose el. Nidvers; mods.* trèníð. -pundari *Tungebismer.* -rætr, *f. pl., Tungerod.* -skorinn *hvis Tunge er bortskaaren.* -skæði (-is, *uden pl.*), *n., det at tale el. Tilböielighed til at tale ondt om andre, skade dem med sin Tunge.* -skæðr *bagtalersk.* -snjallr *veltalende.* -stilling *Tungens Beherskelse, det at beherske sin Tunge.* -stúfr *Tungestump.* -sætr *södtalende.* -tak

= tungubragð: hafa mjúkt t. *have en flydende Tunge, I.* -varp = munnvarp *a;* tungna-grein(ir) *Forskjel paa Sprog; forskjellige Sprog.* -skipti *Sprogenes Forandring, Forgrening.*

Túngarðr *Gjerde omkring Hjemmemarken;* túngarðs-hlið *Led paa et saadant Gjerde.*

Túngeiri *en liden Deel, Yderkant af en Hjemmemark; jfr* túnskœkill.

Tungl *(-s, pl. d. s.), n., Maane:* fullt t. *Fuldmaane;* þverrandi, vaxandi t. *Maanen i Aftagende, tiltagende Maane. — Jfr* himintungl; tungls-aldr = tunglaldr. -ár = tunglár. -fyllr = tunglfyllr. -ljós *Maaneskin;* tunglamein = tunglmein, *I.* -mót *Maaneskifte.*

Tunglaldr *(Maanens Alder), f. Ex. i Udtrykket:* einn t. *den astronomiske Maaned.*

Tunglár *Maaneaar.*

Tunglfylling *Tiden, naar der er Fuldmaane.*

Tunglfyllr, *d. s.*

Tunglganga *Maanelöb.*

Tunglkváma (-koma) *Nymaanens Komme.*

Tunglkveiking *Nymaanens Begyndelse.*

Tunglmein *Maanesyge, I;* tunglmeina-sjúkr *maanesyg, I.*

Tungltal *Maanetal;* tungltals-öld = tunglöld.

Tungltíð *(Maanetid)* = tunglaldr.

Tungltími, *d. s.*

Tunglöld *Maanekreds (19 Aar);* tunglaldar-ár *et Aar i* tungöld.

Túngöltr *Galt, som töires el. gaaer om paa Hjemmemarken.*

Túnhlið *en Byes Port (Eg.).*

Tunna (-u, -ur), *f., Tönde.*

Túnsvín *Sviin, som töires el. gaaer paa Hjemmemarken.*

Túnsœkinn, *adj., som idelig söger at stjæle sig ind paa Hjemmemarken (om Heste el. Kvæg).*

Túnvöllr *Hjemmemark (jfr* tún *a,* völlr *b).*

Tupt *el.* túpt, *see* topt.

Turn (-s, -ar), *m., Taarn.*

Turna (-aða, -at), *v. a., m. dat.,* t. (e-u) um = umturna.

Turniment *(-s, pl. d. s.), n.,* turnreið: ríða t.

Turnreið *Tournering,* = burtreið: ríða t. *tournere.*

Turturi (-a, -ar), *m., Turteldue.*

Tusk *(-s uden pl.), n., let Bryden, I.*

Tuskask (-aðisk, -azk), *v. dep. n., brydes (især uden nogen alvorlig Tagen fat), I.*

Túta (-u, -ur), *f., noget udstaaende og spidsformet; jfr* tota.

Túteygr *som har udstaaende Öine, I.*

Tútinn, *adj., ophovnet, opsvulmet, I.*

Tutl *(-s, pl. d. s.), n., Handlingen at* tutla.

Tutla (-aða, -at), *v. a., nappe, pille, plukke; ueg.* tauta ok tutla e-n af konungdómi *med (bare) Ukvemsord og Bagtalelser bringe en fra, skille en ved Kongedömmet.*

Tútna (-aða, -at), *v. n., svulme op:* t. í andliti, *I.*

Tútr (-s, -ar), *m., (Benævn. paa) en uanseelig og lille Person, en Pusling.*

Tuttugasti, *num. ord., tyvende.*

Tuttugu, *num. card., tyve.*

Tvá, tvau, *see* tveir.

Tvaufalda, tvefalda *og* tvífalda, *v. a., fordoble.*

Tvaufaldligr *og* tvífaldligr, *adj., dobbelt.* -liga, *adv., tvefold.*

Traufaldr *og* tvífaldr, *adj., dobbelt. — b) ueg., falsk.*

Tvefalda, *see* tvaufalda.

Tveggja, tveim, *see* tveir.

Tveimmeginn *(ofte adskilt), adv., paa to Sider.*

Tveir, tvær, tvau *(gen.* tveggja; *dat,* tveim; *acc.* tvá *el.* tvo, tvær, tvau *el.* tvö), *num. card., to.*

Tvenning (-ar, -ar), *f., Tohed, Toenighed.*

Tvennr *og* tvinnr, *adj., dobbelt; pl.* tvennir *tvende.*

Tvevetr, *see* tvævetr.

Tvíangaðr, *adj., tvegrenet.*

Tvíbreidr *som har dobbelt Brede, er to Alen bred.*

Tvíbrotinn *lagt i dobbelte Folder. — b)* t. hringr *en dobbelt Ring,* = tvíbugr, *I.*

Tvíbugr *Dobbeltring, I.*

Tvíbura (-u, -ur), *f., Tvillingsöster.*

Tvíburi (-a, -ar), *m., Tvilling;* tvíbura-merki *Tvillingerne (i Zodiacus).*

Tvíbýli *Gaard, som beboes af to, tvende Familier;* tvíbýlis-maðr *en som boer sammen med en anden paa en Gaard, I.*

Tvíbyrðingr (-s, -ar), *m., Skjold med dobbelt Beslag.*

TVÍBYRÐR, *adj., med dobbelt Beslag, dobbelt Rand.*

TVÍBYTNA (-u, -ur), *f., Kar el. Bæger med Bund i Midten, dobbeltbundet, I.*

TVÍDREGINN *med dobbelt Foder, dobbelt Peltsværksbesætning* (tvídregin kápa).

TVÍÐRŒGNI, *f. indecl., Tvedragt, I.*

TVÍGRŒGR, *adj., som drages til to Sider, uenig;* t. um e-t *usamdrægtig.*

TVÍDYRAÐR, *adj., med to Döre.*

TVÍEGGJAÐR, *adj., tveegget.*

TVÍELLEFTR, *adj., 22 Aar gammel.*

TVÍELN, *adj., to Alen (bred el. lang).*

TVÍEYRINGR (-s, -ar), *m., Ring, som veier el. gjelder to Öre.*

TVÍFALDA, *see* tvaufalda.

TVÍFALDAN *og* -FÖLDUN (-a, -ir), *f., Fordoblen.*

TVÍFALDLIGR, TVÍFALDR, *see* tvaufaldligr, tvaufaldr.

TVÍFRJÓFR *som bæres to Gange, B.*

TVÍFŒTTR, *adj., tobenet.*

TVÍGILDA (-i, -a, -t), *v. a., vurdere til dobbelt Priis (el. dobbelte Böder); betale, böde dobbelt for.*

TVÍGILDI *noget der har dobbelt Værd imod, er to Gange saa godt som en anden Gjenstand; dobbelt Værdi el. Priis; dobbelte Böder.*

TVÍGJALDA, *v. a., betale dobbelt.*

TVÍGJÖLD *dobbelt Værdi el. Priis.*

TVÍHEILAGR, *1) dobbelt hellig. — 2)* tvíheilagt, *n. sg., subst., Fest bestaaende af to Helligdage.*

TVÍHENDA, *v. a., hæve, svinge med begge Hænder.*

TVÍHLJÓÐR (-s, -ar), *m., Tvelyd.*

TVÍHÓLKAÐR, *adj., som har tvende* hólkar *(see* hólkr).

TVÍHYRNDR *med to Horn, tvehornet, I.*

TVÍHÆTTA *Risico, Fare:* eiga e-t á tvíhættu *risikere.*

TVÍHÖFÐAÐR, *adj., med to Hoveder, tvehovedet, I.*

TVÍKALLA, *v. n., kalde, raabe to Gange:* t. á e-n.

TVÍKENNT, *n. p. pr., dobbelt Omskrivning.*

TVÍKLIFA, *v. a., gjentage to Gange de samme Ord.*

TVÍKLIPPA, *v. a., eg. klippe to Gange, df beskære, afkorte dobbelt, paa dobbelt Maade.*

TVÍKLOFINN *tveklöftet, I.*

TVÍKOSTR *to Vilkaar, to Udveie; tvivlsomt Tilfælde, Dilemma:* t. er þarna ... ok er tvá vegu frá at tefla.

TVÍKVÁNGAÐR, *adj., to Gange gift (om en Mand), I.*

TVÍKVEÐA, *v. a., gjentage, sige to Gange.*

TVÍKVÍSLAÐR, *adj., tvegrenet.*

TVÍKVÆNI (-is, *pl. d. s.), n., det at have to Koner, Bigamie, I.*

TVÍKVÆNTR = tvíkvángaðr.

TVÍLITAÐR *tofarvet.*

TVÍLITR, *d. s., I.*

TVÍLYNDI *Tvedragt, Uenighed.*

TVÍLYPTR, *adj., som har to Lofter (om en Bygning), B.*

TVÍMÁNAÐR *el.* -MÁNUÐR *de Gamles Maaned fra 26. Aug. til 24. Sept.*

TVÍMENNA (-i, -ta, -t), *v. n., ride to sammen paa en Hest.*

TVÍMENNINGR (-a, -ar), *m., to Personer for sig som et Par, deraf a) Drikken parviis sammen, af to og to, især Mand og Kvinde for sig):* drekka tvímenning *drikke sammen i et Gilde paa denne Maade;* var hlutaðr tvímenningr *der blev trukket Lod om, hvem der skulde drikke sammen. — b) Riden sammen paa en Hest:* ríða tvímenning.

TVÍMERKINGR (-s, -ar), *m., Ring, som har Værdi af to* merkr *(see* mörk).

TVÍMÆLI (-is, *pl. d. s.), n., forskjellige Yttringer, Meninger, Stemmer. forskjellig Dom, yttret Tvivl:* allt orkar tvímælis þá gört er *(Ordsprog) om alt blive Meningerne deelte, naar det förstér gjort (naar Handlingen er forbi, da först begynder man at tvivle, da begynde de forskjellige Stemmer at hæve sig om dens Retfærdighed, el. lign.);* þat leikr á t., tvímælum *man er ikke enig om, derom gaae der forskjellige Rygter;* þá tók af öll tvímælin *da fik man Syn for Sagn;* tvímælislauss, *adj., uden Tvivl.*

TVÍMÆLTR, *adj., (hörende til, uddeelt) i to Spisetider (Morgen og Aften):* t. matr *Mad to Gange om Dagen (see* mál), *I. — 2)* tvímælt, *n. sg. (acc.), adv., i to Maaltider; jfr* einmæltr; fasta tvímælt *faste for begge (de sædvanlige) Maaltider, faste hele Dagen.*

TVINNA (-aða, -at), *v. a., tvinde, I.*

TVINNI (-a, *uden pl.), m., Traad;* tvinna-hnoða *Traadnögle.*

TVINNR, *see* tvennr.

TVÍRIFAT, *n. sg. adj., subst., to Rifter (som Öremærke paa Faar), I.*

TVÍRÆÐR, *adj., tvetydig, mörk.*

TVÍSAGA og -SAGI, *adj., som ikke stemmer overeens med sig selv, modsiger sig selv (som aflæggende Forklaring el. Vidnesbyrd).*

TVÍSETTR *toradet; med dobbelte Rader, I.*

TVÍSKELFDR HÁTTR *el.* TVÍSKELFT, *n. sg., subst., Verseart hvor to* skjálfhendur *(see* skjálfhenda*) forekomme i en Halvstrophe (i 1ste og 3die Verselinie).*

TVÍSKEPTA (-u, -ur), *f., stor Sav med to Haandfang, I.*

TVÍSKIPTA, *v. a., m. dat., dele, adskille i to Dele.* — Tvískiptask, *f. p., pass., blive deelt, adskilt i to Dele:* þá rýfsk friðrinn, er lögin tvískiptask. — *P. pr.,* tvískiptr *tvedeelt.* — *b)* = tvílitr.

TVÍSKIPTI *Deling i to Dele.*

TVÍSKIPTILIGR, *adj., som kan deles i to Dele.*

TVÍSKIPTR, *see* tvískipta.

TVÍSKÆLDR, *adj.,* = tvískelfdr.

TVÍSKÆNINGR (-s, -ar), *m., dobbelt tynd Iis, I.*

TVÍSLŒGR *tvetydig:* t. draumr.

TVÍSTIGAT, *n. adj., subst., to Trapper, d. e. to Indsnit i Form af Trin, som Öremærke paa Kreaturer, I.*

TVISTR (-s, -ar), *m., 1) Toen og paa Tærninger (ligesom nu i Kortspil).* — 2) *Adsplittelse, i Udtrykket:* fara á tvist ok bast *spredes, splittes ad hist og her, I.*

TVISTR, *adj., nedslagen, sörgmodig; taus.*

TVISTRA (-aða, -at), *v. a., m. dat., adsplitte, I.*

TVISTRAN og -UN (-ar, -anir), *f., Adsplittelse, I.*

TVÍSTÝFA, *v. a., afstumpe to Gange; dobbelt, deraf* tvístýft, *n. sg. p. pr., subst., dobbelt Afstumpning, et Öremærke frembragt paa den Maade at omtrent det halve Öre spaltes, hvorpaa den ene Spalte afsnittes, men den anden afstumpes, I.*

TVISVAR (tvysvar) og TYSVAR, *adv., to Gange.*

TVISVARSINNUM (*el. som to Ord*), *adv., d. s.*

TVÍSÝNI (-is, *pl. d. s.*), *n., el. f. indecl. (?), nu ogsaa* TVÍSÝNA (-u, -ur), *f., den Omstændighed at noget er tvivlsomt, voveligt, farligt:* sjá t. á e-u *indsee at der er Betænkelighed ved noget, at det er voveligt;* t. man á, hvárt *det er höist usikkert, om etc.*

TVÍSÝNN *tvivlsom, usikker:* tvísýnt man verða, hvárt *etc. det er usikkert, tvivlsomt, om etc.*

TVÍTAKA, *v. a., gjentage, sige to Gange.*

TVÍTEKNING (-ar, -ar), *f., det at* tvítaka, *I.*

TVÍTENNTR, *adj., med to Tænder, I.*

TVÍTJÁN, *num. card., tyve; jfr* tuttugu.

TVÍTÓLA og TÓLI, *adj.,* = tvítólaðr, *I.*

TVÍTÓLAÐR, *adj., tvetullet, I.*

TVÍTÓLI, *see* tvítóla.

TVÍTUGAURI (-a, -ar), *m., Ring af tyve Öres Værdi.*

TVÍTUGR, *adj., tyve Aar gammel; bestaaende af tyve, tyve Alen, Favne lang, höi el. dyb; Talemaade:* kljúfa tvítugan hamarinn *anstrenge sig til det yderste for noget, I;* tvítugs-aldr *tyve Aars Alder.*

TVÍTUGSESSA *Skib med tyve Roerbænke.*

TVÍTYNGÐR, *adj., tvetunget.*

TVÍVEÐRUNGR (-s, -ar), *m., to hinanden modstridende Vinde i Luften; ueg., Tvivl, Tvivlraadighed, I.*

TVIVEGIS, *adv., frem og tilbage; to Gange.*

TVÍVERKNAÐR *dobbelt Arbeide, I,*

TVÍVETR, *see* tvævetr.

TVÍÞÆTTR, *adj., bestaaende af to* þættir *(see* þáttr *1).*

TVÆVETR og TVÍVETR, *adj., to Aar gammel, el. nöiere 2 Vintre og 2—3 Somre gammel.*

TYGGJA og TYGGVA (tygg, tögg *el.* tuggða — tuggum *el.* tuggðum, tuggit), *v. a., tygge.*

TYGI *el.* TÝGI (-is, *uden pl.*), *n., Rustning (for* týi *og besl. med* týja = tjá); *jfr* hertygi, reiðtygi; *uden Tvivl ogsaa det samme Ord (hellere end beslægtet med* tog, toga; *jfr* týgiligr *hos Eg.) i Udtrykkene:* α) vera i t. til e-s *staae i det Forhold til noget, at det kan tillægges en, at han kan faae Skylden derfor:* er þar þó enginn í t. *(bogstaveret* tigi) til, nema þú, at vera faðir at barni því *der er ingen som kan være Barnets Fader uden du.* — *β)* komask í t. við *opnaae at komme i et engere, imtimt Forhold til (især om Kjærlighedsforstaaelse), I.*

TYGILIGR *el.* TÝGILIGR, *adj., storagtig, hovmodig;* tygilig orð = stór orð, stóryrði *(Eg.).*

TYGILKNÍFR = beltisknífr.

Tygill (-ls, -lar), *m., et smalt Toug, jfr* beinatygill. — *b) Baand, Bælte (?); tygla-möttull en* möttull *med Baand til at snöre sammen.*

Týgja *el.* tygja (-aða, -at), *v. a., ruste; udruste.*

Týi, *see* tygi.

Týhraustr *meget tapper.*

Týja (tý, týða), tjóa (-aða *og contr.* tjóða, -at), tjá (tjá *og* tè — *3. pers.* tjáir, tjár *og* tèr — tjáða *og* tèða, tjáð *og* tèð) *og* tœja (tœ, tœða, tœð), *v. a., m. acc. og dat., 1) med acc. (tee etc.), a) vise, fremvise, fremstille:* t. sik góðgjarnligan *vise sig velvillig.* — *b) bevise:* þann góðvilja, er þèr hafit mèr tèð *viist imod mig;* eigi tèði guð þeim sína miskun. — *c) fremstille med Ord, forklare, fortælle, sige:* t. mál sitt fyrir e-m *fremstille sin Sag for en.* — Í Bjarkamálum enum fornum eru töð *(for* tœð *el.* tèð) mörg gulls heiti *der ere fremviste, deri staae mange Benævnelser paa Guldet.* — *2) m. dat., understötte; hjelpe, nytte, due:* ekki tjóar skriptargangr þeim, er eigi vilja af láta syndum sínum *nytter dem ikke.* — *Abs.:* at eigi mundi t. (tjá, tjóa) svá búit *det hjalp ikke, duede ikke, gik ikke an at lade det blive derved;* veit ek eigi hvat þat man tjóa *hvad det vil, kan hjelpe, nytte.* — *b) lykkes:* eigi týr yðr nú at etc. *nu nytter det eder ikke, det vil ikke lykkes eder.*

Tykta *(senere og nu* typta), (-aða, -at), *v. a., tugte.*

Tyktan (-ar, -ir), *f., Tugtelse, Revselse.*

Tylft *el.* tylpt *og* tólft (-ar, -ir), *f., Tylt, Antal af tolv; tolv Personer.* — *b) tolv Miil til Söes;* tylftar-eiðr *tolv Mænds Ed.* -kviðr *tolv Mænds Erklæring, Udsagn.*

Tylla (-i, -ia, -t), *v. a., m. dat., fæste, hænge noget lösvelig, sætte noget saaledes at det sidder noget löst og usikkert (causat. til* tolla, *see dette Ord).* — *b)* t. sèr á tá *(I) staae paa Tæerne; deraf ueg., vise sig, prunke med hvad man har.* — *2)* tyllask, *refl. (?); komme, slippe med Nöd og neppe over (en Iis):* mátti þar tyllask yfir á vetrarbrautum.

Tyllisök *en ringe Sag.*

Tyllusætt *et usikkert Forlig.*

Týna (-i, -da, -t), *v. a., m. dat., tabe, miste:* þú skalt öngvu fyrir t. nema lífinu *det skal koste dit Liv.* — *b) ödelægge:* t. lifi sínu *begaae Selvmord; jfr* týnum Birkibeinum. — *2)* týnask, *f. p., pass., döe, miste Livet; gaae under el. til Grunde, forgaae.*

Týnis, *see i* samtýnis.

Týnisamligr, *adj., som bringer i Fare el. Fortabelse.*

Typpa (-i, -ta, -t), *v. a., toppe, sætte Top paa.*

Typpi (-is, *pl. d. s.*), *n., Top; spec.,* = húnn *(paa Master).*

Typping (-ar, -ar), *f., det at* typpa; *df Hoveddug omvundet el. til at omvinde i en Spids.*

Typptr, *adj., (el. p. pr. af* typpa), *toppet.*

Typta, *see* tykta.

Týr (-s *og* -rs *uden pl.), m., en af Aserne.* — *B) Navn paa Runebogstavet* ᛏ (t); týs-dagr *el.* týrs-d. *Tirsdag.*

Týra (-u, -ur), *f., lidet og svagt Lys; jfr.* tóra.

Tyrfa (-i, -ða, -t), *v. a., bedække med Grönsvær, tække med Grönsvær.*

Tyrrinn, *adj., som tirrer andre; vranten; jfr* útyrrinn.

Týrviði (-is, *uden pl.), og* -viðr = tyrvitrè.

Tyrvitrè = tjöruviðr.

Týspakr *meget viis.*

Tysvar, *see* tvisvar.

Tyttugti, *num. ord.,* = tuttugasti.

Tœfa (-u, -ur), *f., Ræv, B.*

Tœfill (-ls, -lar), *m., Rævens Hale (?), B.*

Tægjur *(som af* tægja), *nu almindel., maaskee for* tægr, *pl. af* tág.

Tæja (tæ, táða, táit?), *v. a., oplöse, udvikle, tæse, I.*

Tœja, *see* týja.

Tœki (-is, *pl. d. s.), n., 1), sg., a) det at* taka; *jfr de sammensatte Ord* fyrirtœki, máltœki, görtœki, orðtœki, tiltœki, *o. fl.* — *b) Leilighed.* — *2) pl., a) Redskaber, Værktöi, Instrumenter.* — *b) Midler, Evne:* hafa t. á e-u *(I) have Raad til noget.*

Tœkifœri *Leilighed, I.*

Tœkiligr, *adj., som man kan tage, sætte sig i Besiddelse af.* — *b) antagelig, gyldig; passende, omtrent nok, I.* -liga, *adv., passende, taalelig, I.*

Tœkr, *adj., a) som kan tages, fanges; jfr* nettœkr. — *b) antagelig; passende, beleilig:* í tœkun tíma *til rette Tid, betids.*

Tæla (-i, -da, -t), *v. a., forlede, forföre, bedrage* (tál).

Tæligröf = tálgröf.

Tæling (-ar, -ar), *f., det at* tæla.

Tœma (-i, -da, -t), *v. a., tömme.* — 2) tœmask, *f. p., pass., a) tömmes, udtömmes.* — *b)* arfr, erfð tœmisk e-m *tilfalder en.*

Tœnaðr (-ar, -ir), *m., Hjelp, Understöttelse* (tœja, týja); *jfr* tènaðr.

Tæpidjarfr *lidet forvoven;* eigi t. *ikke lidet forvoven, temmelig dristig.*

Tæpiligr, *adj., kort, knap; usikker; sparsommelig.* -liga, *adv., knapt; karrigt:* vill faðir minn eigi tæpiligar launa þrælnum þann góðvilja ... enn nú njóti hann sælu með hánum. — *b) umandigen:* ganga t. fram.

Tæpligr, *adj., d. s.* -liga, *adv., knapt, neppe, usikkert.*

Tæpr, *adj., kort, knap, trang; usikker.* — *b)* tæpt, *n. sg. (acc.), adv.,* = tæpliga: standa tæpt *staae usikkert;* margir gengu þá tæpar at *angrebe med mindre Eftertryk.*

Tæpta (-i, -a, -t), *v. n., 1) eg., neppe beröre;* t. valla niðr *neppe beröre Jorden (Bunden) med Taaspidserne, I.* — 2) *ueg.,* t. á orðunum *udtale kun en Deel af Ordene, den förste Deel af dem, udtale dem utydelig, hurtig og affecteret, I.*

Tæra (-i, -ða, -t), *v. a., m. acc. (rei) og dat. (personæ), el. med dobbelt dat., give, forære bort (nu idetmindste især deelviis med en Biforestilling om mange og smaa Portioner):* t. út tveim höndum *give bort med begge Hænder, med stor Rundhed el. Gavmildhed, bortödsle.* — *b) spec. og abs.:* t. e-m *beværte, tractere:* konungr tók þá Sturlu vel ok tærði hánum vel ok sœmiliga.

Tæri (-is, *uden pl.*), *n., Samliv (?, B):* komask í t. við e-n *komme i Selskab med, nærmere Forhold til, komme til at leve sammen (jfr* komask í tygi við).

Tærr, *adj., klar, reen:* tært vatn, *I.*

Tœta (-a, -ar), *f., Fnug (?, B); et afrevet Stykke; Smule:* hverja tœtu *hver en Smule, I.*

Tœta (-i, -tta, -tt), *v. a., a)* t. ull *tæse Uld; deraf abs., gjöre Uldarbeide.* — *b) slide, plukke fra hinanden, i Stykker.*

Töddum, *1. pl. impf. ind. af* teðja.

Töðu-, *see under* taða.

Töf (tafar, tafar), *f., Ophold, Hindring;* tafar-laust, *n. adj., adv., uden Ophold.*

Töfðum, *1. pl. impf. ind. af* tefja.

Töfl (taflar, taflar?), *f.,* = tafla.

Töfr (-rs, *pl. d. s.*), *n.,* = töfrar; *Trolddomskonster.*

Töfra (-aða, -at), *v. a., hexe, forhexe.*

Töfrar (-a), *f. pl., Hexeri, Trolddom;* töfra-maðr *Troldmand, Hexemester.*

Töfrmaðr = töframaðr.

Töggl (-s, *pl. d. s.*), *n., det at* töggla, *I.*

Töggla (-aða, -at), *v. a. og n., 1) v. a., a) tygge (med Besværlighed).* — *b) fremsige med Besværlighed:* t. fram eyrindi (*Eg.*). — 2) *v. n.,* t. á e-u = t. e-t *(1, a ovenfor); ueg.;* t. á e-u *idelig gjentage noget (paa en kjedende, trættende Maade), I.*

Tögr, *see* tugr.

Töku, *see under* taka *(f.).*

Tökvísi, *f. indecl., Tyvagtighed.*

Tökvíss *tyvagtig.*

Töldum, *1. pl. impf. ind. af* telja.

Tölu-, *see under* tala *(f.).*

Tölugr, *adj., snaksom; veltalende.*

Tölvísi, *f. indecl., Regnekonst.*

Tölvíss *som forstaaer sig paa Regnekonst.*

Töng (tangar *og* tengr, *pl.* tangir *og* tengr), *f., Tang.*

Tönn (tannar, *pl.* tennr, tenn, teðr), *f., Tand:* gnísta tönnum *skære Tænder.* — Innan tanna sèr *ved sig selv.* — *b) noget der ligner en Tand; jfr* lokartönn, sagartönn; tanna-gnastran (-gnistan, -gnistran), *Tænders Gnidsel.*

Töpun, *see* tapan.

Törgu-, *see under* targa.

Tösku-, *see under* taska.

Töturr (-urs, -rar), *m., Pjalt, Klædningsstykke el. andet, som er revet i Stykker.* — *b) Vrag (see i* skiptötrar); tötra-baggi *Bundt, Bylt af Pjalter.*

Tötrligr, *adj., pjaltet af Udseende, I.*

Tötrugr, *adj., pjaltet, I.*

U, Ú.

U, *har en Lyd som ligger imellem d. y (i Lyst, tynd) og ö (i blöd); med Acuten over* (ú) *svarer det til det danske u i Almindelighed;* u *omlydes til* y (hrun — hrynj-, grunn — grynn-), *ligesom* ú *til* ý (hús — hýsi).

Ú-, *præf. neg., som i Dansk (ofte i comparat. af adj. og p. pr. at oversætte ved mindre); ved Siden heraf er* ó-, *skjöndt af senere Oprindelse, meget almindeligt, og den nu beholdte Form; for at undgaae unyttig Gjentagelse er den udeladt i fölgende med* ú *sammensatte Ord.*

Úa (-úi, úða *og* udda, úat?), *v. n., vrimle:* úa ok grúa af e-u *vrimle af, være fuld af.*

Úáfenginn *og*-fengr *svag, ikke stærk (om Drikke).*

Úaflátanligr, *adj., uafladelig, uophörlig, bestandig.* -liga, *adv.*

Úaflátligr, *adj., d. s.* -liga, *adv.*

Úaflátsamligr *som ikke vil holde op, uföielig, stridig.*

Úaflátsemi, *Stridighed, Trods, I.*

Úaflokinn *ikke sluttet, ufuldendt.*

Úafmáanligr, *adj., uudslettelig, I.*

Úafsakanligr *uundskyldelig.*

Úafskiptasamr *som ikke blander sig i.*

Úafskiptinn, *d. s.*

Úágengiligr *som seer ud til at være vanskelig at gaae paa, imod.*

Úágengr *ikke anmassende, rimelig, retfærdig, I.*

Úágjarn *ikke gjerrig.*

Úákafr *ikke heftig.*

Úákveðinn *ubestemt, ikke aftalt.*

Úalandi *som man ikke maa give Underhold, ikke maa föde,* = úæll *(om fredlöse Folk).*

Úaldar-, *see* úöld.

Úáleitinn *fredelig, rolig.*

Úalinn *ikke födt.*

Úálitligr *uanseelig, som man ikke kan have godt Haab om; betænkelig.*

Úannt, *n. adj, impers. i:* e-m er ú. (úannara) um e-t *en har liden (mindre) Lyst, Tilböielighed til.*

Úár *Uaar, I.*

Úáran (-s, *neppe i pl.*), *n., d. s.; df ogsaa om en fordærvet Tid (da Usædelighed og Ulovligheder gaae i Svang).*

Úarðsamr *ikke indbringende, ufrugtbar, I.*

Úáreiðanligr *upaalidelig, uefterrettelig, I.*

Úárenniligr *(I) som seer ud til at være ikke let at gaae paa, angribe. — 2) som ikke synes at være til at gaae ind paa,* = úatgengiligr.

Úáreitinn, *fredelig, som ikke tirrer, fortrædiger andre.*

Úargr *uforfærdet, modig.* — Dýrit úarga *Löven.*

Úárligr *hvis Udseende tyder paa knap Kost, mager, el. desl.; jfr* úsælligr.

Úárvænligr *ikke seende ud til godt Aar el. god Tid.*

Úárædiligr = úágengiligr. — 2) *uantagelig.*

Úáseilinn *(el.* -sælinn*) som ikke træder andres Rettigheder for nær, uegennyttig, I.*

Úásjáligr = úálitligr.

Úatfinnanligr *upaaklaget, ulastelig, I.*

Úatgengiligr, *1) som er i Uorden, som man ikke kan tage fat paa, I, — 2) som seer ud til ikke at være til at gaae ind paa, ikke antagelig.*

Úatgreinanligr *uadskillelig, ikke til at skjelne.* -liga, *adv.*

Úatgætinn *uagtsom, upaapassende, I.*

Úatgætni *Uagtsomhed, Uforsigtighed, I.*

Úatgæzla, *d. s,*

Úathygli *Uagtsomhed, Glemsomhed.*

Úauðigr *ubemidlet,*

Úauðveldr *ikke let, vanskelig.*

Úaukinn *ikke forøget; simpel;* taka rètt sinn ú. *simpel Erstatning for en personlig Fornærmelse;* úaukinn kostnaðr.

Úbakmáll *ikke bagtalerisk.*

Úbeðinn *uanmodet, uombedet;* úbeðit *(som i Dansk) uanmodet.*

Úbeinn, *eg. ulige; ueg., forbundet med Uheld el. Besvær;* úbein för *en fatal Reise.*

Úbeinskeytr *som ikke skyder godt.*

Úbeit, *Ulyst, Modbegjærlighed:* hafa ú á e-n, *I.*

Úberandi *som ikke kan bæres. — 2) ueg.,* = úbærr.

Úbergan (-s, -un), *n., haardt Fjeld, haard Klippe.*

ÚBERJUR, *f. pl., haard og nögen Deel af en Hjemmemark el. en Eng, I.*

ÚBERMI (-is, *pl. d. s.*), *n., Vantrivning, Udskud (som det synes besl. med det poet.* barmi *Broder), I.*

ÚBERORÐR *ikke fri, tilbageholden i sine Udtalelser.*

ÚBÍÐANDI *utaalelig:* ú. skaði *uoprettelig Tab.*

ÚBIFANLIGR *ubevægelig, urokkelig, I.*

ÚBIFR (-rs, *uden pl.*), *m., Afsky, Væmmelse:* hafa ú. á e-u, *I.*

ÚBILANDI *stærk, som ikke kan gaae ilu; ueg., stærk, fast, urokkelig,* = úbilugr, *I.*

ÚBILGJARN *uföielig; fræk, ustyrlig, dristig; Ordsprog:* illt er at eggja úbilgjarnan *man skal ikke ophidse den frække, forvovne.*

ÚBILUGR *stærk, fast, urokkelig; ueg.:* ú. hugr *urokkeligt Mod.*

ÚBIRGR *uforsynet;* úbirgr af (e-u) *fattig paa.*

ÚBITR *uskarp.*

ÚBLANDAÐR = úblandinn *ublandet.*

ÚBLAUÐR *kjæk, modig.*

ÚBLÍÐA *Vrede, Fortörnelse; Unaade.*

ÚBLÍÐLIGR, *adj., ublid.* -liga, *adv.*

ÚBLÖSKRANDI *uden Frygt el. Forvirring*

ÚBOÐINN *uindbuden, ikke bedet.*

ÚBOGINN, *ikke krum, lige.*

ÚBÓKFRÓÐR *ikke boglærd.*

ÚBORGAÐR *ikke betalt, I.*

ÚBORINN, 1) *ikke baaren, ikke havt paa (om Klæder).* — 2) ú. til hafningar (*ikke baaren: fört til Daab) ikke döbt.* 3) *ufödt:* aldir ok úbornir *födte og ufödte.* — *b)* skalat maðr eigi fè úborit *Kvæg (ikke födt paa sædvanlig Viis, d. e.) skaaret ud af Moderens Liv.*

ÚBÓTA-, *see under* ubætr.

ÚBRÁÐLIGA *langsomt, ikke strax.*

ÚBRÁÐR *langsom, som kommer langsomt, seent;* úbrátt, *n. sg. (acc.) adv.,* = úbráðliga; *ligeledes impers.:* e-m verðr úbrátt til e-s *en bliver seen til noget.*

ÚBRAGÐ *Afsmag, I.* — 2) *daarligt Udseende (jfr B.).*

ÚBRAGÐLIGR *som seer daarlig ud, I.*

ÚBRATTGENGR *ikke* brattgengr (*see dette Ord*).

ÚBREIDDR *som Gjödningen er ikke spredt over* (ú. völlr).

ÚBREYTILIGR *uforanderlig, stadig, uforandret.* — *b) simpel, almindelig.* -liga *adv., a) uforanderlig.* — *b) uforandret, paa sædvanlig Maade; paa almindelig Viis.*

ÚBREYTTR, *a) uforandret.* — *b) simpel, uden Variationer.* — *c) pragtlös, simpel; almindelig, simpel* (búandason ú.).

ÚBRIGÐALL og -ULL, *adj., a) uforanderlig.* — *b) sikker, som ikke slaaer Feil.* — *c) fast, urokkelig.*

ÚBRIGÐANLIGR = úbrigðiligr.

ÚBRIGÐILIGR *og* ÚBRIGÐULIGR, *a) uforanderlig.* — *b) urokkelig; ubrödelig.* -liga, *adv.*

ÚBRIGÐMÁLL *ordholden.*

ÚBRIGÐR *stadig, trofast (Eg.).*

ÚBRIGÐULIGR, *see* úbrigðiligr.

ÚBRIGÐULL, *see* úbrigðall.

ÚBRJÁLAÐR *uforstyrret; med fuld Forstand, I.*

ÚBROTINN, 1) *heel.* — 2) *simpel.*

ÚBRUNNINN *ikke brændt.*

ÚBRYDDR, *I,* 1) *uden Iisskoe.* — 2) *uskærpet (om en Hest).*

ÚBÚINN, *a) ikke færdig,* — *b) uberedvillig;* ek munda ekki úbúnari enn einhverr yðvar at drepa Gísla *jeg vilde ikke være mindre villig, redebon til etc.*

ÚBUNDINN *ubunden.*

ÚBYGGÐ, *mest i pl.* úbyggðir *öde, ubeboede og ubebolige Egne.*

ÚBYGGÐR *ubeboet.*

ÚBYGGILIGR *ubeboelig.*

ÚBYRJA (-u, -ur), *f., ufrugtbar Kvinde;* úbyrju-skapr (-s, *uden pl.*), *m., Ufrugtbarhed (en Kvindes).*

ÚBYRSÆLL *uheldig med Hensyn til at faae god Vind.*

ÚBÆGINN *ikke stridig, som ikke fortrædiger, I.*

ÚBŒNIR, *f. pl., onde Önsker, Forbandelser.*

ÚBÆRILIGR *utaalelig.* — *b) upassende, utilbörlig.*

ÚBÆRR *utaalelig.*

ÚBŒTANLIGR *ubodelig, uerstattelig; som ikke kan raades Bod paa.*

ÚBŒTILIGR, *d. s.:* úbœtilig skömm.

ÚBŒTR, *f. pl., forekommer kun i Udtrykket:* til úbóta *saaledes at det ikke kan erstattes, opveies, afsones med Böder;* úbóta-maðr *Ugjerningsmand, hvis Forbrydelser ikke kunne afsones med Böder.* -mál *Sag om Forbrydelser, som ikke kunne afsones med Böder.* -verk *Ugjerning, Forbrydelse, som ikke kan afsones med Böder.*

ÚBŒTTR *uerstattet; som ikke er bödet for.*

ÚDÁÐ *Udaad;* údáða-maðr *Ugjerningsmand, Misgjerningsmand, Forbryder, Skurk.* -verk *Udaad, Forbrydelse.*

ÚDÁINN *ikke död, levende (Eg.)*; údáins-akr *Udödelighedens Egne.*

ÚDÁMLIGR, *adj., smudsig af Udseende, ureenlig, modbydelig, I.*

UDÁMR (-s, *uden pl.*), *m., Stank, Ureenlighed, I.*

ÚDASAÐR *ikke træt, ikke udmattet.*

ÚDAUÐLEIKI (-ar, *uden pl.*) *og* -LEIKR (-s, *uden pl.*), *m., Udödelighed.*

ÚDAUÐLIGR *udödelig.*

ÚDAUFLIGR *ikke kjedelig.*

ÚDAUNN *slem Lugt, Stank.*

ÚDEIGR, *a) hærdet (om Jernredskaber). — b) ueg., modig, uforfærdet.*

ÚDEILDR *udeelt, uskiftet:* ú. arfr.

ÚDENGDR *ikke hamret (om en Lee, see* dengja), *I.*

ÚDI (-a, -ar), *m., Smaaregn, Ruskregn, I;* úða-veðr *Veirlig naar det smaaregner, I.* -þoka *Taage med Smaaregn, I.*

ÚDRAMBSAMR *ikke hovmodig.*

ÚDRÁTTR *en monströs el. uspiselig Fisk, der fanges ved en Snor. (i daglig Tale, om en ureenlig, sjusket Person), I.*

ÚDREKKANDI *som ikke er til at drikke, I.*

ÚDRENGILIGR *som vidner om en uædel, ikke brav, uridderlig, utaknemmelig Tænkemaade; modlös.* -liga, *adv.*

ÚDRENGR *utaknemmelig, uædel, lav (etc.) Person.*

ÚDRENGSKAPR *Uædelmodighed, Lavhed.*

ÚDREPINN *ikke dræbt.*

ÚDRJÚGR *udröi, som der er kun lidt Forslag i. — b) ueg.,* ú. til drengskapar *ubetydelig, naar det kommer an paa at vise Mod el. Tapperhed.*

ÚDROTTINHOLLR *utro imod sin Herre.*

ÚDRUKKINN *som ikke er beruset, ædru.*

ÚDRÝGINDI *Knaphed, Mangel paa Forslag el. Dröihed, I.*

ÚDRÆPR *som ikke maa slaaes ihjel.*

ÚDUGLIGR *udygtig, uduelig, I.* -liga, *adv., I.*

ÚDUGNAÐR *Udygtighed.*

ÚDULINN *aabenbar. — 2) for hvem noget ikke skjules, holdes hemmeligt:* láta e-n ú. e-s *ikke holde en Ting hemmelig for.*

ÚDULR *aaben, som ikke lægger Skjul paa, hvad han mener eller har i Sinde.*

ÚDYGGÐ *Utroskab;* údyggðar-maðr *utro Mand, Forræder.*

ÚDYGGLEIKR (-s, -ar), *m.,* = údyggð.

ÚDYGGR *utro.*

ÚDÝRR *ikke dyr, billig.*

ÚDÆÐA (-u, -ur), *f.,* = údáð (?), *B.*

UDÆÐI (-is, *pl. d. s.*), *n., d. s.*

ÚDÆLL, *a) vanskelig at omgaaes; ufredelig, urolig; trodsig, halsstarrig. — b) som frembyder Vanskelighed, Farer, el. desl.*

ÚDÆLLIGR = údæll (*el. som seer ud til at have saadanne Egenskaber*). -liga, *adv.*

ÚDŒMI *uhört (sörgeligt, beklageligt) Exempel el. Tilfælde; magelös Ting.*

ÚDŒMILIGR, *adj., exempellös,* = dœmalauss.

ÚDŒSINN, *adj., som ikke trættes eller söger Hvile, rask (Eg.).*

ÚDÖFNUN, *see* údafnan.

ÚEF-, *see* úif-.

ÚEFNI *Vanskelighed, vanskelig, kritisk Stilling, Knibe:* hèr er komit í ú. *det seer kritisk ud, Sagen har taget en farlig, truende Vending.*

ÚEFNILIGR *som lover lidet, giver ringe Haab.*

ÚEIGINLIGR *uegentlig.*

ÚEINARÐLIGR *frygtagtig, ubestemt, vaklende; ustadig, upaalidelig, (eller som vidner om saadanne Egenskaber, naar der er Tale om Handlinger, el. som seer ud til at have dem, naar der er Tale om selve Personen).*

ÚEINARÐR *ikke frimodig; ubestemt, vaklende; ustadig, utro, upaalidelig.*

ÚEINLÆGR *ubestemt, vaklende, I.*

ÚEINÖRÐ (*ligeledes* -arð *og* -urð) *Frygtagtighed; Vaklen, Ustadighed, Upaalidelighed; Falskhed, Mangel paa Oprigtighed.*

ÚEIRA = ueirð; úeiru-maðr = úeirðarmaðr.

ÚEIRÐ *Urolighed;* úeirðar-maðr *uroligt Hoved, ufredelig, stridbar Person.*

ÚELDR *som aldrig har været i el. over Ilden* (járnketill nýr ok ú.).

ÚEIRINN *urolig, ufredelig, stridbar; uskaansom.*

ÚENDANLIGR *uendelig, I.*

ÚENDILIGR, *d. s.*

ÚEPTIRLÁTSAMR *ikke eftergivende el. föielig.*

ÚERFIÐLIGR *ikke vanskelig.*

ÚERFIÐR, *d. s.*

Úeyðanligr *som ikke kan fortæres, tilintetgjöres.*

Úeyddr *ikke forbrugt; ufortæret.*

Úeyðiligr = úeyðanligr; *uforkrænkelig, evig.*

Úeyrindi *et slet Foretagende el. Forehavende; Usömmelighed; Ugjerning, B.*

Ufáanligr *ufangelig; ubevægelig (til noget), I.*

Úfá (-r, *neppe i pl.*), *f.*, *Taushed, Nedslagenhed, Bedrövelse.*

Úfagna (-aða, -at), *v. a.*, *m. dat.*, *bedröves, sörge, (ved, over noget);* svá eigum vèr at ú. yðrum úfagnaði *sörge over eders Ulykke, dele eders Sorg.*

Úfagnaðr *og* úfögnuðr, *1) Sorg, Bedrövelse. — b) Kval, Smerte:* hafa endalausan úfagnað með fjandanum. — 2) *noget der foraarsager Sorg, a) Ulykke, Uheld. — b) et gyseligt Uhyre;* úfagnaðar-vèl *uheldbringende Paafund el. List.*

Úfagr *styg, hæslig.*

Úfáguligr, *adj.*, *skimlet, rusten; smudsig, hæslig.*

Úfall, *1) en stor Bölge, B. — 2) Ulykke, Uheld.*

Úfallinn, *1) eg., ikke falden.* — 2) *ueg., a) uskikket:* ú. til e-s. — *b) upassende:* þat er úfallit *det passer, sömmer ikke.*

Úfallvaltr *stadig, som man kan bygge paa, I.*

Úfalr *ikke fal, ikke tilfals; ikke til at faae kjöbt.*

Úfalskr *oprigtig, redelig, retskaffen.*

Úfár *talrig (Eg.).*

Úfarar, *see* úför.

Úfarnaðr *Ulykke, Uheld.*

Úfarnan, *d. s.*

Úfarsæll *ulykkelig.*

Úfastnaðr *ikke forlovet (om en Kvinde).*

Úfeginn *ikke glad, nedslagen (Eg.).*

Úfeigr *som Skjebnen har bestemt at ikke skal döe (ved den el. iden Leilighed), ufeig:* ekki kemr úfeigum í hel *el.* ekki fær úfeigum í hel komit (*ligel.:* ekki má úfeigum bella) *ufeig Mand færdes tryggelig om Land (Ordsprog).*

Úfeilinn (*d. s. som* úfælinn?), *a) modig. — b) (nu), fri, ugeneert.*

Úfeiminn *ikke undseelig, ugeneert, I.*

Úfeiti *Magerhed, B.*

Úfèligr *ikke el. det modsatte af* fèligr *(see dette Ord).*

Úfengiligr *ubetydelig, af ringe Indhold el. Værd:* hvárutveggja er kvæðit úfengiligt.

Úfengsæll *uheldig i at erhverve Midler el. Fornödenheder.*

Úferjandi *som Loven forbyder at tilstede Fragt el. Befordring (om Fredlöse).*

Úfèti (-is, *pl. d. s.*), *m.*, *(i daglig Tale) Skarns Menneske, foragtelig Person (jfr* úfjöt), *I.*

Úfèvænligr *som ikke giver Haab om Fordeel el. Vinding.*

Úfimligr *klodset, keitet; uheldig.* -liga, *adv.*

Úfimr *klodset, keitet.*

Úfinn, *adj.*, *1) eg., ru, ujævn. — 2) ueg., barsk, haard.*

Ufir, *see* yfir.

Úfjöt (úfjata), *n. pl.*, *Fadaiser, Misgreb, Feilgreb:* ef lögsögumaðr görir þau ú. nokkur. — *2) ond Skjebne, Ulykke.*

Úflattr *ikke flækket.*

Úflugumannligr, *adj.*, *som ikke ligner, seer ud som en* flugumaðr.

Úflekkaðr *ubesmittet.*

Úfleygr *som ikke kan flyve, I.*

Úflokkr = úaldarflokkr.

Úflýjandi, *eg. som man ikke kan undflye;* ú. herr *en stor Hærmasse, langt overlegen Troppestyrke.*

Úfólginn *ikke skjult.*

Úforsjáligr *uforsigtig, uklog.* -liga *adv.*

Úforsjáll *uforsigtig.*

Úforsjálligr = úforsjáligr. -liga, *adv.*

Úforsjálni *Uforsigtighed, I.*

Úforsynju (*eg. gen. sg. af* úforsynja *Mangel paa Fremsynethed, Uklogskab* = úfyrirsynja), *adv.*, *ukłogeligen, uden Med el. Maal, omsonst, uforsætligen, uforsigtigen; jfr* úsynju.

Úfr (-s, -ar), *m.*, *synes overhovedet at betegne noget, der danner Ruhed el. Ujævnhed; jfr* úfinn *og* ýfa, *heraf 1) Dröbel. — 2) en Pig;* hann sá járnloku eina ... þar hafði komit í högg mikit, ok reis á röndinni ú. hvass. — *b) heraf ueg., som uvenlig, fjendtlig Opförsel, Fjendskab:* setja úfa við e-m *begegne en paa en uvenlig, hadsk Maade;* úfar rísa *der opstaaer Fjendskab (jfr Eg.). — 3) maaskee fölge Slægtskab med foregaaende, a) Benævnelse paa en Björn. — b) et Slags Fugl, Bjergugle.*

Úframarr *længere tilbage; ringere:*

þótt til væri ætlat eigi ú. *om en ikke havde tiltænkt hende ringere Parti.*

Úframbæriligr *ikke til at bære, sætte frem (paa Bordet, om Spisevarer), I.*

Úframfœrinn *tilbageholden, undseelig, B.*

Úframfœrni *Tilbageholdenhed, Undseelighed, I.*

Úframgjarn *ikke* framgjarn *(see dette Ord).*

Úframliga, *adv., a) ikke rask el. dristig, varsomt. — b) paa en uværdig, uhæderlig Maade (Eg.).*

Úframr *beskeden, undseelig; feig, frygtsom; dorsk, uenergisk; Ordspr.:* aptans bíðr úframs sök *den tilbageholdnes (dorskes, frygtsommes) Sag, Anliggende maa vente til Aften, bliver skudt tilbage, sat tilside (omtr.: Tiden gaaer tabt for den, der ikke benytter den).*

Úframsýni *Uforsigtighed, Mangel paa Fremsynethed.*

Úframsýnn *ikke fremsynet, uforsigtig.*

Úfreðinn *ikke frossen.*

Úfreginn, *a) uomspurgt. — b) ikke spurgt, ikke hört:* þat má úfregit skilja *det er indlysende endog for dem som ikke have hört noget, have ingen Besked derom, B.*

Úfreistaðr, *1) ikke fristet. — 2) n. s.,* úfreistat, *adv., ufristet, uden at gjöre Forsög:* ekki dugir úfreistat.

Úfrelsi *Ufrihed, Tvang, Trældom.*

Úfremd *Skam, Vanære.*

Úfriðhelgr *ikke fredhellig.*

Úfriðligr, *adj., ufredelig, fjendtlig.* -liga, *adv.*

Úfriðr *Ufred;* úfriðar-maðr *Ufredsmand.*

Úfríðr, *1) ikke smuk, styg. — 2) livlös:* úfríðir aurar *livlöse Eiendele.*

Ufriðsamr *ufredelig.*

Úfrjáls *ufri.*

Úfrjófsemi, *f.,* = úfrjóleikr, *I.*

Úfrjóleikr (-s, -ar) *el.* -leiki (-a, -ar), *m., Ufrugtbarhed.*

Úfrjór *ufrugtbar.*

Úfróðleikr *Mangel paa Kundskab el. Viden, Ukyndighed, Uvidenhed.*

Úfróðligr, *a) ukyndig el. som vidner om Ukyndighed. — b) ikke belærende:* þat er eigi úfróðligt *det er interessant, værd at vide, höre Besked om.* -liga, *adv., ukyndigen.*

Úfróðr *ukyndig, som mangler Kundskab el. Kundskaber.*

Úfrosinn *ikke frossen el. ikke tilfrossen.*

Úfrýniligr *hæslig, som har et vredt, truende og gruopvækkende Udseende.* -liga, *adv.*

Úfrýnn *hæslig, frygtelig (jfr det foregaaende Ord).*

Úfrægð *Skam, Vanære.*

Úfrægiligr *vanærende, som giver Anledning til Vanrygte.*

Úfrægr *ikke berömt; vanærende, som er til Skam.*

Úfrær = úfrjór.

Ufsi, *see* upsi.

Úfskurðr *Bortskæren el. Forkortelse af Dröbelen.*

Úfúinn *uraadden.*

Úfullkominn *ufuldkommen, ufuldstændig.*

Úfullkomleikr *Ufuldkommenhed, Ufuldstændighed, I.*

Úfullkomligr *ufuldstændig, manglende.* -liga, *adv., I.*

Úfúss, *uvillig (til noget).*

Úfyndi (-is, *pl. d. s.), n., ulykkeligt, uheldbringende Fund el. Opdagelse, B.*

Úfyrirlátsamr, *adj., trodsig, stivsindet.*

Úfyrirlátsemi, *f. indecl., Trods, Trodsighed, I.*

Úfyrirleitinn, *adj., som ikke seer sig for, af en voldsom og trodsig Natur el. Charakteer.*

Úfyrirleitni, *f. indecl., det at være el. vise sig* úfyrirleitinn.

Úfyrirsynja *Uforsigtighed;* úfyrirsynju, *gen. sg., adv.,* = úforsynju; úfyrirsynju-konungr *en uklogt valgt Konge.*

Úfýsiligr *ikke indbydende; farlig.*

Úfœliliga, *adv., uforfærdet, modigen.*

Úfœlinn *uforfærdet, uforsagt, modig.*

Úfœra (-u, -ur), *f., Uföre, ufremkommelig Vei. — b) stor Fare, Risico;* úfœru-vegr *ufremkommelig Vei.*

Úfœrð *Uföre.*

Úfœrðr *ikke flyttet, bragt.*

Úfœri, *a) Uföre (?). — b) Udygtighed til at færdes, gjöre Reiser;* skipit var meitt til úfœris *var saa ilde tilredt, at det var ude af Stand til at gjöre Reise, holde Söen.*

Úfœriligr, *a) ufremkommelig, som man ikke kan komme, færdes over;*

ligel. om Veiret, som ikke er til at reise i, nöder Folk til at opsætte deres Reise. — b) udygtig til at færdes; i daarlig Stand. — c) som der ikke er Leilighed el. Midler til.

ÚFŒRR, *1) eg., ufremkommelig, som man ikke kan komme over, el. desl. — b) udygtig til at gjöre Reise, uför. 2) ueg., a) umulig, ikke til at sætte igjennem; ligeledes, især i daglig Tale, utaalelig, utilladelig. — b) uför, uformuende, udygtig, ikke i Stand til:* ú. um e-t.

ÚFÖGNUÐR, *see* úfagnaðr.

ÚFÖLNAÐR *ikke falmet, I.*

ÚFÖR, *eg. en ukeldig Reise, deraf (mest i pl.)* úfarar *el.* úfarir, *slet Lykke, Uheld, uheldigt Udfald, det at man kommer slet fra, har Vanære af et Foretagende (især en Reise, en Expedition etc.):* fara úfarar fyrir e-m *lide Nederlag imod en.*

ÚGÁ *Uagtsomhed, I.*

ÚGÁÐR *som ikke er ved sin fulde Samling, forstyrret i Hovedet, I.*

ÚGAGN *Skade, Tab.*

ÚGAMAN *(ingen Spög), vanskelig, farlig Sag.*

ÚGANGANDI *som man ikke kan gaae, I.*

ÚGANGFŒRR *ikke i Stand til at gaae.*

ÚGANGR *Allarm, Stöi, Tumult, I.*

ÚGÁT = úgá: í úgáti *af Feiltagelse.*

ÚGAUMGÆFÐ *Uagtpaagivenhed.*

ÚGAUMGÆFINN *uagtpaagivende.*

ÚGEÐ *Kjedsomhed, Vrantenhed, I;* úgeðs-ligr, *adj., ubehagelig, frastödende I.*

ÚGEÐÞEKKR *som ikke behager; ikke yndet, I.*

ÚGEFINN *ikke bortgiven:* mær úgefin *ikke bortgivet til Ægte; ugift.*

ÚGEGN, *a) uvenlig, utjenstvillig. — b) uforskammet. — c) taabelig.*

ÚGER-, *see* úgör-.

ÚGESTRESINN *ugjestfri.*

ÚGETASK (e-m) *mishage:* hann lèt sèr mjök ú. *sagde at det i höi Grad mishagede ham. —* Úgetit, *n. p. pr., impers.:* lèt hún sèr at þessu úgetit *tilkjendegav sin Mishag dermed.*

ÚGETINN *ufödt.*

UGEYMINN *som ikker passer paa, uagtpaagivende, uefterrettelig.*

ÚGEYMSLA = vangeymsla.

UGGA (-i, -ða, -t), *v. a., 1) pers., a) betvivle. — b) have Betænkelighed ved, være tvivlraadig med Hensyn til. — c) befrygte, være bange for; mistænke. — 2) impers.:* e-n uggir, *a) en har Anelse om. — b) en er bange for; en har Mistanke om.*

UGGI (-a, ar), *m., Finne.*

UGGLAUSS, *adj., uden Frygt; sikker, tryg.*

UGGLEYSI (-is, *uden pl.), n., Sikkerhed, Sorglöshed.*

UGGLIGR, *adj., truende, frygtelig; som man har Aarsag til at befrygte,* = uggvænn: þat þykkir mèr uggligt *det er jeg bange for.*

UGGR (-s, *uden pl.), m., Frygt, Ængstelse, Banghed; Mistanke, Anelse, I.*

UGGSAMR (-söm, -samt), *adj., frygtagtig; mistænksom.*

UGGVÆNLIGR = uggvænn.

UGGVÆNN *som er at befrygte.*

ÚGILDR *for hvis Drab der ikke skal bödes, som falder retlös.*

ÚGIPTR *ugift.*

ÚGIPTUSAMLIGR, *adj., som seer ud til at have el. har Uheld med sig.*

ÚGJARN *uvillig.*

ÚGJARNA *ugjerne, I.*

UGLA (-u, -ur), *f., Ugle.*

ÚGLAÐR *bedrövet.*

ÚGLEÐI *Sorg, Mismod, Melancholie.*

ÚGLEÐJASK, *v. pass., bedröves, blive nedslagen, sorgfuld.*

ÚGLEYMINN *som har en god Hukommelse, som husker godt.*

ÚGLÍKLIGR *el.* ÚLÍKLIGR *uantagelig, urimelig.*

ÚGLÍKENDI, ÚGLÍKINDI *og* ÚLÍKINDI *Ulighed; Urimelighed.*

ÚGLÍKR *og* ÚLÍKR, *a) ulig:* margt er úlíkt með skyldum *(Ordsprog) beslægtede Folk ere i mange Ting hinanden ulige. = b) =* úglíkligr.

ÚGLÍMINN *uövet og ubehændig i Brydekamp.*

ÚGLÖGGLEIKR *Mangel paa Skarpsynethed.*

ÚGLÖGGLIGR *uklar, utydelig.* -liga, *adv.*

ÚGLÖGGR, *a) ikke skarpsynet, unöiagtig. — b) utydelig.*

ÚGLÖGGSKYGGN *ikke skarpsynet.*

ÚGNÓGLIGR *ikke tilstrækkelig, utilstrækkelig.*

ÚGNÓGR *ikke nok, manglende, utilstrækkelig.*

ÚGNÓGSAMLIGR = úgnógligr.

ÚGÓÐR *slem, slet, daarlig.*

ÚGRAFINN *ugravet; ubegravet, I.*

ÚGRÁTANDI *uden Taarer, ikke græ-dende.*
ÚGREIDDR, *1) uredet:* úgreitt hár. — *2) ikke udredet, ikke betalt.*
ÚGREIÐFŒRR *vanskelig, ikke god at passere, komme frem paa, I. — 2) n. sg., impers.:* e-m verðr úgreiðfœrt, *I; jfr* greiðfœrr.
ÚGREIÐI *Ulempe, Skade.*
ÚGREIÐLIGR *vanskelig.*
ÚGREINDR *ikke för omtalt, ube-nævnt.*
ÚGREINILIGR *udtydelig, uklar.* -liga *adv.*
ÚGRUNNR *dyb (Eg.).*
ÚGRUNSAMR, *a) umistænksom. — b) uden Mistanke, ikke mistænkelig.*
ÚGRYNNI (-is, *pl. d. s.), n., uhyre Mængde, Overmaal;* ú. fjár.
ÚGUÐHRÆDDR *uden Gudsfrygt; ugu-delig.*
ÚGUÐRŒKINN *irreligiös.*
ÚGYLLDR *el.* ÚGYLLTR *ikke forgyldet, uden Forgyldning.*
ÚGYRÐR *(nu mest* úgyrtr), *a) ikke gjordet, omgjordet. — b) ikke gjordet fast (f. Ex. om en Sadel, el. om selve Sadelgjorden). — c) uden Baand (om et Kar), I.*
ÚGÆFA *Ulykke;* úgœfu-ligr, *adj., som seer ud til at have Uheld med sig, uheldig.*
ÚGÆFR *(eg. som ikke giver sig, see* gæfr, *deraf:) a) sky. — b) opfarende, hidsig. — c) uheldig; impers.:* þat var þá mælt, at mönnum yrði úgæfra um veiðiföng *(at Fangsten vilde gaae uheldigere),* ef missættir yrði.
ÚGÆFTIR, *f. pl., vedvarende, ugun-stigt Veir for Fiskefangst, I.*
ÚGÆTILIGR *uagtsom, uforsigtig.* -liga, *adv., I.*
ÚGÆTINN *uagtsom, fremfusende, I.*
ÚGÖNGUR, *f. pl., Sted(er), hvor man ikke kan gaae, komme frem, el. hver-ken frem el. tilbage; ligel. ueg.:* komask í ú. *komme, blive bragt i den yderste Forlegenhed, i stor Knibe, I.*
ÚGÖRANDI *el.* ÚGERANDI *ugjörlig, som ikke bör gjöres, utilbörlig.*
ÚGÖRLA *og* ÚGERLA *ikke nöie.*
ÚGÖRNINGR *og* ÚGERNINGR *Umulig-hed.*
ÚGÖRR *og* ÚGRRR *uafgjort; ikke præ-steret etc.*
ÚHÁÐR *uafhængig af, ikke under-danig:* ú. e-m. *(jfr* heyja).
ÚHAFANDI *som man ikke kan have, holde, holde Styr paa, el. desl.*

ÚHAFFŒRANDI *(om et Skib), som ikke kan föres over Havet, usödygtig.*
ÚHAGA, *v. a., impers.:* e-n úhagar um e-t *en er i Forlegenhed for el. med noget; jfr* vanhaga.
ÚHAGANLIGR *ikke bekvem el. pas-sende, I.* -liga, *adv., ubeleilig, I.*
ÚHAGFELLDR *som ikke er til Nytte el. Gavn.*
ÚHAGINDI, *see* úhœgindi.
ÚHAGKVÆMILIGH *som ikke er til Nytte el. Gavn, ubekvem, ubeleilig.*
ÚHAGKVÆMR *ubekvem, ubeleilig, ikke gavnende.*
ÚHAGLIGR *ubekvem, ubehagelig, — b) som vidner om ringe Konstfærdighed, klodset, I.* -liga, *adv.*
ÚHAGNAÐR = úhagr *(m.).*
ÚHAGR, *adj., som ikke er övet i el. forstaaer sig paa nogen Konstfærdig-hed, konstfærdige Arbeider.*
ÚHAGR *Fortræd, Besværlighed, Ugavn, Uleilighed, Skade el. desl.*
ÚHAGRÆÐI *Ubekvemmelighed, Ulei-lighed, Skade, I.*
ÚHAGSAMLIGR *ubekvem, ikke gavnende, unyttig, som ingen Fordeel bringer.*
ÚHAGSAMR, *adj.,* = úhagsamligr.
ÚHAGSJÁLL *uforsynlig, som er en daar-lig Huusholder, I.*
ÚHAGSMIÐLIGR, *adj., som vidner om ringe Konstfærdighed.*
ÚHAGSTŒÐR *ubekvem, ubeleilig, ikke gavnende; ugunstig.*
ÚHAGSÝNI *det at være* úhagsýnn.
ÚHAGSÝNN = úhagsjáll.
ÚHAGVIRKR *ikke haandnem el. næve-nyttig, I.*
ÚHALD *Ubekvemhed, Uleilighed:* e-t kemr e-m at úhaldi *er ham til Skade.*
ÚHALDINORÐR *uordholden; aaben-mundet.*
ÚHALDKVÆMD (úhallk-) *Uleilighed, Skade.*
ÚHALDKVÆMILIGR (úhallk-), *ubeleilig, til Hinder el. Skade.*
ÚHALDKVÆMR *og* ÚHALLKVÆMR *som man ikke er tjent med, ufordeelagtig. — N. sg.,* úhaldkvæmt, *adv., ubekvemt.*
ÚHALDSAMR, *adj., som ikke holder fast paa noget, forödende; impers.:* e-m verðr úhaldsamt á e-u *noget gaaer for en, det forödes.*
ÚHÁLL *ikke slibrig el. glat.*
ÚHALL-, *see* úhald-.
ÚHALLR *som ikke hælder til nogen af Siderne:* bar hann aldri höfuðit úhallt síðan.
ÚHAMINGJA *Ulykke, Uheld:* vitjaði hennar aldri sú úhamingja síðan *(om*

et legemligt Onde, apoplektisk Tilfælde); *i daglig Tale* til allrar úhamingju *til al Ulykke, destoværre, el. desl.*; úhamingju-samr *uheldig, ulykkelig.*

Úhandhœfr *som man ikke kan have i Hænderne, haandtere, uhandelig, I.*

Úhandlaginn *ikke haandnem el. hændig, I.*

Úhandseinn *haandnem, hændig til sit Arbeide.*

Úhapp *Ulykke, Uheld*; úhappa-lauss, *adj., som intet stort Uheld træffer eller rammer. — N. sg. (acc.)*, úhappalaust, *adv., uden Ulykke, Forbrydelse.* -maðr *en Ulykkelig (taget i moralsk Betydning); Misgjerningsmand.* -verk *Misgjerning, Forbrydelse.*

Úhappskeytr *som ikke skyder med Held, uheldig i at træffe.*

Úharðleikinn *som er skaansom i Leg, ikke haard at lege med.*

Úharðleikni *det at være* úharðleikinn.

Úharðnaðr, *eg. ikke bleven haard; ueg., ikke hærdet, ikke bleven haardför, som ikke endnu kan udholde strengt Arbeide el. Strabadser.*

Úharðr *ikke haard, blöd; ueg., blödagtig, svag.*

Úharðskeytr *hvis Skud ikke rammer med nogen Kraft.*

Úhárgaðr *som ikke har faaet Haar, glat, I.*

Úhefnisamr *som ikke er tilböielig til at tage Hevn, hevne sig.*

Úhefndr *uhevnet*: þessi illvirki skyldu álengr vera úhefnd. — Úhefnt, *n. sg., ikke hevnet*: e-s er úhefnt *en er ikke hevnet.*

Úhegndr *ustraffet; impers.*: e-m er úhegnt *en er ikke straffet, slipper for Straf.*

Úhégómligr *ikke forfængelig.*

Úheiðinn *ikke hedensk.*

Úheiðr *ikke klar (om Himmelen el. Luften).*

Úheidrligr, *adj., uhæderlig.*

Úheilagr, *a) vanhellig, vanhelliget*: var völlrinn ú. af heiptarhlóði *vanhelliget, besudlet af Menneskeblod udgydt i Vrede. — b) retlös, α) om Personer, som ligger paa sine Gjerninger, falder retlös, for hvis Drab der ikke kan reises Sögsmaal. — β) om andre Gjenstande*: ok eru búðir þeira úheilagar við broti *deres Boder kunne nedbrydes uden at saadant retlig kan paatales.*

Úheilfœttr *som har beskadigede Been.*

Úheill *Ulykke, Uheld*; úheilla-maðr *en Ulykkelig; en som afstedkommer Ulykke.*

Úheill *underfundig, falsk.*

Úheilligr *ikke velmeent, ikke oprigtig.*

Úheilnæmi *Usundhed, I.*

Úheilnæmr *usund; jfr* úheilsamr, *I.*

Úheilráðr *som ikke giver velmente, oprigtige Raad.*

Úheilsamr, *adj., usund.*

Úheimila, *v. a., forbyde Brug og Besiddelse af en Ting.*

Úheimild *og* -uld *Mangel paa Hjemmel.*

Úheimill *og* -ull *uhjemlet; uden retmæssig Adkomst el. Hjemmel. — N. sg.*, úheimilt, *adv.*; nema maðr seli uheilmilt *uden Hjemmel.*

Úheimskr *ikke dum, erfaren, R.*

Úheimtufrekr *ikke fordringsfuld, som ikke gjör store Fordringer, I.*

Úheiptrœkinn *og* -rœkr, *adj., ikke hevngjerrig el. hadefuld.*

Úheitfengr *som ikke kan taale stærk Varme; spec., som ikke kan spise meget varm Mad, I.*

Úheitr *ikke varm.*

Úhelga (úhölga), *v. a., vanhellige*: var þá völlrinn úhölgaðr af heiptarblóði (*jfr* úheilagr).

Úhelgi *det at ligge paa sine Gjerninger, falde retlös*: stefna e-m til ú.

Úhélugr *ikke riimfrossen.*

Úhemi (-is, *pl. d. s.*), *n., et stort og hæsligt Legeme, B.*

Úhemja (-u, -ur), *f., et utæmmeligt Dyr (ogsaa i Tale om uregjerlige, ustyrlige Personer), I.*

Úhemjandi *utæmmelig, ikke til at holde Styr paa.*

Úhentr *ubekvem, som ikke passer.*

Úhentugligr *ubekvem, ubeleilig.* -liga, *adv., I.*

Úhentugr *som ikke passer, er til pas, ubekvem, ubeleilig.*

Úheppifengr *uheldig i sin Fangst, som gjerne gaaer glip af heldig Fangst.*

Úheppinn *som ikke har Held med sig, uheldig.*

Úheppnask, *v. pass., mislykkes, falde uheldig ud.*

Úheppni *det at være* úheppinn (*Ulykke, Uheld*).

Úheptr *uden Baand el. Hilde om Benene, I.*

ÚHERNUMINN *ikke bortfört med Vold.*

ÚHERSKÁR, *a) ikke krigersk el. krigslysten. — b) ikke udsat for fjendtlige Overfald, Krig.*

ÚHERÐR *ikke hærdet.*

ÚHEYRILIGR *uhörlig, uhört, exempellös; vidunderlig:* aldri skal oss henda svá úheyrilig skömm, at *etc.;* af þeim úheyriligum jarteiknum, miklum ok máttogum. -liga, *adv., paa en uhört, exempellös, vidunderlig Maade.*

ÚHEYVERSK-, ÚHEYVESK-, *see* úhœversk-.

ÚHIKAT, *n. p. pr. (acc.), adv., uden Töven el. Tvivlraadighed.*

ÚHJÁLPVÆNLIGR *som frembyder ringe Udsigt til Hjelp el. Bistand.*

ÚHLAÐINN *ikke ladt.*

ÚHLÍFINN *som ikke skaaner, sparer; spec. som ikke skaaner sig selv:* ú. í öllum mannraunum.

ÚHLJÓÐ *Skraal, Skrig, Hyl.*

ÚHLJÓÐANDI *med Negtelse:* aldri ú. *som bestandig skraaler, skriger (om Börn), I.*

ÚHLUTDEILINN *som ikke blander sig i andres Anliggender el. Sager.*

ÚHLUTDEILNI *det at være* úhlutdeilinn.

ÚHLUTDRJÚGR *uheldig med Hensyn til sin Deel el. Lod.*

ÚHLUTGENGR *som ikke kan fortjene sin Deel i Forhold til andre Deeltagere, staaer tilbage for de andre Deeltagere.*

ÚHLUTGIRNI *det at holde sig uden for Deeltagelse, Indblanding i andres Anliggender el. Sager.*

ÚHLUTGJARN *som ikke blander sig i andres Anliggender.*

ÚHLUTR *Fornærmelse.*

ÚHLUTSAMR = úhlutgjarn.

ÚHLUTSEMI *det at være* úhlutsamr, *I.*

ÚHLUTVANDR *ubekymret om hvad Sag han tager Deel i, som har liden Æresförelse.*

ÚHLUTVENDI *det at være* úhlutvandr.

ÚHLÝÐINN *ulydig, opsætsig, halsstarrig.*

ÚHLÝÐNI *Ulydighed, Opsætsighed, Halsstarrighed.*

ÚHLÝÐNASK, *v. dep. a.,* u. e-m, e-u *vise Ulydighed imod.*

ÚHLYKKJÓTTR *uden Krumninger, ret, I.*

ÚHLÆJANDI, *i:* aldri ú. *som altid leer, I.*

ÚHNEISTR *som ikke bliver el. bliver gjort til Skamme.*

ÚHNEPPR *ikke knap, gavmild (Eg.).*

ÚHNIKANDI *urokkelig, ikke til at rokke el. bevæge, I.*

ÚHNUGGINN *(eg. som giver sig Mine af at være) ikke bange, tillidsfuld.*

ÚHNYKKTR *unittet, I.*

ÚHNÝSINN *ikke nysgjerrig, I.*

ÚHÓF *Umaadelighed, Overdaadighed, Mangel paa Maadehold, Yderlighed, Uregjerlighed, Overmod el. desl.; Ordsprog:* tvenn eru úhófin ok forðask heimskr hvárigt *der gives to Yderligheder (ɔ: for meget og for lidt) og for ingen af dem tager Daaren sig i Agt (B.); ligel.:* fá eru úhófin löng *(el.* fá eru ú. lengi*) Overdaad faaer som oftest en brat Ende, Hovmod gaaer for Fald;* skömm er uhófs æfi, *d. s.*

ÚHÓFLIGR *umaadelig, overdaadig; overvættes, som gaaer til Yderlighed.* -liga, *adv.*

ÚHÓFSAMLIGR *umaadelig.* -liga, *adv.*

ÚHÓFSEMD *og* -SEMI *Overdaadighed, Umaadelighed.*

ÚHÓGLIGR = úhœgr.

ÚHÓGVÆRR *usagtmodig; trodsig, opfarende.*

ÚHOKINN *ikke bange, djærv.*

ÚHOLLR, *a) ikke huld; utro, falsk. — b) skadelig; usund, I.*

ÚHOLLUSTA *Utroskab.*

ÚHOLR, *ikke huul, I.*

ÚHRAKINN *eg. ikke dreven el. mishandlet, see* hrekja; *df nu: vel ved Magt, i god Stand.*

ÚHRAPALLIGA, *adv., uden Skyndsomhed, roligt og betænksomt.*

ÚHRAUSTR, *a) ikke rask el. tapper. — Nu: svag, af svagt Helbred. — b) frugtsommelig.*

ÚHREINANDI *og* -ENDI *el.* -INDI (-is, *pl. d. s.), n., 1) Ureenlighed, Smuds. — 2) mest i pl., Kryb, Insekter. — 3)* = úhreinn andi *dæmonisk Forekomst.*

ÚHREINLÁTR *ureenlig.*

ÚHREINLEIKR *el.* -LEIKI, *1) Ureenhed. — 2) Falskhed, I.*

ÚHREINLÍFI *Ukydskhed, Lösagtighed.*

ÚHREINLIGR, *1) ureenlig. — 2) svigagtig, I.* -liga, *adv.*

ÚHREINLYNDI *Falskhed, I.*

ÚHREINLÆTI *Ureenlighed.*

ÚHREINN *ureen (eg. og ueg; jfr* hreinn): úhrein kvikendi *urene Dyr; Kryb;* ú. vegr *ureen, d. e. usikker Vei (for Rövere);* ú. andi *ond Aand (spiritus impurus).*

ÚHREINSAÐR *urenset.*

Úhrekkvíss *fri for List el. Underfundighed.*

Úhress *ikke rask.*

Úhrjáligr, *adj., (eg. som det synes, som man ikke kan röre ved, af* rjá *el.* hrjá*), i slet Forfatning, reven, ureen, hæslig, el. desl., I.*

Úhroði *(el.* óhroði = ofhroði?*) allehaande stinkende Affald som feies bort, I.*

Úhrokkinn *ikke* hrokkinn *(see dette Ord under* hrökkva*).*

Úhrumr *el.* úhrummr *som er ved sine fulde Kræfter.*

Úhryggr *ikke bedrövet; glad.*

Úhræddr *uden Frygt, uforfærdet.*

Úhræðinn, *adj., d. s.*

Úhrœranligr *ikke til at röre, rokke, I.*

Úhrœriligr, *d. s.*

Úhrœsi, *eg. noget uanstændigt, stygt, vanærende (af* hrósa*), Udskud; ofte: foragtelig Person, I.*

Úhugaðr *som mangler Mod, feig.*

Úhugfelldr = uskapfelldr.

Úhuggandi *utröstelig, I.*

Úhugkvæmr *el.* -kœmr *ikke* hugkvæmr *(see d. O.).*

Úhugr *bedrövet Sind, tung Sorg. — 2) Raseri.*

Úhugsandi *utænkelig, I.*

Úhugsanligr, *d. s., I.*

Úhvatfœrr *seendrægtig.*

Úhvatligr *som seer seendrægtig, doven ud, el. er seendrægtig af sig.*

Úhverflyndr *stadig i Sind, ustadig.*

Úhviklyndr, *d. s.*

Úhýgginn *uklog.*

Úhyggni *Uklogskab, I.*

Úhyljandi *som ikke kan tilhylles, dækkes, skjules.*

Úhýra *Barskhed, I.*

Úhýrligr *uvenlig, barsk.* -liga, *adv.*

Úhýrr, *d. s.*

Úhœfa *Utilbörlighed, upassende Opförsel, hvad der er ugjörligt, Ugjerning, Udaad;* úhœfu-verk *Udaad; Skjændsel.*

Úhœferskr, *see* úhœverkr.

Úhœfi *Misforhold.*

Úhœfiligr *upassende, utilbörlig, usömmelig.*

Úhœfr *upassende; ubrugelig.*

Úhœgð, *1) Urolighed, Heftighed (baade om Sjælens og Legemets Tilstand). — 2) Vanskelighed, Besvær, Ulempe.*

Úhœgindi *Vanskelighed, Fortræd, Ulempe; i pl. Smerter.*

Úhœgja, *v. a., gjöre vanskelig, fortrædige:* ú. e-m byggð. *— b) pass., blive besværlig, vanskelig, falde besværlig.*

Úhœgr *vanskelig, besværlig; som der er noget i Veien med:* ú. hjúskapr *mindre godt Samliv mellem Ægtefolk.*

Úhœlinn *beskeden, I.*

Úhættiligr *ikke farlig.*

Úhættr *uden Fare; n. sg., impers.:* e-m er úhætt *han er uden Fare;* e-m er úhætt við e-u, *d. s.;* láta úhætt við e-n *lade en være i Fred og Sikkerhed;* þeir láta mèr hvergi úhætt *de lade mig intet sikkert Sted tilbage. — β)* ú. skuldunautr *sikker Skyldner.*

Úhœverska *(el.* úhœferska*) og* úhœverski *det modsatte af el. Mangel paa* hœverska *(see d. O.).*

Úhœverskligr *som fremtræder paa en uhövisk, udannet Maade.*

Úhœverskr *uhövisk, udannet.*

Úhöfðingligr *upassende for el. som ikke ligner en Hövding.*

Úhöggvinn *uhugget, uophugget; utilhugget; ikke halshugget.*

Úhöndlandi *som man ikke kan faae fat paa.*

Úhöndugligr *og* úhönduligr *klodset, keitet.* -liga, *adv.*

Úi *(-a, uden pl.), m., Vrimmel.*

Úifaðr *el.* úefaðr = úifandi.

Úifandi *el.* úefandi *som ikke bör el kan betvivles, utvivlsom, sikker.*

Úefanligr *og* úefanligr *d. s.*

Úindæli *Ubehagelighed.*

Úindæll *ubehagelig; i compar. mindre behagelig.*

Úinnvirðiligr, -virðuligr *og* -virðligr *a) ikke inderlig el. intim. — b) unöiagtig, ikke tydelig.* -liga, *adv.*

Úíslagðr *ikke belagt med Iis, ikke iislagt, I.*

Úítrekaðr *ikke gjentaget, som man ikke har erindret om.*

Úítrmannligr *uanseelig af Udseende.*

Újafn, *a) eg., ujævn, — b) ueg., ulige, ikke eens el. ligedan; ulige:* újöfn tala *et ulige Tal;* hverir eiga þèr leik svá újafnan *hvem er det, som her kæmpe en saa ulige Kamp? — 2)* újafnt *n., sg., adv., ulige.*

Újafna (-jöfnu, -jöfnur), *f., Ujævnhed, Ruhed, I.*

Újafna, *v. a., frembringe Ulighed, Forskjel, gjöre ulige, forskjellig; f.*

p.: þá újafnaðisk mannfólkit *Menneskene bleve forskjellige, levede, opförte sig paa forskjellig Viis.*

Újafnaðr og újöfnuðr *a) ikke ligeligt Forhold. — b) Uret, Uretfærdighed, Ubillighed;* újafnaðar-maðr *en som er tilböielig til at forurette, fornærme andre.* -samr, *adj., ubillig, uretfærdig imod, som foruretter, fornærmer andre, I.*

Újafngirnd og -girni *det at være ubillig, uretfærdig, det at være tilböielig til at forurette, fornærme andre.*

Újafngjarn *ubillig, uretfærdig.*

Újafnkomit, *n. p pr.,* ú. er á með e-m *de ere ikke lige, deres Forhold er ulige med Hensyn til noget.*

Újarðaðr *ikke begravet, ikke jordet, I.*

Újárnaðr *ikke skoet.*

Újöfnuðr, *see* újafnaðr.

Úkafnaðr *som ikke er kvalt, I.*

Úkalinn *hvis Lemmer ikke ere beskadigede af Frost el. koldfrosne, som ikke er koldfrossen, I.*

Úkallaðr *ukaldet.*

Úkannaðr *ikke undersögt:* úkannat land.

Úkappgjarn *ikke paastaaelig paa sin Ret, ikke ivrig.*

Úkappsamligr *som vidner om, röber Mangel paa Ivrighed, Paastaaelighed el. Flid.*

Úkappsamr *ikke ivrig el. paastaaelig; ikke flittig til sit Arbeide.*

Úkarlmannligr *umandig, ikke mandhaftig.* -liga, *adv., paa en umandig Maade, paa en Maade, som ikke passer for en Mand.*

Úkasaðr *ikke* kasaðr *(see under* kasa), *I.*

Úkátr *ikke munter, bedrövet, sorgfuld.*

Úkelfd *ikke med Kalv, ikke drægtig (om en Ko), I.*

Úkembdr *uredet, ukæmmet, I.*

Úkenndr *ukjendt, ubekjendt.*

Úkenniligr, *adj., ikke til at kjende, ukjendelig.*

Úkennimannligr *som ikke ligner, passer sig for, sömmer en geistlig Lærer.* -liga, *adv.*

Úkeypiliga, *adv., (eg. uden at faae godt Kjöb), uheldig.*

Úkeypis, *adv., uden Betaling, gratis.*

Úkeyptr *ikke kjöbt.*

Úkind *Uhyre.*

Úkjör *Ulykke Uheld.*

Úkjörligr *ikke til at vælge, antage, ringe, ubetydelig.*

Úklandraðr *som ikke har taget nogen Skade, uskadt, heel og holden.*

Úklaksárr *ikke ömskindet, som gaaer fri for Smerte, Beskadigelse i impers;* e-m verðr úklaksárt.

Úklappaðr *ikke* klappaðr *(see under* klappa).

Úkleyfr *som ikke kan klöves, lader sig flække.*

Úklipptr *ikke klippet.*

Úkljúfandi *som ikke kan klöves; mest ueg., ugjörlig, som ikke kan iværksættes, I.*

Úklofinn *ikke klövet eller flækket.*

Úklúsaðr *ikke forviklet, indviklet el. uredе.*

Úklyfjaðr *(om Lastdyr) som ikke bærer nogen Byrder.*

Úklæddr *som ikke er klædt, paaklædt.*

Úklökkr, *1) eg., som ikke giver sig el. böies let. — 2) ueg., ikke grædefærdig.*

Úknáligr *som vidner om, röber Mangel paa Kræfter el. Raskhed.*

Úknár *svag af Kræfter; uvirksom, afmæglig.*

Úknoðaðr *ikke æltet el. sammenæltet.*

Úknytti (-is, *pl. d. s.), n., og nu* úknyttr, *m., Skarnstykke, Forbrydelse, Udaad:* (þá) er at slíkum úknyttum verða kunnir *de som bleve overbeviiste om slige Forbrydelser, Skarnsstykker.*

Úknyttinn *(ogsaa skrevet* úknittinn), *adj., som begaaer Skarnstykker, Skjelmsstykker.*

Úknýttr *ikke* knýttr *(see under* knýta.

Úkominn *som ikke er kommen, ankommen, indtruffet.*

Úkonungborinn *som ikke er af kongelig Byrd.*

Úkonungligr *som ikke passer sig, sömmer sig for en Konge.* -liga, *adv.*

Úkonungsæll *som er uheldig med Hensyn til at kave gode Konger.*

Úkórónaðr *ikke kronet; jfr* úkrýndr.

Úkosinn *ikke valgt eller udvalgt.*

Úkostaðr *som ikke er kommen til Skade (jfr* kosta *B.).*

Úkostgæfi = úkostgæfni.

Úkostgæfiligr *som vidner om, röber Mangel paa Flid, Umage.*

Úkostgæfinn *som ikke gjör sig Flid, Umage.*

Úkostgæfni *Mangel paa Flid, Umage.*

Úkostgæfr = úkostgæfinn.

Úkostigr *og* -ugr *ringe, daarlig:* ú. hestr *en daarlig Hest.* — *b*) *daarlig, ikke fed (om Jordbunden).*

Úkostr, *a*) *misligt, uhæderligt Vilkaar:* ganga undir úkosti *underkaste sig uhæderlige (slemme) Vilkaar.* — *b*) *slet Egenskab, Feil, Lyde, Udyd;* úkosta-lauss, *adj., uden Feil el. Lyde, god.*

Úkostugr, *see* úkostigr.

Úkostvandr *ikke kræsen el. vanskelig at tilfredsstille med Hensyn til Vilkaar, Tilbud etc. (jfr* kostr*).*

Úkraminn *ikke* kraminn *(see under* kremja*), I.*

Úkrappr *ikke krum el. kroget; ueg., ikke vanskelig el. forviklet.*

Úkreistr *ikke* kreistr *(see under* kreista*), I.*

Úkrepptr *ikke krummet el. krumpen, I.*

Úkringr *som man har Vanskelighed med, som ikke gaaer let fra Haanden.*

Úkristiligr *uchristelig, ugudelig.* -liga, *adv.*

Úkristinn *ikke christen, hedensk.*

Úkrossaðr *ikke forsynet med Korsets Tegn.*

Úkrufinn *som ikke er skaaren op el. Indvoldene tagne ud af.*

Úkryddr *ikke krydret.*

Úkrýndr *ikke kronet; jfr* úkórónaðr.

Úkræsiligr *ikke indbydende, uappetitlig at see til, ussel af Udseende, ilde udseende, ilde tilredt.*

Úkröptugr *svag.*

Úkröptuliga *og* úkröptugliga, *adv., med Mangel paa Kræfter, paa en Maade som röber Mangel paa Kraft el. Kræfter.*

Úkumlaðr *som ikke er beskadiget el. lemlæstet.*

Úkumpánligr *ikke kammeratlig el. selskabelig.* -liga, *adv.*

Úkunnigligr *og* -ugligr = úkunnligr, *I.* -liga, *adv., I.*

Úkunnigr *og* -ugr *ubekjendt; som ikke har Kjendskab (til), ukyndig (i).*

Úkunnleiki *og* -leikr *Ubekjendtskab.*

Úkunnligr *som vidner om, tyder paa Ubekjendtskab.*

Úkunnr *ukjendt, ubekjendt.*

Úkunnug-, *see* úkunnig-.

Úkurflaðr *ikk* kurflaðr *(see* kurfla*), I.*

Úkurteisi *Mangel paa Höflighed, Belevenhed.*

Úkurteisligr *som vidner om, röber Mangel paa Höflighed el. Belevenhed.* -liga, *adv.*

Úkurteiss *udannet, ubeleven.*

Úkvaddr *som ikke er opfordret.* — *N. sg.* úkvatt, *impers.:* e-s er úkvatt *noget er ikke fordret, krævet.*

Úkvángaðr *(om en Mand), ikke gift.*

Úkveiktr *ikke tændt; ikke antændt.*

Úkvennligr *som ikke passer sig for, ligner en Kvinde, som röber Mangel paa Kvindelighed, ukvindelig.* -liga, *adv.*

Úkvennska *Mangel paa Kvindelighed eller kvindelig Blufærdighed.*

Úkvíaðr *(om Faar), ikke bragt i en Fold, I.*

Úkvíðinn *ikke bange, ubekymret.*

Úkviðjaðr *som ikke er forbudt.*

Úkvikr *som ikke har Liv, livlös, död.*

Úkvíslaðr *som ikke forgrener sig.*

Úkvistaðr *hvis Grene ikke ere afhugne.*

Úkvistóttr *fri for Kvisterödder, ikke knudret, I.*

Úkvittaðr *som ikke er* kvittaðr *(jfr* kvitta*).*

Úkvæða, *see* úkvæði *(adj.).*

Úkvæði (-is, *uden pl.*), *n., noget som ikke maa siges, yttres;* úkvæðismál *Udtryk, som man ikke bör bruge, utilbörlige Udtryk.* -orð *Ukvemsord, Verbalinjurie.*

Úkvæði *og* úkvæða, *adj., som ikke mæler et Ord, slaaet med Taushed:* verða úkvæða við *blive taus, som forstenet.*

Úkvæmt, *n. p. pr.*, eiga ú. á e-n stað *være udelukket fra at komme paa et Sted.*

Úkvæntr = úkvángaðr.

Úkynjan (-s, *neppe i pl.*), *n., Uhyre.*

Úkynligr *ikke forunderlig, ikke til at forundre sig over.*

Úkynni (-is, *pl. d. s.*) *n., slet Vane, slet Opförsel, Usædelighed; Ondskab, Synd.* hafna úkynnum sínum *aflade fra sine slette Vaner;* refsa úkynnum *straffe Udskeielser, Synder;* stöðvaði hann svá ú. hersins með erfiðum en eigi með refsingum.

Úkyrr *som ikke forholder sig rolig, urolig.*

Úkyrra (-u, *uden pl.*), *f., bestandig Bevægelse, Urolighed.*

Úkyrrask, *v. pass., blive urolig, komme i Bevægelse el. Oprör.*

Úkyrrð *det at noget sættes i bestandig Bevægelse, Urolighed.*

ÚKYRRLEIKI *og* -LEIKR *Urolighed; jfr* ukyrra, úkyrrð.
ÚKYRRLIGR *som vidner om, tyder paa Urolighed; urolig.* -liga, *adv.*
ÚKŒNLEIKI *og* -LEIKR *Uforstandighed, Uerfarenhed, Ukjendskab.*
ÚKŒNLIGR *som vidner om, röber Uforstandighed, uforstandig, uklog.* -liga, *adv.*
ÚKŒNN *uforstandig, uklog; ukyndig, uerfaren:* ú. við e-t.
ÚKŒNSKA *Uforstandighed, Taabelighed; Ukyndighed.*
ÚKÆTASK, *v. pass., blive bedrövet, nedslagen, miste sit muntre, gode Lune.*
ÚKÆTI *Nedslagenhed, Sorg.*
ÚLAÐAÐR *som ikke er indbuden el. inviteret.*
ÚLAG, *1) Ulave, Uorden, Uordentlighed, Misforhold, Mislighed, I. — 2) alene i pl.,* úlög *Ulov, Ulovlighed, hvad der er, strider mod Lovene, Uret, Uretfærdighed:* at úlögum = aflögliga, úlögliga.
ÚLAGINN *ubehændig, ikke haandnem, I.*
ÚLAGKŒNN *ubehændig, ikke haandnem, som bærer sig klodset ad, el. desl., I.*
ÚLAGLIGR *som ikke er* lagligr *(see d. O.), I.* -liga, *adv., I.*
ÚLÁGR *ikke lav, höi.*
ÚLAGTŒKR *som ikke er hændig, I.*
ÚLAGVIRKR *klodset, ubehændig til sit Arbeide, I.*
ÚLAKLIGR *temmelig betydelig, ikke ringe, I.* -liga, *adv., I.*
ÚLÁN *Ulykke, Uheld;* úláns-maðr *en som Ulykken forfölger, I.*
ÚLÁNSAMR *uheldig, ulykkelig.*
ÚLASKAÐR *som ikke har taget nogen Skade, heel og holden, I.*
ÚLASTANDI *ulastelig, I.*
ÚLASTSAMR *som ikke er dadlesyg el. tilböielig til at tale ilde om andre.*
ÚLATLIGR, *adj., som vidner om Flinkhed, Dygtighed, Raskhed, Ufortrödenhed.* -liga, *adv., ufortrödent:* brytja ú.
ÚLATR *ikke doven, rask, flink, ufortröden.*
ÚLAUFGAÐR *som ikke har faaet Löv.*
ÚLAUNAÐR *ikke belönnet, ikke gjengjeldt.*
ÚLAUSS *ikke lös, fast.*
ÚLDINN, *adj., raadden, som er gaaet i Forraadnelse.*
ÚLDNA (-aða, -at), *v. n., raadne, gaae i Forraadnelse.*
ÚLEIÐIGJARN *underholdende.*

ÚLEIÐINGASAMR, *adj., som ikke er let at lede, overtale, ikke föielig.*
ÚLEIÐITAMR, *d. s.*
ÚLEIÐR *ikke led, ikke ubehagelig, behagelig; i compar., mindre behagelig.*
ÚLEIGIS, *adv., uden at tage (el. svare) Leie el. Rente.*
ÚLEIKINN: ú. í e-u *som ikke er forfaren, er ukyndig i, uvant til noget.*
ÚLEIKR *Kneb, Streg:* göra e-m úleik. — *b) spec., slet Træk (i Skakspil), I.*
ÚLEKINN, *adj., usiet, I.*
ÚLEKJA (-u, -ur), *f., usiet sammenlöben Melk, I.*
ÚLEKR *som ikke er læk, vandtat, I.*
ÚLEMBD *som ikke har Lam el. ikke har faaet Lam.*
ÚLEMSTRAÐR *uden Læsioner el. Saar.*
ÚLENDANDI *som man ikke kan lande ved, B.*
ÚLESINN, *adj., ulæst.*
ÚLESTR *som ikke er kommen til Skade, ikke beskadiget, heel.*
ÚLESTR *(maaskee daarlig, forvirret Oplæsning, df Urede?) i Talemaaden:* þat ferr allt í úlestri *det hele gaaer meget ubehændig, klodset, uordentlig fra Haanden, I.*
ÚLÈTTBÆRR *tung, svær at bære, taale, udholde.*
ÚLÈTTR *svær, tung; impers.:* hánum var úlètt um gang *han havde Vanskelighed ved at gaae. — e) frugtsommelig, svanger:* verða úlètt *blive frugtsommelig.*
ÚLEYFÐR *som ikke er tilladt, utilladelig.*
ÚLEYFI *Mangel paa Tilladelse, Uminde, Ulov:* at ú. hans *uden hans Minde, Tilladelse;* í ú. *uden Tilladelse; jfr* úlof.
ÚLEYFILIGR *utilladelig.* -liga, *adv.*
ÚLEYSANDI *ulöselig, uoplöselig, I.*
ÚLEYSILIGR, *adj., som ikke kan löses, uoplöselig.*
ÚLEYSTR *som ikke er löst, bunden.*
ÚFALDI *Kameel;* úlfalda-hár *Kameelhaar.*
ÚLFGARÐR *Indretning til at fange Ulve (jfr Ulvefælde; Ulvegrav).*
ÚLFHUGR *(Ulvehu), fjendtligt Sindelav; jfr* ulfúð.
ÚLFHVELPR *Ulveunge; jfr* úlfshvelpr.
ÚLFGRÁR *ulvegraa.*
ÚLFLIÐR *Haandled.*
ÚLFR (-s, -ar), *m., Ulv (jfr* vargr);

Talemaade: ala e-m úlfa (*opföde Ulve imod, d. e.*) *understötte ens Fjender.* — *Ordsp.:* auðkenndr er ú. í röð (*I*) *en Ulv er altid let at kjende* (*jfr ex unque leonem*). — 2) *Bisol;* úlfs-bœli *Ulvehule, Ulveleie.* -hús *Indretning til at fange Ulve i* (*jfr Ulvefælde, Ulvegrav*). -hvelpr = úlfhvelpr; úlfakreppa (-u, -ur), *f.*, (*Ulvespærring*), *Solen siges at være* í úlfakreppu (*I*) *naar der viser sig en Bisol foran og en bagefter den.*

Úlfúð (-ar, -ir) *fjendtligt, ondskabsfuldt Sindelag;* úlfhugr.

Úlið *noget som er til Uleilighed, Besvær, Skade:* segir hann allt draga til úliðs sèr.

Úlíðandi *som aldrig tager Ende, uforgængelig, evig.*

Úliðfœrr *ikke krigsdygtig.*

Úliðigr, *see* úliðugr.

Úliðinn *ikke forlöben.*

Úliðligr *ikke* liðligr; *nu kun i Bet.: klodset, ubehændig.* -liga, *adv.*

Úliðmannligr *ikke* liðmannligr (*see d. O.*).

Úliðmargr *som har lidet Fölge, faa Tropper.*

Úliðugr *og* -igr *ikke* liðugr (*see d. O.*).

Úlifandi *ikke til at leve:* þat er ú. á e-m stað, *I.*

Úlifaðr, *p. pr.*, (*ulevet*) *tilbage at leve i:* eiga skammt úlifat *have kort Tid tilbage at leve i.*

Úlífgandi *som ikke kan bringes til Live igjen, I.*

Úlífi (-is, *uden pl.*), *n.*, *i Udtrykket:* til úlífis *saa at man ikke kan leve, dödelig:* sárr til úlífis; úlífismaðr (*Menneske, som har fortjent Döden*) *Ugjerningsmand.* -sök *Ulivssag, Dödssag.*

Úlifnaðr *slet Levnet.*

Úlíft, *n. p. pr.:* e-m er ú. *en kan ikke leve, kan ikke helbredes.*

Úlífvænn *om hvem man ikke har Grund til at haabe at han kan leve.*

Úlíkamligr *ulegemlig, usandselig.*

Úlíkan (-s), *n.*, *vanzirende Skramme efter Saar.*

Úlíkindi *Usandsynlighed* (?); *Forestillelse, Skrömt, I;* úlíkinda-liga, *adv.*, *paa Skrömt, med Forestillelse:* láta ú. *skrömte, I.* -læti *Forestillelse, Skrömt, I.*

Úlíkligr *usandsynlig, urimelig.* -liga, *adv.*

Úlíknsamr *ubarmhjertig, uskaansom, haard, streng.*

Úlíkr *ulig:* þikkir oss eigi því úlíkt til hafa borit, sem *det er ikke usandsynligt at det er gaaet saaledes til at, det synes som om etc.*

Úlinligr *som vidner om, tyder paa Kraft, Energie; uden Skaansel.* -liga, *adv.*

Úlinr *ikke lind, ikke blöd el. slap, haard; energisk; haard, streng.*

Úlipr *uden Behændighed el. Færdighed:* ú. til íþrótta *uskikket til, i Besiddelse af faa Legemsfærdigheder.*

Úlistiligr *og* úlistuligr *som röber Mangel paa Konst el. Konstfærdighed, klodset.*

Úlitaðr *ufarvet.*

Úlítill *ikke ringe el. liden, stor.*

Úlítilmannliga, *adv.*, *paa en Maade, som ikke vidner om Sneverhjertethed.*

Úljóss *uklar, utydelig, mörk.*

Úljúfr *ukjær.*

Úljúgheitr *som holder sit Ord.*

Ull (-ar, *uden pl.*), *f.*, *Uld;* ullarband *Uldgarn, I.* -hnoðri *Uldtave, I.* -kambr *Uldkarde, I.* -lagðr *Uldtot.* -mikill *uldrig, I.* -reyfi = reyfi *el. Skind med Ulden paa, Uldskind:* þar kom snjór svá stórr sem ú. væri; *og fl.*

Ullband *Uldgarn; Baand af Uldgarn* (*forekommer som spottende Variation af Tilnavnet* ullstrengr).

Ullhöttr *ulden* höttr (*see d. O.*).

Ullkambr *Uldkarde.*

Ullserkr *Særk, Skjorte af Uld* (*cogn.*).

Ullstrengr *Uldstreng, Uldtoug* (*cogn.*).

Ullum (*impf.*), *see* valda, vella.

Úlof *Uminde, Mangel paa Tilladelse:* at *el.* í úlofi e-s *uden ens Tilladelse.*

Úlofaðr *ikke tilstedet, utilladt* (*at tage, gjöre Brug af*). — 2) *som ikke bliver rost el. berömmet.* — 2) úlofat, *adv.*, *uden Tilladelse.*

Úlógaðr *som man ikke har skilt sig ved, afkændet.*

Úlokaðr *som ikke er lukket, aaben.*

Úlokinn *som ikke er betalt, erlagt.*

Úlokkaðr *ikke lokket el. overtalt.*

Úlostigr *og* -ugr, 1) *uvillig.* — 2) *ikke velsmagende.*

Úlúinn *som ikke er træt, som har friske Kræfter.*

Úlund *Tungsind, Tungsindighed, Melancholie; Suurmuleri* (úlundar-ligr, *adj.*, *suurmulende*), *I.*

Úlýðr *Pak.*

Úlýðskyldr *ikke underdanig el. undergiven.*

Úlyfjan (-s, *uden pl.*), *n.*, *Gift.*
Úlyginn *som ikke lyver*, *sanddru*, *I.*
Úlymskr *ikke lumsk el. trædsk.*
Úlystisamligr *ubehagelig.*
Úlystugr *ubehagelig*, *vammel.*
Úlýttr *ikke dadlet.*
Úlægr *hvor man ikke kan ligge for Anker*; *impers.*: þar var öllum skipum úlægt *der kunde intet Skib ligge for Anker.*
Úlæknandi *ulægelig*, *I.*
Úlærðr *ikke lærd*, *ikke oplært i boglige Konster.*
Úlæsiligr *som ikke er til at læse*, *ulæselig*, *I.*
Úlæstr *ikke lukket el. tillaaset.*
Úlæti *Stöi*, *Spectakel*; *Larm.*
Úlög, *see under* úlag.
Úlögboðinn *ikke paabuden ved Lov.*
Úlögfróðr *ikke lovkyndig el. lovlærd.*
Úlögfullr *ikke lovgyldig*, *lovfuld el. lovlig.*
Úlögkœnn *ikke lovkyndig el. lovlærd.*
Úlögligr *ulovlig.* -liga, *adv.*; *jfr* aflögliga.
Úlögmætr *ikke lovfuld el. lovgyldig.*
Um (*ældre Form* umb) *og* of, *præp. m. acc. og dat.*, *om*, *I*) *m. acc.* (*med Grundforestilling om Bevægelse*, *A*) *om Stedsforhold*, *1*) *om*, *omkring*: halda höndum um háls e-s *holde en om Halsen*; grípa, spenna um e-n miðjan *gribe*, *spænde en om Livet*; Þórr greip eptir hánum ok tók um hann (ɔ: laxinn) *greb om den*; binda um sár *forbinde Saar*; í hring, kring um *rundt omkring*; gerða, kringja, lykja um e-t *omhegne*, *omringe*, *omslutte*; utan um *uden om.* — *Hvor Accusativet*, *der skulde styres af* um, *skjules i et foregaaende reflexivt Udsagnsord*: litask, skyggnask um *see sig om.* — *2*) *i forskjellige Retninger omkring paa noget* (*Dropl.*), *om*, *over*, *henover i forskjellige Retninger*: þreifa, fara höndum um e-t (e-n) *lade Haanden*, *Hænderne glide hen over* (*i forskjellige Retninger*), *föle paa*; fara um land allt, um allt hèraðit *drage omkring*, *reise hele Landet*, *Herredet rundt*; þeir bárust inn höllina *de förtes* (*d. e. drev i Brydekampen hinanden til forskjellige Sider*) *rundt omkring i Hallen*; nú er þar hrísi vaxit um alla þá hœð *den er heelt over bevoxet med Riis.* — *Abs. og adverbielt i Udtryk som*: brjótask, fásk, ryðjask um *gjöre voldsomme*, *anstrengende Bevægelser til forskjellige Sider som for at rive sig lös*, *bane sig Vei*, *gjöre ryddeligt omkring sig*, *el. lign.* — *3*) *over*, *henover*, *henad*, *gjennem*: um fjallit, heiðina, veginn *over Fjeldet*, *Sleden*, (*henad*) *Veien*; ríðr Vèsteinn þar um völl *red over*, *gjennem Hjemmemarken.* — *I samme Betydning med forskjellige Adverbier*, *som* fram, niðr, upp, út, utan *etc*, *hvor disse nærmere bestemme Retningen.* — *4*) yfir um *over* (*trans.*): yfir um ána, sundit *over Aaen*, *Sundet*; *og fl. lign.* — *5*) *igjennem*: undirdjúp vatnanna kalla á annat undirdjúp um þær himinborur er katarakte kallast *igjennem de Aabninger etc.*; inn, út um gluggan *ind*, *ud af*, *igjennem Vinduet.* — *Ordsprog*: ferr orð er um munn líðr *et talt Ord* (*eg. det der slipper ud af Munden*) *vender ikke tilbage*, *flyver hen uden at man længere kan styre eller standse det.* — *6*) *forbi*: hann skyldi eigi svá skjótt um hann ganga *gaae ham saa hurtig forbi*; ríða um garð *ride forbi en Gaard* (*eg. langs med og forbi Gjerdet omkring Hjemmemarken*). — *Abs.*: hèr riðu um 2 menn ok 20 *red her forbi*; þá bar skjótt um fram *de kom hurtig forbi*; fá (ɔ: skip) hafa enn um siglt *seilet forbi.* — *7*) *beslægtet med 3 og 6 foregaaende*, *om Retning eller Trængen hen til den anden Side af noget*: líta um öxl sèr *see* (*tilbage*) *over Skulderen.* — Seilask um hurð til loku, *see under* seilask. — Draugrinn hafði þokat at Þ. um þrjár setur við hvert óp *var rykket ham 3 Sæder nærmere.* — Leita langt um skammt *söge langt udover det korte* (*man behöver at söge*). — *8*) *adverb.*, *om* (*som i Dansk vende noget om*): hann sneri um í sèr augunum *han dreiede Öinene om i Hovedet*; *jfr* undr er hve augum vendir umb, sá er þýtr í trumbu. — *9*) falla um e-t *falde over noget.* — *B*) *om Tidsforhold*, *om etc.*, *1*) *en Tid eller et Tidspunkt paa hvilken noget skeer eller gaaer for sig*: þeir komu um kveldit til þess bónda er *etc. de kom om Aftenen etc.*; en of miðja nótt varð landskjalfti mikill *om*, *ved Midnat kom der et stort Jordskjælv*; um vetrnætr *ved Vinterens Begyndelse*; um jól, páskir, hvítasunnu *ved Juletider etc.*; þeir komu heim um þing öndvert *i Begyndelsen af Thingtiden*; *og fl. lign.* — *2*) *udtrykkende Varighed eller Tids-*

længde: hann var þar um nóttina *om Natten, Natten over;* fór svá fram um hríð *saaledes blev det ved, gik det nogen Tid, en Tidlang;* um sumarit herjuðu þeir í Austrveg *denne Sommer hærjede de, var de paa Leding etc.; og fl. lign.* — *3)* um sinn, *a) en enkelt Gang:* optar enn um sinn *oftere end een Gang, flere Gange.* — *b) hver Gang.* — *4)* um seinan *sildig, for sildig;* um síðir (*acc. pl.*) *omsider.* — 5) *betegnende forbi, udover i Tid, a)* um þat, er *til den Tid, naar* (um þat, er þèr fáit honum í hel komit *naar det er lykkedes eder at slaae ham ihjel*). — *b)* um liðinn *forbigangen.* — *C) om andre Forhold, 1) hvor det ifölge Forestillingen nærmer sig A, 1 ovenfor, a)* setjask um borg, kastala *beleire, omringe med Beleiringstropper;* sitja um borg *beleire en By.* — Sitja um lif e-s *lure paa en, stræbe en efter Livet.* — *b) som om i Dansk:* margir váru þar um einn *der vare mange om een; jfr* þar váru fjórir of einn á móti Hákoni. — *c) beslægtet med foregaaende er:* um einn hest váru 2 menn *der var (kun) een Hest til to, hver to Mand;* eigi minna vatn enn sex menn sè um sáld *ikke mindre Vand end at et* sáld (*see d. O.*) *haves til hver 6 Mand.* — Vera sèr um mál *for sig udgjöre en heel Sætning (f. Ex.* hèr hefr upp mál í fyrsta vísuorði ok lýkr í enu síðarsta ok eru þau sèr um mál *de ɔ: förste og sidste Verselinie, udgjöre sammen en Sætning for sig).* — *d)* vera um e-t *ligesom være omkring noget, være beskæftiget med, indviklet i el. desl., mest impers. som i Udtrykket:* hvat um væri at vera *hvad der var paa Færde (ligel. hvorledes det gik, hvorledes Sagerne stod).* — *Jfr* vera um sik *passe sine Ting, sine Sager (Eg.).* — *e)* hafa mikit um sík *gjöre Stöi, Larm, Blæst el. lign.* — *f)* búa um e-t *lægge tilrette om noget, udstyre, tilrede, forberede; jfr* umbúð; búa um lík *foretage det sædvanlige med et Liig, de sædvanlige Forberedelser, Foranstaltninger för, til (el. ved) Begravelsen, Höilæggelsen.* — Búask allvel um *indrette sig godt.* — *2) beslægtet med A, 2 ovenfor:* þat ferr um e-n (*ɔ:* ótti, hræzla) *en bliver bange, greben af uhyggelig Anelse el. Frygt, I.* — *3) beslægtet med A, 3 ovenfor:* hèr gengr eitt mál um alla vísuna *her gaaer en Sætning hele Verset over, d. e. den alene fylder hele Verset.* — *4) beslægtet (fortrinsviis) med A, 6 ovenfor, over, udover; fremfor, a)* ekki um hundrað liðs *ikke over et Hundrede Mand Krigsfolk;* e-m er e-t um megn *noget overgaaer ens Kræfter.* — Hafa einn, tvá *etc.* (*ɔ:* vetr) um tvítugt, þrítugt *have eet, to (etc.) Aar over 20, 30, være 21 (etc.) Aar gammel.* — *b) fremfor, over:* um allt *fremfor alt;* um alla hluti fram *over Alting.* — *Ligeledes adv.:* vera um fram *være tilovers, som Rest.* — *5) hvor det synes at være at henföre til A, 7 og 8 (?) ovenfor, a)* e-m er e-t um hönd *(ligesom hinsides Haanden, d. e. paa den forkeerte Side) noget ligger ubekvemt for en, han kan med Vanskelighed komme, gribe til det; jfr* umhendis. — *b)* e-m er e-t um hug (= móti skapi) *er imod hans Hu, er ham imod;* mæla um hug sèr *tale det modsatte af hvad man tænker, mener.* — *6) i en Mængde Udtryk og Talemaader betegnende at noget „dreier sig om, har Hensyn til noget andet" (Dropl.), a) om, over, angaaende etc., hvor det nærmest er en Virksomhed el. Handling, der dreier sig om, gaaer ud paa el. har Hensyn til noget:* verða áskynja um e-t *blive noget vaer;* e-m segir hugr um e-t *en har Anelse om noget;* hugsa um e-t *tænke over noget;* efask um e-t *tvivle om noget;* vera hugsi um e-t *gruble over, være bekymret for;* láta sèr um e-t hugat *bære Omsorg for noget;* annask, sjá um e-t *sörge for noget;* tala um e-t *tale om noget;* taka tal um e-t *begynde en Samtale om noget;* geta um e-t *beröre noget;* mæla um, *see* mæla *A, 1 (jfr* ummæli); spyrja (eptir) um e-t *spörge om noget;* seint er um langan veg at spyrja *spörge hvad der er forefaldet paa en saa lang Vei, Reise;* grennslast eptir um e-t *efterforske, undersöge;* vanda um e-t *paatale, irettesætte for;* bera um e-t *vidne om;* bregða e-m um e-t *bebreide en noget;* dœma, gøra um mál *dömme, afgive Kjendelse i en Sag;* skapa ok skera um e-t *afgjöre, raade for Afgjörelsen med Hensyn til;* skilja um e-t *bestemme med Hensyn til:* ráðask um e-t við e-n *spörge til Raads om, holde Raadslagning med en om noget;* þinga um e-t *forhandle noget;* leita um sættir *söge at bringe Forlig i Stand;* berjask, deila, tefla, þræta um e-t *slaaes, tvistes, spille, trættes om noget;* vèla um e-t, *see* vèla *A, 2 og B; og fl. lign.* — *b) beslægtede med*

foregaaende Classe ere fölgende Udtryk (og andre af lignende Art), α) ganga um beina *besörge Opvartningen, varte op.* — β) breyta, bœta um e-t *forandre, forbedre noget, foretage el. foranstalte Forandring, Forbedring derved;* hluta um e-t *kaste Lod om;* kaupa um e-t *bytte, ombytte.* — γ) *med Hensyn til:* haldask eigu kaup öll um þau fé, er hann á eptir *med Hensyn til det Gods etc.;* ef maðr lætr eigi uppi skiptit um skipit *Byttet med Hensyn til Fartöiet, det Bytte der (efter Omstændighederne, Aftalen etc.) dreier sig derom.* — δ) neita e-m um e-t *negte en om noget.* — ε) vera sèr úti um e-t *see sig om noget, I.* — *c) hvor det udtrykker at en vis Sindstilstand, Stemning (f. Ex. Behag, Lyst el. det modsatte) gjör sig gjældende med Hensyn til noget;* kenna í brjóst um e-n *föle, have Medlidenhed med en;* e-m er um e-t *en synes om noget, holder af, er for det;* e-m er títt um e-t *har stor Lyst til noget;* e-m er illa gefit um e-t *synes ikke om, har imod noget.* — Vera varr um sik *være vaersom, aarvaagen med Hensyn til sit Liv, sin Sikkerhed etc., være paa sin Post.* — *d) i forskjellige andre Forbindelser, hvor det til Ordet i acc. knytter Ord el. Udtryk der betegne en Egenskab, Omstændighed, Beskaffenhed, en stedfindende Tildragelse, Forhold, el. desl., og det efter Omstændighederne svarer til og i Dansk kan gjengives ved:* α) *med Hensyn til:* vel at sèr görr um marga hluti *med Hensyn til mange Ting, i mange Retninger (see* görr *under* göra *III);* e-m er liðugt (stirt) um mál *det gaaer let, flydende (stivt) for en med Hensyn til Tale, han har gode (slette) Talegaver.* En þat var mjök jafnfœrt um vit ok hugrekki *der var et ligeligt Forhold tilstede med Hensyn til Klogskab og Mod.* — β) *med (jfr i Dansk: hvorledes gaaer det med, er det fat med ham, den Sag?, el. lign.):* e-n þykkir kynligt, undarligt um e-t *synes det er underlig fat med, forbauses over noget;* allmikit er um yðr *det er heel underligt med eder, I ere nogen underlige Folk.* — Tvennu mun skipta um konung þenna *eet af to er der Tilfældet med denne Konge.* — Vera vel um sik = vera vel at sèr görr. — Þar var mikit um dýrðir *der gik det til med stor Stads, Festlighed, der var stor Stads paa Færde.* — γ) *abs., svarer til i Dansk: i saa Henseende:* (er ei úlíkt) at til mikils dragi um *at det (med Hensyn til den omtalte Sag) i saa Henseende vil före til vigtige Fölger;* en þeim mönnum er allvant um, er svá þungliga leita annara *men de der saaledes sætte andre paa Pröve, have i saa Henseende (el. idet de handle saal.) et stort Ansvar.* — δ) *hvor det stedfindende Forhold der knyttes til Ordet i acc. udtrykkes ved en med* þá *el.* svá *begyndende Eftersætning, og* um *svarer til: hvad angaaer, med Hensyn til:* nú um þann mann er rita vill ... þá lesi hann þetta capitulum vandliga *men med Hensyn til den Mand etc. saa bör han etc. (ligesom udfyldende en Tanke som: skulde der siges noget om, spörges om, hvad den skal gjöre etc. saa bör han);* þat er um þau fjárlög öll er arfskot er i, þá er erfingi *etc. det gjelder med Hensyn til etc.;* en um ráðahag þeira, svá skal fara sem biskup lofar *men med Hensyn til deres Ægteforbindelse, da skal etc.* — ε) *svarende til* ved *i Dansk (d. e. „hörende til", Dropl.):* (Þorkell) spurði tíðenda ok um atburðinn um víg Helga *Tildragelsen, de nærmere Omstændigheder ved Helges Drab;* hvat er at merki um Gríms skjólu? *hvad gives der som Mærkværdighed ved G's Spand; d. e. hvad er det for en Spand? (Dropl.).* — *e) svarende til* i *i Dansk:* biðja ásjá um e-t *bede om Understöttelse i en Sag;* (hann) þóttisk eiga þar tilsjá um eptirmál *at han der kunde vente Understöttelse i Drabssögsmaalet.* — At þèr verði eigi um felmt *at du heri („under Udförelsen af denne Handling", Dropl.) ikke lader dig skræmme, ikke gyser tilbage.* — *f) ved, i (lat. per, in):* um aftekning stafs, um stafaskipti verðr barbarismus *fremkommer derved.* — *g) for, formedelst, paa Grund af:* sœkja, saka e-n um e-t *sagsöge en, give en Skyld for noget;* um sanna sök veginn *dræbt for en sand, virkelig Bröde el. Forbrydelse;* sekr um e-t *bærende Skylden for, skyldig i noget;* kjenna e-m um e-t *give en Skyld for noget;* kunna e-n um e-t *være vred paa en for, paa Grund af noget;* um sakleysi *(eg. for Skyldfrihed, for ingen Bröde) for ingen Ting, uden Grund.* — Eiga vígt um konu *have Ret til Vaabenhevn for, paa Grund af den Fornærmelse, Vanære, der tilföies en Kvinde.* — *h) til:* fœrr um e-t *istand til noget.* — *i) om, for, paa:* regla

um e-t *Regel (handlende om) for noget;* um tímaskipti standa nóg dœmi í solecismo *paa Tiders Ombytning med hinanden staaer der nok af Exempler hvor der tales om Solœcismus. — 7) svarende sil A, 7 ovenfor (for at udtrykke Forskjel):* svá at muni um öln í 20 álnum *saa at der finder Forskjel Sted (saavel i manglende som overstigende Retning) af 1 Alen i hver 20. — 8) med et neutr. sg. adj., for det meste som omskrivende:* búa um uruggt (= búa uruggr) *være tryg, sikker;* búa eigi um heilt við e-n *have Ondt, Forræderi i Sinde imod en;* sitja um kyrrt *sidde hjemme, forholde sig rolig;* setjask um kyrrt *slaae sig til Ro. — c) expletivt i Udtryk som:* fyrr enn ván um varir *förend man aner. — II) m. dat., uden Forestilling om Bevægelse, 1) om Stedsforhold,* = yfir: sitja um matborði *sidde tilbords;* sverð syngr um höfði e-s *over ens Hoved (Eg.). — 2) om Tidsforhold, svarende til I, B ovenfor:* um dögum, nóttum, sumrum, vetrum *om Dagen etc.*

Úmagi (-a, -ar), *m., en som ikke er i Stand til at ernære el. sörge for sig selv, raade sig selv el. over sine Midler (formedelst Ungdom, Alderdom, Svaghed el. desl.); spec. Almisselem, Fattiglem;* úmaga-bálkr *Afsnit i Loven om Fattigforsörgelsen.* -björg *Underhold af een el. flere* úmagar. -eyrir *det Gods, som tilhörer en* úmagi. -fé, *d. s.* -framfœrsla *Underhold, Forsörgelse af en* úmagi *el.* úmagar; *spec. Fattigforsörgelse.* -skipti *Fordeling af* úmagar *til Forsörgelse.* -verk *Gjerning udövet af den, der som* úmagi *forsörges af en anden el. staaer under hans Opsyn.*

Úmagnask, *v. pass., blive afmægtig, falde i Afmagt.*

Úmak (-s, *uden pl.*), *n., Umage, Ulæmpe; Fortræd.*

Úmaka (-aða, -at), *v. a., umage, forurolige; fortrædige.*

Úmakendi *el.* -indi *Umage, Ulæmpe,* = úmak.

Úmaki (-a, -ar), *m.,* = úmak *(Fortræd).*

Úmakligleiki *Uværdighed; det ikke at have fortjent noget.*

Úmakligr *uværdig; ufortjent.* -liga, *adv. ikke efter Fortjeneste.*

Úmakr *som er til Uleilighed el. Ulempe, besværlig (jfr* ómakr *hos Eg.).*

Úmálgi, *adj.,* = úmáli.

Úmálgi (-a, -ar), *m., Barn, som endnu ikke kan tale, spædt Barn, I.*

Úmálgr *(eg. contr. for* úmáligr*); som ikke kan tale.*

Úmáli, *adj., som ikke kan tale.*

Úmáli (-a, ar), *m.,* = úmálgi, *en Stum, B.*

Úmalinn *umalet.*

Úmálsnjallr *ikke veltalende; i compar., mindre veltalende.*

Úmannaðr *manglende den Dannelse el. de Egenskaber, som pryde en Mand.*

Úmannan *og* -únnun *Omsorg.*

Úmannan *det at være* úmannaðr.

Úmannblendinn *som skyer Selskab med Folk.*

Úmannblendni *det at være* úmannblendinn.

Úmannligr *umandig, upassende for en (brav) Mand.* -liga, *adv.*

Úmannúðligr *som röber Mangel paa Humanitet, raa.* -liga, *adv.*

Úmannvandr *ikke* mannvandr *(see d. O.).*

Úmannvænligr *som ikke tegner til at blive nogen (dygtig eller brav) Mand.*

Úmargbreytinn *ikke* margbreytinn *(see d. O.).*

Úmargbreyttr *simpel, ikke af forskjelligt Slags.*

Úmarglátr *ikke* marglátr *(see d. O.).*

Úmargmáligr = úmargorðr.

Úmargmáll, *d. s.*

Úmarinn *ikke knust.*

Úmark *Betydningslöshed, Ugyldighed:* þat er ú. (at e-u) *det har intet at betyde, det gjelder ikke, I.*

Úmarkaðr *ikke mærket.*

Úmátaligr *el.* úmátuligr *umaadelig, uhyre.*

Úmáttans, *adv.,* = úmáttis, *B.*

Úmáttigr *og* -ugr *og contr.* úmáttkr *svag, afmægtig: compar. contr.* úmáttkari *svagere, mindre mægtig.*

Úmáttis, *adv., umaadelig, uhyre.*

Úmáttkr, *see* úmáttigr.

Úmáttr *Afmagt, Svaghed:* segir þú úmátt þinn á *du indrömmer din egen Udygtighed i denne Sag.*

Úmáttugr, *see* úmáttigr.

Úmáttuligr, *a) svag, afmægtig. — b) umulig.* -liga, *adv.*

Úmátuligr, *see* úmátaligr.

Úmatvandr *ikke kræsen med Hensyn til Mad, I.*

Umb, *see* um.

Umband *Forbinding; Omsvöb.*

Umbergis, *see* umhverfis.

Umbeygiligr *böielig. — Gramm.*, umbeygilig hljóðsgrein *Circumflex.*

Umbfram, *see* umfram.

Umboð *(Ombud), Fuldmagt, Befuldmægtigelse; Forvaltning, Bestyrelse (paa andres Vegne)*; í umboði konungs *med, efter Kongens el. kongelig Fuldmagt*; hafa u. yfir e-u *administrere*; umboðsmaðr *Fuldmægtig, Forvalter, Administrator.*

Umbót *Bod, Bedring; en som stifter noget godt, giver gode Raad, Fredsstifter:* hann var vanr at vera u. með mönnum *han pleiede allevegne at være den bedste Raadgiver*; umbóta-maðr *den som forbedrer, bringer noget til det bedre; spec. Fredsstifter.*

Umbráð, *see* umráð.

Umbreytanligr *foranderlig, I.*

Umbreyting *Forandring.*

Umbrot *Anstrengelse, Anstalter.* — 2) *Omvæltning, Oprör*; umbrota-maðr *ufredelig Mand, Urostifter.*

Umbúð, 1) *Forberedelse, Arrangement, Behandling man foretager med noget for at sætte det i en vis (behörig) Tilstand, Behandlingsmaade; deraf den saaledes frembragte Tilstand selv, Indretning. — b) spec., forberedende Behandling af et Liig, Forberedelse til Höisætning el. Begravelse, df ogsaa undertiden om selve Höisætningen el. Begravelsen* (veita dauðum mönnum u.).

Umbuna, *see* ömbuna.

Umbúnaðr, *a) Læggen tilrette om, f. Ex. om en Seng el. et Leie:* sváfu þau í góðum umbúnaði *de havde der godt Leie om Natten. — b) spec., Læggen tilrette om et Liig, den sædvanlige Behandling deraf* (veita líki umbúnað). — *c) Indretning, Indfatning, Hegn el. desl.:* kom þar upp fagr brunnr ok var veittr u.; *jfr* umbúningr.

Umbúningr *Indretning; Indfatning* (*jfr* dura-umbúningr).

Umbhverfis, *see* umhverfis.

Umdráttr *Overförsel:* catachresis er kallat u. annarligs nafns.

Umdu *3. pl. imperf. ind. af* ymja.

Umdœmi *Afgjörelse, Dom. — 2) Land, ens Herredömme strækker sig over; Embedsdistrict.*

Úmeðfœriligr *som man ikke kan behandle.*

Úmegð *de der formedelst Ungdom, Alderdom eller Sygdom ikke ere i Stand til at ernære sig selv; Fattige og Hjelpelöse.*

Úmegin, *Afmagt, Besvimelse.*

Úmeginn, *adj., afmægtig.*

Úmegna, *v. a. impers.:* e-n úmegnar *en bliver afmægtig; ligel. i pass.*, úmegnask *blive afmægtig, falde i Afmagt.*

Úmeiddr *ubeskadiget, usaaret.*

Úmeinn *uskadelig; (nu siges impers.):* e-m verðr úmeint af e-u *en faaer ikke ondt af noget, I.*

Úmeltr *ufordöiet, I.*

Úmenning *Mangel, Ubetydelighed med Hensyn til personlige Egenskaber; Umandighed; Dorskhed.*

Úmennska, *d. s.* — 2) *Umenneskelighed;* úmennsku-fullr *fuld af* úmennska.

Úmennskr *som ikke er Menneske, ikke hörer til Menneskeslægten. — b) umenneskelig.*

Úmenntr *uopdragen, udannet.*

Úmerkiligr *ubetydelig.* -liga, *adv.*

Úmerkingr (-s, -ar), *m., Kreatur uden Mærke (paa Örene), I.*

Úmerkr *som man ikke skal fæste Lid til el. troe paa, tage Hensyn til:* úmerk eptirmæli ok einarðarlauss hlátr.

Úmerktr = úmarkaðr, *I.*

Umfang *(eg. Omgriben), voldsom, ustyrlig Fremfærd; Tummel;* umfangsmikill *urolig, voldsom, ustyrlig.*

Umfar *en Plankerække fra Stavn til Stavn paa begge Sider af et (klinkebygget) Fartöi, I.*

Umferð *Dragen over, omkring, forbi; (nu) a) Omreisen, Omvanken. — b) Omgang; Kredslöb.*

Umflotinn *omflydt paa alle Sider, omgivet af Vand, I.*

Umfram *og* umbfram, *præp. og adv.*, 1) *præp., a) forbi:* síðan riðu þeir u. — *b) fremfor, udover, videre end:* er sá hlutr í málinu, er yðr mun þykkja ek taka u. lögin *(at jeg griber efter den ud over Loven, d. e.) hvori I vil synes at jeg gaaer ud over Lovens Grændser. — c) fremfor, over, ypperligere end:* vera u. alla *overgaae alle.* — 2) *adv., fremfor; desuden.*

Umganga *Gaaen omkring.*

Umgangr, *d. s. — b) spec., larmende, foruroligende Bevægelse:* meðan þeira u. væri *saalænge de (saaledes) uhindrede kunde streife om (var.* uppgangr *passer her bedre).*

Umgerð, *see* umgjörð.

Umgirða, *v. a., omgjerde, omgive.*

Umgirði *Bælte.*

Umgirða, *v. a., omgjorde, omgive.*

Umgirði *Bælte,* = umgjörð 2, *Eg.*

Umgjörð *(og* umgerð, *Eg.), Indfatning, Skede el. lign. — 2) noget der omgiver, indeslutter, Bælte:* u. allra landa.

Umgöng, *n. pl., Omkreds, Omfang (Eg.).*

Umhendis, *adv., for Keiten, forkeert, i Udtryk som:* mèr er u. at gjöra þat *det staaer mig for Keiten, d. e. jeg staaer forkeert for det, kan ikke let faae det rette Tag eller Greb derpaa, I.*

Umhirðing *Omhu, Omsorg, Agtpaagivenhed, Paapasselighed* (umhirðingar-lauss, *adj., skjödeslös, efterladen*), *I.*

Umhleypingr *Landlöber, Landstryger. — 2) nu bruges dette Ord, især i pl., om ustadigt, uroligt Veir, Blæst, Vinde nu fra den ene, nu fra den anden el. modsatte Kant.*

Umhorfs *(nyere O.) eg. gen. sg. af det ikke brugte* umhorfr *(for* umhvarf?) *Seen omkring (idetmindste efter den nu gængse Forestilling), i Udtryk som:* hèr er fagrt umhorfs *her er smukt (at see omkring paa alle Sider), el. her er smuk Udsigt.*

Umhugsan *Overveielse;* umhugsunarsamr *opmærksom, paapassende, I.* -semi *Aarvaagenhed, I.*

Umhverfis, umhverbis, umbverfis, umbergis *og* umvergis, *præp. c. acc. og adv., rundt omkring.*

Umhverfum, *præp. m. acc. og adv., d. s.;* u. eyna *Öen rundt.*

Umhyggja *Omhu;* umhyggju-lauss, *adj., uden Omhu; og fl.*

Úmildr *ugavmild, karrig.*

Úminnask, *v. pass. (el. dep. a. m. gen.?), blive glemsom, uvarsom, glemme (?).*

Úminni *Glemsel;* úminnis-öl *Drik, som beröver en Hukommelsen.*

Úminnigr *og* -ugr *glemsom, som glemmer, ikke erindrer.*

Úmissandi *uundværlig, I.*

Úmissfengr *og* úmissifengr *sikker som Skytte, ikke* missfengr *(see d. O.).*

Úmjólkaðr *umalket, I.*

Úmjúkligr *haard.* -liga, *adv.*

Úmjúkr *haard (eg. og ueg.).*

Umkaup *Bytte, Kjöb.*

Umkennsla *Beskyldning;* umkennslumál, *d. s.*

Umkeypi = umkaup.

Umkringing *det at* umkringja; umkringingar-mál *Periphrase.*

Umkringis, *præp. m. acc. og adv., omkring, rundt omkring.*

Umkringja, *v. a. omringe, omgive.*

Umkoma *det at være i Stand til noget (forekommer neppe undtagen i det fölgende Ord);* umkomu-lauss, *adj., ude af Stand til; forladt, i forladt Stilling.*

Uml (-s, *pl. d. s.), n., mumlende Lyd (nu især i Sövne).*

Umla (-aða, -at), *v. n., give en mumlende Lyd fra sig (nu især i Sövne).*

Umleitan *og* -un, *1) Forsög paa noget; Underhandling, Mægling; jfr* sáttaumleitan. *— 2) nu: de förste Symptomer til noget* (sóttar-umleitan).

Umlestr *Bagtalelse.*

Umlíðandi *henglidende; gaaende hen, foregaaende (i Tiden), langsom (?):* u. ljóðan eðr málsgrein.

Umliðinn *forbigangen, forlöben.*

Umliðning *(Tidens) Hengaaen, Löben fort.*

Ummál, *1)* = ummæli. *— 2) nu: Omfang;* ummáls, *gen. sg., adv., i Omfang.*

Ummark *Grændse, Grændseskjel.*

Ummerki *og* ofmerki *(n. pl.), 1) Grændser. — 2) Spor, Tegn; jfr* vegsummerki.

Ummæli, *a) noget man yttrer, Ord som en lader falde om noget. — b) Bestemmelser, Punkter ved en Aftale eller Overeenskomst, Stipulation:* skulu öll þeira ummæli haldask. *— c) Bön, Anmodning; Forbön (?; B). — d) onde Önsker, Forbandelser;* ummælalaust, *n. sg. adj., adv., uden nogen Betingelse, uden at have noget derimod, uden Yttringer, uden Knurren.*

Úmóðr *med friske Kræfter, utræt.*

Úmokaðr *ufeiet: urenset, I.*

Úmráð *og* umbráð, *1) Raad, Raadslagning. — b) Raadighed (over), Styrelse, Regjering.*

Umrás *Renden omkring, Omvanken.*

Umrennandi (-a, -endr), *m., Omlöber, Landstryger; Speider.*

Ummrenningr, *d. s.*

Umrœða *og* umbrœða *Omtale; Rygte;* umrœðu-verðr *værd at omtale.*

Umrœða, *v. a., omtale.*

Umræði *Raadslagning.*

Umrœðiligr *som man kan omtale, beskrive.*

UMSÁT (-ar, -ir), *f., Beleiring. — b) Baghold, Efterstræbelser.*

ÚMSÁTR og -SETR (-rs, *pl. d. s.*), *n., d. s.*

UMSIGLING *Seilen forbi.*

UMSITJANDI (-a, -endr), *m., Beleirer. —* 2) *Nabo, Beboer af Nabolauget, af en Gaards Omegn:* ok enn váru fleiri heimamenn ok umsitèndr.

UMSJÁ *Omsorg, Tilsyn;* umsjá-lauss, *adj., uden Omsorg el. Tilsyn.*

UMSJÓN, *d. s.;* umsjónar-lauss, *adj.,* = umsjálauss.

UMSKERA, *v. a., omskære.*

UMSKIPTI *(Omskifte), Omskiftning, Omslag, Forandring; afgjörende Vending:* verða þar skjót u. *Sagen (Kampen) fik en hurtig Ende.*

UMSKIPTILIGR *omskiftelig, foranderlig, ustadig.*

UMSKIPTING *Forandring; Ombytning.*

UMSKIPTINGR *Bytning, Skiftning, I.*

UMSKURÐR *Omskærelse;* umskurðarskírn, *d. s.*

UMSKURN (-ar, -ir), *f.,* = umskurðr; umskurnar-skírn, *d. s.*

UMSKYGGJA, *v. a., omskygge.*

UMSKYGGNING (-ar, -ir), *f., det at see speidende rundt omkring.*

UMSNÍÐING (*el.* umsniðning), (-ar, -ar), *f.,* = umskurðr, *B.*

UMSPILLA-MAÐR *den som fører en Ting til det værre, Forstyrrer; spec., Bagtaler.*

UMSPILLANDI (-a, -endr), *m., d. s.*

UMSTILLI (-is, *pl. d. s.*), *n., Foranstaltning,* = tilstilli.

UMSVIF (*eg. Bevægelse fra det ene til det andet*), *Beskæftigelse, Travlhed.*

UMSÝSLA *Omsorg, Besörgelse, Forretning, Forvaltning; spec. Forvaltning og Bestyrelse af Forretningerne paa en Gaard, Huusholdningen;* umsýslu-maðr *Mand med Hensyn til Omsorg, Forvaltning, Landbrug:* mikill, lítill u. *dygtig, udygtig som Forretningsmand, Forvalter, Landbrugsmand.* -mikill *dygtig som Forvalter, Huusholder, Landbruger etc.*

UMSÝSLAN = umsýsla.

UMTAL *Omtale, Rygte;* umtals-mál *Sag, som er værd at tale om, I.*

UMTURNA (-aða, -at), *v. a., m. dat.* (?), 1) *eg., omdreie, dreie om i Kreds.* — 2) *ueg., vende om, forandre:* nú er vináttu umturnat með okkr Kolbeini *det er forbi med vort Venskab. — b) omstyrte.*

UMTURNAN (-ar, -ir), *f., det at* umturna.

ÚMULINN *ikke knust, ustödt, I.*

ÚMUNNFRÍÐR *som har en styg Mund, I.*

UMVANDAN og -VÖNDUN (-ar, -ir), *f., Irettesættelse.*

UMVARP *Indhegning* (?), *B.*

UMVERGIS, *see* umhverfis.

ÚMYGGLAÐR *umuggen, uskimlet, I.*

ÚMYND *hæslig, monströs Skikkelse, B.*

ÚMYNDR *ikke overleveret (Eg.).*

ÚMYRKHRÆDDR *ikke mörkeröd, I.*

ÚMYRKR *klar, tydelig:* ú. í máli *som siger reent ud sin Mening, I.*

ÚMŒDDR *umödig, ikke træt, I.*

ÚMÆLANLIGR, *adj., umaalelig, I.*

ÚMÆLDR *umaalt. — b) umaalelig.*

ÚMÆLILIGR = umælanligr.

UMÆTILIGR *af ringe Værdi, ubetydelig.*

ÚMÆTR *som ingen Værdi har, ingen Priis kan sættes paa; ugyldig; som man ikke skal bryde sig om el. tage Hensyn til:* úmæt er sú sögn, er sá kveikir, er lítils er verðr *man bör ikke tillægge den Betydning, ikke bryde sig om den; Ordsp.:* úmæt eru úmagaorð *(I) hvad han siger er ikke at tage Hensyn til, ikke værdt at lægge Mærke til.*

ÚMÆTTA (-ir, -tti, -tt), *v. a. impers.,* e-n úmættir *han falder i Afmagt.*

ÚMÖGULIGR *umulig.* -liga, *adv.*

UNA (-i, -da, -at), *v. a. og n.,* 1) *v. a., m. dat., være tilfreds med, finde sig i:* u. vel ráði sínu, hag sínum *være tilfreds, fornöiet med sin Stilling;* u. e-u illa *være misfornöiet med.* — 2) *v. n., a) være tilfreds, finde sig i:* u. við e-t *finde sig i.* — U. sèr við e-t *være, gjöre sig tilfreds med noget.* — U. vel *leve fornöiet, tilfreds. — b) spec., være tilfreds med Opholdet paa et Sted, finde sig som hjemme der, I.*

UNAÐ (-s, *uden pl.*), *n., Behag, Lyst, Vellyst; Salighed;* unaðs-bót *Glæde:* at þá muni skömm u. at yðvarri sæmd *de vil have kort Glæde af etc.* -gnótt *Overflod af Lyst, Glæde.* -ilmr *meget behagelig Lugt.* -sýn *yndigt, frydende Syn.* -vist *behageligt, fornöieligt Ophold el. Opholdssted; lykkeligt Liv (poet., Eg.).*

ÚNÁÐA, *v. a., forstyrre, I.*

Únáðir, *f. pl., Forstyrrelse, Uro, Ulempe, I.*

Unaðr (-ar, *uden pl.*), *m.*, = unað; unaðar-samligr, *adj.*, = unaðsamligr.

Unaðsamligr, *adj., yndig, behagelig.*

Unaðsamr (-söm, -samt), *adj., d. s.*

Unaðsemd (-ar, -ir), *f., Behagelighed, Lyst.*

Únafnligr, *adj., som ikke ligner et Navn.*

Únáinn *ikke nær, fjern fra; ikke beslægtet med.*

Unan (-ar, *uden pl.*), *f.* = unað; unanar-samr, *adj.*, unaðsamr.

Únauðgat, *p. p. pr., adv., uden Tvang, utvungen.*

Únauðigr *og* -ugr *utvungen, villig.*

Únauðsynligr *unödvendig, I.*

Únauðugr *see* únauðigr.

Und (-ar, -ir), *f., Vunde, Saar; jfr* heilund, holund, mergund.

Und, *see* undir.

Undaðr, *p. pr., saaret, E.*

Undan, *præp. m. dat. og adv., I) præp., eg. underneden fra (Eng. from beneath, Græsk* ὑπέκ*), bort fra; correl. med* undir, *A) om Stedsforhold, 1) om Bevægelse el. Retning bort, ud fra (noget, der forestilles, idetmindste tildeels, som bedækkende, ovenover, ovenpaa det der flyttes el. bevæger sig):* taka e-t undan hendi sèr *noget man har holdt el. baaret under Armen;* höggva fót undan e-m *hugge Benet, Laaret af en (hvor han forestilles i staaende Stilling, staaende paa det, som f. Ex. i Kampen);* fingrinn, er hann hafði rètt út u. húðinni *som han havde rakt ud saaledes at den kom til at stikke frem, blev ikke bedækket af Oxehuden. — 2) fra (ved) Foden af (noget der blot forestilles som ragende op over det, der bevæger sig el. er Tale om):* u. fjallinu, hlíðinni, hálsinum *fra Foden af Fjeldet etc. — Undertiden med et Egennavn (Navnet paa et Fjeld el. desl.) for at udtrykke hvorfra en er:* u. Ási *fra Gaarden Á. (saa kaldt af Beliggenheden ved Foden af en Bjergaas);* u. jökli *fra Bygden, Gaardene, der ligge paa Strækningen langs med, under Snæfellsjöklen (paa Vesterlandet i Island). —* U. landi *ud fra Landet, Kysten. — 3) forbundet med á, foran:* ganga, ríða á. u. e-m. *— B) om andre Forhold, 1) om en Lösriven, Befrielse fra, Afkasten af (et Aag el. Tryk, el. desl.):* brjótask undan valdi e-s *lösrive sig af ens Vold, Overherredömme. — b) om en Adskillelse af noget fra noget andet, hvorunder el. hvortil det hörer:* land gengr u. jörð, kirkju *gaaer tabt for, bliver den berövet. — 2) for at betegne at et Dyr el. Kreatur er födt af et andet; jfr* undaneldi. *— II) adv. (el. præp. abs.), A) i Stedsforhold, bort fra, flygtende Retning:* halda, leita undan *vige, tage Flugten;* fara undan í flœmingi *(see under* flœmingr*). —* Komask u. *undslippe, undkomme. — Forbundet med* á: ríða á u. *foran. (jfr I, A, 3 ovenfor). — B) i Tidsforhold og forbundet med* á, *i Forveien, för.*

Undanbragð, *1) Udflugt, Udvei,* = undanfœri. *— 2) Vægring, Udflugt for at slippe for at gjöre noget.*

Undandráttr *Forhaling, Udsættelse.*

Undaneldi, *I, Opdrætning af et Kreaturs Affödninger:* góðr til undaneldis. *— b) Yngel, Afföding af Kreaturer,* = undireldi.

Undanfari (-a, -a), *m., Forlöber (for noget), I.*

Undanferð *Gaaen foran. — b) undvigende Bevægelse, Flugt.*

Undanfœri *Leilighed til at undflye, undkomme, Udflugt, Udvei.*

Undanfœrsla (-u, -ur), *f., Undskyldning, Reengjörelse for en Forseelse, Beviisförelse for ens Uskyldighed (ligeledes ved Jernbyrd el. desl.).*

Undanför = undanferð.

Undanhald *det at* halda undan *(jfr* halga*). — 2) Medvind, I.*

Undanhallr *skraa, heldende ned ad, I.*

Undanherkan *Vægring, Udflugter.*

Undanhlaup *Undflyen, Flygten, det at flygte, undkomme ved Hjelp af Löben.*

Undankváma *det at komme, slippe bort, undkomme, Undslippelse, Redning.*

Undanlausn *Lösning, Befrielse fra noget (f. Ex. fra Död el. Dödsstraf, ved at udföre et farligt Foretagende).*

Undanrenning (-a, -ar), *f., afskummet Melk, I.*

Undanróðr *det at flygte ved Hjelp af Roning.*

Undanskot *Paaskud, Vægring, Udflugt, B.*

Undanvik *det at vige til Siden, I.*

Undarligleikr (-s, -ar), *m., noget usædvanligt, underligt, Besynderlighed, Forunderlighed.*

Undarligr, *adj.*, *usædvanlig, underlig, forunderlig.* -liga, *adv.*

Undarn, *see* undurn.

Undinn, *p. pr. af* vinda.

Undir (*og især poet.* und), *præp. m. dat. og acc.*, *under* (*correl. m.* yfir *og* undan), *1*) *m. dat. om en Hvile el. Bliven paa Stedet, A*) *om Stedsforhold, 1*) *under*, ɔ: *hvor det udtrykkes, at en Gjenstand saaledes befinder sig under en anden, at den enten ganske el. for en Deel bedækkes af denne eller at denne (idetmindste for en Deel) befinder sig lodret over hiin, a*) undir borðinu, stólnum *under Bordet, Stolen;* (hann) hèlt á sverði u. skikkjunni *holdt paa et Sværd under Kappen;* bera at u. hendi sèr *under Armen;* uppi undir loptinu *oppe under Loftet; med et adv. el. absolute:* Hjalti spurði Kára hvar Njáll mundi u. liggja (*hvor under Ruinerne han monne ligge*). Þar fundu þeir u. (*der under Ruinerne*) húðina ... þeir tóku upp húðina ok váru þau óbrunnin u. (*under den*). — Njóti sva skógarteigs ..., sem hón eigi land u. (ɔ: *Kirken*) *eiede selve Landet, hvorpaa Skoven voxer.* — *b*) *under*, ɔ: *med Forestilling om at en Gjenstand hviler paa, bæres af en anden:* u. byrðinni *under Byrden;* e-n er hann (Skarphèðinn) kom þar er mest var brunnit þvertrèit, þá brast niðr undir hánum *da gik det itu under ham (under Byrden af ham, kunde ikke bære ham);* sitja u. e-m *sidde med en paa Skjödet.* — *Jfr* renni-a sá marr, er und þèr rennr, skríði-a þat skip, er und þèr skríðr. — *c*) *tildeels beslægtet med foregaaende er:* u. seglum *under Seil;* róa undir seglum *roe og seile, hjelpe til med Aarerne (jfr nedenfor);* skip undir árum *med Aarerne udenbords, paa Roening;* sita u. ár (*I*) *sidde ved Aaren som Roerkarl.* — *d*) u. heims sólu *under Solen.* — *e*) *under som i Dansk:* þótti mèr hann vera í rauðum hosum u. *havde dem paa under Kappen (forsaavidt den dækker Nederdelen af Legemet).* — *Ligeledes om Foder:* ok u. gráskinn *med Graaskind under som Foder.* — 2) *under, ved Foden af el. lign.*, *a*) u. fjallinu, heiðinni, trènu, garðinum *etc. under, tæt op ved, ved Foden af Bjerget, Heden, Træet, Gjerdet;* þá eik verðr at fága, er u. skal búa, *jfr* fága; undir eyjunni *under Öen;* inn u. landinu *under Kysten.* — *Med et nom. propr.* (*Navnet paa et Bjerg, en Aas el. desl.*), *ofte for at udtrykke, hvor en har hjemme, hvor hans Gaard ligger (og tillige dens Navn, som altid falder sammen med dette nom. propr.), f. Ex.* hann bjó undir Ási *han boede under Á.* (*Aas*), *d. e. paa en Gaard derunder af samme Navn.* Einhverju sinni var þat, at þeir bræðr ýr Sandgili váru u. Þríþyrningi *vare i Visit der*, ɔ: *paa Gaarden under* Þríhyrningr *af samme Navn. Saaledes kan det ogsaa tjene til at omskrive Navnet paa en Gaard:* þar sem heitir undir Ási *paa Gaarden Ás.* — *3*) *under, hvor Betydningen er paa Grændsen mellem den stedlige og den uegentlige, a*) standa u. höggum e-s *staae under ens Hug, modtage dem uden at sætte sig til Modværge.* — *b*) ganga u. á, kú *etc. gaae med Moderen (om et Lam, Föl etc.) en vis Tid.* — *B*) *hvor Udtrykkene antage en reent ueg. Charakteer, a*) *under*, ɔ: *om en Tilstand, altid om en mislig, trykkende, hvorunder man lever:* búa u. e-u *maatte taale noget;* ú. áþján, kúgan. — *b*) *under, om det at staae under en, være undergiven el. lign.:* alla þá, sem u. honum eru *ere under ham, staae under hans Befaling;* u. þeim byskupi sè 11 hundrað kirkna *under hans Myndighed.* — *c*) *under*, ɔ: *om Skjul, Værn, Varetægt, el. desl.*: u. vernd e-s *under ens Varetægt, Beskyttelse;* undir leiðsögn, forystu e-s *under ens Veiledning, Anförsel.* — *d*) *under, i, udtrykkende at noget (noget mere end der ved förste Öiekast kommer tilsyne) stikker under, i noget:* hèr býr e-t undir *her stikker noget under.* — Þá gripi, er gersemi eru u. *hvori der stikker Kostbarhed.* — *e*) *udtrykkende at noget beroer paa, afhænger af noget (det der betegnes ved det fölgende dat.* ura *m. acc. el.* at *m. inf.*): hálfr er sigr und hvötum *den halve Seir beroer paa den raske, modige (Raskhed, Mod);* þat er u. því komit *det beroer derpaa;* hvat honum væri u. þeiri frètt *hvad der for ham beroede derpaa, hvorfor den var af Vigtighed for ham;* ekki þykki mèr u. því *det synes jeg er ganske ligegyldigt;* mèr er mikit u. at vita *det er mig magtpaaliggende at vide;* eiga e-t u. e-m *lade noget komme an paa en; ligel.:* láta sèr þykkja mikit u. um e-t *lægge stor Vægt paa noget.* — *f*) *beslægtet med foreg.:* eiga fè u. e-m *have Penge*

tilgode hos en. — *g*) hey er u., eiga hey u, *nu et almindeligt Udtryk i Island om at Hö ligger ude paa Engene (at man har det der) for at törres og kunne blive bragt hjem.* — *h*) *Talemaade:* róa u. *puste hemmelig til Ilden, intriguere el. desl.* (*jfr* róa u. seglum *A, 1, d, ovenfor*). — *II*) *m. acc., om en Bevægelse, A*) *om Stedsforhold, under, 1*) *hvor ifölge Forestillingen, Talen er om en Bevægelse hen under noget, saaledes at dette kommer til, idetmindste for en Deel, at befinde sig lodret over eller at dække den sig bevægende el. bevægede Gjenstand, a*) u. borðit *under Bordet;* upp u. ræfrit *op under Taget;* taka e-t undir hönd sèr *under Armen;* hafði björninn drepit undir sik kápuna *kastet den under sig;* hafa e-n u. sik *el. absol.* hafa e-n u. *faae en (man kæmper med) ned under sig.* — Ganga u. vápn e-s *under ens Vaaben, d. e. indlade sig i Vaabenskifte, Kamp med; jfr:* fram göngu vèr í fylkingu, brynjulausir und blár eggjar. — *Lignende er:* hlaupa undir höggit *löbe ind under Hugget, d. e. ind paa den huggende for at tage ham fat.* — *b*) *svarende til I, A, 1, b ovenfor:* setja stoð, skorðu u. e-t *sætte en Stötte, Stiver under noget;* skjóta hesti u. e-n *skaffe en (i Hast) en Hest til at ride paa (for at komme hurtig afsted, slippe bort el. desl.).* — *Lignende er:* koma fótum u. sik *komme paa Benene igjen;* leigja far u. sik *kjöbe Fragt for sig (med et Skib; jfr nedenfor).* — *c*) lypta u. e-t *ved en Berörelse under, nedenfra löfte noget op.* — *Impers.:* lyptir u. e-t *noget löftes op.* — *Lign. er:* þat hyllir u. e-t (*I*) *det ligesom skydes op i Veiret nedenfra; jfr* hylla. — *d*) *svarende til I, A, 1, f:* fara í fat innan u. annat (*I*) *tage et Klædningsstykke paa under et andet.* — *e*) *abs.*, ganga u. (ɔ: fjall, hafsbrún *el. desl.*) *gaae ned (om Solen).* — *2*) *under,* ɔ: *hen til ved Foden af, a*) u. hlíðina, fjallit *hen under Lien, Bjerget;* húskarlar hrukku upp u. húsin *kastedes, flygtede op til Husene, o. fl. lign.* — *b*) u. eyna, landit *op under Öen etc.* — *c*) *hertil kan henföres:* hlaupa u. e-n *i en böiet Stilling löbe ind paa en for at tage ham fat, især for at faae Undertagene paa ham (jfr II, A, 1, b ovenfor).* — *B*) *om Tidsforhold, henimod:* u. vetr *henimod Vinteren;* u. kveld, sólarlag *henimod Aften, Solens Nedgang.* — *C*) *om andre Forhold (ueg.), a*) *under (om Underkastelse, Undertvingelse el. lign.):* leggjask u. e-n *underkaste sig;* leggja land, ríki u. sik *erobre;* göra land skattgilt u. sik *gjöre det skatskyldigt.* — *Hertil hörer hvor man i Stedet for acc. havde ventet et dat.:* jarl hverr skyldi hafa u. sik 4 hersa eða fleiri. — *b*) *beslægtet med under i Dansk i underkaste sig noget, i Udtryk som:* gangask u. e-t *paatage sig noget;* játask u. hlýðni *aflægge Löfte om Lydighed, Underdanighed, sværge Troskab.* — *c*) *om en Henvenden, Henskyden (af noget) til en:* sækja ráð u. e-n *söge Raad hos en;* skjóta, skýrskota e-n u. *en henskyde til ens Afgjörelse.* — *d*) bera fè undir e-n *bestikke.* — *e*) setja e-t undir (*absol.*) *sætte noget op imod.* — Leggja e-t u. þegnskap sinn *forsikkre paa Ære.* — *f*) taka u. e-t *og abs.* taka u. (*see under* taka *I, B, 2, a*); þat glymr u. í e-u *det gjenlyder.* — *g*) líða undir lok *döe.* — *h*) taka e-n u. bónda sinn *være sin Mand utro;* hóra u. bónda sinn, *see under* hóra.

Undirbiskup, *see* undirbyskup.

Undirborg *Forstad, Flække i Nærheden af en By* (*eg. Overs. af det lat. suburbs*).

Undirbrot *Undertvingelse.*

Undirbúi *den som boer under, underneden, f. Ex. i et Locale under en Bygning, i en Kjelder.*

Undirbúningr *Forberedelse.*

Undirbyskup *el.* -biskup *Underbiskop.*

Undirdjúp *Afgrund.*

Undirdráttall *el.* -ull, *adj., som gjerne vil drage som mest under sit Omraade, tilvende sig som mest.*

Undireldi *Afködning, Yngel.*

Undirferli (-is, *uden pl.*), *n., Underfundighed.*

Undirfólk *Undermænd, Undergivne.*

Undirförull *underfundig.*

Undirgefinn *undergiven.*

Undirgerð *hemmelig Svig (Eg.).*

Undirgipt *Kostpenge, B.*

Undirgyrðing *en smal Buggjord, I.*

Undirhaka *Hagesmække, I.*

Undirheimr *el. mest i pl.* undirheimar *Underverdenen.*

Undirhlutr *Underdeel.*

Undirhvesta (-u, -ur), *Kjödet indenunder Spækket paa Hvalen.*

Undirhyggja *Underfundighed;* undirhyggju-fullr *underfundig, listig.* -maðr *underfundig, listig Mand.*

Undirklefi *Kjelderkammer.*

UNDIRKLÆÐI *Underklædningsstykke.*
UNDIRKONUNGR *Underkonge.*
UNDIRLAG, *1) Underlag, I. — 2) Plan, Anslag, hemmelig Tilskyndelse.*
UNDIRLEITR, *adj., som seer nedad, luder med Hovedet, I.*
UNDIRLENDI *(-is, pl. d. s.), den lavtliggende Strækning, som umiddelbart stöder til el. omgives af Fjeldskrænter, Aase el. andre höit liggende Steder, I.*
UNDIRLÆGJA, *den som (jævnlig) ligger, bukker under, maa trække det korteste Straa, I.*
UNDIRMAÐR *Undermand.*
UNDIRMÁL *hemmelig, underfundig Plan, Bedrageri (især ved en Contracts Afslutning).*
UNDIROKA *(-aða, -at), v. a., (senere O.) undertrykke, undertvinge, I.*
UNDIRORPINN *(af* verpa), *eg. underkastet; undergiven, udsat for, I.*
UNDIRPRESTR *Underpræst, Capellan.*
UNDIRRÓT *Rod, Grund, Oprindelse.*
UNDIRSKÁLI *underjordiskLocale* (skáli).
UNDIRSKEMMA *underjordisk Locale* (skemma, *see d. O.*).
UNDIRSLÁ *Korsbaand for at fæste, hefte Bræder el. Fjælle sammen.*
UNDIRSTAÐA *Grundvold, Grundlag, Grundværk, Basis, det hvorpaa noget staaer, hvorpaa det bygges (eg. og ueg.). — 2) Hjelp, Bistand, Understöttelse;* undirstöðu-ligr, *adj.,* = undirstaðligr. -steinn *Grundsteen.*
UNDIRSTAÐLIGR *og* -STÖÐLIGR, *adj., substantiel, fast:* emphasis setr undirstaðligan lut fyrir hræriligum.
UNDIRSTAFR *Stolpe, Pille (under noget), I. — 2)* undirstafir *hede i Edda Bogstaverne* ð, x, z.
UNDIRSTANDA, *v. a., 1) forstaae. — 2) tage Notits af, tage til Fölge, rette sig efter, vise Imödekommen:* ef þèr vilit vel u. orðsending konungs.
UNDIRSTOÐ *Stolpe, Stötte under noget.*
UNDIRSTOFN *Grundvold, Grundlag, B.*
UNDIRSTOKKR *Underbjelke.*
UNDIRSTÖÐLIGR, *see* undirstaðligr.
UNDIRTEKT *Svar paa noget, Maade hvorpaa man optager el. svarer paa:* varð af öllu þessu hin mesta gleði með vitrligum undirtektum S. konungs *ved den forstandige, indsigtsfulde Maade, Kong S. vidste at modtage, svare paa (Fortællingen el. dens Enkeltheder).*
UNDORN, *see* undurn.

UNDR *(-rs, pl. d. s.), n., Under, underlige Tegn, Vidunder. — b) Vidunder:* verða at undri *blive til et Vidunder;* matseljan rœddi um at þat var u. mikit *(at det var en stor Skam)* ... at hann skyldi liggja fyrir fótum þeim; undra-ár *Underaar, Aar fuldt med Undere.*
UNDRA *(-aða, -at), v. a., undres over, forundre sig over, beundre. — F. p.,* undrask, *som v. dep. a., d. s.*
UNDRAN *(-ar, -ir), f., Forundring, Beundring.*
UNDRLÁTR *fuld af Forundring, yttrende Forundring el. Beundring; nyfigen.*
ÚNDRLAUSS, *adj., ikke underlig, naturlig, E.*
UNDRLIGR *forunderlig, underlig; jfr* undarligr.
UNDRLÆTI *Forundring, Beundring, B.*
UNDRSAMLIGR, *adj.,* = undrligr, undarligr.
UNDRSJÓN *Undersyn, forunderligt Syn.*
UNDRŒNA *(-u, -ur), f., Underlighed, Urimelighed, Narrestreger (?), B.*
UNDRŒNN, *adj., underlig, urimelig, B.*
UNDS, *see* unz.
UNDU, *3. pl. imperf. ind. af* vinda.
UNDURN *(ogsaa* undorn *el.* undarn) *(-s, uden pl.), n., Formiddagstiden, omtrent svarende til* dagmál *(Kl. 9 f. M.):* um morguninn at undurni. — *b) Formiddagsmaaltid, Frokost; Föde (poet.).*
UNDZ, *see* unz.
ÚNEGLDR *som ikke er naglet.*
ÚNENNING *Dovenskab, Dorskhed, B.*
ÚNENNINN *som har Ulyst til at være beskæftiget, doven, dorsk, I.*
ÚNETJAÐR *ikke fangen, indviklet i et Net; ueg.:* ú. í ást hennar.
ÚNETNÆMR *som ikke kan fanges i Garn (for Störrelsens Skyld).*
ÚNEYDDR *unödt, godvillig.*
UNGA *(-aða, -at), v. a., m. dat.:* u. út *udruge, udklække, I; jfr* klekja.
UNGBARN *et spædt Barn.*
UNGDŒMI *(-is, uden pl.), n., den unge Alder, Ungdom:* í minu u. *i min Ungdom, dengang jeg var ung, I.*
UNGFÈ *Ungkvæg.*
UNGHRYSSI *(-is, pl. d. s.), n., en ung Hoppe.*
UNGI *(-a, -ar), m., Unge (især om Fugle).*
UNGLAMB *et ungt Lam.*
UNGLIGR, *adj., ungdommelig af Ud-*

seende: sveinn einn u. — *b) som vidner om, röber ungdommelig Letsindighed:* var þat ungligt ok litilmannligt, at *etc.*

Unglingr (-s, -ar), *m.*, *et ungt Menneske, Yngling; i pl.,* unglingar *Ungdommen, I.*

Ungmenni (-is, *pl. d. s.*), *n.*, *et ungt Menneske, Yngling, ung Mand; collect. i sg., de unge Folk, unge Mennesker, Ungdommen.*

Ungneyti (-is, *pl. d. s.*), *n.*, *Ungnöd; i pl., Ungkvæg, I.*

Ungr, *adj.*, (*compar.* yngri, *superl.* yngstr), *ung, a) med Hensyn til Alderen:* u. maðr *en ung Mand;* yngri bróðirinn. — *b) om selve Alderen:* á unga aldri *i en ung Alder.*

Ungsmali *Ungkvæg.*

Ungviði (-is, *uden pl.*). *n.*, *I, a) unge, spæde Planter. — b) Ungkvæg.*

Unjan (-s, *uden pl.*), *n.* (?), *et Slags Lög.*

Úníddr *ikke sværtet eller bagtalt, om hvem der ikke digtes Nidviser.*

Úniðraðr *som ikke er tilföiet Skam el. Forhaanelse.*

Úníðskældinn *som ikke digter Nidviser.*

Únízkr *som ikke er paaholden el. karrig.*

Unna (ann, unna, unnt), *v. a., med dat.* (*ɔ: Personsobjectet i dat. og Tingsobjectet i gen. — sjelden i acc.*), *A) f. a., 1) elske, holde af:* u. e-m. — *2) unde:* u. e-m e-s (*sjelden* e-t) *unde en noget; ogsaa:* u. e-m at göra e-t *unde en at gjöre noget.* — *B)* unnask, *f. p., recipr., elske, holde af hinanden, hverandre gjensidig.* — *C)* unnt, n. *p. pr., impers.:* unnt er þèr þess *det er dig undt;* hánum varð eigi þess unnt *det blev ikke, faldt ikke i hans Lod.*

Unnandi (-a, -endr), *m*, *Elsker.*

Unnasta *og* -usta (-u, -ur), *f.*, *Kvinde, som man elsker, Elskerinde; (nu) Forlovede, Kjæreste.*

Unnasti *og* -usti (-a, -ar), *m.*, *Elsker, Kjæreste.*

Unnit *supin. af* vinna.

Unnr (-ar, -ir), *f*, *poetisk Benævnelse paa en Bölge, i dat. pl.,* unnum, *som adv., rigelig, overflödig, i Mængde; jfr* unnvarp.

Unnu, *3. pl. imperf. ind. af* unna *og* vinna.

Unnvarp (*ogsaa mindre rigtig skrevet* undvarp) *det som kastes op af Havet paa Strandbreden (med Biforestilling om Mængde, Masse); deraf noget, som fosefindes i Mængde (især i pl.* unnvörp): (þeir) lágu þar svá þykkt sem unnvörp væri (*om de Faldne paa en Valplads*); unnvörpum, *dat. pl. adv., i Masser, masseviis:* falla unnvörpum; *jfr* hrönn.

Únotinn, *p. pr. ikke brugt.*

Uns, unst, *see* unz.

Unun, *see* unan.

Únytjungr (-s, -ar), *m.*, *en som ikke duer til noget, Drog.*

Unz (*ogsaa skrevet* unds, undz, unst undst, uns, *for* und þat, es), *conj., indtil.*

Úorðan (-s, *uden pl.*), *n.*, *Vanrygte, slet Rygte.*

Upp, *adv., op, A) i Stedsforhold, 1) med Bevægelse el. Retning, som gaaer langs med Jordens Overflade, a) med Bevægelse* ganga u. brekku, fjall; u. með ánni *gaae op ad en Höi, et Bjerg, op med Aaen. — b) om Retning:* u. frá bœnum *i Retning fra Gaarden ind ad Landet til el. op ad Fjeldene til. — 2) med Bevægelse el. Retning op fra Jordens Overflade:* standa, rísa u. *staae op;* fljúga u.; taka sik u. *bryde op fra et Sted, hvor man har havt Nattehold);* renna u. *gaae op (om Solen);* vinda u. segl (*optage*) *heise Seil* — Líta u. *see op.* — *β)* smíða, reisa u. *opbygge.* — γ) gjósa u. *opsprudes, opblusse (f. Ex. om Ild op af et Krater).* — δ) setja sik u. yfir e-n (*det hele ueg.*) *opkaste sig til Herre over en.* — ε) *oppe* (= uppi): s. upp *staae opreist, staae endnu og kæmpe* (engi maðr stóð u. á skeiðinni nema hann einn). — Sitja upp við öxl *sidde halvopreist med Skulderen lænet til Hovedgjerdet. — 3) op af Jorden:* (kom munninn jarðhússins) u. við sæng konu hans. — *4) om Aabning:* ljúka u. durum, kistu *lukke op.* — 5) *om Adskillese:* spretta u. (saum) *opskære, opsprætte.* — *6)* blása, bólgna u. *svulme op, ophovne.* — *7)* rifa sik u. (*om Saar*) *bryde op, I.* — *B) om Tid:* u. frá þeim tíma *fra den Tid af, siden den Tid. — b) heelt igjennem, hele Tiden (?):* hann þagði u. mörgum dœgrum saman. — *C) i andre Forhold i en Mængde mere eller mindre uegentlige Forbindelser, især med Udsagnsord:* vaxa upp *opvoxe,* skella u. ok hlæja *skoggerlee;* skrökva e-u u. *opdigte;* koma e-u u. *opdage noget, bringe noget for Dagen; ogsaa op-*

hjelpe; spyrja e-t u. *eg. opspore; opspörge.* — Bera e-t u. *opkaste, komme frem med;* ráða e-t u. *oplæse.* — Ala, fæða e-n u. *opdrage, opfostre, opföde.* — Eggja e-n upp *opegge, ophidse.* — Ganga u. *medgaae, forödes.* — Halda upp svörum *give Tilsvar i en Sag;* halda upp orrustu *holde Kampen staaende (efter en Anförers Fald, en Afdelings Flugt el. lign.).* — Taka e-t upp *optage (en Skik etc.); foretage sig, slaae ind paa.* — Snúa bók upp i norrœnu *oversætte paa nordisk Sprog, el. paa Norsk.* — *Og fl. lign.*

Uppaustr (*eg. Ösen op*), *ond Omtale, Bagtalelse;* uppaustra-maðr *Skumler, Bagtaler.*

Uppbót *Opgjeld, I.*

Uppbrjótr *Opbryder, R.*

Uppburðr *1, eg., a) Bæren, Bringen op etc. — b) noget som er baaret, bragt, kastet op, el. desl. — 2) ueg. (eg. det at holde sig opreist, rask), Dristighed:* hann hefir eigi uppburði til þess (*I*) *han har ikke Mod, Dristighed dertil;* uppburða-lítill *som besidder lidet Mod el. Dristighed (f. Ex. til at gjöre sig gjeldende), tilbageholden, I.*

Uppdalr *en langt inde i Landet liggende Afdal.*

Uppdráttr, *I, a) Trækken op. — b) ueg., det at komme frem i Verden:* eiga örðugt uppdráttar. — *c) nu ogsaa α) Tegning (jfr* dregit á léð). — *β) Tæring (jfr* dragask upp undir draga *II, b, ε).*

Uppdrifinn *dreven, hastet op (paa Strandbreden).*

Uppdyri (-is, *pl. d. s.*), *n.*, = ofdyri.

Uppeldi = uppfóstr, *I.*

Uppfóstr *Opföden, Opfostren; Opdragelse.*

Uppfœði *Opfödelse, Opdragelse.*

Uppganga, *a) Opgaaen, Gaaen op (i Almindelighed):* fjall bratt uppgöngu *steilt at gaae op. — b)* u. sólar *Solens Opgang. — c)* = landganga, *det at gaae i Land (paa et Sötog). — d) det at entre et Skib:* ráða til uppgöngu *forsöge at entre.*

Uppgangr, *a) eg., α)* = uppganga. — *β) Vei, Sti som fører op. — b) ueg., α) Tiltagen i Velstand, Magt el. Anseelse:* þá var mestr u. Helga. — *β) det at noget forödes, bliver forbrugt, brugt op, I;* uppgangs-maðr *en Mand, hvis Anseelse etc. er i Tiltagende, florerer.* -samr, *adj., som hurtig medgaaer, forödes. — b) n. sg. impers.:* e-m verðr uppgangssamt *ens Forraad forödes, forbruges hurtig.*

Uppgefning *Eftergivelse.*

Uppgjöf, *d. s. — b) Overgivelse.*

Uppgreizla *Udredelse, Erlæggelse.*

Uppgörð, *1) det at opföre, opbygge noget. — 2) Forestillelse, I.*

Uppgörr *(eller hellere i to Ord) opfört, opbygget.*

Uppgötva (-aða, -at), *v. a., (eg. opgrave), opdage, udfinde, I; jfr* götva.

Upphaf, *1) Begyndelse; Oprindelse; Ophav:* valda upphöfum *være Ophavsmanden. — 2) Ophöielse (ueg.):* til sœmdar ok upphafs; upphafs-dagr *Begyndelsesdag.* -maðr *Ophavsmand.* -mánuðr *Begyndelsesmaaned.* -stafr *Begyndolsesbogstav.*

Upphafligr, *adj., oprindelig; i superl., bedst skikket til at begynde med.* -liga, *adv.*

Upphafning *Oplöftelse, Ophöielse. — 2) Begyndelse.*

Uppahld *og* uppihald, *1) eg., Holden i Veiret. — 2) ueg., Holden vedlige, Opretholdelse; Underhold;* upp(i)-halds-kerti *Lys (eg. til at holde i Veiret) til at bære ved Processioner.* -maðr *Opholder, Vedligeholder:* sem einn stólpi ok u. réttrar trúar. -stika *Stage til at bære Lys paa ved Processioner.*

Upphár *ragende op i Veiret. — b)* úpph//áfir skúar *Skoe som gaae op paa Benet, op til Ankelen, Halvstövler.*

Upphefð = upphaf 2, *I.*

Upphefill *den (det) som holder, hæver noget i Veiret (jfr Eg.).*

Upphefja, *v. a., (mest i to Ord) begynde.*

Uppheimr *de höiere Regioner, Himmelen, E.*

Uppheldi (-is, *uden pl.*), *n., Ophold; Vedligeholdelse, Bevarelse, Holden ved Magt* (u. heilagrar kristni); uppheldis-góz *Gods til Ophold, Vedligeholdelse.*

Upphimin *(den höie) Himmel.*

Upphlaup *Oplöb, Oprör;* upphlaups-maðr *Mand, som deeltager i et Oplöb.*

Upphlutr *den överste Deel, Overdeel(en af noget); nu spec. om det Livstykke, de islandske Fruentimmer bære (til det alm. Skjört).*

Upphverfa (-u, -ur), *f., det som skal vende op paa en Ting, I.*

Upphyrndr *med opstaaende Horn, I.*

Upphæð, *1) Forhöining, Höi* (setr lið sitt dreift í kjörrin ok upphæðina frá veginum). — *2) i pl.,* upphæðir *det höie, Himmelen:* dýrð sè guði í

upphæðum *Ære være Gud i det Höie, I.* — *B) ueg., Sum, Belöb. I.*

Upphögg *Ophuggen.*

Uppi, *adv., oppe etc., A) i Stedsforhold og Udtryk, som nærmest höre derunder, 1) oppe:* u. á berginu *oppe paa Klippen;* u. í loptinu *oppe i Luften.* — *b)* skjóta til e-s u. *skyde efter ens Overkrop.* — *2) deels svarende til op, deels til oppe i Udtryk som: α)* sitja u. *sidde op (f. Ex. i Sengen); ligel. sidde oppe, ikke være i Seng.* — *β)* standa u. *staae opreist, ikke være falden el. lign. (el. i Modsætning til en som ligger, f. Ex.* standa uppi yfir e-m *staae over en ɔ: som sidder el. ligger); ligeledes nu i det mindste alm. Udtryk for det ældre* liggja á nástrám *ligge Liig.* — *γ)* vera u. *være oppe, være opstaaet:* konungr var snimma u. ok bað menn klæðask. — *B) i andre Forhold, 1) for at udtrykke at noget kommer, bringes frem, til Syne, for Dagen, ikke holdes tilbage el. skjules, el. desl., a)* láta e-t u. við e-n *vise noget imod en, give en noget (ikke spare paa el. forholde);* var þar u. öll ölværð af Gríms hendi *G. modtog dem med störste Forekommenhed;* láta skírn uppi *(indvilge i at döbe) forrette Daab (paa Forlangende).* — *b)* vera u. *være i Beredskab:* at hverr skyldi þegar u., er manna þyrfti við. — *c)* hafa e-t u. *komme frem med, fremföre;* ef hit sanna er u. *hvis Sandheden kommer frem for Lyset.* — *2) for at udtrykke at en er i Live el. at noget lever i Folks Erindring, i Historien, a)* meðan þeir váru u. *medens de levede.* — *b)* mun þín skömm lengi u. *din Skam vil længe erindres, blive omtalt;* þat man æ u. *det vil evindeligen mindes, leve i Historien.* — *3) for at udtrykke at noget er opbrugt, fortært, til Ende:* föng, vistir *etc.* eru u. *ere slupne op.* — Dagarnir voru eigi u. *(I) hans Dage vare ikke til Ende, han skulde leve længere.* — *4) om Indhenten:* hafa (e-n) u. *indhente, naae.*

Uppihald, *see* upphald.

Uppiseta *Sidden oppe, I.*

Uppistaða *Rendegarn, I.*

Uppivazla *og* uppvazla (-vözlu, *neppe i pl.), f., Overmod, Voldsfærd;* uppivözlumaðr *overmodig, voldsom og anmassende Charakteer.* -mikill *overmodig, voldsom, anmassende.*

Uppkast *det at kaste noget op, enen i Veiret, el. saaledes at en vis Side kommer til at vende op (f. Ex. paa Terninger); ueg. det at bringe noget frem for Lyset (jfr* kasta upp skóggangssök *under* kasta *A, 2, f).* — *2) Tegning.*

Uppkertr *rank, opret, I.*

Uppkváma *el.* -koma, *1) Opkomst, Opgang; jfr* sólaruppkoma. — *2) Udbrud; jfr* eldsuppkoma.

Uppkveiking *Optændelse.*

Upplitask, *v. pass., falme, affalme, (om farvede Sager), I.*

Upplitning *Seen opad (imod det Höie).*

Uppljóstr *falsk Rygte, Opspind, Opdigtelse (i ond Hensigt), eller Gjerningen at udsprede et saadant Rygte. I.*

Upplok = uppløkning, *E.*

Upplokning *Oplukning, Aabning.*

Upplost (-s, *pl. d. s.*), *n.*, = uppljóstr.

Upplostning *Udspredelse af et falskt Rygte.*

Upplykt *endelig, fuldstændig Betaling, Klareren.*

Uppmjór *som gaaer op i en Spids, I.*

Uppnám, *eg. det at tage noget (op) bort af sin Plads; deraf 1) det at lægge Beslag paa, a) det at slaae, tage en Brikke i Spil:* tefla í u. *sætte en Brikke saaledes at den kan tages.* — *b) om Confiskation el. Execution.* — *c) det at tage Böder efter en dræbt Slægtning; df en Classe af dem, som skulle tage el. yde Böder, efter det fjernere el. nærmere Slægtskab med den Dræbte og Drabsmanden.* — *2) Oprör, Larm, og Forvirring, I.*

Uppnuminn *(el. hellere i to Ord) optagen til Himmelen; himmelfaren.*

Uppnumning *Optagelse (eg. og ueg.).* — *b) Himmelfart;* uppnumningar-dagr *Christi Himmelfartsdag; jfr* uppstigningar-dagr.

Uppnæmr *som man maa tage, lægge Beslag paa, confiskabel.* — *2) overvunden, fortabt el. lign.:* verða uppnæmr fyrir e-m *blive nödt til at overgive sig;* ekki eru vèr uppnæmir *(ikke reent fortabte, el. lign.),* þótt nökkr liðsmunr sè.

Upprás *1) Opkomst, Opgang (om et Himmellegeme).* — *2) om Vikingers Gaaen i Land for at hærge:* veita u. ok herja. — *3) Oprindelse, Kilde til noget:* er hèr mest u. alls úfriðar við mik *her anstiftes de fleste Revolter, Oprör imod mig.*

Uppreising *det at reise op.*

Uppreisn = uppreist.

Uppreist (-ar, -ir), *f.*, 1) *Opstandelse*, = upprisa. — 2) *Opreisning, Erstatning, Satisfaction:* fá enga u. máls síns *ikke opnaae nogen Opreisning i en Sag.* — 3) *det at komme i Veiret, opnaae Hæder, Ære, Anseelse:* þar með þóttust menn eigi sjá u. hertogans í mót H. konungi *at han vandt Terrain imod Kongen, hans Magt el. Anseelse var i Stigende, i Opsving.* — Hallr fór í milli landa ok hafði fèlag Ólafs ens helga konungs, ok fèkk af því u. mikla *blev særdeles berömt derved.* — 4) *det at hjelpe op, i Veiret, Understöttelse:* Erkibiskup . . . talaði fyrst um fjárþurft staðarins, ok þat með hversu mikla u. staðrinn þyrfti at hafa, ef *etc. hvor stor Understöttelse den behövede, dersom etc.* — 5) *Opstand, Oprör;* uppreistar-drápa *Digt om Opstandelsen.* -maðr *Oprörer.*

Upprennandi *opgaaende:* at u. sólu *ved Solopgang.*

Upprepti *op- og ned-vendende Lægter i et Tag, I (efter B =* árepti).

Upprèttr *opret.*

Upprisa *Opgang; Opstandelse;* upprisu-dagr *Opstandelsesdag.* -tíð *Opstandelsestid.*

Upprisning *Opstaaen; Opstandelse.*

Upprof *kortvarig Klaren op (i Regn el. Sneeveir), I.*

Upprót *det at* róta upp (*see* róta); *Brusen, Rasen (Havets; B).*

Uppruni 1) *Opgang; jfr* sólar-uppruni. — 2) *Opvæxt, Voxen op.* — 3) *Oprindelse.*

Uppsaga *Offentliggjörelse, Forkyndelse; spec.: en Doms el. Voldgiftskjendelses Afsigelse el. Forkyndelse, (jfr* (dóms-uppsaga); *ligeledes: Lovens Oplæsning og Offentliggjörelse til Thinge.*

Uppsala *Opkastning, Brækning, I.*

Uppsát (-ar, -ir *og* -s, *pl. d. s.), f. og n., og* **uppsátr** (-rs, *pl. d. s.*), *n., det at sætte Fartöier op paa Land; deraf det Sted, hvor Baade el. Skibe sættes, drages op paa Land, Skibstade; heraf igjen Ret til at bruge et Sted som Skibstade;* uppsáts-eyrir *Betaling (til Grundeieren) for ovenomtalte Brug af et Havnested el. Landingssted.*

Uppskár *aabenbar:* göra uppskátt *aabenbare.*

Uppskelldr *med opgaaende Beslag el. Plader:* uppskellt skaptit með silfri *(Öxe-) Skaftet var med Beslag, Plader af Sölv, som gik heelt op derpaa.*

Uppskera *Höst, I;* uppskeru-tími *Höstens Tid, I.*

Uppskipan *det at skibe op.*

Uppslátta *Opdigtelse, Paafund.*

Uppspenntr *lukket:* u. hjálmr *lukket Hjelm (Eg.).*

Uppspretta *Kilde (eg. og ueg.)* uppsprettu-brunnr *Brönd med Kildevand; Kilde, Kildevæld.* -vatn *Kildevand, I.* -æðr *Kildeaare.*

Uppstaða *Opstaaen.* — *b) det at reise sig, berede sig til et Foretagende, en Expedition:* krafði menn liðveizlu ok uppstöðu svá skjótrar, at *etc.* — *c) Staaen i Veiret.*

Uppstertr, *adj., kneisende:* ganga u.

Uppstiga (-u, *uden pl.), f.,* uppstigning; uppstigu-dagr = uppstigningardagr.

Uppstígari (-a, -ar), *m., Opstiger:* u. himins *(om Gud).*

Uppstigning (-ar, *neppe i pl.), f., Himmelfart;* uppstigningar-dagr *Christi Himmelfartsdag.*

Uppstyttingr *Regns Ophör, I.*

Uppstökkr *opfarende, I.*

Upptak, *især i pl.* upptök *Begyndelse.*

Upptaka 1) *eg. det at tage noget op, löfte noget.* — 2) *ueg., a) Beslaglæggelse, Confiskation.* — *b) Indtægt, Lön.* — *d) Begyndelse.*

Upptekja *Tagen med Magt el. Vold.*

Upptekning *Optagen, spec. Optagen af en Helgens Levninger.*

Upptendran *Optændelse.*

Upptœkiligr 1) *som man kan begynde paa, gribe til, tilraadelig.* — 2) *confiskabel.*

Upptœkr = uppnæmr *1:* göra upptækt (fè) *confiskere.*

Uppvarp *Opkasten; spec. en Vulkans Opsprudning, Krater.* — 2) = upphaf, *1.*

Uppvazla, *see* uppivazla.

Uppverandi *(el. hellere i to Ord) som er oppe; spec. om Solen, oppe paa Himmelen, over Horizonten.*

Uppviss *aabenbar, aabenbaret.* — *b)* verða u. at e-u *blive grebet i noget.*

Uppvægr *ophidset, i en ophidset Stemning, I.*

Uppvöxtr *Opvæxt;* uppvaxtar-maðr *opvoxende Mand.*

Úprúð (*?; -ar, uden pl.; skrevet* opprúð), *f., Vanære; jfr* úprýði.

Úprúðr *ikke* prúðr *(see d. O.)*

Úprýða, *v. a., vanzire.*

Úprýði *vanzirende Egenskab el. Omstændighed; Beskæmmelse.*

Ups (-ar, -ar *el.* -ir), *f., Tagskæg;* upsar-dropi *Tagdryp.*

Upsi (-a, -ar), *m., et Slags Fisk (gadus virescens);* upsa-gall. -höfuð, *etc.*

Úr, *see* ór (úr-, *see* ór-).

Úr (-s, *pl. d. s.*), *n.*, *1) Smaaregn:* var þá lètt af allri sunnanþokunni ok úrinu. — *2) Gnister, Funker:* ú. af ellu (= eldu) járni *Funker fra gloende Jern*, *B.*

Úráð. *a) Uraad; noget der ikke er tilraadeligt, farligt, ufornuftigt Foretagende el. Beslutning.* — *b) slet Forehavende, Udaad, Forbrydelse:* taka e-n á óráðum *gribe en i en Forbrydelse (Röveri, Tyveri el. desl.);* úráðsmaðr *uklog el. slet Person;* úráða-kona *ondt, slet Fruentimmer.*

Úráðandi *som man ikke maa give, hjelpe med Raad:* ú. öllum bjargráðum *som man ikke maa give noget hjelpsomt, reddende Raad, som man ikke maa yde nogen Hjelp (om en Fredlös).*

Úráðfimr *uraadsnild.*

Úráðhollr *som giver ikke velmeente el. slette Raad.* — *b) som fölger slette Raad, uraadig.*

Úráðigr *el.* -ugr *som vanskelig hitter paa Raad.*

Úráðinn, *a) ikke fast besluttet, ubestemt.* — *b) om Personer, ikke kommen til fast Beslutning el. Bestemmelse; ikke moden med Hensyn til Overlæg el. Beslutninger* (ungr ok ú.), *I.*

Úráðligr *utilraadelig; uklog.*

Úráðsnjallr *uraadsnild,* = úráðfimr.

Úráðspakr, *d. s.*

Úráðugr, *see* úráðigr.

Úráðvandr *uretskaffen, uredelig, slet.*

Úráðvendi *det at være* úráðvandr.

Úráðvíss = úráðspakr.

Úráðþæginn = úráðþægr, *I.*

Úráðþægni *det at være* úráðþæginn, *I.*

Úráðþægr *som ikke vil fölge, modtage andres (gode) Raad, selvraadig.*

Úragr *modig.*

Úrakaðr, *a) uraget.* — *b) ureven (om Hö), I.*

Úrammr, *a) svag.* — *b) ikke bitter, I.*

Úrannsakanligr *urandsagelig, I.*

Úraskaðr *ikke af Lave, uforandret.*

Úraskanligr *som ikke maa el. kan forandres, I.*

Úratandi *som man ikke kan hitte Vei i (Sneefog, Taage, Mörke), I.*

Urð (-ar, -ir), *f., Steenbanke, Steendynge, stenig Bakke el. Skrænt (f. Ex. i en Fjeldskrænt, dannet ved Steen el. Fjeldskred, el. nedenunder en Klippevæg af de efterhaanden nedfaldende Stene el. Klippestykker);* urðar-maðr *en fredlös Mand.* -máni *(ordr. Steendyngemaane; og i det mindste efter den nutildags alm. Beskrivelse) en Fylgie, en uhyggelig Fölgeaand, som viser sig i Skikkelse af et halvmaaneformigt dunkelt Lys; i Oldtiden synes det at være brugt om en lignende uhyggelig Lysforekomst, som man tillagde en dæmonisk og ilde varslende Betydning.*

Urðbjörn *Björn, som opholder sig i en* urð *(see d. O.).*

Urðóttr *fuld af, rig paa Steendynger, Steenbakker.*

Urðum, *1. pl. impf. ind. af* verða.

Úrefjusamr *redelig (jfr* refja*).*

Úreiða *i det sammensatte Ord* úreiðumaðr, *eg. en som ikke gjör (gjör det Modsatte af) Ret og Skjel; df* = úskilamaðr.

Úreiðr *som man ikke kan ride over.*

Úreiðr *ikke vred.*

Úreiknaðr *uregnet.*

Úreinandi, *see* úhreinandi.

Úrèligr *(eg. som man ikke kan röre ved,* rè = rjá*) styg, hæslig af Udseende (eg. og ueg.); ilde tilredt.*

Úrengdr, *1) eg. ikke vredet el. snoet.* — *2) ueg., ikke tilbageviist som ugrundet el. uberettiget.*

Úrèttilígr *(d. urettelig) uret.*

Úrèttligr *urigtig, uredelig;* úrèttligar tíundargjörðir *Tiendesvig.*

Úrèttvíss *(d. uretviis) uretfærdig.*

Úreyndr *ufrövet, uforsögt:* at úreyndu *ufristet.* — *b) uprövet, som ikke har aflagt Pröver (paa Mandhaftighed, Tapperhed etc.); uerfaren.*

Urga (-u, -ur), *f., en Rem, Tougstump (?), Stroppe (?)* (ef urgur eru í hval þeim, er út slítr)*; nu i det mindste om en bred og kort Læderrem paa hver Side af en Iissko, hvis överste Ender gjennemstikkes ved en Snor for at binde Skoen fast med.* — *Nu ogsaa* urgur *slet Lune, Vrantenhed; jfr fölg. O.*

Urga (-aða, -at), *v. a., gnide haardt, rive ved Gnidning, I.*

Úriðinn *utilreden, I.*

Úrifinn *usönderrevet.*

Úrifjaðr *ikke vendt (om Hö, see* rifja *1), I.*

Úrífligr, *1) som vidner om Karrighed, Gnieragtighed. — 2) elendig, sörgelig. — b) lurvet, ilde udseende. — 3) besværlig;* fara svá úrífligar sendiferðir *drage i saa besværlig, livsfarlig Sendefærd.* -liga, *adv., karrigt etc.;* sjá vil ek sár þitt, er mèr ú. af því sagt *det skal være meget slemt, efter hvad mig er blevet fortalt.*

Úrífr *paaholden, karrig.*

Úrigr, *adj., bestænket, vædet, vaad. — 2) ueg., vranten, med et vredt Udseende. — b) uvorn* (graðfè varð úrigt ok gerði mikit um sik).

Úríkborinn *ikke af höi Herkomst.*

Úríkmannligr *som ikke vidner om en mægtig, rig el. fornem Mand, ikke er saadan Mand værdig.* -liga, *adv.*

Úríkr *uden Magt eller Anseelse; fattig.*

Urinn *(p. pr.) af* yrja.

Úristr *uridset; uopskaaren; uskaaren i Strimler.*

Úritaðr *uskrevet.*

Úró *Urolighed; Tumult,* = úspekt.

Úroðinn *ikke farvet röd; ubesmurt (jfr* rjóða*).*

Úrofinn *ikke gjennembrudt, uadsplittet etc.; ikke brudt (ueg., jfr* rjúfa*).*

Úrói = úró; úróa-maðr *urolig, ufredelig Mand.* -seggr *urolig, ufredelig, stridbar Person.*

Úrór *urolig.*

Úrósamr *urolig, ikke beroliget* (úrósemi *Uro), I.*

Úroskinn *som ikke har naaet den modne Alder.*

Úrótgróinn *ikke rodfæstet el. indgroet, I.*

Úrotinn *uraadnet. — 2) ikke skaldet, som ikke har tabt Haarene eller Ulden.*

Urpt (-ar, -ir), *f., det at lægge Æg (af* verpa, *see d. O.); df ogsaa de Æg, en Fugl lægger ad Gangen, I.*

Urpum, *1. pl. impf. ind. af* verpa.

Urr (-s, *uden pl.), n, Knurren (en Hunds), I.*

Urra (-aða, -at), *v. n., knurre, I.*

Urt, *see* jurt.

Úruddr *uryddet.*

Úryðgaðr *urusten.*

Úrými (-is, *neppe i pl.), n., Sneverhed, Mangel af Plads.*

Úrýmindi (-a), *n. pl., d. s., I.*

Úrýrr *ikke ringe, betydelig, megen.*

Úræði *Uraad; Vovestykke.*

Úrœkiliga *skjödeslöst.*

Úrœkinn *forsömmelig, skjödeslös.*

Urœkja, *v. a., forsömme, ikke skjötte el. bryde sig om, vise Ulydighed imod, ikke rette sig efter. — 2) f. p., som v. dep. a.* úrœkjask e-t *skjötte ikke om.*

Úrækr *uforkastelig, som ikke kan casseres el. gjendrives (?).*

Úrœkt *Skjödeslöshed, Forsömmelse. — b) Mangel af Opdyrkning el. den Tilstand der fölger deraf. — c) det at skjötte ikke om en af personlig Ulyst el. Aversion (f. Ex. om en gift Mands Aversion for sin Kone):* ef karlmaðr hvílir eigi hjá konu fyrir úrœktar sakir; úrœktar-jörð *Jordbund, hvis Dyrkning er forsömt, el. som intet voxer paa, I.*

Úrœktaðr *udyrket, I.*

Úrændr *ikke rövet el. plyndret.*

Úræst (-s, *pl. d. s.) og* úræsti (-is, *pl. d. s.), n., Ureenlighed (B). — 2) Udskud,* = úhrœsi.

Úræstiligr *ureen, smudsig, ussel af Udseende.*

Úröskr *ikke rask; compar.* úröskvari *mindre rask.*

Úsáðr = úsáinn.

Úsagðr *usagt, ufortalt; uaabenbaret.*

Úsáinn *ubesaaet,*

Úsakgæfr *som ikke let beskylder andre, ikke streng el. nöieregnende.*

Úsaknæmr *ikke* saknæmr *(see d. O.).*

Úsall *og* úsæll = vesall.

Úsaltaðr *usaltet.*

Úsambæriligr, *adj., som ikke passer sammen, unaturlig:* úsambærilig sambúð.

Úsamdóma *ikke af samme Mening, I.*

Úsamfallinn *uovereensstemmende.*

Úsamfelldr *ikke* samfelldr *(see d. O.).*

Úsamfœrr *ulig, uovereensstemmende.*

Úsamhaldsamr *usparsommelig, ikke huusholdersk, I.*

Úsamheldinn, *d. s., I. — 2) usamdrægtig, som ikke holder sammen, I.*

Úsamheldi *el.* -heldni, *f., det at være* úsamheldinn, *I.*

Úsamhljóða *ikke harmonerende; uovereenestemmende.*

Úsamhljóðan *Disharmonie, Uovereensstemmelse.*

Úsamjafnanligr *som ikke kan sammenlignes.*

Úsamkvæmr *uovereensstemmende;* sèr ú. *inconsequent I.*
Úsamkynja *ueensartet, I.*
Úsamlyndi *Uenighed,* = úsamþykki, *I.*
Úsamlyndr *som ikke kan enes, forliges med, I.*
Úsamr, *a) som ikke er vant til, ikke pleier. — b) upassende.*
Úsamtaka *ikke* samtaka *(see d. O.).*
Úsamþykki og -þykkt *Uenighed, Tvist.*
Úsamþykkr *uenig.*
Úsanna, *v. a., holde for Usandhed, benegte, drage i Tvivl.*
Úsanngirni *Ubillighed; jfr* úsannsýni.
Úsanngjarn *ubillig, urimelig, uretfærdig.*
Úsanngjarnligr *ubillig.* -liga, *adv.*
Úsannindi *Usandhed, I.*
Úsannligr *ubillig, uretfærdig.* -liga, *adv.*
Úsannr, *a) usand, opdigtet. — b)* ú. at e-u *med Urette beskyldt for noget. — c) uretfærdig.*
Úsannsýni *Uretfærdighed, Ubillighed; jfr* úsanngirni.
Úsannsýnn = úsanngjarn.
Úsannsær, *d. s.*
Úsárr *usaaret, som ikke har faaet noget Saar.*
Úsátt og úsætt *Tvist, Uvenskab, Uenighed; Mishag, Misfornöielse:* segja á ú. sína *erklære at man ikke vil taale.*
Úsáttan (-ar, -ir), *f., Uvenskab, Uenighed.*
Úsáttfúss = úsáttgjarn.
Úsáttgirni *Uforsonlighed.*
Úsáttgjarn *uforsonlig.*
Úsáttr *ikke forsonet (med), uenig, vred, i Fjendskab (med).*
Úsaurgaðr *ubesmittet.*
Úseðjandi *umættelig, I.*
Úseðjanligr, *d. s., I.*
Úseigr *ikke seig.*
Úseinn *hurtig.*
Úsekja (-u, *uden pl.*), *f., Skyldfrihed; Frihed for Beskyldning;* at úsekju *ustraffet.*
Úsekr *ikke domfældt; ikke fredlös.*
Úseldr *usolgt.*
Úsèligr = úsjáligr.
Úsendiligr, *adj., som ikke er til at sende.*
Úsènn *ikke seet, useet; ikke indlysende, uvis, tvivlsom.*
Úsenniligr *usandsynlig, urimelig.* -liga, *adv.*
Úsettligr *ikke* settligr *(see d. O.).*
Úseyrðr *reen, uforplumret, I.*
Úsiðblendinn og -blendr *uselskabelig, uomgængelig, raa.*
Úsiðlátr *raa, ubeleven, usædelig (om Personer).*
Úsiðligr, *d. s. (mest om Opförsel etc.).* -liga, *adv.*
Úsiðlæti *Raahed; Usædelighed, I.*
Úsiðprúðr *raa, udannet, ubeleven.*
Úsiðr *Uskik, Usædelighed.*
Úsiðsamligr = úsiðligr.
Úsiðsamr = úsiðlátr.
Úsiðsemi = úsiðlæti.
Úsidugr = úsiðlátr.
Úsiðvandr, *eg. som ikke tager det saa nöie med Hensyn til Sæder el. Opförsel,* = úsiðlátr.
Úsigr *(Useir) Tab (i Kamp, Slag), Nederlag:* bíða ú. *blive overvunden, lide Nederlag;* fara ú., *d. s., blive slaaet tilbage.*
Úsigraðr *ubeseiret, uovervunden.*
Úsigranligr *uovervindelig.*
Úsigrstrangligr *ikke* sigrstrangligr *(see d. O.).*
Úsínkall *ikke paaholden, gavmild (Eg.).*
Úsínkr, *d. s.*
Úsinniligr, *adj., ubeleven, raa; hæslig.*
Úsitjandi, *eg. som man ikke kan sidde paa (saaledes nu om en vild og hurtiglöbende Hest). — 2) som man ikke kan el. bör taale:* ú. er hánum slíkr ofsi *sligt Overmod, slig Voldsfærd bör man ikke taale af ham.*
Úsjaldan *ofte.*
Úsjálfráðr *som ikke raader selv, ufrivillig; n. sg.* úsjálfrátt, *deels i Udtryk som:* e-m er e-t úsjálfrátt *en kan ikke raade, gjöre for noget, deels som adv.:* segja, göra e-t úsjálfrátt *uoverlagt, uden Forsæt, ufrivillig, el. lign.*
Úsjáligr *uanseelig; hæslig, ilde udseende, ilde tilredt, el. desl.*
Úsjón *hæsligt Syn.*
Úsjúkr *rask.*
Úskaddr *uskadt. — 2) heel og holden.*
Úskaðsamligr *uskadelig, ikke farlig.*
Úskakkr *ikke skjev, lige; ueg. om Slægtskab:* úskakkir þrímenningar *lige Næstsödskendebörn, I.*
Úskap, *1) slet, ond Charakteer; voldsomt, hidsigt Sindelag. — 2) pl.* úsköp, *a) haard, ublid Skjebne, Ulykke. — b) Ugjerning (Eg.). — c) Uhyre; Under, Vidunder; noget der*

gaaer udover al Maade, alle Grændser, deraf i daglig Tale i forskjellige forstærkende Udtryk (f. Ex. hver ósköp ganga á? *hvad er der paa Færde?, hvad er det for et Styr?* ósköp er at vita til, at *etc. det er frygteligt, harmeligt at tænke paa, at etc.; og fl. lign.);* úskaps-maðr *et Menneske med et hidsigt, ustyrligt el. slet Sindelag;* úskapa-burðr *Misfoster, B.*

Úskapaðr *uskabt.*

Úskapbráðr *ikke hidsig, rolig af Gemyt, spagfærdig.*

Úskapfelldr *som ikke falder i ens Sind, ubehagelig, ukjærkommen.*

Úskapgæfr *hidsig, vanskelig at omgaaes, komme til Rette med,* = skapillr.

Úskapligr *unaturlig, upassende; frygtelig, uhyre; vild, uregjerlig. — b)* = úskapfelldr.

Úskaplíkr *ulig med Hensyn til Sindelag el. Charakteer.*

Úskaptr = úskapaðr.

Úskapvarr *hidsig af Charakteer.*

Úskapværr *med uroligt el. ustadigt Sind.*

Úskapþekkr *ubehagelig, som man ikke kan lide.*

Úskarpr *slöv.*

Úskefldr, *1) ikke belagt el. bedækket med Sneedrive. — 2) uskærpet (om en Hestesko), I.*

Úskeindr *usaaret (jfr* skeina, *f. og v. a.).*

Úskekktr *ikke gjort skjæv, lige.*

Úskeleggr *frygtsom, bange.*

Úskelfr *uforfærdet.*

Úskelkaðr *uden Frygt, ikke bange.*

Úskemmdr *ufordærvet.*

Úskemmtiligr *kjedelig, kjedsommelig.* -liga, *adv.*

Úskepna *Vanskjebne, Ulykke (Eg.).*

Úskeptr *ikke forsynet med Skaft.*

Úskerðr *ubeskaaren, uformindsket, heel og holden.*

Úskil *(Uskjel) Uredelighed; Uretfærdighed, Forurettelse, Uret:* sá er fyrri veldr úskilum við náung sinn, hann er skyldr at bœta fyrri yfir *den der först gjör Uret imod sin Næste, bör ogsaa være den förste til at give Erstatning el. Fyldestgjörelse,* — Vera í úskilum *have forbrudt, begaaet Forbrydetse (som man endnu ikke har bödet for);* úskila-maðr *en som gjör sig skyldig i Uredelighed, Lovovertrædelser; pl.,* úskilamenn *Landstrygere, Röverpak.*

Úskilfenginn *ulovlig erhvervet. —* 2) *uægte, B.*

Úskilgetinn *uægte födt.*

Úskilinn *ikke adskilt, ikke udsondret; ikke særlig bestemt el. fremhævet; ikke særlig gjort Rede for el. desl.:* allir eigu hèr úskilit mál *denne Sag angaaer alle uden at nogen særlig er nævnt, det er meent til alle overhovedet (el. lign., jfr B.). — N. sg.* úskilit, *adv., unöiagtigen, ufuldstændigen.*

Úskiljanligr *uforstaaelig; urandsagelig.*

Úskilligr *uskjelnelig (fra).*

Úskilmerkiligr *utydelig.* -liga, *adv., I.*

Úskilsamr *uredelig; uretfærdig.*

Úskilvísligr *som vidner om uredelig, uretfærdig Tænkemaade.*

Úskillvíss = úskilsamr.

Úskipaðr *ikke befalet, ikke forordnet. — N. sg.* uskipat, *adv., uden Befaling. — 2) ikke besat.*

Úskipgengr *som et Skib ikke kan gaae over.*

Úskiptiligr *udelelig.*

Úskiptr *uskiftet, udeelt.*

Úskipuligr *uordentlig.* -liga *adv.*

Úskírborinn = óskilgetinn.

Úskírðr *udöbt.*

Úskírlífi *Ukydskhed, Lösagtighed, I.*

Úskírlífr *ukydsk, lösagtig, I.*

Úskjaldaðr *uden Skjold.*

Úskjálfandi *som ikke ryster, ikke bæver.*

Úskjáligr *og contr.* úskjálgr *1) som ikke ryster el. bæver. — b) ueg. sikker, uden Tvivl, frimodig (jfr* óskjáliga *hos Eg.). — Jfr* skjálgr.

Úskjarr *ikke sky.*

Úskjólsamr *som ikke yder Ly, I.*

Úskjóti = úskundi *(Eg.).*

Úskjótráðr *langsom, betænksom med at fatte Beslutning.*

Úskóaðr, *see* úskúaðr.

Úskoðaðr *ubeseet; ikke randsaget, ikke undersögt, uoverveiet.*

Úskoraðr *1) eg. som der ikke er gjort Indsnit i. — 2) ueg., ikke begrændset, ikke særskilt fremhævet, uden Begrændsning el. Undtagelse, uindskrænket, ubetinget:* kirkjan á Hóli á 13 hundruð úskorat *i ubestemte Eiendomme.* — Skyldi konungr dœma öll mál úskoruð er þeira í milli váru orðin *skulde afsige Dom i, afgjöre alle de Sager, Tvistigheder uden Undtagelse (eller uden Betingelser, Stipulationer fra Modpartens Side), som vare op-*

staaede imellem dem. H. vill ráða úskorat *ubetinget.* — *Jfr* skora *(v. a.).*

Úskorðaðr *som der ikke ere satte Stötter til.*

Úskorinn *uskaaren* (úskorin klæði); *uslagtet; ikke flenset.*

Úskorpinn *ikke sammenskrumpen, I.*

Úskotinn *udskudt.*

Úskráðr *ikke nedskrevet.*

Úskrafinn *ikke snaksom.*

Úskrautligr *ikke stadselig.*

Úskreipr *ikke glat (for Foden), I.*

Úskriftaðr *som ikke har skriftet; som ikke har faaet Aflad; som ikke har staaet aabenbar Skrifte (B).*

Úskrýddr *uprydet.* — 2) *uden Messeklæder, ikke ifört kirkeligt Ornat.*

Úskrýfðr *ikke kruset.* — 2) *ikke lagt el. reist op i Stakke (om Kornneg); jfr* skrýfa.

Úskúaðr *og* úskóaðr *uden Sko el. Skoe; uskoet.*

Úskundi *Ophold, Hindring; Fortræd.*

Úskyggðr *ikke blank, upoleret; ikke gjennemsigtig.*

Úskyggn *a) som ikke kan see.* — *b) uskarpsynet (eg. og ueg.).* — *c) nu ogsaa spec.: som ikke kan see Aander el. Spögelser.*

Úskyggna, *v. a., gjöre uklar, slöve, svække (Synet).*

Úskyggnask, *pass., blive svag (om Synet).*

Úskyggnleiki *og* -leikr *Mangel paa Syn el. Skarpsynethed; jfr foreg. O.*

Úskyld *(upassende Gjeld) utilbörlig Udgift.*

Úskyldr *1) ikke pligtig, ikke forpligtet.* — *b) uvedkommende, ikke paahvilende som Pligt:* hann kvað sèr úskylt, at *etc. det var ham uvedkommende, det var ikke hans Pligt, at etc.* — *c) ikke nödvendig, som der ikke er Grund til, som man kan lade være med:* vaktir þú þetta mál fyrri, ok var þèr þat úskylt *og det kunde du lade være med, og det uden al gyldig Grund.* — 2) *ikke beslægtet el. i Familie med.*

Úskynigr *og* -ugr *med svag Forstand, med liden Indsigt.*

Úskynsamligr *ufornuftig, som vidner om Ufornuft.*

Úskynsamr *ufornuftig.*

Úskynsemi *Ufornuft.*

Úskyti (-a, -ja, -ar), *m., en daarlig, uövet, usikker Skytte:* eigi veit hvar óskytja ör geigar *(Ordspr.) man kan ikke vide, hvor en daarlig Skyttes Piil (el. den Skyttes, som skyder blindt hen, uden bestemt Sigte?) streifer, rammer i dens usikkre, tilfældige Retning; jfr* geiga *(almindel. opfattet saaledes, men muligen kunde det betyde: den som volder stor Skade ved sit Skud, en ulykkebringende Skytte; var.* óskytjo *af* óskytja *betyder det samme; jfr* skytja *hos Eg.).*

Úsköp, *see* úskap.

Úsköpuligr *uformelig, vanskabt, hæslig, I.*

Úskörugligr = úsköruligr.

Úsköruligr *umandig; uden Eftertryk el. Dygtighed.* -liga *adv.*

Úskörungligr, *d. s.*

Úsleginn *ikke slaaet (f. Ex. om Græs el. en Græsmark).*

Úsleitinn = úsleituligr; *n. sg.* úsleitit, *adv.,* = úsleituliga: drekka úsleitit *drikke rask, uden Nölen.*

Úsleituligr *rask, som vidner om Raskhed, Liv el. Energie.* -liga, *adv.*

Úslètta *Ujævnhed.*

Úslèttr, *1) eg., ujævn, knudret etc.* — 2) *ueg., uheldig, som löber uheldig af:* segja sínar farir úslèttar = segja sínar farir eigi slèttar *(see* slèttr. 2). — Úslètt, *n. sg., adv., uheldigen:* fara úslètt *komme slemt afsted.*

Usli, *see* auvisli.

Úslingr, *see* úslyngr.

Úslis-, *see* úslys-.

Úslitinn *uslidt; usönderslidt, usönderrevet; ubrudt (ueg.); ikke hævet (see* slíta *i dets forskjellige Betydninger).* — *b) udeelt:* þá voru þing öll úslitin *da vare de alle udeelte, ikke deelte i to.*

Úsljá-, úsljó-, *see* úslæ-.

Úslyngr *(el.* úslingr) *ubehændig, klodset; ikke flink el. rask.*

Úslysfenginn *(hellere end* slis-), *som undgaaer Uheld, sjelden rammes af Uheld.*

Úslysgjarn, *d. s.*

Úslysinn, *d. s., ikke udsat for Uheld, I.*

Úslyttimannliga *rask.*

Úslyttinn *rask, adræt, fyrig.*

Úslœgja *den Deel af en Græsmark, som Græsset ikke er slaaet af, I.*

Úslœgligr *ærlig el. som seer ærlig ud, vidner om Ærlighed.* -liga *adv.*

Úslægr *ikke snu el. underfundig, ærlig, enfoldig.*

Úslœkinn *rask, fyrig, energisk.*

Úslæliga *el.* úsljáliga *med Kraft Mod, Energie.*

ÚSLÆR (-jár, -jór), *uslöv, skarp; kraftig, eftertrykkelig; modig.*
ÚSLÖKKILIGR, *see* úslökkviligr.
ÚSLÖKKVANDI *uslukkelig.*
ÚSLÖKKVANLIGR, *d. s.*
ÚSLÖKKVILIGR *og* ÚSLÖKKILIGR, *d. s.*
ÚSMÁBORINN *ikke af ringe Herkomst, af god Herkomst.*
ÚSMÁÐR *uforhaanet, I.*
ÚSMÁLÁTR *som ikke bryder sig om Smaating, B.*
ÚSMÁNAÐR = úsmáðr, *I.*
ÚSMÁR *ikke ringe, stor, betydelig.*
ÚSMEIKR *ikke bange, I.*
ÚSMÍÐAÐR *uforfærdiget; ubygget.*
ÚSMÍÐI *daarligt Arbeide, B.*
ÚSMÍÐISLIGA *daarligen, ubehændigen som Smed, Snedker, el. desl.*
ÚSMOGINN *uormstukken, I.*
ÚSMURÐR *ikke smurt. — 2) usalvet; jfr* smyrja.
ÚSNARLIGR *seen, langsom.* -liga, *adv.*
ÚSNARPLIGR *uden Kraft el. Energie; blödagtig; ikke haard el. heftig.* -liga, *adv.*
ÚSNARPR *ikke* snarpr *el. det modsatte deraf (see d. O.).*
ÚSNARR *seen, langsom, ikke rask.*
ÚSNILLI (*Usnilde*) *Usnildhed, Daarskab, etc. (det mods. af* snilli).
ÚSNJALLR *ikke el. det modsatte af* snjallr *(see d. O.).*
ÚSNORTINN (*af* snerta) *uberört.*
ÚSNOTR *udannet; uklog; uklögtig, uheldig, taabelig. — b) uziirlig, I.*
ÚSNOTRLIGA *uklögtigen; paa en klodset Maade.*
ÚSNÖFRLIGR *el.* ÚSNŒFRLIGR *ikke rask el. adræt; langsom.* -liga, *adv.*
ÚSNÖGGR *langsom.*
ÚSOÐINN *ukogt.*
ÚSOFNAÐR *ikke faldet i Sövn.*
ÚSOLLINN *usvullen.*
ÚSÓMI *Usömmelighed.*
ÚSÓPAÐR *ufeiet, I.*
ÚSPAKLÁTR *uspagfærdig, urolig, ufredelig.*
ÚSPAKLIGR, *d. s.* -liga, *adv.*
ÚSPAKR, *1) uspagfærdig, urolig etc. (jfr* spakr *1). — b)* úspakt veðr *uroligt, stormfuldt Veir. — 2) uklog.*
ÚSPARLIGA *usparsommeligen.*
ÚSPARR, *a) som ikke sparer, gavmild, rundhaandet;* úspart, *n. sg., adv., rundeligen:* láta úspart *ikke spare paa. — b) som ikke spares, som man ikke holder paa:* ú. er hann mèr til allra úfara *jeg kunde unde ham al Verdens Ulykker.*
ÚSPEKT *Urolighed, Fredsforstyrrelse, Opløb:* göra úspektir *reise Uroligheder, hærge (el. desl.):* úspektarmaðr *et uroligt Hoved, ufredelig Mand.*
ÚSPELLAÐR *ufordærvet; reen:* úspelluð mær *reen Mö.*
ÚSPILLTR *ufordærvet, ikke forværret:* taka til úspilltra málanna *tage fat paa, optage Sagen i dens oprindelige Tilstand, uforandret (uden at den er bleven forværret ydermere paa nogen af Siderne). — b) reen:* úspillt mær = úspelluð m.
ÚSPJALLAÐR = úspellaðr (sem mál hennar væri úspjallat *som om der intet var kommet i Veien ɔ: mellem hende og Manden).*
ÚSPOTTAÐR *ubespottet.*
ÚSPRETTR *ulösnet; uspræltet; (jfr* spretta, *v. a.).*
ÚSPROTTINN *ikke fremspiret. — b) ikke bevoxet med, paa hvilken noget ikke er skudt op, voxet frem.*
ÚSPRUNGINN *usprækket, urevnet, I.*
ÚSPRÆKR *ikke fyrig, I.*
ÚSPUNNINN *ikke uspundet, I.*
ÚSPURÐR *uadspurgt:* segja úspurt *fortælle uopfordret. — b) uspurgt, ikke hört el. berettet; n. sg., subst., i Talemaader som:* þat var úspurt til hans *man havde ikke hört noget om (fra) ham.*
ÚSTAÐFASTLIGR *som röber el. vidner om Ubestandighed.* -liga, *adv.*
ÚSTAÐFASTR *ubestandig, ustadig.*
ÚSTAÐFESTI *Ubestandighed, Ustadighed.*
ÚSTAÐLIGR *ustadig.*
ÚSTARFSAMR *ikke arbeidsom; unyttig (som Arbeider.)*
ÚSTEFNDR *ikke tilkaldt; ustævnet, ikke indkaldt.*
ÚSTEIKTR *ustegt, I.*
ÚSTERKLIGR *svag af Udseende.*
ÚSTILLILIGR *urolig, som seer ud til at være vanskelig at styre el. regjere.*
ÚSTILLING *Urolighed, Mangel af Selvbeherskelse.*
ÚSTILLTR *heftig, opfarende, som ikke behersker sig selv.*
ÚSTINNR *ustiv, som giver efter; svag.*
ÚSTIRÐLÁTR *föielig.*
ÚSTIRÐR *ustiv; föielig (jfr* stirðr).
ÚSTOFNAÐR *ikke grundlagt, I.*
ÚSTOLINN *ikke stjaalen.*
ÚSTOLTR *beskeden.*
ÚSTOPALL *stadig, sikker.*
ÚSTORKINN *ustörknet, I.*
ÚSTORKNAÐR, *d. s., I.*
ÚSTRÍÐR *ustrid, etc. (jfr* stríðr).
ÚSTUDDR *ustöttet.*

Ústunginn *ustukken, I.*

Ústyggr *1) ikke sky. — 2) ikke bister, venlig.*

Ústyrkleikr *og* -leiki *Svaghed.*

Ústyrkligr *svagelig, svag af Udseende.* -liga, *adv., svagt.*

Ústyrkr *Svaghed, Afmagt.*

Ústyrkr *svag.*

Ústyrkt = ústyrkr *(m.).*

Ústœðiligr *som seer ud til ikke at kunne staae, svag, I.*

Ústœrilátr *beskeden, I.*

Ústöðugleiki *Ustadighed, I.*

Ústöðugr *ikke fast, vaklende; ustadig, ubestandig.*

Ústöðvandi *ustandselig, I.*

Úsundrleitr *ikke forskjellig, uadskillelig.*

Úsundrlægr, *d. s.*

Úsundrskilligr *uadskillelig.*

Úsvalr *ikke sval, lummer, I.*

Úsvarinn *usvoren.*

Úsváss *ublid, ubehagelig, kold:* úsvást veðr *koldt Veir.*

Úsveigjanligr *uböielig.*

Úsveittr *som ikke sveder.*

Úsviðinn *usveden.*

Úsvífr *(og nu* úsvífinn*) uböielig, ueftergivende, streng, haard; trodsig, som ikke bryder sig om noget.*

Úsvikall (-ull) *ubedragersk, paalidelig.*

Úsvikinn *uforfalsket, I.*

Úsvikull, *see* úsvikall.

Úsvinna *Uklogskab; Ubelevenhed.*

Úsvinnr *uklog; uopdragen, ubeleven.*

Úsvipligr, *som har et fælt Udseende.*

Úsviptr *ikke rykket, taget ned, bort etc. (jfr* svipta, *v. a., og* úsvipt *hos Eg.). — B) (usikkert om hörende hertil) slagen med Taushed el. nedslagen; impers.* e-m verðr úsvipt *en bliver nedslagen; ligel. en er nærved at falde i Besvimelse, daane.*

Úsyfjaðr *ikke sövnig, I.*

Úsyndr *som ikke kan svömme.*

Úsýndr *blind.*

Úsyndvarliga *ikke* syndvarliga *(see d. O.).*

Úsýni = úsjón.

Úsýniligr *usynlig. — b) uanseelig.* -liga, *adv.*

Úsynju *og* úsynjum, *adv., (eg. gen. el. dat. sg. og dat. pl. af* úsynja, *der ikke findes, men antages at være beslægtet med* synja *negte, benegte, altsaa oprindeligen, noget der ikke lader sig negte, forsvare, besmykke el. desl., deraf:) utilbörligen, upassende; uden Aarsag, unyttigen (lat. temere.)*

Úsýnn *usynlig; ikke indlysende, uvis, usikker.*

Úsýrðr *usyret.*

Úsæll, *see* úsall.

Úsælligr *som seer ud til at have haft det slet, være bleven slet behandlet, mager, udtæret el. desl.*

Úsœma, *v. a., vanære.*

Úsœmd *Vanære, Skam.*

Úsœmiligr *vanærende, uhæderlig; upassende, usömmelig.* -liga, *adv.*

Úsœrr *som man ikke kan aflægge Ed paa, sværge (paa):* lítit skyldi í eiði úsœrt *(Ordspr.) kun lidet, som mindst, ubetydeligt skulde det være (i en Ed, d. e.) naar man aflægger Ed, som man ikke tör sværge paa, som man undtager. — b)* ú. dagr *en Dag, paa hvilken ingen Rettergang maatte holdes (B).*

Úsætiligr *ikke til at taale, utaalelig aldeles upassende.*

Úsætr *ikke* sætr *(see d. O.).*

Úsöguligr *umærkværdig, I.*

Úsöngvinn *som ikke pleier at synge gudelige Sange, deeltage i det Slags Andagtsövelser.*

Út, *adv. (correl. med* inn; *compar.* utarr, *superl.* yzt*), ud etc., A) om Stedsforhold, deels med deels uden Bevægelse (el. om Retning alene), 1) ud af, ud over, a) ud af et Huus (el. lign.):* ganga út *gaae ud;* hann gekk út þær dyrr, *er ud af, ud gjennem den Dör. —* Stökkva, fljúga *etc.* út um glugg *ud af et Vindue. —* Ganga út í dyrnar *ud til, ud i Indgangen. — Uden Bevæg.:* líta út *see ud. — β)* dómar fara út *Dommene (d. e. Dommerpersonalet fra de forskjellige Districtsdomme) drage ud ɔ: ud af Teltene, Boderne for at sætte Retten paa Althinget. — b) ud af hvilketsomhelst andet, som har en indesluttende, indelukkende, omsluttende, omfattende, bevarende etc. Beliggenhed el. Charakteer:* út ór dalnum *ud af Dalen;* út ór *el.* af borginni *ud af Byen;* út ór höfninni *ud af Havnen (deraf* láta út *lægge ud). —* Hella út ór keri *udgyde Indholdet af et Kar; deraf* hella út *udgyde* (hella út blóði; *jfr* blóðsúthelling. — Út af Egyptalandi *ud af Ægypten. —* Renna, streyma út ór *rinde, strömme ud af;* renna út af *flyde (ud) over;* út úr pyngjunni *ud af Pungen. —* Ullu þar út froskar, eðlur ok pöddur *vældede ud deraf. — Ud af, ud over den yderste Rand af noget:* gengu þeir þá

slètt út af borðunum *(gik i Kampens Raseri) lige over Bord.* — Ríða, rjúka út af *falde om kuld (synes nærmest at være at henföre hertil, da Grundforestillingen rimeligst er den, at noget falder ud, ned af det, hvorpaa det hviler, kommer over den yderste Kant der paa, har intet Hvile- el. Stöttepunkt der meer).* — *2) ud, længere borte i Retningen fra Husene el. Gaarden (især dens Forside), el. et beboet Sted:* út á túnit *ud paa Hjemmemarken;* út á engjar *ud paa Engene;* út í haga *ud paa Græsgangene;* fara þeir síðan út á hólinn *ud paa Höien (som var der kort foran Gaarden);* hann lèt þá taka ágæt klæði ok breiða út á veginn fyrir, þar sem S. konungr skyldi ríða til borgarinnar *lod Veien udenfor Byen belægge med kostbare Töier, der hvor etc.* — *Uden Bevægelse:* út í högum, út á engjum = úti á *etc.* — *b)* bera út börn *udsætte Börn.* — *3) ud* ɔ: *paa (ude paa) betegnende Retningen længere (ned) imod Kysten, Sökanten (med el. uden Bevægelse), jfr adskillige med* út *sammensatte Ord, f. Ex.* útnes, útströnd, útver *o. fl.;* út við sjó *ude ved Sökanten, Stranden.* — *Undertiden synes det, i det mindste tillige, at betegne længere mod Vest (saaledes som det nu er Tilfaldet paa mange Steder i Island); jfr* útsuðr, útnorðr *etc.* — *4) ud* ɔ: *bort fra en Kyst, Strandbred, Bred:* út á sjó, hafit *ud paa Söen, Havet;* út í ána, vatnit *ud i Aaen, Indsöen;* út á ísinn *ud paa Isen:* út á bryggjuna *ud paa Broen.* — *5) bort fra det faste Land til en Ö, en Holm el. desl.:* út til Íslands, Færeyja *„fra Europas Fastland" (Dropl.) til Island etc. (hvor efter de historiske Forhold oftest er Talen om Norge som Udgangspunkt); deraf alm. abs.* koma út *komme til Island; jfr* útkváma; út hèr *her i Landet* (ɔ: *Island); jfr* utan. — *6) bort fra nordligere til sydligere Egne, el. om Udgang fra de nordlige Lande til de sydlige:* þá hèlt konungr fram ferðinni ok lagði út til Njörfasunda *syd til Strædet ved Gibraltar;* sigldi Sigurðr konungr út um Grikklandshaf til Jórsalaborgar *syd over Middelhavet i Retningen til etc.;* komu utan af Jórsalaheimi, en sumir ór Miklagarði, þeir menn er út höfðu farit með Skopta Ögmundarsyni *som havde fulgt ham paa hans Expedition syd paa, til de sydlige Lande;* út í lönd *til de sydlige Lande.* — *Uden Bevægelse:* (hann) kom fram um haustit út á Gallizu-landi *lagde der til Land.* — *7)* út af, út frá, utar af *el.* frá *i Retningen ud fra:* út af konunginum (sátu) riddarar ... en út af erkibiskupinum lýðbiskupar; næsta Gunnari utar frá sat Njáll *i Retningen ud fra ham (og ud til Dören, i Modsætning til „*innar frá*" för).* — *8) ud* ɔ: *ud fra sig:* rètta út hendina, fótinn *udstrække Haanden (Armen), Benet.* — *B) om andre Forhold (meer el. mindre som ud i Dansk), 1)* bjóða út liði (leiðangri *etc.*) *udskrive Folk til et Tog; jfr* útboð. — *2)* búa út *udruste.* — *3)* leysa út, *a) udlöse.* — *b)* leysa e-n út með gjöfum *give en Foræringer til Afsked.* — *4)* heimta e-t út *fordre udleveret, udredet, udbetalt; jfr* útheimting. — *5)* greiða, lykja e-t út *udbetale, udrede, klarere; jfr.* útgreizla, útlykt. — *6) ud, til Ende:* næsta morgin, sem prími er út sagðr. — *7)* allir út í frá *(ordr. alle ud fra ham, d. e.) alle de övrige.*

Útal (-s, *uden pl.*), *n.*, *utallig Mængde.*

Útalaðr *ikke sagt, ikke omtalt.*

Útalligr *utallig.*

Útalinn (-iðr, -ldr), *ikke medregnet, uregnet.*

Útálmaðr, *som ikke möder Hindringer; n. sg.* útálmat, *adv., uhindret, I.*

Útaminn *utæmmet.*

Útamr *(en) uvant til, uövet i;* e-t er e-m útamt *en bærer sig forkeert ad med noget formedelst Mangel paa Övelse.*

Utan, *adv. og præp. og conj., (correl. med* innan *og* út) *uden, I) adv., A) med Bevægelse, 1) uden fra, a) udenfra,* ɔ: *ind i et Huus el. desl.:* u. af hlaðinu, túninu *udenfra Gaardspladsen (foran Husene), Hjemmemarken.* — *b) fra et Sted, som ligger borte fra en Gaard, en By el. et beboet Sted (jfr* út). — *c) fra Sökysten.* — *d) fra Havet indtil Kysten; jfr* utanhald. — *e) fra en Holm el. Ö til det faste Land; spec. fra Island til Europas Fastland (især Norge; jfr* út): fara u. *reise udenlands;* kom utan af Íslandi sá maðr *kom fra Island den Mand.* — *B) uden Bevægelse, uden, udvendig etc., a) uden, udvendig:* u. ok innan *inden og uden;* um u. *uden paa;* u. yfir. — *b)* fyrir u. *udenfor.* — *c)* u. við *paa den udvendige Side*

ved, udenfor (og lige ved). — *e) i Udlandet, udenlands:* vera u. *opholde sig udenlands.* — *II) præp., uden, 1) m., gen., a) i Stedsforhold, uden for:* u. kirkjugarðs *udenfor den;* u. hèraðs *uden for et Herreds Grændser, etc.* — *b) i andre Forhold, uden:* u. orlofs *uden Tilladelse.* — 2) *m. acc., uden:* jörðin var u. alla prýði *uden al Naturskjönhed;* fyrir u., *d. s.;* fyrir u. ef *uden al Tvivl;* fyrir u. leyfi *uden Tilladelse;* u. þat *det undtagen.* — *III) conj., uden, med mindre (med et fölgende Conjunctiv):* utan hann væri verndaðr föðurligu fulltingi. — *b)* u. ok þar með *og desuden.*

Utanborðs, *adv., udenbords, jfr* útbyrðis.

Utanborgar, *adv., udenbyes.*

Utanbrautar, *adv., udenfor Veien.*

Utanbœjar, *adv., udendörs; udenfor Husene, Gaarden.*

Utanbœjarfólk *Folk fra en anden, el. andre Gaarde, I.*

Utanbœjarmaðr *Mand fra en anden Gaard, I.*

Utaneygðr = úteygðr.

Utanferð *Udenlandsreise (især fra Island til det europæiske Fastland, spec. til Norge).*

Utanfjarðar, *adv., 1) udenfjords, ɔ: borte fra en Fjord eller det District, som omgiver den.* — *2) paa den Side af en Forstrand, et Rev (mellem en Fjord og selve Havet), som vender mod Havet, I.*

Utanfjórðungs, *adv., ude af, uden for en Landsfjerding (i Island).*

Utanfjórðungsmaðr *Mand fra en anden Fjerding (see* fjórðungr).

Utanfótar, *adv., paa den udvendige Side af Benet, Foden, Laaret.*

Utangarða, *adv., paa den udvendige Side af el. udenfor Gjerderne.*

Utangarðs, *adv., paa den udvendige Side af el. uden for Gjerdet.*

Utangátta, *adv., udendörs.*

Utanhafnarföt, *n. pl., Overklæder, I.*

Utanhald, *1) det at roe el. seile op imod Landet (især paa Fiskegrundene).* — 2) *Paalandsvind, I.*

Utanhèraðs, *adv., uden for et Herreds Grændser.*

Utanhèraðsmaðr *Mand uden for et Herred, som ikke hörer dertil.*

Utanhèraðshöfðingi *Hövding uden for Herredet, som ikke hörer dertil, I.*

Utanhjá, *adv., udenfor, ved Siden af, I.*

Utanhrepps, *adv., som ikke tilhörer Reppen (see* hreppr).

Utanhreppsmaðr *Mand som ikke hörer til Reppen.*

Utanhúss, *adv., udendörs, udenfor Huset, I.*

Utanlands, *adv., udenlands.*

Utanlandsmaðr *Mand fra Udlandet.*

Utanlendis, *adv.,* = utanlands.

Utanlærs, *adv., paa den udvendige Side af Laaret.*

Utansóknar, *adv., udenfor et Sogn, I.*

Utansóknarfólk *Folk, som ikke tilhöre Sognet, ere fra et andet Sogn, I.*

Utansóknarmaðr *en Mand fra et andet Sogn.*

Utanstafs, *adv.,* = utanstokkr.

Utansteins, *adv., (el. adj. ?), uden for Stenen:* hann vígði hann u. *bevirkede ved magiske Midler, at han (ɔ: Dværgen) maatte blive uden for Stenen.*

Utanstefning *det at paabyde en at reise til Norge for at rense sig.*

Utanstokks, *adv., udendörs, modsat* innanstokks.

Utansveitar, *adv., udenfor en* sveit *(see d. O.).*

Utansveitarmaðr *Mand, som ikke hörer til en* sveit *(see d. O.).*

Utanverðr, *adj., 1) udvendig; n. sg.:* at utanverðu *udvendig;* utanvert við *udenfor, ved Siden af.* — *2) som hörer til det yderste, forreste af noget:* á utaverðum hólnum *paa selve Randen, Heldningen af Bakken (især den, der vender mod Kysten).*

Utanþings, *adv., udenfor et Thingdistricts Grændser.*

Utanþingsmaðr *Mand som ikke hörer til Jurisdictionen.*

Útarfi *Udarving.*

Utarla, *see* utarliga.

Utarligr, *adj., som er langt ude, yderlig.* -liga *og contr.* utarla, *adv.*

Utarr, *see* út.

Útbeit *Græsgang, et Stykke Jord til Græsning.*

Útbeizla *(især i pl.) Indförsel (i ens Eiendele).*

Útbita, *v. a., (el. hellere i 2 Ord), 1) forsyne med Ræer (?):* (skip) þrennum bitum útbitat. — *2) i Udtrykket:* ú. augunum *spile Öinene saaledes op, at de ligesom træde ud af Öiehulingerne.*

Útboð *Udbud, Udskrivning;* útboða-

bréf *Udbudsbrev, skriftlig Udskrivningsbefaling.*

Útborði (*-a, uden pl.*), *m., den Side af Skibet, som vender ud fra Kysten, mods.* landborði.

Útborg *Udkanten, Yderdelen af en befæstet Plads el. en By.*

Útburðr, *a) Bæren, Bringen ud, udenfor Huset; spec., det at udsætte et Barn (som i den hedenske Tid).* — *b) noget som bæres, bringes ud; spec., et udsat Barn, som döer (med Biforestilling om Spögeri):* ok kölluðu úfróðir menn þau (ɔ: *de udöbte Börn, som begravedes paa uindviede Steder)* útburði.

Útbyrðis, *adv., udenbords; over Bord.*

Útbýta (*el. hellere som to Ord* út býta), *v. a., uddele.*

Útbærr, *adj., som en gjerne vil blive af med, skille sig af med;* e-m er e-t útbært, *I.*

Úteitr *som ikke er munter eller glad, bedrövet.*

Útegldr *ikke tælget el. tilskaaret, utilhugget.*

Úteljandi *som ikke kan tælles, utallig, I.*

Útemja (-u, -ur), *f., en utæmmet Hest, I.*

Útemjandi *som ikke kan tæmmes; ustyrlig, I.*

Útendraðr *ikke tændt, antændt.*

Útengdr *ikke besvogret.*

Útengjar, *f. pl., Eng, som ligger længere borte fra en Gaard, I.*

Útenntr *som ikke er* tenntr *(see d. O.), I.*

Úteppir *som ikke er* tepptr *(see d. O.).*

Útey *en længere fra det faste Land bortliggende Ö, Udö.*

Úteygr *el.* -eygðr *som har udstaaende Öine.*

Útfall *Udströmning; Tilbageströmning, Ebbe, (især i Fjorde), I.*

Útfarar-. *see under* útför.

Útferð, *a) Udgang, Udreise fra, Tog ud af et Land:* hón (ɔ: *Exodus)* segir af ú. Ísraels fólks af Egiptó. — *b) Udenlandsreise (spec. til de sydlige Lande, navnlig Grækenland og Palæstina):* meðan Sigurðr konungr var i útferðinni. — *c) Reisen fra Udlandet hjem til Island:* ef landi várr andask utanlands ..., þá skal sá maðr taka þat fé, er þar er, sem skyldastr er þeira manna, er ú. eigu. — *d) Jordefærd, Begravelse;* útferðar-bók *Bog, som handler om et Tog, Udreise fra et Land (om Exodus).* -morgunn *den Morgen, da Israeliterne drog ud af Ægypten.*

Útfiri (-is, *pl. d. s.*), *n., Vandets længere Tilbagegang ud fra Stranden ved Ebbetid; deraf om den Strækning, som til samme Tid bliver tör uden for Stranden.*

Útgengiligr, *adj., (om Varer), som finder god Afsætning, afsættelig, I.*

Útfærsla (-u, -ur), *f., Bringen ud el. udenfor; spec.:* ú. dóma *el.* dómenda, *eg. det at före Dommen, Dommerne ud, d. e. det at Dommerne (paa Althinget) begive sig hen til Domstedet og sætte Retten.*

Útfært, *n. p. pr., subst.:* eiga ú. *(om en Landsforviist) have Tilladelse til at vende tilbage til Island (efter en vis bestemt Tid).*

Útför, *a) Udgang, Udreise.* — *b) Udenlandsreise (jfr* útferð *b).* — *c) Krigstog, Udfærd.* — *d)* = útferð *c.* — *i Lovsproget:* ú. dóma = útfærsla dóma. — *f)* = útferð *d;* útfarar-saga *Fortælling om ens Udenlandsreise (spec. til de sydlige Lande);* útfara-balkr *Udfærdsbalk (et Afsnit i de norske Love).*

Útganga, *1) eg., a) Gaaen ud, Udgang (til at passere igjennem):* berum at eld, nema at einni útgöngu. — *Jfr* útgangr. — *2) om Tid:* um útgöngu vetrar *ved Vinterens Ende.* — *3) ueg. og i Lovsproget:* stefna til gjalds ok útgöngu *stævne en til Udbetaling og Aflevering;* útgöngu-leyfi *Tilladelse til at gaae ud.*

Útgangr, *1)* = útganga *1, a, b;* þar var útgangr mikill *der var en viid Udgang.* — *2) Materie, Röde, som flyder ud af Bylder, I.*

Útgarðar, *m., de yderste Dele af en Gaards Jorder, Udhegn:* færa e-n um útgarða *(forjage en fra Huus og Gaard), undertrykke en.*

Útgjöld, *n. pl. (Udgifter), Skatter, Böder, el. lign.*

Útgreizla *Udredning, Udbetaling, Ydelse.*

Útgrynni (-is, *pl. d. s.*), *n., grunde Steder, gaaende langt ud fra Stranden, Udgrund.*

Útgrynningar, *f. pl.,* = útgrynni.

Útgörð (-gerð) *Udrustning og Forsyning til et Tog etc.* — *b) Krigstog.* — *c) Udredelse af Fornödenheder el. Paalæg i en el. anden Hensigt:* sýslumenn kröfðu útgerða til jólaveizlu sér.

Úthaf *Verdenshav, Oceanet.*

Úthafnar, *see under* úthöfn.

Úthagi *Udmark, de fra en Gaard længere bortliggende Græsgange.*

Úthálfa *Udkant (af et Land).*

Útheimta *Udkræven, Indkræven, Inddriven.*

Úthelling *Udöselse, Udgydelse; jfr* blóðsúthelling.

Úthlaða *en længere fra Gaarden liggende Lade.*

Úthlaup *röverisk Udfald, Urolighed, Oplöb;* úthlaupsmaðr *en som drager omkring Bygderne paa Röveri og Plyndring, Urostifter.*

Úthús *Udhuus; jfr* úthýsi, útihús.

Úthverfa (-u, -ur), *f., Vrange, I.*

Úthverfask, *v. pass., vendes om.*

Úthverfis, *adv., ud indefra;* hann sprettir tjaldskörum ...; er hann sá ú. *da han saae ud.*

Úthverfr, *adj., med Vrangen udadvendt; omvendt:* setti niðr úthverft (*ɔ:* holtit). — 2) ú. sjór *oprört Sö.*

Úthýsa *v. a., m., dat.,* ú. e-m *negte at huse en, give en Nattelogis, I.*

Úthýsi (-is, *pl. d. s.*), *n.,* = úthús; *jfr* útihús.

Úthöfn *det at bringe, flytte (især ens Gods, som er död i Udlandet) til Island;* úthafnar-maðr *en som bringer flytter (især en i Udlandet Afdöds Gods) til Island.*

Úti, *adv., ude, etc., 1) eg., a) ude, i Modsætning til Væren inde i Huus, en Bygning, Hule etc. — β) under aaben Himmel:* hvernig er ú. *hvorledes er Veiret. — b) i Modsætning til Væren inde i Beboelsesleiligheden:* ú. í hlöðu *ude i Laden. — c) ude, borte fra Gaarden el. det beboede Sted:* á vegum ú. — *d) ude, ɔ: borte i Retningen længer mod Havet:* ú. á skagannum *ude paa Næsset. — e) udenfor Kysten, deraf paa Tog, en Expedition:* hafa lið, útal skipa ú. — 2) *ueg., ude, forbi, til Ende:* hafa ú. *have endt.*

Útibúð *en fra en Gaards Hovedbygning adskilt Bod el. Bygning.*

Útibúr *et fra en Gaards Hovedbygning adskilt Forraadshuus.*

Útið *slet, ondt Veirligt I.*

Útíðendi *og* -indi *slemme Efterretninger.*

Útíðkanligr *som ikke er Skik og Brug.*

Útíðr *ikke hyppig, sjelden;* útíðum, *dat. pl. n. g., adv., sjeldent.*

Útidyrr *Uddör (om Döraabningen).*

Útifugl *vild Fugl; modsat* alifugl.

Útifýlgsni (-fylsni) *Skjulested udenfor Gaarden el. dens Bygninger.*

Útigangr *et Kreaturs Græsning ude om Vinteren; Vintergræsning;* útigangshestr *Udgangshest.*

Útiginn *som ikke er af Konge- eller Jarleæt. — 2) af lav Herkomst (jfr* tiginn).

Útignaðr *som ikke bliver nogen Æresbeviisning til Deel.*

Útiguligr *uanseelig, ubetydelig af Udseende.*

Útihús *et fra en Gaards Hovedbygning adskilt Huus.*

Útilega *Væsen, Ophold, ude, df: a) Liggen ude paa Skibe, paa Vikingetog. — b) Ophold paa ubeboede Steder for at röve, det at være Stimand;* útilegumaðr *en som opholder sig, lever paa ubeboede Steder, Stimand.* -víkingr *Viking, der jævnlig ligger ude paa Röverlog.*

Útilfallinn *ikke passende el. skikket.*

Útilfelldr, *d. s.*

Útilfýsiligr *ikke tillokkende el. önskværdig.*

Útilgreindr *ikke nævnt, berört el. bestemt.*

Útilheyriligr = útilhlýðiligr. -liga, *adv.*

Útilhlýðiligr *utilbörlig, upassende.* (-liga, *adv.*), *I.*

Útili (-a, -ar), *m., Skade, Fordærv:* ú. mikill hefir staðit af Kveldúlfi ok sonum hans *han og hans Sönner have forvoldt os, vor Familie megen Skade.*

Útillátsamr *ueftergivende, paastaaelig.*

Útillátsemi *det at være* útillátsamr, *I.*

Útiltekinn *ikke bestemt el. aftalt, I.*

Útiltœkiligr *som ikke er tilraadelig.*

Útími, *a) ubeleilig, ikke den rette Tid:* í útíma *i Utide. — b) Ulykke, Plage; spec. Anfald af noget (til visse Tider, ved visse Leiligheder, f. Ex. Berserkergang el. Raseri);* útíma-bærr, *adj., som ikke kommer, skeer til rette Tid, utimelig:* ú. burðr *ufuldbaaret Foster, I.*

Útíminn *karrig, paaholden, I.*

Útiseta *Sidden, Væren ude; spec. og i pl.* útisetur *Sidden ude ved Nattetider for at udöve Troldkonster, el.*

det at udöve Trolddom ved Nattetider; útisetu-maðr *Troldmand.*

Útiskemma *en* skemma, *som er adskilt fra en Gaards Hovedbygning.*

Útistöður, *f. pl.*, ú. kvenna *Tiden fra Konernes Barnefödsel indtil deres Kirkegang, B.*

Útitekinn *solbrændt, I.*

Útíundaðr *som ingen Tiende svares af el. ikke regnes til Tiende.*

Útiverk *Arbeide som forrettes uden for Huset, Udgjerning.*

Útivinna, *d. s., I.*

Útivist *Söreise med Hensyn til, hvor længe den varer og hvorledes den gaaer:* eiga langa, skamma ú. *have en kort, lang Söreise.*

Útízka *Uskik.*

Útjaldaðr *ikke behængt med Væggetæpper.*

Útjóðraðr *som ikke holdes i Töir, I.*

Útjörð *længere bortliggende Gaard el. Jordegods (i Mods. til Hovedgaarden —* höfuðból *— og de dertil hörende Leiejorder).*

Útkastali *en Fæstnings el. befæstet Plads's Yderværker.*

Útkjálki *Udkant af et Land, I.*

Útkváma *og* -koma, *1) Udbrud:* eldr er beiskari í útkvámu, enn inni byrgðr. — *2) Hjemkomst (spec. til Island fra Udlandet).*

Útkvæmt, *n. p. pr., subst.:* eiga ú. = eiga útfœrt *(see d. O.).*

Útlagðr *fredlös, landsforviist; jfr* útlægr.

Útlagi (-a, -ar), *m., el. ogsaa som adj., en som stilles udenfor Lovenes Beskyttelse, Fredlös, en Forviist:* göra e-n útlaga fyrir endilangan Noreg.

Útlagr, *adj., som er idömt en Pengebod:* ú. um e-t *for noget.*

Útlát, *1) især i pl., Udgift:* (hann) var fyrir öllum útlátum ok inntektum *han forestod alle Udbetalinger og Indbetalinger. — b) Pengebod, Mulkt:* verða fyrir útlátum *blive idömt Pengeböder, I. — 2) især i sg., det at stikke i Söen, Udlöb, Udseiling:* Englandsfar albúit til útláts *seilfærdigt, seilklart.*

Útlausn, *a) Udlösning, Löskjöben; Indlösning. — b) Löscpenge, som erlægges for at befrie sig fra noget (f. Ex. Hærjen). — c) Afsked med de Besögende (jfr* leysa, út e-n með gjöfum): gjafir stórar at útlausnum.

Útlegð, *a) det at blive dömt i Pengeböder; Mulkt, Pengebod. — b) Landsforviisning, Fredlöshed, Landflygtighed;* útlegðar-fè *Pengeböder, som en dömmes til at betale.* -sök *Sag, som angaaer, Bröde, som straffes med Pengebod eller Landsforviisning.*

Útleggjask, *v. pass., a) idömmes Pengeböder, mulkteres:* ú. um e-t *mulkteres for noget. — b) landsforvises, erklæres fredlös (?).*

Útleið *Söveien langt udenfor Kysten.*

Útleiðis, *adv., söveis langt udenfor Kysten.*

Útleizla, *a) Maaden, hvorpaa en Vært behandler sine Gjæster ved Bortreisen; jfr* útlausn *c. — b) Begravelse, Jordefærd.*

Útlendis, *adv., udenlands; jfr* utanlendis, erlendis.

Útlendismaðr *Udlænding.*

Útlendr, *adj.*, = útlenzkr.

Útlendur, *f. pl., længere fra Gaarden liggende Jorder.*

Útlenzkr, *adj., udenlandsk:* ú. maðr. *Udlænding.*

Útlimir, *m. pl., Arme og Been; spec. om Hænder og Födder;* útlimamikill *som har store* útlimir.

Útlykt *Udbetaling.*

Útlægja (-ða, -t), *v. a., forvise, erklære fredlös; gjöre fredlös. — F. p.,* útlægjask *blive landflygtig.*

Útlægr. *adj., 1) som bör udredes, bödes (etc.):* ú. eyrir. — *2) landsforviist, fredlös, landflygtig:* göra e-n útlægjan *landsforvise.*

Útlönd, *n. pl., Udlande; spec. de sydlige Lande (i Mods. til Norden).*

Útmessa *Gudstjeneste, som holdes om Eftermiddagen.*

Útmánaðr *og* -uðr, *m. pl., en af de tre sidste Vintermaaneder, I.*

Útnes *Udpynt.*

Útnorðan, *adv.,* ú. *el.* á ú. *(om Vindens Retning) fra Nordvest, nordvestlig.*

Útnorðr *Nordvest.*

Útnyrðingr (-s, -ar), *m., Nordvestvind.*

Útortryggr *ikke mistroisk el. mistænksom.*

Útráðandi *som skal udelukkes, bortjages.*

Útraðkaðr *som ikke er traadt paa el. nedtraadt.*

Útrás *Udlöb:* óss vatnsins ok ú.

Útrauðr *rask, villig, flink.*

Útraust = vantraust.

Útraustleiki *Mangel paa* traustleiki.

Útraustr *ikke sikker, ikke til at stole paa; svag.*

Útregr *villig, I.*

Útrekstr *Driven ud; Udviisning, Bortjagen.*

Útrennsl *el.* -rennsli *Udlöb, Aflöb; Udflod, I.*

Útroðinn *som ikke er traadt paa el. nedtraadt.*

Útróðr *det at roe fra Land (paa Fiskeri); jfr* útrœði*; nu almindel. i pl.,* útróðrar *Fiskeri;* fara til útróðra *begive sig etsteds hen for at opholde sig der i nogen Tid for at drive Fiskefangst.*

Útrú *Vantro, Irreligiösitet; Overtroe.*

Útrúanligr *ikke til at troe, utrolig; jfr* útrúligr.

Útrúleiki *Utroskab; jfr* útrúnaðr.

Útrúligr, *1) utrolig. — 2) ikke til at stole, lide paa:* ú. at halda sættir. -liga, *adv.*

Útrúnaðr *Utroskab.*

Útrúr *ikke til at stole, lide paa, upaalidelig; utro. — Impers.:* útrútt er með e-m *de staae paa en spændt Fod med hinanden.*

Útryggð *Utroskab; Falskhed.*

Útryggiligr *som seer mislig, mistænkelig ud.*

Útryggr *utro.*

Útrœði (-is, *pl. d. s.*), *n., Gjerningen at roe fra Land (paa Fiskeri); ogsaa Veilængden, som skal tilbagelægges til Fiskegrundene:* langt ú., *I.*

Útsigling *Udseilen; spec. Seilads, Reise fra Norge el. Europas Fastland til Island.*

Útsending *Udsenden.*

Útsjár *Verdenshav, Oceanet; jfr* úthaf.

Útsjón *Forsynethed, Klögt, I.*

Útskagi *Udpynt.*

Útskeifr *skjævbenet udad, I.*

Útsker *længere bortliggende Skjær fra Kysten.*

Útskot *Hjörne, Afkrog, B.*

Útskúfa, *v. a., udjage, forjage, forvise, I.*

Útskœkill *den yderste Deel, Udkant af noget, I.*

Útsog *Söens Tilbageströmning i Brændingen.*

Útsótt *Buglöb.*

Útstaðr *Sted udenfor Huset; spec. Retirade (Eg.).*

Útstafr *en ydre, d. e. en nærmere til Væggen staaende Stolpe el. Pille i en Bygning.*

Útströnd *fjerntliggende Kyst el. Udkant af et Land.*

Útsunnan, *adv.,* ú. *el.* á ú. *(om Vindens Retning) fra Sydvest, sydvestlig.*

Útsynningr (-s, -ar), *m., Sydvestvind.*

Útugginn *ikke tygget, I.*

Útvega (aða, -at), *v. a., forskaffe, bringe tilveie, I.*

Útveggr *Ydervæg, Udvæg.*

Útvegr *Udvei, Udflugt:* þeir ... hittu eigi skjótan útveg til undankvámu *fandt ikke i en Hast Udvei til at undslippe; jfr* undanfœri. — *2) Forskaffelse, Tilveiebringelse.*

Útver *Sted paa Udkanten af et Land (el. tilliggende Öer), hvor man opholder sig i en vis Tid for at drive Fiskeri.*

Útvinnur, *f. pl., Udrustning til Krigstog.*

Útvörðr *den (de) yderste Vagt(er), Udvagt.*

Útygiligr *ikke* tygiligr *(see d. O.).*

Útýndr *som ikke er tabt.*

Útyrrinn *som ikke tirrer andre, fredelig.*

Útþanning *Udspænden, Udstrækken;* ú. orða *Ordbetydningens Udvidelse (en Art af Litotes).*

Útœkligr, *adj., som ei lader sig gjöre, udföre.*

Útœkr *som ikke er til at behandle, styre. — b) =* utœkiligr.

Útældr *ikke forlokket, I.*

Útœmdr *ikke tömt, I.*

Útæpiligr *som ikke er* tæpiligr *(see d. O.).* -liga, *adv.*

Útæpr *som ikke er* tæpr *(see d. O.).* — Útæpt, *n. sg., adv., uden Skaansel; med Eftertryk, af alle Kræfter.*

Útærr *uklar, I.*

Útöluligr, *adj., utallig.*

Úumbreytanligr *uforanderlig, uomskiftelig, I.*

Úumflýjanligr, *adj., uundgaaelig.* (-liga, *adv.*), *I.*

Úumrœðiligr, *adj., som ikke kan beskrives, usigelig.* -liga, *adv.*

Úumskorinn *ikke omskaaren.*

Úundinn *ikke vind el. skjæv, I.*

Úunninn *ikke udfört, forarbeidet el. desl.; ikke vunden el. indtagen.*

Úútgengiligr *(om Varer) som ikke er til at blive af med el. afsætte, I.*

ÚVANDSKIPAÐR *som ikke er vanskelig at besætte, udfylde.*

ÚVANDVIRKI *Mangel paa Flid, Omhyggelighed ved Udförelsen af sit Arbeide.*

ÚVANDVIRKILIGR *som vidner om Mangel paa Flid, Skjödeslöshed, som er skjödeslöst gjort.*

ÚVANI *Uvane, Uskik.*

ÚVANR *som ikke er vant til, ikke pleier; uvant, utilvant, uövet.*

ÚVÁPNAÐR *som ikke har Vaaben, ubevæbnet.*

ÚVÁÐFELLDR *som ikke er* váðfelldr *(see d. O.), I.*

ÚVAFINN *ikke omviklet, I.*

ÚVAKAÐR *(Iis) som ikke er gjort Vaager i.*

ÚVAKINN *ikke vækket, I.*

ÚVAKNAÐR *ikke vaagnet, I.*

ÚVAKR *ikke* vakr *(see d. O.).*

ÚVALDR *uskyldig:* snúa sök á úvaldan *give en Uskyldig Skylden.*

ÚVÁLIGR *ikke faretruende el. farebringende.*

ÚVALINN *uvalgt, ikke udvalgt, el. udsögt.*

ÚVÁLKAÐR *som ikke er* válkaðr *(see under* válka).

ÚVALLGRÓINN *ikke* vallgróinn *(see d. O.), I.*

ÚVALTR *som ikke rokker, som staaer fast.*

ÚVÁN *det at noget ikke kan haabes, ventes.*

ÚVANAÐR *ikke gildet (om Heste), I.*

ÚVANDAÐR *som ikke er gjort med Flid.*

ÚVANDFARIT*:* ú. er með e-t *man behöver ikke at bruge Varsomhed derved, kan behandle det skjödeslöst, I.*

ÚVANDFENGINN *som er let at anskaffe el. tilveiebringe, I.*

ÚVANDFENGR, *d. s., I.*

ÚVANDI *Uvane, Uskik; jfr* úvenja. *— 2) det at noget er let, ikke vanskeligt at udföre.*

ÚVANDLÁTR *som ikke er nöieregnende el. vanskelig.*

ÚVANDLAUNAÐR *som ikke er vanskelig at lönne, gjengjelde efter Fortjeneste.*

ÚVANDR, *a) ikke nidkjær, som ikke er kræsen el. vanskelig at tilfredsstille. — b) let, ikke forbunden med Vanskeligheder; Talemaade:* úvandari er eptirleikrinn *(see d. O.).*

ÚVANDRATAÐR *som ikke er vanskelig at finde, hitte,* ú. vegr, *I.*

ÚVANDRÁÐINN *ikke vanskelig at löse, raade, I.*

ÚVÁPNBÆRR *som ikke kan bruges, benyttes som Vaaben.*

ÚVÁPNFŒRR, *ikke vaabenför el. vaabendygtig. — 2)* = úvápnhœfr.

ÚVÁPNHŒFR = úvápnbærr.

ÚVARANDI *som ikke venter, veed af noget:* þá gripu þeir prest úvaranda.

ÚVARBÚINN = úvanbúinn.

ÚVARFŒRR *som ikke er* varfœrr.

ÚVARI *det at være uvidende om, ikke vente noget;* úvara-gestr *en Gjest, som man ikke venter, B.*

ÚVARINN *ikke anvendt, ikke omsat (af* ú. *og* verja, *see d. O).*

ÚVARKÁRNI *Uforsigtighed, I.*

ÚVARKÁRR *uforsigtig, I.*

ÚVÁRKUNNSAMR *ikke overbærende; haard, uskaansom, I.*

ÚVARLEIKI (-a, *uden pl.), m., Uforsigtighed, Upaapasselighed.*

ÚVARLIGR *som vidner om, röber Uforsigtighed (især med Hensyn til ens Sikkerhed).* -liga, *adv.*

ÚVARORÐR *som er uforsigtig i sin Tale.*

ÚVARR *uvarsom, uforsigtig (især med Hensyn til sin Sikkerhed):* koma á e-n úvaran *komme over, overfalde en uforvarendes;* veita e-m árás úvörum, *d. s. — b) n. sg.* úvart, *adv., uforvarendes, uden at man venter el. veed det:* koma e-m á úvart *overfalde en uforvarendes;* hánum kom ekki á úvart *han vidste alt forud. —* Göra e-t úvart *(I) uforvarendes.*

ÚVASKLIGR *som vidner om Mangel paa Raskhed, Kjækhed.*

ÚVASKR *som mangler Raskhed, Tapperhed, Kjækhed, Mod:* hvat ek veit ... hvárt ek em því úvaskari enn aðrir menn, sem mèr þykkir meira fyrir enn öðrum mönnum at vega menn.

ÚVATNAÐR *som ikke er vandet; impers.:* fènaði er úvatnat *man har ikke vandet Kreaturerne, I.*

ÚVÁTR *ikke vaad.*

ÚVÁTTBÆRR *som ikke er* váttbærr *(see d. O).*

ÚVAXINN *ikke voxen.*

ÚVEÐMÆLTR *som ikke er sat i Pant.*

ÚVEÐR *slet Veir, Uveir; jfr* illviðri, úveðra-bálkr *længere Tid, naar der bestandig hersker Uveir.* -samr, *adj., med jævnlig slet Veirlig.*

ÚVEÐRAN, *n.,* = úveðr.

ÚVEÐRÁTTA *vedvarende slet Veirlig.*

ÚVEÐRGLÖGGR *som er daarlig til at skjelne Veirmærker, I.*
ÚVEÐSETTR *som ikke er sat i Pant el. pantsat.*
ÚVEGINN *ikke veiet.*
ÚVEGLIGR *uhæderlig, vanærende.* -liga *adv.*
ÚVEGR *daarlig Vei, Uföre, I. — 2) Skam, Vangre.*
ÚVEIDDR *som ikke er fangen.*
ÚVEIÐINN *uheldig i Fangst.*
ÚVEILL *som ikke er* veill *(see d. O.).*
ÚVEITTR *ikke given el. ydet.*
ÚVÈLAÐR *ikke bedragen.*
ÚVÈLRÁÐR *som ikke giver bedrageriske Raad.*
ÚVENDILIGR *som vidner om Skjödeslöshed.* -liga, *adv.*
ÚVENDISMAÐR *Skarns Menneske.*
ÚVENJA, *a) Usædvanlighed. — b) Uskik, Uvane;* úvenju-liga, *adv., usædvanlig; i daglig Tale, uhyre, overmaade.* -ligr, *adj., usædvanlig; uhyre.*
ÚVENZLAÐR *som ikke staaer i nogen nær Forbindelse med en (ved Svogerskab el. Slægtskab).*
ÚVERANDI (á e-m stað), *ikke til at være, opholde sig, I.*
ÚVERÐIGR, *see* úverðugr.
ÚVERÐLEIKI *og* -LEIKR *Uværdighed; det at have ikke fortjent el. forskyldt noget.*
ÚVERÐR *som ikke har fortjent, uværdig. — 2) uskyldig.*
ÚVERÐSKULDAÐR *som man ikke har fortjent. —* Úverðskuldat, *n. sg., adv., ufortjent.*
ÚVERÐUGR *og* -IGR, *a) som ikke har fortjent el. forskyldt. — b) som man ikke har fortjent; som ikke passer sig for en, er ham uværdig.*
ÚVERÐULIGR *ufortjent.*
ÚVERK *Ugjerning, Udaad.*
ÚVERKAN (-s, -un?), *n., d. s.*
ÚVERKFŒRR *ikke i Stand til at arbeide, ikke arbeidsför, I.*
ÚVERKLIGR *som er daarlig, slet gjort, I.*
ÚVERKNAÐR = úverk.
ÚVESALLIGR *ikke arm el. ussel af Udseende.*
ÚVÍÐA *paa faa Steder.*
ÚVIÐBÚINN *ikke forberedt el. i Beredskab.*
ÚVIÐFELLDINN *uomgjængelig, I.*
ÚVIÐJAFNANLIGR *som ikke har sin Mage, Lige, uforlignelig, I.*
ÚVIÐKVÆMR *som ikke smerter; ufölsom, I.*
ÚVIÐLÁTINN *som ikke har Tid el. Leilighed, I.*
ÚVÍÐLENDR *som ikke er* víðlendr *(see d. O.).*
ÚVIÐRIÐINN (e-t) *ikke indviklet i, I.*
ÚVIÐRÁÐANLIGR *som man ikke kan holde Styr paa, ustyrlig, uregjerlig, I.*
ÚVÍGÐR *ikke indviet el. viet.*
ÚVÍGFIMR *ikke vaabenfærdig.*
ÚVIGLIGR *ukrigersk af Udseende, uskikket til Kamp.* -liga, *adv.*
ÚVÍGMANNLIGR = úvígligr.
ÚVÍGR, *1) udygtig til Kamp, ukamp dygtig formedelst Saar. — 2)* ú. herr *en Hær, som man paa Grund af dens Overlegenhed i Antal ikke kan kæmpe med, uhyre Troppemasser.*
ÚVILD *Uvenskab, Ugunst, Uvillie, Fjendskab;* úvildar-maðr *en som nærer Uvenskab mod en, Uven, Fjende.*
ÚVILDR *som ikke er* vildr *(see d. O.).*
ÚVILHALLR *upartisk.*
ÚVILI *det at en ikke vil noget:* at úvilja e-s *imod ens Villie;* úvilja-verk *uagtsom Handling, noget man gjör af Vanvare, I.*
ÚVILJAÐR *som ikke vil noget, uvillig:* at úviljuðum dyravörðum *mod Dörvogternes Villie. — b) imod ens Villie, ubehagelig.*
ÚVILJANDI *som ikke gjör noget med Villie, af Vanvare, eller mod sin Villie.*
ÚVILJUGR = úviljaðr: ú. vín at drekka *utilböielig dertil.*
ÚVILLTR *som ikke er faren vild; uforstyrret (Eg.).*
ÚVINÁTTA *Uvenskab; jfr* úvinfengi, úvingan.
ÚVINFENGI *Uvenskab, Uvenskabelighed.*
ÚVINGAN *el.* -UN (-ar, *uden pl.*), *f., koldt Forhold, Uvenskab; jfr* úvinátta.
ÚVINGASK, *v. pass., blive Uven (med):* ú. e-m.
ÚVINHOLLR *ikke vennetro.*
ÚVINLIGR *som vidner om Uvenskab.*
ÚVINNANDI *uovervindelig; uindtagelig; ikke til at udföre, uudförlig, I.*
ÚVINNANLIGR, *adj., d. s., I.*
ÚVINR *Uven, Fjende:* svarinn ú. *Dödsfjende. — b)* úvinrinn *Djævelen;* úvina-fagnaðr *Fjenders Skadefryd.*
ÚVINSAMLIGR *som vidner om Uvenskab, uvenlig.*
ÚVINSKAPR *Uvenskab.*
ÚVINSÆLD *det at være* úvinsæll.
ÚVINSÆLL *som har mange Uvenner, forhadt.*

ÚVINULIGR, *adj.*, *uvenlig*, *hadsk:* úvinulig spottan.

ÚVINVEITTR *hadsk*, *fjendsk*, *ugunstig.*

ÚVIRÐA, *v. a.*, *tilföie Skam*, *Haan*, *ringeagte.*

ÚVIRÐA (-u, -ur), *f.*, = úvirðing.

ÚVIRÐING *Skam*, *Haan*, *Beskæmmelse*, *Ringeagt:* leggja ú. á. e-n.

ÚVIRÐR *ikke vurduret*, *utaxeret.*

ÚVIRÐULIGR *haanlig*, *beskæmmende*, *el. desl.* -liga, *adv.*, *paa en haanlig*, *lidet ærende Maade:* láta úvirðuliga yfir *omtale noget med Ringeagt*, *som ganske ubetydeligt.*

ÚVIRKT *Skjödeslöshed.*

ÚVIRKULIGR *skjödeslöst gjort el. udfört.*

ÚVÍSA (-u, -ur), *f.*, (*som det synes oprindel. Uforsigtighed*, *df*) *fremfusende Handling*, *lovstridig Handling*, *Skade*, *Fortræd:* göra, sýna af sèr úvísu.

ÚVÍSAELDI *det at huse*, *give en Ubekjendt Ophold* (ɔ: *en Fredlös*, *som man ikke kjender*).

ÚVÍSAVARGR (*ukjendt Ulv*, *d. e.*) *en Fredlös*, *som man ikke kjender.*

ÚVISINN *ikke vissen*, *I.*

ÚVÍSLIGR *uviselig*, *som vidner om Uforstand.* -liga, *adv.*

ÚVISNAÐR *som ikke er bleven vissen*, = úvisinn, *I*,

Úvíss, *1*) *uklog*, *uforstandig*, *uviis.* — *2*) *usikker*, *ikke vis*, *tvivlsom.*

ÚVISSA *Uvished*, *I.*

ÚVISTAÐR *som ikke har taget fast Ophold el. Tjeneste.*

ÚVISTFASTR *som ikke har fast Tjeneste.*

ÚVISTULIGR *uhyggelig*, *ubehagelig at opholde sig paa el. i.*

ÚVIT *Afmagt*, *Besvimelse:* falla í ú. *besvime.*

ÚVITAND og -UND *Uvidenhed* (*om noget*).

ÚVITANDI *uafvidende*, *uvidende*, *uforvarendes:* at e-m úvitanda *uden ens Vidende.*

ÚVITI, *adj.*, *uklog.* — *b*) *fra Forstanden*, *ikke ved fuld Sands og Samling.* — *B*) *nu som subst.*, *en som ingen Forstand har*, *et Barn.*

ÚVITIGR og -UGR *uafvidende*, *uvidende.*

ÚVITR *uforstandig*, *uklog*, *uviis.*

ÚVITRA (-u, *uden pl.*), *f.*, *Uforstand*, *Uforstandighed.*

ÚVITRLEIKI, *d. s.*

ÚVITRLIGR *som vidner om Uforstand*, *Mangel paa Klogskab*, *uklog.* -liga, *adv.*

ÚVÍTTR *ikke mulkteret el. straffet*, *I.*

ÚVITUND, *see* úvitand.

ÚVIZKA *Uvidenhed*, *Dumhed*, *Uforstandighed.*

ÚVŒÐR *som man ikke kan vade over.*

ÚVÆGÐ *Skaansellöshed*, *Uskaansomhed.*

ÚVÆGILIGR *som vidner om*, *tyder paa Uskaansomhed*, *uskaansom.* -liga, *adv.*

ÚVÆGINN *haard*, *uskaansom; som ikke giver efter*, *haardnakket.*

ÚVÆGR *haard*, *uskaansom*, *skaansellös.*

ÚVÆND *haablös Tilstand*, *det at man ikke kan vente Redning.*

ÚVÆNI (-is, *pl. d. s.*), *n.*, *Legemsbeskadigelse*, *Læsion:* sá er fyrir ú. varð; úvænis-högg *Hug hvormed en tilföies Legemsbeskadigelse:* ef maðr drepr þræl manns ú.

ÚVÆNKA, *v. n.*, *og* ÚVÆNKASK, *v. pass.*, *faae*, *bedre Udsigt*, *blive bedre; mest impers.:* nú úvænkar *el.* úvænkask *Udsigterne forværre sig*, *der gives liden Udsigt til Redning.*

ÚVÆNLIGR, *a*) *som ikke lover et godt Udfald*, *styg*, *slem.* — *b*) *ikke haabefuld.* -liga, *adv.*, þar horfðisk úvænliga á *Sagerne stod slet*, *der var megen Fare paa Færde*, *el. desl.*

ÚVÆNN, *a*) *som man ikke kan vente*, *usandsynlig:* þar þykkir mèr úvænst um, at *etc. det er höist usandsynligt*, *at etc.* — *b*) *som ikke giver Haab om god Fremgang*, *ikke lover et godt Udfald:* nú er komit í úvænt efni *man befinder sig i stor Knibe*, *der er stor Fare paa Færde;* e-m horfir úvænna (*n. compar.*, *adv.*) *Kampen er ifærd med at gaae en imod*, *Seiren er ved at erklære sig for hans Modstander.* — *c*) *i moralsk Betydning*, *slet*, *uværdig*, *el. desl.*, *α*) *om Personer:* opt gefr úvænum happ (*Ordsprog*) *Lykken træffer*, *söger efter den uværdige.* — *β*) *om andet:* gefa úvænu (*n. dat. sg.*, *subst.*) framgang *lade det slette faae Fremgang.*

ÚVÆNTANLIGR *som man ikke skal vente*, *som ikke kommer*, *I.*

ÚVÆNTR, *adj.*, *som man ikke har ventet.*

ÚVÆRA *Uro*, *Urolighed;* úværu-teigr *et Stykke Land*, *som ligger indesluttet*

af en andens Jorder og saaledes ufredet for Kreaturer.

ÚVÆRÐ *Uro, Urolighed; urolig Sövn.*

ÚVÆRI (-a, *uden pl.), m., Uro; spec. Uro i Kroppen (stærk Klöen el. lign.):* ú. ok kláði hleypr svá mikill um allan búkinn á hánum.

ÚVÆRR, *a) (mest) n. sg.:* eiga úvært á e-m stað *ikke kunne opholde sig paa et Sted; impers.:* e-m er úvært á e-m stað, við e-t *kan ikke leve paa et Sted, under visse Vilkaar. — b) urolig:* ú. svefn.

ÚVÆTTR *et ondt Væsen, ond Vætte.*

ÚVÖKNAÐR *som ikke er bleven vaad.*

ÚVÖLDIGR *og* -UGR *som ikke er mægtig (især med Negtelse og i compar.).*

ÚVÖR- *see under* úvarr.

UXI (-a, -ar, *ogsaa* öxn *el.* yxn *og* eyxn, *nu n.), m., Oxe, Nöd;* uxa-blóð *Oxeblod.* -fall *Kroppen af en Oxe.* -fótr *Benet af en Oxe.* -húð *Oxehud; og fl.;* yxna (öxna-) flokkr *Öxenflok.* -kaup *Kjöb af Oxer.* -megn *Oxekræfter, Oxestyrke (cogn.).*

ÚYFIRFŒRILIGR *ikke til at komme over el. passere.*

ÚYFIRSTÍGANLIGR, *adj., uovervindelig.*

ÚYFIRSTIGINN *som ikke er overvunden el. beseiret.*

ÚYFIRSTIGLIGR, *adj.,* = úyfirstíganligr.

ÚYNDI *Misfornöielse; det at kjede sig paa et Sted, föle Hjemvee.*

ÚYNDISLIGR *kjedsommelig, ubehagelig.*

ÚYRKTR *som ikke er dyrket, uopdyrket.*

ÚYSTR *som ikke er sammenlöben el. ostet, I.*

ÚÞÁGA *det at noget ikke er efter ens Villie, er en til Uleilighed:* þat var hánum til úþágu einnar *dermed skete ham kun en daarlig Tjeneste, det var ham til stor Uleilighed.*

ÚÞAGMÁLL (úþagmælskr) *aabenmundet, indiscret, I.*

ÚÞAKINN *som ikke er bedækket el. tækket.*

ÚÞAKKAÐR *som man ikke har takket for.*

ÚÞAKKLÁTR *utaknemmelig; jfr* úþakknæmr.

ÚÞAKKLÆTI *(uden pl.), Utaknemmelighed.*

ÚÞAKKNÆMR = úþakklátr, vanþakklátr.

ÚÞAKKSAMLIGR *som vidner om, röber Utaknemmelighed.*

ÚÞAKTR *som ikke er tækket el. bedækket.*

ÚÞANINN *som ikke er udspændt el. udspilet, I.*

ÚÞARFI *det at man ikke behöver noget, har det ikke nödig, Unytte, I.*

ÚÞARFINDI, *n. pl., Unödvendigheder, I.*

ÚÞARFLIGR *som man ikke behöver, unödvendig, unyttig.*

ÚÞARFR, *a) som ikke er til Nytte, unyttig, ufornöden. — b) som bevirker Skade, Fordærv:* engi skal þeim úþarfari enn ek' *ingen skal kunne gjöre dem mere Skade end jeg, jeg skal være den förste til at gjöre dem det Ondt jeg kan; jfr* sjá skal vera... eikikylfa úþörf Dönum.

ÚÞEFJAN (-s, *uden pl.), n., slem Lugt, Stank.*

ÚÞEFR, *d. s.*

ÚÞEKKILIGR *fæl, styg af Udseende:* kona úþekkilig.

ÚÞEKKR *ukjær, ubehagelig.*

ÚÞEKKT *Uvenskab, Uvillie, Ugunst, Fjendskab:* leggja ú. til e-s; *jfr* úþokki, úþykkt. — *b) noget som har modbydeligt, frygteligt Udseende:* sýndisk hánum þat óþekkt mikil, er þar var saman komin *det var en afskyelig Hob etc.;* úþekktar-för *fjendtlig Reise, fjendtligt Besög.* -ligr, *adj., som vidner om, tyder paa Uvillie, Fjendskab.*

ÚÞERRÐR *som ikke er bleven törret, aftörret, I.*

ÚÞERRIR, *især i pl., fugtigt Veirlig (saaledes at intet törres);* úþerrasumar *Sommer, naar der hersker fugtigt Veirlig, vaad Sommer, I.*

ÚÞERRISAMR: úþerrisamt sumar = úþerrasumar.

ÚÞESSLIGR *ikke af det Slags, ikke deslige, især med Negtelse som:* eigi þótti Suðrmönnum vísan óþesslig, at þeim mundi úgreitt takast ferðin *de syntes at Verset godt kunde varsle det, at etc.*

ÚÞESSLÍKR, *d. s.*

ÚÞÈTTR *som ikke er* þèttr *(see d. O.), I.*

ÚÞÍDDR *som ikke er* þíddr *(see under* þíða).

ÚÞILJAÐR *ikke forsynet med Paneel, I.*

ÚÞINGBORINN *ikke bragt til Thinge.*

ÚÞJÁÐR *som ikke er* þjáðr *(see under* þjá).

ÚÞJAKAÐR *som ikke er* þjakaðr *(see under* þjaka), *I.*

Úþjálgr *og* úþjall, *adj.*, *uhandelig; stiv, haardnakket.*

Úþjarfr *som ikke er* þjarfr *(see d. O.).*

Úþjóð *Pak, Röverpak;* úþjóða-lýðr, *d. s.*

Úþokaðr *som ikke er rokket af Stedet, I.*

Úþokka (-aða, -at), *v. n.*, ú. fyrir e-m *gjöre en forhadt, bagvaske.* — úþokkask, *som v. dep. n.*: úþokkask við *vise fjendtligt Sindelag, være fjendtlig stemt imod.* — *P. pr.* úþokkaðr, *som adj., forhadt.* — *Impers.:* e-m er úþokkat um e-t *en misbilliger, er utilfreds med noget.*

Úþokki *Ugunst, Uvillie, Uvenskab, Fjendskab:* leggja úþokka á e-n *blive forbittret paa en;* úþokka-ligr, *adj., som vækker Ugunst, Uvillie, Modbydelighed el. desl.; en som seer ureenlig, svinsk ud.*

Úþókknan *Mistillid, Utilfredshed, B.*

Úþol *det ikke at kunne finde sig i at vente, være rolig, Utaalmodighed, I.*

Úþolandi *som ikke er til at udholde, utaalelig.*

Úþolanligr, *d. s.*

Úþolgóðr *som ikke kan udholde Arbeide, Anstrengelser, som ikke er udholdende, I.*

Úþolinmóðliga *paa en Maade som vidner om Utaalmodighed, I.*

Úþolinmóðr *som ikke kan finde sig i at vente, utaalmodig.*

Úþolinmœði *Utaalmodighed.*

Úþolinn *som ikke kan udholde Arbeide el. Anstrengelser, som ikke er udholdende.*

Úþornaðr *som ikke er törret.*

Úþrár, *A) som ikke er balstyrig, eftergivende, föielig.* — *B) om Madvare, som ikke er* þrár *(see d. O.), I.*

Úþreytandi *som aldrig kan trættes, bliver træt, utrættelig, I.*

Úþreytanligr, *d. s., I.*

Úþreyttr *som ikke er træt, med friske Kræfter.*

Úþrif *det at vantrives, Vantrivelse; Tilbagegang i Magt, Velstand etc. Jfr* úþrifnaðr.

Úþrifinn *uduelig, daadlös.* — *b) nu: som er skjödeslös med sine Sager, upaapasselig.*

Úþrifligr *som seer daarlig ud, er i daarlig Stand, mager af Udseende el. desl.*

Úþrifnaðr = úþrif; úþrifnaðar-maðr *en Person, som ikke opmander sig, som vantrives, vanslægter, el. desl.*

Úþrjótandi *som aldrig udtömmes, uudtömmelig; uendelig, uophörlig, uafladelig, I.*

Úþrjótanligr, *adj.*, = úþrjótandi. -liga, *adv, I.*

Úþroskaðr *som ikke har naaet den modne Alder, endnu ikke har faaet sine fulde Kræfter, ikke fuldvoxen.*

Úþroskavænligr *som ikke er* þroskavænligr *(see d. O.).*

Úþroskligr, *d. s.*

Úþrotanligr, *adj.*, = úþrotligr. -liga, *adv.*

Úþrotinn *som ikke er* þrotinn *(see under* þrjóta*).*

Úþrotligr, *adj., uudtömmelig; uendelig, uophörlig; uafladelig:* ú. spektarbrunnr.

Úþrotnandi, *d. s.* — *b) uudsettelig:* ú. harms-íminning.

Úþrælkaðr *som ikke er* þrælkaðr *(see under* þrælka*).*

Úþrætinn *fredelig.*

Úþungaðr *ikke svanger el. frugtsommelig, I.*

Úþungr *ikke tung, let.*

Úþurfandi *uden Nödvendighed, uden Aarsag.*

Úþurft *Uleilighed, Ubehagelighed, Upligt, Skade, Fordærv:* at hánum mundi ú. í at verða þeim samþykkr þar um *at det vilde være bedre for ham, at han gjorde bedre i, at han vilde staae sig bedre ved ikke at give sit Samtykke til deres Foretagende;* leggja e-t e-m til úþurftar *give Raad imod en, til ens Fordærv;* mæla e-m til úþurftar *sige noget til at skade en;* e-m er ú. í e-u *er ham til Skade, forvolder ham Ubehageligheder, el. desl.;* úþurftar-maðr *skadelig Person, Fjende.*

Úþurftigr *og* -ugr *som ikke behöver, har noget fornödent.* — *b)* = úþurftuligr.

Úþurftuligr, *adj., unödvendig, ufornöden.*

Úþurr *ikke tör.*

Úþurrkr = úþerrir, *I.*

Úþveginn *ikke vasket (forekommer ogsaa som cogn.).*

Úþverrandi = úþrjótandi, úþrotligr.

Úþvílikr = úþessligr, úþesslíkr, *I.*

Úþýborinn *ikke födt af en Trælkvinde.*

Úþýði (-is, *pl. d. s.*), *n.*, = úþjóð, úþjóðalýðr, illþýði.

Úþýðligr *som vidner om Haardhed, Uvenlighed, I.*

Úþýðr *haard, uvenlig, barsk i sin Tale.*

Úþykkja *Uvenskab, Uvillie, Fjendskab; Vrede.*

Úþykkvaxinn *spinkel af Væxt.*

Úþykkt (-ar, -ir), *f.*, = úþykkja; úþykktar-grein *Anledning til Uvenskab, Misforstaaelse.*

Úþyrmiligr *og* úþyrmligr, *adj., som vidner om Uskaansomhed, Skaansellöshed, Haardhed.* -liga, *adv.*

Úþyrstr *ikke törstig, I.*

Úþœfðr *ikke valket, I.*

Úþægð *Uleilighed, Bryderi, Fortrædelse, Mishag:* göra e-t e-m til úþægðar, *I.*

Úþægiligr *ubehagelig, som forvolder Ubehagelighed, Uleilighed.* (-liga, *adv.*).

Úþökk *Utak:* kunna e-m ú. fyrir e-t *skylde en daarlig Tak for noget, være höiligen utilfreds dermed.*

Úœðri, *adj. compar., lavere, uanseeligere:* á hinn úœðra bekk *paa den uanseeligere Bænk (ligeoverfor den Bænk, hvor Höisædet stod).*

Úœll, *adj.*, = úalandi.

Úæti (-s, *pl. d. s.*), *n., hvad der er uspiseligt, en uspiselig Ting, I.*

Úætiligr *som ikke seer ud til at kunne spises, uspiselig, I.*

Úætlandi *som man ikke kan antage. I.*

Úætr *uspiselig, ikke til at spise.*

Úölmösugjarn *utilböielig til at give Almisser.*

Úölvaðr *ikke drukken, ædru, I.*

Úömbunaðr *som ikke er belönnet el. gjengjeldt.*

Úörr *karrig, paaholden.*

Úöruggligr *som tyder paa, vidner om Feighed, Mangel paa Mod.* -liga, *adv.*

Úöruggr *forsagt, som viser Mangel paa Mod.*

V.

V, *nu i det mindste almindelig kaldet* vaff *(i en af de eddaiske Afhandlinger* vend; *at dette Navn har været det almindelige i den ældre Tid, synes at bestyrkes ved Udtrykket:* vindandin forna, *om Bibeholdelsen af* v *foran* r, *som i* vrangr = rangr); *det udtales som* v *i Dansk, hvor dette staaer i Begyndelsen af en Stavelse. I Selvlydsforbindelserne* vá, vi, væ *maa mærkes Overgange som* hváll — hvoll — hóll, kvirr — kyrr, kvirkja — kyrkja, kvæm- — kœm-; *og fl. lign.*

Vá, *1. og 3. pers. sg. imperf. ind. af* vega.

Vá (-r, *uden pl.*), *f., noget usædvanligt, uventet, forunderligt; noget som forvolder Skræk; pludselig paakommende Skræk el. Fare:* þat er litil vá, þótt *el.* at *etc. det har ikke stort at betyde, det er ikke til at blive bange for, skjöndt etc.;* þeim brá vá fyrir grön *de bleve pludselig forskrækkede (og med eet tause);* vera í vá ok vesöld *före et farefuldt og elendigt Liv. — b) Skade, Fordærv, Ödelæggelse:* ok sofi yðr þó eigi öll vá, hèraðsmönnum.

Vábeiða (-u, -ur), *f., noget som forvolder Skræk, Fare, Fordærv.*

Vábeiði (-a, -ar), *m., d. s.*

Vábrestr *stærkt Brag, Knald, som varsler en overhængende Fare el. Fordærv.*

Váböl *uforudseet Ulykke el. Plage:* í orrostum eða í sóttum eða öðrum vábölum, þeim sem að mönnum koma.

Vað (-s, vöð), *n., Sted hvor man kan vade over, Vadested; Talemaade:* ríða fyrstr á vaðit *(I, eg. ride först ud paa Vadestedet, mest ueg. i Betydningen) være den förste til at gjöre et Forsög (især med Biforestilling om dette er forbundet med Vanskeligheder, udfordrer Dristighed eller Mod).*

Váð (-ar, -ir), *f., vævet uldent Töi, Klæde; jfr* söluváð. — *b) et Klædningsstykke. — c) Seil (jfr* váðhœfr). — *2) et stort Garn, Vod.*

Vaða (veð, vóð *el.* óð, vaðit), *v. a. og n., 1) eg. vade, a) v. a., vade igjennem, over:* svá mikill snær, at hestarnir máttu ei v.; v. á *vade over en Aa; abs.:* óð hann sterkliga. — *b) v. n., α)* v. yfir á = v. á; (hann)

óð út á vaðit. — V. í grasinu *vade i Græsset, I.* — *β)* v. uppi, *eg. (om Fiske) vise sig (under Svömningen) paa Vandets Overflade el. i Vandskorpen; ueg. (om Mennesker), vise sig overmodig; jfr* uppivazla. — *γ)* vaða (fram) at e-m *styrte frem imod en til at angribe ham.* — *δ)* tunglit veðr í skýjum *(ordr. Maanen vader gjennem Skyerne, d. e.) Skyer drive for Maanen.* — *2) ueg., a)* v. upp á e-n *anfalde en med Fornærmelser, Skjeldsord, I.* — *b)* þat veðr allt á e-m *en sluddrer, vaaser, I.* — *c) forekomme iblandt, indblandes i:* ebresk orð v. opt í látinunni.

Vaða (vöðu, vöður), *f., Fiske, som stime, svömme i en Stimmel;* vöðuselr *Sælhund i en Stime.*

Vaðall, vaðill (-als *el.* -ils, vaðlar) *og* vöðull (-ls, vöðlar), *m., grundt Vand, som man kan vade over, grundede Steder (f. Ex. nær ved Kysterne, mellem Öer el. desl.; jfr* vaðilsund).

Vaððráttr *det at trække et Toug frem (tilbage):* þeir gátu náð mönnunum ór skerinu með vaðdrætti *fik dem reddede ved at kaste et Toug til dem og trække dem i Land.*

Váðfelldr *blöd, myg (om Töi), I.*

Vaðhorn *den forreste Spids af Maven (lige bag ved Gjællerne) paa adskillige Fiske; Talemaade:* þat kemr upp í vaðhorni við e-n *(man har Krogen rigtig fat i en, d. e.) man har besnæret, fanget en.*

Váðhæfr *saaledes at man kan bruge Seil, före Seil:* varla var váðhæft á konungsskipinu.

Váði (-a, *uden pl.), m., a) Fare, noget som truer med Fare, Ulykke:* var við váða búit. — *b) Vaade, uventet Ulykke;* váða-eldr *Vaadeild.* -kuldi *frygtelig Kulde.* -lauss, *adj., uden Fare.* -ligr, *adj., vaadelig.* -samligr, *adj., frygtelig, farlig, vaadelig.* -verk *Vaadegjerning.*

Vaðill, *see* vaðall.

Vaðilsund *grundt Sund, Stræde.*

Vaðmál (-s, *pl. d. s.), n., Vadmel:* vaðmálin váru stikubreið. — *Som Værdibestemmelse, see und.* alin, eyrir, hundrað; vaðmáls-klæði, *n. pl., Klæder af Vadmel.* -kufl *Vadmelskofte.* -möttull; *og fl.*

Váðmeiðr *Træ, Bjælke til at törre Töi eller Klæder paa.*

Vaðr (-s, -ir), *m., a) Fiskeline, Medesnor.* — *b) Reb, Toug (i Almindelighed):* taka hest í vað *fange en sky Hest med et Toug.*

Vaðsteinn *Dybslod (paa en Medesnor; jfr* grunnsakka).

Váðuligr, *adj., vaadelig, farlig, frygtelig.*

Váðverk *VæDRningsarbeide.*

Váðvænligr, *adj., vaadelig, faretruende, farlig.*

Váðvænn = váðvænligr: e-t er váðvænt e-m *truer en med Fare.*

Vaf (-s, vöf), *n., a) det at* vefja; *jfr* sívaf. — *b) noget hvormed noget omvikles, omvindes; noget som er omviklet, omvundet, Svöb; Talemaader:* minni verðr þú í vafi, enn menn hugðu *(du ligesom svinder ind, ved at omvikles med Baand, indsvöbes, d. e.) du duer til mindre, end man havde ventet, du er ikke den Mand, man antog dig for at være;* e-t er þungt í vöfunum *noget er svært at bære, flytte, el. desl.* — *c) jfr* ívaf, fyrirvaf (vefa).

Váfa, *see i* köngrváfa. — *2) see* vofa.

Váfa (*nu* vofa; -i, -ða, -at?), *v. n., eg. bevæges hid og did, svæve frem og tilbage; ueg., a)* v. yfir *hænge over, true.* — *b) være tvivlraadig, i Uvished.*

Váfenginn, *adj., faretruende, farebringende, farlig.*

Vafða, *1. s. impf. ind. af* vefja.

Vafi (-a, *uden pl.), m., Tvivl;* vafa-lauss, *adj., utvivlsom, I.*

Vafinskepta (-u, -ur), *f., Öxe, hvis Skaft er omvundet med Jern.*

Vafit, *supin. af* vefja.

Vafka (-aða, -at), *v. n., vanke, streife:* hestar þeira vöfkuðu milli kjarranna.

Váfoli, *see* vanfoli.

Vaflan *og* vöflun (-ar, -ir), *f., Omvanken, Omstreifen;* vaflanar-för *Omvanken, Omstreifen (især uden fast Tjeneste).*

Vafningr (-s, -ar), *m., a) eg., Omvinden, Omviklen; Svöb.* — *b) ueg., indviklede Omstændigheder, Forviklinger:* þar horfði til vafninga *det saae ud til Forviklinger, Stridigheder.*

Vafr (-s, *uden pl.), n., det at* vafra; *jfr* ellivafr.

Vafra (-aða, -at), *v. n., vanke omkring, gaae med usikkre Skridt, streife hid og did, el. desl.:* er þau (ɔ: *Södyrene)* v. í höfum umhverfis.

Vafrlogi *flagrende Lue.*

Vafrleysa (-u, -ur), *f.,* = endileysa.

Vág (-ar, -ir *og* vægr), *f., a) Vægt, Redskab til at veie med, Vægtskaal:* skippundara nè aðrar vágir. — *b) om et Krigsredskab til at hæve Gjenstande i Veiret. — c) Vægt, Tyngde:* man ek gefa þèr 100 sinnum v. mína af mölnu gulli *100 Gange saa meget som jeg veier.*

Vaga, vagar, *see* vög.

Vaga (-aða, -at), *v. n., gaae med slæbende Gang (som en der bærer el. trækker en tung Byrde), I.*

Vágestr *farlig, farebringende Gjest.*

Vágfall *Udströmning af Materie, Pus (fra en Byld).*

Vagga (vöggu, vöggur), *f., Vugge;* vöggu-barn *Barn, som ligger i Vuggen; og fl.*

Vagga (-aða-vögguðum, -at), *v. a., m. dat., v. a., vugge, I.*

Vággríss *(senere Ord?) Filipens, I.*

Vagl (-s, -ar), *m., kort Stötte (nu om saadanne, som sættes paa Tværbjælker i Udbygninger, Kostalde etc. under Mönningsaasen). — Maaskee det samme Ord, som nu bruges i neutr. om en hvidagtig Hinde paa Öiet.*

Váglati (a, -ar), *m., uventet, uformodet Ulykke.*

Vagn (-s, -ar), *m., Vogn;* vagninn *Karlsvognen.* — 2) = vagna; vagnaborg *Vognborg.* -gnýr *Larm af Kjörsel.* -hvel *Vognhjul.* -lið *Tropper paa (med) Krigsvogne.* -meistari *Vognmester.* -skrölt *Larm af Vognhjules Raslen.*

Vagna (vögnu, vögnur), *f., en Art Hval (delphinus orca, Eg.); jfr* vagnhvalr *og* vögn.

Vagnborg = vagnaborg.

Vagnbraut *Kjörevei; i Poesie Karlsvognens Vei = Himmelen.*

Vagnhestr *Vognhest.*

Vagnhjól *Vognhjul.*

Vagnhlass *Vognlæs.*

Vagnhvalr *en Art af mindre Hvale.*

Vagnkarl *(Vognkarl) Bonde paa en Vogn.*

Vagnsleði *Vognslæde.*

Vagnslóð *Vognspor, I.*

Vagnslóðgata *Kjörevei (Eg.).*

Vágr (-s, -ar), *m., Vig, liden Bugt. — 2) Voer, Materie, Pus;* vágs-botn *Bunden, det inderste af en Vig.* -litr *Pusfarve, I.*

Vágrek (-s, *pl. d. s.*), *n., Vrag (som driver op af Havet).*

Vágskorinn *gjennemskaaren af Viger, Bugter.*

Vágum, *1. pl. impf. ind. af* vega.

Vaka (vöku, vökur), *f., 1) hörende til Ordet* vaka *(vaage), a) det at vaage, ikke sove, Vaagen:* halda fyrir sèr vöku *holde sig vaagen, vogte sig for at falde i Sövn. — I pl.* vökur *lang Vaagen, Nattevaagen. — β) Vaagen for at holde Vagt:* sú nátt, er þeir hèldu vöku yfir hjörð sinni *som de holdt Vagt over deres Hjord. — b) Tid, man vaager, α) Aftenen (Natten) för en Festdag (som man pleiede at vaage og undertiden faste):* Jóns v. *St. Hans Aften.* — β) *spec. nu i Island, den Tid man vaager ved Arbeide fra det er blevet mörkt til man gaaer i Seng. — 2) hörende til Ordet* vekja *(vække); jfr* blóðvaka, *ligeledes* Hungrvaka *Navnet paa en Bog, eg. som opvækker (Hunger, d. e.) Törst efter, Lyst til at vide mere, opvækker ens Videbegjerlighed. — 3) beslægtet med* vaka (-aða)*; jfr* brunnvaka; vöku-lið *Folk, som bivaane Höitideligholdelsen af en* vaka *1, b, α.* -maðr, *a) en som vaager, holder Vagt. — b) især i pl.* vökumenn, = vökulið. -nátt *og* -nótt *Nat som en vaager heelt igjennem; spec.* = vaka *1, b.* -vinna *det Arbeide som man udförer paa en* vaka *1, b, β, I;* vakna-skeið *den Tid,* vökur *(1, b, α of.) indtræffe og helligholdes.*

Vaka (-aða, -at), *v. a., hugge Vaage el. Vaager paa:* v. ísinn.

Vaka (-i, -ta, -t), *v. n., 1) eg., vaage:* hann vakti *han var vaagen;* vaka alla náttina *vaage hele Natten igjennem;* v. í nátt *vaage i Nat.* — Vaka yfir e-u *holde Vagt om Natten over.* — Vaki þú *vaagn op; jfr* vaki sveinar í seti! — *Part.* vakandi *vaagen. — 2) ueg., i Udtrykket:* láta e-t í veðri v. *foregive, lade sig forstaae med, el. desl., I.*

Vakar-, *see under* vök.

Vakiðr *og* vakinn, *p. pr. af* vekja *(nu siges:* vera vakinn ok sofinn í e-u, *eg. baade vaagende og sovende, d. e. til hver Tid anvende megen Flid paa, være meget flittigt, idelig beskæftiget med).*

Vakk *(-s, uden pl.), n., det at* vakka.

Vakka (-aða, -at), *v. n., gaae, vanke omkring. — b)* láta (skip) v. við *holde stille for en Tid, förend man sætter Fartöiet i Fart.*

Vakna (aða, -at), *v. n., 1) eg., vaagne, vaagne op:* sem hann vaknar af sýn þessi *i det han opvaagnede efter dette Drömmesyn;* v. við vándan draum *vaagne op af en slem Dröm;*

vaagne ved at noget ubehageligt (el. Overfald el. Ran) er paa Færde. — 2) *ueg., komme pludselig til Erkjendelse af noget:* en ef hann vaknar þá eigi við *dersom han saa ikke skulde vækkes til Erindring, Gjenkjendelse, dersom der saa ikke gaaer Lys op for ham.*

Vaknan *og* vöknun (-ar, *uden pl.*), *f., Vaagnen, Opvaagnen.*

Vakr (vökr, vakrt), *adj., som er tidlig paa Færde, vaagen, aarvaagen; flittig:* hann var æ. v. *han var stedse aarvaagen, paapasselig;* v. á bænahaldi *aarvaagen, flittig til at bede.* — 2) *rask, adræt:* báðu þá vakra vera, til hvers sem þyrfti ok halda sèr vel upp. — *b) livlig, munter, fyrig:* leika v. *el.* vakrt *(lege, d. e.) dandse med Liv, Fyrighed.*

Vakrligr, *adj., som vidner om Aarvaagenhed, el. om Raskhed og Livlighed.* -liga, *adv., rask, livlig.*

Vakta, *1. s. impf. ind. af* vekja *og* vaka.

Vakta (-aða, -at), *v. a., vogte, passe:* at v. oss fyrir fílum þeira *at tage os i Agt for, vogte os for deres Elephanter.* — V. orð e-s *vogte, optage, udlægge ens Ord (saa el. saa).*

Vaktan *og* vöktun (-ar, *uden pl.*), *f., det at* vakta.

Vaktr, *p. pr. af* vekja.

Val, *see* vel.

Val (-s, völ), *n., Valg:* hann spurði hverjar sögur í vali væri *mellem hvilke Sagaer, Fortællinger man kunde vælge (nl. af dem som han kunde fortælle);* ganga í valit *udsöge, vælge hvad man vil (blandt flere Gjenstande).* — *Ordsprog:* kvöl á sá sem völ á *(den som har Valget, har ogsaa sin Plage), I.* — *b) Udvalg; jfr* drengjaval, mannval; *ligel.* einvalalið.

Vál (-s, *uden pl.*), *n., Jammer, Elendighed.*

Vala (völu, völur), *f., Ankelkode.* — 2) = hrísla; völu-bein = vala. -mæltr, *adj., læspende.*

Vála (-aða, -at), *v. n., klynke, klage, jamre sig.*

Válað (-s, -uð), *n., Jammer, Usselhed, Elendighed; jfr* válæði.

Válaðr, *adj., arm, ussel, elendig.*

Valblístra (-u, -ur), *f., Krigsluur, B.*

Valbrá, *f., (om) en (medfödt) blaaagtig Plet, fiolet Farve paa en Deel af Ansigtet, især den ene Kind (Lungeslag?):* kallaðr V., því önnur hans kinn var kolblá.

Valbúinn, *see* velbúinn.

Vald (-s, völd), *n., 1) Magt etc., a) uden pl., α) Magt, Vold, Raadighed:* allt á guðs valdi ok yðru, herra minn *min Velfærd overgiver jeg i Guds og eders Haand;* ganga á v. e-s *give sig i ens Vold, overgive sig paa Naade og Unaade;* eiga v. á e-m *have Magt over en, have faaet en i sin Magt;* gefa e-m v. til e-s *give en Magt til noget, befuldmægtige en til noget;* undir valdi annars *i en andens Magt;* þat er ekki á mínu valdi *det staaer ikke i min Magt.* — *β) Magt, Vold* (= ofbeldi, ofriki): at móðir ykkur væri með valdi tekin *var tagen, bortfört med Vold.* — *b) m. pl., Vælde, Myndighed (i Staten), Magt, Herredömme (jfr* veldi, ríki): komask til valda *komme til Magten, opnaae Ære og Værdighed.* — *c) Herredömme, Höihedsret (over et Land):* þá tók við v. Svíakonungs. — 2) *alene i pl., det at volde, bevirke:* af völdum e-s *bevirket, foranlediget ved en;* af manna völdum *ved Menneskehænder, bevirket, foraarsaget af Mennesker;* kenna e-m völd af e-u *beskylde en for, sige at en er Aarsag i noget;* valds-greifi *Pfaltsgreve.* -maðr *Övrighedsperson:* veraldligir valdsmenn *den verdslige Övrighed.* — *β) spec.* = umboðsmaðr konungs. -skipan *Övrighedsbefaling.*

Valda, *1. s. impf. ind. af* velja.

Valda (veld, vald? — völdum? uldum? valdit), *v. a. (eg. det samme Ord som det fölg.), m. dat., være i Stand til at löfte, flytte el. bære, magte:* v. byrðinni *kunne bære Byrden.* — 2) *ueg., raade over, beherske:* at ást valdi hvártveggja, hánum ok henni *at de begge beherskes af Elskov.* — *b)* valdandi, *part., jfr* alls valdandi.

Valda (veld, volda *og* olla — vuldum *og* ullum, valdit *og* ollat), *v. a., m. dat., volde, bevirke, foraarsage, forvolde:* voldi því úró ástar hennar *var Aarsag deri;* (hann) sagði þat v. svá langri hríð, er *etc. at det var Aarsagen dertil, Skylden deri, at etc.* — *Abs.:* meirr hefir valdit, fjölskylda vár ok vankunnandi *vore mangfoldige Forretninger og Vankundighed ere mere Skyld deri. Ordsprog:* veldr-at sá er varar *el.* eigi veldr sá er varar annan *den volder ei som varer.*

Valdr (völd, valt), *adj., som er Skyld i, Aarsag til:* v. e-s.

Valdr, *see i* alvaldr, einvaldr.

Valdstjórn *Regjeringsmyndighed;* valdstjórnar-maðr *Övrighedsperson; jfr* valdsmaðr.

Valfall *Falden i Kamp, Nederlag.*

Válgna (volgna; -aða, -at), *v. n., blive lunken, lunkne; varmes noget, blive noget varm. — Impers.:* e-m válgnar *en begynder at blive lidt varmere.*

Válgr (volgr), *adj., lunken, noget varm; jfr* spenválgr.

Valhnot *Valnöd (juglans regia);* valhnotar-skurn *Skallen af en Valnöd.*

Váligr, *adj., faretruende, farebringende; brat, pludselig.* -liga, *adv.*

Valinkunnigr *og* -ugr, *adj., bekjendt for Retsindighed, ærlig, upartisk.*

Valinkunnr, *adj., d. s.:* valinkunnir menn *agtede Mænd, Tillidsmænd.*

Valinkunnugr, *see* valinkunnigr.

Valit, *supin. af* velja.

Váljúgr (-s, *uden pl.*), *m., pludseligt, uventet Bedrag el. Skuffelse:* nú er mèr orðinn váljúgr hit fyrsta sinn *det er förste Gang at jeg har skuffet, bedraget mig.*

Válk (-s, *pl. d. s.*), *n., a) det at* válka. — *b) Omtumling, Möie, Besværligheder, Strabadser (især paa en Söreise):* þola v. ok vandræði *döie meget Ondt.*

Válka (-aða, -at), *v. a., 1) eg., krumme, krölle, tilsmudse el. desl. ved idelig at have mellem Hænderne (jfr i Dansk valke). — 2) ueg., a)* válka e-t fyrir sèr *el.* í huga sínum *være tvivlraadig, i Uvished hvilken Beslutning man skal tage;* hví válkar þú slíkt fyrir þèr *hvorfor er du tvivlraadig, hvorfor tager du ikke en rask Beslutning. — b) forvolde Möie, Besvær, Strabadser:* þú hefir hverja nátt válkat þik ok lengi vakat *du har maattet anstrenge dig hver Nat og vaaget længe.* — 2) válkask, *f. p., refl. el. pass., a) krammes, krölles, I. — b)* válkask í e-u *have Bryderier, Besvær ved noget; jfr* velkja.

Válki (volki; -a, -ar), *m., Rumperem til Ridesadler, I.*

Valkyrja (-u, -ur), *f., Valkyrie.*

Valköstr *Dynge af Faldne i Kamp.*

Vall, *1. og 3. s. impf. ind. af* vella (*v. n.*)

Vallá, *see* varliga.

Valland (*Valland*) *den vestlige Deel af Frankrig, Bretagne.*

Vallar-, *see under* völlr.

Vallari (-a, -ar), *m., Pilegrim; jfr* rómferlar.

Vallgangr (-s, *uden pl.*), *m., Excrementer; Buglöb.*

Vallgróinn, *p. pr., græsbevoxet:* vallgrónir bakkar; *nu idetmindste ogsaa jordfast:* vallgrónir steinar *jordfaste Stene.*

Vallendi (-is, *pl. d. s.*), *n., haard og jævn græsbevoxet Jordbund, I.*

Valmær = valkyrja.

Valr (-s, *uden pl.*), *m., (eg. de Udvalgte) de Faldne paa Kamppladsen;* falla i val *falde i Kamp;* kanna val *undersöge de faldne. — b) Kampplads.*

Valr (-s *og i Poesie* -ar, -ir, *ogsaa* -ar), *m., Falk;* vals-hamr *Falkeham.*

Valr, *see i* ávalr, sívalr.

Valrof (-s, *uden pl.*), *n., Plyndring af de faldne paa Kamppladsen, Valrov.*

Válsamr, *adj., klynkende, klagende; elendig.*

Valskikkja *Kappe fra Valland, velsk Kappe.*

Valslöngva *et Slags Kastemaskine som Krigsredskab, Valslynge, Blide.*

Valt, *1. og 3. s. impf. ind. af* velta (*v. n.*).

Valtr (völt, valt), *adj., a) eg. som rokker. — b) ueg., ustadig, omskiftelig, foranderlig:* opt sýnisk þat, hversu völt hón (*ɔ: Lykken*) er *hvor forunderlig Lykken er, at Lykkens Omvexlinger ere mangfoldige.*

Valveiðr *Falkefangst.*

Válœði (-is, *uden pl.*), *n., Jammer, Elendighed.*

Váma (-u, -ur), *f., Ildebefindende, Kvalme; jfr* víma *og* væma.

Vambmikill *med stor Mave el. Bug, I; jfr* vömb.

Vamm (-s, vömm), *n., vanzirende Lyde; Vanære, Skam; jfr* vömm.

Vamma-, *see under* vömm.

Vammhaltr *som stadig halter, har den stadige Feil at halte.*

Vammlauss = vammalauss.

Vámr (-s, -ar), *m., (eg. en modbydelig Person) et Drog.*

Van *forekommer neppe undtagen som et privativ Præfix og i det nu almindelige* of eða van *formeget eller forlidt*

Ván (-ar, *dat.* ván *og* vánu, *pl.* -ir), *f., Haab, Forhaabning; Forventning:* milli vánar ok ótta *(I) mellem Haab og Frygt;* mèr er þess ván *jeg venter det;* hans er mèr nú v. vituð *jeg veed at han er i Vente;* vánu, vánum

bráðara *förend man venter; snart;* fyrr enn v. um varir *naar man mindst venter det.* — *b) i pl.* vánir *Steder, hvor man venter at finde noget;* vánarlauss, *adj., haablös, uden Haab.* -völr *Betlerstav:* ganga við vánarvöl *tigge.*

Vana (-aða, -at), *v. a., 1) f. a., a) formindske, forringe.* — *b) skære, gilde (en Hest), I.* — 2) vanask, *f. p., formindskes, aftage.* — 3) vanaðr, *p. pr., forringet, gjort mindre:* (ræða) aukin eða vönuð.

Vana (-aða, -at), *v. a., vænne sig til, lægge sig efter (en Færdighed el. desl.);* vana e-t.

Vána *og senere* vona (-aða, -at), *v. a., 1) f. a., haabe, vente, a) pers.: α) m. gen.:* v. e-s. — *β) m.* at *og fölg. indirecte Sætning:* ek vána at hann göri þat. — *β) impers.:* mik vánar *jeg haaber, venter.* — 2) vánask, *f. p., som v. dep. n.:* vánask til e-s *haabe, vente;* vánask eptir e-m *el.* e-u *vente en (noget).*

-Vana, *see i* andvana *etc.; jfr* -vani.

Vanafli, *adj., hvis Kræfter ikke strække til; som er ude af Stand til noget; svag, afmægtig.*

Vanalinn *daarlig, slet fodret.*

Vánbiðill *en Frier, som venter længe paa Svar el. Afgjörelse.*

Vanbreytt, *see* vandbreytt.

Vanbúinn *uforberedt, især med et Negtelsesord:* hvergi v. fyrir e-m *(I) overalt forberedt paa, i Stand til at möde en, ikke bange for at möde en.*

Vanbúnaðr *ufuldstændig, ikke tilstrækkelig Forberedelse, Udrustning, el. desl.:* e-m er ekki at vanbúnaði *en er ganske færdig, staaer parat, I.*

Vanburði *og* -burða, *adj., hvis Kræfter ikke strække til, som er ude af Stand til noget.*

Vanburðir, *m. pl., Mangel paa Kræfter, Midler el. Evne, I.*

Vanda, *1. s. impf. ind. af* venja.

Vanda (-aða, -at), *v. a. og n., A) f. a., 1) v. a., anvende Flid, Umage paa, forfærdige, udarbeide med Flid:* v. e-t; v. sik *gjöre sig Flid, Umage;* v. sik á e-u *(I) gjöre sig Flid med.* — *2) v. n.:* v. um e-t *paatale, anke paa;* v. um við e-n *irettesætte, dadle en.* — *B)* vandask, *f. p., pass.,* málit vandast *Sagen begynder at blive indviklet, vanskelig.* — *C)* vandaðr, *1) p. pr., udstyret, udarbeidet med Flid.* — 2) *nu ogsaa som adj., retsindig, retskaffen:* vandaðr maðr.

Vandan, *see* umvandan.

Vandar-, *see under* vöndr.

Vanbálkr *(Bunke, liden Stak af Riis?), Brændestabel, Stabel af Brændsel.*

Vandbreytt *(ogsaa skrevet* vanbreytt), *n. p. pr., impers.: vanskeligt, betænkeligt at forandre:* ok er mèr v. um þat *jeg gjör nödig nogen Forandring deri.*

Vandfarit, þat er v. með e-t *man skal bruge Varsomhed derved, ikke behandle det skjödeslöst; impers.:* e-m er vandfarit *en maa tage sig i Agt, bære sig varsomt ad, I.*

Vandfenginn *vanskelig at faae.*

Vandfengr, *adj., d. s.*

Vandfœrr, *a) som med Vanskelighed kan passeres.* — *b) vanskelig at behandle, mest i n. sg. subst.:* þótti hánum vandfœrt með vera *ham tyktes dette have sine Vanskeligheder.*

Vandgætr, *adj., vanskelig at passe paa; impers.:* vandgætt *(ogsaa skrevet* vangætt) verðr mèr til skapsmuna hans *jeg har ondt ved at gjöre ham tilpas.*

Vandhœfi (-is, *pl. d. s.), n., Vanskelighed, Betænkelighed:* v. eru á e-u *noget har sine Vanskeligheder.*

Vandhœfr, *adj., vanskelig at holde, beskytte.*

Vandi (-a, *uden pl.), m., Vane, Sædvane:* þat er hans v., at *etc. han pleier at etc.;* eiga vanda til e-s *(ogsaa* fyrir e-t) *pleie, have den Vane; ogsaa: noget möder, hænder en ofte (f. Ex. om en chronisk Sygdom).*

Vandi (-a, *uden pl.), m., a) Ansvar; Vanskeligheder, indviklede el. critiske Omstændigheder; Ordsprog:* vandi fylgir vegsemd hverri *(I, enhver Hæder fölger Ansvar, Byrde);* nú er á vandi mikill *her ere gode Raad dyre;* hann er í vanda staddr *han befinder sig i vanskelige Omstændigheder, han er stædt i Fare, el. desl.* — *b) Ansvar, Pligt (paa Grund af Slægtskab el. Venskab); Slægtskab:* hverr v. er mèr á við þik *har jeg nogen Pligter mod dig at opfylde;* þeirra manna, er hánum þótti mestr v. á *som han tyktes at stod ham nærmest;* vanda bundinn *(el. i eet Ord) som en staaer i Venskabs- el. Slægtskabsforbindelse med;* vanda-hlutr *vanskelig Sag.* -lauss, *adj., a) uden, fri for Ansvar; som ingen Vanskeligheder ere forbundne med.* — *b) som ikke staaer i nogen Venskabs- eller*

Slægtskabsforbindelse til en, som ikke er beslægtet med en: hann er mèr v. (*I*) *vi staae ikke i noget nærmere Forhold til hinanden, vi ere ikke i Slægt sammen.* -maðr, *mest i pl.* -menn *de som en staaer i Venskabsel. Slægtskabsforbindelse med, Beslægtede, Slægtninge, Tilhængere.* -mál *en vanskelig, indviklet Sag.* -samligr, *adj., vanskelig, indviklet, critisk.* -samr, *adj., d. s.*

Vandill, *see* vöndull.

Vandilskagi, *see* Vendilskagi.

Vandindi, *n. pl., Vanskeligheder, vanskelige, indviklede, critiske Omstændigheder ;Flid, Omhu ?); vandindamál = vandamál.

Vandkvæði (*ogsaa skrevet* vannkvæði, nn = nd; -is, *pl. d. s.*), *n., n., vanskelige, indviklede Omstændigheder, Vanskeligheder, vanskelig, slem Sag; Ulykke:* fyr vandkvæðis sökum *for de dermed forbundne Forviklingers, Vanskeligheders Skyld;* hitta í v. = rata í vandræði *möde megen Modgang; jfr* vandræði.

Vandlátr, *adj., nidkjær, omhyggelig* (v. um e-t); *som fordrer at der anvendes Flid, Umage.*

Vandlaunaðr *vanskelig at lönne, gjengjelde:* man mèr yðr þat vandlaunat verða *det bliver vanskeligt for mig at lönne, gjengjelde eder efter Fortjeneste, subst.:* eiga e-m eigi vandlaunat *ikke have nogen Opfordring til at vise sig erkjendtlig imod en, ikke have Vanskelighed ved at lönne en efter Fortjeneste.*

Vandlaupr *Kurv.*

Vandlífr, *adj., nidkjær, omhyggelig med Hensyn til sin Vandel, Levnet. — b) n. s. impers.:* e-m er vandlíft *en bör, maa være nöieseende med Hensyn til sin Vandel.*]

Vandliga, *adv., a) omhyggelig, nöiagtig; Ordspr.:* fátt er of vandliga hugat *man er aldrig for forsigtig. — b) ganske og aldeles; jfr* vendiliga.

Vandlyndr, *adj., af et vanskeligt Sind, vanskelig at omgaaes, lunefuld.*

Vandlæta (-i, -tta, -tt), *v. n., vise Nidkjærhed:* v. um e-t *dadle, irettesætte for noget;* v. um við e-n *give en Paamindelser. — b) være, vise sig skinsyg, iversyg.*

Vandlæti (-is, *uden pl.*), *n., Nidkjærhed, Iver, Omhyggelighed; streng Iagttagelse af visse Regler, Anordninger, af et Steds Hellighed etc.:* þar var svá mikit v. gert af heiðnum mönnum, at þar skyldi engu granda *de paaböd at Stedet skulde agtes saa helligt, at etc.; ogsaa Fordringsfuldhed med Hensyn til at der anvendes Flid, at man gjör sig Umage (især med Hensyn til sit Arbeide). — b) spec., Skinsyge, Iversyge;* vandlætiskapp *Nidkjærhed.* -maðr *en nidkjær Mand.*

Vandlæting (-ar, -ar), *f., det at* vandlæta, *Nidkjærhed etc.;* (vandlætingasamr, *adj., meget nidkjær; fordringsfuld med Hensyn til at der anvendes Flid, Omhu), I.*

Vandmæli (-is, *pl. d. s.*), *n., vanskelig Sag, vanskeligt Spörgsmaal.*

Vandr (vönd, vant), *adj., a) nidkjær, omhyggelig; kræsen, vanskelig at tilfredsstille:* vandr at virðingu sinni *som er omhyggelig for sin Hæder, Anseelse; jfr* siðavandr, orðvandr; mannvandr. — *b) vanskelig, ikke let, indviklet, forbunden med Vanskeligheder:* allt þat, er ek á vant at ráða *som er vanskeligt, rigtigt.* — 2) *n. adj., a) subst., i Talemaader som:* hèr er vant ór vöndu (*dat. sg. n.*) at ráða *her ere gode Raad dyre;* (*Ordspr.*) vant er velboðnu at neita (*man skal ikke afslaae det, som bliver tilbudt en af Velvillie*). — *b) impers.;* e-m er vant *en befinder sig i vanskelige Omstændigheder. — c) (acc.) adv.,* vera vant við kominn *befinde sig i en vanskelig, critisk Stilling.*

Vandr *for* vaniðr, *see under* venja.

Vándr, *adj., compar.* verri, *superl.* verstr *daarlig, slet; ond;* vánds-ligr (*ogsaa skrevet* vánz-ligr), *adj., som vidner om Slethed el. Ondskab, slet, daarlig, ond.*

Vandráðinn *vanskelig at löse, fortolke, I.*

Vandráðr, *adj., som har Vanskelighed ved at finde, hitte paa Raad, raadvild; (ogsaa som opdigtet Egennavn).*

Vandrataðr *vanskelig at finde, hitte:* vandrataðr vegr; *Ordsprog:* vandratat er meðalhófit (*det er vanskeligt at holde Middelveien, ramme den rigtige Maade*).

Vandræðask (-isk, -ddisk, -zk), *v. dep. n., i:* v. um e-t *vise sig raadvild, klage over at man ingen Udvei kan see, I.*

Vandræði (-is, *pl. d. s.*), *n., Vanskeligheder, vanskelige, critiske, faretruende Omstændigheder, vanskelig Stil-*

ling, Forlegenhed, Knibe, el. desl.: eiga at fœta um v. *befinde sig i vanskelige, critiske Omstændigheder, i Knibe, i Fare;* rata í v. *rammes af Ulykke, Modgang;* vandræða-firring (-ar-ar), *f., det at befrie en ud af en vanskelig Sag, Knibe, Forlegenhed, det at afholde en fra at styrte sig el. andre i Ulykke.* -gripr *en Gjenstand, som man har sine Vanskeligheder med, er ude af Stand til at styre, regjere (nu ofte om en ustyrlig Person).* -kostr *Vilkaar, som man af Forlegenhed gaaer ind paa, tvinges af Nöd til at antage.* -lauss, *adj., som ikke befinder sig i Knibe; som ingen Vanskeligheder el. Ulykke ere forbundne med.* -maðr *en Person, som man har sine Vanskeliheder med, forvolder en Vanskeligheder, Bryderier; en som befinder sig i vanskelige, critiske Omstændigheder, er ramt af Ulykke.* -samr, *adj., som forvolder Vanskeligheder, Forviklinger.* -skáld *Skjald, Digter, som er vanskelig at have med at bestille (cogn.).*

Vandsèðr, *ogsaa* vandsènn *vanskelig at see el. kjende:* vandsèðir eru þèr skógarmennirnir *det er vanskeligt at see, hvad I Skovgangsmænd indeholde, hvilke Personer I ere, I Skovgangsmænd ere ikke til at stole paa.*

Vandsettr *vanskelig at sætte, stille.*

Vandskafa, *v. a., skrabe omhyggelig.*

Vándskapr (-ar, *uden pl.*), *m., Slethed, Ondskab.*

Vandskipaðr *vanskelig at besætte, udfylde:* vandskipat er sæti hans.

Vandtekinn *vanskelig at tage.*

Vandvirki (*nu* -virkni), *f. indecl., Omhyggelighed, Flid ved at udföre sit Arbeide.*

Vandvirkiliga, *adv., med Flid, Omhyggelighed.*

Vandvirkr, *adj., som anvender Flid, Omhyggelighed paa sit Arbeide, som gjör sig megen Umage derved.*

Vandvirkt (-ar, -ir), *f.,* = vandvirki.

Vandyrkliga = vandvirkiliga.

Vandœma, *v. a., dömme altfor mildt, vise for megen Mildhed i sin Dom.*

Vanefni, *n. pl., Mangel paa tilstrækkelige Midler, Uformuenhed.*

Vanfarinn (*el.* -fœrinn) *som uforsigtig styrter sig i Fare:* vanfarinn ertu, er þú vilt þat forvitnask um nætr, er *etc.*

Vanferli (-is, *pl. d. s.*), *n., Vanfærd, Ulykke.*

Vanfoli *en ung Hest, som ikke er prövet, eller ogsaa som er udygtig, ikke duer. En Variant hertil er* váfoli *og* váfolald, *som synes at betyde: en farlig ung Hest el. Föl, hvilken Betydning imidlertid ikke passer godt til Sammenhængen, hvor Talen er om, at den omtalte Hest blev skjenket til Spot ved en, som nylig var bleven Hörding* (goði).

Vanfœri (-is, *uden pl.*), *n., det at være* vanfœrr *a.*

Vanfœrr, *a) udygtig, ude af Stand (til noget). — b) vanför, svagelig; (nu) spec., frugtsommelig, svanger.*

Vangá, *f. indecl., Uagtsomhed, Uforsigtighed, Skjödeslöshed, I.*

Vangefinn *(om en Kvinde), daarlig gift, som har gjort et daarligt Parti; jfr* vargefinn.

Vangerðing *og* -girðing *ufuldstændig, uforsvarlig Indhegning.*

Vangeyma, *v. a., rögte, forvare paa en skjödeslös Maade.*

Vangeymsla (-u, *uden pl.*), *f., Vanrögt; Forsömmelighed, Skjödeslöshed, Uagtsomhed.*

Vangi (-a, -ar), *m., Kind;* vangafylla (-u, -ur), *f., Kindkjödet.* -gull *Öreguld.* -högg *Kindhest.*

Vangiptr, = vangefinn, vargefinn.

Vangirðing, *see* vangerðing.

Vangjalda, *v. a., betale, lönne, gjengjelde paa en ufuldstændig Maade, især i p. pr.:* eiga e-m ekki vangoldit *(eg. ikke skylde en noget), have ingen Forpligtelse til at skaane en, vise Skaansomhed mod.*

Vángóðr (vongóðr), *som er ved godt Haab, I.*

Vangæfr *som stiller sig uheldig, mislig, vanskelig, ubeleilig i en eller anden Henseende (især om Tiden el. Veirliget; df mere ueg. i Forbindelser som:* vangæf heilsa *svagt Helbred;* vangæfr í skapsmunum *som er vanskelig at komme ud af det med, som man ikke let kan gjöre tilpas, I.*

Vangæftir, *f. pl., den Veirligets vedvarende Tilstand, som gjör Fiskefangst, Höbjergning (el. lign.) vanskelig, er den til Hinder.*

Vangæta, *v. a., m. gen., passe skjödeslöst paa, forsömme.*

Vangætt, *see* vandgætt.

Vangæzla *Forsömmelighed, Skjödesløshed, Uagtsomhed.*

Vangöra, *v. a., handle ilde, feile, forsee sig, I.*

Vangörningr *Feil, Forseelse, B.*

Vangörr, *som adj., ufuldkommen, ufuldfört:* í þann tíma var kristni ung ok mjök vangör.

Vanhaga (-ar, -aði, -at), *v. a. impers.:* e-n vanhagar um e-t *en föler Ulempe ved Mangelen af noget.*

Vanhagr *Ulempe, Besværlighed; Skade, Afbræk.*

Vanhald, *mest i pl.* -höld *slet, daarlig Holden paa, slet Oeconomie; deraf Mangel paa Midler, paa det Nödvendige:* e-t er gört af vanhöldum *med ringe, utilstrækkelige Midler.*

Vanhaldinn *vanholden, som ikke erholder den ham med Rette tilkommende Deel, som trækker det korteste Straa, el. desl.:* skildi þá á um skógarhöggit ok svá beitingar ok þóttisk Þórðr mjök v. fyrir Þormóði.

Vanhefna, *v. a., m. gen., hevne paa en utilfredsstillende Maade, tage, opnaae en (kun) ufuldstændig Hevn.*

Vanheiðr *Skam, Vanære; jfr* vanvirðing.

Vanheiligr, *see* vanheilligr.

Vanheilindi (is, *pl. d. s.), n., Sygdom, Sygelighed, Svagelighed.*

Vanheill *vanför, svag, sygelig; spec., spedalsk (jfr* líkþrár, holdsveikr).

Vanheilligr (*ogsaa skrevet* vanheiligr), *adj., svag, sygelig af Udseende.*

Vanheilsa *Svagelighed, Sygelighed, Vanförhed, daarligt Helbred;* vanheilsufullr *meget sygelig.*

Vanhenta (-ir, -i, -t), *v. a. impers.,* e-n vanhentir um e-t *en föler Uleilighed, Savn (el. desl.) med Hensyn til noget, I.*

Vanhentr, *adj., upassende, ubeleilig, I.*

Vanhirðing, *Vanrögt, skjödeslös Paapassen, I.*

Vanhirzla, *d. s.*

Vanhluti, *adj., som gaaer glip af, ikke faaer den ham tilkommende Deel; jfr* varhluti. — *b) som (ved Slagsmaal etc.) kommer til kort, bliver den værst tilredne, el. lign.*

Vanhlutr *beskaaren Deel, ufuldkommen Lod, Andeel; Skade, Tab.*

Vanhyggja *Mangel paa Eftertanke, Dumhed; Forseelse.*

Vanhöld, *see* vanhald.

Vani (-a, *uden pl.), m., Vane, Skik, Brug, Sædvane; jfr* vandi, venja; vana-liga, *adv., sædvanlig.* -ligr, *adj., vanlig, sædvanlig.* -sótt (kvenna) *Menstruation.*

Vanit, *supin. af* venja *(v. a.).*

Vankaðr, *adj., eg. som feiler noget; df om Kreaturer, som have Blære i Hjernen.*

Vankunnandi *vankundig, uvidende, ukyndig.*

Vankunnasta *og* -usta (-u, -ur), *f., Uvidenhed, Ukyngidhed, Vankundighed.*

Vankunnigr *og* -ugr = vankunnandi.

Vankunnindi, *f., el. n. pl.,* = vankunnasta.

Vankunnugr, *see* vankunnigr.

Vankunnusta, *see* vankunnasta.

Vanlaunaðr *ikke tilfulde gjengjeldt, belönnet; jfr* varlaunaðr.

Vánlauss, *adj., haablös.*

Vanleita, *v. a. og n.,* v. e-s *el.* eptir e-u *söge skjödeslöst el. ufuldstændig efter noget.*

Vánleysi (-is, *uden pl.), n., ikke mindste Haab:* nú er yðr þat v., at *etc. I vente forgjeves, at etc.*

Vánligr, *adj., som man kan haabe, vente.*

Vanlofaðr *ufuldstændig, ikke tilfulde rost.*

Vanlúka, *v. a., m. dat., ufuldstændig udföre, fuldföre el. betale.*

Vanlykt (-ar, -ir), *f., mangelfuld Fuldförelse, Overholdelse, Ydelse etc.:* at mikit væri at gört, ok mikit enn með vanlyktum *og endnu stod der meget tilbage at gjöre.* — *b) Retskrænkelse, Forurettelse:* hverigar vanlyktir er þær eru, er búar skulu jamna hlut manna *hvilkesomhelst Misligheder, Forurettelser.*

Vanmátti *og* -mætta (-mætti), *adj.,* = vanmáttigr.

Vanmáttigr *og* -ugr, *adj., svag, kraftlös, afmægtig.*

Vanmáttr *Svaghed, Afmægtighed, Afmagt, Kraftlöshed.*

Vanmáttugr, *see* vanmáttigr.

Vanmegin = vanmáttr.

Vanmeginn, -megn *og* -megni, *adj., lam:* vanmegin hönd; = vanmáttigr.

Vanmegna (-aða, -at), *v. a., betage Kraft og Styrke, gjöre svag, kraftlös el. afmægtig.* — Vanmegnask, *f. p., pass., blive svag, kraftlös, afmægtig.*

Vanmenna (-u, -ur), *f.,* = vanmenni.

Vanmenni (-is, *pl. d. s.), n., en som ikke fortjener at regnes blandt Mænd, et Drog; jfr* varmenni.

Vanminni *Glemsel.*

VANMÆTTI (-is, *pl. d. s.*), *n.*, = vanmáttr.

VANMÆTTI, *see* vanmátti.

VANN, *3. s. impf. ind. af* vinna.

VANN-, *see* vand-.

VANNING (-ar, -ar), *f.*, *det at vænne.*

VANR (vön, vant), *adj.*, *vant til; vanlig, sædvanlig:* v. e-u *el.* v. við e-t *vant til noget.* — Þar sem ek em v. at ganga *der, hvor jeg pleier at spadsere;* sem vant er *som det pleier, som sædvanlig.*

VANR (vön, vant), *adj.*, *manglende, som mangler, mest impers.:* e-m er e-s vant *en mangler, savner noget;* hánum var vant nökkurra geldinga *han manglede nogle Beder.*

VARNEFSA (-aða *og* -ta, -at *og* -t), *v. a.*, v. e-m *el.* v. e-t *straffe ufuldstændig, ikke tilbörlig.*

VANRÈTTI (-is, *uden pl.*), *n.*, *og* -RÈTTR (-ar, *uden pl.*), *m.*, *Forurettelse, Fornærmelse; Undertrykkelse.*

VANRŒKILIGA, *adv.*, *skjödeslöst.*

VANRŒKINN, *adj.*, *forsömmelig, skjödeslös*, I.

VANRŒKJA, *v. a.*, *forsömme.*

VANRŒKNI, *f. indecl.*, *det at være* vanrækinn.

VANRŒKT *Vanrögt; Forsömmelse, Skjödeslöshed.*

VANRÆTT *ufuldstændig omtalt, forklaret.*

VANSA (-aða, -at), *v. a.*, *tilföie Skade, beskadige; tilföie Skam.*

VANSEMD (ar, -ir), *f.*, *Skam, Skade, Vanære.*

VANSI (-a, -ar), *m.*, *a) Mangel:* lifa við vansa hinn mesta matar ok klæða *lide en fuldstændig Mangel paa Föde og Klæder.* — *b) Afbræk, Skade; Skam;* göra e-m vansa *tilföie en Skam.* — *Ordsprog:* opt verðr ofsat til vansa *(jfr Hovmod staaer for Fald).*

VANSKÖRUNGR *frygtsomt, feigt Menneske.*

VANSPURT, *ufuldstændig spurgt.*

VANSTILLI (-is, *uden pl.*), *n.*, *Ustyrlighed, Töileslöshed, Umaadelighed (især som Fölge af Sindssvaghed).*

VANSTILLING *Ustyrlighed, Töileslöshed.*

VANSTILLTR *vanskelig at styre, stille tilfreds, omgaaes, ustyrlig;* v. við drykkju *hidsig, vanskelig ved Drik.*

VANSVARAT *ufuldstændig svaret.*

VANSŒMD *Skam, Vanære.*

VANSÆTTI (-is, *uden pl.*), *n.*, = missætti.

VANTA (-ar, -aði, -at), *v. a. impers.*, *mangle, fattes:* e-n vantar e-s *el.* e-t *en mangler noget;* e-t *(acc.)* vantar *noget mangler, fattes.*

VANTALAÐR *som man har glemt at sige:* eiga e-t vantalat við e-n.

VANTALDR *el.* -TALINN *ufuldstændig talt, optalt, beregnet.*

VANTAN *og* VÖNTUN (-ar, -ir), *f.*, *Mangel*, I.

VANTRAUST *Mistro, Mistillid*, I.

VANTREYSTA, *v. a.*, *m. dat.*, *have Mistillid til, ikke stole paa el. fæste Lid til, ikke lide paa*, I.

VANTRÚ = vantrúnaðr. — *b) Vantro, Overtro.*

VANTRÚNAÐR *Mistro, Mistillid:* hafa vantrúnað á e-m *mistroe en, ikke stole paa en.*

VANVIRÐA (-a, *uden pl.*), *f.*, *Skam, Vanære;* vanvirðu-lauss, *adj.*, *uden Skam, Vanære, især i n. sg.* vanvirðulaust *(acc.) som adv.*

VANVIRÐA, *v. a.*, *tilföie Skam, Vanære; ringeagte, forsmaae,*

VANVIRÐING (-ar, -ar), *f.*, *Skam, Vanære, Ringeagt.*

VANVIRKJA *el. hellere i pl.* vanvirkjur *Mangler.*

VANVIT *Ufornuftighed, Uforstand, Vankundighed.*

VANVITI *og* -VITA, *adj.*, *ufornuftig, uforstandig.*

VANVITIGR *og* -UGR, *adj.*, = vanviti, I.

VANVIZKA *Uforstand, Ufornuftighed.*

VANÝFLI, *n. pl.*, *i:* vanýfla-sótt *Sindssygdom, Melancholie (?).*

VÁNZKA (-u, *uden pl.*), *f.*, *Ondskab.*

VÁNZLIGR, *see* vándsligr *(under* vándr).

VANÞÖRF *det at noget ikke behöves, er unödigt; især med et Negtelsesord:* þat er engi v. á því *det trænger man rigtig til, det er ogsaa paa den höie Tid, el. desl.*

VÁPN (-s, *pl. d. s.*), *n.*, *Vaaben, Angrebsvaaben; i pl., Vaabenrustning:* allir, sem vápnum geta valdit *alle, som ere i Stand til at bære Vaaben;* með öllum vápnum *fuldstændig bevæbnet, i fuld Rustning;* vápna-afli *Forraad af Vaaben.* -bit *Saar (efter Vaaben, Sværdbid).* -brak *Vaabenbrag, Vaabenlarm, Vaabengny.* -búnaðr *Vaabenklæder, Vaabendragt, Rustning.* -burðr *det at bære Vaaben, Vaabenbrag.* — 2) = vápnagangr. -fimleiki *Vaabenfærdighed.* -gangr *det at der kastes Vaaben i Mængde:* eigi skorti vápnagang á skipum Ólafs *der blev kastet en Masse Vaaben over paa O's Skibe.* -glumr (-s, *pl. d. s.*),

n., Vaabenklang, Vaabengny; jfr vápnabrak. -kista *Kiste, hvori Vaaben gjemmes.* -lauss, *adj., vaabenlös, ubevæbnet, uvæbnet; jfr* slyppr. -samkváma *det at Vaaben komme sammen, stödes mod hinanden i Kamp; Kamp.* -spell *Fordærvelse af ens Vaaben.* -skipti *Vaabenskifte, Vaabendyst, Kamp.* -staðr *blottet, ubedækket Sted:* sjá beran vápnastað á e-m *see Leilighed til at hugge til en.* -stefna *Vaabenmönstring, Vaabenthing.* -tak *en Ceremonie, hvorved Folk til Thinge ved Forhandlingernes Slutning gav sit Samtykke til de tagne Beslutninger ved at tage sine Vaaben og slaae med Sværdene paa deres Skjolde:* var þat þá gört lögtekit, ok átt v. at, at *etc.* -tilgrip *det at gribe fat paa sine Vaaben.* -viðskipti *og* -viðrskipti = vápnaskipti. -viti *Mulkt, som den dömtes til at betale, hvis Vaaben ikke fandtes at være i Orden ved Vaabenmönstringen.* -þing *Almuens Möde, naar Leding var udbudet, for at mönstre dens Vaaben, Vaabenmönstring, Vaabenthing.* — *b) Vaabenstevne, Kampstevne.*

Vápna (-aða, -at), *v. a., væbne, bevæbne.* — Vápnask, *f. p., refl., væbne sig.* — Vápnaðr, *p. pr., væbnet, bevæbnet.*

Vápnbautinn, *p. pr., dræbt med Vaaben, i Kamp.*

Vápnbitinn, = vápnbautinn, vápndauðr.

Vápnbærr, *adj., som kan bruges, bæres som Vaaben.*

Vápndauðr *dræbt med Vaaben, falden i Kamp.*

Vápndjarfr *vaabendjærv, tapper i Kamp.*

Vápnfat, *mest i pl.* vápnföt *Vaabenklædning, Rustning, Krigsklæder, Vaabendragt.*

Vápnfimi, *f. indecl., Vaabenfærdighed.*

Vápnfimr *övet i at före Vaaben, vaabenfærdig.*

Vápnfœrr *vaabenför, vaabendygtig, krigsför, krigsdygtig.* — 2) = vápnhœfr.

Vápnglymr *Vaabenklang.*

Vápnhanzki *Vaabenhandske, Stridshandske.*

Vápnhestr *Hest, som man red i Kamp, Krigshest, Stridshest.*

Vápnhœfr, *adj., som kan föres, bruges, benyttes af en som Vaaben:* kylfan sýndisk engum manni vápnhœf.

Vápnlauss, *adj., vaabenlös, ubevæbnet.*

Vápnrakkr *vaabendjærv, tapper i Kamp.*

Vápnrokkr (-s, -ar), *m., Vaabenkjortel (som bares fordum ovenpaa Harnisket).*

Vápntreyja *et Slags Vaabenkjortel; jfr* vápnrokkr.

Vápnþing = vápnaþing.

Vapp (-s, *uden pl.), n., det at* vappa.

Vappa (-aða, -at), *v. n., gaae vraltende, vralte.*

Var, *1. og 3. s. impf. ind. af* vera.

Var (-s, *pl.* vör), *n., en Kant af Jern (f. Ex. forrest paa et Skovleblad).*

Vár, *gen. pl. af* vèr.

Vár (-s, *pl. d. s.), n., Vaar, Foraar:* í v. *sidste el. næste Foraar;* várs-dagar, *m. pl.,* = várdagar.

Vara (vöru *og* varar, *pl.* vörur), *f., Vare, Produkt, Handelsartikel;* vöru-gildr *gangbar som Handelsvare.* -hlaði *Stabel af Handelsvare.* -sekkr *en Sæk med Handelsvare, Varesæk, Sæk til at före Varer i.* -smíði *forarbeidede Gjenstande som Handelsvare.* -váð, *Klæde, vævet Töi som Handelsartikel (*vöruváðar-kufl *en Overkappe af* vöruváð. -stakkr *en* stakkr *af* vöruváð). -virðr *ansat til Værdi efter Prisen paa Handelsvarer, ansat til Handelsvarers Værdi.*

Vara (-aða, -at), *v. a., advare, paaminde, varsle:* v. e-n við e-u *advare en for noget;* v. sik *vogte sig, tage sig i Agt; Ordsprog:* veldr-at sá er varar, *el.* eigi veldr sá er varar annan *ei volder den, som varer.* — Varask, *f. p., som v. dep. a.,* varask e-t *tage sig i Agt for noget.*

Vara (-ir, -ði, -at), *v. a. impers., mærke, ane, have Anelse om, vente:* fyrr enn ván *(acc.)* um varir *förend man aner, venter det, naar man mindst venter det;* mik varir þess *jeg venter det, har Anelse derom.*

Vára (-aða, -at), *v. n. impers., blive Foraar, vaares.* — Várask, *f. p., pass, d. s.*

Varan *og* vörun (-ar, varanir), *f., Advarsel, Paamindelse; jfr* viðvörun.

Várar, *f. pl., Kjærlighedslöfte, Troskabslöfte; Löfte (Eg.).*

Vararfeldr *en* feldr *af den Slags, som gaaer i Handelen.*

Vararskinn *Skind, som er (almindelig) Handelsartikel;* vararskinns-ólpa *vid Kappe af* vararskinn.

Vararváð = vöruváð.

Varbúinn = vanbúinn.

VARÐ, *1. og 3. s. impf. ind. af* verða.

VARÐA, *1. s. impf. ind. af* verja.

VARÐA (vörðu, vörður), *f., en kegledannet Steendynge, et Mærke af opstablede Stene, Varde.*

VARÐA (-aða, -at), *v. a., 1) eg., a) vogte, omhegne, begrændse (el. lign.):* en himinn varðar fyrir ofan *men Himlen vogter, danner Grændsen foroven.* — *b)* v. e-m e-t *vogte, bevogte noget for en, hindre en fra at komme til at bruge, benytte noget:* hvat mundi veslingr þessi v. mèr bátinn *hvor kunde dette svage Menneske afholde mig fra, hindre mig i at benytte Baaden efter eget Tykke.* — *c)* v. e-m við e-u *holde en borte fra, ikke tilstede Adgang til; jfr:* ok v. búfè sínu við heyi hins meðan. — *2) ueg., a) være ansvarlig, staae til Ansvar for, staae inde for:* v. orð ok verk fyrir e-m *staae til Ansvar for ens Ord og Handlinger;* þá er v. vildu, at hann tæki þar við jafnmiklu fè at vori fyrir *som vilde cautionere for, garantere etc.* — *b)* v. þing *have at give Möde paa et Thing (kan ogsaa forstaaes om at befordre Budstikken, som sammenkalder Folk til et thingligt Möde; og muligen bet. Ordet her oprindel. give Agt, passe paa):* þeir (ɔ: einvirkjar) skulu 3 þing v. — *c) vedkomme (maaskee ligesom gjöre Fordring paa ens Agtpaagivenhed?) vedröre; være af Vigtighed for, gjöre meget til Sagen, α)* e-n varðar lítit um e-t *noget vedkommer, vedrörer en ikke;* e-t varðar e-n litlu, miklu *noget er af liden, stor Vigtighed, Betydning for en;* e-t varðar litlu, miklu *noget har lidet, meget at betyde, er af liden, stor Betydning.* — *β)* (allt þat) er vára sæmd varðar *alt det som angaaer, er af Vigtighed for vor Ære, Hæder.* — *γ)* þat varðar kristindóminum *er af Vigtighed for Christendommen;* e-t varðar e-m *noget er af Vigtighed for en, gjör en meget til Sagen.* — *d)* e-t varðar (e-m) fjörbaugsgarð, skóggang *noget (maaskee efter Grundforest. ligesom afgrændser, bestemmer, d. e. er i Fölge Loven forbundet med etc.) straffes med den mindre, större Grad af Fredlöshed.*

VÁRDAGR *Dag om Foraaret; i pl.* várdagar *Foraarsdagene, Foraaret.*

VARÐBERG *Vare, Udkig:* vera á varðbergi *være oppe for at passe paa, paa Udkig, I.*

VARÐENGILL *Skytsengel* = varðhaldsengill.

VARÐHALD, *a) Vagthold, Vagt:* vera á varðhaldi *staae paa Vagt.* — *β) den el. de staaer, staae paa Vagt* (= varðmenn, varðhaldsmenn): er þeir liðu um tvenn varðhöld, þá koma þeir til borgarhliðs *da de vare komne forbi to Vagter etc.* — *b) Bevogtning, Varetægt:* hafa e-n í varðhaldi *holde en under Bevogtning.* — *c) Beskyttelse, Varetægt;* varðhalds-engill *Skytsengel; jfr* varðengill. -lauss, *adj., uden Vogtning el. Beskyttelse.* -maðr, *især i pl.* -menn *de som staae paa, holde Vagt.*

VARÐHUNDR *Vagthund.*

VARÐHÚS *Vagt, Vagthuus.*

VARÐI (-ar, -ar), *m., kegledannet Mærke af opstablede Stene; jfr* varða.

VARÐKARL *en som staaer paa, holder Vagt.*

VARÐKLUKKA *Vagtklokke.*

VARÐMAÐR *en som er paa Vagt, en Vagt; Vogter; jfr* varðhaldsmaðr, varðveitandi; varðmanna-búð *Vagt, Vagthuus.*

VARÐVEITA, *v. a., n., 1) v. a., m. acc. og dat., vogte, bevogte; bevare; forvare, gjemme; beskytte, beskjerme; forestaae:* þá er þær höfðu varðveitt steini þessum *da de havde skjult, forvaret den;* v. fjármunum *forvare Gods;* varðveit þetta barn í miskunn þinni *tag dette Barn i din Varetægt;* varðveita bú *forestaae en landlig Huusholdning.* — *2) v. n.,* v. at e-u *forvare.*

VARÐVEITANDI (-a, endr), *m., den som vogter, forvarer, beskytter, el. desl.*

VARÐVEITARI (-a, -ar), *m.,* = varðveitandi, *I.*

VARÐVEITING (-ar, -ar), *f., det at* varðveita.

VARÐVEIZLA (-u, *uden pl.*), *f., Vogtning; Forvaring; Bevaren, Beskyttelse, Beskjermelse; Opsyn;* varðveizlulauss, *adj., uden Vogtning, Paapassen, Opsyn, Beskyttelse.* -maðr *Vogter, Paapasser, den som förer Opsyn, Tilsyn med noget.*

VARÐVÍTI *Mulkt for skjödeslöst, ikke præsteret Vagthold.*

VARFLEYGR *hvis Flugt er svag, Vinger ere stækkede (Eg.).*

VÁRFÓÐR *Foder til at give Kvæget om Foraaret.*

VÁRFRÚ *Vor Frue;* várfrú-blað *(malet) Billede af Vor Frue.*

Varfœrni, *f. indecl., det at være* varfœrr *b, I.*

Varfœrr, *a) ikke rigtig i Stand til, mindre skikket til. — b) som bruger Forsigtighed, bærer sig forsigtig ad i Ord og Handlinger.*

Vargdropi *Barn, som en Fredlös avler med sin (uskyldige) retmæssige Kone.*

Vargefinn = vangefinn.

Vargiptr = vangefinn.

Vargjalda, *v. a.*, = vangjalda.

Vargr (-s, -ar), *m.*, *1) Ulv. —* *2)* v. í vèum *Ulv i hellige Steder, Fristeder, d. e. en fredlös Person; df almindelig en Fredlös;* vargs-hamr *Ulveham.* -hár *Ulvehaar.* -hold *Ulvekjöd.* -líki *Ulveskikkelse.* -stakkr = vargskinns-stakkr; varga-flokkr *Hob, Mængde af Ulve.* -matr *Ulveföde.* -skreið *Hob, Vrimmel af Ulve.*

Vargskinn *Ulveskind, Ulvepelts;* vargskinns-ólpa *vid Kappe af Ulveskind.* -stakkr *en* stakkr *(kort og vid Kappe) af Ulveskind.*

Vargúlfr *Varulv.*

Varhaldinn = vanhaldinn.

Varhluti, *adj., som ikke faaer sin tilbörlige Deel, Lod, bliver forurettet el. kommer tilkort.*

Varhugi (-a, *uden pl.*), *m.*, *Varsomhed:* gjalda varhuga við *tage sig i Agt for.*

Varhyggð *og* varyggð (-ar, *uden pl.*), *f., Varsomhed, Forsigtighed.*

Vari (-a, *uden pl.*), *m.*, *a) Vare, Advarsel, Paamindelse, Agt:* taka e-m vara fyrir e-u *advare en for noget, tage en Vare for;* hafa vara á sèr *tage sig i Agt;* til vánar ok vara *(I) for Sikkerheds Skyld;* þykkir mèr betri hinn fyrri varinn *at tage sig i Agt, för det er for silde. — b) nu i Sammensætninger ogsaa svarende til Vice- og Reserve- i Dansk;* vara-maðr *forsigtig, varsom Mand; Ordsprog;* verðr á fyrir varamönnunum *(selv den forsigtige forlöber sig ogsaa; jfr kloge Höns kunne ogsaa gjöre i Nælder), I.*

Varit, *see under* verja.

Varkárni, *f. indecl., Varsomhed, Forsigtighed.*

Varkárr, *adj., varsom, forsigtig, varöiet.*

Várkenna, *see* várkynna.

Várkunn (-ar, *uden pl.*), *f., Overbærelse, Overbærenhed; Medlidenhed:* v. er þat *det er til at undskylde;* virða e-m e-t til várkunnar *bære over noget med en, undskylde;* várkunnar-lauss, *adj., a) uden Overbærenhed el. Medlidenhed. — b) som ikke er til at bære over med:* hitt er várkunnarlaust, at etc. *det er utilgiveligt, at etc., det lader sig ikke undskylde, kan ikke undskyldes.* -leysi (-is, *uden pl.*), *n., Mangel paa Overbærenhed el. Medlidenhed.* -verk *Handling, som er til at undskylde, lader sig undskylde.*

Várkunna, *see* várkynna.

Várkunnigr *og* -ugr, *adj., som viser Overbærenhed, overbærende, skaansom.*

Várkunnlátr, *adj.*, = várkunnigr.

Várkunnligr, *adj., som vidner om, tyder paa Overbærenhed el. Medlidenhed.* -liga, *adv.*

Várkunnlæti (-is, *uden pl.*), *n.*, *Overbærenhed.*

Várkunnsamr, *adj.*, = várkunnigr (várkunnsemi, *f., Overbærenhed*), *I.*

Várkunnugr, *see* várkunnigr.

Várkynna *og* -kenna (-i, -da, -t), *ogsaa* várkunna, *v. a., bære over med; ynke, föle Medynk med, α) m. dat.:* at þèr várkynnit við oss því, sem á skortir *at I vil bære over med, undskylde Manglerne;* (hann) várkynndi várum vesaldum *ynkedes over vor Elendighed. —* Várkynna e-m *föle Medlidenhed med, ynkes over, undskylde en. — β) m. acc.:* at hann vildi hennar vesaldir v. *ynkes over hendes Elendighed;* v. e-m e-t *at bære over med en, undskylde en i noget.*

Várkynnd (-ar, -ir), *f., Overbærenhed, Medlidenhed, Ynk.*

Varla, *see* varliga *(under* varligr).

Várlangr, *i* v. dagr *Dag, saa lang som den er om Foraaret.*

Varlauna, *v. a., gjengjelde paa en ufuldstændig Maade, ikke tilfulde el. efter Fortjeneste.*

Varleita, *v. a., m. gen.*, = vanleita.

Varligr, *adj., som vidner om, tyder paa Forsigtighed.* -liga, *adv., a) forsigtig, med Varsomhed. — b) især i den sammentrukne Form,* varla *neppe.*

Várligr, *adj., som hörer Foraaret til, vaarlig:* hennar skaplyndi *(dat.)* er várligt veðr vísara *Foraarsveiret er paalideligere end hendes Sind.*

Varmenni (-is, *pl. d. s.*), *n.*, = vanmenni, *I.*

Varmennska (-u, *uden pl.*), *f.*, = vanmennska.

Varmi (-a, *uden pl.*), *m., Varme.*

VARMR (vörm, varmt), *adj.*, *varm*; at vörmu spori *(I) strax, paa Öieblikket.*

VARNA (-aða, -at), *v. a., m. dat. (Personens) og gen. (Tingens), forbyde, forhindre; negte:* v. e-m máls *negte at tale med en (kan ogsaa bet. at forbyde en at tale, udtale sig)*; v. e-m kaups *afslaae at handle med en; Ordspr.:* engum er alls varnat *(I) ingen er saaledes udstyret af Naturen, at han mangler alle Gaver, hver har sine Evner, sine Talenter.* — *b) abs. el. som v. n.:* v. við e-u *afholde sig fra:* v. við kjöti *afholde sig fra Kjödspiser (naar der skal fastes).*

VARNAÐR (-ar, *uden pl.*), *m., Tagen sig i Agt for; Afholdelse fra:* bjóða e-m varnað á e-u *forbyde en noget, advare ham for at gjöre det;* hafa annars víti at varnaði *el.* láta sèr annars víti at varnaði verða *blive klog af andres Skade;* varnaðar-ár *(eg. Aar, som man skal give Agt paa, d. e.) Skudaar, B.* -verðr, *adj., værd at tage sig i Agt for, I.*

VARNAÐR (-ar, *uden pl.*), *m., 1) Værn, Varetægt, Beskyttelse:* fela e-t undir guðs varnað *befale i Guds Varetægt.* — *2) hvad en har at tage Vare paa, hvad der vedkommer en, som Familie og Gods; Töi, Bagage.* — *3) Vare, Handelsvare, Handelsartikler; jfr* varningr; varnaðar-maðr *en som forestaaer noget paa en andens Vegne* (= umboðsmaðr). -skjöldr *beskyttende Skjold, Beskyttelse.*

VARNAGLI (*eg. Söm til at have i Reserve?); nu almindelig i det ueg. Udtryk:* slá varnaglann við *holde sig en Udgang aaben, sikkre sig, holde noget i Baghaanden.*

VARNAN *og* VÖRNUN (-ar, -ir), *f., Tagen sig i Agt;* varnanar-verðr, *adj.,* varnaðar-verðr.

VARNAR, *see under* vörn.

VARNINGR (-s, *uden pl.*), *m., Vare, Handelsvare, Handelsartikler.*

VARORÐR, *adj., varsom, forsigtig i sin Tale, sine Udtalelser.*

VÁRORKA (-u, -ur), *f., det Arbeide, som udföres om Foraaret.*

VARP (-s, *pl.* vörp), *n., det at* varpa *og* verpa, *a) Kasten, Udkasten etc.; jfr* steinvarp. — *β) det at lægge et Net el. Ret dertil; jfr* netvarp. — *γ) om Tærningkast (i det nu almindel.* samvörp *Opkasten af lige Antal Öine paa Tærninger, Dobbeltkast).* — *b) det at lægge Æg; Sted, hvor Fugle lægge Æg; jfr* eggvarp, æðarvarp. — *c) Islæt* (= ívaf, fyrirvaf, *Eg.; efter B Rendegarnet).* — *d) den sömmede Kant paa Skoe, I.* — *e) en Fjeldryg, I.* — *f) jfr* andvarp, ávarp, munnvarp *etc.*

VARP, *1. og 3. s. impf. ind. af* verpa.

VARPA (-aða, -at), *v. a., m. dat., a) eg., kaste etc.:* v. steini *kaste en Steen, kaste med en Steen.* — V. neti *udkaste, lægge et Net.* — *b) ueg.:* v. öndinni mœðiliga *sukke dybt, trække et dybt Suk.*

VARPA (vörpu, vörpur), *f., a) see i* moldvarpa. — *b) Dragvod, Trækkegarn, B.*

VARPI (-a, -ar), *m.,* = hlaðvarpi, *I.*

VARR (vör, vart), *adj., a) var:* verða v. við e-t *blive noget var.* — *b) varsom, forsigtig, som vaager over sin Sikkerhed:* vera v. um sik. — *Ordspr.:* sjaldan verðr víti vörum *den forsigtige forlöber sig sjelden.* — *2) n. sg.* vart, *a)* gjöra eigi vart við sik *holde sig ubemærket, lade andre ikke blive ens Nærværelse var.* — *b) adv., neppe,* = varliga, varla.

VÁRR, *pron. pass., vor; istedenfor Brugen af genitivus partitivus af* vèr *(vi) föies det til (substantivisk brugte) Stedord* (hvárr, hverr, engi, einn *etc.*) *rettende sig i Kjön, Forholdsform og Tal efter Delingsordet:* engi várr *(ordret: nemo noster for nemo nostrum; Dropl.) ingen af os;* engum várum brœðrum *ingen af os Brödrene;* hverr várr *hver af os; og fl. lign.*

VARRA-, *see under* vörr.

VARRSÍMI (-a, -ar), *m., Strömningen agterud (naar et Skib seiler el. roes), Kjölvand.*

VART, *see under* varr.

VARTA (vörtu, vörtur), *f., Vorte.*

VÁRTÍÐ *Foraarstid, den Tid Foraaret varer.*

VÁRTÍMI, *d. s.*

VÁRTÍUND *Tiende, som ydes om Foraaret.*

VÁRU, *3. pl. impf. ind. og (i Poesie) perf. infin. af* vera.

VARÚÐ (-ar, *uden pl.*), *f., Varsomhed, Forsigtighed;* varúðar-bending *Advarsel, Paamindelse om at bruge Forsigtighed, Varsomhed.* -mál *advarende Ord el. Udtalelser.* -samliga, *adv., paa en forsigtig, advarende Maade, I.* -verðr, *adj., som man skal tage sig i Agt for, bære sig forsigtig ad med, I.*

VARÚÐIGR, *adj., varsom, forsigtig.*
VARÚÐLIGA, *adv., forsigtigen.*
VÁRVEÐR *Foraarsveir, I.*
VÁRVEDRÁTTA *Veirlig om Foraaret, el. som det pleier at være om Foraaret, I.*
VARYGGÐ, *see* varhyggð.
VARZLA (vörzlu, vörzlur) *f., a) Forvaring, Gjemme. — b) Borgen, Garantie, Caution;* vörzlu-maðr *en som gaaer i Borgen, Cautionist.*
VÁRÞING *Vaarthing, Herredsthing, Districtsthing, som holdes om Foraaret.*
VÁRÖNN *Arbeide, som udföres om Foraaret (især om Gjödningsarbeide paa Hjemmemarkerne).*
VAS, *den ældre Form for* var *(imperf. ind. af* vera*).*
VAS, *n., Bryderier (eg. Löben frem og tilbage uden noget bestemt Maal), I.*
VÁS (-s, *uden pl.*), *n., Ondt, som en döier (især paa Reiser), Strabadser, Möisommeligheder; især (óg oprind.) Gjennemblödning ved Ophold ude i Regn og Uveir;* þolinn við vás ok erfiði *som godt udholder Strabadser;* þola vás ok vandræði *döie meget Ondt.*
VASA (-aða, -at), *v. n., löbe frem og tilbage uden noget bestemt Maal el. i Tankelöshed (B og Eg.). — Især* vasask, *f. p., som v. dep. n., i* vasask í (e-u) *have, paadrage el. paatage sig unödvendige Bryderier.*
VÁSBÚÐ (-ar, *uden pl.*), *f., det at döie Ondt (især paa Reiser), Strabadser; især det at blive ofte gjennemblödt ved Ophold ude i Uveir, paa besværlige Söreiser etc.*
VÁSFARIR, *f. pl., Reiser forbundne med store Strabadser.*
VASI (-a, -ar), *m., Lomme (forekommer ellers neppe i Oldskrifterne uden som cogn. af uvis Betydning).*
VASIKAMPI (-a, -ar), *og* -KAMPR (-s, -ar), *m., et Spottenavn om Bönder (maaskee beslægtet med* vasask, *see* vasa, *altsaa havende Hensyn til Bondens Travlhed ved sine hjemlige Beskæftigelser).*
VASKA (-aða, -at), *v. a., m. dat. og acc., vaske:* v. e-m *vaske en;* v. e-t. — Vaskask, *f. p., pass., vaskes, blive vasket.*
VÁSKAPAÐR *monströs, hæslig, Eg.*
VÁSKEYTLIGR, *adj.,* = váskeyttr, *B.*
VÁSKEYTTR, *adj., ustadig, foranderlig, omskiftelig:* váskeytt er annarra vinátta; vaskeytt veðr *ustadigt Veirlig.*

VASKLEIKI (-a, *uden pl.*), *og* -LEIKR (-s, *uden pl.*), *m., Raskhed, Kjækhed, Tapperhed.*
VASKLIGR, *adj., som vidner om Raskhed, Kjækhed, Tapperhed.* -liga, *adv., tappert, mandigt, modigt.*
VÁSKLÆÐI, *n. pl., vaade Klæder, som man har paa Reiser el. ved Arbeide ude i Regnveir; Reiseklæder, de yderste Klæder, som skulle tage imod Regnen, Uveirsklæder.*
VASKR (vösk, vaskt), *adj., rask, kjæk, tapper, modig.*
VÁSKUFL *en vid Overkappe til at beskytte mod Regn etc., Regnkappe, Reisekappe.*
VÁSSAMR (-söm, -samt), *adj., forbunden med Strabadser, hvorved man bliver gjennemblödt:* (byttuaustr) bæði v. ok erfiðr.
VÁSTIGR *farlig Vei (poet.), E.*
VASTIR, *pl. af* vöst.
VASTR (-s, *uden pl.*), *n., (i daglig Tale) det at* vastra, *I.*
VASTRA (-aða, -at), *v. n., (i daglig Tale) gaae idelig frem og tilbage (uden noget bestemt Maal), I.*
VÁSVERK *Arbeide, som er forbundet med Strabadser, el. hvorved man bliver dygtig vaad.*
VÁTADRÍFA *Tösnee; jfr* krapi.
VÁTEYGR, *adj., som har vaade Öine, vaadöiet.*
VÁTLENDI (-is, *pl. d. s.*), *n., fugtig, sid Jordbund.*
VÁTLENDR, *adj., med fugtig, sid Jordbund.*
VATN (-s, *pl.* vötn), *n., 1) uden pl., a) Vand (i den oprindeligste og almindeligste Betydning):* hreint, tært vatn; rennandi v. *rindende Vand;* taka v. *hente Vand;* ausa e-n vatni *give en Navn ved Vands Paagydning (paa hedensk Viis); döbe (?); Talemaade (nu almindelig):* eigi sèr högg á vatni *(eg., man kan ikke see Spor efter Hug paa Vandet, men bruges i ueg. Betydning om at) man kan ikke see nogen Forskjel, hvor en stor Mængde er tilstede af noget, skjöndt noget bliver taget bort; jfr* brunnvatn, regnvatn, snjóvatn, uppsprettuvatn. — *β) i Modsætning til det Törre, til Landjorden (jfr. „til Lands og til Vands" i Dansk):* hrinda skipum á vatn. — *b) om andet Slags Vædske, α) Taarevædske, Taarer:* geta eigi haldit vatni *ikke kunne bare sig for at græde, ikke kunne holde sine Taarer tilbage. — β) jfr* munnvatn. — *2) m. pl., a) Flod, Aa,*

= vatnsfall *b.* — *b)* = stöðuvatn, *Indsö.* — *c) Vand til en enkelt Vaskning (el. Udblödning?):* þvo e-t úr tvennum vötnum, *I;* vatns-agi *Vandsamling, Oversvömmelse (af Regn) paa lave Steder, I.* -arfi *Vandarve (veronica beccabunga), I.* -austr *Ösen af Vand;* = vatnshríð, *I.* -bakki *Aabred, Flodbred, Bredden af en Indsö el. Fjord.* -beri (-a, *uden pl.), m., eg. Vanddrager; spec. Vandmanden; nu om et Aag* (vatnsbera-merki, *d. s.*). -ból *Vandsted paa en Gaard, Vandingssted, I.* -bóla *Vandboble, I.* -bolli *liden Vandskaal.* -botn *Bunden i en Aa eller Indsö.* -bragð *vandet Smag, Vandsmag, I.* -buna *Vandstraale, I.* -burðr *det at bære Vand.* -dropi *Draabe, Smule Vand, I.* -drykkr *Vanddrik.* -dæld *Fordybning, hvori Vand samler sig, I.* -endi *Enden af en Aa eller Indsö.* -fall, *a) Vandström, Vandlöb* (= vatnsrás). — *b) Aa, Flod.* -farvegr *Vanddrag, Flodlöb, Flodseng.* -fata *Vandspand.* -flóð *Vandflod, Oversvömmelse.* -gangr = vatnagangr. -gryfja *Vandgrav, I.* -heldr, *adj., vandtæt, I.* -hestr *Flodhest, Nilhest, Elvhest.* -hríð *Regnskyl, Regnstorm.* -kanna *Vandkande.* -karl *Leerdunk til at have Vand i.* -ker *Vandkar.* -kerald *et större Vandkar, Vandfad.* -ketill *Vandkjedel.* -lauss, *adj., manglende Vand; jfr* vatnlauss. -litr *Farve som paa Vand.* -megin *Vandmængde, Vandmasse, I.* -munnlaug *Vandbækken, Vandfad.* -mynni = vatnóss. -ósa, *adj., vanddrukken, gjennemtrukken af Vand, I.* -óss *Aamunding, Flodmunding.* -rás *Vandström, Vandlöb, Vanddrag.* -ræsi *Vandrende, Vanddrag, I.* -sár *Vandsaa.* -skortr *Vandmangel.* -strönd *Bredden af en Indsö.* -stökkull *Stænkekost; Stænkekar (?).* -tjörn *Vandsamling, Vandstade.* -tunna *Vandtönde, I.* -uppspretta *Vandkilde, Kildevæld.* -veita (-u, -ur), *f., Vandledning, Vandafledning.* -vík *en Vig.* -æðr *Vandaare:* ein fögr fljótandi v.; vatna-djúp *Aadyb. Floddyb.* -gangr *Vandskyl, Oversvömmelse.* -hestr *en Hest, som er god til at ride paa over Aaer el. Floder, I.* -hlaup *pludselig Oversvömmelse af fremstyrtende Strömme, Vandmasser.* -mót *Sted, hvor Aaer, Floder komme sammen.* -niðr *Susen af rindende Aaer, Floder (især hvor der findes Fosse), I.* -vetr *Vinter, naar hyppige Oversvömmelser finde Sted.* -vöxtr *Vandmængdens Tiltagen i Aaer el. Floder (f. Ex. ved indtrædende Töveir om Vinteren).* -þytr = vatnaniðr.

Vatna (-aða, -at), *v. a. (og n.), m. dat., 1) vande* (= brynna): ok er allri hennar hjörð var vatnat. — 2) *som v. n.,* = vatnfasta. — *Heraf nu almindelig* vatnandi *som ikke faaer noget at leve af (hvor han overnatter):* liggja vatnandi. — 3) vatnaðr, *p. pr., a) vædet, bedugget.* — *b)* eyin er nær vötnuð *Öen skjules næsten, snart af de svære Bölger; nu höres ofte Udtryk som* skip, bát *(acc.)* vatnar *(impers.) Baaden svinder (bag Bölgerne, mellem Bölgerne).*

Vátna (-aða, -at), *v. n., blive vaad.*

Vatnberi (-a, *uden pl.), m.,* = vatnsberi; vatnbera-merki, *d. s.*

Vatnbotn = vatnsbotn.

Vatndauðr *druknet i Vand, især i en Aa eller Flod.*

Vatndragari (-a, -ar), *m., Vandbærer.* — 2) *Vandmanden.*

Vatndýr *Vanddyr, Dyr, som lever i Vandet.*

Vatnfall, *a) meget stærk Skylregn:* menn mundu trautt slíkt v. ór himni. — *b)* = vatnsfall *b.*

Vatnfasta *det at faste saaledes at man ikke nyder andet end Vand;* vatnföstu-dagr (-nátt) *Dag (Nat), naar man faster saaledes at man ikke nyder andet end Vand.*

Vatnfasta., *v. n., faste saaledes at man ikke nyder andet end Vand.*

Vatnfátt, *n. adj., subst., Vandmangel:* Birkibeinar höfðu v. *de manglede Vand.*

Vatnfiskr *Ferskvandsfisk.*

Vatnkakki (-a, ar), *m., et större Vandkar.*

Vatnkarl = vatnskarl.

Vatnker = vatnsker.

Vatnkerald = vatnskerald.

Vatnketill = vatnsketill.

Vatnlauss, *adj., a) vandlös:* vegr mjök v. *Vei, hvor der findes meget lidt Vand.* — *b) vandfri, vandlös.*

Vatnleysi (-is, *uden pl.), n., Vandmangel.*

Vatnormr *(Vandorm), Vandslange.*

Vatnrás = vatnsrás.

Vatntrumba (-u, -ur), *f., Vandrör, Vandrende.*

Vatnveita (-u, -ur), *f., Vandledning, Vandafledning.*

Vátr, *adj., vaad, fugtig; vædskefuld.*

Vátsamligr, *adj.,* = vátsamr.

Vátsamr (-söm, -samt), *adj., som bringer Væde, Fugtighed.*

Vatt, *1. og 3. s. imperf. ind. act.* vinda.

Vátta (-aða, -at), *v. a. og n., vidne om, bekræfte, stadfæste; vise, forsikkre om.*

Váttan *og* -un (-ar, *uden pl.*), *f., det at* vátta.

Váttbærr, *adj., som har de Egenskaber, at han kan aflægge et gyldigt Vidnesbyrd, vidnesför.*

Váttnefna = váttanefna.

Váttnæmdr, *adj., som kan bevises med gyldige Vidner, vidnesfast.*

Váttorð *Vidnesbyrd;* váttorða-kvöð *Opfordring til at aflægge Vidnesbyrd.*

Váttr (-ar, -ar), *m., Vidne. Jfr* píslarváttr; vátta-nefna *det at opfordre Vidner til at afgive Vidnesbyrd, det at opfordre dem til at vidne.* -saga *Vidneforklaring, Vidnesbyrd.* -stefna *Vidnestævning.*

Váttstefna = váttastefna.

Váttvísi, *f. indecl., det at vide Besked om, forstaae sig paa noget.*

Vátviðri (-is, *pl. d. s.*), *n., Regnveir; regnfuldt Veirlig;* vátviðra-samr, *adj., regnfuld.*

Váveifi (-is, *pl. d. s.*), *n., pludselig Paakommen el. Tildragelse; spec., uventet Ulykke el. Fare.*

Váveifligr, *adj., brat, pludselig, uventet; farebringende.* -liga, *adv.*

Vávænligr, *adj., faretruende, farebringende.*

Vax (-, *uden pl.*), *n., Vox.*

Vaxa (vex, vóx *og* óx — vóxum, óxum *og* uxum, vaxit), *v. n., 1) eg., tiltage i Störrelse, Masse el. Mængde, voxe, med et Subject, som er a) Mennesker og Dyr:* v. upp *voxe til. — b) Haar, Skæg, Uld el. desl.:* hár vex á kykvendum; hánum óx eigi skegg. — *c) Planter:* fiðr skríðr, fura vex; þar sem þessi trè uxu. — *d) Jorden, Jordbunden:* akrar vaxa; *jfr* hrísi vex ok há grasi; *jfr B 1 nedenfor. — e)* áin, fljótit vex *Vandmængden, Vandmassen i Aaen, Floden tiltager, stiger. — f) (om Formerelse, Forögelse, Tilvæxt)* óxu auðæfi þín *din Formue forögedes. — g) Talemaade:* e-m vex fiskr um hrygg *(det hele ueg.) en bliver stor og stærk. — 2) ueg., a)* vóx hann ... ok þróaðisk með vizku ... ok alls konar atgerfi *han voxede i, gjorde Fremskridt i alle Slags Færdigheder, Fuldkommenheder;* v. dag frá degi í góðum verkum. — Virðing e-s vex *ens Anseelse tager til, foröges. — b)* eigi er þannig við vaxit *det forholder sig ikke saaledes, det er ikke saaledes beskaffent (jfr B, 1, cnf.). — c) Talemaade:* e-m vex allt i augu(m) *(alt bliver stort for ens Öine), en er Cujon til at vove noget, er bange for alt. — B)* vaxinn, *p. pr., 1) eg., a) voxen, voxen til* (= fulltíða). — *b) bevoxet (med):* þar er allt var skógi vaxit at húsum heim *der hvor Skovene strakte sig, naaede lige hen til Gaardsbygningerne;* nú er hrísi vaxit um alla þá hæð *nu er den Bakke overalt bevoxet med Krat. — c) voxen, formet:* vaxinn sem ör *i Form af en Piil. — 2) ueg.:* at svá vöxnu máli *under disse Forhold, disse Sagens Omstændigheder.*

Vaxkerti *Voxlys.*

Vaxljós, *d. s.*

Vaxspjald *Voxtavle:* sem rit er plánat af vaxspjaldi.

Vaxtar-, *see under* vöxtr.

Vaxtollr *Afgift, som erlægges i Vox.*

Vaz (vaz-), *anden Skrivemaade for* vatns *(især i Sammensætninger).*

Vazla, *see i* uppivazla.

Ve-, *et negtende Præfix (som i* vesall *og fl.).*

Vè (-s, *pl. d. s.*), *n., A) et helligt Sted, et Offersted, et fredhelligt Sted:* vargr í vèum *en Fredlös. — b) (kun i Poesie) Opholdssted, Bolig (i Almlh.). — B) Hærmærke, Fane (poet.). — C) et helligt Væsen, en Guddom (poet.), hvortil pl.* vèar *(Eg.).*

Vèbjörg (-bjargir, *f.*), *n. pl., Viborg (By i Nörre-Jylland).*

Vèbrandr *Fakkel hævet som Fane (?), Slagfakkel (?):* bardagagyðjan ... hristir dreyruga vèbranda *(Oversættelsen af det lat. cruentas faces).*

Vèbönd, *n. pl., Baand, Snor el. andet, hvormed man omgav et fredhelligt Sted, især et Rettergangssted el. Thingsted (jfr* vèstöng*), deraf i Almindelighed hvad der omgiver saadant Sted:* þá fór hann ok menn hans þar til er dómrinn var, ok skáru í sundr vèböndin, en brutu niðr stengr, ok hleyptu upp dóminum; lögmaðr skal láta göra v. á lögþingi í þingstað rèttum, svá víð, at þeir menn hafi rúm at sitja fyrir innan, sem í lögrèttu eru nefndir.

Veð (-s, *pl. d. s.*), *n., a) Pant, Sikkerhed:* leggja, setja e-t í v. *sætte i Pant;* þeir lögðu úlfinum at veði *(som Pant)* hönd Týs í munn hans; v. í landi *Pant i Landeiendom, Penge*

indestaaende i en Landeiendom. — *b) Borgen:* leggja sik í veð fyrir e-n *gaae i Borgen for.* — *c) Væddemaal, Vædden (jfr* veðfè). — *d) Fare, Spil, Vove (i Talemaader):* vera í veði *staae paa Spil;* leggja sik í v. ok vandræði *udsætte sig for Farer og Forviklinger.*

Veðfals = veðflærð.

Veðfè, *a) Pant.* — *b) det man vædder, sætter op i Væddemaal, I.*

Veðflærð *Falsk, Bedrageri ved Pantsættelser; Böde, Erstatning herfor.*

Veðfox, *d. s.*

Veðja (-aða, -at), *v. a., m. dat., vædde.*

Veðjan *og* -un (-ar, -ir), *f., Væddemaal:* bað hann fara með til Ásgarðs ok leysa veðjanina *faae Væddemaalet afgjort (ɔ: indfrie sit eget Hoved og hente Loke's?);* veðjanar-fè = veðfè, *b.*

Veðleggja, *v. a.,* = veðsetja.

Veðmáli *Contract, som angaaer Pant el. Pantsættelse; deraf, den derved erhvervede Ret.*

Veðmæla, *v. a.,* v. sèr e-t *tage noget i Pant;* v. land *tage, erhverve sig Panteret i en Jordeiendom.* — Veðmæltr, *p. pr.,* v. hlutr *i Pant taget, el. pantsat Gjenstand.*

Veðr (-rs, *pl. d. s.*), *n., Veir, Veirlig:* gott, illt v. *godt, slet el. daarligt Veir;* skírt, heiðskírt v. *klart Veir.* — *b) Veir, Vind, Storm:* hvasst v. *stærk Blæst;* sigla á v. *luve;* sigla á v. e-m *seile til Luvart af, df som Talem. tage Luven fra.* — *c) ueg. i Talemaader:* láta e-t við veðri komask *give at forstaae, aabenbare, lade komme ud iblandt Folk;* láta e-t í veðri vaka *(I) gjentagende lade sig forstaae med noget (især noget man ikke mener, ikke agter at udföre);* láta v. koma á e-n um e-t *advare, underrette en om noget;* hafa v. af e-u *faae Nys om, opdage;* vita eigi hvaðan á sik stendr veðrit *(I, eg. ikke vide, hvor Vinden blæser fra, d. e.) kunne ikke fatte Hensigten (især med ens forandredede Optræden), Meningen (af ens Yttringer, el. som man i Dansk siger: hvad det hele har at betyde);* veðra-bálkr *(Uveirsafsnit, Uveirsperiode, d. e.) Uveir, Storme, som uafbrudt vedvare nogen Tid:* þeir fengu veðrabálk harðan. -bati *Veirets Forandring til det bedre.* -brigði (-is, *pl. d. s.*), *n., Forandring i Veiret, I.* -brot *(n. pl.) truende Urolighed i Luften.* -föll, *n. pl.,* = veðrátta, *B.* -hjálmr *(eg. Uveirshjelm) tredobbelt Ring omkring Solen, B.* -hválf *Dunstkreds, B.* -hvíld *et Öiebliks Stilhed i Storm, B.* -samr *adj., med hyppige Storme, stormende, I.* -skipti *Veirets Forandring.* -sæll *(om en Egn) som jevnlig har godt Veir, ligger i Ly for barske Vinde, I.*

Veðr (-rar, -rar), *m., 1) Vædder.* — *b) Muurbrækker (lat. aries).* — 2) *pl.* veðrar *(som det synes) udgaaende, som Vædderhorn ringböiede Hager paa noget; saaledes nu i Island om de Jernstifter (ringböiede udad paa de udstaaende Ender) ved hver Kant af den Jernpig, hvormed Stave forsynes;* veðrar-horn *Væderhorn.*

Veðrátta (-u, -ur), *f., Veirlig;* veðráttu-far, *d. s.*

Veðrbarinn *som har faaet ophovnet Ansigt ude i stærk Blæst, I.*

Veðrdagr *Dag med Hensyn til Veir:* einn góðan v. *en Dag, da det var smukt Veir.*

Veðrfall *Veirets, Vindens Beskaffenhed; Vindströg.*

Veðrfastr *veirfast, forhindret fra at reise ved Modvind el. Uveir.*

Veðrglöggr *som er skarp Iagttager af Veirmærker.*

Veðrgnýr *Stormhviin.*

Veðrgóðr *som har godt Veir.*

Veðrkœnn *veirkyndig, som forstaaer sig paa at iagttage Veiret (=* veðrglöggr).

Veðrleikr (-s, *uden pl.*), *m., Veirlig.*

Veðrlítill *sagte, stille (om Vinden).*

Veðrlostinn *slagen (fremdrevet) af Stormen, Eg.*

Veðrmegin *Stormens Kraft.*

Veðrsjúkr *bekymringsfuld for Veiret (el. med Hensyn til at han derfor ikke kan fortsætte sin Reise).*

Veðrsollinn *opsvulmet, oprört af Stormen, Eg.*

Veðrspár *som kan forudsige Veirliget.*

Veðrstaða = veðrfall.

Veðrsæll = veðrasæll. — *b) som faaer godt Veir, er heldig med Hensyn til Veiret.*

Veðrtekinn = útitekinn, *I.*

Veðrtepptr = veðrfastr.

Veðrvana *el.* -vani, *adj., manglende gunstig Vind; df ueg. mangl. gunstig Leilighed, ilde forberedt el. lign.*

Veðrvandr *kræsen med Hensyn til Veiret.*

Veðrvani, *see* veðrvana.

VEÐRVITI *Flöi, Veirhane.*

VEÐRÞYTR = veðrgnýr, *I.*

VEÐSETJA, *v. a., pantsætte.* — *b) sætte paa Spil, udsætte for Fare.*

VEÐSETNING *Pantsættelse.*

VEFA (vef, vaf *el.* óf — váfum *el.* ófum, ofit), *v. a., væve; flette:* ofinn ormahryggjum sem vandahús.

VÈFANG (-s, -föng), *n., Moddom, Modkjendelse (en Dobbeltkjendelse i modsat Retning, naar Dommerne blive uenige; forklaret som Tagen fat paa* vè, *hellig Gjenstand* baugr, kross, bók *ɔ: ved Edsaflæggelsen; mulig har* vè *Hensyn til en höiere Instants, Sagen herved kommer i, som fra Herredsretten til Fjerdingsretterne paa Althinget el. fra disse til Femterretten);* vèfangs-eiðr *Ed, som aflægges ved Modkjendelse.* -mál *Formler el. Udtryk brugelige ved Moddommes Afgivelse.*

VÈFENGJA (-i, -da, -t), *v. a., afgive en Modkjendelse med Hensyn til; afgive som Modkjendelse. Ogsaa:* v. mál *forhindre en Sags Afgjörelse (i Fjerdingsretten) ved Modkjendelse.* — *b) nu almindelig benegte.*

VEFGÖGN, *n. pl., Væverredskaber.*

VEFJA (-u, -ur), *f., Svöb.*

VEFJA (vef, vafða — vöfðum, vafit, *p. pr.* vafiðr, vafðr *og* vafinn), *v. a., m. acc. og dat. (instrumenti), A) f. a., 1) eg., vikle, omvikle, indsvöbe.* — *b) indeslutte:* vefjum svá lið þeira í flokki várum. — *2) ueg., indvikle:* v. sik í e-u *indvikle sig i noget.* — *b) gjöre indviklet:* v. mál *gjöre en Sag mere indviklet for at forhale dens Afgjörelse, bruge Lovtrækkeri.* — *Abs.: fremkalde, bevirke Forhaling el. Standsning, være til Hinder:* en þat vafði fyrir þeim. — *c)* hefir hann þá marga málaferlum vafit, er *etc. det er lykkedes ham i Processer at böie Retten for mange af dem, som etc.* — *b)* vefjask, *f. p., 1) eg., vikles, omvikles:* tunga vefsk um höfuð e-m, *see under* tunga. — *2) ueg., a) blive el. være indviklet i noget.* — *b) blive mere indviklet, forviklet (om en Sag).* — *c) (refl.?) skjule sig, skjules:* (þeir) fóru síðan á Harastaði ok vöfðusk þar; (hrossin) höfðu vafisk í einu lækjarfari. — *d) nu siges almindelig:* vefjask fyrir e-m *være i Veien for en.*

VEFNAÐR (-ar, *uden pl.), m., vævet Töi.*

VEFR (-jar, -ir), *m., Væv (det der væves); vævet Töi;* fœra upp vef *opfæste Rendegarnet til en Væv;* kljá vef, *see under* kljá *(v. a.);* vefjarhökull *en* hökull *af vævet (d. e. almindeligt, simpelt) Töi.* -kápa *Kappe af vævet Töi.* -möttull *en* m. *af vævet Töi.* -rifr *Væverbom.* -skeið *Væverskee, Rit.* -skikkja *vævet* skikkja. -stofa *Væverstue.*

VEFSTAÐR *Væverstol.*

VEFTR *el.* VEPTR *(-s, uden pl.), m., Islæt,* = vipta.

VEGA (veg, vá — vágum, vegit), *v. a., A) f. a., 1) löfte, löfte i Veiret:* Gunnarr vegr hann upp á atgeirinum, ok kastar hánum út á Rangá. — *b) bortföre, flytte:* v. hey *kjöre Hö ind; jfr* þat er vegit sem reitt er. — *2) veie:* v. e-t á vág *veie noget med en Vægt, en Bismer.* — *b) veie, have Vægt:* hvert vá eyri *veiede 2 Lod.* — *Ueg.: veie, betyde:* veit ek eigi, nema yðr þykki minna v. mín reiði enn Sigurðar konungs. — *c) ueg., α) overveie:* v. e-t í huga sèr. — *β) vurdere, agte:* þótt þèr vegit þat lítit *skjöndt I agter det for ringe.* — *3) fegte, kæmpe (eg. löfte et Vaaben i Veiret), a) trans., α)* v. víg *udöve et Drab med Vaaben.* — *β)* v. sigr *(poet.) tilkæmpe sig Seir; o. fl. lign.* — *b) intrans. el. abs.:* (hann) vá jafnt báðum höndum *fegtede lige godt med begge Hænder;* v. mót e-m *kæmpe med en;* v. at e-m *angribe, styrte ind paa en med Vaaben; tilföie en et Saar (?).* — *4) dræbe, nedlægge (med Vaaben.* — *B)* vegask, *f. p., 1) pass. el. refl., hæves (hæve sig), löftes, svinges i Veiret:* þat var svá gott sverð at sjalft vásk *det hævedes af sig selv (til Hug); recipr.,* vegask *kæmpe imod hinanden.* — *C)* veginn, *p. pr., 1) veiet:* þá var allt eitt talit ok vegit. — *2) dræbt:* verða með vápnum veginn *falde i Kamp; jfr:* þeir lifa opt langan aldr, er með orðum eru vegnir *som man nedlægger med Ord, praler i Forveien af at man skal nedlægge.*

VEGANDI (-a, -endr), *m., Drabsmand:* kjósa e-n veganda at vígi e-s *udkaare, d. e. erklære en for ens Drabsmand;* sjaldan brestr veganda vápn *(Ordsprog) sjelden mangler Drabsmanden, Morderen (el. den Kæmpende, den som styrter sig i Kamp) Vaaben.*

VEGFARANDI (-a, -endr), *m., Veifarende, Reisende.*

VEGFERÐ *Reise, I.*

VEGFERILL = vegfarandi.

VEGGBERG = vegghamarr.

VEGGHAMARR *Klippe steil som en Væg.*

VEGGIRNI, *f. indecl., Ærgjerrighed.*

VEGGJAÐR (-uð, -at), *adj., forsynet*

med Vægge el. Muur; deraf (nu) om Luften, naar en jævn Skybanke sætter sig paa Bjergtoppene, der truer med Storm. — 2) med (en) Vægge; df (ueg.) som har en indskudt Stavelse (om en Verselinie); jfr veggr 2.

VeggLágr *med lave Vægge.*

Vegglægja (-u, -ur), *f., den Rand af Væggen oventil, som er inden for Taget i en Bygning, I.*

Veggr (-jar, -ir), *m., 1) Væg; Muur, Vold (jfr* borgarveggr). — *b) noget der ligner en Væg, f. Ex. en jævn Skybanke, I. — c) Rummet imellem Solen noget efter dens Opgang (og nu i det mindste för dens Nedgang) og Horizontens Rand:* þá var lágr v. undir sólina, er þeir fundusk *den var endnu lavt paa Himmelen (nu siges almindelig:* er enn hár veggr undir sólu *Solen er endnu höit oppe). — 2) Kile, Vægge; jfr* klambrarveggr *(i Tillæget) og* tannveggr; veggja-hlazla *Opförelse af Vægge.* -lauss, *adj., uden Vægge.* -lús *Væggeluus.* -tylla (-u, -ur), *f., et Slags Insect, I.*

Veggruni (-a, -ar), *m., Dryp el. Vand, som kommer ind igjennem Vægge, I.*

Veggtjald *Væggetæppe.*

Veggþil *el.* -þili *Væggepaneel.*

Veglátr, *adj., som viser Værdighed og Anstand i Omgang og Opförsel; fornem.*

Vegligr, *adj., prægtig, glimrende, festlig; hædrende. — b) hæderlig; ypperlig.* -liga, *adv.*

Vegljóss *veilys,* = farljóss, *I.*

Veglyndi *Stormandssind, Stormodighed; Fornemhed, Ærgjerrighed:* B. sagðisk kunna stórmennsku ok v. systur sinnar. — *b) Höimodighed, Ædelmodighed.*

Veglyndr *ærgjerrig, pragtelskende. — b) höimodig.*

Vegmóðr *træt, mödig af en Reise, I.*

Vegna (-aði, -at), *v. n. impers.,* e-m vegnar vel, illa *det gaaer godt, slet for en, han har det godt, slet.*

Vegna *(eg. pl. af* vegr *med den best. Art.; jfr* vegr *d, γ), præp. m. gen., formedelst:* v. þessat *fordi, formedelst at;* þess v. *derfor. — Vegne, i Udtryk som:* minna, sinna *etc.* v. *paa mine, sine Vegne (ogsaa: for mig, for ham);* á, af e-s v. *paa ens Vegne.*

Vegnest *Reisekost, Proviant.*

Vegr (-ar *og* -s, -ar *og* -ir, *acc.* vega *og* vegu), *m., A) (med pl.) Vei, 1) eg., a) Vei, Sti:* segja e-m til vegar *vise en Veien;* villask vegar *forfeile Veien;* villr vegar *veivild, vildfarende (mest ueg.);* leiða (e-n) fylgja e-m á veg *el.* ganga á veg með e-m *fölge en paa Veien för man tager Afsked;* vera úr vegi *være af Veien;* á förnum vegi *paa befærdet Vei; Talemaader:* fara víðs vegar *gaae frem adspredt; ligel. adspredes, adsplittes;* verit á veg (= brottu, á braut) *drager bort! — b) Strög, Zone:* skilsk mèr þá, at fimm sèu vegir á himnum tveir þeir, er vel er byggjandi undir, ok þrír næsta úbyggjandi; *jfr* brunavegr *(i Tillæget). — c) Egne, Lande; jfr* Austrvegr. — *d) Kant, Side:* skógrinn var til hœgra vegs *paa höire Side;* á þrjá vega *paa tre Sider. — Herhen hörer Brugen af dette Ord i nogle Casus, hvor det deels alene (i acc. sg.), deels forbundet med Adjectiver el. Pronominer staaer som præp. m. gen., α)* megin *(for* veginn, *acc. sg. med den bestemte Artikel):* mín, hans, *etc.* megin *paa min, hans Side;* ár megin *paa den Side, som vender til Aaen;* báðum megin (e-s; *ogsaa* báðumegin *i eet Ord) paa begge Sider (af noget);* einum megin (einumegin) *kun paa, fra een Side;* hinum megin (hinumegin) *paa den anden, modsatte Side;* hvárum megin (hvárumegin) *paa hvilken Side (af to, spörgende el. indirecte);* sinn hvárum megin *hver paa sin Side;* hvárungi megin *paa ingen af Siderne;* öðrum megin (öðrumegin) *paa den ene Side;* öllum megin *paa alle Sider;* syðra, eystra *etc.* megin *paa, fra den sydlige, östlige Side; o. fl. lign. — Som afvigende fra foregaaende Exempler, hvor adj. el. pron. staaer i dat., findes ogsaa* hit nyrðra megin *(acc.) paa den nordlige Side. — Ogsaa med et paragogisk* i, megini: tveim megini *paa begge Sider* (þá stóð hafit tveim megini, sem steinveggr). — *β)* megum *(for* vegum, *dat. pl.):* báðum megum (e-s) = báðum megin *(see ovenfor); o. fl. lign. — γ)* vegna *(for* veganna, *gen. pl.), kun i Udtrykket;* beggja vegna (e-s) = báðum megin *(see ovenfor). — 2) ueg., a) Vei (ɔ: fremad til Fuldbyrdelse, Istandkommen, el. desl.):* vel á veg komit *paa gode Veie. — b) Side, Retning (el. desl.):* hins vegar *fra den anden Side betragtet;* fœra e-t til bezta vegar *udtyde paa den bedste Maade (eg. give det den fordeelagtigste Retning);* virða e-t á hœgra

veg *undskylde.* — *c)* e-m verðr e-t at vegi *(I) man tager fat paa, griber til noget.* — *d) Maade (i adverbielle Udtryk):* (á) einn veg *paa en og samme Maade, eens* (hánum þótti allt einn veg á horfask með draumana *at alt pegede hen til det samme); þann veg (el. i eet Ord* þanneg, þannig *etc.) saaledes;* hinn veg (hinneg *etc.) anderledes* (hinneg værir þú undir brún at líta, sem þu mundir eigi vera ragr); leizk sinn veg hvárum *hver havde sin Mening, sin Anskuelse;* hvern veg (hverneg *etc.) hvorledes (spörgende og indirecte);* engan veginn *ingenlunde, paa ingen Maade;* láta marga vega *bruge mange Slags Fagter, skabe sigpaa mange Slags Maader.* — *B) (uden pl.) Ære, Berömmelse.* — *b) Priis, Lovpriisning.* — *c) Glands, Pragt:* stóð veizlan 8 daga með fullum veg sínum; vegar-fall *Veibrud.* -leysi *(-is, uden pl.), n., Mangel paa Vei, Sted, hvor ingen Vei findes;* vegs-kona *pragtelskende Kvinde.* -maðr *pragtelskende Mand; hæderlig, fornem, ypperlig Mand.* -munir *Hæder, Ære.* -ummerki *(dog jfr* verks-u. *under* verk) *Mærke om, Spor af det der er foregaaet;* vega-bót *Forbedring af Veie;* vegabætr *Veiarbeide.* -lengd *Veilængde.* -mót *Veimöde, Veiskifte Veiskjel; Ordsprog:* víða liggja v. *vidt er Veimöde.* -nesti *Proviant* = vegnest, *I.* -rán *Berövelse af Vei, d. e. Forbud el. Forhindring imod fri Passage ad en Vei.*

VEGNEST *Reisekost, Proviant.*

VEGRŒKJANDI, -RŒKINN *som stræber efter Hæder, Eg.*

VEGSAMA (-aða, -at), *v. a., love, prise.* — *b) ære, hædre:* v. föður ok móður.

VEGSAMLIGR, *adj., priselig, priisværdig; berömmelig, hæderlig.* -liga, *adv.*

VEGSAMR, *adj., rig paa Hæder, Eg.*

VEGSEMD (-ar, -ir), *f., Priis, Ære.*

VEGSEMI, *f. indecl., d. s.*

VEGSETR (-sætr) *Hæderssæde, Throne, Eg.*

VEGSKARÐ *Skaar i ens Ære, Anseelse, Fornedrelse:* veita e-m v. *tilföie en noget, der forringer hans Anseelse.*

VEGSTÓRR *fornem, stolt, Eg.*

VEGSTÝRI *Veiledning, Eg.*

VEGSÆLL *som erhverver sig megen Hæder, Eg.*

VEGTAMR *som godt kjender Veien, er vant til Veien, B.*

VEGTAUG *Toug, Rem, hvormed man hæver, svinger, kaster noget, Slynge (Eg.).*

VEGTJÓN *Vanære, Fornedrelse.*

VEGTYLLA (-u, -ur), *f., noget, der hæver en (lidt), hjelper paa hans Anseelse.*

VEGVÍSI, *f. indecl., den Egenskab at være* vegvíss, *I.*

VEGVÍSS *veikyndig.*

VEGÞURRÐR *Hæders Forringelse, Vanære.*

VEI, *interj., vee!*

VEIÐA (-i, -dda, -tt), *v. a., fange; fælde; abs., jage, gaae paa Jagt.*

VEIÐI-, *see under* veiðr.

VEIÐINN, *adj., heldig som Jæger el. Fisker.*

VEIÐR (-ar, -ar), *f., og* VEIÐI, *f. indecl., Jagt, Fiskeri; Jagtret;* fara á veiðar *gaae paa Jagt.* — *b) Fangst (dog mest i den ældre Form* veiðr); *ueg., i:* þat er v. i e-m *det er (stor) Fangst i en, stor Fordeel ved, af stor Vigtighed at faae fat i ham;* veiðarefni *Leilighed til Fangst.* -færi *(n. pl.) Fiskeredskaber.* -skógr *Jagtskov, Vildbane.* -tæki *(n. pl.) Jagtredskaber, Jagttöi;* veiði-bátr *lille Fiskerbaad (til at fiske paa smaa Indsöer med el. desl.), I.* -bjalla *(eg. Jagtbjælde) en Art af Strandmaager, I.* -bráðr *utaalmodig, fremfusende paa Jagt, (df ogsaa) i Krig el. deslige Foretagender (saaledes at han derved forspilder Fangsten, naaer ikke til Maalet).* -brellur, *f. pl., Konstgreb, som Jægere betjene sig af, I.* -búð *Jagtbod, Jagthuus.* -fang *Fangst.* -fangi *(-a, uden pl.), m., d. s.* -ferð *Jagtreise.* -för, *d. s.* -gögn, *n. pl., Indretning el. Redskaber til Fangst el. Jagt* -hundr *Jagthund, Stöver.* -hús *Jagthuus.* -konungr *Jagtkonge (jagtelskende Konge, dygtig som Jæger).* -maðr *Jæger; Fisker.* -mörk = veiðiskógr, *Jagtstrækning.* -skapr *(-ar, uden pl.), m., Jagt, Jagen; Fiskeri:* róa at veiðiskap. — *2) det der fanges ved Jagt; spec. Vildt.* -spell *Jagtspilde; hvadsomhelst der spilder Jagt el. Fiskerier.* -staða *Fiskerleie.* -staðr *Sted, hvor der fiskes el. jages, bekvemt for Fangst.* -stigr *Jagtsti, Jagtvei.* -stöð = veiðistaðr. -ván *Haab om Fangst.* -vatn *Indsö, hvor der fiskes.* -vèl *Jagtligst, Jagtkonst.* — *b) Indretning til at fange Fiske i.*

VEIF (-s, *uden pl.*), *n.*, *eg. det at* veifa; *men forekommer kun ueg. i Udtrykkene:* annat veifit, at öðru veifinu *igjen , atter , imellem , af og til, I.*

VEIF (-ar, -ar), *f., Lalle* (*see i* selsveif).

VEIFA (-u , *uden pl.*) , *f.* , *Dunst, Damp (?), B.*

VEIFA (-i , -ða, -t *og* -aða , -at), *v. a., m. dat.* , *svinge. — b) henkaste, fremföre paa en fri , uforbeholden Maade* (v. vilmálum, *Eg.*).

VEIFAN (-ar , -ir), *f., Svingen. — b) Henkasten , lös Yttring;* veifanarorð *löst Rygte.*

VEIFISKATI (-a, -ar), *m., gavmild, rundhaandet Mand (?).*

VEIG (-ar, -ar), *f., kostbar , stærk Drik.*

VEIGR (-s ?, *uden pl.*) , *m.* , *Hold, Styrke:* þat er enginn v. í því *det duer intet, holder ikke, I.*

VEIKI, *f. indecl., Svagelighed, Sygelighed, I.*

VEIKINDI , *n. pl.* , *Sygdom* , *Sygelighed, I.*

VEIKJA (-i , -ta, -t) , *v. a., svække. — F. p.* veikjask *blive syg, I.*

VEIKLASK (-aðisk, -azk), *v. pass., blive svag; mest ueg. , som i:* v. í váninni *begynde at tabe Haabet, I.*

VEIKLEIKR (-s , *neppe i pl.*) , *m., Svaghed; Skröbelighed.*

VEIKLIGR, *adj., svagelig af Udseende; skröbelig, ikke til at stole paa.*

VEIKLULIGR, *adj., sygelig, I.*

VEIKR (*ogsaa* veykr) , *adj.* , *svag, 1) eg., a) svag , böielig* (of veikr allvalds bogi). — *b) syg ; svagelig af Helbred;* liggja v. *ligge syg. — 2) ueg., svag ; skröbelig.*

VEILA (-u , -ur) , *f* , *Sted, hvor Metallet ikke er ganske heelt el. rigtig sammensmeltet, Revne , Split ; ueg. om Mistænkelighed ved noget , især om Utroskab, I.*

VEILINDI (-is , *pl. d. s.*), *n., Bröstfældighed, Svagelighed , svagt Helbred. — 2) ueg., Falskhed , Uredelighed.*

VEILL , *adj., ikke rigtig sammensmeltet under Sveisningen. — 2) ueg., mistænkelig, falsk, utro, uredelig.*

VEILRÆÐI *falskt, uheldbringendeRaad;* = vèlræði.

VEIN (-s, *pl. d. s.*), *n., Skrig, Hylen, Jamren, I.*

VEINA (-aða , -at) , *v. n.* , *skrige, hyle , jamre.*

VEINAN (-ar, -ir), *f., Hylen, Jamren, Jammerklage.*

VEIPA (-u , -ur), *f., et Slags Klædningsstykke,* = serkr *(?).*

VEIPR (-s ?, -ar), *m., et Slags Hovedbedækning (Hoveddug, Hovedsvöb?).*

VEISA (-u, -ur), *f., vandet, sumpet Grund el. Plet, Sump, Pöl, Söl;* veisugalti *Galt, som ligger i Söl.*

VEIT, *1, og 3. s. præs. ind. af* vita.

VEITA (-u , -ur) , *f.* , *Ledning af Vand el. Vand , der ledes gjennem Gröfter* (hann skal á sínu engi upp hefja veituna) ; *en Vandgröft ; Vandsted. — b) (i daglig Tale) , utallig Mængde af noget, Vrimmel; jfr* maðkaveita.

VEITA (-i, -tta, -tt), *v. a.* , *I) f, a., 1) yde, give; give , tildele gratis :* synjat er þá fars , ef leigu er metit, þá er veita skyldi. — *b)* v. e-m veizlu *gjöre et Gilde for en; abs., holde Gjestebud , Gilde; beværte, tractere (især med Drikkevarer):* v. af kappi *frembære Drikkevarer i Overflod. — 2) yde; præstere; vise (i Gjerningen), etc., hvor Brugen af dette Ord for det meste har en omskrivende Charakteer , a) med Ord, som betegne Hjelp, Understöttelse el. lign.* (lið, liðsinni , hjálp , björg , fylgd) ; *deraf abs. yde Hjelp , understötte (f. Ex. i en Sag, Proces) ;* v. e-m í orðum *tale ens Sag. — b)* v. e-m hlýðni , þjónustu, lýðskyldu *adlyde , tjene, opfylde undersaatlig Pligt imod. — c)* v. e-m tryggðir *give en en (höitidelig, lovformelig) Forsikkring (paa Overholdelsen af et indgaaet Forlig el. et givet Tilsagn). — d)* v. (e-m) heiðr *ære ;* v. (e-m) dýrkun *tilbede. — e)* v. e-m bœn sína *opfylde ens Bön ;* v. e-m e-t *föie en i noget , han önsker el. beiler om; abs.:* v. e-m *föie en. — f)* v. umbúð líki = búa um lík (*see under* búa); v. athjúkrun = hjúkra at. — *g)* v. e-m tíðir *synge Messe for en* (Flosi lèt snemma v. sèr tíðir drottinsdaginn). — *h)* v. (e-m) vörð *forsvare; uden et fölgende Dativ , staae paa, holde Vagt. — i)* v. viðnám *vise Modstand , ikke vige ;* v. vörn *forsvare sig;* hverja vörn munu vèr v. *hvad Forsvar ere vi i Stand til at yde (os selv) ?, hvorledes skulle vi kunne forsvare os? — k) afgive , afsige :* v. órskurð *afgive en Kjendelse, afsige en Dom. — l) foretage , iværksætte , udföre:* v. fjárupptekt *foretage Execution, lægge Beslag paa Gods. — Især om et fjendtligt Foretagende el. Handling:* v. heimför (at e-s) *udföre et Overfald paa ens Hjem :* v. (e-m) at-

för, atgöngu, atsókn *foretage, udföre Overfald, Angreb paa en.* — *m) tilföie:* v. e-m áverka, sár, högg, slag *tilföie en et Saar, give en et Hug, Slag (dog jfr* slag 2). — V. e-m líflát (hann veitti mörgum skjótt líflát) *dræbe.* — V. e-m tjón *tilföie Tab, Skade.* — *n)* v. e-m ámæli *give en en Irettesættelse, dadle.* — *3)* v. vatn *og* vatni *(forkortet for* v. vatni farveg?) *lede, aflede Vand.* — *B) impers. (snarere at opfatte saaledes, end som en neutral personlig Brug):* e-t (*acc.; oftest er Objectet udtrykt ved en infinitivisk med* at *begyndende Sætning*) veitir, *a) noget indtræffer, hændes, finder Sted:* optliga kann þat at v., at *etc. ofte kan det hændes, at etc.* — *b) noget gaaer, falder saa el. saa:* e-m veitir e-t erfitt (*el. med* at *og inf.*) *noget falder en vanskeligt.* — *c) noget nytter, gavner:* hann kvað þat eigi v. um sekan mann *det* (ɔ: *at anmelde Sagsanlæggelse for Drabet) vilde ikke nytte, hvor Talen var om en domfældet, fredlös Mand.* — *e) abs.:* e-m veitir betr *en gaaer af med Seiren.* — *II)* veitask, *f. p., recipr.:* veitask at e-m *hjelpe hinanden imod en, angribe med forenede Kræfter;* veitask at e-u *forene sine Kræfter for Iværksættelsen el. Opnaaelsen af noget.*

Veitall, *adj., gavmild.*

Veitandi (-a, -endr), *m., den som giver, hjelper, understötter.*

Veitari (-a,-ar), *m., Giver.*

Veiting (-ar, -ar), *f., det at* veita.

Veizla (-u, -ur), *f., a) det at yde, give; jfr* liðveizla, vistarveizla. — *b) Gave:* at konungr mætti göra aldarmál í veizlum sínum í ætt fram. — *c) spec. og i pl., Indtægter (til Underhold), som regjerende Fyrster gave deres Paarörende, Venner, Opsynsmænd el. dem, de gjorde til Lehnshövdinger; Forlening; ligel. om Biskoppers Indtægter:* at byskupar tæki veizlur ok lausnir af prestum, þótt þeir kæmi eigi í fylkit. — *d) Hjelp, Understöttelse:* engar veizlur skal göngumönnum veita nema til skúa eðr fata. — *e) Gjestebud, Gilde, Festmaaltid:* veita e-m veizlu, *see under* veita; göra veizlu móti e-m *gjöre Gilde til ens Modtagelse;* fara at veizlum *drage omkring paa Gjesteri paa egne og andres Godser (om Fyrster og Hövdinger);* þar reis upp hin dýrligasta veizla; veizlu-búnaðr *Forberedelser til et Gjestebud; alt hvad der anskaffes til et Gjestebud.* -dagr *den Dag, hvorpaa et Gjestebud eller Gilde holdes.* -fall, *a) det at der ikke bliver noget af et paatænkt Gjestebud.* — *b) Forsömmelse i at holde Gilde (imod en Fyrste).* -görð *det at holde et Gjestebud.* -höll *Hal, hvori et Gjestebud bliver holdt.* -jörð *Jord, Gaard, som en har til Forpagtning.* -maðr *en forlenet Mand; en som underholdes, nyder Forsörgelse, Underhold.* — *b) Deeltager i et Gilde, I.* -skáli *Sal, Hal hvori et Gilde bliver holdt.* -spjöll, *n. pl., Forstyrrelse af et Gjestebud.* -stofa = veizluskáli, veizluhöll. -sveinn *Opvarter ved et Gilde.* -taka *el. i pl.,* -tökur *det at være, drage omkring paa Gjesteri.*

Vekja (vek, vakta, vakit, *p. pr.* vakiðr, vaktr *og* vakinn), *v. a. og n. (intrans.), A) v. a., 1) eg., vække (af Sövne):* Halli lèt illa í svefni, ok var hann vakiðr; vekkat yðr at víni, nè at vífs rúnum. — *b)* v. upp af dauða *vække op fra de Döde.* — *c)* v. upp draug *ved Trolddom fremmane en Afdöd;* v. tröll *fremmane Aander.* — 2) *ueg., a) vække, opvække:* v. reiði, fýsi *opvække Vrede, Begjerlighed.* — *b) vække, fremkalde, frembringe:* v. styrjöld *fremkalde, afstedkomme Ufred;* v. e-m kláða *fremkalde Klöen hos en;* v. sèr blóð *saare sig til Blods.* — *c) begynde:* mál er vilmögum at v. erfiði *at begynde sit Arbeide (Kampen);* v. víg *begynde et morderisk Angreb, være den begyndende, hvor et Drab er udfört; ogsaa abs.:* eigi vil ek láta v. ór mínum flokki *jeg vil ikke at mine Mænd skulle begynde Kampen.* — *β) spec., begynde Forhandlinger om, bringe paa Bane; fremkomme med Anmodning om:* v. sök *bringe en Sag for Retten;* v. bónorð *frie.* — *B) v. n.,* v. til e-s *fremkalde; bringe paa Bane; fremkomme med Anmodning om:* v. til máls (við e-n um e-t) *begynde, indlede en Samtale om noget; ogsaa* v. til við e-n *indlade sig i, indlede Samtale med en;* v. til bónorðs = v. bónorð (*see A, 2, c, β ovenfor*).

Vekra (-a *og* -i, -aða, -at), *v.a., vække, opvække:* en þetta sýnist mjök háleitt vera, er nú vekrir hug margra góðra manna ok guðs vina, *gjör et vækkende Indtryk paa deres Sjæle.* — 2) *fremskynde, gjöre hurtigere:* v. sporit *tage hurtigere Skridt (jfr* vakr), *I.*

VEKRÐ (-ar, *uden pl.*), *f.*, *Pasgang*, I

VEKVI (-a, -ar), *m.*, = vökvi.

VEL og VAL, *comp.* betr, *superl.* bezt *og* bazt, *adv.*, *vel; godt; venligt; smukt; lykkelig; tappert etc;* vilja e-m v. *ville en vel;* v. hefir konungr alit oss í vetr *har holdt os godt;* fagna e-m vel *modtage en godt, venligt;* mæla v. til e-s *(masc.) tiltale en venligt;* mæla vel til e-s *(neutr.) fordre noget paa en lemfældig Maade;* vel smíðat *godt forarbeidet;* v. orkt *godt, smukt digtet;* biðja e-n v. fara *önske en en lykkelig Reise;* hafa v. *have handlet rigtig, som man burde;* vera v. til e-s *holde af en;* vera v. fallinn til e-s *være godt skikket til noget;* v. máli farinn *veltalende;* v. at sèr (um sik) *flink, duelig af sig, som man bör være, fortræffelig, gjæv;* takask v. *lykkes;* berjask v. *slaaes godt, tappert; og fl. lign. — Som forstærkende:* v. kátr, sterkr *meget munter, stærk.* — *b) vel, godt, fuldt:* v. sex álnir *godt 6 Alen.* — *c) rigelig, i Overflod:* S. konungr fèkk hánum v. skotsilfr. — *d) godt, let:* þetta mætti verða v. þinn bani *kunde godt blive din Död.* — *Ligel., godt, uden Fare el. Ulempe:* hann mætti v. kyrr sitja um deilur þeira *kunde godt, uden Risico, forholde sig rolig, være neutral.* — *e)* v. (sè) þèr *hil dig!* — *f) som interj.:* v. *el.* gott ok v. *godt!, vel!, bravo!*

VÈL (-ar, -ar), *f.*, *a) Konst, Konstfærdighed:* með hverri list eðr v. slíkt má verða; ef þat er gört með list ok v. *med nogen hemmelig Konst el. Konstgreb.* — *b) List, Konstgreb:* ef maðr feldr sèr til vèlar við konu *tager Fruentimmerhovedtöi paa for at overliste, bruge det som List imod en Kvinde.* — *c) noget som er udarbeidet med Konstfærdighed el. Snildhed (konstigt) Redskab, Maskine; spec. Krigsmaskine;* v. til at taka fiska *Redskab til at fange Fisk med;* móti þeiri v., er menn kalla veðr *den Krigsmaskine, man kalder Vædderen.* — *d) Svig, Bedrageri;* vèla-boð *svigagtigt, underfundigt Bud el. Tilbud.* -kaup *svigagtig Contract el. Kjöb.* -lauss, *adj.*, *uden Bedrag; og fl.*

VÈL (-s, *pl. d. s.*) *og* VÈLI (-is, *pl. d. s.*), *n.*, *Stjert.*

VÈLA *(ofte skrevet* væla; *præs.* vèla *og* vèli, *imperf.* -aða *og* -ta, *sup.* -at *og* -t*), v. a. og n., A) f. a., 1) v. a., svige, bedrage, forlede.* — *2) v. n.*, v. um e-t (e-n), *a) bruge en vis Fremgangsmaade med Hensyn til noget, bære sig saa el. saa ad:* hann vèlar svá um, at hann snarar saman hendr á víxl at kviðnum, en kreppir höfuðit aptr á milli fótanna. — *b) befatte sig med, have med at gjöre, tage sig af, el. desl.;* v. um sitt ráð *sörge for sine Sager, Anliggender* (hefða ek einn saman vælt um mitt ráð *havde jeg været ene om mine Sager*); ok lengi um þá kunnastu vèlt *og (har) længe beskæftiget sig, givet sig af med den Konst;* v. um nauðsynjamál *forhandle, behandle nödvendige Sager.* — *c) have med at bestille.* — V. um e-n *have med en at bestille; deraf, kæmpe imod:* en fyrir því, at margir vèltu um hann *(mange vare om ham, imod ham)*, þá varð jarlinn handtekinn. — Er ok mörgum grunr á, at þèr munit þar um konungborinn mann eiga at v. *at I der (i ham) har at gjöre med en Mand af kongelig Æt.* — *d)* v. um e-t = búa við e-t *leve ved, lade sig nöie med:* varð um þvílíkt at v. til jólavistar; þótt ek vèla um mína kosti eina *om jeg ikke har mere til min Raadighed, end de Midler jeg nu har.* — *e)* v. um einn bónda *(lade sig nöie med at) staae i Kjærligheds-forhold til sin Mand alene.* — *B)* vèlask, *f. p.:* vèlask um *(refl.):* skyldu þeir mágar vèlask um norðr þar báðir samt *varetage Tingene nord paa i Forening med hinanden, leve, opholde sig der.*

VELBORINN *velbaaren, af god Familie, höibyrdig.*

VELDI (-is, *pl. d. s.*), *n.*, *a) Vælde, Magt.* — *b) Rige.* — *2) Gramm., om Bogstavernes Lyd el. Udtale:* stafr hefir þrenn tilfelli: nafn, fígúru, veldi eða mátt; veldis-gjöf *Gave som Magtsymbol.* -hringr *Straaleglands', Glorie (som Tegn paa Magt og Vælde).* -sproti *Scepter*, I. -sæti *Throne.* -vöndr = veldissproti.

VELFARANDI (-a, *uden pl.*), *m.*, *Afskedsskaal (paa en lykkelig Reise); jfr* velfarar-minni.

VELFERÐ *Velfærd, Velgaaende.*

VELFERÐUGR, *adj.*, *sömmelig, sædelig:* velferðug framferð.

VÈLFIMI *og* -FIMNI, *f. indecl.*, *Konst, Konstighed*, I.

VELFÖR *lykkelig Reise, kun i:* velfarar-minni = valfarandi.

VELGENGNI, *f. indecl.*, *Velstand.*

VELGER-, *see* velgör-.

Velgja (-u, *uden pl.*). *f.*, *Lunkenhed; Vammelhed, Kvalme, I.*

Velgja (-i. -ða, -t), *v. a.*, *1) gjöre lunken, opvarme lidt; jfr* válgr. — *2) nu ogsaa impers.*, e-n velgir við e-u *föler sig vammel ved.*

Velgörð *og* -gerð *Velgjerning;* velgörða-maðr *Velgjörer.*

Velgörning(r) *og* -gerning(r), *d. s.*

Vèli, *see* vèl *(n.)*.

Vèlifjöðr *Gumpefjæder.*

Vèlindi (vælindi; -is, *pl. d. s.*), n., *Mavepibe, Spiserör;* vèlindis-gangr *Opstöd (?).*

Vèlindi, *n. pl.*, *List, Puds (?).*

Vèlinn, *adj.*, *listig, snedig; underfundig.*

Velja (vel, valda, valit), *v. a.*, *vælge, kaare, udkaare; udsöge;* v. e-m háðulig orð *udsöge vanærende, beskæmmende Udtryk til en, overöse med de mest vanærende Udtryk.* — *b) ogsaa som v. n., foretage, gjöre Valg:* v. um (of) e-t (e-a) *vælge imellem.* — Valinn, *p. pr. udvalgt, udsögt, fortrinlig, udmærket (jfr Eg.).*

Velkja (-i, -ta, -t), *v. a.*, *tumle, omtumle (eg. og ueg.);* velkja e-t fyrir sèr *betænke sig paa, være tvivlraadig med Hensyn til.* — *2) mishandle, seigpine.*

Velkominn *(el. i 2 Ord) velkommen.*

Vell (-s, *pl. d.* s.), *n.*, *Guld (poet.); jfr* vellauðigr.

Vella (-u, -ur), *f.*, *Syden, Kogen; ogsaa om Lyden af, naar det koger (deraf ogsaa nu om Trillesang hos visse Fugle, ligel. om vedholdende og trættende Snakken);* vellu-ketill *Kjedel, hvori der koges.*

Vella (vell, vall — ullum, ollit), *v. n.*, *1) koge, syde;* v. upp ór *syde, koge over.* — *Impers.:* þat vellr í katlinum *(I) det syder, koger i Kjedelen.* — Vellandi, *part.*, *kogende.* — *b) nu ogsaa: slaae Triller (f. Ex. om Spoven); ligel. i daglig Tale snakke uafladelig.* — *2) vælde:* v. út ór *vælde ud af.*

Vella (-i, -da, -t). *v. a.*, *koge.*

Vellauðigr *rig paa Guld, meget rig.*

Vèllauss, *adj.*, *uden Svig el. Bedrageri;* at vèllausu *el.* vèllaust *(n. sg. adv.) oprigtigt, uden Bedrag.*

Vellingr (-s, -ar), *m.*, *Vælling.*

Vellir, *pl. af* völlr.

Vèlprettr *lumsk List.*

Vèlráð = vèlræði.

Vèlráðr, *adj.*, *svigfuld, underfundig, lumsk.*

Vèlræði (-is, *pl. d. s.*), *n.*, *Svig, svigfuldt Anslag;* vèlræðis-fullr *fuld af Svig.*

Velsemd (-ar, -ir), *f.*, *Hæder, Ære; Gunst, B.*

Velsetning *det at blive sat höit, paa en Hædersplads.*

Velskapr (-ar, *uden pl.*), *m.*, *Velbefindende, Velgaaende:* sitja í góðum velskap = í góðu yfirlæti.

Vèlskapr (-ar, *uden pl.*), *m.*, *List, Underfundighed, Svig.*

Vèlstuttr *med kort Stjært.*

Velta (-u, --ur), *f.*, *Vælten.*

Velta (velt, valt — vultum, ultum, voltit, oltit), *v. n.*, *vælte, trille, rulle; Ordsprog:* veltr þangat sem vera vill *(I) alt söger derhen, hvor Skjebnen har bestemt det sin Plads.* — *b) ueg., gaae i en vis Retning* (dómr veltr undir rèttvísi, miskunn).

Velta (-i, -ta, -t), *v. a.*, *a) vælte, trille, rulle; ligeledes age, kjöre* (var þeim velt í sleða). — *b) plöie:* v. jörðu til korns. — *c) vælte, styrte (eg. og ueg.); Ordspr.:* optliga veltir líkil þúfa miklu hlassi *(en liden Tue kan vælte et stort Læs).* — *B)* veltask, *f. p., refl., vælte sig; ligel. ueg.:* veltask ór konungdómi *frasige sig, give Slip paa Kongeværdigheden, lade sig dethronisere.*

Veltiár *godt Aar, gunstige Aaringer, I.*

Veltiáss = vindáss, *B.*

Veltiligr, *adj.*, *som ruller frem; fremskridende (Eg.).*

Velting (-ar, -ar), *f.*, *Væltning.*

Velvild *Gunst, Yndest.*

Venda (-i, -da, -t), *v. n. og a.*, *A) v. n., vende:* v. aptr *vende om, tilbage.* — *B) v. a., m. dat., vende:* hann vendir skipum inn at hólmanum *styrede derhen;* v. vegi sínum *styre sin Cours, drage (etsteds hen).* — *b) vende, dreie:* undr er hvè augum vendir, umb *etc. hvor Öinene dreies i Hovedet paa ham.* — 2) *ueg., vende:* venda góðvilja sínum til e-s. — *b)* víkja ok venda e-u eptir e-u *tillempe, accommodere.*

Vendiligr, *adj.*, *nöiagtig, fuldstændig.* -liga, *adv.*

Vendilskagi *og* Vandilskagi *Skagen (i Jylland).*

Vengi (-is, *pl. d. s.*), *n.*, *1) Vænge; jfr* vangr. — *2)* = vangi *(Eg.).* — *3) Aflukke i Bagstavnen paa et Fartöi (Eg.).*

Venja (-u, -ur), *f.*, *Vane, Sæd-*

vane dragask í venju *blive til Vane, oftere gjentage sig; Ordsprog:* gjörn er hönd á venju *Vane er ond at vende;* venju-liga, *adv., sædvanlig.* -ligr, *adj., sædvanlig, vant.*

Venja (ven, vanda, vanit, vaninn), *v. a., vænne:* v. sik á e-t *og* v. sik e-u *vænne sig til noget, öve sig i noget;* v. komur sínar til e-s staðar *komme ofte, besöge tidt.* — *F. p.,* venjask, *refl., vænne sig til, öve sig i.*

Venzl (-a), *n. pl., nær Forbindelse ved Slægtskab el. Svogerskab;* venzlalauss, *adj., ikke forbunden ved Slægtskab el. Svogerskab.* -maðr *Slægtning, Paarörende, el. en som er besvogret med en.*

Venzlaðr, *adj.,* v. e-m *som staaer i en nær Forbindelse til en, (see* venzl*), I.*

Vepja (-u, -ur), *f., Vibe, G.*

Veptr, *see* veftr.

Ver (-s, *pl. d. s.*), *n., Opholdssted; et Sted, en Plads, der frembyder en el. anden Fangst (især ved Stranden, ved el. i en Indsö, Fjord el. Flod) el. Herlighed og hvor Folk opholde sig for sammes Skyld; jfr* eggver, fiskiver, selver, síldver; *alene* = fiskiver *Fiskerleie, Fiskerplads.* — *B) Hav (poet.).*

Vera (-u, -ur), *f., Væren, Ophold; Tilværelse.*

Vera *og som ældre Form* vesa *el.* visa (*Indic. præs.* er, em, 2. *pers.* er, ert, est, 3. *pers.* er, es; *imperf.* var, vas — várum; *Conjunct. præs.* sè, sjá, 2. *pers.* sèr, *pl.* sèim, sèm, sjám; *imperf.* væra), *v. n., være, etc., A) ikke copulativt, 1) være ɔ: leve, existere:* sakaraðili er fyrstr konu, ef hann er *hvis han lever, er i Live.* — *b)* v. til *være til.* — *c) vedblive at existere, vedvare:* meðan moldir eru ok menn lifa; meðan lífit er *saalænge det varer;* meðan líf hans væri *saalænge han levede.* — 2) *være, finde Sted:* ef eigi væri násetur Bjarna, sem nú eru *hvis hans Naboskab ikke var, ikke fandt Sted, som nu er Tilfældet;* skyldi sá fundr v. á. þriggja nátti fresti *den skulde finde Sted, holdes;* man v. lítil útsigling *der vil være, finde Sted kun en ubetydelig Fart, Seilads (ɔ: til Island);* þangat sem orrustan hafði verit *hvor Slaget havde (fundet Sted) staaet;* þann vöxt, sem á var *den derved stedfindende Omstændighed.* — Þat var reyndar *men Sandheden var, det var rigtignok Tilfældet;* er þat þá, at þèr sè *etc. er det da Tilfældet at I etc.;* nú er eigi þat *nu er det ikke Tilfældet.* — Má v., at *muligen kan det være (el. blive) Tilfældet.* Hann spurði, hvat henni væri (*hvad der fandt Sted for, havde hændtes hende, d. e.*) *hvad hun feilede.* — Ok sjá þá hvat við sik væri *hvad der var i Gjære, hvorledes Sagerne stode, Sagens egentlige Sammenhæng.* — *b) finde Sted, indtræffe, skee:* þat var einn dag, aptan, eitt sinn *det tildrog sig, skete en Dag etc.* — *c) blive til Virkelighed* (= verða): þat var þó, at etc. *det blev dog Enden, Resultatet);* hann kvað þat aldri v. skyldu *det skulde dog aldrig skee (maaskee hellere under foregaaende b).* — *3) om Væren paa et Sted el. med til noget etc. a) om levende Væsener, α) befinde sig, være, være tilstede:* vera í stufu *befinde sig, være inde i Stuen;* v. heima *være hjemme;* v. í *el.* til orrustu *være (med) i et Slag;* v. á þingi *være tilstede paa et Thing, bivaane en thinglig Forsamling, o. fl. lign.* — *β) opholde sig:* hann var þar um jólin *opholdt sig der i Julen;* vera vistum með e-m *have Ophold, boe hos en.* — *Spec. om Gjesten, Overnatten paa et Sted:* hann var þar um náttina *blev der Natten over, overnattede der.* — *γ)* v. til e-s staðar *begive sig, tage etsteds hen; ligel. opholde sig etsteds:* hafði verit til nunnusetrs á Bakka *havde aflagt Besög der.* — Meðan þeir voru til Danmerkr *i den Tid de vare borte paa Reisen ned til Danmark.* — Þeir menn, sem til víganna höfðu verit *som havde (draget hen og) deeltaget i Drabene, været med til Kampen.* — *δ)* v. í skyrtu, brókum *have en Skjorte, Beenklæder paa.* — *b) om döde Gjenstande, være, ɔ: være beliggende, stillet, sat etc.:* var varði stórr fyrir ofan tjaldit; skapt var á *der var Skaft paa;* rúnar voru á *der vare Runer paa.* — Þangat var stiginn til *dertil naaede den.* — *β) findes, være at höre el. see:* ill læti eru hèr at heyra *her er slem Spectakel at höre (jfr fölgende 4).* — *4) impers. med et fölgende Infinitiv, udtrykkende, a) man kan, det er passende, el. desl.:* nú er þar til máls at taka *man kan passende vende tilbage dertil;* nú er at verja sik *nu sömmer det sig, nu har I at gribe til Forsvar.* — *b) at noget er Tilfældet, at man har med noget at gjöre:* er ekki um ferðir hans at tala *der er intet at fortælle derom (forudsat at* ekki *er en acc. og Object*

for tala, *ellers, hvis det er nom., hörer dette Exempel under A, 2 foran,* ɔ: *der indtraf intet paa Reisen værdt at fortælle om);* er við alla þá er um at eiga *man har med alle dem at gjöre:* — *B) copulativt,* ɔ: *forbindende med Sætningens Subject, a) et Substantiv:* hann var hirðmaðr konungs; hann var goðorðsmaðr. — *b) et Adjectiv:* hann var mikill ok sterkr. — *c) mangfoldige præpositionelle Udtryk (der egentlig træde i Stedet for et Adjectiv):* vera af leiri, ór gulli, járni, af góðum ættum *af Leer, Guld, god Familie;* v. á lífi *i Live;* vera í svefni; v. á enda *til Ende;* v. at e-u *være i med noget, i Færd med, beskæftiget noget;* v. at e-u máli ok annarr *staae paa ens Side, holde med en i en Sag;* v. fyrir e-m *være deres Anförer;* v. fyrir e-u *forvarsle noget;* vera með barni *være svanger;* um e-t *el. mest i:* eiga um e-t at v. *have med noget at gjöre, være indviklet i el. desl.; impers.:* hvat um væri at vera *hvad der var paa Færde; og utallige lign.* — *d) Adverbier:* hann kvað svá v. *sagde at det var saaledes, at det hang saaledes sammen;* v. uppi *være tilstede, opkomme, gjöre sig gjeldende:* at engi nýr úfriðr mundi uppi v.; *ligel. vedvare, ikke være til Ende:* meðan þing er uppi *medens Thinget varer;* mun skömm þín lengi uppi v. *den vil leve i Historien; ogsaa om Personer, leve:* meðan vit erum uppi báðir *medens vi leve begge to;* v. úti *være til Ende.* — V. nær skapi (e-m) *harmonere med ens Tilböielighed, passe til den.* — V. vel til e-s *ynde en, være god imod en.* — V. e-m innan handar *være ved Haanden i Beredskab.* — *e) Pronominer;* ertu sjá G. *er du den G., er du hiin G.; o. fl. lign.* — *f) Præpositioner, hvor disse staae enten som Adverbier, el. have en prægnant Betydning, α)* v. á milli e-a *finde Sted el. have passeret imellem dem.* — *β)* v. frá *finde Sted, være i höi Grad.* — *Ligel. være död.* — *γ)* v. fyrir *være tilstede der, hvor en kommer.* — *δ)* v. til *være til, existere; ligel. være forhaanden; ogsaa, være Anledning, Grund (til noget).* — *ε)* v. undir e-u *beroe paa noget, komme an paa det.* — *g) med* at *og et fölgende Infinitiv:* v. at göra e-t *være i Færd med; ligel. med et dobbelt* at: vera at at göra e-t, *enten i samme Betydning, eller blive ved at gjöre noget.* — *h) et p. pr., i Betydningen blive:* v. heygðr *blive höilagt; impers.:* er svá sagt, talat *(etc.) det er, bliver fortalt, el. der fortælles.* ☞ emk = em ek; emka *er ikke (1. pers. præs. ind., med* ek *og det negtende Suffix* -a); era *er ikke (1. el. 3. pers. præs. indic. og det nægtende Suffix* -a *el.* -at); ertu = er þú *du er;* erattu *du er ikke* (= er-at -þú); sják *(1. pers. præs. conj. og* ek) *at jeg er, jeg skal, skulde være;* vertú = ver þú *vær du;* vara(t) *var ikke.*

VERALDAR-, *see under* veröld.

VERALDLIGR, *adj., verdslig:* veraldligir valdsmenn, veraldlig lög *den verdslige Övrighed, Lovgivning.* — *b) verdslig, jordisk.*

VERAN (-ar, -ir?), *f., Væsen, Natur:* af guðligri veran ok undirstöðu.

VERBÚÐ *Fiskerhytte, B.*

VERÐ (-s, *uden pl.), n., Værdi; Betaling, Penge:* selja með (við) verði *sælge for Penge;* verðs-lykting *Erlæggelse af Betaling, Betaling.*

VERÐA (verð, varð — vurðum *el.* urðum, vorðit *el.* orðit), *v. n. og a., I) v. n., A) vorde, blive, 1) substantivisk el. ikke copulativ Forbind., a) blive, vorde, blive til, komme:* verði þoka ok verði skrípi ok undr mikil *komme Taage paa, blive der monströse Syner og Vidundere.* — *b) foregaae, skee, tildrage sig, finde Sted, komme i Stand:* þat varð at *det skete at etc.;* þat varð til nýlundu *den Nyhed tildrog sig;* þat varð úr *det blev Resultatet;* hann lèt sem ekki hefði í orðit *som om slet intet var forefaldet.* — E-m verðr e-t á *en begaaer et Misgreb, el. der tilstöder ham et Uheld* (mikit hefir á orðit fyrir mèr *store Vanskeligheder ere der komne mig i Veien).* — *Impers.:* þat verðr eigi af e-u *det bliver ikke til noget;* hánum varð eigi at því kaupi *der blev ikke noget af den Speculation for ham;* hánum varð at öðru *det blev til noget heelt andet for ham, han kom til ganske anden Erfaring;* varð þeim þá mjök at orði *det blev til et heelt Mundhuggeri imellem dem.* — *2) copulativt,* ɔ: *forbindende med Sætningens Subject, a) et Substantiv:* hann varð konungr eptir föður sinn; *impers.:* e-m verðr gagn, úgagn at e-u *noget bliver en til Gavn, Skade.* — *b) et Adjectiv:* hann varð glaðr við þessa sögu; verða samferða, samflota *komme til at reise, seile sammen.* — *Impers.:* e-m verðr illt, bilt við *etc.* — V. dauðr *döe; finde sin*

Död. — *c) et Pronomen:* varð sú sætt þeirra *Forliget blev dette, af den Beskaffenhed.* — *d) et part. præs.:* verða e-m lítt unnandi *ikke komme til at holde af en (især om Ægtefolk).* — *e) adskillige præpositionelle Udtryk, som f. Ex.:* v. at e-u *blive til noget;* e-t verðr af e-u *noget bliver til noget* (at ekki verði af þeim mönnum, er heitstrengingar fella á sik *at saadanne Folk ikke blive til noget, ikke trives;* ekki verðr af oss *vi blive til saa godt som intet, d. e. vi faae intet udrettet;* hvat varð af því — *hvor blev det til* ɔ: — *hvor blev det af*); ekki verðr ór e-u *det bliver ikke til noget (et Foretagende, en Plan, el. desl.);* e-t verðr e-m at orði *en kommer til at yttre, sige, det slipper ham af Munden;* v. e-m at tjóni, skaða *blive til Tab, Skade for en.* — V. fyrir e-m *blive paa ens Vei, træffes af ham;* v. fyrir sök *blive (ligesom rammet af en Anklage) anklaget, beskyldt.* — V. til e-s *paatage sig noget.* — V. við e-m *modlage en, tage sig af en (prægnant for* v. vel við?); *lignende er:* verða við bón e-s *fyldestgjöre ens Bön, Önske.* — *f) et Adverbium:* v. vel, illa *gaae godt, slet; ligel., forbedres, forværres.* — V. vel við e-u el. e-t *ikke tage sig en Ting nær, taale med Mandighed, Mandhaftighed el. Resignation el. desl.* (v. vel við dauða, skaða sinn). — *Impers.:* e-m verðr vel *en viser sig fra en fordeelagtig Side;* e-m verðr mikit um e-t *tager sig noget nær.* — V. á brott *pakke sig, forföie sig bort.* — *g) et n. p. pr., α) for at udtrykke at noget kan skee:* eigi verðr feigum forðat *(Ordspr.) den kan ikke reddes, som skal, er af Skjebnen bestemt til at döe.* — *β) for at omskrive et Futurum* (hans verðr hefnt). — *γ) for at betegne at noget skeer uvilkaarlig for en:* hánum varð litit þangat *han kom uvilkaarlig til at see derhen.* — *B) blive, forblive paa et Sted:* hann varð þar um náttina *han blev der Natten over;* v. eptir *blive tilbage.* — *C) med et fölgende at og Infinitiv, maatte, skulle, blive nödsaget til, tvinges til el. desl.:* sá lægri verðr at lúta *(see under* lúta). — Svá varð at vera, sem hann vildi *det maatte gaae saaledes, som han önskede, det hjalp intet at sætte sig imod hans Önske;* varð hann at ráða *man maatte finde sig i, var nödt til at lade ham raade.* — *II) v. a., finde, faae fat i; faae:* ýmsar (ɔ: farar) verðr, er margar ferr *(Ordsprog) den gjör (faaer) forskjelligt heldige Reiser, som gjör mange;* þrællinn varð þá fjörit *(fik sit Liv) blev benaadet (jfr Eg.).* — Heit ek á þann félaga, er mik lætr eigi slíkt v. *(faae sligt, d. e.) faae Skade, noget Ondt deraf.* — *III)* vorðinn, orðinn *vorden, bleven etc.;* svá vorðinn sik *saaledes beskaffen, af den Natur.*

Verðaurar, *m. pl., Betaling, som en Ting er værd:* er hann hafði fulla verðaura fyrir fundit *faaet fuld Betaling for.*

Verðgangr *Tiggen, Betleri.*

Verðgeta *det at give Mad, Maaltid, Föde.*

Verðgjöf, *d. s.*

Verðigr *og* -ugr, *adj., værdig, tilbörlig; fortjent:* með verðugum hætti *med Rette;* ok þakkaði guði háleitliga sem verðugt var *som det passede sig, sömmede sig.*

Verðkaup, *see* verkkaup.

Verðlag *Priisbestemmelse; Priis, I.*

Verðlaun *Lön, Belönning.*

Verðlauna, *v. a., belönne.*

Verðlauss, *adj., uden Lön el. Belönning; uden Betaling.*

Verðleiki (-a, -ar), *og* -leikr (-s, -ar), *m., Fortjeneste.*

Verðr (-ar, -ir), *m., Mad, Maaltid; Talemaade:* vera at verði eða virði við e-n *omgaaes, have Omgang med (eg. sidde til Bords, nyde Maaltid i Fællesskab med og tale (?) med en).*

Verðr, *adj., 1) værd, af en vis Værdi:* v. hálfrar markar. — *b) n. sg., impers.:* þykkja mikils um vert *ansee noget af stor Betydning; sætte stor Priis paa; beundre; el. desl.* — *2) værd, som har fortjent,* = verðugr (makligr): v. er verkamaðrinn launanna *(Ordsprog) Arbeideren er sin Lön værd, I.*

Verðr (*af* vera), *som sidste Deel af et Adjectivum, see* öndverðr, ofanverðr, *o. fl. lign.*

Verðskapr (-ar, *uden pl.*), *m., Fortjeneste.*

Verðskulda *og* -skylda (-aða, -at), *v. a., forskylde, fortjene.*

Verðskuldan *og* -skyldan (-ar, ir), *f., Fortjeneste, Forskylden.*

Verðugr, *see* verðigr.

Verðuligr, *adj.*, *værdig, fortjent.* -liga, *adv.*, *efter Fortjeneste.*

Verðung (-ar, *uden pl.*), *f.*, *Fortjeneste, I.*

Verðung (-ar, -ar), *f.*, *Drabanter, Hofsinder (poet.).*

Verföng *Giftermaal (en Kvindes).*

Verga, vergastr, *see* vörguðusk.

Vergjarn *mandbegjerlig, giftesyg.*

Vergögn *Fiskeredskaber, I.*

Verja (-u, -ur), *f.*, *Bedækning i Almindl.:* lið vel búit at vápnum ok verjum; *spec.: a) et Slags Overkappe.* — *b) Hestedækken el. lign.* (hón fal skurðgoðin undir úlfalda verjum).

Verja (verr, varða, varit, *p. pr.* varinn *el.* variðr), *v. a.*, *m. acc. og dat.*, *A) f. a.*, *1) bedække, beklæde, omgive el. desl.; jfr C nedenfor.* — *2) værge, værne om, forsvare:* v. hendr sínar *værge sit Liv, bruge Selvforsvar.* — *b)* v. e-m e-t *holde en borte fra noget* (v. e-m land *holde en borte fra Strandbredden, lade ham ikke komme i Land).* — *c)* v. oddi ok eggju *med Od og Eg forsvare noget imod en, forbyde en noget;* v. at lögum, v. lögum ok dómi *forsvare med Lov og Dom.* — *3) anvende, bruge i Handel, anbringe; ligel. bruge i Almindelighed (m. dat. og sjeldnere med acc.):* v. fé sínu; hann varði sumt i gripi *anvendte en Deel til Kostbarheder;* því er vel varit *godt anvendt, anbragt;* v. tíma sínum til e-s *(I) bruge sin Tid til noget.* — *B)* verjask, *f. p.*, *refl.*, *værge, forsvare sig:* argr er sá sem engu versk *(see under* argr); verjask at lögum *före et Lovforsvar for sig, forsvare sig med Lovene, for Retten.* — *C)* varinn *el.* variðr, *p. pr.*, *beklædt, beslaaet, jfr* járnvarinn. — *2) anvendt, anbragt (?); heraf maaskee i Betydningen beskaffen (liges. forud ordnet?) i de upersonlige Talemaader:* e-u er (svá) varit *noget forholder sig (saa el. saa);* eiga varit til e-s *(have slige Slægtforhold at noget bliver at betragte som medfödt, nedarvet hos en?), have noget af sine Slægtninge, slægte sine paa med Hensyn til noget.*

Verjandi (-a, -endr), *m.*, *Forsvarer:* at hann sé vegandi ok v. fjörs síns ok fjár *i Stand til at forsvare sig og sit eget.* — *2) Sagvolder.*

Verk (-s, *pl. d. s.*), *m.*, *Værk, etc.*, *a) Arbeide, Gjerning, Bestilling:* vera, standa at verki *arbeide;* vera í verkum fastr *have fæstet sig, bundet sig til et Arbeide paa et vist Sted;* liggja af verkum *ikke kunne fuldföre et paataget Arbeide formedelst Sygdom;* framfæra e-n á verkum *underholde ved sit Arbeide.* — *b) Arbeide (ɔ: det forarbeidede, frembragte, udförte, jfr* handaverk); *ogsaa om Aandsproducter.* — *c) Gjerning, Handling; Bedrift* (vinna stór v. *udföre store Bedrifter; jfr* hreystiverk). — *β) spec., Beskadigelse, Læsion:* ef maðr viðr þau v. á sér, er hánum verða at bana; verks-ofmerki *el.* ummerki *(ofte feilagtig* vegsofmerki, vegsummerki), *n. pl.*, *Spor af at noget er udövet, især et Drab.* -vit *Arbeidsforstand, I;* verka efni *Stof til Arbeide.* -fall *det at et Arbeide gaaer i Staa, hörer op.* — *b) Tab, Udeblivelse af Arbeide (Nytte):* v. ok nytfall skal bæta á fénaði. -kaup *Betaling for Arbeide; Belönning.* — *b) ogsaa Arbeide for Lön:* vera (fara) með v. á sumrum. -kona *Arbeidskone.* -laun *Arbeidslön, Belönning.* -lýðr *Arbeidsfolk.* -maðr *Arbeider:* verðr er verkamaðrinn launanna *(Ordsprog) en Arbeider er sin Lön værd.* -nauðir *svært Arbeide, Tvangsarbeide.* -tjón *Tab, som en lider ved Standsningen af et Arbeide, ved at en Arbeider kommer til Skade el. bliver gjort udygtig til Arbeide.*

Verka (-aða, -at), *v. a.*, *arbeide, virke:* þat er hann hefir til verkat *arbeidet for, fortjent for sit Arbeide.* — *b) udföre, begaae:* v. *(abs.)* til úhelgi sér *begaae noget sig til Fredlöshed, noget der paadrager en Fredlöshed.*

Verkdagr *Arbeidsdag.*

Verkefni *Arbeidsstof, noget der skal udföres, foreligger;* = verkaefni.

Verkfall = verkafall.

Verkfæri *Arbeidsredskab.*

Verkfærr *arbeidsför.*

Verkhestr *Arbeidshest.*

Verkhygginn *forstandig, klögtig som Arbeider, I.*

Verkhyggni *det at være* verkhygginn, *I.*

Verki (-a, -ar), *m.*, *1) Arbeide.* — *2) Digt; især Smædedigt, Nidvise, Nidvers.*

Verkja (-aði, -at, *og* -ir,- ti), *v. a. impers.:* e-n verkjar *en föler Smerter, I.*

Verkkaup *(urigtig* verðkaup, *der senere har faaet Indpas)* = verkakaup.

Verkkona = verkakona.

Verklaginn, *adj.*, *behændig i Arbeide, I.*

Verklaun = verkalaun.

Verklauss, *adj.*, *fri for Smerter.*

Verkligr, *adj.*, *1) som seer ud til at være dygtig som Arbeider.* — *2) i sin Orden, som har sin rigtige Form, I.*

Verklítill *som arbeider lidet.*

Verkljóss *saa lys, at man kan forrette sit Arbeide.*

Verklund *Oplagthed, Lyst til Arbeide* (verklundar-maðr *Mand med Arbeidslyst*), *I.*

Verklundaðr, *adj., som har Arbeidslyst, arbeidslysten, I.*

Verkmaðr, *a) Mand med Hensyn til Arbeide:* góðr, lakr v. *dygtig, daarlig Arbeider. — b) Arbeidskarl, Arbeidsmand, Arbeider.*

Verkmikill *som arbeider dygtig.*

Verknaðr (-ar, *uden pl.*), *m., Gjerning, Værk, Arbeide, spec. det forefaldende Arbeide paa en Gaard i en Huusholdning.*

Verkóði, *adj.,* = óðverki.

Verkr (-jar, -ir), *m., Smerte, Pine:* verk (*dat.*) lýstr, verkjum (*dat. pl.*) slær í.

Verksmíðr (?) *Bygningsarbeider* (?) B. hafði verksmíð mikinn um sumarit.

Verkstjóri *Opsynsmand over Arbeidet paa en Gaard.*

Verkstjórn *Opsyn over Arbeide.*

Verkviðr *Gavntömmer.*

Verkvit = verksvit, *I.*

Verkþræll *arbeidende Træl.*

Verma (-i, -da, -t), *v. a., varme, gjöre varm.*

Vermaðr *Mand, som opholder sig, ligger i et* ver; *Fisker.*

Vermigjarn *som holder af Varmen, af at varme sig.*

Vermi (-a, *uden pl.*), *m., Varme.*

Vermsl (*nu oftest udtalt* versl *el.* vesl), *n. pl., Kilde; jfr* kaldavermsl.

Verna (-aða, -at), *v. a., værne om, forsvare.*

Vernaðr (-ar, *uden pl.*), *m.,* = vernd, *E.*

Vernd (-ar, -ir), *f., Værn, Beskyttelse, Forsvar* (búa vápn ok verndir); verndar-engill *Skytsengel.* -lauss, *adj., uden Beskyttelse.* -maðr *Forsvarer, Beskytter.* -skaut (*eg. Skjöd, der yder*) *Beskyttelse.*

Vernda (-aða, at), *v. a.,* = verna.

Verndari (-a, -ar), *m., Beskytter, Forsvarer.*

Verpa (verp, varp-urpum, orpit *ogsaa nu, især i Bet. a,* ε, -i, -ta), *v. a., m. dat. og acc., kaste etc. (jfr dansk varpe og værpe), A) f. a., 1) m. dat., a) eg.,* α) *kaste:* v. tenningum *kaste Tærninger.* — Hann verpr sèr í söðulinn *kaster sig, svinger sig op i Sadelen. — Impers.:* ef hval eðr trè verpr á jörð *kastes op paa Land. —* β) v. upp skriðljósi *stikke en Lanterne op.* — γ) v. öndinni *udsende, udstöde et Suk.* — δ) v. hundum *slippe Hunde lös paa Jagt.* — ε) v. eggjum *lægge Æg; abs. d. s. — b) ueg.,* α) v. litum *skifte Farve (især blive bleg; jfr* litverpr). — β) *om Tiltale:* v. orðum á e-n *tiltale en.* — γ) *löselig henkaste, som Overslag, Beregning, Gisning el. desl.:* þeir urpu á 2 merkr *de anslog den (Öxen) til 2 Mark;* þá var orpit á (ɔ: getu), at Þórðr myndi hafa á fjórða hundrað manna *man gjettede löselig, slumpede til, angav som rundt Tal.* — γ) v. kosningi undir e-n *overlade en et Valg, underkaste det hans Bestemmelse.* — δ) v. reiði á e-n *blive vred paa.* — 2) *m. acc., opkaste:* v. garð um e-t *opkaste, opföre Gjerde omkring;* v. haug at e-m, eptir e-n *opkaste en Höi over en.* — *B)* verpask, *f. p., refl. og ueg.:* verpask vel við e-t *med Beredvillighed gaae ind paa (et Forslag, el. desl.).* — *C)* orpinn (*p. pr.*) aldri *alderstegen.*

Verpa (-i, -ta, -t), *v. a.,* v. skó *trække Kanterne sammen paa en Sko, kante den (heraf i den passive Form* verpask *sammenkrympes*), *I.*

Verpill (-ls, -lar), *m., 1) Tærning.* — 2) *Vandkar;* verpils-tala *Cubiktal;* verpla-kast *Tærningkast, Tærningspil.*

Verpuligr, *adj.,* = vörpuligr.

Verr (-s. -ar), *m., 1) Forsvarer (Eg).* — 2) *Ægtemand.*

Verrfeðrungr (-s, -ar), *m., Vanslægtning.*

Verri, *see* vándr *og* illr.

Vers (*gen. s. og nom. pl. d. s.*), *n., a) Vers (i et Digt, en Psalme). — b) Vers (i et Capitel);* versagörð *Versification.* -smiðr *en som laver Vers.*

Versa (-aða, -at), *v. a., sætte i Vers, behandle poetisk, versificere.*

Versla (*for* vermsla, -u, -ur), *f., den Egenskab som Kilder el. Kildevand har, ɔ: at holde sig kold om Sommeren og fryse ugjerne om Vinteren* (verslu-lind = vermsl), *I.*

Versna (-aða, -at) *v. n., blive værre. — Impers.:* e-m versnar (*I*) *en bliver værre (om en Syg).*

Versnan *og* versnun (-ar, *uden pl.*), *f., Forværrelse.*

Verstr, *see* vándr *og* illr.

Verstöð *Sted, hvor man opholder sig for Fangsts (etc.) Skyld; jfr* ver.

Vertíð *Fisketid.*

Vervist *Ophold i et* ver.

Verzla (*senere Ord; -aða, -at*), *v. a., m. dat., drive Handel med; abs., drive Handel, handle.*

Verzlan *og* -un (-ar, *uden pl.*), *f., Handel (see foregaaende Ord).*

Veröld (-aldar, -aldir), *f., Verden, 1) Universet:* til enda veraldar *til Verdens Ende.* — 2) *Verden, ɔ: vor Klode:* veröldin var greind í þrjár hálfur. — *b) forsaavidt den er beboet:* ok er þeirra nú víða getit um veröldina. — *c) denne Verden, dette Liv, det jordiske, timelige, etc. (jfr* veraldar-góz, -starf, -sæla). — *d) verdsligt Levnet, modsat Kloster el. Klosterliv:* nema annathvárt þeirra hafi gefit sik í klaustr ... ok má þat þá, sem eptir er í veröldinni, leita sèr forræða; veraldar-auðæfi *jordisk Rigdom.* -byggð *den beboede Verden.* -fólk *Verdens Beboere.* — 2) *Lægfolk.* -girnd *jordisk Begjerlighed; Begjerlighed efter jordiske Goder.* -glys *jordisk Glands.* -góz *jordisk, timeligt Gods, Rigdom.* -kvikindi *jordisk Skabning.* -lán *jordisk, timelig Lykke.* -lifnaðr *verdsligt Levnet.* -ljós *Verdens Lys.* -metnaðr *jordisk Ophöielse, Hæder.* -sjór *Verdenshav.* -spekt *verdslig Klogskab.* -starf *Syslen, Beskæftigelse med jordiske Ting, Anliggender, verdslig Travlhed.* -sýsla, *d. s.* -sæla *jordisk, timelig Lykke, Velstand.* -tign *jordisk Ophöielse.* -válað *timelig Elendighed, Modgang.* -virðing *jordisk Ære.* -vist *dette Liv.*

Vesa, *see* vera.

Vesald, vesæld *og* vesöld (-aldar, -ældar, -aldir, -ældir), *f., Usselhed, Elendighed;* vesaldar-klæði, *n. pl., usle Klæder.*

Vesalingr *og contr.* veslingr (-a, -ar), *m., ulykkelig Person, Usling, Stakkel.* — *Nu almind. især i daglig Tale: (gen. sg.)* vesalings *el.* veslings, *som i Dansk stakkels.*

Vesall *og* vesæll (*fem.* vesöl, vesæl), *adj., ussel, elendig, uheldig:* vesall ertu halds *du er dog rigtig uheldig med Hensyn til din Holden fat.* — Vesall ertu þess, at þú þorðir at leggja hendr á krist drottins *elendige! at du vovede.*

Vesalligr *og* -sælligr, *adj., som seer ussel, elendig ud; ussel, elendig.* -liga, *adv.*

Vesalmannligr, *adj., som ligner, passer sig for en ussel Person.* -liga, *adv.*

Vesalmenni (-is, *pl. d. s.*), *n., Usling, Drog.*

Vesl, *see* vermsl.

Vesl (-s, *pl. d. s.*), *n., et Slags Kappe uden Ærmer.*

Vesla (-u, *uden pl.*), *f., Elendighed, Usselhed.*

Vesladr, *adj., elendig, ussel; ulykkelig, uheldig.*

Veslask (-aðisk, -azk), *v. pass.,* v. upp *væres hen, hensvinde, I.*

Vesligr *og* -ugr, *adj., elendig, ussel, ulykkelig.*

Veslingr, *see* vesalingr.

Veslugr, *see* vesligr.

Vesning (-ar, -ar), *f., Væsen.* — *b) Væsenhed.*

Vestan, *adv., vesten fra; i præpositionelle Forbindelser, α)* fyrir v., *m. acc., vesten for.* — *β)* v. undir, *m. dat., under den vestlige Side.* — *γ)* v. ór, *m. dat.:* v. ór fjörðum *fra Vestfjordene, etc.*

Vestanátt *Vindens, Veirligets vestlige Retning.*

Vestanferð *Reise vesten fra, fra de vestlige Lande, fra den vestlige Kant af Landet.*

Vestanveðr *Vestenvind, vestlig Vind; vestlig Storm; jfr* vestanvindr.

Vestanverðr, *adj., hörende til den vestlige Kant el. Side, som ligger mod Vest.*

Vestanvindr *Vestenvind.*

Vestarliga, *adv., vestlig.*

Vestarr, *adv. compar., superl.* vestast (*af* vestr 2) *længere mod Vest, vestligere, vestligst.*

Vestarri *og* vestri, *adj. compar., superl.* vestastr, *vestligere, vestre.*

Vestfirðis, *adv., vesten for Fjorden.*

Vestfirzkr, *adj., fra Vestfjordene (i Island).*

Vestlægr, *adj., (om Vindens Retning), vesten, vestlig.*

Vestmaðr *en som er fra de vestlige Lande (Irland, Skotland, England, Örkenöerne).*

Vestr (-s, *uden pl.*), *n., 1) Vest, Vesten, den vestlige Himmelegn:* í v. *mod Vest.* — 2) *som adv., a) med Bevægelse, vest paa, mod Vest, i vestlig Retning, vester;* v. á við *(I) mod Vest.* — *I præpositionelle Forbindelser, som:* v. í *(m. acc.)*, v. til *(m. gen.) etc.* — *b) uden Bevægelse, i Vesten, vester paa; der vest paa (paa Vesterlandet).*

Vestrálfa, *see* vestrhálfa.

Vestrátt *og* vestrætt *Vest, Vesten.*

Vestrferð *Reise vest paa, til de vestlige Egne.*

Vestrför, *d. s.*

Vestrhálfa *og* -álfa *den vestlige Deel (af Jorden); spec. Africa (i Mods. til* austrhálfa *Asien).*

Vestrhèrað *det vestlige District, Herred.*

Vestri, *see* vestarri.

Vestrlönd, *n. pl., de vestlige Lande, Vesterlandene (navnlig om England, Irland, Skotland, Shetlandsöerne og Örkenöerne);* vestrlanda-víg *Drab, som bliver begaaet i* Vestrlönd.

Vestrmaðr = vestmaðr.

Vestrvíking *Vikingstog til Vesterlandene (jfr* Vestrlönd).

Vestrvindr = vestanvindr.

Vestrœna (-u, -ur), *f., vestlig Luftning el. Blæst, I.*

Vestrœnn, *adj., a) som hörer til, kommer fra Vesten, de vestlige Lande, (jfr* Vestrlönd). — *b) om Vindens Retning, vesten, vestlig* (= vestlægr).

Vestrætt, *see* vestrátt.

Vesæl- *see under* vesal-.

Vesæla (-i, -da, -t), *v. a., gjöre ussel, elendig.*

Vesöld, *see* vesald.

Vetfang *og* -fangr, *see under* vættvangr.

Vetr (-ar, *pl. d. s. og* vetrar), *m., Vinter:* frá jafndœgri er haust, til þess er sól sezk í eykðarstað; þá er v. til jafndœgris; þá er vár til fardaga; þá er sumar til jafndœgris; harðr v. *streng Vinter;* at vetri *til Vinteren;* í v. *i Vinter;* um vetrinn *Vinteren over.* — *Ofte betegner* vetr *et Aar (paa lignende Viis som* misseri), *nemlig en Vinter tilligemed en Deel el. det hele af de Somre, der begrændse den;* sjau v. *indbefatter saaledes et Tidsrum af 7 Vintre og 6 Somre til 7 Vintre og 8 Somre;* vetrar-braut (*Vintervei*) *Vei i Vinterföre, Frostföre.* — 2) *Melkeveien* (= mjólkhringr). -dagr *Vinterdag:* á vetrardag *ved Vintertid.* -fóðr *Vinterfoder.* kváma *og* -koma *Vinterens Komme, Begyndelse.* -langt, *n. adj., adv., Vinteren over; jfr* vetrlengis. -laukr *Vinterlilie (pyrola rotundifolia), I.* -mánaðr *Vintermaaned.* -megin *og* -megn *Höivinter, Hjertet af Vinteren.* -myki, *f. indecl., Gjödning, som samles el. föres ud om Vinteren.* -nátt *Vinternat.* -nauð *Vinterens Strenghed, Haardhed.* -ríki *Vinterens jævnlige el. vedholdende Strenghed, Haardhed.* -rúgr = vetrrúgr. -sólstöður *Vintersolhverv, I.* -tíð *og* -tími *Vintertid.* -verk *Vinterarbeide;* vetra-tal (*Vintres, d. e.*) *Aars Antal:* œskumaðr at vetratali *ung af Alder.* -viðbúnaðr *Forraad for Vinteren.*

-Vetr, *see i* tvævetr, þrèvetr.

Vetra (-aða, -at), *v. n. impers., blive Vinter.*

Vetrbeit *Vintergræsning; Ret til Vintergræsning (for Kreature).*

Vetrbjörg *Vinterföde, Vinterophold.*

Vetrgamall *vintergammel; (een Vinter og een el. to Somre gammel) aarsgammel.*

Vetrgestr *en som man giver Vinterophold.*

Vetrgrið *Tjeneste, Ophold om Vinteren, Vinteren over.*

Vetrhagi *Vintergræsgang.*

Vetrhús *Vinterbolig.*

Vetrlangt, *n. adj., adv.,* = vetrarlangt, vetrlengis.

Vetrleggja, *v. a., bestemme (Kreature om Efteraaret) til at leve (fodres) Vinteren over, I.*

Vetrlengis, *adv., saa længe Vinteren varer.*

Vetrlidi (-a, -ar), *m., poetisk Benævnelse paa en Björn.*

Vetrligr, *adj., som hörer Vinteren til, vinterlig;* vetrlig vötn *Vandsamling fra Vintertiden.*

Vetrnætr, *f. pl., Vinterens Begyndelse (i October);* vetrnátta-blót *Offerfest ved Vinterens Begyndelse.* -skeið *Tiden ved Vinterens Begyndelse.*

Vetrrúgr *Vinterrug; jfr* vetrarrúgr.

Vetrseta *Ophold om Vinteren, Vintersæde, Vinterophold.*

Vetrtak vetrtaka; vetrtaks-maðr = vetrtökumaðr.

Vetrtaka *det at tage en til sig og give ham Ophold Vinteren over;* vetrtöku-maðr *en som man giver Ophold Vinteren over.*

Vetrungr (-s, -ar), *m., en vintergammel (eet Aar gammel) Kalv, Vintring.* — *Ordsprog:* sjálfir eiga vetrungar verk sitt *(I) den vintergamle, aarsgamle Stud eier selv sit Arbeide, arbeider for sig selv, d. e. er fritagen for Arbeidsbrug (nu om Folk, som ikke behöve at arbeide andet el. mere end de lyster);* vetrungs-eldi *Fodring af (Foder til) en* vetrungr.

Vetrvist *Ophold Vinteren over, Vinterophold.* — *b) i pl.* vetrvistir *Vinterleir (lat. hiberna).*

Vett-, *see* vætt-.

Vettegi, *see* vettugi.

Vettfang *og* -fangr *see* vættvangr.

Vettki, *see* vettugi.

Vettlingr (-s, -ar), *m., Vante; see i* bandvettlingr (*eg. dimin. af* vöttr).

Vettrim *el.* vættrim *en ophöiet Rand el. Stribe, som löber langs efter et Sværds Blad henimod Spidsen;* tók Sköfnungr af oddinn af Hvítingi fyrir framan vettrimina; *jfr* vætt.

Vettugi, vettegi *og* vetki (-is, *uden pl.), n., intet:* verða at vettugi *blive til intet;* v. *(dat.) el.* vettugis, *som adv.:* v. *el.* vettugis neytr *el.* nýtr *som ikke duer til noget, er aldeles ufrugtbar;* glys vettugis vert *Glimmer uden mindste Værdi; jfr* vættki.

Vettvang *og* vettvangr *see* vættvangr.

Vex, *1. og 3. s. præs. ind. af* vaxa.

Vexa (-i, -ta, -t), *v. a., overtrække med Vox, voxe.*

Vexa (-i, -t, -t), *v. a., lade voxe, tiltage, el. desl. (mest i Poesie).*

Vextis-ljótr *styg af Legemsbygning, Legemsdannelse.*

Við *el.* vit *(nom. dual.), see under* ek.

Við, *præp. m. acc. og dat., ved; med; mod etc., I) m. acc., A) i Stedsforhold, ved, nær ved, hos, ved Siden af:* v. fossinn *ved Vandfaldet;* v. trèit *ved, nær ved Træet;* sitja v. eld *sidde ved Ilden (enten som kogende eller for at varme sig);* fram, út, austr *etc.* v. *ude (etc.) ved;* á móts v. *ligeoverfor;* hægra, vinstra *etc.* megin við *paa höire, venstre Side af.* — Falla v. árar *kaste sig baglængs ved Aarerne (for at gjöre kraftige Aaredrag).* — Liggja v. akkeri *ligge for Anker.* — Vera við skip *ved et Skib, ɔ: paa Pladsen, Stedet hvor det ligger.* — *b) udtrykkende Berörelse, Vedhængen el. Tilslutning, ved, til:* horn glóa v. himin sjálfan *berörende, naaende lige op til selve Himmelen;* koma v. e-t *röre ved noget;* leggja saman skipum stafn v. stafn *saaledes at den ene Stavn möder, berörer den anden.* — Koma v. land *lande* (= taka land, *see under* taka). — Binda, festa, negla, sauma *(etc.)* e-t v. e-t *binde, fastgjöre noget til, sye noget fast til (noget);* fastr, áfastr v. e-t *fast til, hængende sammen med, stödende til;* falla v. e-t *slutte tæt sammen med.* — *c) beslægtet med foregaaende (?):* lauss, losna við e-t *lösnet, lösnes fra noget.* — *d) med Biforestilling om Redskab:* þar *(ɔ: ved el. paa Ambolten)* hafði V. áðr hnoðit við sverðshjölt sín. — *B) i andre Forhold, 1) hvor det der betegnes ved Ordet, der styres af* við, *er el. forestilles som en Person, eller det danner et lignende Led i det omtalte Forhold, a) hvor der udtrykkes, at en vis Virksomhed, Handling, Foretagende, Opförsel, Stemning, Sindelag etc. har Hensyn til, gaaer ud paa, finder Sted el. gjör sig saa el. saa gjeldende imod el. med Hensyn til en,* og við, *efter Omstændighederne svarer til* m e d, i m o d, t i l, v e d: berjask v. e-n *kæmpe med, imod* (bardagi, orrusta v. e-n); keppa við e-n *kappes med en;* etja afli, kappi við e-n *(see under* etja); deila, þræta v. e-n *trættes med, have, före en Trætte med en;* bella e-u v. e-n *(see under* bella*);* sæta áverkum v. e-n *(i det paagjeldende Forhold t i l ham som hans Fjende?) söge at tilföie en Saar, Legemsbeskadigelse;* fjörráð, svikræði v. e-n *imod en;* fásk við e-n *(see under* fá *II, 2, b);* leika, tefla v. e-n *lege, spille med;* reiðask, æsask v. e-n *blive vred, hidsig imod;* heitask v. e-n *udstöde Trusler imod, true;* göra e-t v. e-n *udöve noget imod, tilföie en noget* (hvárki þessar skammar nè annarrar, þótt v. mik sè gör); ráða atför v. e-n *aftale, beslutte Overfald (imod, d. e.) paa en;* göra, mæla fullrètti við e-n *(see under* fullrètti); eiga e-t v. e-n *(see under* eiga *I, A, 1, a, o);* bregðask frumhlaupum v. *overfalde hinanden gjensidig.* — Tala, mæla, ræða v. e-n *tale med, til* (tal, mál, ræða við e-n; *ligel. i de reciproke Udtryk* talask, ræðask v. *tale med hinanden, hverandre);* metask e-t v. *skyde noget gjensidig fra sig, paa hinanden, hverandre (ved Negtelser, Paastande);* segja e-t v. e-n *sige noget til en;* vekja máls á e-u v. e-n *forebringe noget for en, indlede en Samtale med en om noget;* vekja bónorð v. e-n *(i det man henvender sin Tale til ham* (see *under* bónorð); leita á v. e-n *henvende sig til en med Anmodning (om noget);* ganga til skripta v. prest *for at skrifte for ham;* kalla til e-s við e-u *„gjöre Fordring paa noget idet man forlanger at en anden skal fratræde det" (Dropl.).* — Göra máldaga, samband, sáttmála *afslutte, indgaae Contract, Forbindelse med;* göra fèlag, fóstbræðralag við e-n; sættask v. e-n *forlige sig med.* — Fara til fundar, móts, föruneytis við e-n *til Sammenkomst, Möde med, for at slutte sig til hans Fölge.* — Miðla, skipta e-u v. e-n *dele noget med en; recipr.:* skiptask höggum, orðum, rúmum *(eller lign.)* við *skifte Hug,*

vexle Ord, bytte Plads med hinanden; deila v. e-n mat ok svefn *(dele Mad og Sövn med en, d. e.) have daglig Omgang med.* — Sök, sókn v. *Anklage, Retsforfölgelse imod.* — Fara í svig v. e-n *(idet man har med ham at bestille; see under* svig); hlífask v. e-n *vise Skaansel imod;* lýsa drengskab v. e-n *vise sig brav imod;* tryggðir, trúnaðr v. *Troskab imod;* bregða máli v. e-n *bryde den Overeenskomst, det Forlig, man har gjort med en;* auðsveipr, eptirlátr, góðr, harðr, vægr *(og fl. lign.)* v. e-n *föielig, god, haard, eftergivende imod;* reiðr v. e-n *vred paa;* göra (svá) v. e-n *behandle en (saa el. saa).* — Ráða v. e-n *være den stærke, hvor man har med en at bestille, magte ham;* virða e-t v. e-n *i et vist Forhold til, el. i sin Opförsel imod en, tage Hensyn til noget som forbindende.* — Tala illmæli v. e-n *bruge fornærmelige Yttringer om en.* — Skiljask v. e-n *skilles ved, fra, forlade;* segja skilit v. e-n *erklære at man vil forlade;* skilja sæng v. konu *ikke mere dele Seng med hende.* — *b) om et vist Forhold, en staaer i til en anden, eller der indtræder med Hensyn til, imod en, med, imod:* í ætt, vináttu, missætti *(og fl. lign.)* v. e-n *i Familie, Venskab, Uvenskab med;* úsáttr við e-n *enig med;* vist, samvist v. e-n *Ophold, Samliv, Omgang med;* samþinga, samvista, samtýnis, samfjórðungs við e-n *delende Thing (Jurisdiction) Opholdssted etc. med;* fara í þing v. e-n *i den samme Jurisdiction, som han lever i.* — Sekr v. e-n 3 mörkum *(forpligtet med Hensyn til en at udrede) forpligtet at udrede til;* skyldr sakráða við e-n *havende den Forpligtelse imod at man bör etc. (see* sakráð); þriggja aura sekt v. goðann *Böder af 3 Öre (der bör udredes) til ham.* — Útlegð fellr niðr v. hann *Böderne falde bort med Hensyn til ham, d. e. de Böder, han skulde udrede;* ef við annan þeirra verðr muna vant *dersom der med Hensyn til den ene kommer til at mangle noget; dersom han ikke faaer den Andeel (af Böderne, Erstatningen), som der tilkom ham.* — *c) om en Sammenstilling, Sammenligning (af den ene imod, med den anden):* á aldr, hæð, vöxt *(el. desl.)* v. e-n *af ens Alder, Höide, Væxt;* skorta á v. e-n *(eg. mangle i Forhold til, i Sammenligning med, d. e.) staae tilbage for en (see 2, a, fölgende).* — *β) spec. om den (forholdsmæssige eller uforholdsmæssige) Stilling, en indtager i retlig Henseende, i Fællesskab, Sameie, el. desl. imod en anden:* eiga jörð hálfa v. e-n *besidde det halve af en Gaard imod en;* móðir á þriðjung af vígsbótum eptir börn sín v. *(imod)* bræðr samfeðra hins vegna; þá skal þvílíkan hlut hverr þeira við annan *(imod hverandre)* taka. — *d) om Ledsagelse:* v. þrjátigi manna *med et Fölge af 30 Mænd;* v. annan, þriðja mann *selv anden, tredie etc.* — *β) med Biforestilling om Maade:* v. vátta *med Vidner;* sækja (mál) v. 9 búa kvið *med en* kviðr *bestaaende af etc.* — *2) hvor Ordet, der styres af* við, *ligesaa vel kan betegne en upersonlig Gjenstand, som en Person el. et levende Væsen, a)* á digrð, hæð, stærð *etc.* v. e-n (e-t) *i Tykhed, Höide, Störrelse etc. svarende til; see ogsaa foregaaende c.* — *b)* kenna e-t (e-n) v. e-n (e-t) *kalde, benævne noget efter (nogen, noget).* — *c)* kennask, kannask við e-n (e-t) *vedkjendes.* — *d)* jafna, líkja e-m (e-u) v. e-n (e-t) *sammenligne med.* — *e) ved (i Besværgelser, = lat. per):* ek sver þess v. Palladem *ved Pallas.* — *3) hvor Ordet, der styres af* við, *ikke betegner en Person, a) udtrykkende Forestillingen om en Nærværelse, Tilstedeværelse, ved:* vera staddr v. e-t *være tilstede ved noget.* — β) vera hafðr v. mál *blive tilkaldt til at overvære, til at tage Deel i Sagers Afgjörelse, Bilæggelse.* — *γ)* v. e-t, v. bók = at bók *(saaledes at man har den ved Haanden, staaer ved den og lægger Haanden paa den).* — *δ)* vera v. vinnu sína, verk sitt (= at vinnu sinni, verki sínu) *blive ved sit Arbeide.* — *b)* saman v. *sammen med* (blanda e-u saman v. e-t) — *c) ved:* baka, steikja e-t v. eld *bage, stege ved Ild;* þurrka e-t v. sólarhita *ved Solvarme.* — V. dagsljós, stjörnuljós *ved Dagslys, Stjernelys.* — *d) ved, med (m. Biforest. om Redskab):* ríða v. beizli *ved et Bidsel;* ríða, ganga v. spjót *med et Spyd;* ganga v. staf *(med Stok),* hækjur *(med Krykker);* styðjazk v. e-t *stötte sig til noget.* — *e) til:* bæta e-u við e-t *föie noget til;* leggja líf sitt v. líf e-s, *eg. föie sit Liv til en andens Liv, d. e. forpligte sig til at forsvare ens Liv som sit eget.* — *g)* var v. sjálft búit, lá v. sjálft, at *etc. det*

var lige derved, at etc. — *h)* vera v. aldr *være til Aars.* — *i) om Maade (hvorpaa, hvorledes)*; falla v. góðan orðstír *falde med Ære, efter et ærefuldt Forsvar;* deyja við klœki *döe paa en uhæderlig Maade.* — *k)* eiga v. e-t *passe til (see* eiga *II, B).* — *l)* verða varr v. e-t *blive noget var (efter Grundforestillingen: blive var med Hensyn til?).* — *m) om Beskæftigelse med, ved, Anstrengelse ved noget:* fásk, strita, keppask *(o. fl. lign.)* v. e-t *anstrenge sig ved noget.* — *β)* kunna v. boga, buklara *vide at haandtere en Bue, et Skjold (see* buklari*).* — *γ)* brugðinn við e-t, *see* bregða *III);* vanr v. e-t *vant til noget.* — *δ)* hætta v. *holde op med.* — *n) om et Middel (hvor ved):* lifa v. e-t *leve af noget (som Subsistentsmiddel);* bjargask v. e-t *blive hjulpen, reddet ved.* — *o) om et Forhold, Omstændighed etc. (ved hvilket, d. e.), hvori man befinder sig, hvorunder man lever:* búa v. e-t *(være nödt til at) befinde sig, leve i visse Omstændigheder, Vilkaar (altid med Bibegreb om Vanskelighed, Modgang, el. desl.);* una v. e-t *finde sig i noget (f. Ex. en Sags Udfald).* — *p) om et Forhold, man staaer i til noget (til en Sag el. desl.):* vera vant v. um kominn *staae i en vanskelig el. ansvarsfuld Stilling til noget.* — *r) om Grund el. Anledning, ved, af, formedelst, paa Grund af:* v. fortölur, áeggjan e-s *ved ens Tilskyndelse, Overtalelse;* verða, glaðr, hryggr, reiðr *(etc.)* v. e-t *blive glad etc. ved at höre, erfare noget;* v. þetta tók hón at gráta *herved, ved at höre dette begyndte hun at græde;* e-m bregðr v. e-t *forandres, forandrer Mine (el. desl.) ved noget (jfr* hann brásk aldri v. er þeir píndu hann, heldr en þeir lysti á stokk eða stein); vakna v. e-t *vaagne ved noget;* skipask v. e-t *(see* skipa *B, 2, b); og en Mængde lign.* — En v. þann átrúnað, at ekki verði at þeim mönnum, er *etc. men formedelst den Tro, at etc. Her, som i andre Tilfælde, er acc. hyppigt udeladt,*[8] *da det, der er Grund til, foranlediger noget, ligger i det foregaaende, og* við *kommer til at svare til derved, deraf, f. Ex.:* hann brásk reiðr v. *(blev pludselig) vred derved;* hann blès, hló, hrataði, vaknaði *(o. fl. lign.)* v. *han sukkede etc. derved;* henni varð illt v. *hun forskrækkedes derved (Dropl.).* — Hafa mikit v. *anvende stor Höitidelighed, i Anledning af noget, ved en vis Leilighed (see forresten* hafa *I, A, 2, η).* — *s) tildeels beslægtet med foregaaende, men dog nærmere udtrykkende en Samtidighed, el. at noget umiddelbart fölger paa noget:* hraut þá í sundr boginn ok brast v. hátt *derved, i det samme;* (konungr) höggr rana af galta, ok fellr hann niðr í söðulinn; galti kvað v. ógurliga *hylede frygtelig derved, i det samme den saaledes var bleven truffen;* (Grani) þreif spjót ok skaut at Kára, en Kári skýtr niðr við skildinum *skjöd, stödte Skjoldet ned i det samme (for at gjöre Haanden fri); o. fl. lign.* — *t)* v. þat *paa de Vilkaar:* (hvárt hann vill sættask v. þat at sumir sè utan sætta); v. svá búit *efter at have udrettet (kun) saa meget, bragt Sagen derhen og ikke videre, med uforrettet Sag;* láta v. svá búit standa *ikke gjöre mere ved en Sag, ikke drive den videre.* — *u)* e-m varðar e-t v. lög *noget paadrager en retlig Paatale, han bör i Medför af Loven böde, straffes derfor.* — *v) i en Mængde Udtryk hvor* við *deels staaer overflödigt, deels tjener til at give Udtrykket et Slags Afrunding, f. Ex.:* þurfa e-s v. *behöve, have noget Behov (eg. i de paakommende Tilfælde);* missa e-s v. *tabe, savne noget, el. impers.:* e-s missir v. *noget gaaer tabt, en (noget) tabes, savnes;* e-t berr v. *noget indtræffer;* halda v. *(see* halda *I, C, 1, d, α og β);* haldask eigi v. fyrir e-m *(jfr Dansk holde vedlige) ikke kunne holde sig for en, ens Angreb, Overmagt.* — Eigi er þannig v. vaxit *det er ikke saaledes beskaffent, hænger ikke saaledse sammen.* — *II) m. dat., A) hvor Forestillingen om en Bevægelse el. Retning imod noget udtrykkes, eller ligger til Grund, deels i Stedsforhold og Udtryk, som ligefrem höre derunder, deels i andre Forhold, imod, etc., 1) hvor det nærmest kan udtrykke Bevægelse el. Retning (el. lignende Forestilling), imod, henimod, hentil, a)* taka v. e-u *tage imod noget; ueg., paatage sig, antage sig noget.* — *β) ueg.:* taka vel v. e-m *sætte sig tappert til Modværge, ikke vige (for en indtrængende, angribende Fjende).* — *b)* líta v. e-m (e-u) *vende Blikket henimod, hen til (see* líta *I, B, 1, b, c);* horfa v. (e-u); *vende*

imod (öndverðr horfir þú v. í dag; *see under* öndverðr); sjá v. e-m = líta v. e-m. — *c*) snúa, venda, víkja e-u v. e-u *vende noget imod noget; heraf* snúa, víkja (sèr, e-u) v. *vende (sig, noget) om, paa den modsatte Side.* — *Impers. og ueg.:* e-u víkr svá v. *noget er saaledes beskaffent.* — *d) beslægtet med foregaaende er:* rètta, reisa (e-n, e-t), v. *rette paa, reise (ligesom bringe noget i den modsatte Retning af den, det er begyndt at helde til).* — 2) *hvor det udtrykker, at noget fremtræder som Middel imod noget, som Modstand, Forhindring, Forebyggelse, el. desl., a)* ráð v. e-u *Raad, Middel imod.* — *b*) bregða, skjóta e-u (skildi, *el. lign.*) v. e-u (höggi, lagi, *el. desl.*) *skyde noget imod noget for at afböde det.* — *c*) slá, ljósta e-u við, *anföre noget som Grund, Undskyldning (som ikke er det);* hvártz hann finðr v. *anförer imod, opfinder som Modgrund, Undskyldning.* — *d)* drepa hendi við e-u *slaae Handen imod noget* (dr. hendi við sóma sínum). — *e*) brjótask v. e-u *modsætte sig (see under* brjóta *II, 2, b);* hrökkva v. e-m *gjöre (rask, kraftig) Modstand imod;* nema v. (e-m) *gjöre, yde Modstand (jfr* viðnám); standa við e-u *staae imod (heraf* standa v. *standse, gjöre Holdt, hvor* við *staaer, som saa hyppig, næsten kun udfyldende; jfr I, A, 2, v ovenfor).* — *β*) hafa v. e-m *kunne staae sig imod;* engi má v. margnum (*see under* margr). — *f)* sporna v. e-u *forhindre, komme iveien for, staae imod.* — Varna v. e-u *(eg. staae imod, holde borte), afholde sig fra* (varna v. kjöti *afholde sig fra Kjödspise).* — Göra v. e-u *(gjöre noget imod, d. e.) gjöre noget for at forhindre, gjöre för;* kunna v. e-u *kunne gjöre for noget.* — *3) hvor det udtrykker, at noget stilles imod noget andet, som dets Æquivalent, som Værdi, Gjengjeld, Böder, Straf for el. desl.,* α) setja e-t v. e-u *sætte noget (op) imod (i Veddemaal).* — *β*) gefa e-t v. e-u *(give noget imod), give noget for.* — Láta, selja e-t v. verði *lade (noget gaae i en andens Eie), sælge (imod) for Betaling,* — γ) leggja e-t v. e-u *bestemme noget (imod noget, d. e.) som Böder, Straf for:* hann lagði 6 merkr v. hólmlausn *bestemte Holmlösningssummen til 6* m. (*see* hólmlausn, *og* leggja *I, A, 2, d,* γ). — *4) i andre Talemaader, a) saadanne uegentlige, der ere at henföre til II, A, 1, a og b ovenfor,* α) ganga (sk) v. e-u *(eg. gaae noget i Möde, d. e.) ikke fragaae, bekjende, erkjende, erklære sig vidende om, el. desl. (see ellers* ganga *I, A, 3 og II, A, β,* γ). — *β*) þegja v. e-u *tie til noget.* — γ) leita v. e-u *(söge Leilighed, Middel til noget) gjöre Forsög paa.* — δ) vakna v. (e-u; *ligesom vaagne til Opmærksomhed imod, i Retningen imod, d. e.) vaagne, komme til Gjenkjendelse af, Erindring om el. lign.* — ε) búask v. e-u *berede sig, ruste sig til noget;* vera búinn v. e-u *være beredt, belavet paa, beredt til at modtage, möde, etc.* — Þat er búit v. e-u *(f. Ex.* bardaga, orrustu, *etc.; eg. alle Forberedelserne til noget ere færdige, d. e.) det ligger ganske nær, er nærved, paa Nippet af at indtræde.* — ζ) þat er hætt v. e-u *der er Fare for noget.* — η) verða (vel, illa) v. e-u (*see* verða *I, A, 2, e);* verða v. bœn e-s *komme ens Önske, Bön imöde, opfylde den;* verða v. e-m *modtage, antage sig en.* — ϑ) komask v. e-u *have, faae Tid, Leilighed til noget.* — Koma e-u v. *(eg. kunne före, bringe noget hen til, henimod, i Berörelse med noget, d. e.) kunne gjöre Brug af, benytte noget (ved en vis Leilighed).* — ι) e-m heldr v. kafnan *(dat.?) en er paa Nippet til at, lige ved at kræles.* — κ) úhelgr v. áverkum *retlös lige overfor, imod Tilföielse af Saar, Legemsbeskadigelser (maaskee ogsaa at henföre til fölgende Classe, og da: retlös imod = uden Lovens Beskyttelse imod, el. lign.).* — *b) saadanne, som ere at henföre til II, A, 2 ovenfor,* α) stinga v. fótum *(eg. stöde med Benene imod noget), standse pludselig.* — *Beslægtet med og som det synes forkortet af denne Talemaade er:* stinga við *halte.* — *β*) vara e-n við e-u *advare en imod;* sjá v. (e-m, e-u), *tage sig i Agt, vogte sig (imod) for.* — *B) uden Forestilling om Bevægelse el. Retning, med, a)* bera e-t v. sèr *före noget med sig;* hafa e-n v. sèr til einvígis *have en i sit Fölge, med sig til Tvekamp;* hann var um hríð v. konungi *hos Kongen, i hans Fölge;* berjask við e-m *kæmpe i ens Fölge, med ham, paa hans Side.* — *b) med, tilmed, til:* eta smjör v. e-u *spise Smör til noget; jfr* átu ekki nema grös . . . eða grasrætr; sumir höfðu lítit brauð við þurrt ok hart *nöd det tilmed el. dertil.* — *c)* eiga, geta barn v. konu *faae Barn med.* — *III) adv., 1)* v. ok v. *(I) af og til; ligel. lidt efter*

lidt. — 2) *lidt, noget, en Smule (el. desl., svarende til det lat. sub- i sammensatte Adjectiver, som subobscurus, subrufus):* v. dimmr *noget, lidt mörk.*

Við (-jar, -jar), *f., (mest i pl.) Baand; Toug; Lænke.*

Viða (-u, -ur), *f., Mast.* — *b)* = viðr 4 *(?).* — *c) et större ophugget Træ.*

Viða, *see* vinna.

Viða (-aða, -at), *v. a. og n.,* 1) *v. a., m. dat., skove:* þú skalt v. heim öllum sumarviði *du skal skove og bringe hjem al Sommerbrændsel; abs.:* v. í skógi *skove.* — 2) *v. n., obstable Tömmer el. Riis (f. Ex. for at tænde Ild deri):* þeir Þorvaldr viðuðu fyrir dur öll ok lögðu eld í.

Viða, *see i* forviða.

Víða, *adv., vide, paa mange Steder vidt og bredt.*

Viðan (-ar, -ir), *f., Skovning, Skovhugst, Hugst; jfr* viðarhögg, viðarhöggst.

Víðátta (-u, -ur), *f., stor Udstrækning; jfr* víðerni, víðleikr; farit nú á víðáttu jarðar *ud i den vide Verden;* v. mikil *stor Udstrækning af Land;* víðáttu-skáldmæli = -skáldskapr *Digt (Nidvise), som ikke kan siges at være digtet om nogen især, men som kan anvendes paa hvilkensomhelst:* þat er v., er maðr yrkir um engi mann einkum.

Víðavangr (-s, *uden pl.*), *m., vid, aaben Mark:* úti á víðavangi *under aaben Himmel, paa aaben Mark.*

Viðbálkr *Vedstabel.*

Viðband *Vidie, som tjener til Baand, Vidiebaand (?); Dobbeltbundt af Riis (?).*

Viðbára, *især i pl.* viðbárur *intetsigende, tomme Undskyldninger, Skingrunde, I.*

Viðberjur = viðbárur, *I.*

-Viðbein *Kravebeen, Nöglebeen.*

Viðbiti (-is, *pl. d. s.*), *n., Suul (til tör Mad), I.*

Viðbitull *Mundbid paa et Bidsel.*

Viðbjóðandi *og* viðrb- (-a, -endr), *m., en som byder paa noget (især imod en anden).*

Viðbjóðr (-s, *uden pl.*), *m., Modbydelighed, Vederstyggelighed:* hafa viðbjóð á e-u *have Modbydelighed for noget; jfr* andstyggð; viðbjóðs-ligr, *adj., modbydelig, vederstyggelig, I; jfr* andstyggr.

Viðbjörn *Björn, som lever i Skove, Skovbjörn.*

Víðbláinn (-s, *uden pl.*), *m., den tredie Himmel (Eg.).*

Viðbland (-s, *uden pl.*), *n., noget som blandes sammen med noget andet.*

Viðborði (*for* vindborði?) *og* viðrb. *(rimeligviis for* veðrborði*), som det synes Vindsiden paa et Skib, df Sted, Stilling, hvor man er udsat for Strabadser el. Fare:* hafa sik á viðborða *indtage den farefuldeste Stilling, udsætte sig i Kampen;* láta e-n vera á viðrborða *lade en i Stikken.*

Viðbót *(uden pl.),* = viðbætir; *jfr* viðrauki.

Viðbragð *og* viðrbr. *(eg. hurtig) Legemsbevægelse:* hermannligasti í öllu viðbragði *lignende en Kriger i alle sine Legemsbevægelser.* — *b) Udseende:* á vöxt *og* v. *med Hensyn til Legemsdannelse og Udseende.* — Hýrast í viðbragði *faae et gladere Udseende; jfr* yfirbragð.

Viðbrattr *noget steil, I.*

Viðbrekkr, *adj.,* = viðbrattr; *n. sg. subst.:* var mjök viðbrekkt upp at ganga *der var en steil Opgang.*

Viðbrigði (-a), *n. pl., noget usædvanlig i sit Slags; en særdeles fortræffelig Ting, I.*

Viðbúinn *og* viðrb. *(el. hellere i to Ord) færdig, parat, beredt.*

Viðbúnaðr *og* viðrb., viðbúningr *og* viðrb. *Tilberedelse, Forberedelse:* hafa viðbúning *gjöre Forberedelser (til noget).* — 2) = atbúnaðr.

Viðburðr, *1) i pl.* viðburðir *det at gjöre Forsög, pröve paa noget (især naar det er tvivlsomt om man er i Stand til at udrette noget derved), I.* — 2) = atburðr 2, *a.*

Víðbyggðr *bebygget i stor Udstrækning, paa mange Steder.*

Viðbœtir (-is, *uden pl.*), *m., Tillæg; jfr* viðbót, viðrauki.

Vídd (-ar, -ir), *f., Vidde, Udstrækning.*

Víðerni (-is, *pl. d. s.*), *n., stor Udstrækning, Strækning; jfr* víðátta.

Víðfaðmr, *adj., som har lange Arme (i den bestemte Form* víðfaðmi, *cogn.).* — *b) som har en stor Udstrækning:* víðfaðmara ríki.

Viðfall = viðafall: aldrigi ná þeir viðfalli *de fik aldrig Leilighed til at tage Masten ned.*

Viðfang = viðarfang.

Viðfang *og* viðrfang, *1) det at have med at bestille:* manna verstr viðfangs *meget ond at komme i Kast med;* góðr viðfangs *god at komme til Rette med.* — *2) især i pl.,* við-

föng *Hjelpemidler, det nödvendige man behöver:* þá mun illt til viðfanga *saa vil vi have Vanskelighed ved at skaffe os det nödvendige (de nödvendige Levnetsmidler);* viðrfanga-lauss, *adj., uden Hjelpemidler.*

Viðfarar og viðfarir, *f. pl., Behandling:* hverjar viðfarir sem þeir görðu þeim *hvorledes de end behandlede dem.*

Viðfellinn, *adj., behagelig i Omgang, omgængelig, som man godt kan komme til Rette med.*

Víðfleyggr, *adj., som (flyver, d. e.) rygtes vidt omkring.*

Víðfrægja (-i, -ða, -t), *v. a., berömme, gjöre berömt.*

Víðfrægr *berömt.*

Víðförli, *f. indecl., det at være* viðförull *(lang Omkringreisen).*

Víðförull *som reiser vidt omkring, vidtbereist, som vide farer, færdes; i den bestemte Form som cogn.; n. sg. subst.:* nú göri ek eigi víðförult *nu gjör jeg ikke mange Reiser, nu holder jeg mig hjemme.*

Viðganga og viðrg. *det at vedgaae, tilstaae, Vedgaaelse, Tilstaaelse, Bekjendelse:* ok veitir hann viðgöngu, at hann er faðir at því barni; þat er viðrganga mín *(jeg tilstaaer herved)* at ek selda jörð mína *etc.;* v. syndanna *Syndernes Bekjendelse.*

Viðgangr *Tilvæxt, Opförsel:* fá viðgang *trives, være i Opkomst, el. desl., I.*

Viðgjald = gagngjald.

Viðgörð, *1) Reparation:* e-t þarf viðgörðar við *behöver at repareres. — 2) det hvorledes en (noget) viser sig mod en anden (andet);* viðgörðar-mikill *heftig, voldsom i sin Fremtræden:* veðr var hvasst ok viðgörðar-mikit *der var en stærk og voldsom Blæst.*

Viðgörningr (-gerningr) og viðrg. *Behandling, Medfart. — b) Kost, Föde, Underhold (man giver en):* lèttr v. *(let) ringe Kost.*

Viðhafnar-, *see under* viðhöfn.

Viðhjalp og viðrh- *Hjelp, Understöttelse, Bistand.*

Viðhlæjandi (-a, -endr), *m., en som tilsmiler, smigrer en.*

Viðhöfn *(uden pl.), Pragt, Stadselighed, Festlighed, I;* viðhafnar-mikill *prægtig, stadselig, festlig, I.*

Viðhögg *Huggeblok, I.*

Víðiland *Strækning, Landstrækning bevoxet med Vidieriis, B.*

Víðir (-is, *uden pl.), m., Vidieriis.*

Víðirif (-s, *uden pl.), n., det at oprive Vidieriis af Jorden (til Brændsel).*

Viðja (-u, -ur), *f., Vidie, Vie, I. — b) et större ophugget Træ?:* þeir veltu viðjunum á drekann *(dog hellere af* við, -jar).

Víðka (-aða, -at), *v. a. og n., 1) v. a., udvide, gjöre vid. — 2) v. n., blive vid, udvides.*

Viðkenning *den Maade at benævne i Poesie en Person el. betegne hans Navn efter et vist Forhold, samme staaer i til en Gjenstand el. en Person (jfr* Hrafn-áss = Óðinn; Meila blóði, Jarðar sunr = Þórr, *o. fl. lign.)*

Viðkoma, *see* viðkváma.

Viðkunnanligr, *adj., behagelig i Omgang; jfr* viðfelldinn.

Víðkunnr *vidtbekjendt, vidtberömt.*

Viðkváma og -koma *Vedrören, Berörelse.*

Viðkveð og viðrk- (-s, *pl. d. s.), n., Lyd, Skrig.*

Viðkvæði *Omkvæd, I.*

Viðkvæmni, *f. indecl., Ömfindtlighed, Fölsomhed, I.*

Viðkvæmr, *adj., ömfindtlig, som smerter (ved den mindste Berörelse):* varð hánum sárit viðkvæmt *Saaret smertede ham, han fölte Smerter i Saaret.*

Viðkvöð, *n. pl.,* = viðkveð.

Viðköstr *Vedstabel, Brændestabel, Træstabel.*

Viðlag *Omkvæd; jfr* viðkvæði, *I.*

Viðlagning og viðrl. (-a, -ar), *f., a) Tilföielse, Tilföining* (v. samstöfu *Tilföielse af en Stavelse); Udvidelse, Forstærkelse el. lign.* (v. hljóðsgreinar). *— b) Arith., Addition.*

Viðlátinn, *adj., (el. i to Ord) som har Tid, Leilighed. —* Þat er svá viðlátit *det hænger saaledes sammen, det forholder sig paa den Maade.*

Viðleggjanligr, *adj., som kan tilföies:* viðleggjanligt nafn *Tillægsord (nomen adjectivum).*

Víðleiki (-a, -ar) og -leikr (-s, -ar), *m., Udstrækning (jfr* víðátta, víðerni).

Viðleitinn, *adj., som gjör (ufortrödent) Forsög, forsöger sig.*

Viðleitni, *f. indecl., det at være* viðleitinn.

Víðlenda, *v. a., udvide, give större Udstrækning (et Rige).*

Víðlendi (-is, *pl. d. s.), n., ogsaa*

f. indecl., stor Strækning, store Sletter, udstrakte Marker; víðlendis-ferð *udstrakt Reise, Reise vidt omkring, det at reise vidt omkring.*

Víðlendr, *adj., a) om en Egn, med udstrakte Sletter, Marker af stor Udstrækning. — b) om Personer, som besidder, raader over udstrakte Lande.*

Viðlífi, viðrlífi *Livsophold.*

Viðligr, viðrligr = viðlíkr *omtrentlig, lignende.*

Viðlögur *og* viðrlögur, *f. pl., Penge el. noget, som sættes paa Spil, hvorom man kaster Tærninger (etc.), Paree:* kast um viðlögur. — *2) det at noget staaer paa Spil, yderste Nödvendighed:* í viðlögum *i Nödsfald, I.*

Viðmót *ens Væsen i Omgang* (viðmóts-góðr *god, behagelig i Omgang, omgængelig), I.*

Viðmæli *og* viðrm. (-is, *pl. d. s.*), *n., det at tale, samtale med en, det at svare en; Aftale (?); Ordspr.:* viðrmælis er hverr (maðr) verðr *enhver kan fordre Svar, har Ret til at blive talt med el. blive svart.*

Viðmæltr, *eg. sagt til en (ligefrem), df (Gramm.) ligefrem udsagt;* viðmælt *(n. sg. subst.) et ligefremt Udsagn (or. directa); mods.* hliðmælt *(see d. O. i Tillæget).*

Viðnám *og* viðrn. *Slaaen imod, Modstand:* ok fengit hvergi v. *og ingensteds faaet nogen Modstand;* veita v. *gjöre Modstand.*

Viðr *see* við *(præp.)* ☞ viðr-, *de saaledes begyndende sammensatte Ord, som ikke findes anförte nedenfor, see under* við-.

Viðr (-ar, -ir), *m., A) med pl., 1) Skov:* sól gengr til viðar *gaaer ned;* á viðum úti *ude i Skovene. — 2) et Træ (især i pl.,* = eik): þriðja dag sýndi hann fjóra hluti, þat er: sjó, fræ, grös ok viðu *Söen, Frö, Planter og Træer;* síðan var hrútr einn fastr á miðil viða *blev siddende fast imellem Træerne;* (þeir) hengdu hann þar á viðinum *der op i Træet. — 3) Tömmer til en Bygning:* viðir til skála; *i denne Betydning forekommer dette Ord iövrigt mest i sg. og collect., især i sammensatte Ord; jfr* kirkjuviðr, skálaviðr *etc. — B) alene i pl., 1) Skibsredskaber (af Træ, som Ræer, etc.; spec. om Masten):* reistu þeir viðu ok settu upp segl sín *de reiste op Masten og satte Seil til;* lèt hann ofan leggja seglin ok svá viðuna *(el. af* viða?) *han lod tage Seilene ind og fælde Masten. — 2) om et Slags Forskandsninger paa Skibe i Söbataille (?):* þeir urpu sèr jafnan meðal viðanna *(hvor Talen er om Kamp til Söes). — 3) Tömmeret, Træværket i en Bygning:* vel vandat hús at viðum *opfört af godt Tömmer. — 4)* = innviðir *(i et Skib). — C) uden pl., 1) Træ, Ved (betragtet som Stof el. Materie):* höggva við eðr telgja; hrár viðr eðr þurr; *jfr* kolaviðr, rekaviðr, gyrðisviðr, *o. fl. lign. — 2) Ved, Brændeved; Riis; jfr* sumarviðr. — *3) i Sammensætninger om Træsorter; jfr* beinviðr, furuviðr, *etc.;* viðar -bulungr *Vedstabel, Vedkast.* -bunki, *d. s.* -byrðr *Byrde af Riis, Brændeved.* -fang *Tilveiebringelse, Forskaffelse af Brændeved; i pl.* viðarföng *Forraad af Ved, Brændeved. — b) saameget af Brændeved, som man kan bære, I.* -farmr *Trælast, Tömmerlast.* -flutningr *det at bringe, flytte Ved el. Tömmer.* -heiti *Benævnelse paa Træer, Træarter (i Poesie).* -hlaði *Vedkast, Træstabel, Brændestabel, I.* -hlass *Vedlæs, et Læs Ved, Brændelæs, Tömmerlæs.* -holt *Bakke bevoxet med Ved, Skov, Skovbakke.* -högg *Tömmerhugst, Skovhugst, Skovning, Skovfældning.* -höggst *n., d. s.* -köstr *Træstabel, Vedkast.* -lauf *Löv.* -mark *Vedmærke, Tömmermærke.* -rif (-s, *pl. d. s.*), *n., det at rive Riis til Brændsel; Ret dertil (paa et Sted).* -runnr *Riisbusk, Krat.* -rætr, *f. pl., Trærödder, Vedrödder.* -taka *Borttagelse af Tömmer (uden Eiermandens Tilladelse)* -tálga *Tömmerarbeide.* -taug *Vidiebaand.* -teigr = skógarteigr. -teinungr *et opspirende Træ, Skud.* -verð *Betaling for Tömmer.* -verk *Skovning, Skovfældning, Skovhugst.* -vöxtr *Skovvæxt, Skov, som voxer paa et Sted:* hverr maðr á viðarvöxt í landi sínu. -öx *Skovningsöxe, Tömmeröxe.*

Víðr, *adj., vid, bred:* vítt fat; v. vágr; víðir vellir *en vid, stor Slette. —* Víðs vegar, *a) spredt, hist og her:* flýja víðs vegar *flygte i alle Retninger. — b) langt. — N. sg.,* vítt, *adv., vidt, langt.*

Viðra (-aða, -at *ogsaa forek. 3. s. præs.* viðrir), *v. n., 1) impers. indfalde med (det el. det) Veir. — 2) snuse (efter Veiret):* v. í allar ættir. *— 3) nu i det mindste ogsaa som v. a., veire* (v. föt úti).

Viðrátta, *see* veðrátta.

Viðrátta (-u, -ur), *f., det at have*

med at bestille; Kamp (= viðreign).

VIÐRAUKI *Tillæg, noget som föies til.*

VIÐRBÚNINGR, *see* viðbúningr.

VIÐREIGN (-ar, *uden pl.*), *f.*, *det at have med at gjöre, bestille; Kamp;* illr viðreignar *slem at have med at bestille, komme i Kast med.*

VIÐREKI *Tömmer, som driver op af Havet.*

VIÐRELDI *Födemidler til Livets Ophold.*

VIÐRÈTTA (-u, -ur?), *f.*, = viðrètting.

VIÐRÈTTING (-ar, -ar), *f.*, *a) det at komme sig, blive bedre.* — *b) Opreisning:* fá enga v. á e-u *ikke faae den mindste Opreisning.*

VIÐRFANG, *see* viðfang.

VIÐRGANGA, -GÖRNINGR, *see* viðg-.

VIÐRHENDING *den sidste Riimstavelse i en Verselinie.*

VIÐRHJAL *Samtale.*

VIÐRHJÁLP, *see* viðhjálp.

VIÐRI, *see i* góðviðri, illviðri.

VIÐRINI (-is, *pl. d. s.*), *n.*, *Tvetulle, Hermaphrodit, I.*

VIÐRKENNA, *v. a.*, *bekjende, tilstaae, erkjende.*

VIÐRKENNING (-ar, -ar), *f.*, *Tilstaaelse, Bekjendelse.*

VIÐRKOMANDI *tilkommende, fremtidig.*

VIÐRKOMNING (-ar, -ar), *f.*, *det at blive rört.*

VIÐRKVÆMILIGR *og* VIÐRKŒMILIGR, *adj.*, *passende, sömmende; bekvem; el. desl.* -liga, *adv.*, *paa en passende, sömmelig Maade.*

VIÐRLAGA, *see* viðlaga.

VIÐRLEGGJANLIGT NAFN *Tillægsord.*

VIÐRLIFNAÐR (-ar, *uden pl.*), *m.*, *Livsophold.*

VIÐRLIGR, -LÍKR, *see* viðl-.

VIÐRLIT (-s, *pl. d. s.*), *n.*, *Seen imod; Udseende.*

VIÐRLÖG, *n. pl.*, *Straf.*

VIÐRMÆLGI *Snakken sammen.*

VIÐRMÆLI, *see* viðmæli.

VIÐRNÁM, *see* viðnám.

VIÐRNEFNI (-is, *pl. d. s.*), *n.*, *Tilnavn; jfr* kenningarnafn.

VIÐRORÐ *Adverbium.*

VIÐRRŒÐA, *see* viðrœða.

VIÐRSJÁ, *see* viðsjá.

VIÐRSKIPTI, *see* viðskipti.

VIÐRSLAG (*ordr. Modslag*) *Parade.*

VIÐRSTAÐA, *see* viðstaða.

VIÐRSTYGGÐ = andstyggð, I.

VIÐRSTYGGILIGR, *adj.*, *vederstyggelig,* = andstyggiligr, *I.*

VIÐRSÝN *Varsomhed, Forsigtighed; jfr* viðsjá. — *b) Forsynlighed.*

VIÐRSÝND, *see* viðsýnd.

VIÐRTAKA, *see* viðtaka.

VIÐRTAL, *see* viðtal.

VIÐRTALAN (-ar, *uden pl.*), *f.*, *Samtale.*

VIÐRTEKJA *og* -TEKT, *see* viðtekja.

VIÐRTŒKILIGR, *see* viðtœkiligr.

VIÐRVIST *og* VIÐVIST, *a) Nærværelse.* — *b) Omgang* (góðar viðvistir); viðvistar-maðr, (*især i pl.*) *en som er nærværende, tilstedeværende.*

VIÐRVÆRI, *sjelden* VIÐVÆRI (-is, *uden pl.*), *n.*, *Underholdning, Levemaade.*

VIÐRŒÐA *og* VIÐRRŒÐA *Samtale.*

VIÐSJÁ *og* VIÐRSJÁ (-r, -r), *f.*, *Varsomhed, Forsigtighed:* gjalda v. við (e-u) = gjalda varhuga við = göra e-t at viðsjám *tage sig i Agt for noget.* — Váru nú miklar viðsjár um þingit *den ene passede paa, frygtede den anden, saalænge Thinget stod paa.* — *b)* hafa e-n at viðsjá um e-t *ikke betroe, holde en udenfor noget;* viðsjármaðr *en som man skal tage sig i Agt for:* hafa e-n at viðsjármanni = hafa e-n at viðsjón; viðsjá-verðr, *adj.*, *som man skal tage sig i Agt for.*

VIÐSJÁLL, *adj.*, *klog, snedig, I.*

VIÐSJÓN *og* VIÐRSJÓN *Varsomhed, Forsigtighed (for el. imod):* hafðr at v. *behandlet saaledes, at man tager sig i Agt for ham, behandlet som mistænkelig.*

VIÐSKIPTI *og* VIÐRSK. *det at have med at bestille; Mellemværende; Kamp.* — *b) Omgang:* eiga við kvikvendi v.

VIÐSKOT *det at stöde til en;* viðskota-illr *ond at have med at bestille, ond i Omgang.*

VÍÐSKYGGN *klartseende vidt omkring.*

VIÐSMJÖR *Olie* (= olea); *i Sammensætninger ogsaa Olietræ (jfr* viðsmjörs-kvistr, *nedenfor);* viðsmjörshorn *Oliehorn.* -ker *Oliekruus.* -kvistr *Oliegreen, Oliekvist.* -trè *Olietræ; og fl.*

VIÐSPYRNA (-u, -ur), *f.*, *det at sætte Foden el. Födderne imod; noget til at sætte Foden eller Födderne imod.*

VIÐSTAÐA *og* VIÐRSTAÐA, *a) kort Ophold, Töven paa et Sted.* — *b) Modstand (i Kamp):* hafa viðstöðu *finde Modstand;* viðstöðu-laust, *n. adj., adv.*, *uden Ophold, uden Töven, strax.*

VIÐSTADDR, *adj.*, *nærværende*, *tilstedeværende*.

VIÐSÝND (-ar, -ir), *f.*, = viðsjá, viðsjón: göra e-t at v. *tage sig i Agt for*.

VÍÐSÝNI *vid Udsigt*.

VÍÐSÝNN *som frembyder vid Udsigt*; *n. sg.*, *subst.*: þar sem víðsýnt var *der, hvor der var vid Udsigt*.

VIÐSŒMING (-ar, *uden pl.*), *f.*, *Tilfredshed med noget*; *noget som gjör en tilfreds, Tjeneste*: veita e-m v. *vise en en Tjeneste*.

VIÐTAKA *og* VIÐRTAKA, *a) det at modtage, Modtagelse*; *spec. og især i pl.* viðtökur *gjestevenlig Modtagelse*: hafa góðar, illar viðtökur *blive godt, slet modtagen som Gjest*. — *b) det der modtages (f. Ex. Böder)*: frændr skulu skipta viðtökunni með sèr i öllum stöðum *Frænderne skulle overalt dele Böderne mellem sig*. — *c) Modstand (i Kamp)*: varð þar engi viðtaka *der blev ingen Modstand gjort*; viðtökumaðr *Modtager (f. Ex. af Böder efter en dræbt Slægtning)*.

VIÐTAKANDI (-a, -endr), *m.*, *Modtager*.

VIÐTAL *og* VIÐRTAL *Samtale*; *jfr* viðrtalan.

VIÐTEKJA, VIÐTEKT *og* VIÐRTEKT = viðtaka (*Modtagelse*).

VIÐTŒKILIGR *og* VIÐRTŒKIL., *adj.*, *modtagelig*.

VIÐTÖKU-, *see under* viðtaka.

VIÐUR, *f. pl.*, *see* viða.

VIÐVANINGR (-s, -ar), *m.*, *Begynder* (viðvanings-skapr, *m.*, *det at bære sig ad som en Begynder*), *I*.

VIÐVARAN *og* -VÖRUN (-ar, *uden pl.*), *f.*, *Advarsel, Paamindelse om at tage sig i Agt*; viðvörunar-verðr, *adj.*, *som man bör tage sig i Agt for, som man skal bruge med Forsigtighed, være forsigtig med*.

VIÐVARNAN (-ar, -ir), *f.*, *det at* varna við (*jfr* varna).

VIÐVINDILL (-ls, -lar), *m.*, *Vedbende (hedera helix)*.

VIÐVIST, *see* viðrvist.

VIÐVÆRI, *see* viðrværi.

VIÐVÖRUN, *see* viðvaran.

VÍF (-s, *pl. d. s.*), *n.*, *(især i Poesie), Kvinde*; *spec. Kone, gift Kvinde*.

VÍFINN, *adj.*, *kvindekjær*.

VÍFL (-ar, -ar), *og* VÍFLA (-u, -ur), *f.*, *Kjep, som bruges til at banke Töi med, naar det skal vadskes, Banketræ*.

VÍFNI, *f. indecl.*, *Kvindekjærhed*.

VÍG (-s, *pl. d. s.*), *n.*, *a) Kamp*: vekja v. *begynde Kampen*. — *β) spec.*, = hesta-at: sè verði at betri fyrir vígs sakir *fordi den (ɔ: Hesten) kan bruges til Hestekamp*. — *b) Drab*: lýsa vígi e-s, lýsa vígi á hendr sèr *erklære, forkynde at have dræbt en*; vígs-atvist *det at være tilstede, hvor der foregaaer Kamp, hvor en el. flere blive dræbte*. -bót, *især i pl.* -bætr *Böder for begaaet Drab*. -gengi *Hjelp, Understöttelse i Kamp*: veita e-m v. -gjald = vígsbætr. -mál *Drabssag, Sag, som bliver anlagt for begaaet Manddrab*. -sök = vígsök; víga-brandr *et (sværdlignende) Meteor, som ansaaes for at bebude Krig, I*. -far = víga-ferli. -ferði = ferli, *n. pl.*, *hyppige Manddrab*. -guð *Krigsgud*. -hnöttr *et Slags Meteor i Form af en Kugle, I*; *jfr* vígabrandr. -hugr *Drabs Hu, Sindsstemning, hvorved Lyst til Manddrab er fremherskende, I*; *jfr* víghugr. -maðr *Mand skikket til el. övet i Kamp*. -mannligr, *adj.*, *som seer krigersk, kamplysten og modig ud* (-liga, *adv.*), *I*.

VIGÁSS *den Bjelke, som paa langs dannede den överste Rand af en* víggyrðill; *en Bjelke el. Trerslaa, der tjener til Forskandsning el. desl. (f. Ex. i Indgangen til et Huus)*.

VÍGBÓT = vígsbót.

VÍGDJARFR *modig, tapper i Kamp*.

VÍGFIMI, *f. indecl.*, *Vaabenfærdighed*, = vápnfimi.

VÍGFIMR *övet i Kamp, vaabenfærdig*.

VÍGFLAKI *og* -FLEKI *et Slags Stormtag, som hængtes skraas ud fra Skibet (enten Rælingen el. Masten) til Bedækning for de Kæmpende*.

VÍGFRŒKN *tapper i Kamp*.

VÍGFÚSS *kamplysten (Eg.)*.

VIGG (-s, *pl. d. s.*), *n.*, *og* VIGGR (-jar, -ir), *m.*, *Benævnelse paa en Hest og et Skib*.

VÍGGIRÐA, *v. a.*, *forskandse, befæste*: (þeir) víggirðu kirkjugarðinn með röptum.

VÍGGIRÐING (-ar, -a), *f.*, *Befæstning, Forskandsning*.

VÍGGYRÐILL (-ils, -lar), *m.*, *et Slags Forskandsning (paa Skibe i Söslag) langs med Skibsbordet el. Rælingen (et Slags Planke el. Brædevæg undertiden med, undertiden uden Aabninger; der omtales ogsaa et andet Slags* víggyrðlar *i Form af et Stormtag og varierer saadan Betegnelse med* vígflaki *el.* vígfleki).

VÍGGYRÐLA (-aða, -at), *v. a.*, *danne* víggyrðlar, *forskandse dermed (jfr foreg. Ord)*.

Víghestr *Hest, som bruges til Hestekamp* (hesta-at).

Víghugr = vígahugr.

Vígi (-is, *pl. d. s.*), *n.*, *1) Kamp, især i sammensatte Ord som* atvígi, einvígi. — *2) Sted, bekvemt til at kæmpe, til at forsvare sig el. angribe i Kamp; Værn, Forskandsning.* — *3) Beklædning af Bræder ovenover Rælingen deels til at afværge Söstyrtninger, deels til Forskandsning i Kamp;* vígis-munr *Forskjel paa Stilling i Kamp.*

Víging (-ar, -ar), *f.*, *det at* vígja *(Vielse.)*

Vígja (-i, -ða, ðr), *v. a.*, *vie, indvie:* v. kirkju, sönghús *etc.;* v. eld *gjöre helligt Tegn over en Ild.* — *b)* v. dverg utan steins með málajárni *hindre en Dverg fra at komme ind i sin Steenbolig ved at svinge et* málajárn *(see d. O.) over den, el. lægge det foran Indgangen (?).* — *c)* v. til biskups, prests *vie til Biskop, Præst.* — *d)* vígja til konungs *salve en som Konge, krone.* — *e) om ægteskabelig Forening:* v. saman hjón *vie et Par Folk sammen;* láta v. sik við konu *lade sig vie til en Kvinde.*

Vígkœni, *f. indeel., Konstfærdighed, Övelse i at före Vaaben i Kamp.*

Vígkœnn *övet i Kamp, vaabenfærdig.*

Víglið *Krigsfolk, Tropper (Eg.).*

Vígligr, *adj.*, *som seer kampdygtig, krigersk ud; kampdygtig.* -liga, *adv.*, *paa en krigersk Maade.*

Vígljóss *saa lys, at man kan (see at) kæmpe; n. sg. subst.:* þá er vígljóst var orðit *da det var blevet saa lyst, at man kunde begynde Kampen.*

Víglýsing *det at erklære sig for Ophavsmanden til el. Udöver af et Drab;* víglýsingar-vitni *Vidne til, at en har erklæret sig for Ophavsmanden til et Drab; Vidnesbyrd herom* (bera v.).

Vígmáligr, *adj.*, *som gjerne taler om Kamp, lægger Lyst til Kamp og Strid for Dagen i sin Tale.*

Vígmannligr, *adj.*, = vígamannligr. (-liga, *adv.*), *I.*

Vígmóðr *træt, mödig af Kamp, kampmödig; ogsaa som det synes heftigt, hidsigt kæmpende (Eg.).*

Vigr (-rar, -rar), *f.*, *et Spyd (poet.).*

Vígr, *adj.*, *som kan kæmpe, kampdygtig, dygtig til Kamp:* v. manna bezt *vaabenfærdig fremfor andre, den raskeste Kriger.* — *2) neut. sg.*, vígt *(impers.) i:* eiga vígt um konu *have Ret at gribe til Vaabenhevn for udövet Krænkelse imod en Kvinde.*

Vígrakkr *tapper, modig i Kamp, krigersk.*

Vígroð (-s, *pl. d. s.*), *n.*, *ordr. Kampródme, d. e. rödt Skjær bebudende blodig Kamp:* vígroði lýstr á skýin fyrr enn blóð komi á jörð.

Vígroði, *m.*, *d. s.* — *b) Guldglands af Vaaben el. Rustning (Eg.).*

Vígsárr *saaret i Kamp.*

Vígskár = herskár *(Eg.).*

Vígskarð *Aabning i Forskandsninger (paa Fæstninger og Skibe) til at skyde gjennem, el. til Udfald, Stormhul.*

Vígskarða (-aða, -at), *v. a.*, *danne, forsyne med* vígskörð *(jfr föreg. Ord).*

Vígsla (-u, -ur), *f.*, *Vielse; Indvielse;* vígslu-dagr *Vielsedag.* -eiðr *Vielseed; spec. Kroningsed.* -gull *Rigsæble (?).* -hrútr *Væder indviet til Offring.* -kaup *Betaling for Indvielse.* -klæði, *n. pl.*, *Vielsesdragt; Kroningsdragt.* -skrúð, *d. s.* -taka *det at lade sig vie, krone.*

Vígslóði *(uden pl.) den Afdeling i Graagaasen, som afhandler Drab, legemlig Overlast og andre personlige Fornærmelser.*

Vigsök *Drabssag;* vígsakar-aðili *den af den Dræbtes Slægtninge, som staaer nærmest til at anlægge og före Drabssagsprocessen.* -bætr, *f. pl.*, *Böder for Manddrab.*

Vígtönn *Huggetand.*

Vígvèl *Krigsredskab.*

Vígvöllr *Kampplads.*

Vígvölr *hvilkensomhelst Gjenstand, man hæver til Slag, el. for at tilföie en anden en Læsion el. for at slaae ham ihjel.*

Vik (-s, *pl. d. s.*), *n.*, *1) en liden Bevægelse (til Siden etc.), I (saal. nu* ganga ekki handarvik *ikke et Haandsbred;* vikafærr, vikagóðr *istand til, villig at gaae Smaaærender).* — *2) Indbugtning; Krig; jfr* munnvik*; ogsaa om den Krig, som Haaret danner med Panden ovenover Tindingerne.*

Vík (-r, -r), *f.*, *Vig, liden Bugt; Talemaade:* róa v. á e-n *(det hele ueg.), give en et Knæk, knække en, ydmyge, tilföie en en Ydmygelse, el. desl.; Ordsprog:* v. skyldi milli vina, ok fjörðr í milli frænda *(en Vig burde ligge imellem Venner og en Fjord imellem Frænder, d. e.) de burde ikke boe altfor nær hinanden.*

Vika (-u, -ur), *f.*, *1) Uge:* viku

fulla ok fasta *en fuld, heel Uge;* á viku fresti *om en Uges Tid.* — *2) om Længdemaal, især til Söes:* v. *el. med Tilföining af* sjávar (sjóvar) *en Sömiil; ligel., men sjeldnere til Lands, Miil:* hans búgarðr lá eigi firr borginni, enn einar tvær vikur *laae ikke længere end et Par Miil fra Byen, Staden;* viku-frestr *en Uges Frist.* -för *en Uges Reise.* -matr *Levnetsmidler til en Uge.* -munr *Forskjel af en Uge.* -stef (-s, *pl. d. s.*), *n.*, *en Uges Frist:* (hann) lagði til vikustef um fund þeira *bestemte en Uges Frist til Slaget skulde leveres.* -stefna, *a) en Uges Stævning, Stævning til at möde (f. Ex. for Retten) om en Uges Tid.* — *b)* = vikustef: þeir lögðu vikustefnu of fund þenna *berammede at dette Möde skulde finde Sted om en Uges Tid.* -verk *en Uges Arbeide, I.* -þing *thingligt, retligt Möde inden en Uges Forlöb (kan ogsaa bet.: som varer en Uge);* vikna-mót, *n. pl., Ugeskifte:* á viknamótum. -tal *Ugetal.*

Víkhvarf *liden Vig.*

Víking (-ar, -ir), *f.*, *Vikingsfærd, Vikingstog, Sötog, Söröveri.*

Víkingr (-s, -ar), *m.*, *Viking, Söröver; Voldsmand; Ordspr.:* eigi fara víkingar at lögum *Vikinger bryde sig ikke om Lovene;* víkinga-bæli *Sted, hvor Vikinger have Tilhold.* -dráp *Vikingers Drab.* -höfðingi *Vikingehövding.* -lið *Vikingers Krigsfolk.* -skeið, -skip *etc.*

Víkingligr, *adj.*, *som passer sig for en Viking el. Voldsmand.*

Víkingskapr (-ar, *uden pl.*), *m.*, *Vikingsfærd; Voldsfærd.*

Víkja (vík, veik [*senere* vèk] vikum, vikit), *v. a.*, *(d. vige), m. dat.*, *A) f. a.*, *1) eg.*, *(lade vige) sætte noget i Bevægelse i en vis Retning, bevæge, dreie:* v. sèr við *vende, dreie sig om el. til Siden;* v. hestinum *dreie Hesten til Siden; abs.:* v. til e-s *begive sig hen til en;* v. at e-m *gaae hen til en (for at hilse ham);* v. heim *vende hjem.* — *2) ueg., a) pers., α)* v. til við e-n (ɔ: máli, orðum, *el. desl.*) *henvende sig til en om at gjöre noget.* — V. skapi sínu til e-s *vende sin Hu til en, blive ens Ven.* — *β) henvise:* v. e-u til atkvæða e-s *henvise en Sag til ens Afgjörelse, Bestemmelse;* v. máli sínu undir e-n *henvise en Sag til ens Afgjörelse.* — *b) impers.:* e-u víkr svá við *hænger saaledes sammen, Sagen er;* því víkr öðruvís við *det hænger anderledes sammen, Sagen forholder sig anderledes, der er andre Omstændigheder, el. desl.* — *B)* víkjask, *f. p., refl.:* víkjask við skjótt *sætte sig strax i Bevægelse:* hann veiksk við skjótt *(ved Efterretningen om at han blev sagsögt)* ok kvaddi upp menn sína; þeir vikusk lítt undir *viste Utilböielighed til at Deeltagelse i Sagen, til at tage sig af hans Sag.* — *D) p. pr., a)* vikinn; *jfr* afvikinn. — *b) nu ogsaa almind. Talem.:* e-m er vikit *(n. p. pr. impers.) en er heelt forandret, han ligner sig ikke selv mere.*

Víkjanligr, *adj.*, *god at komme til Rette med.*

Vikna (-aða, -at), *v. n.*, *1) eg.*, *give efter, lade sig trænge tilbage; lösnes;* hestrinn viknaði við lagit; fylkingin viknaði nokkut fyrir *begyndte at vige.* — V. í knèsbótum *synke i Knæèrne.* — *2) ueg., a) blödgjöres, blive rört el. bevæget.* — *b) formindskes, aftage:* verkir vikna.

Vikóttr, *adj.*, *krigst.*

Víkóttr, *adj.*, *med mange Viger, Bugter, I.*

Vikr (-rar, -rar), *m. el. f.*, *Pimpsteen;* vikra-kast *Udspruden, Opkasten af Pimpsteen.*

Vikrkol = vikr.

Víkva, *anden Form for* víkja.

Vil (-s, *uden pl.*), *n.*, *Behag, Behagelighed:* segja e-m e-t í v. *sige en noget til Behag;* göra e-m e-t í v. *gjöre en noget til Behag, til Gunst for en, gjöre en noget til Villie.* — *b) Lyst, Begjerlighed:* vil ok dul tælir virða sonu.

Víl (-s, *uden pl.*), *n.*, *a) Klynken, Klagen, Jamren (især paa Grund af Mangel el. foregiven Mangel), I; jfr* vál. — *b) Elendighed, Usselhed:* lifa við v. ok erfiði *fremdrage Livet i Elendighed og med stor Besværlighed.* — *b) besværligt Arbeide, Besværlighed (Eg.).*

Víla (-aða, -at), *v. n.*, *klynke, klage, jamre sig (især paa Grund af Fattigdom, Mangel;* v. ekki fyrir sèr at *etc. ikke at lade sig afholde fra noget ved Betænkeligheder, ikke tage i Betænkning, I.*

Vild (-ar, -ir), *f.*, *a) Villie:* með v. ok vitorði e-s *med ens Vidende og Villie.* — *b) Gunst, Velvillie, Villie, Behag:* í v. við lýðinn *for at behage Folket, Folket til Villie;* fyrir vild-

ar sakir við lýðinn, *d. s.;* með vildum *efter Önske* (í fyrstu gekk hánum með vildum); göra e-m e-t í vild *gjöre en noget til Villie.* — *c) Tykke, Godtbefindende:* vildar-klæði *n. pl., Stadsklæder.* -lið *ens intime Venner, ens Fortrolige; de fornemste, bedste, tappreste (etc.) Mænd.* -maðr *mest i pl.* -menn *de som en har kjær, höre til ens nærmeste Omgivelse, ens Fortrolige:* vildarmenn lágu í skálanum, en verkmenn váru til iðju farnir.

Vildiskona *Veninde, B.*

Vildislýðr = vildarlið, vildarmenn *(Venner).*

Vildismaðr = vildarmaðr.

Vildr, *adj.*, *(compar.* vildari *og* vildri, *superl.* vildastr), *a) kjær, fortrolig, intim:* v. vinr. — *b) god, ypperlig, udmærket:* engi hafði vildra (pell) sèt; hinn vildasti purpuri; ef eigi eru vildri föng á *dersom man ikke veed bedre Raad, dersom man ikke kan hitte paa et bedre Middel.*

Vilgi *og* **vilgis**, *som adv., a) negtende, ikke:* v. góð saga *mindre god Efterretning.* — *b) forstærkende,* = mjök: vilgis lengi *meget længe;* vilgis opt *meget ofte, hyppig.*

Vilhallr *villig, partisk:* vera e-m v. *være partisk for en.* — *b)* villhallt, *n. sg., adv.:* segja vilhallt *tale som en vil höre, snakke en efter Munden, el. desl.*

Vili (-ja, *uden pl.*), *m., Villie:* fyrir vitorð ok vilja e-s *imod ens Vidende og Villie; Talemaade:* taka viljann fyrir verkit *(I) tage Villien i Gjerningens Sted; Ordsprog:* vilinn dregr hálft hlass *(I), eg. Villien alene trækker det halve Læs, d. e. udförer det halve, beseirer de halve (de störste) Vanskeligheder.* — Fá sinn vilja *faae sin Villie (med et Fruentimmer);* at vær görim várn vilja meðr þeim *(ɔ: Fruentimmerne).* — *b) Villie, Behag:* til guðs vilja; vilja-hönd *villig Haand:* meiða viljahendi *med Forsæt.* -lauss, *adj., 1) uden Villie el. Energie; spec. uvillig til at gjöre en Tjenester, I.* — *2) uden Glæde, glædelös (Eg.).* -leysi (-s, *uden pl.*), *n., Uvillighed til at vise en Tjenester.* -maðr *Mand, der handler en til Behag, efter ens Smag, el. desl.*

Vilik = vil ek *præs. 1. s. af fölg. O. og* ek.

Vilja *og (i Overeensstemmelse med* mundu, skyldu, *præterit. infin.)* **vildu** (vil, *2. pers.* vill *el.* vilt, *3. pers.* vill — viljum, *imperf.* vilda; *præs. conj.* vilja — vilim; *supin.* viljat),*A) v. a., ville, etc., 1) med et Infinitiv, a) ville, være villig til, være at formaae til:* viltu nú efna orð þin *vil du nu holde dit Löfte;* hann vildi eigi fara; hann vildi eigi sættast *vilde ikke indgaae Forlig;* vildu öngvir hánum veita *ingen vilde yde ham Bistand.* — *b) ville, önske:* lèzt tveggja missera bjargarvist hafa vilja *at han önskede at have, faae etc.;* hvárt hann vil úti eða inni tala við Egil Skallagrímsson *om han önsker, vil etc;* v. heldr *(med fölg. inf.) vilde hellere, foretrække at etc.;* þannig vilda ek helzt skapfarinn vera sem Kári *saaledes önskede jeg helst at være til Sinds;* vil ek þat vita, hvárt *det vil jeg, önsker jeg at vide om.* — *β) ofte for at give Talen Afrunding el. mere Eftertryk (som i Dansk):* en biðja vil ek þik, at þú bíðir mín *men det vil jeg bede dig om;* því vil ek heita Sigfússonum *det lover jeg S.* — *γ) hvor Infinitivet er udeladt:* svá vil ek heil (ɔ: vera)! *saa sandt jeg lever! (saasandt jeg önsker at leve).* — *c) ville, have i Sinde, agte, staae i Begreb med, ville gjöre Forsög paa el. desl.:* þú vildir hrópa mik *du havde i Sinde at omtale mig paa en forhaanende Maade;* nú vil ek nefna gerðarmenn mína *nu vil jeg etc.;* vilið èr nökkut hèraðsektir gera eða utanferðir *agter I (el. önsker I) at bestemme etc.;* (hann) vildi fara utan fyrst *agtede, havde besluttet;* þeir vildu undan, út *(etc.)* leita, ganga *de vilde, agtede, vilde gjöre Forsög paa at etc.* — *Og utallige lign.* — *β) hvor Infin. er udeladt, ville, agte sig (ɔ: et Steds hen);* þeir vildu þangat; hann kvazk v. út til Íslands. — *2) med en acc. cum. infin., hvor Usagnsordet i Infinitiv er udeladt, önske:* v. e-n feigan *önske ens Död (Dropl.);* v. e-n ór landi *önske en ud af Landet; jfr* hann vildi eigi Eigil hèr í landi. — *3) med en conjunctivisk Sætning, der begynder med* at, *ville, ville önske, önske, foreslaae (Dropl.) el. desl.:* vildir þú, at ek stæði upp *önsker du at jeg staaer op?;* viltu, at ek snúisk at þèr *önsker du at etc.;* vil ek, at þèr farit heim *jeg vil at I skal gaae hjem;* hann vildi, at þeir væri sáttir *önskede at;* vilda ek, góðr drengr! at þú gengir inn í stofuna *jeg vilde önske, at du, Kammerat! vilde;* vil ek at vèr farim þegar *jeg önsker, foreslaaer at vi strax drage etc.* — *Og fl. lign.* —

4) *med en acc., a) ville, være villig til:* hann kvazk þat gjarna vildu *det var han meget villig til.* — *b) önske, ville (ville antage, taale, tillade etc.), have i Sinde, sigte til el. lign.;* þenna kost vil ek; hann vildi ekki nema sjálfdœmi *vilde ikke indlade sig paa andre Betingelser, end at han dömte selv i Sagen;* ek veit hvat S. vill; þat vill hann, at vèr *jeg veed hans Mening, han vil at etc.;* (hann) kvezk eigi v. skræktun *vilde ikke höre, önskede at være fri for Skraal.* — V. e-m gott *ville en vel.* — Hvat viltu? *hvad vil du? hvad er dit Ærende? og fl. lign.* — *B) v. n.:* v. til *hændes, forefalde.* — E-m vill e-t til *noget hænder en.* — *C) part.,* viljandi *som gjör noget med Villie, med velberaadt Hu.* — *II) f. p.,* viljask við e-n *forliges med en, komme ham imöde.*

VILJAÐR, *adj., som har Villie el. Tilböielighed i en vis Retning, som vil (en vel el. ilde):* engi skal v. betr enn ek, at vera þeim bóndum úþarfr *ingen skal have bedre Villie dertil;* v. e-m vel; *jfr* illviljaðr; þèr erut viljaðir til líkamsins, en eigi til sálarinnar. — 2) *som er efter ens Villie:* sem vèr vitum, at guðligu rèttlæti sè þægiligt ok vel viljat. — *b) impers.:* e-m er betr viljat, at *etc. en önsker hellere, at etc.*

VILJAN *og* -UN (-ar, *uden pl.*), *f., Villen.*

VILJANLIGR, *adj., som skeer med god Villie, frivillig:* sjálfráðlig ok viljanlig þjónusta. -liga, *adv., frivillig.*

VILJUGR, *adj., villig, beredvillig (især om at foretage sig, hvad man bliver bedt om).*

VILKVÆÐR, *adj., som gjerne roser, besynger andre.*

VILLA (-u, -ur), *f., a) eg., Forvildelse, det at fare vild; jfr* hafvilla. — *b) ueg., α) Vildfarelse.* — *β) Kjætteri, kjætterisk Mening.* — *γ) Forvildelse, Misgreb; Forbrydelse:* ef maðr verðr fyrir þeiri villu, at hann vegr mann til arfs; villu-átrúnaðr *falsk Tro.* -biskup *falsk Biskop.* -boðorð *falsk, kjættersk Bud.* -karl = villumaðr. -kenning *falsk, kjættersk Lære.* -lauss, *adj., fri for Vildfarelse.* -maðr *en som er vildfarende; spec. Kjætter.* -myrkr *forvildende Mörke.* -páfi *falsk, kjættersk Pave.* -ráð *forvildende Raad.* -samligr, *adj., forvildende, forförerisk.* -samr, *adj., d. s.* -spámaðr, *falsk Spaamand, falsk Prophet* -stigr *vildsom, forvildende Sti, Vildfarelsens Sti.* -trú *falsk, vrang, kjættersk Tro.* -þoka *Vildfarelsestaage.* -vápn *Kjættervaaben.*

VILLA (-i, -ta, -t), *v. a., 1) f. a., a) eg., forvilde, före paa Afveie:* sá maðr hefir viljat villa leitina fyrir oss *villet söge at bringe os paa Vildspor;* v. sjónir fyrir e-m, *eg. forvilde ens Syn, gjöre at en synes at see, hvad han ikke seer (mest neg.).* — *b) ueg., α) vilde; forvilde, forlede, forföre:* hinn vándi falsari, er villt hefir konungsson. — *β) spec. i Lovsproget, bringe Forstyrrelse ind i, forvirre:* v. kyn e-s *feilagtig fremstille en Arvings Slægtsgrad til den Afdöde; spec. ved Lovtrækkeri el. andre Kneb at fordreie, forvirre en Sag;* v. heimildir; v. landsbrigð. — 2) villask, *f. p., a) pass., α) eg.:* hundunum villisk farit *Hundene tabe Sporet.* — E-m villisk sýn *ens Syn blændes, forvirres, han kan ikke see (en nærliggende Gjenstand).* — *β) ueg. (jfr 1, b, β ovenfor):* ef hánum villask váttar *dersom han mister sine Vidner, ikke kan före dem.* — *b) refl. (el. pass.?), vildes, forvilde sig* (nú villask hundarnir farsins *de tabe Sporet*); *tage feil.* — *3)* villtr, *p. pr., som adj., forvildet* (= villr).

VILLÁTTA (-u, -ur), *f., öde Strækning, Vilde.*

VILLHYGGJANDI *(som tænker feil) som er fra Forstanden.*

VILLIDÝR *Vilddyr, vildt Dyr; i pl., Vildt.*

VILLIELDR *vild (ikke tændt af Mennesker) Ild, Lynild (?).*

VILLIFŒRR *(om en Vei) hvor man let farer vild.*

VILLIGÖLTR *Vildbasse.*

VILLIMÖRK *Örken.*

VILLIRÁÐI, *adj., vildraadig.*

VILLISTIGR = villustigr.

VILLISVÍN *Vildsviin.*

VILLR, *adj., vildfarende, som farer vild:* v. vegar *som forfeiler Veien.*

VILMÁL, *n. pl.,* = vilmæli.

VILMÆLI, *n. pl., noget, som siges til Gunst for en, i ens Faveur.*

VILNA (-aða, -at), *v. a., a) f. a., i Udtrykket:* v. e-m í *vise en en Gunst el. Gunstbeviisning; spec. om at sælge en noget med Afslag.* — *b)* vilnask, *f. p., som v. dep. a., haabe, vente, haabe paa, have Fortröstning til, el. desl., α) m. gen.:* vilnaðisk hann jafnan guðs miskunnar, en tortryggði aldri *han haabede bestandig*

paa Guds Miskundhed etc.; man ek þess vilnask *(jeg haaber)*, at hamingja fylgi nafni. — *β) med en afhængig Sætning, der begynder med* at: ok ek vilnumsk, at svá skal raun á bera *jeg haaber at det skal ogsaa vise sig.*

Vilnaðr (-ar, *uden pl.*), *m.*, *Gunst, Behagelighed, Gunstbeviisning:* göra e-m e-t til vilnaðar *til Gunst for en, en til Villie; föie en.*

Vilnan *og* -un (-ar, -ir), *f.*, *Haab, Fortröstning:* vera í góðri vilnun *være, leve ved godt Haab.* — *b)* = vilnaðr: göra e-m vilnan.

Vilpa (-u, -ur), *f.*, *Skarnpöl, I.*

Vilr, *adj.*, (*compar.* viljari, *superl.* viljastr) *ypperlig, ypperligst; jfr* vildr *b.*

Vílsamr, *adj.*, *a) klynkende, klagende, I.* — *b) som vidner om Elendighed, Usselhed.*

Vílsinni (-is, *uden pl.*), *n.*, *Slid og Slæb:* fyrir v. ok nauð.

Vílstigr *Vei, hvorpaa der möde en mange Besværligheder, Farer, megen Modgang:* margan vílstig varð hann at ganga.

Vilyrði, *n. pl.*, = vilmæli.

Víma (-u, -ur), *f.*, *Ildebefindende, Svimmelhed i Hovedet (især som Fölge af Drukkenskab).*

Vímlaukr *et Slags Lög (rimeligviis har* vím *Hensyn til en el. anden — bedövende? — Fornemmelse efter Nydelsen deraf).*

Vin (-jar, -jar?), *f.*, *(et forældet Ord, som (kun?) findes i det fölgende sammensatte Ord og i Bynavnet* Björgvin) *Græsgang;* vinjartoddi *(paa flere Steder urigtig skrevet* vinar-toddi) *Afgift, Skat ydet for Benyttelsen af Græsgange.*

Vin, *see* vinr.

Vín (-s, *pl. d. s.*), *n.*, *Viin;* vínsdrykkr = víndrykkr.

Vina (-u, -ur), *f.*, *Veninde; jfr* vinkona, kunnkona.

Vinaðr (-ar, *uden pl.*), *m.*, *Venskab (Eg.).*

Vinátta (-u, *uden pl.*), *f.*, *Venskab:* leggja vináttu við e-n *stifte, slutte Venskab med en;* binda vináttu sína. — *Jfr* vinfengi, vingan, vinsemd, vinskapr; vináttu-boð *venskabeligt Tilbud, Tilbud, som vidner om Venskab.* -bragð *Venskabsstykke, Vennehjelp.* -góðvild *Venskabsfölelse, Vennesind.* -kveðja *Venskabshilsen, venskabelig Hilsen, Vennehilsen.* -liga, *adv.*, *venskabelig:* þeir töluðusk meðr v. *i al Venskabelighed.* -mál *gjensidigt Löfte om Venskab; Venskabsforbindelse:* v. er með e-m. -mark *Tegn paa Venskab; Venskabsstykke.* -merki, *d. s.* -samliga, *adv.*, *venskabelig.* -samligr, *adj.*, *som vidner om Venskab, venskabelig.*

Vínbelgr *(Viinbælg) Viinsvælger.*

Vínber *Viinbær;* vínberja-köngull *Viindrue.*

Vínberill (-ls, -lar), *m.*, *Viinkar:* v. stendr á borði hans.

Vinda *(adj. af dobbelt Oprind.), see i* órvinda, snarvinda.

Vinda (-u, -ur), *f.*, *1) noget som er vundet sammen; spec. det opvundne Garn til Islæt,* = snakkr *1.* — *2) om en Gjenstand, Instrument etc., som vindes, dreies, el. hvormed man vinder, dreier noget, a)* = vindáss. — *b) Vinde, Spil.* — *3) om noget som er vindt etc., a) Vindeltrappe:* viðr bergit er vindur *(skrevet* vindr, *som af en nom.* vind *el.* vindr) upp at ganga. — *b) den Decl af Skibsbordet henimod For- og Bagstavnen, hvor Plankerne sveies ind ad;* vinduteinn *et Slags Vinde (?), Axelteen (?), I.*

Vinda (-aða, -at), *v. n.*, *vinde, blæse (op):* veðrit tók at v. *det begyndte at blæse.*

Vinda (vind, vatt — undum, undit), *v. a.*, *m. acc. og dat.*, *vinde etc.*, *A) f. a.*, *1) m. acc.*, *a) vinde:* v. í hnoða *vinde i et Nögle.* — V. vef *vinde den op (det som er færdigt) om Væverbommen.* — *b) vinde (med en Vinde el. desl.)*: snúum í vindása, ok vindum af ræfrit; v. upp (á) segl *heise Seil.* — *c)* v. e-t í e-t *stikke noget saaledes ind iblandt, imellem andet, at det bliver siddende* (hann vatt eldskíðu í næfrarnar). — *d) vride:* v. klæði *vride vaade Klæder for at faae Vandet ud af dem.* — V. vöðva í klæðum *presse Kjödstykker i et Klæde el. en Dug, som bliver vredet for at faae Blodet ud (en Maade, der tillægges vilde Folk el. Halvjetter, og blev brugt isteden for Kogning.* — *f) snoe, flette:* þær ór sandi síma undu; *jfr* salr undinn ormabryggjum. — V. rúnar saman *sammenföie (magiske) Runetegn.* — *2) m. dat.*, *a) stikke noget op (hurtig):* v. upp ljósi. — *b)* v. sèr *vende sig hurtig om og gjöre en hurtig Bevægelse etsteds hen.* — *B) f. p.*, vindask, *refl.*, *dreie sig:* hann vitzk (*for* vindzk) við hart *gjör*

en stærk og hurtig omdreiende Bevægelse; ok vizk H. við fast.

VINDANDI, *f., Benævnelsen paa det oprindelige (og i Vers forekommende)* v *i Ord som* vrangr, vreiðr *(for* rangr, reiðr), *og fl. lign.*

VINDAUGA *Trækhul; Vindue.*

VINDÁSDOKKA *Vindetræ.*

VINDÁSS *Vinde.*

VINDBELGR *Vindbælg (jfr* ísarnkol).

VINDBLÁINN *(-s, uden pl.), m., Navnet paa den förste, nederste Himmel.*

VINDBLAKA *Luftning, Vindpust, I.*

VINDBLÁSINN *gjennemblæst el. opblæst af Vinden.*

VINDBLÁSTR *Vindblæst.*

VINDBLÆR *sagte Vind, Luftning, I.*

VINDBORÐI = veðrborði, *I.*

VINDBYLR *Vindstöd* = vindsbylr, *I.*

VINDBÝSN *ustyrligt, frygteligt Uveir.*

VINDFULLR *vindfuld, vindrig.*

VINDGANGR *Vinde (i Maven), I.*

VINDGLUGGI = vindauga.

VINDGNÝR *(stærk) Susen af Vind;* = vindsgnýr.

VINDGOL *Vindpust, sagte Vind.*

VINDHÁLSAR, *m. pl., de vinde Planker, som nederst danne For- og Bagstavnen i et Skib, I.*

VINDHÖGG *Hug (hen i Veiret, Luften), som ikke rammer, I.*

VINDILL, *see i* viðvindill.

VINDING (-ar, -ar), *f., Gjerningen at* vinda, *I.*

VINDINGR (-s, -ar), *m., 1) Krumhed, Skjævhed. — 2) Vindsel, Baand til at binde om noget, B.*

VINDKALDR *med kold Blæst.*

VINDKALI (-a, -ar), *m., kold Luftning, sagte blæsende Vind, I.*

VINDKUL = vindkali, *I.*

VINDLAND *Venden.*

VINDLAUSS, *adj., uden Vind, stille:* lopt, veðr vindlaust *Vindstille.*

VINDLIGR, *adj., a) som hörer til, ligner Vinden:* vindligar fjaðrar. — *b) seende ud til Blæst, truende med (stærk) Vind el. Blæst:* vindligt lopt, *(I).*

VINDLÍTILL *med sagte Blæst, Luftning.*

VINDNIÐR *Vindens Susen.*

VINDR (-s, *og* -ar, -ar), *m., 1) Vind, Veir;* vindrinn er á austan *(I) Vinden er östlig;* hann hjó sverðinu þrysvar fram í loptit fyrir sik í vindinn *(mod Vinden). — 2) Luft:* stökkva í vind upp *springe op i Luften. — 3) Aande, Veir:* gengr v. ór fílnum *Elephanten (opgiver Aanden), döer;* vindsblær = vindblær. -bylr = vindbylr. -gol = vindgol.

VINDR, *adj., vind, skjæv:* hefir þú þat hvártki teglt vint né skakkt.

VINDR (Vindar, Vindir), *m. pl., Vender.*

VÍNDRUKKINN *drukken af Viin, viindrukken.*

VINDRÚM *Aanderum:* (brennusteinsvötn) náðu minna vindrúminu brott at blása brennusteins þefinum enn þurfti.

VÍNDRYKKJA *det at drikke Viin.*

VÍNDRYKKR = vínsdrykkr.

VINDSAMR, *adj., ledsaget af, med hyppig Vind, Blæst.*

VINDSKEIÐ *Vindskee, Vindsked.*

VINDSLOT *Blæstens, Stormens Aftagen, det at Blæsten lægger sig.*

VINDSVALR *som ledsages af kold Blæst.*

VINDUÐR (-ar? -ar), *m., (Benævn. paa) en Slange.*

VINDUGR *(jfr d. vindig) enten i hvilken Vinden ofte hviner, el. som rager höit i Veiret (Eg.).*

VINDVERSKR, *adj., Vendisk, fra Venden.*

VINDÞRÚTINN *opsvulmet af Vind:* vindþrútin ský.

VINDÞURR *törret i Luften, vindtör.*

VINDÞVARI *(Benævn. paa) et Sværd (liges. den der krydser Luften?).*

VINDÖLD *Vindeold, Stormeold.*

VINFASTR *tro mod Venner, fast, stadig i Venskab, vennefast, vennetro.*

VÍNFÁTT, *n. adj., subst., Mangel paa Viin:* þar var v.

VINFENGI (-is, *uden pl.), n., Venskab:* fyrir vinfengis sakir *for Venskabs Skyld.*

VINFESTI, *f. indecl., Troskab mod Venner, Stadighed i Venskab.*

VINGA (-aða, -at), *v. a., gjöre til Ven:* v. sik við e-n *söge ens Venskab. — Mest i Lideformen* vingask, *som v. refl. (el. som v. dep. n.):* vingask við e-n *slutte, indgaae Venskab med en;* vingaðr *(p. pr.) i venskabelig Forbindelse med.*

VINGAN (-ar, -ir), *f., det at indgaae, slutte Venskab;* vinganar-mál = vináttumál. -svipr *Udtryk i Ansigtet, Udseende, som vidner om, tyder paa Venskab, venligt Sindelag.*

VÍNGARÐR *Viingaard.*

VINGJARNLIGR, *adj., venskabelig, venlig:* vingjarnlig orð *venlige Ord; jfr* vinveitligr. -liga, *adv., paa en venskabelig Maade.*

VINGJÖF *Gave, Skjenk til ens Ven, Vennegave.*

VÍNGLAÐR *munter af Viin.*

VINGÓÐR *god imod sine Venner. — Især i n. sg., subst.:* vingott er með e-m *der finder et Venskabsforhold Sted mellem dem, de staae paa en venskabelig Fod med hinanden, hverandre, de ere Venner;* eiga vingott við e-n *staae sig godt hos en; (nu ogsaa almindeligt om at drive Kjærlighedshandel med).*

VINGRETTA (-u, -ur), *f., (ordret, som det synes, Venners Fordreielse af Ansigtet, el. den Fordr. de forvolde hinanden, df i Loven ironisk Betegnelse af) Klammeri:* ok fœrr hvárrtveggi í hár öðrum, heitir þat v.

VINGS (-, *uden pl.), n., det at* vingsa, *I.*

VINGSA (-aða, -at), *v. a., m. dat. svinge, bevæge med en svingende Bevægelse;* v. handleggjunum *svinge med Armene, I.*

VÍNGUÐ *Viingud(en), Bacchus.*

VINGŒÐASK (-isk, -ddisk, -zk), *v. refl. (el. som v. dep. n., i:* v. við e-n *söge ens Venskab, gjöre sig til ens Ven.*

VINGŒÐI *(n. pl.); Venskab, Trofasthed imod Venner; Vænnesælhed (?); jfr* vingóðr.

VINHEILL *god imod sine Venner.*

VINHOLLR *trofast imod sine Venner, vennekjær.*

VINJAR-, *see under* vin.

VÍNKJALLARI *Viinkjelder (til at opbevare Viin i).*

VINKONA *Veninde; jfr* vina.

VINLAUSS, *adj., som er uden Venner, vennelös.*

VÍNLAUSS, *adj., som mangler Viin.*

VINLIGR, *adj., som vidner om, tyder paa Venskab.*

VINMÁL = vinganarmál, vináttumál.

VINMARGR *som har mange Venner.*

VINMÆLI, *n. pl., Anmodning og Löfte om Venskab el. Venskabsforbindelse, Venskabsunderhandling* = vináttumál: bera upp ... v. Knúts konungs. — *b) Venskabslöfte:* S. heimtir þessi v. at Ragnhildi.

VINNA (-u, -ur), *f., Arbeide (baade det at arbeide, og det som er gjort, arbeidet, fuldfört, jfr* tóvinna); *Bedrift (poet.);* vinnu-afli *Arbeidskræfter.* -fólk *(I)* = vinnuhjú *(I),* vinnuhjón. -fœrr *arbeidsför.* -hjú *og* -hjún, *og* -hjón *Tjenestefolk.* -kaup *Arbeidslön, I.* -kona *Tjenestepige, I; jfr* griðkona. -lítill *som arbeider lidet, udretter lidet ved sit Arbeide.* -maðr *Arbeider; Tjenestekarl; o. fl.*

VINNA *ogsaa* VIÐA (vinn, vann — unnum, unnit), *v. a. og n. (intransit.), I) f. a., A) v. a., 1) udföre:* v. afreksverk *udföre Bedrifter;* v. víg *udföre, begaae et Drab;* v. e-t sèr til frama *udföre noget sig til Berömmelse;* v. e-t sèr til úhelgi *begaae noget sig til Fredlöshed;* v. allt til ágætis sèr; v. happ *udföre en heldbringende Bedrift. — b)* v. e-m áverka *tilföie en Saar, Legemsbeskadigelse;* v. e-m skaða, geig *tilföie en Skade. — c)* v. e-m beina *udöve, udvise Gjestfrihed imod. — d)* v. e-t til e-s *gjöre noget for at opnaae noget (med Biforestilling om Anstrengelse, Opoffrelse);* at H. ætlaði at komask at ríkinu, hvat sem hann ynni til *hvad det end kostede, ved hvilkesomhelst Midler;* v. e-t sèr til konu *udföre noget for at faae en Kvinde til Ægte;* þat er eigi til vinnanda *det er ikke Umagen værd;* mikit skal til mikils vinna *(Ordsprog) for meget maa meget gjöres. — β) heraf (i det mindste nu almindel.), fortjene, forskylde:* hvat hefi ek til þess unnit *hvad har jeg gjort for at forskylde, hvorved har jeg forskyldt det?; især gjenstandslöst:* hafa unnit til e-s *have forskyldt, fortjent. — e) forrette:* v. þjónustu *forrette Gudstjeneste. — f)* v. eið *aflægge Ed; ogsaa uden Tilföielse af* eið, *d. s. — 2) arbeide, bestille:* v. verk sitt *forrette sit Arbeide;* þat eitt skaltu v., er þèr líkar hèðan í frá *herefter skal du kun bestille det, som du selv lyster. — b)* v. völl *bearbeide, gjöde Hjemmemarken. — c) med et fjernere Gjenstandsaccusativ:* vinna sèr fœðu *arbeide sig Föden til;* v. skuld af sèr *afbetale en Gjeld ved Arbeide. — 3) vinde, a) overvinde, beseire:* v. land, borg, *etc. vinde et Land, en Stad el. Fæstning;* v. dýr, björn, *etc. overvinde, fælde, dræbe* (Ó. konungr vann margýgu); v. skip *vinde, erobre et Skib. — b)* vinna orrustu, leik, *el. lign., vinde, seire i et Slag, en Leg* (þurfa muntu þjálfi at leggja þik meira fram, ef þú skalt vinna leikinn). — *c)* v. sigr *vinde Seier. — 4)* v. lög til e-s *(faae?) have Lovens Medhold til noget, gjöre noget i Medhold af Lovene. — 5) udrette, bevirke, due, hjelpe:* ef þetta vinnr ekki *dersom*

dette hjelper intet; [veit ek eigi hvat þat vinnr *hvad det, hvortil det hjelper.* — *6)* v. e-t á *vinde noget, udrette til sin Fordeel; jfr* ávinningr. — *7)* v. þörf *(mest impers., yde, tilveiebringe hvad der behöves, d. e.) slaae til, strække til, være tilstrækkelig* (ɔ: þá skal kveðja griðmenn, ef eigi vinnr þörf ella). — *8)* v. haus frá bol *faae Hovedet skilt fra Kroppen.* — *9) i en omskrivende Brug med Adjectiver og lidende Tillægsformer, svarende omtrent til* f a a e *i Dansk (faae udrettet, bragt i Stand), f. Ex.:* v. dóm fullan *faae Retten besat med det behörige Antal Dommere;* v. heim(i)lat, stöðvat = heimila, stöðva *(faae standset, kunne standse)*; svá at þeir vinni lagðan garðinn á 3 sumrum *at de kan faae den opfört etc.* — V. e-m e-t heimilt *overlevere en noget paa en retmæssig Maade, saaledes at det bliver hans retmæssige Eiendom* (ok hann eigi svá mikit, sem han geldr, ef hann viðr eigi heimilt). — *B) v. intrans., 1) svarende til I, A ovenfor, vise sig virksom, udrette el. desl., a)* v. at e-u *fuldföre:* hèr skal ek at v. *her skal jeg fuldföre Arbeidet (jeg skal gjöre det af med ham;* v. á e-u *(I) faae Bugt med.* — *b)* v. á *el.* at e-m *bibringe en Saar, el. desl.; ligel. gjöre det af med, dræbe.* — *c)* v. e-m at fullu *gjöre det af med en* (þetta skot beit svá at hánum vann at fullu), *enten at forstaae elliptisk for* v. e-m bana at fullu *eller snarere at henföre som Talemaade til 3, b fölg.: slaae til for at gjöre Ende paa hans Liv.* — *2) svarende til I, A, 2 ovenfor, arbeide, a)* v. á akri *forrette Markarbeide;* v. á velli *gjöde Hjemmemarken;* v. í skógi *skove (nærmest i Island om at ophugge Riis til at svie Kul af).* — V. röskliga at e-u *arbeide rask ved noget:* v. til sprengs *(til man er nær ved at sprække, d. e.) af yderste Kræfter;* v. baki brotnu *(I) slide og slæbe.* — V. fyrir búi *forestaae og udföre de nödvendige Arbeider paa en Gaard;* v. fyrir e-m *arbeide for ens Underhold, underholde en ved sit Arbeide.* — V. fyrir mat sínum *(I) tjene for Föden;* v. sèr til fjár *arbeide for Lön, for at tjene Penge.* — *b)* v. at sauðfè, svínum *passe, vogte Faar, Sviin.* — *3) naae, række:* stöpull... þann, er þeir ætluðo at v. skyldi til himins *naae op til Himmelen.* — *b) strække til, forslaae, være nok:* nú viðr til sums en eigi til alls *nu forslaaer det (ɔ: det efterladte Gods) til at klare en Deel men ikke det Hele.* — *II)* vinnask, *f. p., pass., 1) blive udfört, lykkes:* e-m vinnsk e-t *det lykkes en at udföre noget.* — *2) strække til, være tilstrækkelig, holde ud:* meðan dagr vinnsk til *saalænge man har Dag, Dagslys;* meðan arfrinn vinnsk til *saalænge Arven strækker til, indtil den er opbrugt;* meðan mèr vinnsk aldr, þróttr til *saalænge jeg lever, saalænge mine Kræfter holde ud;* (hann) þreytir á drykkjuna sem hánum vannsk eyrindi *(saalænge Aandedrættet holdt ud, d. e.) saalænge han kunde i eet Aandedrag.* — *3)* vinnask e-m at fullu *blive ens Död.* — *B) recipr.,* vinnask fyrir *gjensidig forsörge hinanden ved sit Arbeide:* ef þau fá eigi fyri unnisk, *hvis den ene (af Ægtefolkene) ikke er, hvis ingen af dem er i Stand til at forsörge den anden.* — *3)* vinnandi, *part., som kan udföres, gjöres:* vinnandi verk *udförligt Arbeide, Foretagende;* vinnandi vegr *Mulighed.*

Vinnandi (-a, -endr), *m., en som forretter, udförer, arbeider, etc. (jfr de forskjell. Betydninger af foreg. O.).*

Vinnanligr, *adj., som kan vindes.*

Vinnari (-a, -ar), *m.,* = vinnandi.

Vinningr (-s, -ar), *m., 1) Udförelse (?) df som det synes (nu i det mindste almindel.) Mulighed til Udförelse* (= vinnanda verk), e-t er v. *noget maa kunne udföres.* — *2) Seier.* — *3) Vinding, Fordeel; jfr* ávinningr.

Vinnungr, *see i* matvinnungr.

Vinóði *og* -óðr, *adj., som har en Viinruus, drukken, beruset af Viin, fuld.*

Vínórar, *f. pl., Viinruus:* sem af hánum lètti vínórum *saasnart Vinrusen, Fuldskaben gik over.*

Vinr *og (apocop.)* vin (ar, -ir), *m., Ven; Talemaade:* missa, sakna vinar í stað, *eg. savne, gaae Glip af en god Ven, man haabede at træffe, men ironisk om at gaae Glip af en man efterstræber, og ventede at fange paa et Sted;* vinar-auga *Venneöie, Öie, som udtrykker, hvori man kan læse Vennesind, Venlighed.* -hús *Vennehuus.* -toddi, *see under* vin *(f.);* vina-boð *Gjestebud, Gilde, hvortil en har inviteret sine Venner.* -fjöldi *en Mængde Venner.* -fundr *Möde, hvor Venner træffes; venskabeligt Möde.* -hót, *n. pl., venskabelig Omgang, Venskabstjenester, I.* -hús *Vennehuus.* -lát *Tab*

af Venner, Venners Död, I. -skipti *Venners Forhold, Venners Omgang.* -styrkr *Venners Hjelp, Bistand.* -vandr *kræsen, forsigtig i Valget af Venner.* -veizla = vinaboð.

Vinraun *Pröve paa Venskab:* sýna mikla vinraun við e-n *give en store Pröver paa Venskab el. Vennesind.*

Vinsamligr, *adj., venskabelig; jfr* vináttusamligr. -liga, *adv., paa en venskabelig Maade.*

Vinsamr, *adj., venskabelig.*

Vinsemd (-ar, -ir), *f., og* -semi, *f. indecl., Venskab, Venskabelighed.*

Vinskápr (-ar, *uden pl.*), *m., Venskab; jfr* vinátta, vinfengi, vingan.

Vinslit, *n. pl., Brud paa Venskab, Venskabsbrud.*

Vinspell *Krænkelse af, Brud paa Venskab.*

Vinstr (-rar, -rar), *f., den fjerde Mave i de drövtyggende Dyr.*

Vinstri, *adj., venstre:* vinstra megin, til vinstri handar *paa den venstre Side.*

Vinsæla (-i, -da, -t), *v. a., gjöre en vennesæl, afholdt.* — *F. p.,* vinsælask, *refl., gjöre sig afholdt, yndet, blive vennesæl:* vinsælask e-m.

Vinsæld (-ar, -ir), *f., det at være vennesæl, afholdt, yndet, Yndest.*

Vinsæll *vennesæl, afholdt, yndet:* v. af alþýðu.

Vintraust *Tillid til ens Venner.*

Víntrè *Viinstok, Viintræ, Viinranke; jfr* vínviðr.

Vinun (-ar, -ar), *f.,* = vinátta *(Eg.).*

Vinvandr *kræsen, forsigtig i Valget af Venner.*

Vinveitligr, *adj., som vidner om Venskab, venskabelig.* -liga, *adv.*

Vinveittr, *adj., a) som nærer Venskab for en.* — *b)* = vinveitligr.

Vínviði (-is, *uden pl.*), *n.,* = vínviðr.

Vínviðr *Viinstok, Viinranke;* vínviðar-kvistr *Viinrankeskud.*

Vínyrkja (-u, *uden pl.*), *f., (senere Ord), Viindyrkning, Viinavl, I.*

Vinza (-aða, -at), *v. a., rense for Affald (ved Rystning, el. desl.).*

Vinzari (-a, -ar), *m., Vindser, Vindsel.*

Vínþröng (-þrangar, -þrangir), *f., Viinperse.*

Vippa (-u, -ur), *f., Svingen, Omtumlen (B), cogn.*

Vippaðr, *see i* gullvippaðr *(i Tillæget).*

Vipta (-u, -ur), *f., Rendegarnet i en Væv; jfr* uppistaða.

Virð (-s, *neppe i pl.*), *n., Værdi; jfr* auvirð.

Virða, *see i* vanvirða.

Virða (-i, -a, -t). *v. a., 1) f. a., a) vurdere, at etc.:* v. til fullra lögaura. — *b) vurdere, agte:* v. e-n mikils, lítils *ære, ringeagte.* — *c) betragte noget paa en vis Maade, tage det el. det Hensyn til noget, optage saa el. saa, el. desl.:* eigi vil ek at þú virðir svá, at ek óttumsk inngöngu *du maa ingenlunde troe at det er Tilfældet, at jeg skulde etc.;* v. fyrir sèr *betragte, overveie.* — V. e-t við e-n *regne en noget til Fortjeneste (jfr* viljann er at virða, *see* vili); þèr virðit í fornan fjandskap *I tage heri Hensyn til det gamle Had;* váru virðir í allir hlutir *man tog Hensyn til alle Omstændigheder.* — 2) virðask, *f. p., pass.:* virðask vel *være yndet, afholdt* (hann virðisk hverjum manni vel *han nöd alles Yndest*). — *Impers.:* mèr virðisk *jeg troer, det er min Mening.* — 3) virðr *p. pr., a) vurderet, taxeret.* — *b) agtet, hædret:* vel virðr.

Virðanligr, *adj., som kan vurderes.*

Virðar, *m. pl., (i Poesie), de som vurdere, afgjöre; deraf Mænd (i Almindelighed).*

Virði (-is, *pl. d. s.*), *n., Værd, Værdi:* þat er einskis v. *(I) det er ingen Ting værd; jfr* verð. — *B) maaskee Samtale (?):* vera at verði eða virði við e-n *(af nogle forstaaet om Drik, Samdrikken); jfr* verðr *(m.).*

Virðiligr, *see* virðuligr.

Virðing (-ar, -ar), *f., a) Vurdering, Taxering.* — *b) det at betragte noget paa en vis Maade, fra en vis Side, Mening om:* sú er v. á *man betragter Sagen saaledes, seer den fra det Synspunct.* — *c) Æresbeviisning; Ære, Hæder:* hversu miklar virðingar hann þykkisk hafa *hvilke Æresbeviisninger han beregner sig;* göra v. e-s *el.* til e-s *vise en Hæder, Agtelse, Æresbeviisninger;* leggja v. til e-s, *d. s.;* virðingar-fè *Ting, Gods som er Gjenstand for Vurdering.* -för *hæderfuld,*

ærefuld, berömmelig Reise, Expedition. -gjarn, *ærgjerrig.* -kona *æret, anseet, agtet Kvinde.* -lauss, *adj.*[1], *a) ikke vurderet;* virðingar-laust *(n. adj., adv.) uden Vurdering. — b) uden offentlig Anseelse, Værdighed.* -maðr, *a) Vurderingsmand (?). — b) æret, anseet, agtet Mand.* -munr *Forskjel paa Anseelse.* -ráð *Raad, som kan forfremme ens Hæder;* virðinga-gjarn *lysten efter Ære, ærgjerrig.* -maðr *en anseet, vigtig Mand.* -mikill *anseet, vigtig.* -munr *Forskjel paa Anseelse.* -vænligr, *adj., som seer ud til at blive anseet el. bringe Anseelse.* -vænn, *d. s.*

Virðuleiki (-a, -ar), *og* -leikr (-s, -ar), *m., Ære, Anseelse, Vigtighed.*

Virðuligr, virðugligr *og* virðiligr, *adj., hæderlig, ærefuld; agtet, anseet, æret, vigtig. — 2) prægtig, pragtfuld:* v. búnaðr.

Virgill *og* -ull (-ls, -lar), *m., Snor; spec. Strikke:* var virgull dreginn á háls hánum *man lagde en Strikke om hans Hals.*

Virgilnár *og* virgulnár *Legemet af en hængt Person; jfr* gálgnár.

Virgull, *see* virgill.

Virki *(m.), see i* illvirki, lævirki, *etc.*

Virki (-is, *pl. d. s.*), *n., 1) Gjerning, Handling:* þeir hyggja sèr þat til góðs virkis *de troe at have gjort en god Gjerning, de troe at det er en Fortjeneste for dem; jfr* góðvirki, illvirki, stórvirki, þrekvirki, *o. fl. — 2) noget som er forfærdiget, dannet, gjort, opfört, el. lign., a) jfr* mannvirki; eldsvirki *etc. — b) om en Bygning, α)* heilagt v. *(om) en Kirke. — β) Forskandsning, Befæstning, Skandse, Vold, el. desl.;* virkis-armr *en Befæstnings, Volds etc. Arm.* -dyrr *Döraabningen, Dören til et* virki 2, *b, β.* -garðr *Vold omkring en Fæstning.* -hurð *Dören (som lukkes) for en Befæstning.* -maðr *en som opholder sig i, forsvarer et* virki 2, *b, β.*

Virkja (-i, -ta, -t), *v. a., pleie, behandle med Omhu.*

Virkr, *adj., 1) som forretter, udförer, arbeider; jfr* góðvirkr, stórvirkr, *etc. — 2) om Tid, som det er tilladt at arbeide paa:* v. dagr *Sögnedag. — 3) som pleier, bærer Omhyggelighed el. Omsorg for, sörger med Omhu for:* hann var virkr at hestinum *pleiede den med störste Omhu;* (náhvalrinn) er svá v. at (tönninni); hann var v. at fè *rögtede Kvæget med Omhyggelighed; jfr* hinn virki guð. *— 4) kjær, afholdt, yndet:* var hann ok v. konunginum *Kongen havde ham kjær;* þeir menn voru þeim guðum virkastir er *etc. de Mænd stode höiest i de Guders (den Tids Guders) Gunst, som etc.*

Virkt, *efter Udtalen ofte skrevet* virt (-ar, -ir), *f., Pleie, Omhu, Omhyggelighed, Omsorg; Kjærlighed, Yndest; Naade, Gunst, Gunstbeviisning:* e-m er virkt á e-m *en bærer Omhu for, sörger for, pleier, holder af en;* fæða upp með mikilli v. *opdrage med stor Omhu;* gripi þá, er hánum væri mest v. á *som han gjorde mest af, holdt mest af;* leggja alla v. á e-n *vise en store Gunstbeviisninger, megen Yndest, el. desl.;* hafa e-n í kærleikum ok virktum *ynde og hædre en. —* Biðja e-m allra virkta *(1) önske en al Lykke, al Velsignelse. — 2) gen. pl.* virkta *som adv.,* virkta vel *særdeles vel; udmærket;* virktar-vinr = virktavinr; virkta-lið *ens kjæreste Omgivelse, ens Fortrolige.* -maðr *ens Fortrolige, en som en ynder, holder af, har kjær:* frændr ok virktamenn; virktamenn konungs *Kongens Yndlinge.* -ráð *godt, ypperligt Raad.* -vinr *og* -vin *kjær, fortrolig, intim Ven.*

Virkuliga, *adj., omhyggelig.*

Vírr (-rs, *uden pl.*), *m., Metaltraad; Talemaade:* draga vírinn *(eg. trække, udtrække Metaltraaden, altid ueg.) skyde noget hen, trække i Langdrag (1);* víra-virki *(noget som er gjort af Metaltraad), Filegran.*

Virt, *see* virkt.

Virtr (-ar, -ar), *f., Afkog af Byg (hvoraf Öl laves, Eg.).*

Vísa (-u, -ur), *f., Vers, Strophe;* e-m verðr v. á munni; *i pl. en Vise;* vísu-helmingr *Halvstrophe.* -lengd *et Vers Længde.* -orð *Verselinie.*

Vísa (-aða *og* -ta, -at *og* -t), *v. a. og n., vise etc., 1) v. a., a) m. dat. pers. (eg. lade en vende sit Blik i en vis Retning), vise, henvise, el. desl.* til þeira svefnlopta, er hann hafði til víst (hinum) meyjunum *som han havde anviist de andre Piger;* hvar vísar þú mèr til sætis *hvor anviser du mig en Plads, et Sæde?;* vísaði hvárr öðrum til Valhallar *henviste hinanden (ɔ: Hjalmar og Anguntyr) til Valhal (nl. förend de begyndte Kampen, et Slags Ceremonie, som det synes). — β)* v.

frá, brott *(etc.) bortvise, bortjage, vise tilbage; ogsaa uden præp. el. adv.:* kvað Sunnlendinga eigi skyldu v. sèr sem hjörð í haga *de skulde ikke bortvise ham, (el. snarere) vise ham fra det ene Sted til det andet, tumle med ham som Kreature paa Græsgangen;* v. e-m frá *give en (især en Frier) Afslag.* — γ) v. e-m ór vist *jage en bort af Tjenesten.* — *b) m. (Tingens) acc. og (Pers.) dat.:* v. e-m leið, veg *vise en Veien.* — *2) v. n., impers.:* at því segir í sumum frásögnum ok nökkut vísar til á enum efra hlut sögu Hróks *og som det antydes i den sidste Deel af Hroks Saga.*

Vísaeyrir *el.* víseyrir *bestemt Skat el. Paalæg.*

Vísan (-ar, -ir), *f., Henviisning, Anviisning:* eptir minni v. *efter min Anviisning; jfr* leiðarvísan, tilvísan.

Vísandi (-a, -endr), *m., en som viser, anviser, henviser.*

Vísbending *Vink, Advarsel:* svá (er) sem þetta sè v. nokkur *dette synes at være et advarende Vink, dette forekommer mig at være en Advarsel.*

Vísdómr *(-s, uden pl.), m., a) Viisdom, Klogskab; Kundskab, Vished;* þeir er sannan vísdóm bera á þetta *de som kjende nöie hertil; jfr* speki, spekt, vizka. — *b) Forudseenhed.* — *c) Magie, Trolddom;* vísdóms-brunnr *Viisdomsvæld.* -fullr, *a) meget viis, klog.* — *b) fuld af Trolddom.* -kona *Troldkvinde, Kvinde, som befatter sig med magiske Konster.* -maðr *Magiker.* -meistari *Troldmand.*

Visi, *see i* aukvisi.

Vísi, *f. indecl., jfr* bragðvísi, hvatvísi, skilvísi, *etc.*

Vísi (-a, -ar), *m., (poet.) Förer, Anförer; Konge; jfr* vísir.

Vísifingr *Pegefinger, I.*

Vísind *og* visend (-ar, -ir), *f., Kundskab:* hann hafði með öllu enga v. af guði *kjendte ikke, havde ingen Kundskab om Gud.*

Vísindi *og* -endi, *n. pl., a) Kundskab:* komu engi v. bráðliga til Noregs af þeira örende, hvert orðit var; v. sannar trúar *Kundskab om den sande Tro.* — *b) Trolddom, Magie,* = vísdómr. — *c) senere og nu Videnskab;* vísinda-kona *Kvinde, som giver sig af med Trolddom, Troldkvinde.* -maðr *Troldmand.* -svar *oplysende Svar.* -trè *Kundskabstræ(et).*

Visinn, *adj., vissen; hentörret, henvisnet:* var v. annarr fótrinn *det ene Been var vissent.*

Vísir (-is, -ar), *m., 1) eg. den som viser Veien; deraf i Poesie, den som anförer, navnlig om en Konge.* — *2) Knop, Öie, el. desl.; Ordsprog:* fyrst er vísirinn ok svo er berit *(I) först kommer Knoppen, siden Bæret;* mjór er mikils vísir *(ogsaa) det store er i Begyndelsen kun ringe.*

Vísitèran (-ar, -ir), *f., Visitats.*

Visk (-ar, -ar *el.* -ir), *f., Bundt, Haandfuld; jfr* hálmvisk.

Vísleiki *(-a, uden pl.), og* -leikr *(-s, uden pl.), m., Klogsskab; Vished.*

Vísligr, *ogsaa* vissligr, *adj., sikker, utvivlsom, vis:* hann sá fyrir vísligt sitt ofanfall ok bana sinn *forudsaae sin visse Nedstyrten og Död.* -liga, *adv., for vist, med Sikkerhed; visselig:* vita vísliga *vide med Sikkerhed;* hann ætlaði vísliga *(havde fast besluttet)* at leggja undir sik eyjarnar; mun þat v. *(det er sikkert)* 20 C munr.

Visna (-aða, -at), *v. n., blive vissen, visne.*

Visnan *og* -un *(-ar, uden pl.), f., det at* visna, *I.*

Víss *(ogsaa især i Bet. 2 skrevet* viss), *adj., 1) subjectivt, a) som har Kundskab om, er vidende om, veed med Vished:* verða e-s v. *erfare;* verða víss, at *(med fölg. indic. el. conj.), d. s.* — *b) viis, indsigtsfuld, klog:* vísir dvergar. — *c)* v. til bókar (bækr) *boglærd.* — *2) objectivt, a) vis, sikker, utvivlsom:* sjá fyrir vísan bana sinn *den visse, sikkre Död;* vís ván *sikker Forventning;* eiga e-t víst *være sikker paa noget;* þat er vísast *det er rimeligst.* — *b) som kommer for Dagen, bliver opdaget:* þetta verðr eigi víst *dette bliver ikke opdaget.* — *c) som man kan gaae til, veed hvor er:* e-r hlutr er v. — *d)* e-r er v. til e-s *man kan vente noget af en, det ligner ham, el. desl.* — *B) n. sg., a) subst.:* at vísu *(n. sg. dat.) visselig, sikkerlig;* til viss *(gen. sg. n.) for vist, tilvisse;* en er Æsirnir sjá þat til víss, at *etc. da de saae med Vished, at etc.* — *b) (acc.) adv.,* víst eigi *ingenlunde;* vita víst *med Vished, tilvisse.*

Vissa, *1. s. impf. ind. af* vita.

Vissa *(-u, -ur), f., Vished:* þèr hafit örugga vissu af hvar hann er

veed med Vished, Sikkerhed; vita til vissu *med Vished, Sikkerhed;* vissuliga, *adv.*, *tilvisse, sandelig, sikkerlig.*

Vissligr, *see* vísligr.

Vist (-ar, -ir), *f.*, *a) Væren, Ophold paa et Sted; jfr* heimsvist, hèrvist, himinvist. — *β) i pl.*, vistir, *Spor efter Ophold, efter at levende Væsener have opholdt sig paa et Sted; jfr* mannavistir. — *b) Ophold (Kost og Logi, hvor Talen er om en uafhængig Person):* taka sèr v. *udsee sig et Opholdssted;* vera á v. með e-m *opholde sig hos en; jfr* vetrvist. — *β)* vistum, *dat. pl.*, *som adv.:* vera vistum með e-m *opholde sig hos en.* — *c) Tjeneste, Condition; jfr* vistlauss. — *d) især i pl.*, *Mad, Proviant, Födemidler, Levnetsmidler;* vistar-far *Begiven sig hen til en Gaard for Opholds Skyld; df Ophold; det at begive sig i Tjeneste* (fara vistarfari); *Tjeneste.* -laun *Betaling for Ophold (Kost og Logi).* -maðr *en som har Ophold (Kost og Logi) hos en.* -veizla *det at yde en Ophold (Kost og Logi).* -vera *Væren, Ophold paa et Sted;* vista-byrðingr *Skib, som förer Levnetsmidler, Proviantskib.* -fang *Forkaffelse, Tilveiebringelse af Levnetsmidler, Proviant.* -far = vistarfar. -fár *som mangler Levnetsmidler; især i n. sg.* vistafátt, *subst.*, *Mangel paa Levnetsmidler, Proviant.* -gjald *Udredsel i Levnetsmidler, Afgift i Födevarer.* -hús *Forraadshuus, hvori Levnetsmidler opbevares.* -lauss, *adj.*, *som mangler Levnetsmidler.* -skortr *Mangel paa Levnetsmidler, Proviant.* -taka *Proviantering.* -þrot *det at Proviant, Levnetsmidler slippe op.*

Vista (-aða, -at), *v. a.*, *1) f. a.*, *a) skaffe Ophold til* (en þeir vistaði annat lið hans þar á Englandi). — *b) skaffe en Tjeneste, Condition.* — *c) skaffe, uddele Födemidler til* (v. fátæka menn); *forsyne med Proviant, Födemidler.* — *2)* vistask, *f. p.*, *refl.*, *a)* vistask með e-m *tage Ophold (Kost og Logi) hos en.* — *b) tage Tjeneste hos en.*

Vistfar = vistarfar.

Vistferli, *n. pl.*, fara vistferlum *begive sig til Ophold paa et Sted el. i en Condition.*

Vistfastr *som har en fast Tjeneste.*

Vistiligr, *adj.*, *som frembyder Ophold.*

Vistlauss, *adj.*, *uden fast Tjeneste, Condition.*

Vístliga, *adv.*, *med Vished, Sikkerhed.*

Vistum, *see under* vist *a, β.*

Vísundr (-s, -ar), *m.*, *Bisonoxe (bos urus);* vísundar-horn *Horn af en Bisonoxe.* -höfuð *Hovedet af en Bisonoxe etc.*

Vit, *nom. dual. pron.* ek.

Vit, *see* við *(præp.).*

Vit (-s, *pl. d. s.*), *n.*, *A) uden pl.*, *1) Vid, Forstand, Klögt, Klogskab:* vitandi vits *med fuld Forstand;* vel viti borinn *meget klog, forstandig, klögtig;* engi frýr þèr vits, en grunaðr ertu um gœzku *ingen negter at du er klog, men man drager i Tvivl din Charakteers Godhed; jfr* mannvit. — Ganga af vitinu *miste Forstanden, gaae fra Sands og Vid;* með öllu viti *ved sin fulde Forstand.* — *2) Vidende* (= vitorð, vitund): var þat á fárra manna viti *faa Mennesker havde Kundskab derom.* — *B) alene i pl.*, *1) altid med den bestemte Artikel;* vitin *Sandseredskaberne (dog især om Öine, Næse og Mund); jfr* líkamsvit *(i Tillæget)* og skilningarvit. — *2)* e-t er í e-s vitum *noget er i ens Varetægt (med Biforestilling om at andre ikke vide af det);* vits-andi *Viisdomsaand.* -munir, *m. pl.*, *Forstand, Klogskab:* enir mestu spekingar fyrir vitsmuna sakir *hvad Forstand og Klogskab angik.*

Vit, *n. pl.*, *Trolddom, Kogleri:* v. ok blót *Trolddom og Offringer;* vita-fullr *fuld af Trolddom.*

Vit (-s, *pl. d. s.*), *n.*, *Besög etc.:* á v. e-s *for at besöge en, træffe en;* nema þeir ríði skjótt á v. mín *med mindre de strax ride mig i Möde for at gjöre mig sin Opvartning;* fara á v. ríkis síns *reise hjem til sit Rige;* kvama á v. fjár þess, er, *komme for at hente de Penge, det Gods, som etc.;* fara á v. fjár eða mannveiða *for at röve Gods eller dræbe Mennesker.*

-Vita, *see* -viti.

Vita (veit — vitum, vissa, vitað), *v. a. og n.*, *A) vide etc.*, *1) v. a. el. transit., vide, kjende, kjende til, have Kundskab om, vide af el. desl., hvor Gjenstanden udtrykkes ved a) et Acc.:* vissi enginn orðrœðu þeira *ingen vidste, hvad de talte sammen om;* ekki veit ek þat *det veed jeg ikke;* v. e-t víst *vide noget med Vished, Sikker-*

hed; v. ván e-s *vente nogen el. noget;* v. e-t fyrir *vide noget forud*; ef þeir vissi (*kjendte, havde Kundskab om*) nokkur undr í þeirri byggð. — *Med udeladt acc.:* þótt vissa (ɔ: þat *el. lign.*) *skjöndt jeg vidste det, havde Kundskab derom.* — *c) ved acc. cum inf.:* fram farinn maðr veit eigi misgörning fremja *veed ikke at, kan ikke begaae nogen Misgjerning.* — *Hvor Infinitivet er udeladt:* fáir hygg ek at viti sik saklausa *at faa veed sig uskyldige.* — *d) i en indicativisk el. conjunctivisk med* at *el. et Relativ* (hvar, hví, hversu *etc.*) *begyndende Sætning:* nú veit ek vísliga, at engi er guð, nema *etc.* *nu veed jeg med Vished, at ingen er Gud, uden etc.;* því lèt ek laust þar, at ek munda eigi vita, at betr væri at ek hefða haldit *at jeg ikke vidste, at jeg havde gjort rettere i ikke at slippe.* — *Forsöge, pröve paa:* vit, at þú náir pröv, *see at faae fat paa.* — Far þú ok vit, hvar þau munu hvíla *see at faae at vide, hvor de sove;* fyrir því at hann vissi eigi, hví er konungrinn hafði svá gjört *han vidste ikke, begreb ikke, hvorfor Kongen havde handlet saaledes.* — *f) abs.:* ek veit eigi betr *saavidt jeg veed, saavidt mig bekjendt; Ordsprog:* sá veit görst, sem reynir; *jfr han veed bedst Vandet, som vadet har.* — 2) *v. n. (intransitiv.), a) vide om, have (faaet) Kundskab, Efterretning om:* v. af e-u, til e-s *vide om, vide Besked om noget (nogen);* þá er hvárir vissu til annarra *vidste om hverandre, havde faaet Efterretning om hverandre.* — *b)* v. eigi til sín *være uden Sands og Samling, uden Bevidsthed.* — V. eigi fyrr til enn *etc. intet mærke, förend etc.* — *c)* v. frá sèr *være ikke ukyndig i Trolddomskonster;* v. fram *være forudvidende, forudseende; jfr* framvíss. — *B) vende (i en vis Retning), 1) eg., vende* (= horfa, snúa, *v. n.*): v. til norðrs *vende mod Nord;* en ormahöfut öll vitu inn í husit *vende, stikke ind (gjennem Taget).* — 2) *ueg., have Hensyn til, være Tegn paa, bebude el. desl., a) v. a., m. gen.:* hann sagði þat hræzlu v. *han sagde at det vidnede om Frygt;* þat mun tiðenda v. *det bebuder, varsler Tidender, Nyheder.* — *b) v. n., α)* v. til e-s *pege hen til, tyde paa, vise:* málvöndrinn vissi til mikilleiks. — *β) henhöre, vedkomme:* þat er til hans veit *hvad der vedkommer ham, hvad ham angaaer;* sökin veit til landslaga *henhörer under Landets Love, Ret.* — *γ)* v. á *bebude, varsle.* — *δ) impers., forholde sig:* ef öðruvíss veit við *hvis det peger andetsteds hen, hvis det forholder sig anderledes;* því veit eigi svá við *det hænger ikke saaledes sammen.* — *C) part. og p. pr., 1) part.* vitandi *vidende; med fuld Forstand;* verða vitandi mannvits *faae Menneskeforstand.* — 2) *p. pr.* vitaðr, *a) udgrandsket, udforsket:* en er þetta var (gjört ok vitat. — *b) fastsat, bestemt (jfr* sá er þeim völlr vitaðr).

Víta (-i, -tta, -ttr), *v. a., straffe, mulktere; spec. straffe for Overtrædelse af Lovene, Skikkene i Kongens Hal.* — *b) irettesætte, dadle; jfr* ávíta.

Vitafè *vitterlig Gjeld:* þat er v., er váttar vitu; *jfr* vitaskuld.

Vítan (-ar, -ir), *f., Irettesættelse.*

Vitand *og* -und (-ar, *uden pl.*), *f., Vidende, Kundskab:* með yðvarri v. *med eders Vidende;* í því ráði ok v. hafði verit H. *Deeltager og Medvider heri havde været; jfr* vit *A*, 2, vitorð.

Vitandi (-a, -endr), *m., som veed, har Kundskab om:* víss v. *som har fuldkommen Kundskab om en Sag, om hvad der er foregaaet el. hvad han har gjort.*

Vitaskuld, *eg. vitterlig Gjeld* (= vitafè), *nu mest i daglig Tale, i Udtrykket:* þat er v. *det fölger af sig selv.*

Vitfár *som har liden, ringe Forstand.*

Vitfirring (-ar, -ar), *f., Sindsforvirring, Galskab, Afsindighed;* fá, taka v.

Vitfirringr (-s, -ar), *m., en som er gal, afsindig.*

Viti (*subst.*), *see i* oddviti, veðrviti.

-Viti *og* -vita, *see i* örviti.

Viti (-a, -ar), *m., 1) Forvarsel, Varsel, Forbud:* ills viti *noget som varsler ondt.* — 2) *Varde, Blus, Baun;* vita-eldr *Varsels Ild, Baun, Blus.* -karl *Opsynsmand ved en Baun,* = vitavörðr. -varðhald *Bevogtning af en Baun.* -vörðr *en som holder Vagt ved, passer paa en Baun.*

Víti (-is, *pl. d. s.*), *n., a) Straf, Mulkt, Pengebod; jfr* vígsvíti: þá varðar hánum þat 6 marka v. *da skal*

han erlægge 6 Marks Pengebod. — *b) spec., Straf for ikke at möde i rette Tid ved Bordet i Kongens Hal (jfr* borðvíti*), ved Gudstjenesten, el. ogsaa for at skulke under Drikkegildet; deraf* α) = vítishorn: fœra e-m v.; drekka vítit. — *β) om selve denne Straffelov:* þá váru víti upp sögð *Straffeloven for Overtrædelser ved ikke at möde i rette Tid ved Bordet o. s. v. blev oplæst.* — 2) *see* helvíti; vítishorn *Drikkehorn, som en skulde drikke ud for ikke at have mödt i rette Tid ved Bordet (i Kongens Hal).* -lauss, *adj., fri for Straf, Mulkt, ustraffet;* vítislaust, *n. sg., adv., uden Straf.* -leysi *Strafflöshed, Frihed for Straf el. Irettesættelse;* víta-lauss, *adj.,* = vítislauss. -verðr *værd at dadles, straffes, strafværdig.*

Vítigjald *Bod, Pengebod, Mulkt (spec. for Overtrædelse af Lovene ved Drikkelag og Gilder ved en Fyrstes Hof).*

Vitigr *og* -ugr, *adj., a) om Personer, α) som har sin fulde Forstand.* — *β) klog, forstandig.* — *γ) fremsynet, forsynlig; viis; troldkyndig (Eg.).* — *b) som vidner om Forstand, Klogskab:* þat er vitugra, at göra eigi spott at úkunnum mönnum *man gjorde klogere i, ikke at etc.*

Vítilauss, *adj.,* = vítislauss, vítalauss.

Vitja (-aða, -at), *v. a., m. gen., besöge etc.,* 1) *om Personer, besöge, komme til, see til.* — *b) komme i Anledning af noget aftalt:* v. ráðsins *komme for at hente sin Forlovede, for at fuldbyrde Forbindelsen.* — 2) *om andet, f. Ex. om Forsynets Naade el. Tilskikkelser:* því næst vitjaði hans svá háleit miskunn hins milda himna konungs.

Vitjan (-ar, -ir), *f., Besög(else).*

Vitka (-aða, -at), *v. a., gjöre Kogleri, udöve Trolddom; jfr* finnvitka.

Vitkask (-aðisk, -azk), *v. pass., a) komme til, modnes i Forstand.* — *b) Komme til Besindelse, komme til sig selv, faae Besindelsen:* hann vitkaðisk nokkut við *kom noget til sig selv;* þegar er hann vitkaðisk ok fékk megin sitt *saasnart han kom til Besindelse og fik sine Kræfter.*

Vitki (-a, -ar), *m., Troldmand (Eg.).*

Vitlauss, *adj., afsindig, fra Forstanden.* — 2) *uden Mening eller Tanke:* vitlaust hljóð *Lyd, der ikke ere Udtryk for Tanke el. Fölelse.*

Vitleysa (-u, -ur), *f., a) Uforstand, Dumhed.* — *b) Galskab, Afsindighed.*

Vitleysi (-is, *uden pl.*), *n., Uforstand, Dumhed.*

Vitleysingr (-s, -ar), *m., en gal, afsindig Person.*

Vitlítill *som har liden Forstand, er uforstandig; som vidner om liden Klögt.*

Vitmikill *som har megen Forstand, Klögt; som vidner om megen Klögt.*

Vitna (-aða, -at), *v. a., a) bære Vidne om, vidne:* v. sannleikann *vidne Sandheden;* um vitnat kaup ok handsalat. — *b)* v. undir e-n *kræve en til Vidne paa:* (Heðinn) vitnaði undir förunauta sína, at hann stefndi *etc. tog dem til Vidne paa, at etc.* — *c)* v. e-t upp á e-n *tage Vidner paa at en har sagt el. gjort noget, I.*

Vitneskja (-u, -ur), *f., a) Underretning, Kundskab:* hafa vitneskju af e-u. — *b) Varsel, Forbud:* (hann) taldi þetta myndu vera góða vitneskju *han troede at dette var, udtydede det som et godt Varsel (nl. at han först landede ved Öen* Sæla ɔ: *Lyksalighed).*

Vitni (-is, *pl. d. s.*), *n., a) Vidne, Vidnesbyrd:* þá báru förunautar þeirra v. með þeim *vidnede for dem;* bera v. um *bære Vidne om, vidne om; jfr* váttorð, vætti. — *b) en som bærer Vidne, vidner, Vidne:* þá lèt hann ganga fram v. sín ok vátta; *jfr* váttr, vitnis-maðr; vitnis-búð = vitnis-örk. -burðr, *a) Vidnesbyrd* (= vættisburðr). — *c) Vidnesbyrd (som gives en), Skudsmaal.* — *d) Beviis, Hjemmel, jfr* vitnis-lauss *b.* -bærr, *adj., som kan bære Vidne, vidne, vidnesfast (jfr* váttbærr). -fastr *om hvem noget bevises ved Vidner* (v. at e-u); *vidnesfast* (= váttnæmdr). -lauss, *adj., som mangler Vidner.* — *b) uden Hjemmel:* vitnislausar sögur *upaalidelige Fortællinger.* -sannr = vitnisfastr. -örk *Pagtens Ark;* vitna-lauss, *adj., uden Vidner.*

Vitnir (-is, -ar), *m., (Benævn. paa) en Ulv; ogsaa et Sværd.*

Vitorð (*uden pl.*) *Vidende:* fyrir utan v. ok vilja þess er átti *uden Eierens Vidende og Villie;* var þetta nú eigi á fleiri manna vitorði *ingen*

flere havde Kundskab herom; jfr vitund, vit *A*, 2.

Vitr, *adj., klog, forstandig; viis* (= spakr, víss).

Vitra (-u, *uden pl.*), *f., Forstand, Klogskab, Klögt:* þat sá hann af vitru sinni; *jfr* vitsmunir.

Vitra (-aða, -at), *v. a., a) gjöre viis (?). — b) aabenbare (i Drömme, ved Syner el. lign.):* hann vitraði þat, *betydede i Drömme, at;* v. sik *aabenbare sig. — F. p.,* vitrask, *a) pass., blive viis (?). — b) refl., aabenbare sig, lade sig til Syne.*

Vitran (-ar, -ir), *f., Aabenbaring, Syn;* vitranar-draumr *Drömmesyn, Aabenbaring i Drömme.*

Vitringr (-s, -ar), *m., en Viis, Viismand; jfr* spekingr, vizkumaðr.

Vitrleiki (-a, -ar) *og* -leikr (-s, -ar), *m., Forstand, Klogskab, Klögt;* vitrleiks-maðr *klog, forstandig Mand.*

Vitrligr, *adj., som vidner om, tyder paa Forstand, Klogskab, Klögt.* -liga, *adv.*

Vitrmáll, *adj., hvis Tale vidner om Klogskab, Forstand.*

Vitsamligr, *adj., som vidner om Forstand, Klogskab.*

Vitsemd (-ar, *uden pl.*), *f., Forstand, Klögt, Klogskab.*

Vitskerðr, *(som) adj., som ikke er ved sin fulde Forstand, I.*

Vitstoli, *adj., (I) og* vitstolinn *berövet Forstanden, afsindig.*

Vitugr, *see* vitigr.

Vitull, *see i* mannvitull.

Vitund, *see* vitand.

Vitvænn *som man kan vente Forstand hos, forstandig, klog, klögtig.*

Víxl, *n., (jfr d. Vexel) i:* á v. *paa Kryds:* hann lèt leiða tvá yxn saman undir húsvegg ok leiða á v. *(saal. at) den enes Hals krydsede den andens;* (bryggjur svá breiðar) at aka mátti vögnum á v. *at man kunde kjöre med Vogne forbi hinanden; over Kors:* (hann) stóð á v. fötunum *med Benene over Kors; jfr* (hann) snarar saman bendr á v. at kviðnum. — 2) *Skifte, Vexlen (jfr* gjafa-víxl); *df nu i det mindste almindel.:* á v. *vexelviis, skifteviis.*

Víxla (-aða, -at), *v. a., vexle, ombytte (m. dat.).*

Vixtr (?), *adj., forstyrret, forrykt.*

Vizk (*for* vinzk), *præs. ind. p. (refl.) af* vinda *(dreier sig) og* vízk *(efter Eg. ved metath. for* vikz) *tilsvarende af* víkja.

Vizka (-u, *uden pl.*), *f., Forstand, Klögt; Viisdom* (= speki, spekt: visdómr); vizku-liga, *adv., klogelig, viselig.* -ligr, *adj., som vidner om Forstand, Klogskab, Viisdom.* -maðr *en klog, forstandig Mand; en Viismand* (= vitringr, spekingr). -munr *Forskjel paa Forstand, Klogskab.* -trè *Kundskabstræ(et).*

Vo, *see* vá.

Voð-, *see* váð-.

Vofa (-u, -ur), *f., Skygge, Spögelse.*

Vofa *(v. n.), see* váfa.

Voga (-aða, -at), *v. n., flyde; impers.:* þat vogar at úr meini, sulli *det flyder ud af en Byld, den sætter Voer, I.*

Vogr, *see* vágr.

Vold-, *see* völd-.

Volk-, *see* válk-.

Von-, *see* ván- (vos-, vot- *etc., see* vás-, vát-).

Væða, *see i* hervæða. — væðr, *p. pr., klædt (f. Ex.* vel væðr *vel klædt).*

Vöx, *1. og 3. s. impf. ind. af* vaxa.

Vœðr, *adj., som man kan vade over.*

Vægð (-ar, -ir), *f., Skaansel, Skaansomhed, Naade, Eftergivenhed:* með v. ok várkynnd *med Skaansel og Overbærenhed;* vægðar-lauss, *adj., som ikke viser mindste Skaansel, uskaansom, skaansellös; n. sg.* vægðar-laust, *adv., uden Skaansel.*

Vægi (-is, *pl. d. s.*), *n., Vægt, Tyngde; jfr* loptvægi, jafnvægi.

Vægiligr, *adj., som vidner om Skaansel, Skaansomhed, skaansom.* -liga, *adv., med Skaansel, skaansomt.*

Væging (-ar, -ar), *f., det at der sætter sig Voer, Voersætning, Suppuration, B.*

Væginn, *adj., mild, skaansom, eftergivende.*

Vægja (-i, -ða, -t), *v. n. og n., 1) v. n., give efter, vise Eftergivenhed, el. desl.:* v. fyrir e-m *og* v. til við e-n *vise Eftergivenhed imod, være eftergivende imod; abs.:* vægjum báðir til þess at vit verðum báðir hins sanna visir *lad os föie hinanden for at etc.;* sá skal v., sem vitit hefir meira *(den klogere skal give efter).* — 2) *v. a., m. dat., skaane, vise Skaansel imod. — b) impers.:* e-m vægir *(I) en (syg) föler Lindring (kan ogsaa henföres til foreg. verb.). — B) f. p.,* vægjask, *som v. dep. n.:* þat sómir þèr at vægjask til við

oss *det sömmer dig at vise Eftergivenhed imod os, give efter for os;* vægjask til e-s *vise Eftergivenhed for at opnaae noget* (betra er at vægjask til virðingar ... enn bægjask til stórvandræða).

Vægja (-i, -ða, -t), *v. n., sætte Voer, Materie, röde, suppurere:* ok vægði tá hans *den satte Voer, der dannede sig en Byld i den;* sárit vægir *(B) Saaret röder, suppurerer (maaskee dog snarere i saadanne Udtryk at opfatte som v. a. impers., altsaa* tá — *acc.* — vægir *der kommer Voer, Byld i den). — b) v. n. impers.:* þat vægir ór sárinu *der flyder Voer, Materie, Röde ud af Saaret; jfr* voga.

Vægr, *adj., 1) eg., a) (efter Grundforest.) som hæver sig; df om Vægtskaale, som let hæves eller falder til en af Siderne:* vægar skálar. — *b) som veier, har en vis Vægt. — 2) ueg. (jfr 1, a), eftergivende, mild, skaansom; ikke trykkende el. haard. — b) (jfr 1, b) som opveier noget, har samme Værdi som noget andet, æquivalerer med noget andet; jfr* lítilvægr, stórvægr, jafnvægr; smjörvægr, *o. fl. lign.*

Vægsl (-ar, *uden pl.*), *f., Skaansel, Skaansomhed:* hafa v. við e-n *vise Skaansel imod en.*

Væl-, *see* vèl-.

Væl (-s, *pl. d. s.*), *n., Hyl, Skraal.*

Væla (-i, -da, -t), *v. n., hyle, skraale, tude.*

Væli, *see i* matvæli.

Væma (-u, *uden pl.*), *f., Væmmelse, vammel Smag; Vammelhed* (væmu-ligr, *adj., som har en vammel Smag, er vammel, opvækker Vammelhed),* = vima.

Væma (-ir, -da, -t), *v. a., impers.:* e-n væmir við e-u *en föler Vammelhed, væmmes ved noget, I.*

Væminn, *adj., som har en vammel Smag, vammel, som opvækker Vammelhed, I.*

Væmni, *f. indecl. det at være* væminn, *I.*

Væna (-i, -da, -t), *v. a., A) f. a., 1) give Haab om, love:* væna e-m e-u *el.* v. e-m e-s *love en noget* (því væni ek þèr *det lover jeg dig;* (guð) vændi hánum ... miskunnar ok eilífrar dýrðar *(gav ham Haab om etc.). — 2) haabe, nære Haab om, vente, forvente, troe paa, el. desl., a) pers., med en conjunctivisk Sætning som Object, der begynder med* at: ek væni, at hann muni vel við þèr taka *jeg nærer (sikkert) Haab om, at han vil modtage dig godt. — b) impers.:* mik vænir *(med fölgende conjunctivisk Sætning som Object, der begynder med* at) *jeg venter, troer, bilder mig ind, el. desl. — 3) beskylde for, imputere:* væna e-n lygi *(dat.) beskylde en for at han lyver. — B)* vænask, *f. p., refl., anföre Rimelighed for, opgive, foregive med Hensyn til sig selv, a)* ef hann vænisk heimildarmanni *foregiver at han har faaet Tingen (ɔ: som han stjal) af en anden. — b) (ligesom give sig Skyld for) rose sig af, gjöre sig til af:* vænask konu *lade sig forstaae med, rose sig af at have havt Kjærlighedshandel med et Fruentimmer* (*jfr* ef maðr vænisk því, at hann hafi lagzk með konu).

Vænd (-ar, -ir), *f., mest i pl., Haab, Forventning; Vente:* í vændum *i Vente;* eiga e-t í vændum *have noget i Vente. — b) Udsigter til, Rimelighed, Sandsynlighed for el. lign.:* ok í þær vændir komit, at þau mundi barn ala —, at hann mætti vera þess barns faðir.

Vændisfólk *slette, onde, lastefulde Mennesker.*

Vændiskona *slet, lastefuld Kvinde; spec., et lösagtigt Fruentimmer.*

Vændismaðr *slet, ond, lastefuld Person.*

Vængbrjóta, *v. a., knække, brække Vingen paa; især i p. pr.* vængbrotinn *vingebrudt.*

Vænghnúi *(ordret Vingekno) Knæet paa Vingen.*

Vængjaðr, *adj., forsynet med Vinger, vinget.*

Vængr (-jar *el.* -s, -ir), *m., Vinge (paa en Fugl, Flue, Drage etc.). — 2) nu almindelig om Ting, som ligne en Vinge, f. Ex. den ene Flöi paa en Dobbeltdör* (vængjahurð).

Væni (-is, *uden pl.*), *n., el. f. indecl., Haab, Forventning; Sandsynlighed, Rimelighed:* þótti hánum v. á, at eigi mundi allt trúligt *det forekom ham ikke usandsynligt, at etc.*

Væning (ar, -ar), *f., det at* væna, *anföre rimelige Grunde for; Beskyldning; det at udelade sig med, give at forstaae, rose sig af (spec. af Kjærlighedsforstaaelse med en Kvinde).*

Vænka (-aða, -at), *v. n., begynde at see bedre ud, blive bedre, forbedre sig. — F. p.* vænkask, *pass.,* =

vænka: nú tekr at vænkask *nu begynder det at forbedre sig, Sagerne tage en heldigere Vending; Udsigterne forbedre sig;* þykkir þeim þegar vænkask um sinn hag.

Vænleiki (-a, -ar) *og* -leikr (-s, -ar), *m., smukt Udseende, Skjönhed;* vænleiks-maðr *en Mand af et smukt Udseende, smuk Mand.*

Vænligr, *adj., a) som man tör nære Haab om, som man kan vente, have Forhaabning om; jfr* byrvænligr. — *b) som man tör nære godt Haab om, som lover en god Fremgang:* nu er vænligask *nu er den bedste Leilighed.* — *β) om Personer, haabefuld; deraf smuk af Udseende.* -liga, *adv., paa en til et godt Haab svarende Maade; paa en Maade, som lover god Fremgang.*

Vænn, *adj., a) som man tör haabe, vente; sandsynlig, rimelig:* var eigi vænt, at fá skip myndu þar út komask *det var usandsynligt, at faa Skibe vilde kunne slippe derud;* þat er vænna *(eg. det er sandsynligere, end det modsatte)* áðr kveld komi, at *etc. (Dropl.);* ok er þó vænna, at nú sè farinn at hamingju *og dog sandsynligt, at Lykken nu har forladt ham.* — *b) som giver Haab om god Fremgang, lover et heldigt Udfald, el. desl.:* H. ræðr nú til þar sem hánum þykkir vænst *H. gjör et Forsög til Angreb der, hvor det tykkes ham at ville kunne lykkes bedst;* var nær hvárum vænna horfði *det var temmelig uvist, hvilken af dem vilde gaae af med Seiren, for hvem Seiren vilde erklære sig;* ekki mun verða vænna enn svá *der vil neppe frembyde sig en bedre, gunstigere Leilighed;* nú mun vænast til at leita *nu er den bedste Leilighed til at gjöre et Forsög.* — Eigi berr til væns *(gen. sg. n., subst.) det tyder ikke paa, giver ikke Haab om et godt Udfald.* — *c) om Personer, α) som man tör nære godt Haab om, haabefuld:* taka þann til ráða fyrir flokkinn, er v. er til vits *tage den til Hövding for Partiet, som er haabefuld, vel skikket dertil med Hensyn til Klogskab og Forstand; jfr* v. til skila. — *β) deraf smuk af Udseende, som har et smukt Udvortes, smuk:* vænn maðr, væn kona. — *γ) senere, god, retskaffen, el. desl.* — *d) nu, især i daglig Tale, god, nyttig (om Kreature, Redskaber etc.).* — *e) impers.:* e-m þykir vænt um e-t *(I) en holder af noget.*

Vænta *og* vætta (-i, -a, -t), *v. a. og n., haabe, vente, forvente, 1) v. a., a) pers., α) m. gen.:* v. e-s *vente noget; ogsaa vente at en skal komme;* hann vænti nokkurra orðsendinga *ventede at faae nogen Underretning, Efterretning;* hann vænti sèr annars *ventede sig noget andet.* — *β) m. acc.:* væntum vèr okkr góðar viðtökur *vi vente at blive godt modtagne.* — *γ) med en conjunctivisk Sætning som Object, der begynder med* at: ek vænti, at svá muni fara *jeg venter, at det vil gaae saaledes.* — *δ) abs.:* betr enn ek vænta *bedre end jeg ventede.* — *b) impers.:* mik væntir *jeg venter:* væntir mik nú, at þeir hafi aptr snúit *nu troer jeg at de have vendt om.* — *2) v. n.,* v. eptir *vente paa eller efter.*

Væntanligr, *adj., ventelig.* -liga, *adv.*

Vænting (-a, -ar), *f., Haab, Forventning; jfr* eptirvænting, örvænting.

Væpna (-i, -da, -t), *v. a.* = vápna. — *F. p.* væpnask, *refl.* = vápnask. — væpndr *el. n., p. pr.,* = vápnaðr.

-Væpni, *see i* alvæpni.

Vær (= vèr), *see under* ek.

Væra (-u, -ur), *f.,* = værð 2; væru-gjarn *som elsker Ro; spec., hengiven til, som holder af at hvile, sove.*

Værð (-ar, -ir), *f., 1) see i* glaðværð, hógværð, ölværð. — *2) Ro, Rolighed.*

Væri *(f.), see i* glaðværi, hógværi.

Væri *(m.), see i* úværi.

Væringi (-ja, -jar), *m., Forsvarer (?; Eg.); en af* Væringjar, *Navn paa de Nordboer, som gik i Sold hos den græske Keiser.*

Værr, *adj., rolig; som vidner om Ro, Fred:* v. svefn. — *b) i det upersonlige Udtryk:* e-m er eigi vært á e-m stað *en har ikke Ro, Fred der, en vederfares saa slet Behandling paa et Sted, at han ikke kan udholde at være der:* at barni væri eigi vært at fóstri *at Barnet ikke kunde udholde at nyde sit Ophold der formedelst slet Behandling;* ok verðr framfærslan eigi efnd, eðr svá illa, at skynsömum mönnum þykir eigi við vært *at vedkommende ikke kan være der, holde det ud; jfr* eiga landvært *(under* landværr). — *c) n. sg.,* vært, *adv., rolig:* sofa vært, *I.* — *2) om Personer, med roligt og blidt Sind; kjærlig*

(Eg.). — *3) see i* glaðværr, hógværr.

Væsa (-i, -ta, -t), *v. n., döie Ondt, Strabadser formedelst slet Veirlig. — Nu siges (impers.):* þat væsir eigi um e-n *(eg. en er ikke udsat for at blive gjennemblödt, for at strabadsere sig) en har det godt hvor, han er.* — 2) væstr, *p. pr., træt og gjennemblödt, som har döiet megen Strabadse.*

Væta (-u, *uden pl.), f., Væde, Fugtighed; Regn:* þat er v. úti *det regner;* vætu-lopt *Regnluft.* -sumar *Regnsommer.*

Væta (-i, -tta, -tt), *v. a., væde, gjöre fugtig, vaad:* v. sik í *el.* með tárum *bade sig i Taarer.*

Vætki, *see* vættki.

Vætla (-aða, -at), *v. n. impers., dryppe, flyde draaberiis, sive, el. desl.* (þat vætlar úr sárinu *Saaret vædsker), I.*

Vætt (-ar, -ir), *f., a) Vægt, Veien:* þat fé allt, er at vættum *(efter Vægt)* skal kaupa; reiða rangar vættir *veie falsk.* — *b) en Vægt af 80 Pund.*

Vætt, *f. el. n., den mönningdannede överste Deel af et Skriin.*

Vætta, *see* vænta.

Vætta (-i, -a, -), *v. a., veie; jfr* handvætta.

Vætti (-is, *pl. d. s.), n., Vidnesbyrd, Vidneudsagn, Vidneforklaring:* nefna e-n í v. *udnævne, tilkalde en som Vidne; jfr* lýsingarvætti, sakartökuvætti, stefnuvætti, *o. fl.;* vættisburðr *det at være Vidne, vidne.*

Vættki *og* vætki (-is, *uden pl.), n., intet, ingen Ting (jfr* vættugi; *gen. sg.* vættkis, *som adv.:* vættkis verðr *som intet har at betyde.*

Vættr (-ar, -ir), *f. (i nyere Islandsk alm. m.), 1) Væsen, Vætte:* góðar, illar vættir *gode, onde Væsener, Aander.* — *Jfr* landvættr, meinvættr; *ligel.* bjargvættr, hjálpvættr. — *b) en Troldkvinde.* — 2) *i Udtryk som:* ekki vætta *ikke et Væsen, intet;* skorti vætta um vetrinn *(for* ekki vætta?) *der manglede slet intet om Vinteren, der var nok af alt.*

Vættr *og* vætr *(kun i nom. og acc. v.), n., (i Poesie), a) noget.* — *b) intet; og som adv., ikke, ingenlunde.*

Vættrim *(ofte skrevet* vettrim; *desuden forekommer ogsaa Formen* vetþrym *el.* vættþrym, *hvis sidste Deel Eg. antager beslægtet med* þrömr) *en ophöiet Rand, som löber langs Sværdblade henimod Spidsen.*

Vættugi (-s, *uden pl.), n.,* = vættki; *gen. og dat. sg. som adv.*

Vættvangr *(ogsaa skrevet* vettvangr, vettfangr, váttfangr; *endvidere* vettvang, vettfang, — *som n.* — váttfang, *og desuden i alle disse Tilfælde ogsaa med enkelt* t; -s, -ar?), *m., (af* vætt — *af* vega — *og* vangr) *Stedet, hvor en Kamp, Overfald har fundet Sted og navnlig Manddrab* (en þat er v., er örkotslengd er á alla vega þaðan er þeir fundust fyrst ok ljópust til), *df i Almindelighed Gjerningssted:* þat *(ɔ: Besovelsen)* er stefnusök, ok skal kveðja heiman frá vetvangi, ef maðr veit hann. — *Skrivemaaden* vættfang *synes at pege hen til en anden etymologisk Forestilling, som* váttr, vætti *og* fang *(Vidneerhvervelse, Stedet hvorfra Vidnerne skulle tages), hvilken nogle (dog med mindre Grund) have villet fastholde, som den oprindelige.* — 2) *nu i daglig Tale,* vetfang (-s, *uden pl.), n., i Udtrykket:* í sama vetfangi *med det samme, i det samme Öieblik;* vættvangs-björg *Hjelp, der ydes en, som overfalder eller dræber en paa eller i Nærheden af* vættvangr. -búi *en som er bosat paa el. i Nærheden af en* vættvangr 1.

Vöð (vaðar), *f., (Benævn. paa) en Flod.*

Vöð, *pl. af* vað.

Vöðu-, *see under* vaða.

Vöðull, *see* vaðall.

Vöðvi (-a, -ar), *m., Muskel (spec. om Over- og Forarmens Muskler).* — *b) Kjödstykke, et Stykke Kjöd:* vinda vöðva í klæðum, *see under* vinda; vöðva-mikill *som har store Muskler, muskelfuld, I.* -sár *Saar i en Muskel.* -skeina *lidet Saar, Rift i en Muskel.*

Vöf, *pl. af* vaf.

Vöflun, *see* vaflan.

Vöflur, *f. pl., Usikkerhed, Modsigelser i Udsagn:* þat koma v. á e-n *en modsiger sig selv, I.*

Vög (vagar, vagar) *og* vaga (vögu, vögur), *f., mest i pl., a) et Slags Kjöretöi uden Hjul, Slæde.* — *b) et Slags Löfte- el. Kastemaskine,* = vág *el.* vágir (vægr) *og som anden Læsemaade for d. O.;* vögu-nefr, *m., en som har en Næse, som ligner en* vög *el.* vaga *(cogn.).*

Vöggu-, *see under* vagga.

VÖGN (vagnar, vagnir), *f., en Art Delphin (delphinus orca).*

VÖK (vakar, vakar), *f., Vaage (Hul i Isen); Talemaade:* eiga í v. at verjask *(have at forsvare sig i en Vaage, d. e.) befinde sig i en vanskelig Stilling, være stedt i Knibe; Ordsprog:* eigi frýss feigs v. *(den Vaage fryser ikke til, som en skal drukne i).*

VÖKNA (-aða, -at), *v. n., blive vaad:* v. í fœtrna *blive vaad om Födderne.*

VÖKÓTTR, *adj., fuld af Vaager, Huller.*

VÖKR, *adj., vædskefuld:* þeira *(Slangernes)* líkamir eru vökvir ok vátir; *jfr* vökumikill, vökusamr *(under* vökva).

VÖKU-, *see under* vaka *og* vökva.

VÖKVA (vöku, *uden pl.?), f., Vædske; jfr* vökvi; vöku-mikill *vædskefuld; fuld af Fuglighed, Væde:* hit vökumikla lopt. -samr, *adj., d. s.* -skortr *Mangel paa Vædske, Fuglighed, Væde.*

VÖKVA (-aða, -at), *v. a., 1) f. a., a) vande, begyde med Vand. — b) lædske. — c)* v. sèr blóð = vekja sèr blóð *(see under* vekja). — 2) vökvask, *f. p., refl.,* vökvask á e-u *nyde Drik el. Skeemad, I.*

VÖKVAN *og* -UN (-ar, *uden pl.), f., a) det at* vökva. — *b) senere, Skeemad, Söbemad.*

VÖKVI (-a, -ar), *m., Væde; Vædske:* þungir vökvar í líkamanum *tunge Vædsker i Legemet;* vökva-jörð *vædskefuld Jordbund.* -lauss, *adj., uden Saft, Vædske.* -mikill = vökumikill.

VÖL, *pl. af* val.

VÖLD, *pl. af* vald.

VÖLDUGLEIKI *og* VOLDUGLEIKI (-a, -ar) *og* -LEIKR (-s, -ar), *m., Magt, Vælde.*

VÖLDUGLIGR, *see* vIlduligr.

VÖLDUGR *el.* VOLDUGR, *adj., (vældig) mægtig:* v. konungr.

VÖLDUGSKAPR *og* VOLDUGSKAPR (-ar, *uden pl.), m., Magt, Vælde.*

VÖLDULIGR, VOLDUL-, VÖLDUGLIGR *og* VÓLDUGL-, *adj., a) som staaer i ens Magt, som en har Raadighed over:* hvatvitna er þèr máttuligt ok völduligt. — *b) som vidner om, tyder paa Magt, Vælde.* -liga, *adv., paa en Maade, som vidner om Magt, Vælde:* ríða völduliga í borgina.

VÖLLR (vallar, vellir), *m., a) Mark, (haard) Slette; Grund, Jord i Almlh.; Talemaader:* mikill á velli *höi og stor at see paa (i staaende Stilling); jfr* vallarsýn *nf.* — Leggja e-n við velli *fælde en;* liggja við velli *(om Bygninger) ligge i Ruiner el. befinde sig i faldefærdig Tilstand. — b) spec., α) Marken, Kampplads:* hasla e-m völl *afstikke Kamppladsen;* halda velli *(poet.) beholde Marken. — β) det opdyrkede og gjödede Stykke Land omkring Gaardene* (= tún, töðuvöllr); vallar-garðr *Gjerde, Hegn omkring* völlr *b, β.* -sýn *Synet af en i staaende Stilling;* mikill at v. *stor og heroisk af Væxt.*

VÖLR (valar, velir), *m., 1) et valseformigt, rundagtigt Stykke Træ; jfr* riðvölr, snarvölr; stjórnvölr, hjálmunvölr; vígvölr; vánarvölr. — 2) *Eggens Rundböining naar den har lagt sig:* v. fyrir egg.

VÖLU-, *see under* vala *og* völva.

VÖLUNDR (-ar, -ar), *m., en meget konstfærdig Mand (jfr* þjóðsmiðr); völundar-hús *Labyrinth.*

VÖLVA (völu, völur, *ogsaa* völvu, völvur; *mindre rigtig opstilles en nom.* vala), *f., Spaakvinde;* völu-leiði *en Spaakvindes Gravsted.*

VÖMB (vambar, vambir), *f., Mave; Vom.*

VÖMM (vammar, vammir), *f., Skam, Vanære, Last;* vamma-fullr *skjændselsfuld, lastefuld.* -lauss, *adj., lastfrie.*

VÖNDDREGINN, *see* vanddreginn.

VÖNDR (vandar, vendir), *m., a) Vaand; Green; Riiskost;* fagran vönd af trè því, er olíva heitir; sverðit beit eigi, heldr enn vendi brygði. — Snúa vönd í hár e-m *vikle en Green (et Stykke Træ, Riiskost (?) i Haaret paa en som skal halshugges (enten til Forhaanelse el. for at vikle Haaret op, at det ikke skulde dække Halsen?) — b) et lidet Stykke Træ, Træpind:* hann sat ok tegldi vönd einn með knífi. — *c) (blaa, guul, röd etc.) Stribe (i et Seil, som Prydelse):* segl stafat blá ok rauðum vendi; vandarhögg *Slag med en Riiskost;* vandahús *Vidiehytte* (ofinn ormahryggjum sem v.).

VÖNDULL (-ls, -lar), *m., Bundt, Knippe* (vöndull heys).

VÖNTUN, *see* vantan.

VÖR-, *see* varr.

VÖR, *see* vörr.

VÓR (varar, *pl.* -ar *el.* -ir), *f., Landingssted, hvor Skibe trækkes i Land. — 2)* = vörr *(m.) a.*

VÖRÐR (varðar, verðir), *m., Vagt, a) Vagthold:* halda vörð *holde Vagt;* ganga á vörð *trække paa Vagt;* vera

á verði *holde Vagt.* — *b) en som holder Vagt; Vogter; spec. collect.* = varðmenn, varðhaldsmenn. — *c) Paapasning, Agt:* hafa vörðu á sèr *tage sig i Agt (for et fjendtligt Besög el. Overfald).* — *d) Forvaring, Bevogtning, Opsyn:* veita (e-u) vörð *forvare,* = varðveita.

VÖRÐR, *see* verðr (*m.*).

VÖRÐU-, *see under* varða.

VÖRGUÐUSK, *3. pl. impf. ind. pass., som af et Udsagnsord* varga, *men som Eg. antager er* verga (*nu udt.* verka) *gjöre ureen, ligesom at* vergastr *er superl. af* vergr, *ureen = Oldeng.* verig.

VÖRN (varnar, varnir), *f., Forsvar etc., a) = Værn:* til varnar *til Forsvar; jfr* landvörn. — *b) i Lovsproget, Forsvar, Indsigelse for Retten:* bjóða til varnar *indbyde til at forsvare sig;* fá v. fyrir sik *kitte paa en Indsigelse;* selja v. fyrir sik *overdrage en anden sit Forsvar for Retten; jfr* lögvörn; ok nú væri vörn framarr enn sókn *det gik bedre med Forsvaret end Anklagen, heldede til Fordeel for Sagvolderen;* varnar-aðili *den som det paahviler, er nærmest berettiget el. forpligtet til at give Tilsvar i en Sag for Retten; Sagvolder.* -eiðr *Forsvarsed.* -gögn, *n. pl., Beviisligheder, som tjene til Forsvar, Indsigelse for Retten.* -lauss, *adj., uden Forsvar.* -lið *Forsvarstropper, Besætning.* -maðr *Forsvarer.* -staðr *Forsvarsstilling.*

VÖRNUÐR, *see* varnaðr.

VÖRP, *pl. af* varp.

VÖRPULIGR, *adj., rask og kjæk af Udseende.*

VÖRPUMANNLIGR, *adj., d. s.*

VÖRR (varrar, varrar) *ogsaa ofte* vör, *f., Læbe.*

VÖRR (varrar, verrir), *m., a) den synlige Fure bag efter et Skib, som er i Bevægelse el. Fart; ogsaa efter en svömmende Person:* Gunnarr kastar sèr á kaf í sjóinn, ok drepr þegar v. undir sik. — *b) det Stykke, et Skib skrider frem ved et Aaretag; Aaretag, Aaredrag:* ok er þeir höfðu fá vörru róit frá landi; í einum verri brýtr hann sundr báðar árarnar.

VÖRU-, *see under* vara.

VÖRUN, *see* varan.

VÖRZLU-, *see under* varzla.

VÖST (vastar, vastir), *f., især i pl., Fiskegrund:* Ingjaldr var róinn á vastir; þeir váru komnir á þær vastir, er *etc.*

VÖTNUN, *see* vatnan.

VÖTTR (vattar, vettir), *m., Vante, Handske.*

VÖXTR (vaxtar, vextir), *m., 1) eg., a) det at voxe; Tiltagen, Tilvæxt, Formerelse, el. desl.:* vöxtr í á *(I) en Flods Opsvulmen.* — Skyldi hann hafa af (*ɔ: Boet*) þurrð ok vöxt *det eventuelle Tab og Fordeel skulde være hans;* setja á vöxtu *sætte paa Rente.* — *b) Legemsbygning, Legemsdannelse; Form, Skikkelse, Dannelse:* ljótr v. — 2) *ueg., a) Opkomst, Tiltagen:* e-t ferr í vöxt *noget tager Overhaand.* — Fœra í e-t vöxt *overdrive.* — *b) Beskaffenhed:* hann sagði þann vöxt, er á var *fortalte hele Sagens Sammenhæng, saaledes som det forholdt sig;* svá er mál með vexti *Sagen forholder sig saaledes;* ok sjám, hverir vextir á eru *hvorledes det forholder sig; jfr* málavextir.

Y. Ý.

Det smalle y *(*y *uden Prik) lyder som dansk* y *i Synd, Ynde; det brede,* ý, *som det danske i By, byde. Det smalle* y *er enten Omlyd af* u, o (ó) *(f. Ex.* sunr — synir, kon — kyn; *jfr* fylkir *af* fólk), jo (*jfr* þjokkr, þykkr), *eller fremkommet ved Sammentrækning af* ve, vi (*jfr* hyssir = hvessir, kykr = kvikr, tysvar = tvisvar); *det brede* y (ý) *derimod er en Omlyd af* ú, ó, jú, jó *(f. Ex.* mús — mýss, ból — býli, hús — hýsa, sjúkr — sýkjask, tjón — týna) *el. Sammentrækning af* ví (ýkva = víkva, víkja) *etc. I nuværende Islandsk höres for det meste ingen Forskjel paa Udtalen af* y *og* i *paa den ene Side, og* ý *og* í *paa den anden.*

YBBA (-i, -ta, -t), *v. a.,* y. sik *el.* ybbask *sætte et vredt, barsk Ansigt op, I.*

YBBINN, *adj., 1) eg., laadden (ru?; som det synes paa lign. Maade fremkommet af* úfr *som* stubbi *af* stúfr, lubbi *tyk Haartot af* lúfa; *saaledes maaskee hermed beslægtet Navnet* Ubbi,

og da af samme Benævnelsesart for en Mand som Skeggi *af* skegg). — 2) *ueg., vranten, ond at komme til Rette med.*

Ydda (-i, -a), *v. a. og n.*, 1) *v. a., tilspidse, tildanne med Spids.* — 2) *som v. n., impers.:* svá at yddi út um bakit *saaledes at Spidsen (af Spydet) kom til Syne bag paa Ryggen.*

Yðar, *see under* þú.

Yðarr, *see* yðvarr.

Yður, *see under* þú *og fölg. O.*

Yðvarr (*f.* yður, *n.* yðvart; yðarr, yður, yðart), *pron. poss., eders.*

Ýf (-s, *pl. d. s.*), *n., det at gjöre ru (Eg.).*

Ýfa (-i, -ða, -t), *v. a.*, 1) *f. a, a) eg. bevirke at noget striller ud (t. Ex. Haaret), gjöre ru, ujævn, el. desl.;* ý. upp sár *rive et Saar op.* — *b) ueg., α) opirre, ophidse; provocere:* ý. e-n til reiði. — *β)* ý. e-t upp *oprippe noget (f. Ex. gamle Stridigheder el. desl.).* — 2) ýfask, *f. p., refl., blive vred, fortörnet;* ýfask við *(maaskee som v. dep. n.)* e-n *vise sig fjendtlig sindet imod, vise Uvenskab, Fjendtligheder imod en:* ýfask á móti e-m *sætte sig op imod en.* — *Impers.:* tók heldr at ýfask með þeim *de kom paa noget spændt Fod med hinanden.*

Ýfi (-is, *uden pl.*), *n.*, = ýf; *df Opirrelse, Fortörnelse;* ýfis-orð *Ord, som vække Mishag, Fortörnelse.*

Ýfing (-ar, -ar), *f., Gjerningen at* ýfa *(Oprippelse, Opirrelse).*

Ýfinn, *adj., ond at komme til Rette med, som viser sig vranten, ondskabsfuld.*

Yfir (*ogsaa, men sjelden* ifir), *præp. m. dat. og acc., over, A) m. dat., uden Forestilling om Bevægelse eller Retning, „hvor en Væren over noget udtrykkes" (Dropl.), 1) i Stedsforhold, a) over, ovenover (correl. m.* undir *I, A, 1, a);* y. dyrunum *over Dören;* y. eldinum *over Ilden.* — *b) om det, en har paa:* hafa e-t y. sèr *have noget paa, især over de andre Klæder; jfr* yfirhöfn *(og saaledes correl. m.* undir *I, A, 1, f); abs.:* y. í hvítum skinnkyrtli *i en hvid Skindkjortel udenover.* — *β) abs.:* myrkr var y. *der laae bestandigt Mörke, Taage over (Jorden).* — *c) correl. m.* undir *I, A, 2:* standa (upp) y. e-m *(f. Ex.* með reiddu sverði) *staae over en (som sidder el. ligger); jfr* styrma y. e-m *(see under* styrma); standa y. höfuðsvörðum e-s *(see under* höfuðsvörðr), *og fl. lign.* — *d)* yfir borðum *over Bord, til Bords.* — *2) i Talemaader og Udtryk, hvor den stedlige Forestilling ligger nær, a)* v. y. e-m *vaage over en (syg);* sitja y. konu *(sidde over en Barselkvinde, d. e.) forrette Jordemodertjeneste, betjene en Barselkvinde.* — *b)* sitja y. fè *(I) vogte Faar.* — *c)* sitja y. borðum *sidde over Bordet.* — *d) ueg. Talemaade:* eiga e-t y. höfði sèr *have at befrygte (som overhængende, især om Hevn el. desl.).* — *3) i andre (ueg.) Forhold, a) over, om Magt, Herredömme:* drottna yfir, vera konungr, jarl y. landi *beherske, være Konge, Jarl over.* — *b) over, om Fortrin (el. desl.):* þykkjask y. e-m *ansee sig at staae over, have Fortrin for, staae höiere end (el. desl.).* — *c)* sitja yfir hlut e-s *(beslægtet med 3, a ovenfor) forholde en hans Rettigheder.* — *d) om Fordölgen:* búa y. e-u *ruge over en hemmelig Plan;* þegja y. e-u *tie med noget.* — *e) om, angaaende, med (svarende til over i Dansk i vredes, sörge over noget):* láta vel, illa y. e-u *yttre sin Tilfredshed, Misfornöielse med.* — Láta y. sem *lade som.* — *Herhen synes at höre:* láta mikit y. sèr *prale;* láta y. sèr lítit *være beskeden, yttre sig beskedent med Hensyn til sig selv.* — *B) m. acc., hvor Forestilling om Retning el. Bevægelse gjör sig gjeldende, 1) i Stedsforhold, a) oven paa, over:* fèll þá hverr y. annan þveran *den ene faldt oven paa den anden (i Kampen), d. e. Resten blev reent oprevet;* breiða e-t y. e-t *lægge (et Tæppe el. desl.) over noget;* þá sýndisk hánum ljós koma y. konunginn. — Nótt kom y. *Natten faldt paa.* — *b) over (jfr A, 1, b ovenfor):* hann tók y. sik skikkjuna Flosanaut *tog den paa;* bregða skildi y. sik *dække sig oventil med Skjoldet.* — *c) over, op over:* taka, gnæfa (upp) y. *rage op over.* — *d) over (trans):* ganga, ríða, líða y. e-t (ána, hálsinn, fjallit *etc.*) *gaae etc. over;* komask y. fljótit *komme over;* y. um ána *over Aaen, over paa den anden Side af den.* — Hann rær út y. nesit *paa den anden Side af, d. e. omkring Næsset.* — *β) hvor acc. er udeladt:* y. á heiðina, mýrina *over paa, d. e. over den Strækning, som ligger imellem Udgangsstedet og Heden, Mosen.* — *γ)* e-n berr skjótt y. *kommer hurtig over,*

avancerer hurtig over. — δ) *herhen hörer den til den adverbiale Brug sig nærmende i Udtryk som:* þar y. *over paa den anden Side, ligeoverfor;* gegnt y. *ligeoverfor;* y. á, undir, frá *over, d. e. henne paa, under, henne i Retningen fra.* — *e) over, ud over:* líta, sjá y. e-t *see ud over noget;* horfa (út) y. *overskue;* greinarnar tóku út y. allan heim *naaede ud over, overskyggede hele Verden.* — β) sækja y. hèrað *drage omkring i et District for at lade holde Gilder for sig og sit Fölge (om en Fyrste; jfr* yfirsókn). — 2) *i andre Forhold (ueg.), a) over (svarende til B, 1, a ovenfor):* ótta slær y. *Skræk kommer over;* skjóta skjóli y. e-n *yde en Skjul, Tilflugtssted.* — Hylma y. með e-m *hæle med en.* — Bœta y. e-t *give Erstatning, Godtgjörelse for; jfr* yfirbót. — *b) over (om Opsyn, Herredömme, el. desl.):* setja e-n y. e-t *give ham Opsyn, Opsigt over;* taka e-n til konungs y. land *til Konge over.* — Ríkja y., hafa einvald y. (land, lýð) *regjere over, være Enehersker over.* — *c) over (ud over en vis Grændse, fremfor, el. lign.; svarende til B, 1, d ovenfor):* y. fertugt *over 40 Aar;* y. alla kvennmenn *fremfor, over alle Fruentimmer;* y. alla hluti fram *over alt, fremfor alt; abs.:* taka y. *overgaae (alt det övrige).* — *d) over (som over i Dansk i overvinde):* stíga, ganga y. e-n *overvinde, overgaae en.* — *e)* komask y. e-t *naae noget, komme i Besiddelse af.* — *f) beslægtet med B, 1 e (?):* e-m sèsk y. *en overseer noget, forseer sig.* — *Abs. (adv.):* hafa e-t y. *recitere;* lýsa e-u y. *kundgjöre, bekjendtgjöre, aabenbare.* — *g)* láta lítit y. sik = láta lítit yfir sèr *(see A, 2, e ovenfor).*

Yfirband *Baand, som bindes over el. for noget, I.*

Yfirbátr *en som overgaaer, har Fortrin fremfor andre, er den fornemste (mods.* eptirbátr*), E.*

Yfirberligr, *adj., som overgaaer noget andet, er ypperligere:* sá heiðr, er þó er y. öllum öðrum, at *etc.*

Yfirbiskup *Biskop, under hvem andre Biskopper staae; Ypperstepræst:* yfirbiskupar ... ór kyni Aarons.

Yfirbjóðandi *Herre,* = yfirboðari *(Eg.).*

Yfirboð *det at byde, have Herredömme over, Herredömme.*

Yfirboðari (-a, -ar), *m., en som hersker, har Herredömmet, Hersker, Herre; Övrighed.*

Yfirboði (-a, -ar), *m.,* = yfirboðari.

Yfirbót, *det at gjöre godt igjen, Fyldestgjörelse:* heita y. við guð *love Gud Bod og Bedring;* göra iðran ok y. *forbedre sit Levnet.*

Yfirbragð, *a) Udseende, Form* (y. pentaðra málsgreina) *; Mine; Ansigtstræk.* — *b) ydre (især paataget) Væsen, Ydre, Udseende, udvortes Maade at være paa:* með sáttgjarnligu yfirbragði *tilsyneladende Hensigt at indgaae Forlig;* göra y. (á at *etc.*) *gjöre Mine til noget, eller give Tingen, Sagen det Udseende, at etc., lade som.* — Týndi hann þeim sigri með yfirbragði *det saae saaledes ud, som han var gaaet glip af denne Seiervinding.* — *c) Paaskud, Skingrund:* var þat y. fyrir sumum, at *nogle foregav at etc.;* yfirbragðs-lítill *ubetydelig af Udseende.* -mikill *som har et udtryksfuldt Udseende, hvis Udseende tyder paa noget stort.*

Yfirbreizl (-s, *pl. d. s.*), *n., og* -breizla (-u, -ur), *f., Sengetæppe.*

Yfirbuga (-aða, -at), *v. a., overvinde, faae Bugt med.*

Yfirburðr, *1) i sg., det at noget overgaaer noget andet, gaaer videre, ud over (en vis Grændse):* hefir hann eigi minna yfirburð um þat, er lögin segja, en hann ferr með snekkju tvítugsessu, ok hefir þar á níu tigi manna *han gaaer ikke i ringere Grad ud over Loven deri, end ved at etc.* — *b) det, der gaaer over den bestemte Grændse el. det bestemte Maal, Overmaal (spec. om Fragten i et Fartöi):* skal öllum yfirburð fyrst kasta — en þat er y., er þar liggr eptir, er hverr hefir vegit sína lest fulla. — *2) i pl.,* yfirburðir *Overlegenhed; Fortrin.* — *3) gen. pl.,* yfirburða, *som adv., overmaade, særdeles.*

Yfirdómandi *Overdommer; Hersker, Herre (poet.).*

Yfirdómari, *d. s.*

Yfirdrepskapr (-ar, *uden pl.*), *m., Forstillelse, Hykleri.*

Yfirdrottning *höieste Dronning (Eg.).*

Yfirdœmi (-is, *pl. d. s.*), *n., Overmyndighed, Overherredömme.*

Yfirengill *Overengel, Erkeengel.*

Yfirfaðir *Patriarch.*

Yfirfarandi (-a, -endr), *m., en som reiser over, passerer.*

Yfirferð *Reise over; Overfart, Passage; spec. om en Fyrstes Reise over sit Rige, en Lehnshövdings over sit*

District, en Biskops Visitatsreise over sit Bispedömme; illr yfirferðar *vanskelig at komme over el. igjennem, som med Vanskelighed kan passeres.*

Yfirfœriligr, *adj., som man kan reise over el. igjennem, passere.*

Yfirför = yfirferð *(især i den spec. Bet.).*

Yfirganga *Gaaen over.*

Yfirgangr *voldsom Fremfærd, Voldsomhed, Overlast, overmodig Opförsel, Overmod;* yfirgangs-maðr *en som er voldsom i sin Fremfærd, viser Vold, Voldsomhed.*

Yfirgangsamr, *adj., som er voldsom i sin Fremfærd, viser Vold, Voldsomhed.*

Yfirgefa, *v. a., forlade, efterlade, I. — 2) f. p.,* yfirgefask, *pass.:* láta sèr yfirgefask *begaae en Forseelse.*

Yfirgirnd *Ærgjerrighed, Herskelyst; Gjerrighed (?).*

Yfirgjarn *ærgjerrig, herskelysten.*

Yfirgjarnligr, *adj., som vidner om Ærgjerrighed, Herskelyst el. Gjerrighed* (yfirgjarnlig sinka).

Yfirhafnar-, *see under* yfirhöfn.

Yfirhúð *Forhud (præputium), I.*

Yfirhylming (-ar, -ar), *f., Skjulen, Dölgen; Paaskud, Foregivende, I.*

Yfirhöfðingi *Overherre, Hersker.*

Yfirhöfn *Kappe, Overkappe;* yfirhafnar-lauss, *adj., som er uden Kappe.*

Yfirklæði, *n. pl., Overklæder.*

Yfirkominn *(el. i to Ord) udmattet:* y. af mœði.

Yfirkonungr *Overkonge.*

Yfirkussari (-a, -ar), *m., Overcorsar, Söröveres Overmand, Befalingsmand.*

Yfirland *Land el. Landstrækning, som ligger paa den modsatte Bred; höitliggende el. höiere liggende Strækning (?).*

Yfirlát (-s, *uden pl.), n.,* = yfirlæti.

Yfirleðr *Overlæder (paa Skoe og Stövler).*

Yfirlega *Liggen over noget, langvarig, möisommelig Flid, som anvendes paa noget, I.*

Yfirlit (-s, *pl. d. s.), n., Udseende:* (kona) væn at yfirliti *el.* yfirlitum *smuk af Udseende;* yfirlita-mikill *hvis Udseende tyder paa noget stort, som har et udtryksfuldt Udseende.*

Yfirlitr, *eg. Ansigtsfarve; deraf Udseende.*

Yfirlæti (-is, *uden pl.), n., Yttring med Hensyn til (af Tilfredshed el. Misnöie); Begegnelse; det hvorledes en er* látinn *(jfr* láta), *hvorledes han bliver behandlet, hvorledes hans Ophold er paa et Sted:* þeir váru þar í göðu y. *de havde der et behageligt, fornöieligt Ophold, nöd der en stor Gjestfrihed.*

Yfirlögmaðr *Overlavmand, Overlovsigemand.*

Yfirmaðr *Overmand, Overhoved, Overherre.*

Yfirmeistari *Overmester, Overbygmester.*

Yfirmorðingi *den værste af alle Mordere (Eg.).*

Yfirráð, *n. pl., Raadighed over, Overherredömme.*

Yfirreið *Riden over el. igjennem.*

Yfirseta *Sidden over noget:* eigi ætlaða ek, at þat væri mín yfirseta, at *etc. jeg troede ikke at jeg skulde befatte mig med (som Dommer), at etc. — b) spec. om Födselshjelp ved Barsel;* yfirsetu-kona *Jordemoder; jfr* nærkona.

Yfirsjón, *1)* = yfirsýnd, yfirsýn, yfirlit. — *2) Forseelse, Overtrædelse, I.*

Yfirskipan *Beskikkelse over.*

Yfirskot *Foregivende, Skingrund; Tvetydighed, B.*

Yfirsloppr *en Over* - sloppr *(jfr* sloppr).

Yfirsókn, *eg. Reise over et Land el. et District, spec. en Lehnsfyrstes over sit Lehn; df Lehn, Forlehning:* A. fèkk Eiríki (blóðöx) Norðimbraland til yfirsóknar *forlehnede ham med N.*

Yfirstíganligr, *adj., som kan overvindes.*

Yfirstígari (-a, -ar), *m., Overvinder.*

Yfirstiginn *(el. i 2 Ord) overvunden.*

Yfirstigning (-ar, -ar), *f., Overvindelse.*

Yfirstöplan (-ar, -ir), *f., Overtrædelse, Forseelse.*

Yfirsvif *Afmagt, Besvimelse.*

Yfirsýn *og* -sýnd (-ar, -ir), *f., Udseende;* = yfirbragð; at yfirsyn *i el. efter det ydre, udvortes, forsaavidt man kan see; jfr* yfirlit, yfirlitr, yfirsjón. — *2) Opsyn; Tilsyn:* Brandr ábóti var þar til yfirsýndar.

Yfirsöngr *Sang ved Liigbegængelse, Jordefærd.*

Yfirtak *det at noget overgaaer noget andet, gaaer videre; gen. sg.* yfirtaks, *som adv., særdeles, overmaade.*

Yfirvald *Overherredömme; jfr* yfir-

ráð; *senere*, *Övrighed*, *Övrigheds-person.*

Yfirvarp *(uden plur.)*, *Paaskud*, *Foregivende*, *Skingrund; Forstillelse*, *Skrömt:* at yfirvarpi *paa Skrömt.*

Yfirvinna *(el. i 2 Ord)*, *v. a.*, *overvinde.*

Yfirvættis, *overvættes*, a) *adv.*, *overhaands*, *overmaade.* — b) *adj.*, *overmaade stor:* með sínum yfirvættis þunga.

Yfrinn, *adj.*, *tilstrækkelig*, *overflödig:* þat er yfrit eitt *det ene er mere end tilstrækkeligt nok, er mere end tilstrækkelig Grund.* — Yfrit, *n. sg.*, *adv.*, *overmaade*, *særdeles.*

Yggja (-i, -ða, -t), *v. a.*, = ugga *(Eg.).*

Ygglaust = ugglaust *(Eg.).*

Yggligr, *adj.*, = uggligr *(Eg.).*

Yggr *(-s, uden pl.)*, *m.*, = uggr.

Ygla (-i, -da, -t), *v. a.*, 1) *f. a.*, *fordreie*, *give et barsk Udseende:* y. sik *(fordreie sine Ansigtstræk, f. Ex. ved at rynke Panden og trække Öienbrynene sammen*, *el. desl. for at) see barsk ud*, *sætte et barsk Ansigt op*, *paatage sig en truende Mine;* y. augu *see stivt og barsk*, *med en truende Mine;* y. brún *(sjeldent m. dat.:* y. brúnum) *rynke Öienbrynene.* — 2) yglask, *f. p. refl.*, = y. sik: þá ygldisk hann ok leit reiðuliga til þeira; yglask á e-n *see med barsk*, *truende Mine paa en.* — 3) ygldr, *p. pr.*, *som seer barsk ud*, *med truende Mine.*

Yglibrún *rynket Öiebryn; barsk*, *truende Mine:* ekki er mér um y. þá.

Ýgr, *adj.*, *forfærdelig*, *frygtelig; fortörnet*, *vred:* ý. ok æfr ok illr viðreignar. — b) *om en Tyr*, *mandolm*; *jfr* mannýgr.

Ýki, *f. indecl.*, *Overdrivelse; unaturlig Ting; spec. i Loven*, *opdigtede Beskæmmelser (for umulige el. unaturlige Ting):* þat er ý., er maðr segir þat frá öðrum manni, eðr frá hans eign nokkurri, er eigi má vera, ok görir þat til háðungar hánum; *eller anderledes:* þat heitir ý., ef maðr mælir við annan þat, er eigi má vera né verða ok eigi hefir verit.

Ýkja (-u, -ur), *f.*, *især i pl.* ýkjur *Overdrivelse; utrolig*, *vidunderlig Tildragelse (jfr foreg. O.):* Sturlaugi vannsk at með ýkjum, ok varð hánum laust saxit ok smaug niðr í jörðina ok fannsk aldri síðan.

Ýkja (-i, -ta, -t), *v. a.*, *overdrive.*

Ykkar, *see under* þú.

Ykkarr (ykkur, ykkart), *pron. poss.*, *som tilhörer*, *vedkommer eder (to).*

Ýkva (-i, -ta, -t), *v. a.*, *en anden Form for* vikva, *lade vige*, *vende*, *give en vis Retning; spec. om at styre et Skib ud af sin Cours*, *holde af med et Skib*, *m. dat. og abs.:* þeir gátu ýkvit á jarlsskipinu.

Ýla (-u, *uden pl.*), *f.*, *Hyl*, *Hylen*, *Hvinen;* ýlu-strá *Straa, som giver en hvinende Lyd i Blæst (jfr d. Hvene, Hvenegræs)*, *I.*

Ýla (-i, -da, -t), *v. n.*, *hyle; pibe;* ý. sem hundar eða vargar *hyle*, *tude som Hunde eller Ulve;* ý. upp hátt; ý. at e-m.

Ýlda (-u, *uden pl.*), *f.*, *Raaddenhed*, *den raadne Gjæring.*

Ýlda (-i, -a, -t), *v. a.*, *gjöre raadden*, *lade raadne*, *bringe i den raadne Gjæring*, *I.*

Ylfa *(ogsaa skrevet* ylma, ulma; -i, -da, -t), *v. a.*, 1) *f. a.*, *(eg. gjöre en til en Ulv)*, *ophidse til Vrede*, *fortörne*, *opirre*, *el. desl.:* y. e-n til rangs máls *opirre en ved en uretfærdig*, *falsk Anklage.* — 2) ylfask, *f. p.*, *pass.*, *opirres*, *ophidses;* ylfask í móti (e-m), við e-n *vise Fjendskab*, *fjendtligt Sindelag imod en;* illt er við úlf at ylfask.

Ylfr *(-s, pl. d. s.)*, *det at* ylfra *(Hyl, Hylen, Tuden).*

Ylfra (-aða, -at), *v. n.*, *hyle*, *tude.*

Ylfran (-ar, -ir), *f.*, *Hylen*, *Tuden.*

Ylgja (-u, -ur), *f.*, *Bölgernes Opsvulmen (för el. efter Storm); jfr* ólga *og* ylgjask.

Ylgja (-u, -ur), *f.*, = ylgr *(Eg.).*

Ylgjask (-disk, -zk), *v. pass.*, *faae truende Udseende (om Veiret eller Skyerne):* nú tekr veðrit at y. í norðrit.

Ylgr (-jar, -jar), *f.*, a) *Ulvinde.* — b) *efter Eg.* (-s *og* -jar, -ir), *m.*, = úlfr.

Ýlir (-is, -ar), *m.*, *Navnet paa den Maaned, naar Solen er i Skyttens Stjernebillede (ɔ: November)*, *B.*

Ylja (-aða, -at), *v. a.*, *varme*, *opvarme; gjöre lunken.*

Ylla, ylli, *impf. conj. af* valda *og* vella.

Ylmask, *see under* ylfa.

Ylr (-s *og* -jar, -ir), *m.*, *liden*

Varme, Lunkenhed; yljar-auðœfi *Varmerigdom, rigelig Varme.*

Ylsamligr, *adj., varm, varmende.*

Ylsamr, *adj., varm, som bringer Varme.*

Ylvarmr, *d. s.*

Ýmisleiki (-a, -ar) *og* -leikr (-s, -ar), *m., Forskjellighed, Mangfoldighed.*

Ýmisligr, *ogsaa* ýmsiligr, *adj., forskjellig, forskjelligartet, mangfoldig.* -liga, *adv.*

Ýmiss (ýmis, ýmist; *nom. pl.* ýmissir, ýmissar, ýmiss, *contr.* ýmsir, ýmsar, ýms; *gen.* ýmissa *og* ýmissra, *contr.* ýmsra —; *dat.* ýmissum, *contr.* ýmsum —; *acc.* ýmissa, *contr.* ýmsa; *fem. og neutr. som i nom. pl.*), *adj., forskjellig, forskjelligartet:* ýmiss konar *af forskjellig Art; i pl., nu en, nu anden:* einn ok ýmissir (*ogsaa* ýmiss) *en og anden;* (árnar) koma upp í einum ok ýmsum stöðum (*Floderne*) *udspringe nu hist, nu her, paa forskjellige Steder.* — 2) ýmist, *n. sg.* (*acc.*), *adv., skifteviis;* ýmist ... eða *snart ... snart.*

Ymja (ym, umda, umit *el.* ymjat?), *v. n., udsende, give fra sig en (især) dæmpet Lyd, a) om livlöse Gjenstande, udsende en susende, klagende Lyd (jfr* ymr hit aldna trè). — *b) om levende Væsener, α) larme:* þá umdu þeir, er á heyrðu, ok hlógu at *man hörte dæmpede Bifaldsyttringer blandt Tilhörerne og de gave sig til at lee deraf.* — *β) stönne:* engi maðr heyrði hann y. *(om en Syg) ingen hörte ham give fra sig en stönnende Lyd.*

Ymni (a, -ar), *m., Hymne, Lovsang;* ymna-bók *Bog, som indeholder Hymner.*

Ympra (-aða, -at), *v. n.,* y. á *begynde at tale om, beröre noget.*

Ympta *og* ymta (-i, -ta, -t), *v. n.,* y. um *ymte om, udsprede löse Rygter om.*

Ymptr *og* ymtr (-s, *uden pl.*), *m., Ymten om, löst Rygte.* — *b) det at lade sig forlyde med noget:* þegar var þat y. Dana, at þeir kærðu, er fengit höfðu skaða *strax fremkom der fra dansk Side Klager, fra dem som etc.*

Ymr (-s, *neppe i pl.*), *m., dump Lyd; Stönnen.* — *b) Larm:* þá heyrðu þau ym mikinn ok gný.

Ýms-, *see under* ýmiss.

Ýmsiligr, *see* ýmisligr.

Ymt-, *see* ympt-.

Ynda, yndi, *impf. conj. af* vinda *og* una.

Yndi (-is, *uden pl.*), *n., Glæde, Fryd, Behagelighed, Tilfredshed:* þèr man verða litit yndi af Gunnari heðan *af du vil herefter have liden Glæde af ham, ikke kunne nyde hans Selskab længe;* festa yndi á e-m stað *finde Behagelighed, Tilfredshed i sit Ophold paa et Sted;* yndis-ligr, *adj., yndig, behagelig, glædelig, fornöielig.* -staðr *Sted, hvor der hersker Fryd og Glæde.*

Yndiligr, *adj., yndelig, behagelig, fornöielig.*

Yngismaðr *Ungersvend, I.*

Yngismær *Ungmö, I.*

Yngjask (-isk, -disk, zk), *v. pass., ynges, I.*

Yngri, yngstr, *see under* ungr.

Ynna, ynni, *impf. conj. af* vinna.

Ynniligr, *adj., elskelig, yndelig, yndig, fornöielig:* at yndiligt ok ynniligt er til at hlýða *saa at det er baade behageligt og fornöieligt at höre derpaa.* -liga, *adv., paa en fornöielig, behagelig Maade.*

Ynnisamligr, *adj., elskelig, yndelig, kjærlig, inderlig:* ynnisamlig ást.

Yppa (-i, -ta, -t), *v. a., m. dat., a) eg., hæve i Veiret.* — *b) ueg., oplöfte, ophöie, berömme:* hans lofi at yppa *for at berömme hans Hæder, udbasune hans Roes;* mann mjök ypptan ok hátíðliga sæmdan *meget rost og hædret Mand.*

Yppta (-i, -a, -), *v. a., m. dat., i Udtrykket:* y. öxlum *trække paa Skuldrene, I.*

Ýr, *see* ór.

Ýr (-s, -), *m., Bue (poet.).*

Ýra (-ir, -ða, -t), *v. a. og n., a) væde, bedugge; som v. n. (impers.), nu alml. i* ýra úr lopti *smaaregne; endvidere siges (person.)* eggin ýrir *Egen glindser (som Dug), d. e. den er slöv; og som v. a. med dat., udströe noget (sparsomt);* ý. mjöli út á grautinn *ströe noget Meel i Gröden; ogsaa abs., om at give, uddele noget i smaa Portioner (især om Foder til Kvæget).*

Yrða, yrði, *impf. conj. af* verða.

Yrða (-i, yrta, yrt), *v. n., i Udtrykket:* y. á e-n *tiltale en, I.*

Yrði, *see i* heiptaryrði, hermdaryrði, *og fl.*

Ýring (-ar, -ar), *f., el.* ýringr (-s, -ar), *m., Smaaregn, Ruskregn; df nu ogsaa om smaa Portioner af noget som uddeles (især af Foder til Kvæ-*

get), eller noget der forekommer i smaa Quantiteter, kun hist og her.

Ýrinn, *see* œrinn.

Yrja (-u, *uden pl.), f.,* = ýringr, *I.*

Yrja (yr, urða, urt, urinn), *v. a., (som det synes)* = erja, *df gnide, skrabe (saal. nu* y. skráp *rive, skrabe Havkalveskind); df* urinn *(p. pr.)* járni *tilsnittet med (Dreier-) Jern (Eg.);* upp urit land *(I) Jord, hvis Græs er afbidt.*

Yrki (-is, *pl. d. s.), n., a) det at* yrkja. — *b) Arbeide, Gjerning;* yrkisefni, *a) Stof, Anledning, Leilighed til noget:* gefa y. at herja á ríki e-s *give Anledning til at ens Rige bliver hærget. — b) spec., Stof til en Vise el. Digt.*

Yrki (-ja, -jar), *m., Arbeider; jfr* einyrki.

Yrking (ar, -ar), *f., Arbeide, Bearbeidelse; spec. Jordens Dyrkning.*

Yrkja (-i, orkta *og* orta, *sjelden* yrkta, orkt *el.* ort, *sjelden* yrkt, orktr, ortr, *sjelden* yrktr, yrtr), *v. n. og a., 1) gjöre, udrette, foretage sig, arbeide paa, el. desl., a) som v. n., α) eg.:* y. á mörkina *drive Skovhugst; foretage et el. andet Arbeide paa, bearbeide en Jordlod:* y. í, á jörðu; y. í holti eða haga. — *β) ueg.:* E. jarl orti því eigi á at berjask við E., at *etc. Jarlen foretog ingen Fjendtligheder, gjorde ingen Mine til Angreb, fordi etc.;* y. á um bardaga *(gjöre Skridt, Mine til at) begynde en Kamp, et Slag. — Ogsaa impers. og abs.:* ok þegar er á orti ok uppgangan gjörðist *saasnart Angrebet begyndte for Alvor etc. — b) v. a., m. gen.:* y. orða á e-n *tiltale en. — β) senere, m. acc.,* y. jörðina *dyrke Jorden. — 2) digte:* y. drápu *digte et Drapa. — Abs. digte, gjöre Vers:* y. um *digte om.*

Yrkr, *adj.,* = virkr *(træder ofte isteden for det i sammensatte Ord, som* hagyrkr, mikilyrkr *etc.).*

Yrlingr (-s, -ar), *m., (rimeligviis for* yrðlingr, yrð- *af* urð) *Ræveunge.*

Yrmlingr (-s, -ar), *m., en Orm, liden Snog.*

Ýsa *(rimelig den rigtige Form, men findes ogsaa skrevet* ísa) (-u, -ur), *f., Kuller (gadus aeglefimus).*

Ýskja, *see* œskja.

Ýskra (-aða, -at), *v. n.,* (= eyskra. öskra) *bröle.*

Yss (-, *uden pl.), m., Stöi, Larm, Bulder.*

Ysta (-i, -a, -r), *v. n. og a. impers., a) v. n., löbe sammen, oste sig. — b) v. impers. a.:* mjólkina ystir *Melken löber sammen, ostes, I.*

Ysting (-ar, -ar), *f., det at oste sig, löbe sammen, Ostning, I.*

Ystingr (-s, *uden pl.), m., (tildeels) ostet el. sammenlöbet Melk, I.*

Ýta (-i, -tta, -tt), *v. a. og n., 1) v. a., m. dat., bevæge, stöde frem el. fremad; spec. og abs. trække en Baad frem; ligel. stöde et Fartöi ud fra Strandbredden, gaae under Seil* (ý. frá landi; hvaðan ýttu þér *hvilken Kyst lagde I ud fra?, fra hvilken K. komme I?, hvor komme I fra?). — 2) v. n.,* ý. á e-t *stöde til el. drive paa noget for at bevæge det af Stedet el. fremad, I (ogsaa siges nu ofte ueg.* ý. undir e-u *hemmelig tilskynde, drive paa en Sag el. Foretagende).*

Ytri, *adj. compar., superl.* yztr, *a) ydre, udvendig, yderst; nærmere, nærmest Sökanten:* hit ytra *sörærts. — b) ydre, udvortes, synlig, jordisk:* ef èr hafit nökkur auðæfi en ytri með höndum; auðgask hann af ytrum gjöfum með guðs vilja ... hann gerðisk tribunus.

Yxa, yxi, *impf. conj. af* vaxa.

Yxn, *see* uxi.

Yxna, *adj., (om en Ko) som löber.*

Yxni (-is, *pl. d. s.), n., (d. Öxen-) Nöd, Oxe;* yxnis-húð *Huden af et Nöd.* -menn *Öxenmænd (Spottenavn paa Grund af at de havde stjaalet et Kreatur).* -slátr *Kjödet af et nyslagtet Kreatur;* yxna-tal *(de hjemme paa Gaarden holdte) Kreatures Tal (Flok).*

Þ.

Þ, *kaldes paa Islandsk* þorn, *og har en aspireret t-Lyd og svarer til det haarde th i Engelsk (f. Ex. i, this, thank); det udtrykkes ofte ved* ð (Ð) *og bruges hyppigt for dette Bogstav i Haandskrifterne.*

Þá, *acc. sg. f. og acc. pl. m. af* sá; *ogsaa acc. pl. m. af* hann.

Þá, *1. og 3. s. imperf. ind. af* þiggja.

Þá, *adv. og conj.*, *A*) *(oprindelig og egentlig) adv.*, *1*) *da, den Gang, den Tid, til den Tid, det Tidspunkt:* þá var ár gott ok friðr *da var der etc.;* þá bjó þar sá maðr *til den Tid;* þá váru þeir allir fallnir *da vare de alle faldne;* hvenær mæltu þèr þetta fyrr?, segir Kári; þá vá ek Sigm. hvíta frænda Gunnars, segir Skarphèðinn: þá sá þeir menn ríða móti sèr *da saae de;* þá tekr hann á rás mikilli *da, idet samme tager han hurtig afsted; o. fl. lign.* — Þá enn *da endnu* (en þó komst hann ór höndum þeim ok varði sik þá enn lengi). — Lifði H. þá *da endnu levede H.* — 2) *da, derefter, dernæst, derpaa:* tókusk þá upp leikar at nýju *da, derpaa begyndte Legene paany;* var þá búit til veizlu mikillar *dernæst gjorde man Anstalter, Forberedelser til et stort Gilde;* þá fóru þeir heim *derpaa droge de hjem igjen;* þá er þar til at taka, er *dernæst er det at fortælle, dernæst maae vi vende tilbage dertil, hvor (el. at).* — *I en Opregnen el. Optællen af noget i en vis Fölge:* þá far þú — *saa skal du — ; og derpaa;* þá Mikjálsmessa — þá Agnesarmessa *dernæst — dernæst; o. fl. lign.* — *b*) *hvor det nærmer sig i Betydning til deraf, derved, derfor (jfr Dropl.):* þá þóttisk hann vita, at *deraf syntes han at kunne forstaae;* Skarphèðinn kastaði til Gunnars ok kom í augat, svo þegar lá úti á kenninni; fèll Gunnarr þá (*da, derved*) ofan af þekjunni; varð Skarph. þá (*ved samme Leilighed*) þar í millum ok gaflaðsins, mátti hann þá (*deraf, derfor*) þaðan hvergi hrærask; *o. fl. lign.* — *3*) *da,* ɔ: *ved dette Middel, i dette Tilfælde:* Þorsteinn lagðisk niðr fyrir fætr jarls, ok fèll hann þá *og derved faldt han;* ef hann vaknar þá (*ved dette Middel*) ekki við. — Þá er nefndar eru fernar tylftir í fimmtardóm, þá (*i det Tilfælde*) skal sækjandi nefna 6 menn ór dómi; þótti honum sèr þá (*nu* ɔ: *efter at have flyttet*) fyrnast aflát Droplaugar. — *I Slutninger, da, saa* (*Dropl.*)*:* sè ek þá hvat sök horfir *saa seer jeg, da kan jeg see etc.;* ekki viltu hann þá feigan *saa önsker du ikke etc.;* mun þá sá einn várr kostr *saa er det det eneste, vi har at gribe til, el. vi har at vente; og fl. lign.* — *Herhen synes at höre:* þá skal ek nú muna þèr kinnhestinn (*naar det er saa, som du siger,* ɔ: *at dit Liv staaer paa Spil*) *saa skal jeg nu etc.* — *B*) *som conj., da, saa, til tydeligere Udhæven el. for at give Eftertryk* (*jfr Dropl.*), *1*) *i Forbindelse med Tidspartiklen* er, *a*) *hvor* er *staaer i Forsætningen, og* þá *begynder Eftersætningen* (er — þá *da som, idet, saasnart som, imedens el. lign.*)*:* ok er hann heyrir þetta, þá *etc., og som han hörer, da etc.;* ok er hann kom heim þá *etc. og saasnart han kommer hjem, saa etc.* — *b*) *hvor* þá er (*da, idet, saasnart, imedens, el. lign.*) *begynder Forsætningen* (*jfr Dropl.*)*;* þá er saman sigu fylkingar, œptu hvárirtveggju heróp *da, idet — saa; ligel.:* þá er — þá *da som — da.* — 2) *efter en betinget Forsætning:* ef — þá (*dersom, hvis — saa, da* (ef þú vill eigi giptask Höskuldi, at þá mun ek engan kost á gera *hvis du ikke vil — saa etc.*)*;* bíð þú þá, ef þú ert eigi ragr *bi saa, hvis du ikke er feig.* — *Ligeledes* þá — ef *i det Tilfælde, at, forudsat, at;* nú þá (*især i Lovsproget*), *hvis, i Tilfælde af, at — saa.* — *3*) *efter en indrömmende Forsætning (som adverbielt; jfr Dropl.):* þó (þó at, þótt) — þá *endskjöndt — saa, da (dog, alligevel).* — *4*) *saa, da, i Udtryk som:* förum þá *lad os saa drage afsted.* — *5*) *næsten overflödigt, hvor en afbrudt Sætning optages igjen:* meðan hann bjó skip sitt, sem áðr er sagt, þá *etc.;* þann dag, er Helgi sat þar, þá *etc.*

Þá (-r, *uden pl.*), *f.*, *Tö, frostfri, optöet Jord:* á þá ok hjarni.

Það, *see* þat.

Þaðan, *adv.*, *1*) *i Stedsforhold, derfra, fra det Sted:* þ. fóru þeir í aptreldingu. — *Om Retning:* máttu þeir þ. sjá, þegar hinir riðu austan *derfra kunde de see etc.;* þeir sá þ. tíðindin inn í bœinn *de saae derfra (fra det Sted, hvor de stode, hvad der foregik inde).* — 2) *i Tidsforhold:* þ. af, þ. frá *el.* þ. í frá *fra den Tid af, siden den Tid;* þ. lengi *længe siden efter.* — *3*) *ueg., a*) *om Afstammen, der fra, fra den el. den Person:* þ. eru Kvistlingar komnir. — *b*) *deraf, af den Grund, el. desl.:* þ. af sèr S. *deraf indseer han, derved kommer han til Kundskab om, at etc.*

Þaðra, *adv.*, *der, hist paa det Sted.*

Þág- (*impf.*) *af* þiggja.

Þaga (þögu, þögur) *og senere (?)* **þága** (-u, -ur), *f.*, *det at modtage*

som Gave (hvárki með gæfum eðr þögum *hverken ved at give el. modtage Gaver*); *(nu almindelig i den sidste Form) Tjeneste, noget som er en til Tjeneste el. Behag* (e-m er þ. at *el.* í e-u *noget er en kjærkomment).*

Þagall, *see* þögull.

Þagat, *see* þangat.

Þagða, *1. s. impf. ind. af* þegja.

Þagga (-aða, -at), *v. a., eg. bringe til at tie, til Taushed:* þ. e-t niðr *neddysse noget. — Ogsaa siges:* þ. niðr í e-m *bringe en til Taushed, faae en til at tie, I.*

Þagmáll, *adj.,* = þagmælskr

Þagmælska *det at tie med Hemmeligheder, hvad en bliver betroet, Taushed.*

Þagmælskr *som tier med Hemmeligheder el. hvad der betroes ham, taus.*

Þagna (-aða, -at), *v. n., blive taus, forstumme, holde op at tale, tie stille.*

Þagnar-, *see under* þögn.

Þak (-s, *pl.* þök), *n., 1) Tag; jfr* þekja. *— 2) i Lovsproget,* = baugþak.

Þakiðr *og* þakinn, *p. pr. af* þekja.

Þakka (-aða, -at), *v. a., m. dat., takke:* þ. e-m e-t *takke en for noget;* eiga e-t e-m at þ. *have en at takke for noget.*

Þakkar-, *see under* þökk.

Þakkindi, *n. pl., Tak, Taksigelse, B.*

Þakkir, *pl. af* þökk.

Þakklátligr, *adj., som vidner om Taknemmelighed.*

Þakklátr, *adj., som er taknemmelig.*

Þakkligr, *adj.,* = þekkiligr, þokkaligr.

Þakklæti (-is, *uden pl.), n., Taknemmelighed; Tak.*

Þakknæmiligr, *adj., velbehagelig, kjærkommen.* -liga, *adv.*

Þakknæmr, *adj., d. s.*

Þakksamligr, *adj., taknemmelig, som vidner om Taknemmelighed.* -liga, *adv.*

Þakksamr, *adj., taknemmelig,* = þakklátr, *B.*

Þaknæfr *Næver, Birkebark, som anvendes til, ere brugelige til at tække med.*

Þaktr, *p. pr. af* þekja.

Þáleiðis, *adv., paa den Maade.*

Þamb (-s, *uden pl.), n., det at være udspændt el. fuldproppet:* standa á þambi *(I) være nærved at sprække; spec. være aldeles propfuld (af Föde); det at* þamba.

Þamba (-aða, -at), *v. a., bælle i sig, drikke i saadan Mængde at Maven svulmer op. — Ogsaa siges:* þ. áfram *arbeide sig frem med Möisommelighed (imod Blæst el. i beværligt Före), I. — Jfr* þömb.

Þambar-, *see under* þömb-.

Þána (-ar, -aði, -at), *v. n. impers., töe op.*

Þanda, *1. s. impf. ind. af* þenja.

Þang (-s, *uden pl.), n., Tang (alga).*

Þangat *(ogsaa* þangað*) og* þagat, *adv., did, derhen. — b) der, paa det Sted:* hann köllum vèr þ. mestan veiðimann *der gjelder han for at være den bedste Jæger.*

Þangatför *Reisen, Reise did, didhen.*

Þangatkváma *og* -koma *Kommen did, Didkomsk.*

Þangfloti *flydende Masser af Tang.*

Þangskurðr *det at skære Tang (for at indsamle det).*

Þanir, *pl. af* þön.

Þaninn, *p. pr. af* þenja.

Þann, *acc. sg. m. af* sá.

Þanneg *(for* þann veg *den Vei),* þannig, þannug *el.* þannog, þannen, þannin *og* þanninn, *adv., 1) den Vei, derhen. — 2) saaledes, paa den Maade. — 3) af den Aarsag.*

Þannsi, *acc. sg. af* þessi *(R).*

Þar, *adv., der (correl. m.* hèr*), 1) i Stedsforhold, a) der:* þar stendr þú *der staaer du;* hann var þar fyrir *han var der (for, d. e. da de andre, den anden kom);* þ., er hann sat *der hvor han sad;* þ. í hèraði, landi *der i Herredet, Landet;* suðr, norðr *(etc.)* þ. *der sydpaa, nordpaa, ɔ: i den sydlige, nordlige Deel af Landet;* kunna þótta ek norðr þ. *der (ɔ: hvor jeg er fra) paa Nordlandet blev jeg anseet ikke ukyndig (i Love). —* Þ. á, í, undir, yfir *(abs. el. med et fölgende Dat.) der paa, i etc. —* Þ. er (sem) heitir á, í, undir *(m. et fölgende nom. propr., omskrivende en Gaards el. et Steds Navn; jfr de nævnte Præpositioner). — b) der henne:* menn koma þ. í mót oss *der komme nogen os i Möde. — c) derhen (efter Udsagnsord, der udtrykke Bevægelse og i Forbindelse med en Præposition, der betegner Bevægelse til Stedet, ligeledes meget ofte uden saadan Forbindelse efter* koma*):* hann gekk þ. at, til — er *han gik derhen, hvor;* þeir fara þ. til er þeir koma *(midt imellem Steds-*

og Tidsforestilling?) at helli nokkrum *de droge videre frem (eg. til det Sted hvor de, d. e.) indtil de kom til en Fjeldhule;* þeir koma þ. at miðjum aptni *de kom derhen midt paa Aftenen. — d) med Biforestilling om Leilighed el. Middel (jfr Dropl.), el. desl.:* Hákon hèlt til fundar við hann ok áttu þeir bardaga; þ. fèll Grjótgarðr *i det samme Slag faldt G.* — Var B. frændi hans þ. í för (= í þeirri för) *dermed paa Reisen, Expeditionen, var iblandt Reiseselskabet en af Deeltagerne i Expeditionen.* — (Hann) fór þ. utan der, *d. e. fra den Havn;* þeir komusk þ. yfir fljótit *de kom, slap der, paa det Vadested over Floden. — 2) i Tidsforhold, a) m. et fölgende gen.:* er þ. kemr tíma *da (naar) det kom(mer) derhen i Tiden;* þ. var minnar æfi, at *etc. der var engang saadan Periode i mit Liv, at etc.* — Þ. er nú komit þinnar æfi, at *etc. din Levetid er nu kommen til det Punkt (siges til en Overvunden for at minde ham om at hans Dage alt ere talte). — b)* þ. til er *indtil.* — Þ. er *da som (quum). — c) tildeels ere hertil at henföre (deels til foreg. 1) Udtrykkene:* er þ. kemr sögunni *naar Fortællingen kommer til det Punkt i Tiden (el. og til det Led i Begivenhedernes Række).* — Þ. kom, at hann heitir liðveizlu *det kom dog dertil, at etc., d. e. han lod sig omsider overtale (til at etc.). — 3) i andre Forhold, a) hvor det kan betragtes som halvueg. el. hvor Betydningen vakler imellem en stedlig og ikke stedlig Forestilling, i Udtryk som:* skildi þ. með þeim *der, d. e. derefter (eg. paa det nærmest antydede Sted), dermed skiltes de ad, hermed standsede (Kampen, Forfölgelsen etc.).* — Þ. var við illan at eiga *der havde man med en slem, ond en at bestille (ɔ: hvor man havde, el. ogsaa i det Tilfælde, man havde etc.);* þ. er oss ván snarprar viðtöku, er þeir eru *der kan vi vente os en tapper Modstand, hvor de ere, af dem kan vi etc.; saaledes ogsaa:* þ. er þú ert, hann er *der, hvor du, han er, d. e. i, af dig, ham etc.* — Þ. er sá maðr látinn, er *der er den Mand död (i ham etc.).* — Mátti þar engi í milli sjá, hvárr af öðrum myndi bera *der (hvor de to kæmpede) kunde ingen etc.* — Þ. er *(hvor der i Drömmen)* eyxn gengu upp ór sænum á land upp, hvítir at lit, þ. munu vera vetr 3 merktir *der, d. e. i dem vil vi finde bebudede etc. — Og fl. lign. — b) mere ueg., der, d. e. i dette Tilfælde (el. lign.):* þ. görði gæfumuninn *der gjorde Lykken Udslaget, der viiste det sig, hvem der havde den störste Lykke;* þ. hafði Þóri til slægan *der, i dette Tilfælde viste Th. sig altfor listig;* þ. munda ek hafa gefit þèr upp eina sök, ef *etc. der, hvad det omtalte Tilfælde angaaer, saa vilde jeg have tilgivet dig;* þat mælir þú þ., er þèr heldr várkunn til at mæla eptir mága þína *der siger du noget etc.;* þ. er *i det Tilfælde, hvor etc. — c) hvor det træder i Stedet for Brugen af et pron. demonstr., i Udtryk som:* þ. í (= í því) *deri;* þ. með (= með því) *dermed, tillige;* þ. mundi nokkut undir búa (= undir því) *der skjulte sig noget bagved;* þar mátti ek eigi við at gjöra (= við því) *det kunde jeg ikke gjöre for, det kunde jeg ikke forebygge;* konungr sagði þ. mest lof til, er hánum þóttu makligir *(ligesom anbragte der sin rosende Anerkjendelse, d. e.) roste dem, som etc. — Og fl. lign. — d) efter Egilsons Opfattelse, svarende til det danske der, og tjenende til at afrunde et ubestemt Udtryk el. Sætning (f. Ex. der var en Konge etc.) i Exempler som fölgende:* þ. váru 2 menn eðlibornir *der vare etc.;* vinátta var þar mikil í millum þeirra *der var etc.; men rigtigere henföres saadanne vistnok til foregaaende b, ɔ: hvad det Tilfælde angaaer, jeg vil tale om, saa var der etc. (el. lign.); ligel. i det sidste enten som expletivt (der ɔ: imellem dem) eller stöttende sig til Grundforestilling som: hvor Talen var om de to, el. lign. — e) om Stedet i en Fortælling:* nú er þar til at taka at *etc. nu er der at begynde etc.;* lýkr þ. frá hánum at segja *der, her ender Fortællingen om ham (beslægtet med 2 c ovenfor).* ☞ þars = þar es (er); *jfr 3, a, b of.*

ÞARF (þarfa-), *see* þörf.

ÞARFASK (-aðisk), *v. dep. n., være til Nytte:* alla þá hluti sem hánum þarfaðisk.

ÞARFENDI *og* -INDI, *n. pl., Fornödenheder, Nödvendigheder, Behov:* vinna e-t sèr til þarfenda *udföre noget nödvendigt, nyttigt, som er til Livets Ophold;* vèr þurfum at kaupa oss vistir ok þ. til vegar várs *vi behöve at kjöbe Proviant og andre Fornöden-*

heder til Reisen. — Ganga þarfinda sinna *(gaae for at) gjöre sit Behov, forrette sin Nödtörft.*

Þarfi, *adj., som mangler, behöver:* liðs þ. *som behöver Hjelp; jfr* þurfi. — 2) *som subst., see i* úþarfi.

Þarfindi, *see* þarfendi.

Þarfir, *pl. af* þörf.

Þarflátligr, *adj.,* = þarflátr, þarfligr. -liga, *adv.*

Þarflátr, *adj., hvis Adfærd, Yttringer etc. fremstille for andre hans Mangel el. Nöd;* þarflát orð *indtrængende, indstændig Bön el. Anmodning.*

Þarflausa, *see* þarfleysa.

Þarflausligr, *adj., unödvendig, ufornöden, unyttig.*

Þarflauss, *adj., unödvendig, unyttig.* — *Neutr. sg, a) nom.,* þarflaust, *adv., uden Nödvendighed.* — *b)* at þarflausu *(dat. sg. neut., subst.), d. s.*

Þarfleysa *og (uomlydt)* -lausa (-u, -ur), *f., Unödvendighed, Unyttighed:* at þarfleysu *uden Nödvendighed ufornödent;* þarfleysu-tal *unödvendig, unyttig Tale.*

Þarfleysi (is, *pl. d. s.), n.,* þarfleysa.

Þarfligr, *adj., nyttig, nödvendig, gavnlig.* -liga, *adv., til Nytte etc.* — 2) *som i Nöd, af Nöd, og deraf indstændigen, bönlig i:* allþarfliga: biðja allþarfliga friðar *bönfalde ret inderlig om Skaansel.*

Þarflyndr *som vil gjöre Gavn, være til Nytte, brav, tapper.*

Þarfna (-aða, -at), *v. a., behöve, mangle:* sem hann þarfnaði *(hvis* hann *er acc. er Udtrykket upersonligt) som han behövede; impers.:* sem hánum þótti sèr þarfna *som han troede at behöve.* — *F. p.* þarfnask *(og efter Udtalen* þarnask), *som v. dep. a., m. gen., undvære; behöve, mangle.*

Þarfnan *og* þörfnun (-ar, -ir), *f., det at undvære el. behöve, mangle.* — *b) Udeblivelse, Tilstedeværelse i en ringe Grad, Ubetydelighed.*

Þarfr (þörf, þarft), *adj., nyttig, gavnlig, gavnende:* vera e-m þ. *være en til megen Nytte;* vinna þarft verk *gjöre en god Gjerning, heldbringende Gjerning.*

Þarfsamligr, *adj.,* = þarflátligr. -liga, *adv.*

Þarfsamr, *adj., a) nyttig, gavnlig.* — *b)* = þarflátr.

Þarfsæll *nyttig, gavnlig, som stifter Nytte, Gavn.*

Þarfsælligr, *adj., d. s.*

Þari (-a, *uden pl.), m., Tarre, Tang (fucus marinus);* þara-brúk *Bunke af Tang.* -nytjar (-a), *f. pl., Benyttelse af Tang, Ret til at benytte det opdrevne Tang.*

Þarkváma *og* -koma *Kommen did, til det Sted, Didkomst.*

Þarlands, *adv., i det Land.*

Þarlandsmaðr *en som hörer hjemme i det Land.*

Þarlenzkr, *adj., som hörer hjemme i det Land.*

Þarmr (-s, -ar), *m., Tarm (intestinum).*

Þarna, *adv., der, paa dette Sted.*

Þarnask, *see under* þarfna.

Þars, *see* þar *(Slutn.).*

Þarseta *Væren, Ophold der, paa det Sted.*

Þarvist *og* -vista (-u, -ur), *f., d. s.*

Þat, *n. pronn.* hann *og* sá *(gen.* þess, *dat.* því, *nom. pl.* þau *etc.; see* þeir), *det, I) hörende til pron.* hann, *det:* hárið svá fagrt sem silki ok svá mikit at þat tók ofan á belti *at det naaede ned heelt til Bæltet;* Kári þreif spjót af manni ok skaut til Eyjólfs, kom þat á hann miðjan *det traf ham etc.;* berðu eigi merkit, því at þeir eru allir drepnir er þat bera *som bære det; og fl. lign.* — *II) hörende til pron.* sá, *A) som pron. adj., a) det (den):* þat mál *den Sag;* hvatamaðr þess verks *Tilskynder til den Gjerning.* — *b) stærkt paapegende (demonstr.) med* hit, it, et, *det:* þat hit góða sverð *det gode Sværd.* — *c) med Relativet* er *el.* sem: hann lèzk ráð til kunna, þat er duga myndi *det som vilde hjelpe.* — *d) saadant, sligt, af den Art:* hárit þat á höfði sem silki væri *saadant Haar, saa lysegult som gult Silketöi;* önnur segir mèr þat nökkut jafnan *immer noget sligt.* — *e) lidt:* ok breysti sá hlutrinn i skálinni, at glam þat varð af *at det klingrede lidt i Skaalen; jfr* lítlat, lítinn þann, stund þá *og fl. lign.* — *B) pron. subst., 1) i den almindelige pronominale Brug, a) det, α) hvor det gaaer paa noget foregaaende, eller noget i Forsætningen:* hann bauð hánum þar at vera, þat þág hann *det modtog han;* ek hefi vegit víg eitt, segir H.; hvert víg er þat, segir K. *hvad er det for et Drab;* hann sagði

at hann væri mjök skyldr Gunnari á Hlíðarenda; jarlinn mælti: njóta skaltu þess *det skal være dig en Recommendation.* — Eptir þat vaknar hann *derefter, derpaa (efter det, den Dröm som för er fortalt) vaagnede han.* — *β) hvor det gaaer paa noget efterfölgende, eller i Eftersætningen:* þat er allt lög er á skrám stendr *det er alt Lov som etc*; þat bar til tíðinda, at *etc. det hændtes at etc.*; þat er upphaf laga várra, at *etc. det er det förste i vore Love, at etc.*; þat var siðvenja hans, at hann *etc. det var hans Sædvane, at etc.*; eigi er nú þat sem mælt er, at þú lætr þèr annarra víti at varnaði *ikke er det Tilfældet med dig, at du, som man siger, skrækkes, lader dig afskrække af andres Exempel (Straf, Ulykke)*; er þeim þat skömm, ef *det er Skam for dem, hvis*; ek skal þat muna, hversu *nu skal jeg erindre det, hvorledes etc.* — Þat ráðs, at *den Udvei, at.* — γ) *med et fölgende Relativ* er *eller* sem: í öllu því, er hann mætti varða *i alt det, der maatte beröre hans Interesser.* — *Ogsaa hvor Relativet er udeladt:* ok hafði af þat hann vildi *det (ɔ: hvadsomhelst og saa meget som) han önskede.* — δ) *emphatisk ligesom i Dansk:* þat var aflraun *det var en Kraftpröve, d. e. det var noget der i Sandhed tog paa Kræfterne.* — *b) sligt, saadant:* þó at þeir hafi eigi þat látið *skjöndt de ikke have ladet sig lyde med noget saadant.* — c) um þat, er *naar (eg. naar den Tid er omme, til hvilken etc.).* — 2) *speciel Brug af Gen.* þess, *a)* til þess (er, at *etc.*) *indtil:* hann reið til þess, er hann kom at húsi nökkuru *indtil han kom til et Huus.* — *b) som et Slags genit. partit., udtrykkende,* α) *af det Slags:* (hann kvazk) ekki þess unnit hafa *at hann ikke havde gjort, begaaet noget af den Slags, noget saadant.* — Ef nokkur væri þess í loptinu, at hánum mundi duga *om nogen af den Slags var der, som kunde, vilde, var i Stand til at yde ham Bistand.* — β) *paa den Maade, saaledes:* leituðu flestir sèr at hafa hættuminna, þess at þeir verðu sik frýju *(dog) saaledes at de undgik (at fortjene) Bebreidelse for Feighed, Modlöshed.* — γ) hvar — þess *hvor, paa hvilket (saadant) Sted:* hvar hann hefði þess staddr verit, at hann hefði mest reynt sik, *eg. hvor han havde befundet sig paa et saadant Sted, paa hvilket han mest var kommen til at pröve sin Tapperhed, for: hvor han etc.* — *c)* guð sè þess lofaðr, at *etc. Gud være lovet, at.* — *d) foran et Comparativ, jo, desto:* þess fleiri *desto flere (Eg.).* — *3) speciel Brug af dat.* því, *a) som dat. instrument., med det, dermed:* þeir gáfu H. viðu til skála, ok launuðu honum því eptirmál eptir föður sinn *og belönnede ham dermed etc.* — *b) derfor, af den Grund;* því — at *derfor — at;* því at *fordi.* — *c) for* hví *hvorfor?:* því hefir svá skjótt skipazt *hvorfor (hvad er Grunden til at der) er indtraadt saa pludselig Forandring.* — *d) i Tidsbestemmelser:* því næst *der efter, kort efter;* í því *i det samme Öieblik.* — *e) foran Comparativer:* því — því *jo — jo, jo — jo — stode.* — *Sjeldent foran et Superlativ som:* skaltu herja því mest á Danmörk, sem þú hefir aflan mestan *i samme Grad heftigst, som du nu har den störste Troppestyrke (Eg.).* ☞ ÞATS, ÞATZ *og* ÞAZ = þat es *det som;* þattá = þat þá *det da.*

Þatki *(af foreg. O. og det negt. -gi el. -ki) ikke det, det ikke.* — *b) ikke engang, slet ikke (Eg.).*

Þats, *see* þat *(Slutn.).*

Þátta (-aða, -at), *v. a., opregne, fremsætte, beröre stykkeviis (Eg.).*

Þáttr (-ar, þættir), *m., 1) en af de Totter, hvoraf et Reb, Toug er slaaet.* — *Talem.:* eiga engan þátt í e-u *(det hele ueg.; el. ogsaa at henföre til fölg. Bet.) ikke have nogen Deel i noget.* — 2) *Afsnit (f. Ex. i en Fortælling);* jfr lögþáttr.

Þatz, *see* þat *(Slutn.).*

Þau, *see under* þeir.

Þauf (-s, *pl. d. s.*), *n., det at* þaufa, *B.*

Þaufa (-aða, -at), *v. n., famle, föle sig for, B.*

Þaul (-ar, -ar), *f., ogsaa alml.* ÞAULI (-a, -ar?), *m., noget som er langt, varer længe, er langtrukkent (med Biforestilling om Kjedsommelighed); seig Udholdenhed;* spyrja e-n í þaula(r) *spörge en saa længe indtil han bliver Svar skyldig;* sitja í þaula(r) við e-n *sidde en af sig, I;* þaular-vágr *en meget lang Bugt el. Vig.*

Þaulreið *vedholdende og udmattende Ridt, I.*

Þaulseta *lang, vedholdende Sidden, Væren paa et Sted, I.*

Þaulsætinn, *adj., som opholder sig paa et Sted med seig Udholdenhed.*

Þausn (-ar, -ir), *f., Larm, Bulder; spec. Kamplarm (jfr* þjösni, þjösnaligr); þausnalaust, *n. adj., adv., uden Larm.*

Þaut, *1. og 3. impf. ind. af* þjóta.

Þefa *og* **þefja** (-aða, -at), *v. a. og n., lugte;* þ. af e-u *(1) lugte til noget.* — *b)* e-t *(nom.)* þefjar vel, illa *er velluglende, ilde lugtende.*

Þefaðr *og* **þefjaðr**, *adj., som har Lugt, lugtende:* líkara þefjat mungáti en vatni; þ. vel *vellugtende;* illa þ. *ilde lugtende, stinkende.*

Þefgóðr *med god Lugt.*

Þefja (-u, *uden pl.), f., Lugt; jfr* þefr.

Þefja, *see* þefa.

Þefjan, *see i* úþefjan.

Þeflauss, *adj., uden Lugt, som ikke lugter af noget, I.*

Þefr (-jar *og* -s, *uden pl.), m., Lugt; jfr* mannaþefr.

Þegar, *A) adv., strax, ufortövet; ogsaa forstærket:* þ. í stað, þ. um leið *(jfr fölg. O.), d. s.* — *b)* þ. er, *ogsaa sammentrukket* þegars, *saasnart som.* — *B) conj., da; naar:* þegar *da;* þ. hann vill halda burt *naar han vil reise bort (-saa).*

Þegarleið, *adv., strax, med det samme.*

Þegars, *see* þegar.

Þegat, *see* þingat.

Þegi, *adj., som modtager; jfr* fartegi.

Þegi, *see* þeygi.

Þegja (-i, þagða [*ogsaa forek. Formen* þá] — þögðum, þagat *og* þagt), *v. n., tie, være taus:* þ. við *tie, ikke svare, naar en spörger el. tiltaler;* þ. yfir e-u *tie med noget.* — *I Poesie ogsaa som v. a. el. med Forholdsformer (gen. og acc.?),* þ. e-s *tie om, afholde sig fra at yttre.*

Þegn (-s, -ar), *m., en fri, uafhængig bosat Mand el. Bonde; fri Mand i Almindelighed.* — *2) en gavmild, godgjörende, gjestfri Mand;* beztr. þ.; ekki mikill þ. við aðra menn af fé sínu *(han) gjorde andre lidet godt med sine Rigdomme;* auðigr maðr ok illr þ. *meget karrig.* — *3) en brav, mandig, tapper Mand (Eg.); jfr* þegnskapr. — *4) Undersaat.* — *5) en Hærförers Kriger, Krigskammerat, el. desl.:* ek ok mínir þegnar *jeg og mine Krigskammerater;* Búa þegnar = Búa liðar *(jfr* liði).

Þegngildi (-is, *pl. d. s.), n., Pengeböder, som erlægges til Kongen for en dræbt fri Undersaat:* haldi upp fullum bótum ok manngjöldum — ok svá konungi þ. — *2) (almindelig) Skat (?):* játtað konungi þ. á Íslandi *(oversat ved tributum universale).*

Þegnskapr (-ar, -ir), *m., 1) Ære, som en fri, uafhængig (bosat) Mand er i Besiddelse af, borgerlig Ære (jfr Borgerværd):* leggja e-t undir þegnskap sinn *forsikkre noget paa sin Ære.* — *2) Gavmildhed.* — *3) Bravhed, Tapperhed (poet.);* þegnskaparlagning (-ar, -ar), *f., det at forsikkre noget paa sin Ære.* -maðr *en gavmild, godgjörende Mand.*

Þegnskylda *enhver Ydelse, som Undersaatterne ere pligtige at give Kongen, undersaatlig Pligt.*

Þeigi, *see* þeygi.

Þeim, *see under* þeir *og* sá.

Þeima, *dat. sg. m. pron.* sá.

Þeimsi, *dat. s. af* þessi *(R).*

Þeir, **þær**, **þau** *(gen.* þeira, *senere* þeirra, *dat.* þeim, *acc.* þá, þær, þau), *pron. pl. til* sá *og* hann, *A) som pron. demonstr. (hörende til* sá), *i el. uden Forbindelse med Substantiver, de:* þ. menn, þær ár, þau dýr *(Aaer, Dyr);* á þeim ferðum *paa de Reiser;* þat gjörðu þeir *(el.* er) gjörr vissu *de (Folk), som vidste bedre Besked.* — *B) som pron. subst. (hörende til* hann): þeir Þorkell *han (el. de) og Thorkel;* þeim Gunnari *ham (el. dem) og Gunnar;* björg svá há, at þeir máttu hvergi at komask *at de ingen Steder kunde komme til;* þeir í Þrándheimi *Thrönderne;* þeir á Þjóðu; þeir af Danmörk *de Danske.*

Þeirar, **þeirrar**, *gen. sg. f. af* sá.

Þeiri *el.* **þeirri**, *dat. sg. f. af samme O.*

Þekja (-u, -ur), *f., Tag; Dække; jfr* þak.

Þekja (þek, þakta — þöktum, þaktr, þakiðr *og* þakinn), *v. a., lægge Tag paa, tække; bedække.*

Þekkiligr, *adj., (d. tækkelig), a) behagelig, kjærkommen:* þá er guð heyrði svá þekkiligar bœnir hans; þat sem guði er þekkiligt *som Gud er velbehageligt.* — *b) af et smukt Udseende:* með þekkiligu yfirbragði; var líkit bjart ok þekkiligt; trjóna ... eigi þekkilig *en styg, fæl Snude el. Tryne.* -liga, *adv., paa en behagelig Maade:* svara vel ok þ.

Þekking (-ar, *uden pl.?), f., (senere Ord) Kundskab.*

Þekkinn, *adj., see* glöggþekkinn.

Þekkja (-i, -ta, -t), *v. a. og n.,*

a) a., kjende: hann horfir beint í móti dyrum ok þekkir allt, þat er inn kemr; þ. e-n í sjón *(I) kjende en af Udseende. — b) v. n.:* þ. til e-s *(I) kjende til noget (en). — 2)* þekkjask, *f. p., kjendes; rec. kjende hinanden (hverandre).*

ÞEKKJA (-i, -ta, -t), *v. a., (som det synes) lade en finde Behag i, synes om:* hann þekkti menn af orðum þessum *(gjorde Folk utilböielige til at yttre dem?) forböd dem slige Udeladelser. — 2)* þekkjask, *f. p., behage, vinde Bifald:* ef starf mitt þekkisk. — *Impers.:* þekktisk mèr at leita hans ráðagörðar *det behagede mig, jeg syntes det bedst. — b) som dep. a., m. acc., finde Behag i; modtage (noget, der bliver tilbudt en), antage,* = þiggja.

ÞEKKJANLIGR, *adj., (senere Ord) som man kan kjende, kjendelig, I.*

ÞEKKR, *adj., tækkelig, behagelig, kjærkommen; kjær.*

ÞEKKT (-ar, -ir), *f., det at en finder Behag i, holde af noget;* þekktarligr, *adj.,* = þekkiligr, þokkaligr. -liga, *adv.*

ÞEL (-s, *neppe i pl.), n., (Grundbetydn. synes at være) det indre, dybere, skjulte i en Gjenstand, heraf: 1) (nu almindel.) det fineste af Ulden, det der ligger under de grovere Yderhaar, df Uldhaar (?), Lu (?):* þ. er á hnefa bundnum *(Uldnögle?)* eða hlutr feldar *(maaskee her om Kappens Töibund i Modsætn. til* röggvar, *altsaa besl. med den af B anförte Betydn., Grunden i et Broderi). — 2)* = þeli *1. — 3) see i* náttarþel *(liges. Nattens inderste, d. e. midterste Deel). — 4) ens Indre (jfr* þeli *3), I.*

ÞÈL *(nu ogsaa)* ÞJÖL (þèlar, *og* þjalar, þjalir), *f., Fiil.*

ÞÈL, *n., sammenlöbet, ostet Melk;* þèla-mysa *Ostevalle, I.*

ÞELHÖG = þelahögg.

ÞELI (-a, *uden pl.), m., 1) Frost i Jorden, frossen Jord; Iis:* þá var allr þ. ór jörðu *Jorden var aldeles fri for Frost;* var svað (*el.* svaði) á þelanum; *jfr* þel 2. — *2) Sliimansamling for Brystet, som gjör Aandedrættet besværligt, I. — 3) ens Indre, Sind, Sindelag (især forsaavidt det yttrer sig i Forhold til andre; jfr* þel *4);* þela-högg *Öxe el. andet Redskab til at ophugge frossen Jord med.* -lauss, *adj., (om Jorden), ikke frossen, frostfri.*

ÞELLA (-u, -ur), *f., (mest i Poesie),* = þöll.

ÞELLISAFI *Saft af unge Grantræer.*

ÞELLIVIÐI *(-is, uden pl.) n., Grantræ (som Materie).*

ÞEMBA (-i, -da), *v. a., krumböie (?, B), spænde (?);* þ. sik út *puste, spænde, sætte Maven ud, I.*

ÞÈNA (-i, -ta, -t), *v. n., (senere Ord) tjene; jfr* þjóna.

ÞÈNARI (-a, -ar), *m., (senere Ord), Tjener; jfr* þjónn.

ÞENGAT, *see* þingat.

ÞENGILL (-s, -lar), *m., (i Poesie), Konge.*

ÞENJA (-u, -ur), *f., (Benævn. paa) en Öxe.*

ÞENJA (þen, þanda, þanit), *v. a., udspænde, udspile; udstrække:* húð, þönd um smákvistu.

ÞENNA, *acc. sg. m. af* þessi.

ÞENSLA (-u, -ur), *f., Udspænden, Udstrækken, I.*

ÞÈNUSTA (-u, -ur), *f., (senere Ord), Tjeneste; jfr* þjónusta.

ÞÈR, *dat., sg. og nom. pl. af* þú.

ÞERFILIGR, *adj., nyttig, gavnlig* (= þarfligr), *B.*

ÞERFILL (-ls, -lar), *m., Betler, Tigger, B.*

ÞERFLASK *og* ÞERMLASK (-aðisk, -azk), *v. dep. a., m. gen. og dat., mangle, savne; undvære, a) m. gen.:* ef maðr þermlask gripar síns *dersom en mangler, har mistet en Ting. — b) m. dat.:* mál þat, er þermlask alþýðu orðtaki *Talemaade, som ikke bruges i Almuesproget; jfr* þarfnask *(under* þarfna).

ÞERNA (-u, -ur), *f., Terne, 1)* = þjónustumey, griðkona. — *2)* = kría.

ÞÈRNA, *see under* þú.

ÞERRA (-u, -ur), *f., Haandklæde; Viskeklæde.*

ÞERRA (-i, -ða, -t), *v. a., törre, 1) med det til Object, som bliver törret, a) m. acc.:* þ. úti föt *törre Klæder ude;* þ. hey *törre Hö. — b) m. dat.:* þ. sèr *törre sig. — Jfr* þurrka. — *2) med det til Object, som bliver aftörret:* þ. blóð af sverði *aftörre Blodet af Sværdet;* þ. af oss syndadust *törre, viske af os Syndernes Stöv, befrie os derfra, lösgjöre os fra Synden.*

ÞERRIBLÖKR *törrende Luftning.*

ÞERRIDAGR *Dag, naar der er Törveir.*

ÞERRIHJALLR *Törrehuus, I; jfr* hjallr.

ÞERRILEYSA (-u, -ur), *f., Mangel paa tört Veir, fugtigt Veirlig;* þerri-

leysu-sumar *Sommer, naar der hersker fugtigt Veirlig.*

Þerrileysi (-is, *pl. d. s.*), *n.*, = þerrileysa, *I.*

Þerrir (-a, -ar), *m.*, *tört el. törrende Veir, tört Veirlig;* þerra-leysi (-is, *pl. d. s.*), *n.*, = þerrileysa, þerrileysi. -sumar = þerrisumar.

Þerrisamr, *adj.*, *som ledsages af stadigt tört Veir, Törke.*

Þerrisumar *Sommer, naar der hersker stadigt tört Veirlig.*

Þersi, *see* þessi.

Þesaurr (-s, -ar), *m.*, *Thesaur, Skat.*

Þessi (þersi, þesser), **þessi** (*ogsaa* þessor), **þetta** (*gen.* þessa, þessarrar *el.* þessar, þessa, *dat.* þessum, þessarri *el.* þessi, þessu, *acc.* þenna, þessa, þetta; *pl. nom.* þessir, þessar *og* þessor, þessi *og* þessor, *gen.* þessarra *og* þessa, *dat.* þessum, *acc.* þessa, þessar, þessi *og* þessor, þersor), *pron. demonstr.*, *denne, dette (undertiden kan det ogsaa oversættes ved den, det)*, 1) *i Forbindelse med Substantiver:* þ. maðr, kona *denne Mand, Kone;* þessum megin (*ogsaa skrevet* þessumegin) *paa denne Side;* um þetta mál *angaaende denne Sag;* um þessar mundir *i el. til denne Tid.* — *Med udeladt Subst.:* þat er ekki þ. *det er ikke den el. denne.* — 2) *n.* þetta, *subst.:* hvenær sögðu þèr þetta fyrr *naar sagde de disse Ord för;* er þetta satt *er dette sandt;* eru þetta þín ráð *er dette dine Raad.*

Þesskonar, *adj. indecl.*, *af det Slags.*

Þesskyns, *adj. indecl.*, *d. s.*

Þessligr, *adj.*, *som seer ud til, som man kan antage i Stand til, saadan, slig.* -liga, *adv.*

Þesslíkr, *d. s.*

Þessor, *see under* þessi.

Þessumegin, *see under* þessi.

Þetta, *see* þessi.

Þètta (-u, -ur), *f.*, *a)* = þèttleiki. — *b)* = þètti.

Þètta (-i, -a, -t), *v. a.*, *tætte, gjöre tæt, I.*

Þètti (-is, *pl. d. s.*), *n.*, *sammenlöbet Melk, I.*

Þèttinn, *adj.*, *temmelig fast el. svær:* þ. fyrir *som staaer temmelig fast, er temmelig svær, naar man tager fat i ham; ogsaa ueg., som vanskelig lader sig bevæge, overtale, I.*

Þèttleiki (-a, -ar) *og* -**leikr** (-s, -ar), *m.*, *Tæthed; Fasthed.*

Þèttligr, *adj.*, *tæt af Udseende* (þèttlig skip). — *b) svær, temmelig robust af Væxt, Udseende.* -liga, *adv.:* þèttliga vaxinn = þèttligr.

Þèttr, *adj.*, *tæt, ikke gisten; som ikke er læk el. drypper:* þètt kerald; þètt hús. — *b) temmelig svær, tung:* þ. baggi; þètt byrði. — *c) ueg., ikke let at vinde el. overtale, stiv, haardnakket, uböielig; heftig:* þètt svör. — 2) *i acc. sg. som adv., a)* þètt, *n.*, *tæt:* sitja þètt *sidde tæt sammen.* — *b)* þèttan, *m.*, *stærkt, heftig.*

Þèttvaxinn, *I, a) tæt voxen el. bevoxet.* — *b) temmelig svær, tyk af Legemsbygning.*

Þèttyrði, *n. pl.*, *temmelig haarde Ord, bidende Ord, I.*

Þeygi (*ogsaa skrevet* þegi, þeigi; *contr. for* þó cigi), *adv.*, *dog ikke, ikke, aldrig.*

Þeyja (þó, þáit?), *v. n. impers.*, *töe; jfr* hlána: nú þykki mèr þvílíkt göra sem þ. muni *det tykkes mig at see ud til Töveir.*

Þeyr (-s, *uden pl.*), *m.*, *töende Vind, Töveir, Tö; jfr* hláka.

Þeysa (-i, -ta, -t), *v. a. og n.*, 1) *v. a.*, *eg. lade löbe, drive frem med Fart:* þá þeysti hann lið sitt at þeim *da lod han sine Tropper kaste sig ind paa, over dem.* — *b)* þ. upp ór sèr spýju *spye (saaledes at det styrter ud af Halsen paa en).* — *c)* þ. reiðina *ride stærkt el. stærkere, forstærke Ridtet.* — 2) *v. n.*, *löbe afsted med Fart, fare, styrte frem:* þeysti þar inn ótöluligr fjöldi fjanda *styrtede derind.* — *Spec.* (*og abs.?*) *ride i strakt Galop, Firspring, I.* — *B) f. p.* þeysask, *refl.*, *styrte frem.*

Þeysingr (-s, -ar), *m.*, *Galop* (þeysingsreið, *d. s.*), *I.*

Þeyta (-i, -ta, -t), *v. a.*, (*eg. lade* þjóta, *ɔ: suse, buldre, larme*), *a) m. acc.;* þ. lúðr *blæse, stöde i en Lur.* — *β)* þ. skeggraustina *frembringe en hvinende Lyd ved at puste i Skæget.* — *b) m. dat.*, *kaste med Fart, slænge:* þ. e-n af hendi. — 2) *som v. n.*, *tude, hvine:* þeytandi lúðrar (*jfr i Dansk blæsende Instrumenter*).

Þeytispjald *et Spjeld el. Plade med Huller og Snor i (et Slags Legetöi), I; jfr* hreytispeldi.

Þí, *see under* þat.

Þid *see* þit.

Þíða (-u, -ur), *f.*, *mildt, töende Veir, Veirlig, Tö, Töveir; jfr* þíðviðri.

Þíða (-i, -dda), *v. a.*, *gjöre frost-*

fri, smelte, optöe: þ. snjóinn. — *Ueg. blödgjöre, gjöre blid, formilde:* þ. allra hjörtu til ástar.

ÞÍÐINN, *adj., frostfri, optöet.*

ÞÍÐR, *adj., smeltet, optöet; ikke frossen; ueg. blid, mild.*

ÞÍÐNA (-aða, -at), *v. n., blive frostfri, töe op, smelte; ueg. formildes.*

ÞÍÐVIÐRI (-is, *pl. d. s.*), *n., mildt Veir, Veirlig, Töveir, I.*

ÞIÐURR (-urs, -rar), *m., Tjur.*

ÞIGAT, *see* þingat.

ÞIGGJA (þigg, þá *el.* þág — þágum, þegit), *v. a. (jfr d. tigge), a) modtage (noget som tilbydes en):* þ. gjafir at e-m *modtage Foræringer af en;* hverju launaði S. konungr þèr dýrit? því, herra, at hann þá at mèr *dermed at han modtog det af mig (som Gave);* þ. lán (at manni) *modtage Laan;* þat er eigi þiggjanda *det er ikke til at modtage, det er ikke modtageligt.* — *b) erholde, faae (ved Bön el. Anmodning):* þat skaltu þ., sem þú biðr hèrum *det skal du faae etc.* — Váru heröð í frið þegin *Bygden, Landdistricterne havde erholdt Tilsagn om Fred, Landbeboerne havde erholdt Tilgivelse for at have deeltaget i Opstanden.* — *c) modtage, optage el. lign.:* þ. e-t vel, illa (sveinninn var eigi athugall, en Þorg. þág heldr illa *blev temmelig bister imod ham*). — *d) modtage, faae (noget Misligt):* þ. sár, bana, plágur. — *e)* þ. skömm á sjálfum sèr *lade bedrive Utugt med sig.*

ÞIGGJANDI (-a, þiggendr), *m., en som modtager, erholder, Modtager (af noget som tilbydes); jfr* baugþiggjandi.

ÞIK, *acc. s. af* þú.

ÞIKJA, ÞIKKJA, *see under* þykkja.

ÞIL, *see* þili.

ÞILFAR, *n., Skibsdæk; jfr* þilja.

ÞILFJÖL *et enkelt Bræt i et* þili.

ÞILI (-is, *pl. d. s.*), *og* ÞIL (-s, *pl. d. s.*), *n., Brædebeklædning, Paneel; Brædevæg, Skillevæg af Bræder:* í seti við þ. *ved Panelet;* þil er á milli búrs (ok jarðhússins) *derimellem var en Skillevæg af Bræder; jfr* borðþil, veggþili, bjórþil, skjaldþili, þverþil, standþil.

ÞILIÐR, *see* þilja *(v. a.).*

ÞILÍKR, *see* þvílíkr.

ÞILINN, *see under* þilja *(v. a.).*

ÞILIVIÐR *og* ÞILVIÐR *(I) Tömmer til Brædebeklædning el. Paneel, som er tjenligt dertil.*

ÞILJA (-u, -ur), *f., a) et enkelt löst Bræt; spec. et enkelt Bræt i en Brædevæg, Paneel, Brædegulv, Skibsdæk, el. lign.; en af de löse Fjæle i en Baad.* — *b) i pl., Skibsdæk; jfr* þilfar: undir þiljum niðri *under Dækket, nede i Skibet;* á þiljum uppi *oppe paa Dækket.*

ÞILJA (-aða, -at *og* -i, -da, -t), *v. a., a) forsyne med Brædebeklædning* (þil), *panele:* Salómon ... þildi innan alla veggina með spjöldum *lod Væggene panele med Tavl.* — *b) forsyne med Dæk.* — Þiljaðr, þiliðr, þilinn, *p. pr., panelet; beklædt* (þiljat með járni); *forsynet med Skibsdæk:* skip tjaldat ok þilit.

ÞILPALLR *Brædeforhöining, I.*

ÞILTRÈ *(som det synes) Tværbjælke over et Paneel* (á þiltrjám — *anden Læsem.* þvertrjám — í skálanum hafði legit borðfjöl mikil).

ÞILVIÐR, *see* þiliviðr.

ÞÍN, *see* þinn.

ÞÍN, *gen. sg. pron.* þú *(see d. Ord).*

ÞIND (-ar, -ir), *f., Mellemgulv.*

ÞING *(ogsaa i sammensatte Ord* þingi, *gen.* -is; *jfr* lögþingi, alþingi), (-s, *pl. d. s.*), *n., 1) bestemt, berammet Möde el. Sammenkomst; Forsamling; Forsamlingssted; jfr* húsþing, hestaþing, vápnaþing. — *b) thingligt Möde, Thing:* setja þ. *sætte Thing;* slíta þingi *hæve Thinget;* eiga þ. við bændr *holde et Thing for at raadslaae med Bönderne, holde et Thing med Almuen;* heyja þing *holde et Thing, et thingligt Möde;* líðr nú þingit at dómum fram *Thingtiden forlöb nu indtil Dommene skulde afsiges, indtil Sagerne skulde paadömmes.* — En er hann kom á þingit *da han kom paa Thinget, til Thingstedet.* — *2) District, Jurisdiction (som har et fælles Thing, Thingsted:)* segjask í þing með e-m *melde sig til ens Jurisdiction, erklære sig for hörende til den;* þá váru þing úslitin *den Gang vare Jurisdictionerne endnu udeelte.* — *b) (i pl.) Sogn, Præstekald, hvor der ere 2 el. flere Kirker.* — *3) i pl., fortrolig Samtale, Sammenkomst (navnlig mellem Elskende):* vera í þingum við konu *have fortrolige Samtaler med, drive Kjærlighedshandel med en Kvinde.* — *4) Ting, især kostbar Gjenstand, Kostbarhed;* þings-afglapan *og* -glöpun *Overtrædelse af, det at forsee sig mod de thinglige, processuelle Former.* -boð = þingboð; þinga-dómr

Thingsdom. -menn, *m. pl., Landeværns- og Leietropper, som Kong Svend Tveskæg holdt i England*, *Thinglid* (þingamannalið, *d. s.*). -nautr *en Mand, som hörer til samme Thing, Thinglaug el. Jurisdiction som en anden; jfr* þingunautr. -prestr *en Præst til* þing 2, *b.*

Þinga (-aða, -at), *v. n., a) holde Möde, thinglig Sammenkomst; holde Raadslagning:* þ. við bœndr *holde Thing med Bönderne;* þ. um e-t *holde Raadslagning om, underhandle om, debattere noget; jfr* dagþinga. — *b) have fortrolige Samtaler, Sammenkomster, drive Kjærlighedshandel;* þ. við konu, ambáttir; *jfr* þing *3.*

Þingá, *see* þinghá.

Þingan *og* þingun (-ar, -ir), *f., det at* þinga; *jfr* dagþingan.

Þingat, þigat *og* þegat, *adv., did, derhen, til det Sted; jfr* þangat.

Þingboð *Thingbud, Budstikke, hvormed Folk sammenkaldes til et thingligt Möde* (skera upp þ. *sætte en Budstikke i Circulation).*

Þingborinn *bragt til, fremviist el. anmeldt paa et Thing* (þingborit mark).

Þingbrekka *Thingbrink, Bakke paa et Thingsted, hvorpaa eller hvorfra thinglige Bekjendtgjörelser blive offentliggjorte.*

Þingdagr *Thingdag, Dag, naar der holdes et Thing el. thingligt Möde.*

Þingdeila = þingdeild.

Þingdeild *Trætte, Tvist, der forefalder til Thinge, Lovtrætte, Retstvist.*

Þingdjarfr *djærvtalende paa Thinge.*

Þingfall *det at et berammet Thing el. thingligt Möde ikke afholdes formedelst en indtræffende Hindring, B.*

Þingfarar-, *see under* þingför.

Þingfastr *som har et fast Ophold i en Jurisdiction.*

Þingferð *Thingfærd, Thingreise; jfr* þingför.

Þingfesti *fast Ophold i en Jurisdiction:* spyrja at þ. e-s *spörge om, i hvilket Thingdistrict en har sit faste Ophold, til hvilket Thinglaug han hörer, der saaledes falder sammen med ens Værnething.*

Þingfólk *Folk, der er til Thinge, Thingfolk.*

Þingfriðr = þinghelgi, þinggrið, *B.*

Þingfœrr *som er i Stand til at reise til et Thing (Althinget); som kan bruges til en Thingreise:* þ. hestr. — *2) n. sg.*, þingfœrt *(upers.)* = þingreitt.

Þingför *Reise til et Thing, Thingfærd, Thingreise (spec. til Althinget);* þingfarar-bálkr *et Afsnit i Loven, som handler om Thingfærd (navnlig til Althinget), og om Thingsordningen etc.* -fè = þingfarar-kaup. -kaup *Thingreiselön, Afgift i Island, som erlagdes til Goden og senere til Kongens Sysselmand, nærmest at betragte som et Slags Althingsskat;* þingfarabálkr = þingfararbálkr.

Þingföt, *n. pl., de Klæder og övrige nödvendige Gjenstande og Redskaber, en bringer med sig paa en Thingreise.*

Þingganga *Gaaen til el. paa Thinget:* synja e-m þinggöngu *formene en Adgang til Thinget.*

Þinggengt, *n. adj., subst., i:* eiga þ. *kunne gaae til Thinge, have Lov dertil.*

Þinggrið, *n. pl.,* = þinghelgi, *B.*

Þinghá *(ogsaa efter Udtalen* þingá) (-r, -r), *f., Thinglaug, Jurisdiction, District; Syssel;* þinghár-maðr *en som hörer til et vist Thinglaug el. en Jurisdiction.*

Þingheimr *samtlige Tilstedeværende paa et Thing.*

Þinghelgr *el.* -helgi *Thinghellighed; Thingfred; jfr* þinggrið. — (flokkr Hafliða) ætlaði at verja alla þinghelgina *forbyde de andre Adgang til Thingstedet.*

Þinghestr *en Hest, som bruges til Thingfærd.*

Þingheyjandi (-a, -endr), *m., en som er tilstede paa et Thing og deeltager (skal deeltage) i de thinglige Forretninger.*

Þinghús *Thinghuus;* þinghúss-görð *Opförelse af et Thinghuus.*

Þingi, *see under* þing.

Þingkallandi *Udraaber paa Thinge.*

Þinglag *Thinglaug, Thingsogn, Jurisdiction.*

Þinglausn (-ar, -ir), *f., et Things (Althingets) Slutning, Ophör;* þinglausnar-dagr *og* þinglausna-dagr *den Dag, et Thing (Althinget) sluttes.*

Þinglogi, *adj., som, skjöndt tilsagt, ikke möder til Thinge; df som ikke möder til et aftalt Möde (Sammenkomst, Gilde etc.):* verða eigi þ. *möde til bestemt Tid paa et Sted.*

Þinglok, *n. pl., et Things (Althingets) Slutning.*

Þinglýsa, *v. a., m. dat., thinglyse, anmelde paa et Thing, I.*

Þinglýsing *det at* þinglýsa, *I.*

Þingmaðr, *a) en som er tilstede, nærværende paa et Thing, en af Thingfolket. — b) en som hörer til en Godes Jurisdiction (jfr* þing *2);* þingmanna-dagleið *(nu* þingmannaleið, *beregnet til 5 Miil) Dagsreise, som de som reiste til Althinget pleiede at tilbagelægge paa en Dag.* -lið = þingamannalið. -sveit *Fölge, som bestaaer af ens Thingmænd, af dem som höre til ens Jurisdiction.*

Þingmál *thinglig Bestemmelse, el. Bestemmelse. Lov angaaende thinglig, processuel Fremgangsmaade:* at þingmáli skal svá jörð sækja.

Þingmark *et Thingsteds Grændsemærker, Grændser. — b) Jurisdiction:* í þingmarki e-s *indenfor ens Jurisdictions Grændser, i ens Jurisdiction.*

Þingmót, *a) Möde, Sammenkomst. — b) Grændse, Grændselinie mellem Jurisdictioner.*

Þingmæltr, *adj., veltalende paa Thinge, E.*

Þingnesti *Proviant til en Thingreise.*

Þingreið *Riden til Thinge, Thingfærd (til Althinget); Ridt, Adgang til et Thingsted* (banna, verja e-m þ.).

Þingreitt, *n. adj., subst., i Udtrykket:* eiga þingreitt *have Ret, Tilladelse til at ride paa, komme til et Thing (spec. Althinget).*

Þingríkr, *a) som besidder megen Magt, Indflydelse paa Thinge. — b) som har en udstrakt, mægtig Jurisdiction at raade over.*

Þingskapa-, *see under* þingsköp.

Þingskil = lögskil.

Þingskot *det at indskyde sin Sag til Afgjörelse paa Thinge, til Rettens Afgjörelse.*

Þingsköp, *n. pl., Indbegrebet af Bestemmelserne om et Things (spec. Althingets) Institution og Anordning; spec., Bestemmelserne om Rettergangsmaaden, Retsskikkene, den processulle Fremgangsmaade;* þingskapa-þáttr *Afsnit i Loven (navnlig Graagaasen), som handler om* þingsköp.

Þingsköpun = þingsköp; þingsköpunar-bálkr = þingskapaþáttr.

Þingsnjallr *veltalende paa Thingmöder, E.*

Þingsókn *processuelle Forhandlinger (paa et Thing).*

Þingstaðr *Sted, hvor et Thing holdes, Thingsted.*

Þingstefna, *a) Tilsigelse til at möde til Thinge (for Retten). — b) berammet thingligt Möde;* þingstefnuvitni *Vidner til Forkyndelsen af en Tilsigelse til at möde for Retten, til Thinge.*

Þingstöð = þingstaðr.

Þingsæti *Sidden, Sæde paa et Thing, E.*

Þingtak *Sanction af Thingets (Althingets) Forhandlinger* (= vápnatak, *see d. O.*).

Þingunautr = þinganautr.

Þingveizla *Understöttelse, Hjelp, som ydes til Thinge.*

Þingvika *en af de to Uger, hvori Althinget holdtes.*

Þingvist *Ophold paa et Thing; Ophold i en Jurisdiction el. et Thinglaug.*

Þingvíti *Böder, Straf, som en idömmes for ikke at möde paa et Thing.*

Þingvært, *n. adj., subst., i Udtrykket:* eiga þ. *kunne, have Ret til uantastet at opholde sig paa et Thing el. i en Jurisdiction.*

Þingvöllr *Thingslette, Slette eller aaben Plads, hvor et Thing holdes; spec. om Althings-Sletten (Thingvalla);* þingvallar-búi *en som boer i Nærheden af en Thingslette, et Thingsted (spec. Althingsstedet, Thingvalla).*

Þinn (þín, þitt), *pron. poss., din, dit — Ligesom din i Dansk bruges ogsaa* þinn *istedenfor* þú *i udskjældende Tiltale, men sættes altid bag efter Substantivet:* hundrinn þinn! *din Hund!*

Þinnig, *see* þanneg.

Þinr, *see* þinull.

Þínsligr, *adj., som ligner dig, er dig værdig, passer sig for dig.*

Þinull (-s, -lar) *og* **þinurr** (-rs, -rar), *m., (ogsaa undertiden urigtig skrevet* þinr), *1) en Art Vidie (nu om haard, men böielig Træart (Lindetræ?). — 2) om et Toug el. Reb, som bruges til at udspænde, spænde noget el. desl., a)* = netþinull: komi flár upp ór sjánum at fjöru þá er þinurr stendr grunn. — *b) Buestreng (?):* Fiðr skaut þá á bogann Einars með bíldör ok kom á þinurinn ok brast í sundr boginn *(eller ogsaa kunde* þinurr *paa dette Sted maaskee rigtigere tages om selve Buen, altsaa hörende til 1 of.; jfr Eg.).*

Þinurr, *see* þinull.

Þirfill (-ls, -lar), *m.,* = þirfingr, *B.*

Þirfingr *(og* þirmingr *B;* -s, -ar),

m, en fattig, ussel, elendig Person; jfr þjarfr.

Þirm-, *see* þyrm-.

Þistill, (-ls, -lar), *m., Tidsel (carduus).*

Þit (ið, þið), *nom. dual. pron.* þú *(see d. O.).*

Þjá (-i, -ða, -ð), *v. a., 1) bringe i Trældom, gjöre til Træl:* þ. undir þrældóm *trælbinde; jfr* áþjá. — 2) *pine, udmatte.* — Þjáðr, *p. pr., som lider meget, pines (af Sygdom).* — *B)* þjásk, *f. pass., lide meget, pines (af Sygdom).*

Þjaka (-aða, -at), *v. a., pine, plage, fortrykke, undertrykke.* — Þjakaðr, *p. pr., pinet, plaget; udmattet.*

Þjálfa (-aða, -at), *v. a., tæmme, tvinge (især ved anstrengende, haardt Arbeide), I.*

Þján (-ar, -ir), *f., det at* þjá; *Undertvingelse, Trældom:* leggja e-n í þján ok þrælkun *trælbinde en; jfr* áþján. — *b) Pine, Plage* (= þjáning).

Þjáning (-ar, -ar), *f., Pine, Plage, stor Lidelse.*

Þjapel (-s, *pl. d. s.), n., (et fremmed Ord) en Krands.*

Þjappa (-aða, -at), *v. a., m. dat., sammentrykke:* þjappa e-u saman, *I.*

Þjarfr (þjörf, þjarft), *adj., (jfr* þirfingr) *fattig, elendig, ussel.*

Þjarfr (þjörf, þjarft), *adj., (beslægtet med* þjarma), *1) heftig, voldsom:* þjörf vötn *rivende, stride Strömme, Floder.* — 2) *usyret:* sá er etr súrt brauð, en eigi þjarft.

Þjark (-s, *uden pl.), n., det at* þjarka *(Kiv, Trætte, Tvistighed).*

Þjarka (-aða, -at), *v. n., kives, trætte:* þ. ok þræta við e-n *kives og trættes med en;* þjarka um e-t *trættes om noget.*

Þjarma (-aða, -at), *v. a., n. dat., mishandle (nu især den, som man har faaet under sig, ved at sætte Knæet for Brystet paa ham el. desl.).* — *Ogsaa som v. n.:* þ. at e-m = þjarma e-m (þ. at brjósti e-s).

Þjó (-s, *pl. d. s.), n., 1) Lænd, Arsballe* (= þjóknappr). — 2) *den överste tykke Deel af det bageste Laar (især paa Hornkvæg og Heste).* — *3) den tykke omböiede Deel af en Lee (som fastgjöres til Leeskaftet) el. Segl.*

Þjóbreiðr *som er bred over Lænderne.*

Þjóð (-ar, -ir), *f., Folkeslag, Folkefærd, Nation.* — 2) *som förste Deel af et sammensat Ord har det en forstærkende Betydning.*

Þjóðá *stor Aa el. Flod, Hovedflod.*

Þjóðann (-s, *uden pl.), m., en Konge; en af Folket, en (indfödt) fribaaren Mand (poet.).*

Þjóðár *en meget frugtbar Aaring.*

Þjóðbraut *Hovedvei, Hovedlandevei, Alfarevei; jfr* þjóðgata, þjóðvegr.

Þjóðdrengr *en ypperlig, udmærket Mand.*

Þjóðgata *Hovedvei, Hovedlandevei.*

Þjóðglaðr *meget glad (Eg.).*

Þjóðgóðr *meget god, ypperlig (Eg.).*

Þjóðhagi (-a, -ar), *m., en som er berömt for sin Konstfærdighed.*

Þjóðhagr *som er berömt for sin Konstfærdighed.*

Þjóðhlið *Hoved-Led (paa et Gjerde).*

Þjóðkonungr *Konge, som regjerer over eet el. flere Folkefærd el. Folkeslag; Overkonge; en berömt Konge.*

Þjóðkunnr *vidtbekjendt, vidtberömt.*

Þjóðkunnugr, *d. s., I.*

Þjóðland *et Land, som beboes af et heelt Folkeslag; stort Rige.*

Þjóðleið *Hovedvei, Hovedlandevei; jfr* þjóðbraut, þjóðvegr. — 2) *almindelig Cours (langs Kysten):* sigla þ.

Þjóðleiðr *som er forhadt af alle.*

Þjóðlygi *almindelig udbredt Lögn (?), lös Folkesnak.*

Þjóðmaðr *en som er berömt blandt sit Folk, ypperlig Mand; jfr* þjóðmenni.

Þjóðmargr *af en meget stor Mængde.*

Þjóðmenni (-is, *pl. d. s.), n., ypperlig, udmærket, berömt Person; jfr* þjóðmaðr.

Þjóðmærr *meget berömt.*

Þjóðnýtr *en som stifter almindeligt Gavn, Nytte.*

Þjóðráð *et ypperligt, udmærket Raad.*

Þjóðrœmdr *vidtbekjendt, overalt bekjendt; berygtet:* þat varð þjóðrœmt.

Þjóðskáld *Hovedskjald, berömt Skjald, Hoveddigter.*

Þjóðsmiðr *en for sin Konstfærdighed berömt Mand.*

Þjóðstefna *Möde, Forsamling hvortil Folket indfinder sig i stor Mængde.*

Þjóðsýniligr og -sýnligr, *adj., synlig, aabenbar for alle, iöinefaldende; stærk, forfærdelig:* þjóðsýnligt átak. -liga, *adv.*

Þjóðtröð = þjóðbraut.

Þjóðvegr *Hovedlandevei, Alfarevei.*

Þjóðvel *ypperlig, paa en udmærket Maade.*

Þjóffólginn *skjult som Tyvekoster.*

Þjóffœrsla *Bringen af en Tyv til Övrigheden.*

Þjófgefinn, *adj., tyvagtig* (= stelvíss), *I.*

Þjóflaun, *n. pl., det at skjule noget stjaalet el. i den Hensigt at stjæle det, det at skjule noget paa en tyvagtig Maade;* leyna e-u þjóflaunum *skjule noget i den Hensigt at stjæle det.*

Þjófligr, *adj., som ligner, sömmer sig for en Tyv, tyvagtig.*

Þjófnaðr (-ar, *uden pl.*), *m., Tyveri; jfr* þjófskapr, þjófska, þýfska, þýfð, stuldr; þjófnaðar-mál *Tyvsag, Tyvesag.* -sök, *d. s., I; jfr* þjófsök.

Þjófr (-s, -ar), *m., Tyv; jfr* stuldarmaðr, hvinn; þjófs-auga *Tyveöie, Öie, som i en Tyv, som tyder paa Tyvenatur.* -ligr, *adj.,* = þjófligr. -mark *Tyvemærke.* -nafn *Tyvenavn.* -nauti (-a, -ar) *og oftere* -nautr *Tyvshæler.* -sök *Anklage for Tyveri, Tyvsag;* þjófa-bálkr *Tyvebalken (et Afsnit i Loven).*

Þjófráð *Anslag til at stjæle:* ráða þjófráðum *hjelpe en med Raad til at stjæle.*

Þjófska *og omlydet* **þýfska** (u, *uden pl.*), *f., Tyveri; jfr* stuldr, þjófnaðr, þýfð. — *b) (i det mindste i den sidste Form) Tyvekoster:* standa þýfsku í hendi e-s *overrumple en med en stjaalen Gjenstand i Haanden.*

Þjófskapr (-ar, *uden pl.*), *m.,* = þjófnaðr, þjófska: fœra e-m e-t til þjófskapar *regne en noget for Tyveri.*

Þjófstolinn *tyvstjaalen:* þjófstolit fè *stjaalne Koster, Tyvekoster,* (standa fè þjófstolit í höndum e-m).

Þjófsök *Beskyldning for Tyveri; Tyvssag,* = þjófssök.

Þjokk-, *see under* þykk-; *jfr* þjökk-.

Þjóknappr (*senere* -hnappr) *Arsballe* (= þjó).

Þjóleggr *Laarbeen.*

Þjóna (-aða, -at), *v. a. og n., 1) v. a., m. dat., a) tjene, α) staae i Tjeneste hos, tjene; staae til ens Raadighed, under ens Magt og Myndighed:* líf ok dauði þjóna drottni *Liv og Död staae i Guds Haand.* — Settisk Yngvarr heima ok þjónaði eigi konungi *og stod ikke i nogen Tjeneste hos Kongen;* til hvers skal ek hánum lengr þ. *hvorfor skal jeg tjene ham længer?* — *β) dyrke, tilbede:* þessi guðin, er þú þjónar *som du tjener, tilbeder;* skal ek hèðan af á hann (*ɔ:* Krist) trúa ok hánum þ.; er þèr einsætt at þ. eigi lengr fjanda. — γ) þ. e-m til sængr *hjelpe en, gaae en tilhaande, naar han gaaer i Seng.* — *b)* þ. embætti *betjene, forestaae et Embede.* — *c) om kirkelig Tjeneste:* þ. kirkju *forrette, forestaae Gudstjenesten ved en Kirke;* þ. e-m *berette en.* — 2) *v. n., a)* þ. til e-s *tjene en* (þjóna til konungs ok vægjask við hann). — *β) fortjene noget.* — *b)* þ. undir e-n *staae under ens Magt, under en som Overherre* (margir konungar þjónuðu undir hann). — *c)* þ. at kirkju *forrette Gudstjeneste ved en Kirke; jfr 1, c of.*

Þjónan *og* -un (-ar, -ir), *f., det at* þjóna *(Opvartning etc.):* guðs þjónun *det at tjene Gud, Gudstjeneste;* þjónunar-maðr *Tjener, Opvarter, el. desl.; jfr* þjónn.

Þjónari (-a, ar), *m.,* = þjónn, *Eg.*

Þjónkan *og* -un (-ar, -ir), *f., det at tjene en som Overherre:* veita e-m hlýðni ok þjónkun *adlyde og tjene en.*

Þjónn (-s, -ar), *m., Tjener; jfr* þjónustumaðr, þjónustusveinn.

Þjónusta (-u, -ur), *f., 1) det at tjene, staae under en som Overherre; Opvartning, el. desl.* — *b) Tjeneste, Bestilling;* Flosi gekk í þá þjónustu, er Helgi Njálsson hafði haft *indtog hans Plads blandt Hirdmændene;* ganga undir, taka undir e-s þjónustu *gaae i ens Tjeneste; jfr* þjónustumaðr, þjónustusveinn. — *c) jfr* þjónustugjörð. — *d) Absolution; Meddelelse af Nadverens Sacrament, Berettelse (til Döden):* taka þjónustu *blive berettet;* gefa e-m þjónustu *berette en;* þjónustu-buðkr *Foderal til Kalken og Disken.* -bundinn *tjenestepligtig, forbunden.* -fólk *Tjenestefolk.* -fullr = þjónustusamr. -görð *Gudstjeneste.* -kona *Tjenestekvinde, Opvartningskone, Opvarterske.* -lauss, *adj., (uden Tjeneste); uden Berettelse, uden Modtagelse af Nadveren.* -maðr *Tjener; jfr* þjónn. -mær *Tjenestepige, Opvarterske (hos en fornem el. höibaaren Kvinde).* -samr, *adj., som yder en Tjeneste med Villighed og Opmærksomhed:* Væringjar . . .

skyldu vera konungi einum ok drottningu þjónustusamir *skulde alene passe deres Tjeneste hos Kongen og Dronningen.* -semd (-ar, -ir), *f., det at være* þjónustusamr. -skyldr = þjónustubundinn. -sveinn *Tjener, Opvarter.* — tekja *Modtagelse af Nadveren; og fl.*

Þjórhlutr *en Deel af en slagtet Studs Krop.*

Þjórr (-rs, -rar), *m., Tyr; Stud.*

Þjós *og* fjós (-ar, -ir), *f., see i* hvalfjós.

Þjóst, *see* þjóstr.

Þjóstligr, *adj., som vidner om* þjóstr, *I.*

Þjóstr (-s, *uden pl.*), *m., og* þjóst (-s, *uden pl.*), *n.* (*Eg.*), *Heftighed, Hidsighed, Overmod; heftig Vrede; bittert Had; Sindslidelse* (*Eg.*).

Þjóstsamligr, *adj., haard, barsk, heftig; som vidner om, tyder paa, röber Had el. Fjendskab, I.*

Þjóta (þýt, þaut — þutum, þotit), *v. n.,* (*d. tude*), *1) om livlöse Gjenstande, a) suse, bruse, larme, buldre, el. desl.:* vindrinn þýtr *Vinden suser, tuder;* at mínu borði má heyra þjótandi strengleika með sœtum og fögrum tóna *ved mit Bord hörer man yndigt klingende Musik;* þjótandi fors *larmende Vandfald;* þjótandi alda, bylgja, bára *brusende Bölge;* þjótandi kvern. — *Impers. i Talem.:* nú man þjóta annan veg í björgum *nu vil Fjeldene gjenlyde af andre Toner, man vil faae anden Lyd at höre, d. e. Forholdet har vendt sig, vedkommende vil nok nu tale i en anden Tone, nedstemme Tonen, el. desl.* — *b) voxe, opstaae pludselig:* grasit þýtr upp *(I) Græsset groer frodigt;* blaðra þýtr upp *der opstaaer pludselig, kommer pludselig til Syne en Blære.* — *2) om levende Væsener, a) tude som en Ulv; jfr* úlfaþytr). — *b) fare op el. afsted i flyvende Fart (saaledes at derved ligesom frembringes en susende Lyd):* þ. á fœtr, af stað *(I) fare op, afsted.* — *d) (tude i) blæse paa et Instrument:* þ. í horn, trumbu.

Þjótandi (-a, *uden pl.*), *m., Huulaare.*

Þjótr (-s, -ar), *m.,* (*Benævn. paa*) *Vind(en).*

Þjótta (-u, -ur), *f., senet, trevlet og seigt Kjöd, I.*

Þjukk- *og* þjökk-, *see under* þykk-.

Þó, *adv. og conj., 1) adv., a) dog; ikke destomindre, desuagtet, alligevel; imidlertid:* hygg ek þó tjald *jeg troer dog at det er et Telt.* — H. var þó hinn mesti fullhugi *han var dog en meget modig og tapper Mand;* þat skaltu þó vita, at *etc. du skal dog vide, at etc.;* ok hlítti þó eigi þeiri einni saman *imidlertid gav han sig ikke af med hende alene;* ok skyldi þó því leyna *det skulde imidlertid holdes hemmeligt.* — Ef þó skulum berjask *dersom vi desuagtet skulle kæmpe med hinanden;* en þó skal fyrr berjask við þik, enn *etc. men dog, men ikke desmindre skal jeg för kæmpe med dig, end at etc.:* en þó mundu vit til hætta, ef *etc. alligevel, ikke desmindre vilde vi lade det komme an paa en Pröve, hvis etc.;* en þó þykki mèr kynligt um ... at *etc. men imidlertid synes det mig underligt, at etc.* — *b)* þó *el.* ok þó *desuden:* skjöld ok þó brynju *og desuden en Brynje;* ek ligg járnum bundinn, ok þó í fjötrum. — *c)* = þá: Knútr slóg senn sonu Adalráðs, eða þó ok út flœmdi *eller da ogsaa jog dem ud af Landet.* — *d) i Sandhed:* þó eru menn hèr hljóðir *her ere Folk i Sandhed tause, her ere Folk overmaade tause.* — *2) conj.,* þó, þó at (*contr.* þótt) *skjöndt, endskjöndt, omendskjöndt, uagtet, selv naar, ikke engang naar, kan ogsaa undertiden oversættes ved hvis, el. desl.:* þó at til þess sè œrin sök *skjöndt man havde god Grund dertil;* þótt ykkr þyki lítils vert víg þetta *skjöndt I anseer at dette Drab ikke har stort at betyde. Og fl. lign.* — Alls þó (*eng. althoug*) *om end.*

Þó, *1. og 3. imperf. indic. af* þvá.

Þóf (-s, *pl. d. s.*), *n., a) eg., Valken, Valkning.* — *b) ueg., hvad der gaaer tvært fra Haanden; spec., om to el. flere som staae ligeoverfor hinanden, der söge ved langsomme og brydende Bevægelser at drive el. fortrænge hinanden fra den Plads de indtage:* en er hánum leiddisk þ. þetta *da han blev kjed af denne frugteslöse Bryden;* leiðisk mèr þóf þetta *denne umandige og frugteslöse Kamp kjeder mig; jfr* þœfa *og* þœfð.

Þófari (-a, -ar), *m., en som valker, Valker.*

Þófi (-a, -ar), *m., sammenvalket Uld, Filt; spec. et af Uld sammenvalket Dække til at lægge under Sadelen, el. som alene benyttes istedenfor en Ridesadel;* þófa-hattr *og* -höttr

Uldhat, *Filthat*. -stakkr *en* stakkr *af Filt el. sammenvalket Uld.*

Þófna (-aða, -at), *v. n.*, *tættes, blive tættere ved Valkning; krybe sammen (f. Ex. om Uldtöi ved Vaskning)*, *I.*

Þoka (-u, -ur), *f.*, *Taage:* þoku dregr upp *det taager;* var þá þ. mikil um hèrað *der var megen Taage nede i Bygden*; *ueg.* villu þ. *Vildfarelsens Taage;* þoku-fullr *taagefuld:* þat hit þoku-fulla lopt *den taagefulde Luft.* -land *taagefuldt Land, Taageland.* -lauss, *adj.*, *uden Taage, taagefri:* var þá þoka mikil um hèrað, en þokulaust um fjöll *men Bjergene vare fri for Taage.* -maðr *en doven, dorsk Person, som kun tænker paa Mad og Drikke.* -myrkr *taagefuldt Mörke.* -samr, *adj.*, *taagefuld:* þokusamt sumar, haust.

Þoka (-aða, -at), *v. a. og n.*, *1) v. a.*, *m. dat.*, *a) eg.*, *bevæge, bringe med sagte Bevægelse el. lidt efter lidt af Stedet:* þ. sèr ór stað *rykke lidt til Siden;* þ. garði *udflytte el. indflytte et Gjerde;* þ. sèr eigi um þveran reit *ikke gide rört sig af Stedet.* — *b) ueg.*, *bevæge en ved Overtalelser el. Bönner:* hann lætr eigi þ. sèr *(I) han er ikke til at bevæge (f. Ex. til at forandre en engang tagen Beslutning).* — 2) *som v. n. el. snarere abs.: bevæge sig, flytte sig, rykke:* þú skalt þ. fyrir konu þessi *du skal gjöre Plads for denne Kvinde;* þá þokaði hinn helgi maðr þangat *den hellige Mand kröb sagte derhen.* — *Ogsaa om livlöse Ting:* síðan þokaði eldrinn aldrigin framarr *derpaa greb Ilden slet ikke videre om sig.* — *b) ueg.:* sóttin þokar at hánum *hans Sygdom forværrer sig.* — *B)* þokask, *f. p.*, *pass.*, *rykkes, bevæges af sin Plads:* seyrvit hafði þokask *Halssmykket var kommet lidt ud af sin Plads.*

Þokka (-aða, -at), *v. a.*, *a) mene, troe;* ýmsa vega þokka menn þat *man er af forskjellige Meninger derom.* — *b) tage velvilligt Hensyn til, tage Nottits af:* ek sè þat, at konungr þokkar eigi mitt mál *jeg seer at Kongen ikke tager noget Hensyn til min Sag, at han ringeagter, ikke bryder sig om den.* — 2) *abs.*, þ. með e-m *holde med en, tage ens Parti:* því at hvárra liðsmenn þokkuðu með sínum höfðingja *hvers Krigere holdt med deres Hövding.* — *B)* þokkask, *f. p.*, *pass. el. refl.*, *behage:* þokkask e-m *vinde ens Gunst, vinde Yndest hos en, tækkes en godt;* þokkask e-m vel, *d. s.* — *C)* þokkaðr, *p. pr.*, *som tækkes en, yndet, afholdt:* var hann konungi kærr ok vel þokkaðr.

Þokki (-a, *uden pl.*), *m.*, *a) Sind, Hu (især med Hensyn til, hvorledes noget tækkes, behager en, hvad Mening en har om noget):* þessi fèll jungfrúnni bezt í þokka *denne (Mand) behagede Kongedatteren fremfor andre, denne stod hende bedst an, var efter hendes Sind;* þú er mèr vel í þokka *jeg synes godt om dig.* — *b) Misstemning:* (hann) minntisk nú á þokka þann allan, er gerzk hafði milli þeirra brœðra *nu randt ham i Hu, han erindrede nu hele den Uenighed, som havde hersket mellem ham og hans Broder.* — *b) det at noget er tækkeligt, tækkes, er behageligt; Velvillie, Yndest:* bjóða af sèr góðan þokka *(I) være tækkelig af Udseende;* þokka-bót *Godtgjörelse (som for at stille en tilfreds), Tilgift.* -góðr *kjær, behagelig, afholdt; godlidende.* -gœði *det at være* þokkagóðr. -kona *ens Veninde, en man elsker.* -ligr, *adj.*, *behagelig, tækkelig af Udseende*, *I.* maðr *Elsker.* -samr, *adj.*, *behagelig, kjær; yndet, afholdt.* -sæld *det at være* þokkasæll. -sæll *yndet, afholdt.*

Þokkr (-s, -ar), *m.*, *oprindel. Fölelse, Sindsstemning; df, som det synes, noget der gjör Indtryk paa Sindet, og deraf igjen Betydenhed i (poetiske) Udtryk som:* þokks *(gen. sg.)*, þokkum *med et Comparativ, f. Ex.* þokks, þokkum fleira, síðarr *noget mere, senere;* þokka mun betr *betydeligt bedre.* — *Jfr* munr *og* þykkr *(m.)*.

Þóknan *og* **-un** (-ar, -ir), *f.*, *Behag, Velbebag, Velbehagelighed; Godtgjörelse for at stille en tilfreds, I.*

Þóknanligr, *adj.*, *som tækkes en, velbehagelig, kjærkommen, I.*

Þóknask (-aðisk, -azk), *v. pass.*, *behage, anstaae, tækkes:* konungi þóknask þat vel *Kongen fandt Behag deri, han tyktes godt derom.*

Þol (-s, *pl. d. s.*), *n.*, *Taal, Taalmodighed; Udholdenhed:* (hann) bað hann Sturlu hafa þ. við *bad ham om at slaae sig til Taals.*

Þola (-i, -da, *imperf. conj.* þylda, *ogsaa skrevet* þeylda, -t *og* -at), *v. a.*, *taale, lide; holde ud, udholde;* þ.

ánauð, kvöl (*etc.*) *lide Undertrykkelse, Kval;* margar þrautir, er þeir hafa þolt *mange Lidelser, som de have udstaaet;* hverr þolir þar verst píslir *hvem udholder der (ɔ: i Helvede) daarligst Pinslerne?* — Þ. e-m e-t *taale noget af en.* — *Part.*, þolandi *taalelig, som er til at udholde* (= þolanligr).

Þolandi (-a, -endr), *m., en som taaler, udholder.*

Þolanligr, *adj., som er til at udholde, taalelig.* -liga, *adv.*

Þolgóðr *som holder godt ud, er udholdende; taalmodig, I.*

Þolgœði (-is, *pl. d. s.*), *n., det at være* þolgóðr (*Taalmodighed*), *I.*

Þoligr *og* -**ugr**, *adj., som holder godt ud, er udholdende, I.*

Þolinmóðligr, *adj., som vidner om Taalmodighed, I.* -liga, *adv., taalmodigen.*

Þolinmóðr, *adj., a) taalmodig:* þ. i mannraunum *taalmodig i Lidelser.* — *b) langmodig.*

Þolinmóðr (-s, -ar), *m., Stift el. Nagle (i Saxe, Knive, el. lign.), I.*

Þolinmœði, *f. indecl. (ogsaa n.), a) Taalmodighed:* þèr hafit með þ. borit svivirðilig orð *I have længe faaet haanende Ord.* — *b) Langmodighed.*

Þolinn, *adj., som holder godt ud, udholdende.*

Þollauss, *adj., utaalmodig; ikke udholdende.*

Þolleysi (-is, *uden pl.*), *n.. Mangel paa Taalmodighed el. Udholdenhed.*

Þollr (-s, -ar), *m., Grantræ; df i Poesie Træ i Almindelh.; jfr* þöll *og* þella. — *2) Tol, Aaretol, Aarepind; jfr* róðrarþollr.

Þollyndi *Taalmodighed, I; jfr* þolinmœði.

Þolraun *Pröve paa el. for ens Taalmodighed, Udholdenhed.*

Þolríkr *meget udholdende el. langmodig.*

Þolugr, *see* þoligr.

Þopta (-u, -ur), *f., (skrives ofte mindre rigtig* þópta, *efter Udtalen* þótta), *Toft, Rorbænk;* þoptu-gjald *Böder, som erlægges for manglende Tofter (ved Udrustningen af Krigsel. Ledingskibe).*

Þor (-s, *uden pl.*), *n., det at* þora (*Mod, Dristighed*), *I.*

Þora (-i, -ða, -t), *v. a., turde, vove, have Dristighed til.*

Þoran (-ar, *uden pl.*), *f., Mod, Dristighed.*

Þorinn, *adj., modig, dristig.*

Þorn (-s, -ar), *m., Torn, a) Tjörn* (= þyrnir); *jfr* svefnþorn. — *b) i et Spænde.* — *c) (nu altid som n.) Navnet paa Runen* ᚦ (þ, ð) *og Bogstavet* þ.

Þorna (-aða, -at), *v. n., törres:* þorna ok morna *hentæres, hensvinde.*

Þorngjörð = þornkróna, þyrnikróna.

Þornkróna *Tornekrone; jfr* þyrnikróna, þyrnihjálmr, þorngjörð.

Þorp (-s, *pl. d. s.*), *n., 1) en Höi el. Bakke (Eg.).* — *2) Flække, Landsby, en Samling af Huse.* — *3) Antal af tre Personer.*

Þorpari (-a, -ar), *m., a) en som hörer til en Flække el. en Landsby, Bonde.* — *b) Omstreifer, Lösgænger* (þorparar ok ránsmenn); *spec. om uregelmæssige el. löse Folk, som fölge med el. slutte sig til en Armee* (enginn þ. skyldi hafa eyk nè þjónustumann hvárki i herbúðum nè fylkingum). — *c) Tölper, ubeleven Person;* þorpara-liga, *adv., paa en tölperagtig Maade.* -ligr, *adj., tölperagtig, slet, ondskabsfuld.* -lýðr *sammenlöbet Pak.* -skapr (-ar, *uden pl.*), *m., Tölperagtighed, Skarnagtighed.*

Þorpkarl = þorpari *a.*

Þorpkarlligr, *adj., som ligner, passer sig for en* þorpkarl.

Þorri (-a, *uden pl.*), *m., 1) störste Delen, Fleertallet, Mængden af noget:* mikill þ. *en stor Deel;* meiri þ. *större Delen, störste Delen;* allr þ. *störste Delen.* — *2) Navnet paa den midterste Vintermaaned;* þorra-blót *Offerfest, som holdes i* þorra-*Maaneden.* -mánaðr *el.* -mánuðr = þorri *(2).*

Þorrit, *supin. af* þverra.

Þórsdagr *Torsdag; jfr* fimmtudagr (fimmti dagr viku): helgi þ. *Christi Himmelfartsdag.*

Þorskr (-s, -ar), *m., Torsk* (þorskalifr *Torskelever; og fl.*).

Þorskhöfuð *Torskehoved, I.*

Þorskhauss, *d. s., I.*

Þorsti *og (efter Udtalen)* **Þosti** (-a, -ar), *m., Törsten, Törst:* slökkva, seðja þorsta *slukke, stille Törsten;* váru henni at meini hitar miklir ok þorstar *hun led meget af Varme og Törst.* — *Ueg.:* slökkva andar þorsta.

Þorstlátr, *adj., a) som man tör-*

ster af: þ. matr. — *b) som idelig törster, ofte er törstig, I.*

ÞORSTLAUSS, *adj., uden Törst.*

ÞÓSK, *imperf. indic. pass. v.* þvá.

ÞOT (-is, *pl. d. s.), n., det at* þjóta.

ÞOTIT, *supin. af* þjóta.

ÞÓTT (*for* þó, at), *see under* þó.

ÞÓTTA, *1. s. impf. ind. af* þykkja.

ÞÓTTI (-a, *uden pl.), m., Tanke, Stemning; Hu:* þungr þ. *Vrede, Indignation. — b) (nu især) Stolthed, Storagtighed.*

ÞÓTTU *for* þottú *for* þótt þú *for* þó at þú *(jfr* þó 2*).*

ÞRÁ (-s, *uden pl.), n., Stivsind, Stivhed, Stivsindighed, Haardnakkethed, haardnakket Modstand:* Rafn harðnaði í þrái sínu *R. fremturede end mere i sit Stivsind, viste end mere Stivhed;* en ef menn vilja þ. sitt við leggja *men dersom Folk gjör haardnakket Modstand. Jfr* þrái, þrályndi, þrjózka. — *b) Vedholdenhed, Langvarighed:* gekk þeim veðr í þ. *de fik langvarig Modvind.*

ÞRÁ (-r, -r), *f., Længsel, Savn; dyb Sorg:* hyggja af þ. *vende sit Sind fra Sorgen, lade den fare;* springa af þ. (= springa af harmi; *jfr* springa).

ÞRÁ (-i, -ða, -ð), *v. a., længes efter, savne, föle Længsel efter:* þ. e-t *föle Længsel efter noget. — Ogsaa som v. n.:* þ. til e-s, *d. s.*

ÞRÁBEIÐNI *vedholdende Tryglen, I.*

ÞRÁBEITING *Seilen op imod Vinden:* beita þ.

ÞRÁBŒNN, *adj., som vedholdende beder, trygler om noget.*

ÞRÁÐA, *1. s. impf. ind. af* þreyja.

ÞRÁÐR (-ar, þræðir *og* þræðr), *m., Traad; Seglgarn;* þráða-riða *Haspe af Seglgarn (?).*

ÞRÁDRÁTTR *ivrig Trækken om noget; df (heftig) Tvist.*

ÞRÁFALDLIGR, *adj., idelig, meget hyppig.* -liga, *adv.*

ÞRAFNI (-a, -ar), *m., Tömmerstok, Bjelke (d. Tremme).*

ÞRÁFYLGINN *som forsöger, forfölger vedholdende eller med Udholdenhed:* (hann) var þ. því, sem hann tók upp.

ÞRÁGIRNI, *f. indecl., Trodsighed, Uböielighed, Stivsindethed, Haardnakkethed.*

ÞJÁGJARN *trodsig, stivsindet, uböielig, haardnakket, egensindig, gjenstridig.*

ÞRÁGJARNLIGR, *adj., som vidner om, tyder paa el. röber Stivsindethed el. Trodsighed.* -liga, *adv., paa en trodsig Maade.*

ÞRÁHALDR, *adj., som med Iver og Fasthed holder paa noget; ueftergivende, egensindig, haardnakket. — Nu i det mindste siges ogsaa* sigla þráhalt = beita þrábeiting.

ÞRÁI (-a, *uden pl.), m., Haardnakkethed, Stivsind, Uböielighed, Trodsighed, Gjenstridighed, Egensindighed; jfr* þrá, *n. — B) Harskhed.*

ÞRÁKELKINN, *adj., egensindig, stiv, stivsindet, trodsig, haardnakket, I.*

ÞRAKELKNI, *f. indecl., den Egenskab at være* þrákelkinn, *I.*

ÞRÁLÁTLIGR, *adj., som vidner om, tyder paa Vedholdenhed el. Egensindighed, Trodsighed*, (-liga, *adv.*), *I.*

ÞRÁLATR, *adj., egensindig, trodsig, stiv; jfr* þrágjarn.

ÞRÁLEIKR (-s, -ar), *m., a) Vedholdenhed. — b) Egensindighed, Trodsighed, Stivsindethed.*

ÞRÁLÍFR, *adj., som lever længe (Eg.).*

ÞRÁLIGR, *adj., som skeer ofte el. idelig, af vedholdende Natur el. Beskaffenhed. — b) som vidner om Egensindighed, Trodsighed, Stivsind.* -liga, *adv.*

ÞRÁLUNDAÐR, *adj., vedholdende, stivsindet:* þ. á mál sitt.

ÞRÁLYNDASK (-isk, -disk, -zk), *v. pass., blive el. vise sig stiv, egensindig, gjenstridig, trodsig, tvær.*

ÞRÁLYNDI, *f. indecl. el.* (-is, *uden pl.), n., Egensindighed, Stivsind, Trodsighed.*

ÞRÁLÆTI (-is, *uden pl.), n., Egensindighed, Gjenstridighed, Uvillighed, Modstræben, I.*

ÞRÁMÁLL, *adj., som idelig gjentager; som idelig modsiger, I.*

ÞRAMMA (-aða, -at), *v. n., gaae med tunge og langsomme Skridt, traske.*

ÞRÁMÆLGI *idelig Gjentagelse; idelig, vedholdende Modsigelse, I.*

ÞRÁMÆLI *idelig gjentagne Ord el. Yttringer; gjenstridige, trodsige Ord el. Yttringer.*

ÞRÁNA (-aða, -at), *v. n., blive harsk, harskne* (þránaðr, *p. pr., harsk), I.*

ÞRAP *og* ÞRAPT (s, *uden pl.), m., Snakkesalighed.*

ÞRAPR (-s, -ar?), *m., en snakkesalig Mand.*

ÞRAPT, *see* þrap.

ÞRÁR, *adj., a) vedholdende, standhaftig, utrættelig, som ikke giver efter; Talem.:* sá hefir sitt mál sem

þrástr er *(den som holder længst ud vinder sin Sag, ved Standhaftighed kan man drive alt igjennem).* — *b) egensindig, gjenstridig, trodsig, stiv, stivsindet, uböielig, haardnakket; paastaaelig, tvær, uvillig, modstræbende.* — *2) n. sg.* þrátt, *adv., a) idelig, ofte, gjentagende, vedholdende, ivrigt, haardnakket:* biðja þrátt; úlíkir eru þèr þeim, er svá þrátt veittu umsátir at eyða fjandmönnum sínum *som saa ivrigt, vedholdende pönsede paa at udrydde deres Fjender.* — *b)* þrátt fyrir *(I) trods, til Trods for.* — *B) harsk, I.*

Þras (-s, *uden pl.), n., det at* þrasa, *I.*

Þrasa (-aða, -at), *v. n., larme, stöie; kives, trættes (I).*

Þrásamliga, *adv., idelig, gjentagende, haardnakket.*

Þráseta *Sidden el. Dvælen paa et Sted (spec. Benyttelse af Græsgange) trods for en andens Önske el. Villie.*

Þrási, *adj., begjerlig (Eg.).*

Þrásinnis, *adv., ofte, idelig, gjentagende.*

Þrásœkiliga, *adv., meget ofte, I.*

Þrásœkinn, *adj., utrættelig i at söge efter, I.*

Þrátt, *see* þrár 2.

Þrátta (-aða, -at), *v. n., kive, trættes, skjændes, I.*

Þráttan (-ar, -ir), *f., Kiv, Trætte* (þráttanar-samr, *adj., hengiven til Kiv, Trætte, trættekjær), I.*

Þrauk (-s, *pl. d. s.), n., det at* þrauka *(vedholdende Anstrengelse), I.*

Þrauka (-aða, -at), *v. n., vise udholdende, vedholdende Anstrengelse i Udförelsen af noget:* þ. við e-t; *jfr* fram þraukuðu fákar *Hestene travede med Anstrengelse fremad.*

þraut, *1. og 3. s. impf. ind. af* þrjóta.

Þraut (-ar, -ir), *f., a) eg. og oprindelig, det at noget ophörer, er bragt til Ende:* til þrautar *endelig; til det yderste* (at leggja til þrautar hestaatit); þegar í þrautina kemr *naar alt kommer til alt, naar det gjelder, naar det kniber.* — *b) Möie, Möisommelighed, Nöd, Trængsel, Besværlighed; et vanskeligt Arbeide, en Pröve, et Foretagende, som kun faa kunne udföre, vanskelig Opgave, som en skal löse, el. desl.:* leggja þrautir fyrir e-n *paalægge en at udföre besværlige., farlige Foretagender;* þrautar-góðr = þrautgóðr; þrauta-maðr *en Mand, som har udfört besværlige, farlige Foretagender.* -mikill *möisommelig, besværlig, B.*

Þrautgóðr *udholdende, som viser Udholdenhed, naar det gjelder.*

Þrautlauss, *adj., som ikke er forbunden med Möie el. Besværlighed.* — *N. sg.* þrautlaust, *adv., uden Möie, Besvær.*

Þrávallt *(for* þrá ávallt, þrá of allt), *adv., idelig, stedse, I.*

Þráviðri (-is, *pl. d. s.), n., længe vedholdende slet Veirlig (især om Regn og Blæst fra en vis Kant), I.*

Þráyrði, *n. pl., vedholdende Skjænderi:* leggjum nú niðr þessi þ. *lad os holde op med at skjændes.*

Þref (-s, *pl. d. s.), n., A) eg., 1) et (mindre) Stykke Træ, en Stok (Eg.).* — *2) bruges nu i Island om skabagtige Knorter og Udslæt.* — *3) et Loft.* — *B) ueg. forekommer dette Ord, 1) (nu, om) Kiv, Trætte; jfr* þrefa. — *2) i Udtrykket:* koma á þ. (um e-t) *yttre sig, give sig gjentagende til Kjende (især, som det synes, med Biforestilling om Foruroligelse; iövrigt jfr det fölgende* þrefi).

Þrefa (-aða, -at), *v. n., kives, trætte, disputere:* þ. um e-t, *I.*

Þrefi (-a, *uden pl.), m., Omtale, forskjellige Yttringer om en Sag:* koma á þrefa *komme i Folkemunde; saal. Eg., men er vistnok det samme Udtryk som* koma á þref *(see ovenfor).*

Þrefi (-a, -ar), *m., A) (lat. trabs), en Kjep (?, Eg.).* — *B) anföres dette Ord iblandt de forskjellige Benævnelser paa Sæd i Snorra Edda. Jfr iövrigt norsk Træve og dansk Trave.*

Þrefalda *og* **þrífalda**, *v. a., gjöre tredobbelt el. trefold.*

Þrefaldan *og* **-földun** (-ar, -ir), *f., det at* þrefalda.

Þrefaldligr *og* **þrífaldligr**, *adj., trefold.* -liga, *adv.*

Þrefaldr *og* **þrífaldr**, *adj., tredobbelt, trefold.* — *N. sg.* þrefalt *og* þrífalt, *adv., trefold (jfr* þrefaldliga).

Þreif, *1. og 3. s. impf. ind. af* þrífa.

Þreifa (-aða, -at), *v. n., föle, famle:* þ. á *föle paa;* þ. fyrir sèr *föle sig for, famle for sig;* þ. um *beföle; Talemaade:* ek hefi orðit lítil heillaþúfa um at þ. flestum mönnum *de fleste have hentet liden Lykke, höstet ringe Fordeel ved at give sig i Kast med mig, antaste mig.* — þreif-

andi myrkr *(I) ravende Mörke.* — *F. p.:* þreifask *(refl.)* um *famle omkring sig;* þreifask fyrir *föle sig for.*

ÞREIFANLIGR, *adj., som man kan föle, fölelig (i eg. Bet.), I.*

ÞREK (-s, *uden pl.*), *n.*, og ÞREKR (-s, *uden pl.*), *m., Styrke, Evne til at udföre el. udholde, Manddomskraft, Mandighed, Mandhaftighed, Sindsstyrke, Sjælsstyrke, Udholdenhed; spec., Kjækhed, Tapperhed:* vant er at sjá, hverr ... at þ. hafi at þiggja fulla liðveizlu af sèr meira manni *som har Sjælsstyrke nok og Mod til at modtage fuldkommen Hjelp af sin Overmand.* — *b) svært, besværligt Arbeide (?), B.*

ÞREKAÐR, *adj. (el. som p. pr. af* þreka, *overvælde, underkue, el.* þrekask *v. refl., arbeide over sine Kræfter, ?, B), hvis Kræfter ere svækkede, træt, udmattet af Anstrengelser:* þrekaðr af harðri knúskan *ilde tilredt af Mishandling;* þrekaðr af matleysi *forkommen af Mangel paa Spise.*

ÞREKBRÁÐR *som tidlig afgiver Pröve paa Styrke og Mandighed (Eg.).*

ÞREKFÖRLAÐR *hvis Sjælsstyrke eller Mandighed er aftaget, svag.*

ÞREKINN, *adj.,* = þrekvaxinn, *I.*

ÞREKKIGR, *adj., tilsmudset, tilsölet, tilsmurt.*

ÞREKKR (-s, *uden pl.*), *n., Skarn, Snavs.*

ÞREKLAUSS, *adj., som mangler Mandighed, Sjælsstyrke, Udholdenhed;* eigi mundu þreklausir menn slíkt tala *ikke vilde feige Folk tale saaledes.*

ÞREKLEYSI (-is, *uden pl.*), *n., Mangel paa Mandighed el. Sjælsstyrke, Kraftlöshed, Udygtighed.*

ÞREKLIGR, *adj., a) sværlemmet af Udseende, stærkt bygget; jfr* þrekinn, þrekvaxinn. — *b) som vidner om Kraft, Styrke, Mandighed, Mod og Mandsstyrke.* -liga, *adv., med Styrke, Vold.*

ÞREKLUNDAÐR *som er mandig, mandhaftig af Charakteer.*

ÞREKLYNDR, *d. s.*

ÞREKMAÐR *en Mand med Mod og Mandshjerte, en som besidder Sjælsstyrke, Udholdenhed.*

ÞREKMIKILL *stærk, kraftig, mandhaftig.*

ÞREKPRÚÐR *som udmærker sig ved Mandighed el. Tapperhed (Eg.).*

ÞREKR, *see* þrek.

ÞREKRAMMR *som er i Besiddelse af megen Mandighed el. Tapperhed (Eg.).*

ÞREKRAUN *Pröve paa Sjælestyrke, Mandhaftighed.*

ÞREKSAMR, *adj., mandig, tapper.*

ÞREKSTERKR = þrekrammr *(Eg.).*

ÞREKSTJARNA *Kraftstjerne (Mars).*

ÞREKSTÓRR = þrekmikill.

ÞREKVAXINN *af svær Legemsbygning, sværlemmet.*

ÞREKVIRKI (-is, *pl. d. s.*), *n., Heltegjerning, Heltedaad.*

ÞREMJAR, *f. pl. (?), antages af Eg. at betyde det samme som* vættrimar, *ophöiede Striber langs Bladet af et Sværd.*

ÞRENG-, *see* þröng-.

ÞRENNING og ÞRINNING (-ar, -ar), *f., Treenighed, Trinitet:* einn í þrenningu ok þrennr í einingu *(unus in trinitate et trinus in unitate);* guðlig þ. *Treenighed;* þrenningar-messa *Trinitatisfest.* -trú *Treenighedstro.*

ÞRENNINN, *adj., (sjeldent),* = þrennr.

ÞRENNR og ÞRINNR, *adj. num., a) tredobbelt, trefold; i pl., trende:* einn guð í þrenningu ok þ. *(treenig)* í einingu. — Þrenn manngjöld *tredobbelt Mandebod;* þrennar stefnur *trende Möder.* — *Ogsaa som num. card.:* í þrennt *i tre Dele.*

ÞRENNSKYNS, *som adj., af tre Slags:* þ. fólk er í þeima heimi.

ÞREP (-s, *pl. d. s.*), *n., Styrtekam; Afsats i en Væg, el. det bredere Underlag, hvorpaa en Væg opföres; ogsaa en Forhöining opfört af Jord, som danner en höiere Deel af et Gulv (jfr* þresköldr*):* löggarðr ... axlhár af þrepi *skulderhöi at regne fra det bredere Underlag, hvorpaa den er opfört.* — *b) Knude (el. lign. f. Ex. paa et brækket Been):* þ. kenndisk á leggnum.

ÞRESKALDR, ÞRESKÖLDR, ÞRÖSKALDR *(desuden* þreskjöldr, þröskjöldr, *og — som det synes en etymolologisk videre gaaende, men ikke desto mindre usikker Form —* þrepskjöldr; -aldar), *Tærskel:* fallanda forat er þresköldr hennar, er inn ok gengr *(ɔ: til Hel).* — *2) noget, der lægges tværs over (f. Ex. et Sund el. en Flod), et Slags Barriere.* — *3) Figuren Cacemphaton.*

ÞRETTÁN, *num. card., tretten;* þ. sinnum *tretten Gange.*

ÞRETTÁNDI, *num. ord., trettende.* — Þrettándi (í jólum) *el.* þrettándi dagr jóla *Helligtrekongersdag:* á þrettánda.

ÞRETTÁNSESSA *et Fartöi med tretten Roerbænke.*

ÞRETTÖGANDI, *num. ord.* = þritugandi.

ÞRÈVETR og ÞRÍVETR, *adj., tre Vintre, tre Aar gammel.*

Þreying (-ar, -ar), *f., Tilbringelse af Tiden med Længsel, Uro.*

Þreyja (þreyr, -ða, -ð), *v. a. og n., tilbringe Tiden med Længsel og Uro, a) v. a.:* þ. *(længes efter)* unnustu sína. — *b) v. n.:* þ. eptir konu *længes efter, bære Længsel og Savn efter en Kvinde;* ekki þreyr ek at þegni *jeg har ingen Lyst til at see ham, jeg önsker helst at være fri for at træffe sammen med ham.*

Þreyta (-u, *uden pl.*), *f., Træthed, Udmattelse af Anstrengelser, I.*

Þreyta (-i, -tta, -tt), *v. a., 1) f. a., eg. bringe til Ophör, lade ophöre, bringe til Ende, a) trætte, udmatte, gjöre træt:* þ. hest. — *β) impers.:* at eigi þreyti oss á leiðinni *at vi ikke skal forkomme af Mödighed paa Veien.* — *γ) ueg., plage, tirre med nærgaaende Opförsel (el. lign.):* enda hafa þau svá þreytt mik um þetta mál *(sat min Taalmodighed paa Pröve, gjort mig det saa broget),* at ek má eigi lengr svá búit þola. — *b) pröve noget af yderste Kræfter, anvende den yderste Anstrengelse paa (for at komme til et Resultat el. sætte noget igjennem):* þ. sund við *svömme omkaps med;* þ. lög við *anstrenge sig for at overvinde en i Lovtrætte.* — *Ogsaa som v. n.:* hann þreytir á drykkjuna sem hánum vannst til eyrindi *han anstrengte sig for at drikke alt hvad han kunde, saalænge han kunde holde Aandedrættet tilbage;* hann þreytir sem mest á drykkinn *han anstrengte sig til det yderste at drikke.* — *c) före Dispute om, trættes om (idet hver af Parterne vil have Ret):* þeir þreyttu þetta lengi með sèr *de trættedes længe heftig herom.* — 2) þreytask, *f. p., pass.: trættes, blive træt el. udmattet.* — 3) þreyttr, *p. pr., som adj., træt, udmattet.* — *Jfr* seinþreyttr.

Þreytleiki (-a, -ar), *m., Træthed, Mödighed, Udmattelse.*

Þreyttr, *see* þreyta 3.

Þríangaðr, *adj., forsynet med tre Grene;* þ. soðáll; *jfr* þriengðr.

Þríboginn *i tre Bugter el. Krumninger.*

Þríbryddr *med tredobbelt Beslag el. Besætning.*

Þríburi (-a, -ar), *m., Trilling, I.*

Þrídeildr *tredeelt; jfr* þrígreindr.

Þriði, *num. ord., tredie:* þriðja hvern dag *hver tredie Dag.*

Þriðjabrœðri, *adj., som er Næstsödskendebarns Barnebarn, Slægtning i femte Led.* — 2) *som subst., Slægtning i femte Led.*

Þriðjudagr *Tirsdag; jfr* týsdagr.

Þriðjung (-ar), *f., Trediedeel;* þriðjungar-fè ⅓ *af Godset, Formuen.*

Þriðjungr (-s, -ar), *m., Trediedeel:* at þriðjungi *for Trediedelen.* — *Spec., District, som udgjorde Trediedelen af en af Islands Fjerdinger efter den ældste Inddeling;* þriðjungs-auki *Forögelse for en Trediedeel.* -maðr *en som hörer til en* þriðjungr, *til den el. den Godes District* (þriðjungs-maðr e-s); *jfr* þingmaðr. -vist *Ophold i en* þriðjungr, *i en Gades District* (goðorð), = þingvist; þriðjunga-skipti *Deling i tre Dele.*

Þríengðr, *adj.,* = þríangaðr.

Þrif (-s, *pl. d. s.*), *a) Legemets sunde, raske, trivelige Udseende og Beskaffenhed; deraf ueg., materielt Velvære, Velgaaende, det at indtage en lykkelig Livsstilling i Samfundet, det at nyde Ære, Lykke, Anseelse, el. desl.:* e-t stendr e-m fyrir þrifum *er i Veien for at en kan trives, udmagrer en el. forhindrer hans Udvikling.* — Þar skulu nú ... þ. þín við liggja, *at din Hæder og Værdighed skal beroe derpaa, at, det skal beroe herpaa, heraf skal det være afhængigt om din Anseelse skal tiltage el. desl.;* þrifamaðr *en som fra ringe af kommer til at indtage en anseet Stilling i Samfundet, en som bliver en nyttig Statsborger.*

Þrifa (-aða, -at), *v. a., gribe, faae fat.*

Þrífa (þríf, þreif — þrifum, þrifit), *v. a., A) f. a., gribe, tage fat paa med Hænderne (med Biforestilling om hurtig el. pludselig Bevægelse el. om et stærkt Ryk), snappe, tage i Hast el. desl.:* hann þreif hann þegar ok hèlt hánum *han greb ham og holdt ham;* þ. e-n á lopt *(i Brydning) gribe saaledes fat paa en, at Födderne lösnes fra Jorden.* — *Ogsaa som v. n.:* þ. á e-m *lægge Haand paa en, gribe;* þrífr hann í skeggit á B. báðum höndum *han greb fat i B's Skæg med begge Hænder;* þreif Ö. til saxins, ok kvað hann nógu lengi þat borit hafa *han greb efter Sværdet og sagde, at han havde længe nok havt det.* — *B)* þrífask, *f. p., (oprindelig refl.* = þrífa sèr, *d. e. gribe til sig, men bruges mest som) v. dep. n., (trives) leve i bedste Velgaaende, komme til materielt Velvære, Lykke og Ære, Anseelse og Berömmelse:* munum vèr

göra at hánum þann storm, at hann þrífisk aldri *vi skulle paaföre ham en saadan Storm, et saadant Uveir, at han ikke skal slippe med Livet derfra;* at engvir hefði þrifisk upp frá því, þeir lögðu hendr á biskup *de opnaaede ingen Lykke, nöd ingen Anseelse fra den Tid af de lagde Haand paa Biskoppen.* — *b)* þrífstu aldrigi! *(et Forbandelses Udtryk) aldrig nyde du Velvære, vær forbandet!* — *c) voxe, tiltage, blomstre (jfr Eg.).* — *C)* þrifinn, *1) p. pr., greben, tagen fat.* — 2) *som adj., som har et sundt, smukt Udseende; som nyder Lykke, Velvære (med Biforestilling om at være flittig, stræbsom, paapasselig, ordentlig); heldig i sin Stræben; nu spec., ordentlig i Klædedragt, paapasselig med Hensyn til Huusvæsenet, el. desl.* — *b) lykkelig, heldbringende (Eg.).*

Þrífald-, *see* þrefald-.

Þrifinn, *see under* þrífa *C.*

Þrifla (-aða, -at), *v. n., famle, föle for sig med Hænderne:* þriflandi um sik alla vega *famlende rundt omkring sig;* blindir mönnum líkir, er ganga þriflandi um vegi ok drepa fótum sínum í hvert staup, er fyrir verðr *lig blinde Folk, som gaae famlende frem og stöde an mod hver Ujævnhed, som er paa deres Vei.*

Þrifligleiki (-a, -ar), *og* -leikr (-s, -ar), *m., det at være* þrifligr *(godt Udseende, Velbefindende, Velgaaende, Velvære); jfr* þrifnaðr, þrif.

Þrifligr, *adj., 1) om levende Væsener, a) af et sundt, godt, blomstrende Udseende; som seer ud til at nyde Velvære, Velgaaende, Velbefindende.* — *b) dygtig, mandig, tapper.* — *2) i andre Forhold, (som seer ud til at bringe Velvære, el. desl.), nyttig, gavnlig, heldig:* ef eigi leysti þá þriflig ráð þaðan *dersom de ikke ved at hitte paa nyttige Raad befriedes derfra.* -liga, *adv., paa en ordentlig, smuk Maade, paa en dygtig, tapper, mandig Maade.*

Þrifnaðr *og* -uðr (-ar, *uden pl.*), *m., Velvære, Velgaaende (som Fölge af Ordentlighed, Stræbsomhed og Flid); Held, Lykke, Anseelse:* þeir urðu allir at minna þrifnaði enn áðr *de (ɔ: de Folk som bleve udlöste af Trældom) bleve siden sledse lidet ansete Mænd, opnaaede aldrig siden den forhen nydte Anseelse (ɔ: för deres Bortförelse i Trældom);* þar skal nú ... þ. þinn við leggja, at *etc. din Ære og Anseelse skal være afhængig deraf, at etc.* — *b) nu især om Reenlighed og Ordentlighed (i Klædedragt, Huusvæsen el. desl.).* — *c) hvad der bringer Velvære, Nytte, Gavn:* en ek tek til einskis höndum þess sem þ. sè í *som er til nogen Nytte;* þrifnaðar-maðr *en som kommer til, opnaaer Velstand og Anseelse.*

Þríforn *ældgammel.*

Þrifsamligr, *adj., som tyder paa, el. bringer Lykke, Velgaaende, Anseelse; gavnlig.*

Þrift (-ar, -ir), *f., Velgaaende, Lykke, Anseelse:* = þrif, þrifnaðr *a:* var við sjálft, at ek mundi eigi í þ. komask *det var nær ved at jeg havde for stedse tabt min Anseelse (forrige Yndest hos Kongen).*

Þrífœttr, *adj., med tre Födder; trefodet, trebenet.*

Þrígilda, *v. a., bestemme at en skal bödes med tredobbelt Mandebod.*

Þrígildr *af tre Gange saa stor Værdi, I.*

Þrígiptr *(om en Kvinde), tre Gange gift.*

Þriggja, *see under* þrír.

Þrígjalda *v. a., betale, böde tredobbelt.*

Þrígreina, *v. a., adskille, inddele i tre Dele; især i p. pr.* þrígreindr *tredeelt; jfr* þríkvíslaðr.

Þríhendr, *adj., som har tre Assonantser (om Vers).*

Þríhyrndr *som har tre Horn el. tre Hjörner, trehjörnet.*

Þríhyrningr (-r, -ar), *m., Trekant, Triangel (forekommer neppe i Oldskr. undtagen som Navn paa et Fjeld).*

Þríhöfðaðr, *adj., som har tre Hoveder:* þ. þuss.

Þríkvíslaðr, *adj., med tre Grene, tregrenet.*

Þrim, *see* þrír.

Þrima, *see* þruma *(f.).*

Þrímenningr (-s, -ar), *m., Næstsödskendebarn, Slægtning i tredie Led (i to nedstigende Linier,* (= næstabræðra, næstabræðri): þrímenningar at frændsemi.

Þrímerkingr (-s, -ar), *m., Ring, som veier el. gjelder tre* merkr *(see* mörk).

Þrimr, *see under* þrír.

Þrinn-, *see* þrenn-.

Þrínættr, *adj., (tre Nætter) tre Dage gammel; som varer tre Nætter, tre Dage:* þrínætt þing.

Þrír, þrjár, þrjú *(gen.* þriggja, *dat.*

þrim *og* þrimr, þrem *og* þremr, *acc.* þrjá, þrjár, þrjú), *num. ord.*, *tre:* þrim sinnum *tre Gange* (= þrysvar); í þrjú (= í þrennt) *i tre Dele;* þrír tigir *tredive; jfr* þrjátigi, þrjátíu).

Þrískafinn *(tre Gange poleret?), skinnende blank (?):* þrískafit sverð.

Þrískipta, *v. a., m. dat., dele, inddele i tre Dele.*

Þriskja *(sjeldnere Form* þryskva; -i, -ta, -t), *r. a., tærske (jfr* beysta).

Þrístrendr, *adj., som har tre Flader el. Kanter, I.*

Þrítíðungr (-s, -ar), *m., tre Aar gammelt Nöd.*

Þrítugandi *og* -tögandi, *num. ord., tredivte.*

Þrítugasti, *num. ord., d. s.*

Þritugnátti, -náttr *og* -nættr, *adj., (tredive Nætter) tredive Dage gammel:* þrítugnætt tungl.

Þrítugr *og* -tögr, *adv., som bestaaer af 30; saaledes tredive Aar gammel; tredive Favne (el. Alen) höi, dyb, lang;* þrítugt skip *Fartöi med tredive Par Aarer, med tredive Rorbænke;* þritugsaldr *tredive Aars Alder, I.*

Þrítugsessa *Fartöi med tredive Par Aarer, med tredive Rorbænke.*

Þrítög-, *see* þritug-.

Þrívetr, *see* þrèvetr.

Þrívægr, *adj., som veier, gjelder tre Gange saa meget.*

Þríþættr, *adj., som bestaaer af tre Traade (jfr* þáttr), *tretraadet, I.*

Þríærr, *adj., tre Aar gammel.*

Þrjátigi, -tigir *og* -tíu, *num. card., tredive.*

Þrjóta (þrýt, þraut-þrutum, þrotit), *v. a. impers. (og v. n.), 1) v. a. impers., a) faae Ende, ophöre, ikke række længere, ikke vare længere, slippe, slippe op, el. desl.:* þar þraut dalinn *der slap Dalen, der endte den. — Ogsaa med dobbelt acc.:* e-n þrýtr penninga *ens Gods slipper op, en mangle Penge;* hann þraut vistir *hans Mundforraad, Proviant slap op.* — En er hann þraut eyrindit *da han ikke længer kunde holde Aandedrættet tilbage. — Ordspr.:* seint þrýtr þann, sem verr hefir *seent giver den sig, som har en slet Sag at forsvare, man finder længe Grunde til at forsvare en slet Sag.* — *β) om Tid:* jólin þraut *Julen var til Ende, Julen var ude. — b) blive afkræftet, udmattet, afkræftes, udmattes af Mödighed:* hrossin þrýtr fyrir þeim *deres Heste kunde ikke gaae længere for Udmattelse;* (þeir) tóku annat ross, er annat þraut *naar den ene Hest var udmattet, toge de en frisk. — 2) som v. n.:* dagr þrýtr *Dagen er til Ende; — B)* þrotinn, *p. pr., a)* þrotinn at ráðum *som ikke veed mere noget Raad, som har udtömt sig med at hitte paa Raad, som ikke veed mere nogen Udvei (jfr* ráðþroti). — *b) udmattet, afkræftet af Mödighed:* þrotinn hestr; yxnin voru þrotnir *Oxerne vare udmattede, kunde ikke gaae længer. — b) död, afgaaet ved Döden.*

Þrjótanligr, *adj., som kan faae Ende el. desl.*

Þrjótlyndr, *adj., stivsindet, haardnakket, halsstarrig.*

Þrjótr (-a, -ar), *m., a) den som ikke opfylder sin Pligt; spec. i Loven, en som ikke vil betale sin Gjeld;* ok virða hánum þar fè sitt . . . af fè þrjóts. — *b) som modsætter sig, stivsindet, halsstarrig Person, en som er trættekjær el. desl.:* valinkunnir menn kasti hlut þrjóts *Mænd, som ere bekjendte for Retskaffenhed, kaste Lod for den modstridige. — c) i daglig Tale, som Skjeldsord,* þrjótrinn þinn *dit Afskum!*

Þrjózka (-u, *uden pl.), f., Stivsind, Haardnakkethed, Halsstarrighed, Uböielighed;* þrjózku-maðr *en halsstarig, stivsindet, haardnakket, trodsig Person.*

Þrjózkask (-aðisk, -azk), *v. dep. a., vise Stivsind, Haardnakkethed, Halsstarrighed, Uböielighed, Trods:* þ. við e-t.

Þrjózkr, *adj., stiv, stivsindet, egensindig, haardnakket, halsstarrig, uböielig, trodsig.*

Þrjú, *see* þrír.

Þró (-r *og* -ar, *pl.* -r *og* þrœr), *f., et langagtigt og fladt Kar, som er dannet ved Udhuling af et Stykke Træ el. en Steen; jfr* steinþró.

Þróan (-ar, -ir), *f., det at* þróask, *B.*

Þróask (-aðizk, -azk), *v. pass., tiltage, voxe til, trives; blomstre, florere:* þá er hánum þótti sá staðr þróazk at auðœfum *da den forekom ham at tiltage i Rigdom, blomstre.* — Vóx hann . . . ok þróaðisk . . . með vizku ok vetratali *med Aarene tiltog ogsaa hans Viisdom, jo ældre, jo visere blev han.*

Þrói *(for* þrái), *see i* mótþrói.

Þroskaðr, *adj., voxen til, som har opnaaet Modenheds Alderen, som har faaet sin fulde Kraft, Styrke.*

Þroskask (-aðisk, -azk), *v. pass., voxe, nærme sig Modenheds Alderen,*

den kraftfulde Alder, komme til Modenhed. — b) tiltage i, komme til Magt og Ære el. Anseelse.

ÞROSKI (-a, *uden pl.*), *m.*, (*eg. Tiltagen, Forögelse*), *Modenhed (som en har opnaaet); Kraftfuldhed; Raskhed, Dygtighed; Magt og Anseelse:* ná þroska *opnaae Modenhed, blive en dygtig og anseet Mand;* verða vel at þroska *blive en dygtig og anseet Mand med Alderen;* (S. skyldi) koma sonum þeirra til þroska þess sem auðit yrði (*S. skulde*) *fremhjelpe deres Sönner til at blive dygtige og anseete Mænd, saavidt Skjebnen tillod det;* yðarr þ. gengr at óskum *eders Magt og Anseelse foröges, tiltager efter Önske;* þroska-liga, *adv., paa en Maade, som vidner om Modenhed, Dygtighed.* -maðr *en Mand, som har opnaaet Modenheds, den kraftfulde Alder; en rask, dygtig Mand; en Mand, som nyder Magt og Anseelse.* -mikill *kraftig, kraftfuld, rask, dygtig.* -munr *Forskjel paa Kraftfuldhed, Styrke, Dygtighed.* -samr *adj., kraftfuld, dygtig.* -vænligr *som giver Haab om at blive en dygtig og anseet Mand.*

ÞROSKLIGR, *adj., som vidner om Dygtighed, Raskhed; dygtig, kraftfuld.*

ÞROSKR, *adj.,* = þroskaðr (*Eg.*).

ÞROSKULIGR, *adj.,* = þroskligr.

ÞROT (-s, *pl. d. s.*), *n., det at noget slipper op, faaer Ende, ophörer* (kominn at þrotum *som nærmer sig sin Ende*); *jfr* heyþrot. — *b) Kræfternes Udtömmelse, Udmattelse. — c) spec. det at ens Midler, Subsistentsmidler ere udtömte:* bónda sækir þ. *hans Midler slippe op, han bliver tiggefærdig;* þrots-maðr *en som har forbrugt alt hvad han eier, en som er tiggefærdig.*

ÞROTA (-aða, -at), *v. a. og n., impers., faae Ende; mangle, fattes:* e-n þ. ráð *ens Raad ere udtömte, seer, öiner ikke mere noget Raad, mangler, fattes Raad;* ráð þrotar fyrir e-m, *d. s.*

ÞROTA *og* ÞROTI, *adj., som noget er sluppet op for, som mangler, fattes noget; jfr* bjargþrota, heyþrota, liðþrota.

ÞROTBJARGI, *adj.,* = bjargþrota, *B.*

ÞROTI (-a, *uden pl.*), *m., Hævelse, Bullenhed, Ophovnelse:* var kominn þ. mikill í knè hánum *hans Knæ var stærkt ophovnet;* þá tók ór ... allan þrotann *Hævelsen svandt ganske.*

ÞROTI (*adj.*), *see* þrota.

ÞROTINN, *see under* þrjóta.

ÞROTLIGR, *adj., som faaer Ende, ophörer; jfr* þrotnanligr.

ÞROTNA (-aða, -at), *v. n., impers., faae Ende, slippe op, ophöre; fattes, mangle, a) v. n.:* eigi kemr mèr þat á óvart, at þú ... drepir fótum í banaþúfu ok þrotnir þar *og at dermed er det Liv til Ende, og det bliver din Död. — b) v. a. impers.:* e-t þrotnar e-n *noget er udtömt, opbrugt, sluppet op for en, en mangler, fattes noget.*

ÞROTNAÐR (-ar, *uden pl.*), *m., Aftagelse, Ende, Ophör.*

ÞROTNAN (-ar, -ir), *f., Ende, Ophör, Slutning:* aposiopesis er viljanlig þ. máls.

ÞROTNANLIGR, *adj., som faaer Ende, ophörer; jfr* þrotligr.

ÞROTRÁÐI, *adj., som har udtömt alle sine Raad; spec. som er uden alle Underholdsmidler.*

ÞRÓTTGÓÐR *som besidder Udholdenhed, moralsk Kraft, Sjælsstyrke til at udholde Anstrengelser el. Besværlighed.*

ÞRÓTTIGR *og* -UGR, *adj.,* = þróttgóðr.

ÞRÓTTLAUSS, *adj., som mangler moralsk Kraft, Sjælsstyrke, Kraft til at udholde Anstrengelser og Besværligheder.*

ÞRÓTTLEYSI (-is, *pl. d. s.*), *n., Mangel paa Kraft, Sjælsstyrke til at udholde Anstrengelser og Besværligheder.*

ÞRÓTTLIGR, *adj., kraftig, tapper af Udseende.* -liga, *adv.*

ÞRÓTTLÍTILL *svag.*

ÞRÓTTMIKILL *som besidder megen Kraft, Sjælsstyrke til at udholde Anstrengelser og Besværlighededer; modig, tapper.*

ÞRÓTTR (-ar, *uden pl.*), *m., Kraft, Styrke, Sjælsstyrke til at udholde Anstrengelser og Besværligheder; Tapperhed;* þróttar-djarfr *fölende og stolende paa sin Kraft, modig, Eg.* -snjallr *udmærket ved sin Styrke, sit Mod, Eg. (og fl. i Poesie).*

ÞRÓTTSAMR, *adj., som besidder höi Grad af Kraft, Sjælsstyrke til at udholde Anstrengelser og Besværligheder.*

ÞRÓTTSINNI (-is, *uden pl.*), *n., Kraft, Styrke, Udholdenhed:* (E. hafði) meira þ. enn allir menn aðrir.

ÞRÓTTUGR, *see* þróttigr.

ÞRÚGA (-u, -ur), *f., et Slags Sneesko (rundagtig Plade, som man binder*

under Fodsaalen, naar man skal gaae i Snee for ikke at synke ned i den), I.

Þrúga (-aða, -at), *v. a., presse, trykke; jfr* úþrúgaðr *(i Tillæget).*

Þrúgan (ar, -ir), *f., Presning, Tvang.*

Þruma, *ogsaa* þryma, þrima (-u, -ur), *f., Larm, Bulder. — b) spec., Torden; Lynild:* eða lýstr þ. *eller (den) rammes af Lynild.*

Þruma (-aða, -at), *v. n., buldre, larme; impers.: tordne.*

Þruma (-i, -da, -), *v. n., sidde fast; sidde ubevægelig og taus.*

Þrumr, *adj., taus, stiltiende.*

Þrunginn, *see under* þryngva.

Þrusk (-s, *pl. d. s.), n., Stöi, Larm, I.*

Þruska (-aða -at), *v. n., støie, larme, I.*

Þrútinn, *adj., opsvulmet, svullen; bullen, ophovnet.*

Þrútna (-aða, -at), *v. n., svulme, opsvulme; hovne, ophovne;* hafit, er iðuliga þrútnar ok svellr af stórum bylgjum; svell þrútnar upp *Iis svulmer op. —* Þ. af reiði *(svulme af Vrede) blive meget vred. —* Lengi hefir at þrútnat um ójafnaðinn, en nú er knútr á riðinn *i lang Tid er din Ubillighed bleven större og större, men nu culminerer den.*

Þrútnan *og* -un (-ar, -ir), *f., det at* þrútna *(Opsvulmen, Ophovnelse):* hafit með þ. sinni ok aptrdrátt *Havet med dets Flod og Ebbe.*

þrutum, *1. pl. impf. ind. af* þrjóta.

Þryma, *see* þruma.

Þrymja (þrym, þrumda), *v. n., larme, buldre .*

Þrymlóttr, *adj., knudret.*

Þrymr (-s, -ir), *m., en som sidder (ubevægelig og) taus (cogn.).*

Þrymr (-jar? -ir?), *m., Larm, Bulder, — 2) (poet. Benævn. paa) en Bue og en Jette (dog her maaskee det foreg. O.).*

Þryngva (þryng', þröng-þrungum, þrunginn), *v. a., trænge, drive paa. — P. pr.* þrunginn *sammentrængt, sammenpresset, og deraf havende et svullent Udseende, svulmende:* regn-þrungit ský *Sky, som truer med Regn; (jfr* hár hèlu þrungit *Haar stivnet af Rimfrost); jfr* harmþrunginn.

Þryskja *og* þryskva, *see* þriskja.

þrýsta (-i, -ta, -t, *og sjelden* -aða, -at), *v. a., m. dat., trykke, klemme, a) eg.:* þ. hurð aptr *klemmer en Dör til;* þ. sèr upp at vegg *klemme, trykke sig tæt op til en Væg. — Med udeladt (Redskabets) dat.* þ. at síðum e-s *klemme, trykke ens Sider. —* Ok alla vega þrýst at þèr moldin *og Mulden rundt omkring er trykket tæt op til dig. — b) ueg.:* þ. (e-m) með afarkostum *tvinge en med Vold. —* Þ. saman ríki e-s *indskrænke, formindske ens Rige. — Som v. n.,* þ. at e-m *trænge, forvolde en Besvær el. Fortræd.*

Þrýstiligr, *adj., för, muskulös, I.*

Þrýsting (-ar, -ar), *f., Tryk, Trykken.*

Þrýstinn, *adj., som seer temmelig svær, förlemmed ud, I.*

Þræða (-i, -dda, -tt), *v. a., træde:* þ. nál. *Ogsaa siges* þ. veginn *lige fölge Veien (i alle dens Krumninger), I.*

Þræðr, *pl. af* þráðr.

Þræla (-aða, -at), *v. a., gjöre til Træl.*

Þrælbaugr *Trællebod, Trælleböder.*

Þrælborinn *trælbaaren, trælfödt.*

Þrældómr (-s, *uden pl.), m., Trældom, Slaveri:* hneppa í, þjá undir þrældóm *trælbinde, bringe i Slaveri.*

Þrælka (-aða, -at), *v. a., bringe i Trældom, trælbinde:* þ. e-n ok áþjá.

Þrælkan (-ar, -ir), *f., det at* þrælka *(Trældom):* leggja e-n í þján ok þrælkun *trælbinde.*

Þræll (-s, -ar), *m., Træl, Slave:* göra e-n at þræli *gjöre en til Træl, lige med en Træl (spec. med Hensyn til Böder for hans Drab);* þ. fastr á fótum. *— b) Tjener:* guðs þ. *Herrens Tjener. — c) som Skjeldsord, om en Person, der har Trællenatur, Drog, Skarnsmenneske, Afskum. — Talemaade:* illt er at eiga þræl fyrir einka vin *(det er ikke godt at have et slet Menneske, en Skurk til sin intime Ven);* þræls-gjöld *Böder, som en erlægger for Drab paa en Træl.* -liga, *adv., paa Trælleviis; paa skurkagtig Maade.* -ligr, *adj., som ligner, röber en Træl; som hörer til, passer sig for en Træl:* þrælslig augu *Oine, som ligne en Træls Öine;* þræslig ánauð *Slaveri, Trældomsaag, slavisk Arbeide;* þrælslig meðferð *skurkagtig Behandling.* -lund *Trællesind, I.* -nafn *Trællenavn, det at være Træl.* -ótti *Trællelydighed, slavisk Lydighed, slavisk Frygt, I.* -verk *Træl!earbeide, Slavearbeide;* þræla-dráp *Trælles Drab.* -hús *Slavehuus.* -tala *Trælles Tal;* í þræla-tölu *blandt Trælles Tal.* -ætt *Træll-byrd, Trælleslægt, og fl.*

Þrællundaðr *som har Trællesind, slet Natur, I.*

Þræsingr (-s, -ar), *m., (vedholdende) raa Blæst, I.*

Þræsla (-u, -ur), *f., Harskhed, I.*

Þræsur, *f. pl., Kiv, Trætte, I.*

Þræta (-u, -ur), *f., Tvist, Kiv, Trætte; spec. Lovtrætte:* mikil þ. hefir görzk meðal yðar *der er opstaaet en heftig Trætte mellem eder;* þ. meðr kífan ok kallsi; þrætu-bók *(Bog om) Dialectik.* -gjarn *trættekjær, kivagtig.* -girni, *f. indecl., Trættekjærhed, Kivagtighed.* -mál *Trætte, Tvistighed, Stridighed; og fl.*

Þræta (-i, -tta, -tt), *v. n., trætte, kives, tviste:* þeir þrættu lengi um þetta *trættedes længe derom;* en sem kongrinn þrætti í hug sínum móti þessum tveim fangarum, heiminum ok hans hafnan, þá *etc. da Kongen i sit Sind stredes med etc.* — *b)* þ. fyrir *nægte, benægte.* — *2)* þrætask, *f.p., som v. dep. n., trætte, kives:* þrætask um e-t *trættes om noget, före Dispute om noget.*

Þrætinn, *adj., trættekjær, kivagtig.*

Þrömr (þramar, þremir), *m., den yderste Rand, Kant af noget:* ok liggit èr nú á heljar þremi *og nu ligge I paa Dödens Rand, og I staae nu med den ene Fod i Graven.*

Þröng (þröngvar, þröngvar), *f., 1) eg., a) jfr* vínþröng. — *b) Sammenstimlen, Stimmel, Trængsel af sammenstimlede Folk (jfr* mannþröng, *især med Biforestilling om Urolighed, Oplöb, Optöier el. desl.):* þá var slegit í þ. *alle stimlede sammen;* þá görðisk þ. mikil *der opstod en stor Trængsel;* reiddi þröngina um völlinn *den sammenstimlede Hob, den indbyrdes kæmpende Hob bares vidt omkring.* — *2) ueg. Trængsler, Lidelser, Modgang:* alla þá þ. ok neyð, er hann þoldi í eyðimörku *alle de Lidelser og Nöd, som han udstod i Örkenen;* þèr skulut þola í þeima heimi þröngvar *i denne Verden skulle I udstaae Trængsler.*

þröng, *1. og 3. impf. ind. af* þryngva.

Þröngbrjóstaðr, *adj., trangbrystet, stakaandet.*

Þröngbýlt, *n. adj., subst., om den Tilstand, at Gaardene ligge (for) tæt til hinanden, I.*

Þröngd (-ar, -ir), *f., Sneverhed, Tranghed; spec. Trangbrystighed, Hoste; især neg.* = þröng 2: alla þá þröngð *(Trængsler, Gjenvordigheder)* ok ánauð, er hann þoldi í eyðimörku; þèr skulut þola . . . . margar þröngðir *mange Gjenvordigheder;* dagr þröngðar ok eymdar *Trængslers og Jammers Dag (om Dommedag).*

Þrönging, *see* þröngving.

Þröngja, *see* þröngva.

Þröngleiki (-a, -ar), *m., Tranghed, Sneverhed; om Tiden, Korthed:* sakir þröngleika tímans *formedelst Tidens Korthed.*

Þrönglendi (-is, *pl. d. s.*), *n., snevert Terrain, Mangel paa tilstrækkeligt Terrain, I.*

Þrönglendr, *adj., som har snevert Terrain. N. sg.* þrönglent, *subst.,* = þrönglendi: þar er þrönglent.

Þröngmegn *betrængt, beængstet* (lítu með þröngmegnu áliti).

Þröngr, *adj., 1) eg., trang, snever; smal:* þröngt fæt *(I) snevert Klædstykke;* þröngvar dyrr *smal, trang, snever Dör;* þröngt sund *snevert Sund.* — *2) ueg., a) trykkende:* þröng nauðsýn *trykkende, stor Nödvendighed.* — *b) haard, ublid, el. desl.:* þröngvir kostir *haarde Vilkaar.* — *2) n. sg.,* þröngt, *adv., snevert, tæt:* ganga þröngt *gaae i en tæt Klynge; Ordspr.:* þröngt mega sáttir sitja *(Folk, som ere Venner kunne sidde snevert, tæt op til hinanden), jfr hvor der er Hjerterum der er ogsaa Huusrum.*

Þröngrými (-is, *pl. d. s.*), *n., Indskrænkning af Rum, Plads, det at Rummet, Pladsen, Terrainet er for indskrænket, I.*

Þröngskorðaðr *fast stöttet med Stiver (saaledes at den ikke kan rokkes).*

Þröngsl, **þrengsl** *og* **þrengsli,** *n. pl., a) eg. Snevring, Sneverhed, Tranghed i et Rum; Snevring, Sted, hvor Rummet er indskrænket formedelst Indslutning, indkneben Plads, el. desl.; jfr* fjallaþrengsli, andþrengsli. — *b) ueg., Trængsler, Nöd, Elendighed, Gjenvordigheder:* þessir allir árgallar . . . munu virðask mikil þ. hverju landi *ville være en stor Ulykke for hvert Land.*

Þröngva, **þrengva** (-i, -ða, -t *og* -a, -aða, -at), **þröngja** *og* **þrengja** (-i, -ða, -t), *v. a. og n., I) f. a., A) v. a., m. acc. og dat., trænge, etc., 1) m. acc., a) eg., α) trænge, sammentrænge, gjöre snevrere.* — *β) sammentrykke, sammenpresse, indklemme:* en á morgin þröngvir hann háls ok herðar með sterkum stálböndum *indklemmer, indeslutter han Hals og Skuldre i stærke Staalkjæder.* — *b) ueg.:* þá þröngði hann nauðsyn til meiri dirfðar

da tvang ham Nödvendigheden, han blev tvungen af Nödvendigheden til at vise större Kjækhed, Djærvhed; ef þú vill pína mik eðr pynda, þ. eðr þrýsta með afarkostum *tvinge og presse etc. (kunde ogsaa höre under fölgende Klasse)* — Þ. land undir sik *undertvinge.* — 2) *m. dat., a) eg.:* þrengja e-u saman *sammentrænge.* — *b) ueg., α) tvinge, kue:* þ. ríki undir sik *tvinge et Rige under sig, underkaste sig et Rige med Magt.* — *Med dat. pers.:* þ. e-m til e-s *tvinge en til noget;* nauðsyn mín ok þurft þröngvir mèr til at þegja eigi *tvinger, driver mig til ikke at tie, til at tale;* þröngva bóndum ... at ganga undir þeirra álögur *kue Bönder til at etc.* — β) *betrænge, bringe i Trængsler el. Gjenvordigheder:* svá þröngði sótt N., at *N. led saa meget, at etc.;* þá skal þröngja styrkum mönnum; ek skal þ. illviljaðum mönnum, þeim sem syndgask í móti mèr *ondt skal ramme dem, som synde imod mig;* (hverjum manni) er meir verðr þröngt með rangdœmi af mönnum. — *Ogsaa med dat. rei:* þ. ráði e-s *fortrykke, betrykke en (med Hensyn til hans Omstændigheder), bringe en i en fortrykt Stilling, undertrykke.* — *B) v. n., a) eg.,* þ. at *klemme, trykke:* ok fann (ɔ: hann), at sú snara ok gildra þröngði alla vega at hánum, er hann hafði áðr ætlat hánum *at den Snare omslyngede ham, indesluttede ham tæt, trykkede ham fra alle Sider, som etc.* — *b) ueg.:* er mjök þröngt at mèr *jeg er haardt betrængt, stædt i stor Nöd og Fare;* þegar at þrengir *(I) naar det kniber, naar Nöden staaer for Dören.* — *II)* þröngvask, *f. p., 1) pass., snevres:* dalrinn þröngvisk; loptit þröngvisk ok þykknar af vætum *Luften bliver trykkende etc.* — *2) refl.:* þröngvask um e-n *trænge sig om en, stimle om;* þetta sjá Veisumenn ok rèðusk í móti ok þröngðusk at vaðinu *og trængte sig frem til Vadestedet.* — *III)* þröngvandi, *part., trængende, trykkende:* þröngvandi nauðsyn staðarins.

Þröngvan (-ar, -ir), *f., det at* þröngva.

Þröngving, **þrenging** *og* **þringing** (-ar, -ar), *f., Trængsel, Gjenvordighed, Modgang:* með eldi þrönginganna *med Trængslernes, Modgangens Ild.*

Þrösk, *see* þrusk.

Þröskuldr, *see* þresköldr.

Þröstr (þrastar, þrestir), *m., Drossel (turdus).*

Þú (*gen.* þín, *dat.* þèr, *acc.* þik; *Dual.: nom.* þit, þið, it *ogsaa* ið, *gen.* ykkar, *dat.* ykkr, *acc.* ykkr; *Plur.: nom.* þèr, *gen.* yðar, *dat.* yðr, *acc.* yðr), *pron. pers., du. Paa Islandsk siger man De til en med pl. af dette Ord. Dette pron. slutter sig ofte enklitisk som* -tú, -dú, -ðú *el.* -tu, -du, -ðu *til det Udsagnsord, hvori det er Subject.*

Þúfa (-u, -ur), *f., Tue; Ordsprog:* optliga (opt) veltir (veldr) lítil þ. miklu (þungu) hlassi *liden Tue vælter et tungt Læs.*

Þukl (-s, *pl. d. s.*), *n., det at* þukla.

Þukla (-aða, -at), *v. a. og n., föle, a) v. a. beföle:* konungr fór höndum um kverkr sveininum ok þuklaði sullinn *og befölte Bylden.* — *b) v. a.:* þ. á *el.* um e-t. — β) *ueg.:* var þá svá til þuklat at hvárutveggju undu við sinn hlut *man fik maget det saaledes, ordnet Sagen saa, at etc.*

Þula (-u, -ur), *f., vedholdende Tale, Snakken; Ramse, langt og mindre konstig udarbeidet Digt.*

Þulda, *1. og 3. s. impf. ind. af* þylja.

Þulr (-ar, -ir), *m., Taler; Forteller; Digter (Eg.);* þular-stóll *Stol, som den sidder paa som taler, forteller.*

Þumalalin *Alen, som maales fra Albuen til Spidsen af Tommelfingeren.*

Þumalfingr *Tommelfinger.*

Þumall (-ls, -lar), *m., Tommelfinger (?).* — 2) *Finger paa Vanter, den Deel, der dækker Tommelfingeren;* þumals-fingr = þumalfingr.

Þumaltá *Tommeltaa.*

Þumbaldi (-a, -ar), *m., en Person, som er meget but i Omgang.*

Þumbask (-aðisk, -azk), *v. dep. n., være, vise sig tör el. but i Omgang, I.*

Þumlunga (-aða, -at), *v. a., maale i tommeviis, B.*

Þumlungr (-s, -ar), *m.,* = þumall 2 — 2) *Tomme.*

Þungaðr, *adj., (eg. betynget) frugtsommelig, svanger, I.*

Þungbrýnn, *adj., med nedsænkede Öienbryn, som seer barsk ud, med en mörk Mine, I.*

Þungbúinn *som seer truende ud (om Luften); betynget af Bekymringer, I.*

Þungbýlt, *n. adj., subst., Vanskeligheder, Besværligheder med Hensyn til Beboelse el. de oeconomiske Omstæn-*

digheder: göra e-m þ. *gjöre en ens Ophold vanskeligt paa et Sted (med Biforestilling om at ville fortrænge en derfra).*

Þungbærr, *adj., tung, svær at bære.* — *b) ueg., tung at bære, udholde.*

Þungfarmr *tung Last eller Byrde (Eg.).*

Þungfœrask (-isk, -ðisk, -zk), *v. pass., blive tung, tungför (formedelst tiltagende Alder).*

Þungfœrr *tung, tungfærdig (især formedelst Alderdom); om Skibe, tung i sine Bevægelser.*

Þunggeðr, *adj., tungsindig, bedrövet (Eg.).*

Þunggengr *som gaaer, træder tungt.* — *b) tungfærdig.*

Þunghendr, *adj., som har en tung Haand, I.*

Þunghrœrðr *som er vanskelig, svær at bevæge; ueg., vanskelig, fuld af Besvær.*

Þungi (-a, -ar), *m., 1) eg., a) Tyngde (= þyngd, eg.).* — *b) hvad der tynger, Byrde, el: desl.:* jörðina ok hennar þunga með margfalligu skrúði ok undarligu *Jorden ok hvad den bærer etc.* — β) *spec. og uden pl., tunge Varer (navnlig Kornvarer, Honning el. desl.).* — *c) Tunghed (i Kroppen), Dösighed. Jfr* svefnþungi. — 2) *ueg., a) Tynge, Paalæg:* rentur ... ok aðrir þungar skyldugar kirkjum. — *b) Besvær, Besværlighed; Fortræd:* (skipit) gekk fram með miklum torveldum ok þunga *med stor Vanskelighed og Besværlighed;* at þèr takit ei þessa vára gerð, svo sem til þunga við yðr *som om det er skeet for at fortrædige, fornærme eder, som om det skal være eder til Fortræd;* þunga vara = -varningr = þungi *1, b, β.*

Þungleiki (-a, -ar) *og* **-leikr** (-s, -ar), *m., a) Tungförhed, Seendrægtighed i Bevægelser (især formedelst tiltagende Alder); Træghed, Besvær:* heldr sýndi þat (ɔ: skipit) mikinn þungleika af sèr ok erfiði *det var til stor Besvær.* — *b) Ildebefindende:* ryggr af þungleik herra sins; þungleika-aldr *Tungförheds-Alder (fra 50—70).*

Þunglífr, *adj., tungfærdig, tungför, dorsk; især impers.:* e-m er þunglíft, *I.*

Þungligr, *adj., som seer tung ud; som ikke lover, spaaer noget godt, som er af en slem, besværlig Natur el. Beskaffenhed; tung, vanskelig.* -liga, *adv.:* hánum þótti þungliga á horfask *ham syntes det ikke at spaae noget godt Udfald el. Resultat;* sögðu, at konungrinn hefði þungliga svarat þeirra málum *de sagde, at Kongen havde givet meget utilfredsstillende Svar paa deres Ærende, at han optog det ilde.*

Þunglyndi *Tungsindighed; ogsaa Uforsonlighed, I.*

Þunglyndr, *adj., tungsindig; ogsaa som ikke lettelig glemmer Fornærmelser, er vanskelig at forsone, uforsonlig, I.*

Þungr (*comp.* þyngri *og* þungari, *superl.* þyngstr *og* þungastr), *adj., 1) eg., a) tung, vægtig, svær:* þung byrðr *tung Byrde.* — *b) tungför, tungfærdig (formedelst tiltagende Alder; ogsaa lad, doven, dorsk:* hann er þ. á sèr (*I*) *han er tungför;* þungr til gangs (*I*); *lign. om en Hest:* þ. til reiðar (*I*). — *c) tung, svær at fordöie:* þ. matr. — *d) vanskelig, svær:* þung færð *lidet fremkommeligt Före (navnlig formedelst Snee eller Dynd, man synker ned i).* — *e) svær, strid:* þungr straumr *rivende, strid Ström.* — *f) Ordspr.:* þung verða gamalla manna föll *gamle Folk falde tungt til Jorden.* — *g) impers.:* e-m er þungt fyrir brjósti *en har Vanskelighed med at trække Aanden, aander med Besværlighed.* — 2) *ueg., a) vanskelig at have med at bestille el. give sig i Kast med:* vera e-m þ. í skauti *give en nok at bestille.* — *b)* þ. undir brún *som seer mörk ud, har en mörk Mine (jfr* þungbrýnn). — *c) haard, trykkende, svær, vanskelig at bære, taale:* þung sótt *haard Sygdom;* þungt böl, þ. harmr *tung, svær Sorg;* þungar svefnfarar *haarde Drömme;* þungar álögur *trykkende Byrder;* þèr skulut þola í þeima heimi ... þunga afarkosti *haarde Vilkaar;* þung hefnd *eftertrykkelig Hevn, Hevn som rammer tungt;* hitt þykkir mèr þó þungast at vita *tungest, harmeligst at tænke paa.* — *d) truende, hvoraf man ikke kan vente noget godt, som ikke spaaer noget godt:* hafa þungan hug til e-s *være en gram i Hu.* — *e) mörk, bekymringsfuld, el. desl.:* konungr lá í lypting ... í þungum hug *meget bekymringsfuld;* í þungu skapi *i en mörk Sindsstemning;* þungt yfirbragð *bekymret, mörk Mine.* — *b) impers.:* e-m er þungt *en er syg.* — *B) som adv., 1) n. sg.* þungt, *a) eg., tungt:* (stiga þungt til jarðar *træde tungt, med tunge Trin;* liggja þungt í maga

være svær at fordöie, I). — *b) ueg.*, α) at oss mundi þungt falla þessi mál *at vi ikke vilde höste noget godt af denne Sag, at den vilde gaae os imod;* at hann skal því þyngst af hafa *(at han derfor skal rammes haardest)* at honum hafa öll málin verst farit hèr til. — *β)* e-m fellr e-t þungt *noget gaaer en til Hjertet.* — γ) vera þungt haldinn *være meget syg.* — *2) acc. sg. m.:* hann blès þungan *trak et dybt Suk, sukkede dybt.*

ÞUNGYRKR *haard, streng i sin Adfærd (f. Ex. imod sine Modstandere).*

ÞUNNBYGGÐR *tyndt, spredt bebygget.*

ÞUNNBÝLT, *n. adj., subst.:* þar er þ. *det Sted (District, Land etc.) er spredt, tyndt bebygget.*

ÞUNNEGGJAÐR, *adj., med en tynd, skarp, Eg.*

ÞUNNGEÐI, *n., let Sind, Letsindighed,*

ÞUNNGEÐR, *adj., letsindig, ustadig, Eg.*

ÞUNNGÖRR *tynd; skarp.*

ÞUNNHÁRR, *adj., som har en tynd Haarvæxt, tyndhaaret.*

ÞUNNHEYRÐR *som hörer skarpt* (þunnheyrt eyra).

ÞUNNHÆRÐR = þunnhárr, *I.*

ÞUNNILDI (-is, *pl. d. s.), n., den tynde Deel omkring el. ved Bugfinnerne paa Fisk, I.*

ÞUNNLEITR, *adj., som har et magert Ansigt.*

ÞUNNMEGINN *mat, afkræftet.*

ÞUNNR *(comp.* þynnri *og* þunnari, *superl.* þynnstr *og* þunnastr*), adj., tynd etc., a) tynd (om flade Ting):* þunnt borð, þunnt klæði *etc.* — β) *med Biforestilling om Skarphed:* þunn egg *tynd, skarp Eg.* — *b) tynd (med Hensyn til Tæthed el. Fasthed):* þar var loptit miklu þunnara, enn þeir mætti þat standask *der var Luften saa tynd, at de ikke kunde holde det ud;* þunnt veðr ok reint; þ. grautr *(I) tynd Gröd.* — *c) tynd (med Hensyn til Mængde), utæt, tyndtstaaende, tyndtvoxende, adspredt:* hann hafði gult hár, ok heldr þunnt; *saaledes ogsaa om Skov, Græs etc.* — *d) (besl. med a og b of. og ueg.) fiin (el. lign.):* þegja þunnu hljóði *bevare den yderste Taushed el. Stilhed, tie ganske stille (Eg.).* — *β) om fiin el. skarp Hörelse,* = þunnheyrðr: þunnt er móðureyrat *(nu alm. Ordsp.) Moderöret hörer skarpt.* — *2)* þunnt, *n. adj., adv., tyndt, adspredt, el. desl.*

ÞUNNSKAFINN, *eg. skrabet tynd; smal, spinkel, tynd;* armleggir hans váru mjök þunnskafnir ok skarpir mjök.

ÞUNNSKEGGR, *m., en som har tyndt Skæg (cogn.).*

ÞUNNSLEGINN *tyndt udhamret.*

ÞUNNVANGI *den överste Deel af Kindbenet tilligemed Tindingen.*

ÞUNNVAXINN *spinkel af Legemsbygning.*

ÞURÐ-, *see* þurrð.

ÞURFA (þarf, þurfta, þurft), *v. a., m. acc. og gen., trænge til, behöve, 1) med subj., a) m. acc.:* þ. át ok drykkju *behöve Mad og Drik;* þá hluti, er hann þyrfti at hafa *som han behövede trængte til.* — *b) m. gen.:* hann þurfti þá engrar þersháttar næringar *han trængte da ikke til nogen Næring;* hann þarf til þess við *behöver, trænger til det.* — *c) med* at *og fölg. Infinit.:* þurfti engi maðr sèr matar at biðja *ingen behövede at tigge om Mad;* þurfa á e-u at halda *trænge til, behöve noget;* ef þeir þyrfti til at taka *dersom de kom til at behöve det.* — *d) abs. (el. som v. n.):* staðrinn á torfskurð svá sem hann þarf *saa meget Törveskjær, den behöver.* — *2) uden subj. (impers.):* þess þarf *el.* þess þarf við *det behöves, gjöres nödig; ogsaa med udeladt gen.:* ef þyrfti *dersom det behövedes gjordes nödig.* — *B) part.,* þurfandi *trængende:* pílagrímum . . . eðr þeim öðrum, sem þurfandis eru. — *Ogsaa som subst., m.,* (-a, -endr), *en Trængende.*

ÞURFAMAÐR *en Trængende, en som er nödtörftig, Fattig;* þurfamanna-tíund *Tiende til de Fattige, Trængende.*

ÞURFI, *adj., som behöver, trænger til, er trængende til:* hjalpar þ. *som trænger til Hjelp.*

ÞURFINN, *adj., d. s.*

ÞURFSAMR, *adj., tilböielig til at hjelpe, hjelpsom:* þ. öllum þurfendum.

ÞURFT (-ar, -ir), *f., Behov, Fornödenhed, Trang:* (þeim) er á hann heita í sínum þurftum *som paakalde ham, naar de ere stædte i Nöd;* þeir kölluðu þat þ. sína ok nauðsyn *sagde at de vare i Trang dertil;* (allir þessir hlutir) vaxa ok þverra til þeira þurfta ok nauðsynja *voxe og aftage efter deres Behov og Fornödenhed;* svá at hann vildi líf sitt fram leggja þeim til þurftar *for at hjelpe dem;* konungs þurftir váru at taka af vánda menn *det var Kongen om at gjöre at dræbe etc.; 2) (den nödvendige Affören af) Urin (en);* þurftar-liðr *de kvindelige Kjöns-*

dele. -maðr = þurfamaðr. -mikill *som behöver meget, ikke nöies med lidet (spec. af Spise el. Foder), I.*

Þurfligr, *adj., trængende, nödtörftig.*

Þurftuligr, *adj., som en trænger til, nödvendig; som tjener til ens Bedste:* þat er ek vissa yðr þurftuligt ok guði þægiligt.

Þurr, *adj., tör etc., 1) eg., a) tör, ikke vaad:* þ. vegr *tör Vei;* þurrum fótum *törskoet, uden at blive vaad om Födderne;* þurrt land *det törre Land, det Törre* (taka hlut sinn á þurru landi *tage sin Deel paa det Törre ɔ: uden at have gjort noget til at fortjene den, I*). — *b) tör, ikke ledsaget af Fuglighed:* þurrt veðr (= þurrviðri). — *c) tör, indtörret, tilberedet ved Törring;* þurrt hey; þurr föt; hrár viðr ok þ.; þ. matr *tör Mad (især tör Fisk, Bröd, törrede Rödder, som Fastemad).* — *d) som er bleven gold* (= þurrmjólka). — *2) ueg. (og senere) tör (i Omgang).* — *B) n. sg.* þurrt, *adv., a) törskoet* (= þurrum fótum, *see ovenfor*). — *b) ueg. (og senere), tört, uvenlig, el. desl.*

Þurrafrost *tör Frost.*

Þurrða (-u, -ur), *f.,* = þurrðr *I.*

Þurrða (-aða, -at), *v. a., formindske, udtömme.*

Þurrðr (-ar, *uden pl.*), *m., Aftagen, Formindskelse:* hvern þurrð þú hefir drukkit á sænum *hvilken Udtömmelse, Formindskelse der er indtraadt ved den Drikken;* tunglit í skini sínu með þurrð ok vexti *Aftagen og Tiltagen.* — Skyldi hann af (*ɔ:* búninu) hafa þurrð ok vöxt (*see under* vöxtr).

Þurrfasta *Fasten ved tör Mad (jfr* þurr *c);* þurrföstu-matr *Törmads Fastespise.*

Þurrfasta, *v. n., faste ved tör Mad (jfr* þurr *c).*

Þurrfœtis, *adv., törskoet, med törre Födder.*

Þurrka (-u, -ur), *f., a) Törhed.* — *b) Haandklæde* (= þerra); þurrkusamr, *adj., tör, törkefuld.* -sumar *tör Sommer.*

Þurrka (-aða -at), *v. a., 1) f. a., törre, a) m. acc., törre, tilberede ved Törring* (þ. hey, föt, fisk). — *β) törre, udtörre:* þ. hafit *udtörre Havet.* — *γ) afviske, aftörre, afstryge:* þ. sèr (*ɔ:* hendr *etc.*) *törre sig* (at vèr þykkjum þess verðir at þ. oss á miðjum dúki; *jfr* þerra, *som bruges hyppigere i det ældre Sprog hvor der nu bruges* þurrka). — *2)* þurrkask, *f. p., pass.:* nema þetta land þurrkisk svá, at *etc. uden at dette Land udtörres saaledes, bliver saa tört, at etc.*

Þurrkan (-ar, -ir), *f., Törring, Törhed.*

Þurrleiki (-a, -ar) *og* -**leikr** (-s, -ar), *m., Törhed.*

Þurrkr (-s, -ar), *m., a) Törhed.* — *b) tört Veir el. Veirlig, Törke;* þurrka-samr, *adj., törkefuld, tör.* -sumar *tör Sommer.*

Þurrlendi (-is, *pl. d. s.*), *n., tört Land; tör Jordbund.*

Þurrlendr, *adj., med tör Jordbund.*

Þurrligr, *adj., tör (ueg.).* -liga, *adv, tört (ueg.).*

Þurrlyndi *det at være* þurrlyndr.

Þurrlyndr *tör i Omgang.*

Þurrmjólka, *adj. f., bleven gold (om Köer og Malkefaar), I.*

Þurrviðri (-is, *pl. d. s.*), *n., tört Veir el. Veirlig.*

Þurræti (-is, *pl. d. s.*), *n., tör Mad, I.*

Þurs (*assimileret* þuss; -, -ar), *ogsaa* **þursi** (-a, -ar), *m., Trold, Jette;* þursa-ligr, *adj., som ligner en Jette.*

Þúshundrað, **þúshund** *og* **þúsund** (-s, *pl. d. s.*), *n., og* (-ar, -ir), *f., Tusind (eg. 1200; jfr* hundrað*);* þúshundraðs-höfðingi *Befalingsmand over Tusinde;* þúsunda-staðr *Tusinders Plads (i en Talrække).*

Þusl (-ar, -ir), *f.,* = lurkr.

Þústa (-u, -ur), *f., en uformelig Stimmel, Hob, el. noget som forekommer en at see saaledes ud (især seet i det Fjerne).*

Þusta, *1. s. impf. ind. af* þysja.

Þústr (*el.* þustr?; -s, -ar), *m., Tærskel, Banketræ; jfr* hálmþústr.

Þúsund, *see* þúshundrað.

Þvá (þvæ, þó *og* þváða, þveginn), *v. a., 1) f. a., m. acc. og dat., vaske, toe, tvætte; skylle:* (hann) þó ekki af sèr tjöruna *vaskede ikke Tjæren af sig.* — **Þ.** sèr (höfuð, hendr *etc.*) *vaske sig.* — þ. keröld *vaske, skylle Kar.* — *2)* þvásk, *f. p., refl.:* konungrinn þósk *vaskede sig.* — *3)* þveginn, *p. pr., vasket; jfr* úþveginn.

Þvaðr (-s, *uden pl.*), *n., Vaas.*

Þvaðra (-aða, -at), *v. n., vaase, sluddre.*

Þvag (-s, *uden pl.*), *n., Urin, I; jfr* hland.

Þvaga (þvögu, þvögur), *f.*, *1) en af Hestehaar el.* melr *B lavet Viskeklud til at vaske Kar rene med, I.* — *2) sammenstimlet Hob:* þvöguna *(den indbyrdes kæmpende, puffende og stödende Hob, Folkestimmel)* reiddi út í anddyrit. — *Ogsaa om en uordentlig Sammenblanding af forskjellige Gjenstande.*

Þvágl (-s, *uden pl.*), *n.*, *det at* þvágla, *I.*

Þvágla (-aða, -at), *v. n.*, *skvulpe.* — *b) ueg., tale usammenhængende, vaase, sluddre, I.*

Þvalr, *adj.*, *fedtet at föle paa, I.*

Þvara (þvöru, þvörur), *f.*, *Röre-stang, Tvære.* — *Ordspr.:* varat af vöru, sleikti um þvöru *(ordret: han har slikket Tværen, men glemt at törre sig om Munden, d. e.) her har Vedkommende baaret sig dumt, klodset ad.*

Þvari, *see* brynþvari, marþvari.

Þváttaptann, = laugaraptann.

Þváttari (-ar, -ar), *m.*, *Vasker, Vaskemand.*

Þváttdagr *Löverdag.*

Þváttkona *Vaskerkone.*

Þváttnátt *Natten för Löverdag.*

Þváttr (-ar, *dat.* þvátti *og* þvætti, *pl.* þvættir?), *m.*, *a) Vaskning, Vasken, Vask, Tvætten, Tvæt.* — *b) Vask, Vasketöi:* ef þ. er upp hengdr fyrir helgi, þá skal hanga kyrr.

Þváttsteinn *Vaskesteen, d. e. Steen, hvor man staaer Töiet paa under Vaskningen.*

Þvegill (-ls, -lar), *m.*, *Vaskeklud af Uld (til lignende Brug som Vaskesvamp), I.*

Þvegit, *supin. af* þvá.

Þveita (-u, -ur), *f.*, *(Benævn. paa en) Öxe.*

Þveiti (-is, *pl. d. s.*), *n.*, 1/3 *af en* örtug.

Þvengr *og* **þvingr** (-s, *og* -jar, -ir), *m.*, = skóþvengr.

Þvera (-aða, -at), *v. a.*, *1) give noget en Tværretning el. Retning paa tværs; impers.:* um náttina tók vindinn at þ. *om Natten fik de Modvind.* — *2)* þverask, *f. p., refl.:* hann þveraðisk við þeim *han skraaede tværs forbi dem.*

Þverá *en Aa, som falder ud i en anden fra Siden af.*

Þverbakt, *adv.*, *paa tværs over Ryggen (paa en Hest), I.*

Þverbekkr *Tværbænk, I.*

Þverbrestr *Sprække paa tværs, I.*

Þverbrot *Tværbrud*; *ueg.:* enda urðu aldrigi þ. með þeim *det kom heller aldrig til et fuldstændigt Brud imellem dem.*

Þverbrotinn *modstridende, modvillig:* landsmúgi þ. at taka trú.

Þverfet = þverfótr, *B.*

Þverfingr *Tværfinger.*

Þverfjörðr *en Fjord, der ligger paatværs (udfra en större Bugt).*

Þverfóta *el.* **-feta** (-aða, -at), *v. n.*, *som i:* hèr verðr ekki þverfótat *her er ikke engang Plads saa stor som Tværfod, her er umuligt at komme frem (formedelst Overfyldning af Gjenstande), I.*

Þverfótr *Tværfod, B.*

Þverfœtis, *adv.*, *med Breden af Foden.* — *2) med Födderne, Benene krydsende hinanden:* liggja þ.

Þvergarðr *Tværgjerde; spec. Dæmning (tværs over en Aa).*

Þvergata *Tværsti, Tværvei, I.*

Þvergirðing *Tværgjerde; df ueg. Trods, Trodsighed, I.*

Þvergnýptr *steilt opstigende.*

Þvergyrðingr (-s, -ar), *m.*, *Baand som gaaer paa tværs:* þeir fœrðu þvergyrðinga á skipin *omsnörede den med Toug.*

Þverhöfði (-a, -ar), *m.*, *(i daglig Tale) Tværdriver, I.*

Þverhönd *Tværhaand* (þverhandar þykkr, breiðr *af en Tværhaands Tykkelse, Bredde*), *I.*

Þverkirfa (-i, -ða, -t), *v. a.*, *afdele (Huus) ved Skillevægge paa tværs.*

Þverliga *adv.*, *tvært; reent afslaaende, I.*

Þverlyndi *Modvillie, Gjenstridighed, Trods.*

Þverlyndr *modvillig, gjenstridig, egensindig, trodsig, stivsindet, haardnakket.*

Þvermóðska (-u, -ur), *f.*, *Gjenstridighed, Trods, Stivsind.*

Þverneita *og* **-níta**, *v. a. m., dat. a) m. dat. pers.:* þ. e-m um e-t *nægte en paa det bestemteste om noget.* — *b) m. dat. rei:* þ. e-u *nægte noget paa det bestemteste.*

Þverpallr *en* pallr *b, som gaaer tværs igjennem et Huus.*

Þverpoki *Tværsæk, I.*

Þverr, *adj.*, *a) eg., som gaaer paa tværs:* hverr vildi heldr falla um þveran annan, enn *falde tilhobe, end etc.;* um þver hèruð ok endilöng *paa langs, paa tværs;* um Akratungu þvera *tværs over A.;* svá at dómendr heyrðu um þveran dóm *saaledes at Dommerne hörte det over hele Retten.* — *b) ueg., trodsig, gjenstridig, vrangvillig:* hugr hans er æ þvi þverari *bliver desto mere gjen-*

stridig. — Vera þ. í e-u *vise sig vrangvillig med Hensyn til noget.* — 2) *adv.*, *a)* þvert (*n. sg.*), *α*) taka þvert fyrir e-t *negte noget paa det bestemteste.* — — *β*) um þvert *paa tværs; tværs over.* — *b)* þvers (*gen. og n.*) *og* þvers um *tvært over, tvært igjennem.* — *β*) þvers á brottu frá því *er lige i modsat Retning etc.*

Þverra (þverr, þvarr-þurrum, þorrit), *v. n., formindsker, aftage:* tungl þverr; með þverranda tungli *naar Maanen er i Aftagende;* sýnisk hánum sem minna hafi þorrit *det forekom ham som der nu viste sig mindre Formindskelse* (ɔ: *af Drikken i Hornet, end da han förste Gang saae i Hornet*); e-m þverr fè *en mangler Penge.* — En er þurru herhlaupin mestu *da de förste tumultuariske Oplöb vare forbi.* — Þurru mjök metorð Guðmundar *hans Anseelse tog betydelig af, han tabte meget i Anseelse.*

Þverra (-ða *og* -aða, -at), *v. a., formindske, forringe; impers.:* mætti þverrar *Kræfterne aftage.*

Þvers, *see under* þverr.

Þversigling *Seilen med Sidevind, B.*

Þverskallask (-aðisk, -azk), *v. pass., vise sig stiv, gjenstridig, trodsig, modstræbende, I.*

Þverskeytingr (-s, -ar), *m., Sidevind.*

Þverskipa, *adv., tværskibs.*

Þverskurðr *Tværsnit; Gröft paa tværs.*

Þverslá *Tværslaa, Tværskaade.*

Þverstigr *Tværsti; Tværgade:* á stræti ok þverstigu borgar.

Þverstræti *Tværgade.*

Þversyllr *en* syllr, *som gaaer paa tværs.*

Þversök *Sögsmaal, Berettigelse til Böder, som de til Siden staaende i Slægtskabet til den Dræbte (uden for de 3 Hovedclasser,* uppnám*) have at gjöre gjeldende.*

Þvertaka, *v. a., nægte paa det bestemteste.*

Þvertrè *Tværbjælke.*

Þverúð (-ar, *uden pl.*), *f., Trods, Trodsighed, Vrangvillighed:* görðisk þ. (milli þeirra) *der opstod Uenighed blandet med Trods;* kom, sló til þverúðar með þeim *det kom til aabenbar Kiv og Trætte mellem dem;* þverúðar-samligr, *adj., som vidner om Stivsind, Trodsighed.* -samr, *adj., d. s.* — *Ogsaa, trodsig, vrangvillig, stivsindet.*

Þvervegr, *eg. Tværsti, Tværvei; men mest i Udtrykket:* á þverveginn (*mods.* á langveginn) *over tværs, tværs over, i Breden, I.*

Þverviðri (-is, *pl. d. s.*), *n., Modvind.*

Þverþili *Skillevæg af Bræder paa tværs.*

Þvesti (-is, *uden pl.*), *n., det magre Kjöd paa Hvalfiske; jfr* rengi.

Því, *see under* þat.

Þvílíkr *og* **þílíkr** *af den Beskaffenhed, saaledes beskaffen, slig, saadan.*

Þvinga (-aða, -at), *v. a., tvinge, nöde, kue.*

Þvingan *og* **-un** (-ar, -ir), *f., Tvang.*

Þvingr, *see* þvengr.

Þvísa, *see under* þessi.

Þviti (-a, -ar), *m., Steen.*

Þvo-, *see* þvá-.

Þvæla (-i, -da, -t), *v. a., udvaske, udtoe.*

Þvæli (-is, *pl. d. s.*), *n., Vadskevand, I.*

Þvær, *3. s. præs. ind. af* þvá.

Þvætta (-i, -tt, -t), *v. a., tvætte, vaske.* — *Som v. n., vaase.*

Þvættingr (-s, *uden pl.*), *m., Vaas, I.*

Þý (-s, *pl. d. s.*), *n., og* (-jar, -jar), *f., Trælkvinde, Slavinde;* þýjarbarn *Barn af en Trælkvinde.* -sunr *Trælkvindes Sön.*

Þybbask (-isk, -ðisk, -izk), *v. dep. n., vise sig stiv, modstaae, I.*

Þybbinn, *adj., stiv, ikke let at rokke* (þybbni, *f., den Egenskab at etc.*), *I.*

Þýborinn *född af en Trælkvinde.*

Þýða (-u, -ur), *f., a)* *see i* alþýða. — *b) Blidhed, Mildhed, Venlighed.*

Þýða (-i, -dda, -tt), *v. a., A) f. a., 1) gjöre venlig stemt:* þ. ser landit *underkaste sig Landet med Mildhed.* — *2) bemærke, betyde:* hvat þýðir þat? — *3) fortolke, forklare:* björg ok steina þýddu þeir á móti tönnum ok beinum kvikinda *de stillede dem imod, sammenstillede dem med etc.* — *B)* þýðask, *f. p., som v. dep. a., eller refl.,* þýðask e-n *gjöre sig til ens Ven, holde sig til en, elske, holde af.* — Þýðask skóg *söge Tilflugt i en Skov.*

Þýðersk-, *see* þýðversk-.

Þýði, *see i* alþýði, illþýði.

Þýðing (-ar, -ar), *f., 1) Tydning, Forklaring, Fortolkning:* eptir rèttri ráðningu ok þýðingu. — *2) Betydning.*

Þýðleiki (-a, -ar) *og* -leikr (-s, -ar), *m., Blidhed, Mildhed, Venlighed.*

Þýðligr, *adj., som vidner om Blidhed, Mildhed, Venlighed.*

Þýðlyndi *Sindsblidhed, Venlighed, I.*

Þýðlæti (-is, *pl. d. s.*), *n., Venlighed, Blidhed, Mildhed.*

Þýðni, *f. indecl., Blidhed.*

Þýðr, *adj., mild, blid i Omgang, venlig.*

Þýðverskr, þýðerskr, *adj.,* = þýzkr.

Þýfa (i, ða, -t) *v. a.,* — þýfga.

Þyfð (-ar, -ir), *f., Tyveri. — b) Tyvekoster.*

Þýfðr, *adj., fuld af, besat med Tuer; n. adj., subst.:* þar var þýft mjök, en loðit ok grasgott.

Þýfga (-aða, -at), *v. a., sigte for Tyveri, tyvte, I.*

Þýfi (-is, *uden pl.*), *n., Samling af Tuer paa et Sted, I.*

Þýfi (-is, *pl. d. s.*), *n., tyvstjaalet Gods, Tyvekoster:* lýsa þ. eptir *efterlyse stjaalne Sager.*

Þýfska (-u, -ur), *f., a) Tyveri. — b) Tyvekoster* (standa þýfsku í hendi e-s). -

Þykja, see þykkja *(v.)*.

Þykkbýll *tæt bebygget.*

Þykkildi (-is, *pl. d. s.*), *n., den tykke Deel af noget (mods.* þunnildi*), I.*

Þykkja (-u, -ur), *f., Tykke; Sind; Sindsstemning. —* 2) *Mening, Tykke:* eigi man þín þ. við höfð *man vil ikke tage Hensyn til din Mening. — 3) Fortrydelse, Uvillie, Harme;* þykkjumikill *som længe er vred, som længe er vred, som længe husker Fornærmelser, I.* -þungr, *d. s., I.*

Þykkja *og* þýkja, *ogsaa* þikkja *og* þikja (þykki *etc.*, þótta, þótt), *v. n., A) f. a., 1) forekomme, synes, holdes for, a) den fuldstændige Construction, m. et Dat. (Obj.) og Nom. (Subject):* hánum þótti sá mikill vexti *han syntes denne stor af Væxt. — Om Dröm:* þóttu hánum þar vera hœgindi í pöllum ok vel um búit *og det forekom ham at der var Dyner paa Bænkene etc.* — e-m þykkir e-t vel, illa (ɔ: orðit) *en er vel, ilde tilfreds med noget. — b) hvor Dat. er udeladt:* kunna þótta (ɔ: mönnum) ek norðr þar *jeg blev anseet kyndig (ɔ: i Love, Rettergangssager) der paa Nordlandet;* ok þótti hann þá skapgóðr *han blev dog anseet for en rolig, fredelig Mand;* þat þótti ráðligt *det syntes raadeligst. — c) impers., deels med, deels uden Dat.:* þykkir þeim vænkask um sitt ráð *de syntes at det tog en bedre Vending med deres Forhold;* e-m þykkir gaman at e-u *en morer sig over noget;* hánum þótti þar jafnan daufligt *syntes som oftest der var kjedeligt, kjedede sig der for det meste.* — Þótti mjök at einum brunni bera um *etc. (ham, Folk) syntes at det tydede hen til samme Ophav, samme Aarsag;* þótti sem *etc. det forekom Folk, Folk holdt for, ansaae.* — 2) e-m þykkir fyrir e-u *en synes der er Vanskelighed ved noget, finder det besværligt; sædv. i Betydn.: en bliver rört ved noget, det gaaer ham til Hjerte, el. han har imod noget, vil nödig indlade sig paa, el. lign. — 3) i udvidet Betydning, mishage, vække Mishag eller Anstöd, i Talemaader som:* e-m þykkir e-t *noget mishager en, el.* e-m þykkir e-t at *en finder Mishag i et vist Punkt ved noget, har noget at sætte ud derpaa, I. — B) f. p., refl., a) synes, antage, ansee (noget) om sig selv:* nú þykkisk þú öllum fótum í etu standa ok vera vinr margra höfðingja *nu tykkes du at du etc. — Om Dröm:* þykkjask vera staddr á e-m stað *drömme at man befinder sig etsteds. — b)* þykkjask af e-u *(I) være stolt af noget.*

Þykkleiki (-a, -ar) *og* -leikr (-s, -ar), *m., det at være* þykkr *(Tykhed; Tykkelse):* vildi S. forvitnask um þykkleik haussins *om Hjerneskallens Tykkelse.*

Þykkleitr, *adj., med tykke Kinder, tykkindet.*

Þykkligr *el.* þykligr, *adj., som vidner om Mishag el. Stolthed.* -liga, *adv.:* jarli þótti hann þykkliga svara ok *han gav et altfor overmodigt Svar.*

Þykkna (-aða, -at), *v. n., a) blive tyk, voxe, tiltage i Tykkelse; spec. om et svangert Fruentimmer:* þ. undir belti. — *b) fortættes, löbe sammen (om flydende Substantser). — c) om Luften, blive tyk, skyfuld, tykne:* veðrit þykknar *Luften tykner, det trækker op til Uveir;* loptit þröngvisk ... ok þykknar af ... vætum.

Þykkr (-s, -ir), *m., oprindel. som det synes (smertende) Indtryk el. Fornemmelse; df Slag el. Hug etc. der fremkalder Smerte; Saar; Fornærmelse;* görði hann meyjunni þann þykk, at hón grèt þegar; G. fèkk mikinn þykk af eins mans spjóti, ok gekk lagit í gegnum lærit; hann görði hán-

um þungan þykk *tilföiede ham en stor Fornærmelse.*

Þykkr (*ogsaa* þjukkr, þjokkr, þjökkr), *adj., a) tyk (i Modsætning til Brede, Længde).* — Þ. í andliti *tykkindet.* — *b) tyk, tæt sammenhobet, som staaer tæt sammen (om Skov, Græs, Haar).* — *c) tyk, tykskyet (om Luften):* þykkt veðr *tyk Luft.* — *d) tyk, tæt sammenlöben, som ikke rinder let, el. desl.:* þykkt blóð; þykkr grautr. — *2) n. sg.* þykkt, *adv., tykt, tæt:* fylgjask vel ok standa þykkt.

Þykkskipaðr *tæt besat.*

Þykkskýjaðr *med tætte, mörke Skyer, skyfuld.*

Þykkt (-ar, -ir), *f.,* = þykkja; þykktar-grein *noget som er Aarsag til Uenighed.*

Þykkt (-ar, -ir), *f., Tykkelse; Tykhed.*

Þykkvalær *den tykke Deel af Laaret.*

Þykkvarraðr, *adj., som har tykke Læber.*

Þykkvaxinn *tyk, svær af Legemsbygning.*

Þykkviðri (-is, *pl. d. s.*), *n., tyk Luft.*

Þylja (þyl, þulda, þulit), *v. a., a) fremsige, fremföre (med Biforestilling, at det varer længe).* — *β) ramse, ramse op.* — *b) tale med sig selv, mumle for sig:* hann fór opt einn saman ... ok þuldi.

Þyngd (-ar, -ir), *f., a) eg., Tyngde.* — *b) ueg., α) Tynge, Tyngsel; haard Skjebne, Trængsel, Gjenvordighed:* síðan vèr misstum skipa várra, er oss hefir öll þ. af staðit *som os har været til ubodelig Skade;* þèr skulat þola í þeima heimi ... þyngðir *Trængsler, Gjenvordigheder.* — *β) Ildebefindende; Sygdom:* þ. liggr á, hverfr af e-m *en er syg, en kommer sig;* taka þ. *blive syg.*

Þynging (-ar, -ar), *f., det at* þyngja *(Tynge, Tyngsel):* at slíkir hlutir væri þèr ok þínu ríki til mikillar þyngingar *til stor Skade for dit Rige.*

Þyngja (-i, -ða, -t), *v. a., A) f. a., 1) eg., a) m. acc., gjöre tung, tynge:* þ. e-t niðr *tynge noget ned.* — *b) m. dat., α) pers.:* þ. sèr á *(I) gjöre sig tung;* þ. sèr niðr, *d. s.* — *β) impers.:* e-m þyngir *en bliver sövnig; ogsaa ens Sygdomstilstand forværrer sig.* — *2) ueg., a) m. acc., tynge, betynge, besvære:* syndafýsi sú er þyngir ok ærir huginn *som betynger og forvilder Sindet.* — *b) m. dat.,* þ. e-m *forvolde en Tryk el. Besværligheder, fortrædige.* — *B) f. p., pass., a) eg., blive tungere.* — *Impers.,* e-m þyngisk, *α) en bliver sövnig; β) en bliver tungför (formedelst tiltagende Alder).* — *b) ueg., blive besværlig, vanskelig, trykkende;* þá er hánum tók ráðahagr sinn at þyngjask *da hans oeconomiske Omstændigheder begyndte at blive trykkende.* — *β) impers.,* þat þyngisk með e-m *deres indbyrdes Forhold forværre sig.*

Þyngjan (-ar, -ir), *f., Tynge, Byrde.*

Þyngsl *og* **þyngsli**, *n. pl., a) eg., Tyngde.* — *β) Tunghed (i Kroppen el. for Brystet).* — *b) ueg., Tynge, haard Skjebne, Plage; Byrde, Paalæg:* þröngva ... með banni eðr öðrum þyngslum at ganga undir þeirra álögur.

Þynna (-i, -ta, -t), *v. a., 1) f. a., a) gjöre tynd.* — *β) skærpe, hvæsse.* — *b) gjöre tynd, mindre tæt* (þ. hár, *I).* — *c) fortynde (om flydende Substantser).* — *Impers.:* þoku þynnir frá *Taagen adspredes.* — *2)* þynnask, *f. p., pass., a) blive tynd, skarp.* — *b) fortyndes:* þá er þynntísk *(da det blev tyndere besat)* um merkit *da Rækkerne omkring Banneret bleve tyndere.*

Þynning (-ar, -ar), *f., det at* þynna.

Þynnka (-u, -ur), *f., noget som er tyndt el. fortyndet, I.*

Þyrfa (-i, -ða, -t), *v. a., i:* þ. e-n með grjóti ok torfi *lade det regne over en med Stene og Grönsvær.*

Þyrft (-ar, -ir), *f.,* = þurft.

Þyrill (-ls, -lar), *m., en Stang med ulden Kvast paa Enden af en rundagtig Form til at röre i den sammenlöbne Melk med, hvoraf* flautir *laves.*

Þyrla (-aða, -at), *v. a., m. dat., hvirvle.*

Þyrma (-i, -ða, -t), *v. a., m. dat., skaane; ikke krænke:* þ. griðum.

Þyrmligr, *adj., skaanende, skaansom.* -liga, *adv.*

Þyrmsl, *n. pl., Skaansel; df nært Forhold, Slægtskabs-, Forpligtelses- el. Underdanighedsforhold (som paalægger Skaansel el. lignende Hensyn; spec. om Forhold, der udelukker Ægteskabsforbindelse;* vera í þyrmslum við e-n).

Þyrnihjálmr = þyrnikóróna.

Þyrnikóróna *Tornekrone (jfr* þornkrúna, þorngjörð).

þyrnir (-s, -ar), *m., Tjörn, Torn;* þyrna-fullr *tjörnefuld, tornefuld.*

þyrnirunnr *Tjörnebusk, Tornebusk, Tjörnekrat, I.*

þyrpask (-isk, -tisk, -zk), *v. refl., stimle, flokkes:* menn þyrptusk at hánum *man stimlede om ham.*

þyrping (-ar, -ar), *f., Sammenlöb, Stimmel, I.*

þyrringr (-s, -ar), *m, tör Vind, I.*

þyrsklingr (-s, -ar), *m., liden Torsk.*

þyrsta (-a, -i, -), *v. a. impers., a) eg.:* e-n þyrstir *en er törstig, en törster. — b) ueg.:* til gullsins þyrsti þik *du törstede efter Guld.*

þyrstr, *adj., som törster, törstig.*

þysja (þyss, þusta, þust), *v. n., fare, styrte frem el. afsted;* nú þyss sjá flokkr fram á leikvöllinn; þ. at *styrte, fare henimod.*

þyss (-, *uden pl.*), *m., A) Larm, Stöi, Bulder. — B) om et Antal af 13 Personer.*

þytr (-s, -ir), *m., a) Rasen. — b) Hyl, Tuden; jfr* úlfaþytr.

Þýzka (-u, *uden pl.*), *f., Tydsk.*

Þýzkr, *adj., tydsk.*

þœfa (-u, -ur), *f., eg. Valken; df a) langvarig Anstrengelse; anstrengende Forsög af flere Personer, som befinde sig i en Stimmel, især for at forjage hverandre fra deres Pladser. — b) Strid, Trætte (som föres med Anstrengelse uden at Resultat opnaaes):* mikil þ. ok þræta hefir görzk millum yðar *langvarig Trætte og Strid er fört imellem eder.*

þœfa (-i, -ða, -t), *v. a., 1) f. a., a) eg., valke. — b) udföre, forrette med Besværlighed; abs.:* þœfði hón þá ofan til árinnar *Skridt for Skridt nærmede hun sig Aaen med ham under bestandig Brydning. — 2)* þœfask, *f. p., som v. dep. n., a)* þœfask við *(om to Partier som staae lige overfor hinanden) gjensidig söge at trænge ind paa hverandre og fortrænge hverandre fra deres Pladser. — b)* þœfask til e-s *gjöre sig megen Umage, anstrenge sig for at opnaae noget.*

þœfð (-ar, -ir), *f.,* = þœfa *'a:* viljum vèr slíta þ. þessarri um sinn.

þægð (-ar, -ir), *f., Gunst, Behagelighed:* göra e-m e-t til þægðar *gjöre en noget til Villie, til Gunst for en.*

þægiligr, *adj., som er til at modtage* (þiggja); þægilig gjöf; *behagelig.*

þægindi, *n. pl., (hvad der er til) Behagelighed.*

þægja (-i, -ða, -t), *v. a., m. dat., gjöre, vise Tjeneste:* þ. e-m fyrir e-t *(I). — b) sörge for ens Bekvemmelighed. — 2) (som det synes beslægtet med foreg. Betydn.) sveie, trykke (sagte el. med Anstrengelse) baglængs el. til Siden hen paa en Plads* (heldr Mávi, ok þægir hánum í bekkinn). — *b) ueg.,* þ. saman sakir *dynge Sag paa Sag, sammenhobe dem.*

þægr, *adj., tækkelig, velbehagelig; kjærkommen.*

þœri, -is, *(pl. d. s.), n.,* = skammrif *(endnu nogle Steder i Island om det samme el. om det fede derpaa og paa Siderne); muligen er Ordet at henföre til* þver-r, *tvær, altsaa de tværs over gaaende Ribbeen (ved Foreningen med Brystbenet), og betyder maaskee oprindelig Tværside, Brede (hvilken Forestill. frembyder sig, naar Brystet er flækket); jfr* öxarþœrur.

þögn (þagnar, *uden pl.*), *f., Taushed;* þagnar-gildi *(ligesom Ydelse af) Taushed:* láta e-t í þ. *forbigaae med Taushed.*

þögull *og* þagall, *adj., taus.*

þökk (þakkar, þakkir), *f., Tak:* biðja e-n hafa þ. fyrir *takke en;* kunna e-m þökk (þakkir) *föle sig erkjendtlig, forbunden imod. — b) Behag (den oprindel. Betydn.?) Önske, Villie:* fyrir utan alla þína þ. *uden din Villie. — c) Lön, Belönning:* guðs þ. (þakkir) *Belönning af Gud; til* guðs þakka *i væld dædigt Öiemed;* þakkargörð *Taksigelse.* -laust, *n. adj., adv., uden Paaskjönnelse.*

þöll (þallar, þallir), *f.,* = þella.

þömb (þambar, þambir), *f., noget udspændt el. opblæst; Opblæsthed (i Maven); df stor Bug, Mave. — b) Buestreng; Bue (?).*

þön (þanar, þanir), *f., især i pl., Spiler (af* þenja) bjórr á þönum *udspilet Skind, Hud (for at törres);* þeir tóku gærur af þönum. — *Talemaade:* standa á þönum *anstrenge sig meget ved sit Arbeide, I. — b) nu ogsaa i pl. nogle Steder i Island (oprindelig Form?) for* fanir *(af* fön).

þöngull (-ls, -lar), *m., Tangstilk; Hovedet paa en Tangstilk.*

Þörf (þarfar, þarfir), *f., Tarv, hvad der behöves, Behov, Fornöden-*

hed, Nödvendighed: var þá bráðligra ráða þ. ok góðra *hurtige og gode Raad vare da fornödne;* bera upp þ. sína *klage sin Nöd.* — Vinna þ. *strække til, være tilstrækkeligt;* þarfa-gangr *oprindelig vel Afföring overhoved; Urin; nu kun om Endetarmen.* -gripr *nyttig Ting.* -tól *nyttigt Redskab.*

ÞÖRMSAMLIGA (*for* þyrmsamliga), *adv., lemfældigt, med Skaansel.*

Æ, Œ.

Æ *lyder som dansk ei (f. Ex. seile, Seil) og* œ *har havt en Lyd svarende til oi (eller tydsk eu; jfr Gislasons Oldnordisk Formlære);* æ *er Omlyd af* á *og* œ *af* ó. *Om de forskjellige graphiske Udtryk for disse Lyd see Gislasons* Frumpartar *36 og 50. Nu höres ingen Forskjel paa* æ *og* œ *og efter Haandskrifterne at dömme har Sammenblandingen temmelig tidlig begyndt at indfinde sig.*

Æ, *see* ei.

Æ, *interj., ak!*

ÆÐ, *see* æðr.

ŒÐA, *adj. f., (om en So), parrelysten:* sýr œ. til griss.

ŒÐA (-i, -dda, -tt), *v. a. og n.,* 1) *f. a., a) v. a., bringe i Raseri.* — *b) v. n., fare rasende frem el. afsted.* — 2) œðask, *f. p., som v. dep. n., blive rasende, overgive sig til sine Lidenskaber.* — Hestrinn œddisk *blev rasende (da den fik Saaret).*

ŒÐI (-is, *uden pl.*), *n., og f. indecl., Raseri, Rasen; Vrede.* — 2) *som adv. (og senere Brug), temmelig meget:* œ. kaldr *temmelig kold.*

ŒÐI (-is, *uden pl.*), *n., Natur (indoles):* vera í œ. sínu rètt sem aðrir menn *være i sin Natur som andre Folk.*

ŒÐIFULLR *heftig, hidsig, rasende.*

ŒÐIKOLLR *en rasende Person (cogn.).*

ŒÐIMAÐR *en rasende, hidsig Person, B.*

ŒÐIREGN *heftigt Regnskyl (Eg.).*

ŒÐISAMLIGR, *adj., som vidner om Raseri.* -liga, *adv.*

ŒÐISTORMR *rasende Storm.*

ŒÐIVEÐR *rasende Storm, Uveir, Orkan.*

ŒÐIVERKR, *rasende Smerte.*

ŒÐR, *adj.,* = óðr.

ÆÐR *og* ÆÐ (-ar, -ar), *f., Aare; jfr* vatnsæðr, málmæðr; æða-blóð *etc.*

ÆÐR (-ar, *pl. d. s.*), *f., Ederfugl;* æðar-bliki (-a, -ar), *m., Han-Ederfugl, I.* -dúnn *Ederduun, I.* -fugl *Ederfugl.*

ÆÐRA (-u, *uden pl.*), *f., (Yttring af) Frygt:* mæla æðru *vise ved sine Ord at man er bange;* æðru-fullr *meget bange;* æðru-orð *Yttring som röber Frygt.*

ÆÐRA (-aða, -at), *v. n., frygte, være bange.* — *Oftest i f. p.* æðrask, *som v. dep. n., frygte:* þèr æðrisk at berjask *I er bange for at slaaes.*

ŒÐRI, *adj. compar., superl.* œztr., *ypperligere, herligere;* vera öðrum œ. *overgaae, udmærke sig fremfor andre.*

ÆFA, *adv., aldrig.* — *B) see* afar.

ÆFAR, *see* afar.

ÆFI, *f. indecl., Liv, Levetid, Levealder.* — *b)* = æfisaga, lífssaga; æfidagar *Levedage.* -langt, *n. adj., adv., saa længe man lever, I.* -lok *Livets Ende, I.* -saga *Levnetsbeskrivelse,* -staðr *Sted, hvor man lever (Eg.).*

ÆFILIGR, *adj., i Mængde, Masse, B.*

ÆFINLIGR, *adj., evig, stedsevarende.* -liga, *adv.*

ÆFINRÚNAR *Lærdomme nyttige for hele Livet (Eg.).*

ÆFINTRYGGÐIR, *f. pl., Forsikkring om livsvarigt, evindeligt Fredsforhold el. Fred.*

ÆFINTÝRR (-s, -ar), *m.,* ÆFINTÝR *og* -TÝRI (-is, *pl. d. s.*), *n., Eventyr (baade som Fortælling og Begivenhed).*

ŒFR, *adj., hidsig, heftig, rasende:* var hann nú œ. mjök *han var som rasende;* óðr ok œ. — Œ. bardagi *hidsig Kamp.*

ŒGILIGR, *adj., frygtelig, frygtindjagende.*

ÆGIR (-is, *uden pl.*), *m., Havet; Havguden, Ægir;* sól gengr í ægi *Solen gaaer ned (i Havet).*

ŒGIR (-is, -ar), *m., Forfærder,*

en som indjager Skræk; œgis-hjálmr *Rædselshjelm, Rædselsmaske; Talemaade:* bera œgishjálm yfir e-m *være frygtet af.*

Ægja, *see* æja.

Œgja (-i, -ða, -t), *v. a., m. dat. og acc., 1) m. dat., indjage Frygt, forfærde, true (jfr* ógna*). — Ordsprog:* flest œgir vesælum *fleste Ting, selv den mindste Ting indjager den usle Skræk, Forfærdelse. — 2) m. acc. give et frygtindjagende Udseende:* allmjök hafa þessir œgðir verit í frásögnum *de ere blevne fremstillede som meget frygtelige.*

Œgr, *adj.*, = ýgr.

Æjà, *ogsaa skrevet* ægja (æ, -áða, -áð), *v. a. og n., a) v. a., m. dat.:* æ. hestum *lade Hestene bede. — b) v. n. (el. abs.), bede (paa et Sted).*

Æja (-aða, -at), *v. n., jamre sig (af Smerte; eg. raabe* æ, *d. au!), I.*

Æla (-i, -da, -t), *v. a., m. dat., spye, kaste op, I.*

Œll, *adj., som det er tilladt at give Föde (om en Fredlös).*

Œmta (-i, -a, -t), *v. a. og n., a) v. a., m. dat., svare utydelig eller trevent:* jarl œmti því lítit. — *b) v. n.:* hvártki œ. nè skræmta *ikke give et Kny fra sig.*

Œpa (-i, -ta, -t), *v. a. og n., a) v. a.,* œ. heróp *udstöde Krigsraab. — b) v. n., raabe, skraale, skrige;* œ. á e-n *raabe til en;* œ. at e-m *udstöde Hyl for at forhaane en.*

Ær (ær, *dat. og acc.* á, *pl.* ær, *dat.* ám), *f., Hunfaar; jfr* ásauðr; ær-gildi *et Malkefaars Værdi.* -högg *Slagtning af et Hunfaar.*

Æra (-u, *uden pl.), f., Hæder, Ære;* æru-fullr *hæderlig.* -lauss, *adj., ubrugbar, uduelig.*

Æra (-ir, -ði, -t), *v. a. impers.,* = ára; *(act.?)* akr ærir *en Ager staaer i Flor.*

Œra (-i, -ða, -t), *v. a., gjöre gal, rasende, bringe i Raseri:* œ. (dýr) með víni. — Œrask, *f. p., pass., blive gal, rasende:* œrask nú hestarnir báðir.

Œriligr, *adj., rasende, med Raseri.* -liga, *adv., rasende, som en Gal.*

Œrinn *og* ýrinn, *adj., som er (mere end) nok, tilstrækkelig, i Overflod. —* At œrnum degi *da det led ud paa Dagen. — b)* œrit, *n. adj., adv., særdeles, meget.*

Œrska, *see* œska.

Ærligr, *adj., hæderlig.* -liga, *adv.*

Œrna, *adv., særdeles. overmaade.*

Œrr, *adj., gal, rasende.*

Œrri, *adj. compar., (af* örr*), yngre.*

Œrsl, *n. pl., og* œrsla (-u, -ur), *f., Raseri, Galskab;* œrsla-fullr *rasende, afsindig, gal.* -lát, *n. pl., afsindige, rasende Lader og Gebærder.* -sótt *Afsindighed.*

Ært, *n. adj., med den el. den Aaring:* illa æ. *slet Aaring.*

Æs (-ar, -ar), *f., Hul, som stikkes i Kanten (f. Ex. paa Skoe) til at stikke Traad, Baand el. desl. igjennem.*

Œsa (-i, -ta, -t), *v. a., bringe i Oprör, ophidse:* (hann) œsti ... hug konungssunar til lostasemdar. — *2)* Œsask, *f. p., som v. dep. n., fare heftig, rasende frem el. afsted. — b) om Floder el. Vandflod, svulme op og strömme over med stor Kraft og Voldsomhed. — 3)* œstr, *p. pr., bragt i Oprör, ophidset. — b)* œst, *n. p. pr., adv., heftig, hidsig.*

Œsi, *adv., overmaade.*

Œsifrost *heftig Frost.*

Œsikaldr *meget kold.*

Œsiligr, *adj., som vidner om Heftighed, Hidsighed, heftig.* -liga, *adv., med Hidsighed.*

Œsing (-ar, -ar), *f., og* œsingr (-s, -ar), *m., Heftighed, Oprör:* œsingr eðr vanstilli; œsings-veðr *heftig Storm, I.*

Œsir (-s, -ar), *m., en som ophidser, Tilskynder.*

Œska *el.* œrska (-u, *uden pl.), f., Ungdom, den unge Alder;* œsku-aldr *den unge Alder.* -blómi *Ungdommens Blomstringstid.* -bragð *en Handling, som vidner om, röber Ungdommelighed:* þetta var ættarbragð, en eigi œ. -gleði *ungdommelig Munterhed.* -maðr *Yngling.* -skeið *Ungdomsaar, Ungdomsalder.*

Œskiligr, *adj., önskværdig, som man önsker sig.*

Œskja *ogsaa* ýskja (-i, -ta, -t), *v. a., α) m. acc. (og infin.):* munda ek eigi kunna at œ. minn mann á annan veg. — *β) m. gen.:* œ. e-s *önske sig noget.*

Œst, *see under* œsa *3, b.*

Æsta (-i, -ta, -t) *v. a., m. gen. (og infin.), fordre, forlange:* æ. taks *fordre Sikkerhed;* æ. þingmenn liðs; hann skal æ. bœndr at fœra fè hans úr haga *han skal opfordre Bönderne til at före hans Kvæg fra Græsgangene.*

ÆSTILIGR, *adj.*, *værd at attraae, önskværdig; yndig.*

ÆTA (-u, -ur), *f.*, *Spise;* = áta *(Eg.).*

ÆTI (-is, *pl. d. s.*), *n.*, *spiselig Ting, Spisevare.*

ÆTÍÐ, *adv.*, *stedse.*

ÆTILIGR, *adj.*, *spiselig, I.*

ÆTISVEPPR *spiselig Svamp, I.*

ÆTLA (-aða, -at), *v. a. og n.*, *A) f. a.*, *1) v. a.*, *a) mene, troe, antage, holde for:* ætlar þú giptu þína svá mikla (vera) *troer du at du har saa stor Lykke med dig, at etc.;* (þeir) ætluðu þangat vegandann hlaupit hafa *de troede at Drabsmanden havde löbet der hen.* — β) æ. e-m e-t *troe noget om en, tiltroe en noget; mistænke en for noget.* — Æ. sèr mikit *troe at kunne udföre meget, tiltroe sig store Ting.* — *b) bestemme:* æ. e-n til e-s; æ. sèr e-n *forbeholde sig en til at kæmpe med;* þá er þèr var þat ætlat *da du skulde gjöre det (nemlig at dræbe Manden).* — *c) agte:* hann ætlaði síðarr at heimta út fè hennar; ek ætla mèr at hlaða hellum at höfði þèr *(jeg agter at dræbe dig).* — 2) *v. n.*, *a) agte, have til Hensigt, have i Sinde, have bestemt, være i Begreb med:* hann ætlaði til fundar við konung. — β) *ville, agte sig (til et Sted):* hvert ætlar þú *hvorhen agter du dig?* — *b) vente, haabe paa:* æ. til liðveizlu hjá e-m *vente Bistand hos en.* — *B)* ætlask, *have til Hensigt, agte (sig), f. p., refl.:* ætlask fyrir *have til Hensigt, have i Sinde;* ætlask at fara ór landi *agte sig at forlade Landet.*

ÆTLAN (-ar, -ir), *f.*, *Mening; det at bestemme noget;* ætlanar-verk *noget, som en skal udföre.*

ÆTR, *adj.*, *spiselig.*

ÆTT, *see* átt.

ÆTTA, *1. s. impf. conj. af* eiga.

ÆTTAÐR, *adj.*, *nedstammende (fra).*

ÆTTAR, *see under* átt.

ÆTTBÁLKR *talrig Slægt.*

ÆTTBOGI *see* áttbogi.

ÆTTBORINN *af Slægt, Byrd:* vel æ. *af god Herkomst.*

ÆTTERNI (-is, *uden pl.*), *n.*, *Slægt, Familie, Herkomst.*

ÆTTFÓLK *Slægt, Slægtninge, Paarörende.*

ÆTTFRÓÐR *som er kyndig i Slægtregistre, dygtig Genealog.*

ÆTTFYLGJA = ættarfylgja, *B.*

ÆTTFŒRA, *v. a.*, *före til Slægtskab, I.*

ÆTTGENGR *som gaaer i ens Slægt, hörer til den, særkjender den, el. lign.:* mjök er þèr ættgengt, B.! ... at *etc.;* Kolbeini var ættgengt at stilla eigi reiði sína *det laa i hans Slægt, han havde det nedarvet (fra Faderen, hvor Talen er om Hidsighed).*

ÆTTGŒÐI, *f.*, *det at være af god Familie.*

ÆTTGÖFUGR, *see* áttgöfigr.

ÆTTINGI (-ja, -jar), *m.*, *Slægtning, Paarörende, I.*

ÆTTINGR (-s, -ar), *m.*, *d. s.*

ÆTTJÖRÐ, *see* áttjörð.

ÆTTKVÍSL *Slægt, Familie; Ætled.*

ÆTTLAND, *see* áttland.

ÆTTLEGGR, *see* áttleggr.

ÆTTLEIÐA, *v. a.*, *adoptere.*

ÆTTLEIÐING *Adoption;* ættleiðingarsunr *Adoptivsön.*

ÆTTLEIÐINGR (-s, -ar), *m.*, *en som er adopteret.*

ÆTTLEIFÐ, *see* áttleifð.

ÆTTLERI, *see* áttleri.

ÆTTMAÐR *mandlig Slægtning.*

ÆTTNAFN *Familienavn.*

ÆTTRŒKINN *som holder af sin Familie, er hjelpsom mod den.*

ÆTTSLÓÐ *Afkom,* = kynslóð.

ÆTTSMÁR *af ringe Herkomst.*

ÆTTSTÓRR, *see* áttstórr.

ÆTTSTŒRI (-is, *uden pl.*), *n.*, *el. f. indecl.*, *Ætstorhed, Familiestorhed.*

ÆTTVÍG *Drab paa ens Slægtning.*

ÆTTVÍSI *Slægtkundskab.*

ÆTZKA (-u, -ur), *f.*, = átt, ætt.

ÆTZKAÐR, *adj.*, = ættaðr.

ŒXA (-i, -ta, -t), *v. a.*, *lade voxe, formere.*

ŒXL (-s, *pl. d. s.*), *n.*, *1) Forögelse.* — 2) *Udvæxt (paa et Legeme).*

ŒXLA (-aða, -at), *v. a.*, *lade voxe, formere, foröge:* œ. kyn sitt *formere sin Slægt, formere Arten;* œ. sèr fè *samle sig Formue.* — 2) *frembringe, bevirke (Eg.); df (nu almindel.) lideformet Udtryk:* þat œxlaðisk svá til *det tildrog sig, skete saaledes ved et Sammenstöd af Omstændigheder.* — 3) *holde:* œ. veizlu *holde et Gilde.*

ÆZLI (-is, *pl. d. s.*), *n.*, *Aadsel.*

Ö.

Ö *lyder omtrent som det danske ö (i Bör, gjöre, grön); det er en Omlyd af* a, *og udtrykkes ofte i Haandskrifterne ved* au.

Ödlask (-aðisk, -azk), *v. a. dep., faae, erholde, opnaae.*

Ödli *og* edli (-is, *uden pl.*), *n., en Persons el. en Tings egentlige og eiendommelige Væsen, Natur, Naturbeskaffenhed.* = aðal (*see d. O. i Tillæget*): mannligt e. *den menneskelige Natur*; þú ert eigi í e. þínu svá sem aðrir menn *din Naturbeskaffenhed er ikke som andre Mænds.* — *b) naturlig Tilstand el. Beskaffenhed:* vera eptir e. *være naturlig, efter Naturens Orden.* — *c) Vilkaar, Stilling, Livsforhold; Herkomst (?).* — *d) (arvet) Eiendom (Eg.); jfr* óðal; eðlis-ávisan *Instinct.* -leizla, *d. s.* -skapan *Naturbeskaffenhed.*

Ödlingr (-s, -ar), *m., en gavmild Mand (Eg.).* — 2) *en Konge.*

Ödrummegin (*ogsaa* öðrumegin), *see* vegr.

Ödruvís, ödruvísa *og* ödruvísi, *adv., anderledes; under anden Betingelse.*

Ödu, *see* aða.

Öfgar, *f. pl., Urimelighed, I.*

Öfga (-aði, -at), *v. a. impers., forandres (?), B.*

Öfgr, *see* öfugr.

Öfgufiskr = öfuguggi *(?).*

Öfl, *nom. og acc. pl. af* afl.

Öflga (-aða, -at), *v. a., gjöre stærkere.* — *F. p.* öflgask *tage til, blive stærkere.*

Öflgr, öfligr, *see* öflugr.

Öflugr, *sjelden* öfligr, *contr.* öflgr *og* afligr, *adj., stærk, fast; mægtig.*

Öflun, *see* aflan.

Öfugflíri (*for* öfughlíri?; -is, *pl. d. s.*), *n., Pigvare, B.*

Öfuglyndr, *adj., vranten, vanskelig at omgaaes, I.*

Öfugmæli (-is, *pl. d. s.*), *n., forkeert Udtryk, I.*

Öfugnefni (-is, *pl. d. s.*), *n., forkeert, omvendt Benævnelse, B.*

Öfugr (*og contr.* öfgr), *adj.*, 1) *omvendt, forkeert.* — *b) spec., som bevæges (drives, falder etc.) baglængs:* hann fèll öfugr út úr dyrunum *faldt baglængs ud af Dören.* — 2) *ueg., a) som gaaer i modvendt, uheldig Retning:* öfgu heilli = illu heilli *uheldig, paa en uheldspaaende Maade.* — *b) modvillig; uvenskabelig, fjendtlig.*

Öfugstreymi (-is, *pl. d. s.*), *n., Sammenstöd af to el. flere fosskjellige Strömninger, I.*

Öfuguggi *en Fisk hvis Finner vende forkeert (som Almuen troer; den skal ellers ligne en Forelle, men være farlig at spise), I; jfr* öfgufiskr.

Öfugyrdi, *n. pl., ublide, uvenskabelige Ord.*

Öfund (-ar, *uden pl.*), *f., a) Avind, Misundelse.* — *b) Had, Fjendskab.* — *c) opvakt Harme, Vrede, Mishag:* var verk þetta með enni mestu ö. *denne Gjerning (Drabet) opvakte den störste Harme blandt Folk.* — Með rèttri refsing en eigi með ö. *uden Vrede.* — *d) ond Hensigt; Svig, Bedrag:* göra e-t til öfundar við e-n *gjöre noget i ond Hensigt imod, til at skade en; jfr* öfundlauss; öfundar-bót *Fyldestgjörelse for tilsigtet Forurettelse.* -bragð *hadefuld, fjendtlig, skadelig Streg; Avindskneb.* -drep *Slag tilföiet i den Hensigt at skade.* -fullr *avindsfuld, hadefuld; misundelig.* -högg = öfundar-drep. -kennt = öfundkennt. -krókr = öfundarbragð -lauss = öfundlauss. -maðr *Avindsmand, Fjende.* -mál *Sag, der dreier sig om en fjendtlig, ondskabsfuld Handling.* -rèttr, *d. s. el. Retsfordring i Anledning af en ondskabsfuld Handling* (nú er ein sök á öllum öfundarrètti þeim, er fènaðr er barðr eða drepinn). -verk *fjendtlig, avindsfuld Gjerning; Gjerning, der paadrager Gjerningsmanden Fjendskab.*

Öfunda (-aða, -at), *v. a., misunde; hade; forurette.*

Öfundfullr *misundelig.*

Öfundgjarn, *misundelig, ildesindet.*

Öfundkennt, *n. adj., subst.;* e-m er ö. til e-s *en nærer fjendtligt Sindelag imod, er fjendtlig stemt imod.*

Öfundlauss, *adj., uden Avind el. Had.* — *b) uden Svig el. Forfalskning:* þat fè skal öfundlaust vera *det skal være uforfalsket.*

Öfundmaðr = öfundarmaðr.

Öfundsamr, *adj., a) misundelig.* — *b) som vækker Mishag, Had, Uvenskab:* öfundsamt verk *Gjerning der bliver ilde omtalt, paadrager Had og*

Uvenskab. .— *c) som ledsages af el. bliver Gjenstand for Misundelse el. Uvenskab:* hafa öfundsamt býli *have (som bosat Mand paa et Sted) mange Avindsmænd, Fjender, Modstandere.*

ÖFUNDSJÚKR *avindsyg.*

ÖFUNDSÝKI *Avindsyge.*

ÖFÚSA, *see* áfúsa.

ÖGN (agnar, agnir), *f., Avne, Smule.*

ÖGR (*-s, pl. d. s.*), *n., en kort Vig el. Fjord; Hav (poet.).*

ÖGUN, *see* agan.

ÖKKVINKÁLFA, *f., (den tykbenede; Benævn. paa) en Trælkvinde.*

ÖKKVINN, *adj., tyk (Eg.).*

ÖKLI (-a, -ar), *m., Ankel;* öklaeldr *Ild (i Helvede), hvori en fordömt staaer paa Hovedet heelt op til Anklerne.* -liðr *Fodled, I.*

ÖKULBRŒKR *Buxer, der gaae ned til Anklerne.*

ÖKULL (-s, -lar), *m.,* = ökli *(see i det foreg. Ord).*

ÖKULSKÓR *höi Sko, som gaaer op til Ankelen.*

ÖKULSKÚAÐR *som har Ankelsko paa (see det foreg. Ord).*

ÖKVISI, *see* aukvisi.

ÖL (-s, *dat.* öli *og* ölvi, *pl. d. s., gen.* ölva), *n., Öl; df om Drik i Almindelh.; Ordspr.:* öl er annarr maðr *Öllet gjör en til en anden Mand;* öl segir allan vilja *en beruset Mand siger gjerne reent ud, hvad han önsker, lægger ikke Skjul derpaa.*

ÖLBERI (-a, -ar), *m., den som bærer Öllet, Drikken frem.*

ÖLBOGI, *see* albogi.

ÖLBÚÐ *Ölbod.*

ÖLD (aldar, aldir), *f., 1) Tid; Tidslöb; Aarcyclus. — b) Tidsalder. — c) Menneskealder, Levetid. — d) Aarhundrede. — 2) Mennesker;* aldar-ár *Aar i et vist Tidsrum el. i et Aarhundrede.* -bragr *en Tidsalders Aand, Særkjende, Skik, I.* -eðli *Vilkaar el. Bestemmelse gjeldende for ens Levetid el. evindelig; evindelig Eiendomsret (?).* -faðir *Menneskenes, Menneskeslægtens Fader.* -far *Tidens, Begivenhedernes Löb, Historien* (aldarfars-bók *Krönike, Historie* —). -mál *Ordning, Bestemmelse som gjelder for evindelig Tid:* göra aldarmál um gjafir sínar *give til evindelig Eiendom.* -tal *Tidsregning:* at hún *(ɔ: Jorden)* var furðuliga gömul at aldartali. -tryggðir = æfintryggðir. -upphaf *Begyndelsen af et Tidsrum el. et Aarhundrede.* -þópti *gammel, intim Kammerat eller Ven;* alda-faðir = aldar-faðir. -mót *den Tid, som et Aarhundredes Ende og det andets Begyndelse falder ind i.* -skipti *Aarhundreders Skifte.* -vinr *gammel, prövet, intim Ven.* -öðli = aldareðli: at a. *for ens Levetid; for evindelig Tid. — Nu siges mest:* frá a. *fra Arildstid.*

ÖLDR (*-s, uden pl.*), *n.,* = öl; *Öldrikken.*

ÖLDRHÚS *Ölstue, Drikkestue; Huus hvor Öl brygges (?).*

ÖLDRMAÐR *Mand af Indflydelse, Hövding.*

ÖLDRMANNLIGR, *adj., som har en Hövdings Udseende.*

ÖLDRYKKJA *Gilde, Drikkegilde, Drikkelaug.*

ÖLDRYKKR, *d. s.*

ÖLDU, *see* alda.

ÖLDUNGR (-s, -ar), *m., 1) fuldvoxen, gammel Tyr el. Oxe; jfr* öldungshúð. — Hèr höfum vèr mikinn öldung at velli lagt *(her have vi nedlagt en vældig Oxe, d. e.) her have vi fældet, gjort det af med en stor Kæmpe. — 2) Olding;* öldungs-húð *Oxehud;* öldunga-sveit *Oldingeraad, Senat.*

ÖLEYSILL *Ölskee (til at öse Öllet op med).*

ÖLFÝSI *Lyst til Drik, B.*

ÖLFÖNG *Drikkevarer.*

ÖLGÖGN *(pl.) Drikkekar.*

ÖLGÖRÐ *Ölbrygning;* ölgörðar-maðr *Ölbrygger.*

ÖLHEITA *og* -HITA = ölgörð.

ÖLHORN *Ölhorn, Drikkehorn.*

ÖLHÚS = öldrhús.

ÖLHÚSMENN *Ölstuegjester.*

ÖLKÁTR *munter af Drik, i Drikkelag.*

ÖLKELDA *Suurbrönd, Mineralkilde.*

ÖLKER *Ölkar.*

ÖLKÆTI *Syrlighed ved Drik, i Drikkelag.*

ÖLL, *f. sg. og n. pl. af* allr.

ÖLLÆTI *Drikkelader.*

ÖLLUMMEGIN *(ogsaa* öllumegin), *see under* vegr.

ÖLLUNGIS *(nu* ölldungis), *adv., ganske.*

ÖLMÁL, *n. pl., Samtale ved Drikkebordet.*

ÖLMÓÐR *beruset.*

ÖLMUSA *(ofte skrevet* ölmösa, almusa), (-u, -ur), *f., Almisse, milde Gaver. — 2) Almisselem;* góðr við ölmusur ok alla þá, er hans þurftu. — *b)* Slodder, *Dögenigt:* eigi skyldu koma í þetta skip bleyðimenn nè ölmusur; ölmusu-gjöf *Gave til Fattige,*

milde Gaver. -góðr *gavmild imod Trængende.* -gæði *Gavmildhed imod Trængende.* -görð *Almisse, Uddeling af Almisser, milde Gaver.* -lag, *eg. Almisseuddeling; deraf den som man giver Almisse, Almisselem, Stakkel, Stodder, Tigger:* gefa mundu ölmusulagi (*el.* -lægi, *jfr Eg. under* ölmusa) til Húsafells *selv en Tigger, Stodder kunde i dette Veir gaae, komme til H.* -maðr *Almisselem; fattig Stakkel, som maa leve af andres Naade.*

Öln, *see* alin.

Ölnbogi (alnbogi, almbogi, ölbogi, albogi, *nu* olbogi), *m., Albue;* ölnboga- (olboga-) barn *det af flere Börn, som Fader el. Moder el. begge gjör mindst af, sætte tilside, I.* -bót *Hulheden, Krumningen paa den indre Side af Albuen.* -skel *et Slags Musling (patella vulgaris v. conica), I.* -skot *Albuestöd, I.*

Ölóðr *beruset, drukken.*

Ölr, *adj., beruset:* óðr ok ölr.

Ölreifr = ölkátr.

Ölselja[1], *Pige der varter op ved Drikkebordet.*

Ölsiðr *Skik ved Drikkegilder.*

Ölskál *Ölskaal.*

Ölstufa *Ölstue, d. e. Drikkestue.*

Ölteiti *Lystighed ved Drik, i Drikkeselskab.*

Ölteitr *lystig i Drikkeselskab.*

Ölúð, *see* alúð.

Ölun, *f., et Slags Fisk.*

Ölværr, *see* alværr.

Ömbun, *ogsaa uomlydet* amban, *og nu* umbun (-ar, -ir), *f., Belönning; Godtgjörelse.*

Ömbuna *og uomlydet* ambana (-aða, -at), *v. a., m. dat. (pers.), belönne; godtgjöre.*

Ömmu-, *see* amma.

Ömpull, *see* ampli.

Ömun (-ar, *uden pl.*), *f., Fortræd* (ömunar-ligr, *adj., vranten, uvenlig.* -samr, *adj.,* = amasamr), *I.*

Ömurligr, *adj., trist, fortrædelig.*

Önd (andar, andir), *f., 1) Aande:* draga öndina *trække Veiret;* varp hann mæðiliga öndunni *trak et dybt Suk.* — *2) Liv:* fara, spilla öndu sinni, *see under* fara *(B, 1, b) og* spilla; ef hans fjárhaldsmaðr hittir eigi *(ɔ: Kreaturet)* fyrr en ö. er úr *förend det er dödt.* — *3) Sjæl; Aand:* ö. ok líkami *Sjæl og Legeme; jfr* andargipt. — *b) ogsaa om de Afdödes Sjæle:* góðar andir fagna sælu; andar-dráttr *Aandedræt.* -gipt *Aandrighed, Inspiration.* -gleði *Glæde i Sjælen.* -kraptr *Aandskraft, Aandsmagt.* -ljós *Aandens Lys.* -rúm = andrúm. -sár *Sjælssaar, indre Smerte, Anger, el. desl.* -slit *(pl.) Dödskamp, det sidste Aandedræt.* -slitr *(pl.) d. s.:* liggja í andarslitrunum *ligge i sidste Aandedræt, I.* -sýn *Aabenbaring, Vision.* -tak *Aandedræt, Aandedrag.* -vani, *adj., livlös, afsjælet.*

Önd (andar, endr *og* andir), *f., And;* andar-egg *Andeæg.* -fiðr *Andefjær.* -fjöðr *en Andefjæder.* -fygli (-is, *uden pl.*), *n., And; især coll., flere Ænder.* -hreiðr *Anderede.* -nef *Andenæb.* -nefja (-u, -ur), *f., en Hvalart, I.* — steggi *Andrik.*

Önd (andar, andir), *f.,* = anddyri: er þau komm fram um dyr, gekk hón í öndina gegn dyrum.

Öndóttr, *adj., skarp, bister, haard.*

Öndr (-rs, andrar), *m., Ski.*

Öndugi, *see* öndvegi.

Öndurdís *Skigudinde.*

Öndurguð *Skigud.*

Öndurðr, *see* öndverðr.

Öndvegr, andvegr *og* öndugr (-is, *pl. d. s.*), *n., Höisæde, den ypperste Plads i en Sal eller ved et Bord;* öndvegis-höldr *en der beæres med Hædersspladsen, Höisædet el. sidder det nærmest.* -maðr, *d. s.* -súla *Söile el. Stolpe paa hver Side af Höisædet.* -sæti *Höisæde.*

Öndverðr, andverðr *og* öndurðr, *adj., 1) modvendt:* öndverðr horfir þú við í dag, E.! *(i Dag vender du lige imod os, viser en trodsig Modstand),* sagði hann. E. svarar: öndverðir skulu ernir klóask *(see* klóask*).* — *2) hörende til den förste el. forreste Deel af noget, a) befindende sig foran, forrest:* öndverð fylking *Fronten;* ö. dalr *den forreste Deel, Mundingen af en Dal.* — *b) foran i Tid, som er i Begyndelsen (mods.* ofanverðr): öndvert þing *Begyndelsen af Thingtiden;* öndverð æfi *Ungdommen.* — Fyrir öndverðu *(dat. sg. n.) oprindelig; fra först af;* í öndverðu *i Begyndelsen.*

Öngd (-ar, -ir), *f., Snæverhed; Beklemmelse, Tryk.*

Öngja, *see* öngva.

Öngr, *see* engi.

Öngr, *adj., æng, trang, snever.* — *b) streng:* öng gæzla *streng Bevogtning.* — *c) trykkende, besværlig; beængstet, hvoraf maaskee det nu almindelige Udtryk:* vera í öngum *(dat. pl.?) være i Knibe, i betrængt Stilling, især*

være beklemt; jfr koma e-m ór muns öngum *(Eg.)*

Öngull (-ls, önglar), *m., Angel, Fiskekrog.*

Öngultaumr *den Snor, hvori Fiskerkrogen sidder under Dybsloddet.*

Öngva *og* öngja (-i, -ða, -t), *v. a., gjöre snever, indskrænke, indknibe. — b) bringe i Knibe.*

Öngvit *Besvimelse.*

Öngværr, *sorrigfuld.*

Öngþveiti *Knibe, Fare.*

Önn (annar, annir), *f., Omsorg:* bera ö. fyrir e-u *bære Omsorg for noget. — b) Beskjæftigelse, Arbeide, Uleilighed; jfr* garðönn, heyönn. — — Vera í óða ö. at e-u *(el. m. et Inf.) være i fuldt Arbeide med, være ivrig sysselsat med.*

Önnungr (-s, -ar), *m., Arbeider, Træl;* önnungs-verk *Trællearbeide.*

Önugligr, *adj., uvenlig, vranten* (-liga, *adv.*), *I.*

Önugr, *adj., uvenlig, kold, I.*

Öptrun, *see* aptran.

Ör (örvar, örvar, *desuden findes også* arir), *f., Piil. — Budstikke:* skera ör *(see under* skera); fella ör *forsömme Budstikkens Ombæring.* — Ef ör tekr hann *dersom Budstikken naaer, bringes ham;* örvar-boð *Budstikke.* -húnn *Pileskaft.* -malr *Pilekogger.* -oddr *Pileod.* -skapt *Pileskaft.* -skot *Pileskud.* (örvarskots-helgi = örskotshelgi). -skurðr *det at lade Budstikken circulere.* -þing *Thing, som sammenkaldes ved Budstikke;* örva-drífa *Pileregn.* -flaug *og* -flug *(n.), d. s.* -mæli, *n.,* = mælir *Kopper.*

Ör (-s, *pl. d. s.*), *n., Ar.*

Ör, *præf., deels med forstærkende, deels privativ Betydning.*

Ör *pl. af* ar.

Örbjargi *og* -bjarga, *adj., uden Födemidler el. Foder.*

Örboð = örvarboð.

Örbyrgð (-ar, -ir), *f., Armod, I.*

Örbyrgr *som mangler alt, I.*

Örbœtiligr, *adj*, úbœtiligr.

Örð (arðar, arðir), *f., Plöining (af* erja); *df Plöieland; ct Plöielands Afgröde; Höst; Brugen af en Jord i eet Aar;* arðar-leiga *Aarsleie af en Jord.* -máli *(Aaremaal) Overeenskomst om Jordleie, Fæste.*

Örðauðr, *eg. aldeles död, uden Kraft og Energie; jfr* aldauða.

Örðga (-aða, -at), *v. a., gjöre skarp el. haard:* ö. augum *see skarpt, bistert med Öinene.*

Örðigr, *see* örðugr.

Ördrag = örskot *b.*

Ördrif *Pileregn (Eg.).*

Örðugleiki (-a, -ar), *m., Vanskelighed, I.*

Örðugligr, *adj., svær, vanskelig, I.*

Örðuglyndr, *adj., stridbar, heftig af Charakteer (Eg.).*

Örðugr *og* -igr, *adj., 1) om levende Væsener, a) som reiser sig i Veiret:* sel rinn reis upp ö. — *Herhen synes at höre Udtrykket:* fara ö. á sundi *holde Hovedet og Brystet op Strömningen (kunde ogsaa betyde: anstrænge sig i Strömning). — b) ueg.: vanskelig, som staaer imod, vanskelig at overtale. — 2) om upersonlige Gjenstande, a) svær, vanskelig at udföre. — b) haard, fjendtlig;* þótt sumt þykki heldr örðugt í orðum Inga konungs til Sigurðar konungs at *han udtrykker sig noget haardt imod Kong Sigurd.*

Öreigð (-ar, -ir), *f.,* = öreign.

Öreigi (-a, -ar), *m., en som ingen Ting har, er blottet for alt, nærmere efter Loven, den der ikke er i Besiddelse af en Mark Sölv.*

Öreigi, *adj., arm, fattig, som intet har.*

Öreign *yderste Fattigdom, Armod.*

Örendi (-indi), erendi (-indi), eyrendi (-indi) *og* örvendi (-is, *pl. d. s.*), *n., oprindelig noget afsluttet, deraf 1) Ærende, Forretning:* reka ö. *udrette et Ærende;* fara örenda sinna *reise i sit eget Ærende;* hafa, eiga ö. *faae udrettet sit Hverv; ikke gaae forgjeves; deraf ironisk:* þú sœkir fast, ok væri vel, at þú hefðir eyrindi *du angriber med stor Iver, og det var at önske at du ikke gik forgjeves, med uforrettet Sag, og saadan Kamp förte til et Resultat for dig (ɔ: din Död). — 2) Tale:* langt ok snjallt ö. *en lang og fyndig Tale. — 3) Strophe, Vers. — 4) Aandedrag:* en er hann þraut eyrindit *da han ikke længer kunde holde Aandedrættet tilbage;* (Þórr) þreytir á drykkjuna sem hánum vannsk til eyrindi *saa længe han kunde holde Aanden;* öendis-lauss, *adj., som vender tilbage med uforrettet Sag.* -leysa (-u, -ur), *f., uforrettet Sag.* -lok, *n. pl., Slutningen, Enden paa en Affaire, Udfaldet af et Ærende, Foretagende el. Forretning;* örenda-lok, *n. pl., Udfaldet af det man vil udföre.*

Örendlauss (erend-, eyrend-), *adj.,* = örendis-lauss.

ÖRENDR *og* ÖRVENDR *(Eg.), adj., död, afsjælet.*
ÖRENDREKI (erend-, eyrend- *etc.*), (a, -ar), *m., den som udretter et Hverv, Ærende.*
ÖREYÐA *fuldkommen Ödelæggelse, B.*
ÖRFHENDR, *see* örvendr.
ÖRFI, *f. indecl., Gavmildhed (Eg.).*
ÖRFYRNDR *meget gammel.*
ÖRGAMALL *meget gammel.*
ÖRGÁTI (-a, -ar?), *m., gjestfri Modtagelse.*
ÖRGLASK (-aðisk, -azk), *v. dep. n., boltre, bevæge sig med Tumlen og Besværlighed:* örglaðisk hann þá upp *reiste sig med Besværlighed.*
ÖRGRANNR *meget smal (I). — N. sg.* örgrannt, *adv., meget nöiagtig, med stor Flid og Opmærksomhed.*
ÖRGRYNNI, *see* órgrynni.
ÖRHEFNI (-is, *pl. d. s.*), *n., Sted, hvor man ikke kan ankre, B.*
ÖRHJARTAÐR, *adj., modlös (Eg.).*
ÖRHJARTI, *adj., d. s.*
ÖRHŒFI *og* -ŒFI (-is, *pl. d. s.*), *n., uveibart Sted; öde Sted; mest i pl., a) Örken, öde Strækninger. — b) Kyst uden Havne el. Ankerpladse.*
ÖRINDI, *see* örendi.
ÖRK (arkar, arkir), *f., en stor Kiste. — 2) Skib (dog vel kun om Noahs Ark);* arkar-skrifl *gammel splintret Kasse el. Kiste.*
ÖRKN *el.* ORKN (-s, *pl. d. s.*), *n., (en Art) Sælhund.*
ÖRKNSELR, *d. s.*
ÖRKULI, *see* órkuli.
ÖRKOSTR, *see* órkostr.
ÖRKOSTR *(m.) Mangel (Eg.); jfr* órkosti.
ÖRKUMBL (-s, *pl. d. s.*), *n., legemlige Beskadigelser, som gjöre en vanför;* örkumbla-lauss, *adj., fri for* örkumbl.
ÖRKUMBLA (-aða, -at), *v. a., tilföie Legemsbeskadigelser.*
ÖRKVISI, *see* aukvisi.
ÖRLAG, *mest i pl.* örlög *Skjebne;* örlags-þráðr *Skjebnens Traad.*
ÖRLÁTLIGA, *adv., rundelig.*
ÖRLÁTR, *adj., gavmild, rundhaandet.*
ÖRLEIKI (-a, -ar), *og* -LEIKR (-s, -ar), *m.,* = örlæti.
ÖRLEND-, *see* erlend-.
ÖRLIGR, *adj., rund, rigelig.* -liga, *adv.*
ÖRLÍTILL *meget liden, I.*
ÖRLYGI *stor (fjendsk, hadefuld) Lögn. — 2) i Poesie, Kamp (samme Art Betegn. som* róg).
ÖRLYNDI, *n. g. f., Gavmildhed.*
ÖRLYNDR *gavmild.*
ÖRLÆTI (-is, *uden pl.*), *n., Gavmildhed, Rundhed.*
ÖRLÖG, *see* örlag.
ÖRLÖGÞÁTTR = örlagsþráðr *(Eg.).*
ÖRMAGNI, *adj., udmattet.*
ÖRMAGNASK *og* -MEGNASK, *v. dep. n., blive udmattet, I.*
ÖRMÁLIGR *el.* -MÁLUGR *som taler, snakker meget, aabenmundet.*
ÖRMJÓR *meget smal el. tynd, I.*
ÖRMUL, *n. pl., Levninger, Spor;* engi ö. fundusk af H.; engi ö. sá eptir byggðarinnar, utan slèttr jörfi ok aurr, þar sem byggðin hafði staðit.
ÖRMŒDDR *ganske træt, udmattet, I.*
ÖRMÆLIR = örvamælir.
ÖRN (arnar, ernir), *m., Örn. — 2) (poet. Benævn. paa) et Sværd;* arnarfjöðr *Örnefjæder.* -hamr *Örneham.* -kló *Örneklo.* -vængr *Örnevinge.*
ÖRNEFNI (-is, *pl. d. s.*), *n., Navn, et Sted har fra gamle Tider af.*
ÖRNFLJÓTR *hurtig som Örnen.*
ÖRORÐR, *adj., fri, uforsigtig i sine Yttringer.*
ÖRÓTTR, *adj., arret.*
ÖRR, *adj., 1) rask, livlig, redebon til, energisk:* ö. at, til (at) *rask, villig til;* hvárt sem hann hèt góðu eða illu, þá var hann ö. í at efna. — 2) *gavmild, rundhaandet:* ö. af fè *rundhaandet med Penge.*
ÖRRIÐI *(ofte skrevet* aurriði, *hvilket kan före til Afledningen af* aurr, *nu almindel.* urriði; -a, -ar), *m., Örred;* örriða-net *Net til at fange Örreder i.*
ÖRSKAMMI, *adj., skamlös.*
ÖRSKAMMR *meget kort, I.*
ÖRSKEMMD *Skamlöshed.*
ÖRSKIPTI, *i Ordet* örskipta-maðr *Mand med hidsigt, uregjerligt Sind, B.*
ÖRSKOT *Pileskud;* örskots-helgr *Fredhellighed, Sikkerhed efter Loven i Pileskuds Afstand fra et Sted. — b) Pileskuds Afstand.* -lengd *Pileskuds Længde.*
ÖRSKREIÐR *som löber let og hurtig, hurtigseilende.*
ÖRSNAUÐR *meget fattig, I.*
ÖRT (artar, artir *el.* örtr), *f., Krikand, B; jfr* arta *(i Tillæget).*
ÖRTRÖÐ *afsidesliggende (?)* tröð; *jfr* eyðitröð *(i Tillæget).*
ÖRTUG (-ar, -ar), *f.,* $^1|_3$ *af en* eyrir *(Öre, Unze).*
ÖRTUGI (-a, -ar), *m., d. s.*

Öruggleikr og -leikr (-a el. -s, -ar), m., Sikkerhed, Tryghed.

Örugglíga, adv., med Sikkerhed, trygt, uden Frygt.

Öruggr, adj., uden Frygt, sikker, tryg. — b) sikker, paalidelig: örugg leiðvísan. — c) sikker, tilstrækkelig stærk, fast: örugg brú, öruggr reiði etc.

Örva (-aða, -at), v. a., opmuntre.

Örva- og örvar-, see under ör (f.).

Örvani, adj., affældig, svag af Alderdom, udlevet.

Örvani (-a, -ar), m., affældig, udlevet Mand el. Person.

Örvendi, örvendr, see örend, örendr.

Örvendr (nu örvhendr, -hentr), adj., keithaandet.

Örverðr uværdig.

Örverpi (-is, pl. d. s.), n., Udskud (?); det at være el. den som er uden Styrke og Dyglighed; Ordsprog: karli hverjum kemr at ö. enhver gammel Mand bliver dog en Stodder tilsidst.

Örvilnan (-ar, uden pl.), f., Fortvivlelse.

Örvilnask ogsaa örvinlask (-aðisk, -azk), v. pass., blive fortvivlet. — Ogsaa som v. dep. a., fortvivle om: örvilnaðisk hann þá næsta undankvámu.

Örviti, adj., afsindig, fra Forstanden.

Örviti (-a, -ar), m., en som er uden Sands og Samling; afsindig, gal Person.

Örvæni, adj., uden Haab, som ikke kan vente: ö. e-s.

Örvæni (-is, pl. d. s.), n., Haablöshed, B.

Örvænn som man ikke kan vente, maa fortvivle om: hvat er örvænt um þann, sem alls gengr andvana, nema víls ok vesaldar hvad kan man ikke vente sig af den etc.; impers.: ok eigi örvænt, at og ikke usandsynligt at etc.

Örvænta, -vætta, v. a. og n., fortvivle (om). — b) ansee for usandsynligt (især med Negtelse).

Örvænting (-ar, -ar), f., Fortvivlelse.

Öryrði, n. pl., frie Yttringer el. Udtryk.

Örþreyttr ganske træt, udmattet.

Örþrifráði eller órþrifsráði (eller -ráða), adj., raadvild, som intet har at gribe til.

Öræfi, see örhæfi.

Ös (asar, uden pl.), f., Larm, Tumult (Eg.); nu om Mængde Folk paa et Sted.

Öskr (-rs, uden pl.), n., Bröl.

Öskra (-aða, -at), v. n., bröle; udstöde voldsomt Skrig.

Öskran, ogsaa askran (-ar, uden pl.), f., Brölen.

Öskrliga, adv., med stærkt Bröl, paa en brölende Maade, forfærdelig; jfr. askranliga (i Tillæget).

Ösku-, see aska.

Ösla (-aða, -at), v. a., vade igjennem; som v. n., bryde sig Vei frem.

Ösnu-, see asna.

Ösp (aspar, aspir), f., Asp.

Ösli, see auvisli.

Ötull, adj., rask, djærv (det samme Ord som det uomlyd. atall), I.

Övisli, see auvisli.

Öx (öxar og axar, pl. öxar, axar og axir?), ex (-ar, -ar), eyx (-ar, -ar) og senere öxi, exi (-ar, -ar), f., Öxe; axar-egg Öxeeg. -hamarr Öxehammer. (-öxarhamars-högg Slag med en Öxehammer). -hyrna det ene Hjörne paa en Öxe. -laun Belönning for en Öxe. -skapt Öxeskaft. -þing Thing, der bebudes ved Budstikke i Form af en Öxe. -þœrur, f. pl., som det synes, Stykket imellem de Hjörner paa en opskaaren og flækket (törret) Torsk, som de forreste Finnebeen gaae ud i (maaskee paa Grund af Ligheden med et Öxeblad, altsaa: Öxens Tværside, noget i Lighed dermed?); jfr. þœrur.

Öxa (-aða, -at), v. a., hugge, tilhugge.

Öxl (axlar, axlir), f., Skulder; Talem.: reisa sèr hurðarás um ö. paatage sig noget, som overgaaer ens Kræfter; axlar-bein Skulderbeen. -byrðr Byrde, man bærer paa Skuldrene. -liðr Skulderled.

Öxn, see uxi.

Öxull (-ls, öxlar), m., Axel.

Öxultrè Axeltræ.

Tillæg og Rettelser.

A, Á.

Ábóta-dœmi = ábóta-dómr.

Áburðar-kona *Kvinde, som holder af Stads og Pragt.*

Áburðar-samligr *som vidner om Lyst til at glimre.*

Áburðr *(under 2 som). — b) Angreb med Vaaben.*

Aðalmerki *Hovedfane,* = höfuðmerki.

Áfangi, *m.,* = áfang 2.

Afburðr *(foran den anförte Forklaring:) det at* bera af e-m *overvinde en;* ætla sèr afburð *tiltænke sig selv det afgjörende Angreb. — b) (see foran).*

Afdeilingr, *m., Indrömmelse.*

Afeista (-i, -a, -t), *v. a., gilde, castrere.*

Affrægja, *v. a., bagtale, nedsætte ved ond Omtale.*

Afhelgask *(tilföies:); vanhelliges.*

Afhenda *(tilföies:). — b) betale, afbetale.*

Afhögg *(som:). — 2) hvad der afhugges (især om afhugne Stumper ved Tömmerarbeide).*

Aflausn *(under 1); Fyldestgjörelse.*

Aflendr, *adj., fjernet fra Land, Stranden.*

Aflèttr *(mangler) beredvillig, redebon.*

Aflgróf *(rigtigere) Fordybning foran Essen og Smedens Sæde (den givne Forklaring passer til det nu almindelige* smiðjugróf).

Afliman *Lemlæstelse.*

Afreið *Riden bort fra Hovedflokken, Streiftog.*

Afruðningr *Ryddeliggjörelse.*

Áfrýja, *f., Dadel, Bebreidelse:* halda e-u í áfrýju *beholde saal. at man paadrager sig Dadel.*

Afsakni (-a, *uden pl.), m., Afsavn.*

Afskeiðis *ud af den rette Vei.*

Afskyld *paahvilende Ydelse eller Afgift.*

Afsnið, *n., afsnittet, afskaaret Stykke, Stump eller Lap.*

Afsníðis, *adv., (skærende) tværs over (el. paa skraa?).*

Afsæll „er" *læs:* verðr.

Aftakalítill *moderat i sine Indvendinger eller Modstand.*

Aftrúask, *v. pass., falde fra sin Tro.*

Aftœma, *v. a., tömme.*

Afvenzla *(aarlig) Afgift. el. Udgift.*

Afvinna *Udgift.*

Afvirðing *Ringeagt.*

Aga (-ir, -ði, -t?), *v. n. impers., true med Uro eller Fare:* en nú agir við svá *men nu seer det temmelig farligt ud.*

Agi *(som:). — 2) Frygt:* a. ok hræzla. *— 3) Tugt (den under 2 anförte Forklaring maa helst gaae ud, da den især er at henföre til Sammensætn.* vatns-agi, *Oversvömmelse, egentlig den Forstyrrelse derved fremkaldes).*

Áhlaup *(som:). — b) Anfald, Angreb. — c) (see foran).*

Áhyggjask, *v. reflex., bekymre sig, være bekymret.*

Áhyggju-kostr *(tung) Bekymring.*

Áifangi *(etc., men vistnok oprindel.* áifangr = áivangr; *jfr Fr.). — L. 3* „þveimr", *læs:* tveim.

Ákafask (-aðisk), *v. dep. n., tage sig af med Iver.*

Ákaflyndi *hidsigt Sind.*

Ákenningr (-s), *m.,* = ákenning; *jfr d. Kjende. —* göra e-m ákenning *beröre ens Feil, sætte i Rette.*

Áklæði *(som:). — b) Sengetæppe.*

Ákviðr, *en* kviðr *(1), som gaaer den Anklagede imod.*

Ákynnis, *adv., i Besög.*

Ákærsla. *f.,* = ákæra.

Alaðs-ffstr *(Forkl. rettes til): den Deel af* fjörbaugr, *nemlig en Öre, som der tilkom den Gode, der udvalgte Namsretten, uden hvis Erlæggelse en*

fjörbaugsmaðr *blev* úalandi ok úferjandi.

ÁLAG (*som förste Betydn.*) *Udfald, Stik med et Vaaben.* — (*Jfr* leggja á e-m).

ALDÆLA (*som:*). — *b*) *let, uden Vanskelighed.*

ALHENDA (*indsættes efter* „*Riimstavelser*"), *Heelriim.*

ALHENDR, *adj., med Heelriim.*

ALISAUÐR *Faar, som opfödes hjemme.*

ALISVÍN *tamt Sviin.*

ÁLJÓTR, *L.* 3 „*saavel — Injurier*" *rettes til: Legemsbeskadigelse.*

ALLEINS, *L.* 2 „*kuns*" *læs: kun.*

ALLS (*under* allr 4, *b som*). — *β*) alls þó *om end, endskjöndt* (*jfr eng. althoug*).

ALLSGELDR *ganske gold.*

ALMENNING, „almenningr *a*" *læs:* almenningr *b.*

ÁLMSVEIGR *Almegreen.*

ALMÆLTR (*som:*). — 2) *som har fuldkomment Mæle.*

ALSKÆRR *ganske klar.*

ÁLSTRENGR *Læderrem.*

ALTARIS-STEINN (*Forkl. rettes til:*) *Steen paa Alteret, hvorpaa Hostien lagdes.*

ALTARISÞJÓNN *en, som forretter Altartjeneste.*

ALÞÝÐU-HAGR (-rèttr) *Staten* (*lat. respublica*).

ANDA (*under 1 som:*). — *b*) *m. dat., indblæse.*

ANDALIGR, *adj., aandelig.*

ANDKOSTR, *oprindeligere Form* annkostr.

ANDSVIPTIR (-syptir), „*f. pl.*", *læs: m.*

ANGRAN (-ar, *uden pl.*), *f., Sorg.*

ANGRLIGR *sörgelig.*

ANKVISTA *el. rigtigere* ANNKVISTA (*som Forkl.:*) *forsörge.*

APTANDRYKKJA *Drikkegilde, holdt om Aftenen.*

ÁRABURÐR (*tilföies*); *Talem.:* koma undir e-s áraburð *komme under ens Beskyttelse, Varetægt.*

ÁRBROT *det at en Aa bryder sig et andet Löb.*

ARÐA, *1. s. impf. ind. af* erja, *B.*

ARÐS-GELDINGR, *maaskee snarere gildet Hest, der spændes for Plov.*

„ARFERÐ" *læs:* árferð.

ARFSKOT (*rigtigere*) *det at lade noget gaae over til Fremmede af det, ens Arvinger skal tilfalde.*

ÁRIÐA, *f., Paagnidning.*

ÁRMAÐR (*som:*). — 2) *Skytsaand.*

ARNING (*mangler*) *det at* erja, *Plöining.*

ARTA (örtu), *f., et Slags And; jfr* ört.

ASKEYTI *Skudvaaben, Kastevaaben, Skud.*

ASKRANLIGR, „*men rimeligviis — for* áskramligr" *gaaer ud.*

ÁSTARHYGLI (*Kjönsangiv. rettes til:*), *f. indecl.*

ÁSTGOÐI *en elsket, afholdt* goði (*Hövding, Dommer*).

ÁSTUNDAN (*som:*). — *b*) *Hensigt.*

ÁSTVINÁTTA *inderligt Venskab.*

AT, *conj.*, (*som:*). — 5) *fordi, i det Tilfælde, om end* (eigi mundi hón hvata meirr göngunni at hón hræddisk).

ÁTA (*under 1 som:*). — *b*) *Aadsel.*

ÁTAN (-s), *n., Föde, hvad der kan spises.*

ÁTEKT (*under* 2 *som:*). — *b*) *Optagelse,* = átekja (*ueg.*).

ATFELLI (*mangler foran* „*see*") *Tilfælde, Omstændighed* (*lat. accidens*). — *b*) *Uheldstilfælde* (*urigt.* atferli). — „*see* atferli" *gaaer ud.*

ATFERÐASK (-aðisk), *v. dep. n., egentl. sysle, beskæftige sig.* — *Om Christus: vandre her nede paa Jorden, leve iblandt de Dödelige.*

ATHLAUP *Overfald.*

ATHVARF (*som:*). — 3) *noget man löber hen at see paa;* hafa at athvarfi *betragte som et Vidunder* (*med Ringeagt*).

ATHYGLI (*Kjönsangiv. rettes til:*), *f. indecl. og* (*etc.*).

ATMÆLI = ámæli.

ÁTTA, *1. s. impf. ind. af* etja.

ÁTTRŒÐR = áttærr.

ATVERKNAÐR (*som:*), *a*) *Arbeide paa el. ved noget.* — *b*) (*see foran*).

AUÐKENNI, *n., lettere Kjenden el. Skjelnen:* var svá skipat nöfnum þeirra til auðkennis.

AUÐMÝKJA, *v. a., ydmyge.*

AUÐSÓTTR (*som:*). — *c*) *let at bevæge, vinde, overtale:* a. ok góðr bœna þurftigum.

AUÐVÍSS = auðvitaðr.

AUGASTAÐR (*som:*), 1) *Öiets Plads.* — 2) (*see foran*).

AUGNA-BENDING (*Tegn*) *med Öinene.*

AUGNA-KAST *Öiekast.*

„AUGNSÚRR" *læs:* augsúrr.

AUGSTEINN = augasteinn.

AUKAVERK (*rigtigere*) *Extraarbeide; df.: overflödigt, uvigtigt Arbeide.*

AURGÁTI, *see* örgáti.

AURIGR, *adj., grumset.*

AUSTRKENNDR, *adj., östlig.*

ÁVERK = áverki 2; *i Loven nærmere bestemt som det Slag* (drep), *man*

kommer til at blöde af eller bære Mærke efter.

ÁVERKI *(som:), 1) Arbeide (Höslet, Skovhugst, m. m.) paa en (fremmed) Jord; deraf den Fordeel, man derved vil tilvende sig. — b) Böder for saadanne Overgreb. — 2) (see foran).*

ÁVIGA, *adj., som mister de fleste Folk (i Kamp).*

ÁVIST *Væren, Ophold paa et Sted.*

B.

BAKJARL *(tilföies:); df: Angreb i Ryggen.*

BÁL *(foran Forkl.), n.*

BÁLKABROT *(tilföies efter „det at") bryde Gjerder.*

BANA-ORÐ *(rigtigere) Budskab om ens Död (i Kamp). — 2) Död.*

BANA-SÓTT *Dödssygdom.*

BANDVETTLINGR, *vistnok rigtigere: Vante fæstet til et Baand eller Snor (saal. idetmindste nu i Island om Börns Handsker hængende i en Snor om Halsen for at de ikke skulle tabe dem).*

BANNSETTLIGR, *adj., (som en) forbandet.*

BARÁTTU-MAÐR = bardagamaðr.

BARÐA, *f., et Slags Öxe,* = skeggöx *(?).*

BARLAK, *n., Byg.*

BARMR *(under 2) „ei-u" læs:* e-u í.

BARNGŒLA *Börnesang, Vuggesang.*

BARNSÓTT = jóðsótt.

BARRAXLAÐR *(rigtigere Form?), see* baraxlaðr.

BARSKEPTR *med et svært Skaft (?).*

BÁRSTÓRT = bárustórt.

BAUGBÓT *„Tillægsbod" læs: Böde.*

BAUGR *(4); Udtr.* vera á baugi *er maaskee at opfatte som eensbetydende med* vera á króki *(Fiskekrogen) i:* nú er úlfs hali einn á króki *(i et Vers).*

BAUGS-HELGR *Livssikkerhed, hvis Krænkelse skal bödes med* baugr.

BAUGÞAK *(tilföies); Talem.* at baugþaki *(egentl. i Tilgift, d. e.) ovenikjöbet.*

BAULU-FALL *(Kjödet af) en slagtet Ko.*

BAUTAÐR *(vistnok rigtigere at forklare som) den der slaaer (ihjel), Kriger.*

BEINA-VATN *Vand, hvori man har agt, opbevaret en Helgens Been.*

BEINKNÚTA = knúta.

BEINVÖXTR *(tilföies); Legemsvæxt.*

BEITING *(tilföies). — 2) see i* þrábeiting.

BEKKJASK *(tilföies)* b. til e-s *gjöre Forsög paa at tilvende sig trods en andens Modstand.*

BELGBORINN *(Forkl. rettes til:) födt med belgformigt Ansigt, d. e. med Hinde over istedenfor Næse og Mund.*

BEND (-ar), *f., Drab.*

BENDILL *Straabindsel (om et Kornneg).*

BENJA *(Slutn.) „I" læs: E.*

BERBRYNJAÐR *(som:). — b) i Brynje uden Overklædning (?).*

BERENDI (-is, *pl. d. s.), n., Hundyr,* = berkvikendi.

BERGIBITI *Bid at smage paa, til Mundsmag.*

BERGVÖRÐR *(mangler som den sædvanl. Betydn.) Vagt ombord i et Skib, som skal holde Udkig.*

BERKYRTLAÐR *(Forkl. rettes til:) i den bare Kjortel uden Overklædning.*

BERSKJALDAÐR *(rigtigere) ubedækket af Skjoldet.*

„BERŒTTU BRŒÐR", *læs:* berfættu brœðr.

BIÐSTÓLL *(egentl. Ventestol, Ventesæde) Venten, Udsættelse.*

BILBUGR *(foran den anförte Forkl.) eg. Böining, Bugt paa noget, som giver efter, df. (see foran).*

BÍLDA *(som:), 1)* = bíldör. — *2) (see foran).*

BÍLDSPOR *sporet, hullet efter et Ladejern.*

BINDLÖG, *n. pl., maaskee det paa et Strengeinstrument, hvortil Strengene fastgjöres (foran); Strenge (?).*

BIRKJA (-i, -ta, -t), *v. a., afbarke. — Nu siges alm.* b. hest *flaae Skindet af en slagtet Hest.*

BIRKJUVIÐR = birkiviðr.

BIRTA *(som:). — 2) lys Farve.*

BIT *(som:). — 2) Græsning.*

BITA, *see i* útbita.

BITBEIN *Been, hvorom Hunde bides;*

alm.: verða at bitbeinum *blive et Tvistens Æble.*

Bjargaurar = bjargálnir.

Bjarggengr = bjargfœrr.

Bjargsmaðr *bemidlet og hjelpsom Mand.*

Bjarnhúnn *Björneunge.*

Bjartlitaðr *lysfarvet.*

Bjóða, *L. 7:* bað *læs:* boð.

Bjórtunna *Öltönde, Tönde med Öl.*

Bjöð *(-s, pl. d. s.), n., Bord.*

Blábrúnaðr *blaabruun.*

Bládjúp *Havets (blaa) Dyb.*

Bláfastr *urokkelig.*

Bláhvítr *blaahvid.*

Blaka (blöku) *Slör. — b) Vifte.*

Blálendingr, *m., Æthioper.*

Blálenzkr *fra Morland, Æthiopien.*

Blámaðr (*som:*). — *2) ofte som Betegnelse for en frygtelig eller jetteagtig Kæmpe.*

Blásinn (*under* blása *III,* 2), *b.:* (upp) *læs:* b. (upp).

Bláspípa *Pibe til at blæse paa.*

Blástr (*under 1 som:*). — *e) bart, afblæst Sted.*

Blástrmaðr *Deeltager i aftalte Fjendtligheder mod en (jfr* mótblástr).

Blautfiskr *Raafisk.*

Blautlendr *med blöd, sumpig Jordbund.*

Blautliga, *adv., frygtagtigen.*

Blautligr (*tilföies*) *umandig; kjælen.*

Bleyða (-i, -dda), *v. a., gjöre forsagt.*

Blikra (*tilföies*). — *2)* e-m blikrar (*det ligesom glimter for en, d. e.) en bliver urolig.*

Blístra (*tilföies*). — *Talem.:* eiga at blístra í spor e-m *kunne skyde en hvid Pind efter.*

Blóðdrák (*for* blóðrák?) *Blodstribe.*

Blóðdreif *spredte Blodpletter.*

Blóðdrekkr, *m., en som drikker Blod.*

Blóðstorkinn, *„störknet med" læs: med störknet Blod.*

Blómganligr, *adj., blomstrende.*

Blómhvítr *hvid som en Blomst.*

„Blótdómr", *læs:* „blótdómr".

Blótfè (*Forkl. rettes til*) *Gods tilhörende Afgudsdyrkere (?), forbandet Gods (?).*

Blótgröf *Offergrube; jfr* blótkelda.

Blótkálfr *Kalv, som der bliver offret til, dyrket som Afgud.*

Blotna (*som:*), *b) ueg. blive forsagt.*

Blunda (*som:*), *a) lukke, blinke med Öinene:* hafði tekit lax ... ok át blundandi *med lukkede Öine. — b) see foran.*

Blýþekja, *v. a., tække med Bly.*

Boðanliga, *adv., med Bebudelse.*

Bogi (*som:*). — *c) Bue, Hvælving.*

Bógr (*mangler Böiningsangiv.:* -ar, *dat.* bœgi, *nom. pl.* bœgir; *nu: etc.*). — *Som Talem. (under a el. c):* hverr at bógi *eller* bœgi, *den ene efter den anden, i Række.*

Bóglína *Bogline.*

Bóka-kista (*efter „for" tilföies:*) *el. med.*

Bókar-skeyting *Tilskjödning bestyrket ved* bókar-eiðr.

„Bókbindari" *læs:* bókbindari.

Bóklauss (*som:*). — *b) uden boglig Lærdom.*

Bókvit = bókvísi.

Bóla (*som:*), *a) Bugle. — b) see foran.*

Bolfimligr, *adj., rask, smidig i Legemets Bevægelser.*

Bólna-sótt *Sygdom, som yttrer sig ved Blærer eller smaa Hævelser paa Legemet; (jfr* bóla); *Kopperne.*

Borðahrið *den Tid, man sidder tilbords.*

Borðdiskr *Fad, Tallerken.*

Borðprestr (*som det synes*) *en Præst, som gaaer en Biskop tilhaande (sidder tilbords og synger Bordsalmer med ham?).*

Borðsveinn *Opvarter ved Bordet.*

Borðvegr *Skibsside.*

Borgarstaðr *og* borgstaðr *Sted, Plads til en By, hvor en By staaer eller har staaet.*

Borgarveggr *Vold omkring en By eller Fæstning.*

Borinn (bera *VI*) *bortfjernet, forsvunden:* borin ván.

Bótlauss (*som:*). — *b) uden Bedring (af ens Levnet):* bótlaus iðran.

Botn (2) *„nederste" læs: inderste.*

Brá (-r, -r), *f., Öienhaar.*

Brá (*v. n.; som:*), *a)* = brjá. — *b) (see foran).*

Bráð, blóðug b. (*Forkl. rettes til*) *Dyr, man afliver sig til Föde.*

Bráðskeyti (*tilf.:*); *Overilelse, Ubesindighed.*

Braðskreyttr (*tilf.:*); *hidsig, ubesindig.*

Bragðalr (bragðall *eller* bragðáll?), *m., som det synes det tröskede Stykke Træ, som gnedes mod et andet Stykke for at tænde Ild derved;* bragðals-eldr *Ild, som tændes paa denne Maade.*

Bragnar, *m. pl., (poet.) Mænd.*

BRANDGÁS *Ringgaas (anas tadorna).*
BRANDREIÐ *Rist.*
BRASS, *m., Kok.*
BRATTR *(under 2 som:). — c) brat, pludselig:* brött fyrirtælan.
BRAUÐKASS, *m., Brödkurv.*
BRAUTFÚSS, *m., Lyst til, Iver for at komme bort.*
BREÐAFÖNN *stor og bred Sneedrive (efter Fritzner af* breði, *m., norsk Bride, dansk Bræ i Iisbræ).*
BREIÐFELLDR *læs:* breiðfelldr.
BREIÐVAXINN *(som:). — 2) bred.*
BREKI (-a, -ar), *m., Bölge.*
BREKSEKT *(Forkl. rettes til:) Avindssögsmaal, svigagtig paadömt Straf.*
BREZKR, *adj., fra Bretland.*
BRIGÐRÆÐI, *n., Falskhed.*
BRÍMI *(-a, uden pl.), m., Ild (mest i Poesie).*
BRJÁ, *v. n., glimre, skinne.*
BRJÓSTAFL *Styrke i Brystet, Overkroppen.*
BRJÓSTHEILL *(som:), 1) stærk for Brystet. — 2) nu ogsaa (see foran).*
BRJÓSTLEYSI, *n., Mismod.*
BRJÓSTMEGIN *Aandskraft, Aandsevne.*
BRJÓSTMIKILL *med bredt Bryst.*
BRJÓSTREIÐR *med Vrede i Brystet, heftig vred.*
BRJÓSTSTYRKT = brjóstmegin.
BRJÓSTVITRA = brjóstvit.
BRJÓSTÞUNGT, *n. adj.,* e-m er b. *en trykkes af Bekymringer, Sorger.*
BROTGEIRI *(efter „Brudstykke":) afrevet Stykke; spec. om et lidet Grundstykke.*
BROTTFELLDR *epileptisk.*
BRÚN *(under 2 tilföies:); Talem.* e-m bregðr í brún *en bliver overrasket;* bera e-m á brýnn *forekaste en noget.*
BRÚNASKURÐR *Haarets Afklippen over Öienbrynene.*
BRUNA-VEGR *den hede Zone.*
BRUNDR, *m., Brunst; Parringstid.*
BRÚNMÓÁLÓTTR *(rigtigere:) guulblakket, guulgraa (med sort Stribe langs Ryggen).*
BRUNNMIGI, *m., et Slags Jettevæsen. — b) Ræv.*
BRÚSI *(som:). — 2) Buk.*
BRYNBRŒKR *et Slags Buxer af tykt Töi, Stridsbuxer.*
BRYNJUROKKR *et Slags Overkappe over Brynjen.*
„BRYNKLUMBR" *læs:* brynklumba.
BRYNKLUNGR *(ordr. Stridstjörn) et Slags Maskine besat med skarpe Pigge (til Forsvar under Beleiring).*
BRYNKNÍFR *Dolk, större Kniv.*
BRÝNLIGR *hvortil der sees god, let Udvei; jfr* brýnn.
BRYNÞVARI *(Forkl. rettes til:) et Slags större Spyd (ordr. den der krydser, gjennemstikker Brynjen).*
BRÆÐILIGR, *see i* úbræðiligr.
BRŒÐR, BRŒÐRÁ, *see u.* bróðir.
BRŒÐRAMARK *Himmeltegnet Tvillingerne.*
BÚÐA (-aða), *v. n., opföre Boder.*
BÚÐARKETILL *Kjedel, hvori man bager Mad i en Bod eller paa Reiser.*
BÚÐARLIÐ *Folk, som höre til en Bod.*
BÚÐARSUND *Gang imellem Boder.*
BÚÐARVERÐR, -VÖRÐR *(foran de anförte Forkl.) Föde, Spise, spec. Kjödspise, el. Mad, der laves, koges.*
BÚFÈNAÐR = búfè; *Kvæget, Besætningen.*
BUKKAVARA *Bukkeskind.*
BÚKOSTR *Huusholdningssager, Levnetsmidler.*
BÚKOT *liden Gaard.*
BÚKREKI, *m., Skindsæk.*
BÚLEIGA *(tilföies:) el. dens Besætning.*
BÚLKABRÚN *den bageste Kant af en* búlki.
BÚNINGR *(som:). — d) Udrustning, Tilbehör.*
BÚSEFNI *Midler til at sætte Bo med.*
„BÚS-KERFÈ" *(under* bú*), vistnok rigtigere* búsgerfi.
BÚZA, *anden Form for* bússa.
BYGGÐFLEYTTR = byggðfleygr.
BYGGJA *(under A som). — 5) om ægteskabelig Forbindelse:* byggja jafna ætt, sifjar ok frændsemi, *forene sig i lige Slægtskabsgrad, naar der er Talen om* sifjar, *som med Hensyn til Frændskab.*
BYLMINGR (-s, -ar), *m., Deig til Bröd (?).*
BYRÐ *(-ar, uden pl.?), f., Byrd;* konunglig byrð.
BYRFALL *den gunstige Vinds Ophör.*
BYRGIS-KONA *Frille.*
BYRSTR *(foran den anförte Forkl.) med Börster.*
BYSJA (byss, busta, bust) *v. n., strömme ud med susende Lyd.*
BÝSNA *(som:). — 2) ogsaa som v. a., bebude, varsle.*
BÝSTOKKR *Bikube.*
BŒJAR-PRÝÐI *(under* bœr*), „Port", læs: Pryd.*

Bœnhústollr *Afgift (til Sognekirken) fra et* bœnhús.

Bæra *(Forkl. rettes til:) sætte Bölger. — Nu siges (impers.)* þat bærir ekki á e-u (e-m) *det (han) bevæger sig ikke, er ganske stille.*

Bæriligr *(som:). — b) sömmelig, passende.*

Böðull (-s, -lar), *m., Böddel.*

Büllr *(til 2) (vel eg. = lat. glans, græsk* βάλανος).

D.

Dagstarf *Dagsarbeide.*

Dagstœðr *(som förste Betydn.) som skeer, indtræffer den samme Dag.*

Dár *(adj.; tilföies under 1, b:) — ligel. noget gjör et stærkt, overvældende Indtryk paa en.*

Dasi, *m., udueligt Menneske.*

Dauða-drep *ödelæggende Pest.*

Dauða-dœmdr *dödsdömt.*

Dauða-kyn *Dödsmaade.*

Dauða-orð *Efterretningen om ens Död.*

Dauða-ráð *Anslag imod ens Liv, som beröver en Livet.*

Dauða-róg *Bagtalelse, som volder ens Död eller gaaer ud derpaa.*

Dauða-skellr, *eg. ordr. Dödsslaget, i Talem.* e-m dettr dauða-skellr *Döden rammer en, han döer.*

Dauða-slag *dræbende Slag:* veita e-m d.

Dauða-slig slig, *som er dödeligt, hvorefter Hesten ikke reiser sig mere.*

Dauða-steytr *dræbende Stöd.*

Dauða-svefn *(rigtigere) dödlignende Sövn.*

Dauðváni = dauðvænn *1.*

Daunmikill *stinkende.*

Deging (-ar), *f.,* = dagan.

Dekkna (-aða), *v. n.,* = dökkna.

Dengd, denging, *see i* lèdengd, lèdenging.

Des, *L. 1 „som" læs: om.*

Digla (-aða), *v. n., (om Vand) hænge ned i Iistappe.*

Digrhálsaðr *tykhalset.*

Dilkr *(tilf.:); ogsaa om en Kalv, som fölger med Moderen.*

Dís *(som). — c) höibyrdig el. fornem Kvinde.*

Dísar-salr *Fruerstue?*

„Djápgjarn", *læs:* Drápgjarn.

Djúphyggja *Klögt, Klogskab.*

Djúpráðigr = djúpráðr.

Djúpræði = djúphyggja.

Djúps-höfn *Fiskesnor (med Tilbehör).*

Dofna *(tilföies). — Impers.:* þat dofnar yfir e-u *noget taber sin Interesse, kommer ud af Omtale.*

Dólgligr, *adj., som en* dólgr.

Dómfesta *(Forkl. gaaer ud og derfor sættes:) det at* festa dóm *el. give Garanti for at man vil underkaste en Sag retslig Afgjörelse.*

Dómrof *L. 2: „Straffen" læs Mulkten.*

Doppa, *f., Hængesmykke.*

Draga *(Side 92, L. 5). — b) „halnueg." læs c) halvueg.*

Dragloka *Skodde til at skyde frem og tilbage.*

Dragsask (-aðisk), *v. dep. n.,* d. með e-t *slæbe paa noget; ogsaa som v. refl., slæbe sig frem.*

Dragna-, *see under* draga.

Dráttar-net *Dragvod.*

Dráttr (-ar, *dat.* drætti, *nom. pl.* dræittir), *m., (d. Dræt). — 1) Dragen, Trækken; jfr* skipdráttr, skinndráttr, *og fl.; spec. Trækken af Garn for Fiske eller Optrækken af Fiske ved Fiskesnor; df nu ogsaa almind. om den optrukne Fisk. — 2) rivende (trækkende), voldsom Fart; saal. nu almindelig* dráttr í á, *rivende, strid Strömning i en Flod, heraf maaskee Voldsomhed, Hastighed.*

Dreka-merki *Fane med Dragebillede.*

Drengleysi *Mangel paa Mandsmod.*

„Drengllundaðr", *læs:* drenglundaðr.

Drepsamligr, *adj., som bringer Fordærv eller Ulykke.*

Drepsóttr *angreben af Pest.*

Drífa *(efter Talem. A, 1, b) ogsaa i Lideform* láta yfir drífask (á e-m stað), *eg. holde stille og lade Bölgerne skylle over, df sidde örkeslös uden at söge Redning eller Udvei.*

Drykkjar-stútr *(lidet) Drikkehorn?*

Drykkju-lítill *som drikker kun lidet.*

Drykksæll *som har Held, Lykke med sig, hvad Drikkevarer, deres Tillavning, angaaer.*
Dröttr (drattar), *m., doven, dorsk Person.*
Dúfuligr, *adj, som ligner en Due.*
Duflari (-a, -ar), *m., Dobbler.*
Dulrœna, *f., Selvbedrag, Forblindelse (?).*
Dulsamr, *adj., selvklog (?).*
Dyggð, *L. 3 „Dynd" læs: Dyd.*
Dulinn *(under* dylja *3, som). — b) indbildsk, forblindet.*
Dýrbit *Bid af Dyr (Ræve).*
Dýrðar-maðr *herlig, udmærket Mand.*
Dyrgja, *f., Dværginde.*
Dyrgja (-i, -ða, -t) = dorga.
Dýrkeyptr *(som:). — b) som det staaer en dyrt at overvinde eller faae bragt af Dage.*
Dýrr *(som:). — c) om en Versart, kunstig i metrisk Henseende, spec. hvor der ere 3 Assonantser eller Heelriim i hver Verselinie.*
Döf (dafar), *f., Spyd.*
Dökkbrúnaðr *og* -brúnn *mörkebruun.*
Dökkva *(tilföies). — b) impers.:* dag dökkti *Dagen mörknedes. — 2)* dökkvask *slöves (om Öinene eller Synet).*
Dökkvi (-a, -ar), *m., noget, som tager sig mörkt ud.*

E.

Eiða, *f., Moder.*
Eiðfœrr *istand til at aflægge Ed.*
Eigin, *n., de nye Kornspirer paa Ageren om Vaaren (Fritzner).*
Eignar-maðr, *1) (ens) egen Mand. — 2) Eiermand.*
Eikisúla *Egestok.*
Eilífligr, *adj., evig.*
Einarðar-fár *mindre oprigtig, upaalidelig.*
Einarðmæltr *djærvtalende.*
Einbakaðr *bagt uden nogen Tilsætning.*
Einbani *eneste Banemand.*
Einberni, *„nu: -*birni*" gaaer ud.*
Einfalda *(tilföies:) — spec.* e. atkvæði *bruge Enkelttal i Tiltale.*
Einhjal *Samtale under fire Öine (Fr.).*
Einhugi *(som:). — b) fast bestemt paa* (e. ú e-t).
Einhyrningr *Eenhjörning.*
Einka (-aða), *v. a., udelukkende bestemme for eller til.*
Einka-maðr *enkelt Mand, den enkelte:* einkamenn en ei alþýða.
Einka-mál *(under* eink, *som). — b) Privilegium.*
Einkenning, *f., Udmærkelse.*
Einmenningr, *m., i* drekka e. *drikke saal. at hver drikker af sit Horn.*
Einmóðliga, *adv., standhaftigen.*
Einreikull *som vandrer om alene, uden Ledsagere.*
Einsetu-klefi *Eremithytte.*
Einsetu-líf *Eneboerliv.*
Einsetu-munkr *Eremit.*
Einsliga, *adv., særskilt, hemmelig.*
Einsligr *(som:). — b) eiendommelig, særegen.*
Eintrjánungr *en af en udhulet Træstamme dannet Baad.*
Einvala *og* einvalinn *udvalgt, udmærket.*
Einvirðing *Vurdering ved en enkelt Mand.*
Einvænn *som hvem man kan vente (det eneste, d. e.) Döden.*
Eirbaugr *Kobberring.*
Eitla (-aða), *v. a., gjöre haard eller skarp:* e. augum *see skarpt med Öinene.*
Eitrblástr *Inflamation foraarsaget ved Gift.*
Eitrfluga *giftig Flue.*
Eitrherða, *v. a., hærde i Gift.*
Eldbera = eldberi.
Eldbitr *bidende, skarp som Ild.*
Eldingar-steinn *Steenkul (?).*
Eldiskíð *(tilföies efter „et":) antændt, brændende.*
Eldtinna *Flintesteen.*
Ellisjúkr *svag af Alderdom.*
Elri, *n.,* = elrir.
Embættis-maðr *(mangler foran den anförte Forkl.) Tjener.*
Endrbati = endrbót.
Endrbœtingr, *m., (som det synes) et repareret Skib.*
Eplóttr, *adj.,* = apalgrár.
Eptirferð = eptirför.

Eptirgengi, *n.*, *Understöttelse*, *df: Tilhængere.*

Eptirglíkjari, *m.*, *Efterligner.*

Eptirlátligr *(som b) behagelig, som man kan finde sig tilfreds med.*

Erfiða *(under 1 som:), a) arbeide, bearbeide. — b) (see foran).*

Erfiðis-bót *Bedring af ens Lidelser.*

Erfiveizla *Arveöl, Begravelsesgilde.*

Ergi *(som:), a) blödagtig og usömmelig Lidenskab, Sandselighed; enhver lav og dyrisk Yttring af Lidenskaber eller Tilböieligheder; jfr* regi. — *b) (see foran).*

Ermadrög, *maaskee: Ærmefoder.*

Ernir, *nom. pl. af* örn.

Ertla, *f.*. *Erle (motacilla alba).*

Eskitöng *Stang af Asketræ.*

Ess (ers), *n.*, *Hest (især poet.).*

Eta *(under 1 som). — c) (pl.) Kræft (Fr.).*

Etju-tík *Jagttispe.*

Eyðiliga, *adv.*, *eensomt, i eensom Stilling.*

Eyðiligr, *adj.*, *let at foröde, tilintetgjöre, forgængelig.*

Eyðitröð *indhegnet Plads (Fold?) paa et afsidəs Sted (?) eller nedlagt indhegnet Vei.*

Eyðiveggr *Ruin af Vold eller Muur.*

Eyfit, eyfitar *og oprindeligere* eyvitar' *(etymologisk* eigi vitta = ekki vætta), *conj., slet ikke, aldeles ikke.*

Eyrna-búnaðr = eyrnagull *(see under* eyra).

F.

Faðerni *(som:). — b) Faderlighed; spec. i Tiltale (for* faðir).

Fága *L. 6* „þá skal eik f." *læs:* þá verðr eik at f.

Fagnaðar-vist *glædeligt, lykkeligt Opholdssted.*

Fagrhljóðr, *adj.*, *som har en smuk Stemme.*

Fagrlæti, *smukke Lader, indsmigrende Opförsel (Fr.).*

Fagrmálugr *som taler smukt.*

Fákhestr = fákr.

Faldr *(under 2 som). — Den nederste Kant af et Klædningsstykke:* í fald niðr *heelt ned.*

Fákunnligr, *adj.*, *sjelden.*

Fáliga *(som:). — b) i ringe Antal, sjelden.*

Fall *(under d, α) „Tid (tempus)" rettes til: Qvantitet.*

Falla *(under B, 1, c foran „besvime" indskydes:)* f. í brott.

Falljökull *(indskydes) eg. nedstyrtende Iisbjerg, Navn paa Havisens Iisbjerge; i Island (see foran).*

Falskonungr *uretmæssig Konge.*

Falspenningr *falsk Mönt.*

Fályndr *(foran den anförte Forkl.) af stadig, fast, sat Charakteer; nu (see foran).*

Falsa *(under 1 som). — c) beskadige:* f. brynju.

Fangari, *m.*, *Brydekæmper.*

Fangi, *m.*, *Fange (Fr.).*

Fanglítill *som giver lidet Udbytte.*

Fangstaðr *(indskydes) Sted til at tage fat i.*

Fangtaka *Tag, Bryden (Fr.).*

Fantr *(2) Forkl. rettes til: Landstryger; df nu i daglig Tale en Kjæltring.*

Farar-blómi *(rigtigere) Frugten, Udbyttet af en Reise.*

Farfúss *som gjerne vil reise, spec. som vil komme frem eller over.*

Farga *(som:), a) m. acc. trykke, mishandle. — b) (see foran).*

Fárhugr *Fjendskab.*

Farlami *som ikke kan reise videre, komme frem.*

Farlengd *(rigtigere oversat ved) ens hele Reise, ogsaa ofte = för i Almindelighed.*

Farningar-maðr = ferju-maðr.

Fársótt *farlig Sygdom.*

Fárœddr *lidet omtalt.*

Fásinni *(bedre) eg. Ledsagelse af faa, det at have kun faa Folk om sig i sin Tjeneste.*

Fastr *(under 2 som:). — c) som endnu staaer paa, ikke sluttet:* fast þing *(mods.* laust).

Fastríki *(som:), a). Tyrannie. — b) (see foran).*

Fat *(som:), 3) Fad (?); Kar*

eller andet, hvori man bærer eller flytter noget.

Fata (-aða), *v. a.*, = feta.

Fata-meiðing *Beskadigelse af Klæder (Huusgeraad?).*

Fátíðindi *sjelden Begivenhed (Fr.).*

Fátíðliga, *adv.*, *paa en usædvanlig Maade.*

Fèauðnu-maðr *Mand som har Lykke med sine Faar og sit Kvæg.*

Fèðrengr, *pag. 125, L. 8 skal staae imellem* feðra *og* feðrland.

Feðgin, *n. pl.*, *læs: n.*

Feðrbetrungr = betrfeðrungr.

Fègefinn *som har Lykke med sine Faar.*

Fègöfugr *(tilföies)*, *rig.*

Fèhirzlu-maðr = fèhirðir.

Feikn, *adj.*, = feiknligr; *skadelig.*

Feiti *(som förste Bet.:) Fedme.*

Fèkaup *(som:). — 2) Indbringende Handel eller Contract.*

Fèlagi *(som:). — b) mere hövisk Benævnelse paa det mandlige Lem.*

Fèlagliga, *adv.*, *i Fælleskab.*

Fella, *f.*, *Sammenföining.*

Felmtiliga, *adv.*, *som er forskrækket, med Forskrækkelse.*

Fengiliga, *adv.*, *paa en Maade som lover Fordeel eller Gevinst.*

Fenginn *(som III under* fá*) p. pr.*, *hengiven (til):* f. fyrir kvennaástir.

Fengsemi *Dygtighed og Held med Erhverv, spec. med Jagt og Fiskeri.*

Ferbyrðingr, *m.*, *Skjold af fire Lags Tykkelse (Fr.).*

Ferju-stútr *liden Færge.*

Ferju-skattr *Færgelön.*

Ferju-tollr = ferju-skattr.

Ferming (-ar), *f.*, *Confirmation.*

Fertugfaldr *fyrretyvedobbelt.*

Festar-fè = mundr *(Fr.).*

Festar-maðr *(som:). — b) en som har fæstet sig en Brud.*

Festar-mál *Trolovelse.*

Festar-öl *„Bryllupsgilde", rigtigere: Forlovelsesgilde.*

Fèsæll *(som:), 1) heldig med sine Faar eller Kreature. — 2) (see foran).*

Fífla, *f.*, *fjantet Kvinde.*

Fífla *(mangler under 2); ogsaa* fíflask á, at konu *bedaare, besove.*

Fífla (-aða), *v. a.*, *beröre paa en uanstændig Maade (Fr.).*

Fimask (-aðisk), *skynde sig, gjöre sig rede (Fr.)*

Fimbulfambi, *m.*, *Tosse.*

Fimmtar-tala *Femtal, Antal af fem.*

Fingr *(som). — 2) Ener (i en Talrække af arab. Tal).*

Finngálknaðr, *„metrisk" læs: poetisk (dog Ordet skal betegne en brat Overgang fra en Benævnelse el. Billede til en anden).*

Fiska-skip *(under* fiskr*), rigtigere Skib ladet med Fisk.*

Fiska-veiðr = fiskiveiðr.

Fiskifýla *Fiskerstank (Haansudtryk om en Fisker).*

Fiskiligr, *adj.*, *som seer ud til at man der vil faae nogen Fisk.*

Fiskilækr *Fiskebæk.*

Fiskimál = fiskimið.

Fiskisaga *Fortælling om indtruffen Fiskemængde paa et Sted; Talem.* fljúga sem f. *(om noget, der rygtes hurtig.*

Fitla (-aða), *v. n.*, *beröre med Fingrene.*

Fitskór *(vistnok rigtigere) Sko gjort af* fit *b (Fr.).*

Fjá (-ða), *v. a.*, *hade.*

Fjalla-sýn *Synet af Fjelde.*

Fjalldýr *Fjelddyr.*

Fjallgnýpa *Fjeldpynt, Fjeldhug.*

Fjallskógr *Fjeldskov.*

Fjalltindr *Fjeldtinde.*

Fjandsemi, *f.*, *Fjendskab.*

Fjár-far *(under* fè*, som). — b) Pengeanliggende, Forretning:* fara at f. sínu.

Fjár-fundr *Fund af Gods.*

Fjár-gróði *Tilvæxt af Formue.*

Fjár-gæzlu-maðr *Mand med Hensyn til eller Forvaltning af Penge eller Gods; Oeconom.*

Fjár-pynd = fèpína.

Fjarrborinn *fjernt ude beslægtet.*

Fjarrkominn *fjernere staaende med Hensyn til Berettigelse eller Forpligtelse.*

Fjarrtæki, *n.*, *det* að taka e-u fjarri, *Indvendinger.*

Fjár-tal *Beregning, Opregning af Gods, Taxering.*

Fjár-upptaka *etc. (foran den anförte Forkl. som:), a) =* fjár-taka *b. — b) (see foran).*

Fjórdagaðr *fire Dage gammel.*

Fjórðungs-sekt *Fredlöshed inden Fjerdingen.*

Fjórðungs-taka *Tagen af en Fjerdedeel.*

Fjórfaldr = ferfaldr.

Fjórmynntr, *adj.*, *forsynet med fire Spidse.*

Fjöld (-ar), *f.*, = fjöldi.

FJÖLGEIRUNGR, *m., Klædningsstykke sammensat af forskjellige og forskjelligt farvede Stykker (Fr.).*

FJÖLHÖGG = fjalhögg.

FJÖLKUNNR = fjölkunnigr.

FJÖLMENNILIGN, *adv., i Mængde.*

FLAGBRJÓSKA = flagbrjósk.

FLAKKA (-aða), *v. n., flakke, vanke omkring.*

FLANGI, *m., en Flös (?).*

FLATA-FOLD *Slette.*

FLATI, *m., Flade, noget fladt.*

FLATLIGA, *adv.,* = flatt: fara f. = fara flatt.

FLAUMR, *m., stærk larmende Bevægelse; Raseri; larmende Mængde.*

FLEKKA, *f., (som:), 1) et Slags Klædningsstykke for Overkroppen. — 2) (see foran).*

FLESKI, *n.,* = flesk.

FLEYGIKVITTR *löst Rygte.*

FLJÓTA *(under b som). — β) flyde, drive omkring; df som det synes Udtrykket:* ef fimm rúm f. *dersom fem Roepladser staae ubesatte. — γ) ikke synke, ueg. bjerge sig, komme ud af det.*

FLJÓTFANGI, *adj., som rask griber efter, til noget:* f. ráðs *som hurtig fatter Raad.*

FLJÓTVIRKT *hurtig Iværksættelse.*

FLÓÐSKÍTR *Gumpfod, Silkeand (podiceps arcticus).*

FLÓKA-ÓLPA *ærmelös Kappe af Filt.*

FLÓKA-STAKKR *viid og kort Filtkappe.*

FLÓKI *(som:). — 2) en Fisk, liden Flynder (Fr.).*

FLOKKSTJÓRI *Anförer for en Skare.*

ELOTNA *(förste Bet.) komme til at flyde.*

FLÓTTA-STIGR *Vei, ad hvilken man kan flygte (Fr.).*

FLÓTTREKA *jaget paa Flugt.*

FLÚÐ *(som:), a) lavt Skjær eller flad Klippe ved Vandets Overflade. — b) (see foran).*

FLUGSTIGR *(rigtigere)* = flóttastigr.

FLÚRR (-S), *m.,* = flúr *(?); Fröknop (?):* smákvistr með sínum f.

FLÝGILL *m., Flyveredskab.*

FLŒRÐGUÐ *falsk Gud, Afgud.*

FLÖKR, *n., Omstreifen.*

FÖKRA (-aða), *v. n., streife om.*

FLÖKKUNAR-MAÐR *Omstreifer, Landstryger.*

FNAUÐI, *m., Kujon.*

FÓÐRA *(som:). — 3)* = slíðra.

FÓÐRLAUSS *uden Foder eller Föde.*

FÓLGIT, *supin. af* fela.

FÓRA, *f., Rustning; jfr* herfóra.

FORBERG *Afsats eller fremstaaende Huk paa et Bjerg.*

FORBREKKT, *n. adj., nedadgaaende, heldende.*

FORDŒMI, *n., Fordömmelse.*

FORGISL *Gidsel.*

FORHUGSAN *Forsæt.*

FORHÚS *Forværelse*

FORLENDI *Slette foran eller neden under.*

FORLIGA, *n., med Heftighed eller Trods:* frelsi kirkjunnar var f. nítt.

FORMA *(ældre Brug) sigte efter (df* áforma).

FORMANNSKAPR, *m., Forstanderskab.*

FORMENNTR *meget dannet.*

FORMESSA *Formesse.*

FORNÁM *hvad der standser eller er til Hindring, Standsning, Modstand:* taka f. *gjöre Modryk, stride imod. —* 2) = hjalt.

FORNORÐR, *adj., eg. som bruger hedenske Ord, d. e. bandende.*

FORNORKTR *digtet i Oldtiden.*

FORNSÖNGR *Oldtidssang.*

FORRÍKR *meget rig eller mægtig.*

FORSKEPTI *(Forkl. rettes til:) bagerste etc., Haandgrebet.*

FORSLIGR *heftig, voldsom.*

FORSTREYMIS *(tilföies:) paa den modsatte Side af den, der vender mod Strömmen.*

FORSÖGN *(under 1 som). — b) Anordning, Ordre.*

FORTAKA, *v. a., afslaae, negte.*

FORTAKS-ORÐ *afslaaende Ord, Afslag.*

FORVÉ, *rimeligviis d. s. som ikke viet Sted* (úvígð mold).

FORVEÐJAÐR = forveði; *om en Gidsel, der har forbrudt sin Ret som saadan.*

FORVINDIS *for Vinden, i den Retning Vinden blæser.*

FORVIRKI *(som:), 1) Forarbeide, d. e. Gjödning eller andet Markarbeide om Foraaret. — 2) (see foran).*

FORÞÓTTR *Fjendskab, Fjendtlighed.*

FÓSTRLAND = fóstrjörð,

FÓSTRMÓÐIR *„Forstermoder", læs: Fostermoder.*

FÓTGANGANDI, *adj., som gaaer tilfods.*

FÓTLEGGR, *Talem.* kasta fótleggjum *döe.*

FÓTR *(1); Talem.* kasta fótum undir sik *tage hurtig afsted;* leggja land undir fót *skynde sig afsted;* á fœtr e-m *lige efter, umiddelbart efter en.*

FÓTTROÐ *Træden under Födder.*

FRÁFALL *(som :), 1) (eg. fortfalden) Ebbe. 2) (see foran).*

FRÁFŒRR = frár.

FRAMANDI, *adj., af Anseelse el. Betydenhed.*

FRAMFLUTNINGR = framflutning.

FRAMHLEYPI *Styrten frem; Oplöb.*

FRAMKRÆMD *(3) „Dristighed", læs: Driftighed.*

FRAMKVÆMR *eftertrykkelig, tydelig:* framkvæm vitran.

FRAMLEIZLA *(som:), a) Fremdragen:* f. lífdaga. — *b) (see foran).*

FRAMR *(under 2 som :), a) yderlig, vidtgaaende;* af, eptir fremsta megni *af yderste Evne. — b) (see foran).*

FRAMSETNING *Fremsættelse:* f. skips.

FRAMSTAÐA, *eg. Staaen fremme, det at holde sig frem eller foran i (Kamp eller til ens Beskyttelse).*

FRAMVEGS = framvegis.

FRAUS, *1. og 3. s. impf. ind. af* frjósa.

FRÁVIST *Fraværelse.*

FREMI *(tilföies :)* svá f. er *saasnart som.*

FRER og FREYR, *n., Frost;* at freyrum *ved den Tid paa Aaret, naar Frosten indfinder sig.*

FRERMÁNUÐR *(tilf.:) 2den Vintermaaned.*

FRIÐARLAND = friðland.

FRIÐGŒLA *venlig Tale, hvorved man söger at stille en tilfreds, komme i god Forstaaelse med ham.*

FRIÐLAUSS (= „friðarlauss" *gaaer ud) fredlös.*

FRIÐSAMR *fredsommelig.*

FRITT, *n. adj., (som af* friðr *der ikke findes) fredeligt, trygt, sikkert.*

FRJÁLSGJAFI *(som:). — 2) en som har givet en anden sin Frihed.*

FRJÁLSING, *f, Frelse.*

FRJÁLSLENDINGR, *m., en som besidder Jord, Landgods uden Skatter eller Afgiftspligt.*

FRJÓKORN *(tilf.:); Korn til Udsæd.*

FRÓÐLEIKR *(tilf. :); spec. Troldkyndighed.*

FRÓI (-a), *m.,* = fró.

FROSIT, *supin. af* frjosa.

FRUMFÓRN *Förstegröde, bragt som Offer.*

FRUMSMÍÐ *förste Forsög i noget.*

FRYGÐ *(tilföies:); Fryd, Lyst eller hvad der vækker Glæde og Nydelse.*

FRÝS, *1. s. præs. ind. af* frjósa.

FRŒÐIFÝSI *Lærelyst.*

FRŒÐINÁM *og* -NÆMI, *n., Lære, Skole.*

FRÆNDMÆR *ung og ugift Frænke, beslægtet Pige.*

FRÆNDSVEINN *ung Frænde.*

FUGLÞÚFA *Tue, hvor Fugle sidde el. have deres Plads.*

FULLBORÐA, *adj., med fuld Höide paa Siderne (om Skibe).*

FULLBÝLI, *n., tilstrækkeligt Forraad el. Besætning paa en Gaard.*

FULLLEIKSA, hafa f. *have nok at bestille.*

FULLNŒGJA, *v. n., være tilstrækkelig.*

FULLRÆÐA-SAMR *som tilgavns hjelper andre; kunde ogsaa bet.: som gjerne tager Deel i vigtige Anliggender, deres Afgjörelse.*

FULLSOFIT, *læses* for „FULSOFIT".

FULLSŒFTI = fullsvefti.

FYLGD *(tilföies under a:); Fölge, Ledsagere.*

„FYLGNSNI", *læs :* fylgsni.

FYLLI *etc. i denne Artikel ere 2 forsk. Ord forklarede, hvoraf det ene* (fylling) *er udeglemt; der skal staae:*

FYLLI *og* FYLLR (-ar), *f., Fylde, det at være fuld; spec. Mættelse.*

FYLLING (-ar, -ar), *f., Fylde;* f. tungls = tunglfylling. — *2) ueg., a) Opfyldelse. — b) Tidens Fylde.*

FYRIRBÓN *(som:). — b) Forbandelse.*

FYRIRDJARFA, *v. a.,* = fordjarfa.

FYRIRFARI *Forlöber, Varsel,* = undanfari.

FYRIRFERÐ *(som:), a) Dragen i Forveien. — c) (see foran).*

FYRIRGANGA *(som:), a) Gaaen foran:* gefr hann upp fyrirgöngnna *opgiver han at gaae foran (före Hesten ved Haanden). — b) ŋ (see foran).*

FYRIRHUGA *(som :). — b) tiltænke.* (f. e-m e-t).

FYRIRLÁT *Forladelse.*

FYRIRMENNI, *n., Formandskab.*

FYRIRMERKING *Forudbetydelse.*

FYRIRMÆLA, *v. a., m. dat., tale til ens Fordærv, forbande.*

FYRIRNEMASK *(som:). — b) afslaae.*

FYRIRSJÓN *(som:). — 2) (eg. Forvarsel) Vidunder, Spectakel:* vera gerr at f. (= at undri).

FYRIRVARP *hvad der kastes, opkastes foran, i Veien for.*

FYRIRÞYKKJA, *v. n., mishage.*

FYRIRÆTLAN *(som:). — b) dybt udtænkt Plan.*

FŒTA (-i, -tta, -tt), *v. n.,* = feta;

eiga um vandræði at f. *have at kæmpe med Vanskeligheder.*

Fölna *(som:).* — *b) forfalde (om et Huus).*

För *(under a); Talem.:* hafa, fara þá, slíka f., sem *(etc.) el.* hafa farir e-s *(gjöre, faae slig Reise, d. e.) opnaae det eller det Udfald, have den eller den Skjebne. — Spec. de Fattiges Omreisen blandt deres Forsörgere; ligel. om Tiggergang.*

G.

Gaddan, *n., et Slags Hovedbedækning (for Kvinder).*

Gagnauðigr *(som:). — b) (om et Bo) rigelig forsynet.*

Gagnfœrr *(som:). — 2) som kan före, bringe igjennem.*

Gagngört *(som:). — 1) strax, öieblikkelig. — 2) (see foran).*

Gagnsmeygiligr, *adj., som noget kan smutte igjennem.*

Gallharðr *(klingende haard?) meget haard.*

Gamalórar, *f. pl., Gaaen i Barndom.*

Ganglauss. *adj., som ikke kan gaae.*

Gangveri = gangari *el.* reiðhestr, *almindelig Ridehest i Modsætning til* vápnhestr *(Stridshest).*

Gap *(som:). — 2) Fjas, Overgivenhed.*

Gaps-maðr *kaad, overgiven Person.*

Gapuxi, *d. s.,* = oflátungr.

Garðsveinn *Tjener i en Fyrstes Gaard.*

Garðvörðr *Vagt i eller ved (især en Fyrstes) Gaard.*

Gauðrif *letfærdig Snak (anden Læsemaade* goðrif *Gudsbespottelse).*

Gaukmánuðr *Gjögens (Horsegjögens) Maaned, förste Sommermaaned.*

Geðdeigr *med lidet Mod.*

Geðfastliga, *adv., standhaftig.*

Geðfrœkn *tapper.*

Geðillr, *L.* 2, „*ranten*", *læs: vranten.*

Geðjaðr *(som p. pr. til* geðjask*)* e-m *som er efter ens Sind.*

Geðprúðr = geðrakkr.

Geðskjótr *rask i Sind.*

Geðsnarr, *d. s.*

Gefja (-u, -ur), *f., (Benævn. paa) et Spyd (Eg.).*

Geifla *(som:), 1) aabne Munden paa en vrængende Maade;* g. á e-u *tygge paa noget (med Biforestilling om Ulyst). — 2) (see foran).*

Geimi (-a), *m ,* = geimr *(?); Havet (poet.).*

Geirnagli *(indskydes i Linie 2 foran „til"), til Tangen, nu (etc.).*

Geirsíl *en Art Sild.*

Geislung, *Forkl. 1 gaaer ud, da Talem. vistnok er at henföre til* gisling *Speiden, Speideri.*

Geistill *(efter* geisli*:)* „i-s", *læs:* -ls.

Geitungr *(foran det anförte) et Slags Fugl, hvoraf det d. (see foran).*

Geldhafr *gildet Buk.*

Gelgja (-u, -ur), *f., som besl. med* galgi *synes det at betyde det, noget hænger i, en Stroppe, Hank, Lökke; df paa Grund af Ligheden en Gjelle (B). — I Edda forekommer det som Navn paa et Lænkebaand og en Pind, hvormed Enden paa et saadant fastgjöres (ved at skyde den gjennem en Lökke). — Nu ogsaa i det sammensatte* gelgju-ligr *om en mager Person med spinkle Lemmer, svarende til den substantiviske Betegnelse af samme Begreb* galga-timbr.

Geldneyti, *læses for* „gelneyti".

Genja (-u, -u), *f., Benævn. paa en Öxe.*

Geyja *(som:). — 2) v. a., bespotte,* g. goð *bespotte Guderne; jfr* goðgá.

Geymiliga, *adv., agtsomt.*

Geymingr, *m., eller* geyming, *f.,* = gaumr.

Geypná (-i, -ða, -tt), *v. a., indeslutte i Haanden* (gaupn).

Geysing *(tilf.:)* geysinga, *gen. pl., som adv.* = geysi.

Gildis-fólk *Folk af bedre Classe.*

Gildr *(som:). — 2) tyk.*

Gíma, „*stort*", *læs: stor.*

Gimsteinaðr *besat med Ædelstene.*

Ginhafr *en Art Havre.*

Ginnungr, *m., Nar:* göra sik at ginnungi.

GIZKI (-a), *m., (som det synes), et Stykke Dug; nu somme Steder i Island om et Fugleskræmsel (Stang med den överste Ende indsvöbt i et Stykke Dug).*

GJÁBAKKI = gjárbakki.

GJAFORÐ *(eg. Samtykke til el. Löfte om Giftermaal; df) (see foran).*

GJAFSTÓLL *Gavmildheds Stol, i Udtr.:* sitja á gjafstóli *være, vise sig gavmild (Eg.).*

GJÓSÆÐR = þjótandi (?).

GJÖFRÍFR = gjafmildr.

GJÖR(GER), *n., Gjær (?); df halvfordöiet Föde (?).*

GLEÐIKENNDR *munter, oprömt:* g. af drykk.

GLERPOTTR *Glaspotte.*

GLÍKLIGLEIKR *og* LÍKLIGL,- *m., Lighed; Analogie.*

GLÓFAÐR *med Handsker.*

GLÓSAN, *f., Forklaring.*

GLYGG *(tilf.:) Vindue:* öll glyggin váru af cristallo.

GLŒPYRÐI *bedragerisk Tale. — b) ondskabsfuld og lögnagtig Tale.*

GNADDR, *m., anden Form for* naddr.

GNELLA (gnell, gnall — gnullum, gnollit), *v. n., udsende en skarp (ligesom knaldende, klapprende) Lyd; skrige (om Höge).*

GNIST *el.* GNISTR, *n. el. m., Gnistren, Knittren, Bragen.*

GNÍSTR, *m.,* = gníst.

GÓÐLÍFI, *n.,* = góðlifnaðr.

„GOÐRŒKR" („guðrækr"), *læs:* goðrækr *etc.*

GÓÐSAMR, *adj., godgjörende, velgjörende.*

GÓÐSIÐUGR *hæderlig, som förer hæderlig Vandel.*

GÓLIGR *(foran det anförte: fager, smuk).*

GORMÁNUÐR *(tilf.:) den förste Vintermaaned.*

GRÁÐI, *m.,* = gráða.

GRAFINN *(under* grafa) sjór *huul Sö.*

GRAFNINGR *(tilf.:) ueg.* g. gátu *en Gaades (Udgravning, d. e.) Oplösning.*

GRANA, *see under* grön *(foran).*

GRANBEIN *det Been, der omgiver Fiskens Gab og hvori Tænderne sidde.*

GRANSELR *(Forkl. rettes til:) eg. Sælhund med Skæg eller Börster = den nu saakaldte* kampaselr *(phoca barbata).*

GRAP (-s), *n., Uveir.*

GRÁPENNINGR *graa Mynt el. Skilling (af blandet Metal).*

GRASDALR *en med Græs bevoxet Dal.*

GRASGEIL *en græsbegroet Fordybning.*

GRASHAGI, *m., Græsgang.*

GRASKYN *Græsart;* öllu því er graskyns var *som kunde henregnes til Græsplanter.*

GRASLOÐNA, *f., tæt og höit Græs.*

GRASSÓTT, *Græssyge, (Syge som kan cureres ved Græs); jfr* grautar-sótt.

GREIÐMÆLTR *som taler hurtig og flydende.*

GREININGAR-VIT *(eg. Skjelneevne) Forstand:* minnkaði mál hans ok g. *(om en Döende).*

GREN *(eller* greni); *(tilf.:) el. Hule i Almlh. for vilde Dyr.*

GREIP *(som:). — b) i Poesie om Klöer. — c) et med Greb forsynet Redskab.*

GRETTA *(Fordreielse af Ansigtet), see i* vingretta.

GRIÐFANG *(som:). — b)* heimilisfang *Opholdssted.*

GRIDDI, *m.,* = griðungr.

GRIÐMAÐR *(som:). — b) en som har Ophold hos en.*

GRÍMA *(som:). —* 2) *Nat (poet).*

GRÍNA *(som:). — b) grynte (Eg.).*

GRIPLUR *(Forkl. fuldstændiggjöres til) eg. Gramsen efter noget;* henda g. til e-s *ordret: paa en snappende el. gramsende Maade beröre, df ueg. paa en anagrammatisk Maade betegne.*

GRÓA *(som:). — 3) voxe, tage til:* gul (gol) grœr *(Blæsten), Luftningen, Vinden bliver stærkere.*

GRÓÐSAMLIGR, *adj.,* = gróðrsamligr.

GRÚFA *(under 2 som Forklar.:) lude, böie sig forover; ligge næsegruus (etc.).*

GRUNNFASTR *fast i Bunden.*

GRÆÐGI *(tilf.:) Lyst, Begjer, Iver.*

GRŒNKA *(som:). — b) som v. a., gjöre gröv (Eg.).*

GRŒNLAND, *L.* 2 *„Grenland" gaaer ud.*

GRŒNN *(som:). —* 2) *ueg. fersk:* grœnt kjöt, grœnir fiskar.

GUÐGEFINN *rigelig som Guds Gave (om Fiskeri).*

GUÐLIGA, *adv., paa en guddommelig Maade.*

GUÐSIFI *(tilf.:) el. Gudsön.*

GUÐSIFJA *(tilf.:) el.* guðdóttir.

GUL, *see* gol.

GULLARI *Guldörn.*

GULLBÖLLR *rundagtig Guldklump.*

GULLFUGL *Guldfugl.*

GULLGJÖRÐ *Baand af Guld.*

GULLHJALT *Guldhjalte.*

GULLMÁL *gyldne Inskriptioner, Runetegn eller Forsiringer paa Vaaben* (g. í sverði).

GULLORMR *Guldslange.*

GULLSMEITTR *med Guldbeslag.*

GULLSMIÐLIGR, *adj., som hörer til Guldarbeide.*

GULLSTAFR *Guldstav, Guldspiir.*

GULLSTEINDR *guldfarvet, forgyldt.*

GULLVIPPAÐR, *adj., med Guldblomster* (klútar gullvippaðir).

GUNGA, *f., eg. og oprindel. Betydn. Gynge (jfr ogsaa d. Gunge).*

GUSSA (-aða). *v. n., snakke om, yttre sig om, lade sig mærke med.*

GYGJA, *f., (som det synes) Grube, Faldgrube.*

GYMBING, *eller meer i pl.* gymbingar, *f., Narreri, Spot, Skoser.*

GÆFA, *„uden pl." rettes til:* -ur.

GÆFILIGT FALL *(casus dativus) Dativ, Hensynsform.*

GÆFU-LEYSI, *n., Vanskjebne, Uheld.*

GŒZKU-LAUSS. *adj.. ond.*

GÖRVARI, *m., Gjörer, Skaber.*

GÖTU-NISTI (nesti) *Reisekost.*

GÖTU-SKARÐ *Veiklöft eller det Sted, hvor en Vei gjennembryder en Bakke eller Jordryg, eller Kanten af en saadan.*

H.

HÁ (-i, -ða, -ð), *v. a., = (og senere Form for)* heyja. — 2) *(m. dat.) plage.*

HÁBRÓKAN, *f., det at* hábrókask; *Overmod.*

HÁBRÓKASK *(tilf.:); vise Overmod.*

HÁÐVARR *som vogter sig for Spot.*

HAFÐA, HAFIT, *impf. og supin. af* hefja.

HAFNAR-KROSS *Havnekors (som Havnemærke),*

HAFREK *(rigtigere) det som driver om paa eller op af Havet.*

HAFREKINN *(som:). — 2) dreven ud af sin Cours.*

HAFS-HÁSKI *Fare paa Söen.*

HAGFELLU-GARÐR = hagagarðr.

HAGLSTEINN *Haglkorn.*

HAKLANGR, *adj., med lang Hage; som cogn. den langhagede.*

HALA-BRODDR *Spidsen af en Hale.*

HALA-FERÐ *(som:), 1) de bagerste af en fremaddragende Skare; Bagtrop. — 2) (nu om) (see foran).*

HALA-STJARNA *Halestjerne, Comet.*

HALDORÐR = haldinorðr *(Eg.).*

HÁLEITISJARTEIN *Undergjerning.*

HÁLFHNEPPTR *halv-afkortet (om en Verseart).*

HÁLFKONUNGR *Konge over det halve Rige, som har maattet dele sit Rige med en anden.*

HÁLFRÆINGI, *m., en som halvveis er en* ræingi *(see d. O. nf.).*

HÁLFVERK *ufuldkomment, halvgjort Værk.*

HÁLFYRKI, *n., d. s.*

HÁLSFANG *det at tage om Halsen.*

HÁLSHÖGG *(mangler som:), 1) Slag paa Halsen. — 2) (see foran).*

HÁLSUND *Saar paa Halsen (Eg.).*

HAMARRIFA *Klipperevne.*

HAMFAGR *(med smuk Ham) af smukt Udseende (Eg.).*

HANDA-GERFI, *maaskee rigtigere (som det er blevet oversat) Ting, Töi man har med sig til forskjelligt Brug.*

HANDA-FERÐ *Hændernes Bevægelse (under Arbeide, Kamp etc.).*

HANDAR-GRIP *Haandfang (som Maal).*

HANDA-SAUMR *Syning eller Udsyning paa Handsker (?; jfr* sauma at höndum *under* hönd).

HANDBÆRR, *L.* 2 *„nu" læs: ogsaa ligesom nu.*

HANDGRIP *Griben med Haanden; df vilkaarlig Griben til, Behandling:* h. leikligrar persónu.

HANDLAG *„Haandelag", læs: Haandslag.*

HANDSAL *(som:). — b) Signet paa en Ring (?).*

HARÐARMAÐR *med haarde og kraftige Arme.*

HARÐHENDR *(som:). — b) streng.*

HARÐHOLDR *med haardt Kjöd, Legeme.*

HARÐHYGI, *f. indecl., Mod, Mandighed.*

HARÐREIÐR *med haard, stödende Gang.*

HARÐSKIPAÐR *med haardför, kraftfuld Besætning.*

HARMTÍÐINDI *bedrövelige Efterretninger; jfr* harmsaga.

HARMVITUGR, *adj.*, = armvitugr.

HÁRRAMR *(tilf.:) (som det synes, Udtaleform for* hárhamr).

HATTLAUSS *uden Hat, Hovedbedækning.*

HÁTTUNG (-ar, -ar), *f.*, = hætting.

HAUGSTAÐR *Sted, hvor der er en Höi.*

HAULL (-s, *uden pl.*), *m.*, *Brok.*

HAUSFASTR *fast i Hovedet* (hausfastar tennr).

HAUSTLAMB *(Forkl. rettes til:) Lam om Efteraaret, som har levet Sommeren over.*

HÈÐAN *(som:). — b) som præp. med* fyrir *paa denne Side af:* fyrir h. hafit.

HEFNA *(under 1 som:). — c) straffe. — d) anden Form for* efna.

HEFNDAR-HÖND *hevnende Haand (Herrens).*

HEFNISAMR *(tilf.:); som ikke undlader at hevne.*

HÈGÓMA-MAÐR *en Falskner, som udbreder en falsk Lære.*

HEILINDIS-KVEÐJA *lykkeönskende, venlig Hilsen.*

HEILSAMR, *adj.*, *sund (f. Ex. om et Opholdssted).*

HEILSU-GJÖF *Tilbagegiven af Sundheden, Helbredelse.*

HEIMBOÐ *(tilf.:);* h. við konu *Opfordring (fra Manden) til en fraseparerет Hustru om at tage hjem igjen.*

HEIMBÖLLR *Jordkuglen, vor Klode.*

HEIMIS- *i Sammensætninger almindel.* = heima- *el.* heimilis-.

HEIMVÁN *Haab om at komme hjem; df Haab om Forlösning til Evighedens Hjem, til det andet Liv.*

HEIPTMINNUGR, *adj.*, *som erindrer sig Fornærmelser og pönser paa Hevn.*

HEITSÖNGR *Sang, der ledsager Aflæggelsen af et Löfte (til en Helgen); kan ogsaa bet. lovet Sang (Afsyng. af Paternoster etc.).*

HÈLU-KULDI *Riimkulde.*

„HÈLUSKURR" *(under* hèla), *læs:* hèluskúrr.

HELVÍTIS-MAÐR *en som er hjemfalden til evig Fordömmelse.*

HERÐA-MUNR *Overmagt, Vold.*

HERÐU-GÓÐR *godt hærdet* (herðugóð öxi).

HERKJA (-i, -ta, -t), *v. n.*, *arbeide sig frem med Möie og Anstrengelse, knibe.*

HÈRKVÁMA *Hidkomst.*

HERÖR, *„forkynde fjendtligt Overfald og" maatte hellere udgaae.*

HESLIKYLFA *Hasselkölle.*

HESTAVÖNDR *Pidsk.*

HESTLÁN *Laan af en Hest.*

HESTREÐR, *n. pl.*, *Hestens Avlelem.*

HESTTAUMR *Bidselstömme.*

HESTVERK *noget, bevirket ved en Hest (om Skade tilföiet en anden Hest).*

HEYGJÖF *Ydelse af Hö (?).*

HEYRILIGR, *adj.*, *tilbörlig.*

HEYSTÁL *Höstak.*

HÍMA (-i, -da, -t), *v. n.*, *staae, hænge örkeslös paa et Sted (heraf vistnok* hímaldi, *altsaa ikke* hýmaldi); *hertil at henföre Tilnavnet* híma (Þórir h.).

HINDRVITTI, *f. indecl. el. n. pl.*, = hindrvitni.

HINGAT *(som:). — b) til denne Verden (jfr* hingatburðr): vita h. *have Bevidsthed om sin Tilværelse i denne Verden.*

HIRÐSKRÁ *Hoflov.*

HIRSI, *m.*, *Hirse.*

HIRTINGA-SAMR, *adj.*, *nidkjær i at revse, paatale.*

HIRZLU-MAÐR *Bevogter.*

HJALD, *n.*, *Lyd, Tale (poet.).*

HJALDR, *m.*, *Lyd, Tummel, Allarm; Kamp (poet.).*

HJÁLMHATTR *Hjelm.*

HJARÐRÆKR *(som). — 2) som kan drive, vogte en Hjord.*

HJARTA-DAUÐR *slövhjertet, föleslös, forhærdet.*

HJARTSÁRI, *adj.*, *meget öm.*

HJÁSTIGR *Bivei.*

HJÁSTÆLT *med et* stál *(Indskudssætning eller Indskudslinie) som Biindskud, ved Siden af den sædvanlige Plads (i fjerde Verselinie).*

HJÚKÓLFR *(tilf.:);* h. frásögu = frásaga *(Omskrivningen maaskee valgt med Hensyn til en Fortællings underholdende Charakteer).*

HLAUPA-FAR *ufredelig Streifen, Overfald.*

HLAUPA-PILTR *Ærendedreng.*

HLAUPFRAMR *(som:). — 2) opfarende, hidsig (til Angreb).*

HLAUPRÍFR, *d. s.*

HLEÐI, *m.*, *anden Form for* hlaði.

HLEYTI *(under 2); om Samleie:* eiga h. við konu.

HLEYTIS-MAÐR *(som:). — 2) en som forretter noget paa ens Vegne, vicarierer for ham* (h. fyrir meistara; til postulanna ok þeirra lögligra hleytismanna).

Hliðmæltr *ikke sagt ligefrem, indirecte;* hliðmælt, *n. s., subst., indirecte Udsagn (oratio indirecta), mods.* viðmælt.

Hliðskè *Sidevindue.*

Hljóð *(som:) Talem.:* koma á h., *at faae Nys om, komme paa Spor efter, at.*

Hljóðgóðr *lydelig, kladskende* (h. slagr í lófa).

Hljóðs-grein *(tilf.:); Accent* (hvöss, þung, umbeygilig h.).

Hluttekning *(som:). — b) Gramm., Participium (Tillægsform).*

Hlýða (hlýra?), *f., et Slags Skandsklædning el. Ræling paa Skibe (af Eg. sammenstillet med d. Lude).*

Hlýðni *(som:), a) Lytten, det at höre paa ens Tale:* gefit mèr h. ok hljóð. — *b) (see foran).*

Hnakkband = hnakkmiði.

Hnakkmiði, *Forkl. rettes til: den Streng, der gaaer til Ankerets forreste Deel* (hnakki, *Nakke, Hoved).*

Hneppsla, *see* nestla.

Hnettafl *og* hnottafl *(Forkl. rettes til:) Nöddetavl, Brætspil, Tærningespil, som spilles med Nödder (Tærning* húnn).

Hnúka, *Böiningen skal angives som:* -i, -ða, -t *el.* hnýk, hauk-hnukum, hnokit.

Hollr, *L.* 2 „sjálf", *læs:* sjálfs.

Hóls-munir *Hoveren, Praleri.*

Horfa, *L. 35* „horfaks", *læs:* horfask.

Hrakmagr *yderst mager, udmagret.*

Hrati, *see i* keralds-hrati.

Hraungata *Vei, Sti gjennem et* hraun.

Hraut, *1. og 3. s. impf. ind. af* hrjóta.

Hrefni, *L.* 2 *„förste" læs: femte.*

Hretviðri *stormende Uveir.*

Hreysask, *v. pass.,* = hrjósa (?).

Hrofna (-aða, -at), *v. n., forrives lidt:* sem hrofnat væri fyrir nagli.

Hrinda, *L. 1* „-i", *læs:* hrind.

Hróps-tunga *bagtalerisk Tunge, Person.*

Hrósari (-a, -ar), *m., Praler.*

Hrossgersemi *en kostbar, udmærket Hest.*

Hrossklyf *en Hests Byrde eller Dragt.*

Hrúðr *(Kjöns- og Böiningsangivelsen rettes til:)* (-rs, -rar), *m. og.*

Hrufa *(som). — b) spec.* = hrýfi, hrúfi.

Hrútmánuðr *(eg. den Maaned da Vædderne springe) tredie Vintermaaned.*

Hryfi, *n.,* = hrýfi, *f.*

Hryggknýttr *pukkelrygget, skrutrygget.*

Hræljómi = hrævareldr *(el. Lysning af den).*

Hrörask, *v. pass.,* = hrörna.

Húðskip, *Skindfartöi, Skindbaad.*

Húðþak *Skindtag.*

Húfa *(som:). — 2) Kuppel.*

Hugbleyðask, *v. pass., blive bange, tabe Modet.*

Hugða, *1. s. impf. ind. af* hyggja.

Hugðar-tal *fortrolig Samtale.*

Hugmaðr *modig Mand.*

Hugmóðr, *m., Heftighed, Overmod.*

Hugmóðr, *adj., heftig, fuld af Mod.*

Hugr, *L. 1, Böin.* „-s", *læs:* -ar.

Hugró, *L.* 2 *„Hjalt", læs: Hjalte.*

Hugrúnar *Runer, som give Viisdom.*

Hugveykr *af en svag Charakteer, frygtagtig.*

Huldar-höttr *Hat, man tager paa for ikke at kjendes.*

Hunda-sköll *Hundeglam.*

Húni, *m., den fornemste Brikke i Brætspillet* hnottafl *(Nöddespil), forestillende en Ræv el. en Björn.*

Húnn, *A, 2 bör hellere forkl. som: Knude, Knap paa Mastens Top, ofte enten forgyldt el. omgivet af gyldne Plader (Löv?),* húnspænir. — *(som:) 4) Tærning.*

Húnspænir *(gyldne) Plader el. Löv omkring Mastens Knap.*

Hurðar-oki *Dörrevle.*

Húsa-snotra, *den efter andre tagne Forklaring kan neppe være rigtig; til Gisningen ved* snotra *förtes man af Hensynet til Ordet* húsi, *hvis Formen i Udtr.* tjalda húsa *er at stole paa, hvor dette Ord nærmest maatte betegne den Indretning paa Skibet, som bærer Teltet. Men da* snotra *endnu paa Islands Vesterland almindelig bruges om en Blok eller Tridse (almindelig af et haardt og dyrt Træ), saa synes denne Forkl. af Ordet at maatte fastholdes. Muligen kunde altsaa* húsa-snotra *betyde enten en Tridse i den för omtalte Indretning for at hæve og spænde Teltet, eller Teltstangen selv, hvori saadan Tridse var anbragt. Hovedvanskeligheden frembyder Ordet* húsi *(Huus-Formeren, Huus-Yderen?). Jevnföres kan det nu almindelige Udtryk* þat húsir undir e-t *noget skydes saaledes*

op, *ligger saaledes, at det danner ligesom et Huus, Tag over et tomt Rum.*

Huttu-tuttu, *interj., udtrykkende den spörgendes Iver, = det engelske* hoity-toity.

Hvalföng (*som pl. til det anförte* hvalfang) *Hvalkjöd etc. som Spisevare, Forraad til Huset.*

Hvalr, *pl.* -ar *og* -ir.

Hvatskeyti *Overilelse.*

Hvirfill (*som:*). — *b*) *kredsformig sammensluttet Masse:* ráku saman í einn hvirfil heiðingja.

Hvirfing, *f.*, = hvirfingr.

Hvítakristr, *L.* 2, „*Hcdningerne*", *læs: Hedningerne.*

Hvítingr (-s, -ar), *m., en Art Hvale.*

Hvæsa (-i, -ta, -t), *v. n., hvæse.*

Hyggju-þrot *Opgivelse af noget, man har sat sig for.*

Hyja, *v. n., spotte* (*Eg.; jevnföres med d. huje*).

Hýlja *el.* hyla, *f., Dække.*

Hylming, „*Dölger*", *læs: Dölgen.*

Hæingr, *anden Form for* hængr.

Hækiliga, *adv., ivrigt, med stor Kamplyst.*

Hældreginn, *eg. som slæber Benene efter sig, gaaer med en svagelig Gang.*

Hældrepa, *v. a., eg. sparke til med Hælene; reent forsömme.*

Hœli (*som*). — 2) *Stilling i Kamp:* taka sèr h.

Hœli, *n.*, = hól; *df Pragt, Pomp.*

Hœsn, *see* hœns.

Hœtinn, *adj., tilböielig til at true.*

Hærlíki (*forklaret som:*) *laaddent Udseende (om et nyfödt Barn).*

Hættleggja, *v. a., vove, risikere* = leggja á hættu.

Höfga (-aði, -at), *v. n. impers.*, e-m höfgar *en falder i Sövn, i Blund.*

Höfuðbœr *Hovedgaard.*

Höfuðfagr *med smukt Hoved.*

Höfuðgjarnt (*som det synes en anden — rigtigere? — Læsemaade for* höfuðgrannt) *i:* e-m verðr h. *ens Hoved, Liv kommer i Fare.*

Höfuðgjöf *Hovedgave, stor Gave.*

Höfuðgrein *Hovedmoment.*

Höfuðgull *Guldstads til at pryde Hovedet med.*

Höfuðhlutr *og* höfuðshlutr *Overkrop.*

Höfuðmein *Sygdom i Hovedet.*

Höfuðmerki (*som:*). — *b*) *Hovedfane.*

Höfuðórar, „*m. pl.*", *læs: f. pl.*

Höfuðsyndgask, *v. dep. n., begaae en Hovedsynd.*

Höfuðsæti *Hovedsæde, Residents.*

Höfugligr. *adj., tung, besværlig.*

Hömlu-barði *Skib uden Aarer.*

Hönd (*herunder Talem.:* „hafa í tveim höndum við e-n" *med Forkl. rettes til:*) hafa eigi í tveim höndum við e-n *vise ingen Skaansomhed eller Eftergivenhed imod en.* — (*Tilf. blandt Talemaaderne:*) e-t ferr í hönd *noget stunder til, kommer paa;* veðr vex í hönd *Blæsten tiltager.*

Hörkull, *m.*, = hark 2; hófsk þá bardaginn með miklum hörkul.

Hörmugr, *adj., ulykkelig* (*Eg.*).

Hörum, *see* heyrum.

Höss, *adj., graalig* (*poet.*).

Hösvir, *m.*, (*Benævn. paa*) *en Træl.*

I, Í.

Íblár *blaalig.*

Íbygging *Beboelse.*

Ið, *anden Form for* it.

Iðgnógr *i Overflödighed* (*Eg.*).

Iðrmæltr (háttr) *den* (*Assonantsstavelsen*) *3 Gange gjentagende* (*Verseart*).

Ífang *Foretagende.*

Ígróðra (*tilf.:*) *hvori der er kommen Gröde (om Jorden om Foraaret).*

Íheitr *noget varm.*

Ílag (*som:*). — 2) = ítak.

Ílengja, *v. a., forlænge, forhale:* ef hann vildi slíkt eigi í. *hvis han lod det blive derved.*

Illferli (*som:*). — 2) *slette Vaner, slet Opförsel.*

Illhrysingr (-s, -ar), *m.*, = illhreysingr.

Illing (*tilf.:*) *slet Forehavende.*

Illkynduglıga, *adv., paa en trædsk, lumsk Maade.*

Illkyndugr *ondartet og trædsk, afskyelig.*

Illvært, *n. adj., neppe til at være:* mönnum var i. úti.

Ilma (*som:*). — *b) fornemme en vis Lugt, lugte:* i. daun.

Ilsporna, *v. a., træde (paa) med Foden.*

Ilstri, *n., en Træart (af Eg. antaget at være* = ölstr*).*

Innkváma (*som:*). — *b) Begyndelse:* i. mánaðar.

Ísarn, *f., Bedækning af Jern:* aldregi þá jamgóða í. sem þessor var.

Ístr, *f.,* = ístra.

Istöðu-mikill *som tager sig af mange Ting, gaaer frem med stor Myndighed* (ístaða, *ligesom det at* standa í e-u *være jevnlig sysselsat med).*

J.

Jafnbjartr *lige klar.*

Jafndigr *ligesaa tyk.*

Jafndœmr *upartisk.*

Jafnfrjálsliga, *adv., med ligesaa megen Frihed, Ret.*

Jafngamall *lige gammel.*

Jafnhollr *lige fuld.*

Jafnhugaðr *med jævnt, roligt Sind.*

Jafnlengi, *n.,* = jafnlengd. — *B) adv., lige længe.*

Jafnlyndi (*som:*). — *b) stadig Yndest.*

Jafnliga, *adv., jævnlig, tit.*

Jafnligr, *adj., billig. — b) i den best. Böining som subst. Lige, Næste, Medchristen.*

Jafnlítill *ligesaa liden.*

Jafnlitr *af samme Farve.*

Jafnljótr *lige hæslig.*

Jafnmaki *Lige.*

Jafnmenntr (*tilf.:*), *som er ens Ligemand.*

Jafnríkr *lige mægtig.*

Jafnröskr *lige rask.*

Jafntamr *lige vant.*

Jálkr (*som:*). — *b) gildet Hest, Vallak.*

Jarðhita, *f.,* = jarðhiti *(hvor der ere varme Kilder).*

Járnbútr *Jernstang.*

Járnhosur *Brynjehoser af Jern.*

Járnsmiðr *Jernsmed.*

Jóla-kveld *Juleaften.*

Jótunheimar *Jetternes Hjem, Land.*

K.

Kafa (-aða), *v. n., gaae ned i Dybet, dukke under.*

Kafhlaða, *v. a., lade indtil Fartöiet bliver synkefærdigt, overlade.*

Kafli, *L.3,* „köflum samani-", *læs:* köflum saman.

Kalda (-aða, -at), *v. n.,* = kólna.

Kalreip, *vistnok et Toug fra den forreste Kant af Seilet naar man seiler Bidevind, for at forebygge at man faaer Bagseil.*

Kapalín (*tilf.:*); *Skriver, Secretair.*

Kapítuli, *m., Kapitel.*

Kampi (-a, -ar), *m., Benævn. i daglig Tale paa en Mand med langt Skæg.*

Kappsnúinn *som holder fast ved noget, forfölger det med Iver og Strenghed (Eg.).*

Kárfasta = kárína.

Karfi (*2 tilf.:*), *Karpe.*

Kárhöfðaðr, *maaskee: med et Hoved, hvis Holdning og Bevægelser tyder paa Raskhed; læst som* karhöfðaðr *vilde det betegne: Hoved med mandigt Udseende.*

Karpmáligr = kappmáligr.

Kastvella *sprudende Syden (i en varm Kilde).*

Kaupi (*som*). — *b) Mage:* koma við kaupa sinn *træffe sin Mand.*

Kaus, *1. og 3. impf. ind. af* kjósa.

Kefling (*som*). — *2) det at knevle eller blive knevlet.*

KEIPLA-BROT *Brudstykke af Baade (see* keipull).

KELDUSVÍN *(tilf.:), d. Snarre (rallus aquaticus).*

KELL, *1. og 3. s. præs. ind. af* kala.

KENNIDÓMR *(som). — 2) Lærdom, Underviisning* (yfir farit allt smásveinligt nám ok kennidóm).

KENNISPEKI *Kjende-Evne.*

KENNIVALD *geistligt Herredömme.*

KERALDS-HRATI *et gammelt (?) större Kar.*

KERBROT *Brudstykke af et Kar.*

KERRU-MAÐR *den som kjörer, ager i en* kerra.

KERTI *(tilf.:),* rettr sem k. *rank (Ordet afledes af* kerra, *see* kertr).

KERTIRAK *Vægen i et Lys.*

KERTISVEINN *(foran det anförte) Kjertesvend, Lysholder (etc.).*

KERTR *(for* kerrtr *som p. pr. af* kerra *reise i Veiret), adj., opreist, rank; see i* hnakkakertr.

KETILTAK *det at stikke Haanden ned i en kogende Kjedel (et Slags Ordal).*

KETILVERÐ *Betaling for en Kjedel.*

KILJA, *f., Klædningsstykke, Bedækning.*

KILJA, *v. a., klage, fremföre Anklage el. Bebreidelse.*

KÍLL (-s, -ar), *m., en smal Vig el. Arm af en Havn; paa Islands Österland almindelig om en dyb og smal Flodarm med stille Vand.*

KINNAR-KJÁLKI *Kjævebeen.*

KIRKJU-BŒR *Gaard, hvor der er en Kirke.*

KIRKJU-MÆLGI *Snakken i Kirken (under Gudstjenesten.*

KJÖRVÍSLIGR *som er til at vælge.*

KJÖT *(rettes til:), (-s, pl. d. s.), n., Kjöd, i pl. Kjödforraad.*

KJÖTÆTR *som der maa spises Kjöd paa.*

KLAMBRAR-VEGGR *(Forkl. rettes til:) Vægge, Kile (som drives ind i et Klemmeredskab).*

KLAUSTRHÚS *Klosterbygning.*

KLIFAT, *n. p. pr. (til* klifa *gjentage), den gjentagende Verseart ɔ: hvor samme Stavelse forekommer i alle Assonantsstavelser gjennem alle Halvstrophers Linier.*

KLÓDÝR *Dyr med Klöer.*

KLOFI, *L. 1, „— a)", læs: — b).*

KLUNGR (-rs, -rar). *m., =* klungr, *n., (see foran, hvor i Slutningen „I" kan gaae ud); jfr* brynklungr.

KLYFJA (klufða), *v. a., =* kljúfa *(Eg.); forek. varieret med* kryfja.

KLÖKKR *(under 2) eftergivende, föielig etc. (see foran).*

KNAPPA-SVIPA *Svöbe, Pidsk besat med Malmdopper.*

KNAPPJÁRN *et Slags (chirurgisk) Brændejern (med Knap paa Enden?).*

KNEFA *(som), 1) eg. omslutte, tage fat med Haanden, den knyttede Næve. — 2) (see foran).*

KNÈSBŒTR *Knæhaser.*

KNÈSETJASK, *v. refl., falde paa Knæ.*

KNÈSIG *Synken i Knæerne, Knæk* (hafði aldrei fengit sár eða k. af nokkrum manni).

KNÈSKOT *(under 1) forrest: Fremskydning (etc.) „— for at stöde — noget" gaaer ud.*

KNÍFS-ÖXL *(ordret Knivskulder, d. e.) det överste, Hagen paa Knivsbladet lige ved Tangen.*

KNOKA *(som:). — 2) ueg. tvinge, nöde:* k. menn til ljúgvitna.

KÓL, *1. og 3. s. impf. ind. af* kala.

KOMPÁSAÐR *runddannet, cirkeldannet.*

KOMPÁSS, *m., Cirkel (?); noget som gaaer rundt (saal. som det synes om Skrue paa et Strenge-Instrument)*

KONUNGS-„BÓT" *(under* konungr), *læs:* konungs-boð.

KONUNGS-GIPTA *Lykke, som hidrörer fra en Konges Yndest.*

KONUNGS-SÓMI *(tilf.:), df: kongelig Höihed, Majestæt.*

KOSIT, *supin. af* kjósa.

KOSTALL, *adj., bekostelig.*

KOTMAÐR = kotbóndi.

KRAKA *(under 1 som). — b) trække op af Vandet ved en Hage el. lign. Redskab.*

KREPPINGR *(som). — 2) Krampe, Mavekrampe.*

KRINGLU-SÓTT *et Slags (Faare-) Sygdom, maaskee det nu kaldte* mein *el.* höfuðmein, *hvoraf Faaret bestandigt dreier sig rundt.*

KRISTNA *(som). — b) döbe.*

KRISTR *(som:), 1) den salvede:* k. drottins *Herrens Salvede. — 2) (see foran).*

KRITJA, *v. a. forskaffe sig lidt efter lidt og med Besvær, I.*

KRÓKNA, *v. n., krympes sammen, =* kropna.

KRÓKNEFR, *m., Mand med kroget Næse.*

Krosshús et Slags Bedehuus, hvor et Kors var opreist.

Krutr, m., Larm; = krytr.

Krypill (tilf.:) eller kryppill (etc.).

Kumba, f., Tærne, Trælkvinde (har Hensyn til en tyk og buttet Væxt; jfr kumbaldi).

Kumbldys Mindedysse, Gravhöi.

Kunna, 1, b, („hann mundi" etc.) hörer under c, α (senere).

Kurteiss (som). — b) smuk, deilig, vælig.

Kustr, sammentrukken Form for kvistr.

Kveðju-sending (sendt) Hilsen.

Kveisu-sullr Byld.

Kvelda (tilf.:); som v. impers. a: sólina kveldar Solen kommer i sin Aftenstilling, gaaer ned.

Kveldförull, adj., som vanker om, sværmer om Aftenen.

Kvenndyrr Kvindedör, den Dör, Kvinderne gik ind ad (paa Bagsiden af Huset?).

Kvennskr (som:). — b) kvindagtig.

Kvett, n., Kjöd (Eg.).

Kveykva (til kveikja; f., og som). — 2) Gjær.

Kvíslóttr, adj., med mange Grene.

Kýfingr, m., den som opdynger; see i audkýfingr.

Kylr (-s el. -jar, -ir?), m., Kjölighed, Kulde.

Kyndilmál Maalet paa en Fakkel el. et Lys (Kirkelys).

Kynja-mein et stort (legemligt) Onde.

Kyrtils-laf = kyrtilsblað.

Kýs, 1. s. præs. ind. af kjósa.

L.

Laðaðs-maðr Indbyder til et Gjæstebud (?): beið hann af því sem l. hans jarteina (som en der venter paa sine Gjæster?).

Laga-orð: tíu l. de ti Bud.

Laga-vörn Forsvar for Retten.

Lágliga, adv., lavt; i Stilhed.

Lambaðr, adj., med Lam (jfr lemd under lemba): ær loðin ok lömbuð.

Lamba-húss-hlaða Hölade (ved en Gang) forenet med et Lammehuus.

Lands-bý = lands-fólk.

Landseyra Dyrtid i Landet.

Landskekill Landstump; et lidet, ringe Land.

Landsýn (tilf.:); Talem.: e-m þykkir nökkut í landsýn (eg. synes at han endnu kan öine Kysten, d. e.) at der endnu er Haab.

Landvegr, Forkl. rettes til: Vei til Lands.

Langfingr Langfinger.

Langveggr en af de to længste Vægge paa Huset.

Lata, L. 2, „noget aftager", læs: noget sagtnes, aftager.

Látr, L. 2, „ælhundeleie", læs: Sælhundeleie.

Laufgjörð Lövkrands.

Launkárr taus, discret, see i ulaunkárr.

Laukjafn, skal vel snarere svare til rèttr sem laukr lige som laukr (poet.) en opstaaende Stang el. Mast.

Lausaklofi (efter Forkl. a i Parenth.) ɔ: au, ei, ey.

Lausn (som:). — 2) Lösepenge.

Lauss, „e) ueg", læs: 2) ueg., (og derunder tilföies som:). — η) hævet, sluttet: laust þing. — Senere „2") læs: 3).

Lè „(ljár, ljáir)"; læs: og (senere Form) ljár (-s, pl. ljáir, ljár) etc. — i Slutn. „jfr ljár" gaaer ud.

Leðrpanzari Læderharnisk.

Leiðisamr, adj., kjedsommelig.

Leiðitamr, „bede", læs: lede.

Leika, „f. indecl.", læs: n.

Leikbúðir Boder paa en Legeplads.

Leikferð Dragen hen til Deeltagelse i Leg.

Leikmaðr en som leger, holder af at lege.

Leikr (-s, -ar), m., Lægmand.

Leikvald de mægtige blandt Lægfolk el. disses Herredömme.

Leiptr, L. 1, foran „og" mangler: , n.

Leirbúð Leerbod, Leerhytte: líkamlig l.

Lesningr (-s, -ar), m., = lesning.

Lestreki („df ueg. Ærendesvend" gaaer ud, men tilföies som:). — 2) en som forestaaer Opsynet og Omsæt-

ningen af et Fartöis Last (eller en vis Deel af samme), Chargadeur.

LETISVEFN *Ladheds Sövn.*

LETR (*som*). — *b*) *i pl. Skrifter.*

LÈTTA-KONA *Jordemoder* (*af* lètti *i udvidet Betydning, Forlösning, Födsel*).

LÈTTIVINÁTTA (*mangler:*) *nogenlunde godt, venskabeligt Forhold.*

LEYNDAR-BRÈF *Brev med hemmelige Meddelelser.*

LÍÐA (*under 1 som*). — *c*) e-u líðr fram *et Arbeide gaaer frem, nærmer sig sin Fuldendelse.* — *d*) *abs.:* þegar leið, um leið *strax derpaa.*

LIÐMJÚKR *med böieligt Ledemod.*

LIÐR (*under 1, b tilföies:*) *pl.* liðir *Skamdele.* — 2) *læs: c.*

LIÐUGR (*tilföies under 2, b*) í liðugri norrœnu *frit oversat paa nordisk Sprog.*

LÍFLÁTINN *aflivet, död.*

LÍFLÁTS-DAGR *Dödsdag.*

LÍFLAUSS *livlös.*

LÍFLÍTILL *svag, som der er kun lidt Liv i* (*om nyfödte Börn*).

LÍFS-GÆZLA *det at agte paa sit Levnet, sin Opförsel.*

LÍFÆÐ (*tilf.:*) *og* LÍFÆÐR („*I*" *gaaer ud*).

LÍK (*som förste Betydn.:*) *Billede, Skikkelse* (*som 2, Legeme etc.*).

LÍKAMS-VIT *Sandser.*

LÍKAN (*Billede*), *see i* mannlíkan.

LÍKING (*tilf.:*). — *b*) *Lignelse:* með l. *lignelsesviis.*

LÍKLIGLEIKR (-s, -ar), *m., Sandsynlighed* (?), *Analogie.*

LÍKNAR-BRAUT *Naadens Vei.*

LÍKNESKI *etc.* (*tilföies:*) *Skikkelse, Form.*

LÍKULIGR, *adj., lindringsfuld.*

LIMHLAUPA (*rigtigere end* linhlaupa) *og* LIMHLAUPINN, *adj.,* (*som ligesom löber Lemmerne af sig?*), *som render alt hvad han kan* (*af Skræk*).

LIMI, *L.* 2, „*Gran*", *læs: Green.*

LÍMINGAR-STAFR (*Forkl. rettes til:*) *Dobbeltselvlyd* (*udtrykt ved et Bogstavtegn som:* á, æ, œ *etc.*).

LÍMSTOKKINN *stænket med Liim, med mugne Pletter.*

LINDITRÈ *Lind.*

LINDORMR *Lindorm* (?).

LINMŒÐINN *langmodig* (?).

LÍTILLÁTLIGR (*tilf.*). — *b*) *ringe:* l. atburðr.

LOÐINN (*tilf.*) — *b*) *med hele sin Uld:* ær loðin ok lembd. — *c*) *bevoxet med tæt Græs.*

LOKA-SVEINN *Dörsvend, Dörvogter.*

LUMA (*tilf.*). — 2) l. af e-u *give Slip paa* (*Ordet er vistnok besl. med det i daglig Tale forekommende*).

LUMMA *Haand, især om Börnehænder; jfr d. Lomme.*

LÚRA, *f., Rödspætte.*

LURKA (-aða), *v. a., banke, prygle med en Kjep.*

LÚSUGR, *adj., fuld af Luus.*

LYGNA (*tilf.:*); vinda lygnir *de stille af, falde.*

LÝR *el.* LÝRR (-s, -rar?), *m., Lyr* (*gadus pollachinus*).

LÝSIS-FAT *Fad, Tönde* (*etc.*) *med Tran.*

LÝZKA (*tilf. under 1:*) vel í lýzku *dannet.*

LÆKNIDÓMR (*og* lækidómr?) = læknisdómr.

LÆRDÓMR (*som:*). — *b*) *den lærde Stand, Geistligheden.*

LÖGBINDA, *v. a., befæste ved Love ved en lovformelig Tractat.*

LÖGFUNDR (*som*)[r], *a*) *Sammenkomst for at give eller forbedre Love.* — *c*) (*see foran*).

LÖGRINNR (-rennr), *adj., hvis af* lögr *og* rinna *som flyder ligesom* lögr, *oplöser sig i en flydende Tilstand, df. ueg. som oplöser sig til intet, bliver til Ingenting; men maaskee snarere af* lög *Love, altsaa: som efter Loven, med lovlig Grund kan blive tilbageviist, agtet for intet.*

M.

MAGÁLL (*tilf.:*), *Slaget.*

MAGNLEYSI, *Kraftlöshed.*

MAGNS-MUNR *Ulighed i Styrke, Magt:* fyrir sakir magns-munar *paa Grund af ulige Magt.*

MÁLAFYLGI (*foran den anförte Forklaring:*) *Understöttelse i en Sag etc., see foran* (*under* mál).

MÁLGÖGN *Taleredskaber.*

„MALLAUSS" (*S. 366*), *læs:* matlauss.

Málstund *Tid til at tale el. tale sammen.*

Málungi, *„til de" etc., læs: ikke til de etc. — Senere: „i", læs: men bruges nu kun i (etc.).*

Manna-tökur *Folks, Gjæsters Modtagelse.*

Mannhrun *Undergang af Folk.*

Mannmetnaðr *Anseelse.*

Mannr, *oprindel. Form for* maðr.

Manns-aldr *(tilf.:); et Afsnit af Menneskets Alder.*

Mannsifjar, *f., naturligt Slægtskab (modsat* guðsifjar).

Mannslag *Mandslæt, Manddrab.*

Mannstormr *stormende, ufredelig Mængde af Folk.*

Manvèlar, *f. pl., Elskovskonster.*

Mara *(tilf.:)* (i, -ða, -at?).

Marálmr *anden Form for* marhálmr *(hvor „l" kan gaae ud.).*

Margfalda *(som). — b) spec. sætte, bruge i Fleertal.*

Margkunnigr, *adj., som veed meget.*

Margsmugull *undersögende mangfoldige Ting el. i mangfoldige Retninger, nöiagtig:* margsmugul athygli.

Margstaðit, *n. sg. (p. pr.), adv., gjentagne Gange.*

Margvitr *meget vidende.*

Mark *(under f.:)* at marki *eftertrykkelig.*

Markstika *(som:), a) Stang el. Pind man sætter paa et Sted som Mærke (for igjen at finde Stedet). — b) spec. (etc., see foran).*

Marvaði *den der gjennemvader Havet, Benævnelse paa et Skib; df Talem. (nu almindelig)* troða marvaða *(dat.?) træde Vandet under sig, staae i Vandet.*

„Maskari", *læs:* máskári.

Matar-verðr *Föde, Madvare.*

Matbúa *„tillave Mad", læs: tillave Mad af.*

Matráð *Forskaffelse og Forvaltning af Madforraad el. ogsaa Födemidlers Uddelelse (til Trængende).*

Meðalhöfðingi *Hövding af almindeligt Slags.*

Meðalkvikendi *Mellemdyr, Dyr af Mellemclassen (med Hensyn til Störrelse).*

Meðalsiðarmenn *Folk med kun almindelig Opdragelse, el. kun middelmaadige i sædelig Forstand.*

Mega *(tilf. under d:); Talem.:* má mèr (yðr) þat er (sem) yfir margan gengr *mig (eder) maatte det vel ogsaa paakomme, som overgaaer saa mange (el. nærmere: for mig maa det stille sig som Mulighed, jeg kan ikke vente mig fritaget for det).*

Meining *(som:). — b) =* mein.

Meinyrði, *n. pl., krænkende Ord.*

Meistara-dómr *(som:). — b) ens Stilling som Læremester, Lærer:* var hann fenginn í meistara-dóm sæls Ísleifs byskups *sat i Lære hos ham.*

Merkorðr, *adj., hvis Ord, Beretning man kan fæste Tro til.*

Miðherðar *Mellempartiet mellem Skuldrene.*

Meta, *næstsidste L., „til hinanden", læs: skyde den til hinanden (etc.).*

Mikilgjarn *fordringsfuld, arrogant.*

Mikilgæfr *storartet:* svá mikit mannspell, at mundi þat verða mikilgæft *at vi vilde i höi Grad föle det.*

Mikilmæli, *n., store Ord, Stortalenhed.*

Mildgeðr, *adj., gavmild.*

Minnis-sjóðr *Hukommelsens Skatkammer.*

Misbrigða, *v. a., m. dat., forstyrre, behandle paa ulovlig Maade.*

Missvefni, *n., Sövn el. Soven ind til forskjellige Tider; uregelmæssig Sövn (Eg.).*

Mjósyndi *(tilf.:); jfr Mysunde (i Sydslesvig).*

Mjúkfingr, *adj., med blöde Fingre.*

Móask (-aðisk, -azk), *v. pass., fordöies.*

Móðligr, *adj., vredladen.*

Móður-hús *Moders Hjem, Fædrenehjem.*

Moldarflaga *tyndt Lag af Muld.*

Moldreykr = moldryk.

Mótburðr *Tilfælde.*

Mótimöglan *Knurren imod.*

Mótlauss, *adj., uden Sammenföining (om en Ring).*

Muna *(under 2, a tilf.);* m. várþingi *gjöre en Forandring med Hensyn til den Tid det holdes paa.*

Mundangleikr, *m., Maadehold.*

„Munfyllr", *læs:* munnfyllr.

„Munnferði", *læs:* munnferði,

Munni *(som). — b) Munding (jfr* Slès-munni), = mynni.

Munn-nám *Lære som meddeles gjennem Talen og Ordet* (munn-nám *modsættes* verk handa).

Munu *(som). — e) ligefrem udtrykkende et Fremtidsbegreb i Udtryk som:* þú munt mörg ágæt verk vinna, .. mörgum þjóðum til trúar koma *du vil etc.*

Mýktar-koss *et blidt Kys.*

Mylnu-hjól *Möllehjul.*

Myrkviðr *mörk Skov.*

Mœðisamr, *adj., möisommelig, besværlig.*
Mæra *rose, berömme; hædre (poet.).*
Mærð *Roes, Berömmelse; Digt, især til ens Priis (poet.).*
Mœri, *see i* landa-mœri.
Mæringr *en udmærket eller berömt Mand (poet.).*
Mærr, *adj., klar; skinnende, smuk; berömt, udmærket (poet.).*
Möttull *(rigtigere:) et Slags Overkjortel, Mantel, Kappe.*

N.

Náðhús = náðahús.
Naðr (-rs), *m., Orm, Slange (poet.).*
Nafnlíking *Navnelighed.*
Naga, *see* gnaga.
Nakkvarr *(under 1 som). — c) med Talord, omtrentlig.*
Nákvæma, *v. a., nærme sig (en).*
Nákvæmd, *f., Nærmelse.*
Nám *(under 2 som). — b) Sætning, Tanke- eller Begrebsudvikling, Definition.*
Námægðr *nær besvogret.*
Nasbjörg = nefbjörg.
Náttúrask (-aðisk, -azk), *v. pass., faae af Naturen, særkjendes:* pálma n. einsligra vexti.
Nauðsynjaðr, *adj., som har (noget) nödig.*
Nauta-karl = nautamaðr.
Nautr, *L. 3 efter Ordene „forrige Eier", læs: den Ting, man har faaet af en.*
Nefföl̈r *blegnæset.*
Nefniligr, *adj., (eg. navnlig)* nefniligt fall *Nævneform (casus nominativus).*
Nestangi *Næstunge.*
Nestla (-u, -ur), *f., (urigtig, som nu somme Steder,* hneppsla*), Stroppe, Knaphul (beslægtet med* nist*).*
Netja *(som), a) =* net; *ueg. Snare, Faldstrikke. — b) (see foran).*
„Niða-mykkr" *(under* nið*), læs:* niða-myrkr.
Niðgjöld *Böder for Drab af ens Slægtning.*
Níðings-ráð *en Nidings, et nederdrægtigt Anslag.*
Norðhvalr *Nordhval (balena vulgaris).*
Norrœna, *har i förste Betydn. Fleertal (paa* -ur*).*
Nýdreyrðr *som nylig har flydt.*
Nýfoluð *som nylig har faaet Föl.*
Nýgörr *nylig forarbeidet, istandbragt, frembragt.*
Nýlunda, *„I" bör gaae ud.*
Nýpa, gnýpa.
Nýsaumaðr *nylig syet.*
Nýsettr *nylig indsat.*
Nýtekinn *nylig modtaget, erholdt.*
Nývígðr *nylig indviet.*
Næfra-stúka *Ærme af Næver.*
Nœfrliga, *adv., flinkt, dygtig, paa en kyndig Maade.*
Nær, *L. 1 „adj.", læs: adv.*
Nærhendis, *adv., ved Haanden, i Nærheden.*
Nærkvæmr *(tilf.:); ogsaa =* nákvæmr.
Nærstandandi *nærværende.*
Næstabrœðrungr *Næstsödskendebarn.*
Nætr, *see under* nátt.

O, Ó.

Oddhagr *(tilf.:) og gravere (?).*
Óðræði, *n, hvad der foretages med Hidsighed el. i Raseri; df om Kamp (i Poesie).*
Ofbjóða *(„impers." gaaer ud og Udtrykket forandres til:)* e-m ofbýðr e-t *— „I" gaaer ud.*
Oflèttleikr *(tilf.:); megen, overdreven Munterhed.*
Ofra *(tilf. under b);* o. sèr *reise sig, yttre sig;* ofrask, *reflex., reise sig, hovmode sig.*
Ofran (-ar, -ir), *f., Reisning, Opstand.*

Ofrkuldi *utaalelig Kulde.*
Ofrvald = ofvald.
Ofrverkr *rasende Smerte.*
Ofryrða *tale dristigt, Ukvemsord imod.*
Ofrþungi *formegen (Tyngde), Last.*
Ofstríðleikr *rivende Fart, umaadelig Heftighed.*
Ofstœki, *f. indecl., Heftighed.*
Ofvægr = úvægr.
Oka (-aða, at), *v. a., i:* oka e-n (e-t) undir e-n *underlægge, gjöre underdanig.*
Olífakvistr *Kvist, Green af Olietræ.*
Olífaskógr *Skov med Olietræer.*
Olífatrè *Olietræ.*
Olífaviðr, *d. s.*
Opi, *m., Navn paa en magisk Rune.*
Orðferli, *n., Udtryksmaade, Udtryk.*
„Orðflang", *læs:* orðflaug, *f., (og n.?).*
Orðfleytask, *v. pass., rygtes.*
Orðfleyting *Rygte:* o. ofrast *et Rygte opkommer.*
Orðskrök *Skjeldsord.*
Orðvarps-maðr *en som lægger (gode) Ord ind for en, Talsmand:* o. fyrir e-n.
Órferð *Udflod (fra en Byld).*
Orlofa, *v. a., tillade.*
Órnám, *eg. Udtagen; spec. det at* nema (e-n) ór dómi *el.* kvið *etc. gjöre Indsigelse imod en som Dommer, Medlem af en* kviðr = ruðning.
Órr, *adj., ung; jfr* œrri.
Orrustu-ligr, *adj., som vedrörer, hörer til Kamp, Slag, militær:* orustulig speki *militair Kundskab.*
Órskipti (*el.* örskipti), *n. pl., vidunderlige, sære Begivenheder.*
Otrhundr *Odderhund.*
Óttanligr = óttaligr.

P.

Paðreimr, *m., (Væringernes Forvandling af) Hippodromos.*
Pakki (-a, -ar), *m., Pakke.*
Paxspjald *en Art Steentavle, hvorunder Reliqvier opbevaredes.*
Peðmaðr *en af Fodfolket (lat. pedestris); jfr* peð.
Píkstafr *Stav, Stok (med en Pig?).*
Pl ána (-aða), *v. a., (rettes til:) udslette, udstryge:* rit, plánat af vaxspjaldi; *nu i Ordet* afplána *bortfjerne, udsone (Synd, Skyld).*
Prestskyld *(Afgift til) en Præsts Underholdning.*
Prikstafr *(Forkl. rettes til:) et med en Prik særkjendt Bogstav (i den saakaldte Paasketabel).*
Prímstafr *(Forkl. rettes til:) Primstav.*
Prísa *(foran den anförte Forkl:) sætte i* prísund.

R.

Raddar-tól *Stemmeorgan.*
Ráðspella, *v. a., forföre.*
Rakka-víg *Hundekamp.*
Rakstr-maðr = rakstrar-maðr.
Rammyrkr = harðvirkr.
Ránföng, *n. pl., Röveri, rövet Gods.*
Rangturna, *v. a., m. dat., fordreie forvende, omvende.*
Ráshallr *med heldende Rendebane.*
Rauðfreknóttr *med röde Fregner.*
Rausnar-ráð *(som:), a) storartet Huusholdning, stort, pragtfuldt Huus. — b) (see foran).*
Regiligr, *adj., blödagtig, usömmelig* (blautlig kvæði ok regilig).
Regimaðr *feig Mand, Cujon.*
Reglu-staðr *Kloster.*
Reiðar-slag *Torden, I.*
Reifa-lindi *Rem, som vikles om Börnesvöb.*

Reki (*som*). — 3) *ueg., ivrig Driven paa, Forfölgen af noget.*
Rekkju-blæja *Lagen* (?), *Sengetæppe* (?).
Rèttleiki, *m.*, *det at være* rèttr (*lige*): r. stafs.
Rèttyrði, *f.*, *Sanddruhed*, *Retfærdighed.*
Rifblautr *blöd, lind* (*d. e. fed*) *paa Ribbenene.*
Ristu-bragð (*ridset, udskaaret*) *Figur.*
Rít (-ar), *f.*, *Skjold* (*poet.*).
Rói, *m.*, *see i* smároi.
Rós, *n.*, = rós, *f.*
Rostask (-aðisk, -ask), *v. pass.*, *forödes.*
Rót (-s, *pl. d. s.*), *n.*, *det indvendige af en Bygnings Tag, Loftsrum* (fara í rót upp eptir þeim hlut, er hón hafði þar eptir látit).
Rugga (*under 1 som*). — *b*) *m. acc.*, *forurolige:* rífa ok r.
Rún, *L.* 1-2, „*Rubogstav*", *læs: Runebogstav.*
Ryðfrakka, *f.*, = ryðfrakki.
Rœðingr (-s, -ar), *m.*, *Tale, Foredrag.*
Ræingi (-ja, -jar), *m.*, (*som det synes*) *Landstryger.*

S.

Safna (*tilföies efter* „*v. a.*"): *m. dat. og acc.*
Sala (*under b som:*); *Talem.:* e-m gengr allt at sölu *alle Lykkens Goder tilflyde en.*
Salkynni = salakynni (*Eg.*).
Salta (*som:*). — 2) *ueg.*, *udsætte til et fjernere Tidspunkt.*
Sálubúð = sáluhús (*under* sál).
Sálu-tíðir (*som*). — 2) *Vigilier, Helligaften för en Höitid.*
Samdœma, *v. a.*, *dömme sammen* (*den ene med den anden*).
Samfœddr *medfödt.*
Samhaldinn *vedholdende.*
Samjafn „*lege*", „*lege med*", *læs: lige, lige med.*
Samnetjask (-aðisk), *v. pass.*, *eg. vikles i samme Garn som en anden; indvikles i noget med en* (s. e-m í e-u).
Samsætis, *adv.*, *sammen tilbords:* sitja s.
Samtak (*som:*). — 2) *Samling, Optegnelse.*
Samvirðask, *v. pass.*, *stilles ved Siden af.*
Samvistiligr, *adj.*, *som holder sammen.*
Samvizka (*som:*). — *b*) *Bevidsthed:* heill at samvizku *med fuld Bevidsthed.*
Samþykkiligr (*som:*). — *b*) *enig med.*
Sannvænn *billig, retfærdig.*
Sárorðr, *adj.*, *som saarer andre med sine Ord.*
Sáttar-orð (*tilf.:*) *Indgaaelse af Forlig, Fred.*
Sauða-skurðr *Slagten af Faar* (*Beder*).
Sauðgrös *tilstrækkeligt Græs for Faar.*
Sauðr (*tilf.:*); *ogsaa coll.* = ásauðr.
Saurganar-maðr *en som besudler, vanhelliger.*
Saurmæli, *n. pl.*, *uteerlig Snak.*
Segi, *L.* 2, „*en fast Masse*", *læs: en sei Klump eller Masse.*
Seiðkarl = seiðmaðr.
Seiðr (-s, -ir), *m.*, *liden Fisk.*
Seiðstafr *Tryllestav.*
Seimr, *tilf. foran* „*jfr* hunangsseimr", *noget södt og honningagtigt:* s. ok hunang.
Selmánuðr *Sætermaaned, den Maaned man opholder sig i Sæteren.*
Seltjara *Beg af, blandet* (?) *med Sælhundetran.*
Sèrvitr *selvklog.*
Setu-eldar *Varmeild, omkring hvilken man sad.*
Setu-maðr *Gjæst, som tager længere Ophold hos en* (*til den foran anförte Betydning kan der neppe tages Hensyn*).
Seymis-þvingr *Tvinge, Garn af* seymi.
Seyra, „*I*" *i Slutn. gaaer ud.*
Siðar-nám *det at lære Skikke, hvorledes man bærer sig ad.*
Sigli, *n.*, *Halssmykke* (*Eg.*).
Sígóðr *bestandig god, behagelig* (*etc.*).
Sigrar-merki (*Seierstegn*) = sigraróp.

SIGRAR-ÓP = sigróp.
SIGRSTEINN *Seiersteen.*
SILFRDRJÚGR *temmelig godt forsynet med Sölv.*
SILFRHVÍTR *hvid, glindsende som (el. af) Sölv.*
SILKIDÝNA *Silkepude.*
SILKIBLAKA *Silkeslör.*
SILKIMERKI *Fane af Silke.*
SILKIPANZARI *Silkeharnisk.*
SÍNGJARN *(tilf.:); karrig.*
SJÁDREGINN *dragen op af Söen.*
SJÁLFVIRÐING *det at sætte sig selv höit, Indbildskhed.*
SJÓFŒRR *södygtig.*
SJÓNHVERFILIGR, *adj., forblændende, bedragerisk, falsk.*
SJÓREITR = mið *b, β.*
SKÁI (-a, *uden pl.), m., Bedring.*
SKÁLDFÍFLA-HLUTR *de daarlige Digteres Lod (af Drikken* Óðrærir).
SKÁLMTRÈ *klöftet Stykke Træ.*
SKAMMVÍSS *hvis Viden, Kundskab naaer kun kort.*
SKAPHÖFN *(tilf.:); Humeur.*
SKAPVARR *som vaager over sit Sinds Ligevægt, skyer al Opfarenhed eller Opbrusning af Lidenskaberne.*
SKAPVÆRR *som har et roligt Sind.*
SKARBENDINGR, *m., (Navn paa) en Messehagel med Kant el. Bræmme (?).*
SKARPR *(tilf. og stilles först under b:)* sköip skreið, skarpir fiskar *Törfisk.*
SKARTARI, *m., en som bærer prægtige Klæder eller Rustning.*
SKATI, *m., gavmild Mand (etc., poet.).*
SKATNAR, *n. pl., Mænd (poet.).*
SKATTTÖKUR *Skatter, Indtægter.*
„SKATVÁPN", *læs:* skotvápn.
SKAUÐ *(under 1 tilf.:); i pl.* skauðir *indbefatter det vistnok ogsaa Pungen (paa en gildet Hest).*
SKEFLINGR, *m., Bullen af et omhugget Træ.*
SKEGGÖLD *Öxealder.*
SKEGGHVÍTR *hvidskjægget.*
SKEIFLIGA, *adv., skjævt, forkeert.*
SKELGJASK (-disk), *v. pass., blive skjæv.*
SKELMAÐKR *Skælorm.*
SKEMMTUNAR-MAÐR *en som underholder med Fortællinger, Fortæller.*
SKEPTIMAÐR = skeptismaðr.
SKERGARÐR *Skærgaard.*
SKEYTINGR (-s, -ar), *m., Skubben, Stöden tilside.*
SKILJA *(b);* s. sæng *(tydeligere:)* við konu *afholde sig fra at dele Seng (fra Omgang med) sin Hustru.*
SKILVÆNN *forstandig (eg. af hvem man kan vente at han gjör fuld Skjel, tilbörlig forretter noget, er sin Stilling voxen).*
SKIMUÐR, *m., (Benævnelsen paa en) Hangedebuk.*
SKINA, *f.,* = skin.
SKINNHVÍTR *med hvid Hud.*
SKINNÞAKIÐR *med Skindtag.*
SKIPA-STÖÐ *Ankerplads.*
SKIPFERÐ *Reise med et Skib, til Skibs.*
SKIPFÖR, *d. s. (den foran staaende Henvisning til* skipa-för *er feilagtig).*
SKIPGJARN *higende efter at ödelægge Skibene:* skipgjörn áföll.
SKIPNASK, *v. pass., blive bedre, formildes.*
SKIPPRESTR *Skibspræst.*
SKIPT(-ar), *f., (= Græsk* ἐσκέβιτον) *i:* Væringja-skipt *Væringernes Qvarteer i Constantinopel.*
SKÍRIÞÓRSAPTANN *Skjærtorsdagsaften.*
„SKÍRLSL", *læs:* skírsl.
SKÍRNAR-BRUNNR *Brönd til at döbe i.*
SKÍRNAR-DÓTTIR *Guddatter.*
SKÍRNAR-KUFL *Daabsklæde.*
SKÍRSLAR-ELDR.
SKJÓÐU-PUNGR *Skindpung.*
SKÓLA-BRÓÐIR *Skolekammerat.*
SKOLTR *(som:). — 2) (som det synes) Öielaag:* bæði hennar augu sukku með sprungnum sjáldrum — hún hafði hjá sèr vatn G.r biskups ok bar þat upp í skoltana.
SKÓNÁL *Naal, hvormed Skoe syes.*
SKONS *(en lille) Lampe.*
SKRAFMÁLIGR, *adj., sladdervorn.*
SKRÁMR, *m., (den blege; Benævn. paa) Maanen.*
SKREFA (-aða, -at), *v. n., gaae eller springe med lange Skridt.*
SKRIPTA-MAÐR *en som staaer aabenbar Skrifte.*
SKRÚÐMAÐR *Mand, som holder af Pragt.*
SKRÚÐVÍKING *stadselig, pragtfuld Vikingeseilads.*
SKULU *(L. 7:)* „skal eik fága", *læs:* verðr eik at fága.
SKUR *eller* SKURUR, *f. pl., anföres som noget af en Mandel (?), som hverken er Skal eller Kjerne.*
SKUTLA *(som:). — 2) ueg., bortskjöde (?).*
SKYLDAR-MÁL *vigtig, magtpaaliggende Sag el. Forretning.*
SKÝÞAKTR *skybedækket.*
SKŒTING, *tilf. foran Forkl.: f.*
SLÁ, *næstsidste Linie S. 505,* „slæf", *læs:* slær.
SLAFASK *(for* slæfask, slævask?),

v. pass., sagtnes, aftage (f. Ex. om Vinden).

Sleppr, *adj., som giver slip, lader (Leiligheden etc.) fare; impers.:* e-m teksk sleppt til *det gaaer en uheldig paa Grund af hans Efterladenhed.*

Slíðrbeitr, *adj., hvas i Skeden, skærende Skeden.*

Sloka (*tilf. foran Forkl.:*) (*d. sluge.*).

Smán (*tif.:*); *Skjændsel, Udaad.*

Smaragðligr, *adj., smaragdlignende.*

Smárói *kort Ro el. Lindring, Lise.*

Smáskorinn *med fine, kvindelige Ansigtstræk.*

Smásveinligr *som passer for smaae Drenge:* smásveinligt nám.

Smeittr, *see i* gullsmeittr.

Smiðju-blástr *Blæsen i en Smedie; Jerns Tilberedning.*

Smiðju-sveinn (*Smedjesvend*), *Smedelærling, Smedesvend.*

Smjörspann *Smörkar.*

Smortr, *m., en kaad Praler.*

Smurning, *f.,* = ólean.

Smyrja (*som*). — 2) *give den sidste Olie,* = ólea.

Snart, *1. og 3. s. impf. ind. af* snerta.

Sneisa (-i, -ta, -t), *v. a., danne en* sneis *paa noget; spottende Udtryk:* s. mör sinn *enten fylde sin tykke Mave eller puste sig op (af Overmod).*

Snjófall, *see* snæfall.

„Snmarhluti" (*S. 560*), *læs:* sumarhluti.

Snubba (*som:*) — 2) *ueg., fornærme, fortrædige*

Snurtum, *1. pl. impf. ind. af* snerta.

Snót, *L. 2, „viltig", læs: klögtig.*

Snöfrligr *„hovedkulds", læs: behændig.*

Sóknar-maðr (*som:*) — c) *Angriber.*

Sólar-stafr *Solstraale.*

Sóma-semd *Ære, Hæder.*

Sónar-dreyri *Offerblod, Forsoningsblod.*

Sperra (-i, -ða, -t), *v. a., udstrække:* s. fætr frá sèr.

Spíta, *see* spýta.

Spjótbrot *Spydstump.*

Spjótkrókr *Spydshage.*

Spjótkurfr *Spydskaft (?).*

Sproti (*som*). — 2) *Heftenaal, Heftepind (?):* (fetlar) gulli lagðir ok góðum sylgjum búnir ok sprotum.

Sprund, *n., (poet. Benævn. paa) en Kvinde.*

Spýja, *„Spye", læs: Spyen.*

Spýta (*f. og v.*), *rigtigere Form end* spíta.

Spýtingr (-s, -ar), *m., maaskee* = húðkeipr *i den nu brugelige Betydn.: Skind el. Hud omdannet til en Sæk ved at Kanten trækkes sammen paa to Træpinde* (spýta), *nedenfor hvilke Forbindingen finder Sted.*

Staðr (*under* s, *som*). — *b) Mod og Kraft:* ef þú þykkist munu gera stað i hestinn.

Stafnhaf *Stavnens Retning:* snúa svá stafnhafi *styre den Cours, paa den Vei.*

Stafnkasta, *v. a. impers.,* skipi stafnkastar *det kæntrer.*

Stálbogi *Staalbue.*

Stálhaugr *höiformig Masse af Staal.*

Stallhelgr *alterhellig, hellig formedelst Alter.*

Stallr (*som*). — *f) Staaplads (?).*

Stálpíka *Staalspids (?), et Slags Huggevaaben af Staal (for* stálspík *?).*

Stálspjót *Staalspyd.*

Steinklæði (*maaskee*) *Tapet af forskjellige Farver.*

Stètta (*tilf. under 3, a:*); *gavne, komme til Nytte.*

Steytr (-s? -ir?), *m., Stöd.*

Stíga (*under 1 som*). — *e)* s. fram (af heiminum) *döe.*

Steypa (*som*). — *III)* steyptr, *p. pr., n. g., stöbt; overstöbt; df bedækket med:* steyptr hrufu *bedækket over hele Kroppen med spedalske Saar.*

Stjórn (*under 1, b:*) *„át", læs:* at; *som: c)* = stjórnborði: land á s. *paa Styrbordsside.*

Stjórnvið = stýrihamla.

Stjörnu-, *see under* stjarna.

Stjörnu-vegr *Stjernevei, Stjernebane.*

Stolinn (*under* stela *3 som*). — *b) stjælende, tyvagtig:* með stolinni hendi *med stjælende Haand, paa tyvagtig Maade.*

Stórafl (*eg. megen Styrke*) af stórafli *med megen Kraft, af alle Kræfter.*

Stórglœpsamligr, *adj., meget forbryderisk.*

Stórleiði *lang Vei.*

Stórlendur *store Jordstrækninger eller Jordlodder.*

Stóróp *stærkt, vældigt Raab.*

Stórsamligr, *adj., heftig, voldsom.*

Stórþurft *stor Nödvendighed.*

Strá, *Udtr.* fara í strá *oversættes ved at sprede sig* (strá *Straa*); *maaskee er det snarere at gaae adspredt*

og Ordet at opfatte som femin. = strjál *el.* strjálingr.

STRANDVARPA *Fiskergarn.*

STRÍÐMÆLI *haarde, revsende Ord.*

STUNDLIGA, *adv., timelig; strax (?)*: veitir guð þeim þegar s. þar í mót fagra rèttarbót.

STYRKINDI, *n. pl., Bestyrkelse, Bekræftelse.*

STÖÐVA *(som).* — 2) *fastsætte, bestemme:* s. ráðagörð.

STÖKKVIBRAGÐ *uventet, pludseligt Puds, overraskende Handling:* nú hafa orðit í stökkvibrögð, *rigtigere end Udgavens:* í stökkvi brögð.

STÖKKVILL = stökkull.

SÚLA *(som:).* — 2) *et Slags Fugl,* = hafsúla.

SÚLU-FUGL = súla 2.

SUMKA (-aða, -at), *v. a., forbruge.*

„SUNDRGREINLIGR", *læs:* sundrgreiniligr.

SUNNANÞOKA *Taage fra Sönden.*

SURTA-LOGI *Surts Ild (som skal fortære Himmel og Jord).*

SURTAR-BRANDR *et Slags Fossil, I.*

SÚTFENGINN *kummerfuld:* s. tregi.

SVARMR, *m., Larm, Tumult (d. Sværm).*

SVARTLEGGJA *den sortskaftede (Öxe).*

SVEFNA-SÝN *Drömmesyn.*

SVEIFA (-i, -ða, -t), *v. a., bringe til at vige, paa Flugt.*

SVEITAR-MAÐR *(under* sveit*)* „sveitunni", *læs:* sveitungi.

SVEITAR-RÆKR, *tilf. efter Ordene: „bör jages": el. bliver fordreven.*

SVELLA *(som).* — 2) *faae Svulst:* sauðr svellr *faae Svulst i Yveren.*

SVENA *og* SVINA (-aða), *v. n., svinde, indsvinde, formindskes.*

SVINKA (-aða, -at), *v. n.,* = sukka *(?).*

SVIPVÍSI, *f., Ustadighed, Falsked (Eg.).*

SVÖPPR *(som).* — 2) *Sop, Boldt.*

SÝLDR, SÝLING, *rigtigere Former end* síldr, síling.

SÝR, *f. (?), en Ret af Kalvetarme, et Slags Kallunmad.*

SYRPU-ÞINGS-LÖG *et Slags Narrespil, hvorved Things- og Rettergangsmaaden efterlignedes el. carikeredes.*

SÝSLREKR *som kan faae sit Ærende udrettet.*

SÝTILIGR, *adj., bedrövelig, kummerfuld:* s. harmr.

SŒKJA, *S. 576, L. 20,* „v.", *læs:* s.; *senere L. 48* „at", *læs:* at.

SÆKONA *Havfru.*

SŒTI *(tilf.); i Tiltale:* s. mín *min söde.*

SÖGU-MAÐR *(som).* — 2) *den en Fortælling beretter om.*

SÖNGÞILI *Panelet mellem Choret og det övrige af Kirken.*

SÖTRA *(tilf. foran det anförte):* s. vatn úr lófum sèr.

T.

TAFLPUNGR *Pung, hvori Brikker gjemmes.*

TANNBELTI *Fruentimmerbælte med Tandperler.*

TANNVARA *Hvalrostænder.*

TÁRFELLDR *som fælder Taarer.*

TÁRLIGR, *adj., som ledsages af Medlidenheds Taarer.*

TEINVÖNDR = viðarteinungr.

TEPPA *(som).* — *b)* t. aptr eyru *tilstoppe Örene.*

TEYGILIGR, *adj., tillokkende.*

TÍÐA-FŒRR *i Stand til at besöge Gudstjenesten.*

TIGI *(vistnok rigtigere end den foran anförte Form* tygi*), n., Ord for noget (oprindel. maaskee Ord, Betyden, Betegnelse?), df det Forhold, at en kan gives Skyld for noget:* vera í t. til e-s *(see foran; saal. maaskee den anden Talemaade* komask í t. við *ifölge Grundbet.* = komask í tal við; *jfr* vera í þingum við).

TIGINLIGR, *adj.,* = tiguligr.

TIGURLÆTI = tigurleikr.

„TIKSTILLING", *læs:* tilstilling.

TILKOSNING, *f., Udkaaren;* er hann vænti sèr lengra lífs tilkosningar *at der for ham var bestemt et langt Liv.*

TILLAGA-SÚRR *som kun giver modvillige, afslaaende Svar.*

TILLEIÐING, -LEIZLA *Bevirken, Virkning.*

TILLÖG (*som c under* tillag *1) tilliggende Afgifter.*
TILVERKAN, *f., Tilvirken, Fortjeneste.*
TINGJA (-u, -ur), *f., Spænde (?).*
TORBREYTR, *adj., vanskelig at passere.*
TORFA (*som*). — *c) især i Sammensætninger, en Banke.*
TORFELLDR = (*og oprindeligere Form for?*) torveldr.
TORFLEIKR *Leg, hvorved to Partier kastede paa hinanden med Grönsværstykker* (*nu* torfkast).
TORUNNINN *som vanskelig udföres eller overvindes.*
TREGÐALAUST *uden Modstand eller Hinder.*
TRIPLA (-aða, -at), *v. a., eg. gjöre trefold; df abs.: synge trestemmigt.*
TRÚLÍTILL *som har en svag Tro.*
TRÚNAÐAR-KONA *Kvinde, som man betroer sig til.*
TRÖLLSKAPR, *L. 6* „þórsdœlir", *læs:* þjórsdœlir.
TRÚNAÐAR-TÓMR *trolös.*
„TTRAUSTATAK" (*S. 603*), *læs:* traustatak.
TUSKA (-aða, -at), *v. a., stöde, drive fra det ene Sted til det andet,* = hrekja.
TVÍDYRR, *adj., med to Döre* (*hver paa sin Side*).
TVÍGÖRR *dobbelt:* tvígör brynja.
TVÍKVÍSLÓTTR *tvegrenet, tveklöftet:* tvíkvíslótt skegg.
TVÍMÆLINGR, *m., Mad til el. i to Maaltider.*
TVÍSYNGJA, *v. a., synge tostemmigt.*
TYLLU-SÆTT (*tilf. efter* „*usikkert*"): *el. forelöbigt (?).*
TÆLA (*som*). — 2) *v. n.,* t. um e-t (e-n) = véla um *behandle, bemagte.*
TÖK (*under* tak *1, a, tilföies efter* „*Brydekamp*") *eller Hestekamp* („*I*" *gaaer ud*).

U, Ú.

ÚÁHLÝDINN *som ikke lytter til andres Raad el. Forestillinger.*
ÚALDAR-FLOKKR *Flok af Rövere, Tumultuanter el. desl.*
ÚÁRANS-AUKI *tiltagende Uaar, meget slet Aaring.*
ÚAUÐLIGR *ikke ringe med Hensyn til Mængde el. Styrke;* ú. flokkr.
ÚBLÍÐR *fortrædelig.*
ÚBRÆÐILIGR, *adj., usmeltelig.*
ÚDÝRÐ *Skam, Skændsel.*
ÚDŒMA-VERK *uhört Gjerning.*
„ÚFALDI" (*S. 626*), *læs:* úlfaldi.
ÚFRÁR, *egentlig seen i sine Bevægelser; svag, svagelig:* ef barn er svá úfrátt at eigi má presti ná (*ɔ: for at döbes*).
ÚFRELSA, *v. a., gjöre ufri, beröve Frihed eller Selvstændighed.*
ÚFÖLR *ikke bleg; ublakket.*
ÚGAUMGÆFI, *n. el. f.,* = úgaumgæfð.
ÚGLEÐIS-KLÆÐI *Sörgeklæde.*
ÚHALTR *ikke halt.*
ÚHRAKLIGR, *eg. som ikke er* hrakligr = úhrakinn.
ÚHULDR *ikke dækket el. skjult.*
ÚHÆTTIR *Uskikke.*
ÚJAFNAÐAR-FULLR *uretfærdig, voldsom.*
ÚJÁTTAT *ikke samtykket, afslaaet.*
ÚKOMINN (*som:*). — *b) tilkommende.*
ÚLAUNKÁRR *aabenmundet, indiscret.*
ÚLEYNILIGR, *adj., umulig at skjule.*
ÚLÍKR (*som:*). — *2) uskikket.*
ÚLJÚGFRÓÐR *som er i Besiddelse af paalidelige Sagn el. Efterretninger.*
ULLKLÆÐI *Uldklæder.*
ÚLÆSS *som ikke kan læse.*
UM (*tilf. under II som:*). — *3) i andre Forhold, ud over, mere end:* um sjálfum sèr *foruden sig selv.*
ÚMEGÐAR-MAÐR *en som har mange at forsörge.*
ÚMJÚKR (*tilf.:*); *Talem.:* úmjúkt leggsk á með e-m *deres Forhold bliver ublidt, fjendtligt.*
UNDIRGRÖPTR, *eg. Undergravning, df hemmelige og lögnagtige Anslag el. Intriguer.*

UNDIRSTAÐA *(som:). — 3) Forstand, Betydning:* eiginlig u. *egentlig Betydning.*
UNDIRSTÓLPI *Pille (som bærer noget).*
UNDIRSTÖÐULIGR *(som:). — 2) substantivisk.*
UNDIRVORPNING *Underkastelse.*
ÚNEISS = úhneistr.
ÚORÐ, *n. pl., usömmelig Tale; nu i sing.* = úorðan.
UPPBURÐR *(under 2 som:). — a) Forkyndelse, Bekjendtgjörelse. — b) (see foran).*
UPPNUMNINGAR-DAGR *(under* uppnumning; *Forkl. rettes til:)* u. Máríu *Marias Himmelfart (dies assumptionis).*
UPPREISTAR-SAGA *(versificeret?) Fortælling om Christi Opstandelse.*
UPPSMÍÐI *Opbyggelse, Opförelse; Reparation af Bygninger.*
UPPSTIGNING *(som:), a) Opstigelse. — b) (see foran).*
URÐGRŒFR *som skal begraves i en* urð, *ikke i viet Jord.*
ÚSAKAÐR *uskadt.*
ÚSAMR *som ikke sömmer, passer.*
ÚSANNSÆI *Ubillighed.*
ÚSIÐAR-MAÐR *usædelig Person.*
ÚSIGNDR *som ikke har korset sig, gjort Korsets Tegn.*
ÚSIGRLIGR, *adj.,* = úsigranligr.
ÚSNÖGGR *ikke* snöggr: úsnöggvar klyfjar *uglatte Bylter, d. e. hvor Ender eller Snipper ikke ere sammenviklede, indstukne, men hænge lös.*
ÚSVIPR *Ildebefindende, Sygdom (hertil er maaskee at henföre Udtr.* e-m er úsvipt, *som af et adj.* úsvipr *pludselig syg, betaget af Ildebefindende?).*
ÚSYNJU-DRYKKR *uforsigtig Drikken.*
ÚSŒRA, *v. a., bryde:* ú. eið.
UTANBRAUTAR, *adv., eg. udenfor Veien, df ueg.* vera u. *være stillet som en fremmed, være tilsidesat.*
UTANVERÐR, *L.* 5, *„*utaverðum*", læs:* utanverðum.
ÚTEYGILIGR, *adj., ulystelig, ikke tillokkende.*
ÚTGARÐR *Ydergjerde;* fœra e-n um útgarða *fordrive en fra Huus og Hjem.*
ÚTGRUNN, *n.,* = útgrynni.
ÚTHORN *Yderhjörne, yderste Hjörne; Talem.:* gæta e-s í ú. *betragte, undersöge paa det nöiagtigste.*
ÚTIBÚ, *n. pl., Udhuse.*
ÚTIHURÐ *Uddör, yderste Dör.*
ÚTIKLUKKA *Klokke udenfor Kirken el. Kirkedören.*
ÚTIVIST *(som:), a) Væren ude under aaben Himmel (især i umildt Veir). — b) (see foran).*
ÚTLÁS *Hængelaas.*
ÚTSKÝRING, *f., Forklaring.*
ÚTVÍGI *Udenværker.*
ÚVANDBLŒTR *ukræsen.*
ÚVÁPNHŒFR, *„*úvápbærr*", læs:* úvápnbærr.
ÚVARMÆLTR = úvarorðr.
ÚVILI *(som:). — b) Sorg (Eg.).*
UVÍSLIGR *(som:). — b) skadelig.*
UXA-MERKI *Tyrens Tegn i Dyrekredsen.*
ÚÞOLI, *m., Navn paa en magisk Rune (bevirkende Uro).*
ÚÞREIFINN *(som det synes) gribende til paa en altfor fri, ulovlig Maade (om en som spiller et Brætspil).*
ÚÞRÚGAÐR *unödt.*
ÚÞRYMLÓTTR *fri for Knuder.*
ÚÞVERI *Udslæt* (úþvera-samt).
ÚÞYKKJA (-þykkt) *Uvenskab.*
ÚŒÐR = úvœðr.
ÚÆTLANLIGR, *adj., utrolig.*
ÚÖLD *ond Tid (især med Bibegreb om Ufred og Lovlöshed; jfr* úaldarflokkr*).*

V.

VAÐALL *(som:). — a) Vaden (gjemnem Vand el. Snee):* eptir vaðal í frosti.
VÁÐAR-BUGR *Seilets Indbugtning af Vinden, Hulside.*
VÁÐÁSS = váðmeiðr.
VÁFENGINN = áfenginn (?).
VAKA (-aða), *v. a., (tilf.:). — 2) m. dat., ligesom lade skyde op som af en Vaage (?); hvoraf det upers. Udtryk* e-u vakar uppi *noget kommer tilsyne op af Havet, sees over dets Overflade (altsaa mods.* vatna*).*
VÁLAÐLIGA, *adv, paa en ynkelig Maade.*

VALDS-DÓMR *Magt, Regjering.*
VALSKA, *f., vælsk Sprog.*
VÁNAR-MAÐR *Mand, som kan vente sig Frelse, Salighed.*
VANDBLŒTR, *see i* úvandblœtr.
VANHAGR *(tilf.:); spec. i pl. Forseelser:* fè, er menn guldu fyrir vanhagi sína.
VANDBÁLKR *bör læses for* „vanbálkr" *(S. 666).*
VANHEILL *(tilf.:); ogsaa: frugtsommelig.*
VANMENNA, *f.,* = vanmenni.
VANMINNI *Glemsomhed.*
VANREFSA, *læses for* varnefsa *(670).*
VANRÆTT, *læs:* vanrœtt.
VANSIGNAÐR *forbandet.*
VANÞYRMSLUR, *f. pl., Forbindelse el. Omgang i forbudne Grader eller imod Loven.*
VÁPNA BURÐR *(tilf.:) det at bære Vaaben:* þá var svá lítill v. á alþingi. — 2) *Angreb med Vaaben.*
VÁPNA-MARK *Vaabenmærke.*
VÁPNGRJÓT *Stene, man bruger som Vaaben.*
VÁPNGÖFUGR *berömt i Krig.*
VÁPNVANI, *adj., vaabenlös.*
VÁRKUNNIGR *(tilf.:).* — *b)* v. sèr *ydmyg.*
VARMA HÚS *opvarmet Huus, Værelse.*
VARPA, *see i* strandvarpa.
VARPNET *större Garn.*
VÁRR, *L. 1,* „*pass.*", *læs: poss.*
VATNA *(som:).* — 2) vatnask, *v. pass., vædes, blive vaad (om Öinene af Taarer).*
VEÐBRÓÐIR *en som med sin Person garanterer for en andens Sikkerhed (?).*
VEGGBRATTR *med steil Væg.*
VEGGSLEGINN *kileformet.*
VEGLEYSA *Veilöshed, Vilde.*
VEIÐIHUNDR *Jagthund.*
VERALDAR-FULLR *verdslig, fuld af verdsligt Overmod eller Anmasselse:* veraldar-fullir tímar.
VERALDAR-KLERKR *lærd Mand uden geistlig Stilling.*
VERALDAR-MAÐR *en verdslig Person.*
VERÐHALD *Vagthold.*
VERKFÁKR *Arbeidshest.*
VERKHÁTTR, *eg. Arbeidsmaade; i pl., de forskjell. Arbeider paa en Gaard, spec. Markarbeide.*
VERKLAUSS, *adj., uden Smerter.*
VESTRŒNA, *f., vestlig Vind.*
VETFANG *(under* vættvangr; *som:).* — 2) *Stilling, en Krigshær indtager, Sted, hvor den har leiret sig:* sótti þá Saul fram af vetfanginu.
VETRAR-MEGIN *(som:).* — *a) Vinterens Strenghed.* — *see foran).*
VÍÐA (-i, -dda), *v. a., gjöre vid, udvide.*
VIÐAR-HESTR *Hest til at bære Ved, Tömmer.*
VIÐAR-SKÁLI *Træbygning.*
VIÐIHÆLL *Træpind.*
VIÐRLÆGR, *adj., som ligger nær:* var þá viðrlægt, at hann mundi geta fengit hann.
VIÐRŒÐINGR, *m., Mand, som er let at komme i Tale.*
VIÐSŒMING, *f., Tilfredshed med; Föielighed.*
VÍGSLA *(tilf.:); geistlig Grad;* vígslupallr, *d. s.*
VÍGSLAGA, *f., (Kampslagerske) Navn paa en bred Stridsöxe.*
VÍGSLU GULL *(tilf.:); ogsaa om: den Ring, som tilhörte den biskoppelige Investitur.*
VILLIBRÁÐIR *Retter af Vildt.*
VINDR *(tilf.:); Talem.* verpa e-u í vind *slaae hen i Vind og Veir.*
VINHALLR, *adj., heldende til ens Parti, venlig stemt imod.*
VINNU-GÓÐR *arbeidsom.*
VIRKJA (-i, -ti, *v. a. impers.,* = verkja: e-n virkir.
VÍSINDA-BÓK *Visdommens Bog.*
VÍSINDA-TRÈ *Kundskabstræet.*
VISK *(mangler som det förste i Forklar.:) Visk.*
VÍSVITAÐR *bekjendt, som man har sikker Kundskab eller Efterretning om.*
VIXLINGR (-s, -ar), *m.,* = skiptingr.
VIZKR, *adj., forstandig,* = viti borinn.
VÆGLEIÐINN *föielig.*

Y. Ý.

YFIRSTÚKA *Overbedækning for Armen.*
YFIRÞÖGN *Fortielse.*
YGLDR *(under* ygla); yglt hár *purret, stridt Haar.*
ÝRI, *m.,* = úrr.
ÝTAR, *m. pl., Mænd (poet.); maaskee at henföre til* ýtir *den som stöder frem (Skibet frem paa Vandet), som ogsaa forek. som Benævn. paa en Mand i Almlh.*

Þ.

Þána *(tilf.:); impers.: blive til Tö.*
Þèla (-aða), *v. a., file.*
Þesskyndis, *adj. indecl.,* = þesskonar.
Þokka *(tilf.).* — 2) *have Mening om:* ýmsa vega þ. menn þat *derom ere Meningerne delte.*
Þóknan *etc. tilligemed* þóknask, *er at ansee som senere Form for* þokknan *etc.*
Þolinn, *m., Nagle, Spiger; jfr* þolinmóðr *(adj. og subst.).*
Þráðrèttr *lodret.*
Þreifinn, *see i* úþreifinn.
Þrímútaðr, *adj., (om en Fugl) som tre Gange har fældet.*
Þrísaga, *adj., berettende paa tre forskjellige Maader.*
Þversýning, *f., Forekomst i en Form, som er den reent modsatte af den virkelige.*

OM GJENGIVELSE I DE NYERE SPROG AF NOGLE OLDNORDISK-ISLANDSKE PERSONSNAVNE.

I Fortalen til Oldnordisk Ordbog yttres, at det, forsaavidt man vil fölge en normaliserende Retskrivning, formentlig vil være det rigtigste at holde sig til de i Oldskrift-Selskabets Skrifter anvendte Regler. Foruden det der anförte kunde Skrivemaaden af enkelte Personsnavne ogsaa egne sig til Opmærksomhed.

Ved Gjengivelse paa Dansk af oldnordiske og islandske Personsnavne fölger man de sædvanlige Overgangslove. Oldnordisk og nyere Islandsk ere i alt væsentligt eet og samme Sprog. Den i Oldskrifterne vedtagne og gjennem Aarhundreder vedligeholdte Skrivemaade gjör man rettest i fremdeles at bevare i det nyere Islandsk for ikke at give dette et forskjelligt Udseende fra det gamle Sprog, der er Islands Pryd og Hæder. Denne Fremgangsmaade fulgte Rask og den samme er fulgt i de af Oldskrift-Selskabet udgivne Skrifter ligesom af flere nyere islandske Forfattere. Det uvæsentlige Nominativsmærke **-r**, der ikke hörer til Ordets Stamme, skrive mange dog nu i det nyere Islandsk som en heel Stavelse **-ur**, og det forekommer oftere i Vers som en saadan; det bortfalder imidlertid i de övrige nye Sprog, ligesom i selve Oldnordisk-Islandsk i de oblique Casus: Haraldr, Þorvaldr, Hrólfr — Harald, Thorvald, Rolf. Bibeholdelse i de nye Sprog af dette **-r** eller **-ur** gaaer ikke an; Vaulundurs for Völunds (Saga) er en uhyggelig Sprogfeil, der bör berigtiges. Flere fremmede Skribenter, tydske og engelske saavelsom franske, give sig, ved at bibeholde denne Endelse, Udseende af at kjende Islandsk, men vise netop derved at de ikke have behörigt Kjendskab til Oldsproget og til Overgangslovene fra dette til de nyere Sprog. Iövrigt har man i Personsnavne, ligesom i de islandske Stedsnavne, saavidt Udtalen nogenlunde tillader det, beholdt den gamle Skrivemaade og derved Navnenes Oldtids Præg,

skrevet Ingolf, Thorleif, Olaf, Hakon (Håkon), hvorved ogsaa större Overeensstemmelse ventes opnaaet, ikke Ingolv, Thorleiv, Hagen.

Endelsen **i** i flere oldnordisk-islandske Personsnavne skrives efter Udtalen med **e** i de nyere Sprog og det gaaer ingenlunde an at beholde **i**, der vilde udtales **í** og gjöre Navnet ukjendeligt. I Oldskrifterne skreves disse Navne ogsaa ofte med **e**. Are Frode slutter sin Íslendíngabók med Ordene **ec heiter Are** og Snorre Sturlason nævnes to Gange **Snorre** i Reykholts máldagi af 1224, hvoraf man kan slutte, at disse to Mænd have selv skrevet deres Navne paa denne Maade. Jfr Mémoires des Antiquaires du Nord 1850-1860 p. 162-64: Orthographe de quelques anciens noms propres nordiques.

UDGIVNE SKRIFTER.

FORNMANNA SÖGUR, *eller historiske Sagaer om Begivenheder i Norge, Danmark og Sverrig, udgivne i Oldsproget efter gamle islandske Haandskrifter;* complet i 12 Bind med 7 Facsimiler af de til Grund lagte Pergaments-Haandskrifter. 1825—1837. I Afskrivning og Bearbeidelse af de i dette Værk udgivne Sagaer deeltoge Oldskrift-Afdelingens Medlemmer Sveinbjörn Egilsson, Thorgeir Gudmundsson, Thorstein Helgason, Finn Magnusen, C. C. Rafn og R. K. Rask.

SCRIPTA HISTORICA ISLANDORUM DE REBUS GESTIS VETERUM BOREALIUM, latine reddita et apparatu critico instructa, studio et opera Sveinbjörnis Egilssonii. Vol. I—XII. 1828—1841.

OLDNORDISKE SAGAER, *de samme Sagaer i dansk Oversættelse;* complet i 12 Bind. 1826—1837. 1ste—3die og 11te B. ved C. C. Rafn; 4de—10de B. ved N. M. Petersen, ogsaa Medlem af Oldskrift-Afdelingen, og de poetiske Stykker i disse 7 Bind ved Finn Magnusen; 12te B., indeholdende en chronologisk Oversigt og et geographisk Register, ved N. M. Petersen.

FORNALDAR SÖGUR NORÐRLANDA, *den fuldstændige Samling af de mythisk-historiske Sagaer om Begivenheder i Norden för Islands Bebyggelse, udgivne i Oldsproget* af C. C. Rafn, complet i 3 Bind med et Facsimile. 1829—1830.

NORDISKE FORTIDS-SAGAER, *de samme Sagaer i dansk Oversættelse* ved C. C. Rafn, ligeledes i 3 Bind. 1829—1830.

KRÁKUMÁL SIVE EPICEDIUM RAGNARIS LODBROCI, REGIS DANIÆ, *udgivet i Oldsproget med Oversættelser, Indledning og oplysende Anmærkninger* af C. C. Rafn. 1826.

FÆREYÍNGA SAGA ELLER FÆRÖBOERNES HISTORIE i den islandske Grundtext med færöisk og dansk Oversættelse udgiven af C. C. Rafn; med et Facsimile og Kort over Færöerne. imp. in 8vo. 1832.

ÍSLENDÍNGA SÖGUR *eller historiske Sagaer om Begivenheder paa Island, udgivne i Oldsproget.* 1ste Bind med et Kort over det gamle Island og 4 Facsimiler; 2det Bind med 6 Facsimiler. 1843—1847; begge Bind bearbeidede efter de tilgængelige Pergaments- og Papirs-Haandskrifter af Oldskrift-Afdelingens Medlem Jon Sigurdsson.

HISTORISKE FORTÆLLINGER OM ISLÆNDERNES FÆRD HJEMME OG UDE, ved N. M. Petersen. 1—4 Bind. 1839—1844.

GRÖNLANDS HISTORISKE MINDESMÆRKER, udgivne i Oldsproget med dansk Oversættelse, Indledninger og oplysende Anmærkninger, bearbeidede af Finn Magnusen og C. C. Rafn; deri ogsaa „Brödrene Zenos Reiser med Indledning og Anmærkninger af J. H. Bredsdorff" og „Om de vigtigste i de nyere Tider foretagne Reiser for at gjenopsöge det tabte Grönland af C. Pingel"; complet i 3 Bind med 12 Plancher. 1838—1845.

ANTIQUITATES AMERICANÆ SIVE SCRIPTORES SEPTENTRIONALES RERUM ANTE-COLUMBIANARUM IN AMERICA, Samling af de i Nordens Oldskrifter indeholdte Efterretninger om de gamle Nordboers Opdagelsesreiser til America fra det 10de til det 14de Aarhundrede. Studio et opera Caroli Christiani Rafn, imp. in 4to med 18 Plancher. 1837.

ANTIQUITÉS RUSSES D'APRÈS LES MONUMENTS HISTORIQUES DES ISLANDAIS ET DES ANCIENS SCANDINAVES. Tome I—II med 23 Plancher, imp. in 4to. 1850—1852. Værket redigeret af C. C. Rafn med Bistand af flere Medarbeidere, blandt disse P. A. Munch, der ogsaa senere har meddeelt flere historisk-ethnographiske Undersögelser til Oplysning om de gamle Nordboers Forbindelser med de östlige Lande, hvilke ville blive udgivne i et særskilt Bind, saasnart Forholdene tillade det.

ANTIQUITÉS DE L'ORIENT, MONUMENTS RUNOGRAPHIQUES interprétés par C. C. Rafn; la première des deux livraisons, contenant L'INSCRIPTION RUNIQUE DU PIRÉE avec un choix d'inscriptions runiques trouvées dans les pays scandinaves. 1856.

LEXICON POETICUM ANTIQUÆ LINGUÆ SEPTENTRIONALIS, conscripsit Sveinbjörn Egilsson. „Præfatio" og „Index Siglorum" af Jon Sigurdsson. MDCCCLX, imp. in 8vo.

ATLAS FOR NORDISK OLDKYNDIGHED, indeholdende Pröver fra Bronzealderen og fra Jernalderen. ATLAS DE L'ARCHÉOLOGIE DU NORD représentant des échantillons de l'âge de bronze et de l'âge de fer, indeholdende 22 Plancher, imp. in 4to. MDCCCLVII.

VESTIGES D'ASSERBO ET DE SÖBORG découverts par Sa Majesté FRÉDÉRIC VII, ROI DE DANEMARK, mémoire archéologique avec 4 planches. MDCCCLV.

TIDSSKRIFT FOR NORDISK OLDKYNDIGHED, complet i 2 Bind med en Planche. 1826—1829.

NORDISK TIDSSKRIFT FOR OLDKYNDIGHED, complet i 3 Bind med 9 Plancher. 1832—1836. Efter dettes Afslutning udgives Tidsskrifterne i et noget större og mere hensigtssvarende Format under fölgende Benævnelser:

ANNALER FOR NORDISK OLDKYNDIGHED, 1836—1845, 5 Bind med 49 Plancher; 1846—1850, 5 Bind med 20 Plancher; 1851—1860, 10 Bind med 43 Plancher og flere Træsnit i Texten.

ANTIQUARISK TIDSSKRIFT, 1843—1845, 1846—1848, 1849—1851, 1852—1854, 1855—1857, 1858—1860. 6 Bind med 14 Plancher og en Deel xylographerede Illustrationer i Texten.

MÉMOIRES DES ANTIQUAIRES DU NORD, 1836—1839, 1840—1844, 1845—1849, 1850—1860, 4 Bind med 34 Plancher.

SELSKABETS HISTORISK-ARCHÆOLOGISKE TIDSSKRIFTER, „Annaler for nordisk Oldkyndighed", „Antiquarisk Tidsskrift" og „Mémoires des Antiquaires du Nord", som ere et fælles Meddelelsesorgan for islandske, norske, svenske og danske Historikere, Sprogforskere og Oldgranskere, fortsættes bestandig i Fremtiden i uafbrudt Aarfölge, saa at hvert Bind benævnes efter den Aargang eller de Aargange, det efter Forholdene udgjör. De to förstnævnte af disse Tidsskrifter, som indeholde Meddelelser i de nordiske Sprog, ere bestemte til Oldtidsvenners Afbenyttelse i Almindelighed, saavel i de nordiske Lande som i Udlandene; det tredie, hvis Indhold er affattet paa Fransk, Engelsk eller Tydsk, er nærmest bestemt for Udlandene.

Til de hidtil udgivne 30 Bind, fra de nævnte Skrifters förste Begyndelse til Aargangen 1860 iberegnet, har man bestemt at udgive en særskilt historisk-archæologisk Index, der nu udarbeides af J. P. F. Königsfeldt og skal tjene som et Sagregister og en Veiledning til at gjöre sig bekjendt med hvad der ansees hovedsagelig at kunne i historisk og linguistisk, archæologisk og ethnographisk Retning være til Videnskabens Berigelse.

Med Aargangen 1861 paabegyndes et nyt Decennium og et nyt Aaremaal, der slutter sig umiddelbart til det foregaaende og fortsættes ganske efter samme Plan som det fuldförte. Disse Tidsskrifter udgives i samme Format og med lignende Udstyr som hidtil, stedse med de valgte, i Selskabets Love sanctionerede Benævnelser.

„ANNALER FOR NORDISK OLDKYNDIGHED" indeholde större, tildeels ved Afbildninger oplyste Afhandlinger og Undersögelser betræffende den nordiske Oldkyndighed i Almindelighed, den nordiske Oldsprogvidenskab og Nordens ældre Historie, især för Reformationens Indförelse. Efter den oprindelig affattede Plan vil det vigtigste Indhold kunne henföres til fölgende Afdelinger:

1. Udsigter over Nordens gamle Literatur i Almindelighed eller enkelte Grene af samme, især skikkede til mere almindelig at udbrede bedre Kundskab om og en rigtigere Vurdering af denne Literaturs Skatte.

2. Afhandlinger, som oplyse det gamle Nordens Historie i Almindelighed eller enkelte Begivenheder i Særdeleshed, samt Folkenes Forfatning, Sæder og Skikke.

3. Afhandlinger og Noticer om Oldsager og Oldtids Mindesmærker, saavelsom ogsaa Bemærkninger, der oplyse een eller anden Dunkelhed i det gamle nordiske Sprog.

4. Bearbeidelser af oldnordisk Digtning eller Prosa, som ellers ikke kunne ventes at blive udgivne i de af Selskabet besörgede Skrifter og som i Omfang ere passende for Tidsskriftet.

5. Anmeldelser og Uddrag af nylig udkomne historiske og antiquariske Skrifter, fornemmelig saadanne, som angaae Nordens Oldtid.

6. Efterretninger om de vigtigste blandt fundne Oldsager, samt antiquariske Museers Opkomst, Tilstand og Tilvæxt, saavel i Norden, som ogsaa, forsaavidt de vedkomme eller oplyse de nordiske, i andre Lande.

7. Udsigter over Oldkyndighedens Fremskridt og Berigelser, forsaavidt de i een eller anden Henseende staae i Forbindelse med Nordens Oldtid.

„Antiquarisk Tidsskrift" meddeler Aarsberetninger om Selskabets Foretagender, sædvanlig oplyste ved xylographerede Illustrationer, ligeledes Udsigter over Arbeider og Virksomhed til Oldtidsstudiets Fremgang, navnlig i det nordlige Europa, og betræffende didhenhörende Institutioner, Anmeldelser af udgivne Værker af oldhistorisk, archæologisk, ethnographisk og linguistisk Indhold, kortere Artikler vedkommende den folkelige Oldkyndighed, saasom Folkemyther, gamle Folkeviser og Folkemelodier, Folkesagn og desl.

Selskabet venter ved de Midler, der nu efter 36 Aars Virken staae til dets Raadighed, ved Bidrag til Videnskabens Berigelse med tilsvarende Illustrationer og ved Meddelelser til at vække en forøget og mere udbredt Opmærksomhed for Minderne fra de fremfarne Tider at give den nye Række af sine Tidsskrifter en forøget Betydning for Oldtidsstudiets Dyrkere i Almindelighed og for Oldtidens Venner, navnlig i selve vort scandinaviske Norden.

Commissionairer: Kjöbenhavn, Gyldendalske Boghandling; Leipzig, Alphons Dürr; London, Williams & Norgate.